

Digitized by Google

13
4 - F
1

Digitized by Google

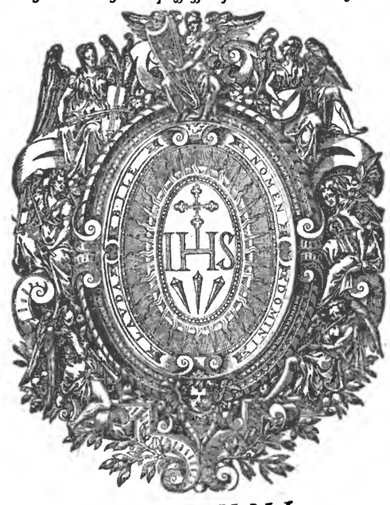
Digitized by Google

Digitized by Google

SAC. ROTÆ ROMANÆ
DECISIONES
A
LVDOVICO POSTIO,
V.I.D. PERVSINO COLLECTÆ
AD TRACTATVM
MANDATI
DE MANVTENENDO,
Siue ſummarijſſimi poſſeſſorij, Interim, nuncupati.

QVARVM ALIQVÆ ANTEA IMPRESSÆ, quamplurimæ de nouo in lucem editæ;

Totam ſummariiſsimi poſſeſſorij materiam illuſtrantes.

LVGDVNI,
Sumptibus IOANNIS CAFFIN.

M. DC. XLVII.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

SAC. ROTÆ ROMANÆ
DECISIONES
A
LVDOVICO POSTIO,
V.I.D. PERVSINO COLLECTÆ
AD TRACTATVM
MANDATI
DE MANVTENENDO,
Siue ſummarijſſimi poſſeſſorij, Interim, nuncupati.

QVARVM ALIQVÆ ANTEA IMPRESSÆ, quamplurimæ de nouo in lucem editæ;

Totam ſummariiſsimi poſſeſſorij materiam illuſtrantes.

LVGDVNI,
Sumptibus IOANNIS CAFFIN.

M. DC. XLVII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

DECISIONES SAC. ROTÆ ROMANÆ IN TRACTATV MANDATI DE MANVTENENDO ALLEGATÆ.

R.P.D. PIROVANO.

AQVILANA VNIONIS FABRICÆ

Lunæ 17. Maij 1610.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis, alio tunc in ea non exiſtente, probat poſſeſſionem manutenibilem.*

2 *Ampl. eo magis ſi ſit colorata titulo.*

DECISIO I.

DANDVM eſſe mandatum de manutenendo Procuratoribus Fabricæ Collegiatæ, & Parochialis Eccleſiæ S. Mariæ de Intemperiis Aquilanenſis, quia de eorum poſſeſſione conſtat ex inſtrumento illius adeptionis, de quo *in ſummario,*
1 *num. 1. die 14. Martij 1507.* † quod, alio tunc non exiſtente in poſſeſſione probat, & manutenibilis eſt poſſeſſio, *Caſ. de Graſ. deciſ. 5. de cauſ. poſſ. & propr. num. 1. Caputaq. deciſ. 12. alias 149. de reſtit. ſpoliat. & ſæpiſſime reſolutum fuit, Rot. diuerſ. deciſ. 62. num. 1. par. 2.*
2 Quæ poſſeſſio † magis videtur etiam confirmanda, cum ſit colorata ex titulo vnionis factæ iuxta formam Sacri Concilij Trident. *ſeſſ. 21. cap. 5.* per quem bonum ius reſultare videtur, &c.

CARD. LANCELLOTTO

CARTAGINENSIS PENSIONIS

Lunæ 13. Martij 1600.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſidenti.*

2 *Manutentio competit etiam poſt ſententiam, rem iudicatam, & cœptam executionem, vbi eſt commiſſa, & pendet æquè principaliter cauſa nullitatis, & num. ſeqq.*

3 *Deſerta appellatione non dicitur deſerta cauſa nullitatis.*

4 *Clauſula in prima cognitione poſita cenſetur repetita in ſubſequentibus.*

8 *Executio cœpta dicitur per decretum, & reproductionem executorialium, ſed ſi deficiat citatio ſuperſedetur.*

DECISIO II.

FVIT per Dominos concluſum
D. Michaëlem † eſſe manutenendum in poſſeſſione exigendi penſionem, in qua exiſtit, *§. retinendæ. & ibi Io. Fab. n. 56. Inſtit. de interd. l. 1. §. huius autem l. ait Prætor. §. quod ait. & ibi Bart. ff. vti poſſid.* etenim de illius poſſeſſione conſtat tam ex teſtibus, 1

quàm ex quietantiis, ita vt ab informantibus pro
D.Ferdinando non controuerteretur, ſed ſolummo-
do opponeretur de ſententia in petitorio lata, & in
rem iudicatam tranſacta, nec non de executione il-
lius vigore cæpta per executorialium relaxationem,
2 † Quæ tamen Domini minimè obſtare exiſtimarunt,
cum lis non poſſet dici in totum finita, nam, cum
fuerit commiſſa cauſa nullitatis cenſetur atque prin-
cipaliter commiſſa cauſa appellationis, ac nullitatis,
Franc.in cap.dilectus, quæſt.54.de appell.Put.dec.172.
3 *lib.2.* † & ideò, etiam ſi eſſet deſerta cauſa appella-
tionis, non tamen dicitur deſerta cauſa nullitatis æ-
que principaliter commiſſæ, quæ poteſt etiam pro-
ſequi, *Franc.in d.quæſt.54. cuius opinio eſt communiter
recepta,latè Cenar.pract.quæſt.cap.24.in fin.Put.d.dec.
172.& fuit tentum in cauſa Calaguritana Decimarum
20.Februarij 1579.coram bo.me.Cardinali Lancellotto,
vbi fuit reſponſum ad dec.Achil. de reſcript.* vnde, cum
adhuc duret cauſa nullitatis, quæ impedit tranſitum
in rem iudicatam, donec ſuper ea iudicium pendet,
non eſt turbandus poſſeſſor in ſua poſſeſſione, & tan-
to magis quia in prima commiſſione adeſt clauſula,
4 *ſine retardatione ſolutionis penſionis*, † quæ cenſetur re-
petita in aliis ſubſequentibus, *Egid. deciſ. 916.* Et
quamuis per decretum executorialium executio di-
5 catur cæpta cum illarum reproductione, † tamen cum
deducatur nullitas ex defectu citationis ipſius Ema-
nuelis tam in prima, quam in ſecunda ſuperſeden-
dum eſt in executione, *Rot.dec.3. de except. in nou.*
neque interim poſſeſſor eſt turbandus in ſua poſſeſ-
ſione, cum non adſint tres conformes, & ſententiæ
non ſint latæ per contradictas, nec penſio fuerit de-
clarata nulla ex aliqua nullitate apparente, ſed ex
quo Penſionarius non iuſtificauit ſuam gratiam,
quam modo iuſtificare intendit, immo dicit ex eiſ-
dem actis apparere iuſtificatam, &c.

EODEM

VERVLANA PRÆCEDENTIÆ

Mercurij 26. Iunij 1602.

SVMMARIA.

1 *Status vltimus attendi debet ad effectum mandati de manutenendo.*
2 *Capitulariter factus dicitur actus etiam, quod aliqui non interuenerint.*
3 *Aſſiſtentiam iuris habens pro ſe in dubio manutenendus eſt.*
4 *Præcedentia in actibus priuatis non infert ad præcedentiam in actibus, & locis publicis.*

DECISIO III.

Vit dictum mandatum de manutenendo
concedendum eſſe Capitulo, & Canoni-
cis Cathedralis Eccleſiæ Verulanæ, ad
quorum fauorem adeſt vltimus ſtatus an-
1 te litem motam, † qui attendi debet ad hunc effectũ,
*vt in §.retinendæ cum ibi not. per Io. Fab. Interd. cum
vulg.* nam teſtes probant, quod in vltima Synodo al-
tera pars Canonicorum Cathedralium ſedit ad dex-
teram, & altera ad ſiniſtram Epiſcopi, Canonici verò
Collegiatæ.

Neque hic actus dedit cauſam liti, cum Canoni-
2 ci Collegiatæ per triennium tacuerint, & † quam-
uis non interuenerint Abbas, & aliqui Canonici de-
fecerint, tamen ſatis eſt, quod actus fuerit factus ca-
pitulariter, & non interceſſentia aliquorum non fa-
cit, quin actus non ſit capitularis, nec minus ope-
ratur, quod non poſſit acquiri ſtatus antiquus, cum
idem fuerit obſeruatum de tempore Epiſcoporum
Hortentij, & Eugenij, vt deponunt teſtes. Ex quibus
apparet, quod ſtatus, qui allegatur ad fauorem Col-
legiatæ redditur valdè turbidus, quo fit, vt in hac
dubietate Cathedralis ſit manutenenda, quia eſt di-
gnior, † & ad eius fauorem concurrit aſſiſtentia 3
iuris.

Non obſtat, quod contrarium fuerit ſeruatum in
quadam Congregatione vltimo loco habita coram
Vicario, quia ibi non interuenerunt Canonici ſo-
lemniter, ſed fuit actus priuatus ad tractandum ne-
gocia particularia, † ac inde non poteſt ex illo in- 4
ferri ad præcedentiam in actibus, & locis publicis,
& hoc reſpondetur etiam ad quaſdam Collationes
ab Epiſcopo fieri ſolitas, &c.

EODEM

HEBRIENSIS BENEFICII

Mercurij 4. Decembris 1602.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis capta per procuratorem, alterius poſſeſſione non probata, eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio ſemel capta præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis non docto de contrario.*
3 *Teſtes nulliter examinati non habentur in conſideratione.*

DECISIO IV.

PRo informante quod ſit concedendum
mandatum de manutenendo Turno, de cu-
jus poſſeſſione conſtat ex publico inſtru-
mento poſſeſſionis per eius procuratorem
adeptæ die 4.Octobris 1588. † quæ poſſeſſio, licet in- 1
ſtrumentalis, eſt manutenibilis non probata poſſeſ-
ſione alterius, *l. prædia cum ibi not.ff.de acquir.poſſeſ.
& ſæpè deciſum fuit*, † & hæc poſſeſſio præſumitur 2
continuata vſque ad tempus motæ litis, cum de con-
trario non doceatur, *Aſflict. dec. 394. num.2.* & fuit
pluries reſolutum.

Non obſtat, quod prætendatur conſtare de ante-
riore poſſeſſione q.Bernardini de vnione, ſiue anne-
xione Parochialis Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Tanu-
ri per Bernardinum poſſeſſæ, quia hæc deducuntur
ſolum ex teſtibus, † qui, cum fuerint nulliter exami- 3
nati, vt iam deciſum fuit, non ſunt habendi in con-
ſideratione, nec poſſunt huiuſmodi poſſeſſionem,
aut annexionem probare, &c.

EODEM

NOVARIENSIS CANONICATVS

Lunæ 7. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis probat poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſio eſt de eſſentia in manutentione.*
3 *Inſtrumentalis tantum poſſeſſio eſt manutenibilis.*
4 *Fructuum perceptio actum poſſeſſionis certificat.*
5 *Titulus maliorum ad manutentionem ſuffragatur.*

6 Poſſeſ-

6 *Poſſeſſio antiquior præfertur in manutentione iunio-
ri, quæ præſumitur clandeſtina.*
7 *Poſſeſſio non capta capitulariter non eſt conſidera-
bilis.*
8 *Præſertim ſi non concurrat ſucceſſiua Capitularium
patientia, vel conſuetudo Eccleſiæ, & num. ſeq.*
9 *Conſuetudo non inducitur, quando diuerſimodè actus
ſeruatur.*
10 *Probatio irreleuans non attenditur.*

Decisio V.

PRo Io. Baptiſta fuit reſolutum, dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Canonicatus, & Præbendæ Eccleſiæ Sancti Victorij loci intra Nouarien. Diœceſim, quia de ſua poſſeſſione capitulariter, & legitimè capta
1 docetur per inſtrumentum ſuæ poſſeſſionis, † per
quod probatur poſſeſſio, *l. prædia ff. de acq. poſſ. Put.*
2 *dec. 360, n. 8. lib. 1.* † & eſt eſſentiale in remedio re-
tinendæ, *§. retinēda, Inſt. de Interd. l. Attilius vbi Caſtr.*
3 *ff. de donat.* quæ poſſeſſio, † ſi dumtaxat eſſet inſtru-
mentalis, adhuc eſſet manutenibilis, *Caputaq. decis. 173. par. 3. & decis. 333. par. 2. Mohed. deciſ. 11. alias 149. de reſtit. ſpol.* verum & cum ea concurrunt perceptio fructuum ab ipſo Buratto per aliquot annos
4 † ex qua actus poſſeſſionis magis iuſtificatur, *Oſaſc.
dec. 43. n. 3. dec. Peraſ. 29. n. 14 & 15. par. 1.* ac demum
5 de titulo legitimo docet, † qui ad manutentionem
plurimum ſuffragatur, *Verall. dec. 333. par. 2. poſt Bald. quem allegat. conſ. 445. num. 2. lib. 6. Theſaur. dec. 206. in fin.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Montani ſit antiquior,
6 † & conſequenter præferenda, & manutenenda, cum
poſſeſſio anterior impediat acquiſitionem nouæ, & iunior præſumatur clandeſtina, *cap. licet cauſam. de probat. Menoch. de retin. remed. 3. num. 175. Mohed. dec. 22. de reſtit. ſpol.*

7 Nam † non videtur conſiderabilis illa poſſeſſio,
cum non fuerit capitulariter capta, *Innoc. in c. in literis n. 8. & Imol n. 7. de reſtit. ſpoliat. Caſſad. dec. 8. de cauſ. poſſ. & propr. & ſæpius fuit in Rota reſolutum præſertim in vna Columbrienſi Canonicatus coram Fabio 5.
8 Octobris 1549. inter impreſ. par. 3. lib. 3.* † maximè
quia non concurrunt pro Montano ſucceſſiua Canonicorum patientia, aut conſuetudo illius Eccleſiæ, *vt videtur innuere idem Caſſad.*

Nec Domini fundamentum fecerunt in allegata per montanum conſuetudine dictæ Eccleſiæ ex inſtrumentis productis *in ſummario num. 5. & 6.* in quibus apparet per alios Canonicos poſſeſſionem bis capitulariter non fuiſſe captam, quia dicta inſtrumenta nec antiqua ſunt, & de contrario apparet ex poſſeſſione Buratti, cui capitulariter fuit tradita.
9 Vnde † conſuetudo non ſolet induci, quando diuer-
ſimodè actus ſeruatur, *Dec. conſ. 8. col. 3. n. 4. & conſ. 31. Crauett. conſ. 96. num. 5. Ioſ. Ludou. ſua concl. 38. verſ. amplia tertio.*

Et vbi etiam non daretur actus contrarius dictis inſtrumentis, tamen non inferrent neceſſario ad cōcludendum conſuetudinem, cum poſſint ſubſtineri ex alia cauſa, ſcilicet ſucceſſiua Canonicorum patientia, *vt ex Caſſad. d. deciſ. 8.* & conſequenter tan-
quam † probatio irreleuans non eſt attendenda, *c.*
10 *in præſentia de prob. l. non hoc. C. vnd. Cognat.*

Atque ita, &c.

R. P. D. PIROVANO

Sorana Beneficiorum

Lunæ 14. Iulij 1620.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio capta à procuratore, dum vacabat, ſuffragatur, & eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio altero in ea exiſtente capta, non eſt manutenibilis.*
3 *Factum non præſumitur, ſed eſt probandum.*

Decisio VI.

DIxerunt Domini, dandum eſſe mandatum de manutenendo Illuſtriſſimo D. Cardinali Lenio, quia de illius poſſeſſione conſtat in actis, & à legitimo procuratore habente expreſſum
mandatum, † captaque poſſeſſio licet inſtrumentalis, 1
alio tamen non exiſtente in poſſeſſione, ſuffragatur, & manutenibilis eſt, *Caputaq. dec. 174. par. 3. & deciſ. 333. par. 2. Mohed. dec. 12. alias 149. de reſtit. ſpoliat. & ſæpiſſimè reſolutum fuit, vt in Anconitana Capellæ 9. Decembris 1576. inter impreſſ. 62. par. 1. & in Cernienſi Bonorum coram Illuſtriſſimo Seraphino 30. Maij 1580. inter impreſſ 681. n. 3 par. 1. & apud me in Aquilana Vnionis 17. Maij 1610.*

Nec obſtat, quod informantes pro D. Franciſco dicebant, ſcilicet tempore, quo Illuſtriſſ. Cardinalis prætendit ſe poſſeſſionem inſtrumentalem cepiſſe, tunc D. Franciſcus erat in poſſeſſione vigore inſti-
tutionis habitæ ab ordinario, quo fit, † vt cum ple- 2
na eſſet, poſterior non ſit manutenibilis, *Afflict. dec. 395. num. 7.*

Nam tollitur obiectum vnico verbo, quia inſtitutio non præſupponit actum poſſeſſionis tanquam
quid diuerſum, & habens relationem ad factum, † 3
quod omnino probandum eſt, cum non præſumatur, *l. in bello §. facta de capt. & poſtlim. reuerſ.*

Remouetur etiam, quia in actis apparet de mandato illius, nomine Illuſtriſſ. Cardinalis cepit poſſeſſionem.

Atque ita ita vtraque parte informante fuit reſolutum, &c.

CARD. LANCELLOTTO

Tvllensis Præceptariæ

Veneris 25. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio de tempore litis notæ eſt præcipuum neceſſarium ad manutentionem.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio ſufficit pro manutentione, alio in poſſeſſione non exiſtente.*
3 *Ampl. eo magis ſi ſit colorata titulo.*

Decisio VII.

ROta cenſuit dandum eſſe mandatum de manutenendo in officio Præpoſitarij Fratri Philippo de Acxeuilla, quia de eius poſſeſſione conſtar per inſtrumentum *in ſum.*
num. 1. & in proc. fol. 9. † & de eo tempore litis motæ, 1
quod præcipuum eſt neceſſarium io remedio retinendæ, *§. retinenda, Inſt. de Interd. l. Attilius vbi Caſtr.*
de donat. quæ poſſeſſio, † quamuis inſtrumentalis, ſuf- 2
fragatur tamen, & ſufficit ad manutentionem, alio non exiſtēte in poſſeſſione, *Caputaq. dec. 175. par. 3. & deciſ.*

quàm ex quiętantiis, ita vt ab informantibus pro D.Ferdinando non controuerteretur, ſed ſolummodo opponeretur de ſententia in petitorio lata, & in rem iudicatam tranſacta, nec non de executione illius vigore cæpta per executorialium relaxationem,
2 † Quæ tamen Domini minimè obſtare exiſtimarunt, cum lis non poſſet dici in totum finita, nam, cum fuerit commiſſa cauſa nullitatis cenſetur atque principaliter commiſſa cauſa appellationis, ac nullitatis, *Franc.in cap.dilectus, quæſt.54.de appell.Put.dec.172.*
3 *lib.2.* † & ideò, etiam ſi eſſet deſerta cauſa appellationis, non tamen dicitur deſerta cauſa nullitatis atque principaliter commiſſæ, quæ poteſt etiam proſequi, *Franc.in d.quæſt.54. cuius opinio eſt communiter recepta, latè Conar.pract.quæſt.cap.24.in fin.Put.d.dec. 172 & fuit tentum in cauſa Calagurritana Decimarum 20.Februarij 1579.coram bo.me.Cardinali Lancellotto, vbi fuit reſponſum ad dec.Achil. de reſcript.* vnde, cum adhuc duret cauſa nullitatis, quæ impedit tranſitum in rem iudicatam, donec ſuper ea iudicium pendet, non eſt turbandus poſſeſſor in ſua poſſeſſione, & tanto magis quia in prima commiſſione adeſt clauſula,
4 *ſine retardatione ſolutionis penſionis*, † quæ cenſetur repetita in aliis ſubſequentibus, *Egid .deciſ.916.* Et quamuis per decretum executorialium executio di-
5 catur cæpta cum illarum reproductione, † tamen cum deducatur nullitas ex defectu citationis ipſius Emanuelis tam in prima, quam in ſecunda ſuperſedendum eſt in executione, *Rot.dec.3. de except. in nou.* neque interim poſſeſſor eſt turbandus in ſua poſſeſſione, cum non adſint tres conformes, & ſententiæ non ſint latæ per contradictas, nec penſio fuerit declarata nulla ex aliqua nullitate apparente, ſed ex quo Penſionarius non iuſtificauit ſuam gratiam, quam modo iuſtificare intendit, immo dicit ex eiſdem actis apparere iuſtificatam, &c.

EODEM

Vervlana Præcedentiæ

Mercurij 26. Iunij 1602.

SVMMARIA.

1 *Status vltimus attendi debet ad effectum mandati de manutenendo.*
2 *Capitulariter factus dicitur actus etiam, quod aliqui non interuenerint.*
3 *Aſſiſtentiam iuris habens pro ſe in dubio manutenendus eſt.*
4 *Præcedentia in actibus priuatis non infert ad præcedentiam in actibus, & locis publicis.*

Decisio III.

Vit dictum mandatum de manutenendo concedendum eſſe Capitulo, & Canonicis Cathedralis Eccleſiæ Verulanæ, ad quorum fauorem adeſt vltimus ſtatus an-
1 te litem motam, † qui attendi debet ad hunc effectū, *vt in §.retinendæ cum ibi not. per Io. Fab. Interd. cum vulg.* nam teſtes probant, quod in vltima Synodo altera pars Canonicorum Cathedralium ſedit ad dexteram, & altera ad ſiniſtram Epiſcopi, Canonici verò Collegiatæ.

Neque hic actus dedit cauſam liti, cum Canoni-
2 ci Collegiatæ per triennium tacuerint, & † quamuis non interuenerint Abbas, & aliqui Canonici defecerint, tamen ſatis eſt, quod actus fuerit factus capitulariter, & non intereſſentia aliquorum non facit, quin actus non ſit capitularis, nec minus operatur, quod non poſſit acquiri ſtatus antiquus, cum idem fuerit obſeruatum de tempore Epiſcoporum Hortentij, & Eugenij, vt deponunt teſtes. Ex quibus apparet, quod ſtatus, qui allegatur ad fauorem Collegiatæ redditur valdè turbidus, quo fit, vt in hac dubietate Cathedralis ſit manutenenda, quia eſt dignior, † & ad eius fauorem concurrit aſſiſtentia 3
iuris.

Non obſtat, quod contrarium fuerit ſeruatum in quadam Congregatione vltimo loco habita coram Vicario, quia ibi non interuenerunt Canonici ſolemniter, ſed fuit actus priuatus ad tractandum negocia particularia, † ac inde non poteſt ex illo in- 4
ferri ad præcedentiam in actibus, & locis publicis, & hoc reſpondetur etiam ad quaſdam Collationes ab Epiſcopo fieri ſolitas, &c.

EODEM

Hesiensis Beneficii

Mercurij 4. Decembris 1602.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis capta per procuratorem, alterius poſſeſſione non probata, eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio ſemel capta præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis non docto de contrario.*
3 *Teſtes nulliter examinati non habentur in conſideratione.*

Decisio IV.

Ro informante quod ſit concedendum mandatum de manutenendo Turno, de cuius poſſeſſione conſtat ex publico inſtrumento poſſeſſionis per eius procuratorem
adeptæ die 4.Octobris 1588.† quæ poſſeſſio, licet in- 1
ſtrumentalis, eſt manutenibilis non probata poſſeſſione alterius, *l. prædia cum ibi not.ff.de acquir.poſſeſ.*
& ſæpè deciſum fuit, † & hæc poſſeſſio præſumitur 2
continuata vſque ad tempus motæ litis, cum de contrario non doceatur, *Afflict. dec. 394. num.2.* & fuit pluries reſolutum.

Non obſtat, quod prætendatur conſtare de anteriore poſſeſſione q.Bernardini de vnione, ſiue annexione Parochialis Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Tanuri per Bernardinum poſſeſſæ, quia hæc deducuntur
ſolum ex teſtibus, † qui, cum fuerint nulliter exami- 3
nati, vt iam deciſum fuit, non ſunt habendi in conſideratione, nec poſſunt huiuſmodi poſſeſſionem, aut annexionem probare, &c.

EODEM

Novariensis Canonicatvs

Lunæ 7. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum capta poſſeſſionis probat poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſio eſt de eſſentia in manutentione.*
3 *Inſtrumentalis tantum poſſeſſio eſt manutenibilis.*
4 *Fructuum perceptio actum poſſeſſionis certificat.*
5 *Titulus multum ad manutentionem ſuffragatur.*

6 Poſſeſ.

6 *Poſſeſſio antiquior præfertur in manutentione iuniori, quæ præſumitur clandeſtina.*
7 *Poſſeſſio non capta capitulariter non eſt conſiderabilis.*
8 *Præſertim ſi non concurrat ſucceſſiua Capitularium patientia, vel conſuetudo Eccleſiæ, & num. ſeq.*
9 *Conſuetudo non inducitur, quando diuerſimodè actus ſeruatur.*
10 *Probatio irreleuans non attenditur.*

Decisio V.

PRo Io. Baptiſta fuit reſolutum, dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Canonicatus, & Præbendæ Eccleſiæ Sancti Victorij loci intra Nouarien. Diœceſim, quia de ſua poſſeſſione capitulariter, & legitimè capta
1 docetur per inſtrumentum ſuæ poſſeſſionis, † per quod probatur poſſeſſio, *l. prædia ff. de acq. poſſ. Put.*
2 *dec. 360. n. 8. lib. 1.* † & eſt eſſentiale in remedio retinendæ, *§. retinẽda. Inſt. de Interd. l. Attilius vbi Caſtr.*
3 *ff. de donat.* quæ poſſeſſio, † ſi dumtaxat eſſet inſtrumentalis, adhuc eſſet manutenibilis, *Caputaq. deciſ. 173. par. 3. & deciſ. 333. par. 2. Mohed. deciſ. 11. alias 149. de reſtit. ſpol.* verum & cum ea concurrunt perceptio fructuum ab ipſo Buratto per aliquot annos
4 † ex qua actus poſſeſſionis magis iuſtificatur, *Oſaſc. dec. 43. n. 3. dec. Peraſ. 29. n. 14 & 15. par. 1.* ac demum
5 de titulo legitimo docet, † qui ad manutentionem plurimum ſuffragatur, *Verall. dec. 333. par. 2. poſt Bald. quem allegat, conſ. 445. num. 2. lib. 6. Theſaur. dec. 206. in fin.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Montani ſit antiquior,
6 † & conſequenter præferenda, & manutenenda, cum poſſeſſio anterior impediat acquiſitionem nouæ, & iunior præſumatur clandeſtina, *cap. licet cauſam. de probat. Menoch. de retin. remed. 3. num. 175. Mohed. dec. 22. de reſtit. ſpol.*

7 Nam † non videtur conſiderabilis illa poſſeſſio, cum non fuerit capitulariter capta, *Innoc. in c. in literis. n. 8. & Imol. n. 7. de reſtit. ſpoliat. Caſſad. dec. 8. de cauſ. poſſ. & propr. & ſæpius fuit in Rota reſolutum præſertim in vna Columbrienſi Canonicatus coram Fabio 5. Octobris 1549. inter impreſſ. par. 3. lib. 3.* † maximè
8 quia non concurrunt pro Montano ſucceſſiua Canonicorum patientia, aut conſuetudo illius Eccleſiæ, *vt videtur innuere idem Caſſad.*

Nec Domini fundamentum fecerunt in allegata per montanum conſuetudine dictæ Eccleſiæ ex inſtrumentis productis *in ſummario num. 5. & 6.* in quibus apparet per alios Canonicos poſſeſſionem bis capitulariter non fuiſſe captam, quia dicta inſtrumenta nec antiqua ſunt, & de contrario apparet ex poſſeſſione Buratti, cui capitulariter fuit tradita.
9 Vnde † conſuetudo non ſolet induci, quando diuerſimodè actus ſeruatur, *Dec. conſ. 8. col. 3. n. 4. & conſ. 11. Cranett. conſ. 96. num. 5. Ioſ. Ludou. ſua concl. 38. verſ. amplia tertio.*

Et vbi etiam non daretur actus contrarius dictis inſtrumentis, tamen non inferrent neceſſario ad concludendum conſuetudinem, cum poſſint ſubſtineri ex alia cauſa, ſcilicet ſucceſſiua Canonicorum patientia, *vt ex Caſſad. d. deciſ. 8.* & conſequenter tanquam † probatio irreleuans non eſt attendenda, *c.*
10 *in præſentia de prob. l. non hoc. C. vnd. Cognat.*

Atque ita, &c.

R. P. D. PIROVANO

Sorana Beneficiorum

Lunæ 14. Iulij 1620.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio capta à procuratore, dum vacabat, ſuffragatur, & eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio altero in ea exiſtente capta, non eſt manutenibilis.*
3 *Factum non præſumitur, ſed eſt probandum.*

Decisio VI.

DIxerunt Domini, dandum eſſe mandatum de manutenendo Illuſtriſſimo D. Cardinali Lenio, quia de illius poſſeſſione conſtat in actis, & à legitimo procuratore habente expreſſum
mandatum, † captaque poſſeſſio licet inſtrumentalis, 1
alio tamen non exiſtente in poſſeſſione, ſuffragatur, & manutenibilis eſt, *Caputaq. dec. 174. par. 3. & deciſ. 333. par. 1. Mohed. dec. 12. alias 149. de reſtit. ſpoliat. & ſæpiſſimè reſolutum fuit, vt in Anconitana Capella 9. Decembris 1576. inter impreſſ. 62. par. 1. & in Ceruienſi Bonorum coram Illuſtriſſimo Seraphino 30. Maij 1580. inter impreſſ. 681. n. 3. par. 1. & apud me in Aquilana Vnionis 17. Maij 1610.*

Nec obſtat, quod informantes pro D. Franciſco dicebant, ſcilicet tempore, quo Illuſtriſſ. Cardinalis prætendit ſe poſſeſſionem inſtrumentalem cepiſſe, tunc D. Franciſcus erat in poſſeſſione vigore inſti-
tutionis habitæ ab ordinario, quo fit, † vt cum ple- 2
na eſſet, poſterior non ſit manutenibilis, *Afflict. dec. 395. num. 7.*

Nam tollitur obiectum vnico verbo, quia inſtitutio non præſupponit actum poſſeſſionis tanquam
quid diuerſum, & habens relationem ad factum, † 3
quod omnino probandum eſt, cum non præſumatur, *l. in bello §. facta de capt. & poſtlim. reuerſ.*

Remouetur etiam, quia in actis apparet de mandato illius, nomine Illuſtriſſ. Cardinalis cepit poſſeſſionem.

Atque ita ita vtraque parte informante fuit reſolutum, &c.

CARD. LANCELLOTTO

Tullensis Præceptariæ

Veneris 25. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio de tempore litis motæ eſt præcipuum neceſſarium ad manutentionem.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio ſufficit pro manutentione, alio in poſſeſſione non exiſtente.*
3 *Ampl. eo magis ſi ſit colorata titulo.*

Decisio VII.

ROTA cenſuit dandum eſſe mandatum de manutenendo in officio Præpoſitarij Fratri Philippo de Acxeuilla, quia de eius poſ-
ſeſſione conſtat per inſtrumentum *in ſum.* 1
num. 1. & in proc. fol. 9. † & de eo tempore litis motæ, quod præcipuum eſt neceſſarium in remedio retinendæ, *§. retinendæ. Inſt. de Interd. l. Attilius vbi Caſtr.*
de donat. quæ poſſeſſio, † quamuis inſtrumentalis, ſuf- 2
fragatur tamen, & ſufficit ad manutentionem, alio non exiſtẽte in poſſeſſione, *Caputaq. dec. 175. par. 3. & deciſ.*

deciſ.333. par.2. Mohed. deciſ.12. aliàs 149.de reſtit. ſpol. Cott. in Anconitana Cappellania 21. Nouembris 1576. inter impreſſ.62. par.1. & in Ceruien. Bonorum coram Illuſtriſſimo Seraphino 30. *Maij* 1580. *inter impreſſ.69. num. 3. par.1.*

3 Quæ † etiam magis videtur manutenibilis, cum ſit colorata titulo ſuæ prouiſionis, de qua in proceſſu *fol.4.* per quem titulum inducitur præſumptio iuſtioris, & antiquioris poſſeſſionis, *Alex. in apoſtill. ad Bart. in l.ſi duo in verb. ſunt æquales. vti poſſid. Bald. in l. poſt ſententiam. col.2. de ſentent. Theſaur. dec.206. in fin. &c.*

R V B E O

Bvrgensis Ivrisdictionis

Veneris 12. Ianuarij 1582.

S V M M A R I A.

1 *Poſſidenti datur mandatum de manutenendo.*
2 *Attentata non dicitur poſſeſſio capta ex voluntate, & acquieſcentia partis.*
3 *Exceptio pendens a negocio principali manutentionem non impedit, & in fin.*
4 *Renunciatio litis quando dicatur facta.*

D e c i s i o VIII.

IN cauſa Burgen. Iuriſdictionis propoſita die veneris 12. præſentis menſis Ianuarij 1582. fuit reſolutum, dandum eſſe mandatum de manutenendo Reuerendiſſ. Domi-
1 no Archiepiſcopo Burgen. quia † de eius quaſi poſſeſſione conſtat ex iuribus per eum deductis, vt benè deducunt Informantes pro Archiepiſcopo, præſertim ſtante acquieſcentia, & patientia Capituli per plures annos poſt Sacrum Concilium Tridentinum.

2 Non obſtat, quod exaduerſo dicitur, † huiuſmodi quaſi poſſeſſionem tamquam attentatam non eſſe manutenibilem, quia ex voluntate, & acquieſcentia Capituli fuit acquiſita in quibus terminis ceſſat vitium attentatorum, *vt per Creſc. deciſ.17. & Rota ſæpiſſimè hoc reſoluit*, prout in materia executorialium, quarum vigore licet poſſeſſio capta non ſeruatis quatuor terminis poſt intimationem executorialium reproductam ſeruari ſolitis dicatur attentata, tamen vbi poſſeſſio capiatur de conſenſu partis, poſſeſſio eſt bona, & abſque vitio attentatorum, *vt per Creſc. in d.deciſ.17. A A. in tit. vt lit. pend. num.2. & 3. & ita quotidie ſeruamus.*

Non obſtat, quod minor pars Capituli introduxerit litem contra huiuſmodi patientiam, & acquieſ-
3 centiam Capituli, † quoniam adhuc non liquet, an adſit iuſta cauſa contradicendi, cum hoc pendat à negocio principali, interim tamen poſſeſſor eſt manutenendus in ſua poſſeſſione, *vt per Couar. pract. quæſt. cap.17. poſt Paul. de Caſtr. in conſ.3. volum.2. Plot. in l.ſi quando num.96. & ſeq. C. vnde vi.*

4 Præſertim † quia ex actibus Capitularibus, quorum copia data fuit, reſultat renunciatio litis, cum in illis Capitulum ſæpius dicat, nolle amplius litigare, *vt per Burr. in cap. ex tenore num. 3. de reſcript. gloſ. in l. poſtquam liti. C. de pact. vbi Purpur. num. 39.* & licet verba non ſonent in futurum, nihilominus ratione adducta hoc neceſſario conferunt, neque facit, quod huiuſmodi renunciatio ſit facta extraiudicialiter, *vt per Purpur. ibi num.53.*

Nec etiam obſtat, quod magna ſit controuerſia, an requiratur præſentia, & acceptatio partis, *vt per DD. in dict. l. poſtquam liti*, quia in caſu iſto videtur adeſſe conſenſus partis, ex quo ſimul tam Archiepiſcopus, quam Capitulum proceſſerunt. Et vlterius quando renunciatio fit propter execrationem litis, non videtur intrare huiuſmodi difficultas, *vt per Bolognett. in d. l. poſtquam liti. num.* 20. Præſertim vbi agitur de iure reali, *vt per Purpur. in d. l. poſtquam liti num.69. & Claud. Seiſſell. num.* 22.

Quidquid tamen ſit ex huiuſmodi litis renunciatione ſufficit primum fundamentum collectum ex conſenſu Capituli, quod eſt vrgentiſſimum, &c.

Poſtremo non obſtat error, quoniam hoc pendet à negocio principali, de quo videndum, interim tamen non eſt impediendum mandatum de manutenendo, & ita Domini concluſerunt: nec ſeruarunt tamen vnum fundamentum, quod fiebat ex aduerſo, quod huiuſmodi patientia, & acquieſcentia Capituli fuiſſet præſtita per metum, vt prætendebatur, &c.

CARDINALI SACRATO

Romana de Bombellis

Veneris 31. Maij 1613.

S V M M A R I A.

1 *Immiſſio data per Iudicem priuat alium ſua anteriori poſſeſſione.*
2 *Iudex ſubrogatus non tenetur procedere de voto, vt primus fecit.*
3 *Iudex ſubrogatus tenetur ſeruare formam, quam primus ſeruabat ex neceſſitate impoſita per reſcriptum.*
4 *Voti ſuſceptio poteſt à Iudice omitti, vbi reſcriptum non eſt præciſum, & ſimplex, ſed cum clauſula,* In articulis ſibi benè viſis..
5 *Sed votum ſuſceptum non poteſt ſperni.*
6 *Fatalia non currunt durante tempore ad habendum conſilium ſapientis.*
7 *Calculatores in eorum arte poſſunt dici ſapientes.*
8 *Peritorum artis, quam non nouit Iudex, conſilium poteſt Iudex requirere, & ſequi tenetur.*
9 *Exequi ſuam ſententiam non poteſt Iudex ſubdelegatus ſine commiſſione executoriali.*
10 *Facultas data in commiſſione primi Iudicis cenſetur repetita in commiſſione ſubrogatoria.*
11 *Concilium Tridentinum diſponens de actorum tranſportatione non procedit in cauſis prophanis.*
12 *Actorum non integra tranſportatio reddit ſententiã Iudicis ad quem nullam etiam de iure ciuili.*
13 *Niſi deficerent acta partis aduerſæ, quæ fuiſſet negligens in tranſportando.*
14 *Negligentia partis in tranſportando acta inducitur per monitionem Iudicis.*
15 *Vel per ſeruationem terminorum ſubſtantialium.*
16 *Executio an, & quando fieri poſſit poſt indictas ferias per decretum Viſitæ carcerum.*
17 *Sententia iniuſta non poteſt exequi.*
18 *Executionem paſſo in vim ſententiæ iniuſtæ datur manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis.*
19 *Decl. ſi iniuſtitia ſit valdè patens, & notoria, quia tunc æquiparatur nullitati, ſecus ſi dubia, & num. 21. & 26.*
20 *Manutentio datur aduerſus factum Iudicis nulliter, vel notoriè iniuſtè procedentis.*
21 *Iudex ad quem non debet aggredi inſpectionem negocij principalis ad effectum manutenendi eum, qui paſſus fuit executionem, quando iniuſtitia dubia eſt, ſed tantummodo ſi grauamen ſit patens, & notoriũ.*
22 *Remedium ordinarium aduerſus executionem per*

Iudi

Iuditem iuris ordine factam non eſt manutentio & num.26.
23 *Sed eſt reſtitutio in integrum, vbi prætenditur res iudicata.*
24 *Vel Reuiſio in petitorio, vbi denegatur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum.*
25 *Appellatio quoad effectum ſuſpenſiuum denegatur in iudicijs poſſeſſorijs, & obligationis cameralis.*
27 *Exceptiones concernentes non ius in proprietate quando admittantur in remedio Spolij* l.fin *Quorum bonorum, obligationis cameralis, & ſimil.*
28 *Manutentio ſi daretur indiſtincte immiſſionem paſſo, iudiciorum ordo confunderetur, & fruſtra lex denegaret remedium appellationis, & num.30.*
29 *Appellationis remedium eſt ordinarium, & fauorabile.*
30 *Manutentionis iudicium eſt extraordinarium, & ſummariſſimum, & in eo ſolent admitti leuiores probationes.*
31 *Manutentio dependens à cognitione negocij principalis non expeditur niſi cum negocio principali.*
32 *Iudex moueri non poteſt ex ijs, quæ ſunt extra acta.*
33 *In iuſtitia executionis patens eſt, ſi illius iuſtificatio totaliter in actis deficiat.*
34 *Ius de ſui natura certum eſt.*
35 *Exceptioni, quæ non eſt de natura illius iudicij, & admittitur, ſi non ſit dubia, obſtat dubietas tam facti, quam iuris.*
36 *Dubietas iuris ad effectum fauorabile, vt ne recedatur à forma ordinaria iudiciorum, æquiparatur dubietati facti.*
37 *Poſſeſſor tota lite pendente manutenendus eſt.*
38 *Iudex præſumitur rite, & recte functus eſſe officio ſuo.*
39 *Actor immiſſus à Iudice ſubſtinet vices rei, adeo vt non teneatur ad aliquam probationem.*
40 *Iuſte poſſidet, qui auctore Prætore poſſidet.*

DECISIO IX.

IOannæ dandum eſſe mandatum
de manutenendo fuit reſolutum,
quia conſtat de eius poſſeſſione
1 ex immiſſione ei data per Macchiauellum Iudicem, † qui potuit
priuare Helenam eius anteriori
poſſeſſione, *Angel. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prætor. in fin ff. de acquir. poſſeſſ. Imol. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. n. 1. verſ. ſi autem occupaſſet iuridici. ff. eod. tit. Dec. conſ.* 103. *nu.* 1. *verſ. ſed nunc inſurgit. Mohed. dec. 4. nu. 4. de reſtit. ſpoliat.* quæ
autem fuerunt pro patre Helenæ deducta ad docen.
quod Iudex neque ritè, neque rectè proceſſit, viſa
fuerunt non obſtare.

Et primo, quod D. Macchiauellus proceſſerit abſque voto Rotæ, quod facere non poterat, tum quia
fuit ſubrogatus in locum bon. mem. D. Alueri, qui
iam cœperat procedere cum voto Rotæ, tum ex particulari commiſſione D. Machiauello directa, quod
deberet procedere de voto Rotæ. Nam quantum ad
2 primum fuit reſponſum, † nullo iure cautum, quod ſi
vnus Iudex incepit procedere de voto, alius in eius
locum ſubrogatus teneatur id facere, & quod dici-
3 tur † ſubrogatus teneri ſeruare formam, quam ſeruabat ille, in cuius locum eſt ſubrogatus, *ex Felyn. in cap. cum dilecti. numer. 7. ampliat. 7. de reſcript. cum alijs allegat.* procedit, quando ille primus ſeruabat
illam formam ex neceſſitate, puta quia ſic ſibi demandatum fuerat, vt procederet ſub illa forma, vt
amplificat, *Felyn. loco allegato.*

Quo verò ad commiſſionem directam Macchiauello fuit reſponſum, quod commiſſio non fuit præciſa, & ſimplex, quod deberet procedere de voto
Rotæ, ſed addita fuerunt illa verba, *in articulis ſibi*
benouiſis, & proinde † potuit D. Machiauellus, in ar- 4
ticulis, qui ſibi non videbantur digni deciſione rotali, omittere ſuſceptionem voti rotalis, & licet replicaretur, quod Macchiauellus nedum omiſit ſuſcipere votum rotale, ſed in aliquibus proceſſit contra
deciſiones Rotæ factas ad conſultationem D. Alueri anterioris Iudicis in hac cauſa, quod non videtur
potuiſſe facere, quia † clauſula, arbitrio, refertur ad 5
ſuſceptionem voti Rotalis, hoc eſt, vt poſſit illud
non ſuſcipere: non autem vt poſſit, poſtquam ſuſceptum eſt, ſperni, Viſum fuit motiuum non ſubſiſtere
in facto, quod ſcilicet dictus Macchiauellus contrauenerit deciſionibus Rotalibus, vt latè fuit deductum per informantes pro Ioanna comparando ſententiam cum deciſionibus.

Secundò dicebatur de nullitate ſententiæ D. Macchiauelli, quia fuit lata poſt lapſum fatalium, ſed in-
ter alios placuit illa reſponſio, quod † durante tem- 6
pore ad habendum conſilium ſapientis, non currunt
fatalia, *Corn. conſ.* 182. *numer.* 3. *lib.* 3. *Ruyn. conſ.* 172.
num. 8. *lib.* 4. *& conſ.* 77. *numer.* 2. *lib.* 5. *Gabr. tit. de arbitr. concluſ.* 4. *numer.* 3. in propoſito autem caſu ne-
gocium pendet coram calculatoribus, † qui & ipſi 7
in eorum arte poſſunt dici ſapientes, & exquiritur
† illorum conſilium, ſicut & cœterorum peritorum 8
artis quam non nouit Iudex, qui propterea tenetur
illud ſequi, *iuxta notata in cap. fraternitatis, & in cap. fin. de frigid. & malef. facit. text. in cap. fin. de hæret. in 6. vbi DD.*

Tertiò opponebatur, quod D. Macchiauellus executus fuit ſuam ſententiam abſque commiſſione exe-
cutoriali, † quod non poteſt facere Iudex ſubdele- 9
gatus, *Caſſad. deciſ.* 13. *num.* 4. *de reſcript.* fuit reſponſum, quod facultas exequendi fuit data in prima
commiſſione directa Domino Aluero, vnde † cenſe- 10
tur repetita in commiſſione ſubrogatoria D. Macchiauelli *ad deciſ. Caſſad.* 8. *de reſcript. Egid. deciſ.* 41.
Rot. in cauſa Ciuitatis Caſtelli penſionis inter impreſſ. deciſ. 44. *num.* 2. *& in Romana Societatis Officij, relata in deciſ.* 321. *par.* 1. *diuerſ.*

Quartum obiectum fuit de non integra aſportatione actorum, & ſignanter de quadam declaratione facta per Helenam, quod volebat habere vineam
pro dote, quæ declaratio multum faciebat ad cauſam,
vnde inferebatur, ſententiam tanquam minimè viſis actis per Iudicem probatoriis, etiam ſine Conc.
Trid. † quod non habet locum in cauſis prophanis, 11
vt in Romana lignorum 23. *Iunij* 1603. *coram me fuit*
dictum, † de iure ciuili fuiſſe nullam ad *l. properan-* 12
dum. C. de Iudic. vbi Bart. & alij, ſed fuit reſponſum
† obiectum non procedere quandocumque pars, quę 13
dat de non integra tranſportatione, fuit negligens
in tranſportando, *Rimin. in l.* 1. *num.* 12. *verſ. limita etiam. Cagnol. num.* 70. *C. de eden. Felyn. in cap. Eccleſia S. Mariæ num.* 18. *in prima limit. de conſtit. Rot. in clauſula maioricen. officij Pœnitentiariæ, & Canonic.* 4. *&* 18. *Februarij* 1591. *coram Gypſio, & in ſupradicta Romana lignorum coram me*; Et licet † ad inducendam 14
prædictam negligentiam requiratur monitio Iudi-
cis, *Cagnol. d. num.* 70. attamen, † cum in propoſito 15
caſu fuerint ſeruati termini ſubſtantiales contra Helenam, viſum fuit hoc operari effectum monitionis,
vt fuit dictum in dicta maioricen. officij Pœnitentiariæ, & Canonicatus 4. *&* 18. *Februarij* 1591. *coram bon. mem. Gypſio, & in cauſa Romana Vineæ* 19. *Nouembris* 1603. *coram R. P. D. Decano.*

Quintò fuit oppoſitum, quod poſſeſſio fuit capta
22. Decembris, & ſic pendentibus feriis Natiuitatis D. N. indictis per decretum Viſitæ carcerum,
ſed † omiſſo, an iſtud decretum afficiat Iudices, qui
non interfuerunt in dicta Viſitatione, ex quo ne-

quæ repertum publicatum, vel alias particulariter
intimatum, *iuxta notata in Auth. vt fact. nou. conſt. verſ. cur autem culpabimus eos, & per tot. Alex. conſ. 73. num. 8. lib. 3. Caſtr. conſ. 51. num. 2. lib. 1. Rol. conſ. 8. numer. 2. cum plur. ſeqq. lib. 3. Barbat. in cap. 2. num. 70. verſ. & nihilominus, & num. 61. in fin. de conſtit. Gabr. tit. de leg. concl. 4. num. 6. Theſaur. deciſ. 249. num. 6. & 7. & 10. Rota in cauſa Calagurit ana Beneficij S. Andreæ 17. Martij 1593. coram bon. mem. Cardinalis Blanchetto.* Omiſſo etiam, an importet nullitatem actus, vel ſolum, quod contraueniens mereatur pœnam, ex quo per dictum decretum neque datur poteſtas alias non habenti, neque adeſt decretum annullatiuum, *iuxta notata per gloſ. in Clement. 1. verb. inhibentes. de iur. patronat.* ceſſare viſa difficultas, quia dictum decretum loquitur de executionibus, quæ fiunt pro debitis, vt patet ex illis verbis ibi, nullius in poſterum poſſit realiter, nec perſonaliter moleſtari, neque carcerari pro debito ciuili; Ioanna autem non fuit immiſſa in poſſeſſionem vineæ, de qua agitur, pro debito Helenæ, & tanquam illius creditrix, ſed tanquam hæres fratris ſtante quod Helenæ, quæ prædictam vineam retinebat iure pignoris, iam erat ſatiſfactum.

Denique pro parte Helenæ ſententia dicebatur
17 iniuſta ex multis, † qua iniuſtitia ſtante minimè po-
18 tuit executioni demandari, & † tali caſu competit
manutentio ratione ciuilis, qua non ſpoliatur poſſeſſor per factum Iudicis iniuſtè procedentis, *vt fuit deciſum in cauſa Gerunden. beneficij 2. Iunij 1602. coram R.P.D. Decano, & in aliis.*

19 Super hoc conſiderarunt Domini, quod † illæ Deciſiones procedunt, quando iniuſtitia eſt valdè patens, & notoria, quia tunc æquiparatur nullitati, *cap. inter cætera. cum ibi not. per ſcribentes. de re Iud. Abb. in cap. fraternitatis. nu. 18. de frigid. & maleſ. Crauett. conſ. 302. nu. 2. Rol. conſ. 6. nu. 37. cum duobus ſeqq. lib. 3. Caſ. de Graſſ. dec. 2. nu. 7. de ſolut. Rot. in Romana ſpolij de Pinis 31. Ianuarij 1605. coram Reuerend. Bo-*
20 *nonien.* proinde ſicut † aduerſus factũ Iudicis nulliter procedentis competit manutentio, quia tunc videtur facere tanquam priuatus, *Corn. conſ. 193. num. 4. lib. 3. Rot. in cauſa Penn. & Adrien. benef. 4. Iulij 1584. coram bonæ. Card. Seraph. relat. inter diuerſ. impreſſ. dec. 802. n. 7. verſ. quia pro reſponſione. par. 1. & in cauſa S. Seuerini beneficiorum 10. Decemb. 1610. coram me.* ita competere debet aduerſus factum Iudicis notoriè iniuſtè procedentis, etiam ſi alias ſeruet ordinem Iudicij in
21 procedendo. Verum, † quando prætenſa iniuſtitia eſt
dubia, non debet Iudex ad quem aggredi inſpectionem negocij principalis ad effectum manutentionis
22 illius, qui paſſus fuit executionem; quia † manuten-
tio non eſt remedium ordinarium, quod det lex aduerſus executionem per Iudicem ſeruato iuris ordi-
23 ne factam, ſed † reſtitutio in integrum, vbi præten-
24 ditur res iudicata, vel † reuiſio in petitorio, vbi alias
denegatur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum, pro-
25 ut † denegatur in iudiciis poſſeſſoriis, executione
obligationis cameralis, & ſimilibus, & proinde, cum
26 † manutentio non ſit remedium ordinarium, in hoc
iudicio non debet Iudex ad quem illo vti aduerſus factum Iudicis à quo, niſi grauamen ſit patens, & no-
27 torium; & videmus in ſimili, quod † in iudicio ſpo-
lij, in remediis, *l. fin. C. de Edic. Diu. Adr. toll.* quorum bonorum, executionis obligationis Cameralis, & aliis, quia exceptiones concernentes non ius in proprietate minimè ſunt de illorum iudiciorum natura, ita demum admittuntur, ſi incontinenti, & clarè probentur, ſecus ſi ſint dubiæ, & requirant altiorem indaginem, vt per ſcribentes in *d. l. fin. C. de Edic. Diu. Adr. toll. & in l. fin. C. quorum bonorum. vbi præcipuè Bart. & Salycet. in princ. Rip. in Rubr. ff. de pignor. n. 19.*
... num. 120. Menoch. de adipiſ. remed. 3. num. 180. Rot. in cauſa Romana grani 21. Ianuarij 1574. coram Robuſterio inter diuerſ. im-
preſſ. deciſ. 627. numer. 3. par. 1. Alias † ſi iſta praxis 28
ita diſtinctè admitteretur, prout modernis temporibus ab aliquibus prætenditur, confunderetur ordo iudiciorum, & fruſtra lex denegaret remedium ap-
pellationis † ordinarium, & fauorabile, *Bald. conſil.* 29
148. numer. 10. & 11. lib. 1. Odd. tract. de reſtit. in integr. quæſt. 17. art. 5. num. 64. Purpur. conſ. 89. numer. 1. Lancellott. de attent. part. 2. cap. 12. num. 130. in præfat.
Surd. deciſ. 38. num. 4. † ſi alio extraordinario ſumma- 30
riiſſimo, & in quo ſolent admitti leuiores probationes, *Alex. conſ. 103. numer. lib. 7. cum aliis per Menoch. de retinen. remed. vlt. numer. 34. Rot. in cauſa Pacen. penſionis 1. Iulij 1596. coram bon. mem. Card. Pamphilio, & in cauſa Lucana bonorum 17. Iunij 1602. coram me,* poſſet reuocari, quod ſeruata forma iudiciorum factum eſt.

Et prædicta corroborantur alio medio, nempe,
quod, † quando manutentio dependet à negocij 31
principalis cognitione, tunc non expeditur manutentio, niſi cum ipſo negocio principali, *Lancellott. de attent. cap. 14. quæſt. 19. num. 4. Rot. in cauſa Siracuſana Abbatiſſatus 1. Decembris 1597. coram Corduba in Vlixbonen. declarationis concordiæ 5. May 1599. coram Iuſto, & in Romana officiorum 4. Iulij 1601. coram bon. mem. Cardinalis Pamphilio.*

In propoſito igitur, cum manutentio illius, qui paſſus eſt executionem à Iudice, qui proceſſit Iuris ordine ſeruato, dependeat à negocio principali, hoc eſt à Iuſtitia, vel iniuſtitia, non debet expediri, niſi cum ipſo negocio principali per ſupradicta.

Non obſtat, quod iniuſtitia ſit patens eo ipſo, quod
executio non iuſtificatur ex actis, cum † Iudex non 32
poſſit moueri ex iis, quæ ſunt extra acta, *vt late dicit Rot. in cauſa Romana hæreditatis 17. Iunij coram me, & alibi ſæpè*, quia re incidit in ea, de quibus ſu-
pra, nempe † eſſe verum, ſi iuſtificatio totaliter de- 33
ficiat, & ita reſultet notorium, & patens grauamen in exequendo.

Sicut etiam minimè refragatur, quod ex quo Iudex non potuit moueri ex iis, quæ ſunt extra acta, dubietas reducatur ad merum ius, ex quo non expe-
ctat poſt ſe aliquam probationem facti, † ius autem 34
de ſui natura eſt certum, *Bald. in l. ancilla num. 2. C. de furt. Olar. conſ. 279. num. 1. Natt. conſ. 502. numer. 9.* Et conſequenter ille, qui dat de iniuſtitia executionis afferendo proceſſum, videatur incontinenti, & patenter probare ſuam intentionem. Quia reſpon-
detur quod, † quando allegatio, ſiue exceptio mini- 35
mè eſt de natura illius iudicij, in quo fit, ſed ita demum admittitur, ſi non ſit dubia, quod tunc reijcitur, ne dum propter dubietatem facti, ſed etiam propter dubietatem iuris, *vt fuit dictum in Romana de Peruſchis 30. Maij 1580. coram Robuſterio, & in cauſa Conchen. beneficij 4. Maij 1611. coram me*, & merito,
quia † dubietas iuris ad effectum fauorabilem, pro- 36
ut eſt iſta, quod non recedatur à forma ordinaria iudiciorum &c. debet æquiparari dubietati facti, *Felyn. in cap. de quarta num. 27. de præſcript. Curt. iun. conſ. 150. num. 15. Ceph. conſ. 467. num. 32. Capyc. deciſ. 10. num. 20. Bec. conſ. 95. num. 20.*

Non denique facit, quod ille, qui paſſus fuit executionem, habeat fundatam intentionem in ſuo pri-
mæuo ſtatu, † in quo tota lite pendente ſit manute- 37
nendum, *ad § retin. Inſtit. de interd. cum vulg.* & propterea aduerſario incumbat onus probandi immiſſionem, & quidem iuſtam, cum alias iniuſta non debeat ſibi ſuffragari, & ſic videatur, quod onus probãdi iuſtitiam incumbat illi, qui obtinuit executionem non autem iniuſtitiam illi, qui eam paſſus fuit; Vnde

infertur,

inſertur, quod, ſi adeſt aliqua dubietas, illa facit con-
tra illum, qui obtinuit executionem, non autem pro;
38 quia reſpondetur quod, † ſtante præſumptione iuris,
quæ concomitatur nouum factum Iudicis, etiam
pro illo præſumitur, quod rectè fuerit functus officio
ſuo. *l. 2. cum ibi not. C. de offic. ciuil. Iud. Abb. conſ. 41. num. 2. verſ. præſumitur. lib. 1. Alex. in l. qui Romæ §. qui duos fratres. num. 10. ff. de verb. oblig. Craueti. conſ. 288. num. 8. cum alijs per Gabr. tit. de ſent. concl. 5. in princ.* non attenditur ille primæuus ſtatus, ſed iſte
39 nouus, per quem ille, † qui alias erat actor ſubſtinet
vices rei, nec tenetur ad aliquam probationem, *vt eſt bonus tex. in l. cum de indebito. ff. de probat. & fuit latius dictum in cauſa Comen. decimarum die 8. Iunij* 1602. *coram me*, & proinde cum ille, qui prius erat
reus, fiat actor, debet docere de iure ſuo, vel via or-
dinaria, & petitorio, vel quatenus aggrediatur viam
extraordinariam manutentionis, docendo inconti-
nenti de iniuſtitia abſque vlla dubietate facti, vel
40 iuris, aliàs immiſſus eſt manutenendus, quia † iuſtè
poſſidet, qui authore Prætore poſſidet, *l. iuſtè poſſidet. ff. de acquir. poſſeſſ. cum alijs ſupra in princip. alleg.*

Iniuſtitia verò ex multis deducta pro parte He-
lenæ viſa fuit pluſquam dubia ex replicatis pro par-
te Ioannæ, quam propterea Domini reſeruauerunt
videre ſuis loco, & tempore, &c.

MANZANEDO

INOLENSIS PRÆCEPTORIA

Veneris 30. Martij 1607.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in eadem non exiſtente, eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio poſterior cenſetur clandeſtina, & vitioſa.*
3 *Poſſeſſio acquiri poteſt per procuratorem habentem ſpeciale mandatum.*
4 *Ampl. vt ſufficiat etiam mandatum generale ad apprahendendam quamcumque poſſeſſionem.*
5 *Aetatis defectus exceptio reſpicit petitorium, & non eſt examinanda in manutentione.*
6 *Mandatum de manutenende datur etiam mero detentori, & ſpoliatori contra ſpoliatum.*
7 *Iudex dat mandatum de manutenendo detentori, vt tollat occaſionem ſpolijs, & ſcandalis praſeruando parti iura in petitorio, & poſſeſſorio ordinario.*

DECISIO X.

DOmino Equite Teſauro tantum infor-
mante, Domini dandum eſſe mandatum
de manutenendo dixerunt, cum vacan-
te Præceptoria Sancti Bazzar de Imola
per obitum Equitis Scipionis Lactantij
fuerit de illa prouiſus à Sereniſſimo Sabaudiæ Duce
Religionis SS. Mauritij, & Lazari Magno Magiſtro
de anno 1602. idem D. Eques Teſaurus, & eodem
anno de menſe Decembris fuerit adeptus poſſeſſio-
1 nem illius, † quæ, & ſi inſtrumentalis, cum fuerit cap-
ta alio non exiſtente in poſſeſſione, eſt manutenibi-
lis, *iux. Rot. deciſ. 201. num. 3. & 802. in princ. par. 2. & dec. 62. n. 1. par. 2. diuerſ. & ſæpius fuit dictum.*

Quibus non obſtat prouiſio Apoſtolica de eadem
Præceptoria poſtea de menſe Maij anni 1603. D.
Equiti Ioanni Baptiſtæ Galanti facta, nec poſſeſſio
2 virtute illius capta, cum † illa tamquam poſterior
cenſeatur clandeſtina, & vitioſa, *iuxta prædictam deciſ. 802. & tradit Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid.*

Minus obſtat D. Equitem Teſaurum non appræ-
hendiſſe prædictam poſſeſſionem per ſe ipſum, nec
appræhenderit illam per procuratorem ad id conſti-
tutum, † quod ſufficit, *ad tex. in l. 1. §. per procurato-* 3
rem. ff. de acqu. poſſ. quia † etiam ſufficiebat manda- 4
tum generale ad appræhendendam poſſeſſionem
quarumcumque Commendatum, *ad tradita per Abb. in cap. accedens. num. 5. de præben. & ibi Doct. Alex. in d. l. §. per procuratorem, ff. de acq. poſſ. & bene Hercul. num. 5. par. 5. & Lap. tract. & Ferr. alios referens conſ. 220. num. 23. verſ. non obſtat deciſio.*

Nec † facit quæſtio de defectu ætatis, cum reſpi- 5
ciat petitorium, & non veniat examinanda in ſum-
mariſſimo iudicio manutentionis, † quę datur etiam 6
mero detentori, & ſpoliatori contra ſpoliatum,
Caſtr. in l. Aquilius Regulus. n. 5. de donat. cum adduct. per Neuizz. in conſ. 80. num. 3.

Vnde † Iudex, in iſto iudicio non intendit aliud, 7
quam manutenere detentorem in ſtatu, in quo exi-
ſtit, vt tollat occaſionem ſpolijs, & ſcandalis, in cæte-
ris autem præſeruat parti omnia iura tam in poſſeſ-
ſorio ordinario, quam in petitorio, *ex adductis in dec. 641. n. 8. par. 1. diuerſ. &c.*

REMBOLDO

AQVILANA BONORVM

Lunæ 17. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex narratiua literarum, ſi in euidentem, & ex inſtrumento conceſſionis in emphyteuſim, contra ipſum conductorem.*
2 *Eccleſia in bonis conceſſis in emphyteuſim dat manutentio, ſi non habuerit ſe pro ſpoliata, vel integratio, ſi ſe pro ſpoliata habuerit*
3 *Executoribus ſpecialibus in literis datis non poteſt A.C. nec alius ſe intromittere.*
4 *Cauſa intra biennium non expedita an, & quando deuoluatur ad A.C. ſeu Curiam.*
5 *Clauſula*, Vocatis Vocandis; *& clauſula*, ſi tibi conſtiterit, *importans, vt ſint citandi habentes intereſſe.*
6 *Mandati comparentis defectus cauſat nullitatem ſententia.*
7 *Specificatio bonorum requiritur in proceſſu ſuper euidenti vtilitate Eccleſia, alias nulliter agitur, & ſuper ea conſiſtit præcipua vtilitas.*
8 *Eccleſia bonorum de conceſſionis validitas pendit ab vtilitate.*
9 *Iudex executor non valet cognoſcere vtilitatem Eccleſia in conceſſione, niſi bona ſpecificentur.*
10 *Litera, ſi in euidentem, ſuper conceſſione bonorum Eccleſia non facta mentione litis non ſuffragantur in præiudicium partis aduerſa.*
11 *Beneficiatus, contra quem agitur ad beneficij probationem, poteſt officium ſuum miniſtrare lite pendente, ſed non alienare bona.*
12 *Sententia ſemel etiam nulliter lata expirat Iudicis delegati iuriſdictio.*

DECISIO XI.

LIte pendente in Rota inter Fabri-
cium Manetium prouiſum ab Abba-
te Sancti Spiritus, & Hierony-
mum Abruſcam prouiſum Apoſto-
licum

Digitized by Google

litum ſuper beneficio S. Luciæ de Pila dictæ Abbatiæ Grangiæ dictus Hieronymus omnia bona dictæ Grangiæ emphyteuſim ad tertiam generationem conceſſit Fabio Viuo cum reſeruatione beneplaciti Sedis Apoſtolicæ, & literis, ſi in euidentem, deſuper expeditis, obtinuit à deputato ab A. C. etiam quod dictæ Literæ eſſent Archidiacono, & Vicario Epiſcopi Eccleſiæ Aquilanæ directæ dictam conceſſionem,nulliter tamen,vt infra dicetur, confirmari.

Vnde lata ſententia Rotali ad fauorem Fabritij prouiſi ab Abbate, qua eidem fuit dictum beneficium adiudicatum,dubitari contingit, An dicta Eccleſia S.Luciæ ſit manutenenda, ſeu quatenus opus ſit reintegranda ad poſſeſſionem dictorum bonorum, & Domini abſque difficultate affirmatiuè reſponderunt.

Nam de poſſeſſione Eccleſiæ abundè conſtat
1 †tam ex dictis literis in forma, ſi in euidentem, expeditis,in quibus narratur Hieronymum,& Fabium Rectorem Eccleſiæ, & fructuum conductorem, ſeu emphyteutam reſpectiuè ſupplicaſſe pro licentia alienandi, ſeu concedendi bona ibi expreſſa ad tertiam generationem dicto Fabio, quam etiam ex inſtrumento dictæ conceſſionis, quia dicta narratiua, & multo magis etiam ipſa conceſſio plenè probat poſſeſſionem contra ipſum conductorem, *Bald. in l.quædam mulier,numer.2.& ibid. Angel.ſub num.2. poſt medium verſ. item attende. vbi quod per ſolam inueſtituram probatur poſſeſſio inter ipſos contrahentes nullo alio probato. ff. de rei vendic. Pariſ. conſ.111. numer.44.vol.1.Ruyn.conſ.46. numer.13.vol.4. cum alijs per Gabr.in tit.de locat.concl. vlt.numer.14. & fuit in terminis dictum in Neritonen. Maſſariarum 13.Mar-*
2 *tij 1603.coram bon. mem. Litta*, † nec propterea poteſt dictæ Eccleſiæ denegari manutentio, quatenus ſe non habuerit pro ſpoliata, vt in dicta Neritonen. Maſſariarum,vel ſaltem erit danda, reintegratio, quatenus ſe habuerit pro ſpoliata, *Caputaq. deciſ.170.& 181.par.3.Rot. deciſ.755. num.6.par.2. in recent.* Nec obſtat, quod dicta conceſſio fuit vigore dictarum literarum in forma,ſi euidentem, expeditarum confirmata, quia dicta confirmatio fuit nulla ex pluribus.

Et primò, quia,cum eſſent in dictis literis deputati certi executores, videlicet Archidiaconus, & Vicarius Epiſcopi Eccleſiæ Aquilanæ, non potuit
3 pro dictarum literarum executione A.C.adiri,†quãdo enim Papa dat ſpeciales executores, non poteſt alius ſe in huiuſmodi executione ſe intromittere, *cap.vt noſtrum.de appell.Felyn.in cap.fin.num.38.de præſumpt.Card.Seraph.dec.1003.nu 3.in fin.*

Idque etiam in ſpecie de A. C. diſponitur *in reformatione Sanct.mem.Pauli V. in tit. de A.C.verſ. literas Apoſtolicas.* vbi dicitur, quod literas Apoſtolicas, quibus eſt datus certus executor, nullo modo A.C. exequatur.

4 Nec obſtat, † quod,cum dicti ſpeciales executores non expediuerint cauſam intra biennium, fuit eorum iuriſdictio ad A. C. deuoluta vigore decreti Sac.Conc.Tridentini. *Seſſ.14.cap.20.de reform.*quia, præterquam quod non conſtat,quod dicti executores fuerint requiſiti, vt dictas literas debitè executioni demandarent,quodque à die huiuſmodi requiſitionis lapſum eſſet biennium,vt requiritur per decretum Sac.Conc. ibi à die motæ litis, &c. & quod per eos ſteterit, quominus procederetur ad executionem dictarum literarum, *iuxta not.per Rebuff. ſuper concordia tit. de form. lit. execut. mandat. Apoſtol. in verb. recuſauerint, & verb. negligentes fuerint. Rot. deciſ.273.ſub num.1 par.2.in recent.*

Non loquitur etiam dictum decretum de executoribus ſpecialiter delegatis, ſed de Iudicibus ordinariis, & vlterius etiam locum habere videtur in cauſis tantum contentioſis, non autem gratioſis, in quibus non datur inſtantia, nec executoris iuriſdictio perimitur,niſi perempta gratia, *cap.ſuper gratia, de offic.deleg.in 6.*

Atque ex hac ratione aduertit *Moder. in praxi, Epiſcopali,decretum dicti* Conc.non habere locum in Rom. Cur. quia ſcilicet lis, ſeu inſtantia in Rom. Cur.nunquam extinguitur,quod euenit propter facultatem prorogandi fatalia.

Secundò confirmatio dictæ conceſſionis fuit nulla, quia non fuerunt citati Abbas Monaſterij, cuius eſt Grangia,nec prouiſus ab Abbate,qui habebat intereſſe,cum tamen † omnes prædicti eſſent citandi, 5
tam vigore clauſulæ,vocatis vocandis, de qua in dictis literis,*cap.exhibita.vbi Abb.in vltimo not.de Iud. Card. conſ.73. in princip.* & in puncto ſimilis confirmationis,*Rot.dec.614.n.4.par.1.in recent.*quam etiam vigore alterius clauſulæ, ſi tibi conſtiterit, *Doct. in cap.præſenti.in verb.conſtiterit,de cenſ.Abb.in cap.conquerente.nu.9.de reſtit.ſpoliat.Card.Seraph.deciſ.601.*

Tertiò fuit etiam nulla dicta confirmatio † ex 6
defectu mandati comparentis pro Fabio conductore bonorum, *iuxta tradita per Vant. de nullit.ex defect. mand.num.59.& ſeqq.*

Quartò fuit nulla, quia non fuerunt ſpecificata bona coram prætenſo executore,prout † requirebatur 7
iuxta formam in dictis literis traditam, *cap. cum dilecta, & ibi Doct.de reſcript. Abb.conſ.41. numer.8. lib.1.Card.Seraph.deciſ.337.num.6.*

Et dicta nullitas eo magis afficit dictam confirmationem,quod in dicta ſpecificatione cõſiſtit præcipua vtilitas Eccleſiæ,† à qua tota pendet validitas 8
conceſſionis,*cap.ſine exceptione.12.qu.2.cap.1.de reb. Eccleſ.non alien.in 6.Card.Seraph.dec.508.in princ.& nu.11.* quia,non facta dicta ſpecificatione, Eccleſia ſcire non poterat, quæ bona eſſent ad eam deuoluenda poſt finitam tertiam generationem, & fuiſſet coacta litigare ſuper illorum liquidatione,*vt optimè fuit ponderatum in d.dec.614.nu.2.par.1. & in deciſ. 678.num.2. & 737.num.3.par.2.in recent.*

His accedit, quod † nec dictus executor abſque 9
eo, quod dicta bona coram eo ſpecificarentur, potuit cognoſcere, an dicta conceſſio eſſet vtilis dictæ Eccleſiæ,vnde eo minus potuit forma in dictis literis tradita præteriri, *vt in dictis deciſ.614.par.1.& deciſ.678. & 731.par.2.in recent.*

Et denique eſt aduertendum, quod dictæ literæ fuerunt extortæ lite pendente inter dictum Hieronymum in dicta Grangia intruſum, & Abbatem, ac prouiſum ab eo de dicta Grangia non facta mentione litis, nec † propterea poſſunt dicto Hieronymo, 10
aut Fabio habenti cauſam ab eo in præiudicium Abbatis,& ab ipſo prouiſi ſuffragari, ſi quidem Papa ſi ſciuiſſet dictam litem pendere inter dictum Hieronymum alienantem,& Abbatem,ac prouiſum ab eo, veriſimiliter non conceſſiſſet Hieronymo facultatem alianandi bona dictæ Grangiæ, ſuper qua pendebat controuerſia,*iuxta trad.per Doct.in cap.Prælatorum & præcipuè Felyn.num.3.de accuſat.* vbi, quod
†ille,contra quem agitur ad priuationem beneficij, 11
licet poſſit officium ſuum miniſtrare lite pendente, non poteſt tamen alienare bona Eccleſiæ.

Nec dicatur, quod, quatenus literæ, ſi ineuidentem,fuerint nulliter executæ, poſſint iterum executioni demandari, quia huic etiam obiecto fuit ſatisfactum *in dictis dec.631.nu.8.& 678.num.3.par.2. in*
recent. in quibus dicitur, quod † poſt ſententiam ſe- 12
mel etiam nulliter latam Iudicis delegati iuriſdictio expirat, *l.ſicut propoſuis.quomodo,aut quando Iud. ſ. Iudex poſtea quam, & ibi Gloſ. ff. de re iudic. & in terminis*

*ternimis executionis literarum Apoſtolicarum, Archi-
diaconatus in cap.ſi cui.in verb.contradictos.de prab.in
ſex.Rot.deciſ.16.de re iudic. in nou. & fuit dictum in
Caſalenſi Canonicatus 22. Iunij 1615. coram D. Attre-
baten. & in aliis dictis deciſ.61. & 678.par.2.in recent.
relat.*

R. D. COCCINO DECANO

PERVSINA BONORVM OE ALPHANIS

Lunæ 5. Iulij 1620.

SVMMARIA.

1 *Baiuli relatio de tradita poſſeſſione, ſeu tenuta capta in vim ſententia probat poſſeſſionem.*
2 *Immiſſio in vim primi decreti manutentio non debetur.*
3 *Decl.ſecus ſi immiſſio non loquatur de prima tenuta, nec ad effectum ſubhaſtandi.*

DECSSIO XII.

FVit teſolutum mandatum conceſſum
ad fauorem Alexandri eſſe confitma-
dum, quia docet de ſua poſſeſſione præ-
oia ſeotentia. Baiulus enim retulit die
8.Nouembris 1605.ſe tradidiſſe poſſeſ-
ſioné Alexandro, & in ſignum tealis, & corporalis
1 tenutæ fuiſſe ingreſſum in tenotam, deambulo, &c.†
cui creditur, cũ hoc ſit de perrinentibus ad eius offi-
ciũ, *Alciat. de praſ. reg.3.praſ.14.Surd.conſ.70.nu.47.*
Non obſtat, quod Alexaoder fuerit immiſſus vi-
2 gore primi decreti, † & ideò ei non debeatur ma-
outentio ex allegatis in cauſa Peruſina Bonorum 7.
Aprilis 1617.coram R.P.D.meo Buratto, nam fuit
3 teſponſum, † quod ſententia, coius vigore fuit con-
ceſſa immiſſio, non loquitut de prima tenuta, neque
ad effectum ſubhaſtandi, ſed inſtrumentum eſſe pu-
rum, & liquidum quoad expenſas, & intereſſe, &
quoad pretium euictionis, vnde negari non poteſt,
quin ſaltem officio Iudicis in vim detentionis ei de-
beatur manutentio, *gloſ.in Ver.non poſſe.in l.3.§ credi-
tores.ff. vti poſſid.Caſtr.in l.à quibus num.5.ff.de donat.
cum allegatis in alia Peruſina Bonorum 27.Iunij 1616.
coram eodem D.Buratto.*
Et ita, &c.

R. P. D. PIROVANO.

PERVSSNA FSOPSCOMMSASI DE BABTSSTIS

Lunæ 10. Martij 1625.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio in poſſeſſione non exiſtente, ſuffragatur ad effectum manutentionis.*
2 *Poſſeſſio in vim ſententia Iudicis ritè, & rectè procedentis eſt manutenibilis, & priuat primum poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione, & nu.5.*
3 *Poſſeſſio anterior praſertur in manutentione poſterio-ri, qua improba, & clandeſtina praſumitur.*
4 *Lim. ſi anterior ſit nulla, & infecta.*
5 *Lim. ſi poſterior ſit vigore ſententia.*
6 *Appellatio à ſententia in mero poſſeſſorio non habet effectum ſuſpenſiuum propter Aegidianam.*
7 *Sententia nulla, vel iniuſta non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*
8 *Fideicommiſſarius non poteſt nec auctoritate propria, nec cum Iudicis licentia, capere poſſeſſionem parte non citata, ſed debet illam habere de manu haredis. & redditur ratio.*

DECISIO XIII.

IN hac cauſa prius fuerat dubitatum, an
conſtaret de attentatis per Dominam Bea-
tricem pendente appellatione io Rota à
ſententia V.legati Peruſiæ, quæ veniteot
teuocanda; verum quia materia Dominis viſa fuit
turbida, voluerunt oioiſſa prædicta diſputatione, vt
procederetur ad vlteriora in negocio principali,
quod, cum reſpicere poterat tam petitorium, quam
poſſeſſorium retioendæ, & in boc partes eſſent diſ-
cordes vt procedendum eſſet magis in petitorio,
quam in poſſeſſorio, placuit etiam determinare du-
bium diſputandum, ao ſcilicet cõſtaret de bono iure
ad effectum manutentionis, & hodie propoſito
dictum fuit Beatricem eſſe maoutenendam.
Conſtat enim de illius poſſeſſione capta ſub die-
bus 6.7.8.Aprilis 1621. & ex ſententia V.Legati Pe-
ruſiæ die 19.Iunij 1623.ſuper manutentiooe, & im-
miſſiooe reſpectiuè lata, cũ poſſeſſione vigore illius
ſubſecuta die prima Iulij, quæ † poſſeſſio ante ſenten- 1
tiam quamuis inſtrumentalis, alio tamen antea non
exiſtente in poſſeſſione, ſuffragari ſolet ad huiuſmo-
di effectum manutentionis, *l.prædia. vbi Bart.n.1.ff.
de acquir.poſſeſſ.deciſ.360.n.8.lib.1.Rot.deciſ.9.n.5.&18.
n.2.268.nu.1, coram P.P.Gregor.XV.* Secunda pariter
ſubſequens † poſſeſſio vigore ſententiæ manutenibi- 2
lis eſt tamquam proueniens ex Iudicis auctoritate,
qui ritè, & rectè procedendo potens eſt priuare poſ-
ſeſſorem tam naturali, quam ciuili poſſeſſione, *Mo-
heb.deciſ.4.n.4.de reſtit.ſpol.Rot.deciſ.802.nu.6.par.1.
diuerſ.& deciſ.173.num.2.293.num.5.par.1.recent.*
Non obſtat anterior, poſſeſſio D. Antinori de
Baptiſtis capta vſque de anno 1611.4.Martij per in-
ſtrumentum, qnod datur *ſub num.*4.taio noiotoe ſuo
proprio, quam tutorio, & curatorio nomine Io.Bap-
tiſtæ, & Hieronymi eius fratrum poſt mortem Petri
Iacobi patris eorumdem, in bonis tamen, & hæredi-
tate Baptiſtæ Aui exiſtentium, & vigore fideicom-
miſſi eiuſdem, & poſtmodum de anno 1621.10.Apri-
lis poſt mortem Io.Baptiſtæ, & Hieronymi illa con-
tiouando denuo appræhenſa per inſtrumentũ, *quod
datur n.*10.quæ † tamquam anterior dicebatur manu- 3
tenibilis, & impediens poſteriorem tamquam im-
probam, & clandeſtinam, *Rot.deciſ.268.num.1.coram
P.P.Greg.XV.& in recent.deciſ.206.n.8.& 269.nu.3.
par.2.*
Quia qoidquid ſit de inualiditate illius actus poſ-
ſeſſorij commixti cum auctoritate tutelari, quem
pupilli ignorarunt, & ſcientes contradicere oon po-
terant, oiſi D.Antiooro à tutela remoto, † quo caſu 4
etiam anterior poſſeſſio nulla, & infecta non poſſet
impedire acquiſitionem poſterioris, *Creſcen.deciſ.1.
de cauſ.poſſ.& propr.& idem fuit firmatum in Beneuen-
tana beneficij 14.Decembris 1601.relata per Garz.de
benef.par.5.cap.1.num.418.*
Attamen, qoia, poſtmodum Domina Beatrix in
iudicio immiſſionis obtinuit, & in executione ſeo-
tentiæ ſubſecutæ denuo poſſeſſionem intrauit, inde
† cõſequitor tam naturalis, quam ciuilis poſſeſſiooís 5
priuatio, quam D.Antinorus obtinebat, aut prætco-
dere poterat ex illo antiquo actu ſecuto de anno 1611.
poſt mortem Petri Iacobi communis eorum Patris.
Neque obſtat, quod ſententia illa V.Legati Peru-
ſiæ ſit ſuſpenſa per appellationem, quia † tamquam 6
lata in mero poſſeſſorio propter Conſtitutionem
Ægidian. non habet effectum ſuſpenſiuum execu-
tionis, vt io verbis diſponit eadem conſtitutio.

Non

7 Non obſtat, quod † ſententia Iudicis, qoando eſt nulla, aot ioiuſta priuare non poſſit poſſeſſorem ſua naturali, & ciuili poſſeſſione, quia vera eſt con- concluſio, ſed difficultas eſt io probanda nullitate, aut iniuſtitia; nam quantom ad nullitatem ex reuolutiooe proceſſus de ea oon conſtat, nec D. Antiooꝛus in ea ſe fundat.

Quantum autem ad iniuſtitiam, in cuius diſcuſſione cadit iuſtificatio boni iutis, de qoo Domini voluerunt videre ad effectum manuteotionis, cum D. Antiootus illud poſſit deducere ex teſtamento Baptiſtæ, & ex teſtamento Petri Iacobi.

Viſum fuit ex teſtamento Petri Iacobi non conſtare de aliquo eius iure, neque in petitorio, neque in poſſeſſorio, quia tamquam naturalis, quamuis legitimatus, inſtituitur in re particulari; Hieronymus autem, & Io. Baptiſta filij inſtituuntut hæredes vniuerſales, & in defectum deſcendentium maſculorum legitimorum, & de legitimo matrimonio procreatorum vocauit proprias filias fœminas, inter quas D; Beatrix reperitur, nec de Antinoro fuit facta aliqua mentio, nec docere poteſt habere qualitatem legitimitatis de vero matrimonio.

Similiter etiam quoad teſtamentum Baptiſtæ, qoidquid dici poſſit ad effectum petitorij, in quo multa ſe offerunt diſcutienda, ad effectum tamen poſſeſſorij, ad quod dubium fuit reſtrictum, viſum fuit non conſtare de aliquo bono iure D. Antinori,
8 quia ipſe † non poterat propria auctoritate, aut Iudicia licentia parte non citata capere poſſeſſionem bonorum Baptiſtæ; ſed petere tenebatur de manu hæredum vltimi granati propter detractiones legitimarum, ac æris alieni, & melioramentorum, ac aliorum, quæ poſſiot hæreditatem minoere, pro quibus ſemper expectanda eſt ſeparatio, & liquidatio, antequam immiſſio concedatur, *Menoch. de adipiſc. remed. 4. num. 631. Surd. conſ. 248. nu. 14. lib. 2. Rot. deciſ. 115. par. 1. recent. vbi articulus fuit latiſſime diſcuſſus.*
Et ita, &c.

E O D E M

E a d e m

Veneris 12. Decembris 1625.

S V M M A R I A.

1. *Ius ſummariſſimi retinendæ deduci ſolet ex poſſeſſione.*
2. *Tutoris confeſſio in inuentario, quod bona ſint pupilli in illius præiudicium probat, ita eſſe.*
3. *Et quod illa poſſidet pupilli nomine.*
4. *Poſſeſſione præſumptiuè plena exiſtente alia ſubſequens, & ſimultanea etiam de Iudicis licentia primo poſſeſſore non citato non eſt manutenibilis, ſed clandeſtina, & improba.*
5. *Tutor volens tamquam extraneus acquirere poſſeſſionem rei, quam ſcit eſſe pupilli, tenetur prius facere illi deputare alium tutorem, ſeu curatorem.*
6. *Tutor vti tutor poteſt propria auctoritate poſſeſſionem capere rei ſibi à pupillo debita.*
7. *Decl. ſi tutor in ea re dominium habeat, aliàs non poteſt capere rem pupilli, nec pecuniam ad emptionem prædiorum deſtinatam ſine Iudicis decreto, & cauſa cognitione.*
8. *Fideicommiſſarius debet bona vinculata non propria auctoritate, ſed de manu heredis capere.*
9. *Poſſeſſio non acquiritur ex actu nullo.*
10. *Pupillo mortuo non vacat poſſeſſio bonorum, ſed remanet penes tutorem ratione cuſtodiæ.*
11. *Mutatio cauſæ poſſeſſionis præſumitur ex nouo titulo ſuperueniente abſque alia declaratione.*
12. *Niſi conſtet de declaratione de prima poſſeſſione continuanda.*
13. *Præſumptio verſatur circa rem dubiam, & id, quod ignoratur qualiter geſtum.*
14. *Præſumptio cedit veritati.*
15. *Poſſeſſio conceſſa cum clauſula,* Dummodo vacans, & ſine præiudicio cuiuſcumque intereſſe habentis *dicitur inanis tãquam ſub conditione poſita.*
16. *Et inhabilis ad poſſeſſionem acquirendam.*
17. *Intellige, vt dicta clauſula non impediat acquiſitionem poſſeſſionis, ſed eam acquiſitam reſoluat conſtito de poſſeſſione non vacanti.*
18. *Immiſſionem petens declarat ſe non poſſidere.*
19. *Decl. ſecus ſi petita, & data ſit manutentio, & quatenus opus ſit immiſſio.*
20. *Iudex iniuſtè immittendo non dat poſſeſſionem.*
21. *Decl. dummodo, qui paſſus eſt immiſſionem clarè, & plene de iniuſtitia doceat.*

D e c i s i o XIV.

DOmini confirmauerunt teſoluta in hac cauſa pro manutentione D. Beatricis ſub die 10. Martij præteriti.

Quia indubitanter coostat de poſſeſſione illius capta tam io diebus 6.7.8. Aprilis 1621. quam die prima Iulij 1623. vigore ſententiæ Reuerendiſſimi D. Coccini tunc Peruſiæ V. Legati, † ex quibus 1
ſolet deduci ius ſummariiſſimi retinendæ ex allegatis in eadem deciſione, quæ reuidetor.

Neq; obſtant actus poſſeſſorij per D. Antinorum allegati præcedentes poſſeſſionem D. Beatricis, nempè de anno 1611. 4. Martij, & de tempote obitus Hieronymi filij Petri Iacobi in inſtanti eius mortis propter mutationem caoſæ poſſidendi de iure conceſſam abſque declaratione, ac demum de anno 1621. 10. Aprilis, quæ ſimiliter poſt obitum Hieronymi formiter capta fuit.

Quia qoantum ad primam, & tertiam, quæ eſt ab eadem prima dependens vti capta de nouo cootinuando primam fuit primo reſponſum illam fuiſſe nullam, & inualidam, præceſſerat eoin inuentarium de anno 1610. 6. Decembris, io quo idem D. Antinorus vti tutor, & curator Io. Baptiſtè, & Hierooymi poſſidebat bona hæreditaria Petri Iacobi, & ſuper quibus nunc eſt controuerſia, coofiteodo ibidem deſcripta eſſe ipſorum pupillorom, Vode duo inferuntur, primum quod bona inuentaria eſſent ipſorũ pupillorum ex propria tutoris confeſſione in inuentario, † quod ad eius præiodicium probat, *l. fin. C. arb.* 2
tut. Alex. conſ. 45. in princip. lib. 1. Socin. ſen. conſ. 159. n. 1. lib. 2. Caualcan. de Tutor. n. 66. ſecundum quod ipſe
† Tutor eadem bona nomine pupillorum poſſideret, 3
Bald. conſ. 85. nu. 1. verſ. ſed vnum eſt aduertendum. lib. 3. dicens eſſe aduertendum ad verba Iacobi de Arena ad l. veteris. C. arbitr. tutel. quod, & ſi tutor noo teneatur facere rem pupilli, quæ erat alterius: attameo per inuentarium patet, quod poſſidebat nomine pupilli,
atque ita † data poſſeſſione plena ex præſumptiooe 4
reſultante ex inuentario, alia ſubſequens, & ſimultanea cum popillis de Iudicis licentia non eſt manutenibilis, ſed clandeſtina, & improba, *Cæſar de Graſſ. deciſ. 5. de cauſ. poſſ. & propr. & deciſ. 9. nu. 7. & 14. nu. 2. coram P. P. Greg. XV.*

Secundò fuit reſponſum ex ſola coofeſſione emanata in inuentario, quod bona pertinerent ad pupillos, poſſeſſionem eſſe nullam, & inualidam; nam, aut tutor tamquam habens, vel habere præſumens duas perſonas, nempè vti extraneam, & vti tutorem, proceſſit

ceſſit tamquam extraneus ad poſſeſſionis appræ-
5 benſionem,& tunc † tamquam ſciens bona ſpectare
ad pupillos, & affirmans in inuentario, & propter
iuramenta de gerendo vtilia minorum, & de eos
defendendo,nou potuit aliqua in præiudicium mi-
norum gerere ipſis minoribus indefenſis, ſed tene-
batur prius illis alium tutorem, vel curatorem de-
putare,alias ex illo actu minor, & pupillus nullum
præiudicium ſentire poteſt, *Matheſil.ſing.* 135. *Are-
tin.in §.deſinunt.n.1. Inſtit.quib.mod.tut.Caualcan.Tu-
tor.n.*191.*Rot.dec.*461.*n.*4. *& dec.*492.*n.*11.*par.*1.*re-
6 cent.*Si verò † tamquam tutor prætendit ſibi licuiſſe
propria auctoritate capere poſſeſſionem per *l. ſimu-
las.*§.1.*ff. de contrah.empt.l.quoties.§ ſicut.ff.de admin.
tut.Guttier.de tutel.par.*2.*cap.*9.*n.* 41. *Surd.conſ.* 215.
n. 14. *ex traditis per eumdem Surd. n. ſuperiori verſ.
7 & quamuis,* patet reſponſio quia † tutor non poteſt
capere rem pupilli, nec pecuniam ad emptionem
prædiorum deſtinatam abſque decreto Iudicis, &
cauſæ cognitione, niſi tutor in re dominium ha-
beat,quod tamen non habere iam ex inuentario pa-
tet continente confeſſionem tutoris domini contra-
8 riam,& etiam aduerſante iuris diſpoſitione,vt † bo-
na vinculata propria nou poſſit auctoritate capere
ſed de manu hæredis *Peregr. de fideicomm. art.*47.*n.*
9 55.*& Rot.dec.*115.*n.*3.*par.*1.*recent.* † actu autem poſ-
ſeſſorio inualido exiſtente, inde conſequitur in po-
tentia acquiſitionis, *Creſcent. dec.* 1. *de cauſ. poſſ. &
propr. cum alijs allegatis in prima deciſ.*

Quo verò ad ſecundum actum poſſeſſionis reſul-
tantem ex anteriore poſſeſſione tutelari, & mutatæ
in inſtanti obitus Heronymi abſque alia declaratio-
ne propter cauſam ſucceſſionis ſuperuenientem,
10 to † quamuis de tempore obitus obitus Hieronym,
poſſet prætendi plena ratione cuſtodiæ, *Seraph. dec.*
11 82.*num.* 4. *&* 5. & inde † mutabilia ex cauſa ſuc-
ceſſionis ſuperuenienti abſque alia declaratione,
*Creſcen.dec.*5.*n.*2.*de reſtit.ſpol.Surd.dec.*51.*n.*19. *Rot.
deciſ.*120. *num.*2.*par.*2. *recent.* Attamen, cum ipſe
D. Antinorus declarauerit poſt obitum Hierony-
mi ex actu poſſeſſorio diei 10. Aprilis 1621. ſe velle
continuare poſſeſſionem captam anno 1611. † ma-
12 gis voluntari declaratæ de prima poſſeſſione con-
tinuanda,quam præſumptæ de mutanda cauſa cuſto-
diæ in aliam cauſam ſuperuenientem ſtandum eſt,
13 quia † præſumptio verſatur ſemper circa rem du-
biam, & circa id, quod geſtum eſt, ſed ignoratur
qualiter geſtum, *Menoch.præſumpt.*8.*n.*3.*lib.*1. prop-
14 terea † ſuperueniente veritate ſemper illa cedit, *idem
Menoch. præſumpt.*75.*num.*27.*lib.*2.*& præſump.* 132.
*num.*84.*lib.*3.

Neque obſtant,quæ replicantur contra poſſeſſio-
nem D. Beatricis, & primò contra illam ſub diebus
6.7.8.Aprilis 1621. quæ à Iudice fuit conceſſa cum
clauſula,dummodo poſſeſſio ſit vacans, & ſine præ-
iudicio cuiuſcumque intereſſe habentis,† quæ dice-
15 batur inanis tamquam ſub conditione poſita, *Put.
16 dec.*32.*par.*1. & † inhabilis ad acquirendam poſſeſ-
ſionem, *Caſ. de Graſſ. dec.*2.*de verb. ſignific.Rot. dec.*
513.*n.*3.*par.*1. *recent.*

Quia eadem *deciſio* 513. *declarat. dec. Put.* 32.
17 † quoad acquiſitionem poſſeſſionis impediendam
vt illa non procedat, ſed ad iam requiſitam reſol-
uẽdam conſtito de poſſeſſione non vacanti, & ſic de
præiudicio alterius præſeruato,quæ qualitas in præ-
ſenti non probatur,ex quo iam firmatum fuit, poſ-
ſeſſionem non fuiſſe plenam ex actu poſſeſſorio
facto per D. Antinorum de anno 1611. 4. Martij.

Similiter nou etiam obſtant, quæ dicũtur contra
poſſeſſionem captam vigore ſentẽtiæ V. Legati Pe-
ruſiæ prima Iulij 1623. quæ † ex libello per D.Bea-
tricem porrecto deſtrui videbatur petendo immiſ-
ſionem,quam prius obtinuerat, *Card.Mant.dec.*10.
& 146.*num.*4. *coram P. P. Gregor. XV. & idem fuit
dictum coram me in Romana hæreditatis de Cincijs
*15.*Decembris* 1623. & ex alio, quia † Iudex iniuſtè 19
procedendo nou potuerit dare poſſeſſionem D.
Beatrici.

Quia quantum ad deducta in libello, † cum non 20
fuerint ſimpliciter expreſſa pro immiſſione ſed
etiam pro manutentione reſpectiuè,& ſententia cu-
mulatiue contineat,& immiſſionem, & manuten-
tionem, ceſſat omnia præſumpta renunciatio ante-
rioris poſſeſſionis ex incompatibili petitione, quia
ſemper interpretatur quo ad manutẽtionem reſpe-
ctu bonorum,quæ poſſidebantur etiam ciuiliter, &
circa immiſſionem, quoad recuperationem natu-
ralis, *Menoch.de retin.remed.* 3.*num.*507. *Surd. conſ.*
160. *num.* 72. *lib.* 2. *Rot. in recent. dec.* 560. *num.* 4.
*par.*1.

Reſpectu verò iniuſtitiæ ipſius ſententiæ de ea 21
non docet D. Antinorus clarè, & plenè † prout ad
eum effectum neceſſariam eſſe paſſim tenuit *Rota,
vt in Romana de Bombellis* 31. *Maij* 1613. *coram bon.
mem.Card.Sacrato, quam poſtmodum in alijs cauſis ſe-
cuta fuit,vt in Nepeſina laudi* 13.*Februarij* 1615. *coram
D. meo Caualerio, & in Romana melioramentorum* 9.
Decembris 1616. *coram D. meo Vbalde, & in Ciuita-
tis Caſtelli cenſus* 21. *Aprilis præteriti coram me,*
Quinimmo magis vrgebant rationes,& fundamen-
ta iuſtitiæ ex lectura teſtamenti Petri Iacobi, vt in
prima deciſione fuit ponderatum.

Et ita, &c.

M. ANDREA.

REGIENSIS PRÆCEPTORIÆ

Mercurij 13. Iunij 1618.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſione, alio in ea non exi-
ſtente,probat ad effectum manutentione.*
2 *Poſſeſſio anterior præfertur iuniori.*
3 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina,& turbatiua.*
4 *Reſignatione amittitur omne ius, & poſſeſſio ciuilis,
& naturalis.*
4 *Manuteneri non debet, qui facto proprio à poſſeſ-
ſeſſione cecidit.*
6 *Reſignatione amittitur omne ius,& poſſeſſio, præſer-
tim vbi reſignatarius fuit etiam immiſſus.*
7 *Secus facta reſignatione, ſeu mandato ad effectum
ſaluandi beneficium,& non abdicandi à ſe, quia
deficit conſenſus.*
8 *Reſignans nulliter, qui non habuit ſe pro ſpoliato,ve-
nit manutenendus.*
9 *Reſignans vt manuteneatur,ſufficit, quod validitas
conſenſus reuocetur in dubium, & incumbat poſ-
ſeſſioni,ſeu detentationi.*
10 *Mandatum de manutenendo ſummariſſimum da-
tur cuicumque poſſeſſori etiam de facto, & mero
detentori.*
11 *Mandatũ procuræ quid contineat ſequẽtia declarãt.*
12 *Exceptio non publicationis reſignationis in tempore
dicitur altioris indaginis, & non impedit manu-
tionem.*

DECISIO XV.

DVbitaui cui eſſet dandum mandatum de
manutenendo, & Rota eſſe dandum Maſ-
ſeo cenſuit. De poſſeſſione enim illius

conſtabat ex publico Inſtrumento,*Summario num.2.*
1 † quod alio non poſſidente eam probat ſufficienter
etiam ad effectum manutentionis,*l.pradia. vbi Doct.*
2 *ff.de acqu. poſſ. Faſtol. dub.41. Caſ.de Graſſ. deciſ.5. in
princ. de cauſ. poſſ. & propr.* cumque illa ſit † ante-
rior per plures annos poſſeſſione Proſperi , venit ei
3 præferenda,quia † ſecunda, & iunior præſomitur
clandeſtina,& turbatiua,*c.licet cauſam, vbi poſt alios
Felin. num. 8.verſ.cauſa de probat. Menoch. de retin.
remed.3.n.725.Rot.dec.506.n.5.& 8.par.1.& dec.19.
non.1.par.2.diuerſ.& alias ſæpius.*

Neque obſtare reſignationem factam Proſpero
in vim ſpecialis mandati procuræ dati ab eodem
Maffeo in perſona Illuſtriſs. Card. eius Auunculi,
4 *Summario Proſperi. n.* 1.† per quam reſignationem
amittitur omne ius ,omniſq; poſſeſſio , tam ciuilia
quam naturalis, *Rot. in antiq. dec.2. de renunc. & 4.
eod.tit.in non.Creſcen.dec.14.n.3.de renunc.* cum aliis
5 allegatis. † Vnde, cum facto proprio Maffeos ab ea
ceciderit,manuteneri non debeat; *vt in ſpecie fuit di-
ctum in Mutinen.Canonicatus* 27.*Martij* 1602.*coram
6 bo:mem: Litta*, & præſertim quia † Proſper reſigna-
tarius authoritate iudicis executoris poſſeſſionem
beneficij reſignati fuit adeptus , *vti in d. Mutinen.*
Quia ex literis datis *in Summario Antonij n.5. & in
7 reſponſione , num.* 1. conſtat quod † tale mandatum
fuit datum , ac etiam receptum per Illuſtriſſimum
D. Cardinalem ſolum ad effectum ſaluandi Benefi-
cium in caſu obitus Maffei, non autem ad effectum
illud à ſe abdicandi, Vnde deficiente conſenſu non
valuit reſignatio , & † cum Maffeus non ſe habue-
8 rit pro ſpoliatum , iure merito venit manutenendus,
*vt fuit dictum in Hiſpalen. & Caurien. Permutationis
4.Decembris 1595. coram Gyptio , & in Tarraconen.
Camerariæ* 10. *Nouembris 1597. coram Litta & in ſi-
milibus terminis in cauſa Hiſpalen. Beneficij 21. Maij
1610.coram bon. mem. Penia.*

Nec placuit reſponſio,quod verba dd. literarum
ſint Curialia,& ſcripta ex vrbanitate , & vt dici ſo-
let per cærimonia ; Quia vt patet ex earum lectura
potius continent aſſecurationem , & promiſſionem
ipſius D. Cardin. offerentis, & cauſam cur petierit,
& receperit,mandatum ad reſignandum nempè, vt
ſi eueniſſet mors dict. Maffei poſſet haberi Suppli-
catio ſignata ad aſſecurandam Præpoſituram,ibi,*Io
ho dato vna ſupplica , la quale ſi ſpedira ſenza preſtar
conſenſo,perche coſi non vi nocerà ,e non ve ne priuarete,
& ſe Iddio diſponeſſe altro di voi.ſi corre riſico , & ſpe-
ranza ſaluar eſſa Precettoria* , & ibi *Perche in la pre-
cettoria,ne in la Prepoſitura, preſtarò mai il conſenſo in
voſtro pregiuditio, ma bene ſi paſſerà la ſupplica che non
vi pregiudicherà voi per aſſicurar , che non vaca , & di
queſto ſtatene ſicuriſſimo*, quæ verba ſunt clara, & ta-
men † ſufficit quod validitas præſtiti cõſenſus fuerit
9 reuocata in dubium , & deducta in controuerſiam
ad hoc,vt donec diſcutitur de validitate dicti con-
ſenſus , reſignans, qui incumbit poſſeſſioni,ſeu de-
tentioni ſui Beneficij , illa priuari non debeat,*Rot.
dec. 1. de renunc.in nou. & in Hiſpalen. & Corduben.
Preſtimoniorum 14.Iunij,& 15.Decembris,1500.coram
Illuſtriſſimo Lancellotto,& in Brixien. Parochialis 13.
Iunij 1612. coram R. P.D. meo Manzanedo*,clari au-
tem iuris eſt , quod † mandatum de manutenendo
10 ſummariſſimum datur cuicumque poſſidẽti etiam
de facto,& mero detentori,*Caſtren.in l. Aquilius.n.5.
ff.de donat.Couar.pract.c.17.n.verſ.ſic ſanè,Menoch.de
retin.remed.vl.num.18.Rot.dec.641.num.8.part. & fuit
deciſum in illa Mutinen. de qua ſupra coram Litta, &
in Imolen. Præceptoriæ 30. Martij 1607. coram R. P.
D.meo Manzanedo.*

Non etiam obſtare viſum fuit quod literæ ſint
11 ſcriptæ poſt dictum mandatum,quia † ex ſequenti-
bus infertur.quid in mandato fuerit comprehenſũ,
*vt bene in iſtis terminis tradit Alex. conſ.146.n.22.lib.
5.& ſequitur Rot.dec.257. n.2.verſ,idem etiam,par.2.
diuerſ.*

Vltimò , nec placuerunt adducta circa non ius
Maffei ex eo,quod fuerit prouiſus ob reſignationẽ,
quæ non fuit publicata in tempore , & incideret in
pœnas Conſtitutionis Gregorij XIII. de publican-
dis. Hæc enim † exigunt altiorem indaginem , nec 12
ſunt diſcutienda in iſto iudicio ſummario manuten-
tionis , *ſecundum Bald.in l. 2. in fin. C. de ſeru. fugit.
Menoch.de retin.remed.vlt.n.30.Capic.dec.13,n.1.verſ.
item ſciendum,& ſeq. Boer.dec.238. num. 5. verſ. aut
loquitur in poſſeſſorio retinendæ,& fuit dictum in Roma-
na Cenſus 22. Maij. 1606. coram bo. me, Penia,& in
Leodien.Canonicatus 22. Aprilis 1611. coram R. P.D.
meo Pirouano,& ſæpè in alijs.*

Et ita concluſum.

LITTA.

Senensis Beneficii

Lunæ 6. Iunij 1594.

SVMMARIA.

1 *Turbida poſſeſſio contendentium de ſtylo Rotæ ſeque-
ſtratur , donec videatur de bono iure.*
2 *Attentata dicitur poſſeſſio capta poſt appellationem,
vel pendente tempore ad appellandum.*
3 *Attentata poſſeſſio vti improba nullius eſt conſide-
rationis.*
4 *Immiſſio data ab Executore effecto de mero mixto
ob oppoſitionem partis in poſſeſſione exiſtentis eſt
nulla.*
5 *Tenuta nulliter data non eſt confirmanda , quando
non conſtat,quod ſit danda de nouo , vel quod ſit
data nulliter, & ſpoliatiuè.*

Decisio XVI.

DOmini reſoluerunt poſſeſſionem ſe-
queſtrari debere, † nam vbicumq; tur- 1
bida apparet poſſeſſio contendentium
de ea tunc de ſtylo huius tribunalis
ſub ſequeſtro apponitur , donec videa-
tur de bono iure,*Put.dec.371.lib.2.fuit dictum in illa
Maceratenſi bonorum , ſeu hæreditatis 27. Nouembris
1589.coram R. P. D. Pamphilio, & in illa Vlyſen. fru-
ctuum Iunij 1593. coram eodem.*

Turbida autem viſa eſt Dominis poſſeſſio vtriuſ-
que , nam illa D. Octauiani † apparet attentata 2
vti capta poſt interpoſitam appellationem ab inſti-
tutione de eo facta , vel ſaltem durante tempore ad
appellandum,*Guidop.dec.104.Rot. diuerſ.dec.6.num.
3.par.2.*quo fit vt tamquam † improba nullius con- 3
ſiderationis eſſe debeat,*vulgata l.improba. C. de acq.
poſſ.*illa autem Metelli apparet capta virtute decre-
ti de immittendo,† quod fuit nullum ex eo , quod 4
D. Octauianus de facto erat in poſſeſſione , & co-
ram Executore oppoſuerat de ſubreptione literar-
rum quo caſu de mero mixtus fuerat effectus Exe-
cutor,& hoc in caſu tenebatur aſſumere partes Iu-
dicis, & non ita de facto procedere , *vt fuit dictum
in illa Piſan.ſeu nullitat. 21. Ianuarij 1578. coram San-
ctiſſ. & in illa Mediolanen Parochialis 21. Nouembris
1586. coram Illuſtriſſimo Plato.*

Nec obſtare dixerũt DD., quod † tenuta ab Exe- 5
cutore nulliter data ſit regulariter confirmanda,
quando conſtat,quod de nouo eſſet danda, quia fuit
reſponſum,adhuc non conſtare, quod de nouo eſſet
danda

danda D. Martello in præiudicium D. Ottauiani præſentari à patronis ad beneficium, de quo agitur & inſtituti ab Ordinario; vltra quod clarum eſt, regulam illam non procedere, vbi tenuta fuit data nulliter, & ſpoliatiuè, prout hoc in caſu factum fuit, *Anchar. conſ. 192. n. 2. verſ. item ibi dicit.* & ideò Domini mandarunt apponi ſequeſtrum.

CARD. BLANCHETTO

Calagvritana de Navarette

Lunæ 16. Iunij 1586.

SVMMARIA.

1 *In interdictis poſſeſſorijs veniunt fructus à die motæ litis.*
2 *Manutenendus eſt vnuſquiſque in poſſeſſione, in quà eſt tempore litis mota.*
3 *Fructus comprahenduntur in mandato de manutenendo, etiam quod de illis in decreto non fiat mentio, non vti fructus, ſed vti pars poſſeſſionis.*
4 *Fructus debentur officio Iudicis.*
5 *Manutentio pendet ab officio Iudicis.*
6 *Damna, & intereſſe non ſunt pars poſſeſſionis, ſicuti ſunt fructus.*
7 *Fructus conſumpti reſpectu liquidationis facienda debentur via ordinaria.*
8 *Declaratoria ferri poteſt pro fructibus extantibus, & liquidis, alias expectanda eſt liquidatio.*

Decisio XVII.

Vit reſolutum per Dominos, Beneficia-
1 tos † teneri afferre fructus extantes à die
litis motæ, *l. 3. ff. de interd. vbi gl. Fab. Inſt. eod. tit. §. retenenda nu. 12. Menoch. de retin.*
2 *remed. 3. n. 289.* quia cum † quis veniat manutenendus in illa poſſeſſione, in qua reperitur de tempore motæ litis, ſi tunc temporis erat in poſſeſſione percipiendi fructus, ſi illi non compræhenderentur in mandato in alia poſſeſſione manuteneretur, quam
3 in illa, in qua exiſtebat, & ideo † compræhenduntur fructus non vti fructus, ſed vti pars poſſeſſionis, licet in decreto de illis nulla fiat mentio.
4 Nec obſtat, quod † fructus debeantur officio Iu-
5 dicis, quia † hoc remedium eſt eiuſdem naturæ, cum ab officio Iudicis pendeat.
Non obſtat *dec. Put. 61. lib. 3.* quia procedit in
6 damnis, & intereſſe, † quæ non ſunt pars poſſeſſionis, ſicut fructus *Prob. ad Monach. in c. ſi tibi commiſ. nu. 1. de preb. in 6. Sarnen. q. 47. in princ.*
7 Sed ſi † fructus ſint conſumpti, tunc, quia ſunt liquidandi, procederetur via ordinaria, *Cuman. conſ.*
8 *21 nu. 62.* Ideò † pro extantibus, & liquidis poterit ferri declaratoria, alias erunt liquidandi, &c.

CARD. LANCELLOTTO

Civitatis Castellanæ Molendini

Veneris 26. Nouembris 1599.

SVMMARIA.

1 *Legitimatio perſonarum in quolibet iudicio, etiam ſummario, neceſſaria eſt parte opponente.*
2 *Legitimationis perſonarum exceptio poteſt opponi in qualibet parte iudicij ad illud inualidandum.*
3 *Legitimationis perſonarum proteſtatio ſuffragatur, etiam quod ſit generalis.*
4 *Legitimatio perſonarum facta in ſecunda inſtantia non præiudicat proteſtanti in prima inſtantia.*

Decisio XVIII.

Tante proteſtatione in actis facta, neminem ex aduerſo comparentem audiri, niſi legitimatis legitimandis, Domini dixerunt, ſententiam A. C. eſſe nullam ex defe-
ctu legitimationis perſonarum, † quæ eſt neceſſaria 1
in quolibet iudicio, etiam ſummario, ita vt eius omiſſio parte opponente reddat proceſſum nullum, *l. ſi quæramus ff. de teſtam. l. 1. § ſi ea, & ibi gl. ff. de vētr. in poſſ. mitt. Bald. in l. fin. quæſt. 5. §. octauo ſtudeat. C. de edict. diu. Adr. toll. notant Doct. in l. 2. C. de eod. tit. Alex. conſ. 59. n. 2. lib. 2. cum alijs per Vant. de null. tit. quis poſſ. dic. de null. n. 44. & per Menoch. de recup. poſſ. remed. 15. n. 137. & de adipiſc. remed. 4. n. 441.*

Nam non conſtat in actis, quod Domini Stella, & litis Conſortes ſint hæredes q. Ioannis, & Antonij de Pandolphinis, ad quorum inſtantiam emanauerat monitorium de retrouendendo.

Neque obſtare, quod de hac legitimatione debuiſſet opponi ante litis conteſtationem, Ita vt opponenti poſt litem conteſtatam incumbat onus probandi, aduerſarium non habere legitimam perſonam ſtandi in iudicio, quia quidquid ſit dicendum de exceptione dilatoria, quod aliquis non poſſit ſtare in iudicio, hoc non procedit ad effectum inualiditatis
actorum, quia † ad effectum inualidandi proceſſum 2
opponi poteſt in qualibet parte iudicij, etiam poſt litem conteſtatam, *Bald. in l. licet in princ. C. de proc. & ibi Bar. Salic. & alij. Bar. in l. Pomponius §. ratihabitionis. de procurat. Alex. conſ. 72. num. 1. lib. 4. & poſt alios Vant. tit. ex inhabil. ſeu defect. mand. compar. n. 65.*

Et quamuis dicatur, fuiſſe datos articulos, inductos teſtes, data interrogatoria, publicata eorum dicta & datas exceptiones contra eorum perſonas, tamen ex hoc bene infertur, quod teſtes fuerint examinati, non autem hinc ſequitur, quod teſtes probent ea, ad quæ fuerunt inducti.

Nec placuit Dominis, quod † proteſtatio eſſet 3
nimis generalis, quia illa fuit ſufficiens, cum fuerit dictum, neminem audiri, niſi legitimatis legitimandis, & non eſt dubium, quod ſaltem de ſtylo admittitur.

Quod autem † pars paſſa fuerit in ſecunda in- 4
ſtantia fieri hanc legitimationem, id non poteſt ei præiudicium inferre, cum ſciret, eſſe ſibi ſaluum ius dicendi de nullitate ſententiæ, &c.

R. P. D. VEROSPIO

Reatina Ivris redimendi

Veneris 4. Iulij 1631.

SVMMARIA.

1 *Obligatio retrouendendi amplectitur etiam fructus, eoque magis ſi ſit etiam ad damna, & intereſſe.*
2 *Fructus veniunt appellatione damnorū, & intereſſe.*
3 *Fructus ex pacto retrouendendi debentur hæredi, & ceſſionario, non ſecus ac debeantur defuncto, & cedenti.*
4 *Fructus in obligatione retrouendendi debentur à die oblati, & depoſiti pretij, & num. 6. in fin.*
5 *Fructus percepti in iudicio manutentionis, & in vim mandati de manutenendo reſtituuntur Aduerſa-rio,*

rio, qui deinde in manutentione, ſeu in negotio principali obtinuerit.

6 *Fructus ante propoſitum interdictum poſſeſſorium peti non poſſunt.*

7 *Fructus in interdicto vnde vi veniunt à die motæ litis.*

8 *Fructuum condemnatio requirit præcedentem petitionem, & liquidationem.*

9 *Manutentionis iudicium regulatur ad ſimilitudinem interdicti retinendæ.*

10 *Interdictum retinendæ eſt vtrique parti commune.*

11 *Fructuum æſtimatio, ſeu taxatio quomodo facienda.*

12 *Cenſus validitas requirit, vt fructus fundi æquent illius pretium.*

13 *Fructus annorum viginti præſumuntur æquare pretium fundi deductis omnibus expenſis, & hæc eſt vera fundi æſtimatio.*

14 *Fructuum quantitas vbi eſt difficilis probationis, & de perceptione in genere non dubitatur, probatur leuioribus probationibus, atque etiam per indicia, & coniecturas.*

15 *Ampl. vt ſufficiat etiam æſtimatio deſumpta ex coniectura liquidationis facta inter diuerſas perſonas.*

Decisio XIX.

SVb vno, eodemq; dubio quod ad inſtantiam Dominorum de Cappellettis hodie propoſiui, dubitaui, an ipſis debiti eſſent fructus eius prædij, cuius poſſeſſionem cum obtinuiſſent ex mandato de immittendo ſibi conceſſo ab A. C. eamdem poſſeſſionem poſtea recuperat D. Hypolitus Vincentinus impetrato mandato de manutenendo coram Iudice, ad quem deuoluta fuerat cauſa appellationis, & ad quam ſummam; Atque etiam à quo tempore debiti eſſent ijdem fructus.

Et ſuper primo articulo, An ſcilicet fructus deberentur, non habuerũt Domini difficultatem, cum poſt deciſiones, quæ factæ fuerunt in hac cauſa, & in quibus firmata fuit iuſtitia decreti A. C. qui immiſſioné conceſſit, & quod ex obligatione Hypoliti Vincentini de retrouendendo hoc prædium Claudio Dileicto agere etiam potuerint Cappelletti, vt latius in eiſdem deciſionibus deductum, & compro-
1 batum fuit, † intrat et hæc Vincentini obligatio
etiam reſpectu fructuum, nedum ratione obligationis contractæ vigore pacti de retrouendendo, *vt in l. 2. C. de pact. int. empt. & vend. ex qua poſt gloſ. in verb. oblatam. omnes id notant. Socin. ſen. conſ. 80. n. 4. vol. 3. Tiraq. de retract. conuent. §. gl. 6. n. num. 4. §. 5. gl. 2. n. & gl. 4. n6. Card. Mantic. de tacit. lib. 4. tit. 32. n. 5.* Verum etiam propter ſtipulationem damnorum, & intereſſe promiſſorum tam in inſtrumento retrouenditionis factæ ab A. C. ex officio quam ex eodem inſtrumento, in quo Vincentinus ſe obligauit ad eandem retrouenditionem, cum & † horum damnorum,
2 & intereſſe appellatione etiam fructus continerentur, *l. loci corpus. §. in confeſſoriam. & ibi Ang. ff. ſi ſeruit. vendic. Bald. in l. ſi quid parſ. n. 3. C. de ſeruit. & aqua. Rot. dec. 156. n. 9. coram Ludouiſio.* & † hæc actio,
3 quæ ſuper iure redimendi, ac pro eiſdem damnis Claudio competebat, tranſiuerit in Ægidium, & Prudentiam illius hæredes, & ab ipſis in Dominos de Capellettis, qui erant creditores Ægidij, & ceſſionem obtinuerant à Prudentia, vt etiam dictum fuit in eiſdem deciſionibus.

Super Secundo articulo, A quo tempore deberentur iidem fructus, cum hanc ſuam petitionem reſtringerent Cappelletti ad diem, quo per manutentionem Vincentino conceſſam fuit ab illis auocata poſſeſſio; Neque etiam Domini dubitarunt, an pro eo tempore dd. fructus peti poſſent. Quia, † cum iam
factus eſſet locus huic obligationi Vincentini à die, 4
quo pretium retrouenditionis oblatum, & depoſitũ fuit, *vt etiam diſponitur in eadem l. 2. C. de pact. int. empt. & vendit.* † multo minus poterat dubitari, an ipſe
Vincentinus reſtituere teneretur eoſdem fructus, 5
quos perceperat in iudicio manutentionis, poſtquam idem mandatum de manutenendo, cuius cauſa erat in poſſeſſione, conceſſum fuit Cappellettis, cum reuocata eadem ſententia, ac decreto factus fuerit debitor tam ipſius prædij, quam omnium fructuum, quos in vim ſententiæ perceperat, *l. filio. §. contra tabulas. ff. de inoffic. teſtam. c. 2. in fin. vt lit. non conſtet. c. cum ſuper, & ibi gloſ. in verb. reſtituendum. de cauſ. poſſeſſ. & proprietat. Roman. conſ. 454. n. 26. Natt. conſ. 535. n. 12. Franch. dec. 288. in fin. Surd. dec. 47. n. 11. Rot. dec. 7. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. in antiq. & dec. 18. de re iudic. in nou.*

Et licet à tempore, quo Vincentino fuit conceſſa manutentio litem aliquam ſuper poſſeſſione non inſtituiſſent Cappelletti, qui ſolum petierunt mandatum de manutenendo longe, poſtquam decretum fuit per Iudicem appellationis, vt manuteneri deberet Vincentinus in eadem poſſeſſione ad quam ipſi ex decreto A. C. fuerant immiſſi, ex quo inferebat ipſe Vincentinus, vt † fructus aliqui peti non
poſſent ante propoſitum interdictum, *ex reg. tex. in l. interdictis. ff. de interd. l. 1. §. ex die. ff. de vi, & vi arm. l. quæſitum. 8. § ex hoc. & ibi gl. in verb. edictum ff. de precar. Rot. dec. 317. n. 1. par. 1. recent.* † cum hoc ſo- 6
lum ſit præcipuum in interdicto vnde vi, vt etiam à 7
die motæ litis ijdem fructus debiti ſint propter naturam eius interdicti, *vt in d. l. 1. §. ex die, vbi etiam gloſ. in verbo interdictis. ff. de vi, & vi armat. Specul. in tit. de fruct. & intereſſ. §. 1. n. 9.*

Quia tamẽ hoc fructus, vt dicebam, conſequi poterant Cappelletti etiam à die factæ oblationis, &
illos petebant in iudicio ordinario, † vt præmiſſa 8
liquidatione condemnari poſſet ipſe Vincentinus in ſententia etiam in fructibus, *iuxta notata in l. ex diuerſo §. vbi autem. ff. de rei vendic. & per Rot. dec. 4. de reſtit. ſpoliat. in nou.* quod ſolum illos peterent a tempore, quo fuit Vincentinus in poſſeſſione prædij, id non fiebat à Cappellettis ex cauſa manutentionis ſibi conceſſæ, ſed quia ante id tempus, vel aliqui fructus non extabant, vel etiam quia illos non petebant, quamuis propter manutentionem petitã à Vincentino dici etiam poſſet, quod ſub eo iudicio ijdem fructus peti potuerint, cum † interdictum re-
tinendæ, ad cuius ſimilitudinem procedit, & regula- 9
tur iudicium manutentionis, *Verall. dec. 220. par. 2.* † ſit vtrique parti commune, tamquam ex eo gene-
re iudiciorum, quæ duplicia dicuntur, *§. retinendæ. 10
& in §. tertia diuiſio. Inſtit. de interd. & fuit dictum in Valentina Penſionis* 31. *Ianuarij* 1600. *coram Manzanedo, & coram Greg. XV. dec. 64. n. 5.*

Super quantitate eorumdem fructuum, quæ erat
tertia pars dubij, † ſequuti fuerunt Domini æſtima- 11
tionem, *gl. in auth. præterea. C. de ſacroſanct. Eccleſ.* quam etiam propria confeſſione videbatur approbaſſe ipſemet Vincentinus, cum enim à tempore, quo penes ſe fuit poſſeſſio huius prædij, tres cenſus ſuper eodem prædio impoſuiſſet, colligebatur inde non ſolum æſtimatio in genere ipſius fundi pro tanta ſcutorum 2200. vſque ad quam ſummam aſcendebat precium cenſuum venditorũ propter aſſertionem iuratam ipſius Vincentini, ſed etiam probatio in ſpecie quantitatis fructuum, qui ex eodem fundo
percipi potuerunt, † cum id requireretur ad vali- 12
ditatem ipſorum cenſuum, & fructus fundi æquarẽt eorumdem cenſuum valorem, *vt poſt Nouar. in coment.*

coment. de vſur. notab. 22. numer. 79. notant. Modern.
Peruſ. de cenſu par. 1. cap. 3. q. 2. art. 1. num. 9. Menoch.
conſ. 445 num. 12. & fuit etiam dictum in dec. 388. n. 5.
coram Ludouiſio.

Cum vero iidem fructus taxati fuiſſent à Vin-
centino ad rationem ſeptem, non poterat impugna-
13 ri æſtimatio facta ad rationem quinque quia † pro-
pter præſumptionem, quam de iure habent ſtabilia,
vt viginti annorum fructus æquent, & conficiant
deductis omnibus expenſis precium ipſius fundi,
quod pro vera æſtimatione annui reditus obſerua-
uit inter cæteros *Couar. var. reſol. lib. 3. c. 9. num. 5.*
ſatis etiam eſſet in huiuſmodi materia liquidationis
hæc probatio, quæ colligebatur, vt dicebam ex
eiuſdem Vincentini, confeſſione ſæpius repetita, ac
14 iurata, † cum tanquam difficilis probationis admit-
teret leuiores probationes, etiam per indicia, & con-
iecturas, quando propter poſſeſſionem, vt erat hoc
caſu, non poterat dubitari de perceptione fructuum
in genere, ſed erat controuerſia ſola quantitas ipſo-
rum fructuum, *Achill. dec. 12. de reſpit. ſpoliat. vbi de-*
claratur doctrina Bald. in l. 1. C. de fruct. & lit. expenſ.
Surd. conſ. 293. num. 31. vol. 2. Menoch. præſumpt. 9.
num. 2. lib. 3. Card. Seraph. dec. 1397. num. 3. & fuit la-
tiſſime probatum in Bononien. fideicommiſſi de Turre
15 8. *Nouembris coram R. P. D. meo Merlino* † Idque
etiam procedere, quamuis ea æſtimatio, ex qua hæc
coniectura liquidationis deſumitur, facta eſſet inter
diuerſas perſonas, *dixit in his terminis Alciat. concl.*
16. num. 4. lib. 5. & fuit deductum in Bononien fideicom-
miſſi de Guidalottis 24. Maij 1619. coram bo: me:
Cardinali Caualerio.

* Et ita &c. Vtraque &c.

ORTEMBERGO

Pervsina Bonorvm de Ventvrinis.

Lunæ 19. Ianuarij 1603.

SVMMARIA.

1 *Poſſidens tempore motæ litis eſt manutenendus.*
2 *Poſſeſſio probatur teſtibus deponentibus de fructuum perceptione.*
3 *Et ex locatione cum fructuum perceptione.*
4 *Poſſeſſio probata de tempore ante motam litem præſumitur duraſſe vſque ad tempus motæ litis, niſi actus intermedius interrumpens interuenerit.*
5 *Poſſeſſio poſterior cenſetur clandeſtina.*
6 *Subſcribens ſe locationi vti teſtis non poteſt locationem, & actum illam impugnare.*
7 *Colonus vnius conducens ab alio, cui etiam penſiones ſoluat, non interrumpit primi locatoris poſſeſſionem illo inſcio.*
8 *Iudicem qui ſtatim adit, dicitur retinere eiuſdem poſſeſſionem, ob quam ei competit manutentio.*
9 *Immiſſus, ſeu tenutam habens ex primo decreto non ſecuta ſubhaſtatione, & deliberatione, vel adiudicatione non facit fructus ſuos. lim. vt num. 12.*
10 *Solemnitates præſumuntur ex ſpatio 20. vel etiam 10. annorum.*
11 *Exceptio, quod quis ſit in poſſeſſione ex primo decreto tantum, & non faciat fructus ſuos, non impedit manutentionem ſed reſpicit, & diſcuti debet in petitorio.*

Deciſio XX.

VNa parte tantum informante fuit reſolu-
tum, Venturinos eſſe manutenendos in
poſſeſſione fundi nomine Sancti Martini
1 in Campo; † conſtat enim de illorum poſſeſſione

tempore motæ litis, *§. retinendæ, & ibi Aret. Inſt. de*
interd. Bar. in l. 1. §. fin. ff. vti poſſid. Alex. conſ. 88. num.
3. lib. 5. † Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponenti- 2
bus de perceptione fructuum, *Bart. & alij relati per*
Dec. conſ. 57. num. 3. ver. primus enim teſtis. Caſ. de
Graſſ. dec. 21. num. 3. Item † ex locatione iuncta fru- 3
ctuum perceptione, *Natt. conſ. 671. num. 2. Gabr. de*
locat. concl. 4. num. 2.

Præſumitur † autem duraſſe vſque ad tempus mo- 4
tæ litis, niſi actus intermedius interrumpens inter-
uenerit, *l. ſiue poſſideris. C. de prob. Alciat præſumpt. 21.*
fuit dictum in Hiſpalen. iuris viſitandi 16. Martij 1575.
coram bo: me: Laurctano. Prout † poſſeſſio poſterior 5
cenſetur clandeſtina, *cap. licet cauſam de prob. Bart.*
in l. ſi duo. in princ. num. 41. ff. vti poſſid. Praeterea, † cum 6
aduerſarius vti teſtis ſe ſubſcripſerit dictæ locatio-
ni à Venturinis factæ, non poteſt impugnare actum
à ſe approbatum, quem poterat impedire ſaltem
reclamando, *Gabr. de rer. alien. concl. 1. num. 5.*

Non obſtat, quod idem colonus, qui conduxerat
à Venturinis, poſtea conduxit etiam à Lupattellis
aduerſariis, qui vigore iſtius locationis exegerunt
penſiones, quia, † cum iſta locatio fuerit facta in- 7
ſciis Venturinis, colonus non potuit interrumpere
illorum poſſeſſionem tam ex ſtatuto Peruſiæ, quam
ex diſpoſitione iuris, *l. vltima. C. de acq. poſſeſſ. Socin.*
conſ. 18. num. 28. lib. 1. Dec. conſ. 400. num. 9. Gozad.
conſ. 86. num. 16. etiam reſpondendo de fructibus.
l. quamuis §. ſi conductor. ff. de acq. poſſ. Benini decif. 83.
num. 3.

Accedit, quod Venturini ſtatim habita notitia
de locatione facta ſuo colono à Lupattellis adierunt
Iudicem, † propter quam aditionem retinnetur 8
eiuſdem, propter quam competit manutentio, *Bald.*
in cap. querelam, num. 9 de elect. Put. decif. 419. num. 2.
lib. 2.

Similiter non obſtat, quod Venturini fuerint
immiſſi in poſſeſſionem iſtorum bonorum ex pri-
mo decreto abſque ſubhaſtatione, deliberatione, ſeu
adiudicatione, ac proinde tanquam † incumbentes 9
pignori prætorio, ſeu iudicario non fecerint fructus
ſuos, *l. 1. & 2. C. de pignor. act.* Primum enim nega-
tur, & † ſolemnitates præſumuntur ſpacio 20. an- 10
norum interueniſſe, *Ruyn. conſ. 154. num. 14. in fin.*
ver. & primo, quod requiritur lib. 5. vbi tradit ſufficere
decennium: deinde † hoc reſpicit petitorium, in 11
quo poterit diſcuti, *& eſt doctrina Alex. & Iaſ. quos*
refert & ſequitur Negus. de pignor. primo membr. 3.
par. num. 30. quod † quando res fuit pignorata pro 12
tanta quantitate, quod non eſt veriſimilis ſpes lui-
tionis, facit fructus ſuos.

VBALDO

Pervsina Societatis,

Mercurij 31. Iulij 1624.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore motæ litis.*
2 *Poſſeſſio alicuius de tempore motæ litis probatur ex mandato, ſubhaſtatione, & deliberatione eorumd. bonorum contra ipſum facta.*
3 *Priuatio ſupponit habitum.*
4 *Carentia eſt habentis.*
5 *Iudex nulliter, & iniuſte procedens non priuat poſſeſſione, niſi quis ſe pro ſpoliato habuerit.*
6 *Manutentio datur etiam in articulo reſtitutionis in integrum.*

POſt reſolutionem iam factam die 20. Maij præteriti, conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum aduerſus ſententiam, & rem iudicatam rotalem, fuit pro parte Iulij Vrbani petitum mandatum de manutenendo in poſſeſſione ſuorum bonorum, quæ vigore dictæ rei iudicatæ fuerunt ſubhaſtata, & Domini relationibus cauſarum in Congregatione concedendum exiſtimarunt,
1 quia † manutentio datur poſſidenti de tempore mo-
2 tæ litis, §. *hodie. Inſt. de interd.* † De poſſeſſione autem Iulij ſatis dicitur conſtare ex ipſo mandato, & ſubhaſtatione, & deliberatione dd. bonorum contra eum facta, *vt in ſimilibus terminis fuit dictum in cauſa Bononien. Porton. 17. Decembris 1607. coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* vbi conſideratur, vulgaris regula,
3 quod † priuatio ſupponat habitum, *l. decem. ff. de re.*
4 *& verb. oblig.* & † carentia eſt habentis, *Bald. in l. licet. num. 2. in fin. C. loc. & bene facit dec. 551. num. 2. part. 2. recent.*

Neque obſtat, quod prædicta fuerint facta de
5 mandato Iudicis, quia verum eſt, † Iudicem nulliter, & iniuſte procedentem non priuare poſſeſſorem, niſi quis ſe habuerit pro ſpoliato, *vt in dicta Bononienſi Portoni, & fuit dictum in Romana de Pinis 27. Ianuarij 1614. coram bo. me. Cardinali Sacrato, & millies fuit reſolutum.* Quod autem Iudex nulliter, & iniuſte proceſſerit, apparet ex deciſione in cauſa fa-
6 cta, de qua ſupra, ſicuti etiam † dubitari non poteſt quin in articulo dictæ reſtitutionis in integrum, in quo verſamur, detur manutentio, *Rot. dec. 350. in fin. par. 1. diuerſ. fuit dictum in cauſa Teodonen. Penſionis 16. Februarij 1617. coram me, & alias ſæpe.*

Et ita, &c.

R. D. COCCINO DECANO

Pervsina Bonorvm,

Lunæ 3. Maij 1612.

SVMMARIA.

1 *Termini quatuor ad docendum de appellatione, & legitima proſecutione ſeruari debent pro executione rei iudicatæ ob non appellationem, vel deſertionem ad euitandam deſuper pronunciam.*

2 *Fallit ſi ex actis Iudici conſtet de non legitima appellatione, vel non legitima proſecutione.*

3 *Apoſtolis non petitis conſtat de non legitima appellatione.*

4 *Apoſtolos non fuiſſe petitos conſtat ex inſpectione proceſſus.*

5 *Reſcriptum primæ commiſſionis cenſetur repetitum in ſecunda.*

6 *Intellige ſi reſcripta primæ, & ſecundæ commiſſionis ſe inuicem compatiuntur, alias ſecus.*

7 *Termini vnius præfixio ſubrogatur ex gratia per ſignaturam loco ſeruationis quatuor terminorum ad docendum de appellatione.*

8 *Termini vnius præfixio ex forma reſcripti ad docendum de appellatione, &c. poteſt à Iudice omitti, vbi ei conſtat ex actis de non legitima appellatione, vel de deſertione.*

9 *Subrogatus ſapit naturam illius, in cuius locum ſubrogatur.*

VEritas eſt, quod, † quando petitur 1
executio rei iudicatæ, quæ prouenit ob non interpoſitam appellationem, vel deſertam, debeant ſeruari quatuor termini ad euitandam pronunciationem ſuper prædictis ſcilicet ad docendum de appellatione, & eius legitima proſecutione, primo pro prima, item pro ſecunda, item pro tertia, & denique pro quarta dilatione, *Veſtr. in prax. lib. 8. cap. vltimo. num. 8.*

Sed huiuſmodi concluſio † fallit, ſi ex actis Iudici 2
conſtat de non legitima appellatione, vel eius legitima proſecutione, quia tunc non eſt opus alia legitima ſeruatione terminorum, *Lancellott. de attent. par. 2. cap. 12. ampl. 1. num. 39. & 40. Boer. dec. 206. num. 11. Rot. dec. 1. 14. & 19. de appell. in nou. Mohed. dec. 3. de ſent. & re iudic. & ita fuit reſolutum coram Achille de Graſſ. vt refert Mandoſ. in comm. executoriali in verb. executoriales q. 1.* in caſu autem, de quo
agitur, † conſtat ex actis, apoſtolos non fuiſſe petitos, & appellationem nullius fuiſſe momenti, *Rot. dec. 46. de appell. in nou. Lancell. de attentat. par. 2. c. 12. lim. 50. num. 195. & ſeqq. verſ. 6. cauſa.* † huiuſ- 3
modi autem negatiua probatur ex ipſa inſpectione 4
proceſſus, *Milis in repert. in verb. Proceſſu appellat. &c.* & ſunt Apoſtoli de ſubſtantia appellationis, & pars illius, *Rot. dec. 50. num. 3. de appell. in nou. Lancellot. de attent. cap. 12. lim. 50. num. 202. Surd. conſ. 228. num. 4. vol. 2.* Cumque ex inſpectione ipſius proceſſus non reperiatur peti ti, ſatis ex hoc probatur negatiua non petitionis; cum ſit coarctata ad proceſſum ipſum, *Alex. conſ. 123. num. 23. lib. 4. Vant. de nullit. tit. à quo, & quib. mod. num. 12. & ſeq. Meliſ. in verb. ſententia, à qua non eſt appellatum. circa princip.*

Nec obſtat, quod in prima commiſſione adeſſet clauſula, quod præfigeretur Monacis tempus ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione † quod reſcriptum cum cenſeatur repetitum in 5
ſecunda commiſſione, & non fuerit præfixus, vtique geſta remaneant nulla.

Quia fuit reſponſum, quod, cum † reſcripta primæ, 6
& ſecundæ commiſſionis non ſe compatiantur ad inuicem, reſcriptum prædictum non cenſetur repetitum in alia commiſſione, vt in prima deciſione dictum fuit; Quibus addebant aliquii ex Dominis;
quod † huiuſmodi præfixio termini ſolet ſubrogari 7
ex gratia per ſignaturam loco ſeruationis quatuor terminorum, *vt per Veſtr. loco præallegato.* Vnde
† etiam in caſu iſtius præfixionis termini Iudex po- 8
teſt abſtinere non præfigendo, ſi ex actis conſtat, appellationem non fuiſſe bene interpoſitam, aut deſertam, quia non videtur adeſſe diuerſitatis ratio, quando ſeruandi ſunt quatuor termini, & quando eſt præfigendus terminus; maxime quia iſta facultas præfigendi terminum ſubrogatur ex gratia loco quatuor terminorum, & ideo videtur intrare regu-
la, quod † ſubrogatus ſapit naturam illius, in cuius 9
locum ſubrogatur.

Aliæ nullitates tolluntur ex reſponſionibus datis in prima deciſione, quæ placuerunt Dominis, &c.

REMBOL

REMBOLDO.

Aſſiſienſis Bonorum.

Veneris 26. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur probanti poſſeſſionem de tempore motæ litis ex teſtibus,& inſtrumento emptionum.*

2 *Sententia, quæ non iuſtificatur ex actis, non priuat quem poſſeſſione.*

3 *Inueſtitura ſola non probat nec dominium, nec poſſeſſionem.*

4 *Examen eſt nullum ex defectu citationis ad videndum iurare teſtes, & commiſſionis illius.*

5 *Appellatio datur à ſententia data per cedulam ſuper manutentione.*

6 *Sententia habens conditionem non poteſt exequi non purificata conditione.*

7 *Melioramentis in ſpecie probatis non eſt danda immiſſio, niſi illis prius refectis.*

8 *Appellatio datur in poſſeſſorio ratione mixturæ.*

Decisio XXIII.

1 FVit dictum Communitati Aſſiſij dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia † de eius poſſeſſione tempore motæ litis conſtat ex teſtibus iuncto inſtrumento emptionum bonorum, de quibus agitur, vnde ipſi eſt danda manutentio *vulg. §. retinendæ. Inſt. de interd. Rot. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano dec. 325. n. 1.*

Non obſtat, quod communitas Aſſiſij fuerit d. eius poſſeſſione priuata Iudicis auctoritate, quia declarauit, Communitati Bittonij deberi manutentionem ratione ciuilis poſſeſſionis, quæ ſemper penes ipſam Communitatem Bittonij remanſit, &
2 reintegrationem pro naturali, quia † d. ſententia non iuſtificatur ex actis.

3 Nam, præterquam quod † ſola inueſtitura facta anno 1524. non probat nec dominium, nec poſſeſſionem Communitatis, *vt fuit dictum in Leodien. Dominij coram bo. me. Cardinali Sacrato ſub die 12. Iunij 1620. & in eadem coram R.P.D. meo Merlino ſub die 24. Maij 1624.* & inueſtitura continet tantum bona nuncupata, *delle foſſe*, non autem prædium nuncupatum, *delle vacchette*, diſtinctum, & ſeparatum à bonis, *delle foſſe*; non conſtat etiam, quod generatio, ad quam fuerunt conceſſa, & prætenditur d. bona DD. de Baleonibus eſſet finita, cũ teſtes ad hoc pro-
4 bandum inducti vltra † nullitatem examinis per informantes pro communitate Aſſiſij deductas, nempe citationis ad videndum iurare teſtes, & commiſſionis examinis de iure neceſſarias, in dicto eorum non concludant obitum compræhẽſorum in inueſtitura.

5 Accedit, quod d. ſententia eſt lata per cedulam, † à qua datur appellatio, *Rot. in recent. par. 2. deciſ. 189. n. 12. & dec. 287. nu. 7. in fin. & in Neapolitana Grani 29. Martij 1619. coram bo. me. Vbaldo*, & habet in ventre conditionem, data cautione pro melioramentis, quæ cautio non conſtat fuiſſe præſtitam, & † propterea non potuit non purificata d. conditione ſententia executioni demandari. Quinimmo cum † melioramenta eſſent iam probata in genere, & in ſpecie, vt deducitur per informantes pro Communitate Aſſiſij, ſunt reficienda, nec interim poteſt ad immiſſionem deueniri, *Put. dec. 10. de re iud. Rot. dec. 161. nu. 1. p. 2. recent. & fuit dictum in Romana de Theſauris relatam per Marcheſ. de comm. par. 3. fol. 1087. num. 2.* & in omnem caſum lata videtur † in poſſeſ- 8
ſorio mixto procedente à contractu inueſtituræ, quo caſu intrare videtur appellatio *ad conſ. Bald. 330. nu. 5. lib. 1.* & in ſimili de ſtatuto dixit *Rot. in Ferrarien. de Taſſonis coram Reuerendiſſimo D. Patriarcha Antiocheno, quæ eſt dec. 513. num. 8. par. 1. recent. & beneficij. Rot. coram fel. record. Greg. XV. dec. 105. num. 13. & 18. & ibi Add. in littera A. &c.*

E. D. CARDINALI VIRILI

Eadem.

Mercurij 2. Iulij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio acquiritur manutenibilis ex immiſſione per Iudicem ritè, & rectè data, & ea priuatur primus poſſeſſor.*

2 *Immiſſus à Iudice eſt manutenendus, niſi immiſſionis iniuſtitia, vel nullitas ex aduerſo probetur.*

3 *Domino directo in bonis ad tertiam generationem conceſſis cum clauſula, Conſtituti generatione finita datur manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis pro recuperatione naturalis.*

4 *Inueſtitura iunctis adminiculis probat dominium, & poſſeſſionem, vt canonis ſolutio, teſtes de fama, inſtrumentum mentionem faciens de canone.*

5 *Inueſtitura cum adminiculis probat dominium, & poſſeſſionem ad effectum deuolutionis inter locatorem, & conductorem, & habentem cauſam ab ipſis, & etiam tertium.*

6 *Dominij probatio eſt ſuperflua contra habentem cauſam ab inueſtitis cum clauſula conſtituti.*

7 *Vocabula prædiorum veriſimiliter curſu longi temporis mutari poſſunt.*

8 *Identitas in antiquis probatur concurrentibus pluribus demonſtrationibus, quamuis aliquæ deficiant.*

9 *Bona omnia poſſeſſa per habentem cauſam ab inueſtitis ex nouo titulo intra confines contenta in eodem loco eadem præſumuntur, de quibus loquitur antiqua inueſtitura.*

10 *Linea tertiæ generationis finita præſumitur, vbi nemo comparet, qui prætendat eſſe de comprehenſis in ea.*

11 *Lineæ deficientia probatur, ſi concurrant teſtes de fama, fides libri mortuorum, confeſſio, & allegatio fœminas eſſe auctrices.*

12 *Præſentia procuratoris moniti ſupplet defectum citationis ad videndum iurare teſtes, & commiſſionis receptionis iuramenti.*

13 *Examinatoris facultas probatur ex generali illius deputatione in loco, de qua atteſtetur notarius actuarius.*

14 *Melioramentis in termino ad liquidandum in ſpecie non liquidatis locus eſt cautioni, & immiſſioni.*

15 *Aegidiana excludit appellationem in poſſeſſorio ad effectum ſuſpenſiuum, etiam quod ſententia ſit lata per cedulam.*

16 *Aegidiana intrat in locis immediatè ſubiectis Sedi Apoſtolicæ.*

17 *Aegidianæ vt locus ſit, tenor tantum ſententiæ attenditur.*

Decisio XXIV.

Coram bo.me.Remboldo ſub die 26.Iunij 1626.fuit dictum,dandum eſſe mandatum de manutenendo Communitati Aſſiſij ex rationibus in dicta deciſione deductis, ſed diſputato dubio coram me,an eſſet recedendum à deciſis,Domini à dicta deciſione receſſerunt,& dixerunt Communitati Bittonij , dandum eſſe mandatum de manutenendo , quia fundamenta ſupradictæ deciſionis viſa fuerunt non ſubſiſtere , & etiam ex nouiter deductis euacuati.

Primum enim fundamentum,quod Communitas Aſſiſij doceat de inſtrumento emptionis, & poſſeſ-
1 ſione tollitur duplici ratione,prima eſt,† quod,cum R. P. D. Veroſpius ritè,& rectè proceſſerit, vtique Communitas Bittonij immiſſa auctoritate Iudicis acquiſiuit poſſeſſionem manutenibilem , & Communitas Aſſiſij remanſit priuata poſſeſſione anteriori , ſi quam habebat, *Ang.in l.clam.poſſidere.§.qui ad nundinas. num. 2.vbi Alex. num. 2. Iaſ.num.20.ff. de acquir. poſſ. l. qui vniuerſas §. item cum Prætor. ff. eod.Seraph.dec.2325.num.1.Greg.dec.582.num.2.& in recent. dec.173.num. 1.par.1. & 557.num.2.par.2.* &
2 † ſi non probetur , immiſſionem fuiſſe nulliter, & iniuſte datam , Communitas Bittonij immiſſa eſt manutenenda , *Rot. dec. 802. num. 7.par.1.diuer. & fuit dictum in Romana Melioramentorum 9.Decembr. 1616.coram bo:me:Vbaldo,& in Romana de Bombellis 21.Maij 1613.coram bo.mem.Cardinali Sacrato.*
3 Secundo † quia, cum Communitas Bittonij domina directa conceſſerit ad tertiam generationem cum clauſula *Conſtituti q.* Brachio de Balleonibus, vtique finita generatione,vt infra dicetur, Communitati Bittonij dominæ directæ datur manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis pro recuperatione naturalis,nam, dum detentor non vult reſtituere, turbat in ciuili poſſeſſione, & vt à turbatione deſiſtat, datur manutentio domino directo ratione ciuilis, *Bart. in l.1.§.fin.num.17. & ibi gl. in ver. poſſid.ff. vti poſſid.Bero.conſ.102.numer.43.lib.1.& conſ.45.numer. 23. & ſeqq.lib.3.Menoch.de retin.remed.2. numer.22. & fuit dictum in Ciuitatis Caſtelli Bonorum 8. Nouembris 1589. coram bonæ memoriæ Cardinali Pamphilio.*

Secundum fundamentum deciſionis,quod ſententia R.P.D.Veroſpij non iuſtificetur ex actis , ex quo inueſtitura de anno 1524. non probat domi-
4 nium,nec poſſeſſionem,† eſſet verum,ſi non concurrerent adminicula , quæ ſufficientia hic concurrerunt , primo ſolutio vnius Archibuſij pro canone iuxta conuentionem ſupradictæ inueſtituræ,tàm per ipſos inueſtitos , quam per Communitatem Aſſiſij facta, quæ canonis ſolutio per plures annos deſeruit pro adminiculo ad effectum dominij , *Secul. tit. de emphit.§. nunc dicqua.verſ.53.Roman.conſ.127.num.1. Abb.conſ.74.in princ.lib.1.Rot.in recent.dec.190.num. 4.par.1.* Secundo,teſtes de fama,qui in antiquis probant , *Iaſ. in l.admonendi in 2.lect.num.123.ff.de iure iur.Seraph.dec.1461.num. 2.* Tertio titulus emptionis factæ per Communitatem Aſſiſij à Dominis de Balleonibus,vbi enunciatur canon dicti Archibuſij, quod deſeruit pro adminiculo, *vt fuit dictum in Sublacen. bonorum 21. Maij 1604. coram bo.me. Litta.*
5 † ex inueſtitura autem cum tot adminiculis probatur dominium, & poſſeſſio ad effectum deuolutionis,tàm inter locatorem,& conductorem,quam contra Communitatem Aſſiſij habentem cauſam à Dominis de Balleonibus conductoribus , quàm etiam contra tertium , *Rip.in l.ſi rem aliquam.numer.39.ff. de acq.poſſ.Soc.ſen.conſ.187.numer.2.& ſeqq.lib.2.Dec. conſ. 146. numer. 14. Rot.diuerſ.dec.91.& 591.par.4. & in recent.dec.290.numer.1.& deciſ.400.numer.1.& 6.par.1.Caſ.de Graſſ.deciſ.10.numer.7. de cauſ.poſſ. & propr.Seraph.dec.896. num.2.* præſertim cum Communitas Aſſiſij habeat cauſam à Dominis de Balleonibus inueſtitis , vnde † probato locationem 6
eſſe finitam , non requiritur alia probatio dominij, ſtante præſertim clauſula *Conſtituti* ſed agitur *ex l. ſi quis conductionis. C. loc. Bald. conſ. 177.num. 4.lib. Dec.conſ.28.num.3.Rot.dec. 290. num.9. & 10.par.2. recent.*

Tertium fundamentum , quod inueſtitura contineat tantum prædium, *delle foſſe* , non autem prædium , *delle vacchette* , videtur ſublatum ex eo , quod, cum inueſtitura loquatur de duabus tenutis, nempe *delle foſſe , e delle oſe* , vtique † ex curſu cen- 7
tum annorum nomen mutari potuit,*Decian.conſ.19. num.14.& ſeq.lib.3.& fuit dictum in Romana Deuolutionis 28.Maij 1625.coram R. P. D.Pirouano,* & propterea † ſat eſt,quod reſpectu prædij, *delle Vacchet-* 8
te,verificentur tres demonſtrationes inueſtituræ,& reſpectu prædij , *delle foſſe*, concurrant quatuor demonſtrationes , quamuis aliqua deficeret , *Bart.in l. demonſtratio falſa.num.14.& ſeqq.de cond.& demonſtr. Decian.conſ.17.num.8.9. & 21.lib. 3.Surd.conſ.44.nu. 15. & ſeq.lib. 1. Rot. in recent.deciſ.459.num.1.in fin. par.1.Greg.dec.575.num.4. immo* , † donec Commu- 9
nitas Aſſiſij,quæ habet cauſam à Balleonibus inueſtitis , doceat de nouo titulo acquiſitionis , omnia bona intra confines contenta,& exiſtentia in eodem loco præſumuntur eadem,de quibus loquitur inueſtitura antiqua,*Bald.conſ.265.num.2.lib.2.Ruin.conſ. 50.num.14.lib.1.Peregr.de fideicomm.art.44.num.23. Rot.in recent.dec.508.num.1.par.1.*

Quartum fundamentum , quod tertia generatio non fuerit finita , non ſubſiſtit, quia , vltra quod,
† cum nemo compareat,qui prætendat eſſe de com- 10
præhenſis,præſumitur deficientia,*Bart.in l.& ſi certus.§.ſi vnus.num.1.ff. ad Syllan. Dec. conſ.652.num.3. Surd. conſ. 530. num. 37.lib.4.& fuit dictum in Romana Domorum 12. Iunij 1589. coram bo.me.Comitulo,* ad probandum deficientiam lineæ concurrunt teſtes de fama , & fides libri mortuorum , confeſſio , &
allegatio, fœminas eſſe auctrices , † quibus omni- 11
bus ſimul iunctis deficientia generationis remanet probata , *Bald. conſ. 398. num. 1.lib. 2.Alexan.conſ. 27.num.4.in fin.lib.7. & conſ. 172. num. 8.lib.6.Corn. conſ.204.num.6.lib.3.Rot.in recent.dec.496. numer. 2. par.2.*

Quod autem fœminæ in inueſtitura non compræhendantur, patet, dum inueſtitura ſubdit, Et ſi nullus ex filiis maſculis extiterit, vnde requirit, & quod ſit maſculus,& quod deſcendat ex maſculo, & ideo fœminæ ſunt excluſæ,& ceſſat deciſio *in Romana de Nocchiellis 27.Iunij 1612.coram bo. me: Vbaldo.*

Quintum fundamentum nullitatis examinis tol-
litur, quia † præſentia Procuratoris in monitione 12
Iudicis ad videndum iurare teſtes, & in commiſſione examinis ob mandatum de recipiendo iuramenta ſupplet defectum citationis, *Seraph. deciſ. 388. num. 4. Greg. deciſ. 576. num. 1. & ſeqq.* & † facul- 13
tas Examinatoris probatur , cum ſit Notarius ordinarius examinator deputatus in Ciuitate , & Notario actuario circa hoc creditur , *Veralſ.dec.245.par. 2.Rot.in recent.dec.699.num.3 .par.1. & dec.301.num. 2.par.2.*

Sextum fundamentum, quod ſententia habeat in ventre conditionem, data cautione pro melioramẽtis,non nocet, quia datur inſtrumentum cautionis, & cum præfixus fuerit terminus ad liquidanda melioramenta in ſpecie, † illis non liquidatis in quan- 14
titate, & valore, locus erat cautioni, & immiſſioni,

Put.

Put.dec.461.lib.2.in correct.Rot.dec.137.num.3.p.2. in recent.& diuer.112.in fin.par.2.

Septimum, quod ſententia ſit per cedulam, non obſtat, quia quidquid ſit vel de iure Canonico, vel in ſecunda ſententia reuocatoria primæ ſententiæ
15 pro manutentione, vtique † in prima ſententia ſuper poſſeſſorio etiam per cedulam intrat Ægidiana, quæ excludit appellationem ad, effectum ſuſpenſiuum, etiam ſi ſententia ſit per cedulam, ſi ſit in poſſeſſorio, *Pariſ.conſ.108.num.23.lib.1.Lancell.de attent.par.2.par.12.limit.25.num.1.Rot.deciſ.173.num.3.part.1.in recent.& fuit dictum in Neapolitana Grani, & Hordei 18.Martij 1619.coram bo.me.Vbaldo.*

16 Ægidiana autem † hic intrat, cum vtraque Communitas ſit ſubiecta immediate Sedi Apoſtolicæ, & & lis fuerit in Ciuitate Peruſiæ, & nonc in Rota, *Contard.ad l.vnic.C.ſi de moment.poſſ.q.6.num.2.& 7.& limit.4.rat.can.reinteg.num.11.& 22.*

Octauo non obſtat, quod ſimus in poſſeſſorio mixto procedente à contractu inueſtituræ, quia, cum inueſtitura fuerit deducta ad effectum poſſeſſorij, &
17 ad illud colorandum, † ſat eſt, vt ſit locus Ægidianæ, quod tenor ſententiæ non contineat mixturam, nec canonizet inueſtituram, ſed ſit in mero poſſeſſorio, & ad iuſtum effectum tenor tantum ſententiæ attenditur, *iuxta conſ.Corn.10.num.3.lib.4.& Dec.28.num.1.ſæpius à Rota approbatum dec.263.par.1.diuerſ.Seraph.dec.452.num.1.& 603.num.1.& fuit dictum in Recanaten.Bonorum 26.Iunij 1587.coram bo.me.Pamphilio, & in Fauentina Bonorum 15. Aprilis 1580.coram Seraphino, quæ eſt inter eius impreſſ.652.*

Ex quibus vtraque parte informante ſæpius cauſa propoſita fuit ita reſolutum, & receſſum à deciſis coram bo.me.Remboldo.

EODEM,

EADEM.

Veneris 3. Decembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Dominus directus non dicitur amiſiſſe poſſeſſionem ciuilem ex illius interuerſione mediante alienatione rei facta per emphyteutam vti libera non conſtito de ipſius domini ſcientia, & patientia.*
2 *Vel ſi fuerit reſeruata ſolutio canonis.*
3 *Venditione facta de pluribus bonis in ſimul cum expreſſione, quod venderentur vti libera, & pleno iure, & reſeruatione ſolutionis canonis ſingula ſingulis faciendà eſt relatio, vt, quæ eſſent libera, vti libera, & pleno iure venderentur, & alia vti de dominio alterius.*
4 *Canonis reſeruatio infert ad dominium eius, ad cuius fauorem reſeruatur.*
5 *Canonis ſolutione, & receptione cenſetur præſeruata & animo retenta ciuilis poſſeſſio, & num.6.*
6 *Poſſeſſio ciuilis vt præſeruata dicatur, ſat eſt, vt illam habens non habuerit ſe pro ſpoliato.*
7 *Nec amittitur ex prætermiſſione ſolutionis canonis de aliquo tempore, & eo minus, ſi aliæ poſtea ſolutiones factæ fuerint.*
8 *Canon, & Cenſus ſunt ſinonima, & vnus pro alio accipitur.*
9 *Solutio ſub nomine cenſus, quod cenſeatur facta pro canone, declaratur ex inueſtitura, & alijs enunciatiuis, & teſtibus.*
10 *Dominium probatur ex inſtrumento inueſtituræ, & adminiculis, & quibus.*
11 *Domino directo deficiente linea conductorum datur manutentio ex ciuili poſſeſſione pro recuperatione naturalis, etiam quod in inueſtitura non adſit clauſula conſtituti.*
12 *Identitas rei probata dicitur duabus demonſtrationibus.*
13 *Vel etiam per identitatem loci cum vno confine.*
14 *Confinibus duobus remanentibus nec mutatio nominis, nec alia alteratio attendenda eſt in antiquis.*
15 *Appellatio non datur à mandato de manutenendo dato per cedulam, vbi intrat Ægidiana, quæ reſpicit ordinatoria.*
16 *Fori ius, in quo litigatur, ſeruandum eſt.*
17 *Ægidiana locum habet etiam contra mediante ſubiectos Sedi Apoſtolicæ reſpectu litis in loco, & foro, in quo ipſa intrat.*

DECISIO XXV.

RVtarunt Domini non eſſe recedendum à deciſis coram me ſub die 2.Iunij 1627.

Nec obſtat interuerſio poſſeſſionis ciuilis ex eo, quod bona fuerint vendita, vt libera pleno iure vtilis, & directi dominij, primo quia † non con- 1
ſtat de ſcientia, & patientia communis Bittonij, ita vt poſſeſſio ciuilis non fuerit amiſſa, *Innoc. in cap. bonæ il 2.num.1.verſ.item de illo, & ibi Abb.num.20 de poſtulat.prælat. Bald.in l.2.num.12.ff.de ſeruit. & aqu. Seraph.dec.337.num.8.* & huiuſmodi aſſertio vti res inter alios acta non nocet.

Secundo † quia fuit reſeruata ſolutio Canonis, 2
Rot.dec.281.num.1.par.1.diuerſ. & cum in ſimul alia bona fuerint vendita, † ſingula ſingulis facienda eſt 3
relatio, nempe quod alia venderentur libera, & pleno iure, & iſta, de quibus agitur, eſſent de dominio Communitatis Bittonij, pro quibus canon ſolueretur, *Aym.conſ.98.num.11. Greg. dec.297.num.*
9. † ex reſeruatione enim canonis infertur ad domi- 4
nium communitatis Bittonij, *clem.1.& ibi Vitalin.numer.8.verſ.vbi verum totum eſt.de iur.patr. Rot.in recent.deciſ.102.num.4. ad fin. & deciſ.258.num.2.par.1.*

Tertio quia fuit ſubſecuta ſolutio canonis reſer-
uari, vnde † cenſetur præſeruata poſſeſſio ciuilis & 5
animo retenta. *l.3.§.in amittenda.ff.de acq.poſſeſſ.*
Greg.dec.307.num.9. & † ſat eſt, quod communitas 6
Bittonij non habuerit ſe pro ſpoliata, immo per receptionem canonum poſſeſſionem ciuilem retinniſſe cenſetur, *Aym.conſ.106.num.9.Greg.d.dec.307.num.9.11.& 13.*

Non obſtat, quod quolibet biennio eſſet facienda præſtatio Archibuſij, & tamen ſingulis annis factis fuerit, quia vbi magis ſolutiones fuerunt continuatæ, & geminatæ, eo magis fauent communitati Dominæ directæ.

Nec obſtat, quod ſolutiones canonum de aliquo tempore fuerint prætermiſſæ, quia forſan id fuit; quia aliis temporibus quolibet anno fuerunt ſolu-
tæ, & † ex prætermiſſione alicuius temporis non 7
amittitur poſſeſſio ciuilis, maximè cum ſubſequantur poſtea aliæ ſolutiones dicti Archibuſij, ex quibus arguitur animus non amittendi, *d.l.3.§.in amittenda.ff.de acq.poſſ.*

Nec noceret, ſi aliquæ ſolutiones dicerent pro Cenſu, quia aliæ plures ſolutiones dicunt pro cano-
ne, & † cenſus, & canon dicuntur ſinonima, & vnus 8
multoties accipitur pro alio, *Seraph.dec.1235.nu.1.*
& † ex inueſtitura, & aliis enonciatiuis, & teſtib. ſatis 9
declaratur, quod ſolutio fuit pro canone, *Rot.diuerſ.dec.141.nu.3.& 7.par.2.& dec.289.nu.4.par.1.recent.*

De dominio † autem Communitatis Bittonij 10
cenſuerunt Domini conſtare ex inſtrumento inueſtituræ iunctis adminiculis, ex teſtibus de fama, ex

eouneiatluis,& ex ſolutionibus canonum,ex quibns probatio dominij remanet clara, *Soc.Sen.conſ.182.n.2.& ſeqq. & num.17.lib.2.Rot.in recent.deciſ.661.nu.2.par.1.& dec.573.num.3.& ſeqq.par.2.& fuit dictum in Ferrarien. ſeu Comachien. de Naſellis 7.Iunij 1627. coram R.P.D.Coccino Decano.*

Non obſtat, quod non adſit clauſula conſtituti, quia ex natura emphiteuſis poſſeſſio ciuilis remanet penes dominium directum, & poſſeſſio natura-
11 lis penes emphiteutam, † ita vt deficiente linea conductorum detur manotentio pro ciuili pro recuperatione naturalis accumulando eam antiquæ poſſeſſioni ciuili, *Bart.in l.1.§.fin.num.17.ff.uti poſſid.Corbul.de iur.emphit. de cauſ.priuat.ob lin.finit.nu.1.& fuit dictum in Bononien. Deuolutionis 7. Nouembris 1595.coram bo.me. Pena & in Romana Deuolutionis.28.May 1525.coram R.P.D.meo Pirouano.*

Identitas fundi, *delle Vacchette*, remanet probata, nam licet hoc nomen non conueniat cum illo prædio, *delle Oſe*, tamen concurront tres demonſtra-
12 tiones, & tamen † duæ demonſtrationes ſufficiunt, *Bart.in l.demonſtratio falſa. numer. 14.ff. de cond. & demonſtr. Soc. Sen. conſ. 39.numer.1.lib.1.Rol.conſ.67.numer.4.lib.2.Ruyn.conſ.115. numer. 10.lib.5.* imm
13 † ſufficit ſola identitas loci cum vno confine, *Rot.*
14 *dec.710.num.3.par.1.diuerſ.* & † in antiquis nec mutatio nominis, nec alia alteratio attendi debet, dummodo remaneant duo confinia, vel demonſtrationes, *Ruyn.conſ.50.numer.17.lib.1. Decian.conſ.17.num.8.9. & 14. lib.3. & fuit dictum in ſupradicta Romana Deuolutionis 28.May 1625.coram R.P.D. Pirouano, & in Ferrarien.ſeu Comachien.Bonorum de Naſellis 7.Iunij 1627.coram R.P.D.Coccino Decano & in Bononien. fideicommiſſi de deſiderijs 14. Iunij 1627. coram R.P.D. Merlino.* Quamuis enim Rioulus Tringuiliani decurrat inter hæc prædia, quædam connexitas non tollitur, cum prædium aliquod non ſit intermedium, & videtur veriſimile, quod nomen, *delle Oſe*, fuerit aſſumptum propter decurſum fluminis eiuſdem nominis, *Oſe*, a pede, & tamen vocetur etiam prædium, *delle Vacchette*, cum tres demonſtrationes concurrant, quæ ſufficiunt ad probandum identitatem fundi, *delle Vacchette*, ex ſupra deductis.

15 Tandem non placuit Dominis, quod † à mandato de manutenendo dato per cedulam detur appellatio, nam, cum iudicium fuerit actum Peruſiæ, & nunc in Rota, & Ægidiana reſpiciat ordinatoria
16 iudicij, vtique illa intrat, cum † debeat ſeruari ius
17 fori, in quo litigatur, † ſiue communitas ſit immediatè, ſiue mediatè ſubiecta Sedi Apoſtolicæ, *Contard.de moment.poſſ.limit.4.ration.can.reinteg.num.11.& 12.& in Ver. Ægidiana quæſt.6.num. 2. & 7.fol. 642.* & per iſtam rationem noluit *Rota in reatina Confinium 9. Iunij 1606. coram bon. mem. Cardinali Lancellotto* amplecti motiuum, quod Communitates, quæ litigabant, non eſſent immediatè ſubiectæ, quia vt intraret Ægidiana, ſat erat, quod litigaretur in Rota.

Et ita vtraque parte informante fuit deciſum &c.

REMBOLDO

ROMANA BONORVM.

Mercurij 12. Nouembris 1619.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo non datur niſi poſſidenti de tempore motæ litis.*

2 *Ceſſione abſque corporali appræhenſione poſſeſſio non acquiritur, & num 4.*

3 *Conſtituti clauſula transfertur in conſtitutarium ciuilis, & naturalis, poſſeſſio.*

4 *Ceſſione datur facultas ingrediendi poſſeſſionem propria auctoritate.*

5 *Poſſeſſio capta alio exiſtente in poſſeſſione præſumitur clandeſtina, & turbatiua, nec eſt manutenibilis.*

6 *Poſſeſſio capta de prædio intelligitur etiam capta de illius pertinentiis, & impedit acquiſitionem alterius.*

7 *Poſſeſſio in vim decreti Iudicis non citato poſſeſſore, nec verificatis verificandis nihil operatur.*

8 *Facultas ingrediendi poſſeſſionem propria auctoritate an ſuffragetur poſſeſſione plena exiſtente, vel poſt Iudicis aditionem, & num. 10.*

9 *Poſſeſſio abſque citatione nemini debet auferri, etiam ſi iniuſte videatur poſſidere.*

11 *Deuolutio ante immiſſionem per Iudicem declaranda eſt, vbi non prætenditur ratione canonis non ſoluti.*

DECISIO XXVI.

Dictum fuit neutri eſſe dandum mandatum de manutenendo.

Nam quoad Herculem res videbatur tranſire de plano, nam † dictum mandatum non da- 1
tur niſi poſſidenti de tempore moræ litis, & nullibi probatur dicti Herculis poſſeſſio.

Neque enim ad hunc effectum ei ſuffragatur inſtrumentum ceſſionis ipſi factæ à Monte Pietatis qua mediante prætenditur fuiſſe acquiſitam ab eo
dictam poſſeſſionem, quia † per ſimplicem ceſſio- 2
nem abſque corporali appræhenſione non acquiritur poſſeſſio, *Natt.conſ.798.num.3.& ſeq.Siluan.conſ.55.num.8.cum aliis per Menoch.de retin.remed.3.nu.26.& ſeqq.*

Nec dicatur, † quod fuit quæſita d.Herculi poſſeſ- 3
ſio virtute clauſulæ *Conſtituti*, quæ operatur, vt cenſeatur vtraque poſſeſſio tam ciuilis, quam naturalis in conſtitutarium tranſlata, *l.quod meo.in prin. & l.interdum.de acq.poſſ.Felin.conſ.50.num. 2.& ſeq.cum aliis per Card. Mantic. de tacit. lib. 13. tit.13.num.4.* Quia d. clauſula in inſtrumento ceſſionis non legitur.

Minus facit, quod ſaltim † vigore d.ceſſionis fuit 4
data facultas d. Herculi ingrediendi poſſeſſionem *Natt.d.conſ.398.num.19.*cum aliis. Quia neque hoc ſufficit ad hoc, vt poſſit dici ei acquiſita d.poſſeſſio, cum iſte non ſit modus transferendi poſſeſſionem, ſed neceſſe ſit ad hunc effectum, quod d.facultas fuerit redacta ad actum per corporalem appræhenſionem, de qua non conſtat.

Quo vero ad Reuerendiſſimum D. Epiſcopum non videbatur ei dandum dict. mandatum quia ipſius poſſeſſio apparet capta exiſtente iam prius in poſſeſſione Monte Pietatis hærede vniuerſali Ca-
mellæ, vnde † præſumitur clandeſtina, & turbatiua, 5
nec propterea eſt manutenibilis, *cap.licet. cauſam cum ibi not.de probat. Bart. in l.ſi duo.nu.4.ff.vti poſſid. Menoch.de retin.remed.3.num.226.cum ibi alleg.*

Non obſtat, quod dicitur, miniſtros d.Montis accepiſſe poſſeſſionem de aliis bonis diuerſis ab illis, quorum poſſeſſio fuit à D.Epiſcopo capta, quia ex lectura inſtrumenti poſſeſſionem, captæ per d.Miniſtros apparet fuiſſe per eos appræhenſam poſſeſſionem ne dum domorum exiſtentium in loco vulgariter detto, la Cattania, ſed etiam prædij, & terrarum
ac propterea, † cum bona, quorum D. Epiſcopus 6
accepit poſſeſſionem, ſint de d.prædij pertinentiis,

dic

dubitari non poteſt, quin etiam de illis priùs fuerit
per d. Miniſtros capta poſſeſſio.
7 Non obſtat, quod poſſeſſio per D. Epiſcopum capta fuerit mediante Iudicis decreto, quia, † cum Iudex proceſſerit non citato poſſeſſore, nec verificaris verificandis, ipſius auctoritas nihil operatur, *Soccin. in c. quoniam in §. quod ſi ſuper. num. 152. ante med. verſ. ſecus autem in Iudice. vt lit. non conteſt. Ang. in leg. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 1. in fin. ff. de acq. poſſ. Rot. deciſ. 802. num. 7. par. 1. diuerſ.*
8 Nec obſtat, quod † Epiſcopus potuit abſque alia citatione immitti, cum potuiſſet etiam vigore pacti appoſiti in inſtrumento ceſſionis propria auctoritate dd. bonorum poſſeſſionem capere, quia, quidquid eſſet dicendum, ſi poſſeſſio fuiſſet vacua, & D. Epiſcopus non elegiſſet viam iudiciariam, ceſſat difficultas, ne dum quia, vt ſupra firmatum fuit, Mons Pietatis erat in poſſeſſione, quia hoc ſtante non potuit D. Epiſcopus propria auctoritate d. poſſeſſionem capere cum alioquin in ipſo arbitrio fuiſ-
9 ſet iniquum, cum † nemini debeat ſua poſſeſſio auferri, etiam ſi iniuſte videatur poſſidere, niſi fuerit citatus, *c. licet Epiſcopus. de præb. in 6. cap. in literis de reſtit. ſpol. & fuit in his terminis dictum in vna Ceſenaten. Spolij 22. Iunij 1592. coram bo. me. Cardinali*
10 *Mantic.* ſed etiam quia † eo ipſo, quod D. Epiſcopus audiuit, Iudicem, ſibi præiudicauit, cum non potuerit à d. Iudice in poſſeſſionem immitti abſque citatione, vt notabiliter diſtinguit *Iaſ. in l. 2. num. 113. C. de iur. emph. Vrſill. ad Affl. dec. 226. & fuit dictum in alia Regien. Bonorum 20. Decembris 1613. coram R. P. D. Dunozetto, & alias ſæpiſſimè,* quin im-
11 mo † debebat Iudex, prius, quam ad immiſſionem procederet, per ſuam ſententiam declarare, bona fuiſſe Eccleſiæ deuoluta, præſertim cum non prætenderetur deuolutum ob non ſolum canonem, *Rom. conſ. 212. num. 9. Gabr. conſ. 88. num. 23. lib. 1. &c.*

DVNOZETTO

Romana Vineæ,

Veneris 7. Febr. 1620.

SVMMARIA.

1 *Iudex poteſt per ſententiam ſeruatis ſeruandis poſſeſſionem adiudicare, & ea remanet priuatus anterior poſſeſſor.*
2 *Immiſſus auctoritate Iudicis eſt in dubio manutenendus, niſi ex aduerſo clarè, & concludenter probetur nullitas, & iniuſtitia.*
3 *Commiſſio cauſa appellationis cum clauſula* Quam & quas, *& toto negocio principali, non comprehenditur in actis Iudicis à quo nunquam ad ſpeciem deductum, & ideo poteſt in eo Iudex à quo procedere abſque vitio attentatorum.*
4 *Attentare vt dicatur iudex à quo, debet eſſe talis connexitas cauſarum, vt ſententia in vna parte, vel capite pareat exceptionem rei iudicatæ in alia.*
5 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ, & rei iudicata reuocari non poteſt per viam manutentionis ex capite iniuſtitiæ, niſi ſit ita patens, & notoria, vt nullo velamine offuſcari poſſit, ſed reuocanda eſt per remedia ordinaria.*
6 *Ægidiana vt in poſſeſſorio locus non ſit, requiritur notorium grauamen.*
7 *Notorium vt inducatur requiritur confeſſio, vel res iudicata.*
8 *Notorium grauamen ad excludendum ſufficit, quod ſententia Iudicis poſſit aliquo iuſtitiæ colore velari, & oriri probabilis dubitatio, vbi exemplum.*
9 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ de ſui natura non appellabilis intra decem dies ad appellandum non eſt attentata, niſi conſtet incontinenti de notorio grauamine vel iniuſtitia ad effectum maximè manutentionis.*

Deciſio XXVII.

DOmini dixerunt Io. Baptiſtæ manda- 1
tum de manutenendo non eſſe concedendum quoad medietatem Vineæ,
quia † ea priuatus fuit authore Præto- 2
re, qui per ſententiam potuit alteri ſeruatis ſeruandis poſſeſſionem adiudicare, *l. iuſte poſſidet. ff. de acq. poſſ. & ibi Bart. & alij. Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas num. 2. in fin. & ibi Iaſ. n. 2. ff. eod. Rot. dec. 802. n. 7. par. 1. diuer.* Vnde † Petrus & fratres Io. Baptiſtæ ex fratre nepotes de mandato Iudicis immiſſi in poſſeſſionem in dubio ſunt manutenendi, niſi Io. Baptiſta clarè, & concludenter probet nullitates, & iniuſtitiam dictæ ſententiæ, *Rot. d. dec. 802. n. 7. cum ſimil.*
Nec viſum fuit adduci nullitates conſiderabiles, 3
quia illa, quæ deducitur ex eo, quod cauſa appellationis fuerit commiſſa in Rota à ſententia reſtricta ad domos cum toto negocio principali, vnde † dici poſſet vigore clauſulæ, *Quam, & quas,* cauſam etiam ſuper vinea fuiſſe commiſſam in Rota, ſicque ſine vitio attentatorum non potuiſſe A. C. proſequi iudicium ſuper vinea, tollitur enim obiectio ex eo, quod tale ius in actis nunquam fuit deductum ad ſpeciem, quo ſtante potuit Iudex procedere in cauſa, quæ
continebat articulos diuerſos, & diuerſa bona, † ad 4
effectum ſi quidem attētatorum debet eſſe talis connexitas cauſarum, vt ſententia in vna parte, ſeu capite lata pariat exceptionem rei iudicatæ in alia, vt ex multis concludit *Lancell. de attent. app. pend. limit. 2. n. 28.* nec erat inconueniens, vt Petrus, & fratres ſuccumberent in iudicio poſſeſſionis domus, & in eo ſuper Vinea moto victoriam reportarent, *vt conſiderat Rota in illa Lucana Molendini coram R. P. D. Veroſpio relatam per Farin. deciſ. 427. par. 2. in recent.*
Nec etiam poteſt ex eo, quod in hac cauſa fuit deciſum, ſententiam, vigore cuius Petrus, & fratres fuerunt immiſſi in poſſeſſionem Vineæ, fuiſſe iniuſtam, quia agentes interdicto. Quorum bonorum non ſatis cōcludenter probauerint poſſeſſionem ſui
authoris, † cum enim ſententia lata ſit in mero poſ- 5
ſeſſorio, & ab ea regulariter non detur appellatio, poſſeſſio vigore d. ſententiæ capta nihilominus reuocari non poteſt, niſi talis iniuſtitia probetur, vt ſit patens, & notoria, ita vt nullo velamine offuſcari poſſit, quia ſi Iudex aliquem habuerit colorem ita iudicandi, reuocabitur ſiquidem eius ſententia ex capite iniuſtitiæ per remedia iuris ordinaria, ſed non per viam manutentionis, alias omnis tela iudiciaria ſubuerteretur, *vt fuit latiſſimè deductum, & cōprobatū in cauſa Romana de Bombellis 31. Maij 1613. coram Reuerendiſſimo D. meo Damaſceno, & poſtea in vna Nepeſina Laudi 13. Febr. 1615. coram R. P. D. meo Coccino, & prius fuerat deciſum in dec. Seraph. 867. num. 1. 1. par. 1.* idque maxima ratione, quia † Conſtitutio Ægidiana expreſsè requirit notorium
grauamen, & † ad effectum inducendi notorium re- 6
quiritur confeſſio, vel res iudicata, *vt multoties Rota* 7
firmauit, & præcipuè in vna Romana Melioramentorum 9. Decembris 1616. coram R. P. D. meo Vbaldo, in qua plurima deciſiones cumulantur.
In hàc autem facti ſpecie non poteſt dici notoria

iniuſtitia ſatis colligi, quia licet Petrus, & fratres,
in concurſu probationum factarum per Io. Baptiſtã
non ſatis cõcludenter probaſſent ſuam intentionem,
vt fuit in hac cauſa deciſum, nihilominus non ade-
rat defectus totalis probationis, quia vnicus teſtis,
vt firmat deciſio prætenſam communionem proba-
bat; multaque adminicula adducebantur pro ipſis,
quibus ſimul iunctis ſententia Iudicis potuit aliquo
iuſtitiæ colore velari, oririque probabilis dubitatio,
8 † quo ſufficit ad excludendum notorium grauamen.
Vltra quod etiam dantur depoſitiones teſtium exa-
minatorum ad perpetuam rei memoriam, & inſtru-
menta cenſus, ex quibus probabilis fumus oriri po-
teſt pro coloranda ſententia.

Nec placuit quod dicitur dd. Petri, & fratrum
poſſeſſionem fuiſſe attentatam, cum fuerit capta poſt
appellationem, vel ſaltim pendente termino dato
ad appellandum, placuit enim reſponſio, nunquam
pro parte Ioannis Baptiſtæ fuiſſe appellatum, nec
probari infra decem dies fuiſſe captam poſſeſſionem,
9 & † ſi id probaretur, ſemper res incideret in idem,
cum vigore Conſtitutionis Ægidianæ à ſententia
lata in mero poſſeſſorio non daretur appellatio, eaq;
pendente etiam termino poſſit executioni deman-
dari, niſi conſtet incontinenti de notario grauami-
ne, vel iniuſtitia euidenti dictæ ſententiæ, de qua
non conſtat, ſaltim ad effectum interdicti retinendæ
ex ſupradictis.

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

R. P. D. PIROVANO

Romana Hereditatis de Cinciis,

Lunæ 19. Decembris 1622.

SVMMARIA.

1 *Conſtituto transfertur ciuilis, & naturalis poſſeſſio manutenibilis.*

2 *Etiam contra tertios poſſeſſores.*

3 *Declaratio per mulierem facta poſt viri mortem ſuper mutanione cauſa ſua poſſeſſionis circa viri bona pro reſtitutione ſua dotis illi ſuffragatur ad poſſeſſionem conſeruandam. Limit. vt num. 5.*

4 *Conſtitutum non operatur poſt mortem conſtituentis.*

6 *Lim. ſi effectus ſuſpendatur poſt mortem.*

7 *Mulieris poſſeſſio bonorum viri dicitur reſoluta per reſtitutionem dotis.*

8 *Sublimit. niſi cauſa, ſeu tituli ſint inter ſe contrarij.*

10 *Poſſeſſio iunior, & clandeſtina non ſubſtinetur.*

12 *Retentio, quam fecit vxor bonorum viri pro dotibus non impedit mandatum de manutenendo ad fauorem hæredis. Lim. vt num. 13.*

13 *Debitor, & creditor poſſunt ſimul rem debitoris poſſidere.*

14 *Ad iuſtitiam poſſeſſionis pertinentia in iudicio manutentionis non admittuntur.*

DECISIO XXVIII.

RESolutum fuit, D. Pantaſileam eſſe manute-
nendam in poſſeſſione omnium bonorum
exceptis locis montium, de quibus erit par-
ticulariter videndum. Conſtat enim de poſſeſſione
illius quæſita adhuc viuente marito vigore facti
conſtituti in inſtrumento dotis appoſiti, dum Io. Ba-
ptiſta in caſu reſtitutionis dotis obligauit ſe in for-
ma ampliſſima; & interim, & donec reſtitueretur
conſtituit ſe tenere, & poſſidere omnia bona ſua
mine dictæ Pantaſileæ ſuæ vxoris: vnde † cum per 1
Conſtitutum poſſit transferri, & transferatur ciui-
lis, & naturalis poſſeſſio, *l. quod meo. ff. de acq. poſſ.
Tiraq. de iur. conſtit. poſſ par. 1. num. 2. & 4. Rot. deciſ.
549. num. 1. par. 1. diuer. Surd. conſ. 481. num. 6.* inde ſe-
quitur, quod ſit tranſlata ſit manutenibilis, *Menoch.
de recup. poſſ. remed. 14. num. 31. Oſaſch. deciſ. 133. num.
6. Boer. deciſ. 200. num. 8. & ſæpe Rota recepit hanc
opinionem, vt in Cluſina, ſeu Peruſina Poſta 27.
Ianuarij 1603. coram Lutta, & in Romana de Incor-
natis 29. Aprilis 1616. & 10. Februarij 1617. co-
ram Vbaldo.* Et in Vxore repetente dotem poſt mor-
tem viri † cõtra tertios poſſeſſores, *in Bononien. Bo-* 2
norum. 18. Maij 1616. coram Buratto. Quæ poſſeſſio
etiam ex actu poſitiue facto per D. Pantaſileam fuit
confirmata, nempe ex declaratione ſtatim, & ea-
dem hora 10. cum dimidia 27. Maij præteriti, in qua
deceſſit D. Io. Baptiſta eius maritus quoad omnia
bona ad eius virum ſpectantia, mutando ſibi cauſam
poſſeſſionis, quæ retinebat, & poſſidebat ratione
ſuæ dotis, & quarti, † quam declarationem etiam 3
ſuffragari ad conſeruandam poſſeſſionem, ſæpe
*Rota reſpondit, vt in dec. 324. num. 2. par. 1. diuerſ.
& dec. 557. num. 2. par. 1. in recent. & nouiſſime in
Romana bonorum 8. Aprilis præteriti coram Bu-
ratto.*

Non obſtat, quod † Conſtitutum nihil operetur 4
poſt mortem conſtituentis, *Pariſ. conſ. 98. lib. 2. num.
21. Bero. conſ. 58. num. 14. vol. 3. cum alijs allegatis per
Surd. conſ. 166. num. 25.* & eo circumſcripto † decla- 5
rationem non operari effectum ſuum vltra bona, in
rationem non operari effectum ſuum vltra bona, in
quibus ipſa cum marito inſiſtebat *Gabr. conſ. 34. num.
1. lib. 1.*

Quia attentis verbis Conſtituti viſum fuit, vt vnũ
tempus cenſeatur alteri ineſſe, & ſic valet tempus
in futuro, & econuerſo, quia † Conſtitutum ex pacto 6
poteſt firmari à die contractus ſuſpenſo effectu in
aliud tempus ſecundum caſus contingentiam, *Ne-
guſant. de pignor membr. 2. par. 2. num. 5. & ita decla-
rat Sard. conſ. 221. num. 53. quem Rota recepit in vtra-
que deciſ. Bononien. Bonorum. contra Buratto ſuperius al-
legatis,* & durante effectu conſtituti ceſſat quæſtio, de
qua parte bonorum ſit intelligenda mutatio poſſeſ-
ſionis ex titulo familiaritatis in cauſam propriam
occaſione dotis, ex quo iure hypothecæ omnia com-
prehenduntur.

Non obſtat, quod † per ſolutionem dotis median- 7
te oblatione cædulæ Montis Pietatis ſit reſoluta om-
nis poſſeſſio occaſione eiuſdem retenta, dum illa
durare non poſſit, *Caſtr. in l. 1. §. pœnum. num. 2. ff. de
acquir. poſſ. Rota in Ianuen. fideicommiſſi 4. Maij
1599. coram Cardinali Platto Menoch. conſ. 452. nu. 9.
vol. 9.* & ideo non veniat amplius manutenenda.

Quia, & ſi dici poſſet terminata poſſeſſio antiqua
occaſione dotis retenta per ſolutionem, aut depo-
ſitum legitimè factum; attamen † quia ſuperuenit 8
titulus hæreditarius ex teſtamento ſui mariti, mul-
tiplicando cauſas poſſeſſionis potuit, & poteſt reti-
nere eandem poſſeſſionem, illamque continuare ex
eadem cauſa, *l. 3. §. ex pluribus de acq. poſſ. vbi Alex.
num. 22.* id admittit † modo cauſæ non ſint inter ſe 9
contrariæ, *per l. ſi quis ante. eod. tit. Surd. dec. 51. num.
19.* quæ contrarietas cauſarum in præſenti conſide-
rari, aut concurrere non poteſt, dum D. Pantaſilea
adiuit hæreditatem cum beneficio legis, & inuen-
tarij præſeruando iura propria dotalia à confuſione
actionum hæreditariarum, propterea nõ obſtat poſ-
ſeſſio capta per dictos fratres ab inteſtato venientes
quia illa ſemper inuenit anteriorem, quæ plena erat
& ideo † tanquam iunior, & clandeſtina ſubſtineri 10
non poteſt, *Mohed. dec. 4. de reſtit. ſpol.* ſtatim enim
ſecuta

ſecuta morte Ioannis Baptiſtæ per obitum illius ſuperuenit titulus hæreditarius D.Pantaſileę,& ex eo cauſa poſſidendi,quæ concomitatur anteriorem ex conſtituto abſque temporis interuallo, & declaratione, cum illi ſufficiat excipere de ſecunda cauſa poſſidendi, quatenus prima per ſolutionem extinguatur.

Et ex prædictis tollitur, quod D. Pantaſilea non poſſit mutare cauſam poſſidendi in præiudicium poſſeſſionis acquiſitæ per dd.fratres ante declara-
11 tionem, quia † nec poſſeſſio fuit accumulata poſſeſſioni ex conſtituto de tempore mortis Ioannis Baptiſtæ ratione tituli hæreditarij ſuperuenienti abſque interuallo, de quo tempore fratres iſti poſſeſſionem non ceperant, nec capere potuerunt,non autem de tempore oblatæ dotis per cedulam Montis Pietatis mutatam.

12 Nec dicatur,quod†retentio, quam fecit vxor pro dotibus,non impediat, quominus detur mandatum de manutenendo hæredi, *Surd.conſ.*481. *num.*8. *&* 14. *Rot. in Romana S. Crucis* 4.*Iunij* 1610. *coram Sa-*
13 *crato*, Qua, † ſi D.Pantaſilea eſſet debitrix, & dd. fratres creditores,bene procederet concluſio ratione compatibilitatis, dum creditor poſſidet iure debitoris, nec prohibetur debitor ſtare in ſua poſſeſſione cum creditore, ſed in præſenti contrarium contingit, quia ipſi fratres fecerunt ſe debitores, dum offerunt dotem per cedulam Montis Pietatis. Præterea, dum eſſet contentio ſuper paritate tituli, ex quo, vt ipſa Pantaſilea prætendit ſe hæredem ex teſtamento ſui viri,non poteſt admitti compatibilitas poſſeſſionis, quia alter ab altero expellitur.

Quæ autem dicuntur ex oppoſito fideicommiſ-
14 ſo,† pertinent ad iuſtitiam poſſeſſionis D. Pantaſileæ,quæ non admittuntur in hoc ſummario poſſeſſorio retinendæ, *Bald. in l.ordinarij iuris, num.*7.*C. de rei vendic. Calder. conſ.*95.*num.*4.*vol.*1.

E. D. CARD. PAMPHILIO

Hispalen. Primitiarum.

Veneris 17. Iunij 1616.

SVMMARIA.

1 *Verbum,* Citra, *cum Copula*, Et, *à teſte prolatum quid importet.*
2 *Dictio,* ſemper, & toto tempore, *denotat temporis continuationem.*
3 *Teſtes inter alios, & in alia cauſa examinati faciunt magnam præſumptionem.*
4 *Maximè ſi ex eis fuerit obtentum.*
5 *Confeſſio Antoceſſoris præbet maximum indicium veritatis.*
6 *Præſertim ſi ſit geminata.*
7 *Confeſſio Prælati iunctis adminiculis nocet Eccleſiæ, & ſucceſſori.*
8 *Primitiarum quaſi poſſeſſio iuſtificatur ex aſſignatione facta in Conſtitutionibus ſinodalibus.*

Decisio XXIX.

IN cauſa ſub die 29.Aprilis 1613.fuerat reſolutum,mandatũ de manutenẽdo in quaſi poſſeſſione percipiendi oblationes ratione adminiſtrationis Sacramentorũ Baptiſmi, & Matrimonij,nec non primitias,de quibus agitur, dandũ eſſe Archiepiſcopo,& Curatis ab ipſo deputatis ex rationibus,& fundamentis,de quibus in deciſione. Cumq; agentes pro Dominis Beneficiatis ſupradictæ reſolutioni non acquieſcerent,die 21.Iunij eiuſdem anni repropoſui cauſam ſuper eiſdẽ,& Domini ſteterũt in deciſis ex iiſdem rationibus,& fundamentis in prima deciſione deductis, reſeruato tamen quod particulariter videretur, An mãdatum de nutenendo eſſet expediendum, antequam veniret remiſſoria iam tunc ad partes tranſmiſſa, prout iuſtis de cauſis Dominis placuit illam expectare; ea autem executa, & ad Curiam reuerſa, & aperta dicta die 17.Iunij 1616. dubitaui,an eſſet recedendum à ſupradictis reſolutionibus.

Quo dubio per me propoſito, quia contra teſtes vigore d.remiſſoriæ examinatos, & contra illorum examen pro parte Domini Archiepiſcopi multa opponebantur, quæ vnica poſitione diſcuti non poterant,placuit Dominis tunc ſolũ firmare,teſtes præfatos concludere in dicto,Poſſeſſionem Beneficiatorum percipiendi oblationes,& primitias, de quibus controuertitur,& eamdem eſſe coadiuuatam ex aliis probationibus,& de reliquis videatur.

Nam d. teſtes explicitè deponunt, non ſolum de aditu à maioribus, & de publica voce, & fama, ſed etiam viſu,& certa ſcientia, quod Beneficiati percepetunt ex Baptiſmis capuccium, & candelam & ex ſponſalitiis arras,& iura Miſſæ,quæ à Beneficiatis non prætenduntur,& iſta Beneficiatorum perceptio remanet probata per multum tempus cõtinuatum, de quo deponunt teſtes, qui loquuntur † vel per 1
verbum,*Citra*,cum copula,*Et*,iuxta theoricam *Bart. in l.Celſus.n.*23.*&* 24. *& ibi Abb.Bald.par.*4. *n.*10.*ff. de vſucap. & idem Bart. ad l.*1. *§.quod autem.nu.*1.*ff. de aqu.quotid.& æſtiu.Felin.in cap.licet cauſam num.*8. *circa med.de prob.*vel per dictiones denotantes temporis continuationem, nempe, † ſemper, & Toto 2
tempore,*Bart.in d.l.*1.*§.quod autem.ſub num.*1. *& in d.l.Celſus,num.*25.*Bald.d.par.*4.*num.*11.*Felin.vbi ſupra.verſ.ſecus dicit, & fuit dictum in Toletana Decimarum* 20. *Martij* 1600. *coram bone memoriæ Cardinali Pamphilio.*

Iſtorum autem teſtium probatio coadiuuatur primo ex quam pluribus aliis teſtibus tam ab Archiepiſcopo, quam à Comite de Oliuarez de anno 1594.examinati in cauſa tunc inter eos vertente de eadem perceptione Beneficiatorum deponentibus, †qui,licet fuerint examinati in alia cauſa, & inter 3
alias perſonas,faciunt tamen magnam præſumptionem,*gl.ſin.& ibi Doct.in l.*2.*& præ cæteris Ang.in fin. verſ.quod autem dixi. Dec.num.*45.*& ſeq.C.de edend. Felin.in cap. cauſam. in primo numero* 19. *de teſtib.* maxime, † cum eorum depoſitiones per ſententiam 4
Nuncij Hiſpaniarum fuerint approbatæ, *Rom.conſ.* 343.*ſub.num.*17.*Alex.in l.ſæpe.num.*70. *& ſeq. ff.de re iud.*

Secundo ex confeſſione Cardinalis de Caſtro tunc temporis Archiepiſcopi facta tam in articulis per eum contra Comitem de Oliuarez in prædicta cauſa datis, in quibus explicite dixit, in toto Archiepiſcopatu eſſe vniuerſalem conſuetudinem, quod primitiæ ſunt Beneficiatorum, quodque ea vniuerſaliter ſeruatur, quam in Breue per eum obtento à fel.record.Greg.XIII.quod ſcilicet oblationes, primitiæ, & alia emolumenta à Beneficiatis percipi, & inter ipſos æqualiter diſtribui conſueuerunt, † Iſta enim confeſſio maximum indicium ve- 5
ritatis præbet,*Rot.dec.*293.*num.*1.*par.*1.*diuerſ.* præcipuè † quod eſt geminata, *l.Baliſta. cum ibi not. ad* 6
*trebell.Rom. conſ.*346.*num.*10. *& ſeqq. Surd. dec.* 10. *num.*8. *& dec.*130. *num.*9. *& ſeqq.* & cum ea concurrunt vlterius alia plura adminicula, quo caſu †confeſſio Prælati nocet Eccleſiæ, & illius ſucceſ- 7
ſori, *gl. in cap. dudum. il* 2. *in verbo de veritate. verſ. qui tale, & ibi Doct. de elect. Bald. in auth. hoc ius porro*

porrectum, num.8.C.de ſacroſ.Eccleſ.Card. Seraph.dec. 292. num.3. & dec.436. num. 7. & dec.441. num.20. ver. ex hoc.

Tertio ex multis teſtibus examinatis tam pro parte Beneficiatorum in prima inſtantia, quam pro parte Archiepiſcopi vigore remiſſoriæ per eum obtentæ de anno 1586. ſimiliter de eadem Beneficiatorum oblationum,& primitiarum perceptione atteſtantibus.

Quarto, & vltimo ex Conſtitutionibus Sinodalibus plurium Archiepiſcoporum,in quibus iura, de quibus agitur, aſſignantur Beneficiatis Eccleſiarum
8 in quibus percipiuntur; † ex illis enim iuſtificatur poſſeſſio Beneficiatorum, *iuxta doctrinam Bald. in l.data opera.in fin. C.de his qui accuſ. non poſſ.* & cum hodie fuerint exhibiti libri earundem Conſtitutionum impreſſi in Ciuitate Hiſpalen. de mandato Archiepiſcoporum à quibus editæ fuerunt, ceſſat, quod aliàs dicebatur, eas non eſſe in forma probanti.

Et ita &c.

R. P. D. DVRANO.

ROMANA DOMVS

Veneris 25. Iunij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta in vim trium ſententiarum conformium, & executorialium eſt manutenenda, & alius præferenda.*

2 *Poſſeſſio inſtrumentalis capta, alio tunc poſſidente, non eſt manutenibilis.*

3 *Etiam quod adſit quietatio ſolutionis.*

4 *Poſſeſſor poteſt dare de iure tertij ad ſuam poſſeſſionem tuendam.*

5 *Domino directo non ſuffragatur poſſeſſio propria auctoritate capta, vbi deuolutio, eſt turbida, vbi exemplum.*

DECISIO XXX.

EVit reſolutum, Iulium Pocabellum eſſe manutenendum in poſſeſſione domus,de qua agitur,capta in vim trium ſententiarum Rotalium conformium,& literarum
1 executorialium, † quæ propterea eſt manutenenda, & aliis præferenda, *Ang.in l.clam poſſidere.num.2.in fin.ff.de acq.poſſ. vbi Imol.num.1. & Rom. num.3.Rot. deciſ.802.num.6.par.1. diuerſ. & Greg. XV. dec.582. num.5.vbi Add. num.8.*

Non obſtat Capitulum,& Canonici S.Mariæ ad Rotundam dum prætendunt habere poſſeſſionem
2 nam†fuit mere inſtrumentalis,quæ ideo, cum capta fuerit poſſidente Cæſare Magnolo,non eſt manutenibilis, *Greg.XV.dec.69.num.1.& dec.159.num.1.& dec.582. num.4.*

Non obſtat, ſi dicatur, quod poſſeſſio Capituli non ſit mere inſtrumentalis, cum habeat quietan-
3 tiam ſolutionum penſionis,† quia vltra quod ſunt quietantiæ factæ à Canonicis, quæ potuerunt ab ipſis quandocumque fieri ad proprium commodum, hoc non tollit quin illa poſſeſſio fuerit mere inſtrumentalis, nec quod Magnolus non poſſideret.

Non obſtat,quod Pocabellus non poſſit dare de
4 iure tertij, †quia immo poteſt ad tuendam ſuam poſſeſſionem, *Surd.conſ.415.num.16.Rot. dec.21.de reſtit.ſpol. & in Maceraten. hereditatis 27. Nouembris 1599. coram bo: me: Cardinali Seraphino.*

Demum non obſtat, quod Capitulum vti Dominus directus potuerit capere poſſeſſionem propria authoritate ob finitam lineam illorum de Mancinis, à quibus cauſam habere dicitur Pocabellus, quia,
†cum dicta deuolutio eſſet turbida,licentia capien- 5
di poſſeſſionem propria authoritate non ſuffragatur, *Seraph.dec.807.num.2.Mantic.dec.194.nu.2.&3.* Quod autem deuolutio fuerit turbida eſt clarum, ex quo pendebat lis ſuper dicta deuolutione inter Capitulum, & Pocabellum.

Et ita vtraque &c.

E.D. CARDINALI VBALDO

CASALEN. PENSIONIS

Veneris 3. Decembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Executorialium vigore capi non poteſt poſſeſſio niſi illis prius intimatis, & reproductis, & quatuor terminis ſeruatis,& aliis vſque ad inuocationem brachij ſecularis.*

2 *Lim.ſi loco executorialium decernatur mandatum executiuum.*

3 *Executorialium loco plerumque decernitur mandatum executiuum,tam in prophanis, quam in beneficialibus.*

4 *Executoriales monent,ſeu requirunt,vt quis ſoluat.*

5 *Mandatum executiuum compellit ad ſatisfaciendum illicò,nec in eo requiruntur monitiones,neque alia executorialibus neceſſaria.*

6 *Mandata executiua pro executione ſententiarum non poſſunt à Rota relaxari ſine ſpeciali commiſſione executoriali.*

7 *Decl. procedere de ſtylo antiquo, ſecus hodie ex bullis Innocentij VIII. Pij IV. & Pauli V.*

8 *Rota vltra Montes, & extra Statum Eccleſiaſticum ſolet procedere per viam executorialium,non mandati executiui.*

9 *Decl. vt non tamen nulliter procedat, ſi procedat per viam mandati executiui.*

DECISIO XXXI.

EVit in hac cauſa reſolutum die 18. Decembris 1626. coram me, eſſe dandum mandatum de manutenendo Ioanni Baptiſtæ Iberto in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem,& cum iuxta formam deciſionis eſſet relaxandum mandatum de manutenendo, dictus Ibertus habita notitia, quod Guaraldus aduerſarius permutauerat Parochialem,ſuper qua erat impoſita penſio, & conſiderans, quod expeditio mandati de manutenendo contra dictum Guaraldum in futurum ei prodeſſe non poterat, inſtetit ſolum pro mandato executiuo, à qua executione cum fuerit per Guaraldum reclamatum ſub prætextu, quod fuerit ad dictam executionem deuentum non ſeruatis de iure ſeruandis,Domini in relationibus cauſarum hodie dixerunt, mandatum fuiſſe bene relaxa-
tum,& executum: † nam, licet antequam capiatur 1
poſſeſſio vigore executorialium, executoriales ſint intimādæ,&reproducendæ, & quatuor termini ſeruandi,& alia vſque ad inuocationem auxilij brachij ſecularis, *Rot.diuerſ.dec.277.num.2.par.3.lib.3.Ant. Eug.in epiſ.de exequut. §.vltimo.* † attamen prædicta 2
non ſunt aliquo modo ſeruanda, quando loco executorialium decernitur mandatum executiuum,†vt 3
plerumque fieri ſolet, non ſolum in prophanis, ſed

etiam

etiam io beneficialibus, *Caſſad.deciſ.6. num.11.de cauſ. poſſ. & propr. Rot. deciſ.3. de reſcript. in nou. ſub num.53. verſ. quod Auditor. Greg. XV. dec.43.in fin. Mandoſ.commiſſ.24.in verſ.loco literarum exequutorialium*, & in hoc eſt differentia inter exequutoria-
4 les, & mandatum exequutiuum, quod † exequutoriales monent, ſeu requirunt, vt quis ſoluat, *Lud. Rom. conſ.156. circa propoſitum. num.4. ibi, requiſitus fuerit de parendo ſententiis, & numer.7. Rot.d.deciſ.3. de reſcript. in nou. ſub numer. 53. verſ. & quia forma*
5 *exequutorialium hoc dictat.* mandatum † vero exequutiuum compellit ad ſatisfaciendum illicò, nec aliquę monitiones, neque alia requiſita neceſſaria in exequutorialibus requiruntur, *vt bene colligitur ex traditis per Mandoſ. vt d. commiſſ.24. ſub dicto verſ. loco literarum iuxta fin.*

Non obſtat, quod ad hoc, vt poſſit procedi per
6 viam mandati exequutiui, † ſit neceſſaria ſpecialis commiſſio Papæ, vt præſupponit *Caſſad.d.dec.6.nu.*
7 *11.& Rot.in dec.2.& Mandoſ. vbi ſupra.* Quia † loquuntur de ſtylo antiquo, ſecundum quem neque Rotæ Auditores abſque ſpeciali commiſſione ſententias exequi poterant, idque propter præſentiam Principis *vt late per Mandoſ. vbi ſupra in ver. cauſ. auditore ibi, contrarium concludendum eſt Rot.dec.39. de re iud.in antiq.* hodie autem huiuſmodi commiſſiones particulares ſuper exequutione non requiruntur, quia vigore Bullæ Innocentij VIII. & & Pij IV. vnica ſufficit commiſſio, cuius vigore poſſunt Auditores omnia facere vſque ad finalem ſententiarum ſuarum executionem incluſiue, vt recenſendo, & confirmando dd Bullas *eradit Conſtit. fel.record Pauli V. ſuper reformat.tribunal. Vrb.in tit. de Audit.Rot.*

8 Non obſtat, † quod de ſtylo Rotę vltra Montes procedatur per viam exequutorialium, non mandati, & id etiam fieri conſueuerit extra Statum, quia,
9 † ſi Iudex contrariū faciat, non inde ſequitur, quod nulliter procedat, *vt fuit factum in d. dec.43. fel.record.Greg.XV.* in qua fuit relaxatum mandatum in cauſa, quæ erat extra ſtatum, videlicet in oppido Carpi, & Rota non habuit mandatum pro nullo; & ideo idem dicendum eſt in caſu, de quo agitur, rationibus ſupra deductis:

Et ita deciſum &c:

E. D. CARD. VBALDO

Coloniensis Præcedentiæ.

Mercurij 9. Iunij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio, vel quaſi ſola attenditur in judicio manutentionis.*
2 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione aduerſarij in Breue.*
3 *Confeſſione aduerſarij non poteſt afferri melior probatio.*
4 *Probationes etiam leuiores ſufficiunt ad mandatum de manutenendo.*
5 *Poſſeſſio an ſuffragetur contra iuris aſſiſtentiam, quam habet pars aduerſa.*
6 *Præcedentiarum in materia ius defert conſuetudini.*
7 *Etiam ſi conſuetudo iuri repugnet.*
8 *Poſſeſſio contra ius eſt manutenibilis, quando eſt alicuius temporis conſiderabilis.*
9 *Poſſeſſio iure familiaritatis ſeu facultatis excluditur ex multiplicitate actuum, & continuata poſſeſſione per longum tempus.*
10 *Ordinarij poſſunt prouidere controuerſiis, quæ oriuntur in proceſſionibus.*
11 *Prouiſione facta per Ordinarium circa præcedentias in proceſſionibus eſt executioni demandanda.*
12 *Sed ab ea datur appellatio deuolutiua, & in illius gradu manutenetur poſſeſſor.*
13 *Epiſcopus manuteneri debet in cognitione cauſarum criminalium, & matrimonialium, niſi in contrarium adſit immemorabilis per tres ſententias conformes canonizata.*
14 *Tranſportatio actorum præſumitur integra.*
15 *Tranſportatio non eſt facienda niſi de actis cauſæ, de qua agitur.*
16 *Tranſportare non eſt neceſſe acta, quæ non controuertuntur.*

Decisio XXXII.

Fuit hodie reſolutum, manutentionem eſſe concedendam Prælatis, & Dignitatibus Collegiatorum in quaſi poſſeſſione præcedendi Canonicos Metropolitanæ Colonien. in proceſſionibus, aliiſque actibus tam publicis, quam priuatis.

Quia quaſi poſſeſſio dd. Dignitatum, † quæ ſola 1
attenditur in hoc iudicio manutentionis, *§.retinendæ. Inſt.de interd. Rot.dec.641.n.8.par.diuerſ.* remanet
ſufficienter † probata & confeſſione eorumdemmet 2
Canonicorum emanata in Breui Innocentij VIII. vbi aſſerunt Dignitates digniorem locum occupaſſe, & de pręſenti occupare, tam in actibus publicis, quam priuatis, vt patet ex lectura Breuis, quod da-
tur *ſummario in num.1.* & † iſta confeſſione non po- 3
teſt afferri melior probatio, *l.cum præcum. C.de liber. cauſ. Gabr. de confeſſ. concl.4.num.1. & ſeq. fel.record. Greg.XV.dec.100.num.2. & dec.458.num.3.*

Deinde dicta quaſi poſſeſſio probatur ex teſtibus quorum vnus fuit examinatus ad perpetuam rei memoriam, & alij duo fuerunt examinati formiter hic in Curia, & omnes optime deponunt de hac quaſi poſſeſſione præcedentiæ de viſu, & de certa ſcientia abſque contradictione, & deponunt de toto tempore ſui recordatus, & vltra de auditu à maioribus vt patet ex lectura depoſitionum, quæ dantur *in ſummario num.5. & 6.* Vnde manutentio denegari non poteſt ſtantibus ſupradictis, & pleniſſimis
probationibus, cum † ſufficiant etiam leuiores, *Me- 4
noch.de retin.remed. vlt.num.34. Rot.dec.195. num.6. par.1.& deciſ.375. num.2.lib.3.part.3.diuerſ. Seraph. deciſ.1113. numer.1.fel.record. Greg.XV. deciſ.258. num.3.*

Non obſtat, † quod iſta poſſeſſio Dignitatum non 5
ſuffragetur contra iuris aſſiſtentiam, quam habent Canonici Metropol. quia, quidquid ſit de hac iuris aſſiſtentia, quæ videtur valde controuerſa à *Doct. vt patet ex late traditis per Caſſan. Cathalog. glor. mund. conſid. 32. per tot.* Dominis placuit reſponſio, quod
in omnem caſum † in hac materia præcedentiarum 6
ius defert conſuetudini, *Bald. in c.cum olim. num.1. & ſeq.de conſuetud. Felin.in cap.ſtatuimus.in princ.de maior.& obedient.Card.conſ.62. num.1. Dec.in l.cum quid.num.39. & ibi Cagnol. num.42.ff.ſi cert. pet.Rim. iun. conſ.95. num.22. lib.1; & dixit Rot.* in Seguntina Præcedentię 22. Iunij 1609. coram Reuerendiſs. D.meo Patriarcha Antiocheno, & in eadem 8.Martij 1613. coram bo. me. Domino meo Vbaldo;
† quod procedit etiam ſi conſuetudo iuri repugnet, 7
*Menoch.conſ.51. num.51.Seraph.deciſ.964. nu.1.fel.
record.Greg.XV.dec.124.num.2.& 4.* & ideo; † etiam 8
ſi poſſeſſio ſit contra ius, eſt manutenibilis, quando eſt alicuius temporis conſiderabilis, vt in caſu noſtro, *Franc in c.ad decimas.num.8.in 4.limit.de reſtit. ſpol. in 6. Couar, pract. quæſt. cap.17. ſub. num.6.verſ. quarto. Rot.dec.534. numer.7. & dec.595. num.4 par. 1.diuerſ.*

1. *diuerſ. & in recent. dec. 685. numer. 3. par. 1. fel. record. Greg. XV. dec. 370. vbi Add. ſub numer. 10. & dixit Rot.* in Calciuren. Decimarum 10. Iunij 1611. coram Reuerendiſ. D. meo Patriarcha Antiocheno, & in Oſten. Iuriſdictionis 12. Martij præteriti coram me.

Non obſtat, qood actus præcedendi potuerint
9 eſſe facultatiui, & iure familiaritatis, quia † iſta præſumptio excluditur ex multiplicitate actuum, & ex cootinuata poſſeſſione per longum tempus, de qua deponont ſupradicti, *Ceſ. de Graſs. dec. 1. nu. 3. de cauſ. poſſ. & propr. fel. record. Greg. XV. deciſ. 572. vbi Add. num. 8.*

Non obſtat, quod in Concilio Tridentino *ſeſſ.*
10 *55. cap. 13. de regul.* diſpooatur, † quod Ordinarij poſſint prooidere controuerſiis ſubortis in proceſſioo-bus, & ideo, cum Ordinarius in caſu noſtro decretauerit per modum prouiſionis ordinem ſeruandum
11 in iſtis præcedentiis, † non poſſit ordo alterari, & dari manutentio Dignitatibus, donec per rem iudicatam ſit negocium terminatum, iuxta *dec. Rot. in recent. 331. num. 4. & 491. num. 1. par. 1.* placuit enim Dominis reſponſio, quod Concilium ſolummodo diſponit, vt Epiſcopus poſſit prouidere, & ordinare, quod ſibi videbitur ad euitanda ſcandala, & ordinatum ab eo debet quidem executioni demanda-
12 ri, ſed † non tollit appellationem deuolutiuam, in cuius gradu bene datur manutentio poſſeſſori, vt alias cenſuit *Rot. in Hiſpalen. & Caurien. Permutationis 11. Martij 1596. coram Gypſio, & in Verdunen. Vicariæ prima Iunij 16.6. coram bo. mem. Buratto. Nec ſupradicta dec. in recentior.* applicantur caſui noſtro,
13 cum † loquantur in diuerſis terminis de manutentione debita Epiſcopo in cognitione cauſarum criminalium, & matrimonialium ex forma concilij Tridentini, niſi adſit in contrarium immemorabilis canonizata per tres conformes, vt patet ex lectura dd. deciſionum.

Non obſtat defectus non integræ tranſportatio-
14 nis actorum, tum quia † præſumptio ſtat pro integra tranſportatione, *Rot. dec. 64. num. 4. par. 1. diuer. Aym. de antiq. temp. par. 2. num. 55. & fuit dictum in Rigien. Deuolutionis terrarum 3. Iulij 1617. coram bo. mem. D. meo Vbaldo,* tum quia prætenditur non fuiſſe tranſportatum decretum enunciatum in decreto, à quo fuit appellatum, vnde, vel illud primum decretum, quatenus extet, non videtur tranſportandum, cum ab eo non fuerit appellatum, & non ſit de iſta
15 cauſa, ex quo † non ſunt tranſportanda, niſi quæ ſunt de actis cauſæ, de qua agitor, *Rot. diuerſ. deciſ. 884. nu. 1. par. 4. & in recent. dec. 561. num. 12. par. 1. fel. record. Greg. XV. dec. 55. & dec. 300. nu. 1.* tum denique quia pro parte Dignitatum dictum decretum enunciatum
16 non controuertitur, † ideo eſſet ſuperflua tranſportatio, quæ propterea obſtare non debet, *Rot. dec. 564. nu. 4. par. 2. recent.*

EODEM

Eadem,

Lunæ 26. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1. *Poſſeſſio ciuilis ſpatio decem annorum amiſſa præſumitur, quando concurrit negligentia, & animus non poſſidendi, & ab alio fuit occupata poſſeſſio.*
2. *Poſſeſſionis extremis probatis media præſumuntur.*
3. *Poſſeſſio ſemel probata cenſetur continuata eo ipſo, quod interrupta non apparet.*
4. *Teſtium depoſitiones recipiunt declarationem ab articulis.*
5. *Præcedentia in materia ius defert conſuetudini, etiam ſi ius repugnet.*
6. *Poſſeſſio contra ius eſt manutenibilis, vbi eſt alicuius temporis conſiderabilis.*
7. *Tranſportatio actorum integra præſumitur.*
8. *Non eſt neceſſaria de actibus extraiudicialibus,*
9. *Nec de iis, quæ a partibus non controuertuntur.*

Deciſio XXXIII.

Domini ſteterunt in deciſis ſub die nona Iooij 1627. videlicet manutentionem eſſe dandam Prælatis, & Dignitatibus Collegiatarum in quaſi poſſeſſione præcedendi Canonicos Metropolitanæ Colonien. in Proceſſionibus, aliiſque actibus tàm publicis, quàm priuatis, quia iſta quaſi poſſeſſio dd. Dignitatum remanet probata tam ex teſtibus in cauſa examinatis, quam ex confeſſione Canonicorum emanata in Breue Innocentij VIII. vt latè dedocitur 10 deciſione, cui non obſtat, quod confeſſio dd. Canonicorum ſit ſupraceatum annos, † ſpacio decennij præſumatur amiſſa poſ- 1
ſeſſio ciuilis, quia id procedit, quando concurrit negligentia, & animos non poſſidendi, & ab alio fuit occupata poſſeſſio *Rol. conſ. 9. num. 47. lib. 3. Rot. dec. 378. n. 3. par. 1. diuerſ. & in Romana fructuum 9. Aprilis 1601. coram Corduba, & in Cuſentina Penſionis 12. Februarij 1618. coram bo. me. D. meo Vbaldo.* In hoc autem caſu prædicta non concurrunt, immo conſtat de contrario ex ſupradictis teſtibus deponentibus de poſſeſſione de præſenti, & de viſu, & de auditu à maioribus; qui teſtes ſi conſiderentot vna cum ſupradicta confeſſione Canonicorum bene applicatur concluſio, quod † probatis extremis media etiam præ- 2
ſumuntur, *Menoch. de retin. remed. 3. num. 557. Surd. conſ. 7. num. 46. & ſeq. lib. 1. Rot. diuer. dec. 119. num. 2. & dec. 62. num. 6. par. 1. & dixit Rot. in Romana Saluiani 16. Maij 1611. & in Lucen. Sarzanen. Cappellaniæ 13. Iunij 1611. coram bo. me. D. meo Vbaldo,* idque præſertim, cum † poſſeſſio ſemel probata præſumatur 3
continuata eo ipſo, quod non apparet interrupta, *Rot. diuer. dec. 4. num. 14. par. 2.*

Nec obſtat, quod teſtes ſe reſtringant ad actum delationis Sanctiſſiſſimi Sacramenti, quia immo loquuntur generaliter, & indefinitè, & † recipiunt 4
declarationem ab articulis, in quibus præcedeotia articulator tàm in actibus publieis, quàm priuatis, *Alex. conſ. 88. num. 16. lib. 5. fel. record. Greg. XV. dec. 194. num. 2. & ibi Add.*

Non obſtat, quod Capitulum Cathedtalis de iure præcedit Prælatos Collegiatatum, quia placuit reſpooſio data in deciſione, quod † in materia præce- 5
dentiæ ius defert conſuetudini, etiam ſi ius conſuetudini repugnet, *fel. record. Greg. XV. dec. 124. num. 1. vbi etiam Add. num. 4.* & ideo † poſſeſſio eſt manu- 6
tenibilis, quando eſt alicuius temporis conſiderabilis ex late deductis in dicta deciſione, vbi etiam fuit ſublatum obiectum de non integra tranſpotratione actorum, nam vel fuerũt integre tranſportata, quod
† præſumitur, *Rot. dec. 64. num. 4. par. 1. diuerſ.* vel ſi 7
quæ ſunt acta non tranſportata, † illorum tranſpor- 8
tatio non fuit neceſſaria, cum ſint acta extraiudicialia, & decretum, à quo non fuit appellatum, † neque 9
erat tranſportandum, cum illud non cootrouertatur à Dignitatibus, *Rot. dec. 564. num. 4. par. 2. in recent.*

Et ita deciſum vtraque &c.

VBALDO SENIORE

CÆSARAVGVSTANA DISMEMBRATIONIS

Lunæ 16. Ianuarij 1623.

SVMMARIA.

1 *Citari debet Æconomus pro Eccleſia vacante, vel dandus eſt illi curator, & num. 3. & 5.*

2 *Æconomus conſtituitur ad conſeruandum, non ad agendum.*

4 *Curator dari poteſt Eccleſia vacanti ad agendum, & defendendum, & num. 3.*

6 *Immiſſiene, ſeu executione contra Eccleſiam vacantem facta Eccleſia non legitimè citata, datur eidem Eccleſia manutenuio.*

7 *Reſcripti, & commiſſionis verba ſunt ſtrictè intelligenda.*

8 *Obligationis cameralis vigore non proceditur abſque citatione.*

9 *Clauſula,* Conſtito, *in literis Apoſtolicis appoſita facit executorem mixtum.*

10 *Executor mixtus debet procedere cum citatione partis.*

11 *Sententia abſque citatione non dicitur nulla, ſed non afficit non citatos.*

12 *Intellige ſi ſententia ſit valida quoad citatos, ſecus ſi ſit lata nemine citato.*

13 *Sententia nulla non poteſt executioni demandari.*

14 *Diſmembratione fructuum non læditur facultas conferendi.*

15. *Secus ſecundum modernas regulas Cancellariæ.*

16 *Vnio, ſeu diſmembratio fructuum non dicitur effectuata niſi ſecuta poſſeſſione.*

17 *Mandati de manutenendo conceſſione dicitur improbata poſſeſſio alterius.*

18 *Penſio antiqua diſmembratis fructibus ſolui debet à poſſeſſore, & percipiente fructus, quorum ratione debentur.*

19 *Regula reuocatoria expreſsè derogat vnionibus non effectuatis, etiam ſi in iis eſſet decretum, Illas ex nunc effectum fuiſſe ſortitas.*

20 *Recurſus factus ab Æconomo ad Iudices laicos non nocet Prouiſo, de cuius ordine, ſeu ſcientia non conſtet.*

DECISIO XXXIV.

SIXTVS Quintus Fel: record: diſmembrauit ab Eccleſia Parochiali loco de Bello fructus, eoſque applicauit menſæ capitulari Eccleſiæ Datoræ Cæſarauguſtanæ Diœceſis demptis centum ducatis pro Rectore, & ſine præiudicio Romei tunc Rectoris, Quo mortuo poſt obitum Sixti, & ſic diſmembratione reuocata per regulas ſubſequentium ſummorum Pontificum, illa fuit iterum reualidata per Sanctæ me: Clementem VIII. Sed orta controuerſia inter Iacobum Romel ſucceſſorem, & Capitulum poſt plures deciſiones in cauſa factas coram Illuſtriſs. Cardinali Sacrato tunc Rotæ Auditore fuit inita inter partes concordia, in qua inter cætera fuit cõuentum, vt, donec Iacobus viueret, integris Eccleſiæ fructibus frueretur, eo verò mortuo dimidia pars fructuum pertineret ad Capitulum, cuius concordiæ confirmationem Paulus V. Sanctæ mem. commiſit Doctori Izquiredo tunc Officiali Cæſarauguſtano cum clauſula, *Conſtito de præmiſſis*, qui eam per ſententiam diffinitiuam cõfirmauit de anno 1615. Et cum Iacobus obierit 16. Ianuarij 1621. Capitulum produxit cõcordiam confirmatam coram Petro de Molina moderno Officiali Cæſarauguſtano, & ab eo obtinuit immiſſionem iuxta formam dictæ concordiæ die 27. Martij eiuſdem anni 1621. A qua ſententia immiſſionis Bartholomeus modernus Rector appellauit, & obtinuit cauſam committi in Rota, & cum fuerit dubitatum, an dicta ſententia eſſet confirmanda, vel infirmanda Domini matura diſcuſſione eſſe infirmandam cenſuerunt ex capite nullitatis, & iniuſtitiæ.

Nullitas deducebatur ex eo, quod poſt obitum Iacobi fuit datus Eccleſiæ vacanti Æconomus; Vnde, quidquid eſſet dicendum, an eſſet citandus Bartholomeus, qui iam erat approbatus in concurſu, †debuit citari Æconomus, ne Eccleſia priuaretur ſua poſſeſſione abſq; citatione. Et quatenus diceretur, † Æconomum conſtitui ad conſeruandum, non ad agendum, *cap. cum vos. vbi glan. verb. Æconomos de offic. ordin. cap. quoniam 75. diſtinct.* Tamen ſaltem † erat dandus legitimus defenſor, ſeu curator Eccleſiæ vacanti, *cap. 1. vbi gl. de reb. eccleſ. non alien. in 6. Abb. in c. 1. nu. 7. ne ſed vac. Creſc. dec. 9. nu. 4. de re iud. Pariſ. de reſignat. lib. 7. q. 21. nu. 1. & ſeq. Rot. deciſ. 119. in fin. part. 1. recent. & in Vicen. Parochialis prima Februarij 1613. coram me, & fuit dictum in Rota præterita in cauſa. Segobien. Cappellania coram me* † qui quidem curator poteſt etiam dari ad agendum, *l. omnis. § hoc nihilominus. vbi gl. in verb. defenſoris. C. de Epiſc. & Cleric. c. Imperatorum. de iuram. cal. c. dilectus. de capell. Monac. c. conſtitutus. de relig. dom. gloſ. in d. cap. cum vos. in verb. Æconomos. de offic. ordin.* †quo non legitimè citato ſententia remanet nulla, cum Eccleſia remaneat priuata ſua poſſeſſione fructuum ſine citatione, *Caſſad. dec. 1. num. 7. de reſtit. ſpoliat. Mohed. deciſ. 11. num. 2. eod. tit. fuit dictum in Pampilonen Beneficij 6. Febr. 16 5 coram me, & alias ſæpè & pluribus tradit Garz. de benefic. par 12. cap. 3. num. 3.* & † ob hunc defectum citationis dedit alias Rota eidem Eccleſiæ Parochiali mandatum de manutenendo, dum hæc cauſa ageretur inter Iacobum Rectorem tunc viuentem, & eamdem Collegiatam, de Datora *vt in deciſ. 25 Iunij 1607. coram Illuſtriſſimo Sacrato.* 1 2 3 4 5 6

Præterea conſiderabant Domini, quod iſte modernus Officialis Cæſarauguſtanus, de cuius ſententia agitur, aut proceſſit ad immiſſionem Capituli vigore primæ commiſſionis, & hoc facere non potuit quia in ea non legitur data facultas niſi confirmandi concordiam de mandato Papæ, non autem eam exequendi, vel immitendi Capitulum in poſſeſſionem, & certum eſt † verba reſcripti, & commiſſionis 7 eſſe ſtrictè interpretanda, *c. ſignificanti. in fin. de reſcript. Abb. in cap. Rodulphus. num. 1. eod. tit. fuit dictum in Romana Dotis 27 Februarij 1617. coram me.* Vnde vigore dictæ commiſſionis non potuit procedi ad d. executionem ex defectu iuriſdictionis. Aut proceſſit tamquam Ordinarius ad exequutionem concordiæ iam confirmatæ per primam ſententiam, & hoc, quatenus facere potuerit, facere debuit ſeruatis ſeruandis, & citatis intereſſe habentibus, & defenſore legitimo Eccleſiæ ex ſupradictis, Et confirmabatur optimè à ſimili, quia neque † in obligatione 8 camerali, quæ habet exequutionem paratam, proceditur ex abrupto abſque partis citatione, *vt dixit Rot. in Tiburtina Domus 17. Maij 1595. coram Gipsio, quæ eſt apud Modern. de oblig. camer. dec. 154. num. 7.* Vnde nec in exequutione concordiæ confirmatæ, & approbatæ à partibus debuit procedi ſine citatione; Maxime quia conceſſit immiſſionem iuxta tenorem literarum Apoſtolicarum ſuper confirmatione concordiæ, in quibus aderat clauſula, *Conſtito*, † quæ facit exequutorem mixtum, *Rot. dec. 659. lib. 3. par. 3.* 9 *diuerſ. dec. 91. num. 2. coram Sanctiſſimo, & ſæpiſſime alia,*

*1. diuerſ. & in recent. dec. 685. numer. 3. par. 1. fel. re-
cord. Greg. X V. dec. 370. vbi Add. ſub numer. 10. & di-
xit Rot.* in Calciuten. Decimatum 10. Iunij 1611.
coram Reuerendiſ. D. meo Patriarcha Antiocheno,
& in Oſten. Iuriſdictionis 22. Martij præteriti coram
me.

Non obſtat, quod actus præcedendi potuerint
9 eſſe facultatiui, & iure familiaritatis, quia † iſta præ-
ſumptio excluditur ex multiplicitate actuum, & ex
continuata poſſeſſione per longum tempus, de qua
deponunt ſupradicti, *Caſ. de Graſs. dec. 1. nu. 3. de cauſ.
poſſ. & propr. fel. record. Greg. XV. deciſ. 572. vbi Add.
num. 8.*

Non obſtat, quod in Concilio Tridentino *ſeſs.
10 55. cap. 13. de regul.* diſponatur, † quod Ordinarij poſ-
ſint prouidere controuerſiis ſubortis in proceſſioni-
bus, & ideo, cum Ordinarius in caſu noſtro decre-
tauerit per modum prouiſionis ordinem ſeruandum
11 in iſtis præcedentiis, † non poſſit ordo alterari, &
dari manutentio Dignitatibus, donec per rem iudi-
catam ſit negocium terminatum, iuxta *dec. Rot. in
recent. 332. num. 4. & 491. num. 1. par. 1.* placuit enim
Dominis reſponſio, quod Concilium ſolummodo
diſponit, vt Epiſcopus poſſit prouidere, & ordina-
re, quod ſibi videbitur ad euitanda ſcandala, & or-
dinatum ab eo debet quidem executioni demanda-
12 ri, ſed † non tollit appellationem deuolutiuam, in
cuius gradu bene datur manutentio poſſeſſori, vt
alias cenſuit *Rot. in Hiſpalen. & Caurien. Permutatio-
nis 11. Martij 1596. coram Gypsio, & in Virdunen.
Vicariæ primæ Iunij 16.6. coram bo. mem. Buratto. Nec
ſupradictæ dec. in recentior.* applicantur caſui noſtro,
13 cum † loquantur in diuerſis terminis de manuten-
tione debita Epiſcopo in cognitione cauſarum cri-
minalium, & matrimonialium ex forma concilij
Tridentini, niſi adſit in contrarium immemorabilis
canonizata per tres conformes, vt patet ex lectura
dd. deciſionum.

Non obſtat defectus non integræ tranſportatio-
14 nis actorum, tum quia † præſumptio ſtat pro inte-
gra tranſportatione, *Rot. dec. 64. num. 4. par. 1. diuer.
Aym. de antiq. temp. par. 2. num. 55. & fuit dictum in
Rigien. Deuolutionis terrarum 3. Iulij 1617. coram bo.
mem. D. meo Vbaldo,* tum quia prætenditur non fuiſ-
ſe tranſportatum decretum enunciatum in decreto,
à quo fuit appellatum, vnde, vel illud primum decre-
tum, quatenus extet, non videtur tranſportandum,
cum ab eo non fuerit appellatum, & non ſit de iſta
15 cauſa, ex quo † non ſunt tranſportanda, niſi quæ ſunt
de actis cauſæ, de qua agitur, *Rot. diuerſ. deciſ. 884. nu.
1. par. 4. & in recent. dec. 561. num. 12. par. 1. fel. record.
Greg. XV. dec. 55. & dec. 300. nu. 1.* tum denique quia
pro parte Dignitatum dictum decretum enunciatum
16 non controuertitur, † ideo eſſet ſuperflua tranſpor-
tatio, quæ propterea obſtare non debet, *Rot. dec. 564.
nu. 4. par. 2. recent.*

E O D E M

E a d e m,

Lunæ 26. Iunij 1628.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio ciuilis ſpatio decem annorum amiſſa præſu-
mitur, quando concurrit negligentia, & animus
non poſſidendi, & ab alio fuit occupata poſſeſſio.*
2 *Poſſeſſionis extremis probatis media præſumuntur.*
3 *Poſſeſſio ſemel probata cenſetur continuata eo ipſo,
quod interrupta non apparet.*
4 *Teſtium depoſitiones recipiunt declarationem ab
articulis.*
5 *Præcedentiæ in materia ius defert conſuetudini,
etiam ſi ius repugnet.*
6 *Poſſeſſio contra ius eſt manutenibilis, vbi eſt alicuius
temporis conſiderabilis.*
7 *Tranſportatio actorum integra præſumitur.*
8 *Non eſt neceſſaria de actibus extraiudicialibus,*
9 *Nec de iis, quæ à partibus non controuertuntur.*

D e c i s i o XXXIII.

DOmini ſteterunt in deciſis ſub die nona
Iunij 1627. videlicet manutentionem eſ-
ſe dandam Prælatis, & Dignitatibus Col-
legiatarum in quaſi poſſeſſione præcedendi Cano-
nicos Metropolitanæ Colonien. in Proceſſionibus,
aliiſque actibus tàm publicis, quàm priuatis, quia
iſta quaſi poſſeſſio dd. Dignitatum remanet probata
tam ex teſtibus in cauſa examinatis, quam ex con-
feſſione Canonicorum emanata in Breue Innocen-
tij VIII. vt latè deducitur in deciſione, cui non ob-
ſtat, quod confeſſio dd. Canonicorum ſit ſupra cen-
tum annos, † ſpacio decennij præſumatur amiſſa poſ- 1
ſeſſio ciuilis, quia id procedit, quando concurrit ne-
gligentia, & animus non poſſidendi, & ab alio fuit
occupata poſſeſſio *Rol. conſ. 9. num. 47. lib. 3. Rot. dec.
378. n. 3. par. 1. diuerſ. & in Romana fructuum 9. Aprilis
1601. coram Corduba, & in Cuſentina Penſionis 12.
Februarij 1618. coram bo. me. D. meo Vbaldo.* In hoc
autem caſo prædicta non concurrunt, immo conſtat
de contrario ex ſupradictis teſtibus deponentibus de
poſſeſſione de præſenti, & de viſu, & de auditu à ma-
ioribus; qui teſtes ſi conſiderentur vna cum ſupradi-
cta confeſſione Canonicorum bene applicatur con-
cluſio, quod † probatis extremis media etiam præ- 2
ſumuntur, *Menoch. de retin. remed. 3. num. 557. Surd.
conſ. 7. num. 46. & ſeq. lib. 1. Rot. diuer. dec. 129. num. 2.
& dec. 62. num. 6. par. 2. & dixit Rot. in Romana Saluia-
ni 16. Maij 1612. & in Lucen. Sarzanen. Cappellaniæ
13. Iunij 1611. coram bo. me. D. meo Vbaldo,* idque præ-
ſertim, cum † poſſeſſio ſemel probata præſumatur 3
continuata eo ipſo, quod non apparet interrupta,
Rot. diuer. dec. 4. num. 14. par. 2.

Nec obſtat, quod teſtes ſe reſtringant ad actum
delationis Sanctiſſiſſimi Sacramenti, quia immo
loquuntur generaliter, & indefinitè, & † recipiunt 4
declarationem ab articulis, in quibus præcedentia
articulatur tàm in actibus publicis, quàm priuatis,
*Alex. conſ. 88. num. 26. lib. 5. fel. record. Greg. X V. dec.
194. num. 2. & ibi Add.*

Non obſtat, quod Capitulum Cathedralis de iure
præcedit Prælatos Collegiatarum, quia placuit re-
ſponſio data in deciſione, quod † in materia præce- 5
dentiæ ius defert conſuetudini, etiam ſi ius conſue-
tudini repugnet, *fel. record. Greg. XV. dec. 124. num. 2.
vbi etiam Add. num. 4.* & ideo † poſſeſſio eſt manu- 6
tenibilis, quando eſt alicuius temporis conſiderabi-
lis ex late deductis in dicta deciſione, vbi etiam fuit
ſublatum obiectum de non integra tranſportatione
actorum, nam vel fuerũt integre tranſportata, quod
† præſumitur, *Rot. dec. 64. num. 4. par. 1. diuerſ.* vel ſi 7
quæ ſunt acta non tranſportata, † illorum tranſpor- 8
tatio non fuit neceſſaria, cum ſint acta extraiudicia-
lia, & decretum, à quo non fuit appellatum, † neque 9
erat tranſportandum, cum illud non controuertatur
à Dignitatibus, *Rot. dec. 564. num. 4. par. 2. in recent.*

Et ita deciſum vtraque &c.

Vbal

VBALDO SENIORE

Cæſaravgvſtana Diſmembrationis

Lunæ 16. Ianuarij 1623.

SVMMARIA.

1 *Citari debet Æconomus pro Eccleſia vacante, vel dandus eſt illi curator, & num. 3. & 5.*

2 *Æconomus conſtituitur ad conſeruandum, non ad agendum.*

4 *Curator dari poteſt Eccleſia vacanti ad agendum, & defendendum, & num. 3.*

6 *Immiſſione, ſeu executione contra Eccleſiam vacantem facta Eccleſia non legitimè citata, datur eidem Eccleſia manutentio.*

7 *Reſcripti, & commiſſionis verba ſunt ſtrictè intelligenda.*

8 *Obligationis cameralis vigore non proceditur abſque citatione.*

9 *Clauſula,* Conſtito, *in literis Apoſtolicis appoſita facit executorem mixtum.*

10 *Executor mixtus debet procedere cum citatione partis.*

11 *Sententia abſque citatione non dicitur nulla, ſed non afficit non citatos.*

12 *Intellige ſi ſententia ſit valida quoad citatos, ſecus ſi ſit lata nemine citato.*

13 *Sententia nulla non poteſt executioni demandari.*

14 *Diſmembratione fructuum non leditur facultas conferendi.*

15. *Secus ſecundum modernas regulas Cancellariæ.*

16 *Vnio, ſeu diſmembratio fructuum non dicitur effectuata niſi ſecuta poſſeſſione.*

17 *Mandati de manutenendo conceſſione dicitur improbata poſſeſſio alterius.*

18 *Penſio antiqua diſmembratis fructibus ſolui debet à poſſeſſore, & percipiente fructus, quorum ratione debentur.*

19 *Regula reuocatoria expreſſè derogat vnionibus non effectuatis, etiam ſi in iis eſſet decretum, Illas ex nunc effectum fuiſſe ſortitas.*

20 *Recurſus factus ab Æconomo ad Iudices laicos non nocet Proviſo, de cuius ordine, ſeu ſcientia non conſtet.*

Deciſio XXXIV.

SIxtvs Quintus Fel:record:diſmembrauit ab Ececſia Parochiali loco de Bello fructus, eoſque applicauit menſæ capitulari Eccleſiæ Datoræ Cæſarauguſtanæ Diœceſis demptis centum ducatis pro Rectore, & ſine prę iudicio Romei tunc Rectoris, Quo mortuo poſt obitum Sixti, & ſic diſmembratione reuocata per regulas ſubſequentium ſummorum Pontificum, illa fuit iterum reualidata per Sanctæ mei Clementem VIII. Sed orta controuerſia inter Iacobum Romei ſucceſſorem, & Capitulum poſt plures deciſiones io cauſa factas coram Illuſtriſs. Cardinali Sacrato tuoe Rotæ Auditore fuit inita inter partes concordia, io qua inter cætera fuit cōuentum, vt, donec Iacobus viueret, integris Eccleſiæ fructibus frueretur, eo verò mortuo dimidia pars froctuum pertineret ad Capitulum, cuius concordiæ confirmationem Paulus V. Sanctæ mem. commiſit Doctori Izquiredo tunc Officiali Cæſarauguſtano cum clauſula, *Conſtito de præmiſſis*, qui eam per ſenteotiam diffinitiuam cōfirmauit de anno 1615. Et cum Iacobus obierit 16. Ianuarij 1621. Capitulum produxit cōcordiam confirmatam coram Petro de Molina moderno Officiali Cæſarauguſtano, & ab eo obtinuit immiſſionem iuxta formam dictæ concordiæ die 27. Martij eiuſdem anni 1621. A qua ſententia immiſſionis Bartholomeus modernus Rector appellauit, & obtinuit cauſam committi in Rota, & cum fuerit dubitatum, an dicta ſententia eſſet confirmanda, vel infirmanda Domini matura diſcuſſione eſſe infirmandam cenſuerunt ex capite nullitatis, & iniuſtitiæ.

Nullitas deducebatur ex eo, quod poſt obitum Iacobi fuit datus Eccleſiæ vacanti Æconomus; Vnde, quidquid eſſet dicendum, an eſſet citandus Bartholomeus, qui iam erat apprubatus in concurſu, †debuit citari Æconomus, ne Eccleſia priuaretur 1
ſua poſſeſſione abſq; citatione. Et quatenus diceretur, † Æconomum conſtitui ad conſeruandum, non 2
ad agendum, *cap. cum voſ. vbi glan. verb. Æconomos de offic. ordin. cap. quoniam 75. diſtinct.* Tameo ſaltem
† erat dandus legitimus defenſor, ſeu curator Ec- 3
cleſiæ vacanti, *cap. 1. vbi gl. de reb. eccleſ. non alien. in 6. Abb. in c. 1. nu. 7. ne ſed vac. Creſc. dec. 9. nu. 4. de re iud. Pariſ. de reſignat. lib. 7. q. 21. nu. 1. & ſeq. Rot. deciſ. 119. in fin. part. 1. recent. & in Vicen. Parochialis prima Februarij 1613. coram me, & fuit dictum in Rota præterita in cauſa. Segobien. Cappellania coram me* † qui 4
quidem curator poteſt etiam dari ad agendum, *l. omnis. § hoc nihilominus. vbi gl. in verb. defenſoris. C. de Epiſc. & Cleric. c. Imperatorum. de iuram. cal. c. dilectus. de capell. Monac. c. conſtitutus. de relig. dom. gloſ. in d. cap. cum voſ. in verb. Æconomos. de offic. ordin.*
†quo non legitimè citato ſententia remanet nulla, 5
enm Eccleſia remaneat priuata ſua poſſeſſione fructuum ſine citatione, *Caſſad. dec. 1. num 7. de reſtit. ſpoliat. Mohed. deciſ. 11. num. 2. eod. tit. fuit dictum in Pampilonen Beneficij 6. Febr. 16 5 coram me, & alias ſæpè & pluribus tradit Garz. de beneſic. par 12. cap. 5. num. 3.* & † ob hunc defectum citationis dedit alias 6
Rota eidem Eccleſiæ Parochiali mandatum de manutenendo, dum hæc cauſa ageretur inter Iacobum Rectorem tunc viuentem, & eamdem Collegiatam, de Darota *vt in deciſ. 25 Iunij 1607. coram Illuſtriſſimo Sacrato.*

Præterea conſiderabant Domini, quod iſte modernus Officialis Cæſaraugoſtanus, de cuius ſententiâ agitur, aut proceſſit ad immiſſionem Capituli vigore primæ commiſſionis, & hoc facere non potuit quia in ea non legitur data facultas niſi confirmandi concordiam de mandato Papæ, non autem eam exequendi, vel immittendi Capitulum in poſſeſſionem, & certum eſt † verba reſcripti, & commiſſionis 7
eſſe ſtrictè interpretanda, *c. ſignificantes. in fin. de reſcript. Abb. in cap. Rodulphus. num. 1. eod. tit. fuit dictum in Romana Dotis 27 Februarij 1617. coram me.* Vnde vigore dictæ commiſſionis non potuit procedi ad d. executionem ex defectu iuriſdictionis. Aut proceſſit tamquam Ordioarius ad exequutionem concordiæ iam confirmatæ per primam ſenteotiam, & hoc, quatenus facere potuerit, facere debuit ſeruatis ſeruandis, & ſiecitatis intereſſe habentibus, & defenſore legitimo Eccleſiæ ex ſupradictis, Et confirmabatur optimè à ſimili, quia neque † in obligatione 8
camerali, quæ habet exequutionem paratam, proceceditur ex abrupto abſque partis citatione, *ut dixit Rot. in Tiburtina Domus 17. Maij 1595. coram Giptio, quæ eſt apud Modern. de oblig. camer. dec. 154. num. 7.* Vnde nec io exequutione concordiæ confirmatæ, & approbatæ à partibus debuit procedi ſine citatione. Maxime quia conceſſit immiſſionem iuxta tenorem literarum Apoſtolicarum ſuper confirmatione concordiæ, in quibus aderat clauſula, *Conſtito*, † quæ fa- 9
cit exequutorem mixtum, *Rot. dec. 659. lib. 3. par. 3. diuerſ. dec. 91. num. 2. coram Sanctiſſimo, & ſæpiſſime alia,*

10 *alias*, † qui debet procedere cum citatione partis,
Rot. dec. 21. de reſcript. in antiq. cum ſimilibus.
11 Nec facit, quòd † ſententia non dicatur nulla, ſed
12 non afficiat non citatos, quia † id procederet, ſi ſen-
tentia eſſet valida quoad citatos, iuxta *not. in l. de*
vnoquoque ff. de re iudic. Sed hic fuit lata ſententia
contra Eccleſiam nemine pro ea citato, nec pro aliis
intereſſe habentibus, & hæc quoad nullitatem.

Quo vero ad iniuſtitiam illa deducebatur ex eo,
quod Officialis proceſſit ad exequutionem concor-
diæ ſuper diſmembratione fructuum, & illorum
vnione facta Capitulo, quæ tamen vnio, ſeu diſmem-
bratio, antequam eſſet effectuata, fuerat reuocata per
regulam reuocatoriam S.D.N. quæ emanauit die 9.
13 Februarij 1621. Sicut in ſimili † ſententia nulla
non poteſt executioni demandari, *Bald. conſ. 225. in*
cauſa vertente in princ. lib. 5. Alex. conſ. 109. in prin.
lib. 3. Afflict. dec. 283. per tot. mandatum autem de
immittendo emanauit die 27. Martij eiuſdem anni,
& quod non eſſet effectuata patet, quia effectum
ſortiri non poterat, niſi poſt mortem Iacobi Recto-
ris, cum quo fuerat inita concordia, qui obiit die 16.
Ianuarij d. anni.

Non obſtat, quod regula non procedat in diſ-
14 membratione fructuum, ex quo † per eam non læditur
facultas conferendi, *Seraph. dec. 982. nu. 2. Man-*
doſ. ſuper reg. 12. qu. 2. num. 6. in fin. Quia, quidquid
dicendum eſſet in terminis regulæ antiquæ, ſuper
15 qua ſcripſit Mandoſ. † contrarium cenſuit Rota ſe-
cundum regulas modernas *in cauſa Valentina Subſi-*
dij 4. May 1616. coram R.P.D. meo Pamphilio.

Non obſtat, quod, per obitum d. Iacobi Rectoris
16 concordia videatur effectum ſortita, quia † nullo
modo fuit effectuata vnio, ſeu diſmembratio fru-
ctuum ad cuius effectum requiritur ſaltem poſſeſſio,
ad late tradita per Mandoſ. ad reg. 12. qu. 5. n. 3. & ſeq.

Nec fiat vis in poſſeſſione capta in vita Iacobi
17 poſt mortem Romei, quia † illa poſſeſſio fuit impro-
bata per Rot. in deciſionibus coram Illuſtriſſimo
Sacrato, & datum mandatum de manutenendo Ec-
cleſiæ, vt ſupra dictum eſt.

Nec rurſum dicatur, per ſolutionem penſionis fa-
ctam à Iacobo, dum vixit, fuiſſe effectuatam con-
cordiam, in qua fuit cautum circa ſolutionem d.
18 penſionis, quia illa erat penſio antiqua, † debebat
ſolui à poſſeſſore, & percipiente fructus, quorum ra-
tione debetur, *Gig. de penſ. q. 39. num. 1. & 53. num. 1.*
cum aliis per Rot. dec. 508. num. 3. par. 2. recent. Gabr.
conſ. 191. num. 1. lib. 2. Vnde, cum Iacobus, donec vi-
ueret deberet percipere omnes fructus ex tenore
concordiæ; non mirum ſi debuit etiam penſionem
ſoluere, cuius ſolutio poſt eius mortem pro rata fru-
ctuum diſmembratorum pertinet etiam ad Capitu-
lum, ideo cum Capitulum nihil ſoluerit pro penſio-
ne, eo magis arguitur non effectuatio concordiæ, &
ſic obiectum retorquetur.

Non obſtat clauſula, *Nunc prout ex tunc*, apposi-
19 ta in d. concordia, quia † regula reuocatoria expreſ-
ſa derogat vnionibus non effectuatis, etiam ſi in iis
eſſet decretum. Illas ex nunc effectum fuiſſe ſortitas,
vt in reg. 13. S. D. N. & fuit in his terminis dictum in
Toletana Cappellaniæ de Paſtrana 27. Ianuarij 1608.
coram R.P.D. Pamphilio, quæ derogatio non lege-
batur in regulis antiquis, ſuper quibus emanauit
deciſio *in cauſa Placentina fructuum coram R.P.D.*
meo Remboldo ex aduerſo allegata. Vltra quod ibi
agebatur ad effectum, an eſſet neceſſaria derogatio
regulæ, de iure quæſito non tollendo, vt ibi patet,
non autem ad effectum, de quo hodiè agitur.

Demum non obſtant recurſus habiti ad Iudices
laicos, quia † non conſtat de ordine, vel cum facien-
tia Bartholomei fuiſſe habitos, ſed Æconomus re-
currit pro ſuo intereſſe, quibus etiam ceſſit, prout
etiam cedere poterit ad cautelam ipſe Rector, quod
ipſe fuerit prouiſus à Summo Pontifice conſtat ex
literis Apoſtolicis exhibitis in Rota, quæ etiam po-
terunt, ſi opus erit in actis produci.

Et ita fuit deciſum vtraque parte informante, &c.

R.D. COCCINO

CÆSARAVGVSTANA PRÆEMINENTIARVM

Lunæ 26. Aprilis 1627.

SVMMARIA.

1 *Teſtes informiter examinati, non conſtito qua aucto-
ritate, & non de actis non probant.*
2 *Capitulum Metropolitanæ, & Eccleſiæ maioris debet
de iure præcedere alios Beneficiatos, & Prælatos
Eccleſiarum inferiorum.*
3 *Exceptiones teſtium non admittuntur in iudicio ma-
nutentionis.*
4 *Capitulum, ſeu alius, qui præcedere debet in proceſ-
ſione, præcedere etiam debet in ſedendo in Eccle-
ſiis, ad quas proceſſionaliter itur.*
5 *Nomen ſingulare, vbi poteſt ad plura congrue referri,
ad omnia referri debet.*

DECISIO XXXV.

EVerunt propoſita per partes quinque
quæſita, vt Rota videret, in quibus, &
quomodo ſit exequendum mandatum de
manutenendo alias relaxatum per bo:
me: D. de Rubeis, & poſtea per Illuſtriſſimum D.
meum Cardinalem Mellinum executum. Quorum
primum erat, An Decano, Dignitatibus, & Canoni-
cis Metropolitanæ debeatur manus dextera in Ec-
cleſia Regulari Collegiata Beatæ Mariæ de Pilari,
cum illam certis diebus accedunt.

Circa quod partes conueniebant, quod Canoni-
cis Metropolitanæ vigore mandati de manutenendo
illa debeatur, ſed Eccleſia de Pilari ſolum in con-
trouerſiam deducebat, quod non deberetur quoad
Priorem d. Eccleſiæ del Pilar, cum ipſe eſſet in poſ-
ſeſſione præcedendi etiam Capitulum Metropolita-
næ, vt ſatis clare deponunt 12. teſtes.

Cæterum contrarium viſum fuit Dominis, quia 1
iſti teſtes non fuerunt formiter examinati, nec con-
ſtat qua auctoritate, & non ſunt in actis. Vnde, cum
mandatum de manutenendo contineat, quod Prior,
Canonici, & Capitulum de Pilari teneantur Deca-
num, Canonicos, & Capitulum Eccleſiæ Sancti Sal-
uatoris Metropolitanæ honorifice recipere diebus,
quibus ad Eccleſiam de Pilari teneatur ex vi quaſi
poſſeſſionis hanc præcedentiam dare, cum in man-
dato de manutenendo concedatur Decano, Canoni-
cis, & Capitulo Eccleſiæ Metropolitanæ aduerſus
Priorem Canonicos, & Capitulum de Pilari, & ſic
omnes includat.

Quæ quidem coadiuuatur ex aſſiſtentia iuris
quam habet Capitulum Metropolitanæ, *vt fuit pon-
deratum in deciſionibus factis 15. Februarij, & 21. Ia-* 2
nuarij ſuperioris anni, & in puncto, † quod Capitulum
Eccleſiæ Maioris debeat de iure præcedere alios
Beneficiatos, & Prælatos Eccleſiarum inferiorum
*docet Felin. in c. cum non liceat. num. 2. verſ. dictis Ab-
batis. de præſcript.* vbi quod iſtud procedit etiam in
Eccleſia Prælati inferioris.

Con

Digitized by Google

382

Concurrunt etiam ſententiæ Sanctij,& Dalma-
tij, nec non laudum Archiepiſcopi Alphonſi latum
de aono 1513. de quibus in prædictis deciſionibus.
Et tandem pro maiori corroboratione dantur teſtes
pro parte Eccleſiæ Metropolitanæ, contra quos li-
cet opponuntur exceptiones, attamen quidquid de
his exceptiooibus dicendum ſit, cum eorum dicta
3 ex prædictis coadiuuentur, † illæ exceptiones noo
ſunt habendæ io conſideratione.

Secundum quæſitom fuit, An Decano, Dignitati-
bus,& Canonicis Metropolitanæ, vel Priori,& Ca-
nonicis de Pilati ſit danda manus dextera, dum ſe-
dent in aliis Eccleſiis, ſeu Monaſteriis, ad quæ pro-
ceſſionaliter itur pro Miſſa cantanda, & conciooe
facienda. Viſum eſt Dominis, cum concedatur man-
datum de manutenendo Eccleſiæ de Pilari in pro-
ceſſionibus,& iſte ſit vnicus actus proceſſionis, cum
proceſſio poſſit fieri, vt reuertatur ad eandem Ec-
cleſiam,& ad aliam etiam peruenoiatur, quæ eſt pro-
ceſſio habens vim ſtationis, *vt per Creſpet. in ſumma*
4 *in uer. Proceſſiones, & in ver. Litania.* ideo † ſicut de-
betur in actu ipſius proceſſionis ita etiam debetur
io Eccleſia, ad quam itur, cum ille etiam ſit actus
proceſſionis, licet in illa Eccleſia decantetur Miſſa,
aut Concio audiatur quia, vt dictum eſt, proceſſio
eſt ad illam ſtationem.

Tertium quæſitum fuit, an liceat Eccleſiæ Col-
legiatæ de Pilari deferre in proceſſionibus geoera-
libus,& cum ad Metropolitanam accedit, Crucem,
Haſtam, Perticam,& Mazzam deauratas; Et negati-
uè fuit dictum, & pro reſolutione firmatum, quod,
dum mandatum de manutenendo loquitur de Ec-
cleſia Metropolitana; dicit, illam debere accedere
cum Cruce & Pertica, ſeu Haſta deaurata, ſeu hono-
rabiliori arbitrio eiuſdem Capituli Metropolitanæ,
dum vero loquitor de Collegiata cum Cruce,& Per-
tica, ſeu Haſta argentea, noo tamen aurea, ac ſce-
ptro,& mazza argenteis, Ex quibus dixerunt Do-
mini, quod, quando mandatum de manuteoendo
voluit. Crucem eſſe auream, hoc expreſſis verbis
dixit & propterea illa verba (cum Cruce in pertica
argentea, noo tamen aurea) ſunt intelligenda ne-
dum de haſta, & pertica, ſed etiam de Cruce, quia
ſecundum Grammaticos poterat ita dici per nomen
ſingulare referendo ad omnia, ſicut per nomen
plurale, videlicet vtendo verbo Argenteis, quia pro-
5 pter, cum † illud nomen ſingulare poſſit congruè re-
ferri ad omnia eſt referendum; maximè quia, quan-
do mandatum locutum eſt de Cruce aurea, id ex-
preſſis verbis dixit.

Quartum quæſitum fuit, An Portionarij nouiter
inſtituti in Eccleſia del Pilar ad nutum amouibiles
ſint in dictis proceſſionibus præferendi Portiona-
riis titularibus Metropolitanæ. Et negatiuè reſolu-
tum eſt, fuit enim conſideratum, quod mandatum de
manutenendo, licet dicatur, fuiſſe datum Eccleſiæ
de Pilari tamquam Collegio; ſiue corpori non ta-
men fuit factum ſimpliciter, ſed ita vt Dignitates,
Canonici, Portionarij reſpectiuè, non autem in vni-
uerſum,& ideò iſti Portionarij amouibiles non de-
bent præcedere, quia alias ſequeretur abſurdum,
quod Portionarij amouibiles noo æquales Portio-
nariis Metropolitanæ de nouo erecti, & qui non
erant in rerum natura de tempore mandati de ma-
nutenendo, deberent præcedere.

Quintum & vltimum quæſitum eſt, An Prior del
Pilar in abſeotia Decani Metropolitanæ debeat io-
cedere ſolus in nobiliori loco excluſis aliis primio-
ribus Dignitatibus,& Caoonicis Metropolitanæ; Et
affirmatiuè fuit reſolutum, cum in mandato dicatur
quod occurrente caſu abſentiæ alterius ex Prioribus
non liceat aliis Dignitatibus aſcendere ad locum
Prioris abſentis, & ideo tollitur omnis difficultas;
cum ſit ſublata ex deciſionibus Rotalibus, quarum
vigore præſcriptum mandatum fuit relaxatum.

Et ita concluſum vtraque parte informante &c.

R. D. COCCINO DECANO

Brundusina Archiepiscopatus

Veneris 2. Maij 1625.

SVMMARIA.

1 *Executor non poteſt ad executionem mandati de ma-
nutenendo procedere, ſed illud debet intimari, &
parte non parente reproduci, aliàs Rota de ſtylo
executionem vti attentatam reuocat.*
2 *Declaratoria non datur, vbi non fuit legitimè pro-
ceſſum, quia deficit contemptus Iudicis; & ſic con-
tumacia, ex qua declaratoria conceditur, & nu. 4.*
3 *Attentat Iudex procedens poſt inhibitionem.*
4 *Declaratoria non datur non intimato mandato de
manutenendo, nec contra non comprehenſum, nec
citatum in eo.*

Decisio XXXVI.

Propoſui dubium per Reuerendiſſimum
Dominum Archiepiſcopum Seleucien. da-
tum. An ſcilicet contra Rodium,& Capi-
tulum ſit danda declaratoria, vel potiùs
conſtet de attentatis ita vt non ſit danda declarato-
ria; Nam quamuis Paladinus obtinuiſſet mandatum
de manutenendo, & illud præſentaſſet Epiſcopo
Neritoneo. Executor, † non potuit abſq; vitio atten- 1
tatorum procedere ad illius executionem, ſed illud
erat intimandum,& parte non parente reproducen-
dum iuxta ſtylum Rotæ, *de quo Veſtr. in prax. lib. 8.
cap. vlt. nu. 16. in fin. verſ. & quamuis idem,* ſecundum
quem ſtylum Rota ſemper reuocat huiuſmodi exe-
cutiones tamquam attentatas. Quapropter, † cum 2
noo fuerit legitimè proceſſum, ſequitur, quod decla-
ratoria danda non ſit quia non eſt contemptus Iu-
dicis,& ſic contumacia, ex qua conceditur declara-
toria, *Caſſad. dec. 5. de conſtit. Abb. in c. 1. n. 10. de iudic.*

Præſertim cum ex alio capite conſtet de attenta-
tis, & quod declaratoria danda noo ſit, De attenta-
tis, quia † Epiſcopus Neritonen. poſt inhibitionem 3
R. P. D. mei Remboldi ſibi intimatam proceſſit, *Put.
dec. 385. lib. 2. Rot. deciſ. 26. de appell. in nou.* Quod
verò declaratoria ſit deneganda aduerſus Rodium,
& Capitulum, illud eſt io cauſa, quia † illis non fuit 4
intimatum mandatom, vnde ceſſat contemptus Iu-
dicis. Ita pariter non eſt danda aduerſus Vitalem,
contra quem nempe non fuit relaxatum mandatum
de manutenendo, nec interuenit citatio in illius re-
laxatione.

Et ita vna parte informante concluſum &c.

R. P. D. MERLINO

Romana Confiscationis.

Veneris 18. Aprilis 1625.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum apprahenſionis poſſeſſionis, alio non
poſſidente, vt præſumitur, probat poſſeſſionem ma-
nutenibilem.*
2 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus de ea, & fructuum per-
ceptione deponentibus.*

3 *Poſſeſſio præſumptiuè continuata eſt manutenenda non obſtante immiſſione alterius in vim ſententiæ ex actis non iuſtificata.*

4 *Poſſeſſio ciuilis animo retenta operatur, vt per viã manutentionis agi poſſit ad recuperationem naturalis.*

5 *Poſſeſſio iunior, & ſic ſecundum extremum ad affectum ſpoly probatur ex litis ſubſtentatione iunctis adminiculis.*

6 *Bannito plenaria gratia reſtituto competit remedium reintegrandæ ad bona. Ampl. vt num. 9.*

7 *Confiſcari non poſſunt bona fily delinquentis in præiudicium patris illa poſſidentis, ſiue ſint ex peculio profectitio, ſiue aduentitio, ſiue caſtrenſi.*

8 *Confiſcatio bonorum vaſalli an fieri debeat ad fauorem R.C.A. vel Baronis.*

Deciſio XXXVII.

PEtrus fuerat in foro Reuerendiſs. D. Gubernatoris condemnatus in contumaciam ob receptationem Bannitorum in pænam vitæ, & confiſcationis bonorum C. A. applicandorum, poſt quam ſententiam abſque alia immediate ab Officialibus Excellentiſs D. Ducis Vrbini fuerunt occupata bona eiuſdem Petri exiſtentia in Terra Scandriliæ, & Montis Libretti. Verum, cum deinde Petrus obtinuiſſet plenariam reſtitutionem, & reintegrationem à S Me: Greg. XV. & gratiam, quam ſibi prodeſſe prætendebat etiam pro dictorum bonorum libera recuperatione, inſtitit tam nomine proprio, quam Diomedis patris me proponente manuteneri, & quatenus opus eſſet reintegrari ad poſſeſſionem dd. bonorum in prædictis Caſtris confiſcatorum; ſuper quibus propoſito dubio ſub die 14. Iunij præteriti, cum poſſeſſio anterior Petri, & Diomedis cõcludenter non viſa fuerit probari, tunc Dominis placuit ſolum firmare gratiam prædictam reſtitutionis, & reintegrationis a S. Me: Greg. XV. conceſſam Petro compræhendere etiam bona, vt in deciſione, modo autem examinatis teſtibus, & aliis abſolutis probationibus ſuper poſſeſſione anteriori Diomedis, & Petri, hodie repropoſito eodem dubio Domini reſponderunt, prædictum Diomedem, & Petrum eſſe manutenendos, & quatenus opus ſit reintegrandos.

Et moti ſunt, quoniam quoad manutentionem probat Diomedes, & Petrus, ſe appræhendiſſe poſſeſſionem dd. bonorum in vim teſtamenti Egidij Aui materni dicti Petri, vt ex ipſo inſtrumento appre-
1 henſionis, † quod, alio non poſſidẽte, vt præſumitur, bene probat poſſeſſionem, & quidem manutenibilem, *l. prædia. vbi Alex. & aly. ff. de acq. poſſ. Caſ. de*
2 *Graſſ. dec. 4. n. 1.* † præſertim iuncto trium teſtium dicto, qui concludenter de poſſeſſione Petri, & Diomedis deponunt cum fructuum perceptione, *l. Titia. ff. de ſolut. l. teſtibus. C. de agric. & de cenſit. lib. XI. Cranets. conſ. 107. nu. 2. Rot. coram eodem S. Me: Greg. X V.*
3 *dec. 160. num. 2. & in recem. dec. 131. nu. 2. par. 1.* † quæ quidem poſſeſſio, cum præſumatur continuata, videtur conſequenter danda manutentio, non obſtante, quod vigore ſententiæ confiſcationis Officiales dicti Excellentiſs. Ducis ſe intruſerint, quia, cum dicta ſententia non iuſtificetur ex actis, & ipſi Diome-
4 des, & Petrus non habuerint ſe pro ſpoliatis, & † ciuilem poſſeſſionẽ animo retinuerint, ſequitur, quod per viam manutentionis poſſint agere ad recuperationem poſſeſſionis naturalis.

At quidquid eſſet de manutentione Domini facilius inclinarunt pro reintegratione, quia duo extrema, quæ in hoc remedio ſunt neceſſaria, nempe poſſeſſio anterior, & poſterior rei conuenti ſatis, ſuperque videtur iuſtificata quoad poſſeſſionem antiquiorem Petri, & Diomedis, vt ſupra fuit oſtenſum appræhenſionis poſſeſſionis inſtrumentum, & teſtes concludenter deponentes.

Quo vero ad poſſeſſionem recentem ipſius D. Ducis adeſt litis ſubſtentatio, † quæ iunctis admi- 5
niculis ſufficit pro iuſtificatione ſecundi extremi, *Caputaq. dec. 169. par. 2. Caſ. de Graſſ. deciſ. 4. num. 2. de reſtit. ſpoliat. Rot. coram S. Me: Greg. XV. dec. 485. num. 1. & in Romana Saluzani 15. Aprilis 1622. coram me*, concurrunt hic autem adminicula, nempe confeſſio facta in ſchedula ipſius Excellentiſs. D. Ducis ſignata, & ſecundus teſtis iuxta 12. ibi, *& hoggi non poſſiede, ma li poſſiede la Corte, cioè S. E.*

Nec obſtare viſum fuit prædictam ſententiam confiſcationis, quia ea fuit ſublata per ſubſequentem reſtitutionem, & reintegrationem ſub ampliſſimis verbis conceptam, quæ, vt alia deciſione fuit firmatum, trahitur etiam ad recuperationem bonorum, licet de eis expreſſa mentio facta non fuerit,
quia, † ſtante gratia plenaria reſtitutionis, competit 6
huiuſmodi reſtitutis, & grattatis remedium reintegrandæ pro recuperanda poſſeſſione bonorum, *Bald. in l. pen. n. 1. C. de capt. & poſtlim. reuerſ. Bartazz. conſ. ciuil. 20. nu. 29. & ſeq. Peregr. de iur. fiſc. lib. 1. tit. 2. num. 65. Odd. de reſtit in integr. quæſt. 99. art. 3. num. 24.*

Quibus addebant, quod dicta confiſcatio, & ſententia non iuſtificantur ex actis, & amplius illius vigore non potuerant hæc bona auferri, tam quoad Diomedem patrem, quam quoad Petrum filium.
Quoad Diomedem patrem, † quia ex delicto Petri 7
filij non potuerunt confiſcari bona in præiudicium patris illa poſſidentis, ſiue enim conſiderentur huiuſmodi bona, vt peculium profectitium filij, *ad not. per Doct. in l. ſi finita. §. ſi de vectigalibus. ff. de damn. inf. Rip. in l. fin. q. 70. de reuoc. donat. Couar. var. reſol. lib. 2. cap. 8. num. 7. verſ. ſi delinquitur. Clar. in in § fin. q. 78. verſ. præterea quæro. vbi aſſerit in hoc neminem dubitare. Hond. conſ. 95. num. 36. lib. 1.* ſiue vt peculium aduentitium, vt in præſenti, hæc enim bona peruenerunt ad filium ex hæreditate Aui materni, in quibus pater habet vſumfructum, *l. cum oporteat. C. de bon. quæ lib.* & in his aduentitiis pater ad aliquid non tenetur pro delicto filij, *Bart. in d. § ſi de vectigalibus num. 12. Alex. num. 44. Clar. in ead. qu. 78. verſ. ſed quid in aduentitiis. Hond. eod. conſ. 95. num. 35. Farin. in prax. q. 24. num. 5.* & quod magis eſt, nec in bonis caſtrenſibus fieri poteſt confiſcatio, ſed patri omnia reſeruantur in ſolatiũ ipſius patriæ poteſtatis, *ad l. 3. C. de bon. profect. & ibi not. Odofred. Cyn. Bart. Alberic. & aly. Couar. & aly loc. cit. n. 7. verſ. hinc apparet. latè Farin. d. q. 24. n. 11. & ſeqq. verſ. quibus tamen, qui de veriori, receptiori, & æquiori teſtatur, & ſecuta eſt Rot. in Ceſenaten. de Cucciag. 2. February 1600. corã bo. mem. Litta, quæ eſt deciſ. 145. n. 1. poſt 1. vol. conſ. Farin.*

Quo verò ad Petrum, quia & Conſtitutio Fel. record. Sixti V. contra receptatores Bannitorum, & ipſa ſententia Reuerendiſs. D. Gubernatoris con-
tra Petrum lata expreſſim † mandant, bona confi- 8
ſcari; & illa applicari R.C.A. & fiſco Pontificio, quorum verborum ſenſus etiam vſu comprobatus eſt, vt Camera Apoſtolica, non autem Barones confiſcent, quemadmodum de huiuſmodi conſuetudine atteſtatur *bo: me. Lomellinus olim Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarius poſt conſ. paru. impreſſ. apud Menoch. conſ. 605.* & ſimilibus conſuetudinibus in hac materia confiſcationis ſtandum eſſe, *poſt Cranets. Gaſp. Ant. Theſaur. ad dec. Patris 132. num. 37. poſt princ.* & ſanæ menti conſonum omnino repugnat, quod appellatione Cameræ Apoſtolicæ, & Fiſci Pontificij veniant Barones; vel in omnem euentum Officiales D. Ducis, vt ritè potuiſſent confiſcare bona in territorio Scandriliæ exiſtentia, debebant acta coram D. Gubernatore Vrbis tranſportare, vel alium proceſſum,

ceſſum,& condemnationem facere, non autem niti ſolum ſententia D. Gubernatoris Vrbis, quia illa ſtricte mandat, bona Petri applicari Cameræ Apoſtolicæ,& dicta ſententia debebat acceptari, & exequi prout loquebatur,& cum D. Dux nitatur ſolum dicta ſententia Iudicis Pontificij, ſequitur, quod
9 † gratia reintegratoria, obtenta poſtea ab eodem Summo Pontifice ſuffragetur etiam pro eiſdem bonis per D Ducem confiſcatis, ad *Pariſ.conſ.57.num. 52.lib.4.cum. alijs relatis in d.prima dec.in fin.* tanto magis cum Papa iubeat in dicta gratia caſſari proceſſum, & ſententiam cum omnibus inde ſecutis tam in Curia quam alibi.

Et ita reſponſum fuit,&c.

R. P. D. MERLINO

Sqvillacienſis Abbatiæ.

Mercurij 21. Maij 1625.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio Iudicis auctoritatè capta iuſta,& manutenibilis eſt.*
2 *Immiſſio per Iudicem data priuat primum poſſeſſorem omni poſſeſſione.*
3 *Decl. ſi tamen Iudex ritè,& rectè proceſſerit.*
4 *Executionem paſſus vt excludatur à manutentione, & includatur immiſſus à Iudice,ſat eſt,nullitatem vel iniuſtitiam aliqua excuſatione,ſeu ratione velari poſſe.*
5 *Validitas ſententiæ dignoſcitur ex ſeruatione omnium requiſitorum.*
6 *Subrogatus gratioſe quid probare debeat pro immiſſione.*
7 *Reſeruatio quando reſultet in vim* reg. 3. de ſubrog. qu. 15.
8 *Committens cauſam cum clauſula, Parito, Breui, quod continet ipſius priuationem poſſeſſionis, non venit manutenendus.*

Deciſio XXXVIII.

ABbati M.Antonio Viano prouiſo Apoſtolico de Monaſterio,& Abbatia S.Baſilij dixerunt Domini eſſe dandum mãdatum de manutenendo, quia conſtat in vim ſententiæ A. C. ipſum M. Antonium appræhendiſſe poſſeſſionem dictæ Abbatiæ, & illius bo-
1 norum, † quæ poſſeſſio tamquam culta Iudicis auctoritate iuſta,& manutenibilis eſt, *l.iuſte poſſidet.ff. de acq.poſſ.Ang.in l.clam poſſidere.§.qui ad nundinas n. 2.in fin.ff.eod.Rot.dec.62.num. 3.par. 2.diuer.& dec. 173.num.1.& dec.634.num.1.par 1.recent.*

Nec refragari putarunt Domini,quod Scipio protiſus ab Ordinario prius appræhenderit poſſeſſionẽ eiuſdem Monaſterij, vnde ipſi tamquam anteriori poſſeſſori potius debita videatur manutentio quo-
2 niam†Scipio per dictam ſententiam A.C.fuit priuatus quacumque poſſeſſione, quam prius nactus fuiſſet,*vt tradit Ang.in d.§.qui ad nundinas.n.2. cum alijs*
3 *ſupra citatis*, & † quamuis hoc ſibi locum vendicet, dummodo Iudex ritè,& rectè proceſſerit, vt millies dictum fuit in Rota,attamen hic & de validitate, & iuſtitia ſententiæ A.C.ſatis liquet ſaltim ad hunc effectum confouendi videlicet in poſſeſſione ipſum immiſſum à Iudice, & excludendi à manutentione
4 eum,qui paſſus eſt executionem, † ſufficit enim nullitatem,vel iniuſtitiam non eſſe adeo euidentem,ac notoriam,vt aliqua excuſatione, ſeu ratione velari non poſſit,*Rot.dec.674.num.3.par.1.& dec.646.n.11 par.2.recent.& in Romana de Bombellis 31.May 1613; coram bo.mem. Cardinali Sacrato quam poſtea ſæpe ſecuta eſt in alijs cauſis.*

Validitas † autem ſententiæ hic depræhendebatur,quia fuerunt ſeruata omnia requiſita, *Caputaq. dec.262.par.1.*& ex relatione Notarij A. C. conſtat citationem, quæ Scipionem vrgebat ad ſententiam ſub die 25.Octobris,cecidiſſe in diem 10. Nouembris eo,quod dicta citatio fuit facta ad ſextam diem iuridicam. 5

Iuſtitia vero deducitur, quia ipſe Abbas M. Antonius ſubrogatus gratioſè ad poſſeſſionem q. Ioannis Serræ vltimi poſſeſſoris † probauerat tria illa 6 neceſſaria, nimirum proprium Clericatum ex literis patentibus,obitum in poſſeſſione dicti Serræ ex prouiſione eiuſdem Scipionis,& reſeruationem,quibus probatis immiſſio non denegatur ſubrogato, *Mohed.dec.11.vt lit.pend. & Rot.coram S.me. Greg. XV.dec.103.cum.alijs vulg.*

Reſeruatio † Vero hinc inſurgebat, quia dictum 7 Monaſterium eſt Ordinis S.Baſilij,& dignitas in Eccleſia Conuentuali, vbi Abbas degit, & quatuor Monaci, & vnus Diaconus, vt legitur in relatione Viſitationis Apoſtolici de anno 1607. data in ſummario M.Antonii *num.5.* & eſt ſolitum dari in commendam,prout in commendam habuit Ioannes Baptiſta Caraffa,qui eidem Serræ vltimo poſſeſſori reſignauit,& ex his bene reſultat reſeruatio vigore,*reg. 2.de ſubrog.q.15.Mandoſ.ad d.reg.2.q.3.num.2.Card. Seraph.dec.1498.num.2.& 6.*

Et tandem ceſſare viſa eſt omnis difficultas, quia Scipio priuatus fuit,ne dum ſua prima poſſeſſione per ſententiam A. C. ſed ea prius priuatus fuerat per per Breue S.Me:Greg.XV.& quidquid eſſet de ſententia,certum eſt non poſſe per Scipionem impunari d. Breue, † quia ipſe obtinuit cauſam committi in 8 Rota cum clauſula *Parito breui*, vnde debet Scipio dicto Breui obtemperando poſſeſſionem dimittere,& vacuam cedere M.Antonio, & ſic per dictam clauſulam Scipioni prohibita eſt manutentio contra M.Antonium qui nititur dicto Breui,*vt in his terminis fuit reſolutum in Conchen.Praſtimonij 11. Decembris 1596.coram Cardinali Seraphino,quæ non eſt inter eius impreſſas.& ſecuta eſt in Regien. Beneficij 13. Ianuarij 1597.coram bo.me.Litta.*

Et ita vtrinque parte informante,&c.

MANZANEDO

Romana Devolvtionis Domvs.

Veneris 29. Aprilis 1622.

SVMMARIA.

1 *Caducitas non inducitur ob ſubhaſtationem,& deliberationem auctore Iudice factam irrequiſito domino directo.*
2 *Emphytentica bona non comprahenduntur in obligatione generali.*
3 *In inueſtitura pluribus conceſſa cum verbo;*In ſolidum, *aut,alio diſtributiuo, quod idem importet, habet locum ius accreſcendi, vbi exempla.*
4 *Melioramenta ex conuentione facienda per emphyteutam longo temporis ſpatio facta præſumuntur,& poſt triginta annos actis preſcripta dicitur. Actio omnis realis ſpatio 30. annorum preſcribitur.*
5 *Caducitas ob melioramenta non facta remiſſa cenſetur ex canonum receptione.*

CVm propoſuiſſem iſtam cauſam 17. Iunij 1619. ſuper mandato de manutenendo, & Cæſare tantùm informante, fuiſsétque pro illo capta reſolutio, & poſtea vtraq; parte informante ſuper eiſdem cauſa propoſita 4. Februarij 1620. fuit dictum, quod videretur de bono iure, ſuper quo 25. Iunij 1621. cauſam iterum propoſui, & Monaſterium fundauit ſuam intentionem in deuolutione ex diuerſis capitibus, tunc fuit dictum, deuolutionem non intrare quoad canonem non ſolutum, & quod de aliis videretur. Vnde hodie ſuper aliis dubitaui & pro parte Monaſterij ex tribus deuolutio prætendebatur, nempe ob alienationem manſiunculæ iſtius domus irrequiſito domino factam; Secundo ob lineam finitam per mortem Francisci, & Antonij fratrum, qui primo loco fuerunt inueſtiti; Tertio, & vltimo ob non obſeruantiam pactorum reſpicientium melioramenta conuenta.

Quoad primum non poteſt dubitari in facto de alienatione irrequiſito Domino facta, attamen inſtantibus creditoribus Antonij & auctore Iudice, & ſic coacte fuit ſubhaſtata, & deliberata pars domus,
1 † quo caſu non cauſatur caducitas, cum ab emphyteuta facta non videatur, *Afflict. dec. 191. num. 2. & 4. Corbul. de cauſ. priuat. ob alienat. lim. 23. num. 1. & ſeq. Surd. dec. 520. num. 39. & ſeqq.*

Non obſtat, quod caducitas nedum deducatur ex illò actu iudiciali ſubhaſtationis, & deliberationis, ſed etiam ex ipſa hypotecatione voluntariè facta per Antonium, quæ eodem modo prohibita eſt etiam ſub pœna caducitatis, quo, & ipſa alienatio, fuit enim reſponſum de tali ſpeciali hypoteca non conſtare, & † obligationem generalem omnium bo-
2 norum non comprehendere bona alienari prohibita, etiam quod alienans incurreret caducitatem, *Bald. in l. voluntas. num. 14. de fideicom. Alex. conſ. 41. num. 2. & conſ. 45. num. 1. lib. 6. Mantic. de tacit. & ambig. lib. 22. tit. 28. num. 54.*

Quo vero ad ſecundum caput deuolutionis ob lineam Franciſci, & Antonij finitam viſum fuit non intrare, tum quia Cæſar probat ſe filium Antonij inueſtiti ex fide Baptiſmi data, tum etiam quia non conſtat de morte Franciſci vnius ex duobus fratribus inueſtiti, & quamuis cõſtaret, non obſtaret, quia verſamur in caſu, in quo eſt locus iuri accreſcendi, & ceſſat reuerſio ad Eccleſiam, quod probatur, quia
3 † quotieſcumque in inueſtitura cõceſſa duobus fratribus adsũt verba, *Inſolidũ*, aut alia diſtributiua, quę idem importent, intrat hoc ius accreſcendi, *l. hoc articulo. ff. de hered. inſtit. l. ſi pluribus, & ibi gl. ff. de leg. 2. de Radere. conſ. 40. num. 7. Altob. conſ. 68. n. 7. lib. 1. Mantic. vbi ſupra lib. 22. tit. 24. num. 28. & fuit dictum in vna Feroliuien. Bonorum 14. Decemb. 1618. coram R.P.D. meo Remboldo.* ſed ſic eſt, quod in inueſtitura prædictis fratribus conceſſa ad tertiam ipſorum generationem videlicet ad vitam ipſorum Franciſci, & Antonij, & filiorum ſuorum maſculorum, & nepotum, & in defectu eorum generationis ad tertiam nominationem, ſimiliter ab iſtis fratribus incipiendam videlicet ad vitam ipſorum fratrum, vel alterius perſonæ per ipſos fratres, ſeu alterum eorum ſuperuenientem nominandæ, prædicta Dictio. Seu per alterum eorum ſuperuiuentem nominandæ, eſt diſtributiua, et inductiuà iuris accreſcendi, *vt bene tradit Bald. conſ. 25. num. 2. verſ. ſed tenor ſcripturæ, & num. 3. Cordul. de cauſ. priuat. ob lin. fin. num. 21. & ſeqq.* quod multo magis denotat illud participiũ, ſeu per alterum eorum ſuperuiuentium, ex quo datur intelligi, ſeu comprehenſo in tertia generatione ſuperuiuenti, illi competere ius accreſcẽdi, quod clarius confirmatur ex eadem Inueſtitura habente clauſulam, *Itaque extincta d. generatione, ſiue nominatione, tertia in defectu d. tertia generationis domus prædicta redeat ad Monaſterium*, quæ clauſula arguit, actum eſſe, vt, donec aliquis viueret ex ibi expreſſis, domus non reuertatur ad Eccleſiam, ſed inducatur ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi, *vt not. Specul. in tit. locat. §. nunc aliqua. quaſt. 155. n. 183. Iaſ. in l. 2. q. 17. n. 101. C. de iur. emphyt. Caſtr. conſ. 46. n. 1. lib. 2. Alex. conſ. 17. n. 9. lib. 5. Corbul. vbi de communi, & plures pro iſta ſententia adducit de communi teſtantes.* Clarum eſt enim, contrahentes voluiſſe domum reuerti ad Eccleſiam, niſi poſt mortem dd. duorum fratrum inueſtitorum, & reliquorum omnium in tertia generatione, ſeu tertia nominatione comprehenſorum, & ante reuerſionem debere domum peruenire ad omnes ſupradictos, ita vt ante caſum reuerſionis ſpecificatum intret ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi ad fauorem ſupradictorum ex doctrinis ſupra allegatis.

Quoad tertium caput propter melioramenta cõuenta non facta, fuit reſponſum, † quod, cum iſta 4
conceſſio emphyteuſis facta de anno 1550. per curſum 70. annorum qui effluxerunt, præſumuntur d. melioramenta facta, aut ſaltem actio præſcripta, cũ
† omnis actio realis ſpatio 30. annorũ pręſcribatur, 5
Gabr. de præſcript. concl. 7. per tot. tum etiam quia,
† cum iſto medio tempore fuerint canones ſoluti, 6
& recepti pro parte Moneſterii, & ex quo inducitur prædictæ caducitatis remiſſio, *vt per Dec. conſ. 359. num. 3. verſ. ſed replicari poteſt Mantic. vbi ſub. dd. lib. 22. tit. 33. numero. 10. verſ. ſimili modo Corbul. de cauſ. priuat. ob alienat. limit. 4. vbi plures adducit*, videtur hodie non eſſe locum caducitati ex dicto capite 4.

Ex quibus non conſtare de bono iure Monaſterij fuit reſolutum &c.

E. D. CARD. VEROSPIO

Tvscvlana Silvarvm.

Mercurij 18. Maij 1626.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus de viſu, publica voce, & fama, & auditu, à maioribus.*
2 *Manutentio competit probata poſſeſſione.*
3 *Præſumitur quis in dubio poſſidere iure proprio, non alieno, ſeu precario.*
4 *Communitas habet iuris aſſiſtentiam, quod Paſcua, & Silua ad illam pertineant.*
5 *Solutio facta ſub nomine gabellæ cenſetur facta reſpectu iuriſdictionis, non autem dominij.*
6 *Res vna, & eadem diuerſis reſpectibus poteſt à pluribus poſſideri.*

Decisio XXXX.

VNiuerſitas, & homines Terræ Rocchæ Papæ, cum ſe grauatos prætenderent ab Excellentiſſimo D. Comeſtabili, qui per certa bannimẽta prohibuit ipſos in ſiluis in eo territorio exiſtentibus incidere ligna, recursũ habuerunt ad Sãctiſſimum, & cauſa coram me tamquam ab A. C. deputato introducta dubitaui, an d. Hominibus dandum eſſet mãdatum de manutenendo in ſiluis, de quibus agitur, cedendi ligna, nec non carbones conficiendi, & nullo pro parte D. Comeſtabilis

ſtabilis informante, fuit per D. D. affirmatiuè reſ-
1 ponſum. Nam † couſtat de huiuſmodi poſſeſſione
per teſtes qui depouunt de viſu per 40. annos, & vl-
tra, de publica voce, & fama, & de auditu à maiori-
bus, ex quibus d. eorum poſſeſſio bene probatur,
Alex. conſ. num. 3. lib. 3. Rot. dec. 375. num. 1. par. lib. 2.
diuer. cum aliis per Menoch. de retin. remed. vlt. nu. 34.
2 & † ſic competit manutentio, *§. retinendæ. Inſt. de in-*
terd. l. 1. §. huius autem. vbi Bart. in princ. ff. vti poſſid.
Dec. in l. fin. num. 7. C. de edict. diu. Adr. toll.

Nec illa poſſeſſio fuit precaria, videlicet de li-
centia D. D. de Columna, id enim in facto negatur,
3 & † in dubio quis iure proprio, non alieno poſſidere
præſumitur, *l. titia ff. de ſolut. gl. in l. 2. in verb. vt domi-*
num, vbi Bart. & Salic. C. de acq. poſſ. Surd. conſ. 135. nu.
4 24. tanto magis cum hic, † vltra iuris aſſiſtentiam
pro Communitate, quod paſcua, & ſiluæ ad illam
pertineant, *l. omnes. la ſecunda. C. de oper. public. l. omne*
territorium. C. de conſib. lib. 11. Couar. pract. quæſt. cap.
37. num. 7. Menoch. conſ. 437. num. 2. & conſ. 944. num.
61. & idem tenuit Rot. in cauſa Tiburtina Caſtri Sancti
Pauli 19. Iunij 1592. coram Litta, ex teſtibus pro
eadem examinatis apparet dd. hominum poſſeſſio
in huiuſmodi ſiluis, quæ ſemper Communitatis
reputatæ, & nuncupatæ fuerunt.

Non obſtat ſolutio Domino Caſtri pro tempore
5 ab ipſis facta, quia † ſolum id euenit pro gabella re-
ſpectu iuriſdictionis, vnde fuit tantummodo ſoluen-
dum, vbi carbones, & ligna de territorio extrahe-
bantur, non autem quando pro vſu illorum homi-
num inſeruiebant: nec id eſſe potuit reſpectu do-
minij, cum illi ſub nomine gabellæ, non autem reco-
gnitionis ſoluerint, prout non ſolum ex teſtium de-
poſitione conſtat, ſed ex bannimentis ipſius D. Co-
meſtabilis, in quibus habetur dd. homines cum ſoli-
ta gabellæ recognitione in ſiluis, de quibus agitur
incidiſſe ligna, & carbones confeciſſe, nec aliud pro
parte Communitatis prætenditur.

Vnde non controuertitur in eiſdem ſiluis D. Co-
meſtabili competere ius glandium, quod non repu-
6 gnat iuri Communitatis, cum † vna, & eadem res
diuerſis reſpectibus valeat à pluribus poſſideri, *Bart.*
in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid. Alex. conſ. 99. num. 25. lib.
5. Rimin. Sen. conſ. 219. num. 21. Oldrad. conſ. 227. Rot.
dec. 363. num. 3. par. 1. diuerſ.

EODEM

EADEM,

Lunæ 6. Iunij 1616.

SVMMARIA.

1 *Communitatis poſſeſſio non probatur ex poſſeſſione ſingulorum cum aliud ſit communitas, aliud ſinguli de communitate.*

2 *Lim. niſi actus fecerint tamquam in loco Communitatis, & de illius ſcientia, & patientia, quæ dicitur apparere ex actibus per longiſſimum tempus continuatis, & ex conuocatione Conſilij deſuper facta.*

3 *Extende limitationem etiam ſi poſſeſſionis vtilitas in vſu particularium conuertatur.*

4 *Solutio gabellæ reſpicit iuriſdictionem, non dominium.*

5 *Illatio non fit de vna poſſeſſione ad aliam diuerſam.*

6 *Res vna, & eadem poteſt à pluribus diuerſis reſpectibus poſſideri.*

7 *Licentia ad aliquid petita Domino Caſtri ab aliquibus de Communitate non præiudicat Communitati.*

8 *Præſumptio facultatiuæ poſſeſſionis tollitur ex multiplicatis actibus per antiquiſſimum tempus.*

9 *Prohibitio de vna re ad aliam non infertur.*

10 *Præſumptio clandeſtinæ, & turbatiuæ poſſeſſionis tollitur ex longa continuatione.*

11 *Teſtium dicta non ſunt cauillanda, ſed coadunanda & ad concordiam reducenda.*

12 *Dominium concernentia non diſcutiuntur in ſummariſſimo poſſeſſorio, ſed rejciuntur ad petitorium.*

DECISIO XLI.

Firmato coram me ſub die 18. Maij præ-
teriti, quod Vniuerſitati, & hominibus
Rocchæ Papæ dandum eſſet mandatum
de manutenendo pro lignorum inciſio-
ne, nec non confectione carbonum in ſiluis in eo
territorio exiſtentibus, ex quo pro parte Excellen-
tiſſ. D. Comeſtabilis informatum non fuerat, denuo
cauſa ipſo audito per me propoſita viſum Dominis
fuit ſtandum in deciſis non obſtantibus in contra-
rium adductis.

Et primò non releuat † Communitatis poſſeſſio- 1
nem ex poſſeſſione ſingulorum non probari, cum
aliud ſit ipſa Communitas, aliud ſinguli de Com-
munitate, ceſſat enim obiectum ex teſtium depo-
ſitionibus, ex quibus † probatur ſingulos tamquam 2
in ſilua Communitatis incidiſſe ligna, nec non de
ſcientia, & patientia eiuſdem Communitatis appa-
ret ex continuata ſiluarum inciſione per longiſſi-
mum tempus, & ex aliis actibus conuocato Conſi-
lio pro ipſius ſiluæ defenſione factis, ex quibus per
ſingulos bene dicitur acquiſita, & conſeruata Com-
munitatis poſſeſſio, *vt per Capoll. de ſeruit. ruſtic. præd.*
tit. de ſeruit. iur. paſc. cap. 9. nu. 18. & ſeq. Pariſ. conſ. 111.
nu. 72. lib. 1. Surd. conſ. 38. n. 32. & ſeq. Affl. dec. dec. 376.
num. 6.

Et licet † iſti particulares poſſeſſionis vtilitatem 3
in vſum proprium conuerterint, non tamen impli-
cat ius eſſe vniuerſitatis, vtilitatem vero ſingulo-
rum, *gloſ. in l. ſicut. in ver. non debetur. in fin. ff. quod cu-*
iuſque vniuerſit. Paul. de Caſtr. in d. l. ſicut. §. ſi quid vni.
num. 6.

Non obſtat ab antiquiſſimo tempore DD. Co-
lumnenſes locaſſe ſiluaticum, & pretium recepiſſe,
quia poſſeſſioni dd. hominum id non repugnat, cum
† ſolutio facta fuerit pro gabella reſpectu iuriſdi- 4
ctionis in extractione, vt ex teſtibus etiam colligi-
tur, qui deponunt ſolutioni dumtaxat locum fuiſſe,
vbi carbones, & ligna de territorio extrahebantur,
non autem quando pro vſu dd. hominum inſeruie-
bant.

Non obſtat pariter eoſdem homines de certis vi-
neis, & arundinetis D. Comeſtabili certam portio-
nem reſpondere, nam † inde ad poſſeſſionem, de qua 5
agitur, inferri non valet; ſicut etiam non releuat,
abſque licentia D. D. Columnenſium dd. ſiluas ad
culturam redigi non poſſe, hæc enim ad præſentem
caſum non influunt, cum hodie ſolum de lignis
incidendis, & conficiendis carbonibus agatur.

Non obſtat Comeſtabilem eſſe in poſſeſſione
glandeandi paſcua, nec non cuſtodes apponendi,
quia talis poſſeſſio non præiudicat poſſeſſioni Com-
munitatis reſpectu iuris incidendi arbores, cum
† vna & eadem res diuerſis reſpectibus valeat à plu- 6
ribus poſſideri, *Bart. in l. ſi duo. nu. 4. ff. vti poſſid. Alex.*
conſ. 99. nu. 25. lib. 5. Rimin. Sen. conſ. 219. nu. 11. Oldrad.
conſ. 227. Rot. dec. 363. nu. 3. par. 1. diuerſ.

Quod excipitur, nonnullos de Vniuerſitate pe-

Decisio XXXIX.

CVm propoſuiſſem iſtam cauſam 17. Iunij 1619. ſuper mandato de manutenendo, & Cæſare tantùm informante, fuiſſètque pru illo capta reſolutio, & poſtea vtraq; parte informante ſuper eiſdem cauſa propoſita 4. Februarij 1620. fuit dictum, quod videretur de bono iure, ſuper quo 25. Iunij 1621. cauſam iterum propoſui, & Monaſterium fundauit ſuam intentionem in deuolutione ex diuerſis capitibus; tunc fuit dictum, deuolutionem non intrare quoad canonem non ſolutum, & quod de aliis videretur. Vnde hodie ſuper aliis dubitaui & pro parte Monaſterij ex tribus deuolutio prætendebatur, nempe ob alienationem manſiunculæ iſtius domus irrequiſito domino factam; Secundo ob lineam finitam per mortem Franciſci, & Antonij fratrum, qui primo loco fuerunt inueſtiti; Tertio, & vltimo ob non obſeruantiam pactorum reſpicientium melioramenta conuenta.

Quoad primum non poteſt dubitari in facto de alienatione irrequiſito Domino facta, attamen inſtantibus creditoribus Antonij & auctore Iudice, & ſic coacte fuit ſubhaſtata, & deliberata pars domus,
1 † quo caſu non cauſatur caducitas, cum ab emphyteuta facta non videatur, *Afflict. dec. 191. num. 2. & 4. Corbul. de cauſ. priuat. ob alienat. lim. 23. num. 1. & ſeq. Surd. dec. 220. num. 39. & ſeqq.*

Non obſtat, quod caducitas ne dum deducatur ex illò actu iudiciali ſubhaſtationis, & deliberationis, ſed etiam ex ipſa hypotecatione voluntariè facta per Antonium, quæ eodem modo prohibita eſt etiam ſub pœna caducitatis, quo, & ipſa alienatio, fuit enim reſponſum de tali ſpeciali hypoteca non conſtare, & † obligationem generalem omnium bo-
2 norum non compræhendere bona alienari prohibita, etiam quod alienans incurreret caducitatem, *Bald. in l. voluntas. num. 14. de fideicom. Alex. conſ. 41. num. 2. & conſ. 45. num. 1. lib. 6. Mantic. de tacit. & ambig. lib. 22. tit. 28. num. 54.*

Quo vero ad ſecundum caput deuolutionis ob lineam Franciſci, & Antonij finitam viſum fuit non intrare, tum quia Cæſar probat ſe filium Antonij inueſtiti ex fide Baptiſmi data, tum etiam quia non conſtat de morte Franciſci vnius ex duobus fratribus inueſtiti, & quamuis cōſtaret, non obſtaret, quia verſamur in caſu, in quo eſt locus iuri accreſcendi, & ceſſat reuerſio ad Eccleſiam, quod probatur, quia
3 † quotieſcumque in inueſtitura cōceſſa duobus fratribus adsūt verba, *In ſolidū*, aut alia diſtributiua, quę idem importent, intrat hoc ius accreſcendi, *l. hoc articulo. ff. de hered. inſtit. l. ſi pluribus, & ibi gl. ff. de leg. 2. de Radere. conſ. 40. num. 7. Altob. conſ. 68. n. 7. lib. 1. Mantic. vbi ſupra lib. 22. tit. 24. num. 28. & fuit dictum in vna Forolivien. Bonorum 14. Decemb. 1618. coram R. P. D. meo Remboldo.* ſed ſic eſt, quod in inueſtitura prædictis fratribus conceſſa ad tertiam ipſorum generationem videlicet ad vitam ipſorum Franciſci, & Antonij, & filiorum ſuorum maſculorum, & nepotum, & in defectu eorum generationis ad tertiam nominationem, ſimiliter ab iſtis fratribus incipiendam videlicet ad vitam ipſorum fratrum, vel alterius perſonæ per ipſos fratres, ſeu alterum eorum ſuperuenientem nominandæ, prædicta Dictio. Seu per alterum eorum ſuperuiuentem nominandæ, eſt diſtributiua, et inductiuà iuris accreſcendi, *vt bene tradit Bald. conſ. 25. num. 2. verſ. ſed tenor ſcripturæ, & num. 3. Cordul. de cauſ. priuat. ob lin. fin. num. 21. & ſeqq.* quod multo magis denotat illud participiū, ſeu per alterum eorum ſuperuiuentium, ex quo datur intelligi, ſeu comprę henſo in tertia generatione ſuperuiuenti, illi competere ius accreſcēdi, quod clarius comfirmatur ex eadem inueſtitura babente clauſulam, *Itaque extincta d. generatione, ſiue nominatione, tertia in defectu d. tertia generationis domus prædicta redeat ad Monaſterium*, quæ clauſula arguit, actum eſſe, vt, donec aliquis viueret ex ibi expreſſis, domus non reuertatur ad Eccleſiam, ſed inducatur ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi, *vt not. Specul. in tit. locat. §. nunc aliqua. queſt. 155. n. 183. Iaſ. in l. 2. q. 17. n. 101. C. de iur. emphyt. Caſtr. conſ. 46. n. 1. lib 2. Alex. conſ. 17. n. 9. lib. 5. Corbul. vbi de communi, & plures pro iſta ſententia adducit de communi teſtantes.* Clarum eſt enim, contrahentes noluiſſe domum reuerti ad Eccleſiam, niſi poſt mortem dd. duorum fratrum inueſtitorum, & reliquorum omnium in tertia generatione, ſeu tertia nominatione comptæhenſorum, & ante reuerſionem debere domum peruenire ad omnes ſupradictos, ita vt ante caſum reuerſionis ſpecificatum intret ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi ad fauorem ſupradictorum ex doctrinis ſupra allegatis.

Quoad tertium caput propter melioramenta cōuenta non facta, fuit reſponſum, † quod, cum iſta 4
conceſſio emphyteuſis facta de anno 1550. per curſum 70. annorum qui effluxerunt, præſumuntur d. melioramenta facta, aut ſaltem actio præſcripta, cū
† omnis actio realis ſpatio 30. annorū pręſcribetur, 5
Gabr. de præſcript. concl. 7. per tot. tum etiam quia,
† cum iſto medio tempore fuerint canones ſoluti, 6
& recepti pro parte Monaſterii, & ex quo inducitur prædictæ caducitatis remiſſio, *vt per Dec. conſ. 319. num. 3. verſ. ſed replicari poteſt Mantic. vbi ſub. dd. lib. 22. tit. 33. numero. 10. verſ. ſimili modo Corbul. de cauſ. priuat. ob alienat. limit. 4. vbi plures adducit.* videtur hodie non eſſe locum caducitati ex dicto capite 4.

Ex quibus non conſtare de bono iure Monaſterij fuit reſolutum &c.

E. D. CARD. VEROSPIO

Tvacvlana Silvarvm.

Mercurij 18. Maij 1626.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus de viſu, publica voce, & fama, & auditu, à maioribus.*
2 *Manutentio competit probata poſſeſſione.*
3 *Præſumitur quis in dubio poſſidere iure proprio, non alieno, ſeu precario.*
4 *Communitas habet iuris aſſiſtentiam, quod Paſcua, & Silua ad illam pertineant.*
5 *Solutio facta ſub nomine gabella cenſetur facta reſpectu iuriſdictionis, non autem dominij.*
6 *Res vna, & eadem diuerſis reſpectibus poteſt à pluribus poſſideri.*

Dactsio XXXX.

VNiuerſitas, & homines Terræ Rocchæ Papæ, cum ſe grauatos prætenderent ab Excelientiſſimo D. Comeſtabili, qui per certa bannimēta prohibuit ipſos in ſiluis in eo territorio exiſtentibus incidere ligna, recurſū habuerunt ad Sāctiſſimum, & cauſa coram me tamquam ab A. C. deputato introducta dubitaui, an d. Hominibus dandum eſſet mādatum de manutenendo in ſiluis, de quibus agitur, cedendi ligna, nec non carbones conficiendi, & nullo pro parte D. Comeſtabilis

ſtabilis informante, fuit per D. D. affirmatiuè reſ-
1 ponſum. Nam † conſtat de huiuſmodi poſſeſſione
per teſtes qui depoount de viſu per 40. annos, & vl-
tra, de publica voce, & fama, & de auditu à maiori-
bus, ex quibus d. eorum poſſeſſio bene probatur,
Alex. conſ. num. 3. lib. 3. Rot. dec. 375. num. 1. par. lib. 2.
diuer. cum aliis per Menoch. de retin. remed. vlt. nu. 34.
2 & † ſic competit manutentio, *§. retinendæ. Inſt. de in-*
terd. l. 1. §. huius autem. vbi Bart. in princ. ff. vti poſſid.
Dec. in l. fin. num. 7. C. de edict. diu. Adr. toll.

Nec iſta poſſeſſio fuit precaria, videlicet de li-
centia D. D. de Columna, id enim io facto negatur,
3 & † in dubio quis iure proprio, non alieno poſſidere
præſumitur, *l. titia. ff. de ſolut. gl. in l. 2. in verb. vt domi-*
num, vbi Bart. & Salic. C. de acq. poſſ. Surd. conſ. 135. nu.
4 24. tanto magis cum hic, † vltra iuris aſſiſtentiam
pro Communitate, quod paſcua, & ſiluæ ad illam
pertineant, *l. omnes. la ſecunda. C. de oper. public. l. omne*
territorium. C. de cenſib. lib. 11. Couar. pract. quæſt. cap.
37. num. 7. Menoch. conſ. 437. num. 2. & conſ. 944. num.
62. & idem tenuit Rot. in cauſa Tiburtina Caſtri Sancti
Pauli 29. Iunij 1592. coram Litta, ex teſtibus pro
eadem examinatis apparet dd. hominum poſſeſſio
in huiuſmodi ſiluis, quæ ſemper Communitatis
reputatæ, & nuncupatæ fuerunt.

Non obſtat ſolutio Domino Caſtri pro tempore
5 ab ipſis facta, quia † ſolum id euenit pro gabella re-
ſpectu iuriſdictionis, vnde fuit tantummodo ſoluen-
dum, vbi carbones, & ligna de territorio extrahe-
bantur, non autem quando pro vſu illorum homi-
num ioſeruiebant: nec id eſſe potuit reſpectu do-
minij, cum illi ſub nomine gabellæ, non autem reco-
gnitionis ſoluerint, prout non ſolum ex teſtium de-
poſitione conſtat, ſed ex baonimentis ipſius D. Co-
meſtabilis, io quibus habetur dd. homines cum ſoli-
ta gabellæ recognitione in ſiluis, de quibus agitur
incidiſſe ligna, & carbones coofeciſſe, nec aliud pro
parte Commonitatis prætenditur.

Vnda oon controuertitur in eiſdem ſiluis D. Co-
meſtabili competere ius glandium, quod non repu-
6 gnat iuri Communitatis, cum † vna, & eadem res
diuerſis reſpectibus valeat à pluribus poſſideri, *Bart.*
in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid. Alex. conſ. 99. num. 23. lib.
5. Rimin. Sen. conſ. 219. num. 21. Oldrad. conſ. 227. Rot.
dec. 363. num. 3. par. 1. diuerſ.

EODEM

Eadem,

Lunæ 6. Iunij 1616.

SVMMARIA.

1 *Communitatis poſſeſſio non probatur ex poſſeſſione ſingulorum cum aliud ſit communitas, aliud ſinguli de communitate.*

2 *Lim. niſi actus fecerint tamquam in loco Communitatis, & de illius ſcientia, & patientia, quæ dicitur apparere ex actibus per longiſſimum tempus continuatis, & ex conuocatione Conſilij deſuper facta.*

3 *Extende limitationem etiam ſi poſſeſſionis vtilitas in vſu particularium conuertatur.*

4 *Solutio gabellæ reſpicit iuriſdictionem, non dominium.*

5 *Illatio non fit de vna poſſeſſione ad aliam diuerſam.*

6 *Res vna, & eadem poteſt à pluribus diuerſis reſpectibus poſſideri.*

7 *Licentia ad aliquid petita Domino Caſtri ab aliquibus de Communitate non præiudicat Communitati.*

8 *Præſumptio facultatiuæ poſſeſſionis tollitur ex multiplicatis actibus per antiquiſſimum tempus.*

9 *Prohibitio de vna re ad aliam non infertur.*

10 *Præſumptio clandeſtinæ, & turbatiuæ poſſeſſionis tollitur ex longa continuatione.*

11 *Teſtium dicta non ſunt cauillanda, ſed coadunanda & ad concordiam reducenda.*

12 *Dominium concernentia non diſcutiuntur in ſummariſſimo poſſeſſorio, ſed reijciuntur ad petitorium.*

Deciſio XLI.

Irmato coram me ſub die 18. Maij præteriti, quod Vniuerſitati, & hominibus Rocchæ Papæ dandum eſſet mandatum de manutenendo pro lignorum iociſione, nec non confectione carbonum io ſiluis in eo territorio exiſtentibus, ea qoo pro parte Excellentiſſ. D. Comeſtabilis informatum noo fuerat, denuo cauſa ipſo audito per me propoſita viſum Dominis fuit ſtandum in deciſis ooo obſtantibus in cootrarium adductis.

Et primò non releuat † Communitatis poſſeſſio- 1
nem ex poſſeſſione ſingulorum non probari, cum
aliud ſit ipſa Communitas, aliud ſinguli de Com-
munitate, ceſſat enim obiectum ex teſtium depo-
ſitionibus, ex quibus † probatur ſingulos tamquam 2
in ſilua Communitatis incidiſſe ligna, nec non de
ſcientia, & patientia eiuſdem Communitatis appa-
ret ex continuata ſiluarum incιſiooe per longiſſi-
mum tempus, & ex aliis actibos coouocato Conſi-
lio pro ipſius ſiluæ defenſione factis, ex quibus per
ſingulos bene dicitur acquiſita, & conſeruata Com-
munitatis poſſeſſio, *vt per Capoll. de ſeruit. ruſtic. præd.*
tit. de ſeruit. iur. paſc. cap. 9. nu. 18. & ſeq. Pariſ. conſ. 111.
nu. 72. lib. 1. Surd. conſ. 38. n. 32. & ſeq. Affl. dec. dec. 376.
num. 6.

Et licet † iſti particulares poſſeſſionis vtilitatem 3
in vſum proprium conuerterint, non tamen impli-
cat ius eſſe vniuerſitatis, vtilitatem vero ſingulo-
rum, *gloſ. in l. ſicut. in ver. non debetur. in fin. ff. quod cu-*
iuſque vniuerſit. Paul. de Caſtr. in d. l. ſicut. § ſi quid vni.
num. 6.

Non obſtat ab antiquiſſimo tempore DD. Co-
lumnenſes locaſſe ſiluaticum, & pretium recepiſſe,
quia poſſeſſioni dd. hominum id non repugnat, cum
† ſolutio facta fuerit pro gabella reſpectu iuriſdi- 4
ctionis in extractione, vt ex teſtibus etiam colligi-
tur, qui deponunt ſolutioni dumtaxat locum fuiſſe,
vbi carbones, & ligna de territorio extrahebantur,
non autem quando pro vſu dd. homioum inſeruie-
bant.

Non obſtat pariter eoſdem homines de certis vi-
neis, & arundinetis D. Comeſtabili certam portio-
nem reſpondere, nam † inde ad poſſeſſionem, de qua 5
agitur, inferri non valet; ſicut etiam non releuat,
abſque liceotia D. D. Columnenſium dd. ſiluas ad
culturam redigi oon poſſe, hæc enim ad præſentem
caſum non influunt, cum hodie ſolum de lignis
incideodis, & conficiendis carbooibus agatur.

Non obſtat Comeſtabilem eſſe io poſſeſſione
glandeaodi paſcua, nec oon cuſtodes apponendi,
quia talis poſſeſſio non præiudicat poſſeſſiooi Com-
munitatis reſpectu iuris incidendi arbores, cum
† vna & eadem res diuerſis reſpectibus valeat à plu- 6
ribus poſſideri, *Bart. in l. ſi duo. nu. 4. ff. vti poſſid. Alex.*
conſ. 99. nu. 25. lib. 5. Rimin. Sen. conſ. 219. nu. 11. Oldrad.
conſ. 227. Rot. dec. 363. nu. 3. par. 1. diuerſ.

Quod excipitur, oonnulli de Vniuerſitate pe-

tijſſe licentiam incidendi ligna pro domibus tepa-
7 randis,noo officit,† cum d.licentia ab aliquibus pe-
tita vniuerſis de Commuoitate præiudicare non po-
toerit, *Rim.conſ.*107.*num.*4.*lib.*1.*Surd.conſ.*323. *num.*
10.*& ſeq.lib.* 3. Et licet exaduerſo prætendatut hu-
iuſmodi licentia fuiſſe conceſſa Vniuerſitati, & ſic
eius poſſeſſionem eſſe facultatiuam; fuit tamen re-
ſponſum illam pro domorum tantum repetatione
emauaſſe pro ſcandulis conficiendis, quæ, vt teſtes
deponunt, fiunt ſolum de atbotibus glandiferis,
quorum inciſio per D. Comeſtabilem impeditur ob
intereſſe iutis glaudeandi, qood habet, Vnde non
mitom ſi d.inciſio ab eo veniat approbanda: de li-
centia veto catbonum non apparet, nec quod illa
fuetit actuata,immo ex quadam copia pro parte D.
Comeſtabilis producta colligitur, illam ſolum ema-
neſſe ad effectum extractionis, quæ poſſeſſioni, de
qua agitut non præiudicat, & in omoem euentum
8 † ex moltiplicatis actibus per antiquiſſimum tem-
pus facultatiuæ poſſeſſionia præſumptio tolleretur,
Rip.in c.cum eccleſia ſutrina.num. 55. *de cauſſ.poſſ. &*
*propr.Seraph.dec.*212.*num.*2.

Noo obſtat, DD.Colomnenſes per publica ban-
nimenta lignorum iociſiooem in ſilua nuncupata,
Commuoitatis, prohibuiſſe, noo enim conſtat de
prohibitione effectum ſortita,quamuis in ſilua par-
9 ticulari ipſius Domini prohibitio verificetur, † de
voa autem ſiloa ad aliam inferri non poteſt, *Dm.*
*conſ.*21.*in fin.Soc.Iun.conſ.*79.*num.*21.*lib.*3.

Noo obſtat dicere Communitatis poſſeſſionem
vti clandeſtinam,vel turbatiuam uon releuare, quia
probatut ex teſtibus illam antiquiſſimam, & conti-
10 nuatam extitiſſe, vndè † præſumptio clandeſtioæ, &
tutbatiuæ poſſeſſionis tollitur, *Bald.conſ.*161.*num.*2.
verſ.item non dicitur illa clandeſtina. lib. 3. *Alex. conſ.*
110.*in prin.lib.*2.

Circa prætenſas contrarietates, quæ teſtibus
Communitatis objjciuotor, bene videntur illæ tolli
11 per ioformantes, vltra quod † cauillanda non ſuot
dicta teſtium,ſed potiùs coadiuuanda veniunt,& ad
concotdiam reducenda, *Alex.conſ.*186.*num.*4.*lib.*7.
*Dec.conſ.*270.*num.*7.*par.*3.

Cætera verò in contrarium addocta, vel compa-
tibilia ſunt cum poſſeſſione cedendi ligna, & car-
12 bones conficiendi,vel concernunt dominium, † de
quo diſcutiendum non eſt in hoc ſummarijſſimo
poſſeſſorio, ſed ad petitorium illud venit reijcien-
dum, *Bart. in l.naturaliter.§.nihil commune nu.*3.*ff.de*
*acq.poſſ.Natt.conſ.*419.*num.*5.*lib.*2.*Capic.dec.*121.*nu.*
30.*Menoch.de retin.remed.*3.*num.*675.

Et ita &c.

Decisio XLII.

ROta cenſuit, eſſe dandum mandatum de
manotenendo Rectori loci de Pazzono
in poſſeſſione exigendi plauſtrum fru-
menti, & fabarum, nec non certas men-
ſuras vulgariter dictas, Bazzettas olei,
ab Archipræsbytero Sanctæ Mariæ de Captino pro
ſupplemento eius congruæ, quia † decius poſſeſſione 1
conſtat de tempore motæ litis, *vulgat. §. retinendæ.*
Inſt.de interd.

De hac enim deponont duo teſtes examinati in
Curia, quorum primus deponit de confeſſione ex-
traiudiciali Rocchi Archipræsbyteri defuncti plu-
ries facta dicto Rectori, alius verò dicit, ſe vidiſſe
quietaotias hoiuſmodi ſolotionum præſtationis fa-
ctas per Rectorem ad fauorem Archipræsbyteri, &
vterque teſtis deponit de poblica voce, & fama per
verba, fuit, & eſt, quæ depoſitiones coniunctæ cum
aliis adminiculis ſatis probant in hoc iudicio ſum-
mariiſſimo, † in quo ſufficit ſemiplena probatio, 2
*Menoch.de retin.remed.vlt.num.*34.*Seraph.deciſ.*392.
*& dec.*561.*in princ.Rot.deciſ.*214.*nu.*3.*par.*1.*recent*

Adminiculatur etiam quaſi poſſeſſio ex titulo
præambulo, ſcilicet per ſententiam Ordinarij Bri-
xien. delegati à Congregatione Sacri Concilij, in
qua ſententia Curato adiudicatur dictum plauſtrum
frumenti vna cum aliis, in qoibus petitur manuten-
tio, † ex quo titulo potuit abſque alia animi decla- 3
ratione dictus Rector ſibi mutare cauſam poſſeſſio-
nis, *Achill.dec.*4.*de cauſ.poſſ. & propriet. Creſc.dec.*3.
num. 4.*de reſtit.ſpol.*

Nec poteſt dici, dictum Rectorem amiſiſſe poſ-
ſeſſionem per lapſum decennij, † quia conſtat, ip- 4
ſom moltas diligentias feciſſe, tàm io ſignatura,
qoàm io Rota, vt patet ex decreto Reuerendiſſ. D.
mei Decani, nec oon ex deciſione io hac cauſa co-
ram me facta ſub die 30.Ianuarij 1617.in qua cano-
nizatur bonom ius Rectoris.

Non obſtat denique quod non probetur poſſeſſio
cootra modernom Archipresbyterum, quia † poſſeſ- 5
ſio metienda eſt ex parte poſſidentis, nec variatur
ex mutatiooe perſonarum, contra quas fuit acquiſi-
ta poſſeſſio, *iuxta deciſ. Guid.Pap.*119.*Seraph.deciſ.*
878.*nu.*1.*&* 2.*& coram fel.record.Greg.dec.*275.*nu.*2.
Idque tanto magis, quia Rector agit cootra Archi-
ptesbyterum pro præſtatione annua debita Recto-
tiæ ſuper fructibus, & decimis Archipresbyteratus.

Et ita deciſum vna taotom parte informante,
altera verò citata, & noo comparente &c.

SELEVCIEN.

Veronen. Contributionum

Lunæ 17. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur ex poſſeſſione probata de tempore mota litis.*

2 *Probatio ſemiplena ſufficit in ſummariiſſimo poſſeſſorio.*

3 *Titulo ſuperuenienti præſumitur quis abſque alia declaratione mutaſſe cauſam poſſeſſionis.*

4 *Poſſeſſio non cenſetur amiſſa lapſu decennij, vbi quis fecit diligentias in Signatura, & Rota.*

5 *Poſſeſſio metienda eſt ex parte poſſidentis, nec variatur ex mutatione perſonarum, contra quas fuit acquiſita.*

MANZANEDO

Parmen. Canonicatus, & Beneficij

Veneris 9. Iunij 1623.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alia in ea non exiſtente, eſt manutenibilis.*

2 *Confeſſione aduerſarij in actis probatur poſſeſſio.*

3 *Manutentio non denegatur anteriori poſſeſſori, qui non habuit ſe pro ſpoliato.*

4 *Clauſula, vocatis vocandis, in literis Apoſtolicis poſita facit, vt immiſſio data non citato anteriori poſſeſſori ſit nulla, & ipſum non priuet.*

5 *Citatio ad valuas non ſolet fieri niſi præuia contumacia.*

Dec.

Decisio XLIII.

PRo Camilo informante fuit reſolutum,
nempe illi eſſe dandam manutentionem
in poſſeſſione Canonicatus, & Beneficij,
de quibus agitur, cum de ea conſtet ex
1 inſtrumento appræhenſionis, illius, † quæ, licet
inſtrumentalis, alio tamen non exiſtente in poſſeſ-
ſione, eſt manutenibilis, *l. fundum. vbi Bart. ff. de acq.
poſſ. Rot. deciſ. 171. par. 2. recent. & fuit ſæpiſſimè deci-
ſum*, & quamuis non appareat de mandato procu-
ratoris, qui poſſeſſionem dicti Beneficij cepit nomi-
2 ne Camilli, † de illa viſum fuit ſatis conſtare ex
confeſſione Petri Martini aduerſarij in quadam
comparatione per ipſum facta, in qua aſſeruit, di-
ctum Camillum poſſediſſe, & non habuiſſe ſe pro
3 ſpoliato, † quo caſu denegari non debet manu-
tentio, *Rot. diuer. dec. 802. par. 1. & dec. 19. num. 12.
par. 2. Seraph. dec. 1471.*

Non obſtat poſſeſſio poſtea capta per Petrum
Martinum vigore decreti Vicarij Regien. executo-
4 ris literarum Apoſtolicarum, † quia, cum dictæ li-
teræ habeant clauſulam, vocatis vocandis, nempe
d. Camillo, & aliis, & cum Camillus non fuerit ci-
tatus, dictus executor nulliter proceſſit ad immiſ-
ſionem ad fauorem Petri Martini, & ſic non priua-
nit Camillum ſua anteriori poſſeſſione, *Rot. dec. 102.
par. 1. diuerſ.* & quamuis fuerit citatus procurator
5 Camilli, attamen reperitur citatus ad valuas, † quod
non ſolet fieri, niſi præuia contumacia, *Veſtr. in
prax. cap. 4. lib. 4.* quæ contumacia non apparet in
caſu noſtro; præſertim cum dicatur executa ad
valuas Eccleſiæ Mutinen. & non Parmen.

Et ita, &c.

EODEM

Romana Spolii Domus

Veneris 10. Maij 1624.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum poſſeſſionis in vim mandati Iudicis plene probat etiam ad effectum manutentionis.*

2 *Monitorio partis aduerſæ in ſpolio probatur poſſeſſio.*

3 *Sententia reintegratoria iuſta, & valida priuat ſpoliantem naturali, & ciuili poſſeſſione.*

4 *Citatio non facta de aliquo ex fratribus pro indiuiſo poſſidente reddit ſententiam, & immiſſionem nullam quoad omnes.*

5 *Sententia in ſpolio ex capite nullitatis ſubhaſtationis dicitur iniuſta ob non tranſportationem omnium actorum ſubhaſtationis, & deliberationis.*

6 *Spolij actio non competit poſt lapſum 30. annorum.*

7 *Intellige inter laicos, ſecus quoad Eccleſiam, contra quam requiritur præſcriptio 40. annorum.*

8 *Mandatum de reintegrando dicitur iniuſtum ratione exceſſus, ſi datum ſit ad inſtantiam vnius ad totam rem communem cum alijs.*

Decisio XLIV.

CVM de anno 1587. fuiſſet relaxatum mandatum ab A. C. ad inſtantiam Grippæ creditoris Ottauij Ferri, & illius vigore facta executio ſuper quadam parte domus ad dictum Ottauium ſpectantis, ſuperuenit poſtea de anno 1589. Prudentia altera creditrix Ottauij, & aliorum fratrum de Ferris, & in vim huius

crediti fecit executionem ſuper tota dicta domo, &
illa per viam deliberationis fuit ſubhaſtata Comiti
Santinello, ob quam executionem, vti factam non
citato Grippa poſſeſſore, Floreni vti ſucceſſores di-
cti Grippæ intentarunt iudicium ſpolij contra di-
ctum Comitem Santinellum, & in Rota vigore ſen-
tentiarum trium conformium obtinuerunt manda-
tum de reintegrando, quo executo, deinde Alfon-
ſus Ferrus hæres dicti Ottauij, altero iudicio ſpolij
coram A. C. contra prædictos Florenos intentato,
& introducto, obtinuit pariter mandatum de rein-
tegrando, à quo, cum pro parte dictorum de Flori-
nis fuiſſet intra legitima tempora appellatum, & à
ſignatura commiſſa cauſa in Rota cum facultate ma-
nutenendi quem de iure, fuit coram me dubitatum,
cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, &
Domini dixerunt, dandum eſſe Florenis, quia de il-
lorum anteriori poſſeſſione conſtat non ſolum ex
inſtrumento appræhenſionis in vim mandati Rota-
lis, † quod ſine dubio plene probat etiam ad effectum 1
manutentionis, *iuxta tex in l. prædia. ff. de acq. poſſ.
Menoch. de retin. remed. 3. num. 575. Rot dec. 506. num.
1. par. 1. & dec. 62. num. 1. par. 2. diuerſ.* ſed etiam † ex 2
Monitorio per partem producto, in quo, dum petit
ſe reintegrari ad poſſeſſionem, ſine dubio d. Florenos
poſſeſſores facit, *Menoc. de retin. remed. 3. n. 596. Rot.
dec. 802. n. 2. par. 1. diuerſ. & dec. 501. n. 2. & dec. 661.
n. 2. par. 1. recent. & coram S. me. Greg. XV. dec. 200. n. 1.*

Non obſtat ſententia reintegratoria obtenta per
Alfonſum Ferrum, † ex qua, ſi iuſta, & valida ſit, di- 3
cuntur priuari Floreni ſua naturali, & ciuili poſſeſ-
ſione, *iuxta Mohed. dec. 4. num. 4. de reſtit. ſpol.* quia
fuit reſpectu validitatis reſponſum fuiſſe nullam ex
defectu citationis Barnabæ alterius ex fratribus de
Florenis poſſeſſoris pro indiuiſo vna cum aliis † cu- 4
ius omiſſio operatur nullitatem ſententiæ etiam
quoad omnes alios citatos pro indiuiſo poſſiden-
tes, *Gabr. conſ. 56. n. 18. lib. 1. Rot. deciſ. 471. n. 6. par. 2.
recent & coram Sancta me. Greg. XV. dec. 319. num. 1.*

Quo vero ad illius inſtantiam Dominis viſum
fuit, ſententiam eſſe iniuſtam tum † ex non facta 5
tranſportatione omnium actorum ſubhaſtationis, &
deliberationis, ſine quibus propterea Iudex dicitur
conceſſiſſe dictum mandatum de reintegrando non
viſis actis, ex quibus facilè poterit iuſtificari cre-
ditum Grippæ, & ideò cum hoc non iuſtificetur,
vel debeat iuſtificari per Ferros, non debent inte-
rim Floreni amoueri ab eorum poſſeſſione, tum † 6
quia cum à die factæ executionis eſſent elapſi plus
quam 30. anni, non competebat amplius Ferris
actio ſpolii, ſed illa dicebatur per dictum tempus
præſcripta, *iuxta dec. Seraph. 1360.*

Non obſtat, quod requirebatur ad minus ſpatium
40. annorum ad præſcribendum aduerſus ſpolium,
vt in dec. 97. par. 1. recent. Quia † dicta deciſio lo- 7
quitur, quando agitur contra Eccleſiam, ſecus
vero inter laicos, inter quos ſufficit dictum tem-
pus 30. annorum, *iuxta d. dec. Seraph. quam Rota ſe-
quitur in illa Romana Spolij 2. Iunij 1614. coram R. P.
D. Veroſpio, quæ eſt inter impreſſas poſt tract. Pacif.
de Salu. 68. num. 6.*

Tum etiam quia fuit conceſſum d. mandatum de
reintegrando Alfonſo Ferro agenti ex perſona Ot-
tauii ad totam domum, & tamen Ottauius erat
dominus tantum quintæ partis domus deliberatę; † 8
Vnde reſpectu iſtius exceſſus fuit quoque manda-
tum iniuſtum.

Ex quibus Florenis dandum eſſe mandatum de manutenendo fuit reſolutum &c.

EODEM

Eadem

Mercurij 5. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Sententia nulla, & iniuſta non priuat anteriorem poſſeſſorem.*

2 *Ampl. etiam quod, non conſtet de appellatione, ſed reperiatur appellatio commiſſa ſimpliciter cum facultate manutenendi quem de iure.*

3 *Appellatio non eſt neceſſaria à ſententia nulla, & iniuſta, quia non tranſit in iudicatum.*

4 *Citationes facta per diligentias, & ad valuas non releuant, niſi praceſſerit citatio perſonalis.*

5 *Monitorium praſentari debet ipſi principali, vel eius legitimo procuratori, & vti tali, & quid vbi principalis eſt praſens in Curia.*

6 *Repetitio actorum exiſtentium penes Notarium cauſa habet vim productionis, & tranſportationis, ſed particularium actorum non ſuffragatur quoad omnia acta.*

7 *Iudex procedens non viſis actis, & probationibus nulliter, & iniuſtè procedit.*

8 *Praſcriptio non habet locum ſine poſſeſſione per idem ſpacium.*

9 *Decl. 1. procedere ad effectum acquirendi ex praſcriptione nouum ius, ſecus ad effectum ſe defendendi contra alterius actionem, quia tunc ſufficit curſus temporis ſine poſſeſſione.*

10 *Decl. 2. non procedere in praſcriptione longiſſimi temporis, in qua ſufficit ſola negligentia.*

DECISIO XLV.

DOMINI perſteterunt in deciſis, nempe mandatum de manutenendo eſſe dandum Florenis docentibus de eorum anteriori
1 poſſeſſione, † quia non poteſt dici fuiſſe priuatos per ſententiam reintegratoriam poſtea latam in iudicio ſpolij à R. P. D. Sacchetto ad fauorem Alfonſi Ferri, quia illa fuit nulla, & iniuſta ex rationibus, & fundamentis adductis in deciſione.

Quibus viſum fuit non obſtare, quod hodie dicitur ex aduerſo à ſententia prædicta non fuiſſe ap-
2 pellatum, quia fuit reſponſum, † ſatisfuiſſe, quod per ſignaturam ad illorum inſtantiam fuerit cauſa appellationis ſimpliciter commiſſa cum facultate manutenendi quem de iure, *vt not. Veſtr. in prax. lib. 7.*
3 *c. fin. num.* 5. Vltra quod, † ſtante dicta nullitate, & iniuſtitia, non erat neceſſaria dicta appellatio, cum ſententia nulla, & iniuſta nunquam tranſeat in iudicatum, *Felin. in c. inter cateros. num.* 10. *in fin. de re iudic. & in c. ſuper literis. num.* 15. *de reſcript. Rot. dec.* 311. *num.* 2. *par.* 2. *& deciſ.* 427. *num.* 2. *lib.* 3. *par.* 3. *diuerſ.*

Nec videbatur ſublata nullitas prædictæ ſententiæ cauſata ex omiſſione citationis Fabij Barnabæ per citationem poſtea factam pro parte Alfonſi ad dicendum contra iura producta, & aliam citationem in ſeruatione terminorum ſubſtantialium factam Iulio Cæſari Floreno etiam vti procuratori dicti Fabij, quia huiuſmodi citationes fuerunt factæ per diligentias, & valuas, & ideo non releuant, cum
4 non præceſſerit citatio prima perſonalis † prout præcedere debebat, antequam deueniretur ad citationem per diligentias, *Veſtr. in prax. lib.* 1 *cap.* 5. *n.* 4. *verſ. hanc facultatem. Vant. de nullis. ex defect. citat. n.* 110. *&* 114. *Put. deciſ.* 371. *in fin. lib.* 2. *in nou. Rot. dec.* 12. *de dol. & contum. in antiq. & dec.* 10. *de re iud. in nou.* Deinde non apparet, Monitorium fuiſſe præſentatum dicto Iulio Cæſari vti procuratori Fabij,
† prout erat eidem Fabio, ſeu eius legitimo procura- 5
tori præſentandum, vt iudicium validum redderetur; ad cuius effectum, dicebat amplius vnus ex Dominis, nec etiam ſufficere, Monitorium fuiſſe præſentatum procuratori generali dicti Fabij, præſertim ſi ille tunc erat præſens in Curia, *ex adductis per Laderch. conſ.* 15. *num.* 3. *& ſeqq.*

Quo vero ad aliam nullitatem in deciſione adductam, & cauſatam ex non integra tranſportatione
actorum opponebatur pro parte Alfonſi, † ſufficere 6
repetitionem omnium actorum, quæ erant penes Notarium, in cuius officio cauſa agitabatur; ſed reſpondebatur, prædicta bene procedere, ſi prædicta repetitio fuiſſet generalis omnium actorum, ſecus quando, vt in caſu noſtro dicta repetitio fuit particularis quorundam iurium, vt apparet in ſummario dato per Alfonſum, in quo non leguntur mandata executiua, ſubhaſtatio, adiudicatio, & alia, quæ poterant iuſtificare acquiſitionem dictæ domus fa-
ctam per Florenos, † quibus per Iudicem non viſis, 7
ſequitur dicendum, illum non minus nulliter, quam iniuſte ad dictam ſententiam reintegratoriam proceſſiſſe, *vt fuit dictum in deciſione, & latè probat Cagnol. in leg.* 2. *n.* 68. *cap. de edend. Felin. in cap. Eccleſia Sancta Maria n.* 16. *circa fin. verſ. ad idem. de conſtit.*

Non obſtat, quod actio ſpolij, quam prætendebat habere Alfonſus, & fratres de Ferreis per lapſum plusquam 30. annorum non potuerit præſcribi ex eo, quod Floreni non poſſederent domum, de qua
agitur, ſpatio dd. annorum, † ſine qua poſſeſſione 8
non præſcribitur *iuxta regulam tex. in l. ſine poſſeſſione ff. de vſucap. cum aliis.* Quia fuit reſponſum † tunc 9
eſſe neceſſariam poſſeſſionem ad hunc effectum, quando quis vult acquirere mediante præſcriptione nouum ius, ſecus vero quando quis inducit præſcriptionem ad ſe defendendum contra alterius actionem, quia tunc præſcriptio perficitur abſque alia poſſeſſione ex ſolo curſu temporis, cum aliàs nunquam præſcriberetur contra actionem, *Crauett. conſ.* 111. *num.* 20. *Surd. conſ.* 73. *num.* 48. *vbi etiam alios alle-
gat.* Deinde † regula ſupradicta non procedit in 10
perſcriptione longiſſimi temporis, quia illa inducitur ex ſola negligentia petentis abſque alio facto, & miniſterio præſcribentis, *vt tradit idem Surd. d. conſ.* 73. *num.* 49. *& probat etiam Crauett. in d. conſ.* 11. *num.* 20. *verſ. rurſus.*

Ex quibus ita, &c.

REMBOLDO

ROMANA SITVS, SEV CASALENI

Lunæ 25. Aprilis 1619.

SVMMARIA.

1 *Manutenendus eſt, qui probat poſſeſſionem.*

2 *Praſertim ſi in ea fuerit immiſſus Iudicis auctoritate.*

3 *Locatio cum penſionum perceptione probat poſſeſſionem.*

4 *Immiſſio data citatis poſſeſſoribus non dicitur nulla ob citationem non factam de aliquo, qui non poſſidebat, ſed ladi poterat.*

5 *Actus clandeſtini, & turbatiui, ſeu iure familiaritatis,*

tis, aut precario in re ab alio poſſeſſa non inſtruunt ad poſſeſſionem.

6 *Rem eandem duo inſolidum poſſidere non poſſunt.*

7 *Actus dubij, & æquiuoci pro poſſeſſione non ſufficiunt.*

8 *Actus poſſeſſorij facti in re ab alio poſſeſſa ſine illius ſcientia, & patientia ad acquirendam poſſeſſionem non ſuffragantur.*

Deciſio XLVI.

Vir reſolutum, Iuliano dandum eſſe mandatum de manotenendo in poſſeſſione ſitus, ſeu Caſaleni, de quo agitur, quia de illius poſſeſſione conſtat ex teſtibus datis
1 *ſummario nu.6.* † in qua propterea venit manutenendus, *§.retinendæ. Inſt. de interd. Menoch. de retin. remed.*
2 *3.n.556.* cum † præſertim fuerit in eamdem poſſeſſionem Iudicis auctoritate immiſſus, *l.iuſte poſſidet. ff. de acq. poſſ. Abb. in c. cum nobis. num. 5. verſ. ego vero dico. de præſcript. Menoch. de retin. remed. 3. num. 575.*

Non obſtat, quod dicitur, dictam immiſſionem fuiſſe nullam, cum ſit facta non citata Confraternitate, quia placuit Dominis reſponſio, quod, cum tunc temporis poſſideretur dictum Caſalenum à Rectore dictæ Eccleſiæ, & pro eo naturaliter à Dominis de Lenis, prout patet ex conceſſione alias facta per dictum Rectorem dictis Dominis de Lenis, & ſubſecutis canonum ſolutionibus, ac etiam ex locatione per dictos de Lenis facta cuidam Antonio cum pen-
3 ſionum perceptione, † per quam ſufficienter probatur poſſeſſio, *Bart. Aret. & alij in l. qui vniuerſas §. quod per colonum. ff de acq. poſſ. Soc. conſ. 106. num. 2. & ſeqq. lib. 3. Gabr. in tit. de locat. concl. 4. num. 1. & 3.*
4 ſufficit, vt dicta immiſſio ſit iuſta, † atque Iuliano ad dictum effectum ſuffragatur, quod dictus Rector, & DD. de Lenis tunc temporis poſſeſſores, & contra quos principaliter iudicium dirigebatur, fuerint citati, licet non fuerit citata Confraternitas, penes quam nulla prorſus poſſeſſio exiſtebat, etiam quod illa in conſequentiam fuiſſet per dictam immiſſionem læſa, *gloſ. in l. de vnoquoque ff. de re iudic. Ang. l. filiusfamil. §. Diuus Seuerus. il. ſecundo in fin. ff. de leg. 1. Alex. conſ. 86. num. 3. lib. 2.*

Non obſtant actus quidam poſſeſſorij per Confraternitatem facti, quia cum eodem tempore in poſſeſſione dicti Caſaleni exiſteret Antonius, qui illud, vt dictum eſt, à Dominis de Lenis conduxerat,
5 atque penſionem ſoluebat, † actus per dictam Confraternitatem geſti vel fuerunt clandeſtini, & turbatiui, vel fuerunt de eiuſdem Antonij conſenſu geſti iure quodam familiaritatis, ſiue precario non
6 animo acquirendi poſſeſſionem, † cum duo inſolidum eandem rem poſſidere non poſſint, *l. 3. §. ex contrario ff. de acq. poſſ. l. ſi vt certo. §. ſi duobus vehiculum ff. commod. l. ſi duo inſolidum. ff. de prec. Corn. conſ. 35. num. 15. lib. 2.*

7 Et in omnem euentum † dicti actus redduntur dubij, & æquiuoci ex eo, quod ſimiles quoque ab eadem Confraternitate facti fuerunt in aliis parietatibus domorum vicinorum.

Et non poſſunt dictæ Confraternitati ſuffragari,
8 † quia non conſtat, quod facti fuerint cum ſcientia, & patientia Rectoris, & Dominorum de Lenis, prout ad effectum, vt poſſit dici fuiſſe quæſitum dictæ Confraternitati poſſeſſionem contra eos, qui antea poſſidebant, requiritur, *Abb. in c. cum Eccleſia Sutrina nu. 25. & ibidem Rip. nu. 64. de cauſ. poſſ. & propr. Pariſ. conſ. 112. num. 46. lib. 1. Card. Seraph. dec. 1463. num. 5.*

Eoque minus quod per conceſſionem a Clem. VIII. dictæ Confraternitati factam apparet fuiſſe conceſſam Eccleſiam cum domibus, nec in illa dictum Situm, ſeu Caſalenum fuiſſe compræhenditur.

Quod etiam ex eo probatur, quod conſtat fuiſſe de tempore dictæ coceſſionis dictum Situm in emphyteuſim datum dictis Dominis de Lenis, & quia in diuiſione vigore dicti Breuis facta canon, qui ex d. Situ percipiebatur, aſſignatus fuit Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Monterone, quod, & alias ipſa quoque Confraternitas faſſa fuit in commiſſione S. D. N. porrecta ſummario num. 10. vigore cuius obtinuit committi cauſam ſuper retractu dicti Caſaleni ad effectum ampliandi Eccleſiam. Ex quibus vel in totum corruit probatio dictæ Confraternitatis, vel ſaltem apparet in concurſu harum probationum magis attendendam eſſe probationem factam per Iulianum.

Ex quibus &c.

VBALDO SENIORE

Parmen. Penſionis

Lunæ 17. Februarij 1625.

SVMMARIA.

1 *Quietantia quando probet ſolutionem, & veram numerationem.*

2 *Mandatum præſumitur ex ſolutione notabilis quantitatis.*

3 *Præſertim concurrentibus adminiculis.*

4 *Mandatum habens cum libera, poteſt omnia, quæ poteſt principalis.*

5 *Et poteſt declarare animum ipſius principalis.*

6 *Animus potiſſimè ſpectatur ad conſtituendum aliquem in poſſeſſione.*

7 *Quaſi poſſeſſio exigendi contra conſentientem penſioni ſuffragatur etiam contra titulares illius ſucceſſores.*

8 *Compenſatio vim habet ſolutionis ad effectum liberationis, ſecus ad effectum conſtituendi in quaſi poſſeſſione exigendi.*

9 *Tranſportationis actorum defectus impedit mandatum de manutenendo, & proceſſum ad vlteriora, præſertim in Eccleſiaſticis.*

10 *Tranſportatio non integra probatur ex confeſſione partis in commiſſione narrando acta, quæ non apparent tranſportata.*

11 *Tranſportatio actorum facienda eſt, etiam ſi in commiſſione adſit clauſula, quam, & quas, quæ dat facultatem procedendi tanquam in prima.*

Deciſio XLVII.

Domini dixerunt conſtari de quaſi poſſeſſione Dominici Mariæ exigendi penſionem ſcutorum centum aureorum ex quietantia facta à dicto Dominico de ſcutis 33. pro rata primi termini, & de ſcutis 50. pro alio termino huius Gaud. procuratori titularis ſoluenti, & numeranti nomine, & vice d. titularis, & de pecuniis ad hunc effectum habitis, & receptis per dictum Gaudentium a titulari, quam quietantiam fecit, quia habuit realiter, vt ſupra, in numerata pecunia hic in præſentia &c. † quæ verba ſignificant actualem nu- 1
merationem, cum verbum, in præſentia, ſit ceteratum, & extendatur, in præſentia mei notarij, & teſtium, & ſic non verſemur in confeſſione ſimplici de recepto, ſed mediante vera numeratione, *Bart. in l. ſingularis num. 22. vbi Alex. conſ. 179. num. 6. lib. 2. & fuit dictũ in vna Romana Dotis 9. Decembris 1613. & in Ferdonen. Penſionis 17. Iunij 1616. coram me.*

Nec obſtrre viſum fuit, quod dicta ſolutio fuerit
facta à procuratore non habente ſpeciale mandatum
ad ſoluendum penſionem, quia, vltra generalem
2 præſumptionem, quod † nemo præſumitur ſoluere de
proprio præſertim in notabili quantitate, *vt hic Rot.*
dec.2.de cauſ.poſſ.& propr.in antiq.& dec.241.num.5.
par.1.recent.& nouiſſimè in Alexien. Penſionis coram
3 *Reuerendiſſ. D.meo Decano,* † præſertim concurrenti-
bus adminiculis reſeruationis penſionis, & reiteratæ
ſolutionis, *vt in ſummario num.3. prout fuit ſæpe conſi-*
deratum in Rota, præſertim in Spoletana Penſionis 21.
Iunij 1619. coram me, & aliàs ſæpiſſime; videbatur
ceſſare difficultas, quia dictus Gaudentius habebat
4 mandatum cum libera, *vt in ſummario nu.4.* † & ideo
poterat omnia, quæ poterat dominus, *l. procurator*
5 *cum libera ff. de procur.* & † in ſpecie declarare ani-
mum ſui principalis, *Seraph.dec.238.num.5. & ſeqq.*
6 quia † animus potiſſimè ſpectatur ad effectum con-
ſtituendi aliquem in poſſeſſione, *vt fuit dictum in al-*
legata Spoletana Penſionis prima Iulij 1620.coram me,
7 † data enim quaſi poſſeſſione exigendi aduerſus eum,
qui penſioni conſenſit, non eſt dubium, eam, cenſeri
acquiſitam contra titulares ſucceſſores, *iuxta dec.*
Guid. Pap. 629. quam Rota ſequitur. Et nihilominus
accedunt etiam ſolutiones factæ ſucceſſiuis tempo-
ribus citra Canonicatu vacante ab Æconomo de
mandato Vicarij Parmen. & canonizantis d. quaſi
poſſeſſionem exigendi, vt in ſummario num. 5.

Altera ſolutio probatur ab Hieronymo Succia an-
teceſſore Bruſſi hodierni Canonici, vt probatur ex
illis verbis, dant. & ſoluen. vt in ſummario num.8.
& infra, qui habuit in præſentia &c. in ſolutionibus
autem, quæ allegantur factæ à Malaſpina anteceſſore
dicti Bruſſi per viam compenſationis, de quibus in
ſummario num.6.& 7.Domini non fecerũt magnam
8 vim, quia, licet † compenſatio habeat vim ſolutionis
ad effectum liberationis, non tamen ad effectum
conſtituendi in quaſi poſſeſſione exigendi, *vt in*
puncto Seraph. dec. 302. per tot. Crat.diſc. for. c.728.
num.9. & 10.

Ex quibus Dominis videbatur conſtare de quaſi
9 poſſeſſione exigendi penſionem, ſed † quoad effectum
dandi mandatum de manutenendo penſionario du-
bitabant ob defectum ex aduerſo allegatum non in-
tegræ tranſportationis actorum, cuius defectus im-
pedit progreſſum ad vlteriora, præſertim in cauſa Ec-
cleſiaſtica, qualis eſt iſta, *iuxta decretum Sacri Conci-*
10 *lij Tridentini ſeſſ.24. cap. 2. de reformat.* & † de iſta
non integra tranſportatione videbatur conſtare ex
confeſſione partis in commiſſione, in qua narrauit
fuiſſe latum in partibus decretum diffinitiuum cum
abſolutione Nicolai à petitis, à quo ipſe penſiona-
rius appellauit, & tamen d. abſolutio non apparet
in actis.

Nec videtur ſatisfacere reſponſio data, quod illud
decretum fuerit de procedendo ad vlteriora non
obſtante manutentione petita per penſionarium
cum ſuſpenſione petitorij, à quo decreto fuit appel-
latum, & hoc eſt in proceſſu, quia iſtud decretum
non continet abſolutionem à petitis, & ſic non vi-
detur poſſe verificari in decreto, cuius fit mentio in
commiſſione.

Nec facit, quod ſtante clauſula, *Quam, & quas,*
11 eius vigore poſſit procedi tamquam in prima, † quia
non propterea ceſſat neceſſitas tranſportandi acta
prioris inſtantiæ, *vt in puncto fuit deciſum in deciſ.77.*
& 114.poſt ſecundum vol.conſ.Farin.

Et ita fuit deciſum coram Reuerend.Seleucien.&
poſtea ordinatum, vt ego ſubrogatus in eius locum
extenderem deciſionem iuxta vota Dominorum
prout feci.

MANZANEDO

IMOLENSIS PRÆCEPTORIÆ

Lunæ 14. Maij 1607.

SVMMARIA.

1 *Minor 14. annorum an poſſit abſque Iudicis aucto-*
ritate conſtituere procuratorem ad capiendum
poſſeſſionem, & num.3.& ſeqq.
2 *Minor 14. annorum poteſt poſſeſſionem acquirere*
per ſe ipſum.
4 *Minor vbicumque habet legitimam perſonam ſtan-*
di in iudicio, poteſt etiam procuratorem conſti-
tuere.
5 *Qui aliquid poteſt per ſe poteſt illud etiam per*
alium gerere.
6 *Minor in ſibi vtilibus non eget alterius auctoritate.*
7 *Minori ætas in damnoſis ſubuenire, non in rebus*
proſpere geſtis obeſſe conuenit, & num.8.
8 *Adultus tutore, & curatore carens poteſt in extra-*
iudicialibus omnia facere, quæ poteſt maior, licet
ſecus in iudicialibus.
9 Cap.fin. de conceſs. præb. *declaratio.*
10 *Sequeſtri petitio facta à procuratore non operatur*
amiſſionem poſſeſſionis ciuilis, quæ ab animo prin-
cipalis pendet.
11 *Sequeſtri fructuum petitione non amittitur poſſeſſio*
rei.
12 *Sequeſtri petitione cum proteſtatione, ſine præiudicio*
poſſeſſionis, non amittitur poſſeſſio.

DECISIO XLVIII.

STandum eſſe in deciſis 30. Martij huius
præſentis anni, & ſic D. Equitem Theſau-
rum manutenendum, Domini dixerunt ex
adductis in prima deciſione; quibus non
obſtat D. Theſaurum † tamquam minorem 14.anno- 1
rum nulliter conſtituiſſe procuratorem ad capien-
dam poſſeſſionem ſine Iudicis auctoritate, *ad tex. in*
l.neque tutores. C.de procur. quia reſpondetur, quod,
cum † minor 14. annorum per ſe poſſet huiuſmodi 2
poſſeſſionem acquirere, *per tex.in l.1. §. adipiſcimur.*
& ibi not.ff.de acq.poſſ.Natt.conſ.448.num.6. ita † po- 3
tuit etiam procuratorem pro ſe ad eandem capien-
dam conſtituere, quam conſequentiam facit *Put. in*
dec.161 num.2.lib.2. & faciunt pro iſta parte tradita à
Bart. in l. diuus. §.curatorem. ff.qui pet. tut. & cur. &
Franc. in cap.fin. in vlt.not.de feud. lib.6. quod † vbi- 4
cumque minor habet legitimam perſonam ſtandi in
iudicio per ſe, poteſt etiam procuratorem conſtitue-
re pro ſe, & intrat regula, quod, † qui poteſt per ſe, 5
poteſt per alium gerere; præcipuè cum ſimus in ac-
quiſitione poſſeſſionis Præceptoriæ, quæ dicitur be-
neuola, & proficua minori actio, † in quibus ipſe 6
non eget alterius auctoritate, *Inſt.de tutel.in princ.&*
Inſt. de auctor. tut. circa princ. l. 1. C. de auctor. præſt.
Mandoſ.in tract. de ætat.min. q.30. Pariſ. de reſignat.
lib.4.q.9.num.53. † minoribus enim ætas in damnoſis 7
ſubuenire, non in rebus proſpere geſtis obeſſe con-
uenit, *l.non eo minus.C.de procur.*

Quibus non obſtat *tex.in cap.fin.de iudic.in 6.nec* 8
tex.in d. l. neque tutores. C. de procur. † cum loquan-
tur de iudicibus, ſecus, autem fit de extraiudicia-
libus, circa quæ adultus carens tutore, & curatore
poteſt omnia facere, ſicut maior, *Iaſ.in l.neq. tutores*
num.3. verſ. ex hoc ſequitur. & in iudicialibus etiam
proce

procedunt adducta *per Caſſad. ſuper regul. deciſ. 40. num. 9.* & cætera, quæ in contrarium adducuntur maiori ex parte loquuntur, quando minor abdicaret à ſe beneficium, aut gereret aliquem actum vel ſibi, vel Eccleſiæ damnoſum, tunc enim requireretur Superioris auctoritas. Nec obſtant adducta & coniuncta perſona non valenti capere poſſeſſionem beneficij quia non ſumus in iſtis terminis, ſed in vero procuratore.

9 Minus obſtat *tex. in c. fin. de conceſſ. preb.* † qui loquitur in mandato de capiendo poſſeſſionem, & ſic eſt diuerſum, cum habeat non ſolum tacitam, ſed expreſſam conditionem, quatenus ſibi conferatur, & cum ſit generale ad quaſcunque alias Præceptorias, non poteſt ita conſiderari votum captandæ mortis poſſeſſionis Præceptoriæ, de qua fit mentio particularis, cum potuiſſet euenire prius caſus, quod vacaret aliqua Præceptoria.

Nec etiam obſtat oppoſitio petitionis ſequeſtri per quam D. Equitem Theſaurum ciuilem poſſeſſio-
10 nem amiſiſſe dicitur, quia † talis petitio non obſtat, cum fuerit facta à procuratore, qui non potuit ſuo principali præiudicare, nec facit ipſum deſinere poſſidere, cum hoc ab animo ſui principalis pendeat, *l. 3. §. in amittenda ff. de acq. poſſ.* Vlterius quia fuit petitum ſequeſtrari fructus, non verò ipſo Præcepto-
11 ria, † quo caſu illius poſſeſſio non admittitur, *vt fuit dictum coram R. P. D. meo Ludouiſio in illa Burgen. Canonicatus 30. Martius huius anni.* Tum etiam quia talis petitio fuit facta cum proteſtatione præſeruatiua, quod non præiudicaret ſibi in poſſeſſione, nec ali-
12 quo modo, † quo caſu poſſeſſio conſeruatur, *iuxta doctrinam Card. in clem. vnic. num. 32. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. quam pluries Rota fuit ſequuta, præcipue in vna Celſonen. Præceptoriæ 24. Nouembris, 1606. corã R. P. D. meo Iuſto, & in alia Pampilonen. Vicariæ de Nuarte 24. Maij 1607. coram R. P. D. meo Marcomontio &c.*

R. P. D. DVRANO

Romana Quartæ

Lunæ 27. Aprilis 1626.

SVMMARIA.

1 *Mulier pauper, quæ ſine dote nupſit, præmoriente viro lucratur quartam.*
2 *Poſſeſſio habens horam præſumitur anterior altera eadem die capta.*
3 *Poſſeſſio anterior manutenenda eſt.*
4 *Poſſeſſio dicitur anterior etiam reſpectu horæ probatæ per teſtes.*
5 *Probationes leuiores ſufficiunt in manutentione.*
6 *Poſſeſſio vnius dicitur prius capta, etiam quod alter in ipſius actu fuerit præſens, & non contradixerit.*

Deciſio XLIX.

1 Veneranda Auguſta, quæ, † cum eſſet pauper, nupſit ſine dote Iacobo Ianotto, prætendens illo defuncto ſuccedere in quarta eiuſdem bonorum parte, *iuxta diſpoſitionem tex. in auth. præterea, C. vnd. vir, & vxor.* obtinuit ab A. C. immitti in poſſeſſionem d. quartæ partis, quam adepta fuit die 30. Auguſti anni præteriti. Sed quia Curius de Annibalis hæres teſtamentarius d. Ianotti etiam eadem die vigore alterius mandati eorundem bonorum poſſeſſionem accepit, cauſa in Rota commiſſa.

Dubitaui, quis eorum deberet manuteneri, & Domini quoad quartam partem domus magnæ, & mobilium ea exiſtentium Venerandæ, in reliquis verò bonis Curio manutentionem eſſe dandam cenſuerunt.

Nam, quod manutentio ſit danda Curio in aliis bonis præter quartam partem domus magnæ, & mobilium in ea repertorum, res viſa fuit clara, quia licet eadem die acceperit poſſeſſionem, tamen, quia † poſſeſſio Curij habet horam certam, præſumitur 2
anterior poſſeſſione. Venerandæ, quæ horam non habet, *Bald. in l. Imperator. la prima in prima lect. nu. 24. verſ. & nota ff. de ſtat. hom. Modern. de prob. concl. 1171. Mohed. dec. 12. num. 2. de reſtit. ſpol. Caſſad. dec. 20. de præb. Rot. in Romana Hæreditatis 31. May 1623. coram bo. me. Vbaldo.* & conſequenter † vti an- 3
terior eſt manutenibilis, *Rot. in recent. deciſ. 322. n. 2. & dec. 600. num. 1. par. 1.*

Exaduerſo autem ob eandem rationem eſt manutenenda Veneranda in poſſeſſione quartæ partis domus, & mobilium in ea repertorum, quia, quamuis in inſtrumento adeptæ poſſeſſionis non adſit hora, & ideo videretur, quod etiam in iſtis bonis eſſet præferenda poſſeſſio Curij, quæ horam habet, ceſſat tamen in caſu iſto præſumptio anterioritatis, quæ ex adnotatione horæ præſumitur ex probationibus pro parte Venerandæ factis, ex quibus apparet, quod ipſa cepit poſſeſſionem quartæ partis domus, & mobilium in ea repertorum hora 18. vel 19. & ſic circiter per duas horas ante horam adnotatam in inſtrumento adeptæ poſſeſſionis Curij.

Non obſtant exceptiones datæ contra teſtes, quia vltra quod videbantur Dominis non releuare, quæ dabantur contra Notarium, & Executorem, ex quo vltra illos adeſt depoſitio alterius teſtis, † cum ver- 4
ſemur in manutentione ſufficiunt leuiores probationes, *Alex. conſ. 103. num. 3. lib. 2. Couar. pract. q. c. 17. numer. 4. Menoch. de retin. poſſ. remed. vlt. num. 34. Sraph. dec 624. num. 5. & dec. 1417. num. 1.*

Demum non obſtant, quod ex inſtrumento captæ poſſeſſionis per Venerandam conſtet, quod in actu adeptionis aderat Curius, † quia ex quo non con- 6
tradixit eo magis comprobatur, quod tunc per ipſum non erat capta poſſeſſio.

Et ita &c.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

Burgensis Fructuum

Lunæ 28. Maij 1590.

SVMMARIA.

1 *Compulſorialium in executione quid ſeruandum.*
2 *Rota Auditor an, & quando poſſit loco alterius Coauditoris decreta interponere, & ſententias ſubſcribere.*

Deciſio L.

Dominis non placuerunt nullitates deductæ per informantem pro capitulo, nam quantum attinet ad proceſſum, is eſt in forma probanti, quia fuit extractus vigore compulſorialium Rotæ, † & parte citata, ac ſeruatis omnibus aliis ſolemnitatibus, de quibus *in cap. fin. de fid. inſtr. & in auth. ſi quis in aliquo, C. de edend. cum vtrobiq. not. per Doct.* 1

Nec refert, quod literæ compulſoriales fuerint decretatæ per R. P. D. meũ Oranum, † nam ad euitandas 2
expenſas

expenſas ſubſtinetur compulſatio facta ab alio Auditore præſertim parte non opponente, quia, *vt inquit. Put. dec. 340. lib. 3.* omnes Auditores faciunt vnum tribunal, & vnus dicitur eſſe ſubrogatus alterius, adde quod vnus poteſt etiam ſubſcribere ſententiam aliorum abſque alia citatione, *Pereg. dec. 156. lib. 1. Put. dec. 248. lib. 1.*

R.P.D. PIROVANO

ALBANENSIS DIVISIONIS

Lunæ 23. Martij 1620.

SVMMARIA.

1 *Locandi actibus, præſertim multiplicatis, quæritur poſſeſſio.*

2 *Lim. non procedere contra tertium.*

3 *Sublim niſi concurrant adminicula.*

4 *Affictuum perceptio ſignum euidens eſt poſſeſſionis.*

5 *Productione inſtrumentorum oritur confeſſio contentorum in eis.*

6 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis.*

7 *Locandi actus ſimultaneus an inferat ad poſſeſſorium retinendæ.*

8 *Manutentio datur ad ſtatum etiam pro minimo intereſſe.*

9 *Incommodum qui ſentit, debet ſentire commodum.*

DECISIO LI.

DIctum fuit ex locationibus, quæ fiunt pro ſcutis 3500. annuis dandum eſſe mandatum de manutenendo D. Duci Cæſarino pro ſcut. mille, & ſi penſio augeatur, vel minuatur pro rata, in reliquis videatur de bono iure.

Conſtat enim ex tribus inſtrumentis locationum quæ data fuerunt, D. Ducem ſimul locaſſe Caſtrum Ardeæ, & Caſalia nuncupata, *il Quarto de confin.* pretio ſcutorum 3500. cum expreſſione ſcutorum mille pro Caſtro Ardeæ, & ſcutorum 2500 pro dicto *Quarto de confin.* quæ ſunt diuidenda in nouem partes, quarum ſex cum dimidia ad D. Ducem, aliæ duæ cum dimidia ad Dominos Caffarellos pertine-
1 re debent, † ex quibus actibus talliter locandi, & quidem multiplicatis, per quem ſolet quæri poſſeſſio, *Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina. n. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Caputaq. dec. 332. par. 1. Seraph. dec. 1417.*

2 Et quamuis † ex ſola locatione regulariter non probetur poſſeſſio contra tertium, *l. inter dilectos. de fid. inſtrum. cum alijs allegatis per ſcribentes in l. cum*
3 *Bertoldus. de re indic.* † tamen concurrentibus adminiculis concludenter probari reſponderunt *Soc. conſ. 187. num. 16. lib. 1. Grat. conſ. 50. nu. 49. lib. 1. & plene probauit Gabr. de locat. concl. 4. num. 16. Caſ. de Graſſ. dec. 10. de cauſ. poſſ. & propr.*

Adminicula autem plura ponderantur, nempe
4 affictuum perceptio, † quod eſt inter cætera ſignum euidens poſſeſſionis *Caſ. de Graſſ. dict. deciſ. 10. de cauſſ. poſſ. & propr. & Affl. dec. 325. num. 1.* & de quibus teſtes dati deponunt, ſecundo ratificatio DD. Caffarellis ſecuta per receptionem penſionum, & earundem locationum inſtrumentorum productio-
5 nem, † ex qua oritur confeſſio contentorum in eis, *Caputaq. dec. 188. num. 4. Rot. in recent. dec. 555. num. 9.*
6 *par. 1.* † per quam optime iuſtificatur poſſeſſio, *late Tiraq. de iur. conſt. par. 2. ampl. 2. num. 1. Seraph. dec. 2. dec. 2. 417. num. 1. & in recent. dec. 573. num. 2. par. 1.*

Non obſtat, quod huiuſmodi locatio fuerit diſiunctiue & ſeparatim de Caſali, & de Caſtro Ardeæ cum diſtinctis penſionibus facta, nihilque D. Caffarelli in dicto Caſtro, nec eius reditu prætendant, † ita vt 7
ex actu ſimultaneo affictandi nihil inferri poſſit, quod pertineat ad huiuſmodi poſſeſſorium retinendæ, *l. cum eiuſdem. & l. ſi plura. ff. de ædil. edict. Rot. diuerſ. dec. 209. num. 7. par. 1.*

Quia negari non poteſt, quin locare rem alienam, ſcilicet conſortum, & ſimultaneè cum proprio Caſtro imprimat quemdam ſtatum taliter locandi, quamuis cum ſeparato pretio, † vnde propter inter- 8
eſſe etiam minimum datur manutentio ad ſtatum, *gl. in c. nullus 2. q. 2. c. fin. de reſtit. ſpol. Ant. de Butr. in c. querelam. num. 37. Abb. num. 12. & 13. de elect. Affl. dec. 395. num. 5.* & ſi ſtatus penſionis alteratur, † ſicuti 9
in diminutione D. Dux incommodum pro rata ſentire debet, ita & in augmento commodum ad eandem ratam percipere debet, per regulam, qui ſentit onus. *de reg. iur. in 6. l. ſecundum naturam. eod. tit. Honded. conſ. 61. num. 2. vol. 1.*

Et ita concluſum &c.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

MONTISFALISCI FIDEICOMMISSI.

Lunæ 12. Maij 1603.

SVMMARIA.

1 *Fideicommittentis poſſeſſione probata, dicitur probatum, rem poſſeſſam fuiſſe in bonis fideicommittentis.*

2 *Teſtis indefinite deponens de poſſeſſione declaratur ex articulis.*

3 *Contrarietates teſtis, quæ non reſpiciunt ſubſtantiam negocij, non attenduntur.*

4 *Teſtes in alia cauſa examinati præbent adminiculum.*

DECISIO LII.

VIſum fuit Dominis, probari tenutam Florentini fuiſſe in bonis quondam Nicolai fideicommittentis ex teſtibus examinatis in cauſa, † qui probant poſſeſſionem Ni- 1
colai, *Innoc. in cap. cum olim. il. 2. num. 4. in fin. de priuil. Bald. in l. data opera. num. 34. verſ. item nota, quod teſtes. C. de his, qui accuſ. non poſſ. Doct. in l. ſtipulatio iſta. §. hac quoque vbi Bart. num. 1. & ſeqq. ff. de verb. oblig. Alex. conſ. 51. num. 6. lib. 1.*

Et quatenus primus teſtis indefinite loquatur de poſſeſſione tantum, † eius tamen dictum declara- 2
tur ex articulis, *Bart. in l. labeo, nuner. 8. ff de ſupell. legat.* & ſufficit, quod in eis fuit articulata tota tenuta, *Claud. de ſeiſell. in l. Celſus. num. 57. in fin. ff. de vſucap. Felin. in c. auditis ſub. num. 24. verſ. quod autem de præſcript.*

Contrarietates, quæ huic teſti objecerunt, non placuerunt Dominis, † cum non reſpiciant ſubſtan- 3
tiam negocij principalis, *Bart. in l. eos. num. 5. ff. de falſ. Alex. conſ. 5. num. 10. lib. 1.* maximè quod eius depoſitio coadiuuatur ex aliis teſtibus, quamuis in diuerſa cauſa examinatis, qui dicant, Nicolaum poſſediſſe tenutam Florentini, † & huic cauſæ magnum 4
præbent adminiculum, *Felin. in c. cauſam, quæ, il primo num. 19. de teſtib. Dec. in l. 2. num. 45. C. de edend.*

VBALDO SENIORE

MACERATEN. LEGITIMÆ

Mercurij 10. Maij 1617.

SVMMARIA.

1 *Apocha non recognita nullam meretur fidem.*
2 *Scriptura antiqua, & adminiculata probat etiam non recognita.*
3 *Decl. procedere in inſtrumentis habentibus faciem publicorum inſtrumentorum, ſecus in ſcripturis priuatis.*

DECISIO LIII.

DEciſio in hac cauſa facta 12. Iunij 1615. impugnabatur per hæredes Franciſci Vici tantum in ea parte, in qua fuit dictum, quoad dotem Camillæ conſtare de ſolutione reſidui ſcutum 230. facta per Franciſcum, vt habetur in publico inſtrumento quietantiæ inter partes celebrato de anno 1541. ſed coadiuuandas eſſe probationes, quæ coadiuuatæ prætenduntur per hæredes: iterum propoſui dubium ſuper eiſdem, ſed Rota permanſit in deciſis ex rationibus in deciſione deductis.

Quibus non obſtat præcipuum fundamentum exaduerſo factum in apocha continente plures quietantias diuerſarum ſummarum, quas Hieronymus Ferrettus maritus Camillæ fatetur recepiſſe à Franciſco ad computum d. dotis. Quia, vt dicebatur
1 in deciſione, non eſt recognita † ideo nullam meretur fidem *l. publica. in fin. ff. depoſ. Bart. in l. admonendi. n. 26. ff. de iureiur. vbi etiam communiter Doct. cum aliis per Surd. conſ. 368. num. 19. lib. 3.*
2 Nec obſtare viſum fuit, † quod ſtante antiquitate, & adminiculis probet etiam non recognita, *ad dec. Put. 131. lib. 1. Verall. deciſ. 5. par. 3. cum alleg. in deciſione.* Quia aduertendum putabant Domini,
3 † quod iſta bene procedunt in inſtrumentis habentibus faciem publicorum inſtrumentorum, vt puta cum clauſula, *Actum, &c.* cum teſtibus, & aliis ſubſtantialibus ad publicum inſtrumentum, *prout in his terminis loquuntur Affl. dec. 245. num. 3. & dec. 251. nu. 6. Couarr. pract. q. c. 21. nu. verſ. ſecundus caſus. Rot. dec. 54. par. 1. diuer. Seraph. dec. 528. num. 1.* non autem in ſcripturis priuatis, quæ non habent pro ſe aliquam præſumptionem, immo facilè redduntur ſuſpectæ propter antedatas *l. ſcripturas. C. qui pot. in pign. hab. Tiraq. de retract. conuent. §. 1. gl. 7. num. 48.*

VBALDO SENIORE

VERCELLENSIS CAPELLANIÆ

Lunæ 14. Martij 1622.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis ipſam poſſeſſionem probat.*
2 *Intellige altero in poſſeſſione non exiſtente, & num. 6.*
3 *Mandatum ſpeciale requiritur ad capiendam poſſeſſionem.*
4 *Poſſeſſio in dubio præſumitur vacua, niſi per partem doceatur de contrario.*
5 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non manutenibilis.*
7 *Iudex poteſt priuare, ac priuat primum poſſeſſorem dando poſſeſſionem alteri.*
8 *Lim. ſi tamen rite, & recte procedat.*
9 *Iudex executor in literis cum clauſula,* Amoto, *dicitur mixtus, & tenetur aſſumere partes Iudicis, & poſſeſſorem citare, alias nulliter, & iniuſtè procedit.*
10 *Ampl. præſertim ſi literæ ſint in forma dignum, & ſit etiam poſſeſſor prouiſus apoſtolicus.*
11 *Executiuè procedi non poteſt contra habentem parem titulum.*
12 *Iudicis aſſertioni non ſtatur in his, quæ tendunt ad validitatem ſuæ ſententiæ.*
13 *Immiſſio ſecuta intra decem dies ad appellandum in vim ſententiæ Iudicis executoris mixti dicitur attentata, & nulla.*
14 *Appellatio datur à ſententia mixti executoris.*
15 *Notario enunciati non creditur.*

DECISIO LIV.

FVit reſponſum pro informante, videlicet D. Caſtellano dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia † de eius poſ- 1
ſeſſione capta 28. Iunij præteriti conſtat
ea publico inſtrumento, quod illam probat, *Rot. dec. 56. nu. 1. par. 2. recent.* & quamuis inſtrumentalis ſuf-
fragetur alio non † exiſtente in poſſeſſione, *l. prædia.* 2
vbi Bart. ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 202. nu. 3. par. 1. diuerſ. dec. 72. nu. 1. par. 1. recen. & alias ſæpiſſime. quia poſſeſſio fuit capta à procuratore ſpecialiter conſtituto,
† prout requiritur, *gl. in cap. ſi tibi abſenti. vbi Gemin.* 3
nu. 14. in fin. de præb. in 6. Abb. & alij in cap. accedens. extra eod. tit. Aym. conſ. 104. nu. 15. Ferret. conſ. 202. ſub num. 12. fuit dictum in Auerſana Beneficij prima Iulij 1620. & in Ladien. Canonicatus 5. Iulij præteriti coram
me. & † quod eſſet vacua poſſeſſio præſumitur, cum 4
non doceatur de alia poſſeſſione, niſi Simonis, quæ ſuperuenit de Menſe Octobris, vt iam dicetur, & quod fuerit plena, debet probari per allegantem, *Seraph. dec. 322. num. 3.*
Non obſtat igitur poſſeſſio Simonis nomine
capta die 11. Octobris eiuſdem anni, quia † tamquam 5
poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non manutenibilis, *cap. licet cauſam. vbi Doct. de prob. Rot. deciſ. 27. nu. 7. par. 1. diuerſ. & d. dec. 62. num. 1. par. 2. & dec. 111. num. 1. d. dec. 293. num. 8. par. 1. in recent.*
& † alio, videlicet D. Caſtellano, exiſtente in poſſeſ- 6
ſione ſola inſtrumentalis non ſuffragatur ex ſupra deductis, *Rot. dec. 37. num. 4. par. 2. recent.*
Non obſtat, quod iſta poſſeſſio fuerit data à Iudi-
ce, ſeu Executore literarum Apoſtolicarum, † qui 7
potuit priuare D. Caſtellanum ſua poſſeſſione, *ad l. iuſte poſſidet. vbi Bart. ff. de acq. poſſ. cum aliis per Rot.*
d. dec. 293. num. 5. Quia trita eſt † limitatio, proce- 8
dere, ſi Iudex ritè, & rectè proceſſerit, *Rot. diuerſ. dec. 802. num. 8. verſ. quia pro reſponſione. par. 1. diuer. & dec. 135. n. 3. par. 1. in recent. & d. deciſ. 35. n. 4. par. 1.*
In propoſito autem Executor non ritè, & rectè
proceſſit, † quia, cum in literis adeſſet clauſula, 9
Amoto, erat mixtus, & tenebatur aſſumere partes Iudicis, & citare poſſeſſorem, aliàs dicitur nulliter, & iniuſte egiſſe, & non priuaſſe D. Caſtellanum ſua poſſeſſione, qui non habuit ſe pro ſpoliato, *Felin. in cap. fin. num. 23. & ſeq. de præſumpt. Achill. dec. 6. num. 3. & 4. ſuper reg. de trienn. Rot. dec. 515. numer. 3. par. 1.*
in recent. & dec. 159. num. 3. vbi † etiam conſidera- 10
tur, quod literæ erant in forma Dignum, prout in caſu noſtro, *& dec. 525. num. 4. par. 2.* maxime cum
poſſeſſor eſſet etiam prouiſus Apoſtolicus, † quo 11
caſu

caſu nec etiam executiuè agi potuit, *Rot.dec.56.nu. 3.par.2.in recent.*

Nec facit, quod in ſententia fuerit dictum citato procuratore D. Caſtellani, quia non ſtatur aſſertioni Iudicis in his, quæ ſpectant ad validitatem eius ſententiæ, *cap. quoniam contra.de prob. Aym.conſ.98. ſub num.1. Menoch.de arbitr.caſ.73.num.*8.& quando
12 etiam citatio emanaſſet, † immiſſio data Simoni non careret vitio attentatorum, vel nullitatis; cum fuerit data intra decem dies datos ad appellandum, *cap.non ſolum.de appell.in 6.Card.conſ.63.num.1. Rot.*
13 *d.dec.159.num. 3. par. 2. in recent.* † cum enim eſſet mixtus ex prædictis, ab eo deuebatur appellatio, *cap. exhibita.de iudic. Rot. dec. 29. num.1.par.2. in recent. Seraph. dec. 817. in princ. fuit dictum in Hidunſina Beneficij 7.Nouembris 1618.coram me.*

Quibus accedat, quod poſſeſſio Simonis nomine fuit capta à quodam Vercellano vti ſubſtituto à procuratore eiuſdem Simonis, & tamen nec de ſubſtitutione docetur, niſi ex enunciatiuâ Notarij de im-
14 miſſione rogati, † cui non creditur, *Caputaq.deciſ. 285.num.1. & 8.par. 3.Rot.dec.393.ſub num. 8.par.1. recent. & in his terminis Rot. dec. 476.num.1.par.1.in recent. & 466.num.3.par.2.*

CARDINALI PAMPHILIO SENIORE

Romanâ Censvs

Lunæ 3. Iunij 1602.

SVMMARIA.

1 *Mandatum procuræ, parte non opponente, ſufficit exhibitum quandocumque.*

2 *Ampl. etiam ſtante proteſtatione ante ſententiam, ſeu ſententiæ, quod de eo doceretur, vbi non conſtat de mandato proteſtantis, vel proteſtatio non fuit repetita.*

Decisio LV.

DOmini ſteterunt in reſolutis, quod ſententiæ latæ in fauorem D. Gineuiæ ſint exequendæ.

Non obſtant nullitates allegatæ, quia in aliis
1 poſitionibus huius cauſæ tam coram bo:me: Orano quam D. meo Corduba viſæ fuerunt Dominis admodum turbidæ, ita vt illis omiſſis agi poterit de iuſtitia mandatorum.

Præſertim quod principalis nullitas, quæ deducitur ex defectu mandati illius, qui obtinuit ab A. C. facilè tollitur, cum hodie exhibeatur mandatum,
1 † & hoc ſufficiat *Rot. dec.19. de procur.in antiq.Put. deciſ.* 383. non obſtante proteſtatione, quod de eo doceretur, quia non conſtat de mandato illius, qui
2 fecit proteſtationem *Alex.conſ.78.num.7.lib.5.* † & proteſtatio non fuit in actis repetita, *Mohed.deciſ. 44.Put.226.nu.2. & 4.de re iudic.Caputaq.deciſ.402. par.2.&c.*

R. D. COCCINO DECANO

Montis Falisci Fideicommissi

Veneris 4. Februarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta in vim mandati Iudicis, & conſenſus aduerſarij per diuiſionem facit perdere omnem poſſeſſionem ipſi aduerſario.*

2 *Immiſſioni aduerſarij acquieſcens conſentiendo diuiſioni non poteſt manuteneri.*

3 *Proteſtatio contraria facto nihil operatur.*

Decisio LVI.

CVM Vigore mandati Rotalis Biſentij cæperint poſſeſſionem pro indiuiſo, Angelellus conſenſit diuiſioni poſtea
factæ, † Vnde omnem poſſeſſionem 1
cenſetur amiſiſſe, *ex deductis per Rot.in dec.641.n.2.verſ.multo magis.& nu.6.verſ.quoniam, vt*
dictum eſt.par. diuerſ. quare † non poteſt petere ma- 2
nutentionem, cum conſentiendo diuiſioni acquieuerit immiſſioni conceſſæ, & hic *l.3.ſi quis nuntiet.& l. & ſi nolit.7.& l.ſi quod.25.§.fin.circa fin.ff.de acq.poſſ.*

Non obſtat, quod prædictus conſenſus fuit præſtitus cum proteſtatione, ſcilicet, ſine præiudicio iu-
rium ſuorum, † quia iſta proteſtatio tamquam con- 3
traria facto nihil operatur, *cap.cum M.Ferrarienſis. vbi Doct.de conſtit.c.ſollicitudine.de appell.& in his terminis Mantic. dec.332.nu.2. & 3.*

An autem Angelellus poſſit agere ſpolio pendet à iuſtitia diuiſionis, de qua, ſi opus erit, ſuo loco videbitur &c.

R. P. D. MERLINO

Alexandrina Archipræsbyteratvs

Lunæ 28. Iulij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capitulariter capta probatur ex actibus factis præſentibus aliis Canonicis.*

2 *Cauſa poſſidendi eſt quid diuerſum ab ipſa poſſeſſione.*

3 *Titulo nouo ſuperueniente ſola continuatione in poſſeſſione poteſt de facto mutari cauſa poſſidendi.*

4 *Mutatio cauſæ poſſidendi ſtatim ipſo iure facta intelligitur abſque alia declaratione data notitia noui tituli.*

5 *Canonico falſo in poſſeſſione exiſtenti, & poſtea obtinenti prouiſionem a Papa non eſt neceſſaria noua apprehenſio, & inſtallatio, ſed ipſo iure fit quædam conuerſio ex nouo titulo ſuperueniente, & num.19.*

6 *Lim.niſi ante prouiſionem Papæ ius tertio fuerit quæſitum.*

7 *Retinens poſſeſſionem de facto, cui ſuperuenit nouum ius poſſidendi, eſt manutenendus ad ſtatum ſuæ poſſeſſionis, & num.17.*

8 *Pactum nudum, & ſola detentio in manutentione conſideratur.*

9 *Animus requiritur ad dimittendam poſſeſſionem.*

10 *Renunciatio eſt ſtrictè interpratanda, vt minus, quam fieri poſſit, renunciantem lædat.*

11 *Re-*

11 *Renunciatio reſtricta ad preſentationem. & poſſeſſionem inde ſecutam non eſt trahenda ad omnem poſſeſſionem.*

12 *Renuncians, accedens libere, quamuis de iure perdat dominium, & poſſeſſionem ſi tamen de facto adhuc incumbat, & realiter inhereat poſſeſſioni, eſt ad huiuſmodi ſtatum manutenendus, & etiam reintegrandus.*

13 *Amp. etiam in beneficialibus, & in habente etiam titulum praſumptum.*

14 *Cumulari poteſt poſſeſſio poſſeſſioni.*

15 *Manutentionis in iudicio attendi debet, quod factũ eſt, non quod fieri debebat.*

16 *Sciẽtia poſſeſſionis ex actibus inferri, & praſumi poteſt.*

17 *Ampl. preſertim vbi agitur non de noua apprahenſione, ſed de continuatione poſſeſſionis mutato ſolũ titulo. & ad effectum manutentionis.*

18 *Scientia aduerſarij de poſſeſſione non videtur neceſſaria ad manutentionem.*

19 *Canonicatus poſſeſſio capitulariter capi, & approbari debet.*

20 *Decl. vt de facto poſſidens poſſit petere manutentionem, & quatenus opus ſit admitti Capitulariter, & denegantibus Canonicis nulla vrgente ratione habetur poſſeſſio pro capitulariter capta.*

Decisio LVII.

MAſſobrius fuit præſentatus ab Arnntio, & ab Epiſcopo obtenta inſtitutione, apprehendit capitulariter poſſeſſionem Archipræsbyteratus, pluresque actus cõcernentes officium huiuſmodi Dignitatis, nec non etiam curam animarum illi annexam exercuit. Verum monitus aſſertum ius patronatus non ſubſiſtere, immo, cum vacatio contigerit de menſe Auguſti, illius collationem ſpectare ad Sanctiſſimum, ab eo impetrauit prouiſionem cum ſolito tamen decreto, quod renunciaret dictæ præſentationi, prout his verbis decreto patuit, renunciauit præſentationi, & inſtitutioni, ac poſſeſſioni exinde ſecutæ, & dictum Archipræsbyteratum vt obſeruatum, & non aliter in futurum poſſidere velle declarauit, & continuando in reali poſſeſſione poſt huiuſmodi renunciationem interfuit Choro, Proceſſionibus, & aliis functionibus capitularibus. Vnde fuit dubitatum, An eidem Maſſobrio dandum eſſet mandatum de manutenendo, & Domini ter, ac maturè diſcuſſo articulo affirmatiuè responderunt.

De poſſeſſione enim illius non poteſt dubitari, & conſtat de prima appræhenſione ſolemniter, & capitulariter facta, & poſt renunciationem dantur teſtes, qui deponunt de viſu, quod Maſſobrius tamquam Archipræsbyter interuenit publicis functionibus cum aliis Canonicis, & conſtat, quod congregato Capitulo pro tradenda poſſeſſione alteri Canonico idem Maſſobrius recepit iuramentum ab
1 eo, † ex quibus actibus factis præſentibus aliis Canonicis probatur poſſeſſio capitulariter capta, *Rot. dec. 17. de præb. in nou. Caſſad. dec. 8. de cauſ. poſſ. & dec. 5. n. 3. de iur. patron. Verall. dec. 27. lib. 1. in manuſcript. & corã R. D. meo Decano dec. 235. n. 12. in eius impreſ.*

Nec obſtare viſum fuit, quod pro Scipione adducebatur, ſcilicet primam poſſeſſionem Maſſobrij capitulariter captam non eſſe attendendam, nec manutenibilem, cum illi renunciauerit, nec etiam ſecundam, poſtquam renunciauit, quia non fuit appræhenſa capitulariter, & actus illi, quamuis geſti præſentibus Canonicis, non tamen ſunt geſti cum ſcientia eorumdem, quod ſcilicet Maſſobrius poſſideret in vim prouiſionis Apoſtolicæ, cum potuerint credere, ipſum continuaſſe tamquam præſentatum à patrono. Quoniam, & vtramque poſſeſſionem Rota credidit validam eſſe, & manutenibilem.

Et quoad primam aduertendum eſt, Maſſobrium non renunciaſſe poſſeſſioni reali, & illi, quæ de facto eſt, vt apparet ex illis verbis, renunciat præſentationi, & inſtitutioni, ac poſſeſſioni inde ſecutæ, & declarat ſe velle poſſidere dictum Archipresbyteratum tamquam reſeruatum. Vnde non poſſeſſioni in totum, & abſoluto renunciauit, ſed poſſeſſioni tamquam ex antecedente præſentationi prouenienti, & ſic ſolummodo renunciauit titulo, & cauſæ poſſi-
dendi, † quæ cauſa poſſidendi eſt quid diuerſum ab 2
ipſa poſſeſſione, *l. 3. §. ex pluribus. ff. de acq. poſſ.*

Et iure merito Maſſobrius † ſuperueniente ſibi 3
nouo titulo, ſcilicet, prouiſione Apoſtolica potuit continuare poſſeſſionem ipſam de facto mutato ſolum primo iure, & titulo poſſeſſionis, *l. non ſolum. §. quod vulgo. ff. de vſucap. l. 3. §. illud. l. qui bona. §. 1. cum ibi not. ff. de acq. poſſ. Rot. apud Achill deciſ. 4. de cauſ. poſſ. & propr. Put. dec. 165. num. 3. lib. 1. & dec. 441. eod. & in recent. dec. 200. num. 8. par. 1. Gabr. conſ. 51.*
num. 1. & 28. lib. 1. † Quæ mutatio ipſo iure ſtatim 4
facta intelligitur data notitia ſecundi tituli, etiam abſque alia declaratione, *iuxta conſ. Dec. 400. quod ſequitur Rota, vt per Achill. d. dec. 4. Put. d. dec. 441. lib. 1. Creſc. dec. 168. alias 5. de reſtit. ſpol. Rot. deciſ. 224. num. 2. par. 1. diuerſ. & deciſ. 601. num. 3. par. 3. diuerſ. Card. Mant. dec. 71. num. 1.* neque opus erat, vt exiret de poſſeſſione, & poſtea iterum ingrederetur *ad l. cum nemo. & ibi gl. in ver. extrinſecus. C. de acqu. poſſ. Put. d. deciſ. 441. lib. 1. & Achill d. deciſ. 4.* vbi, quod hæc opinio eſt magis equa, & conſona iuribus, & ſemper ſeruatur à Rota, *vt in deciſ. 345. num. 4. & dec. 613. n. 5. par. 1. & deciſ. 143. num. 4. par. 2. diuerſ. & in Tuden. Parochialis 4. Nouembris 1592. coram bo: me Cardinalis Pamphilio*, in quibus fuit reprobatum *conſ. 131. lib. 1. Soc. Sen.* contrarium ſentientis.

Et in puncto dixit *Bald. in l. 2. num. 63. verſ. ſed*
pono. C. de ſeru. & aqu. † quod ſi falſus Canonicus 5
diu ſtetit in poſſeſſione, & deinde à Papa obtinuit prouiſionem, nõ eſt neceſſaria noua appræhenſio, & inſtallatio, quia ipſo iure fit quædam conuerſio ex nouo titulo ſuperueniente, *Bald ſequitur Crauett. conſ. 171 n. 1. verſ. 2. pro hac.* & licet *ſub n. 19.* declaret
Baldi ſententiam † non procedere, quando ante pro- 6
uiſionem Papæ ius tertio fuerit quæſitũ, *& Crauett. ſequitur Rimin. iun. conſ. 100. n. 25.* attamen non applicatur caſui noſtro hæc limitatio, quia ante prouiſionem Apoſtolicam Maſſobrij nullum ius erat quæſi-
tum Scipioni, & propterea, † ſi Maſſobrius retinuit 7
poſſeſſionem de facto, mutauitque ſibi ſolummodo ius, & titulum poſſidendi, adhuc ei manutentio danda eſt ad ſtatum ſuæ poſſeſſionis, *cap. querelam. cum ibi not. de elect. l. Aquilius. vbi Caſt. n. 5. ff. de donat. Caſſad. dec. 14. num. 8. ſuper reg. & Rot. coram Sanct. me: Greg. XV. dec. 560. n. 1.* † in manutentione enim nu- 8
dum factum, & ſola detentio conſideratur, *Caſtr. in in d. l. Aquilius. ſub n. 5. de donat. Caphal. conſ. 16. ſub n. 5. lib. 1. Card. Seraph. dec. 582. n. 5. Rot. diuerſ. dec. 50. n. 29. & dec. 64. num. 2. par. 2.*

Hæcque videntur certiora euadere, quia Maſſobrius ſibi prouidit, & cõſeruauit ſuam primam poſſeſſionem de facto per declarationem, quod volebat poſſidere ex titulo prouiſionis Apoſtolicæ Archipresbyteratum, quem prius poſſidebat ex titulo præſentationis, & in eodem inſtanti renunciat, & declarat, & ſic renunciatio eſt correſpectiua ad declarationem; eatenus enim renonciauit, quatenus credidit eſſe conſultum ſuæ poſſeſſioni, & cõtinuationi, ſique hæc declaratio non ſuffragaretur, renunciatio quoque ex defectu conſenſus non operaretur & conſequenter primam poſſeſſionem à ſe non ab-

dicaſſet

9 dicaſſet Maſſobrius, † ad dimittendam enim poſſeſ-
ſionem tequiritur animus, *d.l.3. §.in amittenda ibi*
Alex.ff.de acq.poſſ. Caſſad.dec.4. num.3.de reſtit. ſpo-
liat. Pariſ.conſ.114. numer.7. lib.4. Rot. apud.Achill.
10 *deciſ. 11. de penſ.* † & renunciatio ſtricte eſt inter-
prætanda, vt minus lædat renunciantem, quam fieri
poſſit, *l. ſi domus. ff.de ſeru.vrb. præd. Becc. conſ.111.*
ſub num.31. Surd. conſ.446. numer. 22. & propterea
11 † renunciatio reſtrictiue ad præſentationem, & poſ-
ſeſſionem inde ſecutam non eſt trahenda ad omnem
poſſeſſionem, *ad clem. quod circa.de elect. Bald. in l.*
2.num.2.C.de legat.Rot.conſ.86.numer.33.lib.2. & hæc
duo, ſcilicet, quod quis renunciet præſentationi, &
poſſeſſioni inde ſequutæ, & quod velit poſſidere ex
prouiſione Apoſtolica non inuicem repugnant, quia
vult inſiſtere in poſſeſſione de facto, & reijcere pri-
mum titulum poſſeſſionis.

Secunda quoque poſſeſſio, (ſcilicet, poſtquam
12 renunciauit) eſt manutenibilis, † quia etiam libere
cedens, & renuncians, licet dicatur perdere domi-
nium, & poſſeſſionem ſaltem de iure, attamen ſi
poſtea incumbat de facto, & realiter inhæreat poſ-
ſeſſioni, adhuc ad ſtatum eſt manutenendus, immo
& reintegrandus, ſi ſpolietur, *Innoc. in cap. ſuper hoc.*
de renunc. Calderin.conſ.4.eod.tit. & ſequitur Rot.dec.
1.num.2.in nou.eod.tit. & Caſſad d.dec.4. reſtit.ſpoliat.
num.2. & 4.verſ. credit tamen, vbi firmat dictum In-
13 nocentij † procedere etiam in beneficialibus, ſi in-
cumbens poſſeſſioni de facto habeat titulum præ-
ſumptum, vnde multo magis quando habet verum,
& canonicum ex prouiſione Apoſtolica, *& ſequitur*
Gomeſ.ſuper reg. de ann. q.57. in princ. Pariſ. de reſign.
lib.1.q.5.num.28.

Neque obſtat, quod renunciatio Maſſobrij fuerit
in executionem decreti literarum Apoſtolicarum,
in quibus committitur executori, vt Maſſobrium in-
troducat in poſſeſſionem, quia acquiſitio nouæ poſ-
ſeſſionis de manu executoris non contradicit reten-
tioni primæ poſſeſſionis naturalis, & menti Papæ
14 aliquibus ex Dominis ſatisfactum videbatur, † ſi in-
telligatur dictum decretum ad cumulandum poſſeſ-
ſionem poſſeſſioni, *ad tradita per Caſſad. d. deciſ. 7.*
num.22. & ſeq.de reſtit.ſpoliat. Menoch.de adipiſc. re-
med.4.q.43.num.337.& ſeq.Gabr.concl.7. num.6.de
acq.poſſ. vbi quod vtraque poſſeſſio de per ſe eſt con-
15 ſiderabilis. Et demum † in hoc ſummariiſſimo iudi-
cio retinendæ attendi debet, quod Maſſobrius fecit,
non quod facere debebat.

Nec obſtat, quod Canonici ignorauerint, vel
ignorare potuerint huiuſmodi mutationem tituli in
Maſſobrio, quoniam quidquid ſit, an requiratur talis
16 ſcientia &c. † ex tot actibus, & ex ipſa facti ſerie
ſcientia hæc bene inferri, & præſumi poteſt, *Abb. in*
cap.cum Eccleſia. numer.25.de cauſ.poſſ. Rot.dec.179.
num.2.par.1.diuerſ. & deciſ.685.num.4.par.1.recent.
17 † præſertim quia non agitur de appræhenſione de
nouo facienda, ſed de continuanda poſſeſſione mu-
tato ſolum titulo, *Innoc.in cap. bene.il ſecundo num.6.*
verſ.pro prima.de poſtul. prælat. Rip.in cap. cum Eccle-
cleſia ſutrina. num.64. verſ.3. declara.de cauſ. poſſ. &
propr. & agitur ad effectum manutentionis, quæ da-
18 tur ad ſtatum, vt dixi, † quo caſu nec ſcientia vide-
tur neceſſaria, *iuxta Rot dec.17. num.7.par.1.diuer. à*
qua nec receſſit in recent.d.dec.685. num.4.par.1. & in
plenario poſſeſſorio poterit Maſſobrius docere de
ſcientia Capituli.

19 His etiam intelligimus non obſtare, † quod capi-
tulariter non fuerit appræhenſa poſſeſſio per Maſſo-
brium, *iuxta dec.8. Caſſad. de cauſ. poſſ.* quoniam ſi
attendimus primam poſſeſſionem, illa fuit capitu-
lariter apprehenſa, & in mutatione tituli non eſt
opus noua appræhenſione, & inſtallatione, *vt ſupra*
ex Bald. & Crauett. dictum eſt, ſi vero actus poſte-
riores conſideremus tamquam inducentes ſecun-
dam, & nouam apprehenſionem poſſeſſionis, non
autem continuatiue ad primam poſſeſſionem capi-
tulariter obtentam; † tunc ſat eſt, quod Maſſobrius 20
petierit manuteneri, & quatenus opus ſit admitti
capitulariter, ſique Canonici nulla vrgente ratione
denegauerint huiuſmodi capitularem receptionem;
hoc enim caſu habetur pro capitulariter capta, *Rot.*
coram Sa.me.Greg.XV.dec.364.num.2. & in Piſtorien.
Canonicatus 16.Iunij 1625.coram Illuſtriſſimo D.Car-
dinali Caualerio, & in Leodien. Canonicatus 3. Iulij
1617.coram eod. quas ſecuta etiam fuit in Cæſaraugſta-
na Onerum. 3.Iulij 1623. coram R.P.D.meo Pirouano.
Et ex actis ſupra ponderatis, quæ coram Canonicis
capitulariter congregatis geſta ſunt, reſultat etiam
appræhenſio capitulariter facta, vt ſupra in princi-
pio dictum fuit.

Et ita concluſum fuit &c.

R. P. D. DVRANO

ARIMINEN. BONORVM.

Lunæ 26. Maij 1627.

SVMMARIA.

1 *Conſtitutio transfertur vera poſſeſſio.*
2 *Vſusfructus reſeruatione transfertur poſſeſſio.*
3 *Immiſſio prior ex pluribus eadem die præſumitur, quæ horam expreſſam habet.*
4 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina.*
5 *Donator in actu donandi poteſt apponere conditiones ſibi beneuiſas.*
6 *Conſtitutum collatum poſt mortem conſtituentis nihil operatur.*
7 *Poſſeſſio plena dicitur, vbi occupatur à Colonis.*
8 *Coloni in adipiſcenda poſſeſſione ſunt eijciendi, vel ab eis habenda recognitio.*
9 *Hereditati iacenti dari debet curator ad effectum illam occupandi ex titulo donationis.*
10 *Poſſeſſio tradita cum clauſula,* ſine præiudicio habentium meliora iura, *nihil operatur, niſi purificata conditione quoad intereſſe heredis.*
11 *Heres habet intentionem fundatam quoad potiora iura, quouſque alter non probat habere meliora.*
12 *Contractus conditionales vltro, citróque obligatorij ad heredes tranſeunt, non autem donatio.*
13 *Donatio quando reputetur inter viuos, etiam quod in ea fuerit facta mentio mortis, & num.ſeq.*
14 *Vſusfructus morte finitur.*
15 *Donatio inter viuos ad heredes tranſmittitur, ſecus in donatione cauſa mortis, & num.23.*
16 *Donatio inter viuos requirit ſolummodo duos teſtes.*
17 *Donatio inter viuos facta præſenti, & acceptandi eſt perfecta, & irreuocabilis.*
18 *Donatarij in perſona dicitur tranſlatum, & radicatum dominium ex Clauſula* Conſtituti.
19 *Donans non poteſt amplius de rebus donatis diſponere, nec illas alteri obligare.*
20 *Clauſula* Conſtituti *eſt poſſeſſionis, & dominij tranſlatiua, ſi concurrat titulus habilis ad dominium transferendum.*
21 *Vſusfructus reſeruatio eſt tranſlatiua poſſeſſionis, & dominij, ſi concurrat titulus habilis.*
22 *Donatarius quando præfertur poſſeſſori, cui fuit poſtea facta realis traditio rei donatæ.*
24 *Donans cum clauſula* Conſtituti, *& reſeruatione vſusfructus transfert poſſeſſionem ciuilem, & retinet ſibi naturalem.*

25 *Vſu*

25 *Vſufructuarij morte fit proprietarius dominus pleno iure.*
26 *Inſinuationis defectus ſuppletur iuramento.*
27 *Conſtitutiones Marchiæ quoad Carpenſes non ligant extra prouinciam Marchiæ, & num. 28.*
28 *Conſtitutionis confirmatio non ligat non comprehenſos in Conſtitutione.*
29 *Hæredi conſtitutarij ſuffragatur poſſeſſio virtute conſtituti ad effectum manutentionis, vbi conſtitutum cantat etiam ad fauorem hæredis.*
30 *Poſſeſſio dicitur continuata in hæredem conſtitutarij pro quo quis conſtituit ſe poſſidere.*
31 *Vſufructuarij morte extinguitur illius naturalis poſſeſſio, & cauſa poſſidendi.*
32 *Poſſeſſio non tranſit ad hæredes, vbi nec cauſa poſſidendi eſt ad illos tranſitoria.*

DECISIO LVIII.

Ed Auinia Ceſaronia de anno 1600. donauit
Margaritæ eius filiæ iam nuptui traditæ
Franciſco Ceſaronio, præſenti, & acce-
ptanti pro ſe, & eius hæredibus omnia, &
quæcumque eius bona, & iura præſentia cum clau-
ſula Conſtituti, & reſeruatione vſusfructus durante
Donatricis vita, & ſcutorum 200. auri ad teſtandum,
volens etiam (verba ſunt donationis) quod in con-
tinenti ſecuta eius morte, petitio, exactio, recupera-
tio, & poſſeſſio rerum donatarum illicò ipſi Marga-
ritæ pleno iure competat, & non antea nec alio mo-
do; prædeceſſit Donataria Donatrici ſuperſtite
Pompeio eius filio, & hærede, qui virtute dictæ do-
nationis, nec non Ginebria Panetteria vti filia, &
hæres donatricis immiſſi fuerunt in poſſeſſionem
bonorum, de quibus agitur, per Gubernatorem Ari-
mini, & cum fuerit inter eos diſcrepatum, cuius poſ-
ſeſſio eſſet manutenenda, tam coram dicto Guber-
natore, quam A.C. obtinuit prædicta Ginebria, quo-
rum ſententiæ ob non reuerſionem pro Apoſtolis
fecerunt tranſitum in rem iudicatam. Vnde, cum mi-
hi Signatura commiſerit cauſam reſtitutionis in in-
tegrum, dubitaui, An præſuppoſita re iudicata con-
ſtet de cauſis reſtitutionis.

Et pro Pompeio dicebatur, quod eius poſſeſſio
1 erat prior virtute conſtituti, † per quod transfertur
vera poſſeſſio, *l. quædam mulier ff. de rei vendic. Ti-*
2 *raq. de iur. conſt. par. 2. ampl. prima num. 2.* † & reſerua-
tione vſusfructus, *l. quiſquis, & l. ſi quis argentum.*
§. at ſi quis. C. de donat. Alex. in l. 3. in prin. num. 14. ff.
de acq. poſſ. nec non ex actuali immiſſione poſt mor-
tem donatricis virtute eiuſdem donationis, quæ
fuit anterior immiſſione Ginebriæ; quia, quamuis
vtraque fuerit eadem die, nempe 4. Iulij, tamen illa
3 Pompeij fuit cum expreſſione horæ, † quæ propte-
rea præſumitur prior in concurſu alterius poſſeſſio-
nis, quæ non habet horam, licet capta eadem die 4.
Menoch. de adipiſc. remed. 4. numer. 292. Rot. dec. 19.
num. 2. cum ſeq. par. 2. diuerſ. & in recent. dec. 135. nu. 1.
verſ. & ſufficit par. 1. & dec. 514. num. 1. par. 2. & in
Romana Quartæ 27. Aprilis 1626. coram me. Vnde
videbatur conſtare de cauſis reſtitutionis in inte-
grum, & ſic Pompeio potius dandum eſſe mandatum
4 de manutenendo, quam Ginebriæ, † cuius poſſeſſio
tanquã poſterior præſumitur clandeſtina, *c. licet cau-*
ſam. vbi Felin. nu. 8. verſ. tertia cauſa. de prob. Caputaq.
dec. 334. num. 2. par. 2.

Sed Domini contrarium reſoluerunt, & reſolu-
tionis ratio fuit, quia Pompeius nec ſe iuuare po-
teſt poſſeſſione virtute Conſtituti, nec alia capta di-
cta die 4. Iulij poſt mortem donatricis: In primis
non poſſeſſione conſtituti, quia donatio fuit collata
poſt mortem donatricis conſtituentis ex prædictis
verbis donationis, ibi, *Volens dicta donatrix, quod*
&c. vnde verſamur in claris, quod in vita donatri-
cis poſſeſſio non fuit tranſlata per conſtitutum, quia
ne tranſiret, fuit expreſsè conuentum, & verum eſt,
† quod donatrix in actu donandi potuit apponere 5
conditiones ſibi bene viſas *l. legem C. de donat. & l.*
1. de donat. quæ ſub. mod. Bald. conſ. 143. lib. 4. & Caſtr.
conſ. 366. lib. 1. † poſt mortem autem donatricis con- 6
ſtitutum nihil operatur, quia confertur in tempus, in
quo non eſt poſſeſſio penes conſtituentem, immo
extincta per eius mortem, *Bald. in cap. 1. de confirm.*
vtil. vel inutil. num. 13. Ang. Peruſin. in l. quamuis. § ſi
conductor. num. 1. ff. de acq. poſſ. & ibi Cuman. num. 2.
Iaſ. in l. nemo poteſt num. 35. ff. de legat. 1. Tiraq. de iur.
conſt. par. 3. limit. 3. & dixit Rota in florentina Subdeca-
natus 27. Ianuarij currentis anni coram me.

Deinde nec Pompeius ſe iuuare poteſt poſſeſſio-
ne Iudicis auctoritate capta dicta die 4. Iulij, † tum 7
quia, cum eſſet occupata per colonos, erat plena,
Seraph. dec. 71. nu. 4. Vnde † vel coloni erant ejicien- 8
di, vel ab eis erat habenda recognitio, *l. peregrè*
§. quibus. ff. de acq. poſſ. Gozad. conſ. 86. num. 10. Afflict.
dec. 325. num. 3. & Seraph. dec. 342. tum etiam quia
tunc hæreditas donatricis erat iacens, † cui cum cu- 9
rator datus non fuerit, bona in ea reperta fuerunt
malè occupata, *Rol. conſ. 78. num. 20. lib. 3. Greg. XV.*
dec. 206. num. 7. & demum, ac potiſſimè, quia Iudex
tradidit Pompeio poſſeſſionem cum clauſula, ſine
præiudicio habentium meliora iura, † quæ præſeruat 10
iura hæredis, & nihil operatur, niſi purificata con-
ditione, *Ioſeph. Ludou. deciſ. peruſ. 27. num. 22. & Surd.*
dec. 373. num. 10. & ſeq. poſt conſ. vbi quod dicta clau-
ſula facit, vt habeatur pro non poſſeſſione quo ad
intereſſe hæredis, *Rot. dec. 325. num. 1. par. 1. diuer. &*
dec. 511. num. 2. par. 1. recent.

Quod autem iura Ginebriæ vti hæredis ſint po-
tiora, inde deſumebatur, quod ipſa † vti hæres habet 11
intentionem fundatam, quouſque alter non probat
habere meliora iura, *l. fin. C. de edict. diu. Adrian. toll.*
Pompeij autem ius ſolum in dicta donatione fun-
datur, quæ ei non ſuffragatur, quia fuit poſt mortem
collata ex prædictis verbis donationis, ibi, volens
ipſa donatrix &c. vnde, cùm Margarita donataria
eius matri prædeceſſerit donatrici, donatio non
tranſmittitur ad Pompeium filium, & hæredem, quia
tex. in §. ex conditionali. Inſt. de verb. oblig. & l. neceſſe.
§. 1. ff. de peric. & commod. rei vend. qui dicunt † con- 12
tractus conditionales ad hęredes tranſmitti loquun-
tur in contractibus vltro, citroque obligatoriis, non
autem in donatione, *vt declarat gl. in d. §. ex conditio-*
ne, & ibi Doct. & rationem differentiæ aſſignat *Me-*
noch. conſ. 388. num. 55.

Verum in extenſione deciſionis fecit mihi diffi-
cultatem, quam etiam vnus Dominorum cognouit,
† quod hæc donatio fuit inter viuos, etiam quod 13
fuerit facta mentio mortis, ex quo expreſsè dictum
fuit donatio pura, ſimplex, & inter viuos, *Crauett.*
conſ. 85. num. 3. Roder. Suar. alleg. 20. numer. 3. & ſeqq.
Mantic. de coniect. vlt. vol. lib. 1. tit. 17. num. 1. & ex
retentione vſusfructus, † qui morte finitur, *Alex.* 14
conſ. 14. lib. 1. n. 3. verſ. hoc etiam, nec non ex clauſula
Conſtituti, quæ eſſet ſuperflua, & nihil operaretur
poſt mortem conſtituentis, vt ſupra dictum eſt, tum
etiam quia donatrix promiſit donationem perpetuo
firmam habere, & etiam non reuocare *vulg. tex. in*
l. vbi ita donatur. ff. de mort. cau. donat. Suar. vbi ſup.
Marzar. conſ. 61. num. 4. Ant. Gomez. de donat. cap. 4.
præterea quia donatrix iurauit obſeruantiam dona-
tionis, *Clar. in §. donat. q. 4.* & quia donataria fuit
ſtipulata etiam pro hæredibus; † cum tamen dona- 15
tio inter viuos ad hæredes tranſmittatur, non autem
donatio cauſa mortis, *Alex. conſ. 14. numer. 4. vol. 1.*
vlterius quia adhibiti fuerũt ſolummodo duo teſtes,
† qui ſufficiunt in donatione inter viuos, *Alex. in* 16
d. l. quæ

d. l. quæ dotis, num. 13. verſ. vltimo fallit. ff. ſol. Matr. Paul. de Caſtr. conſ. 76. vol. 2. & demum ex quo donatio facta fuit coniunctæ perſonæ, nempe filiæ, *Imol. & Roman. in d. l. quæ dotis, & late Riminald. iun. conſ. 274. num. 70. vol. 3.*

Vnde cum dicta donatio fuerit inter viuos ſim-
17 plex, pura, † & facta præſenti, & acceptanti, fuit à principio perfecta, & irreuocabilis, *§. alia. Inſt. de*
18 *donat.* & † per traditionem virtute conſtituti fuit ius in perſona donatariç radicatum, & ei dominium acquiſitum, *l. 1. ff. de donat. cauſ. mort. Capr. conſ. 144. num. 5. Ioſeph. Ludouic. dec. peruſ. 29. num. 6. cum ſeqq.*
19 adeo quod † donatrix non potuit amplius de rebus donatis diſponere: nec eas in alium tradere, ſeu alteri obligare. *Bart. in l. 1. C. de iur. fiſc. lib. 11. Corſett. ſing. 88. verb. donatio. Celſ. Vgo conſ. 53. nu. 2. & conſ. 58. num. 6. & 8. Vin. nec. 421. num. 10. & Ludouic. Paguer.*
20 *deciſ. crimin. 48. num. 8.* & ratio eſt, quia † clauſula *Conſtituti* non ſolum poſſeſſionis, ſed etiam dominij tranſlatiua eſt, ſi, vt hic, concurrit titulus habilis ad transferendum dominium, *gl. communiter approbata in l. ab emptione ff. de pact. & cap. cum veniſſent. de re-*
21 *ſtit. ſpol.* prout etiam † idem dicendum eſt de retentione vſusfructus rei donatæ, *d. l. quiſquis & ibi Salic. poſt gl. & l. ſi quis argentum. §. ſed ſi quidem. C. de do-*
22 *nat. Guid. Pap. dec. 406. num. 102.* † quo caſu donatarius præfertur alio cuilibet poſſeſſori, cui poſtea fit realis traditio rei donatæ, *vt notant communiter Doct. in l. quoties, C. de rei vindic. Io. Andr. addit. ad Specul. tit. de empt. & vendit. §. 2. in additione quæ incipit, Nota, quod ſi res. Bertrand. conſ. 177. num. 11. in fin. lib. 1. & Guid. Pap. vbi ſupra.*

Vnde, cum per dictam donationem in caſu noſtro fuerit donatariæ ius quæſitum, & dominium in
23 eius perſona radicatum, † conſequenter eius morte ſuperſtite donatrice donatio non fuit extincta, ſed tranſiuit ad Pompeium eius filium, & hæredem, *l. quis argentum. § fin. C. de donat.* ibi, non ſolum eos, *dum ſuperſunt, ſed etiam eorum ſucceſſores reddere compelli non tantum his, in quos donatio facta eſt, ſed etiam eorum hæredibus. Bart. in l. ita ſtipulatus. 115. num. 41. in fin. ff. de verb. oblig. Rebuff. in l. alienatum 67. §. donationis verb verſ. tertio donatio. ff. de verb. ſig. Theſaur. dec. 70. num. 5. verſ. dico autem. Vin. d. dec. 421. probat.* & quando, vt hic, hæredum facta eſt mentio nulla, eſt dubitatio, *Menoch. d. conſ. 388. num. 55. Borg. Caualc. dec. 42. per tot. Raculem. de Analog. cap. 57. num. 702. Ant. Fab. in ſuo Codic. in tit. de reuoc. donat. defin. 21.*

Neque obſtant prædicta verba, ibi, *Volens ipſa donatrix, quod petitio &c.* quæ non important conditionem, ita vt ſint poſita in ſubſtantia donationis, quæ iam erat perfectè concepta iuxta omnes ſuas partes ſubſtantiales, ſed ſolum reſpiciunt donationis executionem, quod clare patet.

Primo quia dicta verba de ſe executionem, & effectum donationis reſpiciunt, quandoquidem, vt iure locus eſſe poſſit petitioni, exactioni, ſeu recuperationi, neceſſario præſupponi debet perfectio donationis. Secundo ex clauſulis Conſtituti, & retentionis vſusfructus, quæ alioquin eſſent inutiles, & nihil operarentur, & donatrix ſibi ipſi contradiceret. Tertio, & tandem quia mentio mortis non fit per modum cauſæ finalis, ſed ſolum ad demonſtrandum, & limitandum tempus, quod donataria debet gaudere bonis ſibi iam donatis, & acquiſitis, *prout in puncto Oldrad. conſ. 114. Alex. conſ. 78. per tot. vol. 4. Menoch. d. conſ. 388. num. 33. & Borgn. Caualc. in d. dec. 42. nu. 11. Rot. in Romana de Incoronatis 29. Aprilis 1616. coram bo: me:* Vbaldo
24 † Vnde quod poſſeſſio donatariæ non acquiratur niſi per mortem donatricis, non eſt intelligendum de poſſeſſione ciuili, quia tam translata fuit per Conſtitutum, & vſusfructus retentionem, ſed de poſſeſſione naturali, quæ remanſit penes donantem ratione vſusfructus, *l. naturaliter. in princ. ff. de acq. poſſ. prout in his terminis loquitur Rot. in d. Romana de Incoronatis verſ. rurſus nec videbatur. prout in ſimili vt eius etiam contrarietas diſtinguit Alex. d. conſ. 78. num. 2. verſ.* & quod dicta donatio, & innuunt verba donationis, ibi, ſecuta dicta morte pleno iure competant, & non antea † ita vt in dicto ca- 25
ſu ex conſolidatione vſusfructus cum proprietate per mortem donatricis donataria, quæ antea erat nuda proprietaria, fiat domina pleno iure, *§. fin. Inſt. de vſufr.*

Non obſtat defectus inſinuationis, † quia non eſt 26
neceſſaria ſtante iuramento, quod ſupplet defectum inſinuationis *iuxta opinionem, quam pluries tenuit Rota. Caputaq. dec. 286. par. 1. Seraph. dec. 472. num. 14. & dec. 246. num. 8. & in recent. deciſ. 588. num. 2. verſ. tertio inſtrumentum. par. 1. & apud Greg. XV. dec. 391. num 5. & ibi Add. num. 10.* nec Conſtitutio Marchiç Cardinalis Carpen, per quam Ægidiana, quç in contractibus minorem requirit vtrumque, nempe iuramentum, & inſinuationem, extenſa fuit ad omnes contractus mulierum, applicatur caſui noſtro, quia Cardinalis Carpen. erat Legatus in dicta Prouincia Marchiæ, † cuius iuriſdictio vltra dictam Prouin- 27
ciam non ſe extendebat, & licet dicta conſtitutio fuerit per Papam confirmata, † tamen confirma- 28
tio non ligat eos, qui non compræhenduntur in dicta Conſtitutione confirmata, *prout in terminis Rot. dec. 6. num. 3. par. 2. recent. Add. ad Greg. XV. deciſ. 260. num. 17.*

Ex quibus videtur iura Pompeij eſſe potiora, &
ideo, † quod ei vti hæredi ſuffragetur poſſeſſio vir- 29
tute Conſtituti ad effectum manutentionis, *vt in puncto Menoch. conſ. 139. per tot.* non autem Ginebriæ
poſſeſſio Lauiniæ vſufructuariæ eius matris, † ex 30
quo enim Lauinia conſtituit ſe poſſidere etiam pro hæredibus donatariæ, continuatur in eos poſſeſſio etiam mortua donataria, *Tiraq. in retract. de iur. conſtit. par. 2. ampl. 12. Menoch. vbi ſupra nu. 9. & clarius*
n. 30. † poſſeſſio verò naturalis Lauiniæ vſufructua- 31
riæ eius morte fuit extincta, ſicut finita etiam fuit cauſa poſſidendi, nempe vſufructus, *Tiraq. in tract. le mort ſaiſ. decl. prima in princ. Menoch. vbi ſupra nu.*
14. verſ. 2. admiſſo. † quæ propterea non datur hæredi- 32
bus proprietariæ, *vt in terminis Natt. conſ. 419. & Menoch. ibidem.* Vnde cum Pompeius bene legitimauerit ſuam perſonam, & de identitate rerum donatarum clare conſtet ex datis in ſummario, videtur Dominos ſuper his eſſe iterum merito conſulendos.

Et ita, &c.

VBALDO SENIORE

Anconitana Hæreditatis.

Veneris 11. Martij 1616.

SVMMARIA.

1 *Cauſa ſemel effecta appellabilis quoad vnum remanet appellabilis etiam quoad partem aduerſam.*

2 *Sententia contra ſententiam prima non reuocata eſt nulla.*

3 *Ægidianæ locus non eſt, ſi ſententia ſit nulla.*

4 *Iudex appellationis non valet pronunciare prout in prima abſque commiſſione cum clauſula,* quam, & quas, *vel* cum toto negocio principali.

5 *Sententiæ prioris reuocatio non videtur neceſſaria ſi ea grauamen non contineat.*

6. Clau

5 *Sententia prioris reuocatio non videtur neceſſaria ſi ea grauamen non contineat.*

6 *Clauſula*, ſine præiudicio habentium meliora, & potiora iura *in ſententia immiſſionis appoſita operatur quoad perſonas non expreſſas in ſententia.*

7 *Clauſula*, ſine præiuditio habentium meliora,& & potiora iura, *non operatur, ſi tunc alius in poſſeſſione non erat.*

8 *Immiſſio non poteſt dici præcipitanter data, & in die feriata, vbi eodem modo, & eadem die immiſſio alteri data fuit.*

9 *Examen nullum dici non poteſt ab eo, qui eundem modum in alio ſuo proprio examine ſeruauit.*

10 *Sententia dicitur conditionalis, in qua data ſit immiſſio, detractis bonis fideicommiſſo ſubiectis.*

11 *Exequens ſententiam conditionalem dicitur illi acquieſcere, & conditionem acceptare.*

12 *Contradictor legitimus dicitur, qui offert in continenti docere de iure ſuo.*

13 *Immiſſio facta auctoritate Iudicis non dicitur vitioſa.*

14 *Ægidiana ceſſat ſtante iniuſtitia ſententiæ.*

Decisio LIX.

Rota cenſuit non eſſe locum Ægidianæ, quia ſententia lata in partibus pro immiſſione Io. Baptiſtæ tamquam vocati ad fideicommiſſum vigore teſtamenti tam Galeatij ſui Aui, quam Franciſci ſui Patrui magni, fuerat pro parte mulierum heredum Bartholomei vltimi grauati appella-
1 tum,& cauſa introducta coram A. C. ideo † remanſit appellabilis etiam quoad Io. Baptiſtam *ex reg. c. non licet actori de reg. iur. in 6. Rot. deciſ. 152. num. 1. par. 2. diuerſ. & fuit dictum in Romana Saluiani 11. Februarij 1604. coram bo: me: Iuſto, & in Peruſina Dotis 9. Aprilis 1607. coram bo. mem. Pena, & ſæpe in alus.* Item quia A. C. ſeu Iudex ab eo deputatus protulit ſententiam, ſeu decretum de immittendo dd. mulieres non reuocata prima ſententia ad fauo-
2 tem Ioannis Baptiſtæ, vnde † ſententia tamquam contra ſententiam lata remanet nulla, *l. 1. C. quand. prouoc. non eſt neceſſ. Aym conſ. 103. n. 4. Alex. conſ. 79. num. 4. lib. 1. & fuit dictum in dicta Peruſina Dotis co-*
3 *ram Pena*, & † ſtante nullitate certum eſt, non eſſe locum Ægidianæ, *Put. dec. 4. de Ægid. & fuit dictum in Romana Saluiani 14. Decembris 1598. coram Illuſtriſſ. Cardinali Lancellotto.*

Nec obſtat, quod Iudex deputatus pronunciauerit prout in prima, quia, cum eſſet Iudex appellatio-
4 nis deputatus ab A. C. † non potuit procedere ſicut in prima abſque alia commiſſione cum clauſula, *Quam, & quas*, vel cum toto negocio principali, *Achill. deciſ. 14. de reſcript. Caſ. de Graſſ. deciſ. 2. num. 6. & 7. eodem tit. Seraph. dec. 603. num. 2. par. 1.*

Nec facit, quod prima ſententia non videatur continere aliquod grauamen propter illam clauſulam, *ſine præiudicio habentium meliora, & potiora iura,*
5 & † propterea non fuerit neceſſaria reuocatio, præſertim docto de melioribus iuribus hæredum, quia,
6 præter id, † quod dicta clauſula operatur quoad aliàs perſonas non expreſſas in ſententia, *Oldrad. conſ.*
7 *330. in fin. fuit reſponſum*, † quod, cum hæredes tempore ſententiæ non poſſiderent, dicta clauſula nihil operatur, *vt fuit in terminis reſolutum in illa Ferrarien. de Taſſonibus 26. Iunij 1613. coram R.P.D. meo Pamphilio.*

8 Nec reſtagari viſum fuit, † quod prima ſententia ad fauorem Ioannis Baptiſtæ eſſet nulla tamquam præcipitanter lata, & die feriata, quia eodem modo, & eadem die fuit pronunciatum ab eodem Iudice pro mulieribus immittendis in poſſeſſionem bonorum Bartholomei, & ideò, cum ipſæ ſententiam pro ſe latam acceptauerint, & executioni demandauerint apprehendendo poſſeſſionem bonorum, æquum eſt, vt de alia contra ſe lata non conquærantur, vt iudicij æqualitas ſeruetur, *l. vlt. C. de fruct. & lit. expenſ.* vt in ſimili, † quando idem mo- 9
dus fuit ſeruatus in examine teſtium ab vtraque parte, non poteſt altera pars dare de nullitate, *vt per Modern. ad reg. 8. gloſ. 9. §. 1. in annot. conſenſi nalliter. num. 73. vbi allegat. deciſionem in cauſa Auximana Tutelæ 16. Februarij 1592. coram Pena, & fuit dictum in Iannen. Pecuniaria 18. Iunij 1612. coram me.*

Quibus accedit, quod primus Iudex poſt duas ſententias pronunciauit, mulieres eſſe immittendas
detractis bonis fideicommiſſo ſubiectis, † & ſic ſen- 10
tentiæ erant conditionales, *iuxta late tradita per Surd. conſ. 186. num. 9. & ſeq.* à quibus non conſtat
illas appellaſſe, † immò videntur acquieuiſſe exe- 11
quendo mandata immiſſiua in eorum executione relaxata, vt ſupra dixi, & ſic cum illa conditione detractionis bonorum ſubiectorum fideicommiſſo, *Aym. conſ. 108. num. 3.* vnde non videntur potuiſſe à ſecundo Iudice obtinere immiſſionem ſine illa conditione detractionis abſque euidenti grauamine Ioannis Baptiſtæ; & demum addebatur, quod Ioannes Baptiſta iam immiſſus in poſſeſſionem auctori-
tate ſententiarum de partibus, † cum offerret in 12
continenti docere de iure ſuo, videbatur legitimus contradictor, *iuxta Bart. in l. fin. num. 22. verſ. aut poſſidet. C. de edict. diu. Adr. toll. Menoch. de adipiſc.*
remed. 4. num. 634. nec † immiſſio videtur vitioſa 13
tamquam facta auctoritate Iudicis, *ad l. iuſte poſſidet. de acq. poſſ.* & citatis mulieribus, & acceptantibus ſententias pro ſe latas cum conditione detractionis, vt dictum eſt, ex quibus arguitur iniuſtitia
ſententiæ A. C. † cuius ratione etiam ceſſat Ægi- 14
diana, *Contard. ad l. vnic. C. ſi de moment. poſſ. limit. 9. num. 1. & per tot. & de Ægid. q. 4. num. 6. Gabr. conſ. 36. in princ. lib. 2. vbi de commun.*

Et ita, &c.

EODEM

Bononien. de Poesis

Mercurij 16. Ianuarij 1619.

SVMMARIA.

1 *Scriptura exiſtentia penes exhibere debentem probari debet, vel quod eam dolo, vel culpa deſierit poſſidere, vt ad exhibendum compelli poſſit.*

2 *Ampl. vt requiratur plena probatio, & non ſufficiat præſumptio.*

3 *Dictio*, Tenoris, &c. *in productione appoſita importat realem productionem.*

4 *Scriptura producta remanere debet penes Notarium.*

5 *Decl. vt poſſit tamen à producente recuperari originale dimiſſa copia prævio decreto Iudicis, & præſtito iuramento de reportando.*

6 *Notarius tenetur exhibere ſcripturam in eius actis productam, alias agitur contra ipſum ad intereſſe.*

7 *Nemo tenetur ex caſu fortuito ſine propria culpa.*

Decisio LX.

Fvit dictum, Theodoſium non teneri
exhibere apocham, de qua agitur, quia
conſtat de eius exiſtentia penes ipſum,&
1 † ad hunc effectum illa probari omnino
debet, vel quod dolo, vel culpa ipſius deſierit poſ-
ſidere, *l, theſaurus. ff. ad exhib. l. 1. in prin. ff. de tab. ex-
hib. Ruyn. conſ. 20. n. 4. verſ. ecce ergo lib. 5. Natt. conſ. 8.
num. 3. Oſaſc. dec. 16. n. 3. & fuit dictum in Marſicana
Theſauraria* 15. *Decembr.* 1604. *coram Illuſtriſſ. Cardi-*
2 *nali Ludouiſio.* vbi etiam fuit additum, † non ſuffi-
cere præſumptionem exiſtentiæ, ſed requiri plenam,
& concludentem probationem, in propoſito autem
tantum abeſt, vt talis exiſtentia, vel culpa Theodo-
ſij probetur, vt immo potiùs conſtet de contrario,
cum ſcriptura fuerit per ipſius partem in actis hu-
ius cauſæ coram Notariam producta, & quidem rea-
3 liter, † vt conſtat ex dictione, *Tenoris, &c. vt fuit di-
ctum in Ferrarien. Bonorum 9. May 1594. coram bo.
me. Cardinali Blanchetto, in Mediolanen. Decimarum
17. Nouembris 1617. coram R. R. D. meo Decano in A-
riminen. Bonorum 17. Decembris præteriti coram Reue-*
4 *rendiſſ. Archiepiſcopo Damaſceno, & aliàs ſæpè,* † &
ideò apocha producta debuit remanere penes No-
tarium cauſæ, *cap. quoniam contra, cap. fin. de prob.* & de
5 ſtylo Curiæ ſolum † poteſt ad inſtantiam partis re-
cuperari originale dimiſſa in actis copia, & cum de-
creto Aoditoris, & præſtito iuramento de reportan-
do *iuxta dec. 18. de fid. inſtr. in antiq.* de quibus in pro-
6 poſito nullo pacto conſtat, † & cum non appareat
fuiſſe factam talem reſtitutionem, Notarius tenetur
illam exhibere, ad aliàs intereſſe agi poteſt, *ſecundum
Bald. in l. fin. num. 23. C. de edend. Lanfranc. in tract. de
fid. inſt. num. 22. & fuit ſæpè dictum.*

Placebat tamen nonnullis ex Dominis, vt Theo-
doſius faceret diligentias contra Notarium, & cum
fuerit compertum, apocham fuiſſe amiſſam, talis
amiſſio tamquam caſus fortuitus non debeat noce-
re Theodoſio, ita vt non poſſit progredi in cauſa,
7 cum † nemo ex caſu fortuito ſine propria culpa con-
tingente teneri, debeat, *l. quæ fortuitis. C. de pign.
act. l. exceptione, & ibi Bart. ff. de fideiuſſ. Alex. conſ. 57.
num. 4. lib.*

Et ita fuit deciſum, &c.

EODEM

Sarnensis Terrarvm

Lunæ 11. Decembris 1617.

SVMMARIA.

1 *Iudex delegatus tenetur ſeruare formam commiſſio-
nis.*

2 *Iudex delegatus cum clauſula, vt procedat ad legi-
timam executionem, ad executionem procedere
poteſt, ſi illi locus ſit, & quatenus locus non ſit, ab-
ſtinere non autem reuocare mandata præcedentia.*

3 *Iudex datur ſuper executione an, & quando poſſit
cognoſcere ſuper meritis.*

4 *Iudex allegatus ſuſpectus cum expreſſione cauſæ, &
appellatione ab vlteriori proceſſu non poteſt niſi
nulliter ad vlteriora procedere.*

5 *Ampl. etiam ſi appellans non fuerit appellationem
proſecutus, quia ſufficit interpoſita.*

6 *Cataſtrum non probat poſſeſſionem contra tertium.*

7 *Apocha confeſſionis debiti non probata exactione
non probat quaſi poſſeſſionem exigendi.*

8 *Debitum, & poſſeſſio nihil inter ſe habent commu-
ne, cum poſſeſſio requirat factum.*

Decisio LXI.

Sententia lata extra Rotam reuocato-
ria mandati de manutenendo, & rein-
tegrando reſpectiuè aliàs decreti, & re-
laxati ad fauorem Archypresbyteri
arguebatur pro eius parte de nullitate,
& iniuſtitia, Domini tamen dixerunt prædictam
ſententiam eſſe nullam, ſed iuſtam.

Nullitas deducebatur in primis ex defectu iuriſ-
dictionis, quia reſcriptum commiſſionis Iudici dire-
ctum erat reſtrictum, & limitatum, vt procederet
ad legitimam executionem, † proinde tenebatur 1
ſeruare formam commiſſionis, *cap. cum dilectus de
reſcrip. Vant. de null. ex def. iuriſd. num. 9. Seraph. dec.*
171. *num. 2. & dec. 664. num. 5.* † & ideò debebat 2
procedere ad executionem legitimam, quatenus il-
li fuiſſet locus, *iuxta doct. Affl. in cap. 2. verſ. quod
nota, & verſ. & hic notabis. de treg. & pac. Felin. in c.
ſuper literis. num. 10. verſ. limit. de reſcript. & in iſtis
terminis fuit tentum in vna Alexandrina Beneficij 19.
Decembris 1614. coram R. P. D. meo Buratto,* & qua-
tenus non fuiſſet locus, poterat abſtinere declaran-
do non eſſe locum vlteriori executioni, non autem
habebat facultatem reuocandi mandata præceden-
tia, prout fecit, *vt pluribus firmauit Rota in vna
Arionen. Arreſti 19. Nouembris præteriti coram R. P. D.
meo Dunozetto.*

Non obſtat, † quod, cum Iudex eſſet datus ſuper 3
legitima executione, poſſet etiam cognoſcere ſu-
per meritis, *ad tex. in l. & ſi non cognitio. C. ſi cont. ius,
vel vtil. publ.* Quia reſpondebat vnus ex Dominis
tum quod diſpoſitio d. legis procedit, quando nulla
præceſſit ſententia, ſed ſimpliciter fuit commiſſa
executio alicuius facti, tunc enim commiſſa execu-
tione cenſetur etiam commiſſa cognitio ſemper ve-
ritate illius facti, ſecus verò, quando præceſſit ſen-
tentia, & eius executio commiſſa eſt, vt in caſu no-
ſtro, *l. ſi vt proponis. C. de execut. rei iudic. & declarat.
Bart. in d. l. & ſi non cognitio.* tum etiam quod, qua-
tenus Iudex potuiſſet cognoſcere ſuper exceptioni-
bus, quæ directo venirent contra ſententiam &
eam impugnarent, vt de nullitate, vel quod ſit lata
prætextu falſorum inſtrumentorum, & ſimilibus,
tamen catenus potuit cognoſcere, vt ſuperſederet
in executione, vt dictum eſt, & ad ſuperiorem remit-
teret, *Bart. in l. à Diuo Pio. in prin. nam. 9. quem ibi
ſequitur Ang. num. 4. Alex. num. 9. & 10. & commu-
niter Doct. vt teſtatur ibi Iaſ. num. 12. ff. de re iud.*

Non diſplicebat etiam pluribus ex Dominis alia
nullitas ex eo, quod Iudex fuerit allegatus ſuſpectus
cum expreſſione cauſæ, & appellatione ab vlteriori
proceſſu, † vnde non potuit abſque vitio nullitatis 4
ad vlteriora procedi, *Achill. deciſ. 3. de except. Rot.
deciſ. 2. num. 6. par. 2. diuerſ. Lancell. de attent. poſt recu-
ſat. par. 2. cap. 6. num. 4. & ſeqq.* † etiam ſi appel- 5
latio non fuerit proſecuta, quia ſufficit fuiſſe in-
terpoſita, *Rot. d. deciſ. 2. num. 18. Lancell. vbi ſupra
num. 6.*

Iuſtam vero dixerunt Domini eſſe dictam ſenten-
tiam, quia ſententia Vicarij, & bo. me. Orſini quæ
reuocatur per dictam vltimam ſententiam, de qua
agitur, videbatur non poſſit ſubſtineri, cum ema-
nauerit in iudicio retinendæ, & reintegrandæ, ad fa-
uorem Archipræsbyteri, qui tamen nõ videtur pro-
baſſe poſſeſſionem, quod eſt primum extremum in
vtroque iudicio, *§. retinendæ. & §. recuperandæ, cum
ibi not. Inſt. de interd.* nam duplex cataſtrum pro eo
allegatur, vetus, & nouum, in quo enunciatur, Ec-
cleſiam

cleſiam poſſidere rubra quinquaginta terræ, vltra
6 quod dubitabatur, an eſſet in forma probanti, † di-
cebatur non probare pro Eccleſia contra tertium,
vt per Crauett. de antiq.tempor. par.1. §. quid in libro num.2.& fuit dictum in Salernitana Contributionis 10. *January* 1600.*coram bo.mem.Cardinali Pamphilio.*

Non obſtat apocha auctoris D. Franciotti de an-
no 1582.in qua videtur fateri, ſe reſpondere 33. co-
7 gnatellos muſti ipſi Eccleſiæ,†quia ex illa non pro-
batur exactio, vel quaſi poſſeſſio exigendi, nec ab
eo tempore Archipræſbyter probat ſe vnquam exe-
giſſe: vnde, quidquid ſit dicendum an D. Franciot-
tus ſit debitor, non tamen inde ſequitur, quod Ar-
chiepræſbyter contra eum fuerit,vel ſit in quaſi poſ-
8 ſeſſione exigendi,†cum alias certum ſit, debitum,&
poſſeſſionem nihil inter ſe habere commune, cum
hoc in facto conſiſtat, & requirat factum, & actua-
lem appræhenſionem, *l naturaliter. §.nihil commune. l.1.& l.3.ff.de acq.poſſ. cum. alleg. Gaill. lib.2. obſeru. c.152.num.9.& ſeqq.*

Et ita fuit deciſum &c.

R.P.D. PIROVANO

ALBANENSIS CONFINIVM

Veneris 22. Aprilis 1622.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium à Principe conceditur ſecundum iuris regulas cum aliqua remiſſione earum rigoris,æquitate attenta,& num.*12.

2 *Teſtium numerus refrænari debet.*

3 *Teſtium numeri refrenatio arbitrio Iudicis remiſſa eſt, vbi ſtatutum hoc non determinat.*

4 *Statuta auctoritate Apoſtolica confirmata cum decreto irritanti, & clauſula ſublata ligant manus Iudicantium.*

5 *Termini præfixio ad probandum,& probatum habendum per omne genus probationis operatur concluſionem in cauſa,& quærit ius parti,vt poſt terminum aduerſarius non audiatur.*

6 *Teſtes non licet recipere poſt publicatas atteſtationes.*

7 *Decl.procedere vbi partes teſtificata didicerint,ſecus ſi non didicerint.*

8 *Sub decl. non procedere,quando altera parte inſcia ſit publicatio,ſed ſi ea petente, ſeu conſentiente.*

9 *Publicatio examinis teſtium facit præſumere, quod pars, teſtificata etiam didicerit.*

10 *Copia examinis teſtium petita, & habita poſt publicationem ipſam publicationem approbat.*

11 *Et impedit nouam productionem teſtium, etiam ſi non proceſſerit publicatio, propter timorem ſubornationis.*

12 *Publicatio examinis petita cum clauſula, ex quo pro nunc non vult alios teſtes examinare, non iuuat petentem ad effectum examinandi poſtea alios teſtes tanquam proteſtatio contraria facto.*

13 *Probationum defectu ne pereat ius partis ſolent leges inclinare.*

14 *Clauſula,* Arbitrio, *non dat facultatem auferendi, vel lædendi ius partis,ſibi iam quæſitum.*

15 *Subordinationis timor cadere non poteſt in teſte ad coadiuuandum examinando.*

16 *Examinandi facultas ad effectum coadiuuandi poſt tempora lapſa,& didicita teſtificata non datur, niſi dicta, vel perſonæ fuerint approbata per aduerſarium.*

17 *Subornationis timor ceſſat reſpectu teſtium,qui iam apparent examinati ad perpetuam rei memoriam.*

18 *Intellige,ſi alij teſtes non fuerint iam in cauſa examinati,ſecus ſi examinati.*

19 *Æquitas nulla conſiderari poteſt in examine faciendo ad ſupplendam voluntariam omiſſionem, & negligentiam.*

20 *Examen nouum admittitur poſt didicita teſtificata quoad nouas materias, & diuerſum iudicium.*

DECISIO LXII. LA PRIMA.

REſolutum fuit non intrare arbitrium pro
nouo examine faciendo,† illud enim ſolet 1
à Principe concedi ſecundum iuris regu-
las, quamuis cum aliqua remiſſione rigo-
ris earum de attenta æquitate, *Caſ. de Graſſ. dec.7. numer.8.de ſent. & re iudic. Rot.deciſ.*179. 235. 558. *par.1.in recent.*

In præſenti autem omnes regulæ arbitrio ad-
uerſantur,nec aliqua æquitas ſuadet, vt ab eis rece-
datur.

Verſamur enim in ſummariiſſimo poſſeſſorio, in
quo D. Caſſarellus examinauit ſexdecim teſtes,
† & numerus teſtium vtroque iure tam communi, 2
quam municipali debet refrænari, *l.1. §.vlt. ff.de te-
ſtib. cap. cum cauſam. §. vltimo c. ſignificauerunt eod.
tit. l. quoties, & ibi Bart. C. de naufrag. lib.11. & in
Statuto Vrbis cap.73.lib.1.* & ne contingat dubitari,
quando effrænata multitudo dicatur, † ſolet remitti 3
Iudicis arbitrio,vbi Statuta hoc determinantia non
vigent, *Aldobrand. conſ.145. Abb.in cap.cum cauſam
num.3.de teſtib. Rebuff. in l.vnic.num.6. C.de ſent.quæ
pro eo, Menoch.de arbitr.caſ.249.nu.3.*& cum in præ-
ſenti adſit d. Statutum *cap.73.lib.1.* inter Romanos
determinans, vt in qualibet cauſa vltra ſeptem te-
ſtes non recipiantur ſuper quolibet articulo,ſeu ca-
pitulo, non erit ſuper hac determinatione inſiſten-
dum, neque dubitandum de ſufficienti numero pro-
ducto, cum fuerit Apoſtolica auctoritate confirma-
tum addito decreto irritanti, & clauſula, ſublata,
† quæ ſolent ligare manus iudicantium in vlteriori 4
cognitione, *Caputaq.dec.174.par.3.Rot.in recent.dec.*
180.*par.1.*

Præterea fuit eidem D. Caſſarello præfixus ter-
minus ad probandum, & probatum habendum per
omne genus probationis, †quæ termini præfixio ſo- 5
let operari concluſionem in cauſa, & quærere in
conſequenti ius parti, vt poſt terminum noua au-
dientia non admittatur, *Merant. de ord.iud.par.6. in
3.act.de dilat. num.19.Rot.deciſ.22. de teſtib. in antiq.
Surd.conſ.8.nu.12. Veſtr.in prax.lib.6. cap.1.vbi add.
num.*60.

Demum inſtante D.Caſſarello fuerunt aperta, &
publicata teſtium dicta, vt patet ex actu publicatio-
nis,qui datus fuit, vnde regula eſt certa, † quod pu- 6
blicatis atteſtationibus non licet vlteriores teſtes
recipere, *cap. fraternitatis. cap. intimauit de teſtib.
clem.fin.eod.tit.auth. at qui ſemel. C.de prob.latiſſime
Surd. conſ.136. num.3. & ſeqq.* & quamuis ab eodem
Surdo referatur opinio tenentium, † regulam pro- 7
cedere, ſi partes didicerint teſtificata, alias partem
non excludi ab vlteriori productione, *§. quia vero.
Aut.de teſtib.ſpecul.in tit.de teſtib.§.ſatis vtiliter. n.9.
Bald.& alij per Gabr.alleg.de teſtib. concl.21. num.27.*
†attamen & illorum ſenſus declaratur, quando al- 8
tera parte inſcia,& inuita ſit publicatio,ſecus autem
ſi ea petente, & volente, quam diſtinctionem facit
*Bart. in d. auth. atqui ſemel. numer. 17. C.de prob. &
poſt alios latiſſime comprobat idem Surd. d. conſ.176.*

9 *num.4. & ſeqq.* dicens *ſub num.*8. † quod ex publica-
tione oritur præſumptio, quod pars teſtificata didi-
cerit, & quod ideò iura canonica ponderant ſolum
publicationem, non autem percuntationem, verum
in præſenti magis certificatur percuntatio ex ipſo
10 facto, & egredimur controuerſiam. † quia petita fuit
copia atteſtationum, & habita poſt publicationem,
quæ ſolet approbare actum præcedentem publica-
tionis, *Purpur. conſ* 59. *nu.* 1. & quod plus eſt D. Caſ-
ſarellus cum impetrata copia cauſam ſemel & bis
diſcuſſit diſputando in Rota articulum manutentio-
nis, qui poſtmodum ad fauorem D. Ducis fuit reſo-
lutus, ita vt de percuntatione dictorum teſtium non
11 ſit ambigendum, † quæ tamen attendi ſolent ad effe-
ctum excludendi nouam productionem propter ti-
morem ſubornationis, etiam quod publicatio non
præceſſerit, ſi tamen copia atteſtationum ſit tradita
à Notario, & ſic etiam pars ea via fuerit in diſputa-
tione cauſæ, *vt in his terminis firmauit Rot. apud Se-
raph. dec.* 688. *& in cauſa Iannen. Iuriſdictionis coram
S.D.N. inter impreſſ. dec.* 328 *par.* 2. *in recent.*

Neque quidquam releuat clauſula adiecta petitio-
ni publicationis, dum procurator dixit, nolle pro
nunc alios teſtes examinare facere in præſenti cau-
ſa petens publicari etiam depoſitionem ſequutam te-
12 ſtium pro parte inſtantis examinatorum; † Quia idem
eſt, ac ſi dixiſſet, quod pro nunc vult dicere, & per-
cuntari teſtificata, quamuis nolit alios teſtes pro
nunc examinare, quod pugnat contra publicatio-
nem, quæ implicat ſcientiam depoſitionum teſtium,
vt ponderat Surd. d. conſ. 176. *n.* 4. *lib.* 2. dicēs tales pro-
teſtationes tanquam contrarias facto non releuare.

Non obſtat, quod examen fuerit commiſſum ar-
bitrio Rotæ, & eo caſu recedatur à rigore iuris ſua-
dente æquitate, vt iam firmatum fuit; quia conclu-
ſio in ſe eſt vera, ſed probatio æquitatis deficit.

13 Ratio enim primo ponderata † ne ius partis pe-
reat defectu probationum, pro qua leges ſolent in-
clinare, *Rot. dec.* 73. *de appell. in antiq. Caſ. de Graſſ.
dec.* 1. *num.* 8. *de dilat.* tollitur maiori æquitate poſita
in iure alteri quæſito per publicationem teſtium, &
14 lapſum termini, † quod propterea læſionem, & præ-
iudicium afferre non debet, *Bart. in l. ambitioſi. num.
12. ff. de decret. ab ord. faciend. Oſaſc. dec.* 2. *numer.* 12.
Menoch. de arbitr. lib. 1. *q.* 48. *in princ. Rot. deciſ.* 651.
num. 2 *par.* 2. *in recent.*

Similiter nec ſecunda ratio releuat, quod ſcilicet
huiuſmodi probatio non ſit noua, ſed comprobans
iam factam intra tempus ſtatutum, quæ etiam poſt
15 publicationem admitti debeat, † ex quo timor ſub-
ornationis in teſte alios coadiuuante cadere non
poteſt, *Afflict. dec.* 216. *num* 4. *Surd. dec.* 126. *num.* 10.
Capyc. dec. 62. *in prin.* quia reſpectu medij temporis,
nempe ab anno 1579. vſque ad diem motæ litis, quo
D. Dux ſolus poſſedit, nec apparet D. Caſſarellum
poſſediſſe, nouum eſt examen continens nouas pro-
bationes, in quo non cadit ratio coadiuuandi alios
teſtes, ſed concludendi tempus intermedium, &
quamuis D. Caſſarellus potuerit credere ſufficien-
ter probaſſe, ſed non probauerit, non tamen erit
coadiuuare probationem, ſed ſupplere, quod perti-
16 net ad nouam materiam temporis intermedij, † &
nihilominus facultas coadiuuandi non datur, niſi
dicta vel perſonæ fuerint approbata per aduerſa-
rium, *ſecundum Innoc. in c. cum clamor. num.* 2. *de te-
ſtib. Surd. poſt alios dec.* 126. *num.* 10. quod in præſenti
non poteſt conſiderari, quia D. Caſſarellus fuit vlti-
mus in examinando teſtes.

Prout nec obſtat tertio ratio, quod teſtes ſint in
promptu, & iam ſint examinati ad perpetuam me-
17 moriam, † qui propterea debent examinari etiam
poſt dicta teſtificata, dum in eis ceſſat timor ſub-
ornationis, *Rot. dec.* 11. *de prob. in nou. Gabr. de teſtib.*
18. *concl.* 21. *num.* 58. † quia ſi nulli fuiſſent teſtes exa- 18
minati in cauſa, ratio eſſet colorata, ſed aliis exami-
natis inſurgit vehemens ratio pro excluſione exa-
minis petiti, quod ſcilicet D. Caſſarellus elegerit
meliores teſtes ad infringendum examen D. Ducis
antea factum, nec de aliis curauerit, *Crauett. conſ.*
134 *num.* 3. *quod etiam fuit ponderatum in cauſa Ia-
nuen. Pecuniaria* 5. *Iuny* 1613. *coram R. P. D. meo
Vbaldo.* † & ideò ad ſupplendam voluntariam omiſ- 19
ſionem, & negligentiam nulla æquitas conſiderari
poteſt, *Felin. in c. fraternitatis, num.* 6. *de teſtibus. Odd.
de reſtit. in integr. q.* 65. *num.* 61.

Demum non releuat allegata deciſio *in cauſa
Anconitana Florum* 16. *Aprilis* 1619. *coram* R.P.D.
Buratto, quia † eo in caſu noua materia articulata 20
fuerat, & diuerſum erat iudicium ab eo, in quo prio-
res teſtes erant examinati, & ideo non mirum ſi fuit
admiſſum nouum examen, *Rot. dec.* 24. *de teſtib. in
nou. Gabr. concl.* 21 *num.* 60. *eod. tit.* quæ tamen in præ-
ſenti non concurrunt, cum ſit eadem materia, &
idem ſummariſſimum poſſeſſorium.

Et ita &c.

CARDINALI PLATTO

Mediolanensis Parochialis

21. Nouemb. 1586. & 22. Iun. 1587.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſor poſſeſſione non priuatur per immiſſionem à Iudice alteri de facto, & ſine citatione datam.*
2 *Executor cum clauſula,* Vocatis, vocandis, & amotó quolibet illicito detentore, *ſeruare tenetur formam iudicialem.*
3 *Acta ſunt tranſportanda ad effectum videndi an, & cui ſit dandum mandatum de manutenendo.*
4 *Sequeſtro locus eſt, donec acta tranſportentur.*
5 *Poſſeſſio capta poſt decem dies ad appellandum an ſit attentata.*
6 *Reſtitui ſe petens ad poſſeſſionem, & attentata reuocari an dicatur habuiſſe ſe pro ſpoliato.*
7 *Poſſeſſio capta lite pendente eſt ſequeſtranda.*

Decisio LXII. la seconda.

DOmini dixerunt mandatum de manutenen-
do dandum eſſe Cypriano habenti prouı-
ſionem ab Ordinario, & qui poſſeſſionem
eiuſdem prouiſionis vigore adeptus eſt; eiuſque poſ-
ſeſſionem iuſtam, & legitimam fuiſſe conſtat ex ſen-
tentia Vicarij Lauden. quæ in rem tranſiuit iudica-
tam, † quo ſtante non potuit exequutor literarum 1
Apoſtolicarum à Guſtante impetratarum nulliter,
& de facto procedendo, eum priuare poſſeſſione ſua,
ad trad. per Bennt. dec. 93. *num.* 6. † cum enim in li- 2
teris adeſſet clauſula vocatis vocandis, & amoto
quolibet illicito detentore, tenebatur ſeruare for-
mam iudicialem, *dec.* 30. *de reſcr. in nou. & dec.* 12. *de
Offic. de leg. par.* 1. *in nou.*

Iterum propoſiti cauſam, vtraque parte infor-
mante, & cum Guſtantes docuiſſet, proceſſus de par-
tibus non fuiſſe integre ad me tranſportatos, licet
Cyprianus ſatisfuiſſe Concilio ſatisfactum cōtende-
ret, ex quo integrè ſemel tranſportati ad Curiam A.
C. fuerunt, quidquid poſtea de his eueniſſet; fuerunt
enim coram eodem A. C. aliqui ex proceſſibus
amiſſi, & propterea non teneri ad aliquam aliam
tranſportationem, attento maximè, cum non appa-
reat culpa ſua fuiſſe amiſſos, attamen Domini dixe-
runt

3 runt,† non poſſe firmari,cui ſit decernendum mandatum de manutenendo,niſi viſis omnibus proceſſibus, quia in illis poſſet forte conſtare,vel quod poſſeſſio Cypriani fuiſſet vitioſa,vel quod ipſe habuiſſet ſe pro ſpoliato; & ſic apparere poſſet; eiuſdem Cypriani poſſeſſionem non eſſe manutenibilem. Verumtamen quia etiam ex his, quæ per Gaſſantem deducebantur, nihil erat, quod moueret Dominos ad reuocandum mandatum iam conceſſum, placuit
4 Dominis,† vt ſuſpenderetur mandati effectus per ſequeſtrum poſſeſſionis, donec acta tranſportarentur,vt in ſimili mandatum dictum fuit *in vna Calaguritana iuriſdictionis 27. Iunij 1488. coram R.P.D. Blanchetto*. Non obſtat; quod Gaſſantes dicebat; captam fuiſſe à Cypriano poſſeſſionem, pendente appellatione interpoſita à Collatione illi per Ordinarium facta,quia collatio fuit Cypriano facta 4. Iulij, poſſeſſionem cepit die 18. eiuſdem,antequam appellaretur, & ſic poſt tempus conceſſum ad appellan-
5 dum; quo caſu † Iudex procedens ad executionem non dicitur attentare, etiam ſi pars ignoraſſet ſententiam contra ſe latam. Nam licet eo caſu decem dies incipiant currere à die ſcientiæ non à die ſententiæ non reuocantur per viam attentatorum, *Put. dec.28. de appell. in nou. Modern. de attent. cap. 11. num. 16. par. 2.*

6 Non obſtat,† quod, cum Cyprianus coram Laudenſi peteret,ſe reſtitui,& attentata poſt appellationem à ſententia Viglerani reuocari expulſus videbatur ſe habuiſſe pro ſpoliato,ita vt manuteneri non poſſet;quia ex deductis non apparet claré,quod ipſe habuerit ſe pro ſpoliato,licet de facto forte turbaretur, aut moleſtaretur,nec quod amiſerit poſſeſſionem ſaltem ciuilem,quæ animo retinetur,& eius vigore manuteneri poteſt,maximè,cum etiam ſi manuteneri potuerit,& potuerit etiam petere,vt reuocarentur attentata de facto, & reſtitueretur ad perceptionē fructuum,in quibus de facto impediretur, vel ad naturalem poſſeſſionem,*vt dictum fuit in vna Toletana 16. Nouembris 1580. coram Reuerendiſſimo Vicecomite*,& in omnem caſum dato etiam,quod Cyprianus habuerit ſe pro ſpoliato, & cecidiſſet a poſſeſſione ciuili, & naturali,non tamen propterea ſequitur, quod Gaſſanti ſit dandum mandatum de manutenendo,quia eius poſſeſſio (ſi quam habuiſſet)
7 apparet capta,lite pendente,& attentata, † quo caſu venit ſequeſtranda, iuxta id,quod paſſim *Rot. ſeruat, Capuaq. dec. 213. lib. 3.*; quibus ſic ſtantibus, cum non haberemus præ manibus omnes proceſſus,ex quibus poſſimus cognoſcere, An poſſeſſio Cypriani ſit manutenibilis,cum etiam ex eadem cauſa,& aliis ſupra deductis conſtet pariter, non poſſe mandatum demandatum Domini, vt apponerem ſequeſtrum, donec omnia acta fuerint tranſporta, quibus viſis ſtatuerent quid agendum, & cui ſit decernendum dictum mandatum, &c.

R.P.D. DVRANO

Romana Donationis De Capranica

Lunæ 26. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1 *Inuentarium probat dominium, & poſſeſſionem defuncti inter, & contra conficientes.*
2 *Hæreditatis aditio, & immixtio probat dominium, & poſſeſſionem.*
3 *Inſtrumenti narratiua probat communionem bonorum, & poſſeſſionem inter contrahentes.*

4 *Manutentio datur heredi ex poſſeſſione in ipſum continuata in vim ſtatuti.*
5 *Donatio abſque ſolemnitatibus ſtatuti habentis clauſulam irritantem eſt nulla.*
6 *Donatio facta coniunctæ perſonæ facilius præſumitur in fraudem facta.*
7 *Iuramentum non validat donationem ſine ſolemnitatibus ſtatutarus factam, vbi ſtatutum illud fraudulenter extortum præſumit.*
8 *Inſinuation requiſita in donatione ex ſtatuto Vrbis nec iuramento renunciari poteſt.*
9 *Inſinuatio non requiritur in donatione correſpectiua, & ob cauſam, vbi declaratur.*
10 *Hæres fideicommiſſo grauatus interim eſt verus dominus, & poſſeſſor.*
11 *Donationis valore in æſtimando ad effectum videndi an ſit, vel ne inſinuanda, habetur ratio fructuum rerum donatarum fideicommiſſo iam ſubiectarum ad fauorem donatarij.*
12 *Reſciſſionem contractus petens debet prius reſtituere, quod ex eo accepit.*
13 *Lim. ſi manutentionem tantum petat in poſſeſſione non obſtante contractu nullo.*
14 *Poſſeſſio transfertur ex contractu etiam inutili.*
15 *Limit. non procedere, quando non fuit deuentum ad actum traditionis,nec appoſita clauſula Conſtituti.*
16 *Sublim. vt poſſeſſio nec per actum realis traditionis acquiratur,nec transferatur ſine animo.*
17 *Inſinuationis defectu donatio eſt imperfecta, & nulla ex deficientia conſenſus tam quoad tranſlationem dominij, quam poſſeſſionis.*

Decisio LXIII.

DOMINVS Aſdrubal Capranica de anno 1615. donauit D. Camillo eius fratri bona quædam deſcripta etiam in inuentario hæreditatis paternæ, quæ ad eum vti filium, & hæredem pro medietate ſpectabant, nec non medietatem integræ dotis maternæ,& quædam alia iura, prout in d. donatione, & vice verſa Camillus in eodem donationis inſtrumento promiſit ſoluere quædam debita Aſdrubalis ſcutorum 2500. ſed, quia d. donatio nunquam fuit inſinuata, nec teſtibus ſubſcripta, & ſic fuit celebrata ſine ſolemnitatibus per Statuta Vrbis 149. & 150. pro forma requiſitis, propterea Aſdrubal præuia declaratione, quod nolebat d. donationi ſtare petiit manuteneri in d. bonis ſic donatis perinde,ac ſi donatio nonquam fuiſſet facta & propoſita cauſa die 13. Maij 1622. Domini voluerunt guſtare de bono iure, & hodie reſoluerunt de eo conſtare ad effectum manutentionis ad fauorem
Aſdrubalis;† quia in primis ex inuentario bonorum 1
paternorum communiter, & ſimul per vtrumque fratrem confecto probatur dominium, & poſſeſſio patris, *Pariſ. conſ. 45. n. 20. lib. 2. Monticul. de inuent. q. 232. n. 461. in tract. de inuent. diuerſ. Rot. dec. 387. nu. 2. & 559. num. 4. par. 1. recent.* & præſertim contra Camillum conficientem, *Plot. de in lit. iur. §. 5. n. 28. Rot. dec. 1. in fin. de don. int. vir. & vxor. in antiquior.*
De dominio † autem,& de poſſeſſione Aſdrubalis 2
conſtat ex immixtione, ſeu aditione hæreditatis, *l. hereditas, ff. de reg. iur. §. pro hærede. Inſt. de hæred.*
qual. & differ. Nec non † ex dicto donationis inſtru- 3
mento, quo plene probatur,bona fuiſſe communia etiam quoad poſſeſſionem, *l. 2. & ibi Bart. C. commun. diuid. idem Bart. in l. cum falſa num. 6. C. de iur. & fact. ignor. Soc. Sen. conſ. 46. in prin. lib. 3. Ruin. conſ. 128. num. 5. & 18. lib. 2. Pariſ. conſ. 26. num. 54. lib. 2. Aldobr. conſ. 51. nu. 6. Seraph. dec. 553. in prin.* Et demum de poſſeſ-

ſione

ſione Aſdrubalis non poteſt dubitari,cum ex Statu-
4 to Vrbis patris poſſeſſio in filios continuetur,† qui
propterea eſt in dicta poſſeſſione per Staturum con-
tinuata manutenendus,*Gabr.de acq.poſſ.concluſ.7.nu.
3.& 6.Honded.conſ.18.nu.15.& ſeqq.lib.2.Menoch.
de retin.remed.3.nu.39.& fuit dictum in Romana Do-
mus de Nocchellis 27.Iunij 1622.& in terminis Sta-
tuti Vrbis in Romana Hæreditatis 31. Maij 1613.
coram bonæ memoriæ Vbaldo.*

5 Neque obſtat d.donatio,† qoia vti facta ſine præ-
dictis ſolemnitatibus Statuti,quod continet clauſu-
lam irritantem actum aliter factum, fuit nulla, &
ac ſi nunquam fuiſſet facta,*gloſ.communiter approba-
bata in clem.1.in verb. inhibentes. de iure patro.Rebuff.
de in ſin.donat.art.1.gl.6.& 7.Burſat.conſ.396.nu.19.*
& multo magis ex quo Statutum fundatur in cauſa
publicæ vtilitatis, nempe ad euitandas fraudes,quæ
6 fortius procedit in caſu noſtro, † in quo donatio
facta fuit coniunctæ perſonæ, *vt in puncto Bald.in l.
data iam pridem.num.3.& 4.C.de donat. Barbat.conſ.
23.nu.12.in fin.lib.1.Mareſcott.var.reſol.lib.2.c.29.n.
7.& moder.Rom.diſcept.for.cap.887.num.17.cum ſeqq.*

Non obſtat, quod donatio fuerit iurata, quia, vt
diſponit dictum Statutum,iuramentum præſomitur
etiam fraudulenter interpoſitum,adeo,vt non poſſit
7 contrarium probari, † quod propterea vti annulla-
tum ob publicam vtilitatem nihil operatur, *Bart.in
l.ſi quis pro ea.nu.8.ff.de fideiuſſ.Bald.conſ.250.lib.5.&
fuit late dictum in Romana Nullitatis obligationis 16.
Ianuarij 1626.coram me,*cui propterea merito potuit
Aſdrubal contrauenire,*vt in terminis Imol.in l.Aqui-
8 lius.ff.de donat.Surd.conſ.361.nu.10.*& † quod ſolem-
nitati inſinuationis non poſſit renunciari, etiam
cum iuramento ſtante dicto Statuto, *Caſ.de Graſſ.
dec.150.alias 2.de donat.num.14.*

Non etiam obſtat, quod prædicta donatio fuerit
9 correſpectiua, & ob cauſam, † quo caſu non requi-
ritur inſinuatio, *Tiraq.in l.ſi vnquam.verb.donatione
largitus.num.139.C.de reuoc.donat.Molin.de Hiſpan.
primog.lib.2.cap.8.num.15.* Quia aut cauſa donatio-
nis deducitur, ex quo illa prætenditur facta con-
templatione matrimonij, &, vltra quod talis cauſa
non ſubſiſtit in facto,quia Camillus tempore dona-
tionis erat iam matrimonio coniunctus, & ex eo
habebat filios, cum dicta cauſa quoad Aſdrubalem
non fuerit neceſſaria,nec reſpiciat eius commodum,
nec etiam ſit dos, nec donatio propter nuptias cor-
reſpectiua ad dotem, erat nihilominus donatio in-
ſinuanda, *Becc.conſ.52.num.22.Surd.d.conſ.361.num.
24.& Rot.apud Pic.ad Statut.Vrb.dec.22.num.7.&
dec.49.nu.10.*Aut vero cauſa deducitur, ex quo Ca-
millus donatarius ſe obligauit ſoluere debita Aſdru-
balis ſcutorum 2500.& huiuſmodi cauſa ſolum ope-
ratur, vt vſque ad æquiualentem dictorum debito-
rum quantitatem dicta donatio non eſſet inſinuan-
da,non autem, ſi quod donatur, vt hic, longe exce-
dit, quia in exceſſu habetur pro mera, & ſimplici
donatione, *iux.tex.in c.relatum.ibi iux.ſeruitij meri-
tum &c.de teſt.Bald.in l.illud.C.de ſacroſ.Ecc.Io.Garz.
in tract. de donat. remuner.nu.51.Gabr.conſ.77.nu.20.
& plenius Rot.apud Seraph.dec.416.nu.20.&28.*Et in
puncto,quod in exceſſu requiratur inſinuatio, *Ang.
Imol. & Rom.in d.l.Aquilius ff.de donat.Tiraq.in d.l.
ſi vnquam.verb.donat.largit.nu.80.Mantic.de tacit.&
ambig.lib.13.tit.15.& 31.* exceſſus autem eſt patens,
cum res donatæ,vt cernere licet ad oculum ex enu-
meratione ſpecierum donatarum,nec non medietas
dotis maternæ etiam donatæ nedum decies, ſed bis
decies, & multo pluris excedant dictam ſummam
ſcutorum 2500.quam vice verſa D.Camillus ſoluere
promiſit.

Nec releuat, quod bona donata eſſent fideicom-
miſſo grauata ad fauorem Camilli, & propterea,
quod Aſdrubal non dedit, niſi vſumfructum durante
vita ſua, qoia,præterquam quod ſola medietas dotis
maternæ donata,quæ erat libera, & liquida ex con-
feſſione Camilli in ſcutis 4750. excedit fere duplum
prædictam ſummam debitorum cum tempore dona-
tionis Aſdrubal eſſet ætatis 33. annorum, clarè li-
quet, quod facta computatione *iux.tex.in l.heredita-
tum.ff.ad leg. falcid.* fructus rerum donatarum longè
excedunt dicta debita accollata. †Cum enim hæres 10
fideicommiſſo grauatus interim ſit verus Dominus,
verúſque poſſeſſor,*l.ſi qs.& l.filios hæredes.ff.de vſu.&
vſufr.leg.Soc.conſ.10.nu.11.Peregr.de fideicom.art.4.n.
6.Molin.de Hiſpan.primog.lib.1.cap.19.num.4.cum
ſeqq.& Rot.in Reatina fideicommiſſi 17. Maij, & in
Ariminen.Legitimæ 5.Maij 1627.coram me,* †non eſt 11
dubium, quin exceſſus veniat etiam extimandus ex
eo, quod hæres grauatus percipere poteſt vti domi-
nus iuxta computationem dictæ legis, *Crauet.conſ.
105.n.10.& Rot.in Bononien.de Monterent.17.Aprilis
1617.coram bon: mem. Seleucien.*

Minus releuat, † quod Aſdrubal non poſſit age- 12
re,niſi prius reſtitutis per [illegible]um acceptis, vel ſolutis
per Camillum ex cauſa huius donationis, *iux.reg.
tex.in l.ſi diuerſas.C.de tranſact.* Tum quia non con-
ſtat, quod fuerit quidquam acceptum, vel ſolutum.
Tum etiam quia,quando diſpoſitio d.legis (quæ lo-
quitur in tranſactione, in qua non verſamur, cum
nulla eſſet lis, nec eſſe poterat, quia ex confeſſione
Camilli bona donata erant Aſdrubali, ab eoque
poſſidebantur) habeat etiam locum in donatione
correſpectiua,† non intrat in caſu noſtro,ex quo non 13
agitur ad reſciſſionem, nec ad executionem reſciſ-
ſionis, ſed ad manutentionem, ex eo,quod donatio
fuit nulla,& ſic poſſeſſio nunquam amiſſa ab Aſdru-
bale, nec Camillo aquiſita. Quo caſu etiam nulla
præmiſſa reſtitutione agi poteſt *Roland.conſ.7.num.
3.lib.3.Rot.apud Greg.XV.dec.271.num.16.& bene
ibi Add.num.28.* & in omnem caſum Camillus pe-
teret, quod intus habet, quia iuxta computa data
fructus ab eo percepti ex rebus donatis longè exce-
dunt dicta debita.

Demum non obſtat, † qood ex contractu inutili 14
transferatur poſſeſſio, *l.1.§.ſi vir.vxori.vbi communi-
ter Doct.ff.de acq.poſſ.* & ſic quod fuit tranſlata in
Camillum, etiam quod dicta donatio fuerit nulla,
quia dicta regula non procedit in caſu noſtro. Tum
quia † non fuit deuentum ad actum actualis tradi- 15
tionis,*vt poſt Bald.Tiraq.& alios Honded.conſ.23.nu.
25.cum ſeqq.lib.1.* Quinimo nec fuit appoſita clau-
ſula Conſtituti,quæ etiam nihil operatur,*vt ibidem
Honded.nu.26.*Tum etiam quia†poſſeſſio etiam per 16
actum realis traditionis non amittitur,nec transfer-
tur ſine animo,*l.3.§.in amittenda.& l.quemadmodum.
ff.de acq.poſſ.Bald.in l. non dubium. num.18. in decima
oppoſitione.C.de leg.& in puncto Honded. vbi ſupra nu.
29.Put.dec.276.lib.3. in nou. impreſſ.Rot.dec.93.nu.2.
par.2.diuer.* †ſtante autem defectu inſinoationis do- 17
natio fuit imperfecta, & nulla ex defectu conſenſus
tam quoad tranſlationem dominij, qoam poſſeſſio-
nis, *Rebuff.de inſinuat.donat.gl.6.& 7.art.1.Honded.
Put.& Rot.vbi ſupra.*

Et ita vtraque &c.

COMI

COMITVLO

Marsicana Ivrisdictionis

Veneris 20. Maij 1588.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus habet aſſiſtentiam iuris communis quoad quaſi poſſeſſionem iuriſdictionis in Eccleſias, & Clericos intra ſuam diœceſim.*

2 *Epiſcopi poſſeſſio reſultans ex iuris communis aſſiſtentia in concurſu præferri debet in manutentione.*

3 *Et antiquior præſumitur.*

4 *Probationes eæ præualent, quæ habent adminiculum iuris.*

5 *Teſtes deponentes de ſpecialibus actibus poſſeſſoriis præferuntur deponentibus de poſſeſſione alterius in genere.*

6 *Priuilegia Inferioris derogant titulo Epiſcopi.*

7 *Et tollunt præſumptum vitium clandeſtinitatis poſſeſſionis recentioris.*

8 *Epiſcopi poſſeſſio cæteris paribus præualet in concurſu poſſeſſionis alterius ex priuilegio.*

9 *Et præſumitur antiquior ex vetuſtiori titulo.*

10 *Vnionis in materia exacta requiruntur probationes.*

11 *Sacramenti Confirmationis adminiſtratio ſolis Epiſcopis competit.*

12 *Teſtes aptiora, & veriſimiliora deponentes præferuntur teſtibus deponentibus inueriſimilia, etiam quod excedant in numero.*

Decisio LXIV.

DOmini rurſus examinatis in concurſu probationibus Epiſcopi, & Abbatis decreuerũt quoad Eccleſiam, & Clericos Sancti Ioannis de Luco manutenendum eſſe Epiſcopum in quaſi poſſeſſione exercendi etiam ordi-
1 nariam iuriſdictionem † Cum enim terra Luci, vt
alias dictum fuit coram Reuerendiſs. Oriolen. ſita ſit
in diœceſi Marſicana, poſſeſſio Epiſcopi iuſtificatur
2 ex iure communi, *cap. omnes Baſilicæ. 16. q. 7.* & † præ-
ferri debet in hoc interdicto retinendæ, *Bart. in l. ſi
duo, num. 4. ff. vti poſſid. Abb. & Felyn. in c. licet cauſam.
num. 9. de prob. Crau. conſ. 258. numer. 20. Capye. deciſ.*
3 *209. num. 5.* † ex quo præſumitur antiquior, *Bald. in
l. poſt ſententiam. C. de ſent. & in l. ordinary. C. de rei
vindic. Curt. ſen. conſ. 24. num. 4.* Probationes quoque
4 Epiſcopi præualent, tum † quia habent adminiculum
iuris, *Abb. in d. c. licet num. 9. Bald. conſ. 481. numer. 2.*
5 *lib. 1. Corn. 219. num. 3. lib. 1.* Tum quia † teſtes deponunt de actibus poſſeſſoriis in ſpecie, de adminiſtratione Sacramenti Confirmationis, de viſitatione, excommunicatione, carceratione, punitione, aliiſq; actibus iuriſdictionalibus, tam ante litem motam, præſertim 6. 24. 25. 27. quam poſtea per Epiſcopos Marſicanos continuatis, cum perſonarum, ac temporum expreſſione, quibus etiam conſonant ſcripturæ; vnde præponderant teſtibus pro Abbate deponentibus in genere, *Dec. conſ. 302. numer. 28. & conſ. 498. num. 37. Crau. conſ. 94. nu. 3. Soc. iun. conſ. 88. num. 18. lib. 2.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Abbatis pariter præ-
6 tenditur titulata ex priuilegiis, † quæ derogant titulo Epiſcopi, *Oldrad. conſ. 272. num. 13.* & tollunt
7 vitium † clandeſtinitatis, quod præſumitur in poſſeſſione recentiore, *Curt. ſen. conſ. 24. num. 5. Crau. d. conſ. 258. num. 20. cum ſeqq.*

Quia nihilominus, † ſecundum *Innoc. in cap. au-* 8
ditis. numer. 4. de præſcript. data in reliquis paritate
præualere deberet poſſeſſio Epiſcopi; vt potè fauorabilior; *vt ex Anchar. conſ. 310. tradit Felyn. in d. c.
licet cauſam numer. 9.* & † præſumeretur antiquior 9
propter titulum vetuſtiorem, *Bald. in l. data opera.
num. 68. C. qui accuſ. poſſ.* Sed ceſſat obiectum, quia priuilegia quoad Eccleſiam Sancti Ioannis non ſunt clara, & tranſlatio Eccleſiæ Sanctæ Mariæ ad Eccleſiam Sancti Ioannis, aut earum vnio legitima non probatur, quia teſtes varie deponunt, & in hac
materia † ius requirit exactas probationes, *Dec. conſ.* 10
231. Put. dec. 238. lib. 1. & 209. lib. 2.

Non obſtat quod plures teſtes deponant generaliter dictam Eccleſiam, eiuſque Clericos exemptos eſſe, & Abbates Caſſinenſes in eos iuriſdictionem exercuiſſe etiam priuatiuè ad Epiſcopos Marſicanos & ex iis aliqui, nempe 3. ad 25. & 14. ad 16. & 25. ſpecificent, Abbates in ea miniſtraſſe Sacramentum Confirmationis, & certos Clericos puniuiſſe.

Quia non probant ſcientiam Epiſcoporum, &
deponunt inueriſimilia, cum † adminiſtratio Sacra- 11
menti Confirmationis competat ſolis Epiſcopis,
*c. manus. de conſecrat. diſt. 5. cap. 4. de conſuet. Concil.
Trid. can. 3. de confirm. ſeſſ. 7.* & † facilè per teſtes Epi- 12
ſcopi redarguuntur, vt eorum numerus non ſit attendendus, *c. præterea. de teſtib. l. ob carmen. §. fin. eod. tit. Pariſ. conſ. 112. num. 81. lib. 1.*

COMITVLO

Syracvsana Qvartæ

Mercurij 16. Nouembris 1588.

SVMMARIA.

1 *Committens cauſam habet pro reis eos, contra quos cauſam obtinuit committi, & citationem decerni.*

2 *Reus voluntarius dicitur veniens ad cauſam vigore commiſſionis impetratæ contra intereſſe putantes.*

3 *Committenti non licet recedere à generali commiſſione, qua vſus eſt, nec illam limitare, & num. 7.*

4 *Clauſula omneſque alios &c. appoſita in commiſſione, in qua ſint ſpecificatæ vniuerſitates Religioſorum comprehendit etiam vniuerſitates laicorum.*

5 *Committens cauſam* ex remedio l. diffamari *dicitur reus originarius. Decl. vt num. 6. & 7.*

8 *Procurator idoneus ad agendum an ſit idoneus, vt cum eo citati poſſint firmare iudicium.*

9 *Commiſſionis verbo in parte poteſtatiua non reſtringunt eius diſpoſitiuam generalem.*

10 *Dictio* Et, *eſt copulatiua.*

Decisio LXV.

EPiſcopus Syracuſanus anno 1469. commiſerat cauſam iactationis, & moleſtationis cum clauſula, *Quam, & quas &c.* ſuper quarta Canonica contra Ordines Mendicantium, omneſque alios ſua communiter, vel diuiſim intereſſe putantes &c. cuius commiſſionis vigore decreta fuit ſubinde citatio generalis, & reproducta cum executione, ac ſucceſſiuè proceſſum ad aliquos actus iudiciales contra Priores Ordinum, &

Confraternitatem Sanctæ Mariæ Nouæ anno 1575.
& 1576.& demum agitatum iudicium cum Patribus
Societatis Ieſu, quod pro ſententiam finitum fuit
anno 1585. Poſtmodum comparente ad cauſam Vni-
uerſitate Nothi pro ſuo intereſſe, & citato procu-
ratore moderni Epiſcopi conſtituto ad omnes, &
ſingulas cauſas, & lites tam motas, quam mouendas
&c actiuè, & paſſiuè, dummodo in paſſiuis prima ci-
tatio fieri debeat in perſonam ipſius Conſtituentis
&c. Incidit dubitatio, An huiuſmodi mandatum
cenſeretur ſufficiens, ita vt D. Epiſcopus aliter citan-
dus non eſſet. Super qua Domini per me conſulti
reſponderunt pro ſufficieotia mandati, ſtante de-
creto citationis ſimpliciter, & generaliter iuxta for-
mam memoratæ commiſſionis obtento. Inſpecta ſi
quidem natura ipſius negocij, attentiſque verbis
commiſſionis hanc Vniuerſitatem compræhenden-
tibus reſoluerunt in hoc iudicio D. Epiſcopum acto-
1 ris vicem ſubſtituere. Nam † committens cauſam ha-
bet pro reis eos, contra quos obtinuit cauſam com-
mitti & citationem decerni, *Caſſad. dec. 6. numer. 2.*
2 *ſuper reg.* receptumque eſt, † venientes ad cauſam
vigore commiſſionis impetratæ contra intereſſe pu-
tantes eſſe, & dici Reos voluntarios, *Roſ. dec. 18. n. 2.*
de del. & contum. in nou. Mohed. dec. 229. Fab. 15. Put.
3 *8. de iudic. Achill. vltima de commiſſ.* Nec † licet
committenti, poſtquam generali commiſſione
vſus eſt, ab ea recedere, vel eam limitare *iuxta de-*
clarationem comm. Innocent. Heſt. Abb. & aliorum in
cap. ex conqueſtione. de reſtit. ſpol. quibus conſentit de-
ciſio Salamantina Penſionis 13. Ianuarij 1582. coram
R. P. D. Bubale exaduerſo allegata, & in terminis
commiſſionis impetratæ contra ſua intereſſe putan-
tes *tenuit Rot. per Put. dec. 96. lib. 1.*

4 Quod autem † verba Commiſſionis, *omneſque alios*
&c. compræhendant Vniuerſitatem hanc laicorum
ſpecificatis maximè in commiſſione aliis Vniuer-
ſitatibus Religioſorum planum fuit *ex traditis per*
Doct. in cap. 2. de reſer. in 6. vbi Io. Andr. num. 2. & 3.
Gemin. num. 8. Archid. num. 3.

Nec facit, quod Vniuerſitates expreſſæ ſint diſſi-
miles in qualitate, hoc enim non attenditur, dum-
modo non ſint minores, *Imol. in c. ſedes num. 18. &*
Felyn. ibid. numer. 5. verſ. tertia declaratio. de reſcript.
Religioſorum antem Conuentus proculdubio ſunt
maiores, *Felyn. dicto num. 5. Rot. deciſ. 8. eod. tit. in nou.*

5 Non obſtat, quod † committens cauſam ex reme-
dio *l. diffamari. C. de ingen.* dicatur Reus originarius,
Capyc. dec. 18. & fuit deductum in cauſa Romana à Bor-
deſia 18. Aprilis 1578. & in alia Caſalen. de Carettis
anno præterito 15. Nouembris coram me.

6 Tum quia † hoc non procedit abſolute, *vt per Put.*
dec 423. lib. 1. & Contard. in repetitione l. diffamari.
cap. 3. num. 19.

7 Tum quia † commiſſio impetrata non eſt ſim-
pliciter ſuper iactationibus, ſed complectitur om-
nes cauſas, quas idem comittens habet, & mouet,
habereque & mouere vult, & intendit contra quoſ-
cunque adeo, quod is obtinendo poſtea citationem
iuxta formam commiſſionis declarauit ſe actorem,
l. in tribus. ff. de iudic. à qua declaratione non eſt in-
tegrum reſilire, *vt dictum eſt, & tradit Rom. conſ. 343.*
num. 3.

8 Nec † patitur æquitas, vt is procurator, qui ido-
neus futurus erat ad agendum contra generaliter
citatos, non ſit idoneus, cum quo iiſdem generali-
ter citatis comparentibus in eadem cauſa poſſit fir-
mari iudicium, *c. cum inter de except. l. fin. C. de fruct.*
& lit. expenſ. conſert. Put. dec. 45. de iudic.

Non obſtat, quod commiſſio eadem in parte po-
teſtatiua videtur reſtricta ad ſua intereſſe putantes
& nominandos in decreto, ſeu executione citatio-
nis, & Vniuerſitas Nothi non oſtendit ſe fuiſſe no-
minatam.

Quia † verba in parte poteſtatiua commiſſionis 9
appoſita non reſtringunt eius diſpoſitionem gene-
ralem, pro vt ad hoc obiectum reſpondit *Rot. per*
Put. dec. 96. lib. 1. Quinimmo in caſu propoſito pro-
pter copulam, † Et, potius accipienda videntur ad- 10
iectiue, *l. ea tamen adiectio. ff. de leg. 3.*

Itaque concluſum, non eſſe neceſſariam nouam
citationem in perſonam D. Epiſcopi.

COMITVLO

ROMANA VINEA

Lunæ 20. Februarij 1589.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta pendente termino iuris an dicatur at-*
tentata, & num. ſeqq.
2 *Appellationi, cui ius non differt non intelligitur de-*
latum à Iudice per terminum iuris.
3 *Terminus iuris datur à lege Iudici ad deliberan-*
dum, an appellationi ſit deferendum, & appellan-
ti, vt interim redeat pro apoſtolis.
4 *Appellatio datur a fructuum condemnatione, etiamſi*
pronunciatum fuerit in poſſeſſorio.
5 *Appellatio vbi non eſt formaliter nulla, ſed mate-*
rialiter, iuriſdictio Iudici ante dationem apoſtolo-
rum eſt ſuſpenſa.
6 *Sententiæ tenor in poſſeſſorio attenditur ad effectum*
appellationis, non autem exceptiones in proceſſu
oppoſita circa petitorium.
7 *Legitimatio perſonam facta cum auctore nocet etiam*
habenti cauſam ab eo.
8 *Præſcriptio 12. annorum excludit remed.* l. fin.
9 *Præſcriptio non procedit cum mala fide, quæ induci-*
tur per inhibitionem.
10 *Præſcriptio contra abſentem debet eſſe 20. annorum.*
11 *Præſens reputatur, qui habet in loco procuratorem.*
12 *Intellige pro tempore, quo habuit, ſecus pro tempore*
quo non habuit.
13 *Remedium leg. fin. excluditur per partem titu-*
lum.

DECISIO LXVI.

FVit dictum, reſolutionem ſuper attentatis
pendere à Iuſtitia, ſeu Iniuſtitia ſententiæ
A. C. Nam † poſſeſſio non dicitur atten- 1
ta ex eo, quod capta fuerit poſt appella-
tionem pendente termino Iuris dato per Iudicem,
antequam reſponſum fuiſſet de Apoſtolis: Tum quia
† per dationem termini iuris Iudex non intelligitur 2
deferre appellationi, cui Ius non defert. † Datur enim 3
à lege terminus Iuris Iudici ad deliberandum, an
appellationi ſit deferendum, *l. Iudicib. C. de appell.* &
idem terminus præfigitur appellanti interim, vt re-
deat pro Apoſtolis, *cap. ab eo. de appell. lib. 6.* cum ma-
teria, maximè quando poſtea dat refutatorios, tum
quia, ſi qua delatio colligi poſſet, illa eſſet reſpectu
condemnationis fructuum, † à qua datur appellatio, 4
etiam ſi pronunciatum fuerit in mero poſſeſſorio,
Marian. Soc. Iun. conſ. 18. num. 4. verſ. non obſtat. lib. 2.
Hyer. Gabr. conſ. 15. ſub num. 7. lib. 1. & fuit dictum in
cauſam Recanaten. bonorum. 26. Iunij 1587. coram
R. P. D. Pamphilio, & ita ſatisfit diſtinction. Biſign. dec.
18. de appell. quod, vbi † appellatio non eſt formaliter 5
nulla

nulla, ſed materialiter, Iuriſdictio Iodicis ante da-
tionem Apoſtolorum ſuſpenſa eſt, *de qua etiam per
Vant.de defect.Iuriſd.ordin.num.*142.

Noo etiam dici poteſt attentata ex eo, qnod ſen-
tentia contineat complicationem, quia ex eius le-
ctura apparet latam fuiſſe in rem, poſſeſſorio, *l.fin.C.*
6 *de ed.diu.Adr.toll.* Nec facit, †quod in proceſſu fue-
rit oppoſitum de præſcriptione, de paritate tituli, &
de aliis exceptionibus concernentibus petitorium,
quia attenditur tenor ſenteotiæ, *vt per Corn.conſ.*10.
*num.*3.*lib.*4. *& Dec.conſ.* 28. etiam ſi ſoper dictis ex-
ceptionibus fuerit cognitum, dummodo in ſententia
de iis non fiat mentio, *vt ſæpius fuit reſolutum in Ro-
ta, & ſignanter in cauſa Fauentina ſpoly* 15. *Aprilis*
1580.*Firmana executionis* 7.*Febr.*1583.*coram R.P.D.
Seraphino, Tiburtina Caſtri Sambuci* 10. *&* 15.*May*
1577.*coram Illuſtriſſimo Aldobrandino*, quidquid di-
xerit *Contard.in l.vn.C.ſi de mom.poſſ.lim.*2.§.4.*ratione
mixtura.*

Videndum igitur, an, ſtaotibus hinc inde dedu-
ctis, cooſter de notoria iniuſtitia ſeotentiæ A. C. io
caſu, & ad effectum, de quo agitur.

Hæc autem Iniuſtitia prætenditur primo ex eo,
quod perſonæ hæredum de Luſar non fuerint legi-
timatæ parte de hoc opponente, ſed ex aduerſo re-
ſpondetur fuiſſe legitimatas coram A. C. cootra
executores teſtamentarios, qui produxerunt manda-
7 tum iſtorum hæredum de Luſar, &, † cum Faber ha-
beat cauſam ab iſtis executoribus, nocet ei huiuſmo-
di legitimatio, quia ſufficit, quod fiat in vno Iudicio.

Secundo ex eo, quod poſt venditionem vineæ
prædictæ factam ab executoribus, & à die aditæ hæ-
reditatis Ioaonis de Luſar vſque ad intentatum re-
8 medium *l.fin.* effluxerunt vltra 12.aooos, † quæ præ-
ſcriptio excludit rem *d.l.fin.*

9 Sed reſpondetur ex aduerſo primo qnod † præ-
ſcriptio non procedit cum malafide, quæ inducta
fuit per Inhibitionem factam executori ante vendi-
tionem, cuius Inhibitionis conſcius fuit etiam ipſe
Faber, qui poſtea emit vineam.

10 Secundo negatur præſcriptio, † quæ contra abſen-
tes eſt vicennalis, *Zuccard. d.l.fin.nu.*166.*cum aliis
per Modern.remed.*4.*adipiſc.num.*785. *& fuit dictum
cauſa Sarſinaten. Comitatus* 1582. *coram Illuſtriſſimo*
11 *Aldobrandino.* Et quatenus habendi eſſent † pro
præſentibus pro tempore, quo habuerunt in Vrbe
12 Procuratorem, *Burſatt.conſ.*119.*num.*2. † ſubducen-
dum eſſet tempus, quo non habuerunt Procurato-
rem, *iuxta Auth.ſi quis, & in corpore, vnde ſumitur.C.
de præſcript. long. temp. Bal.*1.*part.*4.*partis princ.qu.*5.

Tertio ex eo, quia iſti emptores habent titulum
à teſtatore, qui io eius teſtamento mandauit execu-
toribus, vt ſi pro ſoluendis debitis oon ſufficeret
pretium vineæ Portæ Salariæ venderent, & hanc
13 vineam Portæ Portuen, & † paritas tituli excludit
rem, *l.fin.* vt ibi *per Luccard.nu.*403.*Corn.nu.*42.*Mo-
dern.*4.*rem.adip.num.*610.

Sed reſpondetur primo, quod ſtante Inhibi-
tiooe hæredum, non potuit deueniri ad venditio-
nem.

Secundo quod mandatum, & facultas executo-
rum ſub conditione, quatenus pretium Vineæ Portæ
Salariæ non ſufficeret pro ſatisfaciendis creditori-
bus, ideoque verificandum hoc eſſe neceſſario, vt in-
tret iſte titolus.

Tertio quod ſimiliter verificandum eſt pretium
Vineæ Portæ Portuen. conuerſom fuiſſe in ſolutio-
nem debitorum teſtatoris; & quia ſuper horum ve-
rificatione multa hinc inde inculcantur ad confun-
denda mentem Dominorum, Antequam aſſumatur
labo in facto, Dubitari poteſt in iure.

Ao præſuppoſita facultate data executoribus à te-
ſtatore, prout data fuit &c. Aditione hæredum, In-
hibitione facta ab hæredibus executoribus ante
venditionem Vineæ Portuen. & venditione einſdem
vineæ facta ex cauſa ſatisfaciendi creditoribus te-
ſtatoris, iuxta aſſertionem executorum.

An emptores tueri ſe poſſint contra hæredes
quaſi habeant titulum à teſtatore, ad excludendum
reio. *l. fin.* etiam non verificata cauſa aſſerta per
executores vendentes, & noo probata conuerſio-
ne pretij ſoluti in ſatisfactionem debitorum teſta-
toris.

Et an mala fides executorum noceat emptoribus
ita vt non potuerint præſcribere, nec eis ſuffragetur
prætenſus titulus habitos à teſtatore in caſu, & ad
effectum, de quo agitur.

Vel An in caſu, & ad effectum, de qno agitur, hæ-
tedibus Ioannis de Luſar obſtet præſcriptio, vel ti-
tulus Fabri habitus ab executoribus poſſeſſione ſub-
ſecuta.

Item An, ſtante oppoſitione circa legitimatio-
nem perſonarum facta coram A. C. per hæredes
Ioannis Fabri, ex geſtis coram eodem A. C. inter
executores, & hæredes Ioannis de Loſar ſufficienter
intelligantur legitimatæ perſonæ ipſorum hæredum
io caſu, & ad effectum, de quo agitur &c.

COMITVLO.

P. CELEBRATIONIS MISSARVM

Lunæ 6. Martij 1589.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes de iure eſt neceſ-
ſaria.*
2 *Notario creditur atteſtanti de citatione.*
3 *Præſens in iudicio non citandus.*
4 *Citatio abſque die, ſeu termino valet pro prima
die.*
5 *Citatio incerta, & vaga ratione diei, & loci nulla
eſt.*
6 *Ampl.non obſtante ſtylo loci, de quo non conſtet.*
7 *Citationis nullitas per taciturnitatem partis non ſa-
natur.*
8 *Citationis nullitas ſanatur per comparitionem, &
perſeuerantiam in iudicio.*
9 *Limit.vt non ſanetur citatio ad videndum iurare
teſtes incerta, & vaga per comparitionem genera-
lem.*

DECISIO LXVII.

DOmini renuerunt teſtes examinatos in
locis de Irum, & de fueore Rabia diebus
3. 4. 5. & 6. Iulij anni 1587. vigore
Commiſſionis 15. Iunij eiuſdem anni
Martergo de Aquinega Notario datæ noo ſuffragari
Giouanni de Aſtigar propter omiſſam citationem
ad videndum iurare teſtes, † que de iure eſt neceſſa- 1
ria, *l.ſi quando. C.de teſtibus c.*2.*vbi gl.in verb.audire.
eod.tit.& vtrobique Doct.Caputaq.dec.*274.*par.*3.

Nec relenat, quod Prouiſor, præſentibus vtriuſ-
que partis Procuratoribus commiſerit prædicto
Notario Iuramentum, & examen teſtium, eodem-
que die fuerit annotatum io actis, prædictos Procu-
ratores fuiſſe iudicialiter citatos ad videndum iura-
re, & cognoſcendum teſtes.

Quia eſto, † vt ſtetur huiuſmodi annotationi,
Innoc. & aly in cap. quoniam contra.de probat. Archid.

in

*in cap.propoſuiſti.nu.3.diſtinct.82.*maximè quia partes
3 † in Iudicio præſentes aliter non ſunt citandæ, *l.etiam.in fin. de minor. Bald. in l.1.num.3.C.de in ius vocand.Io: de Anan.in cap.cum oporteat.nu.1.de accuſat.*Negari non poteſt,quin talis citatio fuerit incerta, & vaga tum ratione temporis, cum nullum ter-
4 minum contineret, & † quatenus valuiſſet pro prima die iuridica,iuxta opinionem,quam tenet,*Felyn. in cap.conſulit.num.5.de offic.deleg.& Rota ſequitur, vt*
5 *per Put.dec.212.lib.2.*†non potuit ſeruire pro diebus facti examinis, tum ratione loci, quia commiſſio data fuit pro quibuſcunque partibus, ac proinde nulla, *Creſ.dec.10.in prin.de dolo,& cotum.in impreſſ. aliàs 290.Put.deciſ.258.lib.1.Caputaq.dec.116.par.1. & dec.274.par.3.*

Neque ſuſtineri poteſt iuxta allegatum ſtylum il-
6 larum partium,† quia non fuit probatus, & Rota in aliis cauſis Pampilonenſibus ex ſimili defectu iudicauit teſtes nulliter fuiſſe examinatos coram R.P.D. Blancheto 9.Februarij 1582.in vna prætenſi Auguſti Seruitij, & coram Reuerendiſſ. Oriolen.9.Febr. 1584.in alia emolumentorum.

7 Ex ſola autem † taciturnitate citati huiuſmodi nullitas minimè ſanari potuit, *ad not.per Felyn.in c. prudentiam.num.12. de offic. deleg.* tunc enim citatio
8 nulla validatur,† quando citatus conſentit per ſpontaneam comparitionem, & perſeuerantiam in Iudicio, *l.1. vbi gl.de fer. Felyn.in c.gratum.nu.4.de offic. deleg.*& quatenus etiam, per comparitionem generalem illius, qui debebat citari ad videndum iurare teſtes, non eſſet validata citatio generalis, & vaga, tenuit *Rot.per Caputaq.d.dec.116. par.1.* ſed in caſu propoſito non apparet aliquem pro parte beneficiatorum in dictis locis, in quibus receptum fuit examen, comparuiſſe, & teſtes examinati fuerunt ſine Interrogatoriis &c. Quare concluſum fuit pro nullitate examinis.

COMITVLO

Romana De Zambeccariis

Veneris 10. Martij 1589.

SVMMARIA.

1 *Conſtituto appoſito in donatione,& collato poſt mortem cum clauſula,* Ex nunc,prout ex tunc, *dicitur tranſlata poſſeſſio in donatarium præambula hora mortis donantis.*
2 *Mandatum de manutenendo competit ratione ciuilis poſſeſſionis.*
3 *Exceptiones ex admittuntur aduerſus poſſeſſorium, quod innititur clauſulæ conſtituti, quæ competunt contra ipſum principalem contractum.*
4 *Conſtitutum inualidatur, & reſoluitur ex inualiditate, & reſolutione contractus, in quo appoſita eſt.*
5 *Exceptiones contra titulum non poſſunt ad petitorium reijci, vbi articulus poſſeſſorij ab ipſo titulo dependet.*
6 *Reſoluto vno contractu alteri correſpectiuo reſoluitur & alter.*
7 *Correſpectiuitas actuum, & inſtrumentorum arguitur ex vicinitate, & coherentia actuum eodem die geſtorum, & ex identitate loci, Notarij, & teſtium, & num.15.*
8 *Ampl. etiam quod inſtrumenta ſeparatim rogata fuerint, & vnum expreſſe alterum non referat.*
9 *Decl. in contractibus in eadem cauſa, ſecus ſi in diuerſis cauſis.*
10 *Quando ſtat per eum, cuius intereſt, quominus aliquid adimpleatur, ſibi debet imputari.*
11 *Aſſenſus Regius quandocunque impetrari poteſt ſuper alienatione.*
12 *Donatio, in qua requiritur aſſenſus Regius, ſtat in pendenti donec aſſenſus impetretur.*
13 *Aſſenſus Regius non retrotrahitur in præiudicium tertij, cui interim ius quæſitum eſt.*
14 *Imputari non debet ei, per quem non ſtat, ſi non impleat, quod implere debebat.*
16 *Agens, ſeu fundans ſe in contractu correſpectiuo docere in primis debet, ſe adimpleuiſſe ex parte ſua.*
17 *Alienans bona nomine alterius ſibi ipſi præiudicat quoad ius, quod habet in eiſdem.*
18 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*
19 *Donationes correſpectiuæ non cenſentur, vbi vna valore, & vtilitate aliam excedit. Declar. vt n.20.*
20 *Correſpectiuitas donationum conſiſtit, ſi vna cenſeatur facta contemplatione alterius, & vna alteri inſit iuris interpretatione.*
21 *Contrauentio Patris quoad donationem non debet obeſſe filiis, quorum etiam contemplatione fuit donatum. Lim. vt num.22.& ſeqq.*
23 *Donatio non dicitur continere cauſam lucratiuam, ſi adſit donatio reciproca.*
24 *Ius quæritur cum ſua cauſa.*
25 *Donatio cum cauſa facta patri, & filiis, nec in filios tranſit cauſa per patrem non impleta.*
26 *Qualitates inſeparabiles ſaluo ſubiecto ab eo ſeiungi non poſſunt.*
27 *Mandatum de manutenendo non datur niſi poſſidentibus.*

Decisio LXVIII.

DOMINVS Flaminius Zambeccatius anno 1578.cum clauſula, *ex nunc, prout ex tunc,* ſecuta eius morte, & præambula hora mortis donationis titulo irreuocabiliter inter viuos dedit,& tranſtulit D. Antonio Diſſeræ eius ex ſorore nepoti pro ſe, eiuſque filijs nonnulla bona Bruginſatica, & annuos redditus in diuerſis locis ſibi competentes,ac duo caſtra in Statu Eccleſiaſtico ſita, reſeruata ſibi facultate diſponendi de decem annatis fructuum dictorum bonorum conſtituens ſe poſſidere nomine Domini Antonij,& eius filiorum, quouſque donatarij à die obitus ipſius donantis corporalem poſſeſſionem nominè proprio accepiſſent. Subinde per aliud Inſtrumentum coram eiſdem Notario, & teſtibus eadem die rogatum prædictus Dominus Antonius eidem Domino Flaminio titulo donationis irreuocabiliter inter viuos conceſſit terram foſſæ cæcę cum eius Caſtro,& Iuribus,nec non quingenros ducatos annuos ipſi,eius vita durante,à Regia Majeſtate conceſſos &c. cum clauſula *conſtituti.*

Prædefuncto D. Antonio,eius filij prætendentes in ipſos vigore conſtituti in dicta prima donatione appoſiti præambula hora mortis Domini Flaminij † tranſlatam fuiſſe bonorum donatorum poſſeſſio- 1
nem, *iuxta ea,quæ poſt Oldr.conſ.139.n.1.& 7.tradunt Alex.conſ.83.n.5.& 6.lib.2.Dec.in l.contractus.n. 12. de reg.Iur. Tiraq.de Iur.conſtit.par.3.in ampl.16.& in limit.2.n.11.*Inſtabant pro mandato de manutenendo,† quod competit etiam ratione ciuilis poſſeſſio- 2
nis, *ad gl.in l.1.§.vlt.verſ.poſſid.ff.vti poſſid.& ibidem Bart.Corn.conſ.113.n.1. lib.1.cum aliis per Modern.in 3.remed.retin.nu.22.*

Quare fuit dubitatum, præſuppoſitis iſtis Inſtrumentis Donationum, & aliis hinc inde deductis &c. An filijs Domini Antonij concedendum eſſet man-

mandatum de manutenendo in bonis per Domi-
num Flaminium tempore donationis poſſeſſis. Et
reſolutum, conſentientibus votis. Non eſſe conce-
dendum.

3 - Cum enim † aduerſus poſſeſſorium, quod inni-
tur clauſulæ conſtituti, iure admittantur exceptio-
nes, quæ contra ipſum principalem cõtractum com-
petunt, *Bald. in l. emptione. qu. vltima. C. plus val. quod.*
ag. Iaſ. in l. 1. §. ſi vir. n. 18. de acq. poſſ. Alciat. in l. quod
meo num. 5. eod. tit. Pariſ. conſ. 55. num. 22. cum ſeq. lib.
4 1. *Tiraq. de Iure conſt. par. 3. limit.* 8. adeo vt † ad in-
ualiditatem, ſeu reſolutionem contractus principa-
lis ſequatur inualiditas, & reſolutio conſtituti, nec
per illud poſſeſſio transferatur, *Alex. conſ. 81. nu. 11.*
& 14. lib. 3. Dec. conſ. 246. ſub num. 3. Crau. conſ. 399.
num. 3. Tiraq. vbi proxime limit. 7. & fuit deciſum in
cauſa Placentina compenſationis vſurarum de Scottis 9.
Decembris 1583. *coram R. P. D. meo Decano*, non
5 potuerunt † exceptiones datæ contra donationem
reüci ad petitorium, quandoquidem articulus iſte
poſſeſſorij ab ipſo titulo dependet, *ad tradita per*
Bal. in l. appellatione, num. 4. C. de appellat. Fran. in c.
non ſolum, num. 6. verſ. 3. limit. eod. tit. lib. 6. Capyc. dec.
72. in fin.

Ex multis autem obiectis illud in primis mouit
Dominos, quod exiſtentibus præfatis duabus dona-
6 tionibus correſpectiuis, † propter inobſeruantiam,
& reſolutionem illius, quæ ad fauorem Domini Fla-
minij facta fuit; reſoluta fuerit etiam altera ad fa-
uorem D. Antonij, eiuſque filiorum.

.. Quod donationes fuerint correſpectiuæ, & ſibi
7 inuicem cauſæ, facilè perſuaſum fuit † ex vicinitate,
& cohærentia actuum eadem die geſtorum *ad l. Iu-*
ris gentium. §. quinimo. de pact. & l. lecta. ſi cert. pet. Bal.
in l. petens. n. 49. C. de pact. & ibi Dec. num. 3. Corn. conſ.
155. n. 13. lib. 2. Ægid. deciſ. 12. n. 2. Maximè concur-
rente identitate loci, Notarij, & teſtium, vnde cor-
reſpectiuitas euidenter concluditur, *vt per Felyn. in*
cap. paſtoralis. n. 7. verſ. ſcias. de reſcript. Socc. conſ. 237.
n. 4. lib. 2. & conſ. 27. num. 23. lib. 4. Crau. conſ. 245. n. 3.
verſ. rurſus. Bennit. dec. 29. n. 2. Gram. deciſ. 103. n. 158.
& eſt frequentius receptum, teſte Tiraq. in l. ſi vnquam.
verſ. donatione largitus. num. 119. C. de reuoc. donat. & in
Rota receptiſſimum, Mohed. dec. 224. Creſc. deciſ. 1. de
Simon. in impreſſ. Pereg. dec. 81. Caputaq. deciſ. 231. &
8 *235. n. 8. par. 1.* Quod procedit, † etiam ſi Inſtrumen-
ta ſeparatim rogata fuerint, & vnum expreſſe alte-
rum non referat, *vt per Felyn. Socc. Crau. & alios præ-*
citatos, quidquid contrarium videatur ſenſiſſe Corn. conſ.
vltimo lib. 1. reprobatus à Tiraq. vbi ſupra n. 120. & a
Rota per Caputaq. d. dec. 235. in fin. par. 1.

Nec repugnat declaratio, de qua *per Put. dec. 171.*
9 *lib. 2. & dec. 214. in fin. lib. 3.* † vt duo contractus
eodem tempore coram eiſdem Notario, & teſtibus
facti præſumantur correſpectiui, quando fiunt ex ea-
dem cauſa, ſecus ſi eſſet cauſa penitus diuerſa. Quia
in caſu propoſito talis cauſarum diuerſitas non ap-
paret, immo ipſum Flaminium donaſſe contem-
platione mutuæ donationis, etiam hac præſumptio-
ne circumſcripta conſtat ex concordia inter vtrum-
que donatorem inita anno 1582. vbi conuentum
fuit de confirmanda donatione Flaminij hoc ex-
preſſo, vt remaneret firma donatio Domini Antonij.

In obſeruantia donationis factæ per Dominum
Flaminium ex iis, quæ in facto proponuntur tergi-
uerſari non poteſt, ſi quidem D. Antonius retinuit
ſemper dominium, & poſſeſſionem rerum donata-
rum.

10 Nec dicatur † ſtetiſſe per D. Flaminium, quomi-
nus donatio effectum ſortita fuerit, qui debuit ex
conuentione impetrari aſſenſum Regium, *arg. l.*
Iure ciuili. de cond. & demonſtr.

Quia, cum † talis conſenſus potuerit quando- 11
cunque impetrari, *vt per Afflict. in conſtit. Rep. lib. 3.*
rubr. 5. de reuoc. alien. feud. num. 75. eius Impetratio-
nem anteuertit D. Antonius eamdem terram foſſæ
cecæ alteri vendendo, ex quo donationem, † quæ 12
ante obtentum aſſenſum Regium erat in pendenti,
Luc. de pen. in l. ciuili n. 4. C. de fund. patrom. lib. 11. in-
telligitur reuocaſſe *ad tradita per Iaſ. in l. non omnis,*
num. 4. ff. ſi cert. pet. & ita impedinit, ne aſſenſus Re-
gius ad fauorem Flaminij impetrari poſſet, quando-
quidem † ille non retrotrahitur in præiudicium ter- 13
tij, cui interim ex tali alienatione Ius fuit quæſitum,
vt tradit idem Afflict. vbi ſupra num. 74. & in dec. 286.
ex Bart. in l. Inſtar. num. 18. C. de Iur. Fiſc. lib. 10. Bal. in
l. obſeruare. §. poſt hæc. num. 9. de off. Proconſ. & not. in l.
bonorum. ff. rem. rat. hab. Vnde non eſt, † quod Impu- 14
tari poſſit Domino Flaminio, *ad reg. imputari de reg.*
iur. lib. 6. ſed & exegit ſibi, quoad vixit D. Antonius
500. illos annuos ducatos, qui ex donatione perti-
nebant ad Dominum Flaminium, in quo cauſari non
poteſt aſſenſus Regius.

Igitur etiam † caſſa prætenditur obſeruantia al- 15
terius donationis iam reſolutæ ex reg. correſpecti-
uorum, *l. fin. de accept. Iaſ. in l. Lucius. n. 18. verſ. 8. fa-*
cit. de vulg. Bal. conſ. 18. in prin. lib. 1. Crau. conſ. 130. n. 2.

Si quidem is, † qui agit, & nititur ex contractu 16
correſpectiuo, docere in primis debet, ſe adimple-
uiſſe, *l. Iulianus §. offerri de act. empt. Ruin. conſ. 70. n.*
4. Crau. conſ. 127. num. 14. Socc. Iun. conſ. 273. col. 2. lib.
2. Caputaq. dec. 231. par. 1.

Quin etiam à prima illa donatione D. Flaminij,
quatenus per ſe veniret conſideranda, ex ſubſecutis
nouis conuentionibus cum D. Antonio anni 1582.
& 1584. dicebatur receſſum fuiſſe, & propter pa-
ctorum inobſeruantiam pronunciat. in Curia Capi-
tulina pro reuocatione donationis, quam nec ip-
ſum D. Antonium habuiſſe vnquam pro perfecta
arguebatur ex eo, quod D. Antonius vti procurator
D. Flaminij vendidit bona in donatione compræ-
henſa aſſerens illa ad D. Flaminium ſpectare, ſeque
ipſum nomine proprio obligauit, quod non eſt cre-
dibile facturum fuiſſe valida exiſtente donatione,
† in qua ſibi præiudicaſſet, *Crau. in ſua q. de indemn.* 17
mul. n. 38. Tiraq. de retract. conſang. §. 1. gloſ. 9. n. 265.
Antonius Gabr. de rer. alien. concl. 2. n. 22. † cum nemo 18
præſumatur iactare ſua, *l. cum de in debito. de probat.*

Non obſtat, quod donatio Domini Flaminij lon-
ge excederet vtilitate donationem D. Antonij, &
† proinde non debeat inuicem cenſeri correſpecti- 19
ua *ex iis, quæ tradit Tiraq. in l. ſi vnquam. verſ. dona-*
tione largitus in ſecunda declaratione. num. 79. cum ſeqq.
quia omiſſa vtriuſque donationis liberatione, &
admiſſo illam D. Flaminij, quatenus excedit, non
eſſe remuneratoriam, ſed gratuitam, & puram, vt
loquitur Tiraque. non ideo tollitur correſpectiui-
tas. † quæ in eo conſiſtit, vt vna cenſeatur facta al- 20
terius contemplatione, & vna alteri inſit iuris in-
terpretatione, *l. lecta. verſ. dicebam. ſi cert. pet. l. iuris*
gentium. §. quinimo. de pact. cum ſimil.

Nec refragatur quod reſpectu filiorum D. An-
tonij ex propriis perſonis agentium conſiderabilis
non videatur vlla correſpectiuitas, aut inobſer-
uantia, quandoquidem ipſi nihil donauerunt, &
† Patris contrauentio non debeat filiis, quorum 21
etiam contemplatione fuit donatum, præiudicare,
ex Alex. conſ. 106. num. 8. lib. 4. Dec. conſ. 238. num.
5. ver. venio ad tertium, & Iaſ. conſ. 213. num. 4. lib.
2. cum aliis per Clar. in §. emphyteuſis. q. 16. verſ. his
præmiſſis, &c.

Quia fuit reſponſum huiuſmodi conſiderationem
cum præcitatis auctoritatibus † procedere poſſe in 22
iis. quæ acquiſita eſſent filiis ex mera liberalitate
conce

concedentis, ſecus in his, quæ Pater ſibi, & filiis aliàs quam ex cauſa lucratiua ſtipulatus fuit, *Corn. coſ. 51. num. 1. lib. 3. Cran. conſ. 135. n. 8. Soc. Iun. 72. nu. 36. lib. 1. Guerb. dec. 10. & fuit tentum in cauſa Romana de Lente anno 1587. coram R.P.D. Blanchetto.* Do-
23 natio autem, de qua agitur, † ſtante reciproca donatione D. Antoni non dicitur continete cauſam lucratiuam, *Tiraq. in verb. donatione largitus. num. 109. Clar. in §. donatio. quæſt. 2. verſ. Item quæro. Ant. Gabr. de donat. concl. 3. num. 65.*

Præterea verum eſt, filiis nullum ius fuiſſe quæſi-
24 tum, † niſi cum ſua cauſa *ad l. cauſa. de manumiſſ. l. ita ſtipulatio. de oper. libert.* id eſt dummodo donatio
25 facta Flaminio obſeruaretur, adeò vt † neque fauore filiorum poſſit donatio ſic qualificata ſubſtineri cauſa non impleta, *ad tradita per Bal. in l. obſeruare.*
26 *§. poſt hæc. num. 12. de off. procons.* † neque enim poteſt ſaluo ſubiecto qualitatis inſeparabilis ab eo ſeiungi, *l. 1. ff. ſi vſufr. petat.*

Itaque concluſum fuit in filios D. Antoni nullam fuiſſe tranſlatam poſſeſſionem vigore conſtituti, quo innituntur, & ideo manutentionis mandatum
27 eis non eſſe concedendum, quod † non datur niſi poſſidentibus *Caputaq. dec. 198. par. 2.*

COMITVLO

Colonien. Canonicatus.

Lunæ 17. Aprilis 1589.

SVMMARIA.

1 *Literæ Apoſtolicæ habent executionem paratam, ſicut remed. l. fin. & num. 3.*
2 *Contradictor legitimus ad affectum ordinarie agendi non dicitur habens titulum ab Ordinario contra prouiſum Apoſtolicum de beneficio reſeruato.*
3 *Confeſſio in poſitionibus probat ad aduerſarij fauorem.*
4 *Apoſtolica prouiſio an, & intra quod tempus parti ſignificari debeat.*
5 *Valor verus an, & quando exprimendus in beneficiorum impetratione.*

Deciſio LXIX.

Domini dixerunt, dandum eſſe mandatum de manutenendo Henrico Sudermano iuſtificata per ipſum gratia Apo-
1 ſtolica. Habent † enim litteræ Apoſtolicæ executionem paratam, ſicut rem *l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. Bal. in l. 2. num. 65. C. de ſeru. & aqua. Abb. in c. paſtoralis. num. 14. in fin. de cauſ. poſſ. & prop. eſt dec. Mohed. 206. quam Rot. paſſim ſequitur.*

2 Nec Melchior prætendens † habere titulum à Capitulo ordinario Collatore dicitur legitimus cōtradictor, vt iudicio ordinario agendum ſit, *ad trad. per D.D. in l. fin.* Quia, cum agatur de beneficio reſeruato ratione menſis iuxta concordata germanica, titulos habitus ab Aduerſario non dicitur ſimilis ad hunc effectum, per ea, quæ conſiderata fuerunt diebus præteritis in cauſa Burgen. de Panceruo coram R. P. D. meo Gyptio, vnde ceſſat obiectum, quod fieri poſſet *ex Mohed. & alus deductis in cauſa Lucana Magiſcolatus 7. Iunij 1585. coram R. P. D. Orano,* & procedi poteſt executiue, *Caputaq. deciſ. 329. par. 1.*

Gratia vero Henrici quoad vacationem in men-
3 ſe Maij anno 1587. verificatur † ex confeſſione ipſius Capituli, cuius nomine cauſa agitata, in poſitionibus datis in partibus, *Ægid. dec. 68. Rom. conſ. 91. in fin.* Quod Papa prouiderit intra tres menſes, iuxta cōcordata, patet ex data ſub die Iunij eiuſdem anni.

Nec officit, † quod talis prouiſio intra tres Men- 4
ſes à die vacationis non innotuerit partibus; Quia hoc non fuit neceſſe ſtante declaratione Rotæ *coram Fabio Accoramboно 13. Februarij 1559. in dec. diuerſ. 126.* quam fælic. record. Greg. XIII. approbauit *in Conſtitutione edita ad tollendam ambiguitatem, quæ merat verbis concordatorum in verſiculo, quoties, &c.* Et quamuis idem Gregor. ad excitandam diligentiam prouiſorum velit ſignificationem prouiſionis obtentæ intra tres menſes fieri debere, non tamen annullat prouiſionem, ſi hoc omiſſum fuerit, ſed irritas declarat quaſcumque prouiſiones Collatorum factas poſt publicationem gratiæ Apoſtolicæ. Quare irrita manet aſſerta prouiſio Capituli ad fauorem Melchioris poſt præſentatam officiali Colonienſi prouiſionem Apoſtolicam.

De qualitatibus, & habilitate Henrici ſatis conſtat ex atteſtatione executoris, qui eſt eiuſdem ordinarius.

De Clericatu conſtat ex literis Illuſtriſſimi Vrbis Vicarij in Actis productis.

Supereſt verificatio valoris, fuit enim expreſſus ad 24. ſed allegatur, hunc valorem conſuetudinarium 24. ſolere exprimi in Canonicatibus illarum partium † nec attendi verum valorem, cum non 5
agatur de annata, prout ex hac ratione admittitur ſimilis conſuetudo in impetratione beneficiorum in Regno Franciæ, *Rebuff. in praxi tit. de form. vni prouiſ. in verſ. cuius, & illi forſan. & in Reg. de vnio. gl. 7.* Quia tamen de huiuſmodi conſuetudine in actis non apparet, deſideratur valoris, aut huiuſmodi conſuetudinis opportuna probatio.

COMITVLO

Auximana Penſionis

Veneris 5. Maij 1589.

SVMMARIA.

1 *Titulus nec coloratus in manutentione requiritur.*
2 *Poſſeſſio ſola ſatis eſt ad manutentionem.*
3 *Ampl. etiam contra ſucceſſorem in beneficio.*
4 *Extende ſiue agatur remed. can. reintegrandæ, ſiue retinendæ.*
5 *Penſionis exigendæ in quaſi poſſeſſione exiſtenti, cui ſolutio denegatur, competit remed. can. reintegrandæ, & retinendæ.*
6 *Penſionis reſeruatio per literas Apoſtolicas probanda eſt in petitorio.*
7 *Gratiæ Apoſtolicæ ante literarum expeditionem dicuntur informes.*
8 *Gratiæ Apoſtolicæ non probantur niſi per literas.*

Deciſio LXX.

Stante clauſula, ſine retardatione ſolutionis penſionis in Commiſſione mihi præſentata. Dubitaui an de reſeruatione penſionis conſtare deberet per literas Apoſtolicas.

Et Domini concorditer reſponderunt, in iudicio retinendæ, ſuper quo A. C. pronunciauerat † cum 1
non requiratur aliquis titulus, etiam coloratus, *vt per Caſſad. de reſtit. ſpoliat. dec. 4. n. 8.* † ſolam quaſi 2
poſſeſſionem ſufficere ad effectum manutentionis. *A. Aug. in repert. tit. de ſolut. & clauſ. ſine retardatione*

ne, &c. & fuit dictum in cauſa Anconitana penſionis coram R.P.D Platto. 15. Iunij anno 1587. Idque pro-
3 cedit † etiam contra ſucceſſorem in beneficio *iuxta deciſ Guid. Pap.*629.*& Put.*151.*lib.*1. quas Rota paſ-
4 ſim obſeruat, † ſiue agatur *rem.c.vn. ſeiategranda*, ſiue
5 remedio retinendæ, cum † vtrumque competat ei, cui
exiſtenti in quaſi poſſeſſione percipiendi ſolutio
6 penſionis denegatur, *Put.dec.*419.*lib.* 1. At † in iudi-
cio petitorio, vbi validitas penſionis diſcutienda eſt,
dixerunt de reſeruatione docendum eſſe per literas
Apoſtolicas, *iux. reg. de non iudicando ſecundum for-
mam ſupplic.* maximè ſtante decreto Papæ vt literæ
deſuper expediri deberent, & huc ſpectant allegata
7 pro Reuerendiſſimo Epiſcopo, † gratias Apoſtolicas
ante confectionem literarum eſſe informes, *Rota dec.*
8 20.*num.*5.*de conceſſ.preben.in non.* † eaſque non pro-
bari, niſi per literas, *Rot.dec.*27.*in prin. de reſcrip.in non.Egid.conſ.*34.*num.* 14. *cum ſimilibus.*

COMITVLO

MARSICANA IVRISDICTIONIS

Lunæ 23. Octobris 1589.

SVMMARIA.

1 *Exemptio ex obſeruantia declaratur, & iuſtificat ſuperioritatem.*
2 *Exempti ab Epiſcopi iuriſdictione poſſunt ſuos immediatos Prælatos habere.*
3 *Exemptis à iuriſdictione Epiſcopi expedit habere exemptionem Papalem.*
4 *Et eſſe ſpecialiter ſub protectione Sedis Apoſtolicæ.*
5 *Exemptis per Concilium Tridentinum non impediunt manutentionem actus iuriſdictionales facti per Epiſcopos ante Concilium.*
6 *Epiſcopi iuriſdictio in exemptos in quibus conſiſtat.*
7 *Actus turbatiui non priuant quem ſua poſſeſſione.*

DECISIO LXXI.

DOmini non receſſerunt à decretis 26. Iunij anno 1587. coram Reuerendiſs. Oriolen. dandum eſſe mandatum de manutenendo Reuerend. Patri Abbati quoad gubernationem Monaſterij Monialium SS. Coſmi, & Damiani, & quoad exercitium Iuriſdictionis in Clericos, & preſbyteros deſeruientes in Eccleſia eiuſdem Monaſterij Nam de quaſi poſſeſſione Abbatis Caſſinen. ante litem motam conſtat ex antiquis ſcripturis, & teſtium depoſitionibus alias, & nunc denuo conſideratis, quæ poſſeſſio ſatis apparet titulata, ſtantibus Romanorum Pontificium Priuilegiis, præſertim Clem. IV. & Alexandri III. quibus eximuntur à Iuriſdictione Epiſcoporum Marſicanorum Moniales, & Clerici eiuſdem Eccleſiæ, & recipiuntur ſub protectione ſedis Apoſtolicæ, ſalua debita reuerentia, & Iuſtitia Monaſterio Caſſinenſi,
1 † quæ exemptio ex obſeruantia ſubſecuta declara-
tur, & Iuſtificat ſuperioritatem, quam Abbates pro tempore exercuerunt, *l. ſi. de interpretatione. de leg. Bald.conſ.*145.*lib.*3. *Roman.conſ.*277.*num.*4.

Neque vero iſthæc exemptio concludit, Monaſterium eſſe ſub immediato regimine Sedis Apoſtolicæ, vt locus ſit diſpoſitioni *cap.*9. *Seß.*25.*de regul.* in ea parte, in qua monaſteria Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta Epiſcoporum tamquam d. Sedis dele-
gatorum gubernationi ſubjiciuntur, cum † notiſſi- 2
mum ſit, exemptos à Iuriſdictione Epiſcoporum habere poſſe ſuos immediatos Prælatos, *ad not. per gl. & D.D. in cap. graue. de off. ord.* † quibus etiam expe- 3
dit habere exemptionem Papalem, *Achill. dec.* 1. *&
ſeq de exempt.* & † eſſe ſpecialiter ſub protectione 4
Sedis Apoſtolicæ, ad *gl. cum ibi not. in c. recipimus. de Priuileg.*

Non obſtant huic manutentioni actus Iuriſdictio-
nales facti per Epiſcopos Marſicanos. Nam † qui 5
præceſſerunt Sacrum Concilium Tridentinum, non ſunt conſiderabiles propter expreſſas exemptiones Monialium, & Clericorum, *cap. ſi Papa de Priuil. lib.*6. *& fuit reſolutum coram bon. mem. Lauretano* 7. *Ianuarij* 1586. *& rurſus coram Reuerendiſſimo Oriolen.* 26. *Iunij* 1587. ſi qui autem facti fuerunt poſt Con-
cilium Tridentinum præter concernentes ea, quæ
ſunt ordinis Epiſcopalis, † qualis eſt adminiſtratio 6
Sacramenti Confirmationis, & collatio ordinum, *cap.*3.*de confirm.ſeß.*7.*& cap.*7. *de Sacr. ordin.ſeß.*23. & alia, quæ ex eodem Conc. ſpecialiter competunt Epiſcopis in Clericos exemptos, ſiue ratione curæ, quæ in Eccleſia exercetur, iuxta *c.*11.*ſeß.*25. *de regular.* propter quam tenentur & exempti intereſſe Synodo, *ex c.*2. *in fin.ſeß.*24. ſiue ratione Iuriſdictionis in cauſis ciuilibus mercedum, & miſerabilium perſonarum iuxta *cap.*14 *ſeß.*7. ſiue ratione correctionis Epiſcopis reſidentibus permiſſæ in exemptos, qui alias eorum Iuriſdictioni ſubderentur, *cap.*4.*ſeß.*14. ſiue ratione facultatis reſeruatæ Epiſcopo Diœceſano concedendi dimiſſorias Clericis exemptis intra eius diœceſis fines exiſtentibus *per cap.*10.*ſeß.*23. & inhibendi etiam Regularibus, ne quis, ipſo contradicente, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare præſumant, *per cap.*4.*ſeß.*24. Nec non ratione clauſuræ in Monialium Monaſteriis reſtituendæ, &
conſeruandæ, iuxta decretum *Conc.cap.*5.*ſeß.*25.*de
Regul.* Alij fuerunt pariter turbatiui, † nec priuarunt 7
Abbates eorum quaſi poſſeſſione antiquiori, pro qua magis præſumitur, *cap licet cauſam, vbi Felyn. nu.*23. *& ſeq. de probat. Anch. in clem.*1.4.*not. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Caſtr.conſ.*395. *num.*2.*lib.*2.

Quare concluſum fuit, concedendum eſſe mandatum de manutenendo generaliter P. Abbati quoad gubernium Monialium, & quoad exercitium Iuriſdictionis in Clericos in Eccleſia SS. Coſmi, & Damiani deſeruiendo priuatiue quoad Epiſcopum, præterquam in caſibus, in quibus d. Conc. Trid. Epiſcopis tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatis poteſtatem tribuit circa clauſuram Monialium, & in exemptis Clerici infra diœceſim exiſtentibus, qui caſus in mandato concedendo, ſi expedire videbitur, ſpecificari poterunt.

COMITVLO

GIENNEN. CAPPELLÆ

Sabbati 9. Decembris 1589.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta poſt appellationem ponitur ſub ſequeſtro ex ſtylo Rotæ.*
2 *Poſſeſſio capta poſt appellationem eſt attentata.*
3 *Sententia tranſitum facit in iudicatum, vbi appellans non redit pro apoſtolis.*
4 *Apoſtoli denegati dicuntur, vbi Iudex nihil aliud reſpondit, niſi quod audiebant.*
5 *Apoſtolis denegatis non tenetur amplius appellans pro illis redire.*

6 *Poſſeſſio*

6 *Poſſeſſio capta intra terminum ad appellandum reuocanda eſt tanquam nulla.*

Decisio LXXII.

Q Via ex actis,& confeſſione Didaci conſtat
poſſeſſionem per eum fuiſſe captam poſt
appellationem pro parte Ioannis interpo-
1 ſitam, Domini dixerunt, † locum eſſe ſe-
queſtrationi *ex ſtylo Rota dec.* 10. *in nou. & 5. in an-
tiq.vt lit.pend.Caſſad.dec.3. numer.6.de reſtit. ſpoliat.*
2 † Eſt enim attentata, *cap.non ſolum de appellat. lib.6.*
3 *Guidob.dec.*204.Nec obſtare prætenſam † rem iudi-
catam ex eo, quod appellans non redierit pro apo-
ſtolis,*cap. ab eo. de appellat.in 6.clem quamuis. eod.tit.*
4 quia, † cum Iudex in actu appellationis apoſtolos
petenti, & ſequenti die cum cedula appellationis
repetenti aliter non reſponderit,niſi quod audie-
bat, perinde habetur, ac ſi apoſtolos denegaſſet, *ad
gloſ.in d.clem.ſi.cum qua tranſeunt ibi Innoc. & Card.
q.* 2. *& tenuit Rota coram bon. mem. Oradino in cauſa*
5 *Toletana Cappellania 6. Iunij* 1566. Quare † appel-
lans non tenebatur amplius redire, *Rot.dec.57.de
appell.in nou. Egid. dec.* 343. Sed, & ſi attentatorum
remedium excluderetur, reuocanda eſſet nihilomi-
6 minus † poſſeſſio capta intra terminum ad appel-
landum per viam nullitatis, *Mohed. decis.*150. *Ant.
Aug.§.2.cum de appellat.& paſſim Rota ſeruat.*

COMITVLO

Tirasonen. Præeminentiarvm.

Veneris 6. Aprilis 1590.

SVMMARIA.

1 *Præeminentiæ regulantur in primis à conſuetudine.*
2 *Probationes,quibus obtentum fuit in manutentione an ſufficiant in petitorio.*

Decisio LXXIII.

E X teſtibus, quorum ſummarium Domini
viderunt, concluſum fuit,Abbati de Alfa-
ro, tanquam principalem dignitatem in
Collegiata illius Oppidi obtinenti, com-
petere præeminentias ſublimioris ſedis in Choro
præcedentiæ reſpectu aliorum dignitatum tàm in
Eccleſia,quàm extra deferendi gremiale, incedendi
ad latus Præſbyteri celebraturi,& veſtibus Sacerdo-
talibus induti ac poſt omnes cappas geſtantes in
Proceſſionibus, & oblationibus. Nec non eidem
Abbati ius eſſe, vt in abſentia Epiſcopi longioris
veſtis caudam ſibi tam intus Eccleſiam, quàm extra
in Proceſſionibus incedenti per famulos ſuos faciat
1 ſubleuari. Cum enim † in huiuſmodi præeminen-
tiis in primis attendatur conſuetudo, *ſecundum ea,
quæ tradunt poſt gl.in cap. pen. verb. electionis. in fin.
de offic. de leg.lib. 6. Bald. in c.cum olim. in prin. de
conſuet.Felyn.in cap.ſtatuimus. numer.1. de Maior. &
obed.Purpurat. conſ.540. numer.11.Ruin. conſ.19. nu-
mer.6.lib.1. Rot.dec.4. de elect.in nou.* & de conſue-
tudine Eccleſiæ de Alfaro circa prædictas præemi-
nentias per 40. circiter annos ad fauorem Abbatis
clarè deponant teſtes, non dubitarunt Domini
2 † hanc probationem, ex qua in duabus inſtantiis
Abbati conceſſum, & confirmatum fuit in parti-
bus mandatum de manutenendo, ſufficientem exi-
ſtere ad obtinendum quoque in petitorio, *vt per
Card. conſ. 61. ſub. numer. 1. & alios prææallegatos.*
Itaque mandarunt, vt prædictas præeminentias
Abbati per ſententiam adiudicarent condemnando
Capitulum ſimpliciter in expenſis, non obſtante,
quod eius Procurator conſtitutus cum poteſtate re-
cedendi à proſecutione appellationis per Capitulum
interpoſitæ declarauerit ante cauſæ diſputationem,
ſe ab vlteriori proſecutione deſiſtere.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

Maceraten. Hæreditatis

Lunæ 4. Iunij 1590.

SVMMARIA

1 *Poſſeſſio capta non eiectis Colonis, & Cuſtodibus primi poſſeſſoris non eſt conſiderabilis, nec manutenibilis, & num.11.*
2 *Vel ſaltem redditur turbida, vt poni debeat ſub ſequeſtro, donec cognoſcatur de meritis cauſa.*
3 *Poſſeſſio capta Iudicis auctoritate non requirit expulſionem.*
4 *Sed contentatur recognitione.*
5 *Poſſeſſio data cum clauſula,* ſine præiudicio quorumcumque iurium N. *eſt conditionalis, quatenus ipſe non poſſideat.*
6 *Appellatione quorumcumque iurium venit etiam poſſeſſio,quæ iam acquiſita nihil aliud eſt, quam ius.*
7 *Poſſeſſor eſt citandus.*
8 *Iudicis intentio talis eſſe præſumitur, qualis debet de iure eſſe.*
9 *Et quod minus, quam fieri poſſit, voluerit partibus præiudicare.*
10 *Poſſeſſio capta in vim ſententia cum clauſula,* ſine præiudicio iurium N.*eo poſſidente,& ſic conditione purificata non dicitur acquiſita.*
11 *Poſſeſſio capta propria auctoritate, colonis non expulſis,non ſuffragatur, etiam interueniente recognitione.*
12 *Poſſeſſio mortuo Domino dicitur vacua etiam exiſtentibus Colonis,& ſufficit eorum recognitio ad acquirendam alteri poſſeſſionem abſque expulſione.*
13 *Recognitio facta dicitur per Colonum,ſi remiſſus fuerit,& claues,animalia,& bona ſub cuſtodia receperit.*
14 *Poſſeſſio capta ex falſa cauſa non videtur conſiderabilis.Decl.vt num.16.& ſeqq.*
15 *Clauſula,*Et ad omnem alium meliorem finem,& effectum, *ſtat ampliatiue, prout clauſula,* Omni meliori modo.
17 *De non iure alicuius conſtare non dicitur, vbi de eo adhuc doceri poteſt.*
18 *Poſſeſſio ex falſa cauſa quoad effectum iuris non eſt conſiderabilis,ſecus quoad effectum facti.*
19 *Spolij actio datur contra immiſſum à Iudice nulliter procedente.*
20 *Detentatio ,ſeu inſiſtentia etiam de facto ſufficit ad effectum,vt alter ex ſola inſtrumentali poſſeſſione non efficiatur poſſeſſor,& num.21.*
21 *Decretum irritans deſtruit omnem poſſeſſionem.*
22 *Poſſeſſionem acquirere eſt potius facti,quam iuris.*
23 *Poſſeſſor iniuſtus,& Prædo plenam facit poſſeſſionem, & occupat,& eſt in ea manutenendus,donec de illius iniuſtitia cognoſcatur.*
24 *Exceptio de poſſeſſione tertij admittitur in iudicio manutentionis.*
25 In

25 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in poſſeſſione exiſtente, non dicitur vera poſſeſſio, ſed clandeſtina.*
26 *Exceptionem iuris agentis opponere licet in quolibet iudicio.*
27 *Aſſerens aliquem poſſeſſorem iniuſtum fatetur illum eſſe in poſſeſſione.*
28 *Ratificata dicitur poſſeſſio capta alterius nomine per procuratoris conſtitutionem, & articulorum dationem ad effectum poſſeſſionem defendendi.*
29 *Ratificatio æquiparatur mandato, & ſuffragatur ſi præcedat poſſeſſionem alterius.*

Deciſio LXXIV.

Domini, non obſtantibus deductis pro D.
Pellicano, ſteterunt in reſolutis, ſcilicet
eius poſſeſſionem quoad bona C. Nouæ
non eſſe talem, vt ex ea poſſit ſibi concedi
mandatum de manutenendo, quia fuit merè iuſtru-
1 mentalis, † quæ, ſtante anteriori poſſeſſione Domi-
norum de Vicis, non eiectis ipſorum colonis, & cu-
ſtodibus, non eſt conſiderabilis, neque manutenibi-
lis, *l. peregrè. §. quibus, & l. quamuis. §. ſi conductor. cum*
2 *ibi not. ff. de acq. poſſ.* † vel ſaltem taliter redditur tur-
bida, vt iuxta ſtylum Rotæ remanere debeat ſub ſe-
queſtro, donec cognoſcatur de meritis cauſæ, *vt
latius deductum fuit in deciſione 27. Nouembris anni
præteriti in hac cauſa facta.*

Neque obſtare, quod hæc poſſeſſio fuerit capta
3 auctoritate Iudicis, † & ideò non eſſe neceſſaria ex-
pulſio, *Ang. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prætor. in*
4 *fin. ff. de acquir. poſſ.* ſed † ſufficeret recognitio, *Affl.
deciſ. 325.*

Quia, prout fuit in deciſione conſideratum, hæc
poſſeſſio fuit capta in executionem ſententiæ lo-
cumtenentis Ciuitatis Nouæ, quæ mandabat immit-
ti Pellicanum ſine præiudicio quorumcunque iu-
5 tium DD. Aſcanij, & Vici, † & ſic conditionaliter,
quatenus ipſi non poſſiderent, *Put. deciſ. 32. lib. 2.*
6 quia † appellatione quorumcunque iurium venit
etiam poſſeſſio, quæ poſtquam eſt acquiſita, nihil
aliud eſt, quam ius, *vt not. in d. l. peregrè. ff. de acq. poſſ.
Inno. in cap. Epiſc. de reb. Eccleſ. non alien. Bald. in l. Iu-
bemus. §. ſanè. in fin. C. de ſacroſ. Eccleſ. & latè Sarnen. in
reg. de iur. quæſ. non toll. quæſt. 5.* prout etiam ita debet
intelligi, ne alias dicamus, Iudicem abſque citatio-
ne voluiſſe præiudicare poſſeſſioni Dominorum de
7 Vicis, † qui tanquam poſſeſſores erant citandi, *Dec.
poſt alios in l. fin. nu. 5. & ibi Zuccard. nu. 128. C. de ed.*
8 *diu. Adr. tollen.* † Talis enim præſumitur eſſe intentio
Iudicis, qualis de iure eſſe debet, *vt dicit Bald. in l. 1.*
9 *C. de neg. geſt. Dec. conſ. 43. nu. 5.* † & quod minus vo-
luerit derogari iuri partium, aut eis præiudicare,
quam ſit poſſibile, *Abb. conſ. 7. in fin. lib. 1. Aym. conſ.
conſ. 188. nu. 8.* Vnde ſequitur, quod, aut Pellicanus in
capiendo poſſeſſionem fuerit vſus dicta ſententia,
10 † & cenſeatur noluiſſe acquirere poſſeſſionem, ex
quo fuit purificata conditio, cum tunc temporis Do-
mini de Vicis eſſent in poſſeſſione, *ad not. per Natt.
conſ. 838. num. 12.* Aut non fuerit vſus dicta ſenten-
11 tia, † & poſſeſſio tamquam propria auctoritate cap-
ta, non expulſis colonis, ipſi non ſuffragatur, *d. l. pere-
grè. §. quibus. & d. l. quamuis. §. ſi conductor. Dec.* dicens
hoc caſu non ſuffragari recognitionem, *conſ. 400. nu.
9. Gozadin. conſ. 88. ſub nu. 10. Bero. quæſt. 87. & conſ. 69.
num. 10. lib. 3. Put. dec. 6. de cauſ. poſſ. & propr. cum alijs
allegatis.*

Neque obſtare, quod nec etiam ab ipſis de Vicis
in adeptione poſſeſſionis fuerint expulſi omnes
coloni.

Quia pro parte Pellicani ſufficienter non oſten-
ditur, quod tunc temporis adeſſent alij coloni in
loco, præter illos, quos ex lectura inſtrumenti con-
ſtat fuiſſe expulſos, vltra quod poſſeſſio per obitum
Capitanei Franciſci erat vacua, † & ideò ſufficit, 12
quod coloni recognouerint Dominos de Vicis
abſque eo, quod eſſet neceſſaria expulſio, *Alex. in l.
quid meo. nu. 15. ff. de acq. poſſ. Affl. deciſ. 325.* † quæ 13
recognitio in hoc caſu ſatis colligitur ex eo, quod
coloni expulſi redierunt ad prædia readmiſſi ab ipſis
Dominis de Vicis, & receperunt ab eis claues, &
animalia ſub præcepto, quod illa teneant ſub bona,
& fida cuſtodia nomine ipſorum, & ad eorum in-
ſtantiam, ipſoſque in dominos rerum, & bonorum
prædictorum prorſus habeant, & recognoſcant.

Non obſtat, quod Domini de Vicis acceperint
poſſeſſionem ſub prætextu, quod Capitaneus Fran-
ciſcus deceſſerit ſine teſtamento, & eis vti proxi-
mioribus eſſet delata hæreditas ab inteſtato, quod
tamen eſt falſum, cum in actis conſter de teſtamen-
to, vnde † hæc poſſeſſio tamquam capta ex falſa cau- 14
ſa non videtur habenda in conſideratione, *Bald. conſ.
155. n. 2. lib. 2. Port. Imol. conſ. 75. n. 11. Pedem. dec. 73. n. 11.*

Quoniam fuit reſponſum, quod Domini de Vicis
non ſe reſtrinxerunt ad capiendam poſſeſſionem
tamquam hæredes ab inteſtato, ſed ſubiunxerunt ad
cautelam, & ad omnem alium bonum finem, & ef-
fectum, & ſic ex quauis cauſa, & etiam ex fideicom-
miſſo quondam Matthæi, vt declararunt die ſequen-
ti, ante poſſeſſionem Pellicani, † ex quo dicta clau- 15
ſula ſtat ampliſſimè, cum ſit poſita cum dictione co-
pulatiua, prout de clauſula *omni modo meliori* habetur
in deciſ. Achil. 1. de clauſ. Præſertim quia Domini de
Vicis præcisè non affirmarunt, Capitaneum Fran-
ciſcum deceſſiſſe ſine teſtamento; ſed quod audiue-
runt, ipſum ſine liberis, & nullo condito teſtamento,
ſaltem quod ipſi ſciant deceſſiſſe, vltra quod hæc
aſſertio non fuit facta in ipſo actu adeptionis poſ-
ſeſſionis ſaltem prædiorum, ſed ante.

Accedat, † quod hodie adhuc non conſtat de falſi- 16
tate cauſæ, cum adhuc pendeat lis ſuper validitate
teſtamenti, de cuius falſitate, & nullitate oppoſuit
ipſemet Pellicanus, prout etiam adhuc non liquet,
an ſit locus fideicummiſſo q. Matthæi ad fauorem
DD. de Vicis, † de quorum non iure conſtare non 17
dicitur, cum de eo adhuc doceri poſſit, *iuxta deciſ.
Ægid. 103. cum alijs ſimilibus.*

Præterea quidquid dicendum ſit, quando falſitas
verſatur circa factum, † quo caſu putans capere poſ- 18
ſeſſionem vnius fundi, non acquirit poſſeſſionem al-
alterius fundi, in quo immiſſus fuit, *l. ſi me in vacuam.
ff. de acq. poſſ.* tamen falſitas, quæ non reſpicit factum,
ſed tantum verſatur circa cauſam poſſeſſionis, non
impedit acquiſitionem, quia non deficit voluntas
poſſidendi, licet potius ex vna cauſa, quam ex alia, *l.
2. §. ſi à pupillo ſi quod vulgo. ff. pro empt. & facit l. cum
in corpus ff. de acq. rer. dom. & not. per Bart. & Iaſ. in l. ſi
is, ad quem ff. de acq. hæred.* & licet iſta poſſeſſio ex fal-
ſa cauſa non ſit conſiderabilis quoad effectum iuris,
vt illa non dicatur iuſta poſſeſſio, nec producat iuris
effectum, vt loquuntur DD. in contrarium alleg. ſecus
tamen eſt quoad effectum, facti vt ingrediens dicatur
eſſe in poſſeſſione, vel detentione, quod patet in
exéplo *Bald. in d. conſil. 135.* de miſſo in poſſeſſionem
à Iudice nulliter procedente, † contra quam poſſeſ- 19
ſionem datur actio ſpolij, *Doct. comm. in l. iuſtè poſſidet.
ff. de acq. poſſ. latè Aym. Crau. conſ. 188. n. 8.* † & iſta de- 20
tentatio, ſiue inſiſtentia etiam de facto ſufficit ad ef-
fectum, quod alter ex ſola inſtrumentali poſſeſſione
non efficiatur poſſeſſor, *Mohed. deciſ. 278. incip. Io.
Baptiſta, & benè Put. deciſ. 172. in vna Tiburtina lib. 2.*
vbi poſſeſſio fuit ſequeſtrata, & denegatum mandatũ
de manutenendo habenti poſſeſſionem inſtrumen-
talẽ propter anteriorem alterius poſſeſſionem, etiam
quod eſſet penitus diſcolorata propter decretum ir-
ritans

21 titans appoſitum in regreſſu,† qood deſtruit ōmnem
poſſeſſionem, *Rot.deciſ.3. de reſtit.ſpoliat.in nou.* Et
ita ceſſant omnia deducta ad oſtendendum poſſeſ-
ſionem DD. de Vicis propter eorum non ius fuiſſe
vitioſam, quia quidquid dicendum ſit ad alios effe-
ctus, ex hoc non ſequitur, quod poſſeſſio tempore
quo Pellicanos illam acceperit, non fuerit potius ac-
cepta, & detenta ſaltem de facto ab ipſis de Vicis,
22 † quia poſſeſſionem acquirere eſt potius facti, quam
iuris, *l.ſtipulatio iſta.§.hæc quoque vbi omnes.ff.de verb.*
23 *oblig.* & ideò † etiam iniuſtus poſſeſſor, & prædo
illam occupat, & plenam facit, & in ea eſt manu-
tenendus, donec cognoſcatur de illius iniuſtitia,
*Caſtr. in l. Aquilius Regulus. num. 5.de donat.Conar.
pract.quaſt.cap.12.ſub num.5.Paleott.deciſ.129. Spole-
tan.*

Non obſtat, quod hæredes non poſſint ſe iouare
poſſeſſione Dominorum de Vicis, quia aut hoc præ-
tenditur ex eo, quod in hoc iudicio ſummariſſimo
non poſſit dari de iure tertij, & ſatis fuit reſponſum
24 in deciſione, † quod allegare ad effectum, de quo
agitur, poſſeſſionem alterius non eſt deducere ius
tertij, ſed opponere exceptionem excluſiuam inten-
25 tionis ipſius agentis, ex eo, quod † poſſeſſio inſtru-
mentalis, alio exiſtente in poſſeſſione, non dicitur
vera poſſeſſio, ſed clandeſtina, *l.prædia, & l.quamuis.*
26 *§.1.ff.de acq.poſſ.cum aliis alleg.* † quod licitum eſt in
quolibet iudicio, *Rot.deciſ.22.de reſtit.ſpoliat.in nou.
Seiſſel. in l.Celſus.col.7.ff.de vſucap.Pariſ.conſ.1. num.
174.lib.1.* Aut hoc prætenditur ex eo, quud huiuſ-
modi poſſeſſio fuerit impugnata per hæredes, &
non obſtat, quia hæredes non negarunt, illos acce-
piſſe poſſeſſionem, ſed dixerunt, illam fuiſſe iniu-
27 ſtam, † & ſic fatentur, illos poſſeſſores, licet negent,
fuiſſe legitimos, quod ad effectum, de quo agitur
nihil facit ex prædictis.

Non obſtat, quod poſſeſſio per Dominos de Vi-
cis fuerit capta alieno nomine abſque mandato,
quia plenè reſponſum fuit in deciſione, quod aut
hoc intelligitur reſpectu illorum de Ferretris, &
Bonatellis de Ancona, & non eſt verum, quod poſ-
ſeſſio fuerit capta nomine illorum, nec declaratio
facta in inſtrumento ceſſionis eſt attendenda contra
verba clara inſtrumenti, ex cuius lectura liquet no-
mine proprio poſſeſſionem adeptos fuiſſe, Aut in-
telligitur reſpectu portionis Vici, & vltra quod ſatis
poteſt dici conſtare de illius voluntate ex eo, quod
poſſeſſio prædiorum fuit continoata ad ſimulta-
28 neam adeptionem poſſeſſionis domus, † apparet de
illis ratificatione ex conſtitutione Procuratoris con-
tra omnes prætendentes intereſſe ſuper iſtis bonis,
& ex datione articulorum ad effectum obtinendi à
Iudice mandatum de ipſos non moleſtando, nec tur-
bando in ſua poſſeſſione, *ad l. Paulus.reſp.ff.rem rat.
29 hab.Dec.conſ.362.ſub num.6.* † quæ ratificatio man-
dato æquiparatur, *l.fin.C.ad Maced. Dec.conſ.58.nu.
5.* & ſuffragatur cum præceſſerit poſſeſſionem
Domini Pellicani, *Rot.deciſ.9.de reſtit.ſpoliat.in nou.*

Cœtera, quæ latiſſimè deducuntur per informan-
tes pro Pellicano, vel tolluntur ex ſupradictis, vel
ſunt extra dubium, in quo tantum agitur de poſſeſ-
ſione capta per Pellicanum die 28. Aprilis, & ſic per
duos dies poſt poſſeſſionem illorum de Vicis, &
ideò nunc non eſt agendum de poſſeſſione hæredum,
de qua alias agetur, vt nec etiam eſt agendum de
ipſorum non iure Pellicani, & Antoniæ, quia hæc
omnia erunt in iudicio petitorio latiùs diſcutienda.

COMITVLO

Salamantina Fructuum

Veneris 22. Iunij 1590.

SVMMARIA.

1 *Citatio non benè exequitur cum tranſumpto non oſtenſo originali.*
2 *Citatio nulla conualidatur per comparitionem.*
3 *Ampl. etiam quod compareat procurator cum antiquo mandato, qui fecerit expenſas, & iura produxerit, & eo magis ſi conſtet fuiſſe illi mandatum tranſmiſſum poſt citationem.*
4 *Procuratoris conſtitutio facit præſumere animum comparendi.*
5 *Procurator comparere præſumitur de ordine principalis, vbi apparet de citatione contra illum executa.*
6 *Procurator ſe ingerens in cauſa cum proteſtatione, quatenus principalis fuerit legitimè citatus validat nihilominus iudicium, niſi talis proteſtatio, & conditio in eius mandato contineatur.*
7 *A proteſtatione receſſum dicitur per proceſſum ad vlteriora.*
8 *Principalis quando approbet geſta per procuratorem.*

Decisio LXXV.

PLacuit Dominis, litem in caſu, de quo agi-
tor, intelligi motam à tempore executæ ci-
tationis in partibus die 27. Nouembris
anni 1583. quæ citatio, † licet fuerit minus legitimè 1
executa cum tranſumpto non oſtenſo originali, vt
*fuit reſolutum 25. Man prædicti ad gloſ.in clem.cauſam
ver. authentica de elect.* † fuit tamen conualidata per 2
comparitionem ſobſecutam, *Bald.in l. fin.C.de pro-
cur.Dec.cap.cum cauſa.n.15.de offic.deleg. Egid. deciſ.
364.Capit aq.deciſ.112.par. 1. cum allegatis in deciſ.
bo.mem.Lauret.in cauſa Romana Dohanæ Salis 16.Ia-
nuarij 1581.* Siquidem Ioannes de Caluera habens man-
datum à Franciſco principali generale ad omnes
cauſas, &c. illud produxit ad effectum ſubſtituendi
in hac cauſa, prout ſubſtituit, & † ſubſtitutus in 3
defenſione cauſæ fecit multas expenſas, produxit-
que diuerſa iura, & nominatim inſtrumentum de-
clarationis Turni, ex quo pendebat cauſæ definitio,
vt de ſcientia, & conſenſu principalis non ſit dubi-
tandum, *Rot.deciſ.1.in fin.de procur.in nou.Caſſad.de-
ciſ.2.num.5.eod.tit.Put.deciſ.45.lib.1. & deciſ. 100.in
fin. & 214.lib.2.*

Nō obſtat mandatum confectum fuiſſe die 4. No-
uembris ante prædictam citationem, quia, cum da-
tum fuerit poſt habitam notitiam impetrati Archi-
diaconatus per Rocchum, vt colligitur ex epiſtola
ſcripta die 5. eiuſdem menſis, in qua Franciſcus de
huiuſmodi impetratione conquæſtus eſt cum Procu-
ratore conſtituto, videtur datum ſpecialiter in hanc
cauſam, & intrant *deciſ.Put.283.lib.2.* † quod ex con- 4
ſtitutione Procuratoris præſumitur animus compa-
rendi, *& alia 263.lib.3.* quod † vbi apparet de ali- 5
qua citatione contra principalem, Procurator præ-
ſumatur à Domino aduiſatus, & ſuſtineatur iudiciū
etiam caſo, quo principalis primo citari debuiſſet.
Nec refert, quod Procurator comparuerit conditio-
naliter, & limitatè, quatenus ſuus principalis eſſet
legitimè citatus, quia, † cum talis limitatio in man- 6
dato generali non contineretur, non potuit apponi

per Procuratorem in illius acceptione, & ſubſtitu-
tione, *iuxta deciſ. Achill.* 14. *de citat.* præterquam
7 quod† ab huiuſmodi proteſtatione per proceſſum
ad vlteriora factum à ſubſtituto cum veriſimili ſcié-
tia ipſius ſubſtituentis intelligitur receſſum, *ex trad.
per Dec. in cap. ſolicitudinem. num. 22. de appellat.* &
8 demum omnia approbaſſe cenſetur principalis, †
quando in executione mandati reſpondit, ſe parere
ſub appellationibus, & proteſtationibus pro eius
parte interpoſitis in Romana Curia, *Bart. in l. Pro-
curator ff. rem rat. hab. Aym. conſ.* 159. *numer.* 5. cum
non appareat de aliquibus actis geſtis per alium
Procuratorem, *arg. l. 2. de lib. & poſth.*

Ex quibus Domini concluſerunt, Franciſcum te-
neri ad fructus perceptos poſt executam primam
itationem, &c.

CARDINALI PLATTO

MEDIOLANEN. BONORVM

Veneris 1. Februarij 1591.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta in vim decreti Iudicis, & cum reco-
gnitione colonorum dicitur iuſta, & legitima, atque
manutenenda.*
2 *Poſſeſſio poſterior dicitur clandeſtina.*
3 *Poſſeſſionem ingrediens auctoritate Iudicis eam ac-
quirit, & ſuam alteri amittere facit.*
4 *Lim. ſecus ſi Iudex ritè, & rectè non proceſſerit.*
5 *Poſſeſſore non citato non dicitur ritè, & rectè proceſ-
ſum.*
6 *Cauſa falſitas in acquirenda poſſeſſione impedit effe-
ctum iuris non facti.*
7 *Detentio ſufficit pro mandato de manutenendo.*

DECISIO LXXVI.

1 CVm † Terrentia fuerit ingreſſa poſſeſſio-
nem vacantem per obitum Sacramorri, &
quidem cum decreto Iudicis, & fuerit à
colonis recognita, eius poſſeſſio dicatur
iuſta, & legitima, *Ruin. conſ* 158. *num.* 11 *lib.* 1. *Alex.
in l. quod me. à num.* 25. *ff. de acq. hæred. Tiraq. de con-
ſtit. par.* 3. *lim.* 24. Et propterea illa debet manutene-
ri, non autem Eccleſia Sancti Vincentij, aut is, qui
ab Abbate inueſtitus fuit, quia poſſeſſio Eccleſiæ eſt
2 poſterior, † & per conſequens clandeſtina, *Caputaq.
deciſ.* 344. *part.* 2. *Alex. conſil.* 83. *libr.* 2. *Curt. Iun. con-
ſil.* 165. *num.* 3.

Nec obſtat, quod Eccleſia ceperit poſſeſſionem
3 Iudicis auctoritate, † quo caſu videtur acquiſiuiſſe
poſſeſſionem, ita vt Terentia ſuam amiſerit, *Ang. in
l. qui vniuerſas. §. item cum prætor. ff. de acq. poſſ.*
4 Quia fuit reſponſum, †quod Iudex non priuauit
Terentiam poſſeſſione cum ritè, & rectè non pro-
ceſſerit, *Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de
acq. poſſ. & Seyſſel in l. Iuſtè poſſidet. num.* 18. *eod. tit.*
5 †quod maximè verum eſt; cum Terentia citata non
fuerit, *ex his, quæ tradit Socc. conſ.* 158. *col.* 2. *Sarnen.
in reg. de annal. quæſt.* 25.

Non obſtat, quod Terentia ceperit ſuam poſſeſ-
ſionem tamquam hæres ab inteſtato, & ſic ex falſa
cauſa, cum adſit teſtamentum, quia vt in terminis
fuit reſolutum *coram R.P.D. Pamphilio in cauſa Ma-
6 ceraten. Bonorum 4. Iulij* 1590. † falſitas cauſæ in ac-
quirenda poſſeſſione licet impediat effectum iuris,
vt ſcilicet talis poſſeſſio non producat iuris effectũ,
non impedit tamen effectum facti ipſius, quominus
ille, qui ingreſſus eſt poſſeſſionem ex iſta falſa cau-
ſa, dicatur poſſidere, & detinere, † quod ſufficit pro 7
mandato de manutenendo, vt optimis rationibus
ibi concludit idem R.P.D. P. Pamphilius, quas hic
repetere ſuperfluum foret, &c.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

MACERATENSIS HÆREDITATIS

Mercurij 30. Aprilis 1593.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum ſufficit ad poſſeſſionem probandam.*
2 *Colonis non expulſis à conſpectu rei, & toto fundo
etiam cum familia poſſeſſio non acquiritur.*
3 *Decl. procedere vbi poſſeſſio eſt plena, & colonus al-
teri poſſidet, ſecus poſſeſſione vacante per obitum
poſſeſſoris, & vbi colonus tantum detinet, quia tunc
ſatis eſt recognitio, vel tales actus, ex quibus ap-
pareat, colonum nolle ſibi poſſidere, ſed tertio in-
gredienti.*
4 *Conſentit quis non minus facto, quam verbis.*
5 *Plus eſt facto aliquid ſignificare, quam verbis.*
6 *Recognitio coloni quibus actibus inducatur.*
7 *Poſſeſſio vacare dicitur mortuo poſſeſſore, & non
conſtito de apprahenſione hæredis. Ampl. vt
num.* 8.
8 *Colonis mediantibus non dicitur acquiſita poſſeſſio
hæredi, donec iidem non declarauerint, ſe illius no-
mine poſſidere, vel illum recognouerint per aliquem
actum, vt puta per ſolutionem affictus.*

DECISIO LXXVII.

DOmini cenſuerunt, Aſcanium, & Vicum
acquiſiuiſſe poſſeſſionem duorum prædio-
rum, nempe Montis Forani, & Sancti Dio-
niſij, in quibus aderant coloni, niſi eis ob-
ſtet declaratio poſtea facta, quod illam acceperunt
nomine illorum de Ferrertis, & Bonarellis, de qua
erit particulariter videndum.

Conſtat enim, quod Aſcanius, & Vicus ſolemni-
ter ingreſſi ſunt poſſeſſionem dictorum prædiorum
ex publico inſtrumento, † quod, notiſſimum eſt, ſuf- 1
ficere ad probandum poſſeſſionem, *l. prædia vbi
Bartol. de acquir. poſſeſ. l. non idcirco, & ibi Bald. C.
de fid. Inſtr. DD. in cap. cum nobis. vbi Abb. numer.* 5
de præſcript. Roman. conſ. 482. *numer.* 2. *Socc. conſ.* 205.
num. 6. *in fin. lib.* 2. *latè Rol. conſ.* 46. *numer.* 18. *libr.* 2.
Put. deciſ. 360. *numer.* 8. *lib.* 1. *& fuit alias in hac cauſa
reſolutum.*

Non obſtat, † quod non conſtet, expulſos fuiſſe 2
colonos à conſpectu rei, & à toto fundo etiam cum
familia, ita vt ad illam de facile redire non poſ-
ſent.

Quia † iſta exacta expulſio requiritur, quando 3
poſſeſſio eſt plena, & colonus alteri poſſidet, *iux. l.
quamuis. §. 1. de acq. poſſ. tradit Alex. poſt Bart. in l.
quod meo nu.* 15. *ff. eod. Afflict. dec.* 325. *Ruin. conſ.* 158.
num. 22. *lib.* 1. *Bero. quæſt.* 47. *Natt. conſ.* 138. *numer.* 11.
lib. 3. *Gozadin. conſ.* 86. *num.* 1. *&* 15.

Secus quando poſſeſſio eſſet vacua, ſtante obitu
Capitanei Franciſci, & colonus alteri non poſſidet,
ſed manet in nuda detentatione, hoc enim caſu, ad
effectum, vt tertius poſſeſſorem adipiſcatur, ſufficit
ſola recognitio abſque expulſione, *Rot. in d. l. quod
meo num.* 7. *Alex. num.* 25. *Afflict. deciſ.* 325. *quem ſæ-
piue ſecuta eſt Rota, vt apud Caputaq. deciſ.* 179. *lib.* 1.
& in cauſa Ceruien. Bonorum 50. *Maij* 1580. *coram*

Decano,& aliàs ſæpius,& ſentit Ruin.d.conſ.158.n.22. & alij ſupracitati.

Imo ſufficiunt tales actus, ex quibus appareat, colonum nolle ſibi poſſidere,ſed tertio ingredienti, & per quemcumque actum declaret, ſe velle poſſidere nomine eius,qui poſſeſſionem ſic vacantem ingreditur conſtituit ipſum in poſſeſſionem per ſimplex conſtitutum,*Bart. in d.l.quod meo,num.9.cui neminem contradicentem ſe reperiſſe ait.Alex. ibi nu.15. Et cuius ſententiam comm.teneri tradit Seyſſell.num.11. Tiraq. de conſtit.limit.14.nu.3.& Paleott.dec.*110.qui loquitur de vero detentore, qui transferendo illam detentationem,ipſam poſſeſſionē transferre dicitur.

Adeſt autem in hoc caſu ſufficiens recognitio, quia eo ipſo,quod à domibus iſtorum duorum prædiorum ejiciuntur, & deinde reponuntur, & illis rurſus conſignantur claues,& iubentur tenere bona, & animalia ſub fida cuſtodia, atque ad hæc omnia tacitè acquieſcat, ſatis videntur prædia ab ipſis ejicientibus recognoſcere, etiam quod nihil dicant,
4 † quia non minus facto conſentire quis videtur, quàm verbis, *l.Paulus ff. rem.rat.hab. cap.ex ore.vbi gloſ.de his, quæ fiunt à Prælat.ſine conſ. cap Caſſad. de-*
5 *ciſ.3. num.2. de reſeruat.* † Imo plus eſt facto, quam verbis aliquid ſignificare,*l.ſi tamen. §.ei,qui,vbi gloſ. optimam rationem reddit. de edil. edi. Rom. conſ.291.*
6 *num.4. Put. deciſ.461. num.4.lib.2.* maximè † cum nihil interſit coloni,cuius nomine poſſideat, quo caſu taciturnitas habetur pro conſenſu,*l.2.C.de acqu.poſſ. Creſc.deciſ.12.lib.1.* & concurrunt actus poſſeſſorij conſignationis clauium, *l.clauibus. ff. de acqui. poſſ. Tiraq. de conſtit. ampl. 3. annot.2. plene Couar. variar.reſolut. cap.3. num.11.* & præceptum retinendi bona ſub fida cuſtodia, *l.1.§.penult.vbi gloſ.& Bart.in fin.ff.de vi, & vi armat.* & faciunt quæ de appoſitione cuſtodiæ, *not.in l.3. in princ.vbi Socc.Alex. & alij ff.de acq.poſſ.*

7 Quod † autem poſſeſſio eſſet vacans, ſatis conſtat ex eo, quod, ſecuto obitu Capitanei Franciſci, poſſeſſio per hæredes adhuc capta non fuerat, *l.cum*
8 *hæredes. ff. de acq.poſſ.* † nec mediantibus colonis fuit eis acquiſita, quia ad hunc effectum requiritur, vt colonus declaret ſe poſſidere nomine hæredis, *Alex.in l.qui vniuerſas.§.quod per colonum. ff.de acq. poſſ.Afflict. deciſ.167. Rol. d. conſ.46. num. 37. lib.2. Put.deciſ.472.num.5.lib.2.*& adſit ſcientia,& voluntas hæredis, cui acquiritur poſſeſſio, *gloſ. in d.l.quod meo. ff.de acq. poſſ. Bald. conſ.330. lib.1. Put. d.deciſ. 462.circa fin.Benint.deciſ.12.num.8.* vel adſit aliquis actus recognitionis,nempe ſolutionis affictus, *Bald. d.conſ.330. num.6.Bero.conſ.75. num.23.lib.3. Benint. deciſ.12.in fin.Rol.in d.conſ.46.num.37. & tenuit Rot. in d. cauſa Ceruien. Bonoriem*, quæ omnia hic deficiunt, cum poſſeſſio capta fuerit paulo poſt obitum Capitanei Franciſci, vt benè deducitur per informantes pro hæredibus, & ita non obſtat, quod dicitur, poſſeſſionem non fuiſſe vacantem, attenta inſiſtentia colonorum, *ex Bald.in l.fin.num.49.in 6. opp.*
8 *C.de edict. diu. Adr. toll. cum aliis allegatis*, quia hoc procedit, concurrentibus ſupradictis, *vt declarat Alex.in d.§.quod per colonum. cum aliis ſupra citatis & benè Paleott. d. deciſ.* 110. qui dicit poſſeſſionem non dici vacantem, quando res etiam ſimpliciter ab aliquo detinetur, *iux.l.2.§.vacuam.ff.de act.empt.* intelligi ad alios effectus, nempè an poſſeſſio dicatur libere tradita, vt loquitur *d.l.2.* ad effectum vſucapionis, *l.nunquam. §.vacuam. ff. de vſucap.* vel ad alios huiuſmodi,ſecus autem ad effectum acquiſitionis,quia ſatis dicitur vacua, vbicumque non conſtat, eum,qui detinet,detinere animo poſſidendi, *Achil. deciſ. 258. alias prima de cauſ. poſſeſſ. & propr.num.2.* Et coloni non poſſunt dici poſſidere hæredi, niſi ſupradictis concurrentibus, *Afflict.d.dec.167.num.6. cum aliis ſupra cit.* imo cum ſaltem tacitè, vt ſupra dictum eſt,recognouerint Aſcanium,& Vicum, ſatis dicuntur, declaraſſe ſe noluiſſe poſſidere nomine proprio, neque hæredum, ſed nomine illorum, qui poſſeſſionem ita vacantem ingreſſi ſunt.

Quæ deducuntur de conſanguinitate Aſcanij, & Vici, non faciunt ad præſens dubium, in quo ſolum quæritur, An ipſi acquiſiuerint aliquam poſſeſſionem,quam ex ſupradictis acquiſiuiſſe, Domini non dubitabant, non obſtante, quod eſſet capta ex falſa cauſa quoad acquiſitionem poſſeſſionis per ea, quæ latius deducta fuerunt 4 Iunij 1590.

Et hæc quoad duo prædia prædicta, in quibus aderant coloni, nam quantum ad alia duo dixerunt Domini, particulariter eſſe dubitandum &c.

COMITVLO

MARSICANA IVRISDICTIONIS

Lunæ 21. Martij 1591.

SVMMARIA.

1 *Teſtis ſingularis non probat.*
2 *Manutentionis in iudicio debet probari poſſeſſio de tempore turbationis,& litis motæ.*
3 *Poſſeſſio antiqua præſumitur continuata.*
4 *Lim. vt ceſſet præſumptio conſtito de interruptione.*
5 *Poſſeſſio antiquior interrupta cedit iuniori.*
6 *Poſſeſſio iunior etiam titulata præſumitur vitioſa.*
7 *Lim. procedere, quando titulus acquiſitus fuit poſt poſſeſſionem antiquiorem, ſecus ſi titulus ſit illa antiquior,præſertim ſi ſit notorius, & habeat iuris communis aſſiſtentiam.*
8 *Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio non amittitur ſine ſcientia,& patientia, nec alteri acquiritur.*

DECISIO LXXVIII.

VIſum fuit Dominis ex teſtium depoſitionibus vtrinque denuo perpenſis non conſtare de antiquiori quaſi poſſeſſione Domini Abbatis Caſſinenſis exercendi iuriſdictionem in Eccleſia, & Clericos terræ Luci, quæ ei ſuffragetur contra Dominum Epiſcopum Marſicanum in hoc iudicio manutentionis. Nam ſecundus teſtis ex parte Abbatis ætatis 90. annorum, qui latè ſuper ſecundo articulo deponit à recordatione ſua, quam repetit ab annis 70. Clericos S. Ioannis omnino exemptos fuiſſe à iuriſdictione,& obedientia Epiſcoporum,& in eos exercuiſſe Abbates iuriſdictionem eſt ſingularis quoad tempus,† & ideò il- 1
lud non probat,*l.Iuriſiurandi.C.de teſt.*tertius,& ſextus vterque annorum 70. iuxta 25. Interrogatorium conteſtes ſunt de tempore 50.annorum,nonus ſuper ſecundo deponit de tempore 40. annorum,ſeu 50. Ex parte verò Epiſcopi ſextus annorum 72. iuxta ſeptimum 24. ann.75. & 25.annorum 90. iuxta nonum 27. annorum 81. ad ſextum percutiunt annos 60. poſſeſſionis Epiſcoporum, dum deponunt Epiſcopos de Machaſanis in terra Luci miniſtraſſe Sacramentum Confirmationis, recepiſſe à Clericis obedientiam, eoſque, & Sacramenta Eccleſiæ viſitaſſe, idemque feciſſe eorumdem Epiſcoporum Succeſſores.

Sed, & ſi antiquior poſſeſſio Abbatis per teſtes deponentes de auditu à maioribus probaretur, illa tamen in hoc iudicio non ſuffragaretur, † quia te- 2
ſtes non concludunt, vt oportet, de tempore turbationis, & litis motæ, *ad gloſ. in §.retinendæ verſ.hodie.*

Inſtit. de Interd. Bart. in l. 1. §. vlt. num. 18. ff. vti poſſid.
Alex. conſ. 91. num. 4. lib. 1. Couar. pract. q. c. 17. num. 3.
3 Et quamuis † antiqua poſſeſſio præſumatur conti-
nuata, *Bal. conſ. 418. num. 9. lib. 1. Ruin. conſ. 28. nu. 18.*
4 *lib. 4. Put. dec. 17. lib. 2.* † Ceſſat tamen præſumptio,
vbi per teſtes Epiſcopi conſtat de interruptione,
5 *Alex. conſ. 88. num. 28. lib. 5.* & † antiquior interru-
pta cedit iuniori, *Bero. in d. c. licet cauſam, numer. 56.*
verſ. 4. limit. de probat. Alex. conſ. 23. ad fin. lib 6. &
fuit tentum in cauſa Heſtien. littoris maris 12. Nouem-
bris, & 10. *Decembris* 1574. *coram bo. me. D. de Rubeis,*
& in Cluſina exemptionis 18. *February anni præteriti*
coram R. P. D. Mantic.
6 Nec objici hoc loco poteſt, quod † Iunior poſſeſ-
7 ſio etiam titulata præſumitur vitioſa, † hoc enim
procedit quando titulus acquiſitus fuit poſt poſſeſ-
ſionem antiquiorem, ſecus quando titulus eſt illa
antiquior, maximè ſi ſit notorius, & habet iuris com-
munis aſſiſtentiam, *vt colligitur ex deductis per Aym.*
conſ. 258. numer. 21. in fin. & Ruin. conſ. 53. col. fin.
lib. 4.

Nec officit, quod ad docendum de continuatione
poſſeſſionis pro Abbate ponderatur ſecundus teſtis
ſuper quarto, dum dicit, Abbatem ſæpius, imo quoli-
bet anno miſiſſe Monachos, qui viſitarēt Eccleſiam,
& Clericos Luci; Nam etiam ſi haberet conteſtes,
8 † probatio non releuaret, non probata ſcientia, &
patientia Epiſcoporum, ſine qua Iuriſdictionis poſ-
ſeſſio non amittitur, & conſequenter alteri non ac-
quiritur, *Innoc. in c. bona. 2. num. 6. & ibid. Abb. num.*
20. de poſtulat. prælat. Alex. conſ. 16. nu. 13. lib. 5. Aym.
conſ. 134. num. 14. & Domini tenuerunt in cauſa Bono-
nien. Iuriſdictionis prima Februarij anni 1574. *coram*
Illuſtriſſ. Cardinali Lancellotto.

Ex quibus Domini concluſerunt, iurè decretum
fuiſſe mandatum de manutenendo ad fauorem Epi-
ſcopi die 20. Maij 1588. & poſtea relaxatum.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

Maceratenſis Hæreditatis

Lunæ 18. Martij 1591.

SVMMARIA.

1 *Coloni expulſio cum ſua familia à conſpectu prædij, neceſſaria eſt, vbi poſſeſſio eſt plena, ex quo facto ſuo non poteſt interuertere domini poſſeſſionem.*
2 *Secus ſi poſſeſſio ſit vacans, & colonus ſtet in nuda detentatione, quia tunc non eſt neceſſaria exacta expulſio, ſed ſufficiunt tales actus, ex quibus cognoſcatur, quod coloni non ſibi, ſed tertio ingredienti poſſidere intendunt, & num. 3.*
3 *Conſtituto transfertur poſſeſſio.*
4 *Recognitio per Colonum fit etiam facto ſine verbis.*
5 *Coloni, cuius non intereſt, quis magis poſſideat, taciturnitas habetur pro conſenſu ad fauorem ingredientis.*
6 *Ampl. Præſertim ſtante actu poſitiuo conſignationis clauium, & reintroductionis in prædio, a quo fuerat eiectus.*

Deciſio LXXIX.

Dixerunt Domini, nihil de nouo per Infor-
mantes pro Pellicano adduci, quod ex re-
ſolutionibus aliàs factis ſublatum non ſit,
& ideo perſiſtendum in deciſis ex rationi-
bus ſub die 27. Nouembris 1589. & 4. Iunij præteriti
conſideratis.

Neque obſtare, quod poſſeſſio bonorum Ciuita-
tis Nouæ retineretur per colonos, & ſic eſſet neceſ-
ſaria eiectio, vel recognitio ad effectum, vt Aſca-
nius, & Vicus dicuntur illam acquiſiuiſſe, quia aliàs
fuit reſponſum, conſtare de ſufficienti expulſione,
& recognitione, nam † licet quando poſſeſſio eſt 1
plena, & colonus alteri poſſidet, vel recognoſcit hæ-
redes, ſit neceſſaria expulſio coloni cum ſua familia
etiam à conſpectu prædij, ex quo facto ſuo non po-
teſt interuertere poſſeſſionem Domini, *l. fin. C. de*
acq. poſſ. in quibus terminis loquuntur DD. & deci-
ſiones pro Pellicano allegatæ, † tamen, quando poſ- 2
ſeſſio eſt vacans, & colonus alteri non poſſidet, ſed
ſtat in nuda detentatione, tunc ad effectum, vt ter-
tius poſſeſſionem ſibi acquirat, non eſt neceſſaria
exacta expulſio, ſed ſufficiunt tales actus, ex quibus
appareat, colonos nolle ſibi poſſidere, ſed tertio In-
gredienti, quia hoc caſu † ſicut ſimplex conſtitutum 3
poteſt transferre poſſeſſionem in alium, *Bart. in l.*
quod meo. num. 9. ff. de acquir. poſſ. Tiraq. de conſt. lim.
14. num. 3. Paleot. dec. 110.

Ita per quemcumque actum declaret, ſe velle poſ-
ſidere nomine eius, qui poſſeſſionem ſic vacantem
ingreditur, conſtituit eum poſſeſſorem, vnde, cum in
hoc caſu coloni fuerint expulſi à domibus, in quibus
reperti fuerunt, & poſtea repoſiti nomine ipſorum
Aſcanij, & Vici, & aliqui ab eis receperunt claues,
& animalia ſub præcepto, quod illa teneant ſub fida
cuſtodia nomine ipſorum, & ad eorum inſtantiam,
ipſoſque in Dominos rerum, ac bonorum prædicto-
rum prorſus habeant, & recognoſcant, licet † verbis 4
nihil dixerint, facto tamen declarant, ſe recogno-
ſcere tradentes in Dominos, & velle ipſorum nomi-
ne poſſidere, *ad l. Paulus. ff. rem. rat. hab. l. ſi tamen ff.*
de adil. ed. nec requiritur alia maior expreſſio
verbalis, † quia, cum non interſit coloni cuius no- 5
mine poſſideat, taciturnitas habetur pro conſenſu,
Creſc. dec. 17. lib. 1. maximè † concurrenti actu poſi- 6
tiuo, conſignationis clauium, & reintroductionis in
prædia, vnde fuerant eiecti nomine Aſcanij, & Vi-
ci, quæ fieri non poterant citra recognitionem ip-
ſorum, *c. ea fere. de his, quæ fiunt, à Præl. Caſſad. dec. 3.*
num 2. de reſtit.

Alia, quæ ex declaratione dictorum de Vicis fa-
cta ad fauorem de Bonarellis deducuntur contra
hanc poſſeſſionem, tolluntur ex lectura ipſius in-
ſtrumenti adeptionis poſſeſſionis, vt fuit in aliis po-
ſitionibus conſideratum, vbi fuerunt ſublata omnia,
quæ nunc de nouo inculcant &c.

COMITVLO

Conchen. Limitum

Mercurij 27. Martij 1591.

SVMMARIA.

1 *Sumptum extrahi debet prævia partis citatione, & num. 3.*
2 *Recognoſci debet inſtrumentum, niſi ſit antiquum.*
3 *Sumptum de ſumpto nulliter extractum non probat.*
4 *Citatio incerta, & vaga ratione temporis, & loci non valet.*
5 *Citanda eſt pars ad accedendum ad locum remiſſoria.*
6 *Iura producta parte citata, & non opponente non poſſunt amplius impugnari.*
7 *Manutentionis in iudicio probationum rigor non attenditur.*

8 *Productio limitate ad vnum finem facta ad alium non ſuffragatur.*

9 *Acta in vno judicio non probant in alio, nec inter eaſdem perſonas.*

Decisio LXXX.

DVM controuerteretur, An in-
ſtrumentum appoſitionis limi-
tum rogatum ſub die 18. Octo-
bris 1441. per Alphanum de
Marcon eſſet in forma probanti
ad effectum, vt videretur, An
exemplo dicti inſtrumenti, de-
ſumpto vigore compulſorialium Officialis Con-
chen. de anno 1579. quo in præſenti Iudicio Recto
de las Pedroneras, vti intendit, fides adhibenda ſit.
Animaduerſum fuit ex illo inſtrumento reperto in-
ter ſcripturas dicti Alphonſi in Ciuitate Chioetril-
læ fuiſſe de anno 1484. eodem die, quo pars inſtetit
pro exemplatione, extractum per Ferdinandum Lu-
percium vnum ſumptum, nulla præuia citatione
1 partis, † prout requirebatur, *Felyn. poſt alios in cap. fin. num. 6. de fid. inſtr. Rot. dec. 1. eodem tit. in nou.* nec
2 † adhibita recognitione, à qua tunc temporis non
excuſabat antiquitas, *iuxta dec. Put. 151. lib. 1. & Caputaq. deciſ. 3. par. 3.* cum 40. anni nondum effluxi
eſſent. Ex tali ſumpto, quod inuentum fuit in Archi-
uio Oppidi de *Pedroneras* de anno 1579. fuit deſcri-
ptum iſtud exemplum, de quo agitur, cui non eſſe
fidem adhibendam, Domini cenſuerunt. Nam præ-
3 terquam quod † eſt ſumptum de ſumpto nulliter ex-
tracto, quod non probat, *Put. deciſ. 423. lib. 3. Caputaq. deciſ. 234. par. 1.* & ipſum pari modo fuit abſque
partis citatione nulliter extractum, *Put. dec. 159. lib. 1. cum ſimil.*

Neque defectum citationis ſupplet intimatio
compulſorialium facta parti, tum quia compulſoria-
les non ſignificabant præciſè locum, & tempus ex-
4 tractionis faciendæ, & † ſicuti citatio incerta, & va-
ga ratione loci, & temporis non profuiſſet, *Put. deciſ. 258. lib. 1. Caputaq. dec. 274. par. 3.* ita nec intimatio
compulſorialium, tum quia Iudex in ipſis compul-
ſorialibus ordinauerat, vt pars citaretur; Eſtque re-
5 gulare, † vt pars moneatur accedere ad locum, ad
quem fit remiſſio, *Caſtr. in l. Iudices. num. 6. C. de fid. Inſtr.* quin etiam pars intimationi ſibi factæ reſpon-
dit, ſeparatam intereſſe extractioni faciendæ, aſſi-
gnatis ſibi die, & loco congruis ad accedendum.

Non obſtat, quod hoc ipſum exemplum fuit in
partibus coram Ordinario Conchen productum, &
6 nihil oppoſitum, † ex quo videtur obturatum parti
os, ne amplius opponat, *Egid. dec. 539.* & eſſe locum
Innocentianæ; Quia, præter alias reſponſiones, pla-
cuit Dominis conſideratio, quod hoc exemplum
fuit in partibus productum in Iudicio manutentio-
7 nis, † in quo probationum rigor non attenditur, &
nihilominus petitum, & à Iudice fuit decretum,
quod probationes intelligerentur tantum factæ in
illo Iudicio poſſeſſorio, & abſque præiudicio in
proprietate.

8 Eſt autem exploratum, † productionem limita-
te ad vnum finem factam, ad alium non ſuffragari,
9 & † acta in vno Iudicio in alio non probare etiam
inter eaſdem perſonas, *Matheſ. ſing. 161. nota ſingularem Doctrinam, & Domini tenuerunt in vna Bononienſi de Butriolis 15. Nouembris 1578. coram R.P. D. Seraphino*, neque Innocentiana cogit, nos fidem
habere ſcripturis regiſtratis, quæ fidem non meren-
tur &c.

... prima.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

Maceraten. Hæreditatis

Veneris 25. Iunij 1593.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio per mortem domini non dicitur vacare, ſi à colonis detineatur.*

2 *Coloni expulſio, vel recognitio ſufficit mortuo domino & num. 5.*

3 *Poſſeſſio non dicitur plena per ſolam inſiſtentiam, & detentionem colonorum mortuo domino.*

4 *Poſſeſſio retenta per colonos mortuo domino an, & quando dicatur acquiſita hæredi.*

5 *Colonus alteri non poſſidens declarans ſe velle poſſidere nomine ingredientis conſtituit illum poſſeſſorem etiam per ſimplex conſtitutum.*

Decisio LXXXI. la prima.

DOmini ſteterunt in ſæpius reſolutis non
obſtantibus exaduerſo deductis. Nam
quod dicitur, † poſſeſſionem non eſſe 1
vacantem per mortem Domini, ſi à Co-
lonis detineatur, *ex Bald. in l. fin. nu. 49. in 6. oppoſit. C. de ed. Diu. Adr. toll.* Alias fuit dictum,
non facere, quod ideo ſit neceſſaria expulſio Colo-
ni, quia, vt dicunt *Afflict. dec. 325. & Natt. conſ. 538.*
in contrarium allegati, † ſufficit alternatiuè expul- 2
ſio, vel recognitio, per ſolam enim † inſiſtentiam, ſeu 3
detentationem Colonorum poſſeſſio non dicitur
plena, *Ruyn. conſ. 158. num. 22. lib. 1.* nec † acquiſita 4
hæredi, niſi pluribus concurrentibus, nempe quod
Colonus continuet nomine hæredis, *Angel. in l. qui vniuerſas. §. quod per Colonum in princ. & ibi Alex nu. 2. ff. de acq. poſſ. Afflict. dec. 167. num. 6. Rol. conſ. 46. ſub num. 37. lib. 2. Put. dec. 462. num. 5. lib. 2.* & quod ad-
ſit ſcientia, & voluntas hæredis cui quæritur poſ-
ſeſſio, *gloſ. in l. ſi quis meo. ff. de acq. poſſ. Bald. in conſ. 330. lib. 1. Put. dec. 461. circa fin. Benint. dec. 12. num. 8. Corn. conſ. 103. num. 6. in fin. lib. 2. Afflict. dec. 325. nu. 3. in fin. Rol. d. conſ. 46. numer. 37. quidquid dicat Io. Petr. Surd. in conſ. 117. exaduerſo allegat. num. 8. & 19. & tenuit Rot. in cauſa Ceruien. Bononien ſub die 30. Maij 1580. coram Domino meo Decano*, quæ omnia hic de-
ficiunt, & ideo, † cum Colonus alteri non poſſideat, 5
abſque alia expulſione ſufficit ſola ipſius recognitio,
ita ut declarans ſe velle poſſidere nomine ingre-
dientia conſtituat eum poſſeſſorem etiam per ſim-
plex conſtitutum, *Bart. in d. l. quod meo. num. 9. & ibi Alex. num. 25. Claud. qui teſtatur de communi num. 11. de acq. poſſ. Tiraq. de conſt. poſſ. limit. 14. nu. 3. Paleott. deciſ. 110. & fuit dictum in prædicta cauſa Ceruien. Bononien de Menſe Nouembris 1578.*

EODEM

Eadem

Veneris 28. Aprilis 1595.

SVMMARIA.

1 *Colonis pluribus exiſtentibus ſeparatis, & habentibus domos, & terras diſtinctas, eorum omnium expulſio,*

pulſio, vel recognitio neceſſaria eſt ad poſſeſſionem acquirendam, nec ſufficit vnius tantum.

Decisio LXXXI. la ſeconda.

DOmini dixerunt prædium magnum Montis Fotani, Sancti Dionſij, & Petrignani reputari pro pluribus prædiis, non pro vnico ad effectum, de quo agitur, qui eſt, vt per appræhenſionem partis ſit acquiſita poſſeſſio
1 totius. Nam, † cum mortuo Capitaneo Franceſco poſſeſſio huius prædij retineretur per plures Colonos partiarios diſtinctos, & ſeparatos, & habentes domos, & terras diſtinctas, & limitatas, *Bald. in l. fin. fin. ſub num. 42. in 6. oppoſit. C. de ed. Diu. Ad. toll. Natt. conſ.* 538. *num.* 13. ad illam acquirendam neceſſaria erat omnium Colonorum expulſio, vel recognitio, *l. qui vniuerſitas §. quod per colonum. vbi Ang. Alex. & alij ff. de acq. poſſ. Afflict. dec. 87. n. 6. & dec.* 325. Nec ſufficit recognitio vnius, quia, cum vnuſquiſque in parte prædij, quam colit, maneat in ſua detentione, donec è prædio eiiciatur, vel alium recognoſcat, *l. 1. §. quod ſeruus. ff. de vi, & vi armat. l. ſi id, quod. §. 1. de acq. poſſ. l. fin. C. eod. tit.* neceſſaria eſt omnium recognitio, cum vnus recognoſcendo quoad partem diſtinctam, & ſeparatam, quam detinebat, non poſſit transferre poſſeſſionem alterius partis, quam ipſe non poſſidet, ſed ſeparatim retinetur per alium Colonum, qui non recognouit, nec fuit expulſus, & ex facto alterius Coloni præiudicari non potuit. Nec contrarium dicit deciſio in cauſa Mantuana feudi coram Sanctiſſimo, quæ loquitur in poſſeſſione vacua, cuius poſſeſſio per appræhenſionem partis dicitur in totum quæſita, non autem quando pars non appræhenſa eſt plena apud Colonos, penes quos mortuo domino manet poſſeſſio, quo caſu non ſufficit appræhenſio partis, vt habetur in eadem deciſione Mantuana, *& tradit gl. in l. 3. in primo, & ibi Alex. n. 19. in fin. & n. 28. in fin. ff. de acq. poſſ. Aym. conſ.* 258. *num.* 16. Vltra quod in caſu dictæ deciſionis inueſtitura fuerat facta per Dominum, penes quem manebat tota poſſeſſio fundi.

CARD. LANCELLOTTO

Bonon. Fideicommissi de Rvbeis

Veneris 6. Martij 1598.

SVMMARIA.

1 *Mandatum ad reſpondendum poſitionibus debet eſſe ſpeciale.*
2 *Immo debet eſſe ſpecialiſſimum ad ſic reſpondendum.*
3 *Mandatum ad præſtandum iuramentum nomine principalis debet eſſe ſpeciale.*

Decisio LXXXII.

DOmini dixerunt, mandatum non eſſe
1 ſufficiens in caſu, de quo agitur, † namq; ad reſpondendum poſitionibus debet eſſe ſpeciale, *Socc. conſ. 55. n. 8. lib. 1. Iacob. Gentil. Peruſ. de ord. iud. num.* 34. imo † debet eſſe ſpecia-
2 liſſimum ad ſic reſpondendum, *Bart. in l. fin. C. de procur. Imol. in l. pen. § ad omnem. col. pen. verſ. ſed per complementum. ff. de public. iud. Addent. ad Gemin. in c. ſi poſt in prima addit. de confeſſ. lib. 6. Luc. Pet. in ſua*
3 *prax. in tit. de poſition. n. 23. in fin.* Nam, † cum procurator debeat præſtare iuramentum nomine ſui principalis, mandatum debet eſſe ſpeciale, vt late proſequitur *Crauet. pract. q. c. 20. verſ. eſt tamen hac in re.*

Deciſ. Poſt. Tom. II.

Et quamuis Domina Arteimiſia dederit mandatum ampliſſimum iuxta formulam Romanæ Curiæ, in qua continetur facultas huiuſmodi, tamen non poteſt dici, ipſam dediſſe ſpeciale ad reſpondendum poſitionibus, cum non conſtet de certioratione, vel ſcientia ipſius, quod hoc contineretur in d. formulario, &c.

PENIA

Veneta Foederis Matrimonii

Lunæ 8. Iunij 1598.

SVMMARIA.

1 *Examen abſque citatione ad videndum iurare nullum eſt.*
2 *Lim. non procedere vbi pars fuit præſens iuramento, & cum illius interrogatoriis fuit examinatum.*
3 *Extende præſertim ſi pars reſeruauerit exceptiones contra perſonas, & dicta teſtium, nam reliqua videtur approbare.*
4 *Citatio non requiritur in exemplatione, & collatione proceſſus facta à notario actuario.*
5 *Examen omnium teſtium præſumitur factum per eundem Iudicem, per quem apparet examen cœptum vbi non conſtat de contrario, & examen eſt factum eadem die, & loco.*
6 *Perſeuerantia, & non mutatio præſumitur.*
7 *Solemnitas adhibita in primo actu cenſetur repetita in actu immediatè ſequenti.*
8 *Teſtes iurare debent tactis ſcripturis, & num. 10.*
9 *Iuramentum teſtis quando ſuſtineatur, etiam quod non appareat præſtitum tactis ſcripturis, & num. 11. & ſeqq.*
15 *Teſtium productio præſumitur facta ab eo, cuius fauorem reſpicit.*
16 *Teſtes etiam nulliter examinati fidem faciunt contra producentem, nec poſſunt ab eo impugnari.*

Decisio LXXXIII.

VTraque parte informante, Rota cenſuit examen teſtium fuiſſe validum, non obſtantibus quinque potiſſimum nullitatibus quæ opponebantur.

Nam quantum ad primam deductam ex defectu citationis, ad
videndum iurare teſtes, † ſicut iura requirunt, *cap.* 1
2. de teſtib. l. ſi quando. C. eodem.

Reſpondebatur ex eo defectū ceſſaſſe, & examen
ſuſtineri potuiſſe, quod † pars aduerſa fuit præſens, 2
quādo Parochus, coram quo celebratum fuerat Matrimonium, de quo quærebatur, receptus in teſtem iurauit, & admiſſus, & examinatus fuit cum interrogatoriis partis contrariæ. Nam conſequenter eius præſentia omnem citationis defectū purganit, *Beer. deciſ. 235. num. 3. Archid. in cap. propoſuiſti. 82. diſt. n. 4. Abb. in cap. bone il primo n. 17. de elect.* Quod ea etiam
ratione affirmandum videbatur, quia † pars reſerua- 3
uerat ſibi in examine exceptiones contra teſtes, & eorum dicta, vnde receptionem, & examen approbare procul dubio cenſebatur; quod ipſum intelligēdum etiam erat reſpectu cæterorum teſtium tunc examinatorum, cum pars indiſtinctè reſeruauerit ſibi exceptionem contra perſonas, & dicta teſtium. Illa enim reſeruatio indicabat, in reliquis, & receptioni conſenſiſſe, *l. cum prætor. ff. de iud.* &c.

Ad ſecundam nullitatem deductam ex eo, quod

non aderat citatio ad videndum collationati exem-
plum proceſſus tranſmiſſi ad Iudicem delegantem
fuit reſponſum, exemplum proceſſus fuiſſe extra-
4 ctum ab eodem Notario actuario, † vnde non po-
terat de fide illius dubitari, cum eo ipſo cenſeretur
eſſe in forma probandi abſque alia citatione partis,
& Iudicis auctoritate, nam illud cenſetur originale,
*l. vnum. cum ibi not. ff. de teſtam. Abb. in cap. Alberi-
cus. num 5. de teſtib. DD. comm. in Auth. ſi quis in ali-
quo, vbi Alex. n. 5. Dec. n. 15. Cagnol. n. 65. C. de eden.
Couar. pract. quaſt. cap. 19. n. 3. Rot. dec. 1. de fid. inſtr.
quod ſapè etiam Rota iudicauit in pluribus cauſis, &
ſignanter in vna Dertuſen. Iuris conferendi 24. May
1596. coram R.P.D. Pamphilio, & in Caſalen. Prapo-
ſitura 4. Martij eiuſdem anni coram R.P.D. Gypſio, &
nouiſſimè coram me in vna Gerunden. Vini 13. May
proxime prateriti.*

Ad tertiam nullitatem oppoſitam ex eo, quod te-
ſtes non fuerint examinati per Iudicem remiſſoria-
lem, ſed per alium ab eo deputatum.

5 Reſpondebatur, quod, † cum ex ſex teſtibus exa-
minatis coram Aduen. 4. primi fuerint recepti, &
iurati coram ipſomet Iudice remiſſoriali, vt colli-
gebatur ex depoſitione primi teſtis in principio exa-
minis, ibi, monitus, & examinatus per Vicarium, &
Iudicem Commiſſarium, licet in examine aliorum
trium teſtium non reperiretur eadem verba, ex
quo fuerunt tamen examinati eodem die, & loco,
nec apparebat de mutatione Iudicis, maxime veriſi-
milis erat præſumptio, quod ab eodē Iudice fuiſſent
examinati, tum quia non conſtabat de contrario, tum
6 † quia perſeuerantia præſumitur, & non mutatio,
Alciat. tract. de praſumpt. praſumpt. 1. n. 10. Menoch.
7 *conſ. 1. d. 121. lib. 1.* tum quia † ſolemnitas abhibita
in primo actu intelligitur repetita in actu immedi-
atè ſequenti, *Cart. in l. ſi quis ex argentarijs. § ſi initium.
n. 2. ff. de eden. Alex. conſ. 59. n. 5. verſ. non obſtat. lib. 2.*

Quarta prætenſa nullitas collecta ex eo, quod te-
ſtes non enunciabantur iuraſſe tactis ſcripturis,
8 † prout requiritur, *Verall. dec. 123. incip. Iuramentum
teſtis. par. 2. & deciſ. 246. incip. Notarius par. 2. &
deciſ. 295. incip. teſtis non probat. par. 3.* cum ſolus
Notarius diceret teſtis iuratus, vel teſtis iuratus &
examinatus medio iuramento ſuo.

9 Tollebatur per Dominos ex eo, † quod Rota in
multis cauſis publicæ vtilitatis gratia pro ſubſtinen-
dis proceſſibus, præſertim in partibus confectis re-
cedendo à prædictis Veralli deciſionibus tenuit, ac
tenet, valere teſtium examen, licet Notarius non di-
cat, quod teſtis iurauit tactis ſcripturis, ſed ſufficere,
quod enunciet, vel teſtem iuraſſe, vel iuraſſe, dicere
veritatem, vel monitum, & iuratum depoſuiſſe, vel
medio iuramēto depoſuiſſe, vel cum præſtitiſſet iu-
ramentum in forma, vel reductum ei fuiſſet ad me-
moriam iuramentum, vel tactis iuraſſe, vel monitum
fuiſſe de viribus, & importantia iuramenti, *ita enim
fuit deciſum in vna Rentenent. via Notariatus anno 1564.
coram Gropperio, in alia feudi 27. Ianuarij 1574. coram
S.D.N. Clemente VIII. tunc Rota Auditore, in alia
Clauſina Penſionis 30. Martij 1576. coram Blanchet-
to, in alia Toletana Decimarum 21. Iunij 1583. coram
eodem, in alia Calagurritana Beneficij 5. Decembris
1586. coram D. meo Seraphino Razzalio Oliuario Ro-
ta Decano, & iterum in alia Cinneten. Fabrica, ſeu
conſtructionis Capella 20. Februarij 1588. coram eo-
dem, & nouiſſimè in vna Cacharen. illegitimitatis 29.
Maij proximè prateriti coram Domino meo Grano,
quas deciſiones ampliaui etiam fuerunt Auditores Ro-
ta deputati in cauſa Canonizationis S. Iacinthi Polo-
ni, & iterum in relaxatione Canonizationis B. Raimun-
di de Pennafort. anno 1597.* Quinimò etiam notum
10 ſit, † teſtes per Deum, & Euangelia, vel Scripturas
Sacras corporaliter tactas iurare debere, *cap. horta-
mur. 3. quaſt. 9.* † Nihilominus vltra quod in his in- 11
ſpici ſolet regionum conſuetudo, ſi Notarius prædi-
ctis modis enunciet, teſtes iuraſſe, ſufficit pro exa-
mine ſubſtinendo, quia præſumitur, & Notarium, &
Iudicem, ſeruata Regionis conſuetudine, à teſtibus
iuramentum exegiſſe, maxime cum recentiora iura
ab illa antiqua formula quodammodo receſſiſſe vi-
deantur, *cap. qualiter, & quando. §. formam verò, &
cap. cum dilecti. §. quia verò de accuſat. Couar. lib. 2.
variar. reſolut. cap. 13. n. 1.* licet tutius eſſe dicat, vt
Notarius expreſſam ſcribat ipſius iuramenti for-
mam, & ſolemnitatem, fatetur tamen ſufficere, ſi ta-
bellio ſcripſerit, Titium teſtem iuratum reſpondiſ-
ſe, *per doctrinam Bart. in l. Theopompus ff. de dot. pra-* 12
leg. & ſupradicta locum habent † ſiue Iudex, ſiue
Notarius ex Iudicis commiſſione teſtes examinaue-
rit, ſi quidem pro Notario præſumitur, quod tempo-
re examinis adhibuerit ſolemnitatem actui congru-
entem, *cap. ad audientiam. de praſcript. l. ſi quis de iure.
C. de falſ. Bald. in l. Imperator. ff. de ſtat. homin.* poſtre-
mo in hoc caſo omnis difficultas ceſſare videbatur,
† quia teſtes erāt examinati coram Iudice, & con- 13
ſequenter creditur Notario enuncianti, teſtis iuratus
depoſuit, etiam ſi non ſcribat extenſe ſub qua forma,
*Bald. in l. iuris iurandi. n. 6. verſ. ſolue. vbi Salicet. n. 4. C.
de teſtib. Marſ. in l. 1. §. ſi quis dicatur. n. 6. ff. de quaſt.
& fuit deciſum in dicta cauſa Toletana decimarum 21.
Iunij 1583. coram Domino meo Blanchetto,* & ſupradi-
cta omnia † procedunt, ſiue Notarius de iuramen- 14
to teſtis mentionem faciat enonciatiuè dicendo, te-
ſtis iuratus depoſuit, ſiue affirmatiuè, dicendo, teſtis
iurauit, vel præſtitit iuramentum, Rota enim non
ſeruat doctrinam, *gloſ. in cap. vt circa. in verb. praſtito.
de elect. lib. 6. neque Lanfranch. de Oriano in cap. quo-
niam contra. de probat. in verb. teſtium depoſitiones. num.
254. verſ. vnde Notarius.* in qua fundantur ſupradi-
ctæ deciſiones Veralli.

Quinta, & poſtrema nullitas deducta ex eo, quod
non reperitur quis teſtes produxerit, tollebatur ex
facto. Ex proceſſu enim conſtabat, teſtes fuiſſe pro-
ductos ad inſtantiam Alphonſi principalis, & Pro-
curatoris in cauſa reſpectu fratrum. Præterea dice-
batur, quod, licet de hoc non conſtaret, adhuc cen-
ſerentur ab Alphonſo producti, † cum actus præſu- 15
matur factus ad inſtantiam illius, cuius fauorem
reſpicit, *cap. conſtitutio. el primo vbi Abb. n. 3. de teſtib.*
Poſtremò dicebatur, quod, cum hic ageretur inter
Alphonſum ex vna, & Dominos de Cataneis ne-
gantes Matrimonium ex altera parte, & teſtes iſti in
hoc iudicio reperiantur examinati, neceſſe erat fa-
teri, eos fuiſſe productos ab altera ex partibus, &
conſequenter, ſi ad inſtantiam Alphonſi erant pro-
ducti, † nec teſtes, nec proceſſus poterat ab ipſo im- 16
pugnari, ſi autem fuerunt producti ad inſtantiam
DD. de Cataneis, minus patebat impugnationi lo-
cus, cum teſtes etiam nulliter examinati fidem con-
tra producentem faciant, & circa hoc ceſſabat diffi-
cultas, ex quo reperiebatur factum examen cum
interrogatoriis partis, vt dictum fuit, &c.

CARD. LANCELLOTTO

PLOACEN. PENSIONIS

Mercurij 24. Nouembris 1599.

SVMMARIA.

1 *Mercatorum partita probant etiam pro tertio contra
tertium iunctis adminiculis.*

2 *Poſſidenti datur mandatum de manutenendo.*

3 *Sententia nulla eſt per contradictas non citato procu-
ratore,*

ratore, qui proteſtatus fuerit, nihil fieri niſi ipſo citato.

4 *Sententia nulla vnquam tranſit in iudicatum.*

5 *Manutentio datur durante cauſa reſtitutionis in integrum.*

Decisio LXXXIV.

CVM conſtet Dominum Aloyſium eſſe in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, de qua agitur ex partitis mercatorum,
1 † quas fuit ſæpè reſolutum in Rota probare etiam pro tertio contra tertium, vt in terminis in cauſa Romana, ſeu Prænestina cenſus 5. Iulij præſentis anni coram R.P.D. meo Corduba, iunctis tamen adminiculis, quæ in hoc caſu reſumuntur ex iudicio repetitionis ducat. 75. auri per Adrianum A. C. intentato tam ex obligatione Camerali, quam etiam ex cedula, quæ
2 ſolet dari, Ideo † Domini dixerunt ei eſſe dandum mandatum de manutenendo, §. *hodie Inſtitut. de interd. cum vulg.*

Neque ad hunc effectum obſtare ſententiam A. C. quæ in rem iudicatam prætenditur tranſiuiſſe ob non interpoſitam in tempore appellationem, quia,
3 † cum fuerit proceſſum per contradictas, non obſtante, quod Procurator produxerit mandatum cum proteſtatione expreſſa, quod nihil fieret, niſi ipſo citato, ſententia eſt nulla, *Capnteq. decif. 267. par. 2.*
4 & † ſic nunquam tranſit in rem iudicatam, *Ceſ. de Graſſ. deciſ. 147. alias 2. num. 8. tit. de ſolut.* & ceſſat difficultas, quia fuit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrum, † qua durante datur mandatum de manutenendo, vt fuit deciſum in Venetiana Iuris quæſtuandi coram Illuſtriſſ. Cardinali Arigonio, & in quampluribus alijs cauſis.

CARDINALI PAMPHILIO SENIORE

Mediolanen. Donationis de Porris

Lunæ 4. Iunij 1600.

SVMMARIA.

1 *Stipulatione facta per Notarium in donatione ad fauorem abſentis acquiritur illi ius irreuocabiliter.*

2 *Vſusfructus reſeruatione transfertur poſſeſſio.*

3 *Conſtituto transfertur vera poſſeſſio, licet per modum fictum.*

4 *Poſſeſſio naturalis capta pendente lite à ciuiliter poſſidente non dicitur noua poſſeſſio, ſed continuatio antiqua, & factum id dicitur pro defenſione poſſeſſionis, & num. 6.*

5 *Et non eſt attentata.*

6 *Conſtituto transfertur omnis poſſeſſio ciuilis, & naturalis.*

7 *Conſtito quis vti non poteſt ſtante lite ſuper nullitate contractus, in quo eſt conſtitutum oppoſitum.*

8 *Intellige ſi nullitas ſit clara, ſecus ſi ſit altioris indaginis.*

9 *Donatio pura, & irreuocabilis non poteſt in præiudicium ſubſtitutorum reuocari, nec retrocedi.*

10 *Aſſertioni alicuius in mortis articulo multum tribuitur.*

11 *Conſtituto probatur poſſeſſio conſtituentis de tempore conſtituti in præiudicium habentis cauſam à conſtituente abſque alia probatione.*

12 *Ex duobus conſtitutarijs potior eſt cõditio anterioris.*

13 *Conſtitutum vti acceſſorium non operatur, niſi data validitate contractus.*

Decisio LXXXV.

DOmini ſteterunt in reſolutis coram bonæ mem. Orano ſub die 12. Februarij 1599. quod Fabritius, & Hercules de Porris non ſint remouendi à poſſeſſione bonorum, de quibus agitur, quam iuſtè acquiſiuerunt.

Adeſt enim donatio iſtorum bonorum de anno 1540. facta per q. Io. Petrum ad fauorem q. Io. Angeli Patris Fabritij, & Herculis ſub hac lege, & conditione, quod illa non poſſit vendere, nec alienare tàm inter viuos, quàm in vltima voluntate, quia voluit, quod peruenire debeant in eius filios legitimos, & naturales, & deſcendentes in infinitum, & cum ſtipulatione ad fauorem filiorum, & deſcenden-
tium, † per quam fuit eis irreuocabiliter quæſitum 1
ius ad ipſa bona donata, *l. quotiens. C. de donat. quæ ſub mod. Socc. conſ. 115. num. 1. lib. 4. Aym. conſ. 19. num. 8. Clar. in §. donatio quæſt. 13. num. 1.* Idque ex perſona propria, non autem Patris primi donatarij, *Caſtr. conſ. 164. num. 5. circa fin. lib. 2. Dec. conſ. 468. num. 28. Couarru. variar. reſolut. lib. 1. cap. 19. num. 11.*

Quo fit, vt rectè in eos dicatur tranſlata poſſeſ-
ſio † non ſolum per reſeruationem vſusfructus in 2
vita donantis, *l. quiſquis. C de donat. Alex. in l. 3. num. 14. ff. de acq. poſſ. Pariſ. conſ. 172. num. 1. lib. 4. Purpurat conſ. 476. num. 4.*

Sed etiam ex conſtito, † per quod transfertur ve- 3
ra poſſeſſio, etiam quod fiat per modum fictum, *l. quod meo, & l. interdum, & vtrobique DD. ff. de acq. poſſ. Pariſ. d. conſ. 172. num. 2. Tiraq. de Conſtit. par. 2. ampl. 1. num. 1.*

Non obſtat, quod alias dicebatur, poſſeſſionem naturalem fuiſſe realiter appræhenſam de ann. 1574.
pendente lite ſuper nullitate donationis, quia † iſta 4
poſſeſſio naturalis, quæ eſt acceſſoria ad ciuilem poſſeſſionem, quam iſti fratres habebant ante motam litem de anno 1540. non dicitur noua poſſeſſio, ſed continuatio antiquæ, *c. cum veniſſent. vbi Abb. in vlt.*
non. de reſtit. ſpoliat. & ideò † non eſt attentata, *Pariſ.* 5
d. conſ. 172. ſub. num. 2. Lancellott. de attent. cap. cum teneatur. de appellat. cap. 1. vbi Abb. num. 1. & 4. vt
lit. pend. maximè quod ſtante conſtituto, † per quod 6
fuerat in eos tranſlata omnis poſſeſſio tam ciuilis, quam naturalis, dicuntur hoc potius feciſſe pro defenſione ſuæ poſſeſſionis, *vt poſt Bart. in l. 3. num. 19. C. de pigner. trad. Pariſ. d. conſ. 172. ſub. num. 9.*

Neque obſtat, † quod ſtante lite ſuper nullitate 7
donationis Fabritius, & Horatius non potuerint vti conſtituto in illa appoſito, *iuxta conſ. Socc. 78. num. 3. lib. 3.* Quia vt ipſemet Socc. ſe declarat *numero. 4.*
† hoc procedit quando clarè conſtat de nullitate do- 8
nationis abſque alia altiori indagine; In hoc autem caſu non conſtat de hac nullitate imo potius ſuade-
tur contrarium, ex quo † donatio fuerat pura, & ir- 9
reuocabilis, & non potuit in præiudicium ſubſtitutorum reuocari, nec retrocedi, *l. perfecta. C. de donat. quæ ſub mod. Caſtr. in l. ſi pecuniam. num. 11. ff. de condit. ob cauſ. Iaſ. in l. qui Romæ § flamins. num. 14. ff. de verb. oblig. Dec. conſ 468. n. 28. Socc. Iun. conſ. 118. n. 3. lib. 3 Couar. lib. 1. var. reſol. c. 11.* tanto magis, quod de inualiditate reuocationis, & de falſitate retroceſſionis conſtat ex confeſſione Io. Petri donatoris
ſæpius in mortis articulo repetita, † cui multum tri- 10
buendum eſt, *D. D. in l. ſi quis in grau. § ſi ff ad Syllan.*

Nec obſtat, quod non appareat, Io. Petrum de tẽ-
pore donationis poſſediſſe bona donata, † quia etiã 11
abſque probatione poſſeſſionis ex conſtituto probatur poſſeſſio in præiudicium Io. Baptiſtę, qui habet cauſam ab eo, qui nomine Iſtorũ donatariorũ antea conſtituerat ſe poſſidere, *Angel. in l. quadam mulier.*

num. 2. ff. de acq. poſſ. Ruin. conſ. 46. num. 13. lib. 4. cum
aliis per Tiraq. de conſtitut. par. 3. limit. 1. num. 20.

Nec Io. Baptiſtæ ſuffragatur aliud conſtitutum
appoſitum, in donatione ad eius fauorem facta,
12 quia † potius potior eſt conditio Io. Angeli, & fi-
liorum, quibus ex priori conſtituto antea bona fue-
runt tradita, *l. potius. C. de rei vindicat. Alex. conſ. 14.*
n. 8. lib. 7. & conſ. 23. num. 8. lib. 3. Dec. conſ. 226. num.
1. & in l. contractus. num. 18. ff. de reg. Iur. præſertim,
quod ſtante donatione facta Io. Angelo, & filiis,
quæ fuit perfecta, & irreuocabilis, poſterior dona-
tione facta Io. Baptiſtæ non poteſt ſuſtineri, & con-
13 ſequenter ceſſat virtus conſtituti, † quod tamquam
acceſſorium non operatur, niſi data validitate con-
tractus, *Bal. in l. ex teſtamento. circa fin. C. de fideic.*
Alex. in l. 1. §. ſi vir vxori. col. 3. & ibi Iaſ. num. 18.
ff. de acq. poſſ. idem Alex. conſ. 81. num. 14. lib. 3. Socc.
in conſ. 38. num. 3. lib. 3. plures congerit Tiraq. de conſt.
par. 3. limit. 7. num. 8.

Et ita concluſum.

CORDVBA

ROMANA FRVCTVVM

Lunæ 6. Aprilis 1601.

SVMMARIA.

1 *Confeſſio de recepto non probat poſſeſſionem ad effe-*
ctum conſtituendi aliquem in quaſi poſſeſſione.
2 *Lim. non procedere concurrentibus adminiculis, &*
coniecturis.
3 *In incorporalibus ad effectum quaſi poſſeſſionis ac-*
quirendæ etiam vnicus actus ſufficit.
4 *Poſſeſſio vltra decennium continuata non præſumi-*
tur.
5 *Lim. vbi apparet de animo poſſidendi.*
6 *Lim. procedere vbi concurrit ſcientia, alium eſſe*
in poſſeſſione, & negligentia in recuperando.
7 *Poſſeſſor olim ſemper præſumitur poſſidere, niſi ha-*
buerit ſe pro ſpoliato.
8 *Solutionis denegatio, & ſubſecuta taciturnitas per*
decennium requiritur ad perdendam quaſi poſ-
ſeſſionem exactionis penſionis, vel fructuum.
9 *Manutentionis ad effectum ſufficit, quod quis non*
amiſerit animum poſſidendi.
10 *Mercatorum partita non probant pro tertio contra*
tertium.
11 *Lim. ſecus in quietantiis cum ordine creditoris pe-*
nes mercatorem exiſtentibus.
12 *Fructus bonorum paraphernalium licitè in vim*
pacti recipi poſſunt ad rationem fructuum dotis à
Statuto taxatorum.
13 *Paraphernalia bona excepto prælationis priuilegio*
doti æquiparantur.
14 *Exigendi quaſi poſſeſſione non debet quis priuari li-*
te pendente.

DECISIO LXXXVI.

FVIT reſolutum D. Flaminiæ Clemen-
tinæ dandum eſſe mandatum de manu-
tenendo in quaſi poſſeſſione exigendi
fructus, de quibus agebatur. Nam, licet
1 † confeſſio de recepto non probet ſolutionem ad
effectum conſtituendi in quaſi poſſeſſione; hoc
2 † tamen dicebant D. non procedere concurrenti-
bus adminiculis, & coniecturis, *vt in ſimili fuit di-*
ctum in vna Cæſarauguſtana Penſionis coram bo. me.
Gypſio 3. Ianuarij 1589. & in alia Cæſarauguſtana
Penſionis de menſe Iunij 1599. coram R. P. D. meo Pe-
nia, & alibi ſæpe.

Adminicula autem, & coniecturæ plurimæ ap-
parebant in præſenti. Primo Ordo generalis Otta-
uij directus Mercatori ſoluendi pro omnibus annis,
à quo D. Flaminia confitetur accepiſſe, vt apparet
ex quietantiis inuentis in manu Mercatoris, quæ
conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi, cum † in
incorporalibus etiam vnicus actus ſufficeret, *Abb.* 3
in cap. cum Eccleſia. num. 23. de cauſ. poſſ. & propriet.
& ibi Rip. num. 52. Alex. conſ. vltimo num. 1. lib. 1. Ro-
man. conſ. 311. num. 7. Verall. dec. 377. fin. par. 2. Afflict.
dec. 67. num. 7. & ibi Vrſill. num. 11.

Non obſtat, quod † hæc quaſi poſſeſſio non pro- 4
betur de tempore motæ litis, nec præſumatur conti-
nuata vltra decennium, *Bart. in l. ſine poſſidetis. num.*
8. C. de prob. Bald. conſ. 12. num. 11. lib. 1. Rip. in d. cap.
cum Eccleſia. num. 23. poſt alios, quos allegat. & in præ-
ſenti concurrebat lapſus 13. annorum

Nam, vltra quod exaduerſo prætendebatur con-
ſanguineos, & amicos ſemper ſe intromiſiſſe ad in-
ſtantiam D. Flaminiæ, vt D. Ottauius ſolueret, & ſic
† quod non amiſerit quaſi poſſeſſionem etiam per 5
lapſum decennij, cum appareat de animo exigendi,
vt fuit reſolutum in vna Romana Domus 10. Aprilis
1595. *coram R. P. D. Pamphilio.* Tamen † prædicta 6
doctrina procedit, quando poſſeſſor ſcit alium eſſe
in poſſeſſione, & eſt negligens in recuperando,
cum † olim poſſeſſor ſemper præſumatur poſſidere 7
niſi habuerit ſe pro ſpoliato, *Add. in c. cum ad ſe-*
dem. n. 15. de reſt. ſpol. Curt. ſen. & ab eo relati conſ. 24.
n. 4. Præſertim in caſu exactionis penſionis, vel fru-
ctuum † in quo ad perdendam quaſi poſſeſſionem 8
requirebatur denegatio ſolutionis & quod poſtea per
decennium tacuerit, *Innoc. in c. querelam. n. 3. de elect.*
Afflict. dec. 67. n. 1. & ita loquitur Put. dec. 276. n. 1. lib.
1. dum conſiderat negligentiam recuperandi natu-
ralem. Sed omnia videntur ceſſare, ſtantibus tum re-
leuatione Com. Dulcis, quod de anno 1597. & ſic
infra decennium D. Flaminia fecit quietantiam Otta-
uio pro receptione fructuum, tum etiam computo,
ex quo apparebat Ottauium ſoluiſſe infra decen-
nium, ex quo licet Comes confeſſus fuerit non exe-
giſſe per decem annos, † ſufficit ad effectum manu- 9
tentionis, quod D. Flaminia non amiſerit animum
exigendi.

Nec referebat, quod † partitæ Mercatorum non 10
probent contra tertium poſſeſſorem. Quia d. parti-
tæ non ſunt extractæ ex libro Mercatoris, quo caſu
loquuntur *Doct. in l. admonendi. de iur. iur. Capitaq.*
dec. 331. par. 2. † ſed ſunt ipſæmet quietantiæ D. 11
Flaminiæ cum ordine D. Ottauij pro incerto.

Non obſtat, quod dicitur hanc poſſeſſionem eſſe
improbam, & ſapere vſurariam prauitatem.

Nam ommiſſo, quod exaduerſo prætendebatur,
† ſtante ſtatuto Vrbis permittente recipere fructus 12
dotis mulieri ad rationem ſeptem cum dimidio,
quod non debeat dici iniqua pactio ſoluendi fructus
Parapherni ad eamdem rationem, *vt fuit reſolutum*
coram bo. me. Orano 5. Iulij 1599. in vna Romana
fructuum cum † dictum Paraphernum excepto priui- 13
legio prælationis in reliquis doti æquiparetur, *l. in*
inter ſocerum. §. cum inter. ff. de pact. dot. Afflict. deciſ.
154. n. 4. Gramat. dec. 108. num. 123. Theſaur. dec. 195.
num. 5. Alex. conſ. 27. num. 10. lib. 5. Petr. Barboſ. in
rub. ſol. matr. par. 3. num. 65. & in l. 13. num. 31. eod.
tit. Tamen, † dum cauſa pendet D. Flaminia non 14
erat priuanda ſua quaſi poſſeſſione exigendi, *vt fuit*
reſolutum his diebus in cauſa Bononien. Cenſus coram.
R. P. D. Sacrato.

Et ita fuit per Dominos tentum.

CAR

CARDINALI MELLINO

CIVITATIS CASTELLANÆ IVRIS PASCENDI, & LIGNANOI

... 14. Maij 1601.

SVMMARIA.

1 *Emphyteuta poteſt in bonis emphyteuticis conſtituere ſeruitutem durante emphyteuſi.*
2 *Domini directi ſcientia, & patientia requiritur ad effectum quaſi poſſeſſionis contra ipſum, & n.4.*
3 *Domino directo ratione ciuilis poſſeſſionis finita emphyteuſi debetur mandatum de manutenendo.*
5 *Seruitus in dubio non præſumitur.*
6 *Dominus directus non poteſt impedire, quo minus emphyteuta in ſui præiudicium ſinat alium poſſidere emphyteuſi durante.*

DECISIO LXXXVII.

1 FVIT reſolutum, Communitati non eſſe dandum mandatum de manutenendo contra Moniales, quia, † licet Emphyteuta poſſit in bonis emphyteuticis conſtituere ſeruitutem durante Emphyteuſi, *Bart. in l. 1. §. vlt. ff. de ſuperfic. Gabr. de Can. Bal. Salic. & Caſtr. in l. 3. C. de ſeruit. & aquæd. Iaſ. in l. vlt. num. 118. de iur. emphyt.*

2 Tamen † ad effectum acquirendi quaſi poſſeſſionem contra Dominum requiritur illius ſcientia, & patientia, *Rip. c. cum Eccleſia Sutrina num. 65. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit reſolutum in cauſa Cremonen. Penſionis 21. Nouembris 1575. coram bo. me. Cardinali Lancelloto*, & ideò, cum petatur mandatum de manutenendo contra Moniales, ſcientia, & patientia Emphyteutæ non releuat ad iſtum effectum mandati de manutenendo contra Moniales.

Nec obſtat, quod non eſt neceſſaria ſcientia, & patientia Monialium, cum non poſſideant, quia ciuilis poſſeſſio ſemper remanſit penes Moniales, † 3 & iſta poſſeſſio eſt adeò conſiderabilis, vt finita Emphyteuſi, detur Domino directo interdictum retinendæ pro recuperatione naturalis, *Bart. in l. 1. §. vltim. num. 17. ff. vti poſſid. Bero. conſ. 102. num. 43. lib. 1. & fuit reſolutum in cauſa Ciuitatis Caſtelli bonorum 8. Nouembris 1589. coram Pamphilio*, † & ideò 4 eſt neceſſaria ſcientia, & patientia ipſius Domini quoad ſuum præiudicium, *vt per Rip. in cap. cum Eccleſia. num. 65.*

Non obſtat, quod non probetur; Caſale fuiſſe liberum ab iſta ſeruitute ante conceſſione in Emphyteuſim, quia † ſeruitus in dubio non præſumitur, 5 & ſufficit Moniabilibus, quod non probetur quaſi poſſeſſio Communitatis contra ipſas.

Aliquam etiam ex Dominis exiſtimabant, quod, etiam ſi probaretur ſcientia Monalium, non ſuffragaretur Communitati, quia † Moniales non poterant impedire, quod emphyteuta in ſui præiudicium, durante Emphyteuſi, non permitteret, Communitatem poſſidere, *vt per Aſſiſt. dec. 380. num. 6. &c.* 6

REVEREN. D. COCCINO

GERVNDEN. BENEFICII

Veneris 21. Iunij 1602.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo dandum eſt poſſidenti de tempore motæ litis.*
2 *Inſtrumentum adeptionis poſſeſſionis ipſam poſſeſſionem probat.*
3 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina.*
4 *Ampl. etiam quod fuerit de mandato Iudicis non ritè, & rectè procedentis, & num. 6.*
5 *Clauſula Arbitrii, locus non eſt ad effectum ſuperſedendi in executione Breuis, poſt iam factam executionem, Decl. vt num. 6.*
7 *Poſſeſſor anterior, qui non habuit ſe pro ſpoliato, præfertur poſteriori ad effectum manutentionis.*

DECISIO LXXXVIII.

SVpradicta die coram R. P. D. Corduba tunc Rotæ Auditore fuerat dubitatum, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & Domini cenſuerunt, eſſe dandum Bartholomeo. Sed, quoniam propter aſſumptionem ipſius D. Cordubæ ad Epiſcopatum Pacen. non extenderat huiuſmodi deciſionem, Domini mihi in hac cauſa in eius locum ſuffecto mandarunt, vt eam extenderem iuxta ſuffragia Dominorum, quæ erant, vt Bartholomeo eſſet dandum mandatum de manutenendo, † quia conſtabat de eius poſſeſſione de tempore motæ litis, 1 *§. retinendæ. in fin. inſtit. de interd.*

Conſtabat autem ex Inſtrumento adeptionis, † quod poſſeſſionem probat, *Verall. dec. 134. ſub num. 5. & 6. part. 2. Caſ. de Graſſ. dec. 5. n. 1. & 2. de cauſ. poſſ. & propr. Mandoſ. conſ. 48. num. 5. & in aliis.* 2

Nec illi oberat poſſeſſio Iacobi, quia † tamquam iunior præſumebatur clandeſtina, *c. licet cauſam. de probat. Menoch. de retin. poſſ. rem. 3. num. 725. & 726. & fuit pluries reſolutum.* 3

Nec facit, quod poſſeſſio fuerit capta de mandato Iudicis, quia, cum cauſa appellationis à ſententia A. C. fuiſſet commiſſa in Rota cum clauſula; *parito Breui arbitrio Rotæ*; & Rota cenſuit, intrare arbitrium ad effectum ſuperſedendi in executione Breuis, vtique conſtat, A. C. non rectè, nec iuſtè proceſſiſſe, † & ideo non priuaſſe Bartholomeum 4 ſua poſſeſſione, *Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. ſub num. 2. vbi Alex. Socc. & alij ff. de acquir. poſſeſſ.*

Nec releuat, quod † non eſt locus clauſulæ, arbitrii Rotæ, poſt executionem factam; *vt in cauſa Aquilana Beneficij 20. Martij 1599. coram R. P. D. meo Penia, & in cauſa Aurien. Parochialis de Pao 17. Aprilis 1600. coram R. P. D. meo Lancelloto, & in alia Trident. Parochialis coram Domino meo Sacrato.* Quia 4 † hæc procedunt ad effectum, quod non ſit locus 6 arbitrio ad retardandam executionem Breuis, quando vero agitur ad effectum manutentionis, ſi Iudex iuſtè, & rectè proceſſit, tunc priuat poſſeſſorem ſecus autem quando nulliter, & iniuſtè, quia tunc non priuat, & ideò cum in cauſa iniuſtè proceſſerit, *vt fuit reſolutum 31. Maij 1600. coram eodem Reuerendiſſimo Domino Pacen. fuit dictum eſſe ſuperſedendum in executione Breuis.*

Quare, cum Bartholomeus † non habuerit ſe pro- 7

ſpo

ſpoliatio, eſt manutenendus ratione poſſeſſioois ciuilis, quæ præualet natorali poſteriori ad effectum manutentionis, *Caſtr. conſ. 234. vol. 2. num. 1. verſ. ſed ſubſtinendo. Natt. conſ. 57. num. 21. & 22.*

LITTA

Clvsina, sev Pervsina Postæ

Lunæ 27. Ianuarij 1603.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti de tempore motæ litis, ſeu paulo ante dandum eſt mandatum de manutenendo.*
2 *Mandatum de manutenendo datur anteriori poſſeſſori, qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato. Ampl. vt num. 4.*
3 *Poſſeſſio recentior in concurſu anterioris cenſetur clandeſtina, & vitioſa.*
5 *Conſtituto transfertur omnis poſſeſſio.*
6 *Ampl. quo ad omnem iuris effectum, & præſertim manutentionis.*
7 *Conſtitutum expirat morte conſtituentis. Decl. vt num. 8.*
9 *Inſtrumentum publicum facit probationem manifeſtam.*
10 *Iuſta dicitur poſſeſſio capta Iudicis auctoritate.*
11 *Iudex dans poſſeſſionem alicui priuat primum poſſeſſorem abſque alia eiectione.*
12 *Intellige, ſi Iudex iuris ordine procedat, ſecus ſi nulliter, & de facto.*
15 *Poſſeſſore non citato nulliter proceſſum dicitur, & de facto.*

Decisio LXXXIX.

INformantes pro Marchione à Cornea
prætendebant ſibi deberi mandatum de
1 manutenendo, † quod exiſtenti in poſſeſ-
ſione de tempore motæ litis, vel paulo an-
te concedi debet, *§. retinẽda. inſtit. de Interd. cum vulg.*
& duplicem poſſeſſionem pro ſe aſſerebant, alteram
capta die 5. Aprilis 1597. alteràm verò 28. Iulij 1599.

Quibus non obſtantibus, Domini cenſuerunt, di-
2 ctum mandatum dandum eſſe Duci Sfortiæ † haben-
ti anteriorem poſſeſſionem, cum numquam habue-
rit ſe pro ſpoliato, *Bart. in l. ſi duo num. 4. ff. vti poſſid.
Rota in vna Pennen. & Adrien. beneficiorum 4. Iulij*
1584. *coram Domino meo Seraphino, & in Marianen.
beneficij 16. Nouembris 1598. coram bo. me. Gyptio,* &
3 ratio eſt, quia † recentior poſſeſſio in concurſu an-
terioris clandeſtina, & vitioſa reputatur, *cap. licet
cauſam. vbi comm. Doct. hoc notant. de prob. Bal. in l.
arboribus. §. nam, & ſi agrum. ff. de vſufr. latè Curt. Iun.*
4 *conſ. 165. num. 3.* † quæ concluſio procedit etiam,
quod, qui priorem habet poſſeſſionem, eam tantum
inſtrumentalem habeat, alius verò naturalem, *vt
fuit reſolutum in Cuſentina Parochialis 22. Aprilis
1594. coram Domino meo Pamphilio.*

Anterior vero poſſeſſio Ducis hoc in caſu dedu-
cebatur ex Inſtrumento donationis factæ per Pau-
lum Sfortiam bo: me: 26. Iunij 1592. ipſi Duci, in
quo, † cum adſit clauſula conſtituti ad fauorem Du-
5 cis, dubium non eſt, quin in eum tranſlata fuerit
omnis poſſeſſio, quæ tunc penes Dominum Paulum
erat, *l. quod meo. ff. de acq. poſſ. late Tiraq. de conſtit par.
1. n. 54. Menoch. de recuper. poſſ. rem. 14. num. 25. &
fuit tentum in vna Suanen. Caſtrorum 4. Iulij 1597.*
6 *coram bo. me. Orano, & aliàs ſæpe,* & † quod talis
poſſeſſio ſuffragari debeat Duci quoad omnem iu-
ris effectum, & ſic vt etiam valeat obtinere manda-
tum de manutenendo ex pluribus tuetur, *Pedem.
dec. 133. num. 7.*

Nec facit, quod † morte d. Pauli conſtituentis 7
videtur expiraſſe conſtitutum, *ad tex. in §. fructus.
inſtit. de nupt. Rom. conſ. 189. in fin.* Quia † expirat 8
quidam conſtitutum reſpectu ipſius conſtituentis, &
ſic ne videatur hæredibus illius data licentia deti-
nendi per conſtitutarium, non autem expirat reſpe-
cto ipſius conſtitutarij, & ſic quin poſſeſſionem ac-
quiſitam mediante d. conſtituto retinere valeat non
obſtante morte conſtituentis, *Aym. conſ. 107. n. 2.
Tiraq. de conſtit. par. 1 num. 66. & pap. 2. ampl. 13. n.
3. Menoch. de recup. poſſ. d. rem. 14. num. 67. Surd.
conſ. 171. num. 19. & ſeq.*

Minus facit, quod dicta donatio non fuerit facta
per ipſummet Paulum, ſed per Procuratorem illius,
cum clauſula, quod contenta in eo deberent infra
menſem approbari, & confirmari ab ipſo Paulo,
aliàs quod dictum Inſtrumentum nullum ſortiatur
effectum ac ſi factum non foret. Quia de ipſa rati-
ficatione ſolemniter facta, & in tempore, conſtat ex
Inſtrumento publico rogato per Angelum de Tan-
credis de Sancta Flora ſub die 21. Iulij 1592. † 9
quod probationem manifeſtam facit, *c. cum olim. de
verb. ſignif. l. fin. vbi gl. 1. C. de reb. cradit. cum alijs
per Iaſ. conſ. 124. num. 2. lib. 1.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Marchionis fuerit ca-
pta auctore Iudice. & † quod propterea iuſta iudi- 10
cari debeat, *l. iuſtè poſſidet. vbi Bart. ff. de acq. poſſ. gl.
in cap. fratrum. 7. qu. 1. Dec. conſ. 125. num. 3. verſ. ſed.
tamen præſentis. Egid. dec. 106. Sarnen. dec. 42.* & quod
† Dux, qui erat in poſſeſſione, ex tunc cenſeri de- 11
beat ea priuatus abſque alia eiectione, voluerunt
*Ang. in l. qui vniuerſas. §. Item eum prætor. & l. clam.
poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 2. in fin. vbi Rom. num.
3. verſ. 2. Alex. n. 2. in fin. Iaſ. cum. 20. Claud. Seyſſel.
num. 8. ff. de acq. poſſ. & fuit ſæpe tentum, vt in Cam-
panien. Canonicatus 26. Decembris 1498. coram Se-
raphino.*

Quia prædicta concluſio † ita demum habet 12
locum vbi Iudex iuris ordine ſeruato proceſſit, ſe-
cus ſi nulliter, & de facto, *vt declarat rip. in l. natu-
raliter. §. nihil. commune. num. 60. & ſeq. ff. de acq. poſſ.
Bal. 135. n. 2. lib. 2. vt fuit dictum in vna Aſtenſis feudi
de Mulatijs 1564. coram Bubalo, & in præcitata Pen-
nen. & Adrien.* Vnde, cum in hoc caſu dubitari non
poſſit quin nulliter, & de facto proceſſum fuerit,
dum Marchioni tradita fuit poſſeſſio, ipſo duce
† poſſeſſore non citato, & qui vt priuaretur ſua poſ- 13
ſeſſione omnino citandus erat, *vt tenent. Anchar.
per illum tex. in cap. vltimo de elect. Alex. conſ. 5. num.
12. lib. 2. & alij plures relati per Aym. conſ. 225. num.
1. & 5.* Ideo &c.

LITTA

Anversana Beneficii

Lunæ 3. Martij 1603.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio exiſtente in poſſeſſione, non eſt manutenibilis.*
2 *Ampl. etiam quod concurrat perceptio fructuum, vbi primus poſſeſſor non fuerit priuatus ſeruatis ſeruandis, nec habuerit ſe pro ſpoliato, ſed iunior poſſeſſio dicitur clandeſtina, & vitioſa.*
3 *Poſſeſſori anteriori non competit manutentio ex poſſeſſione nulliter capta de beneficio non citato habente de illo prouiſionem ſibi, & iudici notam.*

4 *Vbi*

4 *Vbi vnius poſſeſſio eſt nulla, & alterius nullius conſiderationis, apponendum eſt de ſtylo Rotæ ſequeſtrum.*

Decisio XC.

FVit reſolutum, apponendum eſſe ſequeſtrum quia neutri poteſt dari mandatum de manutenendo. Non Siluio, quia ipſe cœpit poſſeſſionem beneficij, de quo agitur, de menſe Nouembris anno 1601. de quo tempore iam erat in poſſeſſione Iacobus, qui eiuſdem beneficij poſſeſſionem acceperat de mẽſe Iunij eiuſ-
1 dem anni, & † regulariter poſſeſſione, non eſt manutenibilis, *l. peregrè. §. quibus. ff. de acq. poſſ. Dec. conſ. 400. n. 9. Gozzad. conſ. 86. n. 10. Rot. in Maceraten. bonorum 27. Nouemb. 1589. coram R.P.D. Pamphilio.*

2 Nec facit, † quod nuda Inſtrumentalis non ſit, ſed ſimul cum ea cõcurrat perceptio fructuum, quia, cum Iacobus anterior in poſſeſſione non fuerit ea priuatus ſeruatis ſeruandis nec vnquam ſe habuerit pro ſpoliato, non poteſt Siluius iuuari poſſeſſione ſua poſteriori vti clandeſtina, & vitioſa, *c. licet cauſam. de probat. cum vulg.*

3 Nec etiam † poteſt dari mandatum de manutenendo Iacobo, quia, licet ſit antiquior poſſeſſor, attamen ex actis conſtat, quod dictam poſſeſſionem accepit nulliter, ſcilicet non citato Domino Siluio, de cuius intereſſe principaliter agebatur, cum de eodem beneficio eſſet prouiſus, & dicta prouiſio eſſet nota ipſi Iacobo, & Iudici, vt hic bene deducitur per informantes, *ad l. de vnoquoq. ff. de re iud. cum vulg.*

4 Cum igitur † prior poſſeſſio ſit nulla, poſterior vero ſit nullius conſiderationis, debet hoc beneficium iuxta ſtylum Tribunalis poni ſub ſequeſtro, *bene Put. dec. 572. lib. 2.*

CARD. LANCELLOTTO

Eleuen. Canonicatus

Mercurij 5. Martij 1603.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio anterior probata præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis.*
2 *Probatis extremis media præſumuntur.*
3 *Probatio plena, & concludens requiritur in materia obiectiua, nec ſufficit præſumpta.*
4 *Præſumptio continuationis poſſeſſionis de tempore ad aliud procedit, quando allegatur ab ipſo poſſeſſore, ſeu illius ſucceſſore, ſecus quando a tertio & contra ipſum, & num. 5.*
5 *Poſſeſſio ſolo animo amittitur, tam in prophanis, quam in beneficialibus.*

Decisio XCI.

IOannes Narciſus impetrauit Canonicatum, de quo agitur, vti vacantem vt priùs, ex quo Laurentius Garriganis, quando de eodem Canonicatu prouiſus fuerat ſub die 9. Februarij 1599. quoddam ſimplex beneficium obtinebat, de quo in dicta prouiſione nullam mentionem fecit, ad quam narratiuam iuſtificandum, & ad probandum obtentum de dicto tempore exhibuit duo Inſtrumenta, ex quibus apparebat, Laurentium die 18. Martij 1598. dicti beneficij poſſeſſionem adeptum fuiſſe, & quod die 21. eiuſdem menſis ad Ordinem Subdiaconatus ad titulum eiuſdem beneficij promotus fuerat. Item produxit quaſdam literas Apoſtolicas, per quas quidam Antonius dictum beneficium impetrauerat vti vacans ex eo, quod Laurentius non publicauerat reſignationem iuxta formam Conſtitutionis fel. record. Greg. XIII. nec non exibuit ſententiam Officialis, per quam declarauerat, literas prouiſionis Antonij fuiſſe iuſtificatas, ac ideo ei beneficium contulerat. Ex quibus duo inferebat, † alterum quod 1
probata poſſeſſione Laurentij anteriori, illa præſumebatur continuata vſque ad tempus ſuæ prouiſionis, ex reg. quod ſemel poſſeſſor, &c. Alterum quod
† probatis extremis media præſumuntur: cum enim 2
eſſet probata poſſeſſio anterior ex Inſtrumento poſſeſſionis & poſterior ex prædicta ſententia, dicendum erat Laurentium de medio tempore poſſediſſe. Quibus tamen non obſtantibus Domini cenſuerunt gratiam non eſſe iuſtificatam, † cum in hac materia 3
obiectiua requiratur plena, & concludens probatio, *iuxta not. in capitul. ſuper his. de accuſ. Rot. dec. 8. & 9. de except. in nou. Pariſ. conſ. 104. n. 8. Sarnen. ſuper reg. de Infir. qu. 36. nec ſufficit præſumpta, Ægid. deciſ. 528. & 561.*

Ea autem, quæ pro Narciſo allegabantur, non concludebant per neceſſe poſſeſſionem Laurentij de tempore impetrationis. Nam quantum attinet ad primum de præſumptione continuationis, † iſta præ- 4
ſumptio habet locũ quando allegatur à poſſeſſore, vel eius ſucceſſore, ſecus vero quando allegatur à tertio, maximè contra eum, qui dicitur poſſediſſe. Cum
† enim poſſeſſio ſolo animo amittatur, *l. 3. ff. in amittenda. ff. de acq. poſſ.* non poteſt iſta continuatio allegari à tertio, cum potuerit poſſeſſor illam animo amiſiſſe, *Bart. in l. Celſus. n. 22. ff. de vſucap. Rip. in cap. cum Eccl. Sutrina n. 24. de cauſ. poſſ. & prop. Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſumpt. 21. n. 2. & alios cumulat Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 64. n. 35. & 38. & eſt dec. Put. 11. de cauſ. poſſ. & prop. & alia dec. in cauſa Aſculana Sancti Ioannis habetur inter Miſcell. dec. 48.* 5

Ex quibus apparet, non eſſe neceſſarium, quod poſſeſſor neget, & vnam eſſe diſtinctionem, quæ ſit inter materiam beneficialem, & prophanam, quia quidquid dicendum ſit reſpectu proprietatis, quoad poſſeſſionem nulla adeſt differentia, cum omni caſu illa ſolo animo poſſit amitti.

CARD. PAMPHILIO SENIORE

Viterbien. Fideicommiſſi

Veneris 6. Iunij 1603.

SVMMARIA.

1 *Manutentio danda eſt anteriori poſſeſſori, non iuniori, cuius poſſeſſio dicitur clandeſtina.*
2 *Ampl. præſertim ſi anterior nunquam ſe habuerit pro ſpoliato.*
3 *Poſſeſſio à Iudice nulliter data dicitur non factis prius detractionibus faciendis ex eadem ſententia, & mandato.*
4 *Liquidatio à ſola parte ſine Iudicis auctoritate fieri non poteſt.*
5 *Detractiones legitimæ & Trebellianicæ fieri debent deducto prius ære alieno, & in uno, vel pluribus corporibus hæreditariis arbitrio Iudicis, non autem in ſingulis bonis ad libitum partis.*
6 *Liquidandum ubi quod eſt in parte, præfigi debet illi terminus.*

7 Clau

Clauſula, Detractis prius, &c. *operatur, vt non ſit locus cautioni, ſed actuali detractioni.*

Decisio XCII.

FVit dictum dandum eſſe Catherinæ, & Fauſtinæ mandatum de manutenen-
1 do in poſſeſſione bonorum, de quibus agitur, † quia conſtat de earum anterio-
ri poſſeſſione, & ſubſequens poſſeſſio
Spinelli, & conſortum, vti iunior, & clandeſtina, illius manutentionem non impedit, *c. licet cauſam. cum ibi not. de prob. Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid. latè Couar. pract. qu. c. 17. in fin.* præſertim quod † iſtæ mu-
2 lieres nunquam habuerunt ſe pro ſpoliatis, *Put. dec. 198. lib. & dec. 419. lib. 2.*

3 Neque obſtat auctoritas Iudicis, † quia nulliter proceſſit dando poſſeſſionem Spinello, & conſortibus non factis detractionibus, quæ iuxta formam ſententiæ, & mandati priùs faciendæ erant, antequam ad immiſſionem deueniretur, *Caſtr. conſ. 270. num. 3. verſ. breuiter lib. 2. Capyc. deciſ. 17. num. 6. Neguſant. de pignor. 4. memb. 5. par. ſub num. 10. in tertia concl. Put. dec. 471. num. 3. lib. 2. & fuit die 10. Iunij anni præteriti reſolutum in illa Viterbien. Bonorum coram D. meo Sacrato.*

Neque aliquid facit, quod fuerit capta ſolum pro medietate in ſingulis bonis, & ſic deducta legitima,
4 & trebellianica, † quia iſta liquidatio non potuit fieri ab ipſa parte abſq; Iudicis auctoritate, *Caſtr.*
5 *conſ. 270. num. 3.* maximè † quia detractio erat facienda deducto priùs ære alieno, iuxta *l. Papinianus § quarta. ff. de inoffic. teſtam. l. fin. §. in computatione. C. de iur. delib.* & in vno, vel pluribus corporibus hæreditatis arbitrio Iudicis, non autem in ſingulis bonis ad libitum partis, *Bart. in l. ſuus quoq; in fin. ff. de hæred. inſtit. quem Doct. communiter ſequuntur, vt per Gabr. concl. 3. de legit.*

Et ceſſit difficultas, quia ſententia, & mandatum non ſunt reſtricta ad legitimam, & Trebellianicam, ſed compræhendunt etiam alia de iure detrahenda,
6 † pro quorum liquidatione præfigendus erat terminus, non obſtante prætenſa negligentia reſtitutionis fideicommiſſi, quæ excluditur ex pluribus rationibus de reſtituendo bona fideicommiſſi detractis detrahendis, quemadmodum loquuntur etiam ſententia, & mandatum, quæ habent clauſulam, *detractis prius legitima, & Trebellianica, & alijs de iure de-*
7 *trahendis,* † quo caſu non eſt locus cautioni, ſed neceſſaria eſt actualis detractio, *Caſtr. conſ. 270. num. 3. Put. d. dec. 471. num. 3. cum alijs ſupra allegatis, & ita concluſum.*

ORTEMBERGO

Civitatis Castelli Bonorvm.

Veneris 28. Ianuarij 1605.

SVMMARIA.

1 *Teſtes de auditu circa mutationem vocabulorum bonorum, & in antiquis probant, & num. 6. vbi ampl.*
2 *Tempus 60. annorum in teſtibus eſt antiquum.*
3 *Confinans, & confinatum debent differre.*
4 *Identitas bonorum comprehenſorum in inueſtitura probata dicitur, ſi nullus alius titulus exhibeatur.*
5 *Emphyteutica bona quando cenſeantur.*
6 *Fama in antiquis plene probat.*
7 *Probationes leniores admittuntur in iudicio poſſeſſorio.*
8 *Ampl. maximè ſtante combuſtione ſcripturarum, mutatione dominorum, & diuiſione terrarum.*

Decisio XCIII.

COmmendatariua Monaſterij Hæremitarum Sancti Saluatoris de Monte Acuto, quod nunc dicitur de Monte Corona, anno 1523. renouauit inueſtituras veius Poteris cum multis tenutis, & petiis terrarum in eo compræhenſis in perſonam Vitelli de Vitellis ad tertiam generationem, quæ incæpit ab ipſo Vitello, & continuata fuit in illius filio, & poſtea deſiit in Ferrante nepote; quo defuncto Hæremitæ acceperunt poſſeſſionem dicti Poteris. Cumque huiuſmodi poſſeſſione moleſtarentur ab hæredibus Ferrantir, cauſa noſtra introducta in Rota coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio tunc Rotæ Auditore fuit datum Hæremitis mandatum de manutenendo primum in bonis expreſſis in inueſtitura facta Vitello, quorum bonorum nomina hodiè concordant cum antiquis nominibus, ſimiliter in diuerſis terrarum petiis enumeratis *in dec. 27. Martij 1596.* tamquã compræhenſis ſub tribus tenimentis *Caſtiglion. de Menci, Caſa di Stefano, & Val de Vacche;* tertio particulariter fuit datum mãdatum manutentionis in petia terræ vocato *Pianello de monte, & Caſtellencho:* cum autem ſupereſſent aliquæ petiæ terræ contentæ in tribus tenimentis, de quibus in dubio Domini reſoluerunt earum quoque idẽtitatem probari; Nam ſi ſpectemus ipſa tenimenta, ſingula illorum vt tenimenta in variis inueſtituris nominantur quod attinet *ad Cagnano* illud eſt idem, quod *Caſa di Stefano* cuius fit mẽtio in inueſtitura, & recognitione Vitelli, & fere in omnibus aliis inueſtituris, & de hac mutatione deponunt tertius, quartus, & ſeptimus teſtia ſuper decimo articulo, † qui, licet loquantur de auditu, tamen de hac materia, & præ- 1
ſertim in antiquis, ſufficit, *l. ſi arbiter. ff. de prob. l. in ſumma. §. idem labeo. de aqu. plu. arc. Innoc. in c. veniens. de verb. ſignif. Bart. in tract. teſtim. num. num. 28. Siluan. conſ. 57. num.*

Nec viſum fuit obſtare, quod opponebatur non verſari in antiquis.

Nam quoad negocium principale ſumus in antiquiſſimis, & fuit dictum in deciſionibus in hac cauſa factis, non enim attenditur inueſtitura Vitelli, ſed omnes præcedentes, ad quas illa ſe refert.

Quod † autem attinet ad mutationem nominum, 2
in qua non agitur de dominio, tempus ſexaginta annorũ in teſtibus eſt antiquum. *Rot. in Barchinonen. Legati. 6. Octobris 1579. coram Aldobrandino.*

De tenimento Valcellæ habetur mentio in inſtitura Vitelli, & in recognitione illius appellat *Valcelle grande,* & inueſtituris antiquis conceſſionis Franciſco Iob de Caſtro Petrelunghæ 1481. & poſt illam 1504. Ioanni, & Carolo de Caſertis, nec non inueſtitura facta de anno 1517. conceſſa Ioanni Baptiſtæ, q. Cecchi, & cum iſta duo tenimenta ſiot poſita in Curia Petrelunghæ de Monte Lardaro, vt habetur in inueſtitura anni 1461. & altera 1514. vbi vocatur Curia Montis Lardari, & in recognitione Vitelli anno 1536. ponuntur omnia bona, quæ fuerũt Petri Atæ de Ciuitate Caſtelli poſita in Coria Caſtiglionis Menci, Montia Lardarii, & Montis Valentini. Item in Cataſtro Ferrantis Vitelli recenſentur bona in vocabulo Monte Lardaro.

Non obſtat, quod in inueſtitura anni 1541. & in articulis Hæremitarum bona Petri Atæ dantur pro confine Montis Lardarii, & ideo non poſſunt accipi pro

3 pro eodem,cum † confinans,& confinatum habeant
differre.

Hoc enim non offuſcat hanc probatiooem, quia
potius præſumuntur nuncupata Petri Aræ reſpectu
vtilis dominij penes eum exiſtentis,quia ex inueſti-
turis patet,illum noo ſolum babuiſſe bona *in Monte
Lardaro*, ſed etiam in Curia Montis Valentini, &
Caſtiglionis Menci,prout factum legimus in qui-
buſdam inueſtituris DD. de Vitellis in quibus bona
emphyteutica ab illis poſſeſſa ponuntur pro confine
aliorum booorum ſimiliter emphyteuticorum, &
propriorum Monaſterij, *vt fuit deciſum coram Illu-
ſtriſſimo Pamphilio* 25.*Iunij* 1600.

† Quod autem attinet ad bona contenta in iſtis
tribus tenimentis,ſeu prædiis illorum ſpecialis deſi-
gnatio videbatur ſuppleti per relationes ad priores
inueſtituras, & per recognitionem Vitelli, cum
4 †enim nullus alius titulus exhibeatur, ſufficienter
videtur probata identitas *ex traditis per Pereg. conſ.*
43.*numer.*13.*lib.*1. *& Aret.conſ.*103.*in c.cauſa, & 9.*
numer. 3. *verſ.ſecundum Natt. conſ.* 506. *numer.* 31.
5 †quia eo ipſo, quod Hæremitæ oſtendunt tradidiſſe
Dominis de Vitellis tenimenta prædicta collectiua
plurium terrarum, habent intentioneio fundatam
quoad omnia,quæ Domini de Vitellis ibi poſſident,
vt videantur eſſe emphyteutiea, niſi doceatur, quod
alio iure acquiſiuetint, *Ruin.conſ.*50.*numer.*24.*lib.*1.
*& conſ.*108.*numer.*1. *lib.*2.*Natt. conſ.*506. *numer.*31.
*Peregr.de fideicom.art.*44. *num.*23. *& fuit dictum in
hac cauſa* 5.*Martij* 1597.facit,quod,cum iam ſit fir-
mata identitas bonorum pro maiori parte, cætera
pariter cenſenda ſint emphyteutica, *Curt. conſ.*158.
*num.*21.

Accedant tres de publica voce, & fama, quod
tria prædia *Valcelle,Cagnane,& Monte Lardaro* cum
petiis terrarum in illis compræhenſis fuerint, &
6 ſint liuellaria Monaſterij Sancti Saluatoris, † quæ
fama in antiquis plene probat,*Innoc.in d.cap.veniens
num.*7.*de verb. ſignif.Iaſ. in l.ſi prius.numer.*42.*ff.de
oper.nou.nunt.Caputaq.dec.*347.*numer.*4.*par.*3.*Siluan.
conſ.*57.*num.*5. *&* 6.*Aym.conſ.*57.*numer.*7. *Gabr.de
præſcript.concl.*1.*num.*77.

Cum teſtibus de publica voce, & fama concur-
runt plures de auditu, quos receptum eſt ſufficere in
antiquis,vt ſupra dictum fuit,maxime accedentibus
adminiculis,*Gabr.de teſtib,concl.*3.*num.*2.

Adminicula autem deducuntur ex ſitu in Curiis
Petræ Lunghæ, & Montis Valeotini,item iu Paro-
chiis Sancti Blaxij,& Egidij, nec non ſolutione ca-
nonis ab antiquiſſimo tempora facta generaliter,&
indiſtincte pro omnibus terris, ex qua præſtatione
cenſetur probatus titulus allegatus, præſertim ſtan-
tibus inueſtituris, *Bart.in l. cum. de in rem verſo, &
alia, quæ ſupra enumerata fuerunt.*

Dicebant autem quaſi plene conſtare de identi-
tate ex confinibus,cum hodierna confinia parum
differant à deſcriptis in cataſtro, & inueſtituris, vi-
delicet lumen Carpinæ, bona Sancti Blaxij, bona
Sancti Egidij Carperæ,quæ olim erant Dominorum
de Benniuolis,nunc ſunt de Cantalmaggis, Buſaliti,
olim Albezzini.

Ex quibus omtibus ſatis,ſuperque videbatur pro-
7 bata identitas, † eum in iudicio poſſeſſorio admit-
tantur leuiores probationes, *Alex. conſ.* 103. *num.*3.
*lib.*7.*Paleott.dec.*22.

Et ego magis † cum hæ ſcripturæ fuerint combu-
8 ſtæ, & contigerit mutatio dominorum, & diuiſio
terrarum in varia prædia, quo caſu ſufficiunt leuio-
res probationes per indicia,& coniecturas,*vt copio-
ſe fuit deductum in hac eadem cauſa S. Martij* 1567.
coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio.

EODEM

EADEM.

... 4. Maij 1607.

SVMMARIA.

1 *Probationes leuiores admittuntur in poſſeſſorio.*
2 *Ampl. præſertim concurrente combuſtione ſcriptu-
rarum, mutatione dominorum, & diuiſione terra-
rum.*
3 *Identitas debet concludenter probari.*
4 *Illatio non eſt facienda ex diuerſis.*
5 *Diuerſa ſi quæ inter ſe penitus ſint, vnum cum altero
nihil habet commune.*
6 *Nomen proprium non reddit rem certam, ſed requi-
runtur vlterius duo confines, vel demonſtrationes.*

DECISIO XCIV.

Reuocata in dubio deciſione in hac cauſa
facta 28.Ianuarij 1605. Domini eam,non
attentis oppoſitis, & ex prioribus huius
cauſæ poſitionibus repetitis, confirman-
dam cenſuerunt,† cum in iudicio poſſeſſorio admit- 1
tantur leuiores probationes,*Caſtr.conſ.*3.*vol.*3.*Alex.
conſ.*101. *num.*3. *lib.*7.*Curt.ſen. in l.admonendi num.*
323. *de iur. Paleott. dec.* 22. *cum aliis cumulatis per
Menoch.de retin. remed.vlt. num.*34. † maximè at- 2
tenta combuſtione ſcripturarum, mutatione domi-
norum, & diuiſione terrarum, & aliis *de quibus in
dicta deciſione in hac cauſa, & fuit dictum coram Pam-
philio* 5.*Martij* 1597.

Similiter dixerunt,non obſtare ſpecialiter, & de
nouo deducta contra identitatem bonorum ſitorum
in curia Caſtri Montis Lardarij, videlicet duo in-
ſtrumenta,in quibus continetur, poſt inueſtituram
Hæremitarum renouatam anno 1523. in perſonam
Vitelli de Vitellis, Camillum de Vitellis emiſſe
anno 1534. prædium ſitum in Curia Mootis Valen-
tini Parochiæ Sancti Blaxij in vocabulo *Monte Lar-
daro*, prætendendo inde colligi, non omnia bona
exiſtentia in Curia Montis Lardarij eſſe emphyteu-
tica Hæremitarum,†ideoque ipſos Hæremitas tene- 3
ri concludenter probare identitatem, *Natt. conſ.*
506. *num.* 31. *verſ. nec docent de aliquo titulo, & fuit
dictum in Romana Caſtri Vrſini Lunæ* 1.*Aprilis* 1591.
coram bo.me.Orano.

Fuit reſponſum hæc inſtantia non obſtare, quia
bona acquiſita à Camillo ſita ſunt in Curia Montis
Valentini, bona vero conceſſa ab Hæremitis ſita
ſunt in Curia Montis Lardarij,quæ †Curiæ cum ſint 4
diuerſæ, & diſtincta habeant territoria, non poteſt
fieri illatio de bonis Curiæ vnius ad reddendam
turbidam identitatem bonorum alterius, *ex l. in in-
ſtrumento quidam.& ibi Caſtr. numer.*1.*ff.de condit. &
demonſtr.Alex. conſ.*75. *num.*6.*in fin.lib.*2. Secundò
fuit reſponſum inueſtituram loqui de vno prædio,
inſtrumenta vero emptionis de alio, quod conſtat
ex diuerſitate confinium; vnde apparet, dicta eſſe
plane diuerſa, † & vnum eum altero nihil habere 5
commune, *Ruin conſ.*143.*num.*2.*lib* 1.

Nec facit,quod hoc prædium ſitum io Curia Ca-
ſtri Mootis Valentini denominetur ſub vocabulo,
Monte Lardaro, † quia nomen proprium non red- 6
dit rem certam, *Bart.in l.demonſtratio.num.*18.*in fin.
ff.de cond. & demonſtr.* ſed vltra nomen requiruntur
duo confines, vel demonſtrationes, *l.firma. in princ.
ff.de cenſib. Alex.d.conſ.*72.*num.*6.*lib.*3.

MAN

MANZANEDO

SPALATENSIS CANONICATVS

Mercurij 8. Iunij 1605.

SVMMARIA.

1 *Capitulariter capienda eſt poſſeſſio Canonicatus in Eccleſia Cathedrali, ſeu Collegiata.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio non poſſidente, manutenibilis eſt.*
3 *Poſſeſſio non particulariter capta habetur pro capitulariter capta ex patientia ſubſecuta Canonicorum & admiſſionis ad actus Canonicis tantum competentes.*

DECISIO XCV.

QVamuis Georgius non habuerit capitula-
1 riter poſſeſſionem Canonicatus, † prout
requiritur in Eccleſia Cathedrali, ſeu Col-
legiata, *iuxta notata ab Innoc. Io: Andr. &
Butr. in c. in literis. de reſt. ſpol. & tradit. Caſſad. dec. 8.
de cauſ. poſſ. & propr. quem refert. & ſequitur Ferett.
conſ. 4. num. 8. lib. 1. citans etiam Staphileum*, ex quo
illius poſſeſſio tantum dici poteſt inſtrumentalis,
2 † quæ, licet aliàs alio non poſſidente, ſit manuteni-
bilis, *tex. in l. prædia. vbi Bart. ff. de acq. poſſ. Put. dec.
360. num. 8. lib. 1. & fuit dictum coram bo. me. de Graſſ.
in vna Calaguritana Theſauraria 14. Maij, & alias ſæ-
3 pe*, tamen, † cum poſtea ratificata fuerit ex patientia
Canonicorum, & admiſſione Georgij ad actus Ca-
nonicis tantum competentes, ſufficit, & habetur pro
capitulariter appræhenſa, *Innoc. in d. c. in literis, & in
c. ex parte. de reſtit. ſpol. not. Caſſad. d. deciſ. 8.* Sed ſic
eſt, quod Georgius fuit admiſſus à Capitulo capitu-
lariter congregato 4. menſis Nouembris 1604. & ad
actus Canonicis tantum competentes nempe ad
concedendum mandatum ad negocia ipſius Capi-
tuli, & in eo non ſolum habuit vocem, vt Canoni-
cus, illamque dedit, quin etiam conſtitutus fuit pro-
curator, & in dicta conſtitutione Canonicus à dicto
Capitulo fuit vocatus, & nominatus.

Quibus accedit ſaltem pro adminiculo fides Archiepiſcopi d. Eccleſiæ, qua atteſtatur d. Georgium eſſe Canonicum d. Eccleſiæ, illumq; ſæpius, ac ſæpiſſime munera, ac officia ad d. Canonicum ſpectantia exercuiſſe, Miſſas more Canonicorum celebrando, & in loco Canonicatus in Choro ſibi aſſignato ſedendo, Diuiniſque Officiis cum aliis Canonicis aſſiſtendo, & cantando, ac in loco capitulari itidem ſibi aſſignato ſedendo, & cum dictis Canonicis votando.

CARD. LANCELLOTTO

SALAMANTINA STIPENDIORVM

Lunæ 16. Ianuarij 1606.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur ex poſſeſſione.*
2 *Cappellani amouibiles non habent titulum.*
3 *Eccleſia dicitur eſſe in poſſeſſione recipiendi ſeruitium à Cappellanis ad nutum amouibilibus ad nominationi Patroni, & cum ſtipendio ab altero ſubminiſtrando.*
4 *Eccleſiæ competit actio ſpolij etiam ſi Rector facto proprio a poſſeſſione ceciderit.*
5 *Patrono competit Eccleſiæ defenſio, eiuſque bonorum.*

DECISIO XCVI.

DE poſſeſſione Altaris habendi
quinque Cappellanos, quibus
ſolutum fuit ſolitum ſtipendium
ab Hoſpitali iuxta formam teſta-
menti q. Franciſci de Riuas con-
ſtat ex teſtibus, qui bene probant
huiuſmodi poſſeſſionem, † pro- 1
pter quam dicto Altari debet dari mandatum de
manutenendo, *§. retinendæ. Inſt. de interd. cum
vulg.*

Licet enim † Capellani tamquam ad nutum amo- 2
uibiles non habeant titulum; nihilominus † poſſeſ- 3
ſio recipiendi ſeruitium à Capellanis, quos patronus
nominare paratus eſt, cum ſtipendio ab Hoſpitali
præſtando, eſt penes Eccleſiam, & Altare prædictum,
*Rot. dec. 1. de reſtit. ſpol. in nou. Caputaq. dec. 170. par. 3.
Couar. lib. 1. var. reſol. cap. 13. num. 16. & ex hac ratio-
ne in cauſa Placentina Decimarum 9. Iunij 1586. co-
ram bo. me. Rubalo, & in aliis pluribus deciſum fuit*
† Eccleſiæ competere actionem ſpolij etiam ſi Re- 4
ctor facto proprio ceciderit à poſſeſſione.

Non obſtat, quod non adſit Rector, qui pro Eccle-
ſia agat nam eſt in cauſa Patronus, † ad quem ſpectat 5
defenſio Eccleſiæ, & eius bonorum, *c. filius. cum ibi
not. 17. q. 7. Lambert. de iur. patr. lib. 1. qu. 1. art. 3 nu. 15.
& lib. 3. art. 2. q. 2. nu. 7. & ſeq.* quod etiam in hoc ca-
ſu videtur conforme fundationi &c.

EODEM

EADEM

Lunæ 3. Decembris 1607.

SVMMARIA.

1 *Teſtes nulliter examinati deſeruiunt pro adminiculo.*
2 *Depoſitio Auditoris Rotæ ab eodem ſcripta, vel dictata Notario valida eſt, etiam quod non ſit ſuper articulis, & interrogatoriis.*
3 *Fides extraiudicialis cum adminiculis fidem facit.*
4 *Ampl. præſertim perſonæ omni exceptione maioris.*
5 *Teſtis vnicus ſufficit in manutentione, & leuiores probationes.*

DECISIO XCVII.

DOmini perſtiterunt in deciſis, moti po-
tiſſimum ex depoſitionibus duorum
ſtium in Curia valide, & cum interro-
gatoriis partis examinatorum, quorum
alter eſt Reuerendiſs. Epiſcopus Pacen.
iam Rotæ Auditor, qui teſtes bene probant quaſi
poſſeſſionem Patroni præſentandi ad Cappellanias,
de quibus agitur cum ſtipendio ab Hoſpitali ſub-
miniſtrando, ita vt non ſit opus ingredi difficulta-
tem ſuper nullitate aliorum teſtium in partibus
examinatorum, quos tamen Domini ſuſtineri poſ-
ſe exiſtimabant, & † qui in omnem euentum deſer- 1
uiunt pro adminiculo prædictorum duorum. Et
licet Reuerendiſs. Pacen. non depoſuerit ſuper
articulis, & interrogatoriis, tamen † eius depoſi- 2
tio eſt valida iuxta ſtylum Rotæ Auditorum,
qui,

qui, vbi teſtimonium ſunt dicturi, ſimpliciter abſque aliis interrogatoriis ſcribunt ſua manu, vel dictant Notario, quæ noſcunt in cauſa, & nihilominus etiam-
3 ſi eſſet ſimplex fides extraiudicialis, † cum ſit coadiuuata, & adminiculata ex aliis teſtibus, facit fidem, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Cenſus 21. Februarij 1570. coram bo: me: de Rubeis. & in cauſa Mediolanen. Cambiorum 10. Maij 1606. coram R.P.D. Or-*
4 *temberge*, † maximè attenta qualitate perſonæ omni exceptione maioris, & in qua nulla poteſt cadere
5 ſuſpicio, † cuius dictum ſolum ſatis eſſet in hoc interdicto retinendæ, in quo ſufficiunt leuiores probationes, *Paleott. deciſ. 14. Put. deciſ. 61. lib. 3. & ſepe deciſum fuit &c.*

P E N I A

Pervsina spolii Domvs

Veneris 21. Aprilis 1606.

S V M M A R I A.

1 *Examen cum Interrogatoriis partis abſque citatione ad videndum iurare ſubſtinetur ex commiſſione clauſula,* Arbitrio. *Ampl. vt num. 4. & 5.*
2 *Commiſſio cum clauſula,* Arbitrio, *remittit aliquid de rigore iuris.*
3 *Interrogatoria data inducunt conſenſum, & notitiam examinis, & num. 5.*

D e c i s i o XCVIII.

VTraque parte Informante, Rota cenſuit fuiſſe locum arbitrio ad effectum, vt teſtibus, de quibus agebatur, fides adhiberetur,
1 quia † licet non adeſſet citatio ad videndum eos iurare, fuerunt tamen examinati cum Interrogatoriis partis aduerſæ, & Rota, ſtante commiſſione, quod adhibeatur fides ſic examinatis cum clauſula arbitrio Rotæ, ſolet examen ſuſtinere, & fidem
2 teſtibus adhibere, quia † talis commiſſio ſanatoria cum d. clauſula remittit aliquid de rigore ioris, *Put. dec. 301. in c. de menſe Aprilis lib. 3. Creſcent. dec. 4. de teſtib. Caſ. de Graſ. dec. 11. num. 18. de probat. Ant. Aug. in emptor. tit. de teſt. §. 18. & fuit ſæpe deciſum*, & ra-
3 tio eſt, quia † pars dando Interrogatoria, videtur examini conſentire, *Put. d. dec. 301. lib. 3.* & ideo habuiſſe notitiam, quam vigore citationis habitura fuiſſet.
4 Quod † eo magis dicendum videbatur in hoc caſu, in quo teſtes erant mortui, & agebatur de facto antiquo, nam, licet Rota non teneat ſimpliciter opinionem *Bart. in auth. atque ſemel. C. de probat. & in l. admonendi. C. de iure iur.* dicentes, teſtibus mortuis adhibendam eſſe fidem, ne deieraſſe præſumatur, neque propterea recipiet *conſilium Purſat. 7. num. 10.* niſi concurrant requiſita, *de quibus latè Rota apud Mohed. dec. 178. alias 5. de teſtib in impreſſ.* in hoc ta-
5 men caſu, † attento, quod fuerunt iudicialiter recepti, & examinati cum Interrogatoriis partis, & quia aderat commiſſio ſanatoria cum clauſula *arbitrio Rotæ*, merito fuit dictum, fidem fuiſſe adhibendam.

Neque obſtat, quod non fuerant data Interrogatoria concernentia perſonas teſtium, quia dicebatur primo parti imputandum, ſi Interrogatoria non ſatis bene conceperit.

Secundo dicebatur ex productione Interrogatoriorum duo conſequuta fuiſſe pro ſanatione examinis teſtium. Primum quod examini conſenſerit, alterum, quod de illo notitiam habuerit, ex quibus ceſſabat defectus citationis.

Tertio dicebatur, Interrogatoria tunc data perſonas etiam teſtium reſpexiſſe.

Denique non obſtabat defectus mandati, quia de mandato Fabritij de Signorellis conſtabat in actis & quoniam tres erant in cauſa Fabritius, Bernardinus, & Cecchus, Bernardini, & Cecchini mandatum in perſonam Bartholomei Corſetti comparentis pro Signorellis exhibebatur in forma authentica.

Et ex prædictis fuit reſolutum, fidem fuiſſe teſtibus adhibendam &c.

I V S T O

Interamnensis de Brvnellis

Lunæ 24. Aprilis 1606.

S V M M A R I A.

1 *Examen factum cum Interrogatoriis datis à parte abſque conditione ad videndum iurare ſubſtinetur in vim commiſſionis cum clauſula,* Arbitrio.
2 *Ampl. etiam in examine facto extra tempus, & locum.*

D e c i s i o XCIX.

SOlet Rota, † quando habet arbitrium à 1
Commiſſione, dare fidem teſtibus non rite examinatis, ſi ſint in examine data Interrogatoria à parte, quia tunc non attenditur rigor, cum partes videantur ambæ conſenſiſſe in examine faciendo, *Caſ. de Graſ. dec. 11. de probat. Creſ. dec. 1. de fer. Put. dec. 301. lib. 1.* & vbi opponebatur defectus citationis ad videndum iurare teſtes, *fuit deciſum coram R.P.D. meo Sacrato in cauſa Cremonen. Penſionis 29. Januarij 1605. & vltimo loco coram R.P.D. & vltimo loco coram R.P.D. meo Decano in cauſa Romana Aliment. 10. Aprilis, & in alia Peruſina domus 21. eiuſdem menſis præſentis anni. & ſæpe alias, quapropter ita tentum fuit in hac cauſa.*

Non obſtat, quod Interrogatoria non fuerint ſufficientia, quia potius fuerunt exceſſiua, vſque ad numerum 52. nec ideo quadrat *dec. Put. 301. lib. 3.* quoniam ad hoc non aliud dicitur.

Quantum verò ad nullitatem, quod examen teſtium fuerit factum extra terminum probatorium,
hoc non fuit oſtenſum, Verum † & in his terminis 2
fuit centum pro validitate examinis *Coram Illuſtriſſ. D. Cardinali Pamphilio in cauſa Bononien. Fabricæ 11. Martij 1602. & in allegat. dec. Put. 301.* ex commiſſione cum clauſula vt ſupra *arbitrio* fuit ſanatum examen nullum, non attenta proteſtatione, quod teſtes eſſent examinati extra tempus, & locum &c.

CARDINALI SACRATO

Nvcerina Prædii

Veneris 28. Aprilis 1606.

S V M M A R I A.

1 *Eccleſia poſſeſſione capta, cenſetur abſque particulari apprahenſione capta poſſeſſio etiam omnium bonorum eiuſdem.*

2 *Inſtru*

2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in ea non exiſtente, eſt manutenibilis.*

3 *Succeſſor in beneficio non poteſt ex poſſeſſione capta Eccleſiæ manutentionem intentare reſpectu bonorum, quæ non conſtat Eccleſiam naturaliter poſſidere, ſed alia via agere debet.*

4 *Coloni promiſſio de recognoſcendo in dominum eſt quid diuerſum ab apprahenſione poſſeſſionis.*

5 *Coloni ſuſpicio ſe poſſe ab aliquo repelli non nocet domino.*

6 *Poſſeſſio capta lite pendente eſt attentata, & non ſuffragatur apprahenſori.*

Deciſio C.

1 DOmini non dubitarunt † de veritate illius concluſionis, quod capta poſſeſſione Eccleſiæ cenſeatur abſque particulari appræhenſione capta etiam quoad omnia bona ad dictam Eccleſiam pertinentia; *vt fuit deciſum in cauſa Romana Cappellaniæ 24. Februarij 1576. coram Cantuccio in cauſa Legionen. Preſtimoniorum 10. Decembris 1604. coram R.P.D. meo Coccino. & alibi ſæpè.*

2 Sicut non dubitarunt, † quod poſſeſſio inſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione, ſit manutenibilis, nam pro affirmatiua *ſæpiſſime fuit tantum in Rota, vt deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat. in antiqu. Caputaq. deciſ. 534. num. 6. par. 2. & coram me in cauſa Literen. Archypræſbyteratus die 7. Februarij 1607.*

Difficultas fuit, quod neutra ex prædictis concluſionibus viſa fuit poſſe applicari.

Nam quantum ad primum non conſtat, quod Eccleſia tempore, quo modernus Rector ingreſſus fuit poſſeſſionem, naturaliter poſſideret bona, de quibus agitur, quinimmo conſtat de contrario ex quo mandatum de manutenendo fuit conceſſum Galuano,
3 † ceſſante verò naturali poſſeſſione tempore, quo vacat Eccleſia, non poteſt ſucceſſor intentare manutentionem, ſed alia via agendum eſt, *vt nouiſſimè fuit deciſum in cauſa Lucana Domus 24. Aprilis præteriti coram R.P.D. meo Manzanedo.* Quantum verò ad poſſeſſionem inſtrumentalem nec illa viſa fuit poſſe
4 applicari, tum † quia non fuit vera appræhenſio poſſeſſionis, ſed tantum quædam promiſſio Coloni de recognoſcendo in Dominum, quod eſt quid diuerſum, & fuit quædam ſuſpicio coloni, qui cogita-
5 uit ſe poſſe repelli, † quæ non nocet Domino, *Bald. in cap. illud. num. 7. Felyn. num. 1. de præſcrip.* Tum etiam non poſſet ſuffragari, quatenus eſſet vera appræhenſio, quia fuiſſet attentata, nempe pendente
6 iam ſuper hoc lite, † & propterea non poſſet iuuare appræhenſorem, *tot. tit. vt lit. pend. nihil. in non.*

Quæ dicebantur de poſſeſſione ciuili, ſtante quod bona ſint emphyteutica eius Eccleſiæ, viſa fuerunt pendere à petitorio.

Ex quibus fuit concluſum Rectoris S. Laurentij non eſſe dandum mandatum de manutenendo.

MANZANEDO

Oritana Præcedentiæ.

Veneris 11. Iunij 1606.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti datur manutentio.*

2 *Exceptio reſpiciens petitorium, & defectus proprietatis, & altiorem requirens indaginem in manutentione non admittitur. & num. 3.*

4 *Iudex in petita manutentione lite pendente intendit potiſſimè manutenere etiam detentorem in eo ſtatu, in quo eſt, & omnia iura in petitorio præſeruare.*

Deciſio CI.

COnſtat de poſſeſſione D. Archipreſbyteri Ciliarum præcedendi Archipreſbyterum Francauillæ in præſtando obedientiam Metropolitano Oritanæ in vigilia Aſſumptionis Beatæ MARIÆ, tam ex depoſitione teſtium, quam ex actibus continuatis ab anno 1584. vſque ad annum 1601. nec non & ex decreto ab Ordinario Oritanæ facto de anno 1575. quo manuteneri iuſſit dictum Archipræſbyterum Ciliarum; idemque decreuit Sacra Rituum Congregatio, † ex quibus Domini dictum 1
Archipræſbyterum Ciliarum in dicta præcedentia manutenendum dixerunt, *per tex. in §. retinendæ. & §. hodie. Inſt. de interd. l. 1. l. ſi duo. ff. vti poſſid. & vtrobique Bart. præcipue in d. l. 1. §. quod ait Prætor. num. 11. & 14. Menoch. in terminis præcedentiæ conſ. 52. à num. 44. vſque ad num. 49. ad lib. 1.*

Quibus non obſtat Archypræſbyterum Francauillæ prætendere, ipſius Eccleſiam eſſe Collegiatam, & ex eo illi de iure competere dictam præcedentiam, cum hoc reſpiciat petitorium, & requirat altiorem indaginem, † & interea Archipræſbyter Ci- 2
liarum, qui reperitur in poſſeſſione, ſit manutenendus, præcipuè cum † in manutentione non admitta- 3
tur exceptio defectus proprietatis, *Ferrett. conſ. 7. n. 5. Rot. diuerſ. deciſ. 94. num. 2. par. 1.* quia † in manuten- 4
tione, quæ lite pendente petitur, Iudex potiſſimè intendit manutenere etiam detentorem in eo ſtatu, in quo reperitur, & præſeruare omnia iura in petitorio, *Rot. deciſ. 641. num. 8. par. 2. diuerſ.*

MANZANEDO

Lucana Paratarum

Mercurij 28. Iunij 1606.

SVMMARIA.

1 *Scripturæ, quæ diem non habent, ſuntque extractæ lite pendente ſine compulſorialibus, non probant.*

2 *Inhibitio inuenta eſt ad iura partium conſeruanda in ſtatu, in quo reperiuntur, diciturque ſpecies manutentionis.*

3 *Papa poteſt ius poſſeſſorium tollere, donec de petitorio videatur.*

4 *Interpretatio facienda eſt, ne detur in eadem diſpoſitione contrarietas, & repugnantia.*

5 *Clauſula, Saluis iuribus, in conceſſionibus Principum non operatur reſeruationem quoad expreſſa.*

Deciſio CII.

MAnutentionem non eſſe concedendam XXXI. Cappellanis Domini cenſuere, cum nec de illorum quaſi poſſeſſione conſtet ex teſtibus adductis, cum ſint ex eiſdem Cappellanis, & fuerint ſine partis citatione examinati, nec ex tabellis productis probari videatur, † quæ non habent diem, & fue- 1
runt extractæ lite pendente ſine compulſorialibus, quin & ſi d. quaſi poſſeſſio XXXI. Cappellanorum eſſet probata, reſolutio Dominorum procederet, cum adſint Breuia bo: me: Clem. VIII. quibus talis quaſi poſſeſſio prædictis Capellanis fuit ſublata, vel ſaltem illius effectus ſuſpenſus durante iſta lite, quod clarius elicitur ex ſecundo Breue, quo tollitur inhibitio Rotalis prius XXXI. Cappellanis obtenta:

Vnde,

2 Vnde, † cum Inhibitio ſit inuenta ad iura partium conſeruanda in eo ſtatu, in quo reperiantur, & inde dicatur quædam manutentionis ſpecies, *Mandoſ. de inhibit. qu. 1. nu. 3. & qu. 22. in fin. Lancell. de attent. poſt inhibit. in præſut. n. 7.* ſequitur, vt ſublata, vel ſuſpenſa ſit prædictæ quaſi poſſeſſionis manutentio, & non eſt
3 dubium, † quin Papa potuerit prædictis Capellanis iſtud ius poſſeſſorium tollere, donec de petitorio videretur, *ad gl. in cap. In nomine Domini. verb. Audientur. 23. dist. Alex. conſ. 54. num. 3. lib. 5. notat Capye. alios referens dec. 69. nu. 13. dixit. Rot. in vna Cæſaraugnſtana fructuum* 10. *Nouembris* 1595. *coram D. meo Iuſto.*

Quibus non obſtat, quod in dictis Breuibus reſeruentur Cappellanis ſalua ipſorum iura, cum huiuſmodi reſeruatio reſpiciat petitorium, non vero poſſeſſorium, cuius effectus per dicta Breuia durante lite erat ſuſpenſus, & talis reſeruatio non debet re-
4 ferri ad ſpecificata, † ne detur contrarietas, & repugnantia cum eadem diſpoſitione, *per reg. tex. in l. doli clauſula* 129. *ff. de verb. ſignif. Alex. conſ* 48. *numer.* 5. *&*
5 11. *lib.* 11. *Cacher. dec. Pedemont.* 23. *num.* 46. & † quod in conceſſionibus Principum clauſula, *ſaluis iuribus*, non operetur reſeruationem quoad expreſſa, *tradit Natt. poſt Andr. de Iſern.* quem ipſe adducit, *in conſ.* 403. *num.* 7. *circa fin.* facit, quia in ſecundo Breue dicitur *ſaluis tamen iuribus in reliquis*, vbi expreſsè datur intelligi, huiuſmodi reſeruationem non ad ſpecificata ſuper poſſeſſorio referri, ſed ad reliqua in Breuibus non expreſſa &c.

MANZANEDO

BRACCHAREN. BENEFICII

Lunæ 3. Iulij 1606.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo nulliter conceditur ex teſtibus examinatis Citato procuratore, de cuius mandato non conſtat.*
2 *Actorum tranſportatio requiritur ad obtinendum mandatum de manutenendo in ſecunda inſtantia.*
3 *Inſtrumentum probat poſſeſſionem.*
4 *Inſtrumentalis poſſeſſio capta, alio in poſſeſſione non exiſtente, dicitur vera, & manutenibilis.*
5 *Poſſeſſio anterior præfertur poſteriori, quæ præſumitur clandeſtina.*
6 *Executor literarum, alio poſſidente debet partes Iudicis aſſumere.*
7 *Et priùs literarum iuſtificationem requirere.*
8 *Alias non ritè, & rectè procedit, nec priuat primum poſſeſſorem.*
9 *Poſſeſſor anterior, qui non habuit ſe pro ſpoliato, iuſtè petit manuteneri.*

DECISIO CIII.

CAuſa iſta coram Reuerendiſſimo Pacen. priùs vertente fuit ab illa mandatum de manutenendo Franciſco conceſſum, poſtea vero propter diſceſſum Reuerendiſs. Pacen. fuit ſubrogatus Reuerendiſſimus D. Rhodien. coram quo 24. Nouembris 1604. Domini dixerunt, appo-
1 nendum eſſe ſequeſtrum, ex eo, † quod prædictum mandatum de manutenendo fuerat fundatum in teſtibus in Curia examinatis citato Ioanne Brandano ad videndum illos iurare vti procuratore Michaelis, de cuius mandato non conſtabat, quin idem Brandanus proteſtauerat, principalem, vel illius legitimum
2 procuratorem citari.

Et poſt facto vero propter abſentiam Reuerendiſſimi Rhodien. cum ego ſubrogatus fuiſſem, & pro parte dicti Franciſci productum eſſet quoddam inſtrumentum ſuæ poſſeſſionis, dubitaui, an recedendum eſſet à deciſis coram Reuerendiſs. Rhodien. & Domini 11. Maij huius præſentis anni dixerunt, mandatum de manutenendo à Reuerendiſs. Pacen. conceſſum non poſſe ſubſtineri ex ſupradictis: quo ad ſequeſtrum vero receſſerunt à deciſis, quia de poſſeſſione anteriori Domini Franciſci ex inſtrumento authentico conſtabat: ex illo tamen pro tunc non deuenerunt ad manutentionem de nouo Franciſco concedendam † quia acta de partibus non tranſpor- 2
tauerat. Poſtea verò 24. Maij eiuſdem anni inſtante Michaeli feci verbum in Rota ſuper reuocatione mandati de manutenendo Reuerendiſs. Pacen. quia Domini tantum dixerunt illud non eſſe ſubſtinendum, vnde prædicta die 24. Maij dixerunt eſſe reuocandum, prout per decretum coram Notario cauſæ illud reuocaui, quamuis ex ordine Dominorum mihi dati 31. Maij eiuſdem anni dedi in mandatis Notario, ne prædictum decretum reuocationis expediret pro tunc: & ratio fuit, quia Domini volebant priùs diſputare, an Franciſco eſſet de nouo dictum mandatum de manutenendo concedendum, ſed quia Franciſcus informauit non teneri ad actorum tranſportationem, quia Michael de anno 1599 obtinuit cauſam committi in Rota, fingens coram Collectore Apoſtolico in Regno Luſitaniæ ſententiam contrariam reportaſſe, ab eaque appellaſſe, ex quo prætendebat, cauſam in ſecunda inſtantia pendere in Rota, & Franciſcum non eſſe audien. ante actorum tranſportationem, vnde pro parte dicti Franciſci adita Signatura dictum fuit Michaelem confinxiſſe aſſertam ſententiam Collectoris, & appellationem ab illa, ſicque obtinuiſſe dictam commiſſionem, & fuit petitum pro parte Franciſci cauſam prout in prima committi in Rota eidem Auditori, & obtinuit, dummodo priùs obligatione ſe adſtringeret, quod in euentum, quo reperiretur fuiſſe latam prædictam ſententiam per Collectorem, & ab ea Michaelem prædictum appellationem interpoſuiſſe, ſuper qua prædicta commiſſio Michaelis fuerit expedita, ſe ſubijceret pœnæ amiſſionis beneficij, pro vt ſe obligauit, & promiſit vt conſtat in inſtrumento obligationis celebrato 3. Iulij 1600 & ex iſtis Franciſcus inferebat, cauſam tanquam in prima pendere in Rota, & per conſequens non teneri ad actorum de partibus tranſportationem, ſed ex eiſdem in prima inſtantia in Rota deductis procedendum eſſe, quod Dominis placuit dicta die 31. Maij huius præſentis anni, illiſque viſum fuit diſputandum eſſe, an mandatum de manutenendo Franciſco eſſet de nouo concedendum. Vnde hodie dubitaui, an Franciſco prædicta manutentio eſſet concedenda, & Domini affirmatiuè reſoluerunt ex eo, † quod conſtat per pu- 3
blicum inſtrumentum de poſſeſſione anteriori Franciſci, *ad tex. in l. prædia. ff. de acq. poſſ. & ibi Bart.* & poſſeſſio † inſtrumentalis capta, alio non exiſtente in 4
poſſeſſione, eſt vera poſſeſſio, & manutenibilis, *Rot. diuerſ. dec.* 202. *n.* 3. *& dec.* 224. *nu.* 2. *&* 363. *n.* 1. 390. *nu.* 2 *&* 81. *nu.* 5. *par.* 1. *vnde intrat doctrina Bart. in l. ſi duo. n.* 4. *ff. vti poſſid. & Bald. in l. arboribus.* §. *nam & ſi. ff de vſufr.* tenentium, † quod ſtandum eſt anteriori 5
poſſeſſioni, poſterior namq; præſumitur clandeſtina, *ad tex. in cap. licet cauſam. de prob. & ibi Doct. Menoch. de retin. remed.* 3. *nu.* 725. *Bonus dec.* 42. *n.* 4. *& dec.* 93. *n.* 9 *faciunt tradita in dec.* 19. *nu.* 1. *&* 2. *par.* 1. *diuerſ. & in cæteris deciſionibus ſupra adductis per tex. in l.* 1. *in fin. ibi gl. & Doct. ff. vti poſſid.* ex quibus excluditur poſſeſſio Michaelis tanquã poſterior, quæ non iuuatur ex eo, quod fuerit capta vigore literarum Apoſto-

6 licarum, quia † Executor Franciſco poſſidente de-
buit partes Iudicis aſſumere, *ex notatis à Felyn. in cap. fin. num. 24. & ibi communiter à Scribent. de præſumpt. & à Rot. in nou. dec. 30. de reſcript. & in dec.*
7 *201. in princ. par. 1. diuerſ.* & † debuit in primis re-
quirere iuſtificationem literarum, *ex not. à Caſ. de Graß. dec. 12. de prob. & à Rot. diuerſ. 221. numer. 3.*
8 *verſ. placebat etiam par. 2.* † quod cum non fecerit,
ritè, & rectè proceſſit, nec priuauit Franciſcum ſua
poſſeſſione, *ex d. dec. 301. numer. 7. par. 1. diuerſ.* Vnde
9 † cum Franciſcus non habuerit ſe pro ſpoliato, iuſtè
petit manuteneri, *vt fuit dictum in Cæſarauguſtana Canonicatus prima Iulij 1598. coram D. meo Decano & alias ſæpius.*

CARDINALI SACRATO

VITERBIEN. CASTRORVM

Lunæ 25. Iunij 1607.

SVMMARIA.

1 *Clauſula* conſtituti, *virtus eſt transferre poſſeſſionem in conſtitutarium.*

2 *Poſſeſſor anterior etiam per horam tantum eſt manutenendus.*

3 *Lite pendente non debet quis priuari ſua poſſeſſione.*

4 *Caſtri appellatione venit etiam ipſius Arx.*

5 *Verba intelligi debent prout de iure, ſecundum veriſimilem mentem diſponentis, & ne contrarientur.*

6 *Melioramenta in feudo facta ab inueſtito, illi debentur, ſiuè ſint ſeparabilia, ſiuè inſeparabilia.*

7 *Verba ſunt ſingula ſingulis referenda.*

8 *Rei poſſeſſio ad quem ſpectat, ſpectat etiam poſſeſſio eorum, quæ ab ipſa re ſeparari non poſſunt.*

9 *Connexorum idem eſſe debet iudicium.*

DECISIO CIV.

CEnſuerunt Domini, mandatum de manu-
tenendo eſſe dandum Dominis Sancta-
cruciis quoad ſeparabilia ab Arce Viani,
quo vero ad ipſam Arcem Viani, & non
ſeparabilia ab illa eſſe dandum Excellentiſs. Domi-
no Virginio, facta tamen per illum obligatione de
reficiendis melioramentis, prout de Iure; Et quan-
tum ad primum caput moti ſunt DD. Auditores,
quia poſſeſſio Sanctacruciorum eſt anterior poſſeſ-
ſione Domini Virginij. Tùm quia Camera Apoſto-
lica, quæ poſſidebat iſta bona priùs cum DD. San-
ctacruciis contraxit, cedendo illis poſſeſſionem
1 cum clauſula *conſtituti.* † quæ habet virtutem
tranſlatiuam poſſeſſionis in conſtitutarium, *Tiraq. qui alios allegat in tract. de conſtit. par. 2. ampl. 1. nu. 1.*
Tum quia iidem de Sanctacruciis, priores fuerunt
2 in appræhendendo actualem poſſeſſionem, † vnde
ſunt manutenendi, etiam ſi talis appræhenſio fuiſ-
ſet anterior per horam tantum, *vt latè fuit dictum in Romana Cappellania coram Cantuccio relata inter diuerſ. impreſſ. dec. 19. par. 2.* Neque quoad prædicta
poteſt in aliquo obſtare poſſeſſio Domini Virginij
ſuper Arce: nam, aut ſe fundat in anteriori poſ-
ſeſſione Virginij Senioris Authoris ſui, & cum ad-
huc minime ſit firmatum in Rota, An venerit
caſus deuolutionis feudi ad fauorem Domini Vir-
ginij, † pendente lite non debent Sanctacrucij
3 priuari poſſeſſione, quam habent, *§. retinendæ Inſt. de interd. cum vulg.* Aut ſe fundat in anne-
xione, & connexione ad Arcem, in cuius poſſeſ-
ſione reperitur, vt mox dicetur, & cum quæſtio ſit
de ſeparabilibus, ceſſat obiectum ex facto. Quo vero
ad ipſam Arcem, & non ſeparabilia ab illa, ideo fuit
dictum, eſſe dandum mandatum de manutenendo
Domino Virginio, quia non eſt dubium, poſſeſſio-
nem huius Arcis, mortuo Honuphrio vltimo illius
poſſeſſore, fuiſſe penes ipſam Cameram, & iſtam Ar-
cem minimè contentam fuiſſe imò expreſſe reſer-
uatam in ceſſione facta per Cameram Sanctacruciis
exiſtimabant Domini ex illis verbis, ibi: *Nulla preſente compoſitione non s'intendano compreſi, anzi eſcluſi, & eccettuati le Castelli di Viano &c.* † ſub illo enim 4
verbo, *Caſtri*, exiſtimabant Domini, ex natura rei
venire ipſam Arcem, ne ſcilicet Caſtrum, & Iuriſdi-
ctio ſit penes vnum, & fortalitium factum pro tui-
tione eiuſdem Caſtri ab inimicis, & conſeruatione
iuriſdictionis inter ipſos ſubditos ſit penes alium.
Quod comprobatur ex eo, quod D. Virginius, cui
Summus Pontifex in eodem chyrographo facto San-
ctacruciis proteſtatur nolle præiudicare, fundat in-
tentionem ſuam ſuper donatione Virginij Senioris,
in qua fit mentio de Arce Viani, & Congregatio
Cardinalium deputata à Sanctiſſimo iam retulerat
iura Domini Virginij ſuper dicta donatione præ-
ualere iuribus Sanctacruciorum. Ideo ipſum eſſe
præferendum in compoſitione cum Camera. Quia
relatione ſtante, multum veriſimile videbatur quod
Papa, & eius Camera inhærendo donationi Virgi-
nij Senioris, in qua fit mentio Arcis Viani, & ſuper
qua exiſtimabat, præualere iura Domini Virginij,
voluerit potius cedere poſſeſſionem Arcis Domi-
no Virginio, quam Dominis Sanctacruciis, quod
etiam fit manifeſtum ex tenore ceſſionis factæ per
Cameram Domino Virginio, in qua fit expreſſa
mentio Arcis Viani.

Non obſtat, quod in ceſſione facta Sanctacruciis,
quæ eſt prior ceſſione facta Domino Virginio ex-
preſſis verbis dicatur: *La Fabrica della Rocca di Viano con ſuoi meglioramenti, cortili, granari, horti &c.*
Vnde infertur, Sanctacrucios tamquam priores in
ceſſione, ac etiam in appræhenſione poſſeſſionis eſſe
manutenendos, quia † Domini intelligunt illa ver- 5
ba, prout de iure, & ſecundum veriſimilem mentem
diſponentis, & ne contrarientur ex poſt geſtis cum
D. Virginio, & Camera videatur voluiſſe cedere in
ſolidum eamdem rem duobus. Vnde interpretantur
Domini illa verba, *la Fabrica &c.* vt quoad pro-
prietatem Camera voluerit cedere Fabricam, & om-
nia melioramenta Sanctacruciis tamquam haben-
tibus cauſam ab inueſtitis, qui dicta melioramenta
fecerunt, † & quibus ſiuè ſint ſeparabilia, ſiue inſe- 6
parabilia quoad proprietatem debentur, *iuxta terminos tex. in § ſi Vaſſallus ſub tit. Hic finitur lex.* Quo
vero ad poſſeſſionem, quod per Cameram non in-
tellexerit cedere ipſam Arcem, vel melioramenta,
quæ ab illa minimè ſunt ſeparabilia, & † verba ceſ- 7
ſionis ſatis ampla quoad poſſeſſionem intelliguntur
ſingula ſingulis congruè referendo, *iuxta not. per Ruyn. conſ. 3. numer. 10. vol. 2. & per Pariſ. conſ. 110. num. 15. vol. 3.*

Firmato, quod poſſeſſio Arcis ſpectet ad D. Vir-
ginium, reſultare, viſum fuit, † quod & ad illum ſpe- 8
ctet poſſeſſio eorum, quæ ab Arce ſeparari non poſ-
ſunt, *per tex. in l. ſi duo. § ſed ſi ſupra. ff. vti poſſid.* &
facit vulgaris regula, quod † connexorum idem eſſe 9
debet iudicium, *de qua per Anchar. conſ. 60. per tot. & Paul. de Caſtr. conſ. 110. num. 3. cum pluribus ſeqq. vol. 2.*

EODEM

EODEM

EADEM.

Veneris 29. Ianuarij 1610.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti de tempore motæ litis danda eſt manutentio.*

2 *Manutentio non eſt impedienda per exceptionem turbidam, & petitorium reſpicientem.*

DECISIO CV.

CVm aliàs fuiſſet reſolutum in hac cauſa, mandatum de manutenendo eſſe dandum D. Duci quoad Arcem Viani, & non ſeparabilia ab illa, facta tamen per illum obligatione de reficiendis melioramentis Sanctacruciis cauſa per me ſuper eiſdem propoſita, informantes, pro dicto D. Duce exiſtimabant, permanendum in deciſis, præcipuè ex eo, quod propter multas rationes, quæ pro illorum parte deducebantur, iſta Arx non fuerit compræhenſa in ceſſione primo loco facta per Cameram Sanctacruciis, vnde inferebatur, quod fuerit compræhenſa in ceſſione ſecundo loco facta per eandem Cameram Domino Duci. Verum, cum ex multis actibus datis per Sanctacrucios in hac propoſitione apparuerit, ipſos poſt ceſſionem ſibi factam à Camera appræhẽdiſſe realem poſſeſſionem iſtius Arcis, & in illa continuaſſe vſque ad litem motam cum Duce, Domini recedendo ab alias deci-
1 ſis cenſuerunt, † propter iſtos actus poſſeſſorios factos per Sanctacrucios de tempore litis motæ competere illis mandatum de manutenendo, *iuxta not. per ſcriben. in §. retinenda. Inſtit. de Interd. cum concord.* Et quæ hinc inde dicebantur circa compræhenſionem Arcis in dictis ceſſionibus eſſe reſeruanda ad petitorium, cum præcipuè res non videretur ita clara, quod Arx non ſit compræhenſa in ceſſione facta Sanctacruciis, ſtantibus verbis, de quibus in Chirographo Sanctiſſimi, ibi, *Vi ordiniamo &c. che cediate a eſſo Valerio, & Antonio Santacroci la Fabrica della Rocca di Viano, con ſuoi miglioramenti, Cortili &c.*
2 Vnde † non videbatur æquum, quod propter iſtam exceptionem turbidam, & reſpicientem petitorium, impediretur manutentio poſſeſſionis claræ.

Et ita fuit tentum &c.

EODEM

EADEM

Lunæ 14. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Arx ad quid deſtinata dicatur.*

2 *Poſſeſſio præcipuè in materia manutentionis conſideratur.*

3 *Lite pendente ſuper negocio principali, & petitorio non eſt poſſeſſor priuandus commodo poſſeſſionis, quam habebat de tempore motæ litis.*

4 *Precario nomine poſſidens, & vti illius inquilinus ius poſſidet illi, à quo precario, & vti illius inquilinus poſſidet.*

5 *Expulſione non facta de poſſidente pro alio, dicitur idem continuare in eadem poſſeſſione.*

6 *Decl. procedere vbi poſſeſſor inuitus expellitur, ſecus ſi voluntariè.*

DECISIO CVI.

PRæſuppoſita deciſione in hac cauſa facta, in qua fuit dictum, Sanctacruciis eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione Arcis, de qua agitur, dubitaui quomodo, & ſuper quibus eſſet danda dicta manutentio.

Occaſionem dubitandi præbuit prætenſio D. Ducis, quod Sanctacrucij non poſſent taliter manuteneri, vt ipſe impediretur in hac eadem Arce habere Tribunal erectum cum ſuo Officiali, Carceres, & carceratos retinere, habere milites pro cuſtodia Arcis, apponere tormenta bellica in locis opportunis pro tuitione, & alia facere, quæ competunt in domo publica habentibus merum, & mixtum Imperium, & totalem iuriſdictionem, prout ipſe habet in loco, vbi ſita eſt Arx, iſta enim ſibi competere aſſerebat, tum ex natura rei, & quadam neceſſaria conſequentia, cum † iſta Arx videatur deſtinata ad vſum 1
prædictorum, & D. Dux vix illa expedire poſſit, *ad trad. per Abb. conſ. 62. num. 15. verſ. nunc reſtat. par. 1. & per Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 7. num. 96. & latius per Menoch. præſumpt. 99. lib. 3.* Tum quia & poſt appræhenſam poſſeſſionem per Sanctacrucios Officiales Cameræ, cuius ceſſionarius eſt D. Dux, prædicta in hac eadem expedierunt, vnde concurrit etiam
poſſeſſio, † quæ præcipuè conſideratur in materia 2
manutentionis, *tot. tit. ff. & C. vti poſſid.*

Verum prædictis non obſtantibus, fuit dictum, Sanctacrucios eſſe ſimpliciter manutenendos abſq; eo quod D. Dux prædicta expedire poſſit in hac Arce, pluſquam in aliis domibus priuatis, fundamentum reſolutionis fuit, quia eo modo vſque ad tempus motæ litis poſſederunt Sanctacrucij, vnde ad eorum fauorem bene intrat *Interdictum vti poſſid. quo ſupra.*

Ad primum obiectum de conſequentia Arcis, cum Iuriſdictione fuit dictum, regulam ſe habere prout in allegatis Iuribus, ſed non propterea vetari in Iure, quin habens vtrumque non poſſit cedere Arcem
materialem vni, & Iuriſdictionem alteri, vnde † do- 3
nec diſcutiatur quid fuerit actum cum Camera, quæ fecit ceſſionem vtrique parti, non ſunt Sanctacrucij priuandi commodo eius poſſeſſionis, quam habebant de tempore motæ litis *§. retinendæ. inſtit. de interd. cum vulg.*

Ad ſecundum de continuatione Officialium Cameræ in Arce, & inde Ducis ceſſionarij Cameræ fuit dictum, quod illi Officiales poſt ceſſionem Arcis factam per Cameram Sanctacruciis, & poſſeſſionem per illos appræhenſam continuarunt præcario nomine, & tanquam Inquilini Sanctacruciorum,
† vnde illis, non Cameræ poſſediſſe videntur, *l. quod* 4
meo. in prin. ff. de acq. poſſ. Et quatenus fuit replicatum quod cum Camera dictos Officiales per priùs appo-
ſuiſſet in eadem Arce, † retinuit per illos poſſeſſio- 5
nem, ex quo non fuerunt expulſi, *iux. not. per gloſ. in l. peregre. §. quibus. ff. de acq. poſſ. Verall. dec. 182. nu. 2.*
par. 3. dixerunt DD. † illa Iura procedere, quando 6
poſſeſſor inuitus expellitur, ſecus ſi voluntariè, quia ſicut tunc non eſt neceſſe expellere ipſum, & poſſeſſorem, *d. l. quod meo.* Ita nec habentem cauſam ab eo ad reg. nemo plus iuris, in caſu autem propoſito Sanctacrucij ingreſſi fuerunt poſſeſſionem tanquam ceſſionarij Cameræ.

Circa alia, quæ proponebantur per Informantes pro D. Duce, nempe quod Sanctacrucij non poſſent in dicta Arce tenere tormenta bellica, & alia genera armorum, quæ teneri ſolent in fortalitiis pro illarum præſidio, nec impedire quin Dux in dicta

Arce faciat executiones, & omnia aliâ, quæ de iure
poteſt facere in domo cuiuſlibet priuati; Domini
habuerunt prætentionem pro valida iuſta, & San-
ctacrucij etiam in hoc dederunt manus &c.

MANZANEDO

Oveten. Beneficii;

Mercurij 27. Iunij 1607.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis probat poſſeſſionem.*
2 *Ceſſionario debetur manutentio, ſicut cedenti.*
3 *Subrogato in alterius iure etiam quoad poſſeſſionem debetur manutentio. Ampl. vt num. 4.*

Deciſio CVII.

DAndum eſſe mandatum de manutenen-
do Domino Iacobo Domini cenſuere.
Conſtat namque de poſſeſſione huius
beneficij per commiſſarium Reuerend.
Cam. Apoſtolicæ capta 1. Iunij 1595.
1 per publicum inſtrumentum, † quod bene probat
poſſeſſionem, *l. prædia ff. de acq. poſſ. l. non idcirco, C. de
fid. Inſtrum. Rol. conſ. 46. num. 18. lib. 2. Put. dec. 360. nu.
8. lib. 1.* & conſtat, D. Iacobum eſſe ceſſionarium
2 prædicti Commiſſarij, † Vnde illi, prout eidem
Commiſſario, in cuius Ius ſuccedit, competit manu-
tentio, *ad not. in l. 2. C. de his, qui in prior. credit. loc.
ſucced. Bald. in Rempt. in princ. C. de hæred. vel act. vend.
Pariſ. conſ. 75. num. 18. lib. 4. Et fuit dictum in vna Sa-
lamantina Beneficij 26. Iunij 1598. coram bo. me.
Lana.*

Quod dicatur, Commiſſarium Cameræ prius iſtam
poſſeſſionem ceſſiſſe ad fauorem q. Petri Aluarez,
3 nihilominus, † cum Dominus Iacobus ſit ſubroga-
tus in Petri Iuribus etiam quoad poſſeſſionem, ve-
nit manutenendus, *ad not. in l. 1. §. qui iniuriarum. ff. ſi
quis cantion.*

4 Quæ † magis procedunt cum Dominus Iacobus
docuerit de ipſius Clericatu, & obitu Petri in poſ-
ſeſſione, & amplius non teneatur ad iuſtificationem
ſuæ gratiæ, *vt fuit dictum in ſupradicta Salaman. Be-
neficij, & alias ſæpe &c.*

PENIA

Coloniensis Canonicatvs Sancti Andreæ

Mercurij 4. Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur docenti de poſſeſſione per inſtru-
mentum.*
2 *Poſſeſſio capta in vim reſignationis conditionalis non
videtur manutenibilis conditione non adimpleta.*
3 *Reſignatio ad fauorem admiſſa cum proteſtatione an
impediat acquiſitionem poſſeſſionis.*

Deciſio CVIII.

CVm Informantes pro Ioanne Deutz con-
quærerētur de deciſione facta die 14. De-
cembris 1607. ſuper appoſitione ſequeſtri,
ex quo claré conſtabat de anteriori eius
poſſeſſione. Iterum propoſui cauſam, & vtraque par-
te Informante, Rota cenſuit, Ioanni dandum man-
datum de manutenendo, quia † cum publico Inſtru- 1
mento conſtabat de anteriori eius poſſeſſione, quam
acceperat vigore liberæ reſignationis ad ſui fauo-
rem factæ.

Neque obſtabat potiſſima oppoſitio, quod reſi-
gnatio eſſet conditionalis, quatenus reſignans per
20. dies vixiſſet, † qua non impleta, poſſeſſio non vi- 2
debatur manutenibilis. Quia fuit reſponſum, reſi-
gnationem fuiſſe puram, & ſimplicem, ſed per Pro-
curatorem Capituli fuiſſe proteſtatum, quod per no-
minationem receptam nolebat præiudicare Capi-
tulo, ſi reſignans infra viginti dies decederet, ſicut
deceſſit † Vnde iſta proteſtatio ſolum præſeruauit 3
ius Capituli, non tamen efficit conditionem, aut
poſſeſſionem Ioannis conditionalem, & ideo donec
conſtiterit de iure Capituli, non poterat dici reſo-
luta prouiſio in perſona Ioannis, nec euanuiſſe ſub-
ſecuta poſſeſſio, vt bene deducebat Dominus Aſcha-
nius Ghettus, cuius Informatio placuit Domi-
nis.

Nec potuit impugnari poſſeſſio ex eo, quod non
fuiſſet tradita capitulariter, quia de contrario con-
ſtabat, ex quo fuit tradita nomine Capituli, & à Ca-
pitulo ratificata, quando in Collatione Adomi Ca-
pitulum præſeruauit poſſeſſionem Ioannis.

PENIA

Imolensis Pecvniaria

Lunæ 16. Iunij 1606.

SVMMARIA.

1 *Poſſidens auctore Prætore expulſo primo poſſeſſore
eſt manutenendus, & num. 11.*
2 *Mandatum relaxatum pro maiori ſumma debiti eſt
nullum in totum.*
3 *Decl. ſecus ſi relaxatum fuerit pro vero debito, & po-
ſtea fuerit aliquid ſolutum.*
4 *Ceſſionarius agens debet exprimere, quod agit vti ta-
lis.*
5 *Ceſſio facta ſine interuentu pecuniæ nulla eſt.*
6 *Lim. ſecus ſi ſit facta pro certo debito.*
7 *Mandatum relaxatum non obſtantibus ſequeſtris
non dicitur nullum, ſed hoc reſpicit intereſſe cre-
ditorum.*
8 *Adiudicatio fieri debet præcedente æſtimatione.
Lim. vt num. 10.*
9 *Creditor admittitur ad offerendum, & licitandum
tamquam quilibet alius tertius, & extraneus, &
num. 10.*
11 *Poſſidenti auctoritate Iudicis, quem non apparet
nulliter, vel iniuſte proceſſiſſe, non denegatur ma-
nutentio.*

Decisio CIX.

CVm Hercules, & Ioannes filij, & hæredes Iulij Pantaleoni nomine proprio, & etiam tamquam ceſſionarij Alexandri Saſſatelli vigore obligationis cameralis egiſſent contra Equitem Galaotem, & Liuium eius filium pro releuatione indemnitatis, ex quo Iulius Pantaleonus eorum pater, & Alexander Saſſatellus acceſſerunt fide iuſſores Ioanni Baptiſtæ Galantio pro cenſu trium millium ſcutorum, & ille eos indemnes releuare promiſerat & propterea ab A. C. obtinuerat mandatum executiuum pro dicta ſumma ſcutorum trium millium, cuius vigore in partibus facta executione obtinuerunt ſibi deliberari prædium Cantalupi pro libris 6720. & alia pro concurrenti quantitate, quorum poſſeſſionem apprehenderunt, quam Galantij prætendebant nullam, & inualidam, Dubitaui, Cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & Rota vtraque parte
1 informante, Pantaleonis dandum cenſuit, quia † auctore Prætore expulſis Galantiis reperiebantur in poſſeſſione, *l. iuſto poſſider. ff. de acq poſſ. Ang. in l. clam. poſſidere, §. qui ad nundinas, num. 2. verſ. poteſt enim Iudex. ad. tit.*

Neque obſtabant nullitates oppoſitæ. Nam pri-
2 mo quod † mandatum fuerit relaxatum pro maiori ſumma debiti, conſequenter prætenderetur nullum in totum, vt ſæpe Rota iudicauit, nam non fuit habita ratio octuaginta rubrorum frumenti ſolutorum Michaeli factori Pantaleonorum, nec ſcutorum 250. in duabus partitis ſolutorum Alexandro Saſſatello à matre Liuij Galantij.

Sed placuit reſponſio † quod corbæ 80. frumenti
3 fuerunt datæ poſt relaxatum mandatum, quod propterea non poterat dici pro plus debito relaxatum, & quoad excutionem, eius fuit habita ratio ab executore.

Non obſtat ſecunda nullitas ex eo deducta, †
4 quod Pantaleonis pro rata eis ceſſa à Saſſatello non egerunt tamquam ceſſionarij ſed tamquam principales.

Sed hæc nullitates ex facto tollebatur, cum in actis fuiſſet productum inſtrumentum ceſſionis, & mandatum petitum, & obtentum etiam nomine ceſſionario.

Tertiò opponebatur nullitas ex eo, † quod ceſſio
5 non fuit valida tamquam facta abſque interuentu pecuniæ.

Sed placuit reſponſio, quod, præterquam quod hæc inſpectio reſpicit petitorium, † ceſſio fuit fa-
6 cta pro certo debito.

Ad quartam nullitatem ex eo deductam, quod in manibus Galantiorum fuerunt facta ſequeſtra, & de illis oppoſitum, Vnde, cum non poſſent ſoluere, non potuit contra ipſos relaxari aliquod mandatum.

Fuit dictum primo non ſatis legitimè conſtare de huiuſmodi ſequeſtris, ſecundo fuit reſponſum,
7 † hoc non facere nullitatem, & reſpicere intereſſe creditorum nihil opponentium.

Ad vltimam nullitatem ex eo prætenſam, quod adiudicatio fuit facta Pantaleonis nulla præcedente æſtimatione, † quæ videbatur neceſſaria tam de iure
8 communi, *Affl. dec. 358. in cauſa inter Antonium, num. 5. verſ. quarta ratio.* quam Rota ſæpe approbauit, quam vigore Conſtitutionis Ægidianæ, de qua fuit oppoſitum, & eſt in vſu.

Fuit primo reſponſum, † creditorem tamquam tertium, & extraneum poſſe admitti ad offerendum, ſiue licitandum. & eum admitti ſicut quemlibet alium, *l. 2. C. ſi in cauſ. iudic. gl. in l. à diuo Pio. § ſi pignora ff. de reb. cred. Surd. conſ. 256. in principale autem. n. 5. verſ. ſicut adeo tutius eſt. lib. 2.*

Secundò fuit reſponſum, † quod, quando in hac 10
materia proceditur per viam dationis in ſolutum, præcedere debet æſtimatio, & ſic loquitur *Affl. dec. 358.* ſecus autem eſt, quando proceditur per modum oblationis tunc enim licitatori, & plus offerenti conſignantur bona ſine præuia æſtimatione, ſicut in terminis declarat *Surd. cuius doctrina Dominis placuit, conſ. 256. num. 5. in fin. & num. 6.*

Et † cum ex prædictis non appareret, Iudicem 11
nullitet, vel iniuſte proceſſiſſe, non debuit Pantaleonis denegari mandatum de manutenendo, præſertim cum Galantij acceptando decretum excarcerationis, & compatitionis ſuorum procuratorum executionem viſi fuerunt ratificaſſe.

PENIA

Novarien. Beneficiorum

Lunæ 23. Iunij 1608.

Svmmaria.

1 *Poſſeſſor poteſt ex ſuperuenientia noui tituli mutare ſibi cauſam poſſeſſionis abſque alia declaratione, & præſumitur mutaſſe, ita vt debeatur illi manutentio.*

2 *Petitorium reſpicientia non pertinent ad articulum manutentionis.*

3 *Sententia lata in die, qua quis fuit citatus ad opponendum, & deducendum, & ad ſententiam dicitur nulla.*

4 *Poſſeſſio capta appellatione pendente eſt attentata.*

5 *Actorum tranſportatio requiritur ad effectum mandati de manutenendo. Lun.*

Decisio CX.

VTraque parte Informante Rota cenſuit, dandum mandatum de manutenendo Io: Baptiſtæ Merulæ; ratio fuit, quia inter partes conueniebatur, beneficia, de quibus agebatur, obtenta fuiſſe à q. Franciſco Gambaro, à quo anno 1561. fuerunt libere reſignata in manibus Ordinarij, & tunc fuerunt collata Herculi Verudoro, qui etiam illa poſſedit, & Io: Baptiſta Merulus eadem beneficia impetrauit tamquam vacantia ob non publicationem, cuius gratiæ vigore Merulus de manu executoris prætendebatur accepiſſe poſſeſſionem, &, licet fuerit capta pendente termino ad appellandum nihilominus, quia inter Verudorum reſignatarium, & Merulum fuit inita concordia, & Merulus continuauit poſſidere, vt conſtabat ex locationibus, receptionibus fructuum, & confeſſionibus Seraphini de Comitibus Aduerſarii,
† potuit Merulus propter ſuperuenientiam noui ti- 1
tuli, & concordiæ, & confirmationis Apoſtolicæ mutare ſibi cauſam poſſidendi abſque alia declaratione, Imo cenſebatur, illam ſibi mutaſſe, & conſequenter illius poſſeſſio dicebatur valida, & manutenibilis, & propterea eſſet ſibi dandum mandatum de manutenendo, *Achil dec. 4. Inc. poſſeſſio, quæ habetur, numer. 1. & in fin. de cauſ. poſſ. & propr. Rum. conſ. 61. in c. quia fuit facta locatio num. 13. & ſeq. lib. 2. Rot. in vna Burgen. Iuriſdictionis 12. Ianuarij 1582. coram bo. mae. de Rubeis, Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. de attent. lit. pend. limit. 16. num. 3. & 7.*

Quæ dicebantur de non confirmatione non ſubſiſtebant in facto, alia vera quæ ad concordiam proponebantur,

2 ponebantur, † cum reſpicerent petitorium, non
pertinebant ad hunc articulum manutentionis.

Rurſus non obſtabat dicere, quod Verudorus poſ-
ſederat vſque ad tempus, quo reſignauit ad fauo-
rem Seraphini, vt deponebant teſtes, quia contra
teſtes multa opponebantur, & de contrario conſta-
bat ex locationibus, fructuum perceptionibus, quie-
tantiis, confeſſionibus, & aliis; vnde conſtabat,
non Verndorum, ſed Merulum poſt concordiam
poſſediſſe.

Demum non obſtabat poſſeſſio Seraphini capta
de manu executoris vigore literarum Apoſtolica-
rum quia fuit nulliter proceſſum, ex quo ſententia
3 fuit lata eodem die, quo Merulus fuerat citatus ad
opponendum, & deducendum quidquid vellet, &
ad ſententiam, quæ propterea fuit nulla, & inuali-
4 da, & poſſeſſio † eius vigore ſubſecuta tamquam
capta, appellatione pendente, fuit attentata.

Contra ſupradictam deciſionem pro parte Sera-
phini opponebantur ſequentia.

5 Primo † non integra tranſportatio actorum fa-
ctorum coram Ordinario Papienſi, tum quia non
fuit tranſportata citatio decreta contra Merulum.

Sed exaduerſo dicebatur, hoc non ſubſiſtere, cum
iſta prima citatio contra Merulum legatur executa
& reproducta in duobus locis in proceſſu coram
Papien. fol. 1. & fol. 32. qui fuerunt producti coram
me.

Tum quia non fuit tranſportata ſententia lata ab
Ordinario Papien. ad fauorem Seraphini, quæ tam
erat neceſſaria ad effectum videndi, An Iudex Pa-
pienſis recte, & ritè proceſſerit, & an tempore de-
bito, & per legitimas perſonas fuerit appellatum,
quia, ſi hæc acta tranſportarentur, ex eis conſtaret,
poſſeſſionem Seraphini non fuiſſe attentatam.

Pro parte Meruli reſpondebatur, ipſum fateri, de-
ficere illam ſententiam contra ſe latam, & ampliſ-
ſimo modo, quo pars vellet concipere, illam admit-
tere, † ſed non poſſe euitari attentata, quia die 8.
6 Octobris anno 1607. Merulus fuit citatus ad oppo-
nendum & ad ſententiam vt in proceſſ. fol. 16. ibi
accuſata eſt contumacia, & ſupradicta die 8. Octobris
fuit interpoſita appellatio à dicta ſententia, vt in
proc. fol. 54. Vnde neceſſario videtur inferri, ſenten-
tiam tunc fuiſſe latam.

Opponebatur etiam, quod non conſtaret, appel-
lationem non fuiſſe interpoſitam, ſed non videba-
tur ſuſtineri, cum adeſſet publicum Inſtrumentum
mandati Procuræ datum à Merulo ad appellandum
Carolo Antonio eius Patri &c.

CARDINALI SACRATO

ARIMINEN. DEVOLVTIONIS BONORVM

Veneris 27 Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Iudex nulliter, & iniuſtè procedens ad immiſſionem non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*

2 *Immiſſio conceſſa pendente termino ad appellandum nulla eſt.*

3 *Ægidiana locum non habet, vbi agitur de bonis Eccleſiaſticis.*

4 *Ampl. ſiue detur de Ægidiana contra Eccleſiam, ſiue pro.*

5 *Statuere non poteſt nec pro, nec contra Eccleſiam, qui non habet poteſtatem, niſi in temporalibus,*

6 *Papæ confirmatio dat robur confirmato, non autem facit, quod comprahendat res, vel perſonas, quæ in confirmato non comprahenduntur.*

7 *Dominus propter deuolutionem rei emphyteuticæ poteſt poſſeſſionem capere proprio auctoritate.*

8 *Decl. 1. non procedere, vbi deuolutio non eſt clara, ſed probabiliter controuertitur.*

9 *Decl. 2. ſecus vbi fuit iam aditus Iudex.*

DECISIO CXI.

CONcluſerunt Domini, Ballarchis eſſe dan-
dum mandatum de manutenendo, quia
anterior illorum poſſeſſio non contrauer-
titur, & illam bene probant teſtes, & mo-
nitorium partis aduerſæ, & ſententia, in qua dici-
tur, illos eſſe amouendos, quia † poſſeſſione non 1
fuerunt priuati per immiſſionem conceſſam Capi-
tulo, quia Iudex nulliter, & iniuſtè procedens mi-
nime priuat poſſidentem ſua poſſeſſione, *vt per
ſcrib. in l. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acq.
poſſ. & fuit ſæpe deciſum.*

Nullitas † mandati de immittendo patet, quia 2
fuit conceſſum pendente termino ad appellandum,
& ſic nulliter, *cap. non ſolum. de appellat. in 6. cum
vulgar.*

Etiam non ſuffragatur Ægidiana tollens appel-
lationem in poſſeſſorio, quia † non habet locum
quandocumque agitur de bonis Eccleſiaſticis, *vt* 3
*fuit dictum in cauſa Hortana Sanctiſſimæ Trinitatis
7. Iunij 1573. coram Rubeo, & in Auximana bonorum
2. Decembris 1579. coram Illuſtriſſimo Seraphino, &
in Camerinen. Iuriſpatronatus 15. Nouembris 1509. co-
ram me, & alibi ſæpe.*

Nec ſatisfacit diſtinctio, de qua per Informantes
pro Capitulo, nempe quod allegatæ deciſiones pro-
cedunt, quando datur de Ægidiana contra Eccle-
ſiam, ſecus ſi ad illius fauorem; quia iſta diſtinctio
nullo iure probatur, & † in contrarium facit, quia 4
cauſa, ob quam Ægidiana non compræhendit bona
Eccleſiaſtica eſt, quia Cardinalis Egidius non ha-
bebat poteſtatem, niſi in temporalibus, & illi, † qui
non habent poteſtatem niſi in temporalibus, non 5
poſſunt ſtatuere neque etiam ad fauorem Eccleſiæ, *vt
dicit tex. in c. Eccleſia Sancta Maria, vbi Abb. & aly.
num. 15 in 1. lectura de conſt. Alex. conſ. 210. num. 13.
verſ. ad in, quod not. lib. 2.*

Non obſtat, quod Ægidiana ſit firmata à Papa,
quia † confirmatio dat robur confirmato, non autem
facit, quod compræhendat res, vel perſonas, quæ aliàs 6
ex natura actus confirmati non compræhendeban-
tur, *ad tex. in l. Aurelius. de liber. l. Bal. in l. nominatio-
neſ. in fin. C. de appellat.*

Non obſtat, quod † potuerit Capitulum ſtante 7
deuolutione capere poſſeſſionem bonorum emphy-
teuticorum propria auctoritate, quia placent Do-
minis reſponſiones, quæ dantur.

Prima, concluſionem † non procedere, quando 8
deuolutio, ſiue caducitas non eſt omnino clara, ſed
probabiliter controuerti poteſt, *vt in cauſa Bononien.
de Carnalibus* 21. *Ianuarij 1602. coram Illuſtriſſimo
D. Cardinali Pamphilio. per doctr. Corn. conſ. 193. num.
3. lib. 3. Gabr. conſ. 67. num. 17. lib. 2. cum aliis ibi alle-
gatis.*

Hic autem excipi poterat de renouatione pro-
miſſa à Capitulo, de quo ſuo loco.

Altera reſponſio eſt, quod † quando fuit aditus 9
Iudex, tunc non datur regreſſus ad viam facti, ſed
debet procedi ſecundum viam iuris *Capyc. dec. 119.
ſub num. 9. & fuit allegata deciſio in cauſa Bene-
uentana deuolutionis 6. Nouembris 1587. Coram
Orano.*

Man-

MANZANEDO

Mediolanen. Optionis.

Veneris 27 Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptionis poſſeſſionis ipſam poſſeſſionem probat.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio manutenibilis eſt, vbi erat poſſeſſio vacua.*
3 *Ampl. eo magis ſubſecuta colonorum recognitione.*
4 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, nec impedit manutentionem anterioris.*
5 *Poſſeſſio non capta capitulariter non ſuffragatur.*
6 *Inhibitio non impedit continuationem poſſeſſionis.*
7 *Ciuilis poſſeſſio ſatis eſt ad manutentionem.*
8 *Manutentionis in iudicio titulus non requiritur, ſed ſola poſſeſſio ſufficit etiam in beneficialibus.*
9 *Attentata non dicitur poſſeſſio ex lite pendente ſuper diuerſo iure.*

Decisio CXII.

DOmini dixerunt, concedendum eſſe mandatum de maoutenendo Domino Iacobo Nauarro docenti de ſua poſſeſſione † per
1 Inſtrumentum adeptionis illius, *l. prædia. ff. de acquir. poſſ. cum alijs per Rot. dec. 506. num. 1. part.*
2 *1. diuerſ.* † quæ eſt manutenibilis, quando poſſeſſio erat vacua, vt in propoſito, *Rot. diuerſ. dec. 202. n. 3. part. 1. & deciſ. 62. par. 2. Et in Mediolanen. Canonicatus 6. Iunij 1607. coram R. P. D. meo Pamphilio, &*
3 *alias ſæpius.* † Eo magis ſtante recognitione colonorum ſubſecuta, *Bero. conſ. 45. num. 10. vol. 3. Afſl. dec. 325. n. 4. & fuit dictum in Bononien. bonorum de Malnetijs 26. Martij 1599. coram Illuſtriſſimo Pamphilio. Et in ſupradicta Mediolanen. Canonicatus.* Neque releuat poſſeſſio Domini Berzoni vti iunior,
4 † quia præſumitur clandeſtina, nec impedit manutentionem anterioris poſſeſſionis. *Rot. diuerſ. deciſ. 612. num. 4. par. 1. & dec. 41. num. 1. par. 2. Put. deciſ. 370. lib. 2.* Præſertim, quia, quatenus prætendit obtinuiſſe poſſeſſionem Præbendæ per obitum Leonelli vacantis, quam Capitulum non mandauit illi tradi, ſed poſſeſſionem vltimæ præbendæ per Optionem vacantis, non poteſt dici capitularis poſſeſſio à Berzono capta, † nec illi ſuffragari, *cap. in litte-*
5 *ris, vbi Doctor. de reſtit. ſpol. Coſſad. deciſ. 8. de cauſ. poſſ. & prop. Rot. diuerſ. dec. 79. lib. 1. par. 3.*
6 Inhibitio quoque Ordinarij non obſtat, quia † non impedit cōtinuationem poſſeſſionis, in qua Iacobus exiſtebat, *c. 1. vt lit. pend. Pariſ. conſ. 39. n. 8. cum alijs per Lācell. de attent. lit. pend. par. 2. c. 4. lim. 1. n. 10.*

Et quia fuit emanata non ſeruatis ſeruandis, vt ſuperueniens poſt ſecundam poſſeſſionem, ſeu intruſionem Berzoni, & ſic non priuauit Iacobum
7 ſua poſſeſſione ciuili, † quæ ſufficit ad manutentionem, *Abb. in c. conquærente num. 8. de reſt. ſpoliat. Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. n. 60. & ſeqq. ff. de acq. poſſ. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 16. Rot. diuerſ. deciſ. 19. num. 12. part. 2.*
8 Nec opus eſt † in iſto Iudicio manutentionis titulo, cum ſola poſſeſſio ſufficiat, quæ datur ſine titulo, etiam in beneficialibus, *deciſ. 229. lib. 2. Et fuit dictum in vna Placentina Cappellaniæ 21. Maij 1601. coram Illuſtriſ. Cardinali Pamphilio*, prout etiam prædictis non præſtat impedimentum lis coram R.
9 P. D. Ludouiſio pendens, quia, † cum ſit ſuper diuerſo iure in poſſeſſio: huiuſmodi non poteſt dici attentata, *Lancell. de attent. lit. pend. limit. 2. Caputaq. deciſ. 59. lib. 1. &c.*

MANZANEDO.

Cæsar Augustana Pensionum.

Veneris 4. Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur conſtito de poſſeſſione tempore litis motæ.*
2 *Probationes leuiores ſufficiunt in iudicio ſummariſſimo manutentionis.*
3 *Solutio vnica ſufficit ad effectum quaſi poſſeſſionis.*
4 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus manutenibilis acquiritur vnico actu.*
5 *Quaſi poſſeſſio acquiſita contra prædeceſſorem afficit etiam ſucceſſorem quia nunquam ſoluit.*
6 *Confeſſio de recepto in contenti in poſſe, & manibus ſuis importat realem, & veram ſolutionem.*
7 *Ampl. præſertim in ſtante ſtylo loci.*
8 *Adminiculum circa ſolutiones factas per anteceſſorem præbent ſolutiones ſubſecutæ Subcollectoris Spoliorum, confeſſiones procuratoris ſucceſſoris, & reſeruatio penſionis.*
9 *Manutentio datur abſque productione tituli etiam in beneficialibus.*
10 *Iudex in iudicio manutentionis nihil aliud intendit, quam manutenere poſſeſſorem in ſtatu, in quo reperitur, vt tollat occaſionem ſpolijs, & ſcandalis, & præſeruat in cæteris omnia iura in petitorio, & poſſeſſorio.*
11. *Manutentio datur etiam detentori, & ſpoliatori, & contra ſpoliatum.*
12 *Productionis tempore non facta oppoſitione præcluditur via amplius opponendi, quod iura non ſint in forma probandi, & num. 13.*
13. *Mandatum ad ſoluen. præſumitur in Theſaurario, ſeu Domus Præfecto Epiſcopi, & in ſumma notabili ſoluta.*
14 *Confeſſio partis omnem ſuperat probationem.*
15 *Confeſſio partis probat poſſeſſionem.*
16 *Manutentionis in iudicio nihil aliud requiritur, quam probatio poſſeſſionis de tempore litis.*
17 *Prædo etiam manutenendus eſt.*
18 *Clericatus in[illegible]ficatio in iudicio manutentionis non requiritur.*

Decisio CXIII.

DAndum eſſe mandatum de manutenendo DD. Don Roderigo de Caſtro, & fratribus litis conſortibus in quaſi poſſeſſione exigēdi penſiones, de quibus agitur, Domini, vtraque parte informante, dixere, cum † conſtet 1
de prædicta quaſi poſſeſſione de tempore litis motæ, *ad tex. in §. retinendæ inſtit. de interdictis. l. 1. § huius interdicti ff. vti poſſid. Bart. in l. ait Prætor. §. quod ait num. 2. & 14. ff. eodem.*

Et quamuis † in iſto iudicio ſummariſſimo manutentionis ſufficiant ad obtinendum leuiores probationes, *vt tradit. Curt. ſen. in l. admonendi numer. 323. verſ 2. moueor. ff de iure iur. & Alex. conſ. 103. n. 3. lib. 7. & Contar. pract. cap. 17. num. 4. & Menoch. de retinen. remed. vlt. num. 34.* Nihilominus de prædicta quaſi poſſeſſione adſunt in noſtro caſu maximæ probationes, maximique adminiculi. Adeſt namque 1 2

publicum inſtrumentum vnius ſolutionis ſcut.mille factæ DD. Don Roderigo, & fratribus per Archiepiſcopum anteceſſorem D. Moderni Fpiſcopi
3 cum inſertione mandari ad recipiendum, † ſufficit vnica ſolutio ad hoc, vt quis dicatur in quaſi poſſeſſione exigendi, *Feder.conſ.134.in Dub. & tenuit Rota in alia Cæſar auguſtana penſionis 21.Iunij 1499. co-*
4 *ram D.meo Decano*, & † in iuribus incorporalibus acquiritur quaſi poſſeſſio manutenenda ex vnico actu, *c.cum Eccleſia Sutrina & ibi Abb.n.23. de cauſ.poſſ.&*
5 *propr.* Et † quaſi poſſeſſio acquiſita contra Archiepiſcopum prædeceſſorem afficit ſucceſſorem, qui numquam ſoluit, *ex latè adductis per Guidop.q. 629. per tot.Put.dec. 151. lib. 3. & fuit dictum coram Illuſtriſſ. Blanchetto in vna Burgen. Penſionis 19. Februarij 1597.& coram Illuſtriſſ.Card. Pamphilio tunc Rotæ Auditoribus,in vna Romana Penſionis 13.Iulij 1597. & poſtea coram Domino meo Pamphilio prædicti Domini Cardinalis nepote, in alia Ariminen. penſionis 24. Maij 1606. & in vna Piſtorien. penſionis 3. Iulij 1606. coram D. meo Ludouiſio*, & licet prædictum ſolutionis inſtrumentum videatur confeſſio de recepto,quæ regulariter non probat poſſeſſionem exi-
6 gendi, † nihilominus, cum recipiens fateatur habuiſſe, & de contauri in poſſe,& manibus ſuis recepiſſe &c. videtur contineri in inſtrumento realis,& vera ſolutio,quam prædicta verba denotant,*ad trad. per Bart.in l.ſi ita ſtipulatus.§. Chriſogonus. num.3. & ibi Alex.num.14. ff. de verb. oblig.*

7 Præcipuè † ſtante ſtylo illarum partium, quod etiam ſi ſolutiones fiant in prompta, & numerata pecunia, aſſueuerunt fieri de illis Apocæ per modũ confeſſionis de recepto, *vt teſtatur prædicta deciſio*
8 *Cæſarauguſtana coram Domino meo Decano, & prius fuerat dictum in alia Cæſarauguſtana Penſionis 30.Iunij 1589.coram Gyptio*, quæ iuuantur † ex adminiculis in iſto caſu concurrentibus, habemus namque plures ſolutiones iſtarum penſionum factas,ſede vacante per ſubcollectores Cameræ Apoſtolicæ quas pro adminiculo conſiderauit *Rota in vna Pacten.penſionis prima Iulij 1596.coram eodem Illuſtriſſ. Pamphilio,& in ſupradicta Piſtorien, penſionis*, quia ſubcollectores vtique non ſoluiſſent, niſi Archiepiſcopus defunctus aliquando ſoluiſſet, concurrunt etiam plures confeſſiones Procuratoris Domini Archiepiſcopi de ſolutionibus per Anteceſſorem factis, quæ, cum fuerint reuocatæ, præiudicant,*d. gl. in verb.non negauit,in cap.1.num.14. vt lit. non conteſt.* & quamuis fuiſſent reuocatæ, deſeruirent pro adminiculo,*vt cenſuit Rota in vna Mediolan.hæreditatis 28. Maij 1565. coram Illuſtriſſimo Seraphino, & in alia Plancentina Reuolutionis terrarum 21. Aprilis 1600. coram Reuerendiſſ.Pacen.*

Accedit itidem pro adminiculo reſeruatio ipſiuſmet penſionis, in cuius executionem ſolutiones factæ præſumuntur,*arg.tex.in l.in contractibus,verſ.illis tamen ſecuritatibus.C.de non num. pecun. & facit communis,de qua per Ruin. conſ. 183. num. 5. verſ. quinimo verius eſt.lib.1. & adducta à Gabr.de Iur. Rot. concluſ. 4.num.1. & fuit dictum in ſupradictis deciſionibus Pacten. coram Illuſtriſſimo Pamphilio, & Cæſarauguſtan. coram Gyptio.*

Et non obſtat,quod opponitur contra litteras reſeruationis,non eſſe in forma probanti, quia Reſpondetur,Rotam tenuiſſe,*in vna Anconitana penſio-*
9 *nis 15.Iunij 1597.coram Illuſtriſſ.Platto.*† ad effectum manutentionis non eſſe neceſſarium oſtendere literas reſeruationis,cum etiam in beneficialibus detur manutentio abſque productione tituli, *vt dixit Rota dec.595. par.1.diuerſ.& not.Ferr.conſ.7. n.2.& ſeq.*

Et non obſtat,*deciſio Achill.4.de reſcript.* quia reſpondetur, quod ibi dicitur, commiſſionen cauſæ clauſula,ſine retardatione ſolutionis Pẽſionis, non producere effectum, niſi conſtet de reſeruatione Penſionis,in noſtro autem caſu ſolum habemus prædictam clauſulam, *ſine retardatione &c.* ſed etiam poſſeſſionem exigendi, in qua præcipuè fundantur actores in iſto Iudicio, & illa ſtante, non eſt opus, quoad manutentionem, *iuxta prædictam dec.Anconitana*, maxime † cum Iudex in hoc interdicto non intendat aliud,quam manutenere in eo ſtatu,in quo 10
poſſeſſor reperitur, vt tollat occaſionem ſpoliis, & ſcandalis, & in cæteris præſeruat omnia iura tam in poſſeſſorio,quam in petitorio,*iuxta tex. in l. merito. ff.pro Soc.deciſ.634l.num.8.par.1.diuerſ.*

Vnde iſtud interdictum † datur etiam mero de- 11
tentori,& ſpoliatori, & contra ſpoliatum, *Paul de Caſtr.in l. Attilius Regulus.num.5.Roman.nu.7. Imol. num.5.ff.de donat.Neuizan.conſ.*80.*num.*3. Et, quamuis opus fuiſſet docere de literis reſeruationis, iam fuit doctum, cum fuerint originaliter productæ citato D.Archiepiſcopo coram Reuerẽdiſs. Nuncio, 12
† & cum ibi non fuerit oppoſitum contra bullas originales, nec contra illorum exemplum, non poteſt amplius opponi, quod non ſint in forma probanti,*iuxta doctrinam Soccini in Authen.ſi quis in aliquo,n.finali,& ibi Dec.n.27.C. de eden. qui optimas rationes adducunt, quas fuit ſecuta Rot. apud Put.deciſ. 119.lib. 2.*

Minus obſtare dixerunt, quod non conſtet de mãdato ſoluentis, nempe Theſaurarii Domini Archiepiſcopi Alphonſi Gregorii, quia, † cum eſſet illius 13
Theſaurarius,ſiue Domni Præfectus, & ſic ratione Officij præpoſitus ad ſoluendum nomine Archiepiſcopi, præſumitur mandatũ, potiſſime cũ ſoluerit ſummã ſic notabilem ſcutorum mille,*ad trad.per Gig. de penſ.q. 48.n.1. Rota dec.2.de cauſ. poſſ.& propr. in antiq. quam Rota ſolet ſequi, vt patet ex dec. 196.n. 4. par.1.diuerſ. & fuit dictum in vna Portuen.penſionis 12. Februarij 1601. coram D. meo Lancellotto.*

Nec impugnatio inſtrumenti prædictæ ſolutionis ex eo,quod non ſit in forma probãti, quidquam obſtar,cum reperiatur in Proceſſu coram Illuſtriſſimo Nuncio in partibus regiſtrato, & à nemine ibi fuerit contra illud quidquam oppoſitum, & quidquid de hoc ſit,iſtius inſtrumenti veritas, & huius ſolutionis per Anteceſſorem D. Archiepiſcopi factæ probatio clarè patet † ex confeſſione ipſiuſmet D. 14
Thomæ Archiepiſcopi Morderni, non ſemel facta, ſed bis,& ter coram Notario, qui illi literas in forma (*vidimus*) A. C. intimauit,quæ ſunt in proceſſu prædicto de partibus per compulſum producto in Rota per eumdem Dominum Archiepiſcopum, vbi expreſsè fatetur, quæ † confeſſio tollit omnem 15
difficultatem,quaſi ſuperans omne genus probationis,*ad tex.inl.cũ praco.C.de liber.cauſ.tex.in l.fin.C.de non n um.pecun.Crauet.cõſ.217.n.9.Verall.dec.107.n. 2. par. 3.* & non eſt dubium, † poſſeſſionem poſſe 16
probari per confeſſionem Partis,*Deciſ.conſ.101.n.1. Ang.l.ab emptione.num.4.ff. de pact.Tiraq. in tract de conſtit.par.1.ampliat.1.*

Vltimò non obſtat,quod non conſtet de Clericatu in forma probanti, quia † in hoc iudicio manu- 17
tentionis nihil aliud requiritur, quam probatio poſſeſſionis de tempore litis, & proprerea manutenen- 18
dus eſt etiam prædo,*l.Colonus,& l.cum fundum.ff.de vi,& vi armat.cap.in litteris.de reſt. ſpoliat.* & † non 19
requiri iuſtificationem Clericatus in hoc caſu, *dixit Rot.in vna Firman.penſionis 26. Ianuarij 1582.coram Cyptio, & in vna Bonon. penſionis 27. Iunij 1603 coram Illuſtriſſ. Mellino,* & in fortioribus terminis de penſione reſeruata ſub conditione Clericatus fuit dictum, non admitti huius exceptionem in hoc interdicto, *coram D. meo Decano in vna Forolinien.*

pen-

penſionis 24. Aprilis 1592. & facit optimè deciſ. Caſſ. ad. 10. n. 8. ibi, niſi agens eſſet in poſſeſſione percipiendi. de reſcript. &c.

Nec ſupradictis aliquo modo aduerſari videtur deciſio coram me 14. Iulij 1607. in iſta cauſa facta in que, cum procederetur per contradictas informante tantum Domino Archiepiſcopo, fuit reſolutum, quod decretum Illuſtriſſimi Nuncij eſſet reuocandum, quia non iuſtificabatur ex actis, cum D. Noncio non conſtaſſet de reſeruatione penſionis, quia illud fuit verum, cum ante decretum non fuiſſent literæ reſeruationis coram Domino Nuncio productæ, prout poſtea pare D D. Don Roderici, & fratrum illas produaerunt cum citatione Domini Archiepiſcopi. Vlterius lo eadem deciſione dixi, quod literæ originales reſeruationis non fuerunt productæ &c.

ORTEMBERGO

Pervsina Bonorvm

Lunæ 24. Nouembris 1608.

SVMMARIA.

1 *Examen teſtium abſque citatione ad videndum iurare nullum eſt, niſi pars iuramento præſens fuerit.*

2 *Examen cum interrogatorijs partis abſque citatione ad videndum iurare ſubſtinetur in vim commiſſionis ſanatoria cum clauſula*, Arbitrio.

3 *Ampl. preſertim ſi teſtes ſint mortui. & factum ſit antiquum.*

4 *Interrogatoria producta dicuntur ex productione proceſſus, in quo ipſa interrogatoria adſint.*

5 *Sanatoria an concedatur etiam ad effectum obtinendo executionem.*

Deciſio XCIV.

VTraque parte informante, Rota cenſuit, locum eſſe abitrio ad effectum adhibendi fidem teſtibus, agitur. Nam,
1 † licet examen teſtium abſque citatione ad videndum eos iurare de iure ſit
2 nullum, niſi alia pars fuerit præſens, tamen, † quando fuerunt examineti cum Interrogatoriis partis aduerſæ, Rote vigore commiſſionis ſanatoriæ cum clauſula, *arbitrio Rotæ* ſolet examen ſubſtinere, *Put. dec. 301. incip. de menſe Aprilis lib. 3. Creſcent. deciſ. 4. de teſtib. Caſ. de Graſſ. dec. 19. num. 18. de probat. Ant. Aug. in expleto tit. de teſtib. num. 18.* Ea eſt ratio, quie pars dando interrogatoria videtur examini conſentire, & de eo babere notitiam, quam ea citatione ha-
3 buiſſet, *Put. d. dec. 301.* quod † eo magis dicendum videbatur in hoc caſu, in quo teſtes ſunt mortui, & igitur de facto antiquo, ita vt non ſit locus repetitioni, *vt fuit dictum in Peruſina Spolij domus 21. Aprilis 1606. coram R. P. D. Decano.*

Quod autem negatur, Interrogatoria fuiſſe data
4 pro parte Monaſterij, viſum fuit ſomnium, quia † contrarium apparet ex eo, quod produxit proceſſum, in quo continentur interrogatoria, per quam productionem cenſetur ee epprobaſſe, *Rot. deciſ. 2. de fid. inſtr. in Aym. conſ. 21. num. 5. & 6.* & non eſt veriſimile, quod Notarius examinaſſet teſtes cum iſtis interrogatoriis, ſi non fuiſſent eahibita nomine Monaſterij.

Nec viſum fuit alicuius conſiderationis quod di-
5 citur, † ſanationem nullitatis numquam concedi ad effectum obtinendi executionem, cum talis exceptio nullo modo probetur &c.

MANZANEDO

Gervndenci Beneficii

Mercurij 23. Martij 1609.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore mota litis.*

2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio tunc in poſſeſſione non exiſtente, manutenibilis eſt.*

3 *Poſſeſſio probatur confeſſione partis aduerſa*

4 *Poſſeſſio probatur per ſententiam ad fauorem partis de amouendo à poſſeſſione.*

5 *Priuatio præſupponit habitum.*

6 *Poſſeſſio capta in vim ſententia appellatione ab illa pendente eſt inualida, & non priuat primum poſſeſſorem, qui non habuit ſe pro ſpoliato, nec impedit illius manutentionem ratione poſſeſſionis ciuilis.*

7 *Sententia continens mixturam petitorij facit cauſam ordinariam, & appellationem.*

8 *Termino iuris pendente quod fit, nullum, & attentatum dicitur.*

9 *Petitorium concernenta non retardant mandatum de manutenendo.*

Deciſio CXV.

FRenciſco Boſſel tantum informente dictum Domini mandatum de manutenendo
eſſe dandum, † cum reperiretur in poſſeſ- 1
ſione iſtius beneficij de tempore moræ litis, *iuxta tex. in l. 1. §. interdictum autem. ff. vti poſſid. §. retinendæ, & ibi Faber. num. 16. Inſt. de interd.* de que
poſſeſſione conſtar per Inſtrumentum, vnde, † cum 2
fuerit capta, alio non poſſidente, eſt manutenibilis, *ad tex. in l prædia vbi Bart. ff. de acquir. poſſ. Put deciſ. 360. n. 8. lib. 1 Soccin. conſ. 105. n. lib. 2. Rol. conſ. 46. n. 18. iuncto n. 40. lib. 2 Verall dec. 337. num. 1. & ſeq par. 2. Rota diuerſ. deciſ. 363. & 802. num. 5. par. 1.* Item ex confeſſione partis aduerſæ conſtat de prædicta Franciſci
poſſeſſione, † quam ex confeſſione partis pro- 3
bari certum eſt, *ad tex. in l. cum precium. C. de liber. cauſ. gl. in l. ab emptione. vbi Angel. n. 4. ff. de pact.* Item
eadem poſſeſſio † probatur ea ſententia ad fauorem 4
partis aduerſæ per Iudicem executorem lara, in qua declarauit Franciſcum à prædicta poſſeſſione amo-
uendum, † priuatio enim præſupponit habitum, *l. 5
decem. ff. de verb. oblig.*

Quibus non obſtat poſterior poſſeſſio ab Aduerſario in vim dictæ ſententiæ capta, & ſic Iudicit authoritere, cum fuerit mandatum de illam capiendo relaxatum ne dum intra tempus datum ad appellan-
dum, ſed † poſtquam pro parte Franciſci fuerat à 6
prædicta ſententia appellatio interpoſita, *cap non ſolum. de appell. in 6.* Vnde Franciſcus non admiſit ſuam poſſeſſionem, aut ſaltem ſemper retinuit ciuilem, cum nonquam ſe habuerit pro ſpoliato, & ex ſola ciuili competit hoc interdictum, *adnotat. per Iaſ. in l. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 61. ff. de acq. poſſ. & per Menoch. qui plures adducit. de retinen. remed. 3. num. 22. Rot. diuerſ. deciſ. 19. num. 15. par. 2.* quod autem à prædicta ſententia daretur appellatio peret ea eo, quod non fuerit lata ſuper ſimplici executione gratiæ aduerſarij, ſed habuerit miaturam petitorij, & negocij principalis, cum in ea Index declarauerit, Ioannem Dominicum abiiſſe, intra

20. obſta

20. obſtare Franciſco, & collationem illi factam cũ
poſſeſſione ſubſecuta fuiſſe nullam, & Aduerſarium
tamquam ligitimè prouiſum in poſſeſſionem iſtius
Beneficij eſſe immittendum, ex quibus ſatis apparet
7 mixtura ſententiæ, † quia ſtante ſententia fuit effecta
ordinaria, & appellabilis, *l. & in maioribus. ff. de ap-
pellat. Bald. conſ. 141. n. 8. lib. 1. cum alijs per Contard. in
l. vnic. limit. 2. C. ſi de moment. poſſ. fuer.*

Vltimo, quia poſt prædictam appellationem in-
8 terpoſitam Iudex dedit terminum iuris, vnde † quid-
quid, pendente dicto termino, fuerit factum, eſt nul-
lum, & attentatum, *ex cumulatis per Lancell. de at-
tent. par. 2. c. 13. n. 15. cum ſeq.* & quamuis ex teſtium
depoſitionibus appareat, Reſignantem obiiſſe de
Menſe Ianuarij 1606. ex quo volunt inferre ad obi-
tum infra 20. dies à permutatione facta, quidquid
9 ſit de iſta teſtium probatione, hodie † non eſt agen-
dum in hoc Iudicio ſummariiſſimo manutentionis
de hoc articulo, ſed remittendus erit ad petitorium,
*ad trad. per Couar. pract. c. 17. n. 4. & per Menoch. vbi
ſupra remed. 3. num. 850. &c.*

Et ita, &c.

MANZANEDO

ROMANA TVTELÆ

Lunæ 18. Maij 1509.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio anterior eſt manutenenda.*
2 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina.*
3 *Tutorio nomine dicitur capta poſſeſſio, quando in ap-
prehenſione nomen tutoris exprimitur.*
4 *Poſſeſſio capta præſumitur eo modo, quo capi debuit.*
5 *Mater vt mater non eſt legitima adminiſtratrix
bonorum filij.*
6 *Mater in tutela habet titulum à lege.*
7 *Tutor eſſe non poteſt in Sacris ordinibus conſtitutus.*
8 *Poſſeſſio anterior præfertur poſteriori titulatæ.*
9 *Titulus in manutentione non inſpicitur, niſi quando
probationes ſunt pares.*
10 *Retroductio non fit ad tempus inhabile.*
11 *Manutenendus eſt etiam immiſſus ex falſa cauſa.*

DECISIO XCVI.

PRo manutentione Dominæ Cleriæ in tu-
tela, & Cura filiorum Domini reſponde-
tunt, cum ipſa iſtam tutelam, & admini-
ſtrationem 11. Octobris præteriti ſuſce-
perit, & eadem die conſtituerit Procuratorem ad ca-
piendum poſſeſſionem, quæ ſequenti die fuit capta,
& die 13. eiuſdem intimare fecit monitoriũ R. P. D.
Stellæ, ne ſe ingereret, ille autem tutelam ſuſcepit
die 17. eiuſdem Menſis Octobris, & poſſeſſionem
domus, & apothecarum in Vrbe, & conſequenter
1 poſſeſſio D. Cleriæ fuit anterior, & † ſic manutenen-
da, *Bart. in l. 1. §. fin. num. 18. uti poſſid. Bal. in l. Arbo-
ribus nam etſi. ff. de vſufruct.* † poſterior namque poſ-
2 ſeſſio præſumitur clandeſtina, *ad tex. in c. licet cau-
ſam. de probat. & ibi Doctor. Menoch. de retinen. remed.
3. num. 725. Benint. dec. 42. num. 4. & dec. 93. num. 9.
Rot. dec. 802. num. 1. & 5. par. 1. diuerſ.*

Nec obſtat, quod dicitur, poſſeſſionem captam
nomine Antonij filij non eſſe actum factum nomi-
ne tutorio, quia contrarium videtur dicendum, cum
Procurator ad capiendum poſſeſſionem fuerit con-
ſtitutus à Domina Cleria etiam vti tutrice, & ipſe
in appræhenſione poſſeſſionis expreſſerit nomen,
& qualitatem tutricis, † vnde procul dubio tutorio 3
nomine cenſetur facta, *ad trad. per Bart. in l. poſt do-
tem. n. 15. ff. ſolut. matrim. & in l. 1. §. nunciatio. n. 13. &
ſeq. ff. de nou. oper. nunciat. Pariſ. conſ. 78. n. 46. lib. 1. late
Tiraq. de retract. lignag. §. 30. gloſ. 1. num. 15.*

Vltra quod † præſumitur capta eo modo, quo ca- 4
pi debuit, *Aym. conſ. 91. num. 8. Sard. deciſ. 112. num.
15.* Mater autem, vt adipiſceretur poſſeſſionem no-
mine filij debebat hunc actum facere tutorio nomi-
ne, quia alias illam non acquiſiuiſſet, cum mater vt
mater id facere non potuiſſet, cum † non ſit legitima 5
adminiſtratrix bonorum filij *l. filia. in fin. ff. de ſolut.
Bal. in l, alienum, num. 1. C. de procur. Alex. conſ. 37.
num. 1. lib. 3.*

Nec etiam obſtat, quod R. P. D. Stella ſit teſta-
mentarius tutor, & veniat alijs præferendus etiam
in poſſeſſione ratione ſui tituli, quia, vltra quod, † D. 6
Cleria mater habet titulum à lege, *iuxta authen. Ma-
tri, & Auiæ. C. quand. mul. tutor. offic. fung. poſſ.* Iſta præ-
tenſio fuit viſa Dominis valde turbida ex oppoſitis
contra ſcriptum teſtamenti, & quod R. P. D. Stella
† tamquam in Sacris conſtitutus tutoris officio fun- 7
gi non valeat; & dum dicebatur habere confirma-
tionem à Sanctiſſimo hinc oriebatur altior indago,
cum Sanctiſſimo non fuiſſet narrata tutela ſuſcepta
à Matre, de quo eſſet videndum, antequam R. P. D.
Stella poſſet adminiſtrare, & interim cum D. Cleria
ſit legitima tutrix à lege, & prior in poſſeſſione tute-
læ videtur in manutentione præferenda ex ſupradi-
ctis, vltra quod † poſſeſſio anterior etiam ſine titulo 8
præfertur poſteriori titulatæ, quia † titulus non in- 9
ſpicitur, niſi quando probationes ſunt pares, *Alex.
conſ. 88. num. 11. lib. 5. De conſ. 302. num. 8. & 9. verſ. &
iſta concluſio ampliatur.*

Nec facit, quod R. P. D. Stella poſſit dici prior
ex retrotractione ad diem obitus taſtatoris, quia fuit
reſponſum, hoc poſſe procedere, ſi non fuiſſet in Sa-
cris conſtitutus, & ſic non habilis ad tutelam, † re- 10
trotractio enim non fit ad tempus inhabile, quæ, &
An C. Cleria adepta fuerit poſſeſſionem ex cauſa
nulla, & An ſimus in caſu, quod tutor teſtamentarius
faciat ceſſare legitimam tamquam concernens peti-
torium, quod fuit ſuſpenſum, erit in illo diſcutien-
dum, & interim Domina Cleria manutenendo, cum
† etiam immiſſus ex falſa cauſa ſit manutenendus, 11
*vt fuit dictum in vna Mediolanen. Beneficij, prima
Februarij 1591. coram Illuſtriſſimo Plato* ſaltem quan-
diu non conſtat de dicta falſa poſſeſſione, & nullita-
te tutelæ, quæ nullitas requirit altiorem indaginem,
vt dixit &c.

MANZANEDO

PAMPILONENSIS IVRIS SEDENDI

Mercurij 1. Iunij 1609.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſor verus manutenendus.*
2 *Scamno minori conceſſo intelligitur conceſſum etiam
magis paruum.*
3 *Præſumitur pro executore.*
4 *Clauſula*, Vocatis Vocandis, *facit quem executo-
rem mixtum.*
5 *Appellatio non datur à mero Executore, ſed à mix-
to ſic.*
6 *Appellatio interpoſita coram honeſtis perſonis opera-
tur effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum, & cau-
ſat attentata.*

7 At

7 *Attentata poſſeſſio non eſt manutenenda, & num. 9.*
8 *Appellatio coram honeſtis viris interponi debet coram duobus, non vno tantum, & adhibitis duobus teſtibus.*
9 *Attentata dicitur executio facta intra tempora ad appellandum.*

Deciſio CXVII.

CVm Dominus Ioannes de Reta in Eccleſia de Villania prope villã de Aoiz in quadam Capella ad Cornu epiſtolæ haberet ſuam ſedem verſam de directo contra altare maius, vt in planta apparet, ibique ſedere aſſueuiſſet tempore diuinorũ officiorum, &, vt aliqui teſtes deponunt, ſedebat etiam priuatiuè ad alios Incolas non de ipſius familia, & eueniſſet neceſſitatem conſtruendi Sacreſtiam in eadem Capella, ſicque fuiſſe prouiſum, quod conſtrueretur per quendam Viſitatorem Diœceſis Pampilonenſis, Ioannes mouit litem pro præiudicio ſibi reſpectu ſuæ ſedis illato, & cauſa in ſecunda inſtantia per Breue Apoſtolicum coram Ordinario Barbaſtien. ventilata, fuit per illum ſententia lata ad fauorem Ioannis de Reta, quatenus iubetur, quod illi alia ſedes ante Sanctiſſimum Sacramentum, & in loco æque præheminenti in dicta Eccleſia deſignaretur, quæ ſententia fecit tranſitum in iudicatum, & à partibus fuit acceptata, ita vt etiam hodie quoad cauſam principalem non remaneat quidquam agendum, ſed quo ad huius ſententiæ, & rei iudicatæ executionem, quam idem Ordinarius Barbaſtienſis tunc cómiſit Vicario Pampilonenſi, qui illam exequendam decreuit, & iuxta illius tenorem ſedile, ſeu ſcamnum apponi iuſſit declarans, quod in illo Ioannes de Reta ſederit, cum concurrentia aliarum perſonarum, quæ ſedere ſolebant in ſedili, quod in illa Capella habebat, à quo decreto licet appellatio fuiſſet interpoſita, non tamen videtur proſecuta intra biennium. Vnde Io: de Reta de nouo comparuit coram Reuerendiſſimo Nuncio illarum partium, & obtinuit deputari executorem eundem Ordinarium Barbaſtien. qui illam ſubdelegauit Hoſpitalario, & Officiali Pampilonenſi Don Michaeli de Annues, qui perſonaliter acceſſit ad locum, vbi citatis citandis appoſuit quoddam ſcamnum adhærens Pilaſtro eiuſdem Eccleſiæ iuxta formam ſententiæ, ibique ſuam ſedẽ Ioanni aſſignauit, illiuſque poſſeſſionem illi dedit 9. Ianuarij 1604. à qua aſſignatione Aduerſarij eiuſdẽ menſis, & anni coram Notario quandam poteſtationem, & appellationem præſentarunt, & poſtea eiuſdem coram Vicario Pampilonen, propter abſentiam Hoſpitalarij appellarunt & cauſa poſt aliquas inſtantias fuit in Rota mihi commiſſa, & cum Ioannes prætenderet ante omnia manutentionem in iure ſedendi in ſcamno ſibi à prædicto Hoſpitalario aſſignato, & in poſſeſſione de illo ſibi tradita, dubitaui, an eſſet manutenendus, & Domini affirmatiuè reſponderunt, tum quia ex aliquibus teſtibus conſtat Ioannem fuiſſe in poſſeſſione ſedendi in ſede, quam in prædicta Capella habebat ante conſtructionem Sacreſtiæ, tùm etiam quia conſtabat de poſſeſſione ſibi tradita à dicto Hoſpitalario executore Iuris ſe-
1 dendi in ſcamno ab ipſo aſſignato; Vnde † in illa venit manutenendus, *ad tex. in §. retinendæ. Inſtit. de Interdict.*

Quibus non obſtat, quod iſte Hoſpitalarius in executione aſſignauerit ad ſcamnum minoris menſuræ, quam in ſententia iubebatur, in qua dicitur, quod eſſet duarum vararum, quas non capiebat prædictum ſcamnum aſſignatum per executorem, quia fuit reſponſum, quod ſic non erat exceſſum, cum de hoc potiùs conqueri poſſet D. Ioannes de Reta, &
† in minori ſcamno per ſententiam conceſſo conti- 2
netur magis parum in executione deſignatum, *ad l. 1. §. ſi ſtipulans. ff. de verb. oblig.* quod etiam procedit in iudiciis, *vt ibi notat Iaſ. num. 8.* vnde videtur male iudicaſſe poſtea Cantorem Pampilonen. quatenus mandauit amouendum ſcamnum prædictum, ex eo quod eſſet minoris longitudinis, vltra quod non conſtat, an ſcamnum aſſignatum per Hoſpitalarium eſſet minoris longitudinis, † & in dubio 3
præſumitur pro executore, *Bald. poſt. Burtig. in l. 1. n. 10. C. de priuileg. fiſc.*

Minùs obſtat quod ſcamnum aſſignatum per Hoſpitalarium reſpiciat de directo Altare maius, & Cantor Pampilonen. dixerit, eſſe amouendũ, & aliud apponendum ad latum Pilaſtri, & conſecutiuum ad aliud ſcamnum eiuſdem Eccleſiæ ſub prætextu, quod reſpiciens ſcamnum Altare maius impediret tranſitum Populi, quia ſi inſpiciatur eadem Planta, tranſitus remanet liber, & executio Hoſpitalarij eſt magis conformis ſententiæ, & rei iudicatæ, quæ præcepit ſedem D. Ioanni aſſignari in alio loco Eccleſiæ æq; præheminenti, vnde ad iſtam æqualitatem ſeruandam oportebat, quod executor aſſignaret ſcamnum reſpiciens altare maius prout illud reſpiciebat ſedis, quam Ioan. priùs in d. Capella habebat, vltrà quod in eadem ſententia Vicarij Barbaſtien. iubetur ſcamnum, ſeu ſedile apponi à tergo prædictæ Capellæ, & ante Sanctiſsimum Sacramentum, & ſic apponere illud reſpiciens Sanctiſsimum Sacramentum eſt conforme prædictæ ſententiæ.

Quibus tamen non obſtantibus in extenſione hujus deciſionis mihi dubium occurrit, ex eo quod Nuncius executionem prædictæ ſententiæ commiſerit Vicario Barbaſtien. cum clauſula *Vocatis vocãdis.* † quæ illum executorem fecit mixtum, *ad tex. in* 4
c. exhibita. vbi Abb. num. 6. & Felin. n. 4. de Iudic. idem Felin. in c. ſimul. num. 23. de præſumpt. Rot. dec. 30. de reſcript. in non. Capitaq. dec. 286. n. 4 par. 2. & quamuis
† à mero Executore non liceat appellare, *l. ab exe-* 5
cutore. ff. de appell. l. ab executione. C. quorum appellat. non recip. Gab. de appell. concl. 4. in princ. ſecus tamen eſt ab executore mixto à quo datur appellatio, *Bald. in d. l. ab executore. n. 4. in fin. Felin. in d. c. exhibita n. 4. qui refert. Card. conſ. 93. eiuſdem opinionis,* ſed ſic eſt, quod decretum Hoſpitalarij citatis citandis ſuper executione ſententiæ, & rei iudicatæ fuit factum 9. Ianuarij. 1604. & vt ſupradixi pro parte aduerſa coram Notario fuit appellatio interpoſita. 10. eiuſdem menſis, & anni, & 17. eiuſdem fuit eadem appellatio interpoſita coram Vicario Pampilonen. propter abſentiam Hoſpitalarij, ſed appellatio coram honeſtis
perſonis interpoſita cauſat attentata reuocanda, † 6
cum illa operetur effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum, & in neceſſariam conſequentiam operetur attentata, *ad trad. per Franc. in c. bona. n. 36. q. 14. verſ. 3. concluſ. de appell. & Lancellot. de attent. 2. part. c. 12.*
ampliat. 15. n. 10. cum ſeq. † videtur executio Hoſpita- 7
larij, & poſſeſsio ab illo tradita attentata, & ſic non
manutenenda, quamuis † poſſet opponi, non fuiſſe 8
iſtam appellationem interpoſitam coram honeſtis viris, ſed tantum coram vno, & abſq; præſentia ſaltem duorum teſtium, vt requiritur. *iuxta Abb. in c. ſi inſtus. num. 3. de appell. & ibi Franc. q. 9. & Lancellot. vbi ſupra num. 15. & ſeq.* & ex actis non apparet interpoſitam fuiſſe corã duobus teſtibus, ſed tantùm coram dicto Vicario Pampilonen. tamquam honeſta perſona, & Notario, ſed vtcumq; ſit executio dicti Hoſpitplarij fuit facta eadem die 9. Ianuarij, & † ſic intra tempora ad appellandum, & per conſe-
quens fuit attentata, *ad tex. in c. non ſolum. de appell.* 9
& tamquam attentata poſſeſsio in prædicta executione data Ioanni de Reta non videtur, quod poſ-

ſit

...in illa manuteneri ex ſupradictis, ex quibus cenſui pro nunc relaxationem mandati de manutenendo ſuſpendendam, donec, ſi pars pro illo inſtiterit, poſſit de nouo per Dominos videri, & illis conſultis prouideri &c.

MANZANEDO

Nvllivs Plebaniæ Sancti Petri

Lunæ 26. Aprilis 1610.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in ea non exiſtente, manutenibilis eſt.*

2 *Poſſeſſio iunior dicitur clandeſtina, & non manutenenda.*

3 *Titulata poſſeſſio in concurſu præferri debet in manutentione.*

Decisio CXVIII.

Domino Ioſepho tantum Informante Domini dixerunt, illi dandum eſſe mandatum de manutenendo, nam, cum iſta Plebania ſit in Abbatia S. Nicolai de Sabata, quæ eſt nullius, & in qua Illuſtr. Commandatarius habet Iuriſdictionem ſpiritualem, quin, & Indultum Apoſtolicum quoad prouiſionem de beneficiis reſeruatis, Plebania vacante. Vicarius Illuſtriſſimi Commendatarii, *iuxta diſpoſitionem Sac. Conc. Trid. Seſſ. 24. cap. 18. de reform.* proceſſit ad concurſum, in quo, cum tàm D. Ioſephus, quàm D. Alexander fuiſſent per Examinatores approbati Illuſtriſſimus Commendatarius de iſta Plebania Dominum Ioſephū prouidit, & collationem fecit, illeque qui poſſeſſionem apprehendit 27. Decembris 1608. qua ſtante licet Inſtrumentali, † attamen alio non exiſtente in poſſeſſione venit Dominus Ioſephus in ea manutenendus, *ad tex. in l. Pradia, vbi Bart. ff. de acquirend. poſſ. Rot. dec. 202. n. 3. & dec. 324. num. 2. & 802. num. 5. par. 2. diuerſ. & fuit ſæpius deciſum.* Nec obſtat poſſeſſio capta per Alexandrum, quia † tanquam iunior dicitur clandeſtina, nec eſt manutenenda, *c. licet cauſam. de probat. Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſidet. Bald. in l. Arboribus. §. nam eſt ff. de vſufruct. Beninten. dec. 42. num. 4. Menoch. de retinen. remed. 3. num. 725. Rot. dec. 19. num. 1. & 2. par. 2. diuerſ.* præſertim quia poſſeſſio Ioſephi eſt titulata, † quæ in concurſu debet præferri, *vt not. Felin. in d. c. licet cauſam. num. 9. verſ. 4. cauſa, & pluries fuit reſolutum.*

ORTEMBERGO

Tvdertina Prædii

Lunæ 24. Maij 1610.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis probat poſſeſſionem.*

2 *Locatio cum fructuum perceptione probat poſſeſſionem.*

3 *Petens licentiam capiendi poſſeſſionem fatetur, ſe non poſſidere.*

4 *Poſſidere poteſt vnus ratione vſus fructus, & eodem tempore alter ratione proprietatis.*

5 *Vſufructu cum proprietate conſolidato ob mortem vſufructuarij poſſeſſio proprietarij non dicitur noua, ſed eadem cum ſuo incremento.*

6 *Poſſeſſio cum clauſula,* dummodo vacans, & ſine præiudicio habentis meliora iura, *eſt manutenibilis, ſi ſit vacans, & nemo habeat meliora iura in poſſeſſione.*

7 *Exceptio requirens altiorem indaginem non impedit manutentionem.*

8 *Legitima non poteſt grauari onere vſusfructus, vel fideicommiſſi.*

9 *Mandatum relaxatum eodem die, quo fuit facta petitio eſt nullum.*

10 *Poſſeſſio capta poſt appellationem, & inhibitionem eſt attentata.*

11 *Poſſeſſio iure familiaritatis ad effectum mutandi cauſam poſſidendi ex nouo titulo ſuperueniente debet probari.*

Decisio CXIX.

Reſolutum fuit Magdalenæ dandum eſſe mandatum de manutenendo. Prædium, de quo agitur fuit relictum in teſtamento ab Auguſtino Angelo eius nepti, Angelæ ex Ioſepho filio, quæ defuncto Auguſtino anno 1604. 3. Ianuarij ann. ſeq. accepit poſſeſſionem, vt patet ex publico Inſtrumento, † quod probat poſſeſſionem, *l. pradia. ff. de acq. poſſ.* & † ex locatione facta cuidam Menneco vna cum fructuum perceptione ſubſecuta; defuncta vero Angela, Magdalena illius mater, & hæres ſtatim, auctore Prætore, poſſeſſionem adepta eſt die 19 Maij 1607. † Idque probatur ex confeſſione Surianæ Aduerſariæ, dum petiit ſibi dari licentiam capiendi poſſeſſionem, vnde apparet, quod tempore motæ litis non poſſidebat. 1 2 3

Non obſtat poſſeſſio Meridianæ vxoris teſtatoris & vſufructuariæ omnium bonorum, † quia eodem tempore vna potuit poſſidere ratione vſusfructus, altera vero ratione proprietatis, *Oldrad. conſ. 257. num. 41. Natt. conſ. 419. num. 1. Caſ. de Graſſ. dec. 5. num. 2. & 9. de cauſ. poſſ. & propr.* † adeo quod conſolidato vſufructu cum proprietate per obitum Meridianæ, poſſeſſio Magdalenæ proprietariæ non eſt dicenda noua, ſed eadem cum ſuo incremento, *Pariſ. conſ. 122. num. 12. lib. 4. & fuit dictum in Mediolanen. bonorum de Penis 4. Maij 1601. coram Illuſtriſſimo Pamphilio.* 4 5

Non obſtat, † quod poſſeſſio Magdalenæ fuit capta cum clauſula dummodo poſſeſſio ſit vacans, & ſine præiudicio habentis meliora Iura. 6

Quia, vt oſtenſum fuit, poſſeſſio vacabat per obitum Angelæ, & in poſſeſſione nemo habebat meliora iura, † Illa vero, quæ deducuntur in petitorio, requirunt altiorem indaginem, & patiuntur difficultatem, eo quod † legitima non poteſt grauari onere vſusfructus, vel fideicommiſſi. 7 8

Quo vero ad Surianam, illi non poteſt competere mandatum de manutenendo. Nam ſi fundat ſe in poſſeſſione capta vigore mandati, ſeu decreti ordinarij Tudertini, † illud eſt nullum, quia eodem die, quo fuit facta petitio, fuit relaxatum mandatum, & † poſſeſſio ſubſecuta eſt attentata vti capta poſt appellationem, & poſt Inhibitionem, fuit enim capta 29. Nouembris 1607. Inhibitio autem fuit Intimata 18. Auguſti præcedentis. Si vero fundat ſe in poſſeſſione viuente Meridiana Matre Iure familiaritatis, † illa non ſuffragatur, quia non probatur, quod poſſederit iure familiaritatis, quin potius apparet de cōtrario, cum eſſet coniugata. Ideoq; non prodeſt declaratio de mutanda cauſa poſſidendi. Poſtremo ſicut Meridiana non poſſet ſe tueri poſſeſſione. 9 10 11

quam

quam habebat reſpectu vſusfructus, ita multo minus iuuari poteſt ſe tueri poſſeſſione, quam prætendit Iure familiaritatis &c.

E. D. CARD. PAMPHILIO

Perusina Relevationis Indemnitatis.

Lunæ 14. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio auctoritate Iudicis capta manutenibilis eſt.*
2 *Iudex nulliter, & iniuſtè procedens non priuat quem ſua poſſeſſione.*
3 *Saluiani requiſita.*
4 *Detentatio ſufficit ad effectum manutentionis.*
5 *Notoria iniuſtitia deduci debet ex eiſdem actis.*
6 *Per conſtitutum à Iudice in inſtrumento deliberationis appoſitum non transfertur poſſeſſio.*
7 *Mandatum ad lites non eſt ſufficiens ad transferendam poſſeſſionem, ſed requiritur ſpeciale.*
8 *Ampl. etiam ſi mandatum ſit cum libera, quia reſtringitur ad expreſſa.*
9 *Productio per compulſum non operatur approbationem, ſeu ratificationem contentorum in ſcriptura producta.*
10 *Locatio, quæ non probatur effectuata, poſſeſſionem non probat.*
11 *Poſſeſſio defuncti non transfertur in hæredem abſque apprehenſione.*
12 *Legitima non debentur viuente patre.*
13 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione.*

Decisio CXX.

IN hac cauſa cum vtraque pars coram R.P.D. meo Marcomontio prætenderet manutentionem in poſſeſſione bonorum, de quibus agitur, propter illius infirmitatem, dubitaui, cui eſſet dandum mandatũ de manutenendo.

Et Domini ſupradicta die cenſuerunt, illud eſſe
1 concedendum Vincentio, † de cuius poſſeſſione conſtat ex Inſtrumento illius adeptionis mediante Iudicis auctoritate, *l. iuſtè poſſidet. & ibi not. ff. de acq. poſſ. Ang. in l. qui vniuerſas. §. Item cum prætor. in fine. & in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. numer. 2. in fin. & ibi Roman. num. 3. verſ. 20. Seiſſell. num. 3. Iaſ. nu. 20. ff. de acq. poſſ. & fuit ſæpiſſime in Rota deciſum.*
2 Nec ſubſiſtit, † quod dicebatur, A.C. nulliter, & iniuſtè proceſſiſſe, ideo non priuaſſe poſſeſſores ſua poſſeſſione.

Quia fuit reſponſum, contrarium colligi ex eiſdem actis, ex quibus patet, ſeruatis ſeruandis fuiſſe proceſſum ad huiuſmodi Immiſſionem, citato Lucio dictorum bonorum poſſeſſore, ac docto de credito Vincentij, nec non probata poſſeſſione Modeſtæ, quæ pro releuatione Vincentij eius fideiuſſoris omnia eius bona obligauit, & hypotecauit, & ſic probatis omnibus requiſitis ad obtinendum in Saluiano,
3 †de quibus per *DD. in §. item Seruiana, & ibi præ alijs Aret. inſtitut. de act. Bart. & alij in l. 1. ff. de Sal. Interd. Rol. conſ. 14. num. 13. lib. 1.*

Non obſtat, quod pro parte hæredum Adriani dicebatur, Luciũ tunc non poſſediſſe, ex quo eius poſſeſſio fuerat in ipſum Adrianum translata per deliberationem de iſtis bonis ſibi à Iudice factam cum clauſula *conſtituti.*

Quia præter id, quod repugnat confeſſioni ipſius Lucij, qui negari non poteſt, quin ſaltem poſt dictam deliberationem in detentatione iſtorum bonorum remanſerit, † quod ſufficit ad huiuſmodi effe- 4
ctum, *vt tradit Caſtr. in l. Aquilius. num. 5. ff. de donat. Couar. pract. quæſt. cap. 16. num. 5. ad fin. & fuit deciſum in cauſa Aſſiſien. bonorum 24. Ianuarij 1600. coram Illuſtriſſimo .....*

Pro reſponſione fuit dictum de hac deliberatione Iudici non conſtaſſe, niſi poſt eius ſententiam quo fit, vt non poſſit propterea eius ſententia redargui de notoria iniuſtitia, † quæ debet deduci ex eiſ- 5
dem actis, *Franc. in cap. dilecto. qu. 55. in fin. de appellat. Corn. conſ. 10. num. 2. verſ. acta. lib. 4. & fuit reſolutum in cauſa firmana bonorum. 8. Aprilis 1585. coram Buhalo.*

Præterea fuit dictum, per huiuſmodi deliberationem etiam cum clauſula conſtituti non fuiſſe in Adrianum tranſlatam aliquam poſſeſſionem, † quia 6
per conſtitutum à Iudice appoſitum non transfertur poſſeſſio, *vt notat. omnes in l. 1. ff. de acq. poſſeſſ. & poſt alios latè tradit Tiraq. de Iur. conſt. poſſeſſ. lim. 17. nu. 1.*

Et ex hoc etiam ceſſat, quod dicitur de conſtituto appoſito à Procuratore ipſius Lucij, vltra quod iſte Procurator habet tantum mandatum ad lites
†quod non eſt ſufficiens ad transferendam poſſeſ- 7
ſionem, niſi fuerit ad hoc ſpeciale, *Bart. in l. 1. col. pen. num. 4. verſ. quæro, pone quatuor. ff. de acq. poſſ. quem ibi ſequuntur alij, & in ſpecie Iaſ. col. fin. ſub num. 107. Soc. conſ. 229. ſub num. 8. verſ. ſed difficultates. lib. 2. Tiraq. de conſt. limit. 13. num. 11.*

Nec facit, quod mandatum ſit cum libera generale, † quia iſta clauſula reſtringitur ad lites ſupra 8
expreſſas, ita vt hæc libera poteſtas non poſſit egredi fines præmiſſorum, *c. qui ad agendum. de Procur. in 6. Alex. conſ. 22. num. 10. lib. 1. Ruin. conſ. 59. num. 3. lib. 5. & fuit reſolutum in cauſa Ariminen. Cenſus 1. Iulij 1588. coram Seraphino.*

Non obſtat, quod d. Lucius poſtea coram A. C. produxerit Inſtrumentum d. ſubhaſtationis, & deliberationis, & ſic tacitè eam ratificauerit.

Quia dicta productio fuit facta per compulſum
†quæ propterea non operatur ratificationem, *Felyn. in c. cum venerabili. ſub num. 23. de except. Rot. deciſ. 3. de fid. Inſtr. in nou. & fuit pluries deciſum.* 9

Nec obſtat allegata locatio, quæ dicitur per Adrianum de iſtis bonis.

Quia eſt ſimplex locatio, nec probatur effectuata,
† quæ propterea non probat poſſeſſionem, *c. inter dilectos. in fin. & ibi omnes. de fid. Inſtr. DD. in l. qui vniuerſas. §. qui per colonum, & in l. quamuis. §. ſi conductor. ff. de acq. poſſ. Ruin. conſ. 47. num. 4. lib. 4. Goz. ad. conſ. 94. num. 5. & 7. cum alijs per Gabr. de loc. & cond. concl. 4. num. 1.* 10

Et ex his Domini dixerunt, mandatum de manunendo non poſſe dari hæredibus Adriani, qui, vt dixi, nunquam poſſedit, † nec, quatenus poſſediſſet, 11
poſſet dici tranſlata in hæredes poſſeſſio abſque appræhenſione, *l. cum hæredes. vbi omnes. ff. de acq. poſſ.* quod procedit etiam in ſuis hæredibus, *vt per Bart. in l. cum miles. ff. ex quibus cauſ. maior. Pariſ. conſ. 1. numer. 160. lib. 1. cum alijs latè congeſtis per Tiraq. in tractat. le mort ſaiſit le vif. in præfat. declar. 3. num. 6.*

Nec releuat exceptio retentionis per dictum Lucium oppoſita ratione legitimæ debitæ Portiæ eius vxori in bonis Balthaxaris patris.

Quia, vltra quod per Iudicem fuit ſibi ex iſtis bonis relicta portio ſufficiens pro legitima, cum d. Balthaſar fuerit poſt condemnationem reſtitutus à ſummo Pontifice, & adhuc viuus, non poteſt ab eius filia

12 filia prætendi aliqua legitima, † quæ ei n on debetur viuente Patre, *vt not. Bal. per illum tex. in l. ſi quando. §. illud. C. de inoff. teſtam. Bar. in l. fin. ff. de liber. agnoſ. & in l. poſt emancipationem. §. illud. ff. de lib. leg. Dec. conſ. 438. num. 10.*

Quo vero ad Boncambium, ſimiliter fuit dictum non poſſe ei dari manutentionem, quia non conſtat
13 de aliqua eius poſſeſſione, † ſine qua non datur manutentio, *Alex. conſ. 4. num. 1. circa fin. lib. 2. Couar. pract. q. cap. 17. num. 3.*

Et ita fuit deciſum.

CORDVBEN. DIMIDIÆ PORTIONIS

R. D. P. Merlino

Lunæ 1. Iulij 1606.

SVMMARIA.

1 *Factum poſitiuum pro obedientia vbi requiritur, non ſatisfacit ſola patientia.*
2 *Oblatio ſoluendi facta liquidatione pro paritione requiritur quoad fructus non liquidos.*
3 *Contumacia poſitiua ad paritionem effugiendam quomodo probetur. & num. 5.*
4 *Recurſus ad Iudices laicos habitus præſumitur ad inſtantiam eius, cuius intereſt.*
6 *Declaratoria dari debet ſtante contumacia in non parendo, vel contemnendo, & num. 8.*
7 *Contumacia, & inobedientia graue delictum eſt, & deterrimi exempli.*
8 *Ampl. præſertim quæ ex contemptu proficiſcitur, & alios ad contemptum prouocat.*
9 *Spretis mandatis actum eſt de Iuriſdictione Eccleſiaſtica.*

Decisio CXXI.

Domino Ioanne Rubio ſolum informante reſolutum fuit, dandam eſſe declaratoriam contra Capitulum. Emanatis enim quatuor deciſionibus, & tribus ſententiis Rotalibus fuerunt expeditæ literæ executoriales, terque intimatæ Capitulo, ac reproductæ, & demum ſeruatis quatuor terminis ſolitis non fuit doctum de paritione poſitiua, prout ſaltem reſpectu expenſarum in
1 mandato taxatarum neceſſe erat. † Hæc enim reſtitutio, cum factum reſpectu Capituli pro obedientia mandati Rotalis expoſceret, ſola patientia non ſatiſfecit, ſed Capitulum poſitiue de actuali traditione docere tenebatur, *iuxta tradita per Seraph. dec. 1113. num. 3. & in recent. dec. 478. part. 2. & in Leodien. Canonicatus S. Pauli* 8. *Aprilis* 1622. *coram me.*

Ampliùs etiam quoad poſſeſſionem ipſius Dimidiæ Portionis requirebatur eadem paritio, quoniam, cum à nemine detineretur, & à ſolo Capitulo tradi deberet, eiuſdem Capituli partes erant obediendo ſententiis Rotalibus introducere Procuratorem D. Ioannis inſtantem in ipſam poſſeſſionem, & in illa eumdem manutenere. Et itidem etiam
2 quoad fructus liquidos. † Quo vero ad non liquidos opus fuiſſet, quod Capitulum obtuliſſet ſolutionem facta liquidatione, *iux. dec. dec. 1. Achill. de ſent. excom.* & ſic pro his patientia non ſatisfecit, ſed factum poſitiue requirebatur.
3 Verum immo, † & de poſitiua contumacia Capituli conſtare Domini cenſuerunt: Quia recurſus habitus fuit ad Iudices laicos pro impedienda executione literarum executorialium Rotæ: qui quidem
† recurſus præſumuntur habiti ad inſtantiam Capituli, cuius intererat hoc impedimentum, *ad c. conſtitutis. il primo de teſtibus. Card. Seraph. dec. 1094. & fuit dictum in Vicentina Cantoriæ. 4. Iulij. coram Litta, & in Burgen. Abbatiæ de Salas 20. Nouembris 1623. coram bo: me: Vbaldo.* 4

Neque Capitulum excuſari poſſe videtur à paritione, eo quod executoriales fuerint per Conſilium Regium ablatæ: Tum quia huiuſmodi † ablatio fuit per ipſum affectata, & procurata, tum quia literis executorialibus per Conſilium Regium reſtitutis adhuc Capitulum renuit executionem. Et certe Rota à Capitulo conſuetam pietatem, & reuerentiam erga literas Apoſtolicas deſiderauit in hoc negocio, cum nedum tot ſubterfugiis paritionem protrahere tentauerit, ſed etiam Notarium exhibentem literas Rotales, & decreta Conſilij de illis exequendis, & inſtantem pro executione acrioribus verbis impediuerit. Ex quibus vndequaque conſtat de contumacia Capituli, & † conſequenter denegari non debet declaratoria, *Caſſad. dec. 6. de cauſ. poſſ. & propr. Creſc. dec. 1. de ſequeſtr. poſſeſ.* Graue † enim delictum, & deterrimi exempli eſt inobedientia, & contumacia, *gl. in cap. duo ſunt. 96. diſtinct. Abb. in cap. 1. n. 10. & ibi Rip. nu. 29. de iudic. Couar. in c. Alma mater. par. 1. §. 6. num. 3. de ſent. excom. in 6.* † vt potè quæ ex contemptu proficiſcitur, & alios ad contemptum prouocat, & ideo cenſuris coercenda, † ſpretis enim mandatis actum eſt de iuriſdictione, & regimine Eccleſiaſtico. 5 6 7 8 9

Et ita D. Ioanne tantum informante reſolutum fuit, parte verò Capituli ſæpius citata informare renuente &c.

MANZANEDO.

Elven. Camerariæ

Veneris 10. Decembris 1610.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſor dicitur reus, & non grauatur onere probandi, ſed actor probare debet, & num. 4.*
2 *Limit. ſecus vbi iam actor ſuam intentionem fundauit.*
3 *Subrogatus in poſſeſſionem reſignantis per actualem apprehenſionem acquirit qualitates poſſeſſionis reſignantis.*
5 *Reſignatarij poſſeſſio capta in vim gratioſæ ſubrogationis non dicitur noua poſſeſſio, ſed continuatio poſſeſſionis reſignantis.*
6 *Reo, & poſſeſſori incumbit onus probandi, vbi illi reſiſtit ius. lim. vt num. 10.*
7 *Beneficium regulare non eſt conferendum niſi Regulari profeſſo eiuſdem regulæ.*
8 *Beneficium regulare requirit perſonalem reſidentiam.*
9 *Beneficia regularia poſſunt auctoritate Apoſtolica in commendam dari etiam Clerico ſeculari.*
11 *Probare quis non debet, quæ non ſpectant ad fundandam ſuam intentionem.*
12 *Titulorum pluralitas datur in beneficialibus.*
13 *Diſpenſatio obtinendi per Clericum ſecularem Beneficium regulare in Commendam dicitur palliata.*
14 *Reus poſſidens vigore diſpenſationis tenetur illam iuſtificare.*

Deci

Decisio CXXII.

PRopoſito dubio 17. Maij, & 28. Iunij præſentis anni, Cui incumberet onus probandi Dominorum ſuffragia in diuerſas ſententias tenderunt, ex quo ſemel, & iterum fuit dictum, Non liquet. Vnde hodiè eodem dubio repropoſito, & vtraque parte Informante fuit capta reſolutio contra Monaſterium, & quod illi onus probandi incumberet, cum Franciſcus ſit poſſeſſor legitimus immiſſus Iudicis auctoritate vigore tituli Canonici, nempe literarum Apoſtolicarum gratioſæ ſubrogationis, quarum tria requiſita iuſtificauit, &
1 ſic † tamquam poſſeſſor eſt Reus, & non grauatur onere probandi, *tex. in l. 2. ff. de prob. l. actor. C. eod. tit. & not. in c. ſint manifeſta. 11. qu. 1. & in cap. nulli. ead. cauſ. qu. 5.* & in ſpecie, quod non teneatur ad iuſtificationem ſuæ gratiæ, *eſt dec. 593. in fin. par. 3. diuerſ.* & intrat concluſio, quod actor, non vero reus, & poſſeſſor teneatur ſuſcipere onus probandi, ex ſuperiùs adductis, *& fuit late dictum coram me in vna Vicen. Parochialis 16. Nouembris 1611.* vbi concluditur, Capitulum eſſe reum, quia poſſeſſorem, & ſic onus probandi ſpectaſſe ad aduerſarium. Quæ magis procedunt, cum Franciſcus non nitatur ſola poſſeſſione, ſed prædicto titulo Apoſtolico gratioſæ ſubrogationis, quam cum iam iuſtificauerit, ſatisfeciſſe videtur
2 regulæ ex aduerſo adductæ, quod, † quando actor ſuam intentionem fundauit, teneatur reus, & poſſeſſor ſuam exceptionem, ſeu titulum iuſtificare, *l. quinquaginta. ff. de prob. Bald. in l. fruſtra. in prima oppoſitione C. eod. tit. Aym. conſ. 226. n. 6. tex. in l. ſi quidem. C. de except. gloſ. in l. exceptionem. C. de prob. & vtrobique Doct. Bellam. deciſ. 76. n. 3. verſ. tenetur enim reus, & fuit dictum coram bo: me: Oriolen. in Cæſaraugustana Parochialis 14. Nouembris 1583. & coram Card. Pamphilio in Firmana Beneficij 13. Maij 1596.* Vlterius, quia, cum Franciſcus fuerit ſubrogatus in poſſeſſionem Balthaſſaris ſui Reſignantis, qui erat pluſquam de-
3 cennalis poſſeſſor, & † per hanc ſubrogationem ſubſecuta reali appræhenſione poſſeſſionis per Franciſcum, qualitates poſſeſſionis dicti Reſignantis tranſierunt in ſubrogatum, *vt fuit dictum in vna Braccharen. Beneficij de Padronello 27. Maij 1605. coram R. P.*
4 *D. meo Sacrato,* videtur, quod † ſicut contra Balthaſſarem Reſignantem, ſi Monaſterium agere voluiſſet, atque illum repellere à poſſeſſione Camerariæ, ſine dubio Balthaſſar non fuiſſet grauatus onere iuſtificandi ſuam gratiam, ſed ad Monaſterium ſpectaſſet oſtendere defectum tituli ipſius, *ex Abb. in cap. cum veniſſent, num. 8. de inſtit. & ibi Imol. num. 19. & Butr. num. 12. Capyc. dec. 189. numer. 10.* ita etiam videtur dicendum in Franciſco Reſignatario, qui nititur non reſignatione, aut titulo Commendæ, ſed ſimpliciter ſubrogatione ſpecialiter expedita ad poſſeſſionem Reſignantis, vt, ſi Monaſterium velit illum excludere, debeat oſtendere defectum tituli, non autem petere ab illo, quod iuſtificet ſuam gratiam, *ad trad. per Caſſad. dec. 1. numer. 3. vt lit. pend. Mohed.*
5 *dec. 9. eod. tit. Put. dec. 214. lib. 1.* cum † poſſeſſio Reſignatarij capta in vim gratioſæ ſubrogationis non dicatur noua, ſed continuatio illiuſmet, quam habebat Reſignans, *Tiraq. in tract. le Mort. Saiſit par. 2. decl. 6. num. 10. & eſt deciſio Paleotti in vna Peruſina Parochialis Sanctæ Crucis 24. Decembris 1557. & fuit dictum in vna Braccharen. Beneficij de Padronello & in allegata Salamantina Beneficij.*
6 Quibus non obſtat, † quod data iuris reſiſtentia incumbat onus probandi Reo, & poſſeſſori, *notant communiter Scrib. in cap. vt vnuſquiſque de pecul. Cleric. & in c. cum in officiis, de teſtam. & in c. ex intimatione. de procur. & in c. conſtitutus. de elect. & ibi Innoc. & eſt gloſ. in l. ſiue poſſidetis. in verb. facti ſunt. C. de prob. communiter recepta, teſte Curt. Iun. conſ. 9. nu. 5. & Calder. conſ. 10. de prob. nu. 1. in fin. & nu. 2. Oldrad. conſ. 256. n. 2. Card. conſ. 69. n. 5. & ſeq. & fuit dictum in vna Cæſaraugustana decimarum 3. Iunij 1577. coram bo. me. Cardinali Seraphino.* Reſiſtentia autem iuris, & ſic fundata intentio Monaſterij contra Franciſcum obijciebatur ex eo, quod, † cum iſta Cameraria ſit 7
Beneficium Regulare, non ſit conferenda niſi Regularibus Profeſſis eiuſdem Monaſterij, *tex. in cap. cum ſingula. §. prohibemus. de præb. in 6. & ibi Doct. Henric. Boſich. in cap. dilectus. à n. 3. vſque ad 8. de conceſſ. præb. & in c. Abbate Sane. de verb. ſignif. nu. 11. Prepoſit. in c. nullus. nu. 4. 61. diſtinct.* Item & ex eo, † quod iſta Ca- 8
meraria requirat perſonalem reſidentiam, cum ſit regularis, *ad tex. in clem. 1. §. cæterum. & ibi Vitalin. nu. 6. de ſtat. Monach. Felyn. in c. cum omnes. n. 33. verſ. quartus caſus eſt, de conſtit.* & Franciſcus narrauerit in ſua gratia, Commendam eſſe beneficium ſimplex perſonalem reſidentiam non requirens. Quia fuit ſatisfactum negando, quod ius reſiſtat, † quin Bene- 9
ficia regularia poſſint dari auctoritate Apoſtolica in Commendam Clerico Seculari, nec minus reſiſtat poſſeſſioni Franciſci captæ prædicta auctoritate Apoſtolica vigore tituli ſubrogationis gratioſæ productæ in actis, & iuſtificatæ, & quamuis Commenda non fuerit iuſtificata, nihil Franciſco intereſt, cum ipſe nec illa vtatur, nec illam allegat, nec petat canonizationem illius, ſed abſolutoriam, † ad quam 10
ſufficit oſtendere ſuam poſſeſſionem non habere reſiſtentiam iuris, & eſſe legitimè, & iuridicè apprehenſam, † nec debet cogi ad probandum, quæ non 11
ſpectant ad fundandum ſuam intentionem, *Oldrad. conſ. 229. n. 3. Ægid. d. dec. 76. n. 4. & 5.* Et ad narratiuam de non requiſita reſidentia perſonali fuit reſponſum, iſtam narratiuam non legi in titulo Franciſci gratioſæ ſubrogationis quo ipſe nititur, nec vſque dum produxit aliquem titulum Commendæ cum dicta narratiua; Et quando Manaſterium detegerit vitium poſſeſſionis Franciſci per inualiditatem tituli, prouiſionis ſibi factæ, tunc Franciſcus poterit probare ſuam Commendam ſine dicta narratiua, cum
† in beneficialibus detur pluralitas titulorum, & 12
poſſit quis dicere, hunc non eſſe meum titulum, vt ſæpius fuit dictum. Ex quibus infertur reſponſio ad illud, quod, cum Franciſcus poſſideat vigore gratiæ diſpenſatiuæ, nempe Commendæ, quæ † eſt quædam 13
palliata diſpenſatio, *Caſſad. deciſ. 5. n. 14. de priuil.* intrant prædicta *Conſilia Calder. & Oldrad.* dicentia, quod † reus poſſidens vigore diſpenſationis illam 14
tenetur iuſtificare ſtante reſiſtentia iuris communis, quia negatur Franciſcum vigore Commendæ, ſed tantum gratioſæ ſubrogationis iam iuſtificatæ poſſidere, cum non reſiſtat ius ex ſupradictis. Et quamuis prædicta doctrina eliciatur ex prædictis conſulentibus, & in ſe ſit vera, illi tamen non dicunt, quod vltra titulum neceſſarium ad iuſtificandam poſſeſſionem teneatur poſſeſſor alium titulum iuſtificare, quo ipſe minime vti intendit.

Ex quibus ſic reſolutum fuit &c.

E. D. CARD. PAMPHILIO

ROMANA CANONICATVS S. MARCI

Veneris 25. Februarij 1611.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur poſſidenti de tempore motæ litis.*

2 *Poſſeſſio*

2 *Poſſeſſio ciuilis amiſſa cenſetur ex poſſeſſione naturali alterius per decennium, & vltra.*
3 *Etiam non probata ſcientia occupationis alterius.*
4 *Poſſeſſio ciuilis amittitur minori ſpacio decennij, & per modicum tempus, vbi concurrit ſcientia occupationis alterius.*

Decisio CXXIII.

FVit per Dominos reſolutum, mandatum
de manutenendo in poſſeſſione Canoni-
catus, de quo agitur, eſſe dandum Flami-
1 nio,†de cuius poſſeſſione conſtat de tem-
pore motæ litis, *§.retinendæ. & ibi Io.Fab.numer.16.
inſt.de interd.l.1. §.huius autem, & ibi Bart. in §.quod
ait.num.14.ff.vti poſſid. Couar.pract q.c.17.* Non ob-
ſtante anteriori poſſeſſione Sigiſmundi, quam dicit
2 ſaltem ciuiliter continuaſſe,†quoniam ſpatio decem
annorum,& vltra,quibus Flaminius naturaliter poſ-
ſedit, cenſetur ammiſſa, *l.ſi de eo,§.ſi forte. ff.de acq.
poß.gl.in l.licet.in verſ. temporis iniuria. C. eodem. tit.
Abb.in c.contingit.num.14.de dol. & contum. Rip.in
cap.cum Eccleſia Sutrina. num.23. de cauſ.poß. & pro-
priet. Aym.conſ.235.num.1.Benintend. dec.10. num.2.
Put.dec.276.lib.1.& fuit reſolutum in cauſa Macera-
ten.hæreditatis 15.Decembris 1595.coram bo.me.Card.
3 Pamphilio.* Nec† hoc caſu viſa fuit neceſſaria pro-
batio ſcientiæ occupationis Flaminij, quia in ſola
negligentia decennali inducitur obliuio, & poſſeſ-
ſio præſumitur habita pro derelicta, quæ propterea
amiſſa cenſetur,*l.ſi de ea,§.ſi forte, & ibi not. ff.de acq.
4 poß.cum aliis ſupra allegatis*,nam †quando concurrit
ſcientia alterius occupationis non requiritur de-
cennium, ſed per modicum tempus amittitur poſ-
ſeſſio,eo quia ſuſpicatur ſe poſſe repelli, *l. quamuis,
& l.quod meo.ff.de acq.poſs.& bene poſt alios diſtinguit
Aym.d.conſ.235.ſub num.1.*Vltra quod Dominis vi-
debatur admodum craſſa allegata ignorantia Sigiſ-
mundi, qui de propria obligatione tenebatur in ſuo
Canonicatu reſidere, & de eo curam habere ex latè
adductis per Dominum Spadam.

Nec in contrarium facit *deciſio in cauſa Corduben.
Cappellaniæ 26. Martij 1603. coram Reuerendiſſimo
Domino Attrebaten.* quia ibi non interuenerat cur-
ſus decem annorum, nec fuerat doctum de ſcientia
poſſeſſionis per alium occupatæ, nec in ea dicitur
quod vbi adeſt lapſus decennij, ſit neceſſaria huiuſ-
modi ſcientia, & ideo ſecundum prædictam diſtin-
ctionem eſt intelligenda, vt bene deducunt Infor-
mantes pro Flaminio, cum quibus Domini tranſie-
runt &c.

ORTEMBERGO

Pervsina Bonrovm

Lunæ 6. Iunij 1611.

SVMMARIA.

1 *Sententia debet ſcribi, ore tenus proferri, & publicari eadem die, qua lata eſt.*
2 *Dies in aperitione cedulæ ſententiæ extra diem citationis non adnotatur, ſed retrotrahitur ad diem citationis, & prolationis.*
3 *Clauſula,*Arbitrio,*operatur,vt recedatur à rigore iuris, & æquitas attendatur.*
4 *Nullitatem allegare non poteſt is, cuius culpa commiſſa fuit.*

Decisio CXXIV.

IN termino citationis ad ſententiam, qui
cadebat ſub die 20. Decembris, fuit pro-
nunciatum,prout in cedula;legitur autem,
quod fuerit aperta die 6. Martij anni ſe-
quentis,& ſucceſſiuè intimata 16.eiuſdem; vnde ap-
paret præpoſteratio, quæ vitiat ſententiam † cum 1
ſententiæ primum ſcribi, & deinde ore tenus pro-
ferri, eodemque die publicari debeant, quo fuerunt
latæ,*l.2.& 3.C.de ſent.ex breu.recit. & cap.fin.de re-
iud. in ſexto*, & propterea, quamuis de ſtylo Rotæ
pronunciari ſoleat, prout in cedula, tamen † obſer- 2
uatur,vt Notarius dicat,ſe tunc eam de facto legiſſe,
& in aperienda cedula non conſueuit apponi dies,
ſed ſimpliciter, ita vt referatur ad diem prolationis
ſententiæ,*vt in Pharen. Archidiaconatus,quæ eſt 705.
par.3. diuer. & in Fauentina ſucceſſionis 12.Nouembris
1602.coram Reuerendiß. Pacenſe.* Cum autem fuerit
aditum ad ſignaturam, & obtentum mihi committi,
vt procederem ad vlteriorem executionem, reiecta
huiuſmodi nullitate,arbitrio Rotæ. Propoſito du-
bio, Domini cenſuerunt locum eſſe arbitrio; nam
† attenta huiuuſmodi clauſula recedendum eſt à ri- 3
gore iuris,& æquitas attendenda, *Creſcent.dec.4.n.3.
de teſtib.*& ita in propoſito ſuadebat ipſa facti quali-
tas; fuit enim lata ſententia, eiuſque notitia aperta
ad inſtantiam Monaſterij, & ad inſtantiam Sindici
eiuſdem intimata. Ideoque † nec hanc nullitatem 4
allegare poteſt per viam exceptionis, quæ ipſius
culpa commiſſa fuit, *l.1, §. omnes. in fin. ff.de ventre
inſpic. Rol.conſ.52.numer.15. & ſeq.lib.4.* & quidem
tanto magis, poſtquam detecta eſt iuſtitia ſententiæ
per complures deciſiones, & exaduerſo ſatagitur,
vt cauſa immortalis reddatur &c.

MANZANEDO.

Neapolitana Ivris Conferendi

Sabbati 26.Nouembris 1611.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus fundatam habet intentionem de iure communi quoad ius conferendi, & poſſeſſionem Eccleſiarum, & Beneficiorum intra eius Diœceſim, & ex hoc competit illi manutentio, etiam alio non probato.*
2 *Manutentio competit exiſtenti in poſſeſſione.*
3 *Iura in forma non probanti, nec legitime compulſata non probant.*
4 *Conferendi quaſi poſſeſſio non acquiritur ab inferiori contra Epiſcopum ex admiſſione reſignationis, de cuius effectuatione non conſtet.*
5 *Conferendi quaſi poſſeſſio inferioris deducta ex admiſſione reſignationis vnius Beneficij vltra illud non extenditur.*

Decisio CXXV.

VAcante Beneficio Primiceriatus nuncupa-
ti in Eccleſia S.Thomæ in Capuano Diœ-
ceſis Neapolitanę D.Archiepiſcopus illud
contulit Didaco Genuino; Rector autem
eiuſdem Eccleſię prętendens ad ſe illius collationem
pertinere illud cótulit Fabritio Gazellæ, & eidē Ar-
chiepiſcopo inhiberi curauit,Vnde dubitaui, An D.
Archiepiſcopo ſit dādum mandatū de manutenendo,
Et

Et Domini eo ſolum informante affirmatiuè reſpon-
2 derunt, tùm quia, † cum dicta Eccleſia, & Beneficium
conſiſtat intra eius Diœceſim, ipſe habet in iure
communi fundatam intentionem, *c. omnes Baſilicæ.
16. q. 7. & fuit pluries reſolutum*, cuius vigore com-
petit manutentio etiam alio non probato, *Verall.
dec. 306. numer. 1. & 2. par. 1. & deciſ. 101. par. 2. Rot.
diuerſ. dec. 145. numer. 6. par. 2. & in hos terminos fuit
dictum in vna Portugallen. Iuris præſentandi 3. No-
uembris 1599. coram bo. me. Epiſcopo Pacen. & in Bo-
nonien. de Sancto Petronio 23. Aprilis 1595. coram Il-
luſtriſſimo Mantica, & in aliis.* Tùm etiam quia con-
ſtat de pluribus collationibus moderni Archiepi-
ſcopi, eiuſque anteceſſorum de beneficiis in eadem
Eccleſia Sancti Thomæ, & vltimo ſtatu, ex quibus,
2 † cum ſit in quaſi poſſeſſione Iuris conferendi, illi
competit manutentio, *ad tex. in §. retinendæ. Inſt. de
interd. cum ſimilibus.*

Nec obſtat quædam admiſſio reſignationis facta
per Rectorem, quia, vltra quod † non eſt in forma
3 probanti, nec legitime compulſata, ideoque non
probat, *Rot. dec. 36. & dec. 42. de prob. in antiq.* non
probatur effectuata, † quo caſu non releuat, *Put. de-
4 ciſ. 136. in fin. lib. 3. & fuit reſolutum in dicta Bonomen.
Sancti Petronij 26. Aprilis 1595. coram Illuſtriſſimo
Mantic.* Et quamuis de dicta admiſſione legitime
conſtaret, non obſtaret, quin Domino Archiepiſco-
5 po ſit danda manutentio in aliis, quia, † cum Recto-
ri ius reſiſtat, quaſi poſſeſſio inducta per illum actum
non extēderetur vltra illud beneficium reſignatum,
*vt in terminis Put. dec. 310. num. 1. lib. 2. & fuit dictum
in vna Rauenaten. Bonorum 21. Iunij 1596. coram bo:
me: Cardinali Pamphilio, & in ſupradicta Bononien.
coram Illuſtriſſ. Mantica &c.*

MANZANEDO.

VERCELLEN. DISMEMBRATIONIS

Lunæ 5. Decembris 1611.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti de tempore motæ litis datur manutentio.*

2 *Poſſeſſio poſterior cenſetur clandeſtina, & vitioſa, & non eſt manutenibilis.*

3 *Clauſula,* Vocatis vocandis, *facit Executorem mixtum, & vt teneatur partes Iudicis aſſumere, & procedere cum citatione, & eo magis ſi adſit etiam clauſula,* Dummodo aſſenſus N. acceſſerit.

4 *Mandatum factum pro porrigenda ſupplicatione, quæ fuit reiecta, cenſetur tacitè reuocatum: ceſſante eiuſdem mandati cauſa.*

5 *Iudex ritè, & rectè non procedens poſſeſſori non præiudicat.*

6 *Manutentio dari poteſt vni in poſſeſſione percipiendi fructus, & alteri in poſſeſſione tituli.*

DECISIO CXXVI.

INſtantibus R.R.P.P. Eremitis Camaldu-
len. Diœceſis Taurinen. pro Diſmembra-
tione Prioratus B. M. loci de Bagnoli
Diœceſis Vercellenſis à Monaſterio San-
cti Michaelis de Cluſa Ordinis Sancti Benedicti
dictæ Diœceſis Taurinen. illumque vniri dictis
Eremitis, fuerunt de anno 1605. per Sanctiſſimum
D. N. & ipſius Breui dictis Eremitis applicati tan-
tum fructus eiuſdem Prioratus per ſpatium octo an-
norum, quæ applicatio fuit ſortita effectum, & dicti
Eremitæ, per aliquot annos dictis fructibus paci-

ficè gauiſi ſunt. Poſteà verò iterum conati ſunt
à Sanctiſſimo dictam diſmembrationem iſtius
Prioratus obtinere, & quod ipſis, & ipſorum
Eremo vniretur, prout de anno 1608. illud obti-
nuerunt, & fuerunt expeditæ literæ in forma di-
rectæ Vicario Vercellenſi, Quarum vigore prædi-
ctus Vicarius ad illarum executionem proceſſit, &
ad prędicti Prioratus diſmembrationem, & vnionem
reſpectiuè dictis Eremitis illius poſſeſſionem tra-
dendo. Attamen, quia prædicti Monachi non ſe ha-
buerunt pro ſpoliatis, quin potius à prædictis legi-
time appellationem interpoſuerunt, & cauſam à
Sanctiſſimo mihi in Rota committi obtinuerunt,
Dubitaui, an dictis Monachis Sancti Michaelis man-
datum de manutenendo in poſſeſſione dicti Priora-
tus eſſet concedendum, & Domini affirmatiuam ſunt
amplexi, cum de illorum poſſeſſione de tempore li-
tis motæ nullatenus inter partes controuertatur, &
ex tenore earundem literarum Apoſtolicarum, &
confeſſione Eremitarum in precibus illarum facta
ſatis elici videbatur, vnde † intrat diſpoſitio iuris 1
pro dictorum Monachorum manutentione. *ad tex.
in §. ſed hodie. inſt. de interd. l. 1. §. huius autem. ff. vti
poſſid. Bart. in l. aut Prætor. §. quod aut. num. 2. & num. 14.
ff. eod. Couar. pract. cap. 17. num. 3.*

Quibus non obſtat poſſeſſio per dictum Vicarium
Eremitis tradita, † quia tanquam poſterior cenſe- 2
tur clandeſtina, & vitioſa, *ad tex. in cap. licet cauſam.
de prob. & ibi Doct. Menoch. de retin. remed. 3. numer.
725. Benins. dec. 42. num. 4.* Vnde non eſt manuteni-
bilis, *Rot. dec. 324. num. 2. & 363. num. 1. par. 1. diuerſ.*
Nec facit à Iudice, & Executore dictarum literarum
dictos Eremitas fuiſſe miſſos in poſſeſſionem, cum
talis † Executor per clauſulam in literis appoſitam, 3
Vocatis vocandis &c. eſſet mixtus, & teneretur par-
tes Iudicis aſſumere, & citare dictos Monachos poſ-
ſidentes, *ad tex. in cap. licet Epiſcopus. & ibi gloſ. verb.
te non vocato. de præb. in 6. c. exhibita. de iudic. Oldrad.
conſ. 227. num. 2. Calder. conſ. 4. de dilat. Felyn. in c. fin.
num. 23. & ſeq. de præſumpt. Rot. in nou. dec. 30. de re-
ſcript. & in deciſ. 201. in princ. par. 1. diuerſ.* Quæ eo
magis procedunt ſtante alia clauſula in eiſdem lite-
ris, *dummodo aſſenſus dicti Monaſterij accedat*; quod
nec de illo conſtat, quin & Monachi in tempore re-
clamarunt, & appellarunt, cauſamque committi fe-
cerunt. Nec talis aſſenſus poteſt elici ex mandato
procuræ, ab eiſdem Monachis dato de anno 1605.
pro prima ſupplicatione Sanctiſſimo porrecta, quæ
ab ipſo fuit reiecta cum conceſſione ſimplicis ap-
plicationis fructuum per dictos octo annos tantum;
Vnde † tale mandatum cenſetur tacitè reuocatum, 4
cum cauſa mandati ceſſauerit per dictum Breue ap-
plicationis fructuum, *ad not. per gl. in l. qui mutuam.
§. non ideo minus. ff. mand. & per Io. Andr. in c. penult.
& ibi Gemin. num. 3. & Franc. num. 2. de procur. in 6. &
faciunt notata per Imol. in clement. 1. num. 12. de præb.
& per Illuſtriſſ. Mantic. de tac. & ambig. lib. 7. tit. 22.
numer. 14. & ſeq.* Vnde ex tali mandato non poterat
elici conſenſus Monachorum requiſitus in vltimis
literis, & per conſequens Iudex nec rectè, nec ritè
proceſſit, ſicque † non potuit præiudicare Monachis 5
in illorum poſſeſſione, *Rot. dec. 802. numer. 7. par. 1.
diuerſ.* & tandem in memoriali in hac poſitione pro
parte Eremitarum dato ipſi † acquieſcunt huic ma- 6
nutentioni ad fauorem Monachorum, ſine præiudi-
cio tamen primæ poſſeſſionis, quam habebant per-
cipiendi dictos fructus per octo annos vigore pri-
mi Breuis, cui Domini nullatenus præiudicare in-
tendunt, ſed tantummodo in poſſeſſione Prioratus
vltimo loco per dictum Vicarium non rectè, nec ri-
tè Eremitis tradita, Monachos hodie manutenere
ex ſupradictis.

R.D. COCCINO DECANO

*Pervsina Domvs

Lunæ 23. Ianuarij 1612.

SVMMARIA.

1 *Manutentio ad inſtar interdicti retinendæ datur poſſidenti de tempore motæ litis.*
2 *Inhibitio Rotalis cauſat attentata.*
3 *Attentatorum reuocatio habet vim retinendæ.*
4 *Executio facta in re per tertium poſſeſſa, illo non citato, eſt nulla, etiam quod tertius poſſeſſionem cepiſſet lite pendente, niſi ex actis hoc conſtet, & quod habeat cauſam à litigante, & nulla ei prorſus defenſio competat.*
5 *Mandatum procuræ expirat per mutationem perſonæ procuratoris.*
6 *Proceſſus per contradictas eſt inualidus legitima citatione non præcedente.*

Decisio CXXVII.

FVit reſolutum, Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo dandum eſſe mandatum de manutenendo, de eius enim poſſeſſione conſtat in ipſa appræhenſione facta per Dominum Signorellum eijciendo prædictum D.Epiſcopum, & ideo
1 ei non poteſt denegari manutentio, quæ † ad inſtar interdicti retinendæ conceditur poſſidenti de tempore litis motæ, *§.hodie Inſtit.de interd. Bart. & Doct. in l.1.ff.vti poſſid.*

Non obſtat, quod dictus Reuerendiſs. D.Epiſcopus fuerit eiectus de mandato Iudicis, quia contra ipſum non poterat fieri talis executio, tum quia emanauerat inhibitio Rotalis, quæ fuerat obtenta vigore commiſſionis impetratæ ſuper melioramen-
2 tis, quæ † quidem inhibitio cauſat attentata, *Achil.*
3 *dec.29. de appellat.* † quorum reuocatio habet vim retinendæ, *Oldrad.conſ.206. num.4. verſ. num.autem.*
4 tùm etiam quia † ad hoc, vt poſſit fieri executio contra D.Epiſcopum, etiam quod cepiſſet poſſeſſionem lite pendente, requirebatur, quod ex actis de hoc conſtaret, & quod haberet cauſam à litigante, & nulla ei prorſus defenſio competeret, aliàs citare debuiſſet, vt eo citato liquidarentur neceſſaria. Et propterea cum Dominus Epiſcopus non fuerit citatus, executio remanet nulla, & nullum ei fuit illatum præiudicium, *Franc.in cap.ex ratione numer.92. verſ.& adde.de appell. Gabr.conſ.31.numer.10. & 20. lib.2. Natt.conſ.381.numer.4.lib.1. Menoch.conſ.319. numer.12.in fin.lib.4 Modern.Eug.conſ.20. numer.49 lib.1.*

Non obſtat, quod fuerit citatus R.P.D.Io.Antonius Fucciosus Procurator eiuſdem Domini Epiſcopi, quia, cum per S.D.N. fuerit factus Secretarius
5 Sacræ Conſultæ † per mutationem perſonæ expirauerat mandatum, *Bal.in l.mandatum num.29.& ſeq. C. mand.* minus etiam releuat citatio per contradi-
6 ctas quia, cum † non præceſſerit legitima citatio, proceſſus per contradictas non ſubſtinetur, *iux. dec. Mohed. 8. de fid. Inſtr.&c.*

MANZANEDO

Vercellen. Desmembrationis.

Lunæ 2. Aprilis 1612.

SVMMARIA.

1 *Clauſula,* Vocatis vocandis, *efficit Executorem mixtum, ita vt teneatur partes Iudicis aſſumere, & vocandum citare, aliàs nulliter procedat, nec priuet poſſeſſorem.*
2 *Poſſeſſor anterior ex retentione ciuilis poſſeſſionis venit manutenendus.*
3 *Mandatum quando cenſeatur renocatum, & conſumptum.*
4 *Diſpoſitio hominis primo actu conſumitur, ſecus in diſpoſitione legis. Ampl. vt num.6.*
5 *Limit. contrarium dicendum eſſe in primo actu nullo.*

Decisio CXXVIII.

INſtantibus Eremitis reproponi iſtam cauſam ſuper deciſis in ea 5 Decembris anni proximè elapſi, vbi pro manutentione Monachis Sancti Michaelis de Cluſa concedenda fuit concluſum, & Domini vtraque parte informante in deciſis ſtandum dixere ex adductis in deciſio-
ne, præcipue quia, † cum literæ habeant clauſulam, 1
Vocatis vocandis, & Executor ex illis cenſeretur mixtus, & teneretur partes Iudicis aſſumere, vt in dicta deciſione firmatur, debuit vocare pro diſmembratione facienda Monachos, quod cum non fecerit, nulliter proceſſit, & ſic non priuauit Monachos ſua poſſeſſione, qui nec pro ſpoliatis vnquam ſe ha-
buerunt; Vnde † ſtante illorum anteriori poſſeſſio- 2
ne, & retentione ciuili veniunt manutenendi, prout latiùs hæc iure comprobantur in d. deciſione.

Eremitæ tamen principaliter impugnabant reuocationem mandati in deciſione admiſſam ex eo, quod ab initio tantum fuiſſet ſupplicatum Sanctiſſimo pro applicatione fructuum ad aliquod tempus
non vero pro diſmembratione, vnde † mandatum 3
pro illa obtinenda datum, cum de illa actum non fuiſſet, videatur durare, quaſi illo non fuerit vſus procurator vſque nunc, quando vltimo loco diſmembratio fuit petita, & obtenta, & illi per procuratorem in dicto mandato conſtitutum conſenſus adhibitus, quo ſtante non erat opus nouum conſenſum à Monachis requirere, prout in literis diſmembrationis particulari clauſula expoſcitur, & requiri iubetur.

Cui obiectioni reſpondendum videbatur, ſemper verùm eſſe, quod ab initio fuit Sanctiſſimo petita diſmembratio, & Sanctiſſimus renuit illam concedere, & tantum fructus per octo annos applicare Eremitis voluit, & licet ex ſupplicatione Sanctiſſimo porrecta tantum appareat de petitione fructuum applicationis, ex eo eſt, quia prius fuerat omnimoda diſmembratio, & vnio denegata, & de illius anteriori petitione ex circumſtantiis ſatis conſtare videbatur, tum quia ab initio non de applicatione temporali fructuum, ſed de omnimoda diſmembratione, & vnione fuit actum, vt apparet ex dicto mandato tunc per Monachos conceſſo ad petitionem Sereniſſimi Ducis Sabaudiæ mediantibus illius literis, tum etiam & conſtare videtur ex eo, quod Reuerendiſſimus Germonius Procurator in dicto mandato conſtitutus 8. Octobris 1605. Diſmembrationi ex-

preſsè

Digitized by Google

preſſe conſenſum præſtitit nulla mentione facta de dicta applicatione fructuum, quod ſi de illa tantum ageretur, fruſtra adhibendus fuiſſet conſenſus diſmembrationi, & vnioni, fuit tamen adhibitus, vt facilius Pontifex animum inclinaret dictæ diſmembrationis conceſſioni, cui cum Santiſſimus tunc non annuerit, præſtatio dicti conſenſus non fuit ſortita effectum. Ex quibus, & alijs videbatur ſatis apparere de petitione diſmembrationis de tempore dicti conſenſus illi per D. Germonium adhibiti, & per conſequens per illum actum extinctum, & conſumptum fuiſſe dictum mandatum, quin, & reuocatum cenſeri ex adductis in dicta prima deciſione, & ex ſubſequenti fructuum applicatione rem iam nō poſſe dici integram, ſed potiùs illius ſtatum motatum, ex quo etiam addictam reuocationem infertur, *ad tradita per per Soce. conſ. 112. n. 12. lib. 1. & per Dec. in*
4 *l. rogaſti. §. ſi fugitiuus. num. 5. ff. ſi cert. pet.* & † cum ſimus in diſpoſitione hominis, videtur illa primo actu conſumpta, *ad tex. in l. bones. §. hoc ſermone. & ibi not. de verb. ſignif. & tex. in l. vlt. §. fin. & ibi Cyn. C. de edend. Soccin. conſ. 117. n. 5. verſ. hoc etiam aperte. lib. 8. quod ſecus eſſet in diſpoſitione legis, Tiraq. in d. §. hoc*
5 *ſermone; limit. 15. num.* 10. Et quamuis † prædicta non procedant in primo actu nullo, & inualido, *iuxta Soccin. in l. hac conditio ſilue. num. 5. ff. de condit. & demonſtr. per illum tex. & per l. qui per ſalutem. & ibi gl. de iureiur.* hoc non applicatur caſui noſtro, in quo primus actus, nempè primus conſenſus per D. Germonium præſtitus huic diſmembrationi non fuit nollus, ſed potiùs validus, quamuis non fuerit
6 ſortitus effectum, † quo caſu conſumitur diſpoſitio hominis etiam in primo actu valido, non tamen effectum ſortito, *vt notat in terminis Tiraq. d. §. hoc ſermone. limit. 9. num. 6.*

Ex quibus plures ex Dominis pro reuocatione mandati tenebant, non tamen defuit, qui diceret hunc articulum ad petitorium eſſe remittendum, & ſic reſolutio pro dicta manutentione potiſſimè fuit capta ex primo capite, quod ſtante clauſula, *Vocatis vocandis*, Executor miſſus proceſſerit Monachis non vocatis, & ſic nulliter, vt ſupra, & in prima deciſione latiùs deducitur, &c.

REVEREND. D. COCCINO

Romana Stagni

Lunæ 6. Iunij 1612.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio amiſſa cenſetur propter occupationem alterius per taciturnitatem, non ſolum decennij, ſed etiam modici temporis, quando antiquus poſſeſſor vidit alium poſſidere.*
2 *Poſſeſſio iure pignoris an ſit manutenibilis.*
3 *Manutentio ſine poſſeſſione non datur.*

Decisio CXXIX.

CReditores de Quinque de anno 1601. fuerunt Immiſſi in tres ex vndecim partibus ſtagni, de quo agitur, in quibus partibus non poteſt controuerti, quin Laurentius, & filij fuerint in poſſeſſione, ſed, cum poſtea creditores poſſederint, ſcientibus, videntibus, & tacentibus dd. Laurentio, & filijs, nō poteſt dubitari, quin
1 fuerit amiſſa poſſeſſio, † cum tacuerint vltra decennium, cum etiam modicum tempus ſufficiat, quando antiquus poſſeſſor vidit alium poſſidere, & tacet,

Alex. conſ. 35. nu. 12. lib. 6. Aym. con. 235. num. 11. & fuit dictum in cauſa Romana Canonicatus S. Marci. 25. Februarij. 1611. coram R. P. D. Pamphilio. Vnde negari non poteſt, quin creditoribus de quinque ſit danda manutentio, *ad tex. in § hodiè. Inſtit. de interdict.*

Neque facit, quod reſpectu portionis filiorum de quinq; creditores videantur poſſidere iure pignoris, ex quo & ipſi creditores, & ipſi de quinque conſenſerunt, fructus ſtagni poni ad creditum Laurentij,
tamquam perceptos ex pignore, † Vnde nulla po- 2
teſt conſiderari poſſeſſio, *l. pignori. 3. ff. de vſucap. & vſurpat. l. ſi ſeruus depoſitus. 22. ff. de noxal. l. ſi is, qui. l. inficiando, de furt. l. poſſideri. §. ſi ff. de Acquir. poſſ. latè Chriſtoph. de Paz. de tenuta ſeu remed. poſſeſſ. c. 1. num. 54.*

Qua nihilominus ex iſta detentionè debetur officio Iudicis manutentio in hoc ſtatu detentationis, *gl. in l. 3. §. Creditores. in verſ. non poſſe ff. vti poſſidetis Caſtr. in l. Aquilius Regulus num. 5. ff. donat.*

Non obſtat, quod in Iudicio Immiſſionis filij Laurentij non fuerunt citati, & poſtea obtinuerunt mandatum de manutenendo. Quia poſtea dictū mādatum fuit reuocatum, & ipſi non appellarunt; vnde cum ex iſtis habuerint ſe pro ſpoliatis, & conſenſerint fructus tamquam perceptos ex pignore poni ad creditum Patris, hodiè non poſſunt petere ma-
nutentionē † cum illa non detur ſine poſſeſſione, *vt* 3
fuit ad propoſitum optimè reſolutum in cauſa Camerinen. penſionis 22. Iunij 1594. coram bo: me. Gypſio.

EODEM

Eadem.

Veneris 11. Martij 1622.

SVMMARIA.

1 *Locationes cum perceptione fructuum probant poſſeſſionem manutenibilem.*
2 *Poſſeſſio dicitur amiſſa ex poſitione fructuum perceptorum ad creditum alterius.*
3 *Pignus in re aliena conſtitui non poteſt.*
4 *Confeſſio procuratoris, quod res poſſeſſa ſpectet ad alterum, reſpicit dominium, non poſſeſſionem.*

Decisio CXXX.

FVit reſolutum creditoribus Laurentij de quinque dandum eſſe mandatum de manutenendo, cum de eorum poſſeſſione conſtet de tempore motæ litis ex pluribus
cum pereepceptione fructuum, † ex quibus proba- 1
tur poſſeſſio, *Rot. dec. 171. n. 1. & dec. 649. num. 6. par. 2. in recent. Seraph. dec. 896. num. 1. & 2.* & propterea eis manutentio denegari non poteſt.

Non obſtant locationes factæ per patrem DD. Pauli, & Tiberij pro ſe, & filijs, quia, ſi quæ fuit illa
poſſeſſio, † fuit amiſſa, cum dicti fratres obtinue- 2
rint fructus huius ſtagni poni ad creditum Laurentij Patris tamquam perceptos ex pignore, & ſic agnouerunt ſtagnum ſpectare ad Patrem ſaltem
quoad poſſeſſionem, † quia pignus in re aliena non 3
poteſt conſtitui, *l. 1. §. 1. ff. de pignor. Neguſ. de pign. ſecundo membro ſecunda partis num. 13. &* 88.

Non obſtat confeſſio Procuratoris Creditorum, quod ſtagnum ſpectet ad dictos Paulum, & Tibe-
rium, quia quidquid ſit de hac confeſſione, † reſ- 4
picit dominium, non autem poſſeſſionem.

Et ita concluſum, &c.

G A Penia

PENIA

VRBEVETANA IVRISDICTIONIS CASTRI PRVNELLI.

4. Iulij 1612.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti de tempore mota litis datur manutentio.*
2 *Clauſula* conſtituti *transfert poſſeſſionem, & quidem manutenibilem.*
3 *Donatio facta per matrem filio valida eſt.*
4 *Minor 25. & maior 14. ex Statuto Vrbeuetano obligatur ex contractu, in quo interueniat decretum Iudicis.*
5 *Minor puber obligatur contractu iurato.*
5 *Statutum præſumens contractum ſimulatum non habet locum in contractu iurato.*
7 *Simulationis exceptio opponi non poteſt ſtante iuramento.*
8 *Exceptiones altiorem indaginem requirentes non impediunt*

DECISIO CXXXI.

ROTA cenſuit Illuſtri Domino Comiti Franciſco Polidoro dandum eſſe man-
1 datum de manutenendo, † qui de tempore motæ litis erat in poſſeſſione exercendæ Iuriſdictionis in caſtro Brunelli, §. *retinendæ inſtit. de interd.*

Poſſeſſionem cum effectu probant teſtes, quibus
accedebat clauſula *conſtituti*, contenta in donatione
Comiti facta a Domina Ludouica Marciana matre,
& eius filiis de Poliodoris, nam † vigore dictæ clau-
2 ſulæ in D. Franciſcum donatarium fuit poſſeſſio
tranſlata, *l. quod meo, vbi D D. ff. de acq. poſſ. Afflict. dec. 139. incip. Magna fuit dubitatio num. 9. Iaſ. in l. quoties. num. 44. & ſeq. C. de rei vind.* & conſequenter erat manutenibilis, *Bal. in Rubr. de contr. empt. num. 30. Afflict. dec. 299. incip. Reg. Ferdinandus, & ibi Vrſill. numer. 3. Tiraquell. in tract. de Iur. conſtit. par. 2. ampliat. 11. num. 1. & fuit in terminis donationis deciſum in Mediolanen. bonorum de Porres 4. Iunij 1600. coram bo. me. Cardinali Pamphilio tunc Rotæ Auditore.*

Nec refragabatur prætenſa nullitas donationis ob intereſſe Matris donantis ſuper vſufructu Caſtri ſibi à Marito relicti, quaſi quod inde ceſſaret virtus clauſulæ *conſtituti.*

Quia fuit reſponſum primo quod, præterquam
quod hæc inſpectio aſpiciebat petitorium, num-
quam de iſta prætenſa nullitate conſtabat. Rurſus di-
cebatur, quod quamuis prætenſa nullitas aliquam
veritatis imaginem habuiſſet, eam ſuperabat ſeries
rei geſtæ in donatione, quæ fuerat facta, ſeruatis ſo-
lemnitatibus Conſtitutionis Marchæ. Poſtremo non
3 deerat qui ſentiret, quod † ex quo Mater donauerat
propio filio, ſuſtinebatur donatio, *Tiraq. de legibus connub. gl. 8. num. 110. Rim. Iun. conſ. 15. incip. in præſenti cauſa. num. 5. & conſ. 55. incip. egregiè ſcripſit. num. 21. lib. 1. Carpan. ad ſtat. Mediolan. cap. 328. n. 127. Lamberteng. de contract. mulier, ad fin. qu. 31. num. 109.*

Quoad intereſſe filiorum, licet vnus prætendere-
tur minor, non releuabat tum propter ſtatutum Vr-
9 beuetanum *lib. 2. rub. 28.* † quo diſponitur, vt maior
14. annis, & minor 25. contrahendo cum decreto
Iudicis obligetur, & contractus ratione minoris
ætatis infringi non poſſit, tum etiam quia † ſtante 5
Iuramento contractus puberis firmatur, *auth. Sacramenta puberum. C. ſi aduerſ. vendit.* quæ habet locum etiam in donationibus, *Iaſ. num. 71. Gabr. conſ. 127. incip. Cornelius Gratianus. num. 8. lib. 1.*

Poſtremò non obſtat ſtatutum Vrbeuetanum, quo maximè nitebatur Informantes contra Comitem Franciſcum, quo diſponitur, contractus præſumi ſimulatos, quotieſcumque alienans poſt alienationem reperitur poſſidere.

Quia fuit reſponſum, primò, ſtatutum non loqui
de contractu Iurato, & conſequenter † contractum 6
Iuramentum non comprehendi ſub generali illius
diſpoſitione, vt in terminis donationis Iuramento
firmatæ, *tradit Abb. in c. cum contingat. de Iureiuran. Alex. conſ. 38. incip. viſa petitione. num. 10. lib. 3. Rum. conſ. 190. incip. in primis eſt videndum num. 3. lib. 1. latè Seraphin. de priu. Iuram. priu. 22. num. 41. & multis ſeqq.*

Secundo fuit reſponſum, quod † ſtante Iuramen-
to non poteſt opponi exceptio ſimulationis, *ſecun-* 7
dum magis receptam opinionem, de qua Seraph. eod. tract. de priu. Iuram. priu. 59. num. 12. verſ. . . quamuis.

Denique cum Comes Franciſcus eſſet in poſſeſ-
ſione, † in iſto Iudicio ſummariiſſimo poſſeſſionis 8
non poterat ſibi denegari manutentio propter iſtas
exceptione altiorem Indaginem requirentes, &c.

DVNOZETTO SENIORE

CIVITATIS CASTELLI BONORVM.

Mercurij 27. Feburarii 1591.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore motæ litis*
2 *Teſtes duo in omni negocio ſufficiunt pro concludenti, & plena probatione.*
3 *Manutentionis in iudicio minor, quam plena proba- ſufficit.*

DECISIO CXXXII.

INFORMANTE tantum Dionora, cum D. Epicoſpus citatus non comparuerit, Domini reſoluerunt, illi dandum mandatum de manutenendo ſuper bonis emphyteu-
ticis † per ipſum poſſeſſis de tempore motæ litis, §. 1
retinenda. Inſtit. de Interd. Caputaq. dec. 198. par. 2. & fuit ſæpiſſimè deciſum, & ſignanter coram me in Regien. beneficij 15. Nouembris præteriti, & in Romana domorum, & Iuris nominandi 10. Decembris eiuſdem anni,
de poſſeſſione vero cõcludenter deponunt duo te-
ſtes de viſu, & de actibus poſſeſſoriis, † qui, cum in 2
omni negocio ſufficiunt pro concludenti, & plena
probatione, *cap. de omnibus de teſtib.* eo magis. In
hoc ſummariiſſimo Iudicio, in quo † receptum 3
eſt, minorem plena probatione ſufficere, *ex cumulat. per Menoch. retin. remed. vlt. n. 34. & fuit ſæpè in Rot. deciſ.*

EMI

E. D. CARDINALI VEROSPIO

EADEM CIVITATIS CASTELLI BONORVM.

Veneris 5. Iunij 1620.

SVMMARIA.

1 *Actus vnicus commiſſionis cauſa parte citata infra annum ſufficit ad cauſa deſertionem euitandam.*
2 *Compromiſſo ſuperueniente, & pendente fatalia non currunt.*
3 *Fatalia lapſa non dicuntur, vbi vna cum cauſa appellationis æque principaliter commiſſa reperitur cauſa nullitatis, quæ durat per 30. annos.*
4 *Manutentio datur cauſa pendente in quacumque inſtantia.*
5 *Poſſeſſio per inſtrumentum probata dicitur manutenibilis.*
6 *Sententia ſuper re diuerſa lata non obſtat.*
7 *Clauſula* conſtituti, *vti acceſſoria ad deuolutionem, deuolutionis cauſa pendente non operatur.*

DECISIO XXXIII.

Dionora de Vrſinis donauit Antonio Meliorutio ipſius nepoti domum, & prædium in Ciuitatis Caſtelli territorio ſitum, quæ bona cum de directo dominio menſæ Epiſcopalis exiſterent, ambo ſuper renouatione Inueſtituræ cauſam introduxerunt in Rota contra Reuerendiſſimum D. illius ciuitatis Epiſcopum, ad cuius fauorem lata fuit ſententia, quæ poſtea, cum, Dionora mortua prætenderetur feciſſe tranſitum in Iudicatũ, dubitaui, An conſtaret de aliqua re iudicata, quæ manutentionem Antonio quatenus de illius poſſeſſione doceretur, impediret, & negatiuè Domini reſponderũt; fuit enim infra decem dies à dicta ſententia appellatũ, & cauſa infra annum, citata parte commiſſa, † qui actus licet vnicus ſufficit ad euitandã
1 cauſæ deſertionem, *Caſſad. dec. 6. num. 8. de appellat.*

Nec releuat, fatalia prorogata non fuiſſe.

Quia † poſt cauſam Introductam, ſuperueniente compromiſſo, illa non dicuntur expiraſſe, *Blanc. de*
2 *compron. q. 6. de effectu compron. num. 23. cum aliis per Scacc. de appellat. q. 15. num.* 105.

Vel ſaltem, † ex quo vna cum appellatione fuit æque principaliter commiſſa cauſa nullitatis, quæ
3 30. annorum ſpatio durat, fatalia labi non potuerunt, *Rot. dec. 33. num. 6. par. 3. lib. 3. Marant. de ordin. Iud. tit. de ſent. num.* 154.

Et ſic pendente huiuſmodi cauſa, Meliorutio † tanquam in poſſeſſione exiſtente concedenda eſſet
4 manutentio, quæ in qualibet Inſtantia dari conſueuit, *Seraph. deciſ. 29. & fuit dictum in Cartaginen. penſionis 13. Martij 1600. coram Illuſtriſſimo Domino Lancellotto, & in Papien. bonorum 17. Decembris 1612. coram me.*

De Meliorutij autem poſſeſſione conſtat ex illius Inſtrumento Iudicis auctoritate, poſt Dionoræ obitum adeptæ, † quæ poſſeſſio dicitur manutenibilis,
5 *l. prædia, vbi Bart. ff. de acq. poſſ. Peregr. de fidei. art. 46. num.* 24.

Placuit etiam Dominis aliud fundamentum, videlicet ſententiam, quæ prætendebatur, feciſſe tranſitum in Iudicatum, ſolummodo continere, quod Epiſcopus reinueſtire Meliorutium non teneatur,

cui per conſequens Dionoræ bona, de quibus agitur, donare non potuerit; Verùm cum ipſe Meliorutius aliud hodie titulum ex teſtamento tamquam hæres à Dionora Inſtitutus exhiberet, non poteſt per rem iudicatam ſuper non iure reuocationis dici, pariter conſtare de non iure ex titulo teſtamenti, † & 6
propterea ſententia quatenus etiam feciſſet tranſitum in Iudicatum, vti ſuper re diuerſa lata non obſtaret, *l. cum quæritur. cum duabus ſeqq. ff. ſe except. rei iudic. Surd. conſ. 114. n. 21. Hond. conſ. 9. n. 41. lib. 1.*

Nec refragatur exceptio de anteriori Epiſcopi poſſeſſione ob conſtituti clauſulam in Inueſtitura, per quam ipſe manutentionem prætendit.

Hæc † enim clauſula cum acceſſorie veniat ad 7
deuolutionem, cuius hodiè cauſa pendet, nihil valet operari, *Tiraq. de conſtit. limit. 7. Dec. conſ. 400. n. 9. verſ. Nono reſpondetur.*

Deducta vera circa deuolutionem ſunt extra dubium, cum illud ſolummodo ad rem Iudicatam fuerit reſtrictum &c.

EODEM

EADEM

Lunæ 15. Martij 1621.

SVMMARIA.

1 *Fatalia currunt ante acceptationem factam ab Arbitro de compromiſſo in ſe facto.*
2 *Supponens non diſponit.*
3 *Iudicis aditione dicitur receſſum à compromiſſo.*
4 *Fatalia non labuntur durante cauſa nullitatis per 30. annos.*
5 *Decl. procedere, vbi nullitas notorie patet.*
6 *Vltima voluntas ſpecies dicitur donationis.*
7 *Emphyteuſi finita, & hoc conſtito, non eſt danda manutentio contra Dominum directum, ſed immo manutentio debetur Domino.*

DECISIO CXXXIV.

Svb die 5. Iunij præteriti fuit coram me deciſum, non cõſtare de re Iudicata per quam Antonio Meliorutio deneganda eſſet in bonis, de quibus agitur, manutentio; Verum cum Reuerendiſſimus Epiſcopus Ciuitatis Caſtelli non acquieſceret ſuper eiſdem, cauſa denuò per me perpoſita ex nonnullis in facto deductis, à deciſis Domini receſſerunt. Non enim viſum fuit ſubſiſtere, quod ſtante compromiſſo, labi fatalia non potuerint, cum non appareat, Reuerendiſſimum Pauonium tale compromiſſum acceptaſſe, vnde intrat regula, quod † ante accepta- 1
tionem arbitri fatalium curſus non ſuſpenditur, *Bal. poſt gl. in l. prima. in fin ff. de arbitr. Fulgos. conſ. 68. Alex conſ. 87. lib. 5. Dec. in c. ex ratione col. 6. in princ. ſub num. 8. de appellat.*

Nec releuat, in ſuis literis Dominum Epiſcopum Meliorutio reſpondere, gratum ſibi fuiſſe, quod onus huiuſmodi controuerſias decidendi D. Pauonius acceptauerit; Nam d. reſponſio fundata reperitur in Meliorutij aſſertione, D. Pauonium ſcripſerat prædictum onus acceptaſſe. Vnde non poteſt dici contra D. Epiſcopũ epiſtolam probare, cum ipſa non diſponat ex regula, quod † ſupponens non diſponit; *Ro- 2
lan. conſ. 10. n. 15. lib. 4. Rot. dec. 108. n. 3. par. 1. diuerſ.*

Vltra quod, hoc prætenſo compromiſſo non obſtante, cum † vtraque pars Iudicem adiuerit, & Me- 3

liorutius fuerit proteſtatus, nihil in petitorio fieri, niſi poſſeſſorio terminato, videtur in omnem euentum ab huiuſmodi compromiſſo receſſum, *l. ſed ſi ſeruum. §. vlt. l. litigatores. ff. de arbitr. Io. Bapt. de arbitr. lib. 11. c. num. 1.*

4 Non obſtat, commiſſam æque principaliter fuiſſe cauſam nullitatis, qua † durante per 30. annos fatalia interim labi non potuiſſe, *ex Achill. deciſ. 17. de reſcript. & Put. dec. 344. num. 2. par. 3.*

5 Qua dictas deciſiones, reſponſum fuit, † procedere, vbi nullitas notoriè patet, *Oſaſch. dec. 22. num. 22. verſ. ſecus. Lancell. de attent. cap. 17. num. 72. & 73. & fuit dictum in Cæſaraugusta penſionis 13. Martij 1619. coram Reuerendiſſimo D. Decano.*

Hic autem non conſtat de notoria ſententiæ Rotalis nullitate

Quin potius ex deductis pro Domino Epiſcopo eam fuiſſe validam arguitur.

Nec refragatur, ſententiam continere ſolúmodo, quod Epiſcopus inueſtire Meliorutium non teneatur, non autem ex illa conſtare de non Iure ex titulo teſtamenti à Meliorutio producto, & ita ſententia, quatenus etiam feciſſet tranſitum in Iudicatum tamquam ſuper re diuerſa latam non obſtare; cum enim habeatur in dicta ſententia, Dionoræ licitum non eſſe donare, nec alienare, non ſolum compræhenſa cenſetur donatio, verum etiam vltima volun-

6 tas, quæ † ſpecies dicitur alienationis, *Bald. conſ. 83. an prohibita. verſ. ſolutio. lib. 2. Cald. conſ. 331. aliàs 2. de teſtam.*

Nec valet dicere, Meliorutio tamquam poſſidenti non poſſe manutentionem denegari.

7 Quia, † cum ex actis appareat, Inueſtitoram fuiſſe tantummodo ad vitam Dionoræ conceſſam, & de illius obitu conſtet, non videtur Meliorutio contra Dominum directum danda manutentio, *Natt. conſ. 373. num. 33. Hond. conſ. 21. num. 8. lib. 2. Monoch. conſ. 139. num. 11. vſque in finem*, ſed finita potiùs emphyteuſi debet ratione ciuilis poſſeſſionis Eccleſia manuteneri. *Bart. in l. prima. §. quod ait prætor. num. 17 ff. vti poſſid. Bero. conſ. 102. num. 43. & ſeq. lib. 1. Hond. conſ. 21. num. 19 & ſeq. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Ciuitatis Caſtelli bonorum 8. Nouembris 1589. coram Cardinali Pamphilio &c.*

REMBOLDO

ROMANA DE TORNIELIS.

Veneris 4. Martij 1616.

SVMMARIA.

1 *Exigens non nomine proprio, ſed alterius, alteri, non ſibi dicitur poſſidere.*

2 *Manutentio datur illi, pro quo poſſidetur.*

3 *Exactio interpretanda eſt iuxta præcedentem titulū.*

4 *Deſcriptio in Inuentario habet vim confeſſionis contra deſcribentem.*

5 *Locorum Montium Patentes cantantes ad fauorem vnius cum reſeruatione facultatis exigendi fructus per alium intelligendæ ſunt de exactione procuratorio nomine, & ad commodum domini.*

6 *Scriptura vna aliam declarat.*

7 *Donatio non præſumitur.*

8 *Scientiæ præſumptio oritur ex ſimultanea cohabitatione.*

9 *Adminiſtrator emens nomine domini præſumitur ſoluere de pecuniis adminiſtrationis, nō de propriis.*

10 *Locorum Montium emptione facta ad fauorem vnius cum reſeruatione exactionis fructuum, & omnimoda diſpoſitionis ad fauorem alterius, conſtito de ſubſecuta exactione eſt iſte in illius quaſi poſſeſſione manutenendus.*

DECISIO CXXXV.

REſolutum fuit, dandum eſſe mandatum de manutenendo in locis montium, de quibus agitur, Conſtantiæ, præterquam quoad loca ſex montis Religionis, in quibus Domini dixerunt, manuteneri debere filios Ludouici.

Quo enim ad dicta loca conſtat de poſſeſſione Conſtantiæ ex pluribus partis in eius ſummario datis, nec refert, quod dictæ partitæ exactæ appareant à Ludouico Conſtantiæ filio, Quia, † cum illas 1
non ſuo proprio nomine, ſed nomine Conſtantiæ exegerit, dicitur, non ſibi, ſed Conſtantiæ poſſediſſe, *l. 1. §. procuratorem. vbi Iaſ. in prin. & l. generaliter. l. quod meo. ff. de acq. poſſ.* & † conſequenter 2
dictæ quoque Conſtantiæ debetur manutentio, *§. retinendæ. Inſtit. de interd.*

Et quod Ludouicus re vera nomine Conſtantiæ poſſederit, comprobatur etiam ex literis patentibus dictorum locorum, in quibus ipſa Conſtantia, non autem Ludouicus deſcripta legitur creditrix tam ſortis, quam etiam fructuum dictorum locorum, vnde videtur certum, quod Ludouicus non potuit d. fructus ad propriam vtilitatem, ſed vtilitatem, & commodum Conſtantiæ tantum exegiſſe, quia † 3
exactio interpretari debet iuxta præcedentem titulum, *Rot. dec. 262. num. 5. par. 1. diuerſ.*

Ac propterea etiam non obſtat, quod dicitur, exactionem fuiſſe factam nomine Conſtantiæ ex eo, quod loca repetiebantur ſub eius nomine deſcripta, licet vere ad Ludouicum ſpectarent, qui propterea potius ſibimet ipſi poſſediſſe præſumi debet.

Quia, vltra quod hoc non probatur, contrarium etiam, quod ſcilicet dicta loca ad Conſtantiam pertineret, colligitur ex literis patentibus, vt dixi: & prætetea idemmet Ludouicus aliquot ex dictis locis in Inuentario deſcripſit tamquam Conſtantiæ hæredis Io: Franciſci, † ex qua deſcriptione reſultat 4
propria deſcribentis confeſſio, *Bart. in l. tutor. qui repertorium. num. 14. ff. de admin. tut. Bal. conſ. 407. num. 6. lib. 1. Roman. conſ. 102. num. 3. Pariſ. conſ. 26. num. 54. & ſeq. & conſ. 45. num. 10. lib. 2.*

Nec obſtat, quod in dictis literis reſeruata fuit facultas Ludonico percipiendi, & exigendi dictos fructus, † Quia ſtantibus ſupradictis ad euitandam 5
repugnantiam, reſeruatio intelligi debet facta nomine procuratorio, & ad vtilitatem Conſtantiæ, non autem ipſius Ludonici, *ad tex. in l. non ad ea. ff. de cond. & demonſtr. l. vbi repugnantia. ff. de reg. iur*, præſertim quia etiam in aliquibus literis dicitur, quod Ludouicus poſſet exigere fructus abſque alio mandato procuræ, † ex his enim quatenus aliæ eſ- 6
ſent dubiæ, ſumenda eſſet interpretatio, *l. hæredes palam. §. 1. in fin. de teſtam. gl. in l. ſi ſeruus plurium. §. fin. in verb. conſuetudo verſ. 7. ff. de leg. primo* eoque magis, quia † donatio non præſumitur, *l. cum de in-* 7
debito ff. de probat. cum ſimilib.

Non obſtat, quod abſque eo, quod doceatur de mandato, & ratificatione Conſtantiæ, non poteſt dici ipſi acquiſitum dominium, vel poſſeſſio, etiam ſi loca ſint pro ea empta, & facta eius nomine fructuum exactio.

Tum quia non probatur, quod emptio facta ſit, abſente Conſtantia, ita quod requiratur eius ratificatio, & Conſtantiæ ſatis eſſe videtur, quod literæ patentes ſint ſub eius nomine conceptæ.

Tum etiam quia eo ipſo, quod in iiſdem literis

refert

reſeruata fuit facultas exigendi fructus Ludouico, præſumitur id de conſenſu Conſtantiæ factum, &
8 vlterius concurrit etiam cohabitatio Ludouici,† quę ſola ſufficeret ad præſumendam ſcientiam, *l. octaui. ff. vnd. cogn. Ruin. conſ. 68. ſub num. 20. lib. 1. Rot. decis. 663. num. 5. par. 1. diuerſ.*

Quod dicitur, dicta loca fuiſſe empta ex pecuniis Ludouici, non videtur attendendum, quia non proba-
9 tur, & † cum Ludouicus adminiſtrauerit bona Conſtantiæ, præſumitur potiùs ex pecuniis ipſius Conſtantiæ facta ſolutio, *Seraph. dec. 646. num. 1.*

10 Quia † tamen quoad loca ſex montis Religionis non ſolum exactio fructuum, ſed omnimoda etiam eorum diſpoſitio fuit Ludouico reſeruata, Domini dixerunt in iis, dandum mandatum de manutenendo d. Ludouici filiis, cum exactio, quæ vt ſupra dictum eſt, iuxta præcedentem titulum interpretari debet, non poſſit quod dicta loca dici facta procuratorio nomine, ſed ad propriam Ludouici vtilitatem, ad quem mediante dicta reſeruatione loca ſpectabant, *Rot. d. dec. 262. num. 4. & ſeq. &c.*

EODEM

EADEM

Lunæ 27. Februarij, &

Mercurij 17. Maij 1617.

SVMMARIA.

1 *Clauſula,* Arbitrio, *intelligitur prout de iure, ſed tamen aliquid de illius rigore relaxat, & dat facultatem procedendi, prout æquitas ſuggerit.*

2 *Poſſeſſorium pendens à cognitione petitorij ex æquitate cumulari debet ex reſcripto cum clauſula,* Arbitrio.

3 *Litem inter Auiam, & Nepotes quanto citiùs terminare expedit.*

4 *Decretum ad fauorem Curatoris contra Minorem alio Curatore non deputato, nec legitima perſona citata, nullum eſt.*

5 *Confeſſio de errore non docto reuocari non poteſt.*

6 *Error ad effectum confeſſionis reuocandæ plenè probandus eſt.*

DECISIO CXXXVI.

POST reſolutionem in hac cauſa ad fauorem D. Cōſtantiæ captam, quod ſcilicet ipſa manuteneri debeat in quaſi poſſeſſione locorum montium, de quibus agebatur, Agentes pro filiis d. Ludouici, adita Signat. S. obtinuerunt ab ea reſcribi, quod ſimul, & ſemel in poſſeſſorio, & petitorio arbitrio Rotæ procederetur, quare præſentato in actis dicto, Dubitaui, an intret ad effectum
1 d. cumulationis arbitrium, & quia † clauſula, *arbitrio Rotæ*, & ſi prout de Iure intelligi debeat, relaxat tamen aliquid de illius rigore, & facultatem Iudici tribuit procedendi, prout æquitas ſuggerit, *Creſc. dec. 4. de teſtib. Card. Seraph. deciſ. 1154.* Domini cenſuerunt, intrare arbitrium, appoſito ſequeſtro. Viſum enim fuit, quod ex pluribus pro parte dictorum filiorum deductis, veriſimile admodum redderetur, dicta loca Montium fuiſſe ex pecuniis Ludouici acquiſita, & ſi dictus Ludouicus ad conciliandum ſibi matris beneuolentiam, illa eius nomine cœmerit, & quod per conſequens, quia de ratificatione dictæ matris ſatis non conſtabat Iudicium poſſeſſorium in caſu iſto à cognitione quodammodo petitorij pendere, & † ideo ex quadam ſaltem æquitate dictæ cumulationi locus eſſet, *ad trad. per Lancell. de attent. par. 3. q. 19. num. 4. & ſeqq.* Atque in hanc ſententiam eo magis mouebantur, quia conſiderabant, quod 2
† litem iſtam, vtpote quæ inter Auiam, & nepotes vertitur quanto citiùs terminare expedit, *ad l. congruentius. C. de patr. poteſt.* 3

Et ita fuit dicta die 27. Februarij deciſum, quia vero compertum poſtea fuit, non omnia loca Montium fuiſſe à Ludouico, nec ſub eadem etiam expreſſione empta, & quod per conſequens non poterat in omnibus eadem ratio militare. Ideo denuo dubium propoſui, An quoad certa loca Montium, & in dubio expreſſa intret arbitrium, & die 17. Maij præteriti reſolutum fuit quoad fructus locorum Montium in Inuentario bonorum Franciſci deſcriptorum & aliorum etiam emptorum per Hyeronymum curatorio nomine Franciſci, non intrare arbitrium, quia in his pænitus ceſſabat illa præſumptio, quod ſint ex pecuniis Ludouici acquiſita.

Nec obſtare videbatur, quod Ludouicus obtinuit, per decretum Iudicis Capitolij declarari, dicta loca ad ipſum ſpectare, † quia dictum decretum non ſolum fuit factum, non deputato alio Curatore Franciſco, & citata legitima perſona, & conſequenter nulliter, ſed etiam abſque eo, quod fuiſſet de errore confeſſionis factæ in Inuentario doctum, † atque ideo non potuit dictam confeſſionem elidere, *Rot. diu. dec. 71. num. 1. par. 1.* præſertim † cum error eſſet plenè, & concludenter probandus, *Decian. poſt alios conſ. 14. num. 35. lib. 5.* 4 5 6

Nec tamen contingat, pendente lite ſuper proprietate dictorum locorum, illa alienare, Domini dixerunt, quoad ipſorum alienationem intrare arbitrium, &c.

VBALDO SENIORE

ROMANA MELIORAMENTORVM

Veneris 9. Decembris 1616.

SVMMARIA.

1 *Iudex ritè, & rectè procedens priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*

2 *Immiſſus auctoritate Iudicis eſt manutenendus, niſi probetur nulliter, & iniuſtè immiſſus.*

3 *Decl. vt iniuſtitia debeat etiam eſſe patens, & talis quæ nullo velamine offuſcari poſſit.*

4 *Hypotheca primum eſt ſaluiani extremum.*

5 *De Iniuſtitia notoria non dicitur conſtare ex deciſionibus, niſi adſit confeſſio, vel res iudicata in contrarium.*

6 *Manutentionem prætendens vti creditor, vel vti ceſſionarius alterius non debet manuteneri, niſi eo modo, quo fuiſſet manutentus debitor, vel cedens.*

7 *Immiſſio attentata, & nulla in vim ſententia mixturam continentis, & appellabilis non eſt manutenibilis.*

DECISIO CXXXVII.

DOmini de Scarlattis fuerunt immiſſi in poſſeſſionem Ludi Pilæ, & Hoſpitij, de quibus agitur, per ſententiam Iudicis in vim Saluiani interdicti, ſed Domini de Cibo anteriores poſſeſſores, commiſſa cauſa in Rota, qui non ſe habuerunt

pro ſpoliatis poſt alias reſolutionca in cauſa factas obtinuerunt, diſputari, quibus eſſet dandum mandatum de manutenendo.

Quo dubio propoſito, Domini reſponderunt, eſſe dandum Scarlattis cum modificatione tamen, & reſeruatione, de quibus infra.

1 Ipſi enim poſſidenr auctoritate Iudicis, qui † ritè, & rectè procedendo priuauit Cibos ſua anteriori poſſeſſione, *l. iuſtè poſſidet. vbi Bart. & alij. ff. de acq. poſſ. Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 2. in fin. & ibi Iaſ. num. 10. ff. eod. tit. Rot. dec. 82. num. 6. & 7. par. 1. diuerſ. & dec. 62. num. 3. & 4. par. 2. fuit dictum in vna Auguſten. Hoſpitalis 21. February 1611. coram me, & ſæpiſſimè alias.*

Vnde † Scarlatti manutenendi ſunt, niſi probetur
2 fuiſſe nulliter, & iniuſtè immiſſos, *Rot. d. dec. 801. ſub num. 7.*

Quæ probatio hic non adeſt. Nam quoad nullitatem nihil deducitur. Quo verò ad iniuſtitiam, oec videbantur obſtare latè deducta per informantes.
3 Quia † ad hunc effectum non ſufficit quælibet iniuſtitia, ſed debet eſſe patens, & notoria, & quæ nullo velamine offuſcari poſſit, *vt latè fuit deductum in cauſa Romana de Bonbellis 31. May 1613. coram Reuerendiſſimo D. meo Damaſceno, & ſecuta eſt Rota in vna Nepeſina laudi 13. Februarij 1615. coram R. P. D. meo Caualerio, & fuit dictum in deciſ. Seraph. 867. num. 1. par. 1. in impreſ.* Talis autem iniuſtitia non videtur apparere in ſententia, de qua agitur.

Nam quod dicitur, ex deciſionibus in cauſa factis ſatis conſtare, Scarlattos nullam habuiſſe hypothe-
4 cam in dictis bonis, atque ideo † defeciſſe primum extremum ad obtinendum, in Saluiano neceſſarium non videtur, poſſe Cibis ſuffragari, ad effectum, de quo agitur. Quia deducta in d. d. deciſionibus reddantur ſaltem turbida ex latè congeſtis per informantes pro Scarlattis, præſertim circa probationes verſionis pecuniarum acceptarum per Ioannem in cauſa prætenſorum melioramentorum, *l. interdum. ff. qui pot. in pign. hab.*

Reſpondebatur primo, per dictas deciſiooes non excludi pænitus hypothecam, ſed tantum ex capitibus tunc diſcuſſis; vnde, cum poſſibile ſit, Scarlattos obtinere ex alio capite, adhuc non diſcuſſo, ſententia non poteſt dici notoriè iniuſta.

5 Secundo reſpondebatur, † ex deciſionibus non dici conſtare de notoria iniuſtitia, niſi adſit confeſſio, vel res iudicata in contrarium, *vt fuit dictum in vna Reatina Penſionis 18. January 1603. coram R. P. D. meo Pamphilio, & in eadem 1. Decembris 1614. coram me, quas dec. ſecuta eſt Rota in cauſa Anconitana bonorũ 29. February præſentis coram R. P. D. meo Buratto.*

Cæterum cum Domini Scarlatti veniant, vel tanquam creditores Ioannis, vel tamquam eius ceſſio-
6 narij, ſequitur, † vt non debeant manuteneri, niſi eo modo, quo fuiſſet manotentus Ioannes *ex reg. nemo plus iuris. ff. de reg. iur.* & ſic mediante ſolutione facienda Dominis de Cibis, quemadmodum ſoluebat, vel ſoluere tenebatur ipſe Ioanoes.

Et demum, quia ſententia, de qua agitur, licet lata in poſſeſſorio videbatur continere mixturam, cum canonizet verſionem pecuniarum Aloyſi in melioramentis factis per Ioannem, quod videtur
7 reſpicere petitorium, & † ratione mixturæ fuiſſet danda appellatio, & conſequenter immiſſo fuiſſet attenta, & nulla, & non manutenibilis.

Ideo Domini concluſerunt, Dominis de Scarlattis eſſe dandum mandatum de manutenendo, cum onere tamen ſoluendi penſiones Dominis de Cibis, & niſi obſtet mixtura ſententiæ, de qua voluerunt particulariter videre.

Et ita deciſum.

VBALDO SENIORE

SPOLETANA BONORVM

Veneris 12. Iunij 1617.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore motæ litis.*

2 *Clauſula* conſtituti *transfertur omnis poſſeſſio, & quidem manutenibilis.*

3 *Locatio iunctis adminiculis probat poſſeſſionem.*

4 *Titulum non habens poſſidens vna cum titulum habente præſumitur iure familiaritatis poſſidere.*

5 *Exceptio nullitatis tituli, & quæ requirit altiorem indaginem, & reſpicit petitorium non attenditur ad effectum manutentionis.*

Deciſio CXXXVIII.

DE anno 1592. Antonius Mannarinus aſſignauit per publicum Inſtrumentum Flaminio filio nonnolla bona pro eius legitima cum expreſſa probibitione alienandi, quæ bona Flaminius locauit pro certa annua penſione Hieronymo Goidamio cum acceſſione, & fideiuſſione eioſdem Antonij Patris Flamioij; de anno vero 1610. 11. Auguſti idem Antonius dicta bona teſtamento reliquit eidem Flaminio cum expreſſo mandato, vt Flaminios dictum teſtamentum acceptaret, prout acceptauit, & eadem die 11. Auguſti donauit eidem Flaminio ſcuta 300. & in ſolutum dedit duo petia terrarum in vocabulo, domum fratris, & Malbolgbetti, qui Flamioius poſtea donauit omnia bona ſua Cleræ ſuæ vxori, quo mortuo eſt lis inter Antonium, & Elenam, & commiſſa cauſa cum facoltate manutenendi, quem de iure, emanauit dubium, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & Domini quoad illa duo petia terrarum, de quibus ſupra proximæ mentiooem feci, reſponderunt pro Elena, quoad alia vero cenſuerunt, eſſe videndum de bono iure.

Ratio primæ reſolutionis fuit, quia † manutentio 1
datur poſſidenti tempore motæ litis, *§. retinendæ vbi DD. Inſt. de interd. Menoch. de retin. remed. 3. num. 556.*

De poſſeſſione Elenæ conſtat ex clauſula *conſtituti* appoſita in Inſtrumento donationis ſibi factæ à 2
Flamioio, † per quam clauſulam certum eſt transferri omnem poſſeſſionem, *l. quod meo. ff. de acq. poſſ. cum alijs per Tiraq. de conſtit. par. 1. num. 2. & 4. & fuit latè deductum in Romana de Incoronatis 19. Aprilis 1616. coram me.* in qua etiam fuit firmatum quod talis poſſeſſio translata per Conſtitutum eſt manotenibilis, *vt etiam fuit deductum in Cluſina Poſtæ 27. January 1603. coram bo. me Litta.*

Quod autem Flaminius poſſideret dicta petia terrarum, patet ex donatione ſcutorum 300. illi à Patre facta in recompenſam Aromatariæ donatæ Emiliaoo alteri filio, & ex donatione in ſolutum dictarum terrarom cum claoſula *conſtituti*, ex qua confeſtim fuit tranſlata poſſeſſio in Flaminium ex ſupra allegatis, & de poſſeſſione Flaminij dictarum terrarum deponunt etiam teſtes dati in ſummario Elenæ *n.* 10. Et corroboratur probatio poſſeſſionis Elenę ex Inſtrumentis adeptæ actualis poſſeſſionis poſt mortẽ Flaminij mediãte perſona Procuratorum, & hærendo poſſeſſioni antea acquiſitæ per clauſulam *conſtituti*, & accedit etiam quoad vnum ex dictis prædiis, videlicet, domum fratris, locatio ab eadem

Elena

3 Elena facta poſt mortem viri, quæ † locatio iunctis
adminiculis probat poſſeſſionem, *Ruin, conſ. 46. num.
13. lib. 4. cum aliis per Gabr. de locat. concluſ. 4.
num. 6.*

Non obſtant teſtes deponentes de poſſeſſione
Antonij, quia ſtantibus prædictis, videntur poſſe cõ-
ciliari cum teſtibus Elenæ, quod ſcilicet Antonius,
4 † qui nullum habebat titulum in iſtis terris datis in
ſolutum, poſſederit iure familiaritatis, *iux. doctr. in l.
qui iure, & in l. communis ſeruus, & ibi præcipuè Caſtr.
ff. de acq. poſſ. & fuit dictam in alia Spoletana bonorum
22. Aprilis 1616. confirmata 12. Decembris eiuſdem
anni coram* R.P.D. *meo Buratto.*

Non obſtat prætenſa nullitas donationis Flami-
5 nij, quia † requirit altiorem indaginem, & reſpicit
petitorium, quod non attenditur ad effectum manu-
tentionis in Iudicio poſſeſſorio ſummariiſſimo, *Rot.
deciſ. 507. in fin. par. 1. diuerſ. & fuit ſæpiſſimè deci-
ſum.*

Quo vero ad alias prætenſiones inter partes exci-
tatas, cum cauſa ſit commiſſa cum cumulatione pe-
titorij, & poſſeſſorij, præſertim ſtante conflictu te-
ſtium ſuper poſſeſſione vtriuſque partis deponen-
tium Domini, vt dixi, mandarunt, vt videretur de
bono iure, &c.

Et ita deciſum &c.

E. D. CARD. VEROSPIO

Bononien. Exemptionis

Lunæ 3. Iunij 1517.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſidenti de tempore mota litis.*
2 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus etiam vnico actu acquiritur.*
3 *Poſſeſſio titulata facilius eſt manutenenda.*
4 *Quaſi poſſeſſio exactionis gabellæ contra aliquos non ſuffragatur contra habentes priuilegium particulare.*
5 *Ampl. præſertim ſi ſint etiam in quaſi poſſeſſione exemptionis.*
6 *Quaſi poſſeſſio exemptionis acquiri non poteſt ſine ſcientia, & patientia habentis intereſſe.*
7 *Scientia, & patientia præſumitur ex actuum multiplicitate.*
8 *Scientia, & patientia intereſſe habentis non requiritur ad effectum quaſi poſſeſſionis acquirendæ, vbi extat titulus.*
9 *Priuilegium habens in generalibus conſtitutionibus non comprehenditur.*
10 *Obſeruantia ſubſecuta declarat, quem in conſtitutione non comprehendi.*
11 *Exceptio concernens petitorium in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis admittitur.*
12 *Decretum irritans manutentionem non impedit, vbi non apparet diſpoſitionem contra poſſidentem intrare.*
13 *Fides non facit fidem.*

Deciſio CXXXIX.

CVM Regimen Bononien, prætenderet
ementes, & contrahentes cum Cartuſia ad
conſuetorum vectigalium ſolutionem co-
gere, fuit in partis coram Illuſtriſſ. Archie-
piſcopo iudicium intentatum, vbi pro Monaſterio
fuerunt Apoſtolica priuilegia ſuper huiuſmodi
exemptione producta, nec non pro illius quaſi poſ-
ſeſſione nonnulli etiam teſtes examinati. Verùm
cauſa de partibus ad Rotam aduocata, & mihi com-
miſſa dubitatum ſuper mandato de mandato de manu-
tenendo, quod reſponſum fuit eſſe dandum Cartu-
ſiæ, cum † de illius quaſi in poſſeſſione de tempo- 1
re motæ litis etiam quoad ementes ab ipſa docea-
tur, *§. retinendæ. Inſt. de interdict. l. 1. §. huius autem
vbi Bart. in prin. l. ait Prætor. §. quod ait. ff. vti poſſid.
Couar. pract. q. cap. 17. num. 3. Capuaq. dec. 198.
par. 2.* Teſtes enim pro illa examinati deponunt,
Monaſterium, & ementes ab ipſo pro bonis emptis
in quaſi poſſeſſione non ſoluendi Gabella exiſtente,
& hoc etiam ex mandatis Prioris dicti Monaſterij
directis Gabellariis, & effectum ſortitis comproba-
tum quod ſufficit, cùm † ex vnico actu quaſi poſſeſ- 2
ſio in corporalibus acquiratur, *Rip. in cap. cum Eccle-
ſia Sutrina. num. 2. de cauſ. poſſ & propr. Aym. conſ.
121. num. 9. Cephal. conſ. 170 num. 52. lib. 2. Rot. dec.
17. num. 1. par. 2. diuerſ.*

Et † tanto magis hæc poſſeſſio venit manutenen- 3
da tamquam titulata, *Bald. in l. data opera. in fin. C.
qui actus. non poſſ. Rot. dec. 195. num. 2. par. 2. diuerſ.*
cum pro parte Monaſterij fuerit productum Nico-
lai V. priuilegium continens expreſſam exemptio-
nem, & immunitatem etiam quoad emptores, & cum
dicto Monaſterio contrahentes.

Non obſtat exactio à Gabellariis facta contra
alios Regulares, quia † non propterea contra Cartu- 4
ſianos illa ſuffragatur, cum iſti veniant iure particu-
lari, nec aliarum Religionum titulo nitantur, *Rain.
conſ. 217. num. 13. verſ. & ſi dicatur. lib. 1. Dec. conſ.
215. num. 5. in fin.* ſtante † præſertim ipſorum quaſi 5
poſſeſſione, *Felin. in cap. auditor. num. 19. de præſcript.
Aym conſ 258. num. 76. Bero. quæſt. 47. num. 8. Mo-
bed. deciſ. 22. num. 2. de fil. præsbit. Put. deciſ. 137. n. 2.
par 2.*

Nec releuat ſcientiam, & patientiam Regiminis
non probat, † ſine qua non potuit acquiri exemptio- 6
nis quaſi poſſeſſio, *l. 2. C. de ſeru. & aq.* Nam † ex 7
actuum multiplicitate illa præſumitur, *Inno. in cap.
bona. il ſecundo de poſtul. prælat. Abb. in cap. cum Ec-
cleſia Sutrina. n. 25. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 166.
par. 1. diuerſ. & dec. 27. n. 7. par. 1. Put. dec. 210. n. 3.
lib. 1. & fuit dictum in Tiraſonen. iuriſdictionis 21.
May 1604. coram Illuſtriſſimo Mellino.*

Et in omnem euentum † ex quo Cartuſiani par- 8
titularem titulum habet, Regiminis ſcientia, & pa-
tientia non requirebatur, *Paul. de Caſtr. in l. ſeruita-
tes, & l. vltima num. 9. verſ. quarto quæro. ff. de ſeruit.
vrb. præd. cap. 20. num. 5. verſ. ſecundo Fallit. Seraph.
dec. 1213. num. 6. in fin. & fuit dictum in Albanen.
Iuriſdict. 26. Iuny 1613. coram me.*

Non obſtant dationum capitula per Iulium III.
confirmata, quibus cauetur, nullos tam in petitorio
quam in poſſeſſorio exemptiones admitti.

Non enim apparet, Cartuſianos fuiſſe in dictis
capitulis compræhenſos, cum † ex eorum priuile- 9
giis in generalibus diſpoſitionibus ipſi non compræ-
hendantur, vnde non poteſt dici prædicta capitula
contra Cartuſianos fuiſſe à Iulio III. confirmata,
*Seraph. deciſ. 971. num. 7. Caſtr. conſ. 187. in princ. lib. 2.
Corn. conſ. 9. num. 3. lib. 3. Bald. in l. nominationis. in
fin. C. de appell.*

Quod ex obſeruantia ſubſecuta colligitur, cum † 10
illa contra Cartuſianos, & ab eis ementes demanda-
ta non fuerit executioni, *Paul. de Caſtr. conſ. 346. n. 4.
verſ. tertio præſumitur. lib. 1. Soc. conſ. 25. num. 25.
lib. 1.*

Et in omnem euentum † hæc exceptio tamquam 11
concernens petitorium in hoc ſummariiſſimo poſ-
ſeſſorio non venit admittenda, *Dec. conſ. 19. & conſ.
467. num. 13. Afflict. dec. 119. num. 7. Nouiz. conſ. 56.
num. 3.*

num.3.Caputaq.dec.342.num4. Rot. dec. 41. num.9. & ſeq. & dec. 64. num.3. par.3. diuerſ. Seraph. deciſ. 971. in fin.

Vnde non obſtat decretum in irritans Breue Iulij III. appoſitum quod etiam poſſeſſionem inficere dicitur.

12 Quia,cum † non appareat,vt dixi, Cartuſianos in
dicto Breui fuiſſe compræhenſos,hoc decretum non
poteſt manutentionem impedire, *Seraph. dec. 561. num. 10. & fuit dictum in Parmen. Prioratus 16. Ianuarij 1596.coram Orano, & in Cuſentina Cappella 26. Octobris 1601. coram Illuſtriſſimo Mellino,& in Meliten. Parochialis 27. Iunij 1603. coram Reuerendiſſimo D. meo decano.*

Non obſtant extraiudiciales atteſtationes, quod
nimirum à Cartuſianis ementes Gabellam ſoluere
conſueuerint, nam † illæ tanquam fides fidem non
13 faciunt, *Guid. Pap. dec.19. & dec. Ian.76. numer.11. &c.*

REMBOLDO

ROMANA BONORVM DE CARCANIS

Veneris 15. Decembris 1617.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium regulari debet à iure.*
2 *Poſſeſſio prius de iure cognoſci debet, quam proprietas.*
3 *Amplia. etiam ſtante commiſſione cum clauſula,* Arbitrio, *ſi poſſeſſio ſit clara, & de ea prius ſtet.*
4 *Ampl.etiam ſtante clauſula,* quod ſimul, & ſemel in poſſeſſorio,& petitorio procedatur.
5 *Deſcriptio in Inuentario vim habet explicitæ confeſſionis in præiudicium deſcribentis.*
6 *Et nocet quibuſcunque ipſius ſucceſſoribus.*
7 *Canonis ſolutiones probant poſſeſſionem.*
8 *Collectæ ſolutiones probant poſſeſſionem.*
9 *Penſionum perceptio ab Inquilinis præcipuum ſignum poſſeſſionis eſt.*
10 *Retentio non datur niſi habenti poſſeſſionem.*
11 *Melioramentorum non liquidorum exceptio manutentionem non impedit.*
12 *Melioramentorum exceptio non retardat immiſſionem cum cautione de illis reficiendis poſt quam erunt liquidata.*
13 *Melioramenta facta ab Adminiſtratore præſumuntur facta ex pecuniis adminiſtrationis, vel quod de pecuniis impenſis ſibi ipſi ſatisfecerit.*
14 *Exceptio requirens altiorem indaginem non impedit manutentionem.*

DECISIO CXL.

DVBIVM dedi, An intret arbitrium ad effectum cumulandi poſſeſſorium cum petitorio, ſeu potiùs dandum ſit mandatum de manutenendo in poſſeſſione quinque domorum, de quibus agitur, Dominæ Conſtantiæ.

Et Domini quo ad tres domos dixerunt, non intrare arbitrium,& mandatum d. Dominæ Conſtantiæ dandum eſſe. Quo verò ad alias duas, quarum vna ſita eſt in Vico Plumbi, altera vero in Regione Burgi Veteris, & fuit per Hieronymum à Carcanis cum pacto redimendi empta, non fuerunt concordes.

Nam quantum ad dictas tres domos attinet, non
videbatur poſſe locum eſſe arbitrio, quia vt ſæpe di-
ctum eſt, † arbitrium regulari debet iuxta iuris di- 1
ſpoſitionem,*Bart.in extrauag. ad reprim.in verb. videbatur.Caſ.de Graſſ.dec.7.n.7.& deciſ.8. n.2.de ſent. & 2
re iudic.* & † de iure priùs de poſſeſſione, quam de
proprietate cognoſcendum eſt, *l. ordinarii. C. de rei
vindic.Put.dec.15.de cauſ.poſſ. & propr.* † Nec dictus 3
ordo peruertitur quoties poſſeſſorium, prout in caſu
iſto,eſt clarum,& priùs de eo conſtat,*Egid. dec.206.
Staphil.de lit.Inſtit.§. in primis igitur ſciendum. num.
59.& §.ſi pars.num.3.*etiam † quod ſimul,& ſemel in
poſſeſſorio,& petitorio procederetur,*Rot.diu.dec.34* 4
*num.7.par.2. & fuit in puncto clauſulæ, de qua agitur
reſolutum in vna Romana hæreditatis 16. Februarij
1515. coram me, & alias ſæpiſſimè.*

Quod autem poſſeſſorium in caſu iſto ſit clarum,
patet ex eo, quod probatur poſſeſſio Dominæ Con-
ſtantiæ nedum ex duobus Inuentariis Hieronimi,&
Ludouici,in quibus d.d.Domus vti ad D. Conſtan-
tiam, & Franciſcum, cuius Conſtantia eſt hæres,
ſpectantes deſcriptæ reperiuntur, † quæ deſcriptio 5
vim habet explicitæ confeſſionis in præiudicium
ſcribentis,*Rom.conſ.102,num.3.Rota diuerſ. dec.800.
num.24.par.2.*& † nocet quibuſcumque ipſius ſuc-
ceſſoribus, *Crau.conſ.29. ſub num.1. Ruin.conſ.50.* 6
*num.13.lib.1.Rol.conſ.82. num.38. & ſeq. lib.2.Card.
Seraph. dec. 553.num.3.* † Verum etiam ex pluribus 7
ſolutionibus Canonum nomine dicti Franciſci, &
Conſtantiæ factis, quibus probatur poſſeſſio, vt
† de ſolutione Collectæ not. poſt *Bal. in conſ.251.col.* 8
*3. verſ. non eſt dubium. lib.5. Menoch. de retin. poſſ.remed.3.num. 568.*ac † ex reali etiam penſionum per- 9
ceptione ab Inquilinis per eamdem Conſtantiam,
etiam defuncto Franciſco, quæ præcipuum ſignum
poſſeſſionis eſt, *l. quamuis. §. 1.ff. de acq. poſſ. DD.in
l.tutia.ff.de ſolut. Soc.conſ.13.num.15. vol.4. Surd.conſ.
117.num.2. Affl.dec.325.num.3.& 4.Caſ. de Graſſ.
dec. 10. num. 3. de cauſ. poſſ. & propr.*

Non obſtat, quod in dictis domibus dicantur facta fuiſſe ab Hieronymo,& Ludouico aliqua melioramenta, pro quibus filijs dicti Ludouici danda ſit retentio.

Quia, vltra quod † retentio non datur niſi ha- 10
benti poſſeſſionem, & de poſſeſſione dictorum fili-
orum ſaltem iure proprio, & manutenibili non
conſtat, dicta etiam prætenſa melioramenta non
ſunt liquida, † ac propterea non poteſt prætextu 11
illorum impediri manutentio, *Rot. diuerſ. dec. 507.
numero. 3.par. 1.*cum † nec etiam poſſet, data cau- 12
tione de illis reficiendis, poſtea quam erunt liqui-
data retardari immiſſio, *Gozzad. conſ. 100. numero
21. Menoch.de recup. remed.15. numero. 572. Bennt.
deciſ.77.numero.10.*

Et quod plus eſt, non conſtat etiam ex quibus
pecunijs fuerint facta dicta melioramenta, & † quia 13
tempore, quo facta prætenduntur, Ludouicus bona
Franciſci adminiſtrabat, & Conſtantiæ Matris
etiam negotia gerebat, præſumuntur potiùs ex pe-
cunijs adminiſtrationis facta, *Bal. in l.fin.num.19.C.
de dot.promiſſ. Menoch.arbitr. conſ.88. num.46.& præſumpt.16.num.9.lib.3.* aut quod ſaltem ex illis Ludo-
uicus ſibimet ipſi ſatisfecerit. *Aym.conſ.129.num.5.
Affl.dec. 13. num.16.* vnde cum probatio iſta pen-
deat ex redditione rationum dictæ adminiſtratio-
nis † & conſequenter altiorem indaginem requirat, 14
non poteſt, vt ſupra dictum eſt, prætextu meliora-
mentorum impediri manutentio &c.

DVNOZETTO SENIORE

BONONIENSIS AFFRANCATIONIS

Veneris 12. Ianuarij 1618.

SVMMARIA.

1 *Conſtitutari probat poſſeſſionem contra cõſtituentem, & habentem cauſam ab ipſo.*
2 *Conductio probat poſſeſſionem contra conducentem.*
3 *Solutio penſionum probat poſſeſſionem.*
4 *Solutio vnica ſufficit ad effectum manutentionis.*
5 *Manutentio datur etiam contra hæredem ex poſſeſſione acquiſita contra defunctum.*
6 *Aſſociationem petens pro continuatione ſuæ poſſeſſionis ad remouenda impedimenta præſtita per aduerſarium non dicitur amittere poſſeſſionem.*
7 *Exceptiones altiorem indaginem requirentes reijciuntur ad petitorium.*

DECISIO CXLI.

CVM Dominus Comes Maluaticeus prętenderet manutentionem tam quoad bona per ipſum empta, quam quoad exactionem penſionum ipſi debitarum ex dictis bonis filiis Emiliæ conductricis eorumdem bonorum, & cum etiam prætenderet eſſe locum executioni duarum ſententiarum ad ſui fauorem Bononiæ latarum.

Dato ſuper his dubio, Domini cenſuerunt eſſe dandum mandatum quoad exactionem penſionum, de reliquis poſtea videndum in articulo executionis dictarum ſententiarum.

Debetur autem Comiti manutentio, quia de illius
1 quaſi poſſeſſione exigendi conſtat, non ſolum † ex clauſula conſtituti appoſita in Inſtrumento vẽditionis contra ipſum conſtituentem, & habentes cauſam ab ipſo, *Bart. in l. ab emptione. num. 6. ff. de pact. Bero. conſ. 91. num. 12. & ſeq. lib. 3.*

2 Verùm etiam conſtat † ex conductione facta per ipſam Emiliam venditricem, *l. ſi quis ante conduxit, l. quamuis. §. ſi quis conductor. ff. de acq. poſſ.*

3 Nec non † ex ſolutione penſionum facta ab Emilia vti conductrice horum bonorum, *§. retinendæ. Inſtit. de interd. l. 1. §. interdictum. ff. vti poſſid. cum ſimilibus, & fuit ſæpiſſimè deciſum.*

Et ad obtinendam manutentionem ſufficere † vni-
4 çam exactionem, *ex not. per DD. in cap. cum Eccleſia Surrina. de cauſ. poſſ. & peopr. Rota in pluribus cauſis reſoluit. & præſertim in Romana annus redditus Ven. 13. Ianuary 1612. coram R.P.D. meo Pamphilio, & in Imol. Penſionis Lunæ 8. Feburarij 1616. coram R. P.D. meo Caualerio.*

5 Et licet Emilia deceſſerit, tamen † manutenentio datur contra eius filios, & hæredes. *iuxta dec. Gud. Pap. 629. ſæpiſſimè à Rota canonizatam, & præſertim in Romana cenſus 6. Nouembris 1606. coram R.P.D. meo Decano, & in dictis Romana annus redditus, & Imolen. penſionis.*

Ideoque maximè hoc caſo, quo d. d. filij prætendunt remanere in poſſeſſione vigore conductionis, quam dicunt adhuc durare cum pacto affrancandi dicta bona, vt ex multis comprobare nituntur informantes pro dictis filiis, quæ inſpectio maturiùs examinabitur in dubio reſeruato circa executionem dictarum ſententiarum.

Nec obſtat, quod Comes intentauerit Iudicium Immiſſionis, ſeu recuperationis, quaſi confeſſus ſit, ſe amplius non poſſidere. Placuit enim reſponſio, ipſum periiſſe ſolam aſſociationem pro continuatione ſuæ poſſeſſionis ad remouenda impedimenta præſtita per Emiliam conductricem finita locatione, vt patet ex inſtantiis factis coram Iudice per dictum
Comitem *in eius ſumm. 2. num. 1.* per quas † non cen- 6
ſetur ſibi præiudicaſſe quoad poſſeſſionem exigendi penſiones, & affectus iſtius poſſeſſionis conductæ à D. Emilie.

Quæ dicuntur ſuper nullitate, & ſuſpicione contractus, & pacti redimendi, nec non de precio, quod dicitur fuiſſe pedes D. Comitem, ea requirunt al-
tiorem indaginem, † & reiicienda ſunt ad petito- 7
rium.

Et ita deciſum vtraque parte Informante.

REMBOLDO

LVNEN. SARZANEN. PENSIONIS

Veneris 14. Ianuarij 1618.

SVMMARIA.

1 *Clauſula*, Arbitrio Rotæ, *regulatur à iure.*
2 *Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exactionis penſionis, ea priuari non debet lite pendente ſuper illius deductione, vel nullitate,*
3 *Sed debet manuteneri.*
4 *Inſtrumentum facit probationem probatam.*
5 *Solutio vnica ſufficit ad quaſi poſſeſſionem quærendam.*
6 *Confeſſiones de recepto, cum tendant ad alium obligandum, regulariter plenam probationem non faciunt ad fauorem confitentis,*
7 *Lim. niſi ſint admodum veriſimiles, & adminiculata, vbi adminicula.*
8 *Quaſi poſſeſſio exigendi aduerſus anteceſſores ſuffragatur etiam aduerſus ſucceſſorem, cum Ius à poſſeſſore metiatur quod non mutatur ex mutatione perſonarum ex parte Rei.*

DECISIO CXLII.

QVoniam, vt ſæpè dictum fuit, † clauſula 1
arbitrio Rotæ, regulatur à Iure, & de Iure penſioarius pẽdente iudicio ſuper reductione, vel etiam nullitate penſionis in quaſi poſſeſſione exigendi penſionẽ
exiſtens † de ſua quaſi poſſeſſione priuari non debet 2
Gig. de penſ. qu. 62. n. 12. Card. Seraph. dec. 1492. n. 2. † 3
ſed potiùs in ea manuteneri, *vt fuit dictum in Nerronen. penſionis 28. Aprilis 1628. coram R.P.D. meo Iuſto* concluſum fuit, Alexandro tantum Informante, arbitrium non intrare ad effectum retardandi ſolutionem penſionis, de qua agitur.

De quaſi enim poſſeſſione illius exigendi d. poſſeſſionem in ſumma ducatorum 55. conſtat tam per
publicum inſtrumentum, † quod facit probationem 4
probatam, *Bald. in l. imperator. numer. 2. de Solut. Pedem. dec. 72. num. 4.* & ad probandum d. quaſi poſſeſſionem ſufficit etiam, quod vnicam tantum ſolu-
tionem contineat, † cum in his incorporalibus etiam 5
ex vnica ſolutione quaſi poſſeſſio exigenti quæratur, *Rip. in cap. cum Eccleſia Surrina. num. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Rom. conſ. 311. num. 7. Card. Seraph dec. 436. num. 1.* quam etiam ex pluribus, & ſæpius reiteratis
confeſſionibus de recepto, † quæ licet regulariter 6
plenam probationem dictæ quaſi poſſeſſionis non indicent, quia ſcilicet fauorem confitentis reſpiciũt, & tendunt ad alium obligandum, *l. inter Cartulan. C. de conuent. fiſc. deb. l. 10. Socc. Iun. conſ. 57. num. 9.*

lib.

lib.2. cum alijs per Tiraq. de retract. lignag.§. primo.gl. 19. *num.*81. vbi alias aperiretur via fraudibus, quia facile cuique eſſet probare hoc pacto exactionem,& quaſi poſſeſſionem,† quando tamen ſunt ad modum
7 veriſimiles,& adminiculatæ, vt quia, prout in caſu iſto,conſtat de reſeruatione penſionis clara,& expedita ad fauorem confitentis, & confeſſiones ſunt plures, & diuerſis perſonis ſucceſſiuis temporibus factæ, & repertæ in manibus eorum, qui ſuſpecti non ſunt, probant d. quaſi poſſeſſionem, *Card. Seraph. dec.* 291. *in fin. & fuit reſolutum in vna Cæſaraugustana penſionis.* 30.*Ianuarij* 1589. *coram bo: me: Gyptio,& in Reatina,ſeu Firmana penſionis* 15.*Decembris* 1599. *coram bo:me:Cardinali Pamphilio, & alias ſæpiſſimè.*

Non obſtat,quod ex d.d. confeſſionibus non probatur quaſi poſſeſſio aduerſus modernum Rectorem
8 ſed illius anteceſſores tantum, † quia quaſi poſſeſſio aduerſus dictos anteceſſores Alexandro quæſita ſuffragatur etiam ei aduerſus modernum Rectorem,ita quod, non obſtante mutatione perſonarum in ea manuteneri debeat, cum in hoc Ius à poſſeſſore metiatur,quod non mutatur,nec variatur ex mutatione perſonarum ex parte rei, *Gig. de penſ. q.*47. *num.*10. *Put.dec.*151 *lib.*3. *Ros.diuerſ. dec.*99. *num.*11. *par.*1. *Et fuit dictum in Menaten. Penſionis* 6. *Aprilis* 1612. *coram R.P. D. meo Manzanedo, & in Sipontina, ſeu Nullius penſionis* 24. *Ianuarij* 1614. *coram R.P.D. meo Pironano.*

EODEM

EADEM

Lunæ 14. Maij 1618.

SVMMARIA.

1 *Solutio vnica ſufficit ad effectum quaſi poſſeſſionis acquirendæ.*

2 *Quaſi poſſeſſionis continuatio præſumitur etiam poſt decennium, vbi non conſtat alium acquiſiuiſſe poſſeſſionem naturalem.*

DECISIO CXLIII.

DOMINI ſteterunt in deciſis 14.Ianuarij præteriti ex rationibus tunc deductis.

Quibus non videbatur obſtare,quod ex 12.apocis,duæ tantum continet confeſſionem de recepto duc.55. de Camera, vna videlicet facta 18.Iulij 1605. altera 18. Iulij 1606,reliquæ verò apocæ ſunt de minore ſumma de duc.nempe 55.Cam.Pontremuli,quia, vltra quod,vt colligitur ex quietantiis de anno 1610. & 1612.valor dictorum ducatorum Cameræ Pontremuli æſtimatur in Iuliis 15. qui videatur verus valor ducatorum de Camera d.ſecundæ etiam apocæ ſufficiunt ad conſtituendum penſionarium in quieta poſſeſſione d.penſionis † cum, vt in alia deciſione firmatū fuit, ad hunc effectum ſufficiat etiam vnica ſolutio, *Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina. num.* 55. *de cauſ. poſſ. & propr. cum aliis in d.deciſ. alleg.*

Non obſtat,quod dicitur, non conſtare de mandato ſoluentis penſionem,quia ſolutiones,de quibus in dictis duabus apocis, factæ leguntur ab ipſomet Rectore,ſcilicet,Peregrino Tabacco, & quod dictus Tabaccus eſſet Rector, ſatis videbatur probatum ex pluribus enunciatiuis in diuerſis apocis,& etiam ex depoſitione vnius teſtis, qui dicitur Sororius Tabacchi.

Non obſtat quod per 10.annos numquam fuit facta exactio in ducatis 55.de Camera, ſed in minori ſumma, ac propterea videatur amiſſa quaſi poſſeſſio antea quæſita,quia, vltra quod ex ſupra deductis apparet, obiectum hoc in facto non ſubſtineri, tollitur etiam difficultas ex eo, † quod præſumptio 2
dictæ amiſſionis non conſtat,alium acquiſiuiſſe poſſeſſionem naturalem, quia tunc etiam poſt decennium præſumitur illius continuatio, & retentio, *vt fuit dictum in Neritonen. penſionis* 18. *Aprilis* 1608. *coram bo:me:Iuſto,& in Aquilegien.penſionis* 21.*Martij* 1610.*coram R.P.D. meo Manzanedo.*

Aliis fuit in alia deciſione ſatisfactum, & ita reſolutum, cum præſuppoſitio, quod Iura ſint in forma probandi, de quo Domini voluerunt particulariter videre &c.

M. ANDREA

INTERAMNENSIS DOTIS

Veneris 8. Iunij 1618.

SVMMARIA.

1 *Hæres creditor alius anterior poteſt ſibi ſatisfacere per imaginariam ſolutionem, vel bona retinere, donec fuerit ſatisfactus. Decl. vt num.*2.

3 *Dotis fructus an poſt decem annos cenſeantur remiſſi, vel requiratur præſcriptio* 30. *vel* 40. *annorum & num.*4.

5 *Oblatore maiori citato non comparente fieri poteſt deliberatio alteri oblatori.*

6 *Iudex, à quo auocata eſt cauſa,validè procedit non conſtito de ſcientia auocationis.*

7 *Scientia præſumpta non ſufficit, vbi agitur de delicto,& attentatis.*

8 *Productio verbalis ſufficit de inſtrumento in actis Notarij actuarij.*

9 *Cameralis obligationis extenſio non requiritur, vbi eſt poſita in protocollo Notarij rogati.*

10 *Executioni adiri poteſt pro fructibus dotis tamquam intereſſe, etiam quod de eis non extet explicita obligatio in inſtrumento dotali.*

11 *Sententia lata eadem die,qua fuerunt producta iura valida eſt.*

12 *Inſtrumentum cum obligatione camerali habet executionem paratam.*

13 *Manutentio non datur executionem paſſo in vim mandati Iudicis ritè,& rectè procedentis.*

DECISIO CXLIV.

QVÆREBATVR,An eſſet locus executioni,vel potiùs dandum mandatum de manutenendo.

Et Raynerij,qui petebant manuteneri,conabantur oſtendere notoriam iniuſtitiam,& nullitatem mandati relaxati à Gubernatore Interamnen. ex pluribus.

Quibus tamen non obſtantibus,eis non eſſe dandum mandatum de manutenendo fuit reſponſum.

Et quoad notoriam Iniuſtitiam, illa deducebatur.

Primo quia dicti de Raynerij erant creditores anteriores quondam Vincentij ratione dotis maternæ, ſuper cuius bonis erat facta executio, & † 1
licet etiam eſſent eius hæredes, tamen potuerunt ſibi ipſis adeundo ſatisfacere ſuper iſtis bonis per imaginariam ſolutionem, vel ſaltem tamquam anteriores

teriores creditores non potuerunt repelli à poſſeſſione dictorum bonorum, quouſque ipſi eſſent ſatisfacti, *l. 1. & l. diuerſ. C. qui pot. in pign. hab. cum concordantibus.*

Sed placuerunt reſponſiones, quod non conſtabat de aliquo eorum credito, prout conſtare debet, & in omnem euentum, quia aderant in Inuentario bona
2 mobilia, & nomina debitorum † ideo non potuerunt ipſi prætendere ſolutionem in ſtabilibus, cum illa prius fieri deberet in mobilibus, *l. à Diuo Pio. §. ſi ſuper rebus ff. de re iudic. Rot. dec. 680. num. 7. par. 1. Seraph. dec. 967. num. 2. cum alijs allegatis*

Secundò dicebatur, quod Iudex mandauit exequi mandatum etiam ſuper bonis proprijs illorum de Raynerijs.

Sed obiectum ceſſabat, quia ſuper talibus bonis non fuit facta aliqua executio, & licet Nuncius retulerit, ſe feciſſe executionem ſuper domo Franciſci Antonij, & ſororum de Raynerijs, hoc tamen eſt intelligendum, vt heredem, prout ex confinibus Inſtrumenti executionis, & Inuentarij, *de quibus in ſummario n. 4. & 6.* apparet identitate domus hæreditariæ.

Tertiò allegabatur, mandatum fuiſſe relaxatum
3 pro fructibus dotis 20. annorum, & vltra, † & tamen poſt decem annos cenſentur remiſſi, *vt per Bald. conſ. 474. lib. 3.*

Verum fuit reſponſum, quod ad iſtum effectum requiritur præſcriptio 30. vel 40. annor. vt contra *Bal. poſt alios tenet Corn. conſ. 145. num. 15 & ſeq. lib. 2. Iaſ. in §. fuerat. Inſtit. de act. num. 22. & ſecuta eſt Rot. in Nertonen. bonorum 18. Iunij 1590. coram bo. me. Cardinali Pamphilio.*

4 Vltra quod † omnis præſcriptio fuit interrupta de anno 1587. quo fuit cæptum iudicium.

Quo verò ad nullitates ſatis prolixè, & moroſè coaccruatas, eas non obſtare, Domini dixerunt.

Illa enim quod adeſſet in Actis oblatio ſcutorum 380. & domus fuerat deliberata pro ſcutis 300. Ceſſat ex eo, quia maior oblator citatus ad compa-
5 rendum pro certa die non comparuit, ideò † bene potuit fieri deliberatio alteri oblatori.

Quod Gubernator proceſſerit ſine Iuriſdictione, quia ab eo fuerat auocata cauſa per ſignaturam.

Vltra quod non probatur illius ſcientia huiuſmo-
6 di auocationis, prout † requiritur, *Lancell. de attent.*
7 *poſt auocat cauſ. cap. 10. num. 27. limit. 2.* † nec veriſimilis ſufficit ex vicinitate locorum, vbi agitur de delicto, prout eſt attentatum, *Seraph. dec. 127. num. 1. & fuit dictum in Farſen. territorij 17. Iunij 1613. coram Veroſpio.*

Non releuat, quia Signatura poſtmodum ad eumdem Gubernatorem cauſam remiſit.

Non obſtat quod Inſtrumentum dotis fuerit verbaliter productum.

Quia, † cum extaret in Actis Notarij actuarij, non erat opus alia reali productione.

Defectus extenſionis obligationis Cameralis, &
9 ipſe ceſſat, † ex quo dicta obligatio erat poſita in Protocollo Notarii actuari de illo rogati, *vt per Galleſ. de oblig. Camer. qu. 34. num. in non.*

Nec afficit, quod pro fructibus dotis non potuerit agi executiuè, nulla extante obligatione Camerali.

10 Quia † huiuſmodi fructus debentur marito, qui ſuſtinuit onera Matrimonij tamquam proprium Intereſſe, *vt declarat. Bart. in l. Inſula, §. vſuras num. 3. 3. ff. ſol. matrim. Canon. in cap ſalubriter. de vſur. Capyc. dec. 183. num. 2. Oſaſch. dec. 122. num. 1. cum alijs allegatis in Maceraten. dotis 27. Iunij 1614. coram me*, & in Inſtrumento dotali Vincentius ſe obligauit in caſu non ſolutionis ſcutorum mille ad omnia damna, & intereſſe.

Quod eadem die fuerint admiſſa iura, & lata ſen- 11
tentia, nihil releuat, † quia præſumitur, præceſſiſſe actus, qui valere facit, *ad tex. in l. cum in teſtamento. ff. de hæred. Inſtit. Alex. conſ. 81. numer. 7. lib. 3. & conſ. 112. numer. 4. lib. 5. Felyn. in cap. Paſtoralis num. 5. de reſcript. Creſcent. deciſ. 13. numer 4. eodem tit.*

Reliquæ nullitates vel tolluntur ex facto, vel ſunt admodum leues, & benè in iure ſublatæ per Informantes, Vnde, cum Nuccij, qui mandatum obtinuerunt, & illud exequi fecerunt in bonis hæreditariis, ſint creditores pro reſiduo dotis in ſcutis 265. & pro alimentis, ſeu fructibus dotalibus in ſcutis 335. vigore Inſtrumenti dotalis cum obligatione Camerali, *vt in ſummario num. 1.* † quod propterea habet 12
executionem paratam, *Mohed. dec. 2. & 3. de except. cum alijs per Informantes.* & ſenſit ſignatura, quæ quoad bona hæreditaria commiſit cauſam in Rota cum clauſula, *ne præiudicio legitimæ executionis*, vtique iuſtum, & validum fuit mandatum Gubernatoris Interamnen. & conſequenter Raynerij fruſtra petunt manutentionem, † quæ non datur, vbi, Iudex ritè, & 13
rectè proceſſit, *Ang. & DD. in l. clam. poſſidere, §. qui ad nundinas. ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 62.*

Et ita concluſum, &c.

REMBOLDO

BONONIEN. DE GOZZADINIS

Mercurii 4. Iulii 1618.

SVMMARIA.

1 *Conſtituto transfertur poſſeſſio.*
2 *Conſtitutario non conſtituenti etiam actualiter poſſidenti debetur Manutentio.*

DECISIO CXLV.

DICTVM fuit, Brandeliſio dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia licet poſſeſſio tornaturarum, de quibus agitur, probatur, alias fuiſſe penes Vliſſem, ex cuius perſona veniunt hodie fratres S. Franciſci, cum tamen idē Vliſſes eaſdem tornaturas cum ampliſſima iurium ceſſione, ac etiam clauſula *Conſtituti* D. Brandeliſio donauerit, atque ita facto proprio à poſſeſſione ce-
ciderit, † eamdem in D. Brandeliſium vigore dictæ 1
clauſulæ transtulerit, *l. quod meo. ff. de acq. poſſ. Butr. in cap. ſollicitè ſub. num. 13. de reſtit. ſpol. & in cap. veniens. num. 3. de renunc. Creſc. dec. 1. num. 5. de ſecund. nupt.* † non ipſi, ſed d. Brandeliſio competit manuten- 2
tio, etiam in concurſu actualis poſſeſſionis conſtituentis, *vt fuit dictum in Cluſina Poſtæ Puteoli 4. Iulij 1603. coram bo. me. Litta, & in Romana de Incoronatis 29. Aprilis 1626. & 20 Februarij 1617. coram R. P. D. Vbaldo.*

Non obſtat, quod dicitur, dictas tornaturas non eſſe in dicta donatione comprahenſas.

Quia, vltra quod iam fuit contrarium deciſum, & etiam per ſententiam Auditoris Generalis Bonon. iudicatum apparet ex facto, & lectura Inſtrumentorum quod nedum dictæ tornaturæ emptæ fuerunt ex redditibus hæreditatis Vliſſis Senioris, *vt latius in dicta deciſione deductum fuit*, ſed dictæ quoque hæreditati iuxta Vliſſis Senioris præceptum aſſignatæ, adeò quod dubium nullum eſt, quin illæ ſint in dicta donatione, in qua dictus Vliſſes iunior

ex

expreſsè renunciauit omnibus bonis ad ipſum vigore teſtamenti Vliſſis Senioris ſpectantibus compræhenſa, &c.

REMBOLDO

ALBANEN. VINEÆ.

Lunæ 19. Nouembris 1618.

SVMMARIA.

1 *Productione facta de aliqua ſcriptura dicuntur per producentem approbata omnia in ea contenta.*
2 *Inſtrumentum adepta poſſeſſionis debet continere actus poſſeſſorios deſuper factos, nec ſufficit ſimplex atteſtatio Notarij de poſſeſſione capta, niſi ad alias probationes coadiuuandas.*
3 *Mutare quis ſibi poteſt cauſam poſſeſſionis.*
4 *Confeſſio interpretari debet, vt minus, quam fieri poſſit, confitenti præiudicet.*
5 *Reſtitutio competit ad ſtatum.*
6 *Depoſitario an competat reſtitutio contra deponentem.*
7 *In immiſſione in vim reſcripti facienda debet procedi iuris ordine ſeruato, & cum partis citatione.*
8 *Spolium vltimum purgandum eſt.*

DECISIO CXLVI.

DOMINI ſteterunt in deciſis 18. Decembris proximè præteriti, de primo enim extremo poſſeſſionis ſcilicet Iuliæ abundè conſtare videbatur tàm ex Inſtrumento promiſſionis à dicta Iulia factæ, quod dictam poſſeſſionem nomine Curiæ retinere volebat, quam etiam ex alio Inſtrumento die ſubſeq. 27. nempe Octobris 1593. celebrato, & etiam ex decreto immiſſionis ab Antonio obtento cum clauſula, amota Iulia detentrice, & ab eodem Antonio produ-
1 cto, quia † ex hac productione reſultat illius omniũ
in dicto decreto contentorum, & per conſequens etiam dictæ Iuliæ poſſeſſionis, ſeu detentationis confeſſio, *gl. in l. 1. §. editiones in verb. die, & conſule. prope fin. ff. de eden. Bal. in cap. præſentiam. num. 2. de teſtib. Rom. conſ. 63. num. 3. cum alijs cumul. in Romana de Azzonijs 15. Ianuarij 1614. coram* R. P. D. *meo Vbaldo*, aut ex omnibus ſupradictis ſaltem ſimul iunctis.

Nec propterea obſtat, quod dicitur, per dictum Inſtrumentum 27. Octobris celebratum non proba-
2 ri poſſeſſionem Iuliæ ex eo, † quod Notarius in d.
inſtrumento non atteſtatur de aliquo actu poſſeſſorio, prout requiritur, ſed teſtatur tantum, quod Iulia fuerit adepta poſſeſſionem quod non ſufficit, cum poſſeſſio ſit animi, & facti & cognitio, an factum ſit tale, ex quo reſultet poſſeſſio, ad Iudicem ſpectet, non vero ad tabellionem, qui de his, quæ ſenſu corporeo, non iudicio intellectus percipiuntur, teſtari poteſt, *vt poſt Bart. & alios in l. prædia. ff. de acq. poſſ. & in l. edict. C. de edict. diu. Adr. toll. not. Socc. conſ. 205. num. 1, lib. 2. & fuit dictum in vna Barchinonen. Beneficij 3. Iulij 1617. coram R. P. D. meo Veroſpio.*

Quia hoc etiam admiſſo, dictæ Iuliæ poſſeſſio probata remanet ex præcedenti, vt dictum eſt, Inſtrumento, ac etiam ex propria partis aduerſæ confeſſione, & vltra quod hoc ſecundum inſtrumentum benè deſeruit ad coadiuuandum dictam probationem colligitur etiam ex eo animus dictæ Iuliæ, quod ſcilicet cauſam poſſeſſionis ſibi mutare, & exinde ex iure ſibi ex luctuoſa filij ſucceſſione competente
poſſidere voluit, † *ad trad. per Anchar. conſ. 252. n.* 3
3. Achil. dec. 3. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit dictum in vna Romana Spolij Domorum 15. Iunij 1614. coram R. R. D. meo Pamphilio.

Atque hinc etiam patet reſponſio, ad id quod dicitur, quod confeſſio poſſeſsionis Iuliæ, quæ ex dicta productione decreti elicitur interpretari debet de
nuda detentatione ex cauſa depoſiti, † ita vt minus, 4
quam fieri poteſt, confitenti præiudicet, *Mohed. dec. 2. de reſtit ſpoliat.* quia, præterquam quod dictæ Iuliæ
† competeret reſtitutio ad ſtatum, in quo tempore 5
commiſsi ſpolij reperiebatur, *vt pluribus fuit in alia deciſione firmatum*, ſatis etiam ex prædictis colligitur, quo animo ipſa poſſederit.

Nec facit, † quod reſtitutio non competit depoſi- 6
tario, quando fuit à poſſeſsione ab ipſo deponente deiectus, quia quidquid ſit de veritate huius concluſionis, illa non procedit, quando depoſitarius interuertit poſſeſsionem deponentis, & incepit nomine proprio poſsidere, tunc enim reſtituitur etiam contra deponentem, *Salicet. in l. ſi quis in tantam num. 8. C. vnde vi. Menoch. de recuper. remed. 9. n. 187.*

Et in caſu iſto ceſſare videtur difficultas ex eo, quod, cum Antonius fuerit in poſſeſsionem immiſſus vigore reſcripti ad ipſius ſupplicationem ema-
nati, † procedendum erat iuris ordine ſeruato, & ci- 7
tata Iulia, *ad not. per Bal. in l. meminerit. in princ. & Salic num. 1. in fin. verſ. tertia opinio, & num. ſeq. C. vnde vi.*

Non obſtat anterior poſſeſsio Curiæ, quia de ea
conſtat, & in omnem euentum † vltimum ſpolium 8
eſſet purgandum, *l. qui poſſeſſionem ff. de vi, & vi arm. Gabr. conſ. 149 n. 12. & 16. lib. 2. Card. Seraph. dec. 96. &c.*

E. D. CARD. PAMPHILIO IVNIORE

ASSISIEN. STATVTORVM

Mercurij 22. Maij 1619.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probata de tempore ante litem motam præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis, niſi contrarium probetur.*
2 *Poſſidenti de tempore motæ litis danda eſt manutentio.*
3 *Vnuſquiſque poteſt de re ſua ad libitum diſponere.*
4 *Probationes leuiores ſufficiunt in iudicio ſummariſſimo manutentionis.*
5 *Exceptiones contra teſtes haud facilè admittuntur in iudicio manutentionis.*
6 *Statutum conditum in præiudicium particularium perſonarum an valeat.*
7 *Poſſeſſor non debet ſua poſſeſſione priuari lite pendente ſuper reſpicientia petitorium, & altiorem indaginem requirentia.*
8 *Poſſeſſio contra diſpoſitionem Statuti an ſit manutenibilis.*
9 *Illatio non fit ex diuerſis.*

DECISIO CXLVII.

DOMINI cenſuerunt, Criſpoltis dandũ eſſe mandatum de manutenendo, quia ex teſtibus pro eorum parte examinatis, primus, ſecundus, tertius, & quart⁹, ſuper primo, & ſecundo deponunt, quod per plures annos ante motã litẽ Criſpolti in eorũ propriis pedijs exiſtentibus in

plano

plano loci Bittonij retinuerunt quantitatem porco-
rum eorum bene viſam publice, & palam, & abſque
alicuius contradictione; ex quibus teſtibus viſum
fuit Dominis ſatis conſtare de eorum quaſi poſſeſ-
1 ſione, † quæ præſumitur continuata vſque ad tempus
motæ litis, niſi contrarium probetur, *Rota dec. 4. de*
2 *prob. in nou. & coram Seraph. deciſ. 1047. n. 8.* & † pro-
pterea eſt manutenibilis, §. *retinendæ, Inſt. de interd.*
cum ſimil. maxime quia eſt conformis diſpoſitioni
3 iuris communis, per quam † vnuſquiſque de re ſua ad
libitum diſponere poteſt, *l. in re mandata. C. mand.*

Nec obſtat, quod aliqui ex dictis teſtibus dican-
tur habere animalia in eodem loco, ſicque tractent
de proprio intereſſe, & aliqui patiantur alias exce-
ptiones.

4 Quia placuit reſponſio, quod † in hoc ſummariiſ-
ſimo iudicio poſſeſſorio manutentionis ſufficiunt
leuiores probationes, *Seraph. deciſ. 1242. numer. 6. &*
5 *dec. 1417. num.* 1. nec † aliàs facilè exceptiones con-
tra teſtes admittuntur, *vt fuit dictum in Hoſtien. Lit-
toris Maris, quæ eſt dec. 28. num. 4. par. 1. diuerſ. & in
cauſa Lucerina Beneficij 6. Februarij 1609. coram R.
P. D. meo Canalerto.*

Neque obſtat Statutum, quod nullus in dicto Pla-
no retinere poſſit vltra quinque porcos ſub certa
pœna. Quia non loquitur expreſsè de bonis propriis
priuatorum, quod ſcilicet quis nec etiam in pro-
priis bonis huiuſmodi animalia vltra dictum nu-
merum retinere poſſit, prout aliàs poſſet ex diſpoſi-
tione iuris communis, vt dictum eſt. Et in omnem
euentum fuit pro reſponſione ponderatum, quod ſu-
pradicti teſtes in huiuſmodi bonis propriis deponūt
de contrario vſu, & quod dictum Statutum poſſet
dici conditum in præiudicium particularium perſo-
6 narum, † quo caſu eius validitas non tranſit abſque
difficultate, etiam ſi aliquo reſpectu reſpiciat publi-
cam vtilitatem, & per Superiorem confirmatum
fuerit, *ex iis, quæ in ſimilibus terminis trad. Pedemont.
dec. 17. num. 4. & ſeq. Couar. in reg. poſſeſſor. par. 2. §. 4.
num. 7. de reg. iur. in 6. cum aliis adductis in cauſa Bono-
nien. Iuris Macinandi, relat. inter impreſſ. diuerſ. dec.*
7 *41. & dec. 50. num. 2. & ſeqq. par. 2.* & propterea, † do-
nec cauſa cognoſcitur, & lis pendet ſuper his, quæ
reſpiciunt petitorium, & requirunt altiorem inda-
ginem, Criſpolti non debent eorum quaſi poſſeſſio-
ne priuari, *Put. dec. 597. n. 1. & ſeq. lib. 2. & fuit reſolu-
tum in dicta deciſ. 50. num. 28. & ſeq. par. 2. diuerſ.*

8 Et ex his ceſſat etiam, quod † poſſeſſio contra
diſpoſitionem Statuti, ſeu Legis non ſit manuteni-
bilis, quia hoc non procedit, quando diſpoſitio legis
eſt dubia, & illius validitas deducta eſt in contro-
uerſiam, prout in caſu iſto, quia tunc lite pendente
non debet quis commodo ſuæ poſſeſſionis priuari,
*vt fuit reſolutum in dicta deciſ. 41. num. 9. & ſeq. par. 2.
diuerſ. & facit dicta deciſ. Put. 497. ſub num. 2. verſ. non
obſtat. & num. 3. lib. 2. cum aliis ibi adductis.* Et hoc fa-
ciliùs procedit in caſu iſto attenta ſpeciali commiſ-
ſione ſuper huiuſmodi lite poſtmodum obtenta cum
facultate manutenendi, quem de iure, *vt fuit etiam
ponderatum in dicta dec. 50. nu. 27. in fin. par. 2. diuerſ.*

Nec demum obſtat, quod huiuſmodi quaſi poſſeſ-
ſio probata per teſtes intelligi poſſit vigore affidæ,
ſeu licentiæ paſculandi Criſpoltis per Communita-
tem conceſſæ.

Quia immo dicta licentia legitur per aliquot
annos eis implicitè data pro paſculando certo nu-
mero porcorum, nec loquitur de bonis propriis
9 ipſorum de Criſpoltis, ideoque † ex illa vti diuerſa
non poteſt inferri ad teſtes, qui deponunt de dictis
bonis propriis, & generaliter de quantitate eis bene
viſa, *l. Papinianus. in prin. ff. de minor. cum ſimili.*

Et ita &c.

R. D. COCCINO DECANO

ROMANA FVNERALIVM S. MARIÆ
IN VIA LATA

Veneris 14. Iunij 1613.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur docenti de poſſeſſione.*
2 *Antèceſſorum poſſeſſio ſuffragatur ad manutentionem
obtinendam.*
3 *Auocatio poſſeſſionis facta ad euitanda ſcandala
poſſeſſione non priuat.*
4 *Manutentio datur in poſſeſſione habendi ceras, quæ
pheretrum comitantur, dum Cadauer ad Eccle-
ſiam defertur.*
5 *Et ceras, quæ circa Cadauera ponuntur in domibus.*
6 *Et ceras, quæ ponuntur circa Cadauera in Eccleſia
exiſtentia.*
7 *Et in poſſeſſione percipiendi quartam funeralem, ſeu
eleemoſynas pro ſepultura.*
8 *Et in poſſeſſione habendi faſciculum Candelarum,
quæ ſolent dari Parocho.*
9 *Et in poſſeſſione percipiendi obuentiones, & eleemoſy-
nas pro adminiſtratione Sacramentorum.*
10 *Et pro eleemoſynis, quæ proueniunt ex benedictione
ouorum, & domorum.*
11 *Et in quaſi poſſeſſione conuocandi in funere Sacer-
dotes.*
12 *Et in quaſi poſſeſſione, vt inſeruiatur à Clericis Ec-
cleſiæ, quando eget pro adminiſtratione Sacramen-
torum.*

DECISIO CXLVIII.

AB ipſo Rotarum initio Partem, quæ ne-
glexit informare, quam plurimis inter-
pellatam citationibus expectaui, & quia
prope iam currentis anni finis inſtabat,
ne ad alterum annum prima cauſæ diſ-
putatio protraheretur poſt diuturnam contumaciam
propoſui cauſam, ſolo Vicario Informante, cui eſſe
dandum mandatum de manutenendo in ſequenti-
bus Domini cenſuerunt, † cum de eius clara poſſeſ- 1
ſione conſtet, *ad tex. in §. hodie. Inſtit. de interd.* † & 2
opitulatur ei poſſeſſio anteceſſorum, *vt fuit reſolutum
in cauſa Terraconen. attentatorum 17. Decembris 1607.
coram me*, quæ quidem poſſeſſio non fuit amiſſa per
poſſeſſionis auocationem à Reuerendiſs. Domino
Vicegerente factam, † quia fuit facta ad euitanda 3
ſcandala, & ideo poſſeſſione non priuat, *Mohed. dec.
14. de reſt. ſpol. alias 198. Seraph. deciſ. 773. nu. 7. Me-
noch. de retin. remed. 3. num. 80. & ſeq.*

Illa autem, in quibus Vicario, ſeu Parocho danda
eſt manutentio, ſunt hæc.

Primo † manutentio danda eſt in poſſeſſione ha- 4
bendi ceras, quæ pheretrum comitantur, dum cada-
uer defertur ad Eccleſiam, quam poſſeſsionem pro-
bant teſtes *in ſummario num.* 1. videlicet primus, ſe-
cundus, tertius, quintus, & octauus: deponunt enim
de viſu, & primus, & ſecundus quia inſeruierunt
Parochis, ſeu Vicariis, & dictas ceras in Vicariorum
cubicula detulerunt, & vna cum aliis deponunt per
verba ſemper, & continuo Vicarios habuiſſe dictas
ceras, & quartus teſtis deponit de tempore ſeptem
annorum, quo Carolo, & Lutio Vicariis inſeruiuit
pro Clerico, & in Interrogatorio deponunt de ſcien-

tia

tia quod ceræ ſpectabant ad Parochum, & quod dictus Parochus accipiebat ceram pro ſe, non pro Capitulo, quia Canonici, quando ceræ indigebant, illam emebant à ſupradicto Lutio, ipſique mandatum pro precio conuento dabant, & ſexus teſtis iuxta 49. deponens de mortorio Marchionis Saluiati, dicit, quod Io. Peculus modernus Parochus vendidit Patrono ſuo (ſcilicet dicti teſtis) ceram, quam habuit ex funere Marchionis, qui fuit ſepultus extra Parochiam, & ſeptimus teſtis iuxta 49. deponit, quod ipſe emit ceras funeralium prædicti Marchionis, & aliorum à dicto Ioanne, & de conuentione facta allegat Inſtrumenta Notarij, & nonus teſtis iuxta 49. deponit à 50. annis, & ſuper ſecundo de viſu per 60. annos tempore, quo fuit Parochus dictus Lutius, & poſt eum Carolus, cui ſucceſſit Ioannes, & dicit, quod dicti Vicarij ſemper habuerunt ceras mortuorum, ſiuè in eorum Eccleſia, ſiuè in aliis ſepelirentur, cum in hoc concordes ſint primus, ſecundus, tertius, & quartus.

5 Secundo † in poſſeſſione percipiendi ceras, quæ circa cadauera ponuntur in domibus, de qua bene deponunt teſtes *in ſummario num.* 2. primus de viſu, & quia Ioanni Parocho inſeruiebat, ſecundus à 6. annis, quibus Ioannes eſt Parochus, tertius, & quartus, quintus, & ſextus, deponunt non ſolum de moderno Vicario, ſed etiam de Anteceſſoribus.

6 Tertio † in poſſeſſione percipiendi ceras, quæ ponuntur circa cadauera exiſtentia in Eccleſia, quam probant teſtes *in ſummario num.* 5. primus, & ſecundus, ſuper ſexto, tertius iuxta 49. & quintus iuxta 41.

7 Quarto † in poſſeſſione percipiendi quartam funeralem, ſeu eleemoſynas quo ſepultura, quia de hac poſſeſſione deponunt teſtes *in ſummario num.* 4. ſuper ſeptimo, primus, & ſecundus, & quartus de viſu, tertius iuxta octauum, qui deponit de facto proprio, quod ipſe ſoluit pro filia decem carolenos, Octauus ſuper ſecundo de viſu, nonus, ſuper ſecundo de facto proprio.

8 Quinto † in poſſeſſione habendi faſciculum candelarum, quæ ſolent dari Parocho, vt optimè probant teſtes *in ſummario num.* 5. ſuper quarto octauus, & ſuper tertio quartus teſtis.

9 Sexto † dandum eſt idem mandatum quoad obuentiones, & eleemoſynas pro adminiſtratione Sacramentorum, quia de hac poſſeſſione optime etiam deponunt teſtes *in ſummario num.* 6. ſuper 9. videlicet primus, & quartus, & iuxta 35. quintus, & ſuper ſecundo octauus.

10 Septimo † dandum eſt mandatum pro eleemoſynis, quæ proueniunt ex benedictione ouorum, & domorum, vt de hac poſſeſſione clarè deponunt teſtes *in ſummario num.* 7. ſuper decimo, videlicet, tertius, quartus, quintus, & octauus.

11 Octauo † danda eſt manutentio in quaſi poſſeſſione conuocandi in funere Sacerdotes tàm Eccleſiæ, quam extraneos, quia hoc deponunt teſtes *in ſummario num.* 8. ſuper octauo videlicet, primus ſecundus, tertius, quartus, & nonus, & ſuper 32. octauus.

12 Nono, & vltimo † in poſſeſſione, vt inſeruiatur à Clericis Eccleſiæ, quando eget pro adminiſtratione Sacramentorum, quia de Viccariorum poſſeſſione deponunt teſtes *in ſumm. num.* 8. ſuper decimo primo, primus, tertius, quartus, octauus, & nonus.

* * *

VBALDO SENIORE

ROMANA DOMVS

Mercurij 4. Decembris 1619.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur ad ſtatum, in quo res erat de tempore motæ litis.*

2 *Mutatio extrinſeca rei, non mutata illius ſubſtantia, non impedit mandatum de manutenendo.*

3 *Decimæ, quæ antea Rectori debebantur ex paſcuis, debentur etiam hodiè, ſi terra ad culturam ſint redacta.*

4 *Pactum inter locatorem, & conductorem de non reficiendis melioramentis validum, & ſeruandum eſt, & num. 9.*

5 *Lim. quoad impenſas magnas, & immenſas.*

6 *Sublim. limitationem procedere vbi emphyteuta culpa ſua cadit in commiſſum.*

7 *Sublim. ſtante pacto cum generalibus, & pregnantibus verbis concepto, quod cenſetur pars precij.*

8 *Melioramentorum retentio impedit executionem mandati de manutenendo, ſi ſint neceſſaria, vel vtilia. Decl. vt num. 9. & 10.*

9 *Melioramenta aſcendentia ad quantitatem, quam impoſſibile eſt dominum reficere poſſe, non poſſunt dici vtilia, vel neceſſaria.*

10 *Melioramenta facta poſt litem motam, & inhibitionem an debeantur.*

DECISIO CXLIX.

FVit die 24. Februarij 1612. in hac cauſa coram me reſolutum, Io. Franciſco dandam manutentionem ſuper domo, & vinea per eum locatis ad vitam bo. me. Alphonſo Pandulphino, ſed quia allegabatur pro Pandulphino mutata facies loci, quæ videbatur impedire executionem mandati de manutenendo, quod † datur ad ſtatum, in quo res erat de 1
tempore motæ litis. Ideo fuit reſeruatum, vt de hoc particulariter videretur. Interim mortuo Alphonſo, & recuperata domo, fuit dubitatum iuxta d. reſeruationem, An obſtat Io. Franciſco; quod vinea, & ſitus mutauerint faciem, & fuit negatiuè reſolutum.

Quia † per mutationem extrinſecam vineæ re- 2
dactæ ad Viridarium non fuit tamen mutata ſubſtātia rei, & fundi, & proinde talis mutatio non eſt habenda in conſideratione, ſed cum onere ſibi annexo fundus remanere debet, *vt bene per Anchar. qui pluribus ſimilibus materiam exornat conſ.* 404. *num.* 9. *in fin. & num.* 10. *vbi allegat tex. in l. quæſitum, § illud. ff. de leg.* 3. vbi ſi fuit legatum aurum, vel argentum, licet poſtea ſit conflatum, & ad maſſam redactum, non extinguitur legatum, quia, licet accidentis fiat mutatio, remanet tamen eadem materia, ex quo infertur, quod ſicuti competebat Io. Franciſco manutentio in fundo ad vſum vineæ exculto, vt fuit iam reſolutum, ita debet manuteneri, licet vinea fuerit extirpata, & redacta ad vſum horti, & viridarij, quia manet adhuc ſubſtantia ſoli, & fundi ex iam dictis. & hoc eo magis, quia non ſolum iſta mutatio ſuperficialis non potuit fieri in eius præiudicium, *Anch. d. conſ.* 409. *numer.* 10. *verſ. primo quia mutatio,* & bene facit ſimile de decimis, quæ, † ſi antea ex paſcuis 3
debebantur Rectori, nihilominus debentur etiam ſi terræ fuerint ad culturam redactæ, *cap. commiſſum,*

Digitized by Google

miſſum, & cap. cum in tuto. de decim. & ibi per An-
char. & latè proſequitur Io: Bologn. conſ.29. num.16.
& ſeqq. & ſæpiſſime tenuit Rota, extant nouæ deciſio-
nes in Conchen. Decimarum coram bo. me. Cardinali
Pamphilio, & etiam coram R. P. D. meo Pirouano,
præſertim à conductore, quibus erat Pandulphinus,
qui poterat vti frui more boni Inquilini, vt cantat
Inſtrumentum, & non præiudicare locatori, ſed etiã
quia omnem euentum melioramenta in domibus,
ſeu vinea facienda tam vtilia, & neceſſaria, quam ad
ornatum qualiacumque & quantacumque eſſent, &
ad quamcumque ſummam, & valorem aſcenderent
ex pacto expreſſo in Inſtrumẽto appoſito ſolo cede-
re debent ad beneficium, & cõmodum locatoris, qui
pro dictis melioramentis nihil penitus reſpondere,
4 reſtituere, aut reficere teneatur, quod † pactum vti-
que de Iure validum eſt, & ſeruandum, *Bart. in l. iube-*
mus. 2. §. ſane 2. num. 2. C. de Sacroſ. Eccleſ. Valaſc.
de Iur. emphit. q.25. num.18. Rot. dec.208. part.2. di-
uerſ. fuit dictum in Romana melioramentorum 20. Iu-
nij 1608. coram R.P.D. meo Manzanedo. & in Roma-
na Saluiani 10. Ianuary 1611. coram me. Et ex præ-
dictis verbis adeo amplis, & generalibus tollitur ob-
5 jectio facta pro Pandulphino, quod † tale pactum
non trahatur ad impenſas magnas, & immenſas, *ex*
trad. per Cald. de extinct. emphit. c.10. num.49. cum
6 *alleg.* Quia, vltra quod DD. allegati loquuntur, †
quando emphyteuta culpa ſua cadit in commiſſum,
qui ſunt termini à noſtris diuerſi, ceſſat diſtinctio de
impenſis magnis, vel modicis ſtante pacto, prout
7 hic, † adeo generalibus, & prægnantibus verbis com-
cepto, quod cenſetur pars pretij *l. fundi partem. ff.*
de contrah. empt. & ſentiunt in puncto Valaſc. d. q.25.
num.18. in fin. Cald. d. c.10. num. 50. in fin. & faciunt
late congeſta per Gabr. conſ.168. q.3. num. 21. & ſeq.
& ſignanter num.28. lib.1.

Non obſtat, quod datur retentio ratione meliora-
8 mentorum, & ſic illa † impedire debeant executio-
nem mandati de manutenendo, *iuxta trad. per Gab.*
conſ.31. num.24. lib.2. & fuit dictum in Mantuana bo-
norum 28. May 1614. coram. me, quæ eſt dec.610. num.
3. par. 1. in recent.

Quia ſufficit dicere id eſſe extra dubium, in quo
ſolum quæritur, an obſtet Io: Franciſco quod vinea,
& ſitus faciem mutauerint, & nihilominus ex abun-
danti Dominis videbatur, non eſſe locum prætẽ-
ſæ retentioni ad effectum impediendi executionem,
cum de aſſertis melioramentis non conſtet ſaltem in
genere ad hoc, vt ſit locus præfixioni termini ad li-
quidandum & non facta liquidatione, ſit locus cau-
tioni, *iuxta ſtylum Rotæ de qua per Put. dec.401. lib. 2.*
ſecundum Rom. impreſſ. Menoch. de recuper. rem. 15.
num 164. & ſeq. cum alijs per Caroc. de loc. & conduct.
in tit. de expenſ. num.18. & ſeq.

Addebant, quod quatenus de iis conſtaret, tamen
non conſtat, illa fuiſſe neceſſaria, vel vtilia, propter
quæ poſſit competere retentio, & impediri execu-
tio, *iuxta late trad. per Menoch. d. remed. 15. n.449.*
cum ſeq. Barboſ. ad l. diuortio § fin. num. 88. ff. ſol. ma-
trim. & ſi melioramenta eſſent voluptuaria, & ſine
aliqua vtilitate, & d. d. ſitus non eſſent redditi pre-
cioſiores, res eſſet indubitata, quod non daretur re-
tentio, nec impediretur executio, *l. impenſæ §. volup-*
tuariæ, vbi Alciat. & Rebuff. de verb. ſignif. num. 3. verſ.
de expenſa vero lib. 2. Menoch. d. rem. 15. num. 556.
Ioſ. Ludouic. dec. Peruſ. 24. num. 21. & ſeq. & fuit di-
ctum in Lucana Ferrariam 16. February 1615. coram
me.

Non omittebant, quod, cum Informantes pro Pã-
dulphino dicant huiuſmodi melioramenta aſcende-
9 re ad ſcuta 18. millium 9. ſtante impoſſibilitate Ioan-
nis Franciſci illa ſoluendi non poſſent dici vtiliter,

vel neceſſario facta, *Bal. conſ.18. num.4. verſ. ex præ-*
miſſis apparet. lib. 1. latè Tiraq. de retract. conuent. §.
3. gl. 1. num 5. circa med. Menoch. vbi ſupra num.553.
Valaſch. d. q.25. num. 10. Et ceſſat difficultas ex pa-
cto ſupra expreſſo, quod finita locatione, quæ erat
ad vitam Alphonſi, melioramenta omnia ſiue ne-
ceſſaria, ſiue vtilia, ſiue ad ornatum, cedere de-
beant ad beneficium locatoris.

Non obſtat, quod bona fide fuerit à conductore
mutata facies. Quia imo dicitur facta pendente li-
te, & poſt Inhibitionem Rotæ, † vnde ex eo ma-
gis applicantur *tradita per Valaſch. q.25. num.10.* 10

Quæ dicuntur de nouis conceſſionibus Alphon-
ſo factis à locis Pijs cum confirmationibus Apo-
ſtolicis ſunt extra punctum.

Sicut etiam quæ ſubiungebat Informantes, quod
ex d. d. ſitibus fuit alijs adiunctis, & incorporatis
conſtructum nobile Viridarium, quod non patitur
commodam diuiſionem, Ideoque nec Io: Franci-
ſcus poſſit conſequi niſi ſituum ſuorum æſtimatio-
nem *ex ſtatut. Vrb. lib. 1. cap.* 101.

Vltra quod in facto id non iuſtificatur, & in li-
quidatione facienda apparebit quantitas fundi de-
bita Io: Franciſco, & in locatione comprehenſa.

Ex quibus fuit concluſum, mutationem faciei
loci non obſtare &c.

E.D. CARDINALI VEROSPIO

BONONIEN. DE BOLOGNINIS

Veneris 11. Decembris 1619.

SVMMARIA.

1 *Conſtituto tranſlata dicitur vera poſſeſſio, & nu-*
mero 4.
2 *Præſertim ad effectum manutentionis.*
3 *Conſtitutum collatum poſt mortem conſtituentis ni-*
hil operatur.
4 *Decl ſecus in ſimplici conſtituto, cuius tantum exe-*
cutio in tempus mortis dilata fuerit.
5 *Extende ſtante præſertim clauſula,* Et nunc prout
ex tunc.
6 *Tempus in diſpoſitione collatum poſt obitum alicuius*
in illius gratiam ipſo conſentiente non eſt expe-
ctandum.
7 *Mandatum ſpeciale requiritur ad poſſeſſionem ac-*
quirendam.
8 *Decretum intelligendum eſt iuxta iuris diſpoſitio-*
nem.
9 *Hæredi poſſeſſio acquiſita non dicitur abſque appre-*
henſione.
10 *Exceptio detractionum faciendarum vti petito-*
rium reſpiciens, manutentionem non impedit.

DECISIO CL.

FVluius, Emilius, & Pyrrhus fratres de
Bologninis ad occurrendum litibus in-
ter ſe de anno 1602. tranſerunt, vt de
tempore eorum obitus nullo ex eis filio
legitimo, & naturali ſuperſtite, Lelius
dicti Emilij filius naturalis vti vocatus in defectum
legitimorum ad Io: Matiæ Aui hæreditatem, in
poſſeſſione bonorum omnium ex dicta tranſactio-
ne exiſteret, & per conſequens illam ex nunc, prout
ex tunc eidem Lelio, eiuſque deſcendentibus tra-
diderunt, ita vt adueniente eorum morte poſſeſſio
non inchoata, ſed continuata diceretur cum clau-
ſula Conſtituti, & precarij

Mortuo deinde Pyrrho, Horatius,& Valerius de
Bologninis tamquam ab illo hæredes Inſtituti,cum
peterent Immiſſionem, obtinuerunt à Generali
Audjtore Bonouiæ mandatum de Immittendo, ſi-
cut pariter Io: Ludouicus d.Lelij filius legitimus,&
naturalis reſpectu eorumdem bonorum manuten-
tionem obtinuit. Vnde interpoſita pro parte Vale-
rij,& Horatij appellatione,& cauſa mihi commiſſa,
dubitaui ſuper mandato de manotenendo, quod
Ioanni Ludouico dandum eſſe Domini reſponde-
runt.

Conſtat enim de illius antiquiori poſſeſſione in
vim clauſulæ conſtituti ad eiuſdem Lelij, & deſcen-
1 dentium ipſius fauorem appoſitæ, † per quam vera
dicitur in eum poſſeſſio tranſlata, *l. quod meo, vbi
DD.ff.de acq.poſſ. Afflict. dec. 139. num.9. Bero. conſ.
158.numer.1.lib.1. Surd. conſ.121. numer. 34. Hond.
conſ.42.num.57.lib. 1. Aym. conſ.207. num. 1. in fin.
Iaſ.in l. quoties. num. 14. C. de reuoc.donat. Pariſ.conſ.
33.num.30.lib.3. Tiraq.de conſtit. par. 1. num. 54.* &
2 † ad effectum manutentionis, *Rota dec. 270. nu.1.
par. 1.& 551. num.4.verſ quia in caſu noſtro par.2. in
recent.*

3 Nec valet dicere, † conſtitutum vti collatum
poſt conſtituentium obitum nihil operari, nam in
lectura tranſactionis apparet, iſtam bonorum da-
4 tionem puram,& ſimplicem extitiſſe, † & per con-
ſequens etiam conſtitutum, licet in tempus mortis
dilata fuerit eius executio, quæ propterea non im-
pedit, quominus à die tranſactionis fuerit poſſeſſio
tranſlata, *Gabr.conſ.141.num.4.lib.1.Oldr.conſ.114.
ſub.numer.4.& conſ.139.num.5. Alex.conſ.82. num.6.
lib.3.Dec.in l. ſi contractus. num.7. ff. de reg. Iur. Iaſ.
in l. quoties.num.17.in fin.C.de rei vindic. & conſ.147.
col.9.lib.2.& fuit dictum in Romana de Incoronatis
5 29.Aprilis 1616.coram R.P.D.Vbaldo,* † ſtante præ-
ſertim clauſula, *ex nunc,prout ex tunc*, in tranſactio-
ne appoſita, *Alex.d.conſ.83.ſub.nu.7.lib.3.Guid.Pap.
dec.108.Neguſ.de pignor.1. mem.2.par.num.5. Pariſ.
conſ 62.num.23.lib.2.& fuit dictum in allegata Roma-
na de Incoronatis.*

Non obſtat, prædictam executionem fuiſſe dila-
tam ad tempus mortis omnium fratrum, & ſic dici
non poſſe, adhuc caſum obueniſſe Emilio ſuperui-
uente. Quia ea lectura tranſactionis apparet,omnia
bona fuiſſe poſt Pyrrhi,& Fuluij mortem in Lelium
tranſlata, vt ea illis verbis ſtatim, in continenti, &
Immediatè ſecuta morte naturali ipſorum Fuluij,&
Pyrrhi, ſeu alterius ſuperuiuentes ea eis ex nunc
prout ex tunc.

Nec releuat, Lelium vti naturalem in vim dicti
fideicommiſſi vocatum ſolum fuiſſe poſt omnes le-
gitimos.

6 Nam reſponderut Emilij obitum, † ipſo conſen-
tiente, expectandum non fuiſſe, *ex Peregr.de fideic.
art.52.* & per conſequens poſt Pyrrh,& Fuluij mor-
tem fieri potuiſſe dictam tranſlationem.

Non obſtat poſſeſſio Valerij, & Horatij Pyrrhi
7 hæredum nomine capta, cum † de ſpeciali illorum
mandato,vt requirebatur,non appareat,*l.1.§.Procu-
ratorem.ff.de acq.poſſ.l. ſi ego.ff.de neg. geſt. Aym.conſ.
50.numer.15,& 16. Rot. deciſ.812. numer. 1.part.1.
diuerſ.*

Non obſtat reſpectu ruſticorum prædiorum,eoſ-
dem Valerium, & Horatium à Iudice mandatum de
aſſociando obtinuiſſe, non enim pariter de illius
mandato conſtat, qui poſſeſſionem fuit adeptus,li-
cet huiuſmodi mandatum requiratur, non obſtan-
8 te dicto decreto, † quod iuxta diſpoſitionem iuris
venit intelligendum,*l. Herennius.ff.de euict.Rot.dec.
4.num.10.par.2.diuerſ.*

Non obſtat,prædictos Pyrrhi hæredes in vim ſta-
tuti. Bononien. defuncti poſſeſſionem continuaſſe.

Quia tale ſtatutum non exhibetur, vnde † non 9
poteſt dici poſſeſſio ab hærede ſine illius appræhen-
ſione acquiſita, *l. Pomponius. §. quæſitum. ff. de acq.
poſſ. Alex.conſ.87.num.5.lib.1.*

Quæ verò circa detractiones faciendas excipiun-
tur † tamquam petitorium reſpicientia manuten- 10
tionem non impediunt. *Dec.conſ.19.& conſ.467.nu.
13. Afflict.dec.119.num.7.Neuizan. conſ.56. numer.2.
Rot.deciſ.41.n.12.par.2.diuerſ.Seraph.dec.971.in fin.*

VBALDO SENIORE

VLIXBONEN. BENEFICII

Lunæ 19. Decembris 1619.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis probat poſſeſſionem manutenibilem alio non poſſidente.*

2 *Poſſeſſio præſumitur vacua, & qui plenam dicit, probare tenetur.*

3 *Poſſeſſio amittitur ſolo animo, vt puta ceſſione, & num.6.*

4 *Poſſeſſionem qui ſemel apprehendit,præſumitur continuaſſe vſque ad tempus motæ litis.*

5 *Poſſidens tempore motæ litis eſt manutenendus.*

6 *Iudex ritè, & rectè procedens priuat primum poſſeſſorem naturali, & ciuili.*

7 *Proteſtatio reſeruatoria iurium in ceſſione poſſeſſionis intelligitur de alijs iuribus, præterquam dimiſſionis poſſeſſionis.*

8 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem.*

9 *Subrogari quis non poteſt ad id, quod anteceſſor non habebat.*

10 *Subrogatus repræſentat perſonam defuncti,in cuius locum ſubrogatur.*

11 *Vacatio Beneficij conſumitur per prouiſionem in alterius perſonam.*

12 *Sententia, quæ non iuſtificatur ex actis, dicitur notoriè iniuſta.*

13 *Poſſeſſor, qui ſe non habuit pro ſpoliato, debet manuteneri.*

14 *Inſtrumentalis poſſeſſio etiam poſterior præualet anteriori infectæ per decretum irritans.*

15 *Poſſeſſio ciuilis dicitur retenta per petitionem liberationis à moleſtiis.*

16 *Terminus ſex menſium ad literas expediendas non currit impedimento præſtito per Datarium.*

17 *Intellige facta proteſtatione coram Datario cum Notario, & teſtibus.*

18 *Cenſurarum fulminatio iuſtificari debet ex antea, non ex nouiter deductis.*

19 *Manutentio datur etiam illi,contra quem nulliter fulminata fuit cenſura.*

20 *Tituli iuſtitiam concernentia ad iudicium manutentionis non pertinent.*

DECISIO CLI.

FVit dictum, Antonium eſſe manute-
nendum. Nam de eius poſſeſſione con-
ſtat ex Inſtrumento adeptæ pro eo poſ-
ſeſſionis de anno 1599.die 15.Nouem-
bris, † quod ſufficit ad hunc effectum, 1
alio non exiſtente in poſſeſſionne,*l. prædia, & ibi
Bart.ff. de acq.poſſ.Rot. dec. 21. de reſt.ſpoliat.in antiq.
& dec.293.num 4. par. 1. in recen. & dec. 525. num.
1. par. 2.& in Spoletana Parochialis 5. Maij 1621.
coram me, & in Crotenen. Parochialis 17. Decembris*

eiuſdem

eiuſdem anni etiam coram me, & ſæpiſſimè aliàs.
Quod autem alius non exiſteret in poſſeſſione,
2 † vltra quod præſumitur, & qui dicit, poſſeſſionem
non fuiſſe vacuam, tenetur probare, *ad dec. Seraph.*
312.num.3. deducitur etiam, quia Laurentius, qui
fuerat prouiſus à Collectore, & immiſſus in poſſeſ-
ſionem conuentus coram A.C. ad inſtantiam Anto-
nij per eius ſententiam fuit expulſus, & dictæ poſ-
ſeſſioni ceſſit, ſoluendo etiam expenſas, cuius ceſſio-
nis vigore Antonius cæpit poſſeſſionem, vt dicitur
3 in eodem Inſtrumento, † per quam ceſſionem non
eſt dubium Laurentium amiſiſſe poſſeſſionem, quæ
ſolo animo amittitur, *l.3.§.in amittenda.ff.de acq.poſſ.*
& ceſſat difficultas, quia, licet Laurentius appellaſſet
à ſententia A.C. tamen in Rota non eſt proſecutus,
niſi cauſam in petitorio, *vt dicitur in vltima deciſ. in*
4 *hac cauſa facta 22. Iunij præteriti,* Et cum † Antonius
ſemel poſſeſſionem apprehenderit, cenſetur in ea
continuaſſe vſque ad tempus motæ litis, *gl. Bart. &*
alios in l.ſiue poſſidetis. C. de prob. Menoch. præſumpt.
64.num.1.& ſeqq. lib.6.Rot.dec.397.num.2.in fin. &
deciſ.601.num.1.part.2. recent. merito † videtur ma-
nutenendus, *§.hodiè. Inſt.de interd.*

Non obſtat ſubrogatio obtenta à Michaele in Ius,
& poſſeſſionem Laurentij, quia quoad poſſeſſionem
ipſe non obiit in poſſeſſione, vt firmatur in vltima
deciſione, & patet ex ceſſione prædicta, & quoad
Ius, nec illud habebat ob rationem in eadem deci-
ſione adductam, de qua mox.

Non obſtat igitur, quod Michael tanquam gra-
tioſè ſubrogatus obtinuerit immiſſionem iudicia-
6 liter, & ſic poſſideat auctore Prætore, † qui ſi ritè,
& rectè proceſſit, potuit priuare Antonium natura-
li, & ciuili poſſeſſione, *l.iuſtè poſſides. vbi Bart.ff.de*
acq.poſſ.Rot.dec.802.num.7.par.1.diuerſ. & dec.293.
num.5.par.1.in recent. Quia fuit reſponſum, ſenten-
tiam, ſeu decretum Immiſſionis videri iniuſtum:
Nam de obitu Laurentij in poſſeſſione non conſta-
bat in actis, ex quo vltra ſententiam A. C. ceſſerat
poſſeſſioni, vt dictum eſt, quæ ceſſio ſibi præiudica-
uit, non obſtante qualibet proteſtatione reſeruato-
7 ria Iurium, † quia intelligitur de alijs Iuribus præ-
terquam dimiſſionis, *Old. ad conſ.330.in fin. Signorel.*
conſ.75.num.19.Seraph.dec.756.num.2. Rot.in Neapo-
litana beneficij 18.Ianuarij, & 5.Maij 1617. coram
me, & in Caſenaten. bonorum 21. Februarij præteriti
etiam coram me. Ideo non poterat ſuffragari ſubro-
gatio ad poſſeſſionem Laurentij, quam non habebat
tempore obitus, nec etiam ſuffragabatur quoad Ius
Laurentij propter decretum irritans appoſitum in
eius prouiſione de expediendis literis Apoſtolicis
intra ſex menſes, quæ non repeiuntur expeditæ, *vt*
8 *in vltima dec. firmatum,* † per quod decretum rema-
nebat & titulus, & poſſeſſio infecta, *Caſſad.dec.2.de*
reſt.ſpoliat.Caputaq.dec.307.& dec.345.num.4.part.3.
Gonzal.ad reg.8 gl.67. numer.11.& ſeq. Rot. dec.613.
9 *num.7.part.1.in recent.* Vnde, † cum Laurentius non
haberet nec titulum validum, nec poſſeſſionem, non
poterat Michael ſubrogari ad id, quod anteceſſor
non habebat, *arg. l.nemo plus Iuris.ff.de reg.Iur.* cum
10 † ſubrogatus repræſentet perſonam defuncti, in cu-
ius locum ſubrogatur, *Gabr. in tit.de reg.Iur. concl.2.*
& fuit dictum in Burgen. Abbatia 17. Decembris 1612.
coram me.

Neque etiam Michael poterat ſubrogari in ius, &
poſſeſſionem Emanuelis, per cuius obitum vacauit
11 beneficium, quia † vocatio erat conſumpta per pro-
uiſionem vel Laurentij, vel Antonij, *Rot. deciſ.691.*
num.5. par.2. in recent. & admittuntur Informantes
pro Michaele, ex quibus ſequitur, vt ſententia rema-
12 neat notoriè iniuſta, † quia non iuſtificatur ex actis
iuxta dec. Caſ. de Graſſ.2. numer.6. & ſeq.de ſolut, &

Antonius, † qui non ſe habuit pro ſpoliato, debeat 13
manuteneri, quamuis ipſe oſtendat ſolum Inſtru-
mentum ſuæ poſſeſſionis, † cum ſola Inſtrumentalis 14
poſſeſſio, quamuis poſterior, præualeat etiam ante-
riori infectæ per decretum, *Creſc.dec.1.in fin.de cauſ.*
poſſ.& propr. & fuit allegata dec. in Aſculan.penſionis
7.Februarij 1586.coram bo.me.Card.Pamphilio. Quæ
tanto magis procedere videbantur, ex quo ſententia
fuit lata, abſente, & inaudito Antonio, qui ſtatim,
habita notitia cenſurarum ſe contulit ad Curiam,
& habuit recurſum ad Iudicem pro obtinenda libe-
ratione à moleſtiis, † quod ſufficit pro retentione 15
ciuilis poſſeſſionis, *vt poſt Bald.in cap.querelam.de*
elect.tradit Afflict.dec.395.num.7.Put.dec.419.num.2.
lib.2.

Neque obſtat, † quod terminus ſex menſium ad 16
expediendum Literas in Curia non curreret in præ-
iudicium Laurentij ſtante impedimento præſtito
per Datarium, qui reiecit ſupplicationem à Lauren-
tio datam pro noua prouiſione cum reſponſo, quod
beneficium eſſet alteri collatum, *ad dec.Seraph.397.*
num.4. & in his terminis Rota in alia Vlixbonen. bene-
ficij 4. Decembris 1600. coram Cardinali Pamphilio,
quia reſpondebatur in primis, quod de impedimen-
to deberet doceri aliter, quam per ſimplicem fidem,
ſed † debuit fieri proteſtatio per ipſum petentem 17
nouam prouiſionem coram Datario cum Notario,
& teſtibus, quod per ipſum non ſtabat, quin ſibi da-
retur noua prouiſio, vt aduertit in his terminis
Gonz.ad reg.8. gl.15. numer.110. Præterea dicebatur,
† non admitti nouas probationes pro iuſtificatione 18
cenſurarum iam fulminatarum contra Antonium
ſed eas debere iuſtificari ex antea deductis, *vt per*
Rot.dec.333.num.4.& dec.346.num.1.par.2.in recent.
vbi alia allegantur. † & interim non videtur dene- 19
ganda manutentio Antonio prout ex ſupradictis
D.D. concluſerunt vtraque parte informante.

Quæ autem † dicebantur circa Iuſtitiam tituli 20
Laurentij, quæ etiam fuit firmata in deciſionibus in
cauſa factis non pertinent ad hoc Iudicium manu-
tentionis, quia potuit collatio facta à Collectore eſ-
ſe ab initio valida, quæ tamen propter non expedi-
tionem literarum nulla remanſerit propter decre-
tum ex ſupra adductis.

Et ita fuit deciſum.

CARDINALI SACRATO

ROMANA DOMVS

Lunæ 27. Ianuarij 1620.

SVMMARIA.

1 *Clauſula* Conſtituti *tranſlata dicitur vera poſſeſſio,*
& manutenibilis, & num.8.
2 *Emptionis contractus, in quo quis emit pro ſe, & per-*
ſona nominanda, totus penes ementem reſidet, do-
nec nominatio ſecuta non fuerit.
3 *Nominatione facta de aliquo, qui iura retroceſſerit*
nominanti, perinde eſt, ac ſi nunquam nominatio
facta fuerit.
4 *Simulationis exceptio de ſui natura non impedit re-*
media poſſeſſoria. Decl. vt num.6.
5 *Clauſula* Conſtituti *exceptiones omnes admittit,*
quas contractus principalis.
7 *Factum ante omnia conſideratur in materia poſſeſ-*
ſoria.
9 *Conductor non poſſidet ſibi, ſed locatori.*

Deciſio CLII.

REſolutum fuit mandatum de manutenendo in poſſeſſione domus, de qua agitur, eſſe dandum D.Pyrrho, qui fundat ſuam intentionem in publico Inſtrumento, per quod apparet, ipſum pro ſe, vel perſona à ſe quandocumque nominanda emiſſe domum, de qua agitur, à Dominis Lippomanis d. domus poſſeſſoribus, qui ex nunc conſtituerunt, il-
1 lam ſe nomine dicti Pyrrhi poſſidere, per † quam
clauſulam *conſtituti* fuit tranſlata vera poſſeſſio in
ipſum Pyrrhum, *l.quod meo.cum ibi not.ff.de acq.poſſ.
& tenuit Rot.in Cluſina Poſtæ 27.Ianuarij 1603.coram
bo.me.Litta,& in dec.551.nu.4.par.2.in recent. & in
Ferrarien. bonorum* 10. *Martij* 1617. *coram R. P. D.
meo Caualerio.*

Qui effectus non impeditur ex eo, quod Pyrrhus
non emerit ſimpliciter pro ſe, ſed pro ſe, vel perſona
2 à ſe quandocumque nominanda, quia, † antequam
ſecuta fuerit nominatio, totus contractus reſedit in
ipſo Pyrrho, *Bal.in l.1.in fin.verſ.vltimo quæro.ff. de
pact.Socc.in l.1. §.per procuratorem. num.5. verſ. quod
forte. ff.de acq. poſſ. Alex.conſ.*232. *num.2. & 3.lib.6.
Gabr.conſ.80.num.4 lib.1.& Marc.dec.46.*

Et licet ipſe Pyrrhus vigore d. facultatis nomina-
3 uerit rationem Bancariam, tamen, † cum ipſa ratio
Bancaria de nouo retroceſſerit ipſi Pyrrho, perinde
eſt, ac ſi dicta nominatio numquam facta fuiſſet, *ex
dictis in ſimili per.Rot.in cauſa Bononien.de Benſignoribus
coram R.P.D. meo Caualerio, quæ eſt deciſ.*180.
*par.1. in recent. & in Bononien.de Lucio 9. Decembris
1619.coram me.*

Non obſtat quod Domini prætendant, primam emptionem fuiſſe ſimulatam, & iam obtinuerint deciſionem, in qua fuit dictum, domum ab initio fuiſſe emptam pro ratione Bancaria.

Quia fuit reſponſum, hanc eſſe exceptionem ſi-
4 mulationis, quæ † de ſui natura non impedit reme-
dia poſſeſſoria, *Bal.conſ.66. per tot.vol.1.cum aliis per
Crau. conſ.*443. *num.5.vol.5.* cum maximè propoſita
cauſa ſuper d.deciſiooe, non potuerit propter diffi-
cultatem materiæ haberi reſolutio.

5 Et licet verum ſit, illud, quod replicatur, † clauſu-
lam *conſtiensi* admittere omnes exceptiones, quas
contractus principalis, *vt in Romana de Zambeccariis
10.Mantij 1589.coram Reuerendiſſ.Peruſino*, vn-
de infertur, non terminato iudicio ſimulationis im-
poſſibile eſſe dicere, quod clauſula *conſtituti* opere-
tur ad fauorem D.Pyrrhi.

Attamen hoc viſum fuit non obſtare in propoſi-
6 to caſu. Primo quia † allegata in contrarium proce-
dunt, quando illemet, qui conſtituit, ſe poſſidere no-
mine alterius, allegat ſe hoc ſimulate ſeciſſe, ſed cum
in hoc caſu ipſi Lippomani hoc non allegent, ſed
tertius, qui prætendit emptionem fuiſſe factam ad
ſui fauorem, viſum fuit Dominis, quod, ſicut, ſi Pyr-
rhus vigore dicti contractus emptionis naturaliter
ingreſſus fuiſſet poſſeſſionem, non poſſent Doni ſub
prætextu ſimulationis, & pendente Iudicio ſuper il-
la de facto ſpoliare ipſum Pyrrhum, ita neque poſ-
ſunt modo, quod Lippomani veri poſſeſſores conſti-
tuerunt ſe poſſidere nomine dicti Pyrrhi, quia in
7 effectu, factum † quod ante omnia conſideratur in
materia poſſeſſoria, ſtat pro ipſo Pyrrho, cuius nomi-
ne veri poſſeſſores conſtituerunt ſe poſſidere. Rur-
ſus fuit reſponſum, quod eſto, quod domus ab initio
verè, & propriè fuiſſet empta pro ipſis Donis, ita vt
8 † vigore clauſulæ conſtituti fuiſſet in ipſos tranſlata
poſſeſſio, tamen cum ipſi Doni poſtea retroceſſerint
eamdem domum eidem Pyrrho cum clauſula *con-
ſtituti*, Pyrrhus ex hac retroceſſione, in qua debet
manuteneri, *per alleg.in principio.*

Non obſtat, quod Doni toto tempore fuerint in
detentione domus, quia, † cum illam conduxerint à 9
Lippomanis primis vendirotibus, non poſſiderunt
ſibi, ſed ipſis Lippomanis, & ſucceſſiuè Conſtitutariis Lippomanorum, quia conductor non poſſidet ſibi, ſed Domino, *iuxta not. in l. ſi quis conduxit, & in l.quod meo.ff.de acq. poſſ.Rot.dec.*315.*numer.2.par.1. diuerſ. & dec.208.par.2.in recent.&c.*

VBALDO SENIORE

Interamnen. Manvtentionis

Veneris 3. Martij 1620.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio ſufficit ad effectum manutentionis, alio in poſſeſſione non exiſtente.*
2 *Poſſeſſor citari debet in quolibet actu iudicij, & quando decernitur, & relaxatur mandatum, nec ſufficit citatio ad exhibendum inhibitionem, & videndum mandari exequi mandatum.*
3 *Executiuè agi non poteſt contra tertium.*
4 *Detentatio ſufficit ad manutentionem obtinendam.*

Deciſio CLIII.

FVit dictum, Vittoriæ dandum mandatum de manutenendo, quia de eius anteriori poſſeſſione prædij, de quo agitur conſtat ex publico inſtrumento ſub die 7.Iunij 1516. per ſpecialem procurato-
rem ad hoc conſtitutum, † quæ inſtrumentalis poſ- 1
ſeſſio bene ſufficit ad hunc effectum, alia non exi-
ſtente poſſeſſione, *Bart.in l.prædia.ff.de acq.poſſ.Rot.
dec.*513.*nu.1.dec.652.num.10.& 660.nu.1.par.1.in
recent.& dec.35.num.1.par.2.& paſſim ſeruat Rota.*

Nec obſtare viſum fuit, quod ante executionem mandati relaxati ab A. C. ad fauorem Nicolai Vittoria fuerit citata ad exhibendum cartam dotalem, & videndum mandari exequi mandatum.

Quia † tamquam poſſeditrix bonorum debebat 2
citari in quolibet actu iudicij, & quando fuit decre-
tum, & relaxatum mandatum, *l. de vnoquoque vbi
gloſ. & Doct. ff. de re iud. fuit dictum in Romana Spolij
domus, 27.Nouembris 1615.coram R.P.D.Manzanedo.*
Vltra quod, † cum Vittoria eſſet tertia, non erat 3
contra eam agendum executiuè, *Alex.in l.1. §.ſi hæ-
res.vbi Iaſ.n.5.ff.ad trebell. cum aliis per Burſat. conſ.*
361.*num.1.lib.4. & fuit ſæpe deciſum.*

Et reſpondebatur negari non poſſe, quin Vitto-
ria acquiſiuerit ſaltem detentatiooem, † quæ ſufficit 4
ad obtinendam manutentionem, *vt ſæpe fuit reſolu-
tum, præſertim in cauſa Peruſina de Lupattellis, & Venturinis
27.Ianuarij 1616.coram R.P.D. meo Buratto.*

CARDINALI SACRATO

Cæsaravgvstana Distribvtionvm

Veneris 3. Aprilis 1620.

SVMMARIA.

1 *Manutentio non datur, ubi non eſt præcedens poſſeſſio.*

2 *Teſtes*

2 *Teſtes præferri debent in concurſu, qui veriſimiliora deponunt.*

3 *Quaſi poſſeſſio in facultatiuis acquiſita non dicitur, niſi adfuerit prohibitio, & acquieſcentia.*

4 *Manutentio contra Adminiſtratorem non videtur competere, ſed tantum actio ad reddendam rationem de adminiſtratis. Decl. vt num. 5.*

Decisio CLIV.

QVia in hac cauſa Capitulum prætendebat, fuiſſe per D. Nuncium Hiſpaniarum attentatum deueniendo poſt appellationem ab eius decreto ad declaratoriam contra ipſum Capitulum, & è conuerſo Portionarij prætendebant eſſe ſibi ante omnia dandum mandatum de manutenendo, ideo ad ſatisfaciendum vtrique parti dedi dubium, An conſtet de attentatis, vel potiùs eſſet dandum mandatum de manutenendo Portionariis.

Super prima parte dubij Domini non multum inſteterunt, ſed ordinarunt, quod Canonici, ſi non fuor abſoluti (iam enim quamquam abſolutionem obtinuerant ab eodē Nuncio) de nouo abſoluantur.

Quoad ſecundam partem dubij difficultates reducebantur ad duo. Primò, an Portionarij eſſent manutenendi in quaſi poſſeſſione percipiendi medietatem illius, quod ex cauſa diſtributionum, & exiſtentiæ in Choro ſingulis horis recipiunt Canonici. Secundò an eſſent manutenendi in poſſeſſione cogendi Canonicos, qui ſunt adminiſtratores dictarum diſtributionum, vt ponant in burſa communi certam quantitatem ad effectum, vt ſingulis horis Portionarij recipiant certam ſommam ſolidorum, prout antea vſque ad tempus motæ litis prætendunt recepiſſe.

Quoad primam partem Domini fuerunt in voto, quod Portionarij eſſent manutenēdi in quaſi poſſeſſione recipiendi medietatem illius, quod recipiunt Canonici ſingulis horis, & hoc etiam non fuit controuerſum per informantes pro Capitulo.

Quoad ſecundam, fuit tentum contra Portionarios, quia
1 † manutentio non datur, vbi non eſt præcedens poſſeſſio, hæc autem præcedens poſſeſſio, quod Canonici teneantur ponere in burſa communi certam ſummam ad effectum, vt Portionarij ſingulis horis percipiant certam ſummam, nullibi probatur, nam, & ſi teſtes dati *in ſummario Portionariorum num.* 3. *&* 4. deponant, à certo tempore vidiſſe dare Portionariis ſingulis horis Canonicis ſummam articulatam, non propterea concludunt quaſi poſſeſſionem prætenſam à Portionariis.

Primò, quia non concludunt, quod etiam non fuerit aliquando ſoluta minor ſumma, & è conuerſo Capitulum probat, quod aliquando fuerunt auctæ, & aliquando diminutæ, ſeu reformatæ huiuſmodi diſtributiones, vt ex teſtibus datis *in ſummario Capituli num.* 10. quorum ſextus in ſpecie *ſuper nono* deponit, quod ipſemet aliquando ex cauſa diſtributionum recipiebat plus, & aliquando minus, quod repetit *ſuper* 19. *art. & ſuper* 23. & idem deponit
2 octauus teſtis *ſuper* 19. *artic*, † qui teſtes, quatenus etiam contrariarentur, prout non contrariantur, teſtibus Portionariorium eſſent præferendi tamquam veriſimiliora deponentes, *iux. l. ob carmen. § ſi teſtes ff. de teſtib. c. licet cauſam. verſ. ex præmiſſis, de probation. cum concord.*

Veriſimilitudo autem oritur, quia certum eſt Capitulum non ſoluere de proprio iſtas diſtributiones, ſed hanc maſſam habere ſuos particulares redditus adminiſtratos à Capitulo, de quibus etiam ſunt faciendæ quædam expenſæ, nemqe Miſſarum, Anniuerſariorum, & Cantorum, & de reſiduo ſoluuntur huiuſmodi diſtributiones, vt deponunt teſtes *in d. ſumm. Capituli num.* 10. ſicut igitur redditus, & expenſæ de ſui natura ſunt incertæ, ita veriſimile eſt quod fuerint incertæ diſtributiones, quæ de reſiduo ſoluebantur, aliàs fuiſſet neceſſarium, quod Capitulum aliquando ſoluiſſet de proprio, quod nullibi probatur fuiſſe factum.

Secundò principaliter fuit reſponſum, quod, etiā ſi probaretur, Capitulum à multo tempore citra nullam feciſſe diminutionem, non propterea fuiſſe contra illud quæſitam quaſi poſſeſſionem, vt non poſſit diminuere. Etenim Canonici habuerunt à Benedicto Papa XIII. facultatem, vt poſſint augmentare vel diminuere huiuſmodi diſtributiones, *vt ex ſtatut. in ſumm. Capituli num.* 8. Cum igitur diminuere eſſet facultatiuum ipſi Capitulo, † non fuit contra huiuſmodi facultatem acquiſita aliqua poſ- 3
ſeſſio, niſi probetur, quod Canonici voluerint diminuere, & Portionarij prohibuerint, & ipſi Canonici huic prohibitioni acquieuerint, *iuxta. not. per Abb. in c. ex parte num. 7. de conceſſ. præb. Capuaq. dec. 417. par. 2. decis. 306. num. 4. par. 1. Rot. decis. 565. num 1. par. 2. in recent.*

Tertiò fuit obſeruatum; Canonicos non conueniri, vt ſoluant de proprio, ſed ſolum tamquam Adminiſtratores Maſſæ deſtinatæ ad huiuſmodi diſtributiones, † videtur autem, quod contra adminiſtra-
tores non procedatur per viam manutentionis, ſed 4
ad ſummum, vt reddant rationem de Adminiſtratis *ex trad. per Alex. conſ. 192. num. 2. verſ. non. ergo. lib. 7. Crau. conſ. 275. ſub. num. 13. verſ. tertio principaliter. Rot. decis. 68. num. 3. & 4. inter impreſſ. per Modern. poſt tract. de Saluiano, & dec. 327. ſub num. 3. par. 2. in recent. facit dec. 58. num. 4. par. 2. diuerſ.*

Et prædicta eò magis admiſerunt Domini, quia ex notoria expulſione Maurorum facta in illis partibus, fuit datus magnus fumus diminutionis fructuum propter ſcilicet expulſionem illorum, qui eos colere ſolebant.

Non obſtat *dec. in cauſa Romana annuæ præſtationis 22. Maij 1619. coram me.* † quia ibi fuerat facta
donatio Congregationi Vallicellæ, cum onere ſol- 5
uendi ſcuta quinquaginta ſingulis quatuor Capellanis, qui de facto plures exegerant d. ſummam, euenit, quod pars bonorum donatorum fuit euicta, Congregatio prætendebat diminuere ſummam per donatricem deſignatam Capellanis ea ratione, quod & bona donata eſſent diminuta, Rota reſpondit, hoc concernere petitorium, & interim Cappellanos eſſe manutenendos in eorum quaſi poſſeſſione, cum non probaretur diminutionem eſſe talem, vt non remaneret tantum, quantum ſufficeret pro credito Capellanorum, & ita ibi poſſeſſio erat munita titulo certæ ſummæ, nempe ſcut. 200. annuorum, hic autem poſſeſſio eſt quotæ, ibi agebatur contra debitorem principalem, hic autem contra adminiſtratorem, ibi non fuit data ſpecialis facultas minuendi, contra quam eſſet opus prohibitione cum ăcquieſcentia, hic autem ſic *vt ex prædicta Conſtitutione Benedicti Papæ XIII. de qua ſupra*

E. D. CARD. VEROSPIO

Placentina Fructuum

Lunæ 18. Maij 1620.

SVMMARIA.

1 *Sequeſtratio regulariter eſt prohibita, ſed vbi ſubeſt conſumptionis timor, non denegatur.*

litem ab anno 1579. vſque ad annum 1602. animus
4 vero Domini Caphareſli, per quem ſolum † poſſeſ-
ſio ſemel acquiſita poteſt retineri, *l.* 1.*& l.* 3.*ff.de*
5 *acq.poſſ.* † præſumitur depoſitus ſpatio eiuſdem de-
cennij, alio exiſtente in poſſeſſione, *Bal.conſ.* 20.*in fin.lib.*5.*Math.ſing.* 116. *nota mirabilem. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina n.* 23. *de cauſ.poſſ.& propr.Alc. de præſumpt.reg.*1.*præſumpt.*21.*n.*11.*Menoch. eod.tit. præſumpt.*64. *n.* 42. *lib.* 6. atque ita de tempore litis
6 motæ caret vtraque poſſeſſione, quod eſt † præci-
puum in hoc ſummariiſſimo retinendæ.

Et quamuis *Couar.in reg.poſſeſſor. ſecunda par.*§.1. *num.*3.*in fin. & Alciat.d.Reg.*2.*præſumpt.*22.*verſ.non obſtat ratio Matheſil.* viſi fuerint declarare ſupradi-ctam concluſionem, vt ſcilicet amiſſio poſſeſſionis antiquæ non procedat, quando conſtat non ſolum de ciuili poſſeſſione antiqua, ſed ſimul etiam de naturali, & vt in præſenti, de vtraque Domini Caphareſli dicitur probatum.

Tamen illorum rationes examinat, & reiicit *Menoch.in præſumpt.*66. *in prima declarat. num.*6. *&* 7.*lib.*6.& ipſemet Couar. tranſit cum opinione Matheſil. *Rot.in cauſa Romana Canonicatus S.Marci* 25. *Februarij* 1611.*coram R.P.D. meo Pamphilio*, neque contrarium videtur firmatum *in Romana fructuum* 9.*Aprilis* 1601. *coram Corduba, in Cuſentina penſionis* 12.*Februarij* 1618. *coram R.P. D. meo Vbaldo* quia loquuntur de negligentia ad petendum penſionem,
7 † quæ certo, & limitato tempore decennij non præ-
ſcribitur, ſed à die tantum denegatæ ſolutionis, *vt per Innoc. & Bal.in c. querelam. de elect.* quod non conuenit in poſſeſſione, cuius naturalis ab alio occupata fuit, & contenditur tantum de præſumptione continuationis ciuilis, quæ poſt decennium non durat, *l. fructuum.*§.*fundi.ff. de vſucap.l.peregrè.ff.de acq.poſſ.gl.in l.*1.*C.de ſeru. fugitiu.*

Neque inſtari poteſt, quod ex dicto eorumdem teſtium conſtet de continuatione etiam naturalis pro ſecundo, & vlteriori tempore, dum deponunt
8 de annis 40.& 42.& 50.† per verba ſemper, & con-
tinuè quæ percutiunt tempus ante annum 1579. & includunt medium, & vltimum, ſecundum *Bart.in l. Celſus.n.*20. *& ſeq.ff.de vſucap.Balb. de præſcript.par. vlt.n.*10.*Seraph.dec.* 298.*num.*1.

Quia obiectum ceſſat ex facto, Teſtes enim primi examinis, nempe quintus deponit quidem de poſſeſſione D.Caphareſli de tempore fel.rec. Greg. XIII. & ab eo tempore citra ſemper, & continuè, ſed reſpectu tenutæ Carochatelli cum omnibus membris, & pertinentiis, & ſuper hoc caſali cum membris, & pertinentiis non eſt controuerſia, ſed ſuper eo, quod Pedica, ſeu pars, de qua controuertitur, ſit de pertinentiis Catocelli, quod teſtis non dicit, & quamuis ſuper XV. interrogatus enunciet cõfines illius tenutæ intra quos Pedica poſſet cõprehendi, tamen reſpondit non ex ſe ſcire confines, ſed quia dicebatur ſibi à factoribus, & ſuper 31.& iuxta 99. reſpondit, ſe neſcire nomen illius Pedicæ, neque de actu poſſeſſorio ſuper Pedica deponit, ex quibus colligi non poteſt teſtimonium releuans circa vſum particularis prædij controuerſi, prout neceſſarium eſſe, iam dictum eſt. Septimus vero teſtis eiuſdem examinis quoad tenutam Carocatelli deponit & ipſe de actibus poſſeſſoriis de diuerſis temporibus, ſcilicet Gregorij XIII.& Sixti V. & poſtea aliorum Pontificum, ſuper quo Dominus Dux non prætēdit manuteneri, ſed de actu paſcendi ſuper huiuſmodi Pedica ſe reſtringit ad tempus Gregorij XIII. quod non excludit curſum decennij, neque eſt actus differens, dum iuxta 14. ignorat ex ſe, quod animalia eſſent D.Caphareſli, ſed ſcire reſpondit, quia Caprarij hæc aſſeuerabant, & iuxta 30.& 39. reſpondit, numquam audiuiſſe, Pedicam nominatam *Il colle del contraſſo.* Teſtes vero ſecundi examinis deponũt quidem pro maiori parte per verba ſemper, & continuè, ſed ſtrictè de tempore Aſcanij Patris D. Caphareſli, qui deceſſit ante annum 1579. & non pertinet ad actus poſſeſſionis ſecundi temporis.

Non obſtat, quod adhuc teſtes non probent poſſeſſionem naturalem penes Dominum Ducem in medio tempore, ex quo deponunt de poſſeſſione Affictuarij, † qui non potuit quærere poſſeſſionem 9
Domino Duci abſque mandato tacito, vel expreſſo, *l.*1.*C.de acq.poſſ.*§.*ex his itaque Inſtit.per quas perſ.nob. acquir.* quod ſufficere dicebatur, vt inde ceſſaret impedimentum continuationis poſſeſſionis ciuilis, & naturalis Domini Caphareſli ſecundum terminos præallegatæ concluſionis.

Nam etiam prædicta ex facto ceſſare videntur, quia omnes teſtes Domini Ducis non deponunt de propria poſſeſſione Affictuarij, & ipſemet D. Alexander dicit, ſe poſſediſſe vti Affictuarium Pedicam, ſeu Siluam tamquam in caſali *de bono repoſo* poſitã,
Vnde non agitur de noua acquiſitione, † ſed de 10
continuatione, & conſeruatione poſſeſſionis, quæ admittitur per Colonos, *Afflict.dec.*325. *n.*3. *& Vrſill.ad eumdem n.*2.*Peregr.de fideicommiſſ.art.* 47.*nu.* 35. *& idem fuit firmatum in cauſa Imolen. donationis* 10.*Aprilis* 1591. *coram bo.mem. Card.Pamphilio.*

Denium non obſtat, quod D. Caphareſlus ex eiſdem iuris concluſionibus veniat manutenendus, dum in vltimo tempore ſolus poſſederit, vt deponunt teſtes pro eo examinati in primo examine, nec teſtes Domini Ducis contrarium probent, cum nullus deponat vltra tertium Affictum D.Alexandri de maximis, qui finem cepit de anno 1603. ita vt ſpacio decennij iam occupata naturali de ipſum Dominus Dux ſimiliter amiſerit ciuilem.

Quia, cum de anno 1599. & 1602. cæptæ fuerint turbationes, & moleſtiæ hinc inde ſuper huiuſmodi Pedica, ſeu Silua, † actus ſubſequentes poſſeſſo- 11
rij tamquam turbatiui, & non pacifici non ſuffragantur ad acquirendam poſſeſſionem manutenibilem, *Mantic. deciſ.* 207. *num.*10. *& Rot. in recent. dec.*643.*par.*2.

Neque dubitari poteſt ſuper facto, quod ſcilicet de anno 1599. & de anno 1602. ſecutæ fuerint turbationes, & moleſtiæ, quia dantur in ſummatio mutuæ querelæ cum relationibus cuſtodum de captis pignoribus, & ſucceſſiue de anno 1607. deuentum fuit ad electionem petitorum, & acceſſum Conſulum, & de anno 1609. dati fuerunt articuli, in quibus ponitur litem pendere ſuper Pedicè controuerſa inter Dominum Ducem, & D. Caphareſlum, & de ea Dominum Ducem eſſe poſſeſſorem, & pertinere *ad Caſale de bono repoſo*, & illius Caſalis eſſe membrum, & pertinentiam, ſuper quibus deinde fuerunt teſtes examinati. Et quamuis contendatur, ex prædictis non conſtare de lite, dum neque citatio neque querela de huiuſmodi Pedica loquatur
† prout neceſſarium dicebatur, vt ſuper inducatur, 12
*Clem.*2.*vt lit.pend. Miſing.cent.*4. *obſeru.*26.*n.* 2. *Lancell.de Attent.par.*2.*c.*4.*n.* 29. Tamen ex quo teſtes ſuper querela examinati ſpecificant damna fuiſſe data, & pro eis pignora ablata pro loco controuerſo ſufficere videtur, quia † certum, & determinatum 13
etiam illud eſt, quod per relationem certificatur, vel certificari poteſt *Bart.in l.qui liberis.*§. *hæc verba. num.*8. *ff. de vulg. & pupill. Ruin. conſ.* 29.*num.*4. *lib.*2.*Pariſ.conſ.*97.*num.*96. *lib.* 1. Nec refert, quod lis inchoata non fuerit cum Domino Duce, vel ſi hoc firmari poſſit, non tranſeat poſſeſſio de patre moderni Ducis, cui tunc poterat dici quæſita in ipſum Ducem filium abſq; nouã apprehēſione, quia ad

primum ſufficit, quod lis fuerit mota cum affictua-
14 tio,† qui ex Inſtrumento affictus ſuſcipit mandatum à locatore de conſeruando fines rei locatæ. Ad ſe-
15 cundum ſatisfacit *ſtatut. Vrbis* 147.† per quod poſſeſſio quorumcumque bonorum teſtatorum, vel ab inteſtato decedentium continuatur in ſuos hæredes, quæ qualitates ſuitatis, & hæredis hodie non controuertuntur niſi in D.Duce moderno.

Et ita fuit reſolutum, &c.

CARDINALI SACRATO

DERTVSEN. DECIMARVM

Mercurij prima Iulij 1620.

SVMMARIA.

1 *Ius metimur ex parte poſſeſſoris, non ex parte illius, contra quem poſſidetur.*

2 *Parochus de iure fundatam habet quoad decimas intentionem ſuper fructibus ſurgentibus in ſua Parochia.*

3 *Parochi iuris aſſiſtentia quoad ius exigendi decimas fomentum præbet in eadem exactione etiam aliis, qui ſecum participant.*

4 *Priuilegium à decimis non eximit, niſi contineat derogationem* c. nuper. de decim.

5 *Priuilegij validitas dum diſcutitur, & an à decimis eximat, non retardatur manutentio poſſidenti.*

DECISIO CLVII.

PRo Capitulo Dertuſen. & litis conſortibus ſolùm informantibus fuit tentum, dandum ſcilicet eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi decimas, de quibus agitur.

Quia de eorum quaſi poſſeſſione exigendi decimas in bonis, de quibus agitur, conſtat ex teſtibus datis *in ſummario num.* 1. qui teſtes, licet non deponant, quod fuerit exactum à R. R. Patribus Ordinis Prædicatorum, qui modo poſſident bona, de quorum decimatione agitur, tamen ſufficit, quod deponant prout deponunt, fuiſſe exactum ab anterioribus poſ-
1 ſeſſoribus, † quia ius metimur ex parte poſſeſſoris non autem ex parte illius, contra quem poſſidetur, *Put. dec.* 151. *lib.* 3. *Rot. deciſ.* 99. *num.* 11. *par.* 1. *diuerſ. Guidobon. dec.* 629. *Gig. de penſ. q.* 47. *num.* 10. *& fuit dictum in Valiſſoletana penſionis* 26. *Nouembris* 1618. *coram me.* Et prædicta eo magis procedunt, ex quo
2 Parochus eſt in cauſa,† qui de Iure habet fundatam intentionem ſuper fructibus ſurgentibus in ſua Parochia, *cap. cum contingat. cap. cum intra de Decim. & cap. fin. de Paroch.* & † illius aſsiſtentia præbet fo-
3 mentum quoad ius exigendi decimas aliis, qui ſecum participant, *Seraph. dec.* 880. *n.* 3. *& fuit dictum in cauſa Cerꝛen. Decimarum* 22. *Aprilis* 1602. *coram bo. me. Penia, & in Ciuitaten. Decimarum* 26. *Marij* 1618. *coram R. P. D. meo Veroſpio.*

Non obſtat, quod P.P. Prædicatores habeant priuilegia exemptionis, nam, præterquam quod dicitur, non eſſe in illis derogatum *c. nuper de decim.* † quæ
4 expreſſa derogatio de Iure eſt neceſſaria, *vt fuit dictum in Toletana Decimarum* 26. *Nouembris* 1606. *coram Reuerendiſſimo Attrebaten. & in Fluen. Decimarum* 24. *Nouembris* 1508. *coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* ceſſat difficultas, quia inſpectio priuilegiorum concernit petitoriorum,† ideoque dum diſ-
5 cutitur, An ſint valida, vel non, non debet retardari manutentio poſsidenti, etiam ſi priuilegium in ſua facie haberet derogationem, *cap. nuper. de decim. vt fuit dictum in cauſa Illerden. Decimarum* 23. *Iunij* 1603. *coram bo. me. Penia, &c.*

E. D. CARD. PAMPHILIO IVNIORE

ASSISIEN. STATVTORVM

Veneris 11. Decembris 1620.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio de tempore motæ litis attenditur ad effectum manutentionis.*

2 *Partitæ in forma non probanti, & ſimplex fides Officialis faciunt adminiculum.*

3 *Vnuſquiſque eſt rei ſuæ moderator, & arbiter.*

4 *Actus cauſa magis attenditur, quam actus in incorporalibus.*

5 *Actu etiam vnico ſingulari acquiritur poſſeſſio vniuerſalis, vbi cauſa eſt vniuerſalis.*

6 *Teſtes plures numero ſunt in concurſu præferendi.*

7 *Teſtes, cum quibus concurrunt adminicula, & aſſiſtentia iuris communis, ſunt præferendi.*

8 *Appellatione pendente, & donec de validitate ſtatuti diſcutitur, non eſt quis commodo ſuæ poſſeſſionis priuandus.*

DECISIO CLVIII.

PROPOSVI dubium An Chriſpoltis, & litis conſortibus ſit dandum mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſsione dandi licentiam vicinis, & aliis ad libitum paſcendi in eorum agris abſque conſenſu conductoris damni dati.

Et Domini pro Chriſpoltis affimatiuè reſponderunt eis ſcilicet dandum eſſe mandatum de manutenendo.

Quia teſtes pro eorum parte examinati iuxta decimumquartum, & ſuper tertio dicunt, quod tàm ipſi, quàm eorum maiores à pluribus annis citra ſemper dederunt licẽtias aliis paſcendi animalia in propriis agris in plano Bictionij liberè, quodque huiuſmodi licentiæ fuerunt ſemper obſeruatæ ab Officialibus damni dati tàm in terris ſeminatis, & vineatis, quam in aliis, qui teſtes ſatis releuant, quia ſunt benè informati, & deponunt non ſolum de quaſi poſſeſsione, ſed etiam de illius continuatione vſque ad tempus
motæ litis, quod † attenditur ad iſtum effectum ma- 1
nutentionis, *§. retinendæ. Inſtit. de interd. cum aliis deductis ſub die* 23. *Maij* 1619. *in deciſione in hac eadem cauſa facta.*

Præſertim quia dantur etiam partitæ extractæ ex libris Officialium damni dati annorum 1597. & 1598. 1605. & ſeqq. & 1611. vſque ad 1614. Ex quibus apparet, quod accuſationes in terris ſeminatis, & vineatis particularium hominum dicti loci fuerunt caſſatæ vigore licentiæ, ac idem atteſtatur publicus Notarius, qui fuit Officialis damni dati in dicto loco per ſpatium trium annorum, quod ſcilicet quando per accuſatos exhibebantur licentiæ Dominorum, illas approbabat tàm in terris laboratiuis, & fructiferis, quam in aliis ſatis frumento, & aliis ſegetibus
cuiuſcumque generis, quæ † partitæ licet non eſſent 2
in forma probanti, & d. atteſtatio ſit ſimplex fides Officialis, & deſeruiunt tamen pro adminiculandis depoſitionibus ſupradictorum teſtium, *vt per gl. in cap. cum olim. il primo ver. fratrum de priuileg. Caputaq. dec.* 206. *num.* 6. *& dec.* 108. *num.* 8. *par.* 2.

Et

Et inſuper concurrit aſſiſtentia iuris communis,
3 ſecundum quam † vnuſquiſque habet in ſe ſuam
fundatam intentionem generaliter quoad omnes
actus *iuxta l. in re mandata. C. mand. cum ſimil.* ſicque
etiam quoad poſſeſſionem dandi huiuſmodi licen-
4 tias, cum † in his attendatur magis cauſa actus, quam
5 ipſius actus exercitium, & † etiam per vnum actum
ſingularem, vbi cauſa eſt vniuerſalis, acquiratur poſ-
ſeſſio vniuerſalis, *Bald. in l. 1. n. 24. C. de emancip. lib.
& fuit dictum in Aſſiſien. Canonicatus 14. Iuny 1600.
coram R. D. meo Damaſceno*, & de cauſa vniuerſali
propter aſſiſtentiam iuris communis *coram me in
cauſa Hiſpalen. iuris nominandi 29. Aprilis 1613.*

Nec obſtat, quod immu licentiæ in terris ſemi-
natis, & vineatis non fuerint obſeruatæ, vt dicunt
teſtes Communitatis. Quia vltra quod contra eos
dantur plures exceptiones, & alter deponit de au-
ditu. Pro reſponſione ponderatum fuit, quod teſtes
ſupradicti pro Chriſpoltis examinati ſunt in con-
6 curſu præferendi, † tùm quia ſunt plores in numero
*cap. licet cauſam, & ibi Dec. n. 82. de Probat. Gabr. de
7 teſtibus concl. 4. n. 50.* tùm etiam quia † com illis con-
currunt non ſolum adminicula ex ſupradictis par-
titis, & fide publici Notarij, ſed etiam aſſiſtentia
iuris communis, *Innocent. in cap. auditis, & ibi Abb.
n. 15. Felyn. n. 22. de Præſcript. Ruin. conſ. 67. ſub num. 1.
lib. 1. Pariſ. conſ. 88. n. 32. & 33. lib. 3. Gabr. de teſtib. d.
concluſ. 4. num. 23. 28. & ſeq.*

Quo vero ad ſtatutum, ſeu reformationem anni
1597. prohibentem, neminem poſſe dare licentiam
paſculandi cum animalibus in terris ſeminatis, &
8 vineatis. Placuit reſponſio, quod, † pendente cauſa
appellationis, & donec de validitate ſtatuti diſcuti-
tur, Chriſpolti commodo eorum poſſeſſionis pri-
uari non debeant, *vt per Put. dec. 497. n. 1. & ſeq. lib.
2. cum alijs allegatis, fuit dictum in hac eadem cauſa
ſuper alio ſtatuto ſub die 22. May 1619.*

Et ita &c.

VBALDO SENIORE

CALAGVRITANA IVRISDICTIONIS DE NAGERA.

Lunæ 16. Aprilis 1621.

SVMMARIA.

1 *Attentata aliquando reuocantur per ſimplicem re-nunciationem.*
2 *Continuans in poſſeſſione non attentat.*
3 *Vicarius retineri poteſt per Epiſcopum in quacumque parte Diæceſis.*
4 *Exemptus poteſt eſſe locus, licet non perſona.*
5 *Exemptio perſonarum non facit exemptum locum.*
6 *Teſtibus pluribus, & concomitantiam iuris habentibus, magis ſtandum eſt.*
7 *Teſtes ſine interrogatorio examinati, & de illis facta proteſtatione debent ſaltim repeti.*
8 *Teſtis vnicus non probat.*
9 *Citatione ad videndum iurare deficiente examen eſt nullum.*
10 *Teſtes examinati ab alio, quam à Iudice cauſa, dicuntur nulliter, & attentare examinati.*
11 *Fides etiam quod ſit Notariorum non facit finem nec Notario creditur de præteritis, ſed de iis tantum, de quibus rogatus fuit.*
12 *Attentatorum probatio, cum ſapiant delictum, eſt plenè, & concludenter facienda.*

DECISIO CLIX.

POſtquam fuit reſolutum pro attentatis ex
parte Epiſcopi ex eo, quia eius Vicarius
exercuerat Iuriſdictionem in Eccleſia S.
Crucis in Clericum Beneficiatum eiuſdem
Eccleſiæ *vt in dec. 18. Maij 1620.* fuit eiuſdem atten-
tatis in actis renunciationem fuiſſe ſufficientem
pro purgatione Attentatorum *in terminis d. deciſionis* 1
fuit pariter reſolutum 10. Decembris prædicti, Sed pro
parte Monaſterij fuit datum de alijs attentatis, vn-
de propoſitio dubio, an conſtaret de alijs attentatis,
licet Domini dixiſſent, vt videretur de bono iure, ta-
men, cum agentes, pro Mooaſterio non acquieſce-
rent, de iis DD. ooo conſtare, dixerunt; Attentata
autem nunc deducuntur ex eo, quia Vicarius Epiſ-
copi de anno 1619. erexerit Tribunal ad Ius dicen-
dum in domo cuiuſdam Hieronymi Garziæ de Mó-
caual ſita in diſtrictu Eccleſiæ Sanctæ Crucis, & ius
reddiderit in perſonas tam ſæculares, quam Eccle-
ſiaſticas, vt ex teſtibus, & alijs iuribus datis *in ſum-
mario Abb. num. 8. & ſeq.*

Vnde, cum lis pendeat in Rota ſuper omnimoda
iuriſdictione, vt fuit firmatum in dicta deciſione 18.
Maij, omnia geſta dicta lite pendente concernentia
Iuriſdictionem videntur attentata, quibus tamen nõ
obſtantibus, contrarium DD. viſum fuit, & mouebã-
tur potiſſimum ex vulgata regula, quod, † qui con- 2
tinuat, non attentat, *gl. in non ſolum. de appell. in 6.
Lancell. de atten. c. 4. ampl. 1. n. 13. cum alijs allegatis
in d. deciſione Seraph. 432. n. 4. Rot. dec. 74. n. 4. par. 1.
in recen. & dec. 411. n. 3. par. 2.*

Sed ex teſtibus datis, & examinatis vtque de an-
no 1565. apparet, Epiſcopum, & eius Vicarium exer-
cuiſſe iuriſdictionem in diſtrictu Parochialium S.
Crucis, & S. Michaelis cumulatiuè cum Abbate, &
præuentiue in laicos, & Clericos illarum Parochia-
lium, qui non inſeruiunt, nec reſident in dictis Ec-
cleſiis, promulgarunt edicta, mandata, & cenſuras,
*vt latius deponunt dicti teſtes ſuper quarto articulo,
& dati in ſummario Epiſcopi num.* 1. quod & conſo-
nat cum ſententia antiqua Roberti, in qua cap. 4.
continetur, quod Epiſcopus in dictis parochis poſſit
cognoſcere de omnibus cauſis ciuilibus, & criminia-
libus, & matrimonialibus, & procedere per omnem
cenſuram Eccleſiaſticã ſaluo, & excepto ſuper præ-
dictum Priorem, & Conuentum, Eccleſias, perſonas,
& Cappellanos, Beneficiatos, ſiue ſeruitores ſupradi-
ctæ Capellę S. Crucis, & S. Michaelis, quod & ipſum
fuit dictum in *d. dec.* 18. Maij præteriti, dum ibi præ-
ſupponitur, non probari, quod Epiſcopus exercuerit
Iuriſdictionem in Beneficiatos dictarum Eccleſia-
rum, ſed ſolum in alias perſonas, vnde, ſi Epiſcopus
habet Iuriſdictionem cumulatiuam, in alias perſo-
nas præter prædictas, potuit etiam habere Tribonal,
vel Vicarium in loco, vbi iſtæ perſonę degunt, & ſic
intra limites dictarum Parochialium, cum † Vica- 3
rius poſſit retineri in quacunque parte diœceſis &c.
*c. cum Epiſcopus. de offic. ordin. in ſexta Panin. de viſit.
qvr 1. q. 5. num. 7. & 8. Caputaq. dec. 36. par 1. Sbrozz.
de offic. Vic. lib. 1. q. 70. nu. 1. & ſeqq. Gonzal. ad reg. 8.
§. 2. prohem. num. 35.*

Nec videbatur obſtare, quod etiam ſi Epiſcopus
haberet Iuriſdictiooem in perſonas laicales cumu-
latiuè cum Abbate ex dicta ſententia Roberti, non
tamen ſequitur neceſſario, quod poſſit erigere tri-
bunal in diſtrictu ad Ius dicendum, † cum locus, &
Territorium poſſit eſſe exemptum, licet non perſo- 4
næ, *Rot. dec. 145. num. 5. & ſeqq. par. 2. diuerſ.* quia fuit
reſponſum in propoſito, non conſtare de exemptio-
ne loci, Imo in contrarium ſtat aſſiſtentia iuris pro

Epi

Epiſcopo habente intentionem fundatam in omni-
bus locis ſuæ dioeceſis, &c. & in ſpecie ſuit firma-
tum in hac cauſa, quod perſonæ Beneficiatorum ſint
5 exemptæ, & ſubiectæ Abbati, † non tamen exem-
ptio perſonarum facit locum exemptum, *vt in dec.*
156. num. 1. & 6. par. 1. in recent.

Non obſtat, quod teſtes Epiſcopi fuerint exami-
nati ſine citatione ad videndum iurare, quia obie-
ctio ceſſat ex facto, cum adſit huiuſmodi citatio *in*
proc. fol. 1293.

Non obſtant teſtes Abbatis dati *in eius ſum. nu.*
12. deponentes de exercitio Iuriſdictionis Abbatis
priuatiuè ad Epiſcopum, quia conquaſſantur ex te-
ſtibus Epiſcopi deponentibuss de cumulatiua Iuriſ-
6 dictone ex d. ſententia Roberti, † quibus tamquam
pluribus, & habentibus concomitantiam Iuris ma-
gis videtur ſtandum, *Corn. conſ.* 219. *num.* 3. *lib.* 1. *cum*
aliis per Gabr. de teſtib. conc. 4. num. 22. & accedit quod
fuerunt examinati ſine interrogatoriis Epiſcopi,
7 quamuis fuerit de his proteſtatus, † & ideo debe-
bant ſaltem repeti, *Put. deciſ.* 427. *lib.* 1. *& deciſ.* 317.
num. 2. *lib.* 2.

Nec faciunt duo alij teſtes examinati de anno
1565. pro Abbate, quia ſecundus deponit ſuper ſex-
to articulo, quod Abbates habent omnimodam Iu-
riſdictionem in Clericos Beneficiaros dd. Eccleſia-
rum, quod Epiſcopus non controuertit, vnde rema-
8 net primus vnicus ſuper ſecundo articulo, † qui non
probat, *l. vbi num. ff. de teſtib.* Cæterùm hæc vlterius
erunt diſcurienda in negocio principali.

Nec obſtant teſtes ad probandum attentata de
9 quibus ſupra, quia, † præterquam reſpondebatur,
eos fuiſſe nulliter examinatos ob defectum cita-
tionis Epiſcopi, vel eius legitimi Procuratoris ad
videndum iurare, *l. ſi quando. C. de teſtibus. cap.* 2. *ex-*
tra eodem titulo, fuit dictum in Romana de Arroniis 15.
Ianuarij 1614. *coram me, & aliàs ſæpe.* Et quia fue-
runt examinati coram Vicario eiuſdem Abbatis;
10 lite pendente in Rota, † & ſic nulliter, & attenta-
ta, *Rot. dec.* 570. *num.* 3. *in fin. par.* 1. *recent.*

Nec obſtat fides Notariorum, quia vulgatum eſt,
11 † quod fides non facit fidem, & Notario non credi-
tur de præteritis, ſed tantum de ijs, de quibus fuit
rogatus, *§. nos autem. Auth. de tabell. Bart. in Auth. ſi*
quis in aliquo. num. 2. *C. de edend. Rot. dec.* 637. *num.* 1.
part. 1. *in recent.* & ſatis eſt, quod redditur ex omni-
bus prædictis ſaltem turbida probatio attentato-
12 rum, † quæ tamen, cum ſapiant delictum, ſunt ple-
nè, & concludenter probanda, *Rot. dec.* 411. *num.* 1.
par. 2. *in recent. & in Vlixbonen. Tendariorum* 27.
Martij 1615. *coram me*, & ideo expediens erat de-
uenire ad diſputationem ſuper bono Iure prout an-
tea Rota cenſuerat.

Et ita fuit deciſum, &c.

EODEM

Eadem.

Lunæ 11. Aprilis 1622.

SVMMARIA.

1 *Aliud eſt habere iuriſdictionem in perſonas, aliud in loco, qui poteſt eſſe exemptus.*
2 *Epiſcopus poteſt apponere Vicarium in qualibet parte ſuæ Diœceſis.*
3 *Iuris aſſiſtentia ſufficit Epiſcopo ad excludendum attentata.*
4 *Sententia præbet iuſtum titulum.*
5 *Poſſeſſio titulata in concurſu præferenda eſt.*
6 *Teſtes contra inducentem magis probant.*
7 *Attentata turbida non merentur priuilegium, vt ante omnia reuocentur.*

Deciſio CLX.

Domini præſtiterunt in deciſis die 26.
Aprilis anni præteriti ex rationibus tunc
deductis pro D. Epiſcopo, quibus nec ob-
ſtare cenſuerunt præcipuum fundamen-
tum, quo hodie Informantes pro D. Abbate nite-
bantur videlicet, quod quamuis ſit verum, teſtes E-
piſcopi de Iuriſdictione illius deponere circa per-
ſonas Parochialium Sanctæ Crucis, & S. Michaelis,
& quidem cumulatiua cum Abbate, quod pro eius
parte non controuertitur, tamen nihil videntur de-
ponere circa territorium, vel diſtrictum dictarum
Eccleſiarum, & ſic non probetur, Epiſcopū, vel eius
Vicarium Ius dediſſe, vel erexiſſe Tribunal in dicto
diſtrictu, prout fecit de anno 1619. & proinde ceſſet
continuatio allegata in deciſione, de qua agitur ad
excuſandum eum ab attentatis, & vt hic † aliud ſit 1
habere Iuriſdictionem in perſonas, aliud in loco,
qui poteſt eſſe exemptus, *iuxta not. in dec.* 145. *n.* 5.
& ſeqq. par. 1. *diuerſ.* quia ad hæc omnia fuit reſpon-
ſum, in primis ceſſare ex facto, quod teſtes non lo-
quantur de diſtrictu iſtarum Parochiatum, nam ſi
teſtes Epiſcopi expreſsè depoſuerūt de dicto diſtrictu,
& exercitio Iuriſdictionis ad præuentionem decer-
nendum, dandum, & relaxandum cenſuras, & imo
excludunt expreſsè, quod Abbas non habet Terri-
torium cognitum, & ſeparatum, ideo neceſſario ſe-
quitur, vt ſi Epiſcopus exercuit Iuriſdictionem in
perſonas dictarum Parochialium, exercuerit etiam
earum diſtrictu tanquam loco ſuæ diœceſis, cum
non probetur territorium diſtinctum, & obſepara-
tum Abbatis, vt dicunt dicti teſtes, & idem depo-
nunt teſtes Abbatis, dum dicunt eum in diſtrictu di-
ctarum Eccleſiarum Exercuiſſe Iuriſdictionem con-
tra laicos ad præuentionem, & cumulatiuè ad Epi-
ſcopum, & eius Officiales, *vt in ſummario Epiſcopi n.*
1. *&* 2. & ſic probant, quod etiam Epiſcopus exer-
cuerit d. Iuriſdictionem in diſtrictu, *prout etiam fuit*
firmatum in hac cauſa coram Reuerendiſſimo Attreba-
ten dec. 156. *num.* 3. *par.* 1. *in recent.* & conſequenter
† potuit Epiſcopus citra vitium attentatorum po- 2
nere Vicarium, & Ius dicere in d. diſtrictu tamquam
de ſua diœceſi, *cap. cum Epiſcopus. de Offic. ordin. in* 6.
cum aliis in dec. de qua agitur, allegatis, quibus accedit
iuris aſſiſtentia, quæ apertè extat pro Epiſcopo, intra
cuius Diœceſis limites eſſe Monaſterium *fuit firma-*
tum in hac cauſa 17. *Ianuarij* 1604. *coram bo. me. Penia,*
& 27. Iunij eiuſdem anni coram Reuerend. Attrebaten.
† quæ ſola videtur ſufficere, *c. cum perſonæ. de priuil. in* 3
6. Caputaq. in dec. 306. *par.* 1. *& dec.* 101. *par.* 2.

Et accedit etiam ſententia Roberti in hac cauſa
toties allegata, & cuius verba referuntur in deciſio-
ne, per quam conceditur Iuriſdictio cumulatiua E-
piſcopo in eiſdem Parochiis, excepto Priore, & con-
uentu, & perſonas Eccleſiaſticas prædictis Eccleſiis
inſeruientibus, † quæ ſententia præbet Epiſcopo 4
iuſtum titulum, *Alex. conſ.* 90. *n.* 7. *in fin. lib.* 2. *Aym.*
conſ. 102. *n.* 10. & † in concurſu probationum tritum 5
eſt, quod poſſeſſio titulata præfertur, *Doct. in cap. li-*
cet cauſam vbi Fel. num 9. *verſ. quarta cauſa. de probat.*
Bart. in l. ſi duo. n. 4. *verſ. ſed ſi vterque ff. vti poſſ. Aym.*
conſ. 158. *n.* 10. *verſ.* 5. *principaliter. Rot. deciſ.* 595.
n. 2. *par.* 1. *diuerſ. fuit dictum in luculenta dec. Bonon.*
profeſſionis 14. *Martij præteriti coram R. P. D. meo*
Merlino, & ſæpe aliàs.

Non obſtant teſtes Abbatis examinati de anno
1565. quia, vltra quod conquaſſantur ex teſtibus
Epi

Epiſcopi deponentibus de cumulatiua, vt fuit dictum in deciſione, multi etiam teſtes Abbatis deponũnt de eadem cumulatiua, vt ſupra dictum eſt, qui
6 † eo magis contra ipſum probant, *Cæſar. de Graſſ. deciſ. 7. num. 2. de probat. Rot. dec. 109. ſub num. 5. par. 2. recent.*

Ad teſtes remiſſoriales, & alios additos ad probandum attentata placuerunt reſponſiones datæ in deciſione, & quoad id, quod de iure ius viſitandi. d. Eccleſias competat Abbati, & quod conduxerit Epiſcopum ad conferendum ordines, & alia eius generis, fuit dictum, hæc reſpicere voluntariam Iuriſdictionem, de qua hodiè non quæritur, adeo vt negari non poſſit, quin ex prædictis ſaltem attentata ſint
7 turbida, † & non mereantur priuilegium, vt ante omnia ſint reuocanda, ideo Domini præſtiterunt in deciſis, & iterum placebat, vt eis prætermiſſis videretur aliquando de Iure.

Et ita fuit deciſum.

R. P. D. MERLINO

TVLLENI CAPELLANIÆ

Veneris 18. Februarij 1622.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum poſſeſſionis apprahenſa à ſpeciali procuratore probat poſſeſſionem manutenibilem, alio non poſſidente.*

2 *Poſitſſio in dubio præſumitur vacua, & aſſerenti incumbit probare contrarium.*

3 *Poſſeſſio poſterior clandeſtina, & turbatina præſumitur, & illi præfertur anterior ad effectum maximè manutentionis.*

4 *Amerioritas poſſeſſionis ad effectum manutentionis conſideratur non ſolum reſpectu horæ, ſed etiam reſpectu breuiſſimi temporis, momenti, & puncti.*

DECISIO CLXI.

NOn putauerunt Domini, denegandum mandatum de manutenendo Deſiderio informanti in poſſeſſione Cappellaniæ ſub Inuocatione Sanctæ Crucis in Eccleſia S. Amanrij exiſtentis, nam euidẽtiſſimè conſtabat de apptæhenſione poſſeſſionis huius Capellæ à Magiſtro Io. Fratre Deſiderij, & ad hoc ſpecialiter ab eo Procuratore deputato, vt in Inſtru-
1 mento appræhenſionis, *de quo in ſummario num. 2.* †. quod quidem inſtrumentum indubitanter probat poſſeſſionem, & manutenibilem, non poſſidente, *ad l. prædia, vbi DD. ff. de acq. poſſ. Caſſad. dec. 20. de præbend. Verul. dec. 334. num. 6. lib. Rot. dec. 62. num. 1. par. 2. diuerſ. & millies aliàs idem fuit deciſum, vt in Romana Palatij de Ruſticutiis 13. Nouembris 1715. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, quæ eſt dec. 716. num. 1. par. 2. recent. & aliis.*

2 Illud verò quod de tempore appræhenſionis nomine Deſiderij nemo poſſideret, † de iure præſumitur, nec aliter probandum, nam qui aſſerit fuiſſe plenam, id probare tenetur, *Card. Seraph. deciſ. 322. n. 5. & dec. 1065. num. 1. Rot. dec. 202. num. 3. par. 2. diuerſ. Idemque aliàs firmatum fuit in vna Sembraticen. Parochialis prima Iulij 1613 coram illuſtriſſimo Sacrato.*

Nec obſtare crediderunt Domini, quod Andreas eiuſdem Capellæ poſſeſſionem adeptus fuerit, vt ex Inſtrumento illius appræhenſionis deducebatur *in*
3 *ſummario num. 4.* Quoniam hæc Andreæ poſſeſſio † vti poſterior præſumenda eſt clandeſtina, & turbatiua, & conſequenter Deſiderij anterior poſſeſſio præferenda erat, præſertim ad effectum manutentionis, *cap. licet cauſam. vbi Canoniſtæ. de probat. Bart. in l. ſi de eo num. 4. ff. vti poſſid. Natt. conſ. 538. num. 3. lib. 3. Menoch. de retin. remed. 4. num. 325. Hond. conſ. 20. numer. 21. lib. 1. & paſſim ſequitur Rota, plurimaque coacernantur deciſiones ad hoc in Cæſarauguſtana Hoſpitalis 21. Februarij 1611. coram R. P. D. meo Vbalde quæ eſt deciſ. 293. numer. 8. par. 1. recent.*

Quod autem Deſiderij poſſeſſio ſit anterior, inſpicitur ex lectura vtriuſque Inſtrumenti, ab Andrea enim appræhenſa fuit poſſeſſio die 21. Septembris 1619. poſt quintam horam à meridie, abſolutis veſperis, à Deſiderio autem eadem die, ſed poſt
horam quartam, & ſic per horam anteceſſit, † quæ 4
anterioritas nedum reſpectu vnius horæ ſufficit ad effectum prælationis in manutentione, *Caſſad. deciſ. 20. num. 2. de Præben. Rot: dec. 19. num. 3. par. 2. diuerſ.* ſed etiam ſi breuiſſimo temporis momento, vel puncto in appræhenſione Deſiderius præueniſſet Andream, *vt in d. dec. 19. & in Romana, ſeu Tiburtina Caſtrorum 4. Iulij 1607. coram Reuerendiſſ. Lugdunen. & in Cartaginen. Canonicatus 25. Maij 1609. coram bo. me. Cardinali Lancellotto.*

Et ita pro Deſiderio Informante reſponſum fuit.

VBALDO SENIORE

CESENATEN. BONORVM

Veneris 21. Februarij 1622.

SVMMARIA.

1 *Dimiſſio poſſeſſionis facta ad alterius fauorem extra conſpectuum rei abſque clauſula* Conſtituti *non dicitur alteri acquiſita ſine apprahenſione.*

2 *Actibus poſſeſſoriis factis in apprahenſione probatur poſſeſſio.*

3 *Laboratorum poſito probat poſſeſſionem.*

4 *Teſtes de facto proprio deponentes meliùs probant.*

5 *Poſſeſſio amittitur, & transfertur ex dimiſſione, & apprahenſione reſpectiuè.*

6 *Clauſula,* ſine præiudicio iurium vtriuſq; partis, *quomodo intelligatur in relaxatione poſſeſſionis.*

7 *Sequeſtrum neceſſarium poſſeſſione non priuat.*

8 *Interrogatoriorum datio ſpretum nullitatum examinis inducit.*

DECISIO CLXII.

MOrtva Iacoba ſine filiis, in quem caſum Hieronymus eius pater ei ſubſtituerat nonnulla loca pia pia Ciuitatis Cæſenæ, & lite in D. Paulum Emilium Iacobæ maritum, & hæredem, & dicta loca pia introducta in Rota dubitaui, cui eſſet dandum mandatum de manutendo, & Domini eſſe dandum cenſuerunt locis piis. Quamuis enim conſtet de anteriori poſſeſsione Pauli Emilij poſt mortem vxoris, tamen, cum de partium conſenſu differentiæ omnes eſſent remiſſæ ad Illuſtriſsimum Cardinalem Nazarenum Epiſcopum Cæſenaten. Emilius in executionem laudi à Cardinali lati relaxauit poſſeſsionem bonorum dictis locis piis. Et
quamuis † per iſtam dimiſsionem factam extra 1
conſpectum rei abſque clauſula *Conſtituti*, & ſine appræhenſione facta à locis piis non poſſet for-

tè

te dici acquiſita iis poſſeſsionis, *iuxta latè tradita per Natt. conſ. 398. num. 13. & ſeqq. per tex. in l. quemadmodum, vbi gloſſ. ff. de acq. poſſ. Siluan. conſ. 55. num. 8. & ſeq. Menoch. de retin. remed. 3. n. 267.* vbi quod ex ceſsione non competit ceſsionario manutentio, *Modern. diſcept. forenſ. cap. 310. n. 26. Seraph. dec. 773. num. 2. & 3. & bene probatur per tex. in l. cum fundum. ff. de vi, & vi arm.* vbi quod per dimiſsionem poſſeſſionis à creditore factam non abdicatur poſſeſsio, niſi emptori acquiratur, & redditur ratio, quia nemo eo animo eſſet, vt poſſeſsionem amitteret propter emptorem, quam emptor adeptus non fuiſſet, nihilominus hodie ex teſtibus vigore remiſſoriæ examinatis conſtat de appræhenſione poſſeſsionis pro locis piis poſt dictam relaxationem, quæ fuit die 16. Februarij anno 1620. & appræhenſio fuit in fine dicti menſis, vel de menſe Martij eiuſdem anni, vt in ſpecie dicunt ſeptimus teſtis iuxta quintum, nonus iuxta ſecundum, decimus ſuper quarto articulo, duodecimus iuxta octauum, & ſuper quarto & benè de-
2 ponunt de omnibus actibus poſſeſſoriis, † quibus ſolet poſſeſsio probari, *Caſ. de Graſſ. deciſ. 10. num. 3. de cauſ. poſſeſſ. & propr.* vt de fructuum perceptione. *l. ſitia vbi Bart. ff. de ſolut. Pariſ. conſ. 107. num. 22. lib. 1. Rot. deciſ. 131. num. 3. & deciſ. 397. num. 4. par.*
3 *1. in recent. & deciſ. 691. num. 2. par. 2.* † & quod loca pia in dictis bonis poſuerunt laboratores, *Rot. d. deciſ. 131. num. 3. par. 1. recent. Pariſ. d. conſ. 107. num. 21.* & nonnulli teſtes ſunt ipſimet laboratores, qui de-
4 ponunt de facto proprio, & † ſic fortiùs probant, *Caſ. de Graſſ. deciſ. 2. num. 11. de empt. & vend. cum aliis*
5 *per Rot. deciſ. 391. n. 10. par. 1. recent.* Vnde † ſtante ſupradicta dimiſsione poſſeſsionis, & ſubſecuta appræhenſione locorum piorum, ſequitur Paulum Emilium illam amiſiſſe, & in loca pia fuiſſe tranſlatam, *iuxta text. in d. l. cum fundum. ff. de vi, & vi arm. cum aliis ſupra adductis.*

Non obſtat, quod in inſtrumento relaxationis poſſeſsionis adſit clauſula, *ſine præiudicio iurium vtriuſque partis.*

6 Quia intelligitur † præterquam quoad ipſam relaxationem expreſſam, *Oldrad. conſ. in fin. Pariſ. conſ. 70. num. 12. lib. 1.* & in terminis relaxationis poſſeſſionis, *Seraph. deciſ. 736. num. 2. deciſ. 773. num. 9.*

Non obſtat, quod relaxatio fuerit facta ſub promiſsione, quod reſtituerentur D. Paulo Emilio intra viginti dies ſemina.

Quia quatenus reſtitutio non ſit facta, dicebatur in promiſsione fuiſſe additum, vt deberet fieri liquidatio per D. Paulum Emilium, de qua liquidatione non docetur.

Non obſtant allegatæ inhibitiones obtentæ per DD. Dandinos ab Illuſtriſsimo Legato Romandiolæ, quia fuerũt obtentæ de menſe Auguſti anni 1620. *vt in ſummario eiuſdem Pauli Emilij num. 1. & 3.* Et ſic poſt relaxationem, & appræhenſionem poſſeſsionis reſpectiuè factam, vt ſupra,

Non obſtat ſequeſtrum appoſitum, quia notum eſt,
7 † ſequeſtrum neceſſarium non priuare poſſeſsione, *l. intereſſe puto. vbi Bart. ff. de acquir. poſſeſſ. Rota deciſ. 516. num. 2. & deciſ. 604. num. 2. par. 1. in recent.*

Nec facit depoſitio duorum teſtium noni, & duodecimi, qui videntur probare poſſeſsionem Domini Pauli Emilij, *vt in eius ſummario num. 4.* quia quoad nonum teſtem, deponit tantum de frumento collecto in campo dicto *de Renelioni*, ſe illud dediſſe Domino Paulo Emilio, à quo habuerat præceptum de non dando cuiquam, & in hoc eſt vnicus, qui in reliquis bonis expreſsè deponit pro locis piis ſuper quarto articulo. Quo vero ad duodecimum teſtem dicit ſolum, Dominum Paulum Emilium tempore meſsis veniſſe ad poſſeſsionem Paderni, & *diſſe al mio fratello, che voleua il grano per la parte del patrone.* Et hoc autem non ſequitur, quod illud habuerit, immo de poſſeſsione locorum piorum in iſto prædio expreſsè deponit ſuper quarto articulo. Quo verò ad decimumtertium teſtem in eodem ſummario datum ille deponit de poſſeſsione prædij Bagnilæ, quod fuit reſeruatum Paulo Emilio in inſtrumento concordiæ, & quod hodie non controuertitur.

Ad nullitates oppoſitas contra examen teſtium benè videbatur reſponſum per informantes, quod & aderat citatio ad videndum iurare, & quod pars
dederat interrogatoria, † ex quo videbatur ſpreuiſſe 8
nullitates hodie oppoſitas, *Rot. dec. 393. num. 5. & 17. par. 1. in recent.* quibus obtentis in omnem euentum poterit facilè obtineri ſanatoria, quatenus ſit neceſſaria.

Et ita fuit deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

CREMONEN. PENSIONIS

Veneris 25. Februarij 1622.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium regulatur à iure.*
2 *Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi non debet de iure ea priuari durante lite ſuper reductione.*
3 *Arbitrium remittit aliquid de rigore iuris.*
4 *Probatio non excludit probationem.*
5 *Exceptiones Titularis contra penſionarium non poſſunt liquidæ duci ante rem iudicatam.*
6 *Penſionarius habens reſeruationem penſionis in pecunia non poteſt recipere fructus.*
7 *Oblatione fructuum non ſatisfit clauſulæ,* non retardata ſolutione penſionis.
8 *Penſionarius dicitur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi ſi receperit à campſore de mandato titularis.*
9 *Actus tribuitur ordinanti, non exequenti.*
17 *Sibi imputare debet, qui ordinem iam datum in tempore non reuocauit.*
11 *Inhibitio non obſtat exiſtenti iam in quaſi poſſeſſione exigendi.*
21 *Solutio vnica ſufficit ad quaſi poſſeſſionem acquirendam ad effectum præſertim manutentionis.*
13 *Solutiones factæ per tertium ſine mandato, & ſcientia titularis, & debitoris, non conſtituunt recipientem, & penſionarium in quaſi poſſeſſione exigendi.*
14 *Penſionario denegatur manutentio, & continuatio in poſſeſſione, vbi ex ventre litterarum conſtat de extinctione penſionis.*
15 *Penſio non debetur ab eo, cuius prouiſio non habuit effectum, nec titulum beneficij habuit, nec fructus recepit.*

DECISIO CLXIII.

ORTA controuerſia inter Illuſtriſsimum D. Hieronymum Columnam Titularem, & Reuerendiſsimum Epiſcopum Montorium Penſionarium, Epiſcopus egit coram A. D. pro manutentione, & obtinuit decretum, à quo licet fuerit appellatum, tamen Sanctiſsimo reſcripſit, *ſine præiudicio legitimæ executionis, & ſine retardatione ſolutionis penſionis*, & inde penſionarius exegit primum ter-

minum ſuæ penſionis à Mercatore, quæ dederat cæ-
dulam bancariam de ordine titularis ſucceſſiuè ad
inſtantiam eiuſdem titularis, fuit commiſſa in peri-
torio cauſa reductionis penſionis eidem A.C. cum
eiſdem clauſulis, de quibus ſupra. In gradu verò ap-
pellationis à ſententia A.C. qui pro reductione pro-
nunciauerat in Signatura Sanctiſſimi fuit pro parte
eiuſdem D. Hieronymi petita moderatio, ſeu annul-
latio dictarum clauſularum, & Sanctiſs. reſcripſit,
Arbitrio Rota, ſuper quo dubio propoſito, Domini
1 reſponderunt, arbitrium non intrare. Quia † arbi-
trium regulatur à iure, *Bart. in extrauagan. ad repri-
men. in verbo videbitur. nu. 8. Caſ. de Graſſ. deciſ. 7. nu. 7.
& deciſ. 8. nu. 2. de ſent. & re iud. Rot. in Mantuana bo-
norum coram me, quæ eſt deciſ. 365. num. 1. par. 1. in re-
2 cent. & alias ſæpè* † de iure autem eſt, vt cum Epiſco-
pus ſit in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, ea
non priuetur, & ſpolietur, durante lite ſuper redu-
ctione, *Gig. de penſ. quæſt. 62. n. 12.* Et in terminis clau-
ſulæ arbitrij eſt *deciſ. Seraph. 1429. nu. 2. & deciſ. 387.
nu. 1. par. 2. & fuit reſolutum in cauſa Tullen. penſionis
22. Junij 1609. coram Reuerendiſſimo Attrebaten. & in
Nidruntina penſionis* 25. *Junij* 1618. *coram R. P. D.
meo Decano, & facit deciſ. in Abulen. penſionis 15. De-
3 cembris 1610. coram R. P. D. meo Pirouano*, & † licet
arbitrium remittat aliquid de rigore iuris, *Creſcen.
dec. 4. de teſt.* & in propoſito videatur aliquid remit-
tendum de rigore, cum ex probationibus factis pro
titulari, conſtet de minori valore Prioratus, quam
expreſſo, & concurrat oblatio omnium fructuum
facta ipſi penſionario, tamen quoad probationes,
4 fuit reſponſum, † probationem non excludere pro-
bationem, *Rota deciſ. 785. num. 5. par. 1. diuerſ. & deciſ.
677. num. 5. par. 1. in recent.* Ideò poterit penſionarius
in hac ſecunda inſtantia, vel meliores probationes
5 afferre, vel elidere contrarias, ita vt † nullo modo
exceptiones oppoſitæ pro D. Titulari, poſſunt dici
liquidæ ante rem iudicatam, *vt fuit conſideratum in
d. Abulen. penſionis coram D. Pirouano, & facit deciſ.
Caputaq. 321. par. 1. & 317. par. 2.*
6 Quo verò ad oblationem dicebatur, † cum penſio
ſit reſeruata in certa quantitate, non eſſe cogendum
penſionarium ad recipiendos fructus loco penſio-
nis, maximè cum reſeruatio ſit facta ex cauſa reſi-
gnationis, cum ſi fructus voluiſſet, Prioratum non
7 reſignaſſet, † & alias per oblationem fructuum oon
eſſe ſatisfactum clauſulæ, non retardata ſolutione
penſionis, *fuit dictum in cauſa Mediolanen. penſionis
7. Nouembris* 1612. *coram me.*
Quod autem penſionarius ſit in quaſi poſſeſſione
8 exigendi penſionem, patet quia, † cum Abbas pro-
miſiſſet dare cedulam bancariam, & illam dederit,
cuius vigore campſor ſoluit penſionem, vt ſupra di-
ctum eſt, dicitur conſtituiſſe penſionarium in quaſi
poſſeſſione exigendi tamquam ſoluens de mandato
Titularis, *vt fuit dictum in cauſa Piſtorien. penſionis
9 3. Julij 1606. coram Sanctiſſimo* † actus enim tribuen-
dus eſt ordinanti, & non exequenti, *Surd. deciſ. 292.
num. 9. & deciſ. 297. numer. 1. Rota deciſ. 167. numer. 2.
10 par. 2. diuerſ.* & † ſibi imputare debet Abbas ſi non
monuit in tempore campſorem, ne ſolueret *ad tex.
in l. ſi fideiuſſor in princ.* ibi, *potuit enim atque debuit,
& in verb. ſi cum debuit. ff. mand.*
11 Neque † inhibitio poſtea emanata ſuffragatur,
cum antea penſionarius eſſet in quaſi poſſeſſione
12 *iux. deciſ. Seraph. 1411. nu. 4.* † ad quam acquirendam
ſufficit vnica ſolutio, præſertim ad effectum manu-
tentionis, *cap. cum Eccleſia. vbi Abb. n. 23. Rip. n. 52. de
cauſ. poſſ. & prop. Ale. conſ. 74. n. 16. lib. 4. Dec. conſ. 117.
n. 1. Caputaq. dec. 337. n. 6. par. 2. Serap. d. dec. 1411. n. 2.
Rota in cauſa Terdonenſis penſionis 17. Junij 1616. & in
Spoletana penſionis 21. Junij 1619. corā me, & alias ſæpè.*

Non obſtat *deciſ. 184. par. 1. diuerſ. & deciſ. in cau-
ſa Patten. penſionis coram bo. me. Cardinalis Pamphilio,
quæ eſt deciſ. 181. par. 4. diuerſ.* quia omiſſis aliis
reſponſionibus, quæ dari poſſent, illa ſufficit, quod
† illæ deciſiones loquuntur de ſolutionibus factis à 13
tertio ſine mandato, & ſcientia titularis, & debito-
ris penſionis, quo caſu non mirum, ſi non cōſtituunt
penſionarium in quaſi poſſeſſione exigendi, & ita
etiam procedit deciſ. *Caputaq. 165. par. 3.* ſed hic
conſtat de mandato ex ſupradictis.
Nec facit *deciſ. in Colimbrien. penſionis coram R. P.
D. Manzanedo, quæ eſt deciſ. 617. par. 1. in recent.* † ibi 14
ex ventre literarum conſtabat de extinctione pen-
ſionis, meritò penſionarius prohibitus fuit conti-
nuare in exactione penſionis, ſicuti nec obſtat *dec.
567. par. 2. in recent.* vbi Rota dixit, intrare arbitrium
ad effectum deguſtandi de validitate reſeruationis
penſionis, quia, vt ibi dicitur *num. 1. ad fin.* ibi non
conſtabat de quaſi poſſeſſione exigendi, vt hic con-
ſtat. Præterea *d. deciſ. & Seraph. deciſ. 674.* & aliæ, quæ
allegantur ſuper retardatione ſolutionis penſionis,
ſtante clauſula arbitrio Rotæ, procedunt, quando
tractatur de executione literarum Apoſtolicarum,
non autem quando etiam penſionarius eſt, in quaſi
poſſeſſione exigendi, quo caſu nulla deciſio dicit,
eum eſſe priuandum dicta quaſi poſſeſſione, in qua
exiſtit, donec videatur de validitate, vel reductione
penſionis.
Demum nec applicatur *deciſ. 255. par. 2. in recent.*
quia loquitur de fideiuſſore de ſoluendo penſionem,
quem non teneri, ibi Rota reſoluit, quia prouiſio ad
fauorem eius, qui penſioni conſenſerat, non habue-
rat effectum, & ſic nec titulum beneficij habuerat,
nec vllos fructus ex eo perceperat, † ideo penſio de- 15
beri non poterat, quia nullo modo aptantur ad cau-
ſam noſtram.
Et ita fuit deciſum.

R.P.D. MERLINO

BONONIEN. PROFESSIONIS

Lunæ 14. Martij 1622.

SVMMARIA.

1 *Religio, quæ patitur eius ſubditum ab ea reſilire, &
in aliam Religionem commorari, amittit illius
poſſeſſionem, & num. ſeq. in fin. & num. 19.*
2 *Dominus negligens cuſtodiam ſerui, illius poſſeſſio-
nem amittit, poſtquam ab alio fuit volens appre-
henſus ſed ſecus ante.*
3 *Argumentum valet de ſeruo ad Monachum, decl.
vt num. 12. & 13.*
4 *Ciuilis poſſeſſio, data ſcientia occupationis naturalis,
amittitur modico tempore, nec opus eſt decennio.*
5 *Religionum Superiores tenentur ſingulis anni perqui-
rere, & notitiam habere de eorum ſubditis, eoſque
ad propria Monaſteria reuocare.*
6 *Scire quis præſumitur, quod perquirere, & ſcire debet.*
7 *Scientia Prioris, & Superioris ſubditi ſufficit ad il-
lius poſſeſſionem amittendam, nec requiritur ſcien-
tia Religionis.*
8 *Poſſeſſio, quæ litem excitauit, non eſt manutenibilis.*
9 *Superioritatis, & poteſtatis quaſi poſſeſſio vti datur
Patri in filium, ita & Superioribus Religionum
in ſuos ſubditos, & num. 13.*
10 *Religio non amittit poſſeſſionem Religioſi fugitiui,
quouſque illius Superiores animo continuant eo-
rum obedientia illum ſubijcere.*

11 *Religio*

11 *Religioſus velit, nolit, obnoxius, & conſtitutus dicitur in quaſi poſſeſſione Monaſtica ſubiectionis, & nu. 13. vbi limit.*

12 *Serui poſſeſſionis continuationem Dominus non habet ſi fugitiuus ab alio detineatur, & animum reuertendi non habeat.*

14 *Manutentio datur in quaſi poſſeſſione contra ſubditum obedientiam renuentem.*

15 *Lite pendente ſuper validitate tranſitus Religioſi de vna ad aliam Religionem, ſecunda competit manutentio, & num. 19. vbi decl.*

16 *Profeſſio expreſſe emiſſa in ſecundo Monaſterio præfertur tacita edita in primo.*

17 *Præfertur in manutentione habens clariores, & meliores probationes, & magis titulatam, ac nitidiùs probatam poſſeſſionem.*

18 *Profeſſionis requiſita.*

20 *Religioſus tranſiens ad aliam Religionem arctiorem an teneatur obtinere licentiam, ita vt non obtenta profeſſio in ſecunda ſit nulla, & num. ſeqq.*

21 *Exceptiones requirentes altiorem indaginem, & diſcuſſionem petitorij reſpicientes non admittuntur in ſummariſſimo poſſeſſorio, & num. 25.*

22 *Religio perfectior, & arctior ex quibus dicatur.*

24 *Dei Spiritus vbi eſt, ibi libertas, quaque Dei afflatu aguntur, non ſunt ſub lege, nec lex iuſtè poſita eſt.*

26 *Religioſus tranſiens ad aliam Religionem ſine licentia prima an poſſit ad primam propria auctoritate redire.*

Decisio CLXIV.

IOannes Caccialupus à pueritia habitum, & inſignia Illuſtriſſimæ Religionis Hieroſolymitanæ ſuſcepit, & diu geſtauit, multaque, vt aſſerebat, ſuccedentibus annis munera, quæ illius ordinis æquitibus demandari conſueuerunt, obiuit, ac etiam penſiones à Magno Magiſtro obtinuit, nulla tamen expreſſa emiſſa profeſſione.

Anno autem 1614. Congregationem RR.PP. Clericorum Regularium Sancti Pauli nuncupatam Barnabitarum ingreſſus eſt, ibique peracto Tyrocinio, ſolemniter ſe Deo addixit, vota illius Religionis ſpopondit, & per ſex annos continuò degit.

Sed tandem ad Hieroſolymitanos, inſalutatis Barnabitis, iterum ſe contulit, inter quos ordines orta altercatione, mihique cauſa commiſſa, hinc inde anxie petita fuit manutentio in quaſi poſſeſſione exercendi actus ſuperioritatis in dictum Caccialupum, ab eoque recipiendi præſtationem obedientiæ, & hodie, propoſito dubio, Domini denegando manutentionem Hieroſolymitanis, concedendam dixerunt PP. Barnabitis.

Vt autem Hieroſolymitanis denegarent, impulit Dominos. Quoniam aut ipſi nituntur prima illa quaſi poſſeſſione exercita in Caccialupum, antequam profeſſionem emiſiſſet apud Barnabitas; aut alia poſteriori, quando his relictis, ad eoſdem Hieroſolymitanos confugit, & neutra viſa eſt ſuffragari.

1 Non prima, quoniam, † cum ipſi paſſi fuerint Caccialupum ab ipſis reſilire, & per ſex annos extra eorum militiam in Barnabitarum Cęnobiis commorari, illa quaſi poſſeſſio amiſſa fuit, *Bart. in l. 1. §. huius autem. numer. 3. verſ. quarto modo. ff. vti poſſidet. DD. in l. 1. §. ſi ſeruus, & in l. ſi rem mobilem. ff. de acquir. poſſ. Rot. apud. Card. Mantic. dec. 95. & in Aſſiſien. Canonicatus 14. Iunij 1606. coram Illuſtriſſ. D. meo*

2 *Cardinali Sacrato*, & † quemadmodum Dominus negligendo cuſtodiam ſerui fugitiui, illius poſſeſſionem amittit, poſtquam ab alio fuit volens appræhenſus, licet ſecus ante, *l. 1. §. per ſeruum. ff. de acq. poſſ. vbi Alex. num. 7. Imol. num. 27. & 29. & melius Caſtr. n. 4. Bal. in l. 1. n. 33. poſt med. verſ. ſolum ciuiliter. C. de Seru. fugit.* Ita etiam videtur, idem ſtatuendum in ſuperiore Religionis, dum negligit recuperationem ſubditi ad alium ordinem tranſeuntis, † cum re- 3
ctè inferatur à ſeruo ad Monachum, *auth. Ingreſſi. C. de Sacroſ. Eccl. Innoc. in c. cum olim de priuil. cum aliis.*

Nec decennio † opus erat ad hanc ciuilem poſ- 4
ſeſſionem amittendam, ſtante ſcientia Hieroſolymitanorum, quod Caccialupus à Barnabitis quaſi poſſideretur, quia hoc caſu ſufficit modicum tempus *iuxta vulgat. conſil. Crauett. 235. numer. 1. Quod Rota ſequitur, vt in dicta Aſſiſien. coram Illuſtriſſimo Sacrato, & in Romana Canonicatus S. Marci 25. Februarij 1603. coram Reuerendiſſ. Attrebaten. & in Romana Stagni 6. Iunij hoc anno coram Reuerendiſſ. Domino meo Decano*, & bene facit, quod in terminis ſerui tradit *Innoc. in cap. de ſeruorum. nu. 4. verſ. & ideo non placet. de ſeruis non ordinand.*

Huiuſmodi autem ſcientia Hieroſolymitanorum, quod nempe Caccialupus alterius ordinis poteſtati ſe ſubiecerit, ex eo innotuit, quod † ſuperiores Reli- 5
gioſorum tenentur ſingulis annis perquirere, notitiam habere de eorum ſubditis, & eos, vt ad propria reuertantur Monaſteria compellere, *ex tex. in cap. fin. de regular. & ibi: tenent Canoniſtæ, & Roman. conſ. 341. nu. 1.* & ſignanter idem cautum videtur in ſtabilimentis ordinis Hieroſolymitani *tit. 6. num. 10.* &
propterea † cum Magnus Magiſter, ſiue alii ſuperio- 6
res indagare, & ſcire tenerentur ſtatum Caccialupi, omnino præſumenda eſt prædicti ſcientia, *ad tradit. per Menoch. præſumpt. 23. nn. 66. lib. 6. & in ſimilibus terminis Rot. deciſ. 166. in princ. par. 1. diuerſ.*

Nec requirebatur ad hoc ſcientia totius Religio-
nis, nec etiam ipſius Magni Magiſtri, † ſed ſufficie- 7
bat ſcientia Prioris, ſub cuius poteſtate degebat Caccialupus tempore, quo ad Barnabitas ſe contulit, vel alterius Officialis, *ad doctr. Bart. in l. ſi Publicanus, §. fin. ff. de Publican. Aret. conſ. 42. num. 3. in fin. Peregr. de iure fiſci num. 26. tit. 8. lib. 6.*

Minus alia poſterior, quaſi poſſeſſio Hieroſolymitano ordini ſuffragatur, poſtquam Caccialupus emiſſa apud Barnabitas profeſſione, ad ipſum iterum eſt reuerſus,

Quoniam cum hæc reuerſio, ſiuè fuga Barnabitas ad Iudicium excitauerit, pro recuperatione Cac-
cialupi, & hinc exorta ſit lis, † huiuſmodi quaſi poſ- 8
ſeſſio Hieroſolymitanorum non erat manutenibilis, *Afflict. dec. 395. num. 7. Put. dec. 419. & fuit dictum etiam coram Sanctiſſimo in Abulen. iuris viſitandi 28. Iunij 1600. quæ eſt deciſ. 30. num. 1. par. 2. recent. & in Romana diuiſionis 4 Februarij 1619. coram R. P. D. meo Vbaldo, & alibi ſæpiſſimè.*

Patribus autem Barnabitis concedendam dixerunt Domini manutentionem, quoniam in confeſſo eſt apud partes, quod Caccialupus emiſſa expreſſa profeſſione per ſex annos, computato anno probationis, continuo degerit ſub regula, & obedientia ſuperiorum ipſius Religionis Barnabitarum, qui ſtatim, ac ille ab iis receſſit, retinentes animo ciuilem, recuperare contenderunt naturalem quaſi poſ-
ſeſſionem, † quæ quidem quaſi poſſeſſio ſuperiori- 9
tatis, & poteſtatis quemadmodum datur in patrem erga filium, ita datur in ſuperioribus Religionum erga ſuos ſubditos, *Bart. in l. cum heredes. §. Item quæro. numer. 1. ff. de acquir. poſſ. vbi Aret. propè fin. Caſtr. num. 2. Alex. num. 2. & Angel. in fin.*

Nec † huiuſmodi poſſeſſio amittitur quamuis 10
Religioſus reſilierit, & ab alio detineatur, nec animum habeat reuertendi, dummodo tamen ſuperiores continuauerint animo eorum obedientiæ fugitiuum ſubjicere, & ſic poſſidere, vt bene Barnabi-

ta

11 tæ præſtiterunt, † quia velit, nolit, Religioſus obnoxius dicitur, & conſtitutus in quaſi poſſeſſione Monaſticæ ſubiectionis, *Bart. in l. 1. §. per ſeruum. il primo n. 2. & ibi Add. nec non Alex. n. 7. & 9. Iaſ. n. 13. Angel. in fin. Cuman. n. 3. ff. de acq. poſſ.* Qui propterea prudenter inferunt hoc caſu Religioſum non æqui-
12 parari ſeruo fugitiuo, in quo † ſi ab alio detineatur, & animum non habeat reuertendi, Dominus non habet continuationem poſſeſſionis, *ad l. ſi rem mobilem. ff. de acq. poſſ. & notatur in dicta l. prima. §. per ſer-*
13 *uum, eodem titulo,* † ſed æquiparari filio, & proinde ſemper cenſeri conſtitutum ſub quaſi poſſeſſione poteſtatis ſuperiorum, niſi ipſi illam deſeruerint, *vbi poſt Bart. in d. §. per ſeruum. Aret. n. 67. & 68. fatetur hanc ſententiam veriorem, licet deinde contrarium teneat, ſed Iaſ. ibidem num. 14. & ſeq. teſtatur de magis communi, & vera & ſignanter reprobat Aretinum, prout eundem reprobat, Rip. in l. 1. n. 151. ff. de vulgar. Quos, & alios congeſtos ſequitur Canall. de communi contra comm. q. 448. n. 1. & 14.* Comparatio autem illa, quæ fit inter ſeruum & Religioſum, admittitur, quatenus Religioni magis proficiat, & proſit, *Alex. de §. per ſeruum n. 12. & Addent. ad Bart. ibidem. Felyn. in cap. in præſenti de probat. in fin. Canall. d. qu. 446. n. 19.*

Firmata igitur hac quaſi poſſeſſione, & illius continuatione ſaltem animo PP. Barnabitis, cõſequen-
14 ter, vt dicebatur debita viſa fuit manutentio, † quia datur in quaſi poſſeſſione contra ſubditum obedientiam renuentem, *Abb. in cap. ſuborta n. 1. Zabarell.*
15 *in prima oppoſitione,* & in terminis, † quod pendente lite ſuper validitate tranſitus de vna ad aliam Religionem, ſecunda habeat remedium poſſeſſorium, & retinendæ, *firmant Canoniſtæ in d. cap. licet, vbi Innoc. n. 7.* qui loquitur, quando tranſitus fuit ad arctiorem ordinem. *Io. Andreas n. 11. verſ. ſed apud quem Hoſtien. n. 16. verſ. ſed apud. Butr. n. 10. & nu. 11. Anchar. num. 13. & omnibus clarius Abb. num. 15. verſ. quoad ſecundum,* & optima ratione, quia ſecundum Monaſterium eſt in quaſi poſſeſſione, & etiam rei partes ſuſtinet, & ideo pendente Iudicio ſuper validitate tranſitus, & an fuerit petita licentia, huiuſmodi quaſi poſſeſſio eſt fouenda, *ad §. retinendæ. Inſtit. de interdict. cum vulgar. vt per dd. Canoniſtas, & præcipuè Hoſtien. n. 16. verſ. tu tamen in d. cap. licet.*

Quæ & eo vrgentiora viſa ſunt, quia Barnabitæ exhibent expreſſam ſcripturam, & omni ex parte probatiſſimam profeſſionem Caccialupi in eodem ordine ſolemniter emiſſam; Hieroſolymitani autem deducunt ex pluribus actibus profeſſionem virtualem dumtaxat, ſiuè tacitam, quæ tanti non videtur eſſe vt cum expreſſa, præcipuè in hoc Iudicio
16 ſummariſſimo, ſit comparanda, † & expreſſam profeſſionem emiſſam in ſecundo Monaſterio præferri tacitæ in primo editæ, *tradunt Socc. Sen. in l. 1. §. per ſeruum, num. 14. verſ. poſtremo. ff. de acquir. poſſ. & conſ. 270. num. 12. & 13. lib. 2. Prob. ad Monach. in cap. conſtitutionem n. 2. & 3. de regular. Tiraq. de leg. connub. gl. 7. num. 52. Decian. reſponſ. 18. nu. 5. lib. 3. Rimin. Iun. conſ. 337. n. 11. lib. 4. Io: Franc. à Ponte conſ. 40. nu. 46.*
17 *lib. 2.* † & certiſſimum eſt in concurſu petentium manutentionem obtinere habentem clariores, & meliores probationes, ac magis titulatam, & antiquius probatam poſſeſſionem, *Bart. in l. ſi duo, num. 14. ff. vti poſſid. Soccin. conſ. 194. num. 9. lib. 2. Curt. conſ. 24. num. 3. Menoch. de Retin. remed. 3. num. 718. & ſeqq. & fuit dictum in vna Senogallien. iuris paſcendi 25. May 1609. coram Sanctiſſimo D. N.* præſertim cum tacita hæc profeſſio pluribus impugnetur ab Informantibus pro Barnabitis, tamquam non ſuffulta
18 † illis quinque requiſitis, de quibus *per Sanchez ſuper Decalog. tom. 2. lib. 5. cap. 3. n. 14. vſque ad 18.* qui *& n. 13.* monet poſt Concilium Tridentinum rariſſimè contingere, vt valide quis tacitè profiteatur.

Nec obſtat, quod, *Zabarell. in d. c. licet. n. 16. verſ.*
& de illo, & Ancar. num. 6. dixerint † pendente hu- 19
iuſmodi Iudicio ſuper validitate tranſitus, primo Monaſterio dari retentionem, quorum dictum ſequitur *Sanchez. eod. tract. lib. 6. cap. 7. num. 101.* qui etiam mendosè pro ſua ſententia allegat, *Innoc. & Anchar. in d. cap. licet.* Ille enim contrarium verbis rotundis docet, & etiam contrarium dicit, vel adeo obſcurè loquitur; vt quid ſentiat haberi non poſſit.

Quoniam vltra quod, vt ſupra oſtendi, contraria opinio Panormitani eſt verior, & receptior, dictum Zabarellæ, & Sanchez non applicatur, loqui enim videntur, quoties ſtatim diſceſſo Monacho, primum Monaſterium retinens animo quaſi poſſeſſionem inſtat pro purgatione ſpolij, vt per Sanchez, qui non eſt caſus noſter. Quia Caccialupus per ſex annos ſeorſim degit à Hieroſolymitanis, ipſis acquieſcentibus, qui propterea quamcumque poſſeſſionem videntur deſeruiſſe ex ſupra deductis, nec non loquuntur, quando Monachus in ſecundo Monaſterio, ad quod tranſiuit, non eſt profeſſus.

Minus etiam obſtare viſum eſt, † quod quamuis 20
Caccialupus tranſeundo ad Barnabitarum ordinem, veluti arctiorem, non teneretur obtinere licentiam, debuiſſet tamen nedum ex diſpoſitione *cap. licet. de Regular.* ſed etiam ex priuilegiis Hieruſolymitanorum illam petere à Magno Magiſtro, vel alio ſuperiore, & propterea non petita licentia tranſitus, & profeſſio emanata apud Barnabitas fuerit omnino nulla, & ipſe reuocari potuerit ad primam Religionem *ſecundum opinionem Hoſtien. in d. cap. licet. n. 9. & 15. Butr. num. 13. Abb. num. 10. Zabarell. nu. 3. Anchar. num. 12. Boich. num. 8. de regular. Nauar. conſ. 59. num. 12. lib. 3. de regul. innumeros propè congerit. Sanchez. d. tom. 2. lib. 6. cap. 7. num. 95. Mirand. in Manual. prælat. tom. 1. cap. 31. art. 6. concl. 1. in fin.*

Quoniam hæc omnia † dixerunt Domini, altio- 21
rem requirere indaginem, & diſcuſſionem petitorij reſpicere. Vltro quod contrariam ſententiam, nempe tranſeuntem ad ordinem arctiorem, etiam non petita venia, nequaquam reuocari poſſe ad primam Religionem, ſecuti ſunt grauiſſimi Patres, quemadmodum ex Canoniſtis, *gl. in dd. cap. licet, in verb. licentiam, & ibi Goffred. Butr. & Abb. antiq. & ead. gl. in cap. ſane, de regul. & ibi Innoc. in fin. Archidiac. in cap. 2. in princ. 19. q. 3. Turre crem. in cap. 1. 10. q. 3. Barbat. conſ. 9. num. 8. verſ. adduco. lib. 2 Carol. Tap. in auth. ingreſſi. cap. 9. numer. 21. & ſeqq. C. de Sacroſ. Eccleſ. qui loquitur de militibus religioſis. Ex Theologis D. Antonius in ſum. 2. part. 1. tit. 11. cap. 2. §. vnic. verſ. hæc autem videtur. Riccard. 4. ſent. diſt. 38. art. 8. quæſt. 1. ad 3. argumen. vbi Palud. quæſt. 4. art. 4. numer. 43. Sum. Silueſtr. in verb. Religio 4. quæſt. 1. not. 4. Tabina eodem verb. quæſt. 24. num. 25. Leſſius falſo contraria opinioni adſcriptus à Sanchez, prout, & alij de Iuſt. & iure lib. 2. cap. 41. dub. 15. num. 101. Menald. in ſumma de Regular. §. ſi Regularis. poſt. prin.*

Nec inter partes ambigebatur, quin Barnabitarum Religio ſit perfectior, & arctior Hieroſolymi-
tana militia † quia illa incumbit prædicationi, do- 22
ctrinis, & vitæ contemplatiuæ, qui ſunt gradus altiſſimæ perfectionis, hæc autem tanquam militaria vitæ actiuæ tantum inſudat, *vt in terminis D. Thom. ſecunda ſecundæ q. 188. art. 3. in corp.* & ideò illa dicitur omnino perfectior *ſecundum eundem D. Th. d. q. 188. art. 6 & 8. Anton. in ſum. par. 3. tit. 16. c. 4. ante fin. verſ. non ergo. Sanchez. d. lib. 6. cap. 7. num. 19.* Eſt etiam arctior, quod ad hunc effectum attenditur *ſecundum Canoniſtas, vt per Leſſ. d. dub. 13. & Sanchez. num. 21.* quia ibi durior, & aſperior eſt viuendi ratio,

quam

quam in Hieroſolymitana militia,ex quo dignoſcitur,quod eſt arctior,*Io: Andr. in cap.ſanè num.8.poſt med. de Regular. Sanchez. loco præalleg.* & in terminis, quoad Religiones clauſtrales ad hunc effectum tranſeundi ad illas ſint arctiores militaribus Religionibus *notat Carolus Tapia in d. auth. Ingreſſi. cap. 9.num.21.C.de Sacroſ.Eccleſ.*

23 Verùm eſto, veritate illæſa, † veriorem,& receptiorem eſſe opinionem Hoſtien. Dominis viſum fuit,poſſe dici,illam non officere Barnabitis, quandoquidem tota ratio illius ſententiæ in eo poſita eſt, quod tranſiens ad aliam, licet ſtrictiorem,Religionem, non petita venia à primo ſuperiore, præſumitur,quod ex leuitate,& temeritate tranſeat. Si enim bono zelo,& ſanctioris vitæ deſiderio arctiorem diſciplinam, vt Chriſto ſerius famuletur, eligeret, libenter illius humilitatem,& obedientiam imitatus primo Prælato veniam expoſcendo ſe ſubiiceret, *vt deducitur ex verbis cap. licet.* ibi, *ne bonum obedientia contemnere videatur, & expreſſe ibi notant Panor. num.10. Zabarel.num.11. Boich. num. 8. & Sanchez. toties citat.lib.6.cap.7.num.31. & ſeqq.* Et hanc licentiam petendam eſſe ſolum propter humilitatem docet *D.Tho. ſecunda ſecundæ q. 189.art. 8. in corp.* Cœterum hæc læuitatis præſumptio ceſſauit in Caccialupo, & videbatur caſum verſari in claris, quoniam ipſe,& Hieroſolymitani falſi ſunt in commiſſione cauſæ ipſum ad Barnabitas maioris deuotionis ſpiritu impulſum tranſiuiſſe, & ſic non militat ratio ſententiæ Hoſtien.& omiſſio petitionis veniæ primo à Prælato nequaquam obedientiæ, ſeu tumeſcentiæ adſcribi debuit,ſed potius conſuetudini,cum paſſim milites Hieroſolymitani in hoc non ſecus, ac ſæculares, nulla petita venia à Magno Magiſtro, vel alio ſuperiore, ſe conferant, & recipiantur in ordinibus Clauſtralibus,& ſignanter PP.Theatinorum,Carmelitarum Diſcalceartoum,Capuciuorũ,& aliorum ſedulò humilitatis, & obedientiæ virtutibus incumbentium. Vnde ſpiritus ille maioris deuotionis Caccialupi in tranſitu ad arctiorem ordinem non videbatur adſtrictus neceſſitati petendi ve-
24 niam à Magno Magiſtro, † quia vbi Spiritus Dei, eſt,ibi libertas,& quæ Dei afflatu aguntur,non ſunt ſub lege, quia lex non eſt propoſita iuſto, *vt in dicto c.licet. in princ.* & clarius huic ſententiæ fauet concluſio *tex. ibi mandamus quatenus ſuper eo, quod de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta feciſſe,* (ſcilicet tranſitum ad ſtrictiorem ordinem) *agnoſcitur, eum nullatenus moleſtetis, quia charitas fons eſt proprius, cui non communicat alienus.*

Et ita videbatur etiam euitari Indultum Anaſtaſii IV.conceſſum Hieroſolymitanis, vt ſine illorum licentia ab eis non liceat tranſire ad aliam Religionem.

Quia huiuſmodi priuilegia conceſſa Hoſpitalariis,quales ſunt Hieroſolymitani,fuerunt poſtea declarata ab Innocentio III.*in dicto cap.licet*,quod non comprehendant caſum, quo quis ad arctiorem tranſit Religionem ſanctioris vitæ deſiderio, & ibi notanto mnes Canoniſtæ.

Rurſus fuit conſideratum, quod,cum,vt ſupra dixi,per multos annos Caccialupus ſeorſum à Hieroſolymitanis, & ipſis ſcientibus commoratus,& profeſſus fuerit apud Barnabitas, videtur, poſſe dici, quod nedum petita, ſed & conceſſa fuerit quæcumque neceſſaria licentia à ſuperioribus Hieroſolymitanis *ad doctrinam Felyn.in c ſicuti.ſub numer.29.verſ. ſimile.de re Iudic.& pulchrè Socc.Sen.conſ.270.num.3. verſ.ſed ſi rectè.lib.2.& in l.1.§.ſed. per ſeruum.nu.14. ff.de acquir.poſſ.quos ſecuta eſt Rota in Brixien. Parochialis 20. Martij 1620.coram R.P. D.meo Vbaldo.*

Sed quiquid ſit de prædictis, hoc vnum certo certius eſt, exceptionem Hieroſolymitanorum valdè ancipitem eſſe, & difficultatibus implicatam, † & propterea, vt dixi, vti altiorem indaginem requirentem, ad petitorium omnino reiiciendam, 25
nec impedire manutentienem Barnabitis, ex illorum quaſi poſſeſſione debitam, *Rot.apud Card.Mantic.dec.272.num.4.& 5. & Cardinal.Seraph.dec.971. in fin.*

Iiſdem etiam reſponſionibus tolli videbatur, † 26
quod dicebatur, ita tranſeuntem non petita licentia à prima Religione poſſe propria auctoritate à ſecunda reſilire, & primæſe reſtituere, *ſecundum opinionem Sanch.d.lib.6.cap.n.89.96.& 98.vbi allegat. Abb.in conſ.95.per tot. lib.* 1. quorum dicta videntur inferre, quod manutentio ſit debita primæ Religioni,Quoniam loquuntur cum præſupoſito, *vt fatetur idem Sanch.num.96.* quod vera ſit opinio Hoſtien.& aliorum qui dixerunt, non petita licentia reuocari, quæ tamen nec contradictoribus caret, nec rationibus illam impugnantibus, vt ſupra latius oſtenſum eſt. Inſuper loquuntur, quando ex leuitate, & malo animo tranſiuit ad ſecundam Religionem, *vt per Abb.tot.conſ. & Sanch.præſertim num.* 89. vel ſaltem quando eſt dubium,quo ſpiritu tranſierit,quia leuitas in dubio præſumitur, *vt in d.cap.licet, & ſupra dixi.* Quod ſecus omnino videtur, quando præſumptio cedit veritati, vt in præſenti caſu,quia liquet bono ſpiritu Caccialupum ad Barnabitas tranſiuiſſe, quo caſu nec principalis ſententia Hoſtienſis,& aliorum, ex qua hoc dictum Abb. & Sanchez infertur, vera eſſe videtur, vt ſupra oſtendi.

Minus etiam dicta Abb. & Sanchez, opinio admittenda videbatur, vbi ſaltem tacitè licentia concurrit deſumpta ex ſcientia, & patientia Hieroſolymitanorum, quod nempe Caccialupus profeſſus fuerit, & degerit per ſex annos apud Barnabitas.

Et ita vtraque parte informante &c.

REMBOLDO

CALAGVRITANA IVRIS ACCEDENDI AD PROCESSIONES

Veneris 15. Aprilis 1622.

SVMMARIA.

1 *Immemorabilis quomodo probetur.*
2 *Poſſeſſio probatur ex enunciatiua ſententia inter partes lata, & ex laudo.*
3 *Semel qui poſſedit, præſumitur in poſſeſſione perſeueraſſe vſque quo allegat poſſediſſe.*
4 *Probans poſſediſſe de tempore turbationis præſumitur poſſidere etiam de tempore litis conteſtatæ, & num. 5.*
5 *Lim.niſi alius probet medio tempore poſſediſſe.*
6 *Laudum latum ſuper non compromiſſis dicitur latum ſine iuriſdictione, & nulliter.*
7 *Ratificatio laudi non operatur, vt laudum valeat vti laudum, ſed in vim pacti.*
8 *Laudum, vt valeat in vim pacti, neceſſe eſt, vt interueniat conſenſus vtriuſque partis.*
9 *Mandatum ſpeciale requiritur ad acceptandum laudum.*
10 *Prs ſpoliato quis ſe habere non dicitur, qui petiit manutentionem, & obtinuit reintegrationem, etiam quod reintegrationis decreto vſus ſit,cum poſſit referri ad poſſeſſionem naturalem.*

Decisio CLXV.

DVBITATVM fuit, An Decanus, & Ca-
pitulum Eccleſiæ Cathedralis ſint ma-
nutenendi in quaſi poſſeſſione, quod
beneficiari SS. Iacobi, & Andreæ quo-
libet die Sabbathi teneãtur petere ho-
ras, intereſſe horis, & accedere ad Proceſſiones, &
DD. affirmatiuè reſponderunt, quia poſſeſſio d. De-
cani, & Capituli probatur ex pluribus ſaltem ſimul
iunctis.

Et primò per teſtes *in ſummario Capituli num. 5. &*
6. qui plenè, & concludenter deponunt etiam de vi-
1 ſu, † & concludunt de immemorabili cum requiſitis
per gl. in c. 1. de præſcripr. in ſexto.

2 Secundò † eadem poſſeſſio probatur, ex quadam
ſententia vſque de anno 1484. lata, in quà non ſolum
enunciatur dicta quaſi poſſeſſio Decani, & Capituli
ab immemorabili tempore, ſed vlterius etiam ex-
plicitè condemnantur dicti Beneficiati, quod de-
beant intereſſe Proceſſionibus generalibus in Ciui-
tate Calaguritana à Capitulo ordinandis omnes in-
ſimul, & quod in feſtis Paſchalibus, & Dominicali-
bus debeant intereſſe quatuor Beneficiati ex vtra-
que Eccleſia, & diebus Sabbathorum teneantur ac-
cedere ad Cathedralem Eccleſiam ad videndum de-
clarariho ras Canonicas.

Tertiò dicta probatio coadiuuatur ex laudo lato
de anno 1614. In eo namque dictus Epiſcopus mã-
dat, quod Beneficiati in futurum non accedant ad
Proceſſiones, quodque in poſterum non deſcendant
ad intereſſendum declarationi horarum, & per con-
ſequens præſupponit, quod priùs dicti Beneficiati
accedebant ad Proceſſiones, & deſcendebant ad in-
tereſſendum declarationi horarum, & ſic quod dictus
Decanus, & Capitulum eſſent in dicta quaſi poſſeſ-
ſione.

Nec obſtat, quod non probatur dicta non poſſeſ-
ſio Decani, & Capituli de tempore motæ litis, quia
vel prætenditur, quod lis; quæ vertebatur de anno
1484. numquam fuerit extincta, & ſic quod attendi
debeat tempus dictæ litis, licet verè fuerit extincta,
vt infra dicetur, & quando, vt dictum eſt, teſtes de-
ponunt de tempore immemorabili, & ex ſententia
lata de dicto anno 1484. colligitur. quod etiam tunc
dicti Decanus, & Capitulum erant in d. immemo-
rabili quaſi poſſeſſione, ſatis remanet probata etiam
de eo tempore dicta quaſi poſſeſſio.

Vel dicta lis fuit extincta per ſententiam tunc
latam, prout verè fuit extincta cum non conſtet de
appellatione ſaltem legitima à dicta ſententia, nec
minus de aliqua litis proſecutione, & pariter proba-
tur dicta quaſi poſſeſſio de tempore motæ litis anno
1614. tùm ex eo, quod laudum tunc latum ſuppoſuit
dictos Decanum, & Capitulum ante dictum laudum
tunc latum in dicta quaſi poſſeſſione extitiſſe, tùm
etiam quia † ſufficit, quod conſtet, dictos Decanum,
3 & Capitulum ſemel poſſediſſe, quia præſumitur, ipſos
perſeueraſſe in eadem poſſeſſione vſquequò allegant,
ſe poſſediſſe, *iuxta trad. per Doct. in l. ſine poſſidetis. C.*
de probat Alb. in cap. cum ad ſedem n. 15. verſ. quæro
hic pro parte Hoſpital. de reſtit. ſpoliat. Alex. conſ. 133.
n. 3. lib. 1. & conſ. 54. num. 11. lib. 5. Becc. conſ. 75. n. 14.
& 15. lib. 1. Rot. deciſ. 706. num. 5. par. 2. in recent.

Et in omnem euentum † etiam ſi non conſtaret de
4 poſſeſſione tempore motæ litis, ſatis eſſet, quod de
tali poſſeſſione conſtet de tempore turbationis, quia
eo ipſo præſumeretur, Capitulum poſſediſſe tempo-
re litis conteſtatæ, *vt declarat Aret. in §. retinendæ.*
Inſtit. de Interd. cum alijs per Affict. dec. 394. num. 1.
5 *& 2.* vbi etiam tradit, † quod tunc eſt neceſſaria

probatio poſſeſſionis de tempore motæ litis, quan-
do alius probat medio tempore poſſediſſe ſecus ſi
non probat, ſe medio tempore poſſediſſe, quia tunc
ſufficit probatio poſſeſſionis tempore turbationis.

Nec obſtat, quod per laudum latum de anno 1614.
Beneficiati liberantur ab onere accidendi ad Pro-
ceſſiones, & horas, quia eſt aduertendum, quod in
dictum Epiſcopum, à quo fuit latum laudum, fuit
tantum compromiſſa controuerſia, quæ tunc erat
inter Beneficiatos, & Capitulum ſuper numero Be-
neficiatorum, qui debebant accedere ad Proceſſio-
nes, vt expreſsè legitur in compromiſſo, quod datur
ſummario num. 2. Ideoque, quatenus in dicto laudo
omnino liberantur Beneficiati ab onere accedendi
6 ad Proceſſiones, † laudum remanet nullum, vti latum
ſine iuriſdictione; *l. Pedius, & ibi Doct. ff. de recept. ar-*
bitr. Surd. conſ. 272. n. 12. & conſ. 452. n. 7. Kol. conſ. 28.
n. 3. lib. 4. cum alijs adductis in Romana Laudi 18. Iunij
1613. & 13. Ianuarij 1614. coram R. P. D. meo Buratto.

Nec obſtat, quod d. laudum fuit à partibus emo-
logatum, quia hoc non iuſtificatur, ſed imò potius
probatur, quod Capitulum contradicẽdo dicto lau-
do inſtetit, atque etiam obtinuit, declarari illud
nullum in quantum in eo mandatur, quod Benefi-
ciati non deſcendant ad proceſſiones, *vt in ſummario*
dicti Capituli num. 7.

Nec releuat prætenſi quædam ratificatio facta à
Procuratoribus Capituli eadem die, quia fuit latum
dictum laudum, quia † ratificatio non operatur, quod 7
laudum valeat vt laudum, *gl. & Doct. in l. 2. C. commun.*
vtriuſque iudic. Rom. conſ. 173. in fin. & conſ. 175. num.
4. verſ. neque præmiſſæ concluſioni. & licet poſſit effice-
re, quod valeat in vim tranſactionis, & pacti, † ta- 8
men neceſſe eſt ad hunc effectum, quod interueniat
ſimultaneus conſenſus ambarum partium, *Bero. conſ.*
30. num. 17. lib. 3. Rimin. Iun. conſ. 281. num. 76. Pariſ.
conſ. 24. in fin. lib. 2. quem dicti Procuratores nec in
animo habuerunt præſtare, † nec præſtare potuiſſent 9
abſque ſpeciali mandato, *ad trad. per Bald. conſ. 102.*
num. 5. lib. 3. Surd. conſ. 506. num. 10.

Non obſtat, quod Capitulum habuit ſe pro ſpo-
liato, quia neque hoc probatur, & licet Iudex de-
creuerit, Capitulum eſſe reintegrandum, non pro-
pterea ſequitur, quod Capitulum ſe habuerit pro
ſpoliato, quia hoc pendet ab animo Capituli, non
vero à decreto Iudicis, & animus Capituli colligi-
tur ex libello, in quo petijt manuteneri, † qua peti- 10
tione ſtante, non poteſt cenſeri, depoſuiſſe animum
poſſidendi, etiam quod probaretur, ipſum fuiſſe vi-
ſum dicto decreto, cum potuerit eo vti ad effe-
ctum recuperandi poſſeſſionem naturalem, *vt in ſi-*
mili fuit dictum in Eluen. Cameraria 3. Iulij 1617. co-
ram R. P. D. meo Buratto, & in pluribus alijs per eum
ibi allegatis.

R.P.D. NAVARRO

Hispalen. Primitiarum

Veneris 13. Maij 1622.

SVMMARIA.

1 *Anteceſſorum poſſeſſio Succeſſoribus ſuffragatur vti acquiſita dignitate, & officio.*

2 *Poſſeſſio probata de tempore motæ litis eſt manutenenda.*

3 *Oblationis verbum quid ſignificet.*

4 *Oblationum ſpecies quot.*

5 *Oblationes, quæ in vſus Miniſtrorum exponuntur,*

ſunt de iure Parochiali.

6 *Parochialis Eccleſia intentionem fundat am habet de iure ſuper omnibus prouentibus intra Parochiam.*

7 *Ampl. etiam in oblationibus, quæ fierent in Capellis in diſtinctis Beneficiis erectis.*

8 *Oblationes debentur ob Sacramentorum adminiſtrationem.*

9 *Curati ab Archiepiſcopo Parocho deputati non ſibi ſed Parocho poſſident, & vtriſque manutentio debetur.*

10 *Teſtes ac ſententia aliarum cauſarum adminiculum faciunt, & num. 34.*

11 *Oblationes veniunt appellatione obuentionum, emolumentorum, & iurium Parochialium.*

12 *Collecta onus eſt fructuum, & ſolum illos percipiens collectatur.*

13 *Oblationum non perceptio probatur, ex quo non reperiuntur adnotata in libro aliorum redituum.*

14 *Exceptiones contra perſonas teſtium non admittuntur in manutentione.*

13 *Teſtes ſingulares ſufficiunt ad probandum quaſi poſſeſſionem in genere.*

16 *Quaſi poſſeſſio exactionis oblationum probata per Archiepiſcopum Parochum de locis particularibus extenditur ad omnes alios in eadem Diœceſi comprehenſos ex aſſiſtentia iuris communis.*

17 *Actus cauſa potius vniuerſalis attendi debet, quam ipſe actus.*

18 *Exactio facta præſumitur ab aliquo eo iure, quo ſibi debetur.*

19 *Poſſeſſio talis præſumitur, qualis eſt titulus præcedens.*

20 *Titulus ſpecialis magis attendendus eſt, quam aſſiſtenti a iuris communis. Decl. vt num. 21.*

21 *Curatis imminet Cura Parochiæ.*

23 *Probatio æquiuoca non releuat.*

24 *Dictio,* Et cum, *eſt cauſatiua.*

25 *Argumentum à contrario ſenſu veniens ex mente legis validiſſimum eſt.*

26 *Ampl. idem eſſe in veniente ex dicto teſtium: licet non ad puniendum teſtem de falſitate.*

27 *Limitata cauſa limitatum producit effectum.*

28 *Teſtis non probat, cuius depoſitio vaga eſt, & non coarctat negatiuam de tempore, & loco.*

29 *Teſtis ſingularis non probat poſſeſſionem ſpecialem.*

30 *Indefinita in teſtibus non æquipollent vniuerſalibus, num. 40.*

31 *Scientia, & tolerantia requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in præiudicium alterius.*

32 *Poſſeſſio adepta lite pendente non attenditur.*

33 *Teſtis depoſitio dubia intelligenda eſt ſecundum iuris diſpoſitionem.*

35 *Sententia probat id ſuper quo fuit pronunciatum.*

36 *Præſumptio maior eſt, quæ ex maiori numero teſtium & ſententijs oritur.*

37 *Ampl. maximè vbi pro eorum depoſitione ſtat iuris aſſiſtentia.*

38 *Teſtes examinati extraiudicialiter lite pendente non formiter extracti, & in copia copia non probãt.*

39 *Teſtes nulliter examinati non probant.*

40 *Teſtis de auditu non probat, præſertim in actu de recenti.*

41 *Teſtis de auditu poſt litem motam non probat.*

42 *Teſtis qui eſt inter duo dicta, an probet, & cui dicto ſtandum ſit.*

43 *Teſtis pauper an probet.*

44 *Teſti vnico, & ſingulari non creditur.*

45 *Teſtis examinis nullitas non ſuppletur per illius mortem, ne plus credatur voci mortue, quam viuæ.*

46 *Ampl. nec ad effectum faciendi adminiculum.*

47 *Teſtes nulliter examinati, & de falſo ſuſpecti nullum faciunt indicium.*

48 *Confeſſio Anteceſſoris iunctis adminiculis Succeſſori præiudicat limit. vt num. 49.*

50 *Articulans non fatetur, & num. 51.*

51 *Confeſſio procuratoris in poſitionibus ſine ſpeciali mandato non præiudicat.*

52 *Ampl. præſertim ſi poſitiones ſunt datæ ad alium finem, & inter alios.*

54 *Scriptura priuata non recognita fidem non facit.*

55 *Probationes ſingula imperfecta adminiculum recipere non poſſunt.*

56 *Ampl. præſertim contra habentem iuris aſſiſtentiam, contra quem requiritur plena probatio.*

57 *Præfertur ad effectum manutentionis in concurſu poſſeſſio titulata.*

Deciſio CLXVI.

DOMINI cenſuerunt, dandum eſſe mandatum de manutenendo D. Archiepiſcopo, & Curatis quoad oblationes ratione adminiſtrationis Sacramentorum, quo vero ad oblationes ad pedem altaris, & ratione funeralium, nec non de primitiis, particulariter videatur.

Moti ſunt Domini, quia conſtat de poſſeſſione
Archiepiſcoporum anteceſſorum, ac Curatorum ab
eis deputatorum, † quæ etiam ſucceſſoribus ſuffra- 1
gatur, nam dicitur acquiſita dignitati, & officio,
Rot. in recent. dec. 623. num. 2. part. 2. & dec. 390. n. 2.
verſ. quod autem par. 1. diu. & fuit dictum in Papien.
Iuriſpatronatus 8. *Martij* 1613. *coram R. P. D. meo*
Manzanedo, probaturque de tempore motæ litis, † 2
vt merito ſit manutenenda, *§. hodie. §. reſtit. de Interdict. Bart. in l. 1. §. quod ait prætor. num. 14. & 18. ff.*
vti poſſit Menoch. de retin. remed. 3. num. 556. Seraph.
dec. 1616. num. & fuit ſæpiſſimè dictum.

Probatio reſultat ex teſtibus *in ſumm. Archiepiſcopi num. 2.* & ex aliis datis in hac cauſa, *de quibus in deciſionibus factis coram R. P. D. meo Pamphilio 4. Iulij 1612. & 29. Aprilis, & 21. Iunij 1613. inter recent. dec. 480. & 511. par. 1.*

Et confirmatur ex aſſiſtentia iuris ad fauorem
Archiepiſcopi: *Oblationis* † namque verbum, licet 3
largo ſumpto vocabulo contineat quemlibet actum
per quem aliquid alicui offertur, propriè tamen ad
illud tantum referri videtur, quod ad cultum Dei
Eccleſiæ, & Sacerdoti, tanquam medium inter Deum
& populum exhibetur, *cap. quia Sacerdotes 13. cap.*
Sanctorum 14. & c. ſeq. 10. q. 1. Et † licet plures ſint 4
oblationum ſpecies, *de quibus per Mar. Socin. in tract.*
de oblat. libell. 1. de his tamen tractatur quæ in vſus
Miniſtrorum exponuntur, † & iſtæ ſunt de iure Pa- 5
rochiali, *d. cap. quia Sacerdotes, & d. cap. Sanctorum*
10. q. 1. & admonet lex Regia Caſtella 6. tit. 19. par. 1.
per tex. in cap. doctos. & cap. moderamine. 16. quæſt. 1.
Eccleſia † enim Parochialis habet fundatam inten- 6
tionem de iure communi ſuper omnibus prouentibus intra Parochiam, *cap. ſtatuimus. cap. in Sacris. c. decimas. 16. q. 1. c. paſtoralis. de his, quæ fiunt à Prælat. cap. ad audientiam. Eccleſ. ædific. Abb. Barboſ. & Imol. in d. cap. paſtoralis. Decian. conſ. 16. lib. 2. num. 8. Ferret. conſ. 143. n. 4. Gutierez. q. canon. lib. 2. cap. 21. num. 139. Marc. Ant. var. reſolut. 112. caſ. 2. Troil. Maluet. de oblat. 4. dub. n. 29. Marian. Socin. d. tract. libell. 18. num. 9. & 10. Rebuff. in tract. de decim. qu. 1. num. 29. Borgnin. dec. 17. num. 71. par. 2. Franc. Marc. dec. 385. num. 2. par. 2. Pedemont. dec. 89. num. 2. & fuit dictum in Beneuentana ſpolij 2. Decembris 1587. coram Orano, & in Aquilana nullitatis erectionis coram R. P. D. meo Pironano 20. Decembris 1610. inter*
recent. dec. 236. par. 1. Adeo † vt procedat, etiamſi 7
obla

oblationes fierent in Capellis, vbi erecta eſſent di-
ſtincta beneficia, quia nihilominus Parochiali, &
Parocho, non Cappellis, & Beneficiatis cederent,
*Abb.d.c.Paſtoralis. numer,2. Soccin. d.tract. & libell.
num.10.Fuſcus.de viſit.lib.1.cap.24. num.12.Malnet.
d.dub.4.numer.29.& ſeq.Graſſius dec.16. num.6.Rota
dec.156.par.1.& deciſ.368.num.2. par.2.recent.& in
hac eadem cauſa inter recent. d.dec.480.*
8 Quia † propter adminiſtrationem Sacramento-
rum ſunt debitæ, *Hoſt.in ſumm.tit. de Paroch. num.3.
verſ. & hec Praſbyt. Abb.in cap. ex tranſmiſſa. num.5.
Roman.conſ.356.num.3.verſ. Sed Ioannes de Deo. An-
char.num.3.verſ.circa hoc. Gemin.in §.inſuper. num.9.
verſ.quid de Clerico Capella. Franc. ibidem num.4.verſ.
item illa. de Preb.in 6. & ideo, cum D. Archiepiſcopus
Hiſpalen. ſit ſolus Parochus in ſua Diœceſ.* quod non
9 controuertitur, † illi, & ab eo deputatis, eſt debita
manutentio, quia iſti dicuntur poſſidere non ſibi,
ſed Archiepiſcopo, *iuxta trad.per Vitallin. in Clem.
vnic.num.23.de offic.Vic.Lap.alleg.5.num.8.verſ.ſecus
in temporalibus.*
Prædictis accedunt pro adminiculo depoſitiones
teſtium plus quam 150. ad fauorem Curatorum,
contra ſingulos Beneficiatos factæ, & ſententiæ ad
fauorem Curatorum emanatæ, etiam ante litem
10 motam *ſumm. Archiepiſcopi num.3.* †quibus multum
eſſe deferendum, *tradunt Doct.in cap.cum ſuper de re
Iud.& in l.ſæpe ff.eod.*
Quamplurimæ liceotiæ ab anno 1524.citra datæ
per Archiepiſcopos pro tempore, quidem deputa-
bant Curatos pro adminiſtratiooe Curæ, ſignabant
pro eorum ſalario obuentiones, emolumenta, & iura
11 Parochialia, ſummario Archiepiſcopi *num.4.* †quo-
rum nomioe venire huiuſmodi oblatiooes, *fuit fir-
matum in dicta deciſ.480. num.1.par.1.recent.*
Nec oon repartitio excuſati, & ſubſidij ab anno
1567. citra *ſummario Archiep. num.5.* vbi inter red-
ditus Curatorum ponuntur obuentiones, quibus in
repartitione iniungitur onus ſoluendi ſubſidium, &
excuſatum pro iſtis fructibus, ſignum, quod illas per-
12 cipiunt, quia † collecta eſt onus fructuum, neque
collectatur, niſi qui illos percipit, *Mantic. de tacit.
lib.11.tit.18. num.14.15.16.*
Datur etiam Prothocollum factum auctoritate
ordinaria, de anno 1559. *ſumm. Archiep. num.6.* in
quo adnotatis omnibus redditibus ſingulorum be-
neficiorum Diœceſis pro Beneficiatis, non adnota-
tur niſi participatio tertiæ partis Decimarum ex
13 quibus infertur quod † ſi percepiſſent oblationes,
illæ fuiſſent adnotatæ ſicut decimæ, *l. cum Prætor. ff.
de iudic.cum concord.*
Neque obſtare dixerunt obiectiones, quæ contra
ſupradicta adductæ fuerunt pro Beneficiatis.
14 Nam † quoad exceptiones perſonales, quæ dantur
ſeptem ex 49.teſtibus pro D.Archiepiſcopo exami-
natis, in iudicio manutentionis non admittitur,
*Couar.pract.qq.c.17. num.4.verſ.7. Pereg.de fidei art.
46.num.34.Rot.diuerſ.dec.28.num.4.& 9 par.1.* & in
propoſito, neque iuſtificantur in facto, & alij ſuffi-
cerent pro manutentione.
Nec releuat, quod teſtes ſunt ſingulares, quia agi-
15 tur de probanda quaſi poſſeſſione in genere, † quo
caſu ſufficiunt, *Neuiz.conſ.8. num.14. Menoch.de re-
tinen.rem. vlt.num.34.Seraph.dec.1411. num.1.Rot. in
recent.d.dec.511.num.8.par.1.* vltra quod de aliqui-
bus locis deponunt plures teſtes conteſtes.
Minus obſtat, quod teſtes non deponunt genera-
liter de omnibus locis Diœc. Hiſpalen. ſed de ali-
quibus locis particularibus, quia cum cauſa, quam
habet Archiepiſcopus, proueniat ex aſſiſtentia iuris
communis, vt ſupra firmatum eſt, in tota Ciuitate,
& Diœceſi Hiſpaleo. cuius ſolus Parochus eſt Ar-
chiepiſcopus, † quaſi poſſeſſio probata de locis par- 16
ticularibus extenditur ad omnes alios in eadem
Diœceſi comprehenſos, *Oldrad.conſ.267. numer.10.
Aym.conſ.55.n.1.verſ.ſed reſpondeo,& de antiq.temp.
par.4.ſect.1.num.57.& ſeq.cum alijs adduct.in dec.17.
num.2.par.2.diu.& in recent.dec.480.nu.2.* Ea ratione,
† quod magis attendi debet cauſa actus, quæ eſt vni- 17
uerſalis, quam ipſe actus, *Bald.in l.1.num.24. verſ.iu-
dic.de emancip.liber. Aym.conſ.75. num.15.*
Nec ſubſiſtit, quod teſtes D.Archiepiſcopi depo-
nant de perceptione Curatorum, qui erant etiam
ſeruitores, & Beneficiati, & ſic oblationes percepe-
rint vti Beneficiati, non vti Curati. Quia, vltra quod
non omnes ita deponunt, imo aliqui dicunt, quod
perceperunt vti Curati, cæteri cum non diſtinguant,
an vti Curati, vel Beoeficiati perceperint, † cenſe- 18
tur, illas percepiſſe vti Curatus, & ſecundum iuris
diſpoſitionem, *Aym.conſ.284.num.6.Caput.deciſ.226.
n.2.par.1.& fuit dictum in Iuuenacen.praeminentiarum
22.Aprilis 1622. coram R.P. D. meo Caualerio,& in
ſæpius alleg.deciſ.480.part.1.recent. nu.3.* talis † enim 19
præſumitur poſſeſſio, qualis eſt titulus qui præcedit,
*l.quadam mulier, & ibi Bald. ff. de rei vind. Mantic.
dec.3 num.6.*
Neque obſtant conſtitutiones Synodales adductæ
pro Beneficiatis, ad probandum titulum ex iure ſpe-
ciali, † qui magis attendi debet, quam aſſiſtentia iu- 20
ris communis pro D.Archiepiſcopo, & Curatis, *ad
trad. per Aym.conſ.238.nu.7.* maximè cum ſint inti-
tulati in Eccleſijs *ex Caput.deciſ 306.par.3. Seraph.
dec.908.nu.3. & 4.& alijs adductis in Ciuitaten. Deci-
marum 26. Martij 1618. coram R.P.D. meo Veroſpio,*
quia in eiſdem deciſionibus, & ſignanter coram Se-
raphino *ſub nu.8.* firmatur aſſiſtentia iuris ad fauo-
rem Curatorum, & Beneficiatis reſiſtere, vt fuit
etiam ex ſuperius allegatis comprobatum, & iura
prædicta † procedunt, quando titulares incumbunt 21
Curæ, & adminiſtrant Sacramenta, quæ ſeruitia Be-
neficiati prætendunt non debere præſtare.
Poſſeſſionem autem Beneficiatorum Domini exi-
ſtimarunt non eſſe ſufficienter probatam, ſingula pro
eorum parte adducta ponderando.
Nam conſtitutiones Synodales editæ de anno
1555. *ſumm Benefic.num.5.* ſunt ſatis dubiæ, & æqui-
uocæ, non loqüntur de oblatiooibus debitis ratione
adminiſtrationis Sacramentorum, & exercitij Cu-
ræ, & verba de clericis Parochialibus potiùs intel-
ligenda ſunt de Curatis, † quibus Parochiæ cura im- 22
minet, *Rota in recent.d.deciſ.511. num.7.*
Alia Conſtitutio de anno 1572. *d. ſumm. num.5.*
diſponit de quantitate pecuniarum, quam habere
debent Clerici Parochiales pro velatione ſponſa-
liorum, quæ fiunt in Eccleſijs, & ſuper eodem
diſponunt aliæ de anno 1586.1604. Quæ proptè-
rea, vel loquuntur de Curatis *d.deciſ 511.num.7.* vel
ſaltim ſunt æquiuocæ, † & propterea deſeruire mi- 23
nime poſſunt pro Beneficiatis, *l. neque natales.10. C.
de prob.cum concord.* & duæ vltimæ de anno 1586. &
1604. ſunt editæ lite pendente, quæ fuit cœpta de
anno 1572. *vt firmatur ſub die 21.Iunij 1613. coram
R.P.D. meo Pamphilio,* & probatur *ex ſumm.actorum
Archiepiſcopi num.1.* ex quo in veriſimile eſt, quod
Archiepiſcopus, qui litem proſequebatur per Con-
ſtitutiones Synodales contra ſe terminaſſet, vt ad-
uertit *Rot.in d.dec.511. num.3.* & propterea ſunt in-
telligendæ de Curatis.
Nec teſtes examinati in partibus in prima inſtan-
tia pro beneficiatis de anno 1574. *ſumm.Benefic.n.7.
ſuffragantur.*
Primus enim dicit, quod in Eccleſia S. Iſidori
Hiſpalen. vbi ipſe reſidet, oon vidit diuidere di-
ſtributiones inter Parochos ſimplices, neque ad eos

pertinere oblationes, & rationem reddit, quia non
erat in d.Eccleſia Rector ſimplex, & ſunt formalia
verba teſtis. Et cum non eſſet Parochus Simplex in
d.Eccleſia S.Iſidori, iſte teſtis non faciebat diſtribu-
tionem dictarum obuentionum Parocho Simplici,
idemque in aliis Eccleſiis obſeruatum teſtatur, quæ
teſtis verba ita ſunt clara, vt intentionem D.Archie-
24 piſcopi, & Curatorum probent † ex dictione, *& cum*
quæ eſt cauſatiua *ibi:* & cum non eſſet Parochus, non
faciebat diſtributionem, *l.ſi ita ff.de cond.& demonſtr.*
l.Aquilius. de dol.l.fideiuſſorem. de fideiuſſ. Bart.in l.
demonſtratio. §. quod autem.in 3.col. ff. de cond. & de-
*monſtr.Dec.conſ.*282. *nu.*11.*Rot.dec.*300. *nu.*16.*in fin.*
25 *par.*1.*in recent.* In Iure enim † argumentum à contra-
rio ſenſu, quod venit ex mente legis, eſt validiſſi-
mum, *l.*1.*§.huius rei.ff.de offic. eius cui mand. eſt iur.l.*
qui teſtamento.l.a ſecunda §.mulier.ff.de teſtam. c.cum
virum de regul. Bart.in reper. l.omnes populi de iuſt.&
*iur.Anchar.conſ.*213.*quod incip.pro iſta parte inſtituto.*
26 *Bart.in cap.nullus.de for.compet.* idemque † ſeruari in
dicto teſtium, *Euerardus in loco à contrario ſenſu*, licet
non ex inde deducatur falſitas ad puniendum te-
ſtem, *num.*39.*ex tex.in cap.quod dicitur.de verb ſig.vbi*
Ant.de Butr.& Panormit.

Secundus teſtis neq; de tempore, neque coarctan-
do negatiuam, & ſine copula, & deponitque tantum
de Eccleſiis Ciuitatis, ad Eccleſias Diœceſis extendi
27 non poteſt, cum † limitata cauſa producat limitatum
effectum, *l.manumiſſiones.de inſt. & iur.l.in agris.ff.de*
*acq.rer.dom.Neuiz.conſ.*52.*nu.*34. *Surd.conſ.*195.*n.*8.
affirmatiuè verò dicit deberi Rectoribus ſimplicibus
obuentiones, quæ ratione adminiſtrationis dantur
Vnimbellæ, Capucij, & aræ, licet nun ex antiqua
conſuetudine, & in hac eſſe quaſi poſſeſſione.

28 Tertius nec probat, † quia eius depoſitio eſt vaga
nimis, & non coarctat negatiuam de tempore, & lo-
co, *Abb.in cap.licet cauſam. nu.*25.*verſ. item intellige.*
*Gabr.de teſtib.concl.*4.*n.*3.*in princ.lib.*1.*Farin.de oppoſ.*
*contr.dict.teſt.qu.*65 *n.*221.& non deponit per copu-
29 lam, *&*, † eſt ſingularis, ad *tex.in cap.cauſam, & ibi gl.*
in verb. ſingulares. extra de prob. cap.bona il primo §.
*contra vero, de elect.cum alius per Farin.vbi ſupra q.*64.
*n.*33.& non concludit, quia de Eccleſiis particulari-
bus nullà ex ipſis exprimit, neq; ad omnes Eccleſias
30 eius depoſitio referri poteſt, quia † indefinita in teſti-
bus non æquipollent vniuerſalibus, *Gabr.de teſtibus.*
*concl.*4.*n.*17.*Seraph.dec.*893.*n.*22.*Mantic.dec.*95.*n.*2.

Et cum non deponat, quod aderat Rector ſimplex
31 præſens diſtributionibus, † cuius præſentia, & tole-
rantia neceſſaria videtur, prout etiam Archiepiſco-
pi, vt illis præiudicetur, illamque probare Beneficia-
ti teneantur, *Felyn.cap.cum in iure peritus.nu.*8.*&* 10.
de offic.deleg.Vant.de nullit.tit.quib. mod. ſent. null.re-
*per.num.*45.*cum ſeq.Muſcard.de Prob.concl.*493 *nu.*3.
potius concordanda erit eius depoſitio cum primo
teſte deponente, quod Beneficiati perceperunt, quia
non aderat Rector ſimplex, nam ſi adfuiſſet à con-
trario ſenſu percepiſſet.

Alij teſtes pro parte Archiepiſcopi examinati de
anno 1586.*ſumm.Benef. nu.*8. minus releuant.

Primus, qui eſt ſeptimus iuxta 49. non percutit,
nec ſpecificat tempus litis, vel ante, & dicit, quod
vidit inter Curatos, & Beneficiatos diſtribui obuen-
tiones, præterquam, quando Ferdinandus del Toro,
qui fuerat Seruitor, & Curatus in Eccleſia oppidi
del Pedroſo, remanſit Simplex Seruitor, & diſtribue-
bat obuentiones cum Beneficiatis, Curatus vero
percipiebat Vnimbellam, & Candelam, & prædictus
Ferdinandus remanſit ſimplex Seruitor per quin-
quennium, ante examen huius teſtis, *vt in ſumm. re-*
*ſponſ. D.Archiep. num.*1.& ſic percutit tempus 1580.
32 vel 1581.de quo tempore lis pendebat, † & ita non
venit attendendus, *c.*1.*vt lit.pend.in* 6.*Lancell.de at-*
*tend.lit.pend. per tot.& lim.*2.*nu.*58.

Vigeſimus primus ad 38. Interrogatoriorum de-
ponit, quod Curati percipiebant Vnimbellam, &
Candelam, & Eleemoſynas ſibi oblatas, reliquas ve-
ro obuentiones percipiebant Beneficiati, ſed non
coarctat, quod non perceperunt pluſquam Cande-
lam, & Vnimbellam. Et ſuper 2.deponit, quod Curati
receperunt obuentiones pro adminiſtratione Sacra-
mentorum de toto tempore vitæ ſuæ, *vt in d.ſumm.*
*reſp. Archiep.num.*2.

Trigeſimus ſeptimus, qui eſt tertius iuxta 49.de-
ponit de Eccleſia de S.Lucar. quod ſimplex Curatus
non percipit aliquid de obuentionibus, ſed diuidun-
tur inter Beneficiatos, & Seruitores, & quod ipſe
vna cum ſex Curatis, qui pariter inſeruiebant, diui-
ſit cum prædictis Beneficiatis, & videtur deponere
de ſpatio 44.annorum, ſed ſine copula, & nihilomi-
nus ad 36.Interrogatoriorum *in ſumm. reſp. num.*3.
dicit, quod Curati, qui fuerunt, & quos cognouit
in dictis Beneficiis adminiſtrauerunt Sacramenta,
celebrauerunt Miſſas, & alia diuina officia, & non
intelligit, quod ſit diuerſum vnum ab alio, & fuit
Seruitor, & Curatus, & proinde ſupradicta eius de-
poſitio eſt intelligenda, quod ſeruitores diuiſerint
obuentiones cum Beneficiatis, quia erant etiam Cu-
rati, † & ſic ſecundum iuris diſpoſitionem, *Aym.* 33
conſ. 284. *numer.*6. *& fuit dictum in alleg. Iuuenacen.*
Præeminentiarum coram R.P.D. meo Caualerio.

Quartus, qui eſt 48.iuxta 38.dicit, ſcire, quod ad
Curatum pertinent Vnimbella, & Candela, & Cera
benedictionum nuptialium, & quod Curati non ſe
intromittunt in aliis obuentionibus, & ita obſerua-
tur poſt manutentionem: de his vero, quæ ante fie-
bant, notitiam non habet, dum dicit poſt manuten-
tionem, non percutit tempus ante litem motam, &
ſuper 2. deponit de oblationibus perceptis à Cura-
tis abſque contradictione, occaſione ſponſalium, &
de Eleemoſynis de auditu *ſumm.reſp. nu.*4.

Neque teſtes examinati in cauſa, quam habuit Ar-
chiepiſcopus cum Com.de Oliuare, quos facere ma-
gnam præſumptionem fuit dictum 17.Iunij 1616.&
3.Iunij 1619. hodiè releuare dixerunt, tum quia eo-
rum depoſitiones non ſunt integræ *d.ſumm. nu.*9.&
fuerunt repertæ penes Cappellanum maiorem Co-
mitis Oliuares *in proc.Compul.fol.*86. Tum etiam quia
aliqui deponunt percipi à Beneficiatis, aliqui quod
percipiuntur à ſeruitoribus Beneficiatorum, qui Be-
neficiati quamdiu ſeruiebant ſuis Beneficiis erant
etiam Curati, prout ſeruitores eorum *ſumm. nu.* 10.
Et ſic perceptio præſumitur prout de iure ratione
adminiſtrationis Sacramentorum. Tum demum,
quia præſumptio, quæ oritur ex dictis teſtibus, eſt
vel ſuperata, vel ſaltim conquaſſata, & eliſa, ex teſti-
bus pro Comite examinatis, ad cuius fauorem fuit &
lata ſententia *ſumm.num* 11.ex aliis teſtibus numero
plus, quam 150.inter ſingulos Beneficiatos, & Cura-
tos examinatis, & ex ſententiis in eiſdem cauſis ad
fauorem Creatorum promulgatis *ſumm. nu.*3. † qui- 34
bus eſt multum deferendum, *Doct.in l.ſæpe. ff. de re*
iud. quia colligitur, quod quoties euenit caſus, fuit
iudicatum pro iſta opinione. Ideo † ſententia probat 35
id, ſuper quo fuit pronunciatum, prout per ſenten-
tentiam iuris decimandi *tenuit Rota Mediolanen.de-*
cimarum de Vuriſio Lunæ 30. *Martij* 1615. *coram*
*R.P.D.meo Pirouano inter recent.dec.*673.*nu.*1.*par.*1.
& † maior eſt præſumptio, quæ ex maiori numero 36
teſtium, & ſententiis oritur, *cap.in noſtra.*32.*de teſtibus*
l.licet cauſam 9.*verſ.ex præmiſſis.de prob. l.ob carmen.*
21.*§.ſi teſtes.vbi gl.verb.Impari.ff.de teſtib Rot.in recẽt.*
*dec.*536.*n.*1.*par.*2. maximè † quando pro eorũ depoſi- 37
tione ſtat iuris aſſiſtẽtia, *Felyn.in cap. Audiris n.*23.*de*
præſcript.

praſcript. Gabr. de teſtib. concl. 4. num. 23. & 29. & fuit dictum in hac eadem cauſa in alleg. dec. 511. par. 3. num. 7. & in dec. 536. 2. par. 2.

Minus ſuffragantur teſtes examinati pro executione Breuis Gregorij XIII. de quibus *ſum. Benef. n. 5.*

38 Quia ſunt examinati † extraiudicialiter, lite pendente, & deponunt de tempore examinis, nempe de anno 1584. de quo tempore lis pendebat, non ſunt formiter extracti, & ſunt copia copiæ.

Nec tandem releuare viſum fuit, Teſtium depoſitiones vigore remiſſorialium à Rota habitarum, Quia nouem primi examinis ſunt nulliter examinati, *vt firmauit Rota in hac cauſa ſub 16. Ianuarij*
39 1618. & ideo † non probant, *Creſc. dec. 2. de teſtib. Rot. in recent. dec. 413. n. 3. par. 2.* Eo magis quod viui non ſunt reperiri, iuxta ordinem Rotæ, & interpellationem pro parte D. Archiepiſcopi factam, *ſumm. n. 7.* & de mortuis ratio, quæ habenda eſſet, fuit arbitrio DD. reſeruata, qui ex infraſcriptis arbitrati ſunt, non eſſe fidem aliquam adhibendam.

Primus in *ſum. n.* 10. ſuper .... Quoad obuentiones deponit de viſu ad fauorem Curatorum, & de audi-
40 tu ad fauorem Beneficiatorum; Ideo † ad Beneficiatorum fauorem non probat, maximè in actu de recent. *cap. licet ex quadam, de teſtib. Natt. conſ. 170. n. 1. Farinac. de teſtib. q. 69. n. Caput. dec. 268. par. 3.* & deponit indefinite de Eccleſiis Ciuitatis, vt non poſſit inferri ad omnes Eccleſias Ciuitatis, & Diœc. Hiſpalen. quia indefinita in teſtibus non æquipollent Vniuerſalibus, *Abb. poſt Innoc. in c. auditis. de praſcript. Alex. conſ. 110. lib. 1. Dec. in l. contractus. de reg. iur. num. 25. verſ. & ideo, Gabr. de teſtib. concl. 4. nu. 71. Mantic. dec. 95. num. 2. Rot. diu. dec. 17. num. 5. par. 1. Seraph. dec. 893. num. 22.*

Secundus ſuper 4. deponit à 40. annis, & cum fuerit examinatus de anno 1613. non percutit, niſi
41 tempus 1573. quo tempore lis erat cæpta, † & ſic non probat, *c. licet ex quadam, ibi, ante litem motam, ibi Abb. num. 3. de teſtib. Corn. conſ. 62. num. 13. lib. 1. Caput. dec. 9. par. 2.* deponit de ſola Eccleſia S. Iacobi Ciuitatis Hiſpalen. & repetitus in Iudicio criminali redarguit de falſo ſcripturam Notarij remiſſorialis, aſſerendo non depoſuiſſe, prout fuit ſcriptum *ſumm. Archiep. num. 8.* & nulla alia facta declaratio-
42 ne, mortuus eſt, ita vt † ſecundæ depoſitioni potius ſtandum ſit, *Menoch. de arbitr. caſ. 108. num. 21. & 27.* vel ſaltim ex ſecundo dicto debilitatur primum, *Farin. cum ibi alleg. de opp. contr. teſt. q. ... num. 164. & 226.* Aut neutri dicto ſtandum eſt, *Aim. conſ. 13. n. 3. & conſ. 74. n. 3. Gabr. tit. de maleſic. concl. 29. num. 1.* eo
43 magis, quia † erat pauper mendicus, obiit in hoſpitali pauperum. *ſum. Archiep. n. 8. Gabr. de teſtib. conc. 48. Maſcard. de probat. concl. 1356. num. 36.*

Tertius, qui eſt 6. ſuper 4. & 5. de oblationibus, quæ offeruntur in Baptiſmis, & Sponſalitiis, non deponit niſi de duabus Parochiis Sanctæ Magdalenæ, & S. Ioannis, & dicit circa iura, quæ dantur pro Sponſalitiis, quod ignorat quis perceperit, & nihilominus dicit, quod oblationes, quæ afferuntur in Sponſalitiis, percipiuntur à Beneficiatis, & videtur
44 propterea inuolui, & contrarius, † Iſt vnicus, & ſingularis, ex tribus mortuis, cum non habeat conteſtem ante litem, *cap. licet vniuerſis. de teſtib. c. ad monere. 33. q. 2. l. iuriſiurandi C. de teſtib.* & reſtringitur explicite ad ſolas oblationes Baptiſmorum in dictis
45 duabus Eccleſiis, vltra quod † nullitas Examinis non ſuppletur per mortem, ne plus credatur voci mortuæ, quam viuæ, *Imol. in l. nuda. 14. ff. de donat. Rot. diu. dec. 781. n. 13. par. 1. Aret. conſ. 63. num. 1. verſ. vtrum a item. Natt. conſ. 394. n. 24. Hond. conſ. 101. nu. 12. lib. 1. Farin. de teſtib. q. 72. num. 134.* Concurrentibus præcipuè nullitatibus conſideratis *in dec. facta*

coram R. P. D. meo Pamphilio 16. Ianuarij 1618.
quia † nec adminiculum facere, *tradunt. Marſil.* 46
Sing. 383. Rol. conſ. 4. num. 48. & ſeq. lib. 3. Socc. conſ. 118. num. 8. lib. 1. Grat. conſ. 58. num. 41. lib. 1. Menoch. de arbitr. caſu. 99. num. 7.

Alij teſtes 2. Examinis in vim remiſſorialium fuerunt pariter declarati nulli, & ſuſpecti de falſo, *vt in hac cauſa Rota reſoluit 11. Martij, & 9. Decembris* 1620. ita quod pro ſanatione nullitatum DD.
neque arbitrium impartiri voluerunt, † & propte- 47
rea nullum faciunt iudicium, *Creſc. dec. 2. de teſtib. Caput. dec. 208. num. 8. par. 1.* & licet conſiderationi Dominorum fuerit reſeruatum quanta fides adhibenda eſſet, attamen in propoſito non releuare placuit ex ſupradictis.

Confeſſiones Archiepiſcoporum vna fuit deducta ex narratiua Breuis Gregorij XIII. à bon. mem. Card. de Caſtr. tunc Archiepiſcopo obtenti de ann.
1584. *in ſumm. Beneficiat. num. 1.* quam † confeſſio- 48
nem inuictis adminiculis præiudicare etiam ſucceſſori, *dixit Rota 17. Iunij 1616. coram R. P. D. meo Pamphilio*, ſed nec ſuffragari ad effectum præſentis
diſputationis, dixerunt Domini, † quia non percu- 49
tit tempus litis motæ, & poteſt verificari in perceptione de facto, *dec. 511. par. 1. in recent.* & facta ad vnum finem non debet trahi ad alium, *Surd. conſ. 311. num 67. & conſ. 351. num. 62. conſ. 415. num. 21. lib. 3. Rota in Romana, ſeu Anagnina Cambiorum Luna 11. Decembris 1606. coram R. P. D. meo Decano*, & tandem quia fuit impugnata per Beneficiatos ſub Sixto V. à quo obtinuerunt commiſſionem obreptionis directam Cardinali Blanchetto Rotæ Auditori, *vt in ſum. reſp. Archiep. n. 5.* & propterea illa iuuari non poſſunt, *Surd. dec. 196. num. 2. Rot. in recent. d. dec. 511. num. 5.*

Alia confeſſio deducta ex articulis datis pro verificatione dicti Breuis, & eius effectuatione nec
ſuffragatur, quia † articulans non fatetur, *Abb. in cap.* 50
cum Venerabilis. in fin. de except. Alex. conſ. 70. lib. 2. col. pen. verſ. præterea Io: Andr. in cap. fin. de iureiur. lib. 6. Ant. de Butr. & Doct. in cap. fin. de Confeſſ. & patitur eaſdem exceptiones, quæ militant in Breui prædicto.

Nec obſtat confeſſio adducta ex poſitionibus, & articulis datis in cauſa Com. Oliuares. *in ſumm. Benefic. n. 12.* quia ſunt præſentati per Procuratorem,
† qui ſine ſpeciali mandato præiudicare non pote- 51
rat, *Rot. Maceraten. dec. 139. Mohed. dec. 15. de reſt.*
ſpol. † ſunt ad alium finem, & inter alios, *Alciat. in* 52
l. 1. §. ſi quis ita. ad fin. in 2. lect. num. 4. ff. de verb. oblig. & fuit dictum in allegata Romana, ſeu Anagnina Cambiorum, & non videntur poſitiones, ſed articuli directi teſtibus, & per modum Interrogatorium *ibi*: An ſciat, & Beneficiatos percipere &c. ex quibus pro-
pterea nihil affirmari poteſt, quia † articulans non 53
fatetur *ex ſupra alleg.*

Adminicula neque releuant, quia ſolutiones ſubſidij, & excuſati *ſumm. Benefic. num. 16.* ſunt de anno 1615. & 1616. lite pendente.

Literæ miſſiuæ aliquorum Curatorum ſunt ſcriptæ de anno 1612. nec ſunt recognitæ, & ſunt ſcri-
pturæ priuatæ, † quæ fidem non faciunt, præcipuè 54
non recognitæ, *c. 2. & ibi gl. & Doct. verb. Authentica. de fid. Inſtr. Rot. in recent. dec. 158. num. 7. par. 2.*

Ex quibus omnibus fuit concluſum, † quod iſtæ 55
ſingulæ probationes omnes imperfectæ non poſſunt recipere adminiculum, *vt fuit dictum in Lucana Canonicatus 2. Decemb. 1620. & 22. Martij 1621. coram R. P. D. meo Remboldo, & in eadem ſub die 19. Nouemb. 1621. coram R. P. D. meo Buratto*, eo magis, † quod ſtante iuris aſſiſtentia ad fauorem Curatorum Beneficiati indigent plena probatione, *Capic. dec. 209. n. 5. Menoch. de retinend. remed. 4. num.*

7 589.*Caputaq.dec.*196.*num.* 4.*par.* 1.*Gabr. de teſtib.*
*concl.*4. *num.*23.*&* 34 *& ſeqq.* & † in concurſu poſ-
ſeſſio Curatorum titulata præferenda eſt, *cap. licet*
*cauſam,& ibi Felin.num.*9.*verſ.quarta cauſa de proba-*
*tion. Alex.conſ.*88. *n.*9.*lib.*5.*Verall.dec.*336.*par.*2.*&*
*in recent. dec.*480. *num.*3.*par.*1.

VBALDO SENIORE

Anconitana Terrarvm

Veneris 20. Maij 1622.

SVMMARIA.

1 *Teſtes ritè examinati in iudicio criminali probant in iudicio manutentionis ſuper eadem re,& inter eaſdem perſonas.*

2 *Teſtes examinati pro Curiæ informatione parte non citata non probant,nec in iudicio criminali,nec in ciuili.*

3 *Teſtes ſine citatione examinati poſſunt de conſenſu partis facere probationem.*

4 *Declaratio Procuratoris non poteſt principali præiudicare quoad remiſſionem exceptionis peremptoriæ.*

5 *Declaratio de habendo teſtes pro ritè, & rectè examinatis cum reſeruatione, ſaluo iure repetendi, excipiendi,& opponendi tam contra dicta, quam contra perſonas teſtium, facit conſtare declarantem noluiſſe habere teſtes pro ritè examinatis quoad defectum citationis.*

6 *Inſtrumentalis poſſeſſio ſufficit pro manutentione, ſi alium tunc in poſſeſſione fuiſſe,non doceatur.*

7 *Poſſeſſio anterioris poſſeſſoris dicitur amiſſa per mãdatum Iudicis executum ad alterius inſtantiam.*

8 *Tutor an poſſit vendere bona pupilli habita fide de precio.*

9 *Venditio cum conditione de æſtimando an huiuſmodi conditione pendente transferat poſſeſſionem validam,& excludat alium anteriorem.*

10 *Poſſidens in vim ſubhaſtationis, & deliberationis eſt manutenendus.*

11 *Conditio non retrotrahitur in præiudicium tertij, cui medio tempore fuit ius quæſitum.*

Decisio CLXVII.

IN hoc iudicio contenditur, cui dandum
mandatum de manutenendo iuxta formã
reſcripti ſignaturæ, & quidem pro parte
Horatij Fateoli aſſeritur, eum accepiſſe
poſſeſſionem terrarum,de quibus agitur, vigore aſ-
ſertæ emptionis à Diana filia, & hærede Franciſci
Bighi,& eius nomine à Franciſca Matre, & tutrice
Dianæ vſq; de anno 1614.de Menſe Iunij, & poſſeſ-
ſio deducebatur, ex quo in dd. terris eodem anno
Horatius ſeminari curauit frumentum,& ſuo tempo-
re meti, & colligi, vt bene in dicto deponunt teſtes
1 in eius ſummario dati,qui, † ſi eſſent ritè examinati
in iudicio criminali, probarent in iſto ciuili, cum
agatur ſuper eadem re,m inter eaſdem partes, *Bart.*
*in l.*2.*§.hoc edicto.ſub num.*5.*ff.de vi.bon. rapt. & idem*
*Bart.in l.cum lite.num.*4.*ff.Iud. ſolu.Felyn.in c. cauſam*
*quæ num.*3.*&* 4.*de teſtibus. Matheſil.ſing.*191.*Anchar.*
*conſ.*146.*num.*6.*in fin.verſ præterea.Ruin.conſ.*4. *num.*
5. *lib* 4.*Pariſ.conſ.*87.*n.*55.*& ſeqq.lib.*3. *Iaſ.in l.*1. *n.*
22.*& ibi Cagnol.de magis com. n.*127.*C.de eden. fuit*
dictum in Pampilonen. decimarum 9. *Iunij.* 1617. *co-*
ram me.

Sed in hoc caſu difficultas eſt,quia teſtes fuerunt
examinati pro informatione Curiæ, & ſic parte non
citatâ,vnde † nec in Iudicio criminali, neque ciuili 2
probant *ex adductis per Gabr. de cit. concl.*1. *in princ.*
*Honded.conſ.*101.*n.*5.*lib.*1.*cum aliis per Farinac.de te-*
*ſtib.q.*72.*n.*1.*& num.*87. *Caputaq.dec.*207.*n.*9. *par.*2.
*Card. Mantic.dec.*105. *num.*1.*& dec.*338.*num.*5.

Neque obſtat,quod Procurator Alexandri decla-
rauerit in actis, aſſertos teſtes pro parte Curiæ exa-
minatos habere pro ritè, & rectè examinatis, & †
3 de conſenſu partis teſtes poſſunt probare etiam ſine
citatione,*vt per Farinac.d. q.*72. *num.*74.

Quia non conſtat, principalem fuiſſe præſentem,
& † declaratio Procuratoris non potuit ei præiudi- 4
care quoad remiſſionem peremptoriæ exceptionis,
*Honded.conſ.*66. *num.*83.*lib.*1. qualis videtur iſta op-
ponendi de nullitate examinis *gl. in c.* 1. *in verb. per*
ſententiam. circa med. verſ. ſed hæc extra de excep. &
ceſſat difficultas ex reſeruatione ab eodem Procura-
tore facta *ibi :* ſaluo Iure repetendi, excipiendi &
opponendi tam contra dicta,quam contra perſonas
teſtium,† ex qua apparet, noluiſſe habere teſtes pro
ritè examinatis, quoad defectum citationis, cum 5
alias ſuperflua fuiſſet reſeruatio repetendi dd.teſtes,
*l. ſi quando.ff.de leg.*1. *cum vulg.* ceſſante igitur pro-
batione anterioris poſſeſſionis Horatij, remanet
ſatis probata poſſeſſio Alexandri, qui præuia ſubha-
ſtatione dd.terrarum ad inſtantiam creditorum Frã-
ciſci Bighi, obtinuit ſibi deliberari tamquam plus
offerenti,& earum poſſeſſionem realem, & actualem
accepit ſub die 30.Decembris 1614. per Procurato-
rem ad hoc ſpecialiter conſtitutum,*vt in ſumm. Alex.*
*num.*1.*& ſeqq.vſque ad quartum*, quæ † poſſeſſio In-
6 ſtrumentalis ſufficit ad manutentionem obtinen-
dam,cum Horatius non doceat,ſe tunc tẽporis fuiſſe
in poſſeſſione,*ex ſupradictis ad l.prædia.vbi Bart.ff.de*
*acq.poſſ.Rot.dec.*516. *num.*1.*&* 632. *num.*1.*par.*2.*in*
recent.& fuit ſæpiſſimè deciſum, & poſſeſſio, quæ fue-
rat penes Dianam Franciſci hæredem, iam † erat
amiſſa per mandatum Iudicis executum ſuper dd. 7
terris ad Inſtantiam creditorum hereditatis Franciſ-
ci *ad l. iuſtè poſſidet.ff.de vſucap.*

Neque obſtat præcedens venditio facta à tutrice
ipſi Horatio.

Quia,quidquid eſſet dicendum,an dicta venditio
ſubſiſtat tamquam facta à tutrice non legitima,con-
tra cuius tutelam multa opponebantur, & † tamquã 8
facta habita fide de precio, de qua Domini dubita-
bant,An eſſet permiſſa tutori *ex adductis in Terraci-*
nen. adminiſtrationis tutelæ 29. *Februarij* 1608. *coram*
*R.P.D. meo Caualerio,quæ eſt deciſ.*48.*apud Modern.*
*de Commiſſ par.*3. *fol.*93.Certum eſt,quod dicta ven-
ditio fuit facta pro precio æſtimando à peritis hinc
inde eligendis,vnde † pendente iſta conditione æſti- 9
mationis faciendæ, vnus ex Dominis exiſtimabat,
non potuiſſe validè in Horatium transferri poſſeſſio-
nem terrarum venditarum,& † interim illa,quæ fuit 10
capta ab Alexandro vigore ſubhaſtationis,& delibe-
rationis Menſe Decembris 1614. eſt ſine dubio ma-
nutenibilis ex ſupradictis.

Nec releuat,quod de Menſe Nouembris ſeq. ann.
1615. ſecuta fuerit æſtimatio, & venditio redacta
in publicum Inſtrumentum,*vt in ſummario Alexan-*
*dri num.*7.quia eius poſſeſſio vigore dictæ delibera-
tionis eſt anterior,& capta eo tempore, quo præce-
dens venditio tamquam conditionalis non habuerat
effectum, & † conditio non retrotrahitur in præiu- 11
dicium tertij,cui medio tempore fuit ius quæſitum
l.qui balneum.l.potior.ff. qui pot.in pign. hab. cum aliis
*per Surd.conſ.*225.*&* 382.*num.*79.*lib.*3.

Et ita fuit deciſum.&c.

VBALDO SENIORE

ROMANA DOMVS DE NOCCHIELLIS

Lunæ 27. Iunij 1622.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſori de tempore litis motæ manutentio negari non poteſt.*
2 *Poſſeſſio in hæredem in vim Statuti continuata eſt manutenibilis, & quid ſi ſtatutum requirat aditionem, ſeu immiſſionem.*
3 *Poſſeſſio capta, alio poſſidente, vti poſterior eſt clandeſtina, & turbatiua, illo præſertim non citato.*
4 *Statutum continuans poſſeſſionem in hæredem locum non habet in iure perſonali, vt in emphyteuſi.*
5 *Fœminæ regulariter capaces ſunt emphyteuſis.*
6 *Fœminæ an comprehendantur in inueſtitura facta ad vitam inueſtiti, & ſuorum filiorum, & nepotum legitimorum, & naturalium per directam lineam deſcendentium.*
7 *Dominus directus vbi caducitas, ſeu deuolutio eſt turbida, non poteſt poſſeſſionem capere non citatis poſſeſſoribus, ſed ſunt poſſeſſores interim manutenendi.*
8 *Emphyteuſi finita datur domino ciuiliter poſſidenti manutentio pro recuperatione naturalis exiſtentis penes hæredes vltimi inueſtiti.*
9 *Lim ſecus, ſi ſit dubium, an ſit finita, quia tunc datur manutentio hæredi, ſi iam ceperit poſſeſſionem.*
10 *Manutentio poteſt peti in quacunque parte iudicij, & petitorium, cuius diſputationis antea conſenſum fuerit, ſuſpendi.*
11 *Locatio facta lite pendente eſt attentata, & non attendenda.*
12 *Petens reintegrari, & manuteneri non dicitur habere ſe pro ſpoliato, ſed petere reintegrationem reſpectu naturalis, & manutentionẽ reſpectu ciuilis.*
13 *Deſcendentia an ſit probanda ad effectum poſſeſſorij in vim Statuti continuantis poſſeſſionem, vel ſufficiat probare poſſeſſionem defuncti, & aditionem hæredis.*
14 *Inſtitutio facta de aliquo vti filio valdè facit ad filiationem probandam.*

DECISIO CLXVIII.

HÆc domus fuit locata à Cuſtodibus Venerabilis Archicoofraternitatis Confalonis de Vrbe vſque de anno 1531. Magdalenæ ad vitam ipſius, & ſuorum filiorum, & nepotum legitimorum, naturalium per directam lineam deſcendentium maſculorum tantum.

Mortua Magdalena, & ſucceſſiuè Roccho eius filio relictis Anna, & ſororibus filiabus, & introducta cauſa contra Confraternitatem, cuius Miniſtri poſſeſſionem domus tamquam deuolutæ per mortem Rocchi acceperunt.

Fuit dubitatum, An dd. Sororibus eſſet dandum mandatum de manutenendo, vel de reintegrando ad poſſeſſionem d. domus.

Et poſt varias propoſitiones Domini aſſeruerunt, iis eſſe dandum mandatum de manutenendo.

Quia in primis de poſſeſſione ſororum de tempore motæ litis conſtat ex teſtibus de nouo examinatis, qui deponunt de aditione hæreditatis paternæ per dd. ſorores facta, & de exactione penſionum à conductoribus, vt dicit primus teſtis ſuper ſecundo articulo, & ſecundus ſuper tertio, de requiſitione facta pro penſionibus, dummodò reaptaretur granarium in dicta domo, & mulieres conſenſerunt, refici granarium ab inquilino, & excomputare penſiones cum dicta impenſa, & reddunt bonam rationem ſcientiæ, quia viderunt, & fuerunt præſentes: vnde ſequitur, † vt poſſeſſori tempore litis motę non 1
poſſit denegari manutentio, §. *hodie. Inſtit. de Interd.*

Præterea hic adeſt ſtatutum Vrbis *cap. 147. lib.* 1. de continuanda poſſeſſione in ſuum hæredem, vnde, cum obierit Rocchus, relictis iſtis fœminis ſuis filiabus legitimis, & naturalibus, vt probant teſtes nunc, & aliàs dati, vtique eis ex dicto ſtatuto non poteſt denegari manutentio, † cum talis poſſeſ- 2
ſio vigore dicti ſtatuti ſit manutenibilis, *Gabr. de acq. poſſ. concl. 7. num. 3. & 6. Hend. conſ. &* 18. *num.* 19. 21. *&* 30. *lib.* 1. *alter Gabr. conſ.* 26. *num.* 12. *lib.* 1 *Menoch. de retinen. remed.* 3. *num.* 59. *Tiraq. in tract. le mort. ſaiſ. le viſ.* 5. *par. decl.* 7. *& in terminis ſtatuti Vrbis fuit dictum in Romana hæreditatis* 31. *May* 1613. *coram me, & cauetur in ipſo ſtatuto, vt fuit conſideratum inſigna bonorum* 22. *Iunij* 2615. *coram bo: mem: Andrea,* & ſiue ſtatutum requirat aditionem, ſeu immiſſionem, *vt in illa Romana de Facchis coram R. P. D. meo Pirouano*, ſiue non; ſed ſtatutum ſtatim operatur effectum ſuum transferendi, & continuandi poſſeſſionem in ſuum hæredem, *vt inclinauit Rot. in d. Romana hæreditatis corã D. Andrea*, hic ceſſat difficultas ex dd. teſtibus nouiter examinatis, qui probant, filios Rocchi ſtatim ſe immiſcuiſſe eius hæreditati.

Et ideo non obſtat poſſeſſio poſtea capta per Confraternitatem, quia, † cum non eſſet vacua, ſed re- 3
periretur penes iſtas mulieres, illa tamquam poſterior non attenditur, ſed præſumitur clandeſtina, & turbatiua, præſertim iis non citatis, prout requirebatur, *cap. licet Epiſcopus. vbi DD. de preben. in ſexto l. fin. C. ſi per vim Caſſad. dec.* 1. *num.* 70. *de reſt. ſpoliat. Rot. dec.* 106. *num.* 2. *par.* 1. *& in Pampilonen. beneficij* 6. *Februarij* 1613. *coram me.*

Non obſtat, † quod dictum ſtatutum non habet 4
locum in iure perſonali, quale eſt iſtud emphytheuticum, *l. hæres in omnes vbi gl. ff. de acq. hæred. Cuman. conſ.* 173. *in fin. Rub. Alex. conſ.* 121. *num.* 1. *Iaſ. conſ.* 152. *in princ. lib.* 4. *Gabr. de acq. poſſ. concl. vlt. num.* 13. *& fuit reſolutum in cauſa Mediolanen. Bonorũ* 10. *Aprilis* 1591. *coram bo. me. Cardinale Pamphilio. & in cauſa Mediolanen. bonorum* 18. *Martij* 1598. *coram Illuſtriſſ. Car. Mellino, & in Romana vinea* 13. *Martij* 1606. *coram bo. me. Penia, & in Romana de Lucatellis* 30. *Octobris* 1609. *coram R. P. D. meo nunc Decano, quæ eſt dec.* 263. *n.* 2. *par.* 2. *recent.* & proinde poſſeſſionẽ, quæ erat in Roccho vti maſculo comprehenſo in inueſtitura non fuiſſe tranſlatam in eius filias virtute ſtatuti tamquam fœminas, & ſic non capaces dictæ inueſtituræ.

Quia † negabatur, fœminas non eſſe capaces, 5
Glar. in 8. *Emphyteuſis. q.* 32. *num.* 1. *&* 2. *Surd. dec.* 95. *num.* 14. & in caſu noſtro conceſſio cantat ad fauorem Magdalenæ, & ſuorum filiorum, & nepotum, vnde cum iſtæ ſorores ſint neptes ex Rocchi filio, ſequitur, quod duret conceſſio, nec videtur obſtare, quod videatur facta conceſſio pro nepotibus maſculis, tum quia non eſt verum, ſed facta eſt ad vitam Magdalenæ, & ſuorum filiorum, & nepotum legitimorum, & naturalium per directam lineam deſcentium tantum, & ſic † non eſt ita clarum, quod fœmi- 6
næ deſcendentes ex maſculis, prout in caſu noſtro, non ſint comprehenſæ, *vt conſtat ex traditis per Peregr. de fideicomm. art.* 26. *numer.* 23. *& ſeqq. Card. Mantic. de tacit. lib.* 22. *tit. num.* 17. immo quando dictum eſt de deſcendentibus per virilem ſexum, quod fœmina comprehendatur, dummodo deſcendat à maſculo, tenet *idem Peregr. d. art.* 26. *nu.*

23. & numer. 25. & infra poſt. Alex. conſ. 43. num. 6.
lib. 3. quod eſt repetitum conſ. 53. lib. 6. concludit di-
ſtinguendo, quod, aut agitur de filia recipientis, &
hæc non ſit de deſcendentibus per lineam maſculi-
nam, quia eſt principium, & caput lineæ fæmininæ,
aut agitur de filia nata ex filio recipientis, vt hic, &
hæc dicatur de deſcendentibus per lineam maſculi-
nam, quam diſtinctionem à pluribus approbatam ſe-
quitur *Peregr. vbi ſupra num. 29.* & tanto magis, cum
hic primus acquirens fuerit fæmina, vnde magis
conuicitur, contrahentes reſpexiſſe etiam ad fæmi-
nas deſcendentes ex maſculis, *Rol. conſ. 76. num. 6. lib.*
3. Benin. dec. 52. num. 1. verſ. contrarium tamen. Vinc.
de Franc. dec. 30. ſub num. 1. Mantic. d. tit. 14. num. 25.
7 & † ſaltem negari non poteſt, quin caducitas, & de-
uolutio ob mortem Rocchi eſſet turbida ex prædi-
ctis, & ſic non potuerit confraternitas capere poſ-
ſeſſionem non citatis iſtis ſororibus in poſſeſſione
exiſtentibus, & quod interim eis ſit danda manuten-
tio, *vt in ſimilibus terminis fuit reſolutum in Armi-*
nen. deuolutionis bonorum 27. Iunij 1608. coram Illu-
ſtriſſ. Sacrato.

8 Nec facit, † quod finita emphyteuſi, detur manu-
tentio Domino directo poſſeſſionis ciuilis ad effe-
ctum recuperandi naturalem exiſtentem penes hæ-
redes vltimo loco inueſtiti, *Bero. conſ. 102. num. 43.*
& ſeqq. lib. 1. Hond. conſ. 22. numer. 19. lib. 2. fuit
dictum in Mantuana bonorum 14. Maij 1612. cora me.

Quia hic negatur, fuiſſe emphyteuſim finitam, vel
9 ſaltem non eſt ita clarum, vt dictum eſt, † quo caſu
hæredi vltimi grauati datur manutentio, ſi poſſeſ-
ſionem cæpit, *vt in dicta Ariminen. bonorum 27. Iu-*
nij 1688. & in eadem cauſa 16. Februarij 1609. coram
Illuſtriſſ. Sacrato, Corn. conſ. 193. num. 3. lib. 3. Gabr. con.
67. n. 17. lib. 2. fuit dictum in cauſa domorum de carnali-
bus. 11. Ianuarij 1602. cora bo. me. Cardinale Pamphilio.

Non obſtat, quod ſorores conſenſerint, diſputa-
10 ti ſuper petitorio, quia † nihil ominus petitorium
potuit ſuſpendi in quacumque parte Iudicij, prout
factum fuit, *clem. 1. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 115.*
num. 6. par. 1. in recent.

Non obſtat locatio facta de hac domo per Con-
11 fraternitatem cuidam Marco. Quia † tamquam fa-
cta lite pendente eſt potius attentata, nec attenden-
da, *Rot. in ſimilibus terminis deciſ. 74. in prin. & dec.*
124. num. 1. par. 1. in recent.

Nec etiam facit, quod ſorores petierunt, & ha-
buerunt à Confraternitate de mandato Iudicis non-
nullas pecuniarum quantitates pro alimentis, &
ſumptibus litis, ex quo inferebant informantes quod
ſe habuerint pro ſpoliatis, maximè cum petierint
ſe reintegrari.

Quia quoad primum, illud fit vigore eiuſdem
contractus Inueſtituræ, in quo ſocietas promiſit, li-
tem aliquam non inferre, quinimò omnem litem
ſuper ea mouendam in ſe ſuſcipere, & proſequi vſ-
que ad finem propriis ſumptibus, & expenſis.

12 Quo vero ad ſecundum † petitio reintegrationis
nec concludit neceſſario, quod petens ſe habuerit
pro ſpoliato, & in caſu noſtro ſorores petierunt
etiam ſe manuteneri, & hoc intelligitur reſpectu ci-
uilis poſſeſſionis, quæ animo retinetur, reintegratio
vero reſpectu naturalis, quatenus illa fuerit amiſſa,
iux. dec. Put. 419. lib. 2. & ſæpe cenſuit Rota, & ſignan-
ter in Romana domorum 24. Februarij 1612. coram me
iuxta declarationem in eadem cauſa factam 23. Ianua-
rij 1616. etiam coram me, Rot. dec. 19. num. 2. par 2.
diuerſ. & aliàs ſæpe.

Nec demum obſtat, quod non probetur deſcenden-
tia Rocchi à Magdalena.

13 Quia † ad effectum poſſeſſionis vigore ſtatuti
ſufficit probaſſe, quod domus fuerit poſſeſſa à Roc-
cho, & quod filiæ adiuerint eius hæreditatem ex ſu-
pradictis, & probatio exacta deſcendentiæ reſpicit
petitorium, pro qua tamen facit actus poſſeſſionis
captæ nomine ſocietatis cum enunciatiua deuolutio-
nis per obitum Rocchi, quæ non verificaretur, niſi
Rocchus fuiſſet filius Magdalenæ acquirentis, & ſic
comprælienſus in Inueſtitura.

Et accedunt ſolutiones penſionum factæ à Roc-
cho vti filio, & hærede Magdalenæ, cum quietantiis
factis per exactorem ſocietatis per plurimos annos
& demum teſtamentum Magdalenæ, in quo inſti-
tuit hæredem Rocchum eius filium, † quæ Inſtitu- 14
tio tamquam actus proportionatus valde facit ad
probandam filiationem, *Ruin. conſ. 53. num. 6. & ſeq.*
lib. 5. vt ſæpe cenſuit Rota, & ſignanter in Bononien.
Beneficij 1. Iulij 1611. coram me, & quidquid exad-
uerſo dicatur, teſtamentum fuit in actis productum
die 26. Ianuarij præteriti.

R. P. D. NAVARRO

Romana Hæreditatis De Cuccinis

Veneris 9. Decembris 1622.

SVMMARIA.

1 *Vxoris iure familiaritatis in vita Viri poſſidenti, cui ob Viri mortem ſuperuenit titulus reſtitutionis dotis, competit in Viri bonis manutentio.*

2 *Vxor ob mortem viri, & ſuperuenientiam nouæ cauſa poteſt mutare titulum ſuæ poſſeſſionis abſque alia expreſſa declaratione.*

3 *Quietantia penſionum, & fructuum perceptorum probant poſſeſſionem.*

4 *Vxoris poſſeſſio quoad bona Viri eo ipſo continuata dicitur, quo illi ſuperuenit noua cauſa poſſidendi.*

5 *Mandatum de immittendo cum clauſula, vacante poſſeſſione, & ſine præiudicio habentium meliora, & potiora iura, poſſeſſionem non transfert conditione non purificata, & alio tunc in poſſeſſione exiſtente.*

6 *Poſſeſſio capta auctoritate Iudicis non rectè procedentis non citato poſſeſſore non ſuffragatur.*

7 *Poſſeſſio poſterior habetur pro clandeſtina, & turbatiua, nec eſt manutenibilis.*

8 *Legatum, vel fideicommiſſum capi debet de manu hæredis.*

Deciſio CLXIX.

INtroducta cauſa in Rota coram me ſu-
per hæreditate q. Alexandri Cuccini in-
ter Liciniam à Porta eius vxorem, & Io:
Baptiſtam Alexandri fratrem prætien-
dentem bona vigore fideicommiſſi Io:
Angeli eorum Patris fideicommittentis iure poſſeſ-
ſionis ad eum etiam ſpectare, Propoſito dubio, cui
eſſet dandum mandatum de manutenendo, reſponde-
runt Domini, Liciniæ quondam, Alexandri vxori eſ-
ſe concedendum, quæ † etiam, viuente Marito iure 1
familiaritatis poſſidebat, *iux. l. qui iure. vbi Bart. Imol.*
Roman. Alex. & alij. ff. de acq. poſſ. Dec. conſ. 400. nu. 4.
cum relatis à Rol. conſ. 77. n. 26. lib. 1. Et licet *nu. 27. &*
28. ſentiat ad effectum continuandi poſſeſſionẽ pro
dotis aſſecuratione requiri expreſſam mulieris decla-
rationem, tamen Rota contrariam opinionem, vt ve-
riorem, & tutiorem admittit, & ſeruat ex noua cauſa
ſuperueniente, † quem ſibi mutare poſſe etiam ſine 2
declaratione poſſeſſionem, tenent, *Achill. dec. 4. de*
cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 143. nu. 4. par. 2. & dec. 601.
num.

num. 3. par. 3. diuerſ. ſaltem accumulando cauſam ei-
dem poſſeſſioni ex titulo hæreditario, *Rot. diuerſ.*
dec. 645. num. 4. par. 1. Gabr. conſ. 51. num. 37. lib. 1.
Creſcen. dec. 5. num. 6. de reſtit. ſpoliat. cum poſſidere
quis poſſit ex pluribus cauſis, *l. 3. §. ſi ex pluribus. ff.*
de acq. poſſ. Rot. deciſ. 120. num. 3. par. 1. in recent. &
fuit dictum in Aſtoricen. præſtimoniorum 25. Iunij 1621.
coram R. P. D. meo Vbaldo. Noſtro vero in caſu ceſ-
ſat difficultas, *d. conſ. 7. Rol. 77. num. 27. & 18.* quia
Licinia declarauit *die 7. Iulij 1722. ſumm. num. 2.*
expreſsè, velle addere cauſam ſuæ poſſeſſioni tàm
pro aſſecuratione dotis, quam pro effectu ſubſtitu-
tionis de ſe factæ, *vt in eius ſumm. num. 2.* Imò cæpit
per Procuratorem realem, & actualem poſſeſſionem
bonorum hæreditatis, *ſumm. num. 4. & 5.* & dantur
quietantiæ per ipſam factæ de penſionibus, & fru-
3 mento vinearum, † ex quibus poſſeſſio probatur,
Bald. in cap. licet. n. 30. de probat. Ruin. conſ. 43. num.
6 & 7. lib. 4. Card. Seraph. deciſ. 896. num. 1. & 2. &
fuit pluries dictum in Rota.

Nec obſtare dixerunt, quod Io: Baptiſta vigore
mandati de immittendo in Curia Capitulina ob-
tenti adeptus fuerit poſſeſſionem eorumdem bono-
rum ante actualem poſſeſſionem per Procuratorem
Liciniæ appræhenſam,

4 Tùm quia † poſſeſſio Liciniæ dicitur eo ipſo con-
tinuata, quo ſuperuenit noua cauſa poſſidendi tàm
pro ſubſtitutione de ſe ipſa facta ab Alexandro eius
marito, ſi ſine filiis legitimis, & naturalibus decede-
ret, prout euenit, & Io: Baptiſta admittit in manda-
to ab ipſo obtento, *vt ſupra firmatum fuit, quam pro*
reſtitutione ſuæ dotis.

Tùm quia mandatum productum eſt conditiona-
le, ſcilicet vacante poſſeſſione, & ſine præiudicio ha-
5 bentium meliora, & potiora iura, † vnde, cum poſſeſ-
ſio non eſſet vacans, ſed continuata à Licinia, non
dicitur in Io: Baptiſta tranſlata Iudicis auctoritate
conditore non purificata, *Seraph. dec. 404. n. 1.* quia
numquam fuit vacans, *Put. dec. 32. lib. 2.* tùm ex alte-
ra conditione, ſine præiudicio habentium meliora
iura præſeruata fuere Liciniæ omnia, quæ habebat,
potiorique iure competebant, *Rot. co. in Sanctiſſ. mo*
in Pampilonen. Sepulturæ 10. Nouembris 1608. impreſſa
in ord. 383. & int. recent. 216. n. 1. p. 1.

Neque ſuffragari poteſt Io: Baptiſtæ poſſeſſio ca-
pta, licet auctore Prætore poſſideat, prima die Au-
6 guſti anni 1622. nam † non rectè poſſidet, Licinia
non citata, quæ in poſſeſſione erat, *gloſ. in cap. licet*
Epiſcopus. ver. se non vocato. verſ. hinc eſt. de præben. in
ſexto. Creſcen. dec. 7. de reſtit. ſpoliat. Rot. in recent. dec.
7 *426. num. 3. par. 1.* & † tamquam poſterior habetur
pro clandeſtina, & turbatiua, nec manutenibilis, *cap.*
licet cauſam. de probat. cum aliis d. dec. 476. n. 4. Bal.
conſ. 10. in fin. lib. 5. Surd. 481. n. 4. Rot. diuerſ. dec. 612.
8 *num. 4. par. 1.* hæredem in poſſeſſione manutenen-
dum explorati iuris eſt, de † eius manu capiendum
legatum, vel fideicommiſſum; *ex l. reſtitui. ff. ad rebell.*
latè Rol. conſ. 78. num. 14. & ſeq. lib. 3. Ioſ. Ludouic.
dec. 47. num. 15. Rot. diuerſ. dec. 520. num. 11. & ſeq.
par. 1. Seraph. deciſ. 271. num. 2. cum aliis.

Sic reſolutum fuit vna parte Informante.

VBALDO SENIORE

CESENATEN. BONORVM

Lunæ 16. Decembris 1622.

SVMMARIA.

1 *Animo ſolo amittitur poſſeſſio.*

2 *Poſſeſſionem tradens de præſenti illam amittit, etiam ſi alteri non quæratur, ſed poſſeſſionem tradi, vel ab altero accipi iubens non amittit, niſi alteri acquiratur.*

3 *Relaxatio poſſeſſionis ad alterius fauorem extra conſpectum rei, & abſque clauſula* conſtituti *non poteſt habere vim traditionis, ſed potius vim licentiæ ingrediendi.*

4 *Teſtes numero plures præferuntur paucioribus.*

5 *Teſtibus magis informatis, & de facto proprio deponentibus magis ſtandum eſt.*

6 *Teſtibus deponentibus de actibus poſſeſſoriis in ſpecie credendum eſt potius, quam deponentibus de actibus poſſeſſoriis in genere.*

7 *Probatio magis attenditur poſſeſſionis illius, qui habet tituli aſſiſtentiam.*

8 *Facto proprio qui cecidit à poſſeſſione, manuteneri non debet.*

9 *Fructuum perceptio eſt vnum ex ſignis adeptæ poſſeſſionis, ſed ſunt & alia.*

10 *Adminiſtrator qui non ſibi, ſed domino poſſidet, non poteſt domino præiudicare in amiſſione poſſeſſionis.*

DECISIO CLXX.

POST deciſionem in hac cauſa factam die
21. Februarij præteriti, & mandatum de
manutenendo relaxatū pro locis piis, fue-
runt pro parte Domini Pauli Emilij exa-
minati in Curia tres teſtes, quorum occaſione dubi-
tauit. An dictum mandatum eſſet reuocandum, ita vt
eſſet à prædicta deciſione recedendum.

Domini verò negatiuè reſponderunt. Et quidem,
quidquid eſſet dicendum, an per relaxationem poſ-
ſeſſionis ad fauorem locorum piorum facta à Do-
mino Paulo Emilio iuxta decretum bo. me. Cardi-
nalis Nazareni ipſe amiſiſſet poſſeſſionem, in quo
nonnulli ex DD. affirmatiuè ſentiebant, cum † ſolo 1
animo amittatur poſſeſſio, *l. 3. §. in amittenda. l. ſi*
quis vi, §. differentia. ff. de acquir. poſſ. ibi. *Eſſet enim*
ridiculum dicere, quod non aliter vult quis dimittere,
quam ſi transferatur, benefacit tex. in l. 1. §. ſi vir vxori.
eod. tit. ff. de acquir. poſſ. nec putabant in his terminis
reſiſtere *tex. in l. cum fundum. ff. de vi, & vi arm.*
allegatum in deciſione. de qua agitur ſecundum diſtin-
ctionem Iacobi de Aren. quam reaſſumunt Bart. Alb.
Caſt. in d. §. ſi furioſo. † aliud eſt enim tradere poſ- 2
ſeſſionem de præſenti, aliud iubere poſſeſſionem tra-
di, vel ab altero accipi. Primo caſu amittitur poſſeſ-
ſio, etiam ſi alteri non quæratur, ſecundo verò caſu
ſecus, niſi acquiratur parti, & hoc 2. caſu procedit
tex. in d. l. cum fundum. ſed primus videtur eſſe caſus
noſter, cum fuerit relaxata poſſeſſio à Paulo Emi-
lio ad fauorem locorum piorum, ſed † quia illa rela- 3
xatio fuit extra conſpectum rei, & ſine clauſula
conſtituti, vt conſideratur in deciſione, vix eſt, vt
poſsit habere vim traditionis, in quibus terminis
loquuntur *Bart. & alij loco cit.* ſed potius habuit vim
licentiæ conceſſæ locis piis ingrediendi poſſeſsonem
iuxta conſ. Roman. 509. num. 23. verſ. breuis autem.
Seraph. dec. 973. num. 15. & admittebant informan-
tes pro DD. Dandinis, & ideo videmus potius eſſe
in ſecundo caſu, quod ſcilicet præceſſerit iuſſus de
accipiendo poſſeſsionem. Vnde cum fuerit appræhē-
ſa poſſeſsio pro locis piis, vt probant teſtes remiſſo-
riales pro locis piis deponentes de variis actibus
poſſeſſoriis, & ponderati in deciſione, ceſſare vide-
tur penitus difficultas, quod quoad Dandinos ſit
amiſſa poſſeſsio, & quæſita locis piis. Neque obſtant 4
tres teſtes nouiſsimè pro Dandinis examinati in
Curia; nam quoad primum, ille iuxta quintum de
ponit de contentione inter Miniſtros locorum pio-
rum,

rum,& D.Dandinos,& quod D.Paulus Emilius nolebat acceptare laudum latum ab Illuſtr. Cardinale Nazareno,& poſtea ſubdit,iſta accidiſſe in fine Mẽſis Ianuarij, vel in principio Febr.1620. quod tempus non percurir relaxationem poſſeſſionis factam à Paulo Emilio,quæ fuit die 16.Februarij eiuſdem anni,vt firmatur in deciſione. Potuit enim eſſe , quod ab initio Paulus Emilius nollet acceptare, & poſtea pænitendo ratificauerit concordiam,relaxando poſſeſſionem bonorum iuxta laudum , de quo ſupra, prout deponunt teſtes locorum piorum. Et ideò licet prædicti tres teſtes conentur deponere de continuatione poſſeſsionis eiuſdem Pauli Emilij, tamen
4 † in concurſu magis eſt credendum teſtibus locorũ piorum,tùm quia ſunt numero plures, *cap. licet cauſam. verſ.ex præmiſſis. de probat. l. ob carmen. §. ſi teſtis. verſ.in pari. num.ff. de teſtibus. cum alijs per Rot. dec.249.num.4. coram Sanctiſſimo,& dec.245.num.3.*
5 *& dec. 315. num. 8.par. 1. recent.* tùm † quia magis
6 informati , & nonnulli deponunt de facto proprio, vt in deciſione : tùm † quia deponunt de perceptione fructuum,& de alijs actibus poſſeſſorijs in ſpecie. Teſtes autem Dandinorum de perceptione fructuum tantum,& de poſſeſsione in genere, ideò illi videntur præferendi *ex latè tradit. per Card. Mantic. dec. 366.num.5. vbi de commun.* , & in omnem euentum
7 probatio locorum piorum eſt magis attendenda † tanquam habens aſsiſtentiam tituli perambulam ex concordia prædicta,*cap. licet cauſam. vbi gloſ. tit. de probat. Menoch.de retin.remed.3. num.733. Rota dicta dec.249.n.5. coram Sanctiſſimo,& ibi Adden. in fin.*

Nec obſtare viſum fuit,quod iidem 3. teſtes DD. de Dandinis deponant de reſtitutione fructuum facta per officiales locorum piorum ipſis Dandinis ad hoc,vt effugerent Iudicium criminale, & quærelam contra dictos officiales intentatam ſuper turbata poſſeſſione , & ſic loca pia facto proprio ceciderint à poſſeſsione,† & ſic non debeant manutene-
8 ri, *Caſſad.dec..... de reſtit.ſpoliat. Rot. dec.2. de rerum permut. in non. cum allegatis.*

Quia fuit reſponſum in primis , teſtes deponere tantum de reſtitutione quarumdam fructuum facta, non autem de reſtitutione, vel dimiſsione poſſeſsio-
9 nis antea per officiales appræhenſæ , & licet † fructuum perceptio ſit vnum ex ſignis adeptæ poſſeſſionis *ad l.Titia, ff. de ſolut.* tamen non eſt ſolum *ex late congeſtis per Modern.diſcept. forenſ. cap. 615.nu. 21. & ſeq.* vnde cum teſtes pro locis ſuis deponant de pluribus alijs actibus poſſeſſorijs , vt dictum eſt, & deducitur in deciſione , non eſt dicendum , loca pia per reſtitutionem quorumdam fructuum ad certum effectum factam per Officiales amiſiſſe poſſeſſionem.

Secundò dicebatur , † ex factu iſtorum admini-
10 ſtratorum non potuiſſet præiudicari locis pijs quoad amiſsionem poſſeſsionis , cum non ſibi poſſideant, ſed locis pijs, *l. fin. C. de acq. poſſ. Caſſad. dec. 8. de cauſ. poſſeſſ. & propr. fuit dictum in Theanen. Beneficij 11. Ianuarij 1621. coram me.*

Ex quibus Domini permanſerunt in deciſis, &c.

R. DOMINO COCCINO

PERVSINA DE ALPHANIS

Lunæ 6. Martij 1623.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes vbi deficit, vel pars non ſit præſens , examen eſt nullum , cum ſubſtantia depoſitionis teſtis in iuramento conſiſtat.*
2 *Præſentia partis ad actum non præſumitur, niſi probetur.*
3 *Negatiua, quod citatio non interuenerit,probatur ex actorum reuolutione.*
4 *Citatio ad valuas non valet contra non latitantem.*
5 *Citatio pro vno termino non deſeruit pro alio ſubſequente.*
6 *Examen factum per Iudicem remiſſorialem extra terminum ſibi aſſignatum eſt nullum.*
7 *Interrogatoria per ſe ſola abſque adminiculo Principis non ſuffragantur ad examen ſubſtinendum.*

DECISIO CLXXI.

FVit reſolutum , primum examen fuiſſe nullum , cum deficiat citatio ad videndum iurare teſtes,† quæ eſt omnino ne- 1
ceſſaria,cum ſubſtantia depoſitionis teſtis conſiſtat in Iuramento,*l. iuriſiur. C. de teſtib.* Quare ſi pars non citetur, vel non ſit præſens,depoſitio nihil valet, *c.2. vbi Abb. n.6. & ſeqq. de teſtib. l. ſi quando,vbi Bal.d. 5. C.eod. Caputaq.dec. 274. num.3. par.3.*

Quod † autem non adſit præſentia partis ſufficit 2
quod non probetur, & quod citatio non interuenerit,probatur,quia ex 4.teſtibus duo fuerunt inducti, & iurarunt 29.Nouemb. 1607.alter vero 1.Decemb. vltimus vero 10. eiuſdem menſis , in quibus diebus nulla cadebat citatio , vt patet ex reuolutione actorum,† ex qua bene probatur negatiua , *Verall. deciſ.* 3
192.num.3.par3. & quamuis in eodem proc.conſtet, quod die 8.Nouembris Iudex aſsignauit dilationem vtrique parti competentem cum monitione pro ſingulis diebus,& horis,cum intimatione,quæ fuit executa die 15.& 16.Nouembris,tamen de tempore iuramentorum dilatio expirauerat , quia prima dilatio qualis fuit , eſt dierum 10.*ex ſtatuto Peruſ. lib.2. rubr.2.* Vnde realiter facto computo iam d. decem dies effluxerant, dum teſtes iurarunt. Vltra quod d.
intimatio fuit facta ad valuas Palatij,† quod non fuit 4
licitum,cum Alexander non latitaret , *Creſc. dec.8. de re Iudic.* Et licet fuerit conceſſa ſecunda dilatio die 4.Decembris,quæ fuit 6.intimata,& ſic videatur compræhendere vltimum teſtem,qui iurauit 10.Decembris, attamen non conſtat fuiſſe intimatam Ale-
xandro , † quæ intimatio erat neceſſaria, *Rot. apud* 5
Sanctiſſimum D.N. dec.439. num.5. cum relatio executionis habeat,quod intimatio fuit facta contra ſignatos D. & P. ſcilicet domi dimiſſa copia,& perſonaliter , inter quos non reperitur Alexander, *vt patet ex proc. fol. 316.pag.2. in fin.*

Quantum vero attinet ad teſtes examinatos vigore remiſſorialis,examen quoque fuit nullum,quia remiſſoria fuit conſignata portitori 22.Martij 1610. cum præfixione duorum menſium à die d.conſignationis,quare cum præſentatio fuerit facta 17. Iunij, & aperitio 15. Iulij , & teſtes Iurauerint 16. & 19.
eiuſdem menſis Iulij,† & ſic cum teſtes non fuerint 6
examinati intra terminum duorum menſium , propterea contra formam reſcripti examen remanet nullum, *cap.cum dilecta de reſcript.Veſtr. in prax.lib.6.c. vltimo num 8. Rot. dec.486. num. 3. & dec.466. num. 1. par.2. recent.*

Neque aliquid opitulatur,quod iſti teſtes fuerint
examinati cum Interrogatorijs Alexandri , † quia 7
Interrogatoria per ſe ſola abſque adminiculo Principis minimè ſuffragantur ad ſaluandum examen, *Rot. dec.716. num.5.par.2. in recent.& apud Sanctiſſ. dec.466. num.5.*

Et ita concluſum vna tantum parte Informante &c.

R.P.D.

R. P. D. NAVARRO

PISTORIEN. PLEBANIÆ

Veneris 24. Martij 1623.

SVMMARIA.

1 *Iuriſpatronatus pertinentia probatur ex ſententia vltra centum annos.*
2 *Et ex conſenſu preſtito, ac per effectuata præſentationes continuas.*
3 *Iuſpatronatus probatur leuioribus probationibus inter compatronos.*
4 *Probatio leuior ſufficit pro iuſtificatione narratiue.*
5 *Poſſeſſio non transfertur in ſucceſſorem in iure præſentandi.*
6 *Ampl. vt nec poſſeſſio patris tranſeat in filium.*
7 *Ampl. etiam ſtante ſtatuto de continuanda poſſeſſione in hæredem abſque apprahenſione.*
8 *Iura, quæ non ſunt de actis, non habentur in conſideratione.*
9 *Probatio petitorium reſpiciens non eſt attendenda reſpectu quaſi poſſeſſionis alterius, quouſque contrarium probari poteſt.*
10 *Sententia ſuper ſtatu beneficij facit ius quoad omnes.*
11 *Quaſi poſſeſſio acquiſita quoad vnum an ſuffragetur quoad alia.*
12 *Quaſi poſſeſſio acquiritur ex facto.*
13 *Iuriſpatronatus pertinentia colligitur ex inſignis appoſitis familia, & ex quaſi poſſeſſione.*
14 *Sententia in iuribus incorporalibus trahit ſecum executionem abſque alio facto hominis.*
15 *Conſenſus medietatis Patronorum requiſitus in gratia debet præſtari ab illis, qui habent vltimum ſtatum, & quaſi poſſeſſionem præſentandi, etiam ſi conſtet de anterioris ſtatu, & iure præſentandi aliorum, & num. 21.*
16 *Quaſi poſſeſſio potius, quam proprietas attenditur in iure præſentandi.*
17 *Spurius eſt incapax iuriſpatronatus.*
18 *Quaſi poſſeſſio præſentandi ſufficit, vt quis præſumatur habilis, & interim manuteneatur.*
19 *Exceptio ſpurietatis, & quod Iuſpatronatus ſit gentilitium, non hæreditarium, non obſtat exiſtenti in quaſi poſſeſſione præſentandi.*
20 *Iuſpatronatus hæreditarium potius, quam gentilium præſumitur.*
21 *Status vltimus ſemper attenditur in beneficialibus.*
22 *Conſenſum præſtare prouiſioni, & præſentare paria ſunt.*

DECISIO CLXXII.

Reſignauerat in manibus Sanctiſſimi Vincentius de Spicis Plebaniam Sancti Petri de Auiolo ad fauorem Zenobij de Spicis eius ex fratre nepotis, & de ipſa prouideri obtinuit accidente conſenſo medietatis modernorum Patronorum, cum derogatione alterius medietatis, *vt in ſumm. Zenobij num. 1.* expeditis literis, illiſque Vicario præſentatis obtinuit ſententiam pro ipſarum executione, ſtante cõſenſu præſtito per Horatium Marchettum nomine D. Equitis Raphaelis de Medicis, & filiorum Procuratorum Ioannis Vincentij, & Maijnardi eius filij de Guazzalotris, qui dicebantur patroni, *ſumm. eod. num. 2.* à qua ſententia Philippus & nepotes de Guazzolotris, qui diſſenſerant, tamquam veri Patroni appellarunt, *eodem ſummario num. 8.*

Cauſa mihi commiſſa dubitaui, an ſententia de partibus ſit confirmanda, vel infirmanda, prima Iulij propoſito dubio, Zenobio tantum informante, fuit dilata reſolutio ad Kalendas, hodiè repropoſito, vtraque parte informante Domini pro infirmatione ſententiæ reſponderunt.

Non enim iuſtificatur gratia in eo, quod requirit conſenſum medietatis Patronorum, quia licet
de exiſtentia, & pertinentia Iuriſpatronatus ad nobiles de Guazzalotris dubitari non poſſit, tum ex
ſententia de anno 1461. in qua declaratur inter alia, hoc ſpectare ad nobiles de Guazzalotris, *ſumm. Zenobij num. 1.* † quæ excedens metam 100. annorum 1
probat, *Ferret. conſ. 135. num. 1. libro 1. Gabr. conſ. 146. num. 1. & conſ. 198. num. 4. lib. 2. Borg. deciſ. 11. num. 23. parte 2. Lambert. de iurepatr. lib. 1. par. 2. quæſt. 11. art. 9.* Tum ex conſenſu præſtito de anno 1463. ad
fauorem Andreæ de Guazzalotris, & ſucceſſiuè per
continuas, & effectuatas præſentationes vſque in
perſonam Vincentij reſignantis, *ſumm. num. 5. vſque*
ad 11. † ex quibus ſufficienter iuſpatronatus proba- 2
tur, *Rot. in recent. dec. 211. num. 1. & 224. num. 7. & 8. & 312. num. 7. & ſeq. part. 1. & deciſ. 674. num. 2.*
par. 2. præſertim inter compatronos, † inter quos 3
leuiores probationes ſufficiunt, *Caſſad. deciſ. 1. de probat. Mantic. 244. num. 5. Gonzal. ſuper reg. 8. gl. 18. num. 59. Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 68. Rot. dec. 526. & 533. part. 4. diuerſ. nouiſſ. & dec. 251. num. 1. par. 1. & dec. 181. num. 2. par. 2. in recent. & fuit d. in Pampilonen. Parochialis 3. Martij 1621. coram D.*
Vbaldo, præcipuè pro iuſtificatione narratiuæ, † pro 4
qua ſufficit leuior probatio, *Gonzal. ad reg. 8. d. gloſ. 18. num. 18. num. 60. & ſeqq.*

Tamen non conſtat, quod D. Ioannes Vincentius, & Maynardus eius filius, quorum nomine fuit præſtitos conſenſus, ſint veri patroni, vel in quaſi poſſeſſione præſentandi exiſtant, vt faciant medietatem patronorum, vt Zenobio ſuffragari poſſit. Non ex ſententia de anno 1461. quia in ea probatur iuſpatronatus ad fauorem de Guzzalotris, ſed non verificatur, Ioannem Vincentium, & Maynardum prædictos eſſe compræhenſos in dicta ſententia, vel deſcendere à compræhenſis in ea, & continuaſſe
quaſi poſſeſſionem præſentandi, qua ceſſante non
ſuffragatur, † nam poſſeſſio non transfertur in ſuc- 5
ceſſorem, *Mantic. dec. 88. num. 5. Rot. dec. 260. num. 4. & dec. 337. num. 3. par. 2. in recent. & coram Sanct. dec. 222. num. 7. & dec. 417. num. 7. fuit dictum in Placentia Capellania 30. Octobris 1615. coram Reuerendiſſ. D. Decano, & in Lucana Parochialis 7. Fe-*
bruary 1620. coram D. Vbaldo, vbi, † quod nec poſ- 6
ſeſſio Patris tranſit in filium, † & procedit conclu- 7
ſio, etiam ſi adeſſet ſtatutum, per quod poſſeſſio continuetur in hæredem abſque appræhenſione, quia ceſſat in quaſi poſſeſſione præſentandi, *vt tenet Rot. in dicta dec. 260. num. 4. par. 2. in recent. reprobando deciſionem Caputaq. 311.* eò magis, quod datur vna præſentatio facta à Philippo tantum de anno 1552. *ſumm. Philipi n. 8.* & eadem reſponſio applicatur aliis ſententiis del. 1573. & 1603. *eodem ſumm. n. 11. & 17.* quia in ipſis non legitur Ioannes Vincentius, Maynardus, vt non rectè legebatur in ſummario Zenobij in ſententia del 1603. regiſtrata in proceſſu primæ inſtantiæ *fol. 69.*

Prout neque obſtare videntur fides Communitatis Praten. ac Terræ Lauri, & Arbor deſcendentiæ,
ac literæ Iacobi, quia, † præterquã non ſunt de actis 8
prout fuit coram me deciſum, dicebatur † quouſque 9
contrarium probari poteſt, non eſſe attendendas reſpectu quaſi poſſeſſionis, in qua Philippus, & alij reperiuntur, *prout in ſimili fuit dictum coram me in Nullius,*

Nullius, ſeu Spoletana beneficij Lunæ 20. *Martij* 1623.

Philippus verò, & conſortes habent quaſi poſſeſ-
ſionem cum Canonizatione Iuriſpatronatus per
ſententiam ad fauorem Iacobi, fratris, & filiorum,
qui nunc ſunt in cauſa cum quadam muliere D Li-
bera, poſt cuius obitum conſolidatur totum iuſpa-
tronatus in Iacobum, & filios, quæ ſententia lata de
anno 1590. tranſiuit in iudicatum, & fuit declara-
tum executioni demandandam, *ſummario Philippi
num.* 2. & fuit intimata Rectoribus quam plurimum
Eccleſiarum contentarum in dicta ſententia, & in
ſpecie Vincentio Rectori Eccleſiæ, de qua agitur,
vt recognoſcerent in patronos dictos Iacobum fra-
10 trem, & filios *ſumm. Philippi n.* 3. *&* 4. † quæ ſenten-
tia tamquam lata ſuper ſtatu beneficij facit ius
quoad omnes, *Achill. deciſ.* 5. *de ſent. & re iudic.
Mantic. dec.* 35. *n.* 6. *Seraph. dec.* 1141. *n.* 8. & execu-
tioni demandata in vacationibus aliarum Eccleſia-
rum in ea contentarum, ad quas Philippus, & con-
ſortes præſentarunt, *ſumm. Philippi num.* 5. *& ſeqq.*
11 † quæ quaſi poſſeſſio ſuffragatur etiam reſpectu hu-
ius de Auiolo, cum omnes vnica ſententia determi-
nentur, *Molin de Hiſpan. primog. lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 17.
Surd. conſ. 323. *num.* 44. *Rot. dec.* 17. *num.* 1. *&* 2. *par.*
2. *diuerſ.* & vno, & eodem iure cenſeri debent, *l.
cum hoc iure. ff. de vulg. & pup. Rot. d. dec.* 17. *n.* 8. *verſ.
quoniam reſpondetur.*

Accedit, quod reſpectu huius Plebaniæ, Philip-
pus, & conſortes reperiuntur in quaſi poſſeſſione,
dum obtinuerunt in vim dictæ ſententiæ de man-
dato Iudicis apponi inſignia familiæ ipſorum tan-
quam Patronorum, ex quo & iuriſpatronatus quaſi
poſſeſſio probatur, quia fuit deuentum ad factum,
12 † ex quo acquiritur quaſi poſſeſſio, *Achil. dec.* 5. *de
cauſ. poſſeſſ. & propr. Caputaq. deciſ.* 420. *num.* 3. *par.* 2.
13 † eum ex iis ſoleat inferri ad iuriſpatronatus perti-
nentiam, *Rota in recent. deciſ.* 13. *nu.* 3. *& deciſ.* 518.
14 *num.* 5. *par.* 1. Vltra quod † in iis iuribus incorpora-
libus ſententia trahit ſecum executionem abſque
alio facto hominis, *Innoc. in cap. cum noſtris. col. pe-
nult. & ibi Card. quæſt.* 22. *& Butr. n.* 19. *de conceſſ. præ-
bend. in* 6. & ideo, cum pro Philippo, & aliis con-
ſortibus ſtet vltimus ſtatus canonizatus in dicta
ſententia anni 1590. & actus præſentandi in aliis
15 Plebaniis in eadem ſententia contentis, † non vide-
tur poſſe dubitari ad ipſos recurrendum eſſe pro
conſenſu in gratia requiſito, etiam ſi conſtaret de
anteriori ſtatu, & iure præſentandi auctorum Ioan-
nis Vincentij, *ad tex. in cap. querelam. de elect. cap. con-
ſultationibus. de iurepatr. & cap. olim. de cauſ. poſſ. &
propr. Rot. dec.* 229. *num.* 1. *&* 2. *par.* 1. *in recent. &*
16 *coram Sanctiſſimo dec.* 77. Attenditur † enim quaſi
poſſeſſio potiùs, quam ipſa proprietas, *Innoc. in c. li-
teris de reſtit. ſpol. Abb. in d. cap. conſultationibus. de
iurepatr. & fuit dictum in allegata Lucana Parochia-
lis.* 3. *Decemb.* 1618. *coram Illuſtriſſimo Card. Sacrato,
& in eadem* 7. *Februarij* 1620. *coram D. meo Vbaldo.*

Nec obſtat, quod Iacobus deſcendat à Bertoldo
17 filio ſpurio cuiuſdam alterius Iacobi † incapacis iu-
riſpatronatus, *Roch. de iurepatr. verb. competens. num.*
23. *& coram Litta in Ianuen. iuriſpatronatus* 30. *Ia-*
18 *nuarij* 1606. *cum aliis ab eo allegatis*, quia † ſufficit,
quod ſit in quaſi poſſeſſione præſentandi ad effectú,
vt præſumatur habilis, & interim manuteneri de-
beat, *vt ſæpiſſimè firmauit Rota, & fuit dictum in dicta
Lucana coram Illuſt. Sacrato, & D. meo Vbaldo.*

19 Nec † impedimentum eſt prædicta incapacitas
Iacobi præſentandi, quouſque doceatur, Bertoldum
fuiſſe ſpurium, & iuriſpatronatus gentilitium, *Grat.
diſcept. forenſ.* 218. *n.* 13. *& diſcept.* 521. *n.* 34. *Rot. in
recent. dec.* 126. *vbi receditur ab allegata deciſione co-
ram Litta, & dec.* 521. *n.* 9. maximè quod de ſpurie-
tate non conſtat, ſed potiùs de naturalitate ex ſup-
plicatione Magno Duci Etruriæ porrecta, *ſum. Ze-
nobii n.* 22. nec quod iuſpatronatus ſit gentilitium,
†quia potius præſumitur hæreditarium, *Rot. deciſ.* 20
707. *n.* 8. *par.* 1. *& dec.* 481. *nu.* 7. *par.* 2. *in recent.* & ita
confirmatur in propoſito, ex quo ſupradicta mulier
libera fuit admiſſa ad præſentandum, *ſum. n.* 6. *&* 11.

Denique cum pro Philippo, & conſortibus ſit vl-
timus ſtatus, † qui in beneficialibus ſemper attendi- 21
tur, *Gonzal. ad reg.* 8. *gl.* 45. §. 2. *num.* 14. *Rot. deciſ.* 2.
num. 2. *de præbend. in nouis. & dec.* 188. *num.* 1. *par.* 2. *in
recent. cum aliis in Neocaſtren. Parochialis* 18. *Aprilis*
1622. *coram me*, non poteſt firmari Patronorum
conſenſum interueniſſe, cum ex illis, qui ſecundum
vltimum ſtatum reperiuntur patroni, nempè Phi-
lippus, & conſortes, vt ex ſupra relatis, nullus con-
ſenſerit, & Papæ relatum fuit, adfuiſſe conſenſum
medietatis Patronorum, intellexit de ijs, ad quos
iuſpatronatus pro tempore ſpectabat, qui ſunt in-
telligendi ſecundum vltimum ſtatum, & rem iudi-
catam, *ad tradita per Ferret. d. conſ.* 135. *n.* 6. *Man-
doſ. conſ.* 7. *num.* 17. *iuxta cap. decernimus.* 16. *quæſt.* 7.
Felin. in cap. cum Bertoldus. num. 8. *de ſent. & re iudic.*
quia † paria ſunt conſentire prouiſioni, & præſen- 21
tare, *Abb. in cap.* 1. *de relig. dom. num.* 6. *& conſ.* 54. *n.*
3. *verſ. pro hoc etiam facit. lib.* 1. *Gabr. conſ.* 192. *num.*
10. *lib.* 2. *& reiecta opinione Decij contrarium ſentientis
in conſ.* 149. *num.* 4. *tenuit Rot. coram Mohed. deciſ.* 10.
num. 3. *&* 4. *de iurepatr. Put. deciſ.* 301. *lib.* 2. *& Cre-
ſcent. deciſ.* 2. *de iurepatr. & in recentior. deciſ.* 295. *num.*
3. *par.* 1. *& coram Sanctiſſimo dec.* 349. *num.* 2. *& dec.*
417. *num.* 1. & ſic, cum ad Philippum, & conſortes
ſpectet iuſpatronatus per quaſi poſſeſſionem ex ſu-
pra relatis, gratia nec vtique inſtificata reperitur,
neque in valore expreſſo, neque idoneitate Zeno-
bij.

Et ita deciſum fuit &c.

R. P. D. PIROVANO

Romana Hereditatis de Cinciis

Lunæ 3. Aprilis 1623.

SVMMARIA.

1 *Vxoris poſſeſſio iure familiaritatis bonorum Viri ip-
ſo viuente poſt eiuſdem mortem inſtanti præſumi-
tur mutata in cauſam ſuorum iurium abſque de-
claratione, & eo magis declaratione facta.*

2 *Poſſeſſione plena exiſtente, ſi ſubſequatur poſſeſſio
alterius, ea dicitur clandeſtina, improba, & non
manutenibilis.*

3 *Poſſeſſio Vxoris quoad bona Viri eatenus durare di-
citur; quatenus dotes non reſtituantur.*

4 *Ampl. vt durare dicatur, etiam poſt dotis reſtitu-
tionem, ſi poſſideat etiam pro alia cauſa, vel cum
clauſula, Et alias omni meliori modo, niſi oſtenda-
tur, quod nullum aliud ei ius competat.*

5 *Petitorij, vel poſſeſſorij ordinarij quæſtio non conue-
nit ſummariſſimo retinendæ.*

6 *Detentio ſola attenditur ad effectum manutentionis.*

7 *Manutentio ſecundo poſſeſſorij non impeditur ab
anteriori ex compatibilitate cauſarum poſſidendi,
vt ſi vnus tamquam creditor, alter vti debitor, ſeu
illius hæres. Decl. vt num.* 9.

8 *Creditor dicitur poſſidere nomine debitoris.*

10 *Titulus ſuperueniens non deſeruit pro mutatione
cauſæ poſſidendi illius ſententia non data. Decl. vt
num.* 11.

DECISIO CLXXIII.

DIctum fuit, ſtandum eſſe in reſolutione iam facta, quod ſcilicet Dominæ Pantaſileæ ſit dandum mandatum de manutenendo.

Quia verè conſtat de poſſeſſione illius tranſlata per maritum vigore conſtituti inſerti in inſtrumento dotali, & acquiſita per eandem ex
1 præambulo iure familiaritatis, † quæ mortuo viro præſumitur mutata in cauſa ſuorum iurium abſque alia declaratione, & multo magis illa ſecuta in Inſtanti emiſſi ſpiritus mariti, & demum ex poſitiua appræhenſione, quæ omnia fuerunt deducta in deciſione, quæ nunc reuidetur.

Non obſtant, quæ hodiè fuerunt de nouo deducta ponderando diſtinctionem cauſarum, temporum, & perſonarum, quæ bona hæreditaria Io. Baptiſtæ appræhenderunt, vt inde demonſtretur, poſſeſſionem fratrum de Cinciis eſſe manutenibilem in concurſu huius Pantaſileæ.

Quia ex eadem temporum diſtinctione euidenter apparet illam dictorum fratrum poſſeſſionem
2 eſſe poſteriorem, vnde † data poſſeſſione plena, dum alter in eadem exiſtit, ſemper poſterior iudicatur clandeſtina, & improba, & non manutenibilis, *Rot. deciſ. 25. num. 3. par. 2. recent. Surd. conſ. 481. num. 4.*

Non obſtat, quod D. Pantaſilea duplicem perſonam repræſentet, ſcilicet pro ſua dote, & vlterius vti vocata in teſtamento Io. Baptiſtæ eius mariti ceſſante ventris prægnantia, & ex prima cauſa dicebatur poſſeſſionem illius eſſe anteriorem, quatenus ea ex contractu, & declaratione mutationis cauſæ poſſeſſionis illa poſſit ſuſtineri, ſed nihilominus
3 † illam durare eatenus, quatenus dotes non reſtituantur, *Caſtr. in l. 1. §. per ſeruum. il ſecundo num. 2. ff. de acq. poſſ. cum aliis alleg.* & per oblationem dotis per fratres factam remanere extinctam; ex ſecunda autem cauſa D. Pantaſileam eſſe poſteriorem.

Quia fuit reſponſum, D. Pantaſileam in declaratione ſuæ voluntatis circa mutationum poſſeſſionis proteſtatam fuiſſe, ſe tenere, & poſſidere bona mariti nedum vti creditricem dotis, & lucri, ſed etiam
4 omni meliori modo, vnde, † vt ſit locus ſubintrationi alterius poſſeſſoris per extinctionem prioris cauſæ, neceſſe eſt, quod nedum illa cauſa probetur extincta per ſolutionem, oblationem, vel depoſitum crediti dotalis, ſed etiam quod nullum ius competat poſſidenti pro vlteriori retentione, quod in præſenti dici non poteſt, ex quo ipſa D. Pantaſilea habet titulum hæreditarium ex teſtamento ſui mariti, quod ſi contendatur, ipſos fratres, non autem D. Pantaſileam eſſe hæredes, quæſtio erit de petitorio, vel ſaltem de
5 plenario poſſeſſorio, † quæ non conuenit ſummariiſ-
6 ſimo retinendæ, in qua ſola detentio † attenditur ad effectum manutentionis, *Couaru. pract. quæſt. cap. 17. num. 5. verſ. ſic ſane. Rot. deciſ. 641. nu. 8. par. 1. diuerſ.*

Nec ex replicatione remouetur obiectum, dùm
7 dicebatur, † ex compatibilitate cauſarum poſſidendi non impediri manutentionem in ſecundo poſſeſſore, dum fratres pro hærede, & exaduerſo pro creditore poſſidebatur, *vt latiſſimè comprobat Surd. d. conſ. 481. num. 8. & 14. & idem tenuit Rota in Romana de Sancta Cruce 4. Iunij 1610. coram Illuſtriſſimo Car-*
8 *dinali Sacrato,* † qui creditor dicitur ſemper poſſidere nomine debitoris, & ſic hæredum Io. Baptiſtæ, cuius ſe faciunt iſti fratres, *Surd. poſt alios d. conſ. 481. nu. 8. & ſeqq.*

Quia ex ratione eiuſdem concluſionis remouetur hæſitatio: Nam ſi creditor poſſidet debitori, & debitor dotis eſt Io. Baptiſtæ hæres, qui potuit eſſe venter prægnans, vel ipſa D. Pantaſilea ſubſtituta, vel ipſi fratres ab inteſtato, certè creditrix potuit poſſidere vel nomine ventris, vel ſui ipſius tamquam ſubſtitutæ; non autem nomine hæredum ab inteſtato, cum quibus eſt controuerſia de paritate tituli, &
ſic † ſuſpenditur iſta compatibilitas poſſeſſionis per 9
examen antiquioris poſſeſſionis, & obſcuritatem, ac dubietatem iurium venientium ab inteſtato, pro quibus non ſtat declaratio conſecutiua ex poſſeſſione creditoris, cum potuerit ſuſtineri alio iure magis veriſimili, ex cauſa ſcilicet teſtati, quæ ſemper præualet cauſæ inteſtati.

Ex quibus ceſſant, quæ dicuntur de vſu ſuperuenientis tituli hæreditarij, † qui non potuit D. Panta- 10
ſileæ deſeruire, niſi data illius ſcientia, *Cardinal. Mantic. poſt alios de vlt. volunt. lib. 12. tit. 12. num. 2.* de qua dicebatur, non conſtare, ſed potius de contrario, dum admiſit cognitionem ſuper ventris prægnantia.

Nam † neceſſitas huius cognitionis non intrat, 11
ſi non quæritur de vſu tituli ex perſona propria, ſed hæſitatur, cui creditor acquirat poſſeſſionem ex facto ſuæ detentionis, & nihilominus adhuc dote non ſoluta, & per clauſulam, *omni meliori modo*, ſemper obſtabit exceptio paritatis tituli ad impediendum effectum ſubintrationis per extinctionem crediti dotalis, vt ſupra dictum fuit.

Et ita &c.

VBALDO SENIORE

VLIXBONEN. BENEFICII

Lunæ 26. Iunij 1623.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſione quis priuatur per ſententiam, & ſi habuerit ſe pro ſpoliato poſſeſſioni cedendo.*

2 *Poſſeſſio vigore gratioſæ ſubrogationis non operatur, vbi alius medio tempore naturalem poſſeſſionem occupauit.*

3 *Poſſeſſor, qui non habet alium poſſeſſorem anteriorem, eſt manutenendus.*

4 *Iudex malè procedens non priuat quem ſua poſſeſſione.*

5 *Quotieſcunque quis habet ſe pro ſpoliato, non attenditur, an Iudex, qui alium immiſit ritè, & rectè proceſſerit, ſed ſolum poſſeſſio poſterior.*

6 *Petitorium, & iuſtitia poſſeſſionis in ſummariiſſimo iudicio manutentionis non attenditur, ſed ſola tantum poſſeſſio.*

DECISIO CLXXIV.

AGitur de manutentione in ſummariiſſimo poſſeſſorio, quam DD. 19. Decembris præteriti dixerunt, dandam eſſe Antonio ex rationibus in deciſione adductis, in qua hodie perſiſtendum cenſuerunt, Nec obſtare ſubrogationem gratioſam Michaeli conceſſam ad ius, & poſſeſſionem Laurentij prouiſi à Collectore Portugalliæ, nec non ad ius, & poſſeſſionem Emanuelis, per cuius obitum vacauit beneficium. Quia quoad poſſeſſionem Laurentij ea Michael iuuari non poteſt, quia † Laurentius non ſolum 1
fuit priuatus poſſeſſione per ſententiam A. C. ſed etiam ſe habuit pro ſpoliato cedendo poſſeſſioni, vt in deciſione deducitur.

Quo verò ad poſſeſſionem Emanuelis, nec minus poteſt iuuari, quia, licet gratioſe ſubrogatus quoad ius, & poſſeſſionem Emanuelis, nihilominus

† cum

2 †cum Antonius, expulſo, & cedente Laurentio, me-
dio tempore cæperit poſſeſſionem naturalem, poſ-
ſeſſio vigore ſubrogationis gratioſæ non poteſt ope-
rari, *Gabr. in tit. de acq. poſſ. concl vlt. num. 18. Ruin.
conſ. 27. num. 6. lib. 5. Pariſ. conſ. 1. nu. 158. lib. 1. & fuit
reſolutum in cauſa Lucana manuſcularus 27. Aprilis*
3 1587. *coram bo. me. Orano.* Vnde † cum hodie nulla
detur anterior poſſeſſio poſſeſſione Antonij, non vi-
detur ei, poſſe denegari manutentio.

Nec obſtat, quod A.C. in tradenda poſſeſſione
4 Antonio malè proceſſerit, † ita vt nun priuauerit
Laurentium ſua poſſeſſione, quia quidquid ſit de
5 hoc, † ſatis eſt, quod Laurentius habuit ſe pro ſpo-
liato cedendo poſſeſſioni, & proſequendo cauſam
appellationis in ſolo petitorio, vt dicitur in deciſ.
Tunc enim ad effectum manutentionis poſſidentis
non eſt agendum, an Iudex benè, & malè proceſſerit,
ſed ſolum attenditur poſſeſſio poſterior, quod prius
poſſeſſor habuerit ſe pro ſpoliato, *vt in cauſa Came-
rinen. penſionis 22. Maij 1592. coram bo. me. Gypsio.*

Non obſtat, quod intra ſex menſes, intra quos
Laurentius tenebatur literas Apoſtolicas expedire
in Curia, non potuerit beneficium Antonio confer-
ri, & quod per Laurentium non ſteterit, quo minus
expediret, cum fecerit diligentias, *de quibus in deciſ.*
quia, omiſſis aliis, ſufficit dicere, quod hæc reſpiciunt
6 petitorium, nec iuſtitiam poſſeſſionis, † quæ in hoc
ſummariſſimo poſſeſſorio non ſolent attendi, ſed
ſola poſſeſſio, *Bald. in cap. licet. num. 30. de probat. cum
aliis per Rot. deciſ. 270. num. 4. par. 1. recent. & dec. 275.
ſub num. 5. verſ. fuit etiam reſponſum eadem par. prima.*
ideò quoad ſimplex poſſeſſorium DD. permanſerunt
in deciſis pro manutentione Antonij, non obſtante
ſubrogatione Michaelis quoad ius, & poſſeſſionem
Laurentij, & Emanuelis, ſed quoad ius DD. non
erant concordes, & poterit alias videri.

Et ita fuit deciſum &c.

R.P.D. PIROVANO

Cæsaravgvstana Onervm

Lunæ 3. Iulij 1622.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum traditæ poſſeſſionis ſufficit ad effectum manutentionis.*
2 *Actus poſſeſſorij in adeptione poſſeſſionis dignitatis faciendi.*
3 *Annuli portæ clauſæ tactu acquiritur poſſeſſio, niſi appareat aliquem eſſe intus animo poſſidendi.*
4 *Capitulariter capi debet poſſeſſio Canonicatus, & Dignitatis.*
5 *Lim. ſecus ſi non ſint de Capitulo.*
6 *Lim. ſecus ſi Capitulum ſæpius requiſitum tradere recuſauerit, ſublim. vt num. 9. & 13.*
7 *Audientia ſine reſponſione habet implicitam denegationem, & recuſationem.*
8 *Animus alicuius ex ſignis probari poteſt.*
10 *Obligatio iuncta proteſtatione illi contraria vitiatur, & ſuſtinetur proteſtatio Lim. vt num. 12.*
11 *Oblatio ſola ſufficit parte recuſante.*
14 *Termino pendente ad aliquid faciendum contumax quis dici non poteſt.*
15 *Poſſeſſio habetur pro tradita, & adepta in Eccleſiaſticis, vbi fuit præſtitum impedimentum ex recurſu ad Iudices Laicos.*

Decisio CLXXV.

REſpondendo ad dubium propoſitum dixerunt Domini, dandum eſſe R. P. D.
Nauarro mandatum de manutenendo
in poſſeſſione Archidiaconatus de Aliaga capta vigore mandati de immitendo
ab executore literarum Apoſtolicarum relaxati.

De ea namque conſtat ex actu ipſo traditæ poſ-
ſeſſionis in publicum inſtrumentum redacto, &
producto, † qui ſufficit ad hunc effectum, *l. prædia. ff.* 1
*de acq. poſſ. Menoch. de retin. remed. 3. nu. 575. Rot. dec.
212. nu. 3. par. 1. & deciſ. 62. nu. 1. par. 2. diuerſ. ſequendo
deciſ. 8. de reſtit. in antiq.* & quidem de actibus poſ-
ſeſſoriis in Eccleſia non videtur dubitandum, quia
de illis atteſtatur Notarius teſtibus præſentibus,
†nempe deambulando, in ſtallo, & Choro dignitatis 2
ſedendo, & alia faciendo, quæ ad hunc effectum
ponderant, *Rebuf. in prax. tit. de Immiſſ. in poſſ. nu. 26.
33. & 36. Menoch. de retin. remed. 3. nu. 362.* Et quam-
uis in Capitulo eoſdem actus ſedendi non fecerit,
id contigit propter clauſuram Ianuæ Capituli, † cu- 3
ius portæ annulum tangendo eo caſu procurator
acquirit poſſeſſionem, ex quo non apparet, aliquem
intus eſſe animo poſſidendi, *Achil. de Graſſ. deciſ. 1.
& 3. de cauſ. poſſ. & propr. Federicus de ſent. conſ. 3.
nu. 16. lib. 1. & idem Rota firmauit in cauſa Vicen. prio-
ratus 18. Iunij 1607. coram R.P.D. Pamphilio, & co-
ram me in Concordien. concurſus 18. Maij 1611.*

Non obſtat, quod poſſeſſio huiuſmodi non fuerit
capitulariter capta, † prout de iure neceſſarium eſt, 4
*gloſ. in cap. ſi capitulo. de conceſſ. præbend. in 6. Innoc. &
alii in cap. literis. de reſt. ſpol. Caſſad. deciſ. 8. de cauſ.
poſſ. & propr. Rot. deciſ. 1156. diuerſ. par. 3.*

Quia omiſſa diſcuſſione an Dignitates ſint, vel
non ſint de Capitulo, † & ſi non eſſent, poſſeſſio Ca- 5
pitularis non eſſet neceſſaria, *vt cenuit Rota in Pa-
pien. Præpoſitura 5. Martij 1584. coram Bubalo, & in
Auriacen. Præpoſitura 30. Martij coram Archiepi-
ſcopo Lugdunen.* illa nihilominus non eſt neceſſaria,
† ex quo ſæpius Capitulum requiſitum recuſauit il- 6
lam tradere, *cap. ſi capitulo. vbi Anchar. de conceſſ. præ-
ben. in 6. Rota coram Sanctiſſimo D.N. deciſ. 564. nu. 1.
& in Leodien. Canonicatus 3. Iulij 1617. coram R. P.
D. Caualerio.* Nec dicatur probari non poſſe Capi-
tuli denegationem, à quo ſemper fuit reſponſum,
quod audiebant omnia ſupradicta, & quod facerent
id, ad quod tenebantur. Quia † audientia ſine reſpõ- 7
ſione habet implicitam denegationem, & recuſatio-
nem elapſo debito tempore ad reſpondendum, &
prout eodem die receſſerunt à Capitulo abſque alia
prouiſione, & vlterius multa ſigna recuſationis præ-
ceſſerunt nempe prouiſiones regiæ executori præ-
ſentatæ eodem die 28. Nouembris 1622. appellatio-
nes, & alia, quæ poſſunt iudicare animum Capituli,
qualis fuerit in reſponſione, † & releuant ad hunc 8
effectum, cum animus directo probari non poſſit,
*gloſ. in Clem. exiui de Paradiſo de verb. ſignif. & in l. 2.
ff. de Interrog. act. Menoch. de arbitr. caſ. 362. numer. 1.
Mandoſ. in regular. Cancell. regular. 5. quæſt. 4.
num. 7.*

Non obſtat, quod adhuc Capitulo recuſante tra-
dere poſſeſſionem facultas executori, aut prouiſo
non ſit aperta dandi, & reſpectiuè apprehendendi
poſſeſſionem, quando † Capitulum iuſtam habuit 9
cauſam denegandi illam, potuit limitando hanc
concluſionem *ſenſit Rota in Oſcen. Canonicatus 10.
Maij 1575. coram Orialen. & coram bo. me. Cardin.
Blanchetto in Oriolen. attentatorum 20. Martij 1585.
& nouiſſimè coram R.P.D. meo Caualerio in Piſtorien.
Canonicatus 17. Iulij 1615.* & iuſtam habuiſſe cau-
ſam

Digitized by Google

ſam dicebatur, poſtquam Capitulum obtulit tradere poſſeſſionem, iuraris ſtaturis, & laudabilibus conſuerudinibus, prout moris eſt, & in bullis dicti Archidiaconatus continetur, Procuratorq; R.P.D. Nauarri ſub die 28. Nouembris 1622. iurare obtulerit cum ſpeciali mandato ſtatuta, ordinationes, vſus, & conſuetudines dictæ Eccleſiæ, & ſoluere iura ſolita; ſed cum expreſſa proteſtatione, quod non vult, nec intendit iurare, confiteri, nec approbare in aliquo prætenſum Ius, & onus menſatæ, & multo minus quod dictus ſuus principalis teneatur, nec debeat illud ſoluere, nec quod dictus Archidiaconus teneatur ſoluere Ius, & onus aliquod dicti prætenſi menſis, cum ille ſit liber, & exemptus ab eo, vel alias cum pendeat lis, & cauſa indeciſa in Rota Romana. Ex qua proteſtatione duo inferebantur. Primum non eſſe ſatisfactum tenori bullæ per ſolam oblationem Iuramenti, vbi realis præſtatio, & ante poſſeſſionem requiritur per clauſulam, *dummodo*, in bullis appoſitam Secundum, & ipſam verbalem eſſe inefficacem, dum verba proteſtationis illam eneruant, & deſtruunt per contrarium factum in proteſtatione enunciatum, nam iurare ſtatuta, & proteſtari non iurare contenta in ſtaturis, nec approbare, pugnare videntur, non ſecus, ac ſi dictum fuiſſet, obligo
10 me animo non obligandi, † vt ideo vitietur obligatio ex Inſtrumento deſcendens, quamuis proteſtatio ſuſtineatur, *Surd. conſ. 143. num. 60. cum. aliis alleg.* atque ita dicebatur ſemper remanere iuſtificatam recuſationem Capituli, ceſſante Iuramento Prouiſi, vel eius Procuratoris, vel validitate illius.

11 Ad prædicta enim fuit reſponſum, quod † ſola oblatio præſtandi Iuramentum ſecundum tenorem bullæ releuat parte recuſante, *Bart. in l. penult. num. 4. verſ. circa hoc. ff. de diſtract. pignor. Cephal. conſ. 202. num.* 55. neque verum eſt, quod ex tenore eiuſdem bullæ realis præſtatio Iuramenti ſit neceſſaria ante poſſeſſionis adeptionem ad validitatem illius, quia clauſula poſita in literis dùmmodo illud præſtetur per Procuratorem, non eſt referedda ad actum traditionis poſſeſſionis quæ incepit in clauſula, quo circa, ſed ad claoſulam derogationis non obſtantiarum, quæ incipit ibi, non obſtantibus, vt inde ſuccurſum ſit prouiſo abſenti, qui perſonaliter iurare non poteſt, & prout de iure tenetur, quando vigent ſtatuta In Eccleſiis, vt prouiſus non recipiatur, niſi prius præſtito Iuramento de ſeruaodis ſtatutis Eccleſiæ, *de quo in cap. 1. de iureiur. in 6. & per Rebuff. in prax. de clauſul. mand. num. 45. & ſeqq.* Et ſimiliter dictum fuit oblationem inefficacem ex verbis
12 proteſtationis non remanſiſſe, ſed validam vti † compatibilem cum facto, & eo caſu ſemper ſuſtinetur, *Ang. in l. iuriſgent. §. quod fere. in prin. ff. de pact. Dec. in cap. cum M. Ferrarienſ. numer. 26. de appell. Surd. conſ. 143. num. 59. vol.* 1. compatibilitas autem patens redditur, quia proteſtatio non legitur contra omnia ſtatuta Eccelſiæ in genere, neque in ſpecie, cum non adſit ſtatum compræhendens hanc dignitatem in indiuiduo, ſed impugnatur prætenſum Ius Capitoli quoad onus menſatæ, ſuper quo remanet lis indeciſa in Rota; Vndè proteſtatio tamquam reſpiciens Iurium conſeruationem, non autem remorionem conſenſus ab actu præcedenti ſemper admiſſa fuit per Rotam, & admitti deboit per Capi-
13 tulum, † nec ex ea poteſt deducere iuſtam cauſam non recipiendi Iuramentum, *Seraph. dec. 764. n. 3. & idem ſapius fuit reſolutum in Burgen. ſeruitij 4. Iulij 1614. & in Sorana beneficioru 27. Iunij 1616. coram me.*

Non obſtat, quod adhuc pendente termino diei vnius naturalis intimati eidem capitulo ad parendum & dandam poſſeſſionem fuerit capta poſſeſſio,
14 † quo caſu imputari non poterat Capitulo, ſi ante non paruit, & iuſtam cauſam differendi, & tradendi in illa die poſſeſſionem non defuiſſe ex parte Capituli.

Quia ex facto ſoluitur obiectum. Actus enim appræhenſionis legitur factus die 29 Nouembris 1622. Intimatio autem termini ad parendum non probatur facta die præcedenti eiuſdem menſis: Vnde quod dies naturalis adhuc团 ſupereſſet, probatum dici non poteſt.

Præterea cum eodem die 28. Nouembris, ſub quo Capitulum contendit terminum emanaſſe intimata fuerit prouiſio Regio executori Bullarum Apoſtolicarum præceptiua, & comminatoria de vlterius non procedendo in cauſa ei delegata inter Capitulum, & R. P. D. Nauarrum, ex hoc ſolo improbo impedimento, nedum inſurgit iniuſta cauſa, & dolosa dilatio, † ſed ipſa poſſeſſio habetur pro tradi- 15
ta in odium recurrentis ad Iudices Laicos, & prouiſus efficitur poſſeſſor etiam abſque aliquo ingreſſu corporeo, *c. quia contigit. de dol. & contum. Anchar. in Reg. ſine poſſeſſ. ante num. 6. de reg. Iur. in 6. Iaſ. in l. 1. §. ſi iuſſerim, num. 12. ff. de acq. poſſ. Rot. coram Sanctiſſ. D. N. dec. 364. num. 2.*

Et ita fuit concluſum vnanimi DD. ſententia,

PATRIARCHA HIEROSOLYMITANO

PERVSINA BENEFICIORVM S. CRVCIS, ET S. LVCIÆ

Lunæ 3. Iulij 1623.

SVMMARIA

1 *Inſtrumentum capta poſſeſſionis facit probationem probatam, & ſufficit ad manutentionem.*
2 *Iudex ritè, & rectè procedendo immittens priuat primum poſſeſſorem.*
3 *Reſignatione facta de beneficio lite pendente dicitur lis tranſlata in reſignatarium.*
4 *Intruſus lite pendente non habetur pro poſſeſſore.*
5 *Commiſſio cauſa cum clauſula*, Non retardata vlteriori executione, *non impedit manutentionem.*

DECISIO CLXXVI.

POſtquam fuerunt latæ duæ ſententiæ Rotales ad fauorem Monachorum Congregationis Oliuetanæ, quæ tranſitum fecerunt in iudicatum, & ſeruatis ſeruandis fuerit relaxatum, & expeditum mandatum de Immittendo Monaſterium in poſſeſſionem Eccleſiarum, de quibus agitur, & illius vigore ſub die 25. Aprilis 1622. fuerit immiſſus Abbas nomine dicti Monaſterij, dubitaui an prædicti Monachi eſſent manutenendi in prædicta poſſeſſione, & affirmatiuè Domini reſponderunt, cum de poſſeſſione conſtaret ex Inſtrumento
adeptionis illius in vim dicti mandati Rotalis, † 1
quod facit probationem probatam, & ad effectum manutentionis ſufficit, *l. 1. §. ſi iuſſerim, & l. quod meo. §. ſi venditore. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 330. n. 3. & 4. lib. 1. & fuit dictum in vna Romana domus, & lauatorij 16. Februarij 1619. coram bo. mem. Buratto.*

Non obſtat poſſeſſio anterior Aduerſariorum,
quia, † cum Monaſterium fuerit immiſſum vigore 2
mandati Iudicis ritè, & rectè procedentis, illos priuauit ſua poſſeſſione. *Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 2. in fin. & ibi Imol. num. 1. ff. de acq. poſſ. Mohed. dec. 4. ſub nu. 5. de reſt. ſpoliat.*

Minus obſtat, quod Horatius vnus ex Aduerſa-

ſiis reſignauerit Antonio Tebaldeſco, qui in hoc iudicio non fuit citatus.

Quia,† cum reſignatario fuerit facta, lite penden-
3 te, in ipſum fuit lis tranſlata vigore Conſtitutionis *fel. record. Greg. XIII. de publican. Reſignat. §. ſed nec in beneficiis, quam refert Pariſ. de reſignat. lib. 11. qu. 3. num. 35.* in qua cauetur, quod lis cum reſignante afficiat reſignatarium etiam reſpectu actorum, vnde
4 non videtur fuiſſe opus alia citatione, cum † intruſus, lite pendente, non habeatur pro poſſeſſore, *Creſc. dec. 19. n. 3. de ſent. & re iudic. Mohedan. dec. eod. tit.*

Nec releuat, quod ſit commiſſa cauſa reſtitutio-
5 nis in integrum Domino meo Nauarro, quia,† cum fuerit commiſſa cum clauſula *non retardata vlteriori executione*, non poteſt impedire manutentionem Monachis debitam ex ſupradictis.

Et ita reſolutum.

VBALDO SENIORE

Astoricen Scholasticæ

Lunæ 6. Nouembris 1623.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum publicum poſſeſſionis captæ facit probationem probatam.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in poſſeſſione non exiſtente, ſufficit ad manutentionem, & ad omnes effectus.*
3 *Poſſeſſio in dubio præſumitur vacua, & qui plenam dicit, onus habet probandi.*
4 *Canonicatuum poſſeſſio debet capi capitulariter.*
5 *Dignitates regulariter non ſunt de Capitulo.*
6 *Capitulariter capta dicitur poſſeſſio, ſi fuerit tradita per deputatum à Capitulo.*
7 *Qui per alium facit, per ſe ipſum facere videtur, & num. 8.*
8 *Lim. vbi ſit electa induſtria perſona.*
9 *Subrogato ex ſtylo Rotæ non datur manutentio, ſed immiſſio.*

Decisio CLXXVII.

EVit reſponſum pro parte informante, videlicet Franciſco Lopez eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione Scholaſticæ, de qua agitur, cum conſtet de illius poſſeſſione capta auctoritate Executoris literarum Apoſtolica-
1 rum per publicum Inſtrumentum,† quod facit probationem probatam, *Bald. in l. quoties. in fin. C. de iudic. Oſaſch. dec. 72. num. 4. cum aliis. per Rot. dec. 294. n.*
2 *primo in fin. par. 1. recent.* Et † poſſeſſio inſtrumentalis, alio non exiſtente in poſſeſſione ſufficit ad manutentionem, & ad omnes effectus, *ad l. prædia. vbi Bart. & alij ff. de acq. poſſ. Rot. deciſ. 62. num. 1. par. 1. diuerſ. & deciſ. 293. num. 4. par. 1. recent. & ſæpiſſimè*
3 *aliàs*, & † in dubio poſſeſſio præſumitur vacua, & qui dicit, eam fuiſſe plenam, ei incumbit onus probandi, *Seraph deciſ. 322. num. 3.*

Non obſtat, quod agatur de Scholaſtica, & poſſeſſio non videatur capta capitulariter, quia fuit
4 reſponſum primo,† quod poſſeſſio Canonicatuum debet capi capitulariter, *Caſſad. deciſ. 8. num. 1. de cauſ. poſſ. & propr. fuit dictum in Iadren. Canonicatus 5. Iulij 1621. & coram me, & ſæpe in aliis*; ſed hic non agitur de Canonicatu, ſed de Scholaſtica, quæ in literis narratur eſſe dignitas, non tamen maior poſt Pontificalem, † & dignitates regulariter non 5
ſunt de Capitulo, *Seraph. deciſ. 98. num. 1.*

Secundò, Reſpondebatur, quod immo fuit capta capitulariter, † cum Decanus, & Capitulum con- 6
gregati deputauerint Canonicum antiquiorem, vt traderet poſſeſſionem, *prout tradidit, vt in ſummario num. 3.* vnde † intrat regula capit. qui per alium. 7
de reg. iur. in ſexto, & licet † limitetur, quando eſt 8
electa induſtria perſonæ, *vt per Dyn. ibidem*, tamen ſecus eſt in caſu iſto, ex quo admittitur conſuetudo in contrarium, *vt per Caſſad. d. deciſ. 8.* ex quo elicitur, non fuiſſe electam Capituli induſtriam in tradendo Canonicis poſſeſſionem, ita vt iſtum actum per aliú explicare non poſſit, & aliàs *Put. deciſ. 20. l. 2.* contentatur, quod auctoritate Capituli tradatur poſſeſſio.

Non obſtat, quod Chriſtophorus Martinez fuerit prouiſus de eadem Scholaſtica, & in eius locum fuerit ſubrogatus Ioannes Ramirez, quia, cum vterque obierit gratia non iuſtificata, non eſt de illis agendum, quo verò ad gratiam Ludouici, qui aſſeritur ſubrogatus in locum Ioannis, cum adhuc non ſit in actis producta, nulla de ea debet haberi ratio, & in omnem euentum non poſſet impedire manutentionem Franciſci anterioris poſſeſſoris, cum,† ſub- 9
rogato ſecundum ſtylum Rotæ non detur manutentio, ſed immiſſio, *vt in Foroliuien. beneficij 10. Martij præteritis coram me, & aliàs ſæpè.*

Et ita deciſum.

R.D. COCCINO DECANO

Cæsaraugustana Præeminentiarum

Veneris 10. Decembris 1624.

SVMMARIA

1 *Clauſula*, ſublata, *operatur, vt quis aduerſus diſpoſitionem, in qua eſt appoſita, non poſſit audiri.*
2 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem.*
3 *Declarans nihil de nouo facit.*
4 *Dictio*, Hactenus, *quod tempus capiat.*
5 *Dictio*, In poſterum, *denotat tractum ſucceſſiuum, & omne tempus in futurum comprahendit.*
6 *Dictio*, Nullatenus, *quid ſignificet.*
7 *Clauſula*, Omnia, & per omnia, *quid comprehendat.*
8 *Dictio*, Perinde, *quid operetur.*
9 *Decretum irritans, & clauſula*, ſublata, *non obſtant, vbi non intrat diſpoſitio, in qua poſita ſunt.*
10 *Papæ declaratio intelligi debet, præterquam quoad expreſſa.*

Decisio CLXXVIII.

ANte ſæculariz ationem Eccleſiæ S. Saluatoris fuit quoad præeminentias Canonicis Eccleſiæ B. Mariæ de Pilari conceſſum mandatum de manutenendo, quod etiam poſt ſæculariz ationem prædictæ Eccleſiæ S. Saluatoris factam per ſan. me. Clementem VIII. vt in eius Breui eiſdem Canonicis debitum eſſe, Rota cenſuit *coram. me 13. Martij* 1609. ad quod impediendum Eccleſia S. Saluatoris prædicta opponebat de dicta ſæculariz atione, & propterea dicebat, ſibi, & non alteri nimirum Eccleſiæ S. Mariæ de Pilari deberi manutentionem, cum ſan. mem. Clemens VIII. *ſub dat. 20. Februarij* 1601. *per ſuum Breue* declarauerit Clerum ſæcularem debere præcedere Regularem, quod quidem Breue habet clauſulam *ſublata*, † quæ ope- 1
ratur, vt aduerſus diſpoſitionem dicti Breuis Canonici Eccleſiæ de Pilari non poſſint audiri, *Bart. in l. fin. C. de Canon. Frumen. Vrb. Rom. lib. 11. Alex. in l.*

Gallus

Gallus.§.& quid ſi tantum.nu.20.in fin. & ibi Iaſ.n.77.
ff.de liber.& poſthum. Verall.dec.134.nu.4.par.3. Put.
2 *dec.48.n.6.lib.1.& dec.377.in fin.lib.5.*& † decretum
irritans inficit titulum, & poſſeſſionem, *cap.ſi de eo*
tempore de elect.in 6.Caſſad.dec.1.ſub n.7. de reſtit.ſpo-
liat.& dec.12.nu.4. & 6.ſuper reg.Cancellariæ.Sarn.in
reg.de Trien.qu.49.nu.3.& in reg.de anna. qu.5.in fin.
Quare de mandato Illuſtriſs.& Reuerendiſs. Domi-
ni mei Cardinalis Mellini dubitaui,an dictum Bre-
ue de anno 1601. obſtaret in caſu,& ad effectum,de
quo agitur, qui eſt ,vt denegari debeat manutentio
dictis Canonicis B.Mariæ de Pilari.

Hoc dubio per me propoſito,negatiuè fuit reſo-
lutum, quia, licet adſit dictum Breue ſæculariza-
tionis,nihilominus poſtea idem Sanctiſſimus Pontifex
Clemens VIII. per aliud ſuum Breue declarauit ſuæ
mentis, & intentionis non fuiſſe , & eſſe per redu-
ctionem ad ſæcularitatem prædictæ Eccleſiæ S. Sal-
uatoris prærogatiuis , præeminentiis B. Mariæ del
Pilar,eiuſque Priori Capitulo, & Canonicis tam vi-
gore ſententiam Rotalium , quam aliàs quomodo-
libet competentibus in aliquo præiudicare, illiſque
occaſione dictæ reductionis ad ſæcularitatem Ec-
cleſiæ S.Saluatoris nullatenus præiudicatum hacte-
nus fuiſſe, aut in poſterum fore, vel cenſeri , ſed illa
in ſuis viribus, & robore in omnibus, & per omnia
remanſiſſe & perpetuo remanere debere perinde ac
ſi prædicta Eccleſia Metropolitana ad ſæcularita-
tem redacta,aut redigi mandatum non fuiſſet,ſicque
per quoſcumque Iudices &c. ſublata &c. ac irri-
tum &c.

Ex quibus ſequitur, quod Breue ſæcularizationis
non noceat Eccleſiæ del Pilar , cum per illud Sum.
Pont.noluerit præiudicare dictæ Eccleſiæ, quod pa-
ret ex prædicta declaratione , ex qua nihil cenſetur
immutatum,aut alteratum, ſed tantum id,quod erat
3 propalatum , & certum factum , ſcilicet † quod per
dictum Breue ſæcularizationis Papa noluit præiu-
dicium inferre Eccleſiæ de Pilari, *l. hæredes palam.*
§.ſed & ſi notam. ff. de teſtam. Gabr.de reg.iur. concl.3.
præſertim cum Papa vtatur verbis prægnantibus,
ſcilicet hactenus præiudicatum fuiſſe , aut in poſte-
4 rum fore,minimè cenſeri debere; † quæ dictio, *hacte-*
nus , capit tempus à die datæ primi Breuis vſque ad
diem dati ſecundi, *l.1.in princ.ff.de nou.oper. nunciat.*
Signor.conſ.22.num.13 Rimin.iun.conſ.491.n.23.lib.5.
5 † & dictio, *in poſterum*, denotat tractum ſucceſſiuum,
ita vt comprehendat omne tempus futurum, *Brun. à*
ſol.in loc.com.in verb.dictio.n.21. & eo magis colligi-
tur voluntas Papæ, cum vtatur dictione, *nullatenus*,
6 † quæ iuncta prædictis, importat, quod neque in fu-
turum in minima parte præiudicare voluerit Eccle-
ſiæ del Pilar, *gloſ.in reg. nemo poteſt. de reg. iur. in 6.*
& in cap.ſtatutum. in verb.nullum. de reſcript. in 6. &
cum Papa voluerit in omnibus , & per omnia firma
remanere iura,& prærogatiuas ,ita efficaciter hanc
7 declarationem fecit, vt † per dictam clauſulam *in*
omnibus, & per omnia voluerit comprehendere illa,
quæ aliàs non comprehenderentur, *l. baliſta cum*
ibi not.ff.ad trebell. l.cum ſcimus. C.de agric. & cenſit.
lib.11.Ruin.conſ.32.lib.2.num.5.& conſ.171.num.11.
lib.3.Rol.conſ.60. numer.21.& ſeq.lib.1. & ad tollen-
dum omnes dubitationes Pontifex vult prædicta
procedere , perinde ac ſi Eccl. ſæcularizata minimè
8 fuiſſet, quę dictio , *perinde operatur*, vt id, quod eſt,
faciat non eſſe quoad iuris effectum , & ſic quoad
præiudicium Eccleſiæ del Pilar quod Eccleſia Me-
tropolitana non cenſeatur ſæcularizata, *l.1.C.de er-*
ror.aduocat.Dec.conſ.116.nu.19.lib.3.& fuit dictum
in cauſa Verdunen.Epiſcopatus 10.Martij 1595.coram
bo.me. Litta , & idem Summ. Pont. declarationem
claudit cum clauſula *ſublata* , & decreto irritante,

quæ ſunt tantæ efficaciæ, vt ſupra dictum eſt.

Neque obſtant clauſula, *ſublata, & decretum irri-*
tans, poſit. in dicto breue an. 1601. in quo diſponi-
tur , quod ſæculares præcedant Regularibus , quia,
Pont. declarauerit per ſæcularizationem non fuiſ-
ſe præiudicatum Eccleſiæ del Pilar , perinde ac ſi
prædicta Eccleſia non fuiſſet ad ſæcularitatem redu-
cta , vt ſupra ponderatum eſt , iſta Eccleſia del Pilar
non comprehenditur ſub dicto Breui, † & propterea 9
prædicta clauſula , & decretum non obſtant, *vt fuit*
reſolutum in cauſa Calaguritana motus proprij de Vi-
ctoria 15.Iunij 1591. coram bo.me. Card Pamphilio, &
in cauſa Valentina decimarum 9. Iunij 1595. coram
eodem, & aliàs ſæpius. vt benè ad caſum,de quo agi-
tur poſt declarationem Papæ, *Gemin.in cap.præſenti.*
verſ. nota , quod eo ipſo,& ibi Franc. in 3. notab. de off.
leg.in 6.Gabr.de clauſ.concl.3.num.82.

Neque releuat, † quod declaratio Papæ debet in- 10
telligi , præterquam quoad expreſſa, quia hæc limi-
tatio hic non intrat,cum Breue contineat, ſæculari-
zationem non nocere, perinde ac ſi non emanaſſet,
& cum aliis clauſulis ampliatiuis,vt abunde dictum
fuit,vnde meritò fuit firmatum , Breue prædictum
non obſtare.

Et ita concluſum

R.P.D. PIROVANO

Romana Hæreditatis de Cinciis

. . . 15. Decembris 1623.

SVMMARIA.

1 *Locorum Montium deſcriptio in alicuius perſonam,*
& illorum fructuum per eundem exactio probat,
quaſi poſſeſſionem manutenibilem.
2 *Poſſeſſio poſterior non eſt manutenibilis.*
3 *Poſſeſſio anterior, vt præferatur in manutentione,*
ſufficit anterioritas per modicum tempus,ſeu etiam
tempus,
4 *Poſſeſſio vxoris deducitur ex hypotheca, & clauſula*
conſtituti *occaſione ſuarum dotium , quæ conſer-*
uatur etiam poſt mortem viri conſtituentis.
5 *Animus ſufficit ad amittendam poſſeſſionem, quam-*
uis animus, & corpus requiratur ad illam acqui-
rendam.
6 *Immiſſionem petens fatetur ſe non poſſidere, & poſ-*
ſeſſionem amittit.
7 *Decl. ſi tamen immiſſio petatur à principali , vel à*
procuratore ſpeciale mandatum habente.
8 *Remed.* l. fin. *poteſt intentari etiam ad confirman-*
dam poſſeſſionem.
9 *Peti poteſt manutentio , & ſubordinatè, quatenus*
opus ſit,immiſſio.

Decisio CLXXIX.

POſt binas reſolutiones ſuper manutentio-
ne ad fauorem D. Pantaſileæ ſupererat vi-
dendum de parte reſeruata, An eadem ma-
nutentio eſſet danda quoad poſſeſſionem
locorum montium , de qua cum hodie eſſet actum,
Reſponderunt Domini , fratribus de Cinciis eſſe
concedendam.

Docent enim de eorum poſſeſſione per deſcri-
ptionem locorum montium prædictorum per Se-
cretarium Montis in perſonam dictorum fratrum
factam vigore decreti de immittendo conceſſi per
Locumtenentem Illuſtriſſimi Vicarij eiſdem fratri-
bus inſtantibus , vti hæredibus ab inteſtato Io. Ba-
ptiſtæ eorum fratris, ac etiam vti fideicommiſſariis

quæ nominis mutatio in nouam perſonam cum exa-
ctione ſubſecuta partim fructuum eorumdem loco-
rum, vt in præſenti legitur, mutat faciem deſcripti
de perſona ad perſonam, † io quo pars poteſt pete-
1 re ſe manuteneri, & admitti debet, *gloſ. in cap. nul-
lus.2.quæſt.2. cap. fin. de reſt.ſpoliat. Bald. in cap.qua-
rela. num.37. de elect. Afflict. deciſ. 395. num.4. & 5.
& idem fuit dictum in Albanen. diuiſionis 12. Iulij
1610. coram me*, & ex ſubſecuta ſolutione fructuum
etiam modica cauſatur poſſeſſio, quamuis ex re, non
autem in re debeatur, *Anch. in cap. ſine poſſeſſione.
num.12.verſ.aduertendum. de reg.iur. in 6.*

Non obſtat poſſeſſio D.Pantaſileæ, quia ſi illa de-
ducitur ex ſimili deſcriptione, illa longe poſterior
eſt, cum appareat ſub die 10. Iunij eiuſdem anni, &
2 † per conſequens nec manutenibilis, ſi verò ex de-
claratione per eam facta ſub die 17.Maij 1622. qua
Io.Baptiſta eius maritus deceſſit, & in qua mutauit
cauſam ſuæ poſſeſſionis, illa poſterior eſt, dum le-
gitur ab hora 10. cum dimidia eiuſdem diei, fra-
truum verò poſſeſſio poſita eſt ſub hora decima ſimi-
liter diei prædicti, & vti poſterior non eſt manute-
nibilis, *Caſſad.deciſ.20. de præbend Rot. deciſ. 184.
par.2.recent.* Nec dubitari poteſt de prælatione poſ-
3 ſeſſionis ex modico tempore, quia † ſufficit momen-
tum ad hunc effectum, *Ferret.conſ.397.num.26.lib.2.
Rot.deciſ.19. num.2. par.2. diuerſ.*

4 Quod ſi deducitur poſſeſſio eiuſdem † ex hypo-
theca acquiſita propter dotem, viuente adhuc Io.
Baptiſta marito, & vigore clauſulæ *conſtituti*, con-
ſeruata etiam poſt mortem conſtituentis, *Neguſ. de
pign.membr.2.par.2. num.25.Sard. conſ.211.num.53.
cum aliis adductis in deciſ.19.Decembris 1622. in hac
cauſa.*

Et illa reſpectu locorum montium animo fuit
5 dimiſſa, & amiſſa, † quod ſufficit, quamuis ad acqui-
rendam requiratur corpus, & animus, *l.3.§.in amit-
tenda.l.ſi quis.6.differentia.ff.de acq.poß.* Petiit enim
D. Pantaſilea immiſſionem reſpectu dictorum lo-
corum montium, & cum hæc remedia ſint inter ſe
contraria adipiſcendæ, & retinendæ, dum non poteſt
6 quis poſſidere, & non poſſidere, † conſequitur ne-
ceſſaria confeſſio non poſſidendi in eo, qui petiit
immiſſionem, *Rot. deciſ.20. coram Card. Mantic. &
coram Papa Greg.XV.deciſ.146.num.4.dec.174.par.4.
diuerſ.Pereg.probans hanc incompatibilitatem de fideic.
art.46.num.7.& 8.*

Neque obſtat, quod † ad inducendam dimiſſionem
poſſeſſionis debet peti immiſſio ab ipſo principali,
vel à Procuratore ſpeciale mandatum habente, *Rot.
deciſ.546.num.12. coram Papa Greg.XV.*

Quia ex facto ſoluitur obiectum, ex quo datur
mandatum ſpeciale D.Pantaſileæ in D.Chriſtopho-
rum Caietanum eius fratrem germanum ad peten-
dam immiſſionem.

8 Demum non obſtat, quod † beneficium, *l.fin.C.de
eden.Diu.Adr.toll.* poſſit etiam intentari ad confir-
9 mandam poſſeſſionem, ac etiam † ſubordinatè poſ-
ſit peti manutentio, & quatenus opus ſit, immiſ-
ſio.

Quia facilè prædicta poſſent admitti propter
compatibilitatem, ſed in præſenti neque in manda-
to, neque in petitione à procuratore facta, neque in
ipſo actu immiſſionis fuerunt expreſſa, quare dici
non poteſt, potuiſſe conſeruari ius hypothecæ ex
inſtrumento dotali deducto, quoad loca montium,
attenta dicta incompatibilitate ex confeſſione re-
ſultante.

Et ita &c.

R. P. D. PIROVANO

REGIEN. PENSIONIS

Mercurij 31. Ianuarij 1624.

SVMMARIA.

1 *Penſionario docenti de quaſi poſſeſſione datur manu-
tentio contra fructuum ſequeſtratarium.*

2 *Solutio vnica ſufficit ad quaſi poſſeſſionem acquiren-
dam.*

3 *Quaſi poſſeſſio acquiſita contra anteceſſorem ſuffra-
gatur etiam contra ſucceſſorem.*

4 *Solutio probatur ex inſtrumento ſolutionis, & quieta-
tionis. & num. 5.*

5 *Verba*, Dedit, ſoluit, & actualiter numerauit, *ſigni-
ficant veram numerationem.*

6 *Verba*, Habuit, & recepit, *continent veram, natura-
lem, & realem numerationem, conſeruantque in
quaſi poſſeſſione.*

7 *Solutio facta præſumitur etiam de medio tempore
conſtito, de ſolutionibus ante, & poſt.*

8 *Fides Notarij de ſolutionibus factis, & à ſe rogatis
faciunt non leue adminiculum.*

9 *Penſionis reſeruatio deſeruit pro adminiculanda qua-
ſi poſſeſſione exigendi.*

10 *Nullitas ſolutionis penſionis non expeditis literis non
clara, & euidens non impedit manutentionem.*

11 *Exceptio deſumpta ex clauſula in literis Apoſtolicis
penſionis appoſita, Quod penſio nulla ſit, ſi N. non
ſoluerit, donec vixerit verè, & realiter, non admit-
titur in poſſeſſorio, ſed ad petitorium reiicitur.*

12 *Penſionario manutentio denegatur, vbi ex ventre
literarum conſtat de extinctione penſionis.*

13 *Penſionis exigendæ quaſi poſſeſſio contra titularem
non ſuffragatur, ſi beneficium dimiſerit.*

DECISIO CLXXX.

PEndente lite io Rota inter Otta-
uium ex vna, & Hieronymum ex
alia ſuper ſimplici beneficio in
Eccleſia Regien. de iurepatrona-
tus laicorum, & appoſito ſuper
fructibus ſequeſtro, Hercules tam-
quam penſionarius petiit manda-
tum de manutenendo ſuper iiſdem fructibus contra
ſequeſtrarium, dubioque propoſito † Domini reſol- 1
uerunt, eidem dandum eſſe mandatum petitum, do-
cet enim de quaſi poſſeſſione, † ad cuius acquiſitio- 2
nem ſufficit vnica ſolutio, *Rip. in cap. cum Eccleſia
Sutrina.nu.53.de cauſ.poß.&c. Rot.dec.196.nu.2.par.1.
diuerſ.Seraph.deciſ.1411. & latè comprobatum fuit in
Spoletana Penſionis 21.Iunij, & prima Iulij 1620.coram
R.P.D.meo Vbaldo*, † quæ quaſi poſſeſſio ſuffragatur 3
contra ſucceſſorem, *ad dec.Guidop.629.quam Rot.ſe-
quitur Put.deciſ.151.lib.3.cum aliis in dicta Spoletana
21.Iunij.*

De ſolutione autem huiuſmodi facta per Raphae-
lem titularem anteriorem, qui reſeruatione penſio-
nis auctoritate Apoſtolica factæ conſenſerat, con-
ſtat † ex publico inſtrumento 6 Iulij 1617. ſolutio- 4
nis ſcut.25. monetæ factæ dicto Herculi de termino
Feſtiuitatis Annunciationis Beatæ Virginis cum
quietantia ad fauorem titularis facta, *vt in ſumm.
Herculis num. 1.* & verba inſtrumenti ſunt clara, ibi,
*dedit, ſoluit, & actualiter numerauit dicto Herculi
præſenti ad ſe trahenti in tot. bonis monetis argenteis
&c.* † & indubitanter ſignificant veram numeratio- 5
nem, *Bart.in l.ſingularia. ff.ſi cert.pet. numer.22. Iaſ.
num.*

num.20.coram.eodem D.Vbaldo 17.Iunij 1616.& 16. Ianuarij.1617.

Inſuper ex alio inſtrumento 12. Auguſti 1621. ſolutionis ducatorum 63. & libr. duarum Imperialium per illa verba, *Habuit,& recepit à dicto Raphaele ſoluente in duplis de Genua auri 18. Teſtonibus Romanis 57.& Iulio Romano, & ſolid.10. in moneta, vt*
6 *in ſummario num. 3.* † quæ verba continent veram, & realem numerationem, & ſunt pro reſiduo, conſeruantq; penſionarium in quaſi poſſeſſione exigendi, *vt fuit dictum in vtraque deciſione Spoletana, de qua ſupra, & primo in Regien. Penſionis 26. Iunij 1598. coram Orano cum allegat. per Modern. Roman. diſcept. for. cap.426. num.1.* in quo etiam inſtrumento continetur confeſſio de recepto libr. 72. Imperialium ſolutarum Economo Seminarij, in quo Hercules degebat, & quietantia, *vt in ſumm. num. 3.* quæ eſt validè veriſimilis.

7 Exinde † reſultat præſumptio ſolutionum medio tempore factarum, *Rot. deciſ.122. n.7. par.4. recent.*

Comprobatur etiam ex fide Notarij de ſolutionibus ſingulorum terminorum, licet ſe referat ad eius
8 rogitum *in ſumm. num. 4.* † quæ negari non poteſt, quin faciat adminiculum non leue, prout ſimilem fidem pro adminiculo conſiderauit *Rot. in d. Terdonen.*
9 & demum † concurrit adminiculum literarum reſeruationis ponderatum à *Rota coram fel. record. Gregor. XV. deciſ. 175. num. 10. & ibi latè per Add. num. 19. & in Cuſentina Penſionis 4. Maij 1616. coram eodem D. Vbaldo.*

Non obſtat, quod prima ſolutio non ſit facta vigore literarum reſeruationis, quæ dicuntur expeditæ ſub data VIII. Kal. Febr. 1617. ab Incarnatione, & ſic à Natiuitate 25. Ianuarij 1618. *vt in ſumm. num. 1.* & primus terminus fuerit exactus 6. Iulij 1617. pro termino decurſo de menſe Martij præterito, *vt in ſumm. numm. 1.* & ſic contra formam decreti literarum reſeruationis, quod penſio ſoluatur vigore literarum, & non aliàs, &c.

10 Quia † hæc nullitas non eſt clara, nec euidens ad denegandam manutentionem, cum in inſtrumento dato pro Hercule dicatur, literas fuiſſe expeditas VIII. Kal. Febr. 1616. vt ex reſponſionibus in facto datis pro Hercule, ex quibus videtur reſultare datam literarum fuiſſe 10. Kal. Febr. 1615. ab Incarnatione, qui eſt annus 1617. à Natiuitate, & duodecimus Pontificatus fel. record. Pauli V. & colligitur etiam ex conſenſu Raphaelis titularis in Cancellaria præſtito 28. Ianuarij 1616.

Non obſtat alia clauſula in dictis litteris, quod penſio nulla ſit, ſi Raphael non ſoluerit, quandiu vixerit verè, & realiter, nam omiſſo cui incubat onus
11 probandi hanc negatiuam; † exceptio iſta videtur remittenda ad petitorium, *vt in dicta Spoletana 21. Iunij 1619. & primo in Lucana Penſionis 21. Aprilis 1616. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Fauentina Penſionis 23. Iunij 1619. coram R.P.D. Pamphilio.*

Et nihilominus ex ſupradictis inſtrumentis videtur conſtare de actualibus, & continuatis ſolutionibus vſque ad mortem Raphaelis, *& ita tolluntur deciſiones in Colimbrien. coram Illuſtriſſ. Patriarcha,*
12 *quæ eſt 617. par. 1. recent.* † in qua ex tenore literarum conſtabat de extinctione penſionis, *& in Mediolanen. Penſionis coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* quibus ita fuit reſponſum *in Cremonen. Penſionis 15. Februarij, & 2. Maij 1622. coram eodem D. Vbaldo.* Nec ad propoſitum facit *deciſio in Lucana Penſionis coram Illuſtriſſimo Cardinali Sacrato*, in qua ſolum
13 dicitur, † quod poſſeſſio exigendi penſionem contra titularem, qui dimiſerat beneficium non ſuffragabatur tamquam improba, quia contra tenorem literarum, in quibus cauebatur, quod titularis, donec obtineret beneficium, ſolueret realiter integram penſionem.

Et ita reſolutum partibus informantibus, &c.

VBALDO SENIORE

ROMANA MANVTENTIONIS SEV PECVNIARIA

Veneris 12. Ianuarij 1624.

SVMMARIA.

1 *Solutio vnica ſufficit ad effectum manutentionis, & num. 3.*
2 *Producens ſcripturam dicitur fateri ea, quæ in ſcriptura continentur.*
3 *Relatum eſt in referente cum omnibus ſuis qualitatibus.*
4 *Solutio facta præſumitur ex titulo præambulo, vbi de alia cauſa non conſtat.*
5 *Ampl. præſertim ſi concurrat ſumma conformitas.*
6 *Simulationis, ſeu vſurariæ prauitatis exceptio tamquam titulum, & proprietatem reſpiciens impedit manutentionem.*
7 *Locatio tacitè renouata cenſetur ex continuatione conductoris, & ſolutione eiuſdem ſummæ.*
8 *Locatio nec ſcripturam, nec verba requirit, ſed ſolo conſenſu contrahitur, & tacitè renouatur.*
9 *Locatori datur manutentio in exactione affictus locatione durante, ſecus illa extincta, & in fid.*
10 *Relocatio in illis rebus, quarum fructus ciuiles de die in diem percipiuntur, intelligitur facta de die in diem, & finita ſtatim, atque conductor ſoluere, & continuare recuſat.*
11 *Perceptionis factum allegare ſufficit ad effectum manutentionis ſine aliqua cauſa obligatoria.*
12 *Extinctio cauſæ, vel tituli non licet allegare in remedio retinendæ.*

DECISIO CLXXXI.

DE anno 1612. 1. Februarij D. Vincentius emit ratam partem tituli, & ſcripturarum cuiuſdam officij Capitolini ab Angelo & Octauiano pro prætio ſcutorum 1500. & eamdem ratam in continenti eiſdem venditoribus locauit pro annuo affictu, ſeu reſponſione ſcut. 120. & cum venditio eſſet facta cum pacto redimendi intra ſex annos, iis elapſis Vincentius prorogauit tempus redimendi ad alios quinque annos; orta deinde controuerſia inter partes ſuper ſolutione affictuum; Dubitaui, An Vincentio eſſet dandum mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi affictus dictæ ratæ partis tituli, & ſcripturarum, & Domini affirmatiuè reſponderunt. Conſtat enim de eius poſſeſſione ex pluribus quietantiis datis in ſummario à parte aduerſa, & nonnullæ etiam fuerunt productæ in actis, ex quibus apparet, Vincentium recepiſſe diuerſis temporibus ab aduerſariis multas pecuniarium ſummas, cum tamen † vnica ſolutio ſufficeret ad hunc effectum manutentionis, *gloſ. & Doct. in cap. cum Eccleſia. vbi Rip. num. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Seraph. deciſ. 436. num. 1. & deciſ. 1411. num. 2. 2. Rot. deciſ. 313. num. 1. coram fel. record. Gregor. XV. deciſ. 764. ſub num. 3. par. 2. recent. in Cuſentina Penſionis 4. Maij 1616. coram me, & ſæpiſſime in aliis,* & 1
† ex tali productione reſultat confeſſio eorum, quæ 2
continentur in ſcriptura producta, *iuxta vulgatam l. publica. §. fin. ff. depoſ. cap. cum olim de cenſib. Dec. in cap. cum venerabilis. num. 122. de except. Surd. conſ. 5.*

num. 37. fuit dictum in Romana Dotis 6. Iunij 1611. coram me.

Neque obſtat, quod plures quietantiæ dicant pro
fructibus ſcutorum 1500. non autem pro affictu, quia
vna quietantia expreſsè refertur ad inſtrumentum
inter partes rogatum manu Buratti Notarij, quod
eſt inſtrumentum affictus, de quo agitur, quæ rela-
3 tio operatur, † vt releuatum ſit in referente cum om-
nibus ſuis qualitatibus, *l. aſſe toto. ff. de hered. Inſtit.
Bart. in l. 1. ff. de recept. Aym. conſ. 45. num 4. Surd. dec.
291. n. 18. Rot. dec. 522. num. 10. coram Greg. XV. fuit
dictum in Anconitana prædij 11. Nouembris præteriti
coram me*, & iſta vnica ſolutio ſufficeret ex ſupradi-
ctis, & aliæ etiam cooferunt, ex quo non conſtat de
alia cauſa ſoluendi, vnde † præſumendum eſt, ſolu-
4 tiones fuiſſe factas ex titulo præambulo locationis,
*l. 2. C. de acquir. poſſeſſ. gl. in l. quadam mulier. ff. de rei
vendic. Aym. conſ. 158. num. 13. Decian. conſ. 60. n. 29.
lib. 2. fuit dictum in Mutinent. Canonicatus coram me,
quæ eſt deciſ. 560. num. 5. par. 1. in recent. & in dec. 301.
num. 3. par. 1.* vbi † conſideratur etiam conformitas
5 ſummæ ſolutæ de ſemeſtri in ſemeſtre per plures
annos cum obligatione dicti affictus, *& eſt deciſ. 511.
n. 3. coram Greg. XV. & ibi allegatur deciſ. Seraph. in
Romana Societatis 14. Nouembris 1593. quæ eſt deciſ.
1093. n. 5. in eius impreſſ.*

6 Non obſtat exceptio † ſimulationis, & vſurariæ
prauitatis exaduerſo oppoſita, quia Domini puta-
bant ſufficere reſponſionem, quod talis exceptio
non impedit manutentionem, cum reſpiciat titulum,
& proprietatem, *vt in puncto fuit reſolutum apud Sãct.
mem. Greg. XV. deciſ. 107. ſub n. 2. & ſeq. & ibi Addent.
Rot. dec. 140. n. 2. par. 1. recent. & fuit deductum in dec.
99. n. 2. par. 1. diuerſ. ad quam ſe referunt iſtæ poſteriores
deciſiones*, & hæc modicam videbantur habere diffi-
cultatem durante locatione ſex annorum, quæ expi-
rauit vltima Ianuarij 1618. Neque multum Domini
dubitabant etiam durante alio quinquẽnio, pro quo
tempore Vincentius prorogauit tempus ad redimen-
dam ratam tituli, & ſcripturarum ſibi venditam, *vt
7 ſupradictum eſt* † quin eſſet taciè renouata locatio
ſaltem in conſequentiam prorogati temporis ad re-
dimendum, cum conductores permanſerint in codẽ
exercitio, & ſoluerint eamdem quantitatem antea
conuentam, *iux. tex. l. item quæritur. §. qui impleto ff. lo-
8 cat. & l. legem. C. eod. tit.* cum † locatio, & conductio
neq; ſcripturam, neque verba requirat, ſed ſolo con-
ſenſu contrahatur, *l. 1. ff. locat. l. conſenſu ff de act. &
oblig.* & plerumque etiam tacitè renouetur, *vt per
Card. Mant. de tacit. lib. 5. tit. 15. n. 1.* vnde, † ſi quid
deeſt Vincentio, quod non fuerit ab aduerſariis
conſecutus pro annis 11. elapſis, & finitis vltima Ia-
nuarij 1623. putabant Domini, ei competere reme-
dium manutentionis ex ſupradictis, ſed poſt dictum
tempus Domini non erant ſatis concordes, quod
Vincentio competeret tale remedium, cum eſſe vide-
retur, finitam eſſe locationem expreſſam, vel tacitam,
& conſequenter quamlibet obligationem conducto-
rum de ſoluendo affictu eſſe extinctam, qua ceſſante,
videantur etiam ceſſare remedia quælibet poſſeſſo-
ria, *vt per Bart. in l. cum de in rem verſ. n. 14. ff. de vſur.
& poſt alios relatos Peregr. de fideic. art. 46. num. 20.*
nec ad rem facit, quod, cum conductores receperint
precium pro rata vendita Vincentio, non ſit æquum
illos retinere precium, & fructus pro ſe percipere:
quia id non pertinet ad remedium manutentionis,
ſed *l. curabit. C. de act. empt.* & in omnem euentum,
10 † cum ſimus in fructibus ciuilibus, qui percipiun-
tur de die in diem ex commodo ſcripturarum, de
quibus agitur, prætenſa relocatio deberet intelligi
de die in diem, *iux. dictum §. qui impleto*, & ea vide-
retur finita ſtatim, atque conductores recuſarunt
penſionem, ſeu affictũ ſoluere, è contra vero, † quod 11
in iſtis poſſeſſoriis ſufficiat allegare factum perce-
ptionis ſine aliqua cauſa obligatoria, *firmat. in pun-
cto Peregr. vbi ſupra num. 21. poſt plures relatos, & ſæpe
firmauit Rota, & ſignanter in cauſa Romana vineæ de
Fabris 10. Ianuarij 1611. coram Reuerendiſſ. Lugdunen.
quæ eſt deciſ. 255. n. 5. par. 1. recent.* & † quod in re- 12
medio retinendæ non liceat allegare extinctionem
cauſæ, vel tituli, *Caputaq. dec. 317. par. 2. & in aliis al-
legatis per informantes*, vnde fuit concluſum, dandum
eſſe mandatum de manutenendo Domino Vincen-
tio quod affictus decurſos pro tempore præterito
conuento, & prorogato, ſed ab inde citra poterit de-
nuo, ſi ipſe voluerit, Rota conſuli.

Et ita deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

Vrbevetana Bonorvm

Veneris 26. Ianuarij 1624.

SVMMARIA

1 *Poſſidenti de tempore motæ litis debetur manutentio.*
2 *Monitorium habet vim libelli.*
3 *Petens ſibi reſtitui, & reddi bona, & mandatum de immittendo concedi fatetur non ſe, ſed aduerſarium poſſidere.*
4 *Confeſſio actoris in libello, ſeu monitorio ſibi præiudicat, & ſufficit ad effectum manutentionis.*
5 *Poſſeſſio probatur ex mandato de immittendo ad fauorem aduerſarij cum clauſula,* Amoto, & expulſo, &c.
6 *Immiſſionis ſententia, ſeu decretum Iudicis priuat poſſeſſorem poſſeſſione ciuili, & naturali.*
7 *Lim. ſi ſententia ſit valida, & iuſta, ſecus è conuerſo.*
8 *Iniuſtitia notoria, & quæ nullo velo poſſit adumbrari requiritur ad effectum, vt quis ex immiſſione alteri data non dicatur ſua poſſeſſione priuatus.*
9 *Sententia dicitur nulla ex defectu citationis legitimæ, & eius, qui fuit citatus ab initio.*
10 *Citationis defectus ad ſententiam eſt inſanabilis, etiam ſtante reſcripto cum clauſula,* Arbitrio.
11 *Sententia lata contra minorẽ indefenſũ dicitur nulla.*
12 *Procuratore abſente debet, abſentia probata, procedi per contradictas, non autem per diligentias.*
13 *Citatio noua requiritur coram nouo Iudice non deputato in ſtatu, & terminis.*
14 *Sententia lata in die, qua Sedes vacauit, non dicitur nulla, niſi conſtet fuiſſe latam poſt obitum Summi Pontificis.*
15 *Poſſeſſio capta poſt appellationem, vel intra terminum ad appellandum eſt nulla, attentata, & non manutenibilis, præſertim vbi commiſſa eſt cauſa ſimpliciter.*
16 *Appellanti, qui ſe non habuit pro ſpoliato, non denegatur manutentio.*

Decisio CLXXXII.

DOMINI reſponderunt pro Informante, vi-
delicet, dandum eſſe mandatum de manu-
tenendo Ioſepho, & litis conſortibus, † de 1
quorum poſſeſſione conſtat tempore motæ litis, *§.
retinendæ. Inſt. de interd.*

Conſtat autem ex confeſſione Nicolai aduerſa-
rij † in monitorio habente vim libelli, in quo petit 2
à Ioſepho, & conſortibus ſibi reſtitui, & reddi bona
de quibus agitur, & ſibi mandatum de immittendo
con

3 concedi, & † ſic videtur confiteri, Ioſephum poſſidere, contra quem actionem dirigit, & ſe petentem immitti non poſſidere, *Card. Mantic. dec. 10. nu. 1. & 4. Rot. dec. 46. n. 3. coram fel. rec. Greg. XV. quæ dec. 56. n. 1. par. 2. recent. & dec. 561. nu. 1. par. 1. vbi aliæ deciſiones allegantur, & fuit dictum in Romana domorum de Zacconis 17. Maij 1621. coram me, & in Romana de Cinciis 5. Decembris præteriti coram R. P. D. Pirouano,*
4 quæ † confeſſio in libello actori præiudicat, *l. cum precum. C. de probat. l. vltima. C. de fideic. l. generaliter. §. & ſi quidem. C. de non numer. pecun.* & in terminis confeſſionis in monitorio *fuit dictum in cauſa C. Caſtelli pecuniaria 17. Maij 1611. coram me*, & ſufficit ad effectū manutentionis, *Rot. dec. 802. n. 1. par. 1. diuerſ.*
5 & † clarius etiam probatur eadem poſſeſſio ex mandato de immittendo obtento à Nicolao cum clauſula, *Amotis, & expulſis* Ioſepho, & conſortibus, vt in his terminis fuit dictum *Pamphilonen. beneficij 6. Februarij 1615. coram me, & nouiſſimè in Romana deuolutionis domus die 12. præſentis menſis, & Anni coram Reuerendiſſimo. Seleucien.*

Non obſtat ſententia extra Rotam lata, & decre-
6 tum de Immittendo, quod † tamquam emanans à Iudice poteſt priuare poſſeſſorem poſſeſſione ciuili, & naturali, *Mohed. deciſ. 4. numer. 4. de reſtit. Spoliat. Rot. deciſ. 802. num. 6. & 7. par. 1. diuerſ. dec. 62. num. 3. & 4. par. 2. & dec. 293. num. 5. par. 1. recent.*
7 Quia trita eſt limitatio in Rota recepta, † ſi ſententia ſit valida, & iuſta, *vt d. dec. 801. ſub num. 7. & d. dec. 561. num. 3. & in d. Pamphilonen. beneficij, & ſæpiſſimè alias.*

Contra validitatem autem, & iuſtitiam dictæ ſententiæ multa opponebantur, & quidquid eſſet dicen-
8 dum de Iniuſtitia, † quæ tamen deberet eſſe notoria, & quæ nullo velo poſſet adumbrari ad hunc effectum *vt in illa Romana de Bombellis coram bon. me. Card. Sacrato*, Nullitates adducebantur plures, ſed Domini amplexi ſunt duas, vel tres principales.

Prima colligitur ex eo, quod Iudicium fuerat inchoatum cum Stephano Curatore ad lites ipſius Ioſephi minoris, qui etiam fuit citatus ad alios actus Iudiciales, & tamen ſententia fuit lata abſque cita-
9 tione d. curatoris, † quem defectum citationis eius, qui ab initio fuerat citatus conſiderauit *Rota in cauſa Mantuana bonorum 10. Decembris 1612. coram me*, & ex defectu citationis ſaltem legitimæ, ſententiam remanere nullam, *latè firmauit Rota in dicta Mantuana bonorum 17. Iunij 1611. coram me, quæ eſt deciſ.*
10 *340. par. 1. recent.* & † talem defectum eſſe inſanabilem etiam cum commiſſione ſanatoria, arbitrio Rotæ, *fuit reſolut. in Zamoren. pecuniaria 20. Martij 1609. coram R. P. D. Caualerio, quæ eſt deciſ. 179. nu. 2. & 3. par. 1. recent. & in Romana nullitatis ſubhaſtationis 10. Iunij eiuſdem anni coram San. me. Greg. XV. quæ eſt deciſ. 416. in eius impreſſ. & in d. Mantuana bonorum 16. Decembris 1611. & 14. Maij 1612. quæ eſt deciſ. 365. & 409. par. 1. recent.*
11 Et hinc reſultat alia nullitas, † quod ſententia dicitur lata contra minorem indefenſum, *l. cum & minores. C. ſi aduerſ. rem. iud. l. contra pupillum. ff. de re iudic. Creſcent. dec. 9. num. 3. eod. tit.*

Nec diſplicebat aliud motiuum, quod, cum Pro-
12 curator Ioſephi eſſet abſens à Curia, † debuit, probata abſentia, citari per contradictas, *vt per Veſtr. in praxi lib. 4. cap. 5. num. 5.* non autem per diligentias, *prout factum fuit, & tradunt Modern. in praxi A. C. lib. 2. cap. 16. num. 14.*
13 Et accedit, quod, † cum Iudex, qui ſententiam tulit, non eſſet deputatus in ſtatu, & terminis, videbatur neceſſaria noua citatio ipſius principalis, tamquam eſſet nouum iudicium, *ex latè traditis per Bal. conſ. 4. num. 3. lib. 5.* qui videtur loqui in fortioribus

terminis, quando eidem Iudici ſuperuenit noua commiſſio.

Alia vero nullitas, quod † ſententia lata fuit die 14
8. Iulij, præſertim ſede vacante, *ad dec. Seraph. 1276. num. 5.* Non placuit Dominis, quia ſedes vacauit inclinante iam die, & ſententia poſſet eſſe lata ante obitum Summi Pontificis, prout præſumendum eſt ad ſuſtinendum actum, *ad l. quoties ff. de red. dub.*

Denique cum ſignatura commiſerit ſimpliciter cauſam appellationis à dicta ſententia, ſeu mandato de immittendo, quatenus ſit ſequuta immiſſio,
† poſſeſſio capta vel poſt appellationem, vel intra 15
terminum ad appellandum eſt nulla, & attentata, & non manutenibilis, *cap. non ſolum. de appell. in 6. Seraph. deciſ. 530. num. 1.* & † interim appellanti, qui non 16
habuit ſe pro ſpoliato, non poteſt denegari manutentio, *Seraph. deciſ. 1405. num. 4. & 1056. & fuit in his terminis reſolutum in dicta Romana Domorum de Zacconis 17. Maij 1621. coram me.*

Et ita fuit deciſum.

R.D. COCCINO DECANO

CÆSARAVGVSTANA PRÆEMINENTIARVM

Lunæ 26. Februarij 1624.

SVMMARIA.

1 *Declarans nihil de nouo facit.*
2 *Pontificis declarationi non poteſt opponi de defectu intentionis.*
3 *Cauſa quando dicatur diſcuſſa.*
4 *Exceptiones requirentes altiorem indaginem, vt quia ſint turbida, reijcienda ſunt ad petitorium.*
5 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem.*
6 *Decl. ſi ſit iuſtificatum, alias donec iuſtificetur non tollit detentationem, & inſiſtentiam facti.*
7 *Clauſula,* ſublata, *tunc operatur effectum, & obſtat, vbi eſt firmatum, eſſe attendendam diſpoſitionem ſuper qua eſt appoſita.*

DECISIO CLXXXIII.

POſt reſolutiones factas, quod Eccleſiæ Beatæ Mariæ del Pilar competebat interdictum retinendæ, & poſt relaxatum mandatum de manutenendo dubitaui, an Breue 1601. obſtaret dicto mandato de manutenendo, in quo quidem Breui diſponitur, quod Seculares debeant præcedere Regularibus, & Rota die 10. Nouembris ſuperioris anni negatiuè reſoluit; quæ quidem ſententia, & hodie placuit Dominis. Ratio deciſionis fuit ſecundum Breue declaratorium, in quo Sanct. me. Clemens declarat ſuæ intentionis minimè fuiſſe præiudicare præeminentiis Eccleſiæ Beatæ Mariæ del Pilar; quod quidem ſecundum Breue non poteſt dici nouum, aut ſeparatim conſiderari, ſed
coniunctim cum primo, cum † declarans nihil de 1
nouo faciat, *l. adeo §. cum quis in fin. ff. de acq. rer. domin. l. hæredes palam §. ſed & ſi nouum. vbi Caſtr. & alij. ff. de teſtam. Surd. dec. 70. num. 1. & bene Rot. deciſ. 502. num. 15. par. 1. in recent. & deciſ. 700. num. 16. par. 2. pariter in recent.*

Non obſtat, quod in iſto ſecundo Breue declaratorio non fuerit derogatum regulæ de iure quæſito non tollendo, quia nullum ius quæſitum fuit per primum breue, ſtante quod Papa nullum voluiſſe præiudicium inferre declarauerit Eccleſiæ Beatæ Mariæ del Pilar, perinde ac ſi ſæculariʒatio facta

Digitized by Google

non fuiſſet,& ideò nullum fuerit ius quæſitum alte-
ri parti, maximè cum mentem eiuſdem Pontificis
nullus alius melius potuerit ſcire, quam ipſemet
Pontifex,qui diſpoſuit per primum Breue, & per ſe-
2 cundum Breue declarauit, † & ideo ex hoc capite
non poteſt deduci defectus intentionis, vt bene ad
propoſitum *Rot.deciſ.281.nu.7.par.1.in recens.*

Neque obſtat,quod iſta procederent,ſi ſecundum
Breue non eſſet ſubreptitium,ſubreptio autem dedu-
citur, quia in breue fuit narratum cauſam fuiſſe Ro-
tæ auditorio maturè diſcuſſam, ac latas ſententias,
& executoriales, quod videtur falſum: nam fuit re-
3 ſponſum, † quod per Iudices huius cauſæ præuiis
deciſionibus Rotalibus fuerunt facta decreta ſuper
manutentione, & relaxatæ executoriales,& deuen-
tum ad declarationem Cenſurarum, vnde vel ſalua-
tur narratiua iſto modo, qui large poteſt verificari
in prædictis,*gloſ.in clem.1.in verb.ſententias de iudic.*
Rip.in rubr.de re iudic.nu.7.& 8. vel materia reddi-
4 tur turbida,† quare iſta tamquam requirentia altio-
rem iodaginem ſunt reijcienda ad petitorium,*Doct.*
in l.ſi is,à quo.ff.vt in poſſ.Boer.deciſ.156.num.1.& 2.
Gozzad.ad conſ.95.nu.9.& 10.Natt.conſ.532.num.4.
Menoch.de adipiſc.remed.3.num.180.Rot.deciſ.229.
num.1.par.2.recent.

Neque etiam obſtat,quod prædicta poſſent conſi-
derari,ſi primum breue non haberet decretum irri-
5 tans, † quod inficit titulum,& poſſeſſionem, *Caſſad.*
dec.11. num.13.ſuper reg. quia fuit reſponſum ſtante
declaratione prædicta, quod decretum irritans non
6 eſt iuſtificatum,†& ideo,donec iuſtificetur,non tol-
lit detentationem, & inſiſtentiam facti, *vt fuit reſo-*
lutum in cauſa Parmen. Prioratus 10.Ianuarij, & 16.
Februarij 1598. coram Orano, & in cauſa Cuſentina
Cappella 26.Octobris 1601.coram Illuſtriſſimo D.meo
Cardinali Mellino, & propterea donec cognoſcitur,
an ſecundum breue ſit ſubreptitium, vel non, non
poteſt dici iuſtificatum decretum irritans poſitum
in primo breui,& ideo iſta non obſtant ad effectum
manutentionis per ſupraſcripta.Et ſimili ratione re-
ſpondetur ad clauſulam, *ſublata*, poſitam in primo
7 breui, † vt ſcilicet operatur tunc demum effectum
ſuum, ſi eſſet firmatum, breue illud eſſe attenden-
dum,& ſecundum non obſtare,quod,cum firmatum
non ſit, clauſula, *ſublata*, non obſtat, *Gabr. de clauſ.*
concl.3.nu.82.Rot.dec.433.nu.5.par.2.in recent.

Ex quibus reſolutum fuit,Breue non obſtare, quo-
minus mandatum de manutenendo conceſſum Ec-
cleſiæ del Pilar habeat effectum ſuum &c.

DVNOZETTO

NVLLIVS, SEV APRVTINA IVRISDICT.

Lunæ 10. Martij 1624.

SVMMARIA.

1 *Ordinarij aſſiſtentiam habent iuris communis in omnibus Eccleſiis.*
2 *Et debetur eis manutentio nulla alia poſſeſſione probata.*
3 *Diœceſis alicuius eſſe præſumuntur quælibet loca, & Caſtra.*
4 *Diœceſis, cui ſunt viciniora, præſumuntur loca, & Caſtra.*
5 *Probationes leuiores ſufficiunt ad fines antiquos probandum.*
6 *Epiſcopo non competit manutentio in exercitio iuriſdictionis ſpiritualis ex ſola aſſiſtentia iuris cõmunis, vbi inferior Prælatus probat ſe huiuſmodi iuriſdictionem in eiſdem locis exercuiſſe cum ſcientia, & patientia Epiſcopi, niſi Epiſcopus clare,& concludenter probet,loca ſita eſſe intra limites ſuæ diœceſis,& in fin.*
7 *Exemplum exempli nullum gradum probationis facit.*
8 *Bulla ad ſupplicationem partis emanata non probat in tertij præiudicium.*
9 *Bulla ad ſupplicationem partis cenſetur continere clauſulam*, ſi ita eſt.
10 *Enunciatiua non probat, vbi principaliter de enunciato diſputatur.*
11 *Finium natura eſt, vt ita debeant eſſe coniuncti, vt ab omnibus lateribus capiant,& quodammodo includant omnia loca confinata.*
12 *Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe.*
13 *Mappa non facta ſeruatis ſeruandis non probat quid eſſe intra fines.Lim.vt num.14.*
14 *Scriptura impreſſa non probat quid eſſe intra fines.*
15 *Teſtes deponentes ſuper finibus debent etiam non requiſiti reddere rationem concludentem non ſolum per actum intellectus, ſed etiam per ſenſum corporis, & ſub num 20.*
16 *Teſtibus ſe referentibus ad ſcripturam non plus creditur, quam ſcriptura.*
17 *Epiſcopi vti Delegati Sedis Apoſtolicæ poſſunt Eccleſias viciniores viſitare,etiam ſi ſint nullius diœceſis.*
18 *Probatio vera non elicitur ex actu, qui poteſt ad plures cauſas referri,ſed æquiuoca.*
19 *Probatio æquiuoca poſſeſſionis ad manutentionem non ſuffragatur.*
20 *Scientia, & potentia aduerſarij requiritur ad quaſi poſſeſſionem acquirendam.*
21 *Teſtes de auditu non ſpecificantes à quibus nec etiam in antiquis concludunt.*
22 *Teſtes de auditu vt probent, præcipuè in antiquis, quæ requirantur.*

DECISIO CLXXXIV.

MOta lite ſuper Iuriſdictione ſpirituali
Caſtrorum,ſeu locorum Murri,Muſcia-
ni, & Notareſci inter D. Epiſcopum
Aprutinum,& D.Abbatem Sanctę Ma-
riæ de Propezano, & Sancti Angeli de
Muſciano,cauſa ad Rotam deuoluta, mihique com-
miſſa die Mercurij 26.Iunij 1619.dubitaui,Cui dan-
dum eſſet mandatum de manutenendo in exercitio
Iuriſdictionis ſpiritualis dd. locorum. Verùm quia
in diſputatione huius dubij pro parte dicti D. Epi-
ſcopi prætendebatur manutentio ex ſola aſſiſtentia
Iuris communis,quam † habent Ordinarij in omni- 1
bus Eccleſiis ſuæ diœceſis, & pro parte dicti D.Ab-
batis acerrimè negabatur ſupradicta loca eſſe intra
fines Diœceſis Aprutinæ, ſed eſſe nullius. Ideo Do-
mini voluerunt particulariter videre, vtrum prædi-
cta loca probarentur eſſe intra limites dictæ Diœ-
ceſis ad effectum, vt ex aſſiſtentia iuris communis
competeret dicto D.Epiſcopo manutentio.Quo du-
bio multoties propoſito matureque diſcuſſo,tandem
hodierna die Domini negatiuam ſunt amplexi.

Non dubitarunt Domini, Epiſcopum iuxta Sa-
cros Canones habere intentionem fundatam de iu-
re communi exercendi iuriſdictionem ſpiritualem
in omnibus Eccleſiis ſuæ Diœceſis,& in omnes per-
ſonas degentes intra limites ſui Epiſcopatus, *can.*
omnes Baſilicæ, & ibi Doct.16. q.7.cap. conquerente.
de offic.iud.ordin. c.1. de appell. † & ex ſola aſſiſten- 2
tia iuris communis, nulla alia probata poſſeſſione,
Ordinario conceditur manutentio, *c. cum perſonæ,*
&

& ibi Doct. de priuil. in 6. † certumque eſt, omnia loca, ſeu Caſtra præſumi eſſe alicuius Diœceſis, *teſte Felyn. in cap. graue. num. 6. verſ. immo debetur de offic.*
4 *ind.* & † præſumptio eſt eſſe illius Diœceſis, cui ſunt vicioiora, *Natt. conſ. 675. num. 17. Rot. in vna Fauentina Iuriſdictionis 18. Maij 1605. coram Iuſto, & in vna Adrian. Iuriſdictionis 22. Iunij 1612. coram R. P. D. meo Pirouano.*

5 Nec etiam controuertitur † ad probandum fines antiquos leuiores requiri probationes, *c. cum cauſam de probat. c. cum olim, vbi gloſſ de conſ. c. ſi Papa. & ibi gl. in verb. probatur de priuil. Mantic. dec. 143. num. 12. verſ. 1. Rot. dec. 401. num. 8. part. 1. & dec. 334. num. 1. par. 2. recent.*

6 Verùm † omnes iſtæ regulæ limitantur, & non habent locum, quotieſcumque inferiores Prælati probant ſe exercuiſſe iuriſdictionem ſpiritualem in iiſdemmet locis, ſuper quibus Epiſcopus petit manutentionem ex ſola aſſiſtentia iuris communis, vt in hoc caſu pro parte D. Abbatis multi dantur actus iuriſdictionales cum ſcientia, & patientia Epiſcoporum Aprutinorum, ex quibus prætendit, ſe eſſe in poſſeſſione forſan immemorabili exercendi omnimodam iuriſdictionem ſpiritualem in ſupraſcriptis locis. Eo enim caſu tenetur Epiſcopus probare clarè, & concludenter illa loca ſita eſſe intra limites ſuæ Diœceſis, *Abb. in c. olim. num. 2. de cenſ. Doct. in c. cum. venerabilis de relig. domib. Anchar. conſ. 350. num. 5. Pariſ. conſ. 95. lib. 2. Surd. conſ 429. lib. 1. num. 61. Rot. apud Seraph. deciſ. 1278. num. 4.* vbi in ſimili deoegauit manutentionem Epiſcopo, quia non concludenter probauerat, loca cõtrouerſa eſſe intra fines ſuæ Diœceſis, *cum cumulatis in vna Conſtantien. Iuriſdictionis 16. Nouembris 1607. coram Reuerendiſſ. Attrebaten. & in illa Adrien. Iuriſdictionis 28. Maij 1612. coram R. P. D. meo Vbaldo.* nec ſufficiunt præſumptiones, cum probetur poſſeſſio inferioris ibidem exercentis Iuriſdictionem, *Rot. diuerſ. deciſ. 107. par. 2. & in dicta Adrien. Iuriſdictionis*; tunc enim ad probandos antiquos fines coniecturis non eſt locus, duriorique onere probandi grauatur Epiſcopus, *Menoch. præſumpt. 3. Surd. conſ. 419. num. 61.*

Hoc poſito fundamento, exiſtimarunt Domini examinatis omnibus probationibus adductis pro parte D. Epiſcopi, eas omnino eſſe imperfectas ad probandum dicta loca eſſe ſita intra fines Diœceſis Aprutin. ſiue fundet in ſcripturis, aut in depoſitiobus teſtium.

Et primo quoad Bullam Anaſtaſij IV. ea eſt ſcrip-
7 tura informis, exemplum exempli, † quod nullum gradum probationis facit, *auth. ſi quis in aliquo. & ibi Doct. C. de eden.* Deinde ex eius lectura apparet, eam
8 emanaſſe ad ſuplicationem partis, † & ſic non probat in præiudicium tertij, *Abb. in cap. dandum. n. 3. de decim. Imol. in clem. 1. col. pen. de probat. Innoc. in cap. inter dilectos. n. 6. de fid. inſtr. Rom. conſ. 208. num. 3. Rot. dec. 780. n. 1. par. 1. diuerſ. Seraph. dec. 178. num. 12.* †
9 præſumitur enim ineſſe dictæ Bullæ clauſula, ſi ita eſt, *cap. 2. de reſcript.* vltra quod dicti limites ſunt
10 enunciatiuè in dicta Bulla poſiti, & † certum eſt tunc non probare enunciatiuam, quando principaliter diſputatur de enunciato, *Felyn. in c. per tuas. n. 11. verſ. 2. de prob. Alex. conſ. 136. num. 12. lib. 1. Aym. conſ. 19. n. 3. Put. dec. 381. nrm. 3. lib. 1.*

Conſiderarunt denique Domini, dictam Bullam Anaſtaſij IV. quæ videtur aſſignare confines Diœceſis Aprutinæ, aut non fuiſſe in vſu, aut ſaltem nullum probationis gradum facere, quia intra limites ibidem aſſignatos plurimi vicini Epiſcopi habent multa loca, & Caſtra, in quibus exercent iuriſdictionem, & ſunt in effectu Aſculanæ, Firmanæ, Montis Alti, & Ripanæ Diœceſum, vt conſtat ex fide authentica dd. Epiſcoporum, & id non controuertitur † certum autem eſt in iure, eam eſſe naturam 11
limitum, & finitum, & vt debeant ita eſſe coniuncti, vt ab omnibus lateribus capiant, & quodammodo includant omnia loca confinata, *l. patronus. 9. ſempronius ff. de leg. 3. l. inter eos ff. de acq. rer. dom. Montan. de finib. cap. 15. num. 8. Rota in Caſenaten. bonorum coram Cardinali Platto 15. May 1589. & in eadem apud Mantic. dec. 169. num. 4.* ex quo per neceſſe ſequitur limites in dicta Bulla Anaſtaſiana ſpecificatos non eſſe fines certos, & concuſſos, itavt ſuper debeat fieri fundamentum, cum † non probet hoc eſſe, quod ab 12
hoc contingit abeſſe, *cap. in præſentia. de probat. l. neque naturaliter. C. de probat.*

Nec exiſtimarunt Domini, aliquod fundamentum poſſe fieri in mappa, quæ circumfertur, † nam, vltra 13
quod ſupraſcriptos defectus patitur, ea non facta fuit ſeruatis ſeruandis, & ideo parum, aut nihil probat, † ſicut de ſcriptura typis impreſſa, *Guidop. dec. 67.* & 14
licet *in. dec. 405. n. 1. par. 1. recent.* fuerit dicta Mappa pro adminiculo conſiderata, idem factum fuit, quia vtraque pars concorditer eamdem mappam agnoſcebat fuiſſe legitimè factam.

Quo vero ad probationes, quæ ex depoſitionibus teſtium pro parte D. Epiſcopi examinatorum eliciuntur, viſum fuit non eſſe ſufficientes, † certum 15
eſt enim, teſtes omnes, qui deponunt, ſuper certis finibus, & limitibus, debere, etiam ſi non ſint requiſiti, aſſignare rationem concludentem non ſolum per actum intellectus, ſed etiam per ſenſum corporis, ad hoc vt eorum depoſitiones ſtringant, *Bald. conſ. 286. n. 3. lib. 1. Dec. conſ. 220. n. 5. Aym. conſ. 61. n. 5.* In hac autem facti ſpecie teſtes pro D. Epiſcopo examinati non aſſignant rationes, eorum enim pars ſe refert ad bullam Anaſtaſianam, & ad mappam, quas ſcripturas ex ſupradictis non probare firmatum fuit, & ita non probãt dicti teſtes, non † enim plus creditur teſtibus 16
referentibus ſe ad ſcripturam, quam ipſimet ſcripturæ, *Aym. conſ. 112. n. 13. Seraph. dec. 206. num. 1.*

Alij vero reddunt rationem ſui dicti, quia fuerũt in viſitatione cum Epiſcopo, quæ ratio non concludit, † cum enim ex diſpoſitione Sacri Concilij Tri- 17
dentini poſſint Epiſcopi vti delegati Sedis Apoſtolicæ viſitare omnes Eccleſias viciniores, etiam ſi ſint nullius Diœceſis, *cap. 9. de reform. ſeſſ. 24.* inde † ſequi- 18
tur ex actu, qui poteſt referri ad plures cauſas, non elici veram probationem, ſed æquiuocam, † quæ 19
in hoc caſu non ſufficit, *Surd. conſ. 168. num. 31. lib. 2. & in iiſdemmet terminis Rot. coram. R. P. D. meo Vbaldo reſpondit in cauſa Adrien. ſeu Nullius Iuriſdictionis 24. May 1621. & 18. Martij 1618.*

Sed conſideratum fuit, quod iidem teſtes expreſſè dicunt, quod Epiſcopus non viſitauit loca, de quibus agitur; Vnde ratio viſitationis non applicatur caſui noſtro; Immo conſideratum fuit, quod etiam ſi da- 20
retur aliqua viſitatio, vel aliquis alius actus Iuriſdictionalis, † neceſſe eſſet, vt probaretur id factum fuiſſe cum ſcientia, & patientia dicti D. Abbatis, quæ fuiſſet neceſſaria ad conſtituendum D. Epiſcopum in quaſi poſſeſſione Iuriſdictionis, *Doct. in c. cum Eccleſia. vbi Rip. num. 64. de cauſ. poſſ. & propr. Abb. in c. cum contingat. num. 11. in fin. de iure. patr. Rot. apud Caſ. de Graſſ. dec. 7. num. 9. de teſtib. & apud Put. dec. 28. num. 3. & 4. lib. 2.*

Alij vero teſtes reddunt rationem vicinitatis, aſſereotes dicta loca vti propinquiora comprehendi intra fines Diœceſis Aprutinæ, nam, vltra quod etiam hæc ratio tollitur ex facto, cum ſint viciniora alteri Epiſcopatui, hæc ratio non ſtringit, redditurque æquiuoca probatio, cum hoc dependeat à rariori notione, & intellectu teſtis, & non à ſenſu corporeo, *Bald. d. conſ. 186. in fin. lib. lib. 2.*

21 Alij vero,† qui nullam aliam rationem reddunt,
quam de auditu, & non ſpecificant perſonas, à qui-
bus id audiuerint etiam in antiquis finibus proban-
22 dis non concludunt, *Montan.de finib.num.57. cap.9.*
† ad effectum, vt teſtes de auditu probent, præcipuè
in antiquis, deberent concurrere requiſita, *c.licet. de
teſtib.Corn.conſ 78.n.5. lib.3. Aym.de antiq. par.1. §.
viſo de fama. num.*12.

In quam ſententiam eo libentius iuerunt Domini, quia pro parte D. Abbatis adducuntur vehementes probationes tam per ſcripturas, quam per teſtes ex quibus iuſtificantur multi actus iuriſdictionales per longiſſimum tempus ab Abbatibus prædeceſſoribus facti, & cum ſcientia, & patientia Epiſcoporũ Aprutinorum, quæ ex eo neceſſario colligitur, quod ipſimet Epiſcopi Aprutini multis Clericis Sacros Ordines contulerunt cum literis dimiſſorialibus dicti D. Abbatis, & cum expreſſa narratiua, quod dicta tria loca controuerſa erant nullius Diœceſis. Ex quibus, & alijs, quæ in diſputatione dubij principalis ſuper mandato de manutenendo particulariter examinabuntur, viſum fuit, fuit, probationes factas per D. Epiſcoporum aut elidi, aut ſaltem turbidas reddi. Ita vt ad effectum obtinendi manutentionem ex ſola aſſiſtentia iuris communis non probauerit ſupradicta loca, de quibus agitur, eſſe intra fines dictæ Diœceſis.

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

R. DOMINO COCCINO

CÆSARAVGVSTANA DISTRIBVTIONVM

Aprilis 19. Aprilis 1624.

SVMMARIA.

1 *Probatio illa præualet, quæ eſt melioribus rationibus fulcita.*

2 *Confeſſio omnes ſuperat probationes.*

3 *Status ſolus poſſeſſionis attenditur ad effectum manutentionis, non quod reſpicit petitorium.*

DECISIO CLXXXV.

DOMINI præſtiterunt in reſolutis ſub die 17. Nouembris ſuperioris anni, ſcilicet portionariis non eſſe dandum mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi tria regalia pro quolibet ex diſtributionibus quotidianis, quia licet probationes videantur contrariæ, dum teſtes Capituli deponunt, quod ab anno 1607. quo fuit confirmatum ſtatutum, vbi diſponitur, tantam ſummam debere poni in burſam, vt ſinguli Canonici poſſint percipere ſex regalia, portionarij vero tria: quæ ſumma vſque ad annum 1611. in burſam non fuit appoſita, teſtes vero portionariorũ videantur deponere contrarium, tamen teſtibus Capituli ſtandum eſt, ex ponderatis in alia deciſione.
Quamuis enim teſtes portionariorũ conueniant in
dicto non tamen conueniunt in ratione, teſtes autem Capituli conueniunt nedum in dicto, & ratione, ſed cum dicto illo concurrit etiam confeſſio por-
1 tionariorum in ſuo libello, vnde † præualet probatio
Capituli tamquam melioribus fulcita rationibus, *c.
licet cauſam, de probat. Caputaq. deciſ.346.par. 2. Rot.
dec.195.num.1.part.2.& in recent.deciſ.83.par.2. San.*
2 *me Gregor. dec.* 100. maximè quia dicta † confeſſio
portionariorum ſuperat omnes probationes, *Bald.in
l. generaliter.in 2. oppoſit. C. de non num. pecun. Alex.
conſ.99. num.24. lib.1. Aym.conſ.171. num.*10. Concurrente etiam calculo facto per peritum electum à Rota, ex quo clarè patet, quod dicta quantitas non fuit poſita in burſam.

Non obſtant ea, quæ opponuntur contra iſtum calculum, quia adhuc illo ceſſante præualet probatio Capituli, & verè oppoſita non releuant, nam dum dicitur non ſubſiſtere, quod extent 54. portionarij, & beneficiati participantes, & tamen non ſint niſi 54. & ſic neque ſubſiſtere calculum ſuper hoc fundatũ. Veritas eſt, quod ſint 46. portionarij, & 24. Beneficiati, vt habetur in ſtatuto Eccleſiæ, qui conſtituunt 16. integras portiones, & tres Miniſtri, ita vt in totum ſint 65. vt deponit Dominicus la Porta Secretarius Capituli. Et ceſſat omnis difficultas, quia calculus fuit factus firmato facto de conſenſu partium & hoc nunquam fuit controuerſum.

Neq; eſt verum, non fuiſſe calculatas omnes ſummas, quia ex relatione apparet de contrario. Fuit.n. calculatum ſuper ſumma dari ſolita pro diſtributionibus, videlicet ſuper ſcut. 3583. & ex calculo apparet, quod iſta ſumma non ſufficit pro habenda ſumma prætenſa, ſed deficiunt ſc.2786. groſſ.12. quod nunquam in dubitationem fuit reuocatum, ſed proceſſum ad calculandum de conſenſu partium.

Minus obſtant ea, quæ dicuntur de validitate ſtatuti, illiuſque confirmatione, quia iſta reſpiciunt pe-
titorium, hodie vero, † cum agatur ad effectum ma- 3
nutentionis, debet attendi ſolus ſtatus poſſeſſionis,
*Innoc.in cap.bona num.4. de poſtulat. prælat. Bald. in l.
ordinary iuris. num. 7. C. de rei vendic.* & propterea
non officit, quod ſtatutum tollat facultatem augendi, & minuendi.

Minus etiam obſtat calculus de nouo datus, quia non fuit factus de ordine Rotæ. Et conuincitur ex alio calculo, & in alteratione facti circa participantes, & ſi aliquando forſan obuenit, quod ſumma, quæ hodie petitur, fuerit obtenta; hoc potuit prouenire vel propter deficientiam, & abſentiam aliquorum, non autem ex re ipſa, quia, vt patet ex ſupra dictis, quantitas appoſita in burſam non eſt ſufficiens pro quantitate petita.

Denique non obſtant ea, quæ longe deducuntur de ſtatu ante ſæculariżationem; quia de illo ſtatu hodie non agitur, ſed an modo ſuper ſumma petita debeatur manutentio, pro qua negatiuè fuit reſponſum ob rationes prædictas.

Ex quibus fuit reſolutum, ſtandum in deciſis ſub die 17. Nouembris præteriti, nec vlterius eſſe elabotandum in hac prætenſione, ſed procedendum in cauſa ſuper bono iure in negocio principali: qua in hoc articulo abundè fuit partibus ſatisfactum.

R. P. D. MERLINO

DERTVSEN. VICARIÆ

Lunæ 22. Aprilis 1624.

SVMMARIA.

1 *Vicarij Eccleſiæ vnitæ Capitulo, ſeu Monaſterio, vel alijs Eccleſiis prouiſio non eſt facienda per concurſum, ſed ad dilectionem, & nominationem illorum quorum Eccleſiis facta eſt vnio, cum approbatione Ordinarij, & num.3.*

2 *Parochiales conferri debent per concurſum.*

3 *Epiſcopus non eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione liberè conferuãdi per concurſum Vicariam perpetuam*

tuam Capitulo vnitam cum facultate Vicarium nominandi nulla expectata electione, ſeu nominatione.

4 *Decretum irritans cum clauſula,*ſublata,*inficit titulum,& poſſeſſionem. Ampl.vt num.5.*

6 *Inſtrumentum facit probationem probatam, & manifeſtam.*

7 *Quaſi poſſeſſio iuris negatiui in facultatiuis acquiri non poteſt.*

8 *Lim. niſi ſubſecuta prohibitione, & acquieſcentia.*

9 *Error non conſtituit quem in quaſi poſſeſſione manutenibili.*

10 *Actus erronei carent conſenſu, & ſcientia, & patientia errantium.*

11 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus non acquiritur ſine ſcientia, & patientia.*

Decisio CLXXXVI.

FIrmato in hac cauſa die 18.Maij 1622.coram Reuerendiſſimo Domino meo Caualerio,Vicariam perpetuam Eccleſiæ Parochialis de Boriana,de qua agitur, fuiſſe vnitam Menſæ Capitulari Dertuſen. adeò vt Cura habitualis tranſlata fuerit in Capitulum, & Vicarium Curæ,dumtaxat exercitium,quæ Vicaria,&aliæ quatuor,nimirum *de Almanſora,de Villareal, de Galaceit, & de Villa fames* etiam vnitæ ad inſtar illius *de Boriana*, vt conſtat ex literis vnionum, fuerunt poſtea de amouibilibus effectæ perpetuæ ab Ordinario in viſitatione, vt apparet ex tenore ipſarum
1 erectionum.Et firmato etiam in eadem deciſione,† quod ſtantibus vnione, & erectione prædictis, prouiſio iſtius Vicariæ de Borriana non debeat fieri per concurſum,ſed ad electionem,& nominationem Capituli,cum approbatione Ordinarij iuxta conſtitutionem Sanct.mem.Pij V.*in Bullar. nou. in ordine* 47. Viſum fuit Dominis annuere petitioni Illuſtriſſimi Domini Cardinalis Epiſcopi, qui prætendens ſe exiſtere à diuturno tempore in quaſi poſſeſſione conferendi Vicarias prædictas liberè per concurſum
2 † iuxta formam prouidendi Parochiales Eccleſias aſſignatam à Sacr. Concil. Trid.*ſeſſ.24.cap.18.ſe reform.*inſtabat ad euitandas nouas lites,& controuerſias,quæ poſſent oriri, vbi contingeret lite pendente vacatio alicuius ex ſupradictis Vicarijs, diſputari dubium,An ſibi dandum eſſet mandatum de manutenendo. Quo dubio per me hodie propoſito, fuit reſponſum negatiuè.

Nam, quamuis probetur per quamplures collationes effectuatas tum in Vicaria de Borriana, tum etiam in aliis quatuor, Epiſcopum ſolitum fuiſſe illas conferre liberè per concurſum nulla expectata
3 electione,ſiue nominatione Capituli,†attamen hæc prætenſa quaſi poſſeſſio ſibi non ſuffragatur ad effectum manutentionis, ex quo dicta Conſtitutio *Pij V. §. 4. incipien. Volumus.* non exigit concurſum in his Vicarijs, licet habeant curam actualem animarum,ſed mandat Vicarios huiuſmodi perpetuos deputari ad electionem, & nominationem illorum, quorum Eccleſijs factæ ſunt vniones cum approbatione tamen Ordinarij,& præuio examine: Quæ conſtitutio ſeruanda eſt,quia dat formam, & præceptum præciſum ibi: Volumus inſuper, & ita mandamus,& quia eſt poſterior per quatuor annos Sacro Concilio Tridentino,*vt benè refert, & notat Gonzal. ſuper reg.8.gloſ.5.§.4.n.53.* & in dicta Conſtitutione
4 adeſt decretum irritans cum clauſula.*ſublata,*† quod decretum inficit nedum titulum, ſed etiam poſſeſſionem, *cap.ſi eo tempore.de elect.in ſexto Gabr. tit. de reſtit.ſpoliat.concl.5.n.49.Caputaq.deciſ.325.n.1.par.1. & deciſ.345.n.2.part.3. Bellamer.deciſ.535.Rot.deciſ. 3.per tot.de reſtit.ſpoliat.in nou.& deciſ.17.n.2.eod.tit. in antiq.& deciſ.613.n.7.par.1.recent. & in puncto dictum fuit in Vlixbonen. concurſus 1. Iunij 1615. coram R.P.D.meo Remboldo,quæ eſt inter recent.deciſ.710.n. 6.par.2.& in.Barchinonen.Vicaria 9.Decembris 1616. coram R.P.D.meo Buratto.*

Maximè † cum decretum prædictum irritans ſit 5
appoſitum in illa Conſtitutione per viam legis generalis,ſicuti de decreto appoſito in regula reſcruatoria *eſt deciſ.Caſſad.1.n.1.& per.tot.de reſtitut.ſpoliat. Item Put.deciſ.190.n.5.lib.3. Mohed.dec.15.num.7. de cauſ.poſſeſſ.& propr.Rot.deciſ.510.n.5.& deciſ.633. num.3.& 4.lib. 3. part. 3. diuerſ. cum aliis relatis per Gonzal.ſuper reg.8.gloſ.31.num.8. & gloſ.67.num.29. & Rota coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano deciſ.51.num.2.in eius impreſſ.*

Nec dubitari poteſt, quin decretum irritans ſit iuſtificatum, cum apertè legatur in Conſtitutione Pij V.emanata ſuper Vicarijs Eccleſiarum vnitarum Nec non de vnionibus Parochialium factis Capitulo, & erectionibus earumdem poſtea ſecuris in Vicarias perpetuas cum expreſſa relatione ad dictam Conſtitutionem optimè conſtet ex publicis inſtru-
mentis†quæ indubitanter faciunt probationem pro- 6
batam,& manifeſtam,*Bald.in l.quoties.in fin.C.de iudic.Becc.conſ.36 num.2.Rol.conſ.9.nu.26. lib. 1.Caputaq.deciſ.421.num.1.part.2.& fuit dictum in Terracinen.dotis 1.Decembris 1614.coram.R.P.D.meo Veroſpio, & in Bononien. pecuniaria 3. Aprilis 1615.coram R.P.D.meo Vbaldo.*

Non obſtat allegatus conſenſus Capituli ex eo deductus, quod Epiſcopus vſque modo contulerit Vicarias prædictas ſolos præcedente concurſu.Nam reſpondetur,quod cum ſit in facultate Capituli, ad quod ſpectat nominatio Vicarij, nominare vnum ſolum, qui præuio examine admittatur, recepta inſtitutione authorizali, ſeu collatione ab Epiſcopo, uel nominare plures,inter quos fiat cõcurſus, & eligere idoniorem,aut permittere,quod vocentur concurrentes, vt denominet approbatum pro magis di-
gno,† ex non vſu huiuſmodi facultatis, ſiue permiſ- 7
ſione,quod fieret concurſus,non poteſt dici Epiſcopo acquiſita quaſi poſſeſſio iuris negatiui,quod Capitulũ non poſſit nominare aliquem,cui extra concurſum fiat prouiſio cum ſolo examine Epiſcopi,*ad doctrinam Bart.in quominus.n. 27.ff. de Flumin.Surd. conſ.127.n.81.& 82.Dec.conſ. 175.ſub n.5.verſ.praterea licet Rol.conſ.53.n.38.lib.2.Calder.conſ.3.in fin.de conſuetud.Menoch.de arbitr.caſ.160.nu.6. & ſeqq.Teſaur.deciſ.16.n.3.in fine Rot.diuerſ.deciſ.798.nu.5.par. 1.inter recent.deciſ.536.ſub n.4.par.2.corã Sanct. mem. Gregor.XV.deciſ.162.n.10.coram Reuerend.D.meo.Decano in eius impreſſ.deciſ.402.num. 10. & coram me in Pampilonen.iuris viſitandi 15.Martij præteriti.*

Præſertim quia non probatur,nominationem aliquam Capituli ad Vicarias prædictas fuiſſe reiectam ab ordinario,ac ita deuentum fuiſſe ad actum prohibitionis, ſeu contradictionis cum ſubſecuta ac-
quieſcentia Capituli,†prout requiritur ad effectum, 8
vt amittatur ius,ſiue priuilegium, & inducatur contraria quaſi poſſeſſione in facultatiuis,*Franch.in cap. ſignificante.n.3.de appell.Felyn.in cap.Paſtoralis n.5.de offic.ordin.Caſtr.in l.qui luminibus.n.2. verſ. ſed tamen ff.de ſeruit.vrban.præd.Cranett.conſ.111.n.22. Sard.d. conſ.127.n.21.& 22.Afflict.deciſ.388.num.2.Rot apud Card.Seraph.deciſ.1086.n.1.inter recent.deciſ.530.nu. 2.& 3.part.2.& in Calaguritana de Liquerio 30.Aprilis 1593.coram Cyptio, & in Reatina Barchæ 23. Ianuarij 1617.coram R.P.D.meo Buratto.*

Et quatenus etiam probationem huiuſmodi probationis cum acquieſcentia Capituli præſtaſſet Epiſcopus, attamen Domini reſpondebant, inde non

aliud

aliud inferri poſſe,niſi errorem tam Epiſcopi,quam
etiam Capituli falsò potantium, tales Vicarias eſſe
de Iurepatronatus Eccleſiaſtico ipſius Capituli,quo
caſo fuiſſent quidem conferendæ per concurſum,ve-
rum,cum de tali Iurepatronatus numqoam conſtite-
rit,nec hodie etiam conſtet, ſed de ſimplici vnione
Eccleſiarum Parochialium facta Capitulo cum fa-
cultate nominandi Vicarior, iuxta Conſtitotiooem
9 Pij V.†non potuit hic error conſtituere Epiſcopum
in legitima, & manotenibili quaſi poſſeſſione con-
ferendi Vicarias prædictas liberè per concurſum,
non expectata nominatione Capituli gaudentis pri-
10 uilegio nominandi, † actus eoim erronei carere di-
cuntur conſenſu,atque ſcientia, & patientia erran-
tium, *l. nihil conſenſui.§.non videntur.ff.de reg.iur.l.ſi*
11 *per errorem.ff.de iuriſd.omn.Iud.l.2 ff. de Iudic.* † ſine
qua ſcientia,& patientia in incorporalibur non ac-
quiritur quaſi poſſeſſio,*Doct.in c. cum. Ecel. Sutrina,
vbi Abb.num.25.& Rip.64.de cauſ.poſſ. & propr.Bart.
in l.fin.num. 4.ff.vti poſſid.Bal.in l.1. per illum tex.nu.
24.C.de ſeruit.& aq.Affict.dec.67.nu.1.Card. Seraph.
dec.436.num.3.& dec.537.num.5.* Et in his terminis
hanc reſponſiooem amplexa eſt Rota *in allegata
Vlixbonen.concurſus 1.Iunij 1615.coram R. P. D. meo
Remboldo,quæ eſt deciſ.710.num.6.par. 2.recent. & in
hac cauſa die 18. May 1628.coram Reuerendiſſimo D.
meo Caualerio.*

REMBOLDO

Elven. Decimarvm

Lunæ 3. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſorium prius cognoſci debet, quam petitorium, ne poſſeſſor commodo ſuæ poſſeſſionis priuetur.*
2 *Lim. vt ſoleant cumulari vbi vel poſſeſſorium eſt turbidum,vel pendet à petitorio,& num.* 8.
3 *Examen receptum à Notario abſque adiuncto ei dato eſt nullum.*
4 *Teſtibus de furto accuſatis, & intereſſatis parum, vel nulla fides datur.*
5 *Manutentionis in iudicio attenditur poſſeſſio de tempore motæ litis.*
6 *Parochialis Eccleſia habet iuris aſſiſtentiam quoad decimas intra fines Parochiæ.*
7 *Ius reſiſtit prætendenti decimas in aliena Parochia.*
8 *Iuris reſiſtentiam habenti non datur manutentio ex ſola poſſeſſione ſine titulo.*
9 *Decimarum cauſa poſſeſſoria dicitur pendere à petitorio,dum controuertuntur confinia.*
10 *Clauſula* Arbitrio Rotæ, *multum minuit iuris rigorem.*

Deciſio CLXXXVII.

DOmini dixerunt, intrare arbi-
trium pro cumulatione poſſeſſo-
rij cum petitorio,quia,licet † re-
1 gulariter prius ſit cognoſcen-
dum de poſſeſſorió, quam peti-
torio, ne poſſidens priuetur cõ-
modo ſuæ poſſeſſionis, *l.ordina-
rij.C.de rei vendic.* tamen † ſolet cumulari poſſeſſo-
2 rium cum petitorio, quando vel poſſeſſorium eſt
turbidum,vel illud pendet à petitorio, *Rot.dec.557.
num.4.par.2.recent,& fuit dictum in Vicen.Parochialis
10.Decembris 1608.coram Reuerendiſſimo D. meo Pa-
triarca Hieroſolymitano in Romana Vineæ de Corbinel-
lis 5.Martij 1618.coram Reuerendiſſimo D.meo Deca-
no & in Sabinen.Iuris Paſcendi 5. Nouembris euſdem
anni coram R. P. D. Caualerio.*

In caſu verò iſto viſum fuit Dominis, vtrumque
concurrere; quod enim poſſeſſorium ſit turbidum,
patet,quia vtraque pars, videlicet, Capitulum, &
Monaſterium prætendit ſe poſſidere,& pro vtraque
parte fuerunt adductæ probationer ſuper quaſi poſ-
ſeſſione percipiendi decimas io loco controuerſo,
nec ſatis liquet,quænam ſit præferenda, oam, præ-
terquã quod probatio Capituli deſumitur ex teſti-
bus, qui patiuntur plores exceptiones tam circa eo-
tum examen,quod videtur nullum ex eo præcipuè, 3
† quod fuit receptum per Notarium recuſatũ,qui li-
cet ei fuiſſet datus adiũctus,nihilominus ſulus pro-
ceſſit ad examen,quod tãto magis reddit ipſum exa-
men nullum,*Caputaq.dec.64.par.3. & in his terminis
fuit dictum in Carthaginen.Canonicatus 12. Decembris
1611.coram R.P.D.meo Pirouano, & in Iſpalen. Pri-
miciarum 11.Martij 1610.coram R. P. D. meo Pam-
philio*, quam † circa eorumdem teſtium perſonas, 4
quorum aliqui dicuntur accuſati de furto, alij vero
ſunt intereſſati, quia ſoluendo decimas, de quibus
agitur,Capitulo ſoluunt ex 16.partibus vnam tantũ
& ſoluendo illas Monaſterio coguntur ſoluere inte-
gras,quo caſo parum, vel nulla fides videtur adhi-
benda,adhuc data validitate examinis,& quod teſtes
in dicto concluderent, cum dicta probatio concur-
rat cum probatione Monaſterij ex dictis teſtibus
deſumpta,ex quibus perceptio decimarum poſt ter-
minationem Parochiæ ad fauorem Monaſterij con-
cluditur videtur diſcolorari,& conquaſſari, quin &
potiur præferenda videbatur probatio Monaſterij,
†quia in hoc iudicio attenditur poſſeſſio de tempo- 5
re motæ litis, & teſtes prædicti magis perſtringunt
dictum tempus ad fauorem Monaſterij; vltra quod
†Monaſterium habet pro ſe iuris aſſiſtentiam, cum 6
agatur de decimis intra Parochiam Monaſterij,*c.fin.
de paroch.c.quoniam de decim.*& per conſequens†Ca- 7
pitulo prætendenti decimas in alia Parochia reſiſtit
ius,ideoque † nec ei poteſt dari manutentio ex ſola 8
poſſeſſione ſine titulo,*Couar.pract.q.c.17.n.6.verſ.4.
Menoch.de retin.remed.vlt.num.24.Card. Seraph.dec.
1047.num.9.Rot.dec.752.num.4.par.2.in recent.*

Aut ſaltem hic apparet, reſolutionem dicti poſ-
ſeſſorij pendere à negocio principali, à determina-
tione ſcilicet confinium intra dictum Capitulum,
& Monaſterium, † ſicque merito intraret dicta cu- 9
mulatio, *vt fuit dictum coram Sancta me:Greg. XV.
283.num.5.& ibidem Add.* ſtante præſertim clauſu-
lo,*Arbitrio Rotæ*, † quæ multum minuit iuris rigo- 10
rem,*Creſc.deciſ.4.num.3. de teſtib.& fuit pluries deci-
ſum, &c.*

MANZANEDO

Calaovritana Pensionis

Lunæ 17. Iunij 1624.

SVMMARIA

1 *Solutio vnica ſufficit ad effectum manutentionis.*
2 *Notarij aſſertio in inſtrumento de pecunia data in ſui,& teſtium præſentia probat ſolutionem, etiam quod non adſit verbum,*Numerauit.*& num.3.*
3 *Verbum,*Dedit,*à Notario appoſitum, excludit ſimplicem confeſſionem de recepto,& importat veram, & realem numerationem.*
4 *Solutio partis termini ſufficit pro mandato de manutenendo ad integros terminos,cum ad illud non*

actus

actus exactionis particularis, ſed cauſa exigendi vniuerſalis attendi debeat.

5 *In incorporalibus de quaſi poſſeſſionem acquirendam attendi debet ſolus animus volentis tradere, & volentis acquirere poſſeſſionem, prout in corporalibus.*

6 *Poſſeſſio, vt totius fundi acquiratur ſufficit ingredi aliquam illius partem, nec eſt neceſſe capere quamlibet glebam.*

7 *Penſionis ſoluendæ primus terminus incipit à termino prius maturando, licet in literis ſecundus terminus, ſeu tempus fuerit prius in ordine nominatum.*

8 *Simulationis exceptio non admittitur in iudicio manutentionis.*

9 *Exceptio non ſolutionis integræ penſionis deducta ex decreto annullatiuo in literis poſito non impedit manutentionem, ſed reijcitur ad petitorium.*

DECISIO CLXXXVIII.

DOmini reſoluerunt, dandum eſſe mandatum de manutenendo Ferdinando, de cuius quaſi poſſeſſione exigendi penſionem conſtat ex Inſtrumento ſolutionis
1 eidem factæ per titularem, † quæ, licet fuerit vnica, ſufficit ad effectum manutentionis, *iuxta Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina. numer. 53. de cauſ. poſſ. & ſæpius Rota dixit.*

Nec ex eo, quod agatur inter patruum titularem, & nepotem penſionarium poteſt dici, dictam ſolutionem potius ſimulatè, quam verè, & legitimè factam fuiſſe, quia id tollitur ex dicto inſtrumento, in quo apparet, titularem dediſſe pro principio ſolutionis dictæ penſionis l. 2. regalia vnum, quodque
2 conſtituunt octo regalia, † quæ, cum Notarius atteſtetur in ſui, & trium teſtium præſentia data fuiſſe, ſatis probant veram, & realem numerationem, quamuis non adſit verbum, numerauit, *vt not. Bart. in l. ſi ſingularia. num. 23. ff. ſi cert. pet.* præſertim pon-
3 derando illud verbum, *dedit*, † quod excludit ſimplicem confeſſionem de recepto, & importat veram, & realem numerationem, *iuxta trad. per Bal. in l. ſi ex cautione. numer. 19. C. de non numer. pecun. Bart. in l. ſi ita ſtipulatus §. Chriſogonus. numer. 3. ff. de verb. oblig. Rota apud Cenc. poſt tract. de cenſib. deciſ. 127. num. 2.*

Non obſtat, quod ſolutio non fuerit facta de toto integro termino, ſed tantum de decem ſcutis in circa, & ſic de minima parte penſionis, quæ eſt du-
4 catorum 200. quia fuit reſponſum, † quod in huiuſmodi poſſeſſoriis, & præſertim iſto, quod ſummariiſſimum dicitur, non debet attendi actus exactionis particularis, ſed cauſa exigendi, quæ cum ſit vniuerſalis habendi totam penſionem, dictus penſionarius Conſtitutus dicitur in quaſi poſſeſſione exigendi totam penſionem, licet partem tantum habuerit, *ad not. per Bart. in l. prima. §. ſi quis hoc Interdicto. num. primo verſ. nam probata. ff. de itiner. actuq. priuat. Bal. in l. 1. num. 29. verſ. tuo die. C. de emancip. liber. Seraph. dec. 1047. nu. 2. & in his terminis ita reſoluit Rota in vna Pampilonen. penſionis 16. Ianuarij 1613. coram bo. me. Cardinale Sacrato, & in Spoletana penſionis prima Iulij 1620. coram Domino meo Vbaldo*, vbi adducitur etiam altera ratio pro confirmatione huius
5 concluſionis, quæ eſt, † quod in his incorporalibus attendi debet ſolum animus volentis tradere, & volentis acquirere poſſeſſionem, prout in corpora-
6 libus, † in quibus propterea non eſſe neceſſe ad acquirendam poſſeſſionem puta fundi, quod capiatur quælibet gleba, ſed ſufficit ingredi aliquam partem fundi cum animo acquirendi poſſeſſionem totius *per tex. in l. 3. ff. de acq. poſſ. cum aliis deciſ. quæ ibi referuntur.*

Minus obſtat, quod ſolutio fuerit facta anticipatè, & antè aduentum diei, ex quo penſio fuit reſeruata de Menſe Septembris ſoluendo pro vno termino in Feſto Sancti Ioannis, & pro alio in die Natiuitatis Domini, & dicta ſolutio fuit facta de Menſe Februarij, & ſic ante dictum Feſtum S. Ioannis, ex qua anticipata ſolutione pariter dicebatur reſultare fraudem, & ſimulationem, quia fuit ſponſum, quod, † cum penſio fuiſſet reſeruata de Menſe 7
Septembris, & ſic ante Feſtum Natiuitatis D. N. debebatur primus terminus in Feſto Natiuitatis, non autem in die Sancti Ioannis prout enunciatur in literis, cum non ſit attendendus ordo ſcripturæ, ſed intellectus, qui colligitur ex tempore reſeruatæ penſionis, *vt in his terminis eſt deciſ. Seraph. 20. per tot.*

Nec releuat allegata ſimulatio inter patruum, & nepotem, quia de illa non conſtat, † nec admittitur 8
in hoc ſummariſſimo iudicio manutentionis, *& fuit dictum in præallegata Spoletana Penſionis*, † prout nec 9
minus admittitur alias exceptio non ſolutionis integræ penſionis deducta ex decreto annullatiuo poſito in literis, quia hæc etiam exceptio reijcitur ad petitorium, *vt fuit dictum illa Lucana Penſionis 21. Aprilis 1616. coram D. meo Pirouano, & in alia Fauentina Penſionis 20. Ianuarij 1619. coram D. meo Vbaldo.*

Demum non obſtat, quod prætendatur, ſolutionem prædictam fuiſſe attentatam vti factam licet pendente, quia de hac lite nullibi conſtat, nec ex eo, quod Ferdinandus egerit coram A.C. pro executione ſuarum literarum, & Monitorium obtinuerit contra titularem, qui poſtea ſoluit penſionem, poteſt deduci lis, quæ cauſet attentata.

Ex quibus ita fuit reſolutum.

REMBOLDO

CAMERINEN. PRÆDII

Veneris 21. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſionem probanti competit manutentio.*

2 *Dotem conſtituens alicui præſumitur donare.*

3 *Manutentionis in iudicio non admittitur exceptio nullitatis tituli, nec tenetur quis declarare, quo titulo poſſideat, ſed ſat eſt detentio.*

4 *Poſſeſſio data à Iudice cum clauſula,* ſine præiudicio habentium meliora iura, *non ſuffragatur altero tunc in poſſeſſione exiſtente.*

5 *Poſſeſſio data non citato poſſeſſore eſt nulla, & non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*

6 *Nullum quod eſt, nullum producit iuris effectum.*

7 *Conſuetudo continuandi poſſeſſionem defuncti in hæredem valida eſt.*

8 *Doctori atteſtanti de conſuetudine non ſua, ſed alterius patriæ creditur.*

9 *Coloni poſſeſſio vt transferatur in hæredem, quæ requirantur.*

DECI.

Decisio CLXXXIX.

CVM, defuncta Venantia ſine filiis, Alegrettus exiſteret in poſſeſſione prædij, de quo agitur, Angelus Pater d. Venantiæ obtinuit in eiuſdem prædij poſſeſſionem immitti Vnde orta fuit quæſtio inter d. Alegrettum, & Angelum, cuinam ipſorum eſſet dandum mandatum de manutenendo,& cauſa ad Rotam deuoluta, fuit reſolutum, manutentionem dandam eſſe Alegretto. Quia de eius poſſeſſione, tam viuente Venantia, quam poſt mortem eiuſdem conſtat ex teſtibus datis in ſummario vtriuſque partis,qui in ſpecie deponunt dicti Alegretti poſſeſſione vſque ad diem 5. vel 6. Nouembris 1622.& quod de Menſe Octobris præcedente vindemiare fecit arboretum in eodem prædio ſitum, quodque domum ibi exiſtentem habitauit, ex quibus vtique probatur dicta poſſeſſio,
1 †& ſic competit dicto Alegretto manutentio, *vulg. §.retinendæ. Inſtit.de Interd. l.1. §.huius autem, & ibi Bart.in prin. & l.ait prætor. §.quod ait. & ibidem Bart. num.2.& 14.ff.vti poſſid.Couar.pract.q.cap.17.num.3. cum vulg.*

Nec obſtat, quod dicitur, poſſeſſionem Alegretti non eſſe attendendam, cum præſumatur iure familiaritatis, ex quo erat Auunculus dictæ Venantiæ, & inſimul habitabat cum Venantia.

Quia Alegrettus non ſolum nititur poſſeſſione, in qua exiſtebat viuente Venantia,ſed etiam poſſeſſione,in qua fuit, & ad præſens exiſtit poſt mortem Venantiæ, & in hac quidem poſſeſſione prætendit, ſe eſſe iure proprio: videlicet, quia dos Venantiæ debebat vigore pacti in Inſtrumento aſſignationis d.dotis appoſiti ad ipſum reuerti.

Nec obſtat,quod titulus dictæ reuerſionis, vigore cuius prætendit Alegrettus poſſidere, eſt inualidus,
2 † cum ipſe præſumatur donaſſe dictam dotem Venantiæ, *ad tract.per Dec.conſ.35.ſub nu.10.Surd.conſ. 324. num.9. cum aliis ab Informante allegatis.*

3 Quia † in hoc Iudicio ſummariiſſimo manutentionis non admittitur hæc exceptio nullitatis tituli, quare & poſſidens non tenetur declarare, quo titulo rem poſſideat,ſed ſufficit ſola detentatio, *Caſtr. in l.Attilius.n.5.verſicul. habet tamen.ff.de donat.Neuiz. conſ.80.num.3.Laur.Silu.conſ.27.num.3.Couar.Pract. quæſt.cap.17. nu.5. verſ.ſic ſanè. cum aliis latè congeſtis per Menoch.de retinen.rem.vlt. num.18.*

Nec dicatur, quod poſſeſſio Angeli eſt præferenda,cum habeat fomentum Iuris,ex quo Angelus fuit immiſſus vigore mandati à Gubernatore Camerini obtenti.

Quia in dicto mandato fuit appoſita clauſula præſeruatiua, quatenus poſſeſſio ſit vacans, & ſine
4 præiudicio habentium meliora iura, † vnde non poteſt dictum mandatum in aliquo ſuffragari dicto Angelo, dicta enim poſſeſſio erat plena, quia in ea exiſtebat dictus Alegrettus, *vt ſupra dictum fuit, Surd.dec.333.num.10.Put.deciſ.34.lib.2.Rot.dec.513. part.1.in recent.*

5 Quin etiam † dicta poſſeſſio fuit nulla, quia fuit data non citato Alegretto, qui propterea non fuit dicta eius poſſeſſione priuatus, *Card.Seraph. deciſ. 731.num.1.Rot.deciſ.802. num.7.par.1.diuerſ.cap. non*
6 *præſtat.de reg. Iur. in 6.c.vides.10.diſtinct.* & † quod nullum eſt,nullum producit Iuris effectum, *l.1.l.tum videtur.ff.de Iudic.*

Non obſtat allegata conſuetudo Ciuitatis Camerini de continuatione poſſeſſionis defuncti in
7 hæredem, † *de qua per Tiraq.in tract. le mort ſaiſit. part.1.declar.2.num.6.in fin.*

Quia † Doctori,præſertim alterius loci,non creditur atteſtanti de conſuetudine Patriæ diuerſæ, & puncto talis conſuetudinis reſpondit *Rota in Camerinen. ſpolij 2.Iunij 1610. coram bo.me.Sacrato.* 8

Non obſtat, quod dicitur de poſſeſſione retenta per colonos. Quia, † vt poſſeſſio colonorum ſuffragetur hæredi, qualem ſe facit Angelus, plura requiruntur, *de quibus per Cardinalem Seraph.dec.466.n.2.* & in ſpecie quod colonus aliquam recognitionem fecerit erga hæredem, de qua tantum abeſt, quod conſtet in caſu iſto, vt etiam clarè probatum ſit, quod dicti coloni ſemper recognouerunt in Dominum Alegrettum,vt in ſpecie de facto proprio deponit tertius teſtis iuxta octauum Interrogatorium &c. 9

VBALDO SENIORE

Cæsaraugustana Dismembrationis

Mercurij 26. Iulij 1624.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta poſt appellationem eſt attentata, & non manutenibilis.*
2 *Conſenſus partis in poſſeſſione capta excludit attentata.*
3 *Æconomus appellat pro Eccleſia, & ad eum ſpectat illius defenſio.*
4 *Appellatio ſufficit interpoſita infra decem à die notitiæ.*
5 *Petitorium reſpicientia non attenduntur in iudicio manutentionis.*

Decisio CXC.

IN concordia inita inter Iacobum tunc Rectorem Eccleſiæ Parochialis loci de Bello, & Capitulum Eccleſiæ Daracæ fuit inter alia conuentum, vt Iacobo mortuo dimidia pars ſpectaret ad Rectorem, & cum alternis prædictis fructibus erigerentur in Eccleſia duo beneficia pro adiutorio Seminarij eiuſdem Eccleſiæ. Quibus erectis ab Executore literarum Apoſtolicarum ſuper tali concordia emanatarum, iiſque collatis Ioanni Nauarro,& Magnifico Vincentio, qui etiam poſſeſſionem beneficiorum dicuntur accepiſſe, & commiſſa ad inſtantiam Moderni Rectoris dictæ Eccleſiæ in Rota cauſa appellationis à ſententia Executoris fuit dubitatum, an dictis Beneficiatis eſſet dandum mandatum de manutenendo, & quidquid eſſet dicendum circa poſſeſſionem Nauarri, quam Rector non impugnabat tamquam captam de ſuo proprio conſenſu, Domini reſponderunt, Magnifico non eſſe dandum mandatum de manutenendo, quia poſſeſſio ab eo capta fuit die 23. Octobris 1621.& ſic pendente appellatione à ſententia Executoris interpoſita per Æconomum Eccleſiæ die 14. Maij eiuſdem anni, & certum eſt, † poſſeſſionem captam poſt appellationem interpoſitam eſſe attentatam, & non manutenibilem, *c. non ſolum. de app. in 6. Rot. deciſ.6. in prin. par.2. diuerſ. & ſæpiſſimè aliàs,* & huic poſſeſſioni captæ à Magnifico non reperitur conſenſiſſe Rectorem, ſicuti conſenſit poſſeſſioni Nauarri, † qui conſenſus excludit attentata, *Creſc.dec.2.vt lit.pend.Rot. dec.183.num.1.par.2. recent. & in Cuſentina Penſionis 25. Februarij 1619. coram me.* 1 2

Nec † eſt dubium, quin Æconomus potuerit talem appel 3

pellationem interponere, quia, cum Eccleſia vacaſſet & Æconomus fuiſſet illi datus, ad eum ſpectabat defenſio Eccleſiæ *iuxta decretum Sacri Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 18. verſ. debeat Epiſcopus, & verſ. alioquin. de reformat. & fuit latè dictum in cauſa inter Rectorem huius Eccleſiæ, & Capitulum 17. Ianuarij 1613. coram me, & in ſcunda inſtantia 16. Nouembris præteriti coram R.P.D. Pironano.*

Non obſtat, quod appellatio non fuerit interpoſita intra decem dies, cum ſententia fuerit lata die 27. Martij 1621. & appellatio interpoſita die 14. Maij ſequentis, vt ſupra dictum eſt, quia cum Æconomus non fuerit citatus ad ſententiam, & debuerit
4 citari, vt fuit in dictis deciſionibus firmatum, † ſufficit appellatio interpoſita à die notitiæ, *Rot. dec. 2. de dol. & contum. in nou. Veſtr. in prax. lib. 3. num. 21. & fuit dictum in cauſa Auſien. Parochialis de Breues 6. Iunij 1614. coram me,* quæ appellatio à die notitiæ in dicto caſu præſumitur interpoſita infra decẽ dies datos ad appellandum, *Rot. in cauſa Vrbeuetana Bonorum 27. Martij præſentis anni coram me.*

Non obſtant, quæ latè deducuntur pro validitate
5 diſmenbrationis, quia † reſpiciunt petitorium, & fuerunt ſublata in deciſionibus, quarum reuiſio pendet in ſecunda inſtantia Rotali inter Rectorem, & Collegiatam Eccleſiam Daroſæ, in qua etiam examinabitur veritas poſſeſſionis, quæ dicitur capta à Collegiata die 8. Februarij 1621. prout etiam deduci hæc potuerunt in alio dubio iam ſubſcripto, An ſententia de partibus inter eumdem Rectorem, & Beneficiatos ſit reuocanda, interim ſtante poſſeſſione Magnifici capta poſt appellationem interpoſitam Domini dixerunt, ei non eſſe dandum mandatum de manutenendo.

Et ita fuit deciſum.

REMBOLDO

Bononienſis de Manzolis

Mercurij 13. Nouembris 1624.

SVMMARIA.

1 *Examen ſuper recognitione iurium factum extra officium, & ſine Interrogatorijs an valeat.*
2 *Teſtes examinati ſine Interrogatorijs de ſtylo Rotæ ſemper repeti poſſunt ſumptibus interrogantis.*
3 *Repetitionis teſtium cauſæ nonnullæ recenſentur.*

Deciſio CXCI.

ACTA huius cauſæ, de quibus agitur, ſic ſe habent. Adueniente audientia comparuit in iudicio coram Domino, meq; &c. Procurator D. Iſottæ, & accuſata contumacia nihil dicentis contra iura producta, & repetita &c. deinde &c. & accuſata contumacia non videntis iurare teſtes ſuper dictorum iurium recognitione &c. deinde ibidem, & incontinenti petiit, & obtinuit mihi Notario cauſæ committi receptionem iuramentorum teſtium, & illorum examen ſuper dictorum iurium recognitione, &c. finaliter idẽ ibidem etiam incontinenti petiit, & obtinuit dicta iura reſtitui. Finita audientia. Ego Notarius acceſſi ad Palatium Sanctiſſimi D.N. Papę ad Montem Quirinalem poſitum, & cõſtitutus coram me Franciſcus Procurator Iſottæ, & repetitis &c. incontinenti induxit in teſtes N. N. Quibus ſtantibus fuit dubita-
1 tum, † an recognitio dd. iurium facta per Notarium modo, quo ſupra parte abſente, & ſine interogatorijs eſſet valida, fuit reſolutum attento iuris rigore eſſe validam, ſed quod tres, quatenus voluerit, poterat teſtes ſuper dicta recognitione examinatos ſumptibus ſuis repetere. Cui reſolutioni cum partes acquieſcere nollent, id dubium denuo propoſui 13. Nouembris 1624. & Domini quoad validitatem examinis non fuerunt concordes, ſed eo conuenerunt, quod teſtes repeterentur. Nam † præterquam 2
quod ex notorio ſtylo huius Sacri Tribunalis, de quo omnes DD. teſtati ſunt, teſtes ſemper ſolent repeti, vel ex officio, vel ad inſtantiam partis, quando ſunt examinati abſque interrogatorijs, ſumptibus tamen ipſius partis petentis repeti dictos teſtes, *iuxta tradita per Specul. in tit. de teſtibus. §. ſatis vtiliter. verſ. quod ergo. Gabr. de teſtib. concl. 21. n. 81. cum alijs latè cumulatis per Farinac. eodem tract. de teſtib. q. 66. num. 179. & ſeqq.* videbatur etiam in hoc caſu plura concurrere, ex quibus eo magis eſſet permittenda dicta recognitio.

Et primò, † quia agitur de recognitione apocæ 3
priuatæ admodum præiudicialis D. Co: Alexandro, & etiam, vt dicitur veriſimilis.

Secundò, quia dicta recognitio fuit facta modo valdè inſolito, fuit enim facta, vt præſupponitur, in ipſo loco, & hora audientiæ, quod minimè fieri conſueuit, quia DD. ſolent in audientia habere terminum pro ſeruato, nec mandare teſtes examinari, niſi parte iterum intimata, præſertim in cauſis grauibus qualis eſt iſta, & quando agitur de magno præiudicio partis.

Tertiò fuit ponderata nimis affectatio Procuratoris D. Iſottæ, qui, vt pariter ſupponitur, conduxit teſtes ad locum audientiæ, quod Procuratores, vt plurimum facere non conſueuerunt.

Quartò aliqui ex Dominis aduerterunt, quod ex ſupradicta relatione Notarij ſatis manifeſtè colligitur, ipſum Notarium extendiſſe prætenſa Iudicis decreta ſuper dicta recognitione ex ſuo capite; nam in principio dictæ relationis teſtatur idemmet Notarius quod adueniente audientia Procurator Iſottæ comparuit coram Domino, & ipſo Notario, & ſic ſupponit, quod ipſe Notarius fuerit hora audientiæ in Palatio, vbi datur audientia, & tamen idemmet Notarius ſubiungit in fine dictæ reſtitutionis, quod finita audientia acceſſit ad Palatium Pontificium, ex quo conuinci videtur, quod reuera non fuit tempore audientiæ in Palatio, quia ſi fuiſſet tempore audientiæ in Palatio, non acceſſiſſet ad Palatium finita audientia, ſed in eodem Palatio remanſiſſet, & per conſequens apparet, ipſum extendiſſe dicta decreta ex ſuo capite, & in propria eius domo, non in Palatio ad mandatum Domini, quia, vt dictum eſt, tunc Notarius non erat in Palatio, ſed acceſſit ad Palatium finita audientia, vt affirmat in fine dictæ ſuæ relationis.

Quintò mouebantur Domini, quod teſtes erant in Curia, & ſic facilis erat eorum repetitio, quodque dicta repetitio non petitur ad protrahendum expeditionem cauſæ, cum cauſa non ſit in termino expeditionis, ſed ad indagandum veritatem.

Ex quibus omnibus cum appareat animum Iudicis non poſſe pænitus acquieſcere recognitioni, vt ſupra factæ, præſertim cum agatur de recognitione apocæ priuatæ, & valde præiudicialis parti, & facilis ſit via indagandi veritatem, Domini cenſuerunt locum eſſe dictæ repetitioni, iuxta ſtylum huius Sacri Tribunalis, vt dictum eſt &c.

MANZANEDO.

Romana Spolii Domus

Mercurij 20. Nouembris 1614.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo dandum eſt docenti de anteriori poſſeſſione.*

2 *Sententia nulla non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*

3 *Citationis omiſſio quoad vnum pro indiuiſo poſſidentem nullitatem cauſat etiam quoad citatos.*

4 *Nullitas ob defectum citationis ad ſententiam dicitur inſanabilis de ſtylo Signaturæ Sanctiſſimi.*

5 *Iudex non viſis actis nulliter, & iniuſte procedit.*

Deciſio CXCII.

FVit in hac cauſa bis dubitatum coram me, cui eſſet dandum mandatum de manutendo in poſſeſſione domus, de qua agitur inter Florenos, & Ferros, & vtraque parte ſemper Informante, fuit reſolutum, mandatum eſſe
1 dandum Florenis, † tamquam docentibus de eorum poſſeſſione anteriori, *iuxta tex. in cap. licet cauſam, vbi comm. DD. de probat.* Hodie, cauſa ſuper eiſdem tertio loco per me repropoſita, placuit pariter Dominis ſtandum eſſe in deciſis quoad nullitates ſententiæ reintegratoriæ R.P.D. Sachetti, in qua Ferri
2 fundant eorum poſſeſſionem, quæ, † cum eſſet nulla non potuit priuare Florenos anteriori poſſeſſione per illos capta in vim mandati Rotalis, *Mohed. dec. 187. num. 1. & 3. par. 4. diuerſ.*

Nullitates autem dictæ ſententiæ deducebant Domini ex defectu citationis Fabij Barnabæ alterius ex fratribus de Florenis poſſeſſoris dictæ domus
3 pro indiuiſo vna cum aliis, † cuius omiſſio cauſauit nullitatem ſententiæ etiam quoad alios citatos, pro indiuiſo poſſidentes *iux. Gabr. conſ. 56. n. 18. lib. 1. & alios allegatos in deciſione facta in hac cauſa ſub die*
4 10. *maij præteriti*, † quæ nullitas ob defectum citationis ad ſententiam dicitur inſanabilis, prout de ſtylo etiam Signaturæ Sanctiſſimi teſtatur *Ferrett. conſ. 209. num. 8. & ſeq.*

Vnde, quamuis hæc ſola nullitas ſufficeret ad effectum, de quo agitur, cum nec etiam hodie illa ex aduerſo impugnetur, nec valeat impugnari, vti ex actis notoriè apparet, Attamen viſum fuit Dominis, attendendam quoque eſſe nullitatem prædictæ ſententiæ cauſatam non integra tranſportatione actorum
5 prout fuit factum in aliis deciſionibus, per quam † Iudex, non viſis actis, dicitur non minus nulliter, quam iniuſtè proceſſiſſe, *Felyn. in cap. Eccleſia Sancta Mariæ, num. 16. de Conſtit. cum aliis adductis in deciſione vltimo loco facta.*

Ex quibus Domini dixerunt, ſtandum eſſe in deciſis quoad nullitates, & quod de Iuſtitia, ſi opus erit, videbitur, &c.

MANZANEDO

Calaguritana Penſionis

Mercurij 4. Decembris 1624.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria datur conſtito de mandato de manutenendo perſonaliter intimato, & reproducto, & ſeruatis quatuor ſolitis terminis ſubſtantialibus.*

2 *Notarij atteſtationi de facta intimatione ſine teſtibus non creditur.*

3 *Confeſſione partis nulla poteſt dari maior probatio.*

4 *Contumacia requiritur ad effectum declaratoriæ.*

5 *Contumacia non ſoluendi conſiderari non poteſt, vbi in loco ſolutionis faciendæ non adeſt principalis, nec procurator.*

6 *Contumacia, ſeu contrauentio dicitur apparere, ſi, reproductis executorialibus, non conſtet de paritione, ſeu ſolutione.*

7 *Contumacia ceſſare non dicitur, vbi quis continuat litigare, & ſoluere non offert.*

Deciſio CXCIII.

ROTA cenſuit, dandam eſſe declaratoriam contra Valentinam niſi intra menſem paruerit mandato relaxato ad Fauorem Ferdinaudi pro exactione penſionis, de qua agitur, † quia vbi conſtat, prout in hoc caſu, manda- 1
tum fuiſſe perſonaliter intimatum, & illo poſtea reproducto ſeruatis quatuor terminis ſubſtantialibus ſeruari ſolitis, ſi non docetur de paritione, datur ſine dubio declaratoria, *Felyn. in cap. ad probandum n. 6. de re iud. Caſſad. dec. 6. num. 10. de cauſ. poſſ. & propr. Achil. dec. 5. de ſent. excom. Rot. dec. 445. num. 4. par. 2. recent. & fuit dictum in Corduben. alimentorum 17. Iunij 1622. coram me, & aliàs ſæpius. &c.*

Non obſtat, quod pro parte Valentini dicatur non conſtare de dicta intimatione, niſi per ſimplicem
atteſtationem Notarij, † cui non creditur ſine teſti- 2
bus, *iuxta gl. §. ſi vero abſunt. verſ. quantum ad hoc. Aut. de hæred. & falcid. Beec. conſ. 6. num. 27. lib. 1. Creſc. deciſ. 4. num. 1. de fid. inſtrum. & in puncto fuit deciſum in Elboren. decimarum 16. Iunij 1623. coram D. meo Pirouano*, quia huiuſmodi obiectum verè tollitur ex ſubriptione ipſiuſmet Valentini in dicta intimatione ſibi facta, quæ cum fuerit hic in Vrbe formiter per duos teſtes recognita, reſultat ex ea
propria partis confeſſio, † qua nulla poteſt dari 3
maior probatio, *l. cum te. la 2. C. de tranſact. l. generaliter. C. de non num. pecun.*

Non obſtat pariter, quod ſecundò dicebatur, nec minus conſtare de contumacia Valentini in non ca-
rendo dicto mandato, † prout requiritur ad effectum 4
decernendi declaratoriam ex eo, quod in Ciuitate Calaguritana, vbi erat deſtinata ſolutio penſionis, non adeſſet Ferdinandus, nec alia legitima perſona
pro eo ad recipiendam dictam ſolutionem, † & ſic 5
non videbatur poſſe conſiderari aliqua ipſius mora ſeu contumacia in non ſoluendo, *iuxta dec. Mohed. in his terminis 15. de locat.* nam fuit reſponſum, id eſſe
verum ſed non procedere in iſto caſu, † in quo cer- 6
ta regula, quod ſi ex reproductione executorialium non conſtat de paritione, ſiue ſolutione, ſatis dicitur conſtare de contrauentione, vel contumacia, *Rota coram Cardinale Seraphino dec. 1113. num. 3. & in Valentina emolumentorum 30. Maij 1597. coram*

Car

Cardinale Pamphilio , & in Nouarien. Decimarum 2. Junij 1606. coram Cardinale Lancellotto.

Quod eo magis viſum fuit procedere, dum Valentinus continuauit litigare,& non obtulit, ſe para-
7 tum ſoluere in partibus,† ex quo, cum non videatur
ceſſare illius contumacia, benè poteſt dari declaratoria, *Miles. in repet. verb. excommunicatus inſtè Achill. dec. 1. num. 2. de Sent. excom. Rot. dec. 5. de re iudic. in nouis. & in vna Dertuſen. decimarum 11. Maij 1609. coram Reuerendiſſimo Lugdunen.* in quibus deciſionibus habetur, quod, licet declaratoria non detur, niſi præuia liquidatione, tamen id non procedit, quando pars non obtulit, ſe ſoluturam facta liquidatione, quia tunc agitur, quod oon velit ſoluere, *& notat etiam Genuen. in prax. Archiep. Neapol. cap. 29. in addit. nu. 19. & ſeq.* vnde, cum Valentinns non obtulerit, clare videtur colligi illum non habuiſſe, nec habere animum ſoluendi.

Ex quibus ita fuit reſolutum.

REMBOLDO

VICENTINA ADMINISTRATIONIS EPISCOPATVS

Lunæ 16. Decembris 1624.

SVMMARIA.

1 *Actus vnicus ſat eſt ad effectum acquirendi, & conſeruandi poſſeſſionem.*

2 *Epiſcopatus adminiſtratio Sede vacante de iure communi ſpectat ad Capitulum.*

3 *Decl. vt de conſuetudine poſſit etiam ſpectare ad Archidiaconum, & Inferiorem, & num. 11.*

4 *Actus valde remoti, & ſine ſcientia, & patientia aduerſarij, & qui non probantur effectuati, non.*

5 *Actus, qui dederunt cauſam litis, non attenduntur ad effectum manutentionis.*

6 *Vicarij deputatio Sede Epiſcopali vacante ſpectat ad Capitulum.*

7 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem contrariam.*

8 *Decl. ſi ſit iuſtificatum, ſecus ante iuſtificationem, quia tunc non tollit detentationem, & facti inſiſtentiam, ex quo interim danda eſt manutentio.*

9 *Poſſeſſio titulata præfertur in pari cauſa.*

10 *Inferiori iuris reſiſtentiam habenti non datur manutentio ſine titulo.*

11 *Ius reſiſtere non dicitur alicui, ſi quid, ſi non de iure communi, ſaltem de conſuetudine poteſt ad ſe ſpectare.*

12 *Inferiori datur manutentio non obſtante iuris reſiſtentia, vbi illius poſſeſſio eſt diuturna.*

13 *Anteceſſoris poſſeſſio iuuat etiam ſucceſſorem in Dignitate, quia dicitur poſſidere ipſa Dignitas.*

DECISIO CXCIV.

FVit dictum, mandatum de manutenendo dandum eſſe Archidiacono in quaſi poſſeſſione adminiſtrandi Epiſcopatum tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus Sede Vacante, quia de dicta eius quaſi poſſeſſione adminiſtrandi Epiſcopatum Sede Vacante conſtat ex pluribus actis geſtis per eum tempore, quo Sedes vacauit, quod ab anno 1475. ſpecies contingit, videlicet dicto anno 1473. 1553. 1564. 1597. 1607. 1612. & 1614. quibus vicibus plures actus geſti fuerunt à dicto Archidiacono concernentes dictam adminiſtrationem, & iuriſ-
dictionem Epiſcopalem † cum tamen etiam vnicus 1
actus ſufficiat ad effectum acquirendi poſſeſſionem, eamdemque conſeruandi, *Abb. in c. cum olim de cauſ. poſ. & propr. Rsp. in c. cum Eccleſia Sutrina. nu. 57. eod. tit. Alex. conſ. 74. n. 16. lib. 4. Dec. conſ. 124. n. 1. Rot. dec. 81. par. 1. & dec. 139. nu. 12. part. 2. diuerſ.*

Nec obſtat, quod dicitur, Archidiaconum admi-
niſtraſſe nomine Capituli, † ad quod ſpectat de iure 2
communi adminiſtrario Epiſcopatus Sede vacante, *cap. bona memoria, & ibi Dec. nu. 37. de app. Abb. in c. irrefragabili. numer. 2. circa princ. de offic. ordin.* quia actus, qui dantur *ſummario Capituli num.* 10. geſti per dictum Archidiaconum nomine Capituli eſt prouiſio vnius beneficij, cuius totalis diſpoſitio ſpectabat ad Capitulum, & quod dictum beneficium erat à Sede Apoſtolica dicto Capitulo vnitum. Vnde ſicuti non potuiſſet Ordinarius illud iure ordinario conferre, ita nec potuiſſet illud dictus Archidiaconus gerens vices Epiſcopi ſolus conferre. Vltra quod etiam non probatur, quod tunc Sedes Epiſcopalis vacaret. Et licet de iure communi adminiſtratio
ſpectet ad Capitulum, † tamen de conſuetudine po- 3
teſt etiam ſpectare ad Archidiaconum, *Rot. deciſ. 42. coram Sanct. me. Greg. XV.*

Nec obſtant actus geſti per Capitulum, quia quoad actus, qui dantur *ſummario d. Capituli num. 9.* geſti, vt prætenditur, anno 1373. & 1377. non poſ-
ſunt ſuffragari Capitulo, † tum quia ſunt nimis re- 4
moti, nec conſtat de aliqua ſcientia, & patientia Archidiaconi, tum etiam quia dicti actus non probantur effectuati, nec quod Sedes Archidiaconalis eo tempore eſſet plena, prout contigit anno 1614. quod ſimul, & Epiſcopalis, & Archidiaconalis vacabat. Et quoad alios actus, qui dicuntur geſti anno 1614. & 1615. Sedes Archidiaconalis vacabat, & ſtatim creato nouo Archidiacono ipſe alios actus fecit, *vt in ſummario Archidiaconi à num. 24. vſque ad numerum 26.* dederuntque dicti actus cauſam litis,
† adeo quod merito non ſint attendendi, *Card. Man- 5
tic. dec. 107. n. 10. Rot. dec. 207. nu. 1. par. 2. in recent.*

Non obſtat, quod † ex diſpoſitione Sacri Concilij 6
Tridentini *ſeſ. 24. cap. 16.* deputatio Vicarij Sede Epiſcopali vacante ſpectat ad Capitulum, quodque dictum Sacrum Concilium habet in fine decretum
irritans, † quod inficit titulum, & poſſeſſionem con- 7
trariam, *Caſſad. dec. 11. num. 5. ſuper reg.* † quia decre- 8
tum irritans operatur, quando eſt iuſtificatum, ſecus vero ante illius iuſtificationem, tunc enim non tollit detentationem, & inſiſtentiam facti, *vt ſæpe fuit reſolutum, & ſignanter in Tudertina Aſſigna 18. Iunij 1607. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, in qua plures aliæ deciſiones referuntur,* ac propterea, cum in caſu iſto dubium ſit, an intret diſpoſitio dicti Concilij, ex quo illud non tollit conſuetudinem contrariam de iure communi permiſſam, vt ſupra dictum eſt, merito non obſtat Archidiacono pendente hoc iudicio dictum decretum, quin interim debeat in ſua poſſeſſione manuteneri.

Non obſtat, quod in omnem euentum † poſſeſſio 9
Capituli, cum ſit titulata, præferri debeat dictæ poſſeſſioni Archidiaconi, quia poſſeſſio titulata præfertur in pari cauſa, *iuxta tradita per Bald. conſ. 104. in fin. lib. 5. Pariſ. conſ. 112. num. 79. lib. 1.* hic autem, vt ex ſupradictis apparet, non conſtat de poſſeſſione Capituli, quæ aliquo modo poſſit concurrere cum poſſeſſione Archidiaconi, nec propterea ea, quamuis eſſet titulata, poteſt dictæ poſſeſſioni Archidiaconi præferri.

Non obſtat, quod Archidiacono reſiſtit ius, † quo 10
caſu non datur manutentio inferiori abſque titulo,

tum

tum quia, licet ius, vt dictum eſt, aſſiſtit Archidiacono, ex quo poteſt etiam iſta adminiſtratio ſpectare ex conſuetudine ad inferiorem, *Rot. d. deciſ. 411. coram Sanct. me. Greg. XV. & in Meten. Iuris corrigendi 8. Februarij 1616. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano*,
12 tum quia † datur etiam manutentio inferiori, quando ipſius poſſeſſio, prout in caſu iſto, eſt diuturna, *Rot. d. deciſ. 595. num 6. & ſeq. part. 1. diuerſ. cum alijs per Add. ad deciſ. 312. num. 4. verſ. item aſſiſtentia coram Sancta. me. Greg. XV.*

Nec obſtat, quod non conſtat de poſſeſſione Moderni
13 Archidiaconi, quia † in omnem euentum ſufficit, quod conſtet de poſſeſſione ſuorum anteceſſorum in Dignitate, illa enim iuuat etiam ſucceſſorem, quia dicitur poſſidere ipſa dignitas, *ad not. per Felyn. in cap. conſtitutus, num. 14. de reſcript. Innoc. & alij in c. cum ſuper. vbi Abb. num. 18. de cauſ poſſ. & propr. Guidop. dec. 629. Rot. dec. 1. de reſtit. ſpol. in non. & deciſ. 99. num. 11. par. 1. diuerſ. & coram Reuerendiſſ. D. meo Decano deciſ. 86. num. 1. &c.*

REMBOLDO

Veliterna Affictus

Veneris 31. Ianuarij 1625.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſione non probata manutentio denegatur.*
2 *Defuncti poſſeſſio in hæredem non tranſit.*
3 *Statutum de continuanda poſſeſſione defuncti in hæredem non operatur quoad iura perſonalia, & quæ morte extinguuntur.*
4 *Nec in iis, quorum hæredes ſunt incapaces, & illis ius reſiſtit.*
5 *Iudicium retinendæ in vim poſſeſſionis defuncti in hæredem ex ſtatuto continuatæ omnes admittit exceptiones, quæ pertinere poſſunt petitorium.*
6 *Societas morte ſocij finitur.*
7 *Societas non tranſit ad filios ſocij mortui, præſertim ſi ſint pupilli, & non æquè idonei.*
8 *Societas cum pupillis, & minoribus contrahi non poteſt, ſaltim ſine ſolemnitatibus ſtatutariis, etiam quod de illorum vtilitate tractetur.*

Deciſio CXCV.

FVit dictum, hæredibus q. Antonij de Bonis non eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione adminiſtrationis, ſeu iurium ſocialium affictus,
1 de quo agitur, quia † non conſtat de aliqua poſſeſſione eorum, *iux. tex. in §. hodie. Inſtit. de interdict.* neque ex perſona propria dictorum filiorum, ex quo non apparet, quod aliquando ſe ingeſſerint in dicta adminiſtratione, neque ex perſona Antonij Patris, qui fuit aſſumptus in ſocium à Griffolo, & Barella, quia, vltra quod non conſtat etiam de poſſeſſione dicti Antonij, quatenus tamen de ea conſtaret, non poſſet illa ſuffragari dictis filiis, quia
2 † poſſeſſio defuncti non tranſit in hæredem, *l. cum hæredes. ff. de acq. poſſ. Natt. conſ. 439. numer. 5. Pariſ. conſ. 13. num. 84. lib. 1. Alex. qui teſtatur de communi in conſ. 37. ſub num. 5. verſ. & conſtat, quod de iu. comm. lib. 1. Achill. dec. 5. de cauſ poſſ. & propr.*

Nec obſtat ſtatutum de continuanda poſſeſſione
3 in ſuum hæredem, quia † dictum ſtatutum non operatur quoad iura perſonalia, & quæ morte patris tinguntur, *Cuman. conſ. 173. num. 4. Tiraq. in tract. le mort. ſaiſit. par. 4. declarat. 2. latè Peregr. deciſ. 172. num. 10. & fuit dictum in Romana de Lucatellis coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, quæ eſt deciſ. 163. par. 2. in recent. & in Romana de Nocchiellis 27. Iunij 1622. coram R. P. D. meo Vbaldo, vbi plures aliæ deciſiones allegantur*, † minuſque operatur in iis, quorum 4
hæredes ſunt incapaces, & in quibus illis ius reſiſtit: quinimo † dictum poſſeſſorium admittit omnes ex- 5
ceptiones, quæ pertinere poſſunt petitorium, *Bal. conſ. 141. numer. 3. lib. Tiraq. in d. tract. le mort. ſaiſit. par. 5. declarat. 1. num. 3. Gabr. in tit. de acq. poſſ. concl. vlt. num. 9. Rot. deciſ. 34. num. 21. & ſeq. par. 2. diu. etiam fuit dictum in dicta Romana de Lucatellis coram Reuerendiſſ. D. meo Decano.*

In propoſito autem ius ſociale, de quo agitur, erat merè perſonale, & fuit extinctum morte Antonij Patris, non ſolum de iure communi, † quo ſocietas 6
finitur morte ſocij, *§. ſoluitur. inſtit. de ſociet. l. 4. §. 1. ff pro ſoc. l. actione. §. morte, & l. ſi fratres. §. idem reſpondit. ff. eod. tit. Hond. conſ. 44. nu. 82. cum ſeq. lib. 2. Card. Mantic. de tacit. & ambig. conuent. lib. 6. tit. 24. nu. 15. & ſeq. Theſaur. dec. 242. in princ. Oſaſch. dec. 76. num. 6.* ſed etiam ex pacto expreſſo, vt moriente vno ex ſociis, debeant ſuperſtites aſſociare ſibi totum negocium, & hæredes nullum habeant ius in dicto affictu, vt in ſummario Barellæ num. 1. Ideoque etiam reſiſtit dictis filiis Antonij d. pactum, ac iuris diſpo-
ſitio, eoque † magis, quod ipſi ſunt pupilli, & ſic non 7
æquè idonei, atque eorum pater, vnde tanto minus potuit in eos tranſire dicta ſocietas, *Ruin. conſ. 91. nu. 7. lib. 1. Capyc. dec. 174. nu. 9. Oſaſch. dec. 150. n. 1. ad med. verſ. quartam addit rationem. cum alijs per Card. Mantic. d. tract. de tacit. & ambig. lib. 6. tit. 24. nu. 25. & 26.* & per conſequens conſtat, nullum ius competere dictis filiis in petitorio, atque ita nec poſſunt iuuari dicto ſtatuto, cum eis obſtent omnes dictæ limitationes *ex ſupra allegatis.*

Non obſtat commiſſio ſubſcripta à Barella, in qua petitur deputari adminiſtratorem nomine Barellæ, & filiorum Antonij, aliique actus iudiciales, ex quibus colligi poſſe videtur, quod dictus Barella tacitè admiſerit in ſocios duos filios, quia dicti actus non poſſunt deſeruire ad inducẽdam quaſi poſſeſſionem,
† & cum dicti filij eſſent tunc pupilli, ſeu minores, 8
non potuiſſet etiam expreſſe contrahi cum illis ſocietas *l. vt in conductionibus, ff. pro ſoc. Rom. conſ. 282. Angel. conſ. 60. nu. 1. ſeq. Menoch. præſumpt. 56. nu. 6. & ſeqq. lib. 3. cum alijs per Petr. de Vbal. de duobus fratr. 3. par. in prin. col. 2.* ſaltem ſine ſolemnitatibus ſtatutariis, *Menoch. d. præſumpt. 56. num. 10.* vbi etiam hoc extendit, quando tractaretur de vtilitate pupilli, vel minoris. *Card. Mantic. d. tract. de tacit. & ambig. lib. 6. tit. 26. num. 25. verſ. cum pupillis &c.*

VBALDO SENIORE

Ceſenaten. Bonorum

Lunæ 3. Martij 1625.

SVMMARIA.

1 *Annum Notarij in Italia incipiunt à die Natiuitatis Domini 25. Decembris, non à die prima Ianuarij.*
2 *Inſtrumentum ſuſpectum redditur ex cauſis, de quibus hic.*
3 *Poſſeſſio antiqua manutenenda eſt non docto de interruptione, & apprahenſione alterius.*
4 *Continuatio non datur in poſſidente.*
5 *Duo inſolidum poſſidere non poſſunt.*
6 *Adminiſtrator, qui non ſibi, ſed domino poſſidet, non poteſt*

poteſt poſſeſſionem cedere ſine ſpeciali mandato.
7 *Spoliatum ſe de facto aſſerens fatetur ſe non poſſidere & reijcitur qualitas de facto.*

Decisio CXCVI.

DOmini dixerunt,ſtandum eſſe io deciſis, & ſic mandatum de manutenendo conceſſum locis piis non eſſe reuocandum,*prout fuerat deciſum die* 16.*Decembris* 1622.ex rationibus *in dicta deciſione, & in alia* 21.*February eiuſdem anni coram me* firmatis.

Et licet exaduerſo prætenderetur,ab iis eſſe recedendum ex Inſtrumento concordiæ nouiter producto, & quod dicitur ſtipulato inter partes die 18. Decembris 1620. tamen illud non obſtare Domini cenſuerunt.

Nam in primis nonnulli ex Dominis valdè dubitabant de fide iſtius inſtrumenti, quod habet datam prædictam 28.Decembris 1620.à natiuitate, *vt in ſummario locorum piorum num.*3. licet illud verbum,
à natiuitate, omittatur in ſummario Dandini, & ſic
apparet, Inſtrumentum eſſe rogatum in fine anni
1 1619.cum † Notarij in Italia incipiant annum à die
Natiuitatis Domini ſub die 25. Decembris non autem à die prima Ianuarij, *vt per Rot.dec.*17.*de Iudic. in Antiq.& dec.*3.*eod.tit.in nou.& conferunt notata per Io.de Graß. in tract de ſubſt.Procurat.ſuper verſ.Anno à Natiuitate Domini,n.*2. licet *Conar.lib.*1.*var.reſolut. cap.*12.*nu.*1.*in fin.*dicat,iſtam anni denumerationem à Chriſti Natiuitate ita eſſe intelligendam, vt anni currentis nondum finiti ſignum exiſtat:ſed hic concurrit etiam, quod Inſtrumentum dicitur celebratum anno XV. Pauli V. qui currebat anno Domini 1619.non autem anno 1620. de Menſe Decembris,
tunc enim currebat annus decimus ſextus inceptus
2 die 16.Maij eiuſdem anni 1620. † Vnde cum in iſto
Inſtrumento recedatur ab alio celebrato die 16.Februarij 1620. & tamen ſit anterius ex prædictis,meritò non caret ſuſpicione, quam augere videbantur multa conſiderata per Informantes pro locis piis,vt, quia Inſtrumentum continet inuerisſimilia,*Menoch. præſumpt.*20.*nu.*12.*& ſeqq.lib.*5.*Rot.in Peruſina pecuniaria coram Reuerendiſſimo Patriarcha quæ eſt deciſ.* 366.*nu.*6.*poſt* 2.*vol.conſ.Farinac. qui idem tradit de falſit.& ſimulat.q.*153.*n.*176.*& ſeqq.*Non enim videtur veriſimile, quod poſt relaxationem poſſeſſionis factam à Dandino, & apprehenſionem poſſeſſionis locorum piorum vigore primi Inſtrumenti, prout firmatur in deciſionibus in cauſa factis, fuerit de nouo deuentum ad nouum compromiſſum,& nouam concordiam locis piis præiudicialem abſque probabili cauſa, & tanto minus cum in ea prætenſi agentes locorum piorum conſentiant, vt Dandinus continuet ſuam veterem poſſeſſionem certorum bonorum,& tamen ex deciſionibus conſtat, quod ipſe dimiſerat eorum poſſeſſionem,& loca pia,ex iis fructus perceperant,quibus accedunt clauſulæ inſolitæ, *Menoch.vbi ſupra num.*20.*Rota deciſ.*68.*nu.*3. *& d. dec.*366.*num.*8.*poſt ſecundum vol.conſ.Farinac.* Dum Dandinus conſtituit, ſe poſſidere ad ſui fauorem bona hæreditaria,neque adeſt conſtitutuo locorum piorum ad eius fauorem,quæ viſa eſt noua practica, & contra *l.quod meo cum ibi not.ff.de acq.poſſ.* & demum quia omnes prædicti Agentes, Teſtes Inſtrumentarij, & Notarius ſunt mortui, & hucuſque in tot cauſæ propoſitionibus nulla eſt facta productio, nec mentio de dicto Inſtrumento, *iuxta ea, quæ habentur per Farinac. d.q* 153. *num.*179.*&* 182. *Rot. d. dec.*366.*num.*9.*Menoch. d.præſumpt.*20. *numer.*39.*& dicta dec.*68.*num.*7.ſed data etiam veritate dictæ ſecundæ concordiæ,adhuc Domini putabant non poſ-

ſe dari manutentionem Dandino,& ſic ſtandum eſſe
in deciſis;quia,† cum conſtet de anteriori poſſeſſio- 3
ne locorum piorum,& dimiſſione poſſeſſionis facta à Dandino ex prædictis deciſionibus, vtique doceri debet de interruptione poſſeſſionis locorum piorum, & noua Dandini appræhenſione, alias prior poſſeſſio eſt manutenibilis, *Bart.in l.ſi duo num.*9.*ff. vti poſſid.Rota deciſ.*363.*num.*4. *part.*1.*diuerſ.*

Nec obſtat, quod io dicto Inſtrumento adminiſtratores permiſerint, Dandinum continuare ſuam poſſeſſionem.

Quia reſpondebatur in primis,† non dari conti- 4
nuationem non poſſidenti. Vnde ſi loca pia poſſidebant, vt fuit firmatum, inane eſt pactum de con-
tinuanda poſſeſſione Dandini,cum † duo inſolidum 5
poſſidere non poſſint, *l.*3.*§.ex contrario.ff de acq.poſſ.* Præterea, ſtante dicta poſſeſſione locorum piorum, ſequitur, vt prædicti Adminiſtratores non poſſint cedere poſſeſſionem Dandino ſine ſpeciali manda-
to,de quo non conſtat,† cum non ſibi, ſed locis piis 6
poſſiderent, *l.vlt.C. de acquir.poſſ.Bart.in l.quod meo, num.*9. *ff.de acq.poſſ. Alex. in l.qui vniuerſas.* §. *quod per colonum. num.*2.*eod.tit. & fuit firmatum in vltima dec in fin.*

Vltimo ex alio ceſſare videtur difficultas, quia
Dandinus in vltimo Inſtrumento dicit, † ſe fuiſſe 7
grauatum dimittere poſſeſſionem, & de facto fuiſſe ſpoliatum de tota hæreditate ſuæ Vxoris, & ſic fatetur ſe non poſſidere, & loca pia poſſidere,& reijcitur illa qualitas de facto, *Rot.dec.*82.*nu.*3. *& ſeq.par.* 1.*diuerſ. & ſæpiſſime fuit reſolutum.*

Neque obſtant teſtes qui deponunt, Dandinum poſſediſſe, quia vel ſunt intelligendi ante dimiſſionem vel ſtandum eſt teſtibus locorum piorum ex rationibus conſideratis in vltima deciſione.

Ex quibus Domini permanſerunt in deciſis.

VBALDO SENIORE

Theatina Iurisdictionis

Veneris 14. Martij 1625.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopo manutentio debetur in cognitione cauſarum matrimonialium,& criminalium in locis ſuæ diœceſis propter iuris aſſiſtentiam,quam habet etiam nulla quaſi poſſeſſione probata.*

2 *Ampl. etiam ſi exaduerſo Prælatus inferior prætendat immemorabilem,donec de illa non conſtet per tres conformes.*

3 *Manutentio ex ſola aſſiſtentia dari non ſolet,vbi ea contrariis probationibus offuſcatur.*

4 *Decl. vt tamen non ſufficiant priuilegia, niſi conſtet etiam de quaſi poſſeſſione.*

5 *Priuilegia ſonantia in exceptionem à iuriſdictione Epiſcopi intelliguntur in dubio quoad Eccleſiam, & illius Clericos, non quoad Parochum, & Parochianos.*

6 Deciſio Conſtantien. Iuriſdictionis coram Attrebaten. *declaratur.*

7 *Teſtes de auditu non probant.*

8 *Scientia,& patientia Epiſcopi neceſſaria eſt ad illum excludendum à manutentione ex iuris aſſiſtentia, præſertim in cognitione cauſarum matrimonialium, & criminalium.*

9 *Immemorabilis tribus conformibus canonizata requiritur ad Ordinarium excludendum à manutentione in cognitione cauſarum matrimonialium, & criminalium.*

10 *Episcopo non negatur manutentio ex iuris aſſiſtentia, donec diſcutiantur oppoſitiones per eum data teſtibus,& probationibus partis aduerſa.*

11 *Cauſa matrimoniales, & criminales ſpectant ad ſolum Epiſcopum excluſis Abbatibus, Decanis, Archidiaconis, & alijs Prelatis inferioribus, & numero 1. Et quid ſi adſint pro inferioribus ſententia num. 12.*

13 *Epiſcopo dandum eſt mandatum de manutenendo in approbatione Confeſſionariorum ex iuris aſſiſtentia, & immemorabili non obſtante.*

Decisio CXCVII.

ORta iam pridem controuerſia inter Archiepiſcopum Theatinum ex vna parte,& Capitulum Baſilicæ S. Petri de Vrbe ex altera ſuper omnimoda iuriſdictione in Abbatia S.Saluatoris de Maiella,nec non in alia S. Martini della Phara in Prouincia Theatina conſtitutis, & cauſa commiſſa in Rota, dubitaui cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & in quibus. Et propter amplitudinem materiæ Domini eam diſtinguentes cenſuerunt, D. Archiepiſcopum eſſe manutenendum quoad cauſas Matrimoniales,& criminales,& approbationem Confeſſariorum,cum reſeruatione,vt de aliis, quæ hinc inde prætenduntur,de quibus infra, particulariter. Et quidem diſputatio hæc fuit inſtituta cum præſuppoſito, quod loca, de quibus agitur,ſint intra fines diœceſis Theatinæ, vt in dubio per me ſubſcripto,& ſuppoſitum confirmatur ex pluribus enunciatiuis antiquis, in ſcripturis pro Capitulo productis,nec non ex actibus factis ab anno 1525. vſque ad annum 1605. *quæ fuerunt data in ſummario reſponſionis pro Archiepiſcopo*, ex quibus ſaltem ſimul iunctis conſtat, hæc loca eſſe intra fines dictæ diœceſis,*iuxta alias deducta in cauſa Theatina Iuriſdictionis 4. Maij 1612. & in alia Iuriſdictionis de Atiſſa 4.Iulij eiuſdem anni coram Reuerendiſſimo D.meo Decano, & rurſus in alia Theatina Iuriſdictionis de Arbona 26.Iunij 1615.coram eodem, quæ eſt deciſ.683.nu.1. par.1.recent.* Quæ dicta ſint ex abundanti, quia dubium ſuper manutentione diſputatur cum illo præſuppoſito,*vt dixi.*

Quod igitur pertinet ad cauſas matrimoniales,
& criminales mouebantur Domini pro manutentio-
1 ne Archiepiſcopi,quia † quoad iſta Epiſcopus habet
aſſiſtentiam iuris in locis ſuæ diœceſis, propter quam aſſiſtentiam debetur ſibi manutentio, *c. cum perſona §.fin.de priuil.in 6.Caputaq.dec.306. numer.2. par.1. & deciſ.201. par.2.Rot.deciſ.491. num.2.par.1. recent.Card.Mantic.deciſ.322. numer.1.2. & 11.* vbi quod id procedit, etiam ſi Epiſcopus non probet poſſeſſionem, *Rot.deciſ.145. numer.6. par.2.diuerſ. deciſ.501.num.1.par.2.recent.*nec non habet aſſiſtentiam *ex diſpoſitione Sacri Concilij Tridentini Seſſ.24. cap.20. §. Ad hæc.de reformat.* vbi ſtatuitur, quod cauſæ Matrimoniales,& Criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio, ſed Epiſcopi tantum examini, & iuriſdictioni relinquantur, *Rot. deciſ.382. num.1. par.2. recent.* & licet alias Sacra Congregatio Concilij Interpretum declarauerit, Concilium non [illegible]llcte immemorabilem
2 tamen † dum cognoſcit [illegible] n adſit immemorabilis
pro Prælato inferiori, id [illegible] er tres conformes, interim Epiſcopus eſt manutenendus, *vt dixit Rota in cauſa Marſicen. iuriſdictionis 26. Aprilis 1609. coram Reuerendiſs.Patriarcha,quæ eſt deciſ.248.num. 1.par.2. recent. & in Theatin. iuriſdictionis de Atiſſa 5. Decembris 1614. coram Reuerendiſſimo Decano,*
3 licet † manutentio dari non ſoleat ex ſola aſſiſten-
tia, vbi illa offuſcatur ex contrariis probationibus *Rot.d.deciſ.382.numer.5. & d.deciſ.501.num.4.par.2 recent. & in aliis cumulatis in Conſtantien. iuriſdictionis 16.Nouembris 1607. coram Reuerendiſſimo Attrebaten.* Tamen viſum eſt,dictas probationes non eſſe ſufficientes ad prædictum effectum. Quia quoad priuilegia exhibita pro parte Capituli, quatenus eſſent in forma probanti, quod pro Archiepiſcopo
impugnabatur, fuit etiam reſponſum, † priuilegia 4
non ſufficere ad excludendum manutentionem Archiepiſcopi,niſi oſtendatur etiam quaſi poſſeſſio, *vt fuit firmatum in cauſa Sipuntin. iuriſdictionis coram bo.me.Card.Sacrato, quæ eſt deciſ.491. num.4.par.1.
recent.*Et accedit,quod, † quatenus ſonant in exem- 5
ptionem, illa intelligitur quoad Eccleſiam, & eius Clericos,non autem quoad Parochum,& Parochianos, *iux.tex.in cap.per exemptionem, & ibi gl.in verb. curam habens.Io.Andr.nu.2.Francb.nu.3.Gemin.n.14. & ſeq.de priuil.in 6.Seraph.dec.1058.ſub n.6.Rot.dec. 324.n.6.part.1.recent.* Vltra quod in priuilegio Alexandri III.expreſſe reſeruatur auctoritas Sedis Apoſtolicæ, & diœceſanorum Epiſcoporum canonica iuſtitia.

Nec applicatur † *deciſio Conſtantien. iuriſdictionis* 6
coram Reuerendiſs. Attrebaten. ſupra allegata. Quia ibi expreſsè negabatur loca controuerſa per Abbatem,& Monaſterium eſſe intra fines, hic autem ſupponitur,vt ſupra dictum eſt, vltra quod ab ea deciſione in multis fuit receſſum,vt conſtat *in deciſione 324.præſertim num.11.par.1.recent.*

Non obſtant teſtes dati pro capitulo, quia pleriq;
deponunt de auditu,& † ſic non probant, *cap. licet* 7
ex quodam.de teſt.& non deponunt de ſcientia,& pa-
tientia Archiepiſcopi, † prout eſt neceſſarium ad 8
hunc effectum excludendi Ordinarium à manutentione *vt firmatur in d.dec.491.nu.10.& ſeq.par.1.recent.* vbi id dicitur maximè procedere quoad cauſas
Matrimoniales,& criminales, † in quibus ad exclu- 9
dendum ordinarium requiritur immemorabilis canonizata per tres conformes, *& idem dicitur in dec. 332.nu.4.eadem par.1. recent.* de qua immemorabili teſtes nullatenus deponunt,& in ſumma cum multa opponantur tum circa perſonas, & dicta teſtium,
tum circa alias probationes Capituli, † donec præ- 10
dicta diſcutiantur, interim Archiepiſcopus eſt manutenendus, *vt in his terminis dixit Rota dicta deciſ. 382.in fin.part.1.recent.*

Non obſtat reſolutio Sacræ Congregationis, quæ datur,quia ex lectura apparet ſuppoſitum fuiſſe Congregationi Abbatem habere quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & Territorium ſeparatum, quod non applicatur huic caſui, in quo ſupponitur, loca, de quibus agitur,eſſe intra fines diœceſis Theatinæ.

Non obſtat,quod decretum Concilij circa cauſas matrimoniales,&criminales,de quo ſuper non compræhendat Abbates habentes quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem,nec capitula,quibus Abbatiæ ſunt vnitæ,ſed loquatur de Decanis, Archidiaconis, & aliis Prælatis inferioribus Eccleſiæ Cathedralis,non autem aliarum Eccleſiarum,*vt alios conſiderauit Rot.in cauſa Salamantina iuriſdictionis 1.Iulij 1565.coram Card. Io.Aldobrandino:* Quia poſtmodum in Rota non fuit facta huiuſmodi diſtinctio, ſed indiſtinctè
tantum, † quod Concilium habeat locum in Abba- 11
te,& aliis Prælatis inferioribus, *vt in Theatina iuriſdictionis coram Reuerendiſſimo Domino meo Datario, quæ eſt deciſ.382. part.2. recent.* & declarationes Sacri Concilij indiſtinctè loquuntur, *vt aduertit Rota in Theatina iuriſdictionis de Atiſſa 17. Decembris 1612. coram Reuerendiſs. Decano.* Vltra quod non conſtat,quod Abbas, vel Capitulum habeat iuriſdictionem Epiſcopalem, & proprium Territorium, vt in Conſtantien.iuriſdictionis,ſupra allegata, immo ſupponitur contrarium, *vt ſupra dixi.*

Non

12 Non obſtat,† quod Conenium non tollat ſententias præſertim antiquas, & in iudicatum tranſactas, *Seraph.deciſ.712. num. 5. vbi additio. Garz. de benef. par.3.cap.2.n.202.& ſeq.* In propoſito autem prætendit Capitulum, adeſſe ſententiam Cardinalis Buccamatij latam de anno 1291. tempore Nicolai Papæ Quarti datam *in ſummario Capituli.n.4.* Quæ tamen parum facere videtur, quia ibi ſupponitur, fuiſſe litem coram Cardinali vigore ſpecialis commiſſionis inter Epiſcopum Theatinum, & nonnullos Abbates Archipræſbyteros, & Conuentus Eccleſiarum dictæ Diœceſis ſuper viſitatione, & aliis iuribus Epiſcopalibus,& quod de eiuſdem Pontificis mandato fuit ei iniunctum, vt de Eccleſiis ſubjectis Baſilicæ S. Petri de Vrbe nullo modo ſe intromittere occaſione dictæ commiſſionis, & quod ei innotuit, Eccleſiam S.Martini de Valle dictæ Baſilicæ eſſe ſubjectam,& propterea non eſſe in dicta commiſſione compræhenſam, quod quidem nihil commune habet cum eo de quo hodie diſputatur, nec illa eſt ſententia ad fauorem Abbatis, vel Eccleſiæ S. Martini, niſi quatenus abſouit à cenſuris in contumaciam illatis, ſed ſolum continet, quod ratione ſubjectionis Baſilicæ Sancti Petri dicta Eccleſia non compræhendatur in commiſſione,de qua ibi.

Quo vero ad approbationem Confeſſariorum pariter Domini cenſebant, eſſe dandum mandatum de
13 manutenendo Domino Archiepiſcopo, quoniam,† habet aſſiſtentiam iuris, & clarã diſpoſitionem *Concil.Trid. Seſſ.23. cap.15. de reformat.* vbi etiam tollit immemorabilem, *& fuit reſolutum in cauſa Calagurritana iuriſdictionis de Nagera 6. Iunij 1611. coram Reuerendiſſimo Attrebaten. quæ eſt deciſ. 332. par. 1. recent.confirmata 20.Martij 1615. coram me,* nec probatur, quod Abbas, vel Capitulum habet territorium ſeparatum, imo ſupponitur contrarium, *vt ſupra ſæpè dictum eſt.*

Quo vero ad viſitationes, collationes beneficiorum,& cauſas ciuiles Domini mandarunt particulariter videri.

Et ita fuit deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

MILITEN. PRÆEMINENTIARVM

Lunæ 9. Iunij 1625.

SVMMARIA.

1 *Religionis Hieroſolymitanæ Magnus Magiſter habet iuriſdictionem vniuerſalem in Religione.*
2 *Regulari ſuperiori debetur obedientia, illeque habet iuriſdictionem in ſubditos.*
3 *Religionis Hieroſolymitanæ Magnus Magiſter habet iuriſdictionem vna cum Conuentu.*
4 *Iuriſdictio vna, & cadem poteſt eſſe penes vnum habitu, & penes alterum actu.*
5 *Iuriſdictionem ordinariam habens habet etiam cognitionem cauſarum, & poteſt illam delegare.*
6 *Aſſiſtentiam iuris habenti datur manutentio.*
7 *Ampl. multo fortiùs ſi conſtet de actibus poſſeſſorijs.*
8 *Mareſciallus eſt Tribunus militum.*
9 *Militum Tribunus habet iuriſdictionem in milites, & facultatem eorum cauſas agnoſcendi.*
10 *Mareſcialli iuriſdictio.*
11 *Iuriſdictio Superioris adempta non cenſetur ex iuriſdictione Inferiori competenti in certis caſibus.*
12 *Iuriſdictio in dubio data cenſetur cumulatiuè, non priuatiuè.*
13 *Mareſcialli præuentio in cognoſcendis cauſis ad ſe ſpectantibus impedit delegationem Magni Magiſtri.*

DECISIO CXCVIII.

PRÆTENDIT Dominus Mareſciallus, qui eſt caput linguę Alueruniæ in Sacra religione Hieroſolymitana, ad ſe pertinere cognitionem cauſarum in prima inſtantia vertentium inter fratres & milites eiuſdem Religionis priuatiuè quoad alios, præter Illuſtriſſimum Magnum Magiſtrum, dum eas velit per ſe ipſum cognoſcere, & ſe eſſe in quaſi poſſeſſione cognoſcendi dictas cauſas, nec non prætendit, omnes paces, quæ fiunt inter eoſdem fratres, & milites ſuper rixis, & controuerſiis inter eos ortis ineundas eſſe vigore ſtatutorum Religionis, & aſſeruatæ conſuetudinis coram ipſo Mareſciallo tantum, denuo in dictis ſtatutis, & conſuetudine compræhendi etiam familiares, & continuos commenſales Magni Magiſtri, qui etiam prætendit ſe eſſe in quaſi poſſeſſione hæc omnia cognoſcendi, & delegandi reſpectiuè. Ideo ſuper his cauſa commiſſa in Rota fuit dubitatum, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo.

Quo dubio propoſito die 16. Decembris præteriti coram Reuerendiſſimo Seleucien. fuit dictum vt videretur de bono Iure, & cauſa reſtringeretur. Sed hodie ſine vlla reſtrictione informantes coram me ſuffecto in locum Reuerendiſſimi Seleucien. quam plurima congeſſerunt ſuper bono Iure ad effectum poſſeſſorij, & à Dominis fuit reſponſum, vtrique eſſe dandum mandatum de manutenendo cumulatiuè in caſibus, & iuxta modum experimentum in deciſione.

Nam quoad Magnum Magiſtrum, † negari non 1
poteſt, ipſum habere iuriſdictionem vniuerſalem in dicta Religione, tum ex ſtabilimentis præcipuè *ſub tit.9.verſ.10.* Vbi Magnus Magiſter reſidens in Conuentu, poteſt deſignare, & creare arbitrio ſuo Locum tenentem, cui vigore ſuæ præeminentiæ poteſt concedere authoritatē, quæ ſibi videbitur tum ex conſtitutione fel.rec. Pij IV *Incipi.circumſpecta, ſub dat. Kal.Iunij anno primo in verſ.ita vt Magiſter, &c. & in verſ.nec non cauſas, & lites &c.* & accedunt confirmationes, & priuilegia aliorum ſummorum Pontificum ſubſequentium, & hæc ſunt conformia diſpoſi-
tioni iuris,† & ſecundum quam debetur obedientia 2
ſuperiori Regulari, ita vt ipſe habeat iuriſdictionem in ſubditos. *Abb.in cap.Cum ad Monaſterium num.7. de ſtat.Monach.Calder.conſ.1.poſt med.verſ.item obuia de regul. & ſtat.regul. Et in terminis Religionis S.Ioan. eſt deciſ.Mohed. decima de cauſ.poſſ.& propr.* & quoad cognitionem cauſarum *eſt deciſ.Rot.101.num.2.lib.2. par. 3. diuerſ. Creſc. dec. 16. de priuileg.* arguendo de exceptione ad regulam.

Neque obſtat, quod Magnus Magiſter † non ha- 3
beat iuriſdictionem ſolus, ſed vna cum Conuentu, *vt in dicta Conſtitutione Pij IV. verſ.necnon cauſas. Rota d.dec.101.n.2.& tradit pluribus Oldrad. conſ.128. per tot.præſertim n.3.& 6.Verall.dec.219.in fin.par.1.*

Quia Conuentus non repugnat exercitio iuriſdictionis Magni Magiſtri, nec delegationibus ab eo factis, vel faciendis, imo, cum eas fecerit, ſciente, & patiente Conuentu, videtur ad ipſum pertinere ta-
lis iuriſdictio, & in omnem euentum † non inconu- 4
enit, quod vna, & cadem iuriſdictio ſit penes Conuentum, & Magnum Magiſtrum, & apud Conuentum quidem habitu, apud Magiſtrum actu, bene fa-

ciunt *not. per Doct.* quando diſtinguunt officium Iudicis a iuriſdictione *in l. prima. vbi Bart. num. 9. & ibi Cagnol. nu. 49. & ſeq. ubi de communi. ff. de iuriſd. omn. Iud.*

Stante igitur, quod Magnus Magiſter habet iuriſdictionem ordinariam, ſequitur, vt cognitio cauſarum ad eum ſpectet, & hoc pro parte Mareſcialli non negatur, ſed videtur quod eas etiam poſſit denegare, † cum id proprium ſit iuriſdictionis ordinariæ, *l. 1. in fin. l. mero. l. imperium. in fin. & ibi DD. communiter ff. de iuriſ. omn. iud.* Ex quibus apparet Magnum Magiſtrum habere aſſiſtentiam iuris pro ſe,
6 † cuius ratione videtur ſibi danda manutentio, *iuxta cap. cum perſona. de priuil. in 6. & ſæpiſſime conſuit Rota, & ſignanter in Sipontina Iuriſdictionis coram Cardinali Sacrato, quæ eſt dec. 491. num. 2. par. 1. recent. & fuit dictum in Theatina iuriſdictionis 14. Martij præteriti coram me, vbi alia allegantur,* Sed hic videtur ceſ-
7 ſare difficultas † ex pluribus delegationibus cauſarum à Magno Magiſtro factis, nec non ex atteſtationibus Notariorum, & Cauſidicorum Inſulæ Melitæ, *quæ fuerunt data in ſummario,* quod in cauſis excedentibus ſummam ſcutorum decem, recurritur, & ſupplicatur à partibus litigantibus Magno Magiſtro, qui eas committit, & delegat cui ſibi libuerit.

Ex alia vero parte videbatur conſtare de bono Iure Domini Mareſcialli quoad certum genus cauſa-
8 rum, † cum Mareſciallus, nomen Gallicum, nihil aliud ſit, quam Tribunus Militum, *vt in ſtabilimentis. tit. de verb. ſignif. num. 7. & tradit. Alciat. de ſing. cert. cap. 34. num. 4. Tiraq. poſt Bud. in tract. de nobilit.*
9 *cap. 8. num. 17.* † Quod autem Tribunus militum haberet iuriſdictionem in milites, & facultatem cognoſcendi eorum cauſas, & lites, *probatur in l. officium regentis. §. officium Tribunorum. ff. de re milit. ibi: querelas commilitonum audire, & in l. pen. C. de iuriſd. omn. Iud.* Habet etiam Mareſciallus pro ſe diſpoſitionem ſtabilimentorum Religionis, *vt in tit. 19. de*
10 *Alberg. cap. 13.* vbi cauetur, † vt milites aduerſus ſeruitores illis infeſtos faciant plantum, id eſt querelam porrigant Pilierio, qui eſt caput linguæ, qui eos componat, quod ſi non fecerit, fiat querela Magiſtro, ſeu Mareſciallo qui iuſtitiam faciant. Item datur ſtatutum *ſub titulo de Bailiuis tit.* 10. *cap.* 2. vbi cauetur, quod omnes fratres, tam equites, quam ſeruientes armorum obediant Mareſciallo, à cuius tamen obedientia eximuntur Bailiui conuentuales, & eorum Locumtenentes, Priores, & alij ibi expreſſi, data etiam fuerunt plura alia ſtabilimenta, *vt in tit. del Sguardio de Conſilio,* & alia concernentia iuriſdictionem Mareſcialli in certis generibus cauſarum ibi enunciatis, quibus licet informantes conarentur ſingulis reſpondere, tamen Dominis videbatur conſtare de bono Iure Mareſcialli adminiſtrando iuſtitiam in dictis caſibus expreſſis in ſtatutis. Et accedunt ſententiæ à Mareſiallo latæ, à quibus fuit appellatum ad venerabile conſilium Religionis nec non deputationes ab eodem factæ, *quæ omnia dantur in ſummario Mareſcialli, ſuper poſſeſſorio num. 1. & ſeqq.* Ex quibus omnibus ſimul iunctis Domini veniebant in illam ſententiam, vt vtrique tam Magno Magiſtro, quam Domino Mareſciallo eſſet dandum mandatum de manutenendo, & quod iuriſdictio vtrique competat cumulatiuè, & præuentiuè in certis caſibus quo ad ipſum Mareſciallum. Cum enim Magnus Magiſter habeat iuriſdictionem vni-
11 uerſalem, vt dictum eſt, ſuccedit regula, † vt cum inferiori competat iuriſdictio in certis caſibus, qualis eſt Mareſciallus, non propterea cenſeatur adempta iuriſdictio ſuperiori, *iux. tex. in l. vlt. C. de iuriſd. omni Iud.* Vbi etiam ſi Rectori militum concedatur iuriſdictio de rebus militaribus inter milites, non tamen cenſetur adempta iuriſdictio eiſdem de cauſis competentibus alteri Magiſtratui ordinario, *vt declarat Menoch. præſumpt. 18. num. 25. & ſeqq. vbi nu. 28. verſ. 5. adducit tex. in d. l. fin. & bene facit tex. in cap. per hoc. de hæretic. in 6. & in Clem. 1. §. 1. eodem tit.* & facit regula, † quod iuriſdictio in dubio cenſetur da- 12
ta cumulatiuè, & non priuatiuè, *Roman. conſ. 373. nu. 1. & ibi Addens. Felyn. in cap. Paſtoralis. nu. 2. & ſeqq. de offic. ordin. & tenuit Rota ex ſententia Sacræ Congregationis Concilij in cauſa Piſcien. iuriſdictionis 15. Iulij 1590. coram bo. mem. Cardinali Platto, & in montis Regalis iuriſdictionis 27. Nouembris 1606. coram Reuerendiſſimo Domino meo nunc Decano, quæ eſt dec. 316. num. 7. in eius impreſſ. & dec. 121. num. 4. par. 1. recent. & late habetur in deciſ. 4. num. 5. coram fel. record. Greg. XV.* ſicuti etiam è contrario, † quando Mareſciallus 13
cœpit cognoſcere cauſas ad ſe pertinentes, & ſic præueniendo non debet admitti delegatio Magni Magiſtri, *iux. not. per Vant. de nullit. ex defect. iuriſd. deleg. num. 21.* Et ita Domini intelligebant hanc materiam.

Qui autem ſint caſus præciſi, in quibus Mareſciallus habet iuriſdictionem præuentiuam, & an ad ipſum ſolum ſpectet componere paces inter fratres, & an eius facultates comprehendant perpetuos commenſales, & familiares Magni Magiſtri, Domini reiecerunt ad aliam inſpectionem.

Et ita fuit deciſum.

R. D. COCCINO DECANO

HISPANIARVM MANDATI

Lunæ 2. Martij 1626.

SVMMARIA.

1 *Confeſſio partis omnem ſuperabat probationem.*
2 *Manutentio datur poſſeſſione probata.*
3 *Procurator conſtitutus à Congregatione generali Cleri non poteſt à Capitulo reuocari.*
4 *Mandatum habens ad id, quod eſt conſequens, non extenditur ad antecedens, vbi conſequens abſque antecedente cõmode explicari poteſt. & n. 5.*
5 *Mandati fines ſunt diligenter ſeruandi, etiam circa omnes qualitates.*
6 *Mandatum eſt ſtricti iuris, & in dubio potius reſtringi debet, quam extendi.*
7 *Vicarius Epiſcopi habens poteſtatem recipiendi reſignationem non poteſt etiam conferre.*
8 *Mandatum ſpeciale requiritur in collatione beneficiorum.*
9 *Mandatum datum ad conſtituendum procuratorem in quibuſdam caſibus non extenditur ad facultatem reuocandi procuratorem antea per mandantem conſtitutum.*
10 *Dictio alternatiua,* Aut, *aliquando ordinem, non electionem ſignificat.*
11 *Facultas data ſub modo non poteſt exerceri, niſi modo adimpleto, & ſi caſus euenerit.*

DECISIO CXCIX.

FVit reſolutum, Domino Aloyſio de las Infantas dandum eſſe mandatum de manutenenendo ita vt ſit ſtandum in deciſis. Nam ex confeſſione Capituli, & Procuratorum ab eo conſtitutorum conſtat de illius poſſeſſione in exercitio Procuratoris Cleri, in reuocatione enim mandati facta per Capitulũ Toletanum habentur hæc verba: *Ha hecho y haze officio de tal agente general, &c.* & in interpel-

latione

lntione facta à dictis Procuratoribus habetur: Monet ipſum, vt amplius non tractet negocia dicti Cleri, & reſtituet ſcipturas ad hoc officium pertinens,
1 &c. Et propterea, † cum confeſſio partis ſuperet om-
2 nem probationem, *l. cum te, C. de tranſact.* † non poteſt denegari manutentio, *ad vul. 5. Hodie inſtit. de Interd.*

Quod autem ſit ſtandum in deciſis, Domini non
3 dubitarunt, quia, † cum Dominus Aloyſius fuerit conſtitutus Procurator a Congregatione generali, non potuit à Capitulo reuocari, ex deductis in deciſione, in qua reſpondetur ad contraria: Sola igitur difficultas conſiſtit in facultate, quam Capitulum prætendit, & propterea aut nititur facultate ſibi à Clero conceſſa, aut authoritate, quam habet ex breui Sanct. mem. Clementis VIII. & neutra ſuffragatur.

Nam facultas, quam habet à Clero: illa enim continet hæc verba formalia. *Si en eſte quinquennio, ô quando acertaren à faltar los dichos Procuradores generales poa muorte, auſencia, ô alguna otra cauſa, la Santa gleſia de Toledo nombrarà en ſu lugar otros Prebendados.* Quare cum non ſit conceſſa ſimpliciter facultas conſtituendi Procuratorem, Sed in caſibus duntaxat expreſſis, non inde ſequitur, quod ex facultate conſtituendi Procuratorem ſit data etiam facultas reuo-
4 candi Procuratorem conſtitutum à mandante † habens enim mandatum ad id, quod eſt conſequens, non cenſetur habere mandatum ad id, quod eſt antecedens, vbi ipſum conſequens ſine antecedente commodè explicari poteſt, *eſt textus notabilis in l. 1. §. igitur propoſito, verſ. Quare ſi eum. ff. de exercit. act.* vbi dicitur, habentem mandatum ad exigendam penſionem, quæ eſt ipſius locationis conſequens, non cenſeri haberi mandatum ad rem locandam, quod eſt locationis antecedens, & hoc non eſt ex alio, niſi quia vnum ſine altero commodè ſtare poteſt, vt ex ſe patet, quemadmodum in caſu iſto, in quo non eſt data facultas ſimpliciter conſtituendi Procuratorem ſed in quibuſdam caſibus, ergo conſequens, ſcilicet, conſtitutio Procuratoris ſtare poteſt ſine antecedenti, ſcilicet, reuocatione, cum mandatum ſit reſtrictū
5 ad prædictos caſus, † & illius fines ſunt diligēter ſeruandi, etiam circa omnes qualitates, & ſic in hac facti ſpecie in caſibus, in quibus eſt data facultas conſtituendi Procuratorem, *cap. cum veniſſent, vbi Bald. de eo, qui mitt. in poſſ. & in cap. Piſanis in 3. notab. de reſtit. ſpoliat. Iaſ in l. tranſactio, in princ. C. de tranſact. Dec. conſ. 493. n. 9, verſ. non ſolum. Pariſ. conſ. 47. n. 42. & 43. lib. 1.* Et quamuis iſta concluſio non habeat locum, quando conſequens commodè non poteſt explicari ſine antecedente, *l. fin. in fin. ff. de off. eius, cui mand. eſt iuriſd. l. 2. ff. de iuriſd. omn. iud. c. præterea, de offic. de legat.* Attamen, cum in hoc caſu facultas conſtituendi Procuratorem ſit reſtricta ad quoſdam caſus, nec ſit conceſſa ſimpliciter, ſequitur, quod non intret facul-
6 tas Capituli, cum † mandata ſint ſtricti iuris, & in dubio potius reſtringi debeant, quam extendi, *cap. Is, cui §. fin. de præbend. in 6. Io: Andr. in cap. prudentiam. id verb. cura. de offic. de leg. Felyn. in cap. cum dilecta. in princ. in Ampl. num. 41. de reſcript.*

Et prædicta omnia corroborantur *ex deciſ. 1. de
7 renun. in antiq.* vbi dicitur, quod † Vicarius Epiſcopi habens poteſtatem recipiendi reſignationem beneficiorum cauſa permutationis reſignandorum (quę reſignatio eſt ipſius permutationis præparatorium) non propter hoc debet cenſeri, habere facultatem ipſa Beneficia volentibus permutare conferendi (quæ quidem collatio eſt ipſius permutationis ex-
8 plicatio) eo quia † in collatione Beneficiorum requiritur mandatum ſpeciale, *cap. fin. de offic. Vic. in 6. Felyn. in cap. auditis. num. 13. verſ. ſicut etiam dicit, de præſcript. Staphil. de lit. grat. tit. de var. mod. vacat. verſ. quapropter retenta, latè Rom. conſ. 430. num. 5. & ſeq. vbi contraria refellit.* Ita in propoſito, cum mandatum ſit datum ad conſtituendum Procuratorem in quibuſdam caſibus, & nullus ex prædictis euenerit, † non 9
poteſt extendi ad reuocationem Procuratoris antea per mandantem conſtituti vt pulchrè probat *tex. in l ſi hominem 30 ff mand* vbi in generali mandato non venit, vt quis poſſit retractare, quod per mandantem ſpecialiter fuit ſtatutum, & ſic cum Clerus conſtituerit Procuratorem Dominum Aloyſium, nec euenerit aliquis caſus, de quo in mandato Capituli, ideo in illo mandato in his terminis non compræhenditur facultas reuocandi Dominum Aloyſium.

Aut vero Capitulum Toletanum nititur facultate conceſſa in Breui Sanct. mem. Clementis, & illa non ſuffragatur. Nam vltra reſponſionem datam in alia deciſione, quæ placuit Dominis, eſt directum Congregationi Eccleſiarum Regnorum Coronæ, & legionis in oppido de Madrid congregatæ, vel alibi, & in illo datur facultas eligendi Procuratores, commorari debentes pro negociis apud hanc Sanctam Sedem, & Sacram Catholicam Maieſtatem, & facultas per hæc verba conceditur, *Per vos ſeu maiorem veſtrā partem, aut generali Congregatione abſoluta, per Eccleſiam Toletanam, & Commiſſarios ad vos deputatos, vel deputandos eligendum.* Quamobrem cum ipſa Congregatio deputauerit Procuratorem, qui extat, & laudatur ab omnibus ferè Eccleſiis in ſuo munere, vt in alia deciſione deductum eſt, non eſt locus electionis per Capitulum Toletanum faciendæ, illa enim 10
alternatiua, *aut*, non electionem ſignificat, ſed ordinem, *vt in ſimili habetur in l. fin. C. de Codic. & in l. 1. ff. eodem, & in l. cum pater. §. penult. ff. de leg. 2.* Vnde alternatiua poſita inter teſtamentum, & codicillos ab inteſtato relictos, quæ ſunt incompatibilia cum teſtamento, eſt nota ordinis, & ſenſus, quod ſcilicet valeat primum iure teſtamenti, ſi poteſt, ſi non, iure codicillorum. Sic in propoſito San. mem. Clemens voluit, primo Procuratorem conſtitui à Congregatione, & ea diſſoluta, à Capitulo Toletano, & ſic implicant, & non ſunt compatibilia, quod Capitulum eligat, vbi Congregatio prius elegit. Quare durante, ac permanente iſta electione, non eſt locus nouæ electioni, quia † Capitulum non probat, euenisse ca- 11
ſum, in quo ei ſint data facultas *l. quibus diebus. §. fin. ff. de condit. & demonſtr. l. ff. de quæ ſub mod.*

Quodque ita fuerit interpretatum Breue, non eſt ambigendi locus ex deputatione facta per Congregationem generalem, in qua prædicto modo fuit data facultas Capitulo eligendi Procuratorem. Accedat ex abundanti, vt iam dictum eſt, & latè fuit in alia deciſione deductum, quod ferè omnes Eccleſiæ laudarunt perſonam Domini Aloyſij & eam poſtulant reuocationem. Quare reſolutio illa in iure fundata maximè etiam æquitati, & conuenientiæ innititur.

Ex quibus quidquid dicendum ſit circa prætenſam adminiſtrationem Capituli Toletani, ſuper qua informantes inſiſtebant, ſatis eſt, quod circa Procuratorem conſtituendum, illius facultas ſit reſtricta in caſibus præfatis, vt ſupra ponderatum eſt. Vnde non eſt inſiſtendum ſuper varietate facultatis adminiſtrandi, cum non ſit præſentis inſpectionis, ex quo in articulo, de quo agitur, habemus claras diſpoſitiones. Vnde merito, quidquid in contrarium opponatur, Rota reſedit in deciſione facta *Decembris ſuperioris anni*, in qua etiam plene reſpondetur obiectis, quæ hodie repetuntur, & ſublata videntur ex ſupradictis.

Et ita concluſum, &c.

R. P. D. DVRANO

IANVEN. PAROCHIALIS

Veneris 13. Martij 1626.

SVMMARIA.

1 *De bono iure conſtare dicitur ad effectum manutentionis, ſi conſtet de poſſeſſione. vel quaſi, & numer.6.*

2 *Iuris eligendi, ſeu nominandi, vel præſentandi quaſi poſſeſſio probatur ex electionibus, ſeu nominationibus effectum ſortitis.*

3 *Electionis effectuatio probatur eo ipſo, quod vnus electus per obitum alterius fuit prouiſus.*

4 *Viſitationum libri probant pertinentia ad viſitationem.*

5 *Viſitatoris aſſertioni quoad ſtatum Eccleſiæ multum deferendum eſt.*

7 *Quaſi poſſeſſio præſentandi vnico actu acquiritur, etiam contra prouiſum ab Ordinario.*

8 *Præſentatio non dicitur effectuata, ſi ſit amiſſa ad*

9 *Lim. ſecus in electionibus factis tamquam ſpectantibus ad eligentem, & ſi ſint plures.*

10 *Conferendi libertas non dicitur acquiſita ab Ordinario ex prouiſione, à qua fuit appellatum, & appellatio non fuit proſecuta, niſi concurrant adminicula ad arguendum, appellantem poſſeſſorem animo dimiſiſſe quaſi poſſeſſionem nominandi.*

11 *Prouiſio per modum prouiſionis non mutat ſtatum præcedentem, & num.21.*

12 *Spolio agens præſupponit reum conuentum poſſidere.*

13 *Lim. ſecus in petitione reintegrationis æquiuoca, quia debet referri ad poſſeſſionem naturalem, & turbationem de facto.*

14 *Confeſſio æquiuoca debet interpretari ad fauorem confitentis.*

15 *Ciuilis Poſſeſſio remanet penes eum, qui per occupationem naturalis poſſeſſionis non habuit ſe pro ſpoliato.*

16 *Ciuilis poſſeſſionis retentio pendet ab animo poſſidentis.*

17 *Pro Spoliato an quis ſe habuerit arbitrandum eſt ex circunſtantiis factorum, & verborum, quæ præceſſerunt, & ſubſecuta ſunt.*

18 *Ius proprium quem a ſe objicere velle non præſumitur.*

19 *Reintegrationis actus iudicialis ordinatus ad acquirendum non debet contrarium operari.*

20 *Ciuilis poſſeſſionis iuris præſentandi retentio præſumitur ex præſentatione, ex recurſu, & appellatione à prouiſione facta ab Ordinario, & a manutentione petita.*

22 *Prouiſio de beneficio iuriſpatronatus, quæ dedit cauſam liti non attenditur ad quaſi poſſeſſionem.*

23 *Vice Curati deputatio non probat quaſi poſſeſſionem apponendi Curatum.*

24 *Iuris aſſiſtentia non releuat, vbi alius eſt in poſſeſſione per tempus conſiderabile.*

25 *Ampl. nec quando redditur turbida.*

26 *Ius nominandi Vicarium, ſeu Curatum ad Parochiam Monialium ex iuris aſſiſtentia competit eiſdem Monialibus.*

27 *Monaſteria non dantur ſine Eccleſiis.*

28 *Eccleſiam eſſe Monaſterij ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione nominandi Curatum, ſeu Vicarium quomodo probetur.*

DECISIO CC.

VACANTE Eccleſia Parochiali Sancti Andreæ Ciuitatis Ianuen. Moniales Sācti Andreæ de Porta nuncupatæ, quæ ad eas ſpectare ius nominandi, ſeu eligendi, ac in illius poſſeſſione, ſeu quaſi exiſtere prætendebant, nominauerunt ad eam Andream Malaſpinam Præſbiterum, ſed quia Illuſtriſſimus D. Modernus Archiepiſcopus nominatione, ſeu electione Monialium non admiſſa dictam Eccleſiam tamquam vacantem per obitum Ioannis Baptiſtæ Barilarij, qui, vt dicebatur, fuerat ab Ordinario prouiſus, contulit præuio concurſu Aloyſio Albertonio, & illum in poſſeſſionem immiſit: Moniales prædictæ cauſam appellationis per eas interpoſitæ committi obtinuerunt Ordinario Sauonen, qui pronunciauit, Moniales eſſe reintegrandas ad priſtinam earum poſſeſſionem eligendi, ſeu nominandi Vicarium, & conſequenter Andream fore, & eſſe confirmandum, & inſtituendum, tamdem cauſa ad Rotam deuoluta, & commiſſa D. meo Vbaldo, fuit propoſita die 17. Iunij anni 1624. ſuper manutentione; Domini vero ordinarunt, vt videretur de bono iure; ſuper quo hodie per me propoſito dubio loco dicti D. mei aduerſa valetudine impediti, fuit reſolutum, † ſatis ad effectum manutentionis, de qua agebatur, conſtare de 1
bono iure Monialium eo ipſo, quod conſtat de earum poſſeſſione, ſeu quaſi dicti iuris eligendi, ſeu præſentandi Vicarium, *cap. querelam. de elect. cap. conſultationibus. de iurepatr. Calder. conſ. 23. de præb. Gonzal. ad reg. 8. gloſſ. 45. §. 2. n. 4. Gozad. de benef. par. 5. n. 1. Rot. dec. 167. n. 8. par. 2. diuerſ. & dec. 435. n. 1. p. 1. recēt.*

De † poſſeſſione autem Monialium viſum fuit 2
conſtare ex pluribus nominationibus, ſeu electionibus per eas factis, & effectum ſortitis vſque de anno 1554. *c. cum Eccleſia Sutrina. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 17. par. 2. diuerſ.*

Quia in primis vacante hac Eccleſia de dicto anno 1554. fuit ad eam præſentatus per Moniales Lazarus de Caſſana, qui ad requiſitionem earum, & præuia informatione de illius ſufficientia fuit inſtitutus per Archiepiſcopum Ianuen. & cum iſte objerit, fuit per eaſdem nominatus, ſeu electus Bartholomeus Scarilia de anno 1573. quæ nominatio, quā uis facta ad Gratam loquutorij dicti Monaſterij, attamen, quia de alia deputatione per Archiepiſcopum non conſtat, & poſtea per mortem dicti Scariliæ de anno 1594. fuit per eaſdem nominatus, & electus Bartholomeus Facciotus, † ſatis probata vi- 3
detur illius effectuatio eo ipſo, quod vnus per obitum alterius fuit prouiſus, *iuxta conſ. Oldr. 229. communiter receptum. Lambert. de iurepatr. lib. 2. par. 1. q. 10. art. 7. Rot. dec. 545. n. 2. & dec. 598. num. 9. part. 1. diuerſ. & alibi ſæpe.*

Quæ adminiculantur ex requiſitione, ſeu præcepto per Archiepiſcopum Ianuen. dictis Monialibus facto de anno 1594. vbi aſſeritur vacatio dictæ Eccleſiæ per obitum Scariliæ, & multo magis † ex 4
Viſitatione Apoſtolica de anno 1582. in qua fit mētio de inſtitutione dicti Scariliæ per Archiepiſcopum ad electionem Monialium, *Verall. dec. 158. par. 2. Rot. deciſ. 573. n. 4. par. 1. recent.* viſitatoris † enim 5
aſſertioni quo ad ſtatum Eccleſiæ multum deferendum eſt, *Rot. dec. 371. num. 1. par. 1. recent. & in Mediolanen. Decimarum 16. Decembris 1618. coram bo. me. Andrea.*

Et propterea ob eamdem rationem probatur effectuata nominatio, ſeu præſentatio per Moniales facta de Bartholomeo Facciotto, ex quo Archiepiſcopus per modum prouiſionis de anno 1609. depu-

tauit

Digitized by Google

cauit Baptiſtam Barrilarium ad Curam dictæ Ec-
cleſiæ ſub narratiua, quod vocabat per obitum dicti
Facciotti, qui, vt dictum eſt, fuerat per Moniales
præſentatus per obitum Scariliæ, & præſertim ſtan-
tibus literis Sacræ Congregationis Illuſtriſſ. Cardi-
nalium Concilij Tridentini Interpretum directis,
præſentatis Vicario Generali Archiepiſcopi Ianuę.
de anno 1595. & ſic paulo poſt nominationem per
Moniales factam de perſona Facciotti, quibus caue-
batur per Sacram Congregationem fuiſſe declara-
tum ius nominandi, de quo agitur, ad Moniales, ap-
probationem vero ad Archiepiſcopum ſpectare.
6 Ex † quibus actibus poſſeſſorijs ſatis videtur pro-
bari bonum ius Monialium pro confirmatione Ma-
laſpinæ per eas electi, & nominari, *Rot. in puncto*
7 *apud Greg. XV. dec. 370. num. 2.* cum † etiam ex vnico
tantum actu acquiratur quaſi poſſeſſio etiam contra
prouiſum ab Ordinario, *vt late Garz. de benef. par. 5.
c. 5. num. 59. Rota in Illerden. Parochialis 13. Iunij 1558.
coram Caputaq. inſerta apud eundem Garz. vbi ſupra
num. 60.*
Non obſtat, quod ſupradictæ nominationes, &
electiones Monialium, in quibus fundatur earum
8 poſſeſſio, † prætendantur admiſſæ ad gratificandum
ipſis Monialibus de perſona eis bene viſa, *Ferrett.
conſ. 33. num. 4. lib. 1.* quia idem Ferrett. *paulo infra*
9 ſubiungit, quod, † quando electiones, vt hic, ſunt fa-
ctæ tamquam ſpectantes ad nominantem, ſeu eligen-
tem, non cenſentur admiſſæ tamquam ex gratia, ſed
ex iuſtitia, & multo magis quando non vnica, ſed
plures ſunt quia multiplicatio excludit præſumptio-
nem gratiæ, *Rip. in d. c. cum Eccleſ. Sutrina, num. 55. de
cauſ. poſſ. & propr. Seraph. dec. 212. num. 2.*
Non obſtat prætetea, quod Monialibus requiſitis
de anno 1594. de mandato Vicarij Archiepiſcopi
ad dicendum, & allegandum, quare Archiepiſcopus
non poſſet liberè conferrè dictàm Eccleſiam com-
paruit procurator, qui iura Monialium allegauit, &
nihilominus Bartholomeus Facciottus fuerit pro-
uiſus ab eodem Ordinario Barrilarius, & Moniales
ſe oppoſuerint, & appellauerint, fuit appellatio re-
iecta, & nunquam per illas proſequuta, ſicque vide-
tur conſtare de re iudicata ſuper poſſeſſorio ad fa-
10 uorem Archiepiſcopi; Quia fuit reſponſum † quod
non propterea Ordinarius acquiſiuit libertatem
conferendi, niſi concurrant adminicula ad arguen-
dum Moniales animo demiſiſſe poſſeſſionem, Rot.
ponens in terminis hanc diſtinctionem *in Lucana
Manuſculatus 1. Iulij 1587. coram Orano, & facit tex.
optimus in l. ſi id, quod. §. quod autem ff. de acq. poſſ.* Et
tantum abeſt, quod adminicula exaduerſo probétur,
quod immo prouiſio de dicto Franciotto ſtante no-
minatione Monialium, & declaratione S. Congrega-
tionis potius cenſetur facta pro continuanda eorum
poſſeſſione, & dicta Ordinarij deputatio poſtea facta
11 de Barrilario fuit per modum prouiſionis, † quæ non
mutat ſtatum præcedentem, *Rebuff. de ſem. prouiſ. in
præfat. nu. 35. cum ſeq. & fuit dictum in Ciuitatis Caſtelli
legitima 24. Nouēbris 1621. corā R. P. D. meo Pirouano.*
Non obſtat prætenſa confeſſio Monialium ad fa-
uorem poſſeſſionis Archiepiſcopi, quæ reſultare vi-
dentur ex ſententia, & proceſſu deſuper facto coram
Epiſcopo Sauonen. vigore Breuis Apoſtolici, dum
obtinuerunt reintegrari ad poſſeſſionem iuris nomi-
12 nandi, quandoquidem, † qui agit ſpolio, præſuppo-
nit Reum conuentum poſſidere, *Seraph. dec. 1417. nu.
3.* Quia fuit bene reſponſum, quod reintegrationis
13 petitio fuit æquiuoca, † & ſic debet referri ad ſolam
naturalem poſſeſſionem, & turbationem de facto,
Rot. dec. 560. n. 3. par. 1. & 649. n. 10. par. 2. recent. & ra-
tio eſt, quia dicta petitio eſt ſpecies confeſſionis,
14 † ideoque debet interpretari ad fauorem confiten-
tis, *l. ſi quis intentione. ff. de iudic. Roman. conſ. 455. n. 4.
& 6.* ac propterea † ciuilis poſſeſſio ſemper remanſit 15
penes Moniales, *Rot. dec. 561. nu. 5. par. 1. recent. Add.
ad Greg. XV. dec. 555.* cum enim † retentio poſſeſſio- 16
nis ciuilis pendeat ex animo poſſidentis, *l. licet. C. de
acq. poſſ.* † id totum arbitrandum eſt iuxta circum- 17
ſtantias elicitas ex factis, & verbis præcedentibus, &
etiam ex poſt geſtis, *Rot. dec. 644. ſub n. 6. par. 1. recent.*
in præſenti autem ex ante, & poſt geſtis potius ad-
ſunt circumſtantiæ, ex quibus elicitur, quod Monia-
les ſemper voluerunt animo retinere ciuilem poſſeſ-
ſionem, Tùm quia † non eſt credendum, quod vo- 18
luerint abijcere proprium ius, *l. cum de indebito. ff. de
prob.* & quia, † cum actus iudicialis reintegrationis 19
ſit ordinatus ad acquirendum, non debet contra-
rium operari, *l. legata inutiliter. ff. de adim. legat. & in
puncto Rot. d. dec. 561. n. 7.* Tum etiam † ex præſenta- 20
tione Facciotti, & ex recurſu ad S. Congregationem,
& appellatione interpoſita, & ex nominatione Ma-
laſpinæ, & demum ex manutentione per eas petita,
de qua nunc agitur.
Non obſtant prouiſiones factæ per illuſtriſſimum
Archiepiſcopum de Barrilario anno 1609. & de Al-
bertono anno 1612. † non prima, quia facta fuit per 21
modum prouiſionis, *Rebuff. vbi ſupra*, ſecunda verò
de Albertono dedit cauſam liti, † & ideo non eſt at- 22
tendenda, *Rot. coram Greg. XV. dec. 417. nu. 4. & in re-
cent. dec. 30. n. 1. par. 2. & in Callien. Iuris conferendi 27.
Maij 1616. coram R. P. D. meo Veroſpio.*
Minus obſtat allegata deputatio Figarolij de an-
no 1588. † quia fuit facta pro Vice Curato, videli- 23
cet loco dicti Scariliæ Curati ab ipſis Monialibus
electi, ex quo cura animarum eſt valde numeroſa,
vt manifeſtè probari videbatur iam ex libro matri-
moniorum, in quo prædictus Scarilia de dicto tem-
pore ante, & poſt Curatus nominatur, & dictus Fi-
garolius vocatur ſimplex Præsbyter, quam etiam ex
ſupradicta Viſitatione Apoſtolica, in qua aſſeritur
dictum Scariliam tunc fuiſſe Curatum, & quia mul-
to poſt, nempe de anno 1594. dicta Cura, ſeu Vica-
ria, vt dictum eſt, vacauit per obitum Scariliæ, non
autem dicti Figarolij, & demum non apparet, quòd
ipſe æque principaliter adminiſtrauerit cum Scari-
lia Curato.
Non etiam releuat iuris aſſiſtentia Archiepiſco-
pi, Tum quia † non ſuffragatur, quando alius, vt hic, 24
eſt in poſſeſſione temporis conſiderabilis, *Rot. deciſ.
685. ſub n. 2. verſ. & propterea. part. 1. recent. & fuit di-
ctum in Aquilana Iuriſdictionis 1607. coram Illuſtriſſi-
mo Patriarcha Antiocheno impreſſ. penes Marcheſ. de
comm. tom. 1. fol. 980. Greg. XV. dec. 312. & ibi late Ad-
ditio*, Tum etiam † quia redditur turbida iàm ex ſu- 25
pradictis, quam etiam attenta iuris communis diſ-
poſitione, cum potius quoad dictum ius nominandi
iuris aſſiſtentia videatur eſſe pro Monialibus, quia,
† cum agatur de Eccleſia Monialium nominatio Vi- 26
carij, ſeu Curati, de iure potius ad illas ſpectare vide-
tur, *c. 1. de Cappel. Monach. Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 11.
de regul. tradunt Doct. in cap. cum Venerabilis. vbi Fe-
lyn. num. 36. de except. Rot. deciſ. 21. de preb. in antiq. &
quia ita pro Monialibus cenſuit S. Congregatio Concilij.*
Et quod Eccleſia ſit Monaſterij, videtur non poſ-
ſe dubitari, quia, vltra quod † Monaſteria non dan- 27
tur ſine Eccleſiis, & quoad effectum manutentionis,
de quo agitur, † ſufficit probatio ex ſola poſſeſſio- 28
ne, ex quo dominium Eccleſiæ non deducitur prin-
cipaliter in iudicium, ſed incidenter, *Bart. in l. qui-
dam in ſuo. n. 4. ff. de cond. inſtit. Calder. conſ. 23. de prob.
Rot. dec. 24. num. 20. par. 2. diuerſ.* Dicebant Domini
ſatis probari ex adiudicatione illis facta de dicto
Monaſterio cum poſſeſſione inde ſecuta vſque de
anno 1509. tam Conuentus, quam Eccleſiæ, cum cō-

feſſione inuentarij rerum Eccleſiæ, in quo fuerunt deſcripta Vaſa Sacra, libri Baptizatorum, & alia ad exercitium Sacramentorum, & Curæ ſpectantia, ac etiam ex Viſitationibus Apoſtolicis, & per Archiepiſcopos factis, aliiſque pluribus pro parte Monialium deductis, & cumulatis &c.

Et ita vtraque parte &c.

REMBOLDO

ORITANA VOTI

Veneris 27. Martij 1626.

SVMMARIA.

1 *Præsbyteris probantibus quaſi poſſeſſionem intereſſendi, & votandi in Capitulo debetur manutentio quoad acta, in quibus interuenerunt.*

2 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus acquiritur etiam per vnicum actum.*

3 *Canonici ſoli de iure communi ſunt de Capitulo.*

4 *Facultas intereſſendi in Capitulo poteſt acquiri etiam à Præsbyteris non Canonicis ex priuilegio, conſuetudine, vel ſtatuto.*

5 *Ampl. vt ad effectum manutentionis ſufficiat ſola poſſeſſio.*

6 *Manutentionis in iudicio non inquiritur, an poſſeſſio ſit iuſta, vel iniuſta, ſed hoc reijcitur ad petitorium.*

7 *Actus, qui dedit cauſam liti ſufficit pro manutentione vbi contradictio fuit poſt actum perfectum & conſummatum.*

8 *Teſtis etiam vnicus ſufficit in iudicio manutentionis.*

9 *Illatio non fit ex diuerſis.*

DECISIO CCI.

DOmini dixerunt, mandatum de manutenendo dandum eſſe Præsbyteris in actibus, in quibus interuenerunt. Conſtat enim, dictos Præsbyteros iam ante erectionem Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Fontana Terræ Francauillæ in Collegiatam, quam etiam poſt erectionem interueniſſe in plutibus actibus capitulari-
1 bus. Vnde † ipſis debetur manutentio; ad hunc enim effectum attenditur quaſi poſſeſſio, *Bald. in l. ordinarij iuris. n. 9. C. de rei vend. Innoc. in cap. bona. il ſecundo num. 4. de poſtul. prælat. Couar. pract. q. c. 17. Rota coram Reuerendiſſ. Domino meo Decano dec. 490. num. 1.* eaque
2 † in incorporalibus acquiritur vnico actu, *c. cum Eccleſia Sutrina. vbi Abb. n. 21. & 23. Rip. n. 52. & ſeqq. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 17. num. 1. par. 2. diuerſ. & dec. 286. num. 5. & 354. nu. 9. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano.*
3 Nec obſtat, quod, † iure communi inſpecto, ſoli Canonici ſunt de Capitulo, quia, quidquid ſit de iu-
4 re, certum eſt, quod † etiam alij Præsbyteri poſſunt acquirere priuilegio, conſuetudine, aut ſtatuto facultatem eſſendi in Capitulo, *Rot. deciſ. 4. num. 5. par. 2. diuerſ. & dec. 296. num. 3. par. 1. & 708. num. 3. par. 2. in recent.*

Nec obſtat, quod ex parte dictorum Præsbyterorum non oſtendatur priuilegium, minuſuè doceatur
5 de aliquo ſtatuto, aut conſuetudine, quia † ad effectum de quo agitur, ſufficit, quod doceatur de ſola
6 poſſeſſione, † neque in hoc iudicio inquiritur, An d. poſſeſſio ſit iuſta, vel iniuſta, ſed iſta diſcuſſio reiicitur ad petitorium, *Ferrett. conſ. 7. nu. 3. & 4. Rot. coram San. me. Greg. XV. dec. 107. num. 5. & dec. 175. num. 11.*

Quod autem dd. Præsbyteri ſint in quaſi poſſeſſione tam ante erectionem dictæ Eccleſiæ in Collegiatam, quam etiam poſt erectionem interueniendi in pluribus actibus in Capitulo, patet ex actibus datis *in ſummario dd. Præsbyterorum num. 1. & ſeqq.* ex illis enim apparet, quod interuenerunt in Capitulis, in quibus actum fuit de conſtitutionibus Procuratorum, & de aliis negociis ſpectantibus ad vtilitatem Capituli, & in dd. actibus vocantur dd. Præsbyteri de gremio, & Capitulares, vt legitur in concluſionibus, vt vocant datis *in ſummario dd. Præsbyterorum, num. 1.* vnde apparet, ipſos fuiſſe admiſſos tanquam de gremio, & Capitulares, atque ita eò magis debetur eis manutentio.

Non obſtat, quod non probatur ex dd. actibus, quod dd. Præsbyteri dederint votum in Capitulo, licet ex illis probaretur intereſſentia, quia, quod etiam votum dederint, apparet ex actis datis *primo ſummario num. 5. & 6.* ex dd. actibus apparet etiam, quod dederunt votum deciſiuum, & non conſultiuum, vel adhæſiuum.

Nec obſtat, quod actus, qui datur *d. ſumm. num. 6.* fuit contradictus, & dedit cauſam liti, quia præterquam quod ſufficit actus, qui datur *d. ſumm. num. 5.* ex ſupra allegatis, non conſtat etiam quoad actum *d. ſumm. num. 6.* de aliqua contradictione in ipſo actu, ſeu antea, ſed dicti Præsbyteri fuerunt pacificè admiſſi, & contradictio fuit facta poſt actum perfe-
ctum, & conſummatum, † eaque propterea non im- 7
pedit, quo minus cenſeatur per dictum actum pacificè geſtum acquiſita poſſeſſio, *l. ſi ita ſit, & ibi Bald. & Imol. num. 1. ff. de leg. 1. Rip. in l. 1. num. 88. ff. ſolut. matr.* & cum dd. actibus concurrit etiam depo-
ſitio vnius teſtis, † qui etiam in hoc iudicio ſolus 8
ſufficeret, *Gabr. qui plura cumulat, in tract. de teſtib. concl. 1. num. 22. Rot. coram San. mem. Greg. XV. deciſ. 438. num. 2. & addit. ad dec. 160. num. 3. & fuit dictum in Mediolanen. Decimarum coram R. P. D. meo Pirouano, quæ eſt dec. 291. num. 20. in recol. per Farin. poſt 1. vol. conſ.*

Ac plurimum faciunt literæ erectionis dictæ Eccleſiæ in Collegiatam, in quibus dicitur, quod Canonici habeant vocem in Capitulo ante omnes ſimplices Sacerdotes, eiuſdem Eccleſiæ; hinc namque colligitur, quod etiam ſimplices Sacerdotes habeant vocem in capitulo, in qua propterea debeant manuteneri.

Nec obſtat decretum factum in viſitatione Eccleſiæ Oritanæ, qua diſponitur, quod nullus ex Præsbyteris habeat vocem eligendi, ſed adhærendi tantum votis dignitatum, & Canonicorum, quia iſtud decretum fuit factum in Viſitatione Eccleſiæ Cathedralis, & loquitur de Præsbyteris exiſtentibus in dicta Eccleſia Cathedrali. Ideoque non afficit Præſ-
bytetos Eccleſiæ Collegiatæ, cum † illatio non fiat 9
ex diuerſis *l. Papinianus exuli, & ibi Doct. de minor. Surd. conſ. 150. num. 94. lib. 1. &c.*

R.P.D. PIROVANO

AVERSANA PENSIONIS

Veneris 24. Aprilis 1626.

SVMMARIA.

1 *Solutiones factæ à prædeceſſore ſuffragantur pro manutentione contra ſucceſſorem.*

2 *Mutatione perſonæ titularis non mutatur obligatio ſoluendi poſſeſſionem.*

3 *Solutio vnius penſionis termini, ſeu illius partis ſatis*

eſt

eſt ad poſſeſſionem acquirendam quoad totam pẽ-
ſionem propter cauſam vniuerſalem acquirendi.
4 *Solutiones metu excommunicationis facta non rele-*
uant ad quaſi poſſeſſionem acquirendam, & num.
6. vbi quando dicantur metu facta.
5 *Solutiones facta ab eo, de cuius mandato non conſtat*
iunctis adminiculis probant quaſi poſſeſſionem, vbi
de adminiculis.
7 *Solutiones qua aſſeruntur metu excommunicationis*
facta, ſi ſint facta ſine proteſtatione, non impediunt
quaſi poſſeſſionis exigendi acquiſitionem, qua poſita
eſt in patientia, & acquieſcentia, & n. 10.
8 *Ampl. ſiue excommunicatio ſit ſolum in literis com-*
minata, ſiue etiam ad ipſam excommunicationem
& carcerationem euentum.
9 *Lim. ſecus ſi praceſſerit clauſula,* ſine retardatione
ſolutionis penſionis.
11 *Petitorium abſorbet poſſeſſorium.*
12 *Manutentio datur etiam in gradu reſtitutionis in*
integrum, vbi dubitatur de iuſtitia, aut validitate
rei iudicata.

Decisio CCII.

IAM fuit reſolutum 2. Maij 1625. D. Epiſco-
po dandam eſſe manutentionem in quaſi
poſſeſſione exigendi penſionem ſibi reſer-
uatam ſuper Canonicatu, de quo agitur, &
hodie dubio repropoſito Domini idem ſenſerunt.

Veræ enim ſunt concluſiones in eadem deciſione
firmatæ, quod ſcilicet ſolutiones reſpectu huius pen-
ſionis probantur factæ per Maſſerinum prædeceſſo-
1 rem Dragonetti, † & per eas acquiratur quaſi poſſeſ-
ſio pro obtinenda manutentione petita, *Rot. dec. 275.*
n. 1. coram Papa Greg. XV. & in Cæſaraugustana penſio-
nis 4. Iulij 1608. coram D. meo Patriarcha Hieroſoly-
mitano, & in Alerien. Penſionis prima Iulij, & 16. De-
cembris 1624. coram D. meo Decano, nec referat, quod
2 modernus Canonicus illas non ſoluerit, † ex quo
mutatione perſonæ titularis non mutatur obligatio
ſoluendi penſionem, *Guidop. dec. 629. Gig. de penſ. q.*
3 *47. n. 10. Put. dec. 151. lib. 3.* ac demum, † quod vnica
vel pars tantum vnius termini ſolutio ſufficiat, cum
in vtroque caſu acquiratur poſſeſſio releuans quoad
totam penſionem propter cauſam vniuerſalem ac-
quirendi, *Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina, num. 53. de*
cauſ. poſſ. & propr. Rot. articulum examinans in Spoleta-
na Penſionis prima Iulij 1622. coram bo. me. Vbaldo.
Dec. conſ. 619. num. 2. Surd. conſ. 335. num. 6.

4 Non obſtat, † quod ſolutiones prædictæ verè, &
concludenter non probentur, & probatæ non rele-
uarent tamquam metu excommunicationis factæ.

Quia, quod verè factæ fuerint dantur tres ſolutio-
nes, nempe ſub die 19. Septembris 1615. 19. Auguſti
1622. 4. Septembris 1625. quæ verificantur ex libris
Mercatorum de Vrbe parte citata extractæ, *vt ex re-*
giſtro fol. 74. cuius particula fuit data *in ſummario Epi-*
ſcopi num. 4. quæ eſt deſumpta ex libris Mercatorum,
5 & ſolutæ per manus eorum, † de quorum mandato
licet non conſtet, iunctis tamen adminiculis probãt,
vt dicebatur in deciſione, qua reuidetur. ſequen. dec. 2. de
cauſ. poſſ. & propr. in antiquis, in Pacten. Penſionis primo
Iulij 1595. coram bo. mem. Cardinali Pamphilio, in Ale-
rien. Penſionis 16. Decembris 1624. coram D. meo De-
cano; quæ adminicula ſunt de ponderatis in dictis
deciſionibus ad hunc effectum, nempe literæ reſer-
uationis penſionis, atteſtatio Canonici Meſſerini
prædeceſſoris adhuc viuentis, quod ſemper per 17.
annos, dum fuit Canonicus ſoluit penſionem, teſtes
pro Dragonetto, in Curia examinati dicentes Meſſe-
rinum ceſſaſſe tantummodo in ſolutione penſionis
pro anno 1615. Epiſtola Iacobi Procuratoris Epiſco-
pi dicentis exegiſſe penſionem à Meſſerino de anno
1614. de quo tempore Dragonettus non erat mole-
ſtatus, ac demum pluralitas ſolutionum, & magna
ſumma, quæ contradicunt præſumptioni donationis,
quod quis voluerit iactare ſuum, quæ ratio fuerit
præcipua *dec. 2. de cauſ. poſſ. & propr. in antiq.*

Cæterum quod non releuent tamquam metu ex-
communicationis factæ, neque hoc probatur; nam &
ſi dentur teſtes in Curia examinati poſt extenſionẽ
prædictæ deciſiones dicentes Meſſerinum fuiſſe ex-
communicatum ad inſtantiam Epiſcopi de anno
1615 & 1616. de quo tempore contigit prima ſolu-
tio data in actis, & aliæ duæ de anno 1622. & 1623.
† ſubiaceant præcedenti metu excommunicationis 6
durante eaſdem cauſa obligationis ſoluendi, *Crau.*
conſ. 117. n. 6. Iaſ. in l. ſi ob turpem, num. 3. limit. 4. ff. de
cond. ob turp. cauſ. Oſaſc. deciſ. 179. num. 12. attamen, † 7
cum illæ ſolutiones legantur factæ ſine proteſtatio-
ne, quod non controuertitur, non ſufficiunt ad im-
pediendum acquiſitionem quaſi poſſeſſionis exigen-
di, quæ poſita eſt in patientia, & acquieſcẽtia, *Achill.*
dec. 11. de penſ. Seraph. dec. 147. num. 11. dicentes pro-
teſtationem debere concurrere in actu ſolutionis ad
tollendũm conſenſum, qui colligitur ex patientia
ſoluendi; & exinde Rota ſemper tranſiuit cum hac
diſtinctione *in dec. 241. n. 229. n. 11. part. 1. recent. &*
dec. 367. vbi latiſſimè Add. coram Papa Greg. XV. Grat.
diſcept. for. cap. 310. n. 8. & ſeq. † Neque vera eſt ſubdi- 8
ſtinctio pro Dragonetto ponderata, quod in caſu
Achill. erat neceſſaria proteſtatio, quia erat commi-
nata excommunicatio in literis, non autem, vt in
præſenti, deuentum ad excommunicationem, & car-
cerationem, ex quibus metus erat confirmatus, quem
ſenſum dicitur habuiſſe *Achill. in illa dec. 11. de penſ.*
& aſſerendo refert. Mandoſ. ad conſ. Roma. 569. n. 14.
litera M. & Put. dec. 8. de penſ. Quia, ſi bene atten-
duntur, hoc non dicunt, neque inferunt. Nam Man-
doſ. loquitur, † quando præcedit clauſula, ſine re- 9
tardatione ſolutionis penſionis; vt tunc per ſo-
lutionem non imprimatur quaſi poſſeſſio, quia
ſemper neceſſitas, *& idem dicit Put. d. dec. 8.* & ex ne-
ceſſitate producitur cauſa, quæ remouet voluntatem
liberam ab actu, niſi aliud dicatur, † non ſic in vo- 10
luntaria ſolutione, quæ poteſt purgare metum ex ſo-
lo actu cum libero exercitio voluntatis, quæ fuit ra-
tio deciſionum ſupra allegatarum 141. *num. 6. & Se-*
raph. 1047. num. 11.

Demum non obſtat, quod, cum agatur de re iudi-
cata ob non interpoſitam appellationem per Epiſ-
copum, non detur manutentio in cauſa reſtitutionis
in integrum, dum † petitorium abſorbet poſſeſſo- 11
rium, *Abb. in cap. conſultationibus. num. 9. de iur. patr.*
cum alijs alleg. in prima deciſione.

Quia † quando dubitatur de iuſtitia, aut validi- 12
tate illius non ſolet denegari manutentio in cauſa
reſtitutionis conſtito de poſſeſſione, cuius probatio
ſupra fuit firmata *ſequendo dec. Caſ. de Graſſ. 4. de cauſ.*
poſſ. & propr. & hoc ipſum Rot. firmauit in dec. 235. 244.
& 245. penes Cenc. de cenſib. & plenius in allegatis in
prima deciſione coram D. meo Buratto Anconitana Flo-
rum 4. Martij 1622. & 8. Nouembris 1624.

Et ita, &c.

R.D. COC

R.D. COCCINO DECANO

ROMANA 30. MILLIVM

Lunæ 27. Aprilis 1626.

SVMMARIA.

1 *Iura in actis exhibita abſque citatione ad dicendum contra non ſunt de actis, nec tranſportanda.*
2 *Decl. precedere in iuribus extra factum Iudicis, ſecus in calculo Peritorum parte citata per Iudicem electorum, & examine teſtium parte citata facto.*
3 *Periti in relatione citatio non requiritur, ſi parte citata fuerit electus.*

DECISIO CCIII.

QVÆSITVM fuit apud me ſuper integra
tranſportatione actorum, & cum defice-
ret calculus factus ſuper ſtatu bonorum
donantis pars dicebat, ex hoc non poſſe
dici, acta non fuiſſe tranſportata, cum
non reperiatur citatio ad dicendum contra iſtum
calculum, quæ operatur, vt iura efficiantur de actis,
1 † alias, etiam quod ſint exhibita in actis, non ſunt de
actis, *Sarnen. in reg. de Annal. q. 4. n. 5. Caſſad. dec. prima num. 5. de except. Caputaq. dec. 99. par. 2.*
2 Cæterum dicebant Domini, † hoc procedere,
quando Iura producuntur, quæ ſunt omnia extra fa-
ctum Iudicis. In hoc autem caſu Iudex, parte cita-
ta, elegit calculatorem, & præuia citatione ſuam fe-
cit relationem in actis, vnde nulla requirebatur ci-
tatio partis ad dicendum contra, cum iſte ſit actus
proueniens à decreto Iudicis, & Peritus cenſetur
ſubdelegatus à Iudice ad ponendas illas rationes,
quas Iudices propter eorum occupationes ponere
non poſſunt. Ideo videmus, quod, cum examen te-
ſtium ſit factum parte citata, non requiritur alia ci-
tatio ad dicendum contra.
3 Hinc videmus etiam, quod † quando Peritus de-
putatur parte citata, in relatione illius non requiri-
tur alia citatio, quæ tamen in hoc caſu adeſt, *Bart. in l. Theopompus num. 51. ff. de dot. praleg.* vbi quod
quando Iudex mittit expertos ad menſurandũ agrum
vel aliquam differentiam, parte citata, in relatione
non requiritur noua citatio, *Marant. in praxi par. 6. in verb. rectè concipiatur. n. 23. q. 16. Addit. ad dec. 2. n. 63. & 64. de reſcript. in nou.* vbi ſi Auditor Rotæ de-
putetur ad referendum Papæ, non requiritur citatio
in relatione licet ſuper illa ſententia feratur, & in
terminis calculatorum ad libros Mercatorum viden-
dum, & ſuper illis calculandum *dicit Angl. in l. prima §. Marcell. n. 2. ff. ſi cui pluſquam per l. falcid.*
Et ita concluſum, &c.

R. P. D. MERLINO

FANEN. BONORVM

Veneris 20. Martij 1626.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio anterior probata per Inſtrumentum eſt manutenenda.*
2 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua.*
3 *Poſſeſſio data per Iudicem minus ritè, & rectè procedentem non eſt manutenibilis.*
4 *Lim. ſi articulus nullitatis, ſeu Iniuſtitiæ ſit adhuc in ſuſpenſo, Lim. etiam vt num. 5.*
6 *Spolium allegari nequit ab eo, qui non poſſidet.*
7 *Citandus eſt etiam exiſtens in detentatione.*

DECISIO CCIV.

CVM Lucretia de Neguſantibus
iudicium agens contra Ludoui-
cam Bartolellam appræhendiſſet
die 16. Aprilis 1613. poſſeſſionẽ
bonorum, de quibus agitur, in
executionem mandati de immit-
tendo ad ſui fauorem relaxati
per R.P.D. Bilium Iudicem ab A. C. deputatum, &
defuncta dicta Ludouica Antonius Vffredutius infãs
mediante perſona Patris, & adminiſtratoris appræ-
henderit eorumdem bonorum poſſeſſionem die 16.
Ianuarij 1614. vigore mandati etiam de immittendo
ſibi conceſſi à Prætore Fani in vim teſtamenti An-
tonij Neguſantij, dubitatum fuit, cui dandum ſit
mandatum de manutenendo.
Et Domini reſponderunt, eſſe dandum Lucretiæ,
† de cuius anteriori poſſeſſione verè conſtat per In- 1
ſtrumentum publicum *l. Prædia. vbi Doct. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 360. n. 5. lib. 1.* non obſtante prædicta ſub-
ſecuta poſſeſſione Antonij, † quæ tamquam iunior 2
præſumitur clandeſtina, & turbatiua, *cap. licet cauſam de probat. l. prima in fin. vbi gl. Angel. & alij ff. vti poſſid. Bart. in l. ſi duo num. 4. eod. tit. Menoch. de retin. remed. 3. num. 725. & ſequent. Alex. conſ. 88. num. 12. lib. 5. Natt. conſ. 538. num. 3. lib. 3. Hond. conſ. 20. num. 11. lib. primo. Rot. diuerſ. deciſ. 506. num. 5. & 6. par. 1. & deciſ. 19. num. 1. par. 2. & in aliis alleg. in Tullen. Capellania 18. Februarij 1612. coram me.*
Nec ſubſiſtit, quod dicitur pro Antonio, † poſſeſ- 3
ſionem ſcilicet Lucretiæ non eſſe manutenibilem
eo, quia Iudex minus ritè, & rectè proceſſit, *vt fuit reſolutum, & rationibus comprobatum in deciſione inter eaſdem partes ſub die 26. Iunij 1623. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano*, quoniam omiſſo, quod
cauſa ſuper iiſdem die 4. Decembris 1623. repropo-
ſita, Domini non fuerunt concordes, ſed ordinarunt,
quod informaretur etiam ſuper validitate examinis
teſtium. Vnde † articuli in deciſione firmati reſolu- 4
tio adhuc fortè manet in ſuſpenſo, viſum fuit ceſſare
objectum, † ex quo ipſe Antonius non excipit con- 5
tra ſupra dictum decretum de immittendo Domini
Bilij tamquam conſors litis cum Ludouica, vel vti
ſucceſſor, & hæres eiuſdem Ludouicæ, in quo caſu
poſſet quidem dubitari de vitibus dictæ poſſeſſionis
Lucretiæ etiam ad effectum manutentionis ex alleg.
verum excipit, vt ſupra, ex perſona propria, neq; ap-
paret, in eum cauſam prædictam, ſeu litem, vel In-
ſtantiam cæptam vnquam tranſiuiſſe; prout etiam
fruſtra idẽ Antonius videtur inſiſtere ſuper eo, quod
numquam habuerit ſe pro ſpoliato ad retinendam
poſſeſſionem, in qua de tempore immiſſionis Lucre-
tiæ, ſiue prætenſi ſpolij ipſe non exiſtebat, ſed Ludo-
uica, quia † allegari nequit ab eo, qui non poſſedit, 6
ad l. impulſos. & tot. tit. C. vnde vi l. prima. ff. de vi, & vi arm. cum ſimilib.
Et in omnem euentum negari non poteſt, quin
Lucretia eſſet in detentatione bonorum, † & prop- 7
terea erat citanda.
Et ita, vtraque parte informante.

EODEM

Eadem.

Mercurij prima Iulij 1624.

SVMMARIA.

1 *Satutum de continuanda poſſeſſione defuncti in heredem non habet locum, vbi defunctus tempore mortis non poſſidebat.*
2 *Manutenendus eſt, qui docet de poſſeſſione.*
3 *Ampl. etiam quod ſit in detentatione.*

Deciſio CCV.

CVm, pendente lite coram me ſuper manutentione in bonis, de quibus agitur, inter Lucretiam, & Antonium ſub die 20. Martij Præteriti, reſolutum fuerit, mandatum de manutenendo eſſe dandum Lucretiæ, nec Antonius acquieſceret reſolutioni, atque vlterius eamdem impugnaret Patritius modo veniens ad cauſam dubium repropoſui ſupra eiſdem, & DD. viſum eſt, à deciſis non eſſe recedendum tam quoad Antonium ex rationibus in decis. Allegatis, contra quas nihil releuans de nouo adducitur.

Quam & quoad Patritium, qui vti hæres ab Inteſtato Ludouicæ nitens diſpoſitioni Statuti Ciuitatis Fani de continuanda poſſeſſione defuncti in hæ-
1 redem petit, ſe manuteneri. Etenim † non ſuffragatur ſtatutum prædictum in hoc caſu, eo quia adhuc viuente dicta Ludouica poſſeſſio naturalis dictorum bonorum fuit effectualiter occupata per Lucretiam vigore mandati de Immittendo ad ſui fauorem relaxati per R.P.D. Bilium Iudicem ab A.C. deputatum, vnde ſtante hac diſtractione poſſeſſionis, ob quam impeditur connexio inter Ludouicam, & hæredem, nec aliqua continuatio poſſeſſionis poteſt conſiderari, ſi defunctus tempore mortis non poſſidebat, *ad trad. per Cuman. in l. Pomponius. §. quæſitum. ſub. num. 3. verſ. ego dixi. ff. de acq. poſſ. Alex. conſ. 83. num. 3. lib. 2. Dec. conſ. 467. num. 8. Pariſ. conſ. 1. num. 158. lib. 1. cum alijs apud Rot. coram bo. me. Greg. XV. dec. 258.*
2 *num. 9. & dec. 307. num. 3.* & conſequenter † ipſa Lucretia docens, vt ſupra, de ſua poſſeſſione, venit manutenenda, *vulg. §. retinendæ, & § hodie. Inſt. de Interd.*

Neque obſtat, quod dicta poſſeſſio Lucretiæ non fuerit habita pro iuſta, nec manutenibili *ex alias allegata deciſione coram Reuerendiſſ. Domino meo Decano ſub 26. Martij 1623.* omiſſo enim quod eadem cauſa repropoſita non fuerit reſoluta, ſed dictum, vt diſcuteretur validitas examinis teſtium, vnde videtur in pendenti manere iuſtitia, vel iniuſtitia dictæ poſſeſſionis Lucretiæ, vt fuit conſideratum in prima deciſione huius cauſæ coram me, Domini cenſuerunt † ſufficere, quod Lucretia eſſet in detentatione
3 ad effectum, ne prædictum ſtatum potuerit mutari, atque eiuſdem Lucretiæ omninò competat manutentio ex allegatis.

Et ita in deciſis, &c.

R.P.D. DVRANO

Romana Dotis, Sive Salviani

Mercurij 10. Iulij 1626.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum facit probationem probatam.*
2 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus de actibus poſſeſſiuis.*
3 *Clauſula* conſtituti *inducit veram poſſeſſionis tranſlationem, & num. 15.*
4 *Saluianum contentatur poſſeſſione probata ex clauſula* conſtituti.
5 *Poſſeſſio probatur ex litis ſubſtentatione.*
6 *Saluianum vteras concurrente credito cum hypotheca antiqua poſſeſſione debitoris, & moderaa rei conuenti.*
7 *Duo eamdem rem inſolidum poſſidere non poſſunt.*
8 *Poſſeſſio iure familiaritatis non releuat.*
9 *Filius eatenus præſumitur poſſediſſe bona matris iure familiaritatis, quatenus fuerint in matris dominio.*
10 *Filius poſſidens iure familiaritatis bona matris recepta de illis donatione per matrem cum clauſula* conſtituti *incipit poſſidere iure proprio, etiam abſque alia declaratione.*
11 *Poſſidere quis iure familiaritatis præſumitur ad excludendum delictum, ne qui titulum non habet, videatur alienum occupare.*
12 *Transferens dominium in alium deſinit eſſe dominus.*
13 *Mater poſt donationem factam filio cum pacto reuerſiuo dicitur poſſidere bona donata iure familiaritatis vſque ad donationis reſolutionem.*
14 *Poſſidere vno, vel alio modo conſiſtit in animo poſſidentis.*
15 *Poſſidere vno, vel alio modo non cadit ſub ſenſu corporali.*
16 *Saluianum non datur ſine hypotheca.*
17 *Bonis donatis cum pacto reuerſibili, & facultate hypothecandi pro reſtitutione dotis, hypotheca ſubſecuta tenet, & ſufficit ad ſaluianum, nec dicitur reſoluta per reſolutionem donationis, & num. 19.*
18 *Res aliena de voluntate domini poteſt hypothecari.*
20 *Donator cum licentia vendendi in aliquo caſu acquirit ſibi hypothecam in bonis donatis in eo caſu ipſo iure.*
21 *Hypotheca in hæreditate relicta venit ſub hypotheca generali omnium bonorum, & iurium per defunctum conſtituta.*
22 *Pignus, ſeu hypotheca in re propria non datur.*
23 *Lim. ſecus, ſi illius dominium ſit commutabile, & ad tempus duraturum.*
24 *Conditio nuptiarum intelligitur de futuris data ſcientia præſentium, & num. 50.*
25 *Lim. niſi adſit correſpectiuitas ad matrimonium iam contractum.*
26 *Matrimonium certum contemplatum dicitur abſque illius ſpecificatione in donatione parentum ad filiorum fauorem, vbi præceſſerunt ſponſalia cum certa muliere.*
27 *Contractus licet nullus ex defectu ſolemnitatum probat tamen voluntatem.*
28 *Conſenſus ad aliquem actum nihil intereſt, an præceſſerit, aut ſubſecutus fuerit.*
29 *Facultas alicui data aliquid faciendi non imponit neceſſitatem. decl vt num. 35. & 41.*

30 *Ea*

R.D. COCCINO DECANO

ROMANA 30. MILLIVM

Lunæ 27. Aprilis 1626.

SVMMARIA.

1 *Iura in actis exhibita abſque citatione ad dicendum contra non ſunt de actis, nec tranſportanda.*
2 *Decl. precedere in iuribus extra factum Iudicis, ſecus in calculo Peritorum parte citata per Iudicem electorum, & examine teſtium parte citata facto.*
3 *Periti in relatione citatio non requiritur, ſi parte citata fuerit electus.*

DECISIO CCIII.

QVÆSITVM fuit apud me ſuper integra
tranſportatione actorum,& cum deficeret calculus factus ſuper ſtatu bonorum
donantis pars dicebat, ex hoc non poſſe
dici, acta non fuiſſe tranſportata, cum
non reperiatur citatio ad dicendum contra iſtum
calculum,quæ operatur, vt iura efficiantur de actis,
1 † alias,etiam quod ſint exhibita in actis,non ſunt de
actis,*Sarnen. in reg.de Annal. q.4. n.5.Caſſad.dec.prima num.5. de except. Caputaq. dec.99. par.2.*
2 Cæterum dicebant Domini, † hoc procedere,
quando Iura producuntur, quæ ſunt omnia extra factum Iudicis. In hoc autem caſu Iudex, parte citata, elegit calculatorem, & præuia citatione ſuam fecit relationem in actis, vnde nulla requirebatur citatio partis ad dicendum contra, cum iſte ſit actus proueniens à decreto Iudicis, & Peritus cenſetur ſubdelegatus à Iudice ad ponendas illas rationes, quas Iudices propter eorum occupationes ponere non poſſunt. Ideo videmus, quod, cum examen teſtium ſit factum parte citata, non requiritur alia citatio ad dicendum contra.
3 Hinc videmus etiam, quod † quando Peritus de-
putatur parte citata,in relatione illius non requiritur alia citatio,quæ tamen in hoc caſu adeſt,*Bart. in l. Theopompus num. 51. ff. de dot. praleg.* vbi quod quando Iudex mittit expertos ad menſurandũ agrum vel aliquam differentiam, parte citata, in relatione non requiritur noua citatio,*Marant. in praxi par.6. in verb.rectè conципiatur.n.23. q.16.Addit. ad dec.2. n. 63.& 64. de reſcript. in nou.* vbi ſi Auditor Rotæ deputetur ad referendum Papæ, non requiritur citatio in relatione licet ſuper illa ſententia feratur, & in terminis calculatorum ad libros Mercatorum videndum,& ſuper illis calculandum *dicit Angl. in l.prima §.Marcell. n.2. ff. ſi cui pluſquam per l. falcid.*

Et ita concluſum, &c.

R. P. D. MERLINO

FANEN. BONORVM

Veneris 20. Martij 1626.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio anterior probata per Inſtrumentum eſt manutenenda.*
2 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua.*
3 *Poſſeſſio data per Iudicem minus ritè, & rectè procedentem non eſt manutenibilis.*
4 *Lim. ſi articulus nullitatis, ſeu Iniuſtitiæ ſit adhuc in ſuſpenſo, Lim. etiam vt num.5.*
6 *Spolium allegari nequit ab eo, qui non poſſidet.*
7 *Citandus eſt etiam exiſtens in detentatione.*

DECISIO CCIV.

CVM Lucretia de Neguſantibus iudicium agens contra Ludouicam Bartolellam appræhendiſſet die 26. Aprilis 1613. poſſeſſionẽ bonorum, de quibus agitur, in executionem mandati de immittendo ad ſui fauorem relaxati per R.P.D.Bilium Iudicem ab A. C. deputatum, & defuncta dicta Ludouica Antonius Vffredutius infãs mediante perſona Patris, & adminiſtratoris appræhenderit eorumdem bonorum poſſeſſionem die 16. Ianuarij 1624. vigore mandati etiam de immittendo ſibi conceſſi à Prætore Fani in vim teſtamenti Antonij Neguſantij, dubitatum fuit, cui dandum ſit mandatum de manutenendo.

Et Domini reſponderunt,eſſe dandum Lucretiæ,
† de cuius anteriori poſſeſſione verè conſtat per In- 1
ſtrumentum publicum *l. Prædia. vbi Doct. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 360. n.5 lib. 1.* non obſtante prædicta ſub-
ſecuta poſſeſſione Antonij, † quæ tamquam iunior 2
præſumitur clandeſtina,& turbatiua,*cap. licet cauſam de probat. l. prima in fin. vbi gl. Angel. & alij ff. vti poſſid. Bart. in l. ſi duo num.4. eod. tit. Menoch. de retin. remed.3. num.725.& ſequent. Alex. conſ.88. num.12 lib. 5. Natt. conſ.538. num.3. lib.3. Hond. conſ.20. num.21. lib. primo. Rot. diuerſ. deciſ.506. num.5. & 6. par.1. & deciſ.19. num.1. par.2. & in aliis alleg. in Tullen. Capellania 18. Februarij 1612. coram me.*
Nec ſubſiſtit,quod dicitur pro Antonio, † poſſeſ- 3
ſionem ſcilicet Lucretiæ non eſſe manutenibilem eo,quia Iudex minus ritè,& rectè proceſſit,*vt fuit reſolutum, & rationibus comprobatum in deciſione inter eaſdem partes ſub die 26. Iunij 1623. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano*, quoniam omiſſo, quod cauſa ſuper iiſdem die 4. Decembris 1623. repropoſita,Domini non fuerunt concordes,ſed ordinarunt, quod informaretur etiam ſuper validitate examinis
teſtium. Vnde † articuli in deciſione firmati reſolu- 4
tio adhuc fortè manet in ſuſpenſo, viſum fuit ceſſare
objectum, † ex quo ipſe Antonius non excipit con- 5
tra ſupra dictum decretum de immittendo Domini Bilij tamquam conſors litis cum Ludouica, vel vti ſucceſſor, & hæres eiuſdem Ludouicæ, in quo caſu poſſet quidem dubitari de viribus dictæ poſſeſſionis Lucretiæ etiam ad effectum manutentionis ex alleg. verum excipit,vt ſupra,ex perſona propria,neq; apparet,in eum cauſam prædictam, ſeu litem, vel Inſtantiam cæptam vnquam tranſiuiſſe; prout etiam fruſtra idẽ Antonius videtur inſiſtere ſuper eo, quod numquam habuerit ſe pro ſpoliato ad retinendam poſſeſſionem, in qua de tempore immiſſionis Lucretiæ, ſiue prætenſi ſpolij ipſe non exiſtebat, ſed Ludo-
uica,quia † allegari nequit ab eo, qui non poſſedit, 6
ad l. impulſos. & tot. tit. C. vnde vi l. prima ff. de vi, & vi arm. cum ſimilib.
Et in omnem euentum negari non poteſt, quin
Lucretia eſſet in detentatione bonorum, † & prop- 7
terea erat citanda.

Et ita, vtraque parte informante.

Digitized by Google

EODEM

Eadem.

Mercurij prima Iulij 1624.

SVMMARIA.

1 *Satutum de continuanda poſſeſſione defuncti in hæredem non habet locum, vbi defunctus tempore mortis non poſſidebat.*
2 *Manutenendus eſt, qui docet de poſſeſſione.*
3 *Ampl. etiam quod ſit in detentatione.*

Deciſio CCV.

CVm, pendente lite coram me ſuper manutentione in bonis, de quibus agitur, inter Lucretiam, & Antonium ſub die 20. Martij Præteriti, reſolutum fuerit, mandatum de manutenendo eſſe dandum Lucretiæ, nec Antonius acquieſceret reſolutioni, atque vlterius eandem impugnaret Patritius modo veniens ad cauſam dubium repropoſui ſupra eiſdem, & DD. viſum eſt, à deciſis non eſſe recedendum tam quoad Antonium ex rationibus in decis. Allegatis, contra quas nihil releuans de nouo adducitur.

Quam & quoad Patritium, qui vti hæres ab Inteſtato Ludouicæ nitens diſpoſitioni Statuti Ciuitatis Fani de continuanda poſſeſſione defuncti in hæ-
1 redem petit, ſe manuteneri. Etenim † non ſuffragatur ſtatutum prædictum in hoc caſu, eo quia adhuc viuente dicta Ludouica poſſeſſio naturalis dictorum bonorum fuit effectualiter occupata per Lucretiam vigore mandati de Immittendo ad ſui fauorem relaxati per R.P.D. Bilium Iudicem ab A.C. deputatum, vnde ſtante hac diſtractione poſſeſſionis, ob quam impeditur connexio inter Ludouicam, & hæredem, nec aliqua cootinuatio poſſeſſionis poteſt conſiderati, ſi defunctus tempore mortis non poſſidebat, *ad trad. per Cuman. in l. Pomponius. §. quæſitum. ſub. num. 3. verſ. ego dixi. ff. de acq. poſſ. Alex. conſ. 83. num. 3. lib. 2. Dec. conſ. 467. num. 8. Pariſ. conſ. 1 num. 158. lib. 1. cum alijs apud Ret. coram bo. me. Greg. XV. dec. 258.*
2 *num. 9. & dec. 307. num. 3.* & conſequenter † ipſa Lucretia docens, vt ſupra, de ſua poſſeſſione, venit manutenenda, *vulg. §. retinendæ, & § hodie. Inſt. de Interd.*

Neque obſtat, quod dicta poſſeſſio Lucretiæ non fuerit habita pro iuſta, nec manutenibili *ex alias allegata deciſione coram Reuerendiſſ. Domino meo Decano ſub 26. Martij 1623.* omiſſo enim quod eadem cauſa repropoſita non fuerit reſoluta, ſed dictum, vt diſcuteretur validitas examinis teſtium, vnde videtur in pendenti manere iuſtitia, vel iniuſtitia dictæ poſſeſſionis Lucretiæ, vt fuit conſideratum inprima deciſione huius cauſæ coram me, Domini cenſuerunt † ſufficere, quod Lucretia eſſet in detentatione
3 ad effectum, ne prædictum ſtatum potuerit mutari, atque eiuſdem Lucretiæ omninò competat manutentio ex allegatis.

Et ita in deciſis, &c.

R.P.D. DVRANO

Romana Dotis, Sive Salviani

Mercurij 10. Iulij 1626.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum facit probationem probatum.*
2 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus de actibus poſitiuis.*
3 *Clauſula* conſtituti *inducit veram poſſeſſionis tranſlationem, & num. 15.*
4 *Saluianum contentatur poſſeſſione probata ex clauſula* conſtituti.
5 *Poſſeſſio probatur ex litis ſubſtentatione.*
6 *Saluianum intrat concurrente credito cum hypotheca antiqua poſſeſſione debitoris, & moderna rei conuenti.*
7 *Duo eamdem rem inſolidum poſſidere non poſſunt.*
8 *Poſſeſſio iure familiaritatis non releuat.*
9 *Filius eatenus præſumitur poſſediſſe bona matris iure familiaritatis, quatenus fuerint in matris dominio.*
10 *Filius poſſidens iure familiaritatis bona matris recepta de illis donatione per matrem cum clauſula* conſtituti *incipit poſſidere iure proprie, etiam abſque alia declaratione.*
11 *Poſſidere quis iure familiaritatis præſumitur ad excludendum delictum, ne qui titulum non habet, videatur alienum occupare.*
12 *Transferens dominium in alium deſinit eſſe dominus.*
13 *Mater poſt donationem factam filio cum pacto reuerſiuo dicitur poſſidere bona donata iure familiaritatis vſque ad donationis reſolutionem.*
14 *Poſſidere vno, vel alio modo conſiſtit in animo poſſidentis.*
15 *Poſſidere vno, vel alio modo non cadit ſub ſenſu corporali.*
16 *Saluianum non datur ſine hypotheca.*
17 *Bonis donatis cum pacto reuerſibili, & facultate hypothecandi pro reſtitutione dotis, hypotheca ſubſecuta tenet, & ſuffiet ad ſaluianum, nec dicitur reſolutu per reſolutionem donationis, & num. 19.*
18 *Res aliena de voluntate domini poteſt hypothecari.*
20 *Donator cum licentia vendendi in aliquo caſu acquirit ſibi hypothecam in bonis donatis in eo caſu ipſo iure.*
21 *Hypotheca in hæreditate relicta venit ſub hypotheca generali omnium bonorum, & iurium per defunctum conſtituta.*
22 *Pignus, ſeu hypotheca in re propria non datur.*
23 *Lim. ſecus, ſi illius dominium ſit commutabile, & ad tempus duraturum.*
24 *Conditio nuptiarum intelligitur de futuris: data ſcientia preſentium, & num. 50.*
25 *Lim. niſi adſit correſpectiuitas ad matrimonium iam contractum.*
26 *Matrimonium certum contemplatum dicitur abſque illius ſpecificatione in donatione parentum ad filiorum fauorem, vbi præceſſerunt ſponſalia cum certa muliere.*
27 *Contractus licet nullus ex defectu ſolemnitatum probat tamen voluntatem.*
28 *Conſenſus ad aliquem actum nihil intereſt, an præceſſerit, aut ſubſecutus fuerit.*
29 *Facultas alicui data aliquid faciendi non imponit neceſſitatem. decl. vt num. 35. & 41.*

30 Ea

30 *Facultate ſibi conceſſa quem vſum non fuiſſe conſtat ſi id velle non declarauerit.decl.vt num.35.*
31 *Hypotheca generalis comprahendit etiambona donata cum pacto reuerſiuo in caſu data facultatis hypothecandi.*
32 *Iurium appellatione venit etiam facultas aliquid faciendi, & diſponendi.*
33 *Iura omnia defuncti tranſeunt in hæredes.*
34 *Facultas fideicommiſſario conceſſa diſponendi de aliqua quantitate operatur, vt poſſint illam retinere etiam illius hæredes, ſi inteſtatus, ſeu abſque diſpoſitione de illis decedat.*
36 *Prohibitioni de non alienando non dicitur factus locus, vbi caſus non euenit.*
37 *Prohibitione de non alienando reſoluta, eſt etiam reſoluta exceptio illi conſecutiua, & ſimulatiua.*
38 *Clauſula ſeparata habens orationem perfectam an reſoluatur reſoluta principali diſpoſitione.*
39 *Cauſa dicitur anima, & ſpiritus diſpoſitionis, & ipſa diſpoſitio.*
40 *Rationis ex diuerſitate, vel identitate fieri debet reſtrictio, vel ampliatio, non ex figura, & ordine ſcripturæ.*
42 *Mater quamuis non teneatur donare filio ad matrimonium habili propter nuptias pro dotis recipiendæ aſſecuratione iuris neceſſitate, tenetur tamen neceſſitate naturæ.*
43 *Alienatio tacite prohibita conditione pendente facta valet, donec ipſa conditio pendet, ſecus ſi prohibitio ſit expreſſa.*
44 *Excuſſionis exceptio in ſaluiano non admittitur. ampl. vt num.47.*
45 *Lim. ſecus ſi ſit de natura obligationis.*
46 *Aſſecurationis natura eſt, vt veniat acceſſorie ad obligationem prīncipalem.*
48 *Facultas obligandi bona pro dote conceſſa donatario an ſit intelligenda in ſubſidium.*
49 *Conſenſus vbi requiritur in ſcriptis non ſufficit ſine ſcriptis. Lim. vt num.51.*
51 *Conſenſus in ſcriptis fruſtra requiritur ad actum, qui iam præceſſit.*
53 *Magis attenditur finalis cauſæ forma, quam verba præciſa.*

Decisio CCVI.

Domina Domitilla de Ceſijs vxor q. Adriani Balleoni egit vtili ſaluiano pro dote librarum 20.mille, & alijs iuribus dotalibus
contra D. Iuliam Balleonam Adriani matrem pro
obtinenda immiſſione in poſſeſſionem Caſtri Graf-
ßignani, & vt quam primum, decentius nuberet, &
cum pacto, quod ſi præcederet ſine deſcendentibus,
bona donata libere, & integraliter ad ipſam reuerte-
rentur, ſi vero cum illis, qui ſuperuiuerent donatri-
ci, conſtituit primogenituram in eorum fauorem
cum prohibitione alienationis, niſi pro aſſecuratio-
ne, & reſtitutione dotis prima vice recipiendæ. Qua-
re cauſa commiſſa in Rota coram bo.me. Vbaldo, cui
ego fui ſubrogatus, fuit in ea dubitatum, an ſit dan-
da immiſſio, & Domini affirmatiuè reſoluerunt, quia
de credito dotali cum hypotheca conſtitit ex lectu-
1 ra publici inſtrumenti de anno 1618. † quod facit
probationem probatam, *Bal. in l. Imperator. nu.2. ff. de
ſtat. hom. & in terminis ſaluiani Hond. conſ.17.n.19. lib.
2. Rot. apud Pacif. de ſalu. interd. deciſ.13. & deciſ. 15.
num. 1. & in recent. dec.456.num.2. & 457. num.1. &
569.nu.1.par.2. & apud Greg. XV. dec.491.nu.6. in fin.*
De poſſeſſione autem Adriani apparuit tam ex
2 teſtibus deponentibus de actibus poſitiuis, † qui
propterea bene ad hunc effectum probant. *Paul. de
Caſtr. conſ.166.num.1. lib.1. & Rot. in alleg. dec.569.nu.*
2. quam † ex clauſula *conſtituti*, ex qua inducitur vera 3
poſſeſſionis tranſlatio, *l. quod meo. vbi Bart. ff. de acq.
poſſ. l. quæ mulier. vbi etiam Bart. ff. de rei vendic.
Tiraq. de iur. conſtit. part.2. ampl.1. num.2. Pariſ. conſ.
128. num. 2. & ſeqq. & in puncto,* quod † in ſaluiano 4
ſufficiat poſſeſſio ex conſtituto, *Mart. de clauſ.
20. num.4. Greg. XV. dec. 491. & fuit dictum in Summa
Bonorum 23. Octobris 1595. coram Cardinali Pamphilio,* & demum poſſeſſio Iuliæ probatur, † ex litis 5
ſubſtentatione, *Capuaq. dec.369. par.2. Rot. deciſ.20.
num.2. & dec.26. num.16. apud Pacific.* † quibus con- 6
currentibus intrat Saluianum, *Menoch. de adipiſ.
remed. 3. q.29. num.161. cum ſeqq. Put. deciſ.201. lib.1.
Rot. dec. 324. num.3. & dec.456. num.1. part.2. recent.
& apud Greg. XV. vbi ſupra num.6.*
Solum igitur ſupereſt in contrarium adductis reſpondere, quæ pro clariori, & faciliori intelligentia,
& quia tot, tantorumque hinc inde ſcribentium excitatæ difficultates id expoſcunt, particulariter diſcuti, & examinari oportet.
Primo dicebatur, quod D. Iulia ſemper poſſedit
Caſtrum, & alia bona, de quibus agitur, tam ante,
quam poſt matrimonium Adriani cum Domitilla,
vt ex teſtib. ſumm. num. 6. vnde † cum duo non poſ- 7
ſint eandem rem inſolidum poſſidere, conſequenter
Adrianus nunquam poſſedit, & ideo teſtes deponentes de illius poſſeſſione debere intelligi de poſſeſ-
ſione iure familiaritatis, † quæ non releuat, *l. qui iure* 8
*familiaritatis. vbi Bart. ff. de acq. poſſ. Menoch. de arbitr.
caſ.160. num.13. cum ſeq.*
Hoc obiectum facile fuit ſublatum, quia † Adria- 9
nus eatenus præſumitur poſſediſſe bona prædicta
iure familiaritatis, quatenus fuerunt in matris dominio, *Alex. in d. l. qui iure num.3. vbi etiam Imol. in
princ. & Caſtr. num. 4.* † in ipſum autem tranſlato 10
dominio per donationem cum clauſula *conſtituti* cœpit poſſidere iure proprio ex titulo præcedenti etiam
abſque alia declaratione, *Soc. ſen. conſ. 181. num. 5.
verſ. & eo maxime lib. 2. Purpur. conſ.298. n.12. Burſat.
conſ.9. num.8. lib.1. Rot. apud Greg. XV. dec.92. num.3.
& ibi Add. & apud R. P. D. meum Decanum deciſ.
239. num.6.* & ratio eſt, quia † præſumitur poſſeſſio 11
iure familiaritatis, vt excludatur delictum, ne, qui
titulum non habet, videatur alienum occupare, quæ
ceſſat in Adriano, qui titulũ habebat, ergo ceſſare in
eo quoque debet præſumptio poſſeſſionis iure familiaritatis. Et exaduerſo D. Iulia, † quæ tranſlato do- 12
minio in Adrianum deſinit eſſe domina, *§. j' itaque
deſeretis. Inſtit. de action.* † ex tunc vſque ad donationis 13
reſolutionem iure familiaritatis poſſediſſe præſumitur, *iuxta tradita per Doct. in d. l. qui iure. & Surd. conſ.
24. n.36.* quo fit, vt teſtes D. Iuliæ deponentes de poſ-
ſeſſione Adriani iure familiaritatis, & de poſſeſſione
illius iure proprio etiam poſt contractum matrimonium non ſint in conſideratione habendi; vltra quod
non reddunt ſcientiæ cauſam, quinimmo nec aliqua,
quæ congrua ſit, reddi poteſt, quia, cum † poſſidere 14
vno, vel alio modo animi ſit, *l. ſi quis vi. § differentia.
ff. de acq. poſſ.* † non cadit ſub ſenſu corporali, & in 15
omnem caſum ſufficit Domitillæ ad obtinendum in
ſaluiano poſſeſſio Adriani ex clauſula conſtituti
quamuis de ea per teſtes deponentes de actibus poſ-
ſeſſorijs non conſtaret, *iuxta ſuperius allegata.*
Secundo opponebatur, quod donatio de his bonis
fuit reſoluta per mortem Adriani vigore pacti reuerſiui in ea adiecti, quod Adriano prædecedente
Iuliæ donatrici ſine deſcendentibus bona donata ad
illam reuerterentur, & conſequenter fuit etiam reſoluta hypotheca in fauorem Domitillæ, ſi quæ
fuit, † ſine qua non datur ſaluianum, *l. ſi ex duobus. §.* 16
*ſed hæc Marcellus. ff. de in diem addit. l. lex vectigalis.
ff. de pignor. Mantic. de tacit. lib.11. tit.32. num. 67. &
ſeqq.*

ſeqq. Rot. apud Seraphin. deciſ. 693. num. 5.
Sed etiam hoc obiectum facile tollitur ex facto,
quia quamuis donatio fuerit reſoluta in caſu ſequu-
to, tamen in eadem fuit Adriano data libera facul-
tas hypothecandi bona donata pro reſtitutione do-
tis prima vice recipiendæ, quæ eſt iſta, de qua nunc
17 agitur, † quæ facultas non fuit reſoluta, *Rot. apud
Pacif. dec. 150. num. 8.* & ſic reſolutio donationis nõ
operatur quoad hypothecam, ſed ipſa remanſit pro
dotis reſtitutione, & bona donata reuertuntur cum
ſua cauſa, id eſt cum dicta hypotheca ex conſenſu, &
voluntate donatricis, *l. ſi quis ff. de vſufr. leg. cap. 1. de
feud. non hab. propr. natur. Bart. in l. in diem addito. n. 1.
ff. de aqu. pluu. arcen. Corbul. de emphit. tit. de priuat. ob
non ſolut. canon. ampl. 34. num. 3. poſt princ. verſ. hoc ve-
rum niſi Dominus conſenſerit. Affl. dec. 112. n. 7. & 9.
Gabr. conſ. 142. n. 6. lib. 1. Creſc. dec. 9. num. 6. de priuil. &
Rot. in Romana Cenſus 9. Martij 1607. coram bo. me.*
18 *Iuſto*, & ratio eſt, quia, ſicut † in re aliena poteſt ab
initio Domini voluntate pignus, ſeu hypotheca cõ-
ſtitui, *l. aliena res. ff. de pignor. act. & l. Pomponius. §. itẽ*
19 *illud. vbi gloſ. ff. in quib. cauſ. pign.* ita † & dominus re-
uocabiliter poteſt pignus, vel hypothecam impone-
re in re propria in caſum, quo Dominus eſſe deſierit
accedente tamen, vt hic; conſenſu, & voluntate illius
in quem dominium eſt recaſurum, *arg. tex. in l. ſi rem.
& l. exiſtimo. ff. de verb. oblig.* inter vtrumque enim
caſum nulla verſatur differentiæ ratio.

Sed vnum eſt, ex quo pænitus omnis tolli videba-
tur ſcrupulus, quod ſi benè res perpendatur, nec ius
Adriano ex donatione competens fuit reſolutũ quã-
doquidem fuit etiam ſibi data licentia vendendi bo-
20 na donata pro dotis reſtitutione, ex qua † acquiſi-
uit ſibi Adrianus in dicto caſu hypothecam in bonis
donatis ipſo iure, *vt probat. tex. ſingularis. in l. 3. §. fin.
ff. qui potior.* ibi, *inter fratres conuenit, vt ſi frater agri
portionem pro indiuiſo pignori datam à creditore ſuo non
liberaſſet, ex diuiſione quæſita fratris partem dimidiam
alter diſtraheret, pignus intelligi conſtitutum exiſtimaui.*
& ibi *Bart. vbi per illum tex.* quod ex facultate ven-
dẽdi conſtituitur hypotheca, *& facit ſingulare dictum
Bald. in l. Creditores. in fin. C. de pignor.* vbi *ex dicto §.*
quod ſi paciſcor, vt ſi mihi pecunia debita non ſol-
uatur, liceat mihi ingredi bona debitoris propria
authoritate, eo ipſo cenſetur hypotheca contracta,
licet nihil de hypotheca dictum fuerit, *& Baldi di-
ctum commendat Cremen. ſing. 2.* quæ hypotheca,
reſoluta donatione per mortem Adriani, procul
21 dubio remanſit in illius hæreditate, & † ideo venit
ſub illa hypotheca generali omnium bonorum & iu-
rium in fauorem Domitillæ, *l. nomen. C. quæ res
pign. oblig. Negus. de pig. in 2. memb. 2. par. n. 8. cum ſeqq.*
22 Neque obſtet, quod † in re propria non detur
pignus, aut hypotheca, *l. neq; pignus. ff. de reg. iur.* quia
23 hæc regula limitatur, † quando dominium eſt com-
mutabile, & tempore duraturum, vt quia reſtitutio-
ni ſubiaceat, tunc enim poteſt eſſe hypotheca ei, qui
debet reſtituere, *l. ex ſextante. § latinus. ff. de except.
rei indic. Bart. in l. debitor. ff. ad trebell. Bald. conſ. 167.
num. 2. verſ. nec obſtat lib. 1. Iaſ. in §. ſic itaque diſcretis
n. 21. Inſt. de action. Neguſ. de pign. in 4. memb. 5. par. n.
2. verſ. & non obſtat.* Quod vero intereſſet Adriano,
bona donata eſſe etiam ſibi hipothecata in dicto
caſu, non eget diſcuſſione, cum enim donatio ideò
ſibi à Iulia matre facta fuerit, vt nobilius, & decen-
tius matrimonio collocaretur, tanto magis id con-
ſecuturus erat, quanto pleniora iura in rebus ad hoc
donatis acquiſiuit.

Tertiò adducebatur, quod matrimonium Adria-
ni cum Domitilla præceſſit donationem, igitur D.
24 Iulia, † quæ ideo dedit, vt decentiùs Adrianus nu-
beret, de aliis nuptiis intellexiſſe viſa fuit, *l. ſi ita
46. §. ſi pater. ff. de leg. 2.* ibi, *ſi enim hoc pater non
ignorabat, videtur de aliis nuptiis ſenſiſſe, & l. iam fa-
cta. de cond. & demonſtr.* ibi, *ſi iam facta ſunt, quæ con-
ditionis loco ponuntur, & ſciat teſtator, quæ iterum fieri
poſſunt expectentur, vt fiant.* quorum iurium diſpoſi-
tionem procedere etiam in contractibus, & ſic in
donatione *firmant Bart. in leg. 2. num. 4. ff. de cond. &
demonſtr. Emanu. Coſta lib. 2. ſelect. cap. 11. num. 1.*

Non minus iſtud etiam ex facti contextura remo- 25
uebatur, † quia ex ea clare conſpicitur, donationem,
& inde facultatem hypothecandi fuiſſe correſpecti-
uas ad matrimonium cum Domitilla. Primò *ex tra-
ditis per Modern. de pact. nupt. clauſ. 4. gl. 9. n. 5. par. 1.
vbi n. 19. cum ſeqq.* † quod in donatione parentum 26
facta filiis dicitur contemplatum certum matrimo-
nium abſq; alia ſpecificatione, quando, vt hic, præ-
ceſſerunt ſponſalia cum certa muliere. Secundò ex
alia donatione, quæ præceſſerat matrimonium, cuius
in hac ſecunda, de qua agitur, fuit facta mentio, † quę 27
quamuis fuerit nulla defectu ſolemnitatis, probat vo-
luntatem, *l. fin. ff. de reb. eor. qui ſub. tit.* Tertiò quia li-
centia hypothecandi fuit pro aſſecuratione reſtitu-
tionis dotis prima vice recipiendæ, & ſic prioris ma-
trimonij, illius ſcilicet, quod Adrianus cum Domi-
tilla contraxit, cui Iulia in omnibus conſenſit, ac in-
teruenit, quinimo & dotem prædictam poſt dictam
donationem recepit. Quartò ex cauſa finali, ſeu im-
pulſiua donandi, vt Adrianus quam primum, & de-
centius matrimonio collocaretur, cui plenè per ma-
trimonium cũ Domitillę fuit ſatisfactum, tam quoad
generis nobilitatem, quam quoad dotis quantitatem
& iniquum videretur, quod D. Iulia Adrianum tunc
de recenti vxoratum deſideraſſet, quam primum ite-
rum vxorari, quod fieri non poterat, niſi ſoluto illo
matrimonio. Et demũ, † quia de iure nihil intereſt an 28
præceſſerit, aut ſubſecuta fuerit dicta facultas *vt pro-
bat tex. optimus in l. ſi autem plures. ff. de aq. pl. arcen.* ibi
*& placet nihil intereſſe, vtrum præcedat Domini voluntas
aquæductionem, an ſubſequatur, quia & poſteriorem vo-
luntatem Prætor tueri debet*, & in puncto *Peregr. conſ.
78. q. 8. num. 10. cum ſeqq. lib. 3. Vinc. de Franc. dec.
265. per tot.* vbi quod ſiue præcedat, ſiue ſubſequatur
patris, aut matris donatio, vt filius decentius nubat,
illa non poteſt à filijs diminui, ſeu retractari in præ-
iudicium vxorum; quod vtique poſſet, ſi vxori non
eſſet illico ius quæſitum.

Quartò contendebatur, quod vtcumque ſit de fa-
cultate hypothecandi, & ſic de Adriani poteſtate,
non tamen conſtat, quod ille hypothecare voluerit,
† cum enim id totum vigore dictæ licentiæ in eius 29
voluntate poſitum eſſe videatur, *iuxta doctrinã Bart.
in l. centeſimas. §. vlt. ff. de verb. oblig.* debuit conſtare,
quod ea facultate vſus fuerit, & † & non conſtat eo 30
ipſo, quod id velle non declarauit, *l. ſi ita legatum. §.
illi ſi volet. ff. de leg. 1.* vbi ſi alicui legetur, ſi volet, de-
bet ſuam voluntatem declarare, *& ferè in terminis
Laurent. Siluan. conſ. 14. per tot.* vbi quod filio graua-
to hæreditatem reſtituere, ſi ſine filijs deceſſerit, cui
data fuerit facultas vendendi, & obligandi, debet in-
telligi, ſi expreſsè, & ſpecialiter diſpoſuerit, & non
aliter; quod fortiùs in caſu noſtro dicendum vide-
batur, ex quo bona donata fuerunt in eadem dona-
tione prohibita alienari.

Huic difficultati fuit reſponſum, † quod ſtante 31
facultate hypothecandi generalis hypotheca bono-
rum, & iurium Adriani in fauorem Domitillæ com-
præhendit etiam abſque alia expreſſione bona do-
nata, quamuis alioquin obligari prohibita, *Negus.
de pignor. 2. memb. 2. par. num. 28. 43. & 44. Crau.
conſ. 256. num. 5. & conſ. 303. num. 4. Curt. Iun. conſ.
26. num. 8. Burſatt. conſ. 32. num. 10. ad ſin. lib. 1. Tiraq.
in l. ſi vmquam. in verb. bona num. 14. & ſeqq. C. de*

reuoc.

*renoc.donat. Rot. dec.*149. *num.*9. *& dec.*250. *num.*2.
apud Pacif.& ratio eſt,quia,vt vnus ex Dominis ad-
32 uertit, † appellatione iurium venit etiam facultas
aliquid faciendi,& diſponendi,*l.qui in poteſtate. ff. de*
teſtam.Dec. in l. emancipata,in 2. *lect. num.*11.*C. qui*
*admitt. & in puncto Menoch. conſ.*210. *num.*32. vt in
ſimili ſi data ſit facultas fideicommiſſario diſponen-
di de mille, & decedat inteſtatus aut nulla facta de
33 illis diſpoſitione, eius legitimi hæredes, † in quos
tranſierunt vniuerſa illius iura, *l. nihil. aliud. ff. de*
34 *verb. ſignif.* † poterunt illa retinere *Natt.conſ.*217.*n.*
10.*Menoch.conſ.*210. *n.*50. *Mant. de coniect.vlt. vol.*
*lib.*7.*tit.*7..14.*Vinc.de Franc.dec.*45.*per tot.*ſupra ve-
35 ro in contrarium adducta † procedunt in facultate
conditionali, cum nos verſemur in facultate pura,
licet reſtricta pro dote prioris matrimonij, quod vt
dictum eſt,iam præceſſerat,quomodo diſtinguit *Rot.*
*in ſupra allegata dec.*149.*n.*9.*Pacif.& ad Siluan. benè*
*reſpondet. Menoch d. conſ.*210. *num.*69.

Quintò illud acriter in contentionem veniebat,
quod quidquid ſit de hypothecandi licentia iuxta
ſuperius reſoluta,illa tamen non videbatur trahenda
ad caſum,qui euenit,nempe ad caſum præmorientiæ
Adriani ſine deſcendentibus, cum in eo ſimpliciter,
& abſolutè dictum fuerit,vt bona donata integrè ad
Iuliam redirent,ſed tantum ad ſecundũ caſum,nem-
pe quando ipſa donatrix præmoreretur,quo caſu ap-
poſuit prohibitionem de non alienando etiam latè
ſumpto vocabulo in fauorem primogenituræ, quam
conſtituit,niſi pro aſſecuratione,&reſtitutione dotis
36 &c.vnde,†quemadmodum non fuit factus locus pro-
hibitioni de non alienando,quia caſus iſte non eue-
nit ita nec etiam locus exceptioni dictæ prohibitio-
nis adiectæ,*ad l.nam quod.§.fin.ff.de pen.leg.Surd.cõſ.*
227.*n.*20. *cum ſeqq.* erit enim dicta exceptio conſe-
quutiua,& famulatiua prohibitioni de non alienan-
37 do,† igitur,iſta reſoluta, etiam illa reſoluta fuit, *ad*
*trad.per Dec.conſ.*636. *n.*8.*cum ſeqq.Cot. apud Seraph.*
*deciſ.*883.*& in recent. deciſ.*100.*num.*7. *par.*1.

Fuit etiam optime reſponſum, quod, quando fa-
cultas alienandi eſſet conſequutiua ad alienationis
38 prohibitionem,& cum ea reſolueretur,†quia tamen
alienationis prohibitio reſpicit totam donationem,
& ſic vtrumq; caſum,ex quo ſtat de per ſe,& in clau-
ſula ſeparata habente ſuam orationem perfectam,
ibi,& ad hoc,vt huiuſmodi ſua donatio,& diſpoſitio
ſuum ſortiatur effectum,&c.*iuxta doctrinam Bart. in*
*l.fin.ff.de reb.dub.Peregr.de fideicomm. art.*16. *n.*202.
*Menoch.de præſumpt.lib.*4.*præſumpt.*181.*num.*2. *Rot.*
*dec.*709.*num.*7.*par.*1. *recent.* pariter etiam exceptio,
ibi,niſi pro aſſecuratione,& reſtitutione dotis,&c.ad
totam donationem referri oportet, & ſit exceptio ſit
de regula.

Rurſus poſt clauſulas, in quibus habentur prædi-
cti duo caſus,& illam, in qua ſit alienationis prohi-
bitio, mediat alia clauſula,qua diſponitur, vt quæ
dicta fuerunt de morte naturali, intelligantur etiam
dicta de morte ciuili, quæ certè tam ad caſum præ-
morientiæ Adriani ſine deſcendentibus primo loco
ſcriptum,quam ad ſecundum, quo cum illis decede-
ret referenda eſt,quamuis ſecundum formam verbo-
rum reſtricta videatur ad caſum primogenituræ, ali-
ter ſequeretur,quod Iulia voluit, quod in caſu præ-
morientiæ Adriani morte ciuili bona ad ipſam non
eſſent reuerſura, ſed eſſet confiſcationi locus, quod
profectò dicendum non eſt, ergo à fortiori dicere
conuenit, quod clauſula prohibitionis alienationis
inferius poſita reſpicit vtrumque caſum cum eadem
prorſus ratio militet, *ad trad. per Peregr. vbi ſupra*
*num.*38.

Præterea accedit cauſa donandi in exordio dona-
tionis, *ibi*, vt quam primum, & decentius nubere
poſſit,† cauſa enim dicitur anima, & ſpiritus diſpo- 39
ſitionis, ac ipſamet diſpoſitio, *vt dixit Bald. in l. ſi*
*quis ſeruo.num.*7.*C. de furt. Tiraq. in d. l. ſi vnquam*
verb.libertus num. 38. & ideo quamuis alienandi, &
hypothecandi facultas apposita videatur conſequu-
tiuè ad prohibitionem alienationis,quę reſpicit per-
petuitatem fideicommiſſi, quia tamen facultas præ-
dicta reſpicit aliud longè diuerſum,nempe fauorem
vxoris dotem ſoluentis, † conſequenter ex diuer- 40
ſitate rationis debet fieri reſtrictio,aut ampliatio,nõ
vero ex figura, & ordine ſcripturæ, *l.cum pater.§.*
*dulciſſimis.ff.de leg.*2. *Molin. de Hiſpan. primog. lib.*1.
*cap.*5. *num.*9. & maximè ſtante correſpectiuitate ad
hoc matrimonium tamquam tunc tractatum,& con-
cluſum iuxta ſuperius ponderata in reſponſione ad
tertium objectum, † quo caſu dubitandum non eſt, 41
quin dicta facultas debeat ſimpliciter intelligi, ne
dotantes decipiantur, *ad trad.per Modern. vbi ſupra*
clauſula 4. *gl.prima num.*16.*cum ſeq.*

Demum Domini conſiderabant, quod hæc obli-
gandi facultas proceſſit à matre in donatione facta
vnico filio habili ad matrimonium contrahendum,
quæ, † licet iuris neceſſitate compelli non poterat 42
ad dandum filio propter nuptias pro dotis recipien-
dæ aſſecuratione,tamen tenebatur neceſſitate natu-
ræ ad id impellente *Paul. de Caſtr.in l.quoniam nouel-*
*lo.n.*2.*verſ.*3.*C.de inoffic.teſtam.Becc.conſ.*20.*n.*3.*lib.*1.
*Peregr.conſ.*78.*n.*13.*lib.*3.ergo credendum eſt ita ab-
ſolutè feciſſe, cum abſolutè neceſſitate naturæ tene-
retur.

Non obſtat, quod D. Iulia in caſu præmorientiæ
Adriani eam virtualiter prohibuit alienationem,dũ
in eadem clauſula prouidet,quod tunc bona donata
ad eã integraliter reuerterentur, & propterea quod
expreſſa prohibitio inferius facta in clauſula ſepara-
ta ad ſecundum dumtaxat caſum referri debeat, † 43
quia etiam prædicta expreſſa prohibitio ad caſum
præmorientiæ vtiliter refertur,quia illa ceſſante non
obſtante virtuali, & tacita prohibitione Adrianus
eius vita durante potuiſſet bona donta alienare, *l.*
*ſeruo legato.§.*1.*ff.de leg. primo l. cum pater. §. libertis.*
*vbi gl.verb.alienauerit.ff.de leg.*2.*Bart.in l.fin.§.ſin au-*
*tem.vbi communiter Doct.C.com.de leg.Surd.conſ.*294.
*n.*26.*Rot.apud Seraph.dec.*785.*n.*6.*& diuerſ. dec.*110.
*n.*34. *par.* 1. ſicque bona in alium tranſlata non tam
citò ad Iuliam redirent, & fortè difficiliùs, & dete-
riorata,ſecus autem eſt ſtante expreſſa prohibitione,
quia tunc etiam viuente grauato alienatio eſt nulla,
& bona ſtatim poſſunt vindicari,*d.§.libertis.l.peto.§.*
*fratre ff.de legat.*2.*Molin.de Hiſpan.primog.lib.*1.*cap.*
16.*n.*33.*Peregr.de fideicom.art.*4.*n.*4.*Rot.vbi ſupra.*&
proinde non ſine miniſterio in dicta donatione cau-
ſa expreſſæ prohibitionis fuit latiſſimè concepta, vt
vtrumque poſſet comprænhendere caſum, *ibi*, & ad
hoc vt huiuſmodi ſua donatio, & diſpoſitio ſemper
& omni tempore integrum effectum ſortiatur, &c.

Sextò objiciebatur, quod debuit prius fieri excuſ-
ſio contra bona Adriani,quia,† quamuis in ſaluiano 44
exceptionis exceptio non admittatur, *ad trad. per*
*Pacif. de ſalu. inſp.*2. *cap.*2. *num.* 72. *cum ſeqq. Surd.*
*conſ.*4. *num.*36. † admittitur tamen, quando eſt de 45
natura oblationis,*Stracc. de aſſecurat.in præfat. num.*
54. cum igitur hic facultas hypothecandi fuerit
conceſſa pro aſſecuratione dotis, † & aſſecurationis 46
natura ſit, vt veniat acceſſoriè ad obligationem
principalem, *Stracc. vbi ſupra Molin.de Hiſpan.pri-*
mog. lib. 4. *c.*7. *num.*1. *cum ſeqq.* conſequenter etiam
excuſſiooi locus eſſe videtur.

Sed Dominis viſum fuit, hoc obiectum in con-
trarium retorqueri, quia Adrianus fuit pro dote
principaliter obligatus, & illi à Iulia matre facta
donatio de præſenti, † quo caſu in ſaluiano non ad- 47
mittitur

mittitur excuſſio, *ad late trad, per Pacif.vbi ſupra,* & facultas hypothecandi noo ſolum cantat pro aſſecuratione, ſed etiam pro dotis reſtitutione, aliter enim non ſequeretur effectus cauſæ impulſiuæ, vt
48 quamprimum, & decentius nuberet, † quia nullus eſſet, qui impelleretur ad dotandum, ſi dicta facultas hypothecandi in ſubſidium eſſet intelligenda, & ita in puncto facultatis hypothecandi pro aſſecuratione dotis, *Modern. Roman.diſcept ſer.cap.996.per tot.* & in omnem caſum eſſet exhibenda excuſſionis exceptio ratione propriæ hypothecæ Adriano quæſitæ *iuxta ſuperius dicta in reſponſione ad ſecundum in fin.*

Poſtremò, ac tandem fuit allegatum, quod donatio facta fuit, quatenus Adrianus vxorem duceret de conſenſu in ſcriptis D. Iuliæ, & quod aliàs reſolue-
49 retur, † & ideo non ſat eſſet, quod licentia vtcumque probetur, dum præciſè de illa in ſcriptis non conſtat, vt in terminis licentiæ in ſcriptis, *Bertaz. conſ. crim.8.num.11.lib.1.* & ex regula quod vbi debet interuenire ſcriptura, non ſufficit ſimplex conſenſus, *Put.dec.43.lib.3.& Rot.diuerſ. deciſ.377.nu.6.par.1.*

Verùm ex ſupra traditis patet ſolutio, cum enim, vt dictum fuit ante matrimonium cum Domitilla
50 præceſſerit alia donatio ad illud correſpectiua, † licentia, quæ fuit ſubſecuta, de qua in ſecunda donatione, aut debet intelligi de alio matrimonio, *iuxta tex.in d. l.ſi iam facta.ff.de cond. & demonſtr.* aut ma-
51 nifeſte fuit per errorem adſcripta, quia, † cum iam præceſſerit hoc matrimonium cum conſenſu D. Iuliæ, fruſtra in ordine ad illud licentia in ſcriptis erat requirenda, *vt in ſimili Rot.dec.797. nu.12.par.1. diuerſ.* & in omnem caſum, quando licentia in ſcri-
52 ptis eſſet de forma, † quia tamen illa reſpicit certum finem, videlicet, vt filium non nubat ſine donatricis conſenſu, & voluntate, ſufficit, quod per æquipollens adimpleatur, prout tunc adimpleta fuit, *l.ſi ma-*
53 *ter. C.de inſtit. & ſubſtit.* & ratio eſt, quia † magis attenditur finalis cauſæ forma, quam verba præciſa, *vt dixit Bald. in cap. quoniam. col. 2. de offic. de leg. Vant.de nullit ſent.ex defect.cit.num.14.Pariſ.conſ.32. num.34.lib.2.Crauett.conſ.77.numer.4.lib.1.Affl. dec. 378.num.5. Sarnen.in reg.de public.q.11.numer.2.Rot. dec.33 num.4 par.2.diuerſ.*

Et ita &c. vtraque &c.

R.D. COCCINO DECANO

Cracouienses Parochiales

Veneris 26. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio alio in poſſeſſione non exiſtente ſuffragatur ad manutentionem.*
3 *Inſtrumentalis poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis, ſi ita aſſerat poſſeſſor.*
4 *Manutentio datur poſſidenti de tempore motæ litis.*
5 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua.*
6 *Sententia eſt actus iuris, & non priuat poſſeſſione.*
7 *Sententia continens ſuſpenſionem illius executionis non poteſt exequi, niſi nulliter, ſuſpenſione non reuocata.*
8 *Iudex non ritè, & rectè procedens non priuat poſſeſſione.*
9 *Præſentia, & contradictio habet vim citationis.*

Deciſio CCVII.

FVit per Dominos iterum reſolutum Ioanni Mondrolioſcho dandum eſſe mandatum de manutenendo, † quia de 1
eius poſſeſſione capta de anno 1617. conſtat per inſtrumentum publicum *l.prædia.vbi Bart.ff.de acq. poſſ.l.non vicino. vbi Bald. C.de fid.inſtr.* † quæ quidem poſſeſſio inſtrumentalis, 2
cum alius non exiſteret in poſſeſſione, optimè ſuffragatur, *Rot.deciſ.21.de reſtit.ſpol.in antiq.* & † præſu- 3
mitur continuata vſque ad tempus motæ litis, cum allegetur ab ipſo poſſeſſore, *Alciat.de præſumpt. reg. 2.præſumpt.11.n.2.& 3.* & † ideo prædicto Ioanni non 4
poteſt denegari manutentio, *§.hodie.Inſt.de interd.*

Non obſtat poſſeſſio Ioannis Chiſeſchi, † quia 5
tamquam iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, *c.licet cauſam, & ibi Doct.de prob.* nec iſta poſſeſſio poteſt iuſtificari ex ſententia contra Ioannem Mondrolioſchi, & immiſſione per alterum Ioãnem, quia, aut attenditur ſententia, † & clarum eſt, quod 6
cum illa ſit actus iuris, non priuat poſſeſſione, *l. 1. §.ſi vir.ff.de acq poſſ.Oldrad.conſ.227. nu.5. Honded. conſ.44. num.29. lib.1.* aut verò attenditur immiſſio, † & cum ſententia contineat hæc verba; Executio- 7
nem tamen huius decreti ex certis cauſis ſuſpendit, non potuit Iudex abſque vitio nullitatis procedere ad immiſſionem non reuocata priùs ſuſpenſione, *ex alleg.per Lancell. de attent. par.2. cap.7. per tot.* † & 8
Ideo Iudex non priuauit Ioannem ſua poſſeſſione, *& per Doct.in l.clam.poſſidere. §.qui ad nundinas. ff.de acq. poſſ.*

Motiuum autem, quod ſententia fuerit lata Ioanne Mondrolioſchi non citato non placuit Dominis, quia indubitanter conſtat fuiſſe latam ipſo præſente, & contradicente oppoſitionibus inſtigatoris, † & 9
ideo ſubſtinetur abſque alia citatione, vt eſt magis communis opinio, *de qua Gabr.de citat.concl.1.n.41. limit.52.*

Et ita concluſum vtraque parte informante.

MANZANEDO PATRIARCHA HIEROSOLYMITANO

Romana Domus Sancti Iacobi Hiſpanorum

Veneris 26. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Confeſſione partis in monitorio probatur poſſeſſio.*
2 *Sententia lata per Iudicem, qui non ritè, & rectè proceſſit non priuat poſſeſſione, nec impedit manutentionem poſſidentis.*
3 *Recipiens penſiones domus abſque proteſtatione videtur caducitatem illius remittere.*

Deciſio CCVIII.

FVit reſolutum, mandatum de manutenendo eſſe dandum Eccleſiæ, & Hoſpitali Sancti Iacobi Hiſpanorum de Vrbe in poſſeſſione domus, de qua agitur, cum conſtet de illius poſſeſſione

ex

ex confeſſione partis aduerſæ, dum in illius monitorio firmat expreſsè, iſtam domum poſſideri à dicta Eccleſia, & Hoſpitali, † ex quo remanet proba-
1 ta poſſeſſio illius *iuxta deciſ. 4. par. 2. diuerſ.* Diffi-
cultas conſiſtit in eo, an ſententia lata in iſta cauſa contra dictam Eccleſiam priuauerit illam iſta poſ-
2 ſeſſione, † cum certum ſit ad hunc effectum requiri quod Iudex proceſſerit ritè, & rectè aliàs autem non priuat poſſeſſione, & datur manutentio poſſidenti, *coram Sanct. me. Greg. XV. & Rot. deciſ. 105. num. 22.* *dec. 644. num. 5. par. 1. recent.* & quamuis adducantur aliqua fundamenta, ex quibus probatur de iure Iudicem non proceſſiſſe ritè, & rectè, nihilominus de illis non conſtat in facto; vnum tamen apparet, nempè, quod poſt dictam prætenſam deuolutionem Eccleſia, & Hoſpitale ſoluit penſiones Domino directo, qui illa recepit abſque aliqua proteſtatione, ex quo videtur dictam caducitatem remiſiſſe, *ad*
3 † *not. per Iul. Clar in §. emphyt. q. 10. num. 1. vbi allegat. Iaſ. de communi in l. fin. incip. ſi poſt moram. numer. 4. verſ. confirmo per illud. ff. de eo, quo cert. loc. vbi refert alios.*

Et ita reſolutum &c.

R. P. D. PIROVANO

NVLLIVS CANONICATVS SANCTI DEODATI

Mercurij 1. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in poſſeſſione non exiſtente, ſemper eſt manutenibilis.*
2 *Poſſeſſio poſterior, & clandeſtina non attenditur.*
3 *Mandatum ſpeciale requiritur ad præſtandum conſenſum reſignationi.*
4 *Reſignans ſua poſſeſſione priuandus non eſt, vbi dubitatur de validitate ſui conſenſus.*

DECISIO CCIX.

Viſum fuit in alia diſputatione, Petrum non ſatisfeciſſe ſuæ promiſſioni de faciendo reualidare Coadiutoriam, hodiè dubitatur, An Domino, qui ſub ea conditione Canonicatum reſignauerat, ſit danda manutentio, quod affirmatiuè fuit reſolutum; quia conſtat de eius poſſeſſione per inſtrumentum publicum 7. Septembris 1621.
1 Capitulariter capta, † quæ alio non exiſtente in poſſeſſione, ſemper eſt manutenibilis, *l. prædia vbi Bart. ff. de acq. poſ. Caputaq. deciſ. 337. par. 2. Rot. diuerſ. dec. 201. part. 1. & dec. 658. num. 1. part. 2. recent.*
2 Non obſtat poſſeſſio Petri, † quia poſterior eſt, nempè de anno 1623. & clandeſtina, & fundata in ceſſione Dominici, de cuius conſenſu præſtito in Cancellaria Apoſtolica non conſtat, cum nec ipſe fuerit præſens in Vrbe, nec procurator ſpecialiter fuerit conſtitutus ad talem conſenſum præſtandum,
3 † prout neceſſarium eſt, *per regulam Cancellariæ 44.*
4 Vnde, † quando clarè non conſtat, ſed dubitatur de validitate conſenſus, tunc reſignans poſſeſſor non debet ſua poſſeſſione priuari, *vt ſæpius Rota tenuit in deciſionibus relatis in dec. 421. num. 2. par. 2. recent.*

Et ita &c.

R. P. D. MERLINO

TVDERTINA DOTIS

Mercurij 1. Iulij 1626.

SVMMARIA.

1 *Poſſidens auctore Prætore eſt manutenendus.*
2 *Donatio intelligenda eſt deducto ære alieno.*
3 *Exequutio quando poſſit conſumari ſuper bonis ad alium peruentis.*
4 *Exceptio altiorem indaginem, & petitorij diſcuſſionem reſpiciens non admittitur in ſummariſſimo iudicio manutentionis, ſed ad petitorium reijcitur.*
5 *Immiſſio Iudicis auctoritate qualibet cauſa etiam colorata ſufficit pro manutentione, ad quam impediendam grauaminis illatio debet eſſe notoria, & patens.*

DECISIO CCX.

Prætendentibus Dominis Comite Viuiano de Aptis, & Petro Corrado mandatum de manutenendo in poſſeſſione prædij nuncupati Cæſatis, de quo agitur, Propoſui dubium, cui ſit dandum prædictum mandatum, & Rota cenſuit dandum eſſe Corrado.

Quoniam habet intentionem fundatam in poſſeſſione Iudiciali præuia ſubhaſtatione dicti prædij capta per Brutum Petrignanum die 6. Maij 1620. & in ceſſione eiuſdem prædij cum clauſulis conſtituti, & aliis neceſſariis à dicto Bruto ſibi facta die 20.
Octobris ſubſequentis, ita vt propterea † vti poſſi- 1
dens auctore Prætore iure veniat manutenendus, *iux. not. per Fab. in §. retinendæ. num. 7. Inſtit. de Interd. Menoch. de retin. remed. 3. nu. 575. cum aliis per Rot. dec. 513. num. 1. par. 1. recent.*

Nec viſum fuit obſtare, quod dos in ſcutis 6000. pro qua deuentum fuit ad prædictam ſubhaſtationem, fuerit conſtituta Dominæ Violanti, & promiſſa D. Corrado eius viro de anno 1617. per Comitem Tiberium, qui donauerat vſque de anno 1596. omnia ſua bona dicto Comiti Viuiano filio, non autem per ipſum Viuianum, cui dictum prædium, quod fuit ſubhaſtatum, obuenerat ex donatione patris, vnde Informantes pro Viuiano inferebant, eumdem eſſe conſiderandum vti tertium poſſeſſorem, & propterea contra illum non potuiſſe conſumari executionem *ex allegatis.*

Quia Domini aduertebant, hanc donationem fuiſſe factam Domino Comiti Viuiano cum onere condecenter dotandi ſorores, & filias reſpectiuè ipſorum donantis, ac donatarij, & inſuper Comitem Viuianum agnouiſſe onus dictæ dotationis, & promiſſionis dotis factæ per Patrem, ac ſolummodo impugnaſſe, prout etiam hodiè impugnat, illius quantitatem, nec non deſuper conueniſſe, quod per Arbitros declararetur, vt in Inſtrumento tranſactionis inter eum, & ſorores initæ ſub die 30. Octobris an-
ni 1617. indeque deducebant, vel † quod donatio 2
huiuſmodi cenſenda eſt, deducta prius prædicta dote, tanquam ære alieno, *ad l. mulier bona. ff. de Iur. dot.* vel onus dotandi proprium eſt ipſius donatarij, atq;
† in neutro caſu Comes Viuianus poteſt dici tertius 3
poſſeſſor ad euitandam conſummationem executionis contra ſeipſum *iux. trad. per Guid. Pap. deciſ. 447. num. 1. & 2. Rot. apud Card. Seraph. deciſ. 891. num. 3. & 4. cum aliis cumulatis in Veneta donat. 9. Iun. 1617. coram R. P. D. meo Burat.*

Neque

Neque applicatur exceſſiuitas d. aſſignationis in ſcutis 6000. quam ſummam ex parte Viuiani prætenditur excedere vires Patrimonij, ſeu bonorum donatorum, cum tamen dos iuxta illas debuerit regulari, eo quod onus circa eamdem iniunctum in donatione fuerit, non quidem ſoluendi certam quantitatem pro dote, ſed ſimpliciter dotandi.

Etenim omiſſo, quod hodie non agatur de ſolutione integræ dotis, ſed de executione facta ſuper dicto prædio ſubhaſtato duntaxat pro primo termino ſcutor. 2500. in quo procul dubio nullus cadit exceſſus. Huiuſmodi diſtinctio Dominis viſa eſt verbalis ad effectum reſcindendi ſubhaſtationem de qua agitur, quidquid ſit ad effectum probandi,
4 exceſſiuitatem dotis, de qua, † cum requirat altiorem indaginem, & petitorij diſcuſſionem reſpiciat in præſenti ſummariſſimo Iudicio manutentionis non poteſt agi, ſed poſtea erit cognoſcendum in petitorio, *vt fuit reſolutum in Bononien. Profeſſionis 14. Martij 1622. coram me, & ſæpè in alijs.* Interimque Corradus omnino venit manutenendus, Præſertim
5 quia † immiſſio auctoritate Iudicis ſufficit quælibet cauſa etiam colorata, & grauaminis illatio ad manutentionem impediendam eſſe debet notoria, & patens, *vt plenè fuit dictum in illa Romana de Bombellis 3. Martij 1623. coram bonæ memoriæ Cardinali Sacrato.*

Et ita, vtraque parte Informante &c.

R.P.D. PIROVANO

Hiſpalen. Decimarvm

Mercurij 1. Iulij 1626.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium intelligitur, prout de iure, vel cum aliqua modificatione, ſi æquitas ſuadeat.*
2 *Poſſeſſor nec de iure, nec æquitate priuandus eſt iure ſuo lite pendente.*
3 *Teſtes deponentes de facto proprio plenius probant.*
4 *Parochus habet aſſiſtentiam iuris circa decimas ex bonis intra limites.*
5 *Priuilegij exceptio manutentionem non impedit, donec de eo diſputetur.*
6 *Manutentio factum, id eſt poſſeſſionem, non iuſtitiam facti deſiderat.*

Deciſio CCXI.

CApitulum Hiſpalen. obtinuerat mandatum tam à Vicario Hiſpalen. quam à Nuntio Hiſpaniarum in quaſi poſſeſſione leuandi decimas de bonis loci de Benaſuſa, cauſa ad Rotam deuoluta cum clauſula, *ſine præiudicio mandati de manutenendo; & non retardata ſolutione decimarum arbitrio Rotæ.*

Dubitaui; An intret arbitrium ad eumdem effectum, & non intrare pro retardatione fuit reſolutum.
1 Quia arbitrium † à Principe intelligitur prout de iure, vel cum aliqua modificatione, æquitate ſuadente, *Caſ. de Graſſ. dec. 7. num. 7. de Iud. Rota dec. 189. num. 3. 221. numer. 1. & 465. coram Papa Greg. XV.*
2 † ſed neque de iure, neque de æquitate poſſeſſor venit priuandus iure ſuo, lite pendente, *gl. in cap. 1. in verbo, deferre, vbi etiam Abb. num. 4. vt lit. pend. Dec. conſ. 92. num. 1. Put. dec. 497. num. 1. lib. 2.* Ergo arbitrium nullo modo intrare debet.

Poſſeſſio autem Capituli bene probatur ex teſtibus datis in eius ſummario, qui deponunt de exactionibus ab ipſis vti Capituli arrendatariis factis, qui, † cum deponant de facto proprio, plenius ſolent 3
probare, *Rota dec. 449. num. 7. & 521. num. 2. coram Papa Gregorio XV.* quibus accedit aſſiſtentia † Iuris 4
quam habet Capitulum ſupra dictis bonis vti intra limites exiſtentibus, *cap. cum contingat cap. cum inter. de decim.* & vti perpetuus Adminiſtrator omnium decimarum ex perſona vniuerſalis Parochi Ciuitatis, & totius Diœceſis, *vt aliàs fuit firmatum in Hiſpalen. iuris nominandi 19. Aprilis 1613. coram Domino meo Patriarcha Pamphilio.*

Non obſtant priuilegia militiæ S. Iacobi, quia,
† dum diſputatur, An intrent, & ſuffragentur emptori bonorum, non eſt retardanda manutentio, † quæ 5 6
factum, & ſic poſſeſſionem, non autem Iuſtitiam facti deſiderat, *Innoc. in cap. bona, il ſecundo num. 4. de poſtulat. Pralat. Bal. in l. ordinarij Iuris num. 7. C. de rei vendic. Couar. practic. q. c. 17. per totum.*

Et ita &c.

R.P.D. DVRANO

Bergomenſis Penſionis de Treſcvrio

Veneris 13. Nouembris 1626.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo nulliter datum poteſt ex integro à Iudice appellationis concedi.*
2 *Solutiones prædeceſſorum ſuffragantur pro manutentione contra ſucceſſorem.*
3 *Clauſula,* Quorum tenores, *operatur, vt omnia cenſeantur expreſſa.*
4 *Clauſulæ non ſunt cenſendæ inutiliter appoſitæ, ſed vt aliquid operentur.*
5 *Penſionarij de iure ad ſolutionem oneris, & decimæ pro rata contribuere tenentur. Et ſi reſeruata ſit penſio libera, & ſuperueniat indultum impoſitionis decimæ aduerſus etiam penſionarios cum clauſulis derogatoriis, an ad illam teneatur penſionarius, vel titularis. num. 6. & ſeqq.*
8 *Emphyteuta ne, an Dominus directus teneatur ſoluere tributa, & cenſum Principi, & quid ſtante conuentione.*
9 *Voluntas concedentis, ſeu diſponentis à præfatione præcipuè declaratur. & num. 11.*
10 *Præfatio cauſam finalem inducit.*
11 *Voluntas concedentis à cauſa finali regulatur, limitatur, & extenditur.*
12 *Verba generalia reſtringi debent ad rem, & cauſam expreſſam, vbi fieri poteſt ſalua ratione recti ſermonis.*
13 *Mens potiùs conſideranda, quam verba in priuilegiis & gratiis.*
14 *Derogatio eſt ſtricti iuris.*
15 *Derogatum tantum cenſetur, quantum dictum, aut de neceſſitate infertur.*
26 *Conuentio partium non tollitur Principis conceſſione niſi expreſſe derogetur. Lim. vt num. 17.*
18 *Clauſula,* Quorum tenores, Sublata, & decretum irritans, *regulantur ſecundum naturã diſpoſitionis.*
19 *Clauſula acceſſoria non obſtans, vbi non obſtat diſpoſitio principalis.*
20 *Derogatio alicuius eſt operationis, vbi exactionem facilitat.*
21 *Creditum prius in tempore, potius in iure.*
22 *Creditum ſtrictius obiuramentum, & cameralem obligationem prius ſoluendum.*
23 *Princeps in dubio præſumitur voluiſſe præiudicare*

iuri tertij minus, quam fieri potuit.

24 *Reſcriptum fas eſt modicum operari in præiudicium tertij.*

25 Deciſ. 161. par. 2. diuerſ. *declaratur.*

26 *Obligatio afficit illum, qui ſe obligauit, non alium.*

27 Deciſ. in Valentina Subſidij 4. Maij 1611. *declaratur.*

28 Deciſ. in Aſculana Penſionis coram Cardinali Pamphilio *declaratur.*

Decisio CCXII.

PAulus Papa V. in reſignatione, quam Ioannes Paulus Garlinus fecit Eccleſiæ de Treſcurio reſeruauit ei ſuper fructibus eiuſdem Eccleſiæ annuam penſionem ſcut. 100. & eius nepotibus 60. exemptam, & immunem ab omni decima impoſita, & ex quauis cauſa imponenda, & alio quocumque onere, & etiamſi in impoſitionibus huiuſmodi decimarũ caueatur expreſſè, quod penſionarij pro rata penſionum ſuarũ quantumuis exemptarum decimis contribuere teneantur, cui reſeruationi Martinus reſignatarius modo prædicto conſenſit, & penſionem cum iuramento, & obligatione Camerali, etiam ſucceſſorum nomine de ſuo, & eorum proprio ſoluere promiſit abſq; ſpe aliquid vnquam poſtea repetendi, ſeu defalcandi, ita vt omne, quod propterea ipſe, & ſui ſucceſſores in dicta Eccleſia ſoluerent, quod præfatam ratam pro tempore quomodolibet concerneret Io. Paulo reſignanti, & nepotibus gratioſè donare, & remittere teneantur donatione pura, & irreuocabili.

Sed poſtea Gregorius XV. Sereniſſ. Reipublicæ Venetorum conceſſit certas decimas ſuper fructibus omnium, & quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum ſui dominij, ad quas etiam penſionarios teneri voluit, quamuis penſiones eſſent, vt ſupra exemptæ, & ſub quibuſuis obligationibus etiam in forma Cameræ, & iuramento, ac quibuſuis cautelis, & decretis munitæ, etiam per viam donationis, & generaliter ſub quauis verborum forma, aut expreſſione conceptæ etiam quod ipſi, à quibus penſiones huiuſmodi ſunt ſoluendæ iuri, & actioni petendæ, vel retinendæ portionis, aut ratæ partis penſionarios tangentium iureiurando renuntiauerint.

Cuius indulti prætextu Hieronymus Iſabellus, qui Martino reſignatario in d. Eccleſia ſucceſſit, prætendens, quod Ioannes Paulus penſionarius teneatur contribuere ſolutioni prædictarum decimarum, integram penſionem ſoluere recuſauit. Sed nihilominus cum fuerit conuentus coram A. C. obtinuit Io. Paulus manuteneri in poſſeſſione exigendi integram Penſionem, Vnde cauſa appellationis mihi commiſſa ſine retardatione ſolutionis arbitrio Rotæ, propoſui hodiè dubium. An iurret arbitrium, in cuius diſcuſſione fuit pro parte Hieronymi de tribus oppoſitum, nempe de inualiditate mandati A. C. quod quaſi poſſeſſio non fuerit probata, & demum de iniuſtitia, ſed validitas fuit viſa clara, & quando
1 fuiſſet turbida, ceſſabat difficultas, ex quo † nunc ex integro poterat manutentio concedi. Quaſi poſſeſſio
2 videbatur etiam benè probata, quia † ad effectum manutentionis ſufficiunt ſolutiones, de quibus in actis, factæ per Martinum prædeceſſorem, *Gund. Pap. dec. 629. ſæpius per Rotam canonizata Gig. de penſion. q. 47. n. 10. Menoch. de recuper. remed. 1. n. 89. Put. dec. 151. lib. 3. Seraph. dec. 1147. n. 1. & fuit millies deciſum.*

Quapropter poſt binas huius dubij propoſitiones ſcilicet, 29. Aprilis præteriti, & 6. huius menſis fuit difficultas reſtricta ad iuſtitiam, quę in eo ſolum verſatur, An per ſupradictum indultum Gregorij XV. fuerit derogatum clauſulis appoſitis in reſeruatione penſionis, ita vt obſtent penſionario in caſu, & ad effectum, de quo agitur.

Et pro parte affirmatiua, & ſic pro titulari videntur eſſe expreſſa verba dicti indulti, vbi grauantur penſionarij, & derogatur pactis inter penſionarium, & titularem conuentis, cum clauſula, *quorum tenores*, † quæ operatur, vt omnia cenſeantur expreſſa 3
iuxta vulgare conſilium Butrij, ac expreſſa derogatione regulæ de iure quæſito non tollendo, & cum decreto irritanti, & clauſula ſublata, & in ſpecie derogatur obligationibus in forma Cameræ, quia titularis erat obligatus ad fauorem penſionarij, nec non donationibus, & iuramento ad fauorem eiuſdem. Quæ derogationes cum non conueniant, nec adaptari valeant Reipublicæ, cui clauſulæ ſupradictæ non obſtabant, vt patet ad ſenſum, videtur neceſſario dicendum, quod ſolum habent reſpectum ad titularem, ita vt eius fauore duntaxat appoſitæ cen-
ſeantur, † ne aliàs inutiles ſint, & ſuperfluæ, & nihil 4
pænitus operentur, *vt in ſimili Menoch. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 115. num. 63. & ſeqq.* Et tanto magis, quia ſic intelligendo reducitur res ad ius commune,
† quo penſionarij tenentur contribuere pro rata pen- 5
ſionis *Gig. de penſion. qu. 59. num. 21.*

Et fortius pro titulari ſtringebat, quod Rota ſæpius in puncto viſa fuit ſentire ad eius fauorem, ſci-
licet, † quod per huiuſmodi derogationes exemptio, 6
pacta, & conuentiones ad fauorem penſionarij in reſeruatione appoſitæ fuerint ſublatæ ex mente, & volũtate Papæ, *vt par. 2. diuerſ. dec. 161. in princ. & n. 5. 6. & 13. & in Aſcul. penſionis 17. Febr. 1586. coram Card. Pamphilio, & in Valentin. Subſidij 4. Maij 1611. coram bo. me. Penia in fin. verſ. ad dec. in cauſa Toletana.*

Cæterum re maturè diſcuſſa, Domini contrarium reſoluerunt, videlicet Iſabellum titularem teneri, iuxta reſeruationem releuare Ioannem Paulum, & eius nepotes penſionarios ab omni, & quacumque decima. Habent enim penſionarij intentionem fundatam in literis reſeruationis, cuius verba ſunt clara, vt ſupra in facto, & in pluribus deciſionibus Rotę in ſimilibus terminis loquentibus, *vt apud Seraph. dec. 1348. n. 2. in verſ. nam cum agatur, & in verſ. non tamen tollit, & dec. 702. n. 5. & 6. par. 2. recent. & in d. Valentina Subſidij 4. Maij 1611. allegata etiam ex aduerſo, & clarius in dec. 26. Nouembris eiuſdem anni in eadem cauſa facta coram eodem bon. mem. Penia, & in Peruſina Penſionis 13. Ianuarij 1614. coram Cardinali Sacrato, & in Seneten. Penſionis 7. Iunij 1621. coram bo. me. Remboldo, & in alijs adductis per Modern. diſcept. forenſ. cap. 548. num. 26. cum ſeqq.*

Ex quibus deciſionibus iuxta mentem Rotæ declaratur dictum Breue Gregorij XV. quo etiam pen-
ſionarij grauantur, vt † ſit verum ad fauorem Rei- 7
publicæ, cui penſionarij tenentur pro ſua rata, non minus, quam titulares, ita vt prætextu quarumuis exemptionum, aut conuentionum cum titularibus initarum non poſſint eximi à contributione decimarum, quia illis omnibus quoad Rempublicam fuit in dicto Breui expreſsè derogatum, vt ſic conceſſio decimarum, vt inferius dicetur, habeat faciliorem exitum, & effectum, ſed propterea non fuit de mente Papæ velle præiudicare penſionariis, quoad titulares, ad quorum fauorem non reſpexit, nec illis in dicto Breui quidquam conceſſit, ſed potius fuit eius voluntas, vt quoad illos pacta, & conuentiones, & clauſulæ omnes in reſeruatione adſcriptæ remaneăt, in ſuo robore, & firmitate, *Rota in prædicta deciſ. 1348. apud Seraph. in d. Valentin. Subſidij, & alijs ſupra allegatis.* Et hoc ipſum bene denotant verba indulti ibi: quoad hoc nullatenus ſuffragari, id eſt reſpectu Reipublicæ, cui ſolum indultum fuit cõceſſum, & non penſionariis, ita vt Reipublicæ incluſio

fit

Digitized by Google

ſit titularium excluſio, *ad l. cum Prætor. ff. de iudic. & in puncto dicta verba ad hoc expendit Rota in d. dec. Ceneten. coram bo. me. Rembeldo.*

Qui intellus ad dictum Breue tanto magis congruit, & recipi debet, quanto eſt iuri communi con-
8 formis, eo enim attento, ſi † emphyteuta pactum inierit cum Domino directo, vt non ipſe, ſed Dominus directus tributa, ac cenſum Principi ſoluat, nihilominus emphyteuta tenetur perinde ac, ſi nulla præceſſerit conuentio, *l. ius emphyteutici prædij, & ibi Rebuff. C. de fund. patrim. lib. 11.* vbi talis conuentio non confirmata à Principe dicitur nulla, & improbata, *& facit tex. in l. fin. C. ſine cenſu, & reliq.* Quod tamen conuentio ſit nulla, intelligi debet quod ad præiudicium fiſci dumtaxat, *l. inter debitorem. ff. de pact.* ibi *inter debitorem, & creditorem conuenerat, vt creditor onus tributi prædij pignorati, non agnoſceret, ſed eius ſoluendi neceſſitas debitorem ſpectaret, talem conuentionem quantum ad fiſci rationem non eſſe ſeruandam, reſpondi.* Cæterùm quoad ipſos contrahentes conuentio eſt valida, & ſeruanda, *vt probat expreſſus text. in l. epiſtola. §. pactum. ff. de pact.* ibi, *pactum, vt ſi quas ſummas propter tributiones prædij pignori nexi factas, creditor ſoluiſſet, à debitore reciperet, & vt tributa eiuſdem prædij debitor penderet iuſtum, ideoque ſeruandum eſt*, & ita declarant *gl. in d. l. ius emphyteutici. Iaſ. in d. l. epiſtola. Aluar. Valaſch. de iur. emphyt. q. 17. nu. 28. Franciſc. Marc. dec. 471. num. 13. par. 1.* Ergo derogationes pactorum, & conuentionum contentæ in Breui debent intelligi ex mente Papæ ad fauorem Reipublicæ tantum, non autem titularis.

Quæ Pontificis mens, & voluntas inde magis vrget, quod ille, vt legitur in præfatione Breuis, eo dumtaxat motus fuit ad concedendum has decimas vt per eas ſubuentum ſit publicis Republicæ neceſſitatibus, quæ tot tantaque munitiſſima præſidia ſuſtinet ad fauces inimicorum, quorum ipſa, & totius Italiæ eſt firmiſſimum propugnaculum, ideoque ad eam ſemper verba indulti diriguntur, quæ ratio nec indirectè conuenire poteſt titularibus, cum quibus indultum non loquitur, licet enim illa publica ſubuentio ſit omnium communis, tamen dum Reſpublica ſiue ab vno, ſiue ab alio integras exigit decimas, quod poſtea penſionarius iuxta pacta conuenta releuetur à titulari, aut non releuetur, proriùs dicit reſpectū ad priuatam vtilitatem titularis, aut penſio-
9 narij, vt patet ad oculum, † nihil autem eſt, vnde magis voluntas concedentis declaretur, quam à præfatione, *l. cum hi in prin. & ibi Bart. & Iaſ. ff. de tranſact. Crauett. conſ. 221. num. 8. verſ. ſeptimo vero.* Cum enim
10 † præfatio inducat cauſam finalem, *l. fin. ff. de hered.*
11 *Inſtit.* aperit mentem concedentis, ita vt † illa à præfatione, vt à ſua cauſa finali, reguletur, limitetur, aut extendatur, *l. cum pater. §. dulciſſimis. ff. de leg. 3. l. ſi de certa. vbi Bart. C. de tranſact. Bal. in l. ſub prætextu. n. 12. C. de eodem. Paul. de Caſtr. conſ. 322. lib. 1. Crauett. conſ.*
12 *16. nu. 5.* vbi quod † verba ſunt reſtringenda ad rem, ſuper qua exprimuntur *l. ſi quis ita. ff. de teſtam. tutel. & Surd. dec. 217. nu. 6.* vbi quod quando exprimitur certa cauſa, verba generalia, vltra dictam cauſam nihil operantur, ſed debent reſtringi ad eam, quando ſalua ratione recti ſermonis reſtrictio fieri poteſt. Hic autem recti ſermonis ratio poſtulat, vt fiat dicta reſtrictio, ne Pontificis gratia, ſeu conceſſio trahatur ad eos, quibus non conuenit ratio conceſſionis. Vnde dixit Rota *apud Mohed. dec. 13. de præbend.*
13 quod † in priuilegiis, & gratiis non tam verba ſunt attendenda, quam mens conſideranda.

Præterea etiam eadem Pontificis voluntas, & intentio non minus elicitur, combinando indultum decimarum cum pactis, & clauſulis reſeruationis. Etenim in his habetur, quod titularis in ſubſidium promiſit ſuo, & ſucceſſorum nomine de proprio ſoluere ratam decimarum ſpectantem ad penſionarium, quam promiſſionem Pontifex ratam habuit, illamque expreſsè confirmauit, & approbauit. In indulto autem ad denotandum, quod derogationes in eo contentæ nullo modo attingunt intereſſe titularis, ſed Reipublicæ, derogatur dumtaxat clauſulis, quæ (iuxta mox dicenda) poſſunt adaptari faciliori, aut difficiliori exactioni ex fructibus beneficiorum, non autem derogatur clauſulæ, vt in omnem caſum titularis etiam de proprio ſoluere teneatur. Cum enim
† derogatio ſit ſtricti iuris, *Gemin. conſ. 35. numer. 2.* 14
tantum, † & non plus eſt derogatum, quantum dictum, aut quantum de neceſſitate, infertur, *l. Sancimus, C. de teſtam. Crauett. conſ. 26. numer. 7. Rota in d. Valentin. ſubſidij 4. Maij coram bo. mem. Pena verſ. quod vero ex derogatione.* Cur autem Papa hoc vnum derogare omiſerit, non autem alia, illa ſola videtur eſſe ratio, quod cum decimæ non de proprio, vt penſio, ſed ſolum de fructibus ſint exigendæ, ſuperfluum erat derogare huic clauſulæ, quæ non pertinet ad decimarum exactionem, ſed ſolum ad priuatum intereſſe titularis, & penſionarij, quod intereſſe non fuit conſideratum, ſed omiſſum, quia nullo modo, nullaque ratione mouit Papam ad concedendum indultum, ergo quoad illud conuentiones, & clauſulæ reſeruationis remanſerunt in ſuo priſtino ſtatu, & per conſequens iuramentum, & obligatio Cameralis, ſub quibus etiam facta fuit promiſſio ſoluendi de proprio, quæ conſideratio fuit de mente Rotæ *in d. Peruſina Penſionis verſ. minus refragatur. in fin. coram Cardinali Sacrato.*

Tandem generaliter † nulla Principis conceſſio 16
etiam cum clauſulis derogatoriis tollit partium conuentiones, niſi adeo clarè, & diſtinctè illis ſit derogatum, vt alia non poſſit capi interpretatio, *cap. ex multiplici. vbi gl. & Anchar. n. 4. de decim. Felyn. in cap. cauſam, quæ. n. 10. de reſcr. Put. dec. 193. lib. 1. in non. impreſ. Caputaq. dec. 55. par. 2. & in puncto Rota in dicta Valentina ſubſidij 4. Maij in verſ. non obſtante clauſula derogatoria*, ex quibus patet reſponſio ad contraria, quæ ex aduerſo adducebantur, ſed pro maiori ſatisfactione, & claritate illis ſingulariter reſpondetur.

Non obſtat primo, quod in indulto Gregorij XV. penſionarij in ſpecie grauentur, & derogetur in eo pactis, & conuentionibus inter Penſionarium, & ti-
tularem, quia † grauamen, & derogationes intelli- 17
guntur quoad decimas, & ſic quoad Rempublicam Venetorum, ita, vt quoad eam conuentiones ſint derogatæ, & nullæ, *iuxta tex. in d. l. inter debitorem, & in d. l. ius emphyteutici*, remanent tamen validæ, vt prius, quoad contrahentes, *iuxta tex. in dicta l. epiſtola. §. pactum. ff. de pact. & Rot. dec. 5. ſuperius allegat.*

Non obſtat ſecundo clauſula *quorum tenores, decretum irritans*, & clauſula, *ſublata*, quia intelliguntur eodem themate retento, nempe quoad præiudi-
cium Reipublicæ, quia, † cum regulentur ſecundum 18
naturam diſpoſitionis, cui ſunt adiectæ *Mart. de clauſ. par. prima clauſ. 176. numer. 17. Caſſad. deciſ. 10. nu. 4. ad reg. Cancellar. Caputaq. deciſ. 121. par. prima*,
ſi † non obſtat principalis diſpoſitio Breuis, minus 19
obſtare debent clauſulæ acceſſoriæ ipſius Breuis, *reg. acceſſorium. de reg. iur. in 6.*

Non obſtat tertio, quod derogetur in Breue obligationi Camerali, iuramento, & regulæ de iure quæſito &c. quæ taliter videntur adaptari ad fauorem titularis erga penſionarium, vt nullo modo conueniant Reipublicæ, cui dictæ clauſulæ non obſtabant. Quia, vltra quod, cum conſtet de mente Papæ, & de cauſa finali certa, & determinata ad ſolum fauorem Reipublicæ, non eſt curandum de effectu dictarum clauſularum, niſi ſi, & in quantum contenta in illis

possint afferre commodum Reipublicæ, & non ali-
20 ter iuxta supradicta, Respondetur etiam † satis esse
quod derogationes illæ operentur faciliorem deci-
marum exactionem ad fauorem Reipublicæ, *vt dixit
Rota in dicta Valentina subsidij 29. Nnuembris 1611.
coram bo. me. Penia.*

Facilior autem exactio ex derogatione prædicto-
rum potest considerari, tam contra titularem, quam
etiam contra Pensionarium. Contra titularem, ne
excusetur, quod Papa prius illum grauauit sub iura-
mento, & obligatione Camerali ad fauorem Pensio-
21 narij, & sic † quod illius creditū sit non solum prius,
22 & sic potius, *l. qui prior. de regul. iur.* sed † etiam stri-
ctius propter iuramentum, & obligationem Came-
ralem, & ideò priùs soluendum esse, *ad l. 1. cum seqq.
& l. cum ex pluribus. ff. de solut. Menoch. de arbitr. Cas.
493. num. 14. cum seqq.* vbi quod debiti causa grauior
alia esse dicitur, si vna habet faciliorem exactionem,
quam altera. Contra vero Pensionarium, quia ob
easdem causas forte prætenderet, priùs sibi soluen-
dam esse pensionem ex fructibus, quam Reipublicæ
decimas. Vnde summus Pontifex ad tollendum has
difficultates, gratia facilioris exactionis decimarum
apposuit dictas derogationes, ita vt solum quoad
dictam faciliorem exactionem voluerit præiudicare
Pensionario, vbi enim apparet, Principem voluisse
23 præiudicare iuri tertij, † in dubio debet intelligi,
quod voluit in modico præiudicare, & non in ma-
gno, *Paris. cons. 6. n. 16. vol. 2. Bal. in cap. 1. §. Sacramen-
24 ta. de pact. Iuram. firmam. in vsib. feud.* vbi † fat esset, si
rescriptum aliquid modicum operetur in præiudi-
cium tertij, *Ias. in l. quoties. num. 4. C. de precib. Imper.
offer. Dec. in cap. quæ in Ecclesiarum. num. 26. de constit.
Aluar. Valas. consult. 71. nu. 21. & nu. 24. vol. 1. Rot. in
dict. Valentina subsidij 4. Maij coram bo. me. penia in
vers. nec est nouum.*

25 Non obstat quartò † *dec. 161. par. 2. diuers.* quia
ibi præcesserat concordia inter Clerum, & Regem
Catholicum, in qua totus Clerus se obligauerat sol-
uere excusatum, non obstantibus quibuscumque ex-
emptionibus, priuilegiis, & contractibus etiam iu-
ratis, & in forma Cameræ &c. & Papa aliud non fe-
cit, quam concordiam confirmare. Vnde mirum non
est, quod in casu illo fuerit resolutum, Pensionarium
26 teneri, & non esse releuandum à titulari, quia † ob-
ligatio, quæ ex persona, & facto illius originem tra-
xit, ipsum solum afficere debuit, & non titularem,
*l. quæcumque gerimus. ff. de action. & obligat. & in l. in-
ter stipulantem. ff. de verb. oblig.* Vnde etiam derogatio
iuramenti, & obligationis Cameralis ad damnum
Pensionarij facta fuit, & sic etiam est intelligendum
27 † *d. dec. Valentin. Subsidij 4. Maij in vers. causa Tole-
tana.* dum loquitur de obligatione Camerali, quia
decisio in d. causa Toletana est eademmet *decis. 161.
par. 2. diuers.* Hic autem versamur in simplici indul-
to Papæ, nulla præcedente obligatione Pensionarij,
sed concesso ex causa ita restricta ad Rempublicam,
vt non conueniat pensionario.

28 Demum † Decisioni *in causa Asculana Pensionis
27. Februarij 1586. coram Cardinali Pamphilio, & aliis
decisionibus exaduerso allegatis* respondet eadem de-
cisio Valentina subsidij, in illis difficultatem non
fuisse restrictam ad terminos huius disputationis, &
in causa dictæ Decisionis Asculanæ Pensionis erat
Pensionarius miles Hierosolymitanus, & contribu-
tio erat in fauorem Religionis imposita per magnum
Magistrum, ideo causa nedum erat communis, sed
propria Pensionarij, & in omnem casum semper ver-
gat illa particularis exceptio, quod hic non fuit de-
rogatum obligationi soluendi de proprio cui acce-
dunt etiam obligatio Cameralis, iuramentum, &
alia vincula, de quibus in litteris reseruationis &c.

Et ita vtraque. M

MANZANEDO

INTERAMNEN. AQVARVM

Veneris 4. Decembris 1626.

SVMMARIA.

1 *Manutentionis in quasi possessione ducendi aquam
ad effectum sufficit probare, aquam semel de anno
superiori ductam fuisse.*

2 *Possessio recens, & quæ causam liti dedit, non est ma-
nutenenda.*

3 *Manutentio datur absque titulo, & causa possi-
dendi.*

4 *Aqua postquam ingressa est fundum superiorem, po-
test dominus fundi illa vti diuertendo cursum
naturalem etiam in præiudicium fundi inferioris.
Lim. vt num. 6. & 7.*

5 *Aquæ antiquum canale mutare licet, si fiat sine in-
iuria, & damno fundi inferioris, alias secus, &
num. 8.*

7 *In Aquaductibus non est recedendum à vetustate.*

9 *Testes, quibus assistit consuetudo, & statutum in con-
cursu sunt præferendi.*

DECISIO CCXIII.

LIcet Domini de Manasseis essent in pos-
sessione ducendi aquam per canale anti-
quum existens in fundo Dominorum de
Liliis, nihilominus dicti Domini de Li-
liis nouum canale fecerunt, ex quo aquam percipe-
rent Manassei. Vnde inter eos super dictæ aquæ di-
uersione orta differentia, causa mihi commissa, Du-
bitaui, cui ex illis sit dandum mandatum de manu-
tenendo in possessione ducendi aquam per nouum,
vetusue canale.

Et Domini Manasseis concedendum fore cen-
suerunt, quia ex testibus pro parte sua examinatis
constat de eorum possessione, vel quasi ducendi
aquam per aquæductum solitum, & antiquum per
plures annos continuos vsque ad tempus motæ li-
tis, & † tamen pro manutentione sufficit probare, 1
aquam semel de anno superiori fuisse ductam, *l. 1.
in princ. ff. de acq. quot. & æstiu. Menoch. de retin. re-
med. 6. num. 15. Rot. coram bon. mem. Greg. XV. decis.
100. num. 1.*

Nec possessio Dominorum de Liliis ducendi
aquam per nouum canale est habenda in conside-
ratione † tum quia recens, tum etiam quia liti cau- 2
sam dedit, vt sæpe Rota dixit, & in omnem casum,
cum in petitorio sit discutiendum de dicta seruitu-
te, † interim Dominis de Manasseis ad statum aquæ 3
ducendæ per aquæductum solitum, & antiquum,
absque eo, quod probent titulum, vel causam possi-
dendi, est danda manutentio, *Rot. dec. 83. in fin. par. 2.
recent.*

Non obstat, † quod, postquam aqua ingressa est 4
fundum superiorem, possit Dominus fundi illa vti
diuertendo cursum naturalem, etiam in præiudi-
cium fundi inferioris, *l. 1. §. illud labeo. ff. de acq. quot.
& æstiu. l. 2. §. item labeo ait. ff. de acq. pluu. arcen. cum
aliis in Ferrarien. aquarum 14. Nouembris 1621. coram
Domino meo Pirouano.*

Quoniam, vltra quod prædicta conclusio non ita
de plano procedit, cum † regulare sit in hac materia,
quod tunc licet mutare antiquum canale, si fiat sine

mut

Digitized by Google

iniuria,& damno fundi inferioris,alias ſecus,*ad tex. in l.3.§.ſi quis nouum canale.ff.de Riuis.l.2.§.item verſ. quamquam. fin. ff. de aq.pluu. arcen. Dec. conſ.144. num.7.& 8. Bero conſ.239.num.20. lib.3. Surd. conſ. 447.num.11. lib.3.*

6 Objectum † procederet, ſi aqua in ipſomet Lilij fundo naſceretur,ſed,cum illa emanet ex remoto, & publico aquæducto, & fuerit à Manaſſeis Dominis fundi inferioris præoccupata,nó poſſunt eam Domini de Lilijs Patroni fundi ſuperioris à ſolito fluxu deuiare, *vt declarat Menoch,vbi ſupra num.49.Et ita intelligendam præallegatam deciſionem Ferrarien. & iuxta ibi tradita reſponderunt,*

7 Vlterius fuit reſponſum, † quod in iſtis aquæductibus non eſt recedendum à vetuſtate tam ex diſpoſitione iuris communis, *ad tex.in l. ſi manifeſtè. ff. de ſeruit.& aqua.Iaſ.conſ.*150. *lib.*2.quam ex ſtatuto Interamnen.in illis prohibente innouationes vltra ſolitum curſum; Vnde tanto minus licuit Dominis de Lilijs iſtam aquam per canale antiquum ſolitũ fluere à ſolito curſu contra conſuetum modum diuertere,*l.praces.l.manifeſtè. C.de ſeruit.& aq.Bero.conſ.*139. *num.*14.*lib.*3. ſtante præſertim damno,& præiudicio ex dicto nouo canale reſultante, vt deponunt teſtes pro Manaſſeis examinati dicentes, quod aqua prius defluebat directè.hodiè verò longiori itinere diminuta, & debilior redit ad fundum Manaſſeorum,ita vt non ſine magnis impenſis, aliiſque operibus manufactis poſſit trahi ad irrigandum dictum fundum, ex quibus damnum dicti fundi ſatis concludere videntur,& ſic intrat concluſio,quod,† vbi oritur damnum

8 alui ei,canalis immutatio fieri non poteſt,*vt not. Barbat.conſ.*28. *n.*13.*lib.*4,*Surd.d.conſ.*447*d. num.*11. *lib.*3.

Nec prædictis refragatur,quod teſtes Dominorum de Liliis dicant, quod tranſitus dictæ aquæ per nouum carnale eſt commodior,& vtilior Dominis Manaſſeis, & quod breuiùs, & rectiùs tranſit per nouum canale.

Quia, vltra quod illorum depoſitio confunditur contrariis probationibus,vt ſupra oſtenſum fuit.Reſpondetur,quod adhuc etiam in ipſamet veritate, & rectitudine decurſus aquæ poteſt adeſſe iniuria, & præiudicium,vt ſi aqua fluat impetuoſiù, & fortiùs vnde poſſit redundare inundatio, & † cum teſtes

9 Dominorum de Manaſſeis deponant de dicto præiudicio affirmatiuè, nempè de neceſſaria patata, & baſtione manuteoendo antiquum ſolitum curſum conformem conſuetudini,&ſtatuto in concurſu illorum de Liliis veniunt præferendi, *Rot.dec.*100.*num.* 4.*Greg. XV.*

Et ita, &c.

E. D. CARDINALI VBALDO

AMPVRIEN. DOMORVM

Veneris 15. Ianuarij 1267.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſeſſori.*
2 *Poſſeſſio probatur ex actibus poſſeſſorijs.*
3 *Locatio cum perceptione penſionum ſufficit ad poſſeſſionem probandam.*
4 *Poſſeſſio ſola ſufficit ad effectum manutentionis.*
5 *Manutentio facilius conceditur,vbi poſſeſſio eſt titulata.*
6 *Precario poſſidens non acquirit poſſeſſionem manutenibilem in præiudicium illius, à quo præcario poſſidet.*

DECISIO CCXIV.

FVit reſponſum pro Domino Epiſcopo Informante,quod ſit ei concedendum mãdatum de manutenendo in poſſeſſione domorum exiſtentium in Cœmeterio Abbatiæ nuncupatæ S.Mariæ de Chierico.

Quia† manutentio regulariter datur poſſeſſori,§. 1
*retinendæ.Inſtit.de Interd.*in hoc autem caſu Epiſcopi poſſeſſio remanet ſufficienter probata ex teſtibus,
*qui dantur in ſummario n.*3. deponentibus † de pluri- 2
bus actibus poſſeſſoriis, *Caſ.de Graſſ.deciſ.*10.*num.*3. *de cauſ.poſt.& propr.& dixit Rota in Caſenaten.domorum* 21.*February* 1622. *coram bo.me.D. meo Vbaldo,* & præſertim † de locationibus effectuatis mediante
perceptione penſionum, quod ſolum ſufficeret ad 3
hanc poſſeſſionem probandam *l. qui vniuerſas.§.quod per Colonum,vbi gl.& Doct.ff. de acq.poſſ.Gabr. tit. de locat.concl.*4.*num.*2.*Seraph.dec.*896.*n.*1.*dec.*1200.*n.*1. *& ſapè fuit deciſum, vt in Rom. cenſus de Bezza* 16. *Martij* 1620.*coram bo.me.D. meo Vbaldo.*

Et quidem huiuſmodi manutentionem eo facilius DD.dixerunt eſſe Epiſcopo concedendam, quia dicti teſtes nedum depoount de poſſeſſione Epiſcopi, ſed etiam de pertinentia, quod domus ab immemorabili tempore fuit Eccleſiæ Sanctæ Mariæ de Chierico, cui Eccleſiæ parum diſtant, & quod Epiſcopi pro tempore de iſtis domibus ſemper ad libitum diſpoſuerunt, concedendo illas ad habitandum perſo-
nis ſibi bene viſis, vnde, † licet ad effectum manu- 4
tentionis ſola poſſeſſio ſufficiat,*Bart.in l.quod meo.n.* 1.*ff.de acq.poſſ.cum aliis per Rot.dec.*275.*num.*5.*par.*1.
*in recent.& dec.*559.*num.*11.*par.*3. † quando poſſeſ- 5
ſio eſt etiam titulata,vt dixi, eo faciliùs conceditur manutentio,*cap.licet cauſam, vbi Felyn.num*9.*de probat.Caputaq.dec.*336. *par.*1.

Non obſtat,quod prædictæ domus à multis annis à dicto Domino Epiſcopo, & illius anteceſſoribus concedi conſueuerint Vaſſalis Comitis de oliua pro cuſtodiendo Vexillo.

Quia.† cum hoc precario factum fuerit,*vt dicunt* 6
*teſtes in dicto ſummario num.*5.non fuit illis acquiſita aliqua poſſeſſio manutenibilis in præiudicium Epiſcoporum concedentium,& Eccleſiæ,*l. in prin. & in fin.ff. vti poſſid.Rom. conſ.*341.*n.*6.*lib.*2.*Menoch. de retin.remed.*3. *num.*19.

Et ita deciſum, &c.

R.P.D. PIROVANO

ROMANA, SEV TERRACINENSIS AFFICTVS

Mercurij 27. Iauuarij 1627.

SVMMARIA.

1 *Locatio ſola ſufficienter probat poſſeſſionem locatoris contra conductorem.*
2 *Manutentio datur poſſeſſione probata.*
3 *Conductoris poſſeſſio probatur ex ſublocatione, affictione,& edictis, ac bantimentis.*
4 *Conditione non impleta non acquiritur poſſeſſio manutenibilis.*
5 Conſtitutio Pauli II.de reb. Eccl. non alien,*impedit principium validæ acquiſitionis poſſeſſionis propter vehementem reſiſtentiam illius tranſlationis.*

6 *Exceptiones, quæ ſimultaneæ oriuntur cum actione ex eodem inſtrumento, faciunt, vt actor ipſarum non obſtantiam probare debeat.*
7 *Ablatiuus abſolutus infert conditionem.*
8 *Conditione pendente non dicitur tranſlata poſſeſſio valida.*
9 *Locatio transferre non ſolet poſſeſſionem in conductorem, niſi concurrat clauſula conſtituti, & precarij.*
10 *Conductor poteſt poſſeſſionem habere de ſcientia, & voluntate locatoris.*
11 *Traditionis poſſeſſionis loco ſtat ſcientia domini, qui rem tradere tenebatur, vbi detentor adimpleuit contenta in contractu.*
12 *Conditiones ſecundum iuris diſpoſitionem regulantur.*
13 *Clauſula*, omni meliori modo, *ſuſtinet actum eo modo, & pro eo tempore, quo ſuſtineri poteſt.*
14 *Locatio rei Eccleſiaſticæ facta vltra triennium an teneat pro tempore promiſſo, & quid ſtante conſuetudine.*
15 *Acquiſitionis poſſeſſionis principium impeditur, vbi conſtitutio, vel lex illi aduerſatur cum decreto irritanti, quod inficit titulum, & poſſeſſionem.*
16 *Poſſeſſor habens contra ſe decretum irritans non poteſt vti aliquo remedio poſſeſſorio, nec ſummariſſimo manutentionis, in quo nullæ exceptiones admittuntur.*
17 *Decretum irritans inficit poſſeſſionem ciuilem, naturalem, & detentationem, & omnem iuris effectum tollit.*
18 *Remedia poſſeſſoria conſiſtunt in fomento iuris.*
19 *Decretum irritans tunc inficit poſſeſſionem, vbi dubitari non poteſt, quin comprehendat caſum controuerſum, vel cadat ſub corpore bonorum, de quibus agitur, & n. 25.*
20 *Decretum quamuis poſſeſſionem inficiat, non tamen tollit detentationem, quæ eſt meri facti.*
21 *Manutentio datur pro detentatione, quæ eſt meri facti ad ſtatum.*
22 *Detinenti manutentio non datur, quando ei ius vehementer reſiſtit, niſi doceat de legitimo titulo.*
23 *Poſſeſſio aduerſus iuris vehementem reſiſtentiam non dicitur poſſeſſio, ſed iniqua occupatio, quæ occupatori non prodeſt.*
24 *Manutentio datur vbi iuris præſumptio tantum poſſeſſori reſiſtit.*
26 *Manutentio datur, etiam quod ius reſiſtat, vbi intercedit tempus conſiderabile, ſcilicet decennij.*
27 *Manutentio non datur, nec aliud remedium poſſeſſorium illis, qui proprio facto, vel contractu à poſſeſſione cecidit.*
28 *Agi non non poteſt ex contractu vltro, citroq; obligatorio, niſi agens adimpleuerit ex parte ſua.*
29 *Exceptio fundari non poteſt in contractu neq; de illius inobſeruantia dari, niſi excipiens prius doceat de adimplemento pro ſui parte.*
30 *Mora ſemper nocet.*
31 *Mora quando renunciatum cenſeatur.*
32 *Approbato contractu ab illo recedere non licet.*
33 *Pacto reſolutiuo an poſſit quis vti, poſtquam contractum approbauit, & pro illius obſeruatione egit.*
34 *Manutentio pendens à validitate reſolutionis contractus eſt ſimul cum petitorio terminanda.*

Decisio CCXV.

Dubitatum fuit in hac cauſa cui dandum ſit
mandatum de manutenendo, & cum ad
eamdem poſſeſſionem retinendam concur-
reret Illuſtriſſimus Commendator fratres Præuita-
les, qui primo Abbatiam, de qua agitur, conduxerunt
& Ioannes Delius, qui ſecundo eamdem Abbatiam
conduxit, Domini reſponderunt, Illuſtriſſimo Com-
mendatario dandum eſſe mandatum de manutenen-
do, & non conductoribus. Conſtat enim de eiuſdem
Illuſtriſſimi poſſeſſione ex ipſo locationis inſtru-
mento exaduerſo producto, ex qua ſola † locatione 1
ſufficienter poſſeſſio locatoris in præiudicium con-
ductorum probatur, *cap. inter dilectos de fid. inſtr. Soc.
ſen. conſ. 11. num. 5. lib. 3. Gabr. tit. de locat. concl. 4. nu.
14. Menoch. de retin. remed. 3. n. 571. Rot. dec. 514. n. 1.
par. 1. diuerſ. & deciſ. 291. impreſſ. poſt conſ. Farin. lib.
2.* † poſſeſſione autem, & quidem anteriori probata
manutentio non ſolet denegari, *§. hodie. §. retinendæ* 2
*Inſt. de interd. l. 1. §. interdictum autem. ff. vti poſſid.
Couar. pract. qu. c. 17. n. 1. Laderch. conſ. 95. num. 7. Rot.
dec. 160. num. 1. coram Papa Gregorio XV.*

Præuitalibus autem primis conductoribus viſum
fuit non eſſe dandum mandatum de manutenendo,
quia ſufficienter de eorum poſſeſſione manutenibi-
li non docent; quamuis enim habeant locationem
eiſdem factam per Illuſtriſſimum Commendatarium
ſeu eius Agentes ſub die 14. Septembris 1624. &
exinde deuenerint ad actus poſitiuos inferentes poſ-
ſeſſionem bonorum conductorum, qui dantur *in
ſummario fratrum num.* 2. † nempe ad ſublocatores 3
affidationes, ad ædicta, & bannimenta, & alia; atta-
men ex eodem locationis inſtrumento conuincitur
bona, de quibus agitur eſſe Eccleſiaſtica Abbatiæ,
ſcilicet de Foſſa Noua, & vltra triennium fuiſſe lo-
cata, nempe ad ſexennium, & cum præciſis verbis,
*Saluo, è reſeruato primieramente il bene placito di N.
S. & della Santa Sede Apoſtolica da impetrarſi da S.
Illuſtriſſima à ſpeſe però dell'infraſcritti conduttori, &
non altrimente*, † poſſeſſionem, aut tenutam manu- 4
tenibilem nullo modo acquirere potuerunt non im-
pleta conditione beneplaciti obtinendi, ſub qua fuit
contractum, & quod magis eſt reſiſtente conſtitutio-
ne Pauli II. *inter Extrauag. de reb. Eccleſ. non alien.*
† per quam impeditur principium validæ acquiſi- 5
tionis poſſeſſionis bonorum conductorum propter
vehementem reſiſtentiam tranſlationi poſſeſſionis,
quæ ex ea deducitur, tam ex clauſulis comminatiuis
cenſurarum, quam ex decreto irritanti, † quæ ex- 6
ceptiones cum ſimultaneæ cum actione ex eodem
inſtrumento oriantur, Præuitales dicuntur Actores
in eiſdem, & tamquam fundamentum eorum in-
tentionis non obſtantiam prædictarum probare te-
nentur, *Caſſad. dec. 10. de reſcrip. Iaſ. in §.... num.
128. Inſt. de action. Cephal. conſ. 387. num. 13. & ſeqq.
lib. 3.* Certum eſt enim, quod illa verba, *Reſeruato
primieramente il conſenſo, & beneplacito Apoſtolico,*
important ablatiuum abſolutum † inferens condi- 7
tionem, videlicet, ſi, & poſtquam obtentum fuerit, *l.
d. teſtatore. ff. de cond. & demonſtr. Dec. conſ. 385. num.
3. & 466 num. 18. Bero. conſ. 39. num. 18. Surd. conſ.
236. num. 3. lib. 2. Honded. conſ. 95. num. 16. lib. 2.* † 8
Conditione autem pendente non poteſt dici tranſla-
ta aliqua poſſeſſio quæ valida ſit, *l. qui abſent. §. 1.
ff. de acq. poſſ.* vbi, *Neque aliter accipientis fiunt, quam
conditio extiterit.* & per illum textum impediri ac-
quiſitionem poſſeſſionis, reſponderunt *Oldrad. conſ.
139. num. 5. Natt. conſ. 372. num. 6. Rip. reſponſ. 8. n.
3. Tiraq. de conſtit. poſſ. ampl. 15. num. 3. & 4.* dicens
ex eo poſſeſſionis tranſlationem impediri, quia de-
ficit

158

fici causa habilis ad illam transferendam, nempe
diſpoſitio putæ locationis, quia ſi eſt conditionalis,
ſemper deficit titulus adhuc ſuum eſſe non habens
pendente conditione, *Menoch.* loquens de conditio-
ne, vt hic ſuſpenſiua *conſ.388.num.35.quem Rota re-
cipit in cauſa de Mazzateſtis 28. Aprilis 1617.coram
D.meo Veroſpio.Honded.conſ.18.num.53.vol.2.* addens,
quod nec etiam ex puro conſtituto eadem poſſeſſio
transfertur, quando pendet à contractu conditio-
nali. Neque dicatur, quod aliud eſt poſſeſſionem
eſſe tranſlatam ex contractu conditionali locatio-
nis, quod Præuitales facilè poſſent concedere, ex
9 quo† locatio ipſa niſi concurrant clauſulæ conſtitu-
ti, & precarij, non ſoleat transferre poſſeſſionem in
conductorem, *Menoch.de retin.remed.3.q.72.nu.571.
Card. Mantic. dec.37. num. 1.* & aliud, quod ijdem
10 conductores non ſint in poſſeſſione,† quam poſſunt
habere de voluntate locatoris, & ſciente, vt hodie
prætendunt, *l.2.C.de acq.poſſ.l.non ſolum §.quod vul-
go.ff. de vſucap.l.3.§.illud.ff.de acq. poſſ. quia Angelus
in l.ſuper longi.C.de præſcript.longe.temp.gloſ.& alij ad*
11 *d.l.2. & Alex.conſ.33.num.6.lib.6.* declarant † tunc
ſcientiam domini ſtare loco traditionis poſſeſſionis,
quando ille tenebatur tradere rem, & detentor adim-
pleuit contenta in contractu, quod non contigit in
præſenti, quia locatio erat conditionalis, & condu-
ctores non adimpleuerunt pactum de accedendo Lu-
catello; vnde dicit Alex. quando poſſeſſio ſemper
præſumitur penes detinentem contra voluntatem
domini.

Neque dicatur, quod conditio prædicta ſubordi-
12 netur ad aliam conditionem,† quatenus beneplaci-
tum neceſſarium ſit, *Gabr.conſ.92.n.7.lib.1.Rota dec.
96.n.2.par.1.diuerſ.* neceſſarium autem minimè dice-
batur, & ſi locatio legatur ad ſexennium contra con-
13 ſtitutionem Pauli II. cum† potuerit intra triennium
non prohibitum ſuſtineri propter clauſulam omni
meliori modo *Couar. var.reſolut.lib.2.c.16.n.5.Card.
Mantic. poſt alios de tacit. lib.5.tit.5.num.19.& ſeqq.*

Quia immo neceſſarium fuiſſe conuincitur ex ip-
ſa conſtitutione Pauli II. prohibentis locationes vl-
tra triennium, & ex locatione per ſexennium, vt
quamuis inter ſcribentes non leuis ſit controuerſia,
14 an† locatio facta pro pluribus annis teneat pro tem-
pore permiſſo, vel in vniuerſum ſit nulla, cuius affir-
matiuæ opinionis Auctor fuit *Bart.in Auth.qui rem.
nu.7.C.de Sacr.Sanct.Eccleſ.* negatiuæ verò, quod pro
tempore permiſſo ſubſtineatur, fuerit, *Bal.in Auth.ſi
quarum ruinas.n.2.C.eod.tit.de Sacr.Sanct.Eccleſ.* qua-
rum reſpectiuè opinionum adhærentes refert *Cardi-
nal.Mantic.de contr.lib.5.tit.5.n.1.& 19.* hanc tamen
controuerſiam determinauit *Rot.in Brixien.locationis
5.Decembris 1594. coram bon. mem.Penia, quæ eſt 30.
par.1.recent. quam Domini poſtmodum ſequuti ſunt in
alijs cauſis, vt in Mediolanen.tranſactionis 27.Martij
1599.coram Cardin.Pamphilio, & in Comen.locationis
20.Martij 1600.coram eodem,* quod ſcilicet pro trien-
nio ſuſtineri non poſſit propter naturam contractus,
quæ indiuidua eſt, nec aliàs contrahentes fuiſſent
contracturi, cui opinioni non diſſentit *idem Card.
Mantic.d.tit.5.nu.32.* dicens in tam difficili quæſtio-
ne ad coniecturas eſſe recurrendum, ex quo conſtare
poſſit, num locator minori tempore locare voluerit,
quam fuerit expreſſum, & conductor pro minori
tempore non fuiſſet conducturus, quæ multæ con-
ueniunt, quod Illuſtriſſimus Commendator aliàs
non fuiſſet pro minori tempore locaturus, ex quo
voluit fideiuſſores pro toto ſexennio, & appoſuit
pactum reſolutiuum in caſum non præſtitæ fideiuſ-
ſionionis, ex quibus indicatur, noluiſſe ſcindere lo-
cationem, aut ad minorem temporis quantitatem
reduci. Nec replicatio vrgere videtur ex allegata Vr-
bis conſuetudine, quod locatione ſoleant fieri vltra
triennium, & quidem validè reſpectu Caſalium, quæ
non niſi de triennio in triennium reddunt fructum,
*Couar.var.lib.2.cap.16.num.6.Nouar. de rebus Eccleſ.
non alien.num.21.Quarant.in Sum.Bullar.verſ.alienа-
tio.num. 18. Rota in Romana reſciſſionis contractus 28.
Nouembris 1580. coram Clem. VIII.* quia quidquid
ſit quoad Caſalia, quæ vniformem habent cultu-
ram, ſecus vero quoad bona huius Abbatiæ, quæ
eiuſdem qualitatis non apparent, & ex pluribus
membris conſtat, ad quæ difformis conſuetudo ex-
tendi non poteſt, *Bald.conſ.175. ad fin. lib. 2. Natt.
conſ.555.num.5.Becc.conſ.99.num.18.lib.1.*

Præterea eſt etiam indubitata concluſio, †prin-
cipium acquiſitionis poſſeſſionis impedire, quando
conſtitutio, vel lex illi aduerſatur, & quidem vehe-
menter procedendo ad annullationem actus per de-
cretum irritans, quod legitur in ipſa Conſtitutione
Pauli II. & titulum, & poſſeſſionem inficit, *cap.ſi eo
tempore 45. de elect. in 6.* ibi *efficiunt tamen, vt effectu
careant ea, quæ poſtmodum ſubſequuntur, cap.2.in fin.
de præb. eod. lib. 6.* ita vt † talis poſſeſſor non poſſit 16
vti aliquo ex remediis poſſeſſoriis, nec ſummariſſi-
mo manutentionis, in quo nullæ exceptiones ad-
mittuntur, *Caſſad. dec.1.num.1.de reſtit.ſpol.Put.dec.
297. num. 3 lib.3. Rota dec. 510. num. 5.par.3.diuerſ.
Mandoſ.in reg.1.Cancell.q.3.num.4.* dicens decretum
† prædictum inficere naturalem, & ciuilem, ac etiam 17
detentationem, *Gabr.de clauſ.concl.3.num.50.Creſc.
dec.4.num.4. de priuil. Rot.dec.189.par.2.diuerſ.nu.4.*
ibi, *quod inficit poſſeſſionem, & omnes iuris effectus il-
lius tollit,* qui effectus ſi ſunt ſublati, tolluntur etiam
omnia remedia poſſeſſoria, † quæ conſiſtunt in fo- 18
mento iuris, *Alex. in l. 1.num. 16.ff.de acq.poſſ. Rot.
dec.31.de cauſ. poſſ. & propr.in antiq. & latiſſimè com-
probant Rot. dec.24.num.5.par 2. diuerſ. Menoch. de
recuperan. remed.15.num.444.Gonzal.ad reg.8.gl.66.
num.29.Garz.de Beneſ.par.5.cap.1.num.427. cum ſeq.
& admittit.dec.370.coram Papa Greg.XV.& in termi-
nis conſtitutionis Paulinæ eadem Rota in Romana Spolij
apud Marcheſ.impreſ.part.2.fol.210.*

Neque obſtat, † tunc demum decretum irritans 19
inficere poſſeſſionem, quando dubitari non poteſt
de illius effectu, quod ſcilicet comprehendat caſum
controuerſum, vel cadat ſub corpore bonorum, de
quibus agitur, *Caſſad.dec.1.de reſtit ſpoliat.& admit-
tunt ſupra relati, nempe Menoch. num. 456. Gonzal.
num.40. Garz. num. 430. poſt alios ab eiſdem allegatis,*
quæ dicebantur adhuc non eſſe iuſtificata propter
quæſtionem de triennio non comprehenſo in con-
ſtitutione prohibente, & de Caſalibus Vrbis ex
conſuetudine vltra triennium, validè locari ſolitis.

Quia prædicta ex ſupradictis ſufficienter ſunt
ſublata; non enim dubitatur, quin bona iſtius Abba-
tiæ tamquam bona Eccleſiaſtica cadant ſub conſti-
tutione Pauli II. neque controuerſia de triennio, &
de conſuetudine releuat, poſtquam illa fuit termina-
ta ex iudicio Dominorum, *in dec.30.par.1.recent.* &
iſta ſit difformis, ſub qua Abbatiæ non comprehen-
duntur.

Quod ſi replicetur † decretum irritans etſi infi- 20
ciat poſſeſſionem, non tamen tollere detentatio-
nem, *Lancell.de attent.part.3.cap.24.q.1.num.77.Ro-
ta in Parmen. Prioratus 16. Ianuarij 1598. & in Li-
cen.Beneficiorum 4.Iulij 1607.coram Illuſtriſſimo Car-
dinali Caual.& deciſ.752.num.6.par.2.recent.* † & pro 21
detentatione, & quæ eſt meri facti, & ad ſtatum da-
ri manutentionem, *vt firmatur in eadem deciſ.
752.num. 6.Bald.in c.querelam.num.13.de elect.& di-
ctum fuit in Albanen. confinium coram me 24. Ianuarij
1624.*

Adhuc tamen obiectum facilè euitatur, quia †de- 22

tinenti non datur manutentio, quando ius reſiſtit
vehementer illius detentationi, & prout in præſen-
ti reſiſtit Præuitalibus conſtitutio Pauli II. & ita pro-
pter publicam vtilitatem conſeruandi bona Eccle-
ſiaſtica, & ſub cenſuris iam tradenti, quam ingre-
dienti poſſeſſionem abſque beneplacito Apoſtoli-
co, quo caſu poſſeſſio, aut detentatio ſine legitimo
titulo defendi non poteſt, *Couar. pract. qu. cap. 17. nu.
6. verſ. 4. non ſic reſpondendum erit. Menoch. de reti-*
23 *nend. remed. vlt. num.* 24. dicens, quod † hæc non eſt
poſſeſſio, ſed iniqua occupatio, quæ occupatori non
poteſt. *Roder. de Ann. reddit. lib. 1. q. 17. num. 21. & ſeq.
Rot. dec. 370. num. 7. coram Papa Greg. XV.* & in cauſa
reſciſſionis contractus *apud Marcheſ. par. 1. fol. 98.*
24 † quidquid ſit, quando iuris præſumptio tantum-
modo reſiſtit, *vt firmatur in eadem dec. 370. & add.
comprobant ex alijs deciſionibus,* aut augeretur de tem-
pole conſiderabili, quæ in præſenti non concurrunt,
& nihilominus ſupra allegatæ deciſiones non ob-
ſtant, quamuis in ſuis terminis bene procedant, nam
25 deciſio *Parmen. Prioratus coram Orano* emanauit † in
caſu, quo reſeruatio poterat controuerti, altera de-
ciſio *Licien. Beneficiorum* adhuc non erat iuſtificata
gratia vltima vero *dec. 752. num. 6.* loquitur de poſ-
ſeſſione longæua, & conſiderabili, ſcilicet ab anno
1532. vſque ad annum 1613. in quibus caſibus, nem-
pe *Parmen. & Licen.* poteſt controuerti, quod intret
decretum iam fuit conceſſum, dari manutentionem
26 ſed in præſenti de eo non dubitatur, & † ſimiliter
admittitur, quando intercedit tempus conſiderabile,
*Rot. dec. 595. n. 4. par. 1. diuerſ. & dec. 685. n. 3. par. 1. &
397. n. 4. par. 2. recent.* quod tempus in præſenti con-
ſiderari non poteſt, cum agatur de menſibus, non
autem decennio, aut vlteriori tempore, quod ſolet
niti præſumptione tituli, *& Lancellott.* ſimpliciter
loquitur referendo ſe *ad dec. 11 de cauſ. poſſ. & propr.
in antiq.* quæ firmat contrarium, niſi expulſio facta
fuiſſet lite pendente, qui non eſt caſus noſter.

Demum qualis qualis ſit iſta detentatio inefficax
infecta abſque iuris effectu, & irrelenans, attamen,
quia Præuitales voluntarie illam amiſerunt vigore
pacti reſolutiui locationis in caſum non acceſſus
Luccatelli, prout promiſerunt intra menſem, nec
adimpleuerunt, & Illuſtriſſimus Commendatarius
pacto vſus fuerit locando alijs, vnde manutentio
27 † non datur, neque aliud remedium poſſeſſorium,
quando ex proprio facto, aut contractu ceciderunt
à poſſeſſione, *Alex. conſ. 92. num. 2. Socc. in l. rem, quæ
nobis, num. 8. ff. de acq. poſſ. Afflict. dec. 391. nu. 27. Surd.
poſt alios con. 49. num. 3.* & hanc opinionem ſequitur
Rota in minore, Et prælato Eccleſiæ, *in Albiganen.
Cappella 15. Maij 1592. coram Cardinale Arrigonio &
in Beneuentana ſpolij 10. Martij, & Romana ſpolij 16.
Iunij 1614. coram D. meo Veroſpio.*

Neque obſtat, quod Illuſtriſſ. Commendator vti
non potuerit pacto reſolutiuo ex voluntate Præui-
talium, niſi prius adimpleto ex ſui parte reportando
beneplacitum Apoſtolicum, à quo pendebat forma
contractus, et perfectio, quæ præcedere debebat re-
ſolutioni conuentæ in caſum non acceſſus Lucarelli
infra menſem, interim autem dici non poſſe quod de
28 voluntate eorum conſtet ex pacto reſolutiuo † caren-
te actione ante implementum, *l. Iulianus. §. offerri. ff.
de act. empt. cum alijs allegatis per Becc. conſ. 45. nu. 12.
lib. 1.*

29 Quia Præuitales, † qui contractul locationis inni-
tuntur docere debent, ſe prius adimpleuiſſe, facien-
do accedere Luccatellum, nec prius poſſunt dare de
inobſeruantia Aduerſarij, *Alex. conſ. 101. num. 7. lib.
2. Cranett. conſ. 1. n. 10. Beccius conſ. 45. nu. 18. lib. 1.* ma-
ximè quia erat appoſitus terminus menſis ad acce-
30 dendum, et fuerunt interpellati, quo caſu † prima
mora ſemper nocet, *vt affirmat idem Becc. d. conſ. 45. n.
17.* qua ſtante, licuit Illuſtriſſ. Commendatario vti
pacto reſolutiuo ex voluntate Præuitalium, dum
non curarunt implere pro eorum parte conuenta.

Similiter neque obſtat approbatio contractus lo-
cationis, quæ deducitur ex iudiciali petitione præ-
teritarum penſionum, et futurarum pro toto ſexen-
nio, et mandatorum relaxatione cum alijs ſubſecu-
tis in executione eorumdem, ex quibus duo infere-
bantur, primo quod † cuicumque futuræ moræ cen- 31
ſeatur renunciatum, *Moret. conſ. 40. nu. 9. Mant. de
contract. lib. 4. tit. 31. nu. 47.* ſecundo, † quod non licue- 32
rit Illuſtriſſimo Commendatario variare recedendo
à locatione, et bona alteri locare, *l. Emilius. § dicebam. ff. de minor. 25. ann. l. ſi fundus. § eleganter. ff. de
leg. comm. l. poſt diem. eod. tit. Becc. conſ. 45. num. 3.*

Quia vtraque illatio pendet à præiudicio electio-
nis actionis, et quamuis acerrima ſit inter ſcribentes
controuerſia, † an poſſit in hac electione variari, 33
quorum opiniones referuntur *per Morat. d. conſ. 40.
num. 1. & 6.* attamen ſequendo diſtinctionem *Caſtr.
in rubr. num. 11. C. de pact. int. empt. & vendit.* vt ſcili-
cet, ſi creditum iudicialiter petatur, nec conſequi
poſſit, tunc licitum eſt variare, determinatur hæc
quæſtio, et ea ratione, quia cenſetur creditor ſuum
petiiſſe, vt incontinenti ſibi ſolueretur, quod ſi con-
ſequi non poteſt, non propterea debet vſum pacti
amittere, dicens hanc diſtinctionem ſequi Roman.
Vltramontanos, *Tiraq. & alios ab eo allegat.* de qua
integra ſatisfactione cum hodie Præuitales docere
non poſſint, conſequenter variationem impedire
nequeunt: et in omnem caſum, † ſi effectus manuten- 34
tionis penderet ab hac quæſtione, qui tamen verè
non pendet, ſed à valida poſſeſſionis, vel detentatio-
nis acquiſitione, vt ſupra dictum fuit, non eſſet agen-
dum poſſeſſorio retinendæ, ſed tamquam pendens à
validitate reſolutionis contractus, ſimul cum peti-
torio eſſet terminandum, *Rot. in Braccaren. de Ianſi
16. Iunij 1604. coram Cardinale Sacrato, & in Romana
Sancti Thomæ 4. Ianuarij 1613. coram me.*

Supereſt nunc concurſus Ioannis Deiij ſecundi
conductoris, cui non etiam eſſe dandum manuten-
tionem Domini dixerunt, quia obſtant, quæ Præui-
talibus doctum fuit obſtare quoad impediendum
initium acquiſitionis poſſeſſionis ex conſtitutione
Paulina, et decreto irritante impediente effectum
validæ poſſeſſionis.

Et ita etc.

R. D. COCCINO DECANO

Bononienſis Fideicommiſſis

De Manzolis.

Veneris 16. Aprilis 1627.

SVMMARIA.

1 *Aegidiana de ſtylo Curiæ locum habet in quocumque poſſeſſorio.*
2 *Stylus Curiæ, vbi cauſa agitatur, attendi debet, etiam inter forenſes, & excluſiuè quoad Statuta loci originis in reſpicientibus ordinatoria, non deciſoria.*
3 *Aegidiana reſpicit ordinatoria.*
4 *Appellatio ſuſpendens non admittitur in remedio* l. fin C. de edict. diu. Adr. toll.
5 *Statutum Bononiæ de permiſſa appellatione in poſſeſſorio non procedit in remedio* l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll.

6 Fidei

6 *Fideicommiſſario datur remedium* l. fin. *aduerſus hæredem grauatum,& grauati hæredem.*
7 *Fideicommiſſarius an,& quando agere poſſit non facta ſibi reſtitutione,reali. ſeu verbali.*
8 *Aegidiana non comprehendit perſonas Eccleſiaſticas.*
9 *Deci.Aegidianam intrare,ſi ante ſententiam perſona Eccleſiaſtica deſeruerit ſtatum Clericalem tranſeundo ad laicalem.*
10 *Aegidiana non comprahendit bona Eccleſiaſtica.*
11 *Teſtes de auditu à perſonis ſuſpectis non probant.*
12 *Examen factum in vim remiſſoriæ probat conſenſum in Iudicem, qui remiſſoriam dedit.*
13 *Legitima detractio non impedit immiſſionem fideicommiſſario pro indiuiſo.*
14 *Detractiones turbidæ, & non iuſtificatæ non retardant immiſſionem fideicommiſſario, ſed reijciuntur ad petitorium.*

DECISIO CCXVI.

COMES Vliſſes de Manzolis in vltimo ſuo,quod condidit, teſtamento inſtituit Co: Franciſcum eius filium tunc Cameræ Apoſtolicæ Clericum hæredem particularem in legitima, in qua imputari voluit precium Clericatus. In alijs verò ſuis bonis hæredem vniuerſalem ſcripſit Co:Alexandrum alterum filium,qui cum beneficio legis, & Inuentarij vigore dicti teſtamenti hæreditatem adiuit. Verùm Co: Franciſcus non acquieſcendo paternæ diſpoſitioni prætendens, hæreditatem patris fuiſſe ſuppoſitam fideicommiſſo q. Georgij de Manzolis Aui materni, introducto iudicio in Rota coram R. P.D. Pirouano, præuia diſcuſſione, ac liquidatione fideicommiſſi, & identitatis bonorum fideicommiſſo ſubiectorum, vt conſtat ex pluribus decinonibus in hac cauſa factis,& obtinuit mandatum de immittendo in quatuor corpora dictæ hæreditatis pro indiuiſo,ſine tamen aliorum præiudicio,à quo mandato pro parte Comitis Alexandri fuiſſet appellatũ fuit commiſſa mihi per ſignaturam SS. cauſa, cum clauſula, *Conſtito, quod ſit locus Aegidianæ exequatur, ſin minus, &c.* vnde dubitaui, An eſſet locus Ægidianæ, & DD. pro affirmatiua reſoluerunt. Primo,quia
1 † de ſtylo Curiæ Ægidiana habet locum in quocumque poſſeſſorio, *vt latè Pacif. de Salu. inſpect. 4. cap. 2.*
2 *n. 11. & 35. vbi plures cumulat deciſiones* vnde,† cum iudicium agatur in Curia,& ſit poſſeſſorium,meritò debet attendi ſtylus Curiæ, etiam excluſiuè, quoad ſtatuta loci, ex quo partes ſunt oriundæ, maximè in ijs, quæ reſpiciunt ordinatoria, non autem deciſo-
3 ria iudicij, prout † Ægidiana, *vt latè Contard. ad l. vnic. lim. 4. num. 10. & ſeqq.* ſecundo,quia in iudicio
4 agitur *remed. l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.* † in quo non admittitur appellatio ſuſpendens, *vt per Bald. in d. l. fin. in 3. not. Dec n. 16. verſ. ſexto notab. Zucard. n. 435. Angl. in l. cum antea, num. 4. verſ. niſi forſan. C. de arbitr. Guidop. qu. 132. col. vlt. Bero. q. 144. cum alijs, quos congerit Menoch. de adipiſc. remed. 4. num. 816. & dixit Rot. in Rom. hæreditatis 31. Maij 1600. coram bo. me. Card. Sacrato.*

Nec obſtat ſtatutum Bonon. concedens vnicuiq;
5 in quolibet poſſeſſorio ſemel appellare, quia † dictũ ſtatutum non habet locum in ſententia lata *in Remed. d. l. fin.* vt in terminis dicti ſtatuti firmarunt *Bero. q. 34. n. 1. & ſeqq. quem refert, & ſequitur Menoch. d. remed. 4. n. 833. R. Ruginell. de appell. §. 2. cap. 3. n. 649. verſ. ſecundo in fin. Perſon. de adipiſc. cap. 333. verſ. quæ regula. Scacc. de appell. lib. 3. cap. 1. q. 17. lim. 6. membr. 4. num. 23. & ſeqq.* & hanc veritatem agnouit etiam Rota *Bononien. apud Barzium dec. 71. nu. 20. & ſeqq. addens. ad dec. eiuſdem Rotæ ad Statut. Bononien. dec. 74. prope fin. verſ. excipio tamen.*

Nec viſum fuit DD. poſſe dubitari, quin *remed.*
d. l. fin. competeret Co:Franciſco,† quia certum eſt, 6
huiuſmodi remedium dari fideicommiſſario, qualis eſt Co: Franciſcus aduerſus hæredem grauatum, & ſic etiam aduerſus grauati hæredem, *vt per tex. in l. penult. §. cum autem. vbi Bart. in fin. & alij C. de Senat. Conſult. Trebell. & Gabr. conſ. 44. num. 6. lib. 1. tenuit Rota dec. 237. num. 1. par. 1. recent. & dec. 101. num 9,*
par. 1. diuerſ. nec dicatur,† quod requirebatur reſti- 7
tutio ſiuè realis,ſiuè verbalis, quia contrarium verius eſt. Primò,quia ſumus in caſu,in quo fideicommiſſarius agit contra hæredem grauati,quo caſu non requiritur, *vt benè per Hond. conſ. 16. num. 25. lib. 1.* ſecundo,quia de iure Canonico ex quadam æquitate ad tollendos varios circuitus, actiones abſque reſtitutione aliqua tranſeunt ipſo iure in fideicommiſſarium, qui illas exercere poteſt, *vt fuit originale dictum Baldi in c. in præſentia, per illum tex. num. 31. de probat. quem illic ſequitur Dec. num. 9. & ſimile videtur ſenſiſſe Rota in dec. 450. num. par. 1. diu.* vbi quod ad dirimendas lites ad effectum tranſlationis actionum hæreditas habetur quandoque pro reſtituta, *Guglielm. de Benedict. in repetit. cap. Raynutius in verb. ſi abſque liberis, il ſecundo num.* 85. vbi quod de æquitate iuris Canonici non eſt opus aliqua reſtitutione verbali, ſiuè reali,& quod hodie ceſſant multæ variæ ſubtilitates,& ſic vidit iudicari in parlamento Toleſano, maximè cum in caſu noſtro clarè conſtet de fideicommiſſo. *Pariſ. conſ. 52. num. 38. verſ. 3. facit, & conſ. 53. num. 11. lib. 3. & conſ. 11. num. 115. lib. 1. Rom. Iun. conſ. 363. & in terminis benè Honded. d. conſ. 363. & ſeq.* vbi quod opinio Baldi procedit ſiuè agatur petitorio,ſiue poſſeſſorio, *quos omnes ſequitur Peregr. de fideicom. art. 2. num. 61.* vbi dicit, ſe numquam practicaſſe,aut practicatam vidiſſe verbalem reſtitutionem, *& benè Laderc. conſ. 156. num. 2.* nec minus dicatur, quod dicatur,quod Co:Alexander non poſſidet ex teſtamento Vliſſis Patris, ſed ex teſtamento Georgij Aui fideicommittentis, ideoque contra ipſum tamquam contra hæredem Vliſſis grauati non competere remedium *d. l. fin.* Quia quidquid ſit, an poſſit ſibi mutare cauſam poſſidendi, & an mutauerit, & certum eſt, quod aut poſſidet ex teſtamento Vliſſis Patris,& intrant ſuperius deducta, aut ex taſtamento Aui fideicommittentis, & non poteſt negari immiſſio Co: Franciſco pro indiuiſo, quia tamquam fideicommiſſarius, & ſic habens parem titulum plene iuſtificauit vocationem propriæ perſonæ vigore eiuſdem teſtamenti.

Neque obſtat, quod Co: Franciſcus de tempore motæ litis erat Cameræ Apoſtolicæ Clericus, ideoque ratione illius cauſa eſſet appellabilis, tamquam
inter perſonas Eccleſiaſticas, † quas Ægidiana non 8
comprehendit, *vt fuit dictum in Peruſina hæreditatis 27. Iunij 1581. coram Brano.* Quia fuit reſponſum quod, cum de tempore obtenti mandati iam vendidiſſet Clericatum Cameræ, & deſeruiſſet ſtatum Clericalem tranſiens ad laicalem, non poteſt dici, quod eſſet perſona Eccleſiaſtica, & ſic non compræ-
henſus ſub Ægidiana. Nec † dicatur, attendendu eſſe 9
tempus incæpti iudicij,quia aduertendum eſt, quod cum hodie quæratur, an ſit locus Ægidianæ, debet inſpici potius tempus ſententiæ, quam petitionis, & ratio eſt, quia Ægidiana diſpoſuit ſuper appellatione, quæ datur à ſententia, non autem à petitione, *Rot. Bononien. ad ſtatut. deciſ. 194. num. 9.*

Minus obſtat,quod inter corpora hæreditaria, in qua fuit data immiſſio, adeſſet prædium *della Reccardina*

10 *cardina* , quod erat emphyteuticum Eccleſiæ , † &
ideo illius reſpectu cauſa eſſet pariter appellabilis,
cum bona Eccleſiaſtica non compræhendantur ſub
Ægidiana. Quia fuit reſponſum , non probari , eſſe
tale , quale aſſeritur , & teſtes , qui dantur , præter-
quam quod ſunt valde ſuſpecti , ſolum deponunt
11 de auditu à perſonis ſuſpectis , † & ideo nihil pro-
bant.

Nec viſa ſunt releuare quæ deducuntur tam circa validitatem,quam iuſtitiam dicti mandati de immittendo.

Nam quoad validitatem defectus iuriſdictionis
R.P.D. Pitouani , non meruit allegari , quia, vltra
quod cauſa fuit illi commiſſa de conſenſu partium,
& diſcuſſa coram eodem,vtraque parte informante,
& emanarunt tot deciſiones nulla vnquam facta
12 oppoſitione;† ſatis tollitur ex proſecutis ob examen
factum in partibus in vim remiſſoriæ obtentæ per
Co: Alex.ab eodem R.P.D, Pitouano , *vt benè Rota dec.158.num. 4. apud Seraph. & 779. num.6. part.1. diuer.*

Quo vero ad Iuſtitiam , de illa ſatis conſtat ex tot deciſionibus in hac cauſa factis , negocio pluries,& maturè diſcuſſo , & vtraque parte informante.

Nec officiunt prætenſæ detractiones,quoad legi-
timam Vlixis,datò etiam ſine veri præiudicio, quod
13 non potuiſſet prohiberi , certum eſt , quod † detra-
ctio legitimæ non impedit immiſſionem ſecundum
opinionem,quam Rota ſeruat, quæ concedit immiſ-
ſionem fideicommiſſario pro indiuiſo, *vt fuit dictum in Foroliuien.fideicomm.10.Iun.1614.& in Recanaten. de Taſſonis* 28. *Nouembris* 1618. *coram Reuerendiſſ. bon.me. Patr. Anch.& in Tuſculana fideicomm.4. Iulij* 1618. *coram me.*

Quo vero ad alias detractiones,duo conſiderarũt
14 DD.Primo , quod non poterat negari † quin in om-
ni caſu adeo eſſent turbidæ,& non iuſtificatæ , vt eſ-
ſent remittendæ ad petitorium tamquam requiren-
tes altiorem indaginem, *vt tenuit Rot. dec.194. num. 2.apud, Sanct. mem. Greg. XV. & deciſ.* 510. *num.1. par.1.diuer. & in terminis noſtris dec.135. in fin.par.1. recent.*

Secundò , quod immiſſio fuerat data ſolum in quatuor corpora hæreditaria , & tamen præter fructus iam perceptos remanebant alia bona Co: Alex. quæ In omni caſu potuerit retinere in compenſationem eius, quod conſtabit ipſi deberi.

Et ita concluſum vtraque parte Informante.

R. P. D. DVRANO

IANVEN. PAROCHIALIS

Lunæ 19. Aprilis 1627.

SVMMARIA.

1 *Nominatio vnica ſufficit pro manutentione , & numer.9.*

2 *Ius nominandi Vicarium in propria Eccleſia Parochiali Regularium ſpectat de iure ad ipſos Regulares.*

3 *Cura animarum ſecularium poteſt penes Regulares reſidere, per alium tamen exercenda.*

4 *Monaſterij appellatione venit etiam Eccleſia in eo incorporata,& ſi Monaſterium ſit Regulare etiam Eccleſia eſt Regularis.*

5 *Monaſteria non dantur ſine Eccleſijs.*

6 *Dominium incidenter deductum ad effectum manutentionis probatur ex ſola poſſeſſione.*

7 *Iuris reſiſtentia manutentionem non impedit, niſi ſit vehemens.& inevitabilis, & talis non dicatur , ſi ſit dubia,& turbida.*

8 *Iuris reſiſtentia manutentionem non impedit,vbi adeſt longæua temporis conſiderabilis poſſeſſio.*

9 *Vicario Epiſcopi atteſtanti de præſentatione an credatur,& num.ſeqq.*

10 *Præſentationis admiſſio , & inſtitutionis conceſſio eſt de pertinentibus ad Vicarium Epiſcopi ſine ſpeciali mandato.*

11 *Vicario atteſtanti de pertinentibus ad eius officium creditur.*

12 *Epiſcopo creditur in pertinentibus ad eius officium.*

14 *Epiſcopo , ſeu illius Vicario atteſtanti de actu de præterito non creditur.Lim.vt n.17.19.& ſeqq.*

15 *Vicario atteſtanti de examine non creditur.*

16 *Verba præteriti temporis in inſtrumentis appoſita intelliguntur de tempore conditorum inſtrumentorum.*

18 *Inſtitutionis actus facit præſumere præceſſiſſe nominationem habentis iuris aſſiſtentiam , & examen præſentati.*

21 *Vicarij ſimplex fides non facit fidem.*

23 *Vicarius , & Epiſcopus vnum , & idem Tribunal conſtituunt ,& factum vnius factum alterius reputatur.*

23 *Vicarij atteſtatio de rebus ad Vicariatum ſpectantibus nocet Epiſcopo,& num.25.*

24 *Scientia Officialis ſcientia Domini dicitur,illi nocet.*

26 *Vicarij atteſtatio de deputatione alicuius in Vicarium Eccleſiæ,non facta expreſſione,an ad nutum, vel in perpetuum,intelligitur iuxta ſuam naturam & in perpetuum, intelligitur iuxta ſuam naturam, & iuris diſpoſitionem.*

27 *Præſentatione effectuata acquiritur quaſi poſſeſſio præſentandi.*

28 *Ampl.etiã effectuatione ſecuta ex inſtitutione nulla.*

29 *Sumptum de ſumpto fidem non facit.*

30 *Lim. niſi probetur obſeruantia contentorum in eo,& concurrant adminicula.*

31 *Inſtrumentum parte citata,& non opponente productum facit fidem.*

32 *Dictio* Etc. *in fine ſubſcriptionis Notarij , talem ſe non aſſerentis , comprehendit qualitatem Notarij, eoque magis,ſi in legalitate adſit atteſtatio, ipſum eſſe Notarium.*

33 *Præſentatio effectuata quando dicatur non conſtito de inſtitutione,& num.ſeqq.& num.39.& ſeq.*

34 *Viſitationum liber probat præſentationem , & inſtitutionem.*

35 *Præſentandi quaſi poſſeſſio acquiſita ex vna præſentatione præſumitur continuata in futurum , dum non probatur amiſſa.*

36 *Interpretatio ſemper fieri debet , vt diſpoſitio non mereatur à ſapiente reprahendi.*

37 *Verba ſingula ſingulis referenda ſunt , & ad concordiam reducenda.*

38 *Curato ad nominationem alterius inſtitutio viuenti poteſt ab Epiſcopo de conſenſu ſolum ipſius Curati deputari vice Curatus.Lim. vt num.43.*

40 *Præſentatio admiſſa cum clauſula,*Si, & in quantũ, *cenſetur admiſſa,ſi de iure admittenda ſit.*

41 *Deputatio per modum prouiſionis nullum facit ſtatũ.*

42 *Præſentandi quaſi poſſeſſio non interrũpitur per collationem, ſeu deputationem factam ab ordinario quaſi poſſeſſore ignorante, & num.59.*

44 *Manutentio datur ei,qui probat olim poſſediſſe,dum exaduerſo poſſeſſio non probatur amiſſa.*

45 *Animo ſolo retinetur poſſeſſio.*

46 *Mutatio voluntatis non præſumitur.*

47 *Præſumitur ſemper futurum in poſſediſſe , & animum continuandi poſſeſſionem habuiſſe , qui in præteritum poſſedit,& num.49.*

Digitized by Google

48 *Ampl. etiam quande iam diu poſſedit.*
49 *Ampl. vt onus probandi poſſeſſionis amiſſionem transferatur vt in aduerſarium.*
50 *Deputatio Curati, quæ dedit cauſam liti, non eſt attendenda ad effectum manutentionis.*
51 *Deputatio per modum prouiſionis non mutat ſtatum præcedentem, & num. ſeqq.*
52 *Ordinarius poteſt deputare Vicarium, ſeu Oeconomum in beneficio vacante, donec de Rectore prouideatur, vel cognoſcatur de iuribus eligentium.*
53 *Patronos ſua quaſi poſſeſſione ſpoliare iniquum eſt.*
54 *Epiſcopus non poteſt Eccleſiam prouidere de Rectore perpetuo, ſtante quaſi poſſeſſione nominandi alterius, de qua fuerit oppoſitum, ſed tantum poteſt deputationem facere per modum prouiſionis.*
55 *Parochiales debent prouideri ab Ordinario de Rectore perpetuo, non amouibili.*
56 *Epiſcopus incapax eſt plurium Eccleſiarum.*
57 *Decretum irritans, & clauſula* Sublata, *claudunt os, vt illis ſtantibus non detur poſſeſſio releuans, quæ ſit manutenibilis.*
58 *Cauſam vbi habemus expreſſam ceſſat tacita, & præſumpta.*
59 *Patronus tacitè accedens collationi factæ per Ordinarium pro conſeruatione ſui iuris ſibi non præiudicat.*
60 *Acquieſcentia circa aliquem actum non plus præiudicat, quam actus ipſe.*
61 *Ordinarius non præſcribit libertatem aduerſus ius patronatus per ſimplicem non vſum præſentandi Patronorum, ſed per liberam collationem.*
62 *Interlocutio ſine citatione, & cauſa cognitione, & notorie iniuſta non tranſit in iudicatum, nec ab ea opus eſt appellare.*
63 *Petitio reintegrationis æquiuoca referri debet ad ſolam poſſeſſionem naturalem, & turbationem de facto, non ad ciuilem, etiam in incorporalibus.*
64 *Poſſeſſio ciuilis, & naturalis datur etiam in incorporalibus.*

Deciſio CCXVII.

DIE 13. Martij anni præteriti fuit deciſum, conſtare de bono iure Monialium ad effectum, vt debeant manuteneri in quaſi poſſeſſione nominandi Vicarium Eccleſiæ Parochialis Sancti Andreæ de Porta Ciuitatis Ianuen. Sed quia Illuſtriſſ. D. Archiepiſcopus obtinuit iterum audiri, fuit propterea per quatuor vices cauſa propoſita ſuper iiſdem, & vtrimque acriter controuerſa, & per Dominos mature examinata, & tandem hodie reſoluta ad fauorem Monialium, quo fit, vt hæc ſecunda Deciſio maiori etiam egeat diſcuſſione.

Reſolutio fuit fundata in tribus nominationibus Monialium continuatis, & effectum ſortitis. Prima anno 1554. Secunda de anno 1573. Et vltima de
1 anno 1594. & tamen ſufficit † vna *Rip. in cap. cum Eccleſia. num. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Roman. conſ. 311. in fin. Rot. dec. 17. num. 1. par. 2. diuerſ. & in Illerden. Parochialis* 13. *Iunij* 1558. *coram Caputaq. Gonzal. ſuper reg. 8. gl. 45. §. 2. num. 29. & late Garz. de benef. par. 5. num. 59.* Et eo magis dicebant Domini conſtare de bono iure Monialium, quia ius non videtur aſſiſtere D. Archiepiſ. Sed Monialibus. Cum enim agatur de propria earum Eccleſia, & ſic de Ec-
2 cleſia regulari, ius † nominandi Vicarium ad eas de iure ſpectat, *cap. 1. de Capell. Menoch. Concil. Trid. Seſſ. 25. de regul. cap.* 11. Et pro eiſdem Monialibus cenſuit, ſunt iam plures anni, Sacra Concilij Congre-
3 gatio. Nec hoc mirum videtur, quia etiam † cura animarum ſecularium poteſt penes illas reſidere, per alium tamen exercenda, *Fely. in cap. cum venerabilis num. 36. de except. Rot. dec. 21. in fin. de prebend. in antiq.*

Nec placuit prætentio Domini Archiepiſcopi, quod d. Eccleſia non ſit Monialium, nec conſequenter Regularis, & ſic non intrare *textum in d. cap. 1. de Cappell. Menoch.* quia non agitur de Eccleſia ſeparata, & diſtincta à Monaſterio, ſed de Eccleſia ipſius Monaſterij, quod aliam, quam iſtam non habet, ita vt † appellatione Monaſterij etiam Eccleſia 4
compræhendatur, *gl. in c. 1. in verb. exempto, vbi communiter DD. de priuil. in 6.* Vnde, cum hoc Monaſterium ſit Regulare, Eccleſia etiam eſt Regularis, quia clarum eſt, † quod Monaſteria non dantur ſine Ec- 5
cleſijs, vltra quod ad effectum manutentionis ſufficit probare † dominium Eccleſiæ eſſe Monaſterij ex 6
ſola poſſeſſione, dum illud deducitur incidenter, *Bart. in l. quidam in ſuo num. ff. de cond. Inſt. Calder. conſ. 23. de prebendis.*

De poſſeſſione autem Monialium non eſt dubitandum, cum ſit notoria, & probetur in Actis, quod primitus hoc Monaſterium erat Ordinis S. Benedicti, quia autem erat adeo deſtitutum, vt in eo vix degerent quinque Moniales, in vim ſpecialis reſcripti Apoſtolici, & inſtante Senatu Ianuen. fuerunt in illud de anno 1509. tranſlatæ Prioriſſa, & Moniales S. Margueritæ Ordinis D. Auguſtini, & fuit illis tradita poſſeſſio tam Conuentus, quam Eccleſiæ, nec non conſignatæ cum Inuentario Sacræ Suppellectiles, nempe Tabernaculum pro Cuſtodia Sanctiſſimi Sacramenti, Vas Criſmatis, Liber Baptizatorum, & alia huius generis ad vſum, & curam Sacramentorum pertinentia. Quæ conſignatio non fuiſſet illis facta, ſed vero Parocho, niſi ad eas cura animarum habitu ſpectaret. Quibus accedunt Viſitatio Apoſtolica de anno 1582. & plures enunciatiuæ Archiepiſcoporum in actu Viſitationis, quibus hæc Eccleſia dicitur, & nominatur Eccleſia Monialiū S. Andreæ.

Et in omnem caſum, etiamſi Monialibus ius non aſſiſteret, ſed reſiſteret, adhuc eis danda eſſet manutentio, quia † iuris reſiſtentia eam non impedit, niſi 7
ſit vehemens, & ineuitabilis, *Innoc. in cap. cum veniſſent. num. 3. verſ. illud obtinet. de reſt. in integr. Couar. pract. q. cap. 16. num. 6. Rot. apud Greg. XV. dec. 370.* Qualis hæc non eſſet, ſed dubia, & turbida, ac illi multum detraheretur, tam ex quo Moniales auctoritate Apoſtolica adeptæ fuerunt poſſeſſionem Eccleſiæ, & rerum ad curam ſpectantium de manu executorum, quam ex longæua, & temporis conſiderabilis poſſeſſione nominandi Vicarium, † Quo caſu 8
iuris reſiſtentia non impedit manutentionem, *Abb. in c. 1. num. 8. vt lit. pend. Lancell. de attent. 1. par. c. 4. declar. 4. nu. 6. Rot. dec. 595. nu. 4. par. 1. diuerſ. & deciſ. 685. num. 3. par. 1. recent.*

Quare tota difficultas poſita in eo fuit, quis cœptæ litis tempore poſſideret. Quæ ad duo præcipuè capita ſeparatim diſcutienda reducitur. Primum eſt, an prædictæ tres præſentationes Monialium ſint releuantes, ita vt eis ſuffragentur ad effectum, de quo agitur. Secundum, quatenus ſic, an illæ ſemper vſque ad tempus litis motæ fuerint in eodem ſtatu, an vero de anno 1609. quo vacauit hæc Eccleſia per obitum Faciorri per eas nominati in tertia nominatione amiſerint poſſeſſionem: ita vt dicto tempore litis motæ iam deſierint poſſidere, Dominus vero Archiepiſcopus poſſeſſionem acquiſitus fuerit.

Quoad primum de releuantia prædictarum trium præſentationum voluerunt Domini maioris claritatis cauſa, eas ſingillatim examinare. Prima de anno 1554. de perſona Lazari de Caſſana inexuperabilis viſa fuit ad fauorem Monialium, ex quo fuit effe-

effectuata, dum idem Lazarus fuit per Vicariom
Archiepiſcopi Ianuen. deputatus cum narratiua,
quod illum deputabat ad præſentationem Monia-
lium, *cap. cum Eccleſia Surrina. de cauſ. poſſ. & prop.*
Seraph.deciſ.1411.num.2. & ſuit ſæpius deciſum.

Neque obſtat, quod de hac præſentatione non
conſtet, niſi per ſimplicem enunciatiuam Vicarij
9 Domini Archiepiſcopi, † cui non creditur de præ-
ſentatione facta, *Maſcard.de prob.tom.2.concl.958.n.*
28. Caputaq. dec.238.par.2. quia immo eius narrati-
ua probat quaſi poſſeſſionem præſentandi, *vt in pun-*
cto Put.dec.167.lib.1.in nou. impreſſ. & ratio eſt quia
10 † admittere præſentationem, & concedere inſtitu-
tionem ſpectat ad Vicarium iure proprio ratione
ſui officij, ac ex ſua ordinaria iuriſdictione alio ſpe-
ciali mandato *cap. ex frequentibus. extra de inſtit. &*
ibi gl. & in cap.fin. de offic.Vic.in 6.Rocch.de iurepatr.
verb. competens.qu.31.Conar. lib.3.var.cap.20.num.7.
11 *Garz.de benef.par.5.cap.8.num.85.cum ſeq.* † Vicario
autem atteſtanti de ſpectantibus ad eius officium
12 plenum creditur, *Rot.dec.313.par.1.recent.* † Non mi-
nus quam Epiſcopo, quia militant in eo omnes ra-
tiones, quas in Epiſcopo attendi *Rot.dec.11.de iure*
patr.in nou.& apud Caputaq.dec.87.par.3.

Nec contrarium probat *d. dec. Caputaq. 238.par.*
2. Quia, vltra quod nulla ibi ſit mentio de effectua-
tione, qua ſecuta, & non aliter intrat contra conclu-
ſio nuper firmata, *& d. deciſio Putei.* non impugnat
Caputaq. d. concl. ex defectu poteſtatis Vicarij, ſed
13 quia † in caſu illius deciſionis non atteſtabatur Vi-
carius de præſentatione facta coram ipſo, vt in caſu
noſtro: Sed coram alio, nempe coram Epiſcopo, cui
propterea non creditur, prout diſtinxit *Rot.in Iacen.*
Penſionis 16.Decembris 1591.coram Card.Pamphilio,
Maſcard.vero in loco citato, & deciſiones Rotæ per
per eum ibi allegatæ locuntur in ſimplici enuncia-
tiua Vicarij de Iurepatron. cui non eſt ſtandum in
præiudicium Epiſcopi, non autem quando, vt hic,
atteſtatur de actu coram ſe geſto ratione ſui officij.

Non obſtat etiam, quod dicta enunciatiua Vica-
rij fuerit de actu de præterito, dum Vicarius non
enunciat, Lazarum tempore deputationis fuiſſe per
Moniales nominatum, Sed nominationem fuiſſe
antea factam ex illis verbis, ibi: *fuiſſe præſentatum*
coram nobis, & rurſus, ibi: *& habita prius per nos iu-*
ridica informatione de eius ſufficientia. Quæ informa-
tio videtur neceſſario capta poſt nominationem, &
14 multo magis deputatio inde ſecuta, † quo caſu nec
ipſi Epiſcopo atteſtanti de actu inſtitutionis creden-
dum eſt de aliquo actu de præterito, niſi quatenus
vno, eodemque tempore coram eo, & per eum fa-
ctæ exiſtant, *Rot. dec. 16. de probat.in antiq.Creſcent.*
dec.13.de probat.& Put.dec.374.lib.1.& Rot.in Portu-
gallien.Vicariæ apud Garziam par. 8.cap.4.num.45.&
in Vicen.Beneficij 11.Decembris 1619.coram bo.me.
15 *Vbaldo*, Et quod † Vicario atteſtanti de examine
non credatur, *dixit Rota in Placentina Parochialis*
14.Iunij 1619.coram Illuſtriſſimo Patriarcha Manza-
nedo.

Quia reſpondetur, quod immo iuxta doctrinam
16 *Bart. in l. poſt dotem. num. 21. ff. ſolut. matr.* † actus
enunciatus in aliquo inſtrumento per verba impor-
tantia tempus præteritum præſumitur tempore in-
ſtrumenti geſtus, ſi potuit eo tempore fieri, ita
vt præteritum non intelligatur ex Interuallo, ſed in
continenti, aut de modica prætetitione, prout paſ-
ſim Notarij in inſtrumentis ſic aſſerunt, dedit, ven-
didit, & tradidit, quæ ſunt verba præteriti temporis,
& tamen intelliguntur de eodem tempore confecti
inſtrumenti, *ex Bart.vbi ſupra, cuius doctrina eſt com-*
muniter recepta. Iaſ.ibidem num.85. Alciat. de præſum.
reg. 3. præſum. 35. num. 3. Menoch.præſump.18.lib.3.
& conſ. 87. num. 68. Barboſ.in d.l.poſt dotem.num.26.
& Cenc. de Cenſ. par. 2. cap. 1. quæſt.1.num.9. Vnde
† etiam atteſtatio Vicarij de præſentatione Monia- 17
lium, & examine præſenti per verba de præterito
debet eodem modo intelligi, cum præſentatio, exa-
men, & deputatio bene potuerint vnica hora, & con-
textu expediri. Et tanto magis, quia ſtante iuris aſ-
ſiſtentia pro Monialibus deputatio Vicarij veriſimi-
liter præſupponit nominationem illarum, & examẽ
præſentati, & ideo † ex ſolo actu inſtitutionis præ- 18
ſumitur præceſſiſſe, *Rot. dec. 11. de iurepatr.in nouis.*
Nec aduerſantur, *dec. 16. de probat. in antiq. & dec.*
Creſcent.& Put. allegatæ, quia loquuntur † in caſu 19
quando Epiſcopus in literis aſſueuerit, quod cõtulit
Beneficium vacans per reſignationem in eius mani-
bus factam, & per eum admiſſam, cui merito non
creditur propter præſumptionem antidatæ in præ-
iudicium Tertij, nempe prouiſi Apoſtolici, aut reſi-
gnantis, nam aliter eſſet in facultate ordinariorum
priuare beneficiatos ſuæ Diœceſis, aſſerendo, eos in
eius manibus reſignaſſe, quo fit, vt multo minus eius
Vicario in hoc credatur. Deciſio vero Portugallien.
non applicatur, dum dicit, quod non creditur Epi-
ſcopo, qui in erectione cuiuſdam Vicariæ aſſeruit,
Parochialem fuiſſe vnitam Monaſterio, & † ſic de 20
actu de præterito, qui coram eo vnico contextu fieri
non potuit, *Garz. vbi ſupra num.26.*

Minus releuant *deciſiones Vicen.Beneficij, & Pla-*
centina Parochialis ſupra etiam allegata, quia in illa
Vicentina Vicarius non atteſtabatur de actu de re-
centi, & coram ſe facto, & qui debebat neceſſario
præcedere pro fundamento actus geſti, ſed de actu
de præterito facto coram Epiſcopo cum relatione
ad quoddam inſtrumentum, de quo non conſtabat
quodque potuit, Vicario abſente, coram quocumque
Notario celebrari. cum tamen in caſu noſtro præſen-
tatio Monialium de perſona Lazari debuit fieri, vel
exhiberi coram ipſomet Vicario inſtituente. In de-
ciſione vero Placentina erat ſolum ſimplex Vicarij
fides, † quæ non facit fidem, *Mantic.dec.51.num.6.* 21
Seraph.dec.128.num. 1. & atteſtabatur de examine,
& reprobatione, & ſic de actu de præterito coram
aliis geſto, & in præiudicium tertij, cuius aſſertioni
ideo non fuit habita fides.

Nec etiam officit, ſi dicatur, quod Vicarius in
caſu noſtro atteſtatur de præſentatione Monialium
in præiudicium tertij, ſcilicet D. Archiepiſcopi,
quia, cum † ipſi vnum, & idem conſtituant Tribu- 22
nal, factum vnius † reputatur factum alterius, ita 23
vt D. Archiepiſcupus non poſſit dici tertius reſpe-
ctu ſui proprij Vicarij in his, quæ competunt Vica-
rio ex natura Vicariatus, prout competit inſtitutio,
ſicut in ſimili † ſcientia officialis dicitur ſcientia Do- 24
mini, eique præiudicat, quando ille in actu interue-
nit vti officialis, & ſcientia prouenit ex actu ad ip-
ſum, aut Dominum ſpectanti, *Bart.in l.ſi publicanus.§.*
in omnibus. ff.de publican. Alex. conſ.6.nu.8.lib.1.Rot.
dec.507.par.1. recent. Idcirco † creditur Vicario in 25
præiudiciũ Epiſcopi de omnibus narratis in Inſtru-
mento inſtitutionis, quando illa, vt hic eodem tem-
pore, & momento interuenerunt, *vt latè Creſcent.dec.*
1.de offic.Vic.n.5.cum ſeqq. Vbi etiam quod pro actus
validitate præſumuntur eodem momento facta.

Non obſtat præterea, quod Moniales prætendunt
eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi Vicarium ad
nutum earum amouibilem, cum tamen Lazarus non
fuerit deputatus ad nutum, nec Vicarius enunciet
iſtam qualitatem, ſed ſolum ſimplicem præſentatio-
nem, etenim reſpondetur, quod nec etiam enunciat,
quod deputatio fuerit facta in perpetuum, vnde
† præſumitur temporalis iuxta naturam ſuam, & 26
iuris diſpoſitionem, qua attenta in Eccleſia Re-
gulari,

gulari,qualis eſt hæc Monialium,deputatur Vicarius
temporalis, *d.cap.1. de cappell. Menoch.* & ex conſti-
tutione Pij V. ſuper Vicariis edita, *Gonzal.gl.5. §.6.*
n.7. Et quando ex hoc,aut alio ex ſupradictis obiectis
præſentatio Lazari pateretur difficultatem, tamen,
27 †quia fuit effectuata, fuit ex ea acquiſita Monialibus
quaſi poſſeſſio in præiudicium D. Archiepiſcopi,
28 *Put.dec.183.lib.1.nouiſ.* Etiam † quod effectuatio ſe-
quuta fuerit ex inſtitutione nulliter facta per eius Vi-
carium, *vt dixit Rota in vna Barcharen. coram Achille*
de anno 1555. quam refert, & ſequitur Garz. de benef.
par.5.cap.5. num.104.

Demum non obſtat, quod dicebatur, ſcripturam
de anno 1554. per quam probatur hæc præſentatio
Lazari, non eſſe in forma probanti, vti exemplum
extractum à Notario Actuario Epiſcopi Sauonen.
ab altero exemplo per Antonium Roccataliatam de-
ſumpto ex Protocollo cuiuſdam Hieronymi Rocca-
taliatæ eius anteceſſoris in officio, quæ propterea
29 tanquam ſumptum† de ſumpto fidem non facit, *Ant.*
Auguſt.in epit.de exemp.n.4. Put.dec.152.lib.3. & Rota
par.2.recent.dec.197. Quia fuit bene reſpóſum,quod
30 ad hunc effectum †ſufficit obſeruantia contentorum
in dicta ſcriptura ex vacatione per obitum Lazari à
Monialibus electi cum aliis pluribus adminiculis,
quæ hic concurrunt, *Bal.conſ.400. num.5.lib.4. Corn.*
conſ.101.nu.4. & conſ.158.nu.1. & 2. Rot.in recent.dec.
472.nu.3.par.1. & dec.18.nu.1.par.3.

Et ceſſat penitus difficultas, quia fuit mihi datum
& Dominis in Rota oſtenſum Inſtrumentum dictæ
præſentationis, quod fuit ordinatum poni in Actis,
non ab exemplo,ſed ex Protocollo Hieronymi de eo
rogati,extractum per dictum Antonium eius in offi-
cio ſucceſſorem,quod eſt illud idem, quod fuit pro-
31 ductum coram Epiſcopo Sauonen.citata parte,† quæ
nihil oppoſuit, quod ideo fidem facit, *Bar. in l.1.§.ſi*
quis.ff.de bon. poſſ.ſecundum tab. Achill. dec.2.nu.7.de
offic.de leg.Rot.dec.27.n.1.& 581.n.4.par.2.recent. Nec
dubitarunt Domini de notariatu Antonij, quamuis
ille non ſe enunciet Notarium quia in fine ſuæ ſub-
32 ſcriptionis adeſt dicto *&c.*† quæ comprehendit di-
ctam qualitatem, *Zabarell.conſ.153.num.1.in fin.verſ.*
aliter. Et præſertim accedente legalitate Vicarij D.
Archiepiſcopi atteſtantis de Notariatu tam Antonij,
quam Hieronymi eius prædeceſſoris.

Secunda nominatio facta legitur de anno 1573.
de perſona Bartholomei Scaniliæ per obitum ſupra-
33 dicti Lazari, † cuius effectuatio videtur etiam non
poſſe controuerti, quamuis non conſtet de formali
inſtitutione. Primò, quia cum Monialibus ius aſſi-
ſtat, & d. nominatio probetur per eas facta,eo ipſo,
quod Scanilia nominatus cum effectu tanquam Vi-
carius poſtea curam exercuit,& non conſtat de alia
deputatione D. Archiepiſcopi, nec de alio titulo,
præſumptio eſt, quod poſſedit vigore præſentatio-
nis, quæ de iure fieri debuit,& ſic huius præſenta-
tionis Monialium, *vt dixit Rota in d.Vicen. Beneficij*
11.Decembris 1619. coram bo.me. Vbaldo. Secundò,
quia Scanilia fuit præſentatus per obitum Lazari,
qui fuerat inſtitutus ad præſentationem Monia-
lium, poſt cuius obitum incontinenti poſſedit Sca-
nilia, quo defuncto, fuit etiam per Moniales ele-
ctus Bartholomeus Facciottus, qui etiam poſſedit,
vnde benè probatur effectuatio, *iuxta conſ.Oldrad.*
229. ſæpius per Rotam canonizatum Lambert. de iu-
re patr.lib.2.par.1.q.10.art.7.Rota deciſ.545.numer.2.
& deciſ.598.num.9.par.1.diuerſ. & fuit dictum in dec.
in hac cauſa facta coram me verſ.quia in primis. Quod
verò vacatio obtigerit per mortem Scaniliæ, aſſe-
ritur in requiſitione, ſeu præcepto tunc Archiepi-
ſcopi Monialibus facto de anno 1594. & de hoc
nunquam fuit dubitatum. Tertiò, & tandem tollit
omne dubium Viſitatio Apoſtolica de anno 1582.
vbi fit mentio,& claris verbis adnotatur, quod Sca-
nilia,qui tunc erat Vicarius d.Eccleſiæ, fuit inſtitu-
tus ad nominationem Monialium, † ex Viſitatione 34
autem bene comprobantur præſentatio,& inſtitutio,
Caputaq.dec.158.par.2.Rot.dec.573.n.4.par.2.recent.

Neque obſtat,quod hæc præſentatio Scaniliæ fa-
cta fuerit ad crates Monaſterij, quia,ex quo præſen-
tationis Inſtrumentum fuit factum in loco ſolito, &
vbi debuit fieri, non excluditur, quin illud potuerit
coram Ordinario exhiberi, & obtineri ab eo inſti-
tutio, prout præſumitur ex ſupradictis, eo ipſo,quod
de alio titulo non conſtat, & quia ex poſſeſſione
Monialium de præterito vigore nominationis,& de-
putationis de anno 1554. † præſumitur, eas ſuam 35
continuaſſe poſſeſſionem in futurum, dum illa non
probatur amiſſa, *Gloſ.Bal & alij in l.ſine poſſidetis. C.*
de probation. Menoch.præſumpt.64.lib.6.per tot. & in
puncto Rota in Fanen. beneficij 11. Decembris 1620.
coram R.P.D. meo Pirouano.

Nec etiam releuare viſum fuit, quod Viſitator
Apoſtolicus in d. Viſitatione dixerit, quod Scanilia
habebat curam animarum ab anno 1573.ſub die 29.
Ianuarij, & tamen præſentatio Monialium facta le-
gitur 31.eiuſdem menſis,& anni,& ideo quod Inſti-
tutio Scaniliæ non potuit eſſe facta ad Monialium
nominationem ſubſecutam biduo poſt d. inſtitutio-
nem,ſed liberè ab Ordinario. Quia,vltra quod ceſſat
omne dubium ex eodem inſtrumento nominationis,
ex quo clarè colligitur, quod Scanilia fuit bis per
Moniales nominatus.Primo ſtatim poſt obitum La-
zari, & poſtea d. die 31.Ianuarij,quæ reiteratio eo
magis, ac magis denotat enixũ animum Monialium
continuandi poſſeſſionem;Domini vlterius aduerte-
bant,Viſitatorem non aſſeruiſſe,Scaniliam fuiſſe pro-
uiſum die 29.Ianuarij, Sed poſtquam dixit, curam
iſtius Eccleſiæ exerceri per Cappellanum ad nutum
Monialium amouibilem, qui tunc erat Bartholo-
meus Scanilia;Subdit,quod ille habebat curam ani-
marum à die 29.Ianuarij,præuia approbatione Exa-
minatorum Synodalium,quæ admiſſio,ſeu approba-
tio generica ad animarum curam, non infert ad in-
ſtitutionem, ſeu prouiſionem iſtius Eccleſiæ ſub il-
lamet die, alioquin Viſitator aſſeruiſſet de directo
contrarium: cum†tamen ſemper ſit decreto res tem- 36
peranda, ac ita interpretanda,vt diſpoſitio non me-
reatur à ſapiente reprehendi, *l.Saluius Ariſto.ff.de*
leg.Præſtan.Pariſ.conſ.3.nu.23.& ſeqq.lib.3. Vnde ad-
miſſio Scaniliæ ad curam,de qua meminit Viſitator,
intelligi debet,quod ille præcedenter fecit ſe appro-
bare generaliter,vt faciliùs Moniales alliceret ad il-
lum præſentandum, prout biduo poſt fuit per eas
præſentatus, & ſic præſumi, quod ſucceſſiuè fuerit
etiam inſtitutus.†Hoc enim veriſimili temperamen- 37
to ad concordiam reducuntur verba viſitationis, *ad-*
not.per gl.in l.ſi negocium. verb. geſtorum.C.de neg.geſt.
Et ſaluatur ius competens Monialibus tam de iure,
quam ex quaſi poſſeſſione præſentandi in qua erant.

Poſtremo non obſtat deputatio cuiuſdam Figa-
rolij de anno 1588. pro exercenda cura d. Eccleſiæ,
Ex ea enim nihil Monialibus deperit,nec D.Archie-
piſcopo fuit aliquod ius acquiſitum, quia,vt dicitur
in deciſione in hac cauſa facta,ille fuit deputatus in
vice Curatum loco Scaniliæ de eius conſenſu, & ex
libro matrimoniorum apparet, quod Scanilia tam
ante, quam poſt d. deputationem exercuit vti Cu-
ratus d.curam, & Figarolius ibidem vocatur ſim-
plex Præsbyter. Et remouetur omnis ſcrupulus, quia
poſtea de anno 1594. vacauit hæc Vicaria per obi-
tum Scaniliæ, non autem Figarolij. Nec dubitari
poteſt, † quin, viuente adhuc Scanilia, potuerit 38
de eius conſenſu fieri per Ordinarium dicta Depu-

tatio

tatio vice Curati etiam ſine conſenſu Monialium,
*Feder. de ſen.conſ.95. num. 3.verſ. item ſuper eo, quod
queritur.*

Tertia Monialium præſentatio fuit de anno 1594.
per obitum ſupradicti Scaniliæ in perſonam Bartho-
lomei Facciotti etiam ad etates electi, & D.Vicario
per earum Procuratores præſentati, ac per eum ad-
39 miſſi,ſi,& in quantum, † cuius effectuatio nullo et-
iam modo,nullaque ratione poteſt controuerti,tùm
quia iuxta ſuperius dicta tam de iure, quam ratione
quaſi poſſeſſionis Monialium illa debuit admitti,
Ferret.conſ.33.nu.4.cum ſeqq.lib.2. prout etiam,illam
fuiſſe admittendam,declarauit Sacra Concilij Con-
gregatio in literis Vicario D.Archiepiſcopi directis,
& præſentatis de anno 1595.quæ propterea fuit ad-
40 miſſa ex clauſula, *ſi, & in quantum*, † quæ operatur,
*Bal.in l.adita.num.98.C.de eden.in 2.lect. Mart. de
clauſul.par.1.clauſ.512.n.1.* ſicut de appellatione ita
admiſſa tradit *Roman. conſ.501.* & in puncto, quod
præſentatio cum d. clauſula cenſeatur admiſſa, ſi de
iure eſt admittenda, *dixit Rota dec.687.par.1.diuerſ.
que apud Seraph. eſt dec.499.* tum etiam quia poſtea
de anno 1609.vacauit hæc Vicaria per obitum Fac-
ciotti,Vnde pro eius effectuatione ad effectum qua-
ſi poſſeſſionis Monialium, vltra vulgare conſilium
Oldrad.219. ſupra allegatum, militaur etiam, & ap-
plicantur omnes rationes ſupra deductæ pro effe-
ctuatione ſecundæ præſentationis.

Neque obſtat,quod conſtet de alia deputatione d.
Facciotti facta die 13.Octobris eiuſdem anni, abſq;
vlla pænitus relatione ad Monialium præſentatio-
nem prius factam,quia præterquam quod iſta ſecun-
41 da deputatio fuit per modum prouiſionis,quæ † ideo
nullum ſtatum facit, *cap.cum vos,vbi Abb. num.1.de
off.ordin.Rebuff.de ſent.prouiſ. in præfat.n.37.* d. depu-
tatio non excludit, quin adſit alia anterior prout
adfuit ad præſentationem Monialium admiſſa, ſi, &
in quantum. Quinimò aut inde excluditur,& nulla
redditur ſecunda deputatio vti facta Monialibus
42 ignorantibus,†quarum poſſeſſio propterea non fuit
interrupta, *Calder.d.conſ.12.in fin.de iure patr.Seraph.
dec.337.nu.2.* vel dicendum,quod ex illa ſecunda de-
putatione potius cenſeri debet continuata Monia-
lium poſſeſſio, *iuxta regul.l.1.C.de acq.poſſ.* prout il-
lam continuare ſemper Moniales crediderunt,de qua
credulitate videtur, non eſſe hæſitandum ex quo,
ſparſo poſtea rumore,quod D.Archiepiſcopus inten-
debat deputare alium Vicarium, Moniales recurre-
runt ad Sacri Concilij Congregationem, & ab ea
reportarunt literas, quas,vt dictum eſt, præſentaue-
runt Vicario D.Archiepiſcopi petentes manuteneri.
Quo factum fuit, vt Facciottus ſemper viſus fuerit
continuare in priſtina poſſeſſione, in qua erat ad
præſentationem Monialium vſque ad annum 1609.
quo ille obiit,& quod Moniales ideo toto hoc tem-
pore alium non nominarunt,quia Facciottus eis gra-
tus,& per ipſas nominatus curam adminiſtrauit.

Nec releuat, quod in memoriali nomine Monia-
lium S. Congregationi porrectum fuerit narratum,
quod D.Archiepiſcopus recuſabat admittere, & ap-
probare Vicarium ab eis nominatum,quaſi inde col-
ligi videatur, quod Facciottus numquam fuit per
D.Archiepiſcopum deputatus, quia, ex quo ille fue-
rat iam admiſſus, ſi, & in quantum, dicta narratiua
neceſſario intelligi debet in eo ſenſu, quod non ad-
mittebatur liberè,& ſimpliciter, aut quia idem Fac-
ciottus fuit etiam deputatus per viam prouiſionis,
quod fieri non poterat in earum præiudicium. Et
ceſſat pænitus,quia ſemper Facciottus curam potiùs
exercuit vti Vicarius titularis, quam per modum
prouiſionis;tùm ex quo deputatio cuiuſdam alterius
Vicarij per D. Archiepiſcopum facta numquam ha-
buit effectum, tùm etiam, & multo magis, ex depu-
tatione Iacobi Sybillæ in vice Curatum, de licentia
tamen Facciotti Curati facta die 20. Aprilis anni
1595.& ex aliis duabus ſimilibus deputationibus in
vice Curatum de perſona Io. Baptiſtæ Barrilarij de
anno 1604.& 1608.quæ, † vti factæ de Facciotti li- 43
centia,denotant,quod ipſe potius vti titularis,& ſic
ad præſentationem Monialium, quam per modum
prouiſionis poſſedit,quia vti talis non potuiſſet con-
ſentire,vt alius ſubſtitueretur, qui eius nomine cu-
ram exerceret, *ad l.fin ff.de off.eius, & l.à Iudice.C.de
iudic.* ex quibus poſſeſſio Monialium vſque de anno
1609. quo Facciottus deceſſit, & per eius obitum
hæc Vicaria vacauit, viſa fuit Dominis ſemper con-
tinuata, & quod exaduerſo vſque ad hoc tempus
non conſtat de aliqua prouiſione, vti de libro.

Supereſt nunc expendere ſecundum dubium ſu-
pra excitatum videlicet,an à d.anno 1609.quo obiit
Facciottus vſque ad tempus litis motæ ſemper Mo-
niales continuauerint in d. quaſi poſſeſſione, in qua
tunc erant. Et certum eſt, quod regula ſtat pro Mo-
nialibus, ita vt ei, † qui probat olim poſſediſſe, vti 44
probant Moniales,detur hodie manutentio, dum ex
aduerſo poſſeſſio non probatur amiſſa, *Bal.in l.1.nu.
12.C.vti poſſid.dec.conſ.126.circa fin. Rip.in cap.cum
Eccleſia Sutrina, verſ. ex iſtis.de cauſ. poſſeſ. & propr.
Rot.dec.81.par.1.diuerſ.Greg.XV.dec.555.n.10.& in
puncto Rota in d.Fanen.Beneficij ſupra allegata coram
R.P.D.meo Pirouano,& in Papien.Iuriſpatr. 9.Aprilis*
1601.*coram bo.me.Card.Pamphilio.* Et ratio eſt,†quia 45
poſſeſſio ſolo animo retinetur, *l. licet, C. de acq.poſſ.*
†mutatio autem voluntatis non præſumitur, *l.cum,* 46
qui C.de probat. vnde † qui in præteritum poſſedit, 47
præſumitur ſemper in futurum poſſediſſe,animumq;
continuandi poſſeſſionem habuiſſe, *l.3.§.ſi ſeruus.ff.
de acq.poſſ.Innoc.in cap.2.de reſt.ſpol.* etiam † quando 48
iamdiu poſſedit, *Menoch. præſumpt.64. num.4. lib.6.*
adeò vt olim poſſidens ſemper pro ſe habeat præ-
ſumptionem, ita vt † onus probandi poſſeſſionis 49
amiſſionem incumbat Aduerſario, *l.circa ff. de pro-
bat.l.libertus.§.vlt. ff.de liber.cauſ.* vnde ſtat difficul-
tas,An amiſſio probetur D.Archiepiſcopum, & vi-
ſum fuit eam nullo modo probari, maximè ſtante
iuris aſſiſtentia pro Monialibus.

Non obſtat, quod defuncto Facciotto de d. anno
1609. D. Archiepiſcopus deputauit eumdem Barri-
larium,qui,vt dictum eſt, Facciotto viuente fuerat
deputatus eius vice Curatus, ex qua deputatione
prætendit D. Archiepiſcopus, ipſum acquiſiuiſſe
quaſi poſſeſſionem conferendi, prout etiam idem
prætendit ex alia deputatione cuiuſdam Albertonij
de anno 1622.quia fuit bene ſatisfactum, quod hæc
vltima de Albertonio dedit cauſam liti, † quæ pro- 50
pterea non eſt attendenda, *Rot.coram Greg.XV. dec.
417.n.4.& in recent.dec.30.nu.1.par.2.* Deputatio ve-
ro Barrilarij, in qua fit præcipuum fundamentum,
fuit per modum prouiſionis,† quæ idcirco non mu- 51
tat ſtatum præcedentem, *ex Rebuff.vbi ſupra,* & ratio
eſt,quia † ordinaria auctoritate poteſt deputare Vi- 52
carium,ſeu Oeconomum in beneficio vacante, In-
terim, & quouſque de Rectore prouidetur, aut co-
gnoſcitur de iuribus eligentium *d. c. cum voſ. cap.
peruenit. el. 2. & ibi gl. verb. aſſignes, extra de appel.
Conc.Trid.Seſſ.24.cap.18.verſ.alioquin.Lancell. de at-
tent.cap.12.limit.18.n.2.* vnde,cum huiuſmodi depu-
tatio non fiat ad firmandum ſtatum, ſed ad interim
tantum, nec minimum quidem præiudicij ex ea in-
fertur illis,qui antea poſſidebant,ſed interim eorum
ius illæſum conſeruatur; aliter enim poſſent Epiſco-
pi canonum auctoritate ſpoliare Patronos ſua quaſi
poſſeſſione, † quod eſſet iniquum, *Hoſten.in dict.cap.* 53
cum vos.verſ. Inſtruuere, & ibi Anchar. not.

Non

Digitized by Google

Non obſtat etiam, quod Barrillarius ſic depitatus
continuauerit in d. cura vſque ad mortem, quæ fuit
de anno 1622. quia non propterea aliqua quaſi poſ-
ſeſſio fuit D. Archiepiſcopo acquiſita, ſed ſemper re-
manſit Monialium, ex quo etiam ſemper Barrilarius
vſque ad mortem viſus fuit d. curam exercere per
modum prouiſionis, nihil enim eſt, cur non potuerit
ſic exercere, ergo ſic exercuiſſe credendum eſt, dum
non conſtat de alio eius titulo, quam de iſto. Quin
54 imò † ſtante quaſi poſſeſſione Monialium, de qua op-
ponebatur, non potuit D. Archiepiſcopus interim
prouidere, niſi per modum prouiſionis, non autem
de Rectore perpetuo, *Gl. in d. cap. cum vos. verſ. cauſa,*
& ibi Io. Andr. numer. 4. verſ. alia de cauſa, & Card.
num. 2. q. 4. vbi quod eſſet iniuſtum, & indignum, vt
vna pars in præiudicium alterius in re ſubiecta ali-
quid perpetuo faceret, vel innouaret.

Minus obſtat noua prætenſio, & ſubtilitas Aduo-
catorum, ſcilicet, quod ex deputatione Barrilarij per
modum prouiſionis D. Archiepiſcopus ſit manute-
nendus in quaſi poſſeſſione prouidendi per modum
prouiſionis, quia, aut hoc prætenditur ad conſeruan-
dum ius D. Archiepiſcopi ſic prouidentis à iure ſibi
datum, & hoc non eſt ſub lite, aut ad effectum impu-
gnandi Monialium quaſi poſſeſſionem, ita vt ideò
deſierint poſſidere: Et dicebant DD. quod hoc non
merebatur allegari, quia ſic omnes quaſi poſſeſſiones
patronorum, quantumuis iuſtificatæ, euaneſcerent,
aut tandem id prætenditur ad effectum, quod cum
d. Eccleſia ſit manualis, idem ſit dicere per modum
prouiſionis, quantum eſt dicere ad nutum amouibi-
lem iuxta teſtes D. Archiepiſcopi ſuper hoc vſu lo-
quendi nouiſſimè examinatos, ita vt deputatio Bar-
rilarij non ſolum fuerit prouiſionalis, ſed etiam pro-
miſſiua, & conſequenter quod D. Archiepiſcopus ſit
manutenendus in quaſi poſſeſſione deputandi Vica-
rium ad nutum amouibilem, quod ſi ſubſiſteret, ex-
cluderetur pænitus manutentio Monialium ad ea-
rum nutum, quæ quidem prætenſio nedum iure
probatur, ſed eſt contra ius expreſſum, quia iuxta
præſcriptam formam à Concil. Trid. & ex Conſtitu-
55 tione Pij V. † Ordinarij debent de Parochialibus
prouidere in perpetuum, & per concurſum, non au-
tem amouibiliter, aliter enim reſideret cura huius
56 Eccleſiæ principaliter penes Archiepiſcopum, † qui
eſt incapax plurium Eccleſiarum, *Seraph. deciſ. 1304.*
num. 2. Rota in Pamphilonen. decimarum 13. Decembris
1592. *coram Comitulo*, vnde propter decretum irri-
tans, & clauſulam, *ſublata*, appoſitam in Concilio, &
in d. Conſtitutione non poteſt dari poſſeſſio rele-
57 uans, quæ ſit manutenibilis, quia † claudunt os parti
& tollunt facultatem Iudici aliter Iudicandi, *Bart.*
in l. fin. C. de Canon. Frumen. Vrb. Rom. lib. 11. Card. in
cap. quia diligenter, vbi etiam Imol. de elect. & fuit ſa-
piſſimè deciſum.

Nec etiam obſtat, quod poſtea D. Archiepiſco-
pus indixerit concurſum huius beneficij tamquam
de libro, & quod Barrilarius fuit vnus ex approbatis
per examinatores, licet aliis duobus votis inferior.
Vnde dicabant informantes pro D. Archiepiſcopo,
inde præſumi, quod Barrilarius, mutata priori cau-
ſa poſſidendi, poſſedit de nouo vti prouiſus, & gra-
tificatus ab ordinario. Nam dicebant DD. quod dum
non apparet, quod poſt tentum concurſum alium ti-
tulum obtinuerit, potiùs præſumi debet, quod ſem-
per permanſit prior cauſa, & deputatio expreſſa per
58 modum prouiſionis, quia, † vbi habemus cauſam
expreſſam, ceſſat tacita, & præſumpta, *l. cum ex filio.*
§. filio, vbi gl. ff. de vulg. Angel. Peruſ. conſ. 248. Cranet.
conſ. 32. num. 2. & vbi gratia expreſſam cauſam ha-
bet, non debet ad aliam trahi. *Rota deciſ. 166. num. 7.*
par. 2. recent. Quin imò ex teſtibus datis per D. Ar-
chiepiſcopum excluditur pænitus præſumptio tituli
perpetui, dum deponunt, Barrilarium ſemper fuiſſe
tentum, & habitum pro Curato amouibili, & ex quo
fuit votis inferior, non debet præſumi, quod fuerit
electus, & præſertim, quia Moniales appellauerant
à futuro concurſu, & grauamine, quæ ideo non fue-
runt appellationem proſecutæ, quia D. Archiepi-
ſcopus grauare ceſſauit, non procedendo ad deputa-
tionem vigore concurſus, ſed permittendo, quod
idem Barrilarius, vti prius per modum prouiſionis,
continuaret exercitium d. curæ, & in omnem caſum
nouus titulus, & noua poſſidendi cauſa ſuperueniens
ex facto D. Archiepiſcopi, Monialibus ignorantibus
eis non noceret ad effectum, de quo agitur, *iuxta d.*
conſ. Calder. 12. in fin. de iurepatr. ſed † potius haben- 59
dum eſſet, ac ſi Moniales Ordinario conferenti taci-
tè acceſſiſſent pro conſeruatione ſui iuris, *Dec. conſ.*
126. circa fin. & dixit Rota in d. Papien. Iuriſpatr.
9. Aprilis 1601. coram Card. Pamphilio.

Non obſtat præterea acquieſcentia, ſeu taciturni-
tas Monialium toto dicto tempore, quia † non po- 60
tuit plus eis præiudicare, quam actus ipſe, qui, ſi tam-
quam factus per modum prouiſionis, eis non præiu-
dicabat, ergo nec acquieſcentia. Nec † Ordinarius 61
præſcribit libertatem aduerſus iuſpatronatus per
ſimplicem non vſum præſentandi Patronorum, ſed
requiritur factum Ordinarij directè contrarium ſer-
uituti Iuriſpatronatus, hoc eſt libera collatio, *ad l.*
hac autem, & ibi DD. ff. de ſeruit. vrban. prædior. & in
puncto Rota dec. 109. n. 8. par. 2. diuerſ. prout etiam, nec
Monialibus obeſſe potuit, quod dum inſtarent pro
admiſſione d. appellationis, Vicarius D. Archiepiſco-
pi eam nedum reiecit, ſed dixit eis nullum ius com-
petere nec in poſſeſſorio, nec in petitorio; fuit enim
ſimplex interlocutio ſine citatione, & cauſæ cogni-
tione, & notoriè iniuſta, † quæ ideo non tranſit in 62
rem iudicatam, nec in parte fuit opus ab ea appella-
re, *iuxta notat. in c. inter cæteros, vbi Felyn. & alij de re*
iud. Caſ. de Graſſ. dec. 2. num. 8. de ſolut.

Poſtremò, ac tandem non obſtat, quod Moniales
coram Epiſcopo Sauonen. pecierint reintegrari, qua-
ſi ideo confeſſæ fuerint, eas non poſſidere: ſed D. Ar-
chiepiſcopum, petitio enim reintegrationis fuit
æquiuoca, vnde † debet referri ad ſolam poſſeſſionem 63
naturalem, & turbationem de facto, *Rota deciſ. 560.*
nu. 3. par. 1. non autem ad poſſeſſionem Ciuilem quæ
ſemper remanſit apud Moniales, *Rota dec. 561. nu. 5.*
par. 1. recent. & addent. ad Greg. XV. dec. 555. quæ di-
ſtinctio, quidquid contenderint informantes pro D.
Archiepiſcopo, etiam locum habet in iuribus incor-
poralibus, † in quibus datur etiam duplex poſſeſſio, 64
Ciuilis, & naturalis, *Bar. in l. 1. num. 11. verſ. in contra-*
rium. ff. de acq. poſſ. & in puncto Guidopap. deciſ. 629.
nu. 14. & Rot. deciſ. 649. nu. 10. part. 2. recent.

Et ita deciſum vtraque parte informante &c.

R. P. D. PIROVANO

Placentina Decimarvm

Mercurij 21. Aprilis 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti ante motam litem manutentio denegari non ſolet.*

2 *Decreta Iudicum iuſtitiæ, & validitatis præſumptionem habent, & num. 5.*

3 *Poſſeſſio ante motam litem continuata præſumitur vſque ad litem motam alio ex aduerſo non probato.*

4 *Continuatio præſumptiua poſſeſſionis ſufficit in ſummariſſimo retinendæ.*

5 Teſt

5 *Teſtes examinati ſine citatione,& non iurati an probent in iudicio manutentionis.*
6 *Factum perceptionis fructuum ſufficit ad manutentionem abſque probatione tituli, aut iuſtitia poſſeſſionis.*

Deciſio CCXVIII.

Dictum fuit, Archipreſbytero Bilegni
dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione percipiendi linum,& linoſam ex locis,de quibus agitur, quia quoad prædictas duas ſpecies
fructuum conſtat de illius poſſeſſione ante motam
1 litem,† qua ſubſiſtente, manutentio non ſolet denegari, *l. 1. §. interdictũ autem. ff. vti poſſid. §. retinendæ. Inſt. de interd. Rot. dec.* 160. 458. *coram Papa Greg. XV.*

De poſſeſſione autem dicti Archipreſbyteri viſum fuit ſufficienter conſtare ex vndecim teſtibus
datis, qui de anno 1569. fuerunt examinati, deponentibus de exactione lini,& linoſæ in locis,de quibus agitur, facta nomine Archipreſbyterorum per
tempora huius plebis,& exindè fuerunt relaxata duo
mandata de manutenendo ad Inſtantium dd. Archipreſbyterorum de anno 1570. à Vicario Placentino,& anno 1672. à bonæ memoriæ Robuſterio tunc
Rotæ Auditore, quæ magis coadiuuant veritatem
2 eorumdem teſtium † propter præſumptionem iuſtitiæ,quam habent Iudicum decreta, *Ægid. dec.* 577.
Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num. 193. *Gabr. de ſent. concl.* 5.
3 *in princ.* & † hæc ipſa poſſeſſio continuata præſumitur vſque ad tempus motæ litis, alio exaduerſo non
4 probato, *Menoch. præſumpt. 64. num. 6. lib. 6.* † quæ
præſumptiua poſſeſſionis continuatio ſufficit in iudicio ſummariiſſimo retinendæ, *Rot. dec. 4. par. 2. diuerſ. &* 401. 513. 601. *par. 2. recent.*

5 Non obſtat,† quod teſtes prædicti fuerint examinati ſine partis citatione,& abſque Iuramento, atq;
ita nulliter, ſuper quorum dictis non poſſit conſtitui gradus probationis.

Quia,cum fuerint examinati vſque de anno 1569.
& obtenta fuerint mandata de manutenendo, nec
reperiantur proceſſus,& acta,ſtandum eſt obſeruantiæ ex mandatis prædictis habentibus præſumptionem validitatis,& iuſtitiæ,vt ſupra fuit dictum.

Similiter neque obſtat, quod Archipreſbyter niti
non poſſit aſſiſtentia Iuris, cum bona prædicta ſint
extra fines ſuæ Parochiæ, nempe in Parochia Burgi
Nuui ſubiecta Plebi S. Ioannis.

Quia, & ſi Archipreſbyter prætendat iuuari aſſiſtentia iuris, in hac tamen parte, & quoad fructus
prædictos lini, & linoſæ fundat ſe in mero facto
6 perceptionis fructuum, quod † ſufficit ad manutentionem,abſque eo,quod probetur titulus, aut iuſtitia
poſſeſſionis, *Innoc. in cap. bona. il 2. num. 4. de poſtul. prælat. Bal. in l. ordinary iuris. n. 7. C. de rei vendic. Couar. pract. q. cap. 17. num. 3. & ſeqq.*

Et ita &c.

R.P.D. DVNOZETTO

Esina Salviani

Veneris 18. Iunij 1627.

SVMMARIA

1 *Poſſeſſio auctoritate Iudicis capta priuat anteriorem poſſeſſorem ciuili,& naturali poſſeſſione.*
2 *Ampl. præſertim ſi ſententia ſit valida,& iuſta.*
3 *Citanda non eſt in Saluiano mulier, cui bona ſunt obligata pro ſua dote, niſi ſit in poſſeſſione.*
4 *Saluiani requiſita, & num. ſeqq.*
5 *Clauſula* conſtituti *probat poſſeſſionem contra conſtituentem,& habentes cauſam ab eo.*
6 *Poſſeſſio rei conuenti in ſaluiano probatur ex litis ſubſtentatione.*
7 *Poſſeſſio poſt appellationem interpoſitam,& admiſſam cum clauſula,* ſi,& in quantum, *in ſaluiano an ſit ſpoliatiua, & attentata.*
8 *Iudex appellationem admittens cum clauſula,* ſi & in quantum, *an dicatur detuliſſe appellationi, ita vt liget ſibi manus etiam in caſu inappellabili.*
9 *Retentio ex iuribus auctoris non competit, vbi auctor non ceſſit iura, ſed illis renunciauit, vel ceſſit extinctiuè, non tranſlatiuè.*

Deciſio CCXIX.

Cenſuerunt Domini,mandatum de manutenendo eſſe dandum Matthiæ,quia
de eius poſſeſſione conſtat auctoritate
Iudicis capta, quæ † potens eſt priuare 1
anteriorem poſſeſſorem ciuili,& naturali poſſeſſione, *Ang. in l. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas. nu. 2. in fin. & ibi Alex. n. 2. ff. de acq. poſſ. Mohed. decſ. 4. de reſtit. ſpol. Rot. dec.* 802. *num. 6. par. 1. diuerſ.*
† maxime, cum ſententia, cuius vigore Matthias adeptus fuit poſſeſſionem ſit valida,& iuſta. *Doct. ſupra citati. Seraph. decſ.* 1326. *num.* 1. 2

Quoad validitatem dictæ ſententiæ ea eſt patens,
nam contra eam vnum tantummodo obijcitur, nempe quod Matthias agens in Saluiano non citauerit
Calliopem ratione eius dotis, & iurium dotalium,
quę habebat ſuper bonis appręhenſis per Matthiam,
Nam reſpondetur quod, † cum Calliopes non eſſet 3
in poſſeſſione, non erat neceſſe eam citare, *gl. in l. de vnoquoque. in verb. quis cauſa. ff. de re iud. Tiraq. in tract. res int. alios act. limit. 1. Surd. dec.* 256. *num.* 1. *Rot. dec.* 584 *num. 3. par. 2. recent.*

Quo vero ad iuſtitiam pariter viſa fuit euidens,
quia Matthias probat † requiſita Saluiani, nempe 4
eius creditum cum hypotheca ex inſtrumento impoſitionis cenſus,& poſſeſſionem Quintini debitoris
de tempore contractæ hypòthecæ ex aſſignatione
facta Siluestrinæ eius filiæ de fundo, de quo agitur,
cum clauſula conſtituti, † quæ probat contra ipſum 5
conſtituentem, & habentes cauſam ab eo, *Ruyn. conſ.* 199. *nu. 16. lib. 1. Rot. coram Greg. XV. dec. 491. nu. 10. & dec. 766. nu. 11. par. 1. diuerſ. Seraph. dec. 1415. nu. 1.*
† ſecundum extremum probatur ex litis ſubſtentatione, *Verall. dec. 369. par. 2. Rot. coram Gregorio XV. d. dec. 491. num. 11 Seraph. d. dec.* 1415. *num.* 3. 6

Non obſtat, † quod executio fuerit ſpoliatiua, vti 7
facta poſt appellationem interpoſitam à ſententia
primi Iudicis, & intra decem dies datos ad appellandum, ac cum expreſſa admiſſione appellationis
per Iudicem à quo: Quia appellatio non fuit admiſſa ſimpliciter,ſed cum clauſula, *ſi & in quantum de iure*, & ſic Iudex videtur detuliſſe, quatenus iuris
diſpoſitione deferendum erat, & conſequenter reſpectu poſſeſſorij appellationem reiecit, quia agebatur de ſententia vigore Ægidianæ lata, quæ tollit
effectum ſuſpenſiuum, *Bald. in l. edita. in 2. lect. nu. 98. C. de eden. Gabr. conſ. 35. num. 9. lib. 1. Oſaſc. decſ. 5. num. 9. & dec.* 131. *num.* 1. nec huiuſmodi dici attentata poſſeſſio poteſt. *Verall. dec. 49. num. 1. & ſeqq. par. 1. Rot. dec. 173. num. 3. par. 1. recent.*

Nec releuat, † quod ſtante etiam dicta clauſula, 8
Iudex à quo non poſſit cognoſcere ſuper dubia ſua
reſponſione, ſed illa ſit tranſlata ad Iudicem ad
quem, *Cottard. de moment. poſſ. limit.* 13. *num.* 19. quia
idem *Contard.* prius ſe declarat, *ſub num. 17. & 18.*
quod Iudex non videtur detuliſſe appellationi, quando id non permittitur.

Minus

Digitized by Google

Minus obſtat exceptio retentionis bonorum ex
9 iuribus Calliopæ vxoris, quia † inſtrumentum dota-
tionis factæ filiæ Erzelini non eſt ceſſionis iurium,
ita vt Erzelinus ſit ſubrogatus in locum ipſius Cal-
liopæ, quæ tamquam prior præferenda eſſet Mat-
thiæ, ſed eſt ſolum renunciationis iurium ſuorum ad
effectum, vt bona hæc data pro dote remanerent
libera à ſua obligatione, & ſic non excludant Mat-
thiam, qui eſt anterior Erzelino, *ad tex. in l. Paulus. ff. quib. mod. pign. vel. hyp. ſolu. Alber. in l. Claudius Felix. numer. 2. verſ. item hoc intelligas. ff. qui pot. in pign. hab.* & licet in proemio inſtrumenti dicatur de
ceſſione iurium, tamen vel debet attendi concluſio
eiuſdem inſtrumenti, vel ſaltem debet intelligi de
ceſſione extinctiua, non tranſlatiua, quoniam ipſa-
met Calliopes in eodem inſtrumento reſeruauit
iura ſua in cæteris bonis Quintilij: non enim ſe
compatiuntur, quod voluerit cedere iura ſuper hoc
fundo, & eadem iura ſibi reſeruauerit in aliis bo-
nis; ſed re vera non eſt ceſſio, ſed extinctio iurium,
& ſic benè applicatur materia *dicta l. Paulus.*

Et ita reſolutum vtraque parte informante &c.

EODEM

EADEM.

Lunæ 15. Nouembris 1627.

SVMMARIA

1 *Poſſeſſio, ſeu immiſſio an probetur per relationem Executoris, ſeu Baiuli.*

2 *Fideiuſſio præſtanda poſt executionem illam non vitiat, ſi non præcedat.*

DECISIO CCXX. LA PRIMA

SVb die 18. Iunij proximè præteriti fuit reſolutum in hac cauſa, Matthiæ Niſio dandum eſſe mandatum de manutenendo, hodie propoſita cauſa ſuper eiſdem, Domini ſteterunt in deciſis ex rationibus in deciſione deductis.

1 Non obſtat, quod † poſſeſſio Matthiæ non ſuffi-
cienter probetur ex relationibus Licinij Execu-
toris, & Aotonij Mariæ Baiuli Curiæ Cioitatatis
Eſij; Nam ex Conſtitutionibus Marchiæ, in cuius
diſtrictu eſt Ciuitas Eſij, *lib. 4. cap. 49. verſ. ſi quis autem* relationi Executoris, & Baiuli ſtatur, & quod
Executori atteſtanti ſe immiſiſſe credatur, *tradit Tiraq. de retract. lignag. §. 8. gl. 9. numer. 22. Greg. XV. dec. 402. num. 2.*

Nec releuat, quod non fuerit præſtita fideiuſſio,
ſeu obligatio de reficiendis melioramentis infra
15. dies facta illorum liquidatione iuxta formam
2 ſententiæ: Nam, † cum iſta præſtatio fideiuſſionis
eſſet præſtanda poſt actum, non poterat vitiare
executionem præcedentem, *Afflict. deciſio 374. num. 4.*

Et ita vna tantum parte &c.

E. D. CARDINALI VBALDO.

COLOMIEN. MONASTERII.

Lunæ 27. Iunij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſori, qui, non obſtante executione in vim Breuis Apoſtolici, non habuit ſe ſpoliato, dari debet manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis ſolo animo retinibilis.*

2 *Locationis cum adminiculis plenè probant poſſeſſionem.*

3 *Immiſſio auctoritate Executoris Apoſtolici facta priuat primum poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione, ſi ritè, & rectè proceſſum fuerit, ſecus è contra.*

4 *Iudex non ritè, & rectè procedens dicitur procedere vti priuatus.*

5 *Iudex procedens non citato poſſeſſore non ritè, & rectè procedit.*

6 *Executio exceſſiua operatur, vt non dicatur benè proceſſum.*

DECISIO. CCXX. LA SECONDA

DOmini dixerunt, manutentio-
nem eſſe dandam Canonicis, qui
licet fuerint priuati Monaſterio,
de quo agitur, illorumque bona
fuerint per partem aduerſam in
vim Breuis Apoſtolici occupata,
cum † tamen ſe non habuerint 1
pro ſpoliatis, vt patet ex recuſationibus, & actibus
factis in contrarium, qui dantur in ſummario nu. 1.
& 5. ratione ciuilis poſſeſſionis, quæ ſolo animo re-
tinetur, manuteneri debent, *Ioan. Fabr. §. retinendæ. num. 21. Inſtit. de interdict. Rot. dec. 99. num. 1. par. 1. & dec. 19. nu. 12. par. 2. diuerſ. Menoch. de retinen. remed. 3. numer. 22. & fuit dictum in Melitẽn. beneficij 4. Iuly 1614. coram bo. me. D. meo Vbaldo, & ſæpe in alijs.*

Et quidem de d. poſſeſſione Canonicorum non
ſolum conſtat ex ſupradicta expulſione, ſed etiam
ex pluribus locationibus bonorum Monaſterij ca-
pitulariter factis ante datam Breuis, *de quibus in ſumm. num.* 10. & † quæ concurrentibus adminiculis 2
plenè probant poſſeſſionem, & adminicula, vltra
ſupradictam expulſionem, ſunt relatio Nuntij Apo-
ſtolici, & atteſtatio Magiſtratus Nouſien. *de quibus in ſummario numer. 11. & 12. Gabr. de locat. concl. 4. num. 6. Caſ. de Graſs. deciſ. 10. in fin. de cauſ. poſs. & prop. Seraph. deciſ. 896. n. 2. & in recent. dec. 687. nu. 4. par. 1.*

Non obſtat, † quod Canonici ab executoribus 3
Apoſtolicis fuerint priuati omni poſſeſſione tam
naturali, quam ciuili, *Mohed. dec. 4. de reſt. ſpol.* quia
hoc procedit quando fuit ritè, & rectè proceſſum,
l. iuſte poſſidet. vbi Bart. ff. de acq. poſſeſs. Angel. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. numer. 2. in fin. & ibi Iaſ. numer. 20. Claud. de Seyſſel. & alij. ff. eodem tit. Rot. deciſ. 801. num. 7. par. 1. diuerſ. ſecus verò eſt, † quan- 4
dò minus ritè, & rectè proceſſum fuit, nam tunc
executor vti priuatus proceſſiſſe cenſetur, *Ang. Imol. & alij in d. §. qui ad nundinas. & dixit Rota in Hiſpalen. beneficiorum 11. Martij 1596. coram Gypsio.*
Quod verò in caſu noſtro neque ritè, neque rectè
fuerit proceſſum, patet, tum † quia Canonici poſ- 5
ſeſſores non fuerunt citati, *cap. licet Epiſcopus. de*

N *præbend.*

prebend. in 6. Felyn. in c. fin. numer. 24. de præſumpt.
Greg.XV.dec.69. num.5. tùm quia literæ Apoſtolicæ
loquuntur de Monaſterio S. Nicolai plane diruti
prope Oppidum Noueſij, & tamen fuit facta execu-
tio ſuper Monaſterio diuerſo Beatæ Mariæ Virginis
ſito in Oppido Noueſij Magnifice extructo,& orna-
6 to,adeò vt† ex iſta æquiuoca,& exceſſiua executione
ſatis appareat,non fuiſſe bene proceſſum, *Gabr. conſ.*
31.num.7.lib.2. Honded,conſ.20. num.25.lib.1.ſel.rec.
Greg.XV. deciſ.555.num.4.

Et ita deciſum &c.

R.P.D. MERLINO

DERTVSEN. BENEFICII

Lunæ 5. Iulij 1627.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio tunc in poſſeſſione non exiſtente prodeſt ad effectum manutentionis.*
2 *Iudex iniuſte procedens non poteſt priuare aliquem ciuili poſſeſſione.*
3 *Manutenendus eſt qui immiſſionem iniuſtam paſſus non habuit ſe pro ſpoliato.*
4 *Ius tertij actor opponere non valet in beneficialibus.*
5 *Sententia an contineat mixturam ex verbis*, Non obſtantibus prætenſionibus &c.
6 *Mixturæ implicitæ complicatio non releuat ad effectum appellationis ſuſpenſiua.*

DECISIO CCXXI.

DOmini cenſuerunt manutentionem in
poſſeſſione Beneficij Sanctæ Annæ
dandam eſſe Caſtelletto, quia docet de
ſua poſſeſſione, vt ex publico inſtru-
mento appræhenſionis ſub die 26. Iu-
1 nij 1623. † quod, cum alius tunc temporis non poſ-
ſederit, ipſi prodeſt ad effectum manutentionis
iuxta vulg. l. prædia, vbi Doct. ff. de acq. poß. Verall.
deciſ.334. num.6. par.2. Rot.recent. deciſ.661. num.1.
par.1.& ſæpe in alijs.

Nec viſum fuit obſtare, quod idem Caſtellettus
à dicta poſſeſſione fuerit expulſus, & in eam immiſ-
ſus Villalta ab A. C. vigore Breuis de capienda
poſſeſſione nomine Cameræ: Quoniam A.C. in-
iuſtè proceſſit, *vt patet ex deciſione in hac eadem cau-*
2 *ſa ſub die 27. Aprilis 1626. coram me.* † indeque non
potuit Caſtellettum priuare ſua ciuili poſſeſſione,
l.fin. vbi gl. & Doct.C.ſi per vim. Ang.in l.clam. poßi-
dere. §. qui ad nundinas. numer.1. in fin. ff.de acq.poß.
Bald.conſ.149. in fin.lib.3.Rot.diuerſ.deciſ.802. nu.6.
3 *par.1.* † in qua propterea,cum numquam ſe habue-
rit pro ſpoliato, vt expreſsè fuit proteſtatus in actu
intimationis ſibi factæ, venit omnino manutenen-
dus,*Rot.coram Sanct.me. Greg.XV. dec.46. num.9. &*
inter recent.dec.674.num.1.par.1. cum alijs in Placen-
tina Præſtimonij 24.Ianuarij 1625. coram me.

Nec etiam releuat aliud obiectum, quod hæc
poſſeſſio Caſtelletti fuerit capta pendente termino
ad appellandum à ſententia in partibus lata per
Iudices Synodales ſuper eo, quod ipſe Caſtellettus
eſſet immittendus. Etenim huiuſmodi iudicium
actum fuit, & Monachos,qui non ſunt in hac cauſa
neque immo curarunt appellare,ac proindè Villalta
4 dicitur allegare ius tertij,† de quo actor non valet
opponere in beneficialibus, *ex latè traditis per Ro-*
man. conſ.347.num.1.& ſeqq. præcipue quando, vt
in præſenti, ſententia ad ſui fauorem lata fecerit
tranſitum in rem iudicatam *cap.inter Monaſterium,*
extra de re iudic.c.quoad conſultationem.eod.& bene
Socc.ſen.conſ.77.nu.10.lib.4. prætereà† nec ſatis con- 5
ſtat, quod prædicta ſententia fuerit appellabilis vti
continens mixturam ab informantibus pro Villalta
deductam ex illis verbis, *Non obſtantibus prætenſioni-*
bus &c. Quoniam dictæ prætenſiones non fuerunt
redactæ ad ſpeciem, vnde nequit dici, quod petito-
rium reſpiciant, cum poſſint referri etiam ad poſſeſ-
ſorium, de quo agebatur ex remed. ſcilicet *l.fin.C.de*
edict.diu.Adr.toll.† & conſequenter iſtius implicitæ 6
mixturæ complicatio non releuat ad effectum ap-
pellationis ſuſpenſiuæ, *Rota diuerſ. deciſ.263.nu.1.&*
2.& apud Cardin.Seraph.deciſ.deciſ.603.nu.1.& apud
Sanct.mem.Greg.XV.dec.232.num.6.

Et ita &c.

E.D. CARDINALI VBALDO

FLORENTINA HOSPITII

Lunæ 5. Iulij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio attentata poſt appellationem non eſt manutenibilis.*
2 *Manutentio datur poſſeſſionem probanti.*
3 *Deputationes Vicarij amouibilis probantur effectuata eo ipſo, quod per remotionem vnius alter fuit deputatus.*
4 *Locationes per ſe non probant poſſeſſionem, ſed probant cum adminiculis, præſertim in ſummariſſimo iudicio manutentionis.*
5 *Probationes leuiores ſufficiunt in manutentione.*
6 *Appliat. vt ſat ſit probatio ſemiplena, & vnus teſtis.*
7 *Manutentioni locus eſt ſtante commiſſione cum facultate manutenendi quem de iure.*
8 *Continuans non attentat.*

DECISIO CCXXII.

DIe prima Iulij 1626. coram bo. me. Burat-
to, Io. Baptiſta Totio ſolum informante,
fuit ei denegata manutentio, ea ſcilicet
ratione, quia cæperat poſſeſſionem poſt
appellationem legitimè interpoſitam per A. R. Fra-
tres Sanctæ Mariæ Nouellæ, & Hoſpitalarium Hoſ-
pitalis magni Sanctæ Mariæ Nouæ de Florentia, &
ideo † huiuſmodi poſſeſſio, tamquam attentata,non 1
erat manutenibilis, *cap. non ſolum. de app. in 6. cum*
vulg. Hodie propoſita de nouo cauſa vtraque parte
informante, Domini eadem ratione denuo dixerunt
eidem denegandam manutentionem, & illam eſſe
concedendam Conuentui Sanctæ Mariæ Nouellæ,
& ab eo deputatis,† quia conſtat de illorum poſſeſ- 2
ſione deputandi Vicarium, & Hoſpitalarium in lo-
co Sancti Caſciani, de quo agitur, ex teſtibus datis
in ſummario Conuentus *num.2.* qui bene deponunt
de huiuſmodi deputationibus factis amouibiliter
ad nutum eiuſdem Conuentus, † & dictæ deputa- 3
tiones probantur effectuatæ ex depoſitionibus, eo-
rundem teſtium,dum dicunt,quod per remotionem
vnius alter fuit deputatus, *ad conſ.Oldrad.229. nu.1.*
Rot.diuerſ.dec.545. numer.2.par.1. & in recent. deciſ.
360.num.6.& 541.num.2.par.2.& inſuper accedunt
quam plures locationes bonorum Hoſpitalis, quæ
fuerunt

fuerunt factæ per dictos deputatos, quæ, licet per ſe non probent poſſeſſionem, concurrentibus tamen ſopradictis illam probant *Gabr. de locat. & cond. concl. 4. n. 6. Caſ. de Graſſ. dec. 10. in fin. de cauſ. poſſ. & propr. Seraph. dec. 896. n. 2. Rot. deciſ. 687. n. 4. par. 1. in recent.*
5 præſertim in hoc iudicio ſummariſſimo manutentionis, † in quo ſufficiunt leuiores probationes, *Rot. coram Greg. XV. dec. 258. n. 3. & dec. 324. num. 5. &*
6 *458. num. 7.* & † etiam ſemiplena, & vnius teſtis, *Menoch. de retin. remed. vlt. num. 34. Rot. dec. 196. num. 6. par. 1. & 375. num. 1. lib. 3. par. 3. diuerſ.* vnde abſque difficultate debet manuteneri Conuentus,
7 ſtante præſertim vltima commiſſione cum facultate manutenendi quem de iure, *iuxta tradita per Add. ad fel. record. Greg. XV. dec. 1. in fin.*

Quoad attentata ex parte Conuentus Domini dixerunt de illis non conſtare, quia, cum per eum fuerit continuata antiqua poſſeſſio, intrat vulgata, &
8 trita concluſio, quod † qui continuat non attentat, *Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. limit. 1. num. 2.*

Et ita, &c.

R. P. D. MERLINO

ROMANA CENSVS

Lunæ 15. Nouembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Teſtis vnicus ſufficit ad effectum manutentionis, & qualibet leuior probatio.*

2 *Ceſſionarius agere poteſt exequutiuam, & pro mandato de manutenendo ex obligatione camerali ad fauorem cedentis, & illius quaſi poſſeſſione in iuribus incorporalibus abſque alia apprehenſione.*

3 *Ampl. etiam quod non fuerit ceſſum ius reale, ſed ius tantum exigendi aliquos illius fructus.*

4 *Solutiones facta à marito conſtituunt quem in quaſi poſſeſſione exigendi contra vxorem vti præſumptiuè facta de conſenſu vxoris, & num. 6.*

5 *Maritus mandatum habet à lege circa adminiſtrationem bonorum vxoris.*

6 *Fideiuſſor ſoluens poteſt reportare ceſſionem etiam ex internallo, eaque uti contra principalem debitorem, & illius hæredes.*

7 *Mandato de manutenendo relaxato in annuis præſtationibus, relaxatur poſtea ſeparatim mandatum executiuum ex ſtylo A.C.*

8 *Notariorum actuariorum fidei ſtatur circa ordinatoria iudicij.*

9 *Exceptio reſpiciens petitorium, & altioris indaginis non retardat manutentionem.*

10 *Proximiorum appellatione veniunt etiam affines.*

11 *Proximiores extitiſſe, & habiles ad intereſſendum tempore contractus minoris probare debet contractum impugnans.*

12 *Mulier contrahens non proprio, ſed tutorio nomine, non ſubijcitur ſolemnitatibus ſtatuti de contractibus mulierum.*

13 *Falſitas allegata cauſa in contractu non præſumitur.*

14 *Iudicis decretum in inſtrumento, illiuſque obſeruantia tollit ſuſpicionem nullitatis, & cauſæ falſitatis.*

DECISIO CCXXIII.

CVM D. Felix de Americis fideiuſſor pro annuo cenſu ſcut. 63. vendito à quadam Virginia de Americis nomine Pauli, & aliorum filiorum in pupillari ætate exiſtentium prætio ſcutorum 909. Capitulo, & Canonicis S. Marci de vrbe, & ſucceſſiuè D. Coſmus Iacomellus hæres dicti fælicis ſoluiſſent ſcuta 236. pro fructibus dicti cenſus obtinuerant ab eodem Capitulo, & Canonicis ceſſionem iurium contra D. Antonium del Drago, & DD. Alberinos principales debitores cenſus, & à filiis Virginiæ cauſam habentes, & in vim ceſſionis huiuſmodi relaxatum fuit ab A. C. mandatum pro dicta ſumma, Vnde cauſa in Rota introducta, & mihi in gradu appellationis commiſſa, Dubitaui, an mandatum eſſet exequendum, & hodie Domini affirmatiuè reſponderunt.

Conſtat enim DD. Fælicem, & Coſmum eſſe ceſſionarios Capituli, & Canonicorum S. Marci *ſummario eorum num. 3.* ipſos Canonicos eſſe creditores prædicti cenſus, & in poſſeſſione exigendi fructus, probatur ex inſtrumento impoſitionis obligatione Camerali vallato, *ſumm. n. 1.* & ex depoſitione vnius teſtis *ſumm. num. 5.* † qui ſufficit ad effectū 2
manutentionis, in qua admittuntur quælibet leuiores probationes, *Menoch. de retin. remed. vlt. num. 34. Rota dec. 28. num. 4. & 9. & dec. 196. num. 6. par. 1. diuerſ. coram Cardinale Seraphino deciſ. 614. num. 5. & dec. 1326. num. 1. & coram Sanct. mem. Greg. XV. dec 438. num. 2. vbi addent. n. 3. & dec. 449. num. 10.*
Et proinde, † ſicuti Canonici, & Capitulum potuiſſent agere exequutiuè ad fructus cenſus decurſos, & 2
non ſolutos contra prædictos debitores, ita & D. Coſmus ceſſionarius Capituli potuit eodem modo agere tam vigore mandati de manutenendo, quod probata poſſeſſione cedentis in iuribus incorporalibus dandum eſt ceſſionario etiam abſque alia apprehenſione, *ad trad. per Menoch. de retin. remed. 3. num. 33. & 259. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gloſ. 7. num. 12. Oſaſch. dec. 50. num. 5. & 21. Modern. Rom. diſcept. forenſ. cap. 310. num. 1. & ſeqq. Rot. dec. 299. num. 7. & 241. num. 2. & deciſ. 614. num. 2. par. 1. & deciſ. 764. n. 2. par. 2. recent. & apud Modern. Peruſ. de Cenſibus dec. 149. & 250.* Quem etiam vigore obligationis Cameralis, cuius beneficium per ceſſionem fuit tranſlatum in ipſummet ceſſionarium, *ad l. huiuſmodi, vbi gl. in verb. cedat. ff. de leg. 1. Bart. in l. 1. n. 22. ff. de act. & oblig. Galleſ. de oblig. Cam. q. 5. num. 1. Bero. conſ. 189. nu. 19. lib. 1. Pariſ. conſ. 109. n. 90. lib. 3. Surd. conſ. 444. n. 12. & 13. Cardin. Seraphin. dec. 1210. num. 5. Rot. in recent. dec. 614. n. 1. par. 1. & dec. 9. num. 1. & dec. 135. num. 9. apud Galleg. de oblig. Cam.*

Nec obſtare Domini cenſuerunt, † quod, cum à 3
capitulo D. Coſmo non fuerit ceſſum Ius reale cenſus, ſed inſtrumentum pro recuperandis fructibus decurſis, non poſſit dici tranſiuiſſe in ipſum ceſſio- 4
narium quaſi poſſeſſionem exigendi, & virtutē obligationis Cameralis, quæ cohærent iuri reali, quod remanſit apud cedentem, *iuxta trad. per Butr. in c. fin. num. 14. de cauſ. poſſ. & propr. Corn. conſ. 93. num. 14. lib. 2. Rom. 311. num. 6.* Quoniam viſum fuit ſufficere, quod actio, & exercitium illius iuris realis fuerint ceſſa ipſi Coſmo ad hoc, vt poſſit pro conſequendis fructibus ſolutis eodem remedio vti, quod competebat Capitulo, quodque ipſe per ceſſionem acquiſiuit, *Bart. in d. l. num. 22. ff. de act. & obligat. Pariſ. conſ. 46. num. 7. lib. 1. Bero. conſ. 189. num. 19. lib. 1. Rim. Iun. conſ. 67. num. 31.* & ceſſio Iuris realis perpetui cenſus fuiſſet neceſſaria, ſi prætenderetur exactio etiam pro fructibus in futurum decurrendis 1

& quotannis percipiendis, pro quibus ceſſionarij
non agunt.

4 Minus obſtat, † quod Coſmus non potuerit age-
re contra Pantaſileam, & Herſiliam pro repetitione
fructuum ſolutorum a Capitulo S.Marci, cuius Iure
vtitur idem Coſmus, cum nunquam contra illas fue-
rit in quaſi poſſeſſione exigendi, ſed ſemper Mariti
ſoluerint pro ipſis, ſine quarum mandato non po-
tuerunt conſtituere Capitulum in quaſi poſſeſſione;
Quia reſponſum fuit, ſolutiones huiuſmodi præſu-
mi factas fuiſſe de conſenſu vxorum, *ad tradita per*
Felyn.in cap.ſicut.num.31.in fin.de ſent.& re Iudic.Ca-
ual.dec.45.nu.12.in fin.par.1. Rot.deciſ.2. de cauſ.poſſ.
& prop. in antiq. & fuit dictum in Veneta Cenſus 10.
Decembris 1610. *coram bon. me. Card. Marcomontio.*
5 † Maritus enim habet mandatum à lege circa ad-
miniſtrationem bonorum vxoris, *l. maritus. C.de*
procur.Pariſ.conſ.33.num.67.lib.1.Rol.conſ.64.num.2.
lib.4.Honded.conſ.66.nu.23.lib.1. & ex lapſu 40. ferè
annorum pro pluribus ſucceſſiuè continuatis ſolu-
tionibus ex cauſa dicti cenſus, aliiſque adminiculis,
reſultat præſumptio, quod cum ipſarum mandato, &
ſcientia mariti ſoluerint, *Rot.dec.146.part.1.diuerſ.*
& dec.43.num.4.& 5.poſt tract.de Saluiano & coram
Sanct.me.Greg.XV.dec.275.n.3.& 4.vbi adden.nu.19.

6 Nec ſubſiſtit, quod ijdem Canonici non potue-
rint cedere ius, quod iam fuerat ſublatum, & actio-
nem, quæ per ſolutionem factam ab ipſo fideiuſſore
remanſerat extincta, & conſumpta, quia dicebatur
fuiſſe ſolummodo extinctam obligationem fideiuſ-
ſoriam per ſolutionem huiuſmodi, non autem iura
competentia creditori contra principalem debito-
rem, quæ potuerunt cedi fideiuſſori, & ceſſio ſuffra-
gatur ſiue contra ipſum debitorem, ſiue illius hære-
des, *iuxta tex.in l.Papinianus, & ibi gloſ.in verb.& ſuo*
nomine.ff.mandati.Bart.in l.modeſtinus.n.4. Ang.nu.2.
Caſtr.n.6.in fin.de ſolut. Gabr.conſ.63.nu.3. & 20.lib.2.
Rota deciſ.184.n.3.& 7.poſt tract. de Cenſibus, & fuit
dictum in Romana pecuniaria 1.Iulij 1728.coram me.

Non enim releuat, quod videatur, non bene fuiſ-
ſe actum remedio retinendæ, ſed potius actione per-
ſonali exequutiuè nulla facta mentione mandati de
manutenenendo, prout requirebatur in petitione
mandati exequutiui. Quia reſponſum fuit ſatisfuiſſe,
quod in citatione ad videndum relaxari mandatum
exequutiuum, fuerint repetita omnia iura, ſub qua
generali repetitione compræhenſum fuit etiam
7 mandatum de manutenendo, & † de ſtylo A. C. re-
laxantur poſtea ſeparatim mandata exequutiua, vt
8 conſtat ex atteſtatione Notariorum A. C. † qui-
bus creditur in probando ſtylo circa ordina-
toria Iunij *Oſaſch.dec.22.nu.15.& ſeq.Rot.in in recent.*
dec.644.n.4.par.1.& dec.725.n.9.par.2. & coram Re-
uerendiſſimo D.meo Decano dec.141.nu.6.in eius impr.

Nullitates vero circa impoſitionem dicti cenſus
ex eo deductas, quod non fuerint ſeruatæ ſolemni-
tates ſtatuti Vrbis *cap.* 113. minus obſtare Domini
9 exiſtimarunt, tum quia, † cum hæc ſit exceptio re-
ſpiciens petitorium, & altiorem requirens indagi-
nem, non eſt admittenda ad retardandum iudicium
manutentionis, *Caputaq.dec.342.par.2. Rota deciſ.*
99.num.1. & 2.par.1.diuerſ. & dec.209.numer.7. poſt
tract. de Cenſibus. & alios cumulat Modern. Rom.di-
ſcept.forenſ.cap.113.num. 35. & 208. *num.* 14. Tum
etiam quia ex lectura Inſtrumenti conſtat, fuiſſe
adhibitas omnes neceſſarias ſolemnitates, & pro
10 pupillis interueniſſe duos affines proximiores, † in
quibus etiam verificatur, & ſatis adimpletur forma
ſtatuti, *Creſcent. dec.4. de conſtit.Rot.coram Reueren-*
diſſimo D.meo Decano dec.479.num.3. & fuit dictum
in Romana nullitatis cenſus 28.Februarij 1611.coram
11 *Ortembergo*, & † ſtante Iudicis decreto præſumitur
alios proximiores non adfuiſſe de tempore contra-
ctus, & alleganti contrarium incumbit onus pro-
bandi, nedum quod alij extarent, ſed etiam quod
eſſent habiles ad intereſſendum, *Rot. coram Achill.*
dec.4.de præſumpt. & dec.28.num.5. & dec.30. num.
4. & 6. & 57.num.1.apud Pic.de ſtatut.Vrbis, & in
alijs ſepiſſimè. Reſpectu autem Virginiæ nullæ re- 12
quirebantur ſolemnitates, cum contraheret non
proprio, ſed tutorio nomine, *Alex. in l.quærentem.*
num.3.ff.de in ius voc.Pariſ.conſ.98.num.37.lib.1. cum
alijs per Marant.prax. de iudic.par.4.diſtinct.16.num.
37.& 38.& per Modern.Rom.de Iudic.lib.2.cap.2.nu.
502.& 504.

Non obſtat, quod in huiuſmodi cenſus impoſitio-
ne fuerit expreſſa falſa cauſa, dum fuit dictum, ex
illis pecuniis extinguendam eſſe ſocietatem ſpectan-
tem ad pupillos, ad quos reuera non ſpectabat, ſed
potiùs ad Dominos de Americis, Quia id non iuſti-
ficatur, & de prætenſa hac falſitate non ſatis doce-
tur † cum tamen de iure non præſumitur, *Surd.conſ.* 13
39.num.7.& dec.142.num.4. & in his terminis fuit di-
ctum in Romana donationis de Grandis 10. *Decembris*
1630.*coram Penia*, † & obſeruantia ſubſequuta per 14
ſpatium quadraginta annorum iuncta Iudicis au-
ctoritate, facit præſumi veram cauſam in Inſtru-
mento expreſſam, & tollit omnem falſitatis, aut
nullitatis ſuſpicionem, *l.1.in fin ff.de reb.eor. Caſtr.*
conſil.432.num.2.lib.1.Gabr.de Sent.concl.5.num.1.&
ſeq.Rota coram Cardinale Seraphin.deciſ.1432.num.4.
& coram Sanct.me.Greg.XV.dec.406.nu.7.vbi addent.
num.20.

Ex quibus concluſum fuit, mandatum A. C. eſſe
exequendum &c.

R. P. D. DVRANO

IANVEN. PAROCHIALIS

Veneris 19. Nouembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſione clara probata datur poſſidenti manuten-*
tio.
2 *Petitorium reſpicientia non impediunt manutentio-*
nem.

DECISIO CCXXIV.

FVIT per duas deciſiones conformes
reſolutum, conſtare de bono iure Mo-
nialium ad effectum, vt debeant manu-
teneri in quaſi poſſeſſione nominandi
Vicarium, ſeu Rectorem Eccleſiæ Pa-
rochialis S. Andreæ de Porta Ciuitatis Ianuen. Sed
quia Illuſtriſſimus Patriarcha Hieroſolymitanus
Archiepiſcopus Ianuen. pars aduerſa non acquie-
uit, Rota ex ſolita ſua benignitate voluit, iterum
eum audire, vnde hodiè fuit cauſa propoſita ſuper
eiſdem, & reſolutum, ſtandum eſſe in deciſis, pla-
cuerunt enim Dominis rationes, & motiua Deci-
ſionum.

Neque obſtat, quod in dictis deciſionibus dictum
fuerit, dictam Eccleſiam eſſe Regularem, & Vica-
rium ad nutum Monialium amouibilem, & alia
huiuſmodi, quæ ad petitorium videntur pertinere.
Quia cum de ordine Rotæ videretur de bono iure
ad effectum manutentionis, & pro parte D. Ar-
chiepiſcopi ad fundandum ius ſuum ad dictum
effectum incidenter prætenderetur, quod dicta Ec-
cleſia eſſet ſecularis, & Vicarius perpetuus, illa fue-
runt

runt etiam incidentet dicta, & ad colorandum poſ-
ſeſſorium, noo autem ad definiendum petitorium,
quod per vtramque partem ſuſpenſum fuir. Et in
omnem caſum, etiam quod non conſtaret de Regu-
1 laritate Eccleſiæ, † ex quo poſſeſſio Monialium eſt
clara, & ſic poſſeſſorium noo dependet a petitorio
competerent eis manutentio. *Rota in Neapolitana iu-
ris conferendi 19. Decembris 1614. & 23. February
1515. coram bone. Patriarcha Manzanedo, & in pun-
cto Greg. X V. dec. 370.*

Cæiera autem, quæ exaduerſo adducebantur, di-
2 cebant Domini, quod † aut reſpiciunt petitorium,
aut fuit eis pleniſſimè ſatisfactum in prædictis De-
ciſionibus, aut demum viſum fuit, non indigere re-
ſponſione.

Et ita vtraque etc.

R.P.D. MERLINO

Alexandrina Archipræsbyteratus.

Lunæ 24. Nouembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Compatiuntur ſe ad inuicem, vt quis reiciat titulum poſſidendi, & tamen inſiſtat in poſſeſſione, nono præſertim titulo validiori ſuperueniente.*

2 *Renunciare quis poteſt cauſæ, & titulo poſſeſſionis, & ex superuenienti titulo adhuc continuare in poſſeſſione naturali, & de facto.*

3 *Animus ex facto ſubſecuto melius, quam per verba declaratus remanet.*

4 *Animus potiſſimum attendi debet in amittenda, & conſeruanda poſſeſſione.*

5 *Proteſtatio, & declaratio correſpectiua ad renunciationem non poteſt ab ea ſeparari.*

6 *In correſpectiuis vnum alteri dicitur ineſſe, nec vnum ſine altero acceptari poteſt.*

7 *Cauſa, & titulus poſſidendi eſt actus diuerſus à poſſeſſione.*

8 *Renuncianti, qui adhuc de facto incumbit poſſeſſioni, competit manutentio.*

9 *Poſſeſſio reddita infecta ex decreto irritanti, quod inficit titulum, & poſſeſſionem, non eſt manutenenda.*

10 *Lim. ſecus ſi ſuperuenerit nouus, & iuſtus titulus cum renunciatione primi, & continuatione in poſſeſſione.*

11 *Mutare quis poteſt cauſam poſſeſſionis ex nouo iure, & titulo, & meram detentationem efficere bonam poſſeſſionem.*

12 *Confeſſionem partis allegare non poteſt, qui eamdem impugnauit.*

13 *Attentata dici non poteſt poſſeſſio capta ante litem motam.*

Decisio CCXXV.

PErmanſerunt Domini in deciſis *ſub die 28.
Iunij præteriti coram me*, et ſic manuten-
tionem concedendam eſſe R. Maſſobrio,
quia de illius poſſeſſione nec hodie dubi-
tari poterat, cum iam ſolemniter illam appræhende-
rit, et plores actus in prima Deciſione recenſitos
exercuerit. Renunciatio autem facta io exequutio-
nem decreti, quod io prouiſione Apoſtolica fuit in-
ſertum, noo percutiebat actum ipſius poſſeſſionis, vt
quid facti, ſed ſolum reſpiciebat cauſam, ex qua poſ-
ſeſſio deriuauit, nempe præſentationem factam ab
aſſertis patronis, vt bene inferunt illa verba, Renun-
ciauit inſtitutioni, præſentationi, ac poſſeſſioni inde
ſecutæ, & ſit non abſoluiè, & ſimpliciter reouncia[uit]
poſſeſſioni, quæ ex d. prouiſione oriebatur. Hæcque
duo inuicem † ſe compatiuntur, quod nempe quis 1
reiiciat titulum poſſideodi, & tameo inſiſtat in poſ-
ſeſſione, præſertim ſi nouus titulus validior ſuper-
ueniat. Et propterea † potuit Maſſobrius parendo 2
decreto ſuæ prouiſionis Apoſtolicæ renunciare cau-
ſæ, & titulo poſſeſſionis, & tamen ex ſuperueniente
titulo adhuc cootinoare in ſua poſſeſſione naturali,
et de facto, *Rot. apud Achill. deciſ. 4. de cauſ. poſſ. &
prop. cum aliis in dec. allegatis*, & conſequenter datur
manutentio ad poſſeſſionem, non quidem ad illam
ab initio appræhenſam vigore præſentationis Pa-
tronorum, ſed ad poſſeſſionem immutatam in vim
noui tituli Apoſtolici.

Et quod reuera Maſſobrius in renunciatione hoc
ipſe iotellexerit, ſcilicet conſeruare poſſeſſionem
de facto, et ſolum, reiecto primo titulo præſentatio-
nis, inhærere ſecundo, ex prouiſione Apoſtolica ap-
paret, & ex verbis eiuſdem renunciationis, & ex fa-
cto ſubſecuto, † per quod melius, quam per verba 3
animus declaratur, *ad cap. dilecti il. 2. de appell. Me-
noch. conſ. 1. n. 264. Rot. coram Card. Mantic. deciſ. 311.
n. 7.* † qui animus potiſſimum attendi debet, vel in 4
amittenda, vel in conſeruanda poſſeſſione, *l. 3. in
princ. & §. in amittenda, vbi DD. de acq. poſſ. Abb. in
cap. 2. num. 3. de conſuet. Natt. conſ. 538. num. 12. lib. 3.
Rota coram Sanct. mem. Greg. XV. deciſ. 252. nu. 4.*

Ex verbis, quia ſtatim, & immediatè in renun-
ciatione declarauit, & proteſtatus eſt Maſſobrius, ſe
velle poſſidere, beneficium in vim prouiſionis Apo-
ſtolicæ, et † hæc declaratio, et proteſtatio tamquam 5
correſpectiua ad ipſam renunciationem, noo poteſt
ab ea ſeparari, et ſic eatenus renonciauit poſſeſſioni
ſequutæ ex præſentatione, quatenus cognouit con-
tinuationi poſſeſſionis ſuæ eſſe conſultum ex ſupra-
dicto titulo, et † io correſpectiuis vnum alteri dici- 6
tur ineſſe, nec vnum ſine altero acceptari poteſt, *ad
not. in l. penes C. de pact. Aym. conſ. 461. n. 39. Rot. coram
Card. Seraph. dec. 540. num. 4.*

Ex facto, quia die ſequenti 9. Iunij immediatè
poſt d. renunciationem interuenit Maſſobrius in
Capitulo ſolemniter congregato pro traditione poſ-
ſeſſionis, & receptionis iuramenti noui Canonici,
et die 11. eiuſdem collegialiter inceſſit in Proceſ-
ſione Sanctiſſimi Corporis Chriſti cum aliis Cano-
nicis, & ſequuta turbatione die 16. eiuſdem menſis
Iunij obtinuit Maſſobrius à ſuo exequutore moni-
torium pro manutentione. Ex quibus deprænhendi-
tur, quod non dimiſit, nec dimittere voluit poſſeſſio-
nem, ſed ſolummodo cauſam, & titulum poſſidendi
qui † eſt actus diuerſus ab ipſa poſſeſſione *l. 3. §. ex
pluribus ff. de acq. poſſ.*

Et quatenus liberè renunciaſſet, & dimiſiſſet, at-
tamen, † cum perſeuerauerit in poſſeſſione, & de 7
facto illi incubuerit, non obſtante huiuſmodi renun-
ciatione adhuc manutentio competeret, *iuxta doct.
Innoc. in c. ſuper hoc. de renunc. cum concord. alleg. in alia* 8
deciſione verſ. ſecunda quoque.

Nec obſtare Domini cenſuerunt, quod hæc † poſ- 9
ſeſſio capta vigore præſentationis non poſſit manu-
teneri, cum reddita fuerit infecta ex decreto irritanti
reg. 8. quod nedum titulum, ſed & poſſeſſionem in-
ficit, & Maſſobrius confeſſus fuit, Archipræsbytera-
tum eſſe reſeruatum, & ſic intrare *reg. 8.* & illius de-
cretum. Quia ceſſat hoc obiectum, † cum ſtatim 10
fuerit immutata cauſa poſſidendi, & ex nouo &
iuſto titulo effecta manutenibilis illa poſſeſſio, quæ
prius erat infecta: per renunciationem enim vnius

tituli ſtatim acquiſitus, & genitus eſt alter ti-
tulus,& renunciatio correſpectiua fuit, ac correlati-
ua cum adeptione noui tituli,in vim gratiæ Apoſto-
licæ,& decretum irritans operaretur, quando non
11 fuiſſet facta huiuſmodi declaratoria, cum ſuperue-
nientia immediata noui iuris,atq; † illam detenta-
tionem,qualis eſſet,potuit ſibi immutare, & efficere
bonam poſſeſſionem *ad trad.per Put.dec.165. n.4.&
lib.1.Mantic.dec.71.n.1.& 2.ac.10.& dec.245.num.
14.cum alleg. in alia dec.*

Vltra quod confeſſio Maſſobrij,non reddit noto-
12 riam libertatem beneficij,cum ſuper hoc lis pendeat
& † hanc confeſſionem circa reſeruationem impu-
gnauit Boidus,ex quo Iuſpatronatus eſſe contendit,
& ideo non poteſt in confeſſione illa ſic impugnata
ſe fundare,*Gabr.concl.1.n.2.de reg.iur.cum alijs.*

Minus obſtat,quod illa poſſeſſio Maſſobrij fuerit
attentata, quia non probatur, vllam adfuiſſe litem
inter Maſſobrium, & patronos de tempore captæ
poſſeſſionis. Sed ſolummodo inter ipſos Patronos,
cum ſub die 18. Septembris appræhenſa fuerit poſ-
ſeſſio,die autem 31. Octobris,& ſic poſt menſem,&
vltra per Arnutium interpoſita appellatio ab inſtitu-
13 tione,& poſſeſſione Maſſobrij: vnde lis ceſſat de tem-
pore captæ poſſeſſionis, † & conſequenter non fuit
attentata,*Rot.dec.10. vt lit.pend. in nou. cum alijs per
Lancell.de attent.in præfat.num.298.& 613.*

Ex quibus,& alijs doctè,& egregiè, vt ſemper per
Dominum Merendam deductis,cenſuit Rota,man-
datum de manutenendo dandum eſſe Reu. Maſſo-
brio.

E. DOMINO CARDINALI
VBALDO
COLONIEN. MONASTERII

Veneris 3. Decembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Executor non benè procedens non priuat quem poſ-ſeſſione,niſi quatenus ſe pro ſpoliato habeat.*
2 *Quod quis ſe pro ſpoliato habuerit, non præſumitur.*
3 *Quod quis ſe pro ſpoliato non habuerit, conſtat ex recuſationibus,& actibus in contrarium factis.*
4 *Ciuilis ſola poſſeſſio animo retenta ſufficit pro manu-tentione.*
5 *Executio facta in re diuerſa ab ea que eſt deſcripta in Breue,nulla,& exceſſiua eſt.*
6 *Leuiores probationes admittuntur in iudicio manu-tentionis.*
7 *Tranſlatio Monaſterij de vno loco ad alium an fieri poſſit ſine licentia Papæ.*
8 *Tranſlationis nullitatis exceptio reſpicit petitorium, & non diſcutitur in manutentione.*

DECISIO CCXXVI.

PLacuit Dominis deciſio in hac cauſa facta
die 21. Iunij præteriti, in qua fuit reſolu-
tum,dandam eſſe manutentionem Canoni-
cis in poſſeſſione Monaſterij Beatæ Mariæ
Virginis ſiti in Oppido Noueſij & eius bonorum,
quia, licet fuerint Canonici in vim Breuis Apoſto-
lici ab Exequutore eiecti à poſſeſſione Monaſterij,
1 & bonorum, attamen, † cum Exequutor non benè
proceſſerit, non priuauit Canonicos eorum poſſeſ-
ſione,niſi quatenus ſe pro ſpoliatis habuiſſent, *Put.
dec.419. lib. 2. & paſſim. tenet Rot. vt in dec. fel: rec.
Greg.XV.307.n.6.& 458.n.9.& in recent.dec.674.n.
2 1.par.1.& ſæpè in alijs,* † quod non ſolum præſumitur
iuxta dec.Greg.XV.307.n.10. & 11, † ſed etiam ex re- 3
cuſationibus,& actibus factis in contrarium pro Ca-
nonicis ſatis euidenter apparet,quod ſe non habue-
runt pro ſpoliatis,& quod animo ſaltem ciuilem poſ-
ſeſſionem retinuerunt, † quæ ſola ſufficit pro manu- 4
tentione,*Greg.XV.dec.9.n.6.& in d.dec.307.nu.6.7.
& 12.Rot.dec.57.in fin.par.2. in recent.cum alijs in de-
ciſione, de qua agitur, allegatis.*

Quod autem exequutor malè proceſſerit,euiden-
ter patet ex eo, quod vigore literarum Apoſtolicarũ
erat facienda exequutio in Monaſterium Sancti Ni-
colai planè dirutum propè Oppidum Noueſij, de
quo Monaſterio literæ loquuntur, non autem erat
facienda exequutio,prout facta fuit,ſuper Monaſte-
rio diuerſo B.Mariæ Virginis ſito in Oppido Noueſ-
ſij magnificè extructo,& ornato,de quo literæ Apo-
ſtolicæ non loquuntur,& propterea † executio tam- 5
quam facta ſuper re diuerſa ab ea, quæ eſt compræ-
henſa,& expreſſa in gratia,remanet nulla,exceſſiua,
& inualida,*Gabr.conſ.31.n.7.lib.2.Hond.conſ.30.nu.
25. lib.2.fel.record. Greg.dec.555. num.4.*

Non obſtat,quod dictum Monaſterium B.Mariæ,
à quo fuerunt expulſi Canonici.non eſſet Monaſte-
rium,ſed eſſet Hoſpitium illius Monaſterij diruti ex-
tra Oppidum, quia iſta difficultas præſtat,ex quo ap-
paret, quod poſt dictam deſtructionem Canonici
venerunt ad habitandum in Oppido Noueſij ibiq;
nouum Monaſterium, & Eccleſiam ædificarunt, &
quando Canonici fuerunt requiſiti,vt vellent parere
Breui,fuerunt requiſiti,vt exirent de Monaſterio,&
ſemper ab Exequutoribus iſte locus appellatur Mo-
naſterium,& non Hoſpitium, vt patet ex requiſitio-
nibus alias datis *in ſumm.præteritæ poſitionis nu. 34. &
ſeqq.* Et quod ſit Monaſterium,comprobatur ex atte-
ſtationibus Senatus Noueſien.& Nuncij Apoſtolici
pariter datis in præterita poſitione; quæ omnia vi-
dentur pluſquam ſufficere in hoc iudicio manuten-
tionis, † in quo etiam leuiores probationes admit- 6
tuntur,*Rot.diuerſ.dec.195.n.5,par.1.Seraph.dec.644.
num.5.*

Et prædicta eo magis procedere videntur, cum
etiam ex ſerie iſtius facti appareat,quod Monaſteriũ
dirutum extra muros in quo antea dd.Canonici ha-
bitabant, neque erat ſub Inuocatione S Nicolai,de
quo cantãt literæ,ſed ſub Inuocatione B.Mariæ Vir-
ginis, & ſic diuerſitas iſtorum Monaſteriorum eſt
clara,præſertim cum aſſeratur Monaſterium S. Ni-
colai extra dictum Oppidum,neq; fuiſſe dirutum, &
adhuc extare, & quidem benè ædificatum, & in eo
degere fratres Tertiæ Regulæ S.Franciſci,ex quo,vt
dixi,tanto magis apparet ſupradicta diuerſitas, quæ
pænitus vitiat exequutionem factam,*ex ſupra alleg.* 7

Non obſtat,† quod dd. Canonici non potuerint
facere ſupradictam tranſlationem Monaſterij de vno
loco ad alium ſine licentia Papæ,*vt in cap. vnic.de
exceſſ. Prælat. in 6.* quæ licentia hic non adeſt, quia
quidquid de hoc dicendum ſit cum *tex. in d. c. vnic.*
loquatur de Religionibus Mendicantibus, & poſt
Concilium Trident. poſſint etiam Ordinarij facere
tranſlationes, & nouas erectiones Monaſteriorum,
Rot.dec.745. n.1. par.1 in recent. ceſſat difficultas in 8
caſu noſtro,† quia iſta exceptio reſpicit petitorium,
& validitatem tranſlationis de qua propterea non
eſt diſcutiendum in hoc Iudicio ſummariiſſimo ma-
nutentionis,*Rot.deciſ.585. par.1. & 287.in fin. par.
2. in recent.*

Et ita deciſum vtraque parte Informante, &c.

R.P.D.

Digitized by Google

R. P. D. PIROVANO

NARNIEN. BONORVM

Veneris 14. Ianuarij 1628.

SVMMARIA

1 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione de tempore mota litis,*

2 *Poſſeſſio poſterior non eſt manutenibilis dato alio in poſſeſſione exiſtente.*

3 *Poſſeſſio iunior ſemper eſt improba, & non manutenibilis.*

4 *Poſſeſſio an probetur per conſtitutum aduerſus conſtituentem, & habentem cauſam ab eo, & an ſit manutenibilis ad fauorem hæredis conſtitutarij.*

5 *Poſſeſſorium dependens à petitorio eſt ſimul cum petitorio terminandum, nec eſt interim danda manutentio.*

6 *Domino directo negatur manutentio vbi deuolutio eſt dubia, ſed cognoſcendum eſt de ipſa deuolutione, quæ eſt articulus præiudicialis ad cauſa poſſeſſorij.*

7 *Pacti reuerſiui effectus ceſſat non purificata conditione.*

8 *Decedere ſine filiis, vel cum filio, qui paulo poſt decedat in infantili ætate, an ſit idem.*

9 *Poſiti in conditione in contractu an dicantur ad inuicem vocati.*

10 *Clauſula* conſtituti *dicitur acceſſoria ad contractum principalem.*

DECISIO CCXXVII.

DVbitatum fuit, An D. Dioniſio Caſtello ſit dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione bonorum, de quibus agitur, & negatiuè fuit reſponſum.

Quia non docet de ſua poſſeſſione anteriori de tempore litis
1 motæ, † ſine qua non datur manutentio, *l. 1. §. interdictum autem. ff. de Interd. §. retinendæ. Inſtit. eod. tit. Rot. dec. 160. & 582. coram Greg. XV.*

Nam ſi innititur Inſtrumentali illa eſt poſterior
2 poſſeſſione capta per Sorores de Arca, † quæ propterea non eſt manutenibilis, dato alio in poſſeſſione exiſtente, *Put. deciſ. 372. lib. 2. Rot. dec. 6. numer. 1.*
3 *coram Greg. XV.* † eo enim ipſo, quod poſſeſſio eſt iunior, ſemper eſt improba, & non manutenibilis, *cap. licet cauſam. de probat. Bal. in l. penult. num. 15. C. ſi à non compet. Iudic. Surd. conſ. 28. numer. 28. & conſ. 168. num. 16.*

Si verò illam deducit ex clauſula Conſtituti, de qua in donatione Sulpitiæ, & Delphiniæ, quæ emanauit die 21. Ianuarij 1623. ad fauorem Victoriæ, & Poſtumiæ ſuarum germanarum pro ſe ipſis, & earum & cuiuſque ipſarum hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque, cum qua Poſtumia idem D. Dioniſius matrimonium contraxit, & Catherinam ſuſcepit, cuius ſe hæredem prætendit ab inteſtato, cum deceſſerit poſt matris ſuæ obitum, & per conſequens vti poſſet beneficio conſtituti ſtipulati pro hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumq; viſum fuit, neque
4 ex ea poſſe iuuari, quia, † & ſi admitteretur, poſſeſſionem probari per conſtitutum tam aduerſus conſtituentes, quam habentes cauſam ab eis, prout ſunt iſtæ ſorores de Arca, & illam eſſe ſufficientem ad obtinendam manutentionem, poſſeq; operari ad fauorem hæredis conſtitutarij propter expreſſam Notarij ſtipulationem pro hæredibus quibuſcumque.

Attamen, quia in Inſtrumento donationis legitur pactum reuerſiuum bonorum donatorum in caſo prædeceſſus alterius ex donatariis ſine filiis, & filiabus legitimis, & naturalibus, prædeceſſeritque Poſtumia, & Catherina eius filia, filiis Victoriæ alterius ſororis ſuperſtitibus, inde † dicebatur, poſſeſſionem 5
tamquam dependentem à determinatione releuantis pacti reuerſiui debere ſimul cum petitorio determinari, nec interim manutentionem poſſe concedi, *Capyc. deciſ. 72. & 209. Seraph. dec. 1278. num. 4. Garz. de benef. par. 5. cap. 1. numer. 430. Rot. deciſ. 516. num. 4. par. 1. & dec. 423. num. 7. par. 1. recent. & coram Greg. XV. dec. 283. numer. 5. vbi Add. alias deciſiones cumulat.* & † per eandem rationem manutentio de- 6
negatur D. directo, quando deuolutio eſt dubia, & probabiliter poteſt controuerti de fine locationis, non obſtante, quod inueſtitura contineat pactum capiendi poſſeſſionem propria auctoritate in caſu deuolutionis, cum ſemper determinari debeat ante omnia articulus deuolutionis, qui eſt præiudicialis ad cauſam poſſeſſorij, *Rot. deciſ. 105. num 12. coram Greg. XV. & in Regien. bonorum 20. Decembris 1613. coram Archiepiſcopo Seleucien. & in aliis cumulatis per add. eadem deciſ. 105.*

Non obſtat, quod quæſtio pacti reuerſiui cadere non poſſit poſt obitum Poſtumiæ cum filiis mortuæ, ſcilicet Catherina eius filia, † atque ita, non pu- 7
rificata conditione, ceſſat effectus pacti, *ſecundum rationes conſ. Oldr. 21. per Rotam paſſim receptas.*

Quia, cum Sulpitia donationem reuocauerit cauſis in ea expreſſis, & adhuc dubitari poſſit, † An ſit 8
eadem ratio de Catherina Infanti, quæ paulo poſt matrem deceſſit, ac ſi Poſtumia ſine filiis deceſſiſſet, *ex Gabr. in ſuo C. lib. 8. tit. 37. in prin. de donat. & Fontanell. de pact. nupt. clauſ. 4. gloſ. 24. n. 22.* † Ac etiam 9
ex quo filij Victoriæ, & Poſtumiæ leguntur poſiti in conditione, poſſint dici ad inuicem vocati, cum verſemur in contractu, non autem in vltima voluntate, *Gabr. de fideic. concluſ. 4. nu. 50. Gabr. conſ. 96. num. 19. lib. 2. Menoch. conſ. 325. num. 1. lib. 4. Hond. conſ. 29. num. 103. lib. 1.* omnia exindè requirunt iudicium, & diſcuſſionem, & ſunt expectanda, cum ab eorum determinatione pendeat effectus clauſulæ conſtituti,
† tamquam acceſſoriæ ad contractum principalem 10
Bal. in l. ex teſtamento. in fin. C. de fideic. Decian. conſ. 2. nu. 60. lib. 2. Tiraq. de conſtit. poſſ. ampliat. 15. numer. 3. Honded. conſ. 23. num. 24. lib. 1. & conſ. 18. num. 53. & ſequ. lib. 2. & idem fuit firmatum in Romana de Incoronatis 29. Aprilis 1616. & 20. Februarij 1617. coram bo. me. Vbaldo.

Et ita &c.

EODEM

EADEM.

Lunæ 18. Martij 1630.

SVMMARIA.

1 *Conſtituto tranſlata dicitur in conſtitutarium vera, ciuilis, & naturalis poſſeſſio, quamuis per actum fictum.*

2 *Poſſeſſione probata manutentio numquam poſſidenti denegatur.*

3 *Poſſeſſio corporalis ſuperueniens poſt poſſeſſionem alterius in vim conſtituti, vti poſterior, dicitur clandeſtina, & improba, & per Iudicē defendi non poteſt.*

4 *Poſſidens ciuiliter poteſt tollere id, per quod eius poſ-*

 ſeſſio

ſeſſio inquietatur, & corporaliter ingredi, & inſiſtere, non obſtante occupatione alterius medio tempore facta.

5 *Conſtitutum ſequitur naturam contractus principalis, ſiuè conditionalis.*

6 *Manutentionis in iudicio factum poſſeſſionis, non autem illius iuſtitia attendi ſolet.*

Decisio CCXXVIII.

Dictum fuit, D. Dionyſio dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione medietatis bonorum donatorum per Talhpinam, quia docet de ſua poſſeſſione ex cóſtituto appoſito per eamdem Talphinam in Inſtrumento donationis 10. Aprilis 1623. fauore Poſtumiæ donatariæ, & eius hæredum, cuius nunc eſt D. Dionyſius ex perſona Ca-
1 therinæ eius Poſtumiæ filiæ, & hæredis, † per quod in eum tranſlata fuit vera, ciuilis, & naturalis poſſeſſio, quamuis per actum fictum, *l. certe.* § 1. ibi, *propriè habere dicitur. ff. de Precar. l. quod meo. ff. de acq. poſſ. Bart. in l. ab emptore. in fin. ff. de pact. latiſſimè Tiraq. ex multis comprobans. de iur. conſt. par. 2. ampl. 1. num. 1. quibus accedunt Menoch. de recuper. remed. 14. nu. 24. Gabr. conſ. 51. nu. 5. lib. 1. Hond. conſ. 42. num. 37. lib. 1. Oſaſch. deciſ. 133. nu. 6. Surd. conſ. 71. nu. 44.* poſſeſſione
2 autem † probata, manutentio nunquam poſſidenti denegatur, *§. retinendæ. Inſtit. de Interd. l. 1. §. interdictum autem. ff. vti poſſid. Rot. dec. 160. num. 1. & 458. num. 1. coram Papa Greg. XV.*

Non obſtat poſſeſſio medio tempore capta per ſorores, vel earum nomine, & antequam Dionyſius eamdem etiam appræhenderet,

Quia, quidquid ſit dicendum in concurſu huius naturalis poſſeſſionis cum Dionyſius ex conſeſſione Talphinæ per conſtitutum habeat & ciuilem, & naturalem veram, quamuis per actum fictum, vt iam
3 dictum fuit, † altera ſororum corporalis poſſeſſio ſuperueniens tamquam poſterior dicitur clandeſtina, & improba, quæ per Iudicem defendi non poteſt, *cap. licet cauſa. vbi Felyn. num. 8. de probat. Mohend. dec. 20. de reſtit. ſpoliat. Lancellott. de attent. par. 2. c. 4. de attent. accuſ. pend. num. 63. Rot. dec. 6. nu. 3. & dec. 9. num. 5. coram Papa Greg. XV.* & præcedente ac ciuili per conſtitutum tranſlata, quod alia ſuperueniens nihil tribuat, ſæpe reſolutum fuit, *Caſ. de Graſſ. deciſ. 5. de cauſ. poſſ. & propr. & in eadem deciſ. 9. numer. 7. coram Papa Greg. XV. & in Cluſina, ſeu Peruſina Poſtæ Puteoli coram bo. me. Litta 27. Ianuarij 1603.* vnde,
4 † ſi D. Dionyſius adhuc corporalem poſſeſſionem poſt ſorores de Arca cæpiſſet, nihilominus in ea inſiſtere poteſt, quia potuit tollere, quod in re ab eo poſſeſſa factum fuit, ſi per id inquietaretur eius poſſeſſio, *Roman. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 6. Iaſ. nu. 24. ff. de acq. poſſ. Natt. conſ. 378. num. 2. Menoch. de retin. remed. 3. numer. 29. Surd. conſ. 221. num. 35.*

Nec effectus huius conſtituti poteſt impediri ex eo, quod pendeat à determinatione pacti reuerſiui donationis, *vt in deciſione 14. Ianuarij* 1628. dicebatur reſponſum, dum agebatur de bonis Sulpitiæ
5 condonatricis, † vt propterea conſtitutum ſequi debeat naturam principalis contractus, ſiuè inualidi, ſiuè conditionalis, *Hond. conſ. 23. nu. 24. lib. 1. Gott. in verb. conſtitutum. Tiraq. de conſt. par. 3. limit. 7. n. 16.*

Quia hodie ex alia deciſione 1. Decembris 1628. fuit firmata validitas, & releuantia donationis, qua agitur, ita vt non ſit neceſſaria alia dilatio ad effectum manutentionis in hoc ſummariiſſimo retinen-
6 dæ, † in quo factum poſſeſſionis, non autem iuſtitia illius ſolet attendi, *Bal. in l. ordinarij iuris. num. 7. de rei vindicat. Innoc. in cap. bona il ſecundo num. 4. de poſtul. Prælat. Couar. pract. qu. cap. 17. numer. 4. & ſeq. Laderch. conſ. 95. num. 4.*

Et ita &c.

R.P.D. GHISLERIO

Lucana Præcedentiæ

Lunæ 24. Ianuarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Præcedentia materia regulatur à poſſeſſione, & conſuetudine, & num. 6.*

2 *Ampl. etiam ſi in contrarium ius aſſiſtat, quia tunc minus dignus præfertur digniori.*

3 *Teſtis etiam vnicus in ſummariſſima manutentione plenè probat. & num. 8. vbi ampl. maximè concurrentibus adminiculis.*

4 *Ampl. eo magis ſi deponat de facto proprio.*

5 *Actus etiam vnici ſufficiunt pro manutentione.*

7 *Præcedenti poſſeſſio arguitur ex priori deſcriptione limit. vt num. 12.*

9 *Præcedendi quaſi poſſeſſio non probatur ex actu familiari, & ex vrbanitate facto, ſeu ratione amicitiæ, vel conſanguinitatis. & num. 11. vel ſub alio nomine, & titulo. d. num. 11. & 13.*

10 *Teſtis dubitatiuè per verbum, videtur, deponens non concludit.*

14 *Actus de recenti, qui dederunt cauſam liti, non habentur in conſideratione ad effectũ manutentionis.*

15 *Actus antiqui magis continuati, de quibus teſtes ſpecificè, & melius deponant, ſunt in concurſu in manutentione præferendi.*

Decisio CCXXIX.

Canonici Cathedralis Eccleſiæ Lucanæ, prætendentes vti ſinguli præcedere in actibus, tàm priuatis, quam publicis, ſingulis Prioribus Collegiatarum Eccleſiarum eiuſdem Ciuitatis, obtinuerunt ſententiam fauorabilem à Vicario Lucano. Et, cauſa mihi commiſſa per appellationem propoſui; Cui ſit dandum mandatum de manutenendo. Et licet Priores habeant aſſiſtentiam iuris, tamen, † cum in materia præcedentiæ at- 1
tendatur poſſeſſio & conſuetudo *Bal. in cap. cum olim. de conſuetud. & in l. obſeruare. §. antequam vero. ff. de off. Proconſ. Nat. conſ. 62. in fin. Menoch. conſ. 51. num. 49.*
† etiam ſi diſpoſitio iuris communis eſſet contraria, 2
nam tunc minus dignus præfertur dignori, *Panorm. in cap. Auditis. tertio notab. de Elect. Rip. in cap. eam te. de reſcript. Menoch. conſ. 51. num. 51. Seraph. deciſ. 964. in princ. Add. ad Greg. XV. deciſ. 124.* DD. dixerunt, manutentionem eſſe dandam Canonicis, quia pro illorum quaſi poſſeſſione videntur concurrere meliores probationes, de quibus deponunt teſtes, qui dantur, quia ſecundus ſuper duodecimo deponit; *Che ſtante l'vſo, & conſuetudine, i Signori Canonici haueuano la precedenza, tanto con li Priori delle Collegiate & hà veduto nelle funtioni publiche. d'eſſami con occaſione di concorſi, e d'Ordini, che i Signori Canonici hanno preceduto as Priori, che vi interueniuano, & per la Città priuatamente &c. & eſſo teſtemonio, quando à ſtato Priore per queſt'vſo, & conſuetudine, tanto in luoghi publici, come priuati, li ha dato la precedenza, ſi come hà veduto ancora oſſeruare al ſuo ſucceſſore nel Priorato di S. Aleſſandro,* † qui te- 3
ſtis etiam ſolus in hoc ſummariiſſimo Iudicio manutentio

Digitized by Google

nutentionis plenè probat, *Menoch. de retinen. remed. vlt. num. 34. S. M. Greg. XV. deciſ. 438. numer. 2.* † maximè cum deponat de facto proprio, *Corn. conſ. 193. num. 14. & ſeqq. lib* 2. cui accedit quartus ſuper eod. art. qui deponit in indiuiduo de duobus actibus ſecum geſtis, & quidem conſiderabilibus, nempè vno publice in Proceſſione, altero verò priuatim ad menſam Epiſcopi, in quibus ipſe teſtis, qui tunc erat Canonicus, habuit præcedentiam † qui actus etiam vnici ſufficereot pro manutentione, *Menoch. conſ. 326. num. 6. vol. 2. Bart. in l. 1. §. hoc interdicto ff. de itin. actuq. priuat. Abb. in cap. cum Eccleſia. numer. 23. & ibi Rip. num. 52. de cauſ. poſſ. & propr. & dixit Rot. in Hiſpalen. iuris ſedendi Synodo 20. Martij 1589. coram Bubalo*, & vlterius quoad vſum, & conſuetudinem concordat ſuper 24. ibi: *Et detti Signori Canonici precedono à detti Priori non ſolo per detta giuriſdittione temporale, & per molti altri Priuilegij, & habito inſigne, che hanno da Sommi Ponteſici, ma anche per la conſuetudine inueterata*, † quæ conſuetudo in huiuſmodi materia principaliter attenditur, *gloſ. in cap. 1. in verb. Auſcultentur de Offic. Archid. Gemin. in cap. 2. num. 7. de conſuetud. Mantic. deciſ. 244. numer. 2.* & denique deponit de auditu ab antiquioribus, in quo etiam concordat tertius.

Cum quibus concurrunt Inſtrumenta Examinum in quibus Canonici ſemper ante Priores deſcripti nominantur, † ex qua priori deſcriptione arguitur poſſeſſio præcedendi, *Caſſan. in catal. Glor. Mundi par. 1. conſiderat. 17. cap. Bene quidem, & ibi gl. 96. diſtinct. Abb. in cap. cum olim. num. 7. de conſuet. Dec. conſ. 160. num. 2.*

Nec obſtat quod aliqui ex dictis teſtibus ſint Canonici, de quorum intereſſe agitur, quia, quidquid ſit de hoc, in omnem caſum vel ſufficeret dictus ſecundus teſtis, vt dictum eſt, qui non eſt Canonicus, nec patitur exceptionem, & tertius licet fuerit Canonicus, attamen de tempore examinis, nec de præſenti habet intereſſe, & ij teſtes deponunt de generalitate actuum, vel ſaltem negari non poteſt, licet eſſent Canonici, quio præſtent aliquod adminiculum, † quod pariter ſufficit, vt dictus ſecundus faciat plenam probatiooem, *Bart. in l. 1. §. idem Cornelio nu. 2. ff. de quaſtion. s. m. Greg. XV. deciſ. 172. numer. 3. & ibi Adden. Caputaq. deciſ. 171. par. 3.* maxime cum alia adminicula non deſint.

Non obſtant igitur teſtes pro parte Priorum, nam primus deponit ſolum † de actu familiari, & potius ex vrbanitate ſedendi ad menſam. Immo potius coadiuuat teſtes contrarios, dum io ſeſſione habita in Eccleſia, & ſic in actu conſiderabili, & publica dicit, Canonicum habuiſſe præcedentiam. Nec facit quidquam, dum deponit, quod propè Sanctiſs. Sacramentum occaſione Orationum 40. Horarum Priores incedebant cum rocchetto propius Sacerdotem illud geſtantem, quia dubitatiue loquitur per verbum, videtur, & † ideò non concludit, *Fel. in cap. quoties. num. 13. & ibidem Aret. nu. 23. & 24. de teſtibus.* vel non releuat, † cum ille actus poſſit conſiderari reſpectu particularis conſtitutionis dictæ Societatis, ſecundus, & tertius depoount de actibus, qui poſſunt conſiderari ratione familiaritatis, amicitiæ & conſanguioitatis, qui in hac materia præcedeotiæ, non ſunt habendi in conſideratione, nec ex eis infertur præiudicium poſſeſſioni, *l. qui iure familiaritatis ff. de acq. poſſ. Ruin. conſ. 155. n. 10. lib. 4. Mantic. d. dec. 244. nu. 10.* quintus non concludit, cum actus, de quo ipſe deponit, oon inferat neceſſario ad præcedentiam, vt ipſe etiam fatetur, dum dicit, quod appræhendens Baldachinum ad manum dexteram, antequam veniat Sacerdos, remanet poſtquam ille venit ad ſiniſtram, ſecus denique conquaſſatur ex quarto teſte Canonicorum, & reducuntur ad concordiam, nam teſtis Priorum loquitur in principio Poſſeſſionis, teſtis Canonicorum deponit in proceſſu, & fine, qui finis attendi debet.

Non obſtant iura deducta pro parte Priorum, quia in Breue Signaturæ Iuſtitiæ, ſcribitur, prout de iure. Nec Laudum, quia † ibi Notarius ex ſuo capite 12
primo loco deſcripſit Priorem, ex cuius facto in ootando, vel primo, vel ſecundo loco, non poteſt fieri præiudicium alteri. Nec Inſtrumentum depoſitionum, † quia in illo funerali Hieronymus Canoni- 13
cus erat Rector S. Laureotij, & ita quoque ibi eounciantur in illis verbis D. Hieronymo Canonico Lucen. Rectori Eccleſiæ S. Laurentij in Podio, & ſic non tamquam Canonicus, ſed tamquam Rector Eccleſiæ inferioris dedit præcedentiam Priori Collegiatæ Maioris. Non officit declaratio Coogregationis, quia loquitur prout de iure, ignorans conſuetudinem huius Eccleſiæ Lucanæ, & ideo nec etiam fuit mandata exequutioni.

Tandem omnes iſti actus facti per Priores ſunt de recenti, qui dederunt cauſam liti, † oec ius ali- 14
quod conſiderabile tribuerunt, *Rot in Hiſpalen. Iuriſpatr. coram Robuſterio 16. Iunij 1586. in Burgen. iuriſdictionis S. Ioannis 4. Decembris 1591. coram Orano s. m. Greg. XV. dec. 4. n. 2. & 564. n. 4. & in Callien. iuris Conferendi 4. Iunij 1617. coram Illuſtriſſ. Card. Veroſpio.*
† actus verò Canonicorum ſunt antiqui, magis con- 15
tinuati, & habēt teſtes ſpecifice, & melius deponentes, qui propterea in concurſu veniunt præferendi.

Et ita deciſum, vtraque parte informante.

R. P. D. DVNOZETTO

RECANATEN. DOTIS

Lunæ 28. Februarii 1628.

SVMMARIA.

1 *Confeſſio contra ipſum confitentem optime probat.*
2 *Poſſeſſio probata per confeſſionem partis cum qualitate, quod ſit iure familiaritatis, eſt manutenibilis, & remouetur ab ea d. qualitas.*
3 *Ampl. præſertim vbi contra qualitatem viget præſumptio.*
4 *Mutaſſe vxor præſumitur cauſam poſſidendi iure familiaritatis in cauſam ſui crediti dotis abſque declaratione.*
5 *Immiſſio nulla non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*
6 *Immiſſio nulla dicitur, ſi fuerit conceſſa poſſeſſore non citato.*

DECISIO CCXXX.

CEnſuerunt Domini, mandatum de manutenendo eſſe concedendum D Mariæ Ceuolæ, de cuius poſſeſſione conſtat ex confeſſione Theobaldi Coodulmarij, † quæ con- 1
tra ipſum confiteotem optime probat, *l. 1. & tot. tit. C. de confeſſ.*

Non obſtat, quod d. confeſſioni ſit adiecta qualitas, iure familiaritas, quæ videtur aduerſari confeſſioni, Quia † ad effectum manutentionis reijcitur 2
illa qualitas, & remanet probata poſſeſſio, iuxta doctrinam, *Bart. in l. Aurelius. §. item quæſit. num 2. ff. de liber. leg. Rot. dec. 802. num. 2. par. 1. diuerſ. & 525. nu. 2. par. 2. recent. & coram Greg. X V. deciſ. 200. & Add. ibidem num. 5.*

Maxime † quia contra d. qualitatem adeſt præ- 3
ſumptio iuris, ex eo, quia Maria contra debitores.

Mariti

Mariti obtinuit inhibitionem dotalem vigore ſui 4 crediti dotis, † per quam præſumitur ſibi mutaſſe cauſam poſſidendi iure familiaritatis in clauſulam ſui crediti dotis abſque alia declaratione, *Achill. deciſ.4.in fin.de cauſ.poſſ. & propr.Rot. deciſ.143.num. 4. part. 2. diuerſ. & deciſ. 761. numer.2. & 3. part.2. recent.*

Neque obſtare viſa fuit immiſſio conceſſa à Iu- 5 dice de partibus, † ea enim tamquam nulla non poteſt priuare Mariam ſua poſſeſſione, *ad tex. in l. meminerint C. vnd. vi. Aym. conſ.18. num.8. Greg. X V. dec.9.nu.4.& 5.& dec.46.nu.5. & dec.105. nu.22.*

6 Quod autem fuerit nulla patet, † quia Maria, quæ poſſidebat, non fuit citata, prout citari debebat, *l.1. §.cum ex edicto. ff.quæ ſent. ſin. appell. reſcind. l.de vnoquoque.ff.de re iudic.*

Et ita concluſum vna tantum parte informante,&c.

R.P.D. MERLINO

BONONIEN. DOMVS

Lunæ 28. Februarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Iuramento calumniæ petito, & non præſtito proceſſus nullus redditur.*

2 *Iuramentum calumniæ præſtari ſufficit in qualibet parte iudicij ante ſententiam, & in obſeruatione terminorum ſubſtantialium.*

3 *Clauſula,* Arbitrio, *relaxat de rigore iuris, & dat facultatem amplectendi æquitatem.*

4 *Iuramentum calumniæ non eſt ſimpliciter de ſubſtantia iudicij, ſed ſi petatur.*

5 *Iuramento calumniæ omiſſo, & non petito proceſſus valet.*

6 *Arbitrium intrat pro ſanatione examinis facti cum interrogatoriis partis aduerſæ.*

7 *Iuramentum calumniæ non requirit mandatum ſpeciale ad ſic iurandum, ſed ſufficit generale ad lites.*

DECISIO CCXXXI.

EXaminatis pro D. Comite Bentiuolo teſtibus remiſſorialibus, fuit ex parte D. Marchionis Manzoli oppoſitum de nullitate, eo quod fuerit petitum iuramẽtum calumniæ antequam teſtes examinarentur,&c, eo non præſtito, fuerit proceſſum ad examen, cumque ad ſanandam huiuſmodi nullitatem adierit D.Comes ſignaturam Sanctiſſimi, reſcriptum fuit, vt, non obſtante prætenſa nullitate,in cauſa procederem ad vlteriora arbitrio Rotæ, Vndè dubium propoſui,An intraret arbitrium.

Et Domini reſoluerunt,intrare,nam quamuis di- 1 ctum iuramentum fuerit omiſſum in partibus, † indeque ob præcedentem petitionem reſultet nullitas, *cap. 1. cum ibi notatis communiter per Doctor.de iura. calumniæ.in 6.Rot.apud Card.Seraph.deciſ.1355.nu.1. cum alijs alleg.per Addent.ad Sanct. mem. Greg. X V. deciſ.209. num.6.* attamen ad illam excuſandam, & remittendam viſum eſt ſufficere, quod iuramentum poſtea fuerit in Curia præſtitum durante inſtantia, 2 cum † tale iuramentum admittatur in qualibet parte Iudicij ante ſententiam, *Abb. in cap. cum in cauſa,num.19.de iuram.calum. Pract. Papien. in form. libell.act.real.in gl. Per Sacramentum calumniæ,num.4. verſ.hodie autem. Soccin. in cap. fin.numer. 38. de iuram.calum. & in reg.209. Fallen.2. Gail.obſeruat.86. nu.2.cum ſeqq.lib.1.* ac ſufficiat,quod præſtetur in obſeruatione terminorum ſubſtantialium, *Rota in recent.dec.346. nu.3.par.2. & inter impreſſ.coram Reuerendiſſ. D.meo Decano dec.417.nu.5.in Meſſanen.Studij 10.Martij 1595.coram bo.me. Card.Pamphilio, & plures cumulantur per Addent. ad Sanct. mem. Gregorio XV.d.dec.209.nu.6.in fin.* Præcipuè quando, vt in præſenti, adeſt clauſula, *arbitrio &c.* † quæ pluri- 3 mum relaxat de rigore iuris, ac tribuit Iudici facultatem amplectendi æquitatem, *Rota in recent. deciſ. 228.nu.2.par.1.& in Fanen.tutelæ 21.Februarij 1621. coram me,& ſæpe in alijs.* Æquitas vero ſuadere videtur nullitatis prædictæ ſanationem,quia † iuramen- 4 tum calumniæ non eſt ſimpliciter de ſubſtantia Iudicij ſed dumtaxat ſi fuerit petitum, vt patet ex eo, quod petitione huiuſmodi deficiente,ac † omiſſo iu- 5 ramento,valet proceſſus,*Hoſt.in ſum.tit.de lit.conteſt. dand.ſub nu.3.Matheſil.ſingul.64. Marant. in praxi par.6.in primo actu 2.art.Iudic. num.2. Franciſc.Curt. qui de communi teſtatur in tract. de iur. propter. calumn.§.quod obſeruari.nu.16.poſt med.& in §.ſed quia verum eſt. num.2.* † Vnde cum teſtes fuerint exami- 6 nati cum interrogatoriis D.Marchionis, ac poſtea durante adhuc inſtantia, vt dictum eſt ſupra, fuerit præſtitum iuramentum calumniæ in Curia, nihil prorſus deperiiſſe videtur eidem D.Marchioni, ſicque omnino intrat arbitrium pro ſanatione dicti examinis, *iuxta dec.Put.300.lib.3.in correct.Cæſar.de Graſſ.dec.11.nu.18.de prob.Rot.in recent.dec.587.nu.3. & 680.n.1.& ſeq.par.2.& apud b.m Greg.XV.dec.466. num.1.cum alijs ibidem alleg. per Add.num.11.*

Non obſtat, quod Procurator, qui iurauit de calumnia, careret mandato ſpeciali ad ſic iurandum, 7 † quia ſufficit generale, quod habebat ad lites, *Bart. in l.qui bona. §.ſi alieno.num.11.ff.de damn. infect. vbi Alex. num. 8.* & ita obſeruari de generali conſuetudine,quidquid de rigore iuris eſſet dicendum, atteſtantur *Matheſil.ſingular.146.Modern.Bonon.var. reſol.lib.1.cap.47.num.8.& dixit Rota in Bonon.cenſus 7.Maij 1600. coram bo.me. Corduba, & in Romana pecuniaria de columna 21.Aprilis 1617.coram bo.me. Archiepiſcopo Seleucien.*

R. P. D. PIROVANO

NVLLIVS PAROCHIALIS

Veneris 17.Martij 1628.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſeſſione probata.*

2 *Ampl. præſertim ſi ſit auctoritate Iudicis acquiſita.*

3 *Poſſeſſio poſterior, primo poſſeſſore non citato, dicitur clandeſtina, & non manutenibilis.*

DECISIO CCXXXII.

ANtonio Maria ſolo Informante, dictum fuit, dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione capta die 5.Nouembris præteriti per inſtrumentum, quod datum fuit, *eius ſummario num.1.* † & ea iuſtificata, non ſolet denegari manutentio, 1 *vulg. §.retinendæ. Inſt.de interd.l.1. §.interdictum autem.ff.vti poſſid.Rot.deciſ.160.& 582. numer.1. coram Greg.XV.* † maximè id affirmans, quando, vt hic,eſt 2 quæſita auctoritate Iudicis, *per l.iuſte poſſidet. ff.de acq. poſſ.*

Neque

Digitized by Google

Neque refert, quod Petrus aduerſarius eamdem
Parochialis Eccleſiæ aſſecutus fuerit poſſeſſionem,&
quidem in vim prouiſionis Apoſtolicæ.quia,† cum
illa ſit poſterior,& clandeſtina, per conſequens non
eſt manutenibilis,non citato primo poſſeſſore, *Put.*
dec.371.lib.2.Roſ.deciſ.6.n.1.& 10.coram Papa Greg.
XV.& dec.106.n.1.& 2.par.1.recent.

Et ita, &c.

R.P.D. DVRANO

Asculana Bonorum

Lunæ 27. Martij 1628.

SVMMARIA.

1 *Iudicis authoritate poſſidens iuſtè poſſidere præſumitur.*

Iudicis auctoritate poſſidens eſt manutenendus.

3 *Sententia nulla non priuat ſuccumbentem ſua poſſeſſione.*

4 *Sententia publicata intra decem à die termini pro ſeruato habiti,& in alia die, ſubſtinetur conſtito de ſtylo loci.*

5 *Immiſſio ex Saluiano non eſt danda creditori ſtante anteriori hypotheca alterius. Lim. vt num.6.*

7 *Mulier iuramento non obligatur,vbi remanet indotata.*

8 *Decl. ſi tamen doceatur, quod tempore obligationis marito non remanſerint tot bona, quæ ſufficerent pro reſtitutione medietatis dotis.*

9 *Statutum ſtrictè interpretari debet, vt minus deroget iuri communi, quam fieri poſſit.*

10 *Immiſſio non ſubſtinetur pro fructibus Cenſus decurrendis.*

11 *Immiſſio data pro fructibus decurſis,& decurrendis ſubſtinetur pro decurſis.*

12 *Animo amittur poſſeſſio,& alteri acquiritur.*

Deciſio CCXXXIII.

OTTAVIVS Ambroſius fideiuſſor cenſus flo.80.impoſiti per Amonem,&Camillum de Monteronibus ſuper eorum bonis,& venditi cuidam Vincētio Cataldo pretio flor. 1000.à Iudice coactus,ſoluit vti talis fideiuſſor ſcuta 400.pro fructibus decurſis,reportata autem iurium ceſſione egit coram Locumtenēte Gubernatoris Aſculi remedio vtilis Saluiani contra Papirium, & Mariam de Monteronibus vti tertios poſſeſſores vnius vineæ,& domus, quæ de tempore impoſitionis dicti cenſus poſſidebantur per prædictos Amonē,& Camillum, & obtinuit immitti in eorum poſſeſſionem retinendam donec,& quouſque fuerit ſatisfactus tam de fructibus decurſis, & ſolutis,quam de decurrendis,in futurum,ſed reuocata dicta ſententia immiſſionis per Rotam Maceratenſem,A.C. in tertia inſtantia confirmauit primam ſententiam Locumtenentis in ea parte,in qua declarauit,Ottauium eſſe immittendum, donec fuerit ſatisfactus de fructibus decurſis,& ſolutis, in reliquis verò illam reuocauit, & ſententiam Rotæ Maceratenſis confirmauit.Verum deuoluta cauſa ad Rotam, cum vtraque partium contenderet poſſidere, dato dubio, cui dandum ſit mandatum de manutenendo, reſoluerunt,dandum eſſe Ottauio.

Quia, cum ille poſt dictam primam ſententiam Locumtenentis ad eius fauorem latam fuerit immiſſus in poſſeſſionem prædictarum vineæ,&domus
1 Iudicis auctoritate, † propterea præſumitur iuſtè
poſſidere, *l.iuſtè.ff.de acq.poſſ.* & † conſequenter eſt 2
manutenendus, *Ang. in l.clam.poſſidere.§.qui ad nundinas. num.2. in fin.& ibi Iaſ. num.20. ff. eod. Seraph. dec.116.num.3.& dec.1128.n.1. Roſ.dec.137.num.1. par.1.recent.*

Nec obſtat, quod dicta ſententia Locumtenentis prætendatur nulla ex defectu citationis ad ſenten-
tiam,† quæ ideo non priuauit Mariam,& Papirium 3
ſua poſſeſſione,*Rot.dec.807.n.7. verſ.quia pro reſponſione.par.1.diuerſ.& in Mediolanen.beneficij 10.Martij 1614. coram bona memoria Andrea,& alibi ſæpe.*

Quia dicta nullitas tollitur ex facto, ex quo apparet,quod Iudex die 28. Martij partes perſonaliter in iudicio monuit ad ſententiam pro prima die iuridica.quæ fuit dies 30.eiuſdem menſis,in qua idem Iudex habuit terminum pro ſeruato,intra quod ſen-
tentiam publicauit.Vnde,† quamuis publicatio fue- 4
rit die prima Aprilis,& ſic ſub die,qua non cadebat citatio,hoc nihil refert,ſtante ſtylo illarum partium habendi terminum pro ſeruato ſub vna die,& publicandi ſententiam alia die,dummodo tamen publicatio fiat, prout in caſu noſtro facta fuit, intra decendium à die ſeruati termini,vt in puncto fuit reſolutum *in alia Aſculana bonorum 1.Iulij 1613.coram bonæ memoriæ Cardinali Sacrato,& in Ferrarien.decimarum 21.Aprilis 1621.coram bon.me.Vbaldo,& in Peruſina bonorum 8.Martij 1627.coram R.D.meo Decano, in quibus fuit ſeruatus idem ſtylus.*

Nec etiam obſtat prætenſa iniuſtitia deducta,ex quo Marius,& Papirius retinerent bona vti hęredes Vraniæ eorum matris, quæ habebat anteriorem hypothecam in bonis Amonij Viti pro flor. 2000. ſuæ
dotis,† qua hypothecæ anterioritate ſtante,non erat 5
danda immiſſio creditori,*Pacif.de Salu. Interd. inſp. 3.cap 4.num.19.& Rot.diuerſ.dec.75.n.1. in impreſſ.in fin. de tract.*

Quia fuit bene reſponſum,† quod,cum dicta Vra- 6
nia medio iuramento, & cum debitis ſolemnitatibus expreſsè conſenſerit impoſitioni dicti cenſus aſſerens, ſe poſſe releuari ſuper aliis bonis dicti ſui viri,non poſſunt propterea Marius, & Papirius opponere ex eius perſona de anteriori hypotheca ad impediendam Ottauio immiſſionem, *ad tex.in l. iubemus.C.ad Senat.conſ.Velleian.& l. vnic. §. cum lex. Iulian.verſ.cum enim C.de rei vx.act.Theſaur.dec.223. n.17. & ibi addit.in lit.e.in 5.addit.*

Nec releuat,ſi dicatur, † quod Vraniæ conſenſus 7
non poteſt ſuffragari Ottauio,ex quo illa remanebat indotata, quo caſu non obligatur Iuramento, *Abb. conſ.8. num.6. part.*

Quia, vltra quod hoc non iuſtificatur in facto, immo excluditur, ex quo in eo apparet,quod de tēpore cenſus impoſiti eius vir poſſidebat multa alia
bona,† in omnem caſum Marius, & Papirius tene- 8
bantur probare,quod nullo modo fuit probatum, de dicto tempore maritum Vraniæ eorumdem patrem non habuiſſe alia in bonis,quod ſufficeret pro reſtitutione medietatis dotis,*Caſtr.in l.mauia.5.§.2.num. 4.ff.ſol.matr.Gutierez.de iuram.confirm.par.2. cap.2. num.20.& ſeq.Barboſ.in 5.par.l.1. num. 68.verſ. quæ tamen concluſio.ff.ſol.matr. Rot.in Fulginaten. pecuniaria 25.Iunij 1621. coram. mem. Patriarcha Manzanedo.*

Minus releuat ſtatutum Aſculanum,quo cauetur, bona dotalia non poſſe alienari, nec obligari, niſi modo,& forma ibi expreſſis.

Quia hic non verſamur in alienatione, ſiue obligatione bonorum dotaliũ ſui mariti,in quibus prop-
terea non intrat ſtatutum,† quod eſt ſtrictè, & ad li- 9
teram interpretandũ,& vt minus,quā fieri poſſit iuri communi deroget, *Alderan.Maſcard.de ſtat.concl.4. n.51.& ſeq.Oſaſch.dec.21.n.14.Greg. dec.398.n.4.*

Tan

Tandem non obſtat, quod Iudex mandauerit immitti Ottanium tam pro fructibus decurſis, & ſolutis, quam in futurum decurrendis.

10 Quia, † licet eius ſententia non ſuſtineatur quoad fructus decurrendos, *Rot. in Bononien. Cenſus 17. No-*
11 *uembris 1626. coram me*, † Bene tamen ſuſtinetur prout etiam poſſeſſio inde capta in eo capite, quo mandat immitti pro decurſis, cum fructus decurſi, & ſoluti ſint certi, & nullam habeant connexionem cũ fructibus decurrendis, *Crot. conſ. 107. n. 19. Rot. dec. 33. num. 7. par. 2. diuerſ.* & ceſſat omnis difficultas, ex quo Marius, & Papirius renunciauerunt poſſeſſioni proteſtandi tantummodo inſiſtere velle, & procedere in hac cauſa ſuper meritis negocij principalis
12 *ſummario Ottauij num. 5.* vnde, † cum eo ipſo amiſerint animo poſſeſſionem, *l. 3. §. in amittenda. ff. de acq. poſſ.* nihil eſt cur Ottauius non poſſideat. *iux. tex. oppinum in l. 3. §. ſi cui vxori, vbi Bart. & comm. D.D. de acq. poſſ.*

Et ita vtraque, &c.

R. D. COCCINO DECANO

BRACCHAREN. ARCHIDIACONATVS

Veneris 31. Martij 1628.

SVMMARIA.

1 *Executio non poteſt fieri contra intruſum etiam lite pendente ſine citatione, niſi conſtet ex actis, ipſum eſſe talem, & habere cauſam à litigante, & nullam ei prorſus defenſionem competere.*

2 *Declaratoria non eſt danda contra intruſum, niſi intimatis ſibi prius executorialibus.*

3 *Executoriales poſſunt exequi contra intruſum non obſtante commiſſione cauſa ad eius inſtantiam, cuius inhibitio non emanauit, vel fuit moderata.*

4 *Intruſi poſſeſſio dicitur improba, & vitioſa, & ab eo auferenda.*

5 *Declaratoria locus eſt conſtito de contumacia.*

6 *Contumacia ad effectum declaratoria dicitur conſtare, vbi ſeruatis ſolitis terminis non apparet de obedientia, & num. 8.*

7 *Aggrauatoria danda eſt contra illum, contra quem data fuit declaratoria, & tamen ſubſtinet cenſuras non parendo.*

8 *Diligentias morales facere quis tenetur, ac factas oſtendere pro paritione declaratoria.*

DECISIO CCXXXIV.

PLVRIES propoſiti dubium, an eſſet danda declaratoria contra Hectorem intruſum lite pendente, & aggrauatoria contra Capitulum, & quoad Hectorem Domini voluerunt, quod ei intimarentur executoriales, prout fuit factum,
1 & merito quidem, cum † executio poſſit fieri etiam contra intruſum lite pendente, niſi conſtet ex actis, ipſum eſſe talem, & habere cauſam à litigante, & nullam ei prorſus defenſionem competere, aliàs citari debet, & niſi citetur, executio eſt nulla, nec poſſeſſori aliquod ſit præiudicium, *Franc. in cap. ex ratione num. 29. de appellat. Gabr. conſ. 31. num. 20. lib. 2.*
2 † facta igitur intimatione executorialium Hectori non dubitarunt, quin contra ipſum poſſit fieri executio, *vt patet ex prædictis, & benè Bal. in l. executorem. num. 26. C. de execut. rei iudic. Ruin. conſ. 34. nu. 12. lib. 5. Rota dec. 14. verſ. fallit. ſecundum quoſdam. de probat. in non. quæ duplicatur apud Egid. dec. mihi 708. Creſc. dec. 16. de ſent. & re iudic. Mohed. deciſ. 1. eod. tit. Rot. dec. 441. num. 2. par. 3. diuerſ. Mantic. dec. 310. in princ.* & propterea literæ executoriales poſſunt contra ipſum executioni demandari, *vt fuit reſolutum in cauſa Senogallien. Parochialis 9. Iunij 1559. coram Oradino, quam refert, & ſequitur Lancellott. de atten. par. 1. cap. 3. num. 71.* vbi quod † litteræ execu- 3
toriales poſſunt executioni demandari contra intruſum, ad cuius inſtantiam cauſa fuit commiſſa; ſi vigore commiſſionis non emanauit inhibitio, aut illa fuit moderata, *Mantic. d. dec. 310. num. 2. & fuit dictum in cauſa Toletana de Manſanares 14. Nouembris 1605. coram bo. me. Iuſto*, & ratio eſt, quia † poſ- 4
ſeſſio ſic intruſi eſt improba, & vitioſa, & ideo debet ab eo omnino auferri, *Creſc. deciſ. 19. num. 3. ſent. & re iudic. Mohed. dec. 1. eod. tit.*

Cum igitur executoriales fuerint intimatæ, & poſſint executioni demandari contra d. Hectorem, Domini dixerunt, deueniendum eſſe ad declarato- 5
riam, † quia conſtat de eius contumacia, ex quo con- 6
temnit obedire Iudici, *l. contumacia. ff. de re iudic.* † ſeruatis enim terminis de iure ſeruari ſolitis, *de quibus per Veſtr. in praxi cap. vlt. num. 19. lib.* 8. non apparet de obedientia, quod ſufficit, vt dicatur conſtare de contumacia, ita vt declaratoria poſſit dari, *vt paſſim dicit, & ſeruat Rota.*

Quantum verò attinet ad Capitulum, an contra ipſum ſit danda aggrauatoria, cum contra ipſum ſit data declaratoria, & ipſum ſuſtineat cenſuras non parendo, † danda eſt aggrauatoria, *Abb. & alij in c. 2. de cleric. excomm. miniſt. Sed. in tit. de accuſat. §. ſequitur porro. Soccin. in cap. perpendimus n. 248. & 252. de ſent. excom. Veſtr. in praxi lib. 5. cap. 14. n. 4. addentes ad Rot. dec. 2. n. 53. de reſcript. in nou. & fuit dictum in cauſa Vallisoletana Penſionis 19. Nouembris 1614. corã R. P. D. Merliro, & in cauſa Legionem Canonicatus 14. Martij 1625. coram bo. me. D. Patriarcha Hieroſolymitane.* 7

Neque obſtat, quod Capitulum non ſit condemnatum ad eijciendum intruſum, & illum etiam non poſſit excludere, cum ſe prouiſionibus ſecularium deffendat, quia, † cum Capitulum teneatur parere 8
quantum in ſe eſt, tenetur adhibere omnem diligentiam, vt intruſum eiiciat, cum illum iniuſtè admiſerit, nec poteſt excuſari in prætenſis prouiſionibus ſecularium, cum non conſtet, feciſſe morales diligentias, prout tenetur, imo potius appareat de colluſione quare, cum fuerint ſeruata omnia, *de quibus per Veſtr. in praxi lib. 8. cap. vlt. n. 16. verſ. quod ſi ſic moniti. & n. 19. Marcheſ. de commiſſ. par. 1. fol. 315. n. 2101. & ſeq. add. ad Rot. deciſ. 2. n. 53. de reſcript. in nou.* & fuerint etiam ſeruati quatuor termini ſoliti, *de quibus Veſtr. in d. cap. fin. num.* 9. Viſum fuit Dominis benigne agendo, dandam eſſe aggrauatoriam contra Capitulum, niſi infra menſem paruerit.

Et ita concluſum, auditis omnibus partibus, &c.

R. P. D. GISLERIO

SALERNITANA BENEFICII.

Mercurij 10. Maij 1628.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex traditione clauium.*

2 *Salarij receptio arguit, recipientem poſſidere precario nomine.*

3 *Manutentio non eſt danda ei, qui ſucceſſit poſſidenti precario cõtra illũ, à quo precario poſſidebat auctor.*

4 Ma

4 *Manutentio debetur anteriori poſſeſſori, qui non habuit ſe pro ſpoliato, non poſteriori immiſſo primo non citato, & num. 6.*
5 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina.*
6 *Ampl. etiam quod ſit de mandato Iudicis qui primum poſſeſſorem non citauerit.*
7 *Cura tranſlata de vna in aliam Eccleſiam, an ſecunda Eccleſia dicatur effecta Parochialis.*
8 *Remiſſoria non ad probandum, quæ ſunt extra dubium, & non releuat.*

Deciſio CCXXXV.

ECclesia Sanctæ Mariæ Gratiarum in Terra Sancti Georgij poſt conceſſionem de ſitu factam Monachis Congregationis Virginis ab Hominibus dictæ Terræ, fuit ibi conſtructa per Congregationem, & Monachos, ſalua licentia Ordinarij, quę tamen fuit obtenta cum onere ſoluendi quolibet anno pro recognitione in Feſto Sancti Matthei libram vnam Ceræ laboratæ, ad cuius Eccleſiæ regimen fuit deputatus vnus ex Monachis Sacerdos, qui per nouennium in dicta Eccleſia cum aliis Monachis celebrauit, & licet ab anno 1600. cæperit à Sacerdotibus Secularibus regi, & adminiſtrari, tamen illi Curam habebant à Monachis, & inſeruiebant ſalario conſtituto duodecim carlenorum pro ſingulo menſe, quare non obſtante prouiſione Ordinarij per obitum Conſtantini ad fauorem Franciſci de Nocero, Domini cenſuerunt, mandatum de manutenendo in poſſeſſione in dictæ Eccleſiæ eſſe concedendum Monachis, ſine tamen præiudicio exercitij Curæ Parochialis Sancti Stephani in eadem Eccleſia B. Virginis Gratiarum.

Quia conſtat de conceſſiooe Communitatis, & confirmatione Epiſcopi, *vt in ſummario num.* 1. de aſſignatione Monacorum *in eodem ſummario num.* 3. nec non de Viſitatione Abbatis Generalis, *num.* 4. Præterea Conſtantinus accepit ſalarium pro Miſſis celebrandis, ſeu celebratis, & Claues à D. Placido Decano *n.* 5. Tandem apparet ſolutio ceræ facta Eccleſiæ Cathedrali in recognitionem *n.* 6. Ex quibus omnibus ſimul iunctis conſtat de poſſeſſione Mona-
1 chorum † & de traditione Clauium, *facit tex. in l. Clauibus. ff. de contr. empt. Butr. in cap fin. n. 32. de cauſ. poſſ. & prop. Soc. Sen. conſ. 13. n. 15. lib. 1. Conar. var. re-*
2 *ſol. lib. 3. cap. 16. n. 11.* & † ex receptione ſalarij argui-
3 tur, Conſtantinum precario poſſidere, † Vnde multo minus illius ſucceſſori poteſt dari manutentio contra Monachos verè poſſidentes, *ad l. 1. ff. vti poſſid. Rot.*
4 *dec. 6. de reſt. ſpol. in nou.* † cum eorum poſſeſſio ſit anterior, *§. hodie, inſt. de interd.*

Non obſtat poſſeſſio Franciſci de Nocera, quia
5 † vti poſterior præſumitur clandeſtina, & licet capta de mandato Executoris nihil operatur, quia cum
6 Monachi poſſiderent, erant citandi, & † ſat eſt quod non habuerint ſe pro ſpoliatis ad effectum, vt Monachis, non Franciſco, ſit danda madutentio, *Put. dec. 419. in fin. lib. 2. Seraph. dec.* 1041. *num.* 3.

Neque obſtat, quod medio tempore probetur poſſeſſio aliorum. Quia in contrarium eſt veritas ex
7 ſupradictis; & † licet Cura Eccleſiæ Sancti Stephani fuerit tranſlata ad Eccleſiam B. Virginis Gratiarum, non tamen ſequitur, quod Eccleſia ipſa fuerit effecta Parochialis in præiudicium Monachorum, Cura enim fuit quidem tranſlata ad Eccleſiam, ſed Eccleſia non fuit effecta Parochialis, & ideo vltima prouiſio grauauit, *de qua in ſumm. Franciſci num.* 3. dum Archiepiſcopus prouidit Eccleſiam B. Virginis tamquam vacantem, cum non vacaret, ſed Cura Sancti Stephani, quæ in ea exercebatur.

Remiſſoria, quæ petitur, vt in articulis, qui dantur, *num. vltimo,* nihil facit, tum quia † hoc eſt extra 8.
dubium, tum quia non releuant, cum tendant ſolum ad probandum tranſlationem Curæ ad Eccleſiam B. Virginis, non autem quod ipſa Eccleſia fuerit effecta Curata.

Et ita vtraque parte informante fuit reſolutum, vt ſupra, &c.

E. D. CARDINALI VIRILI

Feretrana Parochialis.

Lunæ 22. Maij 1628.

SVMMARIA.

1 *Nullitas debet eſſe patens, vt obſtet manutentioni.*
2 *Iniuſtitia debet eſſe notoria, vt obſtet manutentioni.*
3 *Proceſſu non producto non poteſt dici conſtare de nullitate, vel iniuſtitia.*
4 *Citatum quem non fuiſſe dici non poteſt non oſtenſo proceſſu.*
5 *Tranſumpta facta lite pendente abſque citatione non probant.*
6 *Iura, vt probent, debent eſſe recognita.*
7 *Sententia per contractas non intimata morte procuratoris an valeat.*
8 *Actorum integra tranſportatio præſumitur.*
9 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ, & mandati de reintegrando inter Eccleſiaſticas perſonas ante appellationem poſt decem dies ad appellandum eſt valida.*
10 *Executio capta dicitur per relaxationem, & expeditionem mandati.*
11 *Commiſſio reſtitutionis in integrum non impedit executionem captam.*
12 *Vnionis exceptio vti petitorium reſpiciens non admittitur in iudicio manutentionis.*

Deciſio CCXXXVI.

CVm Rector Eccleſiæ S. Mariæ voluiſſet iterum audiri ſuper manotétione data ſub die 11. Februarij 1628. ad fauorem Eccleſię S. Stephani, propoſito dubio ſuper eiſdem, placuit Dominis non recedere à deciſis ex rationibus in deciſione deductis.

Nec obſtare viſa fuerunt, quæ deducebantur ex capite nullitatis, & iniuſtitiæ.

Nam † nullitas debet eſſe patens, *Seraph. deciſ.* 1
867. num. 1.

Iniuſtitia † vero debet eſſe notoria, *Rot. dec. 646.* 2
num. 2. par. 2. recent.

Nullitas autem, & iniuſtitia non poteſt probari, cum Procurator S. Mariæ penes ſe retineat proceſ-
ſum, † quo non producto, non poteſt dici conſtare 3
de nullitate, & iniuſtitia. *Rota dec. 636. num. 2. par. 1. recent.* & in caſu manutentionis, *Rot. in recent. dec. 293. n. 6. & 7. part. 1. & deciſ. 347. n. 3. par. 2.*

Vnde non obſtat, quod non fuerit citatus Simon Salſa, qui de tempore latæ ſententiæ in vim reſignationis factæ per Iacobum poſſidebat.

Tum quia, † ex quo non exhibetur proceſſus non 4
poteſt dici non fuiſſe citatum, *Seraph. dec. 1807. num. 3. Rota dec. 636. n. 3. par. 1. diuerſ. & in recent. deciſ. 684. num. 4. par. 2. & fuit dictum in Imolen. ſpolij 31. Martij præteriti coram me.*

Tum quia de reſignatione, & poſſeſſione non cõſtat, cum Iura ex aduerſo producta nõ ſint in forma

pro

probanti, cum ſint tranſumpta facta lite pendente,
5 abſque citatione partis,† & ſic non probant, *auth. ſi quis in aliquo, vbi Dec. num. 9. & 10. C. de eden. Rot.*
6 *dec. 1. da ſid. Inſtr. in nou.* nec etiam ſunt recognita,†
prout requiritur, *cap. 1. & ibi DD. de ſid. Inſtr. Oldrad. conſ. 127. num. 6. Ruin. conſ. 115. num. 4. & 5. Verall. dec. 17. num. 2. par. 3.* & propterea ſat eſt fuiſſe
citatum Iacobum Salſam poſſinentem tempore motæ litis.

7 Nec facit, quod † ſententia fuerit per contradictas non intimata morte Procuratoris, *iuxta deciſ. Bellam. 494.*

Quia iſta opinio Intimationis receſſit ab Aula, & non ſeruatur de ſtylo Curiæ, *Egid dec. 491. Rota in recent. dec. 191. num. 6. par. 2. Papazzon. ad deciſ. 13. num. 1. & 2. & de reſcript. in nou. Veſtr. in prax. lib. 4. cap. 5. num.*

Pariter non placuit defectus non tranſportatio-
8 nis Actorum coram bo. me. Vbateo, † quia pro integra actorum tranſportatione præſumitur, *Greg. dec. 59. num. 1. & dec. 118. num. 3.*

Non obſtat quod poſſeſſio fuerit capta poſt appellationem interpoſitam à mandato de reintegrando, & ſic fuerit attentata, cum inter Eccleſiaſticas perſonas detur appellatio in poſſeſſorio.

Quia mandatum de reintegrando fuit relaxatum, & expeditum ante interpoſitam appellationem, quæ non emanauit intra 10. dies datos ad appellandum,
9 ſed longè poſt, † Vnde, licet cauſa eſſet appellabilis, cum non fuerit appellatum in tempore, ſententia tranſiuit in iudicatum, & propterea legitimè capi potuit poſſeſſio poſt rem iudicatam, *Seraph. dec. 229. num. 1. & 4. Caſ. de Graſſ. dec. 2. num. 2. & 5. de appellat. Lancellot. de attent. par. 2. cap. 14. num. 32. in fin.*

Nec nocet commiſſio appellationis, & reſtitutionis in integrũ, & quod poſtea ſit capta poſſeſſio, quia
10 † cum iam executio eſſet cæpta, ex quo iam erat relaxatum, & expeditum mandatum, *Put. dec. 285. lib.*
11 *2. Rot. dec. 545. num. 5. par. 1. in recent.* vtique † commiſſio reſtitutionis in integrum non potuit impedire exequutionem iam ceptam, *Put. dec. 277. lib. 2. in nou. Rot. in recent. dec. 370. num. 2. par. 1. & dec. 138. num. 2. par.*

12 Prætenſio† vnionis vti reſpiciens petitorium non eſt admittenda in iudicio manutentionis, *cap. in literis. de reſt. ſpol. Ferrett. conſ. 7. num. 3. lib. 1. Greg. dec. 349. num. 6.*

Et ita vtraque, &c.

F. D. CARDINALI VIRILI

Neapolitana Beneficii

Lunæ 5. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis ipſam poſſeſſionem probat.*
2 *Poſſeſſio ceſſa transfertur de cedente in ceſſionarium abſque alia apprahenſione, & eſt ceſſionarius ex illa manutenendus.*
3 *Poſſeſſio capta cum Monitorio A.C. habente clauſulam ſi quis, an ſit attentata.*
4 *Poſſeſſionem Beneficij capere de manu Nuncij non eſt neceſſe, vbi Commiſſarius Cameræ poſſeſſionem per ipſum captam cedit prouiſo Apoſtolico.*
5 *Maſſaria poſſeſſionem capere ſat eſt in Beneficio, quod non habet Cappellam, ſeu Eccleſiam materialem.*
6 *Clauſula,* Conſtito, *debet plene iuſtificari, etiam quod non adſit contradictor.*
7 *Exceptio non iuſtificationis clauſulæ,* Conſtito, *reijcitur ad petitorium.*
8 *Prædo etiam manutenendus eſt.*
9 *Recognitio non videtur neceſſaria de inſtrumento, in quo adeſt ſigillum Nuncij, tanquam in Curia notum.*
10 *Recognitio ſufficit fieri ante relaxationem mandati.*

Deciſio CCXXXVII.

CORAM bo. me. Remboldo duæ fuerunt factæ deciſiones, vna ſub die 10. Maij 1621. in qua fuit dictum, Io: Mariæ prouiſo, Apoſtolico dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione beneficij, de quo agitur; altera ſub die 21. Iunij 1626. in qua fuit reſolutum, nec contra Ioannem Baptiſtam, nec contra Octauianum dandam eſſe declaratoriam. Vnde dato dubio, An ſit ſtandum, vel recedendum à deciſis ſuper manutentione ſub dicta die 10. Maij, vel potius danda ſit declaratoria: Pluries cauſa propoſita die 17. Decembris 1617. fuit dictũ, Non liquere, & die 13. Martij 1628. fuit reſcriptum, vt informaretur: Cui ſit dandum mandatum de manutenendo, & tandem die 5. Iunij 1628. fuit reſponſum: Recognitis prius iuribus, dandum eſſe mandatum de manutenendo Ioanni Mariæ, & ſic ſtandum in deciſis ſub die 10. Maij 1621. coram bo. me. Remboldo, quia de poſſeſſione Ioannis Mariæ conſtat, nam, cum Commiſſarius Cameræ, ſiue eius procurator acceperit poſſeſſionem, vt ex publico
Inſtrumento,† per quod probatur poſſeſſio, *l. prædia. 1*
ff. de acq poſſ. Illamque ceſſerit Ioanni Mariæ,† vtiq; 2
in ceſſionarium fuit tranſlata poſſeſſio, perinde ac ſi ipſemet ceſſionarius ab Initio poſſeſſionem accepiſſet, & ei datur manutentio, *Nat. conſ. 398. n. 38. Menoch. de retin. remed. 3. num. 259. Gonzal. ſuper reg. 8. gl. 34. num. 118. & fuit dictum in Romana cenſus 2. Iunij 1610. coram bo. me. Penia.*

Quod Commiſſarius Cameræ ceſſerit poſſeſſionem Ioanni Mariæ, patet, Nam præmiſſa Narratiua, quod mediante eius procuratore acceperat poſſeſſionem realem, & actualem, omnia, & ſingula iura ſuper Capella, eiuſque bonis quomodolibet competentia ceſſit Ioanni Mariæ cum clauſula, ponens, &c. conſtituens, &c. vnde ſatis apparet, quod fuit ceſſa ipſamet poſſeſſio capta per Commiſſarium, *Felyn. in rubr. de reſcript. n. 6. Rot. dec. 5. de reſcript. in nou.*

Nec obſtat,† quod poſſeſſio Ioannis Mariæ ſit at- 3
tentata, ex quo fuit capta cum Monitorio Auditoris Cameræ executoris breuis, quod facit litem reſpectu impetrantis, & habet clauſulam, *ſi quis, &c.* quæ reſoluitur in ſimplicem citationem, quia fuit reſponſum, quod non erat monitorium, ſed mandatum, & quatenus contineat monitorium cum clauſula *ſi quis, &c.* ad effectum, vt poſſeſſio ſit attentata, requireretur, quod Octauianus Caraffa eſſet in poſſeſſione, quia tunc eſſet legitimus contradictor, de qua cum non doceatur, ceſſat ratio legitimi contradictoris, & non ſit reſolutio in ſimplicem citationem, & poſſeſſio non eſt attentata, *vt fuit dictum in Truden. Parochialis Sanctæ Chriſtinæ 4. Nouembr. 1572. coram bo. me. Card. Pamphilio, Rot. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano dec. 492.*

Nec facit quod poſſeſſio non ſit capta de manu
Nuncij iuxta Conſtitutionem Pij IV. quia † illa non 4
habet locum, quando Commiſſarius Cameræ accipit poſſeſſionem, & illam cedit prouiſo Apoſtolico, ex quo ceſſat ſuſpicio malitiæ conſiderata à Conſtitutione,

Digitized by Google

ſtimatione, vt fuit dictum in Auerſana fructuum 18. Iunij 1607. coram bo. me. Card. Sacrato.

Vltra quod Quintius Boniouannis Commiſſarius in ſpecie deputatus vigore literarum Nuncij, relaxauit poſſeſſionem procuratori Commiſſarij Cameræ Apoſtolicæ, retentis prius fructibus ſolitis pro Camera iuxta ordinem literarum Nuncij, *vt in ſummario num. 5.*

Non obſtat, quod non fuerit capta poſſeſſio Eccleſiæ, ſed Maſſariæ, quia Beneficium non habet Capellam, nec Eccleſiam materialem, nec nomen alicuius Sancti, & narratiua in gratia eſt de nuda
5 nuncupatione Beneficij, vnde † ſat fuit capere poſſeſſionem Maſſariæ, *iuxta conſ. Surd. 323. n. 46. & 47.*

Non obſtat, quod clauſula, *Conſtito &c.* non ſit
6 plenè iuſtificata, † prout requiritur, etiam quod non adſit contradictor, *vt fuit dictum in Abulen. Beneficij*
7 *26. Iunij 1609. coram bo. me. Penia,* † quia de hac iuſtificatione, quæ poteſt quoque adeſſe, videndum eſt
8 in petitorio, cum † etiam prædo ſit manutenendus, *l. cum fundus. ff. de vi, & vi arm. cap. in literis. de reſtit. ſpoliat. Seraph. dec. 582.*

Non obſtat, quod Inſtrumentum captæ poſſeſſio-
9 nis non ſit recognitum, quia omiſſo, † quod adeſt Sigillum Nuncij in Curia notum, adeſt recognitio,
10 † quæ ſufficit fieri ante relaxationem mandati, *iuxta dec. Put. 18. de fid. Inſtrument.*

Et ita vtraque &c.

R. D. COCCINO DECANO

Ferrarien. Archipræsbyteratus

Veneris 16. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1 *Inſtitutio facta in contradictorio Iudicio habet vim diffinitiua, & cauſat attentata, ſecus ſi extraiudicialiter.*

2 *Ampl. ſiuè ſubſecuta fuerit actualis inſtitutio poſt appellationem, ſiuè pendente tempore ad appellandum.*

3 *Ab inſtitutione datur appellatio, etiam ſi dicatur, non habere vim diffinitiua, quia trahit ſecum executionem, & non poteſt reputari per diffinitiuam, vbi redditur ratio, & intrant attentata, & num. 4.*

4 *Appellatio ab interlocutoria, vbi eſt admittenda, cauſat attentata.*

5 *Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi amoueri non debet, etiam quod nullum detegatur ius.*

6 *Appellatio an detur ſuſpenſiua ab inſtitutione in Parochiali, & à relatione Examinatorum, ita vt intrent attentata.*

7 *Producta quæ non ſunt in actis, non ſunt habenda in conſideratione.*

8 *Iudex non poteſt aliundè, quam ex actis ſumere informationes, & ſe monere, aliàs tollerentur parti defenſiones, quia ſuas non poſſet facere diligentias.*

9 *Quæ non ſunt de actis, dicuntur non eſſe de mundo.*

10 *Iura non ſufficit eſſe in actis, niſi etiam fuerint producta parte citata ad dicendum contra.*

11 *Amp. etiam in inſtrumento rogato ab eodem Notario, niſi ſaltem repetatur cum partis citatione.*

12 *Ampl. etiam in iuribus productis in alio iudicio, quæ debent repeti, vel produci cum citatione in iudicio, de quo agitur.*

13 *Iuſpatronatus in Principe, & Magnate habente iuriſdictionem in loco præſumitur ex vſurpatione, & requirit probationem immemorabilis, & præſentationum ſortitarum effectum per 50. annos, ampl. vt num. 16. 18. 19. 21. 32. 41.*

14 *A Tituli primordio poſterior fundatur euentus.*

15 *Principium attenditur in actu viuliter concepto.*

17 *Potentia in aliquo quomodo probetur.*

20 *Ad Iuriſpatronatus quaſi poſſeſſionem acquirendam quæ requirantur.*

21 *Iuſpatronatus in perſona potenti probari debet in petitorio, & poſſeſſorio ex Concil. Trid. & num. 24. vbi redditur ratio.*

22 *Quaſi poſſeſſio præſentanti in Perſona Potenti non ſufficit ad effectum manutenentionis.*

23 *Patronus prætenſus, qui ſemel docuit de iurepatronatus ſecundum formam Concilij Trid. non eſt repellendus à quaſi poſſeſſione præſentandi.*

25 *Aſſertio, ſeu atteſtatio Ordinarij, vel Iudicis, de iurepatronatus, ſeu quod de eo cognouerit, an probet, & præiudicet Eccleſiæ. & num. 32. 33. 36.*

26 *Procurator Fiſcalis citandus eſt in cognitione iuriſpatronatus.*

27 *Breuitas temporis facit conſtare non fuiſſe in cauſa adhibitam cognitionem, niſi talis ſit cauſa, in qua Iudex illa temporis breuitate potuerit inſtrui, & num. 29.*

28 *Tempore in actibus omnibus indigemus, vt aliquid maturius agamus.*

30 *Sententia antiqua lata, iam 39. anni ſunt, poteſt exequi ſine actis.*

31 *Probationes antiquæ probant ſine actis.*

32 *Iuſpatronatus prætenſum à familia potenti probari debet per authenticas ſcripturas, non autem per teſtes, vel aliud æquipollens, & num. 38. & 41.*

33 *Epiſcopi aſſertioni ſtandum eſt in concernentibus eius officium.*

34 *Eccleſia regulariter libera præſumitur, & præſentatio competit ex gratia.*

35 *Inſtitutio facta ſine cauſæ cognitione non ſuffragatur.*

36 *Ennunciatiua Papæ non facta motu proprio, nec de facto proprio, ſed ad ſupplicationem partis non tribuit ius, nec probat iuſpatronatus. Limit. vt nu. 37.*

39 *Verbum, Remaneat, quid importet. & num. ſeq.*

40 *Conceſſio facta à Principe de Caſtro cum pertinentiis non amplectitur res ſingulorum, nec vniuerſitatis, ſed ſolum quod eſt proprium ipſius Principis.*

Deciſio CCXXVIII.

VACANTE Archiepreſbyteratu Bondeni, Sereniſſimus D. Dux Mutinæ prætendens, illum eſſe de Iurepatronatus, præſentauit coram Suffraganeo Ferrarienſi Iulium Veneticum, cui præſentationi ſe oppoſuit Promotor Fiſcalis Epiſcopatus, & hinc inde pluribus actitatis, tandem idem Coadiutor die 31. Iunij ſuperioris anni per hæc formalia verba præſentato inſtitutionem conceſſit: mandans Sereniſſimum D. Ducem manutenerí in poſſeſſione, ſeu quaſi iuris præſentandi, & nominandi, & ad hunc effectum mandauit, præſentatum inſtituit, prout ipſe die 3. Auguſti ſequentis inſtituit, & die 23. eiuſdem menſis Promotor Fiſcalis à die habitæ notitiæ interpoſuit appellationem cum proteſtatione, quod nihil fieret, appellatione pendente. Vnde introducta cauſa in Rota dubitaui, an dicta inſtitutio ſuffragaretur, & ne-

gocia

negocio mature diſcuſſo, negatiuè fuit reſolutum ex duplici capite.

1 Primo, quia huiuſmodi inſtitutio fuit attentata, ex quo, † cum fuerit facta in contradictorio iudicio habet vim diffinitiuæ, & cauſat attentata, *gloſſ. in cap. fin. verb. Inanes. de elect. in 6. Io. Andr. in cap. Auaritia. ante n. 4. verſ. Item facta ordinato iudicio. Gemin. ante n. 8. verſ. tertius quando fit ordinato iudicio cum contradictore. Franc. n. 5. de elect. in 6. Innoc. in cap. conſtitutus. 46. in fin. verſ. ſecus autem. Hoſt. nu. 11. in fin. verſ. ſi autem procederetur. Abb. nu. 14. de appellat. Lancellott. de attent. 2. par. cap. 12. limit. 49. per tot.* vbi *num. 2.* dicit, quod etſi *Lambert. de Iurepatr.* fuerit allegatus in cauſa Neapolitana de Squillagiis coram Oradino de menſe Decembris 1462. Rota non admiſit hoc dictum, & dixit, quod lectura erat corrupta, ſubdit, quod plerique ex dominis idem ſentiebant, dum proponebatur cauſa Bituntina Beneficiorum 16. Iunij 1561. coram de Rubeis, & tandem concludit, quod dictum Lambertini poteſt ſaluari, quando extraiudicialiter proceditur, tunc enim ab inſtitutione non datur appellatio, *vt dicunt etiam omnes DD. ſupra allegati, & nu. 4. in fin.* dicit quod *Abb. in cap. conſtitutis* loquitur, quando ordinarius ſummariè, & extraiudicialiter procedit ad inſtitutionem, *vt dixit Rota in cauſa Compoſtellana coram Chiſſanen. 16. Ianuarij* 1554 & verè ita loquitur *Abb.* & diſtinguit, quando extraiudicialiter proceditur, vt videre eſt *nu. 5.* & quando iudicialiter, *allegato nu. 14. Rot. dec. 6. nu. 2. par. 1. vbi aliæ deciſiones allegantur, & late Garz. de Benef. par. 9.*
2 *cap. 4. nu. 16. cum pluribus ſeqq.* † & iſta procedunt, ſiuè appellatio anteceſſerit, ſiue ſubſequuta fuerit actualem inſtitutionem, quia ſufficit ad effectum attentatorum, quod inſtitutio fuerit conceſſa, pendente tempore ad appellandum, cum actualiter fuerit appellatum in tempore, *Caſſad. dec. 3. de reſt. ſpol. Ceſ. de Graſſ. dec. 2. de appell. Put. dec. 414. n. 2. lib. 3. in correct.*

Et prædicta eo, magis placuerunt Dominis, quia,
3 dato etiam ſine veri præiudicio, quod inſtitutio non haberet vim diffinitiuæ, nihilominus † ab ea dabatur appellatio, cum traheret ſecum executionem, & non poſſet reparari per diffinitiuam, *Federic. de Senis conſ. 66. in princ.* vbi quod ſi à tali interlocutoria non poſſet appellari, lex in hoc dicendo eſſet iniqua, quia præſtaret occaſionem iudicibus perperam interloquendi, *Anchar. conſ. 372. num. 5. verſ. circa vero ſecundum. Rot. deciſ. 2181. in fin. lib. 3. part. 3. Natt. conſ. 172. num 2. & ſeqq. lib. 1.* & ideo geſta appellatione pendente etiam ex illo capite eſſent at-
4 tentata, † quia appellatio, etiam ab interlocutoria, quando eſt admittenda, cauſat attentata, *Roman. conſ. 501. num. 2. vbi Apoſtil. dat concord.* quod autem ab iſta interlocutoria daretur appellatio, non poteſt ambigi, ex eo, quod ſuffraganeus Ferrarienſis inſtituit, ex quo Sereniſs. D. Dux erat in poſſeſſione, ergo interlocutoria trahebat ſecum executionem, ſta vt non poſſet per diffinitiuam reparari; quia tunc videtur poſſe reparari, quando poſſeſſor, ſi ſuccumbat, tenetur reſtituere omnes fructus, quos percipit poſt litem conteſtatam, ſed ſi inſtitueretur præſentatus appellatione pendente ab inſtitutione iudicialiter conceſſa, & ſuccumberet, Ordinarius, qui prætendit libertatem, non poſſet recuperare fructus,
5 hoc eſt prouiſionem illius Beneficij, quia † præſentandi, etiam quod nullum detegatur ius poſſeſſoris non debet amoueri, *cap. conſultationibus. de iurepatr. cap. querelam. de elect. & vtrobique DD. Calderin. conſ. 23. in princ. verſ. illud tamen. de Præben. Oldrad. conſ. 312. numer. 2. Abb. conſ. 54. numer. 2. par. 1. Rota deciſ. 374. num. 3. par. 1. in recent.* & ita in puncto, licet ad aliud propoſitum, dicit *gl. in cap. ex literis. in verb. vel antequam, & ibi Abb. num. 9. verſ. ratio eſt iſta: de iurepatr. Alex. conſ. 75. nu. 46. lib. 4. Rocch. de iurepatr. in verb. competens, qu. 23. in 2. & opin.* qui Doctores, licet loquantur, quãdo ante præſentationem fuit mota lis exiſtenti in quaſi poſſeſſione præſentandi, bene tamen applicantur in terminis ad caſum noſtrũ, quia ratio huius opinionis reſpicit caſum, quare Epiſcopus inſtituere non poſſit, *vt conſiderat Lancellot. de attent. lit. pend. par. 2. cap. 4. in præfat. nu. 649.* licet in caſu, quod lis moueatur poſſeſſori ante vacationem, verior opinio ſit, quod nec Patronus poſſit præſentare, *vt per Lancell. de attent. vbi ſupra d. num. 449. & ſeqq.*

Non obſtat, † quod hic agitur de Parochiali, & ideo 6
non erat admittenda appellatio, ad effectum ſuſpenſiuum, ſed deuolutiuum tantum, *vt diſponit Concilium Tridentinum Seſſ. 24. cap. 18. de reform. & eſt conſtit. S. M. Pij V. 33. in nouis. in §. 5. incipiente decernentes.* Quia fuit reſponſum, quod Concilium loquitur in relatione facienda ab examinatoribus, quæ non poteſt ſuſpendi per appellationem, quo minus fiat inſtitutio, ſecus in caſu iſto, in quo agitur de Iurepatr. & Sereniſs. D. Dux prætendit eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi, ac iudicialiter fuit proceſſum ad inſtitutionem non ex relatione examinatorum, ſed ex prætenſa quaſi poſſeſſione, vnde ex prædictis euitari non poſſunt attentata, *vt fuit reſolutum in cauſa Lucana Plebis, ſeu Parochialis 8. Iunij 1571. coram bo. me. Card. Lancellotto Seniore, ſiue Binarino, quam refert Garz. de Benef. part. 9. c. 4. n. 18.* & in iſtis terminis loquitur etiam Conſtitutio prædicta S. M. Pij V. & in puncto, quod Inſtitutio Parochialis iudicialiter facta pendente appellatione, ſit attentata, *fuit reſolutum in cauſa Aurien. Parochialis 1. Iulij 1596. coram recol. mem. Franciſco Penia, & in alia Aurien. Parochialis 4. Decembris 1596. coram bo. me. Card. Lancell. Iuniore, ac in cauſa Compoſtellana Parochialis de Bayona 9. Decembris 1598. coram eod. bo. me. Penia, quas deciſiones refert Garz. vbi ſupra nu. 22. cum ſeqq. & paſſim meo tempore hoc fuit dictum, & ſine controuerſia admiſſum.*

Secundo principaliter dictum fuit, inſtitutionem non ſuffragari, quia, aut prætenditur, quod illa poſſit ſuſtineri, ex quo conſtat de Iurepatronatus Sereniſs. Ducis, aut ex quo eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, ad quam ſe reſtrinxit ſuffraganeus Ferrarienſis, & ex probatione iuriſpatronatus d. Inſtitutio defendi non poteſt, quia, aut illud prætenditur probari ex dotatione, & fundatione iuxta formam præſcriptam à Concilio, vel ex Priuilegio, ſi ex dotatione, & fundatione, de illa non conſtat, ſi ex priuilegio, nec minus. Non poteſt enim fieri vis in Priuilegii ponderatis in cauſa *Commanlen. & Ferrarien. Præpoſituræ, & Beneficij 15. Decembris 1625. coram bo. me. Remboldo*, quia copiæ illorum fuerunt ponderatæ per Datariam impugnando dicta prætenſa Priuilegia, qualia illa eſſent, nec fuerunt producta
in actis, † vndè in illis non poteſt fieri aliquod fun- 7
damentum, niſi per Sereniſs. Ducem producantur in actis huius cauſæ, vt per Rotam cognoſci poſſit, quantum releuent, & ideò, cum non ſint in actis, nulla eſt de illis habenda conſideratio, cum Rota
non admittat, † quod poſſit Iudex aliunde, quam ex 8
actis ſumere informationes, *vt fuit reſolutum in cauſa Peruſina ſeparationis Thori 28. Iunij 1589. coram bo. me. Gypsio, S. M. Greg. deciſ. 224. in fin. Rota deciſ. 446. numer. 8. par. 1. diuerſ. & dec. 278. num. 2. par. 4. & paſſim hoc tenet Rota*, quod etiam fuit optima ratione ponderatum, *in cauſa Romana hæreditatis 17. Iunij 1621. coram bo. me. Card. Sacrato*, vbi quod ſi Iudex extra acta moueri poſſet, non poſſet pars facere ſuas diligentias, & ita tollerentur defen-
ſiones, vnde ea, † quæ non ſunt de actis, dicuntur non 9
eſſe de hoc mundo, *Rota deciſ. 404. ſub num. 1. par. 1. recent.*

Digitized by Google

10 *recent.* quæ adeo vera ſunt, † vt non ſufficiat iura
eſſe in actis, ne etiam fuerint producta parte citata
ad dicendum contra, *Caſſador. dec. 7 in fin. de appell.*
11 *Caſar. de Graſſ. dec. 3. nu. 6. de reſt. ſpol.* † etiam quod
Inſtrumenta ſint rogata in actis eiuſdem Notarij
cauſæ, niſi ſaltem reperiantur cum partis citatione,
*vt fuit dictũ in cauſa Romana Saluiani 25. May 1616.
coram Illuſtriſſ. D. Cardinali S. Euſebij, & coram S. M.*
12 *Greg. in dec. 508. num. 6.* immo, † ſi dicta Priuilegia
fuiſſent producta in illo iudicio, (quod tamen non
eſt verum) non nocerent in iſto, *Cephal. conſ. 377. n.
85. Rimnal. Iun. conſ. 213. n. 20. Achil. dec. 2. de con-
feſſ. S. M. Greg. deciſ. 451. num. 5.*

Aut verò prætenditur probari Iuſpatronatus iux-
ta formam Concilij & cum agatur de magno Prin-
13 cipe, certum eſt, † quod tam de iure communi præ-
ſumitur ex vſurpatione, *Put. dec. 55. & 56. lib. 4. &
dec. 356. par. 2. in correct. Mohed. dec. 10. de iurepat.*
quam ex diſpoſitione Concilij, *Rota corã S. M. Clem.
VIII. dec. 199. par. 2. diuerſ. & deciſ. 331. eod. par. 2.*
& ideò aut Sereniſſimus D. Dux prætendit hoc Iuſ-
patr. ex perſona clar. me. Ducis Alphonſi vltimæ Du-
cis Ferrariæ, aut ex perſona propria. Si ex perſona
Ducis Alphonſi, prout videtur prætendere, vt patet
ex literis obtentis à S. M. Paulo V. ibi *quæ de iurepat.
Laicorum nobilium virorum dilecti filij Cæſaris de Eſte
Mutinæ, & Regij Ducis ex fundatione, vel donatione,
iuxta capitulationem Fauentinam exiſtit.* Si enim præ-
tendit hoc Iuſpatr. ex Capitulatione Fauentina, in
neceſſariam conſequentiam illud prætendit ex ſuc-
ceſſione Ducis Alphonſi, & iſto caſu, dum illud præ-
tendit ex iure Ducis Alphonſi, ſequitur, quod illud
Iuſpatr. habet præſumptionem iuris contra ſe, ita
vt, cum agatur de Iure patr. ſpectante ad perſonam
Magnatis, requiratur probatio immemorabilis cum
præſentationibus effectum ſortitis ſpatio 50. anno-
rum iuxta diſpoſitionem S. Concilij Trid. *Seſſ. 25.
cap. 9. de reſor.* in eo enim ſolo Concilium alterauit
diſpoſitionem iuris communis, vt debeat doceri de
dictis præſentationibus effectum ſortitis ſpatio 50.
annorum, quia etiam de iure communi in iſtis Ma-
gnatibus requiritur probatio immemorabilis, vt in-
fra dicetur. Et quod Dux Alphonſus comprehende-
retur ſub iſta diſpoſitione Concilij, eſt extra omnem
difficultatem, cum haberet iuriſdictionem in loco,
*Put d. dec. 55. & 56. & vtrobique addit. lib. 1. in
correct. & dec. 5. & 8. de iurepatr. Chiſſanen. dec. 67.
Capitaq. dec. 128. par. 2. Mohed. dec. 10. nu. 2. de Iure-
patr. Cott. dec. 336. Rot. dec. 56. n. 2. 6. & 7. dec. 219. n. 1.
verſ. Ratio, par 1. in recent. S. M. Greg. dec. 222. n. 1. &
ibi late Add. & fuit reſolutum in cauſa Lucana Iuriſ-
patr. de Podiis 5. Martij 1621. coram me,* & hanc qui-
dem probationem vti debet Sereniſſ. D. Dux Mutinæ,
14 cum ſit ſucceſſor Ducis Alphonſi: † a primordio
enim tituli poſterior formatur euentus, *l. 1. §. nulla.
& ibi gl. in verſ. Primordium tituli. C. de tempor. lucr.
deſcript. lib. 10. Oldrad. conſ. 94. in princ. verſ. & quan-*
15 *tum ad primum,* vbi † quod principium attenditur in
actu nulliter concepto, quia ſi a principio fuit actus
nullus in ſua conceptione reſpectu vitij perſonarum,
etiam quod actus ſit ſub conditione, non conualida-
tur, licet tempore purificatæ conditionis ceſſet vi-
tium, & generaliter, vbicunque aliquid ſit in execu-
tionem præcedentis actus, attenditur actus præce-
dens, & ſic principium, *Anchar. conſ. 28. num. 3. & in
terminis Iuriſpatr. dec. 219. num. 1. verſ. ratio fuit, par.
1. recent.* vbi æquiparat illos, qui ſunt, vel aliquando
fuerunt Domini temporales loci, vbi exiſtit Benefi-
cium.

Si vero Sereniſſimus D. Dux prætendit hoc Iuſ-
patr. ex perſona propria, eget eadem probatione,
16 quia † decretum præcictum Concilij *Seſſ. 25. cap. 9.*
de reform. propter dictionem, plerumque, quia vti-
tur, habet locum etiam quando ceſſat præſumptio
vſurpationis, ſi iuſpatr. prætendatur à perſona poten-
ti, vel Magnate, ſiue vniuerſitate, vt cenſuit Congre-
gatio Illuſtriſſimorum Interpretum, *& dixit Rota in
cauſa Sorana iuriſpatr. 28. Aprilis 1603. coram bo. me.
Card. Pamphilio, vbi fuit reprobata deciſio in cauſa To-
letana iuris decimandi 3. Maij 1582.* in qua dicebatur
quod dato concurſu patis, vel maioris potentiæ Epi-
ſcopi, ceſſat præſumptio vſurpationis, *& idem fuit di-
ctum coram eodem in Iacen. Parochialis 27 Iunij 1605
& admiſſum in d. cauſa Lucana iuriſpatr. de Podiis 14.
Iunij 1621. coram me,* & quod requiratur eadem pro-
batio, quando ad iuſpatr. agit familia potens, & Ma-
gnas, prout requiritur, quando agit Dominus Caſtri
*ſapiſſimè fuit reſolutum. A. A. dec. 104. lib. 2. alias
1273. lib. 3. par. 2. diuerſ.* vbi ſimpliciter loquitur in
iurepatr. Magnatum. *Achill. dec. 4. num. 10. de iure-
patr. Creſcen. dec 1. eod. tit. Chiſſanen. d. dec. 67. Io.
Paulus dec. 8. alias 842. lib. 3. par. 3. diuerſ.* vbi quod
iuſpatr. præſumitur ex vſurpatione, nedum in Do-
minis, ſed etiam in familia potenti, & vniuerſitate,
& quod D. Simonettus, dum erat Auditor, annotaue-
rat, quod de familia potenti hoc pluries fuerat re-
ſolutum, *Cotta dec 356. Peregr. dec. 5. lib. 2. & fuit re-
ſolutum in cauſa Neapolitana Cappellaniæ 29. Ianuarij
1570. coram bo. me Card. Lancell. Seniore,* vbi de fa-
milia Caracciola. *Seraph. dec. 951. nu. 6.* vbi de No-
bilibus Venetis in ſtatu Venetorum, quæ concluſio
fuit habita pro indubitata *in d. cauſa Lucana iuriſpatr.
de Podiis 5. Martij 1621. coram. me.*

In propoſito autem, ſiue dicamus † potentiam 17
probari ex diuitijs, amicis, numeroſitate perſonarum,
& familiarum, ac populari exiſtimatione, *prout vo-
luit D. D. in l. 1. ne liceat in potent. & in cap. fin. vbi
Card. num. & 5. de alien. iud. mut. cauſa fact.* & ne-
gari non poteſt, quod Sereniſſimus D. Dux cenſeri
debeat perſona potens reſpectu Nobilitatis, & ma-
gnæ potentiæ, ac magnarum diuitiarum, etiam in
ſtatu Ferrariæ, totiuſq; populi exiſtimationis. Cum
illa Ciuitas fuerit ſub dominio iſtius familiæ, & in
illa Ciuitate adſint quam plures familiæ a Principi-
bus Æſtiis Beneficatæ? ſiue dicamus in iudicanda
potentia hoc eſſe relinquendum arbitrio, & religio-
ni iudicantis, *prout voluit Bal. conſ. 151. ſub num. 1.
verſ. Num illa lex. lib. 1. cuius dictum ſi puta fuit Ro-
ta in cauſa Lucana in Iuriſpatr. de Podiis 14. Iunij
1621. coram me,* & nemo ſanæ mentis inficiari po-
terit, quin inter arbitrium Iudicis in caſu, de quo
agitur, pro iudicanda perſona Sereniſſ. Ducis poten-
tis in Ciuitate Ferrariæ, tum propter magnitudinem
perſonæ, & diuitiarum, præſertim in ditione Ferra-
rienſi quam propter alias adhærentias, vt ſupra di-
ctum eſt. 18

Et prædicta eſſe vera, † quod ſcilicet ſufficiat
potentia in loco, quamuis non ſit coniuncta cum
iuriſdictione, ſatis deprehenditur ex eo, quia Sacra
Congregatio, prout etiam Rota, ſæpè cenſuerunt,
iuſpatr. vniuerſitatis etiam paruæ, & ſine iuriſdictio-
ne in loco, ac etiam Parochianorum præſumi ex
vſurpatione, *Put. d. deciſ. 55. & 199. lib. 1. in
correct. Mohed. dec. 1. in fin. de iurepatr. Creſcen. dec. 1.
n. 2. eod. tit. Io. Paul d. dec. 842. n. 1. verſ. fecus tamen
Chiſſanen. d. dec. 67. in princ. Mantic dec. 234. & 254.
num. 1. Rot. d. dec. 199. par. 2.* etiam quod vniuerſitas
ſit parua, *vt fuit reſolutum in cauſa Nullius Archi-
presbyteratus foſſæ ſeccha 2. Maij, & 1. Iulij 1588.
coram bo. me. Card. Pamphilio,* ac etiam quod iuſpa-
tron. prætendatur a paucis Parochianis, ſiue vicinis,
*fuit reſolutum coram me in cauſa Cremonen. Cap-
pellaniæ 11. Aprilis 1601. & in cauſa Bononien de
Varignana 20. Martij 1589. coram Gypſio, & in cau-*

ſa Illerden. Beneficij 11. Martij 1596. coram Penia. Mantic.dec.234. n.1.verſ.quod locum, & d. dec.253. n.3. Rot.dec.431. n.1. par.1.recent.& optimè facit doctr. Specul.in tit.de Iurepatr. n.11. Gonz. ſuper regul.8.gl. 18. num. 68. verſ. quod etiam. Garz. de beneſ.par.5. cap.9. num.201.

19 Non obſtat, † quod ad effectum vt, præſumitur Iuſpatronatus ex vſurpatione in perſona potenti requiratur potentia in loco, vt in deciſionibus ſupra allegatis, ita vt iuriſdictio extra locum Beneficij non ſufficiat ad præſumendum Iuſpatronatus eſſe ex vſurpatione, *vt fuit reſolutum in cauſa Meliten. Iuriſpatr.10. Martij 1608. coram Illuſtriſſimo Card S.Euſebij.* Quia fuit reſponſum, prædicta rectè intellecta non obſtare: Nam vera eſt conſequentia habet iuriſdictionem in loco, ergo intrat præſumptio vſurpationis: ſed regulariter non eſt vera conſequentia non habet iuriſdictionem in loco, ergo non intrat præſumptio vſurpationis, niſi quando ceſſante iuriſdictione ex aliis, ceſſat quoque potentia, prout in dicta cauſa Meliten. in qua cum prætendens Iuſpatronatus haberet iuriſdictionem extra locum, ideo Iuſpatronatus non præſumebant ex vſurpatione, quia ex aliis ceſſabat potentia in loco, quæ quidem potentia in ſtatu Ferrariæ nòn ceſſat in Sereniſſ D. Duce, licet ceſſet iuriſdictio, ſtante magnitudine illius perſonæ, ac diuitiarum, aliiſque ſupra ponderatis.

Aut vero prætenditur, inſtitutionem poſſe ſubſtineri, ex quo Sereniſſ. D.Dux eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, & illa non ſuffragatur. Et pro huius articuli reſolutione tria ſunt præmittenda.

20 Primum, † quod ad acquirendam poſſeſſionem Iuriſpatronatus plura requiruntur. Et primo, quod ille, qui vult præſentare, præſentauerit bona fide. Secundò, qood præſentatio fuerit admiſſa. Tertiò, quod inſtitutus fuerit habitus tamquam Rector in poſſeſſione Rectoriæ. Quartò, quod præſentans credat vti iure ſuo. Qnintò, quod ille, in cuius præiudiciū poſſeſſio quæritur, hoc ſciat, & patiatur, *Calder in conſ. 12.de iurepatr.Dec.conſ.129. n.3.Gig.conſ.48. n.42.& conſ.49. n.79.& 80.Rocch.in verb. competens.q.14. n. 35. cum pluribus ſeqq.Lambert.de iure.p.lib.2.p.1.q.3. art.10.Paleott.dec.680. lib.3 p.3.& dec.687.n.1 par. 2. diuerſ. & fuit dictum in cauſa firmana Iuriſpatr.16. Iunij 1588. coram bo.me.Card. Pamphilio, & alias ſæpiſſimè.*

Secundum eſt præmittendum, † quod probatio
21 Iuriſpatronatus, ex quo verſamur in perſona potenti, iuxta tenorem Concilij, requiritur tam in petitorio, quam in poſſeſſorio ſecundum declarationem Sacræ Congregationis Illuſtriſſ. Interpretum, *quam refert Gonz.ad regul.8.gl.18. n.23. & reuerenter paſſim Rota ſequitur, vt in Reatina iuriſpatr.28. Octobris 1587. coram Robuſterio, in cauſa valentina Cappellania 28. Aprilis 1595.coram bo. me. Cardinali Clanchetto, in cauſa Auximana iuriſpatr. 28. Maij 1595. coram Illuſtriſſ.Merlino, in Calaguritana Iuriſpat.de Viana 15. Martij 1599. coram bo. me. Penia, in cauſa Romana Parochialis de Publicolis 31.Ianuarij 1600.coram Epiſcopo Pacen.in cauſa Bononien.Parochialis de Gadeo 17. Iunij 1625.coram Andrea ſ. m. Greg. d. dec. 221. n.2. verſ. Quæ probatio.Rota dec. 756. num.31. verſ. Vnde ſequitur.par.2.recent.& fuit dictum coram me in Pampilonen.de lanſi 1.Iulij 1605.& in Barchinonen.Prioratus 11. Maij 2609.* ita vt
22 † non ſufficiat docere de quaſi poſſeſſione præſentandi, ad effectum manutentionis, *Garz.d.gloſ.18.n.23.verſ.vbi etiam,* quia Concilium ſuſtulit omnem poſſeſſionem, *Seraph. deciſ. 1395. n.4.verſ.Neque obſtat, & n.5.verſ.& ex eo.*

23 Tertiò eſt præmittendum, † quod prætenſus Patronus, qui ſemel docuerit de Iurepatronatus, non eſt repellendus à quaſi poſſeſſione præſentandi, ſi tamen, dum docuit de Iurepatronatus, ſeruauerit formam Concilij Tridentini, prout declarauit Sacra Congregatio, *& refert Gonz. vbi ſupra n.26.& 27.Seraph.d.dec.1395. n.7.& fuit dictum in cauſa Volaterana Cappellania 28. Aprilis 1595. coram bo. me Blanchetto, & in d. Romana Parochialis 31. Ianuarij 1680. coram Epiſcopo Pacen. ac etiam in d.Comaclen. & Ferrarien.coram bo.me. Remboldo.* Ratio autem, cur requirantur probationes etiam in poſſeſſorio iuxta formam Concilij, eſt clariſſima, † quia, cum Concilium 24
præſcribat certam formam probandi Iuſpatronatus, ſi eo modo non probetur, abrogat, & irritat iuſpatronatus cum quaſi poſſeſſione ſubſecuta; ergo ne Iuſpatronatus cadat ſub hoc decreto, probatio illius debet fieri nedum iudicio petitorio, ſed etiam poſſeſſorio, ſeruata forma Concilij, & in hac parte Concilium adhæret illi opinioni, quod ex præſentatione facta ſine titulo Patronus cenſeatur in mala fide vera, & propterea non acquirere aliquod ius in poſſeſſione, *Alex. conſ.71. num.47. & ſeqq. vol.4.* non autem illi opinioni, quod quaſi poſſeſſio attendatur, ſi erat bona fide facta, *Put.d. deciſ.46. in addit. lib.1. in correct. Creſcent. dec. 2. de iurepatr. idem Put. dec. 27. eod.tit.Dec.conſ.117. num.2. verſ.vnde ex iſta,* quæ quidem bona fides præſumebatur, ſi præſentatus ſpatio 20. anoorum poſſederat *Put.d. dec.55.in addit. lib.3.& dec.137. lib.2 in correct.& dec.24.de iurepatr.* quibus in locis loquitur in terminis præſentari, qui poſſedetat ſpatio 26. annorum. Vnde Concilium tollit iſtam præſumptionem bonæ fidei ex poſſeſſione loogi temporis, & vult, quod iuſpatronatus probetur aliàs illud irritat cum quaſi poſſeſſione præſentandi. Hinc merito Sacra Congregatio reſoluit tam in petitorio, quam in poſſeſſorio requiri probationes Concilij. Nec dicatur, quod Concilium irritat poſſeſſionem, quando iuſpatronatus prætenditur ex priuilegio, & ideo deberet doceri, quod iuſpatronatus prætendatur ex priuilegio, quia Concilium loquitur generaliter per verba, reliqui patronatus omnes, & verum eſt, quod comprahendit iuſpatronatus ex priuilegio, *ex adductis per Garz.de beneſ.par.5.cap. 9. num.116.* ſed non ideò dicendum eſt, quod non comprahendat ètiam omnes, quocumque titulo prætendantur; præterquam ex donatione, & fundatione per dicta verba generalia, *vt in ſpecie probat. Gonzal. reg.8. gloſſ.18. num.23.*

His poſitis quaſi poſſeſſiu præſentaodi non ſuffragatur. vt dictum eſt, & cum Sereniſſimus D. Dux poſſit allegare duas præſentationes, de illis ſigillatim agetur. Quantum enim attinet ad primam de anno 1599. licet ordinarius in inſtitutione dixerit cognito tamen prius de booo iurepatronatus prædicti, & quod in terminis edicti noſtri per nos hac de cauſa ſpecialiter propoſiti, &c. attamen † iſta aſ- 25
ſertio Epiſcopi non ſuffiagatur, ſed ex actis probari debet, fuiſſe cognitum ſuper iurepatronatus iuxta terminos Concilij, quia non ſtatur aſſertioni factæ per Ordinarium, vt in noſtris terminis *Rota deciſ. 421.num.3. verſ. minus obſtare. par. in recent. & in cauſa Mediolanen. iuriſpatr.21. Aprilis 1589. coram bo.me. Peruſino, & in cauſa Albanen. iuriſpatr. 22. Iunij 1292. in fin.coram bon. mem. Gypſio, & in dicta cauſa Romana de Publicolis 31. Ianuarij 1600. in verſ. nec obſtat. coram bo. me. Pacen.* & idem eſt in probatione iuriſpatronatus, quæ debet fieri de iure commnni niſi iuſtificetur ex actis, *Rot. d. dec.199. n. 5.verſ.ex his. par. 2. diuerſ 235. num.4. par.2. recent.* vbi dicitur, non credi etiam aſſertionibus Iudicis, niſi factæ ſint præuia cauſæ cognitione, & de illis appareat in proceſſu, *iuxta conſ. Soccin. 47. num. 15. vol.4.* nec confeſſio Epiſcopi, quod Beneficium ſit de iure

iurepatronatus præiudicat Eccleſiæ, Caputaq. deciſ.
128.nu.4.par.2.Rot.d.dec.421.nu.3.in fin. verſ.tamen
26 etiam par.2.recent.& † deberet etiam conſtare,fuiſſe
citatum Procuratorem fiſcalem, de cuius intereſſe
agebatur,Seraph.d.dec.1395.n.7.verſ.Nec fuit citatus,
& prædicta eo magis procedunt in caſu iſto, cum
edicta fuerint facta die 19.Octobris 1599. & de ea-
dem die fuerit facta præſentatio, & inſtitutio. Vnde
27 † ex iſta breuitate temporis ſatis liquet, quod non
fuit adhibita cauſæ cognitio, ad tex. in cap. cum ex
literis verſ.perſpeximus quoque de in integ. reſtit.gl. in
cap.iurgantium. in verb.celeri.in fine. de re iudic. & ibi
Butr.nu.3.Bart.in l.prolatam.in fin.& ibi late Add.in
28 litera L.& M.C.de Sent. Et ratio eſt,quia † in omni-
bus actibus tempore indigemus,vt aliquid maturius
agamus,Anchar.conſ.36.incip.viſa quadam petitione
nu 2.& 3.per tex.in l.cum his. §.ſi Prætor.ff.de tranſact.
29 & † quamuis iſta non procedunt, quando temporis
breuitate Iudex potuit inſtrui, quia tunc breuitas
temporis non vitiat, d.cap. iurgantium. ibi celeri ſen-
tentia,& ibidem Imol. in princ. de re iudi. Alex.conſ.
213.nu.3.vol.7. Bal.conſ.204.nu.4.verſ. & licet fuerit
factum lib.3. attamen hic non oſtenditur,quod bre-
uitas temporis ſufficeret, immo, cum non doceatur
de titulo fundationis, & dotationis, aut priuilegio,
præſumptio ſtat in contrarium, quod requireretur
congruum tempus ad probandam immemorabilem
cum præſentationibus effectum ſortitis ſpatio 50.
annorum, quæ probatio eſt neceſſaria, ceſſantibus
prædictis,vt ſupra probatum fuit. Nec Sereniſſimus
D. Dux poteſt iuuari in hoc concordia Fauentina,
vt ſtatim dicetur. Nec etiam applicatur concluſio,
30 † quod ſententia antiqua poteſt exequi ſine actis:
Primo,quia,quatenus ageretur de ſententia,ad hunc
effectum requiritur, quod ſit lata ante 30. annos,
Put.dec.328.lib.2.in correctis Rip.reſp.1.nu.9.de iure-
patr.lib.1.Mantic.dec.296.num.7. in hoc autem caſu
prima Inſtitutio non fuit facta ante 30.annos. Se-
cundò, cum conſtaret de tempore ſecundæ præſen-
tationis, de anno 1618. quod prima inſtitutio fuit
facta ſine cauſæ cognitione, vt patet ex prædictis,
requirebatur in ſecunda inſtitutione ad acquiren-
dam quaſi poſſeſſionem cauſæ cognitio, vt ſtatim
probabitur. Tertiò,veritas eſt,quod hic non ſimus in
31 ſententia,& † quamuis idem dicatur de probationi-
bus,quod de ſententia,quod ſi ſunt antiquæ probant
ſine actis,ita vt,qui vult impugnare probationes an-
tiquas,teneatur exhibere acta S.M. Greg. deciſ.535.
nu.9.& 10,tamen hic nullæ afferuntur probationes,
ſed ſola aſſertio Epiſcopi, cui non ſtatur in iſtis ter-
minis,vt ſupra dictum eſt, & modo etiam dicetur,&
tandem ceſſat omnis difficultas, quia, vt iam oſten-
ſum fuit,liquidò apparet,nullam cauſæ cognitionem
adhibitam fuiſſe.

Neque in hac facti ſpecie diſcutiendum eſt, quid
poſſet operari aſſertio Epiſcopi, ſi ageretur de pro-
32 bando Iurepatronatus in familia non potēti,† quia,
cum agatur de familia potenti, requiritur immemo-
rabilis cum præſentationibus effectum ſortitis ſpa-
tio 50.annorum, quæ debent probari per ſcripturas
authenticas,quæ probatio requiritur à Concilio pro
forma, ita quod aliter facta, vt per teſtes, vel aliud
æquipollens,non ſuffragetur,vt pluries fuit reſolutum
per Sacram Congregationem Concilij, & per Rotam in
cauſa Sabinen.Beneficiorum 15.Octobris 1581. coram
Robuſterio.Rot.dec.199.n.4.par.2.coram S.M.Clemēte
Octauo,& in cauſa nullius Archipreſbyteratus 2.Maij,
& prima Iulij 1588. coram b.m.Card.Pamphilio,& in
Albanen. Prioratus 26.Nouembris 1588.coram Orano,
& in Aquinaten.Iuriſpatronatus 19.Ianuarij 1590.corā
b.m.Card.Mantic.& alias ſæpiſſimè,& nouiter Gonz.ad
regul.8.gl.18.n.79.Grat.diſcept.168.n.21.vſque ad fin.

quæ adeo vera ſunt, vt nec ſufficiat probatio præ-
ſumpta,quæ reſultat ex enonciatiuis, & inſtitutioni-
bus Epiſcoporum de præſentationibus coram ipſis
factis,vt fuit reſolutum in cauſa Aquinaten.Iuriſpatr.9.
Iunij 1600.coram Card.Seraphino, & in Sorana Iuriſ-
patr.28.Aprilis 1603.coram Cardinale Pamphilio, &
in Iacen. Parochialis 27.Iunij 1603. coram eodem, &
nouiſſime articulo maturè diſcuſſo in cauſa Terracinen.
Canonicatus 10. Aprilis præteriti coram R.P.D. meo
Merlino, licet de iure circumſcripta diſpoſitione
Concilij, aſſertioni Epiſcopi de præſentatione co-
ram ſe facta credatur, Rot.dec.11.de iurepatr in nouis,
& ideo,cum præſentationes debeant probari per au-
thentica documenta,& Concilium hoc diſponat de
forma,vt ſupradictum eſt, non ſufficiunt aſſertiones
Epiſcopi, vt in prædictis deciſionibus, & præſertim
in deciſ. D.M. Merlini,in qua,cum pars, quæ infor-
mabat,contrarium prætenderet, contra ipſam ſolam
informantem Rota reſpondit. Neque dicatur quod
hodie non agitur de iſta probatione, ſed an fuerit
facta,quod præſumitur ex dicta aſſertione Epiſcopi,
† cui ſtandum eſt in his, quæ concernunt officium 33
ſuum,Rot.dec.698.n.4.par.1.diuerſ.quia,vt modo di-
ctum eſt, in hoc caſu non ſtatur aſſertioni Epiſcopi,
ſed debeat ex actis conſtare, Iuſpatronatus fuiſſe
probatum iuxta diſpoſitionem Concilij, & ſic iuxta
prædicto modo ponderata.

Quantum attinet ad ſecundam præſentationem
de anno 1618. vna cum enunciatiua in literis S.M.
Pauli V.ſic concepta. Quæ de Iurepatronatus Laicorum
Nobilium Virorum dilecti filij Cæſaris de Eſte Mutinæ,
& Regij Ducis ex fundatione, vel dotatione iuxta Capi-
tulationem Fauentinam exiſtit &c. nec iſta præſenta-
tio,& inde ſecuta aſſertio Papæ, ac inſtitutio Ordi-
narij ſuffragantur,non quidem præſentatio, & inſti-
tutio, quia, licet Sereniſs. D. Dux de facto eſſet in
quaſi poſſeſſione præſentandi ex præſentatione effe-
ctum ſortita anni 1598. nihilominus oſtendere te-
nebatur, illam primam inſtitutionem fuiſſe factam
cum cauſæ cognitione, vt ex illa bona fides reſulta-
ret, & inde ſubſequi poſſet ſecunda inſtitutio, cum
illi reſiſteret Sacroſanctum Concilium, & ius com-
mune, † Eccleſiaque regulariter libera præſumatur, 34
& præſentatio ex gratia competat, cap. quoniam de
Iurepatr.cap.omnes Baſilicæ.16.qu.7.ita in puncto dicit
Didacus Spino.de teſtam.gl.4.in fin.& bene ad propoſi-
tum Valaſch.conſult.163.nu.9.cum ſeqq. Gonzal.d.gl.
18.nu.48.& † propterea,cum iſta inſtitutio fuerit fa- 35
cta ſine cauſæ cognitione, non ſuffragatur, vt in di-
ctis Sacræ Congregationis Concilij, & Rotæ deci-
ſionibus, & nec poteſt iuuari ex enunciatiua Papæ,
quia,† cum non fuerit facta motu proprio,nec conti- 36
neat factū proprium ipſis Sanctæ Memoriæ Pauli V.
ſed ſit ad ſupplicationem partis,non tribuit aliquod
ius, nec probat Iuſpatronatus, de quo principaliter
dubitatur, Clem.in fin.de ſent.excom. Pariſ. conſ.128.
n.22.verſ.in ſuper.lib.4.Aret.conſ.23.n.8.& ſeqq. vbi
dicit, hoc procedere, etiamſi ſuper ea fundetur in-
tentio Papæ. Dec.conſ.602. nu.15.latè Aym de antiq.
temp.par.1.§.1.nu.9.præſertim quia concernit inter-
eſſe partis,Caputaq.dec.537.nu.5.par.3.& fuit in pun-
cto dictum in cauſa Sorana Iuriſpatronatus 28.Aprilis
1603.coram bo.me.Card.Pamphilio.

Et ad propoſitum non applicantur deciſiones in
cauſa Portuen.Beneficij 9.Maij 1594. coram bon. mem.
Pacen. & coram Illuſtriſs. Millino 22. Martij 1596.
quæ ſunt deciſ.523. & 524. par.4. diuerſ. quia † ibi 37
agebatur de aſſertione Papæ facta motu proprio, &
ſuper facto, quod ſibi cauſa cognita innotuerat, &
ſuper ea fundabatur intentio Papæ, & ideo eius aſ-
ſertioni ſtandum erat, Clem.1. de probat. & ibi DD.
gloſ. in dict. Clem. fin. in verb. Non intelligitur. de

ſent. excomm. cum allegatis in prædictis deciſ. & fuit
38 *conſideratum in prædicta cauſa Sorana,* † in qua ponderatum etiam fuit, quod in caſu dictarum deciſionum Portuen. non controuertebatur exiſtentia Iuriſpatronatus, ſed ſolum pertinentia inter emptorem Caſtri, qui prætendebat, Iuriſpatronatus competere Caſtro, & venditorem, qui dicebat, illud eſſe gentilitium, & ideo ſufficiebant ordinariæ probationes, *vt fuit dictum, in cauſa Firmana Iuriſpatronatus 21. Iunij 1593. coram bon. mem. Card. Blanchetto.* immo etiam leuiores, cum non ageretur principaliter de Iurepatronatus, neque Ordinarius, aut aliquis ab eo prouiſus eſſet in cauſa, ſed incidenter, & alium finem, vt videretur, an eſſet emptoris, vel venditoris Caſtri, *vt conſiderauit bo. me. Pacen. in ſua dec.* in hoc autem caſu dubitari non poteſt, quin ageretur de ipſo Iurepatronatus, licet alius non eſſet in cauſa, cum ageretur ad effectum inſtitutionis in præiudicium libertatis beneficij, maximè cum Fiſcalis eſſet in cauſa, ideoque certum ſit requiri exactas probationes, *vt fuit reſolutum in cauſa Pampilonen. Parochialis de Ianſi 10. Aprilis, & 20. Nouembris 1595. coram bo. me. Card. Mantic.*

Nec, vt dictum eſt, Sereniſſimus D. Dux poteſt iuuari aſſertione Papæ circa concordiam Fauentinam, quia, ſi concordia Fauentina non ſuffragatur, nec ipſa aſſertio poteſt ſuffragari: quod autem dicta concordia Fauentina non ſuffragetur, ſatis patet, cum in ea dicatur, *Rimangha lui,* ſcilicet Sereniſſimo Duci, *& à ſuoi heredi, & ſucceſſori, eos i vltimi, come ſingolari ſolamenti il Iuſpatronato della Prepoſitura di Pomposa, & quello della Pieue de Bondeno con tutte*
39 *loro pertinenze,* † cuius verbi *(remaneat)* natura eſt in hoc caſu, vt importet continuationem, & perſeuerantiam iuris, & diſpoſitionis præcedentis, *l. ſed & ſi manente. ff. de precar. & fuit conſideratum in dicta cauſa Comaclen. & Ferrarien. coram bon. mem. Remboldo.* ideoque niſi doceatur, quod hoc Iuſpatronatus ſpectaret ad Ducem Alphonſum, diſpoſitio horum Capitulorum non poteſt ſuffragari Sereniſſimo D. Duci, *cap. 1. & ibi Bal. numer. 2. & ſeqq. de*
40 *capit. qui cur. vendidit;* vbi dixit, † quod ſi Imperator fecit conceſſionem alicuius Caſtri, cum pertinentiis, in huiuſmodi conceſſione non veniunt defenſæ, vel Molendina, quæ erant propria Communitatis, neque veniunt res ſingulares vicinorum, quia tantum videtur Rex concedere, quod erat proprium, *arg. l. ſi domus. §. fin. ff. de leg. & l. vxor. patrui. C. de leg. & l. qui Tabernas. ff. de contraempt. Franc. Aret. in conſ. 15. num. 2.* ſic in propoſito, cum in Capitulis dicatur, quod Beneficia remaneant de Iurepatronatus. Ideò Papa præſupponit, quod talia ſint, & quod talia debeant remanere penes Sereniſs. D. Ducem, qualia fuerant penes Ducem Alphonſum, & propterea, niſi doceantur, quod de tempore Capitulorum Beneficia eſſent de Iurepatronatus Ducis Alphonſi, Capitula non ſuffragantur Sereniſs. D Duci, cum exiſtentia Iuriſpatronatus Ducis Alphonſi ſit fundamentum intentionis Sereniſs. D. Ducis, & diſpoſitionis Capitulorum, *Bart. in l. 1. §. 1. ff. ne quid in flum. public. Tiraq. de vtroq. retract. §. 8. gl. 7.* Papa enim, vt ſupra relatum eſt, in Capitulis dixit, *Rimanghi anco à lui il Iuſpatronato,* non autem voluit ſimpliciter concedere Iuſpatronatus, prout ſi dixiſſet, Beneficia ſint de Iurepatronatus, quo caſu diſpoſitio ex certa ſcientia facta præiudicaret libertati Eccleſiæ, *vt in ſimili conſiderat Franc. Aret. d. conſ. 15. nu. 9. verſ. His non obſtantibus.*

Non obſtat, quod Conc. Trid. *d. Seſſ. 25. cap. 9. de Reform.* excipiat patronatus competentes ſublimibus, ac ſupremis Principibus iura Imperij in Dominis ſuis habentibus, quia hodie de hoc non eſt diſputandum, cum Concilium præſeruet tantum conſuetudines, ſeu præſcriptiones, & facultates, ac Priuilegia dictorum Principium, & ideo fruſtra diſputatur, an ſit locus huic exceptioni, cum de prædictis non conſtet: Et quod hoc ſit verum, ſatis patet, quia Sacroſanctum Concilium decernit, vt Iuſpatronatus ſit ex fundatione, & dotatione, † & vult il- 41
lud probari per authenticum documentum, vel aliàs iuxta modum in præſcriptum, poſt quem modum ibi præſcriptum ſubdit, *Reliqui Patronatus &c. ſeu facultates, & Priuilegia conceſſa &c. cum vacant ſcilicet Beneficia (exceptis Patronalibus ſuper Cathedralibus &c. & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, ſeu Regna poſſidentes, aliaſque ſublimes, ac ſupremos Principes iura Imperij in Dominiis ſuis habentes pertinent.) in totum prorſus abrogamus.* Vnde cum præſeruet Iuſpatronatus dictorum Principum etiam quod non ſit ex dotatione, & fundatione, præſumit Concilium, quod de Iurepatronatus debeat conſtare ſecundum diſpoſitionem Iuris communis, quod non corrigitur, quoad dictos Principes, & propterea, ſi Sereniſſimus D. Dux prætenderet hoc Iuſpatronatus eſſe præſeruatum per Concilium, etiam quod non eſſet
ex dotatione, & fundatione, † deberet probare ali- 42
quem titulum de iure ſufficientem ad inducendum Iuſpatronatus. Et ſi niteretur ſola præſcriptione, prout Iuſpatron. poſſe præſcribi *tenet Federic. de Senis conſ. 234. quem refert, & exornat Paul. de Cittadinis de Iurepatr. par. 3. cauſ. 3. nu. 3. cum pluribus ſeqq. fol. mihi* 58. vt iſto capite poſſet iuuari, deberet docere de immemorabili, quæ requiritur in perſona poteſti etiam de iure communi ad hunc effectum, *Butr. in cap. dilectus ſub num. 12. verſ. ſolue, dic contrarium, vbi etiam Card. ſub nu. 2. qu. 41. præcipuè ibi, Populus autem. de offic. leg. Mohed. dec. 10. nu. 2. & 2. de Iurepatr. Achill. dec. 4. nu. 4. eod. tit. Put. d. dec. 55. 56. & 199. in princip. lib. 1. in correctis, Caputaq. dec. 128. nu. 1. & nu. 4. in fin. & nu. 5. par. 2. Guidob. dec. 114. incip. Thomas Pontiaticus. in fin. verſ. ſecus ſi de illo. Chiſſanen. d. dec. 67. incip. iuſpatronatus in magnis Card. Mantic. dec. 89. n. 3. verſ. ſed neque, & dec. 234. nu. 1. fuit latè deductum in dicta Comaclen. & Ferrarien. Propoſita coram Remboldo.* Si verò tueretur, ſe conceſſiſſe ex priuilegio, deberet oſtendere priuilegium, aut conceſſionem Apoſtolicam, cum priuilegium, aut conceſſio Ordinarij non ſufficiant, *c. de reb. Eccl. non alien. in 6. Rebuff. in prax. in 3. par. Signatura verſ. nec non Iuſpatr. Staphil. de literis gratiæ, de modo, & for. impetr. §. 1. de iuriſpatr. prærogatiua. n. 3. & 4.* etiam ſi Patronus eſſet in poſſeſſione per centum, & quadraginta annos, vel alio longiſſimo tempore, cum conſtaret de priuilegio inualido, *Gonz. ad reg. 8. gl. 18. n. 48. Pariſ. de confident. qu. 18. nu.* 280. *& hanc opinionem ſequitur Rota, vt in deciſionibus relatis per Garz. de benef. par. 5. c. 9. nu. 128. & 129.*

Et ita concluſum, negocio maturè diſcuſſo, licet vna tantum parte informante.

R.P.D. DVNOZETTO

LVCANA IVRISPATRONATVS

Mercurij 18. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1 *Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus.*

2 *Lim. niſi concludenter conſtet de proprietate alterius.*

3 *Præſentandi quaſi poſſeſſio acquiſita per conſenſum præſtitum permutationi ſuffragatur etiam pro quaſi poſſeſſione in caſu vacationis per obitum.*

4 Tu

4 *Tutoris conſenſus in aliquem præſentando ſufficit pro pupillo.*

5 *Iuriſpatronatus ceſſio ad fauorem compatroni non egee Ordinarij conſenſu.*

6 *Ordinarius dicitur approbaſſe tranſlationem iuriſpatronatus factam in compatronum per illius præſentationem admiſſionem.*

7 *Beneplacitum Apoſtolicum neceſſarium in alienatione Patronatus Eccleſiaſtici præſumitur interueniſſe ex lapſu 30. annorum, & ſubſecuta obſeruantia.*

8 *Patronatus ſiue Eccleſiaſtici, ſiue laycalis tranſlatio, niſi ſit in compatronum, requirit conſenſum Ordinarij.*

9 *Productio vnius tituli ad vnum finem, non tollit præſumptionem alterius allegatam ad alium finem.*

10 *Præſentandi ius præſcribitur ſpatio annorum.*

Deciſio CCXXXIX.

1 DOMINI dixerunt, Dominicum
eſſe inſtituendum † tamquam
præſentatum à Martino exiſtente
in quaſi poſſeſſione præſentandi,
cap. conſultationibus. vbi Butr. n. 9.
de iurepatr. Rip in cap. cum Eccleſia Sutrina, num. 130. de cauſ. poſſ.
& propriet. Rot. dec. 167. num. 7. & 8. par. 2. diuerſ.
2 Hæc enim ſola attenditur ad hunc effectum, † niſi
plenè, & concludenter doceatur de proprietate al-
terius veri patroni per rem iudicatam, confeſſionem
partis, aut Inſtrumentum fundationis clarum, & in-
dubitatum, cui nihil opponi poſſit, *Butr. in cap. ex*
literis, n. 8. de Iurepatronatus. Lambert. de Iurepatr. lib.
2. qu. 3. art. 6. n. 4. par. 1. Rota in Lucana iuriſpatr. co-
ram bo. me. Penia inter recent. dec. 374. num 5.

Quaſi poſſeſſio vero Martini ſatis eſt iuſtificata
ex conſenſu præſtito de anno 1622. permutationi
3 factæ de hoc Beneficio in manibus Ordinarij, † cu-
jus vigore fuit quæſita quaſi poſſeſſio, etiam in caſu
vacationis per obitum, *Abb. conſ. 54. in fin. part. 1.*
Creſcent. dec. 2. de iurepatr. Put. dec. 301. lib. 1. in re-
cent. Rota coram S. M. Greg. XV. dec. 349. vbi Adden.
4 *num.* 7. & † hic conſenſus benè potuit præſtari per
tutorem pro Martino tunc pupillo, *Federic. de Sen.*
conſ. 102. in primo dub. Lambert. de iurepat. lib. 1. par.
1. q. 2. art. 10.

Non obſtat Inſtrumentum fundationis de anno
1523. in quo medietas huius Patronatus legitur re-
ſeruata Vniuerſitati Cappellanorum. Omne enim
qualecumque Ius fuit de anno 1554. tranſlatum in
Martinum Seniorem vigore donationis, de cuius
5 viribus Domini non dubitabant, tum quia † vti fa-
cta Compatrono, qualis de illo tempore erat Mar-
tinus Senior, non indigebat conſenſu Ordinario,
Achill. dec. 10. de iurepatr. Capniaq. dec. 284. par. 1.
& dec. 131. par. 2. Reuerendiſs. D. meus Decanus dec.
464. num. 8.

Tum etiam quia, quatenus præfatus conſenſus
6 fuiſſet neceſſarius, † ſatis de eo conſtare videbatur
ex ſubſecuta Ordinarij tolerantia plurium annorum,
nec non ex admiſſionibus præſentationum factarum
per Martinum donatarium, eiuſque ſucceſſores, quæ
non potuerunt fieri citra approbationem donatio-
nis, *Lambert. d. tract. lib. 1. par. 2. q. 1. art. 7 in fin. Rot.*
in Bononien. iuriſpatr. de Viola. 27. Nouembris, 1597.
coram bo. me. Gypsio, & hæc approbatio potuit quan-
documque ſuperuenire etiam poſt donationem, *cap.*
cura, & cap. ſuggeſtum. de iurepatr. Rot. dec. vlt. eod.
tit. in antiquis.

Non obſtat allegatus defectus beneplaciti Apo-
ſtolici quod videbatur neceſſarium in alienatione
Patronatus Eccleſiaſtici ex Conſtitutione Paulina
de reb. Eccl. non alienandis. † Illud enim ex lapſu 7
30. annorum iuncta obſeruantia ſubſecuta præſumi-
tur interueniſſet, *Anchar. conſ. 136. Serap. dec. 671.*
num. 1. Rota deciſ. 506. num. 2. & 4 part. 2. recent.

Neque hæc præſumptio eliditur ex productione
alterius tituli in ſufficientis, nimirum conſenſus
Vicarij. Quia hic non fuit exhibitus ad effectum
oſtendendi eſſe ſatisfactum *extrauag. Pauli ſecundi*
de reb. Eccl. non alien. ſed fuit productus ex abundan-
ti pro maiori cautela, & ad magis remouendum
ſcrupulum Iuris communis, quo attento † in tranſla- 8
tione Patronatus, ſiue Eccleſiaſtici, ſiue Laicalis
(niſi actum eſſet de donatione facta compatrono)
videbatur adhibendus conſenſus Ordinarij, *cap. no-*
bis, vbi DD. de iurepatr. † Productio autem vnius ti- 9
tuli ad vnum finem, & effectum, non tollit præſum-
ptionem alterius tituli minoris allegatum ad alium
finem, & effectum diuerſum, *Rot. dec. 183, num. 4. par.*
2. recent.

Præterea, cum ab anno 1551. quo Martinus Se-
nior præſentauit Pardum, emanauerint per eius hæ-
redes plures præſentationes effectuatæ, & ſit lapſum
ſpatium 40. annorum, † videbatur etiam Martinus 10
iunior, qui præſentauit Dominicum, aduerſus præ-
tentiones Cappellanorum tutus præſcriptione qua-
dragenaria, *cap. de quarta. de præſcript. Couar. in reg.*
poſſeſſor. par. 2. §. 10. num. 8. Purpurat. conſil. 560. nu. 16.
Rota deciſ. 407. num. 1. part. 1. diuerſ.

Et ita vtraque, &c.

E. DOMINO CARDINALI
VBALDO

Colonien. Monasterii

Mercurij 21. Iulij 1628.

SVMMARIA.

1 *Excommunicato manutentio concedenda non eſt.*

2 *Limit. ſecus ſi excommunicatio ſit dubia, & requirat altiorem indaginem.*

3 *Lim. ſecus ſi excommunicati prætendantur particulares, & manutentatio petatur per Vniuerſitatem.*

4 *Nullitatis tranſlationis oppoſitio non retardat manutentionem poſſeſſoris de facto.*

5 *Immiſſionem paſſus ab Executore, qui non bene proceſſit, eſt manutenendus, niſi ſe habuerit pro ſpoliato.*

6 *Nullitatis exceptio non diſcutitur in iudicio ſummariſſimo manutentionis, ſed ad petitorium reijcitur.*

7 *Tranſlatio antiqui Monaſterij in nouum intelligitur facta cum omnibus bonis antiquis.*

8 *Papæ intentionis defectus gratiam vitiat.*

Deciſio CCXL.

PLacuerunt Dominis duæ Deciſiones in
hac cauſa factæ, in quibus abundè fuit fir-
matum dandam eſſe Manutentionem Ca-
nonicis in poſſeſſione Monaſterij B. M. V.
ſiti in in Oppido Nouerſij, & eius bonorum. Nec
obſtare, dixerunt, quod de nouo hodiè deducitur, nō
poſſe concedi manutentionem Canonicis, † cum ſint 1
excommunicati propter locationes vltra triennium
factas bonorum Eccleſiæ *vigore extrauag. Ambitioſæ*
de reb. Eccl. nō alien. & de excōmunicato eſt in puncto

deciſ.275. num.33. poſt conſ.Farin.S.M.Greg.XV.dec.
2 *64. vbi adden.num.*13. Quia † omnem caſum requi-
runt altiorem indaginem, & hodie non agitur no-
3 mine Congregationis pro intereſſe Eccleſiæ, † cui
particulares præiudicare non potuerunt, *cap.* 1. *&*
*per tot. de his, quæ fiunt à maior part. cap.Caſſad. dec.*8.
*de cauſ. poſſ.& propriet. Alex. conſ.*81. *nu.*7. *lib.*4. *Et*
fuit dictum in Theanen. Beneficij 11.*Ianuarij* 1621.*co-*
ram bo.me. D.meo Vbaldo.

Non obſtat repetitum motiuum nullitatis tranſ-
lationis ob defectum licentiæ Papæ, quia placuerũt
deciſiones datæ in vltima deciſione in fine, & in
4 omnem caſum † nullitas tranſlationis non impedit,
quin ſaltem de facto iſti Regulares, vel pro eis Re-
5 ligione poſſideret, † cuius poſſeſſionis vigore, cum ſe
non habuerint pro ſpoliatis ab exequutore, qui non
bene proceſſit, debent interim manuteneri, *Sanct.*
*Me.Greg.XV.dec.*9. *n.*6. *& dec.* 307. *num.*6. *&* 7. *Et*
6 *firmatur. in deciſionibus, de quibus agitur*, vbi etiam, †
quod iſta exceptio nullitatis non eſt diſcutienda in
iudicio manutentionis ſummariſſimo, ſed ad petito-
rium reijcienda. *Gabr. conſ.* 51. *num.* 13. *vol.*1. *Put.*
dec. 108. *lib.*3. *Achill. dec.* 15. *de reſtit.ſpol. & dixit*
Rot. in Spoletana penſionis 21. *May* 1619. *coram be.*
me. D.meo Vbaldo.

Non obſtat pariter, quod hoc, de quo agitur, non
ſit Monaſterium, ſed Hoſpitium in Oppido Noueſij,
quia iſtud etiam obiectum fuit ſublatum in vltima
deciſione, in qua ex multis probationibus adductis
pro parte Canonicorum ſufficienter probatum fuit,
conſtare de contrario, & hodie augetur iſta proba-
tio ex nouo inſtrumento ſtatus iſtius loci, ex quo
optimè comprobatur, quod eſt Monaſterium, non
Domus, vel Hoſpitium, & quod habet Eccleſiam
formatam. Vnde in concurſu tot probationum, ex
quibus veritas eluceſcit, Domini procurarunt atte-
ſtationem quandam exaduerſo datam in contra-
rium.

Non obſtat, quod bona eſſent vacantia, ex quo
Monaſterium antiquum erat dirutum, & ſuper iſtis
bonis habeat ſaltem ius Archiconfraternitas, quia,
cum fuerit facta tranſlatio antiqui Monaſterij in
7 Monaſterium nouum, † tranſlatio intelligitur facta
cum omnibus bonis antiqui Monaſterij, *cap.*2.*de Re-*
*lig. dom. Zeroll. in praxi Epiſcop. par.*1. *in verb. Mo-*
niales. verſ. ad decimumſeptimum, in fin. Et ita cenſuit
Sacra Cong. Conc. vt in declaratione quæ eſt impreſſa
*poſt Conc.cap.*5. *ſeſſ.*25. *de Regul. num.*12.

Non obſtat, quod Canonici fuerint expulſi au-
ctoritate Papæ, qui abſque dubio potuit illos expel-
lere, quia non reuocatur in dubium poteſtas Papæ,
ſed voluntas, cum non fuerit ei narratum, quod ade-
rat Monaſterium cum Eccleſia ſubrogatum in locũ
antiqui, ſed fuit præſuppoſitum, quod bona eſſent
vacantia, quod non erat, vt ſupra, & ſic intrat defe-
8 ctus intentionis Papæ, † qui ſemper vitiat gratiam.
*Pariſ. conſ.*4. *num.*27. *lib.*1. *Gabr. de clauſ. concl.*2. *n.*
20. *Rot. dec.* 451. *n.*1. *par.*1. *diuerſ. Seraph. dec.*981.
*in prin. & dec.*998. *num.* 12.

Et ita deciſum, vtraque parte acerrimè infor-
mante, &c.

R. D. COCCINO DECANO

NOVARIEN. BONORVM.

Lunæ 26. Iulij 1628.

SVMMARIA.

1 *Iudex ſubdelegatus eamdem habet auctoritatem in actu ſubdelegato, quam habet ſubdelegans.*
2 *Commiſſio plenariam poteſtatem tribuit ſuper omnibus, quæ ad cauſam pertinent.*
3 *Iuriſdictione conceſſa, ea quoque intelliguntur conceſſa, ſine quibus iuriſdictio explicari non poteſt.*
4 *Principali commiſſo, etiam acceſſorium commiſſum cenſetur.*
5 *Mandatum reſtrictum ad videndum exequi literas compulſoriales relaxatas per talem Auditorem, an ſuffragatur quoad Iudices compulſoriales concordatos coram alio Auditore, & num.*7.
6 *Rota facit vnum tribunal, & vnicam iuriſdictionem, adeò vt vnus Auditor dicatur ſubrogatus loco alterius, & facta coram vno in cauſa alteri commiſſa ſubſtineantur.*
7 *Citans pro certa hora quando poſſit actum expedire.*
8 *Computatio, & proteſtatio partis aduerſæ quando faciat conſtare, aliquid actum eſſe in termino, & hora citationis.*
9 *Citatione vnica plures termini, & actus cumulari poſſunt.*
10 *Comparationis in iudicio quæ debeant interuenire, & num. ſeqq. & num.*17. *& ſeqq.*
11 *Comparationis in iudicio petens iurat de calumnia, & ſe non habere alium modum recognoſcendi.*
12 *Recognitio per comparationem dicitur probatio ſubſidiaria, & fit aliis probationibus deficientibus.*
13 *Comparationem facere poteſt Iudex, per ſe ipſum, ſed tutius eſt, vt adhibeat duos peritos.*
14 *Periti plures pro comparatione literarum requiruntur, nec vnus ſufficit.*
15 *Periti debent eſſe partibus non ſuſpecti.*
16 *Peritum, parte citata non eligente, elegit Iudex, non tamen ſuſpectum.*
17 *Periti debent iurare.*
18 *Reſponſio relatiua ad interrogationem habet implicitum tenorem interrogationis, à qua declarationem recipit.*
19 *Scriptura certa requiritur, ad quam fieri debet comparatio.*
21 *Periti debent ſuam relationem in ſcriptis producere, vel in actis ſcribi facere.*

DECISIO CCXLI. LA PRIMA.

AGITVR de recognitione Inſtrumenti inueſtituræ factæ per viam tranſactionis de anno 1501. per Cardinalem de Sancto Seuerino Ioanni Iacobo Triultio, de qua quidem inueſtitura adſunt duo Inſtrumenta, alterum leuatum à Franciſco de Badagio, qui de de eo fuit rogatus, alterum vero exemplatum per Petrum Cellum. Vnde difficultas hodie fuit reſtricta ad Inſtrumentum leuatum per Notarium rogatum, vt videatur, An fuerit vltimo loco legitime recognitum per cõparationem reſeruato, vt quid inde reſultet videatur, cuius difficultatis reſolutio circa duo verſatur, Primo
circa

Digitized by Google

circa validitatem proceſſus comparationis, ſecundo
circa id, An comparatio fuerit legitimè facta,

Et quantum attinet ad primum, non poteſt dubi-
tari de validitate proceſſus comparationis, cum ille
1 fuerit factus à Iudice per Rotam ſubdelegato, † qui
ideo quoad hunc actum eamdem auctoritatem ha-
bet, quam Rota, *cap. vlt. §. delegatus, & ibi not. Franc.
num. 2. de Iudic. lib. 6.*

Nec minus ambigi poteſt de facultate Rotæ in fa-
cienda huiuſmodi recognitione per comparationem
2 † cum ex diſtributione Commiſſionis facta Au-
ditori, ipſe receperit ſuper omnibus, quæ ad cauſam
pertinent, plenariam poteſtatem, *iuxta not. in not. in c.*
3 *præterea. de offic. de leg.* & † conceſſa Iuriſdictione,
ea quoq; conceſſa videantur, ſine quibus iuriſdictio
explicari non poteſt, *cap. ſuſcipiens. de offic. delegati
l. 2. ff. de iuriſd. omn. Iudic.* Prout † & commiſſo prio-
4 cipali cenſetur quoque commiſſum acceſſorium, *cap.
prudentiam. §. ſexta. in fin. de offic. de leg.*

Non obſtant tres nullitates oppoſitæ contra di-
ctum Procuratorem factæ ſuper hac comparatione;
Non prima defectus mandati clar. me. Odoardi Car-
dinalis Farneſij tunc Commandatarij, quod videtur
reſtrictum ad videndum exequi literas compulſoria-
les relaxatas per nunc Illuſtriſſ. Cardinalem Veroſ-
pium tunc Rotæ Auditorem, & ideo Procurator non
poterat petere executionem literarum compulſoria-
lium poſtea relaxatarum per bo: me: Cardinalem Sa-
5 cratum, vnde proceſſus remanet nullus, *vt in deciſ.
vlt. Sanct. mem. Greg.* quia fuit reſponſum quod bo:
me: Cardinalis Sacratus non relaxauit nouas literas
compulſoriales, ſed tantum deputauit nouos Iudi-
ces in Curia concordatos pro executione literarum
compulſorialium per prius relaxatarum quarum vi-
gore fuit facta recognitio per comparationem, & ſic
non poteſt dubitari de viribus mandati, quatenus
etiam ita rigoroſè eſſet interpretandum. Secundò fuit
reſponſum, quod in Rota materia iſta non eſt adeo
6 ſtrictè interpretanda, cum † Rota faciat vnum Tri-
bunal, & vna ſit omnium iuriſdictio, ita vt vnus lo-
co alterius ſubrogatus dicatur, & acta facta coram
vno in cauſa alteri commiſſa ſuſtineantur, & valida
reputentur, *Put. dec. 339. lib. 3. in correct.* maximè
parte non opponente, *Idem Put. dec. 460. lib. 2. pariter
in correct.* quare, & ſi prædictus Illuſtriſſimus Veroſ-
pius relaxaſſet compulſoriales, attamen bon. mem.
Card. Sacratus denuo eaſdem potuit relaxare, quo
ſa mandatum Procuratoris videbatur ſufficere ex
ione prædicte, quia ſcilicet non ceſſebaat mutata
ſona Iudicis, cum, vt dictum eſt, Rota faciat vnum
Tribunal. Tertiò fuit reſpõſum, quod mandatum ha-
bet duas partes, prima eſt ad exequendum literas cõ-
pulſoriales relaxatas, per Illuſtriſſimum Cardinalem
Veroſpium, ſecunda continet hæc verba. Item peten-
dum, & obtinendum recognoſci per comparationem
Inſtrumentum tranſactionis Inueſtituræ, & aliorum
celebratum inter tunc Commendatarium, & Abba-
tem Sancti Bartholomei, & Ioannem Iacobum Tri-
uultium rogatum per Franciſcum de Badagio, &c.
quæ ſecunda pars ad effectum, de quo agitur, abunde
ſufficit, Neque poteſt huic motiuo obijci, quod facul-
tas recognoſcendi per comparationem eſt regiſtrata
in literis compulſorialibus, quia cum non poſſit du-
bitari de validitate relaxationis compulſorialium,
ſed tantum de validitate comparationis, eſto, quod
mandatum Procuratoris de partibus non eſſet ſuffi-
ciens pro ſcripturis compulſandis, non poteſt tamen
inficiari, quin eſſet ſufficiens pro recognitione ſcri-
pturarum per comparationem, quia in hoc caſu
non erat neceſſaria compulſatio, & poſtea reco-
gnitio per comparationem, cum iam dictum inſtru-
mentum fuiſſet productum in Rota, & exhibitum
ſub oculis Dominorum, vt illius facies poſſet conſi-
derari, & certum eſt quoad recognitionem per
comparationem, quod mandatum non erat reſtri-
ctum.

Non obſtat ſecunda nullitas, quod ſcilicet pars
fuerit citata pro certa hora ad recognoſcendum, &
non fuerit expectata. Quia primò fuit reſponſum,
quod pars fuit vltimo loco citata 16. Martij pro die
18. in veſperis ad videndum præſentari tres libros
Matriculæ per publicos Officiales, per quos erat fa-
cienda comparatio Inſtrumenti, & Protocolli antea
iam productorum &c. & eadem die 18. in veſperis
fuit reproducta intimatio, *vt in proc. compul. fol 47.*
vbi legitur tantum executio citationis die 17. quam
illius reproductio facta die 18. in Audientia hora
veſpertina, & accuſata contumacia pro parte Car-
dinalis Farneſij, & Officiales præſentarunt libros, &
fuit facta recognitio per Peritos, † quæ quidem re- 7
cognitio valida fuit, etiam, quod non fuerit expecta-
tus totus lapſus horæ vigeſimæquartæ, quia ſufficit,
quod fuerit facta ſtatim, ac incepit hora veſperarum,
*Bart. in l. qui ante Calendas. 13. ſub num 5. verſ. quan-
doque datur terminus. ff. de verb. oblig.* vbi quod, ſi ci-
tatio fuit ad aliquem actum non momentaneum, in
quo plura requirantur, ita vt ſi pars eſſet expectenda
vſque ad vltimum momentum diei, nihil poſſet pro-
bari, nunc citatus quandocumque intra terminum
præſcriptum poteſt curare, vt actus expediantur, *Frãc.
in cap. compareat n. 24. & 25. de appellat. Abb. in cap.
conſuluit num 5. & 10. de offic. deleg.* vbi dicit, quod
ſi citetur ad hodie per totam, non arguit ſententiam
ferri, niſi in extrema hora diei, ſed intelligitur pro
hora audientiæ, & ita ſeruatur in Curia, *Seraph.
dec. 1115. num. 2. & 3.* nec contrarium dicit *Caſtr. in
l. more Romano, num 5. ff. de ferijs*, quia loquitur, quan-
do agitur contra aliquem contumacem lapſo termi-
no, ita vt poſt lapſum termini debeat contumax iu-
dicari, qui non eſt caſus noſter. Secundò principali-
ter fuit reſponſum, quod verba citationis ſunt iſta,
Citetur D. Marchio, & M. Antonius eius Procurator
comparituri die 18. Martij in veſperis, &c. vnde, licet
comparatio debuerit fieri in veſperis, alias fuiſſet
nulla, vt in puncto *Bart. in l. fin. §. ſi is, qui. ff quod vi,
aut clam.* nihilominus, cum verba illa in veſperis
ſint generalia, & poſſint comprehendere vltimam
horam, & omnes horas veſperarum vt in ſimili no-
tat in puncto *Bart. in conſ. 175. col. 1. verſ. præterea ad
hoc viget ratio. lib. 1.* ad ſaluandam comparationem, ſi
conſtaret, non fuiſſe factam in vltima hora, citatio
deberet interpretari, vt ſonet in omnibus horis veſ-
perarum, cum verba citationis poſſint recipere hu-
iuſmodi intellectum, *Bart. in d. conſ. 175. in fin. verſ.
item poſſunt intelligi. lib. 1.* Tertiò fuit reſpõſum ceſſa-
re omnem difficultatem, quia Procurator Marchio-
nis 18. Martij in veſperis comparuit, & proteſtatus
fuit, non debere fieri recognitionem per compara-
tionem, ſed conſulendam eſſe Rotam, & Inſtante
Procuratore Cardinalis Commendatarij procedi ad
vlteriora, replicauit Iudicem debere abſtinere à cõ-
paratione, † Vnde ex tenore iſtius facti ſatis apparet, 8
quod comparatio fuit facta in hora, in qua cadebat
citatio, cum Procurator Marchionis comparuerit in
veſperis, & ſe oppoſuerit recognitioni faciendæ. &
Procurator Commendatarij inſteterit procedi ad
vlteriora. Nec huic tertiæ reſponſioni obſtat, quod
proteſtatio videatur facta poſt comparationem, cum
ex ordine literæ ibi hoc appareat, quia ordo literæ
non eſt attendendus, cum ex contextu verborum de
contrario expreſsè appareat; quod ſcilicet proteſta-
tio fuit facta ante comparationem, ex quo conti-
neat non deueniri ad comparationem, & ſic ad
actum de futuro, & non de præterito, *l. ſi ita quis*

*ſubſtitutum. vbi Bald.ff.de hæred. Inſtit. DD.in l.ambi-
guitates.C.de teſtamen.Surd.conſ.523.n.7. vol.4.& be-
ne Menoch.conſ.400. num.11.vol.4.*

Non obſtat etiam tertia nullitas, quod ſcilicet
vnica citatione, & Audientia fuerint cumulati plu-
res termini, videlicet exhibitionis, & admiſſionis
trium librorum matriculæ, vocationis Peritorum,
delationis,ec receptionis iuramentorum, iſpectio-
nis vtriuſque ſcripturæ,tam comparatæ, quam com-
parandæ, & relationis ſuper earum comparatione,
nam huic motiuo fuit reſponſum,oon eſſe nouum in
9 iure,quod † ſub vnica citatione poſſint plures actus
cumulari,*gl.in cap.2.in verb & ſi veneritis. de teſtibus
cogen. Socc.de citat. art.28. num. 1. Carpan. de ſtatut.
Mediolan. pvr.1. cap.1. num.* 113. quod procedit de
plano in caſu iſto in quo omnia prædicta vno, co-
demque tempore erant explicanda. Exhibitio enim
librorum debuit ſic fieri,cum ſtante *ſtatut.Mediola-
nan.cap.* 354. non poſſent extra cuſtodiam Officia-
lium Deputatorum dimitti, delatio autem iuramen-
torum dimitti, delatio autem iuramentorum facta à
peritis,inſpectio Iurium Inuicem comparatorum,&
relatio ab eiſdem facta præſentibus Iudicibus non
10 inducunt inculcationem terminorum, † cum hæc
omnia in Iudicio comparationis debeant ſucceſſiue
fieri, *Cyn.poſt.gl.in l.comparationes, n.10. in fin. C.de
fid.Inſtrum. & etiam Odofredus n. 4. verſ. etiam ipſe
Iudex Bald.n.30.verſ.ſed certe tutius eſt cum ſeqq.*qui
in ſpecie dicit quod omnia prædicta interuenire de-
bent,cum Iudex,adhibitis alijs peritis, ipſiſque iura-
mento delato, corpora literarum inſpicere debeat,
*Aug.ibidem n.4. verſ.ſecundo quod Iudex. Caſtr.n.20.
verſ.ſed dicis Angel.Salic.n.8.verſ. niſi ea ſaluando Si-
card.n.4.Menoch. latè de arbitr.caſu* 114. *n.*26.

Quantum attinet ad ſecundam inſpectionem, An
comparatio fuerit legitimè facta, pendet ex tribus.
Primò, vt videatur, an eſſet locus recognitioni per
comparationem; ſecundò, quatenus ſic, an fuerint
adhibitæ ſolemnitates requiſitæ; tertiò, quatenus
etiam ſic,an periti rectè retulerint. Et quantum at-
tinet ad primum, An ſcilicet eſſet locus recognitio-
ni per cōparationem,nulla adeſt difficultas, agitur
de Inſtrumento confecto de anno 1501. & Procura-
tor Commendatarij habens ſufficiens mandatum,ac
petens recognitionem,iurauit de calumnia,quod eſt
11 ſpeciale in hoc caſu, † in quo non ſolum in cauſa
principali iuratur de calumnia, ſed etiam, quando
agitur in ſpecie de recognitione per comparationē,
& iurauit ſe non habere alium modum recognoſ-
cendi dictum Inſtrumentum,quæ duo iuramenta ex
parte petentis comparationem tamquam de neceſſi-
tate,& forma requiruntur, *vt in Auth.de inſtr. caut.
& fid.§.ſi vero moriantur gl.in l.comparationes.in ver-
bo ab his.verſ.iurant autem & ibi Aug.n.11.Caſtr.num
12.verſ. addo Salic. num.7. Bald.n.7. verſ.tertio oppo-
no.Siccard. n.5. verſ.ſunt autem. Menoch.de arbitr.lib.*
12 2. *caſu* 114.*n.*34. & ratio eſt,† quia iſte eſt ſubſidia-
ria probatio,donec enim ſunt aliæ probationes,non
recurritur ad comparitionem, *Bald.in d. l. compara-
tiones.num* 10. *Cyn.num.*5.

Circa ſecundum, An ſcilicet fuerint adhibitæ ſo-
13 lemnitates requiſitæ, † certum eſt, quod ſi Iudex
vult ipſe recognoſcere, poteſt hoc facere, ſed tutius
eſt, vt adhibeat duos peritos, prout fuit factum in
caſu iſto, *vt not. Cyn. in d. l. comparationes. num.*10.
Bald. q. 6. num. 30. & latè Menoch. de arbitr. dicto
14 *caſu* 114. *num.*26. † & quod debent eſſe plures pe-
riti,nec ſufficiat vnus, *dicit Cyn.in d. l. comparationes
d. num.10. Bart.in lect. antiq. num. 9. Bald. num. 30.*
15 † Qui quidem periti, *vt dicit Salic. in eadem l. com-
parationes q.6. num.18.in fin.* debent eſſe non ſuſpecti
partibus, & idem etiam dicit *Bald. ibid. numer.*32.

Et propterea,† cum pars Marchionis noluerit nomi- 16
nare ſuum confidentem, ſufficit, quod Iudex nomi-
nando ex officio non nominauerit aliquem ſuſpe-
ctum,quam quidem nominationem Iudex potuit fa-
cere, cum pars Marchionis fuerit ſpecialiter citata
ad eligendum ſuum peritum, & hoc facere neglexe-
rit, *l.fin. verſ. electione videlicet, & ibi gl.in verb.diri-
menda C.de iudic. Cagnol. in l. 2. n.259. verſ. partibus
vero. C.de reſcind.vendit.*

Et in hac recognitione interuenerunt † requiſi- 17
ta,nempè iuramentum peritorum,ſcriptura certa,ad
quam debuit fieri comparatio, & diligens examina-
tio peritorum. Primum enim requiſitum,hoc eſt iu-
ramentum peritorum eſt de iure neceſſarium, & de
forma,*vt dicunt DD.mox allegandi,& ad litteram di-
cit tex. in d.l.comparationes.§. omnes autem. C. de fid.
Inſtrum.* qui tex. dicit per formalia verba, *omnes au-
tem comparationes non aliter fieri concedimus, niſi Iura-
mento antea præſtito ab his,qui comparationem faciunt,
fuerit affirmatum,quod neque lucri cauſa, neque Inimi-
citijs, neque gratia tenti huiuſmodi faciant comparatio-
nem,* quod iuramentum ita deberet concedi videtur
de forma,*& ſenſit Salicet.in d.l. comparationes num.*3.
*Bald.n.*3. vbi quod Periti debent interrogari, an id
quod dicunt,cauſa odij,vel inimicitia,aut gratia ten-
ti dicant.*Bart.ibidem in lect.antiq.in fin.*vbi quod Pe-
riti debent iurare ſecundum formam *in d.l.traditam,*
quod ad vnguem fuit ſeruatum, *vt in proc. compulſo-
riali fol.*50.*prima pag.*vbi apparet peritos fuiſſe inter-
rogatos,an prece,pretio,odio,vel amore, ſeu aliqua
ſpe lucri, & intereſſe ducti acceſſerint ad Iudicium
perhibendum, qui reſponderunt medio Iuramento,
ſe ipſos pro veritate tantum dicenda de eo,quod ſci-
uerint, & requiſiti fuerint, ſe acceſſiſſe non prece,
pretio, odio, amore, vel ſpe lucri, cum † reſponſio 18
relatiua ad interrogationem habeat implicitum te-
norem interrogationis, à qua recipit declarationem,
*l.ſi defenſor.§.qui interrogatus.ff.de Interrog. act.§. præ-
terea inutilis.de inut.ſtipul.Bal.conſ.*54.*n.*2.*verſ.ex hoc
ſequitur.lib.*1.*Alex.plenè conſ.*75. *nu.*12.*verſ.cum re-
ſponſio.lib.*5. *Surd.conſ.*414. *num.*72.

Secundum etiam requiſitum interuenit, † nempè 19
ſcriptura certa, ad quam comparationem prædictam
fecerunt,vt diſponitur *in d.l.comparationes.*certitudo
autem ſcripturarum ex eo deducitur,quia fuerunt ex-
hibiti per Officiales tres libri Matriculæ Notariorū
Mediolani, qui conficiuntur iuxta formam ſtatuti
illius Ciui.*de quo Carpan.cap.*353,*lib.*1.in quibus li-
bris Matriculæ inter alia continentur ſignum,
ſubſcriptio manu propria Franciſci de Badagio;
quibus libris ex eodem ſtatut.*cap.*374. *apud eund.
Carpan.eod.lib.*1.certa,& indubitata fides adhibetur,
quare non poteſt dubitari de certitudine ſcripturæ,
ad quā debuit fieri cōparatio,*vt benè ad propoſit.Bald.
in d.l.comparationes.n.6.in fin.verſ.ego addo ſeptimam
ſcripturam,cum ſeqq. & optimè comprobat tex.in Auth.
ad hæc §.Item & carta.C.de fid.Inſtrum. & in §. illud
etiam Auth.de his,qui ingred. ad appell. vnde ſumitur.*
quibus in locis dicitur ſufficere certam eſſe prolatam
ex Archiuio publico, quod ex eiſdem rationibus re-
petit,*Salic.in d.l.comparationes.n.*13. *verſ.quinta ſcrip-
tura. Sicard. n.*8. & propterea ſequitur, comparatio-
nem ex hoc capite ſuſtineri,cum in iſta materia duæ
ſcripturæ requirantur, vna quæ debet recognoſci,al-
tera, ad quam debeat fieri comparatio, quæ debet
eſſe certa,quarum vtraque interuenit, & ſecunda eſt
certa, *Cyn.in d.l. comparationes. n.4. verſ. differentia.
Bart.num.1. Bald.num.10. Fulgos. num.5.*

Tertium quoque requiſitum interuenit, † quod 20
ſcilicet periti inſpiciant ſingulas literas,ſeu elemen-
ta,dictiones,& elementorum,verborumque tractus,
ſigna,& his ſimilia, *vt not.Bal. in d. l. comparationes.
num.*30.

*num.*30.*&* 31. *Salyc. num.* 19. quæ omnia præſtiterunt ſecuodum tradita per dd.Dnctores, quæ ad praxim nouiſſimè teduait *Eques Iulius Cæſar Bottiſangus Vrbeuetan.in ſuo eleganti tract.de recognitione literarum per comparationem nondum impreſſo, qui extat apud me manuſcriptus*, & quamuis prædicti DD. dicant, quod periti debeot aduertere etiam ad ſtylum Notarij, & ad modum dictandinis, attamen cum dd. libris Matriculæ adhibeatur plena fides, in quibus cootinetur ſignum, & ſubſcriptio poſita in calce Inſtrumenti, de qoo agitur, & ad 17. lineas ſcriptas manu propria eiuſdem Franciſci, cum tota reliqua pars inſtrumenti ſit ſcripta aliena manu, & in hæc parte Periti optimè tetulerunt, camparando omnes quatuor manus, & ſignum, tertiam videlicet poſitam in dictis tribus libris, & quartam poſitam in Inſtrumento, de quo agitur.

Circa tertium, & vltimum, An ſcilicet Periti rectè retulerint *Salic. in d.l.Comparationes num.*19. *in fin. & Curt. ſen. in l.admonendi num.* 114. *verſ. vltimo*
21 *requiritur.ff.de iur.iur.*dicunt, † quod periti relationem ſuam debent facere in ſcriptis, vel in actis facere ſcribi, quia eſt ſpecies probationis, quod ad vnguem fuit ſeruatum, repetendo etiam in relatione recognitionem ſigni, & aliarum qualitatum, de quibus ſupra dictum fuit. Vnde negari non poteſt, quin etiam conſtet de validitate relationis factæ per peritos.

Et ita hodie fuit concluſum, viſis etiam ſcripturis, quas in poſitione huius cauſæ D.Marchio aliàs dederat, & hodie nec in voce, nec in ſcriptis iofotmare voluerit &c.

R.P.D. GHISLERIO

PARMEN. SEV LVNEN. SARZANEN.

SEPARATIONIS THORI.

Mercurij 28. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium regulari debet à iure.*

2 *Arbitrium non intrat ad reuocandum executionem iam factam, & conſummatam.*

3 *Matrimonij in faciem Eccleſiæ contracti nullitate pendente, exercitium matrimoniale coniugibus interdici non debet.*

4 *Ampl. præſertim ſi coniuges ſint in quaſi poſſeſſione matrimonij, & neuter ex eis reclamet, ſed tertius det de nullitate.*

5 *Tertius litem mouens ſuper inualiditate matrimonij debet citare non ſolum virum, ſed etiam vxorem.*

6 *Commiſſio litem non introducit, niſi poſtquam eſt in actis producta, & facta citatio ad dicendum contra.*

7 *Matrimonium conſummatum ſeparari non debet ex ſuperuenientia commiſſionis reſtitutionis in integrum.*

8 *Sententia in dubio præſumitur valida, & iuſta, niſi exhibeatur proceſſus, in quo contrarium conſtet.*

9 *Inchoandum non eſt à ſeparatione matrimonij, quod prætenditur nullum.*

10 *Matrimonium non eſſe contractum à proprio Parocho, nec de licentia debet probari ab allegante.*

11 *Parochi atteſtatio de licentia data matrimonium celebrandi ſuffragatur etiam poſt illud contractum.*

12 *Matrimonium non annullatur ex ſolo defectu omiſſionis denunciationum.*

DECISIO CCXLI. LA SECVNDA

LIcet quiota currentis fuerit dictum, conſtare de intereſſe Marchioois Ludouici Malaſpinæ ad effectum, vt admittatur ad cauſam reſpectu ſimplicis Audientiæ, & & deducat iura ſua, tamen commiſſi a cauſa ad eius inſtaoriam nullitatis Matrimonij aliàs inici per Marchionem Hippolytum Malaſpinam cum clauſula, *vt procedatur ad ſeparationem arbitrio Rotæ*, Domini cenſuerunt, non intrate.

Arbitrium † enim debet eſſe à iure regulatum, 1
Bart. in extrauag. ad reprimendum. in verb. videbitur num. 8. *San. me. Greg. XV. dec.* 189.*num.*3.*Rot.deciſ.* 450.*num.*1.587.*num.* 1. *&* 669. *num.* 1.*par.*2. *recent.* & talis clauſula intelligitur, pto vt de iure, *Caſ.de Graſſ.dec.*7.*num.*7. *& dec.* 8.*num.*2.*de ſent. & re iudic. Pereg.dec.*239.*circa fin. lib.* 2. maximè, eum certum
ſit, † arbitrium oon iotrare ad reuocandam executionem iam factam, & conſummatam, *& ſepiſſimè* 2
Rota cenſuit, vt in Fauen.Beneficij 28.*Iunij* 1624.*coram bo.me.Vbaldo. s.m.Greg. XV.dec.* 70. *in princ. & dec.*
201.*n.*1.*par.*2.*recent.*de iure autem eſt, quod, † Matri- 3
monio in faciem Eccleſiæ contracto, ſi lis ſuper eius nullitate poſtea moueatur, non debet, lite pendente, exercitium Matrimoniale coniugibus interdici, *eſt tex.in cap.*2.*vt lit.pend.Franch.dec.*130.*num.*4.*Abb.in cap.*2.*ſub num.*4.*qui filij ſint legit.Sanchez.de Matrim. lib.*2.*diſp.*41.*num.*50.*ad fin.verſ.quod expreſſè, & lib.*
7.*diſput.*2.*num.*15.*verſ.quod ſi opponas.* Idque † præ- 4
ſertim videtur ſuaderi quia neuter ex coniugibus reclamat, & in Matrimonij quaſi poſſeſſione exiſtunt, quare mota lite per tertium ſuper inualiditate Matrimonij, videtur prius, quam ad ſeparationem procedatur, eſſe cognoſcendum per ſententiam, & rem iudicatam, *Franch.d.dec.*103.*num.* 7. ſaltem ad euitandum præiudicium vxoris, contra quam nec lis
fuit introducta, † & tamen eſt citanda, eum de eius 5
principali intereſſe agatur, *Gratian. diſcept.*850.*num.* 18. *&* 19.

Non obſtat, quod dicitur, Matrimonium fuiſſe contractum poſt litem in Rota introductam coram bon:mem: Patriarcha Manzanedo, nam, vltra quod Marchioniſſa vxor in ea non compræheoditur, ceſ-
ſat difficultas, quia † commiſſio nunquam fuit in 6
actis producta citato Marchione Hypolito, vt requiritur ad effectum introducendi litem, nec facta citatio ad dicendum contra commiſſionem, *Clement. fin.& ibi not.vt lit.pend.Rot.deciſ.*4.*in fin.eod.tit.in antiq.Caſſad.eod.tit.dec.*1.*num.*4.*s.m. Greg. XV. dec.* 94. *num.* 2.quinimmò appellatio fuit deſerta ex lapſu 4. annorum. Nec facit commiſſio reſtitutionis in integrum, parte citata, cum fuerit poſt conſummatum
Matrimonium, † quod propterea non debet per hu- 7
iuſmodi litem ſeparari, *Sanchez.d.lib.*7.*diſput.*2.*n.*15.

Non obſtat, quod prætendatur nullitas, vel iniu-
ſtitia ſententiæ ſuper nullitate Ordinis, † quia niſi 8
exhibeatur proceſſus, de hoc non poteſt conſtare, & interim intrat præſumptio pro validitate, & iuſti-
tia, nec eſt locus ſeparationi, † cum ab ea non ſit in- 9
choandum, *Gratian.vbi ſupra num.*4.*&* 5.qui loquitur in Matrimonio contractu poſt ſeotentiam ſuper nullitate profeſſionis.

Non obſtat, ſi dicatur, Matrimonium de facto proceſſiſſe inter ſanguine coniunctos, & non ſeruatis ſolemnitatibus Sacri Concilij, nec coram proprio Parocho, vel de licentia, quia niſi producatur proceſſus, non poteſt dici de ſupradictis conſtare.
Vbi enim Matrimonium eſt contractum, † debet 10
probari, quod non interuenerit proprius Parochus, nec licentia, *Sanch. diſp.* 37.*num.*5.*lib.*3. & pro exe-

cutora,

cutore præſumitur; ſed quod plus eſt, datur Breue de diſpenſando in gradu prohibito, pronuncia Delegati ſuper diſpenſatione, licentia data proprijs Parochis, & matrimonium contractum inter Miſſarum ſolemnia, *ſummario Marchionis Hyppolyti à n. 1. vſque*
11 *ad fin.* & † atteſtatio Parochi de licentia ſuffragatur etiam poſt contractum matrimonium, *Caput. deciſ. 205. par. 2. Gemin. conſ. 27. & firmauit Rota in Toletana Matrimonij* 10. *Decembris* 1625. *coram R.P.D. meo Merlino*, Vltra quod defectus omiſſionis denunciationum ad hunc effectum non videtur conſide-
12 tabilis, † nec ſufficit ad annullandum matrimonium, *Grat. diſcept. 841. à num. 21. vſque ad 27. Sanchez de Matrim. lib. 3. diſp. n. 3. & tenuit Rot. dec. 75. num. 11. par. 1. recent. & dec. 390. num. 5. par. recent.* In quibus habetur, ita cenſuiſſe Congregationem Interpretum Sacro Concilio Tridentino.

Nec etiam obſtat, quod non verificetur clauſula Breuis, quatenus requiſito Vicario Sarzanæ ſuper executione circa diſpenſationem recuſaret, vel cauſam rationabilem non allegaret, ideo Vicarius Brugnati non potuerit procedere, quia placuit reſponſio in facto, quod ſi exhibebitur proceſſus, apparebit de requiſitione, & quod non fuit doctum de cauſa rationabili.

Et ita fuit reſolutum, vtraque, &c.

R.P.D. MERLINO

LVNEN. SARZANEN. IVRISPATRONATVS

Lunæ 3. Iulij 1628.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione ex literis prouiſionis aduerſarij contra ipſum.*

2 *Ampl etiam quod ſit cum qualitate intruſionis, quia qualitas reijcitur vti habens præſumptionem contra ſe, & datur manutentio.*

3 *Appellatio datur à ſententia mixti executoris, vt puta cum clauſula* vocatis vocandis, *etiam ad effectum ſuſpenſiuum.*

4 *Immiſſionem paſſus in vim ſententiæ appellabilis, qui non habuit ſe pro ſpoliato, eſt manutenendus docto de poſſeſſione.*

DECISIO CCXLII.

PRo Angelo Maria informante reſponſum fuit, ſcilicet, illi dandũ eſſe mandatum de manutenendo. Conſtat enim de illius poſſeſſione ex confeſſione Alexandri in literis ſuæ prouiſionis Apoſtolicæ emanata, *vt in ſummario num. 1.*
1 quæ † confeſſio contra ipſum optimè probat, *l. cum precium, C. de liber. cauſ. l. 1. C. de conf. Gabr. de confeſſ. concl. 4. n. 1. & ſeqq. Rot. dec. 802. par. 1. diuer. & dec. 525. n. 2. par. 2. recent. & apud Sanct. me. Greg. XV. dec. 200. num. 1. & dec. 469. num. 8. & ſeqq.*

Nec obſtat, quod illa confeſſio ſit cum qualitate intruſionis, & intruſus non ſit manutenendus. Quia
2 † cum confeſſio habeat præſumptionem pro ſe, poſſeſſio enim præſumitur iuſta, & legitima, non vitioſa, diuiditur ipſa confeſſio, & admittitur ad effectum manutentionis reiecta qualitate intruſionis, *Bart. in l. Aurelius. § item quæſitũ n. 2. ff. de liber. leg. Rot. in d. dec. 802. n. 1. par. 1. diuerſ. & in recent. dec. 525. nu. 2. par. 2. & paſſim Rota ſeruat.*

Minus obſtat, quod Angelus Maria auctoritate Iudicis fuerit à poſſeſſione eiectus, & immiſſus Alexander: Quia cum pro parte Angeli Mariæ ab huiuſmodi ſententia fuerit appellatum, † & rectè, 3
quia Iudex erat mixtus Executor propter clauſulam, vocatis vocandis, *Card. conſ. 63. in prin. & num. 2. Rot. dec. 32. de reſcript. in antiq. & coram Sanct. me. Greg. XV. dec. 69. num. 4. & ſeqq.* & conſequenter ab eo dabatur appellatio tam ad effectum deuolutiuum, quam ſuſpenſiuum, † cumque poſſeſſio fuerit tradita 4
Alexandro pendente appellatione nec Angelus Maria ſe habuerit pro ſpoliato, adhuc illi danda eſt manutentio probata eius poſſeſſione, *vulg. §. retinendæ. Inſt. de interd. cum alijs.*

Et ita deciſum Angelo Maria tantum informante, &c.

R.P.D. MERLINO

ROMANA DEVOLVTIONIS DOMVS

Lunæ 3. Iulij 1628.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptionis poſſeſſionis alio non poſſidente probat poſſeſſionem.*

2 *Ampl. eo magis ſubſecuta inquilinorum recognitione, & locatione, & exactione penſionum, quæ ſunt, præcipua ſigna poſſeſſionis.*

3 *Poſſeſſori concedi debet mandatum de manutenẽdo.*

4 *Mandati relaxatio, illiuſq; executio attentatè facta in ſpretum inhibitionis Rotalis contra eum, qui ſe non habuit pro ſpoliato, non efficit, quin ipſe ex poſſeſſione ciuili ſit manutenendus.*

5. *Iudex, quem apparet ritè, & rectè non proceſſiſſe non priuat poſſeſſionem ſua poſſeſſione.*

6 *Clauſula,* omneſque alios, *in commiſſione appoſita apta eſt comprehendere quoſcunque ſua intereſſe putantes.*

7 *Inhibitio Rotalis ſiuè iuſta, ſiuè iniuſta timenda eſt, & illius ſpretum cauſa attentata.*

DECISIO CCXLIII.

PRo Informante reſponſum fuit, ſcilicet dandam eſſe Prudentiæ manutentionem in domo, de qua agitur. Conſtat ſiquidem de illius poſſeſſione ex publico Inſtrumento adeptionis, *ſummario num. 1.* † quod alio non poſſi- 1
dente, ſatis probat *l. prædia, vbi DD. ff. de acq. poſſ. Menoch. de retin. rem. 3. n. 375. Put. dec. 360. num. 8. lib. 1. in antiq. Rot. coram S. m. Greg. XV. dec. 268. num. 1. vbi*
Add. num. 8. † iuncta præſertim ſubſecuta recogni- 2
tione inquilinorum, & locatione iſtius domus per Prudentiam facta, atque exactione penſionum, quæ ſunt præcipua ſigna poſſeſſionis, *Socc. ſen. conſ. 17. n. 14. lib. 4. Caſ. de Graſſ. dec. 10. num. 3. de cauſ. poſſ. &*
propr. Afflict. dec. 325. num. 1. & ſeqq. † & proterea 3
eidem concedendum eſt mandatum de manutenendo, *§. retinendæ. inſtit. de interd. DD. in l. 1. ff. eod. Rot. in recent. dec. 605. num. 1. par. 1.*

Non obſtat, quod per mandatum relaxatum ab A.C. contra bona hæreditaria Bertonen. & executum ſuper hac domo Prudentia fuerit priuata ſua poſſeſſione.

Quia, † cum relaxatio mandati, & prætenſa exe- 4
cutio (de qua etiam dicitur non conſtare in actis) fuerint attentatæ in ſpretum, ſcilicet inhibitionis Rotalis, *de qua in ſummario num. 4.* & Prudentia nunquam ſe habuerit pro ſpoliato, non amiſit ſuam poſſeſſionem ciuilem, quæ ſufficit pro manutentione

ne obtinenda, *Caſtr. in l fin. num. 11. & Alex. num. 16. C. de ed. D. Adr. tollen. Rota in recent. dec. 632. num. 2. par. 1. & apud Sanct. Me. Greg. XV. dec. 546. num. 2.*

5 † & cum appareat, Iudicem ritè, & rectè non proceſſiſſe, dici non poteſt, quod Prudentia fuerit ſua poſſeſſione priuata, *ad l. iuſte poſſidet. ff. de acq. poſſ. cum vulg.*

Minus obſtat, quod Lucretia, ad cuius inſtantiam fuit relaxatum mandatum, non ſit compræhenſa in commiſſione; vigore cuius emanauit inhibitio.

6 Quoniam in cõmiſſione adeſt clauſula, *omneſque alios*, † quæ apta eſt compræhendere quoſcumque ſua intereſſe putantes, & ſic etiam Lucretiam, *Achill. dec. vlt. de reſcript. Put. dec. 96. lib. 1. & fuit dictum in Toletana Parochialis 28. Nouembris 1601. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, quæ eſt dec. 47. inter eius*
7 *impreſſas*, & in omnem caſum † inhibitio Rotalis ſiuè iuſta, ſiuè iniuſta erat timenda, & ob ſpretum reſultarunt attentata, *vt in his terminis dixit Rota dec. 74. lib. 2. par. 3. diuerſ. & fuit latè deductum in Romana diuiſionis ſocietatis 5. Nouembris 1622. coram bo. me. Buratto.*

Et ita, Prudentia tantum informante, reſolutum fuit &c.

R. D. COCCINO DECANO

CÆSARAVGVSTANA PRÆEMINENTIARVM

Lunæ 6. Nouembris 1628.

SVMMARIA.

1 *Eccleſiæ appellatione veniunt omnia, quæ intra Eccleſiæ ſepta tamquam portiones ipſius continentur.*
2 *Conceſſum de toto videtur etiam conceſſum de parte.*
3 *Manutentio conceſſa in quaſi poſſeſſione præcedendi in Eccleſia abſolutè, & indefinite intelligitur in qualibet parte Eccleſiæ.*
4 *Ratio vbi eſt eadem, ibi eſt eadem diſpoſitio.*
5 *Iura intelligenda ſunt ex mente, & ratione, non ex verbis.*
6 *Verba non ſunt accipienda iudaicè.*
7 *Vna, & eadem res non debet diuerſo iure cenſeri.*
8 *Partes non debent diſcrepare à ſubſtantia, & qualitate totius.*
9 *Actus antecedentes tolluntur per ſubſequentem declarationem.*
10 *Actus attentati lite pendente ſunt damnabiles, turbatiui, & non ſunt habendi in conſideratione.*
11 *Contraueniente vna ex partibus, poteſt altera etiam contrauenire vti liberata ab obligatione parendi.*
12 *Contraueniendi iuſtam habens cauſam excuſatur à pæna contrauentionis.*
13 *Contraueniens prius non poteſt dolore, alterum contraueniſſe.*
14 *Contraueniens poſt contrauentionem alterius poteſt nihilominus exigere pænam contrauentionis ab eo, qui prius contrauenit.*
15 *Executoriales debent intimari, & reproduci.*
16 *Termini ſeruandi pro declaratoria.*
17 *Declaratoria danda eſt conſtito de voluntaria inobedientia, & contrauentione.*
18 *Contumacia fundamentum eſſe ſolet cenſurarum.*

DECISIO CCXLIV.

Conſulti Domini ſuper interpretatione, & forma executionis mandati de manutenendo aliàs de anno 1557. per bo. me. D. de Rubeis relaxati, cum ſub die 26. Aprilis, & 29. Nouembris ſuperioris anni inter cætera reſpondiſſent Decano, Dignitatibus, & Canonicis Metropolitanæ dandam eſſe manum dexteram à Priore; & Capitulo Eccleſiæ B. Mariæ de Pilari in eadem Eccleſia: quoties ad illam certis diebus accedunt, Illuſtriſſ. D. meus Cardinalis Millinus præfatum mandatum iuxta formam dictarum Reſolutionum Rotalium exequi præciſe mandauit. Vnde executorialibus expeditis, ac legitimè intimatis, cum nihilominus contrà formam, & tenorem dicti mandati de manutenendo, nec non earumdem exequutorialium plura fuerint in partibus attentata. Dubitaui, an hinc inde conſtaret de contrauentione, ita vt danda eſſet declaratoria. Cuius articuli reſolutio pendet ex tribus inſpectionibus. Prima eſt, vt videatur quis prior contrauenerit. Secunda an talis contrauentio poſteriorem excuſet. Tertia, & vltima, an eadem prior contrauentio ſit excuſabilis, ita vt non ſit locus declaratoriæ.

Et quoad primam inſpectionem, omiſſis contrauentionibus verbalibus, ad quas videbatur mandatum de manutenendo non extendi, cum ſub die 24. & 26. Aprilis præteriti Prior, & Capitulum de Pilar recuſauerit dare manum dexteram Decano, Dignitatibus, & Canonicis Metropolitanæ, qui pro Palmarum benedictione, & concione habenda ad Eccleſiam B. Mariæ de Pilari acceſſerant; Immo Prior ipſe primam ſedam in cornu Euangelij occupaſſet, dubitari non poteſt, quin Capitulum de Pilar primo contrauenerit mandato, & executorialibus, cum ſecundum mandatum de manutenendo, & reſolutiones Rotales eamdem manum dexteram Metropolitanis omnino dare teneretur.

Neque obſtat, quod mandatum de manutenendo, & deciſiones Rotales loquantur de Eccleſia, non autem de Præsbyterio, in quo manus dextera fuit denegata. Quia † appellatione Eccleſiæ indiſtinctè 1
veniunt omnia, quæ intra Eccleſiæ ſepta tamquam portiones ipſius continentur, *arg. cap. ſi quis in atrio cap. ſi quis contumax, cap. id conſtituimus, 17. qu. 4. Abb. in cap. Eccleſiæ. n. 10. de Immunitat. Eccleſiæ Decian. in tract. crimin. libr. 6. cap. 24. n. 31. & cap. 25. nu. 12. 13. & ſeq. Farinac. de Immunitat. Eccl. n. 268. Et latè Modern. diſcept. forenſ. diſcept. 617. n. 2.* vbi quod † conceſſum de 2
toto videtur etiam conceſſum de parte. Et ideo, cum mandatum, & deciſiones dicant, dandam eſſe manum dexteram Metropolitanæ in ipſa Eccleſia abſolutè, & indefinitè, † conſequenter illa debetur in qua- 3
libet parte Eccleſiæ abſque vlla limitatione, *cap. ſi Ciuitas, verſ. ratione quoque. de ſentent. excom. in 6. cap. vnic. de conſecrat. Eccleſiæ, vel Altar. eod. libr. Et fuit dictum in Lauretana Iuriſdictionis 23. Ianuarij 1617. coram bo. me. Card. Sacrato.*

Maximè quia vniuerſalis ratio reuerentiæ de iure debitæ Eccleſiæ Sancti Saluatoris Metropolitanæ tamquam Parenti, quæ latè fuit ponderata coram me, ſub d. die 29. Nouembris ſuperioris anni militat tam in Præsbyterio, quam in qualibet alia parte Eccleſiæ, † ita vt locum habeat eadem diſpoſitio 4
l. illud. ff. ad l. aquil. Alex. conſ. 75. num. 3. lib. 5. Bero. conſ. 62. num. 17. & conſ. 89. num. 10. & ſeqq. vbi quod
† iura intelligenda ſunt ex mente, & ratione non 5
autem ex verbis, & quod † iudaicè verba non ſunt 6
accipienda. Præſertim ad euitandum, † ne in vna, 7
eademque Eccleſia vnus, & idem Decanus digni-

tates,

tates, & Capitulum tatione diuerſotum partium
Eccleſiæ diuerſo iute ceoſeanint, *contra tex.in cap.*
cognominus.12.q.2.l.eum, qui ades.ff.de vſucapion.&
8 † ne partes diſcrepent a ſubſtantia, & qualitate to-
tius, pariter *contra tex.in l.qua de tota.ff.de rei vendic.*
Alber.in l.ait Prator, la ſecunda ff. de iur. Et fuit pon-
deratum in d. Lauretana Iuriſdictionis coram Card.
Sacrato.

Neque etiam nbſtat, quod Metropolitani tam an-
tequam poſt declarationem mandati vltimo loco
factam, ſederint in Præsbyterio modo prædicto,
9 nempe abſque huiuſmodi præcedentia, quia † actus
antecedens fuerunt ſublati per declarationem ſubſe-
cutam, *arg.tex.in cap.caterum. de reſcript.cap.dudum*
de Praben.in 6.l.pacta nouiſſima C.de pact.l.quod iuſſit.
*ff.de re iudic.cum vulgar.*poſteriores vero vel emana-
runt in vim Regiæ prouiſionis, vel fuerunt attenta-
10 ti litè pendentè, & † ſic tamquam damnabiles, &
turbatiui nullatenus habeodi ſunt in conſideratio-
ne, vt de huiuſmodi actibus pariter fuit dictum co-
ram me ſub dicta die 29.Nouembris 1627.

Quo vero ad ſecundam inſpectionem, licet non
poſſit controuerti, quin Metropolitani quoque con-
trauenerint, primo dum in die Sanctarum Iuſtæ, &
Ruffinæ non admiſerunt in propria Eccleſia Ca-
nonicos de Pilar, & 15. Auguſti ad Eccleſiam San-
ctæ Mariæ de Pilari non acceſſerunt, prout tene-
bantur ſecundum tenorem mandati de manutenen-
do: Attamen viſum fuit Dominis ipſos eſſe excuſan-
11 dos, † quia, cum præceſſiſſet contrauentio ex par-
te Capituli de Pilar, ipſi quoque tamquam liberati
ab obligatione parendi, impunè potuerunt contra-
uenire, *Ad l. cum proponas. la 2.C.de pact.vbi Alex.*
num.6.verſ.nam ſecundo offendens, & conſ. 115. num.
7.lib.4. late Bart. in l.1.§.cum arietes.num.2.verſ.ſed
ſi apparet. ff.ſi quadrup. paup. feciſ. dic. Roman. conſ.
155. num. 7.Bero.conſ.185. numer.22.lib.3.Gozadin.
conſ. 31. num. 5.Signorol.conſ.195.num.3.in fin.Rolan.
conſ.57.num. 20.& ſeq. lib.1.Ruin.conſ.58.num.5.lib.
1.& conſ.136.num.6.verſ. quoad aliud.lib.5.Becc.conſ.
45.num.6.7.10.& 17.& conſ.106.num.31.lib.1.Ma-
theſil.ſingul. 50. num.3.Rota dec.368. num.2. & dec.
369.num.12.par.4.diuerſ. Modern.diſcept.forenſ.307.
num.5. Et ſic impune potuerunt tam ipſos venien-
tes ad propriam Metropolitanam non admittere,
quam ad ipſorum de Pilari non accedere, Ne pa-
rendo, vel viderentur approbare malegeſta ab illis
de Pilari, vel vt nouis contrauentionibus viam præ-
ciderent, & ſic tollerent occaſionem vlterioris con-
trauentionis, *ad tex. in l.conuenire.ff.de pact. dotal.l.*
meminerint.C.vnde vi,cap.qualiter.17. de accuſat.cap.
12 *2.& 3. de conceſ. preb.in 6.* † vnde, cum habuerint
iuſtam cauſam contrauenìendi, à pœna contrauen-
tionis excuſantur, *Alex.qui alios allegat.conſ.32.num.*
13 *8.& 9.lib.2.& conſ.66.num.4.lib.5.*†& cum Capitu-
lum de Pilar prius contraueniſſet, dolore non po-
teſt, Metropolitanos contrauenìſſe, *Bart. in l.num.*
21.C.de vſufruct.legat.Socc.conſ.128.num.3. verſ.non
obſtat, lib.3.Ruin.conſ.58.num.5.lib.1. Rota dec. 184.
num.3.par.1.& dec.86.num.15.par.4.diuerſ.Dec.conſ.
452.num.10.Roman.d.conſ.155.num.7.Alex.conſ.212.
num.2.lib.2. Matheſil.d.ſingul.50.nu.1. & Rota apud
Zach. de obligat. Cameral. deciſ.70.num.17. Modern.
14 *diſcept.forenſ.1000.nu.21.& ſeq.*ita vt, † non obſtan-
te eadem contrauentione, poſſint Metropolitani
contra Capitulum de Pilari tamquam eum, qui
prius contrauenerit, contrauentionis pœnas exigere,
Alex.d.conſ.32 num.9.lib.2.Rolan.d.conſ.57. num. 24.
lib.1.Becc.d.conſ.106.num.31. verſ. inquit. Rota deciſ.
184.num.3.par.2.& deciſ. 369.num.2.par.4.diuerſ.&
apud Zach.dec.139.num.4 & 5.

Quo denique ad tertiam, & vltimam inſpectio-
nem, quamuis executoriales fuerint intimatæ,
† prout requiritur, *Innoc.in cap.fin.num.5. verſ. alias* 15
autem.de eo, qui mittit.in poſſeſſ.Roman.conſ.482.nu.5.
Rot.dec.15.de ſent.excomm.in antiq.Felin.in cap. cum
ſit.num.14. de appellat. & poſt intimationem fuerint
reproductæ, † & poſtmodum ſeruati quatuor ter- 16
mini de ſtylo ſeruari ſoliti, *Belyn.in cap.Rodulphus.*
num.41.de reſcript. Veſtr. in prax. cap.vlt.libr.8.num.
19.Peregr.dec.15.num.3.lib.1. & conſtet de volunta-
ria inobedientia, & contrauentione, vt ſupra proba-
tum eſt, † quibus ſtantibus danda eſſet declaratoria, 17
cap. abſit. 10. qu. 3. Abb. in cap.1.num.10.de iudic.in
cap.reprahenſibilis.num. 2.de appell. & in cap.ſane quia
num.5.de off.deleg.Soccin.in cap.nulli.num.5. & 8.de
ſent. excomm. Oldrad. conſ. 277.num.1.Caſſad.deciſ.5.
num.7.de conſtit. & dec.6.nu. 10.de cauſ.poſſ. & propr.
Rot. dec. 478. par. 2.recent. Et fuit ſapiſſimè reſolu-
tum.

Domini tamen ſolita benignitate mitius agentes,
licet agnoſcerent prætenſionem illorum de Pilari
ex ſuperius deductis nullatenus poſſe ſuſtineri; Quia
tamen videbatur eiſdem non defuiſſe aliquam cau-
ſam ſaltim coloratam deducendi, atque confouendi
hanc, licet minus legitimam, prætenſionem, cenſue-
runt, eorum contrauentionem pro nunc poſſe excu-
ſari. Et ideò non eſſe dandam contra ipſos declara-
toriam; In quam ſententiam eo libentius inclinarunt
quia; cum Prior de Pilari obtulerit, ſe paratum obe-
dire quibuſcumque declarationibus ſuper hoc per
Sanctiſſimum faciendis, aliqua ex parte videbatur
excluſiſſe à ſe, & Capitulo ſuſpicionem contumaciæ,
† quæ ſolet eſſe fundamentum cenſurarum, *Caſſad.* 18
d.dec.5.num.7.de Conſtit.& dec.6.num.10.de cauſ.poſſ.
& propr.Rot.d.dec.478.par.2.recent.

Ideò mandarunt, vt partes hinc inde pareant
mandato de manutenendo, & ita concluſum, vtra-
que parte informante &c.

R.D. COCCINO DECANO

ROMANA STATVTORVM

Veneris 24. Nouembris 1628.

SVMMARIA

1 *Attentatum dicitur, quoad factum eſt poſt inhibi-*
tionem.
2 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta ſemper eſt*
timenda, & cauſat attentata.
3 *Manutentio datur exiſtenti quaſi poſſeſſione inter-*
uenendi in Congregationibus.

DECISSO CCXLV.

HÆc cauſa agitur inter Dominos Curiales
Maioricenſes, & Sardos ex vna, & Curia-
les Aragonenſes, Cathalanos, & Valenti-
nos ex alia, ſuper iure ſtatuēdi, cum enim
fuerint facta certa ſtatuta, quibus nouiter cauebatur,
quod de cætero Officialium Eccleſiæ Beatæ Mariæ
Montis Ferrati de Vrbe electio nullatenus fieret in
Congregatione particulari, in qua æquali numero
Maioricenſes, & Sardi cum aliis Nationalibus con-
currunt, ſed potius in Congregatione generali, in
qua numero longius ſuperantur, dictique Sardi, &
Maioricenſes prætenderent hæc ipſis valdè præiu-
dicialia exiſtere, cum iura in electionibus ſibi ab an-
tiquo competentia reſtringerent: Ideo Sardi, &
Maio-

Digitized by Google

Maioricenſes prædicti reclamare cœperunt, cauſaq;
iactationis, & iactationum coram me præuia com-
miſſione ad inſtantiam D. Antiochi Eſtupa Sardi,
& aliorum introducta, fuerunt ob huiuſmodi con-
tradictionem de facto priuati, vel eiecti à dicta
Congregatione. Vnde dubitatum fuit, An conſtaret
de attentatis, & An ipſis eſſet dandum mandatum
de manutenendo, & eiſdem ſolum informantibus,
affirmatiuè fuit reſolutum, quia, cum intentauerint
in Rota remedium *l. diffamari. C. de Ingen. & manu-
miſſ.* Rotaque inhibuerit, & hac inhibitione non
obſtante, deuentum fuerit ad confectionem nouo-
1 rum ſtatutorum, & ad priuationem huiuſmodi, † ne-
gari non poteſt, quin hæc omnia ſint attentata, *tot.
tit. vt lit. pend. clement. 2. eod. tit. Rot. deciſ. 3. pariter eod.*
2 *tit. in nouis*, maximè quia † inhibitio Rotalis ſiue iu-
ſta, ſiue iniuſta ſemper eſt timenda, & cauſat atten-
tatata, *Put. dec. 385. lib. 1. in correct. Verall. dec. 93. par.
2. Ceſar. de Graſs. dec. 6. de cauſ. poſſ. & propr.*

Quo verò ad mandatum de manutenendo, ſatis
conſtat de poſſeſſione Curialium Maioricenſium, &
Sardorum interueniendi in Congregationibus par-
3 ticularibus, & generalibus, † vnde eis non poteſt
denegari manutentio, *§. hodiè. Inſtit. de interdict.* do-
nec negocium cognoſcatur in petitorio.

Et ita concluſum &c.

R.P.D. DVNOZETTO

BONONIEN. CENSVS.

Veneris 15. Decembris 1628.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis in commiſſione.*
2 *Poſſeſſio probatur ex actione ſpolij per aduerſarium intentata, & mandato de reintegrando obtento.*
3 *Poſſeſſio capta pendente appellatione, & recurſu ad Signaturam, qua cauſam ſimpliciter commiſit, eſt attentata, & num. 9.*
4 *Executionem paſſo, qui ſe pro ſpoliato non habuit, debetur manutentio.*
5 *Signaturæ reſcriptum intelligi debet prout de iure.*
6 *Appellatio non datur à ſententia, & mandato de reintegrando.*
7 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ, mandati, à quibus non datur appellatio, non eſt attentata, ſed manutenibilis.*
8 *Signatura ſimpliciter reſcribendo, & committendo cauſam appellationis intelligitur ad vtrumque effectum.*
10 *Deciſio, in qua Domini habuerunt difficultatem, & qua debet iterum proponi, non meretur allegari.*

DECISIO CCXLVI.

CEnſuerunt Domini dandum eſſe man-
datum de manutenendo Comitibus
de Lambertinis, quia de eorum poſſeſ-
1 ſione ſatis viſum fuit conſtare, † tam
ex confeſſione Comitis Pepuli deſum-
pta ex commiſſione, in qua fatetur,
Lambertinos poſſidere, *Rot. coram Greg. XV. dec. 100.*
2 *nu. 2. & dec. 802. part. 1. diuerſ.* quam † ex actione ſpo-
lij, & mandato de reintegrando ab eodem Pepulo
contra prædictos Lambertinos obtento, *Rota coram
Greg. XV. dec. 202. num. 3. & deciſ. 561. num. 2. par. 2.
recent. & in Romana ſpolij Domus 10. Maij 1624. co-
ram bon. me. Patriarcha Manzanedo.*

Non obſtat poſſeſſio Pepuli capta auctoritate Iu-
dicis vigore ſupradicti mandati de reintegrando.
Quia, † cum fuerit capta pendentibus appellatione, 3
& recurſu ad ſignaturam Sanctiſſimi, qui cauſam
dictæ appellationis ſimpliciter commiſit, dicitur
attentata, *cap. non ſolum. de appell. in 6. Rot. in Romana
Bonorum de Zauonis Lunæ 11. Maij 1621. coram bo.
me. Vbaldo.* Vnde † cum Lambertini non habuerint 4
ſe pro ſpoliatis, eis concedenda venit manutentio,
*Seraph. dec. 1045. nu. 4. Greg. XV. dec. 46. nu. 9. Rot. in d.
Romana de Zauonis coram bo. mem. Vbaldo.*

Minus obſtat, quod † reſcriptum Signaturæ de- 5
beat intelligi prout de iure, *iuxta dec. Creſc. 1. de re-
ſcript. & ſic*, † cum de iure à ſententia, de mandato 6
de reintegrando non detur appellatio, poſſeſſio
deinde ſecuta † non dicatur attentata, & conſequen- 7
ter ſit manutenibilis.

Quia fuit reſponſum, † ſignaturam Sanctiſſimi 8
reſcribendo ſimpliciter intelligi debere ad vtrumq;
effectum, ſuſpenſiuum ſcilicet, & deuolutiuum, *vt
fuit aliàs reſolutum in Vrbeuetana Bonorum 26. Ia-
nuarij 1624. & in eadem 24. Martij eodem anno co-
ram bo. me. Vbaldo, & in præcitata Romana de Zauonis
coram eodem Vbaldo*: Vnde, † ſtante effectu ſuſpen- 9
ſiuo, quidquid actum eſt medio tempore, vel appel-
latione pendente, dicitur attentatum, *d. cap. non
ſolum. de app. in 6. cum aliis ſupracitatis.*

Non obſtat *deciſio Bononien. Aſſociationis Lunæ 9.
Iulij 1628. coram me*, Quia † in ea Domini difficulta- 10
tem habuerunt, & cauſa venit iterum proponenda.

Et ita vtraque &c.

R.P.D. VEROSPIO

REATINA IVRIS REDIMENDI

Mercurij 28. Decembris 1628.

SVMMARIA.

1 *Immiſſus auctoritate Iudicis iuſtè procedentis eſt manutenendus.*
2 *Mandati iuſtitia probatur ex deciſionibus deſuper emanatis.*
3 *Poſſeſſio in vim mandati Iudicis iuſtè procedentis non dicitur ſpoliatiua.*
4 *Nullitates ad effectum ſpolij debent eſſe concludentes, & luce meridiana clariores.*
5 *Spolium vt excludatur omnis capi debet interpretatio.*
6 *Mandatum de aſſociando quando ſit concedendum, & num. 10.*
7 *Alternatiua petitio, mandatum, & executio an ſubſiſtneatur.*
8 *Clauſula*, omni meliori modo, *ſuſtinet actum eo modo, quo validius ſuſtineri poteſt, & num. 9.*
9 *Poſſeſſio capta præſumitur eo titulo, quo melius capi poterat.*
10 *Obligationem cameralem habenti pro retrouenditione competit immiſſio, & non requiruntur termini ſubſtantiales.*
11 *Executiua via competit pro omnibus, quæ proueniunt in obligationis Cameralis executionem, vel ex natura contractus.*
12 *Termini ſubſtantiales ſeruati ab vna parte deſeruiunt etiam pro alia.*
13 *Debitor debitoris an executiuè conueniatur.*
14 *Res iudicata paratam habet executionem.*
15 *Euictionis promiſſio nihil habet commune cum iure redimendi, quod venit ex obligatione, & facto*

empt-

emptoris ex diuerſo inſtrumento.

16 *Venditor non cenſetur obligatus ex caſu, qui non erat de tempore venditionis.*

17 *Conſenſus præſtitus à creditore alienationi aliquorum bonorum non extinguit creditum.*

18 *Legatum occaſione dotis ſubſtinetur, etiam quod dos non debeatur.*

19 *Extenſio obligationis cameralis non requiritur, vbi fuit conſenſum in mandatum vnica citatione præcedente.*

20 *Manutentio conceditur etiam poſt ſententiam, & rem iudicatam, & in gradu reſtitutionis in integrum.*

21 *Clauſulas conſuetas tenetur Notarius in inſtrumento apponere.*

22 *Poſſeſſio in vim inſtrumenti iam extenſi dari, & capi valide poteſt.*

23 *Actiones duæ, quarum vna veniat in conſequentiam alterius, & ſubordinatæ poſſunt ſimul vno, & eodem tempore, & decreto intentari, & expediri.*

Decisio CCXLVII.

Propoſui dubium in alia deciſione coram
me reſeruatum, ſub die 26. Maij proximè
præteriti. An conſtaret de aliquo ſpolio,
quod Cappelletti purgare tenerentur, cum
per duas deciſiones, *& coram bo. me. Buratto 22. Iunij
1626. & eam, quam dixi ſub die 26. Maij præteriti coram
me*, firmatum fuerit, eiſdemque competere ius
redimẽdi prædium, cuius poſſeſſione dicebat ſe Vin-
centinus ſpoliatum. Et in hoc etiam articulo pro
Cappellettis DD. reſponderunt, nec aliquod ſpolium
1 dixerunt exiſtere, † vt imo mandatum de manute-
nendo illis competeret, qui Iudicis auctoritate, &
quidem iuſte procedentis in prædij controuerſi poſ-
ſeſſionem immiſſi, in ea erant manutenendi, *l. 1. ff.
ne vis fiat ei. §. retinendæ. Inſtit. de Interdict.*
2 Cum enim † ipſius mandati Iuſtitia probata vide-
retur ex deciſionibus, prout ex ipſis argui *dixit ſæ-
pius Rota, vt dec. 350. nu. 1. par. 1. dec. 668. n. 1. par. 2. re-*
3 *cent.* † poſſeſſio, quam Cappelletti ex Iudicis manda-
to acceperunt, ſpoliatiua dici non poterat *gl. in cap.
præſentium. verb. in aliam in ſi. 7. q. 1. cap. intra quatuor.
de maiorit. & obed. Gemin. conſ. 112. Aym. conſ. 5 nu. 8.
cum aliis, quos congerunt Gabr. concl. 1. nu. 123. de reſt.
ſpoliat. Menoch. de recuper. poſſeſ. remed. 8 nu. 3.* Tum
4 quod † nullitates ad effectum ſpolij debent eſſe con-
cludentes, & meridiana luce clariores, *vt ſæpè etiam
voluit Rot. in Romana de Bombellis 13. Februarij 1615.
coram Card. Sacrato, & in dec. 646. nu. 1. & ſeqq par. 2.*
5 *recent.* Quam etiam quod † omnis capi debet inter-
pretatio ad excludendum ſpolium, *l. merito. ff. pro ſo-
cio. Rota dec. 450. num. 9. par. 1. diuerſ.*

Et quia ſpolium Vincentinus deducebat ex eo,
quod, cum in Inſtrumento, in quo ſe idem prædium
Claudio retrouendere obligauit, talis facultas ca-
piendi poſſeſſionem propria authoritate non lege-
retur conceſſa per clauſulam Conſtituti, Precarij,
6 aut ſimilem, † mandatum de aſſociando per Iudi-
cem nec concedi potuerit, *ad l. creditores. vbi Bart.
num. 25. & alij. C. de pignor. Neguſan. de Pignor. lib. 4.
numer. 20. concl. 8. cum aliis in deciſ. in hac cauſa 27.
Martij 1624. coram R. P. D. meo Merlino DD.* omiſſo
mandato de aſſociando, quod tamen dixerunt etiam
poſſe defendi, reſponderunt, amplexi motiuum in
7 facto, ex quo omnia ſublata videbantur, † quod poſ-
ſeſſionem Cappelletti non magis dici poſſet cæ-
piſſe vigore mandati de aſſociando, quam mandati
de immittendo, vt ideo actum nullum poſſeſſionis
(quatenus in vim mandati de aſſociando non ſuſti-
neatur) vigore tamen mandati de immittendo im-
pugnare non liceret, *vt voluit Rota in Romana de
Nocchiellis 26. Iunij 1624. coram bon. mem. Vbaldo,*
cum enim & pars in citatione vtrumque alternati-
uè petierit, & iudex in decreto, & mandato idem al-
ternatiue conceſſerit, ipſique etiam executores alter-
natiuè Cappellettos ad poſſeſſionem prædij aſſocia-
uerint, vel immiſerint: ratione huius alternatiuè ſub-
ſtinerentur in altera ſui parte, prout in alternatiuis
ſatis eſt, *l. ſi heredes plures. cum ſimilibus ff. de condit.
inſtitut.* tam petitio, quæ fieri ſic potuit, *Aretin. in l.
naturaliter, §. nihil commune. numer. 22. ff. de acq. poſſ.
Rot. dec. 257. num. 2. par. 1. diuerſ.* quam decretum, &
mandatum, quod etiam ita concedi, & interponi
potuit, *l. ſi pupillorum. §. ſi Prætor. vbi Bald. nu. 3. expreſ-
ſe id notat. ff. de reb. eorum.*

Stante maximè clauſula, *omni meliori modo*, in
mandato, & in ipſa exequutione, † quæ operatur vt 8
actus valeat, quomodo validius ſuſtinetur, *Felyn. in
cap. cum ſuper. num. 11. de offic. delegat. Dec. conſ. 11.
num. 20. conſ. 14. num. 3. & conſ. 77. nu. 4. Soccin. in conſ.
66. num 4. lib. 3.* Vt de poſſeſſione, † quod capta præ- 9
ſumatur eo titulo, quo melius poterat, *Aym. conſ.
322. num. 3. & 4. Signorol. conſ. 57. numer. 10. Caſ. de
Graſſ. dec. 19. num. 5. de probat.* & de decreto Iudicis
cum d. clauſula, *Put. dec. 230. lib. 2.*

Et iuſtitia huius mandati de immittendo ſicut,
& validitas etiam ex deciſionibus indubitata red-
debatur, ſi enim, vt in illis firmatur, potuerunt Cap-
pelletti agere vigore obligationis Cameralis ad re-
trouenditionem prædij, † vtique in eiuſdem retro- 10
uenditionis executionem illis competebat immiſſio,
vt in Romana domus 24. Maij 1602. coram Litta, &
omiſſis terminis ſubſtantialibus, quod validitati op-
ponebatur, adhuc mandatum conſiſtebat, cum non
actum fuerit principaliter ad immiſſionem, ſed in
executionem obligationis Cameralis, *Bart. in extra-
uag. de reprimen. col. 2. verſ. ſummariè, Iaſ. in l. 2. n. 7. C.
de Edicto diu. Adr. toll. & in Rubr. C. qui admitti. nu. 3.
Moderni Cornetani in pract. cap. 43. num. 17. lib. 1. &
cap. 10. num. 23. verſ. tamen ex communiori. lib. 2.* † Et 11
priuilegium viæ executiuæ competat pro omnibus,
quæ proueniunt vel ex natura contractus, vel in
ipſius obligationis Cameralis executionem, *Papien.
in form. libell ſuper reſt. integr. gl. ſuper verb. immitti, &
relaxari. nu. 1. Guidopap. dec. 143. Rota Ianuen. dec. 21.
nu. 15. Card. Seraph. dec. 321. num. 20. Rota in Romana
de Coſciaris 13. Ianuarij 1699. coram Orano, & in d.
Romana domus coram Litta.* Cum † etiam, quo caſu 12
requirerentur, cum ſint communes, ſatis eſſet, vt il-
los ſeruauerit Vincentius, *Speculat. in tit. de teſtib.
§. qualiter autem. num. 22. Scacc. de Iudic. cap. 3. nu. 213.
Verall. dec. 149. num. 3. par. 3.*

Eademque reſponſione tollitur, quod Prolegato
via executiua non competeret, cum Euphemia Clau-
dij fratris hæres ex ſua ceſſione idem ius tranſtule-
rit in Cappellettos, quod ipſi Claudio competebat, 13
† & vti creditores ex cauſa dicti legati, ſtante debi-
toris inopia agere etiam potuerint contra Vincenti-
num debitorem debitoris executiuè, *vt in dec. coram
bon. me. Buratto 22. Iunij 1626. & coram me 26. Maij
præteriti firmatum fuit.* Et demum viæ executiuæ ex
capite rei iudicatæ locus eſſet, cum poſtquam actum
fuit ex cauſa legati in partibus, & obtentum man-
datum contra hæredem, illud tranſiuerit in Iudica-
tum, ideoque etiam, quod legatum paratam execu-
tionem non haberet, † haberet tamen res iudicata, 14
*l. 1. & l. fin. vbi omnes. C. de execut. rei iudic. l. ſi cum
nullo. ff. eod. Rota deciſ. 119. num. 10. part. 2. diuerſ. & in
Recanaten ſeparationis Thori, 31. Ianuarij 1622. coram
R. P. D. meo Pironano.*

Nec, ex quo fuit promiſſa euictio huiuſmet præ-
dij Vincentino ab Ægidio, & Paulo eidemq; vendi-
tionis,

rioni, & pacto conſenſerit Claudius, ideo legatum
ſibi ab Ægidio factum ſuper hoc prædio conſequi
non poſſunt, aut debent Cappelletti, quia, cum poſt
venditionem ad hoc, vt illi Claudius conſentiret, ſe
hoc pacto retrouenditionis Vincentinus obligaue-
rit, pendebat euictio à contractu venditionis, qui ex
15 Vincentini promiſſione expirauit, indeque, & † ni-
hil habet commune cum hoc iure, quod venit ex
obligatione, & facto emptoris, *l. qui inſulam. §. fin. &*
ibi Bart. ff. locat. Alex. conſ. 114. num. 3. & per tot. lib. 3.
Rom. conſ. 503. num. 13. & legatum ſibi factum ſuper
hoc prædio conſequi non prohibentur Cappelletti,
etiam quod euictio fuerit per hæredes promiſſa, cum
ex ea promiſſione, quæ poſt venditionem, & pactum
16 euictionis ſequuta fuit, poſſet agere, † & ipſe vendi-
tor non cenſetur obligatus ex caſu, qui non erat de
tempore venditionis, *l. Lucius. ff. de euict. Rip. in l. qui*
Romæ. §. duo fratres num. 77. ff. de verb. obligat. & in l. 1.
num. 24. C. de pact. Rom d. conſ. 503. num. 13. Surd. conſ.
70. in fin. num. 18.

Idemque legatum debetur, etiam quod factum
eſſet occaſione dotis, quæ dicebatur conſumpta, cum
filij conſenſerint pluribus patris alienationibus,
17 etiam pro iure dotis maternæ, † quia non inde ami-
ſerunt creditum dotis, licet ex d. conſenſu ſibi in hy-
potheca ſuper bonis alienatis præiudicauerint, *l. in-*
bemus, & ibi Doct. C. ad Velleian. Barboſ. in l. 1. par. 5.
num. 69. ff. ſolut. matrim. Dec. conſ. 379. nu. 6. Rot. in Ro-
mana donationis de Carcaris. 3. Aprilis 1620. coram
18 *Cardenalis Sacrato.* † & legatum certæ quantitatis
factum occaſione dotis ſuſtinetur, etiam quod dos
vere non deberetur, *vt eſt tex. in §. ſed ſi vxori. inſtit. de*
legat. l. cum filius. §. hæres meus. ff. de leg. 2. l. ſi non deſi-
gnata, & l. refert, & ibi Bald. & alij C. de falſ. cauſ. legat.
adiect. Bart. in l. 3. nu. 2. ff. de dote preleg. Surd. dec. 161.
nu. 27. & ſeq. Idque eo magis propter ſcientiam teſta-
toris de conſumptione facta ad ſui commodum, *l.*
cum alienam, & ibi DD. C. de leg. Menoch. conſ. 299. nu.
13. & ſeq.

Et demum non obſtat, quod non præceſſerit ex-
tenſio obligationis Cameralis in Inſtrumento non
rogato in Curia, ex quo etiam validitatem huius
19 mandati de immittendo impugnabant, † quia per
conſenſum in mandatum vnica citatione præceden-
te dixerunt DD. illam non fuiſſe neceſſariam, cum
id habeat in ſuis facultatibus A. C. vt ſimilia inſtru-
menta exequi poſſit, etiam quod debitores in forma
Cameræ obligati non ſint, *Rota in Venera donationis*
9. Decembris 1605. coram Penia, in Romana Pecuniaria
26 Ianuarij 1509. coram Card. Caualerio, & in hac ea-
dem cauſa prauidetur d. dec. 22. Iunij 1626. coram bo.
me. Buratto.

Atque ita cum bene hoc mandato de immittendo
poſſeſſionem ſuam Cappelletti tuerentur, & ſpo-
lium ex dictis omnino excluderetur, manutentio il-
20 lis denegari non poterat, † quæ ſolet quandocumque
concedi etiam poſt ſententiam, & rem iudicatam, &
in gradu reſtitutionis, in integrum, *Caſ. de Craſſ. dec.*
4. in fi. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 58. par. 1. diuerſ.
& coram Ludouiſ. dec. 458. num. 8.

Cum præterea, vt dixi, mandatum de aſſociando
etiam competeret, & ex Inſtrumento, quod Iudex
mandauit confici ex officio, talis facultas concede-
retur propter clauſulas conſtituti, & licentiam da-
21 tam, quæ & in illo legebantur, † & tamquam con-
ſueta, & ſolita tenebatur Notarius in eodem appo-
nere, *Gabr. de conſtit. concl. 3. num. 12. Boer. dec. 77. nu.*
22 *3. Bertaz. de clauſul. cl. 16. in gloſ. 3. nu. 2.* † vt ideo cum
per diem ante relaxationem mandati fuerit exten-
ſum Inſtrumentum, poſſeſſio in illius executionem
bene capi potuerit, *Afflict. deciſ. 326. Magon. dec.*
Florent. 120. nu. 11. Camill. Borell. in ſum. dec. tit. 44. de
euat. num. 455. Rota in Romana domus 24. May 1691.
coram Litta. Cum etiam, antequam conficeretur In-
ſtrumentum, præceſſerit depoſitum precij pro ipſius
prædij retrouenditione: quæ omnia Iudex vno, eo-
demque decreto mandauerat tamquam ea, † quo- 23
rum alterum veniebat in alterius conſequentiam, &
vt actus ſubordinati vnus ab alio dependebat, *Grat.*
conſ. 77. num. 18. & conſ. ſeq. num. 4. lib. 2. Rot. dec. 450.
num. 5. & ſeq. par. 1. diuerſ.

Et ita vtraque parte informante, & cauſa pluries
propoſita ad fauorem Dominorum Manſueti, &
Fauſti de Cappellettis reſolutum.

R. P. D. DVNOZETTO

ROMANA VINEÆ DE CAPOCEPHALIS

Veneris 26. Ianuarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Teſtis vnicus ſufficit pro manutentione.*
2 *Confeſſio aduerſarij in poſitionibus, ſeu articulis probat poſſeſſionem.*
3 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ appellabilis pendente termino ad appellandum eſt nulla, & attentata, & non manutenibilis.*
4 *Ægidiana ceſſat, & datur appellatio à ſententia lata in interdicto Quorum bonorum ſuper re emphyteutica Eccleſiæ.*
5 *Manutentio debetur ſententiam appellabilem, & immiſſionem paſſo durante termino ad appellandum, etiam quod non appellauerit infra decem, ſed a die habitæ notitiæ reclamauerit, & manutentionẽ petierit, vbi fuerit domi tantum citatus.*

DECISIO CCXLVIII.

Cenſuit Rota, Capocephalis,
dandum eſſe mandatum de ma-
nutenendo in poſſeſſione Vi-
neæ, de qua agitur, quia de eo-
rum poſſeſſione tempore motæ
litis viſum fuit conſtare, ne dum
ex depoſitione vnius teſtis exad-
uerſo pro Strinis examinati, † quæ ſolum ſufficit ad 1
effectum manutentionis, *Menoch. de retin. remed. vlt.*
n. 34. Rota coram Greg. XV dec. 438. n. 2. verum † etiam 2
ex confeſſione eorumdem de Strinis deſumpta ex
poſitionibus, ſeu articulis per ipſos exhibitis, *Cra-*
uett. conſ. 150. nu. 5. Rot. coram Greg. XV dec. 458. nu. 4.
& 5. & alias ſepiſſime.

Non obſtat poſſeſſio dictorum de Strinis capta
auctoritate Iudicis vigore decreti, ſeu mandati de
immittendo, † quia, cum à dicto decreto daretur 3
appellatio, poſſeſſio inde ſecuta, pendente termino
ad appellandum, dicitur nulla, & attentata, *cap. non*
ſolum, de appellat. in 6. Rot. coram Greg. XV. dec. 513.
nu. primo, & dec. 618. nu. 1. par. 2. recent. & conſequen-
ter non eſt manutenibilis, *Rot. dec. 225. num. 4. par. 1.*
recent. & in Romana melioramentorum 9. Decembris
1616. coram bo. me. Vbaldo.

Quod autem à decreto prædicto daretur appella-
tio, patet, nam licet fuerit actum in poſſeſſorio ex
interdicto quorum bonorum, in quo ex diſpoſitione
Ægidianæ non datur appellatio, † tamen, cum age- 4
retur de Vinea emphyteutica (prout inter partes non
controuertitur) ceſſabat Ægidiana, & debetur ap-
pellatio, *Rot. dec. 32. num. 2. par. 1. & deciſ. 472. par. 2.*
recẽt. & in Romana domus ad Sanctũ Honufrium 29. Apri-
lis 1626. & 15. Martij 1627. coram R. P. D. meo Durano.

Minus obſtat, quod decretum prædictum ob non
interpoſitam appellationem per dictos de Capoce-
phalis

phalls tranſiuerit in indicatum, & ſie videantur acquieuiſſe, ac ſe habuiſſe pro ſpoliatis, & propterea non poſſint nuue petere manutentionem, qoia re-
5 ſpondetur, quod, † cum Capocephali non fuerint perſonaliter citati, ſed tantum domi dimiſſa copia, ſat erat ad hoe, vt non cenſeantur ſe habuiſſe pro ſpoliatis, quod à die habitæ noritiæ reclamauerint, ac perierint manutentionem, *Rot. coram Greg. XV. dec. 307. num. 12. dec. 546. num. 14. & dec. 555. num. prima.*

Et ita vtraque &c.

E.D.C. VBALDO

ROMANA RESTITVTIONIS IN INTEGRVM

Veneris 26. Ianuarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Reſtitutio in integrum dari non poteſt ſine bono iure.*
2 *Monitorium quando comprahendat petitorium, & poſſeſſorium, & num ſeqq.*
3 *Clauſula*, omne ius, omnemque actionem &c. *& clauſula* omni meliori modo, *faciunt, vt in monitorio cenſeantur comprahenſa expreſſa, & non expreſſa.*
4 *Clauſula*, quam, & quas, *in commiſſione iactationum quid importet.*
5 *Verba*, Res, & Iura, *in monitorio comprehendunt dominium, & proprietatem.*
6 *Clauſula*, rebuſque alijs in actis cauſæ, &c. *operatur relationem ad totum proceſſum.*
7 *Sententia ſufficit iuſtificari ex actis, etiam quod non ſit conformis libello.*
8 *Reo, & poſſeſſori ſatis eſt vincere per non ius actoris, & competit illi abſolutoria.*
9 *Intentans remedium* l. diffamari. *dicitur reus, niſi intentetur a non poſſidente contra poſſidentem, & num. 12.*
10 *Agens remedio* l. diffamari *obtinet per non ius actoris abſque alia probatione, vbi tamen probauit ſuam poſſeſſionem.*
11 *Res vna, & eadem non poteſt à duobus inſolidum poſſideri.*

DECISIO CCXXXXIX.

Vtrum hodie DD. dixerunt, non conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum aduerſus ſententiam abſolutoriam, quę fecerat tranſitum in iudicatum ad fauorem R.P.D. Ricciulli, & moti ſunt iiſdem in tatioonibus adductis, & conſideratis in deciſione in cauſa facta die 27. Maij 1627. ex quibus clare conſtat de Iuſtitia ſupradictæ ſententiæ, & de
1 nun bono iute D. Claricis, † ſine quo reſtiiutio dari non poteſt, *Rot. dec. 1. de reſtit. in integr. in nouiſ. Verall. dec. 94. par. 3. Seraph. dec. 1238. nu. 1.*

Non obſtat repetitum motiuum, quud ſententia
2 ſit inualida tamquam lata in peritorio, † cum Monirium ſit ſolum reſtrictum ad poſſeſſorium, quia iſta reſtrictiua non verificatur, Immo ex lectura Monitorij coottarium apparet, dum fuit deducta omnis actio, & omne ius, non ſolum petendo mandatum de manutenendo, ſed etiam aliud quomodolibet neceſſarium, & opportunum decerni, & relaxari, Ex quibus verbis apparet fuiſſe deductum tam poſſeſſorium, quam petitorium, *Rot. deciſ. 254. num. 2. par. 1. diuerſ. & bene conſideratur in deciſione*, & ad hunc effectum neque fuiſſent neceſſaria ſupradicta verba petitorium concernentia, ſed ſatis, ſuperque fuiſſet, quod intentatum remedium ſuper moleſtationibus & iactationibus non haberet reſtrictiuam, nec dictionem aliquam taxatiuam reſpectu poſſeſſorij, nam de ſui natura ſimpliciter intentatum vtrumque compræhendit, *Caſt. ad deciſ. 6. de reſcript. & deciſ. 9. de cauſ. poſſ. & propr. num. 6. & 8. Menoch. de recuper. poſſ. remed. 5. q. 27. num. 363. Contard. in l. vn. in verb. petitorium. q. 13. num. 54. Mandoſ. reg. 29. q. 14. num. 4. Gabr. de act. conteſt. 6. nu. 3.* † vnde multo magis vtrum- 3
que compræhendere debet, ſtantibus ſupradictis verbis vniuerſalibus, *omne ius, omnemque actionem &c.* & clauſula *etiam omni alio meliori modo*, quæ facit vt cenſeantur comprahenſa, tam expreſſa, quam non expreſſa, *iuxta deciſ. Verall. 124. par. 1. Achill. deciſ. vnic. de verb. ſignif. Caſ. de Graſſ. dec. 7. num. 4. de elect.* & in ſimili † quando fuit cauſa iactationum com- 4
miſſa cum clauſula *quam, & quas, &c. Sarnen. q. 34. nu. 4. de infirm. Mandoſ. vbi ſupra d. reg. 29. nu. 6. & 7.*

Et prædicta comprobantur ex expreſſione in eodem monitorio facta, quod moleſtiæ erant etiam ſuper rebus, & iuribus, † quæ compræhendunt do- 5
minium, & proprietatem, *iuxta dec. Orad. relata per Mandoſ. in d. reg. 29. quæſt. 14. in fin. Contard. in d. leg. vnica. in d. verb. Petitorium. quæſt. 13. num. 57. & 58. Mohed. deciſ. 6. de Reſcript. Seraphin. deciſ. 335. num. 4.*

Et ex hoc ceſſat obiectum, quod ſententia lata in petitorio habeat relationem ad monitorium, cui non ſit conformis, quia immo conformitas eſt clara ſtante ſupradicto fundamento, quod monitorium continet tam poſſeſſorium, quam petitorium, & in omnem caſum tollitur omnis difficultas, quia ſententia non ſolum habet verba prout in monitorio, ſed etiam habet clauſulam, *rebuſque aliis*, † quæ cum 6
extendatur, rebuſque aliis in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis, operatur relationem ad totum proceſſum, *Rot. deciſ. 254. ſub num. 2. verſ. poſtremo. part. 1. diuerſ.* & ſic dicendum eſt, quod ſententia abſolutoria eſt tam à contentis in monitorio quam in proceſſu, in quo cum indubitanter fuerit etiam deductum petitorium ex actis factis in proſecutione Iudicij poſt libellum, † ſatis eſſet, quod ex 7
illo remaneret iuſtificata ſententia, *Imol. in cap. ex tenore in fin. de reſcript. Bero. conſ. 43. numer. 8. lib. 3 Afflict. deciſ. 95. numer. 8. cum aliis in dict. deciſ. alleg.*

Non obſtat, quod, ſi monitorium continebat petitorium, debuiſſet pronunciari Cameras, & Apothecas controuerſas eſſe, vel non eſſe de iure Emphiteutico, quia, cum tempore executi Monitorij D. Ricciullus reperiretur, prout eſt etiam de præſenti, in quaſi poſſeſſione proprietatis reſpectu totius domus, & ſignanter reſpectu Camerarum, & Apothecarum, ſuper quibus obtinuit etiam mandatum de manutenendo, † ſatis ei fuit, tamquam reo, 8
& poſſeſſori vincere per non ius, d. D. Claricis, & obtinere ſimpliciter abſolutoriam. *l. quia accuſare. C. de eden. cap. vlt. §. ſane. de iur. cum vulgat.*

Non obſtat, quod immo eſſet rea d. Clarix, quæ commiſit cauſam iactationum. Quia, † licet regula- 9
riter agens remedio *l. diffamari.* dicatur obtinere partes rei, id tamen non procedit, quando intentatur à non poſſidente contra poſſidentem, vt eſt in caſu noſtro, *Bal. in l. ſed etſi per Prætorem. §. ſed etſi ſub num. 4. verſ. Item contra eum, qui eſt in poſſeſſione ff. quib. ex cauſ. maior. 20. ann. & in leg. 3. ſub numer. 2. verſ. Nota quod. C. qui bon. ced. poſſ. Boer. dec. 255. num. 10.*

Et hinc eſt, † quod agens remed. *l. diffamari.* tunc 10
demum nihil probare tenetur, & obtinet per non ius

ſus actoris, quando probauit ſua incumbentia, nempe, quod ſit in poſſeſſione rerum, ſuper quibus moleſtatur, *vt declarat Franc. Aret. conſ. 68. ſub numer. 6. Gabr. in tit. de Art. concl. 6. num. 38. & fuit dictum in Barbaſtren. decimarum 10. Nouembris 1624. coram R. P. D. meo Merlino.*

11 Dum igitur Clarix non requititur, † nec reperiri poteſt in quaſi poſſeſſione detinendi iure libero, ſeu pleno iure dominij corpora controuerſa, attento, quod in illis eſt in poſſeſſione proprietatis D. Ricciullus, *vt ſupra dixi ad l. 3. §. ex contrario. ff. de acq. poſſ.* ſequitur d. intentatum remedium *l. diffamari.* nihil ei nocere poſſit quoad beneficium poſſeſſionis, ſed eo non obſtante adhuc remaneat purè, & ſimpliciter reus, perinde ac ſi fuiſſet in petitorio conuentus, *vt poſt alios tradit Contard. in d. l. diffamari. cap. 4. nu. 19. & 20.* vndè meritò fuit ei data abſolutoria dicta Clarice non probante ius habere ſuper dictis corporibus controuerſis.

Non obſtant probationes per Claricem adductæ, quia non ſunt concludentes, & conquaſſantur aliis probationibus in decis. ponderatis, ex quibus etiam ex abundanti conſtat de dominio, & proprietate D. Ricciulli.

Et ita, vtraque parte informate, reſolutum fuit.

R. P. D. QVEIPO.

Romana Administrationis Hæreditatis.

Lunæ 29. Ianuarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Poſſidens tempore motæ litis eſt manutenendus.*
2 *Cauſa eius propria dicitur, cuius emolumentum, vel damnum ad aliquem ſuo nomine pertinet.*
3 *Adminiſtrandi facultas honorifica, & remotio decus cenſetur.*
4 *Adminiſtrator Domini loco habetur.*
5 *Iniuria ab honorifico principio naſci non debet.*
6 *Verbum,* alius, *eſt repetitiuum ſimilium.*
7 *Verba debent intelligi cum effectu.*
8 *Verba enixa, & geminata plurimum operantur.*
9 *Adminiſtrator deputatus, ſeu mandatum habens à pluribus, ſi ſimpliciter actum gerat, & adminiſtret, omnium nomine gerere cenſetur, & poſſeſſionem acquirit, ſecus ſi nomine ſuo, vel alterius tantum.*

Decisio CCL.

CVm ex ſubſtitutione à Laurentio Gipponario facta Capella S. Antonij in Eccleſia S. Hominis boni, in omnibus eius bonis ſucceſſiſſet, & à Gipponariis prædicta ſucceſſione admiſſa, & bonis venditis effectum, vt in loca Montium redigerentur, & ex eius redditibus dotes per ſingulos annos filiabus duntaxat Gipponariorum, & Pilla mantellorum diſtribuerentur ſecundum teſtatoris voluntatem expreſſam, & redditibus prædictorum bonorum exactis, & perceptis, & generaliter adminiſtratione facta per dictos Gipponarios, vt ex coram Reuerendiſſimo Vice gerente comparuit petens manutentionem cumulatiuè cum Gipponariis in adminiſtratione bonorum, & Maritaggiorum, qui Sartoribus in adminiſtratione petitam manutentionē conceſſit, in maritaggio vero denegauit, & Gipponariis priuatiuè tribuit, quod decretum in hac parte confirmauit Signatura, & quoad primam fuit reſcriptum cum facultate manutenendi, quos de iure, vnde cauſa mihi commiſſa, ſubrogato in locum bo. mem. Patriarchæ Manzanedo dubium hodie pro manutentione in adminiſtratione prædictorum bonorum in Rota propoſui, & Domini ad fauorem Gipponariorum reſoluerunt † *propter reg. tex. in l. vnic. C. vti poſſid. l. 1. §. hoc interdictum. ff. eod. tit. §. retinendæ inſt. de interd. l. liberis. §. vlt. ff. de liber. cauſ. Io. Faber. in d. §. retinendæ. in princ. Couar. pract. cap. 17. num. 5. Menoch. de retinen. remed. vlt. num. 16.* cum in ſtatu, & quaſi poſſeſſione adminiſtrandi tempore motæ litis, Gipponarij exiſterent, & pro ſe voluntatem teſtatoris expreſſam haberent, tum qui eis priuatiuè dotium diſtributionem conceſſit, & eorum filias legitimas, & naturales, ad prædictas dotes duntaxat voluit admitti, ideoque Gipponariorum priuatiuè hoc opus pium eſſe videtur, *iuxta regul. tex. in l. 2. §. in propria,* ibi *eam † eſſe propriam cauſam, cuius emolumentum, vel damnum ad aliquem ſuo nomine pertinet. ff. quando appell. ſit, & habet locum regula tex. in l. in re mandata. C. mand.* & † cum facultas adminiſtrandi honorifica reputetur, eius autem remotio dedecus cenſeatur, *ſecundum gl. fin. in l. teſtamento ſi ff. de manum. teſtam.* & † adminiſtrator Domini loco habeatur, *ſecundum tex. in l. quo fundum. §. ſi inter. & ibi, gl. verb. expellat. ff. pro empt.* veriſimile eſt, Gipponarios, ad quorum honorem, & vtilitatem principalis diſpoſitio ſcripta fuit in acceſſoriis à Teſtatore eodem iure cenſendos, ne † aliàs ex honorifico principio iniuria naſceretur, *argumento tex. in l. meminerint. C. vnde vi. l. quod fauore. C. de legib.* tum quia Sartores à Maritaggio, & ab omni ratione prædictorum bonorum ſub quouis colore, & prætextu Teſtator excluſit, & cum † verbum, *Alius*, ſimilium ſit repetitiuum, *l. ſi fugitiui. ibi gl. vlt. C. de ſeru. fugit. l. plures. 19. C. de fid. Inſtr. cap. ſedes. 15. de reſcript. ibi notam Abb. & D. Gomeſius in reg. de Triennali qu. 1. Couar. pract. cap. 25. n. 3. Antonius Gomez in l. 29 Tauri. n. 26. Grat. diſcept. forenſ. cap. 168. nu. 34.* & præceſſerit dotium, & earum diſtributionis, adminiſtrationis expreſſa excluſio, in bonorum adminiſtratione idem Teſtator diſponere videtur, † nam aliàs prædicta verba ſine effectu remanerent, *contra regulam tex. in l. 1. §. hæc verba ff. quod quiſque iur. & ibi Bart. & Iaſ. l. penult. §. penult. ff. ne quis eum, qui in ius vocat. eſt vt eximat. cap. ſi ciuitas. de ſent. excom. lib. 6. Iaſ. in l. ſi is, qui pro emptore. n. 383. ff. de vſucapion. Guttier. alegat. 5. n. 19. & in l. nemo poteſt. num. 8. & fuit dictum coram D. meo Decano dec. 70 n. 6.* præcipuè † cum in ea prohibitione Teſtator enixis, & geminatis verbis vſus fuerit, *ſecundum regulam tex. in l. cum pater. 77. §. filium matrem. ff. de leg. 2.*

Non obſtat in Congregatione generali Sartorum, & Gipponariorum ad prædictam adminiſtrationem vtriuſque artis perſonas fuiſſe deſignatas, ideoque omnes adminiſtrationis actus Congregationis nomine factos videri, *ſecundum regulam tex. in l. qui aliena. 6. §. ſi is, qui putabat. ff. de acq. hæredit. vbi Bart. dicit diligenter notandum eſſe. l. poſt dotem. vbi notat. gl. verb. filia. ff. ſol. matr. l. ſeruus communis. ff. de ſtipul. ſeru. l. vlt. C. per quas perſonas res nob. acq.* Nam reſpondetur, quod ſpecialiter Gipponarij in ſua Adunantia perſonas ſuæ Artis duntaxat deſtinarunt ad prædictam adminiſtrationem, à quibus ſolis omnia adminiſtrata referuntur, ideoque adunantia Congregationis generalis non fuit effectum ſortita, & † cum nomine illius neque ab ea, neque ab alia adunantia deputati aliquem actum geſſerint non potuit quærere poſſeſſionem *ſecundum tex. in l. per ſeruum. 37. §. vlt. l. res ex mandato. 59. ff. de acq. rer. domin. l. 2. C. de his qui, à non Domin. manum.*

ſunt, l.1. §.hac que de ſeruis.ff. de acq. poſſ. Doctrina autem ſupra relata procedit, quando habens mandatum ſimpliciter actum geſſit, non vero quando nomine ſuo, vel alterius, *vt docet Iaſ. in l.1. §.nunciatio. num.4. ff. de non. oper. nunciat.*

Et ita vna tantum parte informante &c.

R.P.D. MERLINO

ROMANA VINEÆ.

Mercurij 31. Iauuarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Manutentio eo magis competit, ſi conſtet non ſolum de poſſeſſione, ſed etiam de titulo.*
2 *Poſſeſſio ſola, & ſimplex ſufficit pro manutentione.*

DECISIO CCLI.

DEciſionem ſub die 17. Martij preteriti coram me Camilla, & Gaſpare tantum informantibus, ad eorum fauorem emanatam hodie etiam iiſdem pariter ſolum informantibus Domini confirmandam eſſe cenſuerunt.

Viſum enim fuit ſubſiſtere illius deciſionis fundamentum, quod de poſſeſſione Camillæ, & Gaſparis ex depoſitione trium teſtium ſatis conſtet, quinimò & de titulata eorundem poſſeſſione docetur, quando quidem ex ſententia bo. me. Cardinalis Sacrati depræhenditur, vineam, de qua agitur, fuiſſe fundum dotalem matris Camillæ, *& fuit reſolutum per duas deciſiones ſub die 17. Iunij, & 12. Nouembris*
1 1610. *coram eodem Cardinali Sacrato,* † vnde tanto magis competit manutentio, *cap. licet cauſam, & ibi Canoniſta. de prob. cum alijs allegatis in deciſione,* quam-
2 uis quidquid ſit de tali titulo, † ſufficiet ſola, & ſimplex poſſeſſio ad obtinendum in hoc iudicio retinendæ, *per iura vulgata, de quibus in dicta deciſione.*

Et ita in deciſis Domini permanſerunt &c.

EODEM

EADEM

Mercurij 13. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis aduerſa in monitorio appellantis aduerſarium detentorem.*
2 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus de ea deponentibus.*
3 *Sententia mandans aliquem amoueri à poſſeſſione probat illius poſſeſſionem.*
4 *Poſſeſſori negari non poteſt manutentio.*
5 *Poſſeſſor non dicitur à poſſeſſione ciuili cecidiſſe ex ſententia Iudicis nulliter, & iniuſtè prolata.*
6 *Manutentio competit ex retentione ciuilis poſſeſſionis.*
7 *Iudex appellationis, vel nullitatis cum clauſula,* non retardata executione, *detecta iniuſtitia, vel nullitate ſententia poteſt procedere per viam manutentionis.*

DECISIO CCLII.

VNanimi Dominorum conſenſu reſolutum fuit Margaritæ Thomanſinæ dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Vineæ, de qua agitur, quoniam conſtat de poſſeſſione eiuſdem Vineæ,
† tum ex confeſſione Pauli Ghiſ- 1
lerij in monitorio emanato, in quo ipſam Margaritam appellat detentricem, *Rot. deciſ. 302. num. 1. par. 1. diuerſ. & in recent. dec. 525. num. 2. par. 2. & apud S. M. Greg. XV. deciſ. 200. num. 1. & fuit deciſum in Lunen. Sarzanen. Beneficij 3. Iulij præteriti coram me,*
† tum ex teſtibus examinatis, & de eadem poſſeſſio- 2
ne bene deponentibus, *iuxta tradita per Menoch. de retin. poſſ. remed. vlt. num. 34. Rot. coram Cardinali Seraph. deciſ. 392. & in recent. dec. 669. num. 3. par. 1. & coram Reuerendiſſimo D. meo Decano dec. 239. num. 1. & in Romana Vinea 27. Martij 1618. coram me;*
† tum demum ex ſententia Iudicis, in qua mandauit, 3
Margaritam amoueri à poſſeſſione, & proinde ſupponit illam poſſidere, *arg. l. manumiſſionis. ff. de iuſt. & iur. l. decem. ff. de verb. oblig. Rot. dec. 347. num. 1. par. 2. recent. & apud S. Mem. Greg. XV. dec. 200. num. 2. de quibus omnibus in ſummario Margarita nu. 1. 2. & 3.*
vnde † manutentio denegari non poteſt, *vulg. §. reti-* 4
nendæ. Inſt. de interd. cum concord.

Non obſtat, quod Margarita per ſententiam Iudicis fuerit ſua poſſeſſione priuata: Quoniam, cum fuerit reſolutum, Iudicem nulliter, & iniuſtè proceſſiſſe, *vt in deciſione ſub die 14. Iunij præteriti coram*
me in hac cauſa emanata, † conſequenter non ceci- 5
diſſe ſua poſſeſſione ciuili, *iuxta doctr. Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 2. ad fin. de acq. poſſ. Rot. diuerſ. dec. 802. num. 7. par. 1. & dec. 81. nu. 9. par. 1. recent. & fuit dictum in Dertuſen. Beneficij 5. Iulij 1617.*
coram me † ratione cuius competit manutentio, cum 6
Margarita nunquam habuerit ſe pro ſpoliata, *Rot. in recent. dec. 555. num. 2. par. 1. & coram fel. me. Greg. XV. dec. 9. num. 4. & dec. 46. num. 9. & coram Card. Canalerio dec. 37. num. 1. & in præalleg. Dertuſen. Beneficij coram me.*

Nec obſtare viſum fuit, quod, cum in Rota fuerit commiſſa cauſa nullitatis clauſula, *non retardata executione,* non poteſt procedi per viam manutentionis, ſed diſputationem ſuper dicta executione
prius eſſe terminandam iudicio ordinario, † quo- 7
niam huiuſmodi clauſula impedit quidem iudicem ad quem, ne retardet executionem ſententiæ, ſed tamen non facit, quod ſi poſtea detegatur iniuſtitia, vel nullitas eiuſdem ſententiæ, non poſſit concedere manutentionem, vel per viam attentatorum reuocare executionem, *vt cenſuit Rot. apud S. Mem. Greg. XV. dec. 9. num. 11. vbi Add. latius explicant, & de obſeruantia Rota teſtantur, & fuit dictum in Britonien. Canonicus 6. Martij 1616. coram bo. me. Patriarcha Manzanedo,* nec enim ſenſus præſumitur Signaturæ per huiuſmodi clauſulam confouere velle ſententiam, ſi ea iniuſta, vt nulla detegatur à Iudice ad quem, nec remedium manutentionis auferre ab eo, cui per Iudicem à quo illatum eſt grauamen.

Et ita deciſum &c.

R.D. COCCINO DECANO

MEDIOLANEN. BONORVM.

Veneris 7. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Manutentio danda eſt poſſidenti de tempore motæ litis.*
2 *Teſtes deponentes ſimpliciter de poſſeſſione probant poſſeſſionem, & eo magis ſi deponant de actibus poſſeſſoriis.*
3 *Poſſeſſio vera conſiſtit in ſecatione, & perceptione fœni, & in plantatione.*
4 *Alluuione quod eſt auctum, dicitur poſſideri à poſſeſſore prædij, cui auctum eſt, & adhæret abſque alia apprehenſione.*
5 *Poſſeſſio iunior clandeſtina, & turbatiua præſumitur.*
6 *Ciuilis poſſeſſio præfertur naturali in mandato de manutenendo.*

DECISIO CCLIII.

DVbitaui, cui ſit concedendum mandatum de manutenendo in poſſeſſione Prati nuncupati, *il Bambardone*, & totius minutulæ, ſeu Terræ auctæ per alluuionem, & Domini negocio maturè diſcuſſo, cenſuerunt, dictum mandatum eſſe dandum Illuſtriſſimo D. Archiepiſcopo, non autem DD. Comitibus de Taberna. De poſſeſſione enim Illuſtriſſimi Archiepiſcopi quoad pratum *Bambardoni* clare deponunt omnes teſtes, & hoc non videtur dedu-
1 ctum in controuerſiam. † Vnde ei tamquam poſſeſſori de tempore litis moræ danda eſſet manutentio, *§. hodie. inſtit. de interdict.* & ex eadem ratione debetur etiam manutentio quoad minutulam, ſeu terram auctam per alluuionem, cum omnes teſtes conueniant, quod menſa Archiepiſcopalis eſt in poſſeſſione vſque ad Piaridam fluminis Padi, hoc eſt vſque ad Ripam, & in qua planitie continentur auctæ per alluuionem, ſed in ſpecie, quod menſa Archiepiſcopalis poſſederit dictas terras per alluuionem acquiſitas deponunt quam plures teſtes, qui ne dum deponunt
2 menſam poſſediſſe, † quod ſufficeret, *Gloſ. in l. ſtipulatio iſta. §. hac quoque vbi Bart. & alij ff. de verb. oblig. Rot. dec. 307. num. 1. & 6.* ſed etiam exprimunt actus poſſeſſionis ſecationis, ac perceptionis fœni, & plan-
3 tationis, † in quibus conſiſtit vera poſſeſſio, *l. 2. C. de acq. poſſ. Rot. dec. 506. num. 4. par. 1. diuerſ.*

Et huiuſmodi depoſitio, licet de per ſe ſola ſuffi-
4 ciat, nihilominus valde coadiuuatur, † quia, cum indubitatum ſit, menſas poſſidere pratum *Bombardoni*, cui facta fuit prædicta adiectio, etiam abſque actu appræhenſionis fuiſſet acquiſita poſſeſſio menſæ, cum non ſit nouus ager, ſed adhæreat agro *Bombardoni*, quem indubitanter poſſidet, *Bart. in tract. de flumin. & Tiber. §. acquiritur nobis, num. 1. & 2. Tiraq. poſt alios in tract. le mort. Saiſit. le vif. declarat. 6. num. 18. Pontan. de ſpol. lib. 2. num. 21. Peregr. de iur. fiſci lib. 8. num. 39.*

Non obſtat poſterior poſſeſſio Comitis Ludoui-
5 ci Tabernæ, de qua deponunt teſtes, † quia tamquam iunior, & Menſa exiſtente in poſſeſſione, præſumitur clandeſtina, & turbatiua, *cap. licet cauſam vbi DD. de probat. Bart. in l. ſi duo, in prin. ſub num. 4. ff. vti poſſit Verall. dec. 339. num. 2. & dec. 6. par. 2. diuerſ.* & ex teſtibus apparet verè talem fuiſſe ex quo Comes Ludouicus, poſtquam emit certa bona à quodam Doctore Petona, ſtatim intruſit ſe in iſtis bo-
nis Eccleſiæ, † ac propterea, cum menſa, & pro 6
ea Illuſtriſſimus D. Archiepiſcopus non habuerit ſe pro ſpoliato, ſed animo retinuerit ciuilem poſſeſſionem, debet præferri, cum pro ſe habeat poſſeſſionem ciuilem anteriorem poſſeſſione naturali. *vt reprobato Conar. pp. qq. cap. 17. num. 5. tenuit Rot. in cauſa Ciuitatis Caſtelli de Molionoriis 22. Iunij 1567. coram Platto, & in Cuſentina Capellæ 26. Octobris 1601. coram Illuſtriſſimo Mellino, & in cauſa Romana Vineæ 22. Iunij 1605. coram me, & alias ſæpiſſimè.*

Et ita concluſum, vna tantum parte Informante &c.

R.P.D. DVRANO.

ROMANA DONATIONIS DE CAPRANICA

Veneris 9. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Donatione nulla exiſtente ex defectu inſinuationis, & ſic conſenſus non dicitur donans amiſiſſe poſſeſſionem, & num. 9.*
2 *Donatio non excedens debita ſoluenda per donatarium valet abſque inſinuatione.*
3 *Donatio excedens ſummam, ad quam requiritur inſinuatio, non facta inſinuatione nulla eſt, & donanti competit manutentio.*
4 *Computatio temporis futuræ vitæ quomodo facienda reſpectu annuæ praſtationis.*
5 *Obligatio eſt strictè interpratanda, nec extenditur ad non expreſſa.*
6 *Confeſſione propria nulla eſt maior probatio.*
7 *Bona fideicommiſſo ſubiecta obligari non poſſunt in præiudicium vocatorum.*
8 *Detractiones legitimè, & trebellianicæ ſemel factæ non ſunt amplius faciendæ.*

DECISIO CCLIV.

DIE 26. Iunij preteriti fuit reſolutum, conſtare de bono Iure D. Aſdrubalis ad effectum, vt ſit illi danda manutentio in bonis per eum donatis 2. Iunij 1615. D. Camillo eius Fratre ex illo deciſionis fundamento,
quod, † cum donatio fuerit nulla ex defectu inſi- 1
nuationis, & ſic conſenſus Aſdrubal nunquam amiſit poſſeſſionem, in qua antea erat *Rebuff. de inſinuat. gloſ. 6. & 7. Hond. Put. Rot. & aliis latius deductis, & allegatis in dec. qua Dominis placuit.*

Sed ex benignitate DD. conceſſa Camillo noua Audientia tota difficultas ſtetit, An bona donata excedat debita Aſdrubalis ſcutorum 2500. quæ vice verſa in dicta donatione Camillus pro eo ſoluere
promiſit, quia, † ſi non excedunt, donatio etiam ſine 2
inſinuatione ſuſtinetur, *Tiraq. in l. ſi vmquam. verb.*
donatione largitus. numer. 137. C. de reuoc. donat. † qua- 3
tenus vero excedant, fuit nulla, ei ſic manutentio eſt danda Aſdrubali, vt etiam in eadem deciſione firmatur, & cauſa vtraque parte informante bis propoſita, hodie, dum tertio proponeretur, exceſſus viſus fuit Dominis patens, & ſic fuit concluſum, ſtandum eſſe in deciſis. Quandoquidem Aſdrubal donauit Camillo medietatem dotis quondam

Dominæ Iuliæ communis matris liquidam in ſeu-
tis 475n.& plura alia credita,& Iura,inter quæ con-
numerantur ſcuta 1500. ipſum Aſdrubalem tangen-
tia pro medietate precij Iuris redimendi Caſale
Capicottæ, quod Ius fuit venditum D. Principi
Burgheſio precio ſcutorum 3000. medietas crediti
contra DD.de Ceppis, & Ius fideicommiſſi quon-
dam Iuliæ Cæſarinæ, quod vltimo loco per mortem
Liuiæ Capranicæ fuit purificatum, & eius vigore
fideicommiſſariis conceſſa immiſſio in poſſeſſionem
Caſalis Montis Gabbioni in Territorio Corneti, &
vnius Palatij ſiti in Ciuitate Plebis. Præterea dona-
uit vſumfructum bonorum fideicommiſſorum do-
mus de Capranica ad ſe ſpectantium aſcendentem
pro ſua portione iuxta calculum datum per Camil-
4 lum ad annua ſcuta 664. qui vſusfructus, † attenta
Aſdrubalis ætate de tempore donationis, & facta
computatione *iuxta tex. in l. hereditatum. ff. ad l. fal-
cid.* conſtituit ſummam ſcutorum circiter 13000. &
ſic ille ſolus etiam circumſcripta dote materna, &
ſcutis 1500. aliiſque iuribus ſupradictis longè exce-
dit dicta debita Aſdrubalis, quæ in dicta donatione
extinguere promiſit.

Neque obſtare viſa fuerunt pro parte Camilli
nouiter deducta ad excludendum exceſſum.

Et primò quod non ſit habenda ratio medietatis
dotis maternæ donatæ in donatione, de qua agitur,
ex quo Aſdrubal illam antea eidem Camillo ceſſe-
rat in alio inſtrumento de anno 1612.

Quia fuit bene reſponſum, quod in dicto prio-
ri Inſtrumento Aſdrubal dumtaxat Camillo ceſſit
vſumfructum Caſtri Capranicæ, quem habebat, &
ſunt clara verba ceſſionis ibi, *detto Signor Camillo
non poſſa vendere detta terra di Capranica, non inten-
dendoſi per la ſopradetta concordia far pregiudicio al-
cuno alli fideicommiſſi, che ſono in caſa Capranica,
come ſe queſto Inſtrumento non foſſe ſtato fatto*, ita quod
ſit permutatio tantum, rerum in vſumfructum, & iu-
riſdictionem tantum, de dote autem prædicta in di-
5 cta ceſſione nec verbum vllum, quæ † propterea Aſ-
drubalis remanſit, *ad l. quidquid aſtringendæ. ff. de
verb. oblig. & l. fundi nihil. §. 1. ff. de act. empt. Bal. in l. ad
probationem. la prima in princ. C. de probat. Alex. conſ.
46. num. 5. lib. 2. Alciat. conſ. 3. num. 5. lib. 4. & Mantic.
de tacit. & ambig. lib. 3. tit. 11. num. 14.*

Vnde minus obſtat, quod Angelus Auus Paternus
qui dotem receperat, aſſignauerit Octauio Marito
Iuliæ eius filio, & Patri Aſdrubalis, & Camilli Ca-
ſtrum Capranicæ pro ſatisfactione dictæ dotis, ita
vt eo ipſo, quod Aſdrubal de dicto Anno 1612. fe-
cit prædictam ceſſionem, viſus fuerit omnia Iura,
quæ habebat in dicto Caſtro, & ſic dotem maternam
Camillo ceſſiſſe, quia ſemper verum eſt, quod vſum-
fructum dicti Caſtri dumtaxat ceſſit, quem habebat
vti ſucceſſor, pro medietate in d. dote, pro qua fuit
Caſtrum conſignatum, quo fit, vt medietas proprie-
tatis dicti Caſtri libera apud ipſum remanſerit, quæ
ideo venit in dicta donatione de anno 1615. & con-
ſequenter exceſſus eſt tanto maior, quanto valor di-
ctæ medietatis Caſtri excedit medietatem dotis, vt
ad ſenſum patet.

Non obſtat ſecundò quod Camillus in dicta do-
natione in ſe ſuſceperit alia debita, ſeu onera bono-
rum donatorum, *de quibus in eius ſummario num. 5.*

Quia in dicto donationis Inſtrumento conuen-
tum fuit, vt Camillus ſolum debita illa in ſe ſuſcipe-
ret, quæ ex bonis donatis prouenirent, qualia non
ſunt prætenſa debita, vt patet ex eorum ſpeciali dinu-
meratione. Nam Cenſus ad fauorem Capobranchi,
ſeu Margani, & cenſus ad fauorem fratrum S. Mariæ
de Populo, & vt dicitur *della Spagnola*, ſunt debita
Angeli Capranicæ, vt conſtat ex confeſſione ipſius
Camilli, de qua in inuentario bonorum Octauij
quod eumdem Camillum eius filium confecto, qua
† nulla maior probatio, *l. cum te. C. de probat. Bal.* 6
*conſ. 354. num. 2. lib. 3. & Rot. dec. 518. num. 3. par. 2. re-
cent.* Cenſus ad fauorem DD. de Lante, vltra quod
non iuſtificatur, etiam ex eadem Camilli confeſſio-
ne conſtat pariter eſſe debitum Angeli, cenſus vero
ad fauorem DD. de Vitellis, & cenſus ad fauorem
Monialium S. Luciæ ſunt debita Octauij; vt ſimili-
ter Camillus expreſsè confitetur in prædicto Inuen-
tario, demum cenſus ad fauorem Monialium Sanctæ
Suſannæ, vltra quod fuit etiam ab Octauio impoſi-
tus, & ſic militat eadem reſponſio, hodie pro medie-
tate eſt debitum proprium Camilli, dum in diuerſo
Inſtrumento non vti hæres Patris, ſed vti tertius
illum in ſe ſuſcepit, pro alia vero medietate, licet ſit
debitum Aſdrubalis, qui eodem modo ſe obligauit,
tamen Camillus ad dictam medietatem vti debitum
Aſdrubalis vigore Inſtrumenti donationis non te-
netur, cum non fuerit comprehenſa in dictis ſcutis
2500. quæ tantum ſoluere promiſit, vt conſtat ex
notula in donatione inſerta, in qua in ſpecie recen-
ſentur debita Aſdrubalis ex quibus conflatur dicta
ſumma ſcutorum 2500. Vnde, cum bona donata pro-
ueniant ex antiquis fideicommiſſis DD. Cardina-
lium de Capranica, Fauſtinæ de Valle, & Camilli
Capranicæ ſenioris, prout ex eorum Inſtrumentis,
de quibus in Actis, & ex geminata eiuſdem Camilli
confeſſione, nempe in prædicto Inuentario, & in di-
cto Inſtrumento donationis, propterea illa † non ſunt 7
prædictis debitis Angeli, & Octauij obnoxia, *ad l. ſi.
C. comm. de leg.* prout nec medietas dotis maternæ, vt
ſupra donata, *ad l. 1. C. de bon. matern.* & conſequenter
debita prædicta non excludunt exceſſum.

Nec releuat, ſi dicatur, bona donata eſſe ſaltem
dictis debitis obnoxia pro legitima, & Trebellianica
Angeli, & Octauij ex eis detrahenda.

Quia ceſſat pænitus, ex quo fuerunt ſemel detra-
ctæ, vt conſtat ex ſententia bo. me Cardinalium
Sfortiæ, & Vrſini executioni demandata, † & ſic non 8
ſunt iterum detrahendæ, *Paul. de Caſtr. conſ. 80. nu. 2.
lib. 1. poſt Bal. in l. ſcimus, nu. 3. ff. de inoff. teſtam. & Rota
in Anconitana fideicommiſſi 5. Decembris 1584. coram
Blanchetto.*

Minus releuant ad diminuendum exceſſum alia
debita in eodem ſummario Camilli.

Quia in primis cenſus per Camillum poſt dona-
tionem impoſitus ad fauorem D. Io: Baptiſtæ de Aſte
pro ſoluendis, vt dicitur, dicta ſcuta 2500. quæ
Camillus pro extinguendis debitis Aſdrubalis in
dicta donatione ſoluere promiſit, eſt debitum pro-
prium Camilli, & non debet diminuere exceſſum
vltra dicta ſcuta 2500. Cætera autem debita, ſcilicet
ad fauorem DD. de Valle, Odeſcalichi, Picolominei,
& Orphanorum, ſunt pænitus aërea, & ſine aliquo
fundamento, cum nullibi iuſtificentur, niſi in ſolo
dicto Camilli.

Non obſtat demum, quod, ex quo Aſdrubal cita-
uit, & requiſiuit Camillum, vt adimpleret contenta
in dicto donationis Inſtrumento, viſus fuit facto
proprio à poſſeſſione cecidiſſe, & ſic manutentio-
nem prætendere non poſſe.

Quia præter quam quod hoc non concluderet
niſi quoad concurrentem quantitatem eius, quod
adimpleri requiſiuit, in quo ſolum donatio erat va-
lida etiam ſine inſinuatione, & Camillus recepit
iam multo plus ex fructibus rerum donatarum, vt
fuit dictum in dicta prima deciſione, in omnem ca-
ſum, ſtante Inſinuationis defectu, † Aſdrubal nun- 9
quam amiſit poſſeſſionem, & ſic ab ea non cecidit,
ex Rebuff. & aliis ſup. alleg.

Et ita deciſum &c.

R.P.D.

R.P.D. MERLINO.

ARIMINEN. SPOLII.

Veneris 9. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Mandatum executiuum actum illius vigore ſubſequentem declar.at.*

2 *Stylus ordinatoria concernens probatur ex Curialium atteſtatione.*

3 *Immiſſus ex primo decreto verè non poſſidet.*

4 *Immiſſus ex primo decreto acquirit detentationem, pro qua datur ei manutentio Iudicis officio.*

5 *Interpretatio fieri debet pro validitate actus, etiam verba impropriando.*

6 *Detentationem habens poteſt impropriè, & largè ſecundum ſubiectam materiam dici dominus.*

7 *Immiſſus ex primo decreto, licet regulariter fructus ſuos non faciat, illos tamen percipit, & cuſtodit, ac bona colit, & locat.*

8 *Vtile per inutile inſeparabilibus non vitiatur.*

9 *Terminus nullus à iure ſtatutus eſt ad executionem totaliter perficiendam in actione perſonali, ſed poteſt Iudex præfigere ad debitoris inſtantiam.*

10 *Impedito temporis lapſus nocere non debet.*

11 *Subhaſtatio facta pro tota ſumma in mandato contenta non habita ratione fructuum perceptorum dicitur exceſſiua, & nulla ac ſpoliatiua in totum. Lim. vt num. 13.*

12 *Teſtes examinati in alio iudicio, & ſine citatione partis non probant.*

14 *Subhaſtatio facta de pluribus prædiis, cum tamen vnum ſufficeret, non dicitur nulla, ſed poteſt appellari à grauamine.*

DECISIO CCLV.

CAuſa per quatuor vices propoſita, & mature diſcuſſa, DD. receſſerunt à deciſis.
Primum enim deciſionum fundamentum, quod nempe A. C. mandauerat executoribus, vt caperent de bonis Sebaſtiani, illi autem aſſociarunt Franciſcum ad poſſeſſionem, viſum fuit ceſſare ex totius relationis lectura, ex qua apparet, quod Executor retulit, ſe in executionem mandati A.C. immiſiſſe, & aſſociaſſe in tenutam actualem, & corporalem bonorum, de quibus agitur, pro ſumma, de qua in dicto mandato, explicite etiam recenſendo illius ſubſtantiam, & tenorem, ſeque ad illud ſemper expreſsè referendo, & ſic patet, ipſum immiſiſſe ex primo decreto, ad effectum ſubhaſtandi, & non ad alium effectum, cui mandatum prædictum minimè deſeruiebat, & nil aliud facere voluiſſe, quam, quod in præambulo mandato continebatur,
1 † à quo actus ſubſequens recipit interpretationem, *l. aſſe toto, ff. de hered. Inſtit. l. ait prætor, in prin. & ibi Doct. ff. de re iudic. Crauett. conſ. 45. num. 4. Surd. conſ. 19. num. 19. & ſeqq. & conſ. 105. num. 30. Menoch. præſumpt. 26. n. 1. in fin. lib. 2. & in terminis Rot. deciſ. 397. num. 2. circa fin. & nu. 3. par. 1. recent.* præſertim atten-
2 to ſtylo Curię Arimineo. † qui tamquam concernens ordinatoria fuit ſufficienter probatus ex Curialium atteſtatione pro parte D. Pauonij data, *Rota dec. 644. num. 4. par. 1. recent. & in Romana cenſus 15. Nouembris 1627. coram me.* Vnde cum immiſſus ex
3 primo decreto, † licet vere non poſſideat, *vt per Alex. in l. à Diuo Pio. §. ſi ſuper rebus, num. 22. & Iaſ.*
4 *num. 13. ff. de re iudic.* nihilominus † acquirat detentationem, pro qua etiam datur manutentio Iudicis officio, *l. 1. §. ſed ſi ne vi. ff. ne vis fiat. gl. in l. 3. §. creditores, in verb. non poſſe, & ibi Bart. & Angel. ff. vti poſſid. gl. quam ibi ſequitur Bart. Caſtr. & Roman. in l. Aquilius Regulus, ff. de donat. Menoch. de retinen. poſſeſſ. rem. vlt. num. 18. & fuit reſolutum in Anconitana bonorum 9. Iunij 1624. coram bo. me. Buratto*: & propterea ſupradictæ relationis verba ſunt intelligenda de huiuſmodi detentatione iuxta ſubiectam materiam, ad effectum ſuſtinendi actum, † pro eius 5
validitate omnis fieri debet interpretatio, etiam verba impropriando, *cap. 1. de reſponſ. impub. l. quoties, ff. de reb. dub. Alex. conſ. 35. num. 11. lib. 4. vbi Apoſtyl. in verb. Fallit. & conſ. 129. nu. 4. lib. 2. Seraph. dec. 1418. num. 21.*

Neque intellectus huiuſmodi excluditur ex eo, quod executor mandauit Colonis, vt recognoſcerent Franciſcum in Dominum, eique de fructibus reſponderent; quoniam, cum Franciſcus haberet
detentationem, † poterat quodammodo dici Dominus impropriè, ac largè ſecundum ſubiectam materiam, *vt benè per Alex. in dicto conſ. 129. num. 3. & 4. lib. 2.* præſertim ad ſuſtinendum actum ex allegatis, & præceptum, vt Coloni reſponderent de fructibus non repugnet immiſſioni ex primo decreto, nam 6
† taliter immiſſus, licet regulariter non faciat fructus ſuos, illos tamen percipit, & cuſtodit, ac bona colit, & locat, *Bart. in l. ſi is, qui. §. ſi antiphona, ff. de pignor. Specul. de primo decret. §. item de effectu, num. 1. 1. verſicul. vt ipſum Caſtren. conſil. 54. num. 2. & 3. lib. 1. Neguſ. de pignor. 5. memb. 5. part. num. 6. & 7.* 7

Præterea, cum executor ſe expreſsè retulerit ad mandatum prædictum, & in fine relationis dixerit, ſe omnia feciſſe, prout in ſimilibus fieri ſolet, apparet, ipſum immiſiſſe ex primo decreto, & alia neceſſaria feciſſe pro eiuſdem mandati executione iuxta ſolitum. Vnde dato etiam, quod præceptum prædictum facere non potuiſſet, ſed illud faciendo, mandati fines exceſſiſſet, adhuc tamen præceptum ipſum vitiaretur, & non vitiaret, † cum. n. iſthæc ſint ſe- 8
parabilia, vtile per inutile vitiari non debet, *l. pediuſ. ff. de arbitr. l. 1. §. Trebatius, ff. de acq. plun. arcen. Tiraq. de retract. conuent. ad fin. num. 144. & 145. cum ſeq. Honded. conſ. 17. numer. 25. lib. 2. Surd. conſ. 305. num. 48.*

Neque obſtat, quod creditor ſteterit in tenuta per duos annos, antequam fuerit ad deliberationem deuentum, & ſic videatur voluiſſe vere poſſidere, quoniam reſponſum fuit, quod † à Iure, vel Statuto 9
nullus reperitur præfixus creditori terminus ad executionem totaliter perficiendam in actione perſonali, ſed debitor debet inſtare, vt Iudex præfigat, *gl. 1. in l. ſi tempora, C. de fid. Inſtr. lib. 10. Bald. in l. ordo. num. 6. verſ. non tamen nego, vbi quod Iudex poteſt differre vltra annum, & verſ. alij dicunt, vbi quod etiam vltra biennium. C. de execut. rei iudic. Capic. dec. 36. nu. 4. Coller. de proceſſ. execut. par. 3. cap. 9. num. 58. prat. Papien. in forma libelli pro executione ſententiæ in gloſſ. in verb. faciendo num. 3. in fin.*

Amplius creditor fuit impeditus per quatuor Inhibitiones, *de quibus in ſummario vltimæ poſitionis num. 3.* & habuit impedimenta à matre, & ab aliis creditoribus debitoris, *vt in ſummario num. 4. 5. & 6.*
† quibus ſtantibus temporis lapſus in aliquo noce- 10
re non debet, *iuxta notata in auth. Clericus. C. de Epiſcop. & Cler. & in l. fin. C. de adul. Bal. in l. 1. num. 4. C. de iur. calcul. Rot. coram S. M. Greg. XV. dec. 327. nu. 8. & 9.*

Secundum deciſionum fundamentum, quod fructus per biennium percepti debuerint in ſortem imputari, & conſequenter ſubhaſtatio † tamquam 11
facta pro tota ſumma in mandato contenta, & ſic

exceſſiua, fuerit in totum nulla, ac ſpoliatiua, *vt per Rot. dec. 33. num. 6. par. 2. diuerſ. & dec. 630. num. 3. par. 2. recent. cum alijs in prima dec. alleg.* ſublatum fuit ex teſtibus datis pro D. Pauonio *in ſummario vltima poſitionis num.* 7. examinatis tamen ad inſtantiam Paſtonij debitoris in hoc eodem iudicio ſpolij, ex quibus conſtat, quod ipſemet debitor, non autem creditor, vt ſupra immiſſus, fructus percepit, quorum teſtium depoſitio coadiuuatur etiam ex eo, quia idem debitor ſoluit decimas pro ipſis fructibus in bonis, de quibus agitur, recollectis, *vt in d. ſummario num.* 1. ac etiam ex eo, quod retinuit bona deſcripta, in Cataſtro, ſicut antea retinebat, *in eodem ſummario nu.* 2. non obſtante, quod contrarium affirmaſſe videantur alij teſtes ad inſtantiam eiuſdem Paſtonij de anno
12 1621. quoniam † illi tamquam examinati in alio iudicio, non citato creditore, nec dicto D. Pauonio, non probant, *l. ſi quando. C. de teſtib. cap. 2. & ibi Abb. & alij DD. eod. tit.*

13 Atq; vlterius etiam placuit alia reſponſio, † quod cum ſimus in fructibus perceptis intra triennium, intra quod non præſumitur conſumptio, dato etiam quod illi fuiſſent reuera per creditorem percepti, adhuc tamen in ſortem imputari non debuiſſent, ſed ipſi debitori reſtituendi eſſent, & ſic immiſſus adhuc remanſiſſet creditor totius ſummæ in mandato contento, licet e conuerſo fuiſſet debitor fructuum, *vt poſt Cin. Bald. & alios tradit Neguſ. de pignor. d. 5. mem. 5. pa. n. 11. & 12. & Borgn. de Tut. & Curat. num.* 230.

Tertium denique fundamentum primæ deciſionis, quod fuerint ſubhaſtata duo prædia, cum tamen vnum ſufficeret, corruit ex prædictis, cum enim fructuum detractio fieri non debuerit; ceſſant deducta in deciſione ad probandum, quod vnum tantum prædium fuiſſet ſufficiens, immo, etiam ſi detractio fieri debuiſſet, adhuc tamen nullibi conſtat, quod potuiſſet reperiri emptor, qui vnum prædium ſine alio emiſſet pro tanto precio proportionabiliter. Et in omnem euentum ex hoc tantum ſequeretur, quod,
14 ſi debitor fuiſſet grauatus, † potuiſſet appellare, ſi voluiſſet, non tamen fuiſſet nulla ſubhaſtatio, *vt in proposito poſt Bart. Imol. Alex. & alios reſpondit Surd. in conſ. 39. num. 29.*

Neque obſtat ſolutio ſcutor. 250. facta per Cupiolum Laurentio filio creditoris ſub die 22. Aprilis 1621. quoniam non propterea fuit diminutum creditum, pro quo fuit facta ſubhaſtatio, Franciſcus enim habebat plura alia credita, pro quibus etiam obtinuerat mandata executiua, *vt in ſummario in alia poſitione dato num.* 3. in quorum extinctionem cedere potuit ſolutio prædicta præſertim quia illa apparet facta in executionem mandati de conſignando relaxati à Gubern. Arimini, nulla facta mentione mandati A. C. *vt in d. ſummario num.* 4. & in quietantia dicitur, *per ſaldo del retroſcritto mandato, vt in ſummario Paſtoni num.* 6. quod ad mandatum de quo agitur, continens ſummam ſcut. 1450. applicari non poteſt, tum quia à tergo illius nulla legitur quietantia, tum etiam quia non fuit doctum, immò nec etiam oppoſitum de ſolutione reſidui.

Reliqua, quæ contra ſubhaſtationis validitatem objiciebantur, viſa fuerunt ſatis leuia, & ſufficienter ſublata ex reſponſionibus datis per informantes pro D. Pauonio, quæ placuerunt Dominis.

Ex quibus fuit concluſum, non intrare ſpolium, & ſic eſſe recedendum à deciſis vtraque parte informante &c.

E. D. CARDINALI VBALDO

COLONIEN. MONASTERII.

Lunæ 12. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Remiſſoria non datur quoad materias irreleuantes.*

2 *Executio in vim Breuis facta ſuper re in Breui non comprahenſa nulla eſt, & exceſſiua.*

3 *Remiſſoria denegatur, vbi militat præſumptio calumniæ.*

4 *Remiſſoria non datur in ſummariſſimo poſſeſſorio.*

5 *Contumax in parendo mandato Rotali non eſt vlterius audiendus.*

6 *Declaratoria locus eſt ſeruatis ſolitis terminis.*

DECISIO CCLVI.

DOmini dixerunt, denegandam eſſe remiſſoriam, quia articuli loquuntur de Monaſterio B. Mariæ in Oppido Nuſſij, de quo cum non loquatur Breue Archiconfraternitati conceſſum, reſtrictum ſolum ad Monaſterium S. Nicolai extra d. Oppidum, ſequitur, vt materia articulata ſit prorſus 1
irreleuans, † propter quam irreleuationem paſſim denegari ſolet remiſſoria, *l. ad probationem. C. de probat. Verall. dec. 68. num. 2. par. 3. Caſ. de Graſſ. dec. 1. nu. 5. & dec. 2. de dilat. Mohed. dec. 3. num. 6. de probat. Seraph. dec. 1364. num. 2.*

Semper enim remanet firmum fundamentum de- 2
ciſionum, quæ emanarunt in hac cauſa, † quod exequutio facta ſuper d. Monaſterio B. Mariæ Virginis, tamquam facta ſuper re diuerſa ab ea, quæ eſt compræhenſa, & expreſſa in d. Breui, remanet nulla exceſſiua, & inualida, *Gabr. conſ. 31. numer. 7. lib. 2. Honded. conſ. 20. nu. 25. lib. 1. S. M. Greg. XV. dec. 555. num. 4.*

Deinde tanto magis hanc remiſſoriam denegandam eſſe, dixerunt, quia, cum Confraternitas diſtulerit illam petere, quouſque cauſa fuit deciſa per plures deciſiones, intrat præſumptio calumniæ, quod illa petatur ad effugienda deciſionum fundamenta, vt interim poſſit impedire executionem mandati 3
Rotalis, † quo caſu pariter remiſſoria denegatur, *Bal. in l. non ignorat. verſ. ſi differt petere. in 1. notabil. C. de fruct. & lit. expenſ. & fuit dictum in Vlixbonen. Iuris conferendi 7. Februarij 1607. coram bo. me. Card. Lancellotto.* 4

Idque † præſertim cum ſimus in ſummariſſimo poſſeſſorio, *Rota diuerſ. dec. 641. num. 8. par. 1. Seraph. dec. 294.* Et iam ex latè deductis in facto, & ſummario Canonicorum euidenter conſtat de intentione Confraternitatis, quod nihil aliud cogitat, quam ſe confouere in ſpolio commiſſo detrectando omnibus viis parere d. mandato Rotali, non obſtanti- 5
bus pluribus intimationibus factis, † quibus cum fuerit Confraternitas pluſquam effecta contumax in parendo, non eſt amplius audienda, *l. ſed & ſi per Prætorem. § ſed ſi cum decreto. ff. ex quibus. cauſ. ma-* 6
ior. Iaſ. in l. Sancimus. num. 2. C. de iudic. & † cum fuerint vltra ſupradictas intimationes ſeruati termini ſeruari ſoliti, in hoc caſu potius videtur eſſe locus declaratoriæ, quam remiſſoriæ, *Caſſad. dec. 6. num. 2. de cauſ. poſſ. & propr. Mohed. dec. 1. de Sent. Excommun. Rot. dec. 445. num. 4. par. 2. in recent.* Et in ter-

terminis mandati de manutenendo *fuit dictum in Mantuana bonorum 1. Decembris 1615. coram bon. mem. D. meo Vbaldo.*

Et ita fuit reſolutum, vtraque parte informante.

R. D. COCCINO DECANO

Bononienſis de Manzolis

Veneris 16. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Sententia, quæ eſt vnius capituli, eſt indiuidua, & num. 5.*

2 *Decretum continens membra diuidua, ſi ſit appellabile quoad vnum, non efficitur appellabile quoad aliud. Lim. vt num. 3. & 4.*

Deciſio CCLVII.

IN citatione nominatim, & particulari nomine petita fuit immiſſio in diuerſis prædiis, inter quæ reperitur prædium Riccardinæ, cuius pars aſſeritur Emphiteuticа, & fuit factum decretum per verba, *petiit, obtinuit &c.* vnde ex hoc prætendebatur, non eſſe locum Ægidianæ, nedum quoad prædium Riccardinæ, ſed etiam quoad
1 alia prædia, † quia, quando ſententia eſt vnius capituli, eſt indiuidua, *l. in hoc iudicio. ff. famil. erciſc. Roman. conſ. 454. num. 12. verſ. in totum nulla eſt immiſſio.* Cæterum, cum agatur ſolum ad effectum admittendi appellationem reſpectu aliquorum corporum, aliquorum vero non, & decretum contineat in ſe mem-
2 bra diuidua, ſeu ſeparabilia, † hoc caſu quoad vnum membrum debet dari appellatio, quoad aliud vero non, *l. etiam. ff. de minor. Roman. conſ. 281. num. 2.* vbi quod, & ſi ſententia ſit indiuidua, tamen quando membra ſunt diuidua, vel ſeparabilia, tunc ſtat firmitas in vno ex membris valido, atque infirmitas in inualido *Abb. in cap. cum dilectus. 6. num. 3. de cauſ. poſſ. & propr.* vbi quod, licet ſententia ſuper diuerſis articulis, ſeu cauſis, vel actionibus in eodem tempore lata, poſſit dici vna in veritate, ſunt tamen plures ſententiæ, quia quot ſunt articuli, tot ſunt ſententiæ, *& allegat. tex. in d. l. etiam. ff. de minor cui poteſt addi gloſ. in d. l. in hoc iudicio. in verb. non valere. in verſ. ſolue, cum vna ſpecies. ff. famil. erciſ.* & ſubdit *Abb.* quod poteſt dici vna propter vnitatem chartæ, & temporis, *& bene Put. in dec. 315. nu. 1. lib. 1. in correct.* quod petita iudicantur vt plura, quando ſunt deducta plura ſeparata æque principaliter, prout fuit factum in caſu iſto, cum fuerint petita prædia *della Riccardina, del Gatto, della Mezzolara*, & alia, *vt bene per gloſ. Marginal. in l. ſcire debemus. ff. de verb. oblig.* vbi quod tot ſunt ſtipulationes, quod ſunt res, vel ſummæ in obligationem deductæ, licet ſit vna verborum con-
3 ceptio, † quamuis ſecus eſſet, ſi res non fuiſſent ſpecificatæ ſed ſub vniuerſali, vel generali nomine collectæ eſſent, quia tunc cenſeretur vna ſtipulatio continens plura corpora, *& in puncto fuit reſolutum in cauſa Romana Saluiani 15. Februarij 1619. coram bo. me. Remboldo.*

Nec in reliquis contrarium dicit idem *Put.* quia in caſu illo fuerunt petita 500. & condemnatio fuerat facta in 600. & ideò non immerito ſententia in totum corruebat, quia, quando ſententia continet vnam ſummã, ſi non valet in totum, non valet in parte, quia in indiuiduis in maiori ſumma non ineſt minor, & vtile per inutile vitiatur, qui non eſt caſus noſter. Nec minus etiam contrarium *decit
Rot. dec. 323. num. 1. par. 2. diuerſ.* † quia illa deciſio 4
loquitur, quando duæ cauſæ ſunt complicatæ, licet, vna non admittat appellationem, altera ſic, tamen propter complicationem ab vtraque datur appellatio, in hoc autem caſu iſta bona non ſunt complicata, quia tunc eſſet, ſi vna dependeret ab alia, prout in caſu illius deciſionis, quia cauſa ſpolij pendebat à falſitate Inſtrumenti venditionis, & nullitatis prioris ſententiæ, & propterea cauſę dicebãtur complicatæ, qui non eſt caſus noſter, *& ita in puncto reſpondet Rot. in d. Romana Saluiani coram bo. me. Rem-
boldo.* Nec applicatur *dec. Afflict.* 218. † vbi decretum 5
adiudicationis ſcut. 1000. ſuper aliquibus bonis obligatis, & ſuper aliquibus non obligatis corruit in totum, licet bona poſſint diuidi, cum decretum fuetit latum ſub vna ſtructura verborum, quia *Afflict.* loquitur, quando fuit facta executio, & in caſu iſto non agitur de reuocanda executione, ſed de illa facienda, non obſtante appellatione, & ideo quoad corpora, quæ non ſunt Emphyteutica, poteſt fieri executio, cum ſit locus Ægidianæ, ſecus quoad alia corpora, quæ cum benè poſſint diuidi, intrant ſuperius deducta.

Et ita concluſum, vtraque parte informante.

R. P. D. QVEIPO.

Romana Adminiſtrationis Hæreditatis

Lunæ 5. Martij 1629.

SVMMARIA.

1 *Actus vnicus ſufficit ad manutentionem.*

2 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus acquiritur per vſum, per ſcientiam, & patientiam eius, cui vſus ille præiudicat, & num. 4.*

3 *Status vltimus præferendus eſt in manutentione.*

Deciſio CCLVIII.

CVM, Informante Vniuerſitate Sartorum, cauſa iſta iterum proponeretur, Dominis placuit cumulatiuè Vniuerſitati Sartorum, & Gipponariorum adminiſtrationem deferre, & in hac parte à deciſis recedendũ, Nam *ex ſumm. Sartorum. num. 5. & 6.* apparet, quod mortua Fælice Vxore Laurentij teſtatoris, & bonorum illius vſufructuaria, Congregatio ſecreta à Sartoribus, & Gipponariis die prima Augusti 1625. facta fuit, quo die cum in particulari concurſu Officialium vtriuſque artis, duo ex Gipponariis, & duo ex Sartoribus deputarentur, eodem die in generali Congregatione eorumdem, prædicta deputatio, & electio fuit confirmata, ad effectum vt poſſeſſionem bonorum Laurentij poſſent capere nomine Cappellæ S. Antonij, ea adminiſtrare, vt latius in actis continetur, & à prædictis quatuor nominatis die 22. Auguſti eiuſdem anni nomine prædictæ Cappellæ, & Congregationis generalis, tranſactio, & concordia cum hæredibus Fælicis vxoris teſtatoris ſuper diuiſione, & poſſeſſione bonorum, quæ in hæreditate Laurentij remanſerant, facta, & inita fuit, & iſte actus poſſeſſionis manifeſtus, & ſine controuerſia apparere
videtur, † & ad manutentionem vnicus ſufficit, 1
ſecundum tex. & gloſ. ibi in cap. conſultationibus. de Iurepatronat. gl. verb. breuitatem. in cap. cum Eccleſia

 Sutrina.

Sutrina. vbi abb.numer. 22. de cauſ. poſſ. & propr. l. 1. §. quæſitum. ff. de acq.quot. & aſtin.cap.cum de beneſ. de præben.in 6. Docet Bart. in l. 1. §. hoc interdicto.ff.de itin.act.priu. & cum pluribus relatis Couarr. pract.cap. 14.num. 2,verſ.3. Guttier conſ. 3.nu m. 1. Ludouiſ.deci.
2 *313.num.1.* † in iuribus enim incorporalibus quaſi poſſeſſio acquiritur per vſum, & ſcientiam, & patientiam eius, cui vſus ille præiudicat, *ſecundum tex. in l.quoties, la prima. §.vlt.l.quoties, la ſecunda. ff.de ſeruit. l.ſi à te emero. ff. ſi ſeruit. vindic. l.ſi ego. §. 1. ff. de public. l. 1 ff. de ſeruit. ruſt. præd. docent. Bar.Caſt. & alij DD. in d.l.quoties. la ſeconda, & in d. l. 2. & ibi Padilla. Abb. in cap. in præſentia. numer. 25. de probat. Couar. in reg. poſſeſſor. 2. par. in princ. numer. 8. in prin. Gonz. ſuper reg. 8. gloſ. 45. §. 2. num. 32.* & actus ille poſſeſſionis immediatior eſt litis conteſtatione
3 † quem in manutentione præferendum eſſe docet, *Couar.pract.cap. 17. numer. 3. Menoch. de retinen. remed. vlt. numer. 29. Gratian. diſcept. forenſ. cap. 314. num. 14.*

Neque actus poſſeſſionis à Gipponariis priuatiuè facti per eos allegati vrgent, quia, vel ſunt ante-
4 riores, † & ad manutentionem non proſunt ex dictis, vel ignorantibus Sartoribus ſunt geſti, & quamuis *Bart. in d.l. 1. §. hoc interdicto num. 13. ff.de itiner. actuque prin.* ſcientiam aduerſarij non deſiderari exiſtimet ad vſum illius interdicti, contrarium videtur eſſe verius, & ſecundum iuris rationem, vt contra *Longobal.* aſſerentem ad quaſi poſſeſſionem iuris incorporalis acquirendam ſcientia, & patientia aduerſarij opus non eſſe, *docuerunt Coras. in l.quoties, la ſeconda. num. 1. ff. de ſeruit. Couar. in d.reg. poſſeſſ. 2. par. in prin. num. 8.*

Et ita &c. vtraque &c.

R.P.D. DVRANO

FERRARIENSIS ATTENTATORVM

Mercurij 7. Maij 1629.

SVMMARIA.

1 *Attentare eſt delictum.*
2 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ appellabilis pendente termino ad appellandum eſt attentata.*
3 *Appellatio ſuſpenſiua non datur à decreto de exequendo.*
4 *Clauſula* vocatis vocandis, *& clauſula,* conſtito, *faciunt executorem mixtum, & illius ſententiam appellabilem, & executionem inde factam pendente termino ad appellandum attentatam. Decl. vt num. 5.*
6 *Sententia continens plura capita poteſt in aliquo confirmari, & in aliquo reprobari, & quoad caput confirmatum dicuntur duæ ſententia conformes.*
7 *Sententia contra defunctum nulla eſt. Limit. vt nu. 9.*
8 *Statutum de duabus conformibus intelligitur de validis.*
10 *Continuas non attentat.*
11 *Inſtrumentum capta poſſeſſionis probat poſſeſſionem manutenibilem.*
12 *Iudex nulliter, ſeu iniuſtè procedens non priuat quem poſſeſſione.*
13 *Monitio vim habet citationis.*
14 *Poſſeſſio capta poſt appellationem eſt attentata.*
15 *Executio exceſſiua nulla eſt.*

DECISIO CCLIX.

DOmina Virginia vti hæres Cæſaris Palmiroli eius Patris obtinuit per duas ſententias, vnam Locumtenentis Ciuilis, aliam Rotæ Prætoris Ferrariæ D. Violantem eius Sororem, ſeu eius Procuratorem condemnari ad ſibi reſtituendum duo prædia, de quibus agitur; quæ ſententia virtute decreti emanati, & mandati relaxati die Nouembris 1603. in vim ſpecialis commiſſionis cum clauſulis *vocatis vocandis &c. & conſtito de duabus conformibus &c.* fuerunt exequutioni traditæ per Vicelegatum Ferrariæ cum poſſeſſione ſubſecuta ad fauorem Dominæ Virginiæ die 2. Decembris eiuſdem anni. Cum autem D. Comes Alphonſus filius, & hæres Violantis prætenderet etiam nomine proprio executionem prædictam fuiſſe attentatam, obtinuit committi cauſam Rotæ Ferrarienſi cum expreſſa facultate reuocandi dicta prætenſa attentata, quæ vti talia Rota prædicta declarauit eſſe reuocanda, à cuius ſententia cum Virginia appellaſſet, & D. Comes vice verſa etiam dicta bona poſſidere prætenderet, fuit tandem de conſenſu partium cauſa in Rota mihi commiſſa in ſtatu, & terminis &c. vnde hodie de ordinatione Rotæ dubitaui; An conſtet de attentatis prætenſis per dictum Comitem Alphonſum, an vero dictæ Virginiæ ſit dandum mandatum de manutenendo. Et quoad primam dubij partem fuit negatiuè reſolu-
tum, quia † cum attentare ſit delictum *Lancellot. de* 1
attent. in præfat. nu. 102. Bellam. dec. 18. num. 1. debent attentata concludenter probari, *ad tex. in l. merito. ff. pro ſoc. cap. ſuperbus, vbi Felyn. numer. 17. de accuſ. & Rot. dec. 411. num. 1. par. 2. recent.* quæ tamen non probatur per D. Alphonſum.

Neque obſtat, ſi dicatur, dictum decretum Vicelegati fuiſſe appellabile, & quod mandatum, & poſſeſſio inde ſecuta fuerint pendente termino ad ap-
pellandum, † quæ ideo videntur attentata, *cap. non* 2
ſolum. & ibi gl. de appellat. in 6. quia, cum decretum emanauerit in vim duarum conformium, non potuit ab eo appellari, tum ex ſtatuto Ferrariæ prohibente appellationem à duabus conformibus, tum etiam,
† quia de iure à decreto de exequendo non datur 3
appellatio ſuſpenſiua, *l. ab executore. ff. de appellat. Gabr. de appellat. concluſ. 4. num. 1. in fin. Surd. conſil. 358. num. 12. Modern. de appellat. q. 17. lim. 10. num. 9. Rot. deciſ. 620. num. 2. par. 1. recent. & alibi ſæpius,* & tandem, quia aliàs dicta Commiſſio, ſeu reſcriptum Papæ Vicelegato directum, quo mandauit exequi duas ſententias conformes, eſſet ſuperfluum, quia eius virtute non poſſet fieri executio.

Minus obſtat, quod dicta Commiſſio, ex quo emanauit decretum de exequendo contineat clauſulas, *vocatis vocandis, & conſtito de duabus conformibus;*
† quæ faciunt executorem mixtum, ac propterea, 4
quod à ſententia, ſeu decreto Vicelegati debeatur appellatio, ita vt citra virium attentatorum non potuerit deueniri ad executionem, *Staphil. de liter. grat. in tit. de nou. formul. mandat. num. 3. Seraph. dec. 1045.*
nu. 2. & Greg. XV. dec. 91. nu. 3. & 4. quia, † hoc proce- 5
deret, ſi decretum Vicelegati de ſui natura fuiſſet appellabile, quo caſu executor per dictas clauſulas reducitur ad inſtar aliorum Iudicum *Abb. in cap. exhibita. nu. 6. & ibi Felyn. nu. 4. de Iudic.* ſed, cum appellabile non ſit ex ſupradictis, huiuſmodi clauſulæ non alterant, nec mutant ius commune, & diſpoſitionem dicti ſtatuti Ferrarienſis, quæ immo, vt dictum fuit in dicta commiſſione, expreſsè præſeruantur.

Non obſtat etiam, ſi dicatur, dictas duas ſententias Locumtenentis, & Prętoris Rotę non fuiſſe con-
formes

Digitized by Google

formes, ex quo in prima D. Violans, ſeu eius Procu-
rator condemnantur ad reſtitutionem duorum præ-
diorum dumtaxat iuxta petitionem D. Virginiæ in
ſecunda autem illa etiam abſoluitur à reconuentio-
ne, quo D. Comes Alphonſus iure proprio ſe oppo-
ſuit, prætendens dicta prædia ad ſe ſpectare ex fidei-
commiſſo dicti q. Cæſaris Palmiroli eius Aui, ac ideo
non obſtantibus duabus conformibus decretum Vi-
celegati fuiſſe appellabile, quia fuit facile reſpon-
ſum, dictæ duæ ſententiæ fuerunt conformes in eo,
quòd mandant dicta duo prædia reſtitui D. Virginiæ
hæredi dicti q. Cæſaris, ex quo Domina Violans, cui
illa fuerunt ſpecialiter legata aut iure inſtitutionis
relicta, cum eo tamen, quod non poſſet amplius pe-
tere pro legitima, aut eius ſupplemento, nihilomi-
nus ſupplementum petiit, & obtinuit. Vnde cum di-
cta ſecunda ſententia contineat duo capita diſtin-
cta, & ſeparata, vnum confirmatorium prædictæ
ſententiæ aliud vero continens abſolutionem à di-
cta reconuentione, in capite, io quo fuerant confor-
6 mes, † potuerunt etiam ſeparatim approbari, & exe-
qui, *ad l. etiam. §. ex cauſa. ff. de minor. l. cum quæritur.
cum duabus ſeqq. ff. de excep. rei iud. Bart. in l. appellan-
ti. ff. de appellat. Couar. qu. 125. num. 5. Dec. conſ. 385.
num. primo Boer. deciſ. 23. num. 1. & ſeq. Guidopap. dec.
436. numer. 74. Vinc. de Franc. deciſ. 173. Ant. Theſaur.
deciſ. 122. num. 7. & Rota in Bononien. fideicommiſſi de
Marzolis 19. Februarij præteriti coram Reuerendiſ-
ſimo D. meo Decano*, & ratio eſt, quia tot ſont ſenten-
tiæ, quot ſunt capita ſententiæ inter ſe diuerſa,
*Rebuff. de ſent. prouiſ. art. 2. gloſ. 4. tom. 1. ad leg. Regn.
Lancellott. de attent. cap. 11. lib. 2. numer. 12. Io. Baptiſta
Coſt. in tract. de port. rat. quæſt. 137. & Rota coram
Greg. XV. dec. 552. num. primo, & in recent. deciſ. 427.
ſub num. 2. par. 2. recent.*

Non obſtare ſimiliter viſum fuit prætenſam nul-
7 litatem ſententiæ Locumtenentis, † ex quo fuit lata
contra Violantem iam defunctam, *ad l. eius, qui pro-
uincia. verſ. quod ſi ſtipulatus. ff. ſi cert. pet. vbi Caſtr.
Alex. & Iaſ. poſt Bart. in l. in ſumma. §. ſi quas ex edi-
cto. ff. de re iudic. & Rota in Melenitana fideicommiſſi
8 9. Decembris 1620. coram bo. me. Seleucien.* † ſtatutum
autem de exequendis duabus conformibus eſſe in-
telligendum de ſententiis validis, *Surd. conſ. 99. num.
18. Mareſc. var. reſol. cap. 86. nu. 3. lib. 1. & Mohed. dec.
11. de re iud. & Rota in Mediolan. reſciſſionis contractus
4. Iulij 1601. coram Lancell.* quia facilè tollitur ex fa-
cto, cum dicta ſententia fuerit etiam lata contra D.
Neguſolum Procuratorem Violantis, & dominum
9 litis effectum, † contra quem de iure procedi potuit,
& ſententia proferri, *ad l. non ſolum. §. morte ff. de non.
oper. nunt. l. nulla dubitatio, vbi Alex C. de procur. Surd.
d. conſ. 99. n. 5. Vant. de nullit. ex defect. ætat. num. 85. &
Greg. XV. dec. 396. num. 1. & ibi Add.*

Tandem non obſtat, quod poſt inhibitionem Ro-
talem fuerit ad inſtantiam D. Virginiæ factum præ-
ceptum depoſitario fructuum, ne illos D. Com. Al-
phonſo, aut aliis conſignaret, quia, vltra quod di-
ctum præceptum videtur obtentum in conformitate
inhibitionis Rotalis, qua ſtante, nihil erat innouan-
dum circa fructuum conſignationem, illud D. Vir-
ginia obtinuit pro coadiuuanda, & continuanda
10 poſſeſſione, quam habebat, vt mox dicetur, † qui au-
tem continuat non attentat, *gl. in d. c. non ſolum. de
appell. in 6. & in clem. 2. in verb. innouari, vt lit. pend.
Lancell. de attent. lit. pend. lim. prima num. 21. & Rota
apud Greg. XV. dec. 557. num. 1.*

Quo vero ad ſecundam partem dubij Domini di-
xerunt, manutentionem eſſe dandam D. Virginiæ,
quia de eius poſſeſſione conſtat ex publico inſtru-
mento poſſeſſionis adeptæ vigore duarum confor-
mium, & mandati de exequendo dicti Vicelegati,
† ex quo Inſtrumento probatur poſſeſſio *iuſta*, *ad* 11
*l. iuſtè poſſidet ff. de acq. poſſ. Zuccard. in l. fin. num. 433.
C. de ed. Diu. Adr. toll. Abb. in c. cum nobis. num. 5. verſ.
nono probatur. & Rota deciſ. 641. numer. 2. part. prima
diuerſ.*

Neque obſtat, ſi dicatur, quod decretum de exe-
quendo Vicelegati, cuius vigore Virginia fuit im-
miſſa, fuit nullum defectu citationis, † quod Iudex 12
nulliter, ſeu iniuſtè procedens non priuat aliquem
ſua poſſeſſione, *Abb. in cap. conquerente. de reſtit. ſpo-
liat. Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſſ.
& Rota dec. 802. num. 7. par. 1. diuerſ.* quia tollitur ex
facto, dum conſtat, quod Vicelegatus die 30. Octo-
bris monuit partes ad diem Veneris, quæ erat ſexta
Nouembris, & dicta die de conſenſu partium pro-
rogauit dictam monitionem ad ſecundam ordina-
riam, quæ fuit die 28. eiuſdem menſis, in qua factum
fuit decretum, † quæ meritò fuit vera citatio, *l. ſcire* 13
*oportet. §. qui autem. ff. de excuſat. tut. & l. 2. quomod.
& quando Iud.*

Non obſtat etiam, quo Comes Alphonſus vlti-
mo loco fuerit reintegratus ad poſſeſſionem dicto-
rum prædiorum per Rotam Ferrarienſem vigore
particularis commiſſionis, quia in primis, dum dicta
Rota illum reintegrauit, declarando, poſſeſſionem
D. Virginiæ fuiſſe attentatam, iniuſtè proceſſit, quia
non aderant attentata ex ſupradictis, deinde dicta
ſententia reintegratoria erat appellabilis, & cum
effectu fuit ab ea legitimè appellatum, & conſe-
quenter, † ſi quæ poſſeſſio in executionem illius 14
fuit capta per D. Alphonſum, fuit attentata, & tan-
dem dicta ſententia fuit nulla defectu iuriſdictio-
nis, quia Rotæ Ferrarien. non fuit commiſſa cauſa
ſuper immiſſione petita per D. Virginiam iam fi-
nita per dictas duas ſententias conformes execu-
tioni demandatas per dictum Vicelegatum, ſed ſo-
lum cauſa renouationis ſuper dicto prætenſo fidei-
commiſſo, à qua D. Virginia fuerat abſoluta in di-
cta ſecunda ſententia lata per Prætorem Rotæ Fer-
rarien. reſpectu cuius fuit etiam dictæ Rotæ ad in-
ſtantiam Comitis commiſſa cauſa attentatorum,
quæ nihil commune habent cum attentatis, de qui-
bus nunc agitur.

Tandem non obſtat, † quod executio vigore di- 15
cti decreti prætendatur exceſſiua, & ideo nulla, *ex
Iaſ. in l. ſi non ſortem. §. ſi certum. num. 2. ff. de cond. in-
deb.* quia nullibi in facto de exceſſu conſtat, immò
de contrario, cum decretum de exequendo, & im-
miſſio in poſſeſſionem inde ſecuta emanauerit iu-
ſta tenorem dictarum duarum ſententiarum confor-
mium.

Et ita &c. vtraque &c.

E. D. CARDINALI VIRILI

VERONEN. IVRIVM PAROCHIALIVM

Veneris 23. Martij 1629.

SVMMARIA.

1 *Teſtes ſine citatione partis examinati poſſeſſionem non probant.*

2 *Parochus ſe intromittere non poteſt in Eccleſiam Regularium, dum cadauera ſepeliuntur.*

3 *Parochus non habet iuris aſſiſtentiam quoad Eccleſiam intra ſuam Parochiam, quæ ſit vnita Monaſterio Regularium.*

4 *Manutentio non datur ex ſola iuris aſſiſtentia turbida.*

5 Decre

6 *Decreta, & ſententiæ, quæ dederunt cauſam liti, non attenduntur pro poſſeſſione, nec afficiunt non citatos.*

Decisio CCLX.

CVm præſuppoſito, quod Bulla *Alex. tertij de qua in ſummario numer.* 1. ſit in forma probanti, denegarunt Domini Parocho Sanctæ Mariæ ad Clauicam manutentionem circa delationem Scholæ,& exercitium aliarum functionum intus Eccleſiam Sanctæ Margaritæ.

Moti fuerunt, quia, aut Rector Sanctæ Mariæ prætendit manutentionem ex actibus poſſeſſoriis geſtis intra dictam Eccleſiam, & de huiuſmodi poſ-
1 ſeſſione non docetur, & † teſtes vti examinati ſine citatione Oliuetanorum non probant, *cap. 2. de teſtibus. l. ſi quando. C. eod.* aut Rector prætendit manutentionem ex ſola aſſiſtentia iuris: & cum ex bulla Alex. III. Eccleſia Sanctæ Margaritæ ſit vnita Monaſterio Sanctæ Mariæ in Organo Olivetanorum vtique intrant declarationes Sacr. Congregationis
2 Concilij,& Rituum *in ſummario num.* 3. † quod, dum cadauera defunctorum ſepeliuntur in Eccleſiis Regularium, Parochus intra dictam Eccleſiam non poſſit ſe intromittere, nec aliquos actus exercere,
3 † in Eccleſia enim vnita Monaſterio Regularium non habet Parochus iuris aſſiſtentiam ex eo, quod ſit ſita intra ſuos limites, *Abb. in cap. dilectus. num. 3. & 11. de Capell. Monach. & in cap. ad audientiam. il primo num. 8. de Eccl. ædific. & in c. cum venerabilis. num. 46. de except. Calder. conſ. 6. nu. 1. verſ. item ſicut. de relig. domib.*
4 Vltra quod † ex ſola aſſiſtentia iuris turbida non datur manutentio, *Seraph. dec. 1278. num. 4. Greg. XV. deciſ. 312. nu. 1. & ibi Add. & fuit dictum in Montis Regalis Iuriſdictionis 4. Nouembris 1596. coram bon. mem. Penia.*

Non obſtant decreta, & ſententia Vicarij Vero-
5 nenſis, † quia dederunt cauſam liti,& non afficiunt Oliuetanos non citatos, *Bald. in l. ab eo, numer. 17. C. quomod. & quand. &c. Gabr. de citat. concl. 1. num. 310. Caſ. de Graſſ. deciſ. 8. in fin. de dol. & contum. Greg. dec. 467. num. 3.*

Rituale Epiſcopi non loquitur in Eccleſia vnita Monaſterio Regularium.

Quoad quartam portionem funeralium informantes pro Oliuetanis offerunt, religioſe procedendo, Rectori quartam ipſorum funeralium, quæ in die ſepulturæ cum corporibus mortuorum deferuntur.

Et ita vtraque &c.

E.D. CARD. VBALDO

ROMANA DOMVS.

Veneris 13. Martij 1629.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio alicuius probatur ex ſubhaſtatione, & deliberatione contra ipſum facta.*

2 *Poſſeſſori datur manutentio.*

3 *Executionem, ſubhaſtationem, & deliberationem paſſus ex ſententia Iudicis non ritè, & rectè procedentis, qui non habuit ſe pro ſpoliato, eſt manutenendus.*

[4] *Executiuè agi non poteſt contra tertium poſſeſſorem.*

5 *Executio fieri poteſt ex debito Patris ſuper ipſius re per mulierem heredem in dotem data viro.*

6 *Intellige ſi mulier fuerit hæres vniuerſalis ſecus ſi particularis.*

7 *Executio fieri poteſt contra virum in bonis ſibi in dotem datis, ſi litem ſuſtinuerit.*

8 *Decl. ſecus ſi ſolum comparauerit pro eius intereſſe dando de nullitate ſubhaſtationis factæ in re propria.*

Decisio CCLXI.

DOmini dixerunt, Martio informanti eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione domus, de qua agitur, † quia de 1
illius poſſeſſione conſtat ex ſubhaſtatione,& deliberatione contra ipſum facta, *Aym. conſ. 56. n. 5. & num. 11. Rot. dec. 456. num. 4. par. 2. in recent. & fuit dictum in Peruſina Societatis 31. Iulij 1624. coram bo. mem. Domino meo Vbaldo, & in Romana cenſus 10. milia 21. Maij 1627. coram me.* † poſſeſſori autem datur 2
manutentio, *vulg. §. retinendæ. inſtit. de interd.*

Non obſtat, quod ſtante ſubhaſtatione,& deliberatione facta ad fauorem Domini de Aſte, videatur Martius ſua poſſeſſione priuatus.

Quia, † cum Iudex non ritè, & rectè proceſſerit, 3
& D. Martius non habuerit ſe pro ſpoliato, debet manuteneri, *Abb. in cap. conquerenti. ſub num. 8. de reſtit. ſpoliat. Put. deciſ. 409. in fin. lib. 2. in nou. Rot. deciſ. 802. num. 5. par. 4. diuerſ. & deciſ. 111. num. 1. in recent.*

Quod autem non ritè proceſſerit, patet ex eo,
† quia, cum Martius eſſet tertius poſſeſſor, non pote- 4
rat contra eum executiuè agere, prout factum fuit, ſed erat agendum remediis competentibus contra tertios poſſeſſores, *Alex. in l. à Diuo Pio. §. ſi ſuper rebus. num. 28. verſ. & pro hoc benefacit. ff. de re iudic. Franc. Aret. conſ. 86. in fin. ſan. me. Greg. XV. dec. 22. num. 1.*

Non obſtat, quod debitum, cuius vigore fuit relaxatum mandatum, & facta executio, eſſet factum per partem vxoris Martij ante contractum matri-
monium, † & ſic potuerit ſuper dicta domo, quam- 5
uis in dotem data, fieri exequutio, cum antea fuiſſet Patris debitoris, *iux. deciſ. Seraph. 891. num. 1. & ſeqq.*

Quia, † cum Eugenia vxor Martij non fuerit hæ- 6
res vniuerſalis ſui patris, ſed tantum fuerit inſtituta in dicta domo pro ſua legitima, & dote,& ſic in re certa, dicta deciſio Seraphini non intrat, cum loquatur in terminis, quando Mulier hæres vniuerſalis Patris omnia eius bona in dotem dedit, nam tunc bona illa cenſentur data, deducto ære alieno, & poteſt executiuè agi *iuxta terminos l. mulier bona. 37. ff. de iur. dot. & loquitur etiam Guid. Pap. dec. 447. num. 2. Capyc. deciſ. 128. num. 4. & 5. in quibus ſe fundat dec. Seraphini.*

Non obſtat, † quod, cum Maritus ſe liti oppoſue- 7
rit, potuerit contra eum fieri executio, *iux. diſpoſitionem tex. in l ſi non ſe obtulit. ff. de re iudic. Seraph. d. dec. 891. num. 10.*

Quia † Maritus ſolum comparauit pro ſuo inter- 8
eſſe dando de nullitate ſubhaſtationis factæ in re propria, non autem ſe oppoſuit, nec ſe obtulit pro ſuſtentanda lite mulieris, in quibus terminis loquuntur textus,& deciſio Seraphini.

Et ita, vna tantum parte informante, fuit concluſum.

E. D. CARDINALI VBALDO

Colonienſis Monaſterii

Mercurij 4. Aprilis 1629.

SVMMARIA.

1 *Declaratoriæ locus eſt mandato perſonaliter intimato, ſeruatis quatuor ſolitis terminis, & non docto de paritione.*

2 *Intimatio contra Confraternitatem non collegialiter facta quando ſubſtineatur.*

3 *Declaratoria non retardatur per paritionem verbaliter factam, vbi mandatum continet factum præciſum reſtituendi quem ad naturalem poſſeſſionem.*

Deciſio CCLXII.

FVIT hodie dubitatum, An eſſet danda declaratoria contra Confratres S. Crucis Ciuitatis Colonien. ob non paritionem mandati Rotalis, & Domini affirmatiuè reſponderunt, quia, cum conſtet d. mandatum pluries fuiſſe perſonaliter intimatum Campio Vice præfecto d. Archiconfraternitatis, nec non aliis Confratribus, *vt in ſummario dato ſub die 12. February præteriti num. 6. & ſeqq.* & fuerint poſtea ſeruati quatuor termini ſeruari ſoliti *in d. ſummar. num. 15.* & non fuerit doctum de paritione, † meritò debet contra illos concedi declaratoria, *iuxta dec. Rot. 445. par. 2. recent. Caſſad. dec. 6. de cauſ. poſſ. & propr. Mohed. deciſ. 1. de ſent. Excomm.*

Non obſtat, † quod cum agatur contra Vniuerſitatem, debuiſſet d. mandatum collegialiter intimari, quia, cum d. Vice Præfectus, ad quem ſpectabat ius congregandi, ſæpius fuerit requiſitus, vt Confraternitatem congregaret, & noluerit illam congregare, pro collegialiter intimata haberi debet, *ſ. m. Greg. XV. dec. 584. vbi addent. n. 6. verſ. ſi tamen Vniuerſitas, fuit dictum in Terdonen. bonorum 15. Decembris 1614. coram bo. me. Patriarcha Manzanedo.* Idque præſertim cum Notarius tempore, quo aliquando Confraternitas reperiebatur congregata, ad illam acceſſiſſet pro facienda intimatione, & eam facere non potuerit, cum ei fuerint præcluſæ portæ, & fuerit reiectus, *vt in d. ſummario n. 13. & 14.* vnde ſatis fuit, quod ipſe affixerit copiam authenticam ad oſtiũ d. Oratorij, ad hoc, vt, ſtante dicto impedimento, pro ſufficienter citata habeatur, *cap. quoniam frequenter. §. porro. vbi Abb. num. 3. vt lit. non conteſt. Creſcent. dec. 18. num. 2. de ſept. & re iudicat. Seraph. dec. 1094. n. 3. Rot. in Zamoren. nullitatis profeſſionis 7. Nouembris 1623. coram bo. mem. D. meo Vbaldo.*

Non obſtat paritio ab aliquibus verbaliter facta, † quia, cum d. mandatum contineret factum præciſum reſtituendi Canonicos ad naturalem poſſeſſionem à qua eiecti fuerunt. ſola patientia, & oblatio verbalis non fuit ſufficiens, *Seraph. dec. 1113. & fuit dictum in Pampilonen. Cappellaniæ 3. Iulij 1623. coram bo. me. D. meo Vbaldo, & in Treueren. bonorum 9. Iuny 1625. coram eodem.*

Et ita, vna tantum parte infonnante, fuit concluſum, &c.

EODEM

Eadem

Lunæ 7. Maij 1629.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria ſine contumacia non datur.*

2 *Poſſeſſio probatur ex litis ſubſtentatione.*

3 *Contumacia non ceſſat ad effectum effugiendi declaratoriam non præſtita ſufficienti patientia etiam per ſequeſtratarium.*

4 *Declaratoria danda eſt contra partem, quæ varijs artibus, & colluſionibus parere differt.*

6 *Declaratoria effugi non poteſt ex verbali oblatione, vbi opus eſt facto.*

6 *Declaratoria datur ſolitis terminis ſeruatis, & notoria ſtante contumacia.*

Deciſio CCLXIII.

NVPER die 4. Aprilis præteriti fuit in hac cauſa reſolutum, vna tantum parte infurmante, eſſe dandam declaratoriam contra Confratres S. Crucis Ciuitatis Colognien. ob non paritionem mandati Rotalis, cui reſolutioni cum non acquieſceret Confraternitas, iterum hodie propoſui dubium ſuper iiſdem, & Domini, vtraque parte inſonnante, ſteterunt in deciſis, ex rationibus in d. deciſione adductis, quibus dixerunt non obſtare, quod Archiconfraternitas aliquid non poſſideat, ex quo tam Monaſterium, quam eius bona, & fructus ſint ſub ſequeſtro penes deputatum à Sereniſſimo Electore executore Breuis, de quo agitur, & ideo cum ipſa nihil habeat, in quo pareat mandato de
manutenendo, ceſſet contumacia, † ſine qua decla- 1
ratoria non datur, *Rota dec. 7. in fin. de ſent. Excomm. in nou. Biſignet. dec. 2. n. 3. & 4. de lit. conteſt.*

Quia fuit reſponſum, vel † quod ipſa Archicon- 2
fraternitas ex ſubſtentatione litis probatur poſſidere *Verall dec. 369. par. 1. ſ. m. Greg. XV. dec. 362. num 3.*
vel ſi poſſidet ſequeſtratarius, † cum ipſe poſſideat 3
ad commodum Archiconfraternitatis, ad cuius fauorem emanauit ſupradictum Breue Greg. debebat curare omni meliori modo, vt ſequeſtratarius dimitteret poſſeſſionem, ſeu detentationem, & debebat præſtare patientiam ſufficientem pro paritione, ſine qua non ceſſat contumacia, *Canal. deciſ. 332. num. 4.* quinimò non paritio, & contumacia ipſiuſmet ſequeſtrarij in dimittenda poſſeſſione, & omnia alia impedimenta præſtita Canonicis præſumuntur præſtita ad inſtantiam ipſiuſmet Archiconfraternitatis, de cuius intereſſe agitur, vt in ſimili paſſim Rota interpretatur recurſus ad Iudices Laicos habitos eſt ad Inſtantiam eius, cuius principaliter intereſt, *Seraph. deciſ. 1094. num. 1.* & hoc tanto magis eſt dicendum in caſu noſtro, tum quia mandato Rotali expreſsè prohibetur quælibet perturbatio, & quodlibet impedimentum quouis quæſito colore præſtitum, tum quia ex circumſtantiis reuera conſtat de contumacia in parendo facto, & verbis declarata, dum Archiconfraternitas congregata clauſit portas Notario, qui accedebat pro facienda intimatione, illumque reiecit, *vt in deciſione de qua agitur.* Et dum poſtea ad effugiendam paritionem fuit nomine Archiconfraternitatis reſponſum, quod poſſeſſio erat repetenda à Sereniſſ. Colonien. qui ſequeſtrauit bona, quod prope paritione requirebatur licentia Sereniſſ. vel Præfecti Archiconfraternitatis

nitatis

nitatis abſque eo, quod fuerit factum aliquod ſi-
gnum paritionis pro parte eiuſdem Confraternitatis
declarando quod nolebat vti breui, vel quid ſimile
colligitur euidens colluſio, & detrectatio parendi
iſtis artibus, & reſponſionibus,† & propterea omni-
4 no declaratoriam DD. dandam eſſe dixerunt, *&c.*
dec. 467. num. 8. par. 3. lib. 3. diuerſ. & licet ab aliqui-
bus fuerit verbaliter oblata paritio, attamen *in diuerſitas*
in aliquo non paruerunt,† & vedicitur in
5 *de qua agitur*, oblatio verbalis non ſufficiebat, cum
mandatum contineret factum præciſum reſtituendi
Canonicos ad naturalem poſſeſſionem, pro qua re-
ſtitutione debebant Confratres adhibere omnem
conatum, & facere declarationem vt ſupra, ne alias
iſtis ſolis verbis remaneant Canonici defraudati,
prout remanent vſque ad præſentem diem, *ad tradit.*
per Bart. in l. Prætor ait. §. ſi quis paratus. ff. de nou. oper.
nunciat. Gabr. de ſolut. concluſ. 8. n. 2. Grat. diſcept. forenſ.
cap. 639. num. 18. & ſeqq.

Contra ſequeſtratarium, & fratres Minores S.
Franciſci de obſeruantia occupatores Monaſterij,
de quo agitur, contra quos pariter fuerunt ferruati
termini ſeruati ſoliti, † eſt etiam concedenda decla-
6 ratoria, ſtante illorum notoria contumacia, quæ
nec etiam ex parte Archiconfraternitatis nega-
tur.

Et ita vtraque parte Informante, fuit reſolutum,
&c.

E. DOMINO CARDINALI VIRILI

MASSANEN. ARCHIPRÆSBYTERATVS

Veneris 11. Maij 1629.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur docenti ſe poſſidere tempore mota litis.*
2 *Inſtrumentum adepta poſſeſſionis, alio in ea non exiſtente, probat poſſeſſionem manutenibilem.*
3 *Tituli validitas, ſeu iuſtificatio in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis non requiritur.*

DECISIO CCLXIV.

DOmino Bartolo de flore tantum Informante, dederunt Domini mandatum de manutenendo,† cum doceat de eius poſſeſſio-
1 nẽ tempore motæ litis, *§. retinenda. Inſtit. de Interd.*

De poſſeſſione conſtat, quia Bartolus conſtituit Procuratorem Saluum Amalphum ad capiendam poſſeſſionem iſtius Archipræſbiteratus, *vt in ſum-*
2 *mario num.* 1. & † ex Inſtrumento captæ poſſeſſionis per ſupradictum Procuratorem nomine Bartoli alio non exiſtente in poſſeſſione, probatur poſſeſſio ad effectum manutentionis, *l. prædia. vbi Bart. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 350. num. 4. lib. 1. in nou. Greg. dec. 138. num. 2. & dec. 268. num.* 10. & in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis non requiritur validitas, aut iuſtificatio tituli, *Greg. dec. 323. num. 2. & dec. 649. num. 11. par. 2. rec. & dec. 555. num. 8. par. 1. diuerſ.*

3 Et propterea ea, † quæ pro parte Marcelli Impalomeni poſſent allegari ob illius impetrationem contra validitatem tituli Bartoli, vti reſpicientia petitorium, & requirentia iuſtificationem gratiæ

[illegible]

5. [illegible]

Conſtituti clauſula [illegible] vbi quando in locis [illegible]
parentibus [illegible]
1 *Conſtitutario datur [illegible]*
Exactione [illegible]
in locis montium habentis [illegible]
2 *Poſſeſſionem, A me ſpectantis [illegible]*
3 *Verba, [illegible]*
poſſeſſionem.
4 *Verba in dubio demonſtratiue [illegible]*
5 *intelligi debent.*
Exactio cenſetur facta in [illegible] nomine proprio potius [illegible]
6 *Exactio in dubio nomine proprio [illegible] in cuius [illegible]*
tur, quam alieno.
7 *Exactio facta cenſetur illius nomine, [illegible]*
8 *tem ceſſerunt ſolutiones.*
Exactio vnica ſufficit ad effectum manutentionis.
9 *Prædo etiam, & ſpoliator manutenendus eſt, vnde ſufficit*
10 *Manutentio datur etiam ad ſtatum, & ritè procedenti*
11 *poſſeſſio de facto.*
12 *Poſſidens auctore Prætore iuſtè, & ritè procedenti*
eſt manutenendus, ſecus ſi nulliter, vt puta ſine
14 *citatione primi poſſeſſoris, quia hic tunc eſt manutenendus, ſi non habuerit ſe pro ſpoliato.*
Poſſeſſor etiam iniuſtus, & illicitus citandus eſt.
15 *Ampl. etiam quod exaduerſo allegatur ignorantia*
16 *ſuæ poſſeſſionis.*
17 *Scientia Viri de lite contra Vxorem, quæ non fecit defenſiones, non operatur, vt ſententia in contumaciam lata ipſo viro nocet.*
18 *Ampl. eo magis ſi vir fuerit citatus in aijs actibus & non ad ipſam ſententiam.*

DECISIO CCLXV.

VIRTVTE Commiſſionis habentis clauſulam, cum facultate manutenendi, quẽ de iure, diſputato dubio, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, &c. Renato Marerio dandum eſſe, Domini reſoluerunt, nam de eius poſſeſſione tempore motæ litis conſtat: primo ex eo, quod Martia vxor ei iſta 76. loca montium dedit in dotem cum æſtimatione ſcutorum 109. pro quolibet loco, cum clauſula *Con-*
ſtituti,† per quam in Renatum maritum fuit transla- 1
ta poſſeſſio, quam Martia vxor habebat, *l. quod meo l. interdum. ff. de acq. poſſ. Tiraq. de Iur. conſtit. par. 1. n. 2. & 4. Rot. dec. 551. n. 4 par. 2. recent. Greg. XV. dec. 437. n. 1. & ſeq.* & in puncto in incorporalibus, & locis montium, quod clauſula *Conſtituti* trãsferat eamdem poſſeſſionem, *Rot. dec. 764. n. 2. par. 2. recent. Bart. in d. l. quod meo, n. 6. & 7. vbi Alex. n. 2. Corn. num. 8. in fin.* † 2
Conſtitutario autem dari manutentionem tradit. *Faber, in §. retinendæ. n. 7. Inſtit. de Interd. Rot. dec. 299. n. 1. poſt Pacific. de Salu. & apud Pic. dec. 153. num. 4. addent. ad Greg. d. deciſ. 457. num. 6.*

Se

Digitized by Google

Secundò, quia Renatus poſt ceſſionem locorum
Montium in dotem, mediantibus pluribus ordini-
3 bus, exegit, † per quam exactionem acquiſiuit poſ-
ſeſſionem, *Bart. in l. penult. ff. de condit. Inſtit. Soccin.
Sen. conſ. 131. num. 2. lib. 1. Dec. conſ. 400. num. 3. Rot.*
4 *dec. 691. num. 2. par. 2. recent.* † & conſequenter ei
danda eſt manutentio, *§. retinendæ. Inſtit. de Inter-
dict.*

Non obſtat, quod ordines dicant: *lochi cantanti
ſotto nome della Signora Martia*, & quietanniæ dicant
per la Signora Martia, quia duo ordines ſubdunt, *a
5 me ſpettanti*, † quæ verba important dominium, &
poſſeſſionem *Rebuff. in l. verbum illud pertinere. verſ.
ita ſicut. & verſ. & ſic verba ſpectare. ff. de verb. ſign.
Felin. in rubr. de reſcript. n. 7. verſ hoc autem limitatur*
& conſequenter Renatus ob ſupradicta verba: *a me
ſpettanti*, faciebat ordines, & exigebat illis median-
tibus vti Dominus, & Poſſeſſor, & in quietannijs di-
citur, *con ordine del Signor Renato*; & ideo in execu-
tionem ordinum habentium ſupradicta verba, *a me
6 ſpettanti*, † quare ſupradicta verba tam quietantiæ,
quam ordinum fuerunt appoſita demonſtratiuè, ad-
hoc, vt adhuc literæ patentes remanerent ſub nomi-
ne Martiæ, ſcieretur, quod erant illamet loca mon-
tium ſibi data in dotem ab Vxore, & ad ipſum Rena-
tum pertinentia, *Aym. conſ. 301. num. 5. Natt. conſ.
34. n. 5. & 6. Greg. dec. 516. n. 8.* Cum enim præceſſe-
7 rit titulus dotis, † exactio attribuitur titulo præce-
denti, *l. quædam Mulier. ff. de rei vendic. l. 2. C. de acq.
poſſ. l. merito. ff. pro Socio. Dec. conſ. 618. n. 2. Greg. dec.*
8 *307. num. 11.* † dicitur facta nomine proprio, non
vxoris, *l. Titium. l. magis. ff. de ſolut. Rota dec. 364. n. 6.
par. 1. in recent. Afflict. dec. 360. num. 7. Greg. dec. 472.*
9 *num. 4.* † & ſat eſt, exactiones ceſſiſſe ad vtilitatem
ipſius Renati, qui fructus locorum montium, vti ad
ipſum ſpectantium, exigi mandauit, *Rota d. dec. 764.
num. 2, verſ. non obſtat etiam. par. 2. in recent.* atq; etiam
expreſſit: *li farò buoni alli noſtri conti.*
10 Ad effectum † autem manutentionis ſufficit etiam
vnica exactio *Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina, num.
42. & 53. de cauſ poſſ. & propr. Bald. conſ. 251. per tot.*
11 *lib. 5. Roman. conſ. 311. num. 7.* † & etiam Prædo, &
ſpoliator eſt manutenendus *Menoch. de retin. remed.
vlt. num. 18. deciſ. 641. n. 8. par. 1. diuerſ. & dec. 661.*
12 *num. 1. par. 1. in recent.* & ſufficit poſſeſſio de facto, †
cum manutentio detur etiam ad ſtatum, *Greg. 569. n.
3. vbi Add. n. 6. Rot. diuerſ. dec. 641. n. 8. par. & fuit
dictum in Romana officiorum Plumbi 4. Iuly 1601. co-
ram bon. me. Card. Pamphilio.*

Nec ſubſiſtit, quod poſſeſſio non fuerit tranſlata
13 in vim Conſtituti, † nec potuerit acquiri ſine muta-
tione nominis in Patentibus facienda per Secreta-
rium, quia reformatio Pauli V. hoc non diſponit, ſed
præſcribit ſolum formam admittendi reſignationes,
ideo effectus clauſulæ *Conſtituti*, & poſſeſſionis ſub-
ſecutæ per exactionem remanet illæſus ſub diſpoſi-
tione Iuris, *Rot. d. dec. 764 part. 2. recent.*

Deciſiones verò *in Romana de Cincijs 15. Decem-
bris 1623. & prima Iulij 1524. coram R. P. D. meo
Pirouano*, non dicunt, quod ad effectum acquirendi
poſſeſſionem neceſſaria ſit renouatio patentium cũ
mutatione nominis, ſed ſolum firmant quod ex deſ-
criptione Secretarij, & exactione fructuum proba-
tur poſſeſſio, quod eſt, quid diuerſum, & quod huiuſ-
modi renouatio ad effectum poſſeſſionis, & manu-
tentionis non requiratur, ſatis probatur *ex ſupradi-
cta dec. 764. num. 2. & 3. par. 2. recent.*

Non obſtat clauſula appoſita in patentibus, de
dando cautionem reſtituendi Prioribus, & euictio-
nis ad contentamentum Principis Burgeſij, quia ſat
eſt iſtam cautionem dare in actu excutionis, quan-
do mutantur Patentes. Interim per clauſulam *Con-
ſtituti*, & actus poſſeſſorios fuit acquiſita poſſeſſio
manutenibilis per prææallegata.

Tandem non obſtat, quod in vim ſententiæ D.
Theſaurarij hæredes Roberti primi fuerint reinte-
grati, & deſcripti in litteris Parentibus fructuſque
exegerint, † ideo ipſis auctore Prætore poſſidentibus 14
dandum fuiſſet mandatum de manutenendo, quia
ſupradicta concluſio procederet ſi Theſaurarius iu-
ſtè, & rectè proceſſiſſet, ſed cum nulliter ex defectu
citationis Renati poſſeſſoris dederit reintegratio-
nem, ſat eſt, quod Renatus non habuerit ſe pro ſpo-
liato ad effectum, vt illi ſit dandum mandatum de
manutenendo, *Rot. deciſ. 802. num. 7. & 8. par. 1. di-
uerſ. Put. dec. 409. in fin. lib. 2. in correct. Seraph. dec.
1041. num. 3. Greg. dec. 458. num. 1. Rot. dec. 664. num.
1. par. 1. & 630. num. 1. in fin. par. 2. recent. Bald. conſ.
135. num. 2. lib. 2.*

Quod autem Renatus poſſeſſor eſſet citandus in
ſententia reintegratoria, *eſt tex. in cap. licet Epiſco-
pus. vbi gloſ. in verb. vocato de praben. in 6. Felin. in
cap. dudum. num. 24. de reſcript. Rot. d. dec. 802. num. 8.
par. 1. diuerſ. Mantic. dec. 194. num. 3. & dec. 309. n.
4.* & quod † iniuſtè, & illicitè poſſeſſor ſit citandus 15
*Ruin. conſ. 17. num. 3. lib. 5. Gabr. de citat. concluſ. 1.
n. 69.* † & ignorantia, quod Renatus eſſet poſſeſſor, 16
& propterea, cum non citauerit, non ſuſtinetur ſen-
tentia, nec illa præiudicat non citato, *Gabr. de citat. d.
concl. 1. num. 70. Ruin. conſ. 62. n. 24. lib. 5. Alex. conſ. 5.
n. 2. lib. Soccin. Sen. conſ. 13. num. 3. lib. 4.*

Non obſtat, quod maritus ſciret litem fieri cum
vxore, † quia, cum vxor nullam fecerit defenſionem 17
ſententia lata in contumaciam contra vxorem non
nocet viro ſcienti litem, *Bart. in l. cum fil. fam. num.
4. in fin. ff. de verb. oblig. addit. ad Bart. in l. ſæpè. num. 1.
ff. de re iudic. Roman. conſ. 327. n. 10. Alex. conſ. 84. n. 2.
& 11. lib. 3. Marſil. ſing. 4. Boer. dec. 79. n. 4.* † præſer- 18
tim cum maritus fuerit in aliis actibus citatus, ideo
credebat, quod ad ſententiam quoque citaretur, &
ſic deficit eius patientia requiſita, vt ſcientia præiu-
dicet, *d. l. ſæpè. ff. de re iud. & oblig.*

Et ita, &c. vtraque, &c.

R. P. D. VEROSPIO.

ALBANEN. HÆREDITATIS

Lunæ 28. Iulij 1628.

SVMMARIA.

1 *Confeſſio partis in monitorio, & articulis, dum ad-
uerſarium poſſeſſorem appellat, probat poſſeſſio-
nem.*

2 *Immiſſionis decretum, & executio pendente termino
appellationis debita, & admiſſa non priuat pri-
mum poſſeſſorem ſua poſſeſſione.*

3 *Appellatio de iure Canonico datur ad vtrumque ef-
fectum à mandato de immitendo.*

4 *Aegidiana locum non habet vbi actor eſt Cleri-
cus.*

5 *Proceſſus per contradictas factas poſt comparationem
procuratoris, non probata illius abſentia, nullus
eſt.*

6 *Ampl. etiam quod procurator mandatum non oſten-
derit, cum id facere potuerit quandocumque parte
non contradicente.*

7 *Procurator ſimpliciter admiſſus ſine proteſtatione
aduerſarij, ne audiatur non docto de mandato, de-
bet omnino citari.*

8 *Examen nullum dicitur, vbi non apparet decretum
admiſſionis teſtium, & commiſſionis examinis.*

Negatiua

9 *Negatiua de non exiſtentia decreti probatur ex originale citationis, in cuius calce decretum non adſit.*
10 *Mandatum Iudicis poteſt poſſeſſorem priuare.*
11 *Lim. ſecus in mandato nullo, vel iniuſto.*

Deciſio CCLXVI.

Ommiſſa mihi cauſa appellationis à decreto Immiſſionis ab A. C. conceſſæ Domino Io. Antonio Pauono, propoſui hodie dubium ſuper manutentione, quam Domini, eidem denegandam reſponderunt.

1 Cum enim † de anteriori poſſeſſione Hieronymi, & Franciſci fratrum ante motam litem conſtaret ex ipſamet partis confeſſione, quæ tam in monitorio, quam in articulis eos poſſeſſores vocauit, *Innoc. in cap. cum veniſſent. n. 2. Io: Andr. n. 3. de reſtitut. in integr. Rot. in recent. dec. 561. n. 2. par. 1. & dec. 347. n. 1. par. 2. & in Anconitana bonorum 16. Februarij 1609. coram Greg. XV. deciſ. 402.*

2 Decretum † immiſſionis, & executio, à quo, & dabatur, & admiſſa fuit appellatio, pendente termino appellationis, tamquam attentata illos ſua poſſeſſione non priuauit, *cap. non ſolum. de appell. lib. 6. Bal. conſ. 379. n. 10. lib. 1. Lancellot. de atten. par. 2. cap. 2. n. 14. Caſ. de Graſſ. dec. 2. eod. tit. Rota in Rauenaten. atten-*
3 *tatorum 20. May 1611. coram D. meo Decano.* Cum †
à dicto mandato de immittendo de iure Canonico daretur appellatio, etiam ad effectum ſuſpenſiuum, vt ideo Signatura cauſam ſimpliciter commiſerit, *Gloſ. in cap. cum ad ſedem in verb. interdictum. circa fin. & ibi Abb. n. 31. de reſt. ſpol. Couar. pract. q. cap. 33. n. 8. Afflict. dec. 269. num. 1. Rota in d. Rauenaten. attentatorum 20. May 1611. coram. D. meo Decano.*

4 Nec etiam † locus eſſe poterat Ægidianæ ex defectu poteſtatis Cardinalis Ægidij in hac cauſa, in qua Io. Antonius, qui partes actoris ſuſtinebat, erat Clericus, *Hond. conſ. 10. n. 10. lib. 2. Burſat. conſ. 42. n. 2. lib. 1. Couar. pract. p. cap. 31. Rota in Spoletana hæreditatis 7. Iunij 1585. coram Blanchetto, & in Beneuentana ſaluiani 16. May 1618. coram bo. me. Buratto.*

Plures etiam opponebantur nullitates huius man-
5 dati, ex quibus illis viſa fuit potiſſima, † quæ oriebatur ex proceſſu facto per contradictas, non probata legitimè abſentia, & poſtquam Procurator præſens in Curia monitorio ſe oppoſuit, *Ægid. dec. 155. de Iudic. Rot. dec. 486. n. 1. par. 2. recent. & in Corduben. Decimarum 24. Ianuarij 1629. coram R. P. D. meo Pironana.*

Et quamuis Procurator mandatum non exhibue-
6 rit, † poterat quandocumque de eo docere, cum pars non contradiceret, *Bal. in l. 1. in ſecunda lectura n. 3. ff. de procur. Alex. conſ. 146. n. 22. lib. 5. Rot. in Romana*
7 *cenſus 4. Octobris 1595. coram Card. Pamphilio*, & †
poſtquam fuit admiſſus ſimpliciter, & ſine proteſtatione, ne audiretur non exhibito mandato, debebat omnino citari iuxta praxim Tribunalis A. C. *de qua teſtatur Modern. Cornet. lib. 3. cop. 3. cap. 3. n. 19. & 20.*

Addebant etiam aliam nullitatem examinis te-
8 ſtium ſuper probatione vtriuſque extremi, † ſuper quorum teſtium admiſſione, ſiue commiſſione examinis nullum legebatur decretum interpoſitum, *l. ſi quando C. de teſtib. & cap. 2. eod. tit. Rot. dec. 14. eod. tit. in nou. Verall. dec. 266. num. 1. par. 3. in Veſtr. in prax. lib. 6. cap. 2. num. 11. Rot. in Spoletana Bonorum 22. Aprilis 1616. coram bonæ memoriæ Buratto.* Atque
9 ita, † cum hæc negatiua benè diceretur probata ex ipſius citationis originale, in cuius calce nihil adnotatum apparebat, *Rot. dec. 64. num. 2. par. 1. diuerſ. dec. 611. num. 2. par. 1. in recent.* ſequebatur ex defectu probationum iniuſtitia ipſius mandati. Indeque, †
licet mandatum Iudicis potuerit Hieronymum, & 10
Franciſcum poſſeſſores priuare, *Mohed. dec. 4. de reſt. ſpol.* Id tamen † non potuit mandatum ſiue nul- 11
lum, ſiue iniuſtum, *Ang. in l. clam. poſſidere. qui ad nundinas. num. 2. in fin. ff. de acq. poſſ. Caſtr. in l. fin. n. 13. Alex. num. 18. C. de edict. Diu. Adr. toll.*

Et ex his, & aliis, quæ eidem mandato fuerunt oppoſitæ nullitatibus Domini, Franciſco, & Hieronymo Informantibus manutentionem concedundam eſſe, reſponderunt, &c.

R. P. D. GHISLERIO

Aliphana Iuriſpatronatvs

Veneris 1. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Præſentationes effectum ſortita probant quaſi poſſeſſionem præſentandi manutenibilem, & num. 9.*
2 *Quaſi poſſeſſio acquiritur per vnicum actum.*
3 *Præſentatus ab exiſtenti in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus.*
4 *Poſſeſſio, quæ dedit cauſam liti, non tribuit ius, nec attenditur.*
5 *Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt manutenendus, & ab eo præſentatus inſtituendus, donec in petitorio videatur de allegata vnione.*
6 *Vnio de beneficio Patronatus ſine conſenſu Patroni eſt nulla.*
7 *Iuſpatronatus alicuius familiæ non expirat ob lineã finitam fundatorum, ſed ex ſui natura poteſt tranſire etiam ad heredes extraneos.*
8 *Iurapatronatus ex priuilegio, & illorum quaſi poſſeſſionem tollit Concilium Tridentinum, vbi præſumuntur ex vſurpatione, ſecus ſi ex fundatione, vel conſtructione.*
10 *Intereſſe non habens eſt à iudicio repellendus.*

Deciſio CCLXVII.

Vacante ſimplici Beneficio ſub inuocatione Sanctæ Mariæ Magdalenæ, Ordinarius prædictum Beneficium Menſæ Capitulari Canonicorum ſuæ Eccleſiæ vniuit, ſed, cum Io: Baptiſta Gargalia prædicti Beneficij Patronus ad illud præſentaſſet Alpherium, à prædicta Vnione appellauit, & cauſam in Rota commiſit, Verum quia de eodem Beneficio fuit etiam auctoritate Apoſtolica prouiſus Mattheus peregrinus, Dubitaui, an Ioanni Baptiſtæ ſit dandum mandatum de manutenẽdo in quaſi poſſeſſione præſentandi, ita vt Alpherius ab eo præſentatus veniat inſtituendus, & fuit per Dominos concluſum non poſſe denegari manutentionem Ioanni Baptiſtæ, &
Alpherio præſentato inſtitutionem. Quia † de quaſi 1
poſſeſſione Ioannis Baptiſtæ apparet ex pluribus præſentationibus ab eo factis, & per Ordinarium admiſſis cum ſubſecuta inſtitutione, & poſſeſſione inſtitu-
torum nempe de anno 1597. & 1617. licet † quaſi 2
poſſeſſio per vnum actum acquiratur, *cap. cum Eccleſia Sutrina, & ibi Abb. n. 23. Rip. n. 52. & ſeqq. de cauſ. poſſ. & propr. Alex. conſ. 74. n. 16. lib. 4. Ruin. conſ. 106. num. 9. lib. 5. Crauett. conſ. 128. num. 7. Rot. dec. 17. n. 1. & 2. par. 2. diuerſ. & 435. num. 1. par. 2. recent.* &
† propterea tam ex ſupradictis patet deberi inſtitu- 3
tionem, quam ex his, quæ tradit *Abb. in cap. 2. num. 22. de in integr. reſtitut. Rooh. de iurepatr. in verb.*
cum

Digitized by Google

competens.num.53.Lambert.eod.tract.art.4.3.9.prima
partis 21.lib.num.2.

Nec obſtat Vnio per Ordinarium facta Capitu-
4 lo: † Quia tamquam ea,quæ dedit cauſam liti,non
tribuit aliquod ius conſiderabile, nec eſt attenden-
da, Affl.dec.395.num.7.Rot.dec.30.nu.1.par.2.recent.
5 † & donec videatur de Vnione in petitorio,interim
& patronus manutenendus, & præſentatus eſt inſti-
tuendus, Seraph.deciſ.499.num.3. Quinimmo, cum
in bulla Vnionis,de qua in ſummario num.3. non ne-
getur,Beneficium, de quo agitur, eſſe de iurepatro-
natus,ſed aſſeratur,finitam eſſe lineam Patronorum,
6 †eam Domini cenſuerunt nullam, tamquam factam
de Beneficio Patronatus ſine conſenſu Patroni,
Lambert de iurepatr.par.1.lib.2.qu.7.art.30.numer.2.
debebant enim vocari hæredes vltimi de familia,
7 † cum ob lineam finitam fundatorum non expiret
ius patronatus, ſed ſui natura ſit tranſitorium etiam
ad hæredes extraneos,vt per gl.in cap.conſiderandum.
16.qu.9.Abb.in c.1.de iurepatr.Arotin.Card.Imol.&
cæteri allegati à Didac. var.lib.2.cap.10. nu.6.Seraph.
dec.364.& 378.

Non obſtat, quod Concilium ſubſtulerit omnes
Patronatus ex priuilegio vna cum quaſi poſſeſſione,
8 † Quia procedit in his,in quibus præſumitur iuſpa-
tronatus ex vſurpatione, ſed in aliis relinquitur in
diſpoſitione iuris communis, & de iure in iſtis non
præſumitur ex vſurpatione,ſed ex fundatione,vel ex
conſtructione, Rot. diuerſ. dec.798. num.4.par.1. &
9 331.num.1.par.2. Vnde,†cum in caſu,de quo agitur,
concurrant inſtitutiones factæ ad præſentationes
Patronorum cum ſententiis latis per Ordinarium,
placuit Dominis ad effectum manutentionis ſuffi-
cienter conſtare de iurepatronatus.

Quæ vero dicuntur prouiſo Apoſtolico,viſa fue-
runt non releuare,cum non doceat de tali prouiſio-
ne, & tamen deberet literas Apoſtolicas expeditas
10 exhibere,† aliàs tamquam non habens intereſſe ve-
nit repellendus.

Et ita vtraque &c.

R. P. D. . . . . .

Nvllivs Parochialis.

Mercurij 4. Iulij 1629.

SVMMARIA.

1 Mandatum de manutenendo ad inſtar interdicti retinendæ datur poſſidenti de tempore motæ litis.

2 Inſtrumentum captæ poſſeſſionis probat poſſeſſionem, alio in ea non exiſtente.

3 Poſſeſſio poſterior capta primo poſſeſſore non citato non eſt manutenibilis.

4 Ampl. vt immo in concurſu anterioris cenſeatur clandeſtina,& vitioſa.

Decisio CCLXVIII.

1 DIctum fuit,Mattheo dandum eſſe mandatum de manutenendo, †quod ad inſtar interdicti retinendæ conceditur exiſtenti in poſſeſſione de tempore motæ litis, vulg.§.retinendæ.verſ.hodiè, & ibi Io.Fab.num.17.Inſtit.de interd. Couar.pract.quæſt. cap.17.num.5.verſ.ſic ſanè.Pract.Papienſ. in form.lib. pro turb.poſ.verſ.hodiè tenent.

2 Quam † poſſeſſionem ſufficienter probat inſtrumentum illius apprehenſionis alio non exiſtente in poſſeſſione, Abb.in cap.cum nobis. numer. 5. de præſcript. Io.Andr.in cap. ſi diligenti. num.7.eod tit.Bald. in l.non idcirco. C.de fid. inſtr. Menoch. de adipiſc. remed.4.nu.914.& de retin.remed.3.num.575.Rot.coram bon.mem.Cardinali Caualerio deciſ.217. num.1.& in recent. dec.92.num.1.par.1.& alibi ſæpiùs.

Non obſtat poſſeſſio Sebaſtiani,† quia vti poſte- 3
rior, & capta nemine citato non eſt conſiderabilis
ad effectum manutentionis, cap.licet Epiſcopus.cum
aliis ibi not. per gloſ. in verſ. Te non citato.de præb.in
6.l.1.& ibi gloſ.fin.& Doct.ff.vti poſſid.Bart.in l.ſi duo.
numer.4.ff. eod. Couar. pract. q.c.17. circa fin. Rota in
aquen.Beneficiorum.19.Decembris 1608. coram bo.me.
Cardinali Marquemontio, † immo in concurſu ante- 4
rioris poſſeſſionis cenſetur vitioſa, & clandeſtina,
l.improba.ff.de acq.poſſ.cap.licet cauſam vbi communiter Doct.de probat. & fuit dictum in Aquinaten.Beneficiorum 27. Nouembris 1598. coram bon. memoria Litta.

Et ita vna tantum parte informante &c.

E.D. CARDINALI VIRILI

Bononien. Affictvs.

Mercurij 4.Iulij 1629.

SVMMARIA.

1 Conductori datur manutentio in ſua detentatione, & ad ſtatum.

2 Locatori manutentio datur finita locatione ratione ciuilis poſſeſſionis pro recuperatione naturalis.

3 Locatio dicitur finita conſtito de mutua voluntate locatoris,& conductoris, etiam quod non ſit ſeruata forma diſdicta ex ſtatuto requiſita.

4 Teſtes examinati ſine citatione videntur admittendi in iudicio manutentionis, in quo ſufficiunt leuiores probationes,& vnicus teſtis.

5 Teſtes ſine citatione examinati faciunt adminiculum.

6 Iuramentum conductoris de reſtituendo bona in fine locationis &c. cum renunciatione cuicumque iuri & legum auxilio releuat locatorem ab onere probandi denunciationem à Statuto requiſitam, & num.9.

7 Conductor differens ſolutionem penſionis non poteſt iuuari ſtatuto de diſdicta facienda.

8 Minor prohibitus facere locationes ſine ſolemnitatibus non ligatur Statuto de diſdicta facienda, & in fin.

9 Iuris appellatione venit etiam ius municipale.

Decisio CCLXIX.

DEderunt Domini mandatum de manute-
nendo Antonio Bouio, non autem Her-
culi Callo, † quia,licet conductori detur 1
manutentio in ſua detentatione,& ad ſta-
tum,Caualer.dec.181.Put.dec.12.lib.1.† tamen,fini- 2
ta locatione,illa non datur conductori aduerſus lo-
catorem, ſed potius ipſi locatori ratione ſuæ ciuilis
pro recuperanda naturali,Seraph.dec.777.nu.6.Bart.
in l.1.§.vlt.num.17.ff.vti poſſid.Bero.conſ.102. nu.83.
lib.1.Natt.conſ.375.num.33.lib.2. & intrat.tex. in l.
ſi quis conductionis. C.locat.

Non obſtat,quod finita locatione, ſi non fuit intimata diſdicta per tres menſes ante, intelligatur facta relocatio ex ſtatuto Bononien. Primò, quia

† ſufficit

3 † ſufficit conſtare de mutua voluntate locatoris, &
conductoris, quod locatio ſit finita, nam cum iſta de-
nunciatio requiratur ad ſolum finem ſcientiæ, ſat
eſt, quod conductor habuerit ſe pro denunciato,
quoquo modo ſcientiam denunciationis habuerit,
Rot. Bononien. dec. 20. numer. 6. Monterent. ſuper ſtatut. in verb. intelligatur, verſ. ſtante tamen, & fuit dictum in Bononien. euacuationis Molendini 24. Nouembris 1628. coram R. P. D. meo Ghiſlerio.

Teſtes autem deponunt, quod Antonius relocauit
eadem bona, & Callus conductor relaxauit domum
pro habitatione noui conductoris, & dedit ſemen,
& nouus conductor ſeuit fundum, ita vt conſtet non
ſolum de ſcientia ipſius Galli, ſed etiam de eius ac-
4 quieſcentia, & † licet teſtes ſint examinati ſine ci-
tatione, tamen in hoc Iudicio ſummariiſſimo ma-
nutentionis, in quo leuiores probationes ſofficiunt,
& etiam vnicus teſtis videbantur admittendi, *Alex. conſ. 147. in princ. lib. 6. Dec. conſ. 559. num. 8. Neuiz. conſ. 80. numer. 7. Caph. conſ. 19. in fin. num. 1. Roland.*
5 *conſ. 8. num. 30. lib 4.* cum † teſtes etiam ſine citatione
faciant adminiculum, *Alex. conſ. 147. numer. 2 lib. 6. Aym. conſ. 198. num. 11. Ruyn. conſ. 46. num. 16. lib. 4. Seraph. dec. 585. num. 1.*

Secundò, cum Callus conductor promiſerit cum
Inſtrumento, finita locatione, reſtituere bona vacua,
libera, & expedita, renunciando cuique iuri, & le-
6 gum auxilio, † vtique iuramentum releuat ab onere
denuntiationis, *Aret. in l. ſciendum, col. 9. de verb. oblig. Capic. dec. 159. nu. 31. in fin. Soc. Iun. conſ. 130. nu. 19. lib. 1. Seraph. de priuil. iuram. priuil. 73. nu. 48.* & in ca-
ſu, quando fuit renunciatum legum auxilio, *Gozza. in l. 2. num. 204. C. de pact. inter empt. & vend. & in annot. ad d. ſtatut. nu. 191.*

Tertiò, in conductore differente ſolutionem pen-
7 ſionis, prout hic, diſpoſitio † ſtatuti non habet locum,
Alex. conſ. 76. num. 6. lib. 5. Aym. conſ. 87. nu. 3. Bero. conſ. 153. num. 39. lib. 1.

8 Quartò, cum † Antonius eſſet minor prohibitus
facere locationes ſine ſolemnitatibus, non intrat
ſtatuti diſpoſitio, *Bal. in l. legem, C. locati in prin. Alcia. præſumpt. 17. reg. 2. in prin.*

Non obſtat, quod renouatio conductionis non
proueniat ex diſpoſitione ſtatuti, ſed ex præſumpto
conſenſu partium, & ideo limitatio Gozzadini non
videatur tuta, quia, ſecluſo ſtatuto, non intraret re-
locatio ob defectum intimationis diſdictæ per tres
menſes ante. Ideo ſtatutum eſt illud, quod inducit
relocationem & propterea renunciatio omni iuri
& cuicumque legum auxilio comprehendis etiam
9 diſpoſitionem ſtatuti, vt dicit Gozzadinus, † quia
appellatione iuris venit etiam ius municipale, *Bald. in l. illa Inſtitutio. in fin. ff. de hered. Inſtit.*

Concurrente præſertim promiſſione Iurata rela-
xandi bona vacua, libera, & expedita. In quo caſu ob
iuramentum eo magis procedit limitatio Gozza-
dini.

Non obſtat, quod tunc ſtatutum non procedat in
minore, quando contraxit ſine executoribus, quo-
rum tacitus, & præſumptus conſenſus in caſu noſtro
induxit relocationem vigore ſtatuti, quia hic præ-
ſumptus, & tacitus conſenſus non poteſt præſumi, ex
quo non eſt veriſimile, quod voluerint conſentire
in tacita relocatione cum conductore, qui debitis
temporibus non ſoluebat penſiones, & prætendit
non poſſe agi via executiua, ſed via ordinaria pro
penſionibus. Iſta enim excludunt tacitum, & præ-
ſumptum conſenſum executorum, qui pro minore
vtilia facere tenentur.

Et ita vtraque &c.

R. D. COCCINO DECANO

CREMONENSIS PENSIONIS

Lunæ 14. Ianuarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Poſitiones inuentæ ſunt, vt pars releuetur ab onere probandi per aduerſarij confeſſionem.*

2 *Poſitiones impertinentes, impoſſibiles, captioſæ, & negatiuæ non ſunt admittendæ.*

3 *Poſitionibus de ſtylo Rotæ reſpondendum eſt, ſiue ſint pertinentes, ſiue impertinentes.*

4 *Publicationis ſolemnis vim habet viſio originalis examinis.*

5 *Publicatio examinis impedit articulorum contrariorum, ſeu ſuper eiſdem admiſſio. & num. 7.*

6 *Publicatio formalis examinis non fit in Curia, niſi in tertia inſtantia, ſed datur ſolum ſummarium abſque nominibus teſtium.*

DECISIO CCLXX.

EVit per Dominos reſolutum, Reueren-
diſſimum D. Montorium teneri reſpon-
dere poſitionibus, † cum fuerint inuen- 1
tæ, vt pars releuetur ab onere probandi
per confeſſionem aduerſarij, *cap. 1. vbi gl. in præambulo. verſ. pro intellectu*, ibi, *& fuerunt inuentæ, & in verſ. ſtatuimus.* ibi, *ſunt autem poſitiones de conf. in 6. l. cum, quis de iur. iur. l. 2. §. quod obſeruari. C. de iuram. calumn. Iaſ. in l. qui iuraſſe. §. ſi pater. nu. 7. ff. de iur. iur. Surd. dec. 22. nu. 4.* fuerunt enim exhibitæ in
Rota, prout de iure requiritur, ad effectum, † vt vi- 2
deatur, an ſint impertinentes, impoſſibiles, captioſæ,
& negatiuæ, *gl. in d. c. 1. de confeſſ. in 6. verſ. & ſunt*
ſcriptus, † licet de ſtylo Rota ſeruet ad abbreuiandum 3
lites, quod ſemper ſit reſpondendum poſitionibus,
pertinentibus, & impertinentibus, *Rot. dec. 24. de teſtib. in antiq.*

In propoſito autem poſitiones nullam continent
ex prædictis qualitatibus, ex quibus ſint reijciendæ.
Ponitur enim, quod Reuerendiſſimus D. Montorius
habuit examen teſtium apertum, ita vt potuerit vi-
dere nomina, & cognomina teſtium, quare, † cum 4
iſta viſio æquipolleat ſolemni publicationi, *vt per Vitalen. in clem. fin. num. 114. vſque num. 118. de teſtib.*
† obſtat admiſſioni articulorum contrariorum, quam 5
prætendit idem D. Montorius *cap. fraternitatis, de teſtib.*

Non obſtat, † quod in Curia non ſoleat fieri pu- 6
blicatio formalis, niſi in tertia inſtantia, quia, licet
hoc ſit verum, verum eſt etiam, quod nunquam pan-
duntur nomina teſtium, ſed ſolum datur ſummarium,
& ita ſeruatur de ſtylo, *Veſtr. in prax. lib. 7. cap. 1. n. 4.*
& ideo, cum fuerit alteratus iſte ſtylus, & viſa inte-
gra depoſitio cum nominibus teſtium, & ex ſupra-
dictis viſio habeat vim publicationis, † non ſunt ad- 7
mittendi articuli de directo contrarij, prout nec
ſuper eiſdem admittuntur, *Seraph. dec. 688. ſan. me. Greg. XV. dec. 496.*

An autem Procuratores D. Montonij teneantur
reſpondere poſitionibus, ſi opus erit, videbitur.

R. P. D.

R.P.D. MOTMANNO

Civitatis Castelli Bonorvm.

Mercurij 23. Ianuarij 1630.

SVMMARIA.

1 *Emphyteuſi ad vitam conceſſa ob mortem finita datur manutentio Domino directo ratione illius ciuilis poſſeſſionis, & clauſula conſtituti, non autem venienti ex titulo donationis, ſeu hæreditatis inueſtiti.*

2 *Conſtitutum operatur tranſlationem poſſeſſionis ciuilis, & naturalis in conſtitutarium ad quoſcumque effectus.*

3 *Dominium probatur ex renouationibus inueſtiturarum iunctis adminiculis.*

4 *Præſertim contra illos, quibus fuit facta conceſſio, & habentes ab illis cauſam.*

5 *Dominium probatur etiam vnico inſtrumento conceſſionis aliis concurrentibus.*

6 *Dominij probatio adminiculatur ex confeſſione aduerſarij, ſeu illius Procuratoris in iudicio, & ex lite diu agitata pro renouatione conceſſionis in emphyteuſim.*

7 *Confeſſio Procuratoris in iudicio facta dicitur à principali ratificata per litem continuatam iuxta illius confeſſionem, & inſtantiam.*

8 *Adeò vt non poſſit principalis confeſſionem Procuratoris reuocare non docto de errore.*

9 *Emphyteutica bona non veniunt ſub generali hypotheca, & obligatione dotis reſtituendæ.*

10 *Mulier obtinens pro ſe nouam inueſtituram bonorum ſibi præiudicat reſpectu hypothecæ, ſi qua valida eſſet, ſuper iiſdem bonis ad ipſius fauorem pro reſtitutione ſuæ dotis.*

11 *Præſertim vbi ſuper aliis bonis viri aſſecurari potuerit.*

12 *Poſſeſſio capta auctoritate Ordinarij lite pendente in Rota, & aduerſario non citato, eſt attentata, & non manutenibilis.*

Decisio CCLXXI.

FVit die 1. Iunij 1620. coram Illuſtriſſ. D. Cardinali Veroſpio tunc Rotæ Auditore deciſum, non conſtare de re iudicata, quæ Antonij manutentionem impediret, ſed, cum ab huiuſmodi reſolutione Domini poſtea receſſerint ex iis, quæ die 15. Martij anni ſequentis coram eodem D. Cardinali fuerunt deducta, & huic poſteriori deciſioni dictus Antonius non acquieſceret, dubitatum fuit hodie me in prædicti D. Card. in locum ſubrogato, An ab vltimo deciſis eſſet recedendum, Domini vero, omiſſo articulo rei iudicatæ, manutentionem in prædio, & domo, de quibus agitur, Antonio denegandam eſſe cenſuerunt.

1 † Cum enim ex inſtrumento conſtet, vltimam conceſſionem fuiſſe factam ad vitam Dionoræ tantum, finita per illius obitum emphyteuſi, manutentio dari non poteſt Antonio venienti ex titulo donationis, ſeu hæreditatis dictæ Dionoræ, ſed potius competit D. Epiſcopo, qui eſt Dominus directus, non ſolum ratione ciuilis, *vt poſt Bart in l.1. §. fin. n.17. ff. vti poſſid. dixit Rota in hac cauſa dicta die 15. Martij 1621. coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Veroſpio, & latè in Aſſiſien. Bonorum 2. Iunij, & 3 Decembris 1627. coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Virili*, ſed etiam ratione conſtituti in inſtrumento dictæ conceſſionis fauore Epiſcopi appoſiti, † quod operatur tranſla- 2
tionem poſſeſſionis ciuilis, & naturalis in conſtitutarium ad quoſcunque effectus, *l. quædam mulier. & ibi gl. in verb. poſſeſſionem. ff. de rei vendicat. l. quod meo. & ibi Doct. ff. de acq. poſſeſſ. l. quamuis. ff. de precar. Bero. conſ.41. num.12. lib.3. Honded. conſ.42. num.37. lib.1. Surd. conſ.171. ſub num. 17. in fin. verſ. ideo reſpondeo. lib.2. Tiraq. de Iur. Conſtit. part.1. n.2. Greg. XV. s.m. dec.437. n.1. vbi Add. num 6. Rota in Narnien. Bonorum 1. Decembris 1628. coram R. P. D. meo Pirouano.*

De † dominio autem Eccleſiæ quoad prædium 3
conſtat ex pluribus renouationibus inueſtiturarum, quas Epiſcopi de illo ſæpius conceſſerunt, vnde iunctis adminiculis plenè probatur dominium, *Bart. in l. ad probationem. C. locat. Soccin. conſ.89. num.11 lib.3. Dec. conſ.146. num.14. verſ. cum aliis. Aym. conſ.434. n.4. Gabr. de Locat. concl.4. n.16. Seraph. deciſ.869. n.2. Rota deciſ.591. n.1. part.4. diuerſ. & deciſ.400. num.1. prima part. in rec. & fuit dictum in Ariminen. Bonorum 4 Februarij 1611. coram bo. me. Cardinali Marcomontio*, † præſertim contra illos, quibus fuit facta con- 4
ceſſio, & contra habentem cauſam ab illis, *Rip. in l ſi aliquam rem. n.42. verſ. intellige vt non probetur. ff. de acq. poſſ. & poſt deciſiones, quas refert, dixit bon. mem. Cardinalis Caualerius dec.105. num.2.*

Quæ adminicula etiam plurimum faciunt ad probationem dominij ipſius domus, quamuis de illa fuerit facta mentio ſolum in inſtrumento conceſſionis de anno 1582. celebrato, † cum etiam vnicum 5
inſtrumentum conceſſionis aliis concurrentibus bene probet dominium, *Caſ. de Graſſ. deciſ.10. num.7. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Seraph. deciſ. 896. num.2. 661. num.2. part.1. in rec.* & in terminis probationis ex inſtrumento vnius tantum conceſſionis, *dictum fuit in præallegata Ariminen. Bonorum coram Cardinali Marcomontio.*

Concurrunt † itaque pro adminiculis, primo con- 6
feſſio iudicialis, deinde lis in hoc Tribunali diu agitata, quæ confeſſio licet ſit facta abſque ſpeciali mandato per Procuratorem inſtantem nomine Dionoræ, & Antonij illius donatarij pro renouatione conceſſionis tam domus, quam prædij, nihilominus idem donatarius † cenſetur illam ratificaſſe per li- 7
tem, quam intentauit, & per plures annos continuauit, vt Epiſcopus condemnaretur ad concedendum ei renouationem ab eodem Procuratore petitam, *cum quiſ. de ſent. excom. Rot. dec.39. de Procur. in nou. & in Romana Vinea 25. Iunij 1629. coram R. P. D. meo Merlino*, itaut † eam tamquam erroneam non potue- 8
rit reuocare, cum de illius errore non conſtet, *Ægidi. dec.3. verſ. aut quæritur, & fuiſſe dictum in Elnen. Mineriorum 6. Decembris 1588. coram bo. me. Orano, teſtatur Add. ad Greg. XV. dec.270. n.12. verſ. ſi tamen.*

Neque obſtat quod huiuſmodi bona fuerint hypothecata pro dote Dionoræ longè ante tempus inueſtiturarum, † quia ſub generali omnium bono- 9
rum obligatione, qualis eſt ea, quæ in promiſſione reſtitutionis dotis continetur, non veniunt bona emphyteutica, de quibus nulla eſt facta mentio, vt in ſimili de Feudo, *poſt tex. in c. licet Vaſſallus. §. generali. ſi de feud. defunct. content. inter Domin. & agnat. Vaſſal. dixerunt Pariſ. conſ. 15. num.47. lib.1. Affict. dec.14. ſub num.9. verſ. quia ſub generali Rot. in recent. dec.362. num.4 poſt med. verſ. maximè quia part.2. & in terminis. Bero. conſ 117. num.12. lib.1. cuius opinionem ſequuta eſt Rota in Romana Domorum Sancti Rocchi 3. Iunij 1577 coram bo. me Card. Lancellotto ſeniore*, tum etiam quia ipſamet † mulier, dum pro ſe poſtmodum obtinuit nouam inueſtituram eorumdem bonorum, ſibi in hypotheca, quatenus ſuper illis validè fuiſſet contracta, præiudicauit,

ad tex. in l. fin. & ibi Doct. C. de remiſſ. pign. itaut dicendum ſit, illam validè remiſiſſe ius ſuæ hypothe-
11 cæ, † cum ſuper aliis mariti bonis ſibi in caſum reſtitutionis dotis generaliter obligatis, aſſecurationem habere potuerit, *l. iubemus, vbi Caſtr. num. 1, C. ad S. C. Velleian. Bald. in auth ſi qua mulier num. 11. cum ſeq. C. eod. tit. Affiict. dec. 336. num. 3. & fuit dictum in Romana. Apothecarum 14. Decembris 1602. coram bo. me. Card. Lancellotto Iuniore.*

12 Præterea dixerunt Domini † ad effectum petitæ manutentionis non ſuffragari Antonio poſſeſſionem ab eo captam auctoritate Iudicis Ordinarij non citato Epiſcopo, ac litè pendente in hoc tribunali, cuius maieſtatis læſio cauſat attentata, *cap. non ſolum, de appellat. in 6. Rota dec. 10. num. 3. vt lit. pendent. Guido pap. dec. 104. Seraph. dec. 1583. num. 1. Greg. XV. ſ. m. dec. 305. num. 1. Reuerendiſſ. D. meus Decanus, dec. 196. ſub num. 1.*

Et ita deciſum vtraque, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

MEDIOLANEN. BONORVM.

Lunæ 18. Februarij 1630.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo ad effectum declaratoriæ debet intimari, & in actis reproduci.*

2 *Terminis quatuor ad docendum de paritione ſunt ſeruandi ad effectum declaratoriæ.*

3 *Paritio verbalis cum patientia ſufficit ad euitandam declaratoriam, vbi agitur de mandato de manutenendo, & nihil adeſt, in quo aduerſarius parere poſſit.*

4 *Contumacia, & contradictio non parendi quomodo appareat.*

5 *Contumacia fundamentum eſt cenſurarum.*

6 *Declaratoria datur ex contumacia non parendi.*

7 *Declaratoria datur etiam contra tutores, & curatores nomine pupilli litem ſuſtinentes, cum ipſi, non pupillus, deliquiſſe cenſeantur.*

DECISIO CCLXXII.

DOmini cenſuerunt aduerſus Comitiſſam Dorotheam Philiodonam, & Ioannem Baptiſtam Vicecomitem tutores, & curatores pupillorum de Taberois daodam eſſe declaratoriam niſi infra menſem.

Quia, cum mandatum de manutenendo per Rotam relaxatum eiſdem tutoribus, & curatoribus in partibus fuerit intimatum, † prout requiritur, *Innoc. in*
1 *cap. fin. de eo, qui mitt. in poſſ. Roman. conſ. 482. num. 5. verſ. ego duo, vbi Add. in litera E. Rot. dec. 15. de ſent. excom. in antiq. Felyn. in c. cum ſit. num. 14. de appell.*
2 eo poſtmodum in actis reproducto, † ſeruatiſque quatuor terminis ſubſtantialibus ad docendum de paritione iuxta ſtylum Rotæ ſeruari ſolitis, *Felyn. in c. Rodulphus, n. 41. de reſcript. Veſtr. in prax. cap. vlt. lib. 8. num. 19. Peregr. dec. 15. num. 3. lib. 1.* adhuc non
3 conſtat de paritione, † licet enim, vbi agitur de mandato de manutenendo, & nihil adeſt, in quo aduerſarius parere poſſit, ſufficiat ſimul cum patientia paritio verbalis, *vt in his terminis latè fuit deductum coram me in cauſa Theatina Iuriſdictionis de Attoſſa 10. Aprilis 1618. & in deciſ. 319 part. 2. recent.* Attamen in caſu iſto nullatenus conſtat de tali paritione ſal-
4 tem verbali immo † conſtat de expreſſa contradictione, cum in actu intimationis Comitiſſa Dorothea copiam mandati renoceerit, & Ioan. Baptiſta reclamauerit appellando ad Iudices laicos, vnde ex his conſtat ſatis de contumacia, quæ tunc dicitur committi, cum quis monitionibus Iudicis parere recuſat, *ad l. contumaces non videntur. ff. de re iudic. Claud. de Seyſell. in l. 1. §. hoc iudicium num. 7. ff ſi quis ius dic. non obtemp. Mohed. dec. 1. de ſent. excom.* & ex qua † velut ex fundamento Cenſurarum, *vt dicit Soc. Sen. in cap. nulli, num. 7. de ſent. excom. &* 5
Caſſad. dec. 10. num. 7. de conſt. † datur declaratoria, 6
Paleott. dec. 332. num. 5. lib. 1. Rot. dec. 204. in prin. part. 1. diuerſ.

Non obſtat, quod agatur de danda declaratoria contra tutores, & curatores, † quia & contra iſtos 7
datur, cum nomine pupilli litem proſequantur, & propterea curare debeant, vt pupilli ſine fraude obediant præcepto Iudicis, alias enim non pupilli, ſed ipſi deliquiſſe cenſentur, *l. 1. §. ſi procurator. vbi Bal. num. 1. in ſecundo notab. & num. 41. Claud. de Seyſell. in fin. poſt Alex. ff. ſi quis ius dic. non obtemp. & fuit dictum in cauſa Papien. Bonorum 26. Ianuarij 1601. coram bo. me. Penia*, de qua quidem proſequutione litis, necnon ipſorum, & Comitiſſæ Dorotheæ, & Ioan. Baptiſtæ tutela, & cur non ſolum conſtat ex proceſſu de partibus, ſed etiam ex mandato procuræ ab ipſiſmet Comitiſſa Dorothea, & Ioan. Baptiſta vti tutoribus, & curatoribus, facto in perſonam Hieronymi Federici, à quo ſubſtitutus fuit Paſcuccius, qui prævia mandati procuræ in actis exhibiti acceptatione cauſam defendit.

Et ita concluſum vnica tantum parte informante.

R. P. D. DVRANO

PERVSIANA. FIDEICOMMISSI.

Mercurij 20. Februarij 1630.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta poſt appellationem dicitur attentata.*

2 *Appellatio datur à ſententia lata in remed.* l. fin. *in foro Eccleſiaſtico ex veriori opinione.*

3 *Attentata dicuntur facta ante, vel poſt appellationem, vbi ſuperuenit commiſſio, qua ſimpliciter cauſa appellationis commiſſa fuit.*

4 *Commiſſio appellationis cum clauſula,* rebuſque aliis &c. & quam & quas, &c. *tribuit iuriſdictionem ſuper omnibus contentis in ſententia licet aliqua tantum expreſſa ſint.*

DECISIO CCLXXIII.

FVit reſolutum conſtare de attentatis, quæ veniunt reuocanda.

Quia Vicarius Illuſtriſſimi Cardinalis Epiſcopi Peruſini die 9. Iunij tulit ſententiam ſuper Immiſſione *ex remed. l. fin. C. de ed. D. Adr. tollen.* ad fauorem D. Octauiani Meneconij, à qua fuit appellatio interpoſita die 18. ſeq. vnde cum die 22. eiuſdem menſis, † ſic poſt appellationem poſſeſſio vigore ſententiæ 1
capta fuerit, attentata non poſſunt excuſari, *l. 1. ff. nihil in nou. Grat. conſ. 125. n. 9. lib. 1. Bero. conſ. 116. n. 10. lib. 3. Rot. deciſ. 78. de appell. in antiq. & apud Seraph. dec. 530. in prin. & alibi ſæpius. Lancellot. de attent. part. 3. cap. 26. de probat. attent. num. 15.*

Nec obſtat, quod non detur appellatio à ſenten-

tia

Digitized by Google

tia lata in poſſeſſorio *ex remed. l. fin.* etiam in foro Eccleſiaſtico.

2 Quia † contraria opinio eſt verior, *de qua per Contard. de mom. poſſ. lim. 3. num. 6. quam etiam Rot. paſſim fuit ſequuta, vt in Rauennaten. attentatorum 20. Maij 1611. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano, in qua alia deciſiones allegantur.*

Non obſtat etiam quod Petuſiæ in foro Eccleſiaſtico locum habeat Ægidiana, vt prætenditur.

3 Quia, quidquid de hoc ſit, † tollitur, prout etiam alia omnia tolluntur, ex quo ſignatura commiſit cauſam appellationis ſimpliciter, quo caſu non eſt aliud inueſtigandum, ſed indiſtinctè tam antea, quam poſt appellationem vigore ſententiæ facta ſunt attentata, & nulla, *Card. in clem. 1. q. 8. propè fin. de re iudic. gl. in l. appellatione, in verb. deliberat. & ibi Bald. de appellat. Ioan. Andr. in cap. ſi à Iudice, de appell. in 6. Lancell. de attent. part. 2. cap. 12 lib. 6. num. 27. cum ſeq. & part. 3. cap. 24. q. 31. num. 9. & in terminis Rot. in Romana domorum de Tauonis 17. Maij 1621. & in Vrbeuetana bonorum 26. Ianuarij, & 27. Martij 1627. coram bo. me. Vbaldo, & in longe fortioribus terminis in cauſa Leodianen. dominij de Holloma 25. Iunij 1627. coram me.*

Tamdem non obſtat prætenſus defectus iuriſdictionis, ex quo ſententia Vicarij fuit lata ſuper immiſſione, & commiſſio cantat de melioramentis.

4 Quia, † cum adſit clauſula, *rebuſque aliis, &c.* tam in narratiua, quam in diſpoſitiua, necnon clauſula, *quam, & quas, &c.* non poteſt dubitari quin commiſſa fuerit cauſa ſuper omnibus contentis in ſententia, *vt in ſpecie dixit Rota in cauſa Nullius de Carretis 13. Nouembris 1597. coram Comitulo impreſſa apud Marcheſ. de commiſſ. part. 1. c. 5. fol. 231.*

Et ita deciſum, vtraque, &c.

R.P.D. MERLINO

NARNIEN. SVCCESSIONIS.

Lunæ 18. Martij 1630.

SVMMARIA.

1 *Concilij Tridentini diſpoſitio de actis tranſportandis non intrat in prophanis, etiam ſi cauſa agatur in foro Eccleſiaſtico.*
2 *Acta irreleuantia non ſunt de iure communi tranſportanda, nec nullitatem operantur.*
3 *Lim. ſecus ex Concilio Tridentino.*
4 *Tranſportationis defectus ex negligentia partis ad hoc requiſita non attenditur.*

DECISIO CCLXXIV.

POſt emanatas deciſiones, & ordinem datum à Rota in relationibus cauſarum pro iſtius cauſæ expeditione Hæredes Petri Narſini oppoſuerunt de non integra tranſportatione actorum, eo, quod deficerent quædam atteſtationes, & proceſſus criminalis, necnon inſtrumenta dotalia. Vnde ſubſcripſi dubium. An dictis hæredibus ſuffragaretur exceptio non integræ tranſportationis, Ad quod hodie Domini reſpondentes dixerunt non ſuffragari.

1 Quia verſamur in cauſa prophana, † in qua non intrat diſpoſitio Sacri Concilij Tridentini *ſeſſ. 24. cap. 20. verſ. preterea, &c.* etiam ſi cauſa agitetur in foro Eccleſiaſtico, *vt ex ſententia Congregationis Illuſtriſſimorum Cardinalium S. Concil. Trid. Interpretum, dixit Rot. in Romana Lignorum 23. Iunij 1603. coram bon. mem. Cardinali Sacrato in Imolen. Aſſictus 30. Aprilis 1604. coram Penia, apud Marcheſ. de comm. part. 3. fol. 359. & coram S. M. Greg. XV. dec. 508. n. 11. & ibi Add. num. 11. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano dec. 135. num. 10. & lucnlentius in Leodien. Domini de Stecordia. 3. Iunij 1623. coram eodem.* Et ideo data irreleuantia dictarum atteſtationum, & proceſſus, non obſtat defectus actorum huiuſmodi non releuantium, † cum enim à iure communi actorum 2
tranſportatio inducta fuerit ſolum ad veritatem indagandam, dum actu non releuant, non eſt cur Iudex ſuper illis inſtruatur, & cognoſcat, quia non pertinent ad veritatis indaginem, nec propterea ex illorum defectu reſultat nullitas, *ad trad. per Rot. coram s. m. Greg. XV. d. dec. 508. num. 10. & 11. & in dicta Romana Lignorum coram bo. me. Cardin. Sacrato ad fin. quæ eſt impreſſa poſt ſecundum vol. conſ. Farin. in ordine 200.* † quamuis ſecus attenta diſpoſitione 3
Concilij, ibi enim inducitur pro forma actorum tranſportatio, *Rot. dec. 106. & 107. part. 4. diuerſ. & dec. 564. num. 4. part. 1. recent. & in d. Leodien. Dominij de Stecordia coram Illuſtriſſimo D. meo Decano verſ. eſt tamen diuerſus, &c.*

Quod autem dicta acta ſint irreleuantia apparet, quia in diſputationibus factis fuerunt data in ſummario, & Domini examinarunt non ſuffragari, & in prima deciſione in hac cauſa emanata dictis atteſtationibus, & proceſſui reſponſum fuit.

Sed & in caſu præſenti viſum fuit ceſſare difficultatem quoad omnia, tum quia ſeruati fuerunt termini ſubſtantiales, & ſic Hæredes Narſini pulſati ad tranſportandum, † vnde data eorum negligentia, 4
nec ſine aliqua ſuſpitione occultationis, defectus integræ tranſportationis non attenditur, *vt fuit dictum in Romana de Bombellis 30. Maij 1613. coram bo me. Cardinali Sacrato, & in alia Romana Lignorum coram eodem,* tum demum, quia poſt ſubſcriptum dubium metu cenſurarum fuerunt ad Reuerendiſſ. D. Vicesgerentem tranſmiſſæ dictæ atteſtationes, proceſſus vero criminalis, & inſtrumenta dotalia fuerunt realiter tranſumptata, & in ſimul cum dictis atteſtationibus exhibita in Rota, & ſic ceſſat defectus cognitionis cauſæ, cum iterum Domini dictas atteſtationes, & inſtrumenta, proceſſum perpenderint.

Et ideo abſque difficultate Domini pro informante reſpondendum eſſe putarunt, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

LAVRETANA BONORVM.

Veneris 19. Aprilis 1630.

SVMMARIA.

1 *Emphyteuta emphyteuſi durante manutenendus eſt.*
2 *Caducitas inducitur ex omiſſione ſolutionis canonis vnius anni ex pacto.*
3 *Intellige ſi conſtet de mora inexcuſabili.*
4 *Moræ purgationi locus eſt in modico tempore.*
5 *Mora non ſoluendi conſiderari non poteſt poſt immiſſionem ſecutam in perſonam Domini directi.*
6 *Emphyteuta, dum caret poſſeſſione, non dicitur eſſe in mora.*
7 *Mora non ſoluendi contracta non dicitur, ſi non conſtet, quod in loco faciendæ ſolutionis adeſſet principalis, ſeu procurator ad exigendum.*
8 *Intimatio de ſolutione facienda in manibus alicuius*

b *debet continere mandatum, alias non afficit, nec committitur mora, nec pœna incurritur.*
9 *Citatio abſque inſertione commiſſionis non arctat ad comparendum.*
10 *Dolus requiritur, vt quis ſuo iure priuetur.*
11 *Deterioratio deducta ex inciſione arundineti an ſit ſufficiens ad inducendam caducitatem.*
12 *Emphyteuta licitum eſt tollere melioramenta, quæ fecit.*
13 *Deuolutio non cauſatur ex deterioratione ob cauſam publicam, & neceſſariam.*
14 *Emphyteuta quando ſine conſenſu Domini poſſit alienare.*
15 *Caducitas ob non ſolutionem canonis, & ob deteriorationem remiſſa intelligitur per ſubſequentem canonum receptionem.*
16 *Ampl. etiam ſi receptio fuerit cum proteſtatione, & num. ſeqq.*
17 *Caducitas, & exactio canonis pugnant ex diametro.*
18 *Factum præualet verbis, & proteſtationi.*
19 *Caducitas non inducitur ex deterioratione ſine culpa emphyteutæ.*
20 *Probationum in conflictu attendi potius debent quæ à deuolutione excuſant, quam quæ deuolutionem includunt.*
21 *Deuolutio dolo ceſſante ſemper à Rota ſolet excludi.*
22 *Cauſa etiam leuis à deuolutione excuſat.*

Decisio CCLXXV.

Cauſa iſta per Signaturam Sanctiſſimi in gradu appellationis fuit mihi commiſſa cum facultate manutenendi quem de iure, ac propterea ſub die 25. Iunij præteriti, dum proponerem dubium, Cui dandum eſſet mandatum de manutenendo, Domini mandarunt, vt videretur de bono iure etiam ad effectum manutentionis, vnde ſuſcepta ſuper hoc diſputatione fuit hodie reſolutum, Baronis dandum eſſe mandatum de manutenendo, cum
1 non controuertatur illorum poſſeſſio, † in qua durante emphyteuſi debent manuteneri, *Siluan. conſ.* 17. *num.* 3. *&* 4. *Neuizan. conſ.* 80. *num.* 3. *bo. mem. Card. Caual. dec.* 182. *num.* 21.

Nec obſtare videbantur ea, quæ ad docendum de bono iure Abbatis pro deuolutione deducebantur.

Primo ex omiſſa ſolutione Canonis anni 1617. ſecundo ex deterioratione bonorum emphyteuticorum.

2 Nam quantum attinet ad primum, † licet omiſſio etiam vnius anni ſtante pacto ſufficiat ad inducendam caducitatem, *ad not. in l.* 2. *vbi Bald. num.* 2.
3 *de iur. emph.* † Attamen in caſu iſto videbatur Dominis, non conſtare de mora inexcuſabili.

Primo quia, cum ſolutio Canonis eſſet facienda per menſem Septembris, & Abbas de menſe Nouembris proximè ſequentis obtinuerit ſententiam, nec-
4 non immiſſionem, † in tam modico tempore erat locus purgationi moræ, *ad not. in cap. potuit. de loc. vbi Io. And. num.* 10 *Card. num.* 19. *Gabr. conſ.* 66. *n.* 49. *lib.* 2. *Verall. dec.* 230. *num.* 3. *&* 231. *num.* 1. *part.* 2.
5 *Bald. in auth. qui rem. num.* 1. *C. de Sacr. Eccleſ.* † poſt vero immiſſionem Abbati conceſſam, & ſic poſtquam ipſe emphyteuta fuerat priuatus ſua poſſeſſione, non poterat amplius mora conſiderari, cum ſolutioni locus non eſſet, *Bald. in cap. ſolemnibus, n.* 6. *verſ. ſed ego non dico. C. de rei vindic. Grat. diſcept.* 223. *num.* 1. *& ſeqq. Rot. in Romana Deuolutionis Bonorum* 26. *Iunij* 1599. *coram bo. me. Cardinali Pamphilio, in Romana Domorum* 13. *Ianuarij* 1602. *coram Ortembergo, & in Romana Domus* 30. *Martij* 1601. *coram bo. me. Penia,* † quandiu enim emphyteuta ca- 6
ret poſſeſſione, non dicitur eſſe in mora, *Abb. conſ.* 94. *n.* 4. *verſ. nec obſtat. lib.* 2. *cum aliis, quos latè proſequitur Corbul. de cauſ. priuat. ob non ſolut. can. lim.* 14.

Secundo, † quia, cum ſolutio eſſet deſtinata in 7
terra Montis Lupari in loco, vbi per Abbatem, vel eius Agentes ordinaretur, & non conſtet de aliquo ordine Abbatis, vel illius Agentium, non poteſt emphyteuta dici conſtitutus in mora, *latè Corbul. loc. cit. lim.* 15. *num.* 2. *&* 3. *Gratian. diſcept.* 400. *n.* 7. *& ſeq. Rot. deciſ.* 777. *num.* 1. *part.* 2. *recent. deciſ.* 114. *apud Modern. de cenſib. dec.* 31. *num.* 9. *apud Modern. de oblig. camer. in Romana Deuolutionis Domus* 4. *Februarij* 1602. *coram Litta, & in puncto fuit in alia ſimili cauſa Lauretana Bonorum contra eundem Abbatem reſolutum* 27. *Iunij* 1614. *coram bo. me. Patriarcha Manzanedo.*

Nec releuat intimatio per procuratorem Abbatis facta de anno 1625. tum quia continet declarationem ſolutionis faciendæ ſolum pro anno 1625. & 1626. quod liquet ex verbis illis, *tam pro præſenti, quam pro futuro,* ideoque non operatur quoad annum 1627. prout prætenditur deuolutio, tum etiam quia de mandato eiuſdem procuratoris non conſtat niſi ex
ſimplici illius aſſertione, † cum tamen in ipſa inti- 8
matione inſerendum eſſet mandatum ad hoc, vt emphyteuta prædictæ intimationis credere teneretur, *Bart. in l. non ſolum.* §. *morte, num.* 47. *ff. de nou. oper. nunc.* vbi, quod per intimationem dicta inſertiua carentem non committitur mora, nec pœna incurritur, *Rot. in Romana, ſeu Lataranen. Penſionis* 14. *Aprilis* 1619. *coram bo. mem. Vbaldo, & facinnt tradita in ſimi-
li per Specul. tit. de citat.* §. 4. *num.* 7. vbi † quod ci- 9
tatio ſine inſertione commiſſionis non arctat ad comparendum, *Achill. deciſ.* 10. *de dol. & contumac. Rot. in Tarraconen. Parochialis* 4. *Februarij* 1604. *coram bo. mem. Litta apud Marcheſ. fol.* 465. *num.* 4. *tom.* 1. & verè intimationem non fuiſſe factam à legitimo procuratore facilè ſuadetur ex eo, quod canon anni 1625. non fuit ſolutus dicto procuratori, ſed ipſi Abbati, pro anno autem 1626. quia nullus aderat, qui reciperet ſolutionem, Baroni interpellarunt Abbatem ad recipiendum, & nemine comparente canonem de mandato Iudicis depoſitarunt, Vnde exacta huiuſmodi diligentia videtur etiam conſiderabilis ad effectum excuſandi illos à mora, ſi quæ fuiſſet incurſa in anno ſequenti, maximè cum ſit modica, & agatur de perſonis admodum pauperibus bonorum emphyteuticorum poſſeſſione priuatis, vt dictum eſt, & in quibus nullus dolus poteſt
conſiderari, † qui tamen requiritur ad hoc, vt quis 10
ſuo iure priuetur, *c. fin. de prohib. alien feud. per Lotha. & in punct. conſiderat. Grat. d. diſcept.* 223. *num.* 2.

Quantum vero attinet ad ſecundum nempe ad deteriorationem, illa prætenditur ex triplici capite, quorum nullum cenſuerunt Domini releuare ad inducendam caducitatem.

Non primum, quod deſumitur ex inciſione arundineti, quia, quidquid ſit de qualitatibus iſtius dete-
riorationis, † & an ſufficiat ad inducendam cadu- 11
citatem, *ad tradita per Bald. in auth. qui rem num.* 3. *verſ. intelligat. C. de ſacroſ. eccleſ. Rodoan. de reb. eccl. non alien. tit. de caducit. ob rei deter. verſ. & vt diſcurratur, num.* 24. *& ſeq.* cum non conſtet de tempore conceſſionis d. arundinetum extitiſſe, immo potius contrarium pateat ex eo, quod in inueſtitura non exprimitur, *vt in terminis dicunt DD. allegati per Surd. dec.* 300. *num.* 11. *&* 12. *ad propoſitum Rot. in cauſa Romana Relocationis Caſalis* 16. *Martij* 1615. *coram bo. me. Cardinali Sacrato,* vtique tamquam plantatum ab ipſo emphyteuta potuit citra quam-

cumque

12 cumque caducitatis pœnam incidi, † cum liceat
emphyteutæ tollere melioramenta, quæ fecit, *Bald. in cap. 1. §. ſi quis de manſo. num. 13. de contron. inueſt. Surd. d. dec. 300. num. 13. & ſeqq.* in puncto de inciſione arborum ab emphyteuta plantatarum *Alex. in addit. ad Bart. in l. quoties. §. conductor. verſ. vbi per Bald. ff. de iur. fiſc. Becc. conſ. 33 n. 7. cum ſeq. poſt Rodoan vbi ſupra de reb. eccleſ. non alien. tit. de caduc. ob rei deteriorat. verſ. & vt diſcurratur, n. 18. & ſeqq.*

Nec etiam ſecundum, quod deducitur ex permiſſa terrarum effoſſione pro vallato publici molendini, † quia, cum ageretur de cauſa publica, & emphy-
13 teuta poſſet timere coactionem permiſſam tamquam neceſſaria redditur excuſabilis, nec cauſat deuolutionem, *ex alleg. per Gabr. conſ. 92. num. 5. & 6. lib. 1. quem ſequitur Corbul. de priuat. ob alienat. irreq. dom. lim. 30. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gl. 14. num. 10. Modern. diſcept. 227. num 45. & 46. Mantic. de tacit. lib. 22. tit. 28. num. 10. Afflict. deciſ. 191. num. 1. verſ. ſi autem fiat.* in hoc enim caſu non dicitur emphyteuta contrauenire pactis inueſtituræ, cum in omni diſpoſitione factum ſuperioris reſeruatum cenſeatur, maximè cum emphyteuta careat omni dolo, non ſolum ob dictam publicam cauſam, ſed etiam quia in venditione huiuſmodi terrarum præſtitit cautionem pro ſecuritate pretij, ne dum in fauorem emptoris, ſed etiam ipſius Eccleſiæ, cuius dominium
14 non occultauit, aut læſit, † Vnde his omnibus concurrentibus, non requiſito etiam Eccleſiæ conſenſu, potuit bona fide ad venditionem deuenire, *vt fuit reſolutum in cauſa Romana Deuolutionis 11. Decembris 1585. coram bo. me. Penia.*

Et quoad hæc duo capita tanto magis ceſſat difficultas, † cum per ſucceſſiuas receptiones canonum
15 vſque ad annum 1625. cenſeatur in omnem euentum remiſſa præcedens caducitas, *l. poſt diem. ff. de leg. commiſſ. Cyn. in l. commiſſaria, num. 4. in fin. C. de pact. int. empt. & vendit. Alberic. in l. Emilius, num. 4. ff. de minor. Mantic. de tacit. lib. 22. tit. 33. num. 3. & ſeqq. Surd. conſ. 136. num. 44. & fuit reſolutum in Bononien. Caducitatis 10. Martij 1570. coram bo. me. Robuſterio, & alias ſæpiſſimè.*

16 Nec Abbati ſuffragantur proteſtationes, † quia, cum ſint contrariæ facto, non poſſunt operari, vt ex illis dicatur præſeruatum ius deuolutionis, *l. ſi ex-*
17 *traneus, in prin. ff. de acq. hered.* † cum enim exactio penſionis, & caducitas ſint de diametro contraria, non reperitur aliquid, quod proteſtanti poſſit reſeruari *vt bene per Guid. Pap. dec. 171. & dec. 172. vbi Add.* eſt enim inconueniens, quod quis eodem met tempore habeatur, & non habeatur pro emphyteuta,
18 ideo † quidquid proteſtatio, & verba dicant, factum præualet, *vt dicit Bald. conſ. 8. num. 2. lib. 1. Clar. qui teſtatur de commun. in §. emphyteuſis, q. 10. ſub n. 1. verſ. ſicut autem eſt. Cyn. in l. 2. num. 10. C. de iur. emphyt. Ruin. conſ. 110. num. 4. lib. 1. Mantic. de tacit. d. tit. 33. num. 5. & dec. 200. per tot.*

Nec denique releuat tertium, quod prætenditur ex corroſione terrarum ſequuta ob prætermiſſa reparamenta fluminis Poteneæ, & neglectam aggerum conſtructionem, quia, vt deponunt teſtes formiter examinati, impoſſibile eſt, vt repararetur damnum fluminis, niſi ab antecedentibus incipiat reparatio, & in hoc prædicti teſtes aſſignant rationem ſatis concludentem, quia ſcilicet, cum flumen non labatur recta linea, ſed incurua per alueum, deberet impediri iſta fluminis incuruatio in ea parte, in qua in-
19 cipit inflecti, non autem in medio, vnde, † cum emphyteuta circa hanc deteriorationem vacet omni culpa, non poteſt incorrere caducitatem, *ad tradita per Bald. in auth. qui rem. num. 4. C. de ſacr. eccleſ.*

Non obſtant contrariæ atteſtationes Peritorum, quia ſunt ſimplices fides, † & in conflictu probatio- 20
num illæ potius attendi debent, quæ excuſant, quam
quæ tendunt ad inducendam deuolutionem, † quam 21
ceſſante dolo Rota ſemper conſueuit maturi iudicio euitare, *Mantic. de tacit. lib. 22. tit. 28. num. 35.* & in puncto contra eumdem Abbatem *dixit Rot. in dicta Lauretana Bonorum 27. Iunij 1614. coram bon. mem.*
Patriarcha Manzanedo, vbi † quod cauſa etiam leuis 22
excuſat.

Et ita concluſum vtraque parte informante, &c.

R.P.D. PIROVANO

ANCONITANA FLORVM.

Veneris 10. Maij 1630.

SVMMARIA.

1 *Cenſurarum via pro executione mandati de manutenendo videtur poſſe omitti, vbi poteſt procedi per mandata executiua, vt citra Montes, & in Statu Eccleſiaſtico.*

2 *Pignorandæ non ſunt particulares perſonæ pro debito Vniuerſitatis, niſi adſit obligatio, ſtatutum, vel Conſuetudo.*

3 *Capi non debent ſingulares perſonæ pro debito Communitatis.*

4 *Executio pro munere perſonali Communitatis facienda eſt in bonis Communitatis.*

5 *Nuncio, ſeu Appariſori creditur referenti, ſe non reperiiſſe bona ad effectum exequendi mandatum.*

6 *Vniuerſitas non habens de proprio tenetur pro ſoluendo debito collectam imponere, & ad eam exactorem deputare.*

7 *Exactori Communitatis ſoluere recuſantes ſunt carcerandi.*

8 *Vniuerſitate nolente Collectam imponere pro ſoluendo debito poteſt imponere Iudex, vel procedere prout in cauſis priuatorum, & in defectu bonorum ad capturam procedere.*

DECISIO CCLXXVI.

REſoluto dandum eſſe mandatum de manutenendo Communitati Ciuitatis Anconæ in quaſi poſſeſſione cogendi Communitatem Terræ Offaneæ deferendi Flores ad eamdem Anconæ Ciuitatem pro veneranda ſolemnitate Sanctiſſimi Corporis Ieſu Chriſti, fuerunt exinde relaxata mandata ad effectum paritionis, ac legitime Communitati Offaneæ prædicta intimata, qua paritione neglecta fuit proceſſum ad captionem pignorum, & perſonarum carcerationem, ac etiam reſolutum 27. Martij 1626. vt contra eamdem Communitatem procederetur per cenſuras, & interdicta.

Quoad Cenſuras viſum fuit Dominis † hanc viam 1
poſſe omitti, vbi per relaxationem mandatorum executiuorum procedi poteſt, prout non dubitatur poſſe citra Montes, & in Statu Eccleſiaſtico, *Caſſad. dec. 6. num. 11. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 2. n. 33. verſ. quod Auditor de reſcript. in nou. & dec. 43. in fin. coram Papa Gregor XV.*

Similiter † & bona particularium de Vniuerſi- 2
tate non ſunt pignoranda pro debito Communitatis, quia in præſenti ceſſant obligationes, ſingulorum, vel Communitatis ſingulorum nomine Statuta, & Conſuetudines, *Bald. in l. etiam, num. 16 C. de execut. rei iud. Coller. de proceſſ. execut. lib. 2. cap. 3. num. 373.*

& ſeq. Papien. in form. libell. act. hypothec. in verb.
mutuo.num.12. Aſin. in prax.§.31. cap.2.lim.44. Car-
3 *pan. ad Statut. Mediol. cap.119. num.12. vol.1.* † nec
minus perſonæ particularium poſſunt carcerari per
eamdem rationem, quia non tenentur pro debito
Communitatis, *idem Coller. de proceſſ. execut. d. part. 2.*
cap.3. num.369. & Rota firmauit in Ciuitatis Caſtella-
ne Iuriſpaſcendi 10. Nouembris 1625. coram D. meo
Merlino.

Rectius igitur exiſtimabant Domini in præſenti
caſu, in quo non agitur de obligatione deſcendente
ex contractu, ſed pro expediendo munere perſonali,
colligendi ſcilicet flores, & illos deferendi ad Ciui-
4 tatem Anconæ, † mandata eſſe exequenda primo
contra bona Communitatis, quia in hac parte non
differunt à bonis priuatorum, *Bald. & Caſtr. in l. Ci-*
uitatis. ff quod cuiuſque vniuerſit. nam Bald. in d. l.
etiam, n.12. C. de execut. rei iudic. dicens ſolutionem
faciendam eſſe in bonis Cõmunitatis, puta in molen-
dinis, & nemoribus, quia in Camera ſunt, *idem fir-*
mant Bart. Ang. Alex. Iaſ. in l. 4. §. actor. ff. de iud. per
l. 2. ff. quod cuiuſq. vniuerſ. Ægid. Thom. de collect. pag.
358. bonis autem immobilibus non repertis iuxta
5 Nuncij, vel Apparitoris relationem † quibus in hac
parte ſtandum, eſt, *Bart. in l. à Diuo Pio. §. in conditione,*
6 *num.7. ff. de re iud.* † tunc tenetur Vniuerſitas colle-
ctam imponere, & exactores collectæ deputare pro
ſoluendo debito, *Bart. in d. l. 4. §. actor. num.12. ff. de*
re iud. & in l. 1. §. quod ſi nemo. ff. quod cuiuſque vniuerſ.
nomin. Crau. conſ. 195. num.1. Natt. conſ. 520. num.2.
lib.3. Ludou. deciſ. Peruſ. 43. num.1. Marc. deciſ.
Delph. 490. num.11. lib.1. Loſeus de iur. vniuerſ. part.3.
7 *cap.9. num.9.* † recuſantes autem exactoribus ſolue-
re poſſunt detineri, & carcerari, *Bart. in d. §. actor.*
n.7. Ang. ibid. num.2. Marc. ead. dec. 490. n.7.

8 Quod ſi † illi de Vniuerſitate noluot Collectam
imponere, poterit Iudex illam imponere, *vt dicit*
Bart. in eod. §. actor. num.8. vel procedere prout in
cauſis priuatorum *iuxta diſpoſitionem l. Ciuitas. ff. quod*
cuiuſque vniuerſ. vt deficientibus bonis deueniatur
ad capturam perſonarum, *l. 1. C. qui bon. ced. poſſ. gl.*
in l. 3. ff. de ſuſp. tut. Iaſ. in l. à Diuo Pio §. in venditio-
ne num.1. ff. de re iud. ſeruando formam notatam *per*
Bald. in l. etiam num.11. verſ. modo ergo quæritur. C. de
re iud. vt capiantur Conſules, & Populus rubore
confuſus ſoluat.

R. P. D. MOTMANO

Sueſſana Beneficij

Veneris 22. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Executor mixtus, non merus dicitur quis propter clauſulas* verificato &c. & dummodo non ſit alteri ius quæſitum &c. *& partes Iudicis aſſumere debet.*

2 *Et tenetur oppoſitas exceptiones admittere, & an ſit neceſſaria litis conteſtatio.*

3 *Executor mixtus poteſt extraiudicialiter procedere beneficij poſſeſſione vacua exiſtente.*

4 *Lim. ſecus conſtito ſibi de alterius intereſſe, & iure.*

5 *Poſſeſſio à mixto Executore data intra terminum ad appellandum, ſeu etiam appellatione interpoſita à docente de intereſſe eſt attentata.*

DECISIO CCLXXVII.

FVerunt ad Capellam, ſeu beneficium de quo agitur, à diuerſis Patronis præſentati Antonius, qui literas Apoſtolicas prouiſionis in forma Dignum, & Carolus, qui ſimiles literas in forma Gratioſa ſub eadem data expeditas vno, eodemque die Vicario Sueſſano in vtriuſque literis cum clauſula gratificationis deputato, ſub diuerſis tamen inſtantiis exhibuerunt. Nam primus petiit, & obtinuit, vt idem Vicarius, extraiudicialiter procedendo, decerneret immiſſionem ad ſui fauorem, alter vero, & Patroni, qui eum præſentarunt, pro ſuo quiſque intereſſe comparentes proteſtati fuerunt, quod ipſe teneretur aſſumere partes mixti Executoris, iudicialiterque procedere, alias ad Sedem Apoſtolicam appellarunt, & poſt latam dictæ immiſſionis ſententiam interpoſita iterum appellatione, cauſaque mihi commiſſa obtinuerunt diſputari dubium, An huiuſmodi ſententia, & inde ſecuta ſint nulla, & attentata, quod affirmatiuè fuit reſolutum.

Cum enim † propter clauſulas, *verificato, quod* 1
Iuſpatronatus ex fundatione, & dotatione exiſtat, &
dummodo non ſit alteri ius quæſitum in dictis literis
Antonij appoſitas, idem Vicarius eſſet mixtus, non
autem merus illarum Executor, partes Iudicis, &
cognitoris tenebatur aſſumere, *vt in præfato fuit re-*
ſolutum in vna Bergomen. Beneficij, ſeu Iuriſpatronatus
24. Nouembris 1624. coram bo. me. Vbaldo, & fuit prius
dictum in Tiraſonen. Eleemoſinariæ, quæ eſt dec. 51. n.1.
part. 2. recent. iuxta gl. magiſtralem, quæ habetur in
clem. vnic. in verb. reppererint. de offi. deleg. & Ant. de
Butr. qui hunc articulum latè examinat in cap. fin. ſub
num.7. verſ. & ſi datus executor cum aliis clauſulis de
præſumpt. ac † etiam oppoſitas exceptiones teneba- 2
tur admittere, *iux. tex. in c. accepimus, in fin. & ibi*
gloſſ. in verb. exceptiones, de ætat. & qualit. Abb. in d. c. 1.
n.13. circa fin. verſ. quod ſi comparens de præſumpt.

Non obſtat, quod prædictus Vicarius potuerit nihilominus extraiudicialiter procedere ad literarum dicti Antonij executionem, quandoquidem petitio dictorum opponentium, quod iudicialiter procederetur, in his terminis requirebat litis conteſtationem, *vt Abb. concludit in d. c. fin. num. 14. & ſeqq. quem refert, & ſequitur Felin. ibidem num.17. verſ. an autem lis ſit conteſtanda. de præſumpt.* quæ litis conteſtatio non videtur interueniſſe, cum nulla neque ex parte dicti Caroli prouiſi, neque ex parte aliorum opponentium citatio contra Antonium fuerit præmiſſa, *iuxt. clem. fin. vt lit. pend.* quæ eſt litis initium, *gl. in §. ſi Inſt. de pœn. tem. litig. & in rubric. ff. de in ius voc.* fuit enim reſponſum, quod petitio dictorum opponentium continebat cauſam prouiſionis beneficij, in qua ſine libello, & ſummariè potuit procedi, *iuxt. clem. diſpendioſam. de iudic.* & ad merita cauſæ deueniri ſine litis conteſtatione, *clem. ſæpe. de verb. ſignif. & dixit. Rot. coram Reuerend. D. meo Decano dec. 443. n.2. Soccin. in c. quoniam frequenter. vt lit. non conteſ. Marant. in ſpecul. iudic. par. 4. diſt. 9. num.18. ac etiam ſenſit Abb. in præalleg. c. fin. n. 14. ſubiungens. ſaluo eo, quo habetur in clem. 2. quæ incipit. Diſpendioſam de iudic. ac ſequitur ibidem Felyn. num.27. circa fin.*

Neque obſtat, quod poſſeſſio dicti beneficij eſſet
vacua, † quo caſu nullius requiri citationem, neque 3
Executorem partes Iudicis teneri aſſumere, *notat*
Garz. de benef. par. 6. cap. 2. num.141. & fuit dictum
in Aurien. Parochialis de Poo 17. Aprilis 1600. co-
ram bo. me. Cardinali Lancellotto, quia Carolus, † li- 4
cet non poſſideret, tamen exhibendo literas ſuæ
prouiſionis ſufficienter docuit de ſuo intereſſe, im-

mo

mo probauit ſibi eſſe ius quæſitum, ſi non in re, ſal-
tem ad rem ex præſentatione, vt diceretur legitimus
contradictor, cui per clauſulam in literis dicti An-
tonij appoſitam, *dummodo de tempore data præſentium
non ſit alteri ius quæſitum, &c.* non præſumitur Pon-
tificem voluiſſe derogare, aut aliquod inferre præ-
iudicium, *Rot. dec. 17. de preb. in non, & fuit dictum in
præalleg. deciſ. 52. in fin. part. 2. recent. ac in Bergomen.
Beneficij, ſeu Iuriſpatronatus* 24. *Nouembris* 1624. *co-
ram bon. mem. Vbaldo*, & idem videtur ſenſiſſe *in d.
dec. Aurien. Parochialis de Pao* 17. *Aprilis* 1600. *coram
Cardinale Lancellotto, quam allegat dictus Garz. in add.
ad 6. part. ſub num.* 141. dum ibi concludit, non
fuiſſe neceſſariam citationem eorum, qui à Patronis
fuerunt præſentati, quia nemo comparuerat, neque
de aliquo eorum conſtabat intereſſe.

Cum autem dictus Executor pronunciauerit, An-
tonium immittendum eſſe in beneficij poſſeſſionem
non vocato Carolo, & non obſtante appellatione
per eum ab vlteriori proceſſu extraiudicialiter in-
terpoſita cum exhibitione literarum ſuæ prouiſionis,
ex quibus dicta appellatio fuerat iuſtificata, *iuxt. dec.
Mantic.* 324. *num.* 4. *in fin.* huiuſmodi ſententia à
vitio nullitatis defendi non poteſt, *l.* 1. *§. item cum.
ff. quæ ſent. ſine app. reſcind. gl. in c. cum contumacia. in
verb. reſponderit. de hæret. in* 6. *Rot. in Pampilonen.
Parochialis* 5. *Iulij* 1600. *coram bo. me. Penia*, & idem
5 Carolus iure potuit iterum appellare, † vnde poſ-
ſeſſio in dictæ ſententiæ executionem intra termi-
num ad appellandum ſubſecuta fuit attentata, *c. ve-
nientes. §. fin. de iur. iur. cap. non ſolum. de appellat. in
6. Mohed. deciſ.* 11. *num* 2. *de preb. & fuit deciſum co-
ram me in Nucerina Parochialis* 21. *Maij anni præte-
riti.*

Et ita vtraque parte informante fuit deciſum, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO
Decano.

MELITENSIS PENSIONIS.

Veneris 7. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Penſionarius in petitorio tenetur iuſtificare narrata in reſeruatione, niſi titularis reſeruationi conſenſe-ris. Ampl. vt num.* 3. *&* 5.

2 *Penſio corruit non probato concludenter Beneficij valore.*

3 *Penſionis reſeruationem quis fatendo non fatetur reſeruationem validam.*

4 *Confeſſio probat actum, ſed non probat, an actus ciuiliter, vel naturaliter factus fuerit.*

5 *Penſionis reductionis acceptatio non æquipollet conſenſui in illius reſeruatione.*

6 *Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi non tenetur iuſtificare narrata.*

7 *Decl. procedere in iudicio manutentionis, ſecus in petitorio.*

DECISIO CCLXXVIII.

FVit reſolutum ſententiam A. C. quæ
dat abſolutoriam penſionario eſſe in-
iuſtam, † cum enim agatur in peti-
1 torio, & Matthæus Capponus titula-
ris non conſenſerit reſeruationi pen-
ſionis, nec illam ſoluerit per 30. annos, penſiona-
rius tenetur iuſtificare narrata in reſeruatione pen-
ſionis, *ex adductis per Garz. de benef. part.* 1. *cap.* 5.
num. 424. *Mantic. dec.* 196. *num.* 3. *& fuit dictum in
cauſa Rauennaten. Penſionis coram bo. mem. Litta apud
Marcheſ. part.* 1. *fol.* 614 *& alias ſæpiſſime.* vnde ei non
poterat dari abſolutoria, cum teneretur probare *iuxta
not. in l. qui accuſare. C. de eden.* præſertim tenetur
plenè, & concludenter probare beneficium eſſe
valoris. 300. ducat. auri de Camera cum affirmatiuè
ille fuerit narratus, ita vt non ſufficiat probatio per
famam, *Mohed. dec.* 3. *num.* 7. *de teſtib. Rot. dec.* 380.
& dec. 381. *num.* 2. *part.* 1. *diuerſ. Seraph. dec.* 1009. *n.* 2.
Rot. dec. 444. *num.* 1. *part.* 2. *recent. & fuit ſæpiſſimè
reſolutum.* Vnde, † ſi non probatur valor modo præ- 2
dicto, tota penſio corruit, *Garz. de benef. part.* 1. *c.* 5.
num. 426. *verſ. ad ſecundum reſpondetur, & num.* 427.
Rot. dec. 626. *num.* 5. *part.* 1. *diuerſ.*

Non obſtat, † quod perinde eſt, ac ſi titularis 3
conſenſiſſet reſeruationi penſionis, cum in inſtru-
mento reductionis penſionis inter partes celebrato
fuerit narratum beneficium eſſe grauatum dicta pen-
ſione, vt in ſimilibus terminis de impetrante bene-
ficium ſub eadem narratiua *fuit dictum in deciſionibus
allegatis per Add. ad dec.* 57. *num.* 17. *ſanct. me. Greg.*
quia, cum idem & fuiſſet dictum *in cauſa Auerſana
Penſionis* 30. *Martij* 1626. *coram R.P.D. meo Merli-
no*, repropoſita cauſa 27. Martij 1628. fuit receſſum
à dictis deciſionibus; nam impetrans beneficium
fatetur quidem, illud eſſe grauatum penſione, ſed
non ideo fatetur penſionem eſſe validè reſeruatam,
cum etiam potuerit inualidè reſeruari, *iuxta not. per
Bald. in conſ.* 269. *in fin. verſ. alia q. lib.* 1. *& conſ.* 170.
n. 11. *&* 12. *verſ. dicit aliquis. eod. lib.* 1. quibus locis
probatur, † quod ſi actus poteſt fieri ciuiliter, & 4
naturaliter, confeſſio probat quidem actum, non
autem, an ciuiliter, vel naturaliter fuerit factus, cum
vtroque modo potuerit fieri, *Alex. conſ.* 179. *n.* 4. *lib.* 2.
Pariſ. conſ. 107. *num.* 2. *lib.* 1. *& conſ.* 104. *num.* 90. *lib.* 1.
Felin. in c. ſi cautio. num. 53. *verſ. ſed ſi circa hanc. de fid.
inſtr.*

Neque obſtat, quod inter partes fuerit reducta
iſta penſio? † Quia acceptatio huius reductionis fa- 5
cta per rectorem non æquipollet conſenſui præſti-
to de tempore reſeruationis, & ratio diuerſitatis eſt,
quia, dum quis ab initio conſenſit, vna cum illius
conſenſu interuenit auctoritas Papæ reſeruantis pen-
ſionem, & ideò illo caſu penſionarius nihil tenetur
iuſtificare, quia, cum titularis conſentit, Papa præ-
ſumit, quod per penſionarium fuerit narrata veritas,
at ſecus eſt in caſu noſtro, quia, cum non interue-
nerit auctoritas Summi Pontificis, titularis non po-
tuit præiudicare Eccleſiæ per talem conſenſum etiam
in ſe aſſumendo onus probandi, quod beneficium ſit
tanti valoris, cum hoc probare ſpectet ad penſio-
narium, *vt ſupra dictum eſt, & bene ad propoſitum facit
Surd. dec.* 159. *num.* 16. *& Rot. in cauſa Oſcen. Penſio-
nis* 27. *Iunij* 1601. *coram me*, vbi quod etiam quod
titularis ſucceſſor ſe obligauerit in forma Cameræ
de ſoluenda penſione, nihilominus penſionarius
non liberatur ab onere iuſtificandi.

Non obſtat, † quod penſionarius eſt in quaſi poſ- 6
ſeſſione exigendi, & ideò non tenetur iuſtificare
narrata, *Mohed. dec.* 9. *de cauſ. poſſ. & propr.* Quia
† hoc eſt verum, dum agitur in iudicio manutentio- 7
nis, ſecus autem quando agitur in petitorio, *vt fuit
reſolutum in Salamantina Penſionis* 26. *Martij* 1593.
*coram bo. me. Cypeio. & fuit dictum in d. cauſa Oſcen.
coram me. &c.*

Et ita concluſum vtraque parte informante, &c.

R.P.D. VEROSPIO

Ovaten. Canonicatus.

Veneris 7. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo ex eiſdem, non ex nouis probationibus iuſtificandum eſt.*

2 *Literæ Apoſtolicæ ſunt exequendæ ſtatim atque iuſtificatæ ſunt.*

3 *Decretum irritans inficit omnia, quæ deinde ſecuta fuerunt.*

4 *Alternatiua vt locus eſſe incipiat, an requiratur ſcientia Epiſcopi de illius impetratione.*

5 *Alternatiua an locum habeat Epiſcopo non reſidente.*

Decisio CCLXXIX.

POſtquam per executionem litterarum Apoſtolicarum fuit Ioanni Garziæ de Viano conceſſa in partibus immiſſio in poſſeſſionem Canonicatus, & præbendæ in Eccleſia Oueten. deuoluta ad me cauſa per appellationem hodie propoſui dubium, An eidem concedenda eſſet manutentio in poſſeſſione eiuſdem Canonicatus, & præbendæ, quæ tamquam reſeruata à Sede Apoſtolica obtinuerat, aut quatenus manutentio eidem debita dici non poſſet (cum omnia narrata in literis non fuiſſent ab eo coram Executore iuſtificata, vt opus habebat, propter anteriorem poſſeſſionem, & contradictionem ſibi factam à Chriſtophoro Serrano prouiſo de hoc eodem Canonicatu ab Ordinario) An ſaltem concedenda eidem eſſet iterum immiſſio iuſtificatis omnibus, quæ coram Executore omiſſa fuerunt: & Domini omiſſo dubio manutentionis, quod viſum fuit
1 non carere difficultate, † dum ex eiſdem, non autem ex nouis probationibus neceſſe erat iuſtificare mandatum de manutenendo, neque ſatis erat ea ſolum probare, quæ præcipua erant, & videri poterat fundamentum ipſius gratiæ, & responderunt eidem Ioanni Garziæ immiſſionem denegari non
2 poſſe, † propter executionem, quam habent literæ Apoſtolicæ, poſt quam fuerunt iuſtificatæ, *cap. ſi capitulo, & ibi gloſ. in verb. exequatur de preb. lib. 6. cap. literis, de reſcript. Caſſad. dec. 10. num. 8. eod. tit. Mohed. dec. 13. vt lit. pend. Sarnen. in compend. vtriuſque Signat. num. 89.* & quod ad earumdem litterarum iuſtificationem attinet, probata viſa fuerunt omnia, & ſingula, quæ fuerunt expoſita in literis & probationibus factis in Curia, ex quibus pleniſſimè doctum fuit tam de vacatione huius Canonicatus per obitum in menſe reſeruato, quam demum de gradu, clericatu, & origine, quam ipſe ducebat ex Diœceſi Oueten.

De reſeruatione vero, ſuper qua conſiſtebat gratia, & prouiſio eiuſdem Ioannis Garziæ, præterquam quod illa coram Executore etiam probata fuerat, viſum fuit dubitari non poſſe, cum ex libris Data-
3 riæ oſtenſum fuerit 22. Menſis Auguſti, poſtquam ſequenti menſe Septembris contigit huius Canonicatus vacatio acceptatam fuiſſe ab Epiſcopo alternatiuam, vt propterea idem menſis Septembris fuerit ex pacto reſeruatus Papæ, & nulla fuerit prouiſio de eo facta ab Ordinario, aut poſſeſſio, quam ex cauſa eiuſdem prouiſionis Chriſtophorus Serranus aſſequutus fuerat propter decretum irritans in regula reſeruatoria, † ex quo inficiebantur omnia, quæ ſequuta deinde fuerunt, *c. ſi eo tempore, cum ibi not. de elect. in 6. Caſſad. dec. 1. num. 2. de reſtit. ſpol. Rot. dec. 3. num. 1. eod. tit. in nou. Put. dec. 94 num. 2. & 4. lib. 1. & dec. 196. num. 1. lib. 3.*

Neque obeſſe his viſum fuit, † quod huius alter- 4
natiuæ notitiam aliquam non habuerit Epiſcopus, vel illa vſus non fuerit, & propterea menſis Septembris nunquam deſierit eſſe Ordinarij, quia, cum conſenſus Epiſcopi ſatis iuſtificaretur ex literis ab eodem Epiſcopo ad Curiam tranſmiſſis pro impetranda hac gratia alternatiuæ (ſicut ſatis habet regula ad hoc, vt incipiat Epiſcopo currere vſus ipſius gratiæ, & obſeruauit Rota ex verbis eiuſdem regulæ *dec. 144. num. 9. part. 2. recent.*) non fuit opus alia ſcientia ipſius Epiſcopi, ſed perfecta gratia ſtatim ſequuto conſenſu Papæ cæpit eſſe Apoſtolicus, qui primus ſucceſſit menſis poſt acceptatam alternatiuam, *vt latè proſequitur eadem deciſ. 144. part. 2. recent. Gonzal. ad reg. 8. cancell. gl. 63. n. 20. Garz. de benef. part. 5. cap. 1. §. 12. num. 764 & 768.* † ſua vero 5
abſentia, quæ neque hoc caſu probata fuit non potuit Epiſcopus præiudicium Papæ inferre in eodem menſe, cum, licet Epiſcopus non reſidendo non habeat vſum alternatiuæ, non ideo tamen diſſoluatur permutatio facta in eiuſdem alternatiuæ acceptatione, ſed tantum ſuſpendatur illius vſus durante eiuſdem Epiſcopi abſentia, vt propterea ſalua, & firma manente conceſſione neque potuerit hoc caſu Epiſcopus redire ad ſuos menſes ordinarios ſine nouo Papæ conſenſu, *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloſ. 45. n. 116. 134. & 154. Mandoſ. conſ. 18. num. 8. & 9. Rota in Maioricen. Canonicatus 15. Septembris 1593. coram Cardinali Mellino, in Sulmonen. Alternatiuæ 14. Maij 1610. coram Cardinali Lancellotto*, & in hac opinione reſidiſſe Rota contra ſententiam, quam antiquitus habuit, huic contrariam *dictum fuit in Paduana Prioratus 5 Decembris 1614. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Papien. Beneficij 10. Aprilis 1617. coram bo. me. Andrea.*

Demum, quod hæc impetratio facta fuerit, antequam Canonicatus vacaret, ex facto viſum fuit ceſſare, cum error, qui irrepſerat in literis, & continebat datam anni 1625. fuerit correctus, poſito eius loco 1626. quo tempore, & vacauit, & fuit à Ioanne Garzia obtentus huiuſmodi Canonicatus.

Ex quibus dixerunt Domini, dandam eſſe immiſſionem eidem Ioanni Garziæ facta tamen ab eo renuntiatione poſſeſſionis, quam ex decreto Executoris obtinuerat.

Et ita vtraque, &c.

R.P.D. DVNOZETTO

Romana Vineæ de Capocefalis.

Lunæ 14. Ianuarij 1630.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio ad effectum manutentionis ſufficit probata vel per vnicum teſtem aduerſarij, vel per confeſſionem eiuſdem.*

2 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum à ſententia appellabili eſt nulla, attentata, & non manutenibilis.*

3 *Ampl. etiam quod poſtea non fuerit appellatum.*

4 *Pro ſpoliatis non dicitur quis ſe habuiſſe ex conſenſu præſtito in deputatione Iudicis in ſtatu, & termini, coram quo inſtiterit pro manutentione.*

Deci

Decisio CCLXXX.

PLacuit Dominis deciſio emanata in hac cauſa coram me ſub die 26. Ianuarij præteriti, qua firmatum fuit, Capoceſalis dandum eſſe mandatum de maootenendo in poſſeſſione Vi-
1 neæ, de qua agebatur, quia † de illorum poſſeſſione viſum fuit conſtare ex depoſitione voius teſtis ex aduerſo pro Strinis, quarum probatiooum altera ſufficit ex iuribus in dicta deciſione citatis.

Nec obſtare viſa fuit poſſeſſio dd. de Strinis capta vigore decreti & mandati de immittendo, quia, vt
2 alia deciſione dicebatur, † cum à dicto decreto daretur appellatio, poſſeſſio inde ſecuta infra terminum ad appellandum dicitur nulla, & attentata & ſic oon manutenibilis, *Rot. dec. 225. num. 4. par. 1. recent. cum aliis allegatis.*

3 Nec † releuat, quod à dicto decreto de immittendo non fuerit per Capoceſalos appellatum, & propterea poſſeſſio inde ſequuta etiam intra terminum ad appellandum non dicatur attentata. Quia licet poſſeſſio antedicta ob noo interpoſitam appellationem oon eſſet attentata, attamen, ex quo fuit capta intra terminum ad appellandum, remanſit, nulla, *Mohed. dec. 11. n. 2. verſ. & licet poſtmodum. de prob. Caſ de Graſſ. dec. 2. num. 4. verſ. ſed placuit de appell. Seraph. dec. 229. num 4.* quidem nullitas poſſeſſionis operatur, vt ea non ſit manutenibilis, *Pmpur. conſ. 43. n. 14. lib. 1. Guidop. conſ. 208. poſt n. 3. Menoch. de retin. poſſ. remed. 1. n. 2. Caſſad. dec. 5. in fin. de Iurepatr. Rot. dec. 41. num. 1. par. 2. diuerſ.*

4 Minos obſtat, † quod Capocefali poſt dictam poſſeſſionem captam per ſupradictos de Strinis paſſi fuerint deputari ab A. C. alios Iudices in eodem ſtatu, & terminis, in quibus cauſa repetiebatur, & ſic tacitè acquieuerint dictæ poſſeſſioni captæ per dictos de Strinis, & ita ſe habuerint pro ſpoliatis. Quia placuit reſponſio, quod, cum prædictæ deputationes fuerint ad effectum cognoſcendi ſuper maoutentione, & Capocefali coram eiſdem Iudicibus ioſteterint ſemper pro manutentione, non poteſt illos præſumi ſe habuiſſe pro ſpoliatis, *Rot. coram Greg. XV. dec. 555. num. 1. & ibi Add. num. 11. per tot.*

Denique non obſtat, quod altera ex dictis deputationibus Iudicum facta fuerit ab A. C. ad effectum cognoſcendi ſuper petitorio cum clauſula, firmo remanente mandato de manutenendo relaxato ad faoorem dd. de Strinis; Quia obiectum viſum fuit ceſſare ex facto, ex eo, quia dicta deputatio non habuit effectum, cum idem A. C. eos ab ea repoſuerit, & cauſam alteri Iudici ſimpliciter commiſerit.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. VEROSPIO

PLACSNTINA DECIMARVM de Truxillo.

Lunæ 17. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Bonum ius Epiſcopi, & Capituli ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exactionis decimarum in quibus conſiſtat.*

2 *Examen factum mediante procuratore non habente mandatum nulla facta oppoſitione poteſt poſtea ratificari, & ad illud ſuſtinendum ſufficit mandatum litis conſortis.*

3 *Preſcriptio quadragenaria ſatis eſt ad manutentionem in exactione decimarum, vbi iuris concurrit aſſiſtentia.*

4 *Teſtes ſuum dictum ex interuallo in præiudicium partis reuocare non poſſunt, ſed ei ſtandum eſt.*

Decisio CCLXXXI.

CVm poſt plures deciſiones, quæ coram bo. me. Buratto, & me facta fuerunt, & in quibus firmatum fuit bonum ius Epiſcopi, & Capituli ad effectum manutentionis in poſſeſſione harum decimarum perſooaliom, peteretur ab eodem Epiſcopo, & Capitulo mandatum de manuteneodo, neque Voiuerſitas loci de Truſello tot deciſionibus acqoieſceret, propoſui iterum dubium toties reſolutum, & Domini perſtiterunt in deciſis. † Bo- 1
oum enim ius Epiſcopi, & Capituli videbatur indubitatum tam ex iuris aſſiſtentia, quæ deduci poterat ab Epiſcopo, vel ex iure coæquali, quod habebat cum Parochis ſuper his decimis, quorum aliqui erant in cauſa, & quorum omnium nomine fiebat etiam habebat omnium Eccleſiarum ſuæ Diœceſis, & ex qua ad eaſdem decimas Parochis negligentibus agere poterat; Quam ex conſtitutione Synodali, quæ ex diuturniori obſeruantia præſumebatur confirmata à Sede Apoſtolica, & demum ex poſſeſſione, quam immemorabilem probauerat ſoper hoc iure exigendi, & hæc omnia conſiderata fuerunt coram me 10. Decembris anni proximè præteriti.

Neque obeſſe viſæ fuerunt nullitates, & oppoſitiones factæ contra teſtes, qui & plures numero, & plures ſuper probatiooe huius poſſeſſionis fuerunt examinati, omiſſis enim aliis omnibus examinibus anni 1588. 1590. & 1592. ſuper quibus hodie Epiſcopus, & Capitulum neque inſiſtebaot, neque fundabant ſuam probatiooem, examen teſtium anni 1601. impugnari non poterat, cum eius validitatem firmauerit ſemel, atque iterum Rota, *vt in deciſ. 17. Februarij, & 11. Maij 1618. coram bo. me. Buratto.* Ita vt, dum hodie de veritate, & iuſtitia deciſionum non quæreretur, vt immo diſputaretur cauſa cum ſuppoſito earumdem deciſionum, ſatis noo eſſe allegare nullitatem examinis, quia neque etiam probabatur. Defectus mandati Epiſcopi, quæ ſola nullitas oppo-
oebatur, † huic examini obeſſe oou poterat, cum 2
de eodem mandato non fuerit oppoſitum, ita vt potuerit examen poſtea ratificari, *Curt. Iun. conſ. 63. n. 6. lib. 1. Rot. dec. 19. de permut. procur. in antiq. & dec. 7. n. 5. eod tit. in nou. Achill. dec. 6. eod. tit. Rot. dec. 646. n. 6. part. 2. recent.* & iidem teſtes fuerint examinati cum mandato procuratoris Capituli, ex cuius perſona ſatis eſt, vt valeat, & ſoſtineri poſſit examen.

Altera exceptio, quæ opponebatur eiſdem teſtibus, vt repetiti anoo 1623. ad inſtantiam Vniuerſitatis reoocauerint ſuam atteſtationem, ex facto ceſſabat; Nam ex quadraginta ſeptem teſtibus, quos iterum Vniuerſitas examinauit ſoli viginti, & vnus negarunt ſe depoſuiſſe ſuper immemorabili, reliqui vero ſex, & viginti ſuum dictum non reoocauerint. Et ita ex eorum depoſitione ſatis, ſoperque probata videri poterat eadem immemorabilis, qua etiam ex-
cluſa, † ſatis erat quadragenaria propter iuris aſſi- 3
ſtentiam, *cap. ad aures. de præſcrit. cap. 1. eod. tit. lib. 6. Rebuff. de decim. q. 13. num. 8.*

Sed oeque obeſſe poterat, quod primum dictum
ſuum reuocauerint, cum id ex interuallo facere noo 4
potuerint in præiudicium partis, & adhuc eidem dicto ſtandum eſt, *Bart. in l. ſi quis in graui. §. 1. ff. ad Syllan.*

Digitized by Google

*Syllan, Felyn. in cap. cum in ſua. num. 4. de teſtibus Fa-
rin. qui alios cumulat, & teſtatur de communi quæſt. 66.
num. 124. & 127. Rot. dec. 19. eod. tit. in nou. & dec. 346.
num. 2. par. 1. diuerſ.*
Et ita, &c.

R. P. D. QVEIPO

ROMANA DOTIS, ET SALVIANI.

Veneris 24. Ianuarij 1630.

SVMMARIA.

1 *Articuli ſolent admitti cum clauſula,* Si, & in quantum, & ſaluo iure impertinentium, & non admittendorum.
2 *Clauſula,* Sine præiudicio legitimæ executionis, *præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo, & num. 11.*
3 *Exceſſus executionis cognitio ſpectat ad Iudicem à quo, vbi eſt cauſa appellationis commiſſa ſine præiudicio legitimæ executionis.*
4 *Articuli admiſſi ab vno Auditore poſſunt probari coram alio, cum omnium ſit vnum tribunal, & vnus alterius ſubrogatus.*
5 *Appellatio datur ab exceſſu in exequendo.*
6 *Exceſſum dicitur in executione, ſi facta ſit in re in ſententia non comprehenſa.*
7 *Exceſſus in executione ſententiam non vitiat.*
8 *Clauſula,* Sine præiudicio executionis, *non tollit iuriſdictionem Iudicis ad quem in effectu deuolutiuo.*
9 *Lim. ſecus in cognitione exceſſus executionis, quia remanet Iudici a quo.*
10 *Appellatio regulariter habet effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum.*
11 *Lim. ſecus in iudiciis executiuis.*
12 *Articuli irreleuantes non retardant expeditionem cauſæ.*
13 *Saluiani immiſſionem paſſo licitum eſt poſſeſſionem recuperare extincto debito.*
14 *Intellige vt tamen creditor debeat prius ſibi vſque ad obulum ſatisfacere.*

DECISIO CCLXXXII.

PRopoſito dubio die 20. Decembris
proximati. An hæc cauſa eſſet expe-
dienda, & quomodo, vel potius articuli
pro parte D. Iuliæ præſentati eſſent
admittendi cum retardatione, vel ſine,
& capta reſolutione pro cauſæ expeditione, & arti-
culorum admiſſione non retardata tamen expeditio-
1 ne cauſæ, † & cum ſolita clauſula, ſi & in quantum,
& ſaluo iure impertinentium, & non admittendo-
rum, hodie ad inſtantiam eiuſdem D. Iuliæ renouata
diſputatione placuit Dominis in deciſis perſiſtere,
cum de iniuſtitia ſententiæ D. mei Durani plene
conſtet, tam ex deciſionibus coram dicto D. meo
quam coram me factis, quarum fundamenta, cum non
tollerentur ab informantibus pro D. Iuliæ, Domi-
nis placuerunt.

Cui expeditioni tam reſpectu confirmationis im-
miſſionis datæ à dicto D. meo Durano, quam reten-
tionis Dominæ Domitillæ competentis iuxta reſolu-
tiones coram me factas viſum fuit Dominis non ob-
ſtare articulos pro parte Dominæ Iuliæ præſentatos,
& à me admiſſos, quia, cum ſecundi, & tertij articuli,
ſuper quorum releuantia maximè inſiſtebant infor-
mantea pro D. Iulia, contineant prætenſum exceſ-
ſum commiſſum ab Executore in exequendo ſenten-
tiam dicti D. mei, non videntur releuantes ad effe-
ctum impediendi expeditionem cauſæ, quia, cum cau-
ſa mihi reperiatur commiſſa cum clauſula, Sine præ-
iudicio legitimæ executionis, † quæ præſeruat iuriſ- 2
dictionem dicti D. mei Durani Iudicis à quo, *ex
trad. à Caſ. de Graſſ. dec. 3. n. 4. ſent. & re iud. cum aliis
relatis in dec. facta 20. Decembris proximati coram me,*
† & ad illum ſpectet cognitio, an fuerit modus ex- 3
ceſſus in exequendo, *vt conſuluit Bero. conſ. 22. n. 18.
lib. 3. & firmat Lancell. de attent. par. 2. cap. 12. lim. 33.
n. 33.* propterea probationes ſuper prætenſo exceſſu
coram eo, non coram me Iudice ad quem ſunt fa-
ciendæ, quia eſſet abſurdum, quod vnus eſſet Iudex
in concernentibus executionem, & coram alio fie-
rent probationes, *vt conſiderat Bero. d. conſ. 32. n. 19.*
nec eſt inconueniens, quod à me admittantur articu-
li, prout fuerunt admiſſi cum clauſulis, *Si & in quan-
tum, & ſaluo iure impertinentium, & non admittendo-
rum, ac non retardata cauſa expeditione,* & nihilomi-
nus probatio fiat coram D. meo Durano, quia, cum
clauſulæ præſeruatiuæ iuriſdictionis alterius Iudicis,
† ſimul ſtare poteſt, quod coram me fuerint ad- 4
miſſi articuli, & probationes coram ſuo Iudice
fiant, & in hac parte non deficit iuriſdictio, cum om-
nes Auditores faciant vnum tribunal, & vnus dici-
tur alterius ſubrogatus, *vt apud Put. dec. 339. num. 2.
lib. 3. in correct. Rot. dec. 16. n. 4. par. 4. diuerſ. & coram
Sanct. mem. Greg. XV. dec. 369. num. 2. & ibi Add. cum
aliis deductis coram D. meo Pirouano in Corduben. De-
cimarum 9. Nouembris* 1626. Ideoque quamuis iſte
allegatus exceſſus commiſſus ab Executore probe-
tur, † à quo concedi appellationem admiſerunt Do- 5
mini, *ex tex. in l. ab executione. C. quor. app. non recip. cap.
quoad conſultationem. 15. in fin. vbi gloſ. fin.* † docet 6
modum executionis excedere executorem, quando
in alia re in ſententia non comprehenſa executio fit,
*& ibi ſequuntur Abb. num. 24. & Felin. n. 15. de ſent. &
re iud. & eleganter tradit Bart. in d. l. ab executione n. 12.
ff. de appell. Parlador. lib. 2 rer. quotid. cap fin. par. 2. §. 3.*
poterit D. Iulia executionis exceſſiuæ facta huius ex-
ceſſus probatione, & ab eo appellatione interpoſita
coram D. meo Durano obtinere reuocationem, aut
moderationem ex iuribus proximè traditis.

Præſertim quia in propoſito caſu non agitur de
exceſſu ſententiæ dicti Domini mei, ſed de exceſſu
executionis commiſſo ab Executore, quod † non 7
percutit ſententiam D. Durani, ſed illius executio-
nem ex deductis, ex quo patet, D. Iuliam tanto mi-
nus poſſe prætendere retardationem confirmationis
ſententiæ dicti D. mei, & conceſſionem retentio-
nis bonorum in ſententia comprehenſorum iuxta
deciſiones coram me factas, ſed ad ſummum mode-
rationem executionis in ea parte, in qua fuit exceſ-
ſum, *vt aliàs tenuit Rot. in recent. dec. 545. n. 6 par. 2. cum
aliis relat per Add. ad dec. 198. coram Greg. XV.*

Nec obſtare viſum fuit Dominis deducta per
informantes pro D. Iulia *ex dec. Seraph. 845. num. 1.*
vbi firmatur, † clauſulam, *Sine præiudicio*, non tol- 8
lere iuriſdictionem Iudicis ad quem, nam, licet non
operetur effectum ſuſpenſiuum, operatur tamen de-
uolutiuum, vt de eo cognoſci poſſit, quæ ſunt ver-
ba formalia eiuſdem deciſionis, in qua expreſsè tra-
ditur per illam clauſulam appoſitam habere dum-
taxat effectum deuolutiuum, & Iudicem appellatio-
nis poſſe cognoſcere de iuſtitia ſententiæ, loquitur
enim deciſio in terminis clauſulæ, *Sine præiudicio
trium conformium*, quæ præſupponit cognitionem
ſuper contentis in ſententiis fuiſſe deuolutam ad
Iudicem ad quem, nos vero verſamur in cognitio-
ne exceſſus, non quidem ſententiæ, ſed executionis
illum,

9 illiur, † de quo cognoſcere debet Iudex a quo, cum
quoad iſtum effectum eius iuriſdictio per appella-
10 tionem ſublata non exiſtat, licet enim † regulariter
appellatio vtrumque effectum habeat, deuolutiuum,
& ſuſpenſiuum, & quoad vtrunque Iudicis à quo iu-
riſdictionem ſuſpendat, *cap. ſuper eo. cap. vt debitus
honor. cap. ad hæc il primo de appell. l. 1. §. vlt. ff. ad tur-
pill. l. ſi cauſa cognita. Cod. de tranſact. cum pluribus*
11 *relatis per Didac. Conar. prač. cap. 23. n. 1.* † in iudi-
ciis tamen executiuis appellatio non adimit iuriſdi-
ctionem Iudicis à quo circa executionem ipſius ſen-
tentiæ, *vt notant Phil. Franc. & Imol. in c. paſtoralis. in
princ. de appell. per tex. in cap. paſtoralis. §. præterea. de
offic. & poteſt. iud. deleg. & ibi Panorm. & Doct. Co-
uar. d. cap. 23. num. 7. Menoch. de adipiſc. poſſ. re-
med. 4. num. 827.* & hoc importat clauſula, *Sine præ-
iudicio*, quæ reſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo, ex
ſupra traditis, & ſecundum iuris regulas procedit
d. dec. Seraphini.

Cæteri vero articuli concernentes maiorem quan-
titatem fructuum perceptorum à D. Dimiulla, &
ſolitam percipi ex dicto Caſtro, & aliis, etiam ſi ve-
ritati niterentur, & eſſent probati, tamen, cum cre-
ditum D. Dimitillæ longè excedat ſummam articu-
12 latam tanquam † irrelevantes non debent retarda-
re expeditionem cauſæ, *iux. reg. tex. in l. ad probatio-
nem. C. de prob. cum aliis relatis in deciſione, quæ reui-
detur*, præſertim quia, vt Domini conſiderarunt, non
ſunt huius iudicij, quia cum D. Dimitilla fructos ex
Caſtro perceptos debeat in creditum imputare, *iuxta
reſoluta in hac cauſa prima Iulij anni præteriti* 1630.
13 *coram me*, † & extincto credito per imputationem li-
ceat eidem D. Iuliæ Caſtri poſſeſſionem recuperare,
*vt per Rot. coram Greg. XV. dec. 254. num. 1. Ruyn. conſ.
265. lib. 5. Rolan. conſ. 6. num. 37. Surd. conſ. 160. num. 7.
Menoch de recuper. poſſ. remed. 1. n. 148. Pacif. de Salu.
inſp. 4. cap. 2. n. 220.* fructuum perceptorum liquida-
tio ad illud iudicium pertinet, quia, cum ſumma arti-
culata per D. Iuliam non comprehendat integrum
creditum D. Dimitillæ, ex deductis, certum eſt, quod
pro parte D. Iuliæ non poteſt prætendi reintegratio,
14 † cum creditor debeat prius ſibi vſque ad obulum
ſatisfacere, *vt per Rotam coram S. M. Greg. XV. dec.
254. num. 1. ibi Add.*

Neque expeditionem cauſæ poteſt retardare clau-
ſula *Appellatione remota*, appoſita in commiſſio-
ne directa d. D. meo, Durano, quia ea non obſtante
poterit D. Iulia factis probationibus ſuper exceſſu,
& quantitate fructuum, vel in iudicio liquidationis
dum volet poſſeſſionem Caſtri recuperare, vel coram
D. meo Durano Iudice executionis factæ obtinere
reintegrationem, & reſeruationem, aut modera-
tionem, ex ſuperius traditis.

Ex quibus Domini vtraque parte informante ſte-
terunt in deciſis ſub die 20. Decembris proximati
nulla habita ratione calculi fructuum perceptorum
à D. Dimitilla firmati in deciſione ſub 1. Iulij anni
præteriti, cum Domini à tunc reſolutis in hac parte
recedant.

R. P. D. LANCELLOTTO

PACEN. CAPELLANIARVM.

Mercurij 2. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Reſtitutio ad Statum, & detentationem datur ex
poſſeſſione per multos annos.*
2 *Amouibilis ad nutum amotus ex cauſa infamiam
irrogante an ſit reſtituendus, & num. 4.*
3 *Iniuria, & iniuſtitia fieri dicitur, quando non fit,
quod fieri ſolet.*
5 *Electio facta ſimpliciter de aliquo in Capellanum
præſumitur perpetua, vel ad nutum, non autem
annalis.*
6 *Reſtitutio neganda non eſt, donec diſcutiatur de turbi-
da temporalitate electionis.*
7 *Emphyteuta non debet ſua poſſeſſione priuari à do-
mino ciuilem habente, vbi negotium habet diffi-
cultatem.*
8 *Titulus etiam coloratus ſufficit ad effectum reſtitu-
tionis etiam in beneficialibus.*

DECISIO CCLXXXIII.

DOmini dixerunt, iuſtam eſſe ſententiam
reintegratiuam ad fauorem Didaci, &
Sebaſtiani, † quibus attentata eorum 1
poſſeſſione per multos annos negari
non poterat ſaltem reſtitutio ad ſta-
tum, & detentationem, *Caſſad. dec. 4. de reſtit. ſpol. Aſ-
flict. deciſ. 395. & ſæpe dictum fuit.*

Neque obſtat, quod Capellaniæ ſint ad nutum
Capituli amouibiles, vel potius annales, quia, vt ap-
paret ex reſponſione Capituli, electio fuit denega-
ta ex cauſa irrogante infamiam, † & ideò ſicut ad nu- 2
tum amouibilis ſi remoueatur ex cauſa, quæ infamiam
irroget, venit reſtituendus, cum eius interſit, quod fa-
mam ſuam purget, & interim non ſpolietur, *Rot dec.
6. de integr. ſpol. in antiq.* ita etiam ſi verum eſſet, quod
Capellaniæ, de quibus agitur, eſſent annales, nihi-
lominus, cum ſit ſolitum, quod in quolibet Feſto
Sancti Ioannis iidemmet eligantur, ſiue reeligantur,
nec appareat reelectionem fuiſſe vnquam alicui de-
negatam, dum illa denegatur ex cauſa irrogante in-
famiam, † non ſolum videtur fieri iniuria, & iniuſti- 3
tia, quæ committitur, quando non fit, quod ſolet fie-
ri, *Bald. in l. 1. num. 12. C. quom. & quan. iud.* † ſed etiam 4
danda videtur reſtitutio ad illum ſtatum detinendum
etiam poſt lapſum temporis, prout datur ex eadem
cauſa ad nutum amouibili, non obſtante, quod hic
aduerſus illum, qui deputauit, non videatur habere
aliquam poſſeſſionem conſiderabilem. Vltra quod
prætenſa temporalitas, ſiue manualitas eſt admodum
dubia, & turbida, cum multa opponantur contra in-
ſtitutionem Capituli, ne dum, quia non ſint in forma
probanti, & vſu non receptæ, ſed etiam circa poteſta-
tem eiuſdem Capituli. Tituli autem Sebaſtiani, &
Didaci non ſunt temporales, nam Sebaſtianus fuit
ſimpliciter electus in Capellanum, † vnde intrat 5
præſumptio, quod electio ſit perpetua, vel ſaltem ad
nutum amouibilis, quod eſſet idem ad effectum re-
ſtitutionis ex allegatis in deciſione D. mei Caualerij,
Et quamuis per aliquot dies poſtea in alio actu man-
detur quod accedat ad inſeruiendum vſque ad diem
Sancti Ioannis, non propterea dicitur, quod poſt
dictam diem non poſſit inſeruire. Vnde cum habeat
illam primam electionem ſimpliciter factam rema-
neat dubia temporalitas. Idem etiam eſt reſpectu ti-
tuli Didaci, in quo nullum de temporalitate, & licet
adſit quædam expreſſio, quod fuit prouiſus, ſicut Se-
baſtianus frater ſuus, tamen ex hac redditur magis
obſcura temporalitas, † ita vt donec illa diſcutiatur, 6
& ſtabiliatur, non ſit deneganda reſtitutio. † Sicut 7
non debet Emphyteuta priuari poſſeſſione à Domi-
no, etiam ſi habeat ciuilem poſſeſſionem, quando ne-
gotium habet difficultatem, *vt in cauſis Mediolanen.
Bonorum coram D. meo Ludouiſio, & Ariminen. Deuo-
lutionis coram D. meo Sacrato.*

Et ex his tollitur, quod dicitur non dari reſtitu-
tionem

tionem in beneficialibus non habenti titulum co-
loratum, † quia titulus etiam coloratus ſufficit, *Put. dec. 50. lib. 1. Achil. dec. 4. de reſtit. ſpol. cum ſi mil.*
maximè in hoc caſu, quo nondum conſtat de tem-
poralitate, & electiones ſunt ſimpliciter factæ, vt di-
ctum fuit.

& in l. 1. num. 2. C. vt in poſſ. legat. & fuit dictum coram bo. me. Cardinali Seraphino deciſ. inter impreſſ. 271. ſub num. 5. verſ. nec obſtat.

Quæ autem de validitate dicti teſtamenti latius ab informantibus deducta fuerunt, erunt in petitorio diſcutienda, & interim per Dominorum ſententiam poſſeſſorium determinandum.

Et ita, &c.

REMBOLDO

ROMANA HÆREDITATIS.

Lunæ 16. Februarij 1615.

SVMMARIA.

1 *Cognoſci prius debet de poſſeſſione, quam de proprietate.*
2 *Arbitrium ad iuris diſpoſitionem regulari debet.*
3 *Ordo cognoſcendi prius de poſſeſſorio, quam petitorio nunquam peruertitur, vbi poſſeſſorium eſt clarum, & prius de eo conſtat.*
4 *Ampliatur etiam ſtante commiſſione quod ſimul, & ſemel de vtroque cognoſcatur.*
5 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis emanata in confeſſione.*
6 *Succeſſionis prima cauſa eſt filiorum.*
7 *Succedenti ab inteſtato competit immiſſio ex remedio quorum bonorum.*
8 *Probationes per teſtes ad coadiuuandum teſtamentum metu factum non retardant immiſſionem ex remedio quorum bonorum.*

DECISIO CCLXXXIV.

1 DOmini inhærentes regulæ, † quod
prius de poſſeſſione, quam de proprie-
tate cognoſci debeat, *l. ordinarij. C. de*
rei vendic. dixerunt, non eſſe locum
arbitrio ad effectum cumulandi poſ-
ſeſſionem cum petitorio; ſatis enim tritum eſt,
2 † quod arbitrium ad iuris diſpoſitionem regulari de-
bet, *Bart. in extrauag. ad reprimend. in ver. videbitur*
Paris. conſ. 56. n. 5. vol. 1. Caſ. de Graſ. deciſ. 7. num. 7. &
3 *deciſ. 8. num. 1. de ſent. & re iud.* & † de iure nunquam
peruertitur ordo cognitionis, quotieſcumque poſ-
ſeſſorium eſt clarum, & prius de eo conſtat, *Ægid.*
dec. 506. Stephil. de Lit. inſt. §. inprimis igitur ſciendum num. 59. & §. ſi parſ. num. 3. † etiam quod cauſa
4 commiſſa eſſet cum clauſula, quod ſimul, & ſemel in
poſſeſſorio, & petitorio, *Caſ. de Graſſ. dec. 34. n. 7. par. 2.*
& fuit dictum in Montis Faliſc. Capellaniæ 13. Ianuarij
16 6. coram Illuſtriſſ. Card. Lancelotto.

In propoſito autem de poſſeſſione clarè conſtare
probatur ex ipſo, quod non controuertitur, D. Lau-
5 ram eſſe filiam q. Catherinæ, † & probatur ex pro-
pria confeſſione D. Conſtantiæ in commiſſione hu-
6 ius cauſæ, *ad l. non precum. C. de lib. cauſ.* nam, † cum
prima cauſa ſucceſſionis filiorum ſit, *§. inteſtatorum.*
Inſt. de hered. quæ ab inteſt. defer. auth. in ſucceſſione. C. de
7 *ſuis, & legit.* † non poteſt D. Lauræ ab inteſtato ve-
nienti denegari immiſſio in poſſeſſionem bonorum
Catherinæ matris ex remedio quorum, *ad tex. in l. 1.*
vbi Bart. Bald. Salic. & alij. ff. & C. quor. bon. late Menoch. de adipiſc. poſſ. remed. 1. num. 97. & ſeqq.

Neque teſtamentum metu factum, & pro parte
D. Conſtantiæ exhibitum viſum fuit tale, quod poſ-
ſit dictam immiſſionem retardare, cum præſertim
8 † probationes ad illud coadiuuandum ex teſtibus de-
ſumptæ in hoc iudicio non attendantur, *Bald. in l.*
fin. ſub num. 12. verſ. ſed quid ſcriptura. C. de fideicom.

REMBOLDO

RAGVSINA IVRISDICTIONIS

Veneris 11. Decembris 1620.

SVMMARIA.

1 *Citatio eſt de iure Diuino.*
2 *Intimatio contra Capitulum debet fieri Capitulo legitime congregato.*
3 *Intimatio non validat actum ſine citatione geſtum.*
4 *Archiepiſcopi aſſertioni non creditur ad ipſius fauorem quoad geſta in viſitatione.*
5 *Decreta magni præiudicij debent ſeruatis ſeruandis interponi.*
6 *Eligendi quaſi poſſeſſione quis priuari non debet non conſtito, quod ius eligendi ſpectet ad alium, cum præſertim in hoc conſuetudo attendatur.*
7 *Præbendæ, quæ non ſunt diſtinctæ, non poſſunt nec ab Archiepiſcopo diſtingui.*
8 *Fructus bona fide percepti de Canonicatu non ſunt reſtituendi.*

DECISIO CCLXXXV.

DIctum fuit ſententiam, & decreta D Ar-
chiepiſcopi eſſe vti nulla, & iniuſta re-
uocanda. Nullitas enim videbatur clara,
quia fuit deuentum ad priuationem Ca-
pituli iuris eligendi, & aliorum iurium, de quibus in
dicta ſententia, & decretis nullo iuris ordine ſerua-
to, & ſine citatione, † etiam de iure diuino requiſi- 1
ta, *gl. in clem. ſæpe. in verb. defenſionis de verb. ſignif.*
Bart. in extrauag. in verb. Et figura n. 6. Dec. conſ. 603.
num. 11. & ſeq. cum aliis per Vant. de null. ex defect. citat. num. 9.

Non obſtat intimatio poſtea Capitulo facta, quia,
† præterquam quod non fuit facta Capitulo legiti- 2
me congregato, *gl. & Doct. in l. non poteſt. de reg. iur.*
Card. Seraph. dec. 857. n. 7. † in omnem etiam euen- 3
tum non potuiſſet per eam actum ſine citatione ge-
ſtus conualidari, *Rot. deciſ. 492. n. 2. par. 1. recent.*

Minus aliquid facit, quod prædicta fuerint ab
Archiepiſcopo in actu viſitationis geſta, non ſolum
quia de hoc non conſtat, neque † id probatur ex ſo- 4
lius Archiepiſcopi aſſertione, *vt fuit dictum in Vicen. iuris Ordinandi 24. Ianuarij 1611. coram bo. me.*
Litta, ſed etiam quia non potuiſſet D. Archiepiſco-
pus ad dicta decreta deuenire, † ſed, cum ſint ma-
gni præiudicij, tenebatur ad ea ſeruatis ſeruandis 5
procedere, *vt fuit in hac eadem cauſa die 5. Iunij*
præteriti firmatum. Iniuſtitia vero redditur manife-
ſta † quia Capitulum non poterat priuari ſua quaſi 6
poſſeſſione eligendi, in qua reperiebatur, vt conſtat
ex actibus, *qui dantur in ſummario dicti Capituli n. 3.*
non conſtito, quod dictum ius eligendi ad alium
pertineret, cum maximè in hoc attendatur conſuetu-
do, *Rot. dec. 4. de conceſſ. præb. in nou. Caſſad. deciſ. 12.*
de præb. tum etiam quia, † cum præbendæ antea non 7
eſſent diſtinctæ, non poterat dictus Archiepiſcopus

eas

eas diſtinguere, *Abb. in c. maioribus num. 4. de preb.* eoque magis, quia in actis non conſtabat, quod adeſſent redditos ſufficientes.

8 Et † multo minus dictos Canonicos condemnare ad reſtitutionem fructuum iuxta conſuetudinem Capitoli bona fide præceptorum, *Oldrad. conſ. 56. Put. dec. 175. lib. 1.*

Et ita, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Vbaldo

ANAGNINA BENEFICIJ.

Lunæ 15. Martij 1627.

SVMMARIA.

1 *Beneficium vacans de menſe Auguſti eſt reſeruatum.*

2 *Poſſeſſio beneficij anterior ex prouiſione Ordinarij videtur manutenibilis.*

3 *Lim. ſecus in concurſu poſterioris ex prouiſione Sedis Apoſtolicæ de beneficio reſeruato, quia hæc eſt manutenenda, & prima eſt infecta propter decretum irritans.*

4 *Decretum tunc inficit poſſeſſionem, quando certum eſt, illud intrare, ſecus ſi dubium, quia hoc caſu eſt interim poſſeſſor manutenendus ratione ſaltim detentationis.*

5 *Iuſpatronatus Eccleſiaſticum comprehenditur ſub regula octo menſium.*

6 *Iuſpatronatus dicitur Eccleſiaſticum, quando pertinet ad præſentationem perſonæ Eccleſiaſticæ.*

DECISIO CCLXXXVI.

N On videtur controuerſum inter partes, beneficium de quo agitur, vt vacaſſe in

1 in menſe auguſti, † qui eſt reſeruatus, *ex reg. 8. vt firmauit Rot. apud Seraph. dec. 1296. num. 6. & 700. n. 2. par. 1. in recent. & fuit tentum in Senen. Canonicatus 15. Martij 1624. coram bo. mem. D. meo Vbaldo*, Vnde ſtante hac reſeruatione clara, & aperta Domini dixerunt, eſſe recedendum à deciſione facta ſuper manutentione ad fauorem Claudij Louij *coram bo. me. Remboldo*, quia, licet ipſe tamquam inſtitutus ab Ordinario Anagnino ad præſentationem fratrum Sancti Franciſci dictæ Ciuitatis doceat de ſua anteriori poſſeſ-

2 ſione, † quæ propterea videtur eſſe manutenibilis, *vt in deciſione de qua agitur*, tamen, cum Camillus aduerſarius fuerit ex hoc beneficio prouiſus per Sedem Apoſtolicam vti de reſeruato *per reg.* 8. tamquam vacante in dicto menſe Auguſti, & vigore illius prouiſionis acceperit etiam poſſeſſionem, ſe-

3 quitur, † vt iſta poſſeſſio ſit attendenda, & non ſit habenda in aliqua conſideratione ſupraſcripta poſſeſſio Claudij, quantumuis anterior, cum ea remaneat infecta ex decreto irritanti appoſito in dicta regula reſeruatoria menſium, *Verall. dec. 325. n. 2. par. 1. Rot. diuerſ. deciſ. 189. num. 4. par. 2. & in recent. dec. 613. num. 7. par. 1. Gonzal. ad reg. 8. gl. 67. num. 29. cum ſeq. Mantic. 40. num. 8.* & in terminis de beneficio iuriſpatronatus Eccleſiaſtici *dicit Rota in dec. 740. num. 1. par. 1. recent.*

Nec obſtare videbatur, quod † decretum irritans tunc inficit poſſeſſionem, quando certum eſt, illud intrare, ſed donec dubium eſt, an intret, vel ne, interim poſſeſſor ſit manutenendus ratione ſaltem ſuæ detentationis, *Lancell. de attent. part. 3. cap. 24. q. 1. num. 80. Rot. diuerſ. dec. 752. par. 2. in recent. Seraph. dec. 1471. num. 5. & 7. & dicit Rota in Hidruntina Beneficij 30. Octobris 1613. & in Salamantina Prabenda 10. Nouembris 1617. coram bon. mem. D. meo Vbaldo*, quia in caſu, de quo agitur, dictum decretum intrare, videbatur ſatis clarum, nam vacatio in menſe reſeruato, vt dixi, non controuertebatur,

† quod vero beneficium, de quo agitur *ſub reg. 8.* 5 reſeruatoria menſium comprehenderetur, apparebat ex eo, quod Iuſpatronatus erat Eccleſiaſticum, *Caſſad. dec. 4. ſub num. 1. cum ſeq. de iur. patr. Seraph. dec. 1420. num. 2. Gonzal. ſuper reg. 8. gl. 18. n. 6. Rot. in recent. d. dec. 740. n. 2. in fin. par. 2. fel. record. Greg. XV. dec. 48. num 4.*

Quod † vero dictum Iuſpatronatus eſſet effectum 6 Eccleſiaſticum, quamuis antea fuiſſet laicale deducebatur ex eo, quod pertinebat ad præſentationem dd. Fratrum, & Conuentus, *c. vnic. §. fin. & ibi omnes de iur. patron. in 6. Pariſ. conſ. 128. ſub num. 5. Rot. diuerſ. d. dec. 740. num. 2. par. 2. in recent.* vnde ſtante claritate reſeruationis comprehenſionis beneficij ſub reſeruatione bene procedunt ſuperius dicta de decreto irritanti.

Et ita deciſum, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Vbaldo.

OVETEN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 5. Iulij 1627.

SVMMARIA.

1 *Probationes leuiores ſufficiunt in ſummariiſſimo iudicio manutentionis.*

2 *Poſſeſſio probata quoad vnam rem ſufficit pro manutentione quoad alias ſub eodem iure comprehenſas.*

3 *Teſtes indefinitè loquentes indefinitè intelligi debent ſi ita inter partes agatur.*

DECISIO CCLXXXVII.

P Lacuit Dominis deciſio in hac cauſa facta 22. Martij præteriti; cui dixerunt non obſtare, quod collationes pro parte Decani, & Archidiaconorum datæ non probent poſſeſſionem iuris conferendi beneficia curata, de qua agitur, ſed ſolum poſſeſſionem inſtituendi ac Patronorum præſentationem, de qua non agitur.

Quia placuit reſponſio, quod deciſio nititur principaliter in actibus ne dum Decani, & Archidiaconorum, ſed etiam alterius partis. Vnde, cum teſtes optimè id concludans, & aliqui etiam deponant de immemorabili, ex hac ſola probatione ſubſiſtat deciſio, cum alia poſſint inſeruire pro adminiculis, præſertim, cum † in hoc iudicio ſummariſſimo manu- 1 tentionis ſufficiant leuiores probationes, *Palœott. dec. 21. quæ eſt 375. num. 2. lib. 3. par. diuerſ. Menoch. de retin. remed. vlt. n. 34. Seraph. dec. 1214. num. 1. & 1411. num. 1. & fuit dictum in Calaguritana Iuriſdictionis de Ognate 10. Maij præteriti coram me.*

Deinde Decanus, & Archidiaconi habent pro ſe Statutum fundamentale Eccleſiæ ſcilicet Regulæ Albæ, quæ approbatur in deciſione de qua agitur, *& prius in deciſione facta coram bo. me. Vbaldo. die 8. Aprilis* 1622. quæ regula Alba diuidit diſtri-

ctus

ctus cum Epiſcopo, cui propterea tollit aſſiſtentiam
iuris *ad dec. 121. num. 1. & ſeq. par. 5. in recent.* &
dum in ſuis diſtrictibus dat facultatem conferendi
2 quæ propterea facit, quod † probata poſſeſſione
quoad vnam rem, id illis ſufficiat pro manutentio-
ne quoad alias res ſub eodem iure comprehenſas,
*ad notata per Romãn l. 2. §. ſi quod hoc interdicto. ſub
num. 1. ff. de itin. act. priuat. Rot. diuerſ. dec. 222. num. 6.
& ſeq par. 1. & dec. 17. num. 4. par. 2. & dixit Rot. in
Calaguritana iuris Votandi 27. Martij 1613. coram bo.
me. Vbaldo*, vnde ſufficeret Archidiaconis probare
ſuam poſſeſſionem ex dictis ſcripturis, ſed ceſſat
difficultas, quia illam probat, & per ſcripturas, &
per diſpoſitiones teſtium, qui generaliter loquuntur,
& habent concomitantiam iuris ex dicta regula Al-
ba, in qua habetur, vt dixi, quod Archidiaconi fa-
ciunt collationes, & inſtituunt, & ideò inſtitutio-
nes factæ ad præſentationes patronorum, de quibus
in dictis ſcripturis, non tollunt, neque reſtringunt
facultatem conferendi, de qua indefinitè loquun-
3 tur teſtes, † qui propterea indefinitè intelligi de-
bent, cum de hac vniuerſali quaſi poſſeſſione aga-
tur inter partes, *ad deciſ. fel. record. Greg. XV. 144.
num. 2.*

Non obſtat, quod reuocetur in dubium legalitas
& fides dictæ regulæ Albæ, quia fuerunt dati in re-
ſponſionibus plures teſtes, qui optimè deponunt ſu-
per dicta legalitate, & ſuper fide, quæ eſt ſolita ad-
hiberi dicto libro.

Et ideò ita deciſum, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO
Cardinali Vbaldo.

GERVNDEN. PRIMITIARVM.

Mercurij 24. Nouembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Attentata non cauſantur ex geſtis in cauſa diuerſa.*
2 *Attentata non dicuntur, quæ ſunt geſta a non habente
mandatum.*
3 *Teſtis vnicus ſufficit in manutentione.*
4 *Teſtium dicta ſunt in dubio intelligenda, at non ſint
ſibi contraria.*
5 *Lis extincta dicitur per ceſſionem inductam per agni-
tionem boni iuris partis.*
6 *Præſcriptio non interrumpitur per litem terminatam
ad fauorem poſſeſſoris.*

DECISIO CCLXXXVIII.

FVit reſolutum 5. Iulij præteriti, Capi-
tulum Gerunden. eſſe manutenendum
in poſſeſſione percipiendi medietatem
primitiarum Eccleſiæ Parochialis loci
de Maſſaneto; ſed, cum Andreas Re-
ctor dictæ Parochialis non ſolum reſolutioni non
acquieſceret, ſed etiam prætenderet ex parte Capi-
tuli fuiſſe dubium, An conſtet de attentatis, vel po-
tius ſit ſtandum in deciſis, Domini vtramque partem
dubij ad fauorem Capituli reſoluerunt.

Nam quoad attentata illa prætenduntur à Recto-
re ex duplici capite. Primo, quia poſt appellationem,
& inhibitionem Rotalem fuit Rector expulſus ab
Altari maiori, dum ibi ſtabat indutus veſtibus Sa-
cerdotalibus pro Cantanda Miſſa in die Feſto San-
cti Martini *vt in ſummario rectoris num. 5.* ſecundo
quia fuit à Cura dictæ Eccleſiæ amotus Gabriel, qui
fuerat ab eodem Rectore deputatus, & relictus oc-
caſione eius diſceſſus vrbem verſus ex cauſa huius
litis *in dicto ſummario num. 6.*

Sed quoad primum fuit reſponſum, expulſionem
ſupradictam in actu Celebrationis Miſſarum fuiſſe
quidem malefactam, ſed non eſſe attentatam, quia
lis, quæ pendet in Rota eſt ſuper medietate Primi-
tiarum, non autem ſuper prætenſione Celebrandi
Miſſas in Altari Maiori in die Sancti Martini, &
ideo intrat regula ſatis nota, quod † geſta in cauſa 1
diuerſa non cauſant attentata, *Lancell. de attent. c. 4.
limit. 2 num. 1. fel. record Greg. XV. dec. 345. num. 1. & 2.
fuit dictum in Ianuen. Dominorum 20. Decembris 1610.
coram bo. me. Patriarcha Manzanedo, & Vlixbo-
nen.... 27. Martij 1615. coram bo. me. Domino meo
Vbaldo, & ſæpè in aliis.*

Vltra quod ſupradicta expulſio fuit facta à Petro
Galat. & Io. Cotes, quos non conſtat habuiſſe man-
datum à Capitulo ad faciendam dictam expulſio-
nem, † prout neceſſario requireretur ad effectum, 2
vt Capitulum attentaſſet, *Rot. deciſ. 7. in lit. pend. in
nou. Lancell. de attent. par. 1. cap. 1. num. 6. & 7. &
ſeqq. Caputaq. dec. 53. num. 2. & ſeq. part. 1. & dec. 184.
par. 2.*

Quoad ſecundum viget eadem reſponſio, quod
cauſa remotionis Gabrielis à Cura nihil commune
habet cum cauſa primitiarum pendente in Rota, &
Capitulum neque in iſta expulſione interuenit, ne-
que aliquo pacto ſe ingeſſit in ea, ſed fuit facta ab
Archidiacono, qui potuit illam facere, non vt Vi-
carius Capituli, cum non conſtet fuiſſe ab eo depu-
tatum, ſed ex iure ſibi competente Sede Vacante ra-
tione ſuæ Dignitatis Archidiaconalis, *iux. clem. Sta-
tutum. §. fin de elect. & tradunt Moderni de Vic. Epiſc.
q. 61. num. 1. lib. 1.* vnde iſta etiam expulſio tamquam
facta à tertio, non autem à Capitulo non poteſt dici
attentata, *Mohed. deciſ. 10. in lit. pend. Rot. dec. 292.
n. 10 par. 1. recent. Afflict. dec. 254. num. 20.*

Quoad mandatum de manutenendo placuerunt
Dominis rationes adductæ in deciſione, nempe, quod
poſſeſſio Capituli eſt bene probata per teſtem exami-
natum in Curia, cuius depoſitio eſt etiam adminicu-
lata ex alio teſte examinato coram Ordinario, ex con-
feſſione Rectoris, & ex teſtibus examinatis in cauſa
criminali, qui hodie ſunt in actis parte citata, & iſtæ
probationes pariter ſimul iunctæ ſunt pluſquam ſuf-
ficientes in hoc iudicio, † in quo ſufficit etiam vni- 3
cus teſtis, *vt in deciſione, de qua agitur.*

Vnde non obſtat, quod dictus teſtis in Curia exa-
minatus ſit vnicus, aut ſibi contrarius, dum deponit
de participatione Capituli, & poſtea deponit, ſe neſ-
cire, quod Rector admitteret aliquem ad participa-
tionem ſuorum emolumentorum, quia de illis non
participat Capitulum tamquam de ſpectantibus ad
Rectorem, ſed tamquam de ſibi debitis, & ideò nulla
adeſt contrarietas, † & in dubio dicta teſtium ſem- 4
per ſunt intelligenda, vt non ſint ſibi contraria, *Corn.
conſ. 119. n. 6. lib. 3.*

Non obſtat, quod depoſitio iſtius teſtis ſit poſt
litem motam, quæ dicitur inducta vſque de anno
1606. quia fuit reſponſum, illam litem fuiſſe ter-
minatam ad fauorem Capituli per decretum Epi-
ſcopi de conſenſu Rectoris factum, qui agnoſcendo
bonam fidem, ſe obtulit paratum ſoluere, prout di-
citur ſoluiſſe, iuxta formam ſuæ obligationis, vnde
illa lis non debet haberi in conſideratione, † quia 5
fuit extincta per ceſſionem, dum Rector agnouit
bonorum ius Capituli, *Lancell. de attent. cap. 4. in
præfat. num. 249.* & † quia fuit terminata ad fauorem 6
Capituli prætendentis ſe eſſe in poſſeſſione exigen-
di ſupradictas primitias, *Fel. in cap. illud. num. 17. de
præſcript. Rot. diuerſ. deciſ. 334. num 6. part. 1.*

fel.

Digitized by Google

fel. record. Gregorio XV. deciſ. 467. num. 1.

Ad alia, quæ opponuntur contra iſtum teſtem examinatum in Curia bene reſpondent informantes pro Capitulo.

Et ita, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Virili.

VRBEVETANA ATTENTATORVM.

Veneris 16. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Superſeſſoria reuocata dicitur per verba decreti, Mandauit exequi mandatum quibuſcumque non obſtantibus.*

2 *Si intimatio mandati executiui, & electio ex aduerſo facta noui domicilij ceciderint ſub eadem die nec appareat de anterioritate, intimatio præceſſiſſe præſumitur.*

3 *Ampl. præſertim vbi agitur ad excludendum attentata.*

4 *Intimatio poteſt quandocumque reproduci.*

5 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta ſemper timenda eſt.*

6 *Attentare non dicitur neque Iudex, neque pars procedendo ad executionem mandati relaxati in vim obligationis cameralis, in qua non datur appellatio.*

7 *Attentata non dicuntur geſta ante citationem ad dicendum contra commiſſionem, & intimationem inhibitionis Rotalis.*

8 *Commiſſio non dicitur de actis, niſi pars ſit citata ad dicendum contra.*

9 *Inhibitio non præterita, ſed futura.*

DECISIO CCLXXXIX.

CArolo Morallo tantum informante *coram bo. me. Buratto 13. Februarij 1626.* fuit reſolutum conſtare de attentatis, ſed vtraque parte informante hodie fuit receſſum à deciſis, fundamenta enim deciſionis non ſubſiſtunt; nam primum, quod Carolus die 23. Ianuarij 1623. obtinuerit ſuperſeſſoriam, & poſtea die ſecunda Martij eiuſdem anni fuerit facta executio ſuper quibuſdam ſtabilibus, facillimè tollitur, nam Iudex die 6. Februarij eiuſdem anni mandauit exequi mandatum quibuſcumqoe non obſtantibus
1 cum intimatione; † quæ verba important reuocationem ſuperſeſſoriæ; & cum intimatio fuerit facta die 15. eiuſdem menſis Februarij in domicilio Luciani à Carolo electio, vt in relatione Curſoris, vtique executio facta ſecunda Martij fuit poſt reuocationem ſuperſeſſoriæ, & ſic non eſt attentata.

Non obſtat, quod Carolus eadem die 15. Februarij, in qua fuit facta intimatio in domo Luciani elegerit domicilium io domo Carcaraſij, vnde pro parte Caroli prætenditur, quod intimatio facta in domo Luciani non ſuffragetur tamquam executa in domicilio Luciani reuocato, cum illa debuiſſet
2 fieri in domo Carcaraſij, † quia, cum eadem die 15. Februarij fuerit intimatio, & electio noui domicilij, nec appareat qois actus fuerit anterior, merito pro validitate actos intimatio præſumitur præceſſiſſe, *Alex. in l. 2. §. prius. num. 12. verſ. quod vbi alias ff. de vulg. & pupill. Creſt. dec. vlt. de præſumpt. Greg. 182. num. 7. & 11. Alciat. de præſumpt. reg. 3. præſumpt. 34. num. 2.*
† præſertim cum ad excludendum attentata intimatio præſumatur anterior, *Manuoſ. de inhib. q. 85. per tot. Lancell. de attent. par. 2. cap. 20. declar. 2. num. 1. Seraph. dec. 1115. num. 1. Achill. vit. de appell.* 3
& intrat veriſimilitudo, quod, cum eadem die 15. fuerit facta intimatio, Carolus ſumpta occaſione ab intimatione elegerit nouum domicilium in domo Carcaraſij, cum enim iſti actus ſint eadem die, videntur correſpectiui, & ſic electio noui domicilij facta ob præcedentem intimationem eadem die executam.

Non obſtat, quod intimatio fuerit reproducta
ſub die 17 Februarij, quia † intimatio poteſt quan- 4
documque reproduci, ſat eſt enim quod intimatio fuerit anterior in executione, nam reuocatio domicilij poſterior oon tollit effectum intimationis præcedentis executæ.

Secundum fundamentum deciſionis, quod Carceratio ſub die 7. Ianuarij 1625. fuerit attentata vti facta poſt interpoſitam appellationem à reuocatione ſuperſeſſoriæ admiſſam à Signatura, & poſt præſentatam commiſſionem ſob die 20. Decembris
1623. & poſt inhibitiooem Rotalem, † quæ ſiue iu- 5
ſta, ſiue iniuſta erat timenda, penitus corruit, quia,
† cum fuerit actum vigore obligationis cameralis, 6
non admittebatur appellatio, nec Iudex tenebatur ei deferre, & ſic Iudex, ſeu pars procedendo ad vlteriora non attentat, *Achill. dec. 6. de appel. Seraph. dec. 310. n. 1. Rot. dec. 183. n. 3. par. 2. recent. Lancel. p. 2. c. 12. de attent. app. pend. lim. 6. num. 1.* propterea
cum † non adſit citatio ad dicendum contra com- 7
miſſionem, nec intimatio inhibitionis Rotalis ante carcerationem, ſed poſt, vtique executio, & carceratio non fuit attentata, *Seraph. dec. 1046. num. 1. Lancell. de attent. par. 2. d. cap. 20. de attent. poſt inhibit. declar. 1. in princ. Guid. Pap. dec. 66. num. 4. verſ. nec*
obſtat ſi ex aduerſo, & deciſ. 69. num 10. † commiſſio 8
enim non dicitur eſſe in actis, niſi pars ſit citata ad dicendum contra, *Sarnen. in reg. de annal. q. 4. n. 5. verſ. quinimmo, Caſſad. dec. 7. de appell. in fin.* & citatio, & inhibitio executa poſt carcerationem non facit carcerationem, vel executionem attentatam,
† cum inhibitio non præterita, ſed futura reſpiciat, 9
cap. ſi eo tempore. vbi Gemin. & Franc. de elect. in 6. Lancell. de attent. par. 2. dicto c. 20. declar. 1. num. 2. & qood à die præſentationis commiſſionis vſqoe ad diem 27. Nouembris 1624. nulla fuerat reproducta citatio ad dicendum contra commiſſionem probatur ex fide Notarij Rotalis *in ſummario num. 6.*

Et ita vtraque, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

MONTIS FALISCI FIDEICOMMISSI.

Mercurij 27. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Depoſitionis teſtis vis, & fundamentum conſiſtit in iuramento.*

2 *Examen teſtium examinatorum cum interrogatoriis partis poteſt ſaluari ex clauſula, Arbitrio.*

3 *Decl. procedere quoad illos, qui dederunt interrogatoria, ſecus quoad alios, qui interrogatoria non dederunt, præſertim ſi non ſit omnium vna, & eadem cauſa defenſionis.*

DECISIO

Decisio CCXC.

1 NOo controuertebatur, qood teſtes eſſent nulliter examinati, cum deficiat citatio ad videndum iurare teſtes, † in qoo quidem turamento conſiſtit vis, & fundamentum depoſitionis, *cap. 2. de teſtibus l. ſi quando C. eod. tit. Verall. dec. 274. n. 3. par. 2.*
2 ſed dicebatur, † quod eum fuerint examinati cum Interrogatoriis partis exameo poterat ſaluari ſtante arbitrio conceſſo per S. D N. *iuxta dec. Put. 301. lib. 3.*
3 *Verall. dec. 149. p. 1.* Domioi dixerunt † iſta procedere reſpectu Angelelli, & Blanchini, non autem reſpectu Scaricij, & Palemanij, qui non dederunt interrogatoria, & propterea, cum interrogatoria non reſpiciant defenſionem eorum qoi non dederunt interrogatoria, reſpectu illorum examen non poteſt ſaluari, *vt colligitur ex eadem deciſione Putei*, vbi generaliter, quod ſi ioterrogatoria non reſpiciunt omnem defenſionem partis, tunc non ſanatur exameo ex interrogatoriis datis, *& fuit dictum in Noueren. Decimarum 26. Maij 1614. coram Archiepiſcopo Seleucien. & aliàs ſæpius.*

Neque eſt verum, quod Angelellus, & Blanchinus ſint conſortes litis, quia non eſt vna, & eadem cauſa defenſioois, cum agatur ſuper diuerſis rebus in quibus poteſt etiam diuerſa ratio defenſionis conſiderari.

Et ita concluſum, &c.

R. P. D. MERLINO

Bononien. Pecuniaria.

Lunæ 3. Iulij 1630.

SVMMARIA.

1 *Peritorum in arte relationi ſtandum eſt, dum de errore non conſtat.*
2 *Peritorum relationis requiſita.*
3 *Error calculi allegatus eſt iuſtificandus.*

Decisio CCXCI.

PRo informante Domioi reſponderunt, ſiempe ſtandum relationi calculatoris à Rota deputati pro liquidando credito Bauolij contra Azzoonm, qua cenſuit ipſum Bauolium eſſe creditorem in libris 802. 3. 8.

1 Regula enim eſt, quod † relationi peritorum in arte ſua ſtandum omnino eſt, dum de errore non conſtat, *cap. propoſuiſti, vbi Abb. num. 4. Felyn. n. 6. de prob. Rot. coram s. m. Greg. XV. dec. 161. num 8.* cui regulæ, & eo magis inhærendum eſſe viſum fuit in præſenti caſu, quia calculator electus fuit à Rota, & de validi-
2 tate relationis apparet, † cum fuerit facta parte citata, & monita ad informandum, & videndum mandari referri, *iuxta doctrinam Bart. in l. Theopompus n. 9. ff. de dot. praleg. Gabr conſ. 168. n. 101. lib. 1. Rot. in recent. dec. 354 n. 1. par. 1. & apud s. m. Greg. XV. dec. 536. num. 1.* de iuſtitia vero conſtat ex publico inſtrumento iurato, & camerali obligatione munito, *ſummario num.* 8. vbi Azzonus cooſtituit ſe debitorem in li-
3 bris 6512. & ex eo quia non docetur de errore, † qui tameo omnino iuſtificari deberet, *Dec. conſ. 94. ſub num. 4. Rot. dec. 157. n. 1. & 160. n. 1. par. 1. diuerſ. cum cum aliis, &c.*

Et ita pro informante, &c.

REVERENDISSIMO DOMINO Coccino Decano

Placentina Domvs.

Lunæ 12. Nouembris 1629.

SVMMARIA.

1 *Citationis ad ſententiam vim habet de ſtylo Hiſpaniarum concluſio in cauſa.*
2 *Lim. concluſionem in cauſa non ſuffragari, ſi poſtmodum noua iura producantur, ſeu teſtes examinentur, quia concluſio circumducta dicitur, & noua requiritur.*

Decisio CCXCII.

FVit dictum ſententiam de partibus eſſe nullam, quia, † etſi de ſtylo Hiſpaniarum ſufficiat concluſio in cauſa pro citatione ad ſenteotiam, *vt fuit reſolutum in cauſa Burgen. Reſidentiæ 30. Martij 1586. coram Plato, & in cauſa Burgen. iuris ædificandi 21. Aprilis 1586. coram Orano, & in cauſa Toletana de Spinoſa 10. Maij 1600. coram bo. me. Cardinali Sacrato. s. m. Greg. dec. 140. n. 2. & ibi add. n. 11.* attamen † iſta concluſio io cauſa non ſuffragatur in caſu iſto, ex quo poſtmodum noua iura fuerunt producta, & teſtes examinati; vnde illa cooncluſio fuit circunducta, ita vt pro validitate ſententiæ eſſet opus noua concluſione, *ex allegatis in d. dec. 140. n. 7. Greg. s. m. Rot. dec. 450. num. 6.*

Et ita concluſum vna tantum parte informante, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

Regien. Bonorvm.

Veneris 15. Martij 1630.

SVMMARIA.

1 *Emphyteuſi finita, datur Domino directo ratione ciuilis poſſeſſionis manutentio pro recuperatione naturalis. Declara vt num. 3.*
2 *Vſufructu finito competit Proprietario manutentio.*
4 *Dominium concludenter non probatur ex vnica inueſtitura.*
5 *Decl. ſecus eſſe concurrentibus adminiculis.*
6 *Dominij probatio adminiculatur ex locatione narrata in inueſtitura.*
7 *Dominij exceptio non poteſt contra Eccleſiam opponi ſtante contraria confeſſione inueſtiti in inueſtitura.*
8 *Dominij probatio adminiculatur ex ſolutionibus canonum, & num. 9.*
9 *Spatium 30. annorum ſuff. agatur ad dominium præſcribendum, etiam contra tertium.*
10 *Dominij probatio adminiculatur ex ſublocatione de re facta per inueſtitum, & num. 11.*
11 *Sublocationis effectuatio probatur ex ſubſecutis ſolutionibus canonum.*

12 Con

12 *Confeſſio nocet confitenti, & eius hæredi quoad dominij probationem.*
13 *Adminicula, quæ ſingula non ſufficiunt, ſimul vnita iuuant. & num. 14.*
14 *Inueſtituram eſſe finitam probare ſatis eſt contra habentes cauſam ab inueſtitis abſque eo quod probetur dominium.*
15 *Exiſtentia comprehenſorum in inueſtitura non præſumitur, niſi probetur.*
16 *Emphyteuſis recepta pro hæredibus, & ſucceſſoribus in infinitum an, & quando tranſeat ad hæredes extraneos, & num. ſeqq.*
18 *Illegitimi non intelliguntur comprehenſi in inueſtitura rei Eccleſiaſticæ.*
19 *Incapacitas alicuius plenè probata dicitur, quæ oritur ex eodem fonte, ex quo idem ius ſuæ ſucceſſionis deducit.*
20 *Qualitas legitimationis reijcitur ab aſſertione teſtatoris firma remanente illegitimitate. Ampl. vt n. 21.*
22 *Bona quando in locationem, vel in emphyteuſim conceſſa cenſeantur.*
23 *Illegitimi non cenſentur vti incapaces comprehenſi in locatione rei Eccleſiaſticæ.*
24 *Venditio poteſt etiam in illegitimum tranſire, prout bona conceſſa cum pacto affrancandi. vbi declaratur.*
25 *Emphyteuticus contractus ſemper talis iudicatur ante illius reſolutionem.*
26 *Permutatio ante effectuationem nullum operatur effectum.*
27 *Pactum de affrancando eſt facultatiuum.*
28 *Permutandi facultas competens vigore pacti an poſſit tranſire in illegitimum.*
29 *Pactum perſonaliſſimum non egreditur perſonam, cui apponitur.*
30 *Pactum perſonale cenſetur, vbi facultas conceſſa eſt certa perſona.*
31 *Pronomen, Ipſa, eſt perſonaliſſimum, & ad oculum demonſtratiuum.*
32 *Pactum perſonale cenſetur non facta mentione hæredum.*
33 *Expreſſio facta in vno caſu, & non in alio indicat voluntatem comprehenſionis alterius.*
34 *Pactum correſpectiuum in emphyteuſi poſitum annullatur ex annullatione principalis contractus.*
35 *Confeſſio in reſponſione ad poſitiones contra confitentem plene probat.*
36 *Identitas bonorum duabus probatur demonſtrationibus.*
37 *Pronunciatio de habendo articulos pro confeſſatis quando operetur.*
38 *Canonis integra ſolutio arguit poſſeſſionem omnium bonorum in inueſtitura comprehenſorum.*
39 *Confinia enunciata per hæredem in apprehenſione poſſeſſionis, quæ conueniant cum expreſſis in inueſtitura conferunt ad identitatem probandam.*
40 *Identitas probatur argumentis, coniecturis, & præſumptionibus.*
41 *Ampl. præſertim in antiquis.*
42 *Ampl. præſertim contra ſucceſſores comprehenſorum in inueſtitura.*
43 *Ampl. præſertim vbi non conſtat inueſtitos alia bona, quam emphyteutica in locis enunciatis habuiſſe.*

Decisio CCXCIII.

Dubitaui, an D. Iacobo Rogerio moderno Præpoſito Collegiatæ Eccleſiæ S. Proſperi Ciuitatis Regien. danda eſſet manutentio in bonis, de quibus agitur, tamquam deuolutis ad Eccleſiam ob finitam emphyteuſim, &

Dec. Poſt. Tom. 2.

Domini affirmatiuè reſponderunt, † quia finita em- 1
phyteuſi datur Domino directo vigore poſſeſſionis ciuilis manutentio ad effectum recuperandi naturalem exiſtentem apud hæredes vltimo loco inueſtiti, *Bart. in l. 1. §. quod ait Prætor. num. 17. ff. vti poſſidet. Bero. conſ. 102. num. 45. & ſeqq. lib. 1. Honded. conſ. 21. n. 19 & ſeqq. lib. 2. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 22. Ioſeph. Ludouic. dec. Peruſ. 17. num. 9. verſ. huius autem cum n. ſeq. & paſſim tenet Rota, vt in Ciuitatis Caſtelli bonorum 8. Nouembris 1589. coram bo. me. Cardinali Pamphylio, in Ariminen. bonorum 16. Februarij 1609. coram bo. mem. Card. Sacrato, in Romana deuolutionis 18. Aprilis 1616. coram bon. me. Andrea, in Colimbrien. prædij 16. Maij 1618. coram bon. mem. Seleucien. in Romana Domus de Nocchiellis 27. Ianuarij 1622. & 7. Ianuar. 1623. coram bon. mem. Vbaldo, in Romana Subhaſtationis 10. Maij 1624 coram bo. me. Buratto, & in aſſiſten. bonorum 2. Iunij 1627. coram Illuſtriſſ. Virili.*
† Quemadmodum etiam finito vſufructu mandatum 2
de manutenendo competit proprietario, *Natt. conſ. 419. num. 3. Menoch. conſ. 139. num. 16. & 21. lib. 2. Caſtill. de vſufructu. cap. 61. num. 7. Caſſan. in conſuet. Burgund. c. 1. 1. de ſucceſſione. §. 1. num. 7. verſ. plus dico. Tiraq. in tract. le mort ſaiſit le vif. par. 3. declarat. 1. n. 60.* vbi quod nedum proprietario, ſed etiam illius hæredi competit manutentio intra 30. annos, quantus vſufructuarius alienauerit.

Et quamuis Rota † alias declarauerit prædicta 3
tunc demum procedere, quando clara eſt deuolutio, ſecus verò ibi dubitari poteſt, an ſit finita emphyteuſis, quo caſu hæredi, qui cœpit poſſeſſionem, datur manutentio, *vt ex Corn. conſ. 193. num. 3. lib. 1. Gabr. conſ. 6. num. 17. lib. 2. & ex deciſione in cauſa Bononien. de Canalibus 18. Ianuarij 1602. fuit reſolutum in d. Ariminen. bonorum 27. Iunij 1608. & 16. Februar. 1609. coram Cardinali Sacrato, in dict. Romana deuolutionis 18. Aprilis 1616. & in Signina bonorum feudalium 22. Iunij 1615 coram Andrea in dicta Colimbrien. prædij 16. Maij 1618. coram Seleucien. & ex Mantic. de tacit. lib. 22. num. 14. cum aduertunt addentes ad dec. 105. S. M. Greg. in litera A.* Attamen in caſu iſto viſum fuit Dominis omnem ceſſare dubitationem, cum ſatis clarè conſtet de requiſitis ad iſtum effectum, nempè de dominio, de fine, ſeu deuolutione emphyteuſis, ac denique de identitate bonorum.

Et quantum attinet ad dominium Eccleſiæ conſtat, quòd de anno 1547 ſub die 6. Auguſti Vincentius de Boiardis tunc huius Eccleſiæ Præpoſitus mediante perſona procuratoris locauit, & titulo locationis in emphyteuſim conceſſit Franciſcæ Matri ſuæ acceptanti &c. huiuſmodi bona quæ ſucceſſiuè in Paulum Emilium de Boiardis vltimum emphyteutam deuenerunt, † Vnde, licet ex hac ſo- 4
la inueſtitura non reſultet concludens probatio dominij, *ad tex. in cap. inter dilectos. prope finem in verbo, per inſtrumenta vero. vbi. DD. & gl. in verbo locatio de fid. inſtrum. Alex. conſ. 10. num. 3. vol. 4. Afflict. dec. 14. num. 8.* Attamen ſecus eſt, cum hic plura, & quidem vrgentia concurrant adminicula, † quibus 5
iunctis inueſtitura Dominium plene probat, per doctrinam *Bart. communiter receptam in l. ad probationem. C. locat.* quam paſſim ſequitur Rota, *vt in deciſionibus latè cumulatis coram me in cauſa Ferrarien. ſeu Comaclen. bonorum de Naſellis 7. Iun. 1627.* concurrit enim primo antiqua locatio alias anno 1506 de iſtis bonis facta quibuſdam de Maluctijs, vt narratur in præfata inueſtitura, † ex qua quidem 6
narratiua reſultat adminiculum plurium inueſtiturarum in hac materia admodum conſiderabile, *Marcambr. conſ. 52. num. 10 Soccin. conſ. 187. num. 16. lib. 2. & ponderauit Rot. dec. 193. num. 2. par. 2. recent. in Papien. Bonorum 28. Aprilis 1595. coram bo. me.*

Cardinali Mellino, in dicta Ferrarien. de Naſellis co-
7 *ram me*, & aliàs ſæpiſſimè, † prædicta enim cum ha-
beant vim expreſſæ confeſſionis, operantur, vt con-
tra Ecclesiam non poſſit opponi exceptio dominij,
Dec. in l. patri furioſo. in ſi. ff. ſi cert. pet. & fuit dictum
in Placentina Terrarum 21. *Aprilis* 1600. *cora bo.*
me. Corduba. ſecundò concurrunt plures canonum
8 ſolutiones, † quæ veluti factæ in recognitionem
dominij benè deſeruiunt pro adminiculo ad eiuſdem
dominii probationem, *Alex. conſ.* 8 *num.* 1. *lib.* 7.
Roman. conſ. 127. *num.* 1. *Abb. conſ.* 74. *in prin. lib.* 1.
Rota in Neapolitana Domus 16. *Decembris* 1605. *co-*
ram bo. me. Ortembergo, *& in dicta Aſſiſien.* 2. *Iunij*
1627. *coram Illuſtriſſimo Virili*, maximè cum per
quadraginta, & amplius annos fuerint continuatæ,
9 & ſic vltra ſpatium 30. annorum, † quod ad præſcri-
bendum dominium etiam contra tertium ſuffraga-
tur, *l. ſi quis emptionis. C. de præſcript.* 30. *annorum.*
Alex. d. conſ. 8. *num.* 2. *verſ. præterea ſi Eccleſia. lib.*
7. *Aym. conſ.* 434. *num.* 5. *in fin. verſ. ſi probatur. Rot.*
dec. 190. *num.* 4. *par.* 1. *recent.* tertio concurrit ſub-
locatio vnius Domus, inter alia corpora in hac
emphyteuſi comprehenſæ, facta per præfatam Fran-
ciſcam primam acquirentem non ſolum cum enun-
ciatiua inueſtituræ ſibi ab Eccleſia iſta conceſſæ,
ſed etiam cum reſeruatione conſenſus eiuſdem Ec-
10 cleſiæ, quem conſtat poſtea interueniſſe. † Vnde ne-
gari non poteſt, quin ex his reſultet adminiculum
conſiderabile ad probationem dominij, *vt in his*
terminis fuit ponderatum in Sublacen. bonorum 21.
Maii 1604. *coram bo. me. Litta*, *& in prædictis Nea-*
politana Domus coram Ortembergo, *& Aſſiſien. bo-*
11 *norum coram Illuſtriſſimo Virili* † maximè cum de
effectuatione ſublocationis iſtius dubitari non poſ-
ſit ex ſolutionibus canonum per annos quamplures
factis Eccleſiæ per ſub emphyteutas, *ad tradita per*
Gabr. de locat. concl. 4. *num.* 17. quæ etiam ſolutiones
in vim dictæ ſublocationis factæ conferunt ad do-
minij probationem, vt dictum eſt. Quarto concur-
rit confeſſio prædicti Pauli Emilii vltimi emphy-
teutæ, qui in ſuo teſtamento de bonis iſtis, tamquam
emphyteuticis, & de præpoſituræ iſtius dominio
12 diſpoſuit, † quæ quidem confeſſio in præiudicium
ipſius Pauli Emilii, nec non Cæſaris illius hæredis
ſuffragatur ad probationem dominii, *Rip. in l. ſi ali-*
quam. num. 44 *ff. de acq. poſſ. Ruin. conſ.* 128. *num.* 16.
lib. 2. *Roland conſ.* 2. *n.* 109. *lib.* 1. *Boer. dec.* 211. *n.* 24. *&*
13 25. *Seraph. dec.* 553. *num.* 2. † & hæc adminicula, qua-
tenus etiam ſingula de per ſe non ſufficerent, iuncta
tamen ſimul ſufficiunt, *ad text. in l. inſtrumenta, C.*
de probat. cum vulg. prout non ſeparatim, ſed ſimul
coniuncta debent ponderari, *vt in ſimilibus terminis*
fuit dictum coram me in cauſa Viterbien. Caſtrorum 21.
14 *Iunij* 1628. † præcipuè contra habentem cauſam à
primis inueſtitis, quo caſu ſatis eſt probare locatio-
nem eſſe finitam, *vt in puncto fuit conſideratum in præ-*
dicta Aſſiſien. coram Illuſtriſſ. Virili.

Quantum verò attinet ad finem, ſeu deuolutio-
nem emphyteuſis, illa non videtur poſſe controuer-
ti, cum ex confeſſione ipſiuſmet Cæſaris hæredis
conſtet, Paulum Emilium vltimum emphyteutam
deceſſiſſe ſine filiis legitimis, & ſic defeciſſe omnes
15 in inueſtitura comprehenſos, † quorum exiſtentia ne-
que præſumitur, niſi probetur. *Seraph. dec.* 1487. *num.*
1. *Mantic. de coniectur. lib.* 11. *tit.* 4. *num.* 2. *cum ſeqq. &*
fuit dictum in prædicta Aſſiſien. coram Illuſtriſſ. Virili.

16 Nec obſtat, † quod huiuſmodi emphyteuſis tam-
quam recepta pro hæredibus, & ſucceſſoribus in in-
finitum eſt tranſitoria ad hæredes etiam extraneos
Soccin. conſ. 266. *lib.* 2. *Rota apud. bo. me. Card. Caual.*
dec. 243. *num.* 3. Ideoque Paulus Emilius potuit il-
lam transferre in Cæſarem iure hæreditario. Quia
quidquid ſit, an dicta receptio dici poſſit reſtricta
ad hæredes ſanguinis, *ad tradita per Dec. in conſ.*
395. *num.* 6. *& ſeq. Peregr. de fideicom. art.* 42. *num.*
5. *Fuſar. de ſubſtit. quæſt.* 339. *num.* 74. maximè cum
non adſit clauſula *cætera*, † cuius vigore ad quoſ- 17
cumque fieri poſſit tranſmiſſibilis, *Seraph. dec.* 703.
num. 2. ceſſat omnis difficultas ex eo, quod, cum
prædictus Cæſar ſit filius illegitimus Pauli Emilij,
vt inferius dicetur, † non ſolum de iure communi 18
excluditur, tamquam non comprehenſus in inueſti-
tura; in qua Prælatus propter ſui dignitatem non
præſumitur cogitaſſe de illis perſonis, quæ ſine pec-
cato generari non poſſunt. *Bald. in cap. quæ in Eccle-*
ſiarum num. 42. *de conſtit. Ferret. conſ.* 103. *num.* 13.
Clar. in §. emphyteuſis, quæſt. 30. *num.* 1. *Cald. de iure*
emphyt. lib. 2. *qu.* 19. *num.* 9. 29. *&* 66. *Tiraquell. de*
nobilit. cap. 14. *num.* 17. *Rot. deciſ.* 474. *num.* 1. *par.* 1.
diuerſ. Seraph. dec. 478. *num.* 1. *Phoeb. dec.* 30. *num.* 4.
& ſeqq. lib. 1. vbi ampliat etiam ſi adeſſet legitima-
tio Principis ſæcularis, *& latius. dec.* 161. *num.* 4.
lib. 2. *cum alijs per Mantic. de tacit. lib.* 22. *tit.* 10. *num.*
3. *Gratian. diſcept. forenſ.* 218. *num.* 35. Sed etiam ex
conſtitutione S. M. Pij V. 117. in nouo Bullario om-
nino eſt excluſus tamquam incapax emphyteuſis
Eccleſiaſticæ, *Seraph deciſ.* 478. *Rota deciſ.* 417. *& ſuſ.*
par. 1. *diuerſ. & deciſ.* 435. *n.* 10. *par.* 1. *recent. & dec.* 214.
par. 2. *diuerſ. Grat. diſcept.* 477. *num.* 7. *& fuit dictum in*
Bononien. de Maluetijs 11. *Decembris* 1624. *coram R.*
P. D. meo Pirouano, quæ procedunt etiam in ſpurio
poſtea legitimato, *Rot. deciſ.* 474. *num.* 8. *par.* 1. *diuerſ.*

Quod autem Cæſar ſit illegitimus, ſatis conſtat
ex teſtamento Pauli Emilij Patris, qui illum non
modo appellat filium naturalem, ſed attenta ipſius
incapacitate caſu, quo ex diſpenſatione Apoſtolica
reddatur capax iſtorum bonorum, eumdem obligat
etiam ad ſolutionem annui legati ſcutorum 100.
ad fauorem Iſabellæ vxoris. † Vnde ex eodem fon- 19
te, ex quo deducit ius ſuæ ſucceſſionis, emanat ple-
na probatio incapacitatis ipſius, *vt in puncto Ignea*
in Auth. ex cauſa. num. 7. *C. de liber. præterit. Grati.*
conſ. fin. num 30. *lib.* 1. *ariſ. conſ.* 11. *num.* 10. *lib.* 2. *Me-*
noch. conſ. 180. *num.* 13. *verſ. & dubium, & num.* 34. *verſ.*
noſtro autem caſu, & n. 43. *verſ. non obſtat. Laderch. conſ.*
122. *num.* 1. *&* 2. *& fuit dictum in prædicta Bononien. de*
Meluetiis 11. *Decembris* 1624. *coram R. P. D. meo Pi-*
rouano; † Et hæc procedunt, quamuis Cæſar in dicto 20
teſtamento nuncupetur legitimatus, quia qualitas
huiuſmodi reiicitur firma remanente patris aſſertio-
ne quoad qualitatem illegitimitatis, *Grat. d. conſ. fin.*
num 31. *verſ. nec ſtatur. cum num. ſeq. Menoch. d. conſ.*
180. *num.* 24. *verſ. nec obſtat, & num.* 34. *verſ. & primo*
Laderch. d. conſ. 122. *num.* 2. *verſ. quia omnes.* † Quæ 21
quidem qualitas illegitimitatis habetur pro vera, &
probata, quouſque doceatur de tali legitimatione
quæ ſuffragetur, *vt benè in ſimili Pereira dec. Portugall.*
43. *num.* 8. *verſ. ſufficit enim.*

Non obſtat, † quod tam ex tenore inueſtituræ, 22
quam etiam ex quantitate penſionis colligatur, bo-
na iſta eſſe conceſſa in locationem, non autem in
emphyteuſim. Quia omiſſo, quod verba inueſtituræ
potius ſonant in emphyteuſim, quam locationem,
& quod quantitas penſionis, ſeu canonis non cor-
reſpondet, ſed longè eſt inferior fructibus, vt con-
ſtat ex nonnullis inſtrumentis poſteriorum affi-
ctuum, ceſſat, omnis difficultas, quia dato etiam citra
veri præiudicium: quod verſaremur in terminis lo-
cationis, † adhuc tamen Cæſar tamquam illegitimus 23
eſſet incapax, vt ex ſententia, *Rota firmat. Mantic. de*
tacit. de lib. 22. *tit.* 10. *num.* 5.

Minus obſtat, quod in inueſtitura conuentum fue-
rit, vt ſi Franciſca prima acquirens alia bona præ-
dictis emphyteuticis pinguiora, & maioris reddi-
tus

tus præpoſito aſſignaret d. Bona , & terræ locatæ
eſſent, & eſſe deberent perpetuò franchæ , liberæ,
& exemptæ ipſius Franciſcæ,hæredumque ac ſucceſ-
ſorum;Ideoque iſta conceſſio non poſſit conſiderari
tamquam emphyteutica , ſed potius tamqoam me-
24 rus contractus venditionis , † qui poteſt in illegiti-
mum tranſire , vt de bonis conceſſis cum pacto af-
ſianchandi ad effectum capacitatis illegitimi , ex
Cephal. conſ. 703. num. 15. cum ſeqq. lib. 5. & alijs
ponderat Gratian. d. diſcept. 477. num. 10. & ſeqq. cum
alijs cumulatis in cauſa Romana Retractus 30. Mar-
tij 1626. coram R. P. D. meo Merlino. Quia pro re-
ſponſione ad huiuſmodi obiectum aduertendum eſt,
prædictos Doctores poſſe intelligi , vt loquantur,
quando , vel per effectuationem pacti de affrancan-
do iam reſolutus eſt contractus emphyteuſis , vel
affrancatio ex conuentione vſque ab initio eſt ne-
ceſſaria ; Vnde oon applicantur ad caſum noſtrum,
in quo,cum nullibi conſtet de effectuata huiuſmo-
di permutatione , non poteſt conſiderari aliqua re-
25 ſolutio contractus , † qui ante dictam reſolutionem
ſemper iudicatur emphyteuticus , vt expreſſè de-
clarat. *Cephal. d. conſ. 703. n. 17. verſ , quamuis ex præ-*
dictis, & in ſimili de permutatione,beneficiorum *latè*
26 *Pariſ. de Reſignatione lib. 1 q. 14. n 6. & ſeqq.* vbi † quod
permutatio ante effectuationem nullum operatur ef-
27 fectum,† pactum autem de affrancando eſt facultati-
uum tamquam collatum in poteſtatem emphyteutæ,
vt in puncto conſiderat Grat d. diſcept. 477. num. 16.
28 Nec opus eſt ingredi diſputationem, † an ſaltem
dicta facultas permutandi competens vigore pacti
tranſire poſſit in Cæſarem licet illegitimum , *ad*
tradita per Alciat. conſ. 7. num. 9. verſ. ſecundum prin-
cipale fundamentum. lib. 1. Menoch. conſ. 186. num 5.
& 6. Burſat. conſ. 253. num. 7. & ſeqq. Mantic. de ta-
cit. d. lib. 22. tit. 10. n. 20 Grat. d. diſcept. 477. n. 16. & diſ-
cept. 745. num. 77. & 84. & fuit dictum in cau-
ſa Romana Domorum prima Martij 1627. coram
R. P. D. Pironano Quia de hoc die non agitur , &
quatenus etiam ageretur , viſum fuit dupliciter poſ-
29 ſe reſponderi , Et primo , † pactum iſtud eſſe per-
ſonaliſſimum,ideoque extra perſonam , cui apponi-
tur ad alios non extendi , *l. idem in duobus. §. perſo-*
nale, l. iuris gentium. §. pactum. ff. de pactis. Bart. conſ.
58. in fin. verſ. ſup. 3. lib 2. Rimin. Iun. conſ. 465. n.
9. lib 4. Quod autem pactum huiuſmodi ſit perſo-
nale , colligitur primo ex verbis , quod ſi ipſa
Franciſa &c. alia bona &c. aſſignaret &c. dicta
bona &c. ſcilicet emphyteutica, & terræ ſint, & eſſe
debeant perpetuò franchæ &c. ipſius Franciſcæ, &
30 hæredum,ac ſucceſſorum ſuorum &c. † cum enim
facultas ſit conceſſa ſoli Franciſcæ , & ſic certæ per-
ſonæ,pactum cenſetur perſonale , *l. 1. §. fin. ff. de con-*
ſtit. Iaſ. in d. l. 1. §. perſonis. ff. de iur. immunit. cum aliis
per Aym. conſ. 929. num. 2. Secundo deprehenditur
31 ex pronomine illo, ipſa,† quod eſt perſonaliſſimum
& demonſtratiuum, ad oculum , *Cagnol. in l. 2. num.*
46. verſ. 2. principaliter. ff. de pact. int. empt. & ven-
dit. Aym d. conſ. 929 num. 11. Menoch. conſ. 115. n. 50.
32 Tertio denique colligitur etiam ex eo , † quod in
conceſſione dictæ facultatis nulla facta eſt mentio
hæredum , *Cephal. conſ. 352. num. 3. & ſeqq. lib. 3.*
Decian. reſponſ. 1. num. 67. lib. 2. cum tamen fuerint
expreſſè nominati, in caſu , quo facta permutatio-
ne bona remanebant franca, & libera, ſignum eui-
33 dens , † quod, ſicuti illos expreſſit in ſecundo caſu,
in quo voluit illos comprehendere, ita illos in pri-
mu expreſſiſſet , ſi eoſdem comprehendere voluiſ-
ſet , *Bald. in cap. venerabilem num. 21. de elect. Soc.*
Iun. con. 542. num. 14. & ſeqq. Gerard. Mazzol. in
ſua dec. conſ. 144. num. 26. Secuodo, & fortius vide-
34 batur poſſe reſponderi , † quod huiuſmodi pactum
tamqoam ſimul poſitum in eadem conceſſione eſt
correſpectioum , & pars dictæ conceſſioois in em-
phyteuſim , ita vt hodiè annullato contractu prin-
cipali ob finitam emphyteuſim,dictum etiam pactum
annulletur cum intelligatur,vt poſſit operari duran-
te emphyteuſi, *vt in puncto tenuerunt DD. cumulati per*
Rotam in dec. 115. num. 4. & ſeqq. par. 1. diuerſ. & vide-
tur etiam admittere Grat. d. diſcept. 477. num. 15. & 16
& licet prædicta deciſio loquatur in terminis pænæ
caducitatis, tamen multo magis procedit in caſu iſto,
in quo deuolutio non eſt in pœnam,ſed prouenit ex
defectu comprehenſorum in inueſtitura.

Quantum deniqoe attinet ad identitatem bono-
rum , viſum fuit Dominis illam ſufficienter iuſtifi-
cari ; nam quoad quindecim corpora ex illis , quæ
enumerantur in inueſtitura probatur identitas ex
confeſſione ipſiuſmet Cæſaris emanata in reſpon-
ſione ad poſitiones, † quæ contra ipſum *plenè pro-* 35
bat, Abb. in cap. quamuis. de re iudic. Aym. conſ. 217.
num. 9. S. M. Greg. deciſ. 92. num. 1. & in his terminis
fuit ſæpius dictum in cauſa Bononien. fideicommiſſi
de Deſideriis coram R. P. D. meo Merlino. In prædi-
ctis enim poſitionibus articulantur eædem fere de-
monſtrationes in inueſtitura expreſſè , † quarum 36
doæ ſufficiunt iuxta doctrinam *Bart. in l. demonſtra-*
tio falſa. num. 14. de condit. & demonſtr. quam paſ-
ſim omnes ſequuntor, vt latè fuit ponderatum coram
me in dicta Ferrarien. de Naſellis. Quo verò ad tria
reliqua corpora in eadem inueſtitura deſcripta, con-
currit decretum Iudicis , qui pronunciauit articu-
los haberi pro confeſſis , † quæ pronunciatio ope- 37
ratur, ſi concurrent requiſita , *de quibus in cap. 2. de*
confeſſis in 6. cuius forma præcisè eſt ſeruanda *Rota*
dec. 3. de confeſſ. in antiq. Seraph. dec. 408. Sed hoc
omiſſo concurrit vlterius integra ſolutio canonis
facta per Paulum Emilium , † qui veriſimiliter 38
canonem in inueſtitura præſcriptum integrè non ſol-
uiſſet , niſi bona in eadem inueſtitura expreſſa inte-
grè poſſediſſet , *ad tradita per Gabr. de locat. d. con-*
cluſ. 4. num. 17. Ac denique apprehenſio bonorum
hæreditariorum facta per Cæſarem , in qua nonnul-
la enumerantur confinia, quæ conueniunt cum ex-
preſſis in inueſtitura , † quæ ad probandam identi- 39
tatem plurimum ſuffragantur, *Bald. conſ. 89. n. 4. lib.*
1. Natt. conſ. 235. num. 17 Rot. dec. 131. num 5 par.
1. recent. S. M. Greg. dec. 5 5. num. 8. & ſeqq Ex qui-
bus negari non poteſt , quin ſufficienter remaneat
probata identitas , † cum ad illam probandam argu- 40
menta , coniecturæ, & præſumptiones admittantur,
Decian. conſ. 17 num. 3. lib. 3. Surd. dec. 55. n. 12. † Quæ 41
tanto magis procedunt in caſu iſto,in quo verſamur
in antiqua conceſſione vltra 80. annos, *ad text. in*
cap. cum cauſam. vbi Bald. in princ. Felyn. num. 1. de
prob. Dec. conſ. 146. num. 14. Rota apud S. M. Greg. dec.
162. num. 25. & ibi latè addentes, & † agitur aduerſus 42
perſonam, in quam bona deuenerunt ex ſucceſſione
comprehenſorum in inueſtitura, *Pereg. de fideicom.*
art. 44 num. 22. & ſeqq. & conſ. 48 lib. 1 2 Grat. diſcept.
969 num. 16. † quos non conſtat in locis enunciatis 43
alia bona,quam iſta emphyteutica habuiſſe , *Soccin.*
Iun. conſ. 127 num. 3. lib. 3. Sulnan. conſ. 57. num. 3. verſ.
2. loco, & dixit Rota in prædicta Ciuitatis Caſtelli Bono-
rum 5. Martij 1597. coram bo. me. Cardinali Pamphi-
lio, & alias ſæpius.

Et ita concluſum vtraque parte informante, &c.

R.P.D. QVEIPO

Savonen. Hæreditatis.

Lunæ 16. Decembris 1630.

SVMMARIA.

1 *Proximiores in gradu legitimi ſunt ſucceſſores ab inteſtato.*

2 *Succeſſori ab inteſtato competit interdictum quorum bonorum, & num 3. & ſeqq.*

3 *Hæres, vel is, cui bonorum poſſeſſio competit, poteſt poſſeſſione vacante illam propria auctoritate capere, ſecus ſi plena.*

4 *Interdictum* quorum bonorum *datur pro rebus per defunctum tempore obitus poſſeſſis.*

5 *Interdictum* quorum bonorum *competit contra poſſeſſorem vniuerſalem, & particularem, & detentorem.*

6 *Interdictum* quorum bonorum *non competit contra titulo poſſidentem.*

7 *Caſtra Iuriſdictionalia præſumuntur feudalia, & num. 9. & 10.*

8 *Iuriſdictio omnis in Populo fuit, & ab eo in Principem tranſlata.*

11 *Primogenitura non poteſt in præiudicium deſcendentium inſtitui in bonis feudalibus.*

12 *Summarijs in iudicijs ea tantum admittuntur exceptiones, de quarum probatione, & veritate incontinenti liquet.*

13 *Exceptio requirens altiorem indaginem in remedio quorum bonorum non admittitur.*

Deciſio CCXCIV.

CVm coram D. meo Vbaldo fuiſſet re-
ſolutum D Petro non competere im-
miſſionem in bonis, quæ de tempore
mortis poſſidebantur à Sinulpho Iu-
niore, ad quæ pro dimidia agebat, du-
bitaui ad inſtantiam eiuſdem Petri, an eſſet recedendum à deciſis ſub die 14. Iunij 1618 coram eodem
D. meo Vbaldo, & poſt trinam propoſitionem hodiè
DD. à deciſis receſſerunt, & immiſſionem illi in
dictis bonis pro dimidia parte concedendam eſſe reſ-
ponderunt; nam de morte Sinulphi Iunioris ab in-
teſtato vltimi poſſeſſoris dictorum bonorum, & quod
DD. Bartholomæus, & Petrus eius legitimi ſucceſſo-
res vti proximiores exiſtant, non controuertitur, †
1 vnde Petro pro dimidia parte bonorum poſſeſſionem
competere, *docet text. in l. 1. in princip. & l. 2. §. hæc autem
bonorum poſſeſſio. ff. vnd. legit. l. 2. § hæc hereditas ff de
ſuis, & legit. hered.* & † conſequenter interdicto quo-
2 rum bonorum agere poteſt, *ſecundum text. in l. 1. ff. &
C. quor. bonor.* & ibi *gloſ Bart. & DD. Menoch. de adi-
piſc. poſſeſſ. remed. 1. ex n. 9.* Nam, licet † hæres, vel cui
3 bonorum poſſeſſio decretata eſt, propria auctoritate
in bonis ſine poſſeſſore exiſtentibus poſſeſſionem ca-
pere poſſit, *vt tenet Bart. in auth. licentiam. num. 3. C. de
Epiſc. & Cleric. Rodriq. Suarez. ad l. ſeri, tit. de aditione
hæreditatis,* & ibi, *Bald. num 1. Guttier. pract. lib. 1. quæſt.
79. & in §. ſui. ex num 65. Modern. Rom diſcept. forenſ.
cap. 542 num. 1. & expreſſe docet, Bart. in l. fin. §. 1.
num. 16. C. de edict. Diu. Adr. toll. Menoch. de adipiſc.
poſſ. remed. 4 num. 421.* & quod in prædicto caſu, vel
propria auctoritate, vel licentia Iudicis præcedente
permiſſum ſit poſſeſſionem capere, *tradit Valaſc. de
par. cap. 3. num. 11.*

Alio vero exiſtente in poſſeſſione opus eſt inter-
dicto, vel alio remedio, cum propria auctoritate
illum expellere non liceat, *l. ſi quis in tantum, C.
vnd. vi, l. extat, ff. quod met. cauſ. l. Iulianus, ff. de in-
dic. l. 1. C. ne quis in ſua cauſ. Ius ſib. dic. & latè tra-
dit. Farin. in tract. de furt. q. 175. ex num. 2.* Ideò com-
petit interdictum quorum bonorum, *ſecundum text.
in d. l. 1. ff. & C. quor. bonor.* † quod decernitur 4
pro rebus, quas defunctus tempore mortis poſſide-
bat, vt in prædictis iuribus traditur, *& in §. ſequent.
verſ. adipiſcendæ. Inſtit. de interdict.* & † competit 5
contra quemlibet poſſeſſorem vniuerſalem hære-
ditatis defuncti, vel contra quemlibet particularem
poſſeſſorem, vel detentatorem alicuius rei, *vt tra-
ditur in l. 1. in princ. ff. quor. bonor. & ibi notauit gl.
fin. in princ. Angel. & Salicet. Ant. Gomez. in l. 45.
tauri, num. 128.* Et propterea, ſi pretium redactum
ex venditione Caſtrorum Orterij, & Sancti Ioan-
nis à nullo poſſidetur, licebit Petro, vel propria
auctoritate, vel præuia Iudicis licentia, & permiſ-
ſione partis poſſeſſionem capere, ſi vero à Bartho-
lomeo poſſidetur, Interdicto quorum bonorum con-
tra eundem immiſſionem conſequetur ex proximè
traditis.

Neque obſtat, quod † interdictum quorum bo- 6
norum non competat contra titulo poſſidentem,
ſecundum text. in l. 2. C. quor. bonor. & ibi notat *An-
gel. de Peruſ. in fin. l. 1. ff. eod. tit. Specul. in tit de Te-
ſtam §. nunc dicen. verſ. & nota quod hoc interdictum,
& traditur in d. §. ſequens, verſ. adipiſcendæ, Inſtit.
de interdict. & compluribus relatis docet Ant. Go-
mez. in d. l. 45. Tauri, num. 128. circa fin.* & propte-
rea Bartholomeus habens titulum primogenituræ
ſactæ per Sinulphum Seniorem hanc immiſſionem
impedire poſſit, quia reſpondetur, quod, † ex quo 7
Caſtra Orterij, & Sancti Ioannis ſunt iuriſdictio-
nalia, præſumuntur ſeudalia, † cum omnis iuriſdi- 8
ctio fuerit in populo, & ab eo in Principem tranſ-
lata, *vt traditur in §. ſed quod Principi placuit, Inſt.
de iur. natural. & benè notauit Caſtr. in l. 1 num. 3. ff.
de offic. eius cui mandata eſt iuriſdictio,* & in ſpecie,
† quod omnis iuriſdictio præſumatur ſeudalis, *tra-* 9
dit poſt multos Montic. de contract. lib. 23 tit 4. num. 5.
vnde ſequitur, prædicta Caſtra eſſe ſeudalia ex pa-
cto, & prouidentia, † prout præſumitur, dum de 10
origine ſeudi non conſtat *ex cap. 1. §. Beneficium, in
quibus cauſis feudum amittatur. Couar. lib 2. var. cap. 18.
n. 3. in fin Iul. Clar. in §. feudum, q 40 & 85. Oſaſc. dec.
161. ex n. 12. & poſt. multos Mant. vbi ſupra tit. 9. ex
num 8.* † Ideoque primogenitura in præiudicium deſ- 11
cendentium non potuit inſtitui, *iuxta reg. text in l. ab
eo, C. de fideic. l. vnum ex famil § 1 ff de leg. 2. & latè pro-
ſequitur Peregr. de fideic. art. 6. ex n. 11. præſertim num. 18.
Menoch. lib. 4 de præſumpt. qu. 197. n. 5. Iul. Clar. in d.
§ feudum qu. 40. & 85. Sued. conſ. 108. n. 33.* & ideo
cum incontinenti appareat de nullitate tituli primo-
genituræ, immiſſionem impedire non debet, † cum 12
in omnibus Iudicijs ſummarijs admittantur tantum
exceptiones, de quarum probatione, & veritate in-
continenti liquet, *ex l. fin. C de edict diu. Adr. toll. l. 3.
§ ibidem. ff ad exhiben. l. ille à quo. §. ſi teſtamento ff. ad
Trebell. c. literis. in fin. de reſtit. ſpolia. gl. in l. 2. C. de
edict. diu. Adr. toll. & pluribus relatis Molin. de primog.
lib. 3. cap. 13. num. 15 Gonzal. gl. 15. §. 1. ex num. 87.*

Minus obſtat, quod dicta primogenitura facta à
Sinulpho Seniore fuerit effectuata, dum à Sinulpho
Iuniore bona fuerunt poſſeſſa vti ſuppoſita primo-
genituræ, quia reſpondetur, Sinulphum Iuniorem
potuiſſe poſſidere tam ex titulo feudi, quam pri-
mogenituræ, & ideò non apparet primogenituram
in eius perſona fuiſſe executam, & obſeruatam; qua-
re cum † hæc inſpectio altiorem indaginem re- 13

quirat, in hoc Iudicio admitti non debet, ex Iuribus proximè relatis.

Et ita vtraque parte informante DD. reſponderunt &c.

R.P.D. VEROSPIO

ROMANA FIDEICOMMISSI DE EPIS.

Veneris 4. Aprilis 1631.

SVMMARIA.

1 *Manutentioni locus non eſt defectu proprietatis probato.*

2 *Legitima fideicommiſſi grauari non poteſt.*

3 *Dos materna non venit ſub patris teſtantis diſpoſitione, ſed ea vti æs alienum ex illius bonis detrahi poteſt.*

4 *Exceptio ad manutenſionem impediendam probanda eſt incontinenti.*

5 *Reo, & poſſeſſori aduerſus fideicommiſſarium ſatis eſt dicere, quod bona alienata non abſorbent ſuum creditum legitimæ, ita vt transferat onus probandi contrarium in adoerſarium.*

6 *Decl. procedere in iudicio ſummariſſimo manutentionis, ſecus in ordinario immiſſionis.*

7 *Exceptiones altioris indaginis reijciuntur in manutentionis.*

8 *Iuſtitiam poſſeſſionis attendere omiſſo facto opus non eſt, vbi ius penitus non repugnat, ſed aliquo tantummodo reſiſtit.*

9 *Manutentio impeditur, vbi eadem pendet à cognitione petitorij.*

10 *Societates, quæ ex alicuius teſtamento debent eligere, & dotare puellas, & nullum commodum ex diſpoſitione ſentiunt, dicuntur Executrices voluntatis teſtatoris.*

11 *Bona fides adeſſe dicitur in eo, qui nec eſt in lite, nec litem ſcit.*

12 *Dotes irreuocabiliter apud mulieres eſſe publicè intereſt.*

13 *Poſſeſſio probatur ex ſolutionibus. & confeſſione partis.*

14 *Decl. ſecus in ſolutionibus, & confeſſione tutoris in præiudicium pupilli minoris ſeptennio; licet contrarium procedat in adulto.*

15 *Poſſeſſio contra auctorem, ſeu defunctum ſuffragatur etiam contra hæredem, cum ex mutatione perſonæ non mutetur titulus, nec poſſeſſio.*

16 *Exceptio petitorium reſpiciens, vt eſt; an poſſeſſio tranſlata ſit ex contractu nullo, aliena dicitur à manutentione.*

17 *Minoris rem occupans acquirit ſaltim nudam detentionem.*

18 *Detentatio pro poſſeſſione habetur.*

19 *Detentio ſua habet remedia poſſeſſoria, vt ſunt officium Iudicis ad effectum retinendæ, & recuperandæ poſſeſſionis, & interdictum vnde vi.*

20 *Dotatio, & nominatio Puellarum relicta quid contineat.*

DECISIO CCXCV.

PRopoſui dubium reſolutum aliàs coram me. 20. Iunij anni proximè præteriti ſuper manutentione, quam petebant Archiconfraternitates Sanctiſſimi Crucifixi, & Sanctæ Mariæ de Carmine in exactione fructuum cenſus hæreditarij q. Melchioris de Epis, vt iuxta ipſius Melchioris diſpoſitionem diſtribuerentur pro dote Puellarum, quas eædem Archiconfraternitates nominare, & dotare debebant in executionem voluntatis eiuſdem Melchioris. Quod dubium etiam hodie DD. affirmatiuè reſoluerunt, non obſtantibus ijs, quæ ex parte Ludouici Saminiati vocati ex fideicommiſſo Bartholini partis Melchioris opponebantur tàm contra poſſeſſionem Archiconfraternitatum, quam de anteriori fideicommiſſo eiuſdem Bartholini.

Et quoad fideicommiſſum non ſolum illud deducebatur, vt inde oſtenderetur nullitas diſpoſitionis factæ à Melchiore, dum diſpoſuerat de bonis, quæ propria non erant, ſed hæc etiam exceptio dicebatur incontinenti probata cum & exiſtentia, & purificatio ipſius fideicommiſſi ad fauorem Ludouici firmata fuiſſent particulari deciſione facta *coram bo. me. Buratto 21. Iunij 1623.* † vt propterea de poſſeſſione am- 1
plius quæri non poſſet, probato defectu proprietatis, *ex traditis in l. naturaliter. §. nihil commune, & ibi Alexand. num. 34. Rip num. 97. ff. de acquir. poſſeſſ. Menoch. de retin. poſſ. remed. 3. num. 685. Rota deciſ. 3. de reſtit. ſpoliat. in nou. & dec. 591. num. 4. par. 2. recent.*

Verùm hæc eadem exceptio ſublata videri poterat in deciſione, quæ facta fuit coram me, & in qua, cum vt hic idem articulus manutentionis diſputaretur, firmatum fuit ſuſtineri diſpoſitionem Melchioris tam ſuper legitima, † quæ fideicommiſſo grauati non po- 2
terat, quam ſuper dote materna, † quæ neque venit 3
ſub diſpoſitione Teſtatoris, ſed tamquam æs alienum detrahi etiam potuit ex illius bonis. Nec obeſſe viſa fuit replicatio, quæ fiebat contra vtramque hanc detractionem, vt ipſis ſatisfactum eſſet, vel per anteriores alienationes, vel per ſolutionem, & reſtitutionem factam cum effectu ipſius dotis: quia adhuc non poterat dici probata incontinenti exceptio alienationum, † ſicut requirebatur, ad hoc vt impediri poſſet 4
effectus manutentionis in hoc Iudicio ſummariſſimo, cum firmata non fuiſſent, aut quantitas ipſius legitimæ, aut valor bonorum alienatorum, itaut non niſi dubia videri poſſet actio fideicommiſſarij, † dum 5
ſatis erat Reo, & poſſeſſori reſpondere, vt bona, quæ dicebantur alienata, ſatis ſibi non fuerint pro ſuo credito legitimæ, *Pereg. de fideicomm. art. 39. num. 13. & 14. Natta conſ. 238. num. 7. Card. Seraph. deciſ. 609. num. 7. Rota dec. 210. part. 2. diuerſ. & dec. 641. num. 18. par. 1. diuerſ. & fuit ſeruatum in Ceſenaten. fideicommiſſi 22. Aprilis 1630. coram R. P. D. meo Motmano.* Et quatenus etiam replicaretur, † vt propter aliquas detra- 6
ctiones, quæ apparebant huic legato anteriores, fuiſſet in ipſum poſſeſſorem tranſlatum onus contrarium probandi, quod pro eadem legitima ſatis eſſe non potuerunt bona alienata, ſicut concluſionem ſuperius firmatam viſa fuit limitaſſe. *Rota in Bonon. fideicommiſſi de Cataneis 10. Martij 1617. coram R. P. D. meo Pironano, in Romana domus ad Peregrinum 11. Martij 1609. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano; & in Maceraten. fideicommiſſi 6. Februar. 1610. coram Card. Sacrato, & tennit idem Peregr. de fideicom. art. 39. n. 14.* Hanc tamen limitationem, quam DD. veriſſimam dixerant eſſe in ſuo caſu, in Iudicio ſcilicet plenario immiſſionis (cum per eam replicationem fideicommiſſarij videatur ipſe Reus ſuſtinere partes actoris, dum in ſua exceptione negat ſatisfieri ſibi potuiſſe ex valore bonorum alienatorum. Non potuerunt admitti poſſe in hoc Iudicio ſummariſſimo, † in quo reij- 7
ciuntur exceptiones altioris indaginis, ſicut erat hæc quæſtio, an bona alienata æquarent valorem detractionum propter plures probationes, ad quas teneretur filius hæres grauatus, ſi in hoc Iudicio eiſdem probationibus cogeretur elidere nam vnã præſumptionem quæ ſola videtur contra ſe vigere pro impu-

 tatione

R.P.D. QVEIPO

Savonen. Hæreditatis.

Lunæ 16. Decembris 1630.

SVMMARIA.

1 *Proximiores in gradu legitimi ſunt ſucceſſores ab inteſtato.*
2 *Succeſſori ab inteſtato competit interdictum quorum bonorum, & num. 3. & ſeqq.*
3 *Hæres, vel is, cui bonorum poſſeſſio competit, poteſt poſſeſſione vacante illam propria auctoritate capere, ſecus ſi plena.*
4 *Interdictum* quorum bonorum *datur pro rebus per defunctum tempore obitus poſſeſſis.*
5 *Interdictum* quorum bonorum *competit contra poſſeſſorem vniuerſalem, & particularem, & detentorem.*
6 *Interdictum* quorum bonorum *non competit contra titulo poſſidentem.*
7 *Caſtra Iuriſdictionalia præſumuntur feudalia, & num. 9. & 10.*
8 *Iuriſdictio omnis in Populo fuit, & ab eo in Principem tranſlata.*
11 *Primogenitura non poteſt in præiudicium deſcendentium inſtitui in bonis feudalibus.*
12 *Summarijs in iudicijs ea tantum admittuntur exceptiones, de quarum probatione, & veritate incontinenti liquet.*
13 *Exceptio requirens altiorem indaginem in remedio quorum bonorum non admittitur.*

Decisio CCXCIV.

CVm coram D. meo Vbaldo fuiſſet reſolutum D. Petro non competere immiſſionem in bonis, quæ de tempore mortis poſſidebantur à Sinulpho Iuniore, ad quæ pro dimidia agebat, dubitaui ad inſtantiam eiuſdem Petri, an eſſet recedendum à deciſis ſub die 14. Iunij 1618. coram eodem D. meo Vbaldo, & poſt vnam propoſitionem hodiè DD. à deciſis receſſerunt, & immiſſionem illi in dictis bonis pro dimidia parte concedendam eſſe reſponderunt; nam de morte Sinulphi Iunioris ab inteſtato vltimi poſſeſſoris dictorum bonorum, & quod DD. Bartholomæus, & Petrus eius legitimi ſucceſſores vti proximiores exiſtant, non controuertitur,
1 † vnde Petro pro dimidia parte bonorum poſſeſſionem competere, *docet text. in l. 1. in princip. & l. 2. §. hæc autem bonorum poſſeſſio. ff. vnd. legit. l. 2. § hac hæreditas ff de ſuis, & legit. hæred.* & † conſequenter interdicto quo-
2 rum bonorum agere poteſt, *ſecundum text. in l. 1. ff. & C. quor. bonor.* & ibi *gloſ. Bart. & DD. Menoch. de adipiſc. poſſeſſ. remed. 1. ex n. 9.* Nam, licet † hæres, vel cui
3 bonorum poſſeſſio decretata eſt, propria auctoritate in bonis ſine poſſeſſore exiſtentibus poſſeſſionem capere poſſit, *vt tenet Bart. in auth. licentiam. num. 3. C. de Epiſc. & Cleric. Rodriq. Suarez. ad l. fori, tit. de aditione hæreditatis,* & ibi, *Bald. num. 1. Guttier. pract. lib. 1. quæſt. 79. & in §. ſui. ex num 65. Modern. Rem diſcept. forenſ. cap. 542. num. 1. & expreſſe docet, Bart. in l. fin. §. 1. num. 16. C. de edict. Diu. Adr. toll. Menoch. de adipiſc. poſſ. remed. 4. num. 421.* & quod in prædicto caſu, vel propria auctoritate, vel licentia Iudicis præcedente permiſſum ſit poſſeſſionem capere, *tradit Valaſc. de par. cap. 3. num. 11.*

Alio vero exiſtente in poſſeſſione opus eſt interdicto, vel alio remedio, cum propria auctoritate illum expellere non liceat, *l. ſi quis in tantum, C. vnd. vi, l. extat, ff. quod met. cauſ. l. Iulianus, ff. de iudic. l. 1. C. ne quis in ſua cauſ. Ius ſib. dic. & latè tradit. Farin. in tract. de furt. q. 175. ex num. 2.* Ideò competit interdictum quorum bonorum, *ſecundum text. in d. l. 1. ff. & C. quor. bonor.* † quod decernitur 4
pro rebus, quas defunctus tempore mortis poſſidebat, vt in prædictis iuribus traditur, *& in §. ſequen. verſ. adipiſcendæ. Inſtit. de interdict.* & † competit 5
contra quemlibet poſſeſſorem vniuerſalem hæreditatis defuncti, vel contra quemlibet particularem poſſeſſorem, vel detentatorem alicuius rei, *vt traditur in l. 1. in princ. ff. quor. bonor. & ibi notauit gl. fin. in princ. Angel. & Salicet. Ant. Gomez. in l. 45. tauri, num. 128.* Et propterea, ſi pretium redactum ex venditione Caſtrorum Otterij, & Sancti Ioannis à nullo poſſidetur, licebit Petro, vel propria auctoritate, vel præuia Iudicis licentia, & permiſſione partis poſſeſſionem capere, ſi vero à Bartholomeo poſſidetur, Interdicto quorum bonorum contra eundem immiſſionem conſequetur ex proximè traditis.

Neque obſtat, quod † interdictum quorum bo- 6
norum non competat contra titulo poſſidentem, *ſecundum text. in l. 2. C. quor. bonor.* & ibi notat *Angel. de Peruſ. in fin. l. 1. ff. eod. tit. Specul. in tit de Teſtam. §. nunc dicen. verſ. & nota quod hoc interdictum, & traditur in d. §. ſequens, verſ. adipiſcendæ, Inſtit. de interdict. & compluribus relatis docet Ant. Gomez. in d. l. 45. Tauri, num. 128. circa fin.* & propterea Bartholomeus habens titulum primogenituræ factæ per Sinulphum Seniorem hanc immiſſionem impedire poſſit, quia reſpondetur, quod, † ex quo 7
Caſtra Otterij, & Sancti Ioannis ſunt iuriſdictionalia, præſumuntur feudalia, † cum omnis iuriſdi- 8
ctio fuerit in populo, & ab eo in Principem tranſlata, *vt traditur in §. ſed quod Principi placuit, Inſt. de iur. natural. & benè notauit Caſtr. in l. 1. num. 3. ff. de offic. eius cui mandata eſt iuriſdictio,* & in ſpecie, † quod omnis iuriſdictio præſumatur feudalis, *tra- 9
dit poſt multos Montic. de contract. lib. 23. tit. 4. num. 5.* vnde ſequitur, prædicta Caſtra eſſe feudalia ex pacto, & prouidentia, † prout præſumitur, dum de 10
origine feudi non conſtat *ex cap. 1. §. Beneficium, in quibus cauſ. feudum amittatur. Couar. lib. 2. var. cap. 18. n. 3. in fin. Iul. Clar. in §. feudum, q. 40. & 85. Oſaſc. dec. 161. ex n. 12. & poſt. multos Mart. vbi ſupra tit. 9. ex num 8.* † Ideoque primogenitura in præiudicium deſ- 11
cendentium non potuit inſtitui, *iuxta reg. text in l. ab ea, C de fideic. l. cum ex famil § 1 ff de leg. 2. & latè proſequitur Peregr. de fideic. art. 6. ex n. 11. præſertim num. 18. Menoch. lib. 4. de præſumpt. qu. 197. n. 5. Iul. Clar. in d. § feudum qu. 40. & 85. Surd. conſ. 108. n. 33.* & ideo cum incontinenti appareat de nullitate tituli primogenituræ, immiſſionem impedire non debet, † cum 12
in omnibus Iudiciis ſummariis admittantur tantum exceptiones, de quarum probatione, & veritate incontinenti liquet, *ex l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. l. 3. §. ibidem. ff. ad exhiben. l. ille à quo. §. ſi teſtamento ff. ad Trebell. c. literis. in fin. de reſtit. ſpolia. gl. in l. 2. C. de edict. diu. Adr. toll. & pluribus relatis Molin. de primog. lib. 3. cap. 13. num. 15. Gonzal. gl. 15. §. 1. ex num. 87.*

Minus obſtat, quod dicta primogenitura facta à Sinulpho Seniore fuerit effectuata, dum à Sinulpho Iuniore bona fuerunt poſſeſſa vti ſuppoſita primogenituræ, quia reſpondetur, Sinulphum Iuniorem potuiſſe poſſidere tam ex titulo feudi, quam primogenituræ, & ideò non apparet primogenituram in eius perſona fuiſſe executam, & obſeruatam; quare cum † hæc inſpectio altiorem indaginem re- 13
quirat,

Digitized by Google

quirat, in hoc Iudicio admitti non debet, ex Iuribus proximè relatis.

Et ita vtraque parte informante DD. reſponderunt &c.

R.P.D. VEROSPIO

Romana Fideicommiſſi de Epis.

Veneris 4. Aprilis 1631.

SVMMARIA.

1 *Manutentioni locus non eſt defectu proprietatis probato.*

2 *Legitima fideicommiſſi grauari non poteſt.*

3 *Dos materna non venit ſub patris teſtantis diſpoſitione, ſed ea vtj as alienum ex illius bonis detrahi poteſt.*

4 *Exceptio ad manutentionem impediendam probanda eſt incontinenti.*

5 *Reo, & poſſeſſori aduerſus fideicommiſſarium ſatis eſt dicere, quod bona alienata non abſorbent ſuum creditum legitima, ita vt transferat onus probandi contrarium in aduerſarium.*

6 *Decl. procedere in iudicio, ſummariſſimo manutentionis, ſecus in ordinario immiſſionis.*

7 *Exceptiones altioris indaginis reijciuntur in manutentionis.*

8 *Iuſtitiam poſſeſſionis attendere omiſſo facto opus non eſt, vbi ius penitus non repugnat, ſed aliquo tantummodo reſiſtit.*

9 *Manutentio impeditur, vbi eadem pendet à cognitione petitorij.*

10 *Societates, qua ex alicuius teſtamento debent eligere, & dotare puellas, & nullum commodum ex diſpoſitione ſentiunt, dicuntur Executrices voluntatis teſtatoris.*

11 *Bona fides adeſſe dicitur in eo, qui nec eſt in lite, nec litem ſcit.*

12 *Dotes irreuocabiliter apud mulieres eſſe publicè intereſt.*

13 *Poſſeſſio probatur ex ſolutionibus. & confeſſione partis.*

14 *Decl. ſecus in ſolutionibus, & confeſſione tutoris in praiudicium pupilli minoris ſeptennio; licet contrarium procedat in adulto.*

15 *Poſſeſſio contra auctorem, ſeu defunctum ſuffragatur etiam contra haredem, cum ex mutatione perſona non mutetur titulus, nec poſſeſſio.*

16 *Exceptio petitorium reſpiciens, vt eſt, an poſſeſſio tranſlata ſit ex contractu nullo, aliena dicitur à manutentione.*

17 *Minoris rem occupans acquirit ſaltim nudam detentionem.*

18 *Detentatio pro poſſeſſione habetur.*

19 *Detentio ſua habet remedia poſſeſſoria, vt ſunt officium Iudicis ad effectum retinenda, & recuperanda poſſeſſionis, & interdictum vnde vi.*

20 *Dotatio, & nominatio Puellarum relicta quid contineat.*

DECISIO. CCXCV.

PRopoſui dubium reſolutum aliàs coram me. 20. Iunij anni proximè præteriti ſuper manutentione, quam petebant Archiconfraternitates Sanctiſſimi Crucifixi, & Sanctæ Mariæ de Carmine in exactione fructuum cenſus hæreditarij q. Melchioris de Epis, vt iuxta ipſius Melchioris diſpoſitionem diſtribuerentur pro dote Puellarum, quas eædem Archiconfraternitates nominare, & dotare debebant in executionem voluntatis eiuſdem Melchioris. Quod dubium etiam hodie DD. affirmatiuè reſoluerunt, non obſtantibus ijs, quæ ex parte Ludouici Saminiati vocati ex fideicommiſſo Bartholini partis Melchioris opponebantur tàm contra poſſeſſionem Archiconfraternitatum, quam de anteriori fideicommiſſo eiuſdem Bartholini.

Et quoad fideicommiſſum non ſolum illud deducebatur, vt inde oſtenderetur nullitàs diſpoſitionis factæ à Melchiore, dum diſpoſuerat de bonis, quæ propria non erant, ſed hæc etiam exceptio dicebatur incontinenti probata cum & exiſtentia, & purificatio ipſius fideicommiſſi ad fauorem Ludouici firmata
fuiſſet particulari deciſione facta *coram bo. me. Buratto 21. Iunij 1623.* † vt propterea de poſſeſſione am- 1
plius quæri non poſſet, probatò defectu proprietatis, *ex traditis in l. naturaliter. §. nihil commune, & ibi Alexand num. 34. Rip num. 97. ff. de acquir. poſſeſſ. Menoch. de retin. poſſ. remed. 3. num. 685. Rota deciſ. 3. de reſtit. ſpoliat. in nou. & dec. 591. num. 4. par. 2. recent.*

Verùm hæc eadem exceptio ſublata videri poterat in deciſione, quæ facta fuit coram me, & in qua, cum vt hic idem articulus manutentionis diſputaretur, firmatum fuit ſuſtineri diſpoſitionem Melchioris tam
ſuper legitima, † quæ fideicommiſſo grauari non po- 2
terat, quam ſuper dote materna, † quæ neque venit 3
ſub diſpoſitione Teſtatoris, ſed tamquam æs alienum detrahi etiam potuit ex illius bonis. Nec obeſſe viſa fuit replicatio, quæ fiebat contra vtramque hanc detractionem, vt ipſis ſatisfactum eſſet, vel per anteriores alienationes, vel per ſolutionem, & reſtitutionem factam cum effectu ipſius dotis: quia adhuc non poterat dici probata incontinenti exceptio alienatio-
num, † ſicut requirebatur, ad hoc vt impediri poſſet 4
effectus manutentionis in hoc Iudicio ſummariſſimo, cum firmata non fuiſſent, aut quantitas ipſius legitimæ, aut valor bonorum alienatorum, itaut non
niſi dubia videri poſſet actio fideicommiſſarij, † dum 5
ſatis erat Reo, & poſſeſſori reſpondere, vt bona, quæ dicebantur alienata, ſatis ſibi non fuerint pro ſuo credito legitimæ, *Pereg. de fideicomm. art. 19. num. 13. & 14. Natta conſ. 238. num. 7. Card. Seraph. deciſ. 609. num. 7. Rota dec. 250 part. 2 diuerſ. & dec. 641. num. 18. par. 1. diuerſ. & fuit ſeruatum in Ceſenaten. fideicommiſſi 22. Aprilis 1630. coram R. P. D. meo Mormano.* Et qua-
tenus etiam replicaretur, † vt propter aliquas detra- 6
ctiones, quæ apparebant huic legato anteriores, fuiſſet in ipſum poſſeſſorem tranſlatum onus contrarium probandi, quod pro eadem legitima ſatis eſſe non potuerunt bona alienata, ſicut concluſionem ſuperius firmatam viſa fuit limitaſſe. *Rota in Bonon. fideicommiſſi de Cattaneis 10. Martij 1617. coram R. P. D. meo Pirouano, in Romana domus ad Peregrinum 11. Martij 1609. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano; & in Maceraten. fideicommiſſi 16. Februar. 1610. coram Card. Sacrato, & tenuit idem Peregr. de fideicom. art. 39. n. 14.* Hanc tamen limitationem, quam DD. veriſſimam dixerant eſſe in ſuo caſu, in Iudicio ſcilicet plenario immiſſionis (cum per eam replicationem fideicommiſſarij videatur ipſe Reus ſuſtinere partes actoris, dum in ſua exceptione negat ſatisfieri ſibi potuiſſe ex valore bonorum alienatorum. Non potuerunt admit-
ti poſſe in hoc Iudicio ſummariſſimo, † in quo reij- 7
ciuntur exceptiones altioris indaginis, ſicut erat hæc quæſtio, an bona alienata æquarent valorem detractionum propter plures probationes, ad quas teneretur filius hæres grauatus, ſi in hoc Iudicio eiſdem probationibus cogeretur elidere nam vnã præſumptionem quæ ſola videtur contra ſe vigere pro impu-

8 tatione. Cum † neq; ſi ius aliquo modo reſiſteret, dũ
tamen penitus, & omnino non repugnaret, opus eſſet
omiſſo facto inſpicere, & attendere iuſtitiam eiuſ-
dem poſſeſſionis, vt ex mente *Innocent. Abb.* & alio-
rum diſtinxit *Couar. pract. q. cap. 17. num. 6. Menoch.
de retin. poſſeſſ. remed. vltimo num. 21. quos ſequta fuit
Rota dec. 534 num. 7. par. 1. diuerſ. & in Hiſpalen.
præeminentiarum 19. Februarij 1619. coram bo. me.
Vbaldo.* Et in omnem euentum, quatenus etiam
non ſubſiſteret creditum legitimæ, ſatis eſſe pote-
rat ad ſuſtinendam hanc diſpoſitionem, & legatum
Melchioris, creditum dotis maternæ, quæ probata
fuit aſcendere ad ſcuta bis mille, non autem eſſe
ſolum ſcutorum mille, vt contendebant informan-
tes pro Ludouico; itaut detractis ſcutis quingentis,
quæ lucratus fuit Octauius ſecundus vir Iuliæ, &
Victricus ipſius Melchioris per obitum eiuſdem Iu-
liæ, ſupereſſe adhuc ſcuta mille, & quingenta ex pre-
tio Caſalis venditi Laurentio Ruggerio, in quo ea-
dem dos conſiſtebat, & quam prorſus ſummam reli-
querat Melchior, vt ex illius fructibus dotari quo-
tannis deberent Puellæ, quas nominare debebant
Societates.

Ex his neque obeſſe viſa ſunt, quæ ad impedien-
9 dam manutentionem etiam opponebantur † vt ſci-
licet illa penderet à cognitione petitorii, dum nul-
la ſpes erat, vt dotes, quæ in vim mandati de ma-
nutenendo, & pendente iudicio poſſeſſorio, ſoluen-
dæ erant, poſſent poſtea recuperari, quaſi redderé-
tur impoſſibilis hæc repetitio, ſi contingeret in pe-
titorio declarari fideicommiſſum, tam reſpectu ea-
10 rumdem Societatum, † quæ ſolum reputari poterant
executrices voluntatis Teſtatoris, dum nullum com-
modum ad eas pertinere debebat ex legato illis re-
licto, *iuxta diſtinctionem gl. in l. ſi quis Titio. 17. in verb.
vt miniſtrum, & ibi. Bart num. 1. ff. de leg. 2. Io. Andr. in
addit. ad Speculat lib. 2. part. 2. de inſtr. edition. §. nunc
aliqua. 13. ſub num. 17. Rot. in Romana cenſus ſcutor. vi-
ginti millium. 24. Febr. 1612. coram Ludouiſ. dec. 544.
num. 3.* quàm reſpectu Puellarum, quibus dotes ſolui
11 debebant, propter bonam fidem, † quæ non poterat
in illis negari, dum neque ſunt in lite, neque hanc
litem ſciunt, *vt etiam dixit gloſ. in cap. ſignificauerunt.
in verb. reſtituendum, de teſtibus, & in cap. cum ſuper in
verb. reſtituendum de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Rot. deciſ.
7. eodem tit. in antiq. & dec 18. de re iudicat. in non. Spe-
culat. in tit. de fructibus, & intereſſe. §. 1. n. 9.* præter fauo-
12 rem publicum. † qui etiam ſuadere videtur, vt eædem
dotes debeant eſſe irreuocabiliter apud ipſas Puel-
las, poſtquam fuerunt effectæ proprium illarum pa-
trimonium: Si enim præter fideicommiſſum Bar-
tholini ſupererat Melchiori, & dos materna, & por-
tio ſuæ legitimæ, quæ tamquam æs alienum detrahi
debebant ab eodem fideicommiſſo, non poteſt di-
ci, vt caſus reſtitutionis pendere debeat ab illius de-
clarationc, & nunquam ex his ſolutionibus, & di-
ſtributione dotium faciendis eidem fideicommiſſo
præiudicatum dici poterit.

Et hæc ſuper exceptione fideicommiſſi, Quò ve-
to ad poſſeſſionem Societatum, quam etiam impu-
gnabat Ludouicus, non poterat illa controuerti,
13 † tàm ex pluribus ſolutionibus, quàm etiam pro-
pter propriam confeſſionem eiuſdem Ludouici,
quæ omnia fuerunt fundamentum deciſionis factæ
in hac cauſa ſuper conceſſione mandati de manu-
tenendo: Et licet hanc confeſſionem, & omnes ſo-
lutiones factas poſtquam ipſe ſucceſſerat in hære-
ditate, impugnaret idem Ludouicus ex eo quod om-
nes in actus ſolutionum, & confeſſionis facti fuiſ-
14 ſent, cum ipſe eſſet minor, à ſuis Tutoribus, † qui
præiudicare ſibi non potuerunt, *iuxta doctrinam Bart.
in l. 1. §. ſi vir. n. 3. vbi etiam Alexand. n. 4. ff. de acq. poſ-
ſeſſ. quam ſecutus fuit Ruin. conſ. 137. n. 11. lib. 1.* conſtitu-
ta differentia inter minorem, qui tamen adultus ſit, &
minorem, qui pupillarem ætatem non excedat. Non
tamen poterat controuertere poſſeſſionem Societa-
tum in vita Iſabellæ matris primæ heredis, † eadem- 15
que poſſeſſio ſuffragabatur eiſdem Societatibus con-
tra ipſum Ludouicum, cum ex mutatione perſonæ
non potuerit mutari titulus, & poſſeſſio, quam il-
læ acquiſiuerant, *iuxta dec. Guidopap. 629. quam ſem-
per ſequuta fuit Rot. vt apud Put. dec. 351. lib. 3. in
dec. 99. num. 11. par. diuerſ. dec. 562. num. 1. par. 1. &
dec. 652. num. 4. par. 2. recent. & in his eiſdem terminis
Exactionis fructuum cenſus coram Ludouiſ. deciſione
213. num. 3. & in Romana Domus 17. Martij proxi-
mè præteriti coram me.* Præter quam † hæc exceptio, 16
an propter nullitatem contractus fuerit tranſlata poſ-
ſeſſio, etiam ipſa videri poterat aliena ab hoc Iudicio,
tamquam reſpiciens petitorium, *vt in his terminis eſt
dec. Achill. 15. de reſtit. ſpol.* cum † & occupans rem 17
minoris acquirat ſaltem nudam detentionem, *l. poſ-
ſeſſionem. 29 ff. de acquir. poſſeſſ. gl. in l. pupillus 11. de ac-
quir. rer. domin. Put. dec. 276. n. 5. lib. 3.* † quæ detentatio 18
& pro poſſeſſione habetur, *l. ſtipulatio iſta, §. hæc quo-
que, ff. de verb. obligat. Innocent. in cap. quoniam frequen-
ter. n. 8. vt lit. non conteſt. Ægid in cap. in literas. 5. n. 4.
de reſt. ſpoliat.* † Et habet ſua remedia poſſeſſoria, vt 19
ſunt officium Iudicis ad effectum tam retinendæ,
quàm recuperandæ poſſeſſionis, *Bald. in cap. licet cau-
ſam n. 35. de probat. Couar. pract. qq. cap. 17. n. 5. Menoch.
de adipiſc. poſſeſſ. remed. vlt. n. 18. & recuperandæ poſ-
ſeſſionis. remed. 17. n. 21.* Et interdictum vnde vi, *vt
tradit idem Menoch. de recup. poſſ remed. 1. num. 66.*

Demum quod ex ipſius Melchioris teſtamento
appareret de defectu iſtius tituli, & poſſeſſionis,
dum Societatibus non fuit demandata exactio, ſed
ſola nominatio Puellarum, quæ nubere deberent: non
viſum fuit Dominis obeſſe: Quia † & dotario, & 20
nominatio relicta debebat intelligi cum effectu,
& iuxta conſuetudinem ſimilium dotationum, cum
nihil præterea contineret ius illud, & facultas no-
minandi, quàm, vt poſſent Puellis à ſe nominatis
Societates dotem promittere, illas poſtea ſoluturæ,
cum caſus deſponſationis, & nuptiarum aduenerit,
quod in neceſſariam conſequentiam importat præ-
cedentem exactionem, *vt fuit dictum in his eiſdem
terminis in Romana electionis Puellarum 7. Aprilis
1618. coram R. P. D. meo Dunozetto*: Et hoc etiam
declarare potuit obſeruantia interpretatiua, ſicut
& hanc interpretationem potuit facere tam Lucas
Antonius de Fabiis relictus à Melchiore in ſuo te-
ſtamento executor, quam illam inducere ſequentes
ſolutiones. quas in vita Iſabellæ primæ hæredis
exegerunt Societates, eadem Iſabella non contra-
dicente.

Et ita vtraque &c.

CARDINALI SACRATO

ROMANA DOMVS.

Lunæ 18. Decembris 1617.

SVMMARIA.

1. *Immiſſus ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem bonorum deuenire, niſi commiſſione deſuper obtenta.*
2. *Creditor anterior habet prælationem.*
3. *Vxor viuente viro ad inopiam vrgente habet ius repetendi dotem.*

4 *Viri*

4 *Viri vergentis ad inopiam vbi eſt in Ciuitate notoria, vt quia huiuſmodi de cauſa diſceſſerit, & commiſſa ſit cauſa diſcuſſionis bonorum illius, non indiget probatione.*
5 *Retentio non datur pro melioramentis, niſi probentur.*
6 *Res inter alios acta tertium non afficit.*
7 *Expenſæ non inferunt ad melioramenta.*
8 *Melioratum quod eſt, non quod impenſum Rota ſolet attendere, ſi hoc expedit debitori.*
9 *Confeſſio auctoris non præiudicat ſucceſſori, qui non habet cauſam ab illo poſt confeſſionem.*
10 *Hypotheca competens ex dote præfertur hypothecæ competentis pro melioramentis.*
11 *Appellatio de iure Canonico datur in Saluiano, & quolibet poſſeſſorio.*
12 *Aegidiana locum non habet inter Eccleſiaſticas perſonas.*
13 *Appellans in Curia Romana in cauſa poſſeſſoria, vbi regulariter ſeruatur Aegidiana, debet exprimere cauſam, alias poteſt Iudex non admittere.*
14 *Immiſſio ritè, & rectè facta excludit manutentionem eius, qui immiſſionem paſſus eſt.*
15 *Ampl. etiam ſi iuſtitia immiſſionis non ſit omnino clara, dummodo iniuſtitia non ſit patens, & manifeſta.*

Decisio. CCXCVI.

Laura Creſcentia creditrix occaſione ſuarum dotium Maximiliani Caſſatelli ſui viri remedio Saluiani interdicti fuit immiſſa in poſſeſſionem domus, de qua agitur expulſo Abbate Maruſcello, qui tamquam creditor eiuſdem Maximiliani, ſed poſterior Laura fuerat in poſſeſſionem eiuſdem domus immiſſus. Appellauit Maruſcellus, & cauſa appellationis cum clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, fuit mihi commiſſa. Poſtea vero Laura obtinuit per Signaturam Sanctiſſimi, vt præfixo Maruſcello competenti termino ad probandum, quidquid vellet, & poſſet, tam in petitorio, quam poſſeſſorio, illoque elapſo, & nihil, quod releuet, docto, ad ſubhaſtationem, deliberationem, & venditionem domus, prout iuris fuiſſet procederetur. Quod quidem reſcriptum fuit poſtea per Signaturam eiuſdem Sanctiſſimi declaratum, vt illa verba, Prout iuris fuerit, non intelligerentur de ipſa ſubhaſtatione, & ſcilicet ita demum debuerint procedere ad ſubhaſtationem, ſi hoc fuiſſet de
2 iure, † quia Papa in hoc noluit facere gratiam ſimpliciter, & ſic quod Laura immiſſa ex Saluiano non teneretur ſibi ſatisfacere de fructibus, vt eſt de natura Saluiani, ſed poſſet pro magis celeri ſatisfactione ſui crediti quam primum procedere ad ſubhaſtationem ſeruato tamen ordine iuris requiſito in facienda ſubhaſtatione. & in hoc vltimo verificari illa verba, prout iuris fuerit, *Seraph. dec. 1100. num. 2.* cum itaque fuerit præfixus terminus, de quo in commiſſione, & Laura inſtaret pro hac ſubhaſtatione, & econuerſo Maruſcellus propoſui dubium, An procedendum eſſet ad ſubhaſtationem, vel potius danda manutentio Maruſcello, & placuit Dominis primam partem affirmatiuam; ſecundum vero negatiue reſoluere.

Quoad primam partem moti fuerunt, Quia D. Laura eſt anterior in credito, & hoc non controuer-
2 titur, † vnde ſtat regula pro ſe, quod debet præferri Maruſcello, *c. qui prior. de reg. iur. in 6. l. quoties vtrinſque ff. eod. l. qui balneum. in princ. C. qui pot. in pign. hab.*
3 Non obſtat, † quod D. Laura viuente viro non poſſit repetere ſuas dotes. Quia hoc fallit, vt in propoſito caſu, vbi maritus vergit ad inopiam, *l. ſi conſtante, & ibi gl. in ver. marito. ff. ſol. matr. Bart. in l. vbi adhuc. num. 1. C. de iur. dot. Neguſ. de pign. in primo memb. 5. par. num. 29. verſ. non alius effectus. Rom. conſ. 392. num. 5. verſ. ex quibus quoad hoc.*

Nec ſecit, † quod talis verſio non fuerit probata 4
in actis, quia, cum ſit res notoria in Vrbe, quod maritus hac de cauſa ab Vrbe ſe abſentauerit, & fuerit commiſſa cauſa diſcuſſionis ſuper eius bonis, viſum fuit tamquam de re notoria, non eſſe neceſſariam probationem, *gl. in clem. appellatio. in ver. aliàs cauſas. de appell. Iaſ. in l. ſi vero qui pro rei. num. 9. & 10. ff. qui ſatiſd. cog. Dec conſ. 402. num. 10. Soc. iun. conſ. 65. num. 79. lib. 1. Menoch. de recuper. remed. 15. num. 264.*

Non obſtat, quod ſecundo loco dicebatur, competiiſſe Maruſcello retentionem pro melioramen-
tis factis in domo, † quia talia melioramenta non 5
fuerunt probata. Fides enim peritorum electorum
in tribunali Illuſtriſſimi Vrbis Vicarij, † tanquam 6
res inter alios acta, non afficit Lauram; vltra quod non continent meliorationem domus, ſed tantum
expenſam? † poteſt enim eſſe, quod multum fuerit 7
expenſum, & nihil melioratum, vt in dies euenit de illis, qui fabricant potiùs ſecundum eorum commoditatem, vel appetitum, quam ſecundum com-
munem rationem; Ideoque † Rota ſeruat, vt atten- 8
datur, non quid impenſum, ſed quid melioratum, ſi hoc expedit debitori prætenſorum melioramentorum.

Nec viſa fuit obſtare prætenſa confeſſio mariti.
quod dicta domus fuerit meliorata. Quia † talis 9
confeſſio non potuit præiudicare Lauræ, quæ non habet cauſam ab illo poſt confeſſionem, *Affl. dec. 402. num. 5.*

Addebant aliqui ex Dominis † Hypothecam com- 10
petentem ex dote eſſe adeò priuilegiatam, vt præferatur hypothecæ competenti pro melioramentis. *Salyc. in auth. quo iure. C. qui pot. in pign. hab. num. 3. Neguſ. de pignor. 2. memb. 5. par. num. 16. Affl. dec. 306. num. 5. Couar. var. reſol. lib. 1. cap. 7. num. 2. verſ. quæſit. & ſeq. Rot. in cauſa Romana Melioramentorum 25. Maij 1612. coram Vbalda.*

Non obſtat, quod D. Laura fuerit male immiſſa, 11
† cum de iure Canonico detur appellatio in quolibet poſſeſſorio, & ſic etiam in Saluiano non ſuf-
fragante Ægidiana, † quæ non habet locum inter 12
Eccleſiaſticas perſonas, qualis eſt Maruſcellus.

Quia ad hoc fuit reſponſum, † quod, cum in Cu- 13
ria Romana regulariter ſeruetur Ægidiana, debuit Maruſcellus in ſua appellatione exprimere cauſam, ob quam eſſet admittenda ſua appellatio aliàs potuiſſe Iudicem deuenire ad executionem, perindè ac ſi non fuerit appellatum, *Rot. dec. 120. n. 2. par. 1. diuerſ.*

Et, † cum ex iſtis pateat, bene fuiſſe immiſſam
Lauram, reſultare videbatur reſolutio ſecundæ par- 14
tis dubij, quod Maruſcellus non ſit manutenendus.
Cæterum † quatenus etiam prædicta non eſſent
omnino clara, prout vere clara videbantur, adhuc 15
ducebatur, ſaltem ſufficere, vt non ſit locus manutentioni, cum ad iſtum effectum iniuſtitia Iudicis, qui immiſit, debeat eſſe patens, & manifeſta, *vt fuit dictum in cauſa Romana de Bombellis 20. Maij 1613. coram me, quam deciſionem Rota ſæpiſſimè ſequuta fuit &c.*

R.P.D. GHISLERIO

CIVITATIS CASTELLI SPOLII.

Mercurij 5. Decembris 1629.

SVMMARIA.

1 *Ægidiana non procedit in Clericis, & bonis Eccleſiaſticis ex defectu poteſtatis, & voluntatis Cardinalis Ægidij, & num. 5. & 8.*

2 *Appellatio de iure Canonico in terris Eccleſiæ ſeruando datur in quocumque iudicio, a quocumque grauamine, & ad vtrumque effectum.*

3 *Clericatus probatur ex literis patentalibus Ordinarij.*

4 *Clericus ſortitur forum Eccleſiaſticum.*

6 *Conſtitutio quantumcumque generalis non extenditur ad perſonas exemptas, & non ſubiectas iuriſdictioni illam edentis.*

7 *Conſtitutionis verba generalia intelliguntur de omnibus, exceptis priuilegiatis.*

8 *Diſpoſitio conſtituentis commenſuratur ſecundum eius poteſtatem, & vt non comprehendat perſonas, ſeu cauſas, de quibus in ſpecie diſponere non potuiſſet.*

9 *Nullitas, & iniuſtitia ſententia impedit eius tranſitum in iudicatum, & executionem.*

10 *Nullitas omiſſa citationis quoad vnum habentem coæquale intereſſe præiudicat ex connexitate iuris, etiam reſpectu eorum, qui fuerunt citati.*

11 *Nulla dicitur ſententia ex defectu iuramenti calumnia ex aduerſo petiti.*

12 *Iuramentum calumnia in quouis iudicio, etiam ſummario requiritur, ne veritas occultetur.*

13 *Legitimatio perſonarum in qualibet parte iudicij peti poteſt, & omiſſa reddit proceſſum nullum.*

14 *Fructus in iudicio ſpolij non debentur, niſi à die mota litis reſpectu poſſeſſoris auctoritate Iudicis, qui dicitur bona fidei poſſeſſor.*

15 *Sententia lata in ſpolio vnica verborum ſtructura ad reſtitutionem rei, & fructuum, vbi eſt iuſta reſpectu fructuum, dicitur iniuſta etiam reſpectu rei ratione indiuiduitatis.*

DECISIO CCXCVII.

LEoni prætendentes fuiſſe ſpoliatos à
Longinis de prædio nuncupato di S.
Atanaſio ſito in territorio Ciuitatis
Caſtelli ab A.C. per ſententiam obti-
nuerunt reintegrari ad poſſeſſionem d.
prædij cum condemnatione in fructibus, & expenſis
à die occupationis citra, & interpoſita appellatione
cauſa fuit in Rota commiſſa, conſtito quod ſit locus
Ægidianæ. Vnde, cum de eo dubitaſſem, fuit nega-
1 tiue reſolutum, † cum ea non habeat locum in Cle-
ricis ex defectu poteſtatis Cardinalis Ægidii illius
conditoris, qui non habebat auctoritatem circa bo-
na, & perſonas Eccleſiaſticas & propterea cum Ægi-
diana ſit conſtitutio ſecularis, quando ſunt in cauſa
perſonæ Eccleſiaſticæ, vt in caſu noſtro, Ægidiana
2 tunc ceſſat, † ac remanet locus diſpoſitioni iuris Ca-
nonici in terris Eccleſiæ omnino ſeruandi, quo iure
datur appellatio in quocumque iudicio, à quocum-
que grauamine, ad vtrumque effectum, *cap. ad ſedem.
de reſtit. ſpol. & ibi Couar. pract. quæſt. cap. 23 ſub num. 8.
verſ. prima concluſio. Rot. deciſ. 231. num. 1. & 2. apud
Pacif. de ſalu.*

Nulla autem cadere poteſt dubitatio, quin duo
ex fratribus de Longinis reis conuentis ſint Cleri-
ci, cum vnus de eo tempore, & nunc ſit profeſſus
Societatis Ieſu, alter vero adſcriptus ſeruitio Ca-
thedralis Eccleſiæ, vt in literis patentalibus Ordi-
narij, † in hac materia eſt plenè credendum, tam- 3
quam de re ſpectante ad eius officium, *cap. inter
quatuor. vbi gl. in verſ. a Regularibus. vbi Abb. num.
primo de cler. peregr. Gramm. dec. 81. num. 1. Rot. deciſ.
17. num. 1. 311. num. 1. 401. num. 4. par. 2. recent.* & ad
præſens Canonicus Eccleſiæ Cathedralis, † qui 4
propterea ſortiuntur forum Eccleſiaſticum *ex Conc.
Trid cap. 6. de refor. Guttier. lib. 1. pract. quæſt. cap. 7.*
† & non comprehenduntur ſub dicta Conſtitutio- 5
ne condita à Laico non habente poteſtatem in Cle-
ricos, bona Eccleſiaſtica, *Hond. conſ. 20. num. 6. lib.
1. ſ. m. Greg. XV. dec. 581. vbi Add. num.* 8. non ſolum
defectu poteſtatis, *cap. Eccleſia S. Maria vbi DD. de
conſtit. cap quod Clericis. de for. compet. Corn. conſ.
145. num. 4. lib. 5. Paul. de Caſtr. qui teſtatur de com-
muni, conſ. 157. num. 1. lib. 2.* ſed etiam defectu vo-
luntatis, cum in dicta conſtitutione nulla fiat men-
tio de perſonis, & bonis Eccleſiaſticis, nec compre-
hendatur in ea, cum † Conſtitutio quantumcum- 6
que generalis non extendatur ad perſonas exem-
ptas, & bona non ſubiecta iuriſdictioni eius, qui di-
ctam conſtitutionem edidit, *Bald. in l. omnes populi. ff. de
iuſt. & iur Soc. ſen. conſ. 74. num. 11 lib. 2. Gozad. conſ. 6.
num.* 12. † ſed eius verba generalia intelliguntur de 7
omnibus exceptis priuilegiatis, *vt poſt Siluan. conſ. 73.
num. 4. & Rim. ſen. conſ. 312. num. 12. lib. 2. dixit Burſatt.
conſ. 186. num. 33. lib. 2.* † cum diſpoſitio conſtituentis 8
commenſuretur ſecundum eius poteſtatem, nec cre-
ditur voluiſſe comprehendere in generali diſpoſitio-
ne perſonas, ſeu cauſas, de quibus in ſpecie diſponere
non potuiſſet, *Abb. in cap. a nobis il primo num. 4. & 5.
de ſentent. excom. Crot. conſ. 370. num. 13. & 14. lib. 3.*
quare Clerici, qui Cardinali Ægidio non ſubiace-
bant, in illius conſtitutione non includuntur.

Neque intrare Ægidianam reſoluerunt Domini ex
capite nullitatis, & iniuſtitiæ ſententiæ latæ ſuper
ſpolio, † quæ efficiunt, vt ſententia nunquam tran- 9
ſeat in rem iudicatam, neque executionem mereatur,
*Oldrad. conſ. 106. Couar. pract. cap. 15. num. 2. Iaſ. in l. 1.
num. 11. ff. de nou. oper. nunc.*

Nam, vltra ſupradicta, alia † nullitas eiuſdem ſen- 10
tentiæ ex eo apparet, quia non fuit citatus Hierony-
mus frater Nicolai, & Anibalis exiſtens in Religione
capaci, qui vt habens coæquale intereſſe cum Nico-
lao, & Anibale tamquam ſucceſſoribus Sebaſtiani
Longini neceſſario erat citandus, maximè cum de
iſtius renunciatione non appareat, & hæc nullitas
citationis ex connexitate iuris præiudicat etiam reſ-
pectu eorum, qui fuerunt citati ad ſententiam, *Bald.
in l. 2. num. 63. verſ. aut quid indiuiduum. Bal. de err. calc.
Abb. in cap. inter. num. 24. de re iud. Caſ. de Graſſ. dec. 5.
num. 2. de re iud. ſ. m. Greg. XV. dec. 319. num. 1. vbi Add.
num. 7.* præſertim cum non agatur de iuſtitia ipſius
ſententiæ, ſed de eiuſdem validitate, & executione,
neque enim agitur directè contra ſpoliatorem, ſed
contra ſucceſſores eius, qui emit à ſpoliatore, qui,
cum pro indiuiſo poſſiderent, debuerunt citari, & ra-
tione vnius, qui non fuit citatus, ſententia, vt dictum
eſt in omnibus corruit.

Et ex alio capite fuit reſolutum † pro nullitate, 11
cum non fuerit præſtitum iuramentum calumniæ
expreſſe petitum, *ſummario num.* 5. quo caſu ſenten-
tiam nullius eſſe momenti, *tradit Barr. Imol. Alex. &
alij in l. de pupillis. §. qui opus. ff. de oper. nou. nun. &
Iaſ. in l. iuſiurandum, & ad pecunias. §. qui iuſiuran-
dum. num. 3. ff. de iur. iur. & hanc eſſe communem
Doctorum ſententiam teſtatur Corn. conſ. 216. num. 10.
lib. 3. Mant. deb. 33. num. 3.* † & ne veritas occultetur, 12
dubium

dubium non eſt, quin hoc iuramentum calumniæ in quouis iudicio etiam ſummario requiratur, *clem. ſæpe. de verb. ſignif. & ibi DD, Bart. in extrauag. ad reprimendum in verb. & figura. num.* 11. † nec poterat procedi omiſſa diſcuſſione legitimationis perſonarum, & per conſequens filiationis q. Ioannis Lucæ q. Sebaſtiani de Longinis, quæ poteſt opponi in qualibet parte iudicij, & omiſſam reddere proceſſum nullum, *dixit Rot. coram S.m. Greg. XV. deciſ.* 223. *n.* 1. *&* 3. *&* 264 *num.* 1. *&* 2. *vbi Add. num.* 5. *& ſeq.* & de hac oppoſitione apparet *in ſummar. ubi ſupra.*

Iniuſtitia autem ſententiæ Domini dixerunt probari dum, non obſtante quod Iudicis auctoritate poſſiderent, fuerunt condemnati ad reſtitutionem fructuum è die commiſſi ſpolij, † qui non veniunt
14 reſtituendi, niſi à die motæ litis, cum à die poſſeſſionis iudicialiter captæ fuerint poſſeſſores bonæ fidei, & ſic fecerint fructus ſuos, quos propterea reſtituere non tenentur, *l.* 4. *§.* 1. *ff. fin. regund. §. ſi quis à non domino. Inſt. de rer. diuiſ. Menoch. de recup. remed.* 15. *n.* 82. *Rot. dec.* 320. *per tot. par.* 2. *recent.* quod poſſidentes ante motam litem bona fide fructus perceperint, ea ex probatur, quod alienatio fuit facta de mandato Iudicis eum Cleantonij, à quibus Longini habent cauſam, fuerint immiſſi in poſſeſſionem eius prædij auctoritate Iudicis pro vero, & concurrenti credito, quod habebat cum Fruccinlis, vt ideo ſpolium, ſi quod eſt, omnino iudiciale dici deberet, non autem violentum, aut priuatum, ex quo ſolum fructus deberentur à die petitionis. † Et cum ſententia vnico
15 contextu ſub vnica verborum ſtructura, & ad reſtitutionem fructuum, & prædij condemnet, ratione indiuiduitatis etiam quoad prædium redditur iniuſta, cum non plures ſtipulationes, ſed vna tantum intelligatur, *ita probat tex. in l. ſcire debemus. in princ. de verb. oblig. Felin. in cap. poſt. §. quoniam col. fin. de reſcrip. Pur. dec.* 315. *num.* 6. *lib.* 1.

Ex quibus vtraque parte informante fuit deciſum vt ſupra, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

ROMANA STAGNI.

Mercurii 21. Iunii 1625.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio vt amiſſa cenſeatur, requiritur taciturnitas per decennium.*

2 *Limit. vt data ſcientia ſufficiat minus tempus decennij.*

DECISIO CCXCVIII.

Domini non receſſerunt à tribus deciſionibus in hac cauſa factis, in quibus fuit reſolutum, creditoribus de quinque dandum eſſe mandatum de manutenendo ex rationibus inibi deductis.

Neque obſtat, quod conſtet de anteriori poſſeſſione fratrũ de Quinque; qua non fuerunt ſpoliati per immiſſionem conceſſam per iudicem de anno 1603. cum nulliter proceſſerit. Quia quidquid ſit, an Iudex rite, & rectè proceſſerit, ſatis eſt creditoribus, quod fratres de Quinque ab anno 1603. vſque ad annum 1611. tacuerunt, & quamuis † ad hunc effe-
1 ctum, vt cenſeatur amiſſa poſſeſſio, requiratur taciturnitas per decennium, † attamen, cum fratres
ſcirent creditores poſſidere, & petierint alimenta 2
à creditoribus allegando, quod omnia bona fuerint ab illis occupata, & poſuerint in calculo fructus huius ſtagni, vt prouenientes ex bonis patris, non vti ſuos, ſatis conſtat de ſcientia, & acquieſcentia, quod creditores poſſiderent, quare requiritur minus tempus decennij ad perdendum poſſeſſionem, *iuxta conſ. Aym.* 235. *num.* 2. *quod Rot. paſſim ſequitur, & nouiſſimè fuit reſolutum in cauſa Bononien. Profeſſionis* 14. *Martij* 1622. *coram R. P. D. meo Merlino.*

Non obſtat, quod alimenta fuerint petita pro lite vertente ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo, non autem ſuper portionibus Stagni, quas prætenditur deberi ex pacto, & prouidentia, quia in hoc non ſit vis, ſed in eo, quod fuerit narratum, omnia bona occupari à creditoribus, vnde ex acquieſcentia, & ex prædictis actibus conſtat, fratres acquieuiſſe immiſſioni conceſſæ creditoribus, qua propter ad perdendam poſſeſſionem ſufficit minus tempus, quam decennij.

Non obſtat, quod calculus fuerit factus poſt annum 1611. de quo tempore fratres renouauerant iudicium, quia quidquid ſit de hoc, principale fundamentum non fuit factum in calculo, ſed conſecutiuè ad alia, & quod etiam mouit Dominos eſt quod fratres de Quinque erant in poſſeſſione, & conceſſa immiſſione creditoribus nec reclamauerunt, nec aliquid oppoſuerunt, & quamuis prætendebatur aliquos ex fratribus non fuiſſe citatos, non refert, quia hodie non agitur de validitate illius iudicij, & an ea immiſſione fratres fuerint priuati poſſeſſione, ſed ſolum, an fuerint priuati ea eorum acquieſcentia, quod affirmatiuè fuit reſolutum ex rationibus præfatis.

Et ita concluſum, &c.

VBALDO SENIORE.

ROMANA DE INCORONATIS.

Veneris 92. Aprilis 1616.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio anterior eſt manutenenda, non poſterior, & iunior, quæ clandeſtina, & turbatiua præſumitur.*

2 *Clauſula* conſtituti *tranſlata dicitur in conſtitutarium poſſeſſio.*

3 *Poſſeſſio per conſtitutum tranſlata eſt manutenebilis.*

4 *Vſusfructus reſeruatione dicitur retenta naturalis poſſeſſio, & tranſlata ciuilis.*

5 *Vſufructu finito ciuilis poſſeſſio proprietarij trahit ad ſe naturalem, & eſt manutenebilis contra vſufructuarij heredes.*

6 *Conſtitutum collatum poſt mortem conſtituentis nihil operatur, & num.* 9.

7 *Lim. ſecus ſi fuerit tantum in tempus mortis dilata executio, & eo fortius, ſi adſit clauſula, Ex nunc, & num.* 9.

8 *Reſeruatio vſusfructus, & poſſeſſionis eorumdem bonorum cum clauſula* conſtituti *an operetur effectum tranſlationis poſſeſſionis ciuilis.*

10 *Clauſula* conſtituti *quando dicatur in inſtrumento contineri.*

11 *Inſtrumentalis poſſeſſio alio in poſſeſſione exiſtente non eſt manutenibilis.*

11 Ex

12 *Exceptio deſcendentiæ fideicommiſſi, & nullitatis non eſt indaginis poſſeſſorij, ſed petitorij.*

Decisio CC XCIX.

Camillus, & alij duo fratres de Incoronatis donarunt de anno 1590. cauſa, & intuitu matrimonij Franciſco eorum fratri omnia eorum bona ſtabilia cum clauſula *conſtituti*, & alijs ampliſsimis clauſulis, cum reſeruatione tamen quoad Ioannem Baptiſtam, & Camillum poſſeſſionis, & vſusfructus eorum vita naturali durante. Mortuo dicto Camillo Franciſcus agnouit donationem ſibi factã, & vſumfructum cum proprietate conſolidatum, & nihilominus ad maiorem cautelam realem bonorum donatorum poſſeſſionem apprehendit, ſed cum Camillus iunior aſſertus eiuſdem Camilli filius prætenderet, ſe vocari ad dicta bona ex cauſa cuiuſdam fideicommiſſi, & eorum etiam poſſeſſionem accepiſſet, cauſa in Rota introducta Dubitaui, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, Domini vtraque parte informante cenſuerunt eſſe dandum Franciſco,

1 Quia certum eſt, † poſſeſsionem anteriorem eſſe manutenendam, cum minor, & poſterior præſumatur clandeſtina, & turbatiua, *cap. licet cauſam. vbi Doct. & in ſpecie Felyn. num. 8. verſ. tertia cauſa. de prob. Menoch. de retin. remed. 3. num. 25. Rot. deciſ. num 5. & 6. par. 1. diuerſ. cum aliis allegatis in vna Anguſtina Hoſpitalis 21. Februarij 1611. coram me,*

Quod autem poſſeſsio Franciſci ſit anterior, apparet tum ex clauſula *conſtituti* appoſita in dicto con-
2 tractu donationis ad fauorem Franciſci, † ex qua dicitur tranſlata in ipſum poſſeſsio, *l. quod meo. ff. de acq. poſſ. l. quædam mulier. vbi gl. in verb. poſſeſſionem. ff. de rei vindic. Alex. conſ. 14. num. 8. lib. 1. & poſt eum. Natt. conſ. 453. num. 4. lib. 2. Rol. conſ. 79. num. 43. vbi de communi lib. 1. & conſ. 61. num. 41. libr. 1. Magon. dec. Florent. 64. num. 12. & dec. luc. 87. num. 10. Surd. conſ. 48. num. 6. lib. 4. Rot. dec. 549. num. 1. par. 1. diuerſ. cum aliis per Tiraq. de iur. conſtit. poſſ. par. 1. num. 2. & 4. & 2. par. ampl. 8.* † Quæ poſſeſsio trans-
3 lata per conſtitutum vbique eſt manutenibilis, *Oſaſc. dec. Pedem. 133. num. 7. & tenuit Rota in Cluſina Poſtæ 27. Ianuarij 1603. coram Litta.* Tum etiam
4 † ex reſeruatione vſusfructus bonorum donatorum per quam cenſetur retenta naturalis, & tranſlata ciuilis poſſeſsio in donatarium *l. quiſquis. C. de donat. Socc. Iun. conſ. 118. num. 18. lib. 2. Hond. conſ. 18. num. 2. & 3. & num. 46. lib. 2. Ferretti conſ. 122. num. 3. lib. 1. Tiraq. de iur. conſtit. ampl. 36. num. 2. & eſt dec. Put. dec. 216. alias 215. num. 3. lib. 3.* ſecundum nouam impreſsionem, licet ibi contrarium firmetur ob
5 alias rationes. Vnde † finito vſufructu per mortem Camilli ciuilis, quæ reſidebat in Franciſco traxit ad ſe naturalem, & ſic eſt manutenibilis contra hæredes Camilli, *Natt. conſ. 419. num. 3. & ſeqq. Menoch. conſ. 139. num. 14. & ſeq. & num. 21. & de retin. poſſ. remed. 3. num. 23. & ſeq. & in his terminis Bero. conſ. 60. num. 26. & ſeq. lib. 1.*

6 Nec viſum fuit ſubſiſtere, † quod conſtitutum tamquam collatum poſt mortem Camilli conſtituentis nihil operetur, *ad tradita per Ang. & Alex. in l. quamuis. §. ſi conducto. ff. de acq. poſſ.*

7 Quia † ex lectura donationis apparet, eam fuiſſe puram, & ſimplicem, & conſequenter & ipſum conſtitutum, nec reſpectu ſubſtantiæ fuiſſe adiectam illam diem, vel conditionem, ſed dumtaxat fuiſſe in tempus mortis dilatam executionem reſpectu tranſlationis factæ, *iuxta conſ. Oldr. 114. ſub num. 2. quod ſequitur Tiraq. par. 1. num. 10. & 2. par. ampl.*
7 præſertim ſtante clauſula, *Ex tunc*, in donatione appoſita, *Alex. conſ. 83. ſub. num. 6. verſ. confirm. lib. 2. Guid. Pap. dec. 268. Neguſant. de pignor. 2. membr. 2. par. n. 5. Pariſ. conſ. 62. num. 23. & conſ. 26. num. 18. lib. 2. Gabr. conſ. 141. num. 4. lib. 1. Malnaſ. conſ. 99. n. 14.*

Ruſſus nec videbatur refragari, quod Camillus reſeruauerit ſibi non ſolum vſumfructum, ſed etiam poſſeſsionem bonorum donatorum, † & ſic nec clau- 8
ſula *conſtituti*, nec reſeruatio vſusfructus videatur potuiſſe operari effectum ſuum, *iuxta conſ. Natt. 374. n. 2. & fuit dictum in cauſa Reuennaten. Donationis vltima Ianuar. & 28. Martij 1583. coram. bo. me Cardinali Blanchetto.*

Quia fuit reſponſum, talem reſeruationem intelligi de poſſeſsione naturali cum detentatione facti & facultate percipiendi fructus propria auctoritate, non autem propterea impediri tranſlationem ciuilis poſſeſsionis, *Corn. conſ. 8. num. 5. & 14. lib. 2. Berod. conſ. 60. num. 13. & 14. lib. 1. Tiraq. d. tract. de conſtit. par. 2. ampl. 9.*

Et prædictæ clauſulæ, & reſeruationes ſunt ita interpretandæ, ne ſibi inuicem repugnent, prout repugnarent, ſi reſeruatio poſſeſsionis intelligeretur etiam de ciuili, quæ iam per conſtitutum, & reſeruationem vſusfructus translata erat, & ne alias dicta reſeruatio vſusfructus eſſet inutilis, & fruſtratoria, *ut per Corn. d. conſ. 8. n. 5. & 12.* quæ reſeruatio fieri non poteſt, niſi fiat translatio dominij, & poſſeſsionis *Alex. conſ. 14. num. 2. verſ. hoc etiam innuit. lib. 1. Gabr. d. conſ. 141. num. 4. verſ. percipitur lib. 1.*

Et ideo non obſtant prædictæ deciſiones, quia 9
ibi conſtitutum erat collatum poſt mortem donantis, cum eſſet expreſsè conuentum, vt donatarius non poſſet accipere poſſeſsionem niſi finito vſufructu, in quibus terminis conſuluit etiam *Hond. conſ. 18. num. 58. & ſeq. lib. 2.* ſed in caſu noſtro donatio, & conſequenter conſtitutum fuit purum, & ſimplex licet executio fuerit dilata poſt mortem, vt patet ex ſupradictis.

Nec dubitari poſſe videbatur de dicta clauſula conſtituti † ſtantibus illis verbis inſtrumenti, *Conſtituens, &c. dans, &c. licentiam, &c. donec, &c.* poſtquod 10
verbum extendit clauſula conſtituti de communi ſtylo ex clauſulario Notariorum Vrbis, quod Domini videre voluerunt.

Et prædictis etiam accedunt locationes ab eodem donatario factæ, & poſſeſsio etiam poſt mortem Camilli capta. Ex quibus viſum eſt. Franciſco dandam eſſe manutentionem tamquam poſſeſſori anteriori, non attenta poſſeſsione Camilli iunioris † tamquam 11
inſtrumentali, quæ alio poſsidente non eſt manutenibilis, *iuxta notata in l. prædia ff. de acq. poſſ.*

Quæ, de filiatione d. Camilli, de fideicommiſſo, & validitate donationis dicebantur, viſa ſunt non 12
eſſe præſentis indaginis, ſed reiicienda ad petitorium.

Et ita fuit deciſum.

EODEM

EADEM

Lunæ 20. Februarii 1617.

SVMMARIA.

1 *Donatario competit manutentio ex ciuili poſſeſſione, cum qua fuerit conſolidata naturalis ob mortem donantis vſufructuarij.*

2 *Conſtituario competit manutentio contra heredem conſtituentis.*

3 De

Digitized by Google

5 *Donatio reuocatur liberorum ſuperuenientia Lim. vt num. 6.*

4 *Clauſula conſtituti, & alia ceſſant ceſſante contractu principali.*

5 *Vel ſaltem contra illas competunt omnes exceptiones competens contra contractum principalem.*

7 *Donationis inobſeruantia non inducit reuocationem niſi habeat pactum reſolutiuum, ſed parit actionem ad adimplendum.*

8 *Donationis reuocatio non retrotrahit poſſeſſionem tranſlatam per conſtitutum, ſed de ea eſt agendum in petitorio.*

9 *Conſtitutum in donatione non operatur quoad bona non liquida.*

10 *Donatio non cenſetur comprehendere bona ſubiecta fideicommiſſo.*

11 *Petitorium reſpicientia non admittuntur in manutentione.*

12 *Conſtitutum operatur non conſtito de exceptione clara contra validitatem contractus, à quo pendet.*

13 *Conſtitutum non operatur in donatione, ſtante reſeruatione poſſeſſionis, & vſusfructus. Dec. vt num. 14. & ſeqq.*

18 *Patientia conſtituentis requiritur in incorporalibus transferendam poſſeſſionem, & vſus conſtituarij.*

19 *Conſtitutum cenſetur conditionale, ſi contractus ſit in ſui ſubſtantia conditionalis.*

20 *Reſeruatio vſusfructus, & poſſeſſionis in vita donantis non reſpicit donationis ſubſtantiam, ſed executionem.*

21 *Conſtituto regulariter transfertur omnis poſſeſſio, naturalis ſcilicet, & ciuilis.*

22 *Vſusfructus retentione transfertur ſola ciuilis poſſeſſio, non naturalis ſecundum communem.*

23 *Vſusfructus reſeruatio quando ſit intelligenda de cauſali, & quando de formali.*

24 *Clauſula, ex nunc, an operetur idem, quod clauſula, ex nunc prout ex tunc, & num. 26.*

25 *Donationis puræ proprium eſt, vt rei donatæ illico, dominium acquiratur donatario.*

27 *Conſtitutum nihil operatur niſi probetur poſſeſſio conſtituentis de tempore conſtituti. Limit. vt num. 28.*

DECISIO CCC.

DOmini ſteterunt in deciſis in hac cauſa die 29 Aprilis præteriti, ſtilum enim eſt ſubſiſtere principale fundamentum deciſionis, quod poſſeſſio Franciſci eſt anterior, & in eam tranſlata per clauſulam conſtituti, & reſeruationem vſusfructus bonorum donatorum in inſtrumento donationis de
1 anno 1590. & ideo. † vſufructu finito per mortem Camilli, cuius poſſeſſio, quæ erat penes Franciſcum donatarium, traxit ad ſe naturalem, quæ remanſerant penes donantem ſic eſt manutenibilis contra hæredes Camilli ex allegatis in deciſione. *Quibus additur Cuman. conſ. 173. in fin. verſ. vnde ſtatutum.* vbi in ſpe-
2 cie vult, quod † manutentio competat contra hæredem conſtituentis, & *tradit Molerr. Hiſpan. de vſufr. cap 61. ſub. num. 7.*

Nec obſtare viſa ſunt, quæ late obiiciebantur per
3 informantes. Et primo, quod † donatio fuerit reuocata ob ſuperuenientiam liberorum ex beneficio *l. ſi vnquam. C. de reuoc. donat.* & propter illius inobſeruantiam fuit reuocata à donatore in teſtamento
4 & ſic, † ceſſante contractu principali, ceſſare etiam debeant illius clauſolæ, vt conſtituti, & aliæ, *l. cum*
5 *principalis. vbi Doct. ff. de reg. iur.* † vel ſaltem contra illas competant omnes exceptiones, quæ competunt contra principalem contractum, *iuxta deciſionē in vna Romana Bonorum de Zambecarij 10. Maij 1589. coram Comitulo.* Nam quod reuocationem ex capite ſuperuenientium liberorum ceſſat obiectum tam ex eo, quod non admittitur filiatio Camilli iunioris, & ſic negatur ſuperuenientia liberorum, quod fuit expreſſe in inſtrumento renunciatum ſi diſpoſitioni *d.* 6
l. ſi vnquam. quæ renunciatio præiudicat etiam filiis, iuxta veriorem ſententiam, *de qua per Tiraq. in d. l. ſi vnquam in præfat. num. 88. Gabr. in tit. de donat concl. 2. num. 64. & ſeq. quam ſequitur Rota apud Robuſt. deciſ. deciſ. 124. num. 2. par. 1. & Seraph. dec. 421. num. 2.*

Quo vero ad inobſeruantiam, de illa non docetur, & quatenus doceretur, illa † non induceret reuo- 7
cationem, cum donatio non contineat tali caſu pactum reſolutiuum, ſed eſſet agendum pro implemento, *l. fin. ff. de cond. ob cauſ. l. in ciuile. C. de rei vendic. Surd. conſ. 38 num. 6. & ſeqq.* Et in omnem caſum, 8
ſtante validitate donationis, illius reuocatio non retrotranſtulit poſſeſſionem ſemel tranſlatam per conſtitutum, ſed de illa eſſet agendum in petitorio, vt in puncto conſtituti firmat *Gabr. conſ. 51. num. 15. & 23. lib. 1.*

Secundo obiicitur, donationem fuiſſe reſtrictam ad bona ſpectantia ad ipſos donatores; quibus non 9
liquidatis non videtur conſtitutum in donatione appoſitum quidquam operari, ex allegatis, ſed fuit reſponſum, ceſſare obiectum ex facto, cum donatores ipſi in executionem d. donationis per apocham priuatam ſpecificauerunt huiuſmodi bona cum eorum qualitatibus, ſuper quibus hodie quæritur, quis ſit manutenendus, vt latiùs in copia apochæ datæ in ſummario Franciſci in præterita propoſitione cauſæ.

Nec facit, quod d. bona dicantur ſubiecta fidei- 10
commiſsis antiquis, † & ideò non cenſeantur cōprehenſa in donatione, tum quia neque hoc iuſtificatur, tum quia nec conſtat de deſcendentia Camilli ad effectum, vt poſsit dici vocatus ad fideicommiſſa, &c. vt vno verbo concludam, iſta omnia reſpiciunt petitorium, † nec debent admitti in iudicio ſumma- 11
riſsimo manutentionis, *Rot. diuerſ. dec. 64 par. 2.* Vnde, cum de nulla exceptione doceatur, ſaltem clara, 12
quæ tangat inualiditatem donationis conſtitutum in ea appoſitum operatur effectum ſuum, etiam ſi illius virtus pendeat à validitate contractus, *Rot. dec. 549 num. 4. verſ. ſecunda non obſtat. par. 1.*

Tertio principaliter, quod † clauſula conſtituti 13
non operetur ſtante reſeruatione facta à Camillo donante poſſeſsionis, & vniuerſi vſusfructus, *ex Natt. Caſſan. Honded. deciſ. Rauenaten. coram Card. Blanchetto.* & aliis allegatis per informantes pro Camillo. Sed huic obiecto videbatur Dominis plene ſatisfactum in deciſione, quod ſcilicet † ex ad- 14
uerſo allegati loquuntur in caſibus, in quibus conſtitutum erat collatum poſt mortem donantis, & ideo non applicantur huic caſui, in quo donatio ab initio fuit pura, & ſimplex, & conſequenter etiam conſtitutum, licet executio fuerit dilata in tempore mortis donantis, *Oldrad. conſ. 114. num. 2. quem ſequitur alios referens Syluan. conſ. 67. num. 6.* †, ſtan- 15
te maxime clauſula, ex nunc, donationi appoſita, ex allegatis in deciſione, & vlterius placuit etiam conſideratio, quod † talis reſeruatio debet intelligi, de 16
poſſeſsione naturali cum detentione facti, & facultate percipiendi fructus propria auctoritate, ex qua non impeditur tranſlatio poſſeſsionis ciuilis, *iuxta conſ. Corn. 8. num. 5. vſque ad 14 lib. 2. cum aliis adductis in deciſione*, & hoc ad tollen. contrarietatem, quæ oriri poſſet in eodem inſtrumento, ſi is, qui per conſtitutum, & reſeruationem vſusfructus,
tranſ

tranſtulerit ciuilem poſſeſſionem, poſtea declararet ſe velle eandem retinere, *vt præter alios allegatos in deciſione tradit in terminis Eolognett. conſ. 6. num. 40. & ſeqq.*

Nec videbantur applicari poſſe *conſ. Natt. 372. cum duobus ſeqq.* in quibus præcipuum fit fundamen-
17 tum, quia † ipſe loquitur in Vaſſallo, qui non potuit per reſeruationem vſus fructus transferre ciuilem poſſeſſionem, quam ipſe non habet, ſed dominus, vt ipſe dicit *conſ. 372. n. 10.* & quoad naturalem, conſtabat non fuiſſe tranſlatum, nec transferri potuiſſe ex reſeruatione vſusfructus, & ea verbis claria inſtrumenti, *quæ ponderat conſ. 373. num. 15. & ſeqq. & conſ. 374. num 2. & ibi etiam num 3. & ſeqq.* oſtenditur, quod nulla erat tranſlata poſſeſſio, nec naturalis, nec ciuilis iuris feudalis, *vt etiam dicit d. conſ. 372. num.*
18 *10. & 11.* quia † in iſtis incorporalibus requiritur patientia eius qui ius conſtituit, cuncto vſu eius ad cuius fauorem fuit ius conſtitutum, *vt d. conſ. 374. n. 4. & ibi etiam num. 6. ponderat palla*, quæ omnia repugnant tranſlationi alicuius poſſeſſionis, & ceſſant in caſu noſtro, vltra quod ibi conſtitutum erat appoſitum in contractu conditionali quoad ſubſtantiam ſuam, *vt declarat idem Nauarr. de conſ. 372. num. 2. & ſeqq.* † ideo conſtitutum etiam cenſebatur conditio-
19 nale, vt ibi per eum, ſed in caſu noſtro donatio fuit ſimplex, & pura quoad ſubſtantiam, fuit oſtenſum in
20 deciſione. Et ideo † reſeruatio vſusfructus, & poſſeſſionis in vita non poteſt reſpicere ſubſtantiam donationis, ſed illius tantum executionem, *Alex. conſ. 14 ſub num. 2 verſ. & in propoſito lib. 1. Soccin conſ. 53. ſub num. 11. verſ. vnde licet. lib. 1. cum aliis allegatis in deciſione.*

Non obſtat *Caſſan conſ. 7. num. 36 & 37.* qui ſenſit, quod, vbi in contractu eſt appoſita clauſula conſtituti, & reſeruatio vſusfructus, non transfertur vlla poſſeſſio propter repugnantiam, cum † regulariter per ſolum conſtitutum transferatur vtraque poſſeſſio, naturalis, & ciuilis, *l. quod meo. vbi Doct. ff. de acq.*
21 *poſſ.* † per reſtitutionem vero vſusfructus ſola ciuilis, *l. quiſquis C. de donat.* & ſic videatur repugnare, quod naturalis retineatur, vel non retineatur, quia in hoc communis eſt opinio in contrarium, *vt per Tiraq. referentem. Alex. Cuman. & alios*, & reprobantem in ſpecie *Caſſan. in tract. de conſti., par. 3. limit. 23. Hondod. vero conſ. 18. lib. 2.* non obſtat, quia loquitur in caſu donationis conditionalis, *vt ibi num. 23 verſ. pro quorum*, ſed quando donatio fuit pura, licet executio fuerit collata poſt mortem, ipſe admittit conſtitutum, & reſeruationem vſusfructus operari effectum ſuum, *vt ibid d. num. 63.*

22 Quarto obiicitur, quod † videatur reſeruatus vſusfructus caſualis propter verba vniuerſalia reſeruationis, ibi, poſſeſſionem, & vniuerſum vſumfructum *Put. dec. 221 lib. 3 in nou.* cum tamen reſeruatio vſusfructus fieri non poſſit ſine tranſlatione dominij, *Gabr. conſ. 141. num. 4 verſ. percipitur lib 1.* & admittit deciſio, de qua agitur, ſed fuit reſponſum, quod immo reſeruatio debet intelligi de vſufructu formali, ne contradicat aliis partibus inſtrumenti, ex quibus apparet, Camillum habuiſſe animum transferendi dominium, vt in proemio in quo dicitur, D. Coronatum velle libere donare tam quoad proprietatem, quam quoad fructus, & Ioannem Baptiſtam, & Camillum ſub reſeruatione poſſeſſionis, & fructuum, & ſic etiam ipſi donarunt quoad proprietatem. Item ea clauſulis. Ad habendum ceſſionem iurium, & conſtituti, quæ ſunt in parte diſpoſitiua, & ante clauſulam, Hanc autem donationem, &c. quidquidquid ex aduerſo dicatur, & confirmatur ex d. reſeruatione poſſeſſionis, & vſufructus durante vita naturali donatorum tantum non vltra, & ex aſſertione quod habent pecunias, quæ ſine aliqua diminutione bonorum donatorum erant ſufficientia ad effectum teſtandi, quæ omnia repugnant vſufructui caſuali, & ideo deciſio Put. nihil facit, quia ibi fuerat expreſsè reſeruatum dominium, vnde reſeruatio vſusfructus non poterat intelligi, niſi de caſuali ob rationem ibi allegatam. *Ad dec. vero Rauenaten. coram Blanchetto fuit reſponſum in alia deciſione.*

Quinto obiicitur, quod † ſola clauſula, ex nunc, 24
legitur in donatione, & tamen Doct. ad hoc propoſitum allegati in deciſione loquuntur in caſu, quo aderat clauſula ex nunc prout ex tunc, & tamen differentiam eſſe inter vnum, & alterum caſum, *tradit Iaſ. in l. 1, num. 4. C. de codic. Rim. iun. conſ. 592. num. 21. & ſeq. Ceph. conſ. 153. n. 21.* ſed fuit reſponſum, quidquid ſit de hac differentia, tamen in propoſito ſatis eſt, quod illa dictio, ex nunc, operatur de præſenti effectum ſuum nec trahitur ad tempus præteritum, vel futurum, præſertim cum ſimus in donatione † cuius proprium eſt, vt rei donatæ illico dominium
acquiratur donatario, *l. ff. de donat. & in his terminis* 25
conſuluit Mandell. conſ. 781 num. 38. qui allegat Bart. in l. creditores col. 5. C de pignor. & ſemtis Malnaſ. conſ. 99. ſub n. 12 & 13. & † in beneficialibus d. clauſulam
ex nunc, idem operari, *tradit Mandoſ. in reg. 19. de* 26
infirmq. 9. num. 3. videlicet, quod clauſula illa operatur, & inducit actum de præſenti, etiam, quod alias penderet à futuro, dummodo ſimus in diſpoſitione pura, non autem conditionali, *Bald. in l. Arethuſa in prima lectura col. fin. verſ. extra quero. ff. de ſtat. hom. Aret. in l. lecta n. 13. ff. ſi cert. pet. cum aliis à Mandoſ. adductis.*

Sexto, & vltimo fuit obiectum, quod d. clauſula
conſtituti nihil operetur, niſi fuerit probatum, con- 27
ſtituentem tempore donationis poſſediſſe bona donata *ad Dec. conſ. 126. cum ſimilibus*, ſed facilis fuit
reſponſio, fruſtra hoc Camillum obiicere, † quia à
donante prætendit habere cauſam, & aliàs conſti- 28
tuentem, & conſtitutarium, ſed etiam inter habentem ab eo cauſam, *Rot. dec 766. num. 11. par. 21. par. t. & ſæpe fuit deciſum.*

Ex quibus Domini permanſerunt in deciſis, videlicet D. Franciſco dandum eſſe mandatum de manutenendo.

CARDINALI SACRATO

ROMANA PRÆSTATIONIS ANNUÆ,

Veneris 5. Maij 1622.

SVMMARIA.

1 *Aliud pro alio inuito creditore ſolui non poteſt.*

2 *Quaſi poſſeſſio ſola ſufficit pro exactione continuanda vſque ad finem litis.*

3 *Mora non ceſſat ex proteſtatione depoſiti, vbi ex aduerſo quis offert ſe paratum recipere, & realis depoſitio non ſequitur.*

4 *Sequeſtrum non afficiat.*

5 *Sequeſtri verba vbi non verificantur, nec illius diſpoſitio verificari poteſt.*

6 *Iudex non poteſt, nec velle præſumitur ſequeſtrando poſſeſſorem, & priuare abſque citatione.*

7 *Iudicis mens talis fuiſſe præſumitur, qualis eſſe debuit.*

Deci

Digitized by Google

Decisio CCCI.

FVit reſolutum Magdalenos teneri præ-
ſtare granom, cum illud ſit in obligatio-
1 ne,& regula ſit,qood †aliud pro alio in-
uito ereditore ſolui non poteſt, *l. mutui
datio. & ibi gl. Bart. Caſtr & alij. ſi cert. pet. l. eum, à
quo. C. de ſolut. Rom. conſ. 163. num. 1. Natt. conſ. 334.
num. 2. Surd. dec. 30. num. 9.*

Nec videbatur poſſe dubitari de eredito litisconſ-
ſortum ſtante, eorum quaſi poſſeſſione exigendi an-
nuam præſtationem grani firmata eoram Reueren-
2 diſſimo Attrebaten per duas deciſiones, † quæ ſola
quaſi poſſeſſio ſufficit pro exactione continuanda
vſque ad finem litis, *Caſtr. conſ. 3. num. 1. & 2. lib. 2.
Rot. in cauſa Tullen. Penſionis 22. Iunij 1609. coram.
Reuerendiſſ. Attrebaten.*

3 Non obſtat † proteſtatio depoſiti facta per Ma-
gdalenos ſub die 12. Ianuarij proximati. Quia cum
ereditores eodem tempore ſe obtulerint pararos re-
cipere,& realis depoſitio non fuerit ſequuta,non ceſ-
ſauit mota Magdalenorum, *Bart. in l. pen n. 5. ff. de di-
ſtract. pignor. Alex. in l. ſi mora. n. 5. verſ. omnes tamen. n.
3. ff. ſol. matrim. Iaſ. in l. 2. num. 183. verſ iura tamen. C.
de iur. emphyt. Cott. in mem. ver. oblatio.*

Non obſtat, quod Magdaleni non potnerunt ſol-
uere ſtante ſequeſtro eis facto ad inſtantiam Suſan-
næ de Foroſempronio donatricis q. Caroli de Ma-
gdalenis in ſcutis 300. vnde infertur, quod ipſi nun
fuerint in mora ſoluendi, & quod oblatio eredito-
rum, qood ipſi erant parati recipere nullatenus ſit
habenda in conſideratione, eum eis ſtante prædicto
ſequeſtro minimè ſolui poſſet.

4 Quia fuit reſponſum, † ſequeſtrum cantare de
pecuniis,& bonis ad q. Carolum Magdalenum ſpe-
ctantibus, & pertinentibus, vnde Magdaleni non
poterant interpretari, quod ſequeſtrum ad hoe gra-
num eatenderetur,nam, Aut prætenditur fuiſſe apud
illos ſequeſtratum ius exigendi iſtam annuam præ-
ſtationem grani, & non poſſunt, quia hoe ius non
erat apud illos,ſed penes litis conſortes,qui median-
tibus exactionibus fueront conſtituti in illius quaſi
poſſeſſione, *vt patet ex ſupra allegatis deciſionibus
coram Reuerendiſſimo Attribaten.* vel ſaltem hoc erat
penes illum, eui iuſte adiudieandum venit, non
autem penes Magdalenos, qoi ſunt debitores annuæ
præſtationis, & contra quos illud ius venit exercen-
dum. Aut vero prætendunt Magdaleni fuiſſe penes
ipſos ſequeſtratum in indiuiduo granum, prout ſuc-
ceſſiuè maturabuntur termini ſolutionis illius, &
multo minus hoc prætendere poſſunt, quia iſtud
granum numquam fuit in bonis, aut ſpectauit ad
q. Carolum, eum fuerint maturati multo poſt illius
mortem, vnde inferebatur per Dominos, quod,
5 † eum reſpectu iſtius graoi non verifieentur verba
ſequeſtri, ibi, *ſequeſtrentur penes vos Iulianum, &c.
ſingula pecuniarum, & bonorum ſumma, &c.* minus
verificari poterat illius diſpoſitio, *l. 4. §. toties. ff. de
milit. teſtam. Felyn. in c. nonnulli. num 34. verſ. vbi verba
de reſcript. Socc. conſ. 55. num. 4. lib. 1. Dec. conſ. 59.
num. 2.*

Addebant Domini, quod, eum multa ſeqoeſtra
elare non loquantur de hac annua præſtaoone, non
6 poterant ad illam extendi. Item † non potuit Iu-
dex ſequeſtrans priuare iſtos poſſidentes in primis,
& ante omnia eorum quaſi poſſeſſione, maxime il-
lis non citatis, quia ſpoliaſſet, & cum boc non po-
tuerit, dicendum eſt in dobio, quod nec etiam vo-
luerit, quia metimus voluntatem à poteſtate, *l. hu-
ius. §. Imperatores. ff. ad municipal. cap. cum ſuper. &
ibi not. ſcrib. de offic. deleg. Abb. conſ. 3. num. 5. libr. 2.
Gemin. conſ. 77. n. 2. Rol. conſ. 39. n. 2. & 21. lib. 1. Me-
noch. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 6. num. 33.* † & talis 7
præſumitur fuiſſe mens Iudicis, qualis eſſe debuit,
*Cran. conſ. 74. num. 9. Caſtr. conſ. 136. num. 6. lib. 1. Ge-
min. a. conſ. 77. num. 2. Afſl. dec. 44. num. 20. Surd. dec.
170. num. 5. cum duobus ſeqq. &c.*

REMBOLDO

Romana Fideicommissi de Cineiis.

Veneris 9. Iunij 1617.

SVMMARIA.

1 *Fideicommiſſo agens probare debet implementam diei, & conditionis.*
2 *Probationes debent eſſe certa, & concludentes, cum Reo, & poſſeſſori ſufficiat dicere, hoc caſu non loquitur ſubſtituto, ergo locum non habet.*
3 *Negantis intentio fundata eſt in negatiua.*
4 *Sententiarum virtus ſuſpenſa remanet pendente iudicio reſtitutionis in integrum.*
5 *Poſſeſſor habens contra ſe ſententias manutenendus eſt pendente cauſa reſtitutionis in integrum.*
6 *Exceptio iuris tertij an, & quando admittatur.*

Decisio CCCII.

DOmini dixerunt non conſtare, factum
eſſe locum fideicommiſſo ad fauorem
trium familiarum, & omiſſa diſcuſſio-
ne aliarum difficultatum in hac cauſa
ab informantibus excitatarum eam
tantummodo rationem amplexi ſunt, quod eum di-
ctæ tres familiæ ad illud fideicommiſſum agant vi-
gore teſtamenti Franciſci, in quo vocatæ leguntur
in defectum filiorum teſtatoris, lineæ ipſius maſculi-
næ, nec non naturalium legitimatorum ex ipſis de-
ſcendentium, ac etiam fæminarum nuptarum, ſeu
nubendarum ex familia de Cineis probare tenen-
tur, omnes vocatos prædeceſſiſſe, atque ita dicto fi-
deicommiſſo ad ipſorum fauorem per conditionis
euentum locum factum eſſe. Nam, † qui agit ex fidei- 1
commiſſo, probare debet implementum diei, &
conditionis, *l. qui hæredi. §. Plautius. ff. de cond. & de-
monſtr. l. ſi quidem, C. de exception. Socc. Iun. conſ. 122.
num. 17. libr. 2. Cephal. conſ. 631. num. 16. Menoch. conſ.
262. n. 1. Surd. dec. 210. n. 5. Conditio enim eſt de ſub-
ſtantia probationis, Bald. conſ. 122. n. 2. lib. 3.* † & proba- 2
tiones debent eſſe certæ, & concludentes, quia Reo,
& poſſeſſori ſufficit dicere, hoc caſu non loquitur
ſubſtitutio, ergo locum non habet, *Hipoll. Rimin.
conſ. 42. num. 118. & ſeq. lib. 1. Hond. conſ. 60. num. 13.
Craſſ. in fideicommiſſum q. 4. num. 9. cum aliis per Peregr.
de fideicom. art. 21. num. 37. & ſeq.* † & negantis inten-
tio fundata eſt io negatiua, *l. actor. C. de prob. Ruyn.* 3
conſ. 62. num. 4. vol. 4.

Et tantum abeſt, qood pro parte dd. familiarum le-
gitime probatum fuerit d. conditionis implemen-
tum, vt immò omnibus notum ſit, adhuc Bernardum
filiom teſtatoris, & expreſſe in dicto teſtamento vo-
catum exiſtere.

Non obſtat, quod dictus Bernardus Parricidij
eriminis reus factus, & condemnatus fuit, etiam
cum omnium bonorum ſuorum confiſcatione, &
conſequenter vti dignus à dicto fideicommiſſo ſit
excluſus.

Quia, cum idem Bernardus poſtea obtinuerit
cau

Digitized by Google

cauſam appellationis, ſeu reſtitutionis in integrum aduerſus dictam condemnationem, & confiſcationem in Rota committi, illaque adhuc indeciſa coram me pendeat, non poteſt, donec terminetur, dici ſufficienter de illius incapacitate, & excluſione conſtare, † pendente enim reſtitutionis in integrum iudicio virtus ſententiarum remanet ſuſpenſa, in tantum, † quod poſſeſſores, contra quos huiuſmodi
4 ſententiæ latæ reperiuntur, interim manuteneri debeant, *Caſſad.dec. 13. de reſcript. Rot. dec. 350 par. 1. diuerſ.*

5 Nec obſtat, quod, filij Iacobi ſaltem in hoc iudicio, † in quo exceptio iuris tertij non admittitur, *Ruyn.conſ. 129. num. 9 lib. 2. Hipoll. Rimin.conſ. 230. num. 20. lib. 2. cum aliis per Peregr. de fideicomm. art.* 48 *n* 46. non poſſint dare de iure Bernardi, & præ-
6 ſertim quia in alio iudicio illud impugnant, *cap. ex eo. de reg. iur. in cap. cap. tu'um. in 6. Felyn. ſub. num. 13. verſ. ſecundo conſidere de reſcript. Bart. & alij in l. poſt legatum. ſub. num. 6. ff. de his, quib. vt indig. Card. Seraph. dec.* 974 *num.* 5.

Quia fuit reſponſum, quod, vltra quod in omnibus iudicijs, etiam poſſeſſorijs, opponi poteſt de iure tertij, dummodo oppoſitio reſpiciat defectum iuris poſſeſſorij ex parte agentis, *vt poſt alios bene declarat Alex. in l. fin. num. 23. poſt med. verſ. & iſto caſu quando per citationem C. de edict. Diu. Adrian. toll.* ceſſat etiam difficultas ex eo, quod dicti filij non excipiunt de iure Bernardi, ſed dicunt, quod dictæ tres familiæ deficiunt in ſuis probationibus, quia non docent caſum vocationis euenille, quod ſcilicet nullus ex filiis Franciſci teſtatoris, vel ex alijs eius deſcendentibus ſuperſit, & quod per conſequens non conſtet factum eſſe locum fideicommiſſo ad dd. familiarum fauorem, &c.

Vnde propoſui dubium, an penſio eſſet nulla, quod fuit affirmatiue reſolutum, niſi per penſionarium gratia iuſtificetur, ſemper enim † in gratioſis, vt in 1
caſu noſtro, clauſula intelligitur, ſi preces veritate nitantur, *cap. ex parte de reſcript Dec. conſ. 33. num. 1. & 141. num. 6. Rot. dec. 251. par. 2. diuerſ. Accoromb. dec. 17. de reſcript. lib.* 1. Etiam quod penſio eſſet purè 2
reſeruata, *Ant. Aug. in epitom. de penſ. ſolut. & fuit dictum in Brixien. Penſionis 28. Nouembris 1594. coram Illuſtriſſimo Mellino, & in Salmantina Penſionis 28. Ianuarij 1591. coram Gyprio, & in Tudertina Penſionis 21. Aprilis 1614. coram me.*

Additur in litteris reſeruationis adeſſe clauſulam, *vt aſſertis*, † quæ operatur, vt gratia, non iuſtificatis 3
narratis dicatur ſubreptitia, *Rot. dec. 77. de praeſcript. in antiq. & dec. 60. eodem tit. Caſſad. dec. 4. n. 8. de prob.*

Nec † penſionario ad hunc effectum quaſi poſſeſ- 4
ſio exigendi ſuffragatur, cum ſimus in petitorio, & illa ſolum efficiat, vt lite pendente ſolutio non retardetur, *vt fuit dictum in allegata Salamantina coram Gyprio, & in Rauennaten. Penſionis 18. Ianuarij 1596. coram Lita, & in Melenitana Penſionis 27. Iunij 1597. coram eodem.*

Non obſtat † onus probandi valorem ad titula- 5
rem ſpectare, quando ipſe ad penſionis reductionem, vel ad nullitatem agit ob non valoris expreſſionem, *Veral. dec. 299. par.* 3. Nam hic loquitur in penſione in qua valoris expreſſio nō requirebatur, vt in gratia Regreſſus. In caſu autem noſtro ſecus accidit, cum penſio reſeruata fuerit ſine cauſa, vnde valor exprimi debuit, quem penſionarius tenetur iuſtificare, *vt fuit dictum in cauſa Burgen. Penſionis 18. Februarij 1581. coram Gyprio, & in Tudertina Penſionis 21. Aprilis 1614. coram me, &c.*

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Veroſpio.

TVDERTINA PENSIONIS.

Veneris 2. Iunii 1617.

SVMMARIA.

1 *In Gratioſis ſemper intelligitur clauſula.* Si preces veritate nitantur.

2 *Ampl. etiam in penſione purè reſeruata.*

3 *Clauſula*, vt aſſertis, *operatur, vt narratis non iuſtificatis gratia ſubreptitia dicatur.*

4 *Quaſi poſſeſſio exigendi penſionem non operatur, vt penſionarius in petitorio non teneatur iuſtificare gratiam, ſed tantum in poſſeſſorio, vt ſolutio lite pendente non retardetur.*

5 *Valor beneficij ad effectum penſionis nullitatis, vel reductionis an ſit probandus per titularem, vel penſionarium.*

DECISIO CCCIII.

FVit de anno 1611. ſuper fructibus Parochialis Eccleſiæ Sanctæ Terentianæ Tudertinæ Diœceſis, quam Marcus Petruccius obtinebat Apoſtolica auctoritate reſeruata ad fauorem Aurelij Petruccij penſio centum ducatorū, & cum Andreas Ceccarellus eam recuſaret vti nullum ſoluere, tamquam narratiua in literis reſeruationis eſſet ſubreptitia, cauſam in petitorio coram me introduxit in Rota, poſtquā in poſſeſſorio corā A. C. ſuccubuerat.

R.P.D. MERLINO.

AVERSANA PENSIONIS.

Lunæ 30. Maartii 1626.

SVMMARIA.

1 *Titularis mentionem faciens in gratia ſua prouiſionis de penſione cenſetur in eam conſentire.*

2 *Penſionarius agens pro penſionibus contra titularem ſucceſſorem tenetur docere de veris, & effectualibus ſolutionibus ab anteceſſore factis, nec ſufficiunt confeſſiones de recepto, vbi in literis adeſt decretum, de quo hic.*

3 *Decl. vt ſufficiant etiam confeſſiones de recepto, vbi ſint adminiculata, ſecus ſi non adminiculata.*

DECISIO. CCCIV.

LAta ſententia, qua pronunciatū fuerat, reſeruationē penſionis ducatorum 30. monetæ Regni vſque de anno 1615. emanatam auctoritate Apoſtolica, & de conſenſu Marci Antonij titularis ad fauorem Franciſci Rutæ ſuper Canonicatu Eccleſiæ Auerſanæ caſſandam, & annullandā eſſe, ac deſuper appellatione interpoſita, & cauſa mihi commiſſa dubitaui, An prædicta ſententia eſſet confirmanda, vel infirmanda, & Domini reſponderont eſſe infirmandā.

Conſtat enim de penſionis reſeruatione ex literis Apoſtolicis ſub plumbo expeditis, neque Franciſcus tenetur ad aliam iuſtificationem, cum Alexander, qui reſeruationem hodie impugnat, in gratia ſuæ prouiſionis fecerit expreſſam mentionem de

ea,

ga,† cui propterea cenſetur conſenſiſſe, *vt fuit dictum in Elboren. Penſionis 19. Nouembris 1614. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Vlixbonen. Penſionis 11. Martij 1616. coram bo. me. Andrea.*

Nec obſtare viſum fuit decretum, quod conſueuit apponi in reſeruationibus penſionum de conſenſu Titularis, prout etiam hic fuit adiectum, nempe, quod ſi dictus Marcus Antonius in eius vita, & quandiu Canonicatum prædictum obtinuerit, pen-
2 ſionem realiter, & cum effectu non perſoluerit, reſeruatio illius ſit nulla eo ipſo, ob quod † decretum Penſionarius agens contra Succeſſorem titularem pro penſionibus tenetur docere de veris, & effectualibus ſolutionibus factis ab Anteceſſore, qui reſeruationi conſenſit, nec ſufficiunt confeſſiones de recepto, *vt fuit dictum in Lucana Penſionis 21. Aprilis 1617. coram R. P. D. meo Pirouano, in Spoletano Penſionis 24. Ianuarij 1612. coram bon. mem. Vbaldo, & in Parmen. Penſionis 5. Iunij 1624. coram me*, & quod in præſenti caſu deficere videatur probatio realis ſolutionis ſaltem integræ pro termino Natiuitatis Dominicæ 1618. & totius anni 1619. & termini Natiui-
3 tatis Domini 1621. pro quibus dantur ſolummodo confeſſiones de recepto factæ à Franciſco.

Quoniam † Domini animaduerterunt, confeſſiones de recepto in allegatis deciſionibus nullis fuiſſe ſubnixas adminiculis, & coniecturis, confeſſiones autem, de quibus agitur, fulciri præſumptionibus, quod veritas ſolutionem præceſſerit, nam conſiderarunt, quod exceptis ſupradictis quatuor terminis penſionum, cæteris omnes tam præcedentes, quam ſubſequentes termini per tot annos fuerunt realiter, ac integrè perſoluti; Vnde reſultat veriſimilitudo, quod penſionis reſeruationi non conſenſerit titularis in fraudem ſucceſſoris, ſed candide, & vt verè iuxta decretum reſeruationi adiectum illa ſolueretur, & dictæ confeſſiones de recepto non ſunt nudæ, & mere verbales, ſed ſecum habent aliquid realitatis: nempe veræ ſolutionis, quæ inducit præſumptionem, quod in reſiduo fuerint etiam veræ, *ad tex. in l. cum fidem. C. de non num pecun.* & demum quod fuerunt factæ in actu realis ſolutionis ad complementum, & à diuerſis perſonis nomine titularis debitoris perſoluentibus, nec etiam ſunt in quantitate vniformes, ex quibus omnibus coniecturis, & adminiculis ſimul iunctis vna cum probitate confitentis cenſuerunt Domini, probatam eſſe realem, & effectualem ſolutionem, qualis requiritur in decreto ſupradicto, confeſſiones enim de recepto quoties fulcitæ ſunt adminiculis, & præcipuè tot aliis ſolutionibus in pecunia numerata, probant veram, & realem numerationem, *Couar. var. reſol. lib. 1. cap. 7. num. 6. verſ. ſic ex confeſſione. Achill. dec. 2. de confeſſ. Rot. apud Card. Seraph. dec. 592. num. 1. & 3. & in Romana Penſionis 13. Iunij 1597. coram bo. me. Card. Pamphilio, & nuper in Romana, ſeu Bononien. Pretij Clericatus prima Decembris 1625. coram R. P. D. meo Pirouano.*

VBALDO SENIORE

CALAGVRITANA IVRISDICTIONIS de Nagera.

Lunæ 18. Maij 1620.

SVMMARIA.

1 *Lite pendente nulla innouatio permittitur, nec in minimo.*
2 *Continuans non attentat.*
3 *Lim non procedere, quando quis vtitur diuerſo modo.*
4 *Iuris aſſiſtentia non iuuat, vbi in contrarium adeſt ſententia.*
5 *Mandatum de manutenendo, quod caruit effectu, non attenditur.*

DECISIO CCCV.

EVit dictum, conſtare de attentatis, non enim dubitari poteſt, quin pendeat in Rota lis ſuper omnimoda iuriſdictione, vt patet ex commiſſionibus cauſa obtentis, Vnde quidquid eſſet dicendum in negotio principali, an ſcilicet Iuriſdictio in Eccleſiis Sanctæ Crucis, & Sancti Michaelis pertineat ad Abbatem, an vero potius ad Epiſcopum Calaguritanum, quod pendet ab intelligentia antiquæ ſententiæ Roberti inter partes, latæ, & etiam ex depoſitionibus teſtium in hac cauſa vtrinque examinatorum, de quibus ſuo loco videri poterit, cum Dominus non videretur conueniens totam controuerſiam in huiuſmodi articulo attentatorum dirimere, licet informantes hinc inde multa deducerent, tamen illud certum eſt, pendente iſto iudicio ſuper iuriſdictione non potuiſſe Epiſcopum, vel eius Vicarium in dicta Eccleſia Sanctæ Crucis Tribunal erigere, prout erexit, ad ius dicendum, nec procedere contra beneficiatum eiuſdem Eccleſiæ Sanctæ Crucis, prout proceſſit, abſque vitio attenta-
torum, † cum pendente lite nulla innouatio ſit per- 1
miſſa, etiam in minimo, *tot. tit. extra vt lit. pend. c. non ſolum. de appel. in 6. Socc. conſ. 25. col. 3. verſ. & pro prædicta. lib. 1. Menoch conſ. 35. num. 14. lib. 1. Lancell. de attent. c. 4. ampl. 10. fuit dictum in Hiſpalen. Coadiutoria 14. Nouembris 1614. coram me, & ſæpe alias.*

Non obſtat, quod Epiſcopus dicatur eſſe in quaſi poſſeſſione exercendi dictam iuriſdictionem, & ideo continuando non dicatur attentaſſe ex vulgari re-
gula, † quod continuat, non attentat, *Lancell. d.* 2
cap. 4. ampl. 1. num. 13. & limit. 1. num. 5. & ſeqq.
Quia fuit reſponſum, † eam non procedere, quando 3
quis vtitur diuerſo modo ab eo, quo ante litem vtebatur, *gl. in cap. non ſolum. de appell. in 6. Bero conſ. 518. num. 8. vbi de communi. lib. 3. cum aliis per Lancell. dicta limit. 1. num 82. & fuit dictum in dicta Hiſpalen. Coadiutoria coram me*, ſed caſu noſtro non probatur, quod Epiſcopus, vel eius Officiales exercuerint iuriſdictionem in dicta Eccleſia Sanctæ Crucis, vel eius territorio in illius beneficiatos, ſed ſolum in alias perſonas, vel ſaltem ex probationibus Abbatis redditur valdè turbida dicta prætenſa
quaſi poſſeſſio Epiſcopi, † nec aſſiſtentia iuris com- 4
munis in hoc iuuare videtur Epiſcopum, quia in contrarium adeſt dicta ſententia Roberti *in verſ. ſaluo, &c.* declarans perſonas exemptas ab Epiſcopo, & ſubiectas Abbati.

Demum non obſtat mandatum de manutenendo conceſſum Epiſcopo, quia fuit conceſſum vtrique parti ad terminos prædictæ ſententiæ Roberti, & quia executor pro parte Epiſcopi fecerat multa præiudicialia, fuerunt de ordine Rotæ tranſmiſſæ literæ à Reuerendiſſimo Attrebaten. tunc cauſæ à Iudice, quibus præcipiebatur, ne dictus Executor quidquam amplius in futurum innouaret, circumſcribendo omnia iam facta, vt in literis, quæ hodie
ſunt in actis. † Ideo dictum mandatum videtur ca- 5
ruiſſe effectu, & ne generalitas pareret confuſionem; cepta eſt in Rota diſputari cauſa per dubia particularia, & in vltima propoſitione fuit dictum, vt videretur de bono iure, in qua diſputatione erit in poſterum progrediendum, & interim D.

Epiſco

Epiſcopus, & eius miniſtri debebant ab huiuſmodi innouationibus abſtineri ex ſupra deductis.

Et ita decisum, &c.

MANZANEDO.

Marsicana Ivrisdictionis.

Veneris 18. Maij 1607.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus habet pro ſe iuris aſſiſtentiam quoad cognitionem omnium cauſarum, ita vt ſic manutenendus priuatiuè ad Archipresbyterum, & num. 3.*

2 *Lim. ſecus vbi iuris aſſiſtentia redditur turbida, & offuſcata ex actibus Archipresbyteri.*

3 *Cauſarum criminalium, & matrimonialium cognitio ſpectat ad ſolum Epiſcopum, non autem etiam ad alios Inferiores, & eſt Epiſcopus in illis manutenendus, & num. 5. Ampl. vt num. 6.*

4 *Lim. niſi probetur immemorabilis.*

7 *Confeſſio procuratoris, qua principalem ſpoliatum fatetur, & aduerſarium poſſeſſorem facit, non nocet principali non conſtito de mandato.*

8 *Petitorium concernentia in manutentione non obſtant.*

9 *Manutentio datur cumulatiuè Epiſcopo, & Inferiori docto per Inferiorem de ſua poſſeſſione in cauſis cognoſcendis, exceptis criminalibus, & matrimonialibus, adeo vt locus ſit præuentioni.*

10 *Inferior an poſſit præſcribere ius cognoſcendi cauſas priuatiuè ad Epiſcopum.*

Decisio CCCVI.

1 VIdebatur † D. Epiſcopum quoad omnes cauſas priuatiuè ad Archipresbyterum eſſe manutenendum, cum habeat pro ſe iuris aſſiſtentiam, *iuxta tex. in cap. cum perſona. & ibi Doct. de pri-*
2 *uil. lib. 6.* ſed tamen, † quia iſta iuris aſſiſtentia redditur maximè turbida, & offuſcata ex actibus iuriſdictionalibus Archipresbyteri, ideò ex iſto ſolo iuris fundamento, Domini cenſuere, non poſſe dari Domino Epiſcopo prædictam manutentionem, niſi in criminalibus, & matrimonialibus, in quibus D. Epiſcopum venire manutenendum priuatiuè quoad Archipresbyterum, Domini dixerunt illo potiſſimo
3 fundamento, † quia *Conc. Trident. cap. 20. 9. ad hæc. ſeſſ. 24.* cognitionem iſtarum cauſarum ſolius Epiſcopi, non autem aliorum Inferiorum examini ſubie-
4 cit. Et † quamuis ſit verum prædictum decretum Trid. non excludere immemorabilem, vt Congregatio Illuſtriſſimorum eiuſdem Concilij Interpretum declarauit, nihilominus, cum Archipresbyter de iſta immemorabili non doceat, in illa fundari non
5 valet, † & interim, dum illam non probat, ſpectat ad Epiſcopum de prædictis cauſis criminalibus, & matrimonialibus cognoſcere, vt eadem Congregatio cenſuit, & per conſequens interim priuatiuè ad Archipresbyterum eſt manutenendus D. Epiſcopus.
6 Ad idem placebat Dominis pro D. Epiſcopo motiuum, quod ipſe haberet ſimul cum aſſiſtentia iuris plures actus, ex quibus dicitur tam Epiſcopum, quàm etiam Archipresbyterum tamquam Epiſcopi Vicarium iſtam iuriſdictionem exercuiſſe, ſed quia huiuſmodi actus non videbantur eſſe in forma probanti, ideò in iſto motiuo Domini non peſtiterunt, ſed in ſuperadductis. Quibus non videbatur obſtare quædam confeſſio Epiſcopi in quodam monitorio per quemdam procuratorem facta, qua ſe ſpoliatum dicebat iſta iuriſdictione, & per conſequens fateri videbatur, Archipresbyterum eſſe in quaſi poſſeſſione illam exercendi. Quia fuit reſponſum, † non con- 7
ſtare de mandato prædicti procuratoris qui obtinuit monitoriũ, quin illud negari. Alia vero quæ adducebantur per Archipræsbyterum de quadam aſſerta relatione, & concordia Archiepiſcopi Salernitani, & ſententia Moderni Epiſcopi de tempore, quo erat Vicarius lata pro Archipresbytero † tamquam con- 8
cernentia petitorium obſtare non videbantur.

Quo vero † ad cæteras cauſas, exceptis ſupradictis 9
criminalibus, & matrimonialibus, videbatur Dominis tam D. Epiſcopo, quàm D. Archipresbytero mandatum de manutenendo cumulatiue dandum eſſe, ita vt ſit locus præuentioni, *iuxta adducta per Ang. Aret. in l. 1. §. ſi quis in appellatione. ff. de apell. latè per Felyn. in cap. paſtoralis. num. 2. de offic. ord.* ſed quia in caſu Archipresbyter prætenderet quo ad iſtas vltimas cauſas habere iuriſdictionem acquiſitam per præſcriptionem, † poſſet ſatis dubitari, An illi iſta iuriſdi- 10
ctio competeret priuatiuè ad Epiſcopum, *prout tenet Felyn. poſt Abb. & alios quos refert in d. cap. paſtoralis. num. 5.* Ideò ſi partes voluerint, poterit iſte articulus particulariter videri, &c.

CARDINALI. SACRATO

Romana Divisionis Hæreditatis.

Veneris 20. Decembris 1619.

SVMMARIA.

1 *Sententia conformis libello eſt iniuſta.*

2 *Sententia nulla ex defectu citationis dicitur, quæ continet id, quod nec in petitione, nec in citatione fuit expreſſum.*

3 *Arbitrio locus non eſt, vbi defecit citatio, vel ſententia eſt iniuſta, ſeu exceſſiua, in magna ſumma.*

Decisio CCCVII.

PRo Philippo informante fuit tentum, ſcilicet, non eſſe locum Arbitrio, quia ſententia A.C. fuit nulla, & iniuſta ex eo quod actum vigore Monitorij ad diuiſionem omnium inter Philippum patruum ex vna, & Thomam eius nepotem ex altera, vt patet ex monitorio, & nihilominus fuit ſimpliciter pronunciatum ſuper immiſſione Thomæ in decem, & ſeptem loca Montium non va- 1
cabilium, quia † hac ratione huiuſmodi ſententia tamquam minimè conformis libello remanſit iniuſta, *vt in hac cauſa fuit bis deciſum coram D. meo. Manzanedo.* & † etiam nulla ex defectu citationis cũ 2
Philippus nullatenus fuerit citatus ad id, quod continetur in ſententia, citatio enim ad ſententiã intelligitur quoad id, quod continetur in petitione, ideoque ſi ſequatur ſententia diuerſa à petitione, videtur, quod ſententia in hoc remaneat ſine citatione, *iuxta notata in l. aut qui aliter. vbi Bart. n. 1. ff. quod vi, aut clam.* fuit etiam dictum, immiſſionem fuiſſe exceſſiuam, quia in hæreditate de tempore motæ litis erant tantum viginti, & octo loca montium, & ſic pars tangens Thomam erat ſolum locorum 14. & nihilominus fuit data immiſſio in locis 17.

Ex

Digitized by Google

Ex prædictis fuit concluſum, non eſſe locum arbitrio, † quod non interponitur, nec quando adeſt 3 defectus citationis, *vt tenuit Rot. in recent. dec. 365. num. 3. part. 1. & in Corduben. Præſtimoniorum 12. Nouembris 1618. coram me, & aliàs ſæpè.* Nec quando ſententia eſt iniuſta, *Rot. in Salernitana Rectoriæ 4. Aprilis 1588. coram bo. me. Cardinali Blanchetto, & in dec. 450. num. 1. part. 2. in recent.* nec minus quando eſt in magna ſumma exceſſiua, *ad tradita in l. in hoc iudicio. ff. famil. erciſc. & in l. ſi non ſortem. §. ſi centum, vbi Caſtr. num. 2. & Iaſ. num. 1. ff. de cond. indeb.*

ORTEMBERGO

Perusina Dotis.

Veneris 14. Nouembris 1610.

SVMMARIA.

1 *Clauſula* conſtituti *vigore transfertur omnis poſſeſſio.*

2 *Poſſeſſione fratris probatur ex poſſeſſione apprehenſa per alium fratrem communi nomine, & ſubſecuta ratificatione ex veriſimili, & communiter accidentibus.*

3 *Petitio facta per procuratorem de mandato de reintegrando poteſt à principali reuocari, ita vt non poſſit dici habuiſſe ſe pro ſpoliato.*

4 *Clauſula,* Sine præiudicio iurium N. *importat conditionem. Decl. vt num. 6.*

5 *Clauſula,* Sine præiudicio iurium N. *reſeruat iura competentia, non autem aliquid de nouo tribuit.*

7 *Immiſſio nulla, quæ de nouo eſt concedenda, non eſt reuocanda.*

8 *Decl. non procedere vbi executio eſt ſpoliatiua, & illam paſſus agit remedio recuperandæ, vel retinendæ.*

Decisio CCCVIII.

FVit in hac cauſa nouiſſimè reſolutum reuocandam eſſe executionem factam contra bona poſſeſſa per Hectorem Gratianum non citatum, & conſequenter pro parte ipſius fuit petitum mandatum de manutenendo, cui, cum ſe opponeret Lutius Baldellus aduerſarius vtraque parte informante Domini dixerunt, mandatum de manutendo eſſe concedendum.

Conſtat enim de illius poſſeſſione ex donatione 1 D. Modeſtæ cum clauſula *conſtituti*, † vigore cuius omnis poſſeſſio, quæ tunc penes illam erat, tranſlata eſt in Hectorem, & Vincentium fratres donatarios præſentes, & acceptantes, *l. quod meo, & l. licet. in princ. C. de acq. poſſ. l. ſi ager. & l. quædam mulier. ff. de rei vendic. Natt. conſ. 439. n. 3. fuit dictum in Peruſina, ſeu Cluſina Poſtæ 26. Ianuarij 1603. coram bo. me. Litta.*

2 Secundo probatur poſſeſſio † ex apprehenſione Vincentij nomine communi, ſuo, & fratris, accedente poſtea ratificatione Hectoris, quæ colligitur à veriſimili, & communiter accidentibus, *Socc. Iun. conſ. 48. num. 11. lib. 2.* Et tollitur omnis difficultas ex dictis duorum teſtium deponentium, Hectorem viuo fratre pro indiuiſo, eoque mortuo ſolum poſſediſſe, & fructus percepiſſe.

Non obſtat, quod ſe habuerit pro ſpoliato inſtando coram A.C. ſe ad poſſeſſionem reintegrari.

3 Quia huiuſmodi petitio facta fuit à procuratore, † ideoque potuit reuocari, *Rot. dec. 19. de procur. Deciſ. Poſt. Tom. 2. in nou. fuit dictum in Cæſaraugustana Præeminentiarum 13. Martij 1609. coram R.P.D. meo Coccino.*

Neque obſtat, quod Modeſta donationem fecit ſine præiudicio iurium Lutij, † quæ clauſula importat conditionem, *Put. dec. 32. lib. 2.* 4

Fuit enim reſponſum, † huiuſmodi clauſulam 5 reſeruaſſe ſolum iura antea Lutio competentia, nihil autem de nouo tribuere, *l. ſi debitor. §. ſi in venditione. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. ſolu. Oldrad. conſ. 330. in fin. Dec. conſ. 506. num. 19. Aym. conſ. 29. n. 8. Sarnen. in reg. de iur. quaſ. non toll. Caputaq. deciſ. 282. lib. 2. fuit dictum in Romana Cenſus 12. Maij 1608. coram R.P.D. meo Coccino, & in eadem 4. Iulij eiuſdem anni coram R. P. D. meo Marcomontio* in qua reſpondetur *ad deciſionem Put.* † illam procedere, 6 quando aliquis conſenſit poſſeſſioni alterius cum reſeruatione iurium, quod non eſt in hoc caſu. Quare, ſi quæ iura competebant, illa parte citata erant deducenda.

Denique non obſtat, † quod prætendatur, im- 7 miſſionem de nouo concedendam eſſe, ideoque non eſſe reuocandam.

Illud enim negatur, † & non procedit, quando 8 executio eſt ſpoliatiua, & is, contra quem facta fuit intentat remedium recuperandæ, vel retinendæ, *Ruin. conſ. 102. num. 10. lib. 5. &c.*

MANZANEDO

Eugubina Pensionis.

Veneris 7. Aprilis 1617.

SVMMARIA.

1 *Litteræ Apoſtolicæ habent executionem paratam.*

2 *Litterarum iuſtificatio non eſt neceſſaria, vbi penſio apparet purè reſeruata, & titularis conſenſit cum obligatione in forma Cameræ.*

3 *Valor ad effectum conuincendi de ſubreptione probari debet de tempore reſeruationis.*

4 *Exceptio turbida reiici debet ad petitorium, nec impedit executionem literarum Apoſtolicarum, & obligationis Cameralis.*

5 *Mandatum non dicitur pro plus debito relaxatum, vbi fuit decretum pro terminis decurſis, & non ſolutis, & Notarius in illius expeditione expreſſit ſummam exceſſiuam.*

6 *Iuramenti calumniæ omiſſio non attenditur, vbi conſtat de iuſtitia mandati.*

7 *Mandatum procuræ, de quo fuit oppoſitum, ad ſuſtinendam ſententiam probatur ex coniecturis, hoc eſt ex productione iurium, & expenſis factis.*

Decisio CCCIX.

DOminus Nicolaus Biliuo obtinuit Eccleſiam, de qua agitur, grauatam annua penſione 30. eminarum grani ad fauorem Pauli, quam reſignauit Gaſpari Bigio reſeruata ſibi annua penſione ducatorum 70. auri de Camera. Cum autem orta fuiſſet controuerſia inter dictum Gaſparem, & Penſionarios ſuper reſolutione dictarum penſionum, deuentum, fuit ad concordiam, in qua dictos ducatos 70. de Camera conſtituentes ſcuta monetæ 98. reduxerunt ad ſcuta 45. monetæ, & eminas 30. grani ad ducatos 40. & in euentum mortis alterius ex dictis penſionariis Gaſpar ſe obligauit ſuperuenienti ſoluere penſionẽ, non iuxta prædictam reductionem, ſed ſecundum primam impoſitionem.

Vnde de anno 1612. mortuo Paulo vno ex dictis
penſionatus Nicolaus egit coram A. C. contra Gaſ-
parem pro terminis decurſis a die mortis Pauli ad
rationem ducatorum 70. iuxta primam impoſitio-
nem, & obtinuit relaxari mandatum executiuum, à
quo interpoſita appellatiooe fuit mihi cauſa com-
miſſa cum claulula, *vt quo ad quantitatem redactam
procederem ſine præiudicio legitimæ executionis*, in re-
liquis aotem cum clauſula, *ſi quid exequendum*. Vnde
propoſui dubium, an dictum mandatum eſſet exe-
quendum, & Domini affirmatiuè reſponderunt, cum
fuerit relaxatum ſeruatis ſeruandis, & in vim litera-
1 rum Apoſtolicarum † habentium executionem pa-
ratam, *Abb. in cap. ſi capitulo. vbi gl. verb. exequatur.
de conceſſ. præb. in 6. Mobed. deciſ. 13. vt lit. pend. Gon-
zal. ſuper reg. 8. gloſ. 9. in adnot. num. 420.* necnon
obligatioois Cameralis factæ à Gaſpare de ſoluendo
peoſionem integram iuxta diſpoſitionem dd. litera-
rum in euentum mortis alterius ex penſionariis, qui
caſus iam euenit.

Qoibos non obſtat, qood mandatum non potue-
rit relaxari, niſi iuſtificatis per Nicolaum literis ſuæ
2 reſeruationis; Quia, † cum reſeruatio fuerit pura, &
agatur contra Gaſparem, qui non ſolum reſeruationi
conſenſit, ſed in forma Cameræ in concordia ſe obli-
gauit de ſoluendo dictam penſionem, non eſt neceſ-
ſaria iuſtificatio, *Seraph. dec. 1017. n. 3. & fuit dictum
in Salamantina Penſionis 26 Martij 1593. coram bo.
me. Gypsio, & in Abulen. Penſionis 27. Ianuarij 1600.
coram bo. me. Litta.*

Minus obſtat exceptio ſubreptionis ſub prætex-
tu, quod Nicolaus, quando fuit prouiſus de hac Ec-
cleſia, narrauit, illum eſſe valoris ducat. 90. & pen-
ſionem ſuper illo impoſitam 30. eminarum grani
aſcendere ad ducat. 30. eminas grani aſcendere ad
ducat. 18. Quia, cum à tẽpore prouiſionis ad tempus
reſeruationis intereeſſerint plures anni, quibus va-
3 lor mutari potuit, ad effectum † ſubreptionis dictus
valor eſſet probandus de tempore reſeruationis, *vt
notat Verall. dec. 331. part. 3 Seraph. dec. 102. num. 3.
& fuit dictum in vna Bononien. Prioratus 9. Iunij 1606.
coram me.* Et in omnem euentum ex prædictis nega-
ri non poteſt, d. exceptionem reddi valde turbidam,
4 † ita vt ſit reiicienda ad petitorium, & interim non
poſſit impedire executionem literarum Apoſtolica-
rum, & obligationis Cameralis, *Gig. de penſ. q. 35.
n 9. Couar. var. lib. 2. cap. 1. n. 9. in fin. & fuit dictum in
vna Colimbrien. Penſionis 2. Decembris 1613. coram me.*

Nec facit, quod mandatum fuerit relaxatum pro
plus debito. † Quia decretum Iudicis fuit factum
5 pro terminis penſionis decurſis, & non ſolutis nul-
la ſpecificata ſumma, & licet Notarius in expeditio-
ne d. mandati expreſſerit ſummam maiorem debito,
tamen non dicta expreſſio facta a Notario, ſed de-
cretum Iudicis attendi debet.

6 Non obſtant nullitates oppoſitæ, † nam prima ex
defectu iuramenti calumniæ non præſtiti non vide-
tur attendenda, cum ex præmiſſis conſtet de iuſtitia
mandati, *Iaſ. in l. admonendi, in 2. lect. n. 84. ff. de iur.
iur. Add. ad Veſtr. in prax cap. 2. n. 14. & dixit Rot. in vna
Marſicana Aſſiſtus 7. Maij 1612. coram me.*

Secunda vero de defectu mandati comparentis
pro Nicolao, quod pars aduerſa fuit pluries prote-
7 ſtata in actis exhiberi, † pariter tollitur, quia, licet
illud non fuerit exhibitum tamen ad validitatem
mandati obtenti ſufficit, quod adeſſent coniecturæ,
ex quibus illud probaretur, *vt in puncto fuit dictum
in vna Romana mercedis 18. Decembris 1615. coram
me*, cum mandatum probetur etiam coniecturis,
*Caſ. de Graſſ dec. 2. de reb. eccleſ. non alien. Rot. diuerſ.
dec. 187 num. 1. part. 1.* quæ adſunt in caſu noſtro, ex
quo ille, qui mandatum obtinuit, habebat in mani-
bus plures ſcripturas, quas produxit in actis, *Caſ-
ſad. dec. 3. ſub n. 5. de procur. Caput. dec. 183. n. 3 p. 2.* &
plures expenſas in cauſa fecit, *Rot. dec. 2. de cauſ. poſſ.
& propr. in antiq. Gabr. de procurat. concl. 1. n. 6. Man-
tic. de tacit. & ambig. lib. 7. tit. 6. num. 3. & 4. & fuit
dictum in allegata Romana Mercedis.*

Et ita concluſum.

R.P.D. PIROVANO

Adrien. Ivrisdictionis.

Lunæ 22. Iunij 1622.

SVMMARIA.

1 *Diœceſis ſi ſint loci circundantes, eiuſdem dicuntur
loci circundati tamquam intra fines.*

2 *Vicinitas alicuius Ciuitatis an inferat, quod locus
controuerſus ſit de illius diœceſi.*

3 *Iuriſdictionales actus geſti per Epiſcopum in ali-
quo loco inferunt, locum eſſe intra fines ſuæ diœ-
ceſis.*

4 *Contrarietas teſtis ſibi ipſi ſemper ſaluari debet.*

5 *Inſtantia cauſæ reſtitutionis in integrum quadriennio
perimitur.*

6 *Reſtitutus in integrum quis dicitur à die commiſſio-
nis cauſæ, & actorum reproductionis, ex quibus
iniuſtitia ſententiæ appareat.*

7 *Teſtis ſemel examinatus in cauſa an iterum ad exa-
men admittatur.*

8 *Scientia patientis non eſt neceſſaria in habente iuris
aſſiſtentiam, cum non agat de acquirenda, ſed
de continuanda poſſeſſione.*

9 *Præſcriptio impeditur per conſeruationem poſſeſſio-
nis etiam in minimo actu.*

10 *Compatibile eſt, vt vnus iuriſdictionem exerceat in
vna ſpecie, & alter in aliis.*

11 *Ordinarius poteſt compatibiliter ius dicere in popu-
lum non exemptum, etiam quod Eccleſia perti-
neat ad collationem Abbatis.*

Decisio CCCX.

CVm in hac cauſa fuiſſet pronuntiatum,
Monaſterium Sanctæ Mariæ de Vanga-
ditia cum nonnullis aliis Eccleſiis ad di-
ctum Monaſterium pertinentibus non
fuiſſe, nec eſſe in diœceſi Adrien. nec intra fines,
aut limites illius extitiſſe, & inde nullum ius, nul-
lam iuriſdictionem Epiſcopo Adrien. competiiſſe,
aut competere, cauſa in gradu reſtitutionis introdu-
cta quæſitum fuit, an conſtet de cauſis. Et quoad
terram *della Fratta* affirmatiue fuit reſolutum.

Conſtat namque ex teſtibus in prima inſtantia,
qui dantur in ſummario D. Epiſcopi num. 13. & ex
duobus teſtibus poſt latam ſententiam examinatis
terram prædictam *della Fratta* à diœceſi Adrien.
eſſe circundatam enumerando ſingulas, & particu-
lares Villas ex omni parte adiacentes, ex quibus
conſequitur tamquam ex veris confinibus incluſio 1
dictæ terræ intra fines diœceſis, cum vnaquæque ex
terris circundantibus ſit de diœceſi, *Crau. conſ. 54.
num. 9. lib. 1. Dec. conſ. 246. num. 14.* qui vtuntur
ſimili ratione ad probandum incluſionem rei feuda-
lis, & emphyteuticæ, *& Rota in his terminis idem
firmauit in Theatina Iuriſdictionis S. Ioannis in Ve-
nere 4. Maij 1612. coram Reuerendiſſimo Decano*, &
† quamuis alij teſtes D. Epiſcopi ante ſententiam
examinati deponant, qood diœceſis Adrien. & Ci- 2
uitas Rohigbi, quæ eſt reſidentia Epiſcoporum ma-
gis

gis adhæreat terræ prædictæ *della Fratta*, quam aliæ diœceſes faciant, noo tamen eacluſiuè ab ipſa diœceſi Adrien. per neceſſe intelligendum eſt, dum Ciuitas illa poteſt magis adhærere, vel ratione diſtantiæ, etiam quod ab aliis terris eiuſdem diœceſis ſit eadem terra *della Fratta* circumdata, vel ratione confinium, & terminorum per quos poteſt eum eadem terra magis coniungi reſpectiuè ad alias diœceſes, & ſufficere ad hune effectum, vt præſomatur de eadem diœceſi, *voluerunt Bald. in cap. cum olim. num. 1. de præſcript. Hieron. de Mont. in tract. fin. regund. cap. 30. num. 9 lib. 10. & cap. 83. num. 2. Rota idem firmauit in Calaguritana, ſeu nullius Iuriſdictionis 16. Iunij 1606. coram Epiſcopo Attrebaten.* maaimè, vt hic, quando non eſt quæſtio de pertinentia cum altero Epiſeopo.

Prædictis accedunt actus Iuriſdictionales geſti per D. Epiſcopum in eadem terra *della Fratta*, nempe correctio Clericorum, cognitio cauſarum criminalium, approbatio Rectorum, examinatio Confeſſorum, Collatio Ordinum, & Sacramenti Confirmationis adminiſtratio, Caſuum reſeruatio, & Prædicatorum deputatio, de quibus omnibus teſtes dati deponunt, & ſcripturæ productæ teſtantur, † & ea
3 illis bene etiam iudicatur oppidum prædictum eſſe intra fines diœceſis Adrien. *vt ponderatum fuit in Calaguritana Iuriſdictionis 4 Iulij 1603. & 16. Ianuarij 1604. coram bonæ memoriæ Penia, & in ſupradicta Calaguritana coram Epiſcopo Attrebaten.*

Non obſtant exceptiones, quæ contra dictos teſtes afferuntur, & primo quod ſibi ipſis contradicant, dum primus dicit, diœceſim Ferrarienſem, & Pata-
4 uinam cæteris viciniores eſſe, † quia ſemper ſaluatur dempta diœceſi, de qua depoſuit, ad ſaluandum contrarietatem, *Capue. dec. 270. part. 3. Hond. conſ. 17. num. 21. lib. 1.* nec ſecundus contradicit primo in eo, quod dicit, Adrienſem eſſe viciniorem, quam Ferrarienſem, & Patanineam, quinimmo concordat per ſupradictam rationem, dum primus debet intelligi ſemota diœceſi, de qua depoſuit. Similiter neque conuincuntur de mandato ea actibus quam plurimis factis per Abbatem, quia ſtant ſimul, quoad actus prædicti fuerint facti, & quod ipſi teſtes nec viderint, nec audiuerint, dum negatiuam non coarctant, ſint magis informati de actibus Epiſcopi, quam Abbatis, & ex lectura integræ depoſitionis illorum ceſſat omnis contrarietas.

Non obſtat, quod nulliter fuerint examinati, nempe poſt lapſum quadriennij ad petendam reſtitutio-
5 nem in integrum, † & per conſequens poſt peremptam inſtantiam, *l. fin. C. de tempor. in integr. reſtit. Seraph. dec. 945. num 4.*

6 Quia † poſt præſentationem commiſſionis ſuper reſtitutione, & actorum reproductione attenditur iuſtitia, vel iniuſtitia ſententiæ, vt ab eo die quis habeatur pro reſtituto, *Papazzon. in add. ad deciſ. vlt. in nou. in reſtit. in integr. Caſ. de Graſſ. eod. tit. dec. 3. in fin. Contard. de moment. limit. 8. num. 42. quod etiam fuit dictum in Vrbinaten. Iuriſdictionis 30. Februarij 1620. coram R. P. D. Buratto*, Neque vim facit,
7 † quod alter ea dictis teſtibus fuerit aliàs eaaminatus, & ideo propter timorem ſubornationis non eſſet admittendus, *vt per Rot. dec. 328. num. 4 part. 2. in recent.* quia quidquid ſit, quando præcedit publicatio, & etiam examen cadit ſuper eiſdem articulis; ſecus vero hic, vbi neutrum prædictorum concurrit, *Gabr. de teſtib. concl. 21. num. 124. & 133. & fuit firmatum in Acraten. Iuriſpatronatus 3. Iun. 1617. coram R. P. D. Veroſpio.*

Non obſtat, quod actus facti per D. Epiſcopum non probentur facti ſciente, & patiente Abbate.

8 Quia † in habente iuris aſſiſtentiam non eſt neceſſaria ſcientia patientis, dum non agit de acquirenda poſſeſſione, ſed de continuanda, *Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina, num. 64. verſ. facit autem, de cauſ. poſſ. & propriet.*

Demum non obſtant actus, qui dantur pro Illuſtriſſimo D. Abbate, ad probandum Iuriſdictionem in d. Oppido *della Fratta*.

Quia † in concurſu cum actibus Epiſcoporum per 9
tempora nihil releuant ad præſcribendam Iuriſdictionem cum illis ſufficiat poſſeſſio conſeruata etiam in minimo actu ad illam impediendam, *Bald. in cap. querelam num. 24. de elect.* & minus releuat ad probandum, quod huiuſmodi Oppidum ſit vltra fines
diœceſis Adrienſis † propter compatibilitatem exer- 10
cendi iuriſdictionem in certa ſpecie iuriſdictionis, *Surd. poſt alios conſ. 323. num. 45.*

Sed nihilominus omnes actus prædicti vel ſunt geſti extra Oppidum *della Fratta*, vt ex lectura illo-
rum colligitur, † vel ſunt compatibiles cum ordi- 11
naria, in iuriſdictione, per quam ius dici poteſt in populum non exemptum, etiam quod Eccleſiæ pertineant ad collationem Abbatis, *Seraph. dec. 1304. num. 3. Rot. in eadem deciſione Calaguritana Iuriſdictionis coram Epiſcopo Attrebaten.*

Et ita, &c.

R.P.D. PIROVANO

ANCONITANA FLORVM.

Veneris 14. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Obligatio præſtationis annuæ ſine cauſa non ſubſtinetur ſolo temporis curſu.*

2 *Domini Caſtrorum an poſſint imponere onera.*

3 *Domini Caſtrorum poſſunt imponere onera leuia, & præſcriptione, vel conſuetudine titulum pro obligatione, & cauſa acquirere.*

4 *Obligatio, & titulus inductus dicitur etiam ratione futuri temporis ex præſtatione facta per longiſſimum tempus.*

5 *Ampl. præſertim in pia cauſa, in qua ſufficit minus tempus, & præſtatio, etiam quod habuerit cauſam voluntariam ex mera liberalitate, & n. 6.*

6 *Titulum ad ſuſtinendum ex conſuetudine recurri poteſt etiam ad conſuetudinem Regionis conuicinæ.*

7 *Titulus fauore piæ cauſæ poteſt à quolibet de populo allegari.*

8 *Senſus viſus non decipitur circa proprium obiectum.*

9 *Teſtis deponens de quadragenaria non poteſt reprobari, etiam quod aliqua interualla incidiſſent.*

10 *Dictio*, Præſertim, *non reſtringit multiplicationem actuum, ſed implicat identitatem iuris ad cauſam expreſſum.*

11 *Remiſſorialis Iudicis iuriſdictio firmata dicitur ex litteris Iudicis deputare valentis coram ipſo præſentatis, & per eumdem acceptatis.*

12 *Teſtes examinati extra terminum remiſſoriæ nulliter recepti dicuntur.*

DECISIO CCCXI.

Diaerunt Domini ſub die 10. Ianuarij 1628. ſententiam Rotalem eſſe reuocandam; quia Ciuitas Anconæ ex deductis non probat capteſſam Communitatis Offaneæ obligatio-

nem deferendi flores in die ſolemnitatis Sanctiſſimi
Corporis Ieſu Chriſti, neque aliunde eidem Ciui-
tati fuiſſe tale ius quæſitum, prout neceſſarium erat:
1 quia † ſine cauſa non ſuſtinetur obligatio annuæ
præſtationis ſolo temporis decurſu, *Bart. in l. cum
de in rem verſo. num. 2. ff. de vſur. Menoch. præſum. 131.
num. 54. lib. 4. Roderic. de annuis redit. lib. 1. quæſt. 15.
num. 2. cum aliis in eadem deciſ. allegat.* hodie tamen
ex nouiter probatis, & deductis dictum fuit, ab ea-
dem deciſione eſſe recedendum, quia Ciuitas iuſti-
ficat Communitatis prædictæ obligationem, & cau-
ſam.

2 Nam, & ſi vera ſit concluſio, † quod Domini Ca-
ſtrorum (prout Anconæ Ciuitas ex Bullis Nicolai
V. & Eugenij IV. probat ſe inueſtitam de Caſtro
Offaneæ) non poſſint imponere onera perſonalia,
aut mixta ſubditis, vel alia in inueſtituris non ex-
preſſa, etiam quod inueſtiti fuerint cum mero, &
mixto Imperio, *l. 1. C. de quib. munerib. vel præſtat.
lib. 10. l. 2. C. ne ruſtica ad vllum obſequi deuo. lib. 11.
Bart. in l. prima. n. 5. C. de excuſat. muner. lib. 10. Bald.
in l. cum multa. in fine. C. de bon. quæ lib. & Natt. conſ.
185. num. 5. rationem afferens*, quia impoſitio huiuſ-
modi onerum eſt de regalibus Principis dominantis
ſuperiorem non recognoſcentis reſeruatis, *cap. primo,
quæ ſint regalia l. placet. C. de excuſat. muner. lib. 10. Clar.
in § feudum, quæſt. 29.* & iuxta hanc iuris diſpoſitio-
nem videatur emanata *Pauli III. conſtitutio de anno*
1539. prohibens, ne inueſtiti poſſint imponere no-
ua grauamina comitatuis, vel comitatui abſque li-
centia Gubernatoris.

3 Attamen, † quando onera ſunt leuia, & exigua,
prout eſt recollectio florum ſilueſtrium in paſcuis
communibus, non requirens impenſam reſpectu
materiæ, ſed operis tantum, & tranſportatio eorum-
dem cum tribus iumentis, quæ pariter ob breuem
loci diſtantiam non excedentem milliaria decem
exigua, & ferè nullius momenti eſt, poſſunt Domini
inferiores à ſubditis exigere, & præſcriptione, aut
conſuetudine titulum ſufficientem pro obligatione,
& cauſa acquirere, *Luc. à penna in l. prima num. 10. C.
de ſuperind. Clar. in §. feudum, q. 29. verſ. benè verum eſt,
quod ex conſuetudine. Roſental. de feud. cap. 5. q. 17. n. 2.
Franc. deciſ. 56. n. 13.* dicens propterea iſta minima
non eſſe de regalibus, *Maſtrill. de Magiſtr. lib. 5. c. 10.
n. 335. Capiblanc. de Baronib. pragmat. prima num. 113.*
firmans huiuſmodi præſtationes, quando non ſunt
immoderatæ, quæri poſſe à Dominis inferioribus
conſuetudine, vel præſcriptione decem annorum.

Vnde, cum Ciuitas Anconæ ex teſtibus nouiter
datis probet, Communitatem Offaneæ, & ſeu per ho-
mines illius flores in die feſtiuitatis prædictæ fuiſſe
4 delatos per 40. & vlteriores annos, † ex hoc longiſ-
ſimi temporis decurſu inducta dicitur obligatio, &
titulus, etiam ratione futuri temporis, *Bart. in l. ſo-
lent. §. 1. in fino. ff. de offic. proconſ. & leg. Bald. in l.
malè agitur, num. 7. C. de præſcript. 30. vel 40. annorum.
Bald. de præſcript. in prima part. 3. par. principalis q. 10.
n. 34. & in 4. part. quarta part. principalis q. 9. & 11.
Menoch. præſumpt. 11. num. 51. lib. 3.* quod eo facilius
viſum fuit poſſe firmari, cum concurrat pia cauſa,
ſcilicet ſolemnitas Sanctiſſimi Corporis Ieſu Chri-
ſti, pro cuius honore ſolent flores deferri, quæ mi-
nori tempore contentatur ad inducendam conſuetu-
dinem coactiuam, † etiam quod illa diuturna, & ſeu
5 decennalis præſtatio potuerit habere cauſam volun-
tariam ex mera liberalitate prouenientem, *cap. ad
Apoſtolicam de Simon.* vbi apertè ſtatuitur, pias con-
ſuetudines obſeruari, & compeſcendos, qui mali-
tioſè nituntur illas immutare, & per illum tex. ad
plura inferunt *Paul. de Leaza. in rep. cap. in literis,
n. 24. de reſtit. ſpol. Felyn. in d. cap. ad Apoſtolicam, n. 3.
Tiraq. de pia cauſ. priuil. 60. Oſaſc. dec. 99. n. 44. San-
chez in Decal. lib. 7. c. 26. n. 54. Couarru. var. lib. 1. c. 17.
num. 3. & idem firmauit Rot. in Pampilonen. Tribuni de
Guarda 13. Nouembris 1591. coram bo. mem. Penia, &
in cauſa Segobien. cantorum 11. Februarij 1604. coram
bo. mem. Card. Lancellotto.* & hæc conſuetudo maximè
coadiuuatur ex oppidis circumuicinis, quæ ſolent
pro eadem ſolemnitate flores deferre abſque alia
controuerſia, vt teſtes dati deponunt, † quo caſu, 6
etiam quod non appareret de propria Communita-
tis Offaneæ conſuetudine, poſſet recurri ad regio-
nem conuicinam pro ſuſtinendo titulo ex conſuetu-
dine reſultante, *Ioan. Andr. de reintegr. feud. col. verſ.
qualiter ergo. per tex. in cap. ſuper eo. de cenſib. & Franc.
dec. 56. num. 6. & 7.* nec prædicta poſſunt euitari ex
eo, quod non agatur nomine piæ cauſæ, ſed Ciuitatis
Anconæ, quia ſufficit cauſa pia ad ſuſtinendam vali-
ditatem conſuetudinis, † ex qua deinde titulus à quo- 7
cunque de populo poteſt fauore piæ cauſæ allegari,
*Auth. de Eccleſ. tit. §. ſi quis autem. Specul. de inſtrum.
edit. §. nunc. vero aliqua num. 65. Tiraq. de pia cauſ.
priuil. 151.*

Non obſtat, quod ex depoſitione teſtium de nouo
examinatorum non probetur hæc diuturna, aut qua-
dragenaria poſſeſſio, ex quo in dicto illam non con-
cludunt, ac etiam fuerint nulliter, & inualide exa-
minati.

Quia quoad releuantiam dicti eorumdem ex facto
ceſſat obiectum, nam primus ſuper tertio dicit Ci-
uitatem eſſe in poſſeſſione habendi, & conſequendi
dictos flores ex quacunque vniuerſitate illi ſubiecta,
& ſignanter à Communitate Offaneæ, & vidiſſe ob-
ſeruare per 40. & 50. annos 2. 3. 4. teſtes idem de
viſu formaliter concludunt per 40. & plures annos,
& dum de viſu deponunt, alia comprobatione non
egent, quia † ſenſus non decipitur circa proprium 8
obiectum, *Innoc. in cap. cum cauſam num. 2. de teſtib.
Bald. in l. ſola, num. 9. C. eodem tit.*

Nec aduerſantur dicto ſecundi teſtis, quod non
deponat de continuato tempore 40. annorum, ex
quo poſſit inferri ad præſcriptionem, & vlterius ſit
ſibi contrarius, dum in articulis ſuper tertio dicat,
pluries detuliſſe flores, & iuxta XV. interrogatorium
reſponderit ſe detuliſſe ſemel, quia, dum dicit vidiſſe
quolibet anno, & per 40. annos obſeruare, excluditur
omne tempus intermedium continuationem impe-
diens; nam, ſi quolibet anno vidit, ſufficit, quia ſolem-
nitas Sanctiſſimi Corporis Chriſti celebratur ſemel
in anno, & ſi per 40 annos vidit obſeruare, optimè
concludit de quadragenaria, & nihilominus, † ſi 9
aliqua interualla incidiſſent, non propterea teſtis
poſſet reprobari, *Abb. in cap. cum cauſam, n. 1. de elect.
gloſ. in Auth. vt determ. ſit numerus clericorum, in verſ.
ſemper Archid. & c. ſacroſanct. 22. diſtinct.* contrarietas
vero etiam tollitur *ex ipſo ſummario dato num. 4.* vbi
dicitur, loquendo de Vicariis, *me li fecero portare vna
volta con la ſomara di Marino, quando ero giouinetto*,
quod non excludit aliàs delationes, dum eſſet maior,
& per alia iumenta vltra *la ſomara di Marino.*

Similiter neque releuant aliæ ponderationes, quæ
dantur contra tertium, & quartum teſtes ad exclu-
dendam continuationem temporis 40. annorum,
dum tertius dixerit, vidiſſe ſæpius flores deferri, &
præſertim de anno 1605. quaſi reſtrinxerit di-
ctum ad vnicam tranſportationem, & actum, &
quartus qui iuxta 33. reſpondit de vna vice, &
iuxta 35. non vidiſſe aliquem particularem de Of-
faneæ.

Quia ex contextu examinis tollitur obſcuritas in
vanum excitata; nam tertius iuxta 33. interrogato-
rium dicit, ſe vidiſſe plures afferre flores ex diuer-
ſis locis, & ſignanter ab hominibus Offaneæ plures,

&

Digitized by Google

& vltima mente l'anno 1605. non autem dicit, &
10 præſertim, † in quem caſum, non etiam dicto, *præſertim*, reſtringeret multiplicationem actuum, ſed implicaret identitatem Iuris ad caſum expreſſum, *l. fin. ibi, præſertim cum cæteris tabulis vel geſta declaretur. ff. de his, quæ in teſtam. delent. Specul. de diſput. & Alleg. §. 4. verſ. item clauſulam* 8. quartus verò dicit iuxta 33. ſe vidiſſe pluries afferri flores per homines dictarum Terrarum, loquendo de ſubiectis Ciuitati, ſubdendo, *& in particolare vna volta da* 23. *anni ſono*, & deinde iuxta 35. reſpondit, ſe non vidiſſe particulares homines de Offanea, quos cognouerit, qui flores dafferrent, *eccetto nel caſo ſopradetto*, quando ſcilicet interpellauit, vnde venirent, quæ, ſi ratio recti ſermonis intueatur; omnia bene inter ſe conciliantur.

Quo verò ad validitatem examinis teſtium, de iuriſdictione non videtur dubitandum, quia dantur literæ delegationis directæ Vicario Lauretano, & Archidiacono, quæ cum emanauerint à Iudice ſubdelegante, nempe ab Auditore Rotæ, qui ex forma ſuæ commiſſionis poterat Iudices deputare, literæque fuerint præſentatæ, & per Iudices acceptatæ,
11 † inde firmata remanſit iuriſdictio, *Felyn. in cap. fin. num. 37. de præſumpt. Gabr. de execut. rei iudic. concluſ. 3. Rota deciſ. 243. num. 2. & 146. num. 3. part. 2. recent.*

Non obſtat, quod teſtes nihilominus fuerint exa-
12 minati extra terminum remiſſoriæ, † & conſequenter nulliter recepti, *Mant. dec. 299. num. 1. Rot. dec. 228. part. 1. recent. & coram bon. mem. Card. Caualerio dec. 40. & 63. num. 2.*

Quia, cum literæ remiſſoriales fuerint relaxatæ de menſe Octobris 1619. cum termino duorum menſium citato Procuratore eiuſdem Communitatis ſub die 23. dicti menſis Octobris, teſteſque fuerint examinati die 16. 17. & 18. Nouembris ſequentis, *vt in proceſſ. fol.* 107. 121. & 135. inde patet durante tempore fuiſſe examinatos, ex quo attenta prorogatione alterius menſis terminus non expirabat, niſi de menſe Decembris.

Et ita, &c.

EODEM

Eadem.

Veneris 29. Nouembris 1630.

SVMMARIA.

1 *Onera leuia, & exigua non dicuntur de Regalibus.*

2 *Onera leuia, & exigua imponendi ius poteſt ab habentibus iuriſdictionem a Principe præſcriptione vel conſuetudine acquiri, etiam quod in inueſtituris hoc expreſſum non ſit, & num. 6.*

3 *Exemplum exempli non probat.*

4 *Scriptura in vim compulſorialium extracta probat.*

5 *Præſcriptio quadragenaria non ſufficit ad præſcribendum Regalia, ſed requiritur titulus vel immemorabilis, & num. 6.*

6 *Regalia minora à maioribus ſeparari non poſſunt in præiudicium Principis.*

7 *Onera an ſint leuia arbitrio Iudicis remittitur.*

8 *Oneris grauitas an conſtituatur ex ſucceſſiua, & perpetua impenſa.*

9 *Culpa propria quod euenit, ſibi, & non aliis imputari debet.*

10 *Impenſa cum onere perſonali grauamen non auget.*

11 *Coacervatio expenſarum non inducit diuerſam in iure determinationem, quando oriuntur ex diuerſa ſpecie tempore, & obligatione.*

12 *Teſtes diſcordantes ſunt conciliandi, & defendendi, non autem lacerandi.*

13 *Teſtes de Vniuerſitate non ſunt idonei teſtes pro Vniuerſitate, vbi ſunt nominati in mandato procura.*

14 *Teſtes duo in omni negotio ſufficiunt.*

15 *Teſtes nulliter examinati non probant.*

16 *Proteſtatio in calce literarum remiſſorialium arguit ſcientiam contentorum in literis.*

17 *Scientia in iudicialibus ſi non arguit conſenſum, arguit non diſſenſum, qui ſufficit.*

18 *Proteſtatio non repetita in quolibet actu non reſeruat iura proteſtantis.*

19 *Proteſtatio nullitatis examinis conſeruat nullitates exiſtentes, non autem iam ſublatas reuiuiſcit.*

DECISIO CCCXII.

Dictum fuit, ſtandum eſſe in vltimo loco deciſis: quia vera eſt limitatio in deciſione firmata, † quando onera 1
ſunt leuia, & exigua, illa de regalibus non dicuntur, *Franc. dec. 56. n. 13.*
vt propterea † per habentes iuriſdictionem à Principe non prohibeantur præſcriptione, aut conſuetudine talia acquiri, etiam quod in inueſtituris expreſſa non ſint, *Clar. in §. feudum. q. 29. verſ. Bene verum eſt Roſent. al. de feud. c. 5. q. 17. n. 2. Capiblanc. de Baronib. præmat. prima n. 113. Franc. d. dec. 56. num. 13.* 2

Non obſtat quod de iuriſdictione communitatis Anconæ ſufficienter non conſtet ex tranſumptis Bullarum Nicolai V. & Eugenij IV. vti extractis ex libris eiuſdem communitatis, qui aliud non ſunt, quam exempla dictorum breuium, † nec probant, 3
Auth. ſi quis in aliquo. vbi Dec. num. 30. C. de eden. Put. deciſ. 155. num. 2. lib. 1. in correct. & idem Rota ſenſit in hac cauſa 5. Decembris 1617. coram bo. mem. Buratto.

Quia, quidquid ſit de prima extractione, † ex 4
noua tamen compulſatione vigore literarum remiſſorialium Rota contrarium ſenſit 4. *Martij* 1621. *coram eodem recedendo à ſupradicta deciſione 5. Decembris* 1617.

Similiter neque releuat, quod onera leuia ſint de regalibus ponderando verba nihil, aliquid, *in l. placet. C. de excuſ. muner lib. 10. & in l. 1. C. Ne ruſticani ad vllum offic. deuocen. lib. 11.* quæ videntur poſſe ve- 5
rificari in minimo ſeruitio, † vt propterea non ſufficiat quadragenaria, ſed requiratur titulus, vel immemorabilis, titulum præſumptum continens, *Peregrin. de Iure Fiſci. lib. 1. tit. 1. num 65. Roſental. de feud. cap. 5. q. 17. num 2. Couar. in reg. poſſeſſor. part 2. §. 4. num. 5. cum aliis.*

Quia † regalia quidem minora à regalibus maio- 6
ribus non ſolent in præiudicium Principis ſeparari, & inter minora comprehenduntur ius capiendi bona vacantia, ius capiendi bona contrahentium inceſtas nuptias, ius capiendi bona damnatorum, & proſcriptorum, quæ ponuntur per *Afflict. in tit. Quæ ſint regalia*, &c. de iſtis ſi ageretur, non ita de facili poſſent præſcribi ſolo decurſu 40. annorum, ſed requiritur titulus, vel immemorabilis; in leuibus tamen omnes ſupracitati conueniunt, præſcriptione, aut conſuetudine dari acquiſitionem: quia non ſunt de regalibus, quorum auctoritates in reſponſionibus datis non euelluntur: quia in præſenti Ciuitas nititur conſuetudine quadragenaria teſtibus probata, qua ſuppoſita intrat limitatio in principio *per Franc. Clarum, & alios firmata.*

Quod ſi replicetur admittendo, leuia non eſſe de

regalibus, onus tamen aſportationis florum non eſſe inter leuia connumerandum propter ſucceſſiuum, & perpetuum onus, & pœnam ſcutorum 25. contumacibus indictam, ac impenſam nedum realem; ſed onere perſonali iunctam, deferendi ſcilicet flores ad Ciuitatem, & ab oppidanis diuerſæ diœceſis, fortè ſimili onere pro alia ſolemnitate grauatis.

7 Poterit obiectum euitari, † hanc ſcilicet leuitatem onerum, & impenſarum arbitrio Iudicis eſſe terminandam, *Salicet. in l.2. quæſt.7. vbi Cremen. num. 58. & Cagnol. num. 129. C. de reſcind. vend. Menoch. de Arbitr. caſu* 145. *num.*4. quæ, cum ratione materiæ ſit abſque impenſa, & onus impenſæ delationis ſit modicum, ſemper inter leuia eſt adſcribenda.

8 Et nihilominus † ad hunc effectum ſucceſſiua impenſa, & perpetua non conſtituit grauitatem oneris, vt inter regalia dicatur: quia non conſideratur, vt præſcita, aut conſuetudine firmata, ſed vt præſcribenda, & acquirenda, *Bart. in l. cum de in rem verſ. num.7. ff. de vſur. Felyn. in cap. de quarta, num.*25. *de præſcript. Bald eod. tit. in* 1, *part. principali. q.*10. *n.*7. *Menoch. præſumpt.* 131. *n.*93. *lib.* 3. nec indictio pœnæ ſcutorum 25. contra contumaces auget onus impen-
9 ſæ propter † primam culpam, quam vnuſquiſque ſibi, & non aliis debet imputare, *l. qui proprio. §. procurator. ff. de procur. l. ſi quis negotia. ff. de neg. geſt. Dyn. in reg. damnum, de regul. iur. in 6.* ſed in præſenti ceſſat, & hæc pœnæ indictio, quia contra communitatem non proceditur per pœnam, neque per cenſuras contra particulares, ſed per mandata contra bona communitatis, & in eorum defectum per indictionem collectæ, *iuxta reſolutionem in hac cauſa*
10 10. *Maij præteriti*, † impenſa vero realis cum onere perſonali nec minus auget grauamen, *ſecundum allegatos per Maſtrill. de Magiſtr. lib.* 3. *cap.* 10. *num.* 332. quia impenſa reſpectu materiæ non datur, ex quo flores in paſcuis colliguntur, & perſonæ flores deferentes mercede ab ipſa communitate conducuntur, atque ita ſemper onus reducitur ad impenſam communitatis, non autem perſonarum particularium, demum diuerſitas diœceſis, & ſimile onus quoad propriam Eccleſiam nihil releuat; quia
11 † coaceruatio expenſarum non inducit diuerſam in iure determinationem; quando, vt in præſenti, oriuntur ex diuerſa ſpecie, tempore, & obligatione, *Alex. in l. ſi idem num.*6. *ff. de iuriſd. omn. iud. de declarando l. ſi quis ſeparatim. §.*1. *ff. de appellat.*

Secundo principaliter non obſtant, quæ replicantur contra dicta teſtium, & perſonas, & eorumdem examinis validitatem.

Quia quoad dicta teſtium fuit reſponſum in deciſione, quæ reuidetur, &, † quatenus in aliquo diſcordarent adinuicem, ſunt conciliandi, & defendendi, non autem lacerandi, *Rot. dec.* 309. *num.*2. 344. *n.*14. 351. *num.*38. *coram P.P. Greg. XV.*

13 Reſpectu verò perſonarum primi, & quinti, † ex quo interuenerunt in mandato dato ad hanc cauſam, & ſint Anconitani, quorum propterea dicto non ſit deferendum, *Rot. dec.* 204. *num* 9. *&* 210. *num.*1. *&* 7. *impreſſis poſt ſecundum vol. conſ. Farinac.* ſi adhuc non eſſent computandi, cum ſuperſint ſecundus, tertius, & quartus teſtes, de plena probatione non eſt du-
14 bitandum, † cum in omni negotio duo ſufficiant, *cap. in omni negotio. de teſtib. l. vbi numerus. ff. eod. tit. Specul. in tit. de teſt. §. reſtat. in princ.*

Et quoad validitatem examinis, quod fuerint teſtes examinati extra terminum remiſſoriæ, & conſequenter nulliter, & inualidè, ex facto ceſſat difficultas.

Nam ſi verum ſit, quod die 29. Aprilis 1629. fuerit decreta remiſſoria cum termino duorum menſium proximè tunc ſequentium, attamen eſt etiam certum, quod in decreto ſubſequuntur alia verba, nempe à die conſignationis præſentium hic in Curia computandorum, quæ conſignatio cum fuerit facta die 4. Septembris eiuſdem anni, qua die bimeſtre currere incipiebat, & terminus fuerit prorogatus ad alium menſem, ſatis patet teſtes in termino fuiſſe receptos, dum examen cæptum fuit die 31. Octobris, & perfectum de menſe Nouembris, & ſic ante diem 4. Decembris, in qua terminus remiſſoriæ finem recipiebat.

Si vero excipiatur, prout excipit communitas Offaneæ, de defectu iuriſdictionis iudicum remiſſorialium, & de examine extra locum ex eo, quod non fuit concordatum de iudicibus, prout fuerat per procuratorem eiuſdem proteſtatum, & literæ remiſſoriales emanauerint cum deputatione Ciuitatis Laureti contrariæ decreto remiſſoriæ, in quo eligitur Ciuitas Anconæ, & ſimiliter fuerint nominati Vicarius, & Archidiaconus abſque conſenſu procura-
toris, & † inde ſequatur examinis inualiditas tam 15
reſpectu iudicum, quam loci, *Rot. dec.* 259. *num.*2. *part.*1. *&* 413. *n.*3. *part.*2. *recent.*

Et eodem facto nullitas reparatur, quia ex inſtrumento delegationis conſtat de deputatione Iudicum, ac loci, & in calce eiuſdem inſtrumenti adeſt proteſtatio Oliuerij procuratoris communitatis dicentis, non deueniri ad executionem retroſcriptarum literarum remiſſorialium in partibus, niſi citato in quolibet actu Ioanne Dominico Belgio
Procuratore in Ciuitate Laureti, † ex qua prote- 16
ſtatione oritur ſcientia contentorum in literis, *per l. non eſt ferendus. ff. de tranſ. Alb. conſ.* 18. *num* 3. *Me-*
noch. conſ. 272. *num.*5. *Surd. conſ.* 150. *num.* 30. & † ex 17
eadem ſcientia ſi non oritur conſenſus, ſaltem colligitur non diſſenſus, qui ſufficit in iudicialibus, vt
† proteſtatio non repetita in quolibet actu non re- 18
ſeruat iura poteſtatis, *Seraph. in his terminis dec.* 308. *&* 1169. *num.*7. *Mohed. dec.*2. *de iudic. Put.* 213. *in*
*nouis lib.*2. propterea † proteſtationes factæ in actu 19
examinis teſtium, quod per dationem interrogatoriorum non intendebat procurator communitatis Offaneæ nullitate proceſſus examinis faciendi conualidare, conſeruarunt quidem nullitates exiſtentes, non autem, quæ non erant, reuixerunt, cum hoc non ſit de natura proteſtationis reſeruatoriæ, *Bart. in l. penult. C. de poſ. Angel. in l. ſi quis legauerit n.*1. *ff. de legat.*1. *Becc. conſ.*74. *num.*16. *&* 34. *Surd. conſ.*152. *num.*19. *& conſ.*180. *num.*14.

Et i[illegible], &c.

R.P.D. PIROVANO

PAMPHILONEN. PRIORATVS.

Lunæ 27. Mariij 1623.

SVMMARIA.

1 *Subrogato gratioſè datur immiſſio, ſi concurrat reſeruato, obitus in poſſeſſione eius, in cuius locum fit ſubrogatio, & ſubrogati clericatus.*

2 *Beneficium litigioſum, & datum in Commenda vacans per obitum obtinentis dicitur Papæ reſeruatũ.*

3 *Patronatus exceptio incontinenti non probata, quæque requirit altiorem indaginem, non impedit executionem gratioſæ ſubrogationis.*

4 *Poſſeſſio alicuius de beneficio probatur conſtito de inſtrumento poſſeſſionis captæ per Commiſſarium nomine Cameræ, & de ceſſione Commiſſarij ad illius*

illius fauorem, etiam quod alter ſe intruſerit lite pendente.

5 *Subrogationis gratioſæ effectum non tollit iniuſta, improba alterius poſſeſſio, vbi impeditus non dedit ſe pro ſpoliato, vt ſi obtinuerit mandatum de manutenendo.*

6 *Defuncti poſſeſſio ciuiliſſima continuatur in hæredem in vim ſtatuti.*

7 *Subrogationis materia conformatur cum ſtatuto de continuanda poſſeſſione defuncti in hæredem.*

8 *Clericatus probatur per literas patentes Ordinarij.*

DECISIO CCCXIII.

REſolutum fuit, dandum eſſe mandatum
de immittendo D. Franciſco in poſſeſ-
ſionem Prioratus, de quo agitur. Mor-
tuo enim Celidonio poſſeſſore illius,
fuit idem D. Franciſcus à Sede Apo-
ſtolica prouiſus, literaſque gratioſæ ſubrogationis
expediuit in Ius, & ad Ius D. Celidonij, & quoad
1 poſſeſſionem, ac litis proſecutionem. Vnde, † ſi
concurrant ſolita requiſita, nempe Reſeruatio, Obi-
tus in poſſeſſione eius, cui ſubrogatio legitur facta,
& Clericatus ſubrogati, non ſolet denegari immiſſio,
Mobed. dec. 11. *vt lit. pend. Seraph. dec.* 1426. *num.* 1.
Rot. in Toletana Parochialis 24. *Iunij* 1614. *coram Il-
luſtriſſ. Card. Sacrato.*

2 Reſeruatio † viſa fuit patens, ne dum ex litis pen-
dentia, *cap.* 1. *&* 2. *vt lit. pend. in* 6. ſed etiam ex Com-
menda facta Celidonio, quo caſu, vacante beneficio
regulari, vel ſeculari per obitum obtinentis, rema-
net ex illa commenda affecta Sedi Apoſtolicæ, ita vt
de illo ſolus Papa prouidere valeat, *Caſſad. deciſ.* 4.
num. 5. *verſ. & idem eſt, de reſeruat. Rebuff. in prax. tit.
de commend. num.* 59. *cum aliis adductis per Modern.
ſuper reg.* 8. *gl.* 5. §. 8. *num.* 61. Cui obſtare non poteſt
3 exceptio Patronatus, † quia ad effectum impedien-
di executionem ſubrogationis deberet eſſe inconti-
nenti probatus, & quidem claré, ita vt altiorem
non requireret indaginem, *Put. dec.* 7. *de cauſ. poſſ.
& propr. Rot. in recent. dec.* 381. *part.* 1. quod in præ-
ſenti ne dum probatum non fuit, ſed contra illud
fuit pronunciatum vſque de anno 1545.

4 Poſſeſſio † Celidonij ſimiliter probatur ex inſtru-
mento captæ poſſeſſionis per Commiſſarium nomi-
ne Cameræ, & cum ceſſione eidem Celidonio facta,
& admiſſa per Rotam non obſtante intruſione Per-
altæ lite pendente, quæ non potuit impedire effe-
ctum poſſeſſionis Commiſſarij, & Celidonij adhæ-
rentis, prout hæc omnia diſcuſſa, *& reſoluta fuerunt
coram Sanctiſſimo dec.* 582. *per tot.* Neque obſtat, quod
Peralta continuauerit in poſſeſſione Prioratus,
5 † quia iniuſta, & improba poſſeſſio non tollit ef-
fectum gratioſæ ſubrogationis, quando impeditus
non dedit ſe pro ſpoliato, vt fecit Celidonius, qui
obtinuit mandatum de manutenendo ex vi ſubro-
6 gationis, † per quam ciuiliſſima poſſeſſio defuncti
continuatur in hæredem, *Gabr. poſt multos, quos al-
legat. de acq. poſſ. concl.* 9. *num.* 5. *& Rota reſoluit, vt in
Romana Hæreditatis de Fuſchis coram me* 28. *Iunij*
7 1619. † cum quibus hæc materia ſubrogationis con-
formatur, *Mobed. deciſ.* 11. *vt lit. pend. & coram San-
ctiſſimo dec.* 258. *num.* 6. *&* 307. *n.* 14.

Demum probatur & Clericatus per literas pa-
8 tentes Ordinarij, † cum quibus iuſtificatur ſufficien-
ter hoc tertium requiſitum, *Grat. dec.* 51. *num.* 1. *Rot.
in d. Toletana Parochialis, & dec.* 700. *num.* 5. *part.* 1. *in
recent.*

Et ita, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO
Cardinali Virili.

ASCVLANA SOCIETATIS.

Mercurij 28. Iunij 1628.

SVMMARIA.

1 *Præſumi non debet aliquid ad manus alicuius perueniſſe, niſi probetur.*

2 *Liber fratris pro fratre non probat.*

3 *Fratri non creditur de deputatione de ſe facta ad ſcribendum.*

4 *Liber mercatoris, memorialis, vocatus; & inordinatè ſcriptus non probat.*

5 *Libro à cartolariis diſcordante, nec libro, nec cartolariis ſtandum eſt.*

6 *Cartolariis in foliis ſimplicibus, & non recognitis fides non datur.*

7 *Pretij perceptio facit præſumere venditionem.*

8 *Obſeruantia inter mercatores plurimum valet.*

9 *Teſtes non probant confeſſionem extraiudicialem, vbi non ſunt conteſtes de loco, & tempore.*

10 *Poſitiones habitæ pro confeſſatis non obſtant, vbi non fuerunt datæ ab habente mandatum indiuiduum; quo ceſſante non tenetur pars reſpondere, nec vbi non fuerunt ſeruata requiſita.*

11 *Adminicula, & præſumptiones imperfectæ in ſua ſpecie ſimul iungi non poſſunt ad probationem faciendam.*

DECISIO CCCXIV.

DIxerunt Domini, non probari aliquam
quantitatem ſaiarum perueniſſe ad manus
Franciſci Bentiuoli, † nam id non præ- 1
ſumitur, & probari debet, *l. Eccleſia. C.
de eden. vbi Bart. Alex. in l.* 1. *num.* 22. *& ſeq. ff. eod.
Menoch. de præſumpt. lib.* 3. *præſumpt.* 49. *n.* 10.

Nec conſignatio alicuius quantitatis probatur
ex libro Felicis, quia † iſte liber pro..... eius fratre 2
non probat, *Rot. Ianuen. dec.* 135. *num.* 5. *& dec.* 145.
num. 3. *Rot. recent. deciſ.* 690. *num.* 6. *part.* 1. † nec 3
eidem Felici credendum eſt, dum dicit, ſe
fuiſſe deputatum ad ſcribendum, *Greg. deciſ.* 556.
num. 10.

Vltra quod eſt liber, Memorialis, † qui non pro- 4
bat, *Rot. in recent. deciſ.* 558. *num.* 2. *part.* 2. & ſat
eſt, quod iſte liber non ſit ordinatè ſcriptus, *Rot.
d. deciſ.* 558. *num.* 2. *part.* 2. *recent.* immò, † cum iſte 5
liber diſcordet à cartolariis, nec libro, nec cartola-
riis videtur ſtandum, *Gabr. conſ.* 148. *num.* 7. *& ſeq.
lib.* 1.

Quibus etiam cartolariis † non erat danda fides, 6
non ſolum, quia ſunt folia ſimplicia, & non reco-
gnita, *Bald. conſ.* 182. *num.* 1. *lib.* 3. ſed etiam quia
continent ſaias finas, quæ fuerunt exceptæ à noua
ſocietate, nec non ſatis ſpectantes ad Decium, qui
in hac ſocietate non interuenit.

Præſertim cum duo muliones dicant, ſaias fuiſſe
conſignatas Felici, & quod plus eſt, pretium ſaiarum
deueniſſe ad manus Felicis probatur ex partitis com-
pulſatis, & recognitis, vnde, † cum habuerit pecu- 7.
nias præſumitur ſaias vendidiſſe, *l. quidam. ff. de euict.
Soc. Iun. conſ.* 84. *num.* 23. *lib.* 2. *Menoch. lib.* 3. *præſumpt.*
75. *num.* 1.

Et plurimum mouit Dominos qualitas Franciſci
Bentiuoli, nam eſt perſona idiota, qui neſcit neque

 legere,

legere, neque ſcribere, cui propterea non videbatur committenda adminiſtratio ſaiarum; & receptio pretij, & concurrit obſeruantia primæ ſocietatis, in qua Franciſcus ob ſupradictam eius incapacitatem
8 non adminiſtrauit, † quæ inter mercatores plurimum valet, *Soc. Iun. conſ. 27. num. 22. & ſeq. lib. 2. Rot. Ianuen. dec. 94. num. 1.*

Non obſtat, quod Franciſcus fuerit deputatus ad vendendum ſaias in Nundinis Salerni, nam, omiſſo, quod de tali deputatione non conſtat, ſat eſt quod non probetur conſignatio alicuius quantitatis ſaiarum illi facta.

Non obſtat, quod muliones dicant, de vecturis fuiſſe ſatisfactos à Franciſco, quia non inde infertur ad conſignationem quantitatis ſaiarum, quas iidem muliones debent conſignare Felici, & præſumitur ſolutio animo repetendi.

Non obſtat depoſitio quarti teſtis, quia loquitur in caſu primæ ſocietatis, nec loquitur de conſignatione ſaiarum.

Non obſtat quoque depoſitio alterius teſtis dicentis, fuiſſe præſentem in Ciuitate Neapolis, quando Felix petiit pecunias à Franciſco, intelligere de pecuniis ſaiarum, cum illæ peruenerint ad manus Felicis, *vt ſupra dictum eſt.*

Teſtes de auditu à Franciſco, & Felice non deponunt de quantitate ſaiarum, nec ſunt conteſtes de
9 loco, & tempore, † prout requiritur in confeſſione extraiudiciali, *Rot. in recentior. deciſ. 406. num. 3. & deciſ. 700. num. 33. & dec. 701. num. 3. part. 2.*

10 Tandem non obſtat, † quod poſitionis fuerint habitæ pro confeſſatis, tum quia non fuerunt datæ ab habente mandatum indiuiduum, vnde Franciſcus non tenebatur reſpondere, *Rot. in recent. deciſ. 779. num. 1. & ſeq. part 2.* tum quia non concurrunt requiſita *per Franc. in cap. 2. num. 9. de conf. lib. 6. & fuit dictum in Romana Dotis coram Reuerendiſſimo D. meo Coccino Decano 21. Maij 1625. & coram me in Bononien. Saluiani 10. Ianuarij 1627.*

Vnde, cum circa conſignationem quantitatis ſaiarum non concurrat aliqua ſemiplena probatio cum adminiculis, ſed omnes præſumptiones, & adminicula ſint in ſua ſpecie imperfecta, † non poſſunt ſimul
11 iungi ad faciendam probationem conſignationis alicuius quantitatis ſaiarum, *Bald. in l. ſi quis ex argentariis, §. 1. num. 1. ff. de eden. Alex. conſ. 13. num. 8. & 20. lib. 1. Rot. recent. dec. 768. num. 5. part. 2. & deciſ. 588. num. 4. part 2 recent.* maximè cum conquaſſentur ex aliis ſupra deductis, *l. diuus. ff. de reſt. in integr. Aym. conſ. 8. num. 9.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. DVRANO

AQVILANA CAPELLANIÆ.

Lunæ 25. Februarij 1620.

SVMMARIA.

1 *Sequeſtro locus eſt, quando vtriuſque partis poſſeſſio eſt obſcura, & interim videndum de bono iure, quo viſo ſequeſtrum eſt reuocandum, num. 4.*

2 *Eccleſiæ poſſeſſionis adeptio operatur etiam reſpectu bonorum quæ alij non poſſident.*

3 *Inſtrumentalis poſſeſſio alio non poſſidente manutenibilis eſt.*

4 *Sententia interlocutoria poteſt ab eodem Iudice reuocari.*

DECISIO CCCXV.

PEndente lite ſuper hoc beneficium, 1
cum vtraque pars contenderet ſe poſſidere, & ideo manuteneri, eorumque contentio eſſet vtrioque obſcura, multumque penderet ex diſcuſſione boni iuris, Domini ex officio interloquuti fuerunt, vt appoſito ſequeſtro videretur de bono iure, & quidem merito, cum in hoc, & aliis ſimilibus caſibus, ne dum non intret regula textus, *in l. vnic. C. de probib. ſeq. poſſ.* quinimmo Iudex arbitrari debet, interim rem poni ſub ſequeſtro, *Panormit. in cap. dilectus, n. 16. verſ. ſed quandoque inſurgit. de ſeq. poſſ. & fruct. Iaſ. in l. ſi fideiuſſor. §. fin. n. 27. verſ. quarto quando iura partium ſunt obſcura. ff. qui ſatiſd. cog. Mareſcott. var. reſol. c. 77. n. 58. lib. 2. vbi quod ita paſſim Rota obſeruat.*

Viſo autem de bono iure, & ſuper eo emanatis duabus deciſionibus conformibus ad fauorem Iuliani, dubitaui hodie, an ſit ei dandum mandatum de manutenendo, & ſit reuocandum ſequeſtrum, & fuit in vtroque capite affirmatiuè reſolutum.

Quoad primum enim, cum conſtet ex inſtrumento dato *in ſumm. num. vltimo* quod Iulianus adeptus fuit Eccleſiæ poſſeſſionem, quæ † operatur etiam 2
reſpectu bonorum, quæ alij non poſſident, *Anchar. in reg. beneficium, ante numerum duodecim. verſ. ego dico. de reg. iur. in 6. Couar. lib. 3. var. cap. 16. num. 13. Rot. dec. 14. num. 6. apud Reuerendiſſimum D. meum Decanum,* eſt propterea manutenendus, Quia † poſſeſſio 3
inſtrumentalis, alio non poſſidente, manutenibilis eſt, *l. prædia. vbi Bart. ff. de acq. poſſ.*

Quo verò ad ſecundum caput, cum per dictas duas deciſiones conſtet iam de eiuſdem bono iure, ac ideo ceſſauerit cauſa, ob quam Rota arbitrata fuit, ſequeſtrum eſſe apponendum, decretoque Rotali fuerit iam ſatisfactum, † vtique intrat æquitas, 4
idemque Iudicis officium, vt illud contrario imperio reuocetur, *ad l. quod iuſſit, vetuitue Prætor. ff. de re iudic. & ibi Iaſ. num. 12. verſ. ſecundo principaliter acta.*

Et ita Iuliano tantum, &c.

R. P. D. QVEIPO

TROIANA PENSIONIS.

Lunæ 14. Martij 1629.

SVMMARIA.

1 *Penſionario conſtito de literis reſeruatoriis, etiam per ſupplicationem ſignatam, & de quaſi poſſeſſione exigendi datur manutentio abſque verificatione conditionis, tam contra illum, qui penſioni conſenſit quam contra ſucceſſorem, ſecus ſi de quaſi poſſeſſione non conſtet.*

2 *Penſionarius agens petitorio contra ſucceſſorem in beneficio debet reſeruationem penſionis pure, vel ſub conditione conceſſam verificare.*

3 *Narrata in gratia impetratione debent iuſtificari.*

4 *Conditio tacita reddit diſpoſitionem conditionalem ſicut expreſſa.*

5 *Valor expreſſus in quando, & quomodo probandus, & num. ſeqq.*

6 *Beneficia eccleſiaſtica ſine diminutione debent conferri.*

7 *Beneficiato alimenta congrua reſeruari debent.*

8 *Altari, qui ſeruit, de altari viuere debet.*

9 Res

9 *Res qualibet libera præſumitur.*
10 *Poſſeſſio, quæ eſt contra ius, & imponit ſeruitutem beneficio, & eius primæuo ſtatui repugnat, non relevat ob onere probandi.*
11 *Iuris præſumptio transfert onus probandi in aduerſarium. Lim. vt num. 12.*
12 *Reſignatarius retinens beneficium non poteſt dare de nullitate penſionis.*
13 *Regreſſus, ſeu reintegratio ad beneficium dari non poteſt ei, qui nunquam illud obtinuit, ſeu amiſit.*

DECISIO CCCXVI.

PRopoſita cauſa in petitorio ſuper pen-
ſione centum ducatorum reſeruata per
fel. recordationis Paulum V. ad fauorem
D. Matthæi Moranzani ſuper fructibus
ſimplicis Beneficij S. Stephani Terræ Foggiæ Troia-
næ diœceſis, Dominis viſum fuit, Penſionem non
1 deberi, Nam, † licet in poſſeſſorio ſiue contra eum,
qui penſioni conſenſerat, ſiue contra ſucceſſorem
non conſentientem agatur, conſtito de literis reſer-
uatoriis, & de quaſi poſſeſſione exigendi penſionem
abſque diſcrimine puræ, vel conditionalis reſerua-
tionis mandatum de manutenendo ſoleat, & debeat
relaxari, *ex traditis à Pariſ. de reſign. benef. lib. 6. q. 2. num. 65. Gabr. conſ. 180. Rot. dec. 310. num. 30. par. 1. diuerſ. & latè proſequitur Garz. de benef. 1. par. cap. 5. ex num. 442.* & non eſſe neceſſarium in prædicto caſu
oſtendere literas expeditas, ſed ſufficere conſtare de
reſeruatione penſionis ſaltem per ſupplicationem,
docet, *Garz. vbi ſupra num. 454. cum ſeq.* hoc modo
contrarias ſententias ad concordiam reducens. Si
vero actor in poſſeſſione exigendi non exiſtat, &
penſio ſit conditionalis, quamuis iudicium ſit poſſeſ-
ſorium, & agatur contra eum, qui reſeruationi con-
ſenſerat, implementum conditionis probare debet
ex Caſſad. dec. 10. num. 6. de reſcript. Gig. de penſ. q. 85. num. 10. Grat. diſcept. for. cap. 113. num. 75. Card. Seraph. dec. 1017. Garz. vbi ſupra n. 464 quia per conditionem
ſuſpenditur diſpoſitio, vt non ſortiatur effectum con-
ditione pendente, *l. conditionalis. 54. ff. de verb. ſign. §. ex conditionali. Inſt. de verb. oblig. l. grege 13. §. ſi ſub conditione*, ibi, *cum nihil interim debeatur. ff. de pignor. l. cedere diem. 213. verſ. vbi ſub conditione. ff. de verb. ſign. l. ſub conditione 16. ff. de cond. indeb. l. ſi quis reum. 5. idem Iulianus. in fin. ff. de liber. legat.*
2 Sed † in petitorio contra eum, qui penſioni non
conſenſit intentato actorem reſeruatione penſionis
pure, vel ſub conditione conceſſam iuſtificare debe-
re, *poſt Caſſ. & Ant. Auguſt. fuit a Rota reſolutum coram fel. record Greg. XV. deciſ. 57. num. 1. & coram Put. dec. 247. lib. 1. quod etiam notarunt Gig. de penſ. q. 47. Garz. vbi ſup. & n. 456.* quæ doctrina in reſeruatione
conditionali ſine controuerſia recepta eſt, *ex Seraph. d. deciſ. 1017 & deciſ. 1122. Rot. dec. 547. n. 3. & 4. par. 1. recent.* propter rationem ſupra traditam.
Et quamuis in noſtro caſu non adſint in reſerua-
tione verba, per modum conditionis expreſſa, in-
duci tamen videtur ex illis, Et ad ducentos ſimiles
annuatim, vt etiam aſſeris, aſcendentibus, &c. Nam
3 † cum ſint verba à parte in gratiæ impetratione
narrata, debent ab ea iuſtificari, propter *regul. in tex. cap. 2.* ibi, & huiuſmodi literis intelligenda eſt hæc
conditio, etiam ſi non apponatur, ſi preces veritate
4 nitantur de reſcript. † & conditio tacita perinde
diſpoſitionem conditionalem reddit, & eius effectum
ſuſpendit, ac expreſſa, *l. cum quis. 38. in princ. ff. de ſolut. l. vlt. ff. qui ſatiſd. cog. vbi notat gloſ. verb. non videtur, l. ſi ex falſis. C. de tranſact.* etiam in vltimis vo-
luntatibus, niſi quoad effectum tranſmiſſionis, *l. cum illud, aut illud. 25. §. heres meus in fin. ff. quand. dies leg. ced. vt docent. Bart. & Caſtr. in l. conditiones. 98. ff. de cond. & demonſtr. Cuiac. lib. 18. q. Papien in d. §. heres meus.* ſed quando ex verbis diſpoſitionis condi-
tio inducitur, & colligitur, dicitur expreſſa, & tranſ-
miſſionem legatorum impedit, *ſecundum tex. in l. quod pure. ff. quand. dies leg. ced. & colligitur ex tex. in d. l. conditiones.* ibi, *extrinſecus non ex teſtamento venientes.*
vbi expreſsè notarunt *Bart. & Caſtr. l. Gallus. §. quidam rectè.* ibi, *qui ex verbis concipi poſſit. ff. de lib. & poſth. vbi notarunt Bart. & alij Dom.* ideo, † quòd re- 5
quiratur plena probatio pro iuſtificatione gratiæ,
vbi agitur de probando valore affirmatiue per aſcen-
ſum expreſſo in gratia penſionis, *ſenſit Rot. dec. 444. num. 1. par. 2. recent. & dec. 268. par. 1. diuerſ. & apud Verall. dec. 330. par. 3. Mohed. dec. 148 alias 3. de teſtib. & cum aliis Garz. de Benef. par. 1. cap. 5. ex num. 470. quia iuxta doctrinam Felyn. in cap. aduerſ. num. 10. de reſcript.* quando aſſertio valoris beneficij per aſcen-
ſum, vt in caſu noſtro, ad ſecundam perſonam refer-
tur veluti, vt aſſeris, conditionem inducit, ex eius
defectu gratia corruit, quia illa verba, *Vt aſſeris*, ex-
preſſam conditionem inducunt, *vt ſenſit Rot. dec. 6. num. 1. & 2. de prab. in antiq. & poſt Calder. tenet Felyn. vbi ſupra in d. num. 10. in fin.*
Maximè cum actori obſtet iuris communis præ-
ſumptio, tum † quia beneficia eccleſiaſtica ſine di- 6
minutione debent conferri, *c. 1. & tot. tit. vt eccleſ. benef. ſine dimin. confer.* tum quia † beneficiaro ali- 7
menta congrua debent reſeruari, nam qui † altari 8
ſeruit, de altare viuere debet, ex Diuo *Paulo ad Corinth. cap. 9.* & quia † quælibet res libera præſumi- 9
tur, *l. ſicut. 8. § ariſto. ff. ſi ſeruit. vendic. l. fluminum. 24. §. vlt. l. Proculus. 26. ff. de damn. infect. l. 1. §. denique ff. de aqu. plu. arc. l. cum eo. 9. ff. de ſeruit. vrb. præd. l. altius. C. de ſeruit. & aqu. l. in re mandata 21. C. mand.* ideo
† poſſeſſionem, quæ eſt contra ius, & imponit ſer- 10
uitutem beneficio, ac eius primæuo ſtatui repugnat,
non releuate ab onere probandi, *poſt Bart. & alios latè tradit Ant. Rub. in l. naturaliter. §. nihil commune. ex num. 289. ff. de acq. poſſ. tradit. Caſ. de Graſſ. dec. 8. num. 11. de ſent. & re iudic.* quia † iuris præſumptio 11
onus probandi transfert in aduerſarium, *vt poſt Bald. & alios tenet Menoch. lib. 1. de præſumpt. q. 4. ex num. 3. per tex. in l. ſi quis. 6. ff. de iudic. & Couar. lib. 2. var. cap. 6. num. 1. per tex. in l. licet Imperator. ff. de leg. 1. l. ab ea. ff. de prob. l. ſi extraneus. vbi Alber. & fulgoſ. ff. de cond. cauſ. dat. cap. quia veriſimile. de præſumpt. & latè proſequitur idem Menoc. in d. lib. 1. q. 33.* neque ab
hoc onere probationis actorem exonerandum eſſe,
niſi ex tranſcurſu triginta annorum, *decet. tex. in l. omnes. l. ſicut. C. de præſcript. 30. vel. 40. ann. Rot. coram Greg. XV. d. dec. 57. num. 5. & & fuit reſolutum in Burgen. Penſionis 16. Decembris 1596. coram bo. me. Penia & in dec. 534. par. 1. diuerſ. & docent Alciat. de præſumpt. reg. 2. præſumpt. 23. Pariſ. conſ. 105. num. 13. libr. 4. & cum aliis Garz. vbi ſupra d. cap. 5. num. 372.*
Non obſtat, † Reſignatario non licere retento 12
beneficio reſignato, ſuper quo penſio fuit reſeruata
de nullitate penſionis excipere, *ex Mantic. deciſ. 183. num. 1. Creſ. dec. 17. de reſcript. Rot. deciſ. 131. par. 1. recent.* quia non verſamur in caſu prædictæ
doctrinæ, cum beneficium S. Stephani nunquam
fuerit à Matthæo Moranzano poſſeſſum, neque reſi-
gnatum, Nam ipſe Præpoſituram dumtaxat Oppi-
di Canuſij reſignauit ad fauorem Felicis, de cuius
conſenſu octuaginta ducati ſuper dicta præpoſitura,
& centum ſuper fructibus dicti beneficij ab eo ob-
tenti reſeruati fuerunt, ideò † Matthæo non poteſt 13
competere regreſſus, nec reintegratio ad beneficium
numquam

numqnam ab eo obtentum, vel amiſſum, *ex regul. tex. in l. decem. ff. de verb. oblig. & ibi Bart. & DD.*

Et ita, &c. vtraque, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO
Cardinali Vbaldo.

ROMANA DOMVS DE NOCCHIELLIS.

Mercurij 26. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Petens Mandatum de aſſociando, & quodcumque aliud mandatum neceſſarium, & opportunum dicitur petere etiam mandatum de manutenendo, & ab illa die veniunt fructus in vim mandati de manutenendo.*

2 *Suſpenſio petitorij cum clauſulis præſeruatiuis non præiudicat manutentionis antea etiam tacite intentatæ.*

3 *Inueſtituræ tenor ſemper eſt attendendus.*

4 *Fructus percepti poſt petitam manutentionem veniunt in mandato de manutenendo, non qui antea percepti fuerunt, & num. 8.*

5 *Fructum quantitatem, quis ex re percepiſſe præſumitur, quæ percipi conſueuit.*

6 *Valor non probatur ex arrendamentis.*

7. *Locatio pro maiori penſione poteſt contingere ex affectu conductoris, non vero valore.*

9 *Fructuum, qui ex re percipi potuerunt, condemnatio à Rota non admittitur, niſi concurrat ſpolium violentum.*

10 *Fructus tantum verè, & realiter percepti veniunt reſtituendi in vim mandati de manutenendo.*

11 *Melioramenta non liquidata non impediunt mandatum de manutenendo, & illius executionem.*

DECISIO CCCXVII.

POſtquam fuit firmatum per duas deciſiones, Sororibus de Nocchiellis eſſe
dandum mandatum de manutenendo,
quod etiam de ordine Rotæ fuit relaxatum, dubitaui, quæ penſiones domus,
de qua agitur, debeantur dictis mulieribus, & à
quanto tempore citra debeantur, & incipiendo ab
1 hac ſecunda parte dubij Domini reſponderunt † deberi a die petiti mandati de aſſociando, quæ contigit
die 1°. Martij 1610. qua die mulieres petierunt non
ſolum dictum mandatum, ſed aliud quodcunque neceſſarium, & opportunum, ſub quibus verbis generalibus dubium non eſt fuiſſe etiam petitum mandatum de manutenendo, in quo certum eſt venire fructus à die petitionis, *l. 3 ff. de interd. Fab. in §. retinendæ. n. 14. verſ. item fructus. Inſt. eod. tit. Seraph. dec. 835. num. 1. cum aliis per Rot. dec. 317. num. 1. par. 1. recent. & dec. 606. num. 1. par. 2. & fuit dictum in Senogallien. Iuris Paſcendi 12. Iunij 1620. coram R. P. D. Remboldo, & in aliis.*

Nec obſtat, quod de anno 1620. fuerit ſuſpenſum petitorium pro parte mulierum, quaſi tunc tantum fuerit intimata manutentio, quia illa ſuſpenſio continet clauſulas reſeruatiuas ampliſſimas, ſine tamen præiudicio cuiuſuis alterius viæ magis proficuæ, & ſine præiudicio quorumcunque iurium, & cum proteſtatione, quod non procedatur in petitorio, donec non fuerit terminatum, quodcumque iudicium poſſeſſorium dictis comparentibus competens, *prout*
2 *latius in ſummario n. 7.* † vnde dicta ſuſpenſio nullo
modo potuit præiudicare mulieribus quoad manutentionem antea intentatam.

Quo vero ad alteram partem dubij, & ſic quoad quantitatem penſionum, in primis non controuertebatur ex parte mulierum, quin ipſæ tenerentur excomputare in præteritis penſionibus ſcuta 22. annua de carlenis, quæ ipſæ tenentur ſoluere Confraternitati dominæ directæ Domus vigore inueſtituræ,
† cuius tenor ſemper eſt attendendus, *cap. 1. in fin. vbi Bald. de duob. fratr. à cap. inueſtit. Dec. conſ. 345.* 3
n. 4. cum aliis per Menoch. præſumpt. 92. n. 1. lib. 3. Hond. conſ. 70. n. 11. & conſ. 86. n. 8. lib. 2.

Præterea aduertebatur, quod confraternitas poſt obitum Rocchi, cuius prætextu prætendebat Domum eſſe deuolutam, fecit duas locationes domus, vnam de anno 1598. pro ſcutis annuis 60. pro ſeptem annis, quibus nondum elapſis de anno 1601. eamdem domum conceſſit in emphyteuſim ad tertiam generationem Marco Piſtori pro ſcutis annuis 32. Et pro hac ſumma Dominis videbatur poſſe declarari, Confraternitatem teneri, quia has penſiones conſtabat fuiſſe à Confraternitate perceptas poſt in-
tentam manutentionem, † vtique in hoc iudicio 4
non veniunt niſi fructus percepti poſt manutentionem petitam, non autem ante, *vt per Rot. d. dec. 317. n. 1. par. 1. recent. & fuit dictum in Romana Palatij 30. Maij 1615. coram R. P. D. Buratto.* Et ideo non obſtat, quod prima locatio fuerit pro ſcutis 60. & quod non obſtante ſecunda locatione pro minori ſumma, quam non eſſe attendendam tamquam attentatam, & lite pendente factam, *Rota reſpondit in prima deci-*
ſione huius cauſæ coram me 27. Iunij 1622. † præſuma- 5
tur Confraternitatem percepiſſe ex domo, quod conſueuit percipi, *ad Bald. conſ. 323. in fin. lib. 2.* quia fuit
reſponſum, † arrendamenta non probare valorem, 6
Sarn. in reg. de valore q. 11. Seraph. dec. 1009. num. 1.
† & illa locatio pro ſcutis annuis 60. potuit proue- 7
nire ex affectu conductoris potius, quam ex vero valore, *Rot. 675. ſua num. 5. par. 2. recentior.* vltra quod illa locatio non habuit effectum, niſi forte per modicum tempus. Et ceſſat difficultas, quia fuit ante intentatam manutentionem pro mulieribus, quæ fuit petita de anno 1620. vt ſupra firmatum fuit, ideò
† de fructibus antea perceptis per Confraternitatem 8
non eſt agendum in hoc iudicio ſummariſſimo ex ſupra deductis.

Nec dicatur, potuiſſe percipi tot fructus, quia ſic eſſet condemnare Confraternitatem in fructibus, qui
percipi potuerunt, † quod Rota non ſolet admittere, 9
niſi concurrat ſpolium violentum, *vt dec. 383. lib. 3. & fuit dictum in Taurinen. Capellaniæ 10. Ianuarij 1614. coram me, quæ eſt dec. 551. num. 2. par. 1. recent.*

Neque rurſum dicatur, Confraternitatem recepiſſe ſcuta 400. & vltra è dicto Marco conductore, quæ tenetur refundere, cum illa locatio fuerit nulla, & attentata, quia hoc nihil pertinet ad ſorores, ſed erit de eo agendum in Marcum, & Confraternitatem, & reſciſſo inter eos contractu poterit tractari de iuſtitia locationis pro dicta annua penſione ſcutorum 32. attentis pactis in ea contentis inte-
rim Domini ſentiebant, Confraternitatem † non te- 10
neri in hoc iudicio refundere, niſi penſiones verè & realiter perceptas.

Quæ dicebantur de melioramentis factis à Mar-
co, † non videbantur nocere ſororibus, cum quibus 11
non fuerunt liquidata, immo ipſæ intimarunt Marco vſque de anno 1601. ne faceret in domo litigioſa vlla melioramenta, *vt in ſummario n. 3.* vel ſaltem poterit de hoc ſi opus erit, particulariter videri.

Et ita fuit deciſum, &c.

VBALDO

VBALDO SENIORE

Spoletana Penſionis.

Veneris 21. Iunij 1619.

SVMMARIA.

1 *Solutio, licet vnica, ſufficit ad effectum manutentionis in incorporalibus.*
2 *Facta pro reſiduo iuuat ad acquirendam integram quaſi poſſeſſionem exigendi, & num. 4.*
3 *Solutio pro reſiduo præſupponit alias ſolutiones præceſſiſſe.*
4 *Solutio integri triennij requiritur vel ad effectum inducendi præſumptionem præcedentium ſolutionum, vel ad effectum, vt colonus non poſſit expelli iuxta conuentionem.*
5 *Solutio penſionis facta ab anteceſſore ſuffragatur etiam ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis contra ſucceſſorem, quamuis nunquam ſoluerit.*
6 *Solutio facta per aſſertum procuratorem non conſtito de mandato ſuffragatur ad effectum quaſi poſſeſſionis concurrentibus adminiculis, & num. ſeq. de ipſis adminiculis.*
7 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*
8 *Exceptio nullitatis penſionis ex capite non continuatæ ſolutionis non admittitur in ſummario poſſeſſorio, ſed reiicitur ad petitorium.*
9 *Solutiones penſionis factæ à titulari poſt dimiſſum beneficium non ſuffragantur ad effectum acquirendæ quaſi poſſeſſionis contra ſucceſſorem.*
10 *Nec facta ab anteceſſore moribundo.*
11 *Fides non facit fidem.*

Decisio CCCXVIII.

DOmini cenſuerunt, Fuluio dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, de qua agitur, quia de d. quaſi poſſeſſione conſtat ex inſtrumento ſolutionis, & factæ à Hieronymo titulari 7. Maij 1611. pro
1 reſiduo vltimi termini decurſi, & maturati. † Quæ ſolutio, licet vnica, ſufficit ad hunc effectum in incorporalibus, *Rip. in cap. cum Eccleſia. num. 53. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Seraph. dec. 1411. num. 2. Aym. conſ. 322. verſiculo, ſeptimo principaliter. ſub num. 4 fuit dictum in cauſa cuſentina penſionis 4. Maij 1616. & in Terdonen. penſionis 17. Iunij eiuſdem anni coram me, & aliàs ſæpè,*
2 & vti † facta pro reſiduo benè ſuffragatur ad acquirendam integram quaſi poſſeſſionem, *vt in his terminis fuit dictum in vna Regien. penſionis 26. Iunij* 1598. *coram.*
3 *Orano*, cum † præſupponat aliàs ſolutiones præceſſiſſe, *gl. in l. ſi ex pluribus. ff. de acceptil. Iaſ. in l. ſi quidam. n. 4. verſiculo limit. C. de tranſact. Bero. conſ. 192, n. 2. lib. 1. & firmatur in dicta Regien.*

Non obſtat *conſilium Alex 105. ſub num. 2. libro 3.*
4 vbi tenet, † requiri ſolutionem integri triennij, non autem partis, quia procedit in diuerſis terminis, vel ad effectum inducendi præſumptionem, *l. 3. C. de apoch. publ. lib.* 10. vt ſcilicet præſumatur retroacto tempore ſoluiſſe, vel ad effectum, vt Colonus non poſſit expelli iuxta formam conuentionis, tunc enim neceſſaria eſt integra ſolutio temporis conuenti, ſed hic loquimur ad effectum acquirendæ poſſeſſionis vel vnicam ſolutionem, etiam partis pro reſiduo tamen, vt dictum eſt, quod ſufficit, *vt in dicta Regien.* † ex qua etiam ſolutione facta 5
ab anteceſſore fuit abſque dubio acquiſita poſſeſſio contra ſucceſſorem, quamuis nunquam ſoluerit, *Put. deciſ. 151. lib. 3. Guidop. deciſ. 629. Gig. de penſ. quæſt. 47. n. 10. fuit dictum in Campanien. penſionis 20. Iunij 1611. & in dicta Terdonen. & in Cuſentina penſionis 12. Februarij 1618. coram me.*

Cum qua ſolutione concurrit etiam alia ſolutio ſcutorum 21. ſub die 5. Nouembris 1621. quæ, & ſi dicatur facta à Hieronymo per manus Cæcilij Cellij, de cuius mandato non conſtat, tamen † bene ſuffra- 6
gatur concurrentibus adminiculis, *vt fuit deciſum in cauſa Vercellen. penſionis 26. Ianuar. 1601. coram Illuſtriſſimo Cardinali Lancellotto, & in Piſtorien. penſionis 3. Iunij* 1606 *coram Cardinali Pamphilio ex aduerſo allegata*, hic autem vltra generalem præſumptionem, quod † nemo præſumitur iactare pecunias ſuas, *l.* 7
cum de indebito. ff. de prob. Rot. dec. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propr. in antiq. & dec. 196. num. 4. par. 1. diu. & dicitur in d. Piſtorien.

Concurrunt etiam adminicula, tum ex literis reſeruationis penſionis, *vt conſiderauit Rota in dictis Vercellen. Piſtorien. & in dicta Cuſentina penſionis 4. Maij 1616. coram me*: tum ex alia præcedenti ſolutione 7. Maij, de qua ſupra cum generali quietantia omnium terminorum hactenus decurſorum, *& in dictis Piſtorien. & Vercellen.* cum non eſſet veriſimile, quod penſionarius voluiſſet ſibi præiudicare, *vt in d. Piſtorien. quam ſecuta fuit Rota in dicta Cuſentina penſionis 4. Maij 1616. confirmata 12. Febr. 1618. coram me.* tum demum ex Inſtrumento celebrato 7. Iunij 1608. in quo pro releuatione Hieronymi ab obligatione per eum facta pro Annibale eius fratre, & dicto Fuluio penſionario idem Fuluius obligauit dicto Hieronymo hanc annuam penſionem ducatorum 30. illi mandando, vt ex terminis decurrendis Montino creditori ſatisfaceret.

Non obſtat decretum, quod ſi Hieronymus in vita, & quamdiu prioratum obtinuerit, penſionem non perſoluerit realiter, & cum effectu, ea ipſo reſeruatio ſit nulla, quia, quidquid ſit dicendum, cui incumbat onus probandi penſionem fuiſſe ſolutam, vel non ſolutam, certum eſt, † hanc exceptionem nulli- 8
tatis ex capite non continuatæ ſolutionis eſſe reiiciendam ad petitorium, neque admitti in hoc ſummariſſimo manutentionis, *in Lucana penſionis 21. Aprilis 1616. coram R.P.D. Pirouano, & in Terdonen. penſionis 17. Iunij 1616. coram me, & in eiſdem terminis in Fauentina penſionis 23. Ianuar. præteriti coram Pamphilio*, & ſatis eſt, quod in petitorio Fuluius poſſit, quatenus ad eum ſpectet probare continuationem ſolutionum, & ſic vitare dictam nullitatem, vt interim veniat manutenendus.

Nec in contrarium facit *alia Lucana penſionis 8. Febr. 1616. cor. D. Archiepiſcopo Damaſceno*, quia † ibi 9
deducebantur ſolutiones factæ à Titulari poſt dimiſſum beneficium, quæque non poterant præiudicare Eccleſiæ, ſeu ſucceſſori, & propterea nulla releuans poſſeſſio inde potuit acquiri, hic autem adducuntur ſolutiones factæ à Hieronymo viuente, & exiſtente adhuc titulari.

Nec quidquam facit, quod † ſolutio dicatur facta 10
à Hieronymo moribundo, quia de hoc non conſtat, nam fides aromatarij nihil probat, tum ex regula vulgari, quod † fides non facit fidem, *Seraph. dec.* 1280. 11
n. 1. tum quia non continet certum menſem, de quo mors dicatur ſecuta, nec concludit de viſu, nec per aliquam concludentem rationem.

Ex quibus, &c.

R. P. D.

R. P. D. NAVARRO

Anconitana Bonorum.

Lunæ 3. Iulij 1623.

SVMMARIA.

1 *Probationes leuiores ſufficiunt in ſummariiſſimo poſſeſſorio.*
2 *Locatio cum ſolutione, & continuatione affictus probat poſſeſſionem.*
3 *Ampl. eo magis concurrentibus adminiculis.*
4 *Verbum, ſpectare, refertur ad poſſeſſionem.*
5 *Executionis proceſſus factus contra aliquem arguit illius poſſeſſionem.*
6 *Manutentio datur ratione ciuilis poſſeſſionis.*
7 *Subhaſtatio facta mediante proceſſu nullo non priuat poſſeſſione, nec impedit manutentionem.*
8 *Æſtimatio rei in dotem datæ facit emptionem, & quod dominium tranſeat in virum.*
9 *Lim. niſi fiat ad ſciendum valorem, vt ſi deterior fiat culpa mariti, ſit mulieri conſultum,*
10 *Rei æſtimatæ in dotem datæ promiſſio de reſtituendo arguit, rem eſſe in dotem, non æſtimationem.*
11 *Æſtimatio rei datæ in dotem, vbi fit ad ſciendum valorem, operatur, vt, ſi extet tempore ſoluti matrimonij, eadem reſtituatur, & ſi deterior vel leuiſſima culpa mariti effecta fuerit, ad æſtimationem vir teneatur.*
12 *Poſſeſſio iure familiaritatis non eſt manutenibilis.*
13 *Poſſeſſio bonorum maternorum dicitur eſſe penes patrem, vel vti legitimum adminiſtratorem, vel vti vſufructuarium.*
14 *Decl. vt vti adminiſtrator pater poſſideat nomine filiorum, & vti vſufructuarius habeat naturalem tantum poſſeſſionem, & ciuilem habeant proprietarij.*

Decisio CCCXIX.

MAnutentionem daodam eſſe filiis in ci-
uili poſſeſſione fuit reſolutum, quia in
1 hoc ſummariiſſimo poſſeſſorio † leuio-
res probationes ſufficiunt, *Card. Seraph.*
2 *dec. 614. num 5. & dec. 1336. num. 1.* vnde † locatio
facta a Procuratore filiorum hæredum Pantaſileæ
matris ipſorum præſente Mutio Patre, nec contradi-
cente *ſummar. n. 5. & 6.* iuncta ſolutione, & continua-
tione affictus videtur ſufficiens ad huiuſmodi pro-
bationem, *Rot in recent dec. 181. num. 1. & dec 649. n. 6.
par. 2. Mant. dec. 245. num. 2. & coram S.D.N. dec. 318.
num 2 Gab. de prob concl. 4 n. 20. Natt. conſ. 662. n. 2. &
fuit dictum coram me in Romana domus ad Tranſtibe-*
3 *rim 7. Maij 1623.* quæ † facilius procedunt concur-
rentibus adminiculis reſultantibus, tùm ex Inſtrumẽ-
to executionis, in quo dicuntur hæc bona ſpectare
ad dd. filios de Crieris tamquam hæredes Pantaſileæ
4 eorum matris nam † verbum, ſpectare, refertur ad
poſſeſſionem, *gl in l. ſi quis intentione. ff. de Iud. Bald. in
cap. bona. col. 2. de appell. Alex. conſ. 43. num. 1. lib 4. Al-
ciat. & Rebuff. in l. verbum illud pertinere 181. ff. de*
5 *verb. ſignif.* tum ex eo, quia † fuit proceſſum in exe-
cutione contra eoſdem filios vti poſſeſſores, *ad no-
tat. per Doctores in l. à diuo pio. §. ſi ſuper rebus. vbi
Iaſ. n. 9. Alex. n. 8. ff. de re Iud.* vnde illis debetur ma-
6 nutentio, † quæ reſpectu ciuilis poſſeſſionis datur,
qua nec per ſubhaſtationẽ fuerunt priuati Iudicis au-
ctoritate facta, quia vt in aliis deciſ. fuit dictum, nul-
liter fuit proceſſum contra filios, & † ſic vti poſ- 7
ſeſſoribus competit manutentio, *Rot. dec. 862. num. 7.
par. 1. diu. & dec. 56. n. 2. & dec. 85. n. 9. & dec. 147. n. 4.
& deciſ. 69. n. 2. par. 2. recent.*

Nec obſtat quod bona fuerint data æſtimata Mu-
tio Patri ad computum dotis promiſſæ in pecunia,
† quo caſu æſtimatio facit emptionem, & dominium 8
tranſit in virum, *iux. conſ. Hond. 14. lib. 1. Seraph. dec.
1207. & 1632. cum aliis in Peruſin. dotis coram me 18.
Februar. 1622. & 21. Martij 1623.* quod Iuris axio-
ma † habet ſuas limitationes, vt in caſu, quando æ- 9
ſtimatio fit potiùs ad rei dotalis declarationem, vt,
ſi deterior fiat culpa mariti, mulieri conſultum cen-
ſeatur, *l. æſtimatis. vbi plenè Doct. ſolut. matrim. meus
Collega Præſes Couar. pract. qq. cap. 28. num. 2. verſ.
ſed ex cont. num. 3. cum aliis latè deductis in Romana
Canonum coram D. meo Vbaldo 20. Martij præteriti.*
† Præſertim cum maritus promiſerit dotem reſtitu- 10
torus ſupra habitam, *celeb. text. in l. ſi inter virum.
C. de Iur. dot. vbi Bart. Bald. & Salic. bonus tex. in l.
vlt. ff. de fund. dotal.* † prædicta tamen æſtimatio 11
operatur, vt, ſi res in dotem datæ æſtimatæ tempo-
re ſoluti matrimonij extent, eædem reſtituantur, ſi
verò deteriores, vel leuiſſima culpa mariti fuerint
effectæ, ad æſtimationem vir teneatur, *ſecundum
Paul. de Caſtr. in d. l. æſtimatis. ff. ſol. matr.* quæ pro-
miſſio mariti non in pecunia intelligenda, ſed in
bonis æſtimatis, in quibus ſoluta fuit dos, vt proba-
tur *ex ſummario num.* 1. quod à fortiori dicendum,
cum non agatur de illis bonis pro dote aſſignatis,
ſed de aliis, vt ex denominatione ipſorum, quorum
prima erant in Caſtro, Falconari, & bona, de quibus
agitur, ſunt in Caſtro Galignani.

Minus obſtat, quod filij poſſederint iure familiari-
tatis, † quo caſu eorum poſſeſſio non eſt manuteni- 12
bilis, *Rot. dec. 771. num 4. par. 2. in recent.* quia ſtante
teſtamento materno, cuius vigore poſſeſſionem ap-
prehenderunt filij, & locarunt vti hæredes matris
etiam à Ferrettis conuenti iure ſuo, non familiarita-
tis poſſidere dicuntur,

Nec tamen obſtat, quod † poſſeſſio dd. bonorum 13
maternorum ſit penes Mutium Patrem tantum, vel
tamquam legitimum adminiſtratorem, vel tamquam
vſufructuarium bonorum maternorum, *iux l. 1.
& 2. C. de bon. mater.* nam reſpondetur quod † vti 14
adminiſtrator poſſidet nomine filiorum, *vt in his
terminis Seraph. dec. 612 in fin. Rot. recent. dec. 304.
num. 4. par. 1.* vti verò vſufructuarius poſſidet natu-
raliter, & ciuilis poſſeſſio eſt penes proprietarium.
*Mant. dec. 167. num. 7. Alex. conſ. 157. num. 5. verſ. ſed
illud. non obſtat. lib. 6. Grat. diſcept. for. cap. 79. num. 24.
cum aliis.*

Vtraque parte informante ſic reſolutum fuit
&c.

R. P. D. GHISLERIO

Assisien. Successionis.

Veneris 12. Maij 1628.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio vera conſiſtit, & probatur ex locatione, diſlocatione, perceptione fructuum, & aliis aliubus.*
2 *Depoſitio vnius teſtis declaratur ex depoſitione alterius.*
3 *Teſtis vnicus ſufficit in ſummariiſſimo poſſeſſorio.*
4 *Poſſeſſio capta cum clauſula,* quatenus bona ſint
va

Vacantia, & ſine præiudicio habentis meliora iura, *quæſita non dicitur.*
5 *Poſſeſſio poſterior conſtito de anteriori non eſt attendenda.*
6 *Poſſeſſio poſterior eſt præferenda, & manutenenda.*
7 *Præſertim ſi illam habens non fuerit eiectus, nec citatus.*
8 *Exceptiones contra teſtes in ſummariiſſimo poſſeſſorio non admittuntur, ſed ſat eſt, quod concludant perceptionem fructuum.*
9 *Factum nudum attenditur in manutentione.*
10 *Factum procuratoris principali non nocet non conſtito de mandato.*
11 *Mandatum factum ad adeundam hæreditatem ſimpliciter, operatur aditionem abſolutè, nec poteſt procurator, ſe ad partem reſtringere.*
12 *Titulus in manutentione non attenditur.*

DECISIO CCCXX.

IOannes Baptiſta Breccia in ſuo vltimo teſtamento Iuliæ filiæ pro ſua dote reliquit ſcuta 3000. & ipſi decedenti ſine filiis ſubſtituit Nicolaum eius fratrem germanum, quem hæredem vniuerſalem inſtituit, & is accepta hæreditate condidit teſtamentum inſtituta hærede Acquilina Breccia eius germana ſorore, quæ hæreditatem adiuit cum beneficio legis, & inuentarij, ſed poſt obitum Iuliæ in infantili ætate Cornelia vxor Io. Baptiſtæ prætendens ſe eſſe hæredem filiæ, obtinuit, immitti in poſſeſſionem bonorum hæreditariorum. Verum quia Aquilina poſt mortem fratris viuente adhuc Iulia adepta fuerat poſſeſſionem omnium bonorum hæreditariorum fratris, & inter cætera illorum, de quibus nunc agitur, in Rota propoſui, Cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, & vtraque parte informante dixerunt Domini, eſſe dandum Aquilinæ; conſtat enim de illius poſſeſſione ſtatim ſecuta morte Nicolai ex duobus teſtibus *in ſummario Aquilinæ num.* 9. deponentibus de locatione, diſlocatione,
1 perceptione fructuum, & aliis actibus, † in quibus conſiſtat vera poſſeſſio; *l. 2. C. de acq. poſſ. l. Titia. & ibi Doct. ff. de ſolut. Soccin. conſ.* 13. *n.*14. *lib.*4. *Sarnen. in Reg. de Annali. q.*47. *n.*1. & 2. *Caſ. de Graſſ. dec.*10. *n.*3. *de cauſ. poſſ. & propr. Rot. in recent. dec.*629. *num.*5. *par.* 1. & licet alter dd. teſtium non diſtinguat, an ſtatim ſecuta morte Nicolai, vel poſtea tractu temporis poſſeſſionem acceperit, tamen non obſtat, quo-
2 niam † illius depoſitio declaratur ex alio teſte, *Specul. in tit. de teſtib. §. iam de interrogatoriis. num.*16. *verſ. quod ſi vnus teſtis. Farin. in tract. de teſtib. q.*68. *num.*56.
3 præſertim cum † in hoc ſummariiſſimo poſſeſſorio pro obtinenda manutentione ſufficiat vnicus teſtis, *Menoch. de retin. remed. vlt. n.*34. *Paleott. dec.*22. *ſ.m. Greg. XV. dec.*438 *n.*2.

Non obſtat poſſeſſio Corneliæ capta auctoritate
4 Iudicis, quia, † cum fuerit conditionalis cum clauſula, *quatenus bona eſſent vacantia*, & cum alia clauſula, *ſine præiudicio habentis meliora iura*, ideò non fuit quæſita poſſeſſio, *per tex. in l. qui abſente. §.*1. *ff. de acq. poſſ.* & hodie conſtet, quod tunc poſſeſſio erat plena,
5 † poſſeſſio poſterior Corneliæ non eſt attendenda,
6 *Put. dec.*372. *lib.*2. ſed † poſſeſſio Aquilinæ anterior eſt præferenda, & manutenibilis, *cap. licet cauſam. de prob. Menoc. de retin. remed.* 3. *n.*725. *ſ.m. Greg. XV. deciſ.*40. *n.*2. *Rot. recent. dec.*322. *n.*2. *par.*1. & 35. *n.*3. *par.*2.
7 maximè † cum non ſolum non fuerit eiecta, ſed nec etiam citata, *c. licet Epiſcopus. de præb. in* 6. *Rot. deciſ.*802. *n.*7. *par.*1. *diuerſ.*
8 Exceptiones, † contra teſtes non obſtant, quoniam in ſummariiſſimo poſſeſſorio non admittuntur, *Couar. pract. quæſt. cap.*17. *n.*4. *Rot. d. dec.*28. *num.*4. & 9. *par.* 1. *diuerſ. & in Cuſentina Penſionis* 12. *Februarij* 1628. *coram bon. mem. Vbaldo*, ſed ſat eſt, quod concludant perceptionem fructuum ſeptem corporum, cum † ſolum nudum factum attendatur. 9

Non obſtat, quod procurator Aquilinæ petierit immiſſionem in poſſeſſionem bonorum Iuliæ, tum quia non probatur, quod iſta ſeptem corpora per Aquilinam poſſeſſa fuerint Iuliæ, cum Iulia non potuiſſet prætendere, niſi legatum ſcutorum 3000. ſibi à Patre relictum, tum quia † factum procuratoris 10
non nocet principali, niſi conſtet de mandato.

Non obſtat declaratio procuratoris Aquilinæ ad adeundam hæreditatem Nicolai, velle eſſe hæredem pro tribus ex quatuor partibus, quia mandatum ad adeundum erat ſimplex, † ex quo ſolo mandato fuit 11
per Aquilinam abſolutè facta aditio, *gl. in l. per procuratorem. ff. de acq. hæred.* vnde procurator non potuit ſe reſtringere ad tres ex quatuor partibus, & ſufficit, quod Aquilina poſſederit locando, & percipiendo fructus ex ſeptem corporibus, nam quæ dicuntur, reſpiciunt petitorium, † nec attenditur 12
titulus, & Iulia ſolum poteſt prætendere legatum ſcutorum 3000. pro dote capiendum de manu Aquilinæ hæredis, quæ ex perſona Nicolai fratris Ioannis Baptiſtæ omnia bona titulo hæreditario poſſidebat.

Ex quibus, &c.

R. P. D. QVEIPO

CRACOVIEN. IVRIS LEGENDI.

Veneris 30. Martij 1629.

SVMMARIA.

1 *Legendi facultas idoneo etiam in Vniuerſitatis concurrentia permiſſa eſt, & auctoritas impediendi interdicta.*
2 *Doctrinam idoneus ignorantibus diſpenſare tenetur.*
3 *Doctrina ex loco cibi, & & eam negans necare dicitur.*
4 *Poſſeſſores etiam idonei expedit, vt collegas habeant, vt ſit locus diſputationi.*
5 *Diſputatione magis ſciensia, & doctrina veritas elucеſcit.*
6 *Iudicium integrum eſt, quod plurimorum ſententiis confirmatur.*
7 *Veritas perfectiſſima per ampliores homines reuelatur.*
8 *Facilius inuenitur, quod à pluribus quæritur ſapientibus.*
9 *Magiſtri amor, & acceptus modus legendi multum valet ad diſcendum, ita vt aliquis cum vno proficiat, & non cum alio.*
10 *Reipublicæ intereſt in omnium rerum commercio plures eſſe, per quos expediatur, & non ad aliquos priuatiuè reducatur.*
11 *Patres Societatis Ieſu idonei ſunt Magiſtri.*
12 *Conſuetudo impeditiua libertatis legendi vti contra vtilitatem Eccleſiæ non eſt valida.*
13 *Nec poteſt iuramento firmari.*
14 *Sacris Canonibus inimica dicitur potiùs corruptela.*
15 *Nec valet veritati, & Statutis Canonicis contraria.*
16 *In præſcriptione immemorabili bona fides etiam deſideratur.*

17 *Con*

17 *Conſuetudo non poteſt plus auctoritatis habere, quam lex.*
18 *Lex debet eſſe iuſta.*
19 *Conſuetudo non rationabilis curſu temporis non firmatur, ſed damnatur.*
20 *Peccata tanto ſunt grauiora, quanto diutiùs infelicem animam detinent alligatam.*
21 *Conſuetudo rationabilis, & irrationabilis quæ dicatur.*
22 *Conſuetudinis, & præſcriptionis differentia.*
23 *Præſcriptio ſine poſſeſſione non procedit.*
24 *Præſcriptio vltra non extenditur, quam poſſeſſio, ſed tantum dicitur præſcriptum, quantum poſſeſſum.*
25 *Poſſeſſio totius acquiritur per apprehenſionem partis, ſi id fiat ex voluntate domini, ſecus ſi contra domini voluntatem.*
26 *Iuriſdictionis actu vnico facto ex voluntate domini totius iuriſdictionis poſſeſſio acquiritur, ſed ſi contra domini voluntatem illius ſpeciei iuriſdictionis tantum aquiritur, circa quam actus verſatur.*
27 *Iuriſdictione præſcripta contra voluntatem domini non dicitur præſcripta poteſtas coercendi.*
28 *Iuriſdictio ſine aliqua coercitione eſt inutilis.*
29 *Præſcriptiones reſtringuntur ad actus, per quos exercentur, & proprios facti terminos non excedunt.*
30 *Poſſeſſio in rebus, & iuribus diſtinctis, & ſeparatis etiam quod exiſtant ſub aliquo iure ſpeciali, vt hæreditate, ex apprehenſione vnius cæterarum poſſeſſio non acquiritur.*
31 *Præſcriptio, & conſuetudo omnis contra ius commune extra rem, ſeu perſonam, quæ verſata fuit non extenditur, quia per illius extenſionem ius commune non corrigitur.*
32 *Præſcriptio in ſeruitutibus, & iuribus negatiuis non incipit, niſi à tempore prohibitionis, dum quis conatus fuit aliquid facere, & alius vetuit, & prohibitus deſtitit, & acquieuit.*
33 *Interdictum vti poſſidetis ſine poſſeſſione non decernitur.*
34 *Manutentio non datur ei, cui ius commune alteri parti aſſiſtit.*
35 *Futura an, & quando comprehendantur in diſpoſitis, ſeu conceſſis occaſione præſentium.*
36 *Seruitutes acquiri, & imponi poſſunt etiam futuris ædificiis.*
37 *Priuilegium trahitur etiam ad res futuras, & n. 35.*
38 *Priuilegio concernenti principaliter publicam vtilitatem renunciari non poteſt.*

Decisio CCCXXI.

Fvit per Dominos concluſum, ſententiam Rotalem pro Collegio Societatis Ieſu contra Vniuerſitatem Cracouien. latam 1627. 7. Iulij confirmandam eſſe, quia habilitas, & Magiſtrorum approbatio ea Societate Ieſu liquet ex priuilegio Sanct. me. Pij V. *vt bene dictam fuit in deciſionibus in hac cauſa factis coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.* Et † facultas legendi etiam in vniuerſitatis concurrentia iure communi *in cap. 1. & cap. quanto de magiſtr. & in d. priuilegio Pij V.* permiſſa eſt: & auctoritas impediendi expreſsè interdicta fauore publico Eccleſiæ exiſtit. Quia, *vt docet gl. in d. c. 1. verb. qui ſit idoneus*, ei, qui idoneus eſt deneganda licentia docendi, quia per conſequens denegaret doctrinam ignorantibus † quam diſpenſare aliis tenetur, *ſecundum tex. in c. reuertimini. 65. ibi, & horreum Dei intulerint cibos, hoc eſt ſcriptura Sancta, alimenta in Eccleſia pupillis miniſtrauerit 16. q. 1. & vt traditur in d. cap. 1. in fin.* Eccleſiaſticum profectum nititur impedire: Immo dicam Miniſtris Eccleſiæ alimenta interdicere, cum † doctrina pro cibo ſumatur *in d. cap. reuertimini.* Vnde habet locum regula *tex. in l. necare videtur. 4. ff. de liber. agnoſc.* Et quamuis Vniuerſitatis Profeſſores idonei ſint, † expedit tamen, vt Collegas habeant, *vt tradit Io. Andr. in cap. quanto. num. 3. de magiſtr.* vt ſit locus diſputationi, † qua ſcientiæ, & doctrinæ veritas magis eluceſcit, *l. vlt. §. mixta*, ibi, *vt Henricus Modeſtinus & notando benè, & optima ratione decurrit. ff. de muner. & honor.* Et vt Sacri Canones atteſtantur, integrum eſt iudicium, quod plurimorum ſententiis confirmatur, *cap. prudentiam. 21. in princ. de offic. & poteſt. Iud. deleg.* † & per ampliores homines perfectiſſima veritas reuelatur, *l. fin. C. de fideicom. c. extra conſcientiam. 64. diſtinct.* & † quod a pluribus ſapientibus quæritur, faciliùs inuenitur, *cap. de quibus 20. diſtinct.* & † ad diſcendum multum valet amor Magiſtri, & acceptus modus legendi, quia aliquis cum vno proficeret, qui eum altero non proficeret, *vt poſt Hoſt. tradit Io. Andr. in d. cap. quanto. fin. de magiſtr.* Sicut etiam † in cæterarum rerum commercio Reipublicæ intereſt, plures eſſe per quos expediatur, vt ea Platone refert I. C. Caliſtratus *in l. 2.* ibi, *indiget enim Ciuitas pluribus, vtique ruſticis, & aliis conductoribus, & aliis miniſtrantibus, inuehentibus, & euehentibus ſingula. ff. de nund.* Et generali, & in omni genere negotiationis, artificij & artis, ne ad aliquos priuatiuè reducantur, admonet Principes, *Greg. Lopez. in l. 2. num. 7. par. 5. gl. 2. in fin.* ibi, *aduertant tamen Principes concedentes iſta priuilegia, ne concedant contra publicam vtilitatem, neue ob ditandum vnum alios deſtruant, neque dona ingenij, & naturæ, quæ Deus dat hominibus, Principes prohibeant iubendo, quod vnus ſolus exerceat talem artem, vel tale officium, ſed præ oculis habeant Deum, & publicam vtilitatem.* Ad idque reſpexiſſe videtur Decretum Concilij Lateranenſis relatum *in cap. 1. de magiſtr.* ibi, *neque docere quemquam, qui ſit idoneus petita licentia interdicat. & Alex. in cap. quanto. eod. tit.* ibi, *diſtrictè præcipientes, vt quicumque viri idonei, & literati voluerint legere ſtudia literarum ſine moleſtia, & exceptione qualibet ſcholas regere permittantur.* Et nemo eſt, qui neſciat, † Patres Societatis Idoneos eſſe Magiſtros, & tales, vt ea poſtulat gloſſa *in d. cap. quanto. verb. idonei.* ibi, *huiuſmodi autem Magiſtri primum moribus, demum facundia excellere debent. l. magiſtros. C. de profeſſ. & medic.* teſtemque doctrinæ conuerſationem bonam habere, *cap. l alentinianus. 63. diſtin.* Eaque ratione motus Alexander Quartus contra Vniuerſitatem Pariſienſem, quæ Patres Ordinis Prædicatorum ab Vniuerſitate eiecerat, & in ſuo Monaſterio Scolaſticos audire lectiones prohibuerat, reſcripſit ad eorum reſtitutionem ſub Excommunicationis pœna, factum Vniuerſitatis in contumeliam Creatoris, & animarum iacturam, & publicæ vtilitati contrarium aſſerens, & affirmans, *vt refert doctiſſimus, & R. P. F. Lucas Vuadignus tom. 2. annal. minor. pag. 192. & ſeqq.*

Et cum † conſuetudo his contraria verſetur contra vtilitatem Eccleſiæ valere non debet, *ex tex. in cap. 1. de conſuetud. & ibi gloſſ. & Abb.* † Nec poteſt iuramento confirmari, *cap. 1. de his, quæ fiunt à par. capitul.* Nam † conſuetudo Sacris Canonibus inimica dicitur potius corruptela, *cap. cum venerabilis. 7. de conſuetud.* † Nec valet conſuetudo veritati, & Statutis Canonicis contraria, *cap. cum cauſa de ſent. & re iudic. cap. clerici. de iudic.* Et † in præſcriptione immemorabili bona fides etiam deſideratur, *vt Dominus meus Decanus rectè notauit in ſuis Deciſionibus, & probat tex. ſic communiter ab omnibus receptus in cap. fin. de præſcript. gloſ. verb. niſi in cap. 1. eod. tit. lib. 16. & ibi Io. Andr. & cæteri Doctores,*

Digitized by Google

510

res,& cum pluribus relatis Couar. in reg. poſſeſſor. 2. par.
§. 8. num. 4. Molin. de primog. lib. 2. cap. 67. Azeued.
in lib. 1. ex num. 26. tit. 15. lib. 4. recop. Gratian. diſcept.
27 forenſ. cap. 52. ex num. 28. cap. 78. num. 74. † Nec
plus auctoritatis poteſt conſuetudo habere quam
lex. l. de quibus. ff. de legib. ibi, non vſque adeo ſui va-
litura momento, vt aut rationem vincat, aut legem. C.
28 quæ ſit long. conſuetud. † Lex autem debet eſſe iuſta,
29 cap. erit autem lex. 4. diſtin. adeò † conſuetudo, quæ
non eſt rationabilis, ex tranſcurſu temporis non fir-
20 matur, immo potius damnatur: cum † tanto ſint
grauiora peccata, quando diutius infelicem animam
detinent alligatam, vt traditur in c. vlt. de conſuetud.
21 vbi gl. verb. rationabilis, † appellat conſuetudinem ra-
tionabilem, quam iura non improbant, per text. in
cap. cum Eccleſia Sutrina. de cauſ. poſſ. & propriet. cap.
Abbate. de verb. ſignif. c. cum dilectus. eod. tit. de conſuet.
irrationabilem vero quæ improbatur à iure, & gene-
raliter per quam aliquid fit contra neruum Eccleſia-
ſticæ diſciplinæ, ſiue libertatem, quem ibi ſequuntur
Abb. & cæteri Doctores.

Præcipuè quod non verſamur in terminis conſue-
22 tudinis, ſed in præſcriptione duntaxat, † inter quas
hæc verſatur differentia, quod conſuetudo nec pro-
deſt, nec nocet alicui in particulari, ſe ius in com-
muni quoad omnes conſtituit, & acquirit omnibus
eius regionis, aut populi ciuibus, neque certus eſt
aliquis, qui præſcribat, neque contra quem præſcri-
batur. Præſcriptio verò ei vtilitatem, & ius priua-
tim acquirit, qui præſcribit, & contra quendam pri-
uatum inſtituitur, & dirigitur, & eius priuatum in-
commodum, vt tradunt Abb. in cap. vlt. num. 20. de
conſuet. Couar. in reg. poſſeſſor. 2. par. §. 3. num. 2. &
lib. 1. var. cap. 17. num. 8. verſ. 10. & latè Matienz. in
l. 1. tit. 7. lib. 5. recop. gl. 6. Molin. lib. 2. de primog. cap. 6.
ex num. 9. Io. Garz. de expenſ. cap. 9. num. 47. Gutier. Ca-
nonic. quæſt. lib. 2. quæſt. 21. num. 68. & 69. Grat. diſcept.
23 forenſ. cap. 561. ex num. 24. & ſine poſſeſſione præſ-
criptio non procedit, l. ſine poſſeſſione 25. ff. de vſu-
24 cap. † Neque vltra præſcriptio extenditur, quam
poſſeſſio, cum certiſſima ſit in iure regula, quæ do-
cet, tantum præſcriptum, quantum poſſeſſio, cum
certiſſima ſit in iure regula, quæ docet, tantum præ-
ſcriptum, quantum poſſeſſum, l. 1. §. Iulianus erit, ibi,
quandoúſque ingreſſus eſt, eo vſque ei interdictum com-
petere. ff. de itiner. actuque priuat. vbi Bart. in §. ſi quis
hoc interdicto. admonet, doctrinam illam ſemper eſſe no-
tandam. cap. auditis. cap. cum olim. vbi not. Abb. de
præſcript. cap. quoad tranſlationem. de offic. deleg. &
optimè docet Iaſ. in l. 3. §. 1. ex num. 25. ff. de acq. poſſ. &
25 quamuis † acquirens poſſeſſionem ex voluntate
Domini per apprehenſionem partis acquirat poſſeſ-
ſionem totius, l. 3. §. & adipiſcimur. ff. de acq. poſſ. ac-
quirens tamen poſſeſſionem contra voluntatem Do-
mini per apprehenſionem partis ſolum poſſeſſionem
illius dumtaxat acquirit non vero cæterarum par-
tium, l. quod meo. 18. §. vlt. ibi, ſi cum magna vi ingreſſus
eſt exercitus eam tantummodo partem, quam intrauit ob-
tinet. ff. de acq. poſſ. cap. cum in tua de decim. & ibi Abb.
26 in 2. & 3. notab. vt † in iuriſdictione ex voluntate
Domini acquiſita per vnum iuriſdictionis actum
eius voluntate factum acquiri poſſeſſionem totius
ſed contra voluntatem Domini ſolum acquiri ſpe-
ciem iuriſdictionis, circa quam actus verſantur, docet
Bart. in d. l. 1. §. ſi quis hoc interdicto, & poſt Alex. &
alios ſequitur Iaſ. vbi ſuprà, inferens, num. 38. quod
27 † præſcripta iuriſdictione contra voluntatem domi-
ni non intelligitur præſcripta poteſtas coërcendi, ſe-
cundum tex. notabilem in cap. cum contingat de for.
28 compet. vbi notarunt Abb. & Card. quamuis aliàs † iu-
riſdictio ſine aliqua coërcitione ſit inutilis, l. vlt. ibi,
quia iuriſdictio ſine modica coërcitione nulla eſt. ff. de
offic. eius. cui mand. eſt iuriſd. cap. paſtoralis, ibi, eo quod
iuriſdictio illa nullius videtur eſſe momenti ſi coërcitio-
nem aliquam non haberet. de offic. deleg. Nam † præ- 29
ſcriptiones reſtringuntur ad actus, per quos exercen-
tur, & proprios facti terminos non excedunt, ſecun-
dum Bald. in l. fin. num. 8. verſ. vnum aliud C. comm.
vtriuſque indic. Iaſ. vbi ſupra num. 37. per. tex. in d. l. 1.
§. Iulianus ait, ff. de itiner. actuque priuat. † in rebus, & 30
iuribus diſtinctis, & ſeparatis, quamuis exiſtant ſub
aliquo iure vniuerſali, veluti hæreditate, ex appre-
henſione vnius cæterarum nullo modo poſſeſſio ac-
quiritur, vt poſt gl. verb. quod autem. in fin. in l. 3. §. 1. ff.
de acq. poſſ. docent. Bart. ibi. n. 4. Iaſ. num. 30. per illum
tex. l. 1. §. veteres. l. prædia. ff. de acq. poſſ. Et generaliter
† omnis præſcriptio, & conſuetudo contra ius com- 31
mune non extenditur extra rem, aut perſonam, qua
verſata fuit, quia ius commune per extenſionem
præſcriptionis, aut conſuetudinis non corrigitur, vt
latè tradunt poſt Innoc. Bart. & alios Iaſ. in l. de quibus.
ex num. 14. ff. de legib. Molin. lib. 2. de primogen. cap. 6.
num. 21. Gutier. pract. lib. 3. cap. 77. & conſ. 1. num. 36.
Bald. in addit. ad Suarez. in proœm. legum fori. num. 20.
Et quia † præſcriptio in ſeruitutibus, & iuribus 32
negatiuis non incipit, niſi à tempore prohibitionis,
dum quis conatur aliquid facere, & alius vetuit, &
prohibitus deſtitit, & acquieuit. Secundum gl. cele-
brem in l. qui luminibus. de ſeruit. vrban. præd. ſequitur.
§. ſi viam. ff. de vſucap. docent. Suarez. alleg. 16. num. 3.
Couar. lib. 1. var. cap. 9. num. 2. & in reg. poſſeſſor. par.
§. 4. num. 6. Gutier. pract. lib. 4. quæſt. 34. Cenal. quæſt. 3.
num. 2. Io. Garz. de nobil. gl. 33. num. 65. Gonz. ſuper
reg. 8. gl. 5. §. 6. num. 37. Grat. diſcept. forenſ. cap. 89.
num. 13. Rot. dec. 536. & dec. 365. par. 2. recent. Con-
ſequens eſt contra Patres Societatis Ieſu Vniuerſi-
tatem Cracouienſem nullam habere præſcriptio-
nem, neque immemorabilem, neque ordinariam,
nec interdicto poſſeſſorio retinendæ vti poſſe, cum
prædicti Patres eius prohibitioni non acquieuerint,
& † ſine poſſeſſione interdictum vti poſſidetis non 33
decernatur, l. 1. cum ſuis §. §. ff. vti poſſid. gl. & Bart.
ibi, & in l. naturaliter, §. nihil. commune num. 21. & 26.
& Berengarius ibi præfat. 4. num. 8. ff. de acq. poſſ. Anton.
Gomez. in l. 45. Taur. num. 170. Menoch. de retin.
remed. 3. q. 73. num. 588. † Nec remedio manuten- 34
tionis propter iuris communis reſiſtentiam, ſecun-
dum tex. in cap. ſunt perſonæ. §. penult. & fin. de priuileg.
in ſexto cap. primo. de præſcript. eod. libr. præcipuè
cum apud vniuerſitatem titulus non adſit, & ius com-
mune publicæ vtilitati patrocinetur, vt optimè con-
ſiderat Couar. per tex. in d. §. penult. & fin. pract. c. 17. n. 9.
verſ. quarto. Menoch. de retin. remed. vlt. n. 24.

Et cum priuilegium Sanct. me. Pij V. fuerit abſque
limitatione conceſſum, † non eſt dubium etiam fu- 35
tura Collegia Societatis Ieſu comprehendere, ſe-
cundum tex. in l. ſi ſeruitus 22. ff. de ſeruitut. vrban.
præd. cuius hæc ſunt verba. Si ſeruitus impoſita fue-
rit lumina, quæ nunc ſunt, vt ita ſint: de futuris lumi-
nibus nihil caueri videtur: quod ſi ita cautum ſit, ne
luminibus officiatur, ambigua eſt ſcriptura, vtrumne
his luminibus officiatur, quæ nunc ſunt, an etiam his
quæ poſtea quoque fuerint, & humanius eſt, verbo gene-
rali omne lumen ſignificari, ſiue quod in præſenti, ſiue
quod poſt tempus conuentionis contigerit. Nam † futu- 36
ris ædificiis, quæ nondum ſunt ſeruitutes acquiri,
& imponi poſſe, docet idem tex. in §. vltim. ibi, futuro
quoque ædificio, quod nondum eſt, vel acquiri ſeruitus po-
teſt, l. fin. §. ſi ſeruitus vendicetur, l. labeo. 10. ff. de ſer-
uit. ruſtic. præd. l. exiſtimo. 98. ff. de verb. oblig. cap. ex
par. 27. de decim. vbi, gloſſ. notat. † priuilegium trahi 37
ad res futuras latè proſequitur Goz. ſuper reg. 8. gl. 9.
num 9. §. ex num 44.

Neque obſtat renunciatio, quæ allegatur facta per
Patres

17 *Conſuetudo non poteſt plus auctoritatis habere, quam lex.*
18 *Lex debet eſſe iuſta.*
19 *Conſuetudo non rationabilis curſu temporis non firmatur, ſed damnatur.*
20 *Peccata tanto ſunt grauiora, quanto diutiùs infelicem animam detinent alligatam.*
21 *Conſuetudo rationabilis, & irrationabilis qua dicatur.*
22 *Conſuetudinis, & præſcriptionis differentia.*
23 *Præſcriptio ſine poſſeſſione non procedit.*
24 *Præſcriptio vltra non extenditur, quam poſſeſſio, ſed tantum dicitur præſcriptum, quantum poſſeſſum.*
25 *Poſſeſſio totius acquiritur per apprehenſionem partis, ſi id fiat ex voluntate domini, ſecus ſi contra domini voluntatem.*
26 *Iuriſdictionis actu vnico facto ex voluntate domini totius iuriſdictionis poſſeſſio acquiritur, ſed ſi contra domini voluntatem illius ſpeciei iuriſdictionis tantum aquiritur, circa quam actus verſatur.*
27 *Iuriſdictione præſcripta contra voluntatem domini non dicitur præſcripta poteſtas coercendi.*
28 *Iuriſdictio ſine aliqua coercitione eſt inutilis.*
29 *Præſcriptiones reſtringuntur ad actus, per quos exercentur, & proprios facti terminos non excedunt.*
30 *Poſſeſſio in rebus, & iuribus diſtinctis, & ſeparatis etiam quod exiſtant ſub aliquo iure ſpeciali, vt hæreditate, ex apprehenſione vnius cæterarum poſſeſſio non acquiritur.*
31 *Præſcriptio, & conſuetudo omnis contra ius commune extra rem, ſeu perſonam, qua verſata fuit non extenditur, quia per illius extenſionem ius commune non corrigitur.*
32 *Præſcriptio in ſeruitutibus, & iuribus negatiuis non incipit, niſi à tempore prohibitionis, dum quis conatus fuit aliquid facere, & alius vetuit, & prohibitus deſtitit, & acquieuit.*
33 *Interdictum vti poſſidetis ſine poſſeſſione non decernitur.*
34 *Manutentio non datur ei, cui ius commune alteri parti aſſiſtit.*
35 *Futura an, & quando comprehendantur in diſpoſitis, ſeu conceſſis occaſione præſentium.*
36 *Seruitutes acquiri, & imponi poſſunt etiam futuris ædificiis.*
37 *Priuilegium trahitur etiam ad res futuras, & n. 35.*
38 *Priuilegio concernenti principaliter publicam vtilitatem renunciari non poteſt.*

Decisio CCCXXI.

FVit per Dominos concluſum, ſententiam Rotalem pro Collegio Societatis Ieſu contra Vniuerſitatem Cracouien. latam 1627. 7. Iulij confirmandam eſſe, quia habilitas, & Magiſtrorum approbatio ex Societate Ieſu liquet ex priuilegio Sanct. me. Pij V. *vt bene dictum fuit in deciſionibus in hac cauſa factis coram Re-*
1 *uerendiſſimo D. meo Decano*. Et † facultas legendi
etiam in vniuerſitatis concurrentia iure communi
in cap. 1. & cap. quanto de magiſtr. & in d. priuilegio
Pij V. permiſſa eſt: & auctoritas impediendi expreſ-
sè interdicta fauore publico Eccleſiæ exiſtit. Quia,
vt docet gl. in d. c. 1. verb. qui ſit idoneus, ei, qui idoneus
eſt deneganda licentia docendi, quia per conſequens
2 denegaret doctrinam ignorantibus † quam diſpen-
ſare aliis tenetur, *ſecundum tex. in c. reuertimini. 65. ibi,*
& horreum Dei intulerint cibos, hoc eſt ſcriptura Sancta,
alimenta in Eccleſia pupillis miniſtrauerit 16. q. 1. &
vt traditur in d. cap. 1. in fin. Eccleſiaſticum profectum
nititur impedire: Immo dicam Miniſtris Eccleſiæ
alimenta interdicere, cum † doctrina pro cibo ſu- 3
matur *in d. cap. reuertimini.* Vnde habet locum regu-
la *tex. in l. necare videtur. 4. ff. de liber. agnoſc.* Et
quamuis Vniuerſitatis Profeſſores idonei ſint, † ex- 4
pedit tamen, vt Collegas habeant, *vt tradit Io. Andr.*
in cap. quanto. num. 3. de magiſtr. vt ſit locus diſputa-
tioni, † qua ſcientiæ, & doctrinæ veritas magis 5
eluceſcit, *l. vlt. §. mixta*, ibi, *vt Henricus Modeſtinus*
& notando benè, & optima ratione decurrit. ff. de mu-
ner. & honor. Et vt Sacri Canones atteſtantur, inte- 6
grum eſt iudicium, quod plurimorum ſententiis
confirmatur, *cap. prudentiam. 21. in princ. de offic. &*
poteſt. Iud. deleg. † & per ampliores homines perfe- 7
ctiſſima veritas reuelatur, *l. fin. C. de fideicom. c. extra*
conſcientiam. 64. diſtinct. & † quod a pluribus ſapien- 8
tibus quæritur, faciliùs inuenitur, *cap. de quibus 20.*
diſtinct. & † ad diſcendum multum valet amor Ma- 9
giſtri, & acceptus modus legendi, quia aliquis cum
vno proficeret, qui cum altero non proficeret, *vt poſt*
Hoſt. tradit Io. Andr. in d. cap. quanto. fin. de magiſtr.
Sicut etiam † in cæterarum rerum commercio Rei- 10
publicæ intereſt, plures eſſe per quos expediatur, vt
ex Platone refert I. C. Caliſtratus *in l. 2.* ibi, *indiget*
enim Ciuitas pluribus, vtique ruſticis, & aliis conductoribus, & aliis miniſtrantibus, inuehentibus, & euehentibus ſingula. ff. de nund. Et generali, & in omni genere negotiationis, artificij & artis, ne ad aliquos priuatiuè reducantur, admonet Principes, *Greg. Lopez. in l. 2. num. 7. par. 5. gl. 2. in fin.* ibi, *aduertant tamen Principes concedentes iſta priuilegia, ne concedant contra publicam vtilitatem, neue ob ditandum vnum alios deſtruant, neque dona ingenij, & naturæ, quæ Deus dat hominibus, Principes prohibeant iubendo, quod vnus ſolus exerceat talem artem, vel tale officium, ſed præ oculis habeant Deum, & publicam vtilitatem.* Ad idque reſpexiſſe videtur Decretum Concilij Lateranenſis relatum *in cap. 1. de magiſtr.* ibi, *neque docere quemquam, qui ſit idoneus petita licentia interdicat. & Alex. in cap. quanto. eod. tit.* ibi, *diſtrictè præcipientes, vt quicumque viri idonei, & literati voluerint legere ſtudia literarum ſine moleſtia, & exceptione qualibet ſcholas regere permittantur.* Et
nemo eſt, qui neſciat, † Patres Societatis Idoneos 11
eſſe Magiſtros, & tales, vt expoſtulat gloſſa *in d. cap. quanto. verb. idonei.* ibi, *huiuſmodi autem Magiſtri primum moribus, demum facundia excellere debent. l. magiſtros. C. de profeſſ. & medic.* teſtemque doctrinæ conuerſationem bonam habere, *cap. Valentinianus. 63. diſtin.* Eaque ratione motus Alexander Quartus contra Vniuerſitatem Pariſienſem, quæ Patres Ordinis Prædicatorum ab Vniuerſitate eiecerat, & in ſuo Monaſterio Scolaſticos audire lectiones prohibuerat, reſcripſit ad eorum reſtitutionem ſub Excommunicationis pœna, factum Vniuerſitatis in contumeliam Creatoris, & animarum iacturam, & publicæ vtilitati contrarium aſſerens, & affirmans, *vt refert doctiſſimus, & R. P. F. Lucas Vuadingus tom. 2. annal. minor. pag. 192. & ſeqq.*

Et cum † conſuetudo bis contraria verſetur con- 12
tra vtilitatem Eccleſiæ valere non debet, *ex tex. in*
cap. 1. de conſuetud. & ibi gloſſ. & Abb. † Nec po- 13
teſt iuramento confirmari, *cap. 1. de his, quæ fiant à*
par. capitul. Nam † conſuetudo Sacris Canonibus 14
inimica dicitur potius corruptela, *cap. cum venera-*
bilis. 7. de conſuetud. † Nec valet conſuetudo veri- 15
tati, & Statutis Canonicis contraria, *cap. cum cauſa*
de ſent. & re iudic. cap. clerici. de iudic. Et † in præ- 16
ſcriptione immemorabili bona fides etiam deſideratur, *vt Dominus meus Decanus rectè notauit in ſuis Deciſionibus, & probat tex. ſic communiter ab omnibus receptus in cap. fin. de præſcript. gloſ. verb. niſi in cap. 1. eod. tit. lib. 16. & ibi Io. Andr. & cæteri Docto-*

res

510

ret,& cum pluribus relatis Couar. in reg. poſſeſſor. 2. par.
§.8. num.4. Molin. de primog. lib.2. cap. 67. Azeued.
in lib.1. ex num.26 tit.15. lib.4. recop. Gratian. diſcept.
17 forenſ. cap. 52. ex num. 28. cap. 78. num.74. † Nec
plus auctoritatis poteſt conſuetudo habere quam
lex. l. de quibus. ff. de legib. ibi, non vſque adeo ſui va-
litura momento, vt aut rationem vincat, aut legem. C.
18 quæ ſit long. conſuetud. † Lex autem debet eſſe iuſta,
19 cap. erit autem lex. 4. diſtin. adeò † conſuetudo, quæ
non eſt rationabilis, ex tranſcurſu temporis non fir-
20 matur, immo potius damnatur: cum † tanto ſint
grauiora peccata, quando diutius infelicem animam
detinent alligatam, vt traditur in c. vlt. de conſuetud.
21 vbi gl. verb. rationabilis, † appellat conſuetudinem ra-
tionabilem, quam iura non improbant, per text. in
cap. cum Eccleſia Sutrina. de cauſ. poſſ. & propriet. cap.
Abbate. de verb. ſignif. c. cum dilectus. eod. tit. de conſuet.
irrationabilem vero quæ improbatur à iure, & gene-
raliter per quam aliquid fit contra neruum Eccleſia-
ſticæ diſciplinæ, ſiue libertatem, quem ibi ſequuntur
Abb. & cæteri Doctores.

Præcipuè quod non verſamur in terminis conſue-
22 tudinis, ſed in præſcriptione duntaxat, † inter quas
hæc verſatur differentia, quod conſuetudo nec pro-
deſt, nec nocet alicui in particulari, ſe ius in com-
muni quoad omnes conſtituit, & acquirit omnibus
eius regionis, aut populi ciuibus, neque certus eſt
aliquis, qui præſcribat, neque contra quem præſcri-
batur. Præſcriptio verò ei vtilitatem, & ius priua-
tim acquirit, qui præſcribit, & contra quendam pri-
uatum inſtituitur, & dirigitur, & eius priuatum in-
commodum, vt tradunt Abb. in cap. vlt. num. 20. de
conſuet. Couar. in reg. poſſeſſor. 2. par. §. 3. num.2. &
lib.1. var. cap.17. num.8. verſ.10. & latè Matienz. in
l.1. tit.7. lib.5. recop. gl.6. Molin. lib.2. de primog. cap.6.
ex num.9. Io. Garz. de expenſ. cap.9. num.47. Gutier. Ca-
nonic. quæſt. lib.2. quæſt.21. num.68. & 69. Grat. diſcept.
23 forenſ. cap.561. ex num.24. & ſine poſſeſſione præſ-
criptio non procedit, l. ſine poſſeſſione 25. ff. de vſu-
24 cap. † Neque vltra præſcriptio extenditur, quam
poſſeſſio, cum certiſſima ſit in iure regula, quæ do-
cet, tantum præſcriptum, quantum poſſeſſio, cum
certiſſima ſit in iure regula, quæ docet, tantum præ-
ſcriptum, quantum poſſeſſum, l. 1. §. Iulianus erit, ibi,
quandouſque ingreſſus eſt, eo vſque ei interdictum com-
petere. ff. de itiner. actuque priuat. vbi Bart. in §. ſi quis
hoc interdicto. admonet, doctrinam illam ſemper eſſe no-
tandam. cap. auditis. cap. cum olim. vbi not. Abb. de
præſcript. cap. quoad translationem. de offic. deleg. &
optimè docet Iaſ. in l.3. §.1. ex num.25. ff. de acq. poſſ. &
quamuis † acquirens poſſeſſionem ex voluntate
25 Domini per apprehenſionem partis acquirat poſſeſ-
ſionem totius, l. 3 § & adipiſcimur. ff. de acq. poſſ. ac-
quirens tamen poſſeſſionem contra voluntatem Do-
mini per apprehenſionem partis ſolum poſſeſſionem
illius duntaxat acquirit non vero cæterarum par-
tium, l. quod meo. 18 § vlt. ibi, ſi cum magna vi ingreſſus
eſt exercitus eam tantummodo partem, quam intrauit ob-
tinet. ff. de acq. poſſ. cap. cum in tua. de decim. & ibi Abb.
26 in 2. & 3. notab. vt † in iuriſdictione ex voluntate
Domini acquiſita per vnum iuriſdictionis actum
eius voluntate factum acquiri poſſeſſionem totius
ſed contra voluntatem Domini ſolum acquiri ſpe-
ciem iuriſdictionis, circa quam actus verſantur, docet
Bart. in d. l. 1. §. ſi quis hoc interdicto, & poſt Alex. &
alios ſequitur Iaſ. vbi ſuprà, inferens, num. 38. quod
27 † præſcripta iuriſdictione contra voluntatem domi-
ni non intelligitur præſcripta poteſtas coërcendi, ſe-
cundum tex. notabilem in cap. cum contingat de for.
28 compet. vbi notarunt Abb. & Card. quamuis aliàs † iu-
riſdictio ſine aliqua coërcitione ſit inutilis, l. vlt. ibi,
quia iuriſdictio ſine modica coërcitione nulla eſt. ff. de
offic. eius. cui mand. eſt iuriſd. cap. paſtoralis, ibi, eo quod
iuriſdictio illa nullius videtur eſſe momenti ſi coërcitio-
nem aliquam non haberet. de offic. deleg. Nam † præ- 29
ſcriptiones reſtringuntur ad actus, per quos exercen-
tur, & proprios facti terminos non excedunt, ſecun-
dum Bald. in l. fin. num. 8. verſ. vnum aliud C. comm.
vtriuſque indic. Iaſ. vbi ſuprà num. 37. per. tex. in d. l. 1.
§. Iulianus ait, ff. de itiner. actuque priuat. † in rebus, & 30
iuribus diſtinctis, & ſeparatis, quamuis exiſtant ſub
aliquo iure vniuerſali, veluti hæreditate, ex appre-
henſione vnius cæterarum nullo modo poſſeſſio ac-
quiritur, vt poſt gl. verb. quod autem. in fin. in l. 3. §. 1. ff.
de acq. poſſ. docent. Bart. ibi. n.4. Iaſ. num. 30. per illum
tex. l. 1. §. veteres. l. pradin. ff. de acq. poſſ. Et generaliter
† omnis præſcriptio, & conſuetudo contra ius com- 31
mune non extenditur extra rem, aut perſonam, qua
verſata fuit, quia ius commune per extenſionem
præſcriptionis, aut conſuetudinis non corrigitur, vt
latè tradunt poſt Innoc. Bart. & alios Iaſ. in l. de quibus.
ex num.14. ff. de legib. Molin. lib.2. de primogen. cap.6.
num.21. Gutier. pract. lib.3. cap.77. & conſ.1. num. 36.
Bald. in addit. ad Suarez. in proœm. legum fori. num.20.
Et quia † præſcriptio in ſeruitutibus, & iuribus 32
negatiuis non incipit, niſi à tempore prohibitionis,
dum quis conatur aliquid facere, & alius vetuit, &
prohibitus deſtitit, & acquieuit. Secundum gl. cele-
brem in l. qui luminibus. de ſeruit. vrban. pred. ſequitur.
§. ſi viam. ff. de vſucap. docent. Suarez à leg.16. num, 3.
Couar. lib. 1. var. cap.9. num. 2. & in reg. poſſeſſor. par.
§.4. num.6. Gutier. pract. lib.4. quæſt.34. Ceual. quæſt. 3.
num.2. Io. Garz. de nobil. gl.33. num.65. Gonz. ſuper
reg.8. gl.5. §.6. num.37. Grat. diſcept. forenſ. cap.89.
num.13. Rot. dec.536. & dec.365. par.2. recent. Con-
ſequens eſt contra Patres Societatis Ieſu Vniuerſi-
tatem Cracouienſem nullam habere præſcriptio-
nem, neque immemorabilem, neque ordinariam,
nec interdicto poſſeſſorio retinendæ vti poſſe, cum
prædicti Patres eius prohibitioni non acquieuerint,
& † ſine poſſeſſione interdictum vti poſſidetis non 33
decernatur, l. 1. cum ſuis §. §. ff. vti poſſid. gl. & Bart.
ibi, & in l. naturaliter, §. nihil. commune num.21. & 26.
& Berengarius ibi præfat. 4. num 8. ff. de acq. poſſ. Anton.
Gomez. in l. 45. Taur. num. 170. Menoch. de retin.
remed. 3. q. 73. num. 588. † Nec remedio manuten- 34
tionis propter iuris communis reſiſtentiam, ſecun-
dum tex. in cap. ſunt perſonæ. §. penult. & fin. de priuileg.
in ſexto cap. primo. de præſcript. eod. libr. præcipuè
cum apud vniuerſitatem titulus non adſit, & ius com-
mune publicæ vtilitati patrocinetur, vt optimè con-
ſiderat Couar. per tex. in d. §. penult. & fin. pract. c.17. n.9.
verſ. quarto. Menoch. de retin. remed. vlt. n. 24.

Et cum priuilegium Sanct. me. Pij V. fuerit abſque
limitatione conceſſum, † non eſt dubium etiam fu- 35
tura Collegia Societatis Ieſu comprehendere, ſe-
cundum tex. in l. ſi ſeruitus 22. ff. de ſeruitut. vrban.
pred. cuius hæc ſunt verba. Si ſeruitus impoſita fue-
rit luminibus, quæ nunc ſunt, vt ita ſint: de futuris lumi-
nibus nihil caueri videtur: quod ſi ita cautum ſit, ne
luminibus officiatur, ambiguum eſt ſcriptura, vtrumne
his luminibus officiatur, quæ nunc ſunt, an etiam his
quæ poſtea quoque fuerint, & humanius eſt, verbo gene-
rali omne lumen ſignificari, ſiue quod in præſenti, ſiue
quod poſt tempus conuentionis contigerit. Nam † futu- 36
ris ædificiis, quæ nondum ſunt ſeruitutes acquiri,
& imponi poſſe, docet idem tex. in §. vltim. ibi, futuro
quoque ædificio, quod nondum eſt, vel acquiri ſeruitus po-
teſt, l. fin. §. ſi ſeruitut vendicetur, l. labeo. 10. ff. de ſer-
uit. ruſtic. præd. l. exiſtimo. 98. ff. de verb. oblig. cap. ex
par. 27. de decim. vbi, gloſſ. notat, † priuilegium trahi 37
ad res futuras latè proſequitur Goz. ſuper reg. 8. gl.9.
num 9. §. ex num 44.

Neque obſtat renunciatio, quæ allegatur facta per
Patres

Patres Societatis Ieſu. Nam, † cum diſpoſitio *tex. in cap. 1. & cap. quanto, de magiſtr.* publicam vtilitatem principaliter reſpiciat, & priuilegium Pij V. in fauorem Societatis Ieſu fuerit principaliter conceſſum, non potuerunt Patres ei renunciare *ex reg. tex. in cap ſi diligenti. de for. compet l. ius publicum ff. de pact. l. inter debitorem. ff. de arbitr. l. neque pignus. §. priuatorum. ff de reg iur. vt notabiliter tradit. gl. in d. cap. ſi diligenti. verb. pacto priuatorum Barboſ. in l. §. eleganter. ex num. 21. ff. ſol. matrim. & fuit reſolutum coram bo. me. Buratto in Ceſenaten. Indultorum 4. Decembris 1614.*

Et ita concluſum fuit vtraque parte informante.

R. P. D. DVRANO

Romana Casalis.

Veneris 21. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur teſtibus, & locationibus effectuatis cum receptione penſionum.*

2 *Tutor, ſeu curator mortuo pupillo, ſeu adulto habet detentationem, ſeu cuſtodiam rerum, donec rationem reddiderit, cuius vigore, quamuis non poſſideat, ſed ſit in poſſeſſione, competunt ſibi remedia poſſeſſoria Iudicis officio, & num. 4. & ſeqq.*

3 *Poſſeſſorium ſummariiſſimum non tam veram, & propriam poſſeſſionem reſpicit, quam ſtatum rei, qui erat tempore motæ litis.*

4 *Tutor finito tutela tenetur de periculo, & damno quouſque fuerit minori, aut eius hæreditati curator datus, aut alias rationem reddiderit, & eſt interim manutenendus. & num. 6.*

5 *Pupilli morte poſſeſſio non dicitur vacans, ſed remanere penes tutorem.*

6 *Poſſeſſio vacans non dicitur, vbi quis detinet, & cuſtodia cauſa rei incumbit.*

7 *Poſſidens alieno nomine, ſeu iure pignoris, vel familiaritatis ſuperueniente ſibi cauſa extrinſeca, hoc eſt titulo, puta, hæreditorio, vel dotis cenſetur mutaſſe cauſam detentionis, ſeu poſſeſſionis abſque alia declaratione, & poſſidere iure proprio.*

8 *Decl. procedere data ſcientia noui tituli ſaltim præſumptiuè.*

9 *Immiſſionem petens fatetur ſe non poſſidere, vel poſſeſſionem amiſiſſe ſi habeat, & num. 10.*

10 *Immiſſionis petitio, & mandatum ad eam petendum in genere, intelligitur quoad bona non poſſeſſa, & num. 11.*

11 *Extenſio ad præiudicialia fieri non debet.*

12 *Immiſſio petita cum clauſula,* omni meliori modo, *&c. quoad bona poſſeſſa intelligitur petita ad confirmandum, & confouendum antiquam poſſeſſionem, & poteſt ſic de iure peti.*

13 *Exceptiones requirentes altiorem indaginem in manutentione non ſunt attendenda.*

Decisio CCCXXII.

FVit reſolutum D. Alexandræ dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Caſalis Auguſtani, de quo agitur non autem
1 D. Marchioniſſæ de Naximis, quia † anterior poſ-
ſeſſio Alexandræ, nempe dum viuebat Carolus, bene probatur per teſtes deſuper examinatos, & ex locationibus affectuatis cum receptione penſionum, *Menoch. de retin. remed. 3. num. 572. Gabr. de locat. concl. 4. n. 2.* cum tamen poſſeſſio Marchioniſſæ fuerit capta poſt mortem Caroli.

Non obſtat, quod alexandra poſſederit nomine
Caroli, cuius ipſa erat tutrix, & pro tempore curatrix, & mortuo Carolo fuiſſe finitam tutelam, &
curam, & conſequenter poſſeſſionem, quam illius
nomine habebat, quia † tutor, aut curator finita tu- 2
tela per obitum pupilli, ſeu adulti habet detentationem, ſeu cuſtodiam rerum adminiſtratarum eamque
continuat, quouſque reddiderit rationem, cuius detentionis, ſeu cuſtodiæ vigore, licet non poſſideat,
ſed ſolum dicatur eſſe in poſſeſſione, *l. ſi quis ante. ff.
de acq. poſſ.* competunt ei nihilominus remedia poſ-
ſeſſoria officio Iudicis. *iuxta doctrinam Caſtr. in l.
cenſemus nemini, num. 3. C. de ſacroſanct. Eccleſ. Menoch.
Eccleſ. Menoch. de recuper. remed. vlt. num. 21. & in his
terminis Couar. pract. q. cap. 17. num. 5. verſ. ſic ante.
Menoch. de retin. remed. vlt. q. 1. num. 15.* Et ratio eſt,
quia † hoc poſſeſſorium ſummariiſſimum, in quo 3
verſamur, *vt dicit Couar. vbi ſupra* non tam veram,
& propriam poſſeſſionem reſpicit, quam ſtatum illum rei, qui erat tempore motæ litis. Et propterea
in tutore conſideratur etiam particulare intereſſe,
quia † finita tutela tenetur de periculo, & damno, 4
quouſque fuerit minori, aut eius hæreditati curator
datus, aut alias rationem reddiderit, *Gail. obſer. 96.
lib. 2. num. 3. Gutier. de tut. & cur. par. 2. cap. 29.* vbi
quod tutori vnita tutela competit retentio pro ſuo
intereſſe, *& ferè in his terminis Seraph. deciſ* 81.
vbi quod finita tutela non finitur intereſſe tutoris
ratione cuius dicitur detentor, & cuſtos rerum pupillarum, ita vt † per mortem Pupilli poſſeſſio non 5
dicatur vacans. Vnde, Aut Alexandra petit manutentionem in ſummariiſſimum ratione dictæ detentationis, & cuſtodiæ pro ſuo intereſſe adminiſtrationis
& ei non poteſt manutentio denegari ex ſupradictis
non autem dari debet Marchioniſſæ, ex quo poſſeſ-
ſio, cui nititur tradita ei fuit a Iudice, quatenus eſ-
ſet vacans, *vt in ſummario eius num. 5.* † dum autem 6
Alexandra detinebat, & cuſtodiæ cauſa rei incumbebat, poſſeſſio non erat vacans, *l. 2. §. vacuum. ff. de
act. empt. vbi gl. in verb. poſſideant. & Seraph. vbi ſupra num. 5.* Aut vero Alexandra petit manuteneri
titulo hæreditario vti hæres à Carolo inſtituta, &
pariter eſt manutenenda, quia † ſuperueniente cau- 7
ſa extrinſeca, nempè titulo hæreditario viſa fuit
mutaſſe cauſam detentationis, ſeu poſſeſſionis etiam
ſine alia declaratione, *l. cum nemo. C. de acq poſſ Bald.
in l. pen. n. 1. C. de pignor. act. Soccin. conſ. 181. n. 5. verſ. &
eo maximè lib. 2. Purpur. conſ. 98. n. 12. Burſat. conſ. 9.
n. 8 lib. 1. Ruin. conſ. 61. num. 14. in fin. lib. 1.* vbi quod
Colonus ex titulo ſuperueniente mutat ſibi cauſam
poſſidendi, vt poſſideat nomine proprio, *Put. deciſ.
165. lib. 1. Surd. conſ 377. num. 7. Creſcent. dec. 5. de reſtit. ſpol. Greg. XV. deciſ. 92. num. 3. & ibi Add. Rot. dec.
43. num. 4. par. 2. diuer.* vbi quod poſſidens iure pignoris ſuperueniente cauſa poſſidet nomine proprio,
& Rot. dec. 601. lib. 3. par. 3. diuerſ. vbi quod vxor, quæ
poſſidebat bona mariti iure familiaritatis ſuperueniente cauſa mutat ſibi naturam poſſeſſionis ſine
alia declaratione, vt poſſideat ex cauſa noua, *Adde
Rotam in Alexandrina Archipresbyteratus 28. Iunij
1627. coram R. P. D. meo Merlino.*

Minus obſtat, quod † ad hoc, vt ex titulo ſuper- 8
ueniente præſumitur mutata cauſa poſſeſſionis, neceſſaria ſit ſcientia noui tituli, *vt reſoluit Rota ad
Put. dec. 287. lib. 3. in nouiter impreſſ.* quia, vltra
in omnem caſum Alexandræ debetur manutentio
ex ſola detentione, vt ſupra dictum fuit, ſatis probatur ſcientia noui tituli teſtamenti Caroli, ne dum
præſumptiuè ex cohabitatione Alexandræ in domo Caroli, *Bald. conſ. 392. numer. lib. 1. Aym conſ.
193. & conſ. 168. num. 6.* ſed etiam elate, ex quo Alexandra

xandra interfuit teſtamento, vt idem teſtamentum narrat, *& in puncto Aym.d conſ.193. num.7. verſ. aque probatur. Hond conſ.83.num.85.lib.1.*

Non obſtat, quod, † cum Alexandra petierit immitti, videatur fateri, ſe non poſsidere, & quatenus poſſediſſet, quod immo poſſeſſioné amiſiſſet, *Mantic. dec.20. num. 1. & Rot. dec 174. num.5. part.4. diuerſ. & latè in Romana Hæreditatis de Cincys 15. Decembris 1623. coram R. P. D. meo Pirouano.* Quia eſt aduertendum, quod Alexandra, ſeu veriùs eius procurator non petierunt immitti in poſſeſſionem huius Caſalis, ſed in genere in poſſeſſionem bonorum hæ-
10 reditariorum, Vnde † petitio immiſſionis, ſeu mandatum ad eam petendum non extenditur ad hoc Caſale, in cuius poſſeſſione iam Alexandra erat, quandoquidem retorqueretur argumentum, in quo petens immitti fatetur ſe non poſſidere, mandatum ad petendum in genere immiſſionem non debet intelligi de immiſſione in ea bona, quæ iam poſſidentur,
11 † ne fiat extenſio ad præiudicialia, *iuxta reg. tex. in cap. cum in generali. de reg. iur. Caſtr. conſ. 336. num. 2. verſ. 3. quia. lib. 1. & latiſſime Cern. conſ. 225. lib. 2. per tot.* & in puncto mandati ad capiendam poſſeſſionem *Rot. in Placentina Bonorum 1. Iulij 1611. coram Lancellotto.* Et propterea in omnem caſum ceſſat difficultas, quia immiſſio fuit petita cum clauſula,
12 *omni meliori modo &c.* & † ſic intelligitur petita ad confirmandum, & conſouendum antiquam poſſeſſionem, prout de iure peti poteſt *ex multis quos citat, & ſequitur Menoch. de adipiſc remed.4.quæſt.44. num.348 & ſeq.*

Tandem non obſtat prætenſum fideicommiſſum Marchioniſſæ, & alia huiuſmodi pro eius parte allegata, quia requirunt altiorem indaginem, ideo in hoc iu-
13 dicio non attenduntur.

Et ita &c.

R. P. D. VEROSPIO.

Anconitana Prædij

Veneris 29. Nouembris 1630.

SVMMARIA.

1 *Executio, & ſubhaſtatio nulla non aufert poſſeſſioné ei, qui ſe pro ſpoliato non habuit.*
2 *Actiones vtiles tranſlatæ in ceſſionarium præferuntur directis cedentis.*
3 *Cedens quãdo dicatur habere directas actiones inutiles.*
4 *Executio exceſſiua nec in parte debita ſuſtineri poteſt ſtante indiuiduitate decreti, quo conceſſa fuit.*
5 *Subhaſtatio, & deliberatio in vim decreti nulli, & exceſſiui, & ipſa nulla, ac exceſſiua dicitur.*
6 *Adiudicatio facienda eſt præuia peritorum æſtimatione, & pro iuſto pretio.*
7 *Pretium iuſtum ex ſubhaſtatione ad effectum adiudicationis non probatur.*
8 *Creditor vti tertius ad licitandum non admittitur, niſi in defectum aliorum oblatorum, vel poſt alios, omnes oblatores.*
9 *Pretio iuſto præſumitur res vendita, quæ plus offerenti deliberata fuit.*
10 *Pignus ſubhaſtandum exponi debet ſub manu Prætoris auctioni.*
11 *Peccunia præſenti opus eſt ad ſubhaſtationis validitatem.*
12 *Decl. vt hæc tamen ſolemnitas poſſit per creditorem remitti.*
13 *Subdeclara quoad proprium intereſſe, & ſummam ſibi debitam, alias ſecus.*
14 *Subdeclara vbi conſenſus interuenerit in actu deliberationis, aliàs ſecus.*
15 *Cenſus debitor cogi non poteſt ad illum redimendum.*
16 *Subhaſtatio fieri debet auctoritate Iudicis.*
17 *Citandus eſt debitor in impetratione ſecundi decreti.*
18 *Ceſſionarius poteſt proſequi iudicium cedentis, & obtinere manutentionem ex ipſius poſſeſſione, & iure ſibi ceſſo.*
19 *Poſſeſſio ceſſa ex contractu, & conſtituto, non ex vltima voluntate, non poteſt cedẽte mortuo conſiderari vti poſſeſſio defuncti, quæ iam propterea defierit, & ad heredem non tranſeat ſine noua apprehenſione, ſed poteſt ex ea ceſſionarius ex propria perſona manutentionem petere.*
20 *Retentio datur pro vero credito etiam data nullitate adiudicationis.*
21 *Decl. procedere in ſpolio iudiciali, & in re, quæ aliàs à creditore ſine vitio poſſideretur.*
22 *Iudex in ſubhaſtatione, & deliberatione citationem omittens dicitur ſpoliare, & vti priuatus procedere.*
23 *Retentioni locus eſt, vbi res data eſt nulliter vel in ſolutum, vel in pignus pro illo debito, ſecus ſi aliter occaſione illius debiti ad creditorem peruenerit.*
24 *Retentioni locus non eſt, vbi creditum non eſt liquidum. & num 27.*
25 *Ceſſionarius eadem perſona cenſetur cum cedente.*
26 *Executio & deliberatio nulla, & iniuſta non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec dat dominium creditori.*

DECISIO CCCXXIII.

HOc dubium, in quo manutentionem petebat Claria Ferretta tamquam ſpoliata poſſeſſione prædij à filiis, & hæredibus Zachariæ Coeſerani, cum ad inſtantiam ipſius Claricis ſæpius propoſuerim, hodie ea vita functa iterum propoſui ad inſtantiam Aloyſii, qui ex eodem iudicio à matre inſtituto manutentionem etiam petebat tanquam donatarius eiuſdem prædii, cuius poſſeſſione dicebat Claria ſe ſpoliatam. Et cum propoſita primum cauſa 18. Iunii 1629. voluiſſent Domini videre de bono iure Claricis, vtrumq; articulum hodie reſoluerunt, quod ſcilicet appareat Aloyſio manutentio.

Et huius quidem iuris ipſius Claricis probationem reſponderunt Domini deſumi ex ipſa execu-
tione, & ſubbaſtatione, † quæ cum defendi non poſ- 1
ſent ab innumeris nullitatibus, neq; potuit per ipſas auferri poſſeſſio à Clarice, quæ ſe pro ſpoliata non habuit, *l. iuſtè poſſidet. & ibi gl. ff. de acq. poſſ. cap. præſentium. vbi etiam gloſ. in fin. 7. quæſt. Bald. in l. fin. in primo notab. C. vnd. vi. Put. dec. 419. lib. 2.* cum enim ex cauſa æris alieni, cuius Clarix debitrix erat Zachariæ Coeſerano, coacta fuiſſet imponere duos annuos cenſus, quos pretio ſcutorum 450. vendidit Hieronymo Tellino, cumque eoſdem cenſus ceſsiſſet Tellinus Zachariæ, qui deindè declarauit, illos quæſitos à ſe fuiſſe ex pecuniis Equitis Iacobi Scacchi ſui ſoceri: Vel poſt ceſsionem factam Scaccho non poterat ab eiſdem filiis, & hæredibus Zachariæ obtineri ex propria perſona mandatum, cum directæ actiones, quæ ſolum erant apud Telli-
num emptorem illis ſuffragari non poſſent, & † vti- 2
les, quæ poſt ceſsionem in Scacchum tranſiuerunt præferri deberent directis, *Bald in l. 1. num. 31. C. de act. & oblig. Aym. conſ. 191. num. 3. Crot. conſ. 83. num. 14. lib. 1.*

lib.1. Rebuff. de ceſſ. act. art. 1. gl.4. verſ. ſed debitum.
*Oſaſc. dec 45. num.7. Guid.Pap. dec.*430. *num.*1. imò,
3 † quia in ortu directarum aſtrictus fuerat Tellinus ad
cedendum eidem Scaccho, ex cuius pecuniis cenſus
empti fuerāt, directæ actiones effectæ fuerint penitus
inutiles apud ipſum cedentē, *Bald.in ead.l.1. in 5.q.C.*
de act. & oblig. Bart. in l. facta. §. ſi hæres num.3 ff. ad
Trebell. Guid. Pap.deciſ.567. nu.2. Rot. deciſ.433. n.3.
part.2. diuerſ. vel,licet iidem filij, & hæredes Zacha-
riæ dici poſſent, vt nomine ipſius Equitis Iacobi Scac-
chi agere potuerint, & vt illi tamquam ceſſionario
ſolueretur, non tamen eiſdem licuerit integram ſum-
mam eorumdem fructuū petere, qui vtiliter Scaccho
tamquam vero domino cenſus fuerant ſoluti per Cla-
4 ricē, & hinc apparebat de exceſſu executionis, & † ra-
tione indiuiduitatis decreti, quo eadem executio con-
ceſſa fuit, atque illa poterat in parte ſuſtineri, quæ
vere eidem Scaccho debita eſſet, *l.1.§. hac verba ff. ne*
vis fiat ei. Bart. in l. ſi non ſortem §. ſi certum. ex qua
etiam omnes idem notant. ff. de cond. indeb.n.7. Bald.in
l. certi conditio. §. quoniam, nu.7. ff. ſi cert. petat. Put.
dec.323.n.2. lib.1. Rot. coram Ludouiſ. deciſ.198.n.1.
5 & † inferebatur etiam ad nullitatem ſubhaſtationis, &
deliberationis, ad quas vigore eiuſdem decreti proceſ-
ſum fuit, *Capic. deciſ.51. n.2. Rot.in Romana Spoly* 21.
Februarij, & 5. *May* 1600. *coram Iuſto in recent de-*
ciſ.545. n.6. part.2. & in his omnino terminis de cre-
ditore, qui ex ceſſione ſibi facta obtinuerat ſubhaſtari
vineam pro maiori credito, quam eſſet ius auctoris *in*
Romana Vineæ 3. *Aprilis* 1598. *coram Orano.*

Sed ideò forte actum fuit nomine cedentis, vt ſup-
poſita perſona poſſet Scacchus prædium emere, ſuper
quo ad ſui ipſius inſtantiam fiebat executio, nam illud
venditum fuit à filiis, & hæredibus Zachariæ eidem
Hieronimo Tellino, cui primū fuerunt venditi à Cla-
rice hi cenſus, & ab ipſo Tellino ceſſū deinde ipſimet
Scaccho cum eadem declaratione, quod ex illius pe-
cuniis emptum à ſe fuerit. Verùm hæc perſonarū mu-
tatio, ſiuè vt ageret pro fructibus cenſus, ſiuè quibus
fieret deliberatio, efficere non potuit, quin eadem ſem-
per eſſet perſona Scacchi agentis, & emeotis. Et alter
etiā defectus ex hac rei geſtæ ſerie colligebatur, quia,
vel non niſi per viam adiudicationis, & à Iudice po-
tuiſſet idem Scacchus prædium obtinere ratione ſui
6 crediti, & † opus, tunc fuiſſet peritorum æſtimatione,
7 cū pro iuſto pretio debuiſſet fieri adiudicatio, † quod
ex ſubhaſtatione hoc caſu non probatur, *l. 2. C. ſi in*
cauſ. iudic Bart. in l. à Diuo Pio §. ſi pignora. ff. de re
iudic. Affl. dec.358.n 4 Vinc de Franch.dec.57.num.7.
Rot.in Romana Domorū de Ronciombus 17. Iuny 1615.
coram bo.me. Buratto. Vel etiam quod tamquam ter-
tius admitti voluiſſet ad licitandum, tamen id non po-
8 tuiſſet, niſi † aut in defectum aliorum oblatorum, *vt*
probatum videtur ex eadem l. 2. & 3. C ſi in cauſ. iu-
dic. vbi notant. Bald. num.2. Salic. num.1. Afflict. ead.
deciſ.358. nu.5. Rot. in Mediolanen. Emptionis. 4. Fe-
bruary 1600. coram Cardinali Mellino, aut certe poſt
alios omnes oblatores, cum ideò in ſubhaſtatione non
ſit opus rei æſtimatione, vt agnoſcendo differentiam
inter primum, & hunc poſteriorem caſum diſtinxit,
Surd. conſ.256. nu 6. & conſ.39. n.26. Caſtr. conſ.156.
9 *n.1. Rot. coram Ludouiſ. deciſ.12.* quia, † cum res deli-
beratur plus offerenti, præſumitur vendita pro iuſto
pretio. Et neque hoc caſu id factū fuit, cum non con-
10 ſtet, † vt expoſito pignore ſub manu Prætoris alij
oblatores comparuerint, & omnium poſtremus Scac-
chus auctionem fecerit *iuxta formam traditam per*
Doctores in l. ordo. C. de execut. rei iudic. & in l. ſi
quis. C. de reſcind. vend. Alex. in l. à Diuo Pio. §. ſi
pignora. num.11. de re iudic. & notat. Iodoc. de Damau-
der in compend. ſubhaſt. cap. 3. num.7.

Tertius etiam defectus ex eodem fonte ſequeba-
tur, cum nullo modo ſuſtineri poſſet obligatio, quam
fecit Tellinus in actu deliberationis ſoluendi ipſis de
Coeſeranis creditoribus fructus eiſdem debitos à Cla-
rice, & reſiduum aliis eiuſdem Claricis creditoribus.
Cum enim † ad validitatē ſubhaſtationis opus fuiſſet 11
præſenti pecunia, *l. à Diuo Pio § ſed ſi emptor ff. de re*
iudic. licet † hæc ſolennitas remitti potuerit de con- 12
ſenſu eorūdem de Coeſeranis, ſiuè de conſenſu Scac-
chi veri creditoris, *Imol. in l. à Diuo Pio.§ ſic quoq. n.3.*
ff. de re iudic. Caſtr. in l eleganter. §. ſi vendiderit. n.2.
de pignor. act. Rot. dec 464. num.1. par.2. recent. coram
Ludouiſ. dec.23. nu.5. & deciſ 430. n.4 & in Peruſina
Dotis 1. Iunij 1594. coram Penia, † non tamen potuit 13
hic conſenſus operari vltra ſummam eidem credito-
ri debitam, atque ita in præiudicium ipſius Claricis,
ſiuè aliorum creditorum eiuſdem Claricis, quibus ſe
Tellinus obligauit ſoluere quidquid ſibi reliquum eſ-
ſet, poſtquam ſatisfactum à ſe fuiſſet Coeſaranis, præ- 14
terquam † idem conſenſus neque ſuffragari poterat,
niſi in ipſo actu deliberationis interueniſſet, *Rot. in*
Aſculana Terrarum 22. Iunij 1601. & in Cameriuen.
Spoly 25. Iunij 1609. coram Cardinali Sacrato, & co-
ram Ludouiſ. deciſ.28. n. 2. & eadem obligatio neque
poterat ſuſtineri in præiudicium ipſius Claricis, qua-
tenus continebat obligationem redimendi cenſus ſu-
per eodem prædio impoſitos, † ad quod nullo iure 15
ipſa Clarix cogi potuiſſet.

Demum præter alias nullitates, quas eadem execu-
tio continebat, neque in ſubhaſtatione, & declaratione
vnquam fuerat Clarix citata, immo neque ad eandem
ſubhaſtationem deuentum fuerat auctoritate Iudicis,
ſed priuata creditoris, qui miſſus in poſſeſſionem ex
primo decreto rem ſolo iure pignoris detinebat. Ex
quibus cum nunquam amiſſa fuerit rei ſuæ poſſeſſio
per Claricem, vt † de ſubhaſtatione auctoritate Iu- 16
dicis facienda *ex text. in l. 2. C. ſi in cauſ. iudic. &*
tradit Afflict. ead. dec. 358. num.4. & † de citatione 17
in impetratione ſecundi decreti, ex quo priuatur debi-
tor rei ſuæ dominio, habetur in *l. creditor. 4. C. de*
diſtract. pignor. & notat Bart. in l. à diuo Pio.§. in ven-
ditione. num. 4. ff. de re iudic. Afflict. ead. deciſ. 358.
num. 3. Rot. in Romana ſubhaſtationis 10. May 1623.
coram bon. mem. Buratto, & deciſ. 476. num.4. part 2.
recent. ex eiuſdem Claricis perſona dixerunt Domini
debitam eſſe manutentionem Aloyſio illius filio, qui, 18
† cum idem iudicium à matre inſtitutum proſeque-
retur, poterat agere, & obtinere eodem interdicto
ex iure ſibi ceſſo, *Io. Fab in §. retinendæ. num. 9. Inſt.*
de interd. Tiraq. de retract. lignag §.26. gl.3. num.17.
Menoch. de retin. poſſ. remed.3. num.62. Guid. Pap. dec.
552. nu.3 Rot. in Bononien. de Carnalibus 15. Ianuary
1602. coram Pamphilio, in Beneuentana Cenſus 9. Iany
1594. coram Cordubn, in Anconitana Bonorum 2. May
1620. coram D. meo Pironano, & generale eſſe, vbi-
cumque vtilis actio euellitur de corpore directæ *dixit*
Bald. in cap. licet cauſam num.34. de prob. & diſcuſſo
articulo tenuit *Nicol. Noalis de tranſmiſſ. cap.40.* Im-
mo, † cum eadem poſſeſſio fuerit illi ceſſa ex contra- 19
ctu, non autem ex vltima voluntate, non poterat illa
conſiderari tamquam poſſeſſio defuncti, & quæ iam
eſſe deſierit, cum ad hæredem tranſire debebat, quo ca-
ſu noua apprehenſione opus eſſe in hærede, *traditur*
in l. cum heredes. ff. de acq. poſſ. ſed poterat etiam ex
propria perſona peti ab Aloyſio manutentio, cum
tunc eius nomine voluerit, & ſe conſtituerit Clarix
poſſidere, cum verè eandem poſſeſſionem retineret,
Alex. in ead. l. cum heredes num.9 ff. de acq. poſſ. Rot.
in Florentina Subdiaconatus 27. Ianuary 1627. coram
D. meo Durano.

Neque hanc manutentionem debitam Aloyſio
ſiuè

ſiuè ex propria, ſiuè ex matris perſona dixerunt Domini impedire poſſe per exceptionem retentionis, quam Camilla Iacobi Scacchi filia, & hæres opponebat. Vt cum ſoluiſſet idem Iacobus parens, & ceſſionarius Tellini non ſolum eam ſummam, ad quam ſe ipſe Tellinus in deliberatione obligauerat, ſed longe maiorem pluribus eiuſdem Clericis creditoribus, ex ceſſione iurium ſibi facta ab eiſdem creditoribus Cla-
20 ricis & competeret eidem retentio, † quæ datur pro vero credito, etiam data nullitate adiudicationis, *ex traditis per Doctores in l. ſi non ſortem. §. ſi centum. ff. de cond. indeb Surd. deciſ. 46. num. 7. Rot. coram Cardinali Canaler.* 543. huic enim exceptioni adhuc plura viſa fuerunt Dominis obeſſe, ex quibus excluderetur hoc ius retentionis; Immo neque probatum dici poſſet creditum aliquod Iacobi, ex cuius cauſa illi hæc retentio competeret. Non ſolum enim diſpoſitio *text.*
21 *in d. § ſi centū* † procedebat in ſpolio iudiciali, & in re, quæ præter Iudicis auctoritatem poſſideretur à creditore ſine vitio, *l. 1. § redigitur. & ibi gl. & Bart. ff. quor. legat. Bald. in l. fundus, qui Lucy Tity. 9. ff. de reſcind. vendit. Neguſ. de pignor. 2. memb. 3. par. princip. num.* 20. *& memb. 4. 5. par. num. 1. Cremenſ. ſingul.* 93. vt ſane dici non poterat retineri hoc prædium à Camilla, cum
22 priuata auctoritate facta fuit ſubhaſtatio, immo † etiã in ſpolio iudiciali tamquam priuatus proceſſiſſet ipſimet Iudex omiſſa in ſubhaſtatione, & deliberatione citatione Claricis, *Bald. in l. 2. in princ. C. de carbon. edict. Soccin. in l. iuſtè poſſidet numer. 8. ff. de acq. poſſ. Neguſ. de pignor. 2. memb. 3. par. princ. num. 22. Soccin. ſen. conſ. 158. n. 16. Soccin. Iun. conſ. 18. nu. 11. Gabr. de acq poſſ. concl. 1. num. 43. & 90. Menoch. recuper poſſ. remed 8. num. 19. & fuit dictum in Romana Spoly* 28. *Iuny* 1618. *& 14. May 1629. coram me.*
23 Sed adhuc † dato ſpolio iudiciali non poterat retentioni locus eſſe, cum neque ex cauſa ipſius adiudicationis, quæ nulla proponeretur, ſed ex ceſſione ſibi facta è Tellino hoc prædium Scacchus poſſideret, *vt declarat ſe idem Bart. in d. §. ſi centum num. 8. ff. de cond. indeb Surd. ead. dec. 46. num. 12. Caſtr. in l. petenti. num. 3. ff. de pignorat. act. Neguſ. de pignor. 4. memb. 3. par. princ. num. 4. Rot. dec. 115. num. 3. par. 2. diuerſ. in Romana Spoly 27. Iuny 1620. coram bo. me. Buratto, & in his omnino terminis in Romana Domus* 24. *May* 1615. *coram bo. me. Vbaldo.* Neque creditum, ex cuius cauſa eadem retentio petebatur, liquidum
24 dici poſſet, † vt etiam requirebatur, *Rot. in d. Romana Spoly 17. Ianuarij 1620. coram bon. mem. Buratto, in Maceraten. Salaiani 12. May 1608. coram Mãzanedo, coram bo. me. Greg. dec. 254. num. 3. & dec. 43. num. 2 par. 2. recent.*

Hoc enim creditum, quod ſibi Camilla petit compenſari, ſi conſideretur reſpectu cenſuum, qui extincti fuerunt per Iacobum iuxta obligationem Tellini, illud non poteſt dici liquidum, cum neq; vtili negociorum geſtorum actione ipſe Iacobus obtinere poſſet ex cauſa earumdem ſolutionum, quas Clarix in vita facere non cogebatur, neque ex ceſſione, quam habuit à creditoribus eorumdem cenſuum, cum hæc exceptio, quæ Clarici competebat contra eoſdem creditores, poſſit etiam ab ipſa opponi contra Iaco-
25 bum ceſſionarium, † qui in omnibus cenſetur eadem perſona cum ipſis creditoribus, à quibus ceſſionem obtinuit, *l. emptor. C. de hered. vel act. vend. Bald. in l. & heredi. 22. §. 1. num 8. ff. de pact. Bero. conſ. 32. num 46. lib. 1. Rot. coram bon. mem Cardin. Canaler dec.* 539. *numer.* 3. & demum neq. ſuſtineri poſſet hæc.

Sortis reſtitutio, quaſi facta fuerit, vt liberaretur proprius fundus, qui eorum cenſuum onere grauatus erat, cum † ſtante nullitate, & iniuſtitia executionis, ac deliberationis, neque eiuſdem fundi poſ-
26
ſeſſione fuerit Clarix priuata, neq; illius dominium acquiſitum creditori, *vt in his etiam terminis conſiderauit Rot. in Fauentina Bonorum 10. Iunij 1595. coram Corduba.* Si vero idem Iacobi creditum conſideretur reſpectu fructuum, quos ſoluit ex cauſa eorumdem cenſuum, & licet iidem fructus dici poſſint liquidi, quia tamen percepit etiam Iacobus fructus ex hoc prædio, cuius hodie petitur reſtitutio, ex ea fructuum perceptione turbatum adeò fuit creditum quod deducebat ex fructibus à ſe ſolutis, vt eorum cauſa neq; poſſit retentio competere, cum ſine noua liquidatione, in qua habeatur etiam ratio fructuum, qui ex prædio collecti fuerunt, † iidem fructus ſoluti ab ipſo 27
Iacobo liquidi dici non poſſint, *vt etiam ad hunc effectum retentionis dictum fuit in Anconitana Bonorum 1. Martij 1613. coram D. meo Pirouano, inter recent. dec. 433. num. 4. part. 2. coram bo. me. Card. Canaler. dec. 539. num. 7. & in Romana Sylue. ſiuè crediti dotalis 21. Iunij præteriti coram me.* Præterquam reſpectu fructuum, quos dicit à ſe fuiſſe ſolutos Coeſaraois vix poteſt applicari, vt ex ea ſolutione effectus fuerit Iacobus creditor Claricis, cum potius, dum ipſe erat verus creditor eorumdem fructuum, & eiuſdem Claricis debitum, & proprium creditum extinxerit.

Et ita &c.

Reuerend. Domino Coccino Decano.

Firmana Domus.

Veneris 23. Maij 1631.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio auctoritate Iudicis capta eſt manutenibilis.*
2 *Locatio optimè probat poſſeſſionem contra conductorem.*
3 *Cauſam poſſeſſionis qui mutare poteſt ex nouo titulo ſuperueniente.*
4 *Manutentio non debetur ei, qui facto ſuo cecidit à poſſeſſione*
5 *Subhaſtationem factam ad alicuius inſtantiam probatur ex breue illius nomine obtento.*
6 *Impenſa facit præſumere, gratiam fuiſſe obtentam ad inſtantiam impedientis.*
7 *Lim. niſi plures Oratores.*
8 *Lim. procedere in reſcripto gratiæ, ſecus in reſcripto iuſtitiæ.*
9 *Comparitio facta per aſſertum procuratorem non nocet principali non conſtito de mandato.*

Decisio CCCXXIV.

FVIT per DD. reſolutum, Equiti Torquato de Nobilibus dandum eſſe mandatum de manutenendo, cum † de illius poſſeſſione conſtet ex adeptione per eum facta vigore Sententiæ latæ in Siluano in ſui fauorem, *Angel. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 20. in fine. ff. de acq. poſſeſſ. ſ. m. Gregorius deciſ. 582. numer. 2. & 5. vbi Addent. Card. Sancti Euſeby deciſ. 62. numer. 3.* 1
& † cum agatur contra conductorem eadem poſſeſſio optimè contra ipſum probatur ex ipſamet locatione, *Bart. in l. quædam mulier. numer. 1. ff. de rei vendic. Rot. deciſ. 1. de rei vendic. in antiq. Gabr. de locat. concluſ. 4. numer. 14. Idem Cardinalis S. Euſeby deciſ. 446. n. 1. Rot. deciſ. 573. nu 5. part. 2. recent.* 2

Neque obſtat ſubbaſtatio, & deliberatio facta ad
3 fanorem conductoris, † qui propterea potuit ſibi mu-
tare cauſam poſſeſſionis, *Put. deciſ. 165. num. 4. & 5. lib.
1. in correctis.* vnde ipſi, & non equiti Torquato, dan-
4 da eſt manutentio; † cum idem eques facto à poſſeſ-
ſione ceciderit, *Menoch. de recup. remed. 15. num. 95.
Gratian. diſcept. 503. num 27. & ſeqq.*

Nam huic fundamento fuit reſponſum, non pro-
bari d. ſubhaſtationem fuiſſe factam ad Inſtantiam
5 dicti Equitis Torquati, † nec id poſſe probari ex eo,
quod Breue Commiſſionis fuit obtentum etiam illius
nomine *Iux. dec. Put. 24. lib. 1. in correctis, & in
Burgen. de Calas 20. Nouembris 1613. coram bo. mem.*
6 *Franciſco Vbaldo*, quia, cum † hoc deducatur ex im-
7 penſa *ad dec. 70. numer. 6. part. 2. recent.* † hæc præ-
ſumptio ceſſat, cum fuerint plures oratores, *vt fuit
reſolutum in cauſa Colimbrien. Sponſalium 26. Octo-
bris 1616. coram bo. me. Buratto*, & vlterius per Pro-
curatorem illorum de Cecchijs fuit articulatum, quod
expenſæ Breuis fuerint factæ per dictos de Cecchijs,
8 vt ſtatim dicetur, † eoque magis hoc procedit, cum
agatur de reſcripto Iuſtitiæ, & non gratiæ, quod
poteſt ſe habere ad commodum, & incommodum
imputantis, & ideo tanto magis minus præſumitur
mandatum, *vt in dec. 529. num. 5. par. 1. recent. Seraph.
dec. 560. num. 3.*

Minus etiam hoc poteſt probari ex eo, quod in
principio Iudicij comparuit Hector nomine Equitis,
9 † quia non conſtat de illius mandato, & veritas de-
tegitur, quia inſtantia facta pro ſententia ſubhaſta-
tionis fuit facta ſolum ad inſtantiam illorum de Cec-
chiis, ſecundo Hector tamquam procurator dd. de
Cecchiis produxit articulos nulla facta mentione
Equitis Torquati, inter quos articulos ponuntur ex-
penſæ factæ à prædictis de Cecchiis pro expeditione
Breuis, & omnia acta, & inſtantiæ factæ vſque ad
ſententiam fuerunt factæ nomine eorumdem de Cec-
chiis, nunquam nominato Equite Torquato, prout
non fuit nominatus in ſententia ſubhaſtationis, ne-
que etiam in deliberatione, vt appellatio interpoſi-
ta à d. ſententia fuit tamquam lata ad fauorem dd. de
Cecchiis.

Et ita concluſum vtraque parte informante.

R. P. D. VEROSPIO

Narnien. Succeſſionis

Mercurij 8. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Conductor legitimus ad retardandam immiſſionem ex remedio l. fin. non dicitur, qui poſſeſſionem non oſtendit, etiam quod habeat anteriorem hypothecam.*

2 *Mulier habens hypothecata bona viri pro dote, illo mortuo, ſi in poſſeſſione non exiſtat, debet dotis ſatisfactionem petere ab heredibus, & contra illos actionem dirigere.*

3 *Tertius ex cauſa ſolius hypothecæ non impedit executionem rei iudicatæ, quæ non ſit contra ſe, ſed contra alium. Ampl. vt num. 16.*

4 *Tertij preiudicium non conſideratur in executione ſententiæ ſuper ſe, cuius poſſeſſio non vacat, cum ſua non interſit contra vnum magis, quam contra alium de ſuo iure experiri.*

5 *Poſſeſſio, vti in facto conſiſtens, probari debet, non autem præſumitur.*

6 *Teſtes fidem non faciunt, ſi ſint recepti ſine partis citatione.*

7 *Vel ſi ſine Iudicis auctoritate.*

8 *Poſſeſſio iure familiaritatis, & nomine alterius non ſuffragatur ad effectum retentionis, tamquam carens animo, qui ad acquirendam poſſeſſionem requiritur.*

9 *Vxor viro ſolum viuente, dicitur iure familiaritatis poſſidere bona poſſeſſa per ipſum virum, ſecus poſt viri mortem, vbi adſunt filij, & viget ſtatutum de continuanda in eos poſſeſſione, & ſub num. 13.*

10 *Potentior eſt virtus, & factum legis, quam hominis.*

11 *Mater ſuſcipiens tutelam filij, & illius nomine adiens hereditatem, & inuentarium conficiens dicitur poſſidere fauore pupilli, non nomine proprio.*

12 *Mulier poſt mortem viri poteſt, & præſumitur mutaſſe cauſam poſſeſſionis, quam ad ſe ſine vitio peruenit.*

13 *Lim. ſecus quoad bona, quorum poſſeſſionem nunquã potuit mulier habere, vt reſpectu ſtatuti continuãtis poſſeſſionem in heredem, vel aditionis factæ per alterum, vel vbi mulier cepit alterius nomine poſſidere, dum illi iam ſuperuenerat certus titulus.*

14 *Animus requiritur in mutatione cauſæ poſſeſſionis.*

15 *Animus iam declaratus non poteſt noua declaratione in præiudicium alterius reuocari.*

17 *Tertius habens intereſſe, qui ſciuit cauſam tractari, & poſt ſententiam non appellauit, cenſetur ſententiæ acquieuiſſe, & voluiſſe appellationi renunciare.*

18 *Tertius appellare non poteſt poſt ſecundam ſententiam appellationis contra principalem latam, ſi ante prolationem ſciuerit de ſuo iure tractari.*

DECISIO CCCXXV.

POST immiſſionem, quam obtinuerunt Helena, & Magdalena de Narlinis ſuper poſſeſſione bonorum Andreæ Patris, & Iacobi fratris, eidem immiſſioni ſe oppoſuit Cleria Cardona, quæ ex cauſa dotis à ſe datæ Petro alteri filio Andreæ, ex cuius dotis cauſa habebat hypothecata tam bona Petri ſui viri, quam Andreæ Soceri, qui pro reſtitutione eiuſdem dotis etiam ſe impedire conabatur immiſſionem eiſdem hæredibus, petendo retentionem eorumdem bonorum, ſuper quibus fuerat eiſdem hæredibus conceſſa immiſſio, donec de ſua dote ſibi ſatisfieret, *Iuxta doctrinam Bart. in l. filiofamilias. num. primo ff. ſolut. matr. Caſtr. in l. diuortio, §. ob donationes. num. 4. ff. ſolut. matr. quos referunt, & ſequuntur Bald. nouel. de dot. part. 8. priuil. 2. num. 1. Neguſ. de pignor. 4. membr. 5. part. prin. num. 5.* hanc tamen exceptionem, quam coram R. C. propoſuerat ad impediendam executionem mandati Rotalis non putarunt Domini prodeſſe eidem Cleriæ, cum poſt auocatã cauſam ex reſcripto ſignaturæ à Tribunali ipſius A. C. mihique commiſſam propoſuiſſem hodiè dubium, An executioni eiuſdem mandati obſtarent exceptiones ipſius Cleriæ.

Eam enim exceptionem, qua ſolum poterat de-
ducere, anterioris hypothecæ, negarunt Domi-
ni hunc titulum illi præſtare, dum † aliquam poſ- 1
ſeſſionem eadem Cleria non poterat oſtendere, quæ
ipſam conſtitueret in eo ſtatu, & ſuſtineret partes
legitimi contradictoris pro retardanda immiſſione,
quam petebant Helena, Magdalena hæredes, *vt
notatur in l. vlt. C. de edict. Diu. Adr. tolend. & poſt
alios per Menoch. de adipiſc. poſſ. remed. 4. num. 363.
Card. Seraph. dec. 29. num. 1. & dec. 37. numer. 2. Rota
coram Ludouiſio dec. 114. num. 3.* cum immo † hoc 2
caſu eiuſdem dotis ſatisfactionem ab ipſis hæredi-
bus

bus expectare,& conſequi tenetur,& ſolum contra illos
poſſet actionem dirigere, *Iux. diſpoſitionem l.dotis a-
ctione.C.ſolut.matrim.& notant ibi Bar.n.1.Bald.num.
2.Rol conſ.77.n.34 & ſeq.lib. primo* ſicut generaliter id
3 conſtitutum eſt etiam in quolibet tertio,† qui ex cauſa
ſolius hypothecæ impedire velit executionem rei iudi-
catæ,quæ non ſit contra ſe,ſed contra alium cauſata,*vt
in l.ſi is,à quo.cum l.ſeq ff de rei vendic. & notat Bart.
& alij in l.à Diuo Pio.§ ſi ſuper rebus.n.3.ff. de re iudic.
Couar.pract.qq cap.16.n 4 in fine Menoch. conſ.48 .nu.
70 Rota dec.604.num.2.par.1.recent.*nam etiam in hoc
caſu hoc idem ſuadebat ratio, quam in eodem tertio
4 Doctores conſiderant,vt ſcilicet † conſiderabile non ſit
illius præiudicium,dum non vacat poſſeſſio, & ſua non
poteſt intereſſe contra vnum magis,quam contra alium
de ſuo iure experiri,*Bart.in l.cum idem 60.n.1.ff.de pet.
hæredit.& in ead.l.à Diuo Pio.§.ſi ſuper rebus.num.3 ff.
de re Iudic.Menoch de adipiſc.poſſ.remed.4. num. 573.
Vant de nullit.ex defect.proceſſ. tit. quis poſſit dicere de
nullit. num.23. Milanen.dec.12.numer.120.lib 2.Surd.
dec.61.num.3.& 14.Caſ.de Graſſ. dec.vltima num. 4.de
verbor ſignific.*

Hanc verò poſſeſſionem, quæ neceſſario deberet o-
5 ſtendi,cum † tamquam ea, quæ in facto conſiſtit non
præſumatur, *l prima §.ſi vir vxori. ff. de acquir. poſſ.l.
denique ff.ex quib.cauſ.maior.Cardin.Seraph. dec. 773.
num.* 14. non putarunt Domini probatam dici poſſe ex
teſtibus,qui ſuper eiuſdem poſſeſſionis probatione exa-
6 minati fuerunt in partibus,cum, licet † fidem aliquam
facere non poſſent iidem Teſtes, qui & ſine partis cita-
tione recepti fuerant, *gl. in l ſi quando §.ſed cum opor-
tet.in verb.noluerint C.de teſtib.cap.2.& ibi Abb. nu.
6.Fel.num. 3.de teſtib.Creſcent.dec.2. num. 5. eodem tit.*
7 & † ſine Iudicis auctoritate, *Auth.apud eloquentiſſimum,
C de fide Inſtrum glo.in auth. vt defuncti ſeu funera eo-
rum §.illud etiam.in verb.teſtibus. Angel.in auth de te-
ſtib. §.& quoniam. numero* 28. non etiam quidquam
iidem Teſtes concludebant, dum eadem Cleriæ poſ-
ſeſſio colligebatur ſolum fuiſſe iure familiaritatis, &
8 ab ipſa retenta nomine Andreæ Iun. ſui filij, † quæ
non poterat hoc caſu ſuffragari tamquam in ea, quæ
licet haberet inſiſtentiam corporalem, carebat tamen
animo, qui etiam requiritur ad acquirendam poſſeſ-
ſionem, *vt dicit Iuris-Conſultus in l. qui iure fami-
liaritatis 41.& in l.prima §.adipiſcimur.ff. de acq.poſſ.
Put.deciſ. 287. lib.tertio, dictum fuit in his terminis
in Spoletana bonorum 22. Aprilis 1616. coram bona
9 memoria Buratto.* Cum enim † huiuſmodi poſſeſſio-
nem ſolum habuiſſet Cleria viuente Petro ſuo viro,
vt de muliere id notant ex eadem *l. qui iure familiari-
tatis.Rom numer.tertio. Imol.numer.tertio. Alex.numer.
6.* eodem modo apparebat etiam poſt eiuſdem viri
mortem non fuiſſe in ipſa eamdem poſſeſſionem con-
tinuatam, quia in bonis Andreæ ſen. ſitis in Vrbe non
potuit dari temporis aliquod interuallum, quo potue-
rit interuerti poſſeſſio Andreæ Iun. in quem tanquam
filium Petri ipſo iuris miniſterio propter diſpoſitio-
nem ſtatuti continuata fuit ſui potius poſſeſſio, quaſi
10 † potentior ſit virtus, ac factum legis, quam fa-
ctum hominis, *vt in his terminis concludunt Iaſ. conſ.
85 vol.tertio Bald.conſ.454.numer. tertio lib. primo* in
bonis vero exiſtentibus Narniæ quæ ab Andrea Sen.
ad Iacobum, & Petrum illius filios, ac poſtmodum
Iacobo vitâ functo ad ſolum Petrum peruenerunt,
hoc ipſum declarauerat ipſamet Cleria, dum ſu-
ſcepta tutela Andreæ Iun. ſui filij, & hæredis Petri
illius nomine adiuit Patris hæreditatem, & illius
11 nomine inuentarium confecit, cum † omnes hi
actus non ſolum oſtendere poſſent poſſeſſionem fauo-
re ſui pupilli, *ad notata per Bart.& alios in l.vltima
§.licentia.C.de Iur.deliber.& in l.vltima. C.arbitr.Tut.
Peregr.de fideicomm.artic. 44. numer. 2. & fuit dictum
in Bonon.fideicommiſſi de Lambertinis* 20. *Febr.*1612.
coram bo. me. Manzanede, & immo ſine alia declara-
tione præſumeretur, vt potius ſuo, quam proprio no-
mine poſſeſsionem continuare voluerit hoc caſu, quo
in eorumque filiorum cura ſucceſsit, *vt fuit dictum
in Spoletana bonorum 22.Aprilis 1616.bo me. Burat-
to*,& in caſu, quo adſit hæres inſtitutus, conſuluit *Dec.
conſ.231.num. ſecundo Gozzad conſ.99.* & licet verum
ſit,† mulierem poſt mortem viri poſſe ſibi hanc cau- 12
ſam poſſeſsionis mutare, immo poſſeſsionem, quam
habebat viro viuente iure familiaritatis cenſeatur ſi-
ne aliqua declaratione ſibi mutaſſe, & iure proprio re-
tinere, poſtquam eadem poſſeſsio ad ſe peruenit ſi-
ne vitio, *iuxta opinionem Dec. in conſ. 400.numer. 5.
quam opinionem ſeruat Rota, vt per Put. dec. 441. lib.
primo Achilles dec. 4. de cauſ. poſſeſſ. & propr. & in
dec.580.numer.3.lib.3.par. 3. diuerſ. deciſ. 557. numer.
ſecundo par. 2. recent. coram Reuerendiſſimo D. meo
Decano deciſ. 67. numer. 4. & in alijs cumulatis per
Add.ad dec. Greger. 546. numer.* 15. † non tamen id 13
procedit in bonis, quorum poſſeſsionem nunquam
potuit mulier habere, *Gabr conſ.34. vol. 1. Io. Gutier.
conſ. 19. numer.* 16. & in his terminis, cum ſcilicet
propter diſpoſitionem ſtatuti continuantis poſſeſ-
ſionem in hærede eadem poſſeſsio nunquam vaca-
uit *fuit dictum in Romana Furni quinta Iunij* 1617.
coram Cardinali Caualerio inter Impreſſ. deciſ. 429.
numer. 2. aut poſtquam hæreditas ab aliquo fuit adita
*Gabr.d.conſ.34. numer.4. vol.primo. Burſatt. conſ. 8.
numer.15.& conſ. 9 numer.ſeptimo Rol.conſ.77. numer.
34. cum ſeqq. vol.primo*, & multo minus, poſtquam
ſicut contigit hoc caſu, cœpit mulier alterius no-
mine poſsidere, quia, cum adeſſet, & eſſet certus
hic titulus dotis de tempore, quo poſſeſsionem po-
terat Cleria proprio nomine continuare mutato
ſolum titulo, & cauſa poſsidendi, † animus, qui in 14
hac mutatione poſſeſsionis requirebatur, *iuxta
diſtinctionem Put. in dec 287.numer.5.lib.3.*declaratus
fuit ex actibus contrarijs factis fauore ipſius pupil-
li, † quem non deber propterea licere eidem Cleriæ 15
nouâ declaratione in præiudicium ipſius pupilli re-
uocare.

Ex alio etiam capite neque viſum fuit DD. retar-
dari poſſe immiſsionem ad fauorem hæredum, cum
† non poſſet Cleria negare ſcientiam, quam habuit 16
huius litis,dum non ſolum ſemper in hac cauſa compa-
ruit,& iura ſui pupilli defendit, ſed, cum in omnibus
actibus ſemper fuerit citata pro ſuo iure, & intereſſe,
quo caſu etiam id volunt Doctores,vt, licet tertius rem
poſsideat,quæ petitur,in executionem rei iudicatæ non
poſsit ſe opponere, *Bar. in l. à Diuo Pio. § ſi ſuper re-
bus.numer.3. Alex.numer.24. ff. de re Iudic.idem Bart.
in l ſi pro Luſorio.§.ſed & agere. numer. 3. ff. de appell.
Inn.in c.ſuborta. de ſent. & re iudic.Calder. in conſ. 9.
eodem tit.Aym.conſ.503.num.5.Surd conſ.334.num.11.
Franc Marc.dec.272.num.2.lib.primo.Ioſeph. Lud.dec.
Peruſ.26 num.6.& notat Granat.ad Veſtr.lib.5. cap. vl-
timo numer.*25.cuius rei præter præſumptionem calum-
niæ,etiam optimam aſsignant rationem,quia, ſicut po-
tuit idem tertius appellare à ſententia, eodem modo,
ac tempore quo poterat ipſe, contra quem ſententia la-
ta fuit,vel, vti appellationem proſequi, † ita, dum 17
ſciuit cauſam tractari, & poſt ſententiam non appella-
uit, cenſetur eidem ſententiæ acquieuiſſe, ac voluiſſe
eidem appellationi renunciare, *Abb. in cap. penult.
numer.8 & 10.& 34. de ſent. & re iudic. & cum pluri-
bus relatis Boer. dec. 79. num.* 3 immo plus dicit *Bar.
in l.à ſententia.numer. 8. ff. appell.* quod † neque poſ- 18
ſit idem tertius appellare poſt ſecundam ſententiam
appellationis, quæ contra principalem lata fuerit,

ſi, antequam ferretur eadem ſecunda ſententia, ſciuerit de ſuo iure tractari, *poſt Innoc. in ca. cum ſuper num. 9. Abb. num. 26. de ſent. & re iudic. Dec. in cap. ſua nobis. de appell. Natt. conſ. 457. num. 2.*

Et ita &c.

R. P. D. DVRANO.

Parmen. Bonorum.

Mercurij 28. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Religioſus profeſſus quidquid acquirit, acquirit Religioni, tam quoad dominium, quam quoad poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſor eſt manutenendus.*
3 *Religioſi Sancti Iacobi de Spatha, & alij huiuſmodi non ſunt vere Religioſi.*
4 *Religioſi Sancti Ioannis Hieroſolymitani ſunt verè Religioſi.*
5 *Religioſus profeſſus nec tranſigere, nec aliter diſponere poteſt de bonis etiam patrimonialibus, in præiudicium Religionis, & quatenus tranſigat, vel diſponat, eſt nihilominus Religio manutenenda.*

DECISIO CCCXXVI.

DOmini dixerunt, Religioni Sancti Ioannis Hieroſolymitani eſſe dandum mandatum de manutenendo, nempe pro indiuiſo in medietate prædiorum Noceri, & Nocetoli, Sancti Pancratij, Elij, & Roncoli, & pro diuiſo in medietate domus Parmæ ſitæ, nam quoad prædia bene teſtes deponunt, illa fuiſſe in bonis Alexandri Tagliaferri, per eumq; poſſeſſa de tempore ſuæ mortis, & deinde fuiſſe communiter poſſeſſa per Paullum Camillum, Ioannem Baptiſtam, & Martium dicti Alexandri filios, & hæredes. Vnde, cum Ioannes Baptiſta obierit, & ei ſucceſſerint Martius, & Paulus Camillus eius fratres, Martius autem ſit profeſſus in dicta Religione ab anno 1607. & ſit vere reli-
1 gioſus, † quidquid propterea à dicto anno Eques Martius acquiſiuit, fuit Religioni acquiſitum, tam quoad dominium, *Abb Innoc. Ioan. Andr. & communiter Canoniſta in cap. in præſentia. de probat. & in his terminis Rot. dec. 333. nu. 2. par. 2. recent. & apud Greg. XV. dec. 87. n. 1.* vbi ampliat ad bona patrimonialia, quam etiã quoad poſſeſſionem, *ex reg. tex. in l. 5. etiam quærimus. ff de acq. poſſ. Innoc in cap. cum olim. numer. 4. verſ. ſed dicos. de priuileg. Abb. in d. cap in præſentia. num. 74. de prob.* & eſt indubitatum, quo verò ad domum conſtat, prædictos fratres eam communiter emiſſe, & poſtea
2 fuiſſe inter eos diuiſam. Vnde † debet Religio in poſſeſſione dictorum prædiorum, & domus manuteneri, *ex vulg. tex in §. retinendæ. Inſt. de interd.*

Quod autem Eques Martius vti talis profeſſus ſit
3 vere Religioſus, quamuis † Rota de Religioſis Sancti Iacobi de Spatha, & alijs huiuſmodi, qui de licentia Magni Magiſtri matrimonium contrahere poſſunt, ſequatur opinionem *Sot. Molina, Theolog. Franciſci Sarmienti, Ioan. Guttier. & aliorum, quos allegat Garz. de beneſ. par. 1. cap. 4. numer. 15.* qui tenent eos non eſſe veros Religioſos, *vt apud Seraph. dec. 583. & in Roma-*
4 *na Alimentorum 21. Iunij 1627. coram me,* † tamen de Religioſis Sancti Ioannis Hieroſolymitani pene nunquam fuit dubitatum, quin ſint vere Religioſi, ex quo emittunt tria Vota ſubſtantialia Religionis, *iuxta tex. in cap. 3. & in cap. cum ad Monaſterium. §. tales. de ſtat. Monach. & in puncto contra Abb. in rubr. de regular. num. 4. & Mandoſ. in reg. 3. Cancell. q. 12. num. 3 tenuerunt omnes, quos referunt Gratian. diſcept. for. cap. 497. numer. 24. cum ſeqq. Graſſ. de effect. clericat. in præfat. numer. 56. & effect. 1. numer. 109. vſque ad numer. 117. & effect. 2. numer. 132. & Garz. de beneſ. par. 1. cap. 4. num. 4. & ſæpius firmauit Rota, vt apud Put. dec. 382. lib. 1. in non impreſſ. Rot. dec. 87. numer. 1. & d. dec. 333. numer. 2. par. 2. recent. Add ad Greg. XV. dec. 87. num. 13.*

Neque obſtat quædam aſſerta tranſactio facta inter dictum Equitem Martium poſt emiſſam per eum profeſſionem, & Paulum Camillum eius fratrem, quia, cum Eques Martius eſſet iam profeſſus, & ſic non haberet amplius proprium velle, aut nolle, omniaque eius bona
fuerint iam acquiſita Religioni, † nec tranſigere, nec 5
aliter diſponere potuit etiam de bonis patrimonialibus, maximè in præiudicium Religionis, *d. c. cum ad Monaſterium in fin. Bald. in auth. ingreſſi. in 2. notab. de ſacroſ. Eccl. Abb. in c. 1. num. 3. in fin. de ſtat. Menoch. Sanchez ad precept. decalog lib. 7. cap. 8. numer. 16 cum ſeqq. Molſeſ. conſ. 24. num. 5. & 6. Ricc. in prax. de alien. rer. Eccleſ. dec. 46. per tot. Rot. d. dec. 87. n. 1. apud Greg. XV. & d. dec. 333. par. 2. recent.* quod eſt adeo verum, vt non obſtante dicta tranſactione, aut alio pacto, aut facto dicti Equitis, ſit nihilominus Religio manutenenda ex regula, quam firmant *Bart. in l. 1. §. ſi vir vxori num. 3. ff. de acq. poſſ. Seraph. dec. 1417. num. 4. Greg. XV. dec. 240. num. 3. & ibi Add. Rot. in Theatina Iuriſdictionis 10. Maij 1621. coram Reuerendiſſimo D. Decano, & in Feretrana Parochialis 11. Februarij 1618. coram Eminentiſſimo Cardinali Virili.*

Et ita &c.

R. P. D. DVNOZETTO.

Colimbrien. Præſtimoniorum.

Mercurij 10. Decembris 1631.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non eſt manutenenda.*
2 *Prælatus poteſt agere nomine Eccleſiæ, vel Prælaturæ, tam petitorio, quam poſſeſſorio, ne dum recuperanda, ſed etiam retinenda. & num. 4. & 19.*
3 *Ampl. etiam quod ipſe fecerit inutilem contractum & habuerit ſe pro ſpoliato, cum ex tali contractu poſſeſſio non transferatur.*
5 *Prælatura, Eccleſia, & Pupillus non poſſunt perdere poſſeſſionem.*
6 *Eccleſia numquã deſinit poſſidere, numquã moritur.*
7 *Reſtitutio in integrum competit conſtito de læſione.*
8 *Poſſeſſio eſt penes Eccleſiam, & Prælaturam, non ſimpliciter penes Prælatum.*
9 *Poſſeſſio ciuilis non ſuffragatur vltra decennium, à die occupationis naturalis, & num 20.*
10 *Poſſeſſioni capta non nocet lapſus decennij, quo ſemper lis durauit.*
11 *Eccleſiæ, vel dignitati, cui tempore vacationis bona per tertium occapata fuerunt, competit interdictum vnde vi, non autem mutatio. Decl. vt num. 13. 16. & ſeqq.*
12 *Prælato mortuo ciuilis, & conſiderabilis remanet poſſeſſio penes Eccleſiam, quæ ſufficit ad effectum interdicti recuperandæ.*
13 *Interdictum vti poſſidetis competit ratione ciuilis poſſeſſionis, habetque naturam mixtam, retinendæ*

ſcilicet

ſcilicet directè reſpectu ciuilis, & in conſequentiam
reſpectu naturalis, & num. ſeqq.

14 *Poſſeſſionis vigore poteſt quis recuperare naturalem, & expellere occupatores, ſicuti poſſeſſor reuerſus à nundinis, & dicitur hoc pacto remouere turbationes, & num. 18.*

15 *Rector nulliter alienans, etiam quod habeat ſe pro ſpoliato, poteſt nomine Eccleſiæ agere ad manutentionem pro ciuili poſſeſſione, quæ remanet penes Eccleſiam.*

16 *Succeſſori in Canonicatu non datur manutentio nomine Canonicatus in re, quam, certum non eſt, Canonicatui annexam eſſe.*

17 *Eccleſia, vel Dignitatis adepta poſſeſſione etiam illius bonorũ poſſeſſio cenſetur adepta, niſi tertius vacationis tempore ingreſſus fuerit. Decl. vt num. 19.*

20 *Poſſeſſio ciuilis etiam, quæ eſt penes Eccleſiam, perditur per poſſeſſionem alterius per decennium, ita vt poſtmodum currat præſcriptio.*

21 *Ampl. etiam per minus tempus, quando quis eſt capax voluntatis, & ſcit alium poſſidere.*

DECISIO CCCXXVII.

Cenſuerunt Domini, Illuſtriſſimo D. Domino Roderico de Mello nomine Præſtimoniorum quæ poſſidet, competere
reſtitutionem in integrum aduerſus tres
ſententias in partibus latas ad fauorem
Petri de Figueredo Prioris Sanctæ Catherinæ loci de
Nobra ſuper reintegratione ad poſſeſſionem, in qua
obtinuerat manutentionem ab Archidiacono Viſen.
quia, cum dicta præſtimonia eſſent in antiquiori poſſeſſione, quam eſſet Sebaſtianus de Affonſeca anteceſſor
dicti Petri, præfato D. Roderico nomine eorumdem
præſtimoniorum, non autem dicto Petro, debebatur
1 manutentio, cum † poſſeſſio dicti Sebaſtiani tamquã
iunior præſumeretur clandeſtina, & turbatiua, *c. licet
cauſam de probat. Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid.* in-
2 dubitatum eſt enim, quod † Prælatus nomine Eccleſiæ, vel Prælaturæ poteſt agere tam in petitorio, quam
in poſſeſſorio. ne dum recuperandæ, ſed etiam retinendæ, vt *in cap. litera. de dilat. cap. olim. primo, & tertio.
de reſtit. ſpoliat. Abb. in cap. cum ſuper. num 19. 20. &
21. de cauſ. poſſeſſ. & propr. & in d. cap. litera. num. 3.*
3 *verſ. circa primum. de dilat.* † etiam quod ipſe Prælatus fecerit inutilem contractum, & habuerit ſe pro ſpoliato, quia, cum ex inutili contractu facto per prælatum
poſſeſſio non transferatur, *Bart. in l. 1. §. ſi vir uxori.
num. 3. Iaſ. num. 28. Bolognett. num. 64. ff. de acq. poſſ.*
4 *Verall. dec. 182. num. 9 par 3.* † nomine Prælaturæ, vel
Eccleſiæ poteſt petere manutentionem, *Verall. loc. alleg. Scraph. dec. 1417. num. 3. & fuit reſolutum coram
Illuſtriſſimo D meo Decano in cauſa Theatina Iuriſdictionis Sancti Ioannis 10. Maij 1621. verſ. & vlterius
fuit conſideratum. aliaſque ſæpiſſimè, Add. ad dec. 216.*
5 *ſ. m. Greg* † Prælatura namque, & Eccleſia, prout pupillus ſunt tales, vt non poſſint perdere poſſeſſionem,
Bart. in d. l. 1. §. ſi vir uxori. num. 3. quem ſequitur Pariſ.
6 *conſ. 24. numer. 7. vol. 1.* vbi quod † Eccleſia numquã
deſinit poſſidere, & nunquam moritur, ac propterea,
cum ex hoc conſtet de læſione præſtimoniorum, ei-
7 dem D. Roderico † eorumdem nomine competit in
integrum reſtitutio, *l. nam & poſtea. § ſi minor. ff. de minor. l ſerò ff. de reſtit. in integr. Rot. dec. 1 eodem tit. in
nou & dec. 307. num. 1. par. 2. recent. Bcnnt. dec. 85.
num. 10. & paſſim dixit Rota.*

Quod autem poſſeſſio præſtimoniorum eſſet antiquior ſatis patet, quia fructus per Paulum III. fuerunt à quibuſdam Eccleſiis diſmembrati vſque de anno 1541. & facto loco diſmembrationi de anno 1546.
capta fuit poſſeſſio quorumdam præſtimoniorum, illorumque bonorum, & fructuum, nec non aliorũ ſucceſſiuè per D. Aluarum de Mello, qui poſſedit vſque
ad annum 1580. quo tempore obiit, vt deponunt teſtes in cauſa examinati, & cum per obitum dicti Aluari fuiſſet prouiſus D. Ioannes de Barganza, qui pariter
poſſeſſionem aſſecutus fuit, & in ea continuauit vſque ad annum 1609. quo tempore per obitum ipſius
Ioannis, dum præſtimonia vacarent, Sebaſtianus Prior
de Nobra ſupradictus cepit poſſeſſionem, præfatus
autem D. Rodericus, cum fuiſſet prouiſus mouit iudicium. Vnde ex his ſatis conſtat de anteriori poſſeſ-
ſione præſtimoniorum, quia † poſſeſſio eſt penes Ec- 8
cleſiam, & Prælaturam, non ſimpliciter penes Prælatum, *Doct. in d. l. 1. in fi. ff. de acq. poſſ. & de commun. & veriori Alex. in conſ 81. num. 17. vol. 3. Pariſ.
conſ. 24. num. 5. vol. 1.* & reſpectu ciuilis poſſeſſionis
concluſum eſt ſine contradictore, *Bolognett. in d. l. 1.
numer. 324. verſ. in Prælato Mattheſ. ſingul. 166. & ibi
Appoſt.* & quod poſſeſſio ſemper dicatur plena, &
nunquam vacare, *Rip. in cap. ſæpè num. 57. de reſtit.
ſpoliat.* non eſt enim hic agendum de anteriori poſſeſſione Prioratus, quia vel ea fuit prioratus per diſmembrationem factam per Summum Pontificem, vel
ſaltem, amiſit naturalem, & † ciuilis ei non poteſt 9
ſuffragari vltra decennium à die captæ poſſeſſionis
per præſtimonia, vt inferius dicetur, † nec decen- 10
nium lapſum poſt poſſeſſionem captam per Priorem nocet præſtimoniis, cum lis ſemper perdurauerit.

Non obſtat, quod, † ſi Eccleſia, vel Dignitate va- 11
cante occupentur bona per tertium, Eccleſiæ competit interdictum, vnde vi, *cap querelam. vbi Abbas in fin.*
vbi quod ille textus loquitur de reſtitutione per interdictum, vnde vi, *de elect. idem Abb. in d. cap. literæ
tua. num. 3. poſt med. verſ. & etiam ſi ſpolietur Eccleſia
de dilat. Rot. dec. 1 in prin. & ibi Add num. 4 verſ. reſpondetur ad primum. de reſtit. ſpoliat. in nou.* ita vt non
competat Eccleſiæ, aut Dignitati manutentio, *vt videtur innuere Rot. in cauſa Bergomen. Bonorum 28.
Ianuarij 1584. coram bo. me. Cardinali Blanchetto, &
in Lucana Optionis 24. Aprilis 1606. coram bo me. Patriarcha Manzanedo, quæ eſt dec. 171. num. 3. par. 2. recent. & videtur facere dec. Seraph. 1127.*

Nam pro intelligentia huius obiecti, & pro faciliori illius diſſolutione firmandum eſt quod † mortuo 12
Prælato penes Eccleſiam remanet poſſeſſio ciuilis, &
conſiderabilis, *vt optimè declarat Rota in cauſa Senen. Pontis Arrighi 12. Iunij 1573. coram Rubeo, quæ
eſt dec. 390. num. 3. par. 1 diuerſ.* quæ ſubdit iſtam poſſeſſionem ſufficere ad effectum interdicti recuperandæ poſſeſſionis *Alleg. dd. Add. ad dec. 1. num. 4. de
reſtit. ſpoliat.* in nou. cui allegationi addi poſſunt omnia deducta in obiecto. Vnde hoc poſito dicendum
eſt, non inde reſultare, quod Prælatus, ſi bona Eccleſiæ, vel Prælaturæ ab alio fuerint occupata, non poſſit 11
petere manutentionem, etiam quod competat interdictum, vnde vi, quia punctus ſtat in eo, vt videatur,
quomodo competat illud interdictum, quod de directo contrariatur interdicto; vti poſſidetis. Indubitatum eſt enim, quod † ratione ciuilis poſſeſſionis com- 13
petit interdictum, vti poſſideris, quod habet naturam
mixtam poſſeſſionis retinendæ reſpectu ciuilis, &
recuperandæ reſpectu naturalis; Vnde eſt quoddam
iudicium habens ſimpliciter naturam quodammodo
retinendæ, & in conſequentiam recuperandæ, &
per conſequens pronunciabit Iudex, me in ciuili poſſeſſione tuendum, & quia non poſſum in
ciuili poſſeſſione tueri ſine reſtitutione poſſeſſionis naturalis, Iudex mandabit, vt pars, quæ occu-

ſi,antequam ferretur eadem ſecunda ſententia, ſciuerit de ſuo iure tractari, *poſt Innoc. in ca. cum ſuper num. 9. Abb. num. 26. de ſent. & re iudic. Dec. in cap. ſua nobis. de appell. Natt. conſ. 457. num. 2.*

Et ita &c.

R. P. D. DVRANO.

Parmen. Bonorum.

Mercurij 28. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Religioſus profeſſus quidquid acquirit, acquirit Religioni, tam quoad dominium, quam quoad poſſeſſionem.*

2 *Poſſeſſor eſt manutenendus.*

3 *Religioſi Sancti Iacobi de Spatha, & alij huiuſmodi non ſunt vere Religioſi.*

4 *Religioſi Sancti Ioannis Hieroſolymitani ſunt verè Religioſi.*

5 *Religioſus profeſſus nec tranſigere, nec aliter diſponere poteſt de bonis etiam patrimonialibus, in præiudicium Religionis, & quatenus tranſigat, vel diſponat, eſt nihilominus Religio manutenenda.*

DECISIO CCCXXVI.

DOmini dixerunt, Religioni Sancti Ioannis Hieroſolymitani eſſe dandum mandatum de manutenendo, nempe pro indiuiſo in medietate prædiorum Noceti, & Nocetoli, Sancti Pancratij, Elij, & Ruocoli, & pro diuiſo in medietate domus Parmæ ſitæ; nam quoad prædia bene teſtes deponunt, illa fuiſſe in bonis Alexandri Tagliaferri, per eumq; poſſeſſa de tempore ſuæ mortis, & deinde fuiſſe communiter poſſeſſa per Paullum Camillum, Ioannem Baptiſtam, & Martium dicti Alexandri filios, & hæredes. Vnde, cum Ioannes Baptiſta obierit, & ei ſucceſſerint Martius, & Paulus Camillus eius fratres, Martius autem ſit profeſſus in dicta Religione ab anno 1607. & ſit vere religioſus,
1 † quidquid propterea à dicto anno Eques Martius acquiſiuit, fuit Religioni acquiſitum, tam quoad dominium, *Abb. Innoc. Ioan. Andr. & communiter Canoniſtæ in cap. in præſentia. de probat. & in his terminis Rot. dec. 333. nu. 2. par. 2. recent. & apud Greg. XV. dec. 87. n. 1.* vbi ampliat ad bona patrimonialia, quam etiã quoad poſſeſſionem, *ex reg. tex. in l. §. etiam quærimus. ff. de acq. poſſ. Innoc. in cap. cum olim. numer. 4. verſ. ſed dices. de priuileg. Abb. in d. cap. in præſentia. num. 74. de prob.* & eſt indubitatum, quo verò ad domum conſtat, prædictos fratres eam communiter emiſſe, & poſtea
2 fuiſſe inter eos diuiſam. Vnde † debet Religio in poſſeſſione dictorum prædiorum, & domus manuteneri, *ex vulg. tex. in §. retinendæ. Inſt. de interd.*

Quod autem Eques Martius vti talis profeſſus ſit
3 vere Religioſus, quamuis † Rota de Religioſis Sancti Iacobi de Spatha, & alijs huiuſmodi, qui de licentia Magni Magiſtri matrimonium contrahere poſſunt, ſequatur opinionem *Soto, Molina, Theolog. Franciſci Sarmienti, Ioan. Gutier. & aliorum, quos allegat Garz. de benef. par. 1. cap. 4. numer. 15.* qui tenent eos non eſſe veros Religioſos, *vt apud Seraph. dec. 583. & in Roma-*
4 *na Alimentorum 21. Iunij 1627. coram me,* † tamen de Religioſis Sancti Ioannis Hieroſolymitani pene nunquam fuit dubitatum, quin ſint vere Religioſi, ex quo emittunt tria Vota ſubſtãtialia Religionis, *iuxta tex. in cap. 3. & in cap. cum ad Monaſterium. §. tales. de ſtat. Monach. & in puncto contra Abb. in rubr. de regular. num. 4. & Mandoſ. in reg. 3. Cancell. q. 12. num. 3.* tenuerunt omnes, quos referunt *Gratian. diſcept. for. cap. 497. numer. 24. cum ſeqq. Graſſ. de effect. clericat. in præfat. numer. 56. & effect. 1. numer. 109. vſque ad numer. 117. & effect. 2. numer. 132. & Garz. de benef. par. 1. cap. 4. num. 4. & ſæpius firmauit Rota, vt apud Put. dec. 382. lib. 1. in non impreſſ. Rot. dec. 87. numer. 1. & d. dec. 333. numer. 2. par. 2. recent. Add. ad Greg. XV. dec. 87. num. 13.*

Neque obſtat quædam aſſerta tranſactio facta inter dictum Equitem Martium poſt emiſſam per eum profeſſionem, & Paulum Camillum eius fratrem, quia, cum Eques Martius eſſet iam profeſſus, & ſic non haberet amplius proprium velle, aut nolle, omniaque eius bona fuerint iam acquiſita Religioni, † nec tranſigere, nec 5
aliter diſponere potuit etiam de bonis patrimonialibus, maximè in præiudicium Religionis, *d. c. cum ad Monaſterium in fin. Bald. in auth. ingreſſi. in 2. notab. de ſacroſ. Eccl. Abb. in c. 1. num. 3. in fin. de ſtat. Monach. Sanchez ad præcept. decalog. lib. 7. cap. 8. numer. 26 cum ſeqq. Molfeſ. conſ. 24. num. 5. & 6. Ricc. in prax. de alien. rer. Eccleſ. dec. 46. per tot. Rot. d. dec. 87. n. 1. apud Greg. XV. & d. dec. 333. par. 2. recent.* quod eſt adeo verum, vt non obſtante dicta tranſactione, aut alio pacto, aut facto dicti Equitis, ſit nihilominus Religio manutenenda ex regula, quam firmant *Bart. in l. 1. §. ſi vir vxori num. 3. ff. de acq. poſſ. Seraph. dec. 1417. num. 4. Greg. XV. dec. 240. num. 3. & ibi Add. Rot. in Theatina Iuriſdictionis 10. Maij 1621. coram Reuerendiſſimo D. Decano, & in Feretrana Parochialis 21. Februarij 1628. coram Eminentiſſimo Cardinali Virili.*

Et ita &c.

R. P. D. DVNOZETTO.

Colimbrien. Præſtimoniorum.

Mercurij 10. Decembris 1631.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non eſt manutenenda.*

2 *Prælatus poteſt agere nomine Eccleſiæ, vel Prælaturæ, tam petitorio, quam poſſeſſorio, nedum recuperandæ, ſed etiam retinendæ. & num. 4. & 19.*

3 *Ampl. etiam quod ipſe fecerit inutilem contractum & habuerit ſe pro ſpoliato, cum ex tali contractu poſſeſſio non transferatur.*

5 *Prælatura, Eccleſia, & Pupillus non poſſunt perdere poſſeſſionem.*

6 *Eccleſia numquã deſinit poſſidere, numquã moritur.*

7 *Reſtitutio in integrum competit conſtito de læſione.*

8 *Poſſeſſio eſt penes Eccleſiam, & Prælaturam, non ſimpliciter penes Prælatum.*

9 *Poſſeſſio ciuilis non ſuffragatur vltra decennium, à die occupationis naturalis, & num. 20.*

10 *Poſſeſſioni capta non nocet lapſus decennij, quo ſemper lis durauit.*

11 *Eccleſiæ, vel dignitati, cui tempore vacationis bona per tertium occupata fuerunt, competit interdictum vnde vi, non autem mutatio. Decl. vt num. 13. 16. & ſeqq.*

12 *Prælato mortuo ciuilis, & conſiderabilis remanet poſſeſſio penes Eccleſiam, quæ ſufficit ad effectum interdicti recuperandæ.*

13 *Interdictum vti poſſidetis competit ratione ciuilis poſſeſſionis, habetque naturam mixtam, retinendæ*

ſcilicet

Digitized by Google

ſcilicet directè reſpectu ciuilis, & in conſequentiam reſpectu naturalis. & num. ſeqq.

14 *Poſſeſſionis vigore poteſt quis recuperare naturalem, & expellere occupatores. ſicuti poſſeſſor reuerſus à nundinis, & dicitur hoc pacto remouere turbationes, & num. 18.*

15 *Rector nulliter alienans, etiam quod habeat ſe pro ſpoliato, poteſt nomine Eccleſiæ agere ad manutentionem pro ciuili poſſeſſione, quæ remanet penes Eccleſiam.*

16 *Succeſſori in Canonicatu non datur manutentio nomine Canonicatus in re, quam, certum non eſt, Canonicatui annexam eſſe.*

17 *Eccleſia, vel Dignitatis adepta poſſeſſione etiam illius bonorũ poſſeſſio cenſetur adepta, niſi tertius vacationis tempore ingreſſus fuerit. Decl. vt num. 19.*

20 *Poſſeſſio ciuilis etiam, quæ eſt penes Eccleſiam, perditur per poſſeſſionem alterius per decemnium, ita vt poſtmodum currat præſcriptio.*

21 *Ampl. etiam per minus tempus, quando quis eſt capax voluntatis, & ſcit alium poſſidere.*

Decisio CCCXXVII.

CEnſuetunt Domini, Illuſtriſſimo D. Domino Roderico de Mello nomine Præſtimoniorum quæ poſſidet, competere reſtitutionem in integrum aduerſus tres ſententias in partibus latas ad fauorem Petri de Figueredo Prioris Sanctæ Catherinæ loci de Nobra ſuper reintegratione ad poſſeſſionem, in qua obtinuerat manutentionem ab Archidiacono Viſen. quia, cum dicta præſtimonia eſſent in antiquiori poſſeſſione, quam eſſet Sebaſtianus de Affonſeca anteceſſor dicti Petri, præfato D. Roderico nomine eorumdem præſtimoniorum, non autem dicto Petro, debebatur
1 manutentio, cum † poſſeſſio dicti Sebaſtiani tamquã iunior præſumeretur clandeſtina, & turbatiua, *c. licet cauſam de probat. Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid.* in-
2 dubitatum eſt enim, quod † Prælatus nomine Eccleſiæ, vel Prælaturæ poteſt agere tam in petitorio, quam in poſſeſſorio, nedum recuperandæ, ſed etiam retinendæ, *vt in cap. litera. de dilat. cap. olim. primo, & tertio. de reſtit. ſpoliat. Abb. in cap. cum ſuper. num 19. 20. & 21. de cauſ. poſſeſſ. & propr. & in d. cap. litera. num. 3.*
3 *verſ. circa primum. de dilat.* † etiam quod ipſe Prælatus fecerit inutilem contractum, & habuerit ſe pro ſpoliato, quia, cum ex inutili contractu facto per prælatum poſſeſſio non transferatur, *Bart. in l. 1. §. ſi vir vxori. num. 3. Iaſ. num. 28. Bolognett. num. 64. ff. de acq. poſſ.*
4 *Verall. dec. 182. num. 9 par 3.* † nomine Prælaturæ, vel Eccleſiæ poteſt petere manutentionem, *Verall. loc. alleg. Seraph. dec. 1417. num. 3. & fuit reſolutum coram Illuſtriſſimo D meo Decano in cauſa Theatina Iuriſdictionis Sancti Ioannis 10. Maij 1621. verſ. & vlterius fuit conſideratum. aliaſque ſæpiſſimè, Add. ad dec. 116.*
5 *ſ. m. Greg* † Prælatura namque, & Eccleſia, prout pupillus ſunt tales, vt non poſſint perdere poſſeſſionem, *Bart. in d. l. 1. §. ſi vir vxori. num. 3. quem ſequitur Pariſ.*
6 *conſ. 24. numer. 7. vol. 1.* vbi quod † Eccleſia numquã deſinit poſſidere, & nunquam moritur, ac propterea, cum ex hoc conſtet de læſione præſtimoniorum, ei-
7 dem D. Roderico † eorumdem nomine competit in integrum reſtitutio, *l. nam & poſtea. § ſi minor. ff. de minor. l. ſeruò ff. de reſtit. in integr. Rot. dec. 1. eodem tit. in nou. & dec. 307. num. 1. par. 2. recent. Benint. dec. 85. num. 10. & paſſim dixit Rota.*

Quod autem poſſeſſio præſtimoniorum eſſet antiquior ſatis patet, quia fructus per Paulum III. fuerunt à quibuſdam Eccleſiis diſmembrati vſque de anno 1541. & facto loco diſmembrationi de anno 1546. capta fuit poſſeſſio quorumdam præſtimoniorum, illorumque bonorum, & fructuum, nec non aliorũ ſucceſſiuè per D. Aluarum de Mello, qui poſſedit vſque ad annum 1580. quo tempore obiit, vt deponunt teſtes in cauſa examinati, & cum per obitum dicti Aluari fuiſſet prouiſus D. Ioannes de Barganza, qui pariter poſſeſſionem aſſecutus fuit, & in ea continuauit vſque ad annum 1609. quo tempore per obitum ipſius Ioannis, dum præſtimonia vacarent, Sebaſtianus Prior de Nobra ſupradictus cepit poſſeſſionem, præfatus autem D. Rodericus, cum fuiſſet prouiſus mouit iudicium. Vnde ex his ſatis conſtat de anteriori poſſeſ-
ſione præſtimoniorum, quia † poſſeſſio eſt penes Ec- 8
cleſiam, & Prælaturam, non ſimpliciter penes Prælatum, *Doct. in d. l. 1. in fi. ff. de acq. poſſ. & de commun. & veriori Alex. in conſ. 81. num. 17. vol. 3. Pariſ. conſ. 24. num. 5. vol. 1.* & reſpectu ciuilis poſſeſſionis concluſum eſt ſine contradictore, *Bolognett. in d. l. 1. numer. 324. verſ. in Prælato Mattheſ. ſingul. 166. & ibi Appoſt.* & quod poſſeſſio ſemper dicatur plena, & nunquam vacare, *Rip. in cap. ſæpè num. 57. de reſtit. ſpoliat.* non eſt enim hic agendum de anteriori poſſeſſione Prioratus, quia vel ea fuit priuatus per diſmembrationem factam per Summum Pontificem, vel
ſaltem, amiſit naturalem, & † ciuilis ei non poteſt 9
ſuffragari vltra decemnium à die captæ poſſeſſionis
per præſtimonia, vt inferius dicetur, † nec decem- 10
nium lapſum poſt poſſeſſionem captam per Priorem nocet præſtimoniis, cum lis ſemper perdurauerit.

Non obſtat, quod, † ſi Eccleſia, vel Dignitate va- 11
cante occupentur bona per tertium, Eccleſiæ competit interdictum, vnde vi, *cap quærelam. vbi Abb. in fin.* vbi quod ille textus loquitur de reſtitutione per interdictum, vnde vi, *de elect. idem Abb. in d. cap. literæ tuæ. num. 3 poſt med verſ. & etiam ſi ſpolietur Eccleſia. de dilat. Rot. dec. 1 in prin. & ibi Add num. 4 verſ. reſpondetur ad primum. de reſtit. ſpoliat in nou.* ita vt non competat Eccleſiæ, aut Dignitati manutentio, *vt videtur innuere Rot. in cauſa Bergomen. Bonorum 28. Ianuarij 1584. coram bo. me. Cardinali Blancheto, & in Lucana Optionis 24. Aprilis 1606. coram bo. me. Patriarcha Manzanedo, quæ eſt dec. 171. num. 3. par. 2. recent. & videtur facere dec. Seraph. 1127.*

Nam pro intelligentia huius obiecti, & pro faci-
liori illius diſſolutione firmandum eſt quod † mortuo 12
Prælato penes Eccleſiam remanet poſſeſſio ciuilis, & conſiderabilis, *vt optimè declarat Rota in cauſa Senen. Pontis Arrighi 12. Iunij 1573. coram Rubeo, quæ eſt dec. 390. num. 3. par. 1 diuerſ.* quæ ſubdit iſtam poſſeſſionem ſufficere ad effectum interdicti recuperandæ poſſeſſionis *Alleg. dd. Add. ad dec. 1. num. 4. de reſtit. ſpoliat.* in nou. cui allegationi addi poſſunt omnia deducta in obiecto. Vnde hoc poſito dicendum eſt, non inde reſultare, quod Prælatus, ſi bona Eccleſiæ, vel Prælaturæ ab alio fuerint occupata, non poſsit petere manutentionem, etiam quod competat interdictum, vnde vi, quia punctus ſtat in eo, vt videatur, quomodo competat illud interdictum, quod de directo contrariatur interdicto; vti poſsidetis. Indubita-
tum eſt enim, quod † ratione ciuilis poſſeſsionis com- 13
petit interdictum, vti poſsidetis, quod habet naturam mixtam poſſeſsionis retinendæ reſpectu ciuilis, & recuperandæ reſpectu naturalis; Vnde eſt quoddam iudicium habens ſimpliciter naturam quodammodo retinendæ, & in conſequentiam recuperandæ, & per conſequens pronunciabit Iudex, me in ciuili poſſeſsione tuendum, & quia non poſſum in ciuili poſſeſsione tueri ſine reſtitutione poſſeſsionis naturalis, Iudex mandabit, vt pars, quæ occu-

 pauit,

patuit, reddat poſſeſsionem, *ita Bald. in l. vti poſſidetis n. 11 in fin. verſ. reſpondet interdictum. C. vti poſſid. & bene etiam Bart. ibid. n. 4. verſ. & aduerte.* vbi quod eſt mirabile, vt interdictum, vti poſsidetis, licet ſit retinendæ poſſeſſionis, habeat vim recuperádæ, ſubdens, non enim potes à turbatione deſiſtere, niſi mihi reſtituas naturalem, quam abſtuliſti, quia per retentionem illius naturalis turbas me in mea ciuili, *vt in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas ff. de acq. poſſ. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. eod. tit. & idem dicit Azo. in ſum. C. vti poſſid. n. 12. fin.* inquiens, dicas, dari interdictum, vnde vi, ratione naturalis poſſeſſionis amiſſæ, & dari interdictum, vti poſſidetis propter ciuilem, quam inquietat. Vnde ſecundum prædicta debent intelligi iura, & DD. allegati in obiecto, dum dicunt, Prælaturæ, atque Eccleſiæ competere interdictum, vnde vi, vt, ſcilicet, competat pro naturali poſſeſſione occupata, ſed non ideo excludunt, quin ratione ciuilis competat interdictũ, vti poſsidetis, in conſequentiá cuius recuperatur naturalis per interdictum, vnde vi, non autem per vim expulſiuam, aut compulſiuam, ſed per vim inquietatiuam, cum prohibeat, Prælaturam, vel Eccleſiam naturaliter poſsidere, *l. 1. §. quod ſi vi ff. quod vi, aut clam. vt per Azo. in ſumma C. vti poſſid. num. 11. in fin. verſ. hic ergo loquimur.* vbi firmat, quod ſunt plures ſpecies vis, *vt ipſe deduxit in eadem ſumma tit. de his quæ vi, metuſue cauſ. fiunt numer. 1. & optimè declarat text. in d. l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acq. poſſ.* vbi loquens de occupatore abſente poſſeſſore, inquit, quod ſi occupator reuertentem dominum non admiſerit, vi magis intelligitur poſſidere, non clam, *& bene etiam declarat. Caſtr. in d. § qui ad nundinas num. 7.* vbi quod poſſidenti non datur interdictum, vti poſſidetis, directè pro naturali recuperanda, quia eſt interdictum retinendæ, non recuperandæ poſſeſſionis, nec datur pro ipſa naturali retinenda, quia ipſá non habet, ſed datur pro retinenda ciuili, & ne in illa inquietetur, & quia hoc fieri non poteſt, niſi ille, qui occupauit naturalem, eam dimittat, condénatur occupator ad illam dimittendam, & ſic in conſequentiá datur pro ipſa recuperáda, *& ſubdit idẽ Caſt. quod pro hoc eſt optimus text. in cap. Piſanis de reſtit. ſpoliat.*

Et hoc eſt, quod dixit *Rot. coram Sanct. me. Greg. in*
14 *dec. 203 num. 3.* vbi quod † quis vigore ſuæ poſſeſſionis ciuilis poteſt recuperare naturalem, expellere occupatores, ſicut poſſeſſor reuerſus à nundinis, quinimmo hoc pacto dicitur remouere turbationes, *Iaſ. in d. l. clam. poſſidere §. qui ad nundinas, num. 62 ff. de acq. poſſ. Pariſ. conſ. 41. num. 38. & 39. lib 1. Bero. conſ. 103. num. 43. lib. 1. Natt. conſ. 572. num. 22. Put. dec. 192. num. 3. lib. 1. in correctis. Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. limit. 1. num. 35. Menoch. de retin. remed. 3. q. 2. & in propriis terminis fuit reſolutum in cauſa Romana Capellaniæ Sanctæ Mariæ Magdalenæ 24. Februarij 1576 coram Lauretano, quæ eſt d. t. 19. num. 12. & 13. par. 2. diuerſ. Rot. dec. 560. num. 4 par. 1. in recent.* Et caſus iſte
15 deciditur etiam ex ratione, quia, † quando Rector nulliter alienat, etiam quod habeat ſe pro ſpoliato, poteſt agere nomine Eccleſiæ ad manutentionem pro ciuili, quæ remanet penes Eccleſiam, quia ſcilicet, dum occupans recuſat reſtituere naturalem, facit vim inquietatiuam, cum prohibeat Eccleſiam, vel Prælaturam naturaliter poſſidere, & ſic per interdictum, vti poſſidetis, conſeruat ciuilem, in cuius conſequentiam ex interdicto, vnde vi, recuperat naturalem, vt in ratione dicunt Doct. & Deciſiones in principio allegatæ. Vnde inter vnum, & alium caſum non poteſt conſtitui differentia.

Neque huic ſententiæ reſiſtunt deciſiones in contrarium allegatæ, quia deciſiones, *Seraphini, & Blancherti*, ſunt intelligendæ, *iuxta deciſionem Rubei in d. Senen. Pontis Artighi 390. part. 1. diuerſ. quam allegant*, quæ deciſio nó nocet, immo fauet, vt ſuperius ponderatum eſt, & deciſio *Seraphini* non firmat, quod Eccleſiæ, aut Dignitati occupata poſſeſſione naturali mortuo Rectore non competat poſtmodum manutentio. Deciſio autem *Blancherti* ſatis perfunctoriè loquitur. Deciſio vero *in cauſa Lucana Optionis 24. Aprilis 1606. coram bo. me. Patriarcha Manzanedo* 171. *num. 3 par. 2. in recent.* loquitur in caſu, quo anteceſſor in Canonicatu poſſederat domum, & ſucceſſor prætédebat manutentionem nomine Dignitatis, ſed, cú alius optaſſet dictam domum mortuo Canonico, & valde dubium eſſet, an domus eſſet annexa Canonicatui vacanti, ita vt non poſſet optari, vel potius eſſet ius perſonale circa dictam Domum Canonici defuncti, non erat certum, quod Canonicatum poſſideret, quod erat có-
ſiderandum in dicto poſſeſſorio, cum † ſine iſta an- 16
nexione non poſſet dari iſta manutentio Canonico ſucceſſori nomine ipſius Canonicatus, *Bald. conſ. 141. num. 5. lib. 1.* idque diſputatum etiam poſtmodum in petitorio habuit magnam inſpectionem, atque difficultatem, *vt patet ex deciſione facta in eadem cauſa Lucana Optionis domus 24. Ianuarij 1607. coram eodem bo. me. Patriarcha Manzanedo, quæ eſt apud Marcheſ. part. 1. fol. 385.* & ideo detentori ex optione data fuit manutentio in detentatione, cum tunc annexio non eſſet plenè iuſtificatá, *vt patet ex dicta deciſione apud Marcheſ.* quia tunc annexio fuit iuſtificata.

Neque obſtant rationes ponderatæ in dicta deci-
ſione, nam, dum dicit, quod, licet † ex adeptione poſ- 17
ſeſſionis Eccleſiæ, vel Dignitatis cenſeatur quoque adepta bonorum poſſeſſio, niſi tertius Dignitate vacante ceperit poſſeſſionem, *Aretin. in l. poſſideri. num. 8. verſ. hæc tamen dicta ſunt. ff. de acq. poſſ.* vbi poſtquam firmauit, quod, qui conſequitur poſſeſſionem Eccleſiæ, conſequitur etiam poſſeſſionem bonorum Eccleſiæ, ex quo Eccleſia videtur poſſidere, ſubdens, hæc tamen
dicta ſunt intelligenda, † niſi aliquæ res Eccleſiæ poſ- 18
ſiderentur ab altero, quia tunc non poſſet transferri poſſeſſio in Rectorem per Eccleſiam, quam ipſa Eccleſia non habet. Poteſt reſponderi, hoc dictum Aretini intelligendum eſſe reſpectu naturalis poſſeſſionis, non autem ciuilis, quæ remanſit penes Eccleſiam, *vt pulchre declarat Anchar. in reg. ſine poſſeſſione. numer. 12 poſt med. verſ. ex his infero*, vbi inquit, quod, ſi Canonicus poſt ademptam poſſeſſionem Eccleſiæ, ſiue Canonicatus reperit occupantem, poteſt eum violenter repellere, ſicuti poteſt poſſeſſor reuerſus à nundinis inuaſorem talem, qui dicitur illum Canonicum ſpoliaſſe illa poſſeſſione, quam intelligitur retinuiſſe per apprehenſionem poſſeſſionis Canonicatus, *d. l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acq. poſſ.* & ſubdit *idem Anchar.* ſi vero ante apprehenſam poſſeſſionem Canonicatus fundum præbendæ aliquis occupaſſet, non nomine ſuo, ſed nomine ſuæ præbendæ expellere poteſt, hoc eſt ſecundum terminos ſupradictos; videlicet, quod ex vi ciuilis poſſeſſionis, quæ remanſit penes Eccleſiam, recuperat naturalem, *vt in puncto dixit Rot. in d. cauſa Romana Capellaniæ Sanctæ Mariæ Magdalenæ 24. Februarij 1576. coram Lauretano num. 12. & 13. par. 2. diuerſ. & in aliis deciſionibus ſupra allegatis.*

Neque prædictis reſiſtunt *deciſiones 21. de reſtit. ſpoliat. in antiq. & 8 eodem tit. apud Biſignet. & 1. eod. tit. in nou. & Achill. dec. 4. de preſcript. quæ allegantur in d. deciſione Lucana*; nam *deciſ. 21. de reſtitut. ſpoliat. in antiq.* ſolum dicit, quod, ſi quis capiat poſſeſſionem beneficij, ſi ſpolietur reſtituitur integre ad d. beneficium, ſi vero eſſet potius in poſſeſſione certarum rerum, tunc, ſi ſpolietur, ad dictas res ſolum debet admitti, & idem in ſubſtantia dicitur *in*

dec.

deciſ.8. eod. tit. apud Biſignet. in fin: ibi enim dicitur,
quod, quando alius eſt in poſſeſsione, tunc capiens poſ-
ſeſſionem per annulũ non poteſt extendere illam poſ-
ſeſsionem quæ ſolum reſtringenda eſt ad ea, quæ tra-
duntur, ſeu quorum poſſeſſio vacat, ſic & illæ deciſio-
nes loquuntur ſolum reſpectu Prælati, non autem di-
cunt, quod Prælatus non poteſt agere nomine Eccle-
ſiæ, & expellere occupantem, & ex vi poſſeſſionis ci-
uilis recuperare naturalem, vt modo ex Anchar. &
aliis dictum fuit.

Deciſio autem *prima de reſtit. ſpoliat. in nou.* nihil
19 penitus facit, cum ſolum modo firmet, quod † Præ-
latus, qui nondum fuit adeptus poſſeſsionem poteſt
agere nomine Eccleſiæ, niſi alius poſſideat Eccleſiam,
& percipiat fructus, vt patet ex verbis illis ibi, ſi vellet
non poſſeſſor fructus percipere, poſſeſſorem ſine du-
bio ſpoliaret, quod non licet, & ita intelligit hanc de-
ciſionem. *Abb. in d. cap. litera tua, num. 3. verſ. idem cla-
rius. de dilat;* ibi, *quando alius non eſt in poſſeſſione
Eccleſiæ Achil. autem d. dec. 4. de præſcrip.* ſolum di-
cit, quod præſcriptio interrupta dicitur, & amiſſa
poſſeſſio ciuilis, ſi Monachi timore militum relinque-
ſent Eccleſiam vacantem, quæ poſtea à filiis patri-
monialibus fuerat occupata, quia, ſi aliàs poſſeſſio
ciuilis penes Eccleſiam remaneret; nunquam contra
20 illam curreret præſcriptio, † quod dictum verum
eſſet, ſi per decenniũ filij patrimoniales poſſeut, tanto
enim tempore poſſeſsio ciuilis perditur, *Put. deciſ. 258.
num. 2. & ſeqq. & dec. 269. numer. 4. lib. 1. in correct.*
ita vt poſtmodum currat præſcriptio, *Franc. in reg. ſine
poſſeſſione 3. num. 2. de reg. iur. in 6. Bartol. in l. Celſus
numer. 23. ff. de vſucap. Bald. de præſcript. part. 3. prin-*
21 *cip. part. 2 quæſt. 7 num. 6.* † immo, & per minus tem-
pus, quando quis eſt capax voluntatis & ſcit alium
poſsidere, & tacet, *Franc. & Bald. loc. præcit. Aym.
conſ. 325. numer. 1. & fuit reſolutum in cauſa Romana
Canonicatus Sancti Marci 23. Februarij. 1610. coram
Eminentiſſimo D. meo Cardinali Pamphilio.*

Ex quibus vtraq. parte informante fuit concluſum;
Illuſtriſsimo D. Roderico de Mellonomine præſtimo-
niorum competere reſtitutionem in integrum &c.

R. P. D. VEROSPIO

Sorana Beneficij

Mercurij 4. Februarij 1632.

SVMMARIA.

1. *Inſtrumentalis poſſeſſio, non conſtito de alterius an-
teriori, eſt manutenibilis.*
2. *Remedium retinendæ non competit ei, qui nunquam
poſſeſſionem fuit aſſecutus.*
3. *Poſſeſſionis probatio excluditur dando de poſſeſſione
tertij.*
4. *Decl. procedere, ſi conſtet de voluntate tertij, quod
velit poſſidere, aliàs non poteſt alterius poſſeſſio,
tanquam quid facti, infirmari per huius iuris ex
ceptionem.*
5. *Exceptio iuris tertij non poteſt præter, aut contra
illius voluntatem opponi, niſi quando eſt ſimplici-
ter excluſiua iuris agentis.*
6. *Immiſſio auctoritate Iudicis priuat anteriorem om-
ni poſſeſſione ciuili, & naturali.*
7. *Reſcriptum cum clauſula,* Pario iudicato, *non tri-
buit iuriſdictionem, niſi paritione ſecuta.*
8. *Exceptio nullitatis tituli in manutentione non ad-
mittitur, cum etiam ſine titulo detur vera poſſeſ-
ſio.*
9. *Beneficium manuale poteſt per nouam prouiſionem
alteri conferri, non expectata morte primi pro-
uiſi.*

DECISIO CCCXXVIII.

DOmini reſponderunt, conſtare de tali poſ-
ſeſsione D. Bertanj Monachi Caſsinenſis,
propter quam illi deberet concedi manuten-
tio, quæ petebatur in dubio hodie per me propoſito,
cum † eadem poſſeſsio, licet inſtrumentalis, ſatis eſſet 1
ad hunc effectum manutentionis, dum non oſtende-
batur alterius poſſeſſio; quæ eſſet anterior hac poſſeſ-
ſione Bertarij, *l. prædia & ibi gl. & DD. ff. de acq. poſſ.
Rot. dec. 21. de reſtit. ſpol. in antiq. & dec. 8 eod. tit. apud
Biſignet. Put. dec. 150. num. 4. lib. 1. Caſ. de Graſſ. dec. 5.
num. 2. de cauſ. poſſ. & prop.*

Et eo iam, cum huic manutentioni ſe opponeret ſo-
lus Bartholomeus Vaaatius, non tamen contendebat
aliquam poſſeſſionem ex perſona propria, cum literæ
Apoſtolicæ, quas obtinuerat in confirmatione tituli
& præſentationis de ſe factæ à Duce Alberi, qui ſe
dicebat huius beneficij Patronum, non habuerint effe-
ctum propter titulum Vnionis, ex qua per Breue
Clem. VIII. prætendebat Capitulum Terræ Alberi,
vnitum fuiſſe ſuæ Menſæ hoc idem beneficium, ex
cuius Vnionis cauſa cum eſſet Capitulum in poſſeſ-
ſione tunc, cum literæ fuerunt præſentatæ à Bartho-
lomeo, ſe oppoſuit poſſeſſioni ab eodem Bartholomeo
petitæ, vt propterea † non poſſet illi ſuffragari hoc 2
remedium, & interdictum retinendæ in poſſeſſione,
quam numquam aſſecutus fuit *l. 1. §. hoc interdictum ff.
vti poſſid. § retinendæ, Inſt. de interd.*

Et licet, vt non ſatis eſſet Bartario ſola poſſeſſio
inſtrumentalis, quam oſtendebat, daret etiam Bartho-
lomeus de hac anteriori poſſeſsione Capituli, † vt ad 3
hunc effectum, ne probata dici poſsit poſſeſsio eius,
qui manutentionem petit, permiſsum eſſe actori, *dicit.
Bart. in l. 1. § quod ait Prætor. num 19 ff. vti poſſid. Rot.
deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat. in nou. deciſ. 63. num 3. part.
1. & deciſ. 206. num 8 part. 1. recent.*

Hæc tamen non viſa fuit quidquam prodeſſe, non
ſolum, † quia, dum pendebat à voluntate ipſius Ca- 4
pituli, an vellet poſsidere, & non tuebatur Capitu-
lum ſuam poſſeſsionem, non poterat poſſeſſio Ber-
tarij, tamquam quid facti, infirmari per exceptionem
huius iuris, *vt dicit I.C. in l. 1. § ſi vir. vxoris. ff. de
acq. poſſ. & bene in propoſito aduertit Mohed. dec. 20.
de reſt. ſpol.* ſecus † pro regula communiter ſer- 5
uatur in quacumque exceptione iuris tertij, vt non
poſsit præter, aut contra voluntatem eiuſdem tertij
opponi, niſi quando eſt ſimpliciter excluſiua iuris
agentis, *iuxta theoricam Bart. in l. 2. ff. de except. rei
iud.* ſed etiam quia hoc ius, & poſſeſſio Capituli
redacta fuerat ad non titulum, cum mota lite in tri-
bunali obtinuiſſet Monaſterium, & Abbas Caſsinen.
mandatum de immittendo, cuius vigore amiſit Ca-
pitulum omnem poſſeſionem, quam habebat ſuper
hoc beneficio, propter auctoritatem Iudicis, † qui 6
potuit priuare Capitulum omni poſſeſſione tam ci-
uili quam naturali *Ang. in l. clam poſſidere. § qui ad
nundinas, num. 2. & in l. qui vniuerſas. §. item cum
Prætor. ff. de acq. poſſ. Rot. diuerſ. dec 802. num. 6. part.
1. & deciſ. 62. num 3 part. 2. Card. Seraph. dec. 1315.*
Neque; per appellationem poſtea interpoſitam à Ca-
pitulo ſuſpenſus fuit effectus eiuſdem mandati de
immittendo cum deſerta appellatione ſola cauſa
reſtitutionis in integrum, quæ pendet hodiè coram
me, commiſſa fuerit per Signaturam cum clauſula,
Pario iudicato; † cuius reſcripti forma non fuit 7
commiſſa eadem cauſa reſtitutionis, antequam ipſa
poſ

poſſeſſio cum effectu dimitteretur, *ſecundum not. in clem. vt in calumnys. de re iudic. & per Rot. dec. 3. de re indic. & per Rot. deciſ. 3. de except in non. Lancell. de attent. part. 2. cap. 18. num. 127. Voſtr. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 10.*

Non etiam licebat impugnare poſſeſsionem Bertarij propter nullitatem tituli, & præcipuè quia non probata fuiſſet mors Felicis Biemmæ, cui tamquam proviſo ab Abbate conceſsum fuerat mandatum de immittendo.

8 Quia, præterquam quod † neque hæc exceptio nullitatis tituli admittitur in hoc iudicio ſummariſſimo manutentionis, cum etiam ſine titulo detur vera poſseſſio, *vt probatur in l. 3. §. ex contrario. ff. de acq. poſſ. & tradit poſt alios Couar. pract. quaſt. cap. 17. n. 6. Menoch. de retin. poſſ. remed. vlt num. 21. quos ſequuta fuit Rot. in deciſ. 734. n. 7. part. 1. diuerſ.* Præterea, cum in deciſionibus factis in hac cauſa coram R. P. D. Merlino ad fauorem Monaſterij fuerit reſolutum eſſe hoc beneficium manuale, non erat opus hac pro-

9 batione mortis ipſius Felicis cum † etiam eo viuente potuerit Abbas deuenire ad nouam prouiſionem, & idem beneficium conferre eidem Bertario, *cap. cum ad Monaſterium. de ſtat. regul. §. tales aut cap. vlt. de cappell. Menoch. cap. porrecta. de confirm. vtil. vel inutil. Felin. in cap. per tuas. n. 7. de maiorit. & obed. Federic. de ſen. q. 259. n. 1. Caſſad. dec. 4. num 3. & dec. 12. numer. 9. de preb. Mohed. dec. 10. de cauſ. poſſ. & propr.*

Et ita, &c.

R. P. D. DVRANO.

Romana Fidecommiſſi de Carpianis.

Veneris 5. Martij 1632.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio anterior eſt in manutentione praferenda.*
2 *Pupilli morte expirat tutela.*
3 *Tutor tenetur de periculo, & damno, quouſq; fuerit hareditati pupilli mortui datus curator.*
4 *Tutoris intereſſe durat etiam poſt mortem pupilli, habetque cuſtodiam rerum adminiſtratarum, donec fuerit per ipſum reddita ratio.*
5 *Mutaſſe quis praſumitur cauſam poſſeſſionis ex ſuperuenientia noui tituli abſque alia declaratione.*
6 *Immiſſionis petitio oſtendit receſſum à prima poſſeſſione.*
7 *Lim. ſecus ſi petita fuerit cum clauſula* omni meliori modo, & citra animum recedendi.
8 *Petitorium reſpicientia non ſunt diſcutienda in ſummariſſimo iudicio manutentionis.*

DECISIO CCCXXIX.

DOMINA Iulia Nuta mortuo Ioſepho eius viro, vti tutrix, & Curatrix ventris prægnantis de mandato primi Collateralis fuit ſub die 21. & 22. Februarij 1630. immiſſa in poſſeſſionem omnium, & ſingulorum bonorum per d. q. Ioſephum eius maritum poſſeſſorum, nato deinde ex dicto Iacobo Ioſepho, eoque poſtea defuncto, Oliuerius Carpianus prætendens vti proximior ſe vocatum ex cauſa fideicommiſſi ad d. bona obtinuit immitti in poſſeſſionem ſupradictorum bonorum ſub die 24. Iulij 1631. Vnde propoſito dubio, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, fuit ad fauorem Iuliæ reſolutum, quia, † cum eius poſſeſſio 1 ſit anterior, venit ideo præferenda, *Bart. in l. ſi duo. numer. 4. ff. vti poſſid. Seraph. dec. 2038, numer. 1. & dec. 2041. num. 1. Rot. dec. 293. num. 8. & dec. 513. num. 1. part. 1. recent.*

Neque obſtat, quod per obitum pupilli videatur finita omnis poſſeſsio Iuliæ tutricis, † ſicut eius tu- 2 tela expirauit, *§. ſimili modo Inſt. quib. mod. tut. fin.* quia, † cum tutor teneatur de periculo, & damno, quouſ- 3 que fuerit hæreditati pupilli curator datus, *Gail. obſer. 96. lib. 2. num. 3. Gutier. de tutel. cur. part. 3. cap. 39.* † durat 4 adhuc illius intereſſe poſt pupilli obitum, & ideo habet cuſtodiam rerum adminiſtratarum donec per ipſum fuerit reddita ratio, *Rot. coram Cardinali Seraph. deciſ. 77. & dec. 82. per tot. & in puncto Matris tutricis aliàs firmauit Rot. in Romana de Sancta Cruce. 23. Maij. 1608. coram bo. me. Cardinali Sacrato. & in Peruſina fideicommiſſi de Baptiſtis 12. Decembris 1625. coram D. meo Pirouano, & in Romana Caſalis Aguzam 21. Maij 1640. coram me.*

Quinimmo eo ipſo, quod in caſo noſtro Iacobus Ioſephus filius deceſsit, ſuperuenit in Iulia eius matre titulus hæreditarius, Vnde † videtur mutaſſe ſibi cauſam detentionis in poſſeſsionem iure proprio abſque alia animi declaratione, *per text. in l. cum nemo. C. de acq hered Creſcent. dec. 5. num. 2. de reſtit. quabit. Rot. dec. 366. num. 2. part. 2. recent. Greg dec. 546. num. 1. vbi late Add. ſub. num. 15. Caual. dec. 271. num. 3. & in puncto dixit Rot. in d. Romana Caſalis verſ. aut verò Alexandra, coram me.*

Minus obſtat, quod eadem die, qua fuit capta poſſeſsio per Oliuerium, fuit etiam petita, & capta ſuper eiſdem bonis per Iuliam, quæ † petitio immiſsionis 6 oſtendit, ipſam receſsiſſe à prima poſſeſsione, *Mantic. dec. 20.* quia illa fuit petita cum clauſula præſeruatiua, omni meliori modo, & citra animum recedendi à priori poſſeſſione, in qua reperiebatur tam iure familiaritatis, quam ratione ſuarum dotium ac etiã ex cauſa tutelæ, & adminiſtrationis; † quo caſu poſſeſsio cen- 7 ſetur capta ad cautelam, & ad magis coroborandã, & conſeruandam primam poſſeſſionem, *vt notant DD. in l. 1. vbi in ſpecie Bart. num. 17. C. de lit. conteſt Rot. d. deciſ. 366. num. 4. part. 1. recen. & in Aſtoricen. Præſtimoniorum 29. Martij. 1621. coram be. me. Vbaldo. & in d. Romana Caſalis verſ. & propterea, coram me.*

Cætera, quæ fuerunt deducta circa fideicommiſſum q. Iacobi Carpiani, reſpiciunt petitorium, & ideo † non veniunt diſcutienda in hoc ſummariſſimo ma- 8 nutentionis iudicio.

Et ita deciſum vtraque parte informante.

R. P. D. DVNOZETTO.

Collimbrien. Præſtimoniorum

Veneris 18. Iunij 1632.

SVMMARIA.

1 *Iniuſtitia ſententiarum clara dicitur, vbi conſtat de bono iure illius, qui eas contra ſe reportauit.*
2 *Læſio reſultat ex iniuſtitia, & eſt cauſa reſtitutionis.*
3 *Ampl. præſertim ſi iniuſtitia ſit notoria, vel valdè concludens, eoque magis in ſupremis Tribunalibus.*
4 *Spolio agens primum extremum concludenter probare tenetur.*
5 *Diſmembrationis effectuatio probatur ex prouiſionibus ſubſecutis.*

6 *Diſmen*

Digitized by Google

6 *Diſmembrationis litera præſumuntur iuſtificata ex obſeruantia longi temporis.*

7 *Executor ritè, & rectè procedendo priuat poſſeſſione.*

8 *Remedium* Canonis Reintegranda 3. q. 1. *eſt præſcriptibile*

9 *Poſſeſſio in Eccleſiaſticis ſpatio 40. annorum præſcribitur.*

10 *Præſtimonium vacans dicitur ciuilem poſſeſſionem illius fructuum retinere, & num. 12.*

11 *Poſſeſſio ciuilis penes duos eodem tempore eſſe non poteſt.*

12 *Poſſeſſio naturalis vnius Parochialis perditur per aſſecutionem alterius, & num. 24.*

13 *Parochiali vacante prouiſus de præſtimonio rectè poteſt ipſius poſſeſſionem naturalem capere.*

14 *Poſſidens ciuiliter propria poteſt auctoritate poſſeſſionem naturalem vacantem reaſſumere, nec dicitur ſpoliare.*

15 *Habetque commodum retentionis, nec tenetur interdicto, vnde vi.*

16 *Eccleſia vacans retinet ciuiliſſimam poſſeſſionem, illius bonorum, & iurium, quam non perdit per occupationem naturalis, ſed poteſt turbatores propulſare, illiſque reiectis naturalem primænam continuare. & num. 14. & 25.*

17 *Incontinenti fieri dicitur propalſatio turbatoris per Eccleſiam eo ipſo, quod turbatio continuauit aduerſus ciuilem, quam ſemper Eccleſia retinuit.*

18 *Mandatum de manutenendo iniuſtum non ſuffragatur.*

19 *Ciuilis poſſeſſio Domini requieſcit ſuper naturali coloni.*

20 *Colonus recognoſcens alium in dominum facit perdere omnem poſſeſſionem priori domino.*

21 *Decl. 1. procedere, ſi conſtet de recognitione, vel quod voluerit poſſeſſionem interuertere, vel ſi concurrat coloni expulſio cum tota familia, & rebus.*

22 *Decl. 2 procedere, de iure antiquo, ſecus de iure nouo ſecundum communem modernorum.*

23 *Decl. 3 ſecus ſi dominus non fuerit negligens in recuperanda naturali.*

24 *Manutentio competit ei, qui cœpit poſſeſſionem.*

25 *Præſtimonij poſſeſſione adepta, adepta dicitur etiam poſſeſſio illius bonorum.*

26 *Prælatus poteſt nomine Eccleſiæ agere iudicio manutentionis, vbi aliquis Eccleſia vacante naturalem poſſeſſionem occupauit. & num. 31. & 35. vbi reſpondetur contrarijs.*

27 *Prælatus malè alienans bona Eccleſiæ poteſt nomine ipſius Eccleſiæ agere interdicto retinendæ.*

29 *Plus eſt bona Eccleſiæ malè alienare, quam ſi illorum poſſeſſio occupetur Eccleſia vacante.*

29 *Eccleſiæ competit interdictum vnde vi, vbi bona ab altero occupantur illa vacante. Decl. vi ſub num. 30.*

30 *Interdictum vti poſſidetis duos habet effectus, videlicet principalem pro conſeruatione ciuilis poſſeſſionis, conſecutiuum pro recuperatione naturalis ab alio occupata, & æquiparatur in hoc interdicto recuperandæ.*

32 *Remedium retinendæ antiquitus rarò practicabatur.*

33 *Cœpit eſſe obuium, ac frequentius practicari non multis ab hinc annis.*

34 *Et hodie paſſim practicatur.*

36 *Prælati negligentia in recuperanda naturali poſſeſſione Eccleſiæ per decennium eadem naturalis amittitur.*

Decisio CCCXXX.

Illuſtriſſimus C. Rodericus de Mello obtinuit ab Ordinario Colimbrien. reformati mandatum de manutenendo die 26. Martij 1612. ab eodem Ordinario conceſſum D. Petro de Ciqueredo Priori Eccleſiæ de Nobra in poſſeſſione exigendi omnes fructus dictæ Eccleſiæ ita vt intelligeretur pro tertia parte fructus, ſelinquendo prædictum D. Rodericum in duabus aliarum partium poſſeſsione. Verum, cum latæ poſtmodũ fuerint tres ſententiæ conformes ſuper reintegratione dicti D. Petri, cauſa reſtitutionis in integrum cõmiſſa in Rota, ſub die 10. Decembris prædicti propoſito dubio, an conſtaret de cauſis reſtitutionis in integrum, fuit dictum conſtare, quæ reſolutio hodie iterum propoſita cauſa fuit confirmata.

Cum † enim conſtet de bono iure D. Roderici euidenter, ſequitur, clarã eſſe iniuſtitiam ſententiarum de partibus, quæ ab Ordinario Bracharen., aliiſq; iudicibus ſuper reſtitutione D. Petri emanarunt, † ex qua 1
quidem iniuſtitia reſultat læſio, quæ eſt cauſa reſtitutionis, *cap. 1. vbi Abb. num. 2. de reſtit. in integr. Salic. in l. 1. num. 8. & ſeq. C. ſi aduerſ. rem iud. Caput. dec. 94. part 3 Benintend. dec. 85. num. 9. & 10. Guidep. dec. 215. ſub num. 8 & 368. Rot. dec. 354 num. 1. poſt. ſecundum vol. conſ. Farin. & fuit latè deductum in Piſtorien. Beneficij 11. Martij 1618. coram bo. me. Buratto,* † quod maximè procedit in caſu iſto, in quo conſtat 3
de notoria iniuſtitia licet ſufficiat valde concludens, etiam ſi non ſit notoria, *Caſ. de Graſſ dec. 10. num. 11 de ſent. Seraph. dec. 251. numero 1. Rot. dec. 311. num. 5. part. 1. diuerſ.* vbi dicitur hoc magis procedere in ſupremis Tribunalibus, *Rot. in recent. deciſ. 635. in fin. part. 2. & 492. num. 1. part. 1.*

Notoria autem iniuſtitia, vel ſaltem admodum concludens dictatum ſententiarum clare deprehenditur ex duobus, & primo ex eo, quod non conſtat de primo extremo ad fauorem dicti D. Petri Rectoris: ſecundo quia in omnem euentum non poterit negari manutentio D. Roderico.

Et quantum attinet ad primum, cum D. Petrus tamquam, † agens ſpolio teneretur probare primum 4
extremum, & quidem concludenter, *Rot. diuerſ. par. 2. dec. 165. num. 1 & part. 3. dec. 543. num. 3.* in illius probatione omnino deficit.

Nam, aut nititur antiqua poſſeſſione Parochialis, & illa non ſuffragatur, quia, cum fel. record. Paulus III. de anno 1541. diſmembraſſet duas ex tribus partibus fructuum dictæ Prochialis pro Præſtimonio in eadem Eccleſia erecto de anno 1546. dicta diſmembratio habuit effectum per prouiſionem D. Aluari de Mello, qui pacificè poſſedit vſque; ad annum 1580. per cuius obitum prouiſus fuit Ioannes de Branganza, qui poſſedit vſque ad annum 1609. equidem † inficiari non poteſt dictæ diſmembrationis effectuatio, *iuxta not. per Oldrad. in conſ. 229. num. 2. Seraph. dec. 1432. num. 4. Caualer. deciſ. 373. num. 1. & fuit dictum in cauſa Lauretana Iuriſdictionis 2. Iunij ſuperioris anni 1631. coram R. P. D. meo Darano.* Prout nec etiam iſtius gratiæ iuſtificatio poteſt controuerti, cum † per lapſum tanti, temporis iuncta obſeruantia literæ ipſius diſmembrationis præſumantur iuſtificatæ, *Seraph. dec. 642. num. 3. Rot. dec. 534. num. 2. part. 1. diuerſ. & in recent. dec. 121. num. 5. & dec. 406. ſub num. 3 part. 1. & fuit reſolutum in cauſa Oſcen. Penſionis coram Cardinali Lancellotto penes Marcheſ de commiſſ. tom. 2. fol. 538. late Garz. de beneſ. part. 1. cap. 5. num. 478. & ſeqq.* vnde penes Eccleſiam Parochialem quoad iſtas duas tertias partes nulla remanſit poſſeſſio, quia † Exe- 7
cutor

curot ritè, & rectè procedendo priuat poſſeſſione,
*Ang in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. numer. 2.
vbi etiam Alex Socc. Iaſ. & alij ff de acq poſſ. Socc. in
cap. quoniam §. quod ſi ſuper num. 152. ante med. verſ. ſe-
cus autem in Iudic. vt lit. non conteſt. Sarn. in reg de An-
nali q. 45. n. 2. & 3. Ferret. conſ. 18. n. 10. Mohed. dec. 10.
n. 4. & 5. de reſtit ſpol. Rot. dec. 802 n. 7. part. 1. & 62. n.
3. & 4 part. 2. diuerſ. & fuit reſolutum in cauſa Gadi-
dicen. Beneficij 17. Iunij 1605. coram bo. mem. Horatio
Cardinali Lancellotto.* Et ceſſat omnis difficultas, quia,
8 cum † remedium *can. reintegranda. quæſt.* 1. ſecundum
communem ſententiam ſit præſcriptibile, *vt late per*
9 *Seraph. deciſ.* 1360. † antiquæ poſſeſſioni obſtaret præ-
ſcriptio 40. annorum, *Caſtr. conſ. 105. ſub num. 3. verſ.
ex quibus omnino. lib. 1. Balb. de præſcript. 4. part. quarta
part. principalis, q. 24. ſub numer. 5. verſ. ſed quoad Ec-
cleſiam. Menoch. de recuper. remed. 15. num. 249.*

Aut vero nititur poſſeſſione per Sebaſtianum de
Alphonſequa Rectoré Parochialis capta vacante Præ-
ſtimonio per obitum Ioannis de Braganza, cuius qui-
dem poſſeſsionis vigore, ſeu alio titulo, de quo non
conſtat, obtinuit idem D. Petrus mandatum de manu-
tenendo ab Archidiacono Viſen. ſub die 5. Aprilis
1612. & illa minus ſuffragatur, cum præualeat poſ-
ſeſſio D. Roderici, qui prouiſus de dicto præſtimonio
eadem Parochiali Eccleſia vacante adeptus fuit poſ-
ſeſſionem dicti præſtimonij, nec non duarum ex tri-
bus partibus fructuum eiuſdem Eccleſiæ. Vnde, ſi
10 † Præſtimonium ipſum retinebat poſſeſsionem ciui-
lem, *vt latè fuit deductum in alia deciſione, & probant
Innoc. in cap. cum ſuper num. 4. poſt princ. verſ. & pro-
pter hoc dicimus. de cauſ. poſſ. & propr. & in cap. cum in
officijs. n. 6. verſ. ſi autem ſolummodo. de teſtam. Bart. in
l. 1. §. fin. num. 4. verſ. ſed in Collegio Eccleſia. ff. de acq.
poſſ. & in l. ſicut. §. fin. ff. quod cuiuſque vniuerſit. nom.
Bal. in l. non minus. §. hæreditarium. verſ. dico, quod non,
ff. de hæred. inſtit. Caſtr. in l. ſi ſorori. num. 2. circa fin.
verſ. ſed non ſit in eo, C. de iur. delib. Natt. conſ. 562.
num. 10. in fin verſ ſecundo præſuppono, cum ſeqq. Pariſ.
conſ. 24. num. 7. & ſeqq. vol. 1. Felin. in cap. conſtitimus.
n. 19. verſ. iſta non parum. de reſcript Rip. in cap. ſæpe.
num. 57. de reſtit. ſpol. Guidop. dec. 755. Pontan. de ſpol.
lib. 1. num. 114. & latius lib 3. num. 148. & 149. Caſſad.
dec. 7. num. 13. de cauſ. poſſ. & propr. Tiraq. in tract.
le mort ſaiſit le viſ. part. 1. in præfat. declar. 5. clare*
11 *ſequitur.* quod † eadem ciuilis poſſeſſio nõ potuit eſſe
penes dictum Sebaſtianum Rectorem, *l. ſi vt certo. §.
ſi duobus vehiculum. vbi gloſ. in verb. dominum, &
Caſtr. nu. 7. ff. commod.* ac propterea, cum dictus Se-
baſtianus haberet ſolum poſſeſſionem naturalem in
12 ipſo, † illa coanuit per aſſecutionem alterius Paro-
chialis, *ad tradita per Alex. in conſ. 94 ſub. n. 5. verſ.
modo ſic, aut nos dicimus. vol. 5.* vnde prædictus D. Ro-
dericus obtinens Præſtimonium, penes quod reſide-
13 bat dicta ciuilis poſſeſsio, vt dictum eſt, † rectè po-
tuit Parochiali Eccleſia vacante dictam poſſeſsionem
naturalem capere, *cap cum dilectus. §. verum, vbi Bart.
in 4. not. ſub num. 4. verſ. ſed habenti proprietatem. de
ordin. cognit Alex. d conſ 94. num. 6. vol. 5. & in puncto
Bald. in conſ. 387. ſub num. 1. col. 2. poſt med. verſ. &
14 ſi diceretur. vol. 1.* dicens Archidiaconum † potuiſſe
auctoritate propria poſſeſſionem naturalem vacantem,
quando ſibi fuerat occupata, reaſſumere, ea demum
ratione; quia, qui ſuam poſſeſſionem inuenit vacan-
tem, neminem ſpoliare dicitur *ex not in l. ſi quis in
tantum C. vnde vi bene etiam Specul. de pet. poſſ. &
15 ſpol. § 1. num. 35.* dicens † ita recuperantem ſuam poſ-
ſeſſionem habere commodum retentionis, nec con-
tra eum poſſe competere, vnde vi, *& idem dicit Pa-
riſ d. conſ. 24 num 13 verſ. Stantibus iſtis. cum ſeqq.
vol. 1. Rot. dec. 390. part. 1 diuerſ.*

† Eccleſia enim retinet ciuiliſſimam poſſeſſionem, 16
quam non perdit ex eo, quod quis ſibi occupet natu-
ralem, ita vt ratione eiuſdẽ ciuilis propulſare poſſit tur-
batores, illiſque reiectis naturalem primæuam conti-
nuare *iux. theoricam Bart. in l. 1. §. interdictum num. 3.
verſ. quandoque per illam clandeſtinam apprehenſionem.
ff. vti poſſid. & in l. 3. §. cum igitur num. 1. verſ. ideo in
iſtis. ff. de vi, & vi arm. Iaſ. in l clam. poſſidere. d. §. qui
ad nundinas. num. 24 verſ. & ſi tenens. ff. de acqu. poſſ.
Pariſ. d. conſ. 24. verſ. ita in terminis qui alios refert. &
num. 15.* dicens † huiuſmodi propulſationem fieri in- 17
continenti eo ipſo, quod turbatio continuauit ad ci-
uilem, quam ſemper Eccleſia penes ſe retinuit.

Aut ſecundo nititur mandato de manutenendo ob-
tento 26. Martij 1612. ab ordinario Colimbrien. &
† illud tanquam iniuſtum non poteſt opitulari, cum 18
fuerit obtentum ex poſſeſſione dicti Sebaſtiani, quæ
non ſuffragatur ex deductis. Nec dicatur ſuffragari ex
eo, quod, cum dictus Ordinarius præcepiſſet labo-
ratoribus bonorum ſub pœna Excommunicationis,
ne amplius dicto D. Roderico de fructibus reſponde-
rent, prædicti laboratores de eiſdem fructibus reſpon-
derunt ante dictum Sebaſtianum, ac propterea, † cum 19
poſſeſſio ciuilis reſideat, ſeu conquieſcat ſuper natu-
rali, D. Rodericus omiſit omnem poſſeſſionem ex eo,
quod coloni prædictum Sebaſtianum † in Dominum 20
recognouerunt, *Socc. Iun. conſ. 35. n. 2. lib. 3. Dec. conſ.
103. per tot. Rip. in l. 1 ff. de interd. Menoch. remed.* 14.
de recuper. n. 43. late Surd. in conſ. 407. num. 21. lib. 3.

Quia huic obiecto reſpondetur, aduertendum eſ-
ſe † non conſtare, quod coloni recognouerint in do- 21
minum vel dictum Sebaſtianũ, vel prædictum D. Pe-
trum, prout nec etiam conſtat, quod voluerint inter-
uertere poſſeſſionem D. Roderici, vel quod id effe-
ctum, vt dicatur illatum præiudicium ipſius poſſeſſio-
ni concurrant alia requiſita, de quibus per *Bonnt.
dec. 83. num. 5.* ſed in omnem euentum, quatenus
etiam de prædictis poſſet conſtare, adhuc illa non
releuarent, nam omiſſo, quod licet † de iure anti- 22
quo colonos tradendo poſſeſſionem alteri, vel illum
recognoſcendo in dominum interuerteret primi do-
mini poſſeſſionem, in quibus terminis loquũtur DD.
præcitati; attamen ſecus eſſe videtur hodie de iure no-
uo, ſecundum cuius diſpoſitionem colonus non in-
teruertit poſſeſſionem domini alium recognoſcendo
in dominum, vel illi tradendo poſſeſſionem, *l. fin.
C. de acqu. poſſ. vbi Caſtr. id notat in finalibus verbis.
& hanc eſſe communem Modernorum ſententiam dicit
Bald. in conſ. 330. num. 7 verſ. ſed in quantum dicit. &
conſ. 325. num. 4. verſ. aut tradit alteri lib. 1. gl. in l. 1. in
verb. Domino C comm. de vſucap.* ceſſat omnis difficul-
tas, quia, cum D. Rodericus retineret vtramq; poſ-
ſeſſionem, ciuilem quidem animo proprio, natura-
lem vero corpore colonorum, etiam quod ijdem co-
loni voluiſſent aut potuiſſent interuertere illius poſſeſ-
ſionem naturalẽ, eamque Sebaſtianus fuiſſet ingreſſus,
non propterea perdidit ciuilem, † cum non interuene- 23
rit aliqua ipſius negligentia in recuperanda naturali,
*Caſtr. in dicta l. fin. poſt. princ. C. de acqu. poſſ. Soccin.
Sen. conſ. 266. num. 20. in fin. verſ. ſed illam amiſit.
cum ſeqq. vol. 1.*

Quantum vero attinet ad ſecundum, quod D. Ro-
derico denegari non poſſet manutentio quoad duas
ex tribus partibus fructuum dictæ Eccleſiæ, ita vt
reintegratio D. Petro conceſſa ſit iniuſta, patent
euidenter tam ex perſona propria ipſius D. Roderi-
ci, quam nomine Præſtimonij. Ex propria quidem
perſona competebat manutentio D. Roderico du-
plici ex capite; & primo, † quia cepit poſſeſſionem 24
dictorum bonorum, & quidem legitimam, vt ſupe-
rius probatum fuit. Secundo, quia licet Sebaſtianus
occu

Digitized by Google

occupaſſet naturalem, cum tamen illam poſtea dimi-
ſiſſet per alterius Parochialis aſſecutionem, poſſeſſio
25 illa naturalis vacua remanſit, ita vt † ratione ciuilis:
quæ penes Præſtimonium ipſum, licet vacans reſide-
bat adipiſcendo D. Rodericus poſſeſſionem eiuſdem
Præſtimonij conſecutus fuerit poſſeſſionem etiam bo-
norum dicti Præſtimonij, *Anchar. in reg. beneficium.
col. vlt. ante numerum duodecimum in verſ. Et ideo
ego. & in reg. ſine poſſeſſione, num. 10. in fin. & ſeqq.
de reg. iur. in 6. Lambert. de iure patr. lib. 2. part. 3.
art. 9. q. 11. num. 3. Couar. var. lib. 3. cap. 16. num. 13.
Ferrett. conſ. 14. num 4. & 5. vol. 1. & conſ. 236. n. 11.
lib. 2. cum alijs per Rot. deciſ. 19 part. 2. diuerſ. Bart.
in l. cum heredes. n. 1. in fin. ff. de acq. poſſ.* vbi quod
nouus Prælatus poſſidet abſque noua appræhenſione,
quia Eccleſia poſſidet, *Pontan. de ſpol. lib. 3. num. 149.*
vbi quod poſſeſſio rerum Eccleſiæ continuatur in
Prælato abſque noua appræhenſione *Guidop. dec 355.*
26 *num. 1.* † Nomine etiam Præſtimonij cõpetebat D. Ro-
derico manutẽtio, quia vt oſtenſũ fuit in alia deciſione,
poteſt Prælatus nomine Eccleſiæ agere iudicio manu-
tentionis, quando aliquis Eccleſia vacãte occupauit na-
turalem, *ex Doctoribus ibidem cumulatis, & vltra illos
faciunt Bald. in diſputatione incip. Accuſatus de vi tur-
batiua. col. 6. veniamus igitur ad ſolutionem, & declarat
etiam Menoch. de retin. remed. 3. n. 507 ante fin. verſ. qui
27 ergo naturali, cum ſeqq.* Prout etiã videmus, quod, † ſi
Prælatus male alienet Bona Eccleſiæ, poteſt ipſemet
nomine ipſius Eccleſiæ agere interdicto retinendæ,
*Caſſad. dec. 7. num. 13. de cauſa poſſ. & propriet. Seraph.
deciſ. 1417. num. 7. Add. ad dec. 116. num. 5. s. m. Greg.
& fuit dictum in cauſa Theatina Iuriſdictionis 10.
May. 1621. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano,*
28 † quod plus eſt, quam ſi poſſeſſio naturalis occupetur
Sede vacante per ea, quæ notat *Alex in l. naturaliter.
§. nihil commune. num. 18. vbi etiam Rip. num. 74. ff. de
acquirend. poſſeſſ. Seraph dec. 756. Montic. deciſ. 332.
num. 1.*

29 Non obſtat, quod, † quando bona ab altero occu-
pantur Sede vacante, Eccleſiæ competere interdictum
vnde vi, *dicunt Innoc. in cap. cum ſuper 4. num. 4. verſ.
& ſi ſpolietur de cauſ. poſſ. & propr. & in d. c. cum in
officijs. num. 6. verſ. & ideo videtur de teſtam. Specul. in
tit. de petit. & poſſ. §. 1. num. 36. Abb. in c. litera num. 3.
verſ. & ſi ſpoliatus. de dilat. & in d. c cum ſuper. num.
19. Felin. in cap. conſtitutus. num. 19. verſ. ſimiliter im-
portant de praeſcript. Add. ad dec. 355. num. 1. verſ. reſ-
pondeo ad primum. de reſtit. ſpoliat. in nou. Guidop. dec.
355 numer. 1. verſ. vnde dicit. Natt conſ. 562. num. 14.
30 & ſeqq.* quia pro reſponſione aduertendum eſt, † in-
terdictum vti poſſidetis habere duos effectus: Alte-
rum principalem pro cõſeruatione ciuilis poſſeſsionis;
Alterum vero conſecutiuum pro recuperatione natu-
ralis ab alio occupatæ, & in hoc æquiparatur interdi-
cto recuperandæ, *Bologn. in repet. l. naturaliter. §. nihil
commune num. 43. verſ. vnus eſt principalis. & verſ. 2.
habet. ff. de acq. poſſ. gl. in l. clam poſſidere §. qui ad nun-
dinas in verb nam clam poſt med. verſ. erit ergo.* vbi
quod hoc interdictum vti poſſidetis habet naturam
mixtam, nempe ciuilis retinendæ, quæ eſt penes actorẽ,
& recuperandæ naturalis ab aduerſario occupatæ, *Bero.
conſ. 102. n. 38 & n 43. lib. 1. Menoch. de retin. remed.
15. n. 26. Surd. conſ. 160. n. 71. & 73. vol. 2. Rot. dec.
560. n. 4. part. 1. recent.* hinc Doctores in alia deciſione
allegati dicunt, dari interdictum vnde vi ratione natu-
ralis poſſeſſionis, & interdictum vti poſſidetis, propter
ciuilem, quam aduerſarius inquietat, & dicunt, hoc
eſſe mirabile, quod interdictum, vti poſſidetis, licet ſit
retinendæ poſſeſſionis, habeat tamen vim recuperan-
dæ reſpectu naturalis, *Azo in ſum. num. 12. C. vti poſſid.
Bart in l. vti poſſidetis, n. 4. verſ. & aduerte. eod. tit.* vbi
etiam *Bald. num. 12. in fin. verſ. reſpondit.* quorum Do-
ctorum tanta eſt auctoritas, vt ſola ſufficiat, & in iſtis
terminis loquitur *deciſio in cauſa in Senen. Pontis Ar-
righi 12. Ianuarij 1573 coram D de Rubeis par. 1. di-
uerſ. dec. 390. num. 3. vſque ad fin.* dum dicit, quod poſ-
ſeſſio Eccleſiæ non eſt ciuiliſſima, ſed ciuilis, & eſt
conſiderabilis ad effectum recuperandæ, ſcilicet natu-
ralis, prout eſt ſenſus dictæ deciſionis, dum vult, quod
poſſeſſio poſterior illius Equitis Tomaſij ad effectum
ſummariſſimi poſſeſſorij non ſuffragatur ſtante poſſeſ-
ſione ciuili Eccleſiæ. Nec dicatur, deciſionem iſtam
fuiſſe reuocatam 12. Decembris 1580. coram Scipione
Cardinali Lancellotto, *vt in deciſ. 682. part. 1. diuerſ.*
in qua fuit reſolutũ, quod idemmet Eques Tomaſius,
licet agere non poſſet iudicio manutentionis, poterat
tamen agere iudicio ſpolij, & fuit reſeruatum, vt vide-
retur, an conſtaret de primo extremo, vnde per conſe-
quens dicendum videtur, non competere interdictum
retinendæ, quando tertius Sede vacante acquiſiuit
poſſeſſionem, ita vt, ſi ipſe ſpolietur, ipſi competat in-
terdictum recuperandæ ex quo fundamento deducitur
iuſtitia ſententiarum de partibus. Nam pro reſponſio-
ne dicitur, quod in eadem cauſa 26. Iunij 1577. co-
ram eodem Scipione Cardinali Lancellotto, vt in co-
pia deciſionis, quæ datur manuſcripta, reſolutum fuit,
mandatum de manutenendo relaxatum ad fauorem
prædicti Equitis Tomaſij fuiſſe iuſtum, & poſtmo-
dum ſub die 8. Martij 1578. coram s. m. Clem. VIII.
vt in deciſ. 240. part. 2. diuerſ. fuit receſſum ab iſta
deciſione Lancellotti, ea demum ratione, quod Ec-
cleſia S. Leonardi melius probat ſuam poſſeſſionem;
vnde in caſu dictarum deciſionum opus erat videre,
quis poſſeſſionem probaret, quia, cum quidam Aſca-
nius Commendam Sancti Leonardi, & Sancti Marti-
ni poſſideret, non cõſtabat, an tentam Pontis Arrighi
poſſideret, magis ratione vnius, quam alterius Com-
mendæ, vt videre eſt *in eadem deciſione ſub num. 2.* ac
propterea iure merito in caſu dictarum deciſionum
debebat inſpici actualis poſſeſſio, cum non conſtaret,
an vna vel altera Eccleſia poſſideret. Vnde ſtante hac
ſerie facti fuit *in eadem deciſ. 682.* opportune ordina-
tum, vt videretur, an conſtaret de primo extremo di-
cti Equitis Tomaſij, & tantum abeſt, quod in prædi-
ctis deciſionibus reprobetur concluſio firmata *in dicta
deciſione Senen. Pontis Arringhi 390. part. 1. diuerſ.*
nempe quod, † ſi Sede vacante naturalis poſſeſſio oc- 31
cupetur, competat Eccleſiæ manutentio, quod im-
mo expreſſis verbis confirmetur in eadem *deciſ. 240.
part. 2. diuerſ. coram s. m. Clem. VIII. in fin.* dum allega-
tur eadem deciſio *ſub die 12. Iunij 1573. coram D. de
Rubeis Decano,* & prædictæ concluſioni aſſentit etiam
*deciſio 203. num. 3. apud s. m. Greg. XV. deciſ. 19. n. 12.
13. part. 2. diuerſ. & deciſ. 560. num. 4. part. in recent.*
quæ in alia deciſione fuerunt etiam ponderatæ. Pro
quorum corroboratione fuit etiam conſideratũ, quod
† antiquitus remedium retinendæ raro practicabatur, 32
vt videre eſt *ex deciſio. Biſignetti vltima de reſtitut.
ſpoliat.* vbi Capitulum, cui denegatæ fuerant cande-
læ, quas percipere ſolebat, intentauit iudicium ſpolij
ex vnica denegatione, & † hoc interdictum retinen- 33
dæ cæpit eſſe obuium, ac frequentius practicari non
multis ab hinc annis *vt videre eſt apud Put. dec. 192.
num 3. lib. 1. & deciſ. 409. lib. 2. in correct.* prout † ho- 34
die paſſim practicatur.

Non † obſtat Rotæ auctoritas in deciſionibus in 35
contrarium allegatis, quia *deciſioni primæ de reſtit.
ſpoliat. in nou.* fuit ſatisfactum in alia deciſione *prout
deciſ. 390. & 682. part. 1. diuerſ.* quibus etiam ex
proxima deductis patet reſponſio; quemadmodum
ex alia deciſione deducitur quoque reſponſio *ad dec.
Seraph. 1127. ad deciſ. 171. part. 2. recent. & ad aliam*

in

in cauſa Borgomen. Beneficiorum 18. Ianuarij 1594. coram bon.mem. Cardinali. Blanchetto; in præfatis enim deciſionibus Rot. iuxta caſuum diuerſitatem reſpondit, nam in caſu *dictæ dec. Seraphini* clare patet, quod dubitabatur de validitate vnionis, &c. dum ea cognoſcebatur manutenendus erat poſſeſſor; prout etiam *in dicta deciſione 171. part. 2. recent.* ambigebatur, an domus eſſet cõnexa Canonicatui. In deciſione vero *bon. mem. Penia in cauſa Hypporegien. Capellæ Sancti Martini 25. Maij, & 21 Octobris 1611.* agebatur idem caſus, de quo in d. Senen. Pontis Arrighi, quia eadem perſona poſſiderat Eccleſiam Sancti Martini in Caſtro, & extra Caſtrum, & dubium erat, cuius Eccleſiæ bona eſſent. *Deciſioni bo. me. Cardinalis Caualer.* 209. reſponderetur, illam eſſe intelligendam iuxta terminos deciſionum *Seraphini, & dictæ Senen. Pontis Arrighi*, quas allegat. Rationi vero reperitæ, quod aliàs numquam daretur præſcriptio contra Eccleſiam placuerunt Dominis reſponſiones datæ in alia deciſione
36 ponderando, quod, † ſi Prælatus fuerit negligens in recuperanda naturali per decennium, eadem naturalis poſſeſſio amittitur, *vt in puncto dicit Soccin. ſen. alleg. conſ. 266. num. 20. in fin. verſ. ſed illam amiſit vol. 2. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina numer. 23. de cauſ. poſſ. & propr. Rol conſ. 50. num. 26. lib. 2. Aym. conſ. 235. num. 1.*

Et ita vtraque, &c.

R.P.D. PIROVANO

Romana Officij.

Lunæ 21. Iunij 1632.

SVMMARIA.

1 *Emptor euictione ſecuta agere poteſt ad pretium ſolutum.*
2 *Euicta dicitur res quando poſſeſſori fuit ablata.*
3 *Vniuerſitas conueniri poteſt ex contractu Adminiſtratoris conſtito de verſione alias ſecus.*
4 *Ampl. etiam non conſtito de verſione, vbi tota Vniuerſitas contraxit, vel mandatum dedit ad contrahendum.*
5 *Forma non ſeruata ſemper actus corruit.*
6 *Actus præſumitur validus contrario non probato.*
7 *Computationis* ex l. hæreditatum ff. ad l. falcid. *quãdo locus ſit & num. 10.*
8 *Mandatum executiuum credito non liquidato dicitur nullum, & iniuſtum.*
9 *Emptoris damnum reſpectu euictionis eſt pretium ſolutum.*
11 *Venditor an teneatur de euictione ſequuta per Iudicis imprudentiã, vel ex facto Principis, & num. ſeqq.*
12 *Sententia alio non probato, præſumitur rite lata.*
13 *Emptor ad periculum tenetur eorum, quæ poſt contractum contingunt.*
14 *Venditores periculum ſpectat ad venditorem, vbi cauſa fuit iudicialiter tractata, & ſecuta euictio ex cauſa præcedente.*
15 *Venditor, qui ſe obligauit in ſe iudicium ſuſcipere, & defendere a moleſtijs, tenetur ad moleſtias iuris, & facti.*
16 *Mandatum contra Vniuerſitatem dirigi debet contra illius bona, & illis non exiſtentibus collecta imponi debet.*
17 *Particulares de Collegio nec in perſona, nec in bonis tenentur pro debito Collegij.*
18 *Mandatum contra Vniuerſitatem dirigi debet contra Præſidentes, & adminiſtratores grauando illos in perſona, quatenus non ſoluerint, cum repræſentent Collegium, & facultatem habeant ſoluendi, vel in bonis Vniuerſitatis, vel per indictionem collectæ.*
19 *Decl. vt ſi nulla præcedat obligatio perſonalis, ſed via agatur ordinaria, ita demum teneantur Priores in perſona, ſi in mora fuerint non indicendo collectam à Iudice ordinatam, ſed ſtante obligatione, & in via executiua committitur mora per Priores, dum in termino mandati relaxati non ſoluunt ex bonis Vniuerſitatis, vel imponendo collectam, vt poſſunt etiam ſine Iudicis auctoritate.*
20 *Mora committitur ex iudiciali interpellatione.*
21 *Mora reſpectu Vniuerſitatis, & indicenda collecta pro ſolutione debiti commiſſa non videtur, niſi dato competenti termino ad ſoluendum.*
22 *Collecta an imponi poſſit per Officiales Vniuerſitatis abſque licentia Pontificis pro ſoluendis debitis.*
23 *Officiales Vniuerſitatis tenentur ex obligatione anteceſſorum vti ſucceſſores, & Corpus Collegij repræſentantes.*

DECISIO CCCXXXI.

Vendito officio, de quo agitur, Notariatus, & Secretariatus nuncupato, per Deputatos Collegij Medicorum Vrbis Coſmo Contino, & ad vitam Franciſci eius filij, eos in pacifica poſſeſſione emolumentorum manutenere promiſerunt, & de euictione Officij, & defenſione in forma iuris valida, & ad omnia damna in forma Cameræ ſe obligarunt. Contigit euictio per Cameram Apoſtolicam, & propter eam Franciſcus filius primo egit contra Lampugnanum pro reſtitutione pretij ſcut. 700. qui poſtmodum per ſententias Rotales obtinuit, declarari non eſſe obligatum de proprio, ex quo Collegium venditionem ratam habuit; egit ſecundo loco idem Franciſcus ex nouo reſcripto, & perſonas Protomedici, & Camerarij reſpectiue totum Collegium repræſentantes, cauſa poſtmodum appellationis commiſſa cum facultate procedendi ad legitimam executionem quæſitum fuit de vlteriori proceſſu, & per Dominos fuit reſponſum.

Eſſe procedendum ad legitimam vlteriorem executionem, niſi infra duos menſes de ſolutione fuerit doctum.

De Iuſtitia Franciſci Contini agentis non fuit dubitatum, quia nititur inſtrumento obligatione Camerali vallato, & ratificatione ſubſequuta, ex quo Collegium tenetur manutenere Continos in pacifica poſſeſſione percipiendi emolumenta Officij, & de euictione, & ad damna, vndè, † cum euictio 1
ſequuta fuerit effectualiter per poſſeſſionis Officij priuationem, ſtatim apertus eſt locus emptori ad agendum pro recuperatione pretij ſoluti, *l. ſi plus, vel minus, ff. de euict. l. qui rem. C. eodem tit. Crau. conſ. 682. num. 6. & 845. num* 12. dicens, † rem eſſe euictam, 2
quando poſſeſſori fuit ablata, *Surd. conſ. 36. num. 22. Theſaur. dec. 85. num. 2.*

Neq. obſtat † defectus actionis non probata verſione 3
pecuniarum in vtilitatem Collegij, per *l. Ciuitas. ff. ſi cert. petat. Coller. de proceſſu execut. par. 2. cap. 3. numer. 337. Mantic. de contr. libr. 8. tit. 12. num 2.*

Quia quidquid ſit in particulari de Vniuerſitate, vel Officiali, aut Sindico accipiente mutuo nomine Vniuerſitatis, qui tenentur probare verſionem pro obliganda Vniuerſitate, † ſecus tamen eſt, quan- 4
do tota Vniuerſitas contrahit, vel mandat cum aliquo ſuo nomine contrahere, vt in præſenti: quia tunc non eſt probanda verſio, *Ripa in l. ſi ts, qui numer. 10. ff. de pignor. Alciat. in d. l. ciuitas. nu. 2. Mantic.*
de

de contract.lib.8.tit.13.n.6. Coſta de retrotract.caſu 4.
cap.8.num.1.

Similiter neque obſtat omiſſio formæ Statuti Col-
legij *cap.*30. prohibentis, nihil determinari, niſi per ſe-
creta ſuffragia, quod dicebatur factum non probari in
5 venditione præſentis Officij, vt ideo † forma non ſer-
uata ſemper actus corruat, *cap. cum dilectis. de reſcript.*
& latiſſime comprobat *Beco. conſ.12. num 17.*

Quia, etſi poſſit dubitari de exiſtentia ſtatutorum
quæ dantur, & etiam Bullæ Clem. VII. cum non ſint
in actis producta attamen Collegium, quod ſe fundat
6 in negatiua obſeruationis, tenetur illam probare, † aliàs
ſemper præſumitur pro validitate actus, *Innocent. in*
cap. ſuper his num.19. de accuſ. Bart. in l. actor.num.6.
C. de probat. Gabr. eodem titul. concl.6. in princ. latiſ-
ſimè comprobans.

Nec releuans eſt alia exceptio, quæ deducitur ab ex-
ceſſu ex eo, quod latere emptorum reſtringebatur ad
emolumenta officij, quæ non excedebant ſcuta octua-
ginta quolibet anno, non autem ad ipſum officium,
cuius dominium non erat in ipſos tranſlatum, nec po-
terat ab eis vendi, & tamen fuit relaxatum manda-
7 tum pro ſorte ſcut. 700. & vlterius, † cum officium
fuerit venditum ad vitam Coſmi, & Franciſci eius fi-
lij, & Coſmus iam deceſſerit, habenda erat ratio tem-
poris decurſi, *ad formam, l. hæreditatum. ff. ad leg.*
8 *falcid.* & † ante liquidationem dicebatur mandatum
fuiſſe, & eſſe nullum, & iniuſtum propter crediti incer-
titudinem, *Bald. conſ.99. n.1. lib.1. Seraph. dec. 1168.*
cum aliis allegat.

Quia fuit reſponſum, Collegium promiſiſſe, nè dum
manutenere emptores in pacifica poſſeſſione exigendi
emolumenta officij, ſed de euictione, & de damnis:
vnde officio euicto, & poſſeſſione ablata agit Fran-
9 ciſcus ad damna, † quæ ſunt ipſum pretium ſolu-
tum. *gloſ. in l. prima verbo quanti, C. de his qui à*
10 *non Domino, Alex. conſ. 67. numer. 2. lib. 2.* & † de
computatio: quia officium per Cameram Apoſtoli-
cam venditum fuit ad vitam vnius tantum pro ſcu-
tis 2000. &, vbi agitur de damno certo, non eſt lo-
cus præſumptioni legis prædictæ, *l. Titius. § finali. ff.*
de act. empt. Rot. deciſ. 13. num.2. & 308. num.1. part.4.
diuerſ.

11 Demum non obſtat, quod † euictio ſequuta fuerit per
Iudicis imprudentiam, & ex facto Principis quæ Col-
legium non potuit obligare ad reſtitutionem pretij

Quia, cum præceſſerit ſententia, quæ fecit tranſi-
tum iudicatum, per quam Collegium fuit priuatum
12 dominio officij, de quo agitur, & † pro ea, præſu-
mitur alio non probato, quod fuerit ritè lata, *Abb.*
in cap. quoniam contra. num.13. de probat Grat. conſ.77.
num.3. vol.2. Gabr. de ſent. concl.4. numer.2. etiamſi
petita fuerit reſtitutio in integrum, non eſt agendum
de Iudicis imprudentia, aut de facto Principis, tam-
13 quam de contingentibus poſt contractum, † quorum
periculum ſolet ſpectare ad emptorem, quæ fuit ratio
l. ſi per imprudentiam, ff. de euict. & fundata in l. pri-
ma. C. de peric. & comod. rei vendic. & l. fin. C. de
14 *euict.* ſed dum † cauſa fuit iudicialiter tractata, & of-
ficium euictum ex cauſa præcedente euictionis: pericu-
lum ſemper ſpectat ad venditorem, *Angel. in l. prima.*
in ſecundo no. ab. C. de commodo & pericul. in vend.
15 *Oſaſc. dec. 48. num.7.* præterea, † cum Collegium te-
neatur vigore eiuſdem obligationis inſtrumentalis in
ſe ſuſcipere iudicium, & defendere emptores à mole-
ſtationibus, ſibi, & non aliis imputet, ſi moleſtias de
Iure, & de facto non amouit, *prout fuit. dictum in Ro-*
mana Dotis, quæ eſt 286. num.4. Impreſſ. per Statut.
poſt ſuum tract. de Saluian.

Maior difficultas videbatur in hac via executiua
ſuper modo exequendi mandata contra Collegium præ-
dictum, in qua multi ſenſerunt † dirigenda eſſe man- 16
data contra bona Collegij, aut, non exiſtentibus, in-
dicendam eſſe collectam, cum † particulares de Colle- 17
gio, neque eorum bona teneantur pro debito Vniuer-
ſitatis, *per l. ſicut. § primo. ff. quod cuiuſque vniuerſ. cap.*
Imperatorum. de Iur. calumn. & indictio Collectæ ſit
modus à Iure approbatus, *iuxta Bart. doctrinam in l.*
4. §. Actor. de re iud. & cum hac opinione tranſi-
erunt Guttierez. de Gabell. quæſt.169. num. 19. Felic. de
cenſib. lib. 2. cap.3. numer.8. Capiblanc. de offic. Baron.
lib.2. Pragmat.10. cap.67. numer.2. Auedan. de execut.
Mand Reg. cap.14.21. & 27. & idem fuit firmatum in
Anconitana Florum 10. *May* 1630. *coram me*, alij verò
exiſtimarunt † dirigēda eſſe mandata contra Præſiden- 18
tes, & Adminiſtratores, & grauando illos in perſona, qua-
tenus non ſoluerint debitum cum repræſentent totum
Collegium, & habeant facultatem ſoluendi, vel in bo-
nis eiuſdem Vniuerſitatis, vel per indictionem Collectæ,
ſequendo antiquos huius opinions auctores. *nempe*
Bald in l. etiam num 11. C. de execut. rei iud. Angel.
in l. ſi quid. num.1. & Caſtr. in l. ſicut. num.2. ff. quod
cuiuſquā vniuerſ. nomine, atque ita ſenſerunt Garzias
de expenſ. & melior. cap.20. num.4. idem Guttierez de
Gabell. quæſt. 168. n.19. Manſon. de cauſis executiuis
ampl. 3. numer. 29. Anton. Faber. in ſuo Codice lib.7.
tit. 33. diffin.1. num. 4. & clarius lib.4. tit.7. de fin. 5.
numer. 2. Bobadill. in ſua politica tom. 2. lib.2. cap. 8.
num. 78. & cum hac ſecunda opinione Domini tranſie-
runt in via executiua, quæ competit Contino empto-
ri Officij vigore obligationis Cameralis, quæ poſtre-
ma opinio verè non diſcordat à prima: quia *Bald. in*
dicta l. etiam num.11. admittit Priores, aut Conſules
Vniuerſitatum poſſe carcerari; ita tamen ſi fuerint in
mora ſoluendi propterea † aliter moram committunt 19
Priores, quando agitur via ordinaria contra eorum
Vniuerſitates nulla præcedente obligatione perſonali
ſecundum formam Cameræ Apoſtolicæ, ſcilicet non
indicendo Collectam à Iudice ordinatam; & tunc poſ-
ſunt carcerari ob non paritionem ſecundum terminos
deciſionis Anconitanæ Florum ſupra allegatæ, in
qua referuntur tenentes primam opinionem, aliter
vero committitur mora in via executiua, vt in præ-
ſenti, quæ ſtatim oritur contra Priores, quando in
termino mandati relaxati non ſoluunt, cum habeant
bona Vniuerſitatis ſufficientia, vel Collectam indicere
poſſint ſingulis de Vniuerſitate pro debito extinguen-
do abſque alia Iudicis auctoritate, aliàs non eſſet da-
re diſtinctionem inter viam ordinariam, & viam exe-
cutiuam, & actionem perſonalem ex contractu, & obli-
gatione deſcendentem, & realem ex non paritione cau-
ſatam, vt dicunt allegati pro hac ſecunda opinione, &
in his terminis poteſt admitti ſtylus A. C. de quo per
Saluſt. in ſua praxi lib. 1. capit. 36. & addito quod,
† etſi moram fuiſſe commiſſam ex eo probetur, quod 20
Prothomedicus, & Camerarius fuerint iudicialiter in-
terpellati, *Dec. & Cagnol in l. qui ſiuè, ff. de regul.*
iur. Menoch. de arbitr. 220. numer. 45. non tamen in
inſtanti relaxationis mandati, ſtatim videtur mora
commiſſa ratione ſubiectæ materiæ habendi pecunias
à particularibus per indictionem Collectæ; ſed † in- 21
tra competentem terminum datum ad ſoluendum, *vt*
idem Menoch. dicto caſ. 220. num.45. propterea Dò-
mini voluerunt, non prius mandatum eſſe exequen-
dum, quam ſi vltra bimeſtre Collegium diſtulerit de-
bitum ſoluere.

Non obſtat, quod † officiales Collegij Medico- 22
rum non habeant facultatem imponendi Collectas
particulares pro debitis Collegiis ſoluendis abſque
licentia Pontificis: quia non agitur de intereſſe Ca-
meræ Apoſtolicæ ſoluere propria debita; ſed de
obligatione Collegij, & ſic priuatorum, pro quo
non

non legitur legalis probibitio.

21 Neque ex eo, † quod non eſſent officiales de tempore venditionis officij poſſuot eximi à perſonali obligatione quia noo conueniuntur vti particulares de Collegio; ſed tamquam officiales, repræſentantes Corpus Collegij, qui ſemper extant ſub nomine dignitatis, vt bene probant ſupra relati pro ſecunda opinione.

Et ita &c.

R.P.D. DVNOZETTO

Lucana Iuriſpatronatus.

Mercurij 20. Decembris 1628.

SVMMARIA.

1 *Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus.*

2 *Vicario atteſtanti ſuper pertinentibus ad eius officium, & de facto proprio creditur.*

3 *Scientia, & patientia Aduerſarii probatio non requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem contra ipſum in habente titulum.*

4 *Scientia Aduerſarii præſumitur ex actuum multiplicitate, & temporis diuturnitate.*

5 *Præſentatus à vero patrono præfertur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione.*

6 *Decl. vt procedere ſi de vero titulo incontinenti concludenter doceatur vel per confeſſionem partis, vel rem iudicatam, vel publicum inſtrumentum fundationis, & clarum.*

7 *Donatione ius omne dicitur à donante abdicatum, & in donatarium tranſlatum.*

8 *Beneplacitum Apoſtolicum curſu 30. annorum præſumitur.*

9 *Ordinarij conſenſus in donatione facta compatrono non requiritur.*

10 *Tituli inſufficientis productio ad alium finem non impedit, quin allegari valeat præſumptio melioris tituli.*

11 *Titulum donantis, & cedentis poteſt allegare donatarius, & ceſſionarius.*

12 *Præſentat o facta præſumitur in vim tituli præcedentis.*

13 *Epiſcopus eſſe poteſt in cauſa iuriſpatronatus, vbi illius exiſtentia controuertitur.*

DECISIO CCCXXXII.

1 EVerat coram me reſolutum 18. Iunij præteriti, Dominicũ eſſe inſtituendum † tamquam præſentatum à Martino exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, *iuxta reg. text. in c. conſultationib. de iurepatron. cum alijs allegat.*

Verum non acquieſcente Franciſco præſentato à Cappellanis iterum dubio propoſito ſuper iiſdem Dominis placuerunt fundamenta deciſionis.

Non enim obſtat, Primo, quod ex aduerſo fuit deductum, dictam quaſi poſſeſsionem non aliunde probari, quam ex atteſtatione Vicarii, cuius fidem in hoc prætendebant vacillare informantes pro Franciſco, fuit enim reſponſum, † Vicario atteſtanti ſuper 2
pertinentibus ad eius officium, & de facto proprio, qualis eſt præſentatio coram ſe facta, eſſe pleoe credendum. *Rot. deciſ. 12. de iurepatron. in nou. Caputaq deciſ. 87. part. 3. prout in his terminis de atteſtatione Vicarij cenſuit Rot. in Papien. Archipreſbyteratus 19. Ianuarij 1601. coram bon. mem. Card. Pamphilio.*

Minos dictæ quaſi poſſeſsioni officit, quod non probetur ſcientia, & patientia Cappellanorum † cum 3
enim Martinus habeat de iure fundatam intentionem Martinus habeat de iure fundatam intentionem ſuper ſuper inſtrumento donationis Cappellanorum non eſt opus docere de alia ſcientia, & patientia ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in eorum præiudicium, *Caſtr. in l. ſeruitutis prædiorum. num. 9. verſ. quarto requiritur. ff. de ſeruit. Seraph. deciſ. 1213. num. 6. Greg. dec. 283. num. 1. vbi Add. num. 7.* & vlterius † hæc ſcientia 4
præſumitur etiam ex actuum multiplicitate, & diuturnitate temporis, *Seraph. dec. 306. num. 5. & 7. Rot. deciſ. 686. numer. 4. par. 2. recent.*

Noo obſtat ſecundo, quod † præſentatus à vero 5
patrono comparente ante inſtitutionem ſit præferendus præſentato ab exiſtente io quaſi poſſeſſione, Quia Dominis placuit reſponſio deciſionis, quod hoc tunc demum † procedat, ſi de vero titulo concludenter 6
doceatur ex confeſſione partis, re iudicata, vel inſtrumento fundationis adeò claro, vt indubitatè incontinenti appareat de non iure exiſtentis io quaſi poſſeſſione, *vt præter allegata fuit deciſum in Leodien. Canonicatus 13. Nouembris huius anni coram Reuerendiſſimo D. Decano.*

In caſu autem noſtro fundamentum, quod fiebat ex parte Cappellanorum ſuper exhibito inſtrumento fundationis fuit ſublatũ ex ſubſequuta donatione eorumdem Cappellanorum ad fauorem Martini, † cuius 7
vigore omne ius fuit abdicatũ à Cappellanis & tranſlatum io Martinum donatarium vt in d. deciſione.

Neque hæc donatio eo minus valida cenſeri debet, quia non conſtat de beneplacito Apoſtolico, aut conſenſo Epiſcopi, Nam † illud ex curſu 30. annorũ 8
cum obſeruantia præſumitur interueniſſe, *Seraph. dec. 677. num. 1.* † conſenſus autem Ordinarii in donatione 9
facta compatrono non eſt neceſſarius, *iux. allegat. dec. Achil. 10. de iurepatr. Reuerendiſſimus D. meus Decanus dec. 464. num. 8.*

Nec præſumptio dicti Beneplaciti Apoſtolici eliditur ex productione cuiuſdam conſenſus Vicarii, & ſic ex exhibitione tituli inſufficientis. Quia etiam huic obiecto Domini dixerunt fuiſſe ſatisfactum ex reſponſione deciſionis. Etenim conſenſus Vicarii non fuit deductus ad ſupplendum defectum Beneplaciti Apoſtolici requiſiti in alienationibus rerum Eccleſiarum ex *Conſtitutione Paul. 11.* ſed pro maiori cautela ad ſupplendum conſenſum Ordinarii, qui exiſtimabatur neceſſarius etiam in puris terminis iuris communis pro donatione iuriſpatronatus. Vnde huiuſmodi † produ- 10
ductio tituli inſufficientis facta ad alium finem, & effectum non impedit, quominus allegari valeat præſumptio melioris tituli, *vt diſtinguit Rot. in alleg. dec. 285. num. 4. par. 2. recent.*

Non obſtat tertio, quod præſentationes factæ poſt donationem emanauerint in vim tituli fundationis & non in vim donationis. Cum enim ius Cappellanorum proueniat ex fundatione, hic idem titulus per Cappellanos fuit tranſlatus in Martinum donatarium, † qui potuit propterea tamquam ſucceſſor Cap- 11
pellanorum allegare eumdem titulũ, donatarius enim vtitur iure donantis eo modo, quo ceſſionarius iure cedentis *ad l. ſi à creditore. C. de act. & oblig. Rot. deciſ. 304. num. 7. part. 1. recent.* Vltra quod † præ- 12
ſumitur, Martinum præſentaſſe etiam vti donatarium, & ſic in vim tituli præcedentis, *l. fin. C. de acq. poſſ.*

Nonobſtat demum, quod dicebatur, Ordinarium eſſe in cauſa. Quia, licet informationes datæ pro Franciſco inſcriberentur etiam pro Epiſcopo, tamen ex actis non conſtat, Epiſcopum fuiſſe vnquam ad cauſam admiſſum, aut patronatui contradixiſſe. Et in omnem caſum obiectum viſum fuit ceſſare, quia

nunc

nunc non agitur, nec dubitatur de exiſtentia iuriſ-
13 patronatus, † quo caſu Epiſcopus pro intereſſe poſſet eſſe in cauſa, ſed tantum agitur de pertinentia inter patronos, quæ nihil commune habet cum Epiſcopo,

Et ita vtraque, &c.

E O D E M

Eadem.

Lunæ 7. Maij 1629.

S V M M A R I A.

1 *Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus*

2 *Præſentatus à vero patrono, de cuius iurepatronatus conſtet per confeſſionem partis, ſeu rem iudicatam, vel publicum inſtrumentum, præfertur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione.*

3 *Lim. ſecus ſi iuſpatronatus reddatur turbidum.*

4 *Donatione ius abdicatur à donante, & transfertur in donatarium*

5 *Patronus Eccleſiaſticus non poteſt iuſpatronatus donare.*

6 *Annorum 30. curſus facit præſumere titulum validum, beneplacitum Apoſtolicum, & vtilitatem Eccleſiæ.*

7 *Vtilitas Eccleſiæ in donatione præſumitur eo ipſo, quod donatio præſumitur ſolemnis.*

8 *Præſumptiones non ſunt multiplicandæ.*

9 *Lim. niſi vna veniat in conſequentiam alterius.*

10 *Epiſcopi interuentus in cauſa iuriſpatronatus, vbi de illius exiſtentia non dubitatur, nec agitur de libertate beneficij, non attenditur.*

11 *Patronorum multiplicatio non præiudicat Eccleſiæ.*

Deciſio CCCXXXIII.

IAM per duas deciſiones in hac cauſa factas fuit reſolutum, Dominicum eſſe inſtituen-
1 dum † tamquam præſentatum à Martino exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, *iux. tex. in cap. conſultationibus. de iurepatron.* hodiè cum cauſa pro tertia vice fuiſſet repropoſita ſuper eiſdem Dominis placuerunt fundamenta deciſionum.

2 Non obſtat, quod, † quando cum præſentato à Patrono putatiuo, videlicet exiſtente in poſſeſſione præſentandi, concurrit alius præſentatus à vero Patrono, de cuius iurepatronatus legitime conſtat, vel per confeſſionem, vel per rem iudicatam, vel per publicum inſtrumentum, tunc in concurſu præferendus eſt præſentatus à vero Patrono, *Panormit. in d. cap. conſultationibus. nu. 9. Dec. conſ. 527. num. 1. Butr. Rip. & alij, quos ſequitur Rot. dec. 374. num 4. p. 1. recent.* quæ limitatio videtur bene applicari huic caſui, ex quo ex inſtrumento publico apparet, vnam ex duabus vocibus huius iuriſpatronatus fuiſſe reſeruatam Vniuerſitati Cappellanorum, quæ præſentauit Franciſcum, qui propterea venit præferendus Dominico præſentato à Patrono exiſtente in quaſi poſſeſſione ex iuribus ſupra citatis: Quia ex dicto inſtrumento non viſa fuit reſultare talis probatio ad
3 hoc, vt poſſit intrare dicta limitatio, † ex quo illud non ſolum redditur turbidum, ſed omnino tollitur ex donatione poſtea facta à dictis Cappellanis Martino ſe-
4 niori, † cuius donationis vigore omne ius à Cappellanis fuit abdicatum, & in Martinum donatarium tranſlatum, *vt fuit firmatum in duabus deciſionibus quæ reuidentur.*

Non obſtat, † quod Patronus Eccleſiaſticus non 5
poſſit donare iuſpatronatus. Quoniam eo ipſo, quod † 6
adeſt curſus, & obſeruantia 30. annorum inducat præſumptio tituli validi, præſumiturque Beneplacitum Apoſtolicum, quæ quidem præſumptio influit ne dum in ipſum Beneplacitum, ſed etiam in vtilitatem Eccleſiæ, *Alex. conſ. 79. col. 4 num. 6. in fin. verſ. fortificatur, lib. 5. Cranet. de antiquit. tempor. par. 3. cap. 2. vidimus in genere. num. 26. & in his terminis tenuit Rot. in Mediolanen. Reſciſſionis Permutationis coram Card. Pamphilio apud Marcheſ. par. 1. fol. 113. numer. 6.* nam † eo ipſo, 7
quod præſumitur donatio ſolemnis, præſumitur etiam vtilis Eccleſiæ *Mantic. dec. 101. Greg. XV. dec. 343. vbi Add. numer. 4. & in d. Mediolanen. Reſciſſionis Permutationis coram bo. me. Card. Pamphilio.* Qui quidem curſus 30. annorum bene probatur ex pluribus præſentationibus effectuatis factis ab hæredibus Martini ſenioris ab anno 1551. de quo ipſe Martinus præſentanit Pardum, *vt firmatur in prima deciſione in hac cauſa facta.*

Non obſtat, quod hoc caſu † daretur multiplicatio 8
præſumptionum, nempe præſumptio Beneplaciti, & præſumptio vtilitatis, contra *tex. in l. 5. C. de dot. promiſſ.* Quia † vna præſumptio venit in conſequentiam alte- 9
rius, *Mantic d. dec. 101. n. 3. Add. ad Greg. XV. dec. 343. n. 5.* nec eſt veriſimile, quod dicta donatio tamdiu fuiſſet obſeruata ſine confirmatione legitime ſequuta.

Denique non obſtat, quod Epiſcopus Lucanus ſit in cauſa, Quia, cum hoc iuſpatronatus probetur non ſolum per multas præſentationes continuatas per publicum inſtrumentum fundationis, & donationis, ſed etiam per illiuſmet Ordinarij comprobationem, dum ipſe dedit inſtitutionem Franciſco alteri Præſentato, ita vt de illius exiſtentia dubitari non poſſit, † ſat eſt, 10
quod non ſit in cauſa pro libertate Beneficij ad effectum, vt præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione preſentandi veniat inſtituendus. *vt fuit dictum in Pampilonen. iuriſpatronatus 19. Martij 1608. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Lucana Cappellaniæ 20. Maij 1594 coram Blanchetto, & in Auerſana Beneficij, ſeu Iuriſpatronatus 23. Iunij 1603. coram Litta.* Vnde ſua non intereſt, quod potius vnus, quam alter ſit patronus, cum † ob multiplicitatem patronorum non o- 11
riatur præiudicium Eccleſiæ, *Rot. dec. 174. num 4. par. 1. recent. & fuit dictum in prædictis Auerſana coram Litta, & Pampilonen. Iuriſpatronatus coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano.* Reliquis verò obiectionibus fuit ſatisfactum per reſponſiones datas in deciſionibus, cum quibus Domini tranſierunt.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. V E R O S P I O.

Auximana Fideicommiſſi

Veneris 30. Maij 1631.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento apprehenſionis factæ in vim ſententiæ.*

2 *Executio, & ſubhaſtatio contra aliquem petita, & impetrata probat illius poſſeſſionem.*

3 *Executionem paſſus in vim mandati Iudicis nulli, & iniuſti, qui ſe pro ſpoliato non habuit, non dicitur ſua poſſeſſione priuatus.*

4 *Via electa ordinaria, in qua partes conſenſerunt, non*

poteſt fieri tranſitus ad executiuam, niſi nulliter.

5 *Via vnius electione cenſetur alteri renunciatum.*

6 *Via executiua agi non poteſt nec in vim obligationis cameralis, vbi cœptum eſt agi via ordinaria.*

7 *Lim.niſi in primo iudicio reus fuiſſet contumax, vel actor reficiat omnes expenſas.*

8 *Inſtituendi neceſſitas non conſideratur in nepote ex fratre.*

9 *Cauſa vniuerſalis praiudicialis eſt particulari.*

10 *Cauſam eſſe vniuerſalem colligitur ex petitione, & concluſione libelli.*

11 *Et ex executione directa contra omnia bona.*

12 *Citationis executio nulla eſt facta in die feſto, & n. 17. Ampl.vt num.18.*

13 *Terminus ad reluendum ex conſtitutionibus Marchia debet conſtitui dierum quindecim.*

14 *Citatio executa die feriato, qua cadat pro die iuridice, ſuſtinetur.*

15 *Ampl.etiam de ſtyle Rota. Decl.vt num.17.*

16 *Citationis, ſeu illius executionis actus dicitur extraiudicialis.*

19 *Ægidiana locum non habet in Tribunali Eccleſiaſtico.*

20 *Iuriſdictio eadem eſt delegantis, & delegati.*

21 *Exceſſus in exequendo cauſat iniuſtitiam.*

22 *Immiſſio dari, & accipi poteſt pro indiuiſo, & poſtea ad diuiſionem deueniri.*

23 *Exceptio fideicommiſſi turbida non obſtat poſſidenti in vim illius, vbi turbiditas ex replicatione partis reſultat.*

24 *Tertij ius allegari non poteſt, niſi eo volente, & num.15.*

25. *Praſertim vbi non eſt omnino excluſiuum iuris agentis.*

26 *Executio facta contra non citatum nulla eſt.*

27 *Citationis omiſſio contra vnum operatur nullitatem etiam ad fauorem alterius, vbi communis eſt cauſa defenſionis.*

28 *Executio vti indiuidua non poteſt pro parte, aut fauore alterius ſolum valere.*

DECISIO CCCXXXIV.

POST executionem, quam obtinuerunt cre-
ditores quondam Pompilij de Rotundis in
poſſeſſione prædij Fraſchettalis, & delibera-
tionem factam ab ipſis creditoribus eiuſdem prædii
Ioanni Florentino vltimo oblatori. Cum commiſſa mi-
hi fuiſſet cauſa appellationis ex parte Phœbi filij Pōpi-
lij, qui tanquam vocatus ex fideicommiſſo Hieronymi
fuerat immiſſus in eiuſdem prædij poſſeſſionem; Quia
in eadem commiſſione concedebatur etiam mihi fa-
cultas manutenendi quem de iure, dedi Dubium. Qui-
bus eſſet hæc manutentio concedenda, eodemq; dubio
hodie per me propoſito, illud Domini ad fauorem Phœ-
bi reſoluerunt, informantibus tàm eodem Phœbo, quá
creditoribus Pompilij, & Ioanne Florentio, qui ex de-
liberatione ſibi facta à creditoribus erat in poſſeſſione
eiuſdem prædij.

Et quia de anteriori Phœbi poſſeſſione dubitari non
1 poterat, cum illa non ſolum † probaretur ex ſententia,
& inſtrumento apprehenſionis in executionem eiuſ-
dem ſententiæ, *ad l. Iuſte poſſidet ff. de acq. poſſ.* Verum
2 etiam † ex actu ipſius executionis, & ſubhaſtationis,
quæ contra eumdem Phœbum petita, & impetrata fuit;
ſolum opus erat videre, An fuerit Phœbus eadem poſſeſ-
ſione priuatus ex mandatis, & illorum executione con-
ceſſa creditoribus Pompilij, quibus tamquam nullis,
& iniuſtis idem dicebat ſuam poſſeſſionem ſibi adem-
ptam non fuiſſe. Et ſubſiſtere viſæ fuerunt Dominis
tam nullitatis, quàm iniuſtitia eiſdem mandatis oppo-
ſitæ, † ita vt præſeruatum ex illis fuerit ius, & anterior 3
Phœbi poſſeſſio, qui ſe pro ſpoliato nū habuit *Hoſtien.
in ſumm tit. de reſtit. ſpol. §. quando facienda ſit reſtitu-
tio. Abb. in cap conquerente. num. 12. eod. tit. Put. dec.
409. lib. 2. Verall dec. 586. par. 3. Caſ. de Graſſ. dec. 1. nu.
2. de conſtit.*

Prima nullitas, quæ reſpiciebat ordinem iudicij, &
operabatur nullitatem ipſius mandati relaxati, fuit † 4
tranſitus à via ordinaria ad viam executiuam: cum poſt
immiſſionem, quàm ipſe Phœbus obtinuerat tamquá
vocatus ex fideicommiſſo Hieronymi in pluribus in-
ſtantijs, ſolum ab eiſdem creditoribus fuerit contro-
uerſum hoc fideicommiſſum: donec ab vltima ſenten-
tia bo.me. Vbaldi, quæ declarauit libera eadem bona
relicta à Hieronymo, appellauit Phœbus, & commiſſa
cauſa bon.me. Manzanedo, firmatum fuit non ſolum
idem fideicommiſſum, ſed quod ad illud eſſet vocatus
ex tertia parte vna cum Pompilio patre, & Cornelio
patruo *vt in deciſione eiuſdem R.P.D. Manzanedi* 10.
Nouemb. 1617. Vnde, cum in hoc ſtatu cauſa penderet,
& cum dubitari non poſſit de conſenſu vtriuſque
partis procedendi ordinarie, non potuit, relicta hac via,
inſtitui noua via executiua pro eiſdem creditis, ſuper
quibus fuit iam diù actum in iudicio ordinario, *vt fuit
coram eodem Manzanedo in hac cauſa reſolutum* 18.
May 1619. cum † per electionem vnius viæ cenſeatur 5
alteri renunciatum, *cap. vt quis de elect. lib. 6. Bald. in l.
1. num. 1. in fin. C. de execut. rei iudic. & in l. 2. numer. 54.
C. de ſeruitut & aqu. Neguſ. de pignor. 4. par. princip.
numer. 25. Caſ de Graſſ dec. 2. num. 2. de ſent. excomm.
Rot dec. 551. num 5. par. 3. lib. 3. diuerſ. in Mediolanen.
Legati 30. Octobris 1585. coram Cardinali Pamphilio,
in Romana Pecuniaria 28. Nouembris 1612. coram
Manzanedo.* Idque † etiam procedere, quamuis actum 6
fuerit vigore obligationis Cameralis, *tradunt Add.
ad Galleſ. de oblig. cam. q. 11. numer. 11.* † niſi tamen 7
in primo iudicio, quod fuit per actorem intentatum,
fuiſſet ipſe reus contumax, vel niſi actor, qui execu-
tiuè agere aggreſſus eſt, refecerit omnes expenſas
iudicij, quod cœptum, & tractatum antea fuit ordinariè.
Et huius nullitatis defectus ex eo præterea augebatur
cum omnia bona ad ſui, & fratrum ſuorum fauorem
fuiſſe fideicommiſſo ſuppoſita, non ſolum contende-
ret Phœbus, ſed contra eoſdem creditores Pompilij pa-
tris obtinuiſſet declarari per ſententiam Cardinalis
Lancellotti, immo, cum non deeſſent coniecturæ rela-
tæ *in deciſione eiuſdem Cardinalis Lancellotti* 12. *Iunij*
1604. ex quibus vocatio Pompilij, & filiorum facta à
Hieronymo teſtatore concludebatur fuiſſe ordine ſuc-
ceſſiuo, non autem ſimultaneo † quamuis in eodem 8
Hieronymo, cui ipſe Pompilius erat ex fratre nepos,
conſiderari non poſſet neceſſitas inſtituendi, ſicut re-
gulam eſſe, & communem Doct. opinionem teſtatur
*Iaſ. in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de liber. & poſthum.
Peregr. de fideicom. art. 17. num. 20. & dictum fuit in
hac eadem cauſa coram bo.me. Manzanedo 10. Nouem-
bris* 1617. Si enim ſubſiſtebat idem fideicommiſſum,
& poſt Pompilium ſuccedere debebant ipſius filij,
excludebatur penitus omnis actio, & prætenſio cre-
ditorum contra bona Hieronymi, & clarior erat nul-
litas mandati relaxati propter pendentiam cauſæ ſuper
fideicommiſſo, † quæ tanquam vniuerſalis non pote- 9
rat, non eſſe præiudicialis huic cauſæ, & particulari
petitioni creditorum, *ex traditis per Bart in l. fundum
Titianum ff. de except. & præſcript. Aym. conſ. 79. num.
7. Verall. deciſ. 117. par. 2. & fuit latè deductum in
Tiburtina Caſtri Sancti Angeli 26. Nouembris 1616.
coram bo. me. Andrea, & 15. Martij 1630. coram
R.P.D. meo Merlino.* Quarum deciſionum rationes be-
ne applicantur, cum antequam per creditores cœptum

fuit

fuerit agi executiuè, ſemper ex parte Phæbi fuerit de-
claratio huius fideicommiſſi, & quod illud purificatum
eſſet ad ſui fauorem, ita vt dubitari non poſſet, An eſ-
ſet vniuerſale ius, quod fuit ab eo propoſitum, & qui-
dem non ſolum reſpectu petitionis, & concluſionis
10 ipſius libelli, † vt ſatis eſſe firmat *eadē deciſio 15. Mar-*
11 *tij* 1630. *coram R. P. D. meo Merlino*, ſed etiam † re-
ſpectu executionis, quæ ſemper directa fuit contrà
omnia bona eidem fideicommiſſo ſubiecta, & num-
quam aduerſus rem aliquam particularem.

Aliæ nullitates, quæ plures erant, reſpiciebāt omnes
ipſum proceſſum ſubhaſtationis, & deliberationis, ſed
duas præcipuè Domini conſiderarunt, quas putarunt
excuſari non poſſe, quod ſcilicet citatio ad reluendum
12 executa fuerit 25. Aprilis 1630. † qua die colebatur
dies feſtus ſancti Marci, *vt ex l. vlt. C. de fer. docet*
Vant. de nullit. ex defect. citat. n. 46. quod poſt ſolum
terminum quinque dierum datum ad reluendum, de-
13 uentum fuerit ad deliberationem, cum tamen † ex
forma Conſtitutionis Marchiæ, *de qua in cap. 7. lib. 5.*
conſtitui debuiſſet quindecim dierum dilatio. Neque
viſæ fuerunt ſubſiſtere reſponſiones datæ eiſdem nul-
14 litatibus per informantes pro creditoribus, † licet enim
ſuſtineatur citatio, quæ fuerit executa die feriato, ſed
tamen cadat pro die iuridico, *argum. l. in tēpus 61. ff. de*
hered. inſt. & tenuit Io. Andr. in cap. conqueſtus. n. 3. de
15 *fer.* † quem etiam eſſe ſtylum huius Tribunalis cōſtat
ex dec. 1. de fer. in nou. & ex Caſſad. deciſ. 5. de dol. &
16 *contum.* Cum † ex raiudicialis ſit actus eiuſdē citatio-
nis, non tamen id verū eſt ſemper, atque etiam in die-
17 bus, qui in Dei honorē celebrātur, ſed † ſolum in feriis,
quæ propter hominum fauorem, & commodum indu-
ctæ fuerūt, *in quibus terminis loquitur deciſio Caſſado-*
ri, & poſt Oldrad. dixit Bart. in l. 1. §. renunciatæ ff. de
nou. oper. nunciat. Bald. in l. fin. n. 2. C. de fer. & eſſe
communē Doct. opinionem teſtatur Lanfranc. de Orian.
in cap. quoniam contra. §. citationes. verſ. tandem queri-
tur de prob. Vant. de null. ex defect. citat. ſuperius alle-
18 *gatus n. 46. Caſtr. conſ. 271. lib. 1. n. 3.* qui dixit † ne-
que valere contrariā loci, aut regionis conſuetudinem.

Sic etiam non ſuſtinebatur breuior terminus datus
ad reluendum, quam concederetur per Conſtitutio-
nem Marchiæ, quia, et ſi eadem Conſtitutio, cuius Au-
19 ctor fuit Cardinalis Ægidius, † obtinere non poſſet
in Tribunali Eccleſiaſtico, in quo poſt mandatum ſibi
à Rota conceſſum actum fuit per creditores pro ſub-
haſtatione, dum tamen Vicarius Epiſcopi procedebat
iure ſibi à Rota delegato, & cauſa erat inter laicos,
non alium ſtylum ſeruare poterat, quam ſeruet hoc
20 Tribunal, vbi ſunt in cauſa ſolum laici, † cum ea-
dem ſit iuriſdictio delegātis, & delegati, *cap. ſanè. 11.*
de offic. deleg. l. & ſi Prætor. ff. de offic. eius cui mand.
eſt iuriſd. Ferret. conſ. 190. n. 4. Put. dec. 127. lib. 1.

Præter nullitates oppoſitas etiam de iniuſtitia man-
dati, & executionis cōceſſæ creditoribus, dixerunt Do-
21 mini cōſtare † propter exceſſum ipſius executionis;
quia, quamuis ex perſona Pompilij expiraſſet fideicō-
miſſum, & ad bona Hieronymi teſtatoris ſimul cum
ipſo Pompilio vocati eſſent Cornelius frater, & Phæ-
bus filius eiuſdem Pompilij, non tamen poterant cre-
ditores ex eodem fideicommiſſo conſequi niſi tertiam
partem, quæ erat portio Pompilij; atque ita negari
non poteſt exceſſus, dum ſolum ſua portio fuit Phæbo
relicta, & pro duabus ex tribus cōceſſa immiſſio credi-
toribus. Neque poterat excuſari hic exceſſus, vel quia
turbida eſſet exceptio huius fideicōmiſſi, dum ſuper eo
22 adhuc cauſa pendebat, vel quia † potuerint iidem cre-
ditores immitti pro indiuiſo, & facta executione deue-
niri poſtea inter ipſum Phæbum, & creditores ad di-
uiſionem, cum certæ eſſent portiones cuiuſque in vni-
uerſum, licet reſpectu ſingulorum corporum, & re-
rum particularium, quæ erant in hæreditate Hiero-
nymi, eædem res, & bona certificare etiam deberent
ex diuiſione, *ſicut conſideratum fuit in deciſione facta*
coram Eminentiſſimo Cardinali Virili 26. Martij 1619.
Quia † quoad turbiditatem exceptionis non poterat 23
illa Phœbo nocere, dum erat ex cauſa eiuſdem fidei-
commiſſi in poſſeſſione horum bonorum, ſed credi-
toribus, qui ſe eidem fideicommiſſo opponebant, &
à quorum replicatione oriebatur hæc turbiditas *Aſ-*
flict. dec. 63. Put. dec. 232. 241. lib. 3. in nou. Rot. dec. 57.
num. 3. part. 2. diuerſ. & in Parmen. Prioratus 23. Ian-
uarij 1621. coram Reuerendiſſ. Seleucien. Quod vero
etiam facta executione diuidi potuerint hæc bona,
non tollit exceſſum, qui prætenditur, dum facta fuit
executio in bonis filiorum Cornelij, qui debitores non
erant, & licet hoc tangat, & reſpiciat ius tertij, † de 24
quo dare non licet, niſi volente tertio, dum tamen
filij ipſius Cornelij expreſſè ſe appoſuerunt, & ob-
tinuerunt committi cauſam appellationis à decreto,
in quo fuit hoc mandatum relaxatum, non poteſt
dici, vt hæc exceptio contra eorum voluntatem ab
ipſo Phæbo hodiè proponatur; ſicut † ob hanc ſo- 25
lam rationem de iure tertij dare non licet, quando
illud non eſt omnino excluſiuum iuris agentis, cum
priuatio, quæ debet pendere à voluntate eiuſdem,
tertij. ſit ſolum in potentia, & non in actu. atqueam
fuerit hæc illius voluntas declarata, *vt dixit Secun. Sen.*
in l. 2. num. 8. ff. de except. rei iudic. Tiraq. in l. ſi vnquam.
in verb. reuertatur. num. 359. C. de reuoc. donat quod ne-
que poterat dici hoc caſu, cum reſpectu portionis de-
bitæ filiis Cornelij ius aliquod creditores prætendere
non poſſent, *vt optimis rationibus defendit Thc aur.*
dec. 4. num. 8. Surd. conſ. 415. num. 16. & 17. & fuit di-
ctum in Romana fideicommiſſi de Guidis. 29. Maij 1628.
coram me.

Et hinc etiam ſequebatur † alia nullitas eiuſdem 26
mandati, cum neque citati fuerint filij ipſius Cornelij
in illius expeditione, & † eadem nullitas operator 27
etiam ad fauorem ipſius Phæbi, cum communis eſſet
cauſa defenſionis, dum omnes veniebant ex eodem
fideicōmiſſo, *l. in hoc iudicio, & ibi Doct. ff. fam. erciſ-*
cund. Card. Cauaier. dec. 396. num. 2 & in Ariminen. Do-
nationis 8. Martij 1630. coram me. ageretur de ſuſtinēda
executione, † quæ tamquam indiuidua non poterat 28
ex parte, aut fauore alterius ſolum valere *Abb. in cap.*
cum inter. num. 24. de ſent. & re iudic. Caſ. de Graſſ. dec.
5. num. 1. 3. eod. tit. & dec. 2. num. 8. de ſent. excomm. Rot.
deciſ. 118. num. 4. part. recent.

Et ita vtraque &c.

R. P. D. VEROSPIO.

Romana Officij Aquarum.

Lunæ 16. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Papa iuris præſumptionē, & aſſiſtentiam habet ſuper proprietate, & collatione omnium officiorum Vrbis.*
2 *Officia Vrbis nec vendi, nec aliter alienari poſſunt ſine licentia, & conſenſu Principis*
3 *Officia Vrbis poſſidens priuatus cogi poteſt ad oſten-dendum titulum.*
4 *Officium Magiſtrorum Viarum habet annexum Officium, & Notariatum omnium Aquarum, ac etiam Aquarum Virginis, & Felicis, & nu. ſeqq.*
5 *Aqua Felix à nomine Sixti V. denominata fuit*
6 *Poſſeſſio anterior ad ſucceſſoris fauorem probatur ex poſſeſſione anteceſſorum, & num. 18.*

7 *Officium dicitur poſſidere, quod per eum obtinentem poſſeſſum fuit, & num. 18.*

8 *Salarium detrahitur, vbi diminuitur labor.*

9 *Salarium augi debet aucto labore.*

10 *Officium vnum, & idem poteſt habere plura, & diuerſa munera, & labores, quorum cauſa plura ſtipendia debeantur.*

11 *Notario roganti, & inſtrumentum tradenti duplex ſalarium ſolui debet.*

12 *Officij vnio, & vnitas quomodo probetur.*

13 *Officium conceſſum cenſetur eo modo, quo antea aliis conceſſum fuerat.*

14 *Conſeſſionem eius, in cuius locum quis ſuccedere prætendit, impugnare non poteſt.*

15 *In Officiis Romanæ Curiæ datur diſtinctio inter titulum, & dominium illorum.*

16 *Alienatio emolumentorum Officij tenet in præiudicium alienantis, & eius vita durante.*

17 *Iure dantis reſoluto reſoluitur etiam ius recipientis.*

19 *Exactiones, quæ dederunt cauſam liti, pro manutentione ſuffragari non debent.*

DECISIO CCCXXXV.

CVm moleſtarentur Domini de Mancinis in perceptione emolumentorum Notariatus Aquarum Virginis, & Felicis, de cuius Notariatus titulo prouiſi fuerant ab Illuſtriſſimis Cameræ Vrbis Conſeruatoribus per obitũ Alexij Buccamatij, & ex reſcripto Sanctiſſimi, commiſſa mihi fuiſſet cauſa cum facultate manutenendi, quem de iure, Placuit Dominis, cum eadem cauſa primum propoſita per me fuiſſet 26. Iunij anni proxime præteriti, vt videretur de bono iure tam eorumdẽ Dominorum de Mancinis, quam D. Ioannis Bernardi Nuculæ, qui in prouiſione, quã obtinuerat à Dataria Notariatus Magiſtrorum Viarum hunc etiam Aquarum Notariatum veniſſe contendebat tamquam dependentẽ, & annexum eidem Officio. Et propoſito pluries dubio, illud ad fauorẽ D. Nuculæ hodiè Domini reſoluerunt, cuius poſſeſsionẽ, & poſſeſſionis titulum probatum dixerunt, dum non ſubſiſtebat præcipuũ, & vnicum fundamentũ Dominorum de Mancinis, vt diuerſa, & diſtincta eſſent hæc duo Officia Notariatus Aquarum, & Viarum, ſiue quod ab eodem fundamento dependebat, vt ad Cameram Capitolij, & Conſeruatorẽ probaretur ſpectare Officium Aquarum, de quo ab eiſdem Conſeruatoribus prouiſi fuerant.

Quod enim Officiũ Notariatus Viarum ad Summi Pontificis, & eius Datariæ collationem pertineret, non controuertebatur inter partes, & vere non poterat controuerti, nam præter præſumptionem, & iuris aſſiſten-
1 tiam, † quam habet Papa ſuper proprietate, & collatione omnium Officiorum Vrbis, *ad text. in cap. vnico, quæ ſint regal. in vſib. feud. Maſtrill. de Magiſtrat.*
2 *lib. 1. cap. 23. num.* 10. *Card. Seraph dec.* 998. *n* 3 † Adeo vt neque vendi, neque alienari poſſint ſine licentia, & conſenſu Principis, *vt argum. l. in diem probat Bart. ibi in fin. ff. de aqu. pluu. arc. & in l. cotem ferre. §. qui maximos num. 4. in fin. ff. de publican. Bertacch. de gabell. part. 1. num. 3. q. 24. Io. Franc. à Pont deciſ. 22.*
3 *n. 28. & dec. 34. n 16.* & † priuatus ea poſſidens cogi poſſit ad oſtendendum titulum ſuæ poſſeſsionis, *Luc. de Pen. in l. quicunq; num. 2 C. de fund. limitroph lib. 11. Afflict. in cap. 1. §. illud num. 32. de prohib feud. alienat. per Federic. & in cap. 1. numer. 84. & ſeq. de controu. inueſt. Rot. cenſ. 89. numer. 34. vol. 2. Roſental. de feud. cap. 8. concl 33. num. 9.* Idque etiam conſtitutum fuit per Conſtitutionem Pij IV. in qua reuocantur, & annullantur omnes diſpoſitiones, & prouiſiones Notariorum Status Eccleſiaſtici, quæ Conſtitutio etiam refertur *in Rauenat. Notariatus prima Iunij* 1615. *coram bon. mem. Buratto*, probabatur hoc ipſum tam à prima eiuſdem Officij erectione, quam ex omnibus collationibus, quæ diuerſis temporibus ſecutæ fuerunt, & quas nunquam niſi à Sede Apoſtolica apparebat fuiſſe admiſſas, cum in erectione eiuſdem Officij, quæ ſucceſsit tempore, & auctoritate Martini Quinti. datus etiam, & conſtitutus illi fuerit Notarius Nicolaus de Mutiis, & ſucceſsiuis temporibus eumdem Notariatum habuerit à Iulio III. Octauius de Graechis pro ſe, & ſuis hæredibus, à quibus donatus deinde fuit ex permiſsione, & auctoritate Clem. VIII. Alexiu Buccamatio, cui demum per reſignationem admiſſam à Gregor. XV. ſucceſsit Palmerius.

Probabatur etiam, † hos eoſdem, qui fuerunt No- 4
tarij Magiſtrorum Viarum, tractaſſe non ſolum negocia, quæ adminiſtrationem, & curam vniuerſam, ac generalem omniũ Aquarum, Fontium, & Aqueductuum reſpiciebant, quæ quidem cura eidem Officio, ac Notario Viarum commiſſa, & impoſita fuerat ex Conſtitutione Martini V. ſed etiam conceſſionem, & adminiſtrationem in ſpecie duarum harum aquarum Virginis, & Felicis. Idque tam ex exercitio, & diuerſis expeditionibus, conceſsionibus, ac decretis ſuper eiſdem Aquis, de quibus iidem Notarij apparebant rogati, quam etiam, quia reſpectu Aquæ Solonis additæ à
Pio V. Aquæ Virgini, & reſpectu Aquæ Felicis, † quã 5
à ſuo nomine appellauit Sixtus V. qui primum illam in Vrbe intulit, hoc ipſum declararunt iidem Pontifices, dum propter priuilegia, ex quibus ad Tribunal Magiſtrorum Viarum antiquitùs competebat cognitio generalis, & vniuerſalis ſuper Aquis, & Fontibus, noluerunt illis eandem cognitionem adimere, quamuis peculiarem Congregationem propter eas duas Aquas Virginem & Felicem inſtituiſſent; Et demum iam vſque ab anno 1587. apparebat, Octauium Graccbum obtinuiſſe mandatum de manutenendo in poſſeſsione exercitij, & adminiſtrationis ſuper Aqua Virgine, tamquam Notarium Viarum, à quo tempore alij Notarij ſemper in eadem poſſeſ-
ſione continuarunt, † quod bene probare poteſt an- 6
teriorem poſſeſsionem, *cap. licet cauſam. & ibi Felin. numer. 8. verſ. tertia cauſa de prob. in Bart. in l. vnicas §. ac ſatiſdationis. numer. 8. C. vti poſſid. Rot. deciſ. 489. numer. 3. & deciſ. 487. num. 1. part.*
2. recent. † Et quidem etiam reſpectu ipſius Officij, 7
cuius Officij cauſa fuit decreta, & conceſſa Gracco manutentio, *Bart. in l. 1. §. vſufructuarius num. 18. ff. de non oper. nunc. Abb. in cap cum ſuper. numer. 21. verſ. ſi vero Clericus. de cauſ. poſſ. & propr. Cardin. Seraph. deciſ. 60. in fin. Rot. deciſ. 390. num. 3. part. 1. diuerſ. & deciſ. 623. numer. 2. part. 2. recent.*

Hæc omnia, quæ cum negare non poſſent, vltro concedebãt, & permittebant Nuculæ Domini de Mancinis, non poterant videri ſublata ex diſtinctione, quam poſtea faciebant, vt omnes, actus, & expeditiones ideo facti fuiſſent in actis Gracchi, Buccamatij, atque ipſius Palmerini; Quia ſcilicet tamquam Notarij Viarum, eſſent etiam Secretarij Congregationis ſuper aquis, cui Congregationi additi fuerunt ex Conſtitutione Pij V. etiam Magiſtri viarum, ipſarum vero aquarum Notariatus eſſet Officium omnium diſtinctum, & diuerſum ab Officio Viarum, & ad Cameram Capitolij pertineret, licet ſemper in vna, eademque perſona eadem Officia reſederint. Quod enim Notariatus aquarum diſtingueretur ab Officio, & Notariatu Viarum, & quod ipſe Notarius additus fuerit Congregationi, quæ poſtea fuit ſuper aquis inſtituta ex cauſa ſolius Officij, & Notariatus Viarum repugnabat

Digitized by Google

gnabat expreſsè eidem Conſtitutioni, eum immo Via-
rum Magiſtri additi fuerint Congregationi, quia ad
illorum Tribunal ſpectabat cognitio ſuper Aquis, &
non ideo Buccamatius, & alij quod eſſent Secretarij
Congregationis, curam habuerant negociorum, & ex-
peditionum, quæ reſpiciebant adminiſtrationem
Aquarum, ſed ideo fuerunt Secretarij eiuſdem Con-
gregationis, quia earumdem Aquarum cura ad
ipſos tanquam Notarios Viarum pertinebat. Quod
vero Officium Aquarum ad Conſeruatores perti-
neret, licet ab eodem principio penderet, quia,
ſi erat vnum, atque idem vtrumque Officium,
non poterat Notarius Aquarum eſſe diuerſæ naturæ à
Notariatu Viarum, cuius erat portio: tamen non alia
dabatur, aut oſtendebatur huius rei probatio, quam
quod reperiretur hoc Officium deſcriptum in Tabel-
la inter alia Officia, quibus certa emolumenta, ac ſti-
pendia ſingulis annis ſoluuntur à Populo Romano;
quæ quidem probatio non poterat hoc caſu quidquam
concludere, cum alia plura officia eſſent deſcripta in
eadem Tabella, & in ſpecie hic idem Notariatus Via-
rum, quæ certum erat nunquam fuiſſe collata à con-
ſeruatoribus, aut Camera Capitolina.

Non etiam diuerſitatem eiuſdem Officij oſtendere
poterat eadem Tabella, quatenus in ea diuerſo modo,
ac diſtinctè reperiebantur Notariatus Aquarum, &
Viarum, ſicut etiam Secretarius Congregationis ea-
rumdem Aquarum. Quia neque hoc argumentum
concludebat, dum ratione gemini, & repetiti laboris
potuerunt iidem Notarij ferre, & habere plura ſtipen-
8 dia, ſicut enim, † ſi contingat laborem minui, detrahi-
tur quoque de ſalario, *l. Scio in princ. ff. de ann. legat.*
9 ita † aucto labore ipſum ſalarium oportet etiam au-
geri, *vt bene, & in propoſito comprobat Roman. conſ 25.
numer. 2. quem ſequitur Becc. conſ. 27. num. 2 lib. 1. Surd.
conſ. 66. num. 6. Menoch. de arbitr. iud. caſ 223. numer. 7.
Maſtrill. de Magiſtr. lib. 1. cap. 21. numer.* 15. neque ex
eiuſdem ſalarij augmento argui poteſt ad diuerſita-
10 tem, ac pluralitatem Officiorum, cum † vnum, idem-
que officium poſſit habere plura, ac diuerſa munera,
& labores, quorum cauſa debeantur plura ſtipendia
ei, qui idem officium exercet, *vt eſt caſus in l. vlt. iun-
cta gl. in verb. exemplaria. C. de princip. agent. in reb.*
11 *libr.* 12. vbi † Tabellioni, qui inſtrumentum confecit,
& illud poſtea exemplauit, duplex ſalarium debitum
eſſe, dicit *eadem gl.* cum tamen non niſi vnicum ſit of-
ficium Tabellionis, quam *gl.* poſtea ſecuti fuerunt
*Bart. & Ang. in l. Argentarius. numer. 2. Alex. num. 5.
Iaſ. numer. 1 ff. de eden. Rom. d. conſ. 15. num. 2. & ſingul.*
581. *Becc. d. conſ. 27. in princ. Surd. d. conſ. 66. num. 1.*
& hoc etiam probatum videri poterat tam ex ipſamet
Tabella, in qua eodem modo notata apparebant plura
officia, quæ, quamuis non eſſent inter ſe diſtincta, ra-
tione tamen diuerſi oneris, quod ex officio exercebant,
diſtinctè deſcripta erat in eadem Tabella, vt in ſpecie
Notarius Cameræ, & Notarius Zecchæ, ac Notarius
peculiaris, vt dicunt Eminentiſſimi Cardinalis Came-
rarij, ac Iuramenti, quod ab Officialibus præſtatur in
ipſo ingreſſu Officij, quam etiam ex ſolito, quod ſem-
per ſeruatum fuit in collatione huius Officij, cum
Buccamatius ex ſola reſignatione, & donatione, quam
habuit ab hæredibus Ottauij Gracchi, huius tituli No-
tariatus Viarum, fuerit ſine noua impetratione etiam
Notarius Aquarum, & Secretarios Congregationis, &
ipſe etiam Palmerinus propter eumdem Notariatum
Aquarum ſibi à Buccamatio ſolum reſignatum, item
fuerit Secretarius Congregationis, & perceperit emo-
lumenta debita eidem Notariatui propter adminiſtra-
12 tionem Aquæ Felicis, quod, † ſicut oſtendere poteſt
vnionem, atque vnitatem huius officij, *ex traditis per*
13 *Oldrad. conſ. 296. Rot. deciſ. 714. num. 1. par. 1. recent.* †
ita operatur hoc ſolitum, vt eodem modo cenſeatur
idem Officium conceſſum etiam Nuculæ, *iuxta doctr.
Bart. in l. Magiſtratus ff. ad municipal.*

Demum quod ea emolumenta alienauerit Bucca-
matius, quæ ſibi occaſione adminiſtrationis Aquæ Vir-
ginis proueniebant, neque poterat concludere, vel
quod officium, & Notariatus Aquarũ eſſet ab Officio
Viarum diſtinctum, vel quod in reſignatione, quam
fecit idem Buccamatius eiuſdem Notariatus Viarum
ad fauorem Palmerini venire non potuerint eadem
emolumenta, quæ prius fuerant alteri ceſſa, quod ſal-
tem illa hodie peti non poſſint per Nuculam, qui ſub-
rogatus in locum Palmerini, in illius ſolum iure, &
poſſeſſione ſucceſſit. Nam cum hunc ipſum Notaria-
tum Aquæ Virginis, cuius emolumenta alienabat, non
eſſe diuerſum ac diſtinctum à Notariatu Viarum di-
xerit ipſemet Buccamatius in alienatione, quam fecit
(cuius † confeſſionem, & videntur poſſe impugnare 14
Domini de Mancinis, dum in eiuſdem Buccamatij iure
ſuccedere volunt) ſatis eſt, vt titulum Notariatus pro
ſe idem Buccamatius retinuerit, cum non ſolum licue-
rit illi id facere, ſed etiam † in huiuſmodi Officij ſit 15
dare diſtinctionem inter titulum, & dominium eiuſ-
dem Officij, *vt fuit dictum in Romana officij ſcriptoriæ*
13. *Maij* 1583. *coram Aldobrandino, & prima Martij*
1588 *coram Card. Pamphilio coram eodem Card. Pam-
philio in Romana officiorum Plumbi* 4. *Iulij* 1601. *& in
recent. dec.* 305 *num.* 4. *par.* 2. & licet id potuerit nocere
vel Buccamatio, † in cuius ſolum præiudicium, & do- 16
nec ipſe vixiſſet teneri potuit eadem alienatio, *ad trad.
per Peregr. de fideic. art. 40. num. 7. Rip. in l. obligatione.
num. 39. ff. de pignor. Caſtr. conſ.* 217. *num.* 2. *lib.* 2. vel
ipſi etiam Palmerino, qui in venditione ſibi facta eiuſ-
dem officij potuit idem officium minoris emiſſe, at-
que ita partem pretij compenſaſſe cum ijs emolumen-
tis, quę ſibi cum ipſo Officio vendita non fuerunt, non
tamen id poteſt obeſſe Nuculæ, cum, † reſoluto eiuſ- 17
dem Buccamatij dantis iure, ſit etiam reſolutum ius
Mileri, qui ab illo eadem emolumenta habeat, *l. lex
vectigali fundo ff. de pignor. l.* 3. *ff. quib. mod. pign. vel
hypothec. l. ſi duobus. § ſin autem C. comm. de legat. Ca-
ſtr. eod conſ. 217. num 2. par. 2. Caphal conſ.* 319. *num.* 3.
& hoc ſolum firmatum fuit *in deciſione bon. me. Rem-
boldi facta in hac cauſa* 16. *Iunij* 1625. in qua conceſ-
ſum fuit mandatum de manutenendo hæredibus, ac
ceſſionariis Mileri contra Palmerinum propter hanc
eamdem rationem, quia non apparebat, quod eadem
emolumenta vnquam ipſe Palmerinus exegiſſet. &
quia potuit officium ſibi venditum habere ſine eiſdem
emolumentis.

Et ex his omnibus non ſolum apparebat de poſſeſ-
ſione Nuculæ, quam melior, ac validior titulus confir-
mabat, ſed etiam quod eadem poſſeſſio eſſet anterior
poſſeſſione DD. de Mancinis, † cum illam deducere 18
poſſet ex perſona omnium ſuorum anteceſſorum, dum
ipſum Officium erat in hac poſſeſſione, *ex notatis per
Bald. in l. vlt. num. 3. C. de edict. Diu. Adrian. Specul. in
tit. de petit. & poſſeſſor. num. 37. Innoc. in cap. cum ſuper.
num. 4. de cauſſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 1. de reſtit ſpoliat.
in nou. & coram Reuerendiſſ. D. meo Decano dec.* 490.
num. 2, ipſi vero Mancini ſolum probarent ſe poſſediſ-
ſe, & exegiſſe ab anno 1627. & poſt mortem Bucca-
matij, præterquam † neque eædem exactiones illis po- 19
terant ſuffragari tamquam eæ, quæ dederunt etiam
cauſam huic liti.

Et ita vtraque parte informante &c.

R. P. D. PIROVANO.

Romana Domus.

Lunæ 16. Februarij 1632.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur habenti naturalem, & anteriorem poſſeſſionem.*
2 *Aſſociationis petitio præſupponit aduerſarium poſſidere.*
3 *Manutentio datur probanti ſuam poſſeſſionem de tẽpore motæ litis.*
4 *Immiſſio data auctoritate Iudicis potens eſt priuare anteriorem poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione.*
5 *Lim.ſecus vbi Iudex nulliter,ſeu iniuſtè procedit.*
6 *Canonis receptione regulariter inducitur caducitatis remiſſio.*
7 *Domino directo, qui deuolutionem prætendit, non competit via executiua aſſociationis, vel manutentionis, ſed ordinaria, vbi deuolutio turbida redditur.*
8 *Pactum de aſſociando, vel ingrediendo propria auctoritate non operatur contra emphyteutam, niſi cum conſtet,eum eſſe deſtitutum omni defenſione.*
9 *Appellatione pendente eſt interim poſſeſſor manutenendus.*
10 *Appellatio ſententiæ ſuſpendit effectum, ac ſi lata non fuiſſet.*

DECISIO CCCXXXVI.

AGente D. Marchione Riano ad deuolutionem de qua agitur, contra fratres de Nigris ob non ſeruatũ pactum conſtruendi,& ſeu melioramenta faciendi ad præſcriptam, & conuentam formam, obtinuit aſſociati ad poſſeſſionem eiuſdem domus vigore tertij, & vltimi decreti A.C. exinde dictis fratribus reuocationem mãdati prædicti vna cum omnibus inde ſecutis petentibus diffinitiuè contra eos fuit pronunciatum denegando manutentionem, & reuocationem requiſitam, & abſoluendo D.Marchionem à petitis per eoſdem. Cauſa deinde per appellationem ad Rotam deuoluta, dubitatum fuit, An dictis de Nigris eſſet danda manutentio,& affirmatiuè fuit reſolutum.

1 Quia † de naturali eorum poſſeſſione, & anteriori non dubitatur,cum ſucceſſerint in locum Priorum emptorum cum conſenſu D.Marchionis Domini directi, & ab eodem contra dictos fratres vti poſſeſſores petita
2 fuerit aſſociatio poſſeſſione ſubſecuta, † quæ petitio ſemper præſupponit aduerſarium poſſidere, *Rol. conſ. 32.num.57.lib.4.Rot.dec.*402.*num.* 1.*&* 458.*num.*2.*co-*
3 *ram Greg.XV.*† probata autem poſſeſſione de tempore litis motæ manutentio nunquam poſſidenti denegatur,*vulg.§.retinendæ Inſtit.de interd. Menoch. de retin.remed.*3.*n.*556.*Seraph.dec.*1106.*n.*1.

Non obſtat,quod dicti fratres de Nigris priuati fuerint eorum poſſeſſione Iudicis auctoritate vigore vltimi decreti,& ſententiæ confirmatiuæ cum abſolutio-
4 ne à petitis, † quæ potens eſt priuare poſſeſſorem vtraque poſſeſſione tam naturali,quam ciuili, *Mohed.dec.* 4.*de reſtit.ſpoliat.cum alijs allegatis.*

Quia, ſi Iudicis auctoritas præſupponatur ex vltimo decreto A.C. ex eadem D. Marchioni non potuit acquiri poſſeſſio manutenibilis, cum vltra nullitatem citationis laboret manifeſta iniuſtitia,† quo caſu Iudi-
cis auctoritas poſſidenti nihil detrahit, aut præiudicare 5
poteſt.*l.improba.ff.de acq.poſſ.Rot.dec.*802.*nu.* 7.*par.*1. *diuerſ.&* 135.*nu.*3.*&* 560.*nu.*6.*par.*1.*recent.*

Iniuſtitia autem ſufficienter probatur, quia,dum quæſtio erat ſuper implemento promiſſorum circa meliorationes conuentas, teſteſque fuiſſent examinati, multaque opponerentur circa tacitũ conſenſum ipſius Marchionis, ex quibus inferri poterat ad renunciationem,vel excuſationem caducitatis,& ſignanter propter
receptionem canonis,† ex qua regulariter intrat remiſ- 6
ſio caducitatis,*Cephal.conſ.*222.*num.*1 *Honded.conſ.*55.
*num.*6.*lib.*1.*Mantic.dec.*108.*num.* 1. † non poterat ex- 7
inde agi executiuè per remedia aſſociationis, & manutentionis vigore ciuilis reſeruatæ, in inſtrumento emphyteutico,ſed ordinariè procedendum erat, *vt in his terminis fuit firmatum in Ariminen. Deuolutionis corã bo.me. Cardinali Sacrato, quæ ponitur per Marcheſ.de commiſſ.tom.*1.*fol.* 595. *in Romana Deuolutionis* 18. *Aprilis* 1616. *coram bo.mem. Andrea, in Colimbrien. Pradij* 14.*Maij* 1618.*coram bo.me.Selecien.*Propterea
† pactum de aſſociando, vel de ingrediendo propria 8
auctoritate nunquam operatur ſuos effectus, niſi tunc demum,quando conſtat, emphyteutam eſſe deſtitutũ omni defenſione,*Card.Mantic.de contract.lib.* 22. *tit.* 22. *nu.*14.*Rot. deciſ.*105.*num.*18.*coram PP.Greg.XV.* & in his terminis loquuntur allegatæ deciſiones *Romana Emphyteuſis prima Iulij* 1615. *coram D. Cardinali Pamphilio, & Aſſiſien. Bonorum* 2.*Iunij* 1627.*coram Cardinali Virili*, in quibus agitur de indubitata deuolutione ob lineam finitam.

Si vero deſumitur Iudicis auctoritas ſententia abſo-
lutoria à petitis,† cum ab ea fuerit appellatum, & per 9
ſignaturam Iuſtitiæ admiſſa appellatio ſimpliciter, interim poſſi dens ſua poſſeſſione non eſt priuandus, ſed
manutenendus,† quia virtus primæ ſententiæ, & effe- 10
ctus remanet ſuſpenſus,ac ſi lata non fuiſſet,*l.*1.*in fin. ff.ad tertul.Bald.in rubr.C.de appell.nu.*2. *Rot. dec.*537. *num.*15.*par.*1.*&* 526.*num.*3.*par.*2.*recent.*

Et ita &c.

R. P. D. MERLINO.

Arboren. Canonicatus.

Lunæ 8. Martij 1632.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis, alio in poſſeſſione tunc non exiſtente,prout præſumitur, probat poſſeſſionem manutenibilem.*
2 *Poſſeſſionem probanti datur manutentio.*
3 *Recurſum habens ad Iudices Laicos contra Eccleſiaſticos incidit in excommunicationem Bullæ Cœnæ Domini.*
4 *Recurſum qui habuit ad Iudices Laicos, repellitur à limine iudicij,vti incapax iuris agendi, etiam ad effectum manutentionis.*
5 *Recurſus ad Iudices laicos factus præſumitur de mandato eius,cuius intereſt,& nominatus eſt.*
6 *Confeſſione propria maior probatio dari non poteſt.*
7 *Recurſus ad Iudices laicos leuioribus probatur probationibus, & ſcripturis informibus ad effectum denegationis audientiæ,ſecus ad effectum pœnæ.*

Decisio CCCXXXVII.

CVm de poſſeſſione Petri Pauli Sequi in Canonicatu, & Præbenda, de quibus agitur, appareat ex publico inſtrumento
1 dato *in ſummario num.*1. † Quod, dum alius in poſſeſſione non exiſtebat, prout præſumitur, probat poſſeſſionem manutenibilem, *iuxta l.prædia.vbi Doct.ff.de acq.poſſ.Caputaq. dec.334.n.6. par.2.Rot.dec.661.n.1.par.1.& dec.525.n.1.par.2.re-*
2 *cent.* Ideò † Domini mandatum de manutenendo eidem Petro Paulo denegari non poſſe cenſuerunt, *ex §. retinendæ.Inſtit.de interd.cum concordantibus.*

Non obſtat allegata poſſeſſio Didaci Aſtraldi, quia de illa non conſtat in actis,& quatenus conſtaret, non ſuffragaretur, nec eſſet manutenibilis propter recurſus per eundem Didacum habitum ad Iudices laicos, ex
3 quibus ſequitur, ipſum † tamquam innodatum excommunicatione contenta in Bulla Cœnæ Domini §.16.de qua meminit. *Rot. dec.* 103. *num.* 1. *poſt ſecundum vol. conſ.Farinac. & in deciſionibus impreſſis poſt conſ.* 68. *eiuſdem Farinac.lib.*1.*ac in dec.*491.*num.*6.*par.*2.*recen.*
4 † repellendum eſſe à limine iudicij, & incapacem remanere iuris agendi, etiam ad effectum manutentionis, *vt reſpondet Rot.coram Sanct.mem. Greg.XV. dec.* 64. *num.*3.*& ibi add.num.*13.*& dec.* 275. *num.* 2. *poſt ſecundum vol. conſſ.Farinac. & apud Reuerendiſſimum D. meum Decanum dec.*425.*num.*3.

De recurſibus autem per Didacum habitis ad Iudices laicos apparet ex literis Regiis, quas *Saluas Guardias* appellant, *datis in ſummario n.* 2. in quibus ipſum Didacum in poſſeſſione Canonicatus confouendum
5 eſſe præcipitur; † & inde deducitur recurſus fuiſſe factos de ordine,& mandato eiuſdem Didaci, qui eſt nominatus in literis,& cuius intereſt, *vt ex doctrina Bart. in l.fin. num.* 5. *ff.de quæſt. dixit. Rot. coram Cardinali Seraph.dec.*194. *num.*1.*&* 2. *& in recent.dec.*529.*n.*1. *& coram Reuerendiſſimo D. meo Decano. dec.* 425. *num.* 3.

Immo hoc idem faſſus eſt ipſe Didacus in ſupplicatione porrecta pro obtinenda abſolutione, *vt in ſum-*
6 *mario num.*3. † qua confeſſione non poteſt dari melior
7 probatio, *l. cum precum.C.de liber.cauſ.* & tamen † ad effectum denegandi audientiam ob recurſus habitos ad Iudices laicos admittuntur etiam leuiores probationes, & ſtatus ſcripturis informibus,& copiis, quidquid ſit ad effectum pœnæ, *Card. Seraph.dec.*1094. *num.*2. *&* 1296. *num.*20. *Rot.dec.* 348. *num.*3. *poſt ſecundum vol. conſſ. Farinac. & dec.* 601. *num.*3. *part.*1. *& alias ſæpius.*

Et ita Petro Paulo tantum informante reſolutum fuit.

R.P.D. PIROVANO

Folginaten. Pecuniariæ.

Lunæ 7. Iunij 1632.

SVMMARIA.

1 *Debitor debitoris conueniri poteſt non actione directa, ſed vtili.*
2 *Decl.procedere tribus concurrentibus, videlicet, debitoris condemnatione, & excutione, & quod debitor debitoris debitum fateatur.*
3 *Subdecl.vt pro condemnatione ſufficiat publicum inſtrumentum crediti, excuſſio non ſit neceſſaria, vbi adeſt obligatio cameralis, & ſufficiat concludens Probatio debiti debitoris cum executiua obligatione.*
4 *Scriptura priuata trino teſte munita de iure dicitur ſolemnis.*
5 *Et publica, ſi contineat pactum, quod habeat vim publici inſtrumenti.*
6 *Scriptura priuata manu vnius confecta, ſeu ſubſcripta non importat obligationem alterius.*
7 *Subſcribens mediante procuratore ad id conſtituto dicitur approbare contenta in ſcriptura.*
8 *Copia ſine originali non probat.*
9 *Clauſula,* Tenoris,&c. *probat productionem realem, non verbalem.*
10 *Repetitio iurium cum eorum ſpecificatione, & parte citata fieri debet.*
11 *Exemplum deſumptum à Notario ex originali producto, & regiſtrato, probat etiã originali deperdito.*
12 *Recognitio iurium non eſt neceſſaria parte non opponente.*
13 *Actio quæritur ei, pro quo, ſeu cuius nomine actus geritur.*
14 *Stipulans proprio nomine ſibi, non alteri acquirit.*
15 *Compatibile eſt, vt quis ſibi ipſi acquirat, ſi vult, etiam ex aliena pecunia.*
16 *Pecunia propria, & non aliena præſumitur quis contrahere, niſi contrarium probetur.*

Decisio CCCXXXVIII.

FAuſtinus erat creditor Claudij ſcut.1511. vigore Apocæ, Cantagallus erat creditor Fauſtini, pro cuius crediti conſecutione egit contra Sabinã hæredem Claudij vti debitorem ſui debitoris, & mandatũ executiuũ reportauit. Cauſa appellationis in Rota cõmiſſa cum clauſula, *ſi quid exequendum*, Dubitatum fuit. An ſit exequendum,& affirmatiuè fuit reſolutum.

Quia † creditor poteſt agere contra debitorem ſui 1
debitoris non eadem directa actione, qua poterat agere ſecundus ille creditor, ſed vtili, *l.nomen ibi, vtilibus. C.quæ res pign.oblig.poſſ.Caſtr. in l ſi conuenerit. ſecunda num.*2.*ff.de pignor. act. Ang.in l. à Diuo Pio. §. ſic quoque.ff.de re iudic. Neguſ.de pign.in* 3.*memb.*2.*part. num.*24. *Surd.conſ.*4. *num.*23. *lib.*1. *Rot. dec.*7.*impreſſ. poſt tract.oblig.camer.per Zacch.*

Et quamuis ille text. ita ſimpliciter admittat ad agẽdum, ſed tunc demum, † quando principalis debitor, 2
ſcilicet Fauſtinus eſſet condemnatus, ſecundo quod ille excuſſus repertus fuerit non ſoluendo, tertio quod debitor debitoris, nempe Claudius, debitum proprium faſſus fuerit, *Bart. in l. à Diuo Pio. §.*9.*ſuper rebus,& §. ſic quoque ff. de re iudic. Surd. dec.* 206. *num.* 15. *& conſ.*4. *num.*1. *&* 2.

Attamen † de credito Cantagalli erga Fauſtinum 3
non eſt dubitandum, cum illud iuſtificetur ex publicis inſtrumentis; excuſſio autem non eſt neceſſaria attenta obligatione camerali;& tertium conuincitur, etiã quod Claudius, vel Sabina illius hæres non fateantur, aut negent debitum, quia ſufficit, quod illud iuſtificetur, & concludenter probetur ad hunc effectum, vt poſſit agi contra debitorem debitoris, *Specul. in tit. de prim.decret.§.reſtat.num.*4.*&* 6.*Cyn.in l.*2. *quan. Fiſc. vel priuat.Bald.in l.*1.*num.*10. *C.de conuen. Fiſc.dubit. Surd. eodem conſ.*4.*num.*27.dicens ſufficere, ſi conuincatur per ſcripturam, vel aliter, ita vt poſſit executiue agi contra illum debitorem.

De credito autem Claudij viſum fuit ſufficienter conſtare ex Apocha, quæ datur, in qua Claudius, & Cæſarinus Columna obligantur, inſolidum in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ reſtituere Fauſtino ſummam ſcutorum 1511. ab ipſo receptam; de

V 4 cuius

cuius validitate non poteſt dubitari, cum fuerit produ-
4 cta, & in actis dimiſſa, quæ, † cum ſit trino teſte no-
tata, de iure dicitur ſolemnis, *ex l. ſcripturas. in fin. C.
qui pot. in pign. hab. §. ſi quis vult caute deponere. de in-
ſtr. caut. & fid. Iaſ. conſ. 129. num. 4. vol. 1. Corn. conſ.*
5 *169. num. 6. vol. 1.* ac etiam publica dici debet † propter
pactum, quod habeat vim publici inſtrumenti Came-
ralis, *Bald. in l. de quibus. de legib. Decian. conſ. 11.
num. 188. vol. 1. Odd. conſ. 100. num. 23.* & de conſimili
Apocha *idem fuit dictum in Romana Donationis 26.
Aprilis præteriti coram me.*

Non obſtat, quod ſcriptura iſtius apocæ in corpore
contineat nomen Conſtantini fratris Claudij, & Clau-
dius, non autem Conſtantinus ſe ſubſcripſerit, & ap-
probauerit contenta in ſcriptura, vt propterea tanquam
6 † ſcriptura manu aliena, & non Conſtantini ſcripta non
importet obligationem Conſtantini, & ex forma ſub-
ſcriptionis Claudius non ſe obligauerit, ſed confirma-
uerit contenta in ſcriptura, quæ non pertinent ad ſui
ipſius, ſed Conſtantini obligationem inefficacem.

Quia iſta variatio, ſeu potius error non impedit ef-
fectum obligationis Claudij, ex quo ante apocham
idem Claudius conſtituerat procuratorem per inſtru-
mentum Conſtantinum eius fratrem ad conficiendum
apocham in eum modum ſubſcribendam, & appro-
7 bandam, vt ſupra, contenta in dicta ſcriptura † dici-
tur approbaſſe formam obligationis fratre procuratore
factæ, *Bart. in l. quæ dotis. in fin. ff. ſol. matr. Alex. in l. ſi
ita ſtipulatus. 126. §. Chriſogonus. numer. 3. ff. de verb.
oblig. Surd. conſ. 67. numer. 13. deciſ. 263. num. 26. Tiraq.
de legib. connub. gl. 7. num. 194.*

Non obſtat, quod de originali iſtius apocæ non
8 conſtet, & † copia abſque originali non probet, *cap.
1. de fid. inſtrum. Couar. pract. quæſt. cap. 2. numer. 1.
cum aliis.*

Quia in facto tollitur obiectum, Nam ex proceſſu
apparet, quod originalis apocha fuit per Fauſtinum
producta die 19. Nouembris 1619. cum clauſula, *Te-
9 noris &c.* † quæ ſolet probare productionem eſſe rea-
lem, non autem verbalem *Rot dec. 561. num. 10. part. 1.
recent. & dec. 59. coram Gregor. XV. vbi Add. nu. 13.
& die 14. Decembris* ſequentis fuit citata Sabina hæ-
res Claudij ad dicendum contra iura producta, admit-
ti, iurare teſtes, & mandari reſtitui dimiſſa copia col-
lationata in forma, & repetiit iura producta die 19.
Aprilis, videlicet apocam, & fidem aditionis hæredi-
tatis, &c. deinde Notarius ſub die 3. Iunij 1625. dedit
Fauſtino copiam apocæ aſſerendo extractam ex pro-
prio originali in actis ſuis die 19. Nouembris exhibi-
to, Vnde ceſſat, quod repetitio fuerit facta abſque
10 † ſpecificatione iurium neceſſaria parte citata, vt ſciri
poſſit, quæ iura eſſent producta, dum repetitio ſpecifi-
ca legitur, Et ſimiliter tollitur, quod Fauſtinus tenea-
tur de nouo exhibere apocham, quæ factis diligen-
11 tiis aſſeritur in actis non fuiſſe repertam, quia † pro-
ducto originali, & regiſtrato exemplum, quod datur
à Notario per modum regiſtri ſemper probat etiam
originali deperdito, *Bald. in l. vlt. num. 4. C. de fid. in-
ſtr. Alex. in auth. ſi quis in aliquo. numer. 7. C. de eden.
Dec. in cap. quoniam contra. num. 51. de probat. & idem
fuit dictum in Corduben. Decimarum coram me die 4.
12 Aprilis 1619.* Ac demum † non eſt neceſſaria reco-
gnitio apocæ, poſtquam nihil fuit oppoſitum, *Put. dec.
4. de fid. inſtr.* & nihilominus dantur teſtes formiter
examinati deponentes de veritate apocæ, & contento-
rum in ea.

Poſtremo non obſtat, quod in eadem apocha enun-
cietur, quod Claudius receperit eamdem ſummam ex
ordine Cardinalis Cuſentini pro exercenda arte ſeri-
13 ca, ita vt † actio ex obligatione Claudij fuerit quæſi-
ta eidem Cardinali, & poſtmodum ad illius hæredes
tranſierit, non autem Fauſtino mero factori Cardina-
lis, *Bart. in l. 1. §. nunciatio. n. 17. ff. de nou. oper. nunciat.
Cum. conſ. 104. num. 1. Alex. conſ. 37. num. 2. lib. 3.*

Quia verba ſtipulationis directà leguntur in perſo-
nam Fauſtini, & † qui proprio nomine ſtipulatus fuit, 14
non alteri, ſed ſibi acquiſiuit, *l. 1. vbi Bald. num. 1. C. ſi
quis alt. vel. ſib. Roman. conſ. 264. num. 1. Capr. conſ. 88.
num. 14.* Nec videtur incompatibile, quod quis acqui- 15
rat ſibi, quando vult, cum aliena pecunia, *l. 1. l. qui
alienam. C. ſi quis alt. vel ſibi l. & ſi de tua. C. de do-
nat. int. vir. & vxor.* & nihilominus † ſemper viget præ- 16
ſumptio, niſi contrarium probetur, quod quis cum pro-
pria, & non aliena pecunia contraxerit, *l. cum propo-
nas. vbi Bart. num. 3. & Bald. num. 2. C. pro ſoc. idem
Bald. in l. ſi patruus. num. 4. C. comm. vtriuſq. iud. Dec.
conſ. 21. num. 10. Menoch. præſumpt. 46. num. 4. lib. 3.*

Et ita, &c.

ORADINO.

Vrbeuetana Caſtrorum.

....4. Februarij 1568.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio vacans capi poteſt auctoritate propria.*

DECISIO CCCXXXIX.

PLacet Dominis, † quod poſſit capi poſ- 1
ſeſſio propria auctoritate, ſi eſt vacans,
per allegata; & quod poſſeſſio Fiſci non
præiudicet poſſeſſioni Lucæ propter de-
clarationem Papæ. Ideo videatur, an Lu-
cas amiſerit poſſeſſionem propter poſſeſ-
ſionem captam ab eius filio, cui videtur conſenſiſſe, vt
deponit vnus teſtis, &c.

Cardinali Lancelloto.

Cauen. Penſionis.

Veneris 9. Decembris 1575.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, ſine retardatione ſolutionis, reſpicit poſſeſ-
ſorium retinendæ.*
2 *Arbitrium intelligitur prout de iure.*
3 *Iudex ex clauſula, Arbitrio, poteſt, omiſſo poſſeſſorio
retinendæ, ſuper petitorio pronunciare. Lim. vt
num. 5.*
4 *Poſſeſſorium retinendæ non ſuſpendit petitorium, ſed
concurrit cum eo.*

DECISIO CCCXL.

MAior pars intelligebat pro validitate ſen-
tentiæ, quia, licet adſit in commiſſione,
de qua agitur clauſula, ſine retardatione
ſolutionis, &c. † quæ reſpicit poſſeſſoriũ 1
retinendæ, tamẽ cum adſit etiam clauſula,
Arbitrio Rotæ, quod † arbitrium intelligitur, id eſt, pro- 2
vt de iure, vt in alia poſitione fuit dictũ † Iudex omiſ- 3
ſo iudicio poſſeſſorio retinendæ potuit iudicare ſuper
peti

4 petitorio, quis † poſſeſſorium retinendæ non ſuſpen-
dit petitorium, ſed concurrit cum eo, *Bart. in §. nihil
commune. num. 26. Rip. ibid. num. 164.* Videant tamen
5 partes, † an ex aliquibus circunſtantiis, vel qualitati-
bus in hoc caſu aliud ſit dicendum, quia, cum materia
videatur exemplaris ratione dictarum clauſularum, præ-
fatum dubium iterum proponam &c.

E O D E M

Eadem.

Veneris 27. Ianuarij 1576.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, ſine retardatione, ſuſpendit, vel limitat iuriſdictionem.*

2 *Clauſula, Arbitrio, intelligitur prout de iure. & num. 5. & 12.*

3 *Manuteneri de iure quilibet debet in ſua poſſeſſione.*

4 *Petitorium ſi intentetur ab vno, & ab alio poſſeſſorium retinendæ, an intret ſuſpenſio petitorij. & num. 5 & 7.*

6 *Actor in incorporalibus ſi velit releuari ab onere probandi, debet prius terminare facere poſſeſſorium Decl. vt num. 7. 9. & ſeq.*

8 *Nullitatis iudicium præiudicat, & abſorbet poſſeſſorium. & num 9.*

9 *Committens cauſam iactationis an dicatur Reus, vel Actor.*

10 *Poſſeſſio penſionis vti contra ius, & quæ imponit ſeruitutem beneficio non releuat ab onere probandi.*

11 *Signatura, quando conſtat de poſſeſſione penſionis, dat clauſulam, ſine retardatione.*

13 *Stylus delegantis non eſt ſeruandus à delegato. ſed ius commune.*

14 *Executio denegatur non obſtante clauſula, ſine retardatione, etiam ſi non adſit alia clauſula, quando conſtat de vitio in ventre, & c. de non iure.*

DECISIO CCCXLI.

DOmini etant pro validitate ſententiæ
1 etiã fatendo, vt eſt verum, quod † clau-
ſula, ſine retardatione ſuſpendat, vel li-
2 mitet iuriſdictionem, ita quod † clauſula,
Arbitrio Rotæ, intelligatur prout de iure
per allegata, & mouebantur ex infraſcriptis.
3 Nam, licet † de iure ſit, quod quilibet in ſua poſ-
4 ſeſſione manuteneatur, tamen † de iure non eſt, quod
ſi ab vno intentetur petitorium retinendæ, manutenea-
tur, quia intentans petitorium hoc caſu non concludit
ſe poſſidere, vt poſſeſſorium ſuſpendat petitorium, im-
mo iſto caſu vtrumque iudicium procedit, *Bart in §.
nihil. commune. in 4. concl. num. 26. & 27. & bene Rip.
num. 164.* vbi quod facilius admittitur cumulatio in
hoc caſu, quando intentatur à diuerſis, quia non poteſt
intrare obiectum contrarietatis, quod idem etiam dicit
*Creſcen. conſ. 105. num. 3. Menoch. de retin. in 3. remed.
num 533.*

Quo ita ſtante dicebant, ſententiam, de qua agi-
5 tur, eſſe validam, nam, ſi † clauſula, Arbitrio Rotæ,
intelligitur prout de iure, de iure eſt, vt dixi, quod
poſſeſſorium retinendæ non ſuſpendat petitorium,
quando ab vno intentatur petitorium, ab alio poſſeſ-
ſorium retinendæ, ſi non contendant eadem poſſeſſione
ſe poſſidere, quia nulla regula impedit hunc concurſum
ex ſupra, & aliàs allegatis.

Non obſtant, quæ in contrarium adducuntur, &
primo quod † in incorporalibus, ſi actor velit releua- 6
ri ab onere probandi, prius debet terminari poſſeſ-
ſorium, *Bart. in d. §. nihil. commune. num. 18. cum alijs
allegatis*, quia doctrina Bart. ibi † procedit, ſi ab ea- 7
dem perſona, nẽpe ab actore intentatum fuerit petito-
rium & poſſeſſorium, & hic ſecus eſt, nam prius fuit
actum nullitate penſionis per Didacum, & Domini-
cus aduerſarius reintentauit remedium retinendæ, &
ita loquuntur Doctores allegati, immo iſto caſu vi-
deretur prius procedendum ſuper iudicio nullitatis,
† quod eſt præiudiciale, & abſorbens poſſeſſorium, 8
Bart. in l. ordinarij. nu. 13. de rei vindic. Et ſi dicatur,
quod † Didacus remanet reus, quia commiſit cauſam 9
iactationis, &c. Reſpondetur, quod, etſi quoad in-
troductionem iudicij ſit reus, in ſua exceptione eſt
actor, quia tenetur docere de nullitate penſionis. Di-
cebant inſuper, quod, ſi velimus, quod Didacus ſit
reus, ſequitur, quod Dominicus aduerſarius erit actor,
qui intentat poſſeſſorium, & Didacus reus, qui inten-
tat petitorium, & in vtroque caſu idem erit dicendum,
quia debet prius decidi iudicium magis præiudiciale,
& quod aliud abſorbet.

Secundo dicebatur, quod nec in abſtracto, nec
in concreto procedit oppoſitio, non in abſtracto,
quia etiam quod eſſemus in caſo, quo ab eodem in-
tentatur petitorium, & poſſeſſorium ſuper penſione,
non haberet locum illa ratio, quod ideo debebat pri-
us terminari poſſeſſorium retinendæ, vt poſſeſſor re-
leuetur ab onere probandi, quia † hæc poſſeſſio, quæ 10
eſt contra ius, & quæ imponit ſeruitutem beneficio,
& repugnat primo ſtatui beneficij, non releuat ab
onere probandi, *Bart. de in l. ſi prius ff. de nou. oper.
nunc. latiſſimè. Bal. Alex. in §. nihil commune, nu-
mer. 289. cum ſeq.*

In concreto non applicatur, quia, cum Didacus di-
ceret penſionem nullam ipſe non poterat prætendere,
quod poſſeſſio ſua releuaret eum ab onere probandi,
nam ipſe aliquam poſſeſſionem non contendebat, &
propterea non poteſt prædicta oppoſitio applicari
huic caſui.

Non obſtat, quod † ſignatura, quando conſtat de 11
poſſeſſione, det clauſulam, ſine retardatione, quia
remiſit in caſu noſtro hanc materiam ad Rotam, vt
procedat cum ea, vel ſine arbitrio ſuo, † & ſic pro- 12
vt de iure. Vnde ſubdebant aliqui ex Dominis, quod,
licet ſignatura appoſuerit hanc clauſulam ſeruando
ſuum ſtylum: tamen in hoc caſu, ſtante clauſula,
Arbitrio, quæ, vt ſupra dictum eſt, exponitur, pro-
vt de iure, † ſtylus Delegatus non eſt ſeruandus à 13
Delegato, ſed magis ſeruanda eſt diſpoſitio Iuris com-
munis, quia in hoc nulla videtur differentia inter
ordinarium, & Delegatum, *Ioan. Andr. in rubr. de
conceſſ. col. fin. vbi Ant. de Butr. numer. 8. quos alij
Doct. ſequuntur videlicet Alex. in l. ſola de iuriſd.
omn. iud* quidquid dixerit *Ang. in l. mandat § etſi Præ-
tor. ff. de offic. eius.* Addebant alij pro confirmatione 14
prædictorum, quod, vbi eſt clauſula ſimplex, ſine
retardatione, ſine alia clauſula, tamen denegatur exe-
cutio, quando conſtat de vitio in ventre, & ſic de
non iure, *Sarnen in compend. ſignat. num. 84 cum ſeq.
Caſſad. reſcript. dec. 10. Achil. prima de penſio item.
§. de præmiſſ. cum ſimil.* Quæ dicuntur de poſſeſſo-
rio recuperandæ non obſtat, quia non eſt intentatum
recuperandæ, *fuit etiam allegat deciſ. Afflict. 155 num.
2 & 3. &c.*

IVSTO

IVSTO

Fanen. Iuriſdictionis

Lunæ 16. Februarij 1602.

SVMMARIA.

1 *Iura non ſunt in forma probanti, ſi omiſſa fuerit citatio ad videndum iurare teſtes ſuper eorum recognitione.*
2 *Inſtrumentum vt probet, debet eſſe integrum, alias diuiſum non attenditur. Ampl. vt num. 3.*
4 *Archiuium priuatum an det auctoritatem ſcripturæ.*

Decisio CCCXLII.

IVRA prodocta cum literis compulſorialibus pro Reuerendiſſimo Epiſcopo Faneo. ouo fuerunt viſa io forma probanti.
1 Primo quia † fuit omiſſa citatio ad videndum iurare teſtes ſuper eorum recognitioue, *Felin. in cap. fin. num. 6 de fid. inſtr. Put. dec. 4. eod. tit. & dec. 381. lib. 2. & fuit reſolutum coram Sanctiſſimo in cauſa Vicentina feudi 27. Ianuarij* 1574. & hæc nullitat amplectitur omnia iura.
2 Secundo quia † oon fuerunt extracta integra inſtrumeota quædam, ſed ſolum particulæ eorumdem inſtrumentorum, & tamen diuiſum inſtrumentum oon attenditur, *Bart. in rubr. ff. de nou. oper. nunciat. num. 8.*
3 † præſertim quia non agitur de exhibitiooe, quæ fit parti, ſed de exhibitioue inſtrumeoti, quod totum haberi poteſt, & fit Iudici, *& ita loquitur Bart. in d. rubr. num. 7. & ibi Alex. num. 5. Iaſ. num. 8. vbi teſtatur de communi. Socc. iun. num. 128. & Rot. in vna Vrbeuetana Legati 21. Octobris* 1583. & ratio eſt, quia in inſtrumento poteſt aliquid eſſe, quod declaret partem inſtrumenti extractam.
Nec iuuat Archiuium, vnde ſunt iura extracta, quia
4 eſt Archiuium priuatum † quod non dat auctoritatem ſcripturæ contra non ſubditos, & niſi appareat in illo Archiuio non adeſſe oiſi ſcripturas authenticar, vt ſæpe dictum fuit io Rota.
Aliæ nullitates in parte noo verificantur in facto, io parte non placuerunt Dominis.
Et ita deciſum &c.

RVBEO.

Caualicen. Baroniæ de Thoro.

Lunæ 22. Iunij 1573.

SVMMARIA.

1 *Exhibitio parti facienda eſt ſcriptura, quæ releuet ex poſſibilitate.*
2 *Rota ſolet eſſe procliuior ad exhibitionem ex æquitate canonica ad eruendam veritatem.*
3 *Scriptura originales an, & qua cautela transmittenda ſint ad Vrbem.*

Decisio CCCXLIII.

COnclusum fuit D. Roſtagnao teneri ad
exhibitionem quia † ſatis videtur con- 1
ſtare de releuantia exhibitionis ex eo, quod poſſibile eſt, quod exhibitio oſtendat aliquid releuans pro Ludouico, *prout ſentiunt Cyn. Bald. & alij in l. fin. C. de fid. inſtr.* &
qoia † Rota ſolet eſſe procliuior ad exhibitionem ex 2
æquitate canonica ad eruendam veritatem, *deciſ. 5. de prob. in nou. cum concord.*
Nec videtur releuare periculom transmiſſionis,
† quia quotidie videmus, quod à Ciuitate Aueniooen. 3
veoiunt ſcripturæ etiam origioales, & vltimo loco de illa Aueniooen. de Gioletis coram R. P. D. Rohuſterio; & Domini ordinarunt, quod, quando fit transmiſſio, fiat eum decreto, quod prius ſumatur exemplum aothenticum, cui adhibeatur fides in euentum, quod origioale propter transmiſſionem perdatur, &c.

BRAVO.

Foroliuien. Bonorum.

Veneris 20. Decembris 1582.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, quam, & quas, conuenit tam poſſeſſorio, quam petitorio.*
2 *Clauſula, cum omnibus incidentibus, & dependentibus, effectus.*
3 *Clauſula, omneſq; alias apta eſt comprehendere etiam non nominatum in commiſſione.*
4 *Commiſſio in actis præſentata efficitur partibus communis.*
5 *Mandatum procura poteſt ſemper recognoſci, & produci.*

Decisio CCCXLIV.

DOmioi dixeruot in caſo, de quo agitur, non adeſſe nollitatem ſententiæ Rotalis ex aliquo defectu; nam quoad iuriſdictionem reſpectu Iudicis, qui proounciauerat in poſſeſſorio inter Ceceum, & Petrum Caruli, res eſt elara, quia communio
habet clauſulam, Quam, & quas, † quæ couuenit tam 1
poſſeſſorio, quam petitorio, *Sarnen. ſuper reg. de infirm. reſign. quæſt. 36. num. 4.* reſpectu vero rei, etiam ſi pronunciaoerit ſuper domo tantum cauſa fuit cómiſſa
in Rota ſuper bonis ſubiectis fideicommiſſo † cum 2
omnibus iocideo. dependen. &c. *Bellam. dec. 328. incip. ſi Papa. Felin. in cap. ſedes col. 4. verſ. & pro hoc vlt. de reſcript. Caſſad. dec. vlt. num. 13. de cauſ. poſſ. & propr.* & bene per informantes.
Quo vero ad Claudij perſonam oulla adeſt diffi-
cultas, quia † elauſula, omoeſque alios, fuit apta com- 3
prehendere ipſum etiam in commuoe non nominatum, *cap. cum in multis & ibi gl. de reſcript. in 6. Rot. dec. 18. de dol. & contum. in nou.*
Neque obſtat, quod communio fuerit impetrata à Cecco cootra Petrum Carolum, & ſic quod fuit in
poteſtate Cecchi vti beneficio dd. clauſularum, quia
† eom communio præſentata reddatur partibus com- 4
muois, *cap. ex tenore. de reſcrip. & ibi Abb. Rot. dec. 17. num. 4. de dol. & contum. in nou.* Ideo Petrus potuit procedere cootra Claudium, etiam in commune realiter non nominatum. Defectus autem citationis

Digitized by Google

tinnit non fuit conſideratus, cum citatio non fuerit
conditionalis,quatenus ſua intereſſe Claudius putaret,
ſed ſimplex, & pura, vt ex oculari aſpectu citationis
conſtitit. Similiter ad ea, quæ opponebantur in man-
5 dato procuratoris, reſponſum fuit, quod † mandatum
poteſt ſemper recognoſci, & ſatis eſt, quod cõſtet ho-
die Parnoganum procuratorem fuiſſe à Carolo conſti-
tutũ ad cauſam,de qua agitur, proſequendam, etiamſi
poſtea de huiuſmodi mandato appareat,&c.

CANTVTIO.

Cæſarauguſtana Parochialis.

Veneris 6. Iunij 1584.

SVMMARIA.

1 *Remiſſoria denegatur, vbi calumnioſe peti videtur, ſed conceditur facultas recipiendi teſtes per Iudicem remiſſorialem partis aduerſæ illius dilatione durante, quæ eſt communis. & num. 3.*

2 *Præſumptione calumniæ non facile quis excluditur à probando.*

3 *Fumus requiritur pro obtinenda remiſſoria, non pro examine faciendo in termino remiſſoriæ aduerſarij.*

DECISIO CCCXLV.

1 FVit tentum † non eſſe dandam remiſ-
ſoriam Michaelij; quia plura ſuadere vi-
dentur calumnioſe illam peti.

Sed bene concedendam eſſe faculta-
tem Iudicibus remiſſoriæ Ioannis reci-
piendi teſtes inducendos pro parte Michaelis. Quia di-
latio eſt communis, prout in reſolutionibus, quarum
2 copia datur,& † ob præſumptam calumniam non facile
quis excluditur à probando *Ægid.dec.625.*

3 Non obſtat, quod non conſtat de fumo,quia † fu-
mus requiritur pro obtinenda remiſſoria, non quando
quis vult examinare in termino remiſſoriæ aduerſarij,
qui terminus eſt ſibi communis.

BVBALO.

Aſten. feudi de Solario.

Lunæ 18. Iunij 1584.

SVMMARIA.

1 *Reus,& poſſeſſor quando teneatur probare,bona eſſe feudalia. & nu ſeqq.*

2 *Reus probare tenetur ſuam exceptionem, vbi actor plene iam probauit ſuam intentionem.*

3 *Actor non tenetur aliquid probare ad elidendam exceptionem Rei quouſque exceptio non ſit bene probata.*

4 *Incertitudo eadem, quæ facit, vt actor non obtineat in actionem, efficit, vt reus non obtineat in exceptione.*

5 *Feudale an præſumatur quidquid eſt intra fines territorij.*

6 *Inueſtituræ verba generalia an declarentur ex poſſeſſione.& num.7.*

7 *Feudalia an præſumantur omnia, quando in inueſtitura ſunt appoſita verba,Cum pertinentijs.*

8 *Feudalem rem eſſe probatur ex coniecturis.*

DECISIO CCCXLVI.

PRopoſui dubium ſuper eiſdem, & Do-
mini concluſerunt,non eſſe recedendum
à reſolutis,nempe onus probandi, † bo- 1
na eſſe feudalia pertinere ad D. Io. Iaco-
bum de Solario,quamuis ſit reus,& poſ-
ſeſſor, & oſtendat inueſtituram cum clauſulis prægnã-
tibus ea deductis in deciſione, & placuit Dominis di-
ſtinctio *Bellon.in conſ.10.n.14.* quod, aut bona fuerunt
poſſeſſa tamquam feudalia, & tunc præſumuntur feu-
dalia,& qui dicit eſſe allodialia,tenetur probare, ſi autẽ
de hoc non conſtat, & tunc præſumuntur allodialia,
*quem ſequitur Bero.conſ.65.ſub nu.157. lib.1.Clar in §.
feudum.q.18.*& facit illa ratio. Quod. † vbi Actor ple- 2
ne probauit intentionem ſuam, Reus etiam tenetur cõ-
cludenter probare ſuam exceptionem, quia ſicuti reus
non tenetur proponere ſuam exceptionem quouſque
actor probauerit intentionem ſuam,ita † nec actor, cu- 3
ius intentio eſt fundata,tenetur aliquid probare ad eli-
dendam exceptionẽ rei, quouſq; exceptio ſit bene pro-
bata, *vt bene declarat Ægid dec.76.n.4.*& quemadmo-
dũ actori non ſufficeret hæc probatio,ita nec reo, quia
† eadem incertitudo, quæ facit quod actor non poſſit 4
obtinere in ſua actione,facit, quod reus non poſſit ob-
tinere in ſua exceptione, *Bart.in l.ſi quis. §. ſi duobus. ff.
de admin. legat.*

Neque obſtant conſilia allegata pro contraria parte,
& primo *conſ.Natt.ſub num.31.* Quia loquitur in caſu
quando gradatim Primogeniti poſſederunt, & inueſti-
tura erat facta pro Primogenitis: Nam eo caſu,cum illa
poſſeſſio Primogeniti ſit conformis cum inueſtitura,
illa bona taliter poſſeſſa præſumuntur feudalia, & ex
titulo præcedente poſſeſſa,niſi contrarium probetur,&
in illo caſu ex qualitate poſſeſſionis Primogeniti ſatis
conſtabat, illa bona fuiſſe poſſeſſa vti feudalia, nam
alias..... ſucceſſiſſet, & ſic intrat diſtinctio Bellon. ſu-
pra relata.

Secundo non obſtat *Ruin conſ.108. num. 24. lib. 2.*
quia ibi adeſt confeſſio auctoris, quod bona erant feu-
dalia, *vt liquet ex dictis per eum num.14. & 26.*

Tertio non obſtat *conſ.Curt.in 184. num.8.* quia ipſe
ſe fundat in dicto *Soccin.in l.1.col.4.de acq.poſſ.* quod
procedit ſolum in eo caſu, quando quis eſt inueſtitus
de dominio tertij cum certis, & determinatis terminis,
& confinibus, vt bene, vltra aliàs allegata. *declarat Co-
men.ad conſuet.Pariſien. tit.46.n.6.* Prout etiam nihil
facit *idem Curt.conſ.140. num.10.* Quia non ſe fundat
in poſſeſſione, ſed in prægnantia verborum, & in hoc
opinio ſua non eſt vera ex aliàs allegatis.

Quarto allegatur *Dec.conſ.517. num.9.* ſed ipſe fun-
dat ſe in illa præſumptione,quod, † quidquid eſt intra 5
fines territorij, præſumitur feudale, & in hoc non reci-
pitur, *vt patet ex alleg.in dec.*

Quinto non obſtat *conſ. Abb.64. num.7.* Quia dum
dicit,quod † ex poſſeſsione declarantur verba genera- 6
lia inueſtituræ,& in hoc allegat *Curt.iun.in d.conſ.140.
n.10.& Phriſ.conſ.22.n.14.lib.1.* dd. Doctores hoc non
dicunt, ſed bene formant illam concluſionem, quod,
† quando in inueſtitura ſint appoſita illa verba, Cum 7
pertinentiis,&c. omnia præſumuntur feudalia,quæ cõ-
cluſio,vt alias dictum fuit, communiter reprobatur.

Nec etiam obſtat *Rol.conſ.46.numer.38 lib.3.* Quia
contrarium poſtea concludit, & ad illud fundamen-
tum,quod bona poſſeſſa per inueſtitum præſumantur,
feudalia, quando inueſtitura eſt cum verbis prægnan-
tibus. reſpondet ibi in fin. quod non eſt tutum,& con-
trarium ipſe tenet.

Vltimo non obſtat *Natt.conſ.460.num 11. & conſ.
520. num. 6.* Quia licet in *conſ. 460.* reſtringat opi-
nionem

Digitized by Google

nionem *DD. in cap. nimis de iureiur.* vt loquantur,
quaodo tertij poſſideant bona particularia, non au-
tem ipſimet inueſtiti poſſideant, tamen, quiquid ipſe
dicat, booa poſſeſſa ab inueſtiris ooo præſumuntur
feudalia, niſi probetur inueſtientem poſſediſſe, vel ta-
lia bona fuiſſe poſſeſſa vti feudalia, *vt bene per Rol. d.
conſ.46.in fin.lib. 3. & in conſ.Natt.*520 *num* 6.plures
concurrebant, ex quibus dici poterat, cooſtare in illo
caſu, bona eſſe feudalia.

Reſoluerūt tamen Domini videre ſuper cooiectu-
8 ris, † ex quibus probari poſſit, rem eſſe feudalē, *vt per
Afflict. in cap.1.num.*287.*cum ſeqq.ex quib.cauſ. feud.
amitt.Rol.conſ.*82.*num.*37.*lib.*2.

ORANO.

Reatina Caſtri Poſtæ

Veneris 16. Maij 1586.

SVMMARIA.

1 *Verba, Reſpectu adiudicationis, ſunt taxatiue, & re-
ſtrictiue poſita ad præcedentia.*
2 *Auocationem in dubio Papa concedere non intelli-
gitur, ne iniuriam Iudici, & tribunali feciſſe di-
catur.*
3 *Clauſula, Quam, & quas, ſolet importare currum,
& boues, ſed reſtricta non extenditur vltra re-
ſtrictionem.*

DECISIO CCCXLVII.

PRopoſui dubium, altera tantum parte in-
formante, An commiſſio pro parte D.Io.
Antonij in actis præſentata comprehen-
dat cauſam reſtitutionis in integrum ad-
uerſus ſententias latas in negocio princi-
pali reſpectu tertiæ partis Caſtri, Domini fuerunt in
opinione negatiua, ex quo eſt limitata ad reſtitutionem
circa datioōe in ſolutū, vt patet ex illis verbis, Reſpectu
1 adiudicationis, † quæ ſunt taxatiuè, & reſtrictiuè poſita
ad præcedentia, *Doct. in l. fin. C.de hered. inſtit. & in
l.qui liberis §. hec verba ff.de vulg. & pupill. Aret.conſ.*
153.*&* 156.*in princ. Pariſ.conſ.*49. *n*,22.*lib*.3. Moue-
bantur etiam, quod eadem cauſa ſuper falſitate teſtium
reperitur coram alio Iudice introducta, ideoque, ſi per
huiuſmodi commiſſionem illa comprehenſa dicatur,
2 erit auocatoria, quam tameo † auocationem Papa con-
cedere non intelligitur, ne iniuriam Iudici, & tribuoali
feciſſe dicatur, *Caſſad. dec.*1. *de reſcript.*
3 Nec obſtat clauſula, Quam, & quas, quia † licet
ſoleat importare, vt vulgo dicitur, currum, & boues,
tamen, quando eſt reſtricta, non extenditur vltra re-
ſtrictionem. Cum ergo in ea ſobiiciatur clauſula, Præ-
miſſorum occaſione, non poteſt vltra adiudicationem,
ad quam erat reſtricta, importare, &c.

BVBALO.

Papien. Præpoſituræ.

Lunæ 5. Martij 1583.

SVMMARIA.

1 *Poſſidens tempore mota litis, & deinde etiam conti-
nuans eſt manutenendus Ampl. vt num.* 3.
2 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumentis.*
4 *Poſſeſſio tradita cum clauſula, Sine præiudicio poſ-
ſeſſionis &c. dicitur conditionalis, & ante puri-
ficatam conditionem non quæſita.*
5 *Poſſeſſio in vim literarum cum clauſula, Amoto &c.
priuat primum poſſeſſorem.*
6 *Poſſeſſio in Eccleſia Collegiata capi debet Capitula-
riter reſpectu Canonicatus, ſecus, reſpectu Digni-
tatis.*

DECISIO CCCXLVIII.

FVIT reſolutum, dandum eſſe mandatum
de manuteoendo io poſſeſſione Præpoſitu-
1 ræ 20. Februarij. 1583. de qua agitur, D.
Camillo Fugio, quia, cum acceperit d. poſ-
ſeſſionem vigore ſuæ Prouiſionis Apoſtolicæ, & pro-
ceſſus deſuper fulminati, & poſtea fuerit introducta
lis coram Ordinario Papien. & deinde in Rota, dictus
Camillus, † qui repetitur io poſſeſſione tempore 1
motæ litis, & poſtea etiam continuauit, debet in ea
manuteneri, *§. ſed hodie Inſt. de interd. l.* 1. *§. huius
interdicti. ff. vti poſſid. Couar. pract. quæſt. cepu.*17. 2
numer. 3. † Ex inſtrumentis enim probatur poſſeſſio, *l.
prædia vbi Bart. Alex. & alij de acq.poſſ. Put deciſ.*353.
Leo X. lib. 1.

Accedit etiam, quod † poſſeſſio Camilli eſt titula- 3
ta vigore prouiſionis Apoſtolicæ de Dignitate princi-
pali in Collegiata, quæ eſt reſeruata, & ideo defendi
debet, & cooſtat etiam de cōtinuatione poſſeſſionis ex
inſtrumento vltimo loco producto, io quo Reueren-
diſſimus D. Epiſcopus Papien. coocedit ei licentiam
accedendi ad Romanam Curiam, dummodo conficiat
Inuentarium omnium bonorum mobilium Eccleſiæ,
& relinquat ſubſtitutum pro exercitio curæ Anima-
rum dictæ Præpoſituræ, ex quo apparet, quod ho-
diè D.Camillus reperitur in poſſeſſione.

Nec obſtat, quod D. Fabritius Berreta acceperit
prius poſſeſſiooem de menſe Octobris 1581. quia
hæc poſſeſſio non eſt conſiderabilis, tum † quia fuit 4
tradita ſine præiudicio poſſeſſionis adeptæ die præ-
cedenti, quæ quemadmodum fuerit etiam illicitè
capta, tamen d. clauſula operatur, vt poſſeſſio di-
catur tradita ſub conditione, & ideo ante purifica-
tam conditionem noo dicitur quæſita poſſeſſio, *Put.
dec.* 34. *lib.* 2. tum etiam quia in proceſſo fulminato,
vigore cuius, fuit capta poſſeſſio per D. Camillum,
adeſt clauſula, Amoto dicto Fabritio illicito deten-
tore, † ex quo ſequitur, quod dictus Fabritius fuit ea 5
priuatus.

Non obſtat, quod poſſeſſio Camilli non fuerit capta
Capitulariter, † prout requiritur in Eccleſia Collegia- 6
ta, *iuxta deciſ. Caſſad.* 8. *de cauſ. poſſ. & propr.*
quia procedit io poſſeſſione Canonicatus, non autem
in adeptione poſſeſſionis Digoitatis, vt fuit reſolutum
coram R. P. D. meo Brauo in vna Neapolitana Heb-
domadariæ de anno 1580.

BRAVO.

Ceruien. Bonorum.

Lunæ 14. Martij 1580.

SVMMARIA.

1 *Exceptio falſa cauſa deuolutionis reſpicit petito-
rium & non impedit manutentionem.*
2 *Detentatio ſufficit pro manutentione, nec ad illius
eſſe*

effectum de proprietate, aut poſſeſſione plene diſcuti debet, & num.7.
3 *Remedium manutentionis reſpicit ſtatum de tempore litis, vel paulo ante.*
4 *Manutentionis in iudicio agitur de conſeruando, non de nouo acquirendo.*
5 *Coloni expulſio in ingreſſu poſſeſſionis quando requiratur.*
6 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum.*
7 *Dans de exceſſu finium mandati procura ſeu de illius inſufficientia tenetur probare.*
8 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & non eſt manutenibilis.*
9 *Heredi an acquiratur poſſeſſio per Colonos.*
10 *Manutentionis in iudicio non agitur de canonizatoria poſſeſſionis, aut proprietatis principaliter, ſed de conſeruatione in ſtatu, & detentatione.*
11 *Iudicium manutentionis eſt ſummariiſſimum, & in quacumque litis parte peti poteſt.*
12 *Appellatio non datur à decreto manutentionis.*
13 *Mandatum de manutenendo alias negatum poteſt de nouo peti.*

DECISIO CCCXLIX.

SVper dubio propoſito, An ſit concedendũ mandatum de manutenendo Reuerendiſſim. Epiſcopo, ſuper quo fuerunt factæ aliquæ reſolutiones, DD. fuerunt concordes ad fauorem D.Epiſcopi, nec aliquid reuelans fuit deductum pro parte D. Theodoræ, & DD.de Pantaleonibus.

1 Non obſtat, quod de falſa cauſa dicitur, quia † hoc reſpicit petitorium, an bona ſint deuoluta ad Eccleſiã, vel non, vt fuit reſolutum ſub die 20. Nouembris anni
2 præteriti. Vltimo non obſtat, quod fuerit, &c. † & interim ſufficit D. Epiſcopo docere de detentatione. Nec enim de proprietate, aut poſſeſſione plene diſcuti debet, *vt per Paul.conſ.3.vol.2. Neuizan.conſ.80. num.3. Laur.Siluan. conſ.27.n.3. Couar.lib.primo pract. quæſt. cap. 17. n.3. verſ. ſic ſane*, quod ipſe probat efficaci ratione Iuriſconſulti *in l.Attilius Regulus ff.de donat. vbi*
3 *Caſtr.num.5.* quod † ſolum hoc remedium reſpicit ſta-
4 tum in quo erat tempore litis, vel paulo ante, & ſic † agitur de conſeruando, & non de nouo acquirendo, *vt per Benint. concl. 79. per Rebuff. in comment. ad Reg. conſtit. Gall.tom.3.tit.de mat.poſſ.art.1. num.2.*

Non obſtat quod iterum repetitur de expulſione Colonorum, quia hoc motiuum alias fuit factum pro parte D.Theodoræ, & bis reſponſum, *vt in d. dec. ſub die 20.Nouembris* 1578. *in verſ.quod dicitur de expulſione Colonorum, & ſub 4.Februarij* 1579. & fuit tentũ,
5 quod † non requiritur talis expulſio, ſi, antequam Colonus recognoſcat hæredes, alius ingreditur poſſeſſionem, prout in iſta cauſa contingit, *vt per Afflict. dec. 325.num.3.& fuit tentum coram R.P.D.Aldobrandino in illa Romana de Leliis de anno præterito*, Fuit etiam ſatis demonſtratum de priori poſſeſſione Reuerendiſ-
6 ſimi Epiſcopi clare, & indubitate † ex inſtrumentis cum annó, menſe, & die, *prout in d.deciſ.ſub die 20.Nouembris* 1578. Fuit etiam reſolutum adeſſe ſufficiens mandatum in perſona Ioannis Franciſci Vicarij ſub die 6.
7 Aprilis 1579. Verba, *De le debite circonſtantie*, † non faciunt, quin D.Theodora deberet docere, quæ eſſent iſtæ, ſi ex eis prætenditur redarguere mandatum conceſſum D. Ioanni Franciſco, & Reuerendiſſimo D. Epiſcopo ſatis eſt docere de poſſeſſione, vel detentatione, vt fuit dictum, cum nihil ex his verbis clare elici valeat.

Minus facit, quod dicitur de poſſeſſione clandeſtina Domini Epiſcopi, quia contrarium fuit reſolutum
8 ſub die 20. Nouembris † cum enim ſit poſſeſſio iunior, præſumitur clandeſtina, & non manutenibilis *ad cap.licet cauſam cum aliis deductis. de probat.* Nec iuuant quæ fuerunt adducta, quod † hæredi acquiritur 9
poſſeſſio mediante perſona Colonorum, quia cum alius fuerit ingreſſus in poſſeſſionem, hoc ceſſat, & reſponſio facta de fructibus DD. de Pantaleonibus eſt æquiuoca, & poſt captam poſſeſſionem à D. Epiſcopo, vt fuit etiam aliàs reſolutum in iſta cauſa.

Minus contradicit Breue Leonis, quia, vltra quod non concernit præſens iudicium, prout alia, quæ fuerunt deducta, eſt etiam reſtrictum, vt non poſſit fieri conceſſio alteri de bonis, quæ prætenduntur deuoluta, niſi poſt rem iudicatam ſuper deuolutione. Fuit etiam ſatis reſponſum ad ea, quæ dicebantur de bannimentis, *prout in dec.ſub die 20.Nouembris proxime præteriti, eſtque ſatis dictum in deciſ.ſub* 8.*Februarij præteriti*, in omnibus vtraque parte informante.

Quod dicitur de poſſeſſorio plenario, ex deductis per informantes pro parte D. Theodoræ fuit ſublatum, nec enim agitur de canonizatoria poſſeſſionis, aut 10
proprietatis principaliter, ſed Reuerendiſſimus Epiſcopus petit, ſe manuteneri, & conſeruari in ſuo ſtatu, ſeu
detentatione, † quod iudicium de ſui natura ſumma- 11
riiſſimum eſt, ac in quacumque litis parte peti poteſt:
ex quo reſultat, † non dari appellationem à decreto 12
manutentionis, & † ſi alias fuiſſet oppoſitum, de nouo 13
D.Epiſcopus poteſt petere ſe manuteneri, *vt ex pluribus probat Benint.concl.79.primo dubio. Alciat.reſponſ. 386.num.2.cum aliis, de quibus per Menoch.remed. vlt. de retin poſſ.num.98.* & ex his Domini ordinarunt, vt decretum mandatum de manutenendo Reuerendiſſimo D. Epiſcopo Ceruienſi more ſolito pro ſe concederetur, &c.

Cardinali Lancelloto.

Romana Domorum.

Veneris 21. Maij 1568.

SVMMARIA.

1 *Immiſſione nulliter à Iudice data poteſt primus poſſeſſor poſſeſſionem propria auctoritate in continenti recuperare abſque vitio ſpolij. Lim. vt numero* 4.
2 *Iudex nulliter procedens æquiparatur priuato.*
3 *Spoliatus à Iudice nulliter procedente recuperare poteſt auctoritate propria poſſeſſionem, ſicut ſpoliatus à priuato. Lim. vt num.*4.

DECISIO CCCL.

COncluſum ſtricte ad dubium, quod † li- 1
cuit Nicolao recuperare poſſeſſionẽ domus in continenti abſq; vitio ſpolij, quia Iudex, qui immiſit Fiſcũ in poſſeſſionẽ dictæ domus, nulliter proceſſit non citato Nicolao, iuxta opinionem *Alex. in l. à Dino Pio §. ſi poſt addictum.num.9.de re iudic.vbi poſt Imol. ibi reprobat dictum Ang. & ſequitur ibidem Iaſ.num.... qui ſe refert ad Alex.& idem tenet Vinc. Hercul. num.3. & 4. necnon Soccin.in l.clam.§.qui ad nundinas. num.5. de acq poſſ.dicit opinionem Ang.non eſſe communem, ſed dictum Bart. in l.iuſte poſſidet. quod ibi pro ſe allegat.* Et
hæc opinio plus placuit Dominis, quia † non eſt diſ- 2
ferentia inter Priuatum, & Iudicem, quando Iudex
nulliter procedit, quia † ita poteſt propria auctori- 3
tate

tate recuperare poſſeſſionem ſpoliatus à Iudice nulli-
ter procedente, ſicut ſpoliatus à priuatis, *Aym. conſ.*
4 18. *Menoch. in 8. remed. recuper. poſſ. numer.* 8. & † hoc
voluerunt Domini procedere, ſi Fiſcus non acquiſiuit
poſſeſſionem, & Nicolaus ſibi non præiudicauit in
poſſeſſione, ſi quam habuit, recipiendo claues à Fiſco,
de quibus erit particulariter videndum, &c.

E O D E M

Eadem.

Veneris 18. Iunij 1568.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio acquiritur per Fiſcum ex immiſſione etiam nulliter data, ſi primus poſſeſſor habeat ſe pro ſpoliato recipiendo claues, & ſuppellectilium inuentarium.*

Decisio CCCLI.

CVM præſuppoſito, quod conſtet de
mandato ſubſtituti Fiſcalis, quod mihi
fuit oſtenſum, & de cuius ſufficientia
particulariter erit videndum, Domini
1 concluſerunt, † Fiſcum acquiſiuiſſe ſibi
poſſeſſionem, & Nicolaum ſibi etiam præiudicaſſe in
poſſeſſione, ſi quam habebat, per receptionem Cla-
uium, & Inuentarij ſupellectilium; reſeruarunt tamen
Domini videndum eſſe, ſi conſtet de ſufficienti man-
dato dicti ſubſtituti, et ſi Fiſcus potuerit capere d. poſ-
ſeſſionē abſque ſententia lata contra Barbarō, et ſi Ni-
colaus tamquā cuſtos deputatus à Fiſco potuiſſet agere
ſpolio contra Bettinum, & propterea potuiſſet tāquam
ſpoliatus recuperare poſſeſſionem incontinenti, &c.

E O D E M.

Eadem.

..... 28. Iunij 1568.

S V M M A R I A.

1 *Mandatum ad lites, & cauſas non deſeruit ad negocia.*
2 *Mandatum ſpeciale requiritur ad capiendam poſſeſſionem ex communi.*
3 *Procurator non cenſetur conſtitutus ad illicita.*
4 *Fiſcus de iure non poteſt capere poſſeſſionem ante ſententiam declaratoriam.*
5 *Officiali publico cenſetur data facultas etiam circa ea, quæ requirunt ſpeciale mandatum. Inter ge. vt num. 6.*
7 *Clauſula. Transferens, in mandato intelligitur quoad expreſſa.*
8 *Ratificatio non inducitur non conſtito de perfecta ſcientia.*

Decisio CCCLII.

QVoad primam partem dubij fuit conclu-
1 ſum, mandatum non fuiſſe ſufficiens ad ca-
piendam poſſeſſionem. Primo † quia eſt ad
cauſas, & procurator ad lites non poteſt tractare ne-
gocia, *Franc. poſt Gemin. & gloſ. in cap ſi duo § fin. 95. de procurat. in 6.* ſecundo quia † ad capiendam poſſeſ- 2
ſionem requiritur ſpeciale mandatum, iuxta commu-
nem opinionem, de qua per *Alex. in l. 2. §. pro procu-
ratore. numer. 1. vbi Iaſ. numer. 2. de acq. poſſ.* Tertio
quia † procurator non cenſetur conſtitutus ad illicita, 3
Rot. dec. 7. vt lit. pend. in nou. & † de iure Fiſcus non 4
poteſt capere poſſeſſionem ante ſententiam declarato-
riam, *Bart. in l. Imperator. de iur. Fiſc. Boſſ. in tract. cri-
min. de crimin. laſ. Maieſt. num. 75.*

Nec obſtat, quod † publico Officiali cenſetur data 5
facultas etiam circa ea, quæ requirunt ſpeciale manda-
tum, *iuxta conſ. Iaſ. 118. col. 5. verſ. vnde in primis ſub
n. 3. vol. 1.* † quia dicebant Domini, id procedere, quan- 6
do Officialis eſt deputatus ab ipſa Ciuitate, *prout loqui-
tur text. in l. Præſes, C. de tranſact. per quē mouetur Iaſ.
vt declarat ibi Alex. n. 2.* at hic ſubſtitutus Fiſcalis fuit
deputatus à Procuratore Fiſcali cum clauſula, Trans-
ferēs, &c. de qua in mandato, † quæ intelligitur quoad 7
expreſſa *in l. quod dicitur de tutel. Dec. conſ. 502. num. 1.*

Quo vero ad ſecundam partem dubij dixerūt etiam
Domini, non conſtare de ratificatione ex præſuppoſi-
tis, † quia non conſtat de perfecta ſcientia ipſius Pro- 8
curatoris Fiſcalis, *iuxta conſ. Pariſ. 47. num. 97. vol 1.
Aym. conſ. 197. num. 14.* nam in illis citationibus factis
inſtante Bettino non potuit Fiſcus ſcire, an poſſeſſio
fuiſſet capta ſuo nomine, &c.

. O R A N O.

Sorana Bonorum.

Veneris 22. Maij 1587.

S V M M A R I A.

1 *Inſtrumentum poſſeſſionis captæ ſine die, teſtibus, ſcriptione, & ſigno etſi non probet, ob, ernantia tamen ſupplet illius defectus, & ſufficit ad effectum manutentionis. & num. 6. Lim. vt num. 3.*
2 *Inſtrumenta locationum, & ſolutionum affictuum manifeſtè arguunt poſſeſſionis effectum.*
4 *Teſtis vnus ſufficit in iudicio manutentionis.*
5 *Teſtes in termino non iurati non probant.*
7 *Poſſeſſio clandeſtina, & poſſeſſore non citato non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione, qui ſe pro ſpoliato non habuit.*
8 *Confeſſio de poſſeſſione aduerſarij, quæ non concludit poſſeſſionem, ſed potius turbatione, inconfitenti non præiudicat.*
9 *Confeſſio eſt interpretanda, vt minus præiudicet confitenti.*
10 *Titulus ad effectum mandati de manutenendo non requiritur.*

Decisio CCCLIII.

IN cauſa Sorana Bonorum difficultas quæſtio-
nis propoſitæ reſtituta fuit per Dominos ad
materiam concernentem poſſeſſorium, in
cuius diſcuſſione fuit dictum, Seminarium Soranum
fore manutenendum, † etiam ſi inſtrumentum poſſeſ- 1
ſionis captæ non probent, ex quo eſt ſine die, & ca-
ret teſtibus, ac ſubſcriptione, & ſigno Notarij, ta-
men obſeruantia ſubſecuta ſupplet defectus inſtru-
menti, *Bald conſ. 400 num. 3 lib 4. Aym. conſ. 101. n. 4.
& 274 num. 7.* hæc autem demonſtratur ex inſtrumen-
tis locationum, & ſolutionibus affictuum, † quæ ma- 2
nifeſte arguunt poſſeſſionis effectum, *Doct. in l. qui
vniuerſas § quod per Colonorum. de acq. poſſ. cum alijs
per Gabr. de locat. concl. 4. num. 7.* & huc † niſi eſt ad- 3
uerſo

uerſo probetur, alium in poſſeſsione fuiſſe, *vt per*
Afflict.dec. 402. *Aym. conſ.*4. *per tot.* Accedunt dicta
teſtium, qui de poſſeſſione Seminarij concluden-
4 ter deponunt, & † in hoc iudicio vnus ſufficit, *Alex.*
conſ. 103. *num.* 3. *lib.* 7. *Menoch. de retin. remed. vlt.*
5 *num.* 34. Nec dicatur, † teſtes non iuraſſe in tem-
pore, quia contrarium verius eſt; nam, cum præfixio
termini fuerit facta die 30. Auguſti, vt in prima die
iuridica iurarent, & eadem die adſit ad alios duos dies
facta prorogatio, ſatis verificatur enunciatiua Notarij
dicentis, teſtes in tempore iuraſſe: & quidquid ſit,
6 † ſufficit ad effectum mandati de manutenendo, quod
adſit obſeruantia.

Non obſtat poſterior poſſeſſio Franchi adepta vi-
7 gore inſtitutionis, quia † eſt clandeſtina, & poſſeſ-
ſore non citato; vnde non priuauit poſſeſſorem ſua
poſſeſsione, qui non habuit ſe pro ſpoliato, *Bart. in*
*l.hereditas ſub num.*26.*de pignor. Dec. in l.fin. num.* 5.
*& ibi Zuccard num.*128.*C.de edict. diu. Adr.toll. Aſ-*
*flict.dec.*324.*num.*8.

8 Nec obſtat confeſſio Seminarij, † quia non conclu-
dit poſſeſſionem Franchi, ſed potius turbationem poſ-
9 ſeſſionis Seminarij; † Confeſſio enim eſt interpretan-
da, vt minus præiudicet confitenti, *Dec.in c.præſentia.*
*n.*24.*de prob.& in c.venerab.num.*24.*de except.*

Minus facit, quod titulus Seminarij ſit infectus,
10 quia † ad effectum mandati de manutenendo non re-
quiritur titulus &c.

Reuerendiſſimo Domino Coccino

Lunen. Sarzanen. Beneficij.

Veneris 4. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Ceſſio facta prouiſo per Commiſſarium Cameræ de poſſeſſione capta nomine Cameræ de beneficio vacante transfert in prouiſum poſſeſſionem illius abſque alia apprehenſione, & quidem manutenibilem.*

2 *Poſſeſſio ſemel acquiſita continuata præſumitur vſq; ad diem motæ litis, ſi hoc ab ipſo poſſeſſore allegetur.*

3 *Exactiones factæ per fratrem adminiculant poſſeſſionem fratris, etiam non conſtito de mandato.*

4 *Reſignatione abdicatum dicitur à Reſignante omne ius, & poſſeſſio, ita vt nihil amplius agere habeat in beneficio.*

5 *Decl. procedere in ſimplici reſignatione, ſecus in conditionali, ſeu ad fauorem certæ perſonæ.*

6 *Reſignatione facta de beneficio ad fauorem, remanet illius ius, & poſſeſſio in pendenti penes Reſignantem, donec conditio purificetur, & acquiratur plene ius, & poſſeſſio Reſignatario, & illi interim competit manutentio.*

Decisio CCCLIV.

PRo Hieronymo informante Domini re-
ſponderunt, illi dandum eſſe mandatum
de manutenendo. Nam de anno 1621.
poſſeſſio fuit capta per Commiſſarium
Cameræ, & de eodem anno illi fuit
1 ceſſa, † quæ quidem ceſſio abſque alia apprehenſione
operatur, quod ipſimet Hieronymo fuerit acquiſita
poſſeſſio, *ex deductis per Gonzal.ſuper reg.*8. *gloſſ.*34.
*num.*112. & ideo d. Hieronymo non poteſt denegari
2 manutentio, §. *hodie de Inſt. de interd.* † & poſſeſſio
præſumitur continuata vſque ad diem motæ litis, ſi
hoc allegatur ab ipſo poſſeſſore, *Menoch. præſumpt.*
*62 n.*2.*& ſeqq.& præſum.*64.*num.*1.*lib.*6. † & iſta poſ- 3
ſeſſio adminiculatur ab exactionibus poſtea factis per
fratrem Hieronymi, de cuius mandato licet non con-
ſtet, negari tamen non poteſt, quin illæ d. poſſeſ-
ſionem multum coadiuuent.

Non obſtat, quod Hieronymus reſignauit hoc be-
neficium, † per quam reſignationem fuit abdicatum 4
omne ius, & poſſeſſio ab illo, ita vt nihil amplius age-
re habeat in beneficio, *Butr. Abb. Imol. & alij in cap.*
*accepta de reſtit.ſpoliat. Caſſad.dec.*4. *num.*3. *eod. tit.*
*Rot.dec.*1.*de renunc. in nou. & dec.*3.*eod.tit. in antiq.*

Quia † prædicta vera ſunt in reſignatione ſimplici 5
in manibus Superioris, & in iſtis terminis loquitur,
*Put. deciſ.*158.*num* 4. *lib.*3. *Couar. pract. quæſt.cap.*36.
*num.*9. Ac ſecus eſt in reſignatione conditionali, illa
ſcilicet, quæ fit ad fauorem certæ perſonæ, non poteſt
fieri abſque beneplacito Apoſtolico, *gloſſ. in cap. ex*
parte.il 1. *vbi DD. de offic deleg. Caſſad. dec.*2. *n.*2.
*num.*3. *& ſeqq. de Simon. Rot. deciſ.*46. *lib.*2. *part.*3.
& dec. 96. *&* 923. *lib.* 3. *ead. par.* 3. *diuerſ.* † in iſtis 6
enim terminis poſſeſſio eius remanet in pendenti pe-
nes reſignantem, donec conditio purificetur, quouſ-
que acquiratur plene ius, & poſſeſſio reſignatario,
Achill. dec. 1. *num.*10. *&* 14. *de reſtit.ſpol.Put.d.dec.*
158. *num.*3. *lib.*3. *Rot. dec.* 4. *num.* 1. *de rer. permut. in*
antiq. Iaſ. conſ. 88. *in vlt. dubio lib.* 3. *Pariſ. conſ.* 5.
numer 7. *& ſeqq. lib.* 4. *Mohed dec.* 183 *Guid. Pap.*
*dec.*59. *Coſta dec.* 318. *&* 321. *Verall. dec.* 2. *lib.* 1. *in*
correct. Pont. de ſpol. lib. 3. *num.* 12. *& fuit reſolutum*
in cauſa Abulen. & Zamoren. Beneficiorum 17 *Iunij*
1594. *coram bo me. Franciſco Penia, & in cauſa Leo-*
dien. Canonicatus S.Pauli 25. *Iunij* 1621. *coram Emi-*
nentiſſimo D. Cardinali Veroſpio tunc Rotæ Auditore,
& propterea, cum poſſeſſio, & ius remanſerit in pen-
denti penes Hieronymum, donec Reſignatario ius, &
poſſeſſio eſſet acquiſita, de quibus nihil docetur, † in- 7
terim ei non poteſt denegari manutentio, *vt in pun-*
cto fuit reſolutum in d.cauſa Leodien.Canonicatus San-
cti Pauli, & longe prius in cauſa Veronen. Parochialis
27. *Februarij* 1606. *coram bo. me. iuſto.*

Et ita concluſum ſolo Hieronymo informante,
&c.

Cardinali Platto.

Anconitana Penſionis.

Lunæ 15. Iunij 1587.

SVMMARIA.

1 *Tranſlatarius ad effectum mandati de manutenendo in exactione penſionis tenetur oſtendere conſenſum regreſſum habentis, præſertim ſi in facultate transferendi ſit reſeruatus.*

2 *Literæ reſeruationis penſionis non ſunt neceſſariæ ad effectum manutentionis, ſed ſufficit ſupplicatio, vel immo, nec ſupplicatio requiritur, ſecus in poſſeſſorio adipiſcẽda, vel recuperanda & n.*5. *&* 6.

3 *Titulus non eſt neceſſarius in poſſeſſorio retinendæ.*

4 *Poſſeſſor, qui non habet titulum coloratum, vel nec aliquem titulum, poteſt actori dicere, quoad te liberas ædes habeo.*

6 *Supplicatio non exhibetur in iudicio manutentionis vt aliquo modo canonizetur, nec vt faciat titulum coloratum.*

7 *Clericatus, & aliarum qualitatum probatio in iudi-*

cio

cio manutentionis non requiritur. & num. 10.
8 *Poſſeſſionis commodum in iudicio retinendæ liberat ab onere probandi.*
9 *Prædo quoque in ſua poſſeſſione eſt manutenendus.*
11 *Poſſeſſio triennalis inducit præſumptionem habilitatis.*

DECISIO CCCLV.

CVM nonnullis præſuppoſitis, An D. Mutius tranſlatarius penſionis agens remedio
retinendæ coram A. C. contra Modernũ
Epiſcopum teneatur oſtendere literas reſeruationis Penſionis, conſenſum Illuſtriſſimi Cardinalis Farneſij regreſſum habentis & ſucceſſionis in dicto Epiſcopatu, Clericatum Ottauij Blanderonis primi penſionarij, & reliquas habilitates tam
dicti Ottauij, quam D. Mutij tranſlatarij ad effectum,
1 de quo agitur. & † Domini habuerunt pro abſoluto,
D. Mutium teneri docere, & oſtendere conſenſum Illuſtriſſimi D. Cardinalis per ea, *quæ tradit Caſſ. ad dec. 1 de penſ.* Neque enim Papa voluit in conceſsione facultatis transferendi præiudicare Illuſtriſsimo Cardinali Farneſio, immo expreſſe in d. facultate dicitur, accedente conſenſu D. Cardinalis, neceſſe igitur eſt conſtare de eo, ſaltim ad effectum, vt ſit locus exactioni penſionis poſt apertum regreſsum, ne præiudicium inferatur regreſſario, ſine eius facto enim nec poſſeſſio exigendi à prædeceſſore debet nocere Cardinali habenti ius anterius, & antiquius. Quo vero ad literas
2 reſeruationis pẽſionis Domini dixerunt, † illas nõ eſſe
neceſsarias. Non obſtat regula Sanctiſſimi D. N. prohibens iudicari iuxta tenorem ſupplicationis etiam in poſſeſſorio; Quia regula habet locum in illis poſſeſſoriis, in quibus neceſſarius eſt ſaltẽ titulus coloratus, ne detur vitioſus ingreſsus, puta in poſſeſſorio adipiſcendæ, aut recuperandæ in quibus ſolebant antiqui Patres iudicare cum ſola ſupplicatione, & ex eo, quod ſola ſupplicatio ſufficeret pro titulo colorato, *vt dicit Caſſad. de reſtit. ſpoliat. deciſ. 8. numer. 8. & 14.* ſed hodie propter nouam regulam erunt neceſſariæ literæ,
3 at † in poſſeſſorio retinendæ non eſt opus aliquo titulo, nec colorato, *vt tenuit Rot. hoc anno in vna Sorana Beneficiorum coram R. P. D. meo Orano*, & eſt ratio,
4 quia † poſſeſſor, qui non habet titulum coloratum,
nec etiam aliquem titulum, poteſt dicere quoad te liberas ædes habeo, *vt dicit Caſſad. deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat. numer. 8.*
5 atque ideo † non cogatur poſseſsor
oſtendere aliquem titulum expediendo literas. Neque erit locus regulæ, de non iudicando iuxta formam
6 ſupplicationis. Quia † ſupplicatio non eſt neceſſaria,
nec exhibetur, vt aliquo modo canonizetur, nec etiam vt faciat titulum coloratum.
7 Eadem ratione dicebant Domini, † non eſſe opus
probare Clericatum, & alias qualitates Ottauij primi penſionarij, & Mutij tranſlatarij propter com-
8 modum poſſeſſionis, † quod in hoc iudicio retinen-
9 dæ liberat eum ab onere probandi, cum † etiam
prædo in ſua poſſeſſione ſit manutenendus, & pro-
10 pterea † in huiuſmodi iudicio poſſeſsorio nihil eſt
verificandum, vt in terminis noſtris de clericatu primi penſionarij in alium tranſlati *tradit Put. dec. 245. die 19. January. lib. 1.* Et hoc eo magis procedere debet in caſu noſtro, quia præſupponitur, quod fuerit Ottauio tamquam Clerico ſoluta penſio vl-
15 tra triennium, & † poſseſsio triennalis inducit præ-
ſumptionem habilitatis, *per ea quæ tradunt. Add. ad dec. 2. de fil. præsb. in nou.* vbi in ſpecie de clericatu *num. 7.* cum aliis allegatis per informantes. Non obſtat. *dicit. Cott. 105.* Quia non appares ex illa deciſione quod ageretur poſseſsorio retinendæ, nec quod ibi concurreret triennalis poſseſsio, quæ induceret præſumptionem habilitatis, &c.

EODEM.

Mediolanen. Parochialis.

Veneris 4. Decembris 1587.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta ante litem motam, & nemine in poſſeſſione exiſtente eſt manutenebilis.*
2 *Res iudicata in negotio principali non impedit manutentionem non dicto de poſſeſſione legitime capta illius vigore, atque donec ſententiæ iuſtitia apparuerit.*

DECISIO CCCLVI.

FVIT reſolutum, † poſſeſſionem Zarilli 1
eſſe manutenebilem, cum fuerit capta ante litem motam vigore prouiſionis habitæ ab ordinario, & nemine exiſtente in poſſeſſione, prout in hac eadem cauſa fuit reſolutum die 22. Iunij 1587.

Non obſtat, quod Vicarius Viglauanen. pronunciauerit ad fauorem Guffantis, cuius ſententia prætenditur in rem iudicatam tranſiuiſſe, quia omiſſa pro nunc diſputatione, an conſtet de huiuſmodi re iudicata, reſponſum fuit, † rem iudicatam non poſſe ſuf- 2
fragari Guffanti in hoc Iudicio retinendæ, niſi etiam doceret, quod eius vigore legitime poſſeſſionem adeptus fuerit, quod cum adhuc non docuerit; Zarillus autem oſtendat, ſe ſemper in ſua poſſeſſione perſeuerаſſe, res iudicata, ſi quæ adeſt non eſt contra eum executioni demandanda, niſi poſtquam de eius ſententiæ iuſtitia apparuerit, & propterea non eſt interim Zarillus à ſua poſſeſſione amouendus, &c.

BRAVO.

Anconitana Fideicommiſſi.

Veneris 29. Ianuarij 1588.

SVMMARIA.

1 *Executio relaxata non citato procuratore, qui in actis comparuit, nulla eſt. & num. 7.*
2 *Mandatum habens ad vnum dicitur habere etiam ad illius executionem, & ſic ad dependentia, & annexa.*
3 *Procurator reuocatus cenſetur ex comparitione principalis abſque clauſula, Citra, &c.*
4 *Intellige præſumptiue, & ideo iſta præſumptio alia præſumptione tollitur, vt per ſubſequens comparitiones cum dicta clauſula.*
5 *Procurator reuocatus præſumitur ex quo per aliquot annos nihil geſſerit.*
6 *Mandatum, niſi ſit mandantis mutata, vel extincta voluntas, non extinguitur.*
8 *Mandati productio non eſt de ſubſtantia, niſi opponatur.*

DECISIO

Digitized by Google

Decisio CCCLVII.

REſolutum, fuit executionem contra Do-
minos Rinaldinos vltimo loco relaxa-
tam ex defectu citationis fuiſſe nullam,
1 † cum enim adeſſent procuratores, non
potuit eis non citatis ad executionem
deueniri, *c. cum olim. de teſtib. gl. in cap. quatuor. verb.
citat. de maior. & obed.*

Nec obſtat, quod procuratores eſſent conſtituti in
cauſa pendente coram A.C. ſuper ſpolio, quia manda-
tum non reſtringitur ad ſpolium, ſed comprehendit
cauſam fideicommiſſi etiam coram A. C. introductam,
à qua dependere hanc conſtat, ſi quidem cum ſenten-
tia ſuper fideicommiſſo lata voluerit, quod Rinaldini
tenerentur debita Capitanei Franciſci ſoluere, vtique
lis mota ſuper coactione Rinaldinorum ad ſoluendum
2 debita † fuit in executionem d. ſententiæ, *Put. dec. 376.
3 in fin. lib.* 1. Nec releuat, quod, † per comparitionem
DD. Metelli, & Scipionis abſque clauſula Citra, cen-
ſeantur prædicti procuratores reuocati, *iuxta cap. ſi
4 quem de procur. in 6. vbi omnes.* Nam † reuocatio per
comparitionem principalis eſt præſumptiua, & ideo
facile alia præſumptione tollitur, *Bald. in l. ante litem.
num. 2. circa fin. ff. de procur.* præſumptio autem contra-
ria oritur ex ſequentibus comparitionibus Metelli, in
quibus ſemper appoſita fuit clauſula, *Bald. in l mutan.
ff. de procur.* Præterea etiam quod ceſſaſſet hæc præ-
ſumptio, nihilominus executio fuit inualida reſpectu
Ioannis Rinaldini, qui eoſdem conſtituerat procura-
tores, & tamen in Iudicio nullos actus fecit, ex quibus
oriri poſſet aliqua opinio reuocationis procuratorum
conſtitutorum. Minus obſtat doctrina *Caſtr. conſ.* 12.
5 *num. 7 lib.* 1. vbi voluit † præſumi procuratores reuoca-
tos ex eo, quod per aliquot annos nihil geſſerint, quia
6 † mandatum, niſi ſit mandantis mutata, vel extincta
voluntas, non extinguitur, *l. ſi verò non remunerandi §.
ſi mandauero ff. mand. l. mandatum C. eod. & contrarium
defendit idem Caſtr. in l. ſancimus. 3. vbi Iaſ. num. 4. C.
de teſtam.*

Vltimo non refragatur prætextus ignorantiæ pro-
pter non tranſportata acta, in quibus aderat huiuſmo-
7 di mandatum quia † ſatis eſt, partem alias habuiſſe de
procuratorum conſtitutione ſcientiam prout eſt mani-
feſtum ex citatione contra Ioannem Camerinum pro-
curatorem executa.

8 Nam † productio mandati non eſt de ſubſtantia
niſi quando opponitur exceptio procuratoria, *Aym.
conſ. 108. num. 1. &c.*

Decisio CCCLVIII.

DOmini ex teſtibus pro parte Illuſtriſſi-
mi Cardinalis Commendatarij exami-
natis firmarunt, anteriorem poſſeſſio-
nem prædij del Mezzano fuiſſe penes
Eccleſiam, quod enim Commendata-
rij Sancti Stephani illud poſſederint ab anno 1525. de-
ponunt ſpecialiter quartus ſuper ſexto quintus, & de-
cimuſprimus ſuper quinta poſitione. Item decimus ſe-
cundus, & decimuſſextus ſuper interrogatorijs expri-
mentes actus poſſeſſorios locationis cum penſionis,
fructuumque perceptione, † ex quibus poſſeſſio con- 1
cluditur, *ad gl. in l. 3. §. finiatur. C. fin. regund. Bart. in l.
qui vniuerſas. § per colonum. de acq. poſſ. Alex. conſ.* 161.
num. 6. lib. 6. & quamuis ſextus, & decimoſprimus de-
ponant de fama per verbum, eſt, illorum dictum non
ſe fundat in ea, nec aſſumitur ad aſtruendam proba-
tionem per famam, ſed nec alij teſtes ideo minus pro-
bant, quod deponant ſimpliciter de poſſeſſione, † quæ 2
eſt facti, *Corn. conſ. 203. ſub num. 3 lib. 3 Bald. conſ.* 10.
*num. 7. lib. 5. Abbas in cap. cum cauſam, numero 6. de
teſtib.*

Non obſtat, quod nonnulli teſtes dicant, Comites
Triuultios tempore, quo habitabant cum Commen-
datario Scaramucia eorum fratre, exercuiſſe in hoc prę-
dio actus poſſeſſorios, illudque ad hanc diem poſſide-
re, ex quo intelligi poteſt poſſeſſum per Abbatem vti
prædium patrimoniale.

Quia, cum iidem præmittant, prædium pertinere ad
Eccleſiam, & Abbatem Scaramocciam illud poſſediſſe,
† excluditur titulus patrimonij incluſo titulo Eccleſiæ, 3
*argum. l. tutorem. de his, quibus, vt indig. Bellam. de-
ciſ.* 108.

Nec intrat *conſ. Alex.* 110. *nu. 3. lib.* 1. vt neceſſe fue-
rit clarius exprimere, quod talis Abbas nomine Eccleſię
poſſederit, cum ſatis intelligatur rem Eccleſiæ per Ab-
batem titolo patrimonij non poſſideri, † & dicta te- 4
ſtium non ſint cauillanda, ſed adiuuanda, *Alex. conſ.
5. num. 12 lib. 1. Corn. conſ. 298. in fin. lib* 1. quin potius † 5
fratres intelliguntur poſſediſſe iure familiaritatis, *ad l.
qui iure familiaritatis. de acq. poſſ. Soc. conſ. 13. lib. 4.
num.* 7. maximè cum alij Abbates prædeceſſores Scara-
mucciæ idem prædium poſſederint.

Et quatenus teſtes de moderna poſſeſſione Comi-
tum deponant, ſatis conſtat de vtroque extremo, † præ- 6
ſertim iuncta ſuſtentatione litis per Comitem Theo-
dorum, *Caputaq. dec. 10. lib. 3.*

COMITVLO

Lauden. ſeu Placentina Bonorum.

Veneris 16. Maij 1588.

SVMMARIA.

1 *Locatio cum penſionis, & fructuum perceptione pro-
bat poſſeſſionem*

2 *Poſſeſſio eſt facti.*

3 *Titulus patrimonij excluditur incluſo titulo Eccle-
ſiæ.*

4 *Teſtium dicta non ſunt cauillanda, ſed coadiuuãda.*

5 *Fratres dicuntur poſſidere iure familiaritatis.*

6 *Spolij ſecundum extremum probatur ex litis ſu-
ſtentatione.*

EODEM.

*Hiſpalen. Beneficij de Nazal
Cazar*

Lunæ 7. Octobris 1588.

SVMMARIA.

1 *Mandatum procura non probatur ex enunciatiua
Notarij in inſtrumento captæ poſſeſſionis.*

2 *Nec præſumitur ex ſolo curſu longi temporis abſq;
obſeruantia.*

3 *Nec ex productione literarum collationis, vbi gene-
rale non ſufficit.*

4 *Ratificatio ſubſecuta, re non integra, non ſuffraga-
tur.*

5 *Poſſeſſio infecta ob decretum irritans non ſuffraga-
tur.*

6 *Negatiuæ probandi onus incumbit ei, qui ea nititur.*
7 *Publicationem probare incumbit reſignatario, quãdo ipſe dat de reſignatione ad excludendum ſpolium.*

Decisio CCCLIX.

DOmini reſoluerunt, non conſtare de ſofficienti mendato illius, qui accepit poſſeſſionem pro Didaco ad effectum probationis primi extremi, neque de ratificatiooe ſubſecuta tempore habili oiſi probetur reſignetiooem, cuius vigore Alphonſus Garzia poſſeſſionem cepit, publicatam non fuiſſe.

1 Si quidem † maodatum ex enunciatiua Notarij in
inſtrumento captæ poſſeſſioois noo probatur, *Dec.*
conſ. 522. num. 3. Purpurat. conſ. 139. *numer.* 1. *Couar.*
2 *pract. quaſt. cap.* 21. *num.* 2. † nec præſumitur ex ſolo
decurſu longi temporis abſque obſeruentia, *Alex.*
conſ. 1. num. 19. lib. 4. minuſque ex eo qood in captura
poſſeſſionis enunciatus Procurator exhibuit literas collationis Didaco factæ reſultat ſufficiens præſumptio
3 mandati, † vbi generale noo ſufficit. *prout in pari caſu*
tenuit Rota in cauſa Hiſpalen. Beneficij pro Illuſtriſs.
Cardinalis Deza coram R. P. D. Seraph.

Ratificatio verò, quæ colligitur ex eo, quod noo
multo poſt Didacus maodatum dedit ad exigeodum
fructus Beneficij, de quo agitur, & ad lites, cuius vigo-
4 re petita fuit manutentio contra Alphonſum † non
ſuffragatur, propterea: quod ante factum eiuſmodi
maudatum, capta iam poſſeſſione per reſignatarium,
res deſierat eſſe iotegra, *l. bonorum ff rem rat. hab. DD.*
in l. quod meo. vbi Alex. num 5. de acq. poſſ. Rot. deciſ. 9.
de reſtit. ſpoliat. in nou. & fuit tentum in cauſa Abulen.
Praſtimoniorum de Cantiberos 18. *Martij* 1578. *coram*
R. P. D. Seraphino.

5 Nec obſtat, † quod talis poſſeſſio Alphonſi reſi-
gnatarij non videatur conſiderabilis, vt potè infecta
propter decretum irritans adiectum in Conſtitutione
Pij V. de publicandis reſignationibus.

Quia motiuum procederet, ſi conſtaret, reſignetio-
6 nem huiuſmodi noo fuiſſe publicatam, † cuius nega-
tiuæ probondæ oous incumbit Didaco agenti qui ex
eo nititur ad probandum primum extremum, *l. ab ea*
parte de probat. Innoc. in c. ſuper his de accuſat. Amon.
7 *Gabr. concl. 6. de prob.* quemadmodum, & † ipſi reſi-
gnatario incumbit probare publicationem, quando
dat de reſignatiooe ad excludendum ſpolium *ad l.* 1.
ff. de except. Aym conſ. 226. num. 8. & fuit ſapius reſolu-
tum, ac repetitum in hac eadem cauſa coram me anno
præterito 8. Iunij.

E O D E M.

Lunen. Sarzanen. Cappellaniæ.

Lunæ 30. Iunij 1589.

S V M M A R I A.

1 *Mandatum non probatur per enunciatiuam Notarij in inſtrumento captæ poſſeſſionis.*
2 *Poſſeſſio capta per coniunctam perſonam, vel etiam Patrem, aut fratrem non ſuffragatur ſine mandato, vel ratificatione.*
3 *Ratificatio æquiparatur mandato, ſi ſubſequatur re integra.*

Decisio CCCLX.

FVit reſolutum, regulam de triennali non obſtare D. Hieronymo ex eo quod non conſtat de initio poſſeſſionis, quæ ſuffragetur Zucco.
Nam illa, quæ capta fuit per aſſertum Procuratorem,
inutilis eſt, cum † per enunciationem Notarij io inſtru- 1
meoto captæ poſſeſſionis mandatum non probetur,
Dec. conſ. 522. num. 3. Purpurat. conſ. 139. num. 1. Couar.
pract. q. cap. 21. num. 2.

Nec facit, quod poſſeſſio dicatur capta per coniun-
ctam perſonam, quia † etiam ſi capta fuiſſet per Pa- 2
trem, & fratrem, non valeret ſine mandato, aut ratifica-
tiones, *Caputaq. dec. 344. par. 2.*

De ratificatione autem ſubſequuta tempore habili,
& re integra non conſtat, † prout requiritur, *ad l. bono-* 3
rum. ff. rem rat hab. Aym. conſ. 171. num. 19. Rot. dec. 9. de
reſtit ſpol. in non. & in terminis regulæ de trienn. *tradit*
Gomeſ. in reg. q. 59.

P Æ N I A

Camerinen. Bonorum.

Lunæ 20. Martij 1589.

S V M M A R I A.

1 *Specificatio non ſolet in Curia fieri de teſtibus examinandis in partibus vigore remiſſoria, niſi in caſu ſuſpicionis calumnia.*
2 *Specificatis ſemel materijs cum duplici iuramento ſpecificationis, & calumniæ non eſt facienda noua ſpecificatio, etiam quod agatur de diuerſis materijs.*
3 *Specificatio materiarum eſt ſpecies iuramenti calumniæ.*
4 *Calumniæ iuramentum ſemel præſtitum extenditur ad totam inſtantiam.*
5 *Specificatio materiarum poteſt quandocumque fieri ante conclusum in cauſa.*
6 *Calumniæ iuramentum ſufficit quandocumque præſtari ante concluſum in cauſa.*
7 *Ampl. etiam poſt concluſum in cauſa, ante tamen ſententiam, & Iudicis officio.*
8 *Concludi in Vrbe in cauſa ante ſententiam non ſolet ſed cum ipſa ſententia.*
9 *Citandus non eſt ille, à quo nihil quis conſequi vult.*
10 *Citatio ſufficit facta de procuratore domino ſuis effecto.*
11 *Examen factum ſine interrogatorijs an, & quando ſuſtineatur. & nn. ſeqq.*
15 *Citatio in executione remiſſoria contra abſentes poſt adhibitam diligentiam contra principales, vel eorum Procuratores fit per affixionem in loco ſolito.*
16 *Remiſſoriæ portitore deputato abſente, poteſt ea conſignari eius agenti præuio iuramento de ea fideliter ad dominum deputatum tranſmittenda.*
17 *Remiſſoria claudi debet, & ſigillari, & ſic Iudici remiſſoriali præſentari.*
18 *Nihil intereſt an per nos, vel alium nomine noſtro actus exerceatur.*
19 *Teſtes nulliter examinantur pendente termino ad dandum interrogatoria.*
20 *Terminus dari ſolet ad dandum interrogatoria.*

Deciſ.

DECISIO CCCLXI.

QVoniam in hac cauſa, quam propoſui die 30. Ianuarij præſentis anni Domini cum præſuppoſito, quod teſtes eſſent valide examinati cenſuerunt, intentionẽ D. Achillis Cibi eſſe iuſtificatam, ideo pars aduerſa ex multis nitebatur oſtendere nullitatem examinis.

Et primo præſupponebatur, quod in remiſſoria conceſſa Achilli Cibo de anno 1587. pro parte D D. Gherardi, & Scipionis Cibo die 15. Iunij dicti anni fuit proteſtatum, eam non relaxari, niſi prius ſpecificatis nominibus, & cognominibus teſtium, & ſpecificatis materijs medio iuramento, & concordato de Iudice, quæ cum non fuerint obſeruata, propterea examen prætendebatur nullum, alia prætereà opponebantur, quæ ſuo ordine dilata diluentur.

Sed quantum ad primum de omiſſa ſpecificatione nominum, & cognominum teſtium dicebatur, quod,
1 † quando teſtes vigore remiſſoriæ ſunt in partibus examinandi, non ſolet fieri iſta ſpecificatio, cum regulariter ignoretur, qui teſtes ſint examinandi, & propterea iſta relinquuntur prudentiæ Iudicis remiſſorialis, licet ſecus ſit in aliquo caſu particulari quando adeſt ſuſpicio de calumnia.

Ad ſecundum de omiſſa ſpecificatione materiarum poſſet multis modis reſponderi, ſed omnem difficultatem tollit factum, & ſeries rei geſtæ. Nam anno 1586. D. Achilles duo iuramenta ſimul præſtitit, in quorum primo ſpecificauit materias tunc datas, in ſecundo
2 iurauit de calumnia. Vnde † non tenebatur amplius materias ſpecificare, etiam ſi eſſent diuerſæ, cum
3 † materiarum ſpecificatio ſit quædã ſpecies iuramenti
4 de calumnia, quod † ſemel præſtitum extenditur ad totam inſtantiam, *Veſtr. lib. 6. introduct. iudic. cap. 2. numer. 19. verſ. amplius.*

5 Prætera, ſi neceſſario facienda foret, † ſufficeret illam quandocumque fieri, quouſque in cauſa non eſſet concluſum, ſicut dicitur de iuramento calum-
6 niæ, † quod ſufficit quodocumq; præſtari ante concluſionem in cauſa, *gl. fin. in cap. ex literis. de iureiur. Franc. Curt. in l. cum & Iudices. num. 3. verſ. & aduertas pro condimento. C. de iureiur. propt. calumn. Felin. in cap. cum dilectus num. 5. de fid. inſtr. verſ. & poteſt concluſio. Roland. conſ. 71. incip. viſo proceſſu. num. 53. verſ. ad tertium reſpondetur.*
7 † quinimmo ex officio Iudicis poteſt præſtari etiam poſt concluſionem in cauſa ante ſententiam, *Bal. in l. 1. circa fin. C. de iureiur. propt. calumn. quem refert, & ſequitur Curt. in d. l cum & Iudices. Gemin. in cap. 1. de iuram calumn. lib. 6. Cappell. Toloſ. deciſ. 108. Roland. d. conſ. 71. num. 33. & 34.* quod indiſtinctè hic procedit ex vſitato ſtylo Cu-
8 riæ, † vbi non ſolet ante ſententiam in cauſa concludi, ſed vnico actu præuia citatione concludat Iudex, & ſententiam proferat.

Nec obſtat tertium de proteſtatione ſuper concordando de Iudice, id enim tollitur ex citatione facta per D. Otiolen. ob partis contumaciam.

Minus afficit quarta oppoſitio, quod non fuit citatus D. Comes Antonius maritus D. Martiæ Cibæ, præſertim cum D. Achilles in ſecundo articulo remiſſoriæ illum Rocchettam, de qua agitur, poſſediſſe, & occupaſſe non neget.

9 Quoniam reſpondetur, † non fuiſſe neceſſarium, illum citare, cum D. Achilles nihil ab eo conſequi intenderet, ſed ab illis, qui Rocchettam poſſidebant; & quamuis conſtitiſſet Comitem Antonium Rocchettam poſſediſſe, non tenebat illam nomine proprio cum D. Martia, ſed fuit aſſignata pro dote, vt pars aduerſa fatetur, rurſus tempore conceſſæ remiſſoriæ præfatus articulus fuit etiam reſtrictus ad poſſeſſionem DD. Comitum Baldi, & Chriſtophori eius filiorum, vt articuli verba indicant.

Prætereà omnem difficultatem tollit, quod D. Martia cum conſenſu D. Comitis Baldi filij ſui ſub die 7. Ianuarij 1587. ſuos procuratores conſtituit Nicolaum Ruuolinum, Alexandrum Seruitiatum, & Decium Roſſinum, vt in regiſtro coram Vicario fol. 50. ſicut pars aduerſa in ſua etiam informatione fatetur; cum ergo dictus Decius poſt obitum Martiæ fuerit Dominus litis effectus, & legitimè citatus, prætenſam nullitatem euidenter excludit.

Et hinc etiam ceſſat illa oppoſitio, quod Comites
Baldus, & Chriſtophorus non fuerint citati, † ſufficie- 10
bat enim citatio Procuratoris, cum fuerit dominus litis effectus.

Quintum de teſtium examine facto ſine interroga-
toriis, † contra quod iure videatur diſpoſitum, *cap. 2.* 11
§. teſtes etiam. vbi gloſſ. in verb. Interrogatoria. & ibi communiter Canoniſtæ. de teſtib. lib. 6. facile tollitur, cum culpa, & negligentia partis aduerſæ fuerit commiſſa, cum neminem in partibus nominauerit ad illa edenda, nec in Curia dederit, ac nec reperierit, ſi quæ prius data fuerant, & quamquam pars citata fuerit ad illa edenda, vt ex citatione apparet, nullam tamen adhibuit diligentiam, vt interrogatoria exhiberentur, vnde ex culpa ſua non debet commodum reportare.

Nec dicatur, quod cum anno 1547. fuerint data interrogatoria, ſuper quibus D. Achilles nonnullos teſtes examinare curauit, illa eadem erant in Rotulo Remiſſoriæ per ipſum includenda, & propterea non fuerant alia data de anno 1587. quaſi id ſuperfluum foret;
Nam reſpondetur, † aduerſarium debuiſſe curare, vt 12
antea illa interrogatoria reperirentur, & tranſportarentur, & in Rotulo Remiſſoriæ includerentur ſoluta Notario ſua mercede, *Seuerol. tract. de remiſſ. litig. cap. 29.* quod, cum non fecerit, ſibi imputare debet;
præſertim cum † iura munus dandi Interrogatoria ad 13
illum, contra quem teſtes examinantur, pertinere demonſtrarent, *d. cap. 2. §. teſtes etiam de teſtib. lib. 6. ibi, ſecundum partis aduerſæ interrogatoria. in prin. & Gemin. num. 3. verſ. nota, quod pars.*

Et quamuis pars aduerſa omiſerit interrogatoria,
† adhuc ſuſtinetur examen, cum Iudex ex officio, ſe- 14
cundum quod ius requirit, teſtes interrogauerit, *cap. cum cauſam de teſtib. not. Doct. in d. cap. 2. § teſtes etiã de teſt. lib. 6. vbi Io. Andr. n. 15. in fin. Franc. n. 6. gl. in l. 1. in verb. de nominibus. ff. de magiſtr. conuenien. & ibi pulchrè Bald. in §. ſi curatores. Peregr. dec. 106. lib. 2.*

Sextum, quod obiicitur de non citatis principalibus in Terra Fabriani, qui erat locus remiſſoriæ, vbi principales, & domicilium, & Procuratores habebant,
non reddit examen inualidum, cum † procedi potue- 15
rit per affixionem ſtante decreto & citatione ad conſtituendum Procuratorem, qui executioni remiſſoriæ intereſſet: nam, quando principales, contra quos decreta eſt remiſſoria, ſunt abſentes à loco, vbi exequenda eſt, poſt adhibitam diligentiam ad illos, vel eorum Procuratores inueniendos, ſufficit quod citatio fiat per affixionem vt hic, videlicet in loco vbi citationes ſimiles in Ciuitate, vel Oppido illo fieri conſueuerunt.

Septimum de Latore, ſeu Portitore remiſſoriæ
† non vitiat examinis actum, quamquam enim ad 16
eam deferendam fuerit deputatus Hercules Roſatus, in eius tamen abſentia ab Vrbe fuit conſignata Petro Paulo Bonello eius Agenti, & negociorum geſtori, deque fideliter ad Herculem tranſmittenda
iurauit: quo facto † in partibus clauſa, & ſi- 17

gillata, vt iure fieri debuit, *cap. præſentium. de teſtibus. in 6.* Iudici remiſſoriali fuit conſignata. Vnde
18 † nihil intereſt, an per nos, vel per alium nomine noſtro actus exerceatur, quominus vere ſit validus.

Poſtremo illud de teſtibus anni 1587. examina-
19 tis † pendente termino ad dandum Interrogatoria, ſolum inficit examen trium horum teſtium, videlicet Federici Pellegrini, Ioannis Baptiſtæ Stellui, & Pauloni, qui fuerunt examinati die 13. Septembris, & ſic pendente ad dandum Interrogatoria legitima
20 dilatione, ſeu termino, † quid dari ſolet, *gl. communiter recepta in cap. præſentium. § teſtes etiam. in verb. Interrogatoria. de teſtib. lib. 6. Veſtr. lib. 6. introd. iudic. cap. 2. de teſtib. num. 17. verſ. addimus quoque.*

COMITVLO.

Aſtoricen. Capellaniæ de los Pegos.

Lunæ 26. Iunij 1589.

SVMMARIA.

1 *Subrogatio gratioſa ſimilis eſt* l. fin. C. de edict. diu. ad Adrian. toll. *ex qua debetur immiſſio probata ſola poſſeſſione de tempore obitus abſque alia iuſtificatione.*

2 *Ampl. præſertim vbi agitur de beneficio reſeruato.*

3 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum, & teſtes deponentes de perceptione fructuum, & præſumitur continuata vſq; ad obitum non docto de interruptione.*

4 *Teſtes ad effectum immiſſionis ſubrogati probant poſſeſſionem defuncti, etiam quod non percutiant tempus ante motam litem.*

5 *Mandatum de prouidendo præſtat titulum coloratum ad poſſeſſionem capiendam, & fortius ad retinendam.*

6 *Subrogato gratioſè datur immiſſio, etiamſi poſſeſſio anteceſſoris fuerit ſpoliatiua, & eſt veluti continuatio poſſeſſionis. & num. 7.*

7 *Spoliatori lite pendente datur manutentio.*

8 *Contradictor legitimus non eſt ſpoliatus, & qui non habet poſſeſſionem, nec titulum.*

9 *Titulus ex vacatione per reſignationem non probatur ex ſola aſſertione Collatoris.*

DECISIO CCCLXII.

Dixerunt Domini dandum eſſe D. Franciſco mandatum de immittendo in poſſeſſionem Cappellaniæ, de qua agitur, ha-
1 bet enim gratioſam ſubrogationem † ſimilem beneficio *l. vlt. C. de edict. Diu. Adrian. toll.* ex qua debetur immiſſio probata ſola poſſeſſione tempore obitus Aluari, ad quam eſt ſubrogatus, nec alia requiritur iuſtificatio, *Mohed. dec. 327. Put.*
2 *495. lib. 2.* præſertim vbi agitur de beneficio reſeruato, per ea, quæ diſcuſſa fuerunt in illa Burgen. de Pancoruo coram R.P.D. Gyptio.
3 De poſſeſſione Aluari defuncti † conſtat ex inſtrumento captæ poſſeſſionis, & teſtibus deponentibus etiam de perceptione fructum, quæ poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad obitum, quamdiu de interruptione non doceatur, *l. ſiue poſſidetis. C. de probat. Rot. deciſ. 4. eod. tit. in nou. Miles in verb. poſſeſſio ſemel. habita. Caſſan. conſ. 15. numer. 16. & ſeqq. Decian. conſ. 52. numer. 6. lib. 3.* quia etiam adſunt duo teſtes deponentes de poſſione tempore obitus ex publica voce, & fama; † qui non eo minus probant, 4
quod non percutiunt tempus ante motam litem, ad text. in cap. licet ex quadam de teſtib. cum agitur de probanda poſſeſſione tempore obitus, qui contigit pendente lite.

Non obſtat, quod talis poſſeſſio prætenditur vitioſa ex eo quod capta vigore mandato de prouidendo. Quia, præterquam quod † mandatū de prouidendo aptum eſt præſtare titulum coloratum ad poſſeſſio- 5
nem beneficij capiendam, *Put. deciſ. 416. lib. 1.* & multo magis ad eam retinendam, *ad Mohed. dec. 140.* dictum fuit, ad effectum immiſſionis ex ſubrogatione gratioſa de titulo laborandum non eſſe, *cum aliàs fuerit reſolutum in vna Ceſenaten. Canonicatus 15. May 1586. coram R.P.D. Plato.* † immiſſionem non eſſe 6
denegandam gratioſè ſubrogato, etiamſi poſſeſſio anteceſſoris probaretur ſpoliatiua, ea ratione, quia, † ſi- 7
cuti ſpoliatori lite pendente daretur manutentio, ita & ſubrogato datur immiſſio, quæ eſt veluti continuatio poſſeſſionis.

Quare nec refert, quod poſſeſſio Aluari Munoz. prætenditur antiquior ex mandato de manutenendo in iudicio obtento. Nam, † quamtumuis Aluarus ſe 8
diceret ſpoliatum, non eſt legitimus contradictor, *Caputaq. deciſ. 347. lib. 2.* cum nec poſſideat, nec habeat titulum, *ad not. in d. l. vlt. vbi Dec. n. 42. & idem conſ. 424. num. 7.* † Aſſertus enim titulus ex vacatione 9
per reſignationem Ferdinandi non probatur ex ſola aſſertione Collatoris, *Rot. dec. 1. de probat. in nou. Put. dec. 400. lib. 1.*

EODEM.

Torcellana Penſionis

Mercurij 8. Nouembris 1589.

SVMMARIA.

1 *Penſio penſionario mortuo debetur eius hæredibus pro rata temporis.*

2 *Penſio decurſa tempore titularis anteceſſoris ſolui debet per hæredes. & num. 3.*

3 *Peti poteſt etiam à ſucceſſoribus in beneficio, ſed Rota ſeruat, vt prius ex æquitate conueniantur hæredes anteceſſoris.*

4 *Solutionem allegans tenetur probare*

5 *Productionis tempore non facta oppoſitione non poteſt poſt ſententiam amplius opponi iura tunc producta non eſſe in forma probanti.*

6 *Litem ſuſtinens vti hæres non poteſt impugnare tranſumptum aditionis hæreditatis, quod non ſit in forma probanti.*

7. *Hæredes titularis conueniri debent via ordinaria, non executiua pro penſione decurſa tempore defuncti.*

8 *A. C. eſt Iudex ordinarius in cauſis penſionum, etiam quod ſolutio in partibus ſit deſtinata.*

9 *Hæres an poſſit ratione contractus, aut deſtinatæ ſolutionis in loco ibidem conueniri, niſi ibi fuerit apprehenſus.*

DECIS.

DECISIO CCCLXIII.

DOmini fuerunt pro validitate, & iuſtitia
ſententiæ A. C. per quam D. Antonius
Piſaurus hæres Epiſcopi Torcellani cō-
demnatus fuit ad ſolutiooem penſionis
decurſæ vſque ad obitum bon. me. Illu-
ſtriſſimi Cardinalis Vaſtauillani.

1 Nam de iuſtitia conſtat ex eo, quod mortuo pen-
ſionario petiſionem pro rata temporis deberi eius hæ-
2 redibus, & † ad eam ſoluendam hæredes titularis cogi
poſſe ſæpe deciſum eſt, *Gigas. q. 39. numer. 10. & ſeq. &*
dec. 47. Caccialup. de penſ q 25. num. 1. & 2. Couar. var.
3 *reluſol. lib. 1. cap. 15 num.* 13. & † quamuis talis penſio
peti poſſit etiam à ſucceſſoribus in beneficio, tamen
Rota ſeruat, vt prios ex æquitate conueniantur hære-
des titularis, *Creſc. dec 3. de ſolut. Put. dec.* 189. *numer.* 2.
lib. 2. Iuſtificatur autem ſententia quoad creditum ex
4 bulla reſeruationis, & † qui ſolutum affirmat eius rei
probationem præſtare debet, *l. 1. C. de probat.* & quoad
perſonarum legitimationem ex teſtamentis, & iuribus
5 productis io prima inſtantia, aduerſus quæ, † cum ni-
hil tunc fuerit oppoſitum, & Iudex proceſſerit ad ſen-
tentiam, non poteſt pars modo obiicere, illa non eſſe
6 in forma probanti, *Put. dec.* 219. *lib* 2. quāquam † impu-
gnatio, quæ fit contra inſtrumentum aditionis hæredi-
tatis, quod ſit exemplum exempli non releuaret, cum
ipſe D. Antonius tamquam hæres Epiſcopi ſuſtinuerit,
& ſuſtineat litem, *ad tradita in l. gerit, de acq. heredit.*

De validitate conſtat per facoltates A. C. & ipſum
7 proceſſum, nam, quamuis † contra hæredem agi de-
buerit ordinarie, non autem executiue, *vt per Gig. de*
penſ. q. 39. ſub num. 13. & q. 51. prope fin. apparet actum
fuiſſe iudicio ordinario ſeruatis ſeruandis, neque de
8 iuriſdictionis defecto dari poteſt, cum † A. C. io ſuis
facultatibus expreſſe habeat cognitionem ordinariam
in cauſis penſionum Eccleſiaſticarum, & ſi illarum ſo-
9 lutio in partibus facieoda eſſet. Quare † ceſſant addu-
cta ad probandum hæredem ratione contractus, aut
deſtinatæ ſolutionis in certo loco non poſſe conueni-
ri in eo loco, niſi ibi fuerit apprebenſus, *ad not per Iaſ.*
in l 1, num. 3. de eo, quod cert. loc. Caſtr. in l. 2. §. legatis.
ſub nu. 3. de iudic. Abb. in cap. fin. de for. compet. per tex.
in cap. 1 §. contrahentes. eod. tit. lib. 6. & l. heres abſens.
in prin. vbi Caſtr. de iudic. &c.

ORANO.

Romana, ſeu Maceraten. Fideicom-miſſi de Gabbutiis.

....26. Martij 1589.

SVMMARIA.

1 *Probatio dubia non releuat. & num. 2.*
2 *Confeſſio ambigua non praiudicat confitenti.*
3 *Articulans non fatetur.*
4 *Confeſſio in poſitionibus nihil probat, quando aduerſarius illis contradixit.*
5 *Praſeruatio nihil diſponit.*
6 *Petitum non quod eſt, ſed quod in diuiſione executum, attenditur.*
7 *Probatio inter alios facta non praiudicat tertio.*
8 *Confeſſiones facta in iudicio, in quo confitens ſucubuit, non ei praiudicant in alio Ampl. vt num. 9.*

DECISIO CCCLXIV.

HÆreditate adita per Dominos de Gabutijs
q. Hieronymi eorum fratris germani cum
meruerent, attento fideicommiſſo paterno,
eam ſibi fore damnoſam, obtinuerunt cō-
mitti A. C. cauſam diſcuſſionis, qui nulla conſidera-
tione habita articulorum pro parte eorumdem dato-
rum ad probandum, bona controuerſa prædicto ſub-
iacere fideicommiſſo, tulit ſententiam graduatoriam,
quæ tranſitum fecit in iudicatum, & deuenit ad ſub-
haſtationem dd. bonorum facta autem deliberatione
Franciſco Alaleoni, eidemque ordinato, quod pretium
creditoribus anterioribus iuxta tenorem mandatorum
deſuper relaxatorum perſolueret, D. Imperia relicta d.
q. Horatij in vndecimo loco graduata agnoſcens nihil
ex pretio ſuperfuiſſe, vnde ſuo credito ſatisfieret, cœpit
prætendere, eadem bona ſubiecta eſſe fideicommiſſo,
& ideo ſuum creditum ſuper dd. bonis deliberatis in
eamdem rationem, non obſtante, quod precium fuiſſet
conſignatum alijs creditoribus.

Quare tertio propoſito dubio, An conſtaret, terras,
de quibus eſt quæſtio, eſſe de bonis maternis Domi-
norum de Gabutijs ad effectum, vt excluſæ dicantur à
fideicommiſſo Domini ex rationibus deductis in pri-
ma dubij poſitione pro affirmatiua concluſerunt: Qui-
bus ſtantibus præmiſſa facti ſerie addebant onus pro-
bandi illas ſubiectas eſſe fideicommiſſo ad hæredes
Imperiæ pertinere, cum ſit fundamentum eorum in-
tentionis: ad hoc autem probandum nihil afferri, præ-
ter confeſſiones Gabutiorum, ex quibus tamen nulla
poteſt reſultare concludens probatio. Neque enim in
confeſſione deſumpta ex commiſſione cauſæ diſcuſſio-
nis, in qua habetur, quod attento fideicommiſſo pater-
no dubitabant, ne fratris prædefuncti hæreditas po-
tius damnoſa eſſet, poteſt fieri fundamentum, quia, † 1
eum indefinite concepta ſit, poteſt verificari in alijs
bonis fideicommiſſo paterno obnoxijs quæ ad Hora-
tium communem fratrem in diuiſione obuenerant,
l ſi pluribus. vbi Bart. ff. de leg. 1. & ideo † ſatis eſt, quod 2
ambigua, & incerta ſit, ac minus neceſſario conclu-
dens ad effectum, vt non præiūdicet confitenti, *Corn.*
conſ. 261. *num.* 16. *lib.* 4. *Aym. conſ.* 157. *numer.* 9. *Mo-*
hed. dec. 37. † In confeſſione vero, de qua in articulis, 3
& poſitionibus, non poteſt fieri fundamentum, nam
certum eſt, articulantem non fateri, *Io. Andr. in cap. fin.*
in princ. de iur. iur. in 6. Bart. in l. 2. §. quod obſeruari.
num. 19. *C. de iur. iur. propt. calumn.* & † confeſſio in 4
poſitionibus nihil probat, quando aduerſarius illis
contradixit, *Bart. & communiter Doct. in l. naturali-*
ter. § nihil commune. ff. de acq poſſ. Alex. conſ. 283. *col.*
2. *vol.* 5. *Pariſ. conſ.* 71. *num.* 15. *vol.* 3. Sic nec confeſ-
ſio, de qua io inſtrumento diuiſionis, poteſt præbe-
re aliquod adminiculum; ſtant enim ſimul, & quod
Domini de Gabutijs in eo dixerint, quod intende-
bant deuenire ad diuiſiooem omnium bonorum
communium, & quod intellexerint tam de bonis pa-
ternis, quam maternis, cum omnia in communi poſ-
ſiderent. Minus ſuffragatur inuentarium, quia in eo
non enunciatur, quod omnia bona deſcripta eſſent
paterno fideicommiſſo ſubiecta: licet autem ſubiicia-
tur clauſula præſeruatiua fideicommiſſi paterni, ni-
hil impedit, quo minus referatur ad bona, quæ verè
erant paterna, vltra quod † præſeruatio huiuſmodi 5
nihil diſponit, *Ang. in l. ſcripturas. C. qui pot. in pign.*
hab. Dec. conſ. 516 *num.* 18. *in fin. Aym. conſ.* 70. *numer.*
6. Neque curandum eſt, quod in petitione Curatoris
dixerint, ſe velle diuidere bona paterna. Nam ſuf-
ficit, quod in diuiſione, ſe non reſtrinxerint ad bo-

na paterna, ſed locuti ſint de diuiſione omnium bono-
6 rum communium, ex quo † communiter non quod petitum eſt, ſed quod io diuiſione ipſa fuit excquutum attendatur, *l. ſciendum. §. edictum. de adilit. edict. Bald. in l. multum num. 2. ad fin. C. ſi quis alt. vel ſib. Dec. conſ. 463. num. 1.* Sed præſuppoſito, quod ex præmiſſis
7 concludens orietur probatio; nihilominus † ne dum creditoribus, de quorum præiudicio agitur, poſſet illa officere, *l. ſciendum. ff. de verb. oblig. l. ſi forte. ff. de Caſtr. pecul. cum alleg. per Tiraq. de retract. conuent. §. 1. gl. 7. num.* 47. Sed neque etiam ipſis Dominis de Ga-
8 buijs: † cum enim dd. terras neque vti hæredes Horatijs, neque vti fideicommiſſarij poſſideant, ſed tamquam acquiſitas ex iure ſubhaſtationis, & ſolutionis factæ creditoribus anterioribus, confeſſiones factæ in iudicio A. C. in quo ſuccubuerunt, non debent illis præiudiciales eſſe, *glo. in terminis final. in fin. Auth. item poſſeſſor. vbi Bart. C. qui pot. in pign. hab. Alex. in l. qui Roma §. ſeu num. 2. ff. de verb. oblig.* præſertim
9 † quando veritas contraria eſt confeſſioni, *l. in confeſſionibus. ff. de interrog. act. Bellam. dec. 690.* prout in priori cauſæ propoſitione ex multis fuit oſtenſum &c.

COMITVLO

Legionen. Parochialis

Lunæ 13. Nouembris 1589.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad ſententiam ſtatim, & qualibet die, vt nimis vaga, & incerta non ſuſtinet ſententiam latam poſt 40. dies.*
2 *Concluſio in cauſa nihil aliud, quam ſententiam poſt ſe expectat.*
3 *Sententia æquiparatur.*
4 *Vim habet citationis ad ſententiam, præſertim ex ſtylo Hiſpaniarum.*
5 *Reuocata dicitur per productionem nouorum iurium & num. 11.*
6 *Iura produci, & admitti poſſunt in beneficialibus etiam poſt concluſum in cauſa.*
7 *Præſertim ſi ſint probationes ſuper habilitate perſonæ.*
8 *Et ex æquitate, quæ rigorem renunciationis excludit.*
9 *Iudex recipiens iura ad iuſtitiam cauſæ facientia tacitè concluſionem reuocaſſe dicitur.*
10 *Iura vnius partis poteſt Iudex admittere ad æqualitatem ſeruandam aduerſa partis contradictione non obſtante.*
11 *Concluſione prima in cauſa reuocata, vel aſſignandus eſt nouus terminus ad concludendum, vel docendum de conſenſu partium, & Iudicis in noua concluſione.*
13 *Concludere poſſunt in cauſa partes ſuper vno articulo, & non ſuper alio.*

DECISIO CCCLXV.

Domini tenuerunt, ſententiam Ordinarij latam ad fauorem Antonij non feciſſe tranſitum in iudicatum, ita vt obſtet Reglero, ne audiatur in negocio principali, quamuis ab ea intra decendium legitime non appellauerit, vt fuit reſolutũ ſub die prima Februarij hoc anno. Cum enim † citatio, quæ præceſſit ad audiendum ſententiam ſtatim, & qualibet die, quæ feriata non eſſet vtpote nimis vaga, & incerta ſententiam latam poſt 40. dies minime ſuſtineat, *Put. dec. 258. n. 5. & dec. 15 a. lib. 2.* Viſum fuit nec fulciri poſſe per cõcluſionem in cauſa partibus factam à Iudice, † quæ regulariter aliud non expectat poſt ſe 2
præter ſententiam, *Marant in ſpecul. par. 6. verſ. ſi etiã concluſio.* & † æquiparatur ſententiæ, *ad gl. in l. ſi rem. §.* 3
fin de euict. Bar. in l. ſi mater. §. eamdẽ. in l. fin. de except. rei iudi. Iaſ. in l. vbi §. nihil commune. numer. 112. de ac. poſſeſ. † qua ratione Rota contentota eſſe ſolet etiam 4
minus legitima citatione attento maxime ſtylo illarum partium, vbi fuit rite in cauſa concluſum. Nam dicebant Domini, † talem concluſionem reuocatam 5
fuiſſe per productionem nouorum iurium vtrinque factam, ſiquidem Antonius exhibuit titulum ſuum, & literas Ordinum, & Iudex mandauit apponi in proceſſu parte citata. Reglerius autem produxit ſubinde proceſſum compulſatum ſuper articulo patrimonialitatis, quia etiam ipſe Ordinarius poſt hæc decreuit vtrumque ſubĳci examini, in quo ſolus Antonius fuit approbatus, & eo nomine obtinuit adiudicatoriam. Ex quibus productionibus, & geſtis liquet à præcedenti concluſione receſſum tacitè fuiſſe, *per ea quæ tradunt communiter Doctores in cap. dilecto. de fid. inſtrum. vbi Abb. num. 3 & Felyn. numer. 17. & in cap. quoniam contra de prob. vbi Abb. num. 17. Felyn. numer. 19. & ſeq. Lanfranc. num. 42. & 43. Alex. conſ. 72. numer. 7. lib. 3.*

Nec refert, quod † in beneficialibus etiam poſt con- 6
cluſum in cauſa iura produci, & admitti poſſunt, *Rot. dec. 1. & 2. de teſtib. in nou. & deciſ. 1. de prob. in antiq.* & † præſertim probationes ſuper habilitate perſonæ. 7
dec. 7. de iudic. in antiq. cum ſimil. Quia † hoc quidem 8
ſuadet æquitas, quæ excludit rigorem renunciationis factæ, *Card. conſ. 72. num. 10. Felyn. in d. cap. cum dilectus num. 13. & ſeq.* & nihilominus † Iudex, qui videt 9
producta facere ad iuſtitiam cauſæ, illa recipiens tacite cenſetur concluſionem reuocaſſe, *vt poſt citatos declarat Add. ad Cappell. Toloſ. qu. 14. arg. cap. cum renunciatur 31 q. 2.*

Non releuat, quod Antonius † proteſtatus fuerit 10
contra productionem Regleri, *ad gloſ. & ibi Bart. in fin. de prætor. ſtipulat. Felyn. in d. cap. quoniam contra. n. 19.* Nam, vt ſeruaretur æqualitas, *l. fin. de fruct. & lit. expenſ.* & regula quod quiſque iuris potuit Iudex etiam parte contradicente iura Regleri admittere, *arg. cap. paſtoralis, in fin. & ibi not. de cauſ. poſſ. & propr. & cenent Abb. Felyn. & Alex. in locis indicatis.*

Sed neque ex eo videtur ſuſtineri ſentẽtia, quod triduo antequam ferretur, pro ea inſtetit Reglerus, attento quod iam erat concluſum in cauſa, vt aiebat, quia huiuſmodi inſtantia Regleri non inſpirauit vitam concluſioni, † quæ poſt productionem, & receptionem 11
nouorum iurium expirauerat; Vnde † illa priore renun- 12
ciata vel aſſignandus fuit nouus terminus ad concludendum, *Ægid. dec. 57. num. 1.* vel aliàs docendum de conſenſu partium & Iudicis in noua concluſione, *ad not. per Abb. in cap. tenor. in fin de re iudic.* præterquam quod Reglerus videri poteſt approbaſſe concluſionem quoad articulum patrimonialitatis dumtaxat, † cum 13
poſſint partes in cauſa concludere ſuper vno articulo & non ſuper alio, *Bald. in l. ſi accuſatoribus. col. vlt. de accuſat. Felyn. in d. c. cum dilectus. n. 30.*

Quare concluſum fuit, Reglerum admittendum eſſe, vt deducat ius ſuum, quo prætendit excludere Antonium à Parochiali, de qua agitur, aut aliter impedire, ne conſequatur abſolutionem, &c.

Card.

Digitized by Google

Cardinali Blanchetto

Turritana Tertiariarum.

Veneris 28. Iunij 1591.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur pro fructibus à die mota litis, non ante.*

2 *Liquidatio precedere debet executionem.*

DECISIO CCCLXVI.

DOmini concorditer tennerunt, omnia geſta poſt ſequeſtrum fuiſſe nulla, quia †
1 mandatum de manutenendo non datur pro fructibus ante litem motam, ſed à die motæ litis, *& ita ſeruatum fuit in cauſa Bononien, de Pepulis coram bo. me. de Rubeis 27. Iunij. 1578.*
2 Secundo quia † debebat præcedere liquidatio, *vt fuit dictum coram R. P. D. meo Decano in vna Auximana fructuum, &c.*

ORANO.

Nepeſina de Nardonibus

Veneris 19. Iunij 1592.

SVMMARIA.

1 *Executio facta in bonis tunc temporis non debitoris nulla eſt.*

2 *Hypothecam habens anteriorem eſt in bonis debitoris præferendus. Decl. vt num. 3. & 4.*

3 *Ius pignoris amiſiſſe quando dicatur creditor anterior citatus. & num. 4.*

4 *Citatio in, Petijt reſoluta indicat Iudicem in vim illius noluiſſe procedere, ſeu decretum facere.*

DECISIO CCCLXVII.

FVIT reſolutum, ſententiam extra Rotam latam contra DD. Scipionem de Marthnlis, & litis conſortes fuiſſe iniuſtam, & reuocandam. Nam quantum ad duas petias terræ, ſuper quibus eſt facta executio ad inſtantiam Antonij Guer-
1 tini, apparet, † eas tunc temporis non fuiſſe in bonis Ioannis Nardoni debitoris, cum per multos annos antea fuiſſent venditæ Scipioni, vt patet ex publicis inſtrumentis.

Reſpectu vero aliorum bonorum apparet, d. Scipionem, & litis conſortes fuiſſe creditores anteriores illius Antonij, à quo cauſam habet Angelus
2 Corſettus, Ideoque † illos præferri debere, cum habeant anteriorem hypothecam, de qua ex publicis inſtrumentis, & teſtibus examinati in actis conſtat.

Neque obſtat, quod ex aduerſo prætendi potuit,
3 † eos amiſiſe ius pignoris, ex quo fuerunt citati ante executionem ad docendum de eorum iuribus, *per tex. in l. ſi eo tempore. C. de remiſſ. pignor.* Quia multifariam reſpondetur, & primo quod *Butrig. Oddofred. Ann. Salyc. & Ang.* interpretantur illum textum, vt procedat, vbi præfixus eſt terminus ad agendum, quod non reperitur factum. Vnde, cum non fuerit ſeruata forma requiſita, non habet locum *l. auxilium de minor. cum ſimil.* ſecundo non potuerunt dici iſti creditores anteriores negligentes, cum ſemper ante, & poſt proſequuti fuerint ius ipſorum contra Nardonum in carceribus detentum, & comparuerunt, & proteſtati fuerunt, tertiò citatio fuit facta domi dimiſſa copia, quæ non ſufficit ad effectum, vt priuati cenſeantur iure ſuo, nulla alia præcedente citatione perſonaliter executa, *Abb. in cap. fin. de eo, qui mitt. in poſſ. Innoc. in c. ſignificauit. de teſtib. l. 1. § item cum ex edicto. ff. quæ ſent. ſine appell. reſcind. Tancred. de iudic. tit. de citat. quæſt. 2.* Sed quartò, & vltimo tollit omnem difficultatem, quod † Iudex 4
vigore illius citationis noluit, procedere, nec aliquid facere, ſed reſoluit eam in Petiit. Vnde concluſum pro dictæ ſententiæ reuocatione &c.

EODEM.

Eadem

Mercurij 2. Decembris 1592.

SVMMARIA.

1 *Executio facta in bonis tunc temporis non debitoris nulla eſt.*

2 *Hypothecam habens anteriorem eſt in bonis debitoris præferendus.*

3 *Ceſſio abſque ſtatutarijs ſolemnitatibus nulla eſt.*

4 *Emens ad haſta repræſentat perſonam creditoris in credito, pro quo fuit facta ſubhaſtatio, & deliberatio.*

5 *Datio in ſolutum cum pacto de retrouendendo, & modicitate precij præſumitur ſimulata.*

6 *Datio in ſolutum non poteſt argui ſimulata ex quo dans remanſerit in poſſeſſione, ſi adſit clauſula conſtituti, ex qua dicitur mutaſſe cauſam poſſeſſionis.*

7 *Creditor anterior citatus ad oſtendendum ſuum creditū an ſibi præiudicet, ſi non doceat. & n. 8. & 9.*

8 *Citatio cum Petijt reſoluta oſtendit Iudicem noluiſſe decretum interponere.*

9 *Proteſtatione facta de legitimatione perſonæ aduerſarij, & nihil fieri niſi ſer. ſer. & ver. ver. non debet ad vlteriora in cauſa procedi, niſi illa adimpleta.*

DECISIO CCCLXVIII.

DOmini reſoluerunt, ſententiam A. C. vti iniuſtam reuocandam eſſe, Rotalem vero confirmandam. Quantum enim ad duas petias terræ, ſuper quibus inſtante Antonio Guertino facta fuit executio, ex
publicis inſtrumentis † oſtenditur, eas tunc temporis 1
non fuiſſe in dominio Ioannis Nardoni, cum per plures annos ante per venditionem fuiſſent D. Scipioni de Martolis acquiſitæ. Quo vero ad alia bona ne dum inſtrumentis, ſed etiam teſtibus conuincitur d. Scipionem, & litis conſortes fuiſſe creditores anteriores Antonio, à quo cauſam habet Angelus Corſettus, Ideo-
que † ius prælationis fundatum in anteriori hypotheca illis competiit. 2

Quod autem deducebant ſcribentes pro Angelo, creditum ipſius videri eſſe anterius tanquam
de anno 1575. contractum, & quod † ceſſio facta 3
per Marinangelam fuerit nulla ex defectu ſolemnitatis ſtatutariæ, *ad tradita per Caputaq. deciſ. 100.*

part. 3. non placuit Dominis, quia Angelus non
4 habet iura ceſſa à Marinangela, ſed † repræſentat
tantum illius perſonam in eo credito, pro quo fuit
facta ſubhaſtatio, & deliberatio, Atque huiuſmo-
di creditum, pro quo fuit actum nomine Marinan-
gelæ, eſt credito Scipionis, & ſociorum poſterius,
Ideoque anterioritatis commodum ſuffragari illi non
poteſt.

Minus viſum eſt obſtare, quod aſſerebatur, bona,
quæ d. Scipio prætendit ſua, tamquam ſibi in ſolu-
tum data, non potuiſſe ad eum pertinere, ex quo
5 † datio in ſolutum fuerat ſimulata propter pactum de
retrouendendo illi adiectum cum modicitate precij,
Caſſad. deciſ. 1. de empt. & vendit. Quoniam modi-
citas precij, in qua principaliter conſiſtit vis ſimula-
6 tionis, non probatur, & † ex eo, quod Nardonus re-
manſit in poſſeſſione, non poteſt datio in ſolutum ſi-
mulatione redargui, Nam ſtatim atque ſucceſſit da-
tio in ſolutum, Ioannes Nardonus mutauit cauſam
poſſeſſionis, & cepit poſſidere nomine D. Scipionis
vigore clauſulæ conſtituti in inſtrumento appoſitæ;
quod etiam comprobat, quia ſemper ſoluit affictum.

Neque alicuius conſiderationis fuit, quod præ-
tendebatur, D. Scipionem cecidiſſe à iure ſuæ an-
7 terioritatis, † poſtquam citatus, ad oſtendendum
ſuum creditum, de eo non docuit *iuxta l. ſi eo tem-
pore C. de diſtract. pignor.* Nam Dominis difficul-
tati huic abunde viſum fuit in deciſione facta coram
R. P. D. meo Decano fuiſſe reſponſum, præſertim
8 † cum citatio appareat cum, Petiit, reſoluta, abſque
eo quod Iudex voluerit aliquod decretũ interponere,
& quidem merito, quia per alios conſortes litis cita-
9 tos fuerat reſponſum, † non conſtare, Marinangelam
eſſe talem, qualem ſe fecerat, & nihil fieri niſi ſerua-
tis ſeruandis, & verificatis verificandis, & docto ſe
eſſe talem, qualem ſe declarabat &c.

GYPTIO.

Aretina Iuris viſitandi.

Lunæ 29. Martij 1593.

SVMMARIA.

1 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus acquiritur per vnum actum etiam quoad alios actus eiuſdem ſpeciei.*
2 *Lim. ſecus quoad actus, circa quos alius eſt in quaſi poſſeſſione.*
3 *Quaſi poſſeſſio acquiri non poteſt abſque ſcientia aduerſarij.*
4 *Teſtis vnicus de facto proprio cum adminiculis probat.*

Decisio CCCLXIX.

Domini pro maiori parte Inclinauerunt,
non eſſe dandum mandatum de manu-
tenendo D. Epiſcopo Aretino quoad exa-
men, & approbationem Cappellani, de
quo agitur, licet ipſe habeat regulam pro
1 ſe, quod † in incorporalibus per vnum actum acqui-
ratur quaſi poſſeſſio etiam quoad alios actus eiuſdem
ſpeciei, *cap. cum Eccleſia Sutrina. vbi Abb. num. 23.
Rip num. 52. de cauſ. poſſ. & propr. Alex. conſ. 74.*
2 *num. 16. lib. 1.* Nihilominus hæc regula † non pro-
cedit, quando alius eſt in quaſi poſſeſſione eorum-
dem actuum, quoniam reſpectu illorum non acqui-
ritur quaſi poſſeſſio ex vno actu Iuriſdictionali, *Innoc.
in cap. dilectis de offic. Archid. Abb. in cap. 1. de reli-
gioſ. Gabr. de praeſcript. concl. 2. numer. 25. Put. deciſ.*
310. *libr.* 2. Ideo, cum Epiſcopus Montis Politiani
ſit in poſſeſſione examinandi Cappellanos, quos
ipſe deputat ad Curam Animarum in Eccleſia S. Pe-
tri de Rota, vt probant teſtes pro eius parte exami-
nati, non videtur ex viſitatione prædicto mandato lo-
cum eſſe.

Nec refragatur, quod huiuſmodi † quaſi poſſeſſio ac- 3
quiri non potuit non data ſcientia Epiſcopi Aretini,
*Bald. in l. 2. C. de ſeruit. & aqu. Put. deciſ. 208. lib. 1.
cum alijs allegatis,* quoniam Iacobus vnus ex prædictis
teſtibus d. ſcientiam ſatis probat.

Non obſtat, quod ſit vnicus, quia, † cum de facto 4
proprio deponat, & eius depoſitio coadiuuetur ex vi-
ſitationibus in dicta Eccleſia factis, ei eſt fides adhi-
benda, *Paul. Caſtr in l. quicunque C. de ſeru fugit. Gabr.
de teſtib. concl. 5. num. 18. Rot. deciſ. 6. de iurepatr. in
nouis. &c.*

EODEM

Farſen Territorij

Veneris 2. Aprilis 1593.

SVMMARIA.

1 *Teſtes ſuper poſſeſſione ad effectum mandati de manutenendo debent percutere tempus ante motam litem.*
2 *Tempus poſſeſſionis eſt de ſubſtantia manutentionis.*
3 *Teſtis deponens de poſſeſſionis à tot annis citra abſque copula, Et, non probat poſſeſſionem de tempore motæ litis.*
4 *Inuerisſimilitudo imaginem habet falſitatis.*
5 *Teſtis vnicus in mandato de manutenendo non ſufficit, vbi adſunt in contrarium probationes partis aduerſæ.*
6 *Scientia, & patientia poſſidentis requiritur ad effectum, vt alius poſſeſſionem acquirat.*
7 *Iuſtificationes boni iuris reſeruantur ad petitorium.*
8 *Partita damnorum datorum non probant contra tertium.*

Decisio CCCLXX.

Communitas Montis Opuli poſt vltimã
huius cauſæ deciſionem nonnullos teſtes
examinauit, ex quorum dictis, & inſtru-
mentis, ac iuribus, quæ præſuppone-
bantur, exiſtimabant conſtare, eſſe quaſi
poſſeſſionem Tenutæ, ſeu Territorij, de quo agitur,
Propterea dubitari, An eidem eſſet dandum manda-
tum de manutenẽdo, & dicta die vtraque parte infor-
mante Domini reſoluerunt, non eſſe dandum, quoniam
dicti teſtes quatro in ordine excepto, intentionẽ Com-
munitatis non bene probant. Nam, licet cõcludant poſ-
ſeſſionẽ Cõmunitatis paſcendi in locis cõtrouerſis, ni-
hilominus eorũ depoſitio † non releuat, ſi quidem non 1
percutiunt tempus ante motam litem, quæ reſpectu
Communitatis actricis incæpit de anno 1562. *iux. dec.
Ægid. 544. in fin. cum alijs adductis in deciſ. facta in
hac cauſa die 23. Februarij* 1590. Quinimmo, cum
aliqui ex dictis teſtibus affirment, vtramque Commu-
nitatẽ in prædictis locis paſculaſſe, clare deprehendi-
tur, quod ipſi loquuntur poſt concordiam cum Turri-

tanis

tanis de anno 1566. initam ſine præiudicio ipſarum partium, &c.

Et quod prædicti teſtes non concludant circa tem-
2 pus, † quod eſt de ſubſtantia in hoc iudicio *ad not. in §. retinenda. Inſt. de interd.* probatur, quia primus iuxta 19. & 39. dicit habere notitiam huius territorij, &
3 confinium à 30. annis citra abſque copula, Et, † quocirca intrat doctrina *Bart.* communiter approbata *in l. Celſus. num.* 23. *de vſucap.* quia dictum teſtis ſic deponentis poteſt verificari in medio tempore, & erit ſemper verum vidiſſe à 30. annis citra, &c. & iuxta 34. deponit de poſſeſſione hominũ Montis Opuli per verba præſentis temporis.

Non caret etiam teſtis aliqua ſuſpicione, cum ita adamuſſim, & animoſe depoaat de tot locis, & confinibus articulatis, & tamen profitetur non eſſe prodigioſæ memoriæ, cum iuxta 35. dicat, de negociis ſuis, & alienis poſſe recordari à 20. annis citra, Vnde ſequi-
4 tur quædam inuerisſimilitudo huius dicti, † quod videtur habere imaginem falſitatis, *ſecundum Bald. in l. 1. num. 9. C. de ſeru fug. Aym. conſ.* 28. *num.* 1.

Secundus teſtis iuxta 19. non recordatur à quo tempore habuerit notitiam ſtradellæ, & collium, dicit poſſe à XV. annis, nec quando cœperit verſari & paſculari in dd. locis.

Tertius, quintus, ſextus, & ſeptimus laborant eodem morbo, quia de tempore deponunt abſque copula.

Quartus teſtis meliùs probat, nec ad rem facit, quod æquiuocat inter bon. me. Cardinalem Sancti Angeli, & Cardinalem Farneſinm, quia iſti Cardinales fuerunt fratres, ſat eſt, quod deponit de tempore Pau-
5 li III. ſed † eſt ſolut. Idcirco ſtantibus probationibus partis aduerſæ parum facit.

Præterea ex alio præfati teſtes euitari poſſunt, quià non deponunt de ſcientia, & patientia Turritanorum,
6 † quæ data illorum poſſeſſione eſſet neceſſaria *ad not. in cap. cum Eccleſia Sutrina. de cauſ. poſſ. & propr. Paul. de Caſtr. poſt gl. in l. 1. C. de ſeru. & aqu. Soc. conſ.* 187. *vol.* 2. *Rebuff. tract. de mater. poſſeſſ in præfat. num.* 138.

Stante igitur, quod teſtes non probent, non eſt quærendum, an coadiuuari poſſint ex inſtrumentis, & aliis iuribus pro parte Communitatis Montis Opu-
7 li prædictæ quia † hæc omnia reſeruanda ſunt in petitorio, maxime quia parum conferunt ad ius paſcendi, minuſque includunt clare locum differentiæ.

8 Partitæ † damnorum datorum extractæ ex libris Communitatis non probant contra tertium, & vna excepta non loquuntur de loco differentiæ, & peteuntiunt tempus poſt motam litem, &c.

EODEM.

Eadem

Mercurij 7. Aprilis 1593.

SVMMARIA.

1 *Teſtes deponentes de poſſeſſione cum dictione, ſemper, dicuntur concludere tempus mota litis.*

Deciſio CCCLXXI.

IN eadem feci verbum cum Dominis an eſſet dandum mandatum de manutenendo Turritanis ſtantibus tot reſolutionibus in hac cauſa factis, & dandum eſſe nemine diſcrepante reſolutum fuit.

Nec refragatur, quod teſtes Communitatis Montis Opuli, licet omittant copulam, Et, tamen † vtan- 1
tur dictione, ſemper, quæ ſufficit ad hoc, vt dicantur concludenter de tempore deponere, *Bart. in l. Celſus. de vſucap.* in loc. cit. ab informantibus pro Montopolitanis, quia dicti teſtes aut non tangunt locum controuerſum, aut, dum loquuntur de ipſa paſculatione, nullum exprimunt tempus certum, vt bene deducitur in memoriali pro Turritanis dato, &c.

Cardinali Arigonio.

Zamoren. Decimarum.

Veneris 4. Februarij 1594.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes abſque expreſſione temporis ſuſtinetur pro tempore antea præfixo, & prorogato ad probandum.*

2 *Citatio ad videndum iurare teſtes ſine expreſſione loci intelligitur de loco in commiſſione examinis deſtinato, ſi ad ipſam commiſſionem relationem habeat.*

Deciſio CCCLXXII.

DVbitaui, An examen teſtium eſſet nullum ex quo citatio ad videndum iurare teſtes eſſet nimis vaga ſine expreſſione certi temporis, & certi loci, & fuit reſolutum pro validitate; & quantum ad
expreſſionem temporis DD. dixerunt, quod, † cum eſ- 1
ſet præfixus terminus certus ad probandum vtrique parti, & prorogatus, infra quem etiam teſtes iurauerunt, citationem ſuſtineri abſque alia expreſſione dici, quia intelligebatur infra illum terminum præfixum, *prout etiam fuit reſolutum de anno* 1587. *in vna Toletana de Oreana coram R. P. D. Decano, & in vna Toletana Decimarum de Iuſtedoro* 16. *Februarij coram R. P. D. Pena.*

Quantum ad expreſſionem loci dixerunt examen
factum in loco della Bouida eſſe validum. † quia cum 2
iſte locus fuiſſet expreſſus in commiſſione, in quo mandabatur, quod examinarentur teſtes, & in citatione facta ad videndum iurare teſtes habita fuerit relatio ad commiſſionem, perinde eſt, ac ſi in ipſa citatione fuiſſet expreſſus &c.

PENIA

Spoletana Bonorum

.... 29. Aprilis. 1594.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur docenti de antiquiori poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio capta Iudicis auctoritate abſque legitima citatione poſſeſſoris eſt nulla.*

3 *Citationes quomodo legitime exequantur.*

4 *Citatio ad ſententiam eſt neceſſaria.*

5 *Sententia lata ſine citatione eſt ipſo iure nulla.*

6 *Poſſeſſio capta intra tempus ad appellandum eſt attentata.*

Decisio CCCLXXIII.

Propoſita cauſa vna parte tantum ioformante
1 dictum fuit, ſtandum io deciſis, & Carolo dandum mandatum de manuteneodo, † qoia conſtat de eius antiquiorí poſſeſſione.

Neqne obſtare, Clementem poſtea Iudicis auctoritate adeptnm fuiſſe poſſeſſionem; oeque ob id Caro-
2 lus ſuam anteriorem amiſerat, cum † Iudex nulliter abſque legitima citatione proceſſiſſet, *Zuccard. in l. fin. num 166. C. de edict. diu. Adr. toll. & fuit dictum in illa Parmen. & Adrien. Beneficiorum 4. Iuly 1584.*
3 nam, præterquam quod † Carolus oon fuit prima vice perſonaliter citatus, & aliæ citationes non fuerunt legitime executæ, *iuxta clem. cauſam. de elect.* deficit
4 etiam citatio ad ſenteotiam, † quæ omnino neceſſaria fuiſſet, *cap. 2. vbi Gemin. num. 4. de dol. & contum. lib. 6. clem. ſape § ſontentia vbi gloſ. Zabarell. Imol. & aly*
5 *de verb. ſignif.* ita vt † ſeotentia ſine tali citatione lata ſit ipſo iure nulla *l. 1. §. idem com. ff. qua ſent. ſine appell. gloſ. in cap. cum contum. in verb. reſpondeat, de haret lib. 6.*

6 Accedat alius defectos, quia † Clemens acceperat poſſeſſionem infra tempus ad appellandum, *cap. non ſolum de appellat, in 6. ſi verſ. nota, quod paria ſunt Couar. pract. quaſt. cap. 23. numer. 2. verſ. in terpretatio, Mohed. dec. 150. incipien. Papa contulit. Canonicatum, &c.*

GYPTIO.

Oriolen. Decimarum

.... 12. Decembris 1594.

SVMMARIA.

2 *Contrauentum dicitur mandato de manutenendo, ſi habitus fuerit recurſus ad Iudicem incompetentem.*
2 *Conſeruatoris Monaſteriorum iuriſdictio.*

Decisio CCCLXXIV.

5 Domini reſoluerunt contra Vicerectotem, & fratres: † contraueniſſe mandato de manutenendo Capitulo, & litis conſortibus alias conceſſo, quoniam fratres ad impediendam illius execu-
tionem habuerunt recurſum ad eorum Conſeruato-
2 rem, † qui nullam habebat iuriſdictionem in cauſis pendētibus, ſed ſolum pro iniuriis Monaſterijs illatis, & non quod ad ea, quæ iudicialem indaginem requiront, ſuam poteſt oſtendere poteſtatem, *cap. 1. & ibi Doct. de offic. Iudic. deleg. in 6. &c.*

Cardinali Melino.

Romana Hæreditatis de Croccolis.

.... 20. Februarij 1595.

SVMMARIA.

1 *Mandatum expirat morte conſtituentis.*
2 *Decl. pocedere, ſi hæreditas ſit vacans, ſecus ſi iacens, & num. 3.*
3 *Hæreditas iacens repræſentat perſonam defuncti.*
4 *Hæreditas iacens quando dicatur.*
5 *Procurator dominus litis effectus non poteſt reuocari.*
6 *Lim. niſi ipſe, & aduerſarius conſentiat.*

Decisio CCCLXXV.

Domini reſoluerunt, conſtare de legitimatione perſooæ, quia, licet † per obi- 1
tum conſtitueoris mandatum expiret, quando non adeſt hæres, *vt per Ang in diſputat. Aſten. miles, cum alys allegatis:* tamen † hoc procedit ſolum, quando hæreditas 2
vacat, ſed oon quādo eſt iacens, quia † hæreditas iacens 3
repræſentat perſonam defoocti, & propter iſtam repręſentationē mandatum durat poſt mortem, & † dicitur 4
hereditas iacens, antequam conſtet (facta diligenti inquiſitione, & citatis his, qoorum intereſt) neminem velle eſſe hæredem, *Dec. in cap. relatum num. 12. & 13. de offic. deleg. & fuit reſolutum in cauſa Romana Status 6. Marty. 1573. coram Epiſcopo Oriolen. & in cauſa Salamantina Penſionis 29. Nouembris 1591. coram R. P. D. Penia.* Vnde, cum oon præceſſerit inquiſitio, & noo conſtet, oeminē velle eſſe hæredem, hæreditas eſt iacens, & mandatum D. Tranquilli durat.

Non obſtat, quod D. Tranquillus fuit reuocatus, quia † Procurator dominus litis effectus non poteſt 5
reuocari *cap. 2. de procurat. in 6.* † oiſi ipſe, & ad- 6
uerſarij conſentiant, *Paul. in qua omnia numer. 2. in fin. ff. de procur. Sarnen. deciſ. 28. lib. 1. & fuit ſapius reſolutum*, & de iſto conſenſu oon conſtat, quia, licet commiſſio cantet nomine iſtorum poincipalium, tamen poteſt eſſe, quod D. Tranquillus eam præſentauerit, io iudicio, & citauit ad dicendum contra &c.

ORANO.

Reatina Caſtri Poſtæ

.... Nouembris. 1586.

SVMMARIA.

1 *Retitutionem petere non poteſt, qui fuit auctoritate Iudicis poſſeſſione priuatus.*
2 *Spoliare dicitur Iudex nulliter procedens, & ſpoliatus reſtituitur.*
3 *Citationis defectus cauſat nullitatem.*
4 *Procurator effectus dominus litis in prima inſtantia non dicitur talis in 2. Decl. vt num. 6.*
5 *Inſtantia prima diuerſa eſt à cauſa appellationis.*
7 *Clauſula, Releuans, in mandato procura operatur ſatiſdationem.*
8 *Satiſdatio iudicatum ſolui reſpicit inſtantiam, quæ perempta nihil operatur. Decl. vt num. 9.*

Decisio CCCLXXVI.

Controuerſum fuit ſtantibus hinc inde præſuppoſitis, An D. Ioannes Antonius fuerit ſpoliatus doobus tertiis Caſtri Poſtæ, ita quod veniat ad illarum poſſeſſionem vna cum fructibus per D. Marciam perceptis reſtituendus? Domini vnanimiter negatiuè reſponderunt, 1
nam, † cum auctoritate Iudicis fuerit illarum poſſeſſione

Digitized by Google

ſione priuatus, non poteſt reſtitutionem petere, *l. iuſto*
poſſidet. vbi omnes. de acq. poſſ. gl. in cap. præſentium 7.
q. 1. Dec. conſ. 125. num. 3. in fin. cum ſimil.
2 Non obſtat, quod, † quando Iudex nulliter proce-
dit, dicatur ſpoliare, *cap. ex inſinuatione de procur. Aym.*
conſ. 140. num. 2. ideoque reſtituatur ſpoliatus, *Abb.*
in cap. accedens. 2. vt lit. non conteſt. Quod enim ad-
ſit nullitas in ſententiis, vigore quarum fuit poſſeſſio-
3 ne illarum priuatus, patet † ex defectu citationis, ex
quo proceſſum fuit contra Caroſium dominum litis
effectum, cum tamen eius mandatum morte Merelli
4 conſtituentis expiraſſet, nam, † licet effectus eſſet Ca-
roſius dominus litis in prima inſtantia, non operatur,
vt dicatur dominus litis, ſecunda quia eſt dominus in-
5 ſtantiæ tantum, & non rei, ſuper qua litigatur, † diuerſa
autem eſt prima inſtantia à cauſa appellationis, *Guid.*
Papa tract. de appell. num. 15. Achil. dec. 15. de procur.
Quia fuit dictum, quod, cum in mandato, vigore cu-
ius contra d. Caroſium in prima inſtantia proceſſum
fuit Dominus pro Procuratore fideiuſſerit, res non eſt
integra, & conſequenter mandatum non fuit reuoca-
6 tum morte mandantis. † Cum ergo Procurator fuerit
conſtitutus in omnibus inſtantiis, & Dominus pro eo
ſatiſdederit de iudicio ſiſti, ſatiſdatio operatur, perin-
de, ac ſi lis eſſet conteſtata in omnibus inſtantiis, *iux-*
ta l. ſi defunctus. & in gloſ. a. Alber. num. 2. in fin. Bart.
num. 3. Aug. in verſ. ſequitur. de procur. Card. in clem.
fin. col. 3. verſ. oppono in eod. de procur. cum aliis addu-
ctis per Gabr. de procurat. concl. 2. num. 11. Caputaq. dec.
588. *part. 2. in impreſ.* & ratio eſt, *ſecundum Alber.*
vbi ſupra, quia cautio præſtita eſt præparatorium litis,
quæ facit, vt iudicium præparatum tranſmittatur ad
hæredem Domini. Quod autem in hoc mandato ſatiſ-
datio Domini interuenerit, apparet, quia mandatum
7 habet clauſulam, Releuans & † quæ operatur ſatiſda-
tionem; ſi enim releuauit Procuratorem ab onere ſatiſ-
dandi, in neceſſarium antecedens videtur ſatiſdediſſe,
vt bene declarat Specul. in tit. de ſatiſdat. §. expedito.
num. 1. & 2. Vital. in dec. 1. num. 48. de procurat.
8 Nec obſtat, † quod ſatiſdatio iudicatum ſolui re-
ſpicit inſtantiam, & ea perempta nihil operatur, *l. pen.*
iudic. ſol. vbi Bart. Iaſ. in l. 2. numer. 6. C. de procur.
Roman. conſ. 210. num. 1. Salyc. in d. l. 2. Gabr. conſ. 53.
9 † Quia hoc habet locum, quando ſimpliciter eſt facta
promiſſio, ſecus autem quando in quacumque inſtan-
tia. Et nihilominus difficultatem tollit, quod, cum
fuerit proceſſum ad liquidationem fructuum, & ad
executionem rei iudicatæ per duas ſententias confor-
mes, quarum vltima lata per R. D. Laurentium ſaltim
eſt valida, quia omnes citati fuerunt. Vnde procul
dubio executio ſuſtinetur ſtante re iudicata ſententiæ
latæ per D. Doriam, & ſi poſſit iudicari de validitate
ſententiæ Rotæ confirmantis primam, quia executio
non eſt reſtricta vigore duarum conformium, ſed etiam
vigore rei iudicatæ, ſtante clauſula, omni meliori
modo, Et ita concluſum &c.

PENIA.

Lugdunen. Pecuniaria.

Lunæ 24. Aprilis 1595.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes eſt ad validita-*
tem examinis neceſſaria, nec ſufficit præcedens
citatio generalis ad dicendum contra, & ad om-
nes actus ſucceſſiuos. & numer. 2.

2 *Non præſumitur interueniſſe ex interuentu Inter-*
pretis.

3 *Citatio minus legitime facta non coarctat citatum.*

4 *Signatura Sanctiſſimi adiri debet pro ſanandis nul-*
litatibus.

DECISIO CCCLXXVII.

EXamen ex teſtium vigore remiſſoriæ
Lugduni examinatorum Domini dixe-
runt fuiſſe nullum ex defectu citationis,
quia, † licet Ioannes ſubſtitutus per 1
Stephanum Procuratorem Turini fuiſſet
citatus ad dicendum contra literas remiſſoriales, & ad
omnes actus ſucceſſiuos ad effectum contentorum in
literis remiſſoriæ, defuit tamen deinde particularis ci-
tatio ad videndum iurare teſtes, ſine qua non fit legi-
timum examen, *cap. 2. de teſtib. vbi gl. in verb. audere.*
l. iuſiurandi. & auth. ſi quis. C. de teſtib. Verall. dec. 274.
num. 3. part. 3.
Sed, † neque citatio ſpecialis præſumitur ex eo, 2
quod teſtes fuiſſent examinati adhibito, & interue-
niente Interprete Turini, quia conſtare oportuit de
expreſſa citatione ad videndum iurare teſtes per iura
allegata.
Abbas autem *in cap. bonæ numer. 7. de elect.* non
faciebat ad propoſitum, cum loqueretur de citatione
minus legitime facta, † quæ nullo modo coarctat ci- 3
tatum.
Dixerunt tamen aliqui ex Dominis, quod † pars 4
adiret Signaturam Sanctiſſimi, ſi conſideratis præſen-
tium temporum difficultatibus ſperabat, vt non obſtan-
tibus nullitatibus cum proceſſu taliter facto procede-
retur in cauſa, &c.

Cardinali Blanchetto.

Conchen. Decimarum.

Mercurij 17. Maij 1595.

SVMMARIA.

1 *Arbitrio ad effectum dandi fidem teſtibus locus eſt,*
& ſolet Rota remittere de iuris rigore vbi non
adeſt totalis iuriſdictionis defectus, & ſunt data
Interrogatoria.

DECISIO CCCLXXVIII.

DOmini dixerunt, eſſe locum arbitrio
ad effectum, vt ſit danda fides teſti-
bus, quia † vbi non adeſt totalis iuriſ- 1
dictionis defectus, & ſunt data Inter-
rogatoria, Rota ſolet remittere de iu-
ris rigore, *Creſc. dec. 4. de teſtib. alias*
287. & fuit reſolutum coram me in vna Spoletana S. Cru-
cis 6. Februarij 1576. hic autem in Priore S. Franciſci
non datur totalis defectus iuriſdictionis, quia, impe-
dito Priore S. Dominici, poterat procedere ſolus, & ab
iſto Priore iuriſdictio non dependebat; præcipue
cum hæc nominatio non fuerit doloſa, cum enim alij
Iudices fuiſſent nominati à procuratore Rectoris del
la Spedtonedas procurator Rectoris del .... po-
terat in alium, quam Priorem Sancti Dominici con-
ſentire, & præſtito arbitrio tunc locus eſt, etiam ſi
concurrat defectus citationis, *Put. deciſ. 301 lib. 3.*
Ant. Auguſt. de teſtib. numer. 18. & fuit dictus coram
me in ſupradicta cauſa, in qua fuerunt allegata aliæ
deciſiones

deciſiones coram Fabio, Accorambono, & Achille de Graſſis.

IVSTO.

Maſſanen Penſionis.

Veneris 23. Iunij 1595.

SVMMARIA.

1 *Electione ſemel facta variari non poteſt.*

2 *Exigendi penſionem quaſi poſſeſſionem habens ſuper annua reſponſione non poteſt manutentionem petere contra eum, qui non eſt ſucceſſor in fructibus oneratis penſione, ſed habet in illis hypothecam, & quaſi poſſeſſionem exigendi.*

3 *De vna poſſeſſione ad aliam non bene infertur.*

DECISIO CCCLXXIX.

CVm fuerit Camillo de Varano alternatiuè reſeruata penſio ſuper fructibus Eccleſiæ Meſſanen. vel, ſi eidem Camillo videretur, ſuper annua reſponſione 800. ducatorum, quos Camera Apoſtolica eidem annis ſingulis ſoluere tenebatur, perſoluendam per bo. me. Alexandrum Cardinalem Farneſium eiuſdē Eccleſiæ Adminiſtratorem, & ſucceſſores ſuos ipſius Eccleſiæ Maſſanen. Præſules, ſeu Adminiſtratores pro tempore exiſtentes, Allumeriæ Appaltatores; qui tenebantur d. reſponſionem 800. ducatorum annis ſingulis perſoluere, & per eumdem Camillum ſuper dicta reſponſione acceptata, nec non ſucceſſiue in Petrum Gentilem de Varano tranſlata, & forſan per eumdem bon. me. Cardinalem Farneſium ſoluta, Dubitabatur extra Rotam, A Petro Gentili eſſet dandum mandatum de manutenendo contra modernum D. Reuerendiſſimum Epiſcopum Meſſanen.

Et Domini reſoluerunt negatiue, quia ſi modernus Epiſcopus frueretur dicta reſponſione 800. ducatorum, difficultas ſolum eſſet videre, an concludenter probarentur ſolutiones, ex quibus prætenditur quaſi poſſeſſio, & conſequenter mandatum de, ſed cum dictam reſponſionem non haberet, & Varanus ſuper ea penſionem ſibi elegerit, & ſuper ea conſequenter
1 ius penſionis acquiſiuerit, Vnde † non potuit amplius variare, *ad trad. per Doct. in l. ſerui electione, & ibi*
2 *per Iaſ. num. 9. cum aliis ſeqq. de leg. primo,* † non poteſt peti manutentio contra Epiſcopum, qui non eſt ſucceſſor in fructibus oneratis penſione, ſuper quibus licet habeat hypothecam, & quaſi poſſeſſionem exi-
3 gendi; nihilominus † de vna poſſeſſione, vel quaſi ad aliam non bene infertur, *gl. & Bart. in l. 3. in prin. ff. de acq. poſſ.* præſertim quia videmus, quod reſpectu reſponſionis Papa voluit obligare ad ſolutionem penſionis Appellatores Allumeriæ pro tempore exiſtentes.

Ex quibus concluſum fuit, D. Petro Gentili non eſſe dandum mandatum de manutenendo, &c.

GYPTIO.

Anconitana Aſſecurationis.

.... 19. Iulij 1595.

SVMMARIA.

1 *Mandatum procuræ præſumitur ex defenſione cauſæ acerrima, productione iurium, & expenſarum ſolutione. Ampl. vt num. 3.*

2 *Mandatum probatur coniecturis.*

3 *Ampl. tam ad effectum ſuſtinendi ſententiam latam, quam ad effectum non retardandi ferendam ſub termino texto, præſertim in vltimis audientiis.*

4 *Audientiis in vltimis multa de ſtylo permittuntur quæ aliàs non permitterentur.*

DECISIO CCCLXXX.

INformantes pro Veſtriachio exiſtimabant non poſſe deueniri ad expeditionem cauſæ ex eo, quod in actis non fuerat productū mandatum illius procuratoris, qui ad omnes actus fuerat citatus, minuſque de eo aliter conſtabat, ſed Domini d. die congregati in ædibus Beatæ Mariæ de Pace contrarium reſoluerunt, quoniam ipſe Procurator cauſam ſemper pro Veſtriachio acerrime defendit, nonnulla iura produxit, partem regiſtri eius principalem tangentem Notario ſoluit, & alios actus poſitiuos fecit, † ex quibus præſumitur mandatum, 1
Caſſad. pec. 1. in princ. verſ. quando videtur. & dec. 3. num. 4. de procur. Caputaq. dec. 183. par. 2. cum aliis citatis in vna Tiraſonen. Canonicatus 28. Ianuarij 1575. coram bo. me. Lauretano, & quod † coniecturis man- 2
datum probetur, non eſt dubium *Curt. ſen. conſ. 76. numer. 5. verſ. tertia concluſio Aym. de antiq. temp. part. 2. in fi. Caſ. de Graſſ. dec. 18. alias 3. de procur.*
Nec dicatur † prædicta procedere ad effectum, vt 3
ſententia lata à vitio nullitatis defendatur, quoniam dixerunt Domini, idem concludendum eſſe in ſententia, cuius terminus eſt tentus, maxime in iſtis vltimis audientiis, † in quibus, ne cauſæ in longum pro- 4
trahantur, de ſtylo multa permittuntur, quæ alias non permitterentur, &c.

IVSTO.

Cæſarauguſtana Fructuum.

Veneris 10. Nouembris 1595.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta auctoritate Papæ, vel Iudicis priuat alium ſua poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio ciuilis conſiſtit in animo, qui nec à Papa tolli poteſt Contrarium. num. 5.*

3 *Animo poſſeſſionem retinere, eſt effectus iuris ciuilis, & ex iuris ciuilis artificio.*

4 *Poſſeſſio ciuilis effectum habere, quando habere, quando habet contra ſe decretum irritans, & clauſula ſublata.*

6 *Papa in beneficialibus habet ſupremam, & abſolutam auctoritatem.*

7 *Vicarius ſine Rectore verus Rector reputatur, & dici poteſt.*

8 *Regula Cancellariæ de Vnionibus effectum non ſortitis quando non obſtet.*

Decisio CCCLXXXI.

PApa dedit facultatem capiendi propria
auctoritate poſſeſſionem bonorum diſ-
membratorum à Parochiali Eccleſia lo-
ci de Muniera Cæſaraguſtanæ diœ-
ceſis, & vnitorum Monaſterio erigen-
do oppidi de Alcaniz eiuſdem Diœceſis, Moniales
autem poſt Monaſterij conſtructionem, conſtituto
procuratore, mediante eius perſona iuxta decretum
Papæ poſſeſſionem adeptæ fuerunt, & ad Archidiaco-
num Cæſaraoguſtanum deputatum in literis Apoſto-
licis pro efficaci defenſionis præſidio, & aſſiſtentia re-
curſum habuerunt; qui Antonium Murtiam dictæ Pa-
rochialis Vicarium tamquam contradictorem in cen-
ſuras incurriſſe declarauit, per quam cauſa appellatio-
nis coram me introducta, & ad cautelam abſoluto,
quia prætendebat diſmembrationem prædictam à Re-
ctore dictæ Parochialis Eccleſiæ, non autem à Vica-
rio, vti erat ipſe, fuiſſe factam, & ſe habere titulum
ſeparatum à Rectore, & idcirco ſibi non obſtare gra-
tiam cum decreto irritanti, & clauſula, ſublata, quo-
minus interim in ſua poſſeſſione eſſet manutenendus;
Ideo dubitaui die 10. Nouembris 1595. An clauſula,
ſublata, in caſo, de quo agitur, obſtaret, quominus
daretur Antonio mandatum de manutenendo, &
Domini cenſuerunt obſtare, quia, cum auctoritate
Papæ Moniales ceperint poſſeſſionem, Antonius di-
1 citur priuatus ſua poſſeſſione, quia, † ſi id contingit,
quando adipiſcitur poſſeſſio auctoritate Iudicis, mul-
to magis quando auctoritate Papæ, *Mohed. dec. 4. de
reſt. ſpol.*

2 Nec facit, quod, † cum poſſeſſio ciuilis conſiſtat
in animo, Papa animum poſſidendi auellere non po-
3 tuit ab Antonio, quia, † cum retinere poſſeſſionem
animo ſit effectus iuris ciuilis, & ex iuris ciuilis arti-
4 ficio, † ſtantibus dicto decreto, & clauſula, poſſeſſio
Antonij non poteſt habere effectum iuris ciuilis, vt
fuit dictum coram Sanctiſſimo D. N. 21. Octobris
1575. in cauſa Pampiloneu. Parochialis de Elcharim,
5 & † conſequenter dicti Antonij poſſeſſio potuit tolli
per Papam, *vt per Doct. in l. 1. §. ſi vim. ff. de acq. poſſ.
Bart. in l. maritus. §. Iulia. ff. de adult. Mohed. in d.*
6 *dec. 4.* nam † Papa in his habet ſupremam, & abſo-
lutam auctoritatem, *cap. 2. de præb. in 6. Calder. conſ.
12. de reſcript.*

Non obſtat, quod Antonius prætendat diſmembra-
tionem eſſe factam à Rectore, non à Vicario, quia
cum non oſtendantur iſti duo tituli ſeparati, ſed videa-
7 mus ipſum Vicarium ſine Rectore, † Vicarius reputa-
tur verus Rector, & talis dici poteſt *Vital. in Clem. du-
dum. §. veterum num. 4. de ſepult.*

Non obſtat regula Cancellariæ, quæ ſuperuenit de
8 vnionibus non ſortitis effectum, quia † in caſu no-
ſtro, in quo aliqua bonorum portio à beneficio eſt
diſmembrata, & vnita Monaſterio, Regula non ob-
ſtat, quæ etiam ceſſat, quando diſmembratio fit pro
dote Monaſterij, & in augmentum cultus Diuini,
Put. dec. 331. & 337. lib. 1. Achill. dec. 1. de regul. &c.

ORANO.

Burgen. Iuriſdictionis S. Ioannis.

Mercurij 7. Februarij 1596.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo debetur Archiepiſcopo habenti fundatam intentionem de iure communi in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis in omnibus locis ſuæ diœceſis, etiam poſſeſſione non probata, quamdiu Inferior non doceat de priuilegio, & poſſeſſione. Lim. vt num. 3.*

2 *Epiſcopi manuteneri debent lite pendente ſuper cognitione cauſarum criminalium, donec Inferiores de eorum iure doceant per tres conformes.*

4 *Imperator non poteſt dare iuriſdictionem ſpiritualem.*

5 *Laudum inter alios latum non attenditur.*

6 *Laudum, quod eſt ſine actis, & compromiſſo non ſuffragatur.*

7 *Confirmatio non ampliat.*

8 *Sententia lata per Iudices laicos circa iuriſdictionem ſpiritualem non attenduntur, & earum enunciatio quoad ſubiectionem Abbatis non refertur ad iuriſdictionem fori contentioſi.*

9 *Teſtes nulliter examinati poſſeſſionem non probant.*

10 *Poſſeſſio Inferioris intelligitur cumulatiuè, non priuatiuè ad Epiſcopum.*

Decisio CCCLXXXII.

FVit dubitatum, præſuppoſitis reſolutio-
nibus in hac cauſa factis, & aliis hinc
inde deductis, An mandatum de ma-
nutenendo alias D. Abbati conceſſum
veniat reuocandū, & in quibus, &c. quia
illud nedum fuerat decretum, & relaxatum reſpectu
iuriſdictionis cognoſcendi cauſas criminales, verum
etiam viſitationis cum exactione computorū fabricæ,
Domini quantum ad primum caput conuenerunt, ſta-
tim reſolutioni vltimo loco factæ, quod Abbas in hoc
loco non habet territorium ſeparatum, mandatum eſſe,
reuocandum † autem Domino Archiepiſcopo funda- 1
tam habenti intentionem de iure communi, etiam non
probata poſſeſſione quoad iuriſdictionem in omnibus
locis ſuæ diœceſis, quandiu priuilegia in contrarium
non exhibeantur, nec alias conſtet de poſſeſſione In-
ferioris, *iux. c. cum perſonæ. de priuil. in 6. Caputaq. dec.
306. par. 1. & 201. par. 2.* † & hoc tanto magis attenta 2
reſolutione Congregationis Concilij volentis manu-
teneri Epiſcopos lite pendente ſuper cognitione cau-
ſarum criminalium, donec ab Inferioribus per tres ſen-
tentias conformes de eorum iure fuerit doctum. † Ne- 3
que enim applicari limitationem fundatam in poſſeſ-
ſione Inferioris titulata, *prout fuit dictum in cauſa Sa-
lamantina Iuriſdictionis coram Decano*, nam hic nul-
lus extat titulus, vt nec etiam poſſeſſio; etenim ſi Ab-
bas pro titulo vtitur priuilegio Imperatoris Alphon-
ſi, patet illud reſpicere tantum dominium, & pro-
prietatem terrarum, non autem iuriſdictionem, præ-
ſertim ſpiritualem, † quam Imperator dare non po- 4
teſt, *cap. bene quidem. 96. diſtinctione cap. Eccleſia
Sancta Maria de conſtitutione cap. cum laicis de rebus
Eccleſ. non alien. cum ſimil.* ſi vero innititur priuile-
gio Sixti IV. hoc etiam ſuffragari ſibi non poteſt,
cum, vt fuit reſolutum, ſit ſimplex priuilegium
abroga

abrogatum per Concilium Tridentinum; ſi denique laudo confirmato per Paol. III. & iſtud minus poteſt
5 aliquid ad ſui fauorem operari, † quia non fuit latum cum Epiſcopo, ſed inter Abbatem, & Clericos Eccle-
6 ſiæ, vltra quod † eſt ſine actis nec conſtat de compro-
7 miſſo. confirmatio vero † non ampliat, ita vt eos com-
8 prehendat, qui antea non erant comprehenſi. † Neque ad propoſitum faciunt ſententiæ, quia fuerunt latæ per Iudices laicos, & enunciatio earum, quod Ecclefia Abbati pleno iure ſit ſubiecta, non refertur ad iuriſdictionem fori contentioſi, *ad not. in cap. cum & plantare. de priuil. Felin. in cap. conqueſtus. num. 1. de for. compet. & fuit reſolutum in vna Montis Politiani, ſiue Aretina Iuriſuſitandi coram D. de Rubeis, & nouiſſime coram D. meo Pamphilio in vna Parmen. Prioratus.* Quod autem de poſſeſſione Abbatis exercendi
9 iuriſdictionem criminalem non liqueat, vel † ex hoc conuincitur, quod teſtes, vt fatentur ſcribentes pro D. Abbate fuerunt nulliter examinati; ſententia autem lata de anno 1570. menſe Ianuarij contra Lucam de Archebeneficiatum dedit cauſam liti, de eodem anno menſe Octobris introductæ: ex cuius etiam lectura videre eſt fuiſſe lata in gradu appellationis à ſententia per Prouiſores Burgen. lata.

De viſitatione cum exactione computorum dixerunt Domini, mandatum eſſe declarandum, quod ſtet cumulatiuè, non priuatiuè ad Archiepiſcopum quia, licet pro parte Abbatis exhibeantur plures actos Viſitationum cum exactione computorum, ex quibus proba-
10 tur ſua quaſi poſſeſſio, † iſta tamen ex diſpoſitione *Concil. Trident. ſeſſ. 24. cap. 3.* intelligitur cumulatiuè, non priuatiuè ad Archiepiſcopum, qui tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus potuit etiam viſitare, & exigere computa, quod congruit etiam quaſi poſſeſſioni per cũ acquiſitæ, & probatæ per diuerſos actus viſitationis cõputorum exactione de anno 1572. ſortitos effectum non obſtante recurſu ad Concilium Regium, qui declarauit non fuiſſe factam violentiam Abbati. &c.

Cardinali Sacrato.

Romana Cottini.

Lunæ 10. Martij 1603.

SVMMARIA.

1 *Teſtes non ſimul, ſed ſigillatim ſunt examinandi.*
2 *Scriptura non integra non probant.*
3 *Nec quæ carent ſubſcriptione Notarij, & ſigno, & ſunt in foliis volantibus.*
4 *Archiuium non dat robur ſcripturæ, quando non apparet, quodnam illud ſit, nec de tempore quo ibi fuit repoſita.*
5 *Originalia ſcripturarum tranſportari debent ex loco propinquo.*

DECISIO CCCLXXXIII.

1 FVit dictum, iura non eſſe in forma probãti, quia † teſtes ſuper recognitione examinati, & non ſigillatim, vt de iure requiritur, *cap. venerabilis. vbi not. gl. verb. ſigillatim. de teſtib. & ſequuta fuit Rota in vna*
2 *Burgen. vt per Chirog dec. 14.* Itẽ quia † aliquæ ex ſcripturis compulſatis ex ſui facie apparent minus integræ, *vt fuit dictum coram R.P.D. Decano in cauſa Vrbeue-*
3 *tana fideicommiſſi 17. Martij* 1597. Item quia † aliquæ carent ſubſcriptione Notarij, ac ſigno, & ſunt in foliis volantibus, *Felin poſt alios in cap. 1. n. 13. de teſt. Cagnol. in l. ſi librarius, num. 33. ff. de reg. iur.* Nec ſuffragatur Archiuium, ex quo fuerunt extractæ, tum † quia 4
non apparet, quodnam ſit iſtud Archiuium, tum quia ignoratur quo tempore ibi fuerint repoſitæ *Verall. dec. 41. num. 4. lib. 1.* & quia † locus, vbi ſunt iſtæ ſcripturæ, 5
eſt proximus, & multa alia deducta per informãtes pro Conteſtabili contra iſta iura non videbantur contemnenda, dicebant Domini, bonum fuiſſe tranſportare ſcripturas originales ad Curiam, &c.

Cardinali Mellino.

Illerden. Iuris decimandi.

Veneris 20. Ianuarij 1603.

SVMMARIA.

1 *Teſtibus fidem adhibere ſolet Rota, vbi nulliter, ſed cum Interrogatoriis partis ſunt examinati, & adeſt commiſſio ſanatoria cum clauſula, Arbitrio, & non totalis defectus iuriſdictionis.*

DECISIO CCCLXXXIV.

DOmini concluſerunt eſſe adhibendam fidem iſtis teſtibus † quia ſunt exami- 1
nati cum Interrogatoriis partis aduerſæ, & adeſt commiſſio ſanatoria nullitatum arbitrio Rotæ, & quando ceſſat totalis iuriſdictionis defectus, & teſtes ſunt examinati cum Interrogatoriis ſolet adhiberi fides eorum depoſitioni, *vt fuit reſolutum in cauſa Conchen. Limitum 20. Nouembris 1594. & 17. May 1595. coram Illuſtriſſimo Blanchetto.*

Et quamuis de defectu iuriſdictionis opponatur, quia commiſſio eſt reſtricta ad liquidationem fructuũ; tamen, cum damna prætendantur illata ex eo capite, quia non potuit percipere fructus, & coactus fuit ſoluere onera, liquidatio damnorum pendet à liquidatione fructuum, & in effectu idem continet liquidatio damnorum ob non conſecutionem fructuum, & liquidatio ipſorum fructuum; & propterea non fuit intentionis neque partis petentis inſtrumentum ſubdelegationis pro hac liquidatione neque Iudicis concedentis, vel reſtringere commiſſionem pro ſola liquidatione fructuum, ita vt coram Iudice non poſſent liquidari damna; tanto magis, cum inſtrumentum ſubdelegationis fuerit datum in executionem ſententiæ, quæ continet condemnationem damnorum.

Cardinali Sacrato.

Romana Hæreditatis de Capiſucchis.

Lunæ 5. Iunij 1600.

SVMMARIA.

1 *Hæres tam ab inteſtato, quam ex teſtamento eſt ex ſtatuto Vrbis, & l. fin. in poſſeſſionem bonorum hæreditariorum defuncti immittendus.*
2 *Lim. ſecus ſtante alterius anteriori poſſeſſione.*
3 *Sublim. precedere limit. in poſſeſſione iuſta, ſecus in iniuſta.*

4 *Fi*

4 *Fideicommiſſarius non poteſt propria auctoritate ſibi ius dicere, & hæreditatem quaſi poſſidentem ſpoliare ſed capere tenetur de manu hæredis.*
5 *Poſſeſſio capta per fideicommiſſarium debet ab eo vti vitioſa auocari, & dari hæredi.*
6 *Facultas reſtricta ad certos caſus quoad alios cenſetur negata.*

Decisio CCCLXXXV.

FVIT reſolutum, D Lucretiæ tamquam matrice, & curatrici eius, & d. Emilij de Capiſucchis filiarum dandum eſſe mandatum de immittendo in poſſeſſionem
bonorum per d Emilium tempore ſui obitus poſſeſſo-
1 rum † tum vigore Statuti Vrbis *cap.143. lib.1.* man-
dantis quorumcunque bonorum teſtatorum, vel ab in-
teſtato defunctorũ ſuos tantum hæredes iuris, & facti
remediis eſſe per Iudices omnino inducendos, tum etiã
ex diſpoſitione iuris cõmunis remedio *l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll.* ſtante teſtamento dicti Emilij ad fauorem filiarum non abolito, neque cancellato.

Non obſtat prætenſa anterior poſſeſſio D. Tarqui-
2 nij. † qua ſtante videatur ceſſare effectus ſtatuti, *Bald.*
in rubr. de cauſ. poſſ. & propr. numer. 13. verſ. ſed
contrarium. Alex. in l. cum hæredes num. 3. in fin. iuncto.
num. 4. ff. de acq. poſſ. Cuman. in l. Pomponius. §. quæſitum.
3 *ff. eod. tit.* quia id † forſan procederet, ſi talis poſſeſſio
iuſte apprehenſa fuiſſet, ſecus autem ſi iniuſte, & iu-
re reſiſtente, *Iaſ. conſ. 146. numer. 5. verſ. nec dicatur.*
lib. 4. Dec. conſ. 467. num. 17. cum ſeq. Gabr. tit. de acq.
poſſ. concl. 9. num. 9. de iniuſtitia autem poſſeſſionis
conſtat, quia quatenus etiam Dominus Tarquinius eſ-
4 ſet fideicommiſſarius, † nihilominus non poterat pro-
pria auctoritate ſibi ius dicere, & hæreditatem quaſi
poſſidentem ſpoliare, ſed capere tenebatur de ma-
nu hæredis, *l. 1. vbi not. Doct. ff. quor. legat. Dec. conſ.*
5 *400. num. 6. Luc. conſ. 467. num. 12.* Vnde † merito
talis poſſeſſio vti vitioſa debet auocari, & dari hæ-
redi, *Iaſ. d. conſ. 146. ſub num. 5. verſ. vnde hæredes.*
Pariſ. conſ. 54. num. 4. cum ſeq. lib. 3. gloſ. Bart. Caſtr.
Alex. & alij in l. non dubium. C. de legib. & fuit alias
dictum in cauſa Romana Caſalis Sancti Matthæi 18.
Martij. 1577. coram bon. mem. Robuſterio, & in alia
Vrbeuetana Caſtrorum 12. Decembris 1567. coram bo.
me. Orano.

Nec facit facultas capiendi poſſeſſionem propria
anctoritate poſita in fideicommiſſo q. Innocentij pa-
6 tris D. Tarquinij quia † talis facultas eſt reſtricta ad
duos caſus, oempæ alienationis, & delicti, Vnde po-
tius videtur denegata in iſto caſu deficientiæ lineæ
maſculinæ ad regulam, *l. cum Prætor. ff. de iudic. &c.*

PÆNIA.

Meſſanen. Penſionis.

Veneris 12. Ianuarij 1596.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo non debetur non probanti poſſeſſionem.*
2 *Penſiones plures quando reſeruatæ dicantur.*
3 *Ex poſſeſſione vnius rei non poteſt inferri ad poſſeſſionem alterius. Amplia. num. 4*

Decisio CCCLXXXVI.

DOmini ſteterunt in deciſis coram R.P.D.
meo Iuſto 23. Iunij 1593. nempe Petro
Gentili † non fuiſſe dandum mandatum 1
de manutenendo in exactione prætenſæ
penſionis, *§ hoc autem. Inſt de interd.*

Quoniam non probant partitæ contentæ in libris
rationis bancariæ D. Tiberij Ceuli, licet enim proba-
rent contra tertium, non poterant in hoc caſu Petro
ſuffragari, quia ex reſeruatione penſionis conſtabat,
illam alternatiuè fuiſſe reſeruatam, videlicet ſuper fru-
ctibus Menſæ Epiſcopalis, ſeu, ſi Camillo tunc re-
ſeruatario videretur ſuper annua penſione 800. duca-
torum, quos Camera Apoſtolica eidem Menſæ ſol-
uere tenebatur, † quo caſu plures penſiones reſerua- 2
tæ dicuntur, vna ſuper fructibus Menſæ Epiſcopalis,
altera ſuper d. annua penſione, *Achill. deciſ. vlt. &*
penult. de penſ. & eo præſertim nomine quia ex illis par-
titis conſtabat ſolum de poſſeſſione exigendi reſpectu
dictæ annuæ penſionis ſuper Alluminibus, vnde non
poterat inferri ad poſſeſſionem exactionis penſionis
ſuper fructibus Menſæ Epiſcopalis, cum † ex poſſeſ- 3
ſione vnius rei non poſſit inferri ad poſſeſſionem reſ-
pectu alterius, *gl. l. 3. in prin ff. de acq. poſſ. vbi Bart.*
num. 4. Alex. num. 15. Iaſ. num. 3. Pariſ. conſ. 37. num.
17. lib. 3.

Et † maxime quia d. annua penſio tunc poſſideba- 4
tur à Cardinale Farneſio, & non ab Epiſcopo, qui poſ-
ſidebat Epiſcopatum Meſſanen.

An autem Penſionarius ex d. electione ſibi præiudicauerit, ita vt non poſſit prætendere d. penſionem ſuper fructibus Menſæ Epiſcopalis, ex quo ſemel elegit ſuper. d. annua reſponſione, Domini particulariter videre voluerunt.

GYPTIO.

Hiſpalen. & Corduben. Beneficiorum.

Lunæ 2. Iunij 1597.

SVMMARIA.

1 *Subrogatus gratioſè in ius, & poſſeſſionem alterius non tenetur iuſtificare niſi clericatum, & obitum in poſſeſſione ad effectum immiſſionis.*
2 *Clericatus probatur per publicam vocem, & famam.*
3 *Mors ad effectum vacationis probatur per publicam vocem, & famam.*
4 *Mandatum de manutenendo alias obtentum parte contradicente probat poſſeſſionem.*
5 *Poſſeſſio continuata præſumitur vſque ad obitum.*
6 *Poſſeſſio de tempore obitus probatur per publicam vocem, & famam, vbi non agitur de concurſu poſſeſſionum.*

Decisio CCCLXXXVII.

FVit apud me dubitatum, An D. Bermundez eſſet concedendum mandatum de immittendo in poſſeſſionem beneficiorum, de quibus agitur, & die Lunæ 2. Iunij. DD.
amplecti ſunt partem affirmatiuam, moti fuerunt, quo-
niã † ipſe eſt ſubrogatus gratioſe in ius, & poſſeſſionẽ, 1
quã habebat Gundiſalous de la Penna, quo fit, vt non
teneatur iuſtificare niſi eius clericatum, & obitum in

poſ

poſſeſſione dicti Gundiſalui, cum beneficia ſint litigioſa, *iuxta dec. Put. 495. lib. 2. Mohedan. dec. 327. Paleott. dec. 119.*

Clericatum dicti Bermuodez probant teſtes de pu-
2 blica voce, & fama, † quod ſufficit, *Egid. deciſ. 147. & 674. Capuaq. dec. 227 prima par.*

Obitum Gundiſalui eodem modo probant teſtes de
3 publica voce, & fama, & † ad effectum vacationi non eſt neceſſaria melior probatio, *Put. dec. 226. in fin. lib. 3. Mohed. dec. 77.*

4 De poſſeſſione eiuſdem non eſt dubitandom, † cum obtinuerit contradicente D. Varella aduerſario mandatum de manutenendo à Rota, & quod in ea deceſ-
5 ſerit † præter præſumptioné iuris *ad. l. ſiue poſſidetis. C. de prob. Rot. dec. 4. de prab. in nou.* iidem teſtes *in ſum-*
6 *mario num.* 1. † probant de publica voce, & fama, quæ optimè probat hoc caſu, cum non detur concurſus poſſeſſionum, *& in iſtis terminis fuit reſolutum coram me in vna Burgen. de Pancoruo* 28. *Nouembris* 1588. *quam DD. plures approbarunt, &c.*

PEREGRINO.

Iacen. Sacriſtiæ.

Veneris 24. Iunij 1597.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur contra ſucceſſorem ex ſolutione anteceſſoris & num. 4.*
2 *Succeſſori in beneficio datur manutentio contra illum qui ſoluit anteceſſori.*
3 *Dignitas ipſa poſſidet, & penes eam ſtant iura actiue, & paſſiue.*

DECISIO CCCLXXXVIII.

Mandatum de manutenendo in ſua quaſi poſſeſſione exigendi menſatam à nouo Sacriſta eſſe dandum Capitulo, Domini cenſuerunt. Teſtes enim ſuper quarto *in ſummarium numer.* 4. optime probant, Prædeceſſorem Ioan. Perez nouiter prouiſi ſoloiſſe menſatam, &
1 cætera Eccleſiæ onera vſque ad illius obitum, † & certiſſimi iuris eſt, dari manutentionem contra ſucceſſorem, quando facta fuit ſolutio ab Anteceſſore *Guid. Pap. dec. 629. Put. dec. 151. lib. 3. Rot. diuerſ. dec.*
2 *99. num. 3. lib.* 1. Prout etiam econtra † daretur manutentio ſucceſſori in beneficio contra illum, qui ſol-
3 uit Anteceſſori. † Dignitas enim eſt, quæ poſſidet & penes quam conſeruantur iura tam actiue, quam paſ-
4 ſiue, *Rot. dec. 1. de reſtit. ſpoliat. in non.* Hinc † Rota paſſim dat mandatum de manutenendo contra ſucceſſorem ſubtrahentem ſe à ſolutione penſionis, quando fuit probata ſolutio, & exactio à Prædeceſſore, vt fuit reſolutum in illa Pacen. Vnionis coram R. P. D. Pamphilio, &c.

GYPTIO.

Valentina Pecuniaria.

.... 9. Decembris 1598.

SVMMARIA.

1. *Beneficiati non faciunt Collegium.*
2 *Citatio per affixionem ſeu edictum quando, & quomodo exequenda.*
3 *Citatio nulliter executa ſanatur per notitiam habitam à citato.*
4 *Citationis ſcientia probatur ex Procuratoris conſtitutione ad illam cauſam.*
5 *Citatio ſufficit contra Syndicum ſtante difficultate citandi principalem, & cum eo poteſt inchoari iudicium.*
6 *Computa ſolidata dicuntur approbata, ſi à die habita notitia non fuerit appellatum, ſed facta ſolutio abſque proteſtatione.*

DECISIO CCCLXXXIX.

Voluerunt Domini, ſententiam A. C. in fauorem Ioannis Fuentes latam non eſſe reuocandam, quoniam nullitates, quæ pro parte Beneficiatorum afferuntur, non releuant & bene tolluntur per informantes.

Nam, quod non fuerit ſeruata forma citandi in Monaſterio requiſita, non obſtat, quia † Beneficia- 1
ti non faciunt Collegium, *gloſſ. in cap. omnes vbi Docti de conſuetud.* ideo collegialiter congregati citari non poterant.

Minuſque ex eo, quod † non factis diligentiis de 2
citando perſonaliter fuerit affixa copia, non autem originale. *iuxta dec. Rot. 21. num. 7. de conceſſ. preben. in nou.*

Quia in primis citationibus non eſt neceſſaria huiuſmodi diligentia, & vbi non proceditur per edictum, *Caſſad. dec. 1. de appellat.*

Et ceſſat omnis difficultas, quia † citatio peruenit 3
ad notitiam Beneficiatorum, *Roman. conſ. 410. n. 2. Sarnen. in reg. de non iudic. cont. form. ſupplicat. q. 8. Tiraq. de retract. lignag. §. 9. gloſſ. 2. num. 16. ſcientia Beneficiatorum eſt clara*, † quia conſtituerunt Procu- 4
ratorem ad hanc cauſam, *Rot. dec. 11. de dol. & contumac.*

His accedit, quod Syndicos fuit citatus, & † hoc 5
ſufficit ſtante difficultate citandi principalem, vt hic, *l. 4. §. Prætor ait de damn. infect. cum aliis adductis.* & hoc in caſu iudicium inchoari potuit cum Procuratore, *Iaſ. in l. eum, qui numer. 7. de procur. Achill. deciſ. 16. numer. 2. de dol. & contumac.* & in omnem euentum † ſat eſt, Beneficiatos fuiſſe perſona- 6
liter citatos in Eccleſia Cathedrali eo modo; quo citari potuerunt, vt bene demonſtratur per D. Falconium.

Circa iuſtitiam dictæ ſententiæ non videtur inſiſtendum, quia conſtat, Ioannem feciſſe expenſas, de quibus agitur, præſertim quia † fuerunt per Pro- 7
curatorem Beneficiatorum reuiſa computa, & ſolidata, & inſuper facta ſolutio abſque alia facta proteſtatione, & conſequenter ab ipſis Beneficiatis approbata, cum à prædicta ſolidatione non appellauerint à die notitiæ, &c.

ORANO

O R A N O.

Mediolanen Donationis de Porris.

Veneris 12. Februarij 1599.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio ciuilis quomodo trãsferatur in donatarium, & ſubſtitutos. & num. 2. & ſeqq.*
3 *Donationis effectus quando tranſeat ad ſubſtitutos eſt perſona propria.*
4 *Conſtitutum transfert poſſeſſionem veram, quamuis actus ſit fictus.*
5 *Poſſeſſio naturalis requirit apprehenſionem.*
6 *Poſſeſſionem habens ciuilem, & apprehendens naturalem etiam lite pendente non dicitur attentare. vbi ratio.*
7 *Conſtituti appoſiti in donatione beneficio quando quis vti poſſit, dum lis pendet ſuper nullitate donationis. & num. 8.*
9 *Confeſſioni illius, qui eſt morti proximus, multum tribuitur.*
10 *Conſtituti clauſula in ſecunda donatione nulla, ſtante validitate primæ, eſt ſine effectu. & n. 14.*
11 *Exceptio reſpiciens petitorium, etiam ſuſpenſum, attenditur in poſſeſſorio, vbi eius articulus dependet à titulo.*
12 *Exceptiones, quæ competunt contra principalem contractum, admittuntur contra conſtitutum illi acceſſorium.*
13 *Donatio quando ſit irreuocabilis.*

D E C I S I O C C C X C.

COnclusum fuit, DD. Fabritium, & Her-
culem de Porris à poſſeſſione bono-
rum, de quibus agitur, non eſſe remo-
uendos, quia, cum de eis q. Ioannes Pe-
trus de anno 1540. per donationem in-
ter viuos, reſeruato vita ſua durante vſufructu, ad fa-
uorem Ioannis Angeli ſui fratris germani, Fabritij, &
Herculis patris præſentis, ſtipulantis, & recipientis, &
inter cætera ſub hac lege, & conditione diſpoſuerint,
quod donatarius illa non valeat vendere, & alienare
inter viuos, nec in vltima voluntate quia voluit, ea om-
nia poſt mortem eiuſdem Ioannis Angeli donatarij
permanere in eius filios legitimos, & naturales natos,
5 & naſcituros, & deſcendentes vſque in infinitum, †
cenſetur in eum tranſtuliſſe ciuilem poſſeſſionem,
quiſquis, C. de donat. Pariſ. conſ. 172 per tot. lib. 4. & ſuc-
ceſſiue ipſo præmortuo in DD. Fabritium, & Hercu-
2 lem ſubſtitutos. † Quando enim fit donatio vni, &
poſt eius obitum alteri, ſufficit, quod ſtipuletur primus
donatarius ad effectum, vt illa ad ſubſtitutos extenda-
tur, *l. quoties. C. de donat. quæ ſub mod. & fuit dictum in
vna Vrbeuetana Hereditatis coram R. P. D. meo Deca-
no, & in alia Romana Palatij coram Illuſtriſſimo D.
Cardinali Blanchetto 28. Ianuarij 1591. & in alia Pe-*
3 *ruſina de Oddis coram Illuſtriſſimo Plato.* Item † cue-
niente eo caſu etiam præcedente donatario non ceſſat
effectus donationis, ſed tranſit ad ſubſtitutos ex perſo-
na propria, non autem defuncti, *Caſtr. conſ. 164. num. 5.
in fin. lib. 2. Dec. conſ. 468. num. 2. & 498. num. 19. Couar.
lib. 1. var. reſolut. cap. 14. numer. 11.* quod multo magis
procedit hoc caſu, in quo, vltra prædictam reſeruatio-
4 nem, interuenit conſtitutum, † per quod, etiam quod
actus ſit fictus, vera nihilominus dicitur tranſlata poſ-
ſeſſio, *l certi. §. 1. in verſ. proprio poſſidere videtur. ff. de
precar. Bart. in l. ab emptione. circa fin. ff. de pact. DD.
in l. quamuis. §. ſi condicitur. & l. quod meo. & l. inter-
dum ff. de acq. poſſ.* Vnde cum Ioanne Petro defuncto
acquiratur prius Ioanni Angelo, & poſt eius obitum
Fabritio, & Herculi ciuilis poſſeſſionis cum naturali
conſolidatio, etiam † quod hæc apprehenſionem re- 5
quirat, *l. cum heredes. ff. de acq. poſſ.* non tamen ideo per
eos de anno 1574. quantumuis poſt litem motam ſu-
per eius nullitate † apprehenſa poſſeſſio dici poteſt at- 6
tentata, quia venit ex natura rei, in præcedentis ſcilicet
ciuilis poſſeſſionis de anno 1540. acquiſitæ ſequelam,
& acceſſionem, *vt eſt text. in cap. cum veniſſet. & ibi
Abb. numer. 4 de reſtit. ſpoliat. Pariſ. d. conſ. 172. numer.
12. Lancell. de attent. 2 par. cap. 4. limit. 5. numer. 1.
& 2.*

Neque ad propoſitum faciunt tradita *per Soc. conſ.
78. lib. 5.* vbi inter cætera voluit, † non poſſe quem vti 7
beneficio conſtituti appoſiti in inſtrumento donatio-
nis, quando lis ſuper nullitate donationis, pendet. Quia
† hoc procedit, vt ibi ſe declarat quando ex proceſſu, 8
& probationibus factis conſtat Iudici de nullitate do-
nationis, ita quod non egeat altiori indagine, in hoc au-
tem caſu non poteſt induci, eſſe compertum, donatio-
nem eſſe inualidam, immo potius contrarium, cum eſ-
ſet pura, & irreuocabilis, & facta reuocatio ſine cauſa,
vt in vltima voluntate, dum morti eſſet proximus, con-
feſſus fuit, † cui multum tribuendum eſt, *DD. in l. ſi* 9
quis in graui §. fin ff. ad Syllan.

Nec poteſt ſuffragari D. Ioanni Baptiſtæ clauſula
conſtituti adiecta donationi factæ ad eius fauorem.
Nam, † ſtante anteriori donatione irreuocabili, poſte- 10
rior fuit nulla, & conſequenter clauſula conſtituti ſine
effectu, *Iaſ. in l ſi ita ſtipulatus. §. Criſogonum, poſt num.
48. de verb. oblig. Alex. conſ. 81. nu 11. & 14. lib. 3. Dec.
conſ 246. ſub num. 3. Aym. conſ. 399. num. 5. Tiraq. de iur.
conſtit. limit. 7. nu. 10. & fuit deciſum in vna Placentina
Compenſationis Vſurarum de Scottis 9. Decembris
1587. coram bo. me. D. de Rubeis.*

Non obſtat, quod iſta exceptio reſpiciat petitorium
quod ſuſpenſum fuit, Siquidem † articulus poſſeſſorij 11
dependet à titulo donationis, *vt fuit reſolutum in vna
Romana de Zambeccarijs 10. Martij 1589. coram D.
Epiſcopo Peruſino,* ideoque † exceptiones, quæ com- 12
petunt contra principalem contractum, admittuntur
contra conſtitutum tamquam eius acceſſorium, *Bald
in l. emptio, quæ C. plus val. quod agit. Iaſ in l. 1. §. ſi vir.
nu. 18. de acq. poſſ. Alciat. in l. quod meo. num. 5. eod. tit.*
Nullitas autem iſtius donationis non poteſt euitari,
cum, vt oſtenſum fuit, † donatio præcedens facta Io- 13
anni Angelo mediante ſtipulatione, cum conditione,
quod bona peruenirent ipſo mortuo in eius filios, & eo-
rum deſcendentes maſculos, eſſet irreuocabilis, *l. per-
fecta. C. de donat. quæ ſub mod. Bart. & alij in l. qui Ro-
mæ §. Flauius. de verb. oblig. Caſtr. in l. ſi pecuniam. num.
17. ff de cond. ob cauſ.* & contineret pactum de non re-
uocando etiam ex cauſa permiſſa. Vnde † reddita ſe- 14
cunda inualida nihil potuit operari conſtitutum *vt
fuit dictum in illa Romana Palatij coram Illuſtriſſimo
Blanchetto 4. Nouembris 1592. & pluribus alijs cau-
ſis, &c.*

EODEM.

Reatina Dotis.

Veneris 4. Iulij 1597.

SVMMARIA.

1 *Ceſſionarius emptoris ad haſta. & immiſſi eſt manutenendus, vt fuiſſet ipſe emptor in cuius locum ſubrogatus fuit.*

2 *Mandatum de manutenendo conceſſum ſine præiudicio iurium ambarum partium amouere non poteſt primum poſſeſſorem, donec de meliori iure in petitorio, vel poſſeſſorio videatur.*

3 *Mandatum de manutenendo vni datum poteſt reuocari, & alteri dari.*

DECISIO CCCXCI.

DOmini mandarunt decerni, & relaxari mandatum de manutenendo ad fauorem D. Orinthiæ de Leonibus quoad duas petias terræ, de quibus agitur, quia de earum poſſeſſione tempore motæ litis docuit per ceſſionem illius obtentam à Bartholomeo Caroſio, qui in vim ſubhaſtationis obtinuerat ſibi prius eas deliberari & in earum poſſeſſio-
1 nem per decretum Iudicis immitti, † non enim ſecus, ac ipſe manutenendus in ea veniebat, debet in illius locum ſubrogata manuteneri, *Iaſ. in l. à diuo Pio. §. ſi pignora num. 2. ff. de re iudic. Pariſ. conſ. 47. num. 16. lib. 1. Gozad. ad conſ. 86 num. 19.*

Non obſtat poſſeſſio Ioannis Laureti, & mandatum
2 A.C. de manutenendo in vim illius obtentum, quia, † cum fuit conceſſum, ſine præiudicio iurium ambarum partium, vtque ipſe non potuit amoueri ſed dum de meliori iure in petitorio, vel poſſeſſorio controuertitur in hoc iudicio antiquior præfertur, *Felyn. in cap. licet cauſam num. 8. & ibi Dec. num. 9. de prob. Couar. pract. q. cap. 17. l. ſi duo. ff. vti poſſid.* quod etiam monuit A. C.
3 poſtea † ad declarandum Orinthiam manutenendam, & reuocandum mandatum alias Laureto conceſſum, *l. quod iuſſit. & ibi Doct. ff. de re iudic. &c.*

PENIA

Anconitana Pecuniaria.

Lunæ 23. Iunij 1603.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, Quam, & quas, comprehendit omne ius.*

2 *Mandatum cauſa pendente in Rota ab alio Iudice relaxato. & non obſtante partis proteſtatione nullum eſt.*

3 *Scriptura nulla præter laudum habet priuilegium viæ executiuæ, niſi habeat obligationem cameralem vel iuramentum.*

4 *Statuti forma non ſeruata illius vigore geſta ſunt nulla.*

5 *Statutum dans executionem Apocæ in vna Ciuitate in Vrbe non ſeruatur.*

6 *Ampl. præſertim ſi ſit ordinatorium.*

7 *Scriptura non recognita, vbi pars oppoſuit non probat.*

8 *Recognitio ſcripturæ facta per teſtes ſine citatione partis, quæ oppoſuit, non valet.*

DECISIO CCCXCII.

PRopoſito dubio, An mandatum ab A.C. ſiue ab eius Iudice deputato relaxatum eſſet, nullum, Rota, Equite Fanello informante, nullum fuiſſe reſpondit.

Primo, quia poſt relaxatum mandatum pro ſcutis 760. cauſa fuerat introducta in Rota cum clauſula, Quam, & quas, † quæ comprehendit 1
omne ius, *Rot. dec. 23. num. 3. & 8. de reſcript. in nou. Put. dec. 7. de appell. Cott. dec. 65.* & conſequenter lite in Rota pendente fuit nullum, & attentatum. Et præſertim quia, cum de litis pendentia fuiſſet oppoſitum coram A.C. & locumtenens cauſam ad Rotam remiſiſſet, Iudex deputatus relaxauit mandatum, † & conſequenter 2
fuit nullum, & attentatum, *cap. non ſolum de appell. lib. 6. Pariſ. conſ. 171. num. 28. verſ. & aſſerta lib. 4.*

Neque A.C. potuit cauſam reaſſumere vigore obligationis Cameralis, quia in apoca, cuius vigore fuit actum, non aderat obligatio Cameralis, & quamuis adfuiſſet in inſtrumento electionis Peritorum, tamen obligatio in illo inſtrumento fuit appoſita ad effectum, vt partes poſſent cogitare electioni Peritorum, ſed nõ fuit appoſita ſolutioni ſcutorum 600.

Secundo pro nullitate eiuſdem mandati conſiderabatur, quia fuerat actum via executiua vigore Chirographi priuati promiſſionis dotis, vbi nulla erat obligatio cameralis, nec iuramentum, & † regulariter nulla 3
ſcriptura præter laudum habet priuilegium viæ executiuæ, *Ang. in l. cum antea. num. 4. verſ. not bene. C. de recep. arbitr.*

Nec Comiti Iulio Cæſari Nappo ſuffragabatur Statutum Anconæ 2. *col. de ciuil. lib. rubr.* quo cauetur, quod vigore inſtrumenti publici Iudex viſo ſolum inſtrumento non cancellato, nec vitiato facit reum principalem in Carceribus communis Anconæ arreſtari, & deinde præfixis aliquibus terminis pronunciet, illum debere remanere detentum quouſque ſatisfaciat creditori, quod id ipſum in ſcriptura priuata manu principalis debitoris ſcripta, & à duobus teſtibus ſubſcripta, facta tamen prius recognitione, iubet obſeruari.

Quia fuit reſponſum, primo in hac cauſa non fuiſſe ſeruatam formam à ſtatuto præſcriptam, & † conſe- 4
quenter vigore illius geſta fuiſſe nulla, *Bald. in l. ordo. num. 7. verſ. nota, quod tamen ſi ſtatuta. C. de execut. rei iudic. Dec. conſ. 532. incip. pro vera. Oſaſc. dec. 164. num. 4. & 6.*

Rurſus dicebatur, † Statutum dans executionem a- 5
pocæ in vna Ciuitate in Vrbe non ſeruari, *Iaſ. in l. cum quadam puella. numer. 20. & 21. ff. de iuriſd. omn. iud.* quod tunc † præſertim procederet, ſi eſſet ordinato- 6
rium, *Bald. in l. 1. num. 8. verſ. item dicit gl. C. quæ ſit long. conſuet.*

Supradictis accedebat, quia Chirographum illud priuatum non fuerat recognitum, & tamen expreſſe fuerat proteſtatum, nihil fieri niſi recognitis prius iuribus, & illis viſis, alias † illa ſcriptura non recognita non 7
probat, *Innoc. in cap. 1. de fid. inſtr. Oldrad. conſ. 127. nu. 7. verſ. & ad hoc*, & conſequenter ex eo etiam capite fuit nulliter proceſſum. † Nec valuit recognitio facta 8
per teſtes ſine citatione partis. &c.

IVSTO

IVSTO.

Vlixbonen, Declarationis Concordiæ.

Mercurij 5. Maij 1599.

SVMMARIA.

1 *Reclamatio extraiudicialis videtur importare acquieſcentiam, & poſſeſsionem aduerſarij.*

2 *Teſtes in facto proprio præſumuntur informati.*

3 *Poſſeſsione probata cum allegata qualitate videtur mandatum de manutenendo cum eadem qualitate concedendum.*

4 *Clauſula, ſublata, & quod de obreptione, & ſubreptione dici non poſſit tolli audientiam non obtenta oris apertione, etiam ad effectum mandati de manutenendo.*

5 *Decretum irritans inficit omnem poſſeſsionem, & tollit quemlibet iuris effectum.*

6 *Mandatum de manutenendo, pendens à negocio principali, & illius validitate non eſt concedendum, niſi expectato illius fine.*

DECISIO CCCXCIII.

DE poſſeſſione, vel quaſi Monaſterij,
& Monialium de man..., recipiendi
Moniales ingreſſuras abſque conſen-
ſu Patroni viſum fuit conſtare ex te-
ſtibus examinatis, videlicet ex tertio,
& decimo ſexto deponentibus de re-
ceptione, & de querela Patroni, qui lamentabatur,
1 Moniales recipi abſque eius conſenſu, † quæ reclama-
tio extraiudicialis videtur importare acquieſcentiam,
& poſſeſſionem aduerſarij, *l. 1. §. in operie. vbi gl. &
Doct. ff. de oper. nou. nunciat.* Idem probant quintus
decimuſprimus, & decimuſtertius teſtis, qui de filia-
bus, & ſororibus propriis Monaſterium ingreſſis de-
ponunt abſque alia Patroni licentia, vel conſenſu, &
2 † qui in facto proprio præſumuntur informati, *cap.
ab excommunicato. vbi gl. & Doct. de reſcript.* Vnde
3 † probata poſſeſſione cum illa qualitate videtur rema-
nere probata intentio Monaſterij, & Monialium, ſecun-
dum deciſionem in cauſa Burgen. Iuris concedendi li-
centiam anni 1585.

Et tamen Domini concluſerunt, mandatum de ma-
nutenendo non eſſe concedendum Monialibus hac ra-
tione moti, quia in breui confirmationis Sixti V. ad in-
ſtantiam Patroni emanato adeſt clauſula, ſublata, &
quod de obreptione, & ſubreptione dici non poſſit,
4 † quæ tollit audientiam: non obtenta oris apertione,
*Bart. in l. fin. C. de can frument. Vrb. Rom. lib. 11. Card.
& Imol. in cap. quia diligentia de elect.* & ad effectum
mandati de manutenendo fuit dictum coram me in
cauſa Cæſarauguſtana fructuum 10. Nouembris 1595.

Nec obſtat, quod Moniales receperint alias Monia-
5 les poſt confirmationem, quia † decretum irritans in-
ficit omnem poſſeſſionem, & tollit quemlibet iuris ef-
fectum, *vt deciſum fuit coram Sanctiſſimo D. N. tunc
Auditore Rota in cauſa Pampilonen. Parochialis de
Eccharim 21. Octobris 1575.*

6 Quinimo, † cum iuſtitia mandati de manutenendo
pendeat à cognitione negocij principalis, & à validi-
tate, vel inualiditate confirmationis, vt pateat, an Mo-
niales poſſint recipere, vel ne, ſine conſenſu, expectan-
dus eſt finis negocij principalis, antequam detur man-
datum de manutenendo, *vt fuit reſolutum coram bo.
me. Oradino in Anconitana Bonorum 6. Nouembris
1562. & coram R.P.D. Corduba in cauſa Siracuſana
Abbatiſſatus prima Decembris 1598.* in qua fuit dene-
gatum mandatum de manutenendo ad effectum eli-
gendi Abbatiſſam obſtante breui, in quo Abbatiſſa ef-
ficiebatur perpetua, quod breue, ſi erat validum, ceſ-
ſabat omnis electio, & ideo fuit dictum, quod vide-
retur ſuper validitate breuis, &c.

ORANO.

Britonorien. ſeu Nullius Iuriſpatronatus.

Lunæ 20. Martij 1599.

SVMMARIA.

1 *Attentatum dicitur, quod eſt geſtum poſt inhibitionem Rotalem.*

2 *Commiſsionis præſentatio, non impetratio attenditur.*

3 *Inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta de ſtylo Rotæ timenda eſt. & num. 4. vbi ratio.*

DECISIO CCCXCIV.

FVit reſolutum in caſu propoſito, conſta-
re de attentatis, quæ veniant reuocanda
quia, cum poſt Inhibitionem emanatam
à Rota Vicarius Forolinienſis deputatus
executor literarum Apoſtolicarum Do-
minos Comites Labiennum, & Chriſtophorum Ma-
lateſtam reſpectiuè in poſſeſſionem Hoſpitalis Caſtri
Cupercuti, & Abbatiæ Sanctæ Mariæ Montis Veteris
immiſerit, † commiſit attentatum, *Dec. conſ. 113. num.* 1
5. Achill. dec. 29. de appell. cum ſimil. A quo excuſari
non poteſt ſub prætextu, quod commiſſio appellatio-
nis, in vim cuius fuit inhibitum, impetrata fuiſſet ſub
die 12. Iulij, cum tamen decreta legatur ſubdelegatio
executoris die 5. Decembris, quia † non attenditur 2
impetratio commiſſionis, ſed eius præſentatio, *Rot. dec.
2. de reſcript. & de except. in nou.* & † ex ſtylo huius 3
tribunalis inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt,
*Rot. deciſ. 26. de appell. in nou. Franc. in cap. bona n. 4.
de appell.* † cum in Curia facilis detur per recurſum 4
ad ſignaturam eius reformatio; in Forenſibus autem
Iudicibus de partibus non ſit aperienda via ſupremi
Tribunalis mandati contemnendi, *Moder. Peruſ. de
attent. poſt inhib. part. 2. cap. 20. ampl. 11. numero 4. &c.*

CORDVBA.

Spoletana Attentatorum,

Lunæ 5. Iulij 1599.

SVMMARIA.

1 *Attentare non dicitur Iudex cum clauſula, Appellatione remota, ſuam exequendo ſententiam non obſtante appellatione.*

2 *Clauſula, Appellatione remota, limitat iuriſdictionem Iudicis ad quem, vt non poſſit procedere, niſi docto de ſolutione.*

3 *Iudex à quo commiſſa fuit cauſa appellatione re-*

mota non impeditur procedere in iudicio ſolutionis annue praſtationis etiam quoad futura.

4 *Clauſula,ſine preiudicio, non impedit iuriſdictionem Iudicis à quo.*

5 *Inhibitio in vim commiſſionis cum clauſula, ſine retardatione,non afficit ad retardandum.*

6 *Clauſula, ſine retardatione, limitat iuriſdictionem Iudicis ad quem, & dat certam formam, quam ſeruaſſe praſumitur.*

7 *Iudex relaxando mandatum pro ſolutione annue praſtationis cenſetur manutenere.*

8 *Exactio poſt inhibitionem importat continuationem in poſſidente ſtante clauſula, ſine retardatione.*

9 *Continuans non attentat.*

Decisio CCCXCV.

AD dubium propoſitum, An conſtaret de tentatis, quæ venirent purgaoda, fuit reſponſum negatiue. Vice Gubernator Spo-
1 leti, † cum haberet commiſſionem cum clauſula, Appellatione remota, procedendo ad executionem ſententiæ per eum latæ, etiam ſi appellatio ſit interpoſita, non dicitur attentare, *gl. in cap. non ſolum de appell. Rol. conſ. 37. num. 20. lib. 2. Put. dec. 27. in*
2 *attent. vt lit. pend.* † per eam enim limitatur iuriſdictio Iudicis ad quem, vt non valeat procedere in cauſa niſi docto in primis de ſolutione, *Sarnen. in compend. ſignat num, 84 Peregr. dec. 182. lib. 2. Io. Paul. 61. Put.*
3 *de penſ.* 21. Quare † non cenſetur impeditus primus Iudex, quo minus procedat in iudicio ſolutionis annuæ
4 præſtationis etiam quoad futura, † vt in ſimili de clauſula, ſine præiudicio, quæ non impedit iuriſdictionem Iudicis à quo, *tradit Lancell. de attent. cap. 20. limit. 4.*

Quibus addebant duo, quod geſta poſt inhibitionem Rotalem nec poſſunt dici attentata, quia cum
5 commiſſio, † cuius vigore fuit inhibitum, haberet clauſulam, ſine retardatione annuæ præſtationis, non afficit Capitulum, *vt fuit tentum coram bon. mem. Oriolen. in vna Romana Vinea 23. Iunij 1581. Caſ. de Graſſ. dec. 3. in fin. de re iudic. cum alijs per Lancell. de attent. 2. part. cap. 20. tit. de attent. poſt inhibit. lim. 13.*
6 nam † dicta clauſula limitat iuriſdictionem Iudicis ad quem, & dat certam formam quam ſeruaſſe præſumitur, *Achill. dec. 33. de appel. vt fuit dictum coram Illuſtriſſimo Blanchetto in vna Romana Penſionis 23.*
7 *Martij* 1576. † Iudex vero à quo relaxando mandatum non aliud cenſetur facere, quam manutenere Capitulum in ſua poſſeſſione, *Achill. dec. 36. de appell.*
8 ac inde † exactio facta à Canonicis poſt inhibitionem nil aliud importat, quam continuationem illius poſ-
9 ſeſſionis exigendi, in qua exiſtebant, † qui vero continuat non attentat, *gloſſ. mag. in fin. communiter approbata in d. cap. non ſolum Pariſ. conſ. vlt. num. 44. lib. 4. Rot. dec. 44. de appell. in nou. & fuit dictum in vna Oriolen. Iuris ſedendi vlt. Aprilis* 1584.

Et ita fuit reſolutum, &c.

IVSTO.

Gerunden. Iuriſpiscandi.

Lunæ 8. Nouembris 1599.

SVMMARIA.

1 *Probationes leuiores ſufficiunt in iudicio retinenda.*

2 *Teſtis vnicus plene probat contra producentem.*

3 *Teſtis interrogari non poteſt extra materias articulatas. Decl. vt num. 4.*

5 *Retinenda remedium competit pro turbatione.*

6 *Retinenda remedium datur illi, qui turbatur in ſua poſſeſſione, vel quaſi, ſiue ſit naturalis, ſiue ciuilis.*

7 *Poſſeſſio interpretatur priuatiue ſecundum qualitatem tituli, & num. 8.*

8 *Indultum intelligitur priuatiue.*

9 *Turbatio antecedentis limitati temporis ſufficit in incorporalibus pro manutentione.*

Decisio CCCXCVI.

COnceſſa fuerunt duo indulta Iuri communi conformia iuxta text. in cap. licet, de fer. vnum à fæl. record. Sixto V. Abbati Sancti Fœlicis de Guizalis dandi licentiam piſcandi feſtiuis diebus, aſſignata tamen tertia parte lucri prouenturi ex piſcatione eidem Abbati, & Conuertenda in reparationem Fabricæ dictæ Eccleſiæ, dictique Monaſterij, & illius Sacriſtiæ conſtructionem, alterum nulla facta mentione primi à Sanctiſſimo D. N. Clemente VIII. Vniuerſitati, & Hominibus eiuſdem Oppidi, vt de licentia Officialis Gerunden. eiſdem diebus feſtiuis piſcari poſſent cum onere conuertendi tertiam partem lucri piſcationum in reparationem fabricæ Eccleſiæ Parochialis Sancti Fœlicis. Quapropter habito recurſu per Abbatem ad Sanctiſſimum D. N. placuit Suæ Sanctitati aduerſus clauſulam, Sublata, & alias in indulto Vniuerſitatis expreſſas concedere aperitionem oris, & cauſa in Rota commiſſa fuit.

In qua dubio propoſito 8. Nouembris 1599. cui interim, ſcilicet Abbati, vel Vniuerſitati dandum ſit mandatum de manutenendo, cum ex vtraque parte prætenderetur poſſeſſio Domini dixerunt, dandum eſſe Abbati mandatum de manutenendo priuatiue quoad Vniuerſitatem, moti ex dicto vnius teſtis ad inſtantiam eiuſdem Vniuerſitatis in Curia examinati, qui iuxta quartum deponit, ſe ſcire indultum conceſſum Abbati, & quod, antequam Vniuerſitas, & Homines prædicti obtinuiſſent indultum, omnes piſcatores, & aliæ perſonæ conſueuerunt in executionem indulti Abbatis ſoluere tertiam partem piſcationis, ſed poſt obtentum indultum ſoluunt Abbati, qui volunt, alij vero ſoluunt vniuerſitati, & quod ante indultum Vniuerſitatis Abbates, & Monachi quiete, & pacifice poſſederunt, & fuiſſe, & eſſe publicam vocem, & famam, & iuxta quintum, quod Hominibus vti volentibus indulto Abbas, & Conuentus contradixerunt, & reclamarunt, & iuxta ſextum, quod Epiſcopus Gerunden. Vniuerſitati prohibuit, ne vteretur indulto; Vnde cum ſimus in iudicio retinendæ, † quo leuiores pro- 1
bationes ſufficiunt, *vt ſæpe dixit Rota, & in vna Hiſpalen. Iuriſnominandi coram D. meo Decano 22. Aprilis* 1593. Quinimo † teſtis vnus à parte inductus ple- 2
ne probet, *Socc. iun. poſt alios conſ. 69. num. 12. par. 1.* concludendum eſt probare poſſeſſionem Abbatis, & Monachorum.

Nec obſtat, quod tempore examinis teſtis lis ſolummodo pendebat ſuper indulto Vniuerſitatis, Vnde † non potuit teſtis extra materias articulatas interro- 3
gari, *gloſſ. vlt. in lege ſi quis libertatem. & ibi Bart. ff. de petit. hæred. Felin. in cap. teſtibus. numer. 2. de teſtibus*, quia, † cum vellet Vniuerſitas probare ſuam 4
poſſeſſionem, quam excludebat poſſeſſio priuata Monachorum, potuit teſtis interrogari ſuper eorum poſſeſſione, tamquam de pertinenti ad id, ſuper quo principaliter examinabatur, *Bart. in d. l. ſi quis libertatem.*

Nec facit poſſeſſio Vniuerſitatis, vt non dica-

tur

Digitized by Google

cur priuata poſſeſſio Abbatis,& Monachorum, nam ex
prohibitione Ordinarij illa Vniuerſitatis eſt turbario,
5 † pro qua competit interdictum retinendæ, *vt per Iaſ.*
& alios in l.clam poſſidere.§.qui ad nundinas. num. 54.
6 *ff.de acq.poſſ.* † datur enim illi, qui turbatur in ſua poſ-
ſeſſione, vel quaſi, *Bart in l.1.§. hoc interdictum. ff. vti*
*poſſid. Alex.conſ.*88.*lib* 1. ſiue ſit naturalis, *gl.& Doct.*
in d l.1.& in l.1.C.eod.tit. ſiue ſit ciuilis, *Gozad. conſ.*
86.*Ruin.conſ.*127.*num.6.vol.5.*
7 Quæ quidem † poſſeſſio, vel quaſi eſt priuatiua,
quia eſt interpretanda ſecundum qualitatem tituli, *l.2.*
C.de acq.poſſ. Rot. coram Ceſare de Graſſis in Calagu-
ritana Theſauraria 14. *May* 1576. titulus autem eſt
8 indultum conceſſum Abbati, † quod eſt intelligen-
dum priuatiue, *Ang.conſ.*375.*ſub numer.* 3. *Grammat.*
*dec.*30.*numer.*12. *cum allegatis*, ergo poſſeſſio eſt pri-
uatiua, quod hic non habet difficultatem, quia de pri-
uatiua deponit teſtis, dicens ante obtentum breue
ab Vniuerſitate Piſcatores, & alios Homines piſcare
conſueuiſſe de licentia Abbatis, & non alias, & conſe-
quenter Abbati, & Monaſterio eſt dandum manda-
tum de manutenendo priuatiue ad Vniuerſitatem, &
9 Homines quia † turbatio antecedentis limitati tempo-
ris in huiuſmodi iuribus ſufficit pro mandato de ma-
nutenendo, *Fab.in §.retinenda.ſub numer.* 23. *Inſtit. de*
interd.&c.

E O D E M.

Eadem

Veneris 5. Maij 1600.

S V M M A R I A.

1 *Piſcatio eſt omnibus licita, nec prohibenda.*
2 *Dilatio, quæ eſt damnum, & incommodum allatura, non eſt permittenda.*
3 *Priuilegio particulari non intelligitur derogatum priuilegio in corpore iuris clauſo. num.6.*
4 *Ampl. præſertim ſi ſint inter ſe compatibilia, & num.6.*
5 *Priuilegium eſt strictè intelligendum.*

Decisio CCCXCVII.

Diſputato dubio coram me die Lunæ 8.
Nouembris anni proxime præteriti, quis
eſſet in poſſeſſione, vel quaſi manute-
nendus attentis indultis vtrique parti
reſpectiue conceſſis, DD. reſponde-
runt in fauorem Abbatis, & Monachorum priua-
tiue ad Vniuerſitatem, & Incolas, ſcilicet dandi li-
centiam piſcandi quibuſdam diebus feſtiuis. Quapro-
1 pter enim eadem Vniuerſitas prætenderet, † non idcir-
co homines eſſe interim prohibendos piſcari inſpecta
facultate clauſa in corpore iuris, *de qua in cap. licet. de*
fer. contra vero aſſerente Abbate, & Monaſterio, ite-
rum diſputaui dubium die Veneris 5. Maij 1600. An
intraret diſpoſitio d. cap. licet. & eſſet ei locus in caſu
hoc, & Domini affirmatiue reſoluerunt, cum præſup-
poſito, quod piſces appropinquarent certo tempore
2 anni, & niſi tunc capiantur, recedant, Vnde † dilatio
eſt damnum, & incommodum allatura, *vt dicit Hoſt.*
ibi numer.3. Abb. numer.6. Butr. numer. 6. concluden-
tes, quod ſoluta decima parochiali, & elargita eleemo-
ſina pauperibus illo tempore liceat piſcari diebus Fe-
ſtiuis.
Quibus ſtantibus non obſtat priuilegium conceſ-
ſum Abbati, & Monachis, quia † per illud non intelligi- 3
tur derogatum priuilegio, quod eſt in corpore iuris
inſertum, *gl. in auth. quæ in prouincia. in verb. illi. & ibi*
Doct. C. vbi de crim. agi oport. gloſ. in l. hæres abſens. in
princip. ff. de iud. & in extrauag. quem. in crim. læſ. ma-
ieſt. proc. in fin. in verb. non obſtantibus. verſ. nota etiam
Roma. conſ 498. *numer.* 15. *not. in cap. dudum. de decim.*
Socc. conſ. 13. *numer.* 2. *lib* 1. *Aldobr. conſ.* 68. *num.* 28. † 4
Præſertim quia ad inuicem ſe compatiuntur, & vnum
ſibi vendicat locum tempore ingruentiæ piſcium,
aliud vero quocumque anni tempore, & poſſunt am-
bo locum habere in ſuis caſibus, *Cott. dec.* 257. *inci-*
pit, An Epiſcopus. Qua propter † stricte eſt intelli- 5
gendum ſecundum regulas iuris, *l.2. §. merito. ff. ne*
quid in flum. publ. Put. dec. 23. *lib.* 2. & cum † vnum al- 6
terum non excludat, nec cenſetur Papa vnum conce-
dendo alterum excluſiſſe, & ceſſant quæ dicuntur in
contrarium. &c.

Cardinali Lancellotto

Romana Palatij dell'Aquila

Veneris 16. Maij 1600.

S V M M A R I A.

1 *Reus, & poſſeſſor actore non probante eſt abſoluen-dus.*
2 *Poſſeſſio, & quidem legitima probatur ex immiſſio-ne Iudicis auctoritate.*
3 *Immiſſus ſtatim incipit poſſidere.*
4 *Religioſus quidquid acquirit Religioni acquirit.*
5 *Equites Hieroſolymitani ſunt vere Religioſi, emittũt tria vota, nec poſſunt tenere de proprio.*
6 *Nec poſſunt alienare.*
7 *Diuiſionis inſtrumentum bene probat contra diui-dentem.*

Decisio CCCXCVIII.

Cauſa bis à Dominia diſcuſſa reſolutum fuit
pro maiori parte, Excellentiſſimo D. Vr-
bis Priori dandam eſſe abſolutoriam, nam,
† cum ipſe ſit reus, & poſſeſſor, actore non 1
probante venit abſoluendus, *l. qui accuſare. C. de eden.*
cap. fin §. ſane de iureiur.
Nec † dubitari poteſt de eius poſſeſſione, eaque le- 2
gitima, cum de mandato Iudicis fuerit in poſſeſſionem
Palatij, de quo agitur. immiſſus, & deinde mandatum
de manutenendo obtinuerit, † quo fit, vt ſtatim ince- 3
perit poſſidere, *l. clam poſſidere. § qui ad nundinas. ff. de*
acq. hered. cum alijs allegatis in cauſa Ipporeggien. Cap-
pellaniæ 3. Martij 1578. *coram Cantuccio.* Nam Iudex
rite, & recte proceſſit, non ſolum, quia fuit citata Reli-
gio Hieroſolymitana, quę poſſidebat, ſiue ipſius Procu-
rator, ſed etiam quia adſunt Statuta eiuſdem Religio-
nis *tit.*14. *de Commend.* in quibus cauetur, bona ſtabilia
Militibus dicti Ordinis relicta applicari debere Com-
mendæ, in cuius confinibus ſituata ſunt, etiam ſi Fra-
tres alibi deceſſiſſent, ſeu habitaſſent.
Sicut etiam non poteſt in dubium reuocari, quin
huiuſmodi Palatium ad prædictam Religionem per-
tineat tam ex iuris communis diſpoſitione, ſecun-
dum quam † quidquid acquirunt Religioſi, Reli- 4
gioni acquirunt, *auth. ingreſſi. cum ibi not. Cod. de*
Sacroſ. Eccleſ. † quod procedit etiam in huiuſmodi 5
Militibus, qui ſunt vere Religioſi, & emittunt tria
vota, nec poſſunt tenere proprium, *vt per Gamb.*

*de offic.& poteſt.Legat.lib.6.tit.de penſ.num.*145. *& in his terminis eſt dec.Mohed.*169 *alias* 10. *de cauſ.poſſ.& propr.* quem etiam ex Statut. einſdem Religionis *cap.*
6 10.*de contract.& alien.tit.*16.diſponente,† Fratres dicti Ordinis non poſſe aliquo modo alienare bona,ſiue prædia,aut alia,quæ ipſi acquiſiuerint, aut ſibi vendicauerint.

Et quamuis in prima huius cauſæ propoſitione fuerit excitatum dubium,an hoc ſtatutum comprehendat bona patrimonialia; tamen in hac poſitione dictum fuit,quod ea comprehendit, cum non loquatur ſolum de bonis acquiſitis ex redditibus Religionis,ſed diſponat quo ad acquiſita etiam quacumque alia ratione, ita vt ſub illo veniant bona patrimonialia.

Et omnis amaritudo fuit ſubleta ex alio Statuto, *quod eſt vlt.tit. de Magiſtr.* in quo datur facultas Magno Magiſtro concedendi licentiam Fratribus, vt poſſint alienare bona patrimonialia: & ex his fundata remanet intentio Religionis, & per conſequens Excellentiſſimi D.Magni Prioris.

Nec dicatur,non conſtare, quod hoc Palatium pertinuerit ad Equitem Aſcanium Cenlum.

Quia hoc ſatis, ſuperque probatur ex inſtrumento diuiſionis factæ de anno1595.inter ipſum, & D. Adrianum tunc agentem,in quo fuit facta diuiſio de bonis communibus ad effectum, vt vnuſquiſque ſuam portionem ſeparatam recognoſcere poſſet, & in quo de communi conſenſu in parte Equitem Aſcanij ob-
7 uenit hoc Palatium, † quod inſtrumentum diuiſionis contra ipſum D. Adrianum diuidentem bene probat, Palatium ad Equitem Aſcanium ſpectare, *Socc. Sen. conſ.46. in prin.vol.3.Ruin. conſ.*128. *num.* 5.*lib.*3.*Sil. Aldobr. conſ.*51. *num.* 7. *& fuit dictum in Fauentina Bonorum* 15. *Ianuarij* 1584. *coram D. Decano, & in Bononien. fideicommiſſi de Sancto Petro* 11. *Martij* 1588.*coram Cardinali Platto.&c.*

EODEM.

Romana Vineæ

....3. Martij 1600.

SVMMARIA.

1 *Appellabilis pars ſententiæ trahit ad ſe partem non appellabilem.*
2 *Attentatum dicitur quod geſtum eſt poſt appellationem,& commiſſionem cauſæ.*
3 *Deſerta vt non dicatur cauſa, ſufficit preſentatio commiſſionis in tempore.*
4 *Inhibitionis moderatio an tollat attentata antea commiſſa.*
5 *Executio rei iudicatæ requirit præcedentem citationem ad docendum de appellatione.*
6 *Appellatio non datur à mandato de manutenendo.*
7 *Lim.niſi contineat mixturam.*

Decisio CCCXCIX.

DOmini dixerunt conſtare de attentatis,nam, cum Iudex adiudicauerit Vineam, de qua agitur D. Margaritæ pro ſua dote, & legitima, & quarta, quas in bonis filij prædefuncti prætendebat facto tamen depoſito ſcutorum 200.pro creditoribus,huiuſmodi decretum erat appellabile, quia hic non fuit actum pro ſola executione inſtrumenti dotalis, ita vt ſit locus Statuto ſed in concurſu cum alijs creditoribus, & ſaltem erat appel-
labile ratione quartæ, & legitimæ, quæ † pars appel- 1
labilis trahit ad ſe partem non appellabilem, *Franc. in cap. ſi duobus. numer.* 7. *de appell. & fuit allegata deciſio in cauſa Romana Bibliotheca* 16.*Ianuarij* 1567. *coram Oradino*; præſertim cum d. aſſignatio prætendatur valde exceſſiua, nam, etiam ſi quarta, & legitima deberetur, adhuc tamen iſtæ prætenſiones non poſſunt aſcendere ad tantam ſummam, quæ abſorbeat Vineam petiarum vndecim, & pro qua adſunt obla- 2
tiones ſcutorum 600. Vnde, † cum ab hoc decreto fuerit in tempore appellatum, & Iudex dederit terminum iuris,& infrà d. terminum fuerit præſentata commiſſio appellationis in Rota, vtique poſſeſſio Margaritæ, & alia poſt d. appellationem facta ſunt attentata, *cap.non ſolum de appel.lib.6.& tot.tit.nil.non.app.pend. cum vulgar.*

Neque obſtare, quod non fuerit reditum pro apoſtolis, & quod citatio ad dicendum contra cum inhibitione fuerit deinde obtenta poſt duos menſes, quia 3
† ad hoc, vt appellatio non dicatur deſerta, ſufficit ſola præſentatio commiſsionis in tempore, *Caſſad. dec. 4. de appell. Caputaq. deciſ.*137. *lib.*1.*in manuſcr.*

Et quamuis fuerit poſtea moderata inhibitio, † ta- 4
men vltra quod de eo tempore iam erant commiſſa attentata,illa moderatio fuit ad effectum, vt poſſeſſor non impediretur in ſua poſſeſſione, non autem ea poteſt reualidare poſſeſſionem vitioſe captam.

Non obſtat,quod Iudici non conſtiterit de appellationis proſecutione, quia † ante executionem debebat 5
citari pars ad docendum de appellatione,& illius legitima proſecutione, prout fieri ſolet in cauſis, quando eſt locus appellationi.

Quod dicebatur fuiſſe conceſſum mandatum de manutenendo, † à quo non dabatur appellatio, non 6
placuit Dominis, cum decretum contineat aſsignationem Vineæ pro dote, quarta, & legitima, & deinde propter hanc aſsignationem conceditur mandatum de manutenendo, & aliud quodcumque, † & ideo 7
potuit appellari, cum mandatum de manutenendo pendeter ab ipſa aſsignatione, à qua dabatur appellatio.&c.

Cardinali Pamphilio

Fanen. Iuriſdictionis

.....28.Iunij 1600.

SVMMARIA.

1 *Quaſi poſſeſſio conferendi manutenibilis probatur ex collationibus effectum ſortitis.*
2 *Ampl.etiam quod ſit vnica.*
3 *Quaſi poſſeſſio ſufficit pro manutentione.*
4 *Epiſcopus habet iuris aſſiſtentiam in collatione beneficiorum,& ex ea debetur illi manutentio.*
5 *Lim.ſecus ſi reddatur turbida ex collationibus Inferioris Collatoris, quia tunc ipſi manutentio debetur.Extende limit.vt n.7.& 8.*
6 *Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij,nec inferunt præiudicium Inferiori exiſtenti in quaſi poſſeſſione conferendi.*
8 *Inferioris quaſi poſſeſſio conferendi, quæ non probatur interrupta, præſumitur continuata etiam ad effectum manutentionis.*

Decisio CD.

FVit dictum, mandatum de manutenen-
do in quaſi poſſeſſione conferendi Ec-
cleſiam Parochialem Sancti Laurentij, de
qua agitur, dandum eſſe Abbati Sancti
1 Paterniani, quia † de eius poſſeſſione
conſtat ex pluribus collationibus effectum ſortitis, pro-
vt eſt illa anno 1501. In perſonam Ioannis Sanctis,
cuius effectuatio apparet ex collatione facta de anno
1527. per eius obitum Iacobo de Brixia, *iuxta Oldr.*
2 *conſ.* 219. & † ex vnica collatione effectuata acquiri-
tur quaſi poſſeſſio conferendi, *cap. querelam. de elect.*
cap. cum Eccleſia Sutrina. vbi gl. verb. erium. Abb. nu.
22. *Rip. num.* 81. *de cauſ. poſſ. & propr. Alex. conſ.* 74.
3 *num.* 16. *lib.* 4 † quod ſufficit pro manutentione, *§. re-*
tinendæ. Inſt. de interd. & fuit reſolutum in cauſa Pa-
duana Parochialis 4. Februarij præteriti coram R.P.D.
meo Corduba.

4 Non obſtat, quod † Epiſcopus habeat fundatam in-
tentionem de iure communi; & propter eius aſſiſten-
tiam debetur ei manutentio, *cap. cum perſone de priuil.*
in 6. quia ex collationibus per Abbatem factis reddi-
5 tur valde turbida illa aſſiſtentia iuris communis, † ita
vt Epiſcopo ſuffragari non poſſit, ſed Abbas, qui do-
cet de ſua poſſeſſione ſit manutenendus, *vt per Ge-*
min. & alios d. cap. cum perſona Put. deciſ. 310. *lib.* 2.
& fuit dictum in cauſa Lucen. Iuriſdictionis 4 Maij
1598. *coram R. P. D. meo Decano, & in alijs pluri-*
bus cauſis.

Neque etiam obſtat, quod huiuſmodi beneficium
ab anno 1527. vſque ad præſentem diem fuerit poſſeſ-
ſum per Clericos ſeculares, quia Clerici poſſederunt
6 vigore prouiſionũ Apoſtolicarum, † quæ non mutant
ſtatum beneficij, nec Inferiori exiſtenti in quaſi poſ-
ſeſſione conferendi aliquod inferunt præiudicium,
Ægid. dec 107. *incipien. per collationes. & dec.* 212. *in-*
cipien. in cauſa. Aeelnl. dec. 13. *de iurepatr. Lambert.*
de iur. patr. lib. 3. *quæſt.* 7. *in prin. articul.* 7. *numer.* 6.
7 † maxime cum pro parte Epiſcopi non doceatur de
aliqua prouiſione per eum iſto medio tempore facta,
8 quo fit, vt † poſſeſſio Abbatis, quæ non probatur in-
terrupta, præſumatur continuata etiam ad effectum
manutentionis, *cap olim. il* 3. *de reſtit. ſpol Rot. dec.* 4.
de prob. in nou. & diuerſ. 378. *part.* 1. *& dec.* 4. *numer.*
12. *& ſeq. par.* 1. *in impreſſ. &c.*

LITTA.

Bononien. Bonorum de Ocellis.

Veneris 26. Ianuarij 1601.

SVMMARIA.

1 *Sententia nulla ex defectu non integra tranſporta-*
tionis actorum non ſunt exequenda.
2 *Excipienti de non integra tranſportatione incumbit*
onus probandi, cum alias integra præſumatur.
3 *Appellans, vel dicens de nullitate pronunciati non*
tenetur niſi ad tranſportationem actorum iudicij
ſententiæ, quam reuocari prætendit.

Decisio CDI.

FVit reſolutum non conſtare de non in-
tegra tranſportatione actorum in caſu, &
ad effectum, de quo agitur, qui eſt,
vt † ſententiæ cum omni maturitate per 1
Rotam latæ tamquam nullæ defectu di-
ctæ tranſportationis exequutioni minime mittantur,
iuxta text. in l. 4. *§. condemnatum. ff. de re iudic.* & ra-
tio deciſionis fuit, quia † excipienti de non integra 2
tranſportatione incombit onus probandi ipſam nega-
tiuam, cum alias tranſportatio actorum de Iudice à
quo ad quem integre facta præſumatur, *Aym conſ.* 35.
numer. 54. *& fuit ſæpe tentum per Rotam ſignanter*
in illa Pientina Cappella 7. Iunij 1596. *coram me.*

Nec ex eo, quod pro parte Vincentij Bolognetti,
& litis conſortum fuerunt exhibita plura acta facta co-
ram Conſulibus fori Mercatorum Ciuitatis Bononien.
qui ſententiam, quam Rota reuocandam cenſuit, pro-
tulerunt, poteſt dici conſtare de ipſa non integra tranſ-
portatione, ſiquidem quia corá dictis Conſulibus Fo-
ri Mercatorum plura iudicia ex proceſſu de partibus
apparent ſucceſſiue facta. Primum ſuper decoctione
DD. de Ocellis, quod fuit terminatum per ſententiam,
qua prædicti Fori Mercatorum banniuntur, & con-
demnantur in pœnam furcarum, *vt in proc. de parti-*
bus fol. 40. Alterum iudicium, & ſic ſecundum factum
coram eiſdem Conſulibus fuit ſuper liquidatione cre-
ditorum cuiuſque perſonæ prætendentis contra bona
& effectus dictorum decoctorum, in quo lata fuit
ſententia canonizatoria plurium creditorum *de qua in*
proc. de partibus fol. 64. Deinde apparet lata alia ſen-
tentia, qua mediante declarantur omnes alienationes
bonorum ſtabilium factæ per dictos de Ocellis infra
annum ante eorum ceſſationem nullæ, inualidæ, ficti-
tiæ, ſimulatæ, & in fraudem creditorum factæ, *vt in*
proc. de partibus fol. 66. & iſta eſt ſententia, quam
Rota reuocauit, non ſimpliciter, ſed dumtaxat reſpe-
ctu alienationis factæ in D. Paſqualinum iuribus, &
rationibus allegatis in deciſionibus in hac cauſa factis,
quo fit, vt iure merito Paſqualino impugnanti hanc
dumtaxat vltimam ſententiam, in cuius executionem
fuit de facto priuatus poſſeſſione nonnullorum bono-
rum ſtabilium emptorum ab illis de Ocellis infra an-
num ante eorum ceſſationem, non fuerit neceſſaria
tranſportatio actorum modo exhibitorum per Bolog-
nettum, & litis conſortes, & quæ facta fuiſſe conſtat
ex eodem proceſſu in illis prioribus iudiciis, in quibus
reſpectiuè prædicti de Ocellis declarantur decocti,
& condemnantur in pœnam furcarum, & credita plu-
rium prætendentium contra bona, & effectus prædi-
ctorum decoctorum canonizantur, cum † appellans, 3
vel dicens de nullitate pronunciati non teneatur de iu-
re, niſi ad tranſportationem actorum iudicij ſenten-
tiæ, quam prætendat reuocari debere per Iudicem ad
quem, *vt videre eſt ex Concil. Tridentin. ſeſſ.* 24.
cap. 10. *§. præterea. & fuit ſæpe reſolutum in hoc Tri-*
bunali.

Cardinali Pamphilio.

Placentina Capellaniæ.

.....21. Maij 1601.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento.*

2 *Poſſeſſio etiam instrumentalis eſt manutenibilis non docto de alterius poſſeſſione.*
3 *Ampl. eo magis ſtante illius effectuatione.*
4 *Mandatum procura probatur ex literis miſſiuis.*
5 *Mandatum etiam non ſpeciale, ſed generale ad capiendam poſſeſſionem cuiuſlibet beneficij ſatis eſt.*
6 *Recognitio ſcripturæ fieri poteſt quandocumque.*
7 *Scriptura priuata inſertio in inſtrumento tollit antidata ſuſpicionem.*
8 *Conſtitutio exorbitans eſt ſtricte intelligenda.*
9 *Titulorum multiplicatio in beneficialibus datur.*
10 *Poſſeſſio ſola ſufficit pro manutentione abſque tituli productione.*
11 *Poſſeſſio vera etiam in beneficialibus datur ſine titulo.*
12 *Literarum Apoſtolicarum executor nulliter procedit non exhibitis prius literis.*
13 *Beneficij poſſeſſio capi poteſt propria auctoritate.*
14 *Lim. in Canonicatu, cuius poſſeſſio capi debet Capitulariter.*
15 *Poſſeſſio poſterior dicitur clandeſtina, & turbatina.*
16 *Præſertim ſi fuerit mere inſtrumentalis.*

DECISIO CDII.

FVit dictum, dandum eſſe mandatum
1 de manutenendo Alphonſo, † de cuius
poſſeſſione conſtat ex publico inſtrumento
illius adeptionis, *l. prædia. vbi*
2 *Bart. ff. de acq. poſſ.* & † licet inſtrumentalis
eſt manutenibilis non docto de alterius poſſeſſione,
Rot. dec. 21. de reſtit. ſpol. in antiq. Caſſad.
3 *dec. 20. in fin. de prob.* † maxime ſtante illius effectuatione,
tam ex ſubſequenti locatione bonorum Cappellaniæ,
quam etiam ex fide cuiuſdam Presbyteri, qui à
die captæ poſſeſſionis citra nomine ipſius Alphonſi
celebrauit Miſſas in ea ſingulis hebdomadis.

Neque obſtat, quod dicitur de defectu mandati
illius, qui nomine Alphonſi poſſeſſionem aſſecutus eſt,
quia de mandato conſtat ex literis miſſiuis inſertis in
4 ipſo inſtrumento captæ poſſeſſionis, † ex quibus probatur
mandatū, *l. ſi procuratorem. vbi gl. de procurat.*

Et licet illud non ſit ſpeciale reſpectu huius Cap-
5 pellaniæ † ſufficit tamē, quod ſit generale ad capiendam
poſſeſſionē cuiuſcumque beneficij. *vt poſt Card.
Butr & Imol. tradit Abb. in cap. accedens. ſub n. 5. de
preb. cum aliis per Ferret. conſ. 220 ſub n. 11. lib. 1.*

Neque obſtat, quod literæ non fuerint recognitæ,
6 quia hoc non probatur, & † poſſunt hodie recognoſci
iuxta ſtylum Rotæ, *Peregr. dec. 309. lib. 2. Cott. dec.*
179. maxime cum ſint adminiculatæ ex illarum inſertione
facta per Notarium in inſtrumento poſſeſſionis
7 eo, quia † tollitur omnis ſuſpicio antidatæ. *ad not.
per Bald. in l. ſcripturas. ſub num. 6. verſ. Indic. plenius
C. qui pot. in pignor. cum aliis per Tiraq. de retract.
conuent. §. 1. gl. 7. num. 55.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Alphonſi fuerit capta
literis non expeditis contra conſtitutionem Iulij III.
quia non apparet poſſeſſionem fuiſſe captam vigore
ſupplicationis, de qua in inſtrumento poſſeſſionis nulla
fit mentio, & ad euitandam præfatam conſtitutio-
8 nem, † quæ *iuxta dec Paleott.* 16. vti exorbitans eſt
ſtricte intelligenda, ſufficit, quod ex lectura inſtrumenti
non conſtet, illam fuiſſe captam cum expreſſa
relatione ad ſupplicationem, cum alias potuerit capi
9 ex alio titulo, † cuius multiplicatio datur in beneficialibus,
vt ſæpius reſolutum fuit.

Præſertim quod hodie agitur ad effectum manu-
10 tentionis, † pro qua obtinenda ſufficit ſola poſſeſſio
abſque alia tituli productione, *vt fuit dictum in cauſa
Bononien. Iuriſdictionis prima Februarij 1564. coram
Illuſtriſſimo Lancellote, & in Anconitana Prouiſionis
15. Iunij 1597. coram Platto*, & facit, quod † etiam 11
in beneficialibus datur vera poſſeſſio ſine titulo, *Abb.
in cap. cum in noſtris. numer. 6. de conceſſ. preben. Put.
dec. 229. lib 2.*

Non obſtat, quod poſſeſſio fuerit capta de manu 12
Executoris, † qui ante exhibitionem literarum nulliter
proceſſerit, quia hoc tollitur ex lectura inſtrumenti,
in quo nulla fit mentio executoris, & ille Ioannes
de Medicis non fuit aditus tamquam Notarius, qui
rogaretur de ipſo actu apprehenſionis poſſeſſionis,
† quæ propria auctoritate ab Alphonſo capi potuit, 13
cum non verſemur in Canonicatibus, † in quibus poſ- 14
ſeſſio debet eſſe Capitolaris, *Peregr. dec. 138. lib. 3.* &
hoc conſtat ex eo, quod in publico inſtrumento in
actis exhibito ipſe ſe ſubſcribit vti Notarius rogatus,
non autem vti executor.

Et ex his fuit concluſum pro manutentione Alphonſi
non obſtante poſteriori poſſeſſione Ioannis
Baptiſtæ, † quæ dicitur clandeſtina, & turbatina, 15
cap. licet cauſam cum ibi not. de prob. † maxime 16
quod fuit mere inſtrumentalis, *Put. dec. 372. lib. 2.
cum vulg. &c.*

IVSTO.

Portugallien. Diſmembrationis.

Lunæ 3. Decembris 1601.

SVMMARIA.

1 *Citatio ſpecifice ad videndum iurare teſtes, eorumque iuramentum requiritur pro examinis validitate, nec ſufficit ad videndum, & recognoſcendum.*
2 *Iuramentum teſti delatum extra diem citationis eſt nullum.*

DECISIO CDIII.

DOmini dixerunt, examen vigore remiſſoriæ
factum eſſe nullum Primo. Quia † require- 1
batur citatio ad videndum iurare teſtes cum
iuramentum teſtium ſit de neceſſitate examinis, *cap.
2. de teſtib. l. ſi quando. C. eod. tit.*

Neque ſufficit citatio ad videndum, & recognoſcendum
teſtes, ſed debet eſſe ſpecifica ad videndum
iurare teſtes, *vt fuit dictum coram bo. mem. Orano in
Tiraſonen. Decimarum 18. Iunij 1599. & coram D. meo
Pamphilio in Conchen. Decimarum de Villa noua 2.
eiuſdem menſis, & anni, & coram D. meo Sacrato in
vna Beneuentana Terrarum 3. Decembris 1599.*

Secundo quo ad alios teſtes, quia citatio fuit pro 2
diebus Lunæ, Mercurij, & Veneris, & tamen † iuramentum
delatum fuit die Sabbati, in qua non cadebat
citatio, *Felin. in cap. licet cauſam. limit. 16. numero
52. de teſtibus. ſpecul. de teſtibus. §. qualiter numer. 13.*

Aliæ vero nullitates, quæ proponebantur fuerunt
omiſſæ.

Et ita deciſum, &c.

Cardinali

Digitized by Google

Cardinali Mellino

Bononien. Hæreditatis de Gargantibus

... 16. Nouembris 1601.

SVMMARIA.

1 *Legitimatio facta contra voluntatem patris eſt inualida.*
2 *Ampl. eo magis facta poſt eius obitum, & ius aliis quæſitum.*
3 *Poſſeſſio inſtrumentalis non releuat alia anteriori precedente.& num.8.*
4 *Spolij actio ceſſat ex turbiditate primi extremi, & illius non plena probatione & in fin.*
5 *Poſſeſſio capta per vnum ex fratribus nomine communi ſuffragatur omnibus.*
6 *Et ante aliorum ratificationem reſidet penes acquirentem.*
7 *Poſſeſſionis acquiſitionis materia plurimum pendet ab animo.*

DECISIO CDIV.

FVit per Dominos reſolutum, quaſi poſſeſſionem,& ſtatum filiationis Ioan.Pauli non ſuffragati Gentili neque in petitorio,neque in poſſeſſorio.

Quantum ad petitorium fundamentum Dominorum fuit, quia, cum conſtet de diſſenſu, & contradictione patris, quod Ioan. Paulus non erat ſuus filius, † legitimatio DD. de Campegijs, vti facta contra voluntatem patris, eſt inualida, *Bald.conſ.* 17. *num.* 2. *lib.* 4. & † tanto magis cum fuerit facta poſt obitum patris, & poſt ius quæſitum DD. de Gargantibus fratribus ipſius teſtatoris.
1
2

Nec placuit Dominis, quod ad inſtantiam Herculis non fuerit mota lis ad iſtum effectum, vt declararetur, quod Ioannes Paulus non erat eius filius,quia ſufficit, quod conſtet de eius diſſenſu, & contradictionibus extraiudicialibus ad iſtum effectum, vt legitimatio poſtea ſequuta, vti facta aduerſus eius voluntatem, ſit inualida.

Quo vero ad effectum poſſeſſorij ratio Dominorum fuit, quia poſſeſſio D D. de Gargantibus eſt anterior, & ideo poſſeſſio inſtrumentalis Ioannis Pauli
3 non eſt releuans, *Caputaq.deciſ.*333 *part.*2. & † ſufficit ad effectum, vt non competat actio ſpolij, quod primum extremum ſit turbidum, & non probetur plene, & concludenter.

Quod autem poſſeſſio DD. de Gargantibus eſſet anterior, videbatur D D. non poſſe dubitari, quia poſſeſſio domus fuit capta à Gargantibus 5. Iunij & à Ioanne Paulo die 6. poſſeſſio vero prædij fuit capta eadem die, ſed à Gargantibus hora 16. circa meridiem, & à Ioanne Paulo de ſero, vt deponunt teſtes.

Non obſtat, quod poſſeſſio fuerit capta ab Ale-
4 xandro, & non ab aliis fratribus, quia † poſſeſſio fuit capta nomine communi Alexandri, & fratrum licet nomen ſolius Alexandri, vti maioris fuerit expreſſum, prout etiam omnes actus præcedentes fuerunt facti communi nomine, ſcilicet aditio hæreditatis, inſtantia immiſſionis, & mandatum de manutenendo, & reſpectu Io. Antonij nulla eſt difficultas, quia ipſe erat præſens, & procurauit, quod adiretur hæreditas, & obtineretur à Vicelegato mandatum de immittendo, & quod tranſmitteretur Ludouicus ad capiendam poſſeſſionem prædij.

Reſpectu vero Aſtorgij Domini intellexerunt, quod, cum ab iſtis fratribus fuerit acquiſita poſſeſſio omnium bonorum hæreditariorum, eorum intentio non fuerit velle relinquere in ſuſpenſo acquiſitionem poſſeſſionis iſtius portionis ante rationem Aſtorgij, ſed quod voluerint acquirere poſſeſſionem omnium bonorum, licet reuocabiliter reſpectu iſtius portionis ſecuta ratificatione Aſtorgij, ita vt † in- 5
terim donec Aſtorgius declararet, an vellet ratificare, in totum reſideret in eorum perſona & in hoc placuit deciſio, quæ allegatur per informantes in cauſa Romana Vineæ coram Oriolen. & hoc Domini comprobarunt, quia † iſta materia acquiſitionis poſſeſſio- 6
nis plurimum pendet ab animo.

Et cum iſti fratres vſi fuerint exactiſſima diligentia, vt eſſent primi in accipiendo poſſeſſionem omnium bonorum, non eſt veriſimile, quod, intellexerint, vel acquirere ſolum poſſeſſionem partis relinquendo ante ratificationem Aſtorgij in ſuſpenſo aliam partem, cuius Ioan. Paulus, vel alius poſtea ſuperueniens, poſſet acquirere poſſeſſionem conſiderabilem ad effectum manutentionis, & reſtitutionis in eorum præiudicium, & ideo poſſeſſio non erat vacua in aliqua parte,quando fuit capta poſſeſſio inſtrumentalis à Io. Paulo, & † conſequenter ei non ſuffragatur, & 7
tanto magis ad effectum reſtitutionis in ſpolio, ad quem effectum ſufficit, quod primum extremum ſit turbidum,&c.

IVSTO.

Leodien. Perſonatus.

Lunæ 29. Ianuarij 1596.

SVMMARIA.

1 *Decretum irritans inficit poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſione capta per aliquem in vim literarum habentium derogationem regulæ de iure quæſito non tollendo amittit primus poſſeſſor omnem poſſeſſionem.*
3 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio exiſtente in poſſeſſione non eſt manutenibilis.*

DECISIO CDV.

DOmini, remanente ſequeſtro iam appoſito, dixerunt quod videatur de bono iure quia vtraque poſſeſſio viſa fuit turbida; Nam poſſeſſio Capituli, quæ eſt prior poſſeſſione Collegij, habet contra ſe decretum irritans poſitum in literis confirmationis vnionis, † quod inficit poſſeſſionem, *Put. dec.* 1
372.*lib.* 1. præſertim quia capta fuit vigore vnionis reuocatæ; & † cum alia Collegij eadem die capta fuerit 2
virtute dictarum literarum, quæ habent etiam derogationem Regulæ,de iure quæſito non tollendo,videtur, Capitulum omnem poſſeſſionē manumiſiſſe, *Ang. in l. qui vniuerſas.* §. *item cum Prætor ff.de acq.poſſ. & in l.clam poſſidere.* §. *qui ad nundinas. ff. eod. vbi Rom. num.* 3. *Alex. num.* 2. *in fin. Iaſ. num.* 20. *& in deciſ. Rot.* 802. *num.* 7. *part.* 1. *in impreſſ.* † poſſeſſio autem 3
Collegij eſt inſtrumentalis alio exiſtente in poſſeſſione, quæ non eſt manutenibilis, *deciſ.* 62. *part.* 2. *in impreſſ.* eſt etiam attentata capta lite pendente, *l.improba. C. de acq. poſſ. fuit dictum in vna Ciuitatis Caſtelli*

...Blanchetto. ...15. *Nouembris præteriti coram R. P.*

Nec facit facultas data in confirmatione Collegio capiendi poſſeſſionem propria auctoritate, & derogato litis, quia derogatum fuit ad effectum validitatis vnionis, non ad effectum, vt non obſtante lite potuerit capi poſſeſſio. Ideo in hoc conflictu bonum eſt videre iura partium. &c.

EODEM

Ceſenaten. Bonorum

Lunæ 4. Martij 1602.

SVMMARIA.

1 *Manutentio competit anteriori poſſeſſori.*

2 *Poſſeſſionem qui habuit ante motam litem, & nunquam habuit ſe pro ſpoliato dicitur poſſidere etiam de tempore motæ litis.*

3 *Immiſſio de mandato Iudicis priuat alium poſſeſſione.*

4 *Decl. ſi Iudex rite, & recte procedat, alias ſecus.*

5 *Citatio in ſpecie requiritur ad ſententiam, nec ſufficit ad videndum reproduci preces, pronunciari ſe Iudicem competentem, & mandari ad vlteriora procedi, vel fieri quamcumque ordinationem, vel prouiſionem.*

Decisio CDVI.

1 Fvit dictum, eſſe dandum mandatum de manutenendo Dominis de Tuſchis,† quia conſtat de eorum anteriori poſſeſſione,
2 *Bart. in l. ſi duo nu. 4 ff. vti poſſid.* & † quia nunquam habuerunt ſe pro ſpoliatis, poſſidebant tempore motæ litis, *& intrat text. in §. retinendæ. Inſt. de interd. cum ſimil.*

Non obſtat, quod fuerint mandato Iudicis expul-
3 ſi, † quod regulariter priuat poſſeſſione, *Ang. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prætor. in fin. ff. de acq. poſſ.* ſi qui-
4 dem † hoc procedit, quando Iudex rite, & recte procedit, *Rot. coram* R.P.D. *meo Seraph. in Panen. Adrien. Beneficiorum* 4. *Iuly.* 1584. & ſæpe aliàs in hoc caſu conſtat de nullitate ex defectu citationis ad ſententiam,
5 † cui non eſt ſatiſfactum per citationem ad videndum reproduci Preces, ad videndum pronunciari ſe Iudicem competentem, & mandari ad vlteriora procedi, quoniam citatio ad ſententiam requiritur in ſpecie, *clem. ſæpe in verſ. ſententiam. vbi gl. in verb. citatis ad id. de verb. ſignif. Rot. deciſ. 17. de re iud. in nou.* Neque ſufficiunt aliæ citationes, vt de citatione ad videndum fieri quamcumque ordinationem *fuit dictum coram Domino meo Pamphilio in cauſa Mediolanen. Decimarum* 27. *Ianuary* 1591. & de citatione ad videndum fieri prouiſionem, quæ de iure locum haberet, *fuit dictum coram me in Salamantina Decimarum* 4. *Decembris* 1600. Quæ nullitas ſufficit aliis omiſſis.

Et ita fuit dictum, &c.

EODEM

Bracharen. Parochialis de Marcita

Veneris 2. Aprilis 1602.

SVMMARIA.

1 *Acta omnia facta in partibus, quocumque modo cauſa pendeat in Curia, influunt in cauſa, & ſunt transportanda. & num. 8. & 9.*

2 *Acta omnia transportata non fuiſſe demonſtratur ex eo quod transportata non habent formam integri proceſſus, & ſunt ſeparata iura, non conſecutiua, & ſeparatas ſubſcriptiones habentia.*

3 *Negatiua, quod gratia non fuerit conceſſa, probatur ex diligentiis Curiæ Romanæ. Lim. vt num. 4.*

4 *Proceſſus præſumitur integer, & contrarium allegans tenetur probare.*

6 *Commiſſionum narratiua probant.*

7 *Præſumptio cedit veritati.*

8 *Acta omnia de partibus pro expeditione cauſæ in ſecunda inſtantia ſunt transportanda.*

9 *Ampl. etiam ſi ſit cauſa commiſſa in prima inſtantia cum clauſula, Quam, & quas.*

Decisio CDVII.

Qvoniam in hac cauſa deciſum fuerat, gratiam ſi neutri Petri Aluarez cum præſuppoſito, quod acta cauſæ eſſent integra in Curia, ex quorum reuolutione non conſtat de aliquo iure Amari, Idcirco ſucceſſiue diſputatum fuit, An acta eſſent integre transportata ad hunc effectum, & reſolutum negatiue, ſiquidem † 1
acta omnia facta in partibus, quocumque modo cauſa pendeat in Curia influunt in cauſa; & non dubitatur, acta aliqua remanſiſſe † in partibus non tranſ- 2
portata, immo quod ea, quæ tranſportata ſunt, non habent formam integri proceſſus, ſed ſunt ſeparata iura, non conſecutiua, & habentia ſeparatas ſubſcriptiones.

Quamobrem concludi non poteſt ex actibus, qui non poſſunt videri conſtare de non iure Amari, ſicut dicitur, quod, licet † ex diligentiis Curiæ Romanæ 3
probetur ſufficienter negatiua, quod gratia non fuerit conceſſa, *Caſſad. deciſ. 5. & 8. ſuper reg. Felyn in cap. illud numer. 7. de præſumpt. dixit Rota coram Sanctiſſimo D. N. in illa Pharen. Penſionis*; Tamen † hoc non 4
procedit, quando exacte non ſunt factæ diligentiæ in omnibus locis ſolitis, & reuoluta omnia regeſta, vbi potuerit gratia eſſe regiſtrata, *vt dixit Rota coram bo. mem. Robuſterio in cauſa Foroſempronien. Parochiales* 20. *May* 1575. *& ſæpe alias.* Vnde non obſtat, quod † proceſſus præſumatur integer, & allegant i 5
acta non eſſe integre tranſportata incumbere onus probandi, *Aym. conſ. 35. num. 54. & fuit dictum coram R. P. D. meo Corduba in Calaguritana Beneficij de Naucasa* 13. *Ianuary* 1595. nam in hoc caſu conſtat ex narratiuis commiſſionum, † quæ probant. *l. 6 cum precum. C. de liber. cauſ. & fuit tentum coram eodem D. Corduba in vna Leodien. Cenſus prima Iuly* 1596. iudicium executiuum ſuper executionem litterarum Amari agitatum fuiſſe coram Ordinario Bracharen. cuius acta non fuerunt tranſportata, vnde impoſſibile eſt, quod poſſit præſumi integra tranſportatio, quia † præſumptio ceſſat, vbi de veritate con- 7
ſtat,

ſtat, *l. fin. ff. de prob. Felin. in cap. per tuas ante fin. verſ. quinto nota. eod. tit.* & in propoſito facit deciſio *coram Cotta Senogalien. Silua 24. May 1577.* & conſequenter vel cauſa pendet in Rota in ſecunda inſtan-
8 tia, & † non eſt dubium, omnia acta de partibus ad effectum expeditionis cauſæ eſſe tranſportanda *ex forma Concilij Tridentini ſeſſ. 24. cap. 10. & ſæpiſſime dictum fuit.* Aut cauſa pendet in prima inſtantia cum
9 clauſula, Quam, & quas, & † nihilominus requiritur integra tranſportatio, ſiquidem in hoc caſu, vt dixi, omnia influunt in cauſa, & requiritur omnium reuolutio, vnde ſub ſpecie alterius iudicij acta illa non ſunt omittenda, de quibus conſtare poteſt de iure Amari, cui hoc pacto fraus fieri poſſet, *vt in ſimili dictum fuit coram illuſtriſſimo Blanchetto in Valentina de Campanara 13. Ianuary 1580.*

Et ita Domini reſoluerunt, &c.

E O D E M.

Abulen. Beneficij del Varco

Veneris 22. Martij 1602.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio ad effectum manutentionis probatur ex inſtrumento illius adeptionis.*

2 *Mandatum de manutenendo denegatur in beneficio illi, qui recurſum habuit ad Iudices laicos.*

3 *Præſumptio recurſus ad Iudices laicos ex proprio commodo ceſſat, vbi conſtat de recurſu alterius intereſſe habentis.*

4 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem, & impedit mandatum de manutenendo.*

5 *Ordinarius confert Sede vacante ceſſantibus reſeruationibus indulto non obſtante, quod tunc dormit, & Sede plena reuiuiſcit.*

Decisio CDVIII.

Domini voluerunt, dari mandatum de
1 manutenendo Petro, † cuius intentio probatur per inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis, *l. prædia. cum ibi not. C. de acq. poſſ. Abb. in cap. veniens. ſub numer. 5. verſ. item per inſtrumentum. de præſcripe.* & vendicant ſibi locum aliæ regulæ ſæpiſſime per Rotam in hac materia repetitæ.

2 Non obſtat recurſus, qui opponebatur Petro, † quaſi ex hoc delicto reſultaret impedimentum Petro, ne poſſet habere mandatum de manutenendo, vt in Valentina Penſionis coram D. meo Litta, quia recurſus
3 non probatur reſpectu Petri, † nec intrat alia præſumptio reſpectu proprij commodi, nam recurſum habuit Procurator Fiſcalis menſæ Epiſcopalis, qui habebat proprium intereſſe liberæ collationis

Non obſtat Indultum Ducis Aluæ, in quo adeſt
4 † decretum irritans inficiens titulum, & poſſeſſionem, & impediens mandatum de manutenendo, vt ſæpe dixerunt Domini.

Quoniam, cum collatio facta fuerit de beneficio Sede Apoſtolica vacante ceſſantibus reſeruationi-
5 bus, ita † collatio ſpectabat ad ordinarium, licet poſtea Sede plena reuiuiſcat indultum, *Verall. dec. 214. part. 2.*

Ad alia reſponderunt informantes.

Et ita fuit deciſum.

E O D E M

Maceraten. Hæreditatis

Mercurij 27. & Veneris 29. Martij 1602.

S V M M A R I A.

1 *Sequeſtrum apponitur ſtante ſuſpicione perſonæ, & dilapidationis.*

2 *Sequeſtro non eſt locus, vbi periculum eſt, ne quis fame moreretur.*

3 *Sequeſtrum factum ob metum dilapidationis fructuum reuocatur cautione.*

Decisio CDIX.

Voniam perſona Aſcanij videbatur ſuſpecta, & timebatur de dilapidatione fructuum † 1
iuxta terminos *l. ſi fideiuſſor. § fin vbi Doct. ff qui ſatiſd. cog.* fuerat appoſitum ſequeſtrum ſuper fructibus bonorum, de quibus agitur, ſine præiudicio iurium Aſcanij duraturum Arbitrio Rotæ; Vnde idem Aſcanius petebat ſimpliciter eiuſdem ſequeſtri reuocationem, quia non debebat priuari commodo poſſeſſionis ſibi per ſententiam Rotalem, & mandatum de reintegrando reſtitutæ: Tum quia dicebat, ſe multum eſſe pauperem & non ſolum litem deſeruiſſet, ſed periculum erat, ne fame moreretur, † quo 2
caſu non debet ſtare ſequeſtrum, *Aufrer. in Addit. ad. deciſ. Tholoſ. 477. circa med.* Nihilominus Domini dixerunt, ſequeſtrum non videri ſimpliciter reuocandum, & tamen differendam eſſe reſolutionem, & interim faciendam aliquam prouiſionem pro Aſcanio, de qua loqueretur in ſequenti Rota.

Quapropter datis memorialibus ex vtraq; parte, & data fide depoſitarij certi valoris, & fructuum bonorum, de quibus agitur, per hæredes Capitanei Franciſci Vici vſque ad ſummam ſcutorum quadringentorum per Aſcanium circa eoſdem fructus ad prædictam quantitatem, † qua præſtita in continenti ſequeſtrum 3
ſoluitur, *d. l. ſi fideiuſſor. §. fin. vbi Ang. & aly Doct.* Domini mandarunt, vt data dicta idonea cautione per Aſcanium ſequeſtrum metu dilapidationis fructuum appoſitum reuocaretur.

Et ita reſolutum, &c.

Cardinali Lancellotto

Nebien. Beneficij

Mercurij 30 Octobris 1602.

S V M M A R I A.

1 *Citatio ad dicendum contra articulos eſt neceſſaria ad validitatem examinis.*

2 *Citatio ad videndum iurare teſtes omnino requiritur.*

Decisio

Decisio CDX.

PRo informante, quod teſtes ſint nulliter examinati. ¡Omiſſis aliis nullitatibus, quæ patiebantur difficultatem, Duæ tantum Dominis viſæ fuerunt releuantes,
1 † Alters ex defectu citationis ad dicendum contra articulos, quæ eſt neceſſaria, *Butr. in cap. 2. num. 11. de teſtib. & ibi Abb. num 16. Felin. num. 30.*
2 *Aret. conſ. 75.* † Altera ex defectu citationis ad videndum iurare teſtes, quæ omnino requiritur, *l. ſi quando. C. de teſtib. cap. 2. eod. tit. vbi Abb. num. 7. & 13. Felin. num. 6. Dec. num. 17. Rot. dec. 55. de teſtib. in nou. &c.*

ORANO.

Salamantina Beneficij.

Veneris 12. Iunij 1599.

SVMMARIA.

1 *Res iudicata non inſtat ſtante notoria iniuſtitia ſententia.*
2 *Examen eſt nullum deficiente citatione ad dicendũ contra articulos, & videndum iurare teſtes, niſi ſtylus loci prebandus contrarium obſeruet.*
3 *Facti quid eſt, probandum eſt.*
4 *Stylus fori, in quo cauſa ventilatur, attendi debet in examine teſtium.*

Decisio CDXI.

FVit dictum diffinioonem quæſtionia propoſitæ, An Ioanni de Ricco obſtet res iodicata, pendere à validitate examinis teſtium de probatione familiaritatia Petri. Nam ſi verum, quod corruat, no-
1 toria eſt iniuſtitia ſententiæ, & † in conſequentiam noo adeſt res indicata, *vulg. l. 4. §. condemnatorum de re iu-*
2 *dic. cum ſimil.* Nam † cum teſtes fuerint examinari nulla præmiſſa citatione ad videndum iurare teſtes, quæ de iure eſt neceſſaria, *cap. 2. de teſtib. Soccin. in tractat. de citat. art. 5. num. 15.* neque ad dicendum contra articulos, euitari non poteſt examinis oullitas, niſi Federicus in ſtylo illius Prouinciæ ſe fundans pro-
3 bet in contrarium; † cum enim ſit facti, probandum eſt, *gloſ. in rubr. C. quæ ſit long. conſuet. Bart. in l. præſcriptio. C. ſi contr. ius, vtilit. publ.* Hoc autem proba-
4 to ſuſtinebitur examen, ex quo † ſtylus fori, in quo cauſa ventilstur attendi debet *l. fin. in fin. de teſtib. Dec. conſ. 402. n. 11. Marſil. ſingul. 118. Egid. dec. 78. & 82.* ſubſiſtente vero teſtium examioe Domini habuerunt, familiaritatem Petri pro ſufficienter probata, &c.

IVSTO.

Valentina Parochialis de Carlot.

Mercurij 6. Nouembris 1602.

SVMMARIA.

1 *Inſtantia vnius cauſæ nec obſtet, nec prodeſt alteri.*
2 *Sententia quando ferri non poſſit reſpectu ſucceſſoris ex actis factis cum prædeceſſore.*
3 *Cauſa in prima inſtantia regulariter in Curia non committuntur.*
4 *Commiſſiones dependentes in Rota non dantur, vbi vna ſufficit commiſſio.*
5 *Acta, veriſimile non eſt, quod quis omiſerit, quæ ſuam fundant intentionem.*

Decisio CDXII.

DVO fundamenta deducebsntur, quibus viſum fuit Dominis, conſtare de integra tranſportatinne actorum ad præſentem cauſam pertinentium.

Primum fuit, quia conſiderabantur duæ cauſæ diuerſæ, vna ratione vacationis anni 1589. cuius prætextu à D. Gregorio prætendente Iuſpatronatu fuit Ioannes Torella, & facta fuerunt quædam acta in partibus, & eadem ad inſtantiam Promotoris Curiæ Epiſcopalis per ſpeciale reſcriptum cauſa commiſſa in Curia faciendo mentionem quorumdam actorum, quæ deficiunt in proceſſu, & cum habuerit prouiſionem à Papa, lis quieuit, & ipſe remanſit in poſſeſſione, in qua obiit, & Gregorius iterum præſentauit Franciſcum Hieronymum, Ordinarius vero contulit beneficium Auguſtino, inter quos introducta lite in Rota vigore ſpecialis commiſſionis pro parte Gregorij, & Franciſci Hieronymi præſentati impetratæ fuit proceſſum in hac cauſa, & fuerunt latæ ſententiæ, & de iſtis adſunt integra acta.

Vnde, licet reſpectu Ordinarij, & Gregorij cauſa litis, & prætenſionum ſit ſemper eadem, ſcilicet libertatis, & ſeruitutis beneficij, nihilominus reſpectu ſucceſſorum diuerſis temporibus, & ob diuerſas vacationes Prouiſorum, vel Præſentatorum, à quibus impetrata ſunt diuerſa, & noua reſcripta, cauſæ ſunt ſeparatæ, & diuerſæ, in quibus nec eſt eadem inſtantia, nec poterat ferri vna ſententis, licet sdhæreat ſemper idem prætenſus Patronus, & tam Torella, quam Hieronymus egerunt pro iure proprio, quod non cauſabatur à ſucceſſione in beneficio, ſed à præſentationi-
bus, & ſic † inſtantia vnius nec obeſt, nec prodeſt al- 1
teri, *vt per Innoc. in cap. quia G. & ibi Io. Andr. & alij, in ſpecie Abb. num. 11. verſ. ſecus dicit de iud.* Nec facit idem ius Patroni, quia in prima lite, & inſtantia inhærebat primæ præſentationi, in ſecunda ſecundæ,
& † in his non poteſt ferri ſententia reſpectu ſucceſ- 2
ſoris ex actis factis cum prædeceſſore, *Abb. vbi ſupra num. 10. verſ. ita quod.* Idcirco non pertinent ad cauſam, & non erant tranſportanda, quia commiſſio ſeconda non hsbet dependentiam à prima reſpectu iudicij, quidquid ſit reſpectu Notarij.

Secundum fundamentum eſt, quia viſum fuit veriſimile, narratiuam commiſſionis factam fuiſſe à Procuratore, non bene informato, ad effectum facilius
obtinendi commiſſionem in Curia, † vbi cauſæ non 3
committuntur regulariter in prima inſtantia; Quæ veriſimilitudo comprobatur, quia coram Ordinario Valentiæ, à cuius ſententia, vel eius prætextu fuerat commiſſa cauſa appellationis in Curia, fuerunt poſtea facti plures actus iudiciales & in ſpecie commiſſionis examinis teſtium, & conſtat, quod pro parte Gregorij fuit iuratus ſuſpectus Iudex Synodalis, quia noluit pronunciare ſe Iudicem competentem. Et videtur tolli difficultas, quia vigore illius primæ commiſſionis Gregorius non eſt proſecutus litem, ſed vigore ſecundæ, quæ habet omnes clauſulas apponi ſolitas in commiſſionibus principaliter obtentis, non dependentibus,
† quæ etiam in Rota non dantur, vbi ſufficit vnica 4
commiſſio.

Non

Digitized by Google

Non obſtat dicere, quod defuit appellatio, de qua fit mentio in vltima commiſſione, quia iſta eſt narratiua Gregorij, quæ non iuſtificatur aliunde, quam eius aſſertione, & tanto magis, quia ipſe produxit, & tranſ-
5 portauit acta facta de anno 1594. † nec eſt veriſimile,
quod omiſerit ea, quæ fundabant ſuam intentionem.
Et ita fuit deciſum &c.

E O D E M.

Romana Caſalis Sancti Nicolai

Mercurij 6. Nouembris 1602.

S V M M A R I A.

1 *Expulſio Coloni nō requiritur in immiſſione, in qua Iudex rite proceſſit, ſed ſi non rite poſterior poſſeſſio non attenditur, ſi remaneant Coloni, vel Affictuarij, nec concurrit aliqua recognitio.*

2 *Inſtrumento, in quo actor, & ſententia ſe fundat, non producto parte citata, & ſic non de actis, nulliter proceſſum dicitur.*

3 *Poſitionibus non facta reſponſione dicitur nimis propere relaxatum mandatum.*

4 *Poſſeſſio ſine eiectione non amittitur per executionem mandati de aſſociando nulliter relaxati.*

5 *Poſſeſſio capi poteſt extraiudicialiter ex conſtituto, & pacto deuolutiuo. & num 8.*

6 *Poſſeſſio capi poteſt extraiudicialiter etiam, quod aditus ſit Iudex pro comitantia familia.*

7 *Coloni ſunt expellendi in capienda extraiudiciali poſſeſſione ad effectum illam acquirendi.*

DECISIO CDXIII.

PEndet reſolutio huius puncti à validitate
1 proceſſus, quia, † quando rite proceſſit Iudex, non requiritur expulſio coloni, iuxta doctrinam Angeli ſæpe à Rota approbatam *in l. qui vniuerſas. § item cum Prætor. ff. de acq. poſſ.* ſi autem non rite, poſterior poſſeſſio non attenditur ſi remanent coloni, vel affictuarij, nec præceſſit aliqua recognitio, *Gozad conſ. 86. num. 10. Put. deciſ. 2. de cauſ. poſſ. & propr.*

In caſu noſtro viſa fuit nullitas clara, quoniam instrumentum, ſuper quo ſe fundant Fratres Sancti
2 Marcelli, non fuit productum citata parte, nec factum de actis, † ergo nulliter proceſſum eſt, *Sarmen. de annal. quaeſt. 4. & fuit dictum in Romana Cenſus 4. Decembris 1595 coram R.P.D. meo Decano.*

Et eo magis quoniam pro parte Illuſtriſſimi D.
Iuliani dictum fuit, ſe non ceſſaſſe per annum, &
ideo non fuiſſe locum præſtationi fideiuſſoris, nec
deuolutioni, & ad hunc effectum dedit poſitiones,
3 † quibus non facta reſponſione, fuit nimis propere
relaxatum mandatum de aſſociando, & ita ſine cau-
4 ſæ cognitione, & conſequenter † per mandatum de
aſſociando hoc modo conceſſum non amittitur poſ-
ſeſſio ſine eiectione, *ſecundum doctrinam Salyc. in
l. 3. quaeſt. 53. C. de pignor. Iaſ. in l. 2. num. 113. C. de iur.
emph. Alex. conſ. 131. num. 4. lib. 4. & ita reſolutum
fuit coram bo. me. Cardinali Lancellotto in Veliterna*
5 *Caſalis 21. Decembris 1579* † Vnde ceſſat clauſula cō-
ſtituti, & pactum deuolutiuum, quia deciſio non cantat, & iudicialiter.

Nec placuit Dominis, quod, dum tractabatur de noua conuentione, & datus fuerat in fide iuſſorem pro ſatisfaciendo Fratribus Hieronymus de Lenis, qui ſe obligauerat, interim per Fratres deuentum ſit ad executionem mandati non denunciato primum D. Iuliano, ſe nolle acceptare conditionem, quaſi voluerint incautum reperire eius Procuratorem.

Non obſtat, quod iſta poſſeſſio defendi poſſit vti
capta extraiudicialiter; quia quidquid ſit de veritate
iſtius opinionis, quando ſolum fuit aditus Iudex pro
comitantia familiæ, & pro ſimplici mandato de aſſoci-
ando, † in quo caſu Rota alias viſa eſt ſenſiſſe, quod 6
poſſit capi poſſeſſio extraiudicialiter *in cauſa Peruſi-
na Hæreditatis. de Montemellino coram Sanctiſſimo
27. Octobris 1581. & coram bo. me. Orano in Beneuen-
tana Deuolutionis 6. Nouembris 1597.* iſta tamen opi-
nio non applicatur, quia † in capiendo iſtam poſſeſ- 7
ſionem extraiudicialem non fuerunt eiecti coloni,
† neque, vt dictum eſt, conſtat, quod fuerit locus 8
pacto, vel conſtituto, vt potuerit capi poſſeſſio ex-
traiudicialis, *ad Tiraq. cum allegatis de iur. conſtit. in
princ. num. 2. & 37.*

Non obſtat narratiua contractus, vbi præſtitus erat fideiuſſor, in qua videtur contineri confeſſio, & ſeries iſtius facti, quia eſt poſt relaxationem mandati, & ad effectum concordiæ, non ad effectum validitatis executionis mandati præcedentis. ita vt D. Iulianus amiſerit ſuam poſſeſſionem, quam non amiſiſſe ex prædictis tenuerunt Domini: & Idcirco illi dandum eſſe mandatum de manutenendo non Fratribus. &c.

E O D E M.

Vlixbonen. Præeminentiarum

Veneris 24. Ianuarij 1603.

S V M M A R I A.

1 *Sententia in poſſeſſorio retinendæ non requirit aliam executionem, niſi quod deſiſtatur à moleſtiis. & non contradicatur, & obtinens poſſidendo habet executionem. & num. 3 & 8.*

2 *Iuſtum eſt vt à moleſtiis deſiſtatur, donec de negocio principali cognoſcatur.*

4 *Tranſactio reſultat ex approbatione ſententiæ.*

5 *Manutentionis in iudicio nō cognoſcitur de bono iure.*

6 *Præſcriptio non datur ſine poſſeſſione.*

7 *Moleſtias, quas quis infert poſſeſſori poſſidere non dicitur.*

9 *Sententia nulla ex defectu citationis non facta Capitulariter ſanatur per approbationem.*

DECISIO CDXIV.

LATA fuit ſententia in poſſeſſorio retinendæ anno 1536. quæ vltimo canonizata fuit per deciſiones, & ſententiā Rotalem per me promulgatam, & relaxatæ fuerunt literæ executoriales, & demum Cenſuræ ob non paritionem, & nihilominus Decanus, & Capitulum fuerunt ex benignitate Rotæ pluries auditi, & nihil firmatum; tandem fuit ſtrictè propoſitum dubium circa dictam ſententiam, An ſuffragaretur Cantori, & reſolutum ſuffragari ſaltem ad effectum poſſeſſionis quia circa negocium principale Domini volunt audire partes. Ratio, quæ mouit Dominos, fuit,
quia † hoc modo non agitur de alia exequutione 1
ſententiæ, niſi † quod deſiſtatur à moleſtiis, quod eſt 2
iuſtum, donec cognoſcatur de negocio principali, & maxime, quia de nouo datur approbatio Capitularis de anno 1550. 10. Iunij, quæ præſupponitur vbi decernit Capitulum pro obſeruantia ſententiæ

latæ

3 latæ ſuper præeminentiis Cantoris. Vnde, † ſi ſatis
fuiſſet non contradictio, & tacita approbatio, *l. ab
eo.C.quom.& quand.Iud.cap quo ad conſultationem. de
re iud.Gram.dec.14.num.24.* tanto magis prufuit expreſ-
4 ſa.† Vnde reſultat tranſactio, *Dec. conſ.445. num.37.
cum allegatis.* Et ex his non obſtat dicere, quod ſen-
5 tentia circa bonum ius non eſt iuſtificata, quia † de eo
erit poſtea videndum.

Non facit allegata præſcriptio, quia ſi Cantor eſt in
6 quaſi poſſeſſione, † Capitulum, & Decanus non poſ-
ſeſſores non poſſunt prætendere præſcriptionem, *cap.
7 ſine poſſeſſione. de reg.iur. in 6.* † Nec poſſunt dici poſ-
8 ſeſſores moleſtiarum, quas inferunt Cantori, † qui
poſſidendo habet exequutionem, & ita non poteſt eſſe
præſcripta.

Nec videtur dubitandum, quod approbatio Capituli reſpicit hanc ſententiam prolatam anno 1536. quia cum Cantor poſt eam moleſtatur adiuit Archiepiſcopum, & narrando verba formalia ſententiæ querelam porrexit deturbatione, & D. Nuntius confirmando ſententiam nominauit Iudicem, qui hanc primam ſententiam promulgauit, & concurrunt demonſtrationes conſideratæ per informantes, quæ videntur tollere difficultatem, vltra alias deducta in deciſionibus in hac cauſa factis.

Atque vltimo loco non obſtat, quod tunc Capi-
tulum non fuit citatum, ſed ſolum Decanus, con-
9 tra quem lata fuit ſententia, quia † nihilominus Ca-
pitulum approbauit expreſſe, & tacite permittendo
quaſi poſſeſſionem Cantori, Reliquis reſpondent informantes.

Et ea his ita fuit reſolutum, &c.

ORTEMBERGO

Vlixbonen. Prædis

Veneris 24. Ianuarij 1603.

SVMMARIA.

1 *Conceſſio ad longum tempus eſt ſpecies alienationis.*

2 *Alienatio rei Eccleſiaſticæ copulatiue requirit ſolemnitatem, & cauſam, quæ verſatur in neceſſitate, vel vtilitate. & num. 6.*

3 *Eccleſiaſtica vel vt dicatur ſolita locari, requiruntur duæ locationes cum obſeruantia 40. annorum.*

4 *Et quod vna locatio ſit ſolemnis.*

5 *Et quod probetur aliter, quam per aſſertionem alienantium.*

7 *Concluſio in cauſa præſentibus Procuratoribus æquipollet citationi ad ſententiam.*

8 *Mandatum debet à Fratribus fieri Capitulariter.*

9 *Lim. vt ſufficiat factum per Priorem.*

10 *Lim. quia ſuppletur per ratificationem, puta ex productione iurium, & datione ſportularum.*

11 *Citatio an requiratur ad videndum tranſportari acta. & n. 12.*

12 *Tranſportatio fit, vt Iudex videat acta.*

13 *Citatio requiritur vbi agitur de præiudicio partis*

14 *Feriarum tempore lata ſententia nulla eſt ex defectu iuriſdictionis ſi pars oppoſuerit.*

DECISIO CDXV.

LAtæ erant in partibus duæ ſententiæ in fauorem Rectoris Eccleſiæ Parochialis Oppidi della Sintia Vliſbonen. Diœceſis contra Priorem, & Conuentum Fratrum Sancti Dominici circa validitatem alienationis cuiuſdam prædij d. Eccleſiæ ad tres vitas per nominationem ſucceſſiue duraturæ.

Has ſententias Domini confirmandas dixerunt
quia † conceſſio fuit ad longum tempus, & ſic ſpe- 1
cies alienationis, *Clem.1. & ibi Doct. de reb. Eccleſ.
non alien.* † ideoque requirebatur copulatiuè ſolem- 2
nitas, & cauſa, *d. clem. 1. & cap. 1. & 2. eod. tit. gloſ.
pen. in fin. cap. 1. de reſtit. in integr. Alex. conſ. 17. n. 4.
& ſeqq. lib. 4.*

Solemnitas non probatur, neque excuſat ſolitum,
† ad quod requiruntur duæ locationes cum obſeruan- 3
tia 40. annorum, vel vna ſolemnis, *Alex. conſ. 9 lib. 6.
num. 3. & fuit dictum in Aduerſana Tenimenti Veneris 24. Nouembris 1581. coram Lauretano, Clar. in §. feudum. quæſt. 13. verſ. nunc ad intelligentiam. Alex. conſ 9. num. 6. lib. 3.*

Nec refragatur obſeruantia primæ conceſſionis per
ſpatium 40 annorum, quia † neceſſaria eſt vna locatio 4
ſolemnis vera, nec ſufficit quod ſumpta, † & de hoc 5
non ſtatur aſſertioni alienantium, *Bart. in l. ſi forte nu.
6. ff. de caſtr. pecul. & in auth. ſi quis in aliquo num. 22. C. de eden. & dictum fuit anno præterito 22. Octobris in Romana Domus coram Reuerendiſſ. Alex. & in d. Aduerſana Tenimenti,*

Deficit etiam cauſa, quia † non probatur neceſ- 6
ſitas, vel vtilitas tempore renouationis contractus,
*Dec. conſ. 142. num. 4. Caſ. de Graſſ. dec. 4. de reb. Eccl.
non alien.*

Non obſtant nullitates oppoſitæ contra primam
ſententiam, videlicet ex defectu citationis, quia † 7
concluſio in cauſa præſentibus Procuratoribus æquipollet citationi ad ſententiam, *Bald. in l. ſi accuſatoribus. num. 16 ff. de accuſat. Modern. de nullis. tit. vlt. num. 107. & ſeq. & fuit deciſum in Burgen. Iuris ædificandi Lunæ 22. Aprilis coram bon. mem. Orano.*

Secundo opponebatur nullitas ex defectu man-
dati eo, † quod non eſſet factum à Fratribus capi- 8
tulariter, verum fuit concluſum † valere mandatum 9
factum per Priorem Prædicatorum ſine conſenſu Fratrum *per cap. edoceri. & ibi Felin num. 6. de reſcript. gl. & Doct. in clem fin. de procur. Guidopap. dec. 321. Sarnen. 14. lib. 2.*

Accedit † ratificatio Monaſterij per productionem 10
iurium ad cauſam facientium, & ſportularum aſſignationem, quæ ſupplet omnem defectum mandati, ſi adeſſet, *Rot dec. 29. de procur. in nou.*

Tertio † opponebatur defectus citationis ad viden- 11
dum tranſportari acta, Cuius defectus non fuit habita
ratio, quia † tranſportatio requiritur ad effectum, vt 12
Iudex videatur acta, & ex eo non infertur præiudicium
parti, † ad quod requiritur citatio, *fuit dictum in To- 13
letana Primitiarum 27. Februarij 1581. coram Reuerendiſſimo Patriarcha. Alexandrino.*

Poſtremo deducebatur † nullitas ex defectu iu- 14
riſdictionis, propterea quod eſſet lata tempore feriatum, *Iaſ. in l. reſides. num. 2. ff. de fer.* ſed ceſſat hæc nullitas parte non opponente, *l. 1. §. ſi Prætor. ff. de fer. &c.*

P E N I A.

Cartaginen. Decimarum.

Lunæ 29. Ianuarij 1607.

S V M M A R I A.

1 *Declaratoria vt locus ſit, debet conſtare de intimatione, & reproductione executorialium, & quod fuerint ſeruati quatuor termini de ſtylo ſeruari ſoliti, & non conſtet de paritione.*

2 *Decima non ſoluitur per regulares de fructibus, qui inſeruiunt pro vſu, & victu proprio ex bonis, quæ propriis manibus colunt.*

3 *Dictiones, tantum, & dumtaxat, ſunt excluſiuæ.*

4 *Nullitates circa ſententias in negotio principali non tollunt effectum mandati de manutenendo.*

DECISIO CDXVI.

POſt multas partium allegationes in hac
cauſa ſuper diuerſis articulis dedi du-
bium, An conſtaret de integra paritio-
1 ne exequutorialium, † quarũ facta fue-
rat intimatio, & reproductio, & ſeruati
quatuor termini de ſtylo ſeruari ſoliti,
Mohed. dec. 1. de ſent. excommunic. & Rota vtraque
parte informante non conſtare cenſuit, quia Fratres, &
Conuentus S. Hieronymi della Noya, quibus incum-
bebat docere de paritione, non oſtendebant, ſe pa-
ruiſſe, quinimo, potius videbatur conſtare de contrario
ex teſtibus deponentibus quod, cum Agentes, pro
Epiſcopo, & Capitulo vellent decimare, & propterea ar-
boribus mororum impreſſerunt ſigna, Fratres non per-
mittẽtes decimationem ſigna de arboribus deleuerunt.

Neque à contumacia Fratres excuſabat illa præten-
ſio, quod enim in ſententia contineretur exceptio, niſi
manibus propriis excolerent, & ipſi arbores colerent,
& folia colligerent, & ad conficiendum ſericum bom-
bices alerent, non poterant dici contraueniſſe. Quia
2 fuit reſponſum † iſtam exceptionem poſſe verificari in
fructibus, qui inſeruiunt pro vſu proprio, & victu
Fratrum, *Abb. in cap. ex parte numer. 3. vbi Anchar.
num. 2. verſ. item quod dicis de herbis, & Io. de Anan.
numer. 2. de decim. Rebuff. tract. de decim. q. 14. num. 54.
verſ. intelligi debet*, ſecus autem in foliis mororum,
quæ licet Fratres colant, & propriis manibus colligant
pro alendis bombicibus ad conficiendum ſericum, &
conſequenter pertineant ad vtilitatem Fratrum, cum
tamen non deſeruiant ad vſum proprium, ceſſat
exemptio, quam poſſunt prætendere vigore ſuorum
Priuilegiorum, quæ non extenduntur ad alium ca-
ſum, quam ad vſum proprium Fratrum, *Abb. &
Anchar. præcit. loc.* qui vtuntur dictionibus; Tantum,
3 & Dumtaxat, † quæ ſunt excluſiuæ excepto vſu pro-
prio, *l. iis ſolis. C. de reuocand. donat. Pariſ. conſ. 85. num.
47. lib. 2.*

Nullitates ſententiarum, quas opponebant infor-
mantes pro Conuentu de la Noya, non obſtabant,
4 quia, licet fuiſſent conſiderabiles, † non tollebant ef-
fectum mandati de manutenendo conceſſum Epiſco-
po, & Capitulo à bo. mem. Gyptio, cui Fratres non
docebant ſe paruiſſe.

Et quatenus ad rem pertinerent, de his poterat particulariter videri, &c.

Cardinali Lancelloto.

Placentina Præbendæ.

Veneris 24. Februarij 1603.

S V M M A R I A.

1 *Actor dicitur, qui prius ad iudicium prouocauit. Decl. vt num. 2. & 5.*

3 *Continens cauſam iactationis dicitur Reus. Ampl. vt num. 4.*

6 *Poſſeſſio inſtrumentalis poſſeſſione tunc vacua dicitur conſiderabilis.*

7 *Poſſeſſio poſterior ſtante anteriori dicitur clandeſtina.*

8 *Moleſtationes, & turbationes contra poſſidentem, qui non habuit ſe pro ſpoliato, non ſunt attendenda, nec ei præiudicant, quin ſit habendus pro poſſeſſore.*

9 *Manutentio conceſſa ex moleſtationibus, & turbationibus contra poſſidentem eſt iniuſta.*

10 *Sequeſtrum non operatur, quin poſſeſſor ſit habendus pro Reo ad effectum probationis.*

11 *Sequeſtrum de ordine Iudicis oppoſitum non priuat quemquam ſua poſſeſſione.*

DECISIO CDXVII.

LIcet † ille dicatur actor, qui prius pro- 1
uocauit ad iudicium *l. in tribus. ff. de iud.
cap. forus. §. accuſator. de verb. ſignif.*
caſu, de quo agitur, Domini cenſuerunt,
Petrum Mariam eſſe actorem Lauren-
tium vero ſuſtinere partes Rei non obſtante, quod hic
prius ad iudicium prouocauerit; nã † ad hunc effectum 2
attenditur potius originalis naturæ cauſa quam acci-
dentalis, & ſic non inſpicitur citatio, ſed petitio, *Alex.
conſ. 103. n. 6. lib. 5. Aym. conſ. 182. num. 21. Oſaſc. dec.
Pedemont. 151. num. 5. Mohed. dec. 5. de iud. & fuit
dictum in cauſa Barchinonen. Præceptoriarum 17. Fe-
bruarij 1568. coram bo. me. Cardinali Lancellotto & co-
ram me in cauſa Mediolanen. Bonorum 15. Martij 1599.*
Vnde, cum præceptum ad inſtantiam Laurentij fa-
ctum tendat ad defenſionem ſuæ poſſeſſionis, & ex-
ceptionem tuendam, nec non ad remouendas inquie-
tationes, & moleſtationes, facit ipſum Reum, † ſicuti 3
de eo, qui commiſit cauſam iactationis *fuit late dictum
in cauſa Romana à Burdeſia coram Sanctiſſimo D. N.
Aprilis 1575.* vbi quoque fuit dictum, † id procede- 4
re etiam ſi particulariter fuerit petitum declarari aduer-
ſario nullum ius competere.

Ex alio etiam capite Domini dixerunt, Laurentium
reputari debere pro † Reo propter eius antiquiorẽ poſ- 5
ſeſſionem, † quæ, licet fuerit inſtrumentalis, tamen, 6
cum de ea tempore poſſeſſio eſſet vacua, non eſt du-
bium, quin eſſet conſiderabilis, *l. prædia cum ibi not. ff.
de acq. poſſ. Put. dec. 360. num. 8. lib. 1. cum vulgat.* Ne-
que obſtare poſteriorem poſſeſſionem Petri Mariæ,
quæ prætenditur etiam cum perceptione fructuum;
Quia, † ſtante anteriori poſſeſſione Laurentii, hæc po- 7
ſterior dicitur clandeſtina, *cap. licet. cauſam & ibi. Doct.
de prob. & fuit ſæpe deciſum.* † Moleſtationes vero, & 8
turbationes Laurentio illatæ, cum ipſe non habuerit
ſe pro ſpoliato, non ſunt attendendæ, nec operantur,
quin ſit habendus pro poſſeſſore, *iuxta deciſ. Put.
419. lib. 2.* † Ex quo etiam ſequitur, quod manuten- 9
tio conceſſa Petro Mariæ à Vicario Placentino fue-

rit

rit iniuſta, *Bart. in l. ſi duo num.4. ff. vti poſſid.*

Et quamuis alias Rota exiſtimauerit prædictam poſſeſſionem fuiſſe vitioſam, ac inde illam ſequeſtrauerit,
10 † tamen ſequeſtrum huiuſmodi non operatur, quin Laurentius ſit habendus pro Reo ad effectum probationis,
11 † cum ſequeſtrum de ordine Iudicis appoſitum non priuet quemquam ſua poſſeſſione, *l. intereſſe puto & ibi Caſtr. & alij. ff. de acq. poſſ. & in his terminis fuit reſolutum in cauſa Parmen. Prioratus 16. Ianuarij 1598. coram bo.me. Orano. &c.*

IVSTO.

Vlixbonen. Præeminentiarum.

Veneris 18. Aprilis 1603.

SVMMARIA.

1 *Spoliato ſe aſſerenti aut poſſeſſionem eſſe penes aduerſarium non competit manutentio. Ampl. vt n.3. Lim. vt num.5. & ſeqq.*

2 *Simul ſtare non poſſunt, quod quis ſit ſpoliatus, & & quod petat ſe manuteneri.*

4 *Remedium* l. fin. *habet naturam immiſſionis, & conſeruationis.*

6 *Interdictum retinendæ cum ſpolio non poteſt dici intentatum, vbi apparet de animo petentis, quod non habuit ſe pro ſpoliato.*

7 *Poſſeſſor repulſus adeundo Iudicem amittit etiam poſſeſſionem ciuilem.*

8 *Verba, Exiſtebat in poſſeſſione, in libello an intelligantur de tempore præſenti, vel præterito.*

9 *Concluſio attenditur in libello.*

DECISIO CDXVIII.

EX lectura libelli fuit Dominis viſum, clare apparere eſſe intentatam actionẽ Spolij, & Cantorem habuiſſe ſe pro ſpoliato. Dicitur enim pro parte Cantoris, Præfatus Reus ſe in diuino officio intromiſit, & Actorem ſpoliauerat; & rurſus, ibi, Supradictum Actorem ſua poſſeſſione immemorabilis ſpoliando; vnde
1 † impoſſibile eſt, quod poſſit libellus applicari interdicto retinendæ, *Couar. pract. cap.17. num.3.* vbi dicit, quod cauere debet, qui petit hoc interdictum, ne aſſeueret, ſe ſpoliatum eſſe poſſeſſione ante litem motam, aut poſſeſſionem eo tempore penes aduerſarium eſſe. Et Dominis placuit deciſio *Verall.43. lib.2. in manuſcript.*
2 quam ſæpe ſecuti ſunt, quia † non poteſt ſimul ſtare, quod quis ſit ſpoliatus, & quod petat ſe manuteneri.

3 Nec facit, † quod poſtea ſubdat, quod Actor amplius in ſua poſſeſſione non perturbetur, quoniam id intelligitur ſequuta reſtitutione pro conſeruatione poſſeſſionis recuperatæ, *vt in ſimili de remedio l. ſin. C. de*
4 *edict. Diu. Adr. toll.* † quod habet naturam immiſſionis, & conſeruationis.

Non obſtat deciſiones coram Illuſtriſſimo Cardinali Platto, quæ dantur, & aliæ, quoniam, quoniam hoc modo ſimpliciter allegatæ in Rota ſemper habuerunt
5 difficultatem, verum, ſi bene aduertantur, † non loquuntur in eo, qui habuit ſe pro ſpoliato, ſed qui ſolum petiit reſtitutionem, quod eſt intelligendum tem-
6 pore turbationis, & † quando apparet de animo, quod non habuit ſe pro ſpoliato, non poteſt intentari interdictum retinendæ cum ſpolio, *Iaſ. in §. nihil commune. num.154.* Et ita intelligitur deciſio *Mediolanen. Cappellæ coram me 20. Iunij 1594* ſecus eſt in hoc caſu, vbi narrat Cantor actus particulares, & poſitiuos ſpoliationis geſtos ab ipſo Decano, qui ſpoliauit, & tempus, & dies continuatos, & quod Decanus noluit reſtituere ſuam poſſeſſionem in illis actibus; vnde patet, amiſſam fuiſſe vtramque poſſeſſionem, *& bene intrare d. deciſionem Vell.43. in manuſcript.* nam Cantor, † cum 7
vidiſſet ſe repelli, adiuit Iudicem, adeo quod amiſit etiam ciuilem, *l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas, vbi Doctor. ff. de acqu. poſſ. leg. de pupillo. §. meminiſſe. ff. de nou. oper. nunciat.* & repulſus tempore motæ litis non poſſidebat.

Nec facit verbum illud ponderatum Exiſtebat in poſſeſſione, † quod eſt actum intelligi de tempore 8
præſenti, nam alia verba, quæ oſtendunt Cantorem habuiſſe ſe pro ſpoliato remouent iſtam difficultatem, ita vt, illud verbum. Exiſtebat, non poſſit intelligi de tempore libelli, ſed de tempore præterito.

Non obſtant prædictis verba libelli, Pro quorum omnium, & ſingulorum adimplemento, &c. quia habent relationem ad prædicta, vbi concluditur in ſpolio, & † in libello attenditur concluſio, *Bald. in l. cer-* 9
ti conditio. ſub numer. 3. ff. ſi cert. pet. Dec. conſ. 57. in princ. Ant. Aug. in ſuo repert. in tit. commun. de iud. ſub tit. general. de iud. num. 10. cum aliis allegatis, maxime quia verba ſententiæ concludunt in reſtitutione.

Et ita fuit dictum, &c.

Cardinali Sacrato.

Balneorigen. Terrarum.

Lunæ 26. Maij 1623.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio vnius non intelligitur priuatiue ad alium.*

2 *Patientia illius, de cuius dominio, vel anteriori poſſeſſione non conſtat, non eſt neceſſaria ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis, & manutentionis.*

3 *Teſtes deponentes de poſſeſſione alicuius iure familiaritatis non probant; niſi rationem reddant vti deponentes de re, quæ non cadit ſub ſenſu corporis.*

4 *Poſſeſſio vnius reſpectu alterius non præſumitur iure familiaritatis quando non apparet magis de vnius quam alterius iure.*

5 *Ampl. præſertim quando poſſeſſio eſt per multum tempus continuata.*

DECISIO CDXIX.

FVit concluſum, vt daretur mandatum de manutenendo D. Pyrrho in Scapiis non laboratis, de quibus agitur, quoad paſcendum, lignandum, & faciendum Mandrias vna cum D. Ioanne Paulo, quia de huiuſmodi poſſeſſione bene deponunt teſtes D. Pyrrhi.

Non obſtant teſtes D. Ioannis Pauli late deponentes de eius poſſeſſione, quia † ex hoc non ſequitur, 1
quin D. Pyrrhus non poſſederit cum eo, *Riminald. ſen. in conſ. 219. numer. 15. cum pluribus ſequentibus. vol. 2. & fuit in ſpecie dictum in cauſa Placentina deuolutionis bonorum 18. Martij 1602. coram R.P.D. meo Penia.*

Non obſtat, quod non conſtet de patientia D. Ioannis Pauli, immo potius de contradictione, nam,
† ex quo non conſtat de dominio D. Ioannis Pau- 2
li, vel de eius anteriori poſſeſſione, talis patientia non

non eſt neceſſaria, *ita fuit in iſtis terminis reſolutum in cauſa Monaſterien. Iuriſpatronatus 13. Martij 1594. coramR.P.D.meo Penia.*

Non obſtat, quod aliqui teſtes D. Ioannis Pauli conentur deponere poſſeſſionem D.Pyrrhi fuiſſe iure fa-
3 miliaritatis, † quia nullam ſuper hoc reddunt rationem, prout requiritur, quando deponunt de re, quæ non cadit ſub ſenſu corporis, *vt per Inno. in cap. cum cauſam.num.2.& 3.de teſtib.Bald.in l. totam. numer.1.*
4 *verſ.ſed quando. C.de teſtib.* † nec poſſeſſio iure familiaritatis præſumitur,quando,vt in hoc caſu, non apparet magis de iure vnius,quam alterius, *Ang. in l. qui iure familiaritatis.& ibi etiam Aret. verſ. quarto adde. A-*
5 *lex ibid.numer.5.ff.de acq. poſſ.* † maxime quando poſſeſſio eſt per multum tempus continuata *Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina.numer.68. de cauſ. poſſeſſ.& propr.&c.*

Cardinali Pamphilio

Senogalien.prætenſi Spolij

Veneris 27.Iunij 1603.

SVMMARIA.

1 *Spoliatus probans ſuam poſſeſſionem anteriorem poſſeſſione ſpoliantis eſt reſtituendus.*

2 *Poſſeſſio probatur per teſtes de ea, & fructuum perceptione deponentes.& n.6.*

3 *Poſſeſſio non poteſt intelligi iure familiaritatis,circa quam deponant teſtes de actibus locationis, inciſionis arborum, ædificij domus, & alijs ſolitis fieri à veris Dominis & num.6.*

4 *Ampl.eo magis conſtito de titulo.*

5 *Poſſidens iure familiaritatis ſuperueniente titulo cenſetur ſibi mutaſſe cauſam poſſeſſionis.*

7 *Alienare prædium Pater non poteſt in præiudicium filij illius domini.*

8 *Venditio cenſetur facta de re propria,non de aliena.*

9 *Teſtium examen non purgatis attentatis an ſit nullum.*

10 *Receſſum dicitur à recuſatione Iudicis ex comparitione,& datione Interrogatoriorum.*

11 *Iudicis recuſatio fieri debet cum iuramento, & expreſſione cauſæ.*

12 *Spolij ſecundum extremum probatur ex ſubſtentatione litis, & mandato de manutenendo alias obtento.*

13 *Mandatum de manutenendo præſupponit poſſeſſionem.*

DECISIO CDXX.

Omini dixerunt Scipionem eſſe reſti-
tuendum ad poſſeſſionem Prædij de
1 Valeoga, † in qua exiſtebat, antequam
Diana illam occuparet *Abb.in cap.cum ad Sedem.nu.17.de reſtit.ſpol.Alex.conſ. 6.nu.5.lib.3.Ruin.conſ.12.numer.10.lib.4.Caputaq.dec. 69 lib.2.*

Quod enim Scipio hoc prædium poſſederit poſt
obitum Matris, bene probant teſtes pro illius parte co-
2 ram Vicario Epiſcopi Senogallien. repetiti, † qui de-
ponunt de eius poſſeſſione cum fructuum perceptione,*l.Titia.vbi Bart.ff.de ſolut.l.litibus.C. de agricol. & cenſit.lib.10.Pariſ.conſ.107.n.22.lib.1.Aym.conſ. 107. numer.2.*

3 Et iſta poſſeſſio † non poteſt intelligi iure familia-

ritatis cum Hieronymo patre, quia teſtes loquuntur de locatione prædij de inciſione arborum & ædificio domus proprijs expenſis,& alijs actib. qui ſolent fieri à veris Dominis rerum ſuarum, & ius familiaritatis excludunt *l.2.ibi omnia vt dominum geſſiſſe,& ibi Bart.n. 3.Ang.ſub nu.4. & Salyc. num.2. C.de acq.poſſ.l.Titia ibi.pro domino.vbi Ang.ff.de ſolut.Socc.cõſ.15.n.2.lib.4.*

Præſertim ſtante titulo, quia huiuſmodi prædium
fuit emptum à matre Scipionis,& ei obtigit in diuiſio-
ne,† quod oſtendit poſſeſſionem fuiſſe iure proprio in 4
vim tituli præcedentis,*l.2.C.de acq.poſſ. quædam. ff. de rei vindic.*non autem iure familiaritatis,*gl.& Doct.in l. qui iure.ff.de acq.poſſ.Alex.conſ.88.num.6.lib.2.Neuiſ. conſ.68 numer.7.*

Non obſtat,quod medietas huius prædij in diuiſio-
ne obuenerit Fabritio fratri Scipionis, quia Fabritius
donauit ſuam portionem Scipioni, † qui ſuperueniẽ- 5
ti huiuſmodi titulo cenſetur ſibi mutaſſe cauſam poſ-
ſeſſionis, quatenus ab initio pro hac medietate fuiſſet
iure familiaritatis, *l. non ſolum §. quod vulgo. ff. de vſu cap.l.3 §.illud.& l qui bona.§.1 ff.de acq. poſſ Put.dec.*
446.lib.2.† maximè quod eius poſſeſſio fuit cum per- 6
ceptione fructuum, & alijs actibus à veris Dominis,& poſſeſſoribus fieri ſolitis,*d.l Titia.cum alijs ſupra allegatis.*

Non obſtat,quod prædium fuerit à Hieronymo da-
tum in dotem Dianæ, † quia hoc facere non poterat 7
in præiudicium Scipionis filij,cuius erat prædium, *l. 1.*
*vbi notant omnes.C.de bon.matern.*vltra quod† iſta aſſi- 8
gnatio videtur potius intelligenda de alio prædio exiſtente in eodem loco de Valenga, quod erat proprium ipſius Hieronymi,*ad l.cum tabernas ff.de contr. empt.l. 1.C.ſi pign.pignor.dat.ſit.*

Non obſtant nullitates contra examen teſtium ex-
citatæ,quia, † quod teſtes fuerint examinati non pur- 9
gatis attentatis, non placuit Dominis ſtante depoſito ſcutorum 25. pro expenſis iuxta taxationem factam à D.Corduba de ordine Rotæ,quæ habuit hanc taxationem pro bona, & mandauit procedi ad vlteriora non obſtante alia taxatione abſq; decreto Iudicis facta per Menſarium ad maiorem ſummam comprehenſis expenſis reſpicientibus cauſam principalem, quæ nihil commune habent cum purgatione attentatorum: & quamuis poſtea mandauerim ſolui alia ſcuta 28. hoc tamen fuit factum poſt repetitionem teſtium factam cum Interrogatorijs, & Interprete ipſius partis, & non annullat examen,cum ſtatim fuerint ſoluta,*vt in ſimili fuit reſolutum in vna Tauriſien. Legitimationis 10. Decembris 1557.coram Oradino.*

Non obſtat alia nullitas ex recuſatione Vicarij Se-
nogallien. quia † fuit ab ea receſſum ex comparitione 10
partis coram ipſo dando interrogatoria,& deueniendo
ad alios actus etiam abſque repetitione recuſationis,
Abb.in cap.cum ſpeciali.ſub num. 14. de appell. Alex.
conſ.12.num.6.lib.6.Put.dec.180.lib.1.† maximè quod 11
recuſatio fuit facta ſine iuramento,& abſque expreſſione alicuius cauſæ *d. cap. cum ſpeciali. & ibi omnes. de appell.& ſæpius fuit reſolutum.*

De ſecundo extremo non dubitatur † ſtante ſu- 12
ſtentatione litis coadiuuata ex mandato de manute-
nendo dato Dianæ,† quod præſupponit poſſeſſionem, 13
§.retinendæ. Inſt. de interd.cum vulg.

Cardinali Sarrato

Anconitana Fideiuſſionis

..... 29. Ianuarij 1604.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio capta in vim ſententiæ, à qua pendebat appellatio, nulla eſt.*
2 *Continuans non attentat.*
3 *Poſſeſſio inſtrumentalis, cum alter ſemper fuerit in poſſeſſione naturali, non poteſt parere ſolitos poſſeſſionis effectus.*
4 *Sequeſtrum Iudicis à quo, cauſa appellationis coram alio pendente, eſt attentatum.*
5 *Sequeſtrum apponi non poteſt ſub prætextu, quod partes ad arma ſint deuentura.*
6 *Attentare non poſſunt, nec dare de attentatis, qui non ſunt in lite.*

DECISIO CDXXI.

1 FVit reſolutum, † poſſeſſionem captam à Pandulphino poſt interpoſitam per Antonium appellationem à ſententia Rotali fuiſſe nullam, & attentatam, *cap. non ſolum. de appell. lib. 6. cap. poſt appellationem. 2. qu. 6. gloſ. in cap. dilecto. verb. exequendum de appell.*

Noo obſtat prætenſa anterior poſſeſſio Pandulphi-
2 ni, ex qua ioferrur ad reg † qoi cootinuat non attẽtat, *cap. 1. vt lit. pend. Veral. dec. 51. par. 1.* Quia poſſeſſio Pandulphini fuit mere inſtrumentalis, vt patet ex pro-
3 ſecutis, Vnde, † cum alius ſemper fuerit in naturali poſſeſſione, non potuit parere ſolitos poſſeſſionis effectus, prout fuit ſæpius deciſum in Rota, *& in ſpecie in cauſa Senen. Pontis 12. Iuny 1573. corã R. P. D. meo Seraphino.*
4 Nec tenet ſequeſtrum Gubernatoris Anconæ, † quia pendente appellatione nec ipſe poterat quidquam quouis prætextu innouare, *ex relatis per Modern. de*
5 *attent. 2. par cap. 4. limit. 1. num. 3.* † nec eoim prætextu, quod partes ad arma ſint deuenturæ, poteſt Iudex minus legitime appooere ſequeſtrum ex notabili doctrina Baldi, quam refert, & ſequitur *Iaſ. in l. exiſtimauerunt. in 4. limit ff ſi cert. pet.* Et prædicta procedunt reſpectu Antonij, noo autem reſpectu Ioannis Baptiſtæ, & Vin-
6 ceotij, † qui, cum uon ſint in lite, ſicut nec attentare poſſont, iuribus ſupta allegatis, ita nec dare de attentatis, *Achil. dec. 28. de appellat. & fuit alias dictum in Rota.*

EODEM.

Balneorigen. Confinium

Veneris 4. Aprilis 1604.

SVMMARIA.

1 *Iuriſdictionis exercitium important exactio gabellarum, appoſitio cuſtodum, pignerationes, & captura beſtiarum pro damnis datis.*
2 *Ampl. eo magis ſi actus ſint multiplicati, & ſucceſſiui.*
3 *Extende præſertim contra illum, contra quem actus facti fuerunt.*
4 *Poſſeſſio territorij probatur per exercitium iuriſdictionis.*
5 *Territorium poſſidenti de tempore motæ litis danda eſt manutentio.*
6 *Manutentio in iuriſdictione non datur abſque titulo. Decl. vt num. 7.*
8 *Territorium poſſidens dicitur poſſidere etiam illius partem.*
9 *Poſſeſſionis commodo poſſeſſor, donec de petitorio diſputetur, priuari non debet.*
10 *Probatum aliquid non dicitur, donec in progreſſu cauſa contrarium probari poteſt.*
11 *Scientia, & patientia illius, de cuius dominio, vel poſſeſſione non conſtat, non eſt neceſſaria ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis, & manutentionis.*
12 *Scientia, & patientia alicuius in exercitio iuriſdictionis probatur ex actu facto contra ipſum reſpectu iuriſdictionis in illa ſpecie.*

DECISIO CDXXII.

PR O manutentione D. Ioannis Pauli fuit cooclusum, quia ex teſtibus, quorum ſummarium pro illius parte datur, apparet, ipſum in territorio controuerſo feciſſe plures actus poſſeſſionis, nempe exegiſſe gabellas, appoſuiſſe cuſtodes, feciſſe pignorationes, ac capturas beſtiarum pro damnis datis, † quæ 1
omnia important exercitium iuriſdictionis, ex ijs, quos late congerit *Natt. conſ. 672. à numer. 1. vſque ad 11.* &
† procedunt eo magis in hoc caſu, quo actus fuerunt 2
multiplicati, & ſucceſſiuè, *Pariſ. conſ. 111. num. 72. lib. 1.* & aliqui illorum, nempe captura animalium pro damnis datis fuerunt facti cootra ipſummet D. Pyrrhum aduerſarium, qui ſoluit damnum datum, vt dicunt quartus teſtis D. Ioannis Pauli ſuper Interrogatorijs iuxta 23. & decimus teſtis iuxta eumdem Interrogatorium, & ſextus teſtis iuxta 14. & nonus iuxta 21. † qui 3
actus multo magis concludit illius ſubiectionem in loco controuerſo, *Bald. in l. data opera numer. 18. verſ. vt in faciendo maior. & plenior ſubiect. C. de his qui accuſar. non poſſ.* † per exercitium autem iuriſdictionis, cla- 4
rum eſt, probari poſſeſſionem territorij, *l. pupillus. §. territory ff de verb. ſignif. Abb conſ. 62. numer. 8. verſ. item ſuberat. lib. 2.* & † poſſidenti territorium de tempore 5
motæ litis danda eſt manutentio, *vt in ſpecie fuit dictum in cauſa Farſon. Territorij 9. 1589. & 23. February 1590 coram Gyptio.*

Non obſtat, quod † manutentio in iuriſdictione 6
non detur ſine titulo, *Ægid. dec. 17. ante numerum. 1. Caputaq. dec. 77. numer. 7. Conar. pract. quæſt. cap. 17. numer. 6. verſ. primo eſt cum ſimilib.* quia † illa iura 7
procedunt, quando ius reſiſtit poſſeſſioni, videlicet quando prætenditur iuriſdictio in territorio, quod non dubitatur eſſe alterius, tuoc enim poſſeſſor habet præſumptionem iuris contra ſe, vt dicunt allegati Doctores, ſecus dicendum videtur, quando inter duo Caſtra contenditur de extenſione territorij, quia tunc ius non reſiſtit magis vni, quam alteri, ſed defert conſuetudini, *Innoc. in cap. cum ad ſedem. n. 2. de reſtit. ſpol. Abb. conſ. 62. n. 8. verſ. cum autẽ petitur. par. 2.*

Non obſtat, quod ex teſtibus D. Pyrrhi, & enunciatiua inſtrumenti de anno 1537. conſtet locum differentiæ eſſe in territorio Caſtri Tipicciani,
† & propterea D. Pyrrhus poſſidendo Tipiccianum 8
poſſederit, & hoc territorium tamquam illius partem, *l. 3. vbi Imol. numer. 1. ff. de acq. poſſeſſ.* quia iſta inſpectio, nempe in cuius territorio exiſtat locus controuerſus, concernit petitorium, † quod donec 9
diſputatur, non debet D. Ioannes Paulus commodo ſuæ poſſeſſionis carere hodie, *§. retinendæ. Inſt. de*

de interd. & fuit in ſpecie dictum in alleg. dec. Farfen. ceram Gyptio.

Neque ex prædictis poteſt dici, conſtare de noo
iure D. Ioannis Pauli in petitorio, tam, præter ex-
ceptiones, quæ dantor contra dicta, & perſonas te-
10 ſtium, de quibus ſuo tempore, Reſpondetur, † nun-
quam poſſe dici conſtare de aliqoo, donec fieri po-
teſt, quòd in progreſſu cauſæ probetur contrarium,
Ægid.dec.624.

Ex prædictis ceſſat aliud obiectum, quod oon con-
11 ſtet de ſcientia, & patientia D. Pyrrhi, † Quia iſta non
ſunt neceſſaria, quandoquidem non cooſtet de illius
dominio, vel anteriori poſſeſſione, *vt fuit in ſpecie di-
ctum ad fauorem eiuſdem D. Pyrrhi in alia Balneorſ-
gen. Terrarum coram me menſe Maij proxime elapſi,*
12 vltra quod † ſcientia, & patientia reſpectu iuriſdictio-
nis circa damna data non poteſt oegari, cum D. Io-
annes Paulus illam exercuerit in animalibus ipſiuſmet
D. Pyrrhi &c.

E O D E M

Bracharen. Iuriſpatronatus de Padurelſo.

Lunæ 13. Maij 1605.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio instrumentalis, quæ non erat vacans, non attenditur.*
2 *Sequeſtrum neceſſarium non priuat aliquem ſua poſſeſſione.*
3 *Poſſeſſio vacans transfertur in ſequeſtratarium.*
4 *Tertij poſſeſſio quando poſſit allegari.*
5 *Detentio deſuncti cum perceptione fructuum ſufficit ad effectum immiſſionis, etiam ſi ſit vitioſa.*
6 *Teſtes ſingulares non probant.*

Decisio CDXXIII.

FVit dictum, gratiam Fraciſci non eſſe iuſti-
ficatam quoad obitum Simeonis, quia licet
1 ex instrumento appareat, quod D. Simeon
accepit poſſeſſionem beneficij, tamen † ex
quo poſſeſſio erat plena, talis apprehenſio instrumen-
talis non attenditur, vt ſæpiſſime fuit deciſum.

Quod autem poſſeſſio eſſet plena, patet ex eo, quia
iſta poſſeſſio fuerat perprius occupata per Ferdinan-
dum Luis, & poſtea, cum ex parte Pauli Mendoz præ-
tenderetur attentata, fuit per Rotam poſita ſub ſeque-
ſtro; Vnde dicebant Domini, vel poſſeſſio Ferdinan-
2 di fuit valida, & illa adhuc poſſidet, quia † ſeque-
ſtrum neceſſarium non priuat aliquem ſua poſſeſſione,
*vt in Aſſiſien. Beneficij de anno 1587. coram Reuerendiſſ.
D. meo Alexandrino, & aliis pluribus,* vel fuit inua-
lida, & nullius conſiderationis, vt verius exiſtimaba-
3 tur, ſtante deciſione ſuper hoc facta, & † cum poſ-
ſeſſio eſſet vacans fuit tranſlata in ſequeſtratariũ, *Aret.
in l. intereſſe. de acq. poſſ. Coraſ. lib. 1. miſcel. cap. 2. nu-
4 mer. 15.* † Nec videtur dubitandum, quod Paulus,
licet non poſſeſſor, poſſit allegare poſſeſſionem ter-
tij ad excludendum Franciſcum, qui petit ſubrogari
io poſſeſſionem Simeonis, *Bart. in l. 1. §. ait. Prætor.
num. 19. ff vti poſſid. & fuit dictum in cauſa Romana
partis domus 13. Iunij 1603 coram me.*

Non obſtat, quod Simeon ſaltem fuerit in deteo-
5 tatione cum perceptione fructuum, † quod ſufficit
ad hunc effectum immiſſionis, etiam ſi talis poſ-
ſeſſio dicatur vitioſa, *vt fuit dictum in cauſa Legio-
nen. Præſtimonij 15. Decembris 1593. coram Illuſtriſ-
ſimo Mantica, & in aliis, quæ ibi allegantur,* quia ta-
le obiectum fuit ſublatum ex facto, nam teſtes quo-
rum copia data fuit in primo ſummario Franciſci, nil
dicunt de perceptione fructuum, alij vero duo, qui
dantur in memorialibus, nil probant, primus non
dicit de perceptione fructuum ipſius Simeonis, ſed
ſuorum fratrum, quos oon conſtat quo nomine per-
ceperint: ſecuodus vero deponit de quadam locatio-
ne facta per Procuratorem Simeonis, ſed non dicit,
quis fuerit ille Procurator, quo nomine locauerit, &
an locatio habuerit effectum; & in omnem euentum
ſunt teſtes ſingulares, † qui non probant, *l. licet cau-* 6
ſam. de teſtib. cum concord.

Cardinali Mellino

Nepeſina Laudi

Veneris 10. Decembris 1604.

S V M M A R I A.

1 *Periurij exceptio oritur ex contrauentione iuramenti.*
2 *Abſolutio à iuramento appoſito in compromiſſo an requiratur ſtante nullitate, vel iniuſtitia laudi.*
3 *Abſolutio à iuramento an requiratur ſtante enormiſſima leſione.*
4 *Iuramentum vt eludatur, non eſt aperienda via*
5 *Abſolutio à iuramento non ſuffragatur poſt incurſum periurium ſed requiritur abſolutio etiam ab incurſu periurij.*
6 *Mandatum præſumitur coniecturis, de quibus hic. & num. ſeqq.*
7 *Laudi executio ſtante obligatione camerali non impeditur, niſi ex oppoſitione de illius nullitate, vel iniuſtitia.*
8 *Procurator non cenſetur ſine cauſa contra voluntatem conſtituentium ſuſcepiſſe laborem comparendi in cauſa, & opponendi de nullitate, & iniuſtitia.*
9 *Abſolutio debet eſſe ab omnibus iuramentis, aliàs non ſuffragatur.*
10 *Clauſula, ſub pœna refectionis damnorum, ſtat ampliatiuè, nec excludit periurium & num. 11.*
11 *Compromiſſum primum declarat ſecundum.*

Decisio CDXXIV.

DOmini cenſuerunt, Cerbelis obſtare
exceptionem periurij. Mouebantur,
quia iurauerũt acquieſcere laudo feren-
do per D. Hortenſium Celſum, & ab
eo non reclamare, nec appellare, nec di-
cere de nullitate, etiam ſub prætextu enormiſſimæ læ-
ſionis, & non petere abſolutionem, ex ea impetrata nõ
vti, & propterea cum poſtea coram A. C. oppoſuerint in
iudicio de nullitate, & iniuſtitia laudi, contrauentio iu-
ramenti eſt clara, † ex qua oritur exceptio periurij 1

Non obſtat præcipuum fundamentum, quod fit
per informantes, quod laudum eſt nullum, & iniu-
ſtum, quia † hoc non excuſat Cerbellos Cum enim 2
nullitas, & iniuſtitia non eſſet detecta coram A.
C. non poterant propria auctoritate contemnere
iuramentum, ſed debebant obtinere prius abſolu-
tionem, *Bald. conſ. 155. lib. 3. & fuit reſolutum in
cauſa Tiraſonen. Decimarum 8. Octobris 1576.
coram bo. me. Oriolen.* & difficultas quæ eſt inter

3 Doctores, † An ſtante enormiſſima læſione requira-
tur abſolutio, habet locum, quando de enormiſſima
læſione conſtat per ſententias latas ſine oppoſitione
partis de periurio, alias ſemper eſt neceſſaria abſolutio,
4 & † non eſt aperienda via, vt eludatur iuramentum,
*vt fuit reſolutum in cauſa Romana legitimæ de Vrſinis
20. May 1588. coram bo. me. Bubalo, & in cauſa Se-
gnina Caſtrorum 26. Iunij 1602. coram R. P. D. meo
Ludouiſio.*

Non obſtat abſolutio, quia iſti actus facti coram A.
5 C. præcedũt abſolutionem, & propterea, † cùm ante ab-
ſolutionem eſſet incurſum periurium, in hoc caſu ab-
ſolutio à iuramento non ſuffragatur, ſed eſt neceſſaria
abſolutio à periurio iam incurſo, *Afflict. deciſ. 219.
num.* 17.

Nec ſecundum Dominos poſſunt excuſari ex defe-
6 ctu mandati procuratoris, quia † concurrunt plures
coniecturæ, quod omnes iſti actus fuerint facti à
Procuratore de eorum mandato. Primo quia ipſi com-
paruerunt in cauſa, & die ſequenti conſtituerunt Pro-
curatorem in actis Notarij huius cauſæ. Secundo quia
ad eorum inſtantiam cauſa appellationis à decreto A.
C. fuit commiſſa in Rota, & in hoc iudicio acta co-
ram A. C. fuerunt tranſportata, & coram me reperi-
ta. Tertio materia redditur multum veriſimilis, quia
pro parte Hieronymæ petebatur executio laudi, quam
Cerbelli volebãt euitare, & ad iſtum effectũ poſtea pe-
tierunt abſolutionem à iuramentis, & propterea erat
neceſſarium, quod opponerent de nullitate, & iniuſti-
7 tia laudi, quia † propter obligationem cameralem
non poterant alio modo impedire executionem, &
hoc eo magis dicendum eſt, quia ſi voluiſſent pa-
rere laudo, conſtitutio Procuratoris in actis Nota-
8 rij cauſæ fuiſſet ſuperflua. † Procurator ſine cau-
ſa contra voluntatem conſtituentium non ſuſcepiſ-
ſet iſtum laborem comparendi in cauſa, & opponen-
di de nullitate, & iniuſtitia; & ceſſat omnis difficul-
9 tas, quia † abſolutio ad iſtum effectum non ſuffraga-
tur, cum non comprehendat omnia iuramenta, *vt
fuit reſolutum coram me in cauſa Placentina Caſtri 4.
Iulij* 1601. & propterea ſaltem fuit incurſum periu-
rium per actus contrauentionis factos poſt impetratam
abſolutionem.

Non obſtat, quod promiſſio de non vtendo abſo-
lutione habet ſuam particularem prouiſionem, quod
teneantur ad refectionem damnorum, quia Domini
10 intelligunt, quod † illa clauſola, ſub pœna refectionis
damnorum, ſtet ampliatiue, & vltra periurium teneau-
tur ad refectionem damnorum, quia non eſt veriſimi-
le, quod voluerint tollere vim, & efficaciam iuramenti
dando facultatem contrauenien di de facto, & tanto
11 magis quia in primo compromiſſo, † quod ſeruit pro
interpretatione ſecundi, iſta clauſula eſt poſita au-
gmentatiue, etiam ſub pœna refectionis damno-
rum, &c.

PENIA

Caſtellanen. Iuris paſcendi

Lunæ. 19. Februarij 1607.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo in vſu paſcendi datur pro certo anni tempore vni, & pro reliquo anni tempore alteri, vt hic.*

2 *Præiudicio alterius eſt per Iudicem prouidendum.*

DECISIO CDXXV.

Dubitaui in hac cauſa, cui eſſet dandum
mandatum de manutenendo in vſu pa-
ſcendi in territorio Diœceſis Caſtel-
lanen. nuncupato, le Diffeſe della Gual-
della, quod olim Robertus Guiſcardus
donauerat Epiſcopo Ciuitatis Caſtellanæ; Et † Rota 1
vtraque parte informante cenſuit, Epiſcopo dandum
fuiſſe mandatum de manutenendo pro tribus menſi-
bus, videlicet à Feſto ſancti Michaelis menſis Se-
ptembris vſque ad Feſtum Natiuitatis D. N. ſiue per
totum menſem Decembris, quo tempore Homines
Communitatis non poſſunt ibi paſculari, niſi cum
Bobus aratoriis tantum, hoc enim probant teſtes
Communitatis, quod nec Communitas ipſa contro-
uertebat.

Rurſus Rota dixit Communitati Caſtellanæ pro
reliquis menſibus dandũ fuiſſe ſimile mandatum pa-
ſculandi cum omnibus animalibus indifferenter quod
neque Epiſcopus Caſtellanus negabat, & concluden-
ter probans teſtes Communitatis, & Epiſcopi.

Et quoniam difficultas reducebatur ad cautelam,
qua vtebantur Ciues, qui, cum antea eſſent ſoliti pro
certa mercede, ſiue pretio conducere ab Epiſcopo pa-
ſcua illius territorij pro dd. tribus menſibus ad eum
pertinentibus, id vel facere nolentes, vel recuſantes
expectanteſque prædictorum trium menſium lapſum
in præiudicium menſæ Epiſcopalis integris paſcuis vte-
bantur, † cui præiudicio Domini prouidere volentes 2
dixerunt, quod ſi Ciues Caſtellani conducere, ſeu eme-
re paſcua, prout moris fuerat, recuſarent, æſtimatio-
nem paſcuorum Epiſcopo perſoluerent. &c.

Cardinali Marcomontio

Romana Bonorum

Mercurij 22. Iunij 1605.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumenta per Notarios rogatos poſſunt quandocumq; extrahi etiam ſine partis citatione.*

2 *Recognitio manus Notarij eſt neceſſaria, alias ſcriptura non probat. & num. 5. 6. & 8.*

3 *Recognitio manus Notarij, vel legalitatis facienda eſt parte citata.*

4 *Archiuiſta poteſt inſtrumentum in publicam formam extrahere abſque ſolemnitatibus.*

6 *Archiuiſta eamdem habet facultatem, quam Notarius rogatus in extrahendo.*

7 *Extrahenti dicenti ſe Archiuiſtam creditur.*

8 *Lim. vt tamen non credatur, quod ſcriptura eſt de eius manu, niſi recognoſcatur.*

9 *Remiſſoria an dicatur ſine iuriſdictione relaxata non tranſportatis integris actis. & num. 11.*

10 *Actorum non integra tranſportatio argui non poteſt ex verbis Notarij, Omiſſis aliis, & prout latius, cum ſint ſolita apponi ex ſtylo Notariorum, & quare.*

11 *Iuriſdictionis defectus non inducitur ex non integra tranſportatione actorum.*

12 *Citari an debeat adultus vna cum Curatore.*

Decisio CDXXVI.

Q Voad inſtrumenta leuata per proprios
1 Notarios de illis rogatos † non aderat
dubium, quin id etiam parte non citata,
& quandocumque fieri poſſet, *vt tenuit*
Rot. in cauſa Dertuſen. coram Illuſtriſſi-
mo Pamphilio, & ſæpe aliàs, ſed, † cum
2 recognitio manus, ſeu ſcripturæ Notarij neceſſaria
ſit, *Put. dec. 336. lib. 2.* & in inſtrumentis in hac
cauſa productis per Euſebiam pro eorum recognitio-
3 ne † appoſita ſit legalitas, lite iam in Rota pendente,
& parte non citata, Domini cenſuerunt, huiuſmodi re-
cognitionem non eſſe bonam, & legalitatem non eſſe
ſufficientem, *vt olim fuit dictum in cauſa Beneuentana*
Silua de anno 1563. coram Oradino, & nuper de anno
proxime præterito in cauſa literarum Beneficij coram D.
meo Sacrate.

Idem etiam tenuerunt Domini quoad inſtrumenta
4 extracta per Archiuiſtam, † licet enim iſte videretur
poſſe extrahere in publicam formam abſque ſolemni-
tate, vti ſucceſſor in officio, & habens facultatem extra-
hendi, vigore Conſtitutionis Sixti V. ſiue bannimento-
rum ſuper eius obſeruantia editorum, *Caputaq. dec.*
5 *251. par. 2.* tamen, † cum non conſtet huiuſmodi ex-
tenſionem ab ipſo factam fuiſſe, ex quo eius manus
non eſt legitime recognita, nõ poteſt in ea ferri aliquod
fundamentum. Ideoque non obſtant allegata banni-
6 menta, & conſtitutio, in quibus † Archiuiſta habet
eamdem facultatem, quam Notarius rogans, cui æqui-
paratur, quia, quidquid ſit de eo, an id actu receptum
ſit, & non procedat eo caſu, quo lis ſit in Curia intro-
ducta, certe cum eſſet, ex prædicta Conſtitutione
Archiuiſtæ nihil amplius licet, quam Actuario, reco-
gnitio, & legalitas appoſita in inſtrumentis in hac cau-
ſa per Archiuiſtam extractis perinde eſt inſufficiens,
ac illa Notariorum Actuariorum, de qua ſupra di-
ctum eſt.

Neque obſtat, quod non videatur neceſſaria iſta le-
7 galitas, cum † extrahenti, cum dicit ſe Archiuiſtam,
credatur in hoc, *Verall. dec. 245. par. 2.* Reſpondetur
8 enim † non propterea credi, quod ea ſcriptura ſit de
eius manu, & ad id probandum neceſſariam eſſe ſuffi-
cientem recognitionem. Atque ex his Domini dixe-
runt, iura non eſſe in forma probanti.

Sed quoad alteram dubij partem tenuerunt teſtes
fuiſſe valide examinatos, ſi modo tempore examinis
9 Hector erat Curator. Nam quod opponitur † remiſſo-
riam ſine iuriſdictione fuiſſe relaxatam, quia acta non
erant integre tranſportata, id non ſubſiſtit in facto, cum
10 † illa verba, Omiſſis aliis, & prout latius, apponi ſolita
ſint de ſtylo Notariorum ad ſubintelligendas clauſulas
ordinarias, nec ex illis actorum non integra tranſpor-
tatio argui poteſt.

11 Deinde † non inducitur defectus iuriſdictionis
ex non integra actorum tranſportatione, *vt nuper dice-*
batur in Vlixbonen. Præeminentiarum coram D. meo
Iuſto, & ſæpe alias fuit dictum in Rota reiecta contra-
ria deciſione, quæ allegatur coram Illuſtriſſimo Blan-
chetto.

Alia nullitas, quæ examini infringitur, quod ad vi-
dendum iurare teſtes non minor, ſed ſolum Curator
fuerit citatus, quaſi iudicium non ſubſiſtat cum ſolo
Curatore abſque interuentu minoris, vltra quod nec
ea in facto verificatur † eſt etiam expreſſe contra *tex.*
in l. 1. §. in cauſis autem de adminiſt. tutor. vbi dicitur,
licitum eſſe agentibus vel ipſum adultum vocare, vt
conſenſu Curatoris conueniatur, vel contra Curato-
rem agere, vt ipſe litem ſuſcipiat, *& l. neque tutores. C.*
de procur. ex aduerſo adducta potius firmat hanc ſen-
tentiam, quia, ſi ibi Curator poteſt effici dominus litis,
ergo poteſt ſolus in iudicio ſtare, & facit æquiparatio
Curatoris & Procuratoris, quam ibi ex illo *tex. notat.*
Bart. & Bald. Non obſtat etiam *l. 2. C. qui legit. perſon.*
hab. dum enim dicit, poſſe adultum Curatore conſen-
tiente agere, & excipere, non negat, Curatorem ſolum
poſſe nomine adulti conueniri, &c.

MANZANEDO

Pampilonen. Decimarum

Veneris 27. Iunij 1605.

SVMMARIA.

1 *Citari non debet, qui non eſt in cauſa, & contra quẽ nihil prætenditur.*
2 *Comparens ad cauſam defendendam non poteſt impedire proceſſum, niſi prius faciat ſe ad cauſam admitti.*
3 *Præſumitur pro actus validitate decretum remiſſoriæ præceſſiſſe.*
4 *Comparitio, & interrogatoriorum datio conualidat citationem, & examen.*
5 *Citandus comparens ex ſe, vel caſualiter habetur ac ſi citatus fuiſſet, nec eſt præſens aliter citandus. & num. 6.*
6 *Citationis finis eſt comparitio.*
7 *Comparuiſſe quis præſumitur, quia citatus.*

Decisio CDXXVII.

R Emiſſoriam validè decretam, & relaxatam
fuiſſe Domini dixerunt, quia, cum hæc lis
fuerit introducta in Rota inter D. Anto-
nium ex vna, & Vicarios ex altera, vt apparet
ex commiſſione, & actis, & † Vniuerſitates non eſſent 1
in cauſa, nec ab illis D. Antonius aliquid prætenderet,
nec illos vocare tenebatur, quod ſi Vniuerſitates ad
cauſam venerunt quaſi defenſores voluntarij, † non ex 2
eo ex ſimplici comparitione, & proteſtatione potue-
runt impedire proceſſum, niſi prius facerent ſe admit-
ti ad cauſam, & ſi coram bo. me. Orano propter ſuſpi-
cionem colluſionis vnius ex Vicarijs cum D. Antonio,
fuerit dictum, Parochianos teneri defenſionem huius
litis proſequi, hoc debet intelligi, faciendo ſe admitti
ad cauſam, impetrando commiſſionem, vt fieri ſolet,
quo non facto non erant citandi tanquam non partes
in iudicio.

Tum quia, licet prædicta ceſſaſſent, & Procurator
vniuerſitatum citaſſet die 6. Iulij ad dicendum contra
iura, & ſequenti die 7. Iulij produxiſſet mandatum pro-
curæ cum proteſtatione, nihil fieri illo non citato, & eo-
dem die remiſſoria fuiſſet decreta nihilominus † præ- 3
ſumitur ad actus validitatem decretum remiſſoriæ
præceſſiſſe, *ad tex. in l. cum in teſtamento. §. hac verba.*
vbi Cyn. & Bald not. ff. de hær. inſt. gl. pen. in cap. vene-
rabilibus. de ſent. excommun. in 6. Felyn. in cap paſtora-
lis. numer. 5. verſ. ad identitatem de reſcript. Rot. in nou.
2. de except. numer. 4. Ægid. dec. 698. Caſſad. dec. 21. de
prob. Craſc. dec. vlt. de præſumpt. & fuit dictum in vna
Tordenen. Fructuum coram Cantutio 27. Octobris 1575.
& euacuatur omnis difficultas ex qua Procuratores
vtriuſque partis ex poſt pluries comparuerunt co-
ram Illuſtriſſimo Pamphilio tunc huius cauſæ Iu-
dice pro concordando de Iudicibus, & loco dictæ

remiſſoriæ, & quod magis eſt in partibus in locis re-
miſſoriæ plures teſtes examinati fuerunt cum præſen-
tia Procuratoris vniuerſitatum, illo comparente etiam
4 Iudicibus remiſſorialibus, danteque Interrogatoria, †
ex quibus ſuppletur citatio, & conualidatur examen,
renunciatumque videtur, proteſtationi ea conſenſu
partis, de quo ex dictis actibus conſtat, & ſufficit ad
prædictum effectum ſiue expreſſus, ſiue tacitus, quæ
omnia comprobantur ea notatis *ab Innoc. in c. cum cau-
ſam num. 4. & ſequitur Felyn. pluribus citatis ibidem
numer. 19. tenet Bald. in l. non ignorat num. 18. verſ.
quia ſicut pars poteſt inutilem probationem confirmare,*
5 *facit deciſ. Put. 301. lib. 3.* tum quia, † quando eſt ne-
ceſſaria citatio, ſi citandus compareat ea ſe, vel caſuali-
ter abſque citatione, habetur ac ſi citatus fuiſſet, ex
Franc. in c. fin. de elect. in 6. num. 10. vbi reddit ratio-
6 nem, quia † finis citationis eſt illa comparitio, ideò
præſens non eſt aliter citandus.

Ex quo abſque dubio dicit, quod valebit iudicium,
*idem tenet Archid. in cap. propoſuiſti 82. diſtinct. num. 3.
& 4. & Bald. in l. 2. ff. de cond. & demonſtr. aſſerens,*
7 quod † eo ipſo, quod quis comparuit, præſumitur
comparuiſſe, quia citatus, & faciunt notata per *Bart.
ibid. num. 3. Vant. omnino videndus in tract. de nullit. in
tit. quib. mod. ſent. null. repar. poſſ. num.* 115. & 116. plura
optime ad hoc propoſitum adducens, &c.

Cardinali Sacrato.

Romana Cottimi.

Lunæ 6. Martij 1606.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, Arbitrio, importat prout de iure.*
2 *Poſſeſſorium de iure eſt prius terminandum, quam petitorium. Ampl. vt num. 3.*
4 *Spolium eſt magis priuilegiatum, quam ſint alia poſſeſſoria.*
5 *Clauſula, Arbitrio, dat facultatem aliqualiter diſcedendi à regulis iuris. Ampl. vt n. 6.*
7 *Cauſæ propter quas Iudex ex clauſula, Arbitrio, poteſt cumulare poſſeſſorium cum petitorio, & numer. ſeqq.*
8 *Spoliatum ſe prætendens ex immiſſione de mandato Iudicis non ita de facili reſtituitur ex præſumptione, quam Iudex pro ſe habet.*
9 *Spoliato à Principe non competit remedium reſtitutorium.*
10 *Nullitas citationis non poteſt opponi poſt annum ex ſtatuto vrbis.*
11 *Solemnia omnia præſumuntur ex curſu 40. annorum etiam quoad proceſſum.*
12 *Spolij actio præſcripta dicitur ſpatio 40. annorum.*
13 *Decreto conſenſiſſe videtur ab eo non appellans.*
14 *Petitorium cognoſcere ſolet Rota ſtantibus turbiditatibus, & ambagibus circa poſſeſſorium, etiam quod non extet commiſſio ſuper arbitrio.*

DECISIO CDXXVIII.

CVm iſta cauſa eſſet iam commiſſa in Rota
& Dom. de Conſacchis inſtarent ſuper
poſſeſſorio, Agentes pro D. Conneſtabile
recurſum habuerunt ad Sanctiſ. & parti-
culare reſcriptum obtinuerunt committi, vt in petito-
rio, & poſſeſſorio ſimul procederetur vnico contextu,
& vnica ſententia arbitrio Rotæ, propterea dubitaui,
An eſſet locus arbitrio, ita vt procedi poſſet iuxta peti-
tionem Comeſtabilis, Rota vtraque parte informante
affirmatiue reſpondit ea ratione quod, licet † clauſula, 1
Arbitrio Rotæ importet prout de iure, *Bart. in extra-
uag. ad reprimendum verb. videbitur Caſ. de Graſſ. deciſ.
8 de re iudic. cum ſimil.* † de iure autem poſſeſſorium 2
ſit prius terminandum, quam petitorium *l. ordinarij C.
de rei vindic. l. incerti C. de interd.* † maximè quod, vt 3
in hoc caſu, prætenditur ſpolium, quod iudicium † eſt 4
magis priuilegiatum, quam alia poſſeſſoria, *clem. 1. de
cauſ. poſſ. & propr. vbi gl. verb. ſpoliatis Gozzade cõſ. 10.
numer. 3. cum alijs ſeqq.* Nihilominus eſt etiam verum,
quod † clauſula, Arbitrio, dat facultatem aliqualiter 5
diſcedendi à regulis iuris, *Creſc. deciſ. 4. de teſt.* † maxi- 6
me quando reſcribitur illi, qui alias habebat iuriſdi-
ctionem, & ſic facultatem procedendi, prout de iure,
quia tunc videtur magis accedere ad liberum arbi-
trium, ne alias, ſi redigatur ad meros terminos iuris, illa
commiſſio fiat ſuperflua, *vt poſt Imol. in l. filiusfamilias
de donat. tradit. Felin. in c. 1. num. 51. col. 4. verſ. & ſi di-
catur arbitrio ſuo, de conſtit. Dec. in l. in perſonam 53. §.
generaliter de reg. iur.*

Cauſæ autem, propter quas Dom. arbitrati ſunt, poſ-
ſe cumulari petitorium, cum poſſeſſorio, fuerunt, † quia 7
ſpolium prætenſum à Conſacchis eſt adeo turbidum,
& implicatum, vt D. potius inclinarent pro non ſpolio.
Conſtat enim, quod Anteceſſores Comeſtabilis non
ea propria auctoritate, ſed cum mandato Iudicis in-
greſſi ſunt poſſeſſionem, † quo caſu non ita de facili 8
reſtituitur ſpoliatus præſumptione, quam habet Iudex
pro ſe, *Felin. poſt alios in cap. dilectus, el primo, num. 1.
de reſcript.* & quod magis eſt, Iudex immiſit in vim
particularis, & præciſi reſcripti. Iulij Papæ III. cum de-
rogatione regulæ de iur. quæſt. non tollen. Vnde ſub-
intrat alia concluſio, quod Conſacchis † tamquam 9
ſpoliatis à Principe non competat remedium reſtituto-
rium, *Afflict. deciſ. 361. num. 12. Mohed. deciſ. 4. de reſt.
ſpol.*

Non obſtat, quod ille Iudex proceſſerit ſine citatio-
ne, quia † talis nullitas non admittitur poſt annum 10
ſtante ſtatuto, Vrbis, *Acchil. deciſ. 15. & 16. de conſtit.*
& multo minus debet admitti talis exceptio poſt 40.
annos, † quo curſu temporis ſtante omnia ſolemnia 11
præſumuntur, etiam quoad proceſſum, *Gabr. qui alias
cumulat, tit. de ſent. conclu. 4. num. 34. cum pluribus ſeqq.*
Ea quo faciebant aliqui ex Dominis aliam illationem,
quod † per curſum tanti temporis fuerit præſcripta a- 12
ctio ad ſpolium, *iuxta opinionem, quam Rota moderna
ſequitur, vt in cauſa Mediolanen. ſeu Nullius Canonis
reintegran. 17. Maij 1600. coram Illuſt. D. meo Cardin.
Seraphino.*

Poſtremo dicebatur, quod ex quadam intimatione,
& aliis comparitionibus Anchiſis auctoris Conſacco-
rum apparet fuiſſe, vſque ab initio per Cõſaccos habi-
tam notitiam mandati relaxati ad fauorem Anteceſſo-
rum D. Comeſtabilis; Vnde ſibi imputent Conſacchi, ſi
non appellarunt, quia † tali decreto videntur conſenſiſ- 13
ſe, *l. 1. C. de appell. l. ab eo. C. quom. & quando Iud. fuit
magis in ſpecie deciſum in cauſa Camerinen. Penſionis
22. Iunij 1594. coram Gyptio.*

Quibus † ambagibus, & turbiditatibus ſtantibus 14
ſolet Rota, etiam abſque particulari commiſſione ſu-
per arbitrio, facilius non obſtante priuilegio Iudicij
poſſeſſorij ſe conferre ad cognitionem petitorij, *Capu-
taquen. deciſ. 200. part. 2. cum aliis deciſionibus allegatis
per Modern. de attent. part. 3. cap. 19. num 4. & 6.*

MAN

MANZANEDO

Terraccinen. Domus

Veneris 7. Aprilis 1606.

SVMMARIA.

1 *Melioramenta facta à bona fidei poſſeſſore neceſſaria,& vtilia ſunt ante omnia reſtituenda. Ampl. vt num.2.*

3 *Mala fidei poſſeſſori non debent reſtitui expenſa vtiles.*

4 *Ius retrahendi acquiſitum dicitur ex pacto, & pretij depoſito.*

5 *Fructus rei retrahenda à die depoſiti pretij ſpectant ad deponentem.*

6 *Pactum ab vtraque parte ſeruandum eſt.*

7 *Melioramentorum in reſtitutione ſemper quod minus impenſum, vel melioratum reſtituendum eſt.*

8 *Verba, ſolutis prius melioramentis, operantur, vt debeant ſolui cum effectu, & non admittatur cautio.*

9 *Terminus ad melioramenta liquidandum in ſpecie debet à Iudice aſſignari, etiam quod alius eſſet aſſignatus,& elapſus.*

10 *Exceſſiuitas melioramentorum ad effectum liberationis à reſtitutione, debet eſſe talis, ex qua debitor perneceſſe habeat rem pro derelicta.*

11 *Et tunc etiam remittitur arbitrio Iudicis.*

DECISIO CDXXIX.

CVM D. Martius titulo emptionis
cum pacto de retrouendendo in fine
biennij poſſideret huiuſmodi do-
1 mum,dicitur bonæ fidei poſſeſſor,†
Vnde melioramenta interim ab ipſo
in domo facta tam neceſſaria, quam
vtilia veniunt illi ante omnia reſarcienda *per tex. in l.*
adeo §.certe.ff.de acq.rer.domin.l.plane ff. de pet.hared.
l.intra vtile.§.vendentibus.ff.de minor.l.domus.ff.de leg.
1.l.in fundo.ff.de rei vendic. & vtrobique Doctor. trad.
Bald.conſ.167.num.3. & conſ. 303. n.2. lib.1.quem re-
fert,& ſequitur Tiraq.de retract.conuent. §.7.gloſ.1.q.
2 *49.C.de pact.int.empt. & vendit,* † quæ fortius proce-
dunt ſtante in iſta venditione dicto pacto expreſſo de
retrouendendo in fine biennij ad fauorem D. Pompei,
ſolutis tamen prius D.Martio omnibus expenſis,& me-
lioramentis in domo factis,ex quo pacto clare elicitur,
Martium intra biennium poſſe melioramenta in dicta
domo facere: Vnde eneruatur difficultas contra Mar-
tium adducta, quod, ex quo ſibi fuit denunciatum,
quod non ædificaret, quia Pompeius volebat domum
retroemere,quidquid poſtea ædificauit,aut meliorauit,
cenſeatur fraudulenter factum, ita vt poſt dictam de-
3 nunciationem conſtitutus fuerit in mala fide, † & pro-
pterea non debeat recuperare expenſas vtiles, *iuxta do-*
ctr.Boër.in dec.47.nu.2.cum ſeqq.

Reſpondetur in caſu Boërij contrarium, & vtcum-
que ſit,loquitur Boër.in caſu diſtincto,in quo ſtatim li-
cebat retrahere,& non aderat pactum expreſſum,quod
poſſet emptor rem meliorare, & non tantum præceſſit
denunciatio de non reparando domum, quin conſi-
4 gnatio pretij in manibus Iuſtitiæ,† ex quibus,& ex iu-
re retrahendi ſibi competente acquiſitum fuit ius ipſi
retrahere volenti, *vt idem Boër.ibidem.nu.1.notat. quin.*
& num.2. † à tempore dictæ conſignationis proximio- 5
re, retrahere volentem feciſſe fructus ſuos *per text.*
quem adducit in l.2.C.de pact.int.empt.& vend.

Quibus omnibus concurrentibus nimirum ſi facta
dicta denunciatione non licuiſſet emptori amplius æ-
dificare, ſed in caſu noſtro tempore denunciationis
nondum Pompeio ius redimendi domum competebat,
cum nondum finis biennij aduenisſet iuxta dictum pa-
ctum, nec ex dicta præmatura denunciatione aliquod
ius ſibi acquiſiuit, nec minus ex ea ante lapſum bien-
nij potuit Martio interdicere facultatem meliorandi
domum in dicto pacto ſibi conceſſam, † cum illud ab 6
vtraque parte eſſet ſeruandum, *l.1.ff.de pact.l.ſicut.ff.de*
act. & oblig. & per conſequens ex tali denunciatione
non fuit Martius conſtitutus in aliqua mala fide, qua
impediatur recuperare tamquam bonæ fidei poſſeſſor
melioramenta neceſſaria, & vtilia ab ipſo in dicta do-
mo intra dictum biennium facta,ſed non in totum,ſed
tantummodo quatenus domus pretioſior facta fuerit,
nam etſi centum expenderit, domus autem in quin-
quaginta tantum fuerit meliorata, illa quinquaginta
ſolummodo habebit Martius, prout ſi tantum ea-
dem quinquaginta expendiſſet, illa tantum recupera-
bit,etiam ſi domus in centum precioſior facta eſſet, ita
vt † ſemper, quod minus eſt, reſtituendum illi veniat 7
ex text.in l.in fundo.vbi gl. communiter recepta in verb.
plus precio.vbi Bart.num.2.& Alber. n.5.ff. de rei ven-
dic.Abb.in cap.1.nu. 4. de reſt. in integr. Felyn.in cap.
cum cauſa.nu.28.de re iudic.Tiraq.vbi ſup.num. 8. & 9.
Cagnol.d.l.2.nu.175. Conſtant. Armenopol. qui optime
exponit tex. in l.in fundo. in promptuar. iur. tit.1.rub.de
bon.fid poſſ.Neguſ.de pignor.4.membr.5.par.princ.num.
11.Capyc.dec.93.numer.9. Menoch.de arbitr.lib.2.cen-
tur.3.caſ.258.num.52.cum ſeq.Peregr. de fideicom. ar.
50. par. 3. numer. 7. facit. text. in l. ſumptus. ff. de re
iudic.

Ex quibus Domini cenſuere in noſtro caſu meliora-
menta eſſe reficienda, quatenus domus ſit facta pre-
cioſior *iuxta prædictam doctrinam d.l.in fundo.* & non
admiſerunt, reſtitutionem domus eſſe faciendam præ-
ſtita cautione de reſtituendis expenſis; quamuis enim
non eſſent liquidatæ in primo termino ad liquidatio-
nem præfixo, cum in venditione ſint prædicta verba,
ſolutis tamen prius Martio omnius expenſis, & melio-
ramentis,† iſta verba operantur, quod ante omnia me- 8
lioramenta realiter ſint ſoluenda, & non ſufficiat præ-
dicta cautio. *iuxta tradita à Paul. de Caſtr. conſ. 270.*
num.3 lib.2.& à me pluribus citatis in dec. in iſta cau-
ſa facta 28. Nouembris 1605. tum etiam quia primo
termino præfixo, & elapſo voluerunt Domini † quod 9
nouus terminus præfigeretur ad prædictam liquida-
tionem in partibus per Peritos faciendam, *iuxta dec.*
Put.471.num.7.lib.2.quem ſequuta fuit Rot.in dec.120.
par.2.diuerſ.

Nec obſtat, quod pro parte Pompei de exceſſiuitate
expenſarum dicitur, cum † ad hunc effectum opus ſit 10
tam magna exceſſiuitate,ex qua debitor perneceſſe,ha-
beat rem pro derelicta, *ex not.à Tiraq vbi ſup.nu. 5. &*
à Bald.d.conſ.303.nu.2.per tex.in l. ſed non vltra. §.1.
ff. de reg. geſt. & † tunc etiam hoc remittendum eſt 11
arbitrio Iudicis *ex tex.in l.in fundo.trad.Bald.conſ.116.*
num.4.verſ.ex præmiſſis.& d.conſ.303.num.2.verſ.licet
autem lib.1.& Pinel.in l.1.par.2.num.72.C.de bon.ma-
tern.& Molin.de primog.lib.1.c.27 num.6. & Menoch.
vbi ſup.nu.57.& 58.per gl.in l.hactenus.verb. pertinet.
ff de vſufr.quam ibi ſequuntur Alber. circa fin. & Ang.
numer.2. & Scribent. in l. omnino. ff.de impenſ. in reb.
dotal.fact. & late. Io. Garz.in tract. de expenſ. q. 11.
num.16.&c.

PENIA.

Burgen.Fructuum

Mercurij 7. Februarij 1607.

SVMMARIA.

1 *Sententia nulla dicitur ex defectu mandati.*
2 *Citatio in qua fuit habitus terminus pro ſeruato, dicitur ſine decreto.*

Decisio CDXXX.

Capitulo Burgenſi ſolum informante, dubitaui, An ſententia A.C. eſſet nulla, & Rota nullam,& inualidam fuiſſe cen-
1 ſuit,Primo † ex defectu mandati in perſonam Didaci de Spinoſa, qui comparuit, & ſeruauit terminum præcipuè ad docendum de paritione pro tertia, & quarta, & de eius mandato non conſtabat in actis.

2 Secundo in ſpecie † aderat defectus citationis, ex quo in primo termino ad docendum de paritione non fuit decreta, ſed fuit habitus terminus pro ſeruato,&c.

MANZANEDO.

Mutinen.Bonorum.

Lunæ 5.Martij 1607.

SVMMARIA.

1 *Eccleſiaſticarum rerum locationes copulatiue requirunt vtilitatem,& ſolemnitatem.*
2 *Lim. ſecus in ſolitis locari.*
3 *Sublim. procedere limitationem præcedente vna,vel bina alienatione ſolemni cum curſu 40. annorum ſublim.10.vt num.5.7.& 8.*
4 *Confeſſio Beneficiati Eccleſiæ non præiudicat.*
6 *Eccleſiæ bona ſicuti per vnicam legitimam alienationem efficiuntur alienabilia, ita verſa vice ſemel legitimè reuerſa, cum ſequuta poſſeſſione, & perceptione fructuum primæuam recipiunt naturam.*
9 *Monitio decreta, & intimata domi cum ſubſecuta notitia ſupplet defectum citationis ad ſententiam.*
10 *Citationis defectus ſanatur per comparitionem.*
11 *Ampl.etiam quod in comparitione opponatur de non legitima citatione.*
12 *Concluſum dicitur in cauſa per monitionem ad ſententiam.*
13 *Dilatio ad probandum non eſt danda poſt lapſum omnium terminorum peremptoriorum,nec appellatio ab illius denegatione cauſat nullitatem,nec attentata.*
14 *Iudicis recuſatio poſt conſenſum ſperni poteſt.*
15 *Et conſetur facta ad impediendam prolationem ſententiæ.*

Decisio CDXXXI.

Dubitaui,An ſententia Ordinarij Mutinen.quæ locationem de qua agitur, declarauit nullam, & condemnauit Alexandrum ad dimittendum bona D.Philippo Magno vna cum fructibus,eſſet
confirmanda, & domini affirmatiue reſponderunt,
quia, cum † in huiuſmodi locationibus debeant con- 1
currere vtilitates Eccleſiæ, & ſolemnitates iuris copu-
latiue, *iuxta extrauag. Ambitioſæ de reb. Eccleſ. non
alien.cap.ſine exceptione.12.quæſt. 2. vbi gloſ. & Doct.
Couar. pluribus relatis var. lib. 2. cap. 17. numer. 1.
Rot. diuerſ. deciſ. 178. numer. 1. par. 2.* & in iſta lo-
catione prædictæ ſolemnitates non interuenerint, & de
vtilitate ita clare non conſtet, videtur locationem nul-
lam fuiſſe.

Quibus non obſtat,quod prætenditur, iſta bona
fuiſſe ſolita locari, † & ex eo non fuiſſe opus prædictis 2
ſolemnitatibus,*ad not.per Doct in cap.2.de feud.Alex.
conſ.72.num.10.lib.1.Mohed.deciſ. 8. num. 3. de locat.
Redoan.de reb.Eccleſ.non alien ſub rub.de caſib.in quib.
fit alien. de reb. Eccleſ. ſine ſolemnit. §. item alio caſu
num.*10. quia ad hoc, † vt prædicta aſſertio intret,opus 3
eſt,aut vna ſolemni alienatione facta, aut duabus cum
curſu 40.annorum, ſecundum communem, *de qua te-
ſtatur Iaſ.conſ.155.numer.12.& 15.lib.2. & tradit A-
lex.conſ.9.num.6.lib.3.Dec.conſ. 142. num.5.Curt. iun.
de feud.p.par.2.par.princip.quæſt.4 Ruin.conſ.35. num.
3.lib.1.Iul.Clar.ſent.§ feudum quæſt. 13. num. 4. Rot.di-
uerſ.deciſ.160.num.5.par.2.* in præſenti autem non ad-
eſt niſi vnica locatio facta de anno 1583. eodem mor-
bo laborans,cum careat eiſdem ſolemnitatibus.Nec fa-
cit ad iſtud ſolitum probandum, quod Beneficiatus,
qui iſta bona locauit, confeſſus fuerit ad poſitiones,
eſſe ſolita locari, quia † illius confeſſio Eccleſiæ non 4
præiudicat *argum.text. in l. qui teſtamentum ff.de prob.
Bald.in leg.iubemus la 2. num.29.C. de Sacroſ. Eccleſ.
Dec.conſ.142.numer.6. & verſ. & licet partes Vital.in
clem.1. numer. 56. & 57. de offic. Vicar.* alias,ſi confeſ-
ſiones Rectorum in hac materia iſtud ſolitum pro-
barent,aperta eſſet via fraudibus in præiudicialibus Ec-
cleſiarum.

Sed, quamuis conſtaret, huiuſmodi bona eſſe ſolita
alienari, nihil † illa doctrina ceſſat, quoties poſt ſolitas 5
alienationes prædicta bona fuerunt reuerſa ad Eccle-
ſiam,& facta de menſa illius,prout cenſentur, quando
Prælatus illa tenuit ad manus ſuas per annum perci-
piendo fructus,*iuxta doctrinam Card.in cap.2. nu. 18.
& 19.de feud.& conſ.34.nu.2. Abb.in cap. vt ſuper n.9.
& 10.de reb.Eccl non alien.& Guido pap. dec. 154. nu.
2. verſ.ſed D. Cardinal.quam doctrinam amplexa fuit
Rot.in illa Romana Molæ.4.Iulij 1603.coram D.meo Iu-
ſto,vbi alij adducuntur.*

Et, † cum ſemel legitime alienata bona Eccleſiæ 6
fiant alienabilia,ratio poſtulat, quod etiam ſemel legi-
time reuerſa cũ effectu poſſeſſione ſequuta, & fructi-
bus perceptis, bona recuperent priſtinam naturam, *ad
text. in l. nihil tam naturale de reg. iur.* Vnde, † cum 7
Rector huiuſmodi bona per tres, vel quatuor annos
ad manus ſuas habuerit,& perceperit fructus, qui per-
cipi poterant, nempè arbores ab eo abſciſſas, ſequitur,
quod deſierunt eſſe bona ſolita alienari, taliter quod
fuerint facta de menſa, ita vt ſolemnitatibus iuris non
ſeruatis amplius non poſſent alienari ex ſupradictis, † 8
& potiſſimè, cum non conſtet, Rectorem proteſtaſſe,
illa bona non habere animo illa retinendi, & menſæ
ſuæ applicandi, ſed animo expectandi vtilem condu-
ctorem, prout opus erat illius animum circa prædicta
declarare, & de illo conſtare, *ad tradita per Cardina.
in d.cap.2.num. 18. circa fin. & per Abb. & Guido pap.
vbi ſupra.*

Nec Dominis placuere nullitates aduerſus dictam
ſententiam, nam † citationis defectus videbatur 9
ſaluari ex monitione à Iudice decreta pro audien-
da ſententia die 7. Iunij, in qua pronunciauit, quæ
fuit Alexandro domi intimata, & cum ad illius
notitiam deuenerit,ſufficiebat,*Surd.conſ. 88. numer. 1.*

Rot.

Digitized by Google

Rot.deciſ. 151. *num* 6. *part.* 2. *diuerſ.* & Procurator habuit notitiam citationis, quod ſufficit, *ex Felin.in cap. cum contingat. num* 8. *de teſtib. Caputaq. dec.*251.*part.* 5.*Rot. diuerſ.dec* 422.*num.*5.*part.*1.*quin.* & Procurator in termino citationis comparuit, & allegauit Iudicem ſuſpectum, *Abb.in cap. bona il primo num.*13.*de elect.*
10 & † per illius comparationem defectus citationis ſanatur, *Rot.deciſ.* 11. *de dol. & contumac. in nou. Caſ. de Graſſ.deciſ.*15.*num.*6.*de teſtib. Surd. conſ.* 227.*num.*16.
11 *Mandoſ. ſuper regul. de anal. quæſt.* 34.*nu.* 2. † quod procedit, quamuis pars compareat opponendo de illegitima citatione. *Burſat. conſ* 6.*num.*137.*lib.*5.*Lancell.de attent.in præfa.part.*4.*cap.*4.*num.*116.*& ſeqq.*
12 Minus obſtat defectus concluſionis in cauſa † cum Iudex pluries monuiſſet partes ad ſententiam audiendam, *Butr. & Imol. in clem.* 1. *de caſus poſſ. & propr Rominald.conſ.*272.*numer.*3.*lib.* 2. *Aſin.in prax.* § 23 *cap.*4.

Minus placuit nullitas ex denegatione dilationis ad probandum, quia deprehenditur manifeſte friuola, ex quo omnes termini peremptorij ad probandum erant
13 elapſi; vnde † non erat admittenda, *l.*1.*& ibi Bart. num.*1. *C.de dilat.Capicc.deciſ.*87.*num.*1.*&* 2.*Rot.dec.* 22.*de teſtib.in antiq.* Vnde nec talis appellatio cauſanit nullitatem, nec attentata, *clem. appellanti. de appell. Natt conſ.*152.*num.*10.*Lancell.de attent.*2.*part.cap.*12. *limit.*1.*num.*2.*&* 3.

Et ex eodem capite reiiciebatur nullitas circa recu-
14 ſationem Iudicis, tamquam friuola ex eo, quod † cum partes in illius iuriſdictionem cōſenſiſſent, potuit Iudex iure talē recuſationem ſpernere, *Felin.in cap. inter*
15 *Monaſterium. num.*4. *de re iud.* & † cenſetur d.recuſatio facta ad impediendum prolationem ſententiæ, *vt fuit dictum coram bon.me. Cardinali Lancelloto in Papien.Bonorum* 27.*Nouembris* 1577.*&c.*

IVSTO

Calagurritana Iuriſdictionis

Mercurij 4. Martij 1607.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus habet iuris communis aſſiſtentiam circa iuriſdictionem in ſua Diœceſi.*
2 *Et poteſt in ea tota actus iuriſdictionales exercere. Lim.vt num.*3.*&* 4.
3 *Inhibitione ſuſpenditur exercitium iuriſdictionis,& eſt ſeruanda.*
5 *Iura etiam informia, & teſtes nulliter examinati iuris communis aſſiſtentiam offuſcant.*

DECISIO CDXXXII.

DOminis viſum fuit conſtare de attentatis; licet enim † Epiſcopus habeat aſſi- 1
ſtentiam iuris cōmunis in ſua Diœceſi, *cap. cum perſona. vbi omnes. de priuil.in* 6 *Verall.dec.* 306.*part.*1.*&* 201.*par.*2.
2 † & idcirco videant poſſe exercere actus iuriſdictionales in tota Diœceſi, *cap.de venerabilibus cap.de Xeno-*
3 *doch.de religioſ. domib.* nihilominus † hoc non procedit poſt inhibitionem Rotalem, qua ſuſpenditur exercitium iuriſdictionis, & eſt ſeruanda, *Acchil. deciſ.* 7.*de attent.Caſ. de Graſſ. dec.* 6. *de cauſ. poſſ. & propr.* & præſertim in hoc caſu, vbi deducuntur multi actus iuriſdictionales Abbatis de Ognate, & ſen-
4 tentia lata per Metropolitanum anno 1491. † quæ eneruant, & offuſcant aſſiſtentiam iuris, & impediunt poſſeſſionem Epiſcopi, *vt tenuit Rota coram R. P.D. meo Decano in cauſa Montis Regalis Iuriſdictionis* 20.*Decembris* 1596. *&* 4.*Nouembris* 1598. *& coram bo.me.Litta in vna Vlixbonen.Iuriſconferendi prima Decembris* 1597.*& ſæpe in alijs.*

Non obſtat oppoſitio, quod iura pro parte Abbatis non ſint in forma probante, & teſtes ſint nulliter examinati, † quoniam ſufficiunt ad offuſcandum aſſiſten- 5
tiam iuris communis, *vt in allegata Vlixbonen.* vbi dictum fuit ſufficere iura informia, & idcirco concluſum, geſta per Epiſcopum eſſe attentata.&c.

Cardinali Lancellotto

Romana Pecuniaria

Lunæ.14.Maij 1607.

SVMMARIA.

1 *Appellatio non datur à ſententia in ſpolio, præſertim cœpta executione ex mandati relaxatione.*
2 *Sequeſtranda eſt, vti attentata, poſſeſſio capta ex ſententia in ſpolio poſt commiſſam cauſam reſtitutionis in integrum in Rota.*
3 *Attentata eſt poſſeſſio capta poſt inhibitionem Rotalem.*
4 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt.*
5 *Geſta poſt inhibitionem Rotalem, vti attentata ſunt reuocanda.*
6 *Ampl. etiam ſi procedatur in vim commiſſionis reſtitutionis in integrum.*
7 *Lite pendente, an ſit locus in integrum reſtitutioni, nihil eſt innouandum.*
8 *Executio cœpta non impeditur per commiſſionem reſtitutionis.*
9 *Commiſſio conditionalis, non verificata conditione, iuriſdictionem non tribuit. vbi declar.*
10 *Inhibitio Rotalis an ſit canonica, vel afficiat, ſeu executionem impediat, non cognoſcit Iudex inhibitus, ſeu alius, ne eam contemnendi occaſio detur.*
11 *Amp.eo magis in Curia propter facilem recurſum ad ſignaturam, vel Rotam.*

DECISIO CDXXXIII.

LIcet ſententia dicatur lata in iudicio
ſpolij, quod † non admittit appellatio- 1
nem, maxime cum fuerit cœpta executio
per relaxationē mandati, tamen, † cum 2
ante illius executionem fuerit commiſſa cauſa reſtitutionis in integrū in Rota, & iſtius commiſſionis vigore fuerit proceſſum ad executionem, & capta poſſeſſio, Domini dixerunt, poſſeſſionem huiuſmodi tamquam attentatam eſſe ſequeſtrandam *iuxta dec.Rot.vt lit pend in nou.Caſſad.dec.*3.*num.*3.*de reſtit. ſpol.Put.dec.*227.*lib.*2.*Caputaq.dec.*157.*part.*2.

De † attentatis autem conſtare ex eo, quod capta 3
fuit poſſeſſio poſt inhibitionem Rotalem, † quæ ſiue 4
iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda, *Rot. dec.* 26. *de appell.*
*in antiq.Put.dec.*393.*lib.*2.ita vt † omnia poſt eam ge- 5
ſta vti attentata veniant reuocanda, *Caputaq.deciſ.*43.
*part.*2.*& ſæpè deciſum fuit in Rot.* † etiam ſi procedatur 6
vigore commiſſionis reſtitutionis in integrum, quia, † 7
dum pendet lis, An ſit locus reſtitutioni, nihil eſt innouandum, *Put.dec.*299.*lib.*1.

Nec

8 Nec obſtare, quod † executio cœpta non impe-
diatur per reſtitutionem, & qood inhibitio emana-
uit in vim commiſſioois conditiooalis per clauſulas,
9 Conſtito de booo iure, & de paupertate Oratoris, †
quibus non verificatis, ſicut non tribuit iuriſdictio-
nem commiſſio, ita neque inhibitio afficiebat, qoia,
vltra quod iſtæ clauſulæ nó ſunt appoſitæ reſpectu iu-
riſdictionis, & cognitionis cauſæ reſtitutionis in in-
tegrum, ſed reſpectu ipſius reſtitotionis, quæ con-
cedi noo poterat, oiſi purificatis conditionibus, nihi-
10 lominus hæc diſcuſſio, † An inhibitio ſit canonica,
& afficiat, vel oe, & impediat exequotionem, ooo
ſpectat ad Iudicem inhibitom, qui debet ab execu-
tione ſe abſtinere: nec pertinet ad alium Iudicem de
viribus iohibitionis Rotalis cognoſcere, ne alias ſub
clypeo, quod inhibitio non afficiat, præbeatur occa-
ſio cootemnendi inhibitionem Rotæ, *Acchill. deciſ.
7. de attent. in manuſcript. & 29. de appell. in impreſſ.
Accoromb. deciſ. 33. lib. 1. Mandoſ. de inhib. quæſt.
20. & fuit reſolutum in cauſa Oriolen. Iuris ſeden. 30.
Aprilis 1584. coram Lauretano. 11. Ianuarij 1584.
coram Illuſtriſſimo Blancheto, & in cauſa Toletana
Fructuum de Roias 16. Martij 1586. coram Illuſtriſ-
ſimo Pamphilio, & in cauſa Romana Saluiani incerdi-*
11 *cti 14. Decembris 1598. coram me*, † Quæ molto ma-
gis dicenda ſunt quando exequutio fit in Curia pro-
pter facilem aditum ad Superiorem, & propter facili-
tatem obtioendi moderationes iohibitionum, quan-
do moderationi locus eſt.

Neque etiam obſtare, qood de ordine fel. recod.
Clem. VIII. fuerit proceſſum ad exequutionem, noo
obſtante iohibitiooe, quia ex hoc non proceditur, quod
dicatur conſtare de iure D D. de Spinolis, & de non
iure Excellentiſſimi Comeſtabilis, *& contrarium oſten-
dunt deciſiones, die 14. Nouembris coram Illuſtriſſimo
Cardinali Seraphino, & die 7. Iunij 1597. coram me.*
ſed id non eſt præſentis inſpectionis, & purgatis at-
teotatis de his maturius erit agendum &c.

E O D E M

Cremonen. Præbendæ

Lunæ 21. Maii 1607.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio acquiritur ex adeptione inſtrumentali alio
tunc in ea non exiſtente.*
2 *Optio non infert ad poſſeſſionem.*
3 *Poſſeſſio nihil habet commune cum proprietate.*
4 *Canonicatus, & Præbenda poſſeſſione dicitur acqui-
ſita etiam poſſeſſio Camerarum, & omnium iuri-
um, & bonorum illius.*
5 *Poſſeſſio poſterior dicitur clandeſtina, turbatiua, &
nullius conſiderationis reſpectu prioris poſſeſſionis
alterius.*
6 *Ampl. etiam quod anterior alterius ſit ſolum inſtru-
mentalis.*
7 *Tertij poſſeſſio poteſt ab alio allegari, & vti illius
ſucceſſore, & ad excludendam poſſeſſionem ad-
uerſarij.*
8 *Poſſeſſori competit manutentio.*
9 *Poſſeſſio capta poſt Monitorium an, & quando ſit
attentata.*
10 *Auditor Cameræ iuriſdictionem non habet in bene-
ficialibus.*
11 *Poſſeſſio capta non ſuffragatur, ſi tunc non erat vacua.*
12 *Reſignatione facta per aliquem ad fauorem, dica-
tur tamen ius, & poſſeſſio remanere in pendenti pe-
nes reſignantem, donec fuerit acquiſita reſigna-
tario.*

Decisio CDXXXIV.

CVM Conſtantinus Taſſonus die 10. De-
cembris 1605. fuerit immiſſus in poſſeſ-
ſiooem Canonicatus, & Præbendæ,
eiuſq; iurium, & pertinentiarum, non
eſt dubium, quod † ex tali adeptione, li- 1
cet inſtrumentali, fuit ei quæſita vera poſſeſſio, cum de
illo tempore vacaret, nec aliquis adeſſet, qui prætende-
ret ſe poſſidere, *l. prædia. & ibi Bart. Alex. & alij ff. de
acq. poſſ. l. non idcirco cum ibi not. ff. de fid. inſtr. Abb. in
cap. cum olim. & ibi omnes. de præſcript. Faſtol. dubit.
41. Put. deciſ. 360. lib. 1. & ſæpe deciſum fuit*, non ob-
ſtante, quod Zanus perdiem aote optauerit Præben-
dam, quia † ex huiuſmodi optione noo infertur ad 2
poſſeſſionem, † quæ nihil commune habet cum pro- 3
prietate, *l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſſ.
cum vulgaribus.*

Ex qua Poſſeſſione Taſſoni duo reſultant, alte-
rum, quod † ipſe acquiſiuit poſſeſſionem ne dum 4
ipſius Canonicatus, & Præbendæ, ſed etiam Came-
rarum, de quibus agitur, & omnium aliorum iurium,
& bonorum ad ipſam Præbendam ſpectantium, *In-
noc. cap. literis. de reſtit. ſpol. Anchar. in reg. bene-
ficium. ante numerum 12. de reg. iur. in 6. & in reg.
ſine poſſeſſione. numer. 10. in fin. eod. tit. Aret. l. poſſide-
ri. numer. 8. & in l. cum heredes. numer. 5. ff. de acq.
poſſ. Couar. lib. 3. var. cap. 160. num. 15. Rot. deciſ. 1. in
princ. de reſtit. ſpol. in nou. Biſig. dec. 8. eod. tit. fuit re-
ſolutum in cauſa Romana Cappellaniæ 24. Februarij
1576. coram Cantutio. & in cauſa Calcenten. Præſti-
moniorum 10. Decembris 1604. coram D. meo Coccino,
& ſæpe in alijs.*

Alterum eſt, quod poſſeſſio Camerarum capta per
Zanum die. 13. eiuſdem meoſis tamquam poſterior
nihil ei ſuffragatur, † ſed vti clandeſtioa, turbatiua & 5
non eſt alicuios conſiderationis, *cap. liceat cauſam
cum ibi not. de probat. Bart. in l. ſi duo in princ. num.
4. ff. vti poſſid. Couar pract. quæſt. cap. 17. in fin. Bald.
conſ. 468. num. 5. & 8. lib. 3. Alex. conſ. 103. num. 1. lib.
3. Socin. in conſ. 146. num. 25. lib. 1. & ſæpe deciſum
fuit.* † Quod procedit etiam, quando prior poſſeſſio 6
eſſet ſolum inſtrumentalis *vt fuit reſolutum in cauſa
Cuſentina Parochialis 22. Aprilis 1594. coram Illu-
ſtriſſimo Cardinali Pamphilio, & in cauſa Cluſina Po-
ſita 27. Ianuarij 1603. coram bo. me. Litta.*

De qua poſſeſſione Taſſooi † poteſt dare Aymus ne- 7
dum quia ſucceſſor Taſſoni, ſed etiam tamquam ter-
tius ad excludendum Zanum, oſtendeodo ipſum non
potuiſſe poſſeſſionem acquirere ſtante anteriori poſſeſ-
ſione tertij, quando illa eſt excluſiua poſſeſſionis agen-
tis, *Bart. in l. 1. §. vlt. num. 19. ff. vti poſſid. Abb. in cap.
veniens. num. 25. de præſcript. Bero conſ. 53. num. 25. lib.
3. Io. de Plat. in §. retinendæ. num. 52. & ibi Aret. num.
5. Inſt. de interd.*

Hinc ſequitur † Aymo prouiſo ex reſignatione ad 8
ſui fauorem facta à Taſſono dandum eſſe mandatum
de manutenendo, ſtante poſseſsione ab ipſo adepta die
14. Iulij 1606. poſt ceſsionem Taſsoni eum recogni-
tione Colonorum, *§. retinendæ. & ibi Io. Fab. num.
16. Inſt. de interd. l. 1. §. huius autem vbi Bart. in princ. &
l. aie Prætor. §. quod ait. & vbi Bart. numer. 2. & 14.
ff. vti poſſid. Couar. pract. qu. cap. 17. num. 3.*

Non obſtat, quod † poſseſsio Aymi ſit attentata 9
vti capta poſt monitorium ab A. C. obtentum, &
comparitiones coram eodem factas, tum quia non
conſtat de quo tempore fuerit obtentum mooito-
rium,

tium, nec de illius reproductione, actus autem qui allegatur fuit de menſe Auguſti 1606. & ſic poſt poſſeſſionem captam ab Aymo die 14. Iulij, Tum quia non conſtat de aliquo mandato Aymi, Tum quia non
10 poterat aliqua lis introduci coram A. C. † qui nullam habet iuriſdictionem in beneficialibus, *Ægid. deciſ. 210. Peregr. dec. vlt. Acchill. dec. 24. de appell. & ſæpe viſum fuit in Rota & Signatura Iuſtitia, de quo teſtatur etiam ben. memor. Peregrinus in vna Oritana Parochialis 12. Decembris 1597.*

11 Nec † etiam obſtat intermedia poſſeſio Zani, quæ allegatur capta ſcilicet die 15. Iunij poſt ceſſionem Taſſoni, quæ fuit die 14. Iulij, nam de eo tempore poſſeſſio non erat vacua, ſed retinebatur per Taſſo-
12 num, quia, † eum ceſſiſſet ad fauorem Aymi ius, & poſſeſſio remanſit in pendenti penes ipſum reſignantem, donec fuiſſet quæſita reſignatario, *Rot. dec. 4. de rer. permut. in antiq. Acchill. dec. 10. de reſt. ſpol. Put. dec. 158. lib. 3. Guidoben. dec. 59. Caputaq. dec. 84. part. 3 & dec. 2. lib. 1. in manuſcript. & fuit reſolutum in cauſa Abulen. & Zamoren. Beneficiorum 17. Iunij 1594. coram R. P. D. meo Decano, & in cauſa Caurien. Permutationis 4. Decembris 1595. coram ben. mem. Gyptio, & alias ſæpe. &c.*

PENIA

Farſen. Bonorum.

Lunæ. 27. Maij 1607.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur anteriorem poſſeſſionem habenti.*

2 *Animo retinuiſſe dicitur poſſeſſionem, qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato.*

3 *Acta integra ſunt transportanda coram Iudice appellationis tam ex Concilio Tridentino, quam de iure communi.*

4 *Actorum tranſportatio an ſit neceſſaria in Iudice procedente prout in prima.*

5 *Concilij Tridentini diſpoſitio de actis tranſportãdis non procedit in profanis ad Iudicem laicum ſpectantibus*

6 *Acta de iure communi ſunt tranſportanda, etiam in cauſa profana.*

7 *Sententia non viſis actis probatoriis, vti ſine cauſæ cognitione, nulla eſt.*

8 *Nullitates ea tantum attenduntur, quæ ſunt de tribus, nempè iuriſdictionis, citationis, vel mandati.*

9 *Nullitas ea etiam attenditur, quæ non eſt leuis, ſed reſpicit merita cauſæ, & iuſtificationem ſententiæ.*

10 *Sententia ſine actis probatoriis, iuſtificari non poteſt.*

DECISIO CDXXXV.

1 VTraque parte informante Rota cenſuit, Guidoni Lucæ dandum fuiſſe mandatum de manutenendo, † cum de eius anteriori poſſeſſione conſtaret ex deciſione ad eius fauorem facta die 28. Iunij 1606. quæ nõ fuit reuocata,
2 & Lucas † ſemper animo poſſeſſionem retinuerit cum nunquam ſe habuerit pro ſpoliato.

Non obſtat ſententia R. P. D. Lapij, quia proceſſit in gradu appellationis non tranſportatis integris
3 actis, † quæ ſiue vigore *Concilij Tridentini ſeſſ. 24. de reform. cap. 20. §. præterea* ſiue vigore iuris communis fuerant tranſportanda ad Iudicem appellationis, *l. 2. C. de eden. vbi Bald. num. 6.*

Nec placuit Rotæ prima reſponſio informantium pro ſpoliis, quod † cum fuerit inchoatum nouum iu- 4
dicium, & proceſſum prout in prima non erat neceſſaria tranſportatio actorum primæ inſtantiæ, vt ſæpè Rota cenſuit. Quia, licet commiſſio, cuius vigore Lapius procedebat, haberet duas partes, vnam reſtitutionis in integrum prout de iure, & alteram vna cum toto negocio principali; cum tamen Lapius proceſſerit, vt Iudex appellationis, etiam ſi pronunciaſſet, prout in prima adhuc tamen debuerant acta tranſportari, quia facultas procedendi, prout in prima intelligitur actis tranſportatis, ſi adſint, *Rota in vna Calaguritana Iuris votandi die 28. Maij 1586. coram Blanchetto tunc Rota Auditore, & in cauſa Romana Deuolutionis bonorum die 16. Iunij 1604. coram R. P. D. Ortembergo;* & maximè quia Lapius non proceſſerat ſimpliciter, prout in prima cum fecerit mentionem inſtantiæ in partibus, & pronunciauerit, prout prima, vel alia veriori inſtantia.

Minus placuit 2. reſponſio, quod † diſpoſitio 5
Concilij Tridentini de tranſportatione actorum non habet locum in cauſa profana ſpectante ad Iudicem laicum, vt ſæpè Congregatio Concilij Interpres declarauit, & Rota etiam cenſuit; Quia fuit dictum primo quod licet hæc cauſa non ſit Eccleſiaſtica reſpectu perſonarum laicalium litigantium, poterat tamen dici Eccleſtica reſpectu bonorum, de quibus agebatur, quæ erant Eccleſiaſtica ratione dominij directi ad Eccleſiam pertinentis, ſecundo fuit reſponſum † de iure 6
communi, etiam in cauſis profanis tranſportanda eſſe acta, cum † ſententia non viſis actis probatoriis, tam- 7
quam ſine cognitione cauſæ inualida ſit, *Felin. in cap. Eccleſia S. Marin. num. 17. de conſtit. & fuit reſolutum in cauſa Maioricen. Officij Pœnitentiariæ die 14. & 18. Februarij anni 1591. coram be. me. Gyptio.*

Nec ad rem pertinebat dicere, quod iſta nullitas non
eſſet † ex tribus prouenientibus, ex defectu iuriſdictio- 8
nis, citationis, vel mandati, Quia † ſatis erat non fuiſ- 9
ſe ſimplicem aliquam, vel leuem nullitatem, ſed reſpicientem merita cauſæ, & verificationem ſententiæ,
† quæ ſine actis probatoriis iuſtificari non poteſt; & 10
cum ex iſto capite ſententia locumtenentis fuiſſet nulla ex defectu mandati illius, qui comparuit, & ſententiam impetrauit, &c.

EODEM.

Peruſina Spolij.

Veneris 8. Iunij 1607.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſorium prius de iure eſt terminandum, quam petitorium, & num. 6.*

2 *Spolium eſt magis priuilegiatum, quam ſint alia poſſeſſoria.*

3 *Spoliatus non tenetur reſpondere in petitorio, niſi purgato ſpolio etiam quoad fructus.*

4 *Cumulatio petitorij cum poſſeſſorio requirit iuſtam cauſam.*

5 *Clauſula, Arbitrio Rotæ, intelligitur prout de iure.*

7 *Cumulandi poſſeſſorium cũ petitorio iuſta cauſa non dicitur eſſe vbi adeſt ſuſpicio calumniæ petentis cumulationem.*

8 *Spolij actio, vt in rem ſcripta poſſeſſiuè tranſit in hæredem, & ſucceſſorem.*

9 *Arbi*

9 *Arbitrium, cumulationis vt excludatur ſatis eſt ſpolium fuiſſe deductum in iudicium, ſuper eo cauſam commiſſam, & probatio facta.*

Decisio CDXXXVI.

INformantibus ſolum Dominis de Signorellis dubitaui, An eſſet locus arbitrio ad effectum cumulandi petitorium, cum poſſeſſorio in iudicio ſpolij, & Rota non fuiſſe locum cenſuit,
1 Tum quia † de iure prius eſt terminandum poſſeſſorium, quam petitorium *l. Ordinarij C.de rei vendic. l.*
2 *incerti.C.de interd.* Tum quia † ſpolium eſt magis priuilegiatum, quam alia poſſeſſoria, *element. 1. in verſ. ſpoliantis de cauſ.poſſ. & propriet. Gozzad. conſ. 20.*
3 *numer. 3.* adeo vt † ſpoliatus non teneatur reſpondere in petitorio niſi purgato ſpolio, etiam quoad fructus *cap. in libris & c. conquerente, vbi Bald. n. 1. de reſt. ſpoliat. Verall. deciſ. 250. num. 7. part. 1. & deciſ. 176.*
4 *numer. 2. part. 3.* Tum quia † ad effectum cumulandi poſſeſſorium cum petitorio requiritur iuſta cauſa, *Rot. in vna Romana cenſus die 8. February 1577. coram bo. me. Robuſtino, verſ. & tunc id facit cum cauſa*, quæ
5 non aderat in hoc caſu, & maximè quia, † clauſula, *Arbitrio Rota*, intelligitur pro ut de iure *Caſ. de Graſſ.*
6 *deciſ. 8. de re iud.* † De iure autem, vt præmiſſum eſt, prius debet poſſeſſorium, quam petitorium terminari. Tum demum quia iſte caſus iam videbatur in terminis deciſus *in cauſa Foroliuien. de Monſignanis 17. Nouembris 1600. coram me.*

7 Supradictis accedebat † ſuſpicio calumniæ ex parte petentis cumulationem petitorij cum poſſeſſorio, poſtquam Rota declarauerat validum examé teſtium examinatorum ad probandum ſpolium; nam quaſi diffidens de iuribus ſuis, & vt ſe magis confoueret in ſpolio, ad hoc refugium confugere videbatur.

Neque D. Liuiæ ſuffragabatur dicere, quod ipſa
8 non commiſerat ſpolium, ſed Lucretia. Quia fuit reſponſum, † actionem ſpolij vt in rem ſcriptam paſſiue tranſire in hæredem, & ſucceſſorem, *l. 1. §. interdictum hoc il. o. ff. de vi, & vi armat gl. in cap. cum ad ſedem. in verb. interdictum de reſt. ſpol. Put. deciſ. 176. incip. Alberic. Scotus numer. 6. & 7. lib. 2. Ceph. conſ. 47. num. 41 lib. 1. Soc. ſen. in l. rem, quæ nobis num. 10. ff. de acq. hered. Alex. conſ. 91. numer. 3. & 4. & 6. & conſ. 90. num. 7. lib. 5.*

9 Denique non obſtabat, quod nondum fuerat cognitum ſuper ſpolio quia † ad effectum, vt non eſſet locus arbitrio pro cumulatione ſatis erat, ſpolium fuiſſe deductum in iudicium, & ſuper eo cauſam commiſſam, & probationes factas, & merito, quia, ſi de ſpolio fuiſſet cognitum, nullus futurus erat locus arbitrio, ſed cauſa expedienda erat contra ſpoliantem, vel ſucceſſorem, &c.

Cardinali Marcomontio

Recanaten. Cenſus.

... 13. Iunij 1607.

SVMMARIA.

1 *Sententia lata per Iudicem appellationis actis prioris inſtantiæ non tranſportatis dicitur nulla, & lata ſine cauſa cognitione.*
2 *Actorum non tranſportatio apparet, ex quo de illis in actis non conſtat.*
3 *Sententia annullans inſtrumentum in actis non productum dicitur nulla.*

Decisio CDXXXVII.

FVis dictum vos tantum parte informante, ſententiam, de qua agitur, bo. me. Orſini fuiſſe nullam.

Primo, Quia † fuit lata ad confirmationem ſententiæ de partibus non tranſportatis illius inſtantiæ actis, ſine quibus Iudex non dicitur pronunciaſſe cauſa cognita, *l. eoſ. §. ſuper iis. l. Iudicibus. l. præcipimus. C de appell. Concil. Trident. ſeſſ. 24. cap. 20. de reformat Caſ. de Graſſ. dec. 9. de cauſ. poſſ. & propriet. & pluries fuit reſolutum in Rota*, † & de non tranſportatione 2 actorum apparet ex eo, quia de illis non conſtat in actis D. Orſini, nec alio modo.

Secundo, quia coram illo non fuit productum inſtrumentū cenſus, de cuius annullatione agebatur, quo non viſo non poterat Iudex de illo cognoſcere, vt per illos de Ruggeſiis tunc fuit proteſtatum, & † con- 3 ſequēter ſententia eſt nulla, *Bart. in l. 2. n. 5. vbi Alex. n. 8. cum aliis ibi allegatis per Cagnol. num. 68. C. de eden.*

Cæteræ nullitates, quæ contra prædictam ſententiam proponebātur, viſæ ſunt vel in facto non iuſtificari, vel non releuare, ſed ex ſupradictis fuit dictum conſtare de eius nullitate, &c.

ORTEMBERGO

Conſtantien. Iuriſdictionis

Veneris 16. Nouembris 1607.

SVMMARIA.

1 *Epiſcopus habet iuris aſſiſtentiam in quibuſcumq; Eccleſiis, & locis ſuæ Diœceſis.*
2 *Aſſiſtentia iuris Epiſcopo ſuffragatur ad obtinendam manutentionem abſque alia poſſeſſione.*
3 *Epiſcopus tenetur probare opponente parte, locum eſſe intra ſuam Diœceſim.*
4 *Enunciatiuæ non probant, vbi de veritate enunciati principaliter dubitari contingit.*
5 *Abbate habente territorium ſeparatum dicitur in totum iuriſdictio ab Epiſcopo adempta.*
6 *Aſſiſtentia iuris pro manutentione non ſufficit, quando redditur obſcura, & dubia.*
7 *Cauſæ matrimoniales, & criminales ſpectant ad ſolum Epiſcopum ex Concilio Tridentino.*
8 *Limitat. ſecus vbi Abbates habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & territorium ſeparatum.*
9 *Abbatis poſſeſſio priuatiue ad Epiſcopum quomodo probetur.*
10 *Abbatis iuriſdictio, & quaſi Epiſcopalis quomodo probetur.*
11 *Teſtes quando valide examinati dicantur coram alio Iudice, lite in Rota pendente.*
12 *Scientia Epiſcopi præſumitur circa actus factos per Inferiores in Parochialibus in ſua Diœceſi exiſtentibus, ſtante obligatione quot annis illas viſitandi.*
13 *Manutentio quando detur habenti contra reſiſtentiam.*
14 *Tituli ſufficientis præſumptio oritur ex longæua.*
15 *Priuilegij impetratione nō dici... prius, ſed illud impetrat... cautelam.*

16 *Titulorum datur multiplicatio.*
17 *Immemorabilis, cum infinitum tempus contineat, præſupponit præſcriptionem completam ante obtentum priuilegium.*
18 *Scientia Inferioris exiſtentis in poſſeſſione de actibus iuriſdictionalibus Epiſcopi requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in illius praeiudicium.*

Decisio CDXXXVIII.

Reſolutum fuit, Epiſcopo Conſtatien. denegandum eſſe mandatum de manutenendo illudque concedendum eſſe Abbati S. Galli in exercenda iuriſdictione ſpirituali in Eccleſiis Parochialibus, locis articulatis ſitis in dominio temporali Abbatis; Nam,
1 † etſi pro parte Epiſcopi allegaretur aſſiſtentia iuris ad fundandam ſuam intentionem in quibuſcumque Eccleſiis, & locis ſuæ Diœceſis, *cap. omnes Baſilicæ. 16. q. 7. cap. conquerente de offic. ordin. cap. 1. de. cap. monac.* &
2 † conſequenter ad obtinendam manutentionem ſine alia probatione quaſi poſſeſſionis, *cap. cum perſona de priuil. in 6. Caputaq. dec. 306. n. 2. par. 1. & fuit reſolutum in Burgen. Iuriſdictionis 7 Februarij 1596. coram bo. me. Orano, & in Veronen. Iuriſdictionis 18. Martij 1596. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio*; tamen,
3 † cum Monaſterium negetur eſſe in ſua Diœceſi, Epiſcopus tenetur illud probare, *Abb. in cap. cum olim. num. 2. de cenſib. not. in cap. cum Venerabilis. de relig. domib. Anchar. conſ. 310. num. 5. Pariſ. conſ. 95. lib. 4. Idemque fuit reſolutum in Lucen. ſeu Nullius Iuriſdictionis 4. Maij 1598. coram Illuſtriſſimo Cardinali Seraphino*, vbi in ſpecie fuit denegatum mandatum Epiſcopo, quia adhuc pendebat indeciſa lis ſuper eo, An territorium, de quo agebatur, eſſet intra fines & quoad hoc non ſuffragantur Epiſcopo enunciatiuæ Summorum Pontificum Innocentij. IV. Sixti IV. Iulij III. nec non Cardinalis Legati tituli Sanctæ Sabinæ, de quibus infra, quia illæ ſunt reſtrictæ ad Monaſterium ipſum, ſeu ad Oppidum Sancti Galli, quod nihil habet commune
4 cum Eccleſijs, de quibus agitur, tum etiam quia † enũciatiuæ non probant, vbi de veritate enunciati contingit principaliter dubitari, *Put. dec. 381. num. 1. lib. 1. fuit dictum in d. Lucen.* tam re vera totum conſiſtit in eo, An Abbas exerceat Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem,
5 ita vt dici poſſit habere Territorium ſeparatum, † tunc enim iuriſdictio eſt in totum ab Epiſcopo adempta, *clem. 1 §. volumus. & ibi gl. in verb. Diœceſanis. Panormit. num 15. Cardin. num. 2. verſ quarto quaro. Vital. num. 4. de for. compet. Franc. in cap. 2. §. ſtatutum. num. 10. de conſtitut. in 6. fuit dictum in Volaterrana Iuriſdictionis 14. Ianuarij 1581. coram bon. mem. Brauo in fin. quæ eſt dec. 202. par. 2. & coram me in Calaguritana, ſeu Nullius Iuriſdictionis 7. Februarij præteriti.*

Quoad fundamentum de aſſiſtentia iuris communis abſque poſſeſſione, illud non placuit, & alias ſæpe fuit reuocatum in dubium, an iſta ſola aſſiſtentia ſuffi-
6 ciat, † & concluſum non ſufficere, quando redditur obſcura, & dubia, *vt fuit ponderatum in d. Lucen. & in Legionen. Iuriſdictionis 28. Maij 1488. coram Illuſtriſſimo Cardinali Blanchetto, in Fauentina Iuriſdictionis 28 Iunij 1600. coram Illuſtriſſimo Pamphilio, in Montis Regalis Iuriſdictionis 4. Nouembris 1598. coram R. P. D. Decano, in Reatina Decimarum 4. Decembris 1696. coram R. P. D. Iuſto. in Calaguritana Iuriſdictionis 14. Martij prædicti coram eodem, in Mediolanen. Decimarum 19. Nouembris 1605. coram R. P. D. Coccino, & in Aquilana Iuriſuiſitandi 30. Martij 1607. coram R. P. D. Pamphilio, & in Aprutina Iuriſdictionis 19. Iunij 1606. & 19. Martij 1607. coram eodem.*

Secundo pro parte Epiſcopi allegabatur, *Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 20. §. ad hoc. de reformat.* vbi diſponitur, † cauſas matrimoniales, & criminales 7
Epiſcopi tantum examinari eſſe relinquendas; Ad quod reſponſum fuit, † Concilium non comprehen- 8
dere Abbates habentes Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & Territorium ſeparatum, *vt fuit dictum in Burgen. Iuriſdictionis Sancti Ioannis 16. Decembris 1594. coram bon. mem. Orano, & ante illam in vna Salamantina Iuriſdictionis coram bon. me. Cardinali Aldobrandino.*

Ex altera vero parte teſtes Abbatis in ſpecie deponunt de pluribus actibus poſitiuis vtendo iure ſuo, & prohibendo Epiſcopum exercere aliquam iuriſdictionem cum illius acquieſcentia, † ex quibus ſatis videtur 9
probata poſſeſſio Abbatis, etiam priuatiue contra Epiſcopum, *Abb. in cap. Abbate. num. 10. & 11. de verb. ſignif.* & quidem iſti teſtes deponunt, quod ſemper viderunt, audiuerunt, nec vnquam viderunt, nec audiuerunt contrarium, & omnes probant famam per verba, fuit, & eſt, quod Abbates Sancti Galli in omnibus Ciuitatibus, Oppidis, ac Terris ſibi ſubiectis, & locis in articulis enumeratis omnimodam iuriſdictionẽ, & quaſi Epiſcopalem, & ordinariam in Clericos, & Eccleſiaſticos exercuerint, & exerceant, & quod non extat contrarij, vel initij memoria; † per quæ videbatur probata 10
iuriſdictio, & quaſi Epiſcopalis eo ipſo, quo Abbas habet proprium Territorium, vt loca ſibi pleno iure ſubiecta, *cap Abbates. de priuil. in 6. & fuit dictum in d. Lucen. Iuriſdictionis de Samos 12. Februarij 1596. coram Illuſtriſſimo Cardinali Mantica.*

Non obſtat, quod † teſtes examinati in partibus co- 11
ram Nuncio Apoſtolico lite pendente in Rota ſint nulliter examinati, quia Clem. VIII. fel. record. per reſcriptum ſpeciale dedit facultatem Nuncio Apoſtolico facta expreſſa mentione litis pendentiæ in Rota, & fuerunt examinati parte citata, & datis Interrogatorijs.

Neque obſtat, quod † teſtes non probant ſcien- 12
tiam Epiſcopi, quia ſi iſtæ Parochiales eſſent in eius Diœceſi, præſumeretur etiam eius ſcientia, ex quo tenetur quot annis viſitare ſuam Diœceſim, *vt fuit dictum in cauſa Reatina Beneficij 20. Iunij 1576. coram Illuſtriſſimo Cardinali Blanchetto, & in Vrbinaten. Beneficij 5. Decembris 1605. coram R. P. D. Marcamontio.*

De priuilegiis autem exemptionum fit mentio in commiſſione emanata anno 1253. & directa Scolaſtico Argentin. per Sanctæ Sabinæ Presbyterum Cardinalem Apoſtolicæ Sedis Legatum, in qua enunciatur Monaſterium S. Galli Ordinis S. Benedicti Conſtantien. Diœceſis ad Romanam Eccleſiam ſpecialiter, & proprie pertinere, & Scolaſticus in vim ſuæ commiſſionis poſtea pronunciauit, ſententiam ſuſpenſionis Interdicti contra Abbatem, Conuentum, & Terram eorum aduerſus libertatem, & Priuilegia eis ab Apoſtolica Sede indulta per Epiſcopum Conſtantien. latas ipſo iure nulla fuiſſe. Deinde adeſt Priuilegium Innocentij IV. eiuſdem anni, in quo eximuntur Clerici Abbati ſubiecti à Iuriſdictione Epiſcopi Conſtantien. etiam procedentis in vim delegationis Apoſtolicæ. Tertio fuit productum Priuilegium eiuſdem Innocentij, per quod Clerici, & Homines Iuriſdictionis Abbatis eximuntur à Iuriſdictione Epiſcopi, quo minus eis etiam vigore Indultorum Apoſtolicorum poſſit noua onera imponere. Accedit Priuilegium Sixti IV. datum 10. Kal. Iunij 1483. in quo præmiſſo, ſicut

ſo,ſicut acceperat,quod ab olim hoc Monaſterium per diuerſos Romanos Pontifices ſub protectione Beati Petri,& Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac Sedis Apoſtolicæ immediatè ſubiecta ſuſceptum, & multiplicibus priuilegijs,honoribus, & immunitatibus dotatum, ſed quod temporis diuturnitate Priuilegia, & Literæ ad tantam vetuſtatem deueniſſent, quod vix commode legi poſſent, illud de nouo cum Cappellis infra ſepta ſitis,& quas in futurum ſituari continget, ac Clericis, Perſonis, & Membris tam Spiritualibus, quam Secularibus, Iuribus, & bonis ſuis præſentibus, & futuris ab omni iuriſdictione, poteſtate, & dominio Epiſcopi Conſtantien. ac eius Metropolitano, ac aliorum Ordinariorum Iudicum quorumcumque perpetuo exemit,ac liberauit, ac ſub B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ, ac Eccleſiæ Romanæ,atque ſua protectione ſuſceptum fuiſſe, & eſſe motu proprio decreuit, ac deliberauit. Non ſubſiſtit autem, quod Abbas non poſſit ſe fundare in priuilegio Sixti IV. quaſi ipſe confeſſus fuiſſet Iulio II. illud non habuiſſe effectum, quia hoc non aſſeritur ex perſona Abbatis,ſed aliorum, dum ibi narratur, à nonnullis aſſeri, Seruitores laicos,& Clericos tam intra, quam extra ſepta habitantes exemptione, & literis Sixti IV. gaudere non potuiſſe, nec debere, quare Iulius decreuit,ac declarauit, illos tam intra ſepta Monaſteriorum, quam extra, in locis tamen temporalis dominij habitantes exemptione, ac literis præfatis Sixti gaudere potuiſſe, ac debuiſſe, ac poſſe, &
13 debere, † Manutentio autem datur etiam habenti contra ſe iuris reſiſtentiam, ne dum poſſidenti cum Priuilegio ſolo, vel cum Priuilegio, & præſcriptione ſimul, *vt not. in cap. cum perſonæ. de priuileg. in 6.*
14 verum etiam probata longæua poſſeſſione, † ex qua oritur præſumptio tituli ſufficientis, *gloſ. in cap. cum veniſſent. in verb. probatum. & ibi Abb. numer. 8. de inſtit.& in cap.1. numer. 8. vt lit. pend. Alex. conſ. 6. numer.4.lib.1.& conſ.219.numer.17.lib.6.Couar. pract. quæſt. cap. 17. numer. 6. verſ. ſecundo oportet animaduertere.Add.ad Mattheſil.numer. 5. notab. 28. Capyc. dec.189. numer. 10. & fuit dictum in Hoſtien. Littoris Maris 10.Decembris 1574. coram bo. me. de Rubeis,& in Bonon Iuriſdictionis primo Februarij 1574.coram bo. me.Cardinali Lancellotto,& in d.Salamantina Iuriſdictionis.*

Non obſtat, quod priuilegia videantur excludere
15 Immemorabilem, quia † per impetrationem priuilegij non dicitur interrupta præſcriptio, ſed priuilegium
16 cenſetur impetratum ad maiorem cautelam, quia † datur multiplicatio titulorum,*Pariſ. in cap. cum venienſ.*
17 *num.11.& 12.de preſcript.*& † immemorabilis, cum infinitum tempus contineat, præſupponit præſcriptionem completam ante priuilegium, *Oldrad. conſ. 127. num.26.*

Quibus ſtantibus non obſtant nonnulli actus iuriſ-
18 dictionales Epiſcopi, † cum non appareat, Abbatem, qui tunc erat in poſſeſſione, illos ſciuiſſe, *vt not. in l.ſi de eo.§. ſi forte. ff. de acq. poſſ. & in cap. vigilante. de preſumpt. Aym.conſ.9. numer. 9. & fuit dictum in Gerunden. Adminiſtrationis Epiſcopatus 7. Nouembris 1575. coram bon.mem. Oriolen. & in dict. Aprutina coram R.P. D. meo Pamphilio*, eoque magis, quia non fuerunt facti in Territorio Abbatis, ſed Conſtantiæ,&c.

IVSTO.

Reatina Decimarum

Lunæ 4. Decembris 1606.

SVMMARIA.

1 *Aſſiſtentia iuris an ſufficiat ad effectum mandati de manutenendo in exactione decimarum, & nu. ſeqq.*

2 *Compoſitio ſuper decimis eſt valida.*

3 *Decimarum in exactione reſpectu prædiorum degentium in alia Parochia non attenditur aſſiſtentia iuris,ſed conſuetudo.*

4 *Conſuetudo exigendi decimas vniuerſalis ſufficit ad effectum manutentionis etiam contra particulares. Decl.vt nu.5.*

6 *Mandatum de manutenendo datur contra eos, contra quos fuit probata poſſeſſio,non contra alios.*

DECISIO CDXXXIX.

PRO primo fundamento † ad effectum 1
obtinendi mandatum de manutenendo in his decimis erat aſſiſtentia Iuris communis pro Parocho, quod tamen non placuit Dominis,tum quia fuit ſæpe reuocatum in dubium,an iſta ſola aſſiſtentia ſufficiat, tum etiam quia in hoc caſu eſt multum offuſcata;nam oſtenditur quædam compoſitio facta cum Rectore recipiendi certum quid pro decimis,† 2
quæ iure ſuſtinetur, *Abb.in cap.eum aliquibus.n.8.de decim cum allegat.*Nec facit, quod concordia reſpiciat petitorium,ſiquidem nunc non allegatur ad excludendum ius Parochiæ, ſed ad offuſcandam prætenſionem aſſiſtentiæ Iuris communis pro habẽdo mandatum de manutenendo. Præterea,licet iſta prædia ſint in Parochia, nihilominus Domini prædiorum degunt in alia Parochia,vbi recipiunt Sacramenta,† quo caſu non at- 3
tenditur fundamentum iuris, ſed conſuetudo, *Abb. in cap.cum ſint homines.nu.5.de decim.Achill.dec. 3. & 6. & coram bo. me. Litta in cauſa Calaguritana Decimarum 16 Iunij huius anni.*

Secundo loco deducebatur conſuetudo vniuerſalis, de qua deponunt teſtes.† quæ ſufficit pro manutentio- 4
ne etiam in bonis particularibus, *vt ſæpe deciſum fuit.* Verum nec placuit hoc motiuum,quia illa † poſſeſſio 5
probata fuit inter quaſdam perſonas aliquorum forenſium,inter quos non comprehenduntur iſti Ciues Reatini,vt late deductum fuit per informantes in memorialibus,& ideo dixerunt, † contra alios bene fuiſſe re- 6
laxatum mandatum de manutenendo,contra quos fuit probata poſſeſſio,vel quaſi exigendi decimas,ſed contra iſtos deciſum fuit non eſſe concedendum.&c.

ORTEMBERGO.

Seguntina Expenſarum

Lunæ 16. Ianuarij 1608.

SVMMARIA.

1 *Sententia nulla.parte non opponente,confirmata,non poteſt amplius de nullitate redargui ſi ſecunda ſit valida,& num.2.*

2 Ampl.

2 *Ampl. etiam ſi à ſecunda ſententia fuerit appellatum, dummodo vitium primæ non inſluat in ſecundam, vel prima non contineat expreſſum errorem.*
3 *Concluſio in cauſa de ſtylo Hiſpaniarum æquipollet citationi ad ſententiam.*
4 *Notarius de ſtylo Hiſpaniarum ſolet exequi, & intimare decreta.*
5 *Notario referenti ſe intimaſſe creditur etiam ſine teſtibus.*
6 *Teſtes non requiruntur in actibus iudicialibus.*
7 *Notarij ſunt maioris fidei quam Nuncij.*
8 *Notarij ſcribere poſſunt ſuam propriam relationem citationis, & intimationis.*
9 *Citatio licet vaga ad ſententiam ſuſtinetur poſt concluſum in cauſa.*
10 *Concluſio in cauſa facta partibus non conſentientibus, ſeu non inſtantibus non eſt nulla, ſed ab ea datur appellatio.*

Decisio CDXL.

Concluſum fuit pro validitate ſententiarum in præſenti cauſa latarum tam per Ordinarium Seguntinum, quam per Cantorem Hiſpalen.

Nam, quidquid ſit de inualiditate ſententiæ, Ordinarij ex defectu citationis ad ſenten-
1 tiam, † poſtquam illa fuit confirmata parte ſolum opponente de iniuſtitia, & non de nullitate, non poteſt amplius de hac opponi, *Innoc. num. 2. verſ. ſolutio. & Io. Andr. in cap. 1. de confirm. vtil. vel inut. Rot. deciſ. 7. de re iudic. in antiq. cum aliis alleg. in Oſcen. Parochialis de Morano* 10. *Decembris* 1604. *coram R. P. D. meo*
2 *Lancellotto.* † Idemque locum habet, etiamſi à ſecunda ſententia confirmatoria primæ fuerit appellatum, dummodo vitium primæ non inſluat in ſecundam vel prima non contineat errorem expreſſum, ſecunda enim valida claudit viam nullitatis primę; *Felyn. in cap. ea, quæ. num. 2. & 3. verſ. ſed ſi ſecunda. de ſent. & re iud. & fuit dictum in dicta Oſcen. Parochialis.*

Quo vero ad ſententiam Cantoris Hiſpalen. illa
3 ſuſtinetur ex notorio ſtylo Hiſpaniarum, † ſecundum quem concluſio in cauſa æquipollet citationi ad ſententiam, *Bald. in l. ſi accuſatoribus num. 16. C. de accuſat. Modern. de nullit. tit. vlt. num.* 107. *& ſeq. fuit deciſum in Burgen. Iuris Ædificandi* 21. *Aprilis* 1586. *coram bo. mem. Orano.* Hic autem decretum concluſionis fuit interpoſitum 16. menſis Septembris 1602. quod fuit intimatum partibus 18. eiuſdem, vt conſtat
4 ex relatione Notarij actuarij, † qui de ſtylo illarum partium ſolet exequi, & intimare decreta, *vt alias fuit dictum in Toletana Primitiarum coram bo. me. Bubalo* 20. *Martij* 1579. *& prima Maij* 1589. *coram R.*
5 *P. D. meo Decano in Toletana Decimarum*, † quo caſu Notario referenti ſe intimaſſe, creditur etiam ſine
6 teſtibus, quoniam † in iudicialibus actibus non requiruntur teſtes, *Dec. in cap. quoniam contra numer.*
7 76. *de probat.* & † Notarij ſunt maioris fidei, quam Nuncij, *Franc. in cap. cum parati. numer.* 30. *de ap-*
8 *pell. in* 6. & † poſſunt ſcribere ſuam relationem propriam citationis, & intimationis, *vt fuit firmatum in Vicentina Parochialis de Cuccellis* 21. *Aprilis* 1558. *coram Cotta* Accedit citatio ad ſententiam facta die
9 23. eiuſdem menſis, † quæ, licet ſit vaga, tamen poſt concluſionem ſufficit, *vt in Toletana Feneſtræ coram bo. mem. Bubalo, & in Aurien. Diſmembrationis coram R. P. D. Decano, & in dict. Burgen. Iuris. Ædificandi*

Non obſtat, quod Iudex in d. concluſione mandauerit fieri partibus intimationem pro die 18. ita vt videatur eſſe reſtricta ad illam diem, Quia concluſio eſt ſimplex, intimatio autem fuit demandata ad comparendum perſonaliter, & informandum ſuper viſione cauſæ, & proceſſus, quod nihil habet commune cum concluſione.

Non obſtat quod concluſio fuerit facta nemine inſtante, fuit enim antea ſæpius petita, licet non ea die, qua concluſa fuit, &, † quando Iudex concludit par- 10
tibus non conſentientibus, concluſio non eſt nulla, ſed ab ea datur appellatio, *Rot dec. 5. de iudic. in antiq.* hic autem non adeſt ſimplex concluſio, verum etiam citatio, & intimatio, &c.

Cardinali Sacrato

Calaguritana Beneficiorum de Autol.

Mercurij 4. Iulij 1607.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis, alio tunc in ea non exiſtente, probat poſſeſſionem manutenibilem.*
2 *Teſtes nulliter examinati faciunt adminiculum.*
3 *Probatio leuis ſatis eſt in manutentione.*
4 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & non eſt manutenibilis in præiudicium anterioris poſſeſſoris.*

Decisio CDXLI.

PRO informante fuit tentum, ſcilicet dandum eſſe mandatum de manutenendo Didaco Peretzi, Franciſco de Acereda, Dominico, Thomæ, & Andreæ Martinez, nam de eorum poſſeſſione conſtat per inſtrumentum, captæ poſſeſſionis,
† quod quidem inſtrumentum, alio non exiſtente in 1
poſſeſſione, probat acquiſitionem poſſeſſionis, *l. prædia. vbi communiter ſcribentes. ff. de acq. poſſ. fuit dictum in Ceruien. Bonorum coram Brauo relata inter diuerſ. impreſſ. dec.* 506. *part. 1. & alibi ſæp.* Concurrunt etiam teſtes deponentes prædictos per annum, & vltra poſſediſſe publice inſeruiendo, & fructus ſolitos Beneficiatis competentes percipiendo, † qui, licet ſint nul- 2
liter examinati, deſeruiunt pro adminiculo in hac materia, † in qua ſufficit leuis probatio, *vt fuit dictum* 3
in cauſa Salamantina Iuriſdictionis 29. *Iunij* 1582. *coram Illuſtriſſimo Cardinali Seraphino.*

Nec obſtat ſubſecuta poſſeſſio Ioannis de Graualos, quia † tamquam iunior præſumitur clandeſtina, & 4
non eſt manutenibilis in præiudicium priorum poſſeſſorum, qui non habuerunt ſe pro ſpoliatis, *Rot. d. deciſ.* 506 *part. 1. &c.*

PENIA

Bracharen. Penſionis

Lunæ 16. Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Executorialium vigore de ſtylo Rotæ executio fieri non poteſt, ſed ſolum debent illæ intimari, & reproduci, & deinde ad declaratoriam proceditur, alias attentata committuntur.*

2 *Con*

2 *Conſenſus præſtitus mediante depoſito facto metu cenſurarum, & cum proteſtatione non excuſat ab attentatis, nec dicitur voluntaria ſolutio. Ampl. vt num.3.*

3 *Cenſuræ inferunt iuſtum metum.*

4 *Solutio facta metu cenſurarum non præiudicat, & multo minus depoſitum.*

6 *Attentata ſunt reuocanda.*

Decisio CDXLII.

EXecutionem factam in partibus vigore literarum executorialium tăquam attentatam venire reuocandam cenſuit Rota,
1 † de cuius ſtylo vigore executorialium non poteſt fieri aliqua executio, ſed ſolum debet intimari, & ceproduci, ac deinde proceditur ad declaratoriam alias attentata committuntur, *Caſſad. dec. 6. in gratia ſubrogationis. num.10. de cauſ. poſſ. & propr. Voſtr. in prax. lib.8. cap. vlt. num.19.*

2 Conſenſus † Archiepiſcopi, cuius nomine prætendebatur factum depoſitum, non excuſabat attentata, quia ſemper fuit proteſtatus allegando nullitates, & appellando, & cùm Executor comminaretur cenſuras, niſi ſolueret, & metu cenſurarum conſentiendo fieri depoſitum non dicitur voluntarie ſoluiſſe, *Rot. deciſ. 10. incip. ſi quis in cauſa num.1. circa medium verſ quod*
3 *credo eſſe verum. de ſent. excom. in nou.* Nam † cenſuræ iuſtum metum inferunt, *Rom. conſ. 169. incip. circa primum propoſita concluſionis articulum. num. 12. &*
4 13. & † cum ſit facta ſolutio non præiudicat, *Verall. deciſ. 130. incip. poſſeſſio, ſeu quaſi percipiendi. numer. 1. & 2. part. 2. Achill. deciſ. 11. incip. tentum fuit num. 2. & 3. de penſ.* multo minus præiudicabit depoſitum.

5 Et ex his demum inferebatur, † mandatum, ſiue monitorium Vicarij Portugallen. factum depoſitario, vt depoſitum conſignaret ſub pœna cenſurarum, &
6 exactionem illius vigore factam fuiſſe attentatam, † & ideo reuocanda, in iſtis enim nullus formalis conſenſus Archiepiſcopi interuenerat.

E O D E M

Fanen. Cappellaniæ

Veneris 28. Iunij 1608.

S V M M A R I A.

1 *Iuſpatronatus vti ſpecies ſeruitutis in dubio non præſumitur.*

2 *Inſtitutio non debetur præſentati ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentădi, niſi probetur etiam iuſpatronatus, vbi Prouiſus conuenitur tamquam de beneficio libero.*

3 *Statutum continuans poſſeſſionem defuncti in heredem locum habet etiam in rebus Eccleſiaſticis. Lim. vt num.4.*

5 *Poſſeſſio præſentandi non transfertur in aliquem ſine apprehenſione.*

6 *Iuſpatronatus in antiquis probatur per publicam vocem, & famam.*

7 *Decl. procedere, quando cum fama concurrit longa poſſeſſio, quæ debet eſſe 40. annorum. & num.8.*

9 *Prouiſio Apoſtolica non facit ſtatum.*

Decisio CDXLIII.

VAcantem hanc Cappellaniam per obitum Ioannis Antonij de Rocchis ad Altare Sanctæ Mariæ Oppidi de Orceano Diœceſis Fanen. in menſe Octobris 1606. Ioſeph Antonellus impetrauit à Papa, & literis expeditis illius poſſeſſionem accepit. Interim Ioannes Baptiſta de Rinalducciis ad eamdem Cappellaniam tamquam de iurepatronatus fuit eodem menſe, & anno à Rinalducciis præſentatus, quem Ordinari Fanen. noluit inſtruere. In gradu appellationis dubitaui, An eſſet inſtituendus, & Rota vtraque parte informante, non eſſe inſtituendum, cenſuit quia non erat probatum, Rinalduccios præſentantes huius Cappellaniæ fuiſſe patronos, † nec Iuſpatrona- 1
tus tamquam ſpecies quædam ſeruitutis in dubio præſumitur, *Innoc. in cap. cum venerabilis. in fin. de except. Dec. conſ. 117. incip. pro tenui facultate in princip. & fuit dictum in cauſa Oueten. Abbatiæ die 2. Aprilis 1595. coram me.* Et † quando conuenitur Prouiſus tam- 2
quam de beneficio libero, prout in caſu propoſito, non debetur inſtitutio præſentato ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi niſi vlterius probetur Iuſpatronatus, vt cenſuit Sacra Congregatio Concilij Tridentini Interpres, & ſæpe Rota, & ſignanter in cauſa Romana de Bubalis.

Nec † poterat fieri fundamentum in Statuto con- 3
tinuante poſſeſſionem defuncti in hæredes, *iuxta dec. Verall. 211. incip. Statuta part. 3.* vbi dicitur ſimile Statutum habere etiam locum in rebus Eccleſiaſticis,
Quia † Rota non ſeruat illam deciſionem, quando 4
adeſt damnum, vel præiudicium Eccleſiæ, *vt fuit dictum in cauſa Comen. Iuriſpatronatus die 8. Iunij 1605. coram Illuſtriſſimo Seraphino, & de ea deciſione ſæpe Rota dubitauit.*

Rurſus non obſtant duo, quæ potiſſimum contra Ioſephum Antonellum deducebantur ab informantibus pro Rinalducciis, videlicet quaſi poſſeſſio præſentandi, quæ ſolet conſiderari ad validitatem præſentationis, & probatio exiſtentiæ Iuriſpatronatus pertinentis ad Rinalduccios,

Quoniam quantum ad primum quaſi poſſeſſione, de illa non conſtabat, quia illi, qui in hac vacatione præſentauerant Ioannem Baptiſtam, nunquam alias præſentaſſe reperiebantur, & † poſſeſſio præſen- 5
tandi non transfertur in aliquem ſine apprehenſione, *Verall. deciſ 420. incip. quaſi poſſeſſio præſentandi. part. 2.*

Non obſtabat ſecundum de exiſtentia Iuriſpatronatus, quia non videbatur ſufficiens probatio, cum ſolum producerentur teſtes de auditu, & de publica voce, & vnica præſentatio effectuata, quæ durauit ab anno 1527. vſque ad annum 1562. quo tempore præſentatus reſignauit in manibus Papæ, & reſignatio ſuum habuit effectum; vnde aderat ſtatus, ſiue poſſeſſio Iuriſpatronatus per 35. annos qui ab anno 1517. vſque annum 1562. effluxerunt. Hæc enim probatio non fuit iudicata ſufficiens, quia, licet † Iuſpatrona- 6
tus in antiquis probetur per publicam vocem, & famam, *Caſſad. deciſ. 2. de prob.* † id tamen habet lo- 7
cum, quando cum fama concurrit longa poſſeſſio præſentandi, *Put. dec. 60. incip. & in eadem num. 3. & dec. 140. alias 6. de iurepatron. incip. fama, quæ probat in antiquis. & rurſus Rota in Imolen. Iuriſpatronatus die 28. Maij 1584.* † talis autem longa poſſeſſio ad mi- 8
nus debet eſſe 40. annorum, *vt fuit deciſum in cauſa Barchinonen Vnionis die 5. Decembris 1597. coram bo. me. Gypsio, & in cauſa Lucana Iuriſpatronatus die 7. Maij 1604. coram R. P. D. Coccino, & ſæpe alias,*

hic

hic autem, vt patuit, ſunt ſolum 35. anni. & licet de anno. 1562. adeſſet prouiſio Apoſtolica ex cauſa
9 reſignationis, † quæ non facit aliquem ſtatum, de anno tamen 1577. aderat collatio Ordinarii tamquam de libero, quæ fuit effectuata, & erat vltima cum hodie per obitum prouiſi ab Ordinario Capellania vacauerit, & ſic vltimus ſtatus erat de libero.

Et ex his fuit concluſum, Ioannem Baptiſtam non eſſe inſtituendum.

MANZANEDO

VLASDILAVIEN. PRÆDIORVM

Lunæ 23. Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio extinguitur per mortem.*
2 *Defuncti poſſeſſio non transfertur in hæredes abſque apprehenſione.*
3 *Aliud eſt poſſidere, aliud in poſſeſſione eſſe.*
4 *Poſſeſſor probatur, qui probatur eſſe in poſſeſſione.*
5 *Teſtes tenentur deponere de poſſeſſione facti, & quæ ſenſu corporis percipi valet.*
6 *Teſtes regulariter non tenentur ſui dicti rationem reddere, niſi interrogati.*
7 *Teſtis deponens, aliquem eſſe in poſſeſſione intelligitur de poſſeſſione facti, & illius depoſitio ſuſtinetur abſque redditione rationis.*
8 *Poſſeſſione facti, & ſic detentione infertur ad poſſeſſionem iuris, & teſtes de ea deponentes probant poſſeſſionem ciuilem, & naturalem.*
9 *Poſſeſſio reſpectu ſecundi extremi in ſpolio probatur ex inſtrumento, & litis ſuſtentatione.*
10 *Teſtes iurati ſub termino remiſſoriæ, videntur extra terminum poſſe examinari.*

DECISIO CDLXIV.

CVm 6. Iunii anni proxime præteriti dubitaſſem. An intraret ſpolium, & D. Catherina, & litis conſortes poſſent illo agere, Domini dixerunt, quod D. Catherina melius probaret; Vnde, probationibus in vim remiſſoriæ de nouo factis, & hodie eodem dubio repropoſito, Domini dixerunt. conſtare de ſpolio. Supponitur etiam, prout partes fatentur, q. Ioannem patrem Catherinæ, & ſororum poſſediſſe bona Fulchia, de quibus agitur, vſque ad illius vltimum vitæ Spiritum ſicque ipſum numquam fuiſſe ſpoliatum, nec hodie ſpolium ex perſona ipſius intentari; nec minus poſſeſſio patris hodie iuuat pro primo extre-
1 mo ſpolii probando, cum † poſſeſſio Ioannis per illius mortem fuerit extincta, *l. 1. §. ſcæuola. ff. ſi quis*
2 *teſtam. lib. eſſ. iuſſ. fuer.* † & non fuerit tranſlata ad filias, quamuis hæredes ſine illarum apprehenſione, *l. cum hæredes. ff. de acq. poſſ.* Vnde videndum eſt, an D. Catherina, & ſorores ex ſua perſona probent primum extremum, videlicet poſſeſſionem iſtorum bonorum poſt mortem patris, prout probari Dominis viſum fuit ex 2. 3. & 5. teſtibus pro iſtis ſororibus ad quartum articulum, deponentibus, ſcire ipſas fuiſſe in poſſeſſione iſtorum bonorum per aliquot dies poſt mortem earum patris, & quamuis tertius teſtis ad ſextam Intimationem dicat ſe præſente Monaſterium per vim iſta bona intraſſe 6. die poſt obitum dicti Ioannis, hoc non obſtat, quin potius coadiuuat depoſitionem ipſius teſtis, & aliorum ad quartum articulum, dum dicunt, iſtas ſorores habuiſſe prædictam poſſeſſionem per aliquot dies poſt obitum patris, quod valet verificari optime illis ſex diebus decurſis à morte Ioannis occurſa 28. Martii 1590. vſque ad occupationem violentam Monaſterii de die 3. Aprilis eiuſdem anni. Et non obſtat, quod prædicti teſtes deponant ſorores fuiſſe in poſſeſſione iſtorum bonorum, & † aliud eſſe poſſidere, aliud vero in poſſeſſione eſſe, *l. ſi quis autem. ff. de acq. poſſ.* Quia fuit reſponſum, 3
† ſatis poſſeſſorem probari, qui in poſſeſſione fuiſſe probatur, *iuxta gl. fin. in cap. Pontifices 7. q. 1. quam* 4
ſequitur Oldrad. conſ. 209. nu. 4. & Felin. in cap. cum cauſam. nu. 3. verſ. ſed nihilominus. de teſt. Nec etiam facit, quod prædicti teſtes non reddant vllam rationem, & quod deponendo de poſſeſſione videantur deponere de poſſeſſione iuris, † cum teneantur 5
deponere de poſſeſſione facti, & quæ ſenſu corporis valet percipi; Reſpondebant namque Domini, non ex eo minus iſtos teſtes prædictam poſſeſſionem probare, tum quia † regulariter non tenentur 6
reddere cauſam ſui dicti, niſi de illa à Iudice fuerint interrogati, *iuxta gl. in d. cap. cum cauſam. & ibi Innoc, & communiter omnes, teſte Felyn. ibidem num. 2.* tum etiam quia, † quando teſtis deponit, 7
aliquem eſſe in poſſeſſione, hoc eſt referendum ad poſſeſſionem facti, & quamuis non reddat rationem, ſuſtinetur illius depoſitio, *iuxta gl. in verb. ſtipularetur in l. ſtipulatio iſta §. hec quoque. de verb. oblig. quam ibi num. 2. approbat Bart. & Alex. num. 2. & Iaſ. num. 4. idem Bart. in tract. de teſtib. num. 9. verſ. teſtis dixit aliquem poſſediſſe, & poſt Inno. in c. cum cauſam eamdem gloſ. ſequitur, & pluribus ornat Felyn. vbi ſup. d. nu. 3. verſ. ſecundo tempora notat. Ant. de Butr. in cap. cum ad ſedem. num. 19. de reſtit. ſpolias.*

Ex iſta † Namque probatione poſſeſſionis, prout 8
eſt facti, nempe detentione, infertur ad poſſeſſionem iuris, & ſic teſtes prædicti bene probant poſſeſſionem ciuilem; & naturalem, *iuxta Bart. ind. §. hac quoque. num. 2. Alex. & Iaſ. vbi ſupra.* Reliqua vero, quæ pro D. Catherina, & ſororibus adducebantur Dominis noc placuerunt.

De ſecundo vero extremo ſatis conſtat ex teſtibus, & † ex inſtrumento poſſeſſionis captæ dicta 9
die 3. Aprilis, quin & ex ſuſtentatione litis; Sed quia pro parte Monaſterii opponebatur, iſtos teſtes de poſſeſſione Sororum deponentes fuiſſe examinatos poſt terminum Remiſſoriæ lapſum, ideo Domini ſuper iſta oppoſitione, & an vera ſit in facto 10
† & teſtes intra terminum depoſuerint, aut ſaltem iurauerint, mihi videndum remiſerunt, &c.

PENIA.

ROMANA RECVPERATIONIS DOTIS

Veneris 16. Ianuarij 1609.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum teſtes iurare eſt neceſſaria pro examinis validitate.*
2 *Decl. vt ſufficiat citatio ad dicendum contra articulos, & videndum committi Notario iuramenta teſtium, & examinis receptionem, & quod pars comparuerit dando interrogatoria, ſuper quibus fuerint teſtes medio iuramento examinati.*
3 *Citatio fit ad effectum, vt citatus notitiam habeat actus gerendi.*
4 *Iuramentum teſtis non probatur ex verbis, Teſtis indu-*

inductus, iuratus, & examinatus.

4 *Præſcriptio non currit contra non valentem agere.*

6 *Sol tio pro reſiduo probat integram ſolutionem.*

7 *Exceptio non numeratæ pecuniæ non oppoſita infra biennium non poteſt ampliùs opponi.*

Decisio CDXLV.

IN deciſione in hac cauſa facta die 11. Aprilis 1608. fuerunt reſeruatæ tres difficultates particulariter videndæ, quæ in hac propoſitione fuerunt diſcuſſæ.

Prima difficultas opponebatur contra examen
teſtium ex defectu citationis ad videndum eos iura-
1 re. Nam † citatio pro validitate examinis eſt neceſſa-
ria, *l. ſi quando C. de teſtib. & fuit ſæpe in Rota deciſum.*
Informantes pro parte de Martinis dicebant,
2 † hanc nullitatem non obſtare, quia in citatione
ad dicendum contra articulos legebantur illa verba
& committi Notario iuramenta teſtium, & exami-
nis receptionem, & pars aduerſa comparendo de-
dit Interrogatoria cum quibus fuerunt teſtes medio
iuramento examinati. Nam per comparitionem par-
tis ſuſſanatus defectus citationis, ſi quis interueniſ-
3 ſet notitiam rei gerendæ, † ad quem effectum eſt
inducta citatio, *vt fuit dictum in cauſa Veneta Fœderis Matrimonij coram me die 8. Iunij* 1598.
Ceterum circa hanc difficultatem adhuc remane-
bat dubium, an iuramentum teſtium probaretur, cum
in examine diceretur, Teſtis inductus, iuratus & exa-
4 minatus, † quibus verbis non probatur iuramentum,
tenuit Rota apud Verall. deciſ. 123. incip. Iuramentum teſtis par. 1. & dec. 146. incip. Notarius ſi iuramento. ead. par. 2. & dec. 295. incip. Teſtis non probat. par. 3.

Quare tutior erat reſponſio, quod adeſſent alij teſtes examinati anno 1607. quibus non obſtat aliqua nullitas.

Ad ſecundam difficultatem, an eſſet locus præ-
ſcriptioni contra Saluianum; Placuit reſponſio data
in alia deciſione in hac cauſa facta die 17. Decem-
bris 1607. verſ. non obſtat præſcriptionis exceptio.
Quia donec vixit Paulus, qui deceſſit anno 1548.
5 non potuit agi ad repetitionem dotis, cum † con-
tra non valentem agere non currat præſcriptio, à
prædicto vero anno 1548. inchoatum iudicium
impediuit curſum legitimæ præſcriptionis.

Ad tertiam difficultatem, an inſtrumentum con-
feſſionatum probet veram numerationem, reſpon-
ſum fuit.

Primoquod, cum Paulus in inſtrumento dixerit,
6 ſe recepiſſe ſcuta 100. pro reſiduo, † ex hoc probatur
integra ſolutio, *gloſ. in l. ſi ex pluribus. 15?. in verſiculo reliquum. & ibi Paul. de Caſtr. num. 2. ff. de ſolut.*
7 Secundo fuit reſponſum, quod, † cum exceptio
non numeratæ pecuniæ non fuerit appoſita in tem-
pore infra biennium, non poterat amplius opponi,
vt fuit dictum in cauſa Spoletana Dotis die 9. Maij 1608. coram D. meo Coccino.

MANZANEDO

Bononien. de Pannolinis

Lunæ 9. Februarij 1609.

SVMMARIA.

1 *Examen teſtium eſt nullum, ſi deficiat citatio ad videndum illos iurare, & iuramentum, & n. 5. Lim. vt num. 6.*

2 *Error Copiſtæ non debet partibus obeſſe.*

3 *Error poteſt coniecturis probari.*

4 *Veriſimile non eſt, quod examinentur teſtes ante productionem articulorum.*

6 *Præſentia partis in iuramento teſtis ſupplet defectum citationis ad videndum teſtes iurare.*

Decisio CDXLVI.

CVm 3. Martii 1607. propoſuiſſem dubium, An terræ nuncupatæ delle Cortade, & aliæ de Thomeis, & Domus de Deſertis comprehenderentur in fideicommiſſo, ita vt eſſent conſignandæ R. Curtio, & reſolutio fuiſſet capta quoad terras delle Cortade, & dictum, quod de alijs videretur, vt in deciſione tunc facta, poſteaque 20. Iunij anni proxime præteriti reproponerem dubium ſuper terris, & domo de Deſertis, pro parte D. Alberti fuit oppoſitum de nullitate examinis teſtium, & Domini dixerunt, quod de prædicta nullitate videretur. Vnde ſuper illa cauſa propoſita, Domini teſtes fuiſſe valide examina-
tos dixerunt. Duæ nempe opponebantur nullitates,
Altera † ob defectum citationis ad videndum iurare 1
teſtes, Altera vero ex defectu iuramenti illorum, &
ambæ deducebantur ex eo, quod in ſummario teſtium
producto pro parte D. Curtii leguntur in principio
hæc verba, 1562. 11. Aprilis, ex quibus infertur,
tres teſtes primos fuiſſe eadem die 11. Aprilis
examinatos, & cum in proceſſu intitulato ABCD.
legatur, partem D. Curtij produxiſſe ſuos articulos
die 13 eiuſdem menſis Aprilis, & teſtes iuraſſe ſub
die 20. eiuſdem, dicitur, quod dictum examen ſub
die 11. Aprilis fuerit factum ante productionem
articulorum, & in die ſub qua nulla cadebat cita-
tio, & ante iuramentum teſtium, & etiam ante ci-
tationem ad videndum illos iurare, & per conſe-
quens nulliter. Sed fuit reſponſum, fuiſſe errorem
Copiſtæ exemplan. ſummarium teſtium, qui volens
notare diem 21. examinis omiſit, nam 10. & illa
omiſſa ſcripſit 11. † qui error non debet partibus 2
nocere, *l. errore C. de teſt. l. fin. C. de fid. inſtr. Rom.*
conſ. 170. num. 3. Aym conſ. 147. num. 5. & † talis 3
error poteſt coniecturis probari, *vt notatur in l. cum proponebatur. ff. de leg. 2. Soccin. conſ. 94. n. 8. verſ. error enim tabellionis. lib.* ❧ *Burſat. conſ. 317. n. 3.*
ſed clariſſimè dictus error conuincitur ex fide Notarij atteſtantis die 21. eiuſdem menſis Aprilis in dicto proceſſu ABCD. primos teſtes, qui die antea iurarunt examinatos fuiſſe; Quæ comprobantur, quia 14. eiuſdem menſis Aprilis articuli fuerunt producti præſente D. Alberto, cui illorum ſucceſſiue copia fuit decreta, & 17. eiuſdem idem Albertus comparuit, & opponendo articulis dixit generalia contra &c. & die 20. eiuſdem, præcedente citatione per diem ante ad videndum iurare, recipi, & examinari, teſtes fuerunt inducti, & iurarunt corporaliter ad S. D. Euangelia tactis ſcripturis, & die 21. eiuſdem ijdem teſtes iurati fuerunt præſentati, & petitum examinari, & Albertus dedit ſua Interrogatoria, ſuper quibus, & articulis fuit decretum examinari, & interrogari, & depoſitiones eorum in ſcriptis redigi prout examinati, & interrogati fuerunt, quæ ſeries iſtius facti ſatis illius veritatem, & Copiſtæ errorem demonſtrat, præcipue
† cum non ſit veriſimile, quod examinarentur teſtes 4
ante productionem articulorum, Contra alios ve-
ro duos teſtes examinatos ſub die 30. prædicti men-
ſis Aprilis † opponitur defectus citationis ad vi- 5
dendum eos iurare; ſed reſpondetur † illos inductos 6
fuiſſe, & iuraſſe præſente D. Alberto, ex quo non

fuit

fuit opus alia citatione, *ad tradita per Gabr.de cinm. concl.1 ſimit.52.num.396.&c.*

EODEM

IMOLEN. PRÆCEPTORIÆ.

Veneris 1. Iulij 1609.

SVMMARIA.

1 *Fructuum reſtitutio venit regulariter in mandato de manutenendo.*
2 *Paupertas excuſat à reſtitutione fructuum.*
3 *Signatura adita pro reſeruatione fructuum, & expenſarum in fine litis paupertatis prætextu ſolet reſcribere cum clauſula, Arbitrio, & Rota ex ea ad finem litis reſeruare.*
4 *Fructuum, & expenſarum reſtitutio ad finem litis in paupere ex æquitate reſeruari debet, ne alias & ſi bonum ius foueat, compellatur cauſam deſerere.*

DECISIO CCCCXLVII.

COnceſſa manutentione D. Equiti
Theſauro, ille agebat ad fructuum re-
1 ſtitutionem, † quæ regulariter venit
in mandato de manutenendo, & quam-
2 uis † ab ea excuſet paupertas, *Put.*
dec.143.lib.1. nihilominus D. Eques Galantes recur-
ſum habuit ad ſignaturam, & mihi fuit reſcriptum,
quod conſtito de eius paupertate, procederem in cau-
ſa, reſeruatis fructibus, & expenſis in fine litis Arbi-
trio Rotæ; ad quem effectum dubitaui, An arbitrium
intraret, & Domini affirmatiue reſponderunt, quia ex
3 teſtibus viſum fuit ſatis de paupertate conſtare † qua
ſtante ſæpius ſignatura prædictum reſcriptum facere
aſſueuit, & Rota iuxta illud fructus, & expenſas in fine
4 litis reſeruare, † quod & æquitate nititur, ne alias pau-
per, & ſi bonum ius foueat, compellatur cauſam deſe-
rere, &c.

EODEM

EADEM

Veneris 15. Ianuarij 1610.

SVMMARIA.

1 *Paupertatis æſtimatio relinquitur arbitrio Iudicis.*
2 *Fructuum reſtitutio ex clauſula, arbitrio, reſeruanda eſt in paupere ad finem litis, etiam quod ſint percepti poſt deciſiones dotales, dummodo non poſt mandatum de manutenendo.*
3 *Fides regulariter fidem non facit.*
4 *Arbitrium facilius intrat ceſſante dolo.*

DECISIO CCCCXLVIII.

FVit reſolutum prima Iulij 1609. in iſta cauſa intrare arbitrium, pro reſeruatione fructuum, & expenſarum in fine litis, & Dom. Equite Theſauro prædictæ deciſioni non acquieſcente, quia & ipſe pauperem itidem ſe dicebat, idem dubium hodie repropoſui, & Domini ſtandum in dictis cenſuere ex adductis in prima deciſione, & paupertatem D. Ga-
lantis bene probatam; Cui non obſtat paupertas D.
Equitis Theſauri adducta, cum non probari videatur,
& † æſtimatio paupertatis relinquitur arbitrio Iudi- 1
cis, *Menoch. de arbitr. caſ. 65. nu. 7. & ſeq.* & in om-
nem euentum ipſe hodie habet fructus Præ-
ceptoriæ, cum illam poſt mandatum de manute-
nendo poſſideat. Nec facit quod, † D. Eques Ga- 2
lantes acceperit fructus poſt deciſiones Dotales, cum
illos non habuerit poſt mandatum.

Minus obſtat inciſio arborum, cum de illa non
conſtet, niſi ex quadam fide, † quæ regulariter non fa- 3
cit fidem.

Et tandem prædicto arbitrio locum eſſe viſum fuit,
cum D. Eques Galantes non commiſerit ſpolium
doloſe, † quo caſu dolo ceſſante facilius intrat ar- 4
bitrium, *Put. dec. 4. de ſolut. Mohed. dec. 2. eod. tit. & fuit reſolutum in Coſenaten. de Aldinis 9. Decembris præteriti coram R.P.D. meo Coccino, &c.*

EODEM

VLADISLAVIEN. PRÆDIORVM

Die 15. Maii 1609.

SVMMARIA.

1 *Signatura Santiſ. aditur pro ſanando examine facto extra terminum remiſſoria.*
2 *Clauſula arbitrio locus eſt pro ſanatione examinis facti extra tempus remiſſoriæ, ſi teſtes fuerint examinati cum interrogatorijs à parte datis concernentibus perſonas teſtium, & factum.*
3 *Examen nulliter factum, in quo fuerunt data interrogatoria ſolet ſanari.*
4 *Interrogatoria qui dat, tacite examini conſentire videtur.*
5 *Teſtes extra tempus remiſſoriæ examinati dicuntur examinati ſine iuriſdictione, quo caſu non ſolet Rota illorum examen ſanare. Decl. 21 nu. 6.*
7 *Interrogatoriis datis malitia, vel negligentia Iudicis non enacuatis debent parte petente teſtes ſuper omiſſis interrogatorijs repeti, etiam atteſtationibus publicatis, ſed ſecus quoad interrogatoria non data.*
Verba, per aliquot dies, denotant paucitatem dierum, & verificantur in duobus.

DECISIO CDXLIX.

FVit reſolutum 23. Iunij anni proxime præ-
teriti, conſtare de ſpolio, ſed quia oppone-
batur pro parte Monaſterii, teſtes, quibus
illa deciſio nitebatur, fuiſſe examinatos poſt ter-
minum remiſſoriæ lapſum, Domini hoc mihi vi-
dendum reliquerunt, quod ego vidi, & reperij ſic
ſe habere, prout pars Monaſterij aſſeuerauerat,
vnde † pro parte D. Catherinæ, & ſororum fuit 1
adita ſignatura Santiſ. pro ſananda nullitate ex-
aminis DD. teſtium extra tempus facti, & ſignatura
reſcripſit mihi, vt fidem præſtarem teſtibus arbitrio
Rotæ.

Vnde hodie dubitaui, an intraret arbitrium pro
dicta nullitate ſananda, & Domini affirmatiue re-
ſponderunt ex eo potiſſimum fundamento, quia
† teſtes fuerunt examinati, cum interrogatoriis Mo- 2
naſterij concernentibus, tam perſonas teſtium,
quam ipſum factum, *iuxta doctrinam ſpeculat. lib.*
1. par. 4. tit. de teſtib. §. 6. nu. 4. & 19. † quibus ſtan- 3
tibus prædicta nullitas venit ſananda, *iuxta dec.*

Put. 301. lib. 3. & deciſ. 217. & 1845. libr. 3. part. 3. diuerſ. Ceſ. de Graſſ. dec. 14. nu. 18. de probat. quod & paſ-
4 ſim Rota ſeruare aſſueuit, † qui enim dat Interrogatoria tacite examini conſentire videtur.

Quibus non obſtat, quod teſtes fuerint examinati extra tempus remiſſoriæ, & † ſic videantur abſque iu-
5 riſdictione examinati; & Rota non ſoleat illorum examen ſanare, quando adeſt defectus in iuriſdictio-
6 ne,† cum in caſu Puteı teſtes non tantum poſt tempus remiſſoriæ, ſed etiam extra locum fuerint examinati, quod operantur Interrogatoria data iuxta prædictas deciſiones.

Minus obſtat clauſula commiſſionis, conſtito, quod ex teſtibus appareat de poſſeſſione Ioannis Patris Oratricum, & quod Abbas de facto illas ſpoliauerit, quia reſpondetur commiſſionem habere ſecundam partem, vel ſi magis placet, committatur eidem Auditori, qui teſtibus prædictis fidem præſtet Arbitrio Rotæ, & fuit mihi commiſſum, quod procederem, vt in ſecunda parte. Vltra quod, vbi opus eſſet, conditio prædictæ clauſulæ (conſtito) eſſet purificata per dictam deciſionem 23. Iunij anni præteriti in iſta cauſa facta, in qua fuit dictum, conſtare de ſpolio, & fuit reſponſum ad obiectionem modo factam, nempe teſtes non concludere ſpolium.

Vltimo non obſtat, quod, licet teſtes fuerint cum Interrogatorijs examinati, illa nihilominus non euacuauerint, videlicet in eo, an fuerint præſentes apprehenſioni poſſeſſionis bonorum de Fulchia per iſtas ſorores adeptæ, vel de illa audiuerint loqui, & an viderint ſorores aliques fructus percipere, & de quo tempore, & quod reddant cauſam ſcientiæ, quia Reſpondetur quod articulus 4. D. Catherinæ, & ſororum continet poſſeſſionem de iſtis bonis de Fulchia per ipſas poſt mortem patris captam, cui articulo teſtes reſpondent, ſcire illas fuiſſe in poſſeſſione dictorum bonorum de Fulchia per aliquot dies poſt mortem patris, quæ reſponſio teſtium concludit prædictam poſſeſſionem, vt in prima deciſione late fuit oſtenſum, & nullum Interrogatorium legitur directe petens à teſtibus, à quo tempore iſta poſſeſſio fuerit apprehenſa per ſorores, nec an illi teſtes fuerint præſentes, vel ex iſtis bonis viderint ab iſtis ſororibus fructus percipi; vnde intrat doctrina, *Hoſtien. in c. 3. num. 27. de teſtibus. in*
7 *6.* quod † ſi Interrogatorium fuerit datum, & Iudex malitioſè, vel negligenter ſuper illo omiſerit interrogare; quod tunc parte petente, etiam publicatis atteſtationibus poterit teſtis ſuper prædicto interrogatorio repeti, quod ſecus erit, ſi interregatorium non fuerit factum, quo caſu pars ſibi impotet, quæ doctrina fundatur in diſpoſitione, *tex. in cap. per tuas, de teſtib. illamque ſequutus eſt Io. Andr. in c. 2. num. 16. eod. tit. in 6. & ibi eiuſdem Additio in gloſ. in verb. interrogatoria cuius etiam meminit prædictis non citatis Addit. ad reſtr. in prax. lib. 6. cap. 2. num. 56.*

Nec facit, quod in 6. Interrogatorio petatur à teſtibus, quod declarent circa poſſeſſionem Catharinæ, & ſororum cum prædictis circumſtantijs; Quia reſpondetur quod illud ſextum Interrogatorium quærit de poſſeſſione D. Catharinæ, & ſororum quoad bona hæreditaria illarum patris, quæ erant quam plura vltra bona Fulchia, & circa illa comprehenſa in Interrogatorio illud teſtes euacuarunt, & tantum abeſt, quod circa poſſeſſionem ſororum captam de bonis Fulchia dederit Monaſterium particulare Interrogatorium, vt potius conſequutiue poſtdictum ſextum Interrogatorium, quæſierit, an ſciat teſtis, quod Monaſterium poſſideat bona Fulchia, & de quo tempore, quod etiam teſtes euacuant declarantes inuaſionem violentam Abbatis fuiſſe per aliquot dies poſt mortem Io-annis. & tertius teſtis dicit fuiſſe ſexto die poſt prædictam mortem.

Ex quibus, & ex reſponſionibus ad quartum articulum apparet tempus, quo ſorores fuerunt in poſſeſſione iſtorum bonorum de Fulchia, nempè per aliquot dies poſt mortem patris, quod verificari valet in illis ſex diebus occurſis à morte patris vſque ad inua-
ſionem violentam Monaſterij, cum † verba per ali- 8
quot dies, denotent paucitatem dierum, & verificentur in duobus, *ad text. iuncta gloſ. in verb. aliquot annis in cap. cum Canonicis de cenſib. & text. in c. 1. & ibi gloſ. 1. qui matr. accuſ. poſſ. & vtrobique Hoſtien. eodem verb. &c.*

EODEM.

AVXIMANA RESIDENTIÆ

Lunæ 14. Decembris 1609.

SVMMARIA.

1 *Cauſa non dicitur beneficialis, vbi agitur de ſalario Capellani à laicis aſſignato cum onere celebrandi, & de illo compellendo ad reſidendum.*

2 *Mandatum procura ex coniecturis, & veriſimilitudinibus probatur.*

3 *Mandatum præſumptum ſuffragatur, etiam ſi conſtet de expreſſo facto poſt ſententiam.*

4 *Clauſula, Arbitrio, temperat iuris rigorem, & dat facultatem aliquantulum recedendi ab illius regulis.*

5 *Ampli. præſertim quando reſcribitur iuriſdictionem habenti, & ſic procedendi prout de iure, ne alias commiſſione reddatur ſuperflua.*

DECISIO. CDL.

REſolutione capta in iſta cauſa 23. Martij præteriti pro iuſtitia ſententiæ R. P. D. Vipereſchi cum reſeruatione videndi particulariter ſuper nullitatibus contra illam pro patre D. Mercurij adductis fuit pro parte ſocietatis habitus recurſus ad ſignaturam pro illis ſanandis, & mihi commiſſo, quod procederem Arbitrio Rotæ. Dubitaui, An eſſet locus prædicto arbitrio pro dicta ſanatoria; & Domini affirmatiue reſpondendum dixere: nam quo ad nullitatem ex defectu iuriſdictionis R. P. D. Vipereſchi viſum fuit, illam non adeſſe, cum ille eſſet Vicarius
Illuſtriſſimi Archipreſbiteri Lateranenſis, & † iſta 1
cauſa non ſit beneficialis, quia agitur tantum de quodam ſalario Capellano aſſignato à perſonis laicis cum onere celebrandi, vt fuit dictum in dicta prima deciſſione, & de illo compellendo ad reſidendum iuxta ipſius promiſſionem, & per conſequens non de beneficio, nec de illius titulo, *Verall. dec. 99. par. 1. Put. deciſ. 496. par. 2.*

Quo verò ad nullitatem procedentem ex defectu mandati illa deducebatur ex eo, quod cum D. Mercurius in inſtantia coram R. P. D. Vipereſcho haberet Procuratorem, qui mandatum produxerat in actis cum proteſtatione, Nihil fieri niſi ipſo citato, obtinuit ſocietas dictam ſententiam non citato procuratore in actis conſtituto, ſed alio, nempè Antonio Franciſco, de cuius mandato non conſtabat, ſed cum D. Antonius Franciſcus produxerit litteras ad fauorem Mercurij per capitulum expeditas ſuper iſto ſalario, de quo agitur, & illæ faciant ad cauſam, tum & cum idem interpoſuerit appellationem nomine dicti Mercurij

à dicta

Digitized by Google

à dicta ſententia, illamque Meteurius in Rota fue-
tit proſequutos, & in iſta ſecunda inſtantia vſus
fuerit Iuribus per D. Antonium productis, qui etiam
in ea mandatum D. Mereurij produxerat, viſom
fuit, conſtare de mandato præſumpto D. Franciſci,
2 † cum illud ex coniecturis, & veriſimilitudinibus
præſumatur, *Bal. in l. 1. num. 2. C. de reb. Eccleſ. non
alien. Dec. conſ. 36. Gozzad. conſ. 11. nu. 13. Rot. dec.
32. num. 2. par. 2. diuerſ. & fuit dictum coram me in
vna Pampilonen. Praeminentiarum 14. Aprilis*
3 1606. & † mandatum præſumptum ſuffragatur,
etiam ſi conſtet de expreſſo facto poſt ſententiam,
*vt fuit reſolutum in cauſa Firmana Iuriſpatronatus 28.
Ianuarij 1602. coram Illuſtriſſimo Pamphelio.* Quæ ma-
gis procedunt ſtante bono iure Societatis, de qoo ap-
paret ex adductis in prima deciſione in hac cauſa
facta, quodque animum maxime mouit, vt ex omni-
bus ſimul iunctis dicerent eſſe locum Arbitrio, præ-
4 ſertim cum † iſta clauſula temperet rigorem Iurjs, &
det facultatem recedendi aliquantulum ab illius re-
5 gulis, *Creſc. deciſ. 4. de teſtib.* † præſertim quando teſ-
cribitur habenti aliam Iuriſdictionem, & ſic faculta-
tem procedendi prout de iure, ne reſtricta ad meros
terminos iuris redderetur ſuperflua commiſſio, *Felyn.
in cap. 1. num 51. verſ. & ſi dicatur arbitrio ſuo de conſti-
tut. & fuit dictum in vna Romana Cottimi 8. Martij
1605. coram R. P. D. meo Sacrato, & alijs, &c.*

LVGDVNEN.

Leodien. Parochialis

Lunæ prima Martii 1606.

SVMMARIA.

1 *Probationes leuiores ſufficiunt ad effectum mandati de manutenendo.*
2 *Sententia ſola non priuatur quis poſſeſſione, niſi ſequatur actualis apprehenſio hominis miniſterio.*
3 *Executor mixtus cum clauſula, vocatis vocandis, tenetur aſſumere partes Iudicis.*
4 *Appellatio datur de ſententia mixti Executoris, qui appellationi tenetur deferre.*
5 *Poſſeſſio capta intra 10 dies ad appellandum eſt attentata, & non manutenibilis, & non poteſt impedire manutentionem anteriori poſſeſſori.*

Decisio. CDLI.

PR O informante, videlicet mandatum
de manutenendo in poſſeſſione Pa-
rochialis, de qua agitur, dandum eſſe
D. Ioanni Arnoldo, de cuius anterio-
ri poſſeſſione conſtat ex confeſſione
Ioannis Vuypton aduerſarij facta in precibus pro
obtinenda huius cauſæ commiſſione ex articulo
per eum dato coram Iudice executore, ex depo-
ſitionibus plurium teſtium ſuper dicto articulo
factis, demumque ſententia dicti Iudicis, qui
pronunciauit, Arnoldum eſſe amouendum à poſ-
ſeſsione; Quibus ſimol iunctis remanet pluſquam
probata poſſeſsio, præſertim ad effectum manuten-
tionis, † ad quem leuiores etiam probationes ſuf-
ficerent, *vt per Menoch. poſt alios, retin. poſſeſſ. remed.
vlt. num. 34.*

Non obſtat, quod in d. Iudicis executoris ſenten-
tia dicatur, Arnoldom eſſe amouendum, & Ioan-
nem Vuypton eſſe immittendum, cum ſequentibus
verbis, Prout eum in veram, realem, & actualem
poſſeſsionem immittimus, & defendimus, Nam
† per ſolam ſententiam non priuatur quis poſſeſ- 2
ſione, nec eam amittit, ſed requiritur actualis, &
realis apprehenſio cum hominis miniſterio, *Caſſad.
dec. 7. in princ. de cauſ. poſſ. & propr. Gayl. obſeru. 153.
lib. 2. Rot. diuerſ. dec. 24 par. 2.*

Inſuper nec etiam accedente hominis miniſte-
rio Arnoldus amiſiſſet ſuam poſſeſsionem, quia ſen-
tentia fuerat lata àb executore non mero, ſed mix-
to, † qui propter clauſulam, vocatis vocandis te- 3
nebatur aſſumere partes Iudicis, *cap. exhibita. vbi
Felyn. numer. 4. de Iudic. Card. conſ. 63. in princ.
Oldrad. conſ. 227. num. 2.* † Ideoque dabatur ab eius 4
ſententia appellatio, & ipſe appellationi deferre
tenebatur, *Card. & Felyn. in loc. prealleg. & in cap.
de cætero. num. 10. in fin. de re iud.*

Atque † hinc ſequitur, quod, cum Arnoldus ap- 5
pellaſſet intra decem dies, poſſeſsio etiam ſi data
fuiſſet Ioanni Vuypron: tamen non eſſet manute-
nibilis, ſed vti nulla, & attentata non deberet im-
pedire manutentionem debitam anterior poſſeſ-
ſioni Arnoldi, vt ſunt iura vulgata, *& fuit ſæpiſſi-
me deciſum in Rota, & nuper in cauſa Neocaſtren.
Parochialis prima Februarij proxime præteriti coram
R. P. D. meo Pamphilio.*

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Pamphilio.

Eadem

Lunæ 19. Decembris 1611.

SVMMARIA.

Sententia nulla & iniuſta eſt reuocanda. 1
Citatio ad ſententiam eſt omnino neceſſaria. 2
Citationes debent in proceſſu adnotari. 3
Notario de citatione atteſtanti non creditur, niſi ipſa citatio exhibeatur. 4
Citatio reproduci debet ante ſententiæ prolationem, & in ipſa die, qua cadit: alias ſententia dicitur ſine citatione. 5
Gratia eſt iuſtificanda quoad omnia in ea narrata. 6
Beneficium vacare non poteſt per obitum illius, qui illud antea reſignauit. & num. 9. 7
Reſeruatio eſt iuſtificanda etiam ſi in negatiua conſiſtat. 8
Reſignatio per ſubſecutam prouiſionem dicitur conſumpta. 9

Decisio CDLII.

COnclusum fuit, ſententiam de partibos eſ-
ſe nullam, & iniuſtam, † ideoque reuo- 1
candam *ad tex. cum ibi not. in l. 4. §. condem-
natum ff. de re iudic. cum ſimilib.* & quidem
quoad caput nullitatis, omiſsis aliis, quæ per Infor-
mantes pro Arnoldo opponebantur, Domini amplexi
ſunt nullitatem deductam ex defectu Citationis ad
ſententiam, † qoæ eſt omnino neceſſaria ad illius va- 2
liditatem, *clem. ſæpe verſ. ſententiam vero: & ibi gloſ.
in verb. ad id. de verb. ſignif. Archar. conſ. 111. n. 1.*
& talis defectus citationis colligitur ex reuolutio-
ne ipſius proceſſus, † in quo citationes debent an- 3
notari, *Abb. conſ. 804. num. 1. in fin. lib. 2. Corn. conſ. 141.
num. 3. lib. 3.*

Nec viſum fuit Dominis huiuſmodi defectum
tolli ex fide, & atteſtatione Notarii actuarii huius
cauſæ in partibus, quia præter id quod † illi ſtandum 4

non eſt, niſi actus citationis exhibantur, *Pariſ. conſ.*
31. num. 14 lib. 4. Gabr. conſ. 40. num. 3. lib. 1. ex illa
apparet, quod citatio ad eius manus peruenit, poſt-
quam acta cauſæ per plures menſes fuerunt exem-
plata, & ad Curiam tranſmiſſa, & ſic quod citatio
5 non fuit in actis teproducta, † prout neceſſario re-
quiritur, & quidem ante prolationem ſententiæ,
alias remanet circunducta, & ſententia dicitur ſine
citatione lata, *vt per Caſ. de Graſſ. dec. 11. nu. 2 de re iudic.*
Vnde etiam fuit dictum prætenſum defectum ci-
tationis ad ſententiam non poſſe ſanari ex citatione,
quæ dicitur executa contra Procuratorem Arnoldi
nunc in actis teptoducta, quia, vt dictum eſt, repro-
ductio debet fieri ante prolationem ſententiæ, & in
ipſo die, quo cadebat citatio.
Quo vero ad caput iniuſtitiæ illa viſa fuit euidens
& notoria, quia ſententia fuit lata nulla præceden-
te ſaltem legitima iuſtificatione gratiæ Ioannis
6 Vuypton, † quæ erat iuſtificanda quoad omnia in ea
narrata, *iuxta not. per Io. Andr. & alios in cap. 1. de
lit. conteſt. in 6.* & quidem antequam poſſet proce-
di ad illius executionem, *Egid. dec. 303. Mil. verb.
gratiam beneficij Pariſ. conſ. 40. num. 31. lib. 4. & fuit
ſæpe deciſum.*
Et inter alia gratia nnn fuit iuſtificata quoad
vacationem narratam per obitum Egidij, cum nul-
la offeratur probatio, quod ipſe deceſſerit in poſ-
ſeſſione huius Parochialis: Vltra quod etiam ſi id
probaretur, nihil releuaret, quia Egidius ante eius
obitum reſignauerat hanc Parochialem in mani-
7 bus Sanctiſſimi ad fauorem Arnoldi, † Vnde non po-
tuit vacare per illius obitum, *cap. ex tranſmiſſa. &
cap. ſuper hoc. de renunciat. Caſſad. dec. 4. num. 10. de
reſtit. ſpoliat.* Et ex hoc non obſtat, quod gratia. Ar-
noldi fuerit in forma dignum, & Egidius forſan
obierit ante approbationem ipſius Arnoldi, *vt fuit
latiſſimè deciſum in Burgen. Canonicatus 28. Aprilis
1597. coram bonæ memoriæ Cardinali Pamphilio.*
Ex quo etiam ſequitur, non eſſe iuſtificatam nar-
ratiuam reſeruationis ob non ſeruatam formam
8 Conſtitutionis Pij V. † quæ eſt omnino iuſtifican-
da, etiam ſi in negatiua conſiſtat, *vt in terminis di-
ctæ Conſtitutionis fuit reſolutum in Vicen. Parochialis
14. Ianuarij 1611. coram R.P.D. meo Manzanedo, &
alias ſæpius,* nam ſi Parochialis non vacauit per mor-
tem Egidij, ſed longe antea per reſignationem ab eo
9 factam in fauorem Arnoldi † quæ per illius prouiſio-
nem fuit conſumpta, *gloſ. in clem. 1. verb. collat. paulo
poſt princ. & ibi Doct. vt lit. pend.* neceſſario reſultat,
quod de tempore gratiæ Ioannis Vuypton Parochia-
lis non vacabat, & ſic illa nullatenus poteſt dici
iuſtificata, vt dicitur in eadem Vicen. Parochialis.
Et ita deciſum &c.

EODEM

Eadem

Veneris 30. Maij 1612.

SVMMARIA.

1 *Concluſio in cauſa de ſtylo Hiſpaniarum deſeruit pro cita-
tione ad ſententiam.*
2 *Stylus, & conſuetudo vnius loci non extenditur ad
alium.*
3 *Concluſio in cauſa dicitur circunducta per citationes, &
alios actus poſtea geſtos.*
4 *Ampl. etiam ſtante proteſtatione de non recedendo à
concluſione.*
*Circumductio non pendet à voluntate Iudicis, vel partis ſed
à mera iuris diſpoſitione.* 5
*Iniuſta dicitur ſententia, quæ ex actis non iuſtifica-
tur.* 6
*Reſeruatio eſt iuſtificanda etiam ſi in negatiua con-
ſiſtat.* 7

Decisio CDLIII.

PLacuit Dominis deciſio alias facta ſu-
per reuocatione ſententiæ de parti-
bus; nam quoad caput nullitatis non
videbatur defectus citationis ad ſen-
tentiam poſſe ſaluari ex concluſione
in cauſa, † quæ de ſtylo Hiſpaniarum deſeruit pro 1
citatione, vt fuit pluries in Rota deciſum, quia vltra
quod talis ſtylus non probatur ſpecialiter in Curia
Leodien. prout probari debet, cum alias † ſtylus, & 2
conſuetudo vnius loci nnn extenditur ad alium,
*Alex. conſ. 68. nu. 19. lib. 2. Dec. conſ. 583. num. 22. Goz-
zad. conſ. 84. num. 16. in fin. & fuit dictum in cauſa Orio-
len. fructuum. 20. Nouembris 1595. coram bo. me. Cardi-
nali Seraphino, & in cauſa Valentina Decimarum 14.
Nouembris 1597. coram R.P.D. meo Decano,* fuit etiam
reſponſum † prædictam concluſionem in cauſa fuiſſe 3
circunductam per plures citationes, & alios actus iu-
diciales poſtea geſtos, *Rot. dec. 1. de teſt. in nou. & fuit
dictum in cauſa Aurien Diſmembrationis 19. Martij
1597. & in cauſa Pamphilonen. Parochialis 3. Iulij
1600. coram R.P.D. meo Decano, & alias ſæpe.*
Non obſtat † proteſtatio non recedendi à dicta 4
concluſione, quia illa non operatur in materia cir-
cunductionis, † quæ non pendet à voluntate Iudi- 5
cis, vel partis, ſed à mera iuris diſpoſitione, *l. ali-
menta. cum ibi not. C. de neg. geſt. Bart. in l. non ſolum
§. morte. num. 31. vbi etiam Iaſ. num. 26. ff. de oper.
nou. nunc.*
Iniuſtitia † vero clara colligitur ex eiſdem actis, 6
ex quibus apparet, Iudicem protuliſſe hanc ſenten-
tiam nulla præcedente iuſtificatione, quæ Ioannes
Vuypton quoad vacationem narratam per obitum
Egidij, necnon quoad narratiuam reſeruationis
ob non ſeruatam formam Conſtitutionis Pij V. † 7
quæ erat omnino iuſtificanda, etiam ſi in negati-
ua conſiſteret, *vt fuit reſolutum in cauſa Vicen. Pa-
rochialis 14. Ianuarij 1611. coram R.P.D. meo Man-
zanedo.*
Præterea pro parte Arnoldi plures alii defectus
contra dictam ſententiam deducebantur. Ex qui-
bus omnibus placuit. D. ſtandum eſſe in deciſis.

EODEM

Eadem

Lunæ 9. Martij 1613.

SVMMARIA.

*Sequeſtrum contra poſſeſſorem ſicut fieri non poteſt ita
iam factum reuocatur.* 1
*Conſtitutione quando priuilegium reuocatum dicatur, &
num. 3.* 2

Deci

Decisio CDLIV.

PRo Arnoldo informante concluſum fuit arreſtum,ſeu ſequeſtrum eſſe reuocandum,quia ex deciſione facta coram Reuerendiſſimo D.Lugdunen. ſub die
1 prima Martii 1610. clare conſtat de illius poſſeſſione ſaltem ad effectum manutentionis, & propterea † ſicut contra non poterat fieri ſequeſtrum, *Bald.in l. quidam exiſtimauerunt. col. 2.verſ.aut vnus tantum poſſidet, & ibi Iaſ. num. 4. verſ. iſtud vltimum. ff.ſi cert.pet. Dec. in l.fin.numer.7.C.de edict. Diu. Adrian. toll.Franc. Marc.q.405.num.3 par.* 2. ita poſtquam fuit appoſitum, venit reuocandum, *vt fuit dictum in cauſa Bobien. Iuris optandi 12. Ianuarij* 1600.*coram bo. me.Penia.*

Neque ſuſtineri poteſt huiuſmodi ſequeſtrum ex priuilegio Leonis X. in quo diſponitur,quod,ſi moueatur lis alicui, qui per biennium non fuerit pacificus poſſeſſor,beneficij, fructus ſpectent pro medietate ad Epiſcopum, & Archidiaconum detracta portione conſignanda Perſonæ idoneæ, quæ inſeruiat Eccleſiæ, quia præter quam quod iſtud priuilegium non apparet iuſtificatum, nec alias conſtat de illius obſeruantia, pro reſponſione fuit dictum, illud fuiſſe ſublatum per Conſtitutionem fœl. record. Pii V. in ordine 51. incip. Cordi nobis in qua diſponitur, quod fructus, diſtributiones,& cætera emolumenta, quæ lite pendente vigore conſuetudinis etiam immemorabilis conſtitutionum, ac ſtatutorum etiam auctoritate Apoſtolica confirmatorum recipiebantur, amplius non recipiantur ſed deponantur penes idoneam perſonam eligendam per Iudicem, coram quo lis pendet;& cum dicta Conſtitutio Pii V.emanauerit poſt Conſtitutionem Leonis, & contineat clauſulas ampliſſimas cum quibuſuls derogatoriarum derogatoriis,minime dubitari poteſt:
2 quin etiam dictum priuilegium Leonis, quod in ea pro expreſſo haberi vult, † fuerit abrogatum, *Ant.de Butr. conſ.2.alias 40. num. 5. & ſeqq. Felyn. in cap. nonnulli. num. 4. in fin. ſecunda ampl. de praeſcript. Mohed. dec. 1.eod. tit. Caſſad. deciſ.* 10. *num.2. & dec. 38. num. 3. ſuper reg. & fuit dictum in cauſa Romana Iuris Doctorandi 3. Aprilis 1598. coram bonæ memoria Cardinali Seraphino,& alias ſæpiſſime.*

3 Præſertim cum reuocatio fuerit facta per viam legis, † quo caſu ſufficit clauſula generalis, Non obſtantibus, *Roman. conſ. 936. num. 21. verſ. reſpondeo. Felyn.in d.cap. nonnulli. num. 9. verſ. eſt verum & numer. 5. verſ. fallit autem. de reſcript. cum alijs adductis in cauſa Compſana Iuriſpatronatus 3. Decembris 1604 coram bo. me.Litta.*

Et ita deciſum &c.

PENIA

Abulen. Decimarum

Veneris 2. Maij 1610.

SUMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo dandum eſt Parocho in quaſi. poſſeſſione exigendi decimas intra limites Parochiæ tam ex ſola aſſiſtentia Iuris communis non turbida, quam ex actuali quaſi poſſeſſione.*

2 *Exigendi quaſi poſſeſſio contra anteceſſorem tranſit contra quoſcumque ſucceſſores, & datur ex ea contra eoſdem manutentio.*

3 *Manutentio non impeditur per exceptionem, & priuilegium petitorum reſpicientia.*

Decisio CDLV.

CVm Rodericus de Agricola poſſideret quemdam Maioricatum bonorum patrimonialium conſiſten. intra limites Parochiæ S. Iacobi Abulen,cui decimas ſemper ſoluerat,illumque Religioni S. Hieronymi Morien. reliquiſſet, & Religio capta bonorum poſſeſſione Arrendatarios à ſolutione Decimarum de facto ſubtrahere niteretur, Ordinarius, coram quo iudicium fuerat inſtitutum ad inſtantiam Rectoris, & litis conſortium, ſequeſtrum decimarum præfatorum bonorum relaxauit; interim Religio cauſam prætenſæ exemptionis à ſolutione decimarum in Rota committi obtinuit.

Cæterum quia Signatura reſcripſit cum clauſula,ſine retardatione ſolutionis Decimarum, Religio à perſecutione cauſæ ſe abſtinuit, & cum in partibus omni. conatu ſolutionem euitare conaretur, Rector prædictæ Parochiæ S. Iacobi, & litis conſortes cauſam proſequendo in Rota obtinuerunt dari dubium, An ipſis eſſet dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione exigendi decimas præfatorum bonorum, & Rota Rectore ſolum informante, quia Agentes pro Religione S. Hieronymi citati comparere renuerunt, † mandatum dan- 1
dum cenſuit non ſolùm ratione aſſiſtentiæ iuris communis, quæ in hoc caſu non erat turbida, *Verall. dec. 306. incip. Epiſcopus.nu.7.par. 1. & dec.* 201. *incip. Manuteneri debet Epiſcopus. par.2.* verum etiam ratione quaſi poſſeſſionis actualis, in qua exiſtebant Rector, & litis conſortes exigendi decimas ex prædictis prædiis, non ſolum à Roderico, à quo Religio cauſam habebat, ſed etiam à ſuis anteceſſoribus, vt copioſe probabant teſtes, cum
† Quaſi poſſeſſio exigendi contra anteceſſorem tranſeat contra quoſcumque ſucceſſores in prædictis prædiis quocumque titulo ſuccedentes, ita vt ſicut erat danda manutentio contra Rodericum, & ſuos anteceſſores, ſi viuerent, ſimiliter erat danda contra Religionem S. Hieronymi à Roderico cauſam habente, *Put.dec.151.incip.dubitaui in vna Elboren.lib. 3.Guido?.dec.629.incip.quinta quaſt.355.num. 1.& fuit ſæpe reſolutum, & ſignanter in vna Pacten.penſionis die 1. Iulij 1595. coram Domino Cardinali Pamphilio tunc Rotæ Auditore.* 2

Nec obſtat, quod bona, vnde decimæ ſoluebantur, perueniſſent ad Religionem Sancti Hieronymi exemptam, & multis priuilegiis munitam, quia
fuit reſponſum,† iſtam exceptionem, & priuilegia 3
reſpicere petitorium, & ideo interim non eſſe manutentionem impediendam, *vt ſæpe reſoluit Rota & ſignanter in cauſa Cartaginen. Decimarum coram Gyptio die 27. Iunij 1590. & coram me in cauſa Elboren. Decimarum die prima Decembris 1606.*

EODEM

Eadem

Veneris 4. Nouembris 1611.

SUMMARIA.

Declaratoria locus eſt mandato de manutenendo perſonaliter intimato, & reproducto, ac termi- 1

nis ſubſtantialibus ſeruatis, & non docte de paritione, & nu.5.

2 *Declaratoria locut eſt tam in executorialibus rei iudicata, quam in executorialibus mandati de manutenendo,*

3 *Declaratoria datur contra Adminiſtratorem, & Procuratorem Religienis, etiam quod ipſi in mandato de manutenendo non fuerint cltati.*

4 *Citare non eſt neceſſe, qui nullum poteſt principaliter intereſſe pratendere.*

5 *Cenſuram ſentire debet, qui eſt in culpa non obediendi.*

6 *Notario aſſerenti in intimatione aliquos eſſe colonos non creditur.*

7 *Paritio ad effugiendam declaratoriam requirit effectualem ſolutionem, nec ſufficit declaratio.*

8 *Liquidatione facta de decimis ſunt illa realiter ſoluenda.*

Decisio CDLVI.

Die 21. Maij fuit in hac cauſa deciſum, dandum eſſe mandatum de manutenendo Rectori Parochialis S.Iacobi, & litis conſortibus in poſſeſſione exigendi Decimas contra fratres S.Hieronymi, ad quos peruenerant Maioratus bonorum Patrimonialium D. Roderici del Aguila, qui præfato Rectori decimas perſoluerat.

1 Et cùm d. mandatum de manutenendo fuiſſet perſonaliter intimatum. Fratri Dionyſio del Caſtilla adminiſtatori, & Fratri Elephonſo de S. Maria Priori DD. bonorum, & etiam ab ipſis inſtantibus fuiſſet etiam perſonaliter intimatum Generali dicti Ordinis S. Hieronymi ad cuius inſtantiam hæc cauſa fuerat in Rota commiſſa, & nullus ex ipſis doceretur paruiſſe, productis dictis relationibus, & ſeruatis quatuor terminis ſubſtantialibus in huiuſmodi iudicio ſeruari ſolitis, dubitaui, An eſſet danda declaratoria, vt mediantibus cenſuris eum effectu parerent, & Rota vtraque parte informante dandam cenſuit non contra Arrendatarios, ſed contra Generales, & Adminiſtratores niſi infra menſem cum effectu paruiſſent.

Quia concurrebant requiſita ad declaratoriam neceſſaria præceſſerat. n. in hoc tribunali cauſæ cognitio, inſtrumentum de manutenendo erat datum, & legitimis perſonis intimatum in partibus, & in Rota reproductum, & termini ſubſtantiales ſeruati, iuxta conſuetum ſtylum, & non docebatur de paritione, *Felyn. in c. ad probandum nu. 6. de re iud. Caſſad. dec. 6. incip. gratia ſubrogationis num. 10. de cauſ. poſſ. Creſc. dic. 1. de cauſ. poſſ. & fruc.*

2 Non obſtat, † quod articulus non verſaretur in executorialibus rei iudicatæ, quia receptus, & inueteratus ſtylus, Rotæ iure conſono ob eamdem rationem etiam procedit in executorialibus mandati de manutenendo. *vt ſæpè fuit deciſum, & ſignanter in cauſa Breſſanen. Canonicatus die 19. Ianuarij* 1598. *coram Bo. Me. Orano, & in cauſa Vicen. Prioratus die 19. Martij 1600. coram R. P. D. Pamphilio, & in cauſa Barchinonen. Canonicatus die 30. Octobris* 1600. *coram Sacrate.*

3 Cenſuit etiam Rota, † declaratoriam dandam contra adminiſtratorem, & procuratorem non obſtante, quod ipſi non fuiſſent citati in conceſſione mandati

4 Rotalis, quia cum ipſi in hac cauſa † nullum principale potuiſſent prætendere intereſſe non erat opus illos citare, *gloſ. in l. in vno quoque ff. de re iudi. Alex. conſ. 88. incipit viſis dubitationibus num. 3. lib. 2. Gabr. de citat. concl. 1. nu. 300. & fuit dictum in prædicta cauſa Barchinonen. Canonicatus coram D. Sacrate.*

Neque † excuſabatur ſub prætextu, quod petierit 5
mandatum notificari coram Generali, quia cum eos afficeret, non debuerunt prætextu obligationis excuſationem oſtendere, vt ſe à debita obedientia, & paritione eximerent. Vnde ex propria culpa hanc cenſuram merito ſentire debent, *c. damnum de reg. iur. in 6. Surd. dec. 94. incip. maxima contentione num 6.*

Contra Arrendatorea, quamuis ipſis eſſet intimatum mandatum non fuit conceſſa declaratoria, quia non conſtabat, ipſos vere fuiſſe Arrendatores, & colonos bonorum, de quibus agebatur, † nec in 6
hoc fuit creditum Notario, etiam ſi in inſtrumento intimationis illos tales colonos enonciaſſet.

Nec obſtat fides quædam ſuper quibuſdam declarationibus redituum iſtorum bonorum, quia † 7
per illas non paretur mandato, cum exigatur realis ſolutio, & obedientia realis, & quamuis pro decimis prædictis videretur, neceſſaria liquidatio, † 8
illam facere oportuit, & decimas liquidatas realiter conſignare, *Achil. dec. 2. de ſent. excommunic.*

Ex his fuit concluſum dandam prædictam declaratoriam niſi infrà menſem mandato Rotali cum effectu pareretur.

R. P. D. Pirouano

Tvllen. Præpositvræ S. Apri,

Veneris 25. Iunij 1610.

SVMMARIA.

Poſſeſſio de tempore mota litis eſt præcipuum, & neceſſarium requiſitum in remedio retinenda. 1

Poſſeſſio etiam inſtrumentalis ſufficit ad manutentionem alio in poſſeſſione non exiſtente. 2

Ampl. præſertim ſi ſit colorata titulo. 3

Titulus inducit præſumptionem iuſtioris, & antiquioris poſſeſſionis. 4

Decisio CDLVII.

Rota cenſuit, dandum eſſe mandatum de manutenendo in officio Præpoſituræ Fratri Philippo de Æxeuille, quia de eius poſſeſſione conſtat per inſtrumentum, *in ſummario num. 1. & in proceſſu*
fol. 9. & de tempore litis motæ, † quod eſt præcipuum, 1
& neceſſarium requiſitum in remedio retinendæ, *§. retinenda. Inſtit. de interd. l. Atilius, vbi Caſtr. de donat.*
† quæ poſſeſſio, quamuis inſtrumentalis, ſuffragatur 2
tamen, & ſufficit ad manutentionem, alio non exiſtente in poſſeſſione, *Capuaq; deciſ. 175. par. 3. deciſ. 333. par. 2. Mohed. deciſ. 12. alias 149. de reſtit. ſpol. Cot. in Anconitana Cappellania 21. Nouembris 1576. inter impreſſ. 62. par. 1. & in Cenuien. Bonor. coram Illuſtriſſimo Seraphino 30. Maij 1580. inter impreſſ. 68. num. 3. par. 1.*

Quæ † etiam magis videtur manutenibilis, cum 3
ſit colorata titulo ſuæ prouiſionis, de qua *in proceſſu fol. 9.* † per quem titulum inducitur præſum- 4
ptio iuſtioris, & antiquioris poſſeſſionis, *Alex. in Apoſtill. ad Bart. in l. ſi duo. in verb. ſunt æquales, vti poſſid. Bald. in l. poſt ſententiam col. 2. de ſentent. Theſaur. dec. 206. in fin. &c*

Digitized by Google

EODEM.

EADEM

Lunæ 13. Iunij 1611.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria regulariter quatuor terminis ſeruatis poſt intimationem ob non paritionem denegari non ſolet. Lim vt.nu.2.& 9.*

2 *Poſſeſſio inſtrumentalis ad manutentionem ſuffragatur alio in poſſeſſione non exiſtente.*

3 *Lim. ſecus ſi inſtrumentum non ſit in forma probante, vt quia caret teſtibus.*

4 *Sublim. niſi conſuetudo ab huiuſmodi ſolemnitate releuet.*

5 *Decl.ſublimitationem, vt tamen conſuetudo non probetur ex ſimili inſtrumento partis aduerſa.*

6 *Conſuetudo vt inducatur, requiritur, actuum frequentatio Lim.vt nu.8.*

DECISIO: CDLVIII.

1 QVamuis † regulariter ſeruatis quatuor
terminis poſt intimationem executo-
rialium non ſoleat denegari declarato-
ria ob non paritionem, *Creſcent. de ſe-
queſt.poſſ.& fruct.dec.* 1. *Felin. in cap. ad
probandum. nu.6.de re iudic.*

Tamen quia reſolutio facta fuerat vna tantum par-
2 te informante, & † releuantia deducuntur contra
mandatum de manutenendo, noluerunt Domini dare
declaratoriam.

Fuerat enim præſuppoſitum ex inſtrumento con-
3 ſtare de poſſeſſione Philippi de Heneuille, † quæ ad
eum effectum ſuffragatur, alio non exiſtente in poſſe-
ſſione *Caputaq.dec. 173.par.3.& dec.333. par. 2. cum
alijs allegatis in deciſione in hac cauſa facta die 21.Iunij*
4 1610, & tamen † inſtrumentum productum carebat
teſtibus, adeo quod ſuper eo nullum poterat conſti-
tui fundamentum, tamquam carente forma probanti,
*gloſ.in l.generali C.de tabul.lib. 10. dec.in cap. 1. de fid.
inſtr.num.34. Felin.num. 14.Specul. eod. tit.§.2. ad fin.* †
5 Quæ concl.; etſi videatur reſtringenda, quando con-
ſuetudo releuaret ab hac ſolemnitate, *Secund. Innoc.*
6 *in dict. cap.1.& Felin.ibidem nu.*14. † eiuſmodi tamen
conſuetudo non probatur per Philippum ex ſimili
inſtrumento poſſeſſionis captæ per aduerſarium, quod
pariter ſine teſtibus rogatum fuerat, Tum quia fre-
7 quentatio actuum non intrat, † quæ requiritur ad
eam inducendam *gloſ.in cap. Monaſteria. in gloſ. 2. de
vit.& honeſt.cleric.gloſ.in §.fin.in Auth.de defenſor.Ciuit.*
8 *Crauett.conſ.*134.*nu.* 7. Tum † etiam ſi conſtaret ob-
ſeruatum in pluribus inſtrumentis, & eſſent producta,
non releuarent per ea, quæ tradit, *Iaſ. in l.de quibus in*
9 *fin. de legib.* vnde, † cum poſſeſſio Philippi ex præ-
dictis turbida redderetur fuit dictum non eſſe dan-
dam declaratoriam, &c.

CARDINALI LANCELLOTTO

PERVSINA SPOLII

Lunæ 9. Maii 1611.

SVMMARIA.

Poſſeſſio vnius ex Sociis poſſidentibus pro indiuiſo non deſtruit poſſeſſionem alterius, ſed conſeruat, niſi conſtet, quod alter habuerit ſe pro ſpoliato, vel quod non fuerit admiſſus pro ſua rata. 1

Articuli, & teſtes ſuper poſſeſſione alicuius non excludunt poſſeſſionem alterius pro indiuiſo poſſidentis, & poſſunt verificari in alia pro diuiſo ad illum ſpectante. 2

Poſitio continens, quod quis dum vixit vſque ad mortem non habuit alia bona, intelligi poteſt de dominio. 3

Dominium nihil habet commune cum poſſeſſione. 4

DECISIO CDLIX.

FVit dictum, non probari, quod Marcus
Antonius deſierit poſſidere in vita, nam
quamuis pro Claudio, & alijs probare-
tur, quod Bernardinus, qui ante Marcũ
Antonium deceſſit, poſſederit bona, de
quibus agitur, hoc tamen non concludit, quod Mar-
cus Antonius deſierit poſſidere, quia cum in tranſa-
ctione anni 1537. bona fuerint eis pro indiuiſo aſſi-
gnata, & ab eiſdem pro indiuiſo poſſeſſa, vt etiam fuit
firmatum in alia deciſione, † etiam ſi Bernardinus vi- 1
uente Marco Antonio poſſederit, nihilominus non
poteſt dici M.Antonius priuatus poſſeſſione, niſi pro-
betur, quod habuerit ſe pro ſpoliato, vel quod Bernar-
dinus illum viuentem non admiſerit pro ſua rata ad
poſſeſſionem, *l.3.§. in amittenda. & ibi gloſ. in verſ.ta-
men poſſides, & §.ſi quis nunciet. ff.de acq. poſſ.* Immò,
cum poſſiderent pro indiuiſo, per poſſeſſionem vnius
Socij non deſtruitur poſſeſſio alterius, ſed con-
ſeruatur.

Vnde non obſtant † articuli, & teſtes dicentes, 2
Bernardinum poſſediſſe, quia nõ excludunt poſſeſſio-
nem M.Antonij pro indiuiſo, & poſſunt verificari
in alia pro diuiſo ad Bernardinum ſpectante, *l.pupillus
239 in fin, ff.de verb.ſignif.*

Poſitio † vero, dum dicitur, quod M.Antonius, dum
vixit vſque ad mortem non habuit alia bona, intelli- 3
gi poteſt de dominio, † quod nihil habet commune
cum poſſeſſione, *l.verbum habere. ff.de euict.* 4

R.P.D. PIROVANO

SEBERICEN. MANSIONARIATVS

Lunæ 27. Iunij 1611.

SVMMARIA.

Poſſeſſori datur mandatum de manutenendo. 1

Conferendi quaſi poſſeſſio ex vnica etiam collatione probatur. 2

Collationum effectuatio probari debet ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis & manutentionis. 3

Lim. ſecus quoad compraſenantes, inter quos ſufficit ſolus conſenſus abſque eo, quod effectuatione doceatur. 4

Scien-

5 *Scientia, & patientia in incorporalibus æquipollet traditioni in corporalibus.*

Decisio CDLX.

FVit reſolutum, Capitulo, & Canonicis
daudum eſſe mandatum de manutenẽdo
1 in poſſeſſione conferendi Mãſionatiatum
Eccleſiæ Cathedralis vna cum Epiſcopo,
† quia de poſſeſſione eorum conſtat, & *retinenda. Inſtit. de inten. Rot. in vna Bononien. Iuriſdictionis coram B. M. Cardinali Lancelloto inter impreſſas. 595. parte prima diuerſ.*

Poſſeſſio autem bene probatur, quia dantur
quinque Collationes, quarum duæ fuerunt de tempore
Anteceſſoris Moderni Epiſcopi; tres vero de
tempore eiuſdem, ex quibus quaſi poſſeſſio confe-
2 rendi ſufficienter remanet probata, † quæ alias ex
vnica etiam collatione poſſet ſuſtineri, *Abb. in c. cum Eccleſia Sutrina. num. 23. vbi etiam Rip. num. 52. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. in vna Hiſpalen. Iuris notandi coram Caniuccio inter impreſſ. 27. numero. 1. par. 2. & alibi ſæpe.*

Et quamuis de effectuatione prædictarum Col-
3 lationum hodie non doceatur per actum expreſ-
ſum, † quod eſſet neceſſarium ad hoc, vt quis in poſ-
4 ſeſſione conſtituatur, *iuxta conſ. Calder. 13. de iur. patron. Caputaq. dec. 418. par. 2.* tamen † ex quo ac-
ceſſit conſenſus eiuſdem Epiſcopi, Domini dixe-
runt contra eum ad effectum manutentionis non
teneri Capitulum, & Canonicos iuſtificare effectua-
tiones Collationũ, cũ inter Compræſentantes non ſit
neceſſaria probatio effectuationis, *Rip. in cap. cum Eccleſia, nu. 93. de cauſ. poſſ. & propriet. Rot. in vna*
5 *de Ricaſolis 11. Februarii 1604. coram R. P. D. meo Lancelloto*, † ſcientia enim, & patientia in incor-
poralibus æquipollet traditioni in corporalibus, *l. 5. in fin iuncta gl. pan. de ſerui. ruſtic. præd. Bald. in l. 2. num. 23. verſ. nam cum patientia C. de ſeruit. & aqu. & etiam tenuit Rot. in vna Ceneten. Iuriſpatron. 10. Maij 1606 coram R. P. De Mercomontio.*

Et ita ſolo Capitulo informante fuit reſolutum &c.

MANZANEDO

Bononien. Spolii.

Veneris 27. Ianuarij 1612.

SVMMARIA.

1 *Eccleſia poſſeſſor poteſt illius nomine intentare iudicium ſpolij. & num. 2.*
2 *Alienatione facta de re Eccleſiaſtica mediante locatione vltra triennium abſque beneplacito Apoſtolico competit ſpolium.*
3 *Extremum primum in ſpolio probatur ex confeſſione partis in reſponſione ad poſitiones.*
4 *Locatio ad effectum ſpolij in re Eccleſiaſtica probat primum extremum contra conductorem.*
5 *Extremum ſecundum in ſpolio probatur ex confeſſione aduerſarij ad poſitiones.*
6 *Pronuncia de habendo contra contumacem in reſpondendo poſitiones pro confeſſis non admittitur ex ſtylo Rotæ ad probandum primum extremum. Lim. vt num. 7.*
8 *Spolium vt intret, quæ requirantur.*

Degisio. CDLXI.

PEr ſententiam D. Vicarii Bononien.
fuit pronunciatum, D. Bartholottum poſ-
ſeſſorem Parochialis eſſe nomine Eccle-
ſiæ de Liuergnano redintegrandum in
poſſeſſionem bonorum, de quibus agi-
tur. Et cauſa per appellationem mihi commiſſa dubi-
taui, An prædicta ſententia eſſet confirmanda, et Do-
mini affirmatiue ſenſerunt, Moti ex eo quod, † cum 1
Bartholottus ſit in poſſeſſione dictæ Eccleſiæ, poteſt
illius nomine iſtud iudicium intentare, *Innoc. in cap. literis. de reſtit. ſpoliat. & in cap. cum ſuper num. 4. & ibi Abb. nu. 21. verſ. ad tertiam quæſtionem. de cauſ. poſſ. & propr. Bald. in l. fin. num. 3. ad fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Paul. de Caſtr. conſ. 391. lib. 2. Rot. in nou. deciſ. 2. de reſtit. ſpoliat. & in antiq. dec. 18. eod. tit. & dec. 423. ante nu. 4. par. 1. diuerſ. Borgnin. deciſ. 45. num. 5. & 6. par. 1. & fuit dictum in vna Hypporegien. Capellaniæ Sancti*
Martini 21. Octobris 1611. coram D. meo Decano, et † 2
ſic Bartholottus recte agit ſpolio prouenienti ex
contractu locationis vltra triennium abſque bene-
placito Apoſtolico contra Paulinam Conſtitutio- 3
nem, *Caputaq. deciſ. 170. & 182. par. 3.*

Extrema autem probata videntur, † primum
enim, nempe poſſeſſio Eccleſiæ contra Ludouicum
vnum ex condemnatis in prædicta ſententia ſpo-
lii, conſtat per confeſſionem ipſius in reſponſione
ad poſitiones *Rot. deciſ. 19. de reſtit. ſpoliat. in nou.*
† & ex locatione ipſimet facta, *arg. text. in l. ſi quis* 4
conductionis. C. locat. & in l. non ab re. C. vnd. vi. notat Pont. de ſpol. lib. 2. cap. 9. num. 69 in quo contractu lo-
cationis expreſſe enunciatur, Eccleſiam tunc poſſide-
re bona ibi locata.

De † ſecundo autem extremo reſpectu eiuſdem 5
Ludouici conſtat ex ipſius confeſſione ad poſitiones,
quod ſufficit, *ad tex. in l. cum precum. C. de liber. cauſ.* Vltra quod etiam probatur per ſuſtentationem
litis. Quod vero ad Blaſium alterum ex condemnatis
in ſententia, qui poſitionibus reſpondere recuſauit,
Domini dixerunt intrare Conſtitutionem Bononi-
en. diſponentem, illas contra contumacem in reſpon-
dendo haberi pro confeſſis: poſitiones autem conti-
nebant vtrumque extremum. Et † quamuis Rota non 6
ſoleat admittere huiuſmodi fictas confeſſiones, præ-
cipue ad probandum primum extremum, † attamen 7
in noſtro caſu ſtante dicta Conſtitutione Bononien.
illam admiſerunt, vt conſulerent Eccleſiæ, propter
præſumptam colluſionem inter Blaſium, et Ludoui-
cum, cuius eſt nepos.

Quæ vero opponebantur de nullitate permutati-
onis fuit dictum non facere ad iudicium ſpolij, † in 8
quo ſufficit, quod Bartholottus ſit poſſeſſor Eccleſiæ,
& quod Eccleſiæ poſſederit bona, de quibus agitur, &
illa hodie reperiantur poſſeſſa per Ludouicum, &
Blaſium ex ſupradictis.

Ex quibus ſic fuit reſolutum. &c.

PENIA

Mediolanen. Attentatorum

Lunæ 9. Aprilis 1612.

SVMMARIA.

Continuans non attentat. & num. 2. 1
Etiam quod continuet poſt factam inhibitionem. 2
Deciſionem extendere oportet facta ceſſione dubio, 3

bio, niſi ad ſatisfaciendum parti, ne id iterum controuertatur.

Decisio CDLXII.

Via prætendebant Monaci S. Ambroſij Mediolanen. Præpoſitum, & Canonicos eiuſdem S. Ambroſij attentaſſe apponendo lapidem ſepulcralem in eadem Eccleſia cum inſcriptione continente nomina, & cognomina mortuorum, qui in eadem Eccleſia ſepeliuntur, fuit dubium, An appoſitio noui lapidis cum tali inſcriptione eſſet attentata, & licet Monaci agnoſcendo bonam fidem eſſlerint dubio, quia re vera Canonici non attentauerunt, ex quo multis productis exemplis docebant, ſe in ea poſſeſſione extitiſſe, & extare, vt cum talibus ſepulcralibus inſcriptionibus mortuos, præſertim Canonicos, & ſepeliuiſſent, & conſequenter continuando in ſua poſſeſſione non attentabant, *cap. ut lite pend. gl. in cap. non ſolum. de appel. lib. 6. clem. 2 vt lit pend. Rot. dec. 43. num. 44. de appell. in nou.*
2 quod procedit † etiã poſt factum inhibitionem, quia, qui continuat, non attentat, *Bellam. dec. 528 Gabr. conſ.*
3 *52. num. 17. lib. 1.* & † ſtante ceſſione dubij non opportuiſſet extendere deciſionem, Nihilominus, quoniam Cannonici eam enixe poſtulabant, ne in poſterum eadem controuerſia reuocaretur in dubium, Ideo eorum petitioni ſatisfaciendum putaui &c.

GYPTIO.

Farfen. Territorii.

Veneris 8. Martij 1591.

SVMMARIA.

1 *Teſtes de loco differentia, & eius confinibus non bene informati non probant poſſeſſionem manutenibilem. & num. ſeqq.*
2 *Teſtis de eius credulitate deponens fidem non meretur.*
3 *Teſtis de auditu præſertim à parte, & perſonis ſuſpectis non probat. & num. 5.*
4 *Probatio dubia non releuat.*
6 *Teſti ſibi ipſi contrario non creditur.*
7 *Teſtis inimicus non eſt fide dignus.*
8 *Probatio poſſeſſionis ad effectum manutentionis debet eſſe talis, vt inducat animum Iudicis ad ita credendum, alias non releuat.*

Decisio CDLXIII.

Onclusũ fuit ſecundum, tertium, quantum ad teſtes nõ probare poſſeſſionẽ Cõmunitatis Montis Opuli, ita vt ſit ei decernendum mandatum de manutenendo,
1 quoniam † de loco differentiæ, & confinibus eiuſdem ſatis informati non ſunt, nam ſecundus iuxta 41. 42. & 44. vbi ſint Roſeiæ, & Colles Turritæ ignorat, nec vnquam audiuit nominari, & iuxta 32. & 46. dicit non habere notitiam particularem, neque generalem confinium territorii Caſtri Tribici, &, ſi quid deponit, †
2 de eius credulitate deponit cum Metropolitani prætendant loca controuerſa vigore vnionis factæ de dicto Caſtro Tribici diuiſi deberent clare probare confines territorij d. Caſtri.

Tertius iuxta 37. non habet notitiam d. Caſtri
3 Tribici, † niſi de auditu à Maſſariis, & Guardianis Montis Opuli; & non ab alijs, & ſuper ſecundo neſcit, an d. Caſtrum habeat territorium vltra vel citra flumen Farfæ verſus Montopulum, & ſic laborat eodem morbo.

Quartus iuxta 32. & 37. neſcit territorium Tribici, nec eius confines, & dum dicit, Tribicium habere territorium, de auditu loquitur. Cum igitur dicti teſtes ignorent territorium Tribici, nõ videtur etiam eis credendum, loca controuerſa fuiſſe poſſeſſa ab illis de Montopulo per prædicta.

Non obſtat, quod teſtes deponant de aliquibus actibus poſſeſſorijs hominum Montis Opuli factis in loco, vbi adeſt quæ dammia nuncupata, la ſtradella, in quibus dicta teſtium verificari poſſunt. Quia, † cum ſit talis probatio dubia, non releuat, *cap. præſentia. de probat.* 4

Viſum fuit etiam Dominis, iſtis teſtibus fidem adhibendam non eſſe, tum quia † in multis loquuntur 5
de auditu à perſonis ſuſpectis, tum etiam quia † in 6
aliquibus ſibi contrarij ſunt; Nã ſecund' vt ſupra dictũ eſt, fatetur, non habere notitiam Tribici: nihilominus iuxta 36. contrarium dicit, & ſuper ſecundo articulo de territorio Tribici, & eius confinibus tamquam bene informatus teſtatur, præter id, quod † eſt inimicus 7
Turritanorum, & fuit vnus ex illis, qui armata manu iuerunt ad expellendum Turritanos à d. territorio, vt ipſe fatetur iuxta 27.

Quartus, vt ſupra dictum eſt, ignorat confinia Tribici, iuxta 34. dicit quod Tribicium territorium habet vltra, & citra flumen Farfæ.

Ex iſtis itaque apparet, quod † hæc probatio non 8
eſt talis, quæ poſſit inducere animum Iudicis ad credendum, prout requiritur, *Aym. conſ. 13. nu. 2.*

Præterea aliqui ex Dominis dixerunt, quod etiam ſi dicti teſtes aliquid probarent, quod nihilominus in concurſu probationes Turritanorum præferendæ venirent ex alias deductis &c.

MANZANEDO

Alarie. Beneficii

Veneris 14. Ianuarij 1612.

SVMMARIA.

Enunciatiua etiam vnica, ſi ſit antiquiſſima, probat titulum præſumptum, & putatiuum. 1
Vnio probatur ex titulo putatiuo, & poſſeſſione quadragenaria vti de Eccleſia vnita. 2
Teſtes ad inſtantiam Fiſci inter alios, & parte non citata examinati non probant. 3
Teſtes examinatis expiratis terminis remiſſoria pluries prorogatis, & ſic ſine iuriſdictione, non habentur in conſideratione. 4
Excommunicatus non eſt audiendus, nec reſcriptum poteſt obtinere. 5
Reſtitutionis cauſis non probatis executio rei iudicata retardari non debet. 6
Reſtitutionis cauſis etiam probatis executio capta non impeditur. 7
Executio capta dicitur, ſi literæ executoriales fuerint decreta. 8

Decisio CDLXIV.

AD dubium propoſitum, An conſtaret de cauſis reſtitutionis, & illa retardaret executionem rei iudicatæ, Domini reſpondere, non conſtare de cauſis reſtitutionis, quia non

doce

docebatur de aliquo grauamine, nec Vnio prætenſa iuſtificatur, Et quamuis adſit prouiſio de anno 1403. facta per Abbatem Sancti Bartholomei de Eccleſia Sancti Petri, in qua enunciatur, Eccleſiam Sancti Saluatoris dudum anneaam, & vnitam eſſe cum Ec-
1 cleſia prædicta S. Petri, † quæ enũciatiua, licet vnica, cum ſit antiquiſſima, probat titulum præſumptum, vel putatiuum, *Creſc. dec. 18. nu. 4. de prob. Imol. in*
2 *clem. 1. de prob* † quo titulo putatiuo ſtante ſufficit ad probandam vnionem docere de poſſeſſione quadragenaria, vti de Eccleſia vnita, *Felyn. conſ. 2 num. 12. & ſeq. & fere per tot. Rebuff. in prax. tit. de vnion. num. 35.* & adſunt teſtes de dicta quadragenaria deponentes; attamen contra prædictam collationem fuit dictum, non probari effectuatam; vltra quod dicebatur non eſſe in forma probanti, & teſtes examinatos de anno 1589. fuiſſe examinatos ad inſtantiam Fiſci, † & ſic
3 inter alios, & parte non citata, *cap. 2. de teſtib. Gabr. concl. 1. nu 105. de citat. lib. 2. Rot. diuerſ. dec. 189. par. 3.*
4 † Teſtes vero vltimo loco examinatos fuiſſe expiratis terminis Remiſſoriæ pluries prorogatis, & ſic ſine iuriſdictione, & per conſequens habendos eſſe in conſideratione.

Quibus ſtantibus ceſſant adducta pro vnione, & titulo putatiuo, & quadragenaria ſupra conſideratis, & intrat reſolutio, quod non conſtet de cauſis reſtitutionis.

Conſiderabant etiam Domini, Andream fuiſſe per ſententiam Rotalem declaratum excommunicatum, & nunquam obtinuiſſe abſolutionem, nec de illa do-
5 cuiſſe, † et ſic audiendum non venit, aliquod reſcriptum impetrare potuiſſe, *iuxta Hoſtien. & alios in cap. 1. de reſcript. in 6.*

Ex quibus reſultat reſponſio ad ſecundam partem
6 dubii, nempe quod, † cum non conſtet de cauſis reſtitutionis, nec etiam executio rei iudicatæ retardari debeat.

7 Vltra quod, † quamuis conſtaret de cauſis reſtitutionis, nihilominus illa dictam executionem non impediret, cum fuerit cæpta, *ex notatis à Rip. in l. in l. 4. §. condemnatum num. 30. verſ. aliquando petitur reſtitut o ff. de re iudic. tenet Alex. conſ. 223. num. 6. lib. 6. Paul. de Caſtr. licet loquatur de nullitate, in auth. quæ ſupplicatio num. 3 verſ. vel dic melius. C. de precib. Imper. offer. Put. dec. 285. lib. 2. & de reſtit. in integr. dec. 10. Caſ. de Graſſ. dec. 1. nu. 14. de reſtit. in integr. faciunt notata à Bartholom. Socc. conſ. 78. nu. 4. in fin. vol. 3. & à Lancell. de attent. 2. par. cap. 18. de attent. reſtit. integr. pend. nu. 131.* Quod autem in caſu noſtro executio fuerit cæpta, apparet ex eo, quod literæ executoriales fuerunt
8 decretæ, † quod ſufficit ad hunc effectum, *vt tenuit Rota in vna Cartaginen. Decanatus 16. Decembris 1587. coram bon. men. Bubalo, & in alia Burgen. Præeminentiarum coram me 3. Iunii 1605. &c.*

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Veroſpio

BONONIEN. DE GOZADINIS

Lunæ 23. Iunij 1624.

SVMMARIA.

1 *Manutentio non datur illi, qui vtraque poſſeſſione facto Iudicis legitime priuatus fuit.*
2 *Reintegrari non poteſt ad poſſeſſionem, qui fuit illa facto Iudicis legitime priuatus.*
3 *Exceptio fideicommiſſi vti requirens altiorem indaginem non admittitur ad impediendam rerum locatarum reſtitutionem.*
Nec contra factum Iudicis ad reuocandam legitimè datam immiſſionem. 4
Exceptio fideicommiſſi, de qua per ſententiam apparet, clara non dicitur, ſi à ſententia pendeat appellatio. 5
Appellatio rem iudicatam ſuſpendit, perinde ac ſi ſententia non emanaſſet. 6

DECISIO CDLXV.

ANna de Gozadinis tamquam in notabili ſumma creditrix hæreditatis q. Vlixis obtinuit ab ipſius Commiſſarius teſtamento datis pro ſuo credito ſibi 172. tornaturas in ſolutum aſſignari, quas poſtea eiſdem Vliais hæredibus ad nouennium locauit, quia finita locatione Laudomia de Gozadinis Annæ pro dimidia parte hæres à conductoribus portionem ſibi debitam cum repeteret in vim mandati Rotalis, obtinuit, ſe ad illam aſſociari. Vnde cauſa per viam appellationis coram me introducta Brandilitius Vliais hæres in eiſdem bonis manuteneri, ſeu reintegrari prætendens inſtitit pro mandato, quod me Ponente fuit illi denegatum.

Nam, cum de validitate dationis in ſolutum Annæ factæ dubitari non poſſit ſtante deciſione 17. Decembris 1612. coram B. P. D. meo Manzanedo, vt in vim dictæ donationis in ſolutum Laudomia tamquam hæres Annæ poſt finitam locationem immiſſa legitime fuerit in poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, *vt coram R. P. D. meo Manzanedo 26. Maii 1613. fuit dictum*, nullo modo videtur manuteneri
poſſe Brandilitius, † cum vtraque poſſeſſione facto Iudicis legitime priuatus extiterit. *Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 2. in fin. & ibi Iaſ. numer. 20. ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 802. numero. 6. par. 1. diuerſ. Moh ed. deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat. & fuit dictum coram me in Beneuentana Spolii 15. Martii præteriti.* 1

Nec † pariter eadem ratione poteſt ad illam reintegrari, *vt fuit late deductum in cauſa Romana de Bombellis 31. Maii 1613. coram Reuerendiſſimo D. meo Damaſceno, & coram me in cauſa Ciuitatis Caſtelli Bonorum 28. Maii præteriti.* 2

Non obſtat, bona, de quibus agitur, eſſe partim ſubiecta fidei commiſſo Fabritii de Gozadinis, & per conſequens Annæ de Gozadinis auctrici Laudomiæ inſolutum illa dari non potuiſſe. Hæc † enim 3
exceptio ſicuti ad impediendam rerum locatarum reſtitutionem admitti non debet, cum altiorem requirat indaginem, *l. ſi quis conditionis. C. loc. l. cui ne liceat. & ibi DD. C. eod. Cagnol. in l. neque pignus. num. 8. ff. de reg. iur.* † ita multo minus admit- 4
tenda videtur contra factum Iudicis ad reuocandam legitime datam immiſſionem, *vt fuit dictum in alleg. Romana de Bombellis coram Reuerendiſſimo D. meo Damaſceno.*

Nec † valet dicere, claram eſſe dictam exceptionem, cum de fideicommiſſo per ſententiam appareat. 5

Quia ceſſat obiectum ſtante appellatione interpo-
ſita, † quæ rem iudicatam perinde ſuſpendit, ac ſi dicta ſententia non emanaſſet, *leg. 1. §. fin. ff. ad turpill. l. 1. §. vlt. ff. de pæn. Oldrad. conſ. 255 num. 2. Roman. conſ. 41. num. 4. &c.* 6

Manu-

MANZANEDO.

NEAPOLITANA IVRII CONFERENDI

Veneris 19. Decembris 1614.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſionem probanti de tempore motæ litis debetur manutentio.*
2 *Collationes effectuatæ demonſtrantur ex poſſeſſione prouiſorum ſubſecuta, vel ex quo per prouiſi obitum ſubſecuta ſit prouiſio alterius.*
3 *Aſſiſtentia iuris non ſuffragatur alio docente de ſua poſſeſſione.*
4 *Petitorium concernentia manutentionē non impediunt.*

DECISIO CDLXVI.

DOmini dixerunt, Abbatis Sancti Petri
ad Atam Rectori Parochialis Eccleſiæ
Sanctæ Mariæ in Conſinedin dandum
eſſe mandatum de manutenendo in Co-
1 llatione beneficiorum dictæ Eccleſiæ, † cum de eius
poſſeſſione de tempore motæ litis conſtet per plures
collationes ab eo factas per ſpatium annorum 150. &
vltra, §. *retinendæ Inſt. de inter. & fuit in noſtris termi-
nis reſolutum in vna Paduana Parrochialis* 4. *Februarij*
2 1600. *coram. B. M. Cordubn,* † quarum aliquæ probā-
tur effectuatæ ex poſſeſſione prouiſorum ſubſecuta,
& vna ex eo, quod appatet per vnius prouiſi obitū
ſubſecuta prouiſio alterius, *iuxta conſ. Oldrad.* 229.
pluries in Rota canonizatum. Rot. deciſ. 167. *num.* 1. *par.*
1. *& fuit dictum in vna Parmen. Prioratus* 28. *Ianuarij*
1594. *coram Bo. Me. Litta.*

Non obſtat, quod Illuſtriſſimus Archiepiſcopus
3 habeat iuris aſſiſtentiam, quia † illa non ſuffragatur
alio docente de ſua poſſeſſione, *ad tex. in c. cum perſo-
na. vbi Franc. nu.* 2. *de priuil. in* 6. *& fuit dictum in vna
Aprutina Iuriſdictionis* 30. *Martij* 1600. *coram Bo. Me.
Cardinali Pamphilio.*

Cætera vero, quæ pro parte Abbatis deduceban-
4 tur † viſa fuerunt concernere petitorium.

R. P. D. VEROSPIO.

MONTIS ALTI PRIORATVS

Veneris 26. Maij 1634.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probata per inſtrumentum ſufficit ad effectum manutentionis.*
2 *Poſſeſſio alterius probatur ex ſententia, in qua ille & priuatur.*
3 *Priuatio præſupponit habitum.*
4 *Spoliatus à Iudice non poteſt intentare remedium reſtitutionis.*
5 *Nec manutentionis.*
6 *Iudex iudicialiter procedens priuat poſſeſſorem poſſeſſione naturali, & ciuili.*
7 *Decl. ſi tamen Iudex rite, & recte procedat, ſecus ſi nulliter, vel iniuſte.*
8 *Iudex nulliter, vel iniuſte procedens dicitur procedere vti priuatus.*
9. *Et ſpolium committere.*
10 *Reſidētiæ intermiſſione datur locus priuationi beneficiĩ.*
11 *Decl. niſi excuſatio iuſta concurrat.*
12 *Reſidentia ex generali conſuetudine locum habet ſolum in beneficijs curatis.*
13 *Proceſſus forma contra abſentem beneficio priuandum ob non reſidentiam.*

DECISIO CDLXVII.

REſponderunt Domini in dubio, quod ho-
die propoſui, quod concedendum erat
mandatum de manutenendo. Bernardino
Coluccio. Illius ſiquidem poſſeſſio non
viſa fuit poſſe controuerti, quia præter inſtrumentum,
quod datum fuit ſuper acquiſitione poſſeſſionis Pri-
oratus, cuius manutentio petebatur, † quæ poſſeſſio, 1
licet probata ex ſolo inſtrumento, tamen ſolet atten-
di ad effectum huius interdicti *l. prædia vbi Bart. not.
nu.* 1. *Alex. nu.* 2. *ff. de acquir. poſſeſſ. n. Bald. in l. nam. Id-
circo C. de fid. inſtrum. Put. deciſ.* 350. *num.* 4. *lib.* 1. eiuſ-
dem poſſeſſionis probatio, colligebatur præterea † 2
ea ſententia Vicarij, in qua hac eadem poſſeſſione
idem Bernardinus priuatus fuit; Cum † non poſſet 3
conſiderari hic terminus priuationis; niſi etiam da-
retur habitus antecedentis poſſeſſionis, ſuper qua
cadere debeat ea priuatio, *ad not. in l. manumiſſiones ff.
de iuſt. & iur. & per Bart. in l. decem num.* 1. *ff. de verb.
oblig. & in l. Titia in princ. ff. de cond. & demonſtr. Rot.
deciſ.* 371. *nu.* 1. *p.* 1. *& deciſ.* 242. *n.* 1. *par.* 2. *recent.*

Neque huic manutentioni viſa fuit obſtare ſen-
tentia prædicta: quia † licet ſpoliatus à Iudice non 4
poſſit intentare remedium reſtitutionis, *vt not. gloſ.
in c. præſentium* 7. *quæſt.* 1. *DD. communiter in c. conque-
rente de reſtit. ſpol. Rota deciſ.* 3. *de reſt. ſpol. in nou. nu.* 6.
ſicut † neque hoc interdictum retinendæ ratione ci- 5
uilis poſſeſſionis animo retentæ, cum † Iudex iudici- 6
aliter procedens, dicatur priuare poſſeſſorem, non
ſolum poſſeſſione naturali, ſed etiam ciuili, vt etiam
notant DD. *in l. clam poſſidere* §. *qui ad nundinas* & ibi
Angel. num. 2. *Imol. nu.* 1. *Alex. nu.* 2. *in fin. ff. de acquir.
poſſ.* † id tamen procedit, quando *Iudex ritè*, ac *rectè* 7
procedit, ſecus vbi conſiderata illius ſententia poteſt
adduci *nullitas*, aut *Iniuſtitia*: eum † tunc videatur, 8
procedere vt priuatus, vt fuit reſolutum in *Romana
de Bombellis* 31. *Maij* 1613. *coram Cardinali Sacrato*, &
in *deciſ.* 646. *nu.* 1. *par.* 2. *recent.* † & ipſum nominatim 9
ſpolium committere tradit *Abb. in c. conquerente nu.* 8.
de reſt. ſpol. Fely. c. dilectus num. 1. *num.* 1. *in.* 2. *Fallentin
do reſcru. Caſ. de Graſ. deciſ.* 2. *num.* 4. *de Conſt. Veralb.
deciſ.* 186. *nu.* 1. *p.* 3.

Quidquid autem dici poſſet de iuſtitia eius ſen-
tentiæ quatenus declarauit Bernardinum priuan-
dum hoc Prioratu, † ex Capite intermiſſæ reſiden- 10
tiæ iuxta diſpoſitionem *c. conquerente c. ex parte.
& c. vltimo de Cler. non reſid.* quæ fuit renouata in
Sacroſanct. Concil. Trid. ſeſſ. 23. *de reform. cap.* 1.
Cum † tam Sacri Canones, quam eadem Sacra 11
Synodus admittant iuſtam excuſationem: quinimò
negaretur ex parte Bernardini, quod hic Priora-
tus haberet aliquod onus reſidentiæ, Cum † ex ge- 12
nerali conſuetudine hæc neceſſitas reſidendi lo-
cum habeat *ſolum in curatis*, non autem, in ſimpli-
cibus beneficijs, qualem dicebat eſſe hunc Priora-
tum, & notat *Innoc. in c. vltimo de Cler. non reſid.
ſub nu.* 1. *in fin. Card. num.* 16. *Abb. in c. extirpandæ*
§. *qui vero nu.* 31. *de præb.* Certè non viſa fuit ex-
cuſari poſſe *nullitas eiuſdem ſententiæ*, Cum non
probaret ſecutam fuiſſe formam, quam tradunt
iidem Sacri Canones, in procedendo contra abſen-
tes: † vt per trinam citationem moneatur abſens 13
in loco beneficii in quo reſidere tenetur, & quod
poſt terminum vltimæ Citationis expectetur poſt
ſex

ſex menſes, de qua in *c. ex tuo de Cler. non reſid.* & fuit reſolutum in vna *Calaguritana Canonicatus, & præbendæ 17. Iunij 1583. coram Camuccio, & coram Cardinali Seraphino dec. 27. & 1436. num 2.* Nam licet tres Citationes Decretæ, & per publicum edictum executæ fuiſſent, illæ tamen non fuerunt afflictæ in loco beneficij: ſed in Eccleſia Cathedrali Montiſalti, quæ ab eodem beneficio diſtabat per ſpatium 18. milliatium, & poſt vltimam Citationem non fuit expectatus idem Bernardinus, niſi per ſpatium decem dierum: Cum vltima Citatio emanauerit ſub die 11. Februarij anni 1633 ſententia verò priuationis lata fuerit 21. eiuſdē menſis & Anni. *Quæ poſterior nullitas* fuit in ſpecie conſideratam *deciſ. 1386 Card. Seraph.* vt patet ex *nu. 3. & in Gennen. Canonic. 9. Decembris 1583. & in Zamoren. Capellaniæ Iunij 1589 coram Mantica inter impreſſ. deciſ. 12. nu. 2. & deciſ. 67. nu. 2. & trad. Ioann. de Selu. in tract. de benef. par. 4. q. 5. num. 4. Oced. de incomparib. benef. c. 18. num. 5.*

& ita &c.

MANZANEDO

Meten. Fructuum, et Distributionum

Lunæ 15. Iunii 1615.

SVMMARIA.

1 *Priuatio præſupponit habitum.*
2 *Canonicus habet intentionem fundatam ſuper fructibus, & diſtributionibus ſui Canonicatus, quæ reſidentibus debentur, & ſic ei facilius manutentio debetur.*
3 *Renunciare iuri ſibi competenti nemo tenetur.*
4 *Priuatio iniuſta non operatur amiſſionem poſſeſſionis, niſi quis ſe habuerit pro ſpoliato.*
5 *Poſſeſſio ciuilis ſufficit pro manutentione.*

Decisio. CDLXVIII.

FVit reſolutum Ioanne tantum informante, illi dandum eſſe mandatum de manutenendo in exactione fructuum, & diſtributionum ſui Canonicatus, cum de eius poſſeſſione circa illorum perceptionem conſtet ex priuatione ipſi facta per Capitulum, quæ ſupponit prius fuiſſe in poſſeſſione eos
1 percipiendi, † ex quo priuatio præſupponit habitum, *l. dec. in. ff. de verb. oblig. Oſaſc. dec. Pedemont. 95. num. 11. Surd. conſ. 307. num 64.*

Maxime quia apparet ex confeſſione ipſius Capi-
2 tuli, illum eſſe Canonicum, † & conſequenter fundatam habere intentionem ſuper dictis fructibus, & diſtributionibus, quæ Canonicis reſidentibus, & intereſſentibus debentur, *cap. vnic. de Cleric. non reſid. in 6. vnde facilius intrat manutentio, Capueq. dec. 203. par 2.*

Non obſtat, quod dictis fructibus, & diſtributionibus fuerit à Capitulo priuatus, quia priuatio eſt iniuſta, cum fuerit facta ex eo, quod Ioannes noluit
3 cedere iuri ſibi competenti ſuper Cantoria, † cui nemo tenetur renunciare, & ſic, cum non habuerit
4 ſe pro ſpoliato, † retinuit eiuſdem poſſeſſionem,
5 † quæ ſufficit pro manutentione obtinenda, *Fab. in §. retinendæ. num. 22. Inſtit. de Interd. Salic. in l. 1. num. 7. C. vti poſſid. Menoch. de retinen. remed. 3 num. 22.*

Et ita reſolutum &c.

R. P. D. PANZIROLO

Sabinen. Silvæ.

Lunæ 13. Iunij 1633.

SVMMARIA.

1 *Succeſſori in Epiſcopatu datur manutentio in bonis ex poſſeſſione Anteceſſoris. & 36.*
2 *Poſſeſſio probatur ex quo quis diſpoſuerit de ipſa re ſeu illius fructus vendiderit. & nu. 3. & 7.*
3 *Poſſeſſio partis infert ad poſſeſſionem totius ad effectum manutentionis.*
4 *Fructuum perceptio probat poſſeſſionem.*
5 *Poſſeſſio non acquiritur ex actu contradicto.*
6 *Lim. niſi actus poſtea fuerit approbatus.*
8 *Silua ceſſio ac pretij erogatio facta præſumitur in vim præcedentis venditionis.*
9 *Conceſſio in emphyteuſim probat poſſeſſionem contra inueſtitum.*
10 *Ampl. etiam ſi ſit ſine ſolemnitatibus.*
11 *Poſſeſſio amittitur per ſententiam de reintegrando iudicatum tranſactam.*
12 *Eccleſiæ nomine poteſt agi interdicto retinendæ pro recuperatione rei in emphiteuſim nulliter conceſſa etiam ab ipſo concedente. & num. 16. & ſeqq.*
13 *Ampl. vt multo magis poſt obtentam ſententiam reintegratoriam poſſit poſſeſſio continuari.*
14 *Prælatus ex ciuili poſſeſſione Eccleſiæ poteſt abſque vitio ſpolij recuperare naturalem ab alijs occupatam.*
15 *Sententiam reintegratoriam qui obtinuit, ſe habuiſſe dicitur pro ſpoliato, & non poteſt manutenri. Lim. vt num. 16. & ſeqq.*
16 *Prælatus poteſt Eccleſiæ nomine agere tam petitorio, quam poſſeſſorio, & tam recuperandæ, quam retinendæ. Ampl. vt num. 12. 17. & ſeq.*
18 *Poſſeſſio in alium non transfertur ex inutili contractu.*
20 *Præiudicium inferre quis ſibi poteſt in poſſeſſione ex actu etiam meticuloſo.*
21 *Voluntas etiam coacta voluntas eſt.*
22 *Metus iuſtus non inducitur a Iudice procedente in vim chirographi Papæ.*
23 *Metus purgatus dicitur ex ſubſecutis actibus voluntarijs.*
24 *Proteſtatio verbalis nihil operatur in concurſu contrariorum actuum, poſitiuorum, nec operatur effectum reprobationis illius, quod iam manifeſte fuit approbatum.*
25 *Proteſtatio contraria facto non releuat.*
26 *Rotæ ſtilus eſt, vt extendatur deciſio, antequam ſententia feratur.*
27 *Sententia lata præſumitur, prout de iure ferri debet.*
28 *Petitorium reſpicientia non attenduntur in manutentione.*
29 *Manutentionis in iudicio ſolum inſpicitur ſimplex poſſeſſio.*

Decisio CDLXIX.

COncluſum fuit Eminentiſſimo D. Cardinali Burgheſio Epiſcopo Sabinen. dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione ſiluæ, de qua agitur, † ex quo illam Epiſcopi 1
Anteceſſores poſſiderunt, *Serap. dec. 1417. ſub num. 3. Greg. dec. 246. num. 1. vbi Adden. num. 1. & fuit reſo-*

Digitized by Google

reſolutis in Theatina Iuriſdictionis 10. *Maij* 1627.
coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.
2 Poſſeſſio autem Anteceſſorum † probatur, Primo,
quia bo. me. Cardinalis Paleottus d. Siluæ partem
applicauit Patribus Reformatis Sancti Franciſci, &
3 quamuis † hæc aſſignatio partis influat quoad poſ-
ſeſſionem totius ad effectum manutentionis, *Ægid.*
in cap. literis n. 15. *& certa fin. verſ. in hoc & forte*
de reſtit. ſpoliat. Surd. dec. 295. *n.* 18. *Ran peres Mar-*
cheſ. de commiſſ. part. 1. *fol.* 596. Nihilominus de
anno 1596. reſiduum illius ad effectum cedendi ven-
didit cuidam Phatio Paulutio pretio ſcutorum 1625.
4 de quibus in contanti fuerunt ſolutæ 415. † quæ
fructuum perceptio bene probat poſſeſſionem. *Caſ.*
de Graſſ. dec. 10. *ſub n.* 3. *de cauſ. poſſ. & propr. & fa-*
cit eiuſdem deciſ. 21. *ſub n.* 1. *verſ. quod vero attinet.* Et
5 † licet huic venditioni Communitas loci Turris con-
tradixerit, attamen cum poſtea iuſſerit præferri in
emptionem lignorum pro eodem met pretio, & ad
6 huhc effectum Cedulam Bancariam præſtiterit, † ſa-
tis manifeſte venditionem vti à vero Domino fa-
ctam approbauit, *gl. in c. cum veniſſent. vbi Bald. n.* 8.
de eo qui mitti in poſſ. Iaſ. in l. poſtquam liti. n. 1. *vbi Dec.*
n. 8. *C. de pact. Surd. conſ.* 406. *n.* 34.
7 Secundo etiam clarius viſa eſt † probari id. poſ-
ſeſſio Menſæ Epiſcopalis ex alia venditione eiuſ-
dem Siluæ facta de anno 1607. à bo. me. Cardinali
de Gioioſa cuidam Andreæ Bernocchio pretio ſcu-
torum 1500. immo, cum Cardinalis d. precium
deſtinaſſet pro vſu fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, fue-
runt aliqui electi ex ipſa Communitate pro facien-
da d. pretij diſtributione, illudque integrum dictis
hominibus aſſiſtentibus, fuit in fabricam erogatum;
8 † quæ Siluæ ceſio, ac pretii erogatio præcedentis
venditionis, *gl. in l. quadam mulier. verſ. ſufficiebat.*
ff. de rei vendicat. Rol. conſ. 9. *n.* 39. *lib.* 3. *Natt. conſ.*
441. *num.* 5.
9 Tertio denique † poſſeſſio Eccleſiæ viſa eſt con-
ſtare ex conceſſione in emphyteuſim d. Siluæ facta
à bo. me. Cardinale Breuilaqua de anno 1616. quæ
conceſſio licet ex defectu beneplaciti Apoſtolici
non fuerit effectuata, nihilominus probat Eccleſiæ
poſſeſſionem contra Communitatem inueſtitam in
vim recognitionis, *Caſtr. in l. ſi aliquam rem. vbi Rip.*
n. 38. *ff. de acq. poſſ. Anchar. conſ.* 310. *num.* 2. *Crau.*
10 *conſ.* 22. *n.* 11. *Rot. dec.* 12 *n.* 3. *part.* 2. *recent.* † Neque
ad hunc effectum requiruntur ſolemnitates, *Caſtr.*
Imol. Aret. & alij in l. is, cui bonis. ff. de verb. oblig.
Ruin. conſ. 137. *n.* 11. *lib.* 1. *Menoch. de recuper. remed.* 15.
n. 448. *Lamberteng. de contract. mulier. gl.* 1. *num.* 104.
Gratian. diſcept. 704. *n.* 17. *& ſeqq. Rot. diuerſ. dec.* 93.
n. 4. *&* 5. *par.* 2.

Nec prædictis obſtat, quod de anno 1575. bon.
mem. Cardinalis Saracenus conceſſit in emphy-
teuſim hanc Siluam Hominibus d. Communitatis
pro annuo canone ſcutorum quatuor cum benepla-
cito Apoſtolico.

Quia d. conceſſio fuit impugnata per ſucceſſo-
res in d. Epiſcopatu, & de anno 1588. à bon. mem.
Cardinali Seraphino tunc Rotæ Auditore fuit la-
ta ſententia ad fauorem Eccleſiæ pro reintegra-
tione, quam Communitas paſſa fuit facere tranſi-
11 tum in iudicatum, † per quod ſi ex ipſa aliquam
poſſeſſionem habuiſſet, illam penitus amiſiſſet,
Rip. in l. naturaliter. §. *nihil commune. num.* 97. *ff. de*
acq. poſſ. Menoch. de retin. remed. 3. *num.* 685. *Man-*
tic. dec. 95. *ſub num.* 5. *Rot. par.* 1. *recent. dec.* 644. *nu-*
12 6. *verſ. ad prædicta.* † Sicut igitur non obſtante d.
conceſſione tamquam nulla, & inualida potuiſſet
agi interdicto retinendæ nomine Eccleſiæ etiam
ab ipſo Cardinali concedente, *iuxta Caſſad. dec.* 7.
num. 13. *de cauſſ. poſſ. & propr. Seraph. deciſ.* 1417.
num. 3. *Adden. ad Greg. XV. dec.* 116. *num.* 5. *& fuit di-*
ctum in Theatina Iuriſdictionis 10. *Maij* 1621. *coram*
Reuerendiſſimo D. meo Decano, † Ita multo poſt d. 13
ſententiam potuerunt Epiſcopi d. poſſeſſionem con-
tinuare, prout fecerunt per actus ſupraſcriptos. Nam
† Prælatus ex ciuili poſſeſſione, quam retinet Ec- 14
cleſia, poteſt etiam abſque vitio ſpolij recuperare
naturalem ab aliis occupatam, *Bart. in l.* 1. §. *inter-*
dictum, num. 3. *verſ. quandoque. ff. vti poſſid. & in l.* 3.
§. *cum igitur num.* 1. *verſ. & ideo in iſtis. ff. de vi, & vi*
armat. Iaſ. in l. clam poſſidere. §. *qui ad nundinas n.* 14.
verſ. & ſic teneas. ff. de acq. poſſ. Pariſ. conſ. 24. *n.* 13.
verſ. ſtantibus cum ſeqq. lib. 1.

Nec obſtat, quod bo. me. Cardinales Granuella-
nus, & Aragona coram Seraphino petierint, & ob-
tinuerint ſententiam reintegratoriam aduerſus d.
conceſſionem, † & ideo Menſa Epiſcopalis non poſ- 15
ſit manuteneri, cum ſe habuerit pro ſpoliato.

Quia † indubitatum eſt, Prælatum nomine Ec- 16
cleſiæ poſſe agere tam petitorio, quam poſſeſſorio,
ne dum recuperandæ, ſed etiam retinendæ, *vt tradit.*
Abb. in cap. cum ſuper. num. 19. *& ſeqq. de cauſſa poſſ.*
& propr. cap. litera de dilat. Innoc. in cap. cum in offic.
num. 6. *verſ. ſi autem, de teſtam. Pariſ. conſ.* 24. *num.* 14.
verſ. nam d. Eccleſia. lib. 1. Quod procedit, etiamſi
Prælatus fecerit inutilem contractum, & habuerit 17
ſe pro ſpoliato, quia † ex inutili contractu poſſeſſio
in alium non transfertur, *Bart. in l.* 1. §. *ſi vir, &* 18
vxor. num. 3. *ff. de acq. poſſ. Verall. dec.* 182. *num.* 9.
part. 3. *& fuit in puncto reſolutum in Colimbrien. Præ-*
ſtimoniorum 10. *Decembris* 1631. *&* 18. *Iunij* 1632.
coram R. P. D. Dunozette, vbi quod † Prælatus eo 19
caſu poteſt petere manutentionem.

Nec dicatur, Communitatem tempore Cardi-
nalis Paleotti petiiſſe præferri in emptione. Siluæ
ob metum Gubernatoris Vrbis, qui de eo tempore
moleſtabat Homines ipſius Communitatis ob re-
ſiſtentiam factam dicto Phatio Paulutio Siluæ em-
ptori.

Quia † Communitas non obſtante aſſerto metu 20
bene potuit per dictam præſtationem cedulæ ſibi
præiudicare, *l. ſi lex. vbi gl. in verb. inducere, & Bart.*
num. 1. *Alberic. in princ. Odofred. num.* 1. *verſ. & ſi*
compulſus. ff. de vi, & vi armat. Bald. in l. 1. *num.* 3. *C.*
quod met. cauſ. Rip. in l. naturaliter. §. *nihil commune.*
num. 74. *de acq. poſſ. Natt. conſ.* 986. *num.* 2. *Seraph.*
dec. 756. *num.* 1. *in fin. & dec.* 773. *num.* 18. *Mantic.*
dec. 332. *num.* 4. † Voluntas enim licet coacta dicitur 21
voluntas, *l. ſi mulier.* §. *ſi metu, vbi gl. in verb. volui ff.*
quod met. cauſ. gloſ. in §. *quod autem, verſ. ſed ne nullat.*
Inſtitut. de vſucap. Et tollitur difficultas, quia † cum 22
Gubernator Vrbis procederet ex chirographo S. M.
Clementis VIII. non potuit inducere iuſtum
metum, *Bart. in l.* 1. *C. de Decurion. lib.* 10. *Aym.*
conſ. 114. *num.* 2. Et in omnem caſum † ex tot acti- 23
bus voluntariis poſtea per Communitatem factis
huiuſmodi aſſertus metus ſatis, ſuperque fuiſſet pur-
gatus, *Alex. conſ.* 98. *num.* 7. *lib.* 3. *Corn. conſ.* 41. *n.* 9.
lib. 2. *Pariſ. conſ.* 10 *num.* 31. *lib.* 1. *Crau. d. conſ.* 114.
num. 8. *Rol. conſ.* 83. *num.* 39. *& ſeqq. lib.* 2. *Menoch.*
conſ. 100. *num.* 88.

Minus obſtat, quod in conceſſione Cardinalis
Breuilaquæ Communitas proteſtata fuit, ſe non ad-
mittere, dominium vtile ſpectare ad Eccleſiam,
niſi quatenus dicta conceſſio ſortiretur effectum.

Quia † hæc proteſtatio mere verbalis nullum 24
poteſt operari effectum in concurſu tot actuum
poſitiuorum, per quos, vt ſupra dictum eſt, Com-
munitas manifeſtè approbauit Eccleſiæ poſſeſſio-
nem, & ſic mediante proteſtatione non potuit Com-
munitas reprobare, quod multoties approbauerat,
ad tex. in l. Pomponius. verſ. ſed an dicta. ff. de negot.
geſt.

geſt. Mantic. dec. 170. num. 17. Hoc enim caſu dicitur
25 contraria facto, & † nihil releuat, cap. cum M. de conſt. tut. Rot. dec. 546. ſub num. 6. in fin. Mantic. dec. 200. ſub num. 2.

26 Nec facit, quod † contra ſtylum Rotæ non reperiatur deciſio extenſa Cardinalis Seraphini, & idcirco ſententia non ſit attendenda.

Tum quia non ex eo, quod non reperiatur deciſio inter impreſſas eiuſdem Cardinalis ; poteſt elici negatiua, quod non fuit extenſa.

27 Tum quia † ſententia ſemper præſumitur lata prout de iure ferri debet. *Herennius. ff. de euict. l. miles. §. decem ff. de re iudic. Amy. conſ. 188. num. 8. Rot. recent. par. 1. dec. 184. numer. 2. par. 2. dec. 125. in fin.*

28 Tum denique quia † hæc ſimilia, quæ obiiciantur, reſpiciunt iudicium petitorii, non autem ſummariiſſimi manutentionis, † in quo ſolum inſpicitur ſimplex poſſeſſio, *Couar. pract. q. cap. 17. ſub. nu. 4. verſ. in ſpecie. Rot. recent. par. 1. dec. 660. ſub num. 1. & dec. 513. ſub num. 4.*
30 † quæ poſſeſſio non poteſt dubitari, quin penes Eminentiſſimum D. Epiſcopum reperiatur.

Et ita fuit deciſum parte vtraque informante &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Veroſpio

SABINEN. CASTRI MOMPEI.

Mercurij 7. Februarij 1618.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur probanti ſuam poſſeſſionem de tempore motæ litis.*

2 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus vidiſſe talem poſſidere.*

3 *Caſtri poſſeſſio probatur ex deputationibus Prætorum, & alijs actibus iuriſdictionalibus. Lim. vt num. 12.*

4 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione aduerſarij in commiſſione.*

5 *Conſtituti clauſula operatur, vt conſtitutarius vere poſſeſſor dicatur.*

6 *Retroceſſio, quamuis petitorium reſpiciens, attenditur, & operatur quoad translationem poſſeſſionis ad effectum manutentionis.*

7 *Manutentionis in iudicio agitur de ſola poſſeſſione, nec requiritur titulus, & num. 15.*

8 *Poſſeſſionis adeptio probatur per inſtrumentum.*

9 *Poſſeſſio cum clauſula, ſine præiudicio habentis potiora, & meliora iura non ſuffragatur.*

10 *Decl. procedere, ſi de alterius poſſeſſione conſtet, ſecus ſi poſſeſſio ſit vacans.*

11 *Citatio non eſt in immiſſione neceſſaria, vbi poſſeſſio reperitur vacans.*

13 *Poſſidens in totum admittens alios ad poſſeſſionem dicitur ſibi præiudicare ad effectum manutentionis.*

14 *Poſſeſſio iure pignoris, & hypotheca ceſſat ceſſante ipſa pignore, & hypotheca.*

DECISIO CDLXX.

ORta inter Marchionem Bertoldum Vrſinum, & D. Coſmum illius fratrem ſuper Caſtro Mompei controuerſia, ex quo d. Marchio tamquam Comitis Alexandri patris vniuerſalis hæres illud ad ſe ſpectare prætendens inſtabat in totius Caſtri poſſeſſione manuteneri; Dubio per me propoſito ; an eſſet dandum mandatum de manutenendo, & pro qua parte, fuit reſponſum, illud D. Coſmo pro dimidia parte competere, † cum ipſe 1
de tempore litis motæ de ſua poſſeſſione doceat, *§. retinendæ Inſtit. de interd. l. 1. §. hinc autem vbi Bart. in princ. l. ait Prætor. §. quod ait ff. uti poſſid. Couar. pract. quæſt. cap. 17. num. 3. Rot. dec. 4. nu. 18. & 12. par. 2. diuerſ. Caputaq. deciſ. 198. par. 2.*

Teſtes enim pro illo examinati deponunt, ipſum vidiſſe dimidiam Caſtri partem poſſidere, † quod 2
ſufficit ad probandum eius poſſeſſionem, *Caſtr. conſ. 156. num. 1. lib. 2. Menoch. de adipiſc. remed. 3. num. 161. Alex. conſ. 51. num. 6. lib. 2. Dec. conſ. 302. num. 19. poſt med. Ruyn. conſil. 168. num. 2. lib. 4. Bald. in repetit. l. Celſus in prima quæſt. num. 4. ff. de vſucap. Pontan. de ſpol. lib. 2. num. 94. Seraph. deciſ. 1062. num. 1. Caſ. de Graſ. deciſ. 14. de reſtit. ſpoliat.*

Quæ † pariter poſſeſſio ex trium Prætorum de- 3
putationibus ad ſex menſes ab eodem Coſmo factis, & effectum ſortitis, necnon alijs iuriſdictionalibus actibus comprobatur, *alex. conſ. 25. num. 17. & ſeq. lib. 5. Socin. conſ. 68. nu. 29. lib. 1. Abb. in c. fin. nu. 5. de ſent. & re iudic. Rol. conſ. 80. num. 7. lib. 1. idem Soccin. conſ. 187. num. 19. lib. 2. Rom. conſ. 70. num. 13.*

Et vlterius † ea propria D. Marchionis confeſ- 4
ſione in commiſſionibus emanata, *l. cum precum C. de liber. cauſ. Dec. conſ. 251. num. 1 verſ. de poſſeſſione rerum Gabr. de confeſſ. concl. 4. num. 1. Rot. diuerſ. dec. 196. in princ. par. 1. Caputaq. dec. 36. incip. primum extremum in manuſcript.*

Non obſtant teſtes pro eodem Marchione examinati deponentes, illum pro duabus tertijs partibus etiam viuente Io. Antonio altero fratre poſſediſſe; Nam id fuit ratione donationis d. tertiæ partis per Io. Antonium ipſi factæ, qua poſtea reſoluta, & eidem Ioanni Antonio retroceſſa non poteſt amplius poſſeſſio Marehioni Bertoldo ſuffragari ſtante in retroceſſione clauſula conſtituti, † quæ operatur, vt Io. An- 5
tonius vere poſſeſſor dicatur, *l. quod meo ff. de acq. poſſ. l. quamuis. §. conductor eod. tit. l. mulier vbi gloſ. Bart. & alij ff. de rei vendic. Bero. con. 41. nu. 10. lib. 3. Hond. conſ. 41. nu. 37. lib. 1. Bariſ. conſ. 33. num. 30. lib. 3. Surd. conſ. 225. nu. 34. Affl. deciſ. 299. Tiraq. de conſtit. par. 1.* 6

Nec valet, † huiuſmodi retroceſſionem ad fauorem Ioannis Antonij factam reſpicere petitorium, & ſic attendendam non eſſe, quia ſufficit per illam fuiſſe Ioanni Antonio acquiſitam d. tertiæ partis poſſeſ- 7
ſionem, † cum hic agatur de poſſeſſione, nec titulus tequiratur, *Caſtr. in l. Aquilius Regulus nu. 5. ff. de donat. Natt. conſ. 125. nu. 4. & 6. Menoch. de retin. remed. vlt. nu. 36. Rot. dec. 641. num. 8. par. 1. diuerſ. Mohed. deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat.*

Poſt obitum vero Ioannis Antonij dimidia poſſe- 8
ſſio huius tertiæ partis D. Coſmo fuit acquiſita, † vt per inſtrumentum illius adeptionis apparet, *Rot. dec. 202. nu. 3. par. 1. diuerſ. Seraph. dec. 1065. nu. 2. Abb. in c. cum nobis n. 4. de præſcript. Craneti. de antiq. temp. par. 1. nu. 23.*

Nec valet dicere † poſſeſſionem prædictam 9
D. Coſmo non ſuffragari, vt captam vigore mandati de immittendo cum clauſula, ſine præiudicio habentis potiora, & meliora iura. Nam † obiectum 10
procederet, ſi de alterius poſſeſſione conſtaret, hic autem, cum eſſet poſſeſſio vacans, per huiuſmodi clauſulam dici non poteſt ea ſuſpenſa, vel modificata, *Hond. conſ. 86. nu. 44. lib. 3. Rot. dec. 506. par. 1. diuerſ. Caſ. de Graſſ. dec. 21. nu. 7. de probat. & fuit dictum in Ferranen. de Taſſonis 26. Iunij 1615. coram R.P.D. meo Pamphilio.*

Vnde

Vnde ceſſat pariter aliud obiectum, quod citan-
11 dus eſſet Marchio Bertoldus, † non enim talis ci-
tatio requirebatur, cum poſſeſſio, vt dixi, vacans
exiſteret, *Menoch. de adipiſc. remed. 6. num. 4. & ſeq.
Peregr. de fideicom. art. 48. n. 56. & 58.*

Non obſtat, eumdem Marchionem poſt Ioannis
Antonij obitum Officiales in dicto Caſtro per octo
menſes deputaſſe; Vnde inferebatur, illum poſſe-
diſſe pro duabus ex tribus partibus, quia talem de-
12 putationem conſtat effectum non habuiſſe, & † pro-
pterea non potuit ex illa D. Bertoldus quaſi poſſeſ-
ſionem acquirere, *Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina
num. 64. de cauſ. poſſ. & propr. Felin. in c. de quarta
num. 41. de praeſcript. Cald. conſ. 12. de iurepatron. Ca-
putaq. dec. 458. par. 2. & deciſ. 338. Rot. dec. 803. n. 7.
par. 1. diuerſ.*

Non obſtat idem Caſtrum fuiſſe Comiti Alexan-
dro datum inſolutum pro dote, & per conſequens
eo mortuo totam illius poſſeſſionem fuiſſe in D Ber-
toldum vti filium, & hæredem vniuerſalem tranſla-
tam. Nam poſt Comitis Alexandri obitum conſtat,
quemlibet ex tribus filiis pro tertia parte poſſediſſe.
13 Vnde † quamuis D. Bertoldus eſſet vniuerſalis hæ-
res, & poſſeſſor, dum pro duabus tertiis partibus
alios fratres poſſidere permiſit, ſibi dicitur in hoc
manutentionis iudicio præiudicaſſe, *Bald. in l. 2.
num. 43. C. de ſeruit. & aqu. Dec. conſ. 126. in fin. Rot.
deciſ. 81. part. 1. diuerſ. Menoch. de retin. remed. 3. n. 726.
Couar. pract. quaeſt. cap. 17. num. 3. Caputaq. dec. 43.
lib. 2. in manuſcript.*

14 Nec valet replicatio, † D. Coſmum iure pigno-
ris, & hypothecæ poſſediſſe, qua ceſſante illius
quoque poſſeſſionem ceſſare debere. Vltra quod
enim hoc in facto non iuſtificatur, quin potius ex
iuribus productis arguitur, ipſum Coſmum vti ma-
15 tris hæredem poſſediſſe, † cum tamen ſimus in ſum-
mariiſſimo poſſeſſorio, dicitur agendum non eſſe
de titulo, ſed de ſola poſſeſſione, quæ pro dimidia
parte ad fauorem eiuſdem Coſmi bene proba-
tur, &c.

EMINEN. D. CARD. PAMPHILIO

Toletana Penſionis.

Veneris 16. Februarij 1618.

SVMMARIA.

1 *Mandatum executiuum plerunque loco executoria-
lium relaxari ſolet, maximè in prophanis.*
2 *Penſio, vel annua praeſtatio petitur tamquam ſors, non
tamquam fructus rei in iudicium principaliter
deducta, & debetur pro toto tempore retardatae
ſolutionis, & num 10.*
3 *Ampl. etiam in iudicio poſſeſſorio.*
4 *Extende etiam in ſummariiſſimo manutentionis, &
num. 10. 15. & 17.*
5 *Manutentionis remedium datur ad remouendas tur-
bationes, vt ita poſſeſſor, qui adit Iudicem, nec
habuit ſe pro ſpoliato, conſeruetur in ſua pacifica
poſſeſſione, & num. 11.*
6 *Turbationes non remouerentur, nec penſionarius in
poſſeſſione conſeruaretur, niſi ſibi ſoluerentur om-
nes termini ſibi denegati, & quos vti poſſeſſor con-
ſecutus fuiſſet.*
7 *Differentia non videtur conſtituenda inter penſionem,
quae petitur vti ſors, & alias res nempè prae-
dium, & domum in iudicium principaliter dedu-
ctas.*
8 *Manutentio ſicut in praedio, & domo ſtantibus turba-*

*tionibus debetur reſpectu totius praedij, vel domus,
vt omnis turbatio remoueatur, ita in penſione, &
annua praeſtatione ſtante denegatione debetur reſ-
pectu omnium terminorum decurſorum.*
9 *Turbatio in annuis praeſtationibus oritur ex ſola de-
negatione ſolutionis.*
11 *Debitor non poteſt in iudicio conueniri, niſi poſtquam
venit dies ſolutionis.*
12 *Fructus acceſſorij rei per aliquem bona fide poſſeſſa,
& in iudicium principaliter deducta in iudicio
manutentionis non veniunt, niſi a die motae litis,
& num. 14.*
13 *Fructus, vt conſequantur à bonae fidei poſſeſſore ne-
ceſſaria eſt mora, vel per litis conteſtationem, vel
per aliam interpellationem, aliàs facit ſuos, &
reſtituere non tenetur.*
16 *Fructus omnes reſtituere tenetur malae fidei poſſeſſor.*

Decisio CDLXXI.

PRo D. Priore informante; nempe rela-
xandum eſſe mandatum etiam pro termi-
nis penſionis, de qua agitur, decurſis ante
motam litem; & quoad mandatum execu-
tiuum ex eo moti ſunt Domini, quia † illud loco 1
executorialium plerumque relaxari ſoleat, maximè
in prophanis, *Caſſad. dec. 6. n. 11. de cauſ. poſſ. & propr.
Seraph. dec. 878. num. 1. & fuit dictum in vna Carpen.
ſeu Nullius Bonorum 28. Ianuarij, & 8. Februarij 1602.
coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Ludouiſio.*

Quo vero ad terminos decurſos ante motam li-
tem Domini moti ſunt, quia † penſio, vel annua 2
præſtatio petitur non tamquam fructus rei in iudi-
cium principaliter deductæ, ſed tamquam ſors, quæ
ſine alia præcedenti interpellatione pro toto tem-
pore retardatæ ſolutionis debetur, *l. cum onus §. 1.
l. libertis, quos. §. manumiſſis, & ibi Bart. num. 2. ff. de
aliment. & cibar. legat. Franc. dec. 634.* † etiam in iu- 3
dicio poſſeſſorio, in quo pariter omnes termini
præcedentium temporum penſionis debentur, *cap.
querelam, & ibi Innoc. num. 3. verſ. & nota. Hoſtiens.
num. 12. ante fin. ſub verſ. ſi dum petatur. de relict. cum
aliis trad. coram Paleoto dec. 335. quae eſt relata inter
impreſſ. dec. 689. lib. 3. part. 3. diuerſ.*

Quod † autem iſti termini decurſi ante motam 4
litem veniant etiam in ſummariiſſimo poſſeſſorio
manutentionis, *tenuit Rota in cauſa Caeſarauguſtana
Penſionis 15. Maij 1598. coram Gyptio*, quam deciſio-
nem ſecundum hanc diſtinctionem inter penſio-
nem, vel annuam præſtationem, quæ tamquam ſors
ſine interpellatione debetur, & alios fructus, *eadem
Rota ſequuta fuit in vna Mediolanen. fructuum 26.
Maij 1589. coram bo. men. Cardinali Plato, & coram
Seraph. dec. 1168. num. 3. verſ. deciſiones vero. & coram
Reuerendiſſimo D. Damaſceno in vna Colagurritana Li-
quidationis 4. Maij 1611. & in illa Romana Penſionis
domus 15. Decembris praeteriti coram R. P. D. Buratto,
& alias ſaepe*, idque ſatis comprobari viſum fuit, quia
† tale remedium datur ad remouendas turbationes, 5
vt ita poſſeſſor, qui adit Iudicem, nec habuit ſe pro
ſpoliato, conſeruetur in ſua pacifica poſſeſſione, *§.
hodie tamen. Inſtit. de interd. Affl. dec. 395. n. 7. Put. dec.
459. lib. 2. Couar. pract. q. cap. 17. in princ. & ſub num. 3.
verſ. quod ſi rationem*, † in qua Penſionarius non 6
conſeruaretur, nec turbationes remouerentur, niſi
ſibi ſoluerentur omnes termini ſibi denegati, & quos
vbi poſſeſſor conſequutus fuiſſet, *Innoc. d. cap. quere-
lam, n. 3. verſ. & nota de elect. & fuit ponderatum in d.
Mediolanen. fructuum 26. Maij 1589. coram bo. mem.
Cardinali Plato.* † Nec ad iſtum effectum viſum 7
fuit, poſſe conſtitui aliquam differentiam inter iſtam
penſionem, quæ petitur tamquam ſors, & alias res

Bb nempe

geſt. Mantic dec. 170. *num.* 17. Hoc enim caſu dicitur contraria facto, & † nihil releuat, *cap. cum. M. de conſt.* 25
tut. Rot. dec. 546. *ſub num.* 6. *in fin. Mantic. dec.* 200 *ſub num.* 2.

26 Nec facit, quod † contra ſtylum Rotæ non reperiatur deciſio extenſa Cardinalis Seraphini, & idcirco ſententia non ſit attendenda.

Tum quia non ex eo, quod non reperiatur deciſio inter impreſſas eiuſdem Cardinalis; poteſt elici negatiua, quod non fuit extenſa.

27 Tum quia † ſententia ſemper præſumitur lata prout de iure ferri debet. *Herennius. ff. de euict. l. miles. §. decem ff. de re iudic. Amy. conſ.* 188. *num.* 8. *Rot. recent. par.* 1. *dec.* 184. *numer.* 2. *par.* 2. *dec.* 125. *in fin.*

28 Tum denique quia † hæc ſimilia, quæ obiiciantur, reſpiciunt iudicium petitorii, non autem ſummariiſſimi manutentionis, † in quo ſolum inſpicitur ſimplex poſſeſſio, *Comar. pract. q. cap.* 17. *ſub. nu.* 4. *verſ. in ſpecie. Rot. recent. par.* 1. *dec.* 660. *ſub num.* 3. &
30 *dec.* 513. *ſua num.* 4. † quæ poſſeſſio non poteſt dubitari, quin penes Eminentiſſimum D. Epiſcopum reperiatur.

Et ita fuit deciſum parte vtraque informante &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Veroſpio

SABINEN. CASTRI MOMPEI

Mercurij 7. Februarij 1618.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur probanti ſuam poſſeſſionem de tempore motæ litis.*

2 *Poſſeſſio probatur ex teſtibus deponentibus vidiſſe talem poſſidere.*

3 *Caſtri poſſeſſio probatur ex deputationibus Prætorum, & alijs actibus iuriſdictionalibus. Lim. vt num.* 12.

4 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione aduerſarij in commiſſione.*

5 *Conſtituti clauſula operatur, vt conſtitutarius vere poſſeſſor dicatur.*

6 *Retroceſſio, quamuis petitorium reſpiciat, attenditur, & operatur quoad translationem poſſeſſionis ad effectum manutentionis.*

7 *Manutentionis in iudicio agitur de ſola poſſeſſione, nec requiritur titulus, & num.* 15.

8 *Poſſeſſionis adeptio probatur per inſtrumentum.*

9 *Poſſeſſio cum clauſula, ſine præiudicio habentis potiora, & meliora iura non ſuffragatur.*

10 *Decl. procedere, ſi de alterius poſſeſſione conſtet, ſecus ſi poſſeſſio ſit vacans.*

11 *Citatio non eſt in immiſſione neceſſaria, vbi poſſeſſio reperitur vacans.*

13 *Poſſidens in totum admittens alios ad poſſeſſionem dicitur ſibi præiudicare ad effectum manutentionis.*

14 *Poſſeſſio iure pignoris, & hypotheca ceſſat ceſſante ipſo pignore, & hypotheca.*

DECISIO. CDLXX.

ORta inter Marchionem Bertoldum Vrſinum, & D. Coſmum illius fratrem ſuper Caſtro Mompei controuerſia, ex quo d. Marchio tamquam Comitis Alexandri patris vniuerſalis hæres illud ad ſe ſpectare prætendens inſtabat in totius Caſtri poſſeſſione manuteneri; Dubio per me proposito; cum dandum eſſet mandatum de manutenendo, & pro qua parte; fuit reſponſum, illud D. Coſmo pro dimidia parte competere, † cum ipſe de tempore litis motæ de ſua poſſeſſione doceat, §. 1
retinendæ inſtit. de interd. l. vnic. §. vltimo autem vbi Bart. in princ. l. uti Prætor. §. quod ait ff. vti poſſid. Comar. pract. quæſt. cap. 17. *num.* 3. *Rot. dec.* 4. *nu.* 11. & 12. *par.* 2. *diuerſ. Caputaq. deciſ.* 198. *par.* 2.

Teſtes enim pro illo examinati deponunt, ipſum vidiſſe dimidiam Caſtri partem poſſidere, † quod 2
ſufficit ad probandum eius poſſeſſionem, *Caſtr. conſ.* 156. *num.* 1. *lib.* 2. *Menoch. de adipiſc. remed.* 3. *num.* 161. *Alex. conſ.* 51. *num.* 6. *lib.* 2. *Dec. conſ.* 302. *num.* 19. *poſt med. Ruyn. conſil.* 168. *num.* 2. *lib.* 4. *Bald. in repetit. l. Celſus in prima quæſt. num.* 4. *ff. de vſucap. Pontan. de ſpol. lib.* 2. *num.* 94. *Seraph. deciſ.* 1061. *num.* 1. *Caſ. de Graſ. deciſ.* 24. *de reſtit. ſpoliat.*

Quæ † pariter poſſeſſio ex trium Prætorum deputationibus ad ſex menſes ab eodem Coſmo factis, & effectum ſortitis, necnon alijs iuriſdictionalibus actibus comprobatur, *alex. conſ.* 25. *num.* 17. 3
& *ſeq. lib.* 5. *Socin. conſ.* 68. *nu.* 29. *lib.* 2. *Abb. in c. ſin. nu.* 5. *de ſent. & re iudic. Rol. conſ.* 80. *num.* 7. *lib.* 1. *idem Socin. conſ.* 187. *num.* 19. *lib.* 2. *Rom. conſ.* 70. *num.* 13.

Et vlterius † ex propria D. Marchionis confeſſione in commiſſionibus emanata, *l. cum precum C. de* 4
liber. cauſ. Dec. conſ. 251. *num.* 1 *verſ. de poſſeſſione rerum Gabr. de confeſſ. concl.* 4. *num.* 1. *Rot. diuerſ. dec.* 196. *in princ. par.* 1. *Caputaq. dec.* 36. *incip. primum extremum in manuſcript.*

Non obſtant teſtes pro eodem Marchione examinati deponentes, illum pro duabus tertijs partibus etiam viuente Io. Antonio altero fratre poſſediſſe; Nam id fuit ratione donationis d. tertiæ partis per Io. Antonium ipſi factæ, qua poſtea reſoluta, & eidem Ioanni Antonio retroceſſa non poteſt amplius poſſeſſio Marchioni Bertoldo ſuffragari ſtante in retroceſſione clauſula conſtituti, † quæ operatur, vt Io. An- 5
tonius vere poſſeſſor dicatur, *l. quod meo ff. de acq. poſſ. l. quamuis. §. conductor eod. tit. l. mulier vbi gloſ. Bart. & alij ff. de rei vendic. Bero. con.* 41. *nu.* 10. *lib.* 3. *Hond. conſ.* 42. *nu.* 37. *lib.* 1. *Bariſ. conſ.* 33. *num.* 30 *lib.* 3. *Surd. conſ.* 225. *nu.* 34. *Affl. deciſ.* 299. *Tiraq. de conſtit. par.* 1. 6

Nec valet, † huiuſmodi retroceſſionem ad fauoré Ioannis Antonij factam reſpicere petitorium, & ſic attendẽdam non eſſe, quia ſufficit per illam fuiſſe Ioanni Antonio acquiſitam d. tertiæ partis poſſeſ- 7
ſionem, † cum hic agatur de poſſeſſione, nec titulus requiratur, *Caſtr. in l. Aquilius Regulus nu.* 5. *ff. de donat. Natt. conſ.* 125. *nu.* 4. & 6. *Menoch. de retin. remed. vlt. nu.* 36. *Rot. dec.* 641. *num.* 8. *par.* 1. *diuerſ. Mohed. deciſ.* 22. *de reſtit. ſpoliat.*

Poſt obitum vero Ioannis Antonij dimidia poſſe- 8
ſſio huius tertiæ partis D. Coſmo fuit acquiſita, † vt per inſtrumentum illius adeptionis apparet, *Rot. dec.* 202. *nu.* 3. *par.* 1. *diuerſ. Seraph. dec.* 1065. *nu.* 2. *Abb. in c. cum nobis n.* 4. *de præſcript. Crauett. de antiq. temp. par.* 1. *nu.* 23.

Nec valet dicere † poſſeſſionem prædictam 9
D. Coſmo non ſuffragari, vt captam vigore mandati de immittendo cum clauſula, ſine præiudicio habentis potiora, & meliora iura. Nam † obiectum 10
procederet, ſi de alterius poſſeſſione conſtaret, hic autem, cum eſſet poſſeſſio vacans, per huiuſmodi clauſulam dici non poteſt ea ſuſpenſa, vel modificata, *Hond. conſ.* 86. *nu.* 44. *lib.* 3. *Rot. dec.* 506. *par.* 1. *diuerſ. Caſ. de Graſſ. dec.* 21. *nu.* 7. *de probat.* & *fuit dictum in Ferranen. de Taſſonis* 26. *Iunij* 1613. *coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Vnde

Vnde ceſſat pariter aliud obiectum, quod citan-
11 dus eſſet Marchio Bertoldus, † non enim talis ci-
tatio requirebatur, eum poſſeſſio, vt dixi, vacans
exiſteret, *Menoch. de adipiſc. remed. 6. num. 4. & ſeq. Peregr. de fideicom. art. 48. n. 36. & 58.*

Non obſtat, eumdem Marchionem poſt Ioannis
Antonij obitum Officiales in dicto Caſtro per octo
menſes deputaſſe; Vnde inferebatur, illum poſſe-
diſſe pro duabus ex tribus partibus, quia talem de-
12 putationem conſtat effectum non habuiſſe, & † pro-
pterea non potuit ex illa D. Bertoldus quaſi poſſeſ-
ſionem acquirere, *Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina num. 64. de cauſ. poſſ. & propr. Felin. in c. de quarta num. 41. de praeſcript. Cald. conſ. 12. de iurepatron. Caputaq. dec. 458. par. 2. & deciſ. 338. Rot. dec. 803. n. 7. par. 1. diverſ.*

Non obſtat idem Caſtrum fuiſſe Comiti Alexan-
dro datum inſolutum pro dote, & per conſequens
eo mortuo totam illius poſſeſſionem fuiſſe in D. Ber-
toldum vti filium, & haeredem vniuerſalem tranſla-
tam. Nam poſt Comitis Alexandri obitum conſtat,
quemlibet ex tribus filiis pro tertia parte poſſediſſe.
13 Vnde † quamuis D. Bertoldus eſſet vniuerſalis hae-
res, & poſſeſſor, dum pro duabus tertiis partibus
alios fratres poſſidere permiſit, ſibi dicitur in hoc
manutentionis iudicio praeiudicaſſe, *Bald. in l. 2. num. 43. C. de ſeruit. & aqu. Dec. conſ. 126. in fin. Rot. deciſ. 81. part. 1. diuerſ. Menoch. de retin. remed. 3. n. 726. Couar. pract. quaeſt. cap. 17. num. 3. Caputaq. dec. 43. lib. 2. in manuſcript.*

14 Nec valet replicatio, † D. Coſmum iure pigno-
ris, & hypothecae poſſediſſe, qua ceſſante illius
quoque poſſeſſionem ceſſare debere. Vltra quod
enim hoc in facto non iuſtificatur, quin potius ex
iuribus productis arguitur, ipſum Coſmum vti ma-
15 tris haeredem poſſediſſe, † cum tamen ſimus in ſum-
mariſſimo poſſeſſorio, dicitur agendum non eſſe
de titulo, ſed de ſola poſſeſſione, quae pro dimidia
parte ad fauorem eiuſdem Coſmi bene proba-
tur, &c.

EMINEN. D. CARD. PAMPHILIO

Toletana Penſionis.

Veneris 16. Februarij 1618.

SVMMARIA.

1 *Mandatum executiuum plerunque loco executorialium relaxari ſolet, maximè in prophanis.*

2 *Penſio, vel annua praeſtatio petitur tamquam ſors, non tamquam fructus rei in iudicium principaliter deducta, & debetur pro toto tempore retardatae ſolutionis, & num. 10.*

3 *Ampl. etiam in iudicio poſſeſſorio.*

4 *Extende etiam in ſummariiſſimo manutentionis, & num. 10. 13. & 17.*

5 *Manutentionis remedium datur ad remouendas turbationes, vt ita poſſeſſor, qui adit Iudicem, nec habuit ſe pro ſpoliato, conſeruetur in ſua pacifica poſſeſſione, & num. 11.*

6 *Turbationes non remouerentur, nec penſionarius in poſſeſſione conſeruaretur, niſi ſibi ſoluerentur omnes termini ſibi denegati, & quos vti poſſeſſor conſecutus fuiſſet.*

7 *Differentia non videtur conſtituenda inter penſionem, quae petitur vti ſors, & alias res nempè praedium, & domum in iudicium principaliter deductas.*

8 *Manutentio ſicut in praedio, & domo ſtantibus turbationibus debetur reſpectu totius praedij, vel domus, vt omnis turbatio remoueatur, ita in penſione, & annua praeſtatione ſtante denegatione debetur reſpectu omnium terminorum decurſorum.*

9 *Turbatio in annuis praeſtationibus oritur ex ſola denegatione ſolutionis.*

11 *Debitor non poteſt in iudicio conueniri, niſi poſtquam venit dies ſolutionis.*

12 *Fructus acceſſorij rei per aliquem bona fide poſſeſſa, & in iudicium principaliter deducta in iudicio manutentionis non veniunt, niſi a die motae litis, & num. 14.*

13 *Fructus, vt conſequantur à bonae fidei poſſeſſore neceſſaria eſt mora, vel per litis conteſtationem, vel per aliam interpellationem, alias facit ſuos, & reſtituere non tenetur.*

16 *Fructus omnes reſtituere tenetur malae fidei poſſeſſor.*

Decisio CDLXXI.

PRo D. Priore informante; nempe rela-
xandum eſſe mandatum etiam pro termi-
nis penſionis, de qua agitur, decurſis ante
motam litem; & quoad mandatum execu-
tiuum ex eo moti ſunt Domini, quia † illud loco 1
executorialium plerumque relaxari ſoleat, maximè
in prophanis, *Caſſad. dec. 6. n. 11. de cauſ. poſſ. & propr. Seraph. dec. 878. num. 1. & fuit dictum in vna Carpen. ſeu Nullius Bonorum 28. Ianuarij, & 8. Februarij 1602. coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Ludouiſio.*

Quo vero ad terminos decurſos ante motam li-
tem Domini moti ſunt, quia † penſio, vel annua 2
praeſtatio petitur non tamquam fructus rei in iudi-
cium principaliter deductae, ſed tamquam ſors, quae
ſine alia praecedenti interpellatione pro toto tem-
pore retardatae ſolutionis debetur, *l. cum onus §. 1. l. libertis, quot. §. manumiſſis, & ibi Bart. num. 2. ff. de aliment. & cibar. legat. Franc. dec. 634.* † etiam in iu- 3
dicio poſſeſſorio, in quo pariter omnes termini
praecedentium temporum penſionis debentur, *cap. querelam, & ibi Innoc. num. 3. verſ. & nota. Hoſtienſ. num. 12. ante fin. ſub verſ. ſi dum petatur. de elect. cum aliis trad. coram Paleoto dec. 335. quae eſt relata inter impreſſ. dec. 689. lib. 3. part. 3. diuerſ.*

Quod † autem iſti termini decurſi ante motam 4
litem veniant etiam in ſummariſſimo poſſeſſorio
manutentionis, *tenuit Rota in cauſa Caeſaraugoſtana Penſionis 15. Maij 1598. coram Cyprio*, quam deciſio-
nem ſecundum hanc diſtinctionem inter penſio-
nem, vel annuam praeſtationem, quae tamquam ſors
ſine interpellatione debetur, & alios fructus, *eadem Rota ſequuta fuit in vna Mediolanen. fructuum 26. Maij 1589. coram bo. mem. Cardinali Plato, & coram Seraph. dec. 1168. num. 3. verſ. deciſiones vero. & coram Reuerendiſſimo D. Damaſceno in vna Calagurritana Liquidationis 4. Maij 1611. & in illa Romana Penſionis domus 15. Decembris praeteriti coram R. P. D. Boratto, & alias ſaepe*, idque ſatis comprobari viſum fuit, quia
† tale remedium datur ad remouendas turbationes, 5
vt ita poſſeſſor, qui adit Iudicem, nec habuit ſe pro
ſpoliato, conſeruetur in ſua pacifica poſſeſſione, *§. hodie tamen. Inſtit. de interd. Affl. dec. 395. n. 7. Put. dec. 459. lib. 2. Couar. pract. q. cap. 17. in princ. & ſub num. 3. verſ. quod ſi rationem*, † in qua Penſionarius non 6
conſeruaretur, nec turbationes remouerentur, niſi
ſibi ſoluerentur omnes termini ſibi denegati, & quos
vti poſſeſſor conſequutus fuiſſet, *Innoc. d. cap. querelam, n. 3. verſ. & nota de elect. & fuit ponderatum in d. Mediolanen. fructuum 26. Maij 1589. coram bo. mem. Cardinali Plato.* † Nec ad iſtum effectum viſum 7
fuit, poſſe conſtitui aliquam differentiam inter iſtam
penſionem, quae petitur tamquam ſors, & alias res

nempe prædium, vel domum in iudicio principali-
ter deductas, *l. cum vnus. §.1. ff. de aliment. & cibar.*
8 *legat. cum aliis ſupra deductis*, & propterea † ſicut
in domo, & prædio per aliquem poſſeſſo ſtantibus
turbationibus, & moleſtiis manutentio in ſumma-
riſſimo poſſeſſorio ei debetur reſpectu totius præ-
dij, vel domus, vt hoc modo remoueatur omnis
turbatio, & poſſeſſor in ſua pacifica poſſeſſione con-
ſeruetur, ita, quando à poſſeſſore in iudicio petun-
tur plures termini penſionis, vel annuæ præſtatio-
nis per alium denegatæ, vt remoueatur omnis tur-
9 batio, † quæ oritur ex ſola denegatione, *Innoc. in
d. cap. querelam, num. 4. de elect. Bellam. dec. 21. col. 2.*
10 *verſ. item certè Put. d. dec. 419. num. 1. lib. 2.* † deben-
tur ei per viam talis manutentionis omnes termini
decurſi, etiam ante motam litem, & per partem de-
negati ex ſupra deductis, alias enim talis poſſeſſor
non poſſet vnquam recuperare penſionem antea de-
curſam per viam manutentionis in ſummariſſimo,
etiam quod in quaſi poſſeſſione illam exigendi fuiſ-
11 ſet per plures annos quia certum eſt, quod † debi-
tor non poteſt iudicio conueniri, niſi poſtquam ve-
nit dies ſolutionis & tunc vti decurſa ante motam
litem non veniret, quod non poteſt ſubſiſtere, cum,
vt dixi, manutentio concedatur ad remouendas ta-
les turbationes, & conſeruandum poſſeſſorem in
ſua poſſeſſione ex ſupra allegatis.

12 Ex his ceſſat, quod † fructus in huiuſmodi ſum-
mariſſimo poſſeſſorio manutentionis non veniant,
niſi à die motæ litis, quia hoc intelligi debet in
fructibus acceſſoriis rei per aliquem bona fide poſ-
13 ſeſſæ, & in iudicium principaliter deductæ, † quo-
rum reſpectu neceſſaria eſt mora vel per litis con-
teſtationem, vel aliam interpellationem, *l. cum
fundus, in prin. ff. ſi cert. pet.* quia alias ante moram
bonæ fidei poſſeſſor facit fructus ſuos, & illos reſti-
tuere non tenetur, *l. bona fidei emptor. ff. de acq. rer.
domin. l. fructus. ff. de vſur. Couar. var. reſol. lib. 1. c. 3.
num. 6. verſ. his ſane præmiſſis, & fuit reſolutum coram
14 me in vna Farfen. Spolij 17. Maij* 1610. † & ſic in man-
dato de manutenendo illi venire non poſſunt, & in
iſtis terminis procedit *tex. in l. 3. ff. de iudic. cum ſimil.*
15 † aliud tamen eſt in penſione, vel annua præſtatio-
ne, quæ etiam ante interpellationem vti ſors debe-
tur, ſicque venit etiam in mandato de manutenen-
16 do, vt ſupra dictum eſt, & facit, quia ſicut † malæ
fidei poſſeſſor omnes fructus reſtituere tenetur, *l.
fructus non modo. ff. de rei vendic. l. domum. C. eod. tit.*
17 ita † illos venire etiam in mandato de manutenen-
do, *ſentit Bart. in l. 3. ff. de interd. & fuit dictum in
Mediolanen. fructuum 13. Februarij 1595. coram
Gyptio*

Et ita deciſum, &c.

R. P. D. PIROVANO

Ravenaten. Pecvniaria.

Lunæ 25. Iunij 1618.

SVMMARIA.

1 *Mandatum præſumitur ex productione citationum & expenſis factis, præſertim ad ſuſtinendas ſententias, & num. 2. Ampl. vt num. 3.*

2 *Veriſimile non eſt, quod quis temere ſe offerat defenſioni cauſæ abſque mandato.*

4 *Citationis defectus reddit ſententiam nullam.*

5 *Citationis defectus ſuppletur ex præſentia partis.*

6 *Præſentia partis in iudicio probatur, ſi Notarius dicat, in contradictorio partium, ſeu parte præſente fuiſſe pronunciatum, & num. 7.*

7 *Præſentia partis in iudicio non probatur per atteſtationem Iudicis.*

8 *Notario ſolet fides adhiberi in concernentibus eius officium.*

9 *Sententia lata per relationem ad cedulam, quæ in actis non reperiatur, & de publicatione non conſtet, adhuc dicitur valida, quia Notarius non potuit de ea atteſtari, niſi in ſuis manibus dimiſſa fuiſſet, & vti in iudicio dicitur recitationi parata.*

Decisio CDLXXII.

Dubitaui, An ſententiæ extra Rotam
ſint confirmandæ, vel infirmandæ, &
cum impugnarentur ex vtroque capite
tam validitatis, quam iuſtitiæ, placuit
Dominus firmare validitatem illarum
reſeruando examinare iuſtitiam in ſeparata diſpu-
tatione.

Cenſuerunt enim nullitates oppoſitas non rele-
uare, & prima quæ deducitur ex defectu mandati
procuræ comparentis pro fratre, & Meduleſio, con-
tra quos latæ ſunt ſententiæ, euitatur † ſola præſum- 1
ptione mandati in comparente, dum litem ſuſtinuit,
citationes produxit, & expenſas fecit, *Caſ. de Graſſ.
dec. 1. de procur.*

Non † n. credendum eſt, quod temere quis ſe offe- 2
rat defenſioni cauſæ abſque mandato, quamuis illud
non exhibuerit in actis, & hanc præſumptionem ſæpè
Rota admiſit ad ſuſtinendam validitatem ſententia-
rum, *vt apud Verall. dec. 190. n. 4. par. 1. & coram Car-
dinali Seraphino dec. 933. n. 2. & dec. 973. n. 4.*

Quinimmo † etiam ſi de mandato expreſſo illius 3
Procuratoris poſt litem motam fuerit doctum nihi-
lominus tacitum non tollit per acta expreſſum ante
ipſam conſtitutionem, *vt firmatum fuit in Romana
Pecuniaria 19. Iunij 1617. coram R. P. D. Dunozet.*

Similiter † non obſtat, dum dicitur, quod ſen- 4
tentia lata fuit ſine partis citatione. Quia † ſuffi- 5
cienter ſuppletur talis defectus ex præſentia partis,
dum legitur † in contradictorio partium fuiſſe pro- 6
nunciatum, *Alex. conſ. 23. num. 2. lib. 2. Caſſad. de-
ciſ. 2. num. 3. de iudic. Vant. de nullit. ex defect. citat.
num. 17.*

Neque dubitandum eſt † de probatione præſen- 7
tiæ partium, quia non ipſe Notarius eſt, qui dixit,
cui facilè non videtur credendum, ſed ipſe Nota-
rius eſt, qui dixit procuratore præſente Dominus
pronunciauit, † cui fides ſolet adhiberi in concer- 8
nentibus eius officium, *Alex. in l. 2. § ſi abſens. n. 11.
ff. ſi extra cauſ. agat Menoch. de arbitr. caſ. 95. n. 3. &
in his terminis fuit dictum in Conchen. Decimarum de
Campilio 21. Maij 1612. coram illuſtriſſimo Cardinali
Ludouiſio.*

Ceſſat etiam tertia nullitas deducta ex eo, quod
lata fuit ſententia ſub die 9. Nouembris 1616. præ-
ſentibus † per relationem ad cedulam, & tamen 9
cedula non reperiatur in actis, neque conſtet de
publicatione ſententiæ, quia Dominus pronuncia-
uit, prout in cedula, de qua Notarius non potuit
atteſtari, niſi in manibus ſuis dimiſſa fuiſſet, atque
ita tamquam in iudicio dicitur recitationi parata, &
valet, *Pariſ. conſ. 48. in fin. lib. 3. Becc. conſ. 78.
num. 96.*

Ceteræ autem nullitates magis pertinent ad eſ-
ſentiam, quam ad inualiditatem, ideo ad diſputatio-
nem reſeruatam ſunt remittendæ.

Et ita, &c.

EODEM

Romana Hereditatis

Mercurij 7. Nouembris 1618.

SVMMARIA.

1 *Articulans contraria non eſt audiendus, & quare, & num. ſeqq.*
2 *Ampl. maxime, ſi primi articuli ſpecificati fuerint medio iuramento propter periculum periurij, & ius parti quaſitum, & num. 4.*
5 *Articuli iurati habentur loco poſitionum, & inducunt confeſſionem.*
6 *Error ex identitate perſonarum, & cognominum reſultans quomodo probetur.*

Decisio CDLXXIII.

REſolutum fuit, non eſſe dandam remiſ-
ſoriam neque admittendos articulos in
Curia, reſeruando particulariter vide-
re, an ſit locus examini ex officio.
1 Fundamentum deciſionis fuit regu-
la, quod † articulans contraria non eſt audiendus,
*clem. 2. de teſtib. gl. & Vital. num. 144. & latiſſime
comprobant cumulati per Gabr. eod. tit. concl. 21. num. 1.
& 10.*
Contrarietas eſt patens, quia in primis articulis
poſuit, quod Franciſca, alias nuncupata China, vxor
Nicolai eſſet ſoror Vincentiæ, in ſecundis verò arti-
culis probare contendit, quod Vincentia eſt ſoror
Nicolai, quæ ad inuicem contrariantur de iure, cum
impoſſibile ſit, quod frater, qui eſt Nicolaus, habeat
ſororem, ſcilicet Franciſcam, in vxorem.
2 Prædictis accedit, quia † primi articuli fuerunt
per partem ſpecificati medio iuramento, & ſuper
eis teſtes examinati, qui dictam ſororietatem inter
Chinam, & Vincentiam probarunt, & eo articulo
ſubſiſtente, noui articuli non ſunt admittendi pro-
3 pter periculum periurij, † quod excuſari non poteſt
in iurante de veritate facti, *Bald. in l. 2. §. quod obſer-
uare. in tertio notab. C. de iuram. calumn.* alterum enim
inconueniens in admiſſione continget, vel quod te-
ſtes verum dixiſſe præſumantur, nunc vero calum-
nioſè articuletur contrarium, vel quod falſum depo-
ſuerint, & hodie ſubueniatur per ſecundam proba-
tionem illi, de cuius fide ſuſpicandum ſit per produ-
ctionem ſimilium teſtium.
Non obſtat, quod producens noluerit vti teſti-
bus, quinimmo renunciauerit in ſpecie quoad pro-
bationem ſororietatis, & vlterius probationes ſint
4 erroneæ, vt ideo † probatio ad corrigendum erro-
rem, etiam iuramento ſubſiſtente admitti debeat,
*Soccin conſ. 97 num. 16. lib. 4. Veſtr. in prax. lib. 5. c. 16.
num 7.*
Quia ad primam obiectionem reſpondebatur,
quod in præiudicium partis tenet renuntiatio, non
autem quoad Carolum, cui ius eſt quæſitum propter
5 iuramentum Nicolai, † per quod articuli habentur
loco poſitionum, & inducunt confeſſionem, *Io.
Andr. in cap. vt in princ. vbi Gemin. num. 5. verſ.
quero, & Franc. num 2. de iur. iur. in 6.* Secunda vero
obiectio tollitur ex facto, quia de errore ex inſtru-
mentis productis non apparet: nam primo fuit arti-
culatum, quod Nicolaus ſenior eſt de domo Sardina,
in inſtrumentis vero datis ſub annis 1536. 1550.
& 1555. enunciatur Nicolaus Bernardini Britij,
nullumque verbum de domo Sardina, † prout ne- 6
ceſſarium eſſet ad conuincendum errorem ex iden-
titate perſonarum, & cognominum reſultantem,
*Bart. in l. demonſtratio, num. 14. ff. de cond. & demonſtr.
ſecundo articulauit*, Checum nuncupatum Ciucum,
qui habuit in vxorem Vincentiam & cuius præten-
ditur Laura eſſe filia, de qua ſucceſſione nunc agitur,
eſſe de domo Sarda, verum in ſupradictis inſtrumen-
tis nulla habetur mentio de Checo Ciuco de domo
Sarda, ſed de domo Fantina, &c.

EODEM

Eadem

Lunæ 28. Nouembris 1622.

SVMMARIA.

1 *Examen ex officio quando, & quomodo concedatur vbi denegatur remiſſoria.*
2 *Officium iudicis fundatum eſt in æquitate.*
3 *Contrarietatis, & variationis vitium eſt inſanabile.*
4 *Falſam ſemper eſſe neceſſe eſt alteram ex duabus contrariis aſſertionibus, & num. 8.*
5 *Remiſſoria ad corrigendam, & probandam erroneam confeſſionem in articulis etiam iuratis emanatam ſolet concedi.*
6 *Periurium non intrat in eo, qui falſum iurauit iuſto ductus errore.*
7 *Erroris confeſſionis dato fumo teſtes alias non admittendi poſſunt ex officio interrogari ad coadiuuandam probationem.*
8 *Examini ex officio non eſt locus ſuper articulis contrariis ab eodem datis. Decl. vt num. 9.*
10 *Probatio per ſcripturas, & inſtrumenta ſemper præualet probationi per teſtes.*
11 *Demonſtrationes duæ requiruntur ad identitatem probandam.*

Decisio CDLXXIV.

IAm fuit reſolutum, remiſſoriam non
eſſe dandam Nicolao, ſed, An eſſet lo-
cus examini ex officio, fuit dictum, vt
particulariter videretur, & hodie pro-
poſita hac parte reſeruata, reſponſum
fuit, † teſtes eſſe examinandos ex officio iuxta ordi- 1
nem datum, qui fuit, vt per ſubdelegationem deputa-
retur Iudex in Ciuitate Vrbeuetana, qui meus ex offi-
cio interrogaret teſtes ſuper enunciatiuis Inſtrumen-
torum, & ſuper aliis, & omnia ponantur ad partes.
Nam, Etſi ſemel articulatum fuerit, quod China
vxor Nicolai eſſet ſoror Vincentiæ, & in ſecundis
articulis datis dicatur, quod Vincentina eſſet ſoror
Nicolai, & in hac parte directa contrarietas inſur-
gat, cum ſimul eſſe non poſſit † officium Iudicis, 2
quod eſt fundatum in æquitate, ex quo † vitium 3
contrarietatis, & variationis ſit inſanabile, *Vital. in
clem. 2. num. 144. de probat.* & † ſemper neceſſe ſit, vt 4
alter eorum ſit falſum, *vt dicit Bald. in l. 1. num. 13.
ff. de ſeru. fugit.*
Attamen, quia non agitur ſimpliciter de proſe-
quendo examine ſuper parte contraria articulata,
ſed de probando errore primæ partis articulatæ, &
ſic de corrigenda confeſſione in articulis emana-
ta, † & tunc etiam quod fuerit iurata non denega- 5
tur remiſſoria ad hoc probandum, *Soccin. ſen. conſ.
97. num. 16. lib. 4. Affl. dec. 83. num. 3.* & † periurium 6

nec etiam intrat in eo, qui iurat falſum, quod cre-
debat verum eſſe iuſto errore ductus, *cap. homines.*
22.q.2.cap.quanto §.ſi vero.de iur.iur. Affl.d.dec. 83.n.
7 *3.Crauett.conſ.65.num.9.* † vel ſaltem dato fumo er-
roris per inſtrumenta producta, etiam quod alias
teſtes non eſſent admittendi, attamen ex officio de-
bent interrogari, dum poteſt coadiuuari probatio ex
illis reſultans, *Put.dec. 6. de dilat.& remiſſ. Crauett.d.*
conſ. 65.numer. 3. & 10. Natt.conſ.565. num 8.

8 Nec obſtat, quod † in puncto contrarietatis non
ſit locus examini ex officio, dum alterum ex articu-
lis ſemper neceſſe ſit falſum eſſe, *Vital. in d. clem.*
2.n.144. de prob. Innoc. in cap. Fraternitatis in fin. de
teſtib.Rot.recent.dec.424.num.2.par.1.

9 Quia † quid ſit in directa probatione, ſecus eſt
vbi agitur de recedendo à prima articulatione, &
probatione ex capite erroris, & dato fumo per in-
ſtrumenta producta, quia tunc error poteſt excuſa-
re varietatem, & contrarietatem, vt aduertit idem
10 *Crauett.d.conſ.65.n.10.* & merito quia † in concurſu
probatio per ſcripturas, & inſtrumenta ſemper præ-
ualet probationi per teſtes, *Innoc.in cap.cum Ioannes.*
n.6.de fid.inſtr.Crauett. conſ 54.n.15. Rot.in recent. dec.
91.n.9.& 582.n.6.par.1.

Et ſi dicatur, quod ex inſtrumentis productis
non datur fumus quod Vicentia eſſet ſoror germa-
na Nicolai ſenioris, ex quo in dictis inſtrumentis
non fit mentio Nicolai de familia Sarda, aut Sar-
dina, prout enunciatur in capitulis, ſed de alijs fa-
miliis Britia, & Fantina, &c, quæ nihil habent com-
11 mune cum familia Sardina, & tamen † iſtæ enun-
ciatiuæ debuiſſent ſaltem conuenire in cognomine,
vt facerent duas demonſtrationes, ſecundum theo-
ricam, *Bart.in l. demonſtratio falſa. numer. 14. ff. de*
cond. & demonſtr.Crauett.conſ 169.numer. 4. Affl. dec.
245.num.6.

Poteſt euitari obiectum, ex quo enunciatiuæ con-
ueniunt in nomine Nicolai, & appellatiuum Bri-
tij magis conueniat nomini patris, dum in geniti-
uo ponitur, quam cognomini familiæ, & ex hoc di-
cendum videtur, quod enunciatiua non excludat
cognomen, & teſtes de illo poſſint deponere co-
adiuuando omiſſionem enunciatiuæ in illa parte:
Ita vt merito dictum fuerit teſtes examinandos
ſuper enunciatiua inſtrumentorum, vt inde Rota
arbitrari poſſit, an omnia ſimul iuncta faciant gra-
dum probationis quoad prætenſam deſcendentiam.
Et ita fuit concluſum, &c.

VBALDO SENIORE

ROMANA DIVISIONIS DE
Antolinis.

Lunæ 4. Februarij 1619.

SVMMARIA.

1 *Societas in affictu contracta dicitur per conductionem ſimul factam.*
2 *Ius vtendi, & fruendi re conducta vtrique acquiritur ex conductione ſimul facta.*
3 *Actus geſti per ſocium in re communi dicuntur iure familiaritatis reſpectu portionis alterius, nec ex eis in huiuſmodi portione acquiſita dum aliqua poſſeſſio.*
4 *Probatio debet eſſe certa, & concludens.*
5 *Actus poſſeſſorius, qui dedit cauſam liti, non eſt habendus in conſideratione.*
6 *Actus cenſetur in dubio factus ex titulo præambulo.*
7 *Exiſtentia rei de tempore motæ litis in loco, non probatur ex eo, quod antea ibidem repoſita fuerit.*
8 *Mobilibus in rebus poſſeſſio non continuatur, ſicut in immobilibus, nec naturali amiſſa ciuilis animo retinetur.*
9 *Lim. ſecus in re mobili retenta per ſocium, vel per aliquem in depoſitum, vel ex commodato, ſeu precario.*
10 *Mobilibus in rebus an detur manutentio.*
11 *Interdicta vti poſſidetis, & vtrobi ſunt retinendæ, & exæquata.*
12 *Exceptiones contra teſtes non admittuntur in ſummariſſimo iudicio manutentionis, in quo leuiores ſufficiunt probationes.*
13 *Teſtium dicta ſunt potius adiuuanda, quam cauillanda.*

DECISIO CDLXXV.

DOmini cenſuerunt, mandatum A. C.
eſſe confirmandum, in quo fuit cõceſſa
manutentio Alexandro pro portione
ad ipſum ſpectante in poſſeſſione fru-
mẽti, de quo agitur; Quia contra vali-
ditatem mandati nihil opponebatur, & de iuſtitia vi-
debatur conſtare cum Caſale Montis Oliuerij, in quo
fuit recollectum dictum frumentum, fuerit ab Ale-
xandro conductum pro ſe, & fratribus, vt conſtat ex
publico inſtrumẽto, quod Andreas eius frater ratifi-
cauerit, et ideo, † cum ſimul conduxerit, dicitur inter 1
eos cõtracta ſocietas ad d. affictum. *Bald.in l.1.q.11.n.*
33.C.pro ſoc. Alex. conſ.133. in princ.lib.2. Modern.de
ſociet.cap.11.n.31. prout contrahi poteſt, *l. actiones.§.*
ſi in rem certam.ff.pro ſoc.Oſaſc.dec. pedemont.76.ſub n.
4. & † ius vtendi, fruendi re conducta fuit acquiſi- 2
tum vtrique *l.1 & l. verum. in prin. vbi gl.in V.frater-*
nitas.ff. pro ſoc.d.deciſ.pedemont.76.ſub n.4.circa finem.
Quæ communio probatur etiam ex cura, & ſolici-
tudine, quam adhibuit Alexander circa culturã eiuſ-
dem Caſalis, & ſolutionibus factis operarijs pro meſ-
ſe, & recollectione frumenti, & ex pluribus alijs
actibus relatis per informantes, de quibus in vtro-
que ſummario iurium, & teſtium per Alexandrum
dato. Et demum fuit etiam probatum, quod frumen-
tum ex dicto Caſale fuit ad inſtantiã Alexandri de
anno. 1614. & ſic intra tempus cõductionis aductũ
Romam & repoſitum in horreo Babuini in Via nun-
cupata Margutte mediantibus Carratiis, ſeu Ope-
rarius Camilli Bonauenturę, & fuiſſe quantitatis cir-
citer rubrorum 800. vt deponunt duo teſtes con-
teſtes nouiſſime, & formiter pro Alexãdro examina-
ti: quorum depoſitiones adminiculantur ex inſtrumẽ-
to conuentionis initæ per Alexandrum cum de Bo-
nauentura ſuper conductione d.grani ad Vrbem & ex
ſolutionibus iuxta d. conuentionem ſubſecutis,
Seraph. dec. 411.n. 3.& 4.

Quibus ſtantibus † actus facti per Andream circa 3
d. granum reſpectu portionis alterius dicuntur facti
iure familiaritatis, & ex eis non dicitur acquiſita
aliqua poſſeſſio in portione ſocii, *qui iure & l.commu-*
nis ſeruus. vbi Bart. Caſtr. & omnes ff.de acq poſſ. & ſic
nihil facit, quod Andreas retinuerit claues granarij,
quia vel retinuit communi nomine, vel iure fa-
miliaritatis, tamquam natu maior, & qui in Vrbe
degebat. Et in omnẽ euentum, vltra quod hæc clauiũ
retentio non arguit per neceſſe poſſeſſionem Andreæ
priuatiue quoad portionem Alexandri, de cuius poſ-
ſeſſione conſtat ex tot actibus ſupradictis, & tamẽ †
probatio debet eſſe certa, & cõcludẽs, *cap.in preſẽtia.*
de prob.cum vulg. dicebatur etiã, hanc clauium retentio

nem

5 nem dediſſe cauſam præſenti liti, et ideo † non eſt habenda in conſideratione, *vt fuit dictum in Cartaginen. Iuriſdictionis 18 Decembris 1587. coram Gyptio, in Abulen. Iuris viſitandi 28. Iunij 1600. coram Sanctiſſimo in Eluen. Primitiarum 22. Iunij præteriti coram Reuerendiſſimo Sacrato; & alias ſæpè deciſum.*

Non obſtat, quod non probetur, granum ad Vrbem, vt ſupra, vectum fuiſſe de illo recollecto ex parte Caſalis conducta per Alexandrum, quia teſtes expreſſe deponunt de frumento aduecto ex Caſale Montis Oliuerij, &c, cum non conſtet in eum Alexandrum acquiſiuiſſe granum ex alio titulo,
6 præterquam dictæ conductionis † actus cenſetur factus ex titulo præambulo, *l. 2. C. de acq. poſſ. gl. in l. quadam mulier. ff. de rei vendic. fuit dictum in propriis terminis locationis Cam. 13. Iunij 1614. coram me.*

7 Nec facit, quod † ex eo, quod frumentum fuerit recollectum in Area, & poſtea in horreo conductum, non reſultet probatio, quod ibidem exiſteret de tempore motæ litis ad *conſ. Siluan. 19. num. 18. & ſeq.* quia iſtud ceſſat ex facto, cum fuerit menſuratum de mandato A. C. Andrea non reclamante, & repertum in eadem fere quantitate, de qua teſtes deponunt.

8 Non obſtat, quod † poſſeſſio in rebus mobilibus non continuetur, prout in rebus immobilibus, *Siluan. d. conſ. 91. num. 19.* nec naturali poſſeſſione amiſſa ciuilis retineatur animo, *vt per Aretin. poſt Fabr. in §. retinendæ, num. 3. verſ. ſed Ioannes Faber. Inſtit. de interd.* & ſic, cum hodie granum reperiatur penes Andream, etiam ſi conſtaret de identitate illius cum grano recollecto in Caſale Montis Oliuerij, & tranſuecto ad d. horreum, tamen non poſſit amplius dici poſſeſſum per Alexandrum. Quia fuit reſponſum, quidquid ſit de hoc, quod, cum d. granum peruenerit ad manus Andreæ vigore conductionis Caſalis communi nomine factæ, & ratificatæ per
9 ipſum, vt ſupradictum eſt, † quamuis totum d. granum retineat ipſe, tamen Alexander pro ſua rata poſſidet, vt de eo, à quo res mobilis detinetur in depoſitum, vel ex commodato, vel precario, *tradit Bart. in l. vnic. num. 3. verſ. vel aliter. ff. Vtrob.* quod interdictum datur pro retinenda poſſeſſione mobilium, *& idem dicit Menoch. ex. allegatis de retin. remed. 2.* Ex quo tollitur aliud obiectum, quod
10 † non detur manutentio pro rebus mobilibus; quia licet non detur interdictum retinendæ vti poſſidetis,
11 datur tamen interdictum vtrobi, † quod eſt ſimiliter retinendæ, *vt per gl. & Alex. in d. l. vnic.* & ſunt exæquata, *vt per Menoch. d. remed. 2. num. 11.*

Oppoſitio, quod non conſtet de identitate granarij, viſa fuit leuis, cum non oſtendatur, Andream tempore inuectionis frumenti, de quo agitur, habuiſſe in loco deſignato alia horrea.

Obiectiones datæ contra teſtes nouiſſimè examinatos nec Dominis viſæ ſunt attendendæ, cum deponant veriſimilia, & concordent cum ſcripturis,
12 & iuribus ſupra deductis, & conſideratis, † neque in hoc iudicio ſummariiſſimo admittuntur, in quo ſufficiunt leuiores probationes, *Couar. pract. q. cap. 17. ſub num. 4. Rot. dec. 82. num. 4. & 9. par. 1. diuerſ. Seraph. dec. 392. & dec. 561. in princ. fuit dictum in Ceſſentina Penſionis 12. Februarij 1618. coram me,* & alias
13 † teſtium dicta ſunt adiuuanda potius, quam cauillanda, *Alex. conſ. 5. num. 12. lib. 1. Seraph. dec. 241. & dec. 1083. num. 6.*

Ex quibus fuit deciſum, mandatum eſſe confirmandum, &c.

EODEM
EADEM.
Lunæ 18. Februarij 1620.

SVMMARIA.

1 *Mandatum validum, & iuſtum eſt executioni demandandum.*
2 *Mandatum relaxatum pro ſumma incerta, exequi non poteſt, niſi certa ſit ex probationibus, & actis.*
3 *Iudicio vniuerſali diuiſionis bonorum pendente poteſt proſequi iudicium poſſeſſorium particulare.*
4 *Retentio rei non datur pro expenſis circa eam factis, de quibus non clare conſtet.*
5 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam.*
6 *Exceptio retentionis ratione expenſarum, vel calculi non retardat mandatum de manutenendo ſummariiſſimum; tamquam petitorium reſpiciens quæ ab hoc iudicio executiuo reiicitur.*
7 *Agens interdicto Vtrobi pro retinenda poſſeſſione rerum mobilium experiri poteſt actione ad exhibendum, quæ eſt huiuſmodi interdicti preparatoria, vel per cenſuras iuxta ſtylum Rotæ, vel per carcerationem perſonæ contra obligatum ad factum præciſè ex Iudicis decreto.*
8 *In re conſumpta, vel alienata, quæ recipiat functionem in genere ſuo, vt in frumento, poteſt tantumdem præſtari, & exhiberi.*
9 *Vel pretium receptum tradi, ſi debebatur in ſpecie.*
10 *Retinendæ in interdicto venit æſtimatio poſſeſſionis potius, quam proprietatis.*
11 *Alienans lite pendente perinde haberi debet, ac ſi rem poſſideret.*
12 *Mandatum obtinens de manutenendo an poſſit rem vendere, & num. ſeq.*
13 *Mandatum de manutenendo in ſummariiſſimo poſſeſſorio, vti interlocutoria pronuncia, poteſt ſtatim reuocari.*

DECISIO CDLXXVI.

POſtquam fuit in Rota deciſum, mandatum A.C. eſſe confirmandum ad fauorem Alexandri, vt in deciſione in hac cauſa facta 4. Februarij anni præteriti, fuit relaxatum de ordine Rotæ; ſed, quia pro parte Andreæ controuertebatur ipſius executio, dubitaui, An mandatum Rotale eſſet exequendum, & quomodo. Et quoad primam partem dubij modica videbatur eſſe difficultas pro parte affirmatiua, cum ſupponeretur deciſio iam facta, in qua fuit firmatum, mandatum A. C. cui ſimile fuit mandatum Rotale, fuiſſe validum, & iuſtum, † ideo executioni debet eſſe locus, præſertim ſtante clauſula cum 1
facultatibus A.C. in commiſſione Rotali.

Non obſtat, quod mandatum videatur eſſe pro ſumma incerta, † & ſic exequi non poſſit. Quia immo decretum manutentionis A. C. fuit pro portio- 2
ne Alexandro tangente; vnde, cum frumentum, de quo agitur, fuerit menſuratum de mandato A. C. & iudicatum aſcendere ad certam quantitatem, de qua etiam deponunt teſtes, & iſtud frumentum certum ſit pertinere ad ſocietatem conductionis inter Andream, & Alexandrum, vt hæc omnia firmantur in deciſione, apparet, portionem Alexandri

eſſe dimidiam, & pro ea mandatum eſſe exequen-
dum.

Nec videtur ſubſiſtere, quod mandati relaxatio
pendeat ab vniuerſali diſcuſſione in cauſa diuiſio-
nis omnium bonorum commiſſa in Rota inter om-
nes fratres, quod & apparere videtur ex monitorio
pro parte Alexandri, & Fuluij, in quo, Andream,
& Ioannem Baptiſtam fratres prouocant ad diuiſio-
nem bonorum communium, necnon frumenti, de
3 quo agitur; Quia placuit reſponſio, quod, † licet
fuerit commiſſa cauſa in vniuerſali iudicio diuiſionis
omnium, & vndecumque penes fratres extantium,
in qua cauſa habent intereſſe omnes fratres, & ideo
emanauerit monitorium, de quo ſupra, tamen Ale-
xander relicto in ſuſpenſo dicto iudicio vniuerſali,
bene potuit proſequi iudicium poſſeſſorium ſuper
dicto frumento, in quo ipſe ſolus habebat, & ha-
bet intereſſe cum Andrea propter inſtrumentum
conductionis ab Alexandro celebrato pro ſe, & fra-
tribus, ſed ab Andrea tantum ratificato, vt dicitur
in deciſione, *bene faciunt notata per Barbat. in l. ſi quis
libertatem. ff. de petit. hæred. & per Lancellot. de at-
tent. cap. 4. limit. 26. num. 3. & ſeqq.*

4 Non obſtat, quod dicitur, † Andreæ competere
retentionem frumenti propter expenſas ab Andrea
factas in recollectione frumenti, quia de dictis ex-
penſis ſaltem clare, & dilucide non conſtat ex par-
te Andreæ, immo quod eas fecerit Alexander con-
5 ſtat ex publicis inſtrumentis quietantiarum, † quæ
faciunt probationem probatam, *Bald. in l. quoties,
in fin. C. de iudic. Oſaſc. dec. 2. num. 4. Tiraq. de re-
tract. conſang. §. 1. gl. 1. num. 20. & ſeqq.* Vltra quod
hodie non agitur de terminatione totius negotij ſo-
cietatis, ſed de particulari tantum ratione iſtius fru-
menti, in quo pro ſua rata Alexander petiit, & ob-
tinuit manuteneri in hoc ſummariſſimo iudicio
6 poſſeſſorio, Ideo † eius executio non poteſt retar-
dari per allegatam exceptionem retentionis ratio-
ne expenſarum, vel per exceptionem clauſulæ, vel
ſimiles reſpicientes petitorium, quæ reiiciuntur
ab hoc iudicio executiuo, *l. 3. § ibidem ff. ad exhib.
Pariſ. conſ. 12. num. 26. lib. 2. Seraph. dec. 214. in
fin.*

Quo vero ad ſecundam partem dubij, quomodo
ſit exequendum mandatum, dubitationem faciebat
quia frumentum dicebatur amplius non extare, quia
venditum ab Andrea, & ideo non videbatur, man-
datum exequi mandari poſſe ſuper frumento: Sed
7 Domini conſiderabant, † agentem interdicto vtrobi
pro retinenda poſſeſſione rerum mobilium, prout
egit Alexander, vt in deciſione poſſe experiri actio-
ne ad exhibendum, quæ dicitur præparatoria dicti
interdicti, *vt tradit Ciaco. lib. 5. obſeru. cap. 23. & ita
declarans tex. in l. 2. §. Pomponius. ff. ad exhib. Me-
noch. de retin. remed. 1. num. 14.* Poterit enim Andreas,
vel per Cenſuras iuxta ſtylum Rotæ, vel tamquam
obligatus ad factum præeſſe ex decreto Iudicis, *iuxta
tradita per Mantic. de tacit. & ambig. lib. 4. tit. 32. n. 13.*
per carcerationem perſonæ, *ad tradita per Iaſ. in l. ſi
ita ſtipulatus eſſem abſque num. 4. ff. de verb. oblig.* vbi
ad hoc dicit eſſe ſingulare dictum, *Bald. in l. ex om-
nibus. C. de decur. lib. 10. & ita fuit ponderatum in vna
Romana fideiuſſionis de repræſentando. 17. Maij 1597.
coram Corduba.*

Non obſtat, quod frumentum ſit vel conſumptum,
8 vel alienatum. Quia reſpondebant, vel quod, † cum
recipiat functionem in genere ſuo, poterit tantum-
dem præſtari, & exhiberi, *iuxta l. 2. §. 1. & l. cum
quid. ff. ſi cert. pet.* vel melius, quod, cum Andreas
9 habeat penes ſe pretium frumenti, † quod debe-
batur in ſpecie, tamquam collectum ex prædio
conducto, illud pretium præſtari debebat, *Bart. in
l. ex aduerſo. §. 1. ſub num. 9. in fin. ff. de rei vendic. in
l. diuortio. §. ob donationes, num. 4. & ibi Iaſ. num. 6. ff.
ſol. matr. Dec. conſ. 264. ſub num. 1. cum aliis, de qui-
bus per Mantic. dec. 281. num. 1. & 6.* Et † licet in in- 10
terdicto retinendæ veniat æſtimatio poſſeſſionis po-
tius, quam proprietatis, *l. penultima. §. vlt. & ibi
Bart. in 2. notab. Odofred. & Alex. ff. vti poſſid. gl. in
§. recuperandæ, verſ. ſed ex conſtitutionibus in verſ. rei,
& ibi Fab. num. 6. Aret. num. 2. Inſtit. de interd.* tamen
dicendum eſt, quod, † cum Andreas alienauerit 11
lite pendente, perinde haberi debet, ac ſi granum
ſuum poſſideret, *l. qui dolo. ff. de reg. iur. l. ſed & ſi
lege. §. perinde, & l. non tantum, §. veniunt verſ. immo
& ſi poſſeſſor. ff. de pet. hæred.*

Neque excuſari poſſe videtur, quod ipſe Andreas
obtinuiſſet mandatum de manutenendo, † cuius vi- 12
gore potuerit frumentum licitè vendere, quia,
† cum dictum mandatum eſſet in ſummariiſſimo 13
poſſeſſorio, vti mera interlocutoria, poterat ſtatim
reuocari, *l. quod iuſſu, vbi Doct. ff. de re iudic.* prout
ipſe Andreas fuit repoſitus à decreto antea facto ad
fauorem Alexandri.

Ex quibus fuit concluſum per Dominos, man-
datum eſſe exequendum pro pretio niſi infra 15.
dies Andreas exhibeat rubra 400. frumenti, & ita
deciſum fuit.

EODEM

EADEM.

Veneris 26. Iunij 1620.

SVMMARIA.

1 *Menſurandi modus frumentum, ſeu alia in vnum coacernata.*

2 *Actus factus in executionem decreti Iudicis, & coram Notario per eum deſtinato prævia intimatione præ die, & hora certis dicitur iudicialis.*

3 *Tacens in iudicialibus habetur pro conſentiente.*

4 *Summa minor ineſt in maiori.*

5 *Probationes admittuntur etiam inſufficientes, vbi orta eſt difficultas probandi facto partis aduerſæ.*

6 *Manutentionis in iudicio ſummariiſſimo probationes etiam leuiores ſufficiunt.*

7 *Probationes leuiores admittuntur ad probandam quantitatem, vbi conſtat de ſubſtantia rei.*

8 *Valor frumenti probatur ex fide publici Officialis.*

9 *Frumentum triennio conſumptum præſumitur.*

10 *Frumenti in æſtimatione ſpectandum videtur tempus expirati triennij.*

11 *Æſtimatio ex æquitate fieri debet ad minorem ſummam.*

12 *Cautioni, non retentioni, locus eſt reſpectu expenſarum non liquidarum.*

DECISIO CDLXXVII.

FVit ordinatum, vt D. Andreas ite-
rum audiretur ſuper deciſione 18. Fe-
bruarij præteriti, ſed ſtrictè quoad
quantitatem frumenti, & eius pre-
tium. Quo igitur ad quantitatem Domini cen-
ſuerunt eam eſſe reducendam ad rubrorum 700.
in totum, & ſic mandatum eſſe exequendum pro
rubris 350. pro medietate pertinen. ad Alexan-
drum, nam d. quantitas rubr. 700. vel circa fuit ar-
bitrata per Petrum d. Alexandri, qui vna cum No-
tario deſtinato ex decreto A.C. acceſſit ad horreum
in

in quo aderat magna quantitas frumenti, & repertit
eſſe latitudinis palmorum 40. cum dimidio, longi-
tudinis palmorum 39. & altitudinis palmorum 4 &
iuxta d. menſurationem frumenti dixit aſcendere ad
5 quantitatem præſcriptam, † qui eſt modus ſolitus
menſurandi frumentum, & alia ſimilia in Vrbe, &
procedit ſecundum Mathematicas concluſiones. Et
hæc menſuratio fuit facta præſente, & non contra-
dicente Andrea, qui tacendo videtur acquieuiſſe,
2 & ſibi præiudicaſſe, cum † actus videatur iudicia-
lis, ex quo fuit factus in executionem decreti A.C.
& coram Notario per eum deſtinato cum intimatio-
ne parti facta pro certa die, & hora, & alias certum
3 eſt, † tacentem in iudicialibus pro conſentiente
haberi, *gl. in clem. ſæpe. §. quæ omnia, in verſ. in con-
tradicentibus, de verb. ſignif. Bart. in l. 1. C. de relat.
Natt. conſ. 282. n. 7. cum aliis per Surd. conſ. 202. n. 38
& ſeq. lib. 2. Doct. in l. qua dotis, vbi Modern. Hiſpan.
n. 160. ff. ſol. matrim.*

Concurrit etiam pro adminiculanda probatione
d. quantitatis dictum duorum teſtium, qui deponunt
in d. horreum fuiſſe de anno 1614. aſportatum fru-
mentum 800. rubrorum incirca, & clara eſt iuris
4 regula, † in maiori ſumma ineſſe minorem, *l. 1. §.
ſi ita ſtipulanti. ff. de verb. oblig. l. in eo, quod plus. ff.
de reg. iur. Surd. conſ. 61. num. 12.* & propter eandem
rationem ſecundus teſtis non eſt ſibi contrarius,
dum primo dicit, frumentum recollectum in Caſa-
le poſſe oſtendere ad rubra 700. & poſtea, *Che non
paſſare da* 800. *rubbij in circa.*

Et demum accedit adnotatio facta in libris Por-
tæ de Populo per officialem de frumento Alexan-
dri, quæ aſcendit ad dicta rubra 700. eoque am-
plius.

5 Quæ † probationes videntur ſufficientes in pro-
poſito, Tum quia culpa Andreæ orta eſt difficultas
probandi, *Doct. in l. actionibus vbi Dec. num. 13. ff. de
in lit. iur.* cum modo negauerit identitatem grani,
& horrei, modo, quod fuerit recollectum in Caſali
Montis Oliuetij, vt conſtat ex aliis cauſæ propoſi-
tionibus, & tamen illud alienauit lite pendente,
& non obſtante manutentione ab A. C. Alexandro
conceſſa, Tum quia ſumus in iudicio ſummariſſimo,
6 † in quo ſufficiunt leuiores probationes, *Menoch.
de retin. remed. vlt. num. 34. Seraph. dec. 1154. num. 3.
& dec. 1141. num. 1.* & , † cum conſtet de ſubſtantia
grani, ad proban quantatem debent admitti tales
leuiores probationes, *vt poſt Rayner. de Foroliu. in
l. 1. ff. de in lit. iur. tradit. Dec. in d. l. in actionibus,
num. 13. eod. tit. & in l. certi conditio. §. quoniam, num. 7.
ff. ſi cert. pet. & idem Dec. conſ. 536. num. 12. Menoch.
conſ. 81. num. 19. & fuit ſæpè deciſum.*

8 Quo vero ad pretium, cum fuerit data fides
publici Officialis, quod de anno 1617. quo anno
9 expirauit triennium, † quo frumentum præſumitur
conſumptum, *iuxta gl. in l. 1. ſi aduerſ. vſucap.*
10 † quod tempus videtur ſpectandum quoad æſtima-
tionem, *vt per Bald. in l. 2. num. 13. C. de fruct. & lit.
expenſ. quem ſequitur Rot. apud Card. Mantic. deciſ.
281. in fin.* frumentum fuit venditum ſcuta ſex, ſe-
ptem, octo, & nouem cum dimidio pro ſingulis ru-
11 bris, † Domini amplectendo æquitatem, & mino-
rem ſummam, dixerunt valorem eſſe reducendum
ad ſcuta ſex pro quolibet rubro, citra præiudicium
partium quoad maiorem, vel minorem æſtimatio-
nem.

Et quia multa inculcabantur pro Andrea circa
expenſas factas in recollectione dicti frumenti, quas
tamen non probat, immo probantur potius factæ
per Alexandrum ex publicis inſtrumentis, *vt fuit
12 firmatum in deciſione*; Tamen † Dominis videbatur
factis extraiudicialiter, & ſummariè, inter partes
computis, eſſe procedendum per cautionem Indem-
nitatis, non autem via retentionis *iuxta doctrinam
Iaſ. in l. frat. a fratre, n. 21. ff. de cond. indeb. Moder.
de ſociet. cap. 39. num. 100. prout etiam fuit ſeruatum
in cauſa Romana Affictuum reſoluta de præterita Rota
coram R. P. D. meo Kemboldo.*

Circa portionem, ſuper qua informauit ſolus
Andreas placebant deducta in aliis deciſionibus,
quæ hodie ſunt ſupponendæ, præterquam quoad ea,
ſuper quibus Domini voluerunt Andream iterum
audiri.

Et ita fuit deciſum, &c.

R. P. D. PIROVANO

EADEM.

Lunæ 28. Aprilis 1621.

SVMMARIA.

1 *Portio dicitur detractis expenſis.*
2 *Portione non liquidata retardanda eſt executio pro-
pter manifeſtam iniuſtitiam.*
3 *Inſtrumenta publica faciunt probationem probatam.*
4 *Expenſæ factæ præſumuntur ab illis, qui facere tene-
bantur, & contrarium aſſerens debet concludenter
probare.*
5 *Æſtimatio quanti plurimi non datur poſt triennium
in frumento certi Caſalis.*
6 *Æſtimatio attendi debet de tempore, quo triennium
finem recepit in fructibus in ſpecie debitis, & facto
aduerſarij conſocij conſumptis.*
7 *Conductione facta per aliquem pro ſe, & pluribus
fratribus quoad ratificantem tantum dicitur con-
tracta ſocietas, non quoad alios.*
8 *Citari in cauſam non debet, qui intereſſe non habet.*
9 *Cohabitatio non infert ad ſocietatem vniuerſalem
omnium bonorum.*

DECISIO CDLXXVIII.

IN hac cauſa fuit appellatum à manda-
to Rotali de exequendo inſtrumentum
de manutenendo alias decretum, &
relaxatum, per A.C. ad fauorem Ale-
xandri Antolini, & hodie dum quæ-
reretur de eiuſdem mandati Rotalis executione, Do-
mini responderunt decretum iuſtum approbando
rationes, & fundamenta in tribus deciſionibus bene
examinata, & comprobata.

Non obſtat, quod dum prætenditur executio pro
portione tangente Alexandro debent in primis de-
duci impenſæ, cum † portio dicatur illis detractis 1
Menoch. de recuper. remed. 15. num. 574. & 575. &
† ea non liquidata retardandam eſſe executionem 2
propter manifeſtam iniuſtitiam, *Guid. Pap. deciſ. 215.
num. 8. & dec. 368. Seraph. dec. 987. num. 6.*

Quia huiuſmodi exceptio in aliis diſputationi-
bus fuit excitata, & reſoluta, nempe ab Andrea
probatum non fuiſſe, expenſas in recollectione fru-
menti ab eo ſolo factas fuiſſe; Quinimo, quod Ale-
xander eas fecerit, probari ex publicis inſtrumen-
tis quietantiarum, † quæ ſolent facere probatio- 3
nem probatam; & nunc additur, quod, ſuppoſita
ſocietate in conductione Caſalis Montis Oliuetij
inter Andream, & Alexandrum, † impenſæ præ- 4
ſumuntur factæ ſecundum formam contractus ſo-
cietatis, & ſic ab illis, qui tenebantur facere, *ſecun-
dum Bart. in l. cum ſeruus 104. num. 3. ff. de verb. oblig.
Bald. & Salyc. in vlt. l. de alim. pup. præſtan. Menoc.*

lib.6. præſumpt. 33. atque ita Andreas, qui dicit à ſe ſolo factas fuiſſe, oneratur duriori, & concludentiori probatione, dum contra legis præſumptionem venit.

Non obſtat, quod pretium taxatum ad ſcuta ſex pro quolibet rubro non iuſtificetur ex actis, dum fundatur in productione fidei commiſſarij Annonæ, quæ loquitur poſt triennium, nempè de menſe Septembris, & Octobris 1617. cum tamen agatur de
5 frumento certe Caſalis, † in quo æſtimatio quanti plurimi non datur poſt triennium, *Surd. dec.* 81. *cum aliis allegatis.*

Nam ad præſcripta fuit reſponſum, quod liquidatio ex pretio præſcripto cadit de eodem anno, quo trienniũ finem recepit, & pro minori ſumma proba-
6 ta, † quæ æſtimatio ſolet, & debet attendi tamquam de fructibus in ſpecie ex prædiis conductis debitis, & facto conſocij conſumptis, *Bart. in l. ex diuerſo §.1. num. 9. ff. de rei vendic. Card. Mantic. dec.* 281. *n.* 1. *&* 6. Neque *Surd. d. dec.* 81. refert contrarium fuiſſe deciſum, ſed hoc ipſum, quamuis ipſe eſſet contrariæ opinionis.

Non obſtat exceſſus in portione taxata pro dimidia, quæ tamen debet eſſe in quarta, attenta exi-
7 ſtentia aliorum duorum fratrum, Quia † attento inſtrumento conductionis factæ, per Alexandrum pro ſe, & fratribus, dum ab aliis, quam ab ipſo Andrea, non fuit ratificatum, non poteſt dici quoad eos contracta aliqua ſocietas, vt in prima deciſione fuit
8 firmatum, & † exinde ceſſat defectus citationis eorumdem, poſtquam de eorum intereſſe ſocietate non conſtat, *l. de vnoquoque ff. de re iudic.*

Neque ex vniuerſali iudicio diuiſionis bonorum paternorum, & maternorum iuuari poſſunt, quia
9 † præſumpta illa communio non trahitur ad communionem vniuerſalem omnium bonorum, ſed tantum, quantum infert illa fructuum communio, ad quam ſe refert, & reſtringit ſocietas illa cohabitationis, in reliquis ceſſat præſumptio ſocietatis, *Anchar. conſ.* 31. *num.* 3. *Rom. conſ.* 12. *n.* 1. *&* 19. *lib.* 1.

Et ita deciſum.

EODEM

BENEVENTANA NOBILITATIS.

Veneris 21. Iunij 1619.

SVMMARIA.

1 *Clauſula quam, & quas vna cum toto negotio principali, operatur vt poſſit proſequi cauſa in petitorio omiſſo poſſeſſorio prius intentato.*

2 *Tranſportationis defectus ex omiſſione interrogatoriorum opponi non poteſt, donec non probentur de actis per illorum productionem.*

3 *Nobilitas originis non præſumitur, ſed ab allegante probari debet, cum in dubio præſumptio ſit pro ignobilitate.*

4 *Nobilitas excluditur ex communi reputatione in contrarium.*

5 *Nobilitas amittitur, & arguitur ignobilitas per exercitium artis mecanicæ, vt Aromataria.*

6 *Doctores connumerandi ſunt inter nobiles.*

7 *Et huiuſmodi nobilitas tranſit etiam ad eorum filios.*

DECISIO CDLXXIX.

Dictum fuit, conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum aduerſus Sententiam Rotalem, non quidem ex capite nullitatis, ſed iniuſtitiæ.

Nullitas enim, quæ deducebatur ex defectu iuriſdictionis propter ſuſpenſionem petitorij ab ipſis de Cariſſimis factam cum expreſſa proteſtatione, de non recedendo à poſſeſſorio quod tamen in gradu appellationis à ſententia contra eos lata in poſſeſſorio dicebatur contrarium fuiſſe proſecutum, dum obtinuerunt Sententiam in petitorio, non videbatur obſtare, quia Appellatio fuerat commiſſa cum clauſula, quam, & quas, vna cum toto negotio principali,
† ex quibus potuit cauſa proſequi in petitorio omiſſa 1
cauſa poſſeſſorij prius intentata, *Sarnen. in reg. de infir. q.* 54. *n.* 4. *Add. ad dec.* 23. *de reſcript. in nou. num.* 8.

Similiter ceſſat facto defectus mandati procuræ, quia illud fuit productum die 6. Februarij 1619. & Sententia Rotalis fuit lata die 15. ſubſequenti.

Demum nec etiam verificatur defectus tranſportationis actorum propter deficientiam interrogatoriorum, quia † donec non probentur de actis per il- 2
lorum productionem, deficit fundamentum exceptionis in non tranſportando.

Iniuſtitia vero probatur, ſiue agatur de Nobilitate originali ex deſcendentia, ſiue de acquiſita per Hieronymum patrem Bartholomei, & fratrum nunc agentium.

Nam quantum ad nobilitatem originis neque probata fuit, † neque præſumitur, tamquam qualitas, 3
quæ non venit à natura, ſed habet ortum ex accidentibus ſibi, vel à progenitoribus, ideò qui illam allegat, debet probare, *Bald. in l. non ignorat col.* 1. *C. qui accuſ. poſſ. & in l. in actionibus §. plane col.* 1. *C. de in lit. iur.* dicens quemlibet præſumi popularem, ſiue ignobilem, *ſequitur poſt alios Tiraq. de nobilit. cap.* 10. *n.* 13. *& alios recenſet Menoch. de præſumpt.* 30. *n.* 4. *lib.* 6. Prædictæ autem præſumptioni accedunt teſtes dati deponentes de reputatione familiæ de Cariſſimis vti popularis, tam in genere, quam in ſpecie Antonij, & Hieronymi reſpectiue Aui, & Patris Bartholomei, & fratrum, † quæ opinio inter Ciues ſolet iuſti- 4
ficare qualitatem huiuſmodi extrinſecam, & accidentalem, *ſecundum Bart. in l.* 1. *n.* 62. *verſ. examinemus iſta verba C. de dignit. lib.* 12. *Tiraq. de nobilit. cap.* 10. *num.* 1. & vltra communem reputationem concurrit poſitiua probatio Artis Mecanicæ in Antonio Auo duorum fratrum, ſcilicet exercitij Aromatoriæ, † quæ ne dum indicat ſtatum popularem, 5
& ignobilem, ſed nobilem, quatenus adeſſet, denigraret, & aboleret, *Tiraq. de nobilit. poſt. alios cap.* 35. *num.* 4. Neque dubitandum eſt de ſubſiſtentia artis mecanicæ, & reprobatæ inter nobiles, ex quo Aromatarij in publicis Tabernis, & Apothecis artem exercent, & in eis verſando dicuntur artem vilem exercere, *per tex. in l. ſi cohortalis verſ. ſed etiam cancellos C. de cohort. lib.* 12. *ſpecul. tit. de cler. coniug. n.* 6. *Tiraq. de nobilit. cap.* 32. *num.* 20. *Carpan. in comment. ad ſtatut. Mediol. cap.* 415. *num.* 12.

Ex quibus patet, actum nominationis, & deputationis ad officium Adminiſtrationis Sanctiſſimæ Annunciatæ, ad quod non ſolent admitti niſi Nobiles, non releuare quoad nobilitatem originis, dum ex veris probationibus contrarium probatur, & nec etiam illo actu videtur concludi perneceſſe ad nobilitatem, quia teſtes dati ſub num. 9. dicunt, quod de anno 1580. huiuſmodi electiones fiebant in confuſo aliquando de Nobili, & Populari, aliquando de Popularibus tamen propter concurſum notorum in maiori numero Popularium, vel Nobilium, & prout in electione Hieronymi concurrerant.

Quo vero ad nobilitatem acquiſitam per Hieronymum ex priuilegio Doctorali, & Breue Pauli III. tribuente, ſeu declarante, tales Iureconſultos eſſe Nobiles; † quamuis, & illi inter Nobiles ſint 6
connumerandi, *l. prouidendum C. de poſtul. Alex. conſ.* 213.

Digitized by Google

conſ. 213. num. 9. verſ. in eo etiam concurrebat. lib. 6.
7 *Tiraq. de nobilit. cap. 15. num. 3.* † & huiuſmodi nobilitas tranſeat ad filios, *l. Senatoris filium ff. de Senat. cum aliis in deciſ. 4. Februarij. 1619. in hac cauſa allegatis*; tamen viſum fuit non ſuffragari ad effectum, de quo quæritur, ſcilicet nominationis ad officia publica Ciuitatis Beneuentanæ propter Statutum eiuſdem loci, in quo datur certa forma admittendi nominationes ſimilium Nobilium ex Armis, vel Literis, nempè poſt triennium à die requiſitæ nobilitatis, & cum maiori parte, & voluntate Nobilium, qui de eo tempore requiruntur in conſilio, quæ cum iuſtificata non fuerint, merito de Nobilitate ad eum effectum non poteſt dici conſtare obſtante ſtatuto, & nominatio Hieronymi ad officium Adminiſtrationis potius videtur interpretanda, & intelligenda de populari, non autem de Nobili, cum non ſit clara, & aperta reſpectu nobilitatis perſonæ in ea enunciatæ.

Et ita fuit reſolutum.

R. D. COCCINO

BENEVENTANEN. BENEFICII.

Veneris 29. Nouembris. 1619.

SVMMARIA.

1 *Subrogatus gratioſe ad poſſeſſionem alterius poteſt eam capere lite pendente.*

2 *Poſſeſſio capta vigore ſubrogationis gratioſæ continuata potius cenſetur, quam de nouo acquiſita & num. 3.*

3 *Lim. vt ceſſet effectus gratioſæ ſubrogationis reſpectu poſſeſſionis, ſi alius ante ſubrogationem, vel capeam poſſeſſionem naturalem, per ſubrogatum ingrediatur, quia ſubrogatio intelligitur quoad facultatem apprehendendi, & quoad poſſeſſionem Iuris, non facti, quæ apprehenſionem requirit.*

4 *Poſſeſſio continuata in gratioſe ſubrogatum dicitur ciuiliſſima ad inſtar poſſeſſionis defuncti in hæredem continuata in vim ſtatuti, cuius effectus tantummodo eſt, vt ſi defunctus fuerit in poſſeſſione turbatus, poſſit hæres intentare interdictum retinendæ, ſecus ſi alius poſt mortem, & ante aditam hæreditatem, per hæredem fuerit ingreſſus.*

5 *Continuationis poſſeſſionis effectus ceſſat, quando poſſeſſio per alium fuit occupata.*

6 *Inſtrumentalis poſſeſſio alio tunc in ea exiſtente non ſuffragatur.*

7 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina.*

8 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem.*

9 *Decl. procedere, ſi ſit iuſtificatum, & notorium, quod intret diſpoſitio, ſuper qua eſt appoſitum, ſecus è contra, quia interim non tollit detentationem, & inſiſtentiam facti.*

DECISIO CDLXXX.

FVit reſolutum, Dominico Ferro non eſſe dandam manutentionem neque ex ſubrogatione gratioſa ad poſſeſſionem vltimo loco obtinentis, neque apprehenſione per eum facta. Non quidem
1 ex primo capite; Nam & ſi † gratioſe ſubrogatus ad poſſeſſionem alterius poſſit eam capere lite pendente, *Put. deciſ. 208. lib. 1. in nou. Lancell. de attent.*
2 *par. 2. cap. 4. in præfat. n. 340.* & ratio eſt quia † vigore ſubrogationis gratioſæ poſſeſſio capta cenſetur potius continuata, quam de nouo acquiſita, vt poteſt quæ transfertur legis, vel Principis miniſterio, vt per Lancell. qui ita dicit pluries fuiſſe reſolutum loco præcitato, *& num. 341. & 345. cum ſeqq. & fuit dictum coram me in cauſa Regien. Prioratus 14. Iunij 1602.* Attamen ſecus eſt in caſu iſto, cum Paſchalis
ceperit poſſeſſionem naturalem; † ad impediendum 3
enim effectum ſubrogationis gratioſæ reſpectu poſſeſſionis ſufficit, quod quis ante ipſam ſubrogationem, vel antequam ſubrogatus capiat poſſeſſionem realem, ingrediatur poſſeſſionem, quia licet, vt dictũ eſt ſubrogatio ſit pura, & operetur effectum continuationis in ſubrogatum quoad poſſeſſionem, intelligitur quoad facultatem apprehendendi, & intelligitur ſubrogatus quoad poſſeſſionem iuris, non facti, quæ requirit apprehenſionem, *Sarnen. in reg. de trienn. quæſt. 14. n. 8. in fin. verſ. nec obſtat*, quod ſit ſubrogatus, etiam quoad poſſeſſionem, *Mohed. dec. 21. de reſtit. ſpol. in fin. Verall. dec. 231. part. 3. Gonzal. ſuper reg. 8. in proem. nu. 39. & 94. & gloſſ. 34. num. 110. & fuit dictum in cauſa Lucana Mainſculatus 27. Aprilis 1587. coram Orano*, & † iſta poſſeſſio 4
ſubrogati appellatur ciuiliſſima poſſeſſio, quæ eſt ad inſtar poſſeſſoris hæredis, in quem vigore ſtatuti continuatur poſſeſſio defuncti, ſed illius effectus eſt tantummodo, vt ſi defunctus fuerit turbatus in poſſeſſionem, hæres poſſit intentare interdictum retinendæ, *tradit Guid. Pap. dec. 552. num. 3. cum aliis, per Menoch. de retin. remed. 3. num. 59.* nam ſi alius ingrediatur poſſeſſionem naturalem poſt mortem defuncti, & ante aditam hæreditatem per hæredem, interuertitur illa ciuiliſſima poſſeſſio, adeo quod hæredi non competit illud remedium retinendæ, *Gabr. de acq. poſſ. concl. vltima num. 18.* & ratio eſt, quia
† ceſſat effectus continuationis poſſeſſionis, quando 5
poſſeſſio, per alium fuit occupata, *Ruyn. conſ. 27. n. 6. lib. 5. Pariſ. conſ. 1. n. 158. lib. 1. & fuit dictum in prreallegata cauſa Mainſculatus.*

Neque etiam ex 2o. capite, & vltimo ex apprehenſione, per ipſum facta poteſt dari manutentio,
quia, † cum D. Paſchalis eſſet in poſſeſſione, inſtru- 6
mentalis poſſeſſio non ſuffragatur, *Put. deciſ. 361. lib. 2. in nou. Dec. conſ. 103. Rot. dec. 314 par. 1. diuer.* &
in omnem euentum tanquam † iunior præſumitur 7
clandeſtina, *c. ſ. licet cauſam vbi Dec. num 96. de probation. Seraph. dec. 1038. in princ.*

Non obſtat, quod vacatio beneficij venerit in menſe reſeruato, cum regula habeat decretum irritans,
† illud inficit titulum, & poſſeſſionem, & propterea 8
poſſeſſio Paſchalis nullius eſt conſiderationis; *vt fuit reſolutum in cauſa Beneuentana Beneficiorum 14. Decembris 1601. coram me.* Nam fuit reſponſum,
quod † iſta concluſio procedit, quando reſeruatio 9
notoria, & iuſtificata, *Put. dec. 191. in antiq. & dec. 196. num. 1. & ſeq. lib. 3. in nou. & in his terminis loquitur deciſio præſcripta Beneuentana, quæ alias deciſiones allegat*, ſecus autem, quando non eſt notoria, & iuſtificata, quia interim decretum irritans non tollit detentationem, & inſiſtentiam facti, *vt fuit reſolutum in cauſa Parmen. Prioratus 16. Ianuarij, & 16. Februarij 1598. coram Orano, & in cauſa Cuſentina Capellania 26. Octobris coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Millino Seraph. dec. 1471. num. 5. & 7. & fuit dictum modernis temporibus in cauſa Hidruntina Beneficij 3. Octobris 1603. & in Salamantina Præbenda 10. Nouembris 1617. coram R. P. D. Vbaldo.*

Quod autem hic reſeruatio, & ſic decretum irritans non ſit iuſtificatum, ſatis patet, cum beneficium vacauerit in menſe Februarij, qui licet ſit ex octo reſeruatis, tamen Epiſcopo gaudente alternatiua, eſt menſis ordinarius, vnde, cum eſſe poſſit quod Epiſcopus acceptauerit alternatiuam, fit, quod iuſtificata non ſit reſeruatio.

Ex quibus merito concluſum, Dominico non eſſe dandum mandatum de manutenendo.

EODEM

EADEM

Lunæ 24. Februarij 1620.

SVMMARIA.

1 *Decretum irritans, vbi eſt iuſtificatum, etiam quod non ſit ſuper certo corpore Beneficij, inficit poſſeſſionem.*

2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in eadem exiſtente, qui habeat contra ſe decretum irritans, ſuffragatur.*

3 *Lim. ſecus in inſtrumentali capta per aſſertum procuratorem, de cuius mandato non conſtet, vel primo poſſeſſore non citato.*

4 *Beneficij poſſeſſor etiam quod nullum habeat in eo ius, an ſit citandus.*

5 *Sequeſtrum apponi debet ſuper beneficio, vbi neutra partium poſſeſſio eſt conſiderabilis.*

DECISIO CDLXXXI.

NOn controuertitur, beneficium, de quo agitur, vacaſſe in menſe Februarij 1609. qui menſis eſt Apoſtolicus Epiſcopo non gaudente alternatiua. Vnde, cum probetur, Epiſcopum alternatiua acceptaſſe 27. Aprilis eiuſdem anni, & ſic poſt d. vacationem, licet contrarium fuiſſet dictum in alia deciſione, à qua propterea circa hoc factum fuit receſſum, ſequitur per neceſſe, quod poſſeſſio Paſcalia prouiſi ab Ordinario ſit infecta ex decreto irritanti appoſito in Regula, † quod hoc operatur, licet
1 non ſit ſuper certo corpore Beneficij, cum ſit iuſtificatum, *Caſſad. dec. 1. num. 1. & ſeq. de reſt. ſpol. Put. dec. 191. num. 1. in antiq. & dec. 196. lib. 3. in nou. Mandoſ. in reg. 1. Cancell. q. 3. per tot. Rot. dec. 510. lib. 3 part. 3. diuerſ. & fuit dictum in cauſa Beneuentana Beneficiorum 14. Decembris 1601. coram me. & late Garz. de beneſic. part. 5. c. 5. num. 418.*

Et licet hoc inſpecto replicaret Dominicus, propterea † non poſſe ſibi denegari manutentionem,
2 licet eius poſſeſſio fuerit inſtrumentalis, cum poſſeſſio Paſchalis propter decretum irritans fuerit nullius conſiderationis, *vt dicitur in allegata cauſa Beneuentana coram me,* attamen dixerunt Domini † non con-
3 ſtare de mandato illius, qui cepit poſſeſſionem nomine Dominici, & quatenus conſtaret non releuare, cum fuerit proceſſum non citato Paſchali. Nam, † etſi controuerſia ſit, an quando notoriè conſtat,
4 quem non habere ius in beneficio, amoueri poſſit abſque citatione, *ex alleg. per Mandoſ. ad Roman. in conſ. 499. in verſ. aſſerre,* & magis communis opinio videatur affirmatiua, nimirum requiri citationem, niſi etiam notoriè conſtet, nullam defenſionem ei competere, *vt per eumdem Mandoſ. ibid.* attamen quidquid ſit de iſtis opinionibus, certum eſt, quod, quando Paſchalis erat in detentatione, non conſtat notoriè, aliquod ius, vel defenſionem aliquam illi non competere, cum alternatiua Epiſcopi nuper fuerit producta, & cum potuiſſet allegare prouiſionem Apoſtolicam, non erat verum, quod nulla defenſio ei competeret: neque poteſt fieri via, quod hodie non oſtendit aliquando titulum Apoſtolicum, quia ſatis eſt, ad effectum quod deberet citari, quod non apparebat defenſionem aliquam non competere.

Ex quibus, † cum neutra poſſeſſio ſit conſidera- 5
bilis, placuit Dominis ex Officio apponendum eſſe ſequeſtrum, *iuxta dec. Put. 362. lib. 2. in nou. quæ loquitur in huiuſmodi terminis.*

Et ita &c.

EODEM

EADEM

Veneris 27. Martij 1620.

SVMMARIA.

1 *Decretum irritans in reſeruatione inficit titulum, & poſſeſſionem.*

2 *Mutare quis ſibi poteſt, & præſumitur titulum ſuæ poſſeſſionis ex illius ſuperuenientia abſque alia declaratione.*

3 *Iuſtificare gratiam poſſeſſor non tenetur ad effectum manutentionis, ad quam nec titulus regulariter requiritur.*

4 *Titulus in manutentione requiritur ad effectum tollendi infectionem poſſeſſionis, ſed non illius iuſtificatio.*

5 *Poſſeſſio capta per aſſertum procuratorem de cuius mandato non conſtat, non eſt releuij.*

6 *Nec capta alio etiam in detentatione exiſtente, & intruſo non citato.*

7 *Poſſidens beneficium nullum habens in eo ius poteſt amoueri abſque citatione.*

8 *Lim. procedere quando notoriè conſtat, ei nullum ius, vel defenſionem competere, ſicut quando poteſt de contrario ſuſpicari.*

9 *Titulorum multiplicatio in Beneficialibus datur.*

10 *Non eſt iudicandum ab euentu.*

DECISIO CDLXXXII.

POſt reſolutiones factas, quod beneficium eſſet apponendum ſub ſequeſtro, cum vtraque poſſeſſio eſſet infecta, Caputus produxit Gratiam Apoſtolicam, Vnde Rota cenſuit, ei deberi manutentionem, cum conſtet de eius poſſeſſione, quæ licet ab initio fuerit infecta, ex quo beneficium vacauit in menſe reſeruato, † quæ reſeruatio inficit ti- 1
tulum, & poſſeſſionem ex deductis in hac cauſa 29. Aprilis præteriti coram me, tamen, cum poſtea habuerit titulum Apoſtolicum, † potuit ſibi mutare 2
poſſeſſionem, prout præſumitur feciſſe, abſque alia declaratione, *Put. dec. 441. lib. 1. in nou. Achil. dec. 4. de cauſ. poſſ. & prop. Mantic. dec. 71. n. 1. & ſeq.*

Neque obſtat, quod gratia non ſit iuſtificata, quia, † cum Caputus ſit reus, & poſſeſſor, non tenetur ad 3
gratiæ iuſtificationem, præſertim ad effectum manutentionis, cum ad hunc effectum regulariter non requiratur titulus, & † in hoc caſu requiritur ad effe- 4
ctum tollendi infectionem poſſeſſionis captæ vigore prouiſionis Ordinarij, *vt per Put. & Mantic. dd. locis,* propterea ſufficit, quod exhibeat præſcriptum titulum, licet non iuſtificatum, cum operetur ſolum ad tollendum dictam infectionem, an autem ſuffragetur in petitorio, videbitur ſuo loco.

Minus etiam obſtat, quod ante dictam prouiſionem Ferrus ceperit poſſeſſionem; Quia † illa non 5
releuat, tum quia non conſtat de mandato illius, qui illam eius nomine cepit, tum etiam † quia non 6
fuit citatus Caputus, qui erat in detentatione Beneficij, & hoc procedit etiam quod eſſet intruſus, *cap. quia diuerſitatem. de conceſſ. præb. Cald. conſ. fin.*

de

de iudic. & for. compet. & 4. de dilat.

7 Neque obſtat, quod, † quando poſſidet beneficium
nullum ius habens in eo, poteſt amoueri ipſo non
citato, neque vocato, *Rom. conſ. 499. num. 4. in fin.*

Qoia † hoc eſt verum, quando notoriè conſtat,
nullum ius competere, aut nullam defenſionem, ſed
quando poteſt ſuſpicari, aliquod ius competere, re-
quiritur citatio, *cap. licet Epiſcopus, de prabend. in 6.
& in conciliat. Additio ad Rom. loc. prad. in verſ. Au-
ferre, cap.* in propoſito vero requirebatur citatio Ca-
puti, quia, licet eſſet prouiſus ab Ordinario, atta-
men cum eſſet Reus, & poſſeſſor, non erat noto-
rium, quod nulla competeret ei defenſio, cum † in
9 Beneficialibus detur multiplicatio titulorum, *cap.
vt quis, de elect.* & quamuis hodie appareat, quod
10 tunc non haberet alium titulum, tamen † non eſt
iudicandum ab euentu, Vltra quod nec etiam hodie
poteſt dici, quod tunc non haberet alium titulum,
licet exhibeat iſtum poſteriorem, cum, vt dictum eſt,
detur multiplicatio titulorum.

Ex quibus reſolutum, Caputo dandum mandatum
de manutenendo, non autem Ferro, cum illius poſ-
ſeſſio ſit nullius conſiderationis.

EODEM.

PARISIEN. PECVNIARIA

Lunæ 9. Decembris 1619.

SVMMARIA.

1 *Reus, non actor ſit committens cauſam l. diffamari C. de ingen. & manumiſſ.*

2 *Decl. 1. procedere, ſi prius moleſtationes oſtendantur.*

3 *Decl. 2. procedere, quando pars comparet in iudicio.*

4 *Moleſtationes extraiudiciales oſtenduntur ex deciſione.*

5 *Dubiorum in diſputatione qua deducuntur, niſi etiam deducantur in actis non cenſentur actus iudiciales.*

6 *Terminus praſigi debet diffamanti ad deducendum ius ſuum.*

7 *Terminus diffamanti praſixus dicitur ex ſeruatione terminorum ſubſtantialium.*

8 *Bonorum in obligatione veniunt etiam iura, & actiones.*

9 *Lim. ſecus in oblig. bonorum mobilium, & immobilium, quia non venit nomen debitoris. Extende vt num. 11.*

10 *Confeſſione facta de bonis mobilibus, & immobilibus non intelliguntur conceſſa iura, & actiones.*

11 *Donatio omnium bonorum praſentium, & futurorum: nihil reſeruato regulariter non valet.*

13 *Lim. ſecus ſi donarentur omnia bona vbicumque ſita, quia cenſerentur reſeruata nomina debitorum.*

14 *Dictio, Quorumcumque ad qua extendatur.*

15 *Obligatus in forma Camera non dicitur, qui ſubmiſit corpus, & bona omnibus Curiis, &c. & Camera Apoſtolica Roma.*

16 *In alienatione rei aliena actio competit domino ad pecunias exactas in ſubſidium excuſſo ſcilicet principali debitore, & ſi pecunia retineantur ex cauſa lucratiua, non onoroſa.*

DECISIO CDLXXXIII.

EGit D. Siluia Bedina contra D. de Oricellariis vigore ceſſionis habitæ à Naſio pro conſecutione pecuniarum portionem ſuam tangentium, & cum Dom. Bartholomæi ſe opponerent, prætendentes habere ceſſionem anteriorem,
A. C. protulit ſententiam, in qua abſoluit Dom. de Oricellariis à petitione DD. de Bartholomæis, & eoſdem, ſiue R. P. D. Aloyſium vnum ea eis condemnauit ad ſoluendum D. Siluiæ ſcuta viginti millia, & fructus, exactos pro dicta rata, & cum dicta cauſa eſſet deuoluta ad Rotam 18. Martij 1611. coram Illuſtriſſimo Lancellotto informantibus etiam Dom. de Bartholomæis, fuit reſolutum, conſtare de ceſſione Naſij ad fauorem Bedini, quæ ſuffragatur D. Iuliæ eius filiæ contra DD. de Oricellariis, & fuit latè reſponſum ad ceſſionem prætenſam, per Bartholomæis, & poſtea 5. Decembris 1611. coram me fuit dictum, pariter etiam informantibus DD. de Bartholomæus, ipſos non habere ioteutionem fundatam contra DD. de Oricellariis, ac tandem, cum pro parte D. Siluiæ prætenderetur res iudicata contra DD. de Bartholomæis, dubitaui 20. Nouembris 1613. An conſtaret de cauſis reſtitutionis in integrum, & Rota cenſuit negatiuè reſpondendum, quæ deciſio fuit confirmata 13. Iunij 1616. coram me.

Ratio dictarum deciſionum fuit præcipuè fundata in eo, quod non conſtaret de ceſſione ad fauorem DD. de Bartholomæis, & nihilominus, quatenus conſtaret de ceſſione, ex multis inducebatur retroceſſio: fuit etiam in eiſdem deciſiooibus dictum, Bartholomæus in omnem euentum habuiſſe ſcuta 8000. & reſponſum ad obiectionem, quod prætendebant, ſe illa exegiſſe ad computum interuſuriorum, & additum, quod, licet retento iſto chemate ſatisfactioois adhuc remanerent creditores in ſcutis 800. incirca, quidquid dicendum eſſet, an pro illis competeret hypotheca, quatenus competeret, non propterea iſto capite eſſet concedenda reſtitutio in integrum, quia ſecunda A. C. eſt lata ſuper non iure DD. de Bartholomæis, qui prætendebant, ſe eſſe ceſſionarios crediti Regij, hodie vero prætendunt hypothecam, quæ actio eſt illis ſalua, fuit inſuper dictum, quatenus probaretur prætenſa cambia eſſe debita, adhuc non poſſet inferri ad prætenſam reſtitutiooem in integrum, cum cauſa ceſſioois, ſuper qua A. C. pronunciauit, nihil commune habeat cum prætenſa hypotheca, circa quam DD. Bartholomæi poterunt experiri iura ſua.

Ideo ſtante hac ſerie facti D. Siluia intentauit
coram me per ſpeciale reſcriptum Remedium *l.
diffamari C. de ingen. & manumiſſ.* quoad dictam præ-
tenſionem DD. de Bartholomæis, quod † licet fa- 1
ciat committentem reum, non autem actorem, *Co-
uar. var. reſol. lib. 1. cap. 18. n. 3. & ſeq.* † hoc tamen eſt 2
verum, ſi prius moleſtationes oſtendantur, *Rom.
conſ. 53. num. 1. verſ. aut ipſe venditor. Boer. dec. 255. n. 7.
verſ. qua probatio Gabr. de action. concl. fin. n. 24. Couar.
d. loc. n. 2. verſ. illud ſanè Gaill. obſer. 10. n. 10. & 18. lib. 1.
& fuit pluries reſolutum,* † vel quando alia pars compa- 3
ret in iudicio, *Couar. loc. pracit. Gaill. obſer. 12. num. 2.
in fin.* Ideo D. Siluia ad docendum de præſentibus mo-
leſtationibus exhibuit prætenſam deciſionem, † ex 4
qua ſatis apparet de moleſtatiooibus, quæ non ſunt
iudiciales, ſed extraiudiciales, cum ea, † quæ dedu- 5
cuntur in actu diſputatioois dubiorum niſi deducan-
tur in actis, non cenſeantur actus iudiciales; & quia
non ſufficit diffamationem probare, ſed etiam † eſt 6
terminus præfigendus diffamanti, ad deducendum
ius ſuum *vt habetur in d. l. diffamari C. de ingen. &
manumiſſ. Gaill. obſ. 12. num. 2. ver. ſi vero diffamatur
lib. 1. & ibi latè Bernar. Greu. num. 1. & ſeq. Bauden. conſ.
26. num. 100. vol. 1.* attamen † hic terminus ſatis fuit 7
præfixus, cum fuerint ſeruati termini ſubſtantiales,
qui pro termini præfixione, & iuſſu Iudicis viden-
tur ſufficere, quandoqoidem reſpiciunt defenſionem
partis, & cauſæ cognitionem, *vt per Vant. de null.*

ex

ex defect. proc. num. 57. & 59. & fuit reſolutum in cauſa
Maioricen. Canonicatus 4 & 18. Februarij 1501. coram bo. me. Gyptio, & coram me in cauſa Romana Viteæ de Brunis 19. Nouembris 1603. Quibus ſic ſtantibus, cum non conſtet de iure DD. de Bartholomæis, non poteſt denegari abſolutoria D. Siluiæ, *vt per Doctores ſupra allegatos.*

Quod autem non conſtet de iure DD. de Bartholomæis ſatis patet, nam etſi prætendantur creditores Naſij ex inſtumento confeſſionis eiuſdem cum promiſſione de ſoluendo ſub obligatione, & hypotheca omnium ſuorum bonorum mobilium, & immobilium præſentium, & futurorum quorumcunque quæ bona habet, & poſſidet tam in Ciuitate Lugduni in Regno Franciæ, quam Florentiæ, & aliis locis Italiæ, nihilominus in iſta obligatione oon
8 veniebat creditum præſtitum Regium, quia licet † ſub obligatione bonorum veniant etiam iura, & actiones, & ſic dictum creditum Regium, *l. 3. & ibi*
9 *Bart. de hared. action.* tamen † ſecus eſt, quando adduntur verba Mobilia, & immbbilia, prout in caſu iſto, quia tunc non venit nomen debitoris, *l. quam Tuberonis. §. in peculio autem, & ibi. Bart. ff. de pecul. l. a Diuo Pio §. in venditione vbi Iaſ. num. 7. in 4. notab. Alex. num. 2. qui de communi teſtatur ff. de re iudic. Bart.*
10 *in l. poteſt mon. 1. ff. de auctor. tutor.* Vnde, † ſi quis conceſſit bona ſua mobilia, & immobilia, oon veniunt ſub tali conceſſione Iura, & actiones *Bart. in l. 1 num. 5. Aret. verſ. & ex his infertur C. ſi aduerſ. tranſact. Parſ. conſ. 94. num. 3. lib. 2. Ruyn. conſ. 51. num. 14. & 15. vol. 2. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. gloſſ. 7. num. 1. & ſeq. vſq. ad num. 30.*
11 Et † hæc concluſio eo magis procedit quoad bona præſentia, & ſic reſpectu d. crediti, cum vt ſupra relatum eſt, bona fuerint circumſcripta certis locis, quo caſu certum eſt, non contineri iura, & actiones, quæ tamquam incorporalia oon circumſcribuntur loco, *vt probatur in l. Caius in princ. ff de leg. 2. l. vxor. §. legauerat. l. quaſitum §. 1. & l. ſi mihi Mauia in med. & fin. ff. de leg. 3. & in l. quæſitum. §. Papinianus ff. de fund. inſtr. Tiraq. in l. ſi vnquam in verſ. bona n. 53. C. de reuoc. donat. & de retract. lignag. d. §. 1. gloſ. 7. n. 9. 17. & 30. Neguſ. de pignor. 2. membr. 3. part. princ. n. 9. & ſeq.* & ideo, ſi quis donauit bona ſua præſentia, & futura
12 nulla reſeruata, † quæ donatio regulariter non valet, *iux. leg. ſtipulatio hoc modo concepta, vbi Doct. de verb.*
13 *oblig.* † ſuſtinetur tamen, ſi quit donaret omnia bona vbicumque ſita ſiot, quia cenſentur reſeruata nomina debitorum, quæ loco noo circumſcribuntur, *Iaſ. in l. d. Diuo Pio §. in venditione num. 8. ff. de re iudic. & conſ. 5. num. 11. & 12. lib. 3.*
14 Neque obſtat † dictio, Quorumcumque cuius natura eſt comprehendere illa, quæ alias non venirent, quia hoc eſſet conſiderandum ſi de per ſe, vel ad verbum, Bona fuiſſent ſimpliciter poſita, ſed verbum Bonorum, qualificatur à verbis, Mobilium, & immobilium præſentium, & futurorum, & dum immediatè additur, Quorumcumque iſta dictio qualificatur à verbit præcedentibus, ita vt obligatio ſine difficultate cenſeatur de quibuſcunque bonis mobilibus, & immobilibus, cum ſit poſita abſque copula, *Et vt bene ad propoſitum, Pinell. in l. 1. par. 3. num. 90. verſ. vnde etiam infertur. C. de bon. matern. & fuit dictum in cauſa Romana Emphiteuſis 18. Nouembris 1603. & in alia cauſa Menſa Numularia 30. Iulij 1614. coram me.* Nec minus eſt conſideratione dignum, quod d. Naſius ſubmiſerit corpus, & bona præſtita omnibus Curiis, &c. & Cameræ Apoſtolicæ Romæ; Quia †
15 non inde ſequitur, quod ſe obligauerit in forma Cameræ, quæ eſt forma particularis continens etiam iura, ſed noluit ſe ſolum ſubmittere quoad corpus, & booa præſtita iuriſdictioni A. C. non autem voluit ſe in forma Cameræ obligare.

Vlterius fuit conſideratum, quod Bartholomæi fuerunt ſatisfacti, cum habuerint a Naſio ſcuto. 9000. vt probatur ex partitis compulſatis pro parte D. Bedinæ, & ex Epiſtola Naſij producta ab ipſis Bartholomæis, & licet prætendantur etiam Cambis, nihilominus non ſunt adhuc liquida, nec iuſtificata, *vt fuit abunde deductum in deciſione in hac cauſa facta die 13. Iunij 1616.*

Tandem ex abundanti dicebatur, quod admiſſo ſine veri præiudicio, quod creditum Regium eſſet hypothecatum ad fauorem DD. de Bartholomæis ipſi non poſſent agere contra D. Siluiam, quidquid dicendum eſſet, ſi agerent contra DD. de Oricellariis. Ratio huius dicti fuit, quia † ſoluto credito, li- 16
cet in ſubſidium competeret actio ad pecunias creditas, *l. mater. C. de rei vindic. vbi Bald. num. 14. verſ. idem quero* tamen hoc eſt verum duobus concurrentibus, ſcilicet excuſſo principali debitore, & quod pretium retineatur ex cauſa lucratiua, non ex cauſa onerosa, *Bart. in l. 1. num. 1. tit. 2. Salic. num. 2. ff. de diſtract. pignor.* attamen neutrum concurrit in caſu iſto, quia inter partes agentes non conſtat executionem fuiſſe factam, nec quod hæreditas Naſij non ſit ſoluendo, nec conſtat Bedinam retinere titulo lucratiuo, ſed titulo oneroſo, quidquid dicendum eſſet, ſi ageretur cum DD. Oricellariis.

Et ita concluſum, abſolutoriam dandam eſſe D. Siluiæ, altera parte ſæpè citata, & nunquam curante comparere.

MANZANEDO

CARTHAGINEN. PRIMITIARVM

Mercurij 29. Martij 1620.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſionis probatio requiritur ad effectum manutentionis.*
2 *Teſtes de auditu non probant.*
3 *Examen nullum redditur ex defectu iuriſdictionis, & num. 4.*
4 *Clauſula, ſine retardatione ſolutionis, in commiſſione appoſita iuriſdictio ſuſpenditur, nec poteſt examen committi donec de ſolutione non conſtet, parte præſertim opponente, & appellante.*
5 *Clauſula ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum, non poteſt tollere nullitatem commiſſam, & examen antea nullum validare, ſed operatur in futurum.*
6 *Mandatum de manutenendo, quod ex actis non iuſtificatur, non eſt attendendum.*
7 *Teſtes, qui non ſunt de actis, nullum conſtituunt gradum probationis.*

DECISIO CDLXXXIV.

CEnſuerunt Domini mandatum de manutenendo non eſſe dandum Beneficiatis, cum de illorum poſſeſſione exigendi primitias non conſtet, † prout 1
requiritur, *§. hodie, inſtit. de interd.*

Non obſtant teſtes pro ipſis examinati, quia aliqui deponunt de auditu, † & ſic non probant. 2
cap. tua, & ibi *Abb. de conſanguinit. & affin. Verall. deciſ. 278. num. 2. par. 3. Seraphin. deciſ. 102. num. 2. & 4. Rot. deciſ. 173. num. 2. par. 2. recent.* & quatenus iſti cum aliis probarent, † adeſt nullitas examinis ex 3
defectu Iuriſdictionis propter clauſulam ſine retarda

tardatione ſolutionis primitiarum, de qua in Com-
4 miſſione, † qua ſtante donec eſſent ſolutæ primitiæ
Rectoribus, quod non apparet ſuſpenditur Iuriſdi-
ctio, & non poteſt committi examen præſertim parte
opponente, & appellante, *Rot. deciſ. 182. n. 3. lib. 2. & deciſ. 183. n. 6. lib. 3. part. 3. diuerſorum, Put. deciſ. 34. lib. 1. Seraphin. deciſ. 664. num. 1.*

Nec obſtat noua Commiſſio, cum clauſula ſine
5 præiudicio Litterarum Apoſtolicarum, quia † non
potuit tollere nullitatem commiſſam, & validare
examen antea nullum, ſed ſolum operatur in futu-
rum, *l. obſeruare ad finem, verſ. ſed ſi antea fecerit. ff. de off. procur. Bald. in l. eum qui in prima lectura, n. 2. verſ. quarto quæro, ff. de iuriſd. omn. iud. Felin. in cap. cum ex officij. num. 35. de praeſcrip. Vant. de nullit. ſent. ex defectu iuriſd. de legat. num. 31.*

Minus obſtat mandatum de manutenendo olim
6 vni Beneficiato conceſſum, † cum non iuſtificetur
ex actis, & ideo non attendendum, *cap. quoniam contra. de probat. Mohedan. deciſ. 11. de re iudic. Seraphin. deciſ. 615. num. 5.* & quatenus eſſet attendendum ad omne peius probaret quaſi poſſeſſionem in illa Ec-
cleſia tantum.

7 Quo verò ad teſtes in partibus examinatos, † cum
non ſint de actis, viſum fuit Dominis ex illis nullam
poſſe ſumi probationem.

Ex quibus ita fuit reſolutum.

REVEREND. D. COCCINO

Romana Exactionis Canonum.

Veneris 8. Martij 1624.

SVMMARIA.

1 *Obligatio cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu, ſed omnino debet exequi.*

2 *Rigoroſè agi non contra debitorem, quem actor exigere ſuum creditum impediuit.*

3 *Commodum quis ſentire non debet ex actu, quem impugnauit. Lim. vt num. 4. & 5.*

6 *Manutentioni in quaſi poſſeſſione exigendi ad fauorem aduerſarij conſentire videtur, qui ob eo petit canones decurrendos, quos idem exigere debet alias excluderetur vti præſtans impedimentum.*

Decisio CDLXXXV.

Dedi dubium ad inſtantiam Monachorum, An eſſet relaxandum mandatum contra Montanum pro canonibus exactis ab anno 1622. incluſiuè, & in futurum lite pendente exigendis, cui dubio ad inſtantiam D. Montani addidi, vel potius Montano eſſet dandum mandato de manutenendo.

Quantum attinet ad primam partem dubij, cum adſit quietantia Patris Cellerarij ſub die 28. Nouembris anni 1622. in qua quietauit Montanum de ſcutis 750. pro ſecunda paga debita videtur Monachis ſatisfactum, niſi melius iuſtificent intentionem ſuam; nam & ſi in dicta quietantia dicatur, *Da lui riſcoſſi l'anno paſſato* 1621. tamen potuerunt eſſe exacta, non tamen debita ex forma inſtrumenti obligationis Montani, cuius vigore canones maturati in die Sanctæ Catherinæ, non debuerant ſolui eodem anno, ſed ſequenti in duabus paghis, videlicet in menſibus Maij, & Nouembris. Vnde retenta iſta lectura, cum Montanus ſit obligatus ſoluere canones anni 1622. de anno 1623. certum eſt, quod iſti canones non comprehenduntur in prima parte dubij.

Quoad ſecundam partem Placuit Dominis, quod
reuocatis prius per Monachos iudicialiter inhibitio-
nibus, & aliis impedimentis, quæ non poſſunt
controuerti, & aſſignato tempore ſex menſium dicto
Montano ad exigendum, relaxandum ſit mandatum
iuxta formam ſuæ obligationis. Ratio huius reſo-
lutionis fuit quia Montanus eſt obligatus in forma
Cameræ, † quæ non admittit exceptiones extrinſe- 1
cas à contractu, ſed omnino debet exequi, *Caſſad. dec. vnic. de mut. petition.* fuit tamen conceſſum di-
ctum tempus ſex menſium propter impedimenta
præſtita per Monachos, quæ controuerti non poſ-
ſunt, vt patet in ſummario † non videtur enim io- 2
ſtum, quod Monachi contra ipſum agant rigoroſè,
cum culpa ipſorum fuerit impeditus ad exigendum.

Neque obſtat, quod Monachi reuocarunt man-
datum Montano de menſe Auguſti 1622. & obti-
nuerunt ſententiam ſuper iuſtitia dictæ reuocatio-
nis & ideo † non poſſunt iuuari ex obligatione 3
Montani, quæ fuit facta contemplatione dicti man-
dati, *cap ex eo. de reg. iur. in 6. l. Papinianus. §. meminiſſe. ff. de inoff. teſtam. Felyn. in cap. capitulum, num. 9. de reſcript. Gabr. de reg. iur. concl. 1. num. 1.*

Nam hoie motiuo fuit reſponſum, quod, † cum 4
prædicta ſententia fuerit ſuſpenſa per appellatio-
nem, interim Monachi poſſunt ſe iuuari ex actu
impugnato, *Ruin. conſ. 166. num. 17. vol. 1. Gabr. d. concl. 1. in fin. Mantic. dec. 354. num. 4. & fuit reſolutum in cauſa Lucana Molendini 4. Nouembris 1605. coram bo. me. Franciſco Penia Rota Decano, & prius coram Cardinali Lancellotto iuniore in cauſa Romana Reuelationis indemnitatis 11. Maij 1601.* & † hæc 5
concluſio eo magis procedit, quia Montanus non
acceptauit impugnationem, ſed appellauit à ſenten-
tia, immo, & hodie petit manutentionem, *Ruin. conſ. 21. num. 6. lib. 1. Cephal. conſ. 152. num. 42. verſ. ad hoc enim & fuit dictum in d. cauſa Romana coram Lancellotto.*

Quantum attinet ad tertiam partem dubij, † cum 6
Monachi petant canones decurrendos lite pendente, per neceſſe videntur conſentire, quod Montanus manuteneatur in poſſeſſione exigendi, alias excluderentur, ex quo ipſi impedirent exactionem.

Et ita concluſum vtraque parte informante, &c.

VBALDO SENIORE

Romana Prælationis Vineæ.

Lunæ 10. Maij 1620.

SVMMARIA.

1 *Conſtitutum transfert quamlibet poſſeſſionem.*

2 *Poſſidens ante litem motam poteſt citra vitium attentatorum continuare.*

3 *Poſſeſſio in vim ſententiæ, à qua datur appellatio, eſt attentata.*

4 *Poſſeſſio capta lite pendente in Rota, & poſt inhibitiones Rotales eſt attentata.*

5 *Ampl. & etiam alij actus geſti poſt captam poſſeſſionem.*

6 *Mutare quis non poteſt ex nouo titulo cauſam ſuæ poſſeſſionis in præiudicium alterius poſſidentis.*

7 *Ampl. præſertim illo non citato.*

Decis

Decisio CDLXXXVI.

DIſpu ato dubio die 8. Martij præteriti, An conſtaret de attentatis, Domini mandarunt apponi ſequeſtrum ſuper vinea, de qua agitur, ſed cum Carcaraſius prætenderet partem vineæ non fuiſſe vnquam ſub lite, & proinde ſuper eius poſſeſſione non cadere attentatum, obtinuit dubitari, ſuper qua parte Vineæ eſſet apponendum ſequeſtrum, & Domini cenſuerunt eſſe apponendum ſuper medietate tantum; Poſſeſſio enim totius Vineæ fuit per Flaminium ex cauſa venditionis tranſlata in Fuccium cum clauſula conſtitu-
1 ti die 4. Auguſti 1611. † per quam certum eſt transferri quamlibet poſſeſſionem, *ad l. quod meo ff. de acq. poſſ* & fuit ſæpiſſime reſolutum, & ſignanter in illa Romana de Incoronatis coram me; deinde per Fuccium communicata Carcaraſio etiam cum dicta clauſula conſtituti, qui eiuſdem Vineæ pro medietate poſſeſſionem adeptus eſt, & locauit domunculam in vinea incorporatam cum anticipata
2 ſolutione mercedis ſcutorum octo, & ideo † cum poſſideret ante litem motam, potuit citra vitium attentatorum continuare ſuam poſſeſſionem, *gl. in cap. non ſolum. de appell. in 6. & in clem. 2. vt lit. pend. Rot. dec. 10. de appell in antiq. & deciſ. 43 eod. tit. in nou. Menoch. de recuper. remed. 17 num. 49. & ſeq. Seraph. dec. 432. n. 4. Rot. dec. 637. n. 3. par. 1. in recent. Lancell. de attent. cap. 4. limit. 1. num. 1. & ſeqq.*

Pro altera vero parte videbatur non poſſe euitari attentatum, quatenus Carcaraſius reportauit ſen-
3 tentiam ſuper prælatione in petitorio, † à qua cum daretur appellatio, non potuit citra vitium attentatorum capi poſſeſſio alterius medietatis, *cap. non ſolum. de appell. in 6.*

4 Rurſus credebant Domini, † fuiſſe attentatum ex parte Flaminij, qui cepit poſſeſſionem totius Vineæ pendente lite in Rota, & poſt inhibitiones Rotales tam de anno 1616. contra Olimpiam, & Flaminium, quam de anno 1619. contra eumdem Flami-
5 nium emanatas. Quibus addebantur † alia attentata poſt poſſeſſionem captam, cum 2. Ianuarij præteriti Flaminius locauerit partem dictæ Vineæ, & hortum, & die 6. eiuſdem menſis liberauerit vti poſſeſſor Vineæ alium conductorem, *vt in ſummario Carcaraſij num. 10.*

Nec obſtare viſum fuit, quod Carcaraſius obtinuerit committi in Rota cauſam iactationum ſuper dicta Vinea, quia, quidquid ſit, An ex dicta commiſſione tota Vinea fuerit effecta litigioſa, non inde ſequitur, vt continuando ſuam poſſeſſionem ſuper medietate etiam poſt introductam litem attentauerit ex ſupra allegatis.

Non obſtat, quod Olimpia auctrix Flaminij, poſtquam adepta eſt poſſeſſionem medietatis Vineæ ex permutatione facta cum Fuccio marito ſuo declarauerit, ſe velle ſibi cauſam poſſeſſionis mutare, & totam Vineam poſſidere vigore cuiuſdam fideicommiſſi.

6 Quia, † cum iam aliam medietatem poſſideret Carcaraſius pro indiuiſo cum Fuccio, vt ſupra dictum eſt, non potuit per d. mutationem ſua poſſeſ-
7 ſione priuari, † præſertim cum non fuerit citatus, *l. de vnoquoque, vbi gl. & Doct. ff. de re iudic. fuit dictum in Ciuitatis Caſtelli Dotis 3. Iulij 1617. coram me, & alias ſæpe.*

Ex quibus fuit reſolutum ratione attentati commiſſi per Flaminium poſſeſſionem Vineæ eſſe quoad medietatem tantum ſequeſtrandam.

Quæ dicebantur circa purgationem attentatorum, nec videbantur ſatis iuſtificata, cum non conſtaret Flaminium dimiſiſſe poſſeſſionem Vineæ, & in omnem euentum viſa ſunt extra dubium, in quo cum præſuppoſito, quod adſint attentata, ſolum quæritur, pro qua parte ſit apponendum ſequeſtrum.

Et ita decreuimus, &c.

R. P. D. PIROVANO

Inter amnen. Censuum.

Veneris 14. Maij 1621.

SVMMARIA.

1 *Compenſatio quando non intret.*
2 *Retentio fauorabilior eſt compenſatione.*
3 *Retentio apponi poteſt contra executionem ſententiæ & obligationem cameralem.*
4 *Retentioni non eſt locus, quando non opponitur circa res corporales.*
5 *Compenſatio potius dicitur, quam retentio de quantitate debita ad quantitatem creditam.*
6 *Retentio non cadit niſi in re, in qua, vel propter quam eſt facta impenſa.*
7 *Retentio eſt tamquam conſecutiua compenſationis.*
8 *Compenſatio indicatur mutua liberatio ad inuicem ſolutionis.*
9 *Retentio non datur pro credito illiquido.*
10 *Retentio regitur ſecundum regulas compenſationis.*
11 *Retentio datur etiam pro melioramentis illiquidis data dilatione ad liquidandum.*
12 *Decl. procedere quando liquide conſtat de melioramentorum ſubſtantia, & ſic poſſeſſor de illis ſit creditor.*
13 *Sententia per appellationem remanet ſuſpenſa, & ſine effectu.*
14 *Partita de vno ad alium non ſunt trahendæ.*
15 *Periti relatio ſuſpenſa remanet vna cum cauſa principali per appellationem à ſententia.*
16 *Peritus referendo partitas cantates ad debitum, & creditum vnius ſpectare ad alterum excedit fines mandati quod non ſe extendit in iudicando, ſed circa ea, quæ oculis ſubiiciuntur, & legi poſſunt.*

Decisio CDLXXXVII.

CEnſuerunt Domini, non intrare compenſationem, neque retentionem in caſu, de quo agitur.

De compenſatione iam fuit firmatum in deciſione in hac cauſa facta, illam non intrare † per *reg. l. fin. C. de compenſ.* 1
cum aliis ibidem allegatis.

De retentione idem dictum fuit.

Nam, etſi multi voluerint, † retentionem eſſe 2
fauorabiliorem compenſatione, *Corn. conſ. 61. n. 22. lib. 3. Pariſ. conſ. vlt. num. 26. lib. 2. Bald. in l. peremptoria num. 2. C. ſent. reſcin. non poſſ. Capyc. dec. 119. per tot. Cephal. conſ. 199. num. 36. & conſ. 618. num. 18. Surd. conſ. 248 num. 15. Rot. dec. 125. part. 2. diuerſ.* animaduertentes † eam poſſe opponi contra exe- 3
cutionem ſententiæ, & obligationem cameralem. Alij verò dixerint, † retentioni locum non eſſe, 4
quando illa non opponitur circa res corporales, iuxta terminos, *l. ſi non ſortem. §. ſi centum. ff. de cond. indeb. & l. fin. ff. commod.* † ſed potius dica- 5
tur compenſatio de quantitate debita ad quantitatem creditam, *Bald. Nouell. de dot. par. 8. princ. primo dicens, dummodo tex. in l. vnic. §. taceat. C. de*
rei

Digitized by Google

rei vend. act. non poſſe intelligi, niſi de compenſa-
6 tione, † cum retentio non cadat niſi in re, in qua,
7 vel propter qoam eſt facta impenſa, † vel ſit reten-
8 tio tamquam conſecutiua compenſationis, † ſic iudi-
cata propter mutuam liberationem ad inuicem ſolu-
tionis, *l. 4. C. de compenſ. & dixit Iaſ. in l. diuortio. § do-
nationes. ff. ſol. matr.*

9 Tamen in hoc omnes conueniunt, † quod reten-
10 tio nec etiam datur pro credito illiquido, cum † re-
gatur ſecundum regulas compenſationis, *Surd. de-
ciſ. 46. in fin. & deciſ. 186. num. 6. Neguſ. de pign. par. 3.
memb. 3. num. 26. & id firmauit Rot. in Romana littera-
rum Cambij, qua eſt dec. 29. par. 1. in recent. & in Roma-
na Spolij Domus 4. Maij 1620. coram R. P. D. Caualerio.*

De credito nunc, ſicut in alia ſupradicta deciſione
oſtenſum non fuit, ita nec hodie iuſtificatur.

11 Non obſtat, quod † pro melioramentis etiam il-
liquidis detur retentio data dilatione ad liquidandũ.

12 Quia † tantummodo illud conceditur, quando li-
quide conſtat de ſubſtantia melioramentorum, & ſic
quando poſſeſſor de illis ſit creditor, *Rolan. conſ. 3.
lib. 1. Rot. deciſ. 520. num. 1. part. 2. recent.*

Ex deductis autem Fatioli non probant neque
quoad ſubſtantiam, neque quoad indiuiduitatem,
qood ſint creditores.

Non obſtat ſententia A. C. ſuper veritate crediti
13 lata, Quia † remanet ſuſpenſa per appellationem, &
ſine effectu, *Feder. de ſen. conſ. 198 num 1. verſ reſpon-
deo. Calder. conſ. 19. de iur. patron. Alex. conſ. 188. n. 10.
lib. 2. & Corn. conſ. 37. num. 1. lib. 4.*

Similiter non obſtat, quod ex libris Ruſpulorum
appareat de credito, ſuper quibus retulit peritus co-
ram A. C.

14 Quia partitæ nullum verbum de Fatiolis, † ideo
de vno ad aliom non ſunt trahendæ, *l. ſi vnus §. ante
omnia. ff. de pact. idem dixit Rota in his terminis in Ro-
mana Cenſus 6. Nouembris 1617. coram Reuerendiſſi-
mo Manzanedo.*

15 Nihilque facit relatio periti, quia † etiam ipſa cum
cauſa principali remanet ſuſpenſa per appellationem
16 & nihilominus † referendo, partitas ſpectare ad Fa-
tiolos, dum eſſent ad debitum, & creditum D. Sipho-
nij videtur exceſſiſſe fines ſui mandati, quod non ſe
extendit in iodicando, ſed circa ea, quæ oculis ſubii-
ciuntur, & legi poſſunt, *l. pretia rerum, ff. ad leg. falcid.
Rota in Romana Reſponſionis Canonis 23. Martij 1593.*

Demum multa apponuntur circa periti relatio-
nem, quæ veniunt diſcutienda ad effectum, vt dici
poſſit conſtare de credito; Ita vt merito dictom fue-
rit, non eſſe locum neque compenſationi, neque re-
tentioni.

Et ita, &c.

CARDINALI SACRATO.

Corduben. Præſtimoniorum.

Veneris 13. Nouembris 1620.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, Arbitrio, minuit aliquid de rigore iuris.*
2 *Decl. procedere ſuadente aliqua æquitate.*
3 *Æquitas ad effectum ſanandi examen factum ſine interrogatoriis, non concurrit, quia tolleretur ius partis.*
4 *Teſtis dictum attenditur magis in eo, quod dixit ſuper interrogatoriis, quam ſuper articulis.*
5 *Teſtes ſuper interrogatoriis poſſunt aliquid dicere, quod tollat, vel declaret dictum ſuper articulis.*
6 *Interrogatoriorum defectu ſtante Rota ſæpius arbitrium pro ſanatione examinis denegauit.*
7 *Arbitrium Rota concedit pro ſanatione examinis facti cum interrogatoriis, quia ex illorum datione pars dicitur feciſſe, quod potuit.*
8 *Interrogatoria ſi pars non dedit, ſibi ipſi imputet. Decl. vt num. 9. & 10.*
11 *Examinis nullitas difficilius ſanatur, vbi non agitur de ſimplici ſanatione, ſed de ſanatione ad effectum ſuſtinendæ executionis, iam factæ in præiudicium reſtitutionis in integrum.*
12 *Spoliato competit in integrum reſtitutio.*

Decisio CDLXXXVIII.

PRo informante fuit tentum, videlicet
non eſſe locum arbitrio, de quo in com-
miſſione mihi directa, quia † licet clau- 1
ſula, Arbitrio minuat aliquid de iuris
rigore, *iuxta deciſ. Creſc. 4. n. 3. de teſtib.*
attamen † hoc procedit ſuadente aliqua æquitate, 2
Rot. deciſ. 587. n. 5. & deciſ. 633. n. 2. par 2. in recentior.

In propoſito autem caſu viſum fuit † non con- 3
currere æquitatem, quippe quia teſtes fuerunt exa-
minati ſine Interrogatoriis partis; Ideoque, ſi ſana-
rentur, tolleretur ius partis; nam † dictum teſtis at- 4
tenditur magis in eo, quod dicit ſuper interrogato-
riis, quam in eo, quod dicit ſuper articulis, *Seraph.
deciſ. 1073. num. 9. & fuit dictum in cauſa Elnen. Diſtri-
butionum 4. Decembris 1619. coram R. P. D. meo Duno-
zetta*: propterea non ſunt ſanandi, quia † poteſt eſſe, 5
quod ſi teſtes fuiſſent examinati ſuper Interrogato-
riis, aliquid dixiſſent quod tolleret, ſeu declararet
illud, quod dixerunt ſuper articulis. Ideoque † ſtante 6
defectu interrogatoriorum, *Rota ſæpius denegauit ar-
bitrium, vt in dec. 284. n. 1. & 716. n. 5. par. 2. in recent.
& in cauſa Elnen. Primitiarum 25. Februarij. & 29.
Aprilis 1619. coram me.* ſicut è conuerſo † illud con- 7
ceſſit, quando fuerunt examinati ſuper Interrogato-
riis, allegando ſcilicet, quod pars dando Interro-
gatoria fecerat, quod poterat, *vt in cauſa Toletana
Decimarum 6. Aprilis 1616. coram bo. me. Andrea &
in cauſa Calaguritana Decimarum 7. Nouembris 1614.
coram R. P. D. meo Caualerio.*

Non obſtat, † ſi dicatur eſſe imputandum parti, ſi 8
non dedit Interrogatoria, quia † hoc poſſet habere 9
locom, ſi pars fuiſſet legitime citata, ſed quando non
fuit legitimè citata, nihil eſt ei imputandum, vel quia
poteſt prætendere ignorantiam, vel quia etiam ſi ha-
beret ſcientiam examinis, † cum in propoſito caſu 10
non fuerit citata ad videndum iurare, potuit omittere
dationem Interrogatoriorum, cum ſciret ius ſuum
ſaluum fore, *iuxta not. in l. ſi quando §. ſed cum minimè.
C. de teſtib. & in cap. 2. extra eod.* tit. prædicta vero,
eo magis, procedunt quia hic non agitur de ſimplici 11
ſanatione examinis, ſed de ſanatione ad effectum
ſoſtinendæ executionis factæ in vim probationis
nullæ, quo caſu difficilius ſanantur nullitates in præ-
iudicium reſtitutionis, † quæ alias competeret parti 12
ſpoliatæ, *vt in cauſa Mantuana Bonorum 16. Ianua-
rij 1611. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

R. P. D. PIROVANO.

Toletana, ſeu Nullius Iuriſdict.

Lunæ 14. Decembris 1620.

SVMMARIA.

1 *Subdelegatus à Principe non poteſt alium ſubdelegare.*

2 Com

2 *Compulſor Index an, & ad quæ poſſit ſubdelegare Notarium. & nn. ſeqq.*

3 *Subdelegatus à Principe poteſt ſubdelegare Notarium ad nudum miniſterium ſine iuriſdictione.*

4 *Compulſor debet iura compulſanda proſpicere rimando eorum vitia, ſi adſint, ſin minus mandari per publicam perſonam exemplari.*

Decisio CDLXXXIX.

Dubitatum fuit ſuper forma probanti iurium, quæ fuerunt extracta per Petrum de Baezza, & reſolutum, compulſoriales non fuiſſe bene executas, an autem extractio iurium eſſet valida tamquam per ſucceſſorem in officio facta reſeruatum fuit particulariter videre.

Dicebatur enim, quod huiuſmodi compulſatio facta non fuit per Iudicem compulſorem, ſed per Notarium ab eo ſubrogatum, in quem fieri non poterat talis delegatio defectu poteſtatis ſubdelegan-
1 tis, † qui dum à Principe fuit ſubdelegatos, non poteſt alium ſubdelegare, *Caputáque deciſ. 173. par. 1. Rot. deciſ. 8 num. 3. de offic. deleg. in nou.*

2 Non obſtat, quod † cum coram Iudice compulſore factæ fuerunt citationes generales ad videndum compulſari inſtrumenta, teſtes examinari, auſcultari, collationari, & alia, quæ ad actum extractionis pertinere, poſſunt ſupererat tantummodo nudum miniſte-
3 rium notarij ſubdelegati à compulſore, † pro quo ſobdelegatio de iure prohibita non videtur, *Egid. deciſ. 43. Guidob. deciſ. 158. & admittitur in eadem deciſ. 8. de offic. deleg. in nou. idemque fuit firmatum in deciſione Hiſpalen. Decimarum de Aijamonte 12. Maij 1614. coram R.P. D. Pamphilio quæ data fuit.*

Quia concluſio eſt vera, vbi agitur de ſolo nudo miniſterio, ſed viſum fuit, vltra nudum miniſterium, concurrere etiam actum iuriſdictionis, dum ſcripturæ fuerunt compulſatæ in Oppido de Lora ex Archiuio ibi exiſtenti, & valde diſtante ab Oppido Madriti, vbi Iudex compulſor morabatur, qui propterea
4 non potuit iura compulſanda proſpicere, † quod tamen facere tenebatur pro validitate compulſationis rimando vitia ſcripturarum extrahendarum, ſi aderant, ſin minus mandari per publicam perſonam exemplari, *Abb. in cap. fin. num. 2. verſ. nota officium Iudicis, & ibi Felin. num. 11. de fid. inſtr.* dicens non ſufficere, quod Iudex mandet exemplum fieri, ſed requiritur, quod prius de rei iuſtitia cognoſcat, & ideò ex hoc non poſſe Iudicem id alteri committere.

Et ita, &c.

E O D E M

Eadem

Lunæ 29. Nouembris 1621.

SVMMARIA.

1 *Compulſor non habet poteſtatem ſubdelegandi ea, quæ ſunt iuriſdictionis.*

2 *Cognitio in quibus conſiſtat.*

3 *Cognitio eſt de iuriſdictione, & non poteſt ſubdelegari à ſubdelegato delegati Principis.*

4 *Notarius non poteſt ſimul eſſe Iudex, & Notarius, & num. 16. & 19.*

5 *Notarius capax ex nudi miniſterij, & poteſt ad illud à ſubdelegato Principis ex cauſa deputari, & num. 12.*

6 *Cauſa ſubdelegandi, quæ ſunt nudi miniſterij, ſemper in dubio præſumitur in Iudice ob negotiorum multitudinem.*

7 *Notarius defert iuramentum teſti, vti nudus miniſter, & tamquam præambulum neceſſarium ad examinis validitatem.*

8. *Examen ſine iuramento non valet.*

9 *Teſtium iuramentorum receptio non eſſet nudi miniſterij, ſed meræ iuriſdictionis, ſi teſtes etiam citandi eſſent.*

10 *Notarij deputatio ad recipiendum iuramentum, & examen debet fieri mediante citatione ad videndum ſubdelegari, vel ſaltim ſubdelegatio intimari.*

11 *Nec eſt ſufficiens citatio generalis.*

13 *Subdelegatio nulla eſt, & inſolita de Iudice compulſore longe diſtante à loco compulſationis.*

14 *Rota non deputat Notarios in partibus ad nudum miniſterium exemplandi, & examinandi teſtes reſeruata iuriſdictione faciendi decreta, quia neceſſarius eſt compulſor propter iuriſdictionem citandi, & compellendi Notarios, & teſtes recuſantes exhibere, & ſe examinare, & num. 19.*

15 *Teſtes non poſſunt cogi comparere extra eorum Ciuitatem.*

16 *Notariis dari non poteſt facultas compellendi, teſtes, & ad iurium exhibitionem, cum hæc ſint iuriſdictionis.*

17 *Notarij, vbi non eſt neceſſitas compellendi poſſunt per Rotam deputari, quia eorum tunc officium non eſſet contentioſum.*

18 *Compulſatio, vt ſit legitimè facta, quæ requirat.*

20 *Iura validè compulſata dicuntur abſque aliis ſolemnitatibus a ſucceſſore in Officio.*

21 *Notario atteſtanti, ſe eſſe in alicuius officio ſucceſſorem, creditur.*

Decisio CDLXXXX.

Parte non acquieſcente dec. 18 Martij præteriti denuo eamdem diſputationem ſuſcepi, in qua Dominis placuit determinate iura, de quibus agitur, non eſſe bene compulſata.

Nam, & ſi ceſſaret defectus legitimæ citationis coram iudice compulſore, ac etiam neceſſitais coram eodem cognoſcendi vitia ſcripturarum extrahendarum, *vt iam firmatum fuerat in eadem deciſione.*

Attamen tutius defectus, qui deducebatur † ex 1
carentia poteſtatis in Iudice compulſore ſubdelegandi ea, quæ ſunt iuriſdictionis, videbatur inexcuſabilis.

Legitur enim in facultate data à Iudice compulſore Notariis oppidi de Lora, quod idem Notarius capiat informationem, & faciat comprobationem per duos, vel tres teſtes continentem qualiter prædicta ſcripta, ſic in d. libro exiſtentia, ſunt authentica, & ſeruantur ſub cuſtodia prædictæ iuriſdictionis Eccleſiaſticæ, & generalitate cognouerunt perſonas illa ſcribentes.

Ex quibus patet, quod † recipere informatio- 2
nem, & comprobationem per teſtes ſuper ſubſtantia formæ probantis ſcripturarum, & iura recognoſcere, omnia pertinent ad cognitionem, † quæ 3
de Iuriſdictione eſt, nec poteſt ſubdelegari à ſubdelegato delegati Principis, tam ex defectu Iuriſdictionis *cap. cum cauſam, extra de appell. & ibi Franc. in 7. quæſt. c. cum Bertol. de re iudic. Felin in c. 2. num. 2. de teſtib. Rot. deciſ. 8 num. 3. in nou. de offic. deleg. & dec. 1. eod. tit. in antiq. & dec. 31. in antiq. de reſcrip. Creſcent. dec. 4. de teſtib, Caputaq. dec. 167. & 173. par. p.* quam etiam ratione incompatibilitatis, † ne 4
in eadem perſona Notarij concurrat officium Iudicis,

dicis, & Notarij, *Abb. in cap.ex literis.n.12. de prob. Felin. in c.cum cauſam n.30.de teſtib.*

Non obſtat, quod qualitates ſupradictæ non in-
ferant neceſſariam cognitionem, cum poſſint etiam
importare nudum miniſterium in recipiendo exa-
men teſtium circa informationem, comprobatio-
5 nem, & iurium recognitionem, † cuius nudi mini-
ſterij capax eſt Notarius, & iuriſdictio non deficit
in ſubdelegato quoad illius deputationem quando
fit ex cauſa, *c. 2. de iudic.in 6. clem. 1. de offic. deleg. & admittunt Bald. in l. hac conſultiſſima. §. fin. C. qui teſtam. fac. poſſ. Salic.in auth. apud eloquentiſſimum.*
6 *C.de fid. inſtrum.* † quæ cauſa ob negotiorum mul-
titudinem in dubio ſemper præſumitur, *Felin. in d. c.cum cauſam. n. 30. de teſtib. Abb. in c. quoniam contra n. 30. de probat. Veſtr. in prax. lib. 6. verſ. inſuper dicimus, & verſ. verum quia*, qui plus di-
7 cit, quod † Notarius defert iuramentum teſti veluti
nudus miniſter, & depoſitionem recipit, & tam-
quam quid præambulum neceſſarium ad valida-
8 tem examinis,† quod ſine iuramento ſuſtineri non
poteſt, *Put. deciſ. 358. part. 1. Mohed.dec.4.de teſtib.*
9 ſecus autem ſi teſtes citare teneretur,quia † hoc non
eſſet nudi miniſterij, ſed meræ iuriſdictionis pro-
pter neceſſitatem illos cogendi, *Felin. latiſſimam c. de teſtib. cogend.*quod propterea dicebatur fuiſſe conſi-
deratum,*per Caputaq.d.deciſ.* 173.*part.*1.nec concur-
rebat in præſenti propter contumaciam iam con-
tractam.

Ad prædicta enim fuerunt datæ multæ reſpon-
ſiones, &c.

10 Primo quod † deputatio Notarij fieri non pote-
rat abſque ſpeciali citatione ad videndum, ſubdele-
11 gari, vel ſaltem ſubdelegationem intimari dum †
generalis citatio ſufficiens non erat exiſtente parte
in oppido Madriti,*Bart.in l.aut qui aliter,& ibi Docto-res communiter id notant.ff.quod vi,aut clam.* atque ita
dicebatur, quod actus vel facti fuerunt Madrite, &
deficiebat citatio, aut facti fuerunt in Oppido de
Lora, & deficit iuriſdictio, dum Notarius non eſt
capax ad illam exercendam. Verum hæc reſponſio
non fuit habita pro tuta tamquam fundata in defectu
citationis, quæ pro valida fuit firmata, *in deciſ.*8.
Martij præteriti,à qua in hac parte non fuit receſſum
12 in præſenti, & † quoad incapacitatem Notarij, vbi
de nudo miniſterio agitur, vera non eſt aſſertio per
ſupradicta.

13 Secundo fuit ponderata † nullitas ſubdelega-
tionis, ab inſolita, & noua praxi in elegendo Iudi-
ce compulſore diſtante à loco,vbi facienda erat con-
pulſatio per 300.milliaria,& abſurdo euitando quod
ſi talia licerent, ſufficeret per DD. fieri decreta in
Curia, & poſtea poſſent Notarii ad factum com-
pulſationis deuenire, ſed & hæc pariter reſponſio
viſa fuit poſſe euitari, quia eadem praxis ſuppoſita
contumacia admittitur, *in dec. Seraph.* 1018. &
14 abſurdum tollitur, quia † ex eo per Rotam non
fiunt deputationes Notariorum in partibus ad nu-
dum miniſterium exemplandi, & examinandi te-
ſtes reſeruata iuriſdictione faciendi decreta, quia
neceſſaria eſt perſona compulſoris propter iuriſ-
dictionem citandi, & compellendi Notarios, &
teſtes recuſantes exhibere, & ſe examinare, *vt per*
15 *Felin. in d.c.2.de teſtib. cogend.* & † qui non poſſunt
16 cogi comparere extra Ciuitatem illorum, † quæ
tamquam de iuriſdictione Notarijs dari non poteſt,
ne ſimul fungantur officio incompatibili Iudicis,
& Notarij, *vt aduertit Abb. in d.c. ex literis.num.*
17 12. *& c. quoniam contra n. 30. de probat.* † quod
ſi ceſſaret iſta neceſſitas compellendi, nulli dubium,
quod Notarij poſſunt deputari per Rotam, quia il-
lorum officium non eſſet contentioſum, *vt proce-rat Abb. in d. cap. quoniam contra n. 30. de prob.*
& verſamur in caſibus, *Mohed. deciſ. 4.de teſtib. & Put. quæ eſt. eadem deciſ.*258.*lib.*1.

Tertia reſponſio placuit Dominis, quod † pro 18
validitate compulſationis non ſufficiebat ſimpli-
citer iura extrahere, & recognoſcere, ſed à Iudice
debebant etiam fieri decreta cum cauſæ cogni-
tione circa ea, pro quibus emanauerat citatio, quæ
decreta ſi facta non fuerunt à Notarijs ſubdelega-
tis, & prout facta non probantur,& tunc inualidi-
tas compulſi clara detegitur, ſi autem contendatur
facta fuiſſe, & † tunc defectu iuriſdictionis ſuſti- 19
neri non poſſunt tamquam de pertinentibus ad iu-
riſdictionem incompatibilem cum officio Nota-
riatus per ſupradicta.

Non obſtat, quod etiam ſtantibus prædictis † 20
iura fuerint bene, & valide compulſata vti à ſuc-
ceſſore in officio, *Bart. in l. ſi quis ex argentarijs. §. coguntur. n. 3. ff. de eden. Dec. in auth. ſi quis in ali-quo.n. 16. fall. 9.C.eod. tit. cum aliis allegatis*, & ta-
lem fuiſſe Petrum de Baezza dicebatur probari ex il-
lius ſubſcriptione,† cui creditur,*vt per Caput.aq.deciſ.* 21
24.*&* 266.*part.* 2.*Rot deciſ.*581.*n*,3.*part.* 2.*in recent.*

Quia Notarius ille non ſe enunciat ſucceſſorem
in officio, ſed potius aliam perſonam, ibi in quorum
fidem, & teſtimonium veritatis Petrus de Baezza
Scriba Notarios Scribæ Regis, cum tamen debuiſ-
ſet dicere Notarius Archiuij, & non Regis, vel
Regis, & Archiuij, Neque contrarium ſuadetur ex
litteris legalitatis Oppidi de Lora, quia non appel-
latur Notarius Archiuiſta, ſed Notarius Vicariatus
Oppidi, quod officium Vicariatus, vel nihil habet
commune cum Archiuiſta, vel poſſibile eſſe poteſt,
quod non ſit commune,vel dependens ab Archiuio,
& vlterius poſſint eſſe plures Notarij Vicariatus,
prout ſunt in alijs Tribunalibus, & ideo tamquam
nuncupatiua æquiuoca, & poſſibilis,non releuet ad
veritatem perſonæ extrahentis,*vulg. cap. in præſentia de probat.& leg. non hoc C. vnd.legitim.*

Et ita, &c.

E O D E M.

E a d e m.

Lunæ 13. Iunij 1622.

S V M M A R I A.

1 *Subdelegatus à Principe non poteſt alium ſubdele-gare.*
2 *Iura non recognita, vel inualida non poſſunt dici in forma probanti.*
3 *Examen teſtium recipere eſt nudi miniſterij, cuius ca-pax eſt Notarius, & iuramentum deferre eſt de pertinentibus ad examen vti quid præambulum neceſſarium ad illius validitatem.*
4 *Examen ſine iuramento non ſuſtinetur.*
5 *Subdelegatus non habens facultatem ſubdelegandi quæ ſunt iuriſdictionis, non poteſt iuriſdictionem de-ferendi iuramentum in Notarium transferre, nec commiſſo examine cenſetur, commiſſa iuramenti receptio, vti quid maius.*
6 *Succeſſor in officio valide ſcriptura extrahit abſque ſolemnitatibus.*
7 *Officium Vicariatus Curiæ, & officium Archiuiſtæ ſunt diuerſa, nec de vno ad aliud infertur, niſi ſint connexa.*
8 *Teſtes nulliter recepti nihil probant.*

Decisio CDXCI.

RESolutum fuit, ſtandum eſſe in deciſis ſub die 29. Nouembris 1621. Quia vere deficit iuriſdictio in Notario deferendi iuramentum teſtibus examinatis in Oppido de Lora ſuper recogni-
1 tione iurium † ob defectum ſubdelegati à delegato Principis, *Creſc. dec. 4. de teſtib. Caputaq. deciſ. 167. par. 1. Rot. dec. 8. n. 5. de offic. deleg. in nou. Abb in cap. ex li-*
2 *teris n. 12. de prob.* † quæ iura ſi non fuiſſent recognita, vel inualida, proculdubio dici non poſſent in forma probanti.
3 Nec obſtat, † quod recipere examen teſtium ſit nudi miniſterij, cuius capax eſt Notarius, & quod deferre iuramenrum ſit de pertinentibus ad miniſterium examinis tamquam quid præambulum ne-
4 ceſſarium ad validitatem examinis, † quod ſine iuramento ſuſtineri non poteſt, *Put. dec. 258. par. 1.*
5 *Mohed. dec. 4. de teſtib.* † quia conſequentiæ locus eſſe poſſet, quando in ſubdelegato non deficeret poteſtas, ſed vbi deficit, vt hic, non poteſt tranſire iuriſdictio deferendi iuramentum, nec commiſſo examine cenſetur commiſſa receptio iuramenti tamquam quid maius, *vt declarant iidem Put. & Mohed.*

Similiter nec ex deductis in hac noua poſitione fuit probatum, Petrum de Baezza fuiſſe ſucceſ-
6 ſorem in officio, † vt inde extractio poſſit ſuſtineri tamquam valide facta.

Nam, quamuis ſe enunciet ſcriba, & Notarius Regis, & Notarius Apoſtolicus, & ordinatius Tribunalis Eccleſiaſtici Vicariatus huius Oppidi de Lora in actis, qui nunc dantur ſub num. 8. & 9. non tamen ſequitur, quod fuerit ſucceſſor in officio reſpectu eorum, qui deputantur ad edendas ſcriptu-
7 ras in Archiuio conſeruatas, † aliud enim eſt officium Vicariatus Curiæ de Lora, & aliud officium Archiuiſtæ eſſe debet, cum tendant ad diuerſos effectus, quia vnus extrahit acta Curiæ, alter vero acta in Archiuio cuſtodit: vnde debuiſſet probari, hoſce Notarios habere officium connexum, vt inde de vno ad alterum poſſet præſumendo inferri, *ſecundum dec. Seraph. 1481. n. 4. & Mediolanen. Decimarum Sancti Donati 21. Ianuarij 1611. coram me,* alius quidem extrahit acta ſui prædeceſſoris, & non aliorum, cum plures eſſe poſſint, & vnus tantum ad edendas Archiuij ſcripturas deputatus eſſe poſſit.

Præterea non obſtat acta poſſint cuſtodiri in Archiuio, quia contrarium eſſe poteſt, quod reponantur ad eum effectum.

Nec etiam releuant teſtes dati ſub nu. 12. quia
8 † tamquam nulliter recepti non poſſunt retinere gradum probationis.

Demum legalitas probat quidem Petrum de Baezza eſſe Notarium Curiæ Vicariatus, ſed non Archiuiſtam, vel ad officium extrahendi præpoſitum.

Et ita &c.

DVNOZETTO SENIORE

Anconitana Prætenſæ
Repetitionis indebiti.

Lunæ 1. Martij 1621.

SVMMARIA.

1 *Examen per edictum fieri non poteſt, vbi certi adſunt contradictores, niſi illis prius perſonaliter apprehenſis.*
2 *Citationi ad valuas in remiſſoria ordinata locus eſt conſtito prius de diligentijs.*
3 *Citatio vt teneat contra Procuratorem, debet conſtare de mandato.*
4 *Citatio per edictum debet affigi in proprio originali ad valuas Palatij, & Eccleſiæ maioris, & affixa manere per aliquas horas.*
5 *Lim. vt ſufficiat affigere copiam, ſi originalis citatio lecta fuerit.*
6 *Citatione ad videndum iurare teſtes non facta examen remiſſoriale eſt inualidum.*
7 *Citationes eædem requiruntur in examine per edictum, quæ in examine parte citata.*
8 *Notario atteſtanti de executione citationis non creditur ſine teſtibus.*

Decisio CDXCII.

DVbitaui, An teſtes eſſent nulliter examinati, ita vt eſſet recedendum à deciſis ſub die 5. Iunij præteriti, in qua fuit reſolutum, ſolum tertiam partem ſcutorum 1700. debitam fuiſſe à Mutio de Locatellis vltra expenſas, reliquam vero pecuniarum ſummam vlterius exactam ab inuias poſſe repeti, & in hoc ſententiam R. P. D. Sacchetti eſſe confirmandam, cum præſuppoſito tamen, quod teſtes examinati in Ciuitate Firmi in vim litterarum remiſſorialium R. P. D. Celleſij fuiſſent valide examinati, à quorum depoſitionibus pendebat iuſtitia dictæ ſententiæ, Quo dubio hodie propoſito fuit tentum pro nullitate examinis, Moti fuerunt Domini, quia, † cum in hac cauſa adeſſent certi contradictores, non 1 poterat procedi ad examen per edictum, vt factum fuit non apprehenſis prius perſonaliter dictis principalibus, *Veſtr. in prax. lib. 4. cap. 3. n. 2. & 10. Seraph. dec. 1276. n. 4. Rot. in recent. dec. 569. n. 2. & 624. n. 8. par. 1.*

Idque eo magis cum in literis remiſſorialibus eſſet data forma in huiuſmodi verbis, Citatis prius iſthic Dominis de Inuittis, ſi eorum perſonæ commode haberi poterunt, ſin autem per affixionem ad valuas &c. Vnde † non erat locus huic ſubſidiariæ 2 citationi, niſi prius conſtito de diligentiis de eos reperiendo in dicta Ciuitate Firmi, *Caputaq. dec. 121. n. part. 1. Vant. de nullit. ex defect. citat. n. 93. Seraph. dec. 962. n. 6. Rot. in recent. dec. 685. n. 3. par. 2.*

Sed quod etiam plus eſt nec ipſæ literæ remiſſoriales fuerunt in Curia decretæ citato legitimo Procuratore iſtorum de Iunittis, cum fuerit citatus Antonius Drittus tamquam eorum Procurator, de cuius mandato non conſtat in actis huius cauſæ, † prout requirebatur. *Vant. de nullit. ex def* 3 *inhab. ſeu mand. n. 62. Couar. pract. quæſt. cap. 25. num. 4.*

Præterea † ad ſuſtinendum examen per edictum 4 debent affigi citationes originales, eaſque immitti per aliquas horas, & affixio debet fieri in valuis Palatij, & Eccleſiæ Maioris, *Caſſad. dec. 1. num. 1. & 6. de dol. & contum. Rot. dec. 5. de reſcript. in nou. Egid. dec. 194. Veſtr. in prax. lib. 4. cap. 3. n. 4 latè Add. ad Rot. d. dec. 5. de reſcript. in non. Put. dec. 164. lib. 2. iux. nou. impreſſ.* vbi quod, † ſi cita- 5 tio originalis fuit lecta, ſufficit affigere copiam, quæ requiſita cum non conſtet in hoc caſu fuiſſe ſeruata, examen non valuit.

Accedit, quod non conſtat de citatione coram Iudice remiſſoriali ad videndum iurare teſtes, † ſine qua examen redditur nullum. *c. 2. de teſtib.* 6 *Rot. dec. 64. num. 1 part. 1. diuerſ. & dec. 637. n. 2, part. 2.*

7.part.2.in recent. cum † eædem citationes requirantur in examine per edictum, ac ſi fieret parte ipſa citata; *Veſtr.lib.6.cap.vlt.ſub n.7.in fin.*

Quinimmo non apparet vllam citationem, ſiue intimationem ad valuas fuiſſe bene executam, cum in proceſſu non conſtet de hoc aliter, quam ex aſ-
8 ſeitione Notarij, † cui in iſto caſu non creditur ſine teſtibus, *Put.dec.5 lib.3.Rot.in recent. dec. 624. n. 10.part.1.*

Ex quibus omnibus Domini exiſtimarunt de nullitate huius examinis dubitari non poſſe, & conſequenter præſuppoſitum primæ deciſionis in hac cauſa factæ non ſuſtineri &c.

VBALDO SENIORE

ROMANA DOMORVM DE Zacconibus.

Lunæ 17. Maij 1621.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſione probata de tempore mota litis debetur manutentio.*
2 *Habitatio probat poſſeſſionem.*
3 *Poſſeſſio probatur ex interdicto, Quorum bonorum, ex aduerſo intentato, & obtenta ſententia, ex quo illud intentans fatetur non ſe, ſed aduerſarium poſſidere.*
4 *Teſtis vnicus in concurſu plurium nihil probat.*
5 *Titulata poſſeſſio eſt præferenda.*
6 *Familiaritatis iure præſumuntur actus poſſeſſorij facti à non habente titulum.*
7 *Continuatio poſſeſſionis defuncti in heredem ex ſtatuto intrat defuncti poſſeſſione probata.*
8 *Statutum Vrbis de continuanda poſſeſſione defuncti in hæredem non procedit in bonis forenſium.*
9 *Statutum de continuanda poſſeſſione defuncti in heredem non intrat, quando ab alio poſſeſſio fuit apprehenſa ante aditam hæreditatem per heredem, Ampl. vt n.10. Decl. vt num.11.*
12 *Iudex poteſt poſſeſſione priuare.*
13 *Poſſeſſio capta pendente tempore ad appellandum à ſententia, cuius appellatio fuit per Signaturam commiſſa, eſt attentata, & non manutenibilis.*
14 *Manutenendus eſt, qui ſe pro ſpoliato non habuit.*
15 *Verbum ſpectat, poteſt referri ad dominium.*
16 *Dominium nihil habet commune cum poſſeſſione.*
17 *Dominium, & petitorium reſpicientia non attenduntur in manutentione.*

DECISIO CDXCIII.

IN deciſione in cauſa facta die 16 Martij
1620. coram R.P.D. Dunozet, nunc Ar-
chiepiſcopo Seleucien. fuit dictum, Pe-
tro, & fratribus de Zacconis non eſſe
dandum mandatum de manutenendo,
ſed reſeruarunt, vt videretur, an eſſet dandum
Ioanni Baptiſtæ etiam de Zacconis; quod du-
bium hodie à me propoſitum in locum D. Duno-
zet. ſubrogato fuit affirmatiue reſolutum; quia
1 † eius poſſeſſio de tempore litis optime probatur
ex depoſitione plurium teſtium deponentium de
continua eius poſſeſſione, non ſolum viuente Ioan-
ne Paulo eius fratre, ſed etiam poſt eius mortem,
quod domos poſſedit, & inhabitauit ſolus Ioannes
Baptiſta, qui medietatem domorum emit à filijs,
& hæredibus Ioannis Pauli, & ſic excludunt poſ-
ſeſſionem Pompeij patris, & auctoris Petri, † ex 2
qua inhabitatione bene probatur poſſeſſio, *Dec.
conſ.400.n.3. cum aliis per Menoch. de retinen. re-
med. 3. n. 572. fuit dictum in Peruſina Datis 16.
Martii 1601. coram bo. me. Penia. quæ eſt deciſ.254.n.
2.par.4.diuerſ.*

Secundo † probatur poſſeſſio Ioannis Baptiſtæ 3
ex eo, quod altera pars egit interdicto, quorum bo-
norum, quod eſt adipiſcendæ poſſeſſionis, & obti-
nuit ſententiam de immittendo, & ſic faſſa eſt, ſe
non poſſediſſe, *§. adipiſcendæ. verſ. & ideo aut. Inſtit. de interd. l.1.in fin. ff. quor. bon.* & conſequenter
faſſa eſt poſſidere Ioannem Baptiſtam aduerſarium,
*Rot. in Romana de Pinis 10.Iunij 1613. coram Illuſtriſſimo D.Cardinali Sacrato, quæ eſt deciſ.561. n. 1.part.
1.in recent. & in Romana de Ronconibus 4. Martii
1616. coram R.P.D. meo Buratto, quæ eſt dec. 501. n. 4.
poſt tract. de ſalu.interd. ſecundùm vlt.impreſſ.*

Non obſtant teſtes pro Petro examinati ſuper
poſſeſſione Pompeij, quia primus deponit de audi-
tu, ſecundus non deponit de poſſeſſione continua-
ta Pompei tertius † nihil probat in concurſu cum 4
teſtibus Ioannis Baptiſtæ nono pluribus, præſertim
cum poſſeſſio Ioannis Baptiſtæ ſit titulata vigore
emptionis domorum, de quibus agitur, † & ideo 5
præferen. *Bart. in l.ſi duo. n. 4. verſ. ſi vero teſtes. ff.
vti poſſid. Rot.dec.595.n.2 part.1.diuerſ. Menoch. de retinen remed.3 num.733.* & † potius præſumitur, Pom- 6
peum actus illos poſſeſſorios feciſſe iure familiari-
tatis, *Bart. & Caſtr.in l. qui iure.ff.de acq.poſſ. Menoch.
de arbitr.caſ.160.n.15.late Tiraq de retract.le mort. ſaiſit.part. 3.declar.6.n.1.& 2.*

Nec prædicti fratres poſſunt ſe iuuare Statuto
vrbis lib. 1. cap. 147. de continuatione poſſeſſio-
nis defuncti in ſuum hæredem, quia in primis † ſi 7
non probatur poſſeſſio defuncti, vana eſt præten-
ſio continuationis in hærede. Secundo dicebatur,
† Statutum non procedere in bonis forenſium, vt 8
pluries cenſuit Rota, & ſignanter in Maceraten.
Hæreditatis 2. Iunij 1599. coram bo. me. Penia, iſti
autem de Zacconis ſunt forenſes de loco Gotia-
ni extra diſtrictum Vrbis. Tertio † nec ſtatutum 9
intrat, quando poſſeſſio ante aditam hæreditatem
ab hærede fuit apprehenſa à tertio, *Tiraq. de retract. le mort. ſaiſit. part. 5. declar. 3. num. 1. & ſeqq.
late Gabr. in tit. de acq. poſſeſſ. concl. 9. n. 18.* † Præ- 10
ſertim ſi talis poſſeſſio per plures annos durauit,
Rot. dec. 27. num. 14.& ſeq.part. 1. diuerſ. Poſſeſſio
autem Ioannis Baptiſtæ probatur continuata per
plures annos etiam poſt mortem Pompei, vt ſu-
pra dictum eſt, † quamuis dicta doctrina ſit dubi- 11
tabilis in ſuo hærede, *vt per Gabr.conſ.36.n.13. lib.1.
Rot. dec. 263. n.1.in recent.*

Non obſtat, quod fratres de Zacconis fuerint
immiſſi in poſſeſſionem per ſententiam Iudicis,
† qui potuit priuare Io. Baptiſtam ſua poſſeſſio- 12
ne, quia, † cum à tali ſententia fuerit per Signa- 13
turam admiſſa appellatio, prætenſa poſſeſſio tam-
quam capta pendente tempore ad appellandum
remanet attentata, & non manutenibilis, *cap. non
ſolum. de appell. in 6 clem. vt lit.pend.* & † cum Io. 14
Baptiſta non ſe habuerit pro ſpoliato venit manu-
tenendus, *Rot. apud Seraph. dec. 1045. n. 4. & dec.
1056. & in recent. dec. 135. num. 3. & dec. 225. n.
4.part.1.*

Non obſtant enunciatiuæ inſtrumentorum quo-
rundam conſenſuum impoſitorum ſuper dictis do-
mibus, cum narratiua, quod domus ſpectabant ad
Ioannem Baptiſtam, & fratres pro indiuiſo; quia
† illud verbum, ſpectabant, poteſt referri ad do- 15
minium, *l. verbum illud pertinere. ff. de verb. ſignif.*
quod † nihil habet commune cum poſſeſſione, de 16

 qua

qua nunc agitur, *l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſſ.*

Dictum non obſtat declaratio Ioannis Baptiſtæ, quod emptio fiebat pro communi matre, cui ſucceſſiſſe dicuntur omnes filij æqualiter, quia, præterquam quod declaratio non eſt de ambabus domibus à Ioanne Baptiſta emptis, ſed de vna tantum, dicebatur † hoc etiam reſpicere dominium,
7 & petitorium, non autem ſummariiſſimum poſſeſſorium manutentionis, quo verſamur.

Et ita fuit deciſum &c.

REMBOLDO

Pamphilonen. Beneficii

Lunæ 18. Aprilis 1622.

SVMMARIA.

1 *Declaratoriæ locus eſt, ſi reproductis intimationibus, & ſeruatis ſolitis quatuor terminis de ſtylo Rotæ non docetur de paritione.*

2 *Mandatis Rotalibus debet obediri, non autem iudicium ſuper illis afferri, maxime ſi ſint ſeruatis ſeruandis relaxata, alias facile ſub tali prætextu quæcumque mandata præludi poſſent.*

DECISIO CDXCIV.

Dubitaui, An intraret Arbitrium ad effectum abſoluendi Vniuerſitatem, ſeu Iuratos Oppidi de Taffalla, ſeu potius tam contra illos, quam contra alios ſit ferenda declaratoria. Et quoniam conſtat, Aliàldum dictæ Vniuerſitatis reſtituiſſe literas Apoſtolicas, quas prius abſtulerat, neque etiam informantes pro Gulielmo, & conſortibus multum ſe opponebant abſolutioni per dictos Iuratos petitæ, Domini confiſi, quod in ſimiles exceſſus amplius non ſint relapſuri, cenſuerunt quoad d. Vniuerſitatem, ſeu Iuratos intrare arbitrium ad effectum ipſos abſoluendi.

Quo vero ad Cantorem, & alios Beneficiatos dixerunt, dandam eſſe declaratoriam, niſi intra 15. paruerint mandatis Rotalibus, & quoad Prouiſos mandarunt particulariter videri.

Nam quoad dd. Cantorem, & Beneficiatos conſtat, ipſis fuiſſe intimata mandata Rotalia, quibus ipſis præcipiebatur, quod paterentur, Prouiſos Apoſtolis frui eorum prouiſionibus, quodque d. Cantor, & Beneficiati non ſolum non paruerunt dictis mandatis admittendo dictos Prouiſos Apoſtolicos ad portiones illis debitas, ſed immo indurato animo dixerunt, non agnoſcere pro Beneficiatis, niſi prouiſus ab Archidiacono, & verbis facta addentes eiecerunt eoſdem Prouiſos Apoſtolicos è Capitulo, *vt patet ex relatis in ſummario d. num. 6. vſque ad* 14. licet antea fuiſſent dicti Prouiſi à Notario in poſſeſſionem immiſſi *d. ſummario n.*
1 4. Vnde dubitari non poteſt, † quin productis dictis intimationibus, ſeruatis quatuor terminis ſeruari ſolitis danda ſit ratione tantæ contumaciæ declaratoria, iuxta notorium ſtylum huius Sacri Tribunalis, *de quo per Veſtr. in prax. cap. vlt. lib. 8. n. 19. & ſeq. & fuit dictum in Barbaſtien. Prioratus 7. Nouembris 1616. coram R. P. D. meo Veroſpio, & alias ſæpiſſime.*

2 Non obſtant, quæ contra dicta mandata Rotalia conantur dicti Beneficiati apponere, quia † partes dd. Beneficiatorum ſunt obedire mandatis Rotalibus, non autem iudicium eorum ſuper illis ad ferre, tantoque magis quod fuerint relaxata ſeruatis ſeruandis, & præuijs deciſionibus, ex quibus adeo remanent iuſtificata, vt nulla ratione ſint amplius ſuper iuribus dd. mandatorum audiendi, antequam ſaltem dictis mandatis pareant, cum alias facile ſub tali prætextu quæcunque mandata poſſent eludi, &c.

VBALDO SENIORE

Bononien. Terrarum

Veneris 20. Maij 1622.

SVMMARIA.

1 *Locatori datur mandatum de manutenendo contra conductorem, qui affictum non ſoluit.*

2 *Affictum non ſoluens cadit à contractu etiam ſtante pacto de non expellendo.*

3 *Pactum de non expellendo à conductione intelligitur ſub conditione dummodo penſio ſoluatur.*

4 *Statutum Bononiæ diſponit poſſe expelli conductorem, etiamſi deficiat in vno termino.*

5 *Reconductio de iure communi in prædijs ruſticis non cenſetur facta pro eodem tempore, ſed de anno in annum.*

6 *Statutum Bononiæ in locationibus requirit diſdictam per tres menſes antea.*

7 *Conductori datur mandatum de manutenendo conductione durante.*

8 *Conductio expreſſa, & tacita reconductio intelliguntur, quatenus penſio ſoluatur.*

9 *Locationis renouatio nunquam facta cenſetur, niſi quatenus conductor adimpleta ex parte ſua.*

10 *Statutum Bononiæ an comprehendat locationes cum pacto francandi.*

11 *Pactum francandi expiratum cenſetur finita locatione.*

12 *Locatione prorogata non cenſetur prorogatum pactum francandi ex veriori, & magis communi.*

13 *Conductor interuertens ius, & dominium locatoris cadit à commodo locationis.*

DECISIO CDXCV.

Fuit reſponſum pro informante in magna alterius partis contumacia, videlicet Fabium cecidiſſe à commodo locationis, & Collegio † locatori eſſe concedendum mandatum de manutenendo. 1

Conſtat enim de ceſſatione Fabij à ſolutione affictuum per biennium, eoque amplius, vnde † de iure communi videtur cecidiſſe à contractu, & poſſe expelli, quamuis in contractu adeſſet pactum de non expellendo intra tempus conductionis, quod hic tamen non adeſt, quia † tale pactum intelligitur ſub conditione, dummodo penſio ſoluatur, *l. quæro, §. inter locatorem, ff. locat. & ibi Bart. n. 2. Bald. in l. ædes. in princ. C. eod. tit. Becc. conſ. 91. numer. 1. cum alijs, per Surd. conſ. 82. numer. 15. & ſeqq.* 2 3

Et accedit Statutum Bononien. *lib. 5 in rubr. de pæn. vend. rem alien. §. volumus etiam. verſ. liceat etiam locatori.* vbi diſponitur, ſufficere ad effectum expellendi conductorem, ſi deficiat in vno termino, *& ibi plene per gl. in ver. termino.* 4

Nec obſtat reconductio tacita ad aliud ſeptennium, quia † de iure communi reconductio non cenſetur facta in prædijs ruſticis pro eodem tempore, ſed de anno in annum, *l. item quæritur. §. qui impleto.* 5

impleto. vbi Bar.ff.locat.Bero.conſ.152.n.12.lib.1.Card. Mantic.de tacit.lib.5.tit.13.n.2.& ſeq.

Et quatenus prætendatur vigore ſtatuti, de quo
6 ſuprà, † ex quo non præceſſit diſdicta per tres menſes ante lapſum primi Septemnij, *vt in eodem ſtatuto diſponitur in §. præterea ſtatuimus*, & fuit in
7 hac cauſa reſolutum † pro manutentione Fabij 21. Februarij 1620.

8 Reſpondetur, quod † tam expreſſa conductio, quam tacita reconductio intelligitur, quatenus
9 penſio ſoluatur, *d. § inter locatorem*, & † renouatio locationis nunquam facta cenſetur, niſi quatenos conductor adimpleat ex parte ſua, *Alex. conſ. 76.n.6.lib.5.Rum.conſ.78.n.3. & conſ. 114.ſub n. 5.lib.1.Aym. conſ.87. n. 3. cum alijs per Menoch. præſumpt.85.n.43.lib.3.Trentaciq. var. reſol.lib.3.de locat. & conduct.reſolut.2.n.5.*

10 Non obſtat, † quod dictum ſtatutum non comprehendat locationes cum pacto francandi, qualis fuit iſta, de qua agitur. Quia contrarium tenet, *gloſ.ad d.ſtatut.in ver. liceat. verſ. ſed tamen*, & in
11 omnem euentum, ſi finita eſt locatio, cenſetur etiam expiraſſe illud pactum, *Felyn. conſ. 15. num. 21. & 23.Surd.deciſ.39.num.6.Rot. Bononien.dec.119. n.92.in nouiſſ.*

12 Et † quatenus etiam cenſeretur prorogata locatio, non tamen cenſeretur prorogatum pactum francandi, ſecundum veriorem, & magis receptam opinionem, *de qua per Bero.conſ.153. n. 18. & ſeqq. lib.1.Alex.conſ.17.n.12.lib.4.Menoch. præſump. 85.n. 22.lib.3.Card.Mantic.d.tit.15.n.32.Trentaciuq.loc.ſupra cit.n.14. verſ. duodecima Rot. Bononien. in nou. in add.ad dec.20.80. & 119.*

Vltimo placebat etiam motiuum, quod Fabius male verſatus fuerit circa rem conductam, dum prædia conducta primum vendidit tamquam ſua de anno 1616. & poſtea eadem locauit de anno 1619. ad ſeptemnium, & ſic vltra tempus ſuæ tacitæ prætenſæ reconductionis, *vt in ſumm. n. 5.* & ſic videtur voluiſſe interuertere ius, & dominium
13 locatoris, † vnde cecidit à commodo contractus locationis, *Bald.in l.ade.n. 23. verſ.ſed quid ſi non defluxit.C.locat Bero.conſ.102.n 59.lib 1.Natt.conſ.479.n.9.*

Et ita fuit deciſum, &c.

EODEM

Romana Domorvm de Zacconix.

Lunæ 23. Iunij 1622.

SVMMARIA.

1 *Sententia in iudicatum tranſiiſſe dicitur fatalibus elapſis, & non prorogatis.*

2 *Reſtante iudicata executio ſententiæ ab initio ob appellationem attentata, ea deſerta conualeſcit.*

3 *Deſertione appellationis tollitur ſuſpenſio iudicati, & executio,licet ab initio male facta, firma manet,prout de nouo fieri deberet.*

4 *Sententia firmata, firmatur & executio illius vigore facta.*

5 *Manutentio non datur habenti poſſeſſionem attentatam,ſed illius aduerſario anteriori poſſeſſori.*

6 *Fatalia non currunt pendente articulo ſuper attentatis.*

7 *Deſerta cauſa appellationis non dicitur deſerta cauſa nullitatis æque principaliter commiſſa, quæ durat per 30. annos ex communi.*

8 *Compenſationis exceptio non admittitur ad ſpolij purgationem retardandam.*

9 *Compenſatio non datur de illiquido ad liquidum.*

Decisio CDLXXXXVI.

QVia Rota dixit in hac cauſa 17. Maij anni præteriti,poſſeſſionem bonorum captam à Petro, & fratribus vigore ſententiæ A.C. fuiſſe attentatam tamquam captam intra tempus ad appellandum, prætendit Ioannes Baptiſta aduerſarius eſſe locum purgationi attentatorum, quæ conſiſtit in reſtitutione penſionum per Petrum perceptarum, dum fuit in poſſeſſione Domorum.

Quam purgationem cum Petrus controuerteret, & in omnem euentum obijceret de compenſatione nonnullorum creditorum contra eundem Ioannem Baptiſtam, dedi dubium ſuper purgatione attentatorum, & ſuper compenſatione.

Et quoad primam partem Domini non fuerunt concordes, nam contra attentata adducebatur, quod ſententia A. C. tranſiuerat in iudicatum vt pote lata die 5. Decembris 1617. à quo tempore nihil dicitur actum in cauſa appellationis, nec vnquam
prorogata fatalia, † quo caſu dicitur tranſiuiſſe in 1
iudicatum, *l. vlt. auth. ei qui C. de temp.appell. fuit
dictum in Aſten. Bonorum 11. Aprilis præteriti coram
R. P. D. Caualerio*, & ſæpe alias, † ſtante autem re 2
iudicata, executio ſententiæ, quamuis alias ab initio fuiſſet attentata propter interpoſitam appellatio-
nem, ea tamen deſerta conualeſcit; † per deſertio- 3
nem enim appellationis tollitur ſuſpenſio iudicati,&
executio firma manet,& licet malefacta non reuoca-
tur,cum de nouo fieri deberet,& † firmata ſententia, 4
firmatur & ipſa executio, *Franc in c. licet. n. 4. verſ. quid autem de ſent. excomm.in 6.Lancell. de attent.par. 3.cap,12.ampl.1.n.14. & ſeq.& dict. Rota deciſ. 592. ſub n.1.par.2.in recent.*

Cui motiuo reſpondebatur ex aduerſo, quod huc
vſque fuit diſputatum ſuper iudicio poſſeſſorio,cum
vtraque pars prætenderet manuteneri, & per duas
deciſiones firmatum fuit † Petro non eſſe daudum 5
mandatum de manutenendo, ſed Ioanni Baptiſtæ,
quia poſſeſſio Petri fuerat attentata, certum eſt
autem quod, † pendente articulo ſuper attentatis 6
interim non currunt fatalia, *Lancel. de attent.part. 3.cap.30.n.93.*

Præterea reſpondebatur, quod † cum æque prin- 7
cipaliter fuerit cum cauſa appellationis commiſſa cauſa nullitatis, etiam ſi fuerit deſerta cauſa appellationis,non tamen cenſetur deſerta cauſa nullitatis, quæ durat per 30. annos *Bart. in l. ſi expreſſim. n. 10. de appel. Abb. in c. dilecto n. 9. vbi Franc. n. 10. & Imol. n. 17. eod. tit. Soc. conſ. 10. n. 12. lib. 4. Marant, de ord. iudic. par. 6. tit. de ſent. n. 153. & ſeqq. Gaill. pract. obſer. lib. 1. obſer. 127. n. 8. Couar. pract. quæſt. cap. 24. in fin. vbi de communi, & fuit dictum in cauſa Placentina. Parochialis de Malpartida 6. Nouembris 1602. & prima Decembris 1603. coram bo. me. Litta, & alias ſæpius.*

Quo verò ad ſecundam partem Domini concluſerunt,non eſſe locum compenſationi, Tum quia,
dato quod attentata venirent purganda, non eſſet
admittenda compenſatio eadem ratione odij at-
tentatorum, † per quam in purgatione ſpolij ex- 8
ceptio compenſationis reijcitur, *Verall. dec. 171. par. 3. per tex. in l. vlt. vbi Bald. C. de compenſat. & in puncto apud Achill. deciſ. 26. de appel. cum alijs per Lancell. de attent. par. 3.cap. 26. quæſt. 28.* Tum quia credita, cum quibus petitur compenſatio ſunt valde turbida, & omnia tamquam litigioſa impugnantur pro parte Ioannis Baptiſtæ, quo

caſu intrat regula, vt † de illiquido ad liquidum
non detur compenſatio, *l. vlt. C. de compenſ. Rot.
deciſ. 634. numer. 9. part. 1. in recent. fuit dictum in
Romana 1000 ducatorum 22. Aprilis preteriti coram
me, & alias ſæpe.*
Et ita deciſum, &c.

R. D. COCCINO

ROMANA STAGNI

Lunæ 12. Decembris 1622.

SVMMARIA.

1 *Poſſidens iure pignoris non dicitur habere poſſeſſionem, ſed detentationem.*
2 *Manutentio ex detentatione debetur officio Iudicis in ſtatu detentationis, & n. 14.*
3 *Poſſeſſio anterior eſt præferenda in manutentione.*
4 *Fallit, quando primus poſſeſſor patitur ſecundum poſſidere, quia cenſetur poſſeſſioni acquieuiſſe.*
5 *Intellige fallentiam, vt requiratur acquieſcentia per decennium, vel ſufficiat etiam minus, & quodcumque tempus, quando ex actibus poſitiuis conſtat, partem acquieuiſſe.*
6 *Mandatum de manutenendo operatur reuocationem detentionis alterius. Decl. vt nu. 11.*
7 *Ius ciuile attenditur inter Romanos ex ſtatuto.*
8 *Appellatio de iure ciuili a mandato de manutenendo in ordinario poſſeſſorio non datur; ſecus de iure canonico, vt num. 9.*
10 *Sententiæ acquieuiſſe cenſetur, qui non appellauit.*
12 *Poſſeſſor, qui paſſus eſt alium detinere, circa illam detentionem dicitur habuiſſe ſe pro ſpoliato.*
13 *Colonorum eiectio eſt neceſſaria, vt quis priuetur ſua detentione.*

DECISIO CDLXXXXVII.

NOn controuertitur anterior poſſeſſio
fratrum de Quinque, ſed difficultas
conſiſtit in duobus. Primo an conſtet de
poſſeſſione, ſeu detentatione Creditorum.
Secundo an illa ſuffragetur. Et
quantum attinet ad primum affirmatiue fuit reſolutum;
conſtat enim de poſſeſſione capta 18. Maij 1601.
tunc enim fuerunt immiſſi ab Executore, & recogniti
ab Affictuarijs, quam hucuſque continuarunt, poſtquam
de anno 1603. fuit reuocatum mandatum de
manutenendo conceſſum Tiberio de Quinque. Quantum
attinet ad ſecundum, an poſſeſſio ſuffragetur,
1 affirmatiuè pariter fuit reſolutum. Nam, † & ſi creditores
videantur poſſidere iure pignorum, & ſic
2 nulla videatur acquiſita poſſeſſio, *l. pignoris ff. de vſucap.*
tamen fuit acquiſita detentio, † ex qua officio Iudicis
debetur manutentio in ſtatu detentationis, *gloſ.
in l. 3. § creditores in verb. non poſſe. ff. vti poſſid. & fuit
comprobatum in deciſ. in hac cauſa facta. 6. Iunij huius*
3 *anni*, & iſta poſſeſſio, ſeu detentio, quamuis poſterior,
4 eſt attendenda, quia, † licet regula ſit, quod anterior
poſſeſſio præferatur, nihilominus † regula fal-
5 lit, quando quis patitur ſecundum poſſidere: quia
cenſetur acquieuiſſe poſſeſſioni, & † ad hoc effectum
requiritur acquieſcentia per decennium, &
minus etiam tempus ſufficit, quando ex actibus poſitiuis
conſtat, partem acquieuiſſe: hoc enim caſu
ſufficit quodcumque tempus, *ex allegatis in prædicta
deciſ. 6. Iunij & nuper fuit reſolutum in cauſa Bononien.
Profeſſionis 14. Martij coram R. P. D. Merlino.*

Quod autem fratres de Quinque acquieuerint,
ſatis patet, quia reſpectu Pauli ab anno 1601. de
quo anno creditores fuerunt immiſſi, nihil ipſe
egit. Tiberius etiam nihil egit à die reuocationis
mandati de manutenendo ſibi conceſſi, quæ fuit
de anno 1602. ſed ſolum de anno 1602. fratres obtinuerunt
manutentionem, de qua ſtatim dicam,
& ſic negari non poteſt, quin reſpectu vtriuſque fratris
interuenerit acquieſcentia per decennium.

Et in omnem euentum ſufficit minus tempus,
cum ex actibus poſitiuis conſtet de acquieſcentia.
Primo enim fratres conſenſerunt, fructus poni ad
vtilitatem creditorum tamquam pertinentes ad
Laurentium vigore calculi, quem Iudex mandauit
fieri ſuper fructibus ex bonis Laurentij perceptis,
& ſic ceſſat reſponſio, quod ex conſenſu, quod proprij
fructus cedant in extinctionem debiti paterni
non dicatur præiudicatum in futurum, cum fuerint
calculati tamquam fructus proprij Laurentij
debitoris, & ſic iſte actus habet implicitam confeſſionem,
quod creditores poſſideant ſtagnum
loco pignoris rei debitoris.

Secundo de hoc etiam ſatis conſtat, quia dicti
fratres de Quinque petierunt alimenta ex bonis
fideicommiſſi occupatis per creditores, ex quo
ipſi non habebant. Vnde in cauſa fideicommiſſi
erat incluſum ſtagnum, & illi de Quinque ſuper
ſtagno illud allegabant, res eſt clara contra ipſos,
& quatenus in fideicommiſſo non eſſet comprehenſum,
tamen ex dicto actu reſultat confeſſio, quod
ipſi non poſſidebant, nec aliunde haberent alimenta.

Neque obſtat, quod fratres de Quinque de anno
1619. obtinuerint mandatum de manutenendo
in poſſeſſorio plenario à R. P. D. Carradoro, 6
† Vnde cenſetur reuocata detentio creditorum,
Rot. dec. 275. num. 15. Sanctiſ. D. N. Quare ſiue attendatur
ius ciuile, † quod attenditur inter Romanos, 7
vigore ſtatuti † non datur appellatio, *Menoc. 8
de retin. remed. vlt num. 59. in fin. Rolan. conſ. 8. nu.
24. lib. 4. Rot. dec. 641. nu. 8. par 1.* ſiue attendatur
ius Canonicum, † ſecundum quod datur appella- 9
tio, adhuc beneficium appellationis non poteſt allegari,
† cum creditores non appellauerint, & 10
cenſentur ſententiæ acquieuiſſe, *vt fuit reſolutum
in cauſa Camerinen. Penſionis 22. Iunij 1594. coram
bo. me. Gypſio, Mantic. deciſ. 95. num. 5.* quia fuit
reſponſum, † concluſionem procedere, quando 11
ſententia traheret ſecum executionem, quod non
eſt in caſu iſto, ex quo, † cum fratres paſſi fuerint 12
creditores detinere, circa illam detentionem habuerunt
ſe pro ſpoliatis, vt patet ex prædictis. Vnde
mandatum de manutenendo non trahebat ſecum
executionem, ex quo fratres, quoad detentionem
neque naturaliter, neque ciuiliter poſſiderent;
& licet ipſi apprehenderint poſſeſſionem
capiendo poſſeſſionem, & faciendo ſimiles actus,
non tamen eiecerunt conductores ſtagni, quibus
creditores locauerunt, † quorum eiectio erat ne- 13
ceſſaria, vt ſua detentione eſſent priuati, *Bonon.
deciſ. 93. num. 3. Ioſ. Ludouic. dec. Lucen. 20. num. 6.
qui alios referunt.*

Neque obſtat, quod conſenſus fratrum videatur
circa detentionem, non autem circa poſſeſſionem,
quia idem reſultat effectus, cum creditores non prætendant
niſi detentionem, & † ex iſta manuten- 14
tionem ex officio Iudicis. Vnde quatenus fratres
ſolum ſibi præiudicaſſent circa detentionem, hoc
ſufficit creditoribus, quia nihil aliud prætendunt.

Ex quibus Domini ſteterunt in his deciſis, videlicet
11. Martii, & 6. Iunii præſentis anni.

R. P.

R.P.D. PIROVANO.

Albanen. Confinium

Veneris 13. Ianuarij 1623.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio ciuilis animo retenta alio naturaliter poſſidente non impedit manutentionem naturalis.*

2 *Certitudo loci eſt neceſſaria ad poſſeſſionem verificandam.*

3 *Serere, paſcere, lignare, fructus colligere pertinent ad vſum rei.*

4 *Poſſeſſio controuerſa, & turbatiua non releuat pro manutentione.*

5 *Qualitatem, & illud in quo quis ſe fundat, debet probare.*

6 *Teſtis ſingularis non probat.*

7 *Teſtis de auditu à tertijs non probat.*

8 *Teſtis dictum generale non tollit antecedens particulare, data compatibilitate, & veriſimilitudine.*

9 *Teſtis dictum interrogatorijs magis attenditur, quam in articulis.*

10 *Poſſideri quid non poteſt ſine certitudine loci, & quota,*

11 *Teſtis de auditu à parte non probat.*

12 *Teſti bene informato de facto proprio deponenti, & qualificato magis creditur.*

Decisio CDXCXVIII.

Conſuerunt Domini ſtandum eſſe in deci-
ſis, quia poſſeſſio D. Ducis Cæſarini de
ſecundo tempore ab anno ſcilicet 1579.
vſque ad annum 1599. remanet conclu-
denter probata, poſſeſſio vero D. Capharelli pro in-
tegro decennio intra dictum tempus intermedium,
vel non eſt probata, vel æquiuoca, & imperfecta eſt,
vel ſublata remanet, & conquaſſata ex concluden-
tiori, & veriori per D. Ducem adducta, vnde ſtat
1 ſemper firma conclusio in deciſione poſita, quod, †
alio naturaliter poſſidente, ciuilis in animo retenta
non releuat ad impediendam manotentionem natu-
ralis, de qua per *Menoch. præſump. 64. num. 42. lib. 6.
& alios in deciſione allegatos.*

Probatio enim D. Ducis deducitur primo ex
depoſitione D. Alexandri de Maximis, qui iuxta
decimum interrogatorium reſpondit, ſe fuiſſe af-
fictuarium D. Ducis, & eius patris, & aui per mul-
tum tempus excedens annos 25. de multis Caſa-
libus, & in ſpecie de Bonripoſo, referendo ſe ad
inſtrumenta locationum, & iuxta 18. aſſerit initium
affictuum fuiſſe de anno 1579. & iuxta 20. 23. &
33. interrogatus reſpondit ſe optime ſcire Pedi-
cam, de qua agitur, eſſe intra fines Caſalis de Bon-
ripoſo, & pro tempore ſuæ locationis ligna incidiſ-
ſe in ea, & aſportaſſe, ac Carbonariis vendidiſſe,
pattem illius leruiſſe, pignora feciſſe contra damna
dantes in ea, & in ſpecie hominibus D. Capharel-
li, & prædicta ſemper, & continuè, & publicè, dum
affictus durauit, nec vnquam fuiſſe impeditum à
D. Capharello, ſed è conuerſo ipſum impediſſe D.
Capharellum, quando voluit turbare illum in vſu,
& poſſeſſione dictæ Pedicæ. Secundus teſtis Can-
delorus de interamno aſſerens iuxta tertium in-
terrogatorium ſe habere ſtabilia valoris ſcutorum
3000. clarè affirmat ex certa ſcientia iuxta 17.
quod D. Alexander vti affictuarius poſſedit locum
controuerſum tàm herbas percipiendo, quam per
alios cum animalibus ſuis illis gaudendo, & quam-
uis ſe reſtringat ad annum 1591. citra, id tamen
de viſu deponit, & ſcientia, ſed ante dictum tem-
pus de auditu ab aliis deponit, & ſuper primo &
quinto articulo magis ſe explicat. Tertius vero
teſtis Ioannes de Practica iuxta 17. reſpondit ſe
optime ſcire confinia loci controuerſi, & vidiſſe
in eo paſci animalia D. Alexandri affictuarii D.
Ducis, & quamuis aſſerat, ſe ignorare tempus mo-
tæ litis huius, attamen replicat, ſe pro certo ſcire
pro tempore à ſe ſuperius dicto Caſale de Bon-
ripoſo fuiſſe poſſeſſum per D. Alexandrum vti af-
fictuarium, & ab eo fuiſſe continuatum per duos,
aut tres affictus. Quartus teſtis Ioannes Ricardi
ſuper 18. interrogatorio, & ipſe affirmat D. Alexan-
drum vti affictuarium D. Ducis poſſediſſe locum
controuerſum ab annis 20. & 25. rationem redden-
do, quia fuit Guardianus, & in tempore meſſis
interfuit, & venandi gratia illuc acceſſit, & clarius
de actibus poſſeſſoriis ſe explicat ſuper quinto ar-
ticulo, & de pacifica poſſeſſione.

Ex quibus patet quod omnes conueoiunt in idem- 8
titate loci, in actibus poſſeſſoriis, in pacifica poſ-
ſeſſiono, in tempore ſufficienti pro includendo
decennio poſſeſſionis D. Ducis, & in perceptione
fructuum loci controuerſi, ita vt ad probationem
veræ poſſeſſionis, & vſum rei omnes regulæ con-
currant, quia certitudo loci conuenit, † quæ neceſ- 2
ſaria eſt ad poſſeſſionem verificandam, *l. 3. §. incer-
tum ff. de acq. poſſ. Berou. latiſſimè conſ. 159. lib. 1. & Surd.
conſ. 168. n. 48. lib. 2.* † ſerere vero, & paſcere, ac li- 3
gnare, fructuſque colligere iam dictum fuit in prima
deciſione, quod pertinent ad vſum rei *ex Angel. &
aliis per Menoch. adductis de retinend. poſſ. remed. 3. n.
563. 564. 567.* pacifica etiam, & continuata conco-
mitatur, quia † controuerſa, & turbatiua non releua- 4
ret, *Mantic. dec. 207 & Rot. in recent. dec. 643. par. 2.*
ac primum tempus ſufficiens incluſiuum decennii
concludunt omnes, & † eſt neceſſarium D. Duci, 5
qui ſe in illo fundat, *Mantic. dec. 95. num. 3 Seraph.
dec. 1172. Rot. in recent. dec. 402. par. 2.*

Poſſeſſio vero D. Capharelli circa idem tempus
intermedium deducitur ex depoſitione nouem te-
ſtium primi examinis, & ſeptem ſecundi examinis
ad eius inſtantiam examinatorum, & hodie fuit
addita depoſitio tertii teſtis D. Ducis, ex cuius dicto
prætenditur alias depoſitiones coadiuuari.

Verum ſeptem ex prædictis primi examinis, &
alii ſeptem ſecundi examinis non percutiunt tempus
intermedium, ſed de tempore Aſcanii reſtringunt,
& ad annos ſupra 1579. de quibus non fuit habita
ratio in præcedenti deciſione neque in præſenti vi-
ſum fuit eſſe habendam per eamdem rationem.

Similiter & ſecundus primi examinis, qui in
ordine ponitur ſeptimus viſus fuit non includere
tempus intermedium, quia etſi de auditu narret con-
finia Caſalis Carozzetti; attamen ſuper 14. inter-
rogatus circa actus poſſeſſorios loci controuerſi,
dicit vidiſſe paſcere animalia, boues, eques, & ca-
pras, quæ erant D. Capharelli, addens, *per quanto mi-
diceuano li Capriari, & Canallari, & queſto fu al
tempo della pia me. Pio V.* ex qua additione dictum
illius totum infirmatur, quia actus poſſeſſorius pa-
ſcendi ſi num alienis animalibus ponatur, non re-
leuat, ſi vero agitur de propriis D. Capharelli,
probatio peccat in duobus, quia à teſte ſingulari
prouenit, † qui non probat, *cap. licet. cap. veniens.* 6
il primo; de teſt. Rot. coram Sanctiſſ. dec. 178. n. 1.
extendens ad quemcunque in dignitate conſtitu-
tum, & de auditu à tertiis, † qui pariter nihil pro- 7
bat, *l. teſtium. C. de teſtib. cap. tam literis. eod. tit. c.
teſtes*

teſtes.3.qu.9.Rot. coram Sanctiſſ.dec.957.num.40.& de 379 num.1. prætereà ſe reſtrinxit ad tempus Gregorii XIII. in quo intermedia poſſeſſio D. Ducis includi non poteſt, nec curſus decennii impeditur.

Neque obſtat, quod idem teſtis ſuper primo articulo expreſſè deponat, D. Capharellum à 40. annis citra ſemper poſſediſſe quietè, & pacificè Caſale articulatum cum ſuis membris, & pertinentiis, itaut illius dictum videatur etiam comprehendere collem controuerſum, & pro tempore intermedio.

Quia illatio non eſt neceſſaria, & verba ſequentia hoc bene demonſtrant, cum tendant ad reddendam rationem ſcientiæ poſſeſſionis totius Caſalis non autem ad corrigendum tempus reſtrictum ad Pontificatum Gregorii XIII quod magis declaratur ex ſequentibus verbis ibidem ſuper dicto primo articulo poſitis, per quæ teſtis aſſerit abſolutè vidiſſe paſcere animalia D. Capharelli, & tamen in 14. Interrogatorio, quod animalia eſſent D. Capharelli deponit de auditu, ſignum euidens, quod de poſſeſſione totius Caſalis, non autem de
8 Pedica controuerſa rationem reddit, vnde † data compatibilitate, & veriſimilitudine poſterius dictum generale non tollit antecedens particulare aut remanebit cum qualitate de auditu à tertiis reſpectu dominii animalium, à quibus pendet actus poſſeſſorius, & inſimul nullitas illius dicti, vel in
9 omnem caſum † magis ſtandum erit depoſitioni ad interrogationem emanatæ, quam ſuper articulis, *Seraph.dec.1073. num.9.& idem fuit firmatum in Anconitana Flor.20.Iunii 1616.coram Cardinali Sacrato.*

Teſtis autem D. Ducis in ordine tertius, qui eſt Ioannes de Pratica quoad poſſeſſionem collis controuerſi nihil releuans pro D. Capharello deponere videtur, quamuis enim præſupponatur lectura illius, quod ſcilicet *da 25. anni in qua detto Signor Gio. Pietro, o ſuoi miniſtri hanno poſſeduto nel Caſale di Bonripoſo*, attamen hæc verba nihil concludunt, dum non determinant locum, in qua parte Caſalis poſſederit, neque etiam exprimunt quotam
10 & tamen regulare eſt, quod † ſine certitudine loci, quotæ poſſideri non poteſt, *d. l. 3. §. incertam. ff. de acq. poſſeſſ. Tiraq. de Conſtit. poſſ. par. 3. limit. 19. num. 1. Beroи conſ. 159. nu. 13. lib. 1. Surd.conſ. 168. num.48.& conſ.225.num.12.lib.2.*

Remanet primus teſtis primi examinis in ordine quintus, qui &ſi deponat, D. Capharellum habere tenutam noncupatam Carozzetto, ouero Carozzetello, & ipſum teſtem illam poſſediſſe cum capris, ac etiam de tempore Gregorij XIII. & ab inde citra, ſemper, & continuè, & cum omnibus membris, & pertinentijs narrando confinia apta comprehendere locum controuerſum, attamen quæſtio D. Ducis non eſt ſuper poſſeſſione vniuerſali dicti Caſalis, ſed ſuper Colle del contraſto, vnde cum iſte teſtis de actu poſſeſſorio particulari ſuper loco controuerſo non deponat, quinimmo locum illum, & nomen ignoret ſubſtantia depoſitionis illius pendet à veritate, & narratiua confinium, quam cum ignoret, nec aliunde ſciat, quam de auditu à Factoribus D. Capha-
11 relli neceſſariò probatio confinium non eſt certa † tanquam denominata à perſonis ſuſpectis, *Capit.aquen dec. 264. nu. 8. par. 3. Rot. coram Sanctiſſ. dec. 570. num. 3.* vbi ponderatur quando ex eadem depoſitione apparet, vt hic, ab eiſdem ante examen informatus, licet ad veritatem ſubiunxerit, ita nec aſſertio teſtis, quod poſſederit cum capris Totum caſale poterit ſuſtineri reſpectu loci controuerſi, de cuius comprehenſione adhuc non conſtat, ſed ſuſtinebitur in quo poſſibilis eſt, nempe quoad Caſale, in quo non eſt controuerſia.

Et ex prædictis patet poſſeſſionem medij temporis ex parte D. Capharelli non eſſe probatam, vel æquiuocè, & imperfectè ſaltem, & quatenus in aliqua parte releuans haberi poſſet, in concurſu tamen cum probatione D. Ducis eneruatur, & diſſoluitur.

Teſtis enim ille primus D. Caffarelli, in quo poſita videtur ſubſtantia probationis illius, eſt ruſticus de Terra Turani in Regno, vilis, caprarius, ſubditus, actuque ſeruiens D. Capharello, ignorans confinia, neſciens nomen loci controuerſi, deponens in genere de toto caſali, & de auditu in ſubſtantialibus.

Secundus vero ruſticus pariter eſt, & de quadam villa Terræ Taliacotij in Regno, vilis, hoſpitans in Griptis D. Capharelli; male informatus quoad animalia paſcentia, æquiuocans in dicto reſpectu medij temporis & ſingularis, prout hæc omnia reſpectu primi, & ſecundi colliguntur ex eorum depoſitionibus per extenſum datis.

Ex aduerſo autem concurrit D. Alexander de Maximis Romanus vir nobilis deponens de facto propriæ conductionis, & ſpecificè de loco controuerſo, & priuatiuè quoad D. Capharellum, & vndequaque exceptione maior, & cum eo alij teſtes conteſtes, & bene informati, habentes bona ſtabilia
notabilis valoris, † in quibus caſibus ſemper præualere fuit reſolutum *coram Sanctiſſ. dec. 449. & dec. 537. num. 2.* vbi Rota multum voluit tribuere teſti bene informato, & de facto proprio deponenti attenta qualitate perſonæ. 12

Non obſtant, quæ replicata fuerunt de vltimo tempore.

Quia DD. placuerunt reſponſiones deciſionis contra quas nihil releuans fuit ponderatum & cum illis tranſierunt.

Et ita &c.

VBALDO SENIORE

ROMANA DOMVS DE NOCCHIELLIS

Mercurij 7. Iulij 1623.

SVMMARIA.

1 *Exactio probat poſſeſſionem.*

2 *Ampl. præſertim poſſeſſione penes tertium adhuc non exiſtente.*

3 *Teſtis de crudelitate probat, vbi reddit bonam rationem.*

4 *Teſtis vnicus in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis probat.*

5 *Poſſidens mediante perſona inquillini dicitur poſſidere animo ſuo, & corpore alieno.*

6 *Hæredibus dicitur quæſita poſſeſſio domus defuncti ex oblatione inquilini de ſoluendo penſionem & licentia data eam reaptandi.*

7 *Poſſeſſio defuncti in hæredem ex Statuto tranſlata eſt manutenibilis.*

8 *Exceptiones omnes poſſunt opponi in poſſeſſorio in vim ſtatuti, quæ in petitorio.*

9 *Ius perſonale non transfertur in hæredem in vim ſtatuti.*

10 *Deuolutione turbida exiſtente manutentio debetur hæredi.*

11 *Contractus in dubio talis cenſetur, qualis à contrahentibus nominatur.*

12 *Solutio penſionis non modica de ſemeſtre in ſemeſtre anticipate indicat contractum eſſe locationis, non emphyteuſis.*

13. Pe

14 *Petens relocationem, & aſſociari, ac immitti habet ſe pro ſpoliato, & fatetur, ſe non poſſidere, Lim. vt num. 14. 16. 18. & 19.*
15. *Mandatum ſpeciale requiritur ad declarandum animum, & quod emphyteuſis ſit finita.*
17 *Relatum potius, quam referens eſt attendendum.*
20. *Clauſula quatenus opus ſit, nihil ponit in eſſe.*

DECISIO CDXCIX.

PLacuit DD. deciſio in hac cauſa facta 17. Iunij anni præteriti pro manutentione Mulierum de Nocehiellis in poſſeſſione domus. Quia conſtat de ipſarum poſſeſſione tam ex teſtibus, quam ex Statuto Vrbis continuatiuo poſſeſſionis defuncti in ſuum heredem: Quoad teſtes, quidquid eſſet dicẽdum de primo teſte, certe ſecundus ſuper tertio articulo deponit de exactione penſionum ex domo ad vſum
1 furni, de qua agitur † quæ exactio bene probat poſſeſſionem *ad l. Titia, ff. de ſolut. gloſ. in l. qui vniuerſas.*
2 *§. quod per Colonum ff. de acq. poſſ.* † maxime cum poſſeſſio non eſſet adhuc penes tertium *Gabr. poſt relatos de locat. & conduct. concl. 3. n. 4.* & licet dicat, ſe credere hærẽdes exegiſſe penſiones; tamen reddit bonam rationem ſuæ credulitatis, quia ſcilicet hæredes requiſierunt Inquilinum Domus pro penſionibus, & ipſe dixit, ſe ſolutum, ſed quod neceſſe erat in Domo reparare granarium, & hæredes ei mandarunt, vt illud accomodaret, quia ipſi in penſionibus excomputaſſent impenſam, & dixit teſtis, ſe hæc ſcire ob cauſas ſupradictas, cum tamen prius in eodem articulo ſolum dixerit, ſe fuiſſe præſentem, & alias certum
3 eſt, † teſtem de credulitate probare, vbi reddit bonam cauſam ſcientiæ, *Farinac. poſt alios plures de teſtib. q. 68. nu. 74. vbi de communi.*
4 Et licet iſte teſtis ſit vnicus, † tamen in hoc iudicio ſummariſſimo poſſeſſorio probat, *Menoch. de retin remed. vlt. num. 34. Seraph. dec. 624. num. 5. Rot. dec. 196. in fin. par. 1. diuerſ. & in Cuſentina Penſionis 4. Maij 1611. & 12. Februarij 1618. co-*
5 *ram me, & ſæpe alias*, & ſaltem ex hoc teſte habetur, quod, † cum defunctus poſſideret hanc domum animo ſuo, & corpore alieno mediante perſona Inquilini, vt non controuertitur, qui Inquilinus continuauit in poſſeſſione nomine hæredum, vt colligitur ex præfata oblatione ſoluendi penſiones, & licentia illi data de reaptando horreum ad
6 computum dd. penſionum, † ex hoc dicitur quæſita poſſeſſio heredibus iſtius Domus abſque alia apprehenſione, *vt per Alex. in d. §. quod per Colonum. ſub n. 2. Afflict. dec. c. 167. n. 6. Surd. conſ. 127. n. 3. Put. dec. 453. ſub n. 3. lib. 2. in nou.*
Concurrit etiam hic Statutum Vrbis continua-
7 tiuum poſſeſſionis in ſuos hæredes, † quæ poſſeſſio eſt etiam manutenibilis, vt late fuit deductum in de-
8 ciſione, & licet † quando agitur vigore talis Statuti poſſint in poſſeſſorio opponi omnia, quæ poſſent opponi in petitorio, *vt dicit Bald. conſ. 141. n. 5. lib. 1. & fuit dictum in cauſa Romana de Lucatellis corã R. P. D. Decano, qua eſt dec. 263. n. 3. par. 2. recent.* Et ideo debeat conſtare de deſcendentia iſtarum Mulierum, et quod emphyteuſis, ſeu locatio non ſit finita, ſed fœminæ ſint in ea comprehenſæ, tamen quoad deſcendentiam illarum non controuertebatur ex aduerſo, & fuit de ea aliquid dictum in deciſione.
Quo vero ad comprehenſionem fuit etiam late deducta in eadem deciſione cum re vera illa ceſſan-
9 te ius defuncti eſſet mere perſonale, † quod non transfertur in hæredem vigore Statuti, vt in dicta Romana de Lucatellis, ſed, vt dixi, fuit oſtenſum in deciſione emphyteuſim non fuiſſe finitam, ſed fœminas deſcendentes à maſculo, quales ſunt iſtæ, eſſe comprehenſas.
Et in omnem euentum † ſatis eſt, quod deuolutio 10
ſit turbida ob prætenſam non comprehenſionem fœminarum ad hoc, vt iis ſit danda manutentio, *vt in Ariminen. Deuolutionis Bonorum coram Cardinali Sacrato allegata in deciſione.*
Et addebant etiam nonnulli ex Dominis, quod non videbatur expeditum, nos verſari in contractu emphyteutico potius, quam in locatione, cum con-
trahentes eam locationem nominauerint, & † in du- 11
bio contractus ille cenſetur, qualis à contrahentibus nominatur, *Bart. in l. contem. §. qui maximos. q. 5. ff. de publie. Rip. in l. 2. in prin. col. pen. n. 37. ff. ſi cert. pet. cũ aliis per Tiraq de retract. ligneg. §. 30. gl. 1. n. 7. Rot. dec 672. n. 2. par. 2. recent.* Et accedit reſponſio in ſcutis 22. an-
nuis ſoluendis de ſemeſtre in ſemeſtre anticipate, † 12
quæ eſt coniectura veræ locationis, et non emphyteuſis, quando ſcilicet penſio non eſt modica, *vt per Clar. in §. emphyteuſis. q. 1. n. 5. Card. Mantic. de tacit. lib. 5. tit. 2. n. 30.* prout nullo modo videtur modica dicta penſio ſcutorum 22. præſertim vſque de anno 1531. et pro Domo, in qua teſtes dicunt fuiſſe poſtea per Roechum, & filias facta melioramenta.
Non obſtat, quod Mulieres † ſe habuerint pro 13
ſpoliatis ex quo petierunt relocationem, et petierunt aſſociari, & immitti in poſſeſſione in Domus et ſic viſæ fuerint confiteri, ſe non eſſe in poſſeſſione, *ad deciſ. Card. Mantic. 20. cum aliis allegatis.* Quia fuit
reſponſum, vltra quod † iſtæ petitiones fuerunt fa- 14
ctæ à Procuratore non habente ſpeciale mandatum,
† prout requiritur ad declarandum animum, & ad 15
declarandum, quod emphyteuſis ſit finita, *vt in ſimilibus terminis eſt deciſ. Verall. 301. par. 1.* dicebatur etiam, quod dicta petitio relocationis fuit facta
ob lineam finitam † cum clauſula, vt creditum, et 16
ſic non ſimpliciter, & cum relatione ad inſtrumentum; Vnde, cum ex inſtrumento conſtet fœminas etiam eſſe comprehenſas, vt ſupra, ceſſat
obiectum, † cum debeat attendi relatum, de 17
quo conſtat, *l. aſſe toto. ff. de hered. inſtit.* & demum
† petitio relocationis non eſt incompatibilis 18
cum retentione poſſeſſionis ipſius conductionis, *iuxta Bart. in l. ſi ad quam rem ſub num. 6. verſ. ſed hanc l. ff. de acq. poſſ.*
Quo vero ad mandatum de aſſociando, ac de immittendo petitum, & obtentum reſpondebatur,
quod † aſſociatio ſupponit poſſeſſionem ciuilem 19
penes actorem, quaſi is petat aſſociari etiam ad naturalem, *ad Bart. in l. 3. in 4. q. prin. C. de pignor.* Immiſſio vero fuit petita cum clauſula præſeruatiua, quatenus opus ſit, † quæ nihil ponit in eſſe
tamquam conditionalis, *Bart. in l. 1. num. 2. ff. de* 20
cond. & demonſtr.
Ex quibus Domini permanſerunt in deciſis.

RAMBOLDO.

NVLLITATIS PRÆPOSITVRÆ CASTRI Durantis.

Lunæ 3. Iunij 1623.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum alio non exiſtente in poſſeſſione probat poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non eſt manutenibilis.*

3 *Aliud*

3 *Aliud eſt prouidere in Eccleſia, aliud de Eccleſia.*
4 *Prouidentis intentio in prouiſionibus pracipue ſpe-ctanda eſt.*
5 *Duo inſolidum eamdem rem poſſidere non poſſunt.*
6 *Poſſeſſio non Capitulariter capta ſuffragatur, ſi Eccleſia ſit tantum habitu, nun actu Collegiata, praſertim ad effectum manutentionis.*
7 *Vpl. etiam ſi actu ſit Collegiata, & propter aliquod impedimentum non potuerit Capitulariter capi.*
8 *Beneficij poſſeſſio capi non poteſt non expeditis literis.*
9 *Lim. ſi capiatur non proprio, ſed Camera nomine.*
10 *Repraſentatio datur de iure plurium perſonarum in eadem perſona.*
11 *Camera Commiſſarius ſolet ad capiendam poſſeſſionem Beneficij ipſius Camera nomine ſubſtituere etiam ipſum Prouiſum.*

Decisio. D.

DOmini dixerunt, mandatum de manu-
tenendo eſſe dandum Lazzaro, quia de
1 eius poſſeſſione conſtat per inſtrumen-
tum, † quod alio non exiſtente in poſ-
ſeſſione, probat poſſeſſionem, *l. pradia.
vbi Bart. Doct. ff. de acq. poſſ. l. non idcirco, & ibi Bald. C.
de fide. inſt. Rol. conſ. 46. n. 18. lib. 2. Put. deciſ. 360. n. 8. lib. 1*

Nec obſtat poſſeſſio capta à Bernardino 3. Maij,
quia, † cum ſit poſterior, præſumitur clandeſtina, &
turbatiua, nec propterea eſt manutenibilis, *c. licet
cauſam de probat. Bart. in l. ſi duo n. 4. ff. vti poſſid. Me-
noch. de retin. remed. 3. n. 725. aſſ. dec. 366. Rot. dec. 366.
n. 1. part. 1. in recem.*

Minus facit, quod dicitur, Lazzarum accepiſſe poſ-
2 ſeſſionem Præpoſituræ in Eccleſia Collegiata S. Ale-
xandri, Bernardinum vero accepiſſe poſſeſſionem
ipſiuſmet Eccleſiæ S. Alexandri, ideoque ambos
poſſe in ſua poſſeſſione manuteneri, Bernardinum vi-
delicet in poſſeſſione Eccleſiæ, Lazzarum vero in
poſſeſſione Præpoſituræ, quæ eſt in ipſa Eccleſia, *ad
trad. per Zabarell. in c. fin. de preb.* vbi quod † aliud
3 eſt prouidere in Eccleſia, aliud de Eccleſia; quia
iſta diſtinctio, quam etiam me Zabarella, *in d.
c. fin. num. 26. ad fin. verſ. & licet hac pars* nimis
ſubtilem dicit, in caſu iſto non intrat; Lazzarus
enim fuit prouiſus de Præpoſitura habitu, non
actu Collegiatæ Eccleſiæ, quæ etiam Parochialis
exiſtit, & ſic apparet, ipſum fuiſſe prouiſum iuxta
intentionem Prouidentis, † quæ præcipuè ſpectari
4 debet, *vt in d. c. fin.* de ipſamet Eccleſia Parochiali,
non vero de aliqua Dignitate in Eccleſia exiſtente,
& ab Eccleſia Parochiali diſtincta, ac propterea,
cum d. quoque Eccleſiæ Parochialis, de qua erat
prouiſus, poſſeſſionem acceperit, non poteſt eadem-
met Eccleſia etiam à Bernardino poſſideri, quia
† duo inſolidum eandem rem poſſidere non poſſunt,
5 *c. inter dilectos de fid. inſtr. l. 3. §. ex contrario. ff. de
acq. poſſ. l. duo in ſolidum. ff. de precar. l. ſicut certo §.
ſi duobus ff. commod.*

Nec obſtat, quod poſſeſſio Lazzari non fuit ca-
pitulariter capta, quia; † cum Eccleſia ſit Collegia-
6 ta, habitu tantum, non autem etiam actu, non po-
tuit dicta poſſeſſio capi capitulariter, nec ideo mi-
nus ſuffragatur, præſertim ad hunc effectum manu-
tentionis, † prout etiam ad hunc effectum ſuffra-
7 gatur poſſeſſio non capitulariter capta in Eccleſia,
licet actu Collegiata, quando propter aliquod im-
pedimentum non potuit capitulariter capi *ad trad.
per Bart. in l. 1. num. 23. quem ſequitur ibidem Iaſ. n. 96.
ff. de acq. poſſ. & alios refert. Vaſc. de ſucceſſ. creat.
lib. 3. §. 21. limit. 10. num. 229. & fuit dictum, in Arian-
cen. Prapoſitura 18. Aprilis 1608. coram bo. me.
Greg. XV. & in Leodien. Prapoſitura S. Ioannis 17. Iu-
nij 1611. coram bo. me. Cardinali Lancelloito.*

Non obſtat, † quod dicta poſſeſſio non potuit
capi à Lazzaro non expeditis prius ab eo litteris,
prout diſponitur in Bulla Iulij III. quia † Lazza- 9
rus non accepit dictam poſſeſſionem nomine pro-
prio, ſed nomine R. Cameræ, & vti procurator ſub-
ſtitutus à Commiſſario R. Cameræ, quod non repe-
ritur prohibitum; quia immo † datur de iure in ea- 10
dem perſona repræſentatio plurium perſonarum,
l. ſi Conſul. ff. de adopt. Card. Seraph. dec. 1058. *n.* 6. &
quod † Commiſſarius Cameræ non conſueuerit ſub- 11
ſtituere ipſummet Prouiſum, ſeu etiam non poſſit
eundemmet ſubſtituere, nec in iure probatur, nec in
facto, ſed potius oſtenditur obſeruantia in contra-
rium, &c.

EODEM

Bononien. de Manzolis

Lunæ 23. Nouembris 1623.

SVMMARIA.

1 *Recognitionis iurium forma.*
2 *Iuramentum, & examen teſtium ſolet de ſtilo Curia committi Notario.*
3 *Recognitio iurium ſine interrogatoriis valet, ſi pars citata ad videndum iurare teſtes ſuper recognitione de illis non oppoſuerit, & n. 5.*
4 *Suſpicione non caret modus inuſitatus.*
5 *Recognitione iurium facta ſine interrogatoriis poſſunt teſtes ſuper interrogatoriis repeti ſumptibus interrogatoriis.*

Decisio DI.

PRocurator Dom. Iſottæ citate fecit
Com. Alexandrum pro die 10. Decem-
bris 1618. † ad dicendum contra iura, 1
videndum iurare teſtes ſuper illorum
recognitione, quatenus opus ſit, admit-
ti, &c. & eadem die comparuit finita audientia, & ac-
cuſauit partis contumaciam, & in continenti teſtes
ad iurandum ſuper recognitione dd. iurium exhibuit,
qui ibidem fuerunt per Notarium admiſſi, & ad
eiuſdem Notarij requiſitionem incontinente dicta
iura recognouerunt in forma. Quibus ſic ſtantibus
fuit dubitatum an dicta recognitio eſſet valida, &
DD. cenſuerunt eſſe validam, reſeruato, vt de releuan-
tia dictæ recognitionis particulariter videretur.

Nam † de ſtylo Curiæ ſolet iuramentum, & exa- 2
men teſtium Notario committi, *Veſtr. in prax. lib. 6.
cap. 2. n. 12. Farinac. de teſtib. quaſt. 77. n. 182. in fin. & n.
191. Caputaq. dec. 265. par. 3. Rota coram S. M. Greg. XV.
dec. 368. n. 3. & ſeq. & n. 9. in annotat. & fuit dictum in
Iannen. Pecuniaria 16. Martij 1612. coram R. P. D. meo
Vbaldo.*

Nec obſtat, quod examen non fuit commiſſum No-
tario, quia Notarius teſtatur ſibi fuiſſe commiſſum
examen; & iuramentum, † eique; cum ſit Notarius 3
cauſæ creditur, iuxta veriorem, & magis communem
ſententiam, *Bart. in l. ex ſententia. n. 3. & ibi Add littera
F. ff. de teſtam. Farinac. d. quaſt. 77. num. 186. in fin.* vbi
quod ita obſeruatur in Palatijs.

Nec obſtat, † quod fuit facta recognitio ſine 4
Interrogatorijs, quia pars ſibi imputet, quod non
comparuit, nec proteſtata fuit, quod recognitio

570

non fieret ſine Interrogatoriis, *ad not. per Modern. in prax. Capitolin. lib. 2. cap. 8. n. 12.*

4 Non obſtat, quod ſaltem † non careat ſuſpicione modus iſte non vſitatus recognoſcendi iura, quia po-
5 terunt, ſi opus erit, teſtes repeti cum Interrogatoriis, ſumptibus tamen petentis, prout ſæpe fuit obſeruatum, interim autem dicta recognitio attento rigore ſuſtinetur, &c.

VBALDO SENIORE

Anconitana Terrarum.

Lunæ 13. Nouembris 1623.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio non probatur per teſtes nulliter examinatos pro informatione Curiæ, & ſine partis citatione.*
2 *Poſſeſſio iuſtificatur ex publico inſtrumento, non probato, quod alius tunc eſſet in poſſeſſione.*
3 *Poſſeſſio nihil commune habet cum proprietate.*
4 *Subhaſtationis, & deliberationis validitatem non eſt opus diſputare ad effectum manutentionis.*
5 *Manutentionis in iudicio non eſt quærendum de meritis, & iuſtitia poſſeſſionis, ſed de mero facto, quod ſcilicet quis vere poſſideat, non autem quod iure.*

Decisio DII.

Domini reſponderunt pro Antonio informante, videlicet, ſententiam contra Alexandrum eius auctorem eſſe infirmandam. In ea enim fuit pronunciatum, Horatium Fatiolum eſſe manutenendum in poſſeſſione terrarum per eum emptarum à Franciſca Gualterutia, ipſique Horatio frumentum depoſitatum reſtituendum cum condemnatione Alexandri in expenſis in illo iudicio factis, & ſucceſſiue Alexander, eiuſque coloni quærelati criminaliter ab Horatio de ſubrepto frumento fuerunt abſoluti. Quæ quidem ſententia quoad manutentionem Fatioli apparet iniuſta ex deciſione in hac cauſa facta 20. Maij 1622. in qua
1 fuit reſolutum, Alexandro deberi manutentionem, & † prætenſam poſſeſſionem Horatii non probari per teſtes nulliter examinatos pro informatione Cu-
2 riæ in iudicio criminali, & ſine partis citatione, & contra vero † poſſeſſionem Alexandri eſſe iuſtificatam ex publico inſtrumento captæ poſſeſſionis tunc vacuæ, ex quo non probabatur, nec Horatium, nec alium tunc fuiſſe in poſſeſſione, *ad l. prædia vbi Bart. ff. de acq. poſſ. cum aliis ibi allegatis*, quæ viſa ſunt abundare pro ratione infirmandi dictam ſententiam pro manutentione Horatii latam, necnon pro reſtitutione illi facienda frumenti depoſitati, cum ceſſante eius poſſeſſione terrarum, de quibus agitur, nulla ratio ſuadeat, vt illi reſtituendum ſit frumentum in illis terris recollectum. Nec prætenſa emptio anterior Horatij ſubſiſtit ex allegatis in deciſione; quibus alia addebant informantes; & in omnem caſum ſatis ſit, quod ſententia de qua agitur, non dicit; venditionem factam Fatiolo eſſe præferendam venditioni factæ Alexandro, ſed ſolum agit de poſſeſſione, † quæ nihil commune
3 habet cum proprietate, *vulg. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poſſ. Rot. deciſ. 211. num. 2. in fin. part. 2. recent.*

4 Nec † etiam opus eſt diſputare ſuper validitate ſubhaſtationis, & deliberationis factæ Alexandro, † 5
cum in hoc ſummariſſimo poſſeſſorio non ſit quærendum de meritis, & de iuſtitia poſſeſſionis, ſed de mero facto, quod ſcilicet vere quis poſſideat, non autem quod iuſte quis poſſideat. *Innoc. in c. bonæ 2. num. 4. de poſtul. Prælat. Bald. in l. ordinarij num. 3. C. de rei vindic. Rot. deciſ. 270. num. 4. & deciſ. 660. num. 3. part. 1. recent. & eſt bonus textus in l. 3. §. ex contrario. ff. de acq. poſſ.*

Ex quibus fuit concluſum pro infirmatione dictæ ſententiæ ex capite iniuſtitiæ, cum ſuper nullitate Domini non eſſent concordes.

Et ita deciſum, &c.

REVEREND. D. COCCINO.

Cæsaraugustana Distributionum.

Veneris 17. Nouembris 1623.

SVMMARIA.

1 *Teſtibus melius informatis, & veriſimilia deponentibus ſtandum eſt.*
2 *Teſtibus de Capitulo contra ſe deponentibus ſtatur etiam ad fauorem Capituli. Ampl. ut n. 3.*
4 *Teſtes non dicuntur inſtructi, ſeu ſubornati ex quo ſibi lecti fuerint articuli.*
5 *Confeſſio in libello probat contra libellantem.*
6 *Dictio, Continuè, ſignificat abſque tẽporis interuallo.*

Decisio DIII.

POST ſeculariʒationem Eccleſiæ de qua agitur factam de anno 1605. de demandato Sanct. mem. Clement. fuerunt die 5. Aprilis 1607. applicatæ burſæ diſtributionum ſcut. 3400. vt eſt in confeſſo apud partes, & deponunt teſtes Portionariorum; poſtmodum de dicto anno 1607. vigore Bullæ ſeculariʒationis fuit conditum ſtatutum, in quo diſponitur, quod maſſæ antiquæ diſtributionum quantitas neceſſaria ex nouis iuribus, & bonis Canonicorum taliter addatur, vt quilibet Canonicus lucrifaciat regalia ſex, & Portionarij tria in die, & horis diurnis. Quod quidem ſtatutum fuit confirmatum 17. menſis Iulij anni 1607. ab Illuſtriſſ. D. meo Cardinali Millino tunc Hiſpaniarum Nuntio vigore facultatis in Bulla ſeculariʒationis conceſſæ Nunciis.

Stante hac ſerie facti Portionarij petebant manutentionem in poſſeſſione exigendi d. tria regalia, prætendebant enim poſſeſſionem ſuam probari ex teſtibus ponderatis in deciſionibus coram me factis ſub diebus 30. Aprilis, & 21. Iunii 1621. ex quibus fuit reſolutum dictis Portionariis deberi petitam manutentionem, ſed repropoſita cauſa die 2. Maii 1622. conſiderata relatione, ſeu calculo per peritum electum facto, ex quo videbatur conſtare quod ab anno 1607. vſque ad annum 1611. nunquam in burſam tanta ſumma fuerit poſita, vt ſingulæ dignitates, & Canonici perciperent ſex regalia, Portionarii vero tria in die, & horis diurnis, cum qua relatione concordat dictum ſecundi teſtis, qui eſt Secretarius Capituli, & dictum quinti teſtis, qui modo vigore remiſſoriæ fuerunt examinati, ideo Domini ſubſiſterunt, & cum vtraque pars tam Canonicorum, quam Portionariorum nouas fecerit probationes, ex probationibus Canonicorum DD. receſſerunt à dictis reſolutionibus, & reſoluerunt non conſtare de poſſeſſione Portionariorum recipiendi dicta tria regalia, † cum 1
quia

Digitized by Google

quia teſtes Capituli ſunt melius informati, tum etiam quia veriſimilia deponunt, quam teſtes Portionariorum, vt patet ex contextu depoſitionum, de quibus ſtatim dicetur, *vt in ſimilibus terminis Rota reſoluit co-*
2 *ram Sant. me. Greg. XV. in deciſ. 100. & 139.* † Quibus teſtibus etiam quod ſint de Capitulo eſt credendum, cum ſua interſit, quod Portionarij vincant, & ex eorum victoria eis portio augeatur, *Modernus Ro-*
3 *man. de teſtibus qu. 60. n. 460.* † præſertim cum ex alijs in facto ponderatis eorum depoſitiones coadiu-
4 uentur. *Gabr. de teſtib. concl. 5. n. 7.* † nec dicuntur ſubornati, aut inſtructi ex eo quod eis articuli fuerint oſtenſi, *Seraph. deciſ. 114 n. 4. & 5. Modernus de teſtibus quæſt. 67. n. 286.*

Teſtes namque Capituli deponunt, quod ſicut Capitulum antedictum, ſtatutum non poſuit in maſſam diſtributionum pro ordinaria; niſi ſolidos 30. pro prima, pro tertia, & ſexta 142. & den 3. & pro nona 40. & den. 10. pro veſperis 104 & den. 2. pro completorio 30 & diebus ſabbati 34. ita eandem quantitatem poſt dictum ſtatutum poſuit die 1. Aprilis 1607. vſque ad annum 1611. & ſic poſt confirmatum ſtatutum, quod vt dictum eſt, fuit confirmatum 17. Iulij 1607. ita ſecundus teſtis ibi, & ſcit, quod à dicta die 1. Aprilis dicti anni [ſcilicet 1607. de quo loquitur] vſque ad annum 1611. non fuerunt variatæ diſtributiones, & tertius teſtis ibi, & ſcit iſte teſtis quod Capitulum 1. die Aprilis 1607. poſuit in burſam diſtributionum &c. quantitates contentas in articulo [quæ ſunt quantitates ſupradictæ] & infra dicit quod vidit, & ſcit in dicto tempore, videlicet ab anno 1607. vſque ad annum 1611. maiorem quantitatem in burſam non fuiſſe poſitam, & prædicti duo teſtes, necnon, dum alij expreſſè, & clarè deponunt, quod nunquam dictum ſtatutum fuit executioni demandatum, *vt patet in Summario n. 3. & 4.*

Hæc depoſitio teſtium enadiuuatur ex confeſſio-
5 ne Portionariorum facta in libello, † quæ probat, *l. cum precum, C. de liberal. cauſa*, inquiunt enim quod Decanus, & Capitulum ſunt ſolui dare pro prima ſol. 30. pro tertia, & ſexta ſol. 142. den. 3. pro nona 40. ſolidos, & denarios decem, pro veſperis ſol. 104. & den. 2. & pro completorio ſolid. 30. & in diebus ſabbati 34. & ſubdunt, quod à multis annis, & temporibus citra, & vſque ad præſens continuè extiterunt, & exiſtit in iure, vſu, & pacifica poſſeſſione percipiendi, & exigendi dictam ſummam, & ſic cum fateantur quod continue exigerunt dictam ſum-
6 mam, † dictio, continuè denotat abſque temporis interuallo, *l. apud Aufidium, ff. de optione leg. l. qui vxor. ff. de iniuſto rupt. Cened. pract. & Can. qq. ſingul. 74. num. 1.* & propterea excludunt quod perceperint regalia tria qualibet die cum prædicta ſumma non ſufficiat pro tribus regalibus pro quolibet dierum habendis, vt patet ex relatione prædicta calculatoris à Rota deputati.

Non obſtant teſtes examinati pro parte Portionariorum, qui quatuor ſunt, nam primus, & tertius nihil dicunt de applicatione facta iuxta formam Statuti, ſecundus iux. 13. & iux. 14. ignorat, an Capitulum applicauerit iuxta formam Statuti, & ſuper 14. deponit de applicatione ſc. 3400. de qua non agitur, quartus iuxta dictum 13. deponit de auditu de applicatione, ſed æquiuocat, & confundit terminos applicationis iuxta formam Statuti ad applicationem ſummæ ſcu. 3400. quæ non controuertitur, & propterea licet iſti teſtes deponant de perceptione regalium trium iuxta formam Statuti, vel ſunt intelligendi quod aliquando hoc euenerit propter abſentes, qui non fuerunt lucrati diſtributiones, vel magis eſt ſtandum depoſitionibus aliorum teſtium propter rationes prædictas, maxime cum, vt dictum eſt, iſti teſtes ſatis æquiuocent circa applicationem, & prædicta procedunt etiam non conſideratis exceptionibus, quæ dantur contra iſtos teſtes, quas non fuit opus diſcutere, cum prædicta ſufficiant.

Et ita concluſum, &c.

REMBOLDO.

SPOLETANA ATTENTATORVM

Mercurij 24. Ianuarij 1624.

SVMMARIA.

1 *Attentata ſunt omnia geſta poſt inhibitionem,*
2 *Inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta ſemper eſt timenda num. 4.*
3 *Commiſſio appellationis à mandato de manutenendo ſignantur cum clauſula, ſine præiudicio mandati de manutenendo.*

DECISIO DIV.

FVIT dictum, conſtare de attentatis, quia Inhibitio Rotalis fuit obtenta die 20. Auguſti 1721. citato perſonaliter Procuratore illorum de Zaccheis, & in partibus exequuta die 9. Septembris eiuſdem anni contra Theophilum tutorem, & curatorem eorundem de Zaccheis, & nihilominus tali inhibitione non obſtante fuit die 20. Septembris obtentum mandatum de aſſociando, & 27. eiuſdem capta poſſeſſio bonorum partim à dicto Theophilo, & partim ab Antonio ad hunc actum capiendi poſſeſſionem deputato, *vt in ſummario n 4. & 5.* vnde dubitari non poteſt, quin omnia poſt d. Inhibitionem geſta ſint attentata, *c. non ſolum. in fin. de appell. cum alijs Verall dec. 93. lib. 2. Achill. dec. 29 de appell. cũ alijs per Lancel. de attent. poſt inhib. par. 2. c. 20. n. 233. & ſeq.*

Non obſtat, quod commiſſio, vigore cuius fuit obtenta d. inhibitio, emanauit occaſione appellationis à mandato de manutenendo, quod fuit conceſſum ſoli Victorio: quia eadem comprehendit etiam alios de Zacheis, & in ſpecie cauſam aſſociationis, de qua agitur, per dd. de Zaccheis intentatam, non ſolum quia de hac cauſa aſſociationis fit ſpecifica mentio in d. commiſſione, verum etiam quia per d. commiſſionem fuerunt commiſſæ cauſæ, quas Carolus, & conſortes habent & habere volunt cum aſſertis filiis, & hæredibus d. Petri Blaſij de Zaccheis, vt clare ex ipſius lectura ap-
paret, † atque ita procul dubio continet etiam d. cauſam aſſociationis, *Hond. conſ. 27. n. 45. lib. 1. Rot. dec. 18. ſub n. 3. in addit. de reſcript. l in nou. & dec. 187. n. 6. part. 2. diuer. & fuit dictum in Peruſina Spolij, ſeu Melioramentorum 17. Iunij 1619. coram me.* 2

Et in omnem euentum cum dicta inhibitio fuerit ſpecialiter contra dd. filios Blaſij conceſſa, & contra ipſum tutorem, vt dictum eſt executa, non 4
potuit ſub prætextu non comprehenſis ſperni, quia † inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta ſemper eſt timenda, *Rot. deciſ. 26. in fin. de appell. in antiq. Put. deciſ. 385. lib. 2. Card. Mantic. dec. 345. n. 4. & ſeq.*

Minus facit, † quod dicta commiſſio ſignata 5
apparet cum clauſula, ſine præiudicio mandati de manutenendo; quia non agitur de mandato de manutenendo conceſſo Victorio, ſeu illius executione, ſed de executione mandati de aſſociando

con

conceſſi ad fauorem aliorum filiorum, & hæredum q. Patri Blaſij de Zanchetis, cuius mandatum de aſſociando executio non fuit in dicta commiſſione Iudici à quo præſeruata, immo ad effectum, de quo agitur, ſufficit, quod erat dubium, an executio d. mandati de aſſociando eſſet, vel non eſſet Iudici à quo præſeruata,

4 † in dubio enim ſemper intrat regula, quod inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda, Menoch. de inhib. q. 93. in fin. verſ. in vnico caſu. Lancell. de attent. poſt inhib. limit. 26. num. 7. Card. Seraphin. dec. 53. &c.

EODEM

REATINA CENSVS

Veneris 6. Februarij 1626.

SVMMARIA.

1 *Sententia inter alios lata non afficit tertium non citatum, & ſibi competit manutentio, & n. 6. & 7.*

2 *Lim. ſi habuerit ſcientiam litis, quod tamen ſublimitatur multis modis, vt n. 4.*

3 *Sublim. ſi tertius fuerit tantum domi citatus, & non conſtet de mandato eius, qui comparuerit.*

5 *Sublim. quando ius tertij non fuerit in illud iudicium deductum.*

7 *Sublim. quando tertius eſt in poſſeſſione.*

8 *Sublim. quando defenſio ad tertium primo loco non pertinet.*

DECISIO DV.

FVIT dubitatum, an ſententia lata ad fauorem Fratrum de Paluzzellis ſuper immiſſione in poſſeſſionem Palatij, de quo agitur, retineodam vſquequo illis fuerit ſatisfactum de fructibus cuiuſdam cenſus ad eos ſpectantes præiudicet D. Cardellæ, ita vt ſtante dicta ſententia ipſi non poſſit competere manutentio in quaſi poſſeſſione exigendi cenſum ſuper eodem Palatio impoſitum.

Et Domini reſponderunt d. ſententiam non præiudicare.

1 Regula. n. eſt, quod † ſententia tertium non citatum non afficit, Bald. in l. ab eo. n. 17. C. quom. & quand. Iud. Salyc. in l. 1. n. 8. C. ſi aduerſ. rem iudic. Bero. conſ. 102. n. 41. lib. 2. Rot. dec. 500. n. 8. par. 1. & dec. 759. n. 1. par. 2. recent.

2 Non obſtat, quod † dicta regula non procedat, quando ille tertius habuit ſcientiam litis agitatæ inter alios, l. ſæpe. & ibi Alex. n. 13. ff. de re iudic. Abb. c. cum ſuper n. 18. & ibi Felyn. n. 13. eod. tit.

Quia, vltra quod non probatur, quod D. Cardella habuerit ſcientiam litis inter Paluzzellos, & Bonadies agitatæ, neque ea elici poteſt ex prætenſa cita-
3 tione, & comparitione Procuratoris d. Cardellæ, † quia citatio fuit facta domi dimiſſa copia, & non conſtat de mandato illius, qui dicitur comparuiſſe nomine dictæ Cardellæ. Dato etiam quod probaretur d. ſcientia, adhuc non poſſet præiudicare d. Cardellæ
4 d. ſententia, quia † concloſio, quod ſententia inter alios lata tertio ſcienti præiudicet multas patitur declarationes, de quibus, per DD. in d. l. ſæpe. Abb. Felyn. & alij in d. c. cum ſuper. Couar. pract. quæſt. c. 13. n. 5. & inter alias, quæ huic caſo adaptari præcipue videntur, † quod dicta concloſio non procedat, quando
5 ius illius tertij non fuit in iudicium, quod agitabatur inter alios, deductum, vt per. Alex. in d. l. ſæpe. num. 6. verſ. ex quibus habet. vbi dicit, hanc eſſe notabilem limitationem ad omnia iura, volontia, quod ſententia lata contra vnum noceat tertio citato, cuius intereſſat; & in caſu iſto ius D. Cardellæ non fuit in iudicium, quod agebatur inter D.D. Paluzzellos, & Bonadies deductum, quia in illo iudicio non fuit actum de cenſu, quem habet D. Cardella ſuper dicto Palatio; aut ſaltem non conſtat de identitate dicti cenſus,
& † tertius non debet ſua poſſeſſione priuari, nec 6
ſententia in d. iudicio lata præiudicat D. Cardellæ, ex ſupra allegatis.

Rurſus † non præiudicat ſententia tertio ſcienti, 7
quando tertius eſt in poſſeſſione, tunc enim per huiuſmodi ſententiam tertius non priuatur ſua poſſeſſione, ſed ſententia nocet tantum tertio ad effectum, vt non poſſit impedire executionem, quando aliud eſt in poſſeſſione, aut poſſeſſio eſt vacans, ſecus vero ſi ille tertius eſt in poſſeſſione, eo enim caſu non citatus non priuatur poſſeſſione, Innoc. in c. ſi. quamuis. de re iud. Achill. de Graff. dec. 6. eod. tit. atque ita cum D. Cardella ſit in poſſeſſione exigendi d. cenſum, dicta ſententia ei quoad poſſeſſionem non præiudicat, ſed ſibi imputent Paluzzelli, qui eamdem D. Cardellam legitima citari non fecerunt.

Præterea addi poteſt alia limitatio, † quod d. 8
concluſio non procedit, quando defenſio non pertinet primo loco ad tertium, vt per. Abb. in c. pen. n. 6. ad fin. de ſent. & re iudic. Couar. d. c. 13. n. 7. & iſta etiam limitatio huic caſui adaptatur, quia defenſio litis agitatæ inter Paluzzellos, & Bonadies non ſpectabat principaliter ad D. Cardellam. vnde etiam ex iſto capite ſententia ei non præiudicat.

Et ita &c.

R. P. D. MERLINO.

ARIMINEN. FIDEICOMMISSI

Die Lunæ 12. Februarii 1624.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento executionis mandati de immittendo, in quo executor aſſerat ea bona tunc per talem poſſeſſa.*

2 *Executoribus creditur tam reſpectu apprehenſionis poſſeſſionis ad alicuius fauorem, quam reſpectu anterioris poſſeſſionis alterius.*

3 *Sententia, & Iudicis mandatum cum ſubſecuta executione priuat primum poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione.*

4 *Intellige ſi rite, & recte proceſſum fuerit.*

5 *Tertius qui emit lite pendente, eſt nihilominus in executione citandus, vt poſſit deducere ſuas defenſiones. Contrarium num. 6. Decl. vt n. 7. & ſeqq.*

8 *Bona litigioſa, ſententia ſtante abſolutoria, & perempta inſtantia, poſſunt alienari, nec illa emens dicitur intruſus.*

9 *Poſſeſſor bonæ fidei eſt in executione citandus, etiam quod poſſeſſionem acquiſierit lite inter alios pendente.*

10 *Executio facta ſuper re ab alio non citato etiam poſſeſſa non tenet.*

11 *Ampl. etiam ſi tertius habuiſſet cauſam à condemnato, & eo fortius ſi ab abſoluto.*

De

DECISIO DVI.

FAbricio, & litis conſortibus ſoluns infor-
mantibus fuit dictum, dandum eſſe manda-
tum de manutenendo in poſſeſſione bono-
rum, de quibus agitur.

Quoniam † de eorum poſſeſſione viſum fuit ſuf-
1 ficienter conſtare ex inſtrumento executionis man-
dati de immittendo, & adoptionis poſſeſſionis ad fa-
uorem Alexandri Giorgini, & conſortium, vbi exa-
cutor aſſeruit, bona, de quibus nunc agitur, tunc tem-
poris, poſſeſſa fuiſſe per ipſum Fabricium, & ſocios, †
2 hiſce autem relationibus executorum creditur, ne
dum quoad apprehenſionem poſſeſſionis in fauo-
rem illius, qui fuit immiſſus, *Rot. dec. 211. n. 2. par. 2. recent. & alias ſæpius* ſed etiam quoad anteriorem
poſſeſſionem eorum, qui tempore poſſeſſionis, &
immiſſionis erant in poſſeſſione, *Salyc. in l. ob meritorum. n. 2. C. ne vx. pro marit. Tiraq. de retract. conſang. §. 8. gl. 9. n. 22. Menoc. de adipiſc. remed. 4. n. 925. Rot. coram S. m. Greg. XV. dec. 420. n. 4. & coram R. P. D. meo Buratto in Bononien. Pecuniaria 20. Iunij 1616.*

Nec obſtat, quod † per ſententiam, & mandatum
3 Iudicis ſubſecuta dicta executiooe videantur Fabri-
tius, & conſortes priuati prima eorum poſſeſſione
tam ciuili, quam naturali; Quoniam † procederet, ſi
4 rite, & rectè proceſſum fuiſſet, *Rot. deciſ. 359 n. 2. & dec. 664. in fin. & dec. 624 num. 1. par. prima, & millies alias*, hic autem omiſſo articulo de iniuſtitia, quam
Domini crediderunt non eſſe opus ingredi, videba-
tur nulliter facta dicta executio, cum Fabritius, &
alij poſſeſſores non fuerint citati; † qui licet bona
5 emerint lite pendente nihilominus neceſſaria vide-
batur eorum citatio in executione, vt poſſent ſuas
deducere defenſiones, *ſecundum opinionem Dec. conſ. 97. num. 2 Hond. conſ. 10 num. 43. lib. 1. Natt. conſ. 350. n. 5. lib. 2. Lancell. de atten. par. 2. cap. 4. in præfat. num. 462. & Rot. apud Card. Mantic. dec. 7. n. 4. & etiam coram R. P. D. meo Buratto in Veneta Donationis 15. Aprilis 1616.*

Et † quamuis alij diſſentiant, vt immo execu-
6 tio ſententiæ fieri poſſit contra tertios poſſeſſores
etiam non citatos, ſi pendente lite in poſſeſſionem
ſe intruderint, prout diſſentiunt, *Bald. in l. fin. num. 1. C. de ſeru. fugit. Couar. pract. q. c. 15. num. 3. & multi congeſti; Surd. conſ. 135. num. 3. & in hoc articulo anceps fuerit Rota in Mantuana Bonorum 10. Decembris 1612. coram R. P. D. meo Vbaldo*, † attamen
7 hic plura videbantur concurrere, ex quibus res ple-
nior reddi poſſet.

Concurrit enim, quod in partibus fuit lata ſen-
tentia abſolutoria pro hæredibus grauatis contra
Giorgium, & alios prætenſos fideicommiſſarios,
quæ tranſitum fecit in iudicatum, cum per 14. an-
nos dicti fideicommiſſarij acquieuerint; Vnde pe-
8 rempta fuit inſtantia † & conſequenter bona po-
tuerunt alienari, & ceſſat intruſio reſpectu Fabritij,
& conſortium, qui emerunt, *Bar. in l. 1. §. ſi. num. 3. & in fin. ff. de litig. Gabr. conſ. 31. num. 16. lib. 2. & late Hond. d. conſ. 20. n. 36. & ſeqq. lib. 1.*

Concurrit etiam, quod emptoribus nulla fraus
& dolus videtur poſſe adſcribi, Tum quia titulo
oneroſo dicta bona acquiſiuerunt, Tum quia illis
tunc aut non innotuerat aliqualis, vt præſumitur,
aut, ſi innotuit, veriſimiliter etiam innotuit ſenten-
tia abſolutoria vna cum peremptione inſtantiæ, &
ideo erant citandi in dicta executione bonorum, †
9 quæ tunc per eos bona fide poſſidebantur, *Caſtr. in l. à Diuo Pio §. ſi ſuper rebus num. 8. verſ. debet tamen. ff. de re iudic. Rota in dicta Mantuana coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Quibus etiam addebant, quod † executio facta 10
fuit ſuper eadem re contra alios poſſeſſores in iu-
dicio non citatos, & proinde executio non vide-
tur poſſe ſaluari, *Hond. d. conſ. 20. n. 43. & ſeqq. Rot. apud Card. Mantic. dec. 7. n. 4.* qui loquitur in for-
tioribus terminis, vt † tertius poſſeſſor ſit citandus, 11
etiam ſi habuiſſet cauſam à condemnato per ſen-
tentiam: hic autem Fabritius, & conſortes habue-
runt cauſam ab abſolutis per ſententiam &c.

Et ita &c.

RAMBOLDO.

ASCVLANA SPOLII.

Lunæ 29. Martij 1621.

SVMMARIA.

1 *Ægidiana non intrat, vbi ſententia eſt nulla, vel notorie iniuſta.*
2 *Sententia ſine citatione nulla eſt.*
3 *Paria ſunt, quod nulla citatio, vel minus legitima interuenerit.*
4 *Mandatum à defuncto factum reuocatum dicitur per comparitionem filij, & heredes.*
5 *Citatio contra procuratorem reuocatum non tenet.*
6 *Procurator dominus litis effectus reuocari non poteſt.*
7 *Fallit conſentiente procuratore. & aduerſario. Decl. & ampl. vt n. 8. & 9.*

DECISIO DVII.

FVit dictum non eſſe locum Ægidia- 1
næ, quia † illa non intrat, quando ſen-
tentia eſt nulla, vel notoriè iniuſta,
Conrard. in l. vnic. 4. C. ſi de moment. poſſ. Natt. conſ. 172. n. 4. Put. dec. 4. dec. Ægid. cum aliis ... in vna Beneuentana Domus 4. Maij 1612 coram R. P. D. meo Pamphilio.

Et in caſu iſto † ſententia apparet nulla, quia de- 2
ficit citatio ad ſententiam, cum fuerit citatus Zac-
cadorus qui tamen nullum habebat mandatum a Pe-
tro Paulo, contra quem fuit lata dicta lantentia, & † 3
paria ſunt, quod nulla citatio, vel minus legitima
præceſſerit, *Gabr. conſ. 40. ſub n. 4. & ſeq. lib. 1. Rolan. conſ. 32. num. 23. lib. 1. Ceph. conſ. 304. num. 17. & conſ. 661. n. 24. & ſeq. lib. 5.*

Nec obſtat, quod d. Zaccadorus fuit procurator
Ioannis Pacifici patris Petri Pauli, cum quo lis fuit
cœpta, quia præterquam quod poſt mortem Ioan-
nis comparuit in iudicio. Petrus Paulus vti filius, &
hæres dicti Ioannis, † & per hanc comparitionem 4
fuit mandatum dicti Zaccadori extinctum *c. pen. de proc. in 6. Card. Seraph. dec. 800. n. 3.* ceſſat etiam dif-
ficultas ex eo, † quod vſque de anno 1595. fuit ab 5
eodem Ioanne d. mandatum Zaccadori reuocatum,
vt in ſummario dicti Petri Pauli. n. 1.

Non obſtat, quod videtur, non potuiſſe poſt litem
conteſtatam reuocari, quia, licet regula ſit, quod
† procurator dominus litis effectus non poſſit re- 6
uocari, *cap. 2. de procur. in 6.* † id tamen fallit, ſi ipſe 7
procurator, & etiam aduerſarius conſentiat *Paul. de Caſtr. in l. quæ omnia. n. 2. ff. de procur. Card. Seraph. dec. 195. n. 1.*

Et quoad procuratorem quidem, *vt in d. deciſ. Card. Seraph.* dicitur, † non multum curatur de ipſius
conſenſu, quia eius contradictio non impedit effe-
ctum

ctum reuocationis in præiudicium reuocantis, ſed id facit tantum, vt pro conſeruatione ſuæ famæ cognoſcatur, an ſit iuſte reuocatus.

Quo vero ad partem, cuius intereſt non habere li-
9 tigare cum noua perſona non inſtructa, † ſufficit quod etiam tacite conſenſerit, *Paul. de Caſtr. in d. l. quæ omnia. num. 2. ff de procur.* & in caſu iſto conſtat, ne dum de conſenſu tacito, ſed etiam expreſſo, quia Petrus Paulus procurator à dicto Ioanne conſtitutus non ſolum elegit domicilium, & poſt mortem eius patris non contradicente aduerſario cauſam reaſſumpſit, & proteſtatus fuit, non citari Zaccadorum, ſed fuit etiam ab ipſo aduerſario pro principali agnitus, *vt patet ex datis in ſummario à num. 3. vſque ad ſeptimum.* Vnde negari non poteſt, quin dictæ reuocationi conſenſerit, & quod per conſequens dictus Petrus Paulus, autem Zaccadorus erat citandus. &c.

R. P. D. MERLINO

ARIMINEN. FIDEICOMMISSI

Veneris 31. Maij 1624.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio primi poſſeſſoris probatur ex aſſertione executoris, qui immiſit ſecundum.*

2 *Executor, qui immiſit ſecundum poſſeſſorem atteſtando de poſſeſſione primi, præſumitur id feciſſe præuia informatione.*

3 *Immiſſio à Iudice nulliter data non priuat poſſeſſione.*

4 *Citari debet in executione, qui emit lite pendente, & poſſidet.*

5 *Limit. procedere ſi titulo oneroſo, & bona fide, ſecus ſi alienatio fuerit aperta doloſa, & in fraudem paratæ executionis, & titulo lucratiuo. & num. 7.*

6 *Litigioſa dicitur res etiam deſerta inſtantia appellationis, ſi pendeat inſtantia nullitatis æque principaliter introducta.*

8 *Sententia cum Procuratore domino litis effecto dirigi debet in eumdem Procuratorem.*

9 *Decretum de immitendo prima ſententia non reuocata nullum eſt.*

10 *Appellabilis ſemel facta cauſa ad fauorem vnius partis remanet etiam appellabilis ad fauorem aduerſarij.*

DECISIO DVIII.

QVoad Fabritium Solerium fratres de Zannieulis, & Catherinam, alias la Spagnola Domini ſteterunt in deciſis coram me ſub die 13. Februarij præteriti, ſcilicet ipſis dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia
1 † de poſſeſſione prædictorum conſtat ex aſſertione executoris, qui immiſit in poſſeſſionem Giorginos, quæ aſſertio, quod nempe ea bona tunc temporis poſſiderentur à dictis Fabritio, & fratribus de Zan-
2 nieulis, & Catherina bene probat, † cum præſumatur, quod executor præuia informatione de dicta poſſeſſione depoſuerit, *ita Salyc. in l. ob meritorum. n. 2. C. ne vx. pro marit. Menoch. de adipiſc. remed. 4. n. 924. & 925. & Rot. coram S. M. Greg. XV. dec. 400. n. 4. & in Bononien. Pecuniaria 20. Iunij 1616. coram R. P. D. meo Buratto, cum aliis allegatis in deciſione.*

3 Neque † decretum Iudicis de immittendo in fauorem Giorginorum, & ipſa immiſſio ſubſecuta priuauit prædictos Fabritium, & Zanniculos, & Catherinam prima eorum poſſeſſione, quoniam nulliter proceſſum fuit non citatis ipſis poſſeſſoribus, † 4
qui tamen, quamuis lite pendente emerint, erant citandi. *Hond. conſ. 20. numero 43. & ſeq. vſque ad numerum 53. lib. 1. Rot. coram Card. Mantic. dec. 7. numero 4. & ſecundum alios in prima deciſione congeſtos.*

Quibus nec repugnat deciſio in Interamnen. Bonorum 17. Decembris 1610. coram Reuerendiſſimo D. meo Daualerio; Quoniam † ibi lite pendente 5
alienatio fuerat aperte facta doloſe, & in fraudem paratæ executionis, & titulo lucratiuo donationis, hic autem facta fuit titulo oneroſo, & bona fide propter ſententiam abſolutoriam latam ad fauorem alienantium, quæ tranſitum fecerat in iudicium. Et quamuis fuiſſet à ſententia appellatum, & † eſſet 6
deſerta inſtantia appellationis, non autem inſtantia nullitatis, & iniuſtitiæ æque principaliter commiſſa, & ſic res eſſet litigioſa, *Gayl. obſeru. 131. num. 6. lib. 1. Rot. dec. 33. num. 6. par. 3. diuerſ. & dec. 151. n. 2. par. prima recent.* † At tamen ſtante longa ac- 7
quieſcentia partis, quæ diu tacuit poſt commiſſam d. cauſam, negari non poteſt, quin alienantes, & ij, in quos fuit facta alienatio, & qui litem ignorabant, vt præſumitur, & pretium ſoluerunt, fuerint in bona fide ad effectum vt non dicantur penitus instituti pendente lite, adeo vt non debuerint citari, *ſecundum allegatos Doctores.*

Quo vero ad reliquos poſſeſſores, quos informantes pro Giorginis dicunt fuiſſe citatos, vel eorum Procuratorem, aut aſſertos auctores, quamuis multa deducantur contra dictas citationes, quod nempe mandatum procuratoris expirauerat per mortem conſtituentium, & quod hæredes non fuerunt citati, nec verba ſententiæ directa contra procuratorem, prout † dirigi debebant, *ſecundum Bald.* 8
& Alexand. in l. nulla. C. de procur. Becc. conſ. 110. n. 3. verſ. non omitto. & aliæ etiam nullitates, quatenus hæ citationis quoad iſtos deficeret, apponerentur, ſcilicet, quod decretum vltimum emanauerit non reuocata prima ſententia de partibus contra Giorginos lata, † prout alias in terminis decre- 9
ti de immittendo neceſſariam eſſe huiuſmodi reuocationem primæ ſententiæ, *dixit Rota in Anconita Hæreditatis 11. Martij 1616. coram R. P. D. meo Vbaldo.* Et quod, † cum ſemel cauſa eſſet fa- 10
cta appellabilis per appellationem interpoſitam à fideicommiſſariis à dicta ſententia lata in partibus, remanſerit quoque appellabilis ad fauorem poſſeſſorum, & ſic non fuerit locus viæ executiuæ. Nihilominus Domini indulſerunt, vt contra iſtos, qui prætenduntur quoquo modo citati, iterum Giorgini audiantur.

Et ita vtraque parte informante. &c.

R. D. COCCINO

ALERIEN. PENSIONIS

Lunæ 1. Iulii 1624.

SVMMARIA.

1 *Solutio vnica ſufficit ad effectum mandati de manutenendo.*

2 *Soluens nomine alterius notabilem pecuniarum ſummam præſumitur habens mandatum Ampl. vt num. 4.*

3 Ia-

3 *Iactare quis ſuum non præſumitur.*

5 *Solutio partis termini præiudicat tam ad effectum ratificationis alterius ſolutionis, quam ad effectum mandati de manutenendo.*

6 *Penſionis titulum habens vniuerſale ex receptione partis conſtituitur in quaſi poſſeſſione recipiendi totum.*

7 *Iuriſdictionis parte ſi quis non habens titulum vſus ſit, non dicitur acquiſiuiſſe quaſi poſſeſſionem, niſi quoad illam partem ſi vero titulum habeat, tunc ex quaſi poſſeſſione in vno actu dicitur acquiſiuiſſe quaſi poſſeſſionem reſpectu totius, prout ſic præſumitur habuiſſe animum.*

8 *Certioratio principalis præſumitur ex conuenienti temporis interuallo.*

9 *Penſionis terminus integer ad tranſlatarium ſpectat, nec inter heredem, & cum diuidi debet, ſi antequam dies venerit transferens deceſſerit.*

DECISIO DIX.

BO. me. Cardinalis Saulius in bona exiſtens valetudine penſionem ſcutorum 1000. auri in auro alias ſibi per Felic. record. Greg. XIV. reſeruatam ſuper fructibus menſæ Epiſcopalis Alerien. vigore facultatis ſibi conceſſæ à S. M. Greg. XV. 9. Martij 1621. tranſtulit in D. Antonium Manſionem, qui à Banco D. Iuſtiniani duas partitas exegit, prima ſcilicet 9. Martij 1623. ſcuta 500. auri in auro ſtamparum vigore ordinis dati per Patrem Benedictum Iuſtinianum Clericum Minorem Epiſcopi fratrem carnalem, qui ordo continebat, *Sarà contenta di pagare ſcudi 500. d'oro in oro al Sig. Antonio Manſione, e dite ſone per la penſione di ſcudi 1000. ſimili ſopra i frutti della Chieſa d'Aleria traſferita dal Sig. Card. Saul in teſta ſua per littere, e breui Apoſtolici, e queſti ſcudi 500. ſe gli pagano per il termine di S. Giouanni 1622. &c.* Secundam vigore ordinis in eodem Banco per eundem Patrem Iuſtinianum dati ſub die 8. Iulij 1623. ſcutorum 418. ſtanparum per hæc verba, *Quali può pagare à bon conto della penſione, che ha ſopra i frutti della Chieſa d'Aleria, e queſti dell'annua maturata in Natale proſſimo paſſato &c.* Stante hac ſerie facti dubitauit, An D. Antonio eſſet dandum mandatum de manutenendo; quod affirmatiue reſolutum fuit, quia de eius poſſeſſione
1 conſtat ſaltem ex ſecunda ſolutione, † quæ licet vnica, ſufficeret, cum verſemur in incorporalibus, *Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina num. 53. de cauſ. poſſ. & propr. Rot. dec. 17. n. 1. p. re. 2. & fuit reſolutum in his terminis in cauſa Spoletana Penſionis 21. Iunij 1619. coram R. P. D. meo Vbaldo, & nouiſſimè in cauſa Calaguritana Penſionis 17. Iunij huius anni coram Reuer. D. meo Patriarcha.*

Quod autem dicta ſolutio ſufficiat, etiam quod non conſtet de mandato P. Benedicti Iuſtiniani, qui ſoluit nomine Epiſcopi fratris, ſatis eluceſcit cum P. Benedictus ſoluerit primam ſummam ſcutorum 500. auri in auro, & deinde ſecundam ſcu-
2 torum 418. ſimilium, † quare ſine dubio præſumitur ſoluiſſe de mandato Epiſcopi, *Rot. deciſ. 2. de cauſ. poſſ. & propr. in antiq.* quæ mouetur ea ratio-
3 ne, quia † quis non præſumitur iactare ſuum, *Caſſad. deciſ. 3. ſub num. 4. verſ. item ſecundum Rot. de procurat. S. M. Greg. dec. 275. num. 3* Neque eſt facienda vis, quod adſint duæ tantum ſolutiones, quia
4 † licet *Rota d. deciſ. 2.* loquatur quando retroactis temporibus fuit facta ſolutio, tamen Caſſadorus firmat ſufficere conſtare de tali ſolutione antecedenti, quæ alias ſi probaretur legitime facta, ſufficeret ad manutentionem, quia ſolutiones poſtea factæ ſatis cenſentur factæ de mandato Domini, quod maxime procedit in hac facti ſpecie, vbi nedum concurrit titulus D. Antonij, ſcilicet tranſlatio penſionis, ſed etiam quantitas ſoluta, & qualitas ſoluentis, qui non ſolum eſt frater Epiſcopi, ſed perſona Religioſa, quæ non eſt veriſimile, quod voluerit fratrem ſupplantare, † vnde eo magis præſumitur 5
mandatum, *ex late cong ſtis in prædicta dec. S. M. Gregor. 275. n. 3. & ibi Add. in littera C.* Eoque magis prædicta videntur procedere, quia poſt dictam tranſlationem D. Modernus Epiſcopus, videlicet de menſe Maij 1622. fuit in Curia, vnde non eſt veriſimile, quod conciuis, & bo. me. Cardinalis Sauli domeſticus de dicta tranſlatione hoc eſt de re ſibi ſpectante nullam relationem habuerit.

Neque obſtat, quod iſtæ coniecturæ elidantur, ex quo penſio prius ſoluebatur bo. me. Cardinali Saulio, hoc enim nihil facere videtur, cum non ſit veriſimile, vt dictum eſt, quod frater, & ex ea Religione, qui viuit in maxima puritate voluerit ſupplantare fratrem cum tam notabili præiudicio conſtituendo Iuuenem in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem, quæ alias fuiſſet ſoluenda Octuagenario ſeni, eoque magis quia credendum eſt, vt modo fuit conſideratum, D. Epiſcopum de tranſlatione ſatis non habuiſſe notitiam, ſed ceſſat omnis difficultas, quia, cum à ſolutione prima vſque ad ſecundam quatuor menſes interuenerint, non eſt dicendum, quod P. Benedictus minime certioraſſet, fratrem, de eius ordine, non fecerit ſecundam ſolutionem, alias cum frater, & perſona Religioſa de maxima iniquitate redargueretur, quod dicendum non eſt, & hæc vltima ſolutio eſt, quæ præſumitur facta de mandato Epiſcopi, & inducit ratificationem primæ: ita vt de poſſeſſione D. Antonij non ſit ambigendum, *Rot. d. deciſ. 2. Caſſad. & alij ſupra allegati.*

Et † iſta vltima ſolutio, licet non ſit pro integro 5
termino, ſuffragatur, quia hoc ex illa agitur ad ratificationem primæ, & parum refert, quod non ſit pro toto termino, aut agitur, vt ex illa concedatur
manutentio, & pariter ſuffragatur, quia, † cum D. 6
Antonius habeat titulum vniuerſalem tranſlationis penſionis ex receptione partis conſtituitur in quaſi poſſeſſione recipiendi totum, *Bart. in l. 1. §. ſi quis hoc interdicto. num. 1. verſ. nam probata. ff. de itin. actuq. priuato* vbi quod, † ſi quis non habens titulum 7
vſus eſt parte iuriſdictionis, non acquirit poſſeſſionē, niſi quoad illam partem, ſi vero habet titulum, tunc ex quaſi poſſeſſione in vno actu acquirit poſſeſſionem reſpectu totius, quia cenſetur habere animum acquirendi totum, *Gig. de penſion. q. 84. per tot. & ſignanter ante n. 1. verſ. circa prima, & fuit in terminis noſtris reſolutum in dicta Spoletana Penſionis, & Calaguritana, in qua Rota ſequitur Bart. in d. §. ſi quis hoc interdicto.*

Neque poteſt fieri fundamentum, quod à ſolutione primi termini, vſque ad ſolutionem ſecundi interuenerint tantum quatuor menſes, qui non ſufficiunt, vt in iſto tempore Ciuitas Alerien. poſſit peti, & ex ea reſponſum haberi, vt teſtes videntur
deponere, † & ſic P. Iuſtinianus non potuerit Epi- 8
ſcopum certiorare. Quia, quidquid ſit, ſi quis vellet ab vrbe tempore hiemali per mare diſcedere, eſt repetendum, quod prima ſolutio fuit facta de menſe Martij, ſecunda de menſe Iulij, & ſic tempus intermedium aptiſſimum eſt ad nauigandum, & ſufficiens eſt, vt quis ex Vrbe Alerien. eat, & redeat, vt deponunt ipſimet teſtes. Vlterius fuit etiam conſideratum, quod litteræ tranſmittuntur Ianuam per Tabellarium, qui expeditis Equis accedit, vbi adeſt continuo traiectum ad Inſulam Corſicæ, quæ eſt ſub dominio Ianuenſi, vnde nedum

intra

intra tempus quatuor menſium, ſed longè minus Epiſtolæ poſſunt tranſmitti, & recipi reſponſiones, vt in fide, quæ data fuit, & res eſt notoria apud illos, qui orbis ſitum aliquo modo notum habent, & ceſſaret omnis difficultas, ſi admitteremus, vt veriſimile eſt, quod D. Epiſcopus de hac tranſlatione in Vrbe notitiam habuerit.

Neque verum eſt, quod conſtet de contraria mente D. Epiſcopi ex litteris per ipſum datis. Nam, ſi attendamus litteras datas P. Iuſtiniani Fratri ſub die 15. Ianuarij 1623. nihil faciunt, quia dum dicunt, *Per le penſioni de Sig. Cardinali Sauli è Borgheſe*, poſſunt intelligi demonſtratiuè initium reſeruationis penſionis factæ bo. me. Card. Saulio, & ſic litteræ ſine dubio eſſent interpretandæ admiſſa Epiſcopi tranſlationis in Vrbe.

Sed ceſſat omnis difficultas, quia penſio primo loco fuit ſoluta D. Antonio 9. Martij 1623. & ſic epiſtolæ longè præcedunt ſolutionem, & medio tempore D. Epiſcopus potuit certiorari de præſcripta tranſlatione, nec remaneant, de quo dubitandum ſit, quia cum dicta prima ſolutio fuerit facta D. Antonio, & ſic etiam ſecunda, ex ſecunda ſaltem, vt ſupra, fuit acquiſita poſſeſſio; litteræ vero Ianuæ datæ per Iuſtinianum ſub die 25. Ianuarij, & 4. Martij eiuſdem anni, dum loquuntur de penſionibus Cardinalium, habent reſponſiones, de quibus ſupra, & loquuntur de ordine dato per prius ſcilicet ante diem 25. Ianuarij, aliæ enim litteræ dependent ab illa data ab eodem Iuſtiniano die 25. Ianuarij, & ſic cum ſolutiones factæ, D. Antonio fuerint factæ longè poſt, dictus ordo longè anterior non ſufficit, quia potuit mutari, prout mutatus cenſetur ſaltem in ſecunda ſolutione, ex ſupra deductis.

Denique non releuat, quod penſio fuerit tranſlata 9. Martij anni 1621. & tamen D. Antonius non exegerit terminos eiuſdem anni, ad quem nedum terminus Natiuitatis Domini ſequentis, ſed etiam San. Ioannis antecedentis ſpectabat, licet
9 penſio fuerit tranſlata de menſe Martij, † cum antequam nata eſſet actio illius termini, Cardinalis tranſtuliſſet, *Put. deciſ.14. lib.3. Gabr. conſ.191. n.3. lib.3. Rot. deciſ.240. num.4. in fin. part.1. recent.* quia, quidquid ſit de veritate huius facti, non nocet D. Antonio, qui potuit D. Cardinali gratioſè, & poſt factum remittere illos duos terminos, & ſi non remiſit, poterit agere contra hæreditatem, quod tamen non prodeſt D. Epiſcopo, reſpectu cuius ſatis eſt, quod doceat de poſſeſſione valida quandocumque acquiſita, quæ ſufficiat ad effectum manutentionis, prout iſta ex ſuperius deductis ſatis ſufficere videtur.

Et ita concluſum ter cauſa propoſita, & vtraque parte informante, &c.

REMBOLDO

Placentina. Penſionis.

Veneris 14. Nouembris 1625.

SVMMARIA.

1 *Manutentionis ad effectum in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem debet aliquo modo conſtare de illius reſeruatione.*

2 *Penſione reſeruata ſub conditione, ea non adimpleta non competit manutentio.*

3 *Manutentio dependens a negotio principali non debetur, niſi ipſo principali negotio diſcuſſo.*

4 *Solutio facta cum proteſtatione de non ſoluendo niſi pro rata factu liquidatione, quæ facienda erat, ſuffragatur ad effectum quaſi poſſeſſionis.*

Decisio DX.

DOmini cenſuerunt non eſſe dandum mandatũ de manutenendo D. Franciſco.

Primò Quia non conſtat de reſeruatione penſionis, † de qua etiam ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem debet aliquo ſaltem modo conſtare, *vt per Achill. de Graſſ. deciſ.4. de reſcript.* vbi quod denegatur manutentio, etiam ſi conſtaret, quod aliquo certo tempore exegerit penſionem, quando non conſtat de reſeruatione, quia in primis debet conſtare de exiſtentia. 1

Secundò quia ex propria confeſſione D. Franciſci apparet d. penſionem fuiſſe ſub expreſſa conditione reſeruatam, quod illa effectum ſortiri deberet, poſtquam nonnullæ aliæ penſionis ſimilis ſummæ ceſſaſſent, & etiam cum decreto, & quod ſi contigiſſet per Rotam, coram quali pendebat, ſuper diſmembratione fructuum Canonicatus iudicari d. diſmembrationem validam fore d. penſionem Decanus pro rata tantum fructuum ſoluere deberet; Vnde, cum fuerit poſtea iudicatum, locum eſſe factum diſmembrationi, nec hactenus fuerit facta liquidatio ratæ ſoluendæ per d. Decanum, & minus probetur, quod aliæ penſiones ceſſauerint, videtur 2
vtrumque obſtare petitæ manutentioni, defectu ſcilicet dictæ probationis, & liquidationis, ſine qua non poteſt conſtare, quæ ſumma ſit debita per d. Decanum, & ſic hoc caſu manutentio videtur pendere à negotio principali, † quæ propterea non da- 3
tur niſi prius diſcuſſo ipſo negotio principali, *vt late fuit dictum coram S.M. Greg XV. dec.283. num.4. & 5. & ibi Addens. num.8.*

Tertiò accedit, quod non conſtat etiam de prætenſa poſſeſſione D. Franciſci, ex tribus enim quietantiis in actis exhibitis primæ duæ non videntur loqui de iſta penſione; tertia vero continet proteſtationem à Decano factam de non ſoluendo penſionem niſi pro rata facta liquidatione de qua ſummas † quæ propterea tollit effectum ipſius poſſeſſionis, 4
Put. dec.32. lib.2. Seraph. dec.403. num.1. cum ſeq. Rot. dec.103. num.1. part.3. diuerſ.

Et ita fuit reſolutum ſolo D. Decano informante, &c.

R. P. D. PIROVANO

Cæsaraugustana Veſtiarij.

Veneris 27. Martij 1626.

SVMMARIA.

1 *Agens interdicto retinendæ dicitur agere non ſolum obligatione perſonali ex contractu, vel quaſi, ſed etiam reali.*

2 *Obligatio perſonalis tranſit cum reali ad quemcumque rei poſſeſſorem, & num.3. & 9.*

3 *Interdicta omnia ſunt perſonalia in rem ſcripta.*

4 *Beneficij poſſeſſione dimiſſa, & in alium tranſlata perſonalis actio rei non poteſt exerceri contra illum, qui poſſeſſionem dimiſit, ſed contra ſucceſſorem.*

5 *Beneficij dimiſſio fieri poteſt etiam ad effectum ſe liberandi ab onere ſoluendi debitum ratione beneficij.*

6 *Creditor agere poteſt contra ſingularem ſucceſſorem actione perſonali in rem ſcripta etiam quod regulariter contra eum non tranſeat obligatio perſonalis ſine ceſſione.*

7 *Electio eſt creditoris agendi ad praeſtationem debitam ratione beneficij potius contra primum beneficij poſſeſſorem, quam contra poſſeſſorem nouum. Decl. vt num. 8. & ſeqq.*

10 *Remedium retinendæ poſſeſſionis datur etiam in actionibus perſonalibus, vt in cenſu, penſione, decima, & aliis annuis præſtationibus.*

11 *Decl. procedere in præſtatione ſubiecta ratione rei, puta cenſus, collectæ, ſeruitutis, vel vaſallarij, non autem in perſonalibus actionibus, & n. 13.*

12 *Poſſeſſorium lex dat, cui petitorium conſonat.*

13 *Petitorium non conuenit perſonalibus actionibus, dum agitur tantummodo ad dandum.*

14 *Fructus in interdictis non veniunt niſi à die petiti mandati.*

15 *Interdicti retinendæ effectus ſunt, vt poſſeſſor non turbetur, & ſciatur quis actor, vel reus ſit.*

16 *Reſignans reſignatione adhuc non effectuata, non dicitur interim liberatus ab onere ſoluendi annuam præſtationem.*

17 *Probatio ſolius poſſeſſionis ſine qualitate non ſuffragatur, cum deficiat probatio cauſæ poſſidendi.*

DECISIO DXI.

CVm de anno 1619. D. Petrus Martel prouiſus fuiſſet à Sede Apoſtolica de Cameraria, de qua agitur, Capitulum autem, & Prior Eccleſiæ del Pilar eamdem Camerariam eum de gremio contulerint, qui poſſeſſionem ceſſit eidem Petro, & cauſam in Rota commiſit, ſecuta poſtmodum concordia, & dimiſſa Cameraria prouiſo per Capitulum reſeruata certa annua penſione; Canonici pro eorum Veſtiario prætenſo ex fructibus dictæ Camerariæ egerunt contra D. Petrum poſſeſſorio iudicio, vt manutenerentur in quaſi poſſeſſione exigendi quantitatem ſolitam pro Veſtiario prædicto, & dato dubio ſuper hoc de Dominorum conſenſu, & hodie propoſito, dictum fuit, Priori, & Capitulo non eſſe dandum mandatum de manutenendo.

1 Dum † enim Canonici egerunt interdicto retinendæ, non tantum egerunt perſonali obligatione
2 ne ex contractu, vel quaſi, ſed reali † cum qua tranſit & perſonalis ad quemcumque poſſeſſorem rei,
3 † prout eſt natura omnium interdictorum, quæ fundatur in actione perſonali ſcripta tamen in rem, quam ſemper perſonalis concomitatur, *gloſſ. in l. 3. in verſ. eſt enim perſonalis actio. ff. ad exhib. & in l. ſi terſius. §. ſi quis prius in verſ. in perſonam. ff. de aqu. plu. art. Bart. in eod. §. ſi quis prius num. 2. Iaſ. in §. quædam num. 21. 22. & 45. Inſt. de act. Soccin. ſen. in cap. ſanè num. 6. verſ. ſeptima declaratio de for. compet. Menoch. in 3. remed. retin. num. 418.* & † cum hodie
4 poſſeſſio beneficij, ex quo debetur Veſtiarium, fuit per Petrum dimiſſa, & penes prouiſum à Capitulo reperiatur; contra eumdem, & non contra Petrum perſonalis actio rei exerceri debet, & poteſt, quia ſcilicet Veſtiarium ex re debetur, & ſic ex fructibus ipſius beneficij ſolui debet, quod Petrus defectu poteſtatis ob dimiſſam poſſeſſionem præſtare non
5 poteſt, † quam dimiſſionem facere potuit etiam, vt ſe liberaret ab onere ſoluendi debitum ratione beneficij, *Felyn. in cap. ad audientiam il ſecundo num. 6. de reſcript. Roderic. de ann. redit. lib. 2. q. 9. n. 68.*

Neque obſtat, quod hæc exceptio realitatis, & concomitantiæ perſonalis ipſius creditoris, & ſic Canonicorum, dum † agere poſſunt contra ſingu- 6
larem ſucceſſorem, etiam quod regulariter contra eum non tranſiret obligatio perſonalis ſine ceſſione, *l. 3. in fin. ff. vſufr. quemad. cau. l. quadam. §. 15. autem de eadem l. eum qui in princ. ff. de fruc. non autem Petri debitoris*, † contra quem Canonici eligere poſſunt 7
agere omiſſo nouo poſſeſſore, *ſecundum veriorem, de qua per Gabr. conſ. 47. num. 12. & 13. lib. 1.*

Quia non eſt quæſtio de electione agendi, ſed qua actione, nam † quod perſonali agere poſſint, 8
non impugnatur, ſed quod realis ſit deneganda, contradicitur, ex quo † illa ſequitur poſſeſſorem, 9
vt ſupra dictum fuit, cuius contrarium non determinat, Gabr. nec diſtinctio data interius, & perſonam extinctam, & perſonam tantummodo extinctam videtur concludens, vt ſcilicet hoc ſecundo caſu ex varietate perſonarum non varietur ex parte rei ius actionis ſecundum rationes, deciſionis, *Guid. Pap. deciſ. 629.* quia non variatur ius agendi contra ſucceſſorem, nam quemadmodum ex remedio retinendæ poterant Canonici agere ante ceſſionem contra Petrum probatis requiſitis, eodem modo ſublata eadem perſona poſſunt agere contra ſucceſſorem.

Quod ſi adhuc replicetur, † in perſonalibus actio- 10
nibus non etiam denegari remedium retinendæ poſſeſſionis, vt in cenſu, penſione, aut decima, quæ ſub annuis præſtationibus continentur, *ſecundum veriorem Canoniſtarum opinionem, de qua per Bald. in cap. querelam, num. 16. de elect. & alios relatos per Aff. deciſ. 395. num. 4. & ſeq.* obiectum bene euitatur, *ex eodem Baldo in rubr. C. de fideicomm. num. 2. reſpondendo ad cap. querelam*, † vt loquatur in præſtatione ſub- 11
iecta ratione rei, puta cenſus collectæ, ſeruitutis, vel vaſſalarij, quia lex dat poſſeſſorium, cui petitorium 12
conſonat, † non ſic in perſonalibus actionibus, qui- 13
bus non conuenit petitorium, dum agitur tantummodo ad dandum, *a quo non diſſentit Aff. d. dec. 395. num. 8.*

Præterea, ſi etiam ad merum ſtatum danda eſſet manutentio pro decurſis, eſſet inutilis, quia † in in- 14
terdictis fructus non veniunt niſi à die petiti mandati, *l. in. interdictis. ff. de interd. Seraph. deciſ. 845. num 2. & 1168. n. 3. cum aliis allegatis in Eboren. Decimarum 24. Maij 1622. coram me*, & pro fructibus Petrus non turbat Canonicos in eorum poſſeſſione, quia caret beneficio, neque contendit eos eſſe actores, non autem reos, † qui ſunt effectus huius inter- 15
dicti retinendæ, *Rolan. conſ. 8. num. 24. lib. 14. Beniens. dec. 79. num. 3. & 4.*

Neque eſt inſiſtendum ſuper reſignatione nondum effectuata, † quaſi interim Petrus non dicatur 16
liberatus ab onere ſoluendi Veſtiarium, *Pariſ. de reſignat. lib. 1. quæſt. 4. num. 73. & lib. 4. quæſt. 8. num. 27.* Quia ex facto ceſſat obiectum, maximè quia nec prouiſus à Capitulo de impedimento conqueſtus eſt.

Placebat etiam Dominis pro excluſione manutentionis, quod teſtes Canonicorum non concludebant in dicto deficienti poſſeſſione in exigendo Veſtiarium, nam in erectione huius Dignitatis Veſtiarium legitur reſeruatum Canonicis ſimpliciter, exceptis tamen illis, qui propter honores, quibus gauderent, non indigerent dicto Veſtiario, nempe Prior, Sacriſta, Subſacriſta, Capellanus, Operarius, Elemoſynarius, Infirmarius, Præpoſitus piſcis, & olei, & duo Canonici in Rota, Vnde cum hodie ſint tot officia, quot Canonici, ceſſat probatio qualificatæ poſſeſſionis requiſitæ ad hunc effectum, dum non ſuperſunt Canonici ſimplices, quibus Veſtiarium debeatur, & † ceſſante qualitate 17
probatio non eſt releuans, cum deficiat probatio cauſæ poſſidendi; *Oldrad. conſ. 257. num. 41. Rot.*

in

Digitized by Google

in Sabinen. Iuris paſcendi 16. Ianuarij 1605. coram me.

Et ita, &c.

REMBOLDO

NEAPOLITANA. BENEFICIJ.

Lunæ 22. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria non datur non conſtito de contrauentione, & inobedientia mandati, & executorialium, & ſic de contumacia, & num.4.*

2 *Declaratoria non poteſt dari ob non paritionem mandati de manutenendo contra eum, contra quem, nec eo citato fuit relaxatum.*

3 *Mandatum de manutenendo an poſſit relaxari, & exequi contra illum, qui ſe intruſit lite pendente ipſo non citato.*

6 *Probatio plena requiritur ad effectum declaratoriæ.*

DECISIO DXII.

DOmini ceoſuerunt, non eſſe dandam declaratoriam nec contra D. Ioan. Baptiſtam, nec etiam contra D. Ottauianum. Et, quidem qooad D. Ioannem Baptiſtam res videbatur de plano procedere, quia † non conſtat de aliqua contrauentione mandati, & executorialium à Rota relaxatarom, atque ita non probatur contumacia, ſine qua non fertur declaratoria, *cap. contingit. il 2. & cap. ſacro. de ſent. excommunic. Rot. dec. 585. num. 6. part. prima in recenti, cum ibi allegatis.*

Quo vero ad Ottauianum Primo obſtare videtur,
2 quod † mandatum de manutenendo non fuit contra
ipſum, nec eo citato relaxatum.

Nec obſtat, qood D. Ottaoianus dicitur ſe intro-
3 ſiſſe in poſſeſſionem lite pendente, † quodque propterea potuit mandatum etiam ipſo non citato relaxari, & contra eumdem executioni demandari, quia non conſtat de intruſione Ottauiani lite pendente; neque ea probatur ex inſtromentis venditionum fructuum factarum ab eodem Ottauiano annis 1624. & 1625. & ſic quod ante motam litem non potuerit eſſe in poſſeſſione Beneficij, de quo agitur.

Secundo obſtat relaxationi petitæ declaratoriæ
4 quod † non probatur contrauentio, & inobedien-
tia D. Ottauiani.

Non obſtat dicta duo inſtromenta venditionom fructuum factarum per d. D. Ottauianum, quia, præterquam quod primum inſtrumentum fuit celebratum anno 1624. & ſic antequam eſſet ei intimatum mandatum à Rota relaxatum.

Quod demum ei fuit intimatum 17. menſis Februarij 1625. *vt apparet ex datis in ſummario Ioannis Maria num 7.*

Non conſtat etiam, quod fructus, de quibos in dictis inſtrumentis, ſpectarent ad Beneficium, de quo in dicto mandato; Et ſic ex dictis venditioonibus nulla reſultat probatio contrauentionis quoad dictum mandatum, præſertim ad effectum declarato-
5 riæ. † ad quem effectum requiritur plena, & con-
cludens probatio, *Lancell. de attent. cap. 26. num. 93. & 103. Capmaq. dec. 381. part. 2.*

EMINENTISS. D. CARDINALI Vbaldo

OVETEN. IVRISDICTIONIS.

Lunæ 22. Martij 1627.

SVMMARIA.

1 *Quaſi poſſeſſio ſola ſufficit in iudicio manutentionis.*

2 *Immemorabilis requiſita.*

3 *Immemorabilis non eſt neceſſaria ad effectum manutentionis, ſed ſufficit poſſeſſio longæua.*

4 *Collatio etiam vnica ſufficit ad effectum manutentionis.*

5 *Teſtes contra inducentem magis probant.*

6 *Epiſcopus habet intentionem fundatam in iure conferendi omnia beneficia ſua diœceſis.*

7 *Poſſeſſio longæua ſuffragatur ad effectum manutentionis, etiam ſi ſit contra ius.*

8 *Aſſiſtentia iuris ad fauorem Epiſcopi ceſſat in iuriſdictione diſtincta.*

9 *Titulum habenti facilius datur manutentio.*

10 *Titulus ad effectum manutentionis non requiritur.*

11 *Concilium non tollit ius competens Inferioribus Collatoribus, dummodo fiat concurſus.*

DECISIO DXIII.

DOmini reſponderunt pro Decano, & Archidiaconis Oueten. ſolum informantibus, quod illis ſit danda manutentio in quaſi poſſeſſione iuris conferendi beneficia etiam curata exiſtentia in diſtrictionibus ſuis, ſeruata tamen forma Sacri Concilij Tridentini Indi-
ctioni in Curatis, quia, cum † in hoc iudicio manu- 1
tentionis ſola quaſi poſſeſſio attendi ſoleat, *§. retinend. Inſt. de interd.* ea videbatur concludenter probata ex depoſitione plurium teſtium, tam primi examinis facti coram Nuntio de anno 1587. quam ſecundi facti de anno 1597. in vim remiſſorialium Rotæ; qui teſtes deponunt, Decanum, & Archidiaconos Oueten. feciſſe etiam ab immemorabili tempore collationes beneficiorum ſuorum diſtrictuum, eaſque fuiſſe effectuatas ſcientibus, videntibus, & patientibus Epiſcopis, tam beneficiorom ſimplicium, quam curatorum; & licet non omnes teſtes fortaſſis bene concludant immemorabilem
† cum omnibus requiſitis, *gl. in c. 1. de praſcrit. in 6.* 2
tamen † ad effectum manutentionis iſta immemora- 3
bilis non eſt neceſſaria, ſed ſufficit, quod teſtes deponant de poſſeſſione longæua per plures collatio-
nes comprobata, quinimmo † ſufficeret etiam vnica 4
collatio, *Rot. diuerſ. deciſ. 222. num. 7. part. 1. & dec. 17. num. 4. part. 4. & in recent. dec. 413. num. 1. & dec 435. num. 1. & dec. 623 num. 1. part. 2. & dixit Rot. in Callien. Iuris conferendi* 14. *Maij* 1621. *coram bon. mem. D. meo Vbaldo, & in dec. in hac cauſa facta* 8. *Aprilis* 1622. *coram eodem.*

Et quidem de ſupradicta quaſi poſſeſſione non videtur poſſe dubitari, cum de ea deponant etiam
teſtes examinati pro parte Epiſcopi, † contra quem 8
propterea multo magis probant, *Abb. in cap. præſertim, num. 6. de teſtib. Gabr. de teſtib. concl. 1. num. 14.*

Non obſtat, quod hic agatur contra Epiſcopum,
† qui habet intentionem fundatam io iure confe- 6

tendi omnia beneficia ſuæ diœceſis, *cap. omnes baſilicæ.16. q.7. Felyn. in cap. cum venerabilis num.32. de except. Rot. diuerſ. dec.416. num.1. part.2. in re-*
7 *cent.* quia, † cum agatur in ſummariiſſimo retinendæ, & teſtes deponant de longæua poſſeſſione, ea ſuffragatur, etiamſi ſit contra ius, *iuxta not. per Abb. in cap cum veniſſent. num.8. de reſtit. & Franc. in cap. cum perſonæ. §. fin. de priuil. in 6. Rot. dec.595. num.4. part.1. diuerſ. & deciſ.685. num.3. part.1. in recent. & coram Felic. record Greg.XV. dec.370. vbi Add. ſub num.10. verſ. quando poſſeſſio eſt alicuius temporis conſiderabilis.*

Deinde ceſſare videtur etiam aſſiſtentia Iuris Epiſcopi ex Statuto libri nuncupati Reg. alba, in
8 quo appaiet † diuiſa iuriſdictio per diſtrictus, & in ſuis diſtrictibus aſſignata Archidiaconis, *vt in ſummario num.4. Rot. diuerſ. dec.121. num.1. & ſeqq. part.1. in recent.* Iſte enim liber poteſt etiam huic parti inſeruire pro titulo ſuæ quaſi poſſeſſionis,
9 † adeo vt eo facilius ſit concedenda manutentio, *cap. licet cauſam, vbi Felyn. num.9. de prob. Verall. dec.336. part.2. & fuit conſideratum in d. dec. in hac*
10 *cauſa facta*, licet † ad effectum manutentionis ille titulus non requiratur, *Bart. in l. quod meo num.1. ff. de acq. poſſ. Rot. deciſ.275. num.5. part.1. recent. & dec.554. num.11.*

Non obſtat, quod prædicta poſſint procedere quoad beneficia ſimplicia, non autem quoad curata, quia teſtes deponunt etiam de quaſi poſſeſſione circa beneficia curata, & dantur collationes etiam de illis, & ideo fuit reſolutum, manutentionem eſſe dandam etiam quod curata ſeruata forma Sacri Concilij Tridentini præuio ſcilicet concurſu per Epiſ-
11 copum facto, quia † Concilium non tollit ius competens Inferioribus Collatoribus, dummodo fiat concurſus, iuxta declarationem S. Congregationis, *de qua per Garz. de benefic. part.9. cap.2. §.1. num.121. vſque ad 126. Gonzal. ſup. reg.8. in §.3. prohem. n.16. & 17.*

Et ita deciſum, &c.

R.P.D. DVNOZETTO

Barchinonen. Beneficij

Mercurij 5. Martij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſor anterior eſt manutenendus.*
2 *Poſſeſſor anterior non priuatur ex immiſſione alterius nulla, & iniuſta, ſed ea non obſtante debet manuteneri.*
3 *Manutentio datur primo poſſeſſori non obſtante ſequeſtro per modum prouiſionis appoſito donec cognoſceretur de nullitate, & iniuſtitia immiſſionis ſecundi poſſeſſoris. Ampl. vt num.5.*
4 *Sequeſtrum factum à Iudice non priuat poſſeſſione.*
6 *Sequeſtrum etiam factum in vim clem.1. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. reuocatur, vbi concurrit nullitas ex defectu iuriſdictionis.*

Decisio DXIV.

Coram bo.me. Vbaldo reſolutum fuit, apponendum eſſe ſequeſtrum ſuper fructibus iſtius beneficij; deinde coram eodem in alia poſitione fuit etiam dictum, intrare arbitrium ad effectum ſuperſedendi, vt in deciſione extenſa per R. P. D. meum Merlinum die 21. Februarij 1625. Quo ſtante propoſui dubium, An Antonio prouiſo à Vicario Barchinonen. vigore mandati de prouidendo Nuntij Hiſpaniarum eſſet dandum mandatum de manutenendo, & conſequenter reuocandum ſequeſtrum, & Domini affirmatiuè reſponderunt.

Nam de eius poſſeſſione de tempore motæ litis conſtat ex inſtrumento captæ poſſeſſionis ſub die 28. Iunij 1622. *vt in eius ſummario num.2.* & ideo † vti anterior poſſeſſor eſt manutenendus, *cap. licet cauſam, & ibi Doct. de prob. Rota coram Greg.XV.* 1
deciſ.6. num.3. & dec.40 n.2. & alias ſæpe.

Non obſtat, quod Franciſcus acceperit poſſeſſionem vigore immiſſionis A. C. in executionem Breuis; nam, cum A. C. non ſolum nulliter, ſed etiam iniuſtè proceſſerit, ex quo ante prouiſionem Nuntij fuit probatum, fructus beneficij non excedere ducatos 24. & ſic prouiſio Nuntij conſumpſerat vacationem, & ita ceſſabat reſeruatio, *vt fuit ponderatum in d. dec. R. P. D. mei Merlini*, † conſequenter Antonius non fuit priuatus ſua anteriori poſſeſſione, in 2
qua non obſtante immiſſione nulliter, & iniuſtè conceſſa Franciſco ab A. C. eſt manutenendus, *Rot. coram Greg. XV. dec.105. num.22. & dec.307. num.6 & 7.*

Neque obſtat, quod beneficium eſſet ſub ſequeſtro, quia ſequeſtrum fuit appoſitum, vt deinde reſolueretur, ſi intraret arbitrium, & cum fuerit reſolutum intrare ad effectum ſuperſedendi ob nullitatem, & iniuſtitiam, ac etiam conſtare de bono iure Antonij anterioris ex prouiſione Nuntij, ex quo fuit probatum, beneficium non excedere ducatos 24. † vtique ei eſt danda manutentio, & ſequeſtrum
eſt reuocandum, vt fuit dictum in Bobien. Iuris 3
aptandi 12. Ianuarij 1590. coram Penia, † nec dictum ſequeſtrum priuauit Antonium ſua poſſeſſio- 4
ne anteriori, *Seraph. dec.773. num.7. Mantic. dec.252. num.6.*

Quod tanto magis procedit, quia † ſequeſtrum 5
non fuit appoſitum in vim clem.1. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. ſed ex officio, & ſic non debet durare vſque ad finem litis, ſed poteſt reuocari detecta nullitate, & iniuſtitia immiſſionis, *Seraph. d. dec.1335. n.6. & fuit dictum in Leodien. Abbatia 14. Ianuarij 1622. coram bo. mem. Vbaldo.* Maximè cum concurrit nullitas ex defectu iuriſdictionis, *vt dicitur in d. dec. R. P. D. mei Merlini*, & † vbi concurrit nullitas ex
defectu iuriſdictionis, nec etiam in vim dictæ clem. 6
apponitur ſequeſtrum.

Et ita, &c.

EMINENTISS. D. CARDINALI Vbaldo

Terracinen. Bonorvm.

Lunæ 31. Februarij 1627.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur poſſeſſori anteriori.*
2 *Poſſeſſio inſtrumentalis non ſuffragatur, nec eſt manutenibilis alio exiſtente in poſſeſſione.*
3 *Poſſeſſio iure familiaritatis ex ſuperuenientia noui tituli præſumitur mutata abſque alia declaratione.*
4 *Poſſeſſio probatur per actus poſſeſſorios. Ampl. vt num.5.*
6 *Dictio, ſemper, includit omne tempus.*

7 Ha

7 *Habitatio probat poſſeſſionem.*
8 *Clauium aſportatio probat poſſeſſionem.*
9 *Locatio deſeruit pro adminiculo ad probandam poſ-
ſeſſionem, etiam quod non probetur effectuata.*
10 *Cultura probat poſſeſſionem.*
11 *Fructuum recollectione probatur poſſeſſio.*
12 *Locatio cum exactione penſionis bene probat poſſeſ-
ſionem.*
13 *Teſtis vnicus ſufficit in iudicio manutentionis.*
14 *Teſtis de auditu non probat, præſertim in concur-
ſu probationis certæ per publicum inſtrumen-
tum.*
15 *Probata poſſeſſione in generali de bonis hæreditariis
alicuius intelligitur etiam probata quoad bona
particularia.*
16 *Poſſeſſio poſterior non eſt manutenibilis.*

DECISIO DXV.

IOannes Baptiſta Zauaglionus præten-
debat ex teſtamento ſuccedere in bonis
q. Cæſaris Zauiglioni eius patrui, qui
obiit die 17. Nouembris 1622. ſed,
cum Angelus, & fratres de Paganis, tam-
quam ſucceſſores eiuſdem Cæſaris ab inteſtato, ob-
tinuiſſent mandatum de immittendo, & ſucceſſiue
poſſeſſionem bonorum inſtrumentalem die 29. No-
uembris eiuſdem menſis accepiſſent; hinc orta con-
trouerſia inter partes, & per appellationem intro-
ducta cauſa in Rota cum facultate manutenendi
quem de iure; fuit hodie dubitatum An, & cui ſit
dandum mandatum de manutenendo, & Domini di-
xerunt, eſſe dandum Zauaglionis, non autem Paga-
1 nis, Quia † mandatum de manutenendo datur poſ-
2 ſeſſori anteriori, §. *retinendæ. Inſtit. de interd.* & † poſ-
ſeſſio inſtrumentalis non ſuffragatur, nec eſt manu-
tenibilis alio exiſtente in poſſeſſione, *l. prædia. ff. de
acq. poſſ. Rot. deciſ.* 147. *num.* 1. *par.* 2. *in recent.* Vnde
cum die 29. Nouembris, quo fuit capta poſſeſſio in-
ſtrumentalis per dictos de Paganis, eſſet iam in poſ-
ſeſſione Zauaglionus, iure merito debet ei dari ma-
nutentio, & non aliis ex ſupra allegatis.

Quod vero eſſet in anteriori poſſeſſione Zaua-
glionus quoad domum, & vineam, probatur ex teſti-
bus datis in eius, *ſummario num.* 3 & 4. qui non ſo-
lum deponunt, quod ipſe poſſidebat viuente teſtato-
3 re, † quod ſufficeret, cum ex ſuperuenientia noui ti-
tuli vigore teſtamenti dicti Cæſaris, poſſeſſio iure
familiaritatis præſumeretur abſque alia declaratione
mutata, *Achill. dec.* 4. *de cauſ. poſſ. & propr. Put. dec.* 331.
num. 2. *num.* 2. *lib.* 3. *in nou. Mantic. dec.* 71. *num.* 1. & 2.
dec. 245. *num.* 12. & *dec.* 67. *num.* 5. *inter impreſſ. Re-
uerendiſſimi D. mei Decani*; ſed etiam deponunt de
4 pluribus actibus poſſeſſoriis poſt obitum dicti Cæſa-
ris, per quos bene remanet probata dicta anterior
poſſeſſio, *Caſ. de Graſſ. dec.* 10. *num.* 3. *de cauſ. poſſ. &
propr. & dixit Rota in Ceſenaten. Bonorum.* 21. *Februa-
5 rij* 1622. *coram bon. me. D. meo Vbaldo*, idque præſer-
tim cum teſtes deponant per verba, ex quibus com-
prehenditur continuatio abſque aliqua intermiſſio-
ne, & aliqui quoad vineam deponunt etiam per di-
6 ctionem, ſemper, † quæ includit omne tempus, *gl. in
l.* 1. *ff. ſol. matr. & l. eorum. ff. ad leg. Pompei. de paricid.
Pariſ. conſ.* 90. *num.* 28. & *ſeq. lib.* 2. & *conſ.* 74. *num.* 4.
lib. 3. deponunt enim, quoad domum de inhabitatio-
ne domus tam ante, quam poſt mortem teſtatoris,
7 † per quam bene probatur poſſeſſio, *Dec. conſ.* 400.
num. 40. *cum aliis per. Menoch. de retin. remed.* 3. *num.*
563. *Rot. diuerſ. dec.* 254 *num.* 2. *par.* 4. nec non depo-
nunt, quod d. Zauaglionus poſt mortem Cæſaris re-
manſit in domo, illamque clauſit, & claues ſecum
aſportauit, † quod pariter bene probat poſſeſſio- 8
nem *iuxta l. clauibus. vbi Bart. ff. de contrah. empt. §. item
ſi quis merceſ. vbi gl. Inſt. de rer. diuiſ. Menoch. de retin.
remed.* 3. *num.* 569. & concurrit etiam eiuſdem domus
locatio facta die 18. Nouembris, data *in ſummario
num.* 3. † quæ inſeruit pro adminiculo, etiam ſi non 9
doceatur effectuata, *Rot. dec.* 275. *num.* 3. *part.* 1. *in re-
cent.* Quo vero ad vineam teſtes probant dictam
poſſeſſionem, † dum deponunt de cultura, *Maſcard.* 10
de probat. concluſ. 1182. *num.* 1. & *ſeqq.* necnon etiam
de recollectione fructuum, † per quam pariter pro- 11
batur poſſeſſio, *l. Titia. vbi Bart. ff. de ſolut. Pariſ. conſ.*
107. *num* 22. *lib.* 1. *Rot. dec.* 131. *num.* 3. & *dec.* 397.
num. 4. *par.* 1. *in recent.*

Quoad terras Turicellæ non ſolum probatur poſ-
ſeſſio per teſtes, qui deponunt de locatione facta
Zauaglionum viuente teſtatore, ſed etiam datur lo-
catio facta poſt eius mortem die 18. Nouembris
1622. *in d. ſummario num.* 6. † quæ iuncta cum exa- 12
ctione penſionis, de qua iidem teſtes deponunt,
bene probat poſſeſſionem, *l. qui vniuerſas*, §. *qui per
colonos. vbi gl. & Bart. ff. de acq. poſſ. Gabr. in tit. de
locat. concl.* 4. *num.* 2. *Seraph. dec.* 846. *num.* 1. & *dec.*
1200. *num* 1.

Quoad terras Montis Caprarij, & alle Canonauiue
probatur poſſeſſio ex teſtibus *in d. ſummario num.* 9.
quorum vnus deponit de vno corpore, altero,
† quod ſufficit in hoc iudicio manutentionis, *Me- 13
noch. de retin. remed. vlt. num.* 34. *Rot deciſ.* 146. *num.* 6.
part. 1. & *dec.* 375. *num.* 1. *lib.* 3. *par.* 3. *diuerſ. Seraph.
dec.* 614. *num.* 5.

Difficultas igitur reducitur ad Oliuetum in quinta
Angelorum, & ad terras in quinta *la Madonna
delle Gratie*, nam quoad Oliuetum teſtes ſuper eius
poſſeſſione deponentes, qui dantur *in ſummario
nu.* 5. deponunt ſimpliciter de poſſeſſione anni 1622.
& ſic non concludunt anterioritatem ante captam
poſſeſſionem inſtrumentalem quæ fuit, vt dixi, de eo-
dem anno 1622. 29. Nouembris Pariter quoad ter-
ras della Madona delle Gratie teſtes, *in ſummario
num.* 7. non videatur ſufficienter concludere de poſ-
ſeſſione ante d. inſtrumentalem poſſeſſionem Paga-
norum, & ſeptimus teſtis licet deponat, quod dictæ
terræ fuerint datæ ad culturam per dictum Zaua-
glionum cuidam Fabritio in vita Cæſaris, attamen
deponit de auditu ab eodem Fabritio, † quod non 14
videtur ſufficere, præſertim in concurſu probationis
certæ factæ per publicum inſtrumentum, *Seraph.
dec.* 312. *num.* 3.

Quibus tamen non obſtantibus etiam in iſtis Do-
mini dixerunt, eſſe dandam manutentionem Zaua-
gliono, cum, vltra ſupradictos teſtes, dentur depoſi-
tiones duorum teſtium vltimo loco examinatorum,
qui declarant ſtatim, & incontinenti ſequuta morte
Cæſaris Io. Baptiſtam tamquam hæredem continuaſ-
ſe, & apprehendiſſe poſſeſſionem bonorum tam ſta-
bilium, quam ſe mouentium, terrarum, & domorum
vbique exiſten. & ad d. Cæſarem pertinentium, vnde 15
† ſub hac generalitate comprehenduntur etiam ſu-
pradictæ terræ, quorum poſſeſſio cum fuerit ſtatim,
& in continenti capta poſt mortem Cæſaris, vt ſupra
dixi, remanet poſterior poſſeſſio inſtrumentalis dd.
de Paganis, quæ fuit poſt 12. dies à morte dicti Cæ-
ſaris, † & ideo non eſt manutenibilis, *Rot. dec.* 600. 16
num. 1. *par.* 1. *in recent.*

Et ita deciſum, &c.

R. P. D. PIROVANO

AVXIMANA, SEV ANCONITANA Florum

Lunæ 10. Ianuarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Petitorio actum, & concluſum dicitur, ſi in ſententia quis declaretur obligatus ad aliquid dandum, aut faciendum.*

2 *Sententia, quæ non iuſtificatur ex actis, remanet iniuſta.*

3 *Poſſeſſorium retinendæ ſupponit merum factum, petitorium vero iuſtitiam facti, quæ in poſſeſſoria non venit examinanda.*

4 *Obligatio annuæ præſtationis ex ſolo temporis curſu non inducitur.*

5 *Ampl. vt ex ſtylo Rotæ non ſufficiat decennium, aut vlterius tempus, ſed neceſſaria ſit quadragenaria, vel immemorabilis.*

6 *Rotæ auditor ſententiam ferre non poteſt niſi cauſa, & articulo in Rota propoſito.*

7 *Onera imponi non poſſunt per Communitatem abſque licentia Papæ.*

DECISIO DXVI.

CEnſuerunt Domini, ſententiam Rotalem eſſe iniuſtam: quia verba illius concludunt in petitorio; nempe Communitatem Offaneæ, & illius homines teneri, & obligatos eſſe ad deferendum, ſeu deferri faciendum ſingulo anno in vigilia feſtiuitatis, & ſolemnitatis Sanctiſſimi Corporis Chriſti pro honore ſolitæ Proceſſionis ſalmas tres florum iuxta præcepta dictæ Communitatis fieri ſolita, & dictos flores conſignandos, ac conſignari faciendum Capitaneis, ſeu ſolitis Officialibus dictæ Proceſſionis, prout ſic dictam Communitatem, & homines condemnamus, & condemnatos opportunis
1 remediis compelli mandamus? † ex eo enim quod quis declaratur obligatus ad aliquid dandum, aut faciendum ſemper in petitorio dicitur actum, & concluſum, *Menoch. in prælud. recup. num. 14. Cancard. in verbo petitorium, qu. 13. num. 35. Dec. conſ. 62. num. 1. verſ. 2 ſimiliter Alex. conſ. 96. num. 1. & ſeq. lib. 5.*
2 vndè † cum prædicta obligatio deferendi flores per Communitatem, & illius homines non iuſtificetur ex actis, ſententia ſemper remanet iniuſta *Caſ. de Graſſ. dec. 2. num. 6. de ſolut. Felin. in cap. inter cæteros, num. 10. de re iud. Rot. deciſ. 177. num. 1. 595. num. 4. & 659. num. 16. part. 1. recent.*

Quòd ſi Ciuitas Anconæ fundat probationem ſuam in teſtibus datis eius *ſummario num. 2.* illi omnes concludunt in poſſeſſorio, quòd Communitas, & omnes deferebant flores, non autem quod tenerentur, & obligati eſſent deferre, & prout in iudicio poſſeſſorio concludit prima ſententia de partibus, & poſtmodum illius reuocatoria in Rota & mandatum de manutenendo Ciuitati conceſſo recedendo à ſententia Rotali, quæ omnia nihil habent commune
3 cum petitorio: quia † poſſeſſorium retinendæ ſupponit merum factum: petitorium vero iuſtitiam facti, quæ regulariter non venit examinanda in iudicio poſſeſſorio, *Innoc. in c. bona, il 2. num. 4 de poſtul. prælat. Bal. in l. Ordinarij iuris, num. 7. C. de rei vendic. Couar. pract. q. cap. 17. num. 3. & ſeq. Laderch. conſ. 95. num. 4.* & propterea Ciuitas Anconæ pro fundamento ſuæ intentionis tenetur probare, vel expreſſam obligationem Communitatis Offaneæ, vel ius quæſitum cogendi ad deferendum flores præſcriptione, vel alio titulo habili ad acquirendum: quia † ſine 4
cauſa non ſuſtinetur obligatio annuæ præſtationis ex ſolo temporis decurſu, cum non ſit ſufficiens ad iudicandam obligationem, *Bart. in l. eum de in rem verſo, num. 2. ff. de vſur. Menoch. præſump. 131. num. 54. lib. 3. Roderic. de annuis red. lib. 1. quæſt. 15. num. 2.* &
ideo † Rota in huiuſmodi præſtationibus non admiſit decurſum decennij, aut vlterioris temporis: 5
ſed dixit neceſſariam eſſe quadragenariam, vt in *Salernitana Contributionum prima Martij 1613. coram bo. me. Vbaldo*, aut immemorabilem, vt in *Neapolitana Grani, & hordei 16. Decembris 1622. coram eodem Vbaldo*; vnde cum in prædictis deficiat Ciuitas Anconæ; merito ſententia in petitorio ſuſtineri non poteſt, & tanto minus: quia ante ſententiam ſuper prædictis non etiam fuit diſputatum; † cum 6
tamen teneretur eadem Ciuitas ex forma *Conſtitutionis Pij IV. & reformationis Pauli V. titulo de Auditoribus, §. Auditor.*

Non obſtat iuriſdictio, & ſuperioritas eiuſdem Ciuitatis vigore Bullæ Pauli III. reſpectu huius loci Offaneæ, & Statuti antiqui Anconæ probantis ſubiectionem eiuſdem.

Quia † non propterea infertur, probatam eſſe 7
facultatem imponendi onera abſque licentia Papæ vltra tenorem Conceſſionis, *l. 1. C. de indict. lib. 10. Honded. conſ. 86. num. 7. lib. 1.* & eundem ſenſum habuit, *Rota in hac cauſa 20 Iunij 1616. coram Card. Sacrato.*

Et ita, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Vbaldo

ELENAN. CANONICATVS

Veneris 11. Februarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis ſuffragatur ad quæſcunque effectus alio non exiſtente in poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio poſterior non ſuffragatur cum præſumatur clandeſtina, & in concurſu anterior eſt manutenenda, & num. 10.*

3 *Poſſeſſor anterior vt manuteneatur, ſufficit, quod non habuerit ſe pro ſpoliato.*

4 *Præſumitur in dubio, quod quis non habuerit ſe pro ſpoliato.*

5 *Decretum irritans inficit regulariter titulum, & poſſeſſionem.*

6 *Dec. procedere, quando certum eſt, illud intrare, alias, dum dubitatur, eſt interim poſſeſſor manutenendus.*

7 *Affectio inducitur etiam per prouiſionem ſubreptitiam, & nullam. Declar. vt num 8.*

9 *Affectio, & decretum irritans ceſſat ceſſante gratia.*

11 *Poſſeſſio ſolum anterior in manutentione attendi ſolet, etiam ſi ſit de facto.*

DECISIO DXVII.

VAcante Canonicatu, & Præbenda Eccleſiæ Elenen. per obitum Franciſci Romei fuit de illis facta collatio per Capitulum ad fauorem D. Antonij Compter poſſeſſione ſubſecuta,

Digitized by Google

ſecuta, ſed cum Coſmus Romeus vti coadiutor D.
Franciſci vigore litterarum Coadiutoriæ pariter ac-
ceperit poſſeſſionem eiuſdem Canonicatus, & Præ-
bendæ, introducta cauſa in Rota fuit hodie diſpu-
tatum, cui ſit dandum mandatum de manutenendo;
& Domini dixerunt, eſſe dandum Antonio, de cuius
poſſeſſione conſtat ex publico inſtrumento adeptæ
1 poſſeſſionis, † quod alio non exiſtente in poſſeſ-
ſione, ſuffragatur ad quoſcumque effectus, *l. prædia
vbi Bart. ff. de acq. poſſ. Rot. deciſ. 21. de reſtit. ſpoliat.
in antiq. Caſſad. deciſ. 10. in fin. de præben. Put. deciſ. 350.
num. 4 lib. 1. ſecundum nouam impreſſionem Felic. record.
Greg. XV. deciſ. 40. num. 1. & deciſ. 171. num. 1. & de-
ciſ. 500. num. 1.*

Non obſtat igitur poſſeſſio poſtea capta per D.
Coſmum, quia cum iam reperiretur in poſſeſſione
2 Antonius, non ſuffragatur, † cum tamquam poſte-
rior præſumatur clandeſtina, & antiquior manute-
netur, *cap. licet cauſam de probat. Felic. record. Greg.
XV. dec. 6. n. 3. & dec. 9. n. 5. & d. dec. 40. num. 2. & d.*
3 *dec. 171. num. 1.* & † ſufficit, quod anterior poſſeſſor
non habuerit ſe pro ſpoliato, *Greg. d. deciſ. 6. num. 6.
& d. deciſ. 40. n. 3. Put. deciſ. 419. lib. 2. & paſſim tenet
Rota, vt in deciſ. Greg. 307. num 6. & 458. num. 9. &*
4 *in recent. 674. num. 1. par. 1.* & † præſumitur, quod ſe
pro ſpoliato non habuerit, *iuxta d. deciſ. Greg. 307.
n. 10. & 11. & tenuit Rota nouiſſimè coram me in Colo-
nien. Monaſterij 3. Decembris 1617.*

Non obſtat, quod in litteris coadiutoriæ adſit de-
5 cretum irritans, † quod regulariter inficit titulum,
& poſſeſſionem, quia cum gratia Coadiutoriæ cum
futura ſucceſſione non ſit iuſtificata nec quoad æta-
tem annorum 70. nec quoad aduerſam valetudinem
Coadiuti, quinimmo neque litteræ Coadiutoriæ
fuerint expeditæ in vita Coadiuti, nec pro eo præ-
ſtitum ſeruitium, decretum irritans non poteſt ope-
6 rari effectum ſuum, quia † tunc demum inficit etiam
poſſeſſionem, & impedit manutentionem, quando
certum eſt, illud intrare, ſed donec dubium eſt, an
intret, necne, interim poſſeſſor eſt manutenendus,
*Seraph. dec. 1471. num. 5. & 7. & 575. num. 10. Rot.
diuerſ. dec. 341. num. 3. & dec. 652. num. 3. par. 1. in
recent. Gonzal. gloſ. 31. num. 14. & gloſ. 67. num. 39. &
fuit dictum in Baren. Prioratus apud Marchiſ. tom. 1.
pag. 991. & in Hidruntina Beneficij 30 Octobris 1613.
coram bo. me. D. meo Vbaldo, & in Aſtoricen. Preſtimo-
niorum 25. Iunij 1621. coram eodem.*

7 Non obſtat, quod † affectio inducatur etiam per
prouiſionem ſubreptitiam, *& nullam iuxta dec. in
Oxonien. Archidiaconatus 24. Ianuarij 1614. coram
bo. me. Buratto, quæ eſt dec. 570. par. 1. in recent.* quia
hoc Rota in eadem cauſa Oxonien. coram eodem
8 19. Nouembris 1614. † declarauit procedere, vbi
prouiſio non tenet ex defectu perſonæ ſecus autem
quando prouiſio eſt conditionalis, vel facta ex
cauſa, ſine qua ad nullius perſonæ fauorem ema-
naſſet, nam ceſſante cauſa ceſſat etiam gratia, &
ideo cum per Coadiutoriam Papa limitate manum
appoſuerit ex cauſa narratorum, ſi narrata non
ſunt vera, Papa non intendit præiudicare Collato-
9 ribus Ordinariis, & per conſequens † ceſſante gra-
tia ceſſat etiam decretum, & effectio, *Gonzal. ad
reg. 8. gloſ. 52. num. 51. & ſeq. Rot. diuerſ. deciſ. 1151.
num. 1. verſ. minus obſtat lib. 3. part. 3. & fuit tentum in
Barchinonen. Præcedentiæ 23. Iunij 1602. coram bo. me.
Cardin. Sacrato, & in d. Oxomen.* & ideo, vt ſupra
10 dixi, † debet Antonius manuteneri, qui habet
11 ſuam poſſeſſionem anteriorem, † quæ anterior poſ-
ſeſſio ſolum in hoc iudicio attendi ſolet, etiam ſi ſit
de facto, *Mohed. deciſ. 20. circa med. de reſtit. ſpoliat.
Conar. pract. quæſt. cap. 17. ſub num. 4. verſ. in ſpecie.
Rot. diuerſ. dec. 641. num. 8. part. 1. & fuit dictum in
Auerſana Beneficij 4. Iulij 1614. coram bo. me. D. meo
Vbaldo.*

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

CARDINALI VIRILI

FERETRANA PAROCHIALIS.

Veneris 11. Februarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Iudex rite, & recte procedens priuat poſſeſſione.*
2 *Reintegrato, non docto de nullitate, nec de iniuſtitia, debetur manutentio.*
3 *Tranſactione de re Eccleſiæ nulla exiſtente poteſt idem Rector, qui tranſegit, petere manutentionem Eccleſiæ nomine.*
4 *Eccleſiæ bonorum poſſeſſio non eſt penes Rectorem, ſed penes Eccleſiam.*
5 *Rector non poteſt ſuæ Eccleſiæ præiudicare, quin eidem Eccleſiæ competat manutentio.*
6 *Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in tranſactione inter duas Eccleſias, vbi bona dantur, vel relinquuntur penes aliam, & n. 7. vbi ratio, & n. 11.*
8 *Vtilitas Eccleſiæ requiritur etiam in tranſactione.*
9 *Tranſactio dicitur alienatio.*
10 *Rector poteſt ſuæ Eccleſiæ præiudicare in iudiciis, & in iure quærendo, ſecus inutiliter, & nulliter tranſigendo abſque beneplacito Apoſtolico, & bona relaxando.*
11 *Pœnitentiæ locus eſt in alienatione rei Eccleſiaſticæ ante obtentum Beneplacitum Apoſtolicum.*
12 *Decretum irritans in Paulina emanauit per viam legis, & iuſtificatur ex defectu ſolemnitatum, & inficit poſſeſſionem, ac ſi eſſet ſuper certo corpore, nec attenditur inſiſtentia facti.*
13 *Beneplacitum Apoſtolicum requiritur, etiam in tranſactione inter duas Eccleſias temporali ad vitam Rectoris.*
14 *Manutentio poteſt dari tamquam in prima in vim clauſulæ, Quam & quas.*
15 *Enunciatiua inſtrumenti erronea non nocet, & facta inter Rectores non nocet Eccleſiæ.*
16 *Citare non eſt neceſſe, qui non poſſidet.*
17 *Actorum amiſſionis defectus non impedit manutentionem, ſi fuerint Procuratori partis a dicta accommodata, & tenetur reſtituere.*
18 *Iuramentum Rectori non obſtat, cum agit nomine Eccleſiæ.*

DECISIO DXVII.

RESOLVERVNT Domini Eccleſiæ
Parochiali Sancti Stephani de Monte
Gellio dandum eſſe mandatum de
manutenendo, nam ex ſententia rein-
tegratoria bo. me. Vbaldi, quæ fecit
tranſitum in iudicatum, & ex poſſeſſione illius vi-
gore capta conſtat de poſſeſſione Eccleſiæ, † cum 1
enim Iudex rite, & recte proceſſerit, priuauit poſ-
ſeſſione tam ciuili, quam naturali Eccleſiam S. Ma-
riæ de Riopetra, *leg. iuſtè poſſidet ff. de acq. poſſ. Ang.
in leg. clam. poſſidere. §. ſi quis ad nundinas num. 2. vbi
Iaſ. num. 20. ff. de acq. poſſ. Ferret. conſ. 18. num. 10.
lib. 1. Rot. deciſ. 293. num. 5. part. 1. recent.* Vnde † cum 2
non doceatur, nec de nullitate, nec de notoria in-
iuſtitia Eccleſiæ reintegratæ debetur manutentio,
*vt in Romana de Bombellis 21. Maij 1613. coram bo.
me. Card. Sacrato, & in Aſſiſien. Bonorum 2. Iunij
1627. coram me.*

Non obſtat tranſactis facta inter Rectores vtriuſ-
que Eccleſiæ, & quod Rector Eccleſiæ S. Mariæ
3 de Riopetra acceperit poſſeſſionem, quia, † vbi
tranſactio eſt nulla, idem Rector, qui tranſegit,
etiamſi habuiſſet ſe pro ſpoliato, poteſt nomine ſuæ
Eccleſiæ petere manutentionem, *Verall. deciſ.* 182.
num. 6. *& deciſ.* 170. *num.* 4. *par.* 3. *Seraph. dec.* 1417.
num. 3. *Rot. diuerſ. dec.* 119. *num.* 11 *par.* 2. *Greg. dec.* 116.
num. 5. *& ibi Add. & fuit dictum in Theatina Iuriſdi-
ctionis* 10. *Maij* 1621. *coram Reuerendiſſimo D. meo
4 Coccino Decano*, & ratio eſt, quia † poſſeſſio non
eſt penes Rectorem, ſed penes Eccleſiam, *Alex.
conſ.* 81. *num.* 17. *lib.* 3. *Pariſ. conſ.* 14. *num.* 5. *lib.* 1. *Rot.
dec.* 1. *num.* 1. *de reſtit. ſpoliat. in nou. Verall. d. dec.* 170.
5 *num* 4. *par.* 3. & † conſequenter Rector non poteſt
præiudicare ſuæ Eccleſiæ in poſſeſſione ad effectum
manutentionis, *Bart. in l.* 1. §. *ſi vir vxori n.* 3. *ff. de acq.
poſſ. Seraph. d. dec.* 1417. *num.* 3. *& Alex. conſ.* 92. *col.* 2.
lib. 1. *Verall. d. deciſ.* 170. *num.* 3. *& dec.* 182. *par.* 3.
Greg. d. dec. 116. *& ibi Add. num.* 5. *Rot. dec.* 453. *n.* 2.
part. 2. *recent. & fuit dictum in ſupradicta Reatina Iu-
riſdictionis.*

Nullitas tranſactionis apparet, quia cum iam
Eccleſia S. Stephani acquiſiuerit poſſeſſionem, &
fuerit actum, quod bona remaneant penes aliam
6 Eccleſiam S. Mariæ, ſequitur, quod, † vbi tranſa-
ctione bona dantur, vel relinquantur penes aliam,
requiritur beneplacitum Apoſtolicum, *Bart. in l.
nulli, num.* 2. *ff. de tranſact. Rot. dec* 755. *num.* 2. *par.* 2.
recent. Pinel. in l. 1. *num.* 45. *par* 3. *C. de bon. mater.
Rolan. conſ.* 15. *num.* 43. *&* 44. *lib.* 1. *Ruyn. conſ.* 129.
n. 3. *lib.* 5. *Vinc. de Franc. dec.* 14. *n.* 26. *& fuit dictum in
Romana Caſalis Turris Vergata* 19. *Iunij* 1606. *coram
Reuer. D. meo Coccino Decano.*

Nec obſtat, quod agatur inter duas Eccleſias,
7 † quia attenditur fauor illius Eccleſiæ, à qua bona
auferuntur, cum tractet de damno euitando, *Rimin.
conſ.* 185. *num.* 127. *Menoch. conſ.* 447. *num* 37. *& fuit
dictum in Aretina Bonorum* 15. *Decembris* 1571. *coram
coram bo. me. Robuſterio, & in Neapolitana Spolij* 3.
Iunij.... *coram bo. me. Card. Lancellotto, & in Teatinen.
Bonorum coram bon. me. Archiepiſcopo Dunozetto.*

Accedit, quod, cum in concordia nihil detur
Eccleſiæ S. Stephani, ſed ſolum pro illius Rectore
eius vita durante promittatur annua præſtatio duo-
8 rum maſtellorum grani, vtique † deficit vtilitas
Eccleſiæ requiſita etiam in tranſactione, *Clem.* 1.
*de reb. Eccl. non alien. extrauag. ambitioſæ, eod. tit.
cap. ſine exceptione* 12. *quæſt.* 4. *Dec. conſ.* 142. *num.* 4.
Couar. var. reſol. par. 2. *cap.* 17. *num.* 1. *Rot. diuerſ. par.* 2.
dec. 160. *num.* 1. *& dec.* 575. *num.* 12. *par.* 2. *recent.*
9 † tranſactio enim dicitur alienatio, *Verall. deciſ.* 106.
par. 1. *Redoan. de reb. Eccleſ. non alien. quæſt.* 2. *cap.* 1.
num. 1.

Non applicatur *deciſ. Seraph.* 20. *num.* 5. *& ſeq.*
10 quia † loquitur in iudiciis, & in iure quærendo,
non autem quando concordia eſt inutilis, & nulla
ex defectu beneplaciti Apoſtolici, & relaxantur
bona alteri per præallegata.

Non obſtat, quod beneplacitum ſit reſeruatum,
11 quatenus opus ſit, quia † ex ſupradictis patet, quod
eſt neceſſarium, etiam ſi non eſſet reſeruatum, &
ante impetrationem fuit locus pœnitentiæ, *Put.
dec.* 12. *n.* 3. *part.* 3. *Rot. dec.* 573. *num.* 1. *par.* 1. *diuerſ.
& dec.* 624. *in fin. par.* 1. *recent.*

Nec obſtat poſſeſſio capta per Rectorem Ec-
12 cleſiæ S. Mariæ, quia, † cum decretum irritans ap-
poſitum in Paulina emanauerit per viam legis, &
illud ex defecto beneplaciti Apoſtolici, & vtilita-
tis Eccleſiæ S. Stephani iuſtificetur, vtique inficit
poſſeſſionem, ac ſi emanaſſet ſuper certo corpore,
nec attenditur inſiſtentia facti propter iuſtifica-
tionem, *Lancell. de atten.* 3. *part. cap.* 24. *quæſt.* 9.
num. 4. *&* 5. *Gonzal. ſuper. reg.* 8. *gloſ.* 67. *num.* 34. 35.
& 39.

Non obſtat, quod tranſactio fuerit temporalis,
tum quia bona Eccleſiæ relinquuntur, vt remaneant
penes Eccleſiam Sanctæ Mariæ non temporaliter,
ſed ſimpliciter, immo Rectori San. Stephani pro-
mittitur annua præſtatio vita durante, tum quia † be-
neplacitum Apoſtolicum requiritur, etiam ſi tranſa- 13
ctio ſit temporalis ad vitam, *gloſ. in clem.* 1. *in verb.
Monaſterium de reb. Eccl. non alien. Gemin. con* 48. *in
princ.*

Nec facit, quod Eccleſia S. Stephani coram bo.
me. Vbaldo petierit, & obtinuerit reintegrationem,
nam iſta reintegratio habuit ſuum effectum per poſ-
ſeſſionem captam nomine Eccleſiæ S. Stephani in
vim ſententiæ reintegratoriæ, quæ tranſiuit in rem
iudicatam, & de iſto iudicio amplius non agitur,
ſed, † quia fuit facta concordia inutilis, & ſine be- 14
neplacito Sedis Apoſtolicæ, Eccleſia petit manuten-
tionem tamquam in prima virtute clauſulæ, quam,
& quas, *Seraph. dec.* 1241. *num.* 2. *Pereg. dec.* 94. *&
fuit dictum in Romana Saluiani* 24. *Decembris* 1598.
coram bo. me. Card. Lancellotto.

Non obſtat appellatio à ſententia bo. me. Vbaldi,
quia illa eſt poſt adeptam poſſeſſionem in vim man-
dati de reintegrando vigore rei iudicatæ ſeruatis ſo-
litis terminis.

Non obſtat enunciatiua in tranſactione, quod
Rector S. Mariæ poſſideat, † quia apparet errorem 15
ex inſtrumento captæ poſſeſſionis in vim reintegra-
tionis Rotalis, & etiam talis enunciatiua non poteſt
nocere Eccleſiæ S. Stephani.

Defectus nullitatis, ex quo non fuit citatus Simon,
reiicitur, † quia de Simonis poſſeſſione non con- 16
ſtat, & ideo ſuffragatur citatio contra Iacobum au-
ctorem Simonis.

Defectus amiſſionis actorum nihil facit, † quia 17
illa fuerunt accommodata Procuratori Rectoris S.
Mariæ, vt ex receputa apparet, & ideo Procurator
tenetur illa reſtituere.

Non obſtat iuramentum Rectoris in tranſactio-
ne, quia, † cum non agatur nomine illius, ſed no- 18
mine Eccleſiæ, iuramentum non intrat, *Verall. dec*
182. *num.* 4. *&* 8. *par.* 3.

Et ita vtraque parte informante, &c.

R. P. D. GHISLERIO

ROMANA DOMVS.

Lunæ 3. Iulii 1628.

SVMMARIA.

1 *Res empta de pecunia dotali efficitur dotalis, & hy-
pothecata mulieri, & probat illius creditum.*

2 *Poſſidens de tempore motæ litis eſt manutenen-
dus.*

3 *Ampl. eo magis conſtito de iuſtitia poſſeſſionis auto-
ritate Iudicis datæ.*

4 *Poſſeſſio immiſſi ex Saluiano non poteſt dici iniuſta,
& ſpoliatiua ſub prætextu ſatisfactionis, niſi de
ea doceatur.*

5 *Spolio qui egit, dicitur amiſiſſe poſſeſſionem, ſi quam
habuerit, & num* 8. *&* 9.

6 *Manutentionem obtinere non poteſt, qui ſe habuit pro
ſpoliato.*

7 *Immiſſionem qui petit, fatetur, ſe non poſſidere.*

8 *Immiſſio non competit poſſidenti.*

9 *Animo ſolo amittitur poſſeſſio.*

10 *Sententia, quæ ob non appellationem fecit tranſitum in iudicatum, dicitur quis acquieuiſſe.*
11 *Facti quod eſt, non præſumitur, ſed eſt probandum.*

Decisio DXIX.

A Sententia A. C. qua fuit reuocata altera ſententia ſuper reintegratione ad poſſeſſionem Domus, de qua agitur, appellationem interpoſuit Archiconfraternitas Suffragij & D. Ioſephus Cupponus, qui prætendentes ſibi deberi mandatum de manutenendo in poſſeſſione dictæ domus; Domini vtraque parte informante cenſuerunt denegandum, ſed concedendum Lucretiæ Ioardæ.

Siquidem de illius poſſeſſione plene conſtat, cum fuerit immiſſa in poſſeſſionem dictæ domus ab A.C. ob conſecutionem fructuum cenſus deſuper impoſiti, qui fuit ex pecuniis dotalibus eiuſdem Lucretiæ, vt probant duo inſtrumenta data, *in ſummario*
1 *n. 1. & 2.* Ideo † res empta de pecuniis dotalibus fuit effecta dotalis, & fuit acquiſita hypotheca dictæ mulieri, & ex his dicitur conſtare de eius credito, *l. res, quæ ex dotali. ff. de iur. dot. Rom. conſ. 20. num. 2. Alex. conſ. 124. num 19. & 22. lib. 4. not. Bart. in rubr. ff. ſol. matr.*
2 Et propterea, † cum fuerit poſſeditrix de tempore motæ litis, iure debet manuteneri, *§. hodie inſt. de interdict. Bart. in l. 1. § quod ait Prætor. num. 14. & 18. ff.*
3 *vti poſſid.* † maxime cum appareat de iuſtitia poſſeſſionis, cum fuerit capta auctoritate Iudicis, *l. iuſte poſſidet. ff. de acq. poſſ. ſ. m. Greg. XV. dec. 582. num. 2.*
4 Nec † talis poſſeſſio iniuſta, & ſpoliatiua dici poteſt, cum non doceatur, Lucretiam integre de fructibus cenſus ſatisfactam fuiſſe, *Crauett. qui alios refert conſ. 107. num. 3. Ruin. conſ. 165. num. 4. lib 5. Surd. conſ. 160. num 7. lib. 2. Menoch. de recuper. poſſ. remed. primo num. 148.*

De poſſeſſione Ioſephi nulla fuit habita ratio, quia ſi quam habuit ſuper Domo, de qua agitur,
5 † amiſiſſe cenſetur, dum egit vna cum Archiconfraternitate Suffragij contra Lucretiam, & eius virum iudicio ſpolij, & obtinuit ab Illuſtriſſimo Cardinali Sachetto ſententiam ſuper reintegratione, vt in monitorio, & ſententia, quæ dantur, *in ſummario*
6 *Lucretiæ num. 3. & 4.* † Indeque non poteſt agere pro manutentione, cum ſe habuerit pro ſpoliato,
7 *Seraph. dec. 1127. in fin.* † qui enim petit immitti in
8 poſſeſſionem, fatetur ſe non poſſidere; Nam † poſſidenti non competit immiſſio, *§. adipiſcendæ. Inſt. de interd. s. m. Greg. XV. dec. 46. num. 3. & 546. num. 12.*
9 & ſi poſſidebat deſiit poſſidere, quia † ſolo animo amittitur poſſeſſio, *l. 3. § in amittenda. l. ſi quis vi. § differentia. ff. de acq. poſſ. Mantic. dec. 10. num. 2.* Vnde non poteſt allegare ſuam poſſeſſionem anteriorem, vel quoad animo retinuerit ciuilem.

Non obſtat, quod Ioſephus eſſet Clericus, quia,
10 † cum non appellauerit, ſententia fecit tranſitum in rem iudicatam, & ſententiæ dicitur acquieuiſſe.

Nec releuat, quod pecuniæ Ioſephi peruenerint ad manus creditorum anteriorum, quia anterioritas, vel potioritas debitorum ſolutorum non probatur,
11 ſed in facto negatur, &, † cum ſit quid facti, non præſumitur, niſi probetur, *l. in bello § facta ff. de captiu. & poſtlim. reuerſ. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 14. in princ.*

Et ita concluſum vtraque parte informante, &c.

R. P. D. PIROVANO

Navarien. Legitimæ

Lunæ 3. Iulij 1628.

SVMMARIA.

1 *Requiſita ad validitatem ſententiæ.*
2 *Iuriſdictio Iudicis delegati firmatur ex commiſſione parte citata producta.*
3 *Breue ſubreptitium, & obreptitium parte opponente iuriſdictionem non tribuit. & num. 5.*
4 *Secus parte non opponente.*
6 *vel ſi fuerit obtentum in plena ſignatura vtraque parte informante, & cum clauſula, Statum, & merita cauſæ, &c.*
7 *Clauſula, Statum, & merita cauſæ, &c. in breue, ſeu commiſſione habet vim ſpecificæ mentionis narratorum.*
8 *Cauſarum continentia ne diuidantur ſolent omnes cauſæ ad vnum eundem Iudicem remitti.*
9 *Citatio tenet facta contra Syndicum, & Procuratorem Collegij dimiſſa copia in manibus Ianitoris, vbi talis eſt ſtylus.*
10 *Citatio nulliter executa ſanatur per comparationem in illius termino.*

Decisio DXX.

Viſo de iuſtitia ſententiæ Ordinarij Mediolani ſuſcepta fuit alia diſputatio quoad validitatem illius, de qua etiam conſtare fuit reſponſum.

Quia † ex reuolutione proceſſus 1
apparet de requiſitis, *iuxta dec. Caputaq. 260. part.* cum quibus alio non apparente ſemper ſuſtinetur ſententia.

Neque obſtant exceptiones iuriſdictionis, & citationis contra eam adductæ.

Quia quoad iuriſdictionem remouetur ex commiſſione in Signatura vtraque parte informante obtenta, & illius productione parte citata, † cum qua 2
firmatur iuriſdictio ſufficiens Iudicis delegati *Caſſad. deciſ. 7. de appel. Ægid. deciſ. 38. Ant. Gabr. de execut. rei iudic. concl. 3. num. 1. Rot. deciſ. 143. num. 2. par. 2. recent. Mandoſ. de commiſſ. in prima in verb. & inhibendi.*

Neque obſtat, quod Breue commiſſionis ex pluribus demonſtretur ſubreptitium, & obreptitium,
† vt ideo ſtante expreſſa oppoſitione facta nomine 3
Collegij Sancti Marci nullam poſſit tribuere iuriſdictionem, *cap. tua nobis, de offic. Vicar. cap. cum dilect. cap. ad audientiam, de reſcript. Caſſad. dec. 1. eod. tit. Rot. dec. 582. par. 2. recent. & dec. 47. num. 2. coram Papa Greg. XV.*

Quia † Breue etiam ſubreptitium tribuit iuriſ- 4
dictionem, *Put. dec. 234. n. 6. & 235. num. 1. in correct. lib. 2. Lancell. de attent. par. 2. cap. 20. limit. 12. & 13.*
Et † quamuis parte opponente poſſit impugnari 5
iuriſdictio, attamen † cum Breue emanauerit in ple- 6
na Signatura vtraque parte informante, & cum clauſula, Statum, & materia cauſæ, & cauſarum huiuſmodi pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, & ſic præuia cognitione expreſſorum in commiſſione portione porrecta, ſemper ſuſtinetur reſcriptum ex ea cauſa, qua moueri potuit Signatura ad illius conceſſionem propter virtutem clauſulæ
prædictæ † habentis vim ſpecificæ mentionis nar- 7
ratorum, *Aug. in l. omnes. C. de quadr. præſcript. Burr. conſ. 12. Vant. de nullit. tit. quib. ſens. null. repar. poſſ. num. 59.*

num. 59. verſ. maximè ſi apponeretur, *illa clauſula*, &
8 cauſæ non deficiunt, vt † ne cauſæ continentia diui-
deretur, quæ fuit potiſſima, vt ad Ordinarium Me-
diolani omnes cauſæ remittantur.

Similiter neque obſtat defectus citationis reſpe-
ctu Collegij Sancti Marci Nouarien. Quia, vltra
quod de executione citationis apparet contra R. D.
Siluium Syndicum, & Procuratorem eiuſdem Col-
legij Sancti Marci degentem in ædibus Sancti Bar-
nabæ Mediolani per dimiſſionem copiæ in manibus
9 Ianitoris eiuſdem Monaſterij, † quod ſufficere de
ſtylo illarum partium iam Rota in alijs cauſis reſol-
10 uit, *vt in dec. 644. num 5. par. 1. recent.* † comparue-
runt nihilominus Procuratores citati & ſub eadem
hora, qua moniti fuerunt, validando quemcumque
defectum citationis ex illorum voluntaria compari-
tione; *Caſſad. dec. 2. de iud. Capm. dec. 253 part. 3. Gra-
tian. diſcept. 156. num. 1. Rot. dec. 27. num. 3. & 376.
num. 2. coram Pap. Greg. XV.*

Et ita, &c.

R.P.D. GHISLERIO.

ROMANA DOMVS

Mercurij 16. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Clericus poteſt à ſententia in poſſeſſorio ordinario ap-
pellare non obſtante Ægidiana.*
2 *Spolio agi poteſt ad poſſeſſionem naturalem animo re-
tenta poſſeſſione ciuili.* Decl. *vt num. 3. & 4.*
5 *Cenſus emptus ex pecunia alterius cenſus extincti di-
citur ſubrogatus in locum primi. Ampl. vt n. 6.*
7 *Res empta ex pecunia dotali fit dotalis, vel cum re
dotali res permutatur. Ampl. vt num. 7.*
9 *Hypotheca non datur in re propria.*
10 *Ceſſio eſt neceſſaria ad effectum ſubintrandi in iuri-
bus antiquiorum creditorum.*
11 *Iniuſtitiam, & nullitatem ſcientie quoquo modo ſuf-
ficit offuſcare ad effectum manutentionis, & eui-
tandi ſpolium ex illius executione.*
12 *Exceptio requirens altiorem indaginem, vt fidei-
commiſſi, in ſummariiſſimo poſſeſſorio non ad-
mittitur.*
13 *Immiſſio in vim Saluiani, & illius vigore manu-
tentio datur pro fructibus cenſus decurſis, & de-
currendis.*

DECISIO DXXI.

PLacuit Dominis 2. Iulij 1628. conce-
dere Lucretiæ mandatum de manute-
nendo in poſſeſſione Domus contro-
uerſæ cum D. Ioſepho Cuppono, &
cauſa ſuper eiſdem repropoſita, non
obſtantibus ex aduerſo deductis, illa reſolutio fuit
confirmata. Quia de poſſeſſione Lucretiæ conſtat ex
immiſſione ei conceſſa à Iudice, necnon ex perce-
ptione fructuum vigore inſtrumenti cenſus, vt pars
aduerſa fatetur.

Neque viſæ fuerunt Dominis releuare nullitates, &
iniuſtitiæ deductæ contra ſententiam. Non nullitates
1 ex capite appellationis interpoſitæ à Cuppono, † qui
tamquam Clericus non impediebatur ab Ægidiana:
Quoniam, quidquid ſit, an potuit appellare, conſtat
quod deſerta eſt appellatio, nec vnquam proſecutus
fuit appellationem; Immo, & contrarium iudicium
intentauit, dum egit ex ſpolio, *vt fuit dictum in dec.*
2 *qua reſidetur.* Et licet † poſſit intelligi, actum eſſe
ſpolio pro conſequenda poſſeſſione naturali, ſem-
per tamen retenta poſſeſſione ciuili animo, *Nat.
conſ. 572. num. 21. Menoch. de retin. poſſ. remed. 3.
num. 507. cum alijs per Rot. dec. 561. num. 5. par. 1. re-
cent. Put. dec. 409. num. 4. lib. 2. in correct.* † Id poſſet 3
admitti ſi ex alio actu poſſet apparere, Cupponum
ſteriſſe in poſſeſſione, ſed dum tacuit, & intentauit
ſpolium videtur & naturalem, & ciuilem deſeruiſſe
poſſeſſionem, & ſententia reintegratoria ſimpliciter
lata excludit retentionem poſſeſſionis ciuilis, Et in
omnem caſum, cum ex deſertione, & ſolutione ex-
penſarum, necnon adhærendo Archiconfraternitati
Suffragij, quæ poſt venditionem à ſe factam de dicta
domo omnem à ſe poſſeſſionem abdicauerat, inten-
tauerit iudicium ſuper reintegratione, & ſic declara-
uerit ſe nec ciuiliter poſſidere, † ex huiuſmodi cir- 4
cumſtantiis facti apparet de illius animo, *vt firmant
adducta per addent. ad 1. mem. Greg. XV. dec. 555.
num. 11.*

Quoad iniuſtitiam ex eo, quod deficiat creditum,
tollitur, tum quia ex reditu dotali ipſius Lucretiæ re-
dempto fuit emptus cenſus, de quo agitur, † ideoque 5
ſubrogatus in locum primi *ad tex. in l. Imperator. §.
fin. & in l. ſeq ff. de leg. 2. l. ſi donare res. §. ſi ſponſus. ff.
de donat. int. vir. & vxor.* Præcipuè † cum in ipſo con- 6
tractu venditionis hoc fuiſſet expreſſè cautum, tum
quia † res empta ex pecunia dotali fit dotalis, vel cum 7
re dotali res permutatur, *l. res, quæ l. ita conſtante, &
l. quod ſi fuerit, ff. de iur. dot.* † maximè vbi in tali ven- 8
ditione, vel permutatione conſenſus vxoris acceſſit,
gl. & Doct. in l. ex pecunia. C. de iur. dot. & de conſen-
ſu Lucretiæ emptionem cenſus factam fuiſſe in eius
inſtrumento conſtat.

Non obſtat, quod prædicta domus fuiſſet vendita
Iacobo del Elba, qui eam iure legati reliquit Archi-
confraternitati Suffragij, vt ex pretio antiquioribus
creditoribus ſatisfieret, quia non ſequitur ex hoc,
prædictum Iacobum in ius, & gradum priorum cre-
ditorum ſucceſſiſſe, cum hoc non fuerit ſpecialiter
cautum, vt requiritur, *ſecundum tex. in l. 1. C. de his,
qui in prior. cred. loc. ſucced.* † quia D. Iacobus hypo-
thecam in prędicta domo contrahere non potuit, cu- 9
ius dominium acquiſiuit, *l. neque pignus. ff. de reg. iur.*
† neque antiquiorum creditorum ceſſiones in eius 10
fauorem factæ apparent, *l. Modeſtinus ff. de ſolut.* Nec
de anterioritate conſtat, & † cum agatur ad effectum 11
manutentionis, & de euitando ſpolio ex ſententia
iudiciali, ſufficit quoquo modo offuſcari poſſe iniu-
ſtitiam, & nullitatem, *vt fuit dictum in Romana de
Bombellis 31. Maij 1613. coram Cardinali Sacrato,
quam paſſim ſequitur Rota.*

Nec obſtat, domum eſſe ſubiectam fideicom- 12
miſſo, quia † eſt exceptio, quæ requirit altiorem
indaginem, & in ſummariſſimo poſſeſſorio non
admittitur, *Rolan. conſ. 1. num. 12. & 73. lib. 1. Menoch.
de adipiſc. remed. 1. num. 102. Rot. in recent. dec. 387.
num. 3. par. 1.* conſtat de exiſtentia fideicommiſſi,
illius purificatione, perſonarum legitimatione, &
alijs: & demum ſemper eſſet locus detractioni le-
gitimæ, & trebellianicæ, quæ ſufficerent pro credi-
to Lucretiæ.

Quæ vero dicuntur pro parte Cupponi de debi-
tis Ioannini, & Venturæ viſa fuerunt non releuare,
quia de eis non conſtat in actis, prout nec de præ-
tenſis ſolutionibus, neque probatur creditum ad
fauorem Rectoris Sancti Simeonis, & quæ dantur in
ſummario non ſunt in actis in forma probanti, neque
recognita, & ſic non conſtat de prætenſis creditis,
illorumque anterioritate, & proprietate, prout ex
ſupradictis conſtat de credito, prioritate, & potiori-
tate Lucretiæ.

Prout nec viſum fuit obſtare, quod in poſſeſſio-
ne

ne capta domus, de qua agitur; Procurator Lucretiæ dixerit velle retinere domum, donec fuerit ſatisfacta pro fructibus decurſis, & expenſis Quia debet
13 attendi ſententia R. P. D. Spinulæ, † cuius vigore
fuit conceſſa immiſſio in poſſeſſionem dictæ domus,
& manutentionem, donec fuerit ſatisfacta de fructibus cenſus decurſis, & in futurum decurrendis, & propterea nil releuat poſſeſſio capta pro ſumma ſcutorum 357. ſed ea regulatur à prædicta ſententia. Et ideo DD. cenſuerunt, Lucretiam manutenendam in poſſeſſione iuxta formam ſententiæ, & deciſionis, quæ reuidetur.

R.P.D. BVCCABELLA

Tropien. Canonicatvs.

Mercurij 16. Martij 1634.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento illius adeptionis.*

2 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio non poſſidente eſt manutenibilis.*

3 *Poſſeſſio poſterior auctoritate Iudicis capta dicitur iuſta, & manutenibilis.*

4 *Lim. ſi Iudex rite, & recte proceſſerit, ſecus ſi nulliter, quia tunc non transfert poſſeſſionem, nec illa alium priuat.*

5 *Poſſeſſor primus altero nulliter immiſſo manutenendus eſt, dum ſe pro ſpoliato non habuit.*

6 *Iudex executor cum clauſula, Vocatis vocandis dicitur mixtus, & debet procedere cum legitima citatione poſſeſſoris.*

7 *Proceſſus per affixionem, ſeu contradictas non ſuſtinetur, niſi præceſſerit citatio perſonalis, non conſtito maximè de abſentia.*

8 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum nulla eſt, & attentata.*

9 *Appellatio non denegatur à ſententia mixti Executoris.*

10 *Signatura appellationem ſimpliciter committens declarat cauſam appellabilem.*

11 *Reſignatione facta de beneficio in manibus Papæ dicitur omne illius ius à Reſignante abdicatum.*

12 *Lim. ſecus in Reſignatione ad fauorem, & ſic conditionali, quia tunc poſſeſſio, ac ius in pendenti remanet penes reſignantem, donec Reſignatario acquiratur, & ſic conditio purificetur.*

Decisio DXXII.

Cenſuerunt Domini, Horatio eſſe dandum mandatum de manutenendo,
1 † De anteriore enim ipſius poſſeſſione conſtat ex inſtrumento adeptionis illius dato, *in ſummario num. 5. l. prædio vbi Bart. num. 1. ff. de acq. poſſ. Abb. in c. cum nobis de præſcript. Oldrad. conſ. 199. num. 6. Aym. conſ. 54.*
2 *n. 11. Put. deciſ. 350. num. 4. lib. 1. in correctis*, † illa quæ, licet inſtrumentalis, alio tamen minimè poſſidente eſt manutenibilis, *Caputaq. deciſ. 334. num. 5. par. 2. Rot. part. 2. diuerſ. dec. 19. num. 1. & part. 1. recent. dec. 92. & 661. num. 1.*

Neque obſtat, quod Leonardus fuerit poſtea im-
3 miſſus Iudicis auctoritate, † & conſequenter iuſtè poſſideret, & tali poſſeſſione licet poſteriori manutenendus videatur, *l. iuſtè poſſides. ff. de ac. poſſ. gloſ. fin. in c. præſentium. 7. quæſt. 1. Rot. coram Gregor. XV. deciſ. 582. num. 2.*

4 Quia † cum Iudex non rite, & recte, ſed nulliter proceſſerit, Leonardum verum, & legitimum poſſeſſorem non fecit, nec D. Horatium ſua anteriori poſſeſſione priuauit, *Ang. & Doct. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prætor. in fin. & in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. ff. de acq. poſſ. Abb. in cap. cumque rente. n. 8. de reſtitut. ſpo.. Rot. deciſ. 555. n. 2. part. 1. recent. &*
dec. 48. num. 3. coram Cauoler. † in qua, ille propterea 5
tali immiſſione non obſtante, adhuc manutenendus venit, cum ſe non habuerit pro ſpoliato, *cap. licet cauſam de probat. Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid. Rot. coram Seraph. dec. 1471. num. 6.*

Nullitas autem in caſu propoſito eſt euidens,
quia Horatius non fuit legitimè citatus, † prout tam- 6
quam poſſeſſor citari debebat, ex quo Iudex ſtante clauſula, Vocatis vocandis, erat mixtus, & ſic abſque legitima citatione procedere non poterat, *Felin. in c. fin. num. 29. de præſcript. Rot. dec. 30. de reſcript. in nou. & dec. 2. num. 2. coram Cauales. & deciſ. 113. n. 9. & dec. 251. num. 1. & deciſ. 366. num. 1. coram D. meo Decano.*

Neque obſtat, quod ipſe fuerit citatus per affi-
xionem, ſiue contractas, quia, † cum non præceſ- 7
ſerit citatio perſonalis proceſſus non ſuſtinetur, *Caputaq. dec. 107. num. 4. part. 1. Seraphin. dec. 1276 n. 4. Greg. XV. dec. 430. num. 1. & ibi Adden.* præſertim cum non conſtiterit de ipſius abſentia.

Præterea fuit ad ſententiæ, ſiue mandati executionem deuentum intra decem dies datos ad appel-
landum, & † conſequenter exequutio ipſa, & poſ- 8
ſeſſio per Leonardum capta fuit omnino nulla & attentata, *c. non ſolum de appell. in 6. clem 2. vt lit. pend. gloſ. in l. 2. ex iudiciorum, ff. de accuſat. Caſ. de Graſſ. deciſ 2. num. 4. & 5. de appellat. Put. dec. 27. lib. 1. in correct. Rot. dec. 406. num. 3. part. 1. diuerſ. & deciſ. 618. num. 2. par. 1. recent.*

Nec enim poteſt dubitari, † quin à ſententia præ- 9
dicta daretur appellatio, cum Iudex, vt dixi, eſſet mixtus, *c. exhibita, vbi Abb. in 3. notab. de iudic. Felyn. in c. de cætera, num. 10. de reſcrip. Oldrad. conſ. 22. num. 2. & ſeqq. Dec. conſ. 173. num. 3. & conſ. 223. n. 1. Mantic. deciſ. 324. n. 5. & coram Rener. D. meo Decano*
dec. 196. & 229. n. 2. & 6. Prout etiam clarè † ſenſit 10
ſignatura, dum cauſam appellationis ſimpliciter commiſit, *vt fuit dictum in Vrbeuetana Bonorum 16. Ianuarij, & 27. Martij 1624. coram bo. me. Vbaldo, & in Bononien. Cenſus 15. Decembris 1628. coram R. P. D. meo Dunozetto.*

Neque obſtat, quod Horatius poſt adeptam poſſeſſionem per Leonardum reſignauerit beneficium
in manibus Papæ, † ideoque fuerit ab ipſo omne ius 11
abdicatum.

Quia, † cum reſignatio fuerit ad fauorem certæ 12
perſonæ, vt deprehenditur ex eo, quod in eadem ſupplicatione Horatius reſignauit, & alter ſupplicauit, & ſic omnia videntur correſpectiuè facta, *ad not. per Felyn. in c. paſtoral. de reſcript. Put. in puncto dec. 511. lib. 2. in correct.* & conſequenter cenſeatur conditionalis, poſſeſſio, & ius remanet in pendenti penes ipſum Horatium Reſignantem, donec illud Reſignatario acquiratur, & ſic conditio ipſa eſſet purificata, *Rot. deciſ. 4. num. 5. de rer. permut. in antiq. Caſſad. deciſ. 5. de reſtitut. ſpoliat. Achill. deciſ. 10. n. 1. & 4. eod. tit. Mohed. dec. 3. 6. & 341. Verall. dec. 9. num. 1. part. 3. Put. dec. 158. n. 3. lib. 3. in correct. & fuit reſolutum in cauſa Abulen, & Zamoren. Beneficij 17. Iunij 1594. coram bo. me. Penia, & in alia Hiſpalen. Corduben. Praſtimoniorum 14. Iunij 1600. coram bo. me. Lancellotto.*

Et ita, &c. vtraque, &c.

CARDINALI VIRILI

TVDEN. PAROCHIALIS.

Veneris 16. Martij 1629.

SVMMARIA.

1 *Probatio ſufficit ſemiplena, & leuior ad effectum manutentionis.*
2 *Teſtes ſunt ad concordiam reducendi.*
3 *Confeſſio in precibus probat confitentem.*
4 *Epiſcopo plurimum defertur circa materiam oblationum.*
5 *Petens reintegrationem fatetur ſe non poſſidere.*
6 *Teſtibus pluribus, & melioribus eſt magis credendum.*
7 *Poſſeſſio, quæ eſt melius probata, eſt manutenenda.*
8 *Aſſiſtentiam iuris qui habet, eſt manutenendus Lim. vt num. 10.*
9 *Capellanis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione adminiſtrandi Sacramenta, & recipiendi oblationes competit manutenſio.*

DECISIO DXXIII.

DIxerunt Domini, mandatum de manutenendo in poſſeſſione adminiſtrandi Sacramenta, & recipiendi oblationes dandum eſſe duobus Capellanis, quia de eorum poſſeſſione tempore motæ litis deponunt decem, & octo teſtes dicentes vidiſſe Capellanos adminiſtraſſe Sacramenta, & recepiſſe
1 obligationes, & † ad effectum manutentionis ſufficit ſemiplena, & leuior probatio, *Alex. conſ. 105. num. 3. lib. 7. Dec. conſ. 56. num. 1. Menoch. de retin. remed. vlt. num. 34. Greg. dec. 324. num. 5. & dec. 458. num. 7.*

Non obſtant teſtes Abbatis, primo quia illi loquuntur, & intelligendi ſunt in quinque diebus ſolemnibus, nempe Natiuitatis D. N. Paſchatis Florum, & Aſſumptionis Beatiſſimæ Virginis, & San-
2 ctæ Maſinæ: nam † teſtes ſunt ita ad concordiam reducendi, *c. cum tu. de teſtib. Ruyn. conſ. 5. num. 17. lib. 4. Caſ. de Graff. dec. 5. num. 23. ſponſal. Verall. dec. 270. num. 7. part. 3.*

Secundo quia teſtes pro parte Capellanorum
3 examinati ſunt adminiculati tum † ex confeſſione eiuſdem Abbatis Alfonſi facta in precibus, quod exercitium Curæ duobus Capellanis imminet, *l. cum precum. C. de lib. cauſ.* tum ex concordia de anno 1544. in qua iſti Beneficiati nominantur perpetui, illiſque dantur onera adminiſtrandi Sacramenta cum emolumentis oblationum, quæ fuit ab
4 Epiſcopo confirmata, † cui plurimum defertur circa materiam oblationum, *Dec. conſ. 148 in fin. verſ. ſed talis diſputatio*, tum ex petitione reintegrationis facta per Abbatem Alphonſum, † ex qua ori-
5 tur confeſſio, quod non poſſidebat, *Greg. deciſ. 46. num. 3. & dec. 229. num. 3. & in Romana Domorum de Roncionibus prima Iulij 1616. coram bo. mem. Buratto.*

Tertio quia multi teſtes Abbatis ſe retractarunt, ita vt teſtes Capellanorum remaneant plures, &
6 meliores, † quibus propterea magis eſt credendum, *cap. licet cauſam. verſ. ex præmiſſis, de prob. Gabr. de teſtib. concl. 4. num. 50. Caſ. Graff. deciſ. 13. num. 7. de re iud.*

Et conſequenter illa poſſeſſio Capellanorum,
7 † quæ eſt melius probata eſt manutenenda, *d. c. licet cauſam de prob. Verall. deciſ.* [illegible] *cem. dec. 83. part. 2. Greg. dec. 249. n. 4.* [illegible]

Vnde non obſtat prætenſio Abbatis, quod Capellani ſint amouibiles, & deputati ad Abbatem
8 coadiuuandum, & † propter aſſiſtentiam iuris Abbati ſit dandam mandatum de manutenendo, quia in concordia iſti Capellani nominantur perpetui, & eis Cura datur in titulum præuio concurſu, vt ex prouiſionibus Ordinarij, & ex depoſitionibus teſtium, & ſunt in antiqua poſſeſſione adminiſtrandi Sacramenta, & recipiendi oblationes, † & conſe- 9
quenter illis eſt dandum inſtrumentum de manutenendo ex ſupradictis, & † ſatis eſt quod aſſiſtentia 10
iuris reddatur turbida, *Seraph. deciſ. 1218. num. 4. Greg. deciſ. 312. num. 1. & ibi Add. & fuit dictum in Montis Regalis Iuriſdict. 4. Nouembris 1596. coram bo. mem. Penia.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. PIROVANO

ROMANA SODORVM.

Lunæ 30. Aprilis 1629.

SVMMARIA.

1 *Conſtituto vere transfertur poſſeſſio ad quemcumque effectum.*
2 *Inſtrumento apprehenſionis poſſeſſionis probatur ingreſſus.*
3 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio in poſſeſſione exiſtente non ſuffragatur.*
4 *Poſſeſſio iunior ſemper præſumitur clandeſtina, & improba, & non eſt manutenenda.*
5 *Hæres tenetur approbare factum defuncti.*
6 *Actiones vniuerſales actiue, & paſſiue non tranſeunt in legatarium, ſed in hæredem vniuerſalem.*
7 *Poſſeſſio anterior ſuper bonis diuerſis non præiudicat poſteriori.*
8 *Venditio dicitur facta de omnibus bonis intra fines deſcriptis.*

DECISIO DXXIV.

QVerebatur, cui eſſet dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione terrarum, de quibus agitur, vel Dominis de Cecchinis, qui emerunt à Mattheinis, & ipſi à Ruberto Puccio vſque de anno 1612. vel Franciſco Caualcanti, qui emit à D. Octauia Capponia, & ipſa in ſolutum eadem bona recepit ab Antonio Gallo, qui per prius de anno 1598. emerat ab eodem Ruberto Puccio, & Caualcanti, viſum fuit dandam eſſe manutentionem, quia docet de eius anteriori poſſeſſione vigore clauſulæ conſtituti per annos 14. & vltra, de qua in inſtrumento Ruberti venditoris de anno 1598. qui conſtituendo ſe poſſidere nomine emptoris illam tranſtulit in Gallum, & ille in Capponiam, ab eaque in Caualcantem, & † vere potuit transferre 1
ad quemcumque effectum, *l. quod meo ff. de acq. poſſ. Tiraq. de iur. conſt. part. 1. num. 2. & 3. Menoch. de de recup. remed. 1. n. 359. Hond. conſ. 42. n. 37. vol. 1. Rot. dec. 362. n. 1. 457. n. 2. & 491. n. 10. corā Papa Greg. XV.*

Neque obſtat, quod Mattheini doceant de eorum poſitiua poſſeſſione ex inſtrumento apprehenſionis, per quod ſolet probari ingreſſus, *l. prædia. ff.* 2
de acq. poſſ. Menoch. de retin. remed. 3. num. 575. Surd. conſ. 560. num. 1. quia † alio in poſſeſſione exiſten- 3
te, inſtrumentalis non ſuffragatur, *l. quamuis. §. ſi* cendo

conductor. ff. de acq. poſſ. Caputaq. dec. 333. par. 2. Rot. dec. 6. num. 1 & dec. 138. num. 1. coram Papa Greg. XV.
4 † iunior enim poſſeſſio ſemper præſumitur clande-
ſtina, & improba, quæ propterea de iure non eſt ma-
nutenibilis, *cap. licet cauſam. de prob. Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſ. Affliƈt. deciſ. 363. num. 3. & 4.*

Non obſtat, quod D. Ottauia habeat cauſam à
Ruberto, cuius eſt hæres, & quod propterea reac-
quirendo bona ab. Antonio Gallo, qui eadem eme-
rat à Ruberto confuſæ remanſerint, actiones, ita vt
ſicuti Rubertus, ſi reacquiſiuiſſet bona, debuiſſet
eadem tamquam propria vendere Caualcantibus de
anno 1618. non autem tamquam acquiſita à Gallo,
& cum iuribus illius in præiudicium anterioris ven-
ditionis factæ Mattheinis de anno 1612. ita nec D.
5 Ottauia illius hæres hoc facere potuerit, † cum te-
neatur approbare factum ſui auctoris, *l. cum à matre. C. de rei vend. l. ex qua perſona. ff. de reg. iur. cum ſimilibus allegatis.*

Quia facile ſoluitur obiectum, dum ipſa D. Ot-
tauia non eſt hæres vniuerſalis Ruberti Puccij eius
iure, ſed legataria tantum, quæ non obligatur ad
6 omnia, † poſtqoam actiones vniuerſales actiue, &
paſſiuè non tranſeunt in legatarium, ſed in hære-
dem vniuerſalem, *l. fin. C. de hæred. aut Tiraq. in tract. le mort. par. 2. decl. 15. num. 16. Rom. conſ. 73. in princ.*

Nou obſtat, quod bona vendita Mattheinis de
anno 1612. non ſint eadem, quæ vendita fuerunt
Antonio Gallo de anno 1598. vt ideo † anterior
7 poſſeſſio ſuper bonis diuerſis non præiudicet vero
poſſeſſori in bonis acquiſitis ab eodem communi
datore.

Quia viſum fuit Dominis vtriuſque venditionis
eſſe eadem bona tam hæc Mattheinis vendita, quam
quæ Antonio Gallo in emphyteuſim fuerunt de an-
no 1598. conceſſa, ponderando identitatem confi-
8 nium, † per qua ſolent comprehendi omnia bona
intra fines deſcripta, *Bald in l. Riparum, num. 2. ff. de rer. diuiſ. Surd. conſ. 13. num. 10. Mantic. dec. 143. num. 7. Rot. dec. 155. num. 2. coram Papa Greg. XV.*

Nam conceſſio Galli habet ſequentes confines pretium terræ ſodiuum, & ſterile iuxta bona ex vno latere Petri de Mallis, ab alio Antonij Galli infra ſcripti ab alio montem della Creta, ab alio D. Ioannis Roncalli, ab alio hæredum quondam Franciſci Ceeolini.

Inſtrumentum vero acquiſitionis Mattheini continet ſequentia, plures petias terræ ſodas, incultas & ſteriles, quibus ab vno ſunt bona hæredum Ludouici Albertonij, ab alio Antonij Galli furnaciarij ſub proprietate dicti Ruberti, ab alio DD. Petri, & Iulij de Mallis, ab alio DD. de Culuacantibus, ab alio via publica, per quam itur ad Crucifiaum, ab alio bona vxoris Domini Ioannis Roncalli.

Ex prædictis conueniunt inter ſe confine Petri de Mallis, quod in primo inſtrumento ponitur, & in ſecundo idem enunciatur, & in planta concordata legitur ſub litera B. in eadem planta, nec quoad montem della Creta diſcordant, quia in planta ſub litera D. ſignantur pro eodem confine Mons Cretæ, & bona Caualcantis ſupra Montem poſita, & contigua, ſimiliter nec controuertitur identitas alterius, ſcilicet Ioannis Boncalli, quia ſub eodem nomine exprimuntur in vtroque inſtrumento, & in planta ſub litera F. demum idem dicitur de vltimo confine hæredum Franciſci Ceeolini, quamuis in ſecundo inſtrumento dicatur, ab alio hæredum Ludouici Albertonij, quia in planta ponuntur ſub litera A. pro vna, & eadem perſona in locum alterius ſubrogata, nec releuat, quod additum fuerit aliud confine in ſecundo inſtrumento, nempe viæ publicæ tendentis ad Crucifiaum, quia ex delineatione eiuſdem plantæ in faciem loci per Dominos recognitæ magis videtur poſitum pro maiori iuſtificatione aliorum confinium, quam vt pro confine deſeruiat, ex quo apparet poſitum continuatiue ad alia confinia, non autem proximè ad terras demonſtratas in venditione.

Quare, cum ſint eadem bona duobus vendita, & per D. Ottauiam à anteriori emptore, & poſſeſſore acquiſita de anno 1618. & anno 1624. poſtmodum Caualeanti vendita viſum fuit, manutentionem eidem Caualcanti habenti cauſam à D. Ottauia non eſſe denegandam.

Et ita, &c.

CARDINALI VIRILI

FOROSEMPRONIEN. EMPHYTEVSIS

Mercurij 4. Iulij 1629.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum alio in poſſeſſione non exiſtente probat poſſeſſionem manutenibilem.*
2 *Electio præſupponit poſſeſſionem.*
3 *Iudex nulliter procedens non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec excludit eum à manutentione.*
4 *Sententia continens contrarietatem remanet nulla.*
5 *Clauſula, Quam, & quas, tribuit facultatem procedendi tamquam in prima.*
6 *Sententia contra, ſententiam prima non reuocata nulla eſt.*

DECISIO DXXV.

FVit deciſum, mandatum de manute-
nendo eſſe dandum Margaritæ, quia
de eius poſſeſſione conſtat tum ex in-
ſtromento captæ poſſeſſionis, † per 1
qood, alio non exiſtente in poſſeſſio-
ne, probatur poſſeſſio, *l. prædia. vbi Bart. ff de acq. poſſ. Greg dec. 46. num. 2.* tum ex ipſa ſententia, in qua
pronunciatur, Catherinam eſſe immittendam eiecta
Margarita, † electio enim præſupponit poſſeſſio- 2
nem, *l. manumiſſiones ff. de iur. iur. l. decem. ff. de verb. oblig. Greg. dec. 402. num. 1. & dec. 458. num. 2.*

Nec Catherinæ poteſt dari manutentio vti im-
miſſæ vigore ſententiæ Rotalis, quia, † quando Iu- 3
dex nulliter procedit, non priuat poſſeſſorem ſua
poſſeſſione, & propterea ei datur manutentio, *Rot. dec. 802. num. 6. par. 1. diuerſ.*

Nullitas autem ſententiæ Rotalis patet ex lectura
ipſius ſententiæ, dicit enim quod cauſa primo in pri-
ma fuit coram Epiſcopo Foroſempronien. & deinde
coram Vicario Vrbin. .en. ſecundo in 2. coram Col-
legio DD. Vrbini, & poſtmodum in Rota, & ſic in
tertia inſtantia, & licet ſubdat tamquam in prima
ſententiamus &c. tamen addit, Nec non bene iuxta
præmiſſa fuiſſe per Vicarium ſententiatum, & male
per Margaritam appellatum, eiuſque ſententiam fore
confirmandam, prout confirmamus, Victumque Vi-
ctori in expenſis in omnibus inſtantiis factis con-
demnamus, ex qua ſine ſententia oritur contrarietas,
† ita vt remaneat nulla, *Mantic. dec. 217. num. 1. 3.* 4
& 4. Gabr. conſ. 54. num 7. & 8. lib. 1.

Non obſtat clauſula, Quam, & quas, † per quam 5
Iudex potuit procedere tamquam in prima, *Verall. dec. 125 par. 3. Rot. in recent. par. 2. dec. 546. num. 2. &*

Digitized by Google

& dec.731.num.5. & ipſemet Iudex expreſſerit ſententiare prout in prima, quia, quamuis Iudex potuiſſet pronunciare prout in prima, non debebat in ſententia apponere ſupradictas contrarietates, quæ non ſunt admittendæ per allegata.

Præſertim cum condemnauerit in expenſis in
6 omnibus inſtantijs † non reuocata in hoc ſententia Vicarij, in qua Margarita ab expenſis abſoluitur.

Et ita informante tantum Margarita, & pro parte Catherinæ dato memoriali pro dilatione, in quo etiam ſuper validitate ſententiæ ſcribitur, fuit reſolutum, &c.

EODEM

Neapolitana Benficij

Mercurij 6. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſori, qui obtinuit mandatum de manutenendo, ſufficit vincere per non ius actoris.*
2 *Publicatio pars eſt reſignationis.*
3 *Vacare dicitur beneficium ob non publicationem reſignationis.*

Decisio DXXVI.

POſt mandatum de manutenendo ad fauorem Ioannis Mariæ Monanni fuit datum dubium, An beneficium ſit adiudicandum R.P. D. Ottauiano Ca-
1 raffæ, & negatiue fuit reſolutum, † cum enim virtute mandati de manutenendo Ioannes Maria Monannus ſit poſſeſſor, ſufficit ei vincere per non ius D. Ottauiani, *l. fin. C. de rei vendic. cap. olim. de reſcript. Rot dec. 4 num. 2. de re iu lic in non.* Vnde, cum D. Ottauianus ſit prouiſus in vim reſignationis ſibi factæ à Ioanne Baptiſta Caraffa, tenetur iuſtificare
2 ſuam gratiam, & ſic probare publicationem, † quæ eſt pars ipſius reſignationis, *Rot. diuerſ. dec. 190. num. 2. verſ. & conſequenter, & num. 7. par. 2. Pariſ. de reſign lib. 11 q. 14. num. 11.* & propterea cum
3 publicatio non probetur, & † ob non publicationem oritur vacatio ex conſtitutione Gregotiana, *Pariſ. de reſign. d. lib 11 q. 7. num. 34.* ſequitur quod R. P. D. Ottauiano beneficium non debeat adiudicari.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. GHISLERIO

Pervsiana Nvllitatis Execvtionis

Mercurij 7. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Exequi ad inſtantiam hæredis non poteſt mandatum relaxatum ad inſtantiam defuncti, niſi illius perſona legitimata, & cum nouo Exequatur.*
2 *Executio facta cum exequatur obtento non citato eo contra quem executio fuit conſummata non ſuſtinetur, num. 5.*
3 *Executio facta pro maiori ſumma, quam ſit contenta in mandato eſt euidenter nulla.*
4 *Error non præſumitur, ſed debet probari.*
5 *Error non præſumitur, ſed potius deliberatio, ex reiteratis actibus.*
6 *Acta tranſportari debent in relaxatione Exequatur.*

Decisio DXXVII.

CVm dubitaretur, An executiones per Philipputium contra DD. Perſillam, & Europam factæ eſſent reuocandæ, Domini totius facti ſerie bene perpenſa, à qua huius articuli reſolutio pendet, ad fauorem Perſillæ, & Europæ informantium reſponderunt.

Et quoad primam executionem ea nullam viſa fuit pati difficultatem, quia, † Gentile, quæ mandatum obtinuerat, iam defuncta, executio non potuit fieri per Philipputium hæredem non legitimata prius perſona propria, & ſine nouo Eexequatur ab ipſius inſtantiam. 1

Neque ad validitatem prodeſſe poteſt Exequatur poſt dictam executionem obtentum à dicto Philipputio, quia, † cum manifeſto nullitatis vitio laboret, 2
ex quo non fuit citata Perſiila, contra quam executio fuit conſummata, ſuſtineri non poteſt.

Secunda quoque minus excuſari poteſt, † cum enim mandatum eſſet relaxatum pro expenſis, pro ſcutis ſcilicet, 54. exequutio tamen facta fuerit pro ſcutis 300. & pro reſtitutione mobilium, euidenter remanet nulla.

Allegatus error Notarij, quod male ſcripſerit, exequutionem fuiſſe factam pro mobilibus, non pro expenſis, pro quibus exequatur fuerat obtentum, vltra quod non præſumitur, niſi probetur, non po-
tuit etiam committi, cum præceſſerint quam plures 4
actus reiterati, † ex quibus deliberatio, non error 5
inducitur.

Tertia tandem eoſdem, quos aliæ, patitur defectus, cum in relaxatione exequatur nec fuerit citata Perſilla, † nec acta fuerint tranſportata. 6

Quare ſtantibus huiuſmodi nullitatibus, Domini ſupradictas exequutiones in eis fundatas omnino reuocandas cenſuerunt, &c.

R. P. D. MERLINO

Anconitana Prædij

Lunæ 25. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Confeſſio probat contra confitentem, immo omnes alias ſuperat probationes.*
2 *Poſſeſſio probata ex inſtrumento illius adeptionis auctore Prætore alio non poſſidente ſuffragatur ad effectum manutentionis.*
3 *Confeſſio poſſeſſionis partis aduerſæ cum qualitate probat ipſam poſſeſſionem ſimpliciter reiecta qualitate, cum præſumatur pro poſſeſſione, quod ſit realis, legitima, & nomine proprio, non alieno.*
4 *Confeſſio emanata in Iudicio criminali probat etiam in ciuili inter eaſdem perſonas, & in eadem cauſa.*
5 *Petitorium reſpicientia non diſcutiuntur in ſummariſſimo iudicio manutentionis, vbi requirunt altiorem indaginem.*

Decisio DXXVIII.

RESolutum fuit, Stracchis dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione, prædij, de quo agitur, quoniam de eorundem poſſeſſione conſtat, Tum ex confeſſione Nicolai Creſeij collitigantis in reſponſione ad poſitiones in ſommario il-
1 lorum de Stracchis *num.* 5. † quæ confeſſio optime probat, immo omnes alias ſuperat probationes, *l. cum precum. C. de probat. Rot. dec.* 802. *num.* 5. *par.* 1. *diuerſ. & in recent. dec.* 525. *num.* 2. *par.* 2. *& apud s. m. Gregor. XV. dec.* 200. *num.* 2. *& nuper fuit dictum in Romana vinea* 13. *menſis decurrentis coram me.* Tum etiam ex publico inſtrumento adeptæ poſſeſſionis auctore
2 Prætore, d. ſummario num. 1. † quæ alio non poſſidente ſuffragatur ad effectum manutentionis, *vulg. l. prædia. vbi DD. ff. de acq. poſſ. Verall. deciſ.* 334. *num.* 6. *par.* 2. *Rot. dec.* 56. *num.* 1. *par.* 1. *diuerſ. & recent. dec.* 661. *num.* 1. *par.* 1. *& alias paſſim.*

Nec obſtat, quod Nicolaus in dicta reſponſione ad poſitiones aſſeruerit tantum, ſe permiſiſſe, vt Stracchi poſſiderent, donec eſſent ſatisfacti pro ſcotis 1000. & ſine præiudicio eius veræ poſſeſſionis, ac proinde non poſſit inferri ad probationem eorumdem poſſeſſionis manutenibilis de præſenti.

3 Quoniam reſponſum fuit, quod, † cum confeſſio habeat præſumptionem pro ſe, poſſeſſio enim realis, ac legitima præſumitur, & nomine proprio, non autem alieno, diuiditur ipſa confeſſio, & admittitur ad effectum manutentionis reiectis aliis qualitatibus, *Bart. in l. Aurelius. §. item quæſitt num.* 2. *ff. de libert. legat Rot. d. dec.* 82. *num.* 2. *par.* 1. *diuerſ. & dec.* 525. *num.* 2. *par.* 2. *recent. & apud s. m. Greg. XV. dec.* 458. *num.* 4. *& fuit dictum in Lunen. Sarzanen. Iuriſpatronatus* 3. *Iulij præteriti coram me.*

Minus obſtat, quod illa confeſſio emanauerit in
4 iudicio criminali, quoniam † probat etiam in iudicio ciuili inter eaſdem perſonas, & in eadem cauſa, *Bald in l.* 2. *num.* 215. *C. de edend. Verall. dec.* 190. *num.* 1. *par.* 1. *Rot. dec.* 193. *num.* 4. *& dec.* 250. *num.* 2. *poſt* 2. *vol. conſ. Farinac. Card. Seraph. deciſ.* 975. *num.* 3. *& fuit & dictum in Calaguritana Capellania* 3. *Iulij præteriti coram me.*

Cætera, quæ hinc inde ab informantibus deducebantur, viſum fuit DD. reſpicere petitorium,
5 † neque in hoc ſommariſſimo iudicio retinendæ eſſe diſcutienda, cum altiorem requirant indaginem.

Et ita vtraque parte informante concluſum fuit, &c.

CARDINALI VIRILI

CIVITATIS CASTELLI BENEFICIS Sanctæ Mariæ Cozzi Pauæ noncupatæ de Petrella

Veneris 16. Martij 1628.

SVMMARIA.

1 *Immiſſio datur, vbi gratia eſt iuſtificata.*
2 *Immiſſio in vim ſubrogationis regulatur ſecundum terminos l. fin.*
3 *Immiſſio dari non poteſt, niſi iuxta limites poſſeſſorum, & in iis, quæ ab eiſdem poſſidebantur.*
4 *Immiſſio non datur, niſi in iis, quæ poſſidebantur à teſtatore tempore mortis.*
5 *Secus in iis, quæ poſſidebantur à tertio.*
6 *Poſſeſſione vniuerſali non requiritur poſſeſſio eorum, quæ a tertio poſſidentur.*
7 *Teſtis deponens de facto proprio probat plus quam ſemiplene.*
8 *Reſignans probat contra reſignatarium iunctis aliis.*
9 *Teſtes duo ſufficiunt ad effectum probationis.*
10 *Teſtes de vniuerſitate, ſeu Confraternitate probant pro ea, vbi commodum non ſentiunt in particulari.*
11 *Teſtium numerus ſupplet defectus.*
12 *Oblationum ſunt incapaces Confraternitates, & laici.*
13 *Interrogatoria exceſſiua poſſunt à Iudice executore reſecari.*
14 *Teſtis iuratus in termino remiſſoriæ poteſt examinari extra terminum, vbi ampl.*

Decisio DXXIX.

RESoluerunt Domini, Rectori Galeotto dandam eſſe immiſſionem, non tamen in oblationibus, licet enim † vbi gratia eſt iuſtificata, detur 1
immiſſio, *Mohed. deciſ.* 13. *vt lit. pend.* tamen, † cum huiuſmodi immiſſio regulctur 2
ſecundum terminos, *l. fin. Vital. in clem.* 1. *num.* 68. *de cauſ. poſſ. & propr. Menoc. de adipiſc. remed.* 6. *num.* 35. *Greg. dec.* 335. *num.* 15. † non poteſt dari immiſ- 3
ſio, niſi iuxta limites poſſeſſionis Anteceſſorum, & in iis, quæ poſſidebantur à præcedentibus Rectoribus, *Mohed. dec.* 11. *vt lit. pend. Put. c.* 214. *lib.* 1. *& dec.* 495. *num.* 2. *lib.* 2. † ſicuti immiſſio non datur, 4
niſi in iis, quæ poſſidebantur à teſtatore tempore mortis, *gl. in d. l. fin. in verb. fuerunt, vbi Dec. num.* 17. *Zuccard. num.* 146. *C. de edict. Diu. Adrian. toll. Menoch de adipiſc. remed.* 4. *num.* 363. *Socc. iun. conſ.* 77. *n.* 160. *lib.* 1. *Ruin. conſ.* 168. *in fin. lib.* 1. *& conſ.* 51. *num.* 2. *lib.* 4. † non autem in iis, quæ poſſidentur à 5
tertio, *Salyc. in d. l. fin. num.* 18. *&* 19. *Socc. iun. d. conſ.* 77. *num.* 61. *&* 62. *Grat. conſ.* 149. *num.* 6. *&* 7. *lib.* 2. *Iaſ. conſ.* 38. *num.* 11. *verſ. ſecundo reſpondit. lib.* 4. *Menoch. de adipiſc. d. remed.* 4. *num.* 363. *verſ. hinc reſpondit Gratus.* † nec ex poſſeſſione, vniuerſali acquiritur 6
poſſeſſio eorum, quæ à tertio poſſidentur, *Imol. in l.* 3. *circa fin. princ. ff. de acq. poſſ. Surd. conſ.* 135. *num.* 64. *&* 65. *& num.* 67. *verſ. reſpondetur etiam. Put. dec.* 310. *num.* 1. *&* 2. *lib.* 2. *Seraph. dec.* 1037. *num.* 2.

Quod autem oblationes numquam fuerint poſſeſſæ à Prædeceſſoribus, ſed potius à Confraternitate iatis probatur ex depoſitione noui teſtis Rectoris Anteceſſoris, qui reſignauit ad fauorem Galeotti iunctis depoſitionibus aliorum teſtium affirmantium, fuiſſe factas tres claues Capſolæ, in qua conſeruantur oblationes, quarum vna retinetur per Ordinarium, alia per Priorem Confraternitatis, alia per depoſitarium, & quod nunquam aperitur ſine eorum interuentu, & quod huiuſmodi oblationes expenduntur de conſenſu Ordinarij in Fabrica, & ornamentis Eccleſiæ; Teſtis enim Anteceſſor deponit de facto proprio, † & ſic probat plus quam ſemi- 7
plene, *Caſ. de Graſſ. deciſ.* 5. *num.* 4. *de teſtib. Rot. deciſ.* 147. *num.* 6. *par.* 1. *recent.* & † vti reſignans pro- 8
bat contra reſignatarium iunctis aliis teſtibus, *Pariſ. de reſignat. lib.* 1. *q.* 16. *num.* 10. *Verall. dec.* 93. *num.* 4 *par.* 1.

Non obſtat, quod ex vndecim teſtibus examinatis ſex dederint mandatum ad hanc cauſam, quia remanent quinque, & † duo ſufficiunt, *l. vbi nu-* 9
merus. C. de teſtib. & Homines de vniuerſitate, ſeu

Con

10 Confraternitate, † poſſunt eſſe teſtes pro Vniuerſitate, & Confraternitate, vbi non ſentiunt commodum in particulari, *Felyn. in c. inſuper num. 2. & 6. de teſtib. Alex. conſ. 68. num. 16. lib. 2. Rota in Narnien. Confinium coram Reuer. D. meo Coccino Decano deciſ.*
11 *140. & 160.* & † numerus ſupplet defectus, *gloſſ. in l. 3. §. 1 in verb. numerus ff de teſtib. Gabr. de teſt. concl. 6. num. 2. Greg dec. 340. num. 6. & 7.*

12 Non obſtat † incapacitas Confraternitatis, & Laicorum, quia intraret, ſi vellent percipere oblationes ad eorum vtilitatem, vt in Calaguritana Oblationum 21. Octobris 1588. coram bo. m. Cardinali Pamphilio, ſecus dum illas conuertunt pro ſeruitio, & vtilitate Eccleſiæ, huiuſmodi enim nudæ adminiſtrationis Laici ſunt capaces, *Rip. in c. 2. num. 55. de iudic. Dec. conſ. 148. num. 3. verſ. 5. dubitatur, & fuit dictum in Mediolanen. Quarta Funeralium 14. Martij 1622. coram R. P. D. meo Merlino.*

Non obſtat reſecatio interrogatoriorum, quia,
13 † cum eſſent exceſſiua, potuerunt ab Executore reſecari.

Nec ſubſiſtit, quod teſtes præſtiterint iuramentum extra terminum, nam terminus duorum menſium incipiebat a die 15. Iulij, vt in proceſſu de partibus fol. 16. & ſic durabat per totam diem 15. Septembris. Vnde, cum teſtes præſtiterunt iuramenta die 12. & 13. Septembris, vtique iuramenta fuerunt intra ter-
14 minum, & † teſtis, qui iurauit in termino die 13. Septembris, potuit examinari extra terminum ſub die 27. Septembris, præſertim cum aſſiſtentia Interpretis Galeotti, & cum interrogatoriis, *Felyn. in c. licet cauſam n. 10 de prob. Rot dec. 3. de teſtib. in nou. Seraph. dec. 857. num. 11. Greg. dec. 327. & ibi num. 27.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. DVNOZETTO

MALEVITANA TERRITORII

Lunæ 24. Nouembris 1631.

SVMMARIA.

1 *Notario, de ſtylo Curiæ Meliten. atteſtanti per Curſorem fuiſſe executam citationem creditur, quamuis de actu præterito. Decl. vt num. 2.*

3 *Nuncij relatio aliter iuſtificari non poteſt, quam per illius regiſtrationem in actis.*

4 *Citatio ſine die vti vaga, & incerta non ſuffragatur.*

5 *Citatio ad ſententiam ſi careat termino, ſententia ſubſecuta dicitur lata ſine citatione.*

6 *Defectus ſolius citationis ad ſententiam ſufficit ad eam inualidandam.*

7 *Teſtis vnicus, & qui ſe refert ad aliquam ſcripturam, illa non exhibita, non probat.*

DECISIO DXXX.

Sententiam Pro Epiſcopo Meliten. reuocatoriam alterius ſententiæ Theſaurarij dictum fuit 3. Decembris 1619. eſſe nullam, & reuocandam ex duplici defectu citationis, & publicationis, &
8 hodie Priore, & Fratribus S. Auguſtini non acquieſcentibus repropoſito ſuper eiſdem dubio, DD. re maturè diſcuſſa ſteterunt in deciſis.

Neque obſtare cenſuerunt teſtes nouiter produ-
1 ctos deponentes, quod † de ſtylo Curiæ Meliten. Notario atteſtanti, per Curſorem executam fuiſſe citationem, licet de actu præterito, tamen credatur tamquam de actu coram ſe geſto; Quia vltra priores exceptiones, quæ contra eorum perſonas, & dicta fuerunt conſideratæ, † DD. teſtes non ex hoc 2
concludunt, quod credatur Notario de relatione ſibi facta abſque eo, quod in ſcriptis redigat relationem Nuncij ſibi factam, † quæ aliter iuſtificari non 3
poteſt, quam per regiſtrationem in actis, *ex alleg. per Felin. in c. quoniam contra ſub num 5. de prob. Rot. deciſ. 135. num. 1. & 2. par. 1. recent.* Sed dato etiam, quod ſtandum eſſet huiuſmodi aſſertioni Notarij,
† adhuc tamen perſona. citatio nihil operetur, cum 4
ſit admodum vaga, & incerta dum in ea non exprimitur pro qua die eſſet pars citata ad audiendam ſententiam; Vnde intrat conclu. quod, † quando cita- 5
tio caret termino, ſed dicitur lata ſine citatione *Caſtr. in l. non eo die num. 2. C. quando prouoc. non eſt neceſſ. Rot. dec. 474. num. 2. par. 2. recent.*

Quo defectu citationis firmato, † qui ſolus de per 6
ſe ſufficeret ad inualidandam ſententiam.

Dixerunt DD. etiam ſecundo nullitatem ex defectu publicationis bene ſubſiſtere d enim teſtes pro Fratribus S. Auguſtini examinati quoad hanc ſecundam partem nihil releuans deponunt quoad facultatem Inquiſitoris circa ſuperintendentiam in iuriſd ab Epiſcopo conceſſam, excepto ſecundo † qui, vltra 7
quod eſt vnicus, cum ſe referat ad litteras Epiſcopi d. Inquiſitori datas, ipſis litteris non exhibitis, nihil probet.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. PIROVANO

ROMANA, SEV RAVENATEN. Pecuniariæ.

Mercurij 26. Iunij 1630.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium ſemper ex æquitate intrat ad ſanandas nullitates, quæ vel non ſunt tales, vel turbidæ, ſeu leues.*

2 *Mercatores forenſes non poſſunt conueniri coram A. C. Limit. vt num. 4.*

3 *Via executiua, quæ competit pro executione litterarum cambij an extendatur in actione contraria mandati ad repetendum ſoluta, & num. 8.*

4 *Contractus ibi perfectus dicitur, vbi conſenſus iunguntur, & ibi agi poteſt.*

5 *Contractus in Curia operatur, vt non ſubditus efficiatur ſubditus.*

6 *Mercator forenſis, & ſubditus ratione contractus fieri poteſt coram A. C. executione agere contra Mercatorem Curiæ; ita executiue poteſt conueniri coram eodem ex ſuis facultatibus ordinatoria concernentibus.*

7 *Ordinatoria ſeruanda ſunt in loco iudicij tam in proceſſu, quam in executione.*

8 *Via executiua an competat in repetitione ſolutorum, ſicut in petitione.*

9 *Iudicium ordinarium reſpicientia.*

10 *Calumniæ ſuſpicio ceſſat, & iuramentum non eſt neceſſarium, vbi conſtat de iuſtitia agentis, vel ex æquitate illius omiſſio ſanatur.*

11 *Executiuis in cauſis debet prius decerni mandatum cum termino Niſi infra tres, & deinde relaxari ad primam, nec iſti termini poſſunt ſimul inculcari ex ſtylo A. C.*

12 *Decl. procedere, vel in iudicio obligationis cameratis tantummodo, vel vt tamen intret arbitrium pro ſanatione, & num. 13.*

13 *Proceditur inter Mercatores ex bono, & æquo.*

Decisio DXXXI.

MAſpergij mereatores Rauennateo. direxerunt litteras Palagijs, & Falconerijs in Vrbe commorantibus; vt ſoluerent certis perſonis quantitatem pecuniarum, quæ acceptatæ, & completæ fuerunt; mox ijdem Maſpergij conuenti pro eadem quantitate reſtituenda, mandatum executiuum contra eos fuit relaxatum. Appellatione autem interpoſita, eum multæ nullitates opponerentur emanauit commiſſio ſanatoria Arbitrio Rotæ terminanda, & cum hodie in hac parte dubitaretur fuit reſponſum Arbitrium intrare.

1 Regulare enim eſt, † quando nullitates, vel non
ſunt tales, vel turbidæ, aut leues ſemper intrat arbitrium in æqoitate fundatum ad nullitates remouendas *Creſcen dec. 4. de teſtib. Seraph deciſ.* 1154. *n.* 1. *cum alijs alleg. in Add. dec.* 189 *n.* 8. *coram PP. Gregorio XV.* quæ æquitas in præſenti ſuperabundat; dum Mercatores Romani ſequendo fidem Rauennatenſium eorumdem litteras, & ordines adimpleuerunt ſoluendo perſonis nominatis.

Quæ igitur ex defectu iuriſdictionis A.C. deducto, etiam, abſque arbitrio viſa fuit poſſe euitari.

Nam, & ſi Maſpergij prætendant debuiſſe con-
2 ueniri in proprio domicilio, † non autem coram A.
C. in Vrbe, & neque contra eos vti Mercatores forenſes potuiſſe executiuè agi defecto facultatum A.
3 C. ac demum † viam executiuam, quam habent litteræ Cambij de ſtylo Curiæ, non poſſe extendi in actione contraria mandati ad repetendum ſoluta contra Maſpergos.

Attamen primum videtur ceſſare: quia contractus conclusus fuit per epiſtolam eorumdem de Maſpergijs, & conſenſum Mercatorum acceptantium in Vr-
4 be, † vbi autem conſenſus iunguntur, ibi dicitur perfectus contractus, non aotem in loco, à quo dirigitur epiſtola, & ibi valide Maſpergij potuerunt conueniri *Bald. vtrumq. determinant in l. multum intereſt. n.* 28. *& Salic. n.* 17. *C. ſi quis Alteri, vel ſibi. Rota. Ianuen. deciſ.* 161. *n.* 4. *Alberic in l.* 1. *n.* 4. *ff. de Procur. Rota in Valentina Mercedis coram D. meo Decano inter eius impreſſas* 116. *n.* 1. neque dicatur quod hoc modo poſſent conueniri Romæ totius mundi Mercatores, à quibus litteræ diriguntur, & è conuerſo Romani Mercatores alibi dirigentes ordines, & litteras, quod dicebatur abſurdum, quia huiuſmodi inſtantia non tollit fundamentum Baldi, & aliorum, qui Baldum ſequuti ſunt, quando ſub eodem Principe contrahentes domicilium habent, & facultates Iudicis non deficiunt: propterea tollitur, & ſecundum de carentia facultatum agendi executiue contra Mercatores forenſes, pro vt ſunt Maſpergij, non aotem Mercatores Curiæ, vt dicunt facultates A. C. im-
5 preſſæ, per Saluſt poſt praxim nu. 9. quia † per contractum in Curia, qui non eſt ſubditus, efficitur ſubditus, & ceſſat qualitas forenſitatis *l. heres abſens. §. proinde. ff. de Iudic. Alex. conſ.* 164. *n.* 3. *vol.* 6. *Rolan. conſ.* 48. *n.* 19. *vol.* 3. *Surd. conſ.* 204.
6 *n.* 13. *&* 257. *n.* 3. & † qua ratione Mercator origine forenſis, occaſione tamen contractus ſubditus, poteſt agere executiuè contra Mercatorem Curiæ; eodem modo debet curialis poſſe agere contra alium Mercatorem forenſem ex eiſdem facultati-
7 bus, cum concernant ordinatoria; † & ſeruanda in loco iudicij, ſiue agatur de ordine proceſſus, ſiue de ordine executionis, *Bal. in l.* 1. *n.* 10. *C. Ne filius pro patre; & in l.* 1. *n.* 2. *C. de execut. Rei Iud. lariſſimè idem Surd. conſ.* 104. *n.* 4 *lib.* 2. nec releuat vltimum, quod
8 † ceſſet via executiua in repetitione ſolutorum, & exactus agere debeat ordinaria *Scac. de Appel. quaſt.* 17. *limit.* 9. *n.* 58. cum alijs alleg. in addit. *deciſ.* 581. *n.* 10. *coram PP. Greg. XV.* quia, quidquid ſit, quando indifferenter fuit actum vigore obligationis Cameralis, & ſoluens vult repetere ab eo, qui vigore obligationis exegit, attamen vbi agitur inter Mercatores, & contra Mercatores actione contraria mandati, & vigore litterarum cambij, vt in præſenti, ſicuti in directa paratam habent executionem aduerſus acceptantes litteras, *Seraph. deciſ.* 562. *n.* 2. *Bald. conſ.* 349. *n.* 4. *lib.* 1. *Rota Iannen. deciſ.* 2. *n.* 9. *&* 126. *n.* 8. ita & in contraria ad inſtar fideiuſſorum eamdem habere debent *Henning. de fideiuſſor. c.* 26. *n.* 8. *& Caller. de proceſſ. execut. part.* 2. *c.* 2. *n.* 4. admiſſa autem via executiua, ceſſant conſequenter nullitates monitorij, ſeruationis terminorum, citationis ad ſententiam diffinitiuam, & ſententiæ per cedolam, quæ præſup-
ponuntur omiſſa, † cum prædicta omnia reſpiciant 9
iudicium ordinarium non autem executiuum.

Secunda pariter nullitas, quæ deſumitur ex omiſſione iuramenti calumniæ, vel euitatur, vel ex æqui-
tate ſananda eſt: quia † vbi conſtat de iuſtitia 10
Agentis, prout in præſenti ex litteris, & quietantijs ſemper ceſſat ſuſpicio calumniæ, & iuramentum non eſt neceſſarium *Bald. in c.* 2. *n.* 7. *de probat*, & ſæpè Rota idem reſpondit, *vt in Aprutina Cenſus apud Cinc. de Cenſib.* 215. *n.* 6. *in Marſicana Aſſiſt. poſt tract. oblig. Camer.* 131. *n.* 6. *& in Romana pecun. de Columna* 21. *Aprilis* 1617. *coram Archiep. Seleucien.*

Poſtrema nullitas, quæ arguitur ex inordinato
proceſſu, & illa momenti non eſt, nam & ſi præten- 11
datur † in executiuis, quod prius decernatur mandatum cum clauſula niſi infra tres; & deinde relaxetur ad primam diem, ſequendo ſtylum Curiæ A. C. nec poſſint inculcari termini prout aſſeritur in præſenti factum fuiſſe, & inde cauſata ſit nullitas decreti, in Romana pecuniaria poſt tract. de
oblig. Cam. 103, num. 3. attamen † ſtilus, qui alle- 12
gatur cum reſpiciat iudicium obligationum. Camaralium. vel non debet extendi ad aliud iudicium
† vel intrat æquitas, vt in cauſis Mercatorum pro- 13
cedatur ex bono, & æquo *Rota Iannen. deciſ.* 23. *n.* 15. *&* 641. *in fine pars.* 1. *recen.* & ſananda ſit iuxta arbitrium à Principe indultum.

R.P.D. MERLINO.

Squillacen. Abbatiæ.

Mercurij 10. Nouembris 1630.

SVMMARIA.

1 *Præſentia ſuppletur quicumque citationis defectus.*

2 *Iuramentum teſtis non probatur ſufficienter ex enunciatiua Notarij, Teſtis iuratus, &c. & n.* 5. *Limit. vt. n.* 9. *&* 11.

3 *Iuramentum requirit tactum ſcripturarum, quotieſcunque defertur à iure. vt in teſte.*

4 *Iuramentum præſumitur ſolemniter præſtitum tactis ſcripturis, quamuis non exprimatur, ex auctoritate Iudicis, & Notarij, ac taciturnitate partis, niſi ab ea contrarium probetur.*

6 *Notarius ſcribens ſimpliciter, Teſtis iuratus, videtur enunciatiue referre actum antea geſtum à parte, non factum ipſius narrantis.*

7 *Notario atteſtanti de actu de preterito, & non coram ſe tunc geſto, non creditur, quaſi ſit aſſertio potius teſtimonialis, quam habens fomentum officij tabellionatus.*

8 *Iuramentum teſtis probatur ex verbis diſpoſitiuis Notar.j, Teſtis iuratus, &c.*
10 *Qualitas adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi.*
12 *Iura compulſata, quæ non apparent auſcultata, & collationata, nulliter compulſata dicuntur.*

Decisio. DXXXII.

Non controuertebatur ab informantibus pro D. Sirleto, deberi fructus Abbatiæ D. Abbati Marco Antonio Viano à die litis conteſtatæ, vt reſolutum fuit ſub die prima Iulij præteriti coram me, ſed impugnabatur dumtaxat eorumdem fructuum liquidatio, & quantitas in deciſione taxata, circa quam inſpectionem Domini tamen in deciſis permanſerunt ex rationibus ibi deductis, quæ placuere.

Nec obſtare viſum fuit, quod receputæ confectæ à Procuratore D. Sirleti, & alia iura, ex quibus deſumitur probatio quantitatis fructuum perceptorum fuerint extracta ſine partis citatione, quoniam cum dictus Procurator D. Sirleti præſens fuerit dictæ extractioni, & illas receputas recognouerit, vt
1 in Sum. D. Abbatis M. Antonij nu. 2. † ex hac præſentia ſuppletur quicumque citationis defectus *Rot. deciſ. 11. de dol. & contum. in antiq. Caſ. de Graſſ. deciſ. 15. n. 6. de teſtib. Surd. conſ. 217. n. 16.* & fruſtratoria fuiſſet citatio Procuratoris, qui apocas à ſe conſcriptas, & recognitas impugnare non poterat.

Minus obſtat, quod non videatur ſatis conſtare de iuramento Teſtium, dum Notarius ſimpliciter
2 aſſeruit *Teſtis iuratus, &c.* † ex qua enunciatiua non oriri ſufficientem iuramenti probationem, fuit opinio *gloſ. in c. vt circa, de elect.* quam paſſim ſequuta eſt *Rota, vt apud Verall. deciſ. 123. & 246. part. 1. & deciſ. 295. part. 3.* & alias ſæpius.

Quoniam Domini non dubitarunt de veritate prædictæ opinionis, quam in hoc ſacro Tribunali ſemper fuiſſe ſeruatam, teſtatur *bo. me. Penia in deciſ. 215. n. 2. poſt. 2. vol. conſ. Farinac.* prout eam amplexa eſt in *deciſ. 633. n. 4. part. 1. recent. & dec. 293. n. 8. ac deciſ. 784. n. 1. part. 1. & apud ſanct. mem. Greg. XV. deciſ. 39. n. 3. & deciſ. 368. n. 5. & coram bo. me. Card. Caualerio deciſ. 322. n. 3.* atque alibi; Non quidem ex ea ratione, quod
3 deficiant verba tactis ſcripturis, † quarum tactus videtur exigi, quotieſcunque iuramentum defertur à iure, prout eſt iuramentum Teſtis, vt poſt *Felin. & Abb.* dicit *Pariſ. in cap. fraternitatis. n. 77. de teſtib.* quem videtur ſequi *Farinac. de teſtib.*
4 *q. 4. n. 20. ad fin.* quia † eo ipſo, quod ſufficienter aliunde probatur fuiſſe præſtitum iuramentum, tunc ob authoritatem Iudicis, & Notarij, ac taciturnitatem partis non opponentis, præſumitur illud ſolemniter præſtitum fuiſſe, hoc eſt, tactis ſcripturis, licet ſolius iuramenti mentio fiat, adeo, vt parti tactum ſcripturarum neganti incumbat onus probandi, vt docuit *Imol. conſ. 86. n. 3. Alciat. in rubr. de iur. iuran. n. 36. verſ. poſſunt tamen excipi; Couar. in cap. quamuis pactum. p. 1. §. 1. n. 2. ad fin. Vin. com. opin. quæſt. 412. n. 3. Theſaur. deciſ. 47. n. 18. Sanch. de matrim. lib. 7. diſp. 108. ſub. n. 14. verſ.*
5 *bene tamen verum eſt*, & ideo † Rota pluries reſpondit, quod, etiamſi enunciatiua Notarij *Teſtis iuratus, &c.* contineat etiam verba, *tactis ſcripturis*, attamen non præbet ſufficientem iuramenti probationem, vt apud *Verall. d. deciſ. 246. par. 2. & in recent. deciſ. 393. ſub n. 8. verſ. etiamſi dicat, & deciſ. 704. n. 8. part. 1. & coram bo. me. Card. Caualerio deciſ. 322. n. 3.* atque etiam obſeruarunt *Adden. ad ſanct. me. Greg. XV. deciſ. 39. num. 5.* Sed
ex ea ratione quia, † quando Notarius ſcribit ſimpliciter, *Teſtis iuratus, &c.* videtur enunciatiuè loqui, & narratiuè referre id quod antea geſtum fuit à parte, non autem coram ſe, & ſic narratiua non videtur reſpicere factum ipſius narrantis, & de illius veritate atteſtari, ſed actum de præterito, 6
† Notario autem atteſtanti de actu de præterito, 7
& non geſto coram ſe ipſo in ipſo tempore præciſo actus, non creditur, quia tunc eius aſſertio magis videtur eſſe teſtimonialis, quam habens fomentum officij Tabellionatus *Alex. conſ. 41. n. 9. lib. 4. Rimin. Sen. conſ. 430. n. 37. & ſeqq. lib. 3. Corn. Iun. conſ. 176. n. 2. Ruin. conſ. 159. n. 16. lib. 3. Hona. conſ. 31. n. 26. & 27. lib. 2. Becc. conſ. 61. n. 21. & ſeqq.* ita reſpondit *Rota in dd. deciſionibus Veralli, & in recent. deciſ. 393. n. 8. & 9. & coram bo. me. Card. Caual. d. deciſ. 322. n. 3. & coram ſanct. me. Greg. XV. deciſ. 368. n. 5.* vbi quod, † ſi 8
Notarius diſpoſitiuè ſcripſerit, *Teſtis iurauit, &c.* ex illa diſpoſitiua aſſertione tamquam reſpiciente actum de præſenti, & coram ſe geſtum inſurgit legitima iuramenti probatio, & notat etiam *Seraph. de priuil. iuram. priuil. 30. nu. 44. in fin. verſ. putarem.*

Verum tamen prædicta non obſtare in caſu præſenti, Domini cenſuerunt, quia † Rota concurren- 9
tibus adminiculis, & particularibus facti circumſtantijs, & quomodo aliunde deprehendit, Teſtem re vera iuraſſe coram Notario, recedit à ſuprafirmata opinione, vt habetur per *Seraph. deciſ. 857. n. 25. & in recent. deciſ. 393.* & latius, *deciſ. 704. part. 1*, vbi plura adminicula, & circumſtantiæ ad hanc rem appoſitæ recenſentur, *& coram Card. Caual. d. deciſ. 322. n. 4* & alias deciſiones refert, atque ita obſeruari in praxi teſtatur, *Grat. diſcept. foren. cap. 60. n. 14.*

Hic autem ex pluribus videtur colligi verè interueniſſe d. iuramentum, quia à Notario non dicitur ſimpliciter, *Teſtis iuratus, &c.* ſed *qui delato iuramento veritatis dicendæ, &c.* vel *cum iuramento examinatus, &c.* & ſic enunciatiua refertur ad actum de præſenti, hoc eſt ad ipſum examen, & ſimilia verba ponderauit *Rota coram bo. me. Card. Caual. d. deciſ. 322.* pro inducenda iuramenti probatione, dictaque verba, *& cum iuramento examinatus, &c.* connectenda ſunt cum verbo, *diſpoſuit*, & ſic iuramentum cenſetur de præſenti coram Notario præſtitum, quemadmodum etiam verbum, *depoſuit*, & verbum *examinatus*, ad actum coram Notario, & eodem tempore geſtum refertur, † 10
qualitas enim adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi, *l. in delictis, §. ſi extraneus, ff. de noxal. Surd. de alim. tit. 9. quæſ. 13. n. 5.* & prædicti Teſtes fuerunt examinati coram Iudice cum interuentu partis aduerſæ, & tali tempore quo potuerunt iurare legitimè, † ex quibus præſumitur, 11
omnia ſolemniter fuiſſe acta, & ſolemne iuramentum tactis ſcripturis fuiſſe interpoſitum, *Bald. in l. iuſiurandi n. 2. verſ. ſed pone quod reperitur C. de teſtibus, & in auth. ſi quis in aliquo n. 9. C. de eden. Alciat. in rub. de iur. iur. n. 36. verſ. primus eſt Menoch. conſ. 114. n. 17. Grat. diſcept. for. d. cap. 60. n. 14. Rot. deciſ. 704. n. 2. & 4. & coram bo. m. Card. Caualerio d. deciſ. 322. n. 6.* & fuit dictum in *Meten. Prioratus 16. Februarij 1626. coram me.*

Alias autem nullitates circa compulſationem ex eo deductas, quod † Iura non fuerint auſculta- 12
ta, & collationata, & quod nullibi appareat de Iudice compulſore, viſum fuit bene tolli ex Summario Abbatis M. Antonij num. 2. & ex inſpectione proceſſus.

Et ita vtraque parte informante reſolutum fuit, &c.

R.P.D.

R. P. D. PIROVANO

Romana Separationis Bonorum.

Mercurij 4. Decembris 1630.

SVMMARIA.

1 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij non debet ſuperfluis expenſis grauari, ſed conſeruari immunis etiam à minimo damno, & moleſtia.*

2 *Concedi debet, quod petenti prodeſt, & parti aduerſæ non nocet.*

3 *Arbitrium concurrente æquitate, & fortius ſi iuſtitia, ſemper intrat in temperando iuris rigore.*

Decisio DXXXIII.

PRo informante fuit reſolutum, ſcilicet intrare arbitrium, vt ſtetur indicationi, ſeu copiæ ſimplici ſcripturarum: verſamur enim in hæredibus cum beneficio legis, & inuentarij,
1 † qui grauari non debent expenſis ſuperfluis, ſed præſeruari immunes etiam à minimo damno, & moleſtia, *l. fin. § & ſi præfatam. C. de iur. delib. Rel. de inuent. part. 4. vtilit. prima num.* 3. ſuccedit præterea maxima æquitas, quia parti aduerſæ non intereſt, quod iſti hæredes grauentur expenſis citra
2 eiuſdem partis vtilitatem, & † quod ei non nocet hæredibus eſt concedendum, *l. ſeruus ea lege. ff. de ſeru. export. Menoch. conſ. 34. num. 2. Surd. dec. 120. num. 12.*

3 Concurrente † igitur æquitate, & quod maius eſt iuſtitia in præſeruando hæredes à damno, ſemper intrat arbitrium in temperando iuris rigore, *Bald. conſ. 127. num. 4. lib. 1. & idem fuit dictum in Coſentan. de Aldinis 4. Februarij* 1608. *coram D. meo Decano.*

Et ita, &c.

REVEREND. D. COCCINO

Cæsaraugustaña Præeminentiarum.

Veneris 14. Februarij 1631.

SVMMARIA.

1 *Verba vniuerſalia circa locum, comprehendunt omnem, & particularem locum, ac ſi eſſet ſpecifice expreſſus.*

2 *Connexorum eadem eſt diſpoſitio. Limit. vt num. 5.*

3 *Monſtruoſitas debet euitari, quæ reſultet ex deformium membrorum confuſione. Decl. vt n. 6.*

4 *Honorifice debet fieri alterius receptio in domo propria.*

7 *Intellige ſecundum tamen ſubiectam materiam, & perſonarum qualitatem.*

8 *Æqualitas ſeruari dicitur ratione ſubiectæ materiæ, & qualitatis perſonarum etiam quod vnus honoretur magis, quam alter ex aliqua ratione, vel circumſtantia.*

9 *Specierum enumeratio reſtringit, & declarat, de quare intelligatur.*

10 *Repugnantia ſimul ſtare non poſſunt.*

11 *Mandatum de manutenendo declaratur ex obſeruantia.*

12 *Ampl. præſertim ſi pro illius executione deuentum fuerit ad cenſuras.*

13 *Manutentio in ſummariſſimo poſſeſſorio datur ad limites poſſeſſionis, & ad terminos ſtatus.*

14 *Præeminentiarum in materia plurimum defertur conſuetudini.*

15 *Manutentio præſumitur conceſſa ad limites obſeruantiæ.*

16 *Teſtis etiam vnicus ſufficit in reſpicientibus manutentionem.*

17 *Ampl. præſertim concurrentibus adminiculis.*

18 *Confeſſio Decani probat ad fauorem partis aduerſæ etiam in præiudicium Eccleſiæ. Ampl. vt num. 19.*

20 *Teſtes numero minores eliduntur à teſtibus contrariis numero maioribus.*

21 *Aſſiſtentia iuris communis turbida non ſuffragatur.*

22 *Petitorium reſpicientia non attenduntur in manutentione.*

Decisio DXXXIV.

VT alias dictum fuit, conſulti Domini ſuper interpretatione, & forma executionis mandati de manutenendo, aliàs de anno 1557. coram bo. me. D. de Rubeis relaxati; quamuis ſub die 26. Aprilis, & 29. Nouembris 1627. inter cætera reſpondiſſent: Decano, Dignitatibus, & Canonicis Metropolitanæ dandam eſſe manum dexteram à Priore, & Capitulo Eccleſiæ B. Mariæ de Pilari in eadem Eccleſia, quoties, Metropolitani certis diebus ad illam accedunt: Hodie tamen, ſuſcepta iterum ſuper eodem dubio diſputatione, reſolutum fuit, dictum mandatum de manutenendo ita eſſe intelligendum, vt idem Prior Sanctæ Mariæ in propria Eccleſia de Pilari ſedeat in ſua Sede Priorali, accedente Capitulo Sancti Saluatoris: & in hoc à deciſis recedendum.

Id autem deducebant Domini. Primò ex verbis generalibus eiuſdem mandati, dum in concurſu vtriuſque Eccleſiæ, in quibuſcunque actibus concedit præcedentiam Priori, & Capitulo S. Mariæ ibi: *Canonici, & Capitulum Eccleſiæ ſancti Saluatoris Metropolitanæ, &c. teneantur, &c. illos* [*Priorem ſcilicet, & Canonicos Eccleſiæ ſanctæ Mariæ Maioris de Pilari*] *tam in prædictis, quàm aliis quibuſcumque actibus inſimul conuenire, aut intereſſe contigerit, ad dexteram partem, ſeu manum, tam in Choro, quam extra etiam in proceſſionibus prædictis collocare, &c.* † quæ verba tam- 1
quam vniuerſalia omnem locum comprehendunt, & conſequenter Eccleſiam de Pilari ad tradita latè per *Tiraq. de retract. lignag. § 1. gl. 7. num 20. & ſeqq. Surd. conſ. 453. num. 8. Crauett. conſ. 916. num. 7.* ac ſi ſpecificè eadem Eccleſia fuiſſet expreſſa, *Oldrad. conſ. 322. num. 1. Surd. conſ. 181. n. 42. & conſ. 358. num 2. Ruin. conſ. 40. num. 12. lib. 2.* Itaut Prior ipſe de Pilari in hoc ſatis videatur habere fundatam intentionem pro retentione ſuæ Sedis prioralis.

Nec dicatur, quòd quemadmodum per Canonicos, & Capitulum Beatæ Mariæ conceditur manus dextera Canonicis & Capitulo Metropolitanæ: ita etiam concedi debet per Priorem de Pilari Decano ſancti Saluatoris, † vel ratione conne- 2
xitatis *ad tex. in cap. tranſlato cum ibi not. de conſtit.* & ad latè tradita per *Caſſan. in Cathal. glor. mund. part. 4. cond. 32. verſ. Sed ratione connexitatis:* † vel 3
vt euitetur monſtruoſitas ex deformium membrorum confuſione reſultans, iuxta *text. in cap. 1. 12. diſt.* cum aliis per eundem *Caſſan. loco præcitato. verſ. tamen hæ reſponſiones:* † vel denique ratione 4
illius honorificentiæ, qua Prior, Canonici, & Ca-

 pitulum

pitulum Metropolitanæ in Eccleſia B. Mariæ reci-
pi debent per Priorem, Canonicos, & Capitulum
de Pilari, vt ponderatum fuit in præfatis deciſio-
nibus ſub die 26. Aprilis, & 29. Nouembris anni
1617.

5 Nam quoad rationem connexitatis, † illa non
intrat, quotieſcumque, vt in caſu iſto, per conſue-
tudinem militat aliqua diſſimilitudo inter connexa,
vt fusè explicat *Euerard. in argumento a ſimili, in
ſecunda col. ante fin. verſ. quando autem duo ſunt ſimi-*
6 *lia.* † Ratio autem vitandæ monſtruoſitatis, quæ ex
membrorum confuſione oritur, non poteſt in hac
facti ſpecie conſiderari; cum vtrumque Capitulum
ſimul conueniat tamquam vnicum corpus, non au-
tem tamquam duo corpora ſeparata, vt ad propo-
ſitum conſiderant, *Felin. in cap. Paſtoralis num. 9.
verſ. vbi duo corpora, Abb. §. 1. num. 7. Imol. num. 12.
de reſcript.* & faciunt notata *in cap. ſcriptum, vbi Abb.
num. 6. Imol. pariter, num 6. verſ. nota quod vbi, de
elect.* Honorificam denique receptionem viſum fuit,
neceſſario non inferre in caſu iſto conceſſionem
7 manus dexteræ, ſed † eſſe intelligendam ſecundùm
ſubiectam materiam; vt ſcilicet Decano, atque Ca-
pitulo Metropolitanæ ad Eccleſiam Beatæ Mariæ
venienti Prior de Pilari aſſurgat, obuius procedat,
ad oſtium vſque humaniter excipiat, mandet pul-
ſari campanas, & chorum dexterum, excepta prio-
rali ſede, vacuum iiſdem dimittat, ad tradita per
Felin. in rubr. de maior. & obed. ſub num 8. & confe-
runt notata per *Vitalin. in clemen. ſi ſummus num. 14.*
8 *& ſeq. de ſent. excomm.* † Ratione enim ſubiectæ
materiæ, & qualitatis perſonarum dicitur etiam
æqualitas ſeruari, licet vnus honoretur magis, quam
alter ex aliqua ratione, vel circunſtantia ad *text. in
l. 3. §. Praſes, vbi gloſ. in 5. diſcrimine ff. de munerib. &
honoribus.*

Hiſque conformem fuiſſe mentem Iudicis, qui
dictum mandatum de manutenendo conceſſit, ſatis
etiam colligitur ex eo, dum idem mandatum lo-
quens de Eccleſia Sanctæ Mariæ, eunte ad Eccle-
ſiam ſancti Saluatoris, poſtquam iubet, vt hono-
rificè recipiatur, expreſsè addidit etiam, vt latus
dexterum eidem aſſignaretur, ſignum euidens, quod
ſub ſimplici honorifica receptione ex mente iudicis
9 non continebatur præcisè latus dexterum, † cùm
de vtroque diſcretiuè loquutus fuerit *l. hac verba. ff.
de verb. ſignif. Seraph. dec. 964. num. 3.* qui loquitur
in his terminis.

Secundò id deducebant Domini ex verbis etiam
ſpecialibus eiuſdem mandati: in quo, poſtquam
vtriuſque Capituli ad vtramque Eccleſiam mutuus
acceſſus, necnon in ipſarum qualibet functiones
recenſentur, tandem diſponitur: Quod in prædictis
Eccleſiis, tam in choro ſcilicet, quam extra Prior,
& Capitulum ſancti Saluatoris teneantur dare ma-
num dexteram, ſeu Chorum dexterum Priori, &
Capitulo de Pilari. Ex his enim verbis clarè patet,
idem mandatum expreſſam continere præcedentiam
Prioris B. Mariæ in propria etiam Eccleſia: Cùm de
vtraque generaliter & indiſtinctè loquatur, ex iu-
ribus ſupra allegatis, & conſequenter tantò euiden-
tius excludi interpretationem illam, quod honori-
fica receptio ſuperius ponderata importet conceſſio-
nem manus dexteræ. Ne dicamus mandatum, quod
prius in vtraque Eccleſia indiſtinctè concedit præ-
cedentiam Priori Beatæ Mariæ, continere repu-
gnantia: ſi reſpectu Metropolitanorum, iniungen-
do poſtea Priori, & Capitulo de Pilari honorificam
receptionem, eamdem manum dexteram ipſimet
Priori incontinenti auferre, † contra *reg. text. in l.
vbi repugnantia. ff. de reg. iur. cap. inter dilectos de fid.
inſtrument. Bart. in l. fin. §. item quæſitum. ff. de cond.
& demonſtr.* cum aliis per *Aym. conſ. 70. num. 5.*

Tertiò hanc ipſam interpretationem Domini
etiam eliciebant ex obſeruantia, † quæ ad eamdem 11
interpretationem plurimùm confert, *Heded. conſ. 13.
num. 35. & conſ. 89. num. 46. lib. 1.* quando etiam ver-
ba eſſent dubia, *Rot. deciſ. 256. in fin. part. 2. diuerſ.
Mantic. dec. 296. num. 6.* Ac præcipuè in caſu iſto,
in quo, † cùm ad exequutionem eiuſdem mandati 12
Metropolitani compulſi fuerint per cenſuras, eadem
obſeruantia tantò minus præſumitur exceſſiua, ſed
reſtricta ad limites ipſius mandati, vt ad propoſitum
conſiderat *Rot. dec. 45. ſub num. 11. de appell. in nou.
& apud Seraph. dec. 1189. num. 1. & 2.* Maximè † cùm 13
non ſolùm in huiuſmodi ſummariſſimis poſſeſſoriis
retinendæ detur manutentio ad limites poſſeſſionis
vulg. §. retinendæ, inſtit. de interd. & ad terminos ſta-
tus., *Ruin. conſ. 155. n. 5. lib. 4. Rota dec 4. n. 2. & 3.
de dilat. in nou. & dec. 522. num. 2. & 3. part. 1. diuerſ.*
ſed verſemur etiam in materia præeminentiarum,
† in qua plurimum defertur conſuetudini, *Bald. in* 14
cap. cùm olim in 1. not. de conſuet. qui loquitur in
puncto circa locum ſedendi. *Ruin. conſ. 19. n. 6. lib. 1.
Caſſan. in Cathal. glor. mund. part. 4. conſid. 37. verſ. de
his dignitatibus*, vbi in terminis loquitur de præce-
dentia inter dignitates inferiores. *Rot. deciſ. 4. num. 1.
ad fin. de elect. in nou. Seraph. dec. 964. num. 1. & 2.* &
ponderatum fuit in *Colonien. præcedentiæ 9. Iun. 1617.
coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Obſeruantiam verò ſatis concludere videbantur
quamplurimi teſtes, qui dantur in Summario pro
Eccleſia Beatæ Mariæ a *num* 3. vſque ad 6. inè de-
ponentes de iſta quaſi poſſeſſione Prioris ſedendi in
prima Sede Chori dexteri, qui Capitulo, & Cano-
nicis ſancti Saluatoris aſſignatur Quos inter, primus
deponit de annis ſeptuaginta, ita vt percutiat annum
decreti manutentionis immediatè præcedentem, &
ſic concludit obſeruantiam anteriorem, † ad cuius 15
limites præſumendum eſt, conceſſam fuiſſe ma-
nutentionem ex deductis. † Quamuis enim ſit vni- 16
cus, ſufficit tamen in his, quæ manutentionem re-
ſpiciunt, *Rot. dec. 196. part. 1. diuerſ. & dec. 614. n. 5.
& 1316. num. 1, apud Seraph.* † Præſertim vero cùm 17
per alios teſtes abundè adminiculetur. Nam ex octo
teſtibus de viſo, qui dantur in eodem ſummario
Beatæ Mariæ ſub num. 3 alius percutit annum 1561.
duo verò annum 1566. & 1567. quo Capitulum
ſancti Saluatoris compulſum fuit ad paritionem hu-
ius mandati Rotalis ſub cenſuris, ac pœna ducat.
10000. & poſt præſtitam obedientiam ab iiſdem
cenſuris abſolutum, Reliqui autem quatuor depo-
nunt de annis 1571. 1576. 1581. & 1523. Cum qui-
bus concordant alij ſeptem, qui pariter dantur ſub
num. 4. de auditu, voce, & fama publica deponen-
tes. Necnon alij 11. ſub num. 5. ad perpetuam rei
memoriam recepti, qui immemorabilem cum ſuis
qualitatibus concludunt. Ac denique alij octo ad-
uerſus depoſitiones trium teſtium ſancti Saluatoris
examinati: qui de viſu, voceque, & fama publica
teſtantur.

Ad cuius obſeruantiæ robur multum etiam con-
ferre arbitrabantur Domini confeſſionem ipſiuſmet
Decani ſancti Saluatoris, pleno, & non contradi-
cente Capitulo, declarantis: Decanum ſemper ſediſ-
ſe in prima ſede Chori ſiniſtri in vtraque Eccleſia.
† Quæ quidem confeſſio vt patet, adminiculata pro- 18
bat etiam in præiudicium Eccleſiæ, *Mantic. dec. 39.
num. 1. cum aliis per Adden. ad ſanct. memor. Gregor.
dec. 375. num. 11.* † Præſertim in quo confeſſio præ- 19
dicta concernit actum geſtum à confitente, *gloſ. in
cap. vlt. in fin. vbi Abb. n. 44. verſ. ego ſoluendo, de præ-
ſumpt. Tiraq. in tract. lign. §. 1. gl. 14. n. 48. & notant
add. ad dict. dec. 375. i. m. Greg. loco citato.*

Non

Non obſtant teſtes Metropolitanæ, in contrarium ponderati in deciſionibus, quæ rcoidentur. Quia ex declarationibus per eoſdem nouiter factis teducun- 20 tur ad coocordiam, † vel in omnem euentum eliduntur à contrariis teſtibus numero maioribus, ad tradita per *Gabr. de teſtib. concluſ. 4. num. 50.*

Non obſtat aſſiſtentia iuris communis fundata in præſenti ſtatu Cathedralitatis, quo quingentis abhinc, & amplius annis gaudet Eccleſia Metropolitana ſancti Saluatoris. Quia cum iam fuerit reſolutum, conſtare Eccleſiam Beatæ Mariæ fuiſſe antiquitus Cathedralem, poteſt hodie dubitari. An Eccleſia Metropolitana poſſit in hoc vti aſſiſtentia iuris communis contra præfatam Eccleſiam Beatæ Mariæ, quæ videtur retinuiſſe iura antiquæ Cathedralitatis, vt latè deductum, fuit in deciſione coram me facta ſub die prima Martij anni præteriti. 21 Vel ſaltem, † cum vtrumque Capitulum dicatur conuenise ad faciendum vnum Corpus, aſſiſtentia ioris remanet valdè torbida, *Caſſa. vbi ſupra conſider. 32. per totam, & aduertit Rota in dicta Colonien. præcedentia 9. Iunij 1627. coram R. P. D. meo Vbaldo.* 22 Aut in omnem euentum † id reſpicit petitoriom, prout etiam ſententia Sancij de anno 1221. laudum Alphonſi de anno 1513. & Concordia Ferdinandi de anno 1539. Quæ vlterios loqountur ſolum de Canonicis, & Capitulo, non autem de Priore, &c.

Et ita concluſum parte vtraque informante, &c.

R. P. D. MERLINO

Ravenaten. Emphyteuſis.

Veneris 28. Maij 1641.

SVMMARIA.

1 *Cauſa eſt Eccleſiaſtici fori, & non laicalis, in qua agitur de bonis ſpectantibus ad Eccleſiam ratione directi dominij, & qui id impugnat, eſt damnandus. Ampl. vt num. 4. & 5.*

2 *Laici nihil ſtatuere nec ius dicere, & ſententiam proferre poſſunt circa bona Eccleſiaſtica ex iuriſdictionis defectu. vbi Ampl.*

3 *Paria ſunt forum ſortiri, & ſtatutis ligari.*

5 *Dominium vtile vere, & propriè eſt vna, & eadem cum dominio directo, & eius natura, vt directum ſemper ſequatur, ſicuti incrementum alluuionis, & inſulæ.*

6 *Iuſpatronatus laicorum quamuis non ſit proprie ſpirituale, quia tamen eſt annexum ſpiritualitati, cognoſcitur a ſolo Iudice Eccleſiaſtico.*

7 *Spiritualis rei poſſeſſio, licet merè temporalis, & laicalis, cognoſcitur à ſolo Iudice Eccleſiaſtico, quemadmodum proprietas, non autem à laico.*

8 *Spiritualitatis qualitas qualitatem temporalitatis abſorbet, & ad ſe trahit.*

9 *Connexitas, & complicitas maior eſt inter dominium directum, & vtile, quam inter proprietatem, & poſſeſſionem.*

10 *Decimarum cauſa, quæ datæ ſint in feudum ſæcularibus eſt fori Eccleſiaſtici, licet illarum dominium, ſeu fructus ſpectet ad laicos, & feudum cenſeatur ſæculare.*

11 *Matrimonij poſſeſſorium, quamuis inter perſonas mere laicas, quia admixtam habet cauſam, & titulum ſpiritualitatis, definiri debet à Iudice Eccleſiaſtico.*

12 *Eccleſiæ emphyteutæ non tenentur ad collectas, & onera realis per ſtatuta laicorum ſuper rebus & bonis impoſita.*

13 *Dominium vtile Vaſſalli ſubiicitur, & famula tu directo dominio Domini principalis.*

Decisio DXXXV.

SEntentiam latam extra Curiam, Domini dixerunt vitio nullitatis ex defectu Iuriſdictionis laborare; promulgata enim fuit foro, & Tribunali laicali, & tamen, † cum agere- 1 tur de bonis ratione directi dominij ſpectantibus ad Eccleſiam Sanctæ Mariæ in Coſmedin, cauſa erat omninò Eccleſiaſtica, & ab Eccleſiaſtico Iudice, non autem à laico definienda, *c. decernimus extr. de Iudic. cap. bene quidem, cap. denique diſtin. 96. cap. continua, cap. relatum. cap. ſi qua cauſa, cap. placuit il ſecundo xj. q. 1.* in qua quæſtione per totam Gratianus congerit decreta ad hoc ſpectantia ex ſacris Conciliis, & Summorum Pontificum reſcriptis deſumpta, *& in dicto cap. placuit deſumpto, ex Concil. Carthaginen. 3.* habetur, quod etiam Apoſtolus huiuſmodi cauſas ac Eccleſiam deferri, atque ibi determinari præcepit, & de veritate huius concluſionis, nollus vnquam orthodoxus dubitauit, & ſi qui auſi ſuot impugnare, merito ſemper ab Eccleſia fuerunt damnati, prout de Marſilio illo Paduano ſub Paſchali Secundo, *trad. Card. Turrecrem. in ſumma eccleſ. lib. 4. part. 2. cap. 37.* qui ſuper hoc refert, extare extrauagantem Ioannis XXII. quæ incipit licet, *Azor. inſtit. moral. part. 1. lib. 5. cap. 12. verſ. in hoc procul dubio Bannes in 2. 2. quæſt. 65. artic. 1. verſ. item Chriſtus, Cardinal. Bellarmin. controuerſ. tom. 2. tit. de Cleric. cap. 24. ante verſ. quinta propoſitio:* quemadmodom enim † laici, quidquam ſtatuere non poſ- 2 ſunt circa bona Eccleſiaſtica, ex defectu iuriſdictionis, & poteſtatis, *d. cap. bene quidem, cap. ſi Imperator 96. diſtin. cap. laicis 16. quæſt. 7. cap. cum laicis extr. de rebus Eccleſ. alien. vel non*, in quibus locis habetur, quod laicis etiam Religioſis, obſequendi neceſſitas relicta eſt, non auctoritas imperandi, nullaque de rebus Eccleſiæ diſponenti attributa eſt poteſtas, & in his, quæ ad Eccleſiam ſpectant, diſcere debent, non docere, *cap. clericus, & cap. fin. de immunit. Eccleſ. in 6.* vbi ſtatuentes ipſi anathematis pœna feriuntur, *cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ, de conſtit.* Ita nec etiam ſuper illis, Ius dicere, & ſententiam proferre poſſe, non eſt ambigendum; † paria 3 enim ſunt, forum ſortiri, & ſtatutis ligari, *Gloſ. in cap. quod clericus de foro compet. Dec. in d. cap. Eccleſ. Sanctæ Mariæ num. 18 Alex. con. 211. n. 5. in fin. lib. 2. Rimin. Sen. conſ. 268. num. 13 lib. 2. Bero. conſ. 65. n. 99. lib. 1. Surd. conſ. 2. num. 14 in fin. & conſ. 338. num. 26. ad fin.* & ad propoſitum *Theſaur. lun. quæſt. forenſ. lib. 2. cap. 15. num. 12. in fine.*

Idque † procedit etiam ſi cauſa inter ſolos em- 4 phyteotas agatur, & ſuper ſolo dominio vtili, qood penes laicos exiſtit, quoniam dominium Eccleſiæ cum ſit conocxom, & complicatum cum vtili. Imò & idem prædominans, † ſitque dominium vtile 5 verè, & propriè vna, ac eadem res cum dominio directo, & eius naturæ, vt directum ſemper ſequatur ſicuti incrementum alluuionis, & inſulæ, vt dixit, *Oldrad. conſ. 440. num. 7. verſ. & ideo rectè, quem ſequitur Surd. conſ. 57. num. 21. verſ. & propterea*, & ſubiectum bonorum materialiter ſit ſemper, & perpetuo Eccleſiaſticum, non poteſt ab ipſo dominio directo, ſaltem actualiter ſeparari dominium vtile, nec ideo indirectè bona Eccleſiarom ſubiici iuriſdictioni, & iudicio laicorum, *cap. quanto, cap. cæterum, & ibi Canoniſtæ, de Iudic. Cardin. conſ. 2. num 2. verſ. Item in hereditate, Campeg. inter conſ. Albert.*

Brun. conſ 2 num. 34. ſub verſ. præmiſſo tertio, & alios
congeſſit, & ſequuta eſt Rota, accertimè examinato
articulo, ſublatiſque contrariis argumentis in
Romana Domus de Scappuccis 19 Ianuarij 1611.
coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, &
quoties caſus contigit ſemper eam poſtea ſequuta
eſt, vt in *deciſ. 472. part. 2. recent. & penes Paciſic. de
Saluiato deciſ. 259. num. 6. & in Romana de Schianchis
28. Aprilis 1617. coram Eminentiſſimo Domino
Cardinali Pamphilio, Impreſſ. poſt Modern. Mantuan.
controuerſ. forenſ. cap. 12. num. 67. & alias ſæpius*, &
ab hac opinione difficilè eſſe recedere monet, *Gratian.
diſ. ept. forenſ. cap. 447. num. 21.*

6 Ita ratione huiuſmodi connexionis, † licet Iuriſpatronatus
laicorum, non ſit propriè ſpirituale,
attamen quia eſt annexum ſpiritualitati, ideò ſuper
illo iudicat ſolum Iudex Eccleſiaſticus, *cap. quanto
de iudic.*

7 Et † poſſeſſio rei ſpiritualis, licet ſit merè temporalis,
& laicalis, attamen etiam de poſſeſſione ſolum
8 cognoſcit Iudex Eccleſiaſticus, quemadmodum de
ipſa proprietate, non autem laicus, cum † qualitas
ſpiritualitatis, qualitatem temporalitatis abſorbeat,
& ad ſe trahat, *Bero. in rubr de iud num. 51. Crauett.
conſ. 258. num 8. Roland. conſ. 12. num. 35. & ſeqq. lib.
2. Valaſc. conſult. 93. num. 3. Menoch de recuper. remed.
15. num. 205. & ſeqq. Couar. pract. quaeſt. cap. 35. n. 1.
Gutier Canon. qq. cap. 34. n. 26. & ſeqq. latè. Azor. Inſtit.
moral. part. 1. lib. 5. cap. 14. quaeſt. 1. Duard. ad
Bullam Can. lib. 2. can. 15. quaeſt. 19. num. 47. Put. dec.*
9 *361. lib. 1. in artij.* certum eſt autem † maiorem
connexitatem, & complicationem eſſe inter dominium
directum, & vtile quam ſit inter proprietatem,
& poſſeſſionem, vt per *Bero. in d. cap. quæ in
Eccleſiarum num. 13. de conſtit.*

10 Itidem † cauſa decimarum, quæ datæ ſint in feudum
ſecularibus, diſcutienda eſt coram Iudice Eccleſiaſtico,
licet enim dominium huiuſmodi decimarum,
ſcilicet fructuum illarum, omnino ſpectet
ad laicos, & feudum cenſeatur ſeculare, tamen quia
oritur, & dependet à iure ſpirituali, & Eccleſiaſtico,
non poteſt Iudex laicus de illis cognoſcere, *Federic.
de ſen. conſ. 245. num. 1. Azor. Inſtit moral. par 1.
lib. 7. cap. 39 quaeſt. 3. Monet. de decim. cap. 8. q 1 n. 15.
Facundenz ſuper præcept. Eccleſ. præcept. 5. lib 3. cap. 5.
num. 5. vbi Couar. Rupell,* & alios contrarium ſentientes
refellit.

11 Prout & † poſſeſſorium matrimonij, quamuis
agatur inter perſonas merè laicas, quia habet admixtam
cauſam, & titulum ſpiritualitatis, definiendum
eſt a Iudice Eccleſiaſtico, *Couar. de ſponſ. part.
2 cap. 7. § 6. num. 8. & cap. 8. § 12. num. 3. Valaſc. d.
conſult. 93. num. 2. ad med. verſ. & in cauſa matrimoniali,
latè Molin. de rit. nupt. lib. 2. differ. 10. num. 19.
& ſeqq.*

12 Et demum [quod fortius etiam videtur] † ratione
pariter connexitatis dominij vtilis cum directo,
emphyteutas Eccleſiæ non teneri ad collectas, &
onera realia per ſtatuta laicorum, ſuper rebus, &
bonis impoſita, cenſuerunt grauiſſimi Auctores, &
originaliter, dixit, *Bart. in l. priuata num. 2. C. de
excuſat. mun. lib. 10. Iaſ. in authentica quas actiones
num. 42. C. de ſacroſ. Eccleſ. Rip. in tract. de peſt. tit de
priuil. ad conſeruand. Vbert. n. 124.* latè *Petr. de Vbald.
in conſ. 2 poſt. tract. de collect. per tot. Siluan. conſ. 9. per
tot. M. Anton. Eugen. conſ. 96. num. 23. lib. 1. D. Fachin.
contr. Iur. cap. 91. lib. 1. Menoch. conſ. 444 n. 27. Ruin.
conſ 112. n. 10. verſ. item nota quod, lib. 5. Remig. Gonny.
de charitat. ſubſid. quaeſt. 61. n. 29 & quaeſt. 59. n. 31. Odd.
conſ. 70 per tot. & præſertim n. 31.* vbi teſtatur hanc
opinionem eſſe veriorem, ſolidioribuſque rationibus
fundatam, necnon magis æquam, & ſecuram, &
num. 40. ait hanc dici poſſe communem opinionem,
cum Bartolum, & alios grauiſſimos iuris Sectatores
habeat *Curſat. conſ. 42. num 22. lib. 1.* & videtur
etiam admiſiſſe, Rota in dicta Romana domus de
Scappucciis coram Reuerendiſſimo Dom. meo Decano.

Et præter motiuum connexionis concurrit etiam
prærogatiua qualitatis, & ſubiecti Eccleſiaſtici,
† hoc enim dominium vtile Vaſſalli, ſubijcitur, & 13
famulatur directo dominio Domini, principalis,
*Alciat. in l. ſi quis in §. differentia, num. 12. verſ. aliud
eſt, & ibidem Zaſ. num. 22. ff. de acquirend. poſſeſſ.* &
bene per *Surd. dicto conſ. 57. num. 23. verſ. & propterea.*
Et in proprietate tamquam in prima cauſa inſeparabiliter
inhæret, ſine qua nec ſubſiſtere poteſt, vnde
merito dominium directum, cum ſit Eccleſiaſticum
tamquam dignius, & in re Eccleſiaſtica veluti in
ſuo ſubiecto, quemadmodum, hac eadem ratione
prærogatiuæ circa competentiam fori, compertum
eſt, quod † laicus ſocius Clerici ſequitur forum 14
eiuſdem Clerici, *Bart. in l. fin. num. 15. ad fin. ff de
colleg. illicit. Aret. conſ. 29. num. 24. verſ. ſecundum
eſſet dubium, in fin. Surd. conſ. 222. num. 3. & conſ. 356.
num. 16. & 18.*

Et maior itidem conſors pupilli, aut minoris ra- 15
tione Iuris conſortij gaudet priuilegiis ipſius pupilli,
& minoris, *l. ſi communem. ff. quemadmodum ſeruit.
amitt. Afflict. deciſ. 213. Franch. deciſ. 269. num. 1.
Odd. de reſtit. in integr. part 2. quaeſt. 46. artic. 10.
num 35.* ſi quæ aliter in hoc caſu, vbi agitur etiam
ſolum de dominio vtili emphyteotæ, diceremus,
ſequeretur præiudicium ipſius Eccleſiæ, † cui ex- 16
pedit habere magis vnum emphyteutam, quam
alium, ita *Bero in d. cap. quæ in Eccleſiarum num. 9.
de conſtit. & Rim. iun. num. 12. Bece. conſ. 3. num. 61.
& 62. lib. 1.* & in dicta diciſione Romana de
Scappucciis coram Reuerendiſſimo Domino meo
Decano luculenter, & doctè ponderatum fuit.

Et ita vtraque parte informante pro nullitate reſolutum
fuit.

R. P. D. VEROSPIO

Sqvillacien. Abbatiæ.

Veneris 9. Maij 1631.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur etiam in gradu appellationis.*
2 *Mandati de manutenendo natura eſt, vt in eo, ſicut in omnibus iudiciis poſſeſſoriis veniant fructus à die motæ litis.*
3 *Liquidatio fructuum an poſſit ſubſiſtere non præcedente condemnatione, & num. 5.*
4 *Fructuum petitorum condemnatione omiſſa in ſententia ſuper negotio principali, videtur de illis pars abſoluta, ſed tamen condemnatio fieri poteſt per Iudicem ad quem, & num. 5. in fin. & num. 9.*
6 *Fructus quando dicantur debiti ſolo Iudicis officio.*
7 *Officium Iudicis expirat lata ſententia.*
8 *Fructuum condemnatio an poſſit ab eodem Iudice fieri poſt latam ſententiam ſuper negotio principali.*
10 *Appellationis cauſa deuoluta, deuoluta etiam dicitur cognitio omnium dependentium ab ea.*
11 *Fructus quis facere ſuos non poteſt a die litis conteſtationis vti in mala fide conſtitutus.*
12 *Apoca ab eodem ſcribente recognita faciunt contra ipſum pleniſſimam fidem.*

13 *Apoca*

13 *Apocæ, quas ſcribens non negat, faciunt contra ipſum ſaltem ſemiplenam probationem.*

14 *Liquidationis in iudicio ſolent admitti leuiores probationes, & coniecturæ.*

15 *Mandatum ſpeciale requiritur ad exigendum, nec ſufficit generale. Decl. vt num. 17.*

16 *Mandatum procuræ non poteſt probari per teſtes, ſed debet probari per inſtrumentum. Decl. vt n. 17.*

17 *Fructus præſumuntur exacti à poſſeſſore non probato, quod alius eodem tempore poſſideret.*

18 *Mandatum probatur coniecturis, & num. ſeqq. vbi de coniecturis.*

25 *Probationis, & præſumptionis differentia.*

26 *Præſentia ſupplet citationem, ſeu citationes omiſſas, vel minus valide executas.*

Decisio DXXXVI.

POſt ſententiam, quæ per R. P. D. meum
Merlinum lata fuit ſuper liquidatione fru-
ctuum, quos, dum fuit in poſſeſſione hu-
ius Abbatiæ, perceperat Abbas Scipio
Sirletus, deuoluta ad me cauſa per appellationem
Propoſui hodie Dubium ſuper confirmatione eiuſ-
dem ſententiæ, quam confirman. Domini reſponde-
runt, cum illius validitas ex actis, & iuſtitia proba-
retur ex deciſionibus factis in cauſa, in quibus benè
iuſtificabantur exactiones factæ per eundem Sirle-
tum de vtraque quantitate pecuniæ, & frumenti à die
moti iudicij vſque ad diem dimiſſæ poſſeſſionis, ſicut
pro eodem tempore, & ad reſtitutionem eiuſdem
pecuniæ, & frumenti, ſiue illius æſtimationis fuerat
poſtea in ſententia condemnatus.

Et licet, cum hæc cauſa penderet coram eodem
D. meo Merlino nunquam dubitatum fuerit, An
poſt immiſſionem conceſſam Abbati Marco Anto-
nio Vrano ex ſententia A. C. & poſt manutentio-
1 nem, † quam etiam obtinuerat in gradu appellatio-
nis interpoſitæ per eundem Abbatem Sirletum, de-
2 biti eſſent hi fructus eidem Abbati Viano, † cum
hæc ſit natura mandati de manutenendo, vt in eo,
ſicut in omnibus Iudiciis poſſeſſoriis veniant fructus
à die motæ litis, iuxta reg. Interdictorum, quæ po-
nitur in *l. 3. ff. Interd. & in l. 1. §. ex die ff. de vi, & vi
armat. l. quæſitum 8. §. ex hoc, ff. de precar. & per
Specul. in tit. de fruct. & intereſſe, §. 1. num. 9. Ioan.
Faber, in §. retinendæ num. 12. Inſtit. de Interd.* Ta-
men hæc etiam inter alias exceptiones fuit hodie
3 coram me oppoſita, † vt non poſſet hæc liquidatio
ſubſiſtere, cum nulla præceſſiſſet condemnatio ſu-
4 per iis fructibus, imò † cum ab eiſdem abſolutus
videretur Abbas Sirletus ex ſententia A. C. in qua
prætermiſſa fuerat hæc condemnatio, quamuis illi
in monitorio petiti fuiſſent per Abbatem Vianum,
iuxta diſpoſitionem, *l. terminato, C. de fructibus, &
lit. expenſ. & l 4. C. depoſ.*

Verùm hæc condemnatio, quam omiſerat A. C.
in ſua ſententia, facta poſtea fuerat in cauſa appel-
5 lationis, & in ipſa ſententia liquidatoria, † quæ non
ſolum liquidauit eoſdem fructus quaſi in abſtracto
& ſine effectu, ſed illorum reſtitutionem dixi etiam
teneri, & condemnauit ipſum Sirletum, vt pote-
rant hæc omnia legi in eadem ſententia, & fuit etiam
ſeruatum in aliis cauſis in hoc Tribunali, & in ſpe-
cie in vna Bononien. Bonorum, vt reſpondendo
nullitati, quæ obiiciebatur ſententiæ latæ ſuper ea-
dem cauſa dictum fuit in deciſione poſtea facta co-
ram Reuerendiſſimo D. meo Decano 22. Maij 1630.
Imò ipſa liquidatio ideo videbatur facta, vt deſerui-
ret condemnationi, quæ fieri debebat in eadem ſen-
tentia: quæ cum hic ſit ſtylus huius Tribunalis, vt
non ſoleat multiplicare in ſententiis, non poterat
alio modo reddi certa eadem condemnatio, tam
reſpectu temporis, quam reſpectu valoris, vt dixit
Rota in deciſ. 4. de reſtit. ſpol. in nou. quæ hanc praxim
non ſolum probauit, ſed dixit etiam eſſe tutiorem, &
fuit dictum in vna *Terracinen. Paludum 1. Febr. 1557.
coram Quiroga.*

Neque dubitarunt DD. An potuerit fieri hæc con-
demnatio per D. meum Merlinum Iudicem appella-
tionis, quamuis illa prætermiſſa fuiſſet ab A. C.
† quia etiam, quod debiti dici poſſent hi fructus 6
ſolo Iudicis officio, † quod lata ſententia expirat, 7
vt in *l. iudex, ff. de re iud. & in c. cum appellationibus,
de app. lib. 6.* † propter quam ſolam rationem negat, 8
I. C. in d. l. terminato valere condemnationem factam
poſt ſententiam ſuper fructibus, aut aliis acceſſoriis,
cum nefas ſit, vt ibi dicitur, poſt abſolutum, dimiſ-
ſumque iudicium litem alteram conſurgere ex pri-
mæ litis materia; † adhuc potuerunt per iidem fru- 9
ctus in Iudicio appellationis, cum licet ceſſauerit
officium Iudicis, à quo appellatum fuit, potuerit
tamen implorari officium Iudicis, ad quem deuoluta
fuit appellatio, dum † vna cum cauſa appellationis 10
deuoluta fuit cognitio omnium ab eadem cauſa de-
pendentium, vt ſatis perſpicuè videtur etiam voluiſ-
ſe, *gloſ. in d. l. terminato in verb. præſtetur*, quatenus
ſupponit in caſu eius *l.* ſententiam tranſiuiſſe in iu-
dicatum, nec fuiſſe ſuſpenſam per appellationem,
& expreſsè tenuerunt *Hoſt. in c. 1. de calum. n. 5 Alex.
in l. 1 n. 7. Iaſ. n. 5. C. de Iud. Surd conſ. 293. n. 27. Theſ.
deciſ. Pedem. 135. n 2. Giurb. deciſ. Siciliæ 65. n. 16.*

Alia, quæ eidem ſententiæ obiecta fuerunt, reſpi-
ciebant ipſam liquidationem, & vim, ac ſummam
totius probationis, cum licet ſubſiſteret, ac teneret
eadem condemnatio, adhuc tamen negaret Abbas
Sirletus probari, vt ipſe eſſet debitor eius ſummæ,
quam liquidauit ſententia, & ad cuius reſtitutionem
fuerat condemnatus; ſed duo conſtituta fuerunt fun-
damenta, tam in eadem ſententia, quam in omnibus
deciſionibus. Ipſum ſcilicet tempus, à quo debiti
eſſe cœperunt hi fructus, & ſuper hoc nulla poterat
eſſe dubitatio, cum ſicut dictum fuit in eiſdem deci-
ſionibus, † propter malam fidem, quæ ſuperueniſſe 11
cenſebatur à die litis conteſtatæ, non potuerit Sir-
letus ſuos facere eoſdem fructus: & quantitas, quæ
probatur percepta intra id tempus poſt conteſtatam
litem quouſque deſiit idem Sirletus poſſidere, Hæc
autem probatio cum colligeretur ex pluribus quie-
tantiis, quæ factæ fuerant Colonis debitoribus co-
rundem fructuum, vel ab ipſomet Abbate Sirleto,
vel à quodam Aurelio Iozio eiuſdem Abbatis Pro-
curatore, neque illa poterat controuerti poſt reco-
gnitionem, quam coram Iudice Conpulſore fecerat
idem Aurelius de propria manu, & charactere, &
de manu Abbatis Sirleti, non ſolum ex notitia, quam
habebat illius characteris, ſed etiam quia viderat
eumdem Abbatem, dum eas apocas ſcripſerat. † Ete- 12
nim reſpectu propriæ recognitionis faciebant ea-
dem apocæ pleniſſimam fidem, *l. generaliter. C. de
non num. pec. l. ſcripturas. C. qui pot. in pig. Bart. in
l. admonendi num. 26. ff. de iur. iur. Couarr. pract. quæſt.
cap. 22. num. 2. & var. reſol. lib. 2. cap. 11. num. 4.*
† Quæ verò ſcriptæ erant manu Abbatis, quas ta- 13
men idem Abbas non negabat, probabant ſaltem
ſemiplenè ſecundum eundem *Bart. in d. l. admonen-
di, num. 26. Caſt. n. 42 ff. de iur. iur. Couarr. pract. qq. eod.
cap. 22. n. 3. Corn. conſ. 58. n. 2. lib. 3.* quæ probatio po-
terat etiam ſatis eſſe in hoc Iudicio liquidationis, in 14
quo ſolent admitti leuiores probationes; & conie-
cturæ, iuxta *doct. Bald. in l. 1. C. de fruct. & lit. ex-
penſ. Achill. deciſ. 22. de reſt. ſpol. Card. Seraph. deciſ.
1245. num. 7. & deciſ. 1397. num. 3. Rota deciſ. 343. n. 3.
part. 1. rec.* Quamuis ſuas apocas, & quietancias

non negaret idem Abbas, vt dicebam, eom ſolum controuerteret eas, quæ ſcriptæ erant manu Aurelij, & quæ maiorem numerum conſtituebant, quia 15. ſolum apparebant conſcriptæ illius manu ex 68. quæ erat in Proceſſu Compulſoriali.

Et licet eas quietantias, in quibus per Aurelium fiebat confeſſio huius ſolutionis, ex eo potiſſimom idem Abbas impugnaret, quod negaret illum habuiſſe vmquam à ſe hoc mandatum ad exigendum,
15 † vt non ſolum requirebatur idem mandatum, cum ſatis non potuiſſet eſſe mandatum generale, quod habuiſſet ipſe Aurelius, ſecundum *l. vero procuratori 12. l. qui hominem 34. § ſi Titium l. quodlibet debitum. 87. ff. de ſolut. Alex. conſ. 121. num. 4. lib. 5. Tiraq de*
16 *retr. lign. §. 9. gloſ. vlt. num. 7.* † ſed etiam quod eiuſdem mandati probatio eſſet certa ex Inſtrumento, itaot neque potuerit idem mandatum probari per teſtes, *Rimin. ſen. conſ. 1. num. 28. Bouer. deci. 281. n. 1. Cott. in memorab. in verb. mandatum Procuratoris Cremenſ. ſing. 139.* qui omnes mouentur auctoritate *Bald. in l. falſus C. de furt. num. 31.* euius opinionem non habere contradictorem dicit, *Alex. in l. 1. n. 16. C. de procur. Card. Mantic. de tacit. & ambig. Conu. lib. 7. tit. 4. num. 26.* hac tamen exceptione, quæ ſolom reſpiciebat perſonam ipſius Procuratoris, non putarunt DD. tolli probationem, quæ videbatur ſequi ex ipſa poſſeſſione. Cum enim hanc ſuam poſſeſſionem non negaret Abbas Sirletos [quam etiam concludebant quietantiæ eius manu conſcriptæ] &
17 † cum non eſſet quæſtio inter debitores, qui ſoloere recuſarent, & Procuratorem, cuius mandatum controuerteretur, ad quem effectum conſiderant, Doct. ea duo, neceſſitatem ſcilicet mandati ſpecialis, & quod illius probatio ſit certa ex Inſtrumento, ſed ſuper quantitate ab eiuſdem debitoribus bona fide ſoluta ei, qui vel hoc mandatum habebat, vel habere communiter reputabatur; ſatis eſſe dixerunt DD. qood non probaretur frumentum, & pecunias exactas ab Aurelio adhuc extare pene Colonos, aut alios debitores Abbatiæ, vt non poſſet etiam negare perceptionem eorundem fructuum, cum non probaretur, qood alius eodem tempore poſſideret, vt fuit dictum in *Ariminen. ſpolij 27. Martij 1628. coram R. P. D. meo Merlino.* & in *Mantuana bonorum 18. Decembris 1615 coram bo. me. Vbaldo Ægidius deciſ. 704. Rota deciſ. 25. de preb. inou. & deciſ. 269. n. 2.*
18 *part. 2. recent.* † Et conſiderarunt præterea Domini aliquas Coniecturas, ex quibus videbatur oriri non leuis præſumptio eiuſdem mandati etiam ad fauorem debitorum, qui bona fide ſoluerunt, ad *not. in l. ſi quis ſeruo. 18 ff. de ſolut. & in l. eius qui in Prouincia. ff. ſi cert. pet.* & per *Socin. ſen. conſ. 32. n. 21. lib. 1. Lap.*
19 *alleg. 89. n 14.* † Id enim poterant oſtendere tot ſolutiones factæ Aurelio vti procuratori, quam coniecturam probauit. *Rot. dec. 115. num 3. coram Gregorio*, non ſolum in ſoluente, ſed etiam in exigente ad effectum præſumendi mandatum, eum ſicut ibi dicitur ſatis videatur inueriſimile, vt tot debitores voluerint ſoluere Aurelio, niſi illis conſtitiſſet, quod idem mandatom haberet ipſe Aurelius, quod etiam fuit conſideratum in vna *Veliterna Caſalis. 7. Iunij 1574. coram Card. Lancellotto*, quæ in eadem deciſ. allegat. & eſt inter Impreſſ. *part. 1. diuerſ. deciſ. 187.* & videtur voluiſſe, *Bart. in l. qui fundum. 7. §.*
20 *fin. ff. pro emptor. Boer. deciſ. 281. n. 16.* Hoc idem arguebat idem factum exactionis, ex cuius cauſa eum ſe conſtituiſſet debitorem ad rationem Domino reddendam etiam ſub pœna infamiæ propter crimen furti, aut ſaltem ſtellionatus, quod incurrebat tamquam falſus procurator, vt in *l. falſus creditor 44. §. falſus Procurator. ff. de furt.* & in *l. falſus Procurator. 19. C. eod. tit. Bald. conſ. 14. num. 1. vol. 1.* Neqoe videbatur veriſimile, vt idem mandatum ſibi vſurpare
voluerit. † Et demum probatur, quod eundem Au-
relium vti talem agnouerat, & approbauerat ipſe- 21
met Abbas Sirletus, dum eius opera vti voluit non ſolum in defenſione huius cauſæ, ſed proteſtatus etiam in partibus fuit nihil fieri ipſo Aurelio non citato, quem ſuum procuratorem nominauit; cum, & hoc potuerit ea Abbatis confeſſio probare, ſcilicet mandatum in perſona Aurelij præſertim in ſui præiudicium, vt auctoritate *Roman. in conſ. 331. num. 2. & Felin. in cap. cum inter n. 11. de except. probat. Maſcard. de probat. concl. 1008. n. 3.* Idem *Rom. ſing. 359. addit. ad Capp. Tholoſ. q. 375. & q. 217.* Quamuis illa enun- 22
ciatiuè facta fuerit, vt idem *Maſcard. d. concluſ. 1008. num. 1.* ex auctoritate eiuſdem *Rom. in conſ. 63.* & probat *tex. in l. ne ſatiſdatio. 21. ff. rem rat. hab. & ibi gloſ. in verb. prodeſt*, † & quamuis eſſemus in caſibus, 23
in quibus requireretur ſpeciale mandatum, *Butr. in cap. nonnulli. §. ſunt & alij n. 19. Felin. num. 14. de off. deleg. Hipp. Rim. conſ. 381. num. 91. vol 4.* † neque 24
quod ea nominatio, & proteſtatio concluderet ſolum mandatum ad lites, vt contendebant Informantes pro Sirleto minus rectè ex iis inferebatur ad mandatum ad negotia, iuxta *tex. in l. hoc iure vtimur. 86. ff. de ſolut.* quia ſi hanc etiam facultatem contineret idem mandatum iam non eſſet præſumptio ſed probatio, neque opus eſſet aliis præſumptionibus, & coniecturis; cum autem ad coadiouan. eaſdem præſumptiones adducatur etiam hæc deputatio facta de perſona Aurelij pro defenſione huius cauſæ, rectè ex omnibus ſimul iunctis elicitur præſumptio eiuſdem
mandati, † cum hæc ſit differentia inter probatio- 25
nem, & præſumptionem, quod illa conſtituatur ex partibus ſibi cohærentibus, hæc vero etiam ex partibus differentibus, ſed tamen, quæ tendant ad eundem finem, vt docet, *Bald. in cap. 1. §. autem n. 8. de controuerſ. Inueſt. Aret. in cap. cum cauſa, n. 34. de prob.* & facit quod non ſolum eadem deputatio probare poteſt mandatum tunc datum ad hanc cauſam, ſed quod huius opera vti antea ſolebat ipſe Sirletus, quia non nominauit illum Procuratorem, vt aſſiſteret defenſioni eiuſdem cauſæ coram Iudice compulſore, ſed quia talis erat, ideo dixit ſe velle, vt ſemper, & in quocunqoe actu citaretur, qood arguit aliud præterea habuiſſe mandatum eundem Aurelium, præter illud quo ei commiſſa tunc fuit eiuſdem cauſæ defenſio.

Ex hac deputatione, & mandato dato eidem Aurelio ceſſabant omnes nullitates proceſſus Compolſorialis, quæ pariter adducebantur ad elidendam probationem perceptionis fructuum. Cum enim defectus Iuramenti teſtium pleniſſimè ſublatus fuerit in deciſione facta in hac cauſa 20. No-
uembris proximi præteriti, † defectus citationis 26
ſiue ad videndum Iurare teſtes, ſioe ad videndum fieri extractionem, aut auſcultationem Iurium, & aliarum citationum, quæ vel de Iure, vel de ſtylo requirebantur in exequutione compulſoriæ, tollebantur ex continoa præſentia eiuſdem Aurelij in toto proceſſu compulſoriali, ſiue eædem citationes fuerint omiſſæ, ſiue minus validè executæ. *Bald. in l. 1. num. 3. in 5. not. ff. de fer. Felin in cap. cum contingat. 24. n. 8. de reſcript. & in cap. illud n. 8. de praſcr. Ceſ. de Graſſ. deciſ. 15. n. 6. de teſt. & deciſ. 2. num. 7. de Reb. Eccleſ. non alien.*

Tertia demum erat exceptio Abbatis Sirleti, vt iniuſta fuerit ea condemnatio, quæ facta fuit in ſententia R. P. D. mei Merlini tumulorum 645. quia cum propter geminationem aliquarum partitarum eadem quantitas frumenti pluries appareret repetita, non poterat negari exceſſus eiuſdem condemnationis. Verum hæc exceptio ex facto fuit

fuit ſublata, nam cum veritatem huius facti mihi DD. cognoſcendam remiſerint, audire primum volui ad hunc effectum pluries vtramque partem & poſtea habere ſuper hoc etiam volui iudicium Periti, qui facta diligenti examinatione omnium partitarum reperit, & retulit mihi eam geminationem non obeſſe liquidationi, & taxationi, quæ facta fuit in ſententia, cum adhuc detractis tumulis 55. frumenti, ad quam ſummam aſcendebant partitæ, quæ videbantur repetitæ in proceſſu, ſumma eiuſdem frumenti quam apparebat exactam fuiſſe vel ab ipſomet Abbate Sirleto, vel illius nomine ab Aurelio, eſſet tumulorum 802. quæ longè excedebat ſummam, ad cuius reſtitutionem fuit Abbas condemnatus in eadem ſententia.

Et ita, &c.

R. P. D. MOTMANO

MESSANEN. ARCHIPRESBYTERATVS

Veneris 9. Ianuarij 1623.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis, alio tunc non poſſidente, probat poſſeſſionem manutenibilem.*

2 *Amplia præſertim ſi ſit celebratum in loco captæ poſſeſſionis.*

3 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & vitioſa.*

4 *Clauſula, vocatis, in literis Apoſtolicis appoſita facit executorem mixtum, & vt partes Iudicis aſſumere teneatur, ac partem citare.*

5 *Poſſeſſio non amittitur per immiſſionem datam à Iudice nulliter procedente poſſeſſore non citato.*

6 *Poſſeſſio data, & capta intra terminum datum ad appellandum eſt nulla, & attentata.*

7 *Poſſeſſio vitioſa non eſt manutenibilis.*

8 *A. C. nulliter relaxat mandata de manutenendo in beneficialibus, vbi in literis non eſt deputatus executor ex defectu iuriſdictionis.*

DECISIO DXXXVII.

FVit reſolutum, Ioanni Franciſco
Cuſſaro dandum eſſe mandatum de
manutenendo in poſſeſſione Archi-
presbyteratus, quam ipſum accepiſſe
1 conſtat ex publico inſtrumento, †
quod alio non poſſidente, ſufficienter probat, *l. prædia. ff. de acq. poſſ. & in l. non idcirco. vbi Bald. num. 2.*
2 *C. de fid. inſtr.* † præſertim cum illud fuit celebratum in Eccleſia, vbi exiſtit beneficium, *Puc. deciſ. 550. num. 4. lib. 1. Rot. deciſ. 525. num. 1. part. 2. recent.*

Cui non obſtat poſſeſſio Antonini Galbati, quia,
3 † cum hæc fuerit poſterior, præſumitur clandeſtina,
& vitioſa, *l. 1. §. fin. & ibi gl. & Doct. ff. vti poſſid. cap. licet cauſam. vbi Doct. communiter. de proa. Rot. dec. 19. num. 2. par. 2. diuerſ. & in Cuſentina Parochialis 22. Aprilis coram bo. me. Card. Pamphilio impreſſa apud Marcheſ. de commun. par. 1. pag. 952.*

Neque etiam obſtat, quod dicta poſſeſſio capta
p. d. Antoninum vigore literarum Apoſtolicarum,
de mandato D. Matthei Capputi Canonici Panor-
4 mitani illarum executoris, quia, † cum propter clau-
ſulam, vocatis, in eiſdem literis appoſitam d. execu-
tor non eſſet merus, ſed mixtus, ac propterea partes
Iudicis teneretur aſſumere, *per tex. in cap. exhibita. vbi Abb. num. 6. & Felyn. num. 4. de iudic.* non citato
d. Ioanni Franciſco nulliter proceſſit ad ſententiam
adiudicationis, & immiſſionis, † ideoque eum ſua 5
poſſeſſione priuare non potuit, *Corn. Conſ. 193. in fin. lib. 3. Rot. dec. 802. num. 7. verſ. quia pro reſponſione. par. 1. diuerſ. & dec. 561. num. 3. par. 1. recent.*, quæ,
† quia per eumdem executorem tradita, & ſucceſſi- 6
ue per dictum Antonium intra terminum datum ad appellandum capta, fuit non ſolum nulla, vt dixi, ſed inſuper attentata, *cap. non ſolum de appell. in 6. Rot. dec. 701. num. 1. par. 2. recent. & coram Greg. XV. dec. 513. num. 1. & 2.*

Neque pariter obſtat mandatum de manutenendo ab A. C. ad fauorem dicti Antonini relaxatum, tum quia illius fundamentum conſiſtit in dicta poſ-
ſeſſione, † quæ tamquam vitioſa non eſt manute- 7
nibilis, *l. improba C. de acq. poſſ. Card. Seraph. de-*
ciſ 722. num. 5. tum etiam quia † mandatum huiuſ- 8
modi nulliter fuit relaxatum ab A. C. in literis Antonini minime deputato, & ſic non habente iuriſdictionem, *iux. Egid. dec. 210. ac in terminis ſimilis mandati Greg. XV. dec. 118. num. 4. Cardin. Caual. dec. 32.*

Et ita, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO

ROMANA SPOLII

Veneris 16. Ianuarij 1632.

SVMMARIA.

1. *Spolij actio non intrat ſine primo extremo.*

2 *Vſufructu per mortem finito poteſt proprietarius apprehendere poſſeſſionem naturalem, vigore ſuæ ciuilis, & num. 6.*

3 *Hæres vſufructuarij non poteſt iuuari diſpoſitione ſtatuti de continuanda poſſeſſione, nec naturali poſſeſſione defuncti, & num. 6.*

4 *Vſufructuarij morte extinguitur omne ius ipſius.*

5 *Et proprietarius incipit habere plenam in re poteſtatem.*

7 *Ac illius ciuilis poſſeſſio trahit ſtatim ad ſe naturalem vſufructuarij.*

8 *Bona Confraternitatis dicuntur per eamdem poſſideri; & an eorum poſſeſſio poſſit in alium transferri per illius Cuſtodes.*

9 *Alienatio bonorum Eccleſiaſticorum fieri non poteſt abſque Beneplacito Apoſtolico.*

10 *Conſtitutio Paulina ex decreto irritanti inficit titulum, & poſſeſſionem.*

11 *Beneplacitum Apoſtolicum eſt neceſſarium in tranſactione ſuper bonis, quæ remanere debent penes laicum.*

12 *Beneplacitum Apoſtolicum non eſt neceſſarium in alienatione bonorum ad Eccleſiam pertinentium ante factam incorporationem.*

13 *Eccleſia poteſt non acquirere.*

14 *Beneplacitum Apoſtolicum non præſumitur ex temporis diuturnitate niſi etiam adſit obſeruantia.*

15 *Fides Notarij Curiæ facit fidem, ſecus in fide Notarij extra Curiam.*

Decisio DXXXVIII.

Domini recedentes à reſolutis ſub
die 31 Ianuarij 1629. dixerunt, non in-
trare ſpolium, quia non conſtat de
primo extremo, hoc eſt de poſſeſſione
1 Auguſtini, † ſine quo non intrat actio
ſpolij, *Rot. dec. 165. num. 1. & dec. 337. in princ. par. 2.*
diuerſ. Archiconfraternitas enim, quæ, Nicolao Ma-
ria Teſtatoris nepote vſufructuario relicto, fuit de
anno 1577. inſtituta hæres proprietaria, & cepit
poſſeſſionem domus, de qua agitur, ſub die 12. Au-
2 guſti eiuſdem anni, Vnde, † defuncto dicto Nicolao
Maria, potuit præfata Archiconfraternitas abſque
vitio ſpolij apprehendere poſſeſſionem naturalem
vigore ſuæ ciuilis, *Iaſ. conſ. 147. num. 3. Curt. iun.*
conſ. 107. num. 27. Paſet. conſ. 140. num. 9. late Menoch.
qui alios congerit, in conſ. 139. num. 15. & 16. prout ve-
re illam apprehendit de anno 1603. vigore mandati
3 de aſſociando, & ſic † Auguſtinus filius prædicti
Nicolai Mariæ non poteſt iuuari diſpoſitione *Stat.*
Vrb cap. 147. lib. 1. de continuanda poſſeſſione in ſuum
4 *heredem*, quia † morte Nicolai Mariæ vſufructuarij
extinctum fuit omne ius ipſius, *§. finitur inſtit. de*
5 *vſufr.* & † conſequenter Archiconfraternitas pro-
prietaria incepit habere plenam in re poteſtatem,
6 *§. vlt. eod. tit.* & ita, † cum habuerit facultatem appre-
hendendi poſſeſſionem naturalem, illa amplius eſſe
non potuit penes D. Auguſtinum filium Nicolai
7 Mariæ vſufructuarij. † Immo, mortuo eodem Nico-
lao Maria vſufructuario, ſtatim ciuilis poſſeſſio Ar-
chiconfraternitatis proprietariæ ad ſe traxit illam
naturalem, quæ erat apud Nicolaum Mariam vſufru-
ctuarium, *vt cenſuit Nat. conſ. 419. n. 3. lib. 2. Tiraq. in*
tract. le mort ſaiſit le viſ. par. 3. decl. 1. num. 8. eleganter
Menoch. d. conſ. 139. num. 16. & paſſim tenuit Rota.

Neque obſtat concordia inita inter Archiconfra-
ternitatem, & Nicolaum Mariam de anno 1588. per
quam fuit ipſi Nicolao Mariæ aſſignata hæc domus
cum clauſula conſtituti.

8 Quia, quidquid dicendum eſſet, † an Cuſtodes
potuerint transferre hanc poſſeſſionem, cum non
conſtet ipſos poſſediſſe, licet Archiconfraternitas
poſſideret, ceſſat omnis difficultas, cum non interue-
9 nerit Beneplacitum Apoſtolicum, † quod in alie-
natione rerum Eccleſiæ interuenire debet vigore
conſtitutionis Paulinæ, quæ habet locum etiam in
bonis huius Archiconfraternitatis, *vt fuit reſolutum in*
10 *hac cauſa 4. Iulij* 1627. & † quæ, cum habeat decre-
tum irritans, inficit titulum, & poſſeſſionem, perin-
de ac ſi ſuper certo corpore emanaſſet, cum ſit poſi-
tum in conſtitutione per viam legis promulgata,
Lancell. de atent. 3. par. cap. 24. q. 9. num. 4. & 5. Gon-
zal. ſup. reg. 8. gl. 67. num. 14. & ſeq.

11 Nec † inficiari poteſt, quin dictum beneplacitum
eſſet neceſſarium, etiam quod agatur de tranſactione,
cum bona deberent remanere penes laicum ex alle-
gatis in alia deciſione.

12 Et ex hac ſerie facti ceſſat motiuum, quod † Be-
neplacitum Apoſtolicum, quando ante incorpora-
tionem bona alienantur, non ſit neceſſarium ex de-
ductis pariter in alia deciſione.

13 Quia, cum illa ſit ratio, ex quo † Eccleſia po-
teſt non acquirere, illa corruit in caſu iſto, cum
Eccleſia de anno 1577. acquiſiuerit, & acquiſitio
non fuit momentanea, ſed per longum tempus præ-
ceſſerat concordiam, cum fuerit facta de dicto
anno 1577. concordia vero fuerit irrita de anno
1588.

Minus etiam releuat, quod à dicto anno 1588.
vſque ad tempus motæ litis effluxerint 30. anni, ex
quo iudicium fuit motum de anno 1619.

Quia † non ſufficit tempus, niſi etiam adſit ob- 14
ſeruantia, *Gabr. conſ. 36. num. 52. lib. 1. Seraph. dec. 1042.*
num. 4. Rot. dec. 694. num. 5. par. 1. recent. & dec. 301.
num. 3. & 4. & dec. 362. num. 6. coram me. Quæ quidem
obſeruantia hic deficit, cum, vt dictum eſt, de anno
1603. mortuo Nicolao Maria vſufructuario, Archi-
confraternitas obtinuerit mandatum de aſſociando,
cuius vigore cepit poſſeſſionem, & quamuis de hoc
conſtet ſolum per fidem Notarij, tamen, † cum fi- 15
des ſit Notarij Curiæ, de illo actu fuit rogatus, ſatis
probat, *Seraph. deciſ. 755. num. 3.* licet ſecus eſſet fi-
des Notarij extra Curiam, qui de aliquo actu fuiſſet
rogatus, *vt fuit dictum in cauſa Meliten. Canonicatus*
16. Iunij 1586. coram Plato.

Et ita concluſum parte vtraque informante,
&c.

R. P. D. PIROVANO

Ianuen. Alimentorum

Lunæ 8. Martij 1632.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium aſſumitur prout de iure, & ab eo regulandum eſt.*
2 *Arbitrium relaxat aliquid de vigore iuris equitate ſuadente quando præſertim dirigitur Iudici alias iuriſdictionem habenti.*
3 *Mulier, qua cum licentia Ordinarij à domo viri receſſit ob illius ſæuitiam, non cogitur intrare Monaſterium, ſed committitur honeſta Matrona, vel eius Parentibus, aut Conſanguineis ſeruatur.*
4 *Peritis in arte ſolet deferri.*
5 *Mulier infirma eſt ab ingreſſu clauſura liberanda.*
6 *Et ingreſſa educenda, & libere ad ſuos conſanguineos remittenda.*
7 *Vita propria defenſio, & cura eſt de iure naturæ.*

Decisio DXXXIX.

D. Benedicta Pinella ob prætenſam Viri
ſæuitiam a domo illius receſſit, & pe-
nes Matrem ſe recepit, vbique de li-
centia Ordinarij permanſit, poſtmo-
dum ingreſſa eſt Monaſterium de men-
ſe Octobris 1610. vbi commorata fuit vſque ad an-
num 1620. & eum occaſione aduerſæ valetudinis
exiuiſſet, & iterum ad maternam domum conuolaſſet,
ipſa inaudita emanauit Breue S. M. Greg. XV. quo
eidem iniungebatur, vt denuo vnum ex Monaſteriis
in Breue enunciatis ingrederetur ſub pœna excom-
municationis, & priuationis alimentorum. Superue-
nienti poſtmodum alio reſcripto S. D. N. præceptiuo,
vt in vim primi procederetur Arbitrio Rotæ, Hodie
quæſitum fuit, An illud intraret, & affirmatiue pro
deneganda executione Breuis fuit reſolutum.

Quia † ſine arbitrium aſſumatur prout de iure, 1
à quo regulandum eſſe cenſuerunt, *Bart. in extra-*
uag. ad reprimendum. in verb. videbitur. num. 5. &
ſeq. Pariſ. conſ. 56. num. 5. lib. 1. Caſ. de Grad. [illegible]
num. 2. de re iud. Rot. deciſ. 348. num. 4. par. 4. diuerſ.
& 189. num. 3. & 221. num. 1. coram PP. Greg. XV.
† ſiue tanquam relaxans de rigore iuris æquitate 2
ſua

ſuadente, maximè quando Iudici aliter iuriſdictionem habenti dirigitur, *Creſc. dec. 4. num. 3. de teſtib. Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 8. num. 35. Rot. deciſ. 582. n. 2. par. 2. 284 num. 5. 450 num 1. 587. num. 1. par. 2. recent.* ſemper executio eſt deneganda.

3 De iure namque † Mulier, quæ ob Mariti ſæuitiam cum licentia Ordinarij, vt in præſenti, receſſit ab eius domo, non poteſt inuita cogi ad intrandum Monaſterium, ſed committenda eſt honeſtæ Matronæ, vel ſeruanda ſuis Parentibus, aut Conſanguineis, *cap. ex tranſmiſſa. § fin. vbi Abb. num 4. de reſtit. ſpoliat. Caſ. de Graſſ. de diuort. deciſ. vnic. Gutierez. q. lib. 1. cap. 24. num. 4. Farinac. in prax. par. 2. q. 143. num. 218. Genuen. in prax. Neapolit. cap. 15. num. 3. & idem fuit reſolutum in Leodien. Diuortij 7. Iunij 1630. coram D. meo Durano.*

Æquitate autem ſuadente eo facilius videtur deneganda Breuis executio, quia dantur atteſtationes plurium Medicorum ex primariis Ciuitatis Ianuæ aſſerentium D. Benedictam laborare diuerſis infirmitatibus, quæ egent diligenti cura, & aëris
4 mutatione, † quibus tamquam in arte peritis cum ſoleat deferri, *l. ſeptimo menſe. ff. de ſtat. homin. Soc. iun. conſ. 183. num. 11. lib. 2. Bocr. deciſ. 223. numer. 21. Rota deciſ. 125. num 9. coram PP. Greg. XV.*
5 † ne dum ab ingreſſu clauſuræ eſt liberanda, *Rot.*
6 *dec. 245. num. 5. part. 4. diuerſ.* † ſed iam ingreſſa educenda eſſet, & liberè ad ſuos conſanguineos re-
7 mittenda † propter naturalem propriæ vitæ defenſionem, & curam, *c. vnic. de ſtat. Regul. Nauar. conſ. 50. num. 4. de regular. tom 4. Azor. inſtit moral. par. 1. lib. 13. cap 8. q. 1.*

Et ita, &c.

R. P. D. VEROSPIO

Cervien. Pensionis.

Lunæ 23. Martij 1632.

SVMMARIA.

1 *Cumulationi poſſeſſorij cum petitorio ſemper ſolet eſſe locus, vbi poſſeſſio eſt turbida, & num. 8.*

2 *Penſione impoſita ſuper pleno beneficio, & ſic ſine cauſa an debeat penſionarius ad effectum manutentionis contra ſucceſſorem probare ſolutiones omnium terminorum decurſorum de tempore anteceſſoris, qui penſioni conſenſit, ex vi decreti in ipſa reſeruatione appoſiti, & num. 4. & ſeqq. & num. 23.*

3 *Decreti appoſiti in impoſitione penſionis ſuper pleno beneficio vis eſt inter alios effectus, vt cenſeatur dare certam formam propter illius clauſulam annullatiuam.*

5 *Arbitrium conceſſum à Signatura Iuſtitiæ debet regulari à iure, ſed per conceſſum a Signatura Gratiæ dicitur iuris rigor relaxatus. Ampl. vt num. 7.*

6 *Signatura Gratiæ non adſtringitur, ſicut ſignatura Iuſtitiæ, ita ſtrictè inhærere iuris diſpoſitioni, vt æquitatem amplecti, & ſequi non poſſit.*

7 *Poſſeſſorium iudicium ſequi debet cognitio negotij principalis.*

8 *Manutentio concedi non debet ex turbida poſſeſſione.*

9 *Solutio vnica non videtur ſufficiens ad effectum manutentionis in poſſeſſione nulla.*

10 *Poſſeſſio contra formam decreti appoſiti in impoſitione penſionis ſuper beneficio pleno non eſt manutenibilis.*

11 *Decretum appoſitum in reſeruatione penſionis ſuper beneficio pleno non tollit deſcatiationem, ſeu inſiſtentiam facti ante illius iuſtificationem, ſed poſt inficit titulum, & poſſeſſionem tamquam habens vim decreti irritantis, & num. 12.*

13 *Solutiones probatæ ex libris Mercatorum non concludunt contra tertium.*

14 *Penſionarij confeſſio de recepto non iuſtificat decretum appoſitum in reſeruatione penſionis ſuper beneficio pleno.*

15 *Procurator ad exigendum non poteſt liberare debitorem niſi per ſolutiones ſibi factas præſente pecunia.*

16 *Arbitrio non dato non poteſt recedi à iuris diſpoſitione, nec eſt locus æquitati.*

17 *Solutiones non bene iuſtificatæ in iudicio poſſeſſorio poſſunt melius iuſtificari in petitorio.*

18 *Actus vnicus ſolutionis ſufficit regulariter ad effectum manutentionis.*

19 *Clauſula, Arbitrio, operatur, vt relicto vtroque extremo, elegi debeat media via.*

20 *Manutentio an denegatur, vbi dubitatur de extinctione penſionis, vel illius effectus ſuſpendatur.*

21 *Tituli nulli, allegatio, & probatio plus nocet, quam ſi nihil probatum fuerit.*

22 *Vtilitas, & effectus mandati de manutenendo conſiſtit in retentione poſſeſſionis, & liberatione ab onere probandi. Lim vt num. 23.*

23 *Manutentionis conceſſio declarat illum, qui obtinuit poſſeſſionem.*

24 *Præiudicium conſiſtens in ſola dilatione non poteſt dici magnum.*

25 *Arbitrium in concedenda vel deneganda cumulatione regulatur a paruo, vel magno præiudicio poſſeſſoris.*

Decisio DXL.

CVm in hac cauſa, quæ ſuper nullitate Penſionis pendet coram A. C. procedere deberet idem Auditor cumulato poſſeſſorio cum petitorio arbitrio Rotæ, dubitatum fuit coram me, an eſſet locus huic Arbitrio; & cum idem dubium hodie propoſuerim ad inſtantiam tam Eminentiſſimi Cardinalis à Balneo noui Titularis, & ſucceſſoris in Eccleſia Ceruien. (ſuper cuius Eccleſiæ fructibus reſeruata fuit hæc Penſio) quam Abbatis Bonifacij Beuilacqua Penſionarij, illud Domini affirmatiuè reſoluerunt propter plures rerum, & cauſarum circumſtantias, ex quibus viſa fuit reddi turbida poſ-
ſeſſio eiuſdem Penſionarij † quo caſu ſemper ſolet 1
eſſe locus huic cumulationi, & à cognitione negotij principalis, ac Iuris quod pars habet in petitorio, dependere exitus, & finis iudicij in cauſa poſſeſſionis, vt fuit ſæpius in hoc Tribunali reſolutum, & inter alias. *Deciſ. in Romana Cotigij 1606. coram, Cardinali Sacrato, in Vicen. Parochialis 10 Decembris 1608. coram bo. me. Manzanedo, in Cremonen. Beneficij 26. Aprilis 1621. coram bo. me. Vbaldo, coram Card. Cauál. dec. 185 num. 3. dec. 284. num. 1. & 4. dec. 474. num. 3. & inter recent. dec. 365. num. 11. par. 1. & deciſ. 768. num. 11. par. 2.*

Etenim non erat controuerſia inter partes ſuper qualitate, ac natura Gratiæ reſeruationis; Vt
† cum beneficio iam pleno impoſita fuiſſet hæc pen- 2
ſio, ac propterea diceretur reſeruata ſine cauſa, ex vi decreti poſiti in eadem reſeruatione, cogeretur ipſe penſionarius probare, quod integrè, & cum effectu ſoluti ſibi fuiſſent omnes termini Penſionum, qui decurrerunt, ſiue dum vixit ipſe Titularis, qui Penſioni conſenſit, ſiue quamdiu Eccleſiam, aut

Bene

Beneficium obtinuit, quæ eiuſdem Penſionis onere
grauata fuerunt, vt fuit dictum in *Bergomen. Penſio-
nis 7. Nouembris 1625. coram Reuerendiſſimo D. meo
Decano, in Lunen. Sarzanen. Penſionis 26. Februarij
1616. coram bon. me. Buratto, & in Parmen. Penſionis*
3 *5. Martij 1624. coram R.P.D. meo Merlino*; † Cum
inter alios effectus hæc ſit vis eiuſdem Decreti, vt
dare cenſeatur certam formam propter Clauſulam
annullatiuam, quam habet, *l. cum ij. §. ſi pretor aditus
ff. de tranſact. Bald. in l. 1. ff. de liber. & poſthum. Caſſa-
dor. deciſ. 10. num. 7. de reſcript. Rot. in Veronen. Pen-
ſionis 3. Iulij 1592. coram Card. Mellino.* Hoc ſolum
erat fundamentum & ſumma totius defenſionis ip-
4 ſius Penſionarij, quod † probatio integræ, & conti-
nuatæ ſolutionis, quæ tangere videbatur nullitatem
ipſius Penſionis, non pertineret ad hoc iudicium
ſummariiſſimum manutentionis, & ita non poſſet
admitti in ſui præiudicium hæc cumulatio, dum arbi-
trium, quod pro eadem cumulatione facienda con-
5 ceſſum fuit ex peculiari reſcripto Signaturæ, † de-
bebat regulari a Iure, vt eſt etiam concluſio ſæpius
recepta in hoc Tribunali, & in his terminis addu-
cebatur *Deciſ. in cauſa Lucana Penſionis 21. Aprilis
1617. coram R.P.D. meo Pirouano, & in Spoletana Pen-
ſionis 21. Iunij 1619. coram bo. me. Vbaldo.*

Verùm cum plura concurrerent, quæ ſuaderent
hoc caſu, vt in Conceſſione huius Arbitrij relaxa-
tus fuerit rigor Iuris, & præcipuè, quod hæc facul-
tas proueniebat ex reſcripto Signaturæ Gratiæ,
6 † quæ non adſtringitur, ſicut Signatura Iuſtitiæ, ita
ſtrictè inhærere Iuris diſpoſitioni, vt æquitatem am-
plecti, ac ſequi non poſſit, vt dictum fuit in *de-
8 ciſ. 558. num. 1. in fin. par. 1. recent.* Et † quod idem
arbitrium fuerat conceſſum ſuper iis quæ ſunt à iure
ſtatuta, nempè, vt Iudicium poſſeſſorium ſequi de-
beat cognitio negotij principalis, vt etiam conſide-
ratum fuit in *Catanien. Illegitimitatis 10. Ianuarij
1583. coram Aldobrandino.* Hæc propterea exce-
ptio, & fundamentum Penſionarij viſum fuit pe-
nitus, & omninò tolli ex ſerie totius facti, † ex
quo cum potuerit, ſicut dicebam, reddi dubia illius
poſſeſſio, ipſa Iuris diſpoſitio dictare hoc videba-
tur, ne propter ſolam poſſeſſionem eidem concedi
deberet manutentio, *l. ſi duo ff. vti poſſidetis l. com-
muni §. inter prædones ff. Commun. diuid. Verall. de-
ciſ. 202. par. 2. Rot. dec. 120. num. 1. part. 1. diuerſ.*
Conueniebant enim hoc etiam eædem Partes, quod
poſt reſeruatam penſionem viginti quinque termini
ſolutionum decurriſſent in vita ipſius Titularis, de
cuius conſenſu facta fuerat reſeruatio, & quod ho-
rum terminorum oſtenſæ fuerint non vnica, aut
aliquæ ſolùm ſolutiones, ſed omnes omninò, & to-
tidem, quod decurrerunt in vita eiuſdem Titularis,
ita vt in Iudicio petitorio non haberet ipſe Penſio-
narius, quid probaret reſpectu integritatis omnium
ſolutionum; Sed ex his ſolutionibus vna ſolùm da-
batur, quæ eſſet in pecunia numerata, cum reliquæ
omnes, vel probarentur ex partitis libri Mercato-
rum, vel ex ſola confeſſione de recepto ipſius Pen-
ſionarij, aut etiam Procuratoris eiuſdem Penſionarij.
Ex hoc autem facto quod non controuertebatur à
Partibus, non poterat dubitari de irreleuantia pro-
9 bationis, † & apparebat inde non ſolum de nullita-
te ipſius poſſeſſionis in quibus terminis nulla addu-
cebatur reſolutio, aut deciſio huius Tribunalis, vt
ſatis eſſe, poſſet poſſeſſio quæſita ex vnica ſolutione,
10 † ſed cum eadem poſſeſſio oſtenderetur contra for-
mam Decreti, hoc ipſo apparebat, quod non pote-
rat eſſe manutenibilis, quia, † quamuis Decretum
11 non tollat detentationem, ſiue inſiſtentiam facti an-
te illius iuſtificationem, poſtquam tamen eſt iuſtifi-
catum, certum eſt, quod inficit non ſolum Titulum,
ſed etiam poſſeſſionem, † tamquam habens vim 12
Decreti irritantis, *Caſſad. deciſ. 1. de reſtit. ſpoliat.
num. 2. Put. dec. 196. num. 1. lib. 3. & fuit dictum co-
ram Reuerendiſſ. D. meo Decano dec. 124. num. 3.* & in
terminis huius Decreti in *Bergomen. Penſionis 7. No-
uembris 1625. coram eodem Reuerendiſſ. D. meo De-
cano, & in Siracuſana Quartæ 24. Maij 1585. coram
Card. Blanchetto, quam refert, & ſequitur Gonzal ad
reg. 8. gl. vltim. num. 64.* † Et certè nihil penitus con- 13
cludere poterant in præiudicium tertij eædem ſo-
lutiones, quæ ſolùm probabantur ex libris Merca-
torum, vt auctoritate *Felyn. in cap. 2. num. 32. de
fid. inſtr. & Iaſ. in l. admonendi, num. 133. ff. de
Iur. Iur. probat Verall. dec. 157. par. 2. Aym. de an-
tiq. tempor. par. 1. §. vidimus num. 3. Rota coram
Card. Caual. dec. 650. num. 9.* & ad hunc effectum
probandæ ſolutionis, quaſi poſſeſſionis exigendi,
dictum fuit in *dec. 717. num. 1. par. 2. recent.* † Ne- 14
que ſatisfactum dici poterat eidem Decreto per ſo-
lam confeſſionem de recepto ipſius Penſionarij, vt
fuit pluries reſolutum, & præcipuè apud *Card. Se-
raph. dec. 292. num. 2. in Lucana Penſionis 23. Nouem-
bris 1617. coram R. P. D. meo Pirouano, in Parmen.
Penſionis 5. Iunij 1624. coram R. P. D. Merlino, &
27. Ianuarij 1627. coram bon. mem. Manzanedo,*
& in his præciſis terminis, ac pro Arbitrio, vt retar-
dari deberet ſolutio Penſionis, *in Lunen. Sarzanen.
Penſionis 26. Februarij 1616. coram bon. mem. Burat-
to, & in Cremonen. Beneficij 26. Aprilis 1621. coram
Vbaldo.* Et multo minus potuerunt eædem ſolutio-
nes probari per Confeſſionem Procuratoris, † qui 15
licet haberet à Domino mandatum ad exigendum,
non aliter tamen liberare poterat debitorem, quam
per ſolutiones ſibi factas præſente pecunia, *l. non ab-
ſtulit. C. de Nouation. Bart. in l. ſi debitorem ff. eod. tit.
Caput. dec. 16. num 7. Surd. dec. 229. num. 28. Put. deciſ.
416. lib. 3.*

Ex his reſponderi poterat ad Deciſiones in cauſa
Lucana, & Spoletana Penſionum, quia præter quam in
caſu earum Deciſ. nullum apparebat datum arbi-
trium, † & ita non poterat recedi à diſpoſitione Iu- 16
ris, neque erat locus æquitati: Præterea in eiſdem
Deciſ. non poterat dici iuſtificatum idem Decre-
tum, dum Penſionarius ſolum deficiebat in proba-
tione ſolutionis omnium terminorum, quam proba-
tionem facere volebat in petitorio, non autem oſten-
debatur eadem poſſeſſio contraria formæ datæ ab
ipſo Decreto: † Et quamuis non poſſet ex his dici 17
præcluſa via Abbati Beuilaquæ melius iuſtificandi
eaſdem ſolutiones in iudicio petitorio, vt videntur
ſupponere eædem Deciſ., adhuc tamen viſum fuit
locum eſſe debere arbitrio, non ſolum quia hoc ſal-
tem eidem arbitrio, concedendum videbatur, vt
† dum ex vna parte ſatis eſſe debebat poſſeſſio quæ- 18
ſita ex vnico actu ſolutionis, ex altera vero oſten-
debatur talis nullitas eiuſdem poſſeſſionis, quæ de-
clarare poterat non ius partis etiam in petitorio,
† poſſet relicto vtroque extremo eligi media via, & 19
ex æquitate expectari nouæ probationes faciendæ in
in eodem Iudicio ſuſpenſo interim effectu poſſeſ-
ſionis, vt declarat *Bald. conſ. 177. num. 4. lib. 1.*
quem ſecuta fuit *Rota in Caſenaten. de Aldinis 4.
Februarij, & 20. Iunij 1608. coram Reuerendiſſ. D.
meo Decano, & dec. 506. num. 4. par. 2. recent. & fuit
ſeruatum in vna Mediolanen. Penſionis coram Card.
Marquemontio 5. Decembris 1607.* † in qua ex hoc 20
ſolùm, quod dubitatum ſemel fuerit de extinctione
penſionis, ſemper denegata fuit manutentio, imò
ſuſpenſus effectus mandati de manutenendo ſemel
conceſſi, quamuis poſtea, & ſæpius propoſita cau-
ſa, viſa fuiſſet dubia reſolutio capta ſuper eiuſdem
Penſionis extinctione, & in eadem Deciſione re-
fertur

fertur alia ſimilis reſolutio facta coram *Plano in vna Cluſina Penſionis* : Verùm etiam , quia ex probationibus factis excludebatur præſumptio melioris pro-
21 bationis , † cum plus noceat probatio & allegatio
Tituli nulli, aut inualidi,quàm ſi nihil probatum ſit,
vt dicit Innocen. in cap. dudum de Decim. Bellam conſ. 10.num.20.& dec.393.Aym.conſ.134.num.3. Rot. deciſ.731.num.18,par.1.diuerſ.
22 Et conſiderarunt præterea Domini; quod, † cum
duplex ſit effectus, & vtilitas huius interdicti,& Iudicij ſummariſſimi manutentionis, commodum ſcilicet ipſius poſſeſſionis , & liberatio , quam dat eadem poſſeſſio ab onere probationis , primam ſolùm amittebat ipſe Penſionarius ad aliquod tempus pro-
23 pter hanc cumulationem, quia † licet per manu-
tentionem ſibi conceſſam declararetur poſſeſſor, adhuc cogebatur ſuſtinere partes Actoris, & docere quod ſatisfactum eſſet Decreto, vt admittunt omnes *Deciſſ. & in ſpecie Deciſ. Lucana Penſionis* 21. *Aprilis* 1617. *coram R. P. D. meo Pirouano* , quæ adducebatur pro parte Penſionarij , vnde cum ſolùm differri deberet, ſiue ſuſpendi ad tempus effectus poſſeſſionis , ac mandati de manu tenendo , quod petebatur,
24 antequam cognoſceretur de meritis cauſæ, † & præ-
iudicium , quod inde oriebatur Penſionario , non poſſet dici ex ſe magnum tamquam conſiſtens in ſola dilatione,ſecundum *l. debitoribus. ff. de re iudic. Ve-*
25 *rall.dec.61.num.3.par.2.* † Ea hoc etiam capite vide-
ri poterat rationabile arbitrium in concedenda hac cumulatione , cum omnes Deciſ. in quibus denegatur idem arbitrium,ſupponãt in ſpecie præiudicium, quod poſſeſſori ſequeretur propter onus probationis,& præciſè conſideratum fuit in *dec.698.par 2.recent. & coram Card. Canal. dec.185.* Et è contra hæc fuerit ratio aliarum Deciſ. in quibus idem arbitrium conceſſum fuit, quod ſcilicet non multum grauaretur ex ea cumulatione,qui ſe poſſidere prætendebat, *vt in dec.363. num.3.par.2. recent. & coram Reuerendiſſ. D. meo Decano deciſ. 278. & latè declarat Aym. conſ.182.num.13.& 15.*

Et ita,&c.

R. P. D. MOTMANNO

Vicen. Collegij.

Lunæ 7. Iunij 1632.

SVMMARIA.

1 *Reſiſtit iuri communi , vt in vna, & eadem Cathedrali, ſeu Collegiata Beneficiati præter Canonicos aliter conſiderentur, quam vti ſinguli.*
2 *Beneficiati vti ſinguli conſiderati non poſſunt facere Collegium.*
3. *Lim. niſi doceant , huiuſmodi ius habere ex priuilegio particulari vel ex conſuetudine.*
4 *Priuilegium præſumitur ex quaſi poſſeſſione per tantum tempus , cuius initij memoria in contrarium non exſtat , vbi decl.*
5 *Immemorabilis requiſita , & num.7.*
6 *Articulum verum eſſe , dicens teſtis non probat initij memoriam non extare.*
7 *Epiſcopus an poſſit ſine conſenſu , vel conſilio Capituli facultatem concedere Beneficiatis inferioribus faciendi Collegium.*
8 *Collegij faciendi facultas non inducitur per actus, & ſigna æquiuoca , quæ poſſunt eſſe de iis , quæ ſpectant ad omnes vti ſingulos , & non vti vniuerſos.*
9 *Actus facultatiui, & dependentes à libera voluntate alicuius potius deſtruunt , quam probant quaſi poſſeſſionem.*
10 *Facultas, & licentia præſupponunt prohibitionem.*
11 *Quaſi poſſeſſio iuris negatiui conſiſtit in contemptu prohibitionis,ſeu contradictionis præcedentis.*
12 *Teſtes deponentes de actibus continuatis Congregationis abſque licentia Superioris,ſi tamen addant, aliquando Superioris auctoritatem interueniſſe, non probant,huiuſmodi actus proceſſiſſe illius auctoritate contempta.*
13 *Præſcriptionibus in negatiuis, quid requiratur.*
14 *Conſuetudo non inducitur per actuum difformitatem, & varietatem.*
15 *Collegium , ſeu ius illud congregandi non probatur ex vnica enunciatiua non aliter conſtito de Collegij eſſentia , ſed cenſetur appoſita impropriè, vel erroneè.*
16 *Collegium an probetur ex communi arca,& ſigillo.*

Decisio DXLI.

Beneficiati Eccleſiæ Vicen. petebant manutentionem in poſſeſſione ſe congregandi collegialiter,& faciendi Collegium in Capella ſancti Michaelia eiuſdem Eccleſiæ , ſed cum Dominis placuiſſet , vt videretur de bono iure,hodie fuit reſolutum,non conſtare de bono iure ipſorum beneficiatorum,& conſequenter denegandam eſſe petitam
manutentionem. Quia † iuri communi reſiſtit, vt in 1
vna eademque Cathedrali , vel Collegiata Eccleſia
Beneficiati præter Canonicos aliter conſiderentur,
quam vti ſinguli , † qui non poſſunt facere Colle- 2
gium, *Abb. in cap. dilecta in fin. de exceſſ. Prelat. & in cap. nobis, num.8. de Iure patr. Caſ. de Graſſ. deciſ. vlt. num.14. de his quæ fiunt à maior. part. Capit. Rota in Barchinonen. Collegij coram Clemente Octauo, quæ eſt 455. part.1. diuerſ.* & nouiſſimè , *in Gerunden. Iuriſdictionis* 22. *Aprilis* 1630. *coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano.* vbi dicitur , quod valde intereſt Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, ne illius Beneficiati, & alij Clerici inferiores , ius acquirant ſe congre-
gandi, & faciendi Collegium. † Vnde neceſſarium 3
eſt quod prædicti Beneficiati doceant ſe huiuſmodi ius habere ex priuilegio particulari,vel ex conſuetudine,iuxta *doctrin. Hoſtien. in Summ. de exceſſ. Prælat. §.1. verſ. ſubditi vero,* ibi, *ſed quomodo ſcietur,* & tradita per, *Rip. Reſponſ.12. num.3. verſ. fin. de reſcript. Felin. can.2.n.3.& ſeqq.* quorum neutrum hic eſt ſufficienter probatum.
Non obſtat,† quaſi poſſeſſio iuris ſe congregandi, 4
probata per teſtes deponentes de tanto tempore, cuius initij memoria in contrarium non exiſtat, ad effectum , vt ex tali curſu temporis præſumatur priuilegium, vt per *Bald. in l. cum de in rem verſo. num.2. ff. de vſur. Felin. in cap. cum nobis, num.2. verſ. præterea de præſcript. Alex. conſ.6. num 1. vol.1.* quia de conſuetudine immemorabili , vel de quadragenaria cum titulo , minime conſtat ex teſtibus pro parte Beneficiatorum productis.
Quod enim attinet ad immemorabilem,teſtes ſu-
per ea examinati deficiunt in iis , † quæ ſunt præci- 5
puè requiſita per *gl. fin. in cap.1. de præſcript. in 6. Greg. XV. deciſ.196. num.1.* non enim deponunt de auditu à maioribus,qui dicerent, ſe idem vidiſſe, & audiuiſſe à maioribus , & quod non fuerit auditum, vel viſum in contrarium , iuxta *Couarr. in cap. poſſeſſor. p.2. §.3. num.7. Mohed. deciſ.3. de Iurepatr. Caputaq. deciſ.71. p.2.& 273. lib.1. Rot. in Signina pæuarum 20. Nouembris 1600. coram bo. me. Ortemberg. Seraph. deciſ.102. num.4. Greg. deciſ.196.* & ibi *Add. num.3.*

Neque

Neque etiam deponunt de publica voce, & fama per vrbum fuit, quod pariter eſt de requiſitis *dicta gl. Rot. in dicta Signina pœnarum.* Nec denique probant, quod eius initij memoria non exiſtat, per
6 illa verba ſcilicet, articulum eſſe verum, † quam depoſitionem ad hunc effectum non ſufficere, dixit *Rota coram Caputaq. dec. 291. p. 2. & in Iacen. Parochialis 27. Iulij 1603. coram bo. mem. Cardinale Pamphilio.*

Quadragenariam vero non fouet titulus deſumptus à licentia ſe congregandi per Epiſcopum data Beneficiatis de anno 1393. Nam omiſſo articulo
7 quæſtionis, † an ſolus Epiſcopus, ſine conſenſu, vel conſilio Capituli poſſint Beneficiatis inferioribus concedere facultatem faciendi Collegium, quam *Rota in dicta dec. 155. par. 1. diuerſ.* ac etiam *in dicta Gerunden. Iuriſdictionis coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano* reliquit indeciſam, allegata licentia, vel facultas ſe congregandi ad ſonum campanarum, in quodam loco pro ſepolturis, & concionibus, & conſtituendi Oeconomos, Syndicos, & Procuratores ad lites, & negotia, ac talleas pecuniarias, in certos
8 vſus conuertendi, † non poteſt comprehendere facultatem faciendi Collegium, neque ſufficiunt communes tractatus ad ſonum Campanulæ pro expediendis negotiis cum maſſa communi, cum ſint ſigna æquiuoca, eo quod poſſunt eſſe de iis quæ ſpectant ad omnes, vti ſingulos, & non tamquam vniuerſos, vt per *Achil. deciſ. 10. num. 2. de prob. Caputaq. dec. 295. p. 1.* facit *deciſ. 673. num. 2. p. 1. recent.*

Denique per dictos teſtes non probatur quadragenaria, quia in eorum concurſu exhibentur ſcripturæ, quæ probant, ſpatio ferè centum annorum beneficiatos aliquando obtinuiſſe licentiam ſe congregandi, aliquando vero illis fuiſſe denegatam,
9 † ex quibus actibus facultatiuis, ac pendentibus à libera voluntate Ordinarij petitas licentias dantis, ſeu recuſantis, verius deſtruitur, quam probetur, quaſi poſſeſſio ſe congregandi, abſque licentia, & inuito Epiſcopo, qui non debet cenſeri per huiuſmodi actus facultatiuos iuri ſuo voluiſſe præiudicare, vt per *Panor. in cap. Abbate, num. 10. de verb. ſignif. Innoc. in cap. cum Eccleſia, num. 5. de cauſ. poſſ. & pro-*
10 *priet.* Cum enim † facultas, & licentia præſupponant
11 prohibitionem, *l. fin. C. de Iur. Emphyt.* & † quaſi poſſeſſio iuris negatiui conſiſtat in contemptu pro-
12 hibitionis, ſeu contradictionis præcedentis, † teſtes deponentes de actibus continuatis congregationis Beneficiatorum, quamuis dicant, eos proceſſiſſe abſque licentia, tamen, cum ſubiungant aliquando Superioris authoritatem interueniſſe, non probant huiuſmodi actus proceſſiſſe contempta auctoritate Su-
13 perioris, † vt in negatiuis præſcriptionibus regulariter requiritur. *Rot. deciſ. 411. num. 7. par. 1 diuerſ. & deciſ. 530. num. 3. par. 2. recent. Card. Caual. deciſ. 91. in fin. Add. ad deciſ. Greg. XV. 162. num. 15.*

Præterea quatenus actus huiuſmodi, de quibus deponunt teſtes Beneficiatorum proceſſiſſent abſque licentia, non tamen poteſt euitari ipſorum actuum diffotmitas, & varietas, deducta ex prædictis licen-
14 tiis conceſſis, & denegatis, † quæ prohibet ne inducatur conſuetudo. *Bald. & Doct. in l. 1. C. de probat. Aym. in conſ. 96. num. 5.* & dixi *Rota coram Gregor. XV. d. deciſ. 162. num. 8. & in Treuiren. Abbatia 24. Ianuarij 1625. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano.*

Neque obſtat enunciatiua antiqua de Collegio, contenta in inſtrumento aggregationis cuiuſdam Beneficiati admiſſæ per Capitulum, ibi: *numero, & Collegio aliorum Beneficiatorum aggregamus*, quia,
15 † cum ſit vnica, & eſſentia Collegij aliter non probetur, impropriè vel erroneè appoſita cenſeri debet non illa Collegio, vt per *Aym. conſil. 157. num. 8.*

Minus ſuffragantur ſigna deſumpta ex arca, & ſigillo communi. Quia teſtes deponunt de arca, in qua reponuntur depoſita, etiam extraneorum, † cum 16
tamen ad effectum Collegij debeat conſtare de arca deputata ad conſeruandum iura ipſius Collegij, *Card. in d. cap. dilecta de exceſſ. prælat. Rota in Verulan. Abbatia 17. Iunij 1596. coram Penia*, vbi quod ad effectum Collegij non ſufficit arca, quæ habetur pro veſtimentis Eccleſiæ; ſigillum vero, quod deponunt continere inſignia, vel communitatis ipſorum Beneficiatorum, vel Capibreuij eorum exactoris, & miniſtri, cum non videatur magis deſtinatum ad actus ipſius Communitatis, quam ad actum dicti Capibreuij, pro ſigno denotante perneceſſe Collegium deſeruire non poteſt.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. PIROVANO

Senen. Coadivtoriæ.

Veneris 25. Iunij 1632.

SVMMARIA.

1 *Tranſportatio præſumitur integra, niſi doceatur de contrario.*

2 *Productio dicitur realis, ſi contineat verba, Teneris, vel facto produxit, vel Animo rehabendi, vel inſtrumentum incipit, alias dicitur verbalis.*

3 *Producta quæ ſunt verbaliter, non eſt neceſſe tranſportare.*

4. *Capitulum, cuius ius non tangitur, non eſt legitimus contradictor, nec poteſt opponere de inualiditate gratiæ ob litis non expreſſionem, ſi agetur de Canonicatu non vacante.*

5 *Beneficium impetrans ſufficit, quod ſit habilis ad faciendum ſe promoueri ad ordines ad illud neceſſarios intra annum à die adeptæ pacificæ poſſeſſionis.*

6 *Habilitas litteraturæ requiritur de tempore examinis, non poſt.*

7 *Litteraturæ qualitas poteſt ſuperueniſſe, nec infertur ex tempore præſenti ad præteritum.*

8 *Reprobatus ex examine, & appellans ſi ſtatim adierit Iudicem appellationis, & obtulerit ſe examini non eſt, quod ei imputetur, ſi ſtatim non fuit examinatus.*

9 *Citatio non requiritur in ſecundo examine faciendo de reprobato in primo.*

10 *Conſcientiæ executoris potius, quam parti ſe apponenti, ſatisfaciendum eſt in actu extraiudiciali.*

Decisio DXLII.

CAuſa iterum ſuper eiuſdem propoſita dictum fuit, ſtandum eſſe in deciſis quoad ſecundam partem, & quoad primam recedendum.

Viſum enim fuit, gratiam Creſcentij in omnibus narratis eſſe iuſtificatam, prout in deciſ. cauſæ fuit firmatum.

Neque obſtant, quæ replicantur de non integra tranſportatione actorum, cum deficiant indulta, & alia in productione ſpecificata.

Quia † regula eſt contra dantem de non integra 1
tranſportatione, niſi contrarium probauerit, *Crauet. de*

de amij.3 emp.par.2.num.55. Rot.deciſ.59.nu.1. coram
P.P. Greg. XV. Contrarium autem probatum dici
2 non poteſt eo ipſo, quod non docetur de produ-
ctione reali per verba Tenoris, vel facto produxit
vel Animo rehabendi, vel Inſtrumentum incipit ſic
quibus circumſcriptis productio remanet verbalis,
3 † quæ in tranſportatione non eſt neceſſaria, *Rot.dec.*
561.n.10. par.1. recent. & Adden. ad ſupradictam dec.
59.coram P.P. Greg.XV. latiſſime comprobant.

Non obſtat ſallitas narratiuæ ſeruitii Eccleſiæ
Coadiuri per 35. annos, nec obſtare gratiam Per-
inde valere ac ſi expreſſum fuiſſet per 27. annos,
dum non fuerit facta mentio litis, dum adhuc pen-
4 deret. Quia † cum ſanatio, & ſeu reualidatoria non
tangat ius Capituli, ex quo non eſt legitimus con-
tradictor, quando Canonicatus non vacant, vt in
præſenti tunc non eſt neceſſaria litis mentio, *Innoc.*
in cap.mandatum num. 7. de reſcript. Rot.coram P. P.
Greg.VX. deciſ.121.n.4.& coram bo.me. Cardinali Ca-
ualer.deciſ.450.n.3.

Denique non obſtat, quod Creſcentius non ha-
beat ætatem ſufficientem ad Subdiaconatum tam-
quam natus anno 1610. 11. Auguſti, & gratia eſt
expedita de anno 1630.16. Auguſti, ita vt vix atti-
gerit annum vigeſimum primum.

5 Quia † ſufficit, quod habilis fuerit ad faciendum
ſe promoueri intra annum etiam à die adeptæ pa-
cificæ poſſeſſionis, *c. commiſſa, de elect. in 6. c. ſi pro*
Clericis pauperibus de preb. eod. lib. 6. Abb. in cap.
cum in cunctis §. inferiora. n.10. de elect. de qua ha-
bilitate reſpectu temporis hodie dubitari non poteſt.

Receſſerunt autem Domini à prima parte, quia
conſtat, Creſcentium fuiſſe examinatum, & appro-
batum, quatenus Canonicatus non habeat annexam
præbendam Theologalem, vel Curam animarum,
& ideo cum non appareat, Canonicatum habere d.
qualitates examen ſuffragatur.

Non obſtat, quod idem Coadiutor fuerit exa-
minatus de menſe Septembris præteriti in partibus,
fueritque reprobatus, vnde ad nouum examen de
6 menſe Maii ſequentis in Curia non debuiſſet admit-
7 ti, cum † habilitas requiratur de tempore examinis
non autem poſt † de qua tempore potuit addiſcere,
cap. ſi eo tempore, cum gloſſ. verb. effectu. de reſcript
num. 6.

Quia, & ſi iſta qualitas litteraturæ ſit talis, quæ
poſſit ſuperuenire, non inferatur ex tempore præ-
8 ſenti in præteritum, *vt dicit Menoch. præſumpt. 14.*
num.5. lib.5. Attamen † quando reprobatus ſtatim
appellauerit, & Iudicem adiuerit, & ſe obtulerit
examini, non eſt quod ei imputetur, etiam ſi exa-
men ſequatur ex interuallo, *Rot. deciſ. 527. num. 3.*
coram P.P. Greg. XV. & 968. num.7. coram bo. me.
Card. Seraphino, in quibus ponderatur tempus, quod
conſumitur in obtinenda citatione cum inhibitio-
ne in compulſandis actibus, in itinere de partibus
ad Curiam, antequam deueniatur ad ſecundum
examen.

9 Nec releuat, quod poſtremum hoc examen fa-
ctum fuerit abſque partis citatione, quia, † partem
non eſſe citandam, aperte ſenſerunt, *Innoc. in cap.*
fin. in fin. de tranſlat. Prælat. Felin. in c. fin. num. 36. de
præſumpt. & ratio eſt, quia huiuſmodi clauſulæ
10 magis ſonant in monitionem, quam in conditionem,
vt aduertit idem Felin. n.18. vt propterea † magis ſit
ſatisfaciendum conſcientiæ executoris, quam parti
opponenti in actu extraiudiciali.

Et ita, &c.

R.P.D. GHISLERIO

CAMERINEN. BONORVM

Lunæ 5. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Immiſſo in vim ſententiæ, & mandati Iudicis rite,*
& recte procedentis competit manutentio.
2 *Poſſeſſor antiquior ſua poſſeſſione priuatus dicitur ex*
ſententia, & mandato Iudicis.
3 *Continuare poſſeſſionem non poteſt, qui eam amiſit*
per ſententiam, & rem iudicatam, ex qua dicitur
ceſſare antiquus titulus.
4 *Executio ſuſtinetur etiam contra tertium, ſi in cau-*
ſa citatus fuerit.
5 *Tertius poſſeſſor conueniri debet iure ordinario.*
6 *Contradictor legitimus non eſt ad impediendam*
immiſſionem ex l. fin. qui non docet de titulo ha-
bito in vita defuncti.
7 *Fides cum fide conquaſſatur.*
8 *Præſumitur in dubio quilibet ſana mentis.*
9 *Compenſatio non fit ipſo iure, ſed ad partis inſtan-*
tiam.
10 *Exceptionem aliquam particularem tantum oppo-*
nens cenſetur aliis renunciare.
11 *Compenſatio non oppoſita manutentionem non im-*
pedit.
12 *Compenſationis oppoſitio probata non dicitur non*
probato credito.
13 *Notario, & Curſori creditur in concernentibus eorum*
officium.
14 *Colluſio vti difficilis probationis probatur coniectu-*
ris.
15 *Colluſio non præſumitur, vbi nullum adeſt commo-*
dum.

DECISIO DXLIII.

CONceſſa immiſſione Innocentiis in qua-
tuor ex quinque portionibus hæredita-
tis Franciſcæ matris, & relaxato inſtru-
mento executiuo pro reſtitutione dotis
eiuſdem in vim diffinitiuæ Rotalis, ſupra dicti expe-
tiuot poſſeſſorem prædictorum Paterni Varani, & Per-
tuli, necnon Domus exiſtentis in diſtrictu Fabria-
ni, & cum contigerit dubitari de validitate poſſeſſo-
ris, † placuit Rotæ concedere manutentionem 1
Innocentiis, qui fuerunt immiſſi in poſſeſſionem
vigore ſententiæ, & inſtrumenti Rotalis, *leg. iuſtè*
poſſidet l. qui vniuerſas §. item cum Prætor. ff. de acq.
poſſ. cum aliis per Rotam coram bo. me. Card. Caualerio
dec.42.n.1. Conſtat enim in hac cauſa rite, & recte 2
proceſſum fuiſſe, vt † propterea nõ obſtet antiquior
poſſeſſio Sanctacrucij, cum per ſententiam, & man-
data fuerit ea priuatus, *Ang. in l. clam. poſſidere §. qui*
ad nundinas n. 2. ff. de acq. poſſ. & † cum amiſerit, poſ- 3
ſeſſionem amiſſam continuare non poteſt, ſtante ceſ-
ſatione tituli antiqui per ſententiam, & rẽ iudicatam,
Ferret. conſ. 18. n. 11. Mohed. dec. 4. de reſt ſpol. n. 4.

Nec viſæ fuerunt DD. obſtare nullitates oppo-
ſitæ contra proceſſum, Nam, quod ſententia non
afficit Santacrucium tamquam tertium poſſeſ-
ſorem, tolletur quia conſtat illum ſemper fuiſſe
citatum vna cum curatore principalis hæreditatis
iacentis, † Quo caſu tunc executio ſuſtinetur, *vt* 4
diſtinguit Paul. de Caſtr. in l. à Diuo Pio. § ſi ſuper
rebus, num. 8. ff. de re iudic. vbi etiam Alex. num 8.
& n.

5 *& n.14. Ang.n.1.* † Minus facit, quod tamquam ter-
tius iure ordinario eſſet conueniendus; Tum quia,†
6 cum non docuerit de actu o habito in vita Lodouici
defuncti non erat legitimus contradictor, *ſecundum
tex.in l.fin.vbi gloſ.& Doct.C.de edict.Diu. Adrian.toll.*
Tum etiam quia, vel erat hæres Ludouici, vel non, in
primo caſu, cum fuerit citatus, rite, & recte contra
ipſum proceſſum eſt dando immiſſionem in bonis
hæreditatis in ſecundo caſu.

Dum vero dicebant informantes pro Sanctacru-
ci, quod inſtrumentum in perſona procuratoris
conſiſterit reuocatum propter illius dementiam &
ſic quod ſententia fuerit lata ſine citatione, place-
bant reſponſiones datæ, quod hæc probatio infirmi-
tatis Procuratoris, & ſubitæ mutationis mentis non
probatur præciſe de tempore, quo fuit citatus tam-
quam procurator Sanctacrucii, vt declararet, an eſſe
vellet hæres, tam Ludouici ſui patris quam Hierony-
mi aui? Quia neque fides data 28. Iunij præteriti
hoc dicit, eum ſolum, qui in ea fide ſe ſubſcripſerunt,
atteſtentur de hac Procuratoris infirmitate, vt illa
contigerit ab anno citra. Neque ea, quæ hodie da-
tur, cum eodem modo etiam deponant, qui in illa
ſe ſubſcripſerunt, & econtra pro parte illorum de
Innocentiis datur fides contraria ſuper valetudine
eiuſdem Procuratoris, vt † propterea per hanc con-
quaſſetur alia iuncta præſumptione in contrarium;
7 regula enim eſt, † quemlibet in dobio præſumi ſanæ
8 mentis, *iuxta text.in l.nec codicillos, vbi gloſſ. in verb.
probari C.de codicil. Doct.in l.furioſum, vbi Dec.n.30.
C.qui teſtam.fac.poſſ.Hond.conſ.78.n.53.lib.2.Menoch.
de præſumpt.lib.1.c.18 t.n.7 Rot.coram bo.me.Card.Ca-
nal. dec.366 n.3.*

Altera oppoſitio, quod cauſa fuerit expedita non
diſcuſſo articulo cõpenſationis, qui fuerat reſeruatus
in deciſione R. P.D. mei Vbaldi S. Martij 1627. ni-
hil facit, quia Sanctacrucius habet penes ſe fructus,
ad quorum reſtitutionem, cum ſit etiam condemna-
tus, poteſt ſuper illis hoc ius compenſationis exer-
cere: Et cum † compenſatio non fiat ipſo iure, ſed
9 ad inſtantiam partis, *gloſſ. in l ſi conſtat. C de compenſ.
Guid.Pap.dec.221.n 2.* & nonquam in actis de ea fue-
10 rit oppoſitum, & † Curator inſteterit ſibi reſeruari
tantum quintam partem hæreditatis, cenſetur aliis
exceptionibus renunciaſſe, *bo. me. Card. Caualer.
dec 483. num 8. Sanct. me. Greg. XV. dec. 157. vbi
Add.n 23. Rot. in Romana Pecuniaria 28. Iunij 1613.
coram bo me. Patriarcha Mazanedo,* † Ideo non im-
11 pedit manutentionem, *vt firmauit Rot.deciſ. 69.n.10,
par. 4. diuerſ.* Quinimmo, cum in dicta deciſione
R.P.D. mei Vbaldi, non ſolum hæc exceptio com-
penſationis fuerit reſeruata, ſed etiam reliquæ præ-
tenſiones Portiæ, nec vnquam fuerit firmatum cre-
ditum, cum quo fieri debebat compenſatio, ſed illud
relatum tamquam prætenſio partis, ex hoc etiam, †
12 cum non probatum fuerit creditum, non poteſt dici
probata hæc oppoſitio, vt ea non obſtante cauſam
non potuerit expediri.

Pariter exceptio ſuper abſentia Curatoris depu-
tati hæreditati iacenti detegitur minus vera ex his,
quæ dantur pro parte illorum de Innocentiis, cum
conſtet de relatione Curſoris, quod illum citauerit,
adſit fides Notarii, quod comparuit in Officio in
termino eiuſdem citationis, † quibus ratione Offi-
13 cij creditur, *Caputaq. deciſ. 268. par. 2. Sant. me. Greg.
XV. dec.453.n.4.* præter aliorum atteſtationes ſuper
exiſtentia in Vrbe.

Quæ vero dicuntur ſuper colluſione eiuſdem Cu-
ratoris, deberent alio modo probari, quam ex ſola
præſumptione, vt fit pro parte Sanctacrucij, & li-
cet † tamquam difficilis probationis ex coniecturis
14 probetur, *Caputaq. deciſ.143.par.1.* attamen conſtito
de iuſtitia ſententiæ ceſſat omnis ſuſpicio, & collu-
ſio non præſumitur, vbi nullum adeſt commodum, 15
Seraph.dec.579.n.6.

Quod autem prædia, & domus, de qua agitur,
ſint hæreditaria Franciſcæ, ſatis fuit probatum in
proceſſu facto ante ſententiam ex inſtrumento di-
uiſionis inter Camillam matrem Franciſcæ, & ſoro-
ris, ex poſſeſſione, æſtimo, & ex confeſſionibus, tam
Curatoris hæreditatis iacentis, quam ipſiuſmet San-
ctacrucij multoties geminata, & ex aliis in facto
ponderatis, cum quibus DD. tranſierunt.

Et ex his vtraque parte informante fuit conclu-
ſum remedium poſſeſſorium non competere San-
ctacrucio, ſed Innocentiis.

R. P. D. DVNOZETTO.

PLACENTIA PAROCHIALIS. Trauaini.

Veneris 19. Nouembris 1632.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio in poſſeſſione non exiſten-
te, eſt manutenibilis.*

2 *Poſſeſſione ſua quis non priuatur ex mandato nullo
ipſo poſſeſſore non citato.*

3 *Fides Notarij de citatione ſine teſtibus non probat
Ampl. vt n.5.*

4 *Notario atteſtanti de actu de præterito non creditur.
Ampliat. vt n.5.*

6 *Citatio non reproducta in die, ſub qua cadebat, re-
manet circunducta.*

DECISIO DXLIV.

CEnſuerunt Domini, Ioanni Baptiſtæ
de Calcibus informanti dandum eſſe
mandatum de manutenendo in poſ-
ſeſſione Beneficij, de quo agitur, quia
conſtat de illa ab eo capta ſub die
vltima Ianuarij 1630. ex publico inſtrumento, † 1
quæ quidem poſſeſſio, alio in poſſeſſione non exi-
ſtente, eſt manutenibilis, *l.prædia.vbi Doct.ff.de acq.
poſſ. Verall.deciſ.334.n.6.par.1. Biſigni dec.8.de reſtit.
ſpol.Rot.dec.92.n.1.part.1.recent.& alibi.*

Non obſtat poſſeſſio Dominici Gabrielis prouiſi
de hoc beneficio à Papa vti de reſeruato capta
vigore mandati relaxati àb A. C. † cum dictum 2
mandatum fuerit nullum, ex quo Ioannes Baptiſta
non fuerit citatus, non potuit d. Ioannes Baptiſta pri-
uari ſua anteriori poſſeſſione, *Bart.in l.1.§. huiuſmo-
di.num.3.ff.vti poſſid.Caſtr.conſ.10.n.9.lib.1.Greg.XV
dec.549.n.5.*

Non obſtat, quod ex fide Notarij appareat huiuſ-
modi citationem interueniſſe, quia † cum iſta fides 3
careat teſtibus, non meretur attendi, cum † Notario
atteſtanti de actu præterito non credatur, *vt in puncto* 4
*firmauit Rot.dec.624.n.10 par.1. & dec.209.n.1.par.
2.recent. Put.dec.5.lib.3.in correct. Greg. XV. dec.426.
num.4.* vbi quod † huiuſmodi fidei notarij, etiam 5
vno teſti adminiculatæ, non ſtatur.

Inſuper aduertebant Domini, quod, vbi etiam
ex huiuſmodi atteſtatione probaretur citatio, ad-
huc ea non releuaret, quia, † cum poſt ſemeſtre 6
fuerit reproducta, circunducta remanſit, *cap.1.de
dol. & contum. in 6. Felyn. in cap. illud numero 5. de
præſum*

præſcript. & ſic pro non facta habetur, ſententiaque vnde emanata fuit nulla, *Iaſ. in l. properandum. §. & ſi quidem.n. 7. C. de iudic. Caſ. de Graſſ. dec. 11. n. 2. de ſtm. & vs. vtilit.*

Et ita vna tantum &c.

EODEM

EADEM.

Veneris 4. Martij 1633.

SVMMARIA.

1. *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio in poſſeſſione non exiſtente. eſt manutenibilis.*
2. *Mandatum nullum ob omiſſam citationem poſſeſſoris non priuat illum ſua poſſeſſione.*
3. *Fides Notarij de citatione non probat ſine teſtibus.*
4. *Notario atteſtanti de actu de præterito, & ſine teſtibus non creditur.*
5. *Teſtes adhibiti ad vnum effectum non poſſunt ad alium deſeruire.*

DECISIO DXLV.

IN deciſione emanata in hac cauſa coram me ſub die 19. Nouembris anni præteriti fuit dictum, Ioanni Baptiſtæ de Calicibus tunc informanti dandum eſſe mandatum, de manutenendo in poſſeſſione beneficij, de quo agitur. Hodie repropoſita cauſa ſuper eiſdem, & altera quoque parte informante, Domini ſteterunt in deciſis, Quia fundamenta in dicta deciſione adducta viſa fuerunt adhuc ſubſiſtere.

Conſtat enim de illius poſſeſſione ab eo capta
1 ex publico inſtrumento, † quæ poſſeſſio, alio in poſſeſſione non exiſtente, eſt manutenibilis, *Verall. dec. 334. n. 6. par. 2. cum aliis in dicta deciſione allegatis, & ſuis ſæpe reſolutum.*

Nec obſtare viſa fuit poſſeſſio Dominici Gabrielii prouiſi de hoc eodem beneficio vti de reſeruato capta vigore mandati relaxati ab A. C.
2 Quia, † cum Ioannes Baptiſta poſſeſſor non fuerit citatus, dictum mandatum fuit nullum, & ſic priuare non potuit dictum Ioannem Baptiſtam ſua anteriori poſſeſſione, *Greg. XV. dec. 549. n. 5. cum aliis in d. dec. allegatis.*

Nec minus obſtare viſa fuit fides Notarij, quæ ex aduerſo adducebatur ad probandam huiuſmodi citationem interfuiſſe, quia iam fuit in d. deciſione
3 reſponſum, quod, † cum iſta fides careat teſtibus,
4 non attenditur, quia Notario atteſtanti † de actu præterito, & ſine teſtibus non ſtatur, *Rot. dec. 624. n. 10. par. 1. & dec. 209. n. 1. par. 2. recent.*

Nec hodie idem fundamentum tollitur ex eo, quod in inſtrumento immiſſionis Gabrielii nouiter deducto videantur eſſe adhibiti tres teſtes, per quos prætenditur conſtare de huiuſmodi citatione, quia ex eiuſdem inſtrumenti lectura apparet,
5 † dd. teſtes fuiſſe adhibitos non ad effectum citandi ipſum Gabrielium, immiſſumque manutenendi ex defendendi, vt ſic firma remanet ſupradicta reſponſio.

Et ita vtraque &c.

R. P. D. PIROVANO

VICEN. CAPPELLÆ SANCTI IVSTI

Lunæ 14. Nouembris 1632.

SVMMARIA.

1. *Poſſeſſio Capellæ quibus actibus probetur.*
2. *Poſſeſſio ita probatur per culturam ſpiritualem ſicut per culturam temporalem.*
3. *Clauium retentio probat poſſeſſionem.*
4. *Cuſtodum appoſitio probat poſſeſſionem.*
5. *Manutentio numquam negari ſolet probata poſſeſſione.*
6. *Poſſeſſio poſterior improba, & clandeſtina iudicatur.*
7. *Poſſeſſio, quæ fuit origo litis, & controuerſiæ non eſt manutenibilis.*
8. *Iuſtitia poſſeſſionis quæſtio non admittitur in ſummariſſimo retinendæ.*

DECISIO DXLVI.

FVit hæc cauſa propoſita ad inſtantiam Capituli contra D. Epiſcopum, & Patres Ieſuitas vſque de anno 1623. 23. Iunij, & 1624. prima Iulij. Cæterum quia iudicium agitabatur vigore commiſſionis, in qua ex clauſula in ea inſerta, Omneſque alios, dicti Patres non comprehendebantur, quamuis tunc ſuperteſtibus examinatis fuerit bis reſolutum, quoad D. Epiſcopum dandam eſſe manutentionem Capitulo in poſſeſſione Capellæ controuerſæ; attamen vlterius non fuit proceſſum, quia poſſeſſio erat penes dd. Patres, & hodie noua commiſſione præſentata, & teſtibus nouiſſime examinatis citatis partibus renouata fuit eadem diſputatio Capitulo ſolo informante, in qua DD. iteratò reſponderunt pro manutentione ad fauorem Capituli.

Dantur enim quatuor teſtes, qui in eorum depoſitionibus concludunt, ante poſſeſſionem per Patres captam ab antiquo, & continuatis temporibus Capitulum ſemper poſſediſſe dictam Eccleſiam, ſeu Capellam Sancti Iuſti, actus poſſeſſorios narrando, nempe illam gubernando per ſuos miniſtros, Diuina Officia, & Miſſas in ea celebrando, completorium in quolibet die Feſto cum muſicis canendo, claues eiuſdem Cappellæ penes Canonicum turnarium retinendo, † ex quibus omnibus indubitatum videtur, probari poſſeſſionem 1
Capituli, *Caſ. de Graſſ. dec. 21. n. 7. de probat, & deciſ. 10. n. 3. de cauſ. poſſ. & propriet.* nam † ita probatur 2
poſſeſſio per culturam ſpiritualem, ſicut per culturam temporalem, *gl. in l. 3. in verb. finiatur. C. fin. regund. Bald. in l. arboribus. §. nam & ſi agrum. ff. de vſufruct. & in l. iudicia. C. de rei vendic. Menoch. de retin. remed. 3. n. 563.* & † eodem modo ex clauium 3
retentione, *Couar. lib. 3. var. c. 16. n. 11. Menoch. eod. remed. n. 569. verſ. 6. probatur.* ac demum † ex appo- 4
ſitione Cuſtodum, *l. 3. §. Nerua filius. l. ſi rem mobilem l. penult. ff. de acq. poſſ. l. ſi ita §. mulier cuſtos. ff. de fund. inſtruct. cum alijs allegatis per Decian. conſ. 35. n. 29. lib. 2.* † poſſeſſione autem probata nunquam ſolet 5
negari manutentio, *§. hodie. §. retinendæ. Inſt. de interd. Bart. in l. vnic. in prin. ff. vti poſſid. Mantic. dec. 185. n. 1. & dec. 16. n. 1. par. 2. recent.*

Non obſtat poſſeſſio Patrum, quia poſterior, &
† per conſequens improba, & clandeſtina indica- 6
Ff tur,

tur, *cap. licet cauſam, vbi Felyn. ſub. n. 8. de prob. Bart.*
in d. l. vnic. n. 8. verſ. ſi vterque probauit. & vbi poſſit.
7 *Aſſi. dec. 363. n. 3. & 4.* & † ſuper ea manutentio da-
ri non poteſt tamquam origo litis & controuerſiæ,
Rot. dec. 17. n. 6. par. 2. diuerſ. & 429. n. 4. par. 2.
recent.

9 Demum non obſtat, quod iidem Patres habeant
ſummam ab Ordinario Vicen. quia hoc eſt, quod
prætenditur per Capitulum, Epiſcopum eo incon-
8 ſulto non potuiſſe bona Eccleſiæ alienare, † inte-
rim autem in hoc ſummariſſimo retinendæ non
admittitur quæſtio iuſtitiæ poſſeſſionis, *Imo in c.*
bona. il 2. de poſtul. Prælat. Bald. in l. Ordinarii iuris C. de
rei vend. c. Couar. pract. q. c. 17. n. 3. Luderch. conſ. 95. n. 4.
Et ita, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO

Cæsaravgvstana Distribvtionvm

Mercurij 24. Nouembris 1632.

SVMMARIA.

1 *Teſtes optime instructi, & melius informati aliis qui-*
buſcumque præferuntur.
2 *Probationes leuiores ſufficiunt in iudicio manuten-*
tionis.
3 *Teſtis etiam vnicus admittitur in iudicio manu-*
tentionis.
4 *Exceptiones teſtium tolluntur ex numero, & aliorum*
habilitate.
5 *Exceptiones contra teſtes in manutentione non ad-*
mittuntur.
6 *Titulus coadiuuat depoſitiones teſtium ſuper poſ-*
ſeſſione.
7 *Teſtes examinati prius ſuper articulis, & deinde ſu-*
per interrogatoriis contra formam remiſſoriæ nul-
liter examinati dicuntur.
8 *Teſtes in cauſa propria, ſeu in qua habent intereſſe,*
non probant.
9 *Teſtes ſalariati ab inducente, & ad eius libitum*
amouibiles non ſunt idonei.
10 *Teſtes deponentes ſuper affirmatiua præferuntur teſti-*
bus deponentibus ſuper negatiua.
11 *Facultas augendi, & diminuendi diſtributiones in-*
telligitur cum legitima cauſa.
12 *Et ſecundum arbitrium boni viri.*
13 *Manutentio an poſſit dari contra adminiſtratorem.*
14 *Portionarii ſunt manutenendi in ea quaſi poſſeſſione*
exigendi diſtributiones, in qua ſunt, donec cognoſ-
citur, an Capitulum potuerit illas diminuere.

Decisio DXLVII.

CVm Rota ob diuerſitatem computo-
rum diuerſimode etiam cenſuerit
circa manutentionem, quam Portio-
narij petebant in Poſſeſſione exigen-
di regalia tria qualibet die pro diſtri-
butionibus quotidianis, & propterea die 9. Iunij 1625
voluerit, quod iidem Portionarij per modum tempe-
ramenti donec pro diminutionum iuſtificatione fie-
rent computa, perciperent certam ſummam, hodie
viſis computis, & firmato, quod fructus ſuperabun-
dant, vt fuit firmatum in decìſionibus in hac cauſa
factis, & præſertim ſub die 26 Aprilis præteriti, ex
integro propoſui dubium cum ſcripturis datis per
Capitulum ſub die 17. Iunij 1630. An prædictis Por-
tionarijs eſſet danda manutentio in poſſeſſione exi-
gendi dicta regalia tria qualibet die pro diſtributio-
nibus quotidianis, & Domini abſque difficultate ali-
qua affirmatiue reſponderunt, ita vt ſtandum ſit deci-
ſionibus, quæ affirmant, iiſdem Portionarijs deberi
prædictam manutentionem, Et de illorum enim
poſſeſſione clare conſtat ex depoſitione quinque
teſtium examinatorum vigore remiſſorialium, cum
quibus concurrunt duo alij teſtes, vnus vltimo exa-
minatus in Curia, nec non alius remiſſorialis Cano-
nicorum, qui bene probant, cum de certa ſcientia
deponant, & plerique etiam de facto proprio, † qui 1
tamquam optime inſtructi, & melius informati
alijs quibuſcumque præferuntur, *Cæſ. de Graſſ. dec.*
5. n. 4. 5. & 6 de teſtib. Rot. in recent. dec. 251. n. 2. &
dec. 310. n. 7. par. 2. quæ quidem probatio ſuperabun-
dat, † cum alias in hoc iudicio ſufficiant leuiores 2
probationes, *Menoch. de retin. remed. vlt. n. 34. & deciſ.*
575. n. 1. par. 3. lib. 3. diuerſ. Seraph. dec. 624. n. 5.
& † etiam vnicus teſtis admittatur, *Menoch. vbi ſupra,* 3
s. m. Greg. dec. 438. n. 2. Rot. dec. 196. n. 6. par. 1. diuerſ.

Non obſtant exceptiones oppoſitæ contra per-
ſonas iſtorum teſtium, Quia ex teſtibus reprobato-
rijs Capituli potius videntur approbati, & in om-
nem euentum † exceptiones tolluntur ex num. & 4
habilitate aliorum, *Gabr. de teſtib. concl. 5. & 6.*
prout † nec etiam in iudicio manutentionis ad- 5
mittuntur exceptiones contra teſtes, *Rot. deciſ. 28.*
n. 4. & 9. par. 1. diuerſ. s. m. Greg. deciſ. 449. n.
10. & ibi Add. n. 11. qui alios allegant. Et ceſſat
omnis difficultas, quia † eorum depoſitiones val- 6
de adminiculantur ex ſtatuto ſuper dicta ſumma
debita Portionarijs, *iuxta not. per Pariſ. in conſ. 107.*
n. 77. lib. 1. Rot. dec. 595. n. 2. par. 1. diuerſ.

Non obſtant teſtes Capituli, Quia fuit reſpon-
ſum, magis eſſe ſtandum teſtibus Portionariorum.
Primo quia teſtes Capituli ſunt nulliter examina-
ti, † cum prius ſuper articulis, deinde ſuper in- 7
terrogatorijs examinati fuerint contra formam re-
miſſoriæ, *Gonzal. ſuper reg. 8. gl. 9. in adnot. contr. nullit.*
n. 71. & 81. Secundo, quia † duo ex dictis teſtibus ſunt 8
partes formales, cum ſentiant commodum ex
propria depoſitione, ex eo quod, diminuta ſumma de-
bita Portionarijs, creſcit alteri burſæ, ex qua ipſi par-
ticipant, *Bald. conſ. 127. n. 2. lib. 5. Aym. conſ. 99. n. 2.* &
alij duo, qui ſunt Sacriſta, & Secretarius Capituli, † 9
ſunt ſalariati ab eodem Capitulo, & ad illius nutum
amouibiles. Tertio, quia teſtes Portionariorum de-
ponunt ſuper affirmatiua; Teſtes vero Capituli ſuper
negatiua, & † ideo præferendi ſunt teſtes Portiona- 10
riorum, *Farin. de teſtib. qu. 65. n. 100.* Quarto, quia
teſtes Portionariorum, vt dictum eſt, adminiculantur
ex Statuto. Quinto, quia ex deciſionibus in cauſa
factis apparet, quod non conſtat de diminutione
fructuum, quæ ſuffragatur.

Non obſtat, quod Capitulum ex Bulla Benedi-
cti VIII. poteſt augere, & diminuere diſtributio-
nes, Quia † hoc eſt intelligendum cum legitima 11
cauſa, prout firmauit Rota in hac cauſa 30. Apri-
lis 1621. quæ quidem legitima cauſa non adeſt, cum
fructus non ſint diminuti, maxime cum concurrat
diſpoſitio Statuti, *Seraph. dec. 1089. n. 2.* ita vt ceſſet
arbitrium boni viri † ſecundum quod debet intel- 12
ligi illa facultas augendi, & minuendi, *Iaſ. in l. 1.*
in prima lect. n. 3. C. de Sacroſ. Eccleſ. Surd. conſ. 313.
n. 94. & ſeqq.

Denique non obſtat, † quod contra Capitulum 13
adminiſtratorem non poteſt dari manutentio, quia
cum agatur de adminiſtratione rei communis, Por-
tionarij dicuntur conſortes, & propterea, † dum 14
cognoſcitur, An Capitulum potuerit diminuere
dictas diſtributiones, Portionarij ſunt manutenen-
di, *vt fuit firmatum in deciſ. 30. Aprilis 1621.*

&

& hodie ceſſat omnis difficultas, cum non conſtet de diminutione fructuum, quæ ſuffragetur, ita vt ex hoc etiam ceſſet temperamentum alias per Rotam ſuſceptum, donec viderentur computa, quia viſis computis clarè apparet, quod Portionarij nimis fuerunt grauati.

Et ita concluſum, Portionarijs dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione percipiendi qualibet die die, & pro qualibet regalia tria pro diſtributionibus diurnis tantum, remanente in ſtatu ſuo diſtributione matutinorum, & ſine præiudicio prætenſionis eorumdem Portionariorum ſuper Vlnis, Abſentijs, & alijs, vt in ſtatuto, &c.

R. P. D. MOTMANO

Meſſanen. Archipræsbyteratus

Mercurij 15. Decembris 1632.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, non conſtito de præcedenti alterius poſſeſſione, ſufficit ad effectum manutentionis.*

2 *Poſſeſſio probatur per confeſſionem partis in literis impetrationis reiecta qualitate intruſionis narrata.*

3 *Poſſeſſio probatur ex mandato de immittendo externo obtento, cum clauſula,* Amoto, *& eſt manutenibilis.*

4 *Poſſeſſio poſterior in concurſu anterioris non eſt conſiderabilis.*

5 *Poſſeſſio attentata debet reuocari.*

6 *Negatiua profeſſionis quomodo ſit probanda, &* num. 8.

7 *Tituli inualidi productio tollit præſumptionem alterius tituli validi.*

9 *Negatiua vt probata non dicatur, ſufficit actus poſſibilitas.*

10 *Manutentio impediri non poteſt per ea, quæ reſpiciunt petitorium.*

Deciſio. DXLVIII.

DOmini cenſuerunt, Herculi prouiſo Apoſtolico dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Archipræsbiteratus. Quia de huiuſmodi poſſeſſionis apprehenſione conſtat ex
1 inſtrumento, † cuius probatio, cum de præcedenti alterius poſſeſſione non appareat, ad hunc effectum eſt ſufficiens, *l. prædia, & l. peregrè. §. quibus. ff. de acquir. poſſ. Rot. deciſ. 93. num. 1. par. 1. recent.* Huic autem probationi ſuffragatur confeſſio Lucæ Aduerſarij contenta in literis ſuæ impetra-
2 tionis, † quæ reiecta qualitate narratæ intruſionis etiam probat, *Rot. deciſ. 802. par. 1. diuerſ. & deciſ. 115. num. 1. par. 2. recent.* Ac denique de eadem poſſeſſione conſtat ex mandato de immittendo ad ipſius impetrantis fauorem relaxato cum clauſula, Amoto Hercule Archipresbyteratus deten-
3 tore, † Quæ ad eundem effectum manutentionis tanto magis probat ipſius Herculis anteriorem poſſeſſionem, *Rot. in Ferrarien. Parochialis 8. Nouembris 1596. coram Corduba relata per Garz. in tract. de benef. par. 9. cap. 2. num. 198. & in Feſulana bonorum 15. Ianuarij 1619. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Non obſtat poſſeſſio tradita dicto Lucæ per executorem literarum impetrationis eiuſdem Archipresbyteratus vti vacantis, ex eo quod Hercules, antequam adipiſceretur dictam poſſeſſionem, non emiſerit fidei profeſſionem iuxta decretum in literis ſuæ prouiſionis expreſſum. Quia hæc poſſeſſio Lucæ impetrantis non modo
eſt poſterior, † & conſequenter in concurſu ante- 4
rioris nullo modo conſiderabilis, ſed etiam tradita fuit intra tempus à iure conceſſum parti condemnatæ ad appellandum, & appellationem inter-
poſitam coram ſuperiore proſequendum, † vt pro- 5
pterea tanquam attentata iure debeat reuocari, *c. non ſolum de appellat. in 6. cap. poſt appellationem. §. ante appellationem. 2. quæſt. 6. Auth. vt nulli Iudic. lic. & §. hoc peruenit. in fin. ibi,* neque poſſeſſiones rerum transferri. *Couarru. pract. cap. 2. num. 1. Mohed. deciſ. 11. num. 1. de probat. Greg. deciſ. 515. num. 3. & fuit dictum in Calaguritana beneficij de Anſol. 4. Iulij 1619. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Virili.*

Neque poteſt eſſe locus executioni dictarum literarum impetrationis ſub prætextu, quod non conſtet, Herculem, antequam caperet poſſeſſionem, emiſiſſe profeſſionem fidei iuxta formam prædicti
decreti ſuæ prouiſionis: Quia † negatiua dictæ pro- 6
feſſionis, quæ eſt fundamentum gratiæ impetratæ, non reperitur probata per diligentias factas in omnibus locis, in quibus actus huiuſmodi poteſt adnotari, vel documentum illius produci; prout requiritur, *Greg. deciſ. 262. & ibi Add. num. 2. Rot. deciſ. 632. num. 6 par. 1. in recent.*

Minus facit, quod Hercules exhibuerit documentum fidelitatis præſtitæ Sede Archimandritali vacante in manibus Vicarij generalis, cui quidem documento cum nullam contineat profeſſionem fidei, ſtari debeat excluſa præſumptione alterius documenti, in quo ſit inſerta dicta fidei pro-
feſſio, iuxta regulam, quod † per productionem ti- 7
tuli inualidi ceſſet præſumptio alterius tituli vali-
di, *ex Aym. conſ. 134. numer. 41. Rot. deciſ. 310. numer. 3. par. 2. recent.* Quia † ex hoc, quod 8
dictus Hercules 22. Martij, vt in dicto documento habetur, reſtrinxit ſe ad actum fidelitatis, non poteſt inferri ad negatiuum emiſſæ profeſſionis, quæ probari debet quoad totum tempus elapſum ante diem 27. eiuſdem menſis Martij, in qua idem Hercules cepit poſſeſſionem, cum intra illud temporis ſpatium potuerit procul dubio emittere profeſſionem requiſitam, *vt in terminis ſimilis negatiuæ cenſuit, Rota coram Greg. XV. deciſ. 241. num. 8.*

Neque per exhibitionem documenti factam ad effectum docendi de poſſeſſione emiſſa, quæ in eo non eſt regiſtrata, excluditur poſſibilitatis illius exiſtentiæ in alia ſcriptura, vel documento diuerſo ab
actu fidelitatis, Quia † ad hoc vt probatio negati- 9
uæ non concludat, ſufficere actus poſſibilitatem, *notat Paul. de Caſtr. in l. vlt. §. doceri. num. 4. ff. ne quis eum, qui in ius voc. Dec. conſ. 37. num. 9. verſ. præterea, & fuit dictum in Nicien. Parochialis 16. Nouembris 1619. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Virili.*

Denique † obiectum huiuſmodi negatiuè reſpi- 10
cit petitorium, adeò vt interea viſum fuerit non poſſe denegari dicto Herculi petitam manutentionem, *iuxta Rotam deciſ. 632. numer. 6. par. 1. recent.*

Et ita vtraque, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO

Cæsaraugustana Distributionum

Veneris 28. Ianuarij 1633.

SVMMARIA.

1 *Teſtes melius deponentes ſunt attendendi.*

2 *Summariſſimo in poſſeſſorio prolixitas cauſæ eſt damnanda.*

3 *Recurſus habitus ad Iudices laicos aliquos Portionarios Collegium non facientes non nocet alijs.*

Decisio DXLIX.

DVm cauſa iſta penderet coram bo. mem. Cardinali Sacrato tunc Rotæ Auditore, licet variatum fuerit circa modum procedendi in poſſeſſorio, eotamen ad oobile Datariatus officium aſſumpto, & deinde ad Cardinalatum promoto, cum ego in illius locum ſuffectus fuerim, fuit coram me diſputatum. An portionarijs dandum eſſet mandatum de manutenendo in poſſeſſione percipiendi qualibet die tria regalia; & affirmatiuè fuit reſolutum, *vt in deciſionibus ſub die 30. Aprilis, & 21. Iulij* 1621. à quibus tamen, *per alias duas deciſiones ſub 17. Nouembris* 1623. *&* 19. *Aprilis* 1624. receſſum fuit. Poſtmodum in progreſſu cauſæ, cum Rota amplexa fuerit certum temperamentum, donec computa, iuxta eiuſdem Rotæ mandatum, reuiderentur, & viſis poſtea eiuſdem computis fuerit per quatuor deciſiones firmatum non conſtare de tali diminutione, quæ ſuffragetur; dubitaui ſub die 17. Iunij 1630. An, & pro qua ſumma dandum eſſet mandatum de manutenendo Portionarijs in caſu, & ad effectum, de quo agebatur, qui quidem effectus erat, An ſtandum eſſet primis, vel ſecundis deciſionibus ſuper dicta manutentione percipiendi qualibet die regalia tria, emanatis, & Rota, vt Capitulo adhuc ſuper diminutione inſiſtenti morem gereret, inclinauit, vt idem Capitulum rurſus ſuper eadem diminutione audiretur, ſuper quo articulo ſuſcepta iterum diſputatione ſub die 26. Aprilis ſuperioris anni, cenſuerunt Domini, non ſolum non conſtare de tali diminutione fructuum, quæ ſuffragetur, ſed potius de eorumdem fructuum augmento apparere, vnde reaſſumptis die 24. Nouembris præteriti, vna cum dubio ſuper manutentione, ſcripturis datis ſub eâdem die 17. Iunij 1630. Domini conſiderato dubio ipſo, vna cum effectu reſponderunt, Portionarijs dandam eſſe manutentionem in poſſeſſione exigendi dicta regalia tria qualibet die, reſpondendo tacitè deciſionibus in contrarium factis, ex

1 eo † quod teſtes Portionariorum erant attendendi, cum melius deponerent, & quia cum eorum dictis concurrebat etiam, quod non conſtabat de tali fructuum diminutione, quæ ſuffragaretur, *vt latè in deciſione facta ſub eadem die 24. Nouembris præteriti.*

Hinc propterea immerito conquerebatur pars Capituli, quod in dicta deciſione non fuerit reſponſum rationibus, de quibus in dictis duabus deciſionibus pro ipſomet Capitulo emanatis, quia in effectu fuit illis reſponſum, & plenè fuerunt euacuatæ in dicta deciſione.

Prout etiam abſque vlla rationabili cauſa prætendebat, ſe iterum debere audiri ſuper dicta diminutione, quia, cum quinquies fuerit reſolutum, non conſtare de tali diminutione; maximeque cum agatur ad effectum manutentionis, viſum fuit Dominis, quod vltra condignum pars iſta fuerit audita; ita vt † ſuis huiuſmodi querimonijs, ac prætenſio- 2
nibus iure merito commouerit animos Dominorum ad damnandam cauſæ iſtius prolixitatem, quæ hac ratione in ſummariſſimo licet poſſeſſorio, fieret immortalis.

Hodie tamen volui iterum conſulere Dominos ſuper dicta manutentione, vt Capitulum poſſet aliquid ad ſatietatem deducere, ſi vellet, ſed, cum non curauerit informare, Domini perſtiterunt in reſolutis ex rationibus, *de quibus in dicta deciſione 24. Nouembris præteriti.*

Quibus non obſtant recurſus per aliquos ex Portionarijs habiti ad Iudices laicos. Quia † cum di- 3
cti Portionarij non faciant Collegium, ſi aliqui habuerint recurſus, non debent alijs nocere; vltra quod iam fuit expeditum Breue abſolutionis directum Ordinario.

EODEM

Cæsaraugustana Præeminentiarum

Lunæ 14. Feburarij 1633.

SVMMARIA.

1 *In ſummariſſimo retinendæ omnia ſunt reſtringenda ad limites poſſeſſionis, & contenta in ipſo mandato.*

2 *Poſſeſſio, quæ dedit cauſam controuerſiæ, non attenditur in manutentione.*

3 *Tubarum ſonitus reſpicit augmentum, & decorem Diuini cultus.*

4 *Quæ ſunt extra limites poſſeſſionis, reijci debent ad petitorium.*

5 *Petitorium reſpicientia non retardant manutentionem.*

6 *Rota eſt controuerſias ſuper interpretatione mandato de manutenendo, per eam relaxati cognoſcere, & contrauenientes coercere, præſtita interim mandato obedientia.*

Decisio DL.

IN deciſione vltimo loco facta ſub die 19. Nouembris præteriti, omiſſo Domini cenſurarum iudicio, vt mitioribus conſilijs partes inducerent ad præſtandam obedientiam mandato de manutenendo, duo inter cætera declararunt: Primo ſcilicet in Miſſa Conuentuali, quæ Paſchate Reſurrectionis celebratur in Eccleſia Beatæ Mariæ, tubicinis reſponſionem Metropolitanis eſſe permittendam ad, Ite Miſſa eſt. Secundo cantum antiphonæ S. Valerij, quam Canonici Beatæ Mariæ conſueuerunt alta voce decantare, cum ingrediuntur Eccleſiam Metropolitanam S. Saluatoris eſſe ad ſubmiſſam vocem moderandum eo tempore, quo horæ Diuinæ in choro eiuſdem Eccleſiæ S. Saluatoris recitantur.

Verum partibus ſuper eadem deciſione auditis, hodie viſum fuit Dominis circa duo prædicta à præteritis declarationibus recedendum ea demum ratione, quod, † cum verſemur in ſummario poſ- 1
ſeſſorio retinendæ, & agatur de declaratione antiqui mandati de manutenendo, omnia reſtringenda ſint ad limites poſſeſſionis, & ad contenta in eodem mandato de manutenendo.

Quantum enim attinet ad primum ſcilicet ad tubicinis

bicinis reſponſionem, Metropolitani nullam pro
2 ſe oſtendunt poſſeſſionem, præter illam, † quæ dedit cauſam controuerſiæ: nec probant id eſſe comprehenſum in dicto mandato de manutenendo.

3 Non obſtat, quod huiuſmodi † tubarum ſonitus reſpiciat augmentum, & decorem Diuini cultus ex eo, quod introducitur ad effectum, vt maiori hilaritate, ac lætitia ſolemnizetur Diuini Regis Triumphus in Paſchate Reſurrectionis. Quia, præ-
4 ter id, quod † huiuſmodi fundamentum, vt manet infra limites poſſeſſionis, ita reijciendum, ad terminos petitorij, recentior huiuſmodi ſonitus, qui nec dum probatur admiſſus in ipſa Eccleſia Metropolitana S. Saluatoris, eo potius tendere videtur, vt impediat Canonicos Beatæ Mariæ, quo minus incipiant horam ſextam, quam immediate poſt Miſſam proſequi conſueuerunt.

Quantum attinet ad ſecundum, nempè moderationem cantus antiphonæ S. Valerij, Canonici Beatæ Mariæ oſtendunt antiquiſſimam ſuam poſſeſſionem, ac conſuetudinem ingrediendi Eccleſiam Metropolitanam elata voce cantando, dum Diuina Officia celebrantur, *vt ex teſtibus in illorum ſummario n. 1. & 2.* A qua quidem conſuetudine, hactenus obſeruata, non videtur recedendum.

Nec obſtat, quod ex huiuſmodi elato cantu afferatur perturbatio Metropolitanis in ſuo Choro pſallentibus, contra diſpoſitionem Concilii Maguntini c. 53. vt fuit ponderatum in præterita deciſione. Quia quidquid ſit, an verba Concilij ſint intelligenda de ſolis legentibus, aut pſallentibus diuerſæ, & ſeorſim in eodem Choro, non vero extra Chorum, vt in caſu iſto: aduertebant Domini, omnem, vel ſaltim conſiderabilem ceſſare perturbationem ex diſtantia, quæ intercedit inter ianuam, quam illi de Pilari ingrediuntur, & altare maius, quo iidem proficiſcuntur, & Chorum, in quo pſallunt Metropolitani. Quod etiam ſatis adminiculatur ex eo quod, ſi talis perturbatio vera eſſet, ingreſſus cum tali cantu, vel nunquam fuiſſet introductus, vel ſaltim non fuiſſet tamdiu toleratus. Et
5 in omnem euentum † prætenſio iſta reſpicit petitorium: cum Canonici Beatæ Mariæ habeant pro ſe antiquiſſimam poſſeſſionem; vt dictum eſt.

Inſuper, ne in poſterum partes hinc inde in apertas contrauentiones proſilientes, non ſine bonorum omnium ſcandalo, & Diuini cultus detrimento atque offenſione, ſub mendicatis prætextibus eximant ſe à paritione dicti mandati de manutenendo: ſtatuerunt Domini, quod poſthac neutra ex partibus deſiſtat ab vlteriori obſeruantia eiuſdem mandati etiam ſi inter ipſas partes controuerſia oriatur ſuper aliquo incidenti ex capite contrauentionis, vel cuiuſcumque alterius prætenſionis, non ſolum dublo verum etiam expreſſo in eodem mandato de manutenendo. Sed præſtita interim obedientia habea-
6 tur recurſus ad Rotam, † cuius eſt & controuerſias cognoſcere, & contrauenientes coërcere.

Et ita concluſum parte vtraque informante, &c.

EODEM

EADEM.

Lunæ 9. Maij 1633.

SVMMARIA.

1 *In ſummariiſſimo retinenda omnia ſunt reſtringenda ad limites poſſeſſionis, & contenta in ipſo mandato.*

2 *Poſſeſſio, quæ litem ſuſcitauit in manutentione non attenditur.*

3 *Non datur manutentio in poſſeſſione cum adiuncto alicuius qualitatis, niſi poſſeſſio cum ipſa qualitate probata fuerit.*

4 *Teſtes, qui non ſunt de actis, nihil probant.*

DECISIO. DLI.

SVb die 14 Februarij præteriti, recedentes Domini à reſolutis 19 Nouembris ſuperioris anni cenſuerunt primo in Miſſa Conuentuali, quæ Paſchate Reſurrectionis celebratur in Eccleſia Beatæ Mariæ, tubicinis reſponſionem Metropolitanis non eſſe permittendam à: Ite Miſſa eſt, Secundo Cantum antiphonæ Sancti Valerij, quam Canonici Beatæ Mariæ conſueuerunt alta voce decantare, cum Eccleſiam Metropolitanam ingrediuntur, nullatenus ad ſubmiſſam vocem moderandum eſſe eo tempore, quo horæ Diuinæ in Choro eiuſdem Metropolitanæ recitantur. In qua poſteriori ſententia hodie, etiam partibus poſt hoc ad latitatem auditis, Domini abſque aliqua difficultate perſtiterunt.

Nam, cum verſemur in ſummariiſſimo poſſeſſo- 1
rio retinendæ, & agatur de declaratione antiqui mandati de manutenendo, ita vt omnia reſtringenda ſint ad limites poſſeſſionis, & ad contenta in eodem mandato de manutenendo, vt ponderatum fuit in vltima deciſione, quantum attinet ad primum, tubicinis nempe reſponſionem firmum adhuc ſubſiſtit fundamentum; Quod Metropolitani nullam pro ſe oſtendunt poſſeſſionem, præter illam, † quæ 2
litem ſuſcitauit; nec minus docent, id in præfato mandato de manutenendo comprehendi.

Nec ad effectum poſſeſſionis, ſiue comprehenſionis iſtius ſuffragari poteſt, quod Metropolitani in celebratione Miſſæ in Eccleſia B. Mariæ tam ex inueterata conſuetudine, quam etiam ex eodem mandato de manutenendo, Miſſa Solemnis, celebrationem continenti, vtantur muſica, & ſymphoniæ, & tubicinis vſus, qui in celebratione Miſſæ non negatur Metropolitanis, non poteſt operari, vt in reſponſione ad: Ite Miſſa eſt, quæ adhuc vſque ab immemorabili tempore expleri conſueuit breuiori modulatione per ſolum Organiſtam, † noui- 3
ter adiungi poſſit ſonus tubicinis extra limites antiquæ poſſeſſionis, *vt bene Rota apud Sa.me.Greg. dec. 569 n. 1. & ſeqq.*

Non obſtant teſtes, qui per Metropolitanos dantur, nouiter examinati ad perpetuam rei memoriam. Quia quidquid ſit de exceptionibus, quæ contra illos opponuntur, † nullum faciunt gradum probatio- 4
nis, cum non reperiantur producti in actis.

Quantum verò attinet ad ſecundum, nempè ad elatum cantum antiphonæ San. Valerii, negari non poteſt, quin Canonici B Mariæ oſtendant antiquiſſimam ſuam poſſeſſionem, ac conſuetudinem ingrediendi Eccleſiam Metropolitanam cantando, dum Diuina Officia in eadem Eccleſia celebrantur, vt clare deponunt antiquiſſimi duo teſtes fideliter dati, *in ſummario præteritæ poſitionis ſub. n.* 1. Et comprobat Franciſcus de Mirauete, datus hodie cum alijs, *in ſummario Metropolitana ſub n.* 10. dum diſertis verbis deponit, Canonicos de Pilari ingredi Eccleſiam Metropolitanam, canentes vſque ad Altare maius dictæ Eccleſiæ; ſeque nunquam vidiſſe, aut intellexiſſe, quod id aliquam perturbationem, ſeu impedimentum Diuinis cauſaret Officijs.

Nec releuat, quod iidem teſtes dati per Metropolitanos dicto num. 10. clare deponant, Canonicos de Pilari accedere ad Eccleſiam San. Saluatoris ante horam Miſſæ. Quia non controuertitur.

An dicti Canonici de Pilari accedere poſſint hora Miſſæ, ſed agitur de eo: An poſſint immediatè accedere ante dictum tempus Miſſæ, quando ſcilicet recitatur. Tertia in Choro Vnde dicti teſtes implicite potius comprobant intentionem Eccleſiæ de Pilari.

Non obſtat denique, quod teſtes Eccleſiæ de Pilari deponant ſimpliciter de cantu, non autem de cantu clara voce, Quia ſufficit, quod deponant de prædicto ſimplici cantu, & ſic de cantu ordinario qui in caſu iſto appellatur cantus claræ vocis, ad diſtinctionem moderati cantus ſubmiſſæ vocis, de quo in prima deciſione.

Et ita concluſum parte vtraque informante, &c.

R.P.D. VEROSPIO.

Perusana Hæreditatis.

Veneris 13. Maij 1633.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio instrumentalis non probato, quod alter tunc poſſideret, ſufficit ad manutentionem, & quemcunque effectum.*

2 *Poſſeſſio probatur per confeſſionem partis in iudicio narrando aduerſarium occupaſſe, & petendo immiſſionem, & num. 4.*

3 *Præſumitur pro poſſeſſione, quod ſit iuſta, & legitima.*

5 *Quaſi poſſeſſio nominum debitorum probatur, & transfertur per exactionem ſecutam, vel mediante mandato executiuo, vel ex ſolutionibus ſponte factis.*

Decisio DLII.

PEndente coram me cauſa ſuper validitate teſtamenti Laurentij de Laurentijs, dubitatum hodie fuit, an eſſet concedendum mandatum de manutenendo Ioanni Antonio Cantutio in bonis, quæ continebantur in hæreditate eiuſdem Laurentij, cuius ipſe Ioannes Antonius ſe hæredem dicebat, & Diſtinguendo in propoſitione huius dubij dicta bona hæreditaria conceſſerunt eidem Ioanni Antonio dictum mandatum de manutenendo in bonis ſtabilibus, denegarunt idem mandatum in mobilibus, & nominibus debitorum.

Quod enim probaretur poſſeſſio ipſius Ioannis Antonij non poterat controuerti, cum data fuerint inſtrumenta adeptionis poſſeſſionis inſtrumenta-
1 lis, † quæ ſatis eſſe poteſt ad quemcumque effectum non probato, quod alter ea bona poſſideret, *vt notatur in l. prædia. vbi Bart. num. 1. Alex. num. 2. ff. de acq. poſſ. Bald. in l. ne idcirco. C. de fid. instrum.*
2 *Put. deciſ. 150. num. 4. lib. 1.* Immo † de eadem poſſeſſione conſtabat etiam ea confeſſione facta in iudicio ad Hoſpitale Miſericordiæ, quod etiam ſe dicebat hæredem eiuſdem Laurentij, tam dum in ipſa commiſſione cauſæ narrauit, fuiſſe bona dictæ hæreditatis occupata per ipſum Ioannem Antonium,
3 † cum non poſſet eidem confeſſioni obeſſe vitium, quod etiam narratum fuit, eius poſſeſſionis propter contrariam iuris præſumptionem, quam pro ſe habebat eadem poſſeſſio, *iuxta doctr. Bart. communiter receptam in l. Aurelius. §. item. quæſiuit. ff.*
4 *de liberat. legat.* † quam dum petijt idem Hoſpitale immiſſionem citato dicto Io. Antonio, cum ex hoc etiam videatur confeſſum fuiſſe illius poſſeſſionem, dum hanc actionem contra eundem intentauit; *vt poſt Abb. in c. cum ad Sedem de reſt. ſpol. num. 18. & Soccin. in l. rem, quæ nobis num. 16. ff. de acq. poſſ. tradit. Menoch. de recuper. poſſ. rem. 15. n. 363. Rot. dec. 661. n. 2. par. 1. recent. & coram Gregor. dec. 200. n. 4.*

Quoad bona mobilia non viſi ſunt actus, qui dabantur, concludere eamdem poſſeſſionem, quia, licet obtinuiſſet Io. Antonius à Iudice præceptum contra debitores hæreditatis, vt ſibi ſoluerent fructus aliquorum Cenſuum, quos ipſe Laurentius teſtator reliquerat, non tamen oſtendebantur actus poſſeſſionis, & exactionis ſecutæ, ſiue per mandata executiua, ſiue per ſolutiones ſponte factas ab
eiſdem debitoribus, † in quibus verificari potuiſſet eadem poſſeſſio tamquam actibus, qui ſoli videbantur habere hanc vim tranſlationis poſſeſſionis, 5
l. quamuis pupillus. §. ſi conductor. ff. de acq. poſſ. gloſ. in l. qui vniuerſas. §. quod per colonum. ff. eod. tit. Nat. conſ. 429. num. 14. Rot. deciſ. 12. de reſtit. ſpoliat. in nou. Caſſad. 7. num. 10. de cauſ. poſſ. & propriet. & hoc etiam dici poterat reſpectu Pecuniarum, quæ reperiebantur depoſitatæ apud Mercatorem ad creditum d. Laurentij.

Et ita vtraque, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO

Cæsar augustana Præeminentiarum.

Lunæ 30. Maij 1633.

SVMMARIA.

1 *Teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam extra caſus à iure permiſſos nihil probant.*

2 *Ampl. eo minus, ſi patiantur exceptiones etiam perſonales.*

3 *Teſtes de Vniuerſitate non ſunt in cauſa magni honoris pro Vniuerſitate idonei.*

4 *Salariati, & Miniſtri ad nutum amouibiles non admittuntur ad teſtificandum pro domino.*

5 *Manutentio non datur extra limites poſſeſſionis.*

6 *Poſſeſſio, quæ litem ſuſcitauit ad effectum manutentionis non attenditur.*

Decisio DLIII.

DVm hodiè ad inſtantiam B. Mariæ de Pilari in relationibus cauſarum ageretur de expedienda declaratione antiqui mandati de manutenendo, iuxtà deciſiones in hac cauſa factas, fuit in termino citationis pro Metropolitana Eccleſia S. Saluatoris proteſtatum in actis, non poſſe deueniri ad aliquod decretum declarationis mandati de manutenendo iuxta formam deciſionis, vltimo loco emanatæ: Primò, quià in eadem deciſione expreſſè dicitur, teſtes Eccleſiæ Metropolitanæ non eſſe in actis: quod non ſubſiſtit, vt patet ex productione dictorum teſtium, & fide Notarii. Secundò etiam, quia in ipſamet deciſione dicitur, centum ſubiecteis ad: *Ite Miſſa eſt*: vſque ab immemorabili tempore expleri conſueuiſſe breui modulatione per ſolum organiſtam, quæ tamen in actis nullibi probatum appatet.

Vnde Domini, vt in re ad ſatietatem diſcuſſa, & ſeipſos nouæ diſputationis faſtidio, & partes inutilibus diſpendijs eximerent. Quoad primum, reaſſumpta inſpectione exceptionum quæ per ipſolmet

ſoſmet Dominos in præcedentibus ſuffragijs fue-
rant contra dictos teſtes ponderatæ , licet in deci-
ſione conſulto omiſſæ, ſub ſuppoſito quod bona fi-
de fuerat per Agentes Eccleſiæ de Pilari inſinua-
1 tum. Dixerunt, præfatos † teſtes datos in Summa-
rio Metropolitanæ , tamquam examinatos ad per-
petuam rei memoriam extra caſus à iure permiſ-
ſos, nullum facere gradum probationis, latiſſimè
Farinac. de teſtib. q. 76. in princ. & per tot. præſer-
2 tim *num.* 12. † maximè cum ferè omnes patian-
tur alias exceptiones perſonales.

Licentiatus enim Hieronymus Clua eſt Por-
tionarius eiuſdem Eccleſiæ , Franciſcus Salazar
eſt in eadem Portionarius, cantor ſeu ſymphonia-
cus , atque miniſter , Ioannes Sebaſtian eſt pariter
ſymphoniacus; & tandem Ioannes Zalduar eſt ſi-
militer Portionarius , ac etiam ſymphoniacus in
eadem Eccleſia.

3 Vnde intrat concluſio , † quod in hac cauſa non
ſunt teſtes idonei , vel tanquam de Vniuerſitate,
qui in cauſa magni honoris non admittuntur, *Felyn.
in cap. cùm ſuper num. 5. ad fin. de teſtib. Marſil. in
l. 1. §. ſeruus municipum , num.* 8. *in fin. ff. de queſt.
Vrſill. ad Affliɫ. dec.*400. *col.* 2. *verſ. niſi tractetur
de cauſa ardua , Menoch. de arbitr. lib.* 2. *caſ.* 106. *n.*
11. *quos refert & ſequitur Rota coram me in cauſa
Narnien. Confinium.* 10. *Decembris* 1603.† vel tanquam
4 ſalariati , & reſpectu miniſterij ad nutum Capituli
eiuſdem Eccleſiæ amouibiles , qui pariter non reci-
piuntur ad teſtificandum pro domino , vt late tradit
Farinac. d. tract. de teſtib. q. 55. *n.* 135. *& ſeqq.*

Quantum attinet ad ſecundum (quicquid ſit de
hoc) † cum verſemur in ſummarijſſimo poſſeſſo-
5 rio retinendæ , & agatur de declaratione antiqui
mandati de manutenendo, vt ſæpius dictum eſt , ad
effectum ne Eccleſia Metropolitana poſſit in re-
ſponſione ad : *Ite Miſſa eſt* : vti ſonitu tubicinis ex-
tra limite, poſſeſſionis , de quo nunc agitur, ſuffi-
6 cit, quod nullam pro ſe oſtendat poſſeſſionem,† præ-
ter illam quæ litem ſuſcitauit , nec doceat id in præ-
fato mandato de manutenendo comprehendi.

Vnde, prædictis omnibus ſublatis , mandarunt
Domini, vt quibuſcunque non obſtantibus , ad ex-
peditionem dictæ declarationis procederem, &c.

EODEM

COLIMBRIEN. PRÆSTIMONIORVM

Lunæ 27. Iunij 1633.

SVMMARIA.

1 *Rota ex ſtylo non pronunciat ſuper competentia reſtitutionis in integrum , ſed ad vlteriora procedit.*

2 *Poſſeſſio ciuilis amittitur per Prioratum ex negligentia recuperandi naturalem per longum tempus.*

3 *Poſſeſſio ciuilis retinetur animo noſtro, & corpore alieno, hoc eſt eius , qui noſtro nomine naturaliter poſſidet ſeu detinet.*

4 *Animus deficit, per obliuionem decem annorum.*

5 *Obſeruatia facit præſumere iuſtificationem litterarum.*

6 *Immiſſio auctoritate Iudicis priuat poſſeſſorem omni poſſeſſione.*

7 *Iudex ritè, & rectè immittendo alium in poſſeſſionem priuat alterum ſua poſſeſſione, etiam abſque alia expulſione.*

8 *Iudicis auctoritas in immittendo operatur , vt primus poſſeſſor debeat ſuſpicari , ſe poſſe repelli.*

9 *Præſumptiones non ſunt multiplicandæ.*

10 *Lim. non procedere , quando vna præſumptio venit in conſequentiam alterius. & num.* 11.

11 *Fictio vna oritur ex alia , quando venit in conſequentiam alterius.*

12 *Succeſſor in Eccleſia cuius bona medio tempore fuerunt occupata , poteſt agere nomine Eccleſiæ ad manutentionem , eamque obtinere, & num.* 15. 16. 33. *& ſeqq.*

13 *Poſſeſſio bonorum Eccleſiæ eſt penes Eccleſiam , non autem ſimpliciter penes Prælatum.*

14 *Et ſemper dicitur plena, & nunquam vacare.*

16 *Rei vendicatio præſupponit dominium.*

17 *Spoliatus poſſeſſione naturali retinens ciuilem poteſt agere interdicto retinendæ , cum ſic dicatur in ciuili turbari.*

18 *Deiectus naturaliter poſſeſſionem amittit , ſed ciuiliter, ſeu ciuili interpretatione , quoad ius agendi , eam non amittit , niſi habeat ſe pro ſpoliato, quia ſpem habet , ſe à Magiſtratu reſtituendum eſſe.*

19 *Eccleſia, & Pupillus non poſſunt perdere poſſeſſionem.*

20 *Eccleſia nunquam deſinit poſſidere , & nunquam moritur.*

21 *Animo poſſidere, vel deſinere poſſidere quid ſit . & quomodo cognoſcatur, & num. ſeqq.*

22 *Vi aliquo deiecto, fieri non poteſt , vt animo non deſierit poſſidere.*

23 *Deiectus non ſtatim animo deſiit poſſidere , ſed tunc demum, ſi nolit, vel non poſſit in fundum , vel domum reuerti, quia vim maiorem vereatur, & ſi omne exercitium tam perſequendæ quam retinendæ poſſeſſionis ipſo facto deponat.*

24 *Poſſeſſio ſine animo , & corpore non acquiritur , nec amittitur.*

25 *Animus facto, & inditijs declaratur.*

26 *In interdictis poſſeſſorijs non tam de iure , quam de facto quæritur, an ſcilicet quis poſſideat , an itinere, vel actu ſit vſus.*

27 *Factum poſſeſſionis durat , donec durat poſſeſſionis exercitium , quod etiam in ea defendenda , & proſequenda conſiſtit.*

28 *Serui fugitiui poſſeſſionem retinemus , quandiu facilem eius recuperationem credimus, eumque proſequimur.*

29 *Interdictum vti poſſidetis non negatur ei , qui rem vindicauit.*

30 *Poſſeſſio perditur ex taciturnitate per decennium, ac etiam per minus tempus, quando quis ſcit alium poſſidere , & ſe poſſe repelli ſuſpicatur.*

31 *Interdictum vti poſſidetis etiam deiecto, vel turbato eunti ad Iudicem datur.*

32 *Deiectus, vel turbatus eundo ad Iudicem poſſeſſionem non amittit , ſed continuare , & conſeruare cupit, & eſt manutenendus.*

34 *Eccleſiæ competit interdictum , vnde vi quoad illius bona occupata mortuo Prælato.*

35 *Interdictum vti poſſidetis continet , quod deiectus à naturali poſſeſſione tueatur in ciuili, & in conſequentiam reſtituatur in naturali.*

36 *Cumulari poteſt ad fauorem ſupplicantis deiecti , ſeu turbati ciuiliter poſſidentis, vt petatur, & decernatur, eum non modo turbari , ſed etiam reſtitui.*

37 *Decl. vt rectus ſit, & apud nos ſeruatur, vt petatur, & decernatur mandatum de manutenendo quo iubeatur adductus, vt ſupplicantem non turbet , & ab eius poſſeſſione diſcedat.*

38 *Eccleſiæ poſſeſſio non infert ad poſſeſſionem bonorum, quorum Eccleſia vacante alius illam nactus fuit.*

39 *Intellige quoad poſſeſſionem naturalem.*

40 *Prælatus poteſt auctoritate propria capere poſſeſſionem naturalem vacantem, quæ ſibi fuerat occupata, quia tunc neminem ſpoliare dicitur.*

41 *Eccleſia poſſeſſione capta, capta etiam cenſetur poſſeſſio naturalis bonorum eiuſdem, tunc vacantium.*

Decisio DLIV.

Felicis recordationis Paulus III. ex Prioratu Sanctæ Catherinæ loci de Nobra anno 1541. diſmembrauit duas ex tribus partibus fructuum, illaſque applicauit Præſtimonio in eadem Eccleſia erecto, cui quidem diſmembrationi factus fuit locus de anno 1546 quo tempore D. Aluarus de Mello cepit poſſeſſionem dd. duarum partium fructuum diſmembratarum, in qua ipſe, & ſucceſſores in d. Præſtimonio continuarunt vſque ad annum 1609. quo tempore vacante dicto Præſtimonio Sebaſtianus de Affonſeca tunc Prior de Nobra cepit poſſeſſionem earumdem duarum tertiarum partium; Cum vero idem Sebaſtianus fuiſſet aſſecutus aliam Parochialem illuſtriſs. D. Don Rodericus de Mello prouiſus de eodem Præſtimonio, vacante adhuc Prioratu cepit pariter poſſeſſionem dd. duarum tertiarum partium, quas occupauerat d. Sebaſtianus; Petrus autem de Figueredo, prouiſus de eodem Prioratu, egit coram Archidiacono Viſcen. & obtinuit de menſe Aprilis 1612. mandatum de manutenendo in poſſeſſione in qua erat præfatus Sebaſtianus de Affonſeca; adiuit etiam Ordinarium Colimbrien. & obtinuit ſimile mandatum, quod d. D. Don Rodericus 22. Maii eiuſdem anni obtinuit per d. Ordinarium reformari, vt illud intelligeretur pro tertia parte fructuum, & cum ſucceſſiuè idem Petrus obtinuerit tres conformes ſuper reſtitutione ad poſſeſſionem, in qua erat d. Sebaſtianus, cauſa reſtitutionis in integrum commiſſa in Rota coram R. P. D. meo Dunozetto, per binas deciſiones ſub diebus 10. Decembris 1631 & 18. Iunij 16.2. fuit reſolutum, conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum, & † iuxta ſtylum Rotæ procedendo ad vlteriora, non autem pronunciando ſuper eo, quod competat reſtitutio in integrum, idem R. P. D. meus Dunozettus protulit ſententiam ſuam, in qua reuocauit ſententias de partibus latas ſuper reſtitutione Petri; Quare, commiſſa mihi cauſa appellationis dubitaui, An d. ſententia Rotalis eſſet confirmanda, & ſolo D. Don Roderico informante, fuit affirmatiuè reſolutum ex bene, & docte deductis in præfatis duabus deciſionibus, & ex alijs modo deducendis.

Et pro reſolutione firmarunt primo Domini, de antiqua poſſeſſione Prioratus de tempore diſmembrationis nullam eſſe habendam rationem ex duplici fundamento. Primo, quia cum diſmembratio habuerit effectum de anno 1546. & præſtimonium pacifice poſſederit vſque ad annum 1609. & ſic ſpatio 63. annorum, & ſi prætenderetur, quod poſſeſſio ciuilis remanſerit penes Prioratum, at-
2 tamen, † cum per tantum tempus negligens fuerit in recuperanda naturali, amiſit ciuilem, quam à lege habebat, *arg. tex. in l. furtum. §. vlt. ff. de vſuc. cap. & in l. ſi de eo. §. ſi forte. & in l. ſi quis animo. & in l. ſi id, quod. ff. de acq. poſſ. & in l. 1. C. de ſeru. fugit. & in l. vlt. C. vnd. vi. gl. in cap. clerici. in verb. hoc verum. 16. q. 3. Bald. conſ. 150. n. penult. verſ. capio. lib. 2. Anchar. conſ. 133. n. 3. Iaſ. in l. 3. §. ex contrario. num. 40. ff. de acq. poſſ. Aret. in l. ſi de eo. §. 1. num. 18. ff. eod. Dyn. in cap. ſine poſſeſſione. ad fin. de reg. iur. in 6.* Et ratio eſt ſecundum prædictos DD. quia † poſſeſſio ciuilis animo retinetur, ani- 3
mo quidem noſtro, & corpore alieno, eius videlicet, qui noſtro nomine naturaliter poſſidet, ſiue detinet, *l. 3. §. ſaltus. ff. de acq. poſſ.* † qui animus de- 4
ficit per obliuionem, quam longum tempus affert, id eſt, lapſus decem annorum, *gl. magna in l. 1. C. de ſeru. fugit. quam pluribus confirmat Meres de Maior. par. 3. q. 6. num. 1. Velaſquez de Auendano ad l. 45. Taurin. gl. 7. num. vlt. Chriſtophor. de Paz. de tenut. par. 1. cap. 17. num. 26. & par. 2. cap. 71. n. 2. & 3.* Secundo quia, † cum adſit obſeruantia dictæ diſ- 5
membrationis vltra 30. annos, literæ diſmembrationis præſumuntur iuſtificatæ, *vt fuit reſolutum in cauſa Lucana Decanatus 21. Maij 1578. coram s. m. Clem. VIII. & eſt dec. 431. num. 10. s. m. Greg. XV. vbi Addent. num. 14. allegant. concord.* & ideo
† Prioratus fuit omni poſſeſſione priuatus, *Mohed.* 6
dec. 4. num. 4. de reſtit. ſpoliat. Rot. dec. 141. num. 2. & dec. 802. num. 6. par. 1. diuerſ. † Iudex enim rite, 7
& recte immittendo alium in poſſeſſionem priuat alterum ſua poſſeſſione, etiam abſque alia expulſione. *Seraph. dec. 1325. num. 1. vbi add. dat plures concord. Rot. dec. 525. num. 3. & dec. 557. num. 2. par. 2. recent.* Cuius etiam † Iudicis auctoritas 8
operatur, quod primus poſſeſſor debeat ſuſpicari ſe poſſe repelli, *Hond. conſ. 20. n. 18. lib. 1. Rot. dec. 641. n. 7. par. 1. diuerſ.* Nec dicatur, quod hoc modo † ex 9
præſumptione oriretur præſumptio contra regulam, *de qua in l. 1. cum gl. C. de dot. promiſ. Ruyn. conſ. 66. n. 10. verſ. ex quo igitur lib. 3. Alex. in l. cum aliquam n. 21. ff. de acq. poſſeſſ.* Quia † hæc regula non procedit, 10
quando vna præſumptio venit in conſequentiam alterius. *Chriſtophor. Caſtellion. in repert. l. ſciendum. n. 9. ad fin. ff. de verb. oblig.* & hoc probatur euidenti ratione, quia *tex. in d. l. 1.* ex quo deſumitur prædicta regula, loquitur de fictione, licet extendatur ad præſumptionem, *Ruyn. in d. conſ. 66. n. 19. lib. 3. & in conſ. 90. circa fin. lib. 1.* Vnde, quemadmodum † 11
vna fictio oritur ex alia, quando venit in conſequentiam alterius, *l. ſingularia ff. ſi cert. pet. Bart. in l. ſub conditione, num. 3. ff. ſol. matrim. & in l. ſi quis pro empt. n. 71. ff. de vſucap. Bald. in l. 1. in fin. ff. quand. lic. ab empt. diſced. Alex. conſ. 117. n. 3. lib. 5.* ita ſimiliter vna præſumptio poteſt oriri ex alia, quando venit in conſequentiam alterius, vt in caſu iſto, *prout bene arguit Cardinali Mantic. in deciſ. 21. num. 3.*

Hoc poſito, ſatis patet, quod ſententiæ de partibus, quæ concedunt reſtitutionem Petro, ſunt iniuſtæ; quia Præſtimonio erat debita manutentio,
† ad quam d. D. Don Rodericus poterat agere no- 12
mine ipſius Præſtimonij, *Verall. dec. 182. numer. 9. par. 3. Seraph. dec. 1417. num. 3.* Et quia etiam erat debita ipſimet D. Don Roderico, ita vt poſſet ad illam agere, non ſolum nomine Eccleſiæ, ſed etiam nomine proprio, vt ſtatim dicetur. Nomine quidem Eccleſiæ poterat agere, & obtinere, quia vt bene conſideratur in Deciſionibus D. mei Dunozetti,
† poſſeſſio bonorum Eccleſiæ eſt penes ipſam Ec- 13
cleſiam, non autem ſimpliciter penes Prælatum, *vt per DD. in l. 1. ff. de acq. poſſ. & de veriori, ac communiori opinione, Alex. in conſ. 81. num. 17. vol. 3. Pariſ. conſ. 24. num. 5. vol. 1.* & reſpectu ciuilis poſſeſſionis concluſio eſt ſine contradictione, *Bolognet. in d. l. 1. num. 1. 324. verſ. in Prælato. Marbeſil. ſingul. 166. & ibi apoſtill. cum aliis concordantibus,* qui in ſecunda deciſione latiſſime allegantur, &
quod † poſſeſſio ſemper dicatur plena, & nun- 14
quam vacare, *Rip. in cap. ſæpe. num. 17. de reſtitut. ſpol.* † Ideo D. Don Roderico nomine Eccleſiæ 15
erat debitum mandatum de manutenendo, *Menoc. de retinen. poſſ. remed. 3. num. 127.* vbi quod ſi Rectori conceditur rei vendicatio, † quæ dominium 16
præ-

præſupponit, ad vendicandum Eccleſiæ bona *l. ſanci-*
cimus. C. de ſacroſ. Eccleſ. à fortiori debet concedi
17 manotentio; Et merito quidem, quia † ſpoliatus
poſſeſſione naturali, quando retinet ciuilem, cum
per dictam ſpoliationem turbari dicatur in poſſeſ-
ſione ciuili, poteſt intentare interdictum retineo-
dæ, *Menoc. de recuper. remed. 3. n. 35. per gl. in l. 1.*
verb. nec vi. C. vti poſſid. & per l. 1. §. vi poſſidere l. vim.
facit. ff. de vi, & vi armat. & l. ſi duo. §. hoc interdictum. &
§. cum inquilinus. & §. Item. videmus. in fin. ff. quod vi,
18 *aut clam.* Nam, & ſi is, † qui deiectus eſt, natura-
liter amittat poſſeſſionem, ciuiliter tamen, hoc
eſt ciuili interpretatione, & quoad ius agendi, non
amittit eam, niſi habeat, ſe pro ſpoliato, quia
ſpem certam habet, ſe à Magiſtratu in poſſeſ-
ſionem, à qua iniuſte deiectus eſt, ſi reſtituendum, *per*
tex. in l. ſi quis vi. 17. ff. de acq. poſſ. vbi, ſi quis vi de poſ-
ſeſſione eiectus ſit, perinde haberi deberet, ac ſi poſ-
ſideret, cum interdictum de vi recuperandæ poſſeſ-
ſionis (ſcilicet naturalis) facultatem habeat, *& bene*
facit Bart. in l. 1. num. 1. ff. vti poſſid. Papien. in form.
libell. pro turb. poſſ. gloſſ. Hodie tenet. & poſſidet. n. 3. qui
dicunt, quod interdicturus ſatis habet, vt poſſideat ſi-
ue ciuiliter, ſiue naturaliter. Et quod Præſtimonium
non habuerit ſe pro ſpoliato, ſatis patet, cum † Ec-
19 cleſia, & Popillus non poſſint perdere poſſeſſionem,
Bart. in l. 1. § ſi vir vxori num. 3. ff. de acq. poſſ. Paris d.
20 *conſ. 24. num. 7. vol. 1.* vbi quod † Eccleſia nunquam
deſinit poſſidere, & nunquam moritur.

Neque obſtat, quod Cuiacius *ad l. 4. verſ. vacuam*
21 *poſſeſſionem. ff. de vſucap.* dicat, quod † animo poſſi-
dere non eſt, animum ſic inſtituere, vt quis fingat,
ſe poſſidere; ſed animo poſſidere eſt ea mente, at-
que opinione eſſe, vt quis ſe ſolum putet poſſidere,
22 atque ideò, † qui vi deiectus eſt, fieri non poteſt, vt
animo non deſierit poſſidere, & monetur, *per leg.*
clam poſſidere 6. in fin. ff. de acq. poſſ. & per l. 1. §. ſiue
autem corpore. ff. de vi & vi armat. vbi habetur, quod
ſiue etiam corpore, ſiue animo poſſidens quis de-
iectus eſt, palam eſt etiam vi deiectum videri, id-
circoque ſi quis de agro ſuo, vel de domo proceſ-
ſiſſet, nemine ſuorum relicto, mox reuertentes pro-
hibitus ſit ingredi ipſum prædium, vel ſi quis eum
in medio itinere detinuerit, & ipſe poſſederit, vt
deiectus videatur, ademiſti enim, ſubdit Cuiacius,
ei poſſeſſionem, quam animo retinebat, & ſi non
corpore, Vnde poteſt inferri, quod non tantum ex
animo, quo ſpoliatus poſſeſſionem ſibi ciuilem ſatis
dio imaginari poſſet, ſed potiſſimum, & ſimul ex fa-
cto aliquo corporali huius interdicti, vti poſſidetis,
poſſeſſionem metiemur; Nam huic fundamento reſ-
23 pondetur, quod, deiicitur, non ſtatim animo deſiit
poſſidere, ſed tunc demum, ſi nolit, vel poſſit in fun-
dum, vel ædes reuerti, quod vim maiorem vereatur,
l. & ſi nolit. 7. ff. de acq. poſſ. Hoc eſt, vt poteſt argui ex
l. ſeq. ſi affectum, & facultatem retinendæ poſſeſſio-
nis amittat, quod inde manifeſtum fiet, ſi omne exer-
citium tam perſeqoendæ, quam retioendæ poſſeſ-
ſionis ipſo facto deponat. Quemadmodum enim †
24 nulla poſſeſſio acquiri, niſi animo. & corpore, poteſt,
Put. dec. 215. num. 1. lib. 3. in correct. ita nulla amittitur,
25 in qua niſi vtrumque in contrarium actum ſit, † fa-
cto enim, & iudiciis hic opus eſt, quibus animus, qui
26 alias in occulto, declaratur, † in poſſeſſoriis enim in-
terdictis, non tam de iure, quam de facto quæritur,
an videlicet quis poſſideat, an itinere, vel actu ſit
vſus, *l. de ſeruitutib. 2. § fin. & ibi. not. ff. de ſeruit.*
vendic. Bar. in l. ſolem. § fin. ff. de offic. Procul. Innoc.
in cap. querelam in gloſ. fin. de elect. Hoſt. in ſum. de cen-
ſib. §. ſi quis cenſur. verſ. & cenſus Contard. ad l. vnic.
C. ſi de moment. poſſ. lim. 2. ratione mixturæ numero 14.
27 Factumque hoc durare intelligitur, quamdiu ipſum

durat poſſeſſionis exercitium, quod etiam in de-
fendenda, proſequenda poſſeſſione conſiſtit, Hinc
† ſerui fugitiui poſſeſſionem retinemus, quamdiu 28
facilem eius reparationem credimus, eumque pro-
ſequimur, *leg. Pomponius 13. in princ. ff. de acq. poſſ. &*
ita intelligenda eſt leg. 1. §. per ſeruum cod. tit. vt ſerui
fugitiui ab alio poſſeſſi tunc demum poſſeſſionem
amiſiſſe videamur, ſi non facilis ſit eius recuperatio,
& hinc *in l. naturaliter. 12. ff. de acq. poſſ.* dicitur, quod
† non denegatur interdictum, vti poſſidetis, ei qui 29
rem vendicauit, non enim videtur poſſeſſioni reoun-
ciaſſe, qui rem vendicauit. Et propterea dicunt DD.
vt in principio relatum fuit, quod † ad perdendam 30
poſſeſſionem requiritur taciturnitas per decennium,
immò & minus tempus ſufficit, quando quis ſcit
alium poſſidere, & tacet, *Aym. conſ. 235. n. 1.* Requi-
titur tamen, quod ſuſpicetur, ſe poſſe repelli, *l. ſi*
quis l. quod meo ff. de acq. poſſ. Et propterea omnes
concludunt, quod † etiam deiecto, vel turbato eunti 31
ad Iudicem hoc interdictum, vt poſſidetis, detur, ſi
modo iſthoc animo ſit, quod nolit, vel nequeat re-
pelli, ſed quod per iudicem velit manuteneri † Eun- 32
do enim ad Iudicem ſuam ille poſſeſſionem non
amittit, ſed continuare, & conſeruare cupit, vnde &
merito manutenendus eſt, *Affl. deciſ. 395. n. 7. Put. dec.*
409. n. 2. lib. 2. in correct. Ruin. conſ. 58. n. 6. lib. 4. Man-
del. conſ. 78. num. 13. Menoch. de retin. remed. 3. n. 22. &
ſeqq. vbi quod nullus de hoc dubitat, Quare † cum 33
D. Don Rodericus ſtatim tranſlato Sebaſtiano ad
aliam Parochialem ceperit poſſeſſionem dictarum
duarum tertiarum partium fructuum ab ipſo Seba-
ſtiano occupatarum, & vocatus in eo tempore coram
Iudice ſe oppoſuerit, vtique ſaltem nomine Eccle-
ſiæ, ex eo, quod illa retinebat ciuilem poſſeſſionem,
non poterat ei denegari manutentio, immò & nomi-
ne etiam proprio ex ipſa poſſeſſione capta Prioratu
vacante, vt ſtatim dicetur.

Non obſtat, quod, † cum agatur de bonis Eccle- 34
ſiæ occupatis mortuo Prælato, Eccleſiæ competit
interdictum vnde vi, *cap. querelam vbi Abb. in fin.*
de elect. cum allegatis in deciſionibus D. mei Duno-
zetti. Quia, *vt rectè dicit Menoch. ſupra allegat.*
remed. 3. numero 127. ſi Prælato competit rei vendi-
catio, eo magis competit manutentio. Secundò
reſpondetur, prout in eiſdem deciſionibus D. mei
Dunozetti reſponſum fuit, quod † interdictum vti 35
poſſidetis, id continet, quod deiectus à naturali poſ-
ſeſſione teneatur in ciuili, & in conſequentiam,
quod reſtituatur in naturali, *Bald. in l. vti poſſide-*
tis num. 12. in fin. verſ. reſpondet interdictum. C. vti
poſſid. Bald. ibid. num. 4. verſ. & aduerte. Azo. in ſum.
C. vti poſſid. num. 12. in fin. cum allegatis in vtraque
deciſione D. mei Dunozetti quibus poteſt addi text.
in l. ſi duo in princ. ff. vti poſſid. quem in puncto conſi-
derat. Ioan. Tanard. de interd. in expoſitione l. vnic.
C. vti poſſid. num. 5. vbi ſi deiectus obſtinato animo
ſit, & ea ſpe recuperandi poſſeſſionem auctoritate
propria non excedit, ſed poſſeſſionem animo reti-
nere dicitur, & hoc interdictum recte experitur,
per quod conſequetur, vt poſſeſſio corporalis amiſ-
ſa ſibi reſtituatur, & ciuilis, quæ ſolo nitebatur ani-
mo conſeruetur, & ſubdit, hanc eſſe ſententiam
d. l. ſi in princ. Et † quod in hoc caſu admittatur 36
tur cumulatio, vt petatur, & decernantur, ſupplican-
tem ciuiliter, hoc eſt animo poſſidentem, non mo-
do non turbari, ſed etiam reſtitui, *Calcan. conſ. 7.*
late Menoch. de retin. remed. 3. num. 507. & ſeqq.
† ſed potius ſanus eſt, atque rectus, prout apud nos 37
ſeruatur, quod petatur, & decernatur mandatum
de manutenendo, quo iubeatur aduerſarius, vt ſup-
plicantem non turbet, ab eiuſque poſſeſſione di-
ſcedat, cum enim hoc caſu ſupplicans poſſeſſionem
non

noo modò ciuilem, ſed & naturalem animo retineat, optimè petitur ſola manutentio, nihil dicendo de reſtitutione; & in vtraque deciſione D. mei Dunozetti hoc fundamentum latiu dilucidè tracta-
38 tur, & reſpoodetur obiecto, quod † ex poſſeſſione Eccleſiæ non cenſetur capta poſſeſſio bonorum, quando Eccleſia vacante quis cæpit poſſeſſionem
39 quia † bne intelligitur de poſſeſsione naturali, & optime etiam reſpondetur ad deciſiones, quæ poſſent allegari in contrarium, ac propterea ſuper hoc non eſt in morandum.

Secondo principaliter, vt dictum eſt, D. Don Rodericus nomine proprio poteſt petere manotentionem, quia, cum vt liquet ex dedoctis in principio Prioratus poſſeſsionem amiſerit propter diſmembrationem factam à fel. record. Paulo III. & poſtea exequutam, licet vacante Præſtimonio, Sebaſtianus, occupauit dictas duas tertias partes fru-
40 ctuum, † nihilominus vacante poſtmodum Prioratu, potuit D. Don Rodericus impune occupare poſſeſſionem earumdem duarum tertiarum partium fructuum, cum ad d. Præſtimonium ſpectarent vigore dictæ diſmembrationis, *cap. cum dilectus. §. verum vbi Butr. in 4. not. ſub num. 4. verſ. ſed habenti. de ord. cognit. Alex. conſ. 94. num. 6. vol. 5 Bald. conſ. 387. ſub num. 1. col. 2 poſt med. verſ. & ſi diceretur. vol. 1.* vbi quod Prælatus potuit auctoritate propria capere poſſeſsionem naturalem vacantem, quando ſibi fuit occupata, ea ratione, quia, qui interuenit ſuam poſſeſsionem vacantem, neminem ſpoliare dicitur, cum aliis bene ponderatis in ſecunda deciſione D. mei Dunozetti.

Vlterius fuit conſideratum, quod Præſtimonium ciuiliter poſsidebat, & Sebaſtianus naturaliter, Vnde, poſtquam Sebaſtianus dimiſit Prioratum, vacauit illa poſſeſsio naturalis, Vnde D. Don Rodericus
41 † ex poſſeſsione Præſtimonij cenſetur quoque cepiſſe poſſeſsionem naturalem bonorum eiuſdem, cum alius non poſsideret, *Couar. var. lib. 3. cap. 16. num. 13 Rot dec. 19. num. 7. & 8. par. 2. diuer. quæ alios DD. cumulat, & fuit conſideratum in ſecunda deciſione D. mei Dunozetti.*

Ex quibus fuit concluſum, ſententiam Rotalem quæ reuocat ſententias de partibus prolatas ſuper reſtitutione D. Petri ad duas tertias partes fructuum diſmembratorum, eſſe confirmandam.

R. P. D. PIROVANO

PERVSINA EXEMPTIONIS

Veneris 1. Iulij 1633.

SVMMARIA.

1 *In ſummariiſſimo retinendæ attenditur factum, non iuſtitia facti.*

2 *Officialium libris, & quinternis partitarum creditur in pertinentibus ad eorum officium.*

3 *Solutiones factæ præſumantur in cauſam tituli preambuli, ex quo fieri debebant.*

DECISIO DLV.

DOminus Vincentius Manuecius Medicinæ, & Mathematicæ in Studio Peruſino, ac demum Iubilatus ob labores continuatos XXX. annorum, & per Breue S. D. N. ad prærogatiuas Doctoris Iubilati admiſſus ab ea Ciuitate receſsit, & ad Vrbem ſe contulit continuando exactiones ſuorum ſtipendiorum, prout faciebat tunc, quando actu legebat. Iactantibus poſtmodum nonnullis de illa vniuerſitate velle illum in exigendo impedire, Cauſa in Rota commiſſa, quæſitum fuit; An ei eſſet danda manutentio in quaſi poſſeſsione exigendi ſolita ſalaria: affirmatiuè fuit reſolutum.

Quia † in ſummariiſſimo retinendæ attenditur 1
factum, non autem iuſtitia facti, ſcilicet quod exegerit ſalaria Lectoris poſt Iubilationem, & Breue ſuper iubilatione conceſſum, per S. D. N. non autem, quod iuſte exegerit iuſtificando cauſas, & Breuis narratiuam, *Bald in l. ordinarij iuris. num. 7. C. de rei vend. Innoc. in c. bonæ num. 4 de poſtul. prælat. Couarr. pract. quæſt. cap. 17. num. 4. Ladercb. conſ. 95. n. 4.*

Solutiones autem eorumdem ſtipendiorum poſt conceſsionem Breuis, & eiuſdem D. Vincentij receſſum à Ciuitate Peruſij, eoque abſente per biennium in Vrbe commorante, † probantur ex fide Syn- 2
dicorum Studij, *quæ datur in eius ſumm. num. 5.* per formalem ex eorum libris, & quinternis partitarum extractionem, in quibus legitur, illum fuiſſe, & eſſe relatum inter Legentes in eadem Academia, & ei fuiſſe ſoluta conuenta, & aſsignata ſtipendia, quibus in concernentibus eorum officium plena ſolet præſtari fides, *Capuaq. dec. 266. part 2. Put. dec. 187. lib. 3. Seraph. dec. 1123 num 3. & in his terminis*, de Secretariis atteſtantibus reſpectu eorum quæ in eorum libris habentur, fuit dictum coram me in Aquitanienſi Prioratus 19. Aprilis 1624.

Non obſtat, quod ſolutiones non loquantur tanquam de Iubilato, quia cum alia de cauſa non potuerint obtineri, attenta ipſius D. Vincentij abſentia, Breuiſque exiſtentia, ac modo ſoluendi in duabus paghis, & demum vigilantia Præſidis, † ſemper 3
ſolutiones in eam cauſam interpretantur, in quam ex titulo præambolo, ſcilicet exemptionis debebant fieri, *gloſ. in l. quedam mulier ff de rei vind. Crauett. conſ. 91. num 9 Bero. conſ. 6. num. 6. latiſſimè hanc concluſionem comprobandum.*

Et ita, &c.

REVEREND. D. COCCINO.

TVRRITANA SCRIBANIÆ.

Veneris 1. Iulij 1633.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſor eſt manutetendus in ſua poſſeſſione.*

2 *Poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis.*

3 *Anteceſſor non poteſt ſupplantare ſucceſſorem.*

4 *Exceptio, quæ reſpicit petitorium, non impedit manutentionem*

5 *Conceſſio facta de rebus Eccleſiaſticis, quæ non apparet facta pro neceſſitate, aut vtilitate Eccleſiæ, & cum debitis ſolemnitatibus eſt nulla.*

6 *Extrauagans Pauli II. loquitur de bonis, quæ nunquam vacant, et immobilia pretioſa, non autem de prouiſione Officiorum quæ vacant quotidie.*

7 *Officiis vacantibus debent per Epiſcopum dari cuſtodes.*

De

Decisio DLVI.

FVit reſolutum, Leonardo dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione exercendi Scribamam, quia cum ex teſtibus, & ex actibus particularibus
1 conſtet de tali exercitio, intrat regula, quod † poſſeſſor eſt manutenendus in ſua poſſeſſione, *vulg. §.*
2 *hodie. Inſt. de interd.* † quæ quidem poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus litis motæ, *Bart. in l. ſi duo in princ. ſub. num. 4. ff. vti poſſid. Alex conſ. 88. n. 4. lib. 5. Couer. pract. cap. 16. verſ. 12. Menoch. de retinen. remed. 3. num. 713.*

Neque obſtat, quod Leonardus habuit conceſ-
3 ſionem ab Archiepiſcopo Andrea, † qui non potuit ſupplantare ſucceſſorem, *c. t. qui ſucceſſ. teneant. cap. 1. §. moribus. ſi de feud. defunt. 3. Caput. deciſ. 162. num. 5.* Prout nec beneplacitum Apoſtolicum obtentum à Sanctæ memoriæ Paulo V. tempore Archiepiſcopi Gauini Succeſſoris Archiepiſcopi Andreæ ipſimet Leonardo ſuffragatur, cum ſit ad vitam tantum ipſius Archiepiſcopi Gauini. Quia Leonardus non vtitur poſſeſſione de tempore anteceſſorum moderni Reuerendiſſimi Archiepiſcopi neque confirmatione Sanctæ mem. Pauli V. ſed vtitur poſſeſſione de tempore moderni D. Archiepiſcopi, vna cum Breui Sanct. D. N qui attento conſenſu prælibati moderni Archiepiſcopi, confirmauit deputationem factam ad vitam Leonardi per Archiepiſcopum Andream.

Minus etiam obſtat, quod non conſtat de conſenſu moderni Archiepiſcopi, quia cum ille enun-
4 cietur in dicto Breui, † reſpicit petitorium, vt videatur, an dictus conſenſus moderni D. Archiepiſcopi interuenerit, vel ne.

Minus etiam obſtat, quod quatenus conſtaret de
5 præfato conſenſu, adhuc † dicta conceſſio fuit nulla, cum non appareat facta, pro neceſſitate, aut vtilitate Eccleſiæ, & cum debitis ſolemnitatibus, ideoque obſtet extrauagans Pauli II. quæ habet decre-
6 tum irritans; quia fuit reſponſum, quod † dicta extrauagans loquitur de bonis quæ nonquam vacant, vt ſunt bona immobilia, aut mobilia pretioſa, non verò de prouiſione Officiorum, cum vacent quoti-
7 die, & † Epiſcopus teneatur eis cuſtodes dare, *Roſ. dec. 622. n. 9 lib. 3. part. 3. diuerſ. & fuit reſolutum coram me in cauſa Cæſaraguſtana Officij Notariatus 27. Nouembris 1620.*

Et ita concluſum vna tantū parte informante, &c.

R. P. D. MERLINO.

Arboren. Canonicatus.

Mercurij 16. Nouembris 1623.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio manutenibilis transfertur per illius ceſſionem.*
2 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis, alio non poſſidente, prout præſumitur, probat poſſeſſionem manutenibilem.*
3 *Poſſeſſio Canonicatus non Capitulariter capta non eſt manutenibilis, vbi quando dicatur Capitulariter capta.*
4 *Inſtrumenta quando dicantur in forma probanti.*
5 *Recognitio iurium de ſtylo Rotæ poteſt quandocumque fieri.*
6 *Clauſula, ſine præiudicio exequtoriis litteris Apoſtolicarum, & quod induſtrium non afficiat, ſaluus poſſeſſionem in vim illarum captam manutenendam.*
7 *Poſſeſſio inſtrumentalis capta de tempore, quo alius exiſtebat in poſſeſſione, non eſt manutenibilis.*
8 *Poſſeſſio ex Iudicis auctoritate, & in vim monitorij A. C. ſi Iudex nulliter, & iniuſtè proceſſerit, non priuat alium ſua poſſeſſione, nec ingredienti acquiritur manutenibilis.*
9 *Iudex dando immiſſionem non citato poſſeſſore nulliter procedit.*
10 *Poſſeſſio tradita contra formam literarum, illiſque non iuſtificatis eſt iniuſta.*

Decisio DLVII.

FVit reſolutum Didaco dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione Canonicatus de quo agitur, non autem Petro Paulo, & ſic recedendum à deciſis ſub die 8. Martij 1632. coram me.

Conſtat enim de poſſeſſione ipſius Didaci nedum ex eo, quod Commiſſarius Cameræ ſub die 4. Februarij 1631. poſſeſſionem iſtius Canonicatus apprehendit iuxta formam Conſtitutionis Pij IV. & deinde ceſſit Didaco vt in Sum. num. 1. & 2.
† per quam ceſſionem fuit in eumdem Didacum 1
tranſlata poſſeſſio manutenibilis, perinde ac ſi ab initio illam ipſemet apprehendiſſet, iuxta tradita *per Gonz. ad reg. 8. gl. 34. num. 118. & fuit dictum in Neapolitana beneficij 10. Maij 1621. coram bo. mem. Remboldo, & in eadem quinta Iunij 1618. coram Eminentiſſ. Card. Virili, & in Squillacen. Archipresbyteratus 11. Decembris 1630. coram me.*

Verum etiam de poſſeſſione eiuſdem Didaci capta ſub die 6. Maij 1631. apparet ex publico
inſtrumento dato in Sum. num. 3. † quod alio non 2
poſſidente, prout præſumitur, probat poſſeſſionem manutenibilem *iuxta l. prædia. vbi DD. ff. de acqu. poſſ. Caputaq. dec. 334 num. 6. par. 2. Put. deciſ 661. num. 1. par. 1. & deciſ 525. num. 1. part. 2. rec.* & deciſum fuit in hac cauſa ſub d. die 8. Martij 1632.

Non obſtat, † quod poſſeſſio Didaci non fuerit 3
Capitulariter capta, ideoque non ſit manutenenda; Quoniam de contrario docetur, tum ex inſtrumento dato in Summario num. 2. in quo habetur præſentibus omnibus Canonicis captam fuiſſe poſſeſſionem, & illis amplectentibus eumdem Didacum, atque in fratrem recipientibus, necnon & coram eiſdem præſtitum fuiſſe iuramentum de obſeruandis ſtatutis, tum & ex alio inſtrumento dato in reſponſionibus num. 2. ex quo probatur, per Didacum emiſſam fuiſſe medio iuramento fidei profeſſionem in manibus Canonicorum Capitulariter Congregatorum, ex quibus deprehenditur verè Capitulariter, & de manu Capituli acquiſitam fuiſſe poſſeſſionem.

Nec ſubſiſtit, quod inſtrumenta prædicta non videantur eſſe in forma probanti dum non fuerunt recognita. Quoniam in ſummario, cum reſponſionibus dato num. 1. docetur, dicta inſtrumenta legalitate, & ſigillo Ciuitatis Callaris eſſe munita, habentque ſubſcriptionem, & ſignum Notarij publici,
† & ſic dicuntur in forma probanti, *Put. deciſ. 384.* 4
lib. 3. Verall. dec. 104. par. 1. Cumque originale Dominorū oculis fuerit exhibitum, habitum fuit pro au-
thentico vltra quod † iurium recognitio de ſtilo no- 5
ſtri huius Tribunalis poteſt fieri quandocumque *ex Cotta dec. 178. Pereg. dec. 309. lib. 2. & apud ſanct. mem. Greg. XV. dec. 442. n. 4. & in recēt. dec. 522 n. 7. p. 3.*

Minus

Minos obſtat, quod poſſeſſio Didaci capta fuerit lite pendente, quæ fuerat introducta vſque de
anno 1630. per commiſſionis præſentationem. Quia
6 † clauſula ſine præiudicio executionis litterarum
Apoſtolicarum, & quod inhibitio non afficiat, ſi
adſint literæ Apoſtolicæ, præſeruauit poſſeſſionem
Didaci à vitio attentati iuxta notata per *Gonz. ad
reg. 8. gl. 9. in annot. num. 224. Card. Seraph. deciſ.
1003. num. 3. Rota coram Reuerendiſſ. D. meo Decano
dec. 144. num. 7. & 8.*

Non eſt danda autem manutentio Petro Paulo,
& ſic recedendum eſt à deciſis, quia in facto non
ſubſiſtit, quod de tempore captæ poſſeſſionis per
Petrum Paulum, alius non poſſideret ſed immò
iuſtificatur per menſem ante poſſeſſionem dicti
7 Canonicatus à Didaco apprehenſam fuiſſe, † &
ſic poſſeſſio inſtrumentalis Petri Pauli poſterior
capta de tempore, quo alius poſſidebat, non debet
manuteneri *ex vulg. l. prædia. ff. de acquir. poſſ. Rota
coram ſanct. mem. Greg. XV. deciſ. 63. num. 1. cum
aliis.*

Neque Petro Paulo ſuffragatur, quod d. poſſeſſionem nactus fuerit auctoritate Iudicis, & vigore
8 monitorij A.C. Quoniam, † cum iudex nolliter, &
iniuſte proceſſerit, nec Didacus ſua anteriori poſſeſſione priuatus fuerit, neque Petro Paulo acquiſita fuit poſſeſſio manutenibilis, *An har. in cap. ſi
num. 1. de elect. num. 6. Rota coram ſanct. me. Greg.
XV. dec. 9. num. 4. & 8. & dec. 549. num. 5. & alias
paſſim.*

9 Nulliter † autem iudex proceſſit, quia Didacus
in poſſeſſione exiſtens non fuit citatus, prout requiſebatur, dum Petro Paulo data fuit immiſſio
*Caputaque dec. 337. num. 8. par. 1. Achill. dec. 32.
num. 4. de appellat. Menoch. de adipiſcen. remed. 6.
num. 22. Gonz. ad reg. 8. gl. 9. in annot. num. 254. &
ſeq. Rot. coram. S. m. Greg. XV. dec. 457. num 3.*

Iniuſtè etiam proceſſit Iudex, tum quia nulla
facta inquiſitione Franciſci Trogu, nec præuia
priuatione, vt in literis Apoſtolicis præſcribebatur,
immiſſionem conceſſit Petro Paulo. Tum etiam
quia eandem immiſſionem conceſſit, quamuis
Canonicatus vacaret per obitum Franciſci Trogo, & tamen in literis habebatur, Canonicatum
conferri Petro Paulo, dummodò tamen non vacet
per obitum vt in Sum. numero 5. Vndè † poſſeſſio
10 tradita contra formam literarum, & illis non iuſtificatis fuit iniuſta *ex notat. per DD. in cap. 1. de
lit. conteſt. in 6. Caſ. de Graſſ. dec. 2. de prob. Rot. dec.
228. num. 3 par. 2. diuerſ. & deciſ. 251. num 2. par. 2.
recent.*

Quæ dicebantur de recurſibus habitis per Didacum ad Iudices laicos, & de priuatione iuris, & poſſeſſionis eiuſdem ob dictos recurſus, necnon & de ſubreptione abſolutionis per Didacum obtenta, viſum fuit Dominis non eſſe præſentis indaginis, ſed ſuffragari Didaco abſolutionem de ordine Dominorum illi conceſſam, iuxta formam Breuis præuia deciſione, quæ vtraque parte informante emanauit, ex qua iuſtificatur dicta abſolutio, & iuxta ſtilum huius Tribunalis deciſio prædicta in præſenti diſputatione eſt præſupponenda, neque incidenter dubium reuocari debet.

Et ita vtraque parte informante reſolutum fuit &c.

REVERENDISS. D. COCCINO

CÆSAR AVGVSTANA DISTRIBVTIONVM

Veneris 13. Ianuarij 1634.

SVMMARIA.

1 *Executoriales ad effectum declaratoriæ debent intimari.*

2 *Intimatio contra Capitulum fieri debet illo congregato.*

3 *Vniuerſitas citata dicitur perſonaliter, quando citatur in loco, in quo eſt congregata.*

4 *Declaratoria vt ſit locus debent executoriales reproduci, & ſeruari quatuor termini ad docendum de paritione ſecundum Rotæ ſtylum.*

5 *Contumacia euitandæ cauſa conſtare debet de paritione.*

6 *Contumacia eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitionem Iudicis implere contemnit.*

7 *Declaratoria datur propter contumaciam.*

8 *Declaratoria non datur ante liquidationem. Lim. vt num. 9. 11. & 13.*

10 *Oblatio ſola non releuat ad effugiendam declaratoriam.*

12 *Capitula omnia tenent libros reſidentiæ.*

14 *Cedendo rem quis liberatur, quando tenetur principaliter reſpectu rei.*

15 *Et quid ſi cedat adminiſtrationi ipſius rei ad tempus. & 16.*

16 *Æquum non eſt, vt quis in plus grauetur, quam commodum ſentiat.*

17 *Adminiſtrator tenetur actione ſolum in factum ad reddendam rationem. Decl. vt num. 19.*

18 *Merita cauſæ reſpicientia non veniunt in manutentione diſcutienda.*

20 *Capitulum habet ex iure communi intentionem fundatam ſuper adminiſtratione bonorum, & redituum Eccleſiæ. & num. ſeqq.*

21 *Portionarii poſſunt à Capitulo petere non ſolum redditionem rationis pro eorum intereſſe, ſed etiam contra idem intentare remedia poſſeſſoria.*

22 *Adminiſtratio bonorum, & redituum Eccleſiæ eſt de iure communi perpetua apud Capitulum, nec poteſt ab eo amoueri, quod ſecus eſt in aliis administratoribus.*

DECISIO DLVIII.

FVit per Dominos reſolutum dandam eſſe
declaratoriam contra Capitulum, quia
† cum ipſi fuerint intimatæ executoria- 1
les, prout de iure requiritur, *Innoc. in c.
fin. n. 3. verſ. alias autem, de eo, qui mitt. in poſſ. Roman. conſ. 482. n. 5. Rot. dec. 15. de ſent. excomm. in antiq.*
& † quidem legitime, ex eo quod intimatio fuit 2
facta Capitulo congregato, *gl. in c. ſi Capitulo in verb.
factam de conceſſ. preben. lib. 6. & in cap. bonum il prime
verb. ſingulares de elect. Calder. conſ. 11. de interp. Bald. 1.
l. prima §. quod ſi verum ff. quod cuiuſque vniuerſ. nomine*, vbi quod † dicitur Vniuerſitas citari perſona- 3
liter, quando citatur in loco in quo eſt congregata,
Alex. conſ. 119. num. 2. & 11. vol. 1.

Hinc † reproductis, executorialibus, & ſeruatis 4
quatuor terminis ad docendum de paritione iuxta ſtilum Rotæ, de quibus, *Felyn in cap. Rodulphus
num. 41. de reſcrip. Veſtr. in prax. cap. vlt. lib. 8. num.
19.*

10. *Pereg. dec. 15. n. 3. lib. 1.* cum de paritione non conſtat, † vt deberet conſtare ad euitandam contu-
5 maciam, vt fuit reſolutum coram duobus eximiis noſtris olim ordinis luminibus Cardinali Seraphino, ſcilicet in cauſa *Corduben. decimarum 27. Ianuarii 1565. & Hieronymo Cardinali Pamphilio*, in cauſa *Valentina emolumentorum 30. Maij 1597.* ſatis dicitur conſtare de dicta contumacia, † qua quis monitio-
6 nem Iudicis implere contemnit, *l. contumacia in verb. contumaces non videtur, ff. de iud.* & † propter quam
7 contumaciam poteſt dari declaratoria, *Marian. Soc. in cap. null. n. 7. de ſent. excomm. Abb. in c. 1. n. 10. de Iudic. Caſſad. dec. 5. n. 7. de Conſtit. cap. abſit 11. q. 3. Concil. Trid. ſeſſ. 23. c. 1. de reform. verſ. quod ſi, & ſeſſ. 25. c. 3. de reform. verſ. ſi executio.*

Nec eſt verum, quod hic ceſſat contumacia ex eo, quod non præceſſerit liquidatio, quia huic funda-
8 mento reſponſum fuit, quod licet regula ſit † ante liquidationem non dari declaratoriam, vt fuit reſolutum in dicta cauſa *Corduben. decimarum 27. Ianuarij 1595. coram eodem Cardinali Seraphino & in Neruonen. penſionis 5. Nouembris 1601. coram Litta, & in cauſa Nouarien. decimarum 16. Ianuarij 1606. coram bon. mem. Card. Horatio Lancellotto*, hæc tamen regula duas habet præcipuas limitationes, quæ bene applicantur.

9 Prima eſt, † quando pars non comparet, vel ſi comparet non petit liquidationem, vel aliud petit, *Milis in repertorio verb. excommunicatus iuſte Rota dec. 5. de re iudic. in nou. Achill. dec. 1. in princ. de ſent. excom. & fuit reſolutum in cauſa Dertuſen. decimarum 11. Maij 1609. coram bo. mem. Card. Marcomontio Marcus Antonius Genuen. in prax. Curia Archiep. Neapol. cap. 29. n. 24. & 25. in addit.* in hoc autem caſu licet Capitulum comparuerit, non tamen petiit liquidationem, ſed quatenus Rota ſtet pro ſolutione trium regalium offert ſe ceſſurum adminiſtrationi, cum cer-
10 tis conditionibus, † quæ oblatio, non releuat, vt ſtatim dicetur.

11 Secunda limitatio eſt, † quod poteſt dari declaratoria, etiam ſi pars compareat, & petat liquidationem, ſi eadem pars tenebatur conficere libros, ex quibus poterat fieri liquidatio *Caſ. de Graſſ. dec. 5. num. 5. de reſti. ſpoliat & fuit dictum in cauſa Barchinonen. confinium 18. Decembris 1609. coram bo. mo Card. Sacrato*, hic autem cum fuerit conceſſum mandatum de manutenendo in poſſeſſione percipiendi tria regalia qualibet die, vtique, cum † omnia Capitula teneant
12 libros reſidentiæ, ex illis liquidatio certa fieri poteſt, vt pro tempore reſidentiæ ſoluatur reſiduum vſque ad quantitatem & rationem iuliorum trium qualibet die, & ſi Capitulum non tenuit dictos libros, quod eſt inuerisimile, ſibi imputet, ex rationibus prædictis: nec applicatur limitatio, de qua in eadem deciſione bo. me. Sacrati, † quod ſcilicet ad hunc effe-
13 ctum opus eſſet, vt in dictis libris eſſent adnotati redditus, quia in hac cauſa per plures deciſiones firmatum fuit quod fructus ſuperabundant, ita vt iam ſit facta liquidatio quoad introitus, & ſola difficultas reſtringatur ad quantitatem ſingulis debitam, quæ de facili liquidari poteſt ex libris ipſius reſidentiæ, vt modo dictum eſt.

Non obſtat, quod Capitulum fuit proteſtatum per hæc verba videlicet, *quod, ſi Dominis placuerit ſtare pro manutentione, Capitulum ex nunc prout ex tunc, & è conuerſo cedit adminiſtrationi burſæ diſtributionum vſque ad concluſionem cauſæ, exhibendo ſeparatam reddere rationem de adminiſtratis, cum reſeruatione iurium in petitorio, & poſſeſſorio conſentiendo, quod Domini conſtituant tertium adminiſtratorem burſæ, qui eam adminiſtret vſque ad dictam concluſionem cauſæ*, Quia per Dominos fuit reſponſum, quod ſi huiuſmodi petitio admitteretur, eſſet de nouo cauſam cognoſcere, cum ſatis ſit vt partibus auditis, & electis calculatoribus, ac negotio maturè diſcuſſo, Rota cognouerit, quod fructus ſuperabundant, vt patet in deciſionibus in hac cauſa, maxima cum maturitate, factis.

Neque refragatur, quod, † quando quis tenetur 14
principaliter reſpectu rei, cedendo rem, liberatur *Bald. in l. creditor num. 1. verſ. quia vbicumque ff. ſi cert. pet.* quia hic Capitulum non cedit rei, ſed ſolum vult cedere adminiſtrationi ad tempus, &
† licet dicatur hoc etiam poſſe facere, *ex Caſtr.* 15
in l. filius familias 117. §. apud Marcellum n. 2. ff. de leg. 1. vbi per illum tex. firmat, quod ſi legatur mihi fundus, & rogatus ſim dare Titio decem, ſi dico, quod fundus non tantum valet, & volo tradere fundum patri, debeo audiri; attamen, vt innuit, Caſtren. audiri debeo ad effectum, vt ſi tanti non valeat fundus, tradendo fundum liberer, non obſtan-
te acceptione, cum † non ſit æquum, vt poſſim in 16
plus grauari, quam commodum ſentiam, ſed ſi me audito, fundus plus valet, non dicit Caſtren. quod poſſim illum dimittere, imò ſentit contrarium, dum vult ſolum, quod grauatus audiatur ſuper quantitate oneris, & in his terminis venit intelligendus, *Tiraquel. in primo retract. num. 20. & 21.* In hoc autem caſu, vt dictum eſt, Capitulum ſatis fuit auditum.

Non obſtat quod † contra Adminiſtratorem ſo- 17
lum competit actio in factum pro ratione reddenda *Rot. dec. 68. apud Statil. de Salniano*, quia fuit reſ-
ponſum, † id reſpicere merita cauſæ, quæ non ve- 18
niunt diſcutienda in hoc articulo; ex abundanti ta-
men fuit dictum, † hoc eſſe verum in Adminiſtra- 19
tore ordinario, ſecus vero dicendum eſſe in Admi-
niſtratione ſpectante ad Capitulum, † quod attenta 20
omni diſpoſitione iuris communis habet intentionem fundatam ſuper Adminiſtratione bonorum, & redituum Eccleſiæ *gloſ. in cap. penult. in verb. Aſſiſios de cler. non reſiden. vbi Butri. num. 8. Abb. num. 9. in fine c. relatum 1. de teſtam. & ibi Abb. num. 1.* expreſſe dicens, quod Capitulum adminiſtrat bona communia intuitu Eccleſiæ acquiſita, & in terminis anniuerſariorum eſt deciſio *Capnieq. 84. lib. 1* & fuit
ſæpiſſimè reſolutum, & † propterea non ſolum Por- 21
tionarii poſſunt petere redditionem rationis pro ſuo tantum intereſſe, non autem vt Capitulum amoueatur ab adminiſtratione, in qua de iure fundatam habet intentionem, vt dictum eſt, ſed etiam intentare poſſunt remedia poſſeſſoria contra idem Capitulum,
ex eo, quod † adminiſtratio de iure communi eſt per- 22
petua apud idem Capitulum ita vt ab illa non poſſit amoueri, quod non eſt in alijs Adminiſtratoribus, & ad hunc caſum bene ex ſui ratione poteſt applicari *textus in l. 1. § penult. ff. vti poſſid.* & ea, quæ notat *Gaill. obſeru. 20. num. 1. de pigr.* qui licet loquantur, quando condominus agit contra tertium turbantem, attamen, cum Capituli adminiſtratio ſit perpetua, ad hunc effectum reſpectu perpetuæ adminiſtrationis idem videtur dicendum, quod de tertio turbante.

Et ita concluſum vtraque parte informante.

R.P.D. BVCABELLA

TERRACINEN. PRÆSTIMONIORVM

Veneris 27. Ianuarij 1632.

SVMMARIA.

1 *Primitiæ ſunt oblationes de primis frugibus.*
2 *Primitiæ debentur Eccleſiæ parochiali, vbi bona ſunt ſita.*
3 *Teſtes de publica voce, & fama ſatis probant locum eſſe intra fines.*
4 *Teſtes deponentes, contenta in articulis eſſe vera bene probant.*
5 *Enunciatiuæ duæ in antiquis vltra centum annos probant confines.*
6 *Deſcriptio loci in Capibreuio Monacorum an probet ad eorum fauorem.*
7 *Poſſeſſio turbida ac dubia non releuat.*
8 *Quaſi poſſeſſio primitiarum contra Parochum habentem pro ſe fundatam intentionem non ſuffragatur non conſtito de particulari priuilegio, aut immemorabili, vel quadragenaria cum titulo.*

DECISIO DLIX.

Conſueuerunt DD. Parocum Loci Vimbodini habere fundatam intentionem ſuper
Primitijs debitis ex fructibus bonorum
poſitorum in locis pro parte Parochi ſpecificatis, & alijs intra fines ipſius Parochiæ exiſten-
1 tibus; Primitiæ enim, † quæ ſunt oblationes de
primis frugibus, iuxta tradita per *S. Thom. 2. 2. q.*
2 *86. art. 4. & not. per Doct. in cap. 1. de Decim.* † debentur Eccleſiæ Parochiali, vbi Prædia ſunt ſita vt
in puncto extat, *dec. Put. 169. num. 1. & ſeqq. lib. 3.*

Quod autem bona in dictis locis poſita ſint intra
fines dictæ Parochiæ bene probatur ex Teſtibus
datis in Summario nu. 3. qui quoad illius finem de-
3 ponunt etiam de publica voce, & † quod ſufficit in
hac materia *c. cum Cauſam il 3. & ibi Butr. num. 4.
Imol. num. 3. & 5. de prob. & fuit dictum in Bracharen.
Decimarum 19. Ianuarij 1601. coram Card. Pamphilio, & in Aprutina iuriſdictionis 15. Iunij 1626. coram
Remboldo*, Et deinde affirmant loca prædicta intra
ipſos fines contineri, idque ex certa ſcientia eo,
quod ſunt oriundi, & habitatores Vimbodini,
vt in d. Summ. num. 5.

Et vlterius etiam deponunt moderni Rectoris antecessores fuiſſe ſolitos huiuſmodi Primitias in arti-
culatis locis exigere aſſerentes non ſolum, ſe eas ſol-
uiſſe, ſed etiam fuiſſe ſolutas ab eorum anteceſſo-
4 ribus, idq; de viſo, & auditu, & † licet aliquando
ſimpliciter dicant contenta in articulis, ſuper quibus
interrogabantur eſſe vera, adhuc tamen bene pro-
bant, *Bald. conſ. 10. numer. 6. lib. 5. Caſſad. dec. 3.
ſub num. 9. de Probat. Rot. dec. 8. in prin. par. 5. diuerſ. & in dec. 588 num. 3. coram ſanct. mem. Greg. XV.*

Cui conſonorum probationi accedunt duæ enunciatiuæ in duobus inſtrumentis antiquiſſimis vt in d.
Summ. numer. 4. & 24. In quibus ijdem fines enunciantur, qui in articulis continentur, & de quibus
5 deponunt ſupradicti Teſtes, † quæ ſolæ ſufficerent,
cum longè excedant metam 100. annorum, *Gloſ. in
c. cum olim in verb. inſtrum. de cenſib. Dec. conſ. 146.
nu. 14. Rot. coram Card. Seraph. dec. 507. num. 1. &
dec. 1061. num. 4.*

Non obſtat deſcriptio in Capibreuio Monacorum, & Primitiarum exactio ab eis facta, Nam
quoad deſcriptionē † illa tamquam ab ipſis procurata, & ad eorum inſtantiam, ac voluntatem facta 6
probationem aliquam non facit, nec Rectori
præiudicat.

Quo vero ad exactionem, ſiue prætenſam quaſi
poſſeſſionem exigendi, † illa redditur ſaltem valde 7
turbida, ac dubia ex dictorum Teſtium depoſitionibus de exactione facta ab anteceſſoribus Moderni
Rectoris etiam ex certa ſcientia, & de facto proprio
atteſtantium, & in omnem caſum † illa non releuat, 8
nec ius aliquod tribuit, cum non conſtet de Particulari Priuilegio, aut immemorabili, vel quadragenaria
cum Titulo prout requiritur quando agitur de iure
percipiendi Primitias in locis ſitis in aliena Parochia
*Rot. coram Card. Seraphino dec. 899. num. 5. & coram
Reuerendiſſ. D. meo Decano dec. 345. num. 6.*

Et ita deciſum Rectore tantum informante, Monacis tamen pluries citatis, & informare non curantibus &c.

MANZANEDO

MOLOPOLITANA BONORVM

Lunæ 30. Nouembris 1617.

SVMMARIA.

1 *Scripturarum in compulſatione quæ requirantur.*
2 *Recognoſcens inſtrumentum videtur recognoſcere omnia in eo contenta.*
3 *Mandatum de citando Notarium ad exhibendum protocollum ad effectum extrahendi inſtrumentum cum citatione partis ad intereſſendum extractioni ſufficit etiam quod non adſit decretum de extrahendo.*
4 *Recognitio eſt nulla, ſi facta ſit in die emanata citationis.*
5 *Collatio ſcripturæ facta ante diem citationis ad intereſſendum non tenet, ſed ſi non contineat diem præſumitur facta ſub die citationis.*

DECISIO DLX.

Fuit reſolutum Inſtrumentum diuiſionis
eſſe legitime extractum, † cum conſtet 1
de iuriſdictione Iudicis compulſorij, &
de deputatione Notarij, Curſoris, ac loci Audientiæ pro facienda dicta extractione, item de
deſignatione ſcripturæ extrahendæ, & perſonę apud
quam reperiebatur, & de Intimatione illi facta,
necnon de collatione, recognitione ſcripturæ extractæ facta ſeruatis ſeruandis, & de legitima tranſ-
miſſione ad Curiam ſubſecuta, prædictarum, omnia
facta fuiſſe præcedente citatione partis, & ſic interueneruṅt omnia requiſita ad hunc effectum neceſſaria, *de quibus per Veſtr. in prax. lib. 6. cap. 1 numer
14. & ſeq.*

Nec obſtat, quod non ſit recognita extenſio clauſulæ, Ad habendum, in qua ſtat tota vis cauſæ, quia,
† cum teſtes recognouerint inſtrumentum diuiſionis
ipſis exhibitum, conſequenter videntur recogno- 2
uiſſe omnia in eo contenta, & ſic dictam extenſionem clauſulæ Ad habendum.

Minus obſtat, quod deficiat decretum Iudicis de
extrahendo dictum inſtrumentum, quia † adeſt man- 3
datum de citando Notarium ad exhibendum protocollum ad effectum illum extrahendi cum citatione
etiā partis ad intereſſendū extractioni quod ſufficit.

Minus

4 Minus obſtat, quod † teſtes citati ad recognoſcendum manum Notarij rogati ad primam diem, recognouerint eadem die citationis, quia hoc non ſubſiſtit in facto, cum citatio fuerit facta 14. Februarij recognitio verò die ſequenti.

5 Nec facit, quod † collatio fuerit facta, antequam euenerit dies citationis, quia cum in dicta collatione non adſit dies, & pars fuerit citata ad intereſſendum pro certo die, eſt præſumendum fuiſſe factam debito tempore, *Rot. dec. 674. n. 3. p. 1. diuerſ.*

EODEM

Eadem

Lunæ 16. Nouembris 1620.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum extractum in vim compulſorialium parte citata & aliis ſeruatis requiſitis dicitur in forma probanti.*

2 *Scripturarum alterius Notarij conſeruatorem quem eſſe quomodo probetur.*

3 *Notario aſſerenti ſe ſucceſſorem creditur, & eo magis ſi ſit deſcendens ſeu nepos.*

4 *Scripturæ Notarij demortui de iure conſeruari debent penes illius heredes.*

5 *Recognitum eſſe ſufficit inſtrumentum abſque eo, quod recognitum fuerit baſtardellum, in quo inſtrumentum aderat.*

6 *Inſtrumentum deſumptum, ex matrice, & originale probat, etiam quod in matrice non reperiatur ſignum, neque ſubſcriptio Notarij.*

7 *Obſeruantia dat robur, & fidem ſcripturis etiam informibus, & minus authenticis.*

DECISIO DLXI.

FVit in hac cauſa reſolutum die 22. Iunij prædicti conſtare de debito hæreditatis quoad partitam ſcu. 240. ſolutorum per tutorem in extinctionem cuiuſdam mutui contracti per teſtatorem, de quo apparebat per publicum Inſtrumentum de anno 1565: confectum cum præſuppoſito tamen, quod huiuſmodi Inſtrumentum eſſet in forma probanti. Vnde ſuper hoc præſuppoſito hodie cauſam propoſui, & Domini affirmatiuè † reſpōderunt, cum fuerit extractum in vim compulſorialium, parte ci-
1 tata, & ſeruatis aliis requiſitis, *de quibus per Veſtr. in praxi lib. 6. c. 1. n. 54. & ſeqq. Et in alia deciſione in hac cauſa facta 13. Nouembris 1617. coram me.* Non obſtat hoc Inſtrumentum fuiſſe repertum penes Iacobum Sergum quem non conſtat eſſe conſeruatorem ſcripturarum Iacobi ſenioris de dicto inſtrumento rogati, quia † hoc reſultat probatum, eo ipſo quod à Iudice compulſoriali, tamquam talis requiſitus ad exhibendum dictum inſtrumentum, illud exhibuit, *vt fuit dictum in vna Romana fideicommiſſi de Veccis 8. Martij 1613. coram D. meo Pirouano*, cum præſertim dictus Iacobus ſe aſſerat conſeruatorem dictarum ſcripturarum, & ita etiam illum enunciat Notarius compulſorialis, † Notario autem aſſerenti ſe ſucceſſorem creditur, *Verall. dec. 145. par. 2. Rot. dec. 217. n. 1. par. 1. recentior. & par. 2. deciſ. 649. n. 7.* vltra quod tanquam deſcendens, & nepos D. Iacobus præſumitur talis, cum † de iure ſcripturæ Notarij demortui debent conſeruari penes illius hæredes, *Rot. deciſ. 437. n. 2. par. 2. recent.*

Minus obſtat quod non fuerit recognitum baſtardellum, in quo dictum inſtrumentum reperiebatur, quia † ſatis eſt, quod fuerit recognitum ipſum- 5
met inſtrumentum, quod cum ſit in ſui facie perfectum cum teſtibus, & aliis requiſitis, non eget recognitione baſtardelli, quia non debet robur neque adminiculum ſumere ab illo neque ab aliis inſtrumentis, & rogitibus in eo exiſtentibus.

Non obſtat defectus ſigni, & ſubſcriptionis Notarij, quia † cum inſtrumentum ſit matrix, & ori- 6
ginale prædicta non requiruntur, quoties concurrant teſtes, dies, & annus, *Rota deciſ. 418. n. 4. par. 1. recent.*

Et tollitur difficultas, ea obſeruantia ſubſequuta ipſius inſtrumenti, ex quo de anno, 1566. Eædem partes faciendo expreſſam relationem ad mutuum, de quo in dicto inſtrumento conuenerunt de modo illud ſoluendi, & poſtea fuit realiter ſolutum, † quæ 7
obſeruantia ſolet dare robur, & fidem ſcripturis, etiā informibus, & minus authenticis, *Bar. conſ. 400. n. 5. inter conſ. Bald. lib. 4. Cranet. conſ. 101. n. 44. Mant. dec. 82. n. 2. Rot. dec. 482. n. 3. par. 1. rec. & par. 2. dec. 703. num. 8.*

Et ita concluſum, &c.

ORANO

Bononien. Bonorum

28. Nouembris 1614.

SVMMARIA.

1 *Statutum Bononiæ permittens appellationem in poſſeſſorio habet locum in quocumque poſſeſſorio adipiſcendæ, retinendæ, & recuperandæ, & ad vtrumque effectum. Ampl. vt n. 7.*

2 *Ampl. etiam reſpectu ſententiæ latæ Bononiæ.*

3 *Appellatio eſt de appendicibus primæ inſtantiæ.*

4 *Appellatio ſubiacet ſtatutis fori, in quo fuit interpoſita.*

5 *Aegidiana Conſtitutio quamuis ſit generalis totius Prouinciæ, non habet locum Bononiæ.*

6 *Appellatio non admittitur in ſummariiſſimo poſſeſſorio.*

7 *Lim. ex ſtatuto Bononiæ.*

8 *Sententiam non eſſe latam in ſummariiſſimo poſſeſſorio quomodo cognoſcatur.*

9 *Summariiſſimi poſſeſſorij natura non eſt auocare poſſeſſionem ab alio, ſed ſolummodo partium conſeruare.*

10 *Executio ſententiæ manutentionis dicitur continuatio, non noua apprehenſio.*

11 *Manutentio datur etiam in poſſeſſorio plenario.*

DECISIO DLXII.

IN vna Bononien. Bonorū de Pretis, Cū fuiſſet dubitatum, Præſuppoſito ſtatuto Ciuitatis Bononiæ in Rub. de appellat. An à ſētētia lata Bononiæ licuiſſet appellare, ita vt executio mādati vigore illius detegeretur attentata Domini conuenerunt, ab ea locum fuiſſe appellationi, & in conſequentia executionem illius cauſaſſe attentatum. Nam ſtatutum, de cuius intellectu agitur, † habet locum in quocumque poſſeſſorio, tam adipiſcendæ, quam retinen- 1
dæ, vel recuperandæ, proceditque ad vtrumque effectum, videlicet deuolutiuum, & ſuſpenſiuum, *vt per Grat. conſ. vlt. lib. 1. Boer. q. 91. in rub. de appell. n. 3. cum ſeq. & conſ. 110. n. 16. lib. 3. & tenet Rota in vna Bononien. bonorum coram de Rubeis de anno 1561.*

Et

2 Et hoc attendendum, † etiam ſi ſententia, vigore
cuius fuit capta poſſeſſio, lata fuerit Bononiæ, quia
3 cum † appellatio ſit de appendicibus primæ Inſtan-
tiæ *l. Inuitus, & ibi Iaſ. ſub no3. verſ. x. colligitur C. de pro-*
4 *cur.* † ideò ſubiacet ſtatutis fori in quo fuit interpo-
ſita, *Archid. in c. non ita ſub n. 2. q. 6. Abb. in C. Eccle-*
ſiæ Sanctæ Mariæ. n. 19. & ibi Felin. ſub. n. 54. de conſtitut.
5 Nec prætextu Conſtitutionis Egidianæ poteſt ex-
cuſatio prætendi, quoniam, † licet hæc ſit conſtitu-
tio generalis totius Prouinciæ, tamen non habet lo-
cum in Ciuitate Bononiæ, *Bald. conſ. 201. n. 5. lib. 5.*
Socc. conſ. 79. n. 24. lib. 4. vt etiam in his terminis reſoluit
Rota in cauſa Bononien. Bonorum Emphyteuticorum co-
ram D. Orioden.
Neque placebat Dominis, quod pretendebatur
6 fuiſſe pronunciatum in iudicio ſummariſſimo, † in
quo non admittitur appellatio, *Iaſ. in l. quod iuſſit n.*
29. de re iud. Neuiz. conſ. 81. n. 7. Couar. pract. queſt. cap.
7 17. n. 1. nam, † præter id, quod ſtatutum generaliter
loquitur in quocunque poſſeſſorio, *vt dicit Grat. d.*
8 *conſ. vlt. n. 18.* † clarum eſt ſententiam non fuiſſe la-
tam in ſummariſſimo, ſed in ſummario poſſeſſorio,
quia per ſententiam annullatur, & reuocatur poſſeſ-
ſio fideicommiſſariorum reſeruandom eis tantum iu-
ra in petitorio, quod repugnat poſſeſſorio ſummariſ-
9 ſimo, † cuius natura non eſt auocare poſſeſſionem
ab eo, qui eam habuit, ſed ſolum iura partium con-
ſeruare, *Caſt. conſ 3. n. 2. verſ. pronunciatio autem Iudi-*
cis. lib. 2. Couar. vt ſup. Rebuff. in Conſt. Gall. tom. tit. de
moment. poſt art. 1. gloſſ. 1. n. 23. Menoch. de retinen. re-
med. vlt. ſub n. 48.
Non obſtat quod executio ſententiæ fuerit ſuper
10 manutentione, † quæ dicitur continuatio, & non
noua apprehenſio, *vt per Pariſ. conſ. vlt. n. 8. & 14. lib 4.*
11 quoniam † etiam in poſſeſſorio plenario datur ma-
nutentio *§. retinendæ Inſtit. de Interd.* & ceſſat hæc
ratio continuationis, cum vigore huius ſententiæ D.
Gineuera recuperauerit poſſeſſionem alias ab ea à
Iudice auocata.
Neque repugnat aliud ſtatutum ſub rub. quod
nullus occupet poſſeſſionem rei hæreditariæ, quia
hoc reſpicit iuſtitiam, vt iniuſtitiam poſſeſſionis,
non autem impedit appellationem.
Ad reliqua placet reſponſio per ſcribentes pro DD.
de Pretis quibus ſtantibus concluſerunt, ſequeſtran-
dam eſſe poſſeſſionem.

IVSTO

Novarien. Canonicatus

Lunæ prima Decembris 1608.

SVMMARIA.

1 *Quaſi poſſeſſio in incorporalibus acquiritur vnico actu.*
2 *Quaſi poſſeſſio ſola Collatori ſufficit, quando agitur inter prouiſos.*
3 *Scientia, Papæ requiritur ad effectum vt Epiſcopus acquirat quaſi poſſeſſionem conferendi in menſe reſeruato.*
4 *Alternatiua prætenſio reſpicit petitorium.*
5 *Collatio alternatiuæ vigore debet eſſe clara, alias intrat reſeruatio.*

Decisio DLXIII.

EX vnica collatione facta de Canonica-
tu Racanatæ in menſe Februarij anni
1599. prætendebatur Epiſcopo Noua-
rien. dandum eſſe mandatum de ma-
nutenendo contra Capitulum, quia † 1
ex vnico actu in incorporalibus acquiritur quaſi
poſſeſſio, *c. cum Eccleſia Sutrina vbi omnes notant. de*
cauſ. poſſ. & prop. Caputaq. deciſ. 337. part. 2.
Contrarium fuit deciſum, quia non ſumus in caſu,
vbi non agitur inter prouiſos, † quo caſu ſufficit ſo- 2
la quaſi poſſeſſio Collatoris, *Abb. in c. conſultationibus*
n. 3. de iur. patr. & in his terminis procedit dec. R. P. D.
mei Sacrati in cauſſa. Afficien. Canonicatus 14. Iunij
1600. ſed in cauſa adeſt Epiſcopus Collator, & con-
ſequenter agitur de iure conferendi in menſe Fe-
bruarij, qui eſt menſis Papæ reſeruatus, ſi non intrat
alternatiua, & dum Epiſcopus dicit, ſe acquiſiuiſſe
poſſeſſionem conferendi in illo menſe reſeruato,
tendit in præiudicium Papæ, non Capituli, quod præ-
tendit menſes ordinarios, & ſic † pro acquirenda 3
hac quaſi poſſeſſione requirebatur ſcientia Papæ, de
cuius præiudicio agitur non Capituli *Innoc. in c. bonæ*
il ſecundo ſub. 1. verſ. item de illo de poſtul. prælat. Rip.
poſt. alibi in d. c. cum Eccleſia ſub nu. 64. de cauſ. poſſ. &
prop.
Nec etiam prodeſt Epiſcopo prætenſio alternati-
uæ, quia † illa reſpicit petitorium, ſed nunc agitur 4
de mandato de manutenendo, ac etiam ex prætenſio-
ne Epiſcopi conferendi in menſibus alternatis, Ca-
pituli conferendi in menſibus ordinariis reſultat
confuſio alternatiuæ, quia non remaneret collatio
Papæ in menſibus Martij, & Septembris quod eſſe
non poteſt,
Vt † autem proſit collatio facta vigore alternati- 5
uæ, debet eſſe clara de iure, alias intrat reſeruatio.
Et de falco de reſer. benef. par. 1. tertia part. n. 29. & fuit
dictum in Rota coram bo. m. Orano in cauſa Lunen. Sar-
zanen. Canonicatus 8. Martij 1599.
Ex quibus fuit deciſum Epiſcopo non eſſe dan-
dum mandatum de manutenendo, &c.

CARDINALI LANCELLOTTO

Valentina Beneficii de Ottinist

Lunæ 7. Iunij 1610.

SVMMARIA.

1 *Sequeſtrum ſemper apponitur, quando poſſeſſio eſt attentata.*
2 *Collatio, fieri non debet lite pendente ſuper validitate præſentationis, & oppoſitionis.*
3 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum, vel poſt appellationem eſt attentata.*
4 *Poſſeſſione beneficij vacua exiſtente deputandus eſt Economus, & ſequeſtratarius, vt fructu conſeruentur ad effectum illos conſignandi cui de iure.*

Decisio DLXVI.

FVit dictum, eſſe locum ſequeſtro, † 1
quod ſemper apponitur, quando
poſſeſſio eſt attentata, *Rot. deciſ.*
10. vt lit. pend. in nou. & 11. eo-
dem titul. in antiq. Caſſad. 7. de reſtit.
ſpol. Caputaq. deciſ. 157. part. 3. & ſæpè deciſum
fuit.

De

De attentatis autem conſtare, tom quia † lite
2 pendeote ſuper validitate præſentationis, & oppo-
ſitionis non debuit fieri collatio, *c. 2. vt lit. pend. cum*
ibi not. Cald. conſ. 1. eod. tit. tum etiam quia † poſſeſ-
3 ſio fuit capta nedum pendente termino ad appellan-
dum, ſed etiam poſt appellationem interpoſitam,
c. non ſolum de appell. lib. 6. vt conſtat ex confeſſione
Iacobi aſſerentis fuiſſe latam ſententiam, per quam
ei fuit beneficium adiudicatum, & ab eo capta col-
latio, & poſſeſſio.

Qood ſi ex huiuſmodi confeſſione non probetur
4 poſſeſſio, † tunc ſimiliter eſt deputandus Economus
& ſequeſtratarius, vti poſſeſſione vacua exiſtente, vt
fructus conſeruentur ad effectum illos conſignandi
cui de iure, *iuxta not. in c. cum vos de offic. ordin. &*
in c. præſenti eod. tit. lib. 6. Abb. in c. 2. num. 14. de ſe-
queſtr. poſſ. & fruct. Ioan. Monac. in reg. locupletari ad
fin. de reg. iur. lib. 6. & fuit reſolutum in cauſa Cremonen.
Cappella 24. Ianuarij 1590. coram Reuerendiſſimo Co-
mitulo, & in cauſa Calaguritana Beneficij de Cume. 15.
Februarij 1610. coram R. P. D. meo Ortembergo, & in
aliis, &c.

P E N I A

Romana Fideicommiſſi.

Lunæ 6. Aprilis 1609.

S V M M A R I A.

1 *Conſtituti clauſula transfertur in conſtitutarium poſ-ſeſſio.*
2 *Conſtitutario debetur manutentio, & fortius, ſi etiam fructus, & penſiones exegerit.*
3 *Immiſſionem etiam petere poteſt ille, in quem fuit tranſlata poſſeſſio vigore conſtituti, vel alterius iuris, ex alio ſcilicet titulo.*
4 *Fideicommiſſarius capere debet poſſeſſionem de manu heredis.*
5 *Poſſeſſio iunior ſtante anteriori alterius dicitur improba, & non manutenibilis.*
6 *Exceptio illegitimitatis vti non pertinens ad iudicium poſſeſſorium remittitur ad petitorium.*

Decisio DLXV.

IMpedito R. P. D. Pamphilio propter
infirmam valetudinem in hac cauſa
coram ipſo pendeote quaſi propter
vrgentem neceſſitatem D. Ceſaris
Vrſini propoſui dubium, An conſta-
ret de tali Cæſaris poſſeſſione, vt in illa veniret ma-
nutenēdus, vel quatenus manutentioni non eſſet lo-
cus, An illi foret danda immiſſio. Et Rota, Cæſare
informante, ipſum cenſuit manutenendum in parte
Caſalis Virſanij ſiti in territorio San Oreſti, quam
ſibi dederat in vita Scipio Vrſinus pater cum clau-
ſula conſtituti, & Cæſar eiuſdem donationis vigo-
re ante obitum patris donantis tamquam filius, &
donatarius penſiones d. Caſalis exegerat, & de illis
1 quietantias affictuariis fecerat, nam † per clauſu-
lam conſtituti in donatione appoſitam fuit in Cæ-
ſarem conſtitutarium tranſlata poſſeſſio, *l. interdum*
cum ibi not. ff. de acq. poſſ. Pariſ. conſ. 172. incip. in
cauſa illorum num. 2. lib. 4. Tiraq. tract. de iur. conſtit.
part. 2. ampl. 1. num. 2. & in terminis conſtituti ap-
poſiti in ſimili donatiooe, *fuit deciſum in cauſa Me-*
diolanen. Bonorum de Porris die 4. Iunij 1602. coram
2 *D. Cardinal. Pamphilio tunc Rotæ Auditore*, & conſe-
quenter veniebat manotenendus, & eo præſertim

nomine, quia exigendo fructus, & penſiones Ca-
ſalis realem poſſeſſionem adeptus cenſebatur.

Ne refragatur, quod, Cæſar poſt mortem patris
petierit immitti in poſſeſſionem eiuſdem Caſalis vi-
gore teſtamenti Pantaſileæ, quia † ille, in quem fuit 3
tranſlata poſſeſſio vigore conſtituti, vel alterius iu-
ris, poteſt etiam petere ſe immitti vigore alterius
tituli, iura videlicet iuribus, & titulos titulis cumu-
lando, *Iaſ. in l. fin. num. 10. vbi Dec. num. 26. verſ. &*
eodem modo C. de edict. Diu. Adr. toll. Tiraq. in tract.
de mort. ſais. part. 6. decl. 2. n. 1. & ſeq. Menoch. tract. de
adipiſ. remed. 4. num. 337.

Rurſus non obſtabat anterior Claricis poſſeſſio
quam prætendebat, ſe accepiſſe vigore fideicom-
miſſi Pantaſileæ, tum quia † tamquam fideicom- 4
miſſaria debebat capi de manu hæredis, tum quia,
† cum Cæſar poſſideret, poſſeſſio ſubſecuta Claricis 5
tamquam improba non erat manutenibilis, *leg. im-*
proba C. de acq. poſſ. & fuit deciſum in cauſa Romana
Hæreditatis coram bo. me. Card. Seraphino tunc Rotæ
Auditore, & in alia Romana de Capizucchis die 10.
Aprilis 1606. coram D. Lancelloto.

Quæ dicebantur de illegitimitate Cæſaris, † tan- 6
quam non pertinentia ad iudicium poſſeſſorij, me-
rito fuerunt remiſſa ad petitoriom, &c.

E O D E M

Colonien. Canonicatus S. Andreæ.

Veneris 14. Decembris 1607.

S V M M A R I A.

1 *Mandatum de manutenendo dari debet anteriori poſſeſſori.*
2 *Conditione non adimpleta poſſeſſio non videtur legitima.*
3 *Sequeſtro locus eſt, vbi poſſeſſio non eſt legitima.*

Decisio DLXVI.

IN hac cauſa licet non dubitaretor de
anteriori poſſeſſione Ioannis Deut.
† & conſequenter videretur ei dandum 1
mandatum de manutenendo, quia ta-
men reſignationem ad eius fauorem fa-
ctam aliqui ex Dominis cenſebant eſſe conditiona-
lem, videlicet quatenus reſignans per 20. dies vi-
ueret, cuius decreti vigore fuit Ioanni tradita poſ-
ſeſſio, † eoque non adimpleto poſſeſſio videbatur
minus legitima, Ideò † viſum fuit apponere ſeque- 2
ſtrum, &c. 3

I V S T O

Calagvritana Ivrisdictionis.

Veneris 1. Iulij 1605.

S V M M A R I A.

1 *Epiſcopo intentionem fundatam habenti de iure communi non eſt inhibendum ſub prætextu exemptionis, donec ſuper exemptione cognitum non fuerit, & num. 2.*
2 *Exemptionem non excludunt geſta ab Epiſcopo vti Sedis Apoſtolicæ delegato.*

Decisio DLXVII.

1 DOmini diaerunt Epiſeopo non eſſe inhibendum. Ratio eſt elara, quia, † dum prætenditur exemptio, non inhibetur Epiſeopo, qui habet fundatam intentionem ſuam de iure communi, donee ſuper exemptione eognitum fuerit, *cap. cum perſona, & ibi DD. de priuil. in 6. & ita ſæpe dixit Rota, Vell. dec. 306. part. 1. & 201. part. 2, coram Illuſtriſſimo D. Cardinale Pamphilio in cauſa Barchinonen. San. Annæ 18. Maij 1601. vbi allegabatur dec. coram bo. me. Guicciardino.*

Non obſtant ea, quæ dicta fuerunt in hac eadem cauſa 10. Decembrit 1603. pro eoueedeoda remiſſoria Capitulo de Victoria, quoniam omnia fuerunt directa ad illum finem, vt Capitulum probare poſſet ſuam intentionem ſuper eaemptione contra Epiſcopum oſtendendo ex antiquo proeeſſu, & ſententia non eonſtare de non exemptione, ſed omnia videri tributa Epiſeopo tamquam Sedis Apoſtolieæ delegato, 2 † quod non eaeludit eaemptionem, qua intentione Capituli non probata concludenter interim non debet inhiberi ex præmiſſis, &c.

E O D E M

Cæsaravgvstana. Præceptoriæ de Codos.

Lunæ 19. Februarij 1607.

S V M M A R I A.

1 *Coadiutoris factum non nocet Coadiuto.*
2 *Poſſeſſor non eſt ſua poſſeſſione priuandus, nec in illius præiudicium à ſequeſtro incipiendum.*
3 *Sententia non eſt exequenda, antequam feratur.*
4 *Poſſeſſione iunieri non priuatur anterior poſſeſſor, niſi habuerit ſe pro ſpoliato.*

Decisio DLXVIII.

1 DOmini eenſuerunt non eſſe apponendum ſequeſtrum in præiudicium Coadiuti, quoniam, † quidquid fecerit Coadiutor, non poteſt nocere Coadiuto, qui per 30. annos, & vltra fuit in poſſeſſione præceptoriæ, 2 & † ea non eſt priuandus, nee à ſequeſtro incipiendo, *cap. 1. d. ſequeſtr. poſſ. & fruct.*

Nee obſtat prætenſio, quod iſta præeeptoria ſit ad nutum amouibilis, ſi quidem ſuper hoc pen-4 det lis, Vnde † non eſt exequenda ſententia, antequam feratur.

Nee obſtat dicere, quod iam alteri fuit facta collatio, & data poſſeſſio, ae præceptor iſte amotus, quoniam non oſtenditur, quod habuerit ſe pro ſpoliato.

Et ita decíſum, &c.

E O D E M

Interamnen. Hæreditatis de Brunellis.

Lunæ 21. Maij 1607.

S V M M A R I A.

1 *Mandatum de manutenendo datur poſſeſſori.*
2 *Petens immiſſionem, & narrans aduerſarium contra iuris debitum detinere fatetur illum ſaltim de facto poſſidere.*
3 *Mandatum de manutenendo abſque citatione poſſeſſoris eſt nullum.*
4 *Iudex appellationis cum clauſula non retardata executione poteſt executionem reuocare, ſi ſit iniuſta, vel nulla.*
5 *Statotum continuans poſſeſſionem defuncti in heredem non habet locum, quando poſſeſſio eſt per alium occupata ante ipſius hæredis aditionem.*

Decisio DLXIX.

DOmini diaerunt dandum eſſe mandatum de manutenendo Iulio, & fratribus de Brunellis, † qui ſunt poſſeſſores, vt pro- 1 bant teſtes, primus ſuper 8. ſecundus ſuper 7. & alij in ſummario num. 5. fuit namque eapta poſſeſſio à Brunellis de menſe Nouembris quæ pro puellis fuit poſtea capta de menſe Decembris vt ibi per teſtes, & tanto magis quia Aurelia tutria, & curatrix Andreæ, & Clarieit, † dum petit 2 puellas immitti in poſſeſſionem, dieit quod contra iuris debitum detinentur per aduerſarios, & ſic fatetur illos ſaltim de facto poſſidere, *vt in ſummario num. 2.*

Non obſtat mandatum de manutenendo conceſſum puellis à Iudiee, † quia nulliter proceſſit abſ- 3 que eitatione Brunellorum, qui erant eitandi tamquam poſſeſſores *Galeott. dec. 125. Couar. prac. q. 17. num. 5. & Rota coram Illuſtriſſ. D. Cardin. Mellino in cauſa Preneſtin. Molendini 16. Februarij 1604. & ſæpe alias.*

Non obſtat, quod mandatum de manutenendo fuerit datum per cedulam, à quo fuit appellatum, & cauſa appellationis commiſſa in Rota ſine præiudicio legitimæ executionis, quia, † facta executio- 4 ne, non impeditur Iudex appellationis illam reuoeare, ſi non eſt iuſta, vel valida, *vt fuit deciſum in Rota coram ſel. recor. Clem. VIII. tunc Rota Auditore in vna Romana Caſalis, 24. Nouembris 1581. quam Rota probauit, & coram R. P. D. meo Decano in Placentina Fideiuſſionis 22. Iunij 1592. & in hac cauſa in reſolutionibus memoralium 22. Decembris 1604. & in terminis mandati de manutenendo coram bo. mem. Gyptio in Hiſpalen. & Caurien. permutationis 11. Maij 1596.*

Non obſtat ſtatutum eontinuans poſſeſſionem in hæredem, quia immò facit pro Brunellis, qui ſunt hæredes ex teſtamento, & non poteſt prodeſſe Aduerſariis, quia † non procedit, quando poſſeſ- 5 ſio eſt per alium occupata, antequam hæres adeat hæreditatem, *Bald. in rubr. de cauſ. poſſ. & propr. & alij alleg. per Gabr. de acq. poſſ. concl. 9. num. 18. lim. 12.*

Ex quibus ita deciſum fuit, &c.

R. P. D.

R. P. D. BVCABELLA

ANCONITANA PRÆDIJ.

Veneris 12. Maij 1634.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento emptionis cum clauſula conſtituti, actuali apprehenſione, deſcriptione, in catastro, ſolutione collectarum, & onerum Cameralium, cultura, mutatione colonorum, fructuum perceptione, & aliis actibus poſſeſſoriis.*

2 *Poſſeſſionem probanti de tempore motæ litis danda eſt manutentio.*

3 *Fructuum perceptio quando non probet poſſeſſionem percipientis.*

4 *Confeſſione propria nulla eſt maior probatio.*

5 *Teſtes hinc inde contrarij conquaſſantur.*

6 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis ſufficientem facit probationem ad effectum manutentionis, alia in poſſeſſione non exiſtente.*

7 *Petitorium reſpicientia non attenduntur in iudicio manutentionis.*

DECISIO DLXX.

DOmini dixerunt, Ianuario dandum eſſe mandatum de manntenendo in poſſeſſione prædij Marianæ, & bonorum, de 1 quibus agitur, † Quia conſtat de illius poſſeſſione de tempore motæ litis nedum ex inſtrumento emptionis cum clauſula conſtituti, ſed etiam ex actuali apprehenſione, ac deſcriptione in Cataſtro, & ſolutione collectarum, & onerum Cameralium, cultura, mutatione colonorum, fructuum perceptione, & aliis actibus poſſeſſorius, qui bene probantur ex iuribus, *de quibus in* 2 *ſummario Ianuarij à num. 1. vſque ad* 11. & ideo † non poteſt illi denegari manutentio, §. *retinendæ. Inſtit. de interd. l. 1. ff. vti poſſid.*

Non obſtans teſtes dati in ſummario Gaſparis num. 5. deponentes fructus d. prædij Marianæ recollectos, & habitos à Petrobello ipſius Gaſparis auctore.

Quia aliis teſtes dati in ſummario Ianuarij n. 14. 3 † deponunt, fructus fuiſſe perlatos ad Petrum bellum de ordine Ianuarij, & datos in ſolutum eidem Petrobello in extinctionem eius, quod idem Ianuarius illi debebat, & teſtis datus, in eodem ſum. num. 17. dicit, Ianuarium requiſiuiſſe à Petrobello quietantiam dd. fructuum, & Petrumbellum obtuliſſe illam facere quandocumque ipſe Ianuarius vellet; quorum teſtium depoſitiones viſæ fuerunt præualere depoſitioni dd. teſtium pro Gaſpare datorum: quia cum ipſis omnino conſonat apocha, ſiue quietantia effectualiter facta à d. Petrobello, in qua expreſſè aſſerit, ea computaſſe, ac bona feciſſe, totum frumentum, vinum, & alia habita annis præteritis ex d. Ianuarij prædio, vt in ſummario eiuſdem n. 13. & ſic concurrit propria confeſſio auctoris ipſius 4 Gaſparis, † quia nulla maior probatio, *l. cum te, C. de tranſact. Surd. conſ. 143. num. 29. Rot. coram s. m. Greg. XV. dec. 143. num. 3. & coram Card. Caualer. dec. 105. num. 4.*

Vltra quod in omnem caſum teſtes prædicti 5 hinc inde examinati † ad inuicem conquaſſantur, ita vt in eorum depoſitionibus fundamentum fieri non poſſit, & ſic firma remanet probatio poſſeſſionis Ianuarij ex iuribus pro eo, vt ſupra, in ſummario datis, & præſertim ex inſtrumento corporalis, & actualis poſſeſſionis effectualiter captæ ſummario num. 2. † quod etiam per ſe ipſum probationem facit ſufficientem ad effectum, de quo agitur, cum non 6 doceatur, alium de eo tempore extitiſſe in poſſeſſione, *l. prædia. cum not. ff. de acq. poſſ. Menoch. de retin. remed. 3. num. 376. Caſ. de Graſſ. dec. 3. in princ. de cauſ. poſſ. propr & Rot. coram Seraph. dec. 1065. num. 2.*

Neque ad rem faciunt teſtes inducti ad probandum, Ianuarium pro d. Petrobello de pecuniis ipſius prædium ſupradictum emiſſe, Quia † hoc reſpicit 7 petitorium, non autem poſſeſſorium manutentionis, de qua hodie ſtrictè agitur.

Et ita, &c. vtraque, &c.

CARDINALI LANCELLOTTO

CARTAGINEN. CANONICATVS.

Lunæ 25. Maij 1595.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio non capitulariter tradita ſuſtinetur, ſi Capitulares viderint, & non contradixerint, vbi quæ non habeantur pro contradictione, & num. 5.*

2 *Contradictio, quæ non eſt in ipſo actu apprehenſionis poſſeſſionis, ſed poſt non impedit actum prius legitime conſummatum, & num. 6.*

3 *Poſſeſſio anterior dicitur etiam ſi per punctum, vel momentum.*

4 *Contradictio vnius de Capitulo non attenditur, ſed quod fit ab illius maiori parte.*

7 *Denegatio diſtributionum, quæ fit Canonico ab aliquibus Capitularibus non tollit poſſeſſionem ab ipſo iam adeptam.*

8 *Poſſeſſio poſterior non attenditur, vbi anterior poſſeſſor non habuerit ſe pro ſpoliato.*

9 *Confeſſiones factæ coram Iudice incompetente non præiudicant.*

10 *Nec factæ à procuratore, de cuius mandato non conſtet.*

11 *Confeſſiones circa poſſeſſionem aduerſarij non præiudicant quo ad manutentionem, ſi ex coniecturis, & circumſtantiis facti appareat, eſſe intelligendas de naturali, & de turbationibus facti.*

12 *Sequeſtro, & ſequeſtrariorum deputatione an amittatur poſſeſſio, & num 13.*

13 *Taciturnitas an præiudicet quoad poſſeſſionem.*

DECISIO DLXXI.

QVæ latè deducta fuerunt contra deciſionem in hac cauſa factam ſuper manutentione D. Caxæ concedenda ad quatuor potiſſimum capita reducebantur. Primo ſcilicet, quod poſſeſſio non fuerit ei tradita ſciente, & patiente Capitulo, quinimmo fuerit contradicta tam ante actum traditionis poſſeſſionis, quam in ipſo actu, quam poſt eumdem actum. Secundo quod habuerit ſe pro ſpoliato per confeſſiones factas in recurſibus Regiis. Tertio, quod conſentiendo ſequeſtro, & nominando ſequeſtratarios ſibi circa poſſeſſionem præiudicauerit. Quarto ex taciturnitate nouem, aut decem annorum à die appoſiti ſequeſtri poſſeſſionem amiſiſſe viſum fuit.

Quibus non obſtantibus, maturè tamen, & diligenter diſcuſſis, Domini ſteterunt in deciſis.

Et quantum ad primum veritas eſt, vt in alia deciſione relatum fuit, quod poſſeſſio fuit tradita

Digitized by Google

ſpeciali procuratori Caxæ de mandato Archidiaconi
Carthaginen. illam tradentis nomine Capituli, &
vti illius poſſidentis, & ab eodem procuratore ac-
ceptata in Capitulo exiſtentibus, & videntibus, &
non reclamantibus Epiſcopo, Decano, & omnibus
aliis Capitularibus de more congregatis, & ideo,
quatenus adeſſe poſſet aliqua difficultas circa pote-
ſtatem Archidiaconi Carthaginen. & quod non fue-
rit tradita ab Epiſcopo, ſiue de eius mandato, quod
1 tamen non videtur adeſſe; † nihilominus cum tam
Epiſcopus, quam alij Capitulares viderint tradi hu-
iuſmodi poſſeſſionem, legitimam reddidit, illam-
que iuſtificat, *vt ex dec. Caſſad. 8. de cauſ. poſſ. &
propr. in hac cauſ. & ſæpe in aliis deciſum fuit in Rota.*

Nec allegatæ contradictiones releuant; licet enim
ante huiuſmodi traditionem poſſeſſionis, quando
Archidiaconus de Lorca inſtabat tradi poſſeſſionem
Caxæ vti electo à maiori parte contradicendo, quod
non daretur Vald. vti à minori parte electo, Vice-
uerſa procurator Vald. etiam inſtaret, quod poſſeſ-
ſio ſuo principali daretur, alias de nullitate; Tamen
ex hac petitione procuratoris Vald. non inducebatur
contradictio poſſeſſionis Caxæ, ſed vnuſquiſque ius
ſuum proſequebatur, cum nemo poſſeſſionem alte-
rius impugnaret, ſed quilibet ſibi dari prætenderet;
& eodem modo procedit decretum Epiſcopi de tra-
denda poſſeſſione Vald. maximè quia Epiſcopus non
dixit, non eſſe tradenda Caxæ, & nihilominus cum
poſt huiuſmodi petitionem, & decretum Epiſcopi,
tam ipſe Epiſcopus, quam alij Capitulares viderint,
quod illis non obſtantibus tradebatur poſſeſſio Ca-
xæ, & tacuerint, & id paſſi fuerint, iſte conſenſus
Capituli ſufficit, etiam ſi prius adfuiſſet aliqua con-
trouerſia.

Quantum ad contradictionem in ipſo actu tradi-
tionis poſſeſſionis illa non adeſt, nam licet, Cano-
nicus Alfonſus Rodriguez dixerit, Archidiaconum
Carthaginenſem attentaſſe in tradendo poſſeſſionem
D. Caxæ, & petierit exequi decretum Epiſcopi ad
fauorem Vald. tamen, vltra quod iſte actus ſiue pro-
teſtatio non concludit ad contradictionem poſſeſſio-
ni Caxæ, adhuc tamen nihil obſtat, quia non fuit in
ipſo actu apprehenſionis poſſeſſionis, nam non di-
citur in dicto actu, quod fuit tradita poſſeſſio con-
tradicente Canonico Alfonſo Rodriguez, ſed fuit
factus poſt adeptam à procuratore Caxæ poſſeſſio-
nem. Imo inter poſſeſſionem Caxæ, & hanc peti-
tionem, ſiue proteſtationem Alphonſi Rodriguez
adeſt actus, ſiue proteſtatio Archidiaconi de Lorca,
& decretum Epiſcopi mandantis id, quod ab eo
2 mandatum extiterat. Vnde † talis contradictio,
quæ non eſt in ipſomet actu apprehenſionis, ſed poſt
apprehenſam poſſeſſionem, non impedit actum prius
legitimè conſummatum, *vt in indiuiduo fuit deciſum in
cauſa Calaguritana Beneficij de Anthol. prima Februa-
rij* 1608. *coram R.P.D. meo Sacrato*, & merito, quia,
3 † vt poſſeſſio dicatur anterior ſufficit, quod ſit an-
terior per punctum, vel momentum temporis, *Caſſad.
dec. 20. ante n. 2. de præb. & fuit dictum in illa Tiburti-
na Caſtrorum coram R.P.D. meo Marcomontio.*

Præterea in omnem euentum hæc fuiſſet ſolum-
4 modo contradictio vnius d. capitulo, † quæ nihil
operatur, cum debeat attendi quod fit à maiori par-
te Capituli, *cap. 1. & tot. tit. cum ibi not. de his quæ
5 fiunt à maiori parte capit.* maximè, † quia Epiſcopus,
& omnes Capitulares viderunt poſſeſſionem tradi-
tam Caxæ, & audierunt contradictionem Alfonſi
Rodriguez, & nihilominus paſſi fuerunt, vnde præ-
dictam poſſeſſionem, vt dictum fuit, ratificarunt, &
approbarunt.

Quantum ad contradictiones poſt adeptam à Ca-
pitulo poſſeſſionem nec etiam releuant, cum ſatis
ſit, poſſeſſionem fuiſſe anteriorem, † nec illæ impe- 6
diant actum legitimè conſummatum ex iam dictis;
vltra quod tractatus facti in aliis capitulis poſt illud,
in quo fuerat facta electio, & tradita poſſeſſio ſi be-
nè ponderentur, non concludunt ad poſſeſſorium,
ſed fuit actum, quis habendus eſſet pro Canonico,
& quis habuiſſet maiorem partem votorum & cui
eſſet reſpondendum de diſtributionibus, † quarum 7
denegatio facta Caxæ ab aliquibus Capitularibus
non tollit poſſeſſionem iam ab ipſo adeptam. † Ad 8
poſſeſſionem Vald. fuit alias reſponſum, quod non
debet attendi tamquam poſterior poſſeſſioni D. Ca-
xæ, cui quidquid ab eodem Vald. & Capitularibus
actum fuit, non nocet, cum nunquam habuerit ſe pro
ſpoliato, & poſſeſſionem animo retinuerit; Teſtes
autem deponunt de poſſeſſione Vald. prout tradita
fuit in Capitulo, & prout probatur ex publico in-
ſtrumento illius Capituli.

Quo vero ad ſecundum quod Caxa in prouiſioni-
bus Regiis habuerit ſe pro ſpoliato fuit in alia de-
ciſione reſponſum, quod † confeſſiones factæ coram 9
Iudice laico, & pœnitus incompetente non probant,
quod † aliquæ fuerunt factæ a procuratore non ha- 10
bente ſufficiens mandatum, & quod † coniecturis, 11
& circumſtantiis facti apparet, quod omnes verifi-
cantur ſolum reſpectu naturalis poſſeſſionis, ſcilicet
in illis turbationibus facti, quando fuit per vim à
Barigello à Sede ſui Canonicatus Caxa eiectus, vt pa-
tet ea ipſis prouiſionibus, & ex iis, quæ illas præ-
ceſſerunt, & ſubſecuta ſunt in alia deciſione dedu-
ctis, quæ DD. placuerunt.

Circa tertium quod Caxa † amiſerit poſſeſſionem 12
per ſequeſtrum, & deputationem ſequeſtrariorum,
iuxta dec. Put. & alias allegatas, cum ſequeſtrum non
fuerit à Rota appoſitum animo priuandi quem poſ-
ſeſſione, ſed ſolum cauſa cuſtodiæ, & per modum
prouiſionis, ſicut hoc non priuat partem ſua poſſeſ-
ſione, ita nec nominatio ſequeſtratorum, & alij
actus in executionem huiuſmodi ſequeſtri facti,
quidquid ſit, quando apponitur in vim, *clem. 1. de
ſequeſtr. poſſ. & fruct.* quo caſu conſtat de animo Iudi-
cis volentis priuare poſſeſſione *& procedunt allegatæ
dec. Put.* prout iam iſte articulus ex profeſſo diſcuſ-
ſus, *& deciſus fuit in cauſa Calaguritana de Ormilla
prima Ianuarij* 1608 *coram R. P. D. meo Sacrato.*

Quantum ad vltimum, quod Caxa † per tacitur- 13
nitatem a die ſequeſtri amiſerit poſſeſſionem, nihil
etiam releuat, tum quia ſemper ſuſtinuit litem, &
fecit ſuas probationes, quæ nihil ei præiudica-
runt reſpectu poſſeſſionis, tum quia non eſt decur-
ſum tempus decem annorum, ne dum vſque ad
diem, qua cæptum fuit agi de manutentione, ſed
neque vſque ad præſens, tum quia, cum poſſeſſio
non fuerit ab aliquo occupata, ſed de ordine Rotæ
cuſtodita, ſemper præſumitur continuata in Caxæ
legitimum procuratorem de tempore motæ litis ex
vulgatis regulis.

Et ita deciſum, &c.

LITTA

Regien. Beneficij.

13. Ianuarij 1597.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, Parito Breui, tribuit iuriſdictionem con-
ditionaliter, quatenus breui ſit paritum, & ideo
ante non poteſt mandatum de manutenendo con-
cedi & num. 3.*

2 *Man*

Digitized by Google

2 *Mandatum de manutenendo nullum eſt reuocandum.*

3 *Conditionis pendentia operatur iuriſdictionis ſuſpenſionem, donec conditio purificetur.*

4 *Eiectus à poſſeſſione cum mandato de manutenendo reputatur ac ſi nunquam poſſediſſet.*

5 *Continuans poſſidere non dicitur pati poſſidere alium.*

6 *Duo inſolidum eamdem rem, eodemque tempore poſſidere eſt impoſſibile.*

7 *Mandatum de manutenendo dari non poteſt à Iudice cum clauſula, Parito breui, contra eum, qui breue nititur.*

DECISIO DLXXII.

DOmini tenuerunt mandatum de manutenendo alias datum Laurentio Gabriono eſſe reuocandum ea potiſſimum ratione, quia cauſa erat mihi commiſſa
1 cum clauſula, Parito Breui, † quæ operatur, vt Iuriſdictio intelligatur tributa conditionaliter, quatenus ſit paritum Breui, & non alias, *Put. dec. 16. vt lit. pend. Caputaq. dec. 16. part. 2.* Vnde, cum adhuc non conſtet de paritione Breuis, merito defectu
2 Iuriſdictionis non ſuſtinetur d. mandatum, & vti nullum venit reuocandum, *arg. cap. & ſi clerici de*
3 *iudi. & l. 1. cap. ſi à non compet. iud.* † pendentia enim d. conditionis operatur ſuſpenſionem iuriſdictionis, vſquequo purificata ſit ipſa conditio, *l. neceſſario de peric. & com. rei vend. l. Thaus ancilla. §. ſtichus. ff. de fideic. lib. cum aliis per Cephal. conſ. 17. num. 21. & per Ruin. conſ. 181. num. 2. lib. 1.*

Nec obſtare dixerunt Domini, quod Marianus in executionem dicti Breuis acceperit poſſeſſionem,
4 quia, † cum ab ea fuerit eiectus mediante d. mandato de manutenendo, eſt, ac ſi poſſeſſionem nunquam habuiſſet, ſtante quod, † qui continuat poſ-
5 ſidere, non dicatur pati alium poſſidere, cum † im-
6 poſſibile ſit quod duo eodem tempore eiuſdem rei inſolidum poſſeſſores ſint, *cap. inter dilectos, de fid. inſtr. & in l. 3. §. ex contrario. ff. de acq. poſſeſſ.* & quod † ſtante commiſſione cum d. clauſula non poſſit dari mandatum de manutenendo contra eum qui nititur breue, *tenuit Rota in vna Conchen. Praſtimonij 11. Decembris prædicti coram R. P. D. Decano, &c.*

CARDINALI SACRATO

CÆSARAVGVSTANA DISTRIBVTIONIS.

Lunæ 25. Iunij 1607.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur anteriori poſſeſſori.*

2 *Poſſeſſor anterior non amittit poſſeſſionem per alterius immiſſionem nullam.*

3 *Citandus eſt Rector Parochialis in executione litterarum ſuper diſmembratione bonorum, eiuſdem.*

4 *Iudex executor deputatus cum clauſula, vocatis vocandis, procedere, debet via iudiciaria.*

5 *Nec poteſt abſque vitio attentatorum ad effectualem executionem procedere intra decem dies datos ad appellandum.*

6 *Validitas Vnionis concernit petitorium, & non impedit interim manutentionem.*

DECISIO DLXXIII.

COnſuerunt Domini Eccleſiæ Parochiali † dandum eſſe mandatum de manuteneudo, quia de eius anteriori poſ- 1
ſeſſione non dubitatur, ſed tantum ambigitur de priuatione mediantibus immiſſionibus datis ab Executoribus literarum Vnionis prætenſæ per Collegiatam de Baroca, quas immiſſiones Domini exiſtimarunt fuiſſe minus legitimas; & ideo † per illas parochialem minimè ami- 2
ſiſſe ſuam poſſeſſionem, *iuxta not. in cap. conquerente. de reſtit. ſpoliat. Boer. dec. 238.*

Quod autem fuerint minus legitimæ deducebatur quantum ad geſta per Officialem Terulen. quia † non fuit citatus Rector parochialis, de cuius bo- 3
norum diſmembratione agebatur, *cap. 1. de reb. eccl. non alien. lib. 6.*

Quantum ad geſta per Vicarium Cæſarauguſtanum, quia ipſe fuerat † deputatus cum clauſula, 4
vocatis vocandis, quod caſu tenebatur procedere in forma iudiciaria, *Felin. in cap. de cætero, num. 10. de re iudic. Rot. dec. 32. de reſcript. in antiq.* & conſequenter † abſque vitio attentatorum non poterat, 5
vt fecit, intra decem dies datos ad appellandum procedere ad effectualem executionem, *c. non ſolum, de appell. in 6. cum concord.*

Quæ dicebantur † circa validitatem vnionum, 6
viſa ſunt Dominis concernere petitorium, & ideo non eſſe interim retardandam manutentionem, & quantum ad prætenſam immiſſionem obſtare viſum fuit, quod literæ Collegiatæ adhuc non eſſent iuſtificatæ, &c.

PENIA

ABVLEN. SEPVLTVRÆ.

Lunæ 21. Februarij 1611.

SVMMARIA.

1 *Sepulturæ quaſi poſſeſſio, & ius prohibendi, ne alij ibi ſepeliantur, acquiritur ex illatione cadauerum.*

2 *Sepulchrum quis habere non poteſt quoad proprietatem, ſed quoad vſum, & priuatiuè quoad alios.*

3 *Poſſeſſio quoad vnum actum propter generalitatem tituli & cauſæ trahitur ad omnes alios ſub eodem titulo, & cauſa comprehenſos.*

4 *Ius, ſeu facultas ponendi tumbam, vel tumulum dicitur conſecutiuum, & acceſſorium ad ius ſepeliendi.*

5 *Poſſeſſio capta de principali trahitur etiam ad acceſſoria, & conſecutiua.*

6 *Monumentum, vel memoria nomen vix retineri poteſt abſque Epithafiis ſeu ſepulchralibus inſcriptionibus.*

7 *Manuteneri non poteſt, qui ſe habuit pro ſpoliato. Lim. vt num. 8.*

8 *Præiudicare quis alteri non poteſt ſine ſpeciali mandato in his, quæ pendent ab ipſius animo.*

Decisio DLXXIV.

DIe 21. Februarij præſentis anni 1611.
retuli hanc cauſam in Rota ſoper dubio,
An D. Didaco de Spinoſa eſſet dandum
mandatum de manutenendo; Et Domi-
ni vtraque parte informante dandum cenſuerunt,
quia, cum in Sepultura, de qua agebatur in Capella
maiori exiſtente in Parochiali Eccleſia Oppidi de
Martioi annoz Abulen. diœceſis D. Didacus de Spi-
noſa pater huius Didaci iunioris, oſſa bo. me. Cardi-
nalis de Spinoſa ſui patrui, & eius primogenitorum
ſepelierit, ibique Sepulchra cum inſignibus, & ef-
figie Cardinalis conſtrui fecerit, & vltimo loco D.
1 Didacus pater ibidem ſepultus fuerit, † per illatio-
nem cadauerum acquiſiuit legitimam ſepulturæ quaſi
poſſeſſionem, & ius probibendi aliis, ne ibi Sepe-
liantur, *Hoſt. in cap. abolenda. propè fin. num. 18. verſ.
ſed nunquid. de ſepult. quem ibi communiter ſequuntur
Canoniſtæ. Ioan. Andr num. 2. verſ. quæris hic. Ant. de
Butr, num. 3. Zabarell. num. 2. Panormit. num 6. &
tenuit Rota in vna Pampbilonen. Sepultura die 4. Maij*
2 1584. *affirmantes.* quod, † licet quis non poſsit ha-
bere ſepulchrum quoad proprietatem, poteſt tamen
habere quoad vſum, vt ſcilicet ipſe, & ſui ibi ſepe-
liantur, adeo quod eis inuitis alius ibi ſepeliri non
poſsit.

Neque ad rem pertinebat, quod pro parte Di-
daci non doceretur de quaſi poſſeſsione apponendi
tumbam, Quia cum in litteris Greg. XIII. & in
concordia inita inter Cardinalem de Spinoſa, & in-
colas præfati Oppidi daretur facultas non ſolum
conſtruendi ſepulturas, ſed etiam tumulos, ſigna,
3 & lapides erigendi, † propter generalitatem tituli,
& cauſæ poſſeſsio circa vnum actum trahitur ad
omnes alios comprebenſos ſub cauſa, & titulo, *Bald.
in l. 1. num. 24. verſ. tu dic. C. de mancip. liber. Felin. in
cap. cadiris, n. 19. in fin. verſ. dicit Bald. de præſcript.
Rot. in vna Toletana Annatarum die 16. Februarij 1571.
coram bo. mem. Canuccio tunc Rotæ Auditore.*
4 Supradictis accedebat, quod † iſta facultas, ſeu
ius ponendi tumbam, ſeu tumulum tamquam con-
ſequutiuum & acceſſorium ad ius ſepeliendi cen-
5 ſendum erat, Vnde † poſſeſsio capta de principali
procul dubio trahitur ad acceſſoria, & conſequutiua,
Crauett. conſ. 54. in ſ. iis quæritur primo num. 14.

Et propter eamdem rationem idem iudicium
factum fuit de Epithaphiis, ſeu ſepulcbralibus in-
ſcriptionibus, quæ ſimiliter pertinent ad commu-
6 nem ſepulturæ vſum, & † ſine quibus vix monumen-
tum, vel memoriæ nomen retineri poteſt, *vt latè do-
cuit Ioannes Chiracanus lubecen. lib. 3. de funerib. Roma-
nor. cap. 19. & multis ſequentibus.*

Neque obſtabat, quod dicebatur facultatem con-
ſtruendi tumulos, & Epithaphia fuiſſe conceſſa cum
conditione, quatenus ſeruitium Eccleſiæ non impe-
diant, Quia fuit dictum id pro parte Communitatis
non probari, neque intelligi cum impedimento ſer-
uitij Eccleſiæ, vel Cultus Diuini.
7 Denique non obſtabat, quod Didacus, † qui ſe
habuerat pro ſpoliato petendo reſtitutionem, non
poſſet manuteneri, Quia inſtantia non fuit facta ab
8 ipſo Didaco, ſed ab alio eius nomine, † qui
non potuit ei præiudicare ſine ſpeciali
mandato, cum hoc ab ipſius animo
dependeret, *l. 3. §. in amit-
tenda. ff. de acq.
poſſ. &c.*

EODEM

Hipporegien. Capellæ.

Veneris 19. Aprilis 1606.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur anteriori poſſeſſo-
ri. Ampl. vt num. 2.*
3 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum illius adeptio-
nis.*
4 *Probatio ſemiplena ſufficit pro manutentione.*
5 *Poſſeſſio poſterior non eſt manutenibilis.*
6 *Manutentio an competat in bonis ex poſſeſſione Ec-
cleſia pendet ab eo, an ad eamdem Eccleſiam
pertineant.*

Decisio DLXXV.

CVm Carolus Bernardinus acceperit
poſſeſſionem bonorum, de quibus
agitur die 12. Aprilis anni 1600.
prout in proceſſu paruo fol. 2. vbi repe-
riebantur ſpecificata omnia bona,
quorum capta fuit poſſeſſio, & Turinus Turinettus
eorumdem bonorum acceperit poſſeſſionem ſub die
22. eiuſdem menſis, conſequenter † Carolo priori 1
dandum fuit mandatum de manutenendo, *l. 1. §.
huius autem interdicti. ff. vti poſſid. §. retinendæ. Inſt.
de interd.* & † maximè quia Carolus auctore Prætore 2
accepit poſſeſſionem, quam ſeruatis ſeruandis in
executionem litterarum Apoſtolicarum ſibi tradi-
derat Vicarius Epiſcopi Hipporegien. earum Exe-
cutor, *l. iuſtè poſſides ff. de acq. poſſ. Dec. conſ. 125.
num. 3. verſ. nam cum D. Antonius.*

Poſſeſſio autem probatur † tum per inſtrumen- 3
tum poſſeſſionis, *Rot. in vna Romana Vineæ 23. Iunij
anni 1581. coram bo. me. Robuſterio*, tum per teſtes
facientes ſemiplenam probationem, nam probatio
ſemiplena ſufficit, *Alex. conſ. 103. num. 3. lib. 7. Dec.* 4
conſ. 56. num. 1.

Poſſeſsio autem Turini † poſtea capta non erat 5
manutenibilis, *cap. licet cauſam, de probat. Bart. in
l. ſi duo. num. 4. ff vti poſſid. Menoch. tract. de retin.
remed. 3. num. 726.*

An autem reſpectu Capellæ Sancti Martini,
quam Turinus poſsidere prætendebat danda eſſet
ſibi manutentio in bonis, † pendebat ab eo, An 6
prædicta bona ad Capellam pertinerent, de quo
particulariter erat viden. &c.

CARDINALI SACRATO

Nullius Prioratus, seu Præceptoriæ.

Veneris 10. Iunij 1611.

SVMMARIA.

1 *Parochialitatis ſigna ſunt exactio decimarum, &
perceptio iuris ſepulturæ.*
2 *Manutentio competit ſtante poſſeſſione.*
3 *Cura, quamuis exerceatur per Capellanos ad nu-
tum amouibiles, dicitur eſſe penes deputantem
illos.*

4 Duo

4 *Duo in Solidum non poſſunt eamdem rem poſſidere.*
5 *Poſſeſſio inſtrumentalis altero exiſtente in poſſeſſione non ſuff agatur.*
6 *Ceſſione dicitur cedens cadere à poſſeſſione.*
7 *Remedia poſſeſſoria non competunt illi, qui cecidit à poſſeſſione facto proprio.*

Decisio DLXXVI.

PRo Monaſterio Collis Modij ſolo
informante fuit teotum, nempè illi
eſſe dandum mandatum de manute-
nendo exercendi Curam in Eccleſia
Sancti Petri reſpectu hominum San-
cti Pij, & in Eccleſia Sancti Liberatoris reſpectu
hominum Caporciani, ad quæ loca fuit tranſlatum
exercitiom Curæ ab Eccleſia Prioratus Sancti Ce-
ſidij, quæ per prius erat Eccleſia parochialis, &
matrix vtriuſque Caſtri, quæ Eccleſia propter bel-
la, & facinoroſos homines fuit diructa, & erat
membrum, ſeu grangia Monaſterij Collis Modij,
prout hæc omnia deponunt teſtes, quorum ſumma-
rium fuit datum; qoi vlterius deponunt, Monaſte-
rium eſſe in quaſi poſſeſſione exigendi decimas ab
hominibus dd. Caſtrorum, necnon etiam quam-
1 dam portionem iuris ſepulturæ, † quæ ſunt ſigna
parochialitatis, *cap. cum contingat de decim. c. ex par-
te Canonicorum de ſepulc. Card. in clem. 1. num. 10. de
offic Vic. Rom. conſ 356. num. 3. Mohed. deciſ. 5. de
decim. Verall. dec. 556. num. 2. part. 2. fuit dictum in
cauſa Vlixbonen. Iuriſconferendi* 2. *Septembris* 1505.
2 21. *Aprilis* 1606. *coram bon. mem. Litta.* † Quia poſ-
ſeſſione ſtante non eſt dubium competere manuten-
tionem, *§. retinendæ Inſt. de interd.* Et licet Mo-
naſterium non exercuerit curam per ſe ipſum, ſed
per Capellanos ad nutum amouibiles, vt dicunt
3 præfati teſtes, † non eo minus deſit curam eſſe pe-
nes Monaſterium deputans ſimilea Capellanos,
*Innoc. in cap. cum non ignores num. 2. de preb. Card.
conſ 30. in prin. Gemin. conſ 86. num 4. Uldr. conſ. 67.
num. 2. Rebuff. in prax tit. de diſpenſ. rat. ætat. verſ.
vel rarum proprio Rot. in cauſa Pampbilonen. Antela-
tionum relat. inter diuerſ. impreſſ. deciſ. 316. num. 2.
part. 1.*

Ex prædictis reſultare viſum fuit, quod poſſeſ-
4 ſio non poſſit dari Nouitio, quia † duo inſolidum
non poſſunt eamdem rem poſſidere, *l. 3. § ex con-
trario ff. de acq. poſſ. l. ſi vt certo. §. ſi duobus. ff. com-
mod.*

Nec facit, quod Nouitius acceperit poſſeſſionem
5 inſtrumentalem, Quia † alio nempe Monaſterio
exiſtente in poſſeſſione non ſuffragatur, *l. non id-
circo. C. de fid. inſtr. Rot. dec. 21. reſt. ſpol. in antiq. Ve-
rall. dec 336. par. 2. & 533. part. 3. fuit dictum in cau-
ſa Pennen. & Adrian. Beneficiorum relat. inter diuerſ.
impreſſ. deciſ. 801. num. 5. part. 1.*

6 Vltra quod, ſi quam habuiſſet cecidiſſet mediante
ceſſione, quam fecit ad fauorem Monaſterij, &
7 † illi, qui cecidit facto proprio non competunt re-
media poſſeſſoria, *Alex conſ. 6. num. 7. verſ. ſecun-
do reſpondeo. vol. 3. Pariſ. conſ. 1. num. 164. vol. 1. Rip.
in cap. ſæpe, num. 27. de reſtit. ſpol. Caſſad. dec. 4. n. 6.
eod. tit. Rot. in cauſa Romana Palatij de Ioachinis 26.
Nouembris 1571. & prima Iulij 1575. coram bon. mem.
Seraphino relat. inter. diuerſ. impreſſ. deciſ. 131. num. 1.
part. 1. &c.*

PENIA

Hipporegien. Capellæ S. Martini.

Veneris 21. Octobris 1611.

SVMMARIA.

1 *Eccleſiæ poſſeſſori non competit manutentio in illius bonis, quæ alius antea occupauit, ſed actio ſpolij Eccleſiæ nomine, & num 3.*
2 *Immiſſionem in vim gratiæ Rota non ſolet concedere, antequam gratia ſit iuſtificata, & n. 9.*
4 *Locationes cum adminiculis probant primum extremum in ſpolio.*
5 *Suſtentatio litis probat ſecundum extremum in ſpolio.*
6 *Spolij in iudicio an ſit oſtendendus titulus, & iuſtificanda gratia, & num. 8.*
7 *Præſumitur pro Executore, quod legitimè immiſerit.*

Decisio DLXXVII.

DIe 12. Maij proximè præteriti fuit di-
ctum in hac cauſa, quod cum conſtaret
de bono iure Turini, ſibi erat de ali-
quo opportuno iuris remedio proui-
dendum ad effectum, vt poſſet habere
poſſeſſionem bonorum ad beneficium San. Martini
ſpectantium.

Dato ergo particulari dubio, An Turino com-
peteret immiſſio, vel potiua actio ſpolij, vtraque
parte informante, & dubio maturè diſcuſſo Rota
cenſuit, quod † licet Turino non competeret ma- 1
nutentio reſpectu dd. bonorum, ex quo ipſe nun-
quam eorum apprehenderat poſſeſſionem, quam
Carolus Berardinus occupauerat paucis diebus an-
te, quam Turinus beneficij poſſeſſionem acce-
piſſet.

Neque immiſſio, quam † Rota non ſolet conce- 2
dere, antequam gratia petentis fuerit iuſtificata, ei
tamen † competebat actio ſpolij nomine Eccleſiæ, 3
ſiue Capellæ S. Martini, quam poſſidebat, ad re-
cuperationem bonorum, quibus Capella fuerat
ſpoliata, *Innoc. in cap. cum ſuper num. 4. & ibi Abb.
n. 21. verſ. ad tertiam quæſtionem de cauſ. poſſ. & propr.
idem Innoc. in c. litteris de reſt. ſpol. Rot. dec. 18. incip.
mortuo quodam Ambroſio de reſt. ſpol. in antiq.*

De poſſeſſione autem Eccleſiæ, ſiue Capellæ
reſpectu horum bonorum, & ſic de primo extremo
conſtabat tum ex locationibus Rectorum anteceſ-
ſorum, & etiam à Fauſtino factis, tum ex depoſi-
tionibus teſtium, & ſic ceſſabat difficultas ex eo
deducta, quod † ſolæ locationes non ſufficerent ad 4
probandum primum extremum, quia cum admini-
culis probant, *Ang. in l. officium num. 2. ff. de rei ven-
dic. Caſ. de Graſſ. dec. 38. alias 10. incip. reſolutum fuit
num. 7. de reſt. ſpol. cum adductis per Gabr. tit. de locat.
concl. 4 num. 16.*

De ſecundo extremo † conſtabat ex ſuſtentatio- 5
ne litis, & aliis adminiculis.

Nec refragabatur, quod Turinus teneretur
† oſtendere titulum Capellaniæ, & conſequenter 6
iuſtificare ſuam gratiam, alias ſola poſſeſſio non
ſuffragaretur, niſi foret diuturna, *Abb. in c. cum ſu-
per num. 22. de cauſ poſſ & propr. Rot. deciſ. 1. de
reſtit ſpol. in nou.* Quoniam fuit reſponſum Primo
Turinum iam oſtendiſſe titulum ſuæ prouiſionis ex
litteris apoſtolicis, quarum vigore ab Executore

7 fuerat in poſſeſſionem beneficij immiſſus, † pro qua
præſumitur, quod legitimè proceſſerit.
8 Secundo fuit reſponſum, quod † cum Turinus
reſpectu tituli, contra quem nihil fuerat oppoſitum,
eſſet pacificus poſſeſſor, & conſequenter poterat in-
tentare actionem ſpolij pro conſequendis bonis ad
ſuum beneficium ſpectandum, Nec ſibi præiudica-
bat deciſio in cauſa Volaterrana Capellaniæ coram
bo. me. Seraphino die 16. Nouembris 1594. quia
ibi ab Executore fuerat appellatum, & poſſeſſio fue-
rat attentata.
9 Tertio fuit reſponſum, quod † licet ad effectum
obtinendæ immiſſionis oporteat iuſtificare gratiam,
ad effectum tamen intentandi actionem ſpolij no-
mine ſuæ Eccleſiæ non tenebatur iuſtificare gratiam,
cum eſſet poſſeſſor beneficij, & haberet poſſeſſio-
nem tituli ab Executore, contra quem non fuerat
oppoſitum, &c.

R. P. D. PIROVANO

LEODIEN. CANONICATVS Tongren.

Veneris 22. Aprilis 1611.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur per inſtrumentum.*
2 *Canonicatus poſſeſſio capi debet capitulariter.*
3 *Poſſeſſio ſemel capta præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis non conſtito de poſſeſſione alterius.*
4 *Iudex ritè, & rectè procedens dando immiſſionem priuat poſſeſſione, ſecus ſi nulliter, & iniuſtè.*
5 *Executor cum clauſula, Amoto, dicitur mixtus, & aſſumere tenetur partes Iudicis, & procedere cum citatione, iuris ordine ſeruato, & appellationi deferre.*
6 *Manuteneri debet, qui non habuit ſe pro ſpoliato.*
7 *Poſſeſſio capta intra decem dies ad appellandum eſt attentata, & nulla.*
8 *Exceptio inualiditatis prouiſionis reſpicit altiorem indaginem, & non admittitur in ſummariiſſimo poſſeſſorio.*
9 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem Lim. vt num. 10.*

DECISIO DLXXVIII.

CHetado Voſio dandum eſſe mandatum
de manutenendo fuit reſolutum, quia
de poſſeſſione per eum capta ſub die
13. Octobris 1608. apparet ex inſtru-
1 mento, *de quo in ſummario n. 2.* † quod
bene eam probat, *l. prædia vbi Bart. num. 1. ff. de acq.
poſſ. leg. non idcirco vbi Bald. in princ. C. de fid. inſtr.
Put. deciſ. 360. num 8. lib. 1.* maximè quia capitulari-
2 ter tradita fuit † prout de iure requiritur, *gl. in c. ſi
capitulariter in verbo factam de conceſſ. preb. in 6.*
3 *Caſſad. de cauſ. poſſ. & propr. deciſ. 8.* & † in ea præſu-
mitur continuaſſe vſque ad tempus motæ litis, non
conſtito de poſſeſſione alterius, *Rot. diuerſ. deciſ. 62.
num. 6. part. 2. Put. deciſ. 17 lib. 2.*
Non obſtat, quod Gherardus Steuart fuerit im-
4 miſſus in poſſeſſionem de mandato Iudicis, † qui
ritè, & rectè procedendo priuat poſſeſſione, *Ang.
in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas num. 2. in fin.
ff. de acq. poſſ. Ferrett. conſ. 5. num. 9. in fin. lib. 1. & te-
nuit Rot. in vna Pennen. Adrien. Beneficiorum inter im-
preſſ. 802. num. 7. part. 1. diuerſ.*

Quia pro reſponſione fuit dictum, ſecus eſſe quan-
do nulliter, & iniuſte procedit, in caſu autem, de
quo agitur, nulliter proceſſit, quia in litteris aderat
clauſula, Amoto quolibet detentore, † per quam 5
tenebatur aſſumere partes Iudicis tamquam mixtus
Executor, & citare, & deferre appellationi *Felyn.
in c. de cætero. num. 9. de re iudic. Achill. dec. 6. num. 2.
& 5. ſuper reg. de trien.* haber enim hunc ſenſum
clauſula illa, vt teneatur Iudex iuris ordine ſeruato
procedere, *Bald. in rubr. de offic. deleg. n. 16. Mohed.
dec. 7. num. 5. de reſtit. ſpol.*
Vnde cum Executor ille non detulerit appella-
tioni interpoſitæ per Voſium, † quia ea propter 6
non habuit ſe pro ſpoliato, nedum videtur manu-
tenendus in poſſeſſione, *Put. deciſ. 419. in fin. lib. 2,*
ſed † poſſeſſio aduerſarij attentata, & nulla erit iu- 7
dicanda tamquam capta intra decem dies datos ad
appellandum, *Lancell. de attent. pend. temp. ad appell.
part. 2. cap. 11. per tot.*
Non obſtant quæ dicuntur de inualiditate pro-
uiſionis Voſij circa vacationem, quia † reſpiciunt 8
altiorem indaginem, nec admittuntur in ſummariiſ-
ſimo poſſeſſorio, *Rota in vna Romana Vineæ coram
Robuſterio inter impreſſ. 644. num. 8. part. 1. diuerſ.*
Non obſtat decretum irritans, cui videtur ſubia-
cere prouiſio Ordinarij, † quod inficit, & titulum, & 9
poſſeſſionem, *Caſſad. dec. 1. num. 2. de reſtit. ſpol. Rota
in Illerden. Parochialis inter impreſſ. 510. num. 5. lib. 3.
part. 3. diuerſ.*
Quia fuit dictum, prædicta † procedere, quando 10
decretum irritans fuiſſet iuſtificatum, ſed ante non
tollit detentationem, & inſiſtentiam facti, *prout
fuit reſolutum in cauſa Parmen. Prioratus coram bo. me.
Orano 16. Februarij 1598. & in cauſa Cuſentina Ca-
pellania. 28. Octobris 1601. coram Illuſtriſſimo Mel-
lino.*
Et ita vtraque parte informante Domini reſolue-
runt; &c.

IVSTO

BRACHAREN. RESIDENTIÆ.

Veneris 26. Iunij 1609.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo an detur in quaſi poſſeſſione non reſidendi, & num. 2.*
2 *Mandatum de manutenendo pendent à negotio principali non datur, niſi ipſo principali negotio terminato.*

DECISIO DLXXIX.

PEndente lite ſuper ſtatu Prioratus exi-
ſtentis in Eccleſia Parochiali B. Mariæ de
Oliucita Bracharen. diœceſis, ſcilicet, An
eſſet ſimplex beneficium, vel haberet
Curam animarum annexam, & requireret reſiden-
tiam, interim prætendebat modernus Prior ſibi dan-
dum eſſe mandatũ de manutenendo de non reſiden-
do ſub colore, quod probatum eſſet Anteceſſores
ſuos non reſediſſe, † quaſi probata hac quaſi poſſeſſio- 1
ne danda eſſet manutentio, *ex deciſione alias facta co-
ram R. P. D. meo Decano in cauſ. Brixien. San. Nazarij
26. Nouembris 1605.* fuit tamen reſolutum contra
ipſum Priorem informantem, † quoniam in hoc 2
caſu mandatum de manutenendo pendet à nego-
tio principali, quia ſi Prioratus eſt curatus, Prior
tenetur de iure, & conſuetudine reſidere; Qua pro-
pter

Digitized by Google

pter allegare non reſidentiam prædeceſſorum eſt allegare abſurdum contrarius, & ſic non terminato negotio principali non eſt concedendum mandatum de manutenendo, *vt fuit reſolutum coram Reuerendiſſimo Pacen. in cauſa Siracuſana Abbatiſſatus prima Decembris 1598. & coram me in Vlixbonen. Declarationis Concordiæ 5. Maij 1599. & ſæpe alias.*

Non obſtat allegata deciſio in cauſa Brixien. Quia ibi requirebatur Prior, vt reſideret in Collegiata Eccleſia San. Nazarij, & pro reſidentia fuit datum mandatum de manutenendo, ſed cum qualitate ſecundum ſtatum, in quo reperiebatur, vt Prior exercere poſſet functiones in Eccleſia Cathedrali, vbi erat Canonicus, & ſic vel nihil facit, vel facit contra informantem.

Et ita deciſum fuit, &c.

CARDINALI LANCELLOTTO

ALBANEN. BENEFICIORVM.

Veneris 27. Maij 1611.

SVMMARIA.

1 *Acta integra dici non poſſunt, vbi clarè apparet, quod aliqua non fuerunt tranſportata.*

2 *Tranſportare an ſufficiat ſola acta, immediatè præcedentis inſtantiæ, & non aliarum.*

3 *Tranſportatus non dicitur extractus, in quo non reperitur tranſportatio ad notata.*

DECISIO DLXXX.

FVit dictum, quod proceſſus non ſunt integri, nec legales, nam probatur, quod deficiunt quatuor teſtes examinati, ſiue repetiti citato Tagliaferro, quorum quartus fuit examinatus cum interrogatoriis pro eius parte datis, necnon plura conſtituta eiuſdem Tagliaferri, & alij actus, qui fuerunt tranſportati de prima inſtantia A. C. ad ſecunda Vicarij, nempe copia inditiorum in vna fol. 540. in alia fol. 170. copia quatuor teſtium repetitorum fol. 18. ac extractus actorum fol. 66. vt patet ex fide Notarij. Ab officio autem Vicarij ad officium Gub. coram quo cauſa in tertia inſtantia pendebat, tranſportata fuerunt regeſtrum factum coram Vicario fol. 368. item extractus factus coram A. C. fol. 170. item alius ſub die 9. Maij 1595. fol. 71. item alius ſub die 15. Maij 1596. fol. 540. vt ſimiliter patet ex alia fide Notarij. A quo officio Gub. fuerunt tranſportati A. C. coram quo cauſa fuit in quarta inſtantia introducta quinque extractus facti in cauſa inter Fiſcum, & Taliaferrum, videlicet vnus coram A. C. fol. 170. alius coram eodem fol. 71. alius coram eodem fol. 539. & alius coram Vicario fol. 368. & alius coram Gub. fol. 235. vt patet etiam ex alia fide Notarij. Dum verò cauſa coram A. C. in quarta inſtantia pendebat, fuerunt conſignati, & accommodati Franciſco de Liberatis ſex extractus tranſportati ab officio Gub. ad officium Vgolini Notarij A. C. videlicet vnus fol. 368. factus coram Vicario alius fol. 235. coram Gub. alius fol. 539. coram A. C. alius coram eodem fol. 170. alius coram eodem fol. 71. alius coram eodem fol. 75. vt patet in alia fide Notarij.

Qui extractus ab officio Gub. ad officium A. C. in quarta inſtantia tranſportandi, & dicto Franciſco ad effectum videan. accommodati non conſtat, quod fuerint amplius reportati, adhuc quietantia d. Franciſci remanet autentica.

Neque in ſecunda inſtantia coram Vicario, ſiue Pinzoco ab eo deputato, neque in ſexta coram bo.
1 me. Card. Maffeo conſtat, quod fuerint exhibiti, & propterea, cum clarè pateat, quod iſte extractus, præſertim verò conſtituta Tagliaferri, & quatuor teſtes ipſo citato examinati, ſiue repetiti non fuerunt tranſportati coram Cardinali Maffeo, acta, & proceſſus non poſſunt dici integri.

2 Neque obſtat, quod † coram Cardinale Maffeo ſatis fuiſſet tranſportare acta, quæ reperta fuerunt penes Notarium Vicarij, ſiue Pinzochi Iudicis ſuæ inſtantiæ, Vnde cauſa ante Cardinalem Maffeum deuoluta fuit, coram quo Pinzoco non conſtat, quod fuerint tranſportati, ſeu repetiti iſti extractus Franciſco Liberato conſignati, Quia hoc bene procedere poſſet, ſi dictus Cardinalis reuocaſſet ſolum ſententiam Pinzochi, ſed cum reuocaſſet etiam alias ſententias, & præſertim illa A. C. id facere non poterat, niſi viſis actis aliarum inſtantiarum, & præterea factis in prima inſtantia coram A. C. cuius ſententia fuit reuocata.

Neque obſtat, quod iſti actus, & extractus eſſent facti ante monitorium contra Tagliaferrum executum die 16. Maij 1595. ad docendum de legitima collatione beneficiorum intra biduum ſub pœna amiſſionis beneficiorum, quaſi quod tunc inceperit iſta cauſa collationis beneficij, non ante, ac inde actus facti prius non ſunt iſtius cauſæ, ſed p[illegible]io termini peremptorij antequam ad expeditionem cauſæ procederetur quod patet tū quia tali caſu non erat locus monitorio, ſed ſufficiebat citatio ad ſententiam, tum quia inter hoc monitorium, & ſententiam interceſſerunt ſolum tres dies, in quibus nihil fuit productum, aut probatum, vnde ſententia iuſtificari potuiſſet, tum quia dicta conſtituta, & teſtes examinati reſpiciunt principaliter cauſam collationis beneficij.

3 Præterea † in iſtis extractibus non reperitur adnotata aliqua tranſportatio manu Notarij de vna inſtantia ad aliam, vt fieri ſolet cum deſcriptione anni, menſis & diei, & adſunt aliqui errores, vt decretum de corrigendo, quod non legitur in manuali, & citatio ad videndum corrigi extractum in aliquibus verbis diſcordat ab ea, quæ reperitur in eodem manuali, & in extractu fol. 68. ſiue 69. non reperitur Bulla prouiſionis, & collationis per Tagliaferrum coram Vicario repetita citato, ſed ſolum fol. 42. adeſt quædam Bulla prouiſionis, quæ non conſtat, quod ſit illa repetita, vltra diſcordantiam in foliis, ſiue autem iſta euenerint per inaduertentiam illius, qui confecit manuale, ſiue per errorem Extractiſtæ, nihilominus cum extractus non iuſtificatur per originalia, aut alio modo, nec ſit adnotata tranſportatio manu Notarij, & allegentur iſti errores, non poteſt Iudex in eo ſe fundare.

Et ita deciſum, &c.

EMINENTISSIMO DOMINO Cardinali Pamphilio

SABINEN. PECVNIARIA.

Veneris 29. Martij 1610.

SVMMARIA.

1 *Sententiæ validitas probatur ex reuolutione actorum, ex quibus conſtet de iuriſdictione, mandato, citatione, & aliis requiſitis.*

2 *Reſpon*

2 *Reſponſionibus poſitionum dicitur renunciatum, ſi fuerit poſtea ad alios actus deuentum abſque proteſtatione, ſeu repetitione, huiuſmodi inſtantiæ, & non fuerit proceſſum ad coactionem.*
3 *Poſitiones non ſufficit eſſe admiſſas, niſi pars faciat alias diligentias, & inſtantias.*
4 *Iudex non tenetur officium ſuum non petenti impertiri.*
5 *Mandatum ſpeciale requiritur ad exigendum, vel quod quis habeat generalem bonorum adminiſtrationem.*
6 *Procuratoris conſtitutio facit præſumere, quod idem antea non eſſet procurator.*
7 *Iniuſtitia vt dicatur notoria debet eſſe talis, vt nullo colore velari poſſit.*

DECISIO DLXXXI.

PRopoſui dubium, An ſententia Rotalis ſit nulla, vel notoriè iniuſta, quod
fuit negatiuè reſolutum, & quantum
1 attinet ad nullitatem viſum fuit, † illam excludi ex ipſis actis, ex quibus
conſtat de iuriſdictione, mandato, & citatione, aliiſque requiſitis ad validitatem ſententiæ, & regulare eſt ea reuolutione actorum probari validitatem ſententiæ, *vt fuit dictum in cauſa Anconitana ſeparationis [...]ori 9. Iunij 1600. coram R.P.D. meo Lancellotto, & alias ſæpius.*

Nec releuare, quod pro parte Monialium non
fuerit reſponſum poſitionibus pro parte Principis
in actis datis, prout pro eius parte fuerat inſtatum,
2 quia dixerunt obiectum, ceſſare ex facto, † non ſolum. quia poſt illarum admiſſionem fuit deuentum
ad plures actus abſque aliqua proteſtatione, ita vt
videatur ab huiuſmodi inſtantia receſſum, *ad dec. Put. 118 lib. 2. cum ſimil.* ſed etiam quia Princeps non
procurauit, vt Moniales cogerentur ad reſpondendum
dictis poſitionibus intimidando illis monitorium,
3 & procedendo contra eas pro cenſuris, cum † non
ſufficiat, quod pars faciat admittere poſitiones, niſi
4 alias diligentias, & inſtantias faciat, † Iudex enim
non tenetur officium ſuum non petenti impertiri,
l. 4 §. hoc autem iud. cium, & ibi not. Bart. & alij communiter. ff. de dam. in fect.

Quo verò ad notoriam iniuſtitiam dixerunt, illam ceſſare ex deciſione in hac cauſa facta coram
R. P. D. meo Sacrato, in qua reſpondetur ad omnia,
quæ ad oſtendendum huiuſmodi notoriam iniuſtitiam deducuntur, & in ſpecie quod Cæſar Oddus, cui
dicuntur factæ ſolutiones, eſſet procurator Monialium, & ſolitus ſe immittere in negotiis Monaſte-
5 rij, tollitur ex eo, quod † ad exigendum requiritur
mandatum ſpeciale, vel quod haberet generalem
adminiſtrationem omnium bonorum Monaſterij,
l. vero procuratori: & ibi glo. & Doct. ff. de ſolut. quod
per teſtes pro parte Principis adductos non apparet
probatum; Vltra quod de anno 1588. & ſic poſt factas huiuſmodi ſolutiones Cæſar fuit conſtitutus
6 Procurator Monialium, † ex quo arguitur, quod antea non eſſe procurator, *ad l. cum ex filio §. filio. ff. de vulg. Pariſ. conſ. 43. num. 75. lib. 2.* Adeo quod non
7 poteſt dici conſtare de notoria iniuſtitia, † quæ debet eſſe talis, vt nullo colore velari poſſit, *vt per Franc. in c. dilecto. 155. ad fin. de appell. Felin. in c. inter cæteras. n. 7. de re iud. Cor conſ. 10. num. 3. lib. 4. & fuit deciſ. in cauſa Romana Grani de Iuſtinis 18. Martij 1575. coram Robuſterio relata inter impreſſas diuerſ. dec. 85. num. 4. part. 1.*

EODEM

CESENATEN. BONORVM.

Veneris 13. Iunij 1608.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum probat poſſeſſionem.*
2 *Poſſeſſio inſtrumentalis eſt manutenibilis, præſertim ſi capta ſit auctoritate Iudicis, per quem anterior poſſeſſor ſuâ poſſeſſione priuatur.*
3 *Indemnitatis fideiuſſor non tenetur niſi pro damno paſſo.*
4 *Decl. procedere in eo, qui indemnitatem promiſit principali creditori, ſecus in eo, qui indemnitatem promiſit ad fauorem fideiuſſoris. & num. ſeqq.*
5 *Promiſſio indemnitatis ad fauorem fideiuſſoris habet pleniorem ſignificatum.*
6 *Et comprehendit ſuſceptionem litis, & liberationem a moleſtiis.*
7 *Et moleſtiis illatis, ac intimatis locus eſt obligationi de indemnem conſeruando, & a moleſtiis liberando.*
8 *Ad effectum tamen depenendi pro fideiuſſoris ſecuritate, & liberatione a moleſtiis iuxta ſtylum A.C. per Rotam approbatum.*
9 *Mandatum non debet relaxari contra bona propria hæredis cum beneficio legis, & inuentarij.*
10 *Niſi citatus ad inuentarium exhibendum illud non exhibuerit, vel de inuentariatis rationem non reddiderit, & num. 11. & 12.*
11 *Inuentarium allegare non ſufficit, niſi etiam exhibeatur.*
13 *Nec lucrum affert, ſed à damno præſeruat.*
14 *Nec ſuffragatur, quatenus adſint bona hæreditaria.*

DECISIO DLXXXII.

FVit per Dominos reſolutum, mandatum de manutenendo in poſſeſſione
bonorum, de quibus agitur, dandum eſſe Antonello, & conſortibus, † de quorum poſſeſſione conſtat & inſtrumento 1
illius adeptionis, *l. prædia, & ibi Bart. ff. de acq. poſſ. l. non idcirco, & ibi Bald. C. de fid. inſtr.* Et † licet ſit inſtrumentalis, eſt tamen manutenibilis, ex quo fuit capta 2
Iudicis auctoritate, per quam propterea Alexander
fuit priuatus poſſeſſione, *l. iuſte poſſidet vbi Bart. & & alij. ff de acq. poſſ. Aug. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prætor. in fin. & ibi poſt eum Roman. num. 3. verſ. 2. Alex. n. 2. in fin. ff eod. & fuit ſæpè deciſum.*

Neque obſtare, quod pro parte Alexandri dicebatur A. C. iniuſte proceſſiſſe relaxando mandatum
contra ipſum pro tota, & integra ſumma ſcutorum
a 557. debita principali creditori, cum verè Antonellus, & conſortes non ſoluerint totam iſtam ſummam, ſed concordauerint ſoluendo ſingulis annis
ſcuta 31. & tamen † fideiuſſor indemnitatis, qualis 3
fuerat Paulus auctor d. Alexandri non tenetur, niſi
pro damno paſſo & in ſubſidium, *l. 1. & ibi Bart. in princ. C. de conuen. Fiſc. debitor lib. 10. cum aliis alleg.*

Quia pro reſponſione placuit Dominis † diſtin- 4
ctio facta per informantes pro Antonello, & conſortibus, quod, aut verſamur in eo, qui principali
creditori indemnitatem promiſit, & hoc caſu promiſſor non tenetur, niſi quatenus creditor damnum
ſentiat, *vt per Bald. in l. ſi pro ea, num. 13. C. mand.*
& in iſtis terminis procedunt allegata pro Alexandro

dro; Aut vero ſumus in promiſſione indemnitatis
facta fideiuſſori, qualis eſt promiſſio, de qua agitur
5 & tunc, cum † iſta promiſſio habeat plenum ſignifi-
6 catum, *vt per Bald. in d. l. ſi pro ea ſub num 13.* † com-
prehendit ſuſceptionem litis, & liberationem à mo-
leſtiis, *Bart. per illum text. in l. pater. num. 1. ff. de dot.*
praleg. Ruin. conſ. 187. num. 2. lib. 1. Pariſ. conſ. 109.
7 *num. 37. lib. 1. & Soccin. iun. conſ. 42. num. 1. verſ. quin-*
immo etiam lib. 4. Vnde † eo ipſo, quod Antonellus,
& conſortes fuerunt moleſtati, & moleſtiæ intima-
tæ intrauit eius obligatio de conſeruando illos in-
demnes, & liberando à moleſtiis, etiam abſque alio
damno per prædicta, *& fuit deciſum in vna Romana*
Cenſus 18. Iunij 1601. coram Illuſtriſſimo Cardinali
Mellino, adeo quod mandatum pro tota ſumma fue-
rit rite, & rectè relaxatum, maximè quod non fuit
relaxatum, neque executioni demandatum & effe-
ctum conſignandi Antonello, & conſortibus totam
8 ſummam, ſed † ad effectum illam deponendi pro
illorum ſecuritate, & liberatione à moleſtiis, *iuxta*
ſtylum A. C. quem in ſimili probauit Rota in d. Romana
Cenſus 26. Nouembris 1604. coram eodem Illuſtriſſimo
Mellino.

Minus etiam obſtare, quod mandatum fuerit re-
laxatum etiam contra bona propria ipſius Alexan-
dri hæredis Pauli fideiuſſoris indemnitatis, cum be-
neficio legis, & inuentarij, & in illis fuerit facta
9 executio † contra diſpoſitionem, *tex. in l. fin. §. & ſi*
præfatam. cum ſibi not. C. de iur. delib. quia, cum Ale-
10 xander † citatus ad exhibendum inuentarium illud
non exhibuerit, rectè fuit contra eius bona pro-
11 pria mandatum relaxatum, ex quo † non ſufficit in-
uentarium allegare, niſi etiam apud acta exhibeatur,
Bald. conſ. 119. num 4. lib. 1. & ita quotidie de ſtylo
A. C. practicatur.

Nec releuat, quod poſt mandati prædicti relaxa-
tionem huiuſmodi inuentarium fuerit in actis pro-
ductum, & tunc A. C. in executione ſuperſederi
12 mandauerit, quia, † cum in inuentario adſint deſ-
cripta multa bona mobilia, & certa quantitas pecu-
niarum, de quibus Alexander nullam reddebat ra-
tionem, bene fuit reuocata ſuperſeſſoria, & facta
13 executio in bonis propriis ipſius, † Inuentarium
enim hæredi lucrum non affert, ſed illum dum taxat
à damno præſeruat, *l. fin. §. licentia. & ibi not. C. de*
14 *iur. lib. &*, † quatenus adſunt bona hæreditaria, ei
non ſuffragatur, *Dec. poſt alios in l. debitori, num. 10.*
C. de pact. Roman. conſ. 18. in fin. cum aliis per Pinell.
qui de communi teſtatur, in l. 1. par. 3. num. 81. in 7. ampl.
C. de bon. mater. & tenuit Rot. in Tiburtina Caſtri Vicarij
19. Februar. 1596. & 27. Iunij 1597. coram Illuſtriſſ.
Cardinali Pamphilio.

Cetera bene tolluntur per informantes pro An-
tonello, & conſortibus, cum quibus Domini tran-
ſierunt, &c.

EODEM

VICEN. PRIORATVS.

Veneris 5. Iunij 1609.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio alteri acquiritur per procuratorem ſpe-*
cialem.
2 *Poſſeſſio quamuis inſtrumentalis eſt manutenibilis, ſi*
tunc temporis nullus alius in poſſeſſione erat.
Ampl. vt num. 3.
4 *Poſſeſſio capta poſt inhibitionem Rotalem vti atten-*
tata non eſt manutenibilis.

Poſſeſſionem præceſſiſſe, & ſubſecutam fuiſſe inhibitio-
nem in dubio præſumitur, ſi omnia eadem die fa-
cta ſint, vt ipſa poſſeſſio ſuſtineatur, & exclu-
dantur attentata.

DECISIO DLXXXIII.

DOmini reſoluerunt, mandatum de ma-
nutenendo dandum eſſe fratribus Mo-
naſterij Sancti Iacobi de Zomp. Ordi-
nis Sancti Dominici, de quorum ante-
riori poſſeſſione conſtat ex inſtrumen-
to illius adeptionis mediante perſona Fratris Ale-
xandri procuratoris per eos ad capiendam huiuſmo-
di poſſeſſionem ſpecialiter conſtituti, † per quem 1
propterea dicitur illis acquiſita poſſeſſio huius Prio-
ratus, *l. 1. §. per procuratorem. ff. de acq. poſſ. l. 1. C. eod.*
tit. & vtrobique Doctores. & in cap. accedens. vbi Abb.
ſub num. 5. de preb. & fuit dictum in cauſa Placentina
Capellaniæ 21. Maij 1601. coram illuſtriſſimo Cardi-
nali Pamphilio. Et † licet fuerit merè inſtrumenta- 2
lis, nihilominus eſt manutenibilis ex quo tunc tem-
poris nullus in ea exiſtebat *Rot. de reſt. ſpol. deciſ. 21.*
in antiq. & deciſ. 8. in antiquior. † maximè quod fuit 3
capta auctoritate Executoris litterarum Apoſtolica-
rum Vnionis d. Prioratus ad fauorem dicti Monaſte-
rij factæ, *l. iuſtè poſſidet. & ibi not. ff. de acq. poſſ. Ang.*
in l qui vniuerſ. §. item cum Prætor. in fin. & in l. clam.
poſſidere. §. qui ad nundinas. num. 2. in fin ff. eod.

Non obſtat, quod dicebatur, poſſeſſionem fuiſſe
captam in ſpretum inhibitionis Rotalis, & † per 4
conſequens vti attentatam non eſſe manutenibilem,
Quia fuit reſponſum ex deductis pro Vniuerſitate &
Canonicis non apparere, quod inhibitio fuerit præ-
ſentata, & intimata præfato Fratri Alexandro, ante-
quam poſſeſſio caperetur.

Nec releuare, quod inhibitio fuerit præſentata, &
intimata eadem die, qua fuit capta poſſeſſio, Quia,
vltra quod poſſeſſionem præceſſiſſe probatur ex atte-
ſtatione eiuſdem Notarij, qui de ipſa poſſeſſione, ac
etiam de executione inhibitionis fuit rogatus, quod
etiam deponit vnus teſtis, fuit dictum † pro validi- 5
tate poſſeſſionis, & ad excludendum attentata præ-
ſumendum eſſe, poſſeſſionem fuiſſe antea captam, &
inhibitionem poſtea intimatam, *Achill. deciſ. 37. de*
appell. Creſc. dec. 1. de cauſ. poſſ. & propr. & fuit dictum
in vna Romana Domus 13. Februarij 1593. coram bo. me.
Cardinali Seraphino, &c.

EODEM

ALERIAN. BENEFICIJ.

Mercurij 17. Iunij 1609.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria datur ob non paritionem mandato de*
manutenendo facta illius intimatione, ac repro-
ducta, atque ſeruatis quatuor terminis ad docen-
dum de ipſa paritione.
2 *Mandatum de manutenendo relaxatum citato pro-*
curatore prædeceſſoris ſuffragatur etiam contra
ſucceſſorem.
3 *Et illo ſucceſſori intimato, & non conſtito de pari-*
tione, & eo fortius conſtito de contrauentione po-
teſt contra eum ferri declaratoria.

DECISIO

Digitized by Google

Decisio DLXXXIV.

1 FVit dictum, † dandam eſſe declaratoriam ob non paritionem mandato de manutenendo ſtante illius intimatione, reproductione eum obſeruatione quatuor terminorum ad docendum de paritione, *Mohed. deciſ. 1. de ſent. excomm. Achill. dec. 5. num. 2. & 3. ead. tit. & fuit ſapiſſimè deciſum. & ſignanter in cauſa Salamantina Stipendiorum 30. Maij 1607. coram R. P. D. meo Lancellotto.*

Neque obſtare, quod in relaxatione prædicti mandati de manutenendo Andreas non fuerit citatus, quia, cum ipſe tunc non poſſideret beneficium
2 nec eſſet in cauſa, non erat citandus, ſed † ſufficit quod fuerit relaxatum citato procuratore ſui prædeceſſoris ad hoc, vt ſuffragetur etiam contra ipſum in beneficio ſucceſſorem, *Guid. Pap. dec. 619. Put. dec. 151. lib. 3. & fuit dictum coram me in cauſa Ari-*
3 *minen. Penſionis 24. Maij 1606.* † cum fuerit poſtea huiuſmodi mandatum ipſimet Andreæ perſonaliter intimatum, & de paritione non ſolum non conſtet, ſed potius ex teſtibus pro parte Vincentij examinatis appareat de manifeſta contrauentione, poteſt contra eum ferri declaratoria, *Rot. dec. 25. de ſent. excomm. in antiq. & fuit dictum in cauſa Hebrien. Beneficij 28. Maij 1608. coram R. P. D. meo Lancellotto, &c.*

EODEM

Toletana Parochialis.

Veneris 26. Iunij 1609.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium regulatur à iure.*

2 *Attentata, quæ ſunt clara, de iure veniunt reuocanda.*

3 *Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda.*

4 *Arbitrio Rotæ non eſt dignus, qui illius iuriſdictionem, & inhibitionem contempſit.*

5 *Poſſeſſio capta poſt inhibitionem eſt attentata etiam ſi ſit in vim gratioſæ ſubrogationis.*

6 *Litigioſa non dicitur Parochialis, ſi lis non ſit ſuper ea, nec illius titulo, ſed ſuper iure optandi, & prouidendi, niſi ſit in lite præſentatus, qui inſtiterit pro inſtitutione, & à denegatione appellauerit: quia tunc dicitur lis ſuper titulo, & ea magis ſi adſit commiſſio cum clauſula, Quam, & quas.*

7 *Parochialis poſſeſſio facto concurſu ſuſpendi non debet. Lim. vt num. 8.*

Decisio DLXXXV.

1 DOmini tenuerunt non eſſe locum arbitrio pro reiectione attentatorum, quia arbitrium regulatur à iure, *Barz. in extrauag. ad reprimend. in verb. videbitur. num. 8. Caſ. de Graſ. dec. 7. num. 6. in fin. & ſeq. & dec. 8. num. 2. de re iudic.* de iure au-
2 tem, † quando attentata ſunt clara veniunt reuocanda, *cap. non ſolum, & ibi Doct. de appell. in 6. Rot. dec. 8. vt lit. pend. in nou. Lancell. de attent. par. 3. cap. 30. num. 152 cum ſeqq.*

In caſu autem, de quo agitur, attentata ſunt clara, nam Ferdinandus cœpit poſſeſſionem Parochialis poſt ſibi intimatam inhibitionem Rotalem, † quæ ſiue iuſta, ſiue iniuſta erat timenda, *Put. dec. 595. lib. 2. Verall. dec. 93. par. 2. Achill. deciſ. 29. de ap-* 3
pell. † nec ille eſt dignus arbitrio Rotæ, poſtquam illius iuriſdictionem, & inhibitionem contempſit. 4

Non obſtat, quod poſſeſſio fuerit capta in vim gratioſæ ſubrogationis, Quia, † cum præceſſerit in- 5
hibitio legitimè intimata, non potuit capi abſque vitio attentatorum, *Lancell. de attent. lit. pend. in præfat. num. 373. & ſeqq. & fuit dictum in cauſa Regien. Prioratus 14. Iunij 1604. coram R. P. Domino meo Coccino.*

Nec ſubſiſtit, quod pro parte Ferdinandi dicebatur, litem non eſſe ſuper Parochiali, neque ſuper eius titulo, ſed ſolum ſuper iure optandi, & prouidendi inter Archiepiſcopum, & Congregationem Mozarabum, & † per conſequens non eſſe litigio- 6
ſam, *Put. dec. 496. lib. 2. cum aliis allegatis.* Quia, cum etiam eſſent in lite Hieronymus a Congregatione prædicta ad iſtam Parochialem præſentatus, quia pro ſua inſtitutione apud Ordinarium inſtetit, & à denegata ſibi inſtitutione appellauit, lis dicitur quoque introducta ſuper titulo Parochialis, quæ propterea fuit effecta litigioſa, *Put. deciſ. 496. num. 3. & 4. lib. 2.* maximè ſtante clauſula, Quam, & quas, quæ eſt apta efficere beneficium litigioſum, *vt fuit dictum in cauſa Elnen. Præceptoriæ 28. Nouembris 1608. coram R. P. D. meo Marcomontio, & alias ſæpius.*

Neque etiam releuat, quod agitur Parochiali † in qua facto concurſu, *ex diſpoſitione Sacri Concilij* 7
Tridentini cap. 18. verſ. in omnibus ſeſſ. 14 de reformat. & ex Bulla Pij V. de conferendis Parochialibus poſſeſſio non debet aliquo modo ſuſpendi, nec impediri, † Quia Concilium, & Bulla procedunt, quando lis 8
eſt ſuper idoneitate prouiſi, non autem quando agitur de qualitate beneficij, prout in caſu iſto, in quo prætenditur, non eſſe locum concurſui, & lis eſt cum Ordinario ſuper iure conferendi, quo caſu non intrat diſpoſitio Concilij, & Bullæ Pij V. & poſſeſſio remanet attentata, *vt fuit reſolutum in cauſa Lucana Plebis 18 Iunij 1571. coram bon. mem. Cardinali Lancellotto, & in cauſa Compoſtellana Parochialis 16. Ianuarij 1580. coram eodem, &c.*

EODEM

Forolivien. Fideicommiſſi.

Veneris 17. Nouembris 1609.

SVMMARIA.

1 *Spolium intrat conſtito de vtroque extremo.*

2 *Extremum primum in ſpolio quomodo probetur.*

3 *Extremum ſecundum in ſpolio quomodo probetur.*

4 *Poſſeſſio etiam capta auctoritate Iudicis dicitur ſpoliatiua, & in primis reſtituenda, ſi Iudex nulliter proceſſerit.*

5 *Sententia non publicata eadem die, qua lata fuit, eſt nulla.*

6 *Sententia ſi lata ſit prout in cedula, non debet in ea dies aperitionis adnotari, ſed ſimpliciter cedula aperiri, & retrotrahi ad diem prolationis.*

Deciſio

Decisio DLXXXVI.

1 FVit per Dominos reſolutum, † intrare ſpolium, quia conſtat de vtroque extremo, *Abb. in cap. cum ad ſedem, num. 28. de reſt. ſpol. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina: num. 32. de cauſ. poſſ. & prop. Couar. in reg. poſſeſſor. par. 2. §. 1. num.. de reg. in 6. Caputaq. deciſ. 69. iur. lib. 2. in manuſcript.*

Nam de primo extremo, nempe de poſſeſſione Armellinæ, & Eliſabettæ viſum fuit ſufficienter
2 Marci Antonij facta in libello, dum contra præfatas mulieres coram Gubernatore Foroliuij iudicialiter in vim Saluiani egerunt, *l. cum pra eum. C. de liber. cauſ. Abb. in cap. fin. num. 15.* ibi, ſecus ſi in libello aliquid confitetur *de confeſ. cum aliis per Gabr. eod. tit. concl. 1. num. 12.* tum ex ſuſtentatione litis pro parte earumdem mulierum iuncta ſententa contra eas in d. iudicio lata, & executione illius reali ſubſecuta, ex iſtis enim omnibus ſimul iunctis plenè iuſtificatur primum extremum, cum per ſe ferant poſſeſſionem ex parte illius, qui tali iudicio conoentus fuit, & in eo ſuccubuit, *Card. in cap. cum veniſſent in 5. q. de reſt. in integr. & in iſtis terminis fuit reſolutum in cauſa Romana Spolij prima Martij 1602. coram bonæ memoria Litta.*

3 De ſecundo extremo † non fuit dubitatum ſtante apprehenſione poſſeſſionis vigore mandati de immittendo in vim d. ſententiæ relaxati per Iacobum Mariam, & Marcum Antonium captæ, nec non ſuſtentatione litis, *iuxta dec. Caputaq. 369. par. 2. in quam pluribus cauſis per à Rota approbatam.*

Nec releuat, quod Ioannes Maria & Marcus Antonius poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, auctoritate Prætoris apprehenderint, *ad tex. in l. iuſtè poſſidet. ff. de acq. poſſ. cum ſimil.* Quia, † cum Iudex nulliter proceſſerit, Armellinam, & Eliſabettam ſpoliauit, quæ propterea in primis, & ante omnia ſunt reſtituendæ, *l. fin. C. ſi per vim, vel alio modo, & l. meminerint l. vnd. vi. Abb in cap. conquerente. num. 8. de reſtit. ſpol. Felin. in cap. dilectus num. 1. verſ fallit. 2. de reſcript. Oldr. conſ. 217. num. 1. verſ. ſecunda regula. Aym. conſ. 302. num. 1. & ſeq. & fuit dictum in ſupra citato Romana Spolij, & alias ſæpiſſime.*

Quod autem Iudex in hoc caſu nulliter proceſ-
5 ſerit, patet ex eò, quia † ſententia per eum non fuit publicata eodem die, quo fuit lata, *contra text. in l. 2. & 3. C. de ſent. ex breuil. recit. Vant. de nullit. ex defect. proc. num. 69. Palett. dec. 252. quæ eſt relata inter impreſſ. diuerſ. 705. lib. 3. & fuit reſolutum in Fauentina ſucceſſionis 17. Nouembris 1601. coram Reuerendiſſimo Pacen.*

Neque obſtat, quod fuerit pronunciatum prout in cedula iuxta ſtylum illarum partium, Quia, præter id, quod talis ſtylus non probatur, fuit reſponſum,
6 quod nihilominus † non erat apponenda dies publicationis in d. ſententia. ſed ſimpliciter aperienda cedula, quæ tunc retrotraheretur ad diem probationis ſententiæ, *vt fuit dictum in d. dec. Paleotti, & in d. Fauentina ſucceſſionis.*

Et ita deciſum, &c.

EODEM

Leodien. Beneficiorum.

Veneris 4. Decembris 1609.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio beneficij capta nomine Cameræ, & per illius Commiſſarium ceſſa promiſſo ſufficit eidem pro manutentione.*
2 *Poſſeſſio inſtrumentalis ſatis eſt ad manutentionem, vbi non docetur, alium tunc temporis in poſſeſſione.*
3 *Copia inſtrumenti mandati procura non probat.*
4 *Beneficij poſſeſſio abſque ſpeciali mandato non acquiritur.*
5 *Iudex ritè, & rectè procedendo ad immiſſionem pro aliquo priuat alium anteriorem poſſeſſorem.*
6 *Breuis iuſtificatio quando dicatur concludenter facta.*
7 *Confeſſio partis probat ad fauorem aduerſarij.*

Decisio DLXXXVII.

VNa tantum parte informante fuit deciſum, mandatum de manutenendo in poſſeſſione beneficiorum de quibus agitur, eſſe dandum Guglielmo, de cuius poſſeſſione conſtat ex inſtrumento illius adeptionis per procuratorem Cameræ Apoſtolicæ vigore Breuis de capienda poſſeſſione nomine
Cameræ emanati, † quæ cum poſtea per eius Com- 1
miſſarium fuerit ceſſa ipſi Guglielmo, illi pro obtinenda manutentione ſuffragatur, *vt fuit pluries deciſum, & ſignanter in cauſa Corbunen. Capellania 21. Apri-*
lis 1608. coram R. P. D. Ortembergo, & † licet iſta 2
poſſeſſio fuerit merè inſtrumentalis, attamen, cum non appareat quod tunc temporis alij eſſent in poſſeſſione iſtorum beneficiorum, eſt manutenibilis, *Roea deciſ. 21. de reſt. ſpol. in antiq. Ciſignet. deciſ. 7. eodem. tit. Caſſad. dec. 20. in fin. de preben.*

Nam quoad beneficium Sanctarum Mariæ, & Agathæ nullus ſe opponit, nec oſtenditur quoſt poſt mortem Iacobi vltimi eius poſſeſſoris aliquis adeptus fuerit illius poſſeſſionem. Quo verò ad beneficium Beatarum Annæ, & Barbaræ licet adducatur anterior poſſeſſio Nicolai, illa tamen dicitur capta mediante perſona procuratoris, de cuius mandato
non conſtat, niſi ex quadam copia Inſtrumenti, † quæ 3
non probat *l. 2. ff. de fid. inſtr. l. ſancimus C. de diuerſ.*
reſcr. & † poſſeſſio beneficij non acquiritus abſque 4
ſpeciali mandato, *gl. in cap. ſi tibi abſenti in verbo habuerit, & ibi Gemin. nu. 14. ad fi. de prob. in 6. Rot. dec. 21. de procur. in nouis. Felyn. in cap. nonnulli §. ſunt & alij. num. 11. verſ. an autem. de reſcript. & tenuit Rota in cauſa Leneten. Parochialis 23. Iunij 1603. coram Illuſtriſſimo Cardin. Pamphilio.*

Sed viſum fuit ceſſare difficultatem ex eo, quod poſſeſſio Guglielmi fuit capta in vim Breuis de capienda poſſeſſione nomine Cameræ de mandato A.
C. † qui iuſtificato Breui rite, & rectè procedēdo an- 5
teriorem poſſeſſorem, quatenus adeſſent ſua poſſeſſione priuauit, *l. iuſtè poſſid. & ibi Bart. & alij ff. de acq. poſſ. Ang. in l. qui vniuerſ. §. item cum prætor. in fin. & in l. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas num. 2. in fin. Iaſ. num. 2. ff. eod.*

Quod autem Breue fuerit iuſtificatum ſatis conſtat ex deductis pro Guglielmo, nam, quod Iaco-

bus

bus obiecit in poſſeſſione beneficij, Sanctarum Mariæ, & Agathæ de menſe Martij 1604. probatur ex atteſtationibus Rectoris parochialis Eccleſiæ Sanctæ Catherinæ, in qua eſt ſitum huiuſmodi beneficium, necnon patris, & fratris eiuſdem Iacobi de viſu, & certa ſcientia affirmantium ipſum in quieta, & pacifica poſſeſſione dicti beneficij obiiſſe de menſe Martij 1604. quod etiam deponunt duo teſtes de publica voce, & fama, & de diuerſis litteris tam ad ipſos, quam ad alios ſcriptis, quorum dicta vlterius coadiuuantur ex impetratione facta per vnum ex ipſis teſtibus de alio beneficio vti vacante per obitum eiuſdem Iacobi in dicto menſe, quæ impetratio ha-
6 habuit effectum, † ex quibus omnibus ſimul iunctis reſultat ſufficiens probatio, *iuxta tradita per Gabr. conc l prima de probat.*

Quo vero ad obitum Gottifredi in poſſeſſione beneficij SS. Annæ, & Barbaræ de menſe Iulij eiuſdem anni adeſt quoque ſufficiens probatio, nam vltra fidem curatam teſtium, qui illius morti interfuerunt, & teſtes de publica voce, & fama coram A. C. examinatis adeſt explicita confeſſio Nicolai, qui de illo vti vacante per obitum dicti Gottifredi de menſe Iulij obtinuit ſibi prouideri per Decanum, Canonicos Eccleſiæ Collegiatæ Sancti Ioannis Euange-
7 liſtæ Leodien. † ex qua Nicolai confeſſione plenè, & concludenter remanet probatus obitus Gottifredi in poſſeſſione d. menſe, *Egid. dec. 268. 320. & 596. Verall. dec. 186. lib. in manuſcr. & fuit reſolutum in Placentina Canonicatus pœnitentiariæ 12. Nouembris 1607. coram bo. me. Iuſto, & alias ſæpius, &c.*

E O D E M

Alerien. Beneficij.

Veneris 21. Decembris 1609.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſorium ſummariiſſimum ſublatum non cenſetur regulariter per reſcriptum continens cumulationem poſſeſſorij, & petitorij, quin ſi de eo prius liqueat, prius poſſit terminari. Lim. vt num. 2.*

Decisio DLXXXVIII.

Vincentius Adiutellus obtinuerat mandatum de manutenendo in poſſeſſione beneficij, de quo agitur, cui pro parte Andreæ nunquam fuit paritum, ideo diſputato particulari dubio ſeruatis ſeruandis contra ipſum fuit lata ſententia declaratoria incurſus cenſurarum, verum quia pro parte Vincentij inſtabatur pro inſtrumento declaratoriæ, & pro parte Andreæ fuit obtenta commiſſio cum clauſula, quod cauſa terminaretur in poſſeſſoriu, & petitorio ſimul, & ſemel vnica ſententia, & cum facultate abſoluendi ad cautelam, propoſui dubium. An eſſet relaxandum inſtrumentum declaratoriæ, quod fuit negatiuè reſolutum. Nam,
1 † licet regulariter propter cumulationem poſſeſſorij, & petitorij non cenſeatur ſublatum poſſeſſorium ſummariiſſimum, ita vt ſi de eo prius liquet, prius poſſit terminari, *vt fuit deciſum in Bononien. de Carnalibus 11. Ianuarij 1601. coram bo. me. Cardinali Pamphilio*; tamen in caſu iſto dixerunt Domini
2 † ſatis conſtare de mente Summi Pontificis volentis, quod cauſa terminaretur ſimul, & ſemel vnica ſententia, etiam circumſcripto ſummariiſſimo poſſeſſorio, vt colligitur tum ex eo, quod in commiſſione fuit narratum mandatum de manutenendo conceſſum Vincentio. Vnde ſequitur, cumulationem eſſe intelligendam reſpectu illius poſſeſſorij, de quo reperitur facta mentio, tum quia in eadem commiſſione Summus Pontifex dedit facultatem abſoluendi Andream à cenſuris contra ipſum promulgatis ob non paritionem mandato de manutenendo, quod repugnat illius vlteriori executioni.

Et ita fuit deciſum, &c.

E O D E M

Mediolanen. Canonicatus.

Mercurij 6. Iunij 1607.

S V M M A R I A.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis eſt manutenibilis vbi non conſtet ab alio fuiſſe tunc occupatum, ſuffragatur ad quoſcumque effectus præſertim ſi ſit auctoritate Iudicis, & cum recognitione colonorum, & num. 6.*

2 *Poſſeſſio iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non impedit manutentionem anteriori poſſeſſori.*

3 *Nulliter proceditur, ſi pars non citetur.*

4 *Et poſt interpoſitam appellationem.*

5 *Poſſeſſor anterior non dicitur priuatus ſua poſſeſſione per immiſſionem alteri nulliter a Iudice datam.*

7 *Exceptio de titulo excipientis, vel non titulo poſſeſſoris non impendit manutentionem, ſed reſpicit petitorium.*

8 *Titulus non requiritur in iudicio manutentionis, ſed ſola ſufficit poſſeſſio, quæ datur ſine titulo etiam in beneficialibus.*

Decisio DLXXXIX.

Fuit reſolutum, mandatum de manutenendo in poſſeſſione Præbendæ, de qua agitur, dandum eſſe Ioanni
Iacobo, † qui de ſua poſſeſſione do- 1
cet Inſtrumentum illius adeptionis *l. prædia, & ibi Bar. ff. de acq. poſſ. & l non idcirco. vbi Bal. C. de fide inſtr. Put. deciſ. 360. num. 8. lib. 1.* non
obſtante poſſeſſione Aurelij, † quæ tamquam iunior 2
præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non impedit, quominus detur manutentio Ioanni Iacobo, habenti anteriorem poſſeſſionem, *Doct. in leg. licet cauſam de proba. Bart. in leg 1 § interdictum autem num. 2 & in l. ſi duo num. 1. ff. vti poſſ. Couar. prac qq. cap. 17. in fine & fuit ſæpiſſimè deciſum.*

Nec iſta poſſeſſio Aurelij poteſt recipere aliquod fomentum ex eo, quod fuerit capta Iudicis auctoritate, *ad l. iuſte poſſidet & ibi doct. ff de acq. poſſ. cum ſi-*
milibus, quia, † cum Iudex nulliter proceſſerit, parte 3
ſcilicet non citata, *l. licet Epiſcopus praben. in v. l. fin.*
C. ſi percuim. & † poſt interpoſitam appellationem 4
ab eius decreto, *c. non ſolum de appel. in 6 l. 1. ff. nil. nou. appell. interpoſ.* † per eam Io. Iacobus non fuit 5
priuatus ſua poſſeſſione, *Abb. in c. conquerente n. 8. de reſt. ſpol. Rip. in l. naturaliter. § nihil. commune. n. 60. & ſeq. ff. de a. q. poſſ. Bald. conſ. 135. num. 2. lib. 2. & fuit pluries reſolutum.*

Non obſtat, quod poſſeſſio Ioannis Iacobi fue-
rit merè inſtrumentalis, Quia † cum tunc vacaret 6
per

Digitized by Google

per obitum Proſperi, & non conſtet ab aliquo fuiſſe occupatam, eſt manutenibilis, & ſuffragatur ad quemcumque effectum, *Rot. dec.21. de reſtit. ſpol. in antiq. Biſign. dec. 8. eod. tit. Caſſad. deciſ.20. in fin. de preb.* præſertim cum fuerit capta de mandato Iudicis, *Ang. in l. qui vniuerſas. §. item cum Prator. in fin. & in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas col. 1. num. 2. in fin & ibi Rom. num. 3. verſ. ſecundo Alex. num. 2. in fin. Seyſell. num. 3. Iaſ. num. 20. ff. de acq. poſſ.* & vlterius adſit recognitio colonorum, *Alex. in l. quod meo n. 25. ff. eod. tit. Bero. conſ. 45. num. 9. & 10. lib. 3. Affl. deciſ. 325. & fuit dictum in cauſa Bononien. Bonorum de Mulettis 26. Martij 1599. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio.*

7 Quæ dicuntur † de titulo Aurelij, & non titulo Ioannis Iacobi non ſunt præſentis indaginis, cum reſpiciant petitorium, quod nihil commune habet cum poſſeſſorio, *l. naturaliter §. nihil commune. ff. de acq. poſſ.* maximè quia † in iudicio manutentionis non requiritur titulus ſed ſufficit ſola poſſeſſio, quæ datur ſine titulo etiam in beneficialibus, *Abb. in cap. cum noſtris num. 6. de conceſſ. preb. Put. deciſ. 229. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Placentina Capellaniæ 21. Maij 1601. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio.*

EODEM

Vicen. Prioratvs

Lunæ 18. Iunij 1607.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio quamuis inſtrumentalis, nullo tamen tunc exiſtente in poſſeſſione, eſt manutenibilis.*

2 *Præſertim ſi ſit tradita ab Executore litterarum Apoſtolicarum.*

3 *Poſſeſſio quando valeat capta per viſum, & aſpectum, & tactum ianuæ Eccleſiæ.*

4 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non impedit manutentionem anteriori poſſeſſori.*

5 *Maximè ſi anterior poſſeſſor non habuerit ſe pro ſpoliato.*

Decisio DXC.

PRo Fratribus Sancti Iacobi fuit reſolutum eis dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia de eorum poſſeſſione conſtat ex inſtrumento illius adeptio-
1 nis, † quæ, licet ſit merè inſtrumentalis, tamen, nullo tunc exiſtente in poſſeſſione, eſt manutenibilis, *Rot. deciſ. 21. de reſtit. ſpol. in antiq.*
2 *& 8. eod. tit. in antiquior.* † Præſertim cum poſſeſſio fuerit eis tradita ab Executore litterarum Apoſtolicarum Vriconis d. Prioratus ad fauorem Monaſterij factæ, *leg. iuſte poſſidet. & ibi not. ff. de acq. poſſ. Ang. in leg. qui vniuerſas. §. item cum Prator. in fin. & in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas. col. 1. num. 2. in fin. ff. eod. & fuit ſæpiſſimè in Rota deciſum.*

3 Neque obſtare, † quod poſſeſſio fuerit capta duntaxat per viſum, & aſpectum, & tactum ianuæ Eccleſiæ, ac deambulatione ſubtus porticum, quia ex quo ianuæ Eccleſiæ erant clauſæ, & claues penes Vicarium perpetuum, ad quem pertinebat cuſtodia Eccleſiæ, ipſeque tunc temporis erat præſens & dixit, quod tunc non habebat claues, nec impediebat, quo minus poſſeſſio apprehenderetur, nulluſque erat intus Eccleſiam, qui eſſet in poſſeſſione, viſum fuit Dominis fuiſſe ſufficienter apprehenſam, *iuxta dec. Rotæ 5. de cauſ. poſſ. & propr. in antiq. & 8. de reſtit. ſpol. in antiquior. Felyn. in c. cum aliquibus ſub. num. 4. & 5. de re iudic. Achill. deciſ. 1. & 3. de cauſ. poſſ. & propr.*

Neque etiam obſtare poſſeſſionem Petri Iacobi, quia † cum ſit poſterior præſumitur clandeſtina, & 4
turbatiua, & non impedit, quo minus Fratribus debeat dari manutentio in ſua anteriori poſſeſſione, *Doct. in c. licet cauſam de prob. Bar. in l. 1. §. interdictum autem n. 2. & in l. ſi duo n. 2. ff. vti poſſid.* † Maximè 5
cum Fratres nunquam habuerint ſe pro ſpoliatis, *Put. dec. 198. num. 4. lib. 1. & 419. lib. 2. & fuit ſæpè deciſum. &c.*

EODEM

Lvcana Bonorvm

Lunæ 5. Nouembris 1607.

SVMMARIA.

1 *Attentata purgata non dicuntur per depoſitum factum coram Iudice remiſſoriali ad fructuum liquidationem, ex defectu iuriſdictionis.*

2 *Denegationes pro fructuum liquidatione fiunt ſolum ad effectum recipiendi probationes, & illas ad delegantem remittendi.*

3 *Attentata reſpectu captæ poſſeſſionis purgantur ex renunciatione.*

Decisio DXCI.

FVit reſolutum, † attentata non eſſe ſufficienter purgata, licet enim pro parte Caroli fuerit in partibus, coram Iudice ſubdelegato depoſitata quantitas pecuniarum, ad quam, ſecundum teſtium depoſitionem, aſcendebat valor fructuum per ipſum præceptorum, tamen huiuſmodi depoſitum non ſuffragatur, quia iudex ille ſubdelegatus ad faciendam liquidationem non habebat aliquam iuriſdictionem circa purgationem attentatorum, † cum 1
delegationes iſtæ fiant ſolum ad effectum recipiendi probationes, eaſque ad delegantem remittendi, *vt dicit Veſtr. in ſua prax. lib. 8. cap. fin. n. 11. verſ. addo.*

Quo † vero ad poſſeſſionem attentata fuerunt 2
purgata ex ceſſione facta per Carolum, qui in ſpecie renunciauit poſſeſſioni, quam pacificè Andreas retinet vigore mandati de manutenendo, *vt fuit dictum in cauſa Panormitana Archidiaconatus 22. Maij 1592. coram R. P. D. meo Decano, &c.*

EODEM

Calagvrgitana Beneficij.

Lunæ 11. Februarij 1608.

SVMMARIA.

1 *Impedimentum præſtitum culpa, & facto etiam præſumptiuo partis aduerſæ excuſat à non integra tranſportatione actorum, & n. 3.*

2 *Actorum ablatio facta præſumitur ad inſtantiam intereſſe habentis.*

Decisio

Decisio DXCII.

PRo informante, nempe conſtare de ſufficienti actorum tranſportatione, quia ex iuribus per Petrum productis conſtat acta originalia fuiſſe per Miniſtros Regios à Notario Actuario ablata, ita vt non potuerint compulſari ad effectum illa
1 ad Curiam tranſportandi, † quo caſu debet in cauſa procedi cum iuribus per Petrum compulſatis, cum propter d. impedimentum non potuerint ſolenniter compulſari, *Bald. in leg. publicati.num.8. C. de teſtam. Iaſ. in auth. ſi quis in aliquo. num.5. circa fin. in 7. Fallen. C. de eden. Dec. conſ. 36. ſub num. 2. verſ. ſed ratio Addent. ad Rot. dec. 1. num. 5 de conſtit. in nou. & fuit reſolutum in vna Ciuitaten. Scholaſtica 24. Martij 1597. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio, & in vna Chartaginen. Portionis 14. Nouembris 1594. coram Illuſtriſſimo Seraphino.*

Et licet non probetur d. impedimentum fuiſſe præſtitum, facto, & culpa ipſius Dominici, tamen,
2 † cum iſta actourum ablatio fuerit facta in cauſa, in qua Dominicus habet intereſſe, præſumitur facta ad eius inſtantiam, *iuxta doctr. Bart. in l. fin. num. 5. verſ. item quod illa res ff. de quaſt. quam in hac materia ſemper ſequuta fuit Rota, vt fuit dictum in vna Placentina Capellania 19. Februarij 1601. coram Illuſtriſſimo Cardinali Seraphino, & in d. Ciuitaten. Scholaſtica, & alias ſæpiſſimè.* Vnde † ſtante d. impedimento culpa, & facto
3 ipſius Dominici præſtito acta in eius præiudicium debent haberi pro integrè tranſportatis, *ad trad. per gl. in c. ſi capitulariter verb. factam de conceſſ. præb. in 6. Sarn. de annal. q. 14. n. 2. verſ. ſed vt dicam, & fuit tentum in vna Boianen. Attentatorum 3. Iulij 1595. coram R. P. D. meo Decano.*

Et ita deciſum, &c.

EODEM

Plancentina, ſeu Caurien. Beneficiorum.

Lunæ 6. Iunij 1605.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio tunc in ea non exiſtente, eſt manutenibilis.*

2 *Reſignatione beneficij ad fauorem, & per ſuperiorem admiſſa admittitur poſſeſſio, tam ciuilis, quam naturalis. Ampl. vt, num. 3. & 4.*

5 *Reſignatarius non eſt ſua poſſeſſione priuandus lite pendente ſuper reſignationis nullitate.*

6 *Reſignatio nulla non facit, quod poſſeſſio non amittatur per reſignantem.*

7 *Nec impedit, quin reſignatario illam apprehendendi acquiratur.*

8 *Poſſeſſio acquiritur etiam ex actu nullo, quando eſt deuentum ad executionem facti.*

Decisio DXCIII.

PRo informante, videlicet mandatum de manutenendo concedendum eſſe Roderico, de cuius poſſeſſione conſtat ex inſtrumento ademptionis illius, & † licet
1 ſit merè inſtrumentalis, alio tamen tunc in ea non exiſtente, eſt manutenibilis, *Rot. dec. 21. de reſt. ſpol. in antiq. Biſſignett. dec. 8. eo. tit. Caputaq. 334. n. 5. par. 2.*

Nec poteſt dici, quod Ioannes Baptiſta eſſet in poſſeſſione, quia † per reſignationem per ipſum 2
factam ad fauorem Roderici, & per ſuperiorem admiſſam amiſit omnem poſſeſſionem tam ciuilem, quam naturalem, *gl. in c. inter cætera in verb. aſſignari de præb. Rebuff. conſ. 38. num. 2. Sarnen. in reg. de public. quaſt. 18. num. 2. Rot. dec. 1. ſub num. 2. & dec. 2. de rer. permut. in nou. Caſſad. dec. 4. de reſt. ſpol. Put. dec. 175. num. 2. lib. 3.*

Præſertim cum poſt d. reſignationem Rodericus † fuerit auctoritate Iudicis Executoris actualiter 3
miſſus in poſſeſſionem, *ad tex. in l. iuſtè poſſidet ff. de acq. poſſ.* & † non conſtat, quod Ioannes Baptiſta de 4
facto poſtea incubuerit ſaltem detentationi, *iuxta dec. Caſſad. 4. num. 4. de reſt ſpol. vt fuit deciſum in cauſa Hipporegien. Præpoſituræ 11. Decembris 1587. & 1. Februarij 1588. coram bo. me. Bubalo.*

Non obſtat, quod reſignans hodie det de nullitate reſignationis, quia † interim, dum de nullitate le- 5
gitimè appareat, per viam actionis non eſt reſignatarius poſſeſſor ſua poſſeſſione priuandus, *iuxta trad. per Ferret. conſ. conſ. 7. num. 3. & ſeq. & conſ. 1. num. 11. cum ſeq.*

Vltra quod † reſignatio nulla non facit, quod poſ- 4
ſeſſio non amittatur per reſignantem, *vt fuit deciſum in cauſa Albiganen. Canonicatus 9. Ianuarij 1579. coram bo. me. Cardinali Lancellotto,* † nec impedit, 5
quin reſignatario illam apprehendenti acquiratur, cum † etiam ex actu nullo acquiratur poſſeſſio, quan- 6
do eſt deuentum ad executionem facti, *l. 1 §. ſi vxori. vbi Doct. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 511. lib. 2. &c.*

R. P. D. GHISLERIO

Cæsaravgvstana Præcedentiarvm.

Veneris 28. Aprilis 1634.

SVMMARIA.

1 *Factum probare ſufficit in ſummariiſſimo poſſeſſorio abſque eo, quod probetur iuſtitia facti & num. 12.*

2 *Capitula Cathedralium habent iuris aſſiſtentiam quoad præcedentiam eo ipſo, quod eorum Eccleſiæ ſunt in ſtatu Cathedralium.*

3 *Præcedentiæ in materia attendenda eſt conſuetudo, & minus dignus digniori præfertur, etiamſi contraria ſit iuris communis diſpoſitio.*

4 *Quaſi poſſeſſio acquiſita, & probata dicitur ex actu prohibitionis cum acquieſcentia, etiam vnico, & num. 6.*

5 *Poſſeſſori, & de tempore motæ litis dari debet manutentio.*

7 *Quaſi poſſeſſio ſemel acquiſita continuata præſumitur vſque ad tempus motæ litis, cum animo retineatur.*

8 *Teſtes de publica voce, & fama coadiuuant probationem poſſeſſoris.*

9 *Quaſi poſſeſſio præcedendi probatur ex deſcriptionibus publica auctoritate per Notarium confectis in antiquis libris, & Regiſtris.*

10 *Nominatio, & deſcriptio primo loco facta de aliquo infert ad illius præeminentiam, & præcedentiam in ſeſſionibus, in votando, & aliis ſimilibus.*

11 *Libri Hiſtoriarum in factis antiquis plene probant.*

Decisio

DECISIO DLXXXXIV.

CApitolum Inſignis Eccleſiæ B. Virginis del Pilar in Comitiis generalibus, & Congregationibus Iunctas nuncupatis, quæ fiunt in Regno Aragonum, ex quibus conuocatus ſtatus Eccleſiaſticus; qui repræſentat vnum ex quatuor Brachiis d. Regni, in quibus interueniunt Syndici Capitulorum Eccleſiarum Cathedralium, qui ſedent, & votant iuxta illorum antiquitatem, & prærogatiuam, prætendit, quod proprius Syndicus debeat ſedere, & notare ante Syndicos Eccleſiarum Cathedralium immediatè poſt Syndicum Metropolitanæ, Et non obſtante, quod *Rota coram S. M. Greg. XV. dec. 284.* reſoluerit in petitorio, Cathedrales Regina Aragonum habere de iure communi fundatam intentionem in eo, quod præcedere debeant Capitulum Eccleſiæ de Pilar, quod in ſtatu Collegiatæ reperitur, Hodie propoſita cauſa in poſſeſſorio, ad fauorem Capituli informantis, in contumaciam dd. Capitulorum Eccleſiarum Cathedralium fuit reſolutum.

Si quidem ex infraſcriptis probat ad effectum ſuæ
1 poſſeſſionis factum præcedendi, † quod in ſummariſſimo ſufficit abſque eo, quod probetur iuſtitia facti, *Innoc. in ca. bona li. 2. num. 4. de poſtulan. Prælat. Bald. in l. ordinarij iuris. n. 7. de rei vendic. Conar. pract. quæſt. cap. 7. per tot.*

2 Et licet † Capitula Eccleſiarum Cathedralium habeant aſſiſtentiam iuris eo ipſo, quod prædictæ Eccleſiæ ſunt in ſtatu Cathedralium, *vt ex allegatis*
3 *in d. deciſ. 284. coram S. M. Greg. XV.* Tamen cum † in materia præcedentiæ attendatur poſſeſſio, & conſuetudo, *Bald. in c. cum olim de conſuetud. & in l. obſeruare §. antequam vero ff. de offic. Proconſul. Nat. conſ. 62. in fin. Menoch. conſ. 51. n. 49.* etiamſi diſpoſitio iuris communis ſit contraria, minus dignus præfertur digniori, *Panormit. in c. auditis 3. not. de elect. Rip. in cap. ſum re de reſcript. Menoch. conſ. 51 n. 51. Seraph. deciſ. 964. in princ. Adden. ad S. M. Greg. XV. dec. 124. & firmauit Rota ad fauorem Canonicorum Cathedralis Eccleſia Lucana contra Priores Collegiatarum eiuſdem Ciuitatis in Lucana Præcedentiæ 24. Ianuarij 1628. coram me.*

Hæc autem quaſi poſſeſſio præcedendi Eccleſiæ del Pilar vſque de anno 1585. iuſtificatur ex depoſitionibus teſtium de viſu formiter examinatorum, *ſumm. num. 4.* quorum primos, & tertius deponunt, quod de anno 1585. in ſedendo, & in votando Syndicus Eccleſiæ B. Virginis del Pilar præcedebat Syndicos Eccleſiarum Cathedralium, non autem Syndicum Eccleſiæ Metropolitanæ; Et ſecundus teſtis deponendo de præcedentia in ſedendo deponit etiam de prohibitione facta Syndico Cathedralis Oſcen.
4 cum aequieſcentia, & † ſic probata dicitur poſſeſſio, *Rip. in c. cum Eccleſia num. 50. de cauſ. poſſ. & propr. Menoch. conſ. 126. n. 6. Farin. de teſtib. q. 70. n. 152.* Vnde in-
5 trat concluſio, quod † poſſeſſori de tempore litis
6 motæ debet dari manutentio ex vulgatis; † ſolus ille actus prohibitionis cum aequieſcentia in Comitiis celebratis de anno 1585. ſufficeret ad acquirẽdam quaſi poſſeſſionem, *ita Bart. in l. 1. §. hoc interdicto ff. de itin. actuq. priu. Abb. in c. cum Eccleſia Sutrina num. 23. vbi Rip. n. 52. de cauſ. poſſ. & propr. Ruin. conſ. 106. num. 9. lib. 5. Crau. conſ. 124. nu. 7. Rol. conſ. 47. num. 27. lib. 1. Port. Imol. conſ. 164. num. 48. Menoch.*
7 *conſ. 51. num. 40. & conſ. 126. num. 6.* † Quæ quidem quaſi poſſeſſio de anno 1585. præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis, quæ mota fuit de anno
8 15[illegible]. cum animo retineatur. Eoque magis † rema-

net probata poſſeſſio ex aliis teſtibus de publica
voce, & fama. Nec non † ex deſcriptionibus enarra- 9
tis in antiquiſſimis Comitiorum libris, ac Regeſtris, quæ ſatis probant antiquiſſimam quaſi poſſeſſionem præeminentiarum Capituli de Pilar ſupra Capitula Cathedralium, & dum tales deſcriptiones publica auctoritate fuerunt confectæ per Notarium ad hoc deputatum plene probant, *vt poſt Aym. de antiq. tempor. Seraph. deciſ. 431. num. 7. & 1084. num. 4. & 1390. num. 2. Caſſan. in Cathal. glor. mund. par. 5. conſiderat. 46. verſ. in Congregatione.*

Concurrunt etiam conuocationes ad Comitia, in quibus, vt conſtat ex libris, vſque ab anno 1367. primo nominantur poſt Syndicum Metropolitanæ ante Syndicos aliarum Cathedralium Syndici del
Pilar, † ex quibus etiam infertur præeminentia, 10
ad l. 1. & 2. ff. de alb. ſcrib. l. decernimus vbi gloſ. in verb. reſidendi. C. de Sacroſ. Eccleſ. gloſ. in cap. bene quidem verſ. cumque verb. Mediolanen. 96. diſtinct. Dec. conſ. 160. num. 2. quia primo loco nominatus, & deſcriptus debet præcedere in ſeſſionibus, in votando, & aliis ſimilibus, *Archid. in c. fin. de ſepult. in 6. Alex. in l. glorioſiſſimo ad fin. C. Sacroſ. Eccleſ. Angel. in l. ſequendum. C. de fideicom. liber. Caſſan. vbi ſupra par. 4. conſiderat. 21.*

Demum accedunt deſcriptiones, & modi ſedendi in DD. Comitiis, & Congregationibus deſumpti ex libro Croniſtæ Hieronymi Martelli, ex libro peculiari Hieronymi de Blancas Regni Arago-
num Chionographo, † quibus tamquam hyſto- 11
riographis grauiſſimis, cum in factis antiquis libri Hyſtoriarum plenè probent. *Gemin. in quamuis ante fin. 21. diſt. Felyn in cap. 2. in fin. verſ. & decret. de reſcript. fides eſt adhibenda, l. 1. vbi. Bart. num. 12. Alex. num. 34. Purpurat. num. 152. Rip. num. 73. ff. ſo. cert. pet.*

Ex quibus omnibus patet probari factum intereſſendi, ſedendi, & votandi in Comitiis generalibus, & Congregationibus particularibus ad fauorem Syndici Capituli Inſignis Eccleſiæ B. Virginis del Pilar primæ Vrbis Cæſaraugustanæ, *vt probat inſignis deciſio Reuerendiſſimi D. mei Decani ſuper Cathedralitate 11. Martij 1630.* ſupra Syndicos Capitulorum Eccleſiarum Cathedralium
Regni Aragonum, † quod ſolum, vt ſuis dictum 12
ſupra attenditur in huiuſmodi ſummariiſſimo poſſeſſorio.

Et ita, &c.

EMINENTISS. D. CARDINALI Pamphilio iuniore.

HISPALEN. PRÆEMINENTIARVM.

Veneris 16. Iunij 1606.

SVMMARIA.

1 *Manutentio non datur illi, qui habuit ſe pro non poſſeſſore petendo, & obtinendo reintegrationem, ac exprimendo fuiſſe ſpoliatum Decl. vt num. 6. & ſeqq.*

2 *Animo ſolo amittitur poſſeſſio.*

3 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione.*

4 *Manutentio ad inſtar interdicti vti poſſidetis requirit poſſeſſionem de tempore motæ litis.*

5 *Manutentio non datur illi, qui habuit ſe pro ſpoliato.*

7 *Animo ſolo ciuilis poſſeſſio retinetur, & eius vigorẽ datur manutentio contra detinentem naturalem pro illius recuperatione.*

8 *Mandatum de manutenendo non datur illi, qui vtramque poſſeſſionem amiſit.*

Decisio DLXXXXV.

Fuit reſolutum non eſſe dandum mandatum
1 de manutenendo Portionariis, quia † ipſi habuerunt ſe pro non poſſeſſoribus, dum petierunt, & obtinuerunt ab Executore breuis reintegrari ad eorum poſſeſſionem, cum expreſſione quod à Canonicis fuerunt ſpoliati, nec eſt dubium
2 † ſolo animo amitti poſſeſſionem, *l. 3. §. in amit-*
3 *tenda. l. ſi quis, cui. §. differentia. ff. de acq. poſſ.* † ſine qua non datur manutentio, quæ ad inſtar interdi-
4 cti vti poſſidetis † requirit poſſeſſionem de tempore motæ litis, *leg. 1. §. huius autem interdicti ff. vti poſſid. l. 1. & ibi Bart. num. 3. C. eod. §. retinendæ vbi Fab. num 16. Inſt. de interd. Bart in l. 1. in princ. num. 1.*
5 *& in §. quod ait Prætor. num. 14. ff. vti poſſid.* & † in terminis illius, qui habuit ſe pro ſpoliato, *tradit. Couar. pract. quæſt. cap. 17. num. 3. & adeſt deciſ. Caputaq. 43. lib. 2. in manuſcript. & fuit reſolutum in cauſa Senogalien. Beneficij 5. Aprilis 1593. coram Illuſtriſſimo Arrigonio, & in cauſa Illerden. Canonicatus 7. Maij einſdem anni coram Illuſtriſſimo Pamphilio.*

Non obſtant deciſiones coram Illuſtriſſimo Platto allegatæ per informantes pro Portionariis, quia *vt bene reſpondetur in dec. R. P. D. mei Iuſti. in vna*
6 *Vlixbonen. Præeminentiarum 18. Aprilis 1603.* † in caſibus illarum deciſionum petitio reintegrationis erat turbida, & ex circunſtantiis facti conſtabat, illum, qui dixerat ſe ſpoliatum, intellexiſſe de turbationibus, & moleſtationibus de facto, non autem quod voluerit amittere poſſeſſionem ſaltem
7 ciuilem, † quæ ſolo animo retinetur, cuius vigore datur manutentio contra detinentem naturalem pro illius recuperatione, *Bart. in l. 1. §. interdictum autem num 2. & in l. ſi duo num. 2. ff. vti poſſid. Caſtr. conſ. 234. col. 2. verſ. ſed ſuſtinendo. lib. 2. Put. dec. 198. num. 4. lib. 1.* Quod ſecus eſt in caſu iſto in quo, vt dictum fuit, Portionarij faſſi fuerunt, ſe fuiſſe ſpoliatos, & petierunt reſtitui ad antiquam poſſeſſionem, & Executor mandauit Canonicis, quod relinquant Portionarios gaudere poſſeſſione, in qua erant, præeminentiarum, quibus fuerant ſpoliati, & ſic patet vtramque poſſeſſionem fuiſſe amiſ-
8 ſam, & † propterea non poſſe dari mandatum de manutenendo, *iuxta dec. Verall. 43. lib. 2. cum aliis ſupra alleg.*

Et ita Domini concluſerunt, &c.

EODEM

Apruтina Iuriſdictionis.

Lunæ 19. Iunij 1606.

SVMMARIA.

1 *Capitulo debetur manutentio in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis, & iuris viſitandi, ac conferendi ex quaſi poſſeſſione probata ex actibus geſtis cum ſcientia, & patientia Epiſcopi.*

2 *Epiſcopus habet iuris communis aſſiſtentiam quoad iuriſdictionem, ius viſitandi, & conferendi intra ſuam diœceſim, & ex ea competit illi manutentio.*

3 *Lim. vt ſola iuris aſſiſtentia Epiſcopo non ſuffragetur reſpectu locorum, in quibus conſtat de quaſi poſſeſſione Capituli, nec quo ad illa danda tunc eſt manutentio Epiſcopo, ſed Capitulo.*

4 *Extende etiam quod de cætero de aliquibus actibus de recenti factis ab Epiſcopo non conſtito de ſcientia, & patientia Capituli cum ij dicantur clandeſtini, turbatiui, & nullius momenti.*

5 *Vel ſint Viſitationes factæ non auctoritate ordinaria, ſed delegata in vim Concilij.*

Decisio DXCVI.

Solo Capitulo informante fuit dictum,
† ei dandum eſſe mandatum de manu- 1
tenendo in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis, ac iuris viſitandi, & conferendi beneficia in Caſtris Nereti, & Tutani, de quibus agitur, quia de illius poſſeſſione conſtat ex teſtibus, qui dicunt, Capitulum Eccleſiæ Aprutinæ à quinquaginta annis, & amplius, & à toto tempore ſui recordatus, ac etiam de auditu à maioribus, fuiſſe, & eſſe in quaſi poſſeſſione iſtorum iurium ſpecificando plures actus per ipſum Capitulum, & eius Vicarium geſtos ſcientibus, & patientibus Epiſcopis, ex quibus remanet probata quaſi poſſeſſio Capituli cum ſcientia, & patientia Epiſcopi, *vt fuit dictum in cauſa Valentina Decimarum die 2. Maij 1603. coram Illuſtriſſ. Cardinali Pamphilio, & alias ſæpe.*

Nec aliquid facit, quod † Epiſcopus habet fun- 2
datam intentionem de iure communi, ob cuius aſſiſtentiam danda ſit manutentio, *c. cum perſonæ, & ibi Doct. de priuil. in 6.* Quia † cum reſpectu iſtorum 3
iurium conſtet de poſſeſſione Capituli, illa aſſiſtentia iuris communis Epiſcopo ſuffragari non poteſt, neque illius vigore ei danda eſt manutentio, ſed debet dari Capitulo, quod docet de ſua quaſi poſſeſſione, *Put. dec. 310. lib. 2. & fuit dictum in cauſa Fanen. Iuriſdictionis 28. Iunij 1600. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio.*

Prout etiam nihil facit, quod Epiſcopus aliquando viſitauerit hæc Caſtra, Quia † vltra quod non 4
conſtat, id factum fuiſſe ſciente, & patiente Capitulo, de cuius anteriori poſſeſſione deponunt teſtes etiam circa ius viſitandi, adeo quod geſta per Epiſcopum de recenti tamquam clandeſtina, & turbatiua nullius ſint momenti, nec poſſint impedire manutentionem Capituli, *cap. licet cauſam cum ibi not. de probat. Bar. in l. 1. in fin. & in l. ſi duo num. 4. ff. vti poſſid.* fuit reſponſum ex teſtibus probari viſitationes non fuiſſe factas auctoritate ordinaria, ſed delegata, nempè Epiſcopos viſitaſſe, & ad viſitandum fuiſſe admiſſos tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatos iuxta decreta Sacri Concilij Tridentini. Et † per 5
conſequens ex huiuſmodi viſitationibus poſſeſſionem Capituli non fuiſſe interruptam, neque ei quoad illam in aliquo præiudicium, *ad hoc Put. 115. lib. 2.*

Et ita concluſum, &c.

EODEM

Firmana Bonorvm.

Veneris 1. Decembris 1606.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis poſſeſſionem probat ad quoſcumque effectus, & ſic etiam ad effectum manutentionis.*

2 *Teſtis vnicus ſufficit ad effectum manutentionis.*

3 *Ampl. eo fortius ſi concurrant adminicula.*

4 *Immiſſione Iudicis auctoritate acquiritur poſſeſſio.*

5 Man

5 *Mandati relaxatione Iudex dicitur functus officio ſuo, ita vt non poſſit poſtea relaxare aliud ab illo diuerſum, ſed ſolum illius duplicatum.*
6 *Impugnare quis non poteſt, quod iam approbauit.*
7 *Litis motæ tempus attenditur ad manutentionis effectum.*
8 *Probationes meliores in concurſu prævalent.*

Decisio DXCVII.

Verat relaxatum quoddam mandatum de manutenendo per Illuſtriſſimum Cardinalem Mellinum ad fauorem hæredum Pij in poſſeſſione cuiuſdam portionis domus paternæ eiuſdem Pij ſitæ in territorio d. Caſtri.

Vnde diſputato dubio, An hoc mandatum eſſet reuocandum, fuit per Dominos negatiue reſolutum, quia illud apparet ſatis iuſtificatum, ex quo de poſſeſſione dd. hæredum conſtat; ex inſtrumento illius
1 adeptionis, † quod probat poſſeſſionem ad quoſcumque effectus, & ſic etiam ad effectum manutentionis, cum non apparet, alium tunc temporis in poſſeſſione extitiſſe, *Rot. dec. 21. de reſtit. ſpol. in antiq. Biſignett dec. 8. eod. tit. Caſſad. dec. 20. in fin. de prob. Verall. dec. 534. num. 6. part. 2. & fuit ſæpiſſimè deciſum.* Maxime quod fuit capta ſtatim poſt mortem Pij, per cuius obitum poſſeſſio remanſit vacua, & de poſſeſſione pro diuiſo, & ſeparatim ab aliis fratribus tam quoad domum, quam quoad prædium deponit ſecundus teſtis iuxta 8. & 9. Interrog.
2 † quod ſufficit ad effectum manutentionis, *Paleott. dec. 22. Verall. dec. 3. lib. 3. in manuſcript. & fuit reſolutum in cauſa Lucana Penſionis 4. Iulij 1574. coram Cardinali Lancellotto tunc Rotæ Auditore, quæ eſt relata inter impreſſ. diuerſ. deciſ. 196. in fin. part. 1. & in cauſa Vrgellen. Iuriſdictionis 14. Maij 1601. coram*
3 *Illuſtriſſimo Pamphilio*, † Quod tanto magis eſt dicendum, quia reſpectu domus eius dictum adminiculatur ex dicto primi teſtis iuxta 19. & ſuper primo articulo, & ex inſtrumento diuiſionis domus paternæ inter Pium, & fratres cuius vigore ei obuenit portio, de qua agitur, de qua diuiſione etiam deponunt teſtes, & reſpectu prædij ex inſtrumento illius venditionis factæ ipſi Pio per Sebaſtianum Picinum, cui pro quodam ſuo credito fuerat auctoritate Iudicis adiudicatum, & tradita poſſeſſio.

Prædictis accedit, quod Pius fuit per D. de Grandis reſtitutus ad poſſeſſionem dictæ portionis domus, & prædij, & vigore mandati de reintegrando in eam immiſſus pro diuiſo ab aliis fratribus;
4 † per quam immiſſionem Iudicis auctoritate factam fuit ei acquiſita poſſeſſio, *l. iuſte poſſidet ff. de acq. poſſ. Ang. in l. qui vniuerſas. § item cum Prætor. in fin. & in l. clam poſſidere §. qui ad nundinas num. 2. in fin. & ibi Rom. num. 3. verſ. 2. Alex. num. 2. in fin. Seiſell. num. 1. Iaſ. num. 20. ff. eod.*

Non obſtat, quod D. de Grandis iam antea rela-
5 xauerat aliud mandatum, † per cuius relaxationem videtur functus officio ſuo, Quia fuit reſponſum, iſtud ſecundum mandatum non fuiſſe diuerſum à primo ſed duplicatum illius prioris mandati, & in eo nihil aliud contineri, quam expreſſionem portionis Pij, quæ in primo confusè fuerat expreſſa; quod vlterius fuit relaxatum de conſenſu Bartholomæi,
6 cuius reſpectu ceſſat omnis dubitatio, quia † ſtante illius conſenſu non poteſt illud impugnari, *ex reg. quod ſemel. de reg. iur. in 6.*

Neque obſtant teſtes pro parte Angeli, & Bartholomæi examinati, Quia, vltra reſponſiones eis in dec. Illuſt. Card. Mellini datas, fuit dictum, non
7 percutere tempus motæ litis, † quod debet attendi ad effectum manutentionis, *§. retinendæ, & ibi Fab. n. 16. Inſt. de interd. l. 1. § finis autem interdicti, vbi Bart. in princ. & in §. quod ait. ff. uti poſſid. Caputaq. deciſ. 198. part. 2.* & poſſe verificari de tempore, quo durauit ſpolium, vel ante d. diuiſionem.

Addito etiam, quod probationes hæredum viſæ fuerunt Dominis meliores; ex quo vna cum dictis teſtium concurrit inſtrumentum diuiſionis domus & acquiſitionis prædij factæ per Pium, ac mandatum de reintegrando executioni demandato, quo fit, vt † in 8
concurſu ſint præferendæ probationibus Angeli, & Bartholomæi, *Bart. in l. ſi duo patroni, n. 4. vbi Addent. & Ang. n. 3. ff. de iur. iur. Doct. in c. in noſtra. de teſtib. & ibi Felyn. n. 3. & in c. licet cauſam n. 8. in princ. de prob.*

Et ita deciſum, &c.

EODEM.

Aprutina Iuriſdictionis.

Lunæ 19. Martij 1607.

Svmmaria.

1 *Quaſi poſſeſſio non poteſt acquiri ſine ſcientia, & patientia, primi poſſeſſoris, & n. 7. vbi & minus ſi ſtatim habita ſcientia fuit reclamatum.*
2 *Viſitatio vnica, & de recenti non probat quaſi poſſeſſionem viſitandi.*
3 *Scientia, & patientia vnius Canonici non infert ad ſcientiam, & patientiam Capituli.*
4 *Singulorum ratio non habetur in re ad Vniuerſitatem ſpectante.*
5 *Probatio dubia non releuat.*
6 *Viſitationes, quæ apparent factæ ab Epiſcopo de aliquo loco poſt Concilium, non conſtito de aliis ante Concilium præſumuntur factæ non iure ordinario, ſed delegato in vim Concilij.*
8 *Vicariis non poteſt Epiſcopis demandari viſitatio iis competens ex delegatione.*
9 *Viſitationes ab Epiſcopo, ſeu illius Vicario factæ in re delegata, & non ordinaria non præiudicant.*
10 *Viſitationes factæ ſub expreſſione in vim poteſtatis delegatæ non competentis non poſſunt ſuſtineri ex poteſtate ordinaria.*
11 *Petitorium reſpicientia non admittuntur in iudicio manutentionis.*
12 *Poſſeſſio antiquior vnius deperditur, & interrumpitur per poſteriorem alterius de illius ſcientia & patientia.*
13 *Quaſi poſſeſſio poſterior in manutentione præferenda eſt.*

Decisio DXCVIII.

Placuit Dominis deciſio alias in hac cauſa facta, quod ſcilicet mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione Iuriſdictionis, ac iuris viſitandi, & conferendi beneficia in Caſtris Neteti, & Turani ſit dandum Capitulo, & non Epiſcopo ex rationibus in ea deductis.

Quibus non obſtare dixerunt viſitationes factas per Epiſcopum mediante perſona Vicarij, quia non cōſtat fuiſſe factas ſciente, & patiente Capitulo, † ſine 1
cuius ſcientia, & patientia non potuit acquiri quaſi poſſeſſio iuris viſitandi, *l. 2. & ibi Bal. n. 12. C. de ſeruit. & aqu. Doct. in c. cum Eccleſia Sutrina, & ibi Rip. n. 64. de cauſ. poſſ. & propr. Cald. conſ. 12. in fin. de iur. patr.*

Neque huiuſmodi ſcientiam, & patientiam poſſe colligi ex eo, quod vnus ex dictis Vicariis fuerit

Canonicus Aprutin. quia, præterquam, quod de
hoc non conſtat, niſi ex enunciatiua viſitationis,
2 † quæ cum ſit vnica, & de recenti nihil probat,
3 † ex ſcientia, & patientia vnius Canonici non po-
ſtet inferri ad ſcientiam, & patientiam Capituli,
quando, prout hic, verſamur in re ſpectante ad Ca-
4 pitulum, & Canonicos vti vniuerſos, † quo caſu non
habetur ratio ſingulorum, *Doct. in c. cum te, & ibi*
Abb. ſub num. 12. & Felyn. num. 13. ad fin. verſ. aliud
ſinguli, & num. 14. de reſcr. Abb. in c. cum non liceat.
ſub num. 3. in tertio not. de præſcript. Anch. conſ. 204.
num 7.

Præterea fuit dictum, ex eis non apparere, an
fuerint factæ vti ab ordinario, vel potius vti à dele-
gato Sedis Apoſtolicæ iuxta decreta Sacri Concilij
5 Tridentini, Vnde † ratione huius incertitudinis non
releuat, *ad tex. in c. in patientia de probat. cum ſimi-*
libus.

Vltra quod ex depoſitionibus teſtium conſtat il-
las fuiſſe factas vti à delegato in vim Concilij, quod
etiam redditur admodum veriſimile ex quo ante
concilium nulla aſſertur viſitatio, & ex illis, quæ
dantur, prima fuit geſta anno 1565. ſtatim poſt pu-
blicationem Concilij, & aliæ poſtea ſucceſſiuis an-
6 nis † quo caſu in vim illius, & non iure ordinario
cenſendum eſt Epiſcopus viſitaſſe, *ad tex. in l. quædam*
mulier. ff. de rei vendic. leg. 2. C. de acq. poſſeſſ.

Attento præſertim, quod pro parte Epiſcopi vl-
tra dictas viſitationes nulli alij actus iuriſdictiona-
les oſtenduntur, niſi quædam præcepta, & monit.
contra Rectores Eccleſiarum iſtorum locorum,
7 † quæ non ſuffragantur, quia ne dum fuerunt geſta
inſcio Capitulo, quod immò ſtatim ac de illis noti-
tiam habuit, reclamauit, & Epiſcopus abſtinuit, vt
deponunt teſtes pro Capitulo examinati, *Calder.*
conſ. 12. de iur. patr. & conſ. 6. de cauſ. poſ. & propr.
Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina num. 93. verſ. seq. eod.
tit.

Neque obſtare, quod viſitationes non fuerint
8 factæ per Epiſcopum, ſed per eius Vicarios, † qui-
bus non poteſt demandari viſitatio ex delegatione
competens, *glo. in c. ſi Epiſcopus verb. per alium de*
offi. ord. in ſexto cum aliis allegatis, quia quidquid
ſit de hac quæſtione in caſu iſto ceſſat difficultas ex
declaratione ipſorum Vicariorum qui in viſitationi-
bus ſe viſitare vti Sedis Apoſtolicæ delegatos decla-
rarunt, & ſic ſumus in claris, quod viſitationes factæ
9 fuerint iure delegato, & non ordinario, vnde † Ca-
pitulo præiudicare non potuerunt, *ad dec. Put. 115.*
10 *lib. 2.* † nec ex auctoritate, ſeu poteſtate ordinaria
poſſunt ſuſtineri, ſtante expreſſione poteſtatis dele-
gatæ, *l. nimium intereſt, cum ibi not. C. ſi quis alt. vel*
ſibi. Adden. ad dec. 10. in verb. teneat. in quarta ratione
de iur. patr in antiq. Put. deciſ. 383. num. 4. & 5. lib. 2.
Achil. deciſ. 7. de procur. Ad Bullam Anaſtaſij fuit
11 reſponſum † reſpicere petitorium, & ex illa non
probari aliquam poſſeſſionem Epiſcopi: vltra quod
12 etiam ſi probaretur, † non poſſe Epiſcopo ſuffraga-
ri ſtante poſteriori, quaſi poſſeſſione Capituli ſcien-
tibus, & patientibus Epiſcopis legitimè acquiſita,
per quam antiquior quaſi poſſeſſio Epiſcopi, ſi quam
habuiſſet interrupta, & de perdita diceretur, ita quod
13 † iſta poſterior quaſi poſſeſſio capta ſi eſſet præferen-
da, *l. clam poſſidere §. qui ad nundinas. ff. de acq. poſſ.*
Alex. ad Bart. in l. ſi duo ſub. num. 4. verb. ſunt æquale
verſ. & hæc limita. ff. vti poſſid. Felyn. in c. licet cauſam
num. 9. verſ. limita tamen, & ibi Bero. num. 55. verſ. 2.
limita de probat. Menoch. de retinen. rem. 3. ſub. n. 226.
verſ. declaratur, & 4.

BVBALO

Anconomitana Bonorvm.

.... 27. Ianuarij 1580.

SVMMARIA.

1 *Lis extraiudicialis quomodo probetur.*
2 *Teſtis, qui patitur multas exceptiones, deſeruit pro adminiculo.*
3 *Simulatio, & fictio in dubio non præſumitur, & allegantī incumbit onus probandi.*
4 *Teſtes deponentes de poſſeſſione quieta, & pacifica reſpectu poſſeſſionis facti, & moleſtiarum de facto non excludunt litem extra iudicialem.*

Decisio DXCIX.

FVit per Dominos reſolutum, ſufficienter
probatam eſſe litem extraiudicialem in ca-
ſu. de quo agitur, & placuerunt ea, quæ in
alia poſitione iſtius cauſæ die 4. Februarij anni præ-
teriti conſiderata fuerunt, † nempe mandatum Do- 1
minorum de Trimontiis ad litigandum cum D.
Hippolito Torolo, d. vnius teſtis de auditu iſtius
litis, & veriſimilitudinem, cum non ſit præſumen-
dum, quod Trimontij voluerint relinquere bona
eorum nomine recuperata, ſed potius, quod inſte-
terint pro illorum reſtitutione contra Hippolitum.
Accedit fides Notarij Silentij Gentiloni ſuper vi-
ſione ſcripturarum, & litterarum, in quibus Hippo-
litus conquerebatur de huiuſmodi lite, & dictum
alterius teſtis vltimo loco examinati, † qui, licet 2
patiatur contra ſe multas exceptiones, tamen ſatis
deſeruit pro adminiculo. Neque requiritur proba-
tio litis diuturnæ, puta decem annorum, vel alte-
rius longi temporis, quia bene verificantur verba
tranſactionis in lite non momentanea, ſed ſucceſ-
ſiua, & non multi temporis, quæ ſatis dicitur pro-
bata ex ſupra deductis. Et, quod dicitur de lite
ficta, non obſtat, quia nec Notarius in ſua fide,
nec teſtes pro parte hæredum Hippoliti examina-
ti aliquid dicunt de iſta, fictione, & † in dubio 3
fictio, & ſimulatio non præſumitur, & allegantī
ſimulationem incumbit onus probandi iuribus
vulg.

Vltimo non obſtant teſtes, qui dicunt Hippoli-
tum vſque ad eius obitum poſſediſſe pacifice, &
quiete bona, de quibus agitur, quia † loquuntur 4
de poſſeſſione quieta, & pacifica reſpectu moleſtia-
rum de facto, quæ nunquam fuerunt ſibi illatæ,
non autem excludunt litem extraiudicialem; vltra
quod ex eorum dictis non probatur negatiua non
exiſtentiæ litis, quia potuit verti lis in alio loco,
quam in eo, vbi teſtes tunc degebant, & iſtam litem
potuerunt teſtes ignorare, &c.

CARDINALI PLATTO

Ianven. Fidbicommissi.

Veneris 4. Maij 1590.

SVMMARIA.

1 *Statutum continuans poſſeſſionem defuncti in ſuos hæredes infert ad poſſeſſionem hæredis, ita vt hærede mortuo ſecundis hæredibus competat immiſſio.*

miſſio, & num. 5. Ampl. vt num. 2.

3 Mater incumbens pignori, donec ſibi de ſuis dotibus ſatisfiat, dicitur poſſidere filio.

4 Poſſeſſio, qua continuatur ex ſtatuto de defuncto in ſuum hæredem, dicitur ciuiliſſima, & ſe compatitur cum poſſeſſione creditoris.

6 Statutum continuans poſſeſſionem defuncti in hæredem procedit etiam in forenſe reſpectu bonorum in loco ſtatuti ſitorum.

7 Ciuilitatis priuilegium tranſit etiam ad filios.

Decisio DC.

1 CVm † ſtatutum Vrbis 147. continuet poſſeſſionem bonorum defuncti in ſuos hæredes, dixerunt Domini ſatis ex hoc conſtare, Vincentium iuniorem poſſediſſe palatium, de quo agitur, ad effectum, vt eiuſdem Vincentij ſorores, & hæredes in poſſeſſione palatij poſſint immitti, *iuxta tradita per Menoc. remed. 4. adipiſ. poſſ. num. 365. Zuccard. in*
2 *l. fin. C. de edict. Din. Adr. coll. num.* 357. † quod multo magis procedit, ex quo, vt in facto deducitur ille, qui palatium conductum habuit à Patre Vincentij, ipſum Vincentium aliquo modo recognouit, *Afflict. dec. 167. n. 6. Bero. conſ. 75. num. 73. lib. 3.*

Non obſtat poſſeſſio capta de huiuſmodi palatio
3 per D. Aonam matrem Vincentij, quia † illa ingreſſa fuit poſſeſſionem tamquam creditrix, & ſic filio ſuo poſſediſſe dicitur, quaſi incumbens pignori, donec ſibi de ſuis dotibus, ſatisfiat, *Paul. in l. 1. §. per ſeruum corporaliter, num. 2. ff. de acq. poſ. vbi etiam*
4 *Alex. Soccin. & Iaſ.* maximè † cum iſta poſſeſſio, quæ ex Statuto in ſuum hæredem fuit continuata, ciuiliſſima dicatur, *iuxta communem ſententiam in l.... vbi Rip. num. 36. ff. de acq. poſſ. Tiraq. in tract. le mort, ſaiſit. in præfat. declarat. prima*, & propterea ſe com-
5 patitur cum poſſeſſione dictæ Aonæ, † atque ideo non impeditur eius effectus, ſcilicet immiſſio in poſſeſſionem eius vigore mulieribus competens, vt dictum eſt.

Non obſtat, quod Vincentius eſſet forenſis, ita vt
6 Statutum Vrbis illi non debeat ſuffragari, quia † hoc caſu attendendum eſt Statutum loci, vbi bona ſunt ſita, *Nat. conſ. 149. col. 6. Cephal. conſ. 309. num. 16. lib. 3. Abb conſ. 5n. num. 5.* Præterea Pater Vincentij
7 ex priuilegio erat ciuis Romanus, † quod priuilegium ad filios etiam tranſit, *l. aſſumptio. §. filius. ff. ad municip. &c.*

IVSTO

Mindiolanen. Capellaniæ.

.... 20. Iunij 1594.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex inſtrumento, & partis confeſſione.*

2 *Poſſeſſori de tempore motæ litis datur manutentio.*

3 *Immiſſio à Iudice, vel, à priuato, ſine citatione poſſeſſoris data non impedit manutentionem ad fauorem primi poſſeſſoris. Ampl. vt num. 4.*

5 *Pro ſpoliato ex quibus verbis quis ſe habere dicatur.*

6 *Poſſeſſori anteriori contra poſteriorem duplex competit remedium, reſtituenda ſcilicet, ſi vult habere ſe pro ſpoliato, & retinendæ, ſi ſe pro ſpoliato habere nolit.*

7 *Commiſſionis verba quando importent, vel non, vt Orator habuerit ſe pro ſpoliato.*

Decisio DCI.

DIxerunt Domini, Vincentium Albanum eſſe manutenendum in poſſeſſionem tempore motæ litis † ex inſtru- 1
mento publico, de quo in actis, & ex confeſſione partis aduerſæ, & † ſic in- 2
trat manutentio, *§. retinendæ. Inſt. de interd. Verall. dec. 98. part. 2. Rot. dec. 423. num. 1. par. 1. & in pluribus aliis.*

Non obſtat, † quod Arroldus aduerſarius fuerit 3
immiſſus in poſſeſſionem auctoritate Iudicis, quia fuit factum à Iudice tamquam à priuato, cum non præceſſerit citatio, quo caſu non procedit doctrina, *Ang. in l. vniuerſa. § item cum Prætor. ff de acq. poſſ. & per Socc. conſ. 18. num. 29. lib. 1.* & † præſertim 4
quia Arroldus gratiam ſuam non iuſtificauerat, *vt fuit dictum coram R. P. D. meo Litta in vna Lucana Capellæ 17. præſentis menſis.*

Non obſtant illa verba appoſita in commiſſione appellationis à die habitæ notitiæ per Albanum, Nec non ad dictæ Capellaniæ poſſeſſionem, aduerſario ab ea amoto, reſtituen. † ex quibus videtur con- 5
ſtare, Albanum habuiſſe ſe pro ſpoliato, quia,
† cum haberet duplex remedium, verum petendi 6
reſtitutionem, ſi volebat habere ſe pro ſpoliato, alterum retinendæ, † voluit Orator, quod expreſsè 7
daretur iuriſdictio ſuper vtroque, & ideo eſt appoſita clauſula, in facultatiuis, quæ operatur, quando pars vtitur, ſicut clauſula, Augendi, poſita in ſupplicatione, quæ eſt facultatiua, ſi non apponatur in litteris ab habente illam clauſulam in ſua gratia, nihil operatur, *vt fuit dictum coram R. P. D. meo Blanchetto in vna Triden. Beneficij de Tabaron. 15. Aprilis 1578.*

Et ita fuit reſolutum, &c.

IVSTO

Messanen. Stvdij.

Veneris 2. Decembris 1594.

SVMMARIA.

1 *Poteſtas, & voluntas requiruntur ad actus perfectionem.*

2 *Studij generalis erectio in loco quomodo cognoſcatur.*

3 *Quaſi poſſeſſio vnius facultatis in priuilegio conceſſæ ſufficit, vt dicatur acquiſita etiam quoad alias.*

Decisio DCII.

COnſtat de voluntate Papæ, quia de poteſtate non ambigitur, † quæ duo requi- 1
runtur ad alicuius actus perfectionem, *cap: cum ſuper Abbatia. de offic. deleg. gl. 1. in l. ſi filia. C. de donat. ante nupt.* Nam in priuilegiis fel. record. Pauli III. datur ampliſſima facultas Ciuitati Meſſanen. erigendi Studium generale ad inſtar aliorum Studiorum generalium Pariſien. Salamantin. & Bononien. cum expreſſa derogatione priuilegiorum etiam Ciuitatis Cataniæ, Vnde † ſatis vide- 2
tur clarum Studium generale erectum eſſe in Ciuitate Meſſanen. *ad clem. 1. de magiſtr. & ibi. Card. & Doct.* non obſtante narratiua, & adminiſtratio-

ne conceſſa Collegio Ieſuitarum, quæ non reſtringit ampliſſimas clauſulas conceſſionis, vt ex lectura apparet, & hoc facilius admiſerunt Domini ſtante quaſi poſſeſſione Meſſanen. reſpectu legendi,
3 † quæ facultas cum oriatur ex eodem priuilegio inſimul cum aliis facultatibus, quaſi poſſeſſio iſtius facultatis ſufficit, vt dicatur acquiſita quoad alia, *Bart. in l. 1. §. ſi quis hoc interdicto. de itin. actuq. priu. cum aliis per Gabr. allegatis in tit. de preſcript. concl. 2. num. 18.*

Quare, cum omnibus aliis ſit ſatisfactum, *ex dec. R. P. D. mei Decani 5. Iulij 1593.* concluſerunt ſententias eſſe confirmandas, &c.

MANZANEDO

BERGOMEN. PRÆEMINENTIARVM.]

Veneris 9. Martij 1607.

SVMMARIA.

1 *Sententia lata contra Rectorem Eccleſiæ non præiudicat Prælato prætendenti Eccleſiam ſibi ſubiectam. Decl. vt num. 2. & 3.*

4 *Tertius habens etiam ſcientiam litis, & non poſſidens poteſt intra decem à die habita notitia appellare, & executionem impedire, etiam quoad ſententia quoad alios tranſiuerit in iudicatum, num. 5.*

DECISIO DCIII.

SEntentia Ordinarij Cremen. manutenet Archipresbyterum Cluſoni in poſſeſſione quo ad proceſſiones, Vocationes ad Synodum, & quoad alia contra Præpoſitum Sueri, & Rectores vtriuſque Cereti; Vnde conſtat fuiſſe latam huiuſmodi ſententiam in poſſeſſorio; quod eadem ſententia magis declarat, dum prædictis Præpoſito Sueri, & Parochianis vtriuſque Cereti ſuper petitorio Ius illis ſaluum præſeruat, Item conſtat ex eadem ſententia, quod excipit actus comprehenſos in ſententia Rotali ad fauorem dicti Præpoſiti, nempe quoad non acceden. ad Eccleſiam Archipresbyteri Sabbato Sancto pro Oleo Sancto, nec ad aſſiſtendum in benedictione Fontis Baptiſmalis, quam prædicto die poſſit facere in ſua Eccleſia Sueri cum aſſiſtentia dictorum Parochorum vtriuſque Cereti. Sed quia à prædicta ſententia Cremen. Parochus Cereti Baſſi non appellauit, & ille Cereti Alti illi aſſenſit, Præpoſitus vero appellationem interpoſuit, Dubitaui 16. Iunij 1606. An executoriales relaxatæ pro prædictæ ſententiæ executione eſſent attentatæ, & Domini quoad Præpoſitum affirmatiuè reſponderunt, ſed quoad Parochos vtriuſque Cereti negatiuè ex adductis in illa deciſione, in qua reſeruaui videre, An tranſitus illius ſententiæ in rem iudicatam quoad Parochos vtriuſque Cereti præiudicauerit Præpoſito quoad ſubiectionem, quam à dictis Parochis vtriuſque Cereti ſibi, non vero Archipresbytero prætendit deberi. Et Domini negatiuè reſponderunt, ex eo quod † ſententia
1 lata contra Rectorem Eccleſiæ non præiudicat Prælato prætendenti Eccleſiam ſibi ſubiectam, *iuxta doctrinam Innoc. in cap. audītis num. 1. & 2. de præſcript. & trad. à Verall. dec. 255. num. 2. part. 3.* † quæ
2 doctrinæ videntur procedere in petitorio, & ſecus eſſet in poſſeſſorio data ſcientia Prælati, quod cauſa agebatur inter partes, *vt trad. Alex. qui de communi teſtatur in l. ſæpe num. 102. in fin. ff. de re iudic. Imol. in l. a ſententia. ff. de appell. Bald. in cap. cum ſuper. num. 6. & ibi Felyn. num. 12. qui teſtatur de communi. de ſent. & re iudic.* præcipue † cum Præpoſitus ſciens 3
prædictam cauſam agitari non poſſideret, vt conſtat ex ſupradictis, *Put. dec. 155. n. 3. lib. 2. Achill. dec. 6. de re iudic.* Sed nihilominus, † licet ſententia ſit lata 4
in poſſeſſorio, & licet detur in præpoſito ſcientia litis, & concedamus, ipſum non poſſidere, cum tamen intra decendium à die notitiæ dictæ ſententiæ ab illa appellauerit, videtur dicendum illam, nec illius tranſitum in iudicatum quoad Parochos vtriuſque Cereti Præpoſito non præiudicaſſe, nec quoad proprietates, nec quoad poſſeſſiones, quin ſtante dicta appellatione impediri ſententiæ executionem, *vt not. Butr. in d. cap. cum ſuper. num. 6 & ibi Abb. n. 17. verſ. hoc præmiſſo. iuncto verſ. ſed contrarium tenuit, &c.* proquibus faciunt adducta *in d. prima dec.* circa appellationem Præpoſiti à dicta ſententia, quæ cauſauit illius executoriales attentatas quoad Præpoſitum, qui appellauit, † quod autem ſufficiat huiuſmodi 5
appellationem intra decendium à die notitiæ interpoſitam fuiſſe à Præpoſito tamquam tertio, *tradunt Bart. & Doct. in l. ſententia. ff. de appell. & Abb. in d. cap. cum ſuper. num. 26. Cephal. conſ. 106. num. 4. Peregr. de fideicommiſſ. art. vlt. num. 54.*

MANZANEDO

FAVENTINA COMPVTORVM.

Lunæ 24. Maij 1610.

SVMMARIA.

1 *Sententia fundata in non productis, non poteſt ſuſtineri.*

2 *Sententia lata in ſecunda inſtantia actis primæ non tranſportatis eſt euidenter nulla.*

3 *Læſio probari debet, vt dicatur conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum.*

4 *Læſio reſultat ex nullitatibus.*

5 *Reſtitutio in integrum facilius conceditur aduerſus ſententiam contumacialem.*

6 *Reſtitutionis cauſa oritur ſufficiens ex nouis iuribus.*

7 *Rota non ſolet exequi ſententias aliorum tribunalium non guſtato de illarum bono iure.*

DECISIO DCIV.

VIſum fuit Dominis conſtare de cauſis reſtitutionis ex eo quod vltima ſententia, quæ prætenditur, tranſiuiſſe in iudicatum, † cum ſit fundata in cedulis non productis in actis, 1
nullo modo poteſt ſuſtineri, *Roman. conſ. 156. n. 3. poſt Bart. in extrauag. de reprimen. in verb. de plano. verſ.* ſecus ſi habuit terminum ad probandum, *& poſt Bald. in l. ſi quando. ad fin. C. de teſtib. Couar. var. reſolut. lib. 1. cap. 1. num. 5. Rot diuerſ. dec. 445. num. 1. part. 1.*

Tum etiam quia † dicta ſententia fuit lata actis 2
primæ inſtantiæ non tranſportatis; Vnde reſultat illius manifeſta nullitas, *vt pluries dixit Rota & ſignanter apud Ceſar. de Graſſ. deciſ. 9. num. 5. 6. & 7. de cauſ. poſſ. & propr.* & quamuis ad hoc † vt dicatur conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum, opus ſit docere de læſione, *Paul. de Caſtr. in l. fin. num. 5. verſ. in Curia autem Romana C. in quibus cauſ. in integr. reſtit. non eſt nec. Innoc. in cap. ex literis, num. 5.*

num. 5. de reſtit. in integr. Alex. conſ. 21. num. 6. lib. 1.
4 *Rot. dec. 1. de in integr. reſtit. in nou.* prædicta † læſio
ſatis reſultare videtur ex præfatis nullitatibus, cum
nimis læderetur condemnatus in ſententia nulla, ſi
executioni demandaretur.

Accedat præmiſſis dictam ſententiam eſſe contu-
8 macialem, † ex quo facilius reſtitutio venit conce-
denda, cum alias eſſet valde durum exequi ſenten-
tiam contra condemnatum inauditum, & indefen-
ſum, qui poterit iura ſua noua deducere, & ex illis
6 victoriam reportare, † ex iuribus enim nouis oritur
ſufficiens cauſa reſtitutionis, *iuxta gloſ. in cap. vltimo
in verb. nou. de in integr. reſtit. cum adductis à Sforz.
Odd. eod. tract. quæſt. 16. art. 5. & 6.* facit etiam quod
7 † Rota non aſſueuit, ſententias aliorum Tribuna-
lium exequi non guſtado de bono iure illarum, *Ca-
putaq. dec. 28. lib. 3. in manuſcript.*

Ex quibus ſic fuit reſolutum, &c.

VBALDO SENIORE

IANVEN. BENEFICIJ.

Veneris 5. Iunij 1612.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum captæ poſſeſſionis ipſam poſſeſſionem probat, alio tunc in ea non exiſtente.*
2 *Eccleſiæ capta poſſeſſione eorundem etiam bonorum capta cenſetur.*
3 *Iudicis aditione pro remouendis moleſtiis non dicitur amiſſa poſſeſſio ſaltem ciuilis.*
4 *Poſſeſſio ciuilis ſola ſufficit pro manutentione.*
5 *Clauſula, Sine præiudicio literarum Apoſtolicarum præſeruat Executori iuriſdictionem illas exequendi, litis pendentia in Rota non obſtante.*
6 *Teſtes ſine citatione ad perpetuam rei memoriam examinati faciunt ſaltem adminiculum.*

DECISIO DCV.

DOmini dixerunt, mandatum de manute-
nendo dandum eſſe Iacobo Mariæ, qui
accepit poſſeſſionem Eccleſiæ, de qua
agitur, per inſtrumentum in ipſamet
1 Eccleſia celebratum, † per quod bene probatur
poſſeſſio, alio non exiſtente in poſſeſſione, *vt fuit
deciſum ſæpe, & ſignanter in vna Hypporeggien. Capel-
laniæ 3. Martij 1578. coram Cantuccio, quæ eſt deciſ.
62. num. 1. part. 1. in impreſſ. & in Mediolanen. Be-
neficij 27. Maij 1611. coram me, & in Gerunden.
Parochialis 30. Ianuarij 1610. coram R. P. D. meo
Coccino.*

Non obſtat, quod fuerit capta ſolummodo poſ-
2 ſeſſio Eccleſiæ, quia † per adeptionem poſſeſſionis
Eccleſiæ cenſetur etiam capta poſſeſſio omnium
bonorum Eccleſiæ, *Bald. in l. 1. ff. de offic. præfect.
auguſt. Rot. diuerſ. dec. 19. num. 7. part. 2. & fuit reſo-
lutum in vna Sabinen. 31. Ianuarij 1605. coram R. P. D.
meo Decano, & fuit dictum in d. Mediolanen. Beneficij,
& alias ſæpe.*

Non obſtat, quod d. Iacobus adiuerit Iudicem
3 pro remouendis moleſtiis, † quia non per hoc dici-
4 tur amiſiſſe poſſeſſionem ſaltem ciuilem, † quæ ſola
ſufficeret pro manutentione, *gloſſ. in l. 1. §. vlt. verſ.
poſſidet. ff. vti poſſid. Menoch. de retin. remed. 5. n. 22.
Put. dec. 419. num. 3. & 4. lib. 2. & fuit dictum in Oxo-
men. Capellaniæ 10. Martii 1589. coram Illuſtriſſ.
Card. Platto, & in Romana Diminutionis annuæ præſta-
tionis 13. Ianuarij 1607. coram Reuerend. Attrebaten.*

Non obſtat, quod fuit commiſſa cauſa ſine præ-
iudicio litterarum Apoſtolicarum, quia facultas
exequendi iſtas litteras non erit impedita per hu-
iuſmodi mandatum, † cum hæc clauſula præſeruet 5
Executori iuriſdictionem pro executione littera-
rum non obſtante, quod pendeat iudicium in Rota,
*Put. dec. 79. lib. 1. & in terminis fuit dictum in Oue-
tana Parochialis 12. Decembris 1597. coram Pere-
grino.*

Ideo ex prædictis Domini concluſerunt vt ſupra,
accedente præſertim depoſitione plurium teſtium
de poſſeſſione Iacobi Mariæ, qui, licet ſint exami-
nati ad perpetuam rei memoriam ſine citatione par-
tis, † faciunt tamen ſaltem adminiculum, *Soccin.* 6
conſ. 262. colum. 5. verſ. confirmatur etiam lib. 2.

Et ita deciſum Iacobo Maria tantum infor-
mante.

VBALDO SENIORE

MINDONIEN. ARCHIDIACONATVS.

Lunæ 14. Aprilis 1641.

SVMMARIA.

1 *Proceſſus publicatus à Notario rogato dicitur in forma probanti, etiam quod non fuerit compulſatus. Ampl. vt num. 3.*
2 *Extractio, quæ fit per Notarium rogatum non requirit obſeruationem eorum, quæ requiruntur in extractione, quæ fit ab alio Notario.*
4 *Aliud eſt, proceſſum eſſe nullum, aliud non eſſe in forma probanti.*
5 *Proceſſus de partibus vt dicatur in forma probanti, debet recognoſci.*

DECISIO DCVI.

DOmini dixerunt, † proceſſum, de quo 1
agitur, eſſe in forma probanti, cum fue-
rit ſubſcriptus, & publicatus per Nota-
rium de eo rogatum, etiam ſi non fuerit
compulſatus, *vt fuit reſolutum in cauſa Colonien. San-
cti Bartholomæi 23. Ianuarij 1599. coram Orano, & in
Carthaginen. Iuriſdictionis de menſe Aprilis 1612. co-
ram R. P. D. meo Pamphilio*, † cum non ſit neceſſaria 2
hoc caſu obſeruatio eorum, quæ alias ſeruarentur,
ſi proceſſus extraheretur per alium Notarium non
rogatum, *vt in dec. 1. in nou. & dec. 4. de fid. inſtrum.
in antiq. & alibi paſſim.* Quibus † accedit admini- 3
culum trium Notariorum atteſtantium cum ſub-
ſcriptione, & proprio ſigno de legalitate d. Nota-
rij rogati, ad quod facit cautela, *Ang. in auth. de
tabellion. in prin. 3. col. verſ. nota inſtrumentum Boer.
dec. 154. num. 5. Veronen. cautel. 54.*

Non obſtat allegatus defectus iuriſdictionis in
Officiali Mindonien. coram quo fuit fabricatus
proceſſus, quia ex hoc arguitur nullitas proceſſus ſed
non defectus in forma, de qua hodie quæritur &
† inter hæc eſt differentia, *ex not. per Bart. in l. ſi* 4
librarius. ff. de reg. iur. Natt. conſ. 609. num. 22.

Ex quibus fuit concluſum d. proceſſum in forma 5
probanti, † facta tamen recognitione, *iuxta not. per
Innoc. & alios in cap. 2. de fid. inſtrum.*

VBALDO SENIORE

Hiſpalen. Decimarum de Tablada.

Lunæ 18. Iunij 1612.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur anteriori poſſeſſori.*

2 *Quaſi poſſeſſio exigendi decimas animalium paſcentium in aliqua tenuta ſuffragatur etiam quoad frumenta, & bladas eiuſdem tenutæ ad culturam redacta, tamquam in priorum fructuum loco ſubrogata.*

3 *Eccleſia Parochialis debet iuris aſſiſtentiam quoad decimas intra illius fines.*

4 *Quaſi poſſeſſio exigendi decimas ſufficit pro manutentione, non obſtante iuris aſſiſtentia in contrarium.*

5 *Eccleſia Parochialis Prædialis non habet veram iuris aſſiſtentiam.*

6 *Conſuetudo plurimum operatur circa extractionem decimarum.*

7 *Conſuetudo ſpecialis eſt præferenda in concurſu generalis.*

8 *Aſſiſtentiam iuris habere dicitur, qui habet pro ſe Conſtitutiones Apoſtolicas.*

9 *Poſſeſſio ciuilis ſola ſufficit ad effectum manutentionis.*

Decisio DCVII.

Beneficiati Eccleſiarum Ciuitatis Hiſ-
palen. accipiebant Decimas fructuum
animalium paſcentium in quadam
Tenuta, de Tablada, nonenpata; quæ
cum ad Communitatem d. Ciuitatis
ſpectaret, fuit per eamdem ad culturam redacta, &
abinde citra illius decimæ fuerunt exactæ per Deca-
num, & Capitulum Cathedralis, & Parochialis Ec-
cleſiæ d. Ciuitatis, tanquam eſſet d. Tenota intra
ipſius fines poſita. Hinc orta lite inter dd. Beneficia-
tos, & Capitulum ſuper hac exactione decimarum,
& cauſa commiſſa in Rota fuit dubitatum coram
me, Cuinam eſſet dandum mandatum de manu-
tenendo, & fuit reſolutum, eſſe dandum Beneficia-
tis † tamquam exiſtentibus in anteriori poſſeſſione
1 exigendi decimas dd. animalium in d. fundo, §. *re-*
tinendæ. Inſt. de interd. cum vulg. † & licet tantum
2 conſtet, illos exegiſſe, vt dixi decimas animalium,
tamen dixerunt, illis hodie dandam eſſe manuten-
tionem etiam quoad frumenta, & bladas in d. Te-
nuta recollecta cum cenſeantur iſta ſubrogata loco
priorum fructuum, qui ab initio percipiebantur
cap. cum in tua vbi Butr. Abb. & alij, & in c. com-
miſſum. de decim. Didac. pract. q. cap. 37. num. 1. Re-
buff. de decim. q. 14. num 18. & ſeq. & fuit dictum in
Sabinen. decimarum 9. & 18. Maij 1598. coram Giptio,
& in noſtris terminis in Concheu. decimarum 21. Maij
1601. *coram Reuerendiſſimo Attrebaten.*

3 Non obſtat, quod † Capitulum habeat pro ſe
aſſiſtentiam iuris, cum tenuta, de qua agitur, ſit
intra fines d. Eccleſiæ Cathedralis, & Parochialis.
4 Quia fuit reſponſum primo quod † Beneficiatis pro
manutentione ſufficere debet, quod ſint in quaſi
poſſeſſione exigendi decimas, non obſtante aſſiſten-
tia iuris, *Abb. conſ. 71. num. 3. part. 2. Rom. conſ. 368.*
num. 15. & fuit dictum in Mediolanen. Decimarum
9. Iunij 1610. *coram R. P. D. meo Perouano.* Secun-
do quod † Eccleſia Parochialis non habet veram aſ-
ſiſtentiam iuris cum non reperiatur textus, qui hoc 5
dicat, *ſecundum Acchill. dec. 6. de decim.* Vnde † hoc
plurimum defertur conſuetudini *Acchill. dec. 3. n 3.* 6
& 4. de decim. Rot. dec. 163. part. 2. diuerſ. & † 10
concurſu præferenda eſt conſuetudo ſpecialis con- 7
ſuetudini generali, *vt in Caloguritana Decimarum*
19. Martij 1610. coram R. P. D. Cauaderio. Vltra
quod † Beneficiati videntur potius habere aſſiſten- 8
tiam iuris, qui habent pro ſe Conſtitutiones Ar-
chiepiſcopatus Hiſpalen. diſponentes, vt ſolutio
decimarum ex prædiis exiſtentibus in territorio Ci-
uitatis tam reſpectu animalium, quam frumenti fiat
Parochialibus, ſub quibus degunt domini anima-
lium, & ſatorum, quas quidem Conſtitutiones
bene deponunt plures teſtes eſſe in viridi obſer-
uantia.

Nec obſtat, quod Beneficiati fuerunt illorum poſ-
ſeſſione priuati, cum poſt culturam d. tenutæ fue-
rint decimæ per Capitulum ſemper exactæ, Quia
† per hoc non fuerunt priuati poſſeſſione ciuili, quæ 9
ſola ſufficit ad effectum manutentionis, *Put. dec. 419.*
lib. 2. Rot. dec. 19. num. 12. part. 2. diuerſ. & fuit pluries
dictum, vt nouiſſimè in vna Ianuen. Beneficij 5. Iunij
1512. *coram me.*

Et ita deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

Burgi Sanctæ Dominici Iuriſpatronatus.

SVMMARIA.

1 *Poſitionibus eſt reſpondendum, vt actor releuetur ab onere probandi, dummodo non ſint omnino impertinentes, & directè, vel indirectè ad cauſam faciant, vel adminiculum præſtent.*

2 *Poſitiones in dubio ſunt admittendæ.*

3 *Reiecta diſputatione pertinentiæ, vel impertinentiæ, vt lites abreuientur.*

4 *Iuſpatronatus tranſit cum hæreditate.*

5 *Articuli reſpicientes bona non ſunt impertinentes ad iuſpatronatus iis annexum.*

6 *Poſitionum vnam, vel alteram ſufficit eſſe releuantem vt cæteræ etiam admittantur.*

Decisio DCVIII.

Fuit tentum, D. Marchionem Man-
fredum, & conſortes teneri reſpon-
dere poſitionibus à D. Alexandro
Marchione productis, quia pro Mar-
chione Alexandro ſtat regula, quod
† poſitionibus eſt reſpondendum, vt actor releue- 1
tur ab onere probandi, & ſufficit non eſſe omnino
impertinentes, ſed aliquo modo directè, vel indi-
rectè facere ad cauſam, vel præſtare adminiculum,
Rot. dec. 24. de teſt. in antiq. Bart. in l. ſi duo. §. idem
Iulianus, num. 10. & ibi Bald. in fin. ff. de iur. iur.
Bald. in l. ad probationem, prima in 3. not. num. 4.
C. de probat. Dec. in l. 1. num 5. ff. ſi cert. pet. & latè
conſ. 161. in cauſa num. 2. & ibi Apoſtill. & conſ.
517. num. 2. Peregr. conſ. 8. num 2. lib. 1. & fuit di-
ctum in vna Peruſina fideicommiſſi de Bigazzinis
3. Iulij 1603. coram bo. mem. Penia. prout † in dubio 2
ſunt admittendæ, *Ioan. Andr. in cap. cum contingat.*
num. 24. vbi etiam alij de offic. deleg. Specul. in tit.
de poſit. §. 7. num. 7. in fin. & num. 8. Rot. dec. 25. de
teſt.

3 *teſt. in antiq.* reiecta iſta diſputatione pertinentiæ,
vel impertinentiæ, vt abreuientur lites, *vt de merè
iudiciorum teſtatur Veſtr. in prax. lib.5. cap.14. num.6.
& ibi Addent. num.27. poſt. Dec. in cap. in nomine Do-
mini. num. 34. de teſt.* ſed in hoc caſu pertinentia vi-
debatur manifeſta, quia DD. Marchio Manfredus,
& conſortes ne excludantur à ſucceſſione Iuſpatro-
natus, de quo agitur, à Rolando ſeniore inſtituti, in
quo non admittuntur niſi deſcendentes legitimi, &
naturales, & de legitimo matrimonio nati verè, &
non fictè, vt fuit in hac cauſa reſolutum, ipſi autem
deſcendunt ab Adalberto illegitimo, vtuntur legi-
timatione eiuſdem Adalberti in ampliſſima forma
concepta, cui dicunt conſentiſſe Marchionem
Sfortiam, & Hieronymum auctores D. Marchionis
Alexandri; ſed pro Marchione Alexandro replica-
batur d. conſenſum fuiſſe correſpectiuum ad pro-
miſſionem Adalberti pro ſe, & filiis, & deſcendenti-
bus, qui nullo vnquam tempore, nec vlla de cauſa
vtentur, vel ſe iuuabunt d. legitimatione in præiudi-
cium DD. Sfortiæ, & Hieronymi, & cuiuſlibet ipſo-
rum filiorum, & deſcendentium, & de non inferen-
do iis aliquam moleſtiam, litem, vel controuerſiam,
nec inferenti conſentire, cui promiſſioni præcedi-
tur fuiſſe contrauentum, & ideo fuerunt datæ plures
poſitiones ſuper lite mota, & proſecuta contra Sfor-
tiam, & Marchionem Alexandum, quæ ideo non
poſſunt dici vllo modo impertinentes; ſicut nec
etiam impertinentes videntur aliæ continentes, quod
bona petita per hanc litem fuerunt in hæreditate
4 Rolandi ſenioris fundatoris iuriſpatronatus, † quod
tranſit cum hæreditate, *cap. ex literis. de iure patr.* Et
5 ideo † articuli reſpicientes bona non ſunt imperti-
nentes ad iuriſpatronatus iis annexum, *Innoc. in rubr.
de iurepatr. num.4. Abb. in cap. cum ſecidum, num.5.
eod. tit. Couar. var. reſol. lib.2. cap.18. num.7.* & tamen,
6 † quatenus eſſent, ſufficit vnam, aut alteram poſitio-
nem eſſe releuantem ad hoc, vt ceteræ admittantur,
*vt fuit dictum in d. Peruſina Fideicommiſſi de Bigazzi-
nis coram Penia.*

Et ita fuit deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

Romana Melioramentorum.

Veneris 24. Nouembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio attentata non eſt manutenibilis.*
2 *Sententia tenor eſt attendendus ad dignoſcendam
mixturam.*
3 *Verba ex quibus cognoſcitur, ſententiam latam eſſe in
poſſeſſorio ſaluiani, & num.4.*
5 *Appellatio a ſententia in poſſeſſorio non cauſat atten-
tata.*
6 *Verba, Donec de ſumma, &c. fuerit ſatisfactus, non
important mixturam, ſed momentaneam poſſeſ-
ſionem.*
7 *Verba appoſita in narratiua ſententia non inducunt
mixturam.*
8 *Verba in ſententia incidenter prolata pro iuſtificando
poſſeſſorio, non principaliter pro canonizando
credito, non reddunt ſententiam appellabilem, nec
inducunt mixturam.*
9 *Iniuſtitia notoria, & euidens requiritur ad effectum
manutentionis contra immiſſum.*
10 *Iuſtificatio ſententia attendi debet de tempore illius
prolationis.*
11 *Saluianum ceſſat hypotheca ceſſante.*
12 *Iudex deputatus ab habente facultatem ſpernendi ap-
pellationem poteſt ſuam ſententiam exequi ap-
pellatione non obſtante, ac ſi adeſſent tres con-
formes.*
13 *facultates Iudici conceſſæ afficiunt omnes, qui illis
conſentierunt.*
14 *Vicarius Epiſcopi an poſſit ſubdelegare, & num.15.
& 16.*
15 *Vicarius Epiſcopi videtur potius Ordinarius, quam
delegatus.*
16 *Vicarij de communi ſtylo quotidie deputant Iudices
cum eiſdem facultatibus.*
17 *Iniuſtitia notoria, & euidens ſententia requiritur ad
effectum nullitatis, ſecus ad effectum impediendi
executionem, niſi agatur de ſententia, quæ non re-
cipiat appellationem, vt in poſſeſſorio.*
18 *Appellatio regulariter eſt prohibita in poſſeſſorio.*
19 *Lim. ſecus ſi iniuſtitia ſit notoria, & patens.*
20 *Sententia recipit interpretationem a iure circa ea, de
de quibus nullam facit mentionem.*

Decisio DCIX.

POſtquam Rota reſoluit in hac cauſa 9.
Decembris præteriti DD. Scarlattis
eſſe dandum mandatum de manute-
nendo, niſi obſtaret mixtura ſententiæ,
cuius vigore fuerunt immiſſi in poſſeſ-
ſionem, ſequebatur, vt de mixtura videretur iuxta
reſeruationem factam à Rota, ſed quia pro parte
DD. de Cibis prætendebatur, immiſſionem fuiſſe
attentatam non ſolum ratione mixturæ, ſed ex aliis
etiam capitibus, ideo, vt vnica diſputatione hæc ma-
teria abſolueretur, dedi dubium de ordine Rotæ, An
obſtet mixtura ſententiæ, ita vt ex hoc, vel ex aliis
capitibus immiſſio fuerit attentata in caſu, & ad ef-
fectum, &c. effectus autem eſt, quia, † ſi fuiſſet atten- 1
tata, poſſeſſio non eſſet manutenibilis, & ſic eſſet re-
cedendum à deciſione, de qua ſupra.

Domini autem reſponderunt, exceptionem mix-
turæ, & alia deducta non obſtare manutentioni Do-
minorum Scarlattis. Et quoad mixturam fundamen-
tum fuit, quia † tenor ſententiæ eſt attendendus, 2
*iuxta conſ. Corn. 10. num.3. lib.4. Dec. conſ.28. num.1.
verſ. ſic ergo Rot. dec.34. num.12. & ſeq. par.2. diuerſ.
& apud Seraph. deciſ. 452. num.1. & 2. par. 1. & fuit
dictum in Brixien. Parochialis in Rota præterita 10.
Nouembris coram me, & alias ſæpe,* † ex tenore autem 3
ſententiæ apparet eam fuiſſe latam in mero poſſeſſo-
rio, cum fuerit pronunciatum, D. Aloyſium immit-
tendum forè, & eſſe in realem, actualem, & corpo-
ralem poſſeſſionem Iudi pilæ, & hoſpitij per ipſum
retinen. donec ipſi fuerit integraliter ſatisfactum,
*iuxta tradita per Socc. in l. rem, quæ nobis. num.14.
ff. de acq. poſſ. & conſ. 262. num. 1. lib. 2. Seraph. d.
deciſ. 452. num. 2.* † illa enim verba denotant for- 4
mam ſententiæ latæ in Saluiano, *iuxta Bart. in l. 1.
ff. de ſalu. interd. Menoch. de adipiſc. remed. 3. nu-
mer.185.* & ſic † appellatio à ſententia in poſſeſſo- 5
rio non cauſauit attentata, *iux. trad. per Lancell. de at-
tent. cap. 12. limit. 25. num.10. & ſeq.* vbi in ſpecie
loquitur in ſaluiano, & dicit, *ita fuiſſe tentum in vna
Romana Domorum in Burgo 12. Nouembris 1568. co-
ram Sarmiento.*

Nec videbantur obſtare alia verba ſententiæ ad
inducendam mixturam, quia aut conſiderantur il-
la verba, per Aloyſium retinen. donec de ſumma
ſcutorum 1150. fuerit ſatisfactus, & † huiuſmodi 6
verba non importare mixturam, ſed momentaneam
poſſeſſionem, *fuit firmatum in deciſionibus allega-
tis per Caſ. de Graſſ. dec. ſeu diſcurſ. 2. num. 10. de
poſſ. & propr. & traditur in d. dec. 34. num. 10. in
fin.*

ſin. & dec.57.num.1.par.2. diuerſ. & latè per Modern.
Rauennat.in tract.de vtil.ſaln. lib.3.q 4. num.3. & ſub
num. 5.verſ. nec ea verba. Aut ſit via in verbis illis,
Ex pecunijs D. Aloyſij meliorantementorum & reſpe-
7 ctiuè factorum, & † cum hæc ſint poſita in parte
narratiua ſententiæ, non poſſunt inducere aliquam
mixturam, cum pars narratiua ſententiæ non atten-
datur, ſed depoſitiua, *Corn. in l ex ſtipulatione.num.5.*
C. de ſent. Rot. d dec. 34. num. 11. & 12. par. 2. &
apud Seraph. dec.616. num.7. Aut denique deducitur
mixtura ex verbis depoſitiuis ipſius ſententiæ ibi,
Por d. Aloyſium retinen. donec ſibi de ſumma ſcu-
torum 1150. in dd. melioramentis de eius proprijs
expoſitis fuerit integraliter ſatisfactum, & ſic vide-
tur canonizari verſio propriarum pecuniarum Aloy-
ſij in dd. melioramentis, nec non earum liquidatio
ſumma expreſſa, & adhuc videbatur Dominis non
8 conſtare de aſſerta mixtura, quia † hæc omnia fue-
runt prolata incidenter pro iuſtificando poſſeſſorio,
non autem principaliter ad canonizandum credi-
tum Aloyſij, vnde non reddunt ſententiam appella-
bilem, nec inducunt mixturam, *iuxta allegatum conſ.*
Dec.28.num.3. Rot. d. dec.34.num.12. & ſub num.16.
par.2.& dec.263.num.1.par.1. diuerſ. vbi etiam reſp.
ad conſ.Corn.190. lib.2. & Bald. conſ.331. lib.1. qui in
contrarium etiam nunc allegantur.

Quo vero ad alia capita, licet multa deducerentur per informantes pro iniuſtitia ſententiæ, tamen
Domini exiſtimarunt, ea non obſtare manutentio-
ni Dominorum de Scarlattis, qui fuerunt iudicia-
9 liter immiſſi, cum † ad iſtum effectum requireretur
iniuſtitia notoria, & euidens ad hoc, vt ſententia
redderetur appellabilis, & conſequenter immiſſio
fuiſſet attentata, vt fuit firmatum in vltima deciſio-
ne in cauſa facta, *& fuit dictum in vna firmata Be-*
neficiorum 13. Ianuarij præteriti coram R. P. Domino
meo Rembaldo, bene facit Corn. d. conſ.10.num.2.& 3.
lib.3. & in terminis noſtris Contard. ad l. vnic. C. ſi de
moment. poſſ. limit.9. num.2. & ſeq. & num. 9. & ſeq.
Et quamuis prætenderetur, ſententiam iuſtificari
ex actis, ex quo aſſerta verſio pecuniarum non
10 probaretur, ne dum de tempore ſententiæ, † quod
eſt attendendum, ſed nec ex teſtibus poſtea indu-
ctis, vt bis reſoluit Rota in hac cauſa, & ſic ceſſaret
11 hypotheca, † & conſequenter Saluianum, Tamen
huic motiuo fuit reſponſum in d. vltima deciſione
cum qua Domini tranſiuerunt. Et eo magis, quia
ſententia fuit lata vigore commiſſionis, ſeu deputa-
tionis Illuſtriſſimi Archipresbyteri, inter quas eſt,
vt poſſit ſpernere quamcumque appellationem, &
habent clauſulam, Appellatione poſtpoſita. Vnde
12 † Iudex deputatus, non obſtante appellatione inter-
poſita videtur poſſe deuenire ad executionem abſ-
que vitio nullitatis, & attentatorum, perinde ac ſi
adeſſent tres conformes, *iuxta not. in cap. paſtoralis.*
vbi Abb. num.11. de appellat. Lancell.de attent. cap.12.
lim.8.in princ. Rot.dec.71. lib.1. par.3.diuerſ. & in Ro-
mano Societatis 29. Ianuarij 1616. coram Reuerendiſ-
13 *ſimo Damaſceno,* & † cum omnes litigantes tam Cle-
rici, quam laici conſenſerint eiuſdem deputationi
cum dictis facultatibus illæ afficiunt omnes, *iuxta*
not. in d. cap. paſtoralis de appellat.

Nec obſtat, quod deputatio fuerit facta à Vicario
14 Illuſtriſſimi Archipresbyteri, † qui non videtur po-
tuiſſe tamquam delegatus ſubdelegare cum eiuſmo-
di facultatibus ex allegatis. Quia, præter quod eiuſ-
15 modi Vicarij videntur potius Ordinarij, quam Dele-
gati, *iuxta text. cap.2. de conſuet in 6. & in cap. Ro-*
mana. de appellat. eod. lib. Didac. lib. 3. var. reſol. cap.
vlt. num.4. vbi de communi. & pract. quæſt. cap.4. num.4.
Alex. & alij in rubr. ff. de offic. eius. Marant. in ſpecul.
16 *in 4. par. diſtinct. princ. ſub. num. 12. & ſeq.* † Ceſſat
difficultas tum ex conſenſu partium tum ex commu-
ni ſtylo ſecundum quem niſi Vicarij quotidie depu-
tant Iudices cum eiſdem facultatibus.

Non obſtat diſtinctio allegata, † vtrum agatur 17
ad effectum nullitatis, an verò ad effectum impe-
diendi executionem, vt primo caſu requiratur noto-
ria, & euidens iniuſtitia ſententiæ; ſecundo vero
caſu nequaquam, qui eſt caſus noſter, *Gabr.conſ.26.*
num.3. & ſeq. lib.2. Surd.conſ.324.num.8. lib.3. Quia
placuit reſponſio, quod illi non loquuntur in caſibus,
in quibus propter iniuſtitiam admittitur appellatio
alias prohibita, vt quando pronunciatur in poſſeſſo-
rio, prout in caſu noſtro, † in quo regulariter eſt 18
prohibita appellatio; tunc enim vt ratione iniuſtitiæ
detur appellatio, † iniuſtitia debet eſſe notoria, & 19
patens, *vt per Lancell. de attent. cap.12. Lim.25.n.15.*
& ſupra dictum eſt.

Demum nec viſum fuit obſtare, quod non fuerit
data immiſſio Scarlattis cum moderatione, de qua
in vltima deciſione videlicet cum onere ſoluendi
penſiones Cibis, & ſic ſententia videatur notoriè
iniuſta, quia † cum nihil de hoc fuerit dictum in
ſententia, non poteſt argui de notoria iniuſtitia, ſed 20
debet recipere interpretationem à iure, *iuxta l He-*
rennius cum ibi not. ff de vſur. & ſic eſt intelligenda
cum illo grauamine, prout eam Rota intellexit in d.
deciſione.

Ex quibus fuit concluſum, exceptionem mixturæ,
& alia deducta non obſtare manutentioni Domino-
rum de Scarlattis.

CARDINALI SACRATO

THEATINA PRÆPOSITVRÆ.

Lunæ 1. Iulij 1619.

SVMMARIA.

1 *Iudicis ſententia priuat poſſeſſione.*
2 *Lim. ſecus ſi Iudex proceſſerit iuris ordine non ſeruato.*
3 *Beneficio quis ob non reſidentiam priuari non poteſt, niſi fuerit ter citatus in loco beneficij, & deinde per ſex menſes expectatus.*
4 *Impeditus comparere propter carcerationem excuſatur.*

DECISIO DCX.

PRo informante fuit tentum, hoc eſt
Abbati Ioſepho dandum eſſe manda-
tum de manutenendo, quia de eius
poſſeſſione conſtat ex teſtibus datis,
in ſumm num.2. Et non obſtat, † quod 1
fuerit illa priuatus per ſententiam Ordinarij, *iuxta*
not. in l. clam poſſidere. §. ad nundinas ff. de acq. poſſ.
quia † hoc non habet locum, quando Iudex non pro- 2
cedit iuris ordine ſeruato, *Abb. in c. conquerente n 5.*
& 6. de reſt. ſpoliat. Rip. in l. naturaliter. § nihil com-
mune. ff de acq. poſſ num.60. & 61. & fuit dictum in Ro-
mana Viridarij die 8. Martij præſentis anni coram me.
In propoſito autem caſu viſum fuit Dominis, quod
Ordinarius non proceſſerit ad priuationem ob non
reſidentiam iuris ordine ſeruato, † ex quo non præ- 3
ceſſit trina citatio in loco beneficij, & etiam non fuit
expectatus per ſex menſes à die vltimi peremptorij,
iuxta not. in cap. ex tua de cleric. non reſid. Seraph. de-
ciſ.1346.1366. & fuit dictum in cauſa Theatina. Pa-
rochialis coram R.P.D. meo Pirouano in Rota proximè
præterita, & licet dicantur factæ quædam citatio-
nes

Digitized by Google

4 nes perſonales, tamen † cum poſt illas Ioſeph fuerit carceratus in Vrbe nempe 18. Decembris 1602. vt patet ex fide Commentarien. viſum fuit, quòd illæ citationes non ſint habendæ in conſideratione, ex quo Ioſeph per dictam carcerationem fuit impeditus comparere, *iuxta not. in l. 2. §. ſi quis iudicio ff. ſi quis caut. & per gloſ. in c. fin. in verb. excuſatione. de cleric. non reſiden.*

VBALDO SENIORE

CREMONEN. BENEFICIJ.

Lunæ 26. Aprilis 1621.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſorium prius de iure terminandum eſt, quam petitorium.*
2 *Ampl. etiam ſi adſit commiſſio pro cumulatione.*
3 *Et eo magis ſi cum clauſula, Arbitrio, quæ iuris rigorem moderatur.*
4 *Lim. vbi poſſeſſorium eſt turbidum, quia tunc admittitur arbitrium pro cumulatione, & in fin.*
5 *Poſſeſſio inſtrumentalis, ſi tunc erat vacans, eſt manutenibilis.*
6 *Beneficij poſſeſſione capta cenſetur capta etiam illius bonorum.*
7 *Anteceſſoris poſſeſſio ſuffragatur, etiam ſucceſſori.*
8 *Locationes non probant poſſeſſionem, cum etiam res aliena locari poſſit.*
9 *Lim. ſecus perceptione fructuum concurrente: Lim. etiam vt num. 11.*
10 *Confeſſiones de recepto Anteceſſoris non iuuant ſucceſſorem, niſi Notarius atteſtetur etiam de perceptione in ſui, & teſtium præſentia Declar. vt num. 12.*

DECISIO DCXI.

FVit dictum, intrare arbitrium pro cumulatione petitorij, & poſſeſſorij, 1 quia licet † regulariter de iure prius ſit terminandum poſſeſſorium, quam petitorium, *leg. ordinarij. C. de rei vendic. l. incerti C. de interd. cum aliis in deciſ. 365. num. 9. par. 1.* 2 *in recentior. & deciſ. 651. num. 2. par. 2.* ita vt † etiam ſi adſit commiſſio cumulationis, nihilominus prius terminari debeat poſſeſſorium, *Caſ. de Graſſ. dec. 9. num. 9. de cauſ. poſſ. & propriet. Rot. dec. 34. num 7.* 3 *par. 1. diuerſ.* † quod tanto magis videtur admittendum in clauſula, Arbitrio, quæ rigorem iuris moderatur, *Creſcent. dec. 4. num. 3. de teſt.* 4 nihilominum † ſtylus Rotæ eſt, vt quando poſſeſſorium eſt turbidum, admittatur arbitrium pro cumulatione, *vt in cauſa Vicen. Parochialis* 10. *Decembris* 1608 *coram R.P.D. Manzanendo in Romana Hæreditatis de Alexiis* 24. *Ianuarij* 1624. *coram R.P.D. Caualerio, quæ eſt dec. 557. num. 4. par. 1. in recentior. & in Sabinen. Iuris paſcendi* 5. *Nouembris* 1618. *& in Auximana fideicommiſſi* 7. *Februarij* 1620. *coram D. Caualerio, & d. dec. 365 n. 11. par. 1. & prius in Romana Cottini* 6. *Martij* 1600. *coram Illuſtriſſimo Sacrato.*

Turbiditas autem poſſeſſorij pro vtraque parte non videbatur poſſe controuerti. Nam Horatius docet de ſua poſſeſſione beneficij per publicum inſtru- 5 mentum, quæ † poſſeſſio, licet inſtrumentalis ſi alius non exiſtebat in poſſeſſione, eſt manutenibilis *ad l. prædia, vbi Doct. ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 62. num. 1. par. 2. diuerſ. cum aliis in dec. 293. num. 4. par. 1. in recentior.* & † capta poſſeſſione beneficij cenſetur capta etiam 6 prædij, de quo agitur, ſi ſpectabat ad iſtud beneficium, *ex late adductis per Rot. dec. 19. num. 7. & ſeq. par. 2. diuerſ.* & ceſſat difficultas, quia Horatius cepit in ſpecie poſſeſſionem prædij.

Ruriſus Horatius † confirmat ſuam poſſeſſionem 7 iſtius prædij terræ ex poſſeſſione Bonnini, qui reſignauit ad eius fauorem, & cepit poſſeſſionem non ſolum beneficij, ſed etiam iſtius prædij de anno 1605. quam poſſeſſionem continuauit, vt deponunt tres teſtes, primus & ſecundus de auditu, tertius vero de certa ſcientia.

Ex aduerſo vero Narratius Rector prætendit, d. prædium ſpectare ad ſuam Eccleſiam, & probat ſuam poſſeſſionem ex diuerſis locationibus de d. prædio factis, † quæ licet per ſe non probent poſſeſſio- 8 nem, cum res etiam aliena locari poſſit, *leg. nemo C. de locat. l. ſi ibi 2. ff. eod. tit. late Gabr. concl. 4. in princ. eod. tit.* tamen † ſecus eſt, quando accedit per- 9 ceptio fructuum, *vt ibi Gabr. num. 2.* de qua docet Rector per diuerſa inſtrumenta ſolutionum illi factarum per affictuarios.

Cæterum, quia † iſta inſtrumenta continent con- 10 feſſiones de recepto ante ipſorum confeſſionem, non videbantur inducere probationem ſolutionis, & ſic poſſeſſionem Rectoris, cum ad hunc effectum fuiſſet neceſſarium, quod Notarius etiam atteſtaretur Rectorem percepiſſe in ſuis, & teſtium præſentia, *Bart. in l. ſi ex cauſa num. 2. & 8. & ibi Bald. num. 14. C. de non num. pecun. & idem Bart. in l. ſingularia. num. 22. vbi Alex. & Dec. num. 33. Iaſ. num. 48 ſi cert. pet. Alex. conſ. 129. num. 6. lib. 2. fuit dictum in cauſa Bononien. Cenſus* 24. *Aprilis* 1600. *coram bo. me. Card. Pamphilio, in cauſa Romana depoſiti* 10. *Decembris* 1601. *coram R.P. D. Decano, in cauſa Romana Dotis* 9. *Decembris* 1613. *& in Terdonen. Penſionis* 17. *Iunij* 1616. *&* 16. *Iunij* 1617. *coram me.* Licet adhuc replicaretur, quod † cum locationes factæ fuerint à Rectore tempore 11 non ſuſpecto, nempè ante litem motam, & † licet ſo- 12 lutiones affictuum ſint confeſſiones, illæ tamen tamquam veriſimiles ſuſtinerentur etiam in præiudicium tertij, *ex alleg. per Sard. poſt alios dec. 325. num. 5. & 6.*

Ex quibus negari non poteſt, quin ſit turbida vtriuſque partis poſſeſſio, vnde concluſerunt Domini intrare arbitrium pro cumulatione ea allegatis in principio, appoſito tamen ſequeſtro.

Et ita, &c.

VBALDO SENIORE

IADIEN. CANONICATVS.

Lunæ 5. Iunij 1621.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio horam habens anterior iudicatur inter plures capaces eadem die.*
2 *Mandatum ſpeciale requiritur ad poſſeſſionem acquirendam.*
3 *Nec ſufficit, quod quis ſit frater, vel coniuncta perſona.*
4 *Ratificatio non operatur, nec retrotrahitur in præiudicium tertij.*
5 *Canonicatus poſſeſſio capi debet Capitulariter.*
6 *Canonicus admiſſus ad faciendos actus Canonicales de conſenſu, & patientia Capituli habetur, ac ſi poſſeſſionem Capitulariter nactus eſſet.*
7 *Teſtis vnicus ſufficit ad probandam poſſeſſionem in iudicio manutentionis.*
8 *Ampl. etiam ad probandam poſſeſſionis qualitatem.*

9 *Qua*

9 *Qualitas facilius probatur, quam ſubſtantia.*

DECISIO DCXII.

PVit tentum pro manutentione Iacobi,
quia licet ipſe, & Matthæus aduerſarius
ceperint poſſeſſionem Canonicatus ea-
1 dem die 27. Iulij, & † poſſeſſio Matthæi
iudicari poſſit anterior tamquam habens horam, *vt*
per gloſ. in cap. cum à ſede. in verb. nec appareat. de
præb. in 6. Caſſad. dec. 20. num. 1. eod. tit. cum aliis per
Rot. dec. 514. num. 1. part. 2. in recent. & comproba-
tur ex depoſitione vnius teſtis de anterioritate pro
Matthæo deponentis, tamen d. Matthæi poſſeſſio
non videbatur manutenibilis. Primo quia capta ab
2 eius fratre abſque ſpeciali mandato, † quod requiri-
tur, *ad not. per Abb. & Doct. in c. accedens de præb.*
3 *Aym. conſ. 164. num. 15.* † nec ſufficit ad hunc effe-
ctum, quod ſit frater, vel coniuncta perſona, *Felyn. in*
c. nonnulli. §. ſunt, & alij, num. 11. de reſcript. Seraph. de-
ciſ. 1165. num. 5. nec ratificatio ex poſt facto ſubſecu-
ta eiuſdem Matthæi, cum ante illam Iacobus appre-
4 hendiſſet poſſeſſionem, † in cuius præiudicium ra-
tificatio ſubſecuta non operatur, cum non retrotra-
hatur in præiudicium tertij, *Alex. in l. quod meo n. 5.*
ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 9. de reſtit. ſpol. in nou. Seraph.
vbi ſup. num. 6. Surd. conſ. 160. num. 26. lib. 2. Præterea
5 quia non apparet fuiſſe captam Capitulariter, † pro-
vt etiam requiritur, *Caſſad. dec. 8. num. 1. de cauſ. poſſ.*
& propriet. Put. dec. 20. lib. 2. Rot. dec. 513. ſub num. 1.
& dec. 701. num. 5. part. 2 in recent. ſublata igitur poſ-
ſeſſione Matthæi remanet poſſeſſio Iacobi, quæ li-
cet patiatur eamdem difficultatem quod non eſt ca-
6 pta Capitulariter, tamen cum † ſufficiat, quod Ca-
nonicus faciat actus Canonicales de conſenſu, &
cum patientia Capituli, *vt Caſſad. d. dec. 8. num. 3. de*
cauſ. poſſ. & propr. de huiuſmodi conſenſu, & patien-
tia ſatis videtur deponere vnius teſtis à Matthæo in-
ductus, qui deponit vidiſſe Iacobum ſedentem in
choro vna cum Canonicis recitantem Officium in
habitu Canonicali videlicet cum pelle, quam defe-
runt ſuper manu, quæ in illis partibus vocatur Zan-
7 farda, & licet ſit vnicus, tamen ſicut ſufficeret vnicus
ad probandum poſſeſſionem in hoc ſummariiſsimo
poſſeſſorio, *Menoch. de retin. remed. vlt. num. 34. Seraph.*
dec. 624. in fin. & dec. 1326. ſub num. 1. Rot. dec. 511. ſub
8 *num. 8. par. 1. in recent. & dec. 147. num. 1. par. 2.* † ita
videtur ſufficere ad probandam iſtam qualitatem
poſſeſſionis fuerit Capitularis ex tollerantia ipſius
9 Capituli, cum † facilius probetur qualitas, quam
ſubſtantia, *gl. in l. talis ſcriptura in verb. vniuerſa. ff. de*
leg. 1. Surd. poſt alios conſ. 268. num. 7. Rot. dec. 292. n. 3.
in fin. par. 2. in recent.
Et ita deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

EGITANIEN. COMMENDÆ.

Lunæ 18. Aprilis 1622.

SVMMARIA.

1 *Remiſſoria non datur ad probandum id, quod poteſt probari per ſcripturam, & num. 8.*
2 *Ampl. eo minus, vbi ſcriptura ipſa articulatur.*
3 *Ampl. nec ad probandum id, de cuius contrario conſtat per ſcripturam.*
4 *Remiſſoria petitio contra contenta in inſtrumento, & ad euitandum rationes, & fundamenta deciſionis iam facta dicitur ſapere calumniam.*
5 *Remiſſoria denegatur, vbi apparet de vehementi calumnia.*
6 *Decretum Iudicis non eſt modus transferendæ poſſeſſionis.*

DECISIO DCXIII.

POſt relaxatum ſequeſtrum in hac
Commenda præuiis duabus deciſioni-
bus pars Blaſij petiit remiſſoriam, pro
qua dedit in actis articulum ad pro-
bandum ſe cepiſſe poſſeſſionem Com-
mendæ die 25. Iulij 1611. tradente eam ſibi Iudice,
qui acceſſit ad Eccleſiam, & tradidit poſſeſſionem
Blaſio de ambulando, ſtando, & alios actus poſſeſſo-
rios faciendo, tam in d. Eccleſia præfatæ Commen-
dæ, quam in illis locis, & annexis, & quod de iſta
poſſeſſione fuit rogatus Emanuel Antrada Scriba
Regius, cum tamen antea dediſſet inſtrumentum d.
poſſeſſionis de d. die 25. Iulij 1611. abſque eo quod
contineat actum aliquem apprehenſionis poſſeſſio-
nis, ſed in eo dicitur, quod Iudex in ædibus ſuis oſten-
ſis ſibi à Blaſio litteris antianitatis, ſeu expectatiuæ
in iis appoſuit ſuum. Exequatur virtute quarum lit-
terarum ei tradita fuit poſſeſſio d. Commendæ, &
ipſe fuit habitus pro immiſſo, quibus attentis Domi-
ni cenſuerunt, denegandam eſſe remiſſoriam, quia
† illa non datur ad probandum id, quod poteſt pro- 1
bari per ſcripturas, *Egid. deciſ. 9. num. 1. verſ. facit. Ro-*
ta dec. 10. num. 6. de offic. deleg. in nou. in Toletanâ Cano-
nicatus 15. Nouembris 1609. coram bo. me. Card. Lan-
cellotto dec. 314. n. 1. part. 1. recentior. & dec. 45. n. 2. in fin.
& 589. ſub n. 1. verſ. & quod non datur remiſſoria par. 2.
& † tanto minus hoc caſu, in quo articulatur, quod 2
de traditione poſſeſſionis fuit rogatus Notarius, *Rot.*
dec. 414. n. 5. ead. par. 2. recentior.
Accedat, quod ex inſtrumento producto potius
elicitur poſſeſſionem fuiſſe traditam in domo Iudi-
cis, quam alibi, vt patet ex ſupradictis, & ex ſecunda
deciſione in cauſa facta, vnde ſequitur, vt remiſſoria 3
non ſit danda ad probandum id, de cuius contrario
conſtat per ſcriptum, *Seraph. dec. 1460. n. 3. Rot. d.*
dec. 589. ſub n. 1. verſ. vnde cum per dictas ſcripturas
par. 2. in recentior. & dictum in Vlixbonen. Iuriſconfe-
rendi 7. Februarij 1607. coram Card. Lancellotto. Ex
quibus etiam videbatur non carere calumnia hæc
remiſſoriæ petitio tamquam contra contenta in in-
ſtrumento, & ad euitandum rationes, & fundamenta 4
deciſionis, quod ſapere calumniam *fuit dictum in*
Mediolonen. Bonorum 11. Maij 1597. coram bo. m. Card.
Pamphilio, & in d. Vlixbonen. coram Card. Lancellotto, 5
& ratione calumniæ, quando eſt vehemens, denega-
ri remiſſoriam *ſæpius cenſuit Rot. Caſſad. dec. 3. de dilat.*
Caputaq. dec. 59. par. 3.
Neque dicatur peti remiſſoriam ad euitandum æ-
quiuocum inſtrumenti producti, in quo ſolum dici-
tur fuiſſe traditam poſſeſſionem, quia reſpondebatur,
quod aut pars nititur d. inſtrumento producto, &
non poteſt tollere æquiuocum, quia ſcriptura produ-
cta non continet actum aliquem apprehenſæ poſſeſ-
ſionis, ſed ſolum decretum Iudicis, † qui non eſt 6
modus transferendæ poſſeſſionis, vt in ſecunda deci-
ſione. Vnde, † ſi teſtes deponerent de actuali poſſeſ- 7
ſione capta, magis ſtandum eſſet inſtrumento, quam
teſtibus, *l. cenſus. ff. de prob. gl. in c. tertio loco eod. tit.*
Aut nititur alio inſtrumento quod prætendit fuiſſe
rogatum de actibus poſſeſſoriis factis in Eccleſia, &
tunc intrat concluſio ſupra firmata, quod † remiſſo- 8
ria non datur ad probandum per teſtes id, quod per
ſcripturas probari poteſt.
Et ita fuit deciſum, &c.

VBALDO

VBALDO SENIORE

Astorien. Præstimoniorum.

Lunæ 13. Iunij 1622.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria ad effectum requiritur contumacia.*
2 *Contumacia committitur, vbi quis monitionibus Iudicis parere recuſat.*
3 *Contumacia quomodo committatur poſt intimationem mandati de manutenendo, & num. 5. & 8. & ſeq.*
4 *Declaratoria relaxatur reproductis intimationibus, ſeruatiſque quatuor terminis ad decendum de paritione, & de ea non docto.*
6 *Patientiam præſtare ſufficit pro paritione mandati de manutenendo.*
7 *Paritionis ad effectum non tenetur quis dimittere poſſeſſionem, vel alias cedere iuri ſuo.*
8 *Parere tenetur poſſeſſor mandato de manutenendo non faciendo actus patientiæ contrarios.*
9 *Recurſus ad Iudices laicos habiti præſumuntur ad inſtantiam habentes intereſſe.*
10 *Probatio præſumptiua non ſufficit ad effectum declaratoriæ.*
11 *Recurſus ad Iudices Laicos probant animum non parendi mandato Rotali.*
12 *Declaratoria datur ob non paritionem.*
13 *Recognitio iurium fieri poteſt ante relaxationem declaratoriæ.*
14 *Remiſſoriæ pendentia non impedit manutentionem.*
15 *Manutentio poteſt ex nouiter deductis quandocumque reuocari.*
16 *Feriæ non obſtant in mandato de manutenendo, & iudiciis poſſeſſoriis.*

Decisio DCXIV.

1 EVit reſolutum pro declaratoria, † ad
cuius effectum requiritur contumacia,
2 *Caſſad. dec. 5. num. 7. de conſt.* † quæ quidem
contumacia tunc committitur,
cum quis monitionibus Iudicis parere
recuſat, *l. contumacia verſ. contumaces non videntur. ff. de re iudic. Socin. in cap. nulli num. 7. de ſent. excommunic. cum aliis per Rot. deciſ. 591. num. 5. in fin. par. 2. in*
3 *recentior.* In caſu autem iſto † videtur in D. Michaëli
adeſſe contumacia, ex quo intimato ſibi mandato
de manutenendo Rotali à Notario, non eſt paſſus
totum ſibi legi, nec voluit acceptare tranſumptum
quod petebat, ſed dixit vt Notarius poſt prandium
reuerteretur, & interim idem Notarius fuit carceratus
à Miniſtris eiuſdem Michaëlis, & ei oblatum
tranſumptum, *vt in ſummariis. Ferdinandi num. 1. & 2. &* adſunt etiam recurſus habiti ad Iudices laicos, à
quibus habuit præceptum contra Ferdinandum executum
de exhibendo in Conſilio Regio litteris Apoſtolicis
ſuper hoc beneficio obtentis, & nouiſſimè
fuit exhibitum mandatum eiuſdem. Michaëlis ad recurrendum
in hac cauſa contra Ferdinandum, &
petitio Procuratoris, vt retinerentur in Conſilio litteræ
executoriales Rotales, nec Ferdinando reſti-
4 tuerentur, vt d. ſumm. num. 4. vnde, † cum fuerint
reproductæ intimationes, & alia prædicta in Rota
& fuerint ſeruati quatuor termini ad hoc neceſſarij,
intra quos non fuit doctum de paritione, nihil aliud
ſupereſt, niſi deuenire ad declaratoriam iuxta ſtylum
Rotæ *Mohed. dec. 2. de ſent. excommunic. Creſc. dec. de ſequeſt. poſſ. & fuit. Caſſad. deciſ. 6. num. 10. de cauſ. poſſ. & propr. Felyn. in c. ad probandum num. 6. de re iudic. fuit dictum in Cremonen. Penſionis 28. Maij 1612. in Mantuana Bonorum prima Iulij 1613. in*
Vlixbonen. Beneficij 10. Aprilis 1617. coram me, † in 5
qua fuit etiam ponderata ſola proteſtatio recurrendi
ad iudices laicos.

Non obſtat quod † ſufficiat pro paritione præ- 6
ſtare patientiam *iuxta dec. Mohed. 9. de ſent. & re iudic. Seraph. dec. 756. num. 1. fuit dictum in Maioricen. Beneficij 14. Nouembris 1616. coram R. P. D. meo Manzanedo, & in Sorona Beneficiorum 27. Iunij 1616. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Toletana Admiſſionis 2. Decembris 1619. coram me;* † nec tenetur 7
Michaël dimittere poſſeſſionem, vel alias cedere
iuri ſuo, vt in dd. deciſionibus, *& fuit reſolutum in cauſa Burgen. Iuriſdictionis de Birbieſca 10. Decembris 1597. coram bo. me. Peregrino, & alias ſæpè,* Quia,
licet hæc vera ſint, tamen † poſſeſſor tenetur pare- 8
re mandato de manutenendo non faciendo actus
contrarios patientiæ, prout hic facti ſunt, vt apparet
ex reculatione intimationis, & tranſumpti, quod
Michaël ad aliud tempus remiſit, & interim ſucceſſit
carceratio Nuntij cum ademptione tranſumpti, vt
ſupra dictum eſt. Et coadiuuatur in obedientia ex
recurſibus habitis, † qui præſumuntur habiti ad in- 9
ſtantiam intereſſe habentis, vt ſæpiſſimè cenſuit Rota,
vt in Burgen. Abbatia coram me, quæ eſt dec. 529. num. 4. par. 1. in recentior. & licèt † ad effectum decla- 10
ratoriæ non ſufficiat præſumptiua probatio, *vt in Tuden. Beneficij 5. Aprilis & 25. Iunij 1604. coram bo. me. Penia, & in Placentina Beneficij 27. Nouembris 1613. confirmata 20. Maij 1614. coram me.* tamen
† ſat eſt, quod ex iſtis recurſibus probatur animus 11
Michaëlis non parendi mandato Rotali, † ob quam 12
non paritionem datur declaratoria, vltra quod ſtante
d. mandato procuræ ad recurrendum ſpecialiter in
iſta cauſa cum inſtantia, vt retineantur executoriales,
ponderatis, vt ſupra, eſſet vera probatio recurſuum,
& non præſumptiua.

Quæ dicebantur contra iuſtitiam mandati Rotalis,
& contra deciſiones, non ſunt præſentis indaginis, &
† quoad recognitionem iurium, quibus nititur Fer- 13
dinandus, & poterit fieri ante relaxationem declaratoriæ.

Non obſtat, quod mandatum fuerit relaxatum
tempore feriarum, & quod pendeat remiſſoria ſuper
probatione iuriſpatronatus. Quia † hoc poſtremum 14
non impedit manutentionem, quæ ex nouiter deductis
† poterit quandocumque reuocari, & primum 15
non arguit nullitatem, cum † feriæ non obſtent quo 16
minus in cauſis poſſeſſoriis procedi poſsit, *iuxta dec. vnic. Achil. de fer.*

Ex quibus fuit concluſum, dandam eſſe declaratoriam, niſi intra menſem fuerit paritum.

VBALDO SENIORE

Crotonen. Archipresbyteratus.

Veneris 22. Ianuarij 1623.

SVMMARIA.

1 *Actus, ex quibus probatur poſſeſſio Parochialis.*

Decisio DCXV.

PRopoſita cauſa ſuper reſeruatis die 9.
Decembris præteriti Domini reſpon-
derunt pro D. Petro Ioanne Ormazza
informante, videlicet illi dandum
eſſe mandatum de manutenendo,
quia poſt ſententia Ordinarij conſtat, Petrum Ioan-
1 nem rediiſſe ad ſuum Archipresbyteratum, † & ibi
exercuiſſe actus ad Rectorem pertinentes de qui-
bus, vltra atteſtationem Capituli Crotonen. & quie-
tantias ſuper ſolutione decimarum pro d. Eccleſia
Archipresbyteratus, quæ fuerunt conſideratæ in alia
deciſione d. die 9. Decembris præteriti accedebant
etiam atteſtationes hominum loci, de quo agitur,
deputatio Capellani, & inſtrumentum celebratum à
Petro Ioanne tamquam Archipresbytero, quæ fue-
runt data, *in ſumm. præterita poſitionis pro Ormazza
num.67. &* 8. Et ceſſat difficultas ex duobus teſtibus
in Curia examinari, qui iuxta 15. Interrogatorium,
& ſuper 20. articulo optimè deponunt de regreſſu
Petri Ioannis ad ſuam Eccleſiam, & adminiſtratione
ſacramentorum per eum ibidem facta, ex quibus
probatur effectuatio ſententiæ reintegratoriæ Or-
dinarij, & poſſeſſio Petri Ioannis ſuæ Eccleſiæ Ar-
chipresbyteratus, ad quem fuit reſtitutus, *Abb. in cap.
in geneſi. num. 5. de elect. Rot. dec. 560. num. 5. de elect.
Rot. deciſ. 560. num. 4. par. 2. in recentior. & fuit dictum
in alia deciſione.*

Et ita fuit deciſum.

VBALDO SENIORE

Firmana Præbendæ.

Mercurij 28. Iunij 1623.

SVMMARIA.

1 *Iudicium manutentionis eſt ſummariiſſimum.*
2 *Manutentionis in iudicio non attenditur, niſi ſimplex poſſeſſio, & nuda facti detentatio.*
3 *Prædo etiam, & ſpoliator eſt in ſua detentatione manutenendus.*
4 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis, alio in ea non exiſtente, ſuffragatur ad quoſcumque effectus.*
5 *Poſſeſſio poſterior non eſt manutenibilis, cum præſumatur clandeſtina.*

Decisio DCXVI.

DOmini dixerunt, mandatum de manu-
tenendo eſſe dandum Polidoro, non
attentis iis, quæ hinc inde dicuntur de
validitate tituli vtriuſque partis, quia
1 † in hoc iudicio manutentionis, quod
eſt ſummariiſſimum, *Menoc de retin. remed. 4. n. 58.*
2 *Rot. dec. 99. num. 2. par. 1. diuerſ.* † non attenditur niſi
ſimplex poſſeſſio, & nuda facti detentatio, *Couar.
pract. qu. cap. 17. ſub num. 4. verſ. in ſpecie, Rot. dec. 641.
n. 8. par. 1. fuit dictum in Auerſana Beneficij* 4. *Iulij* 1614.
3 *coram me.* Et hoc adeo verum eſt, vt † etiam prædo,
& ſpoliator ſint in ſua detentatione manutenendi,
*Paleott. dec. 87. incip. Spoletana parochialis. Rot. d. dec.
641. num 8 par. 1.*

De poſſeſſione autem d. Polidori conſtat ex publi-
co inſtrumento adeptæ poſſeſſionis die 24. Iunij 1625.
4 † quod, alio non exiſtente in poſſeſſione, ſuffragatur
ad quoſcumque effectus, *l. prædia. & ibi Bart. de acq.
poſſ. Caputaq. dec. 334. par. 2. Rot in Auguſtan. Hoſpita-
lis 21. Februarij 1611. coram me quæ eſt dec. 293. n. 4.
par. 1. recent. & ſæpiſſimè in aliis.*

Non obſtat poſſeſſio capta per Dominicum, quia
fuit capta die 10. Iulij ſequen. non citato Polido-
ro, & ſic † tamquam poſterior non eſt manuteni-
bilis, cum præſumatur clandeſtina, *Bald. in c. ſi di- 5
ligenti num. 21. de præſcript. Rot. d. dec. 293. num. 8.
par. 1. in recent. & dec. 514. par. 2. & coram Sanctiſſimo
dec. 40.*

Et ita fuit deciſum, &c.

VBALDO SENIORE

Toletana Admiſſionis.

Luna prima Iulij 1624.

SVMMARIA.

1 *Declaratoriæ vt paritum dicatur reſpectu exactionis ſufficit, vt quis ſe abſtineat ab ea in futurum, & exigi patiatur per aduerſarium, & num. 6.*
2 *Contumacia circa non paritionem committitur, ſi petatur, & obtineatur mandatum de manutenendo, ab alio Iudice, & num 5.*
3 *Declaratoria conceditur conſtito de contumacia, & ſeruatis ſolitis quatuor terminis.*
4 *Patientiam præſtare ſatis eſt ad effectum paritionis.*
5 *Paritionis ad effectum neceſſarium eſt non facere actus contrarios, & num 5.*

Decisio DCXVII.

SEntentia lata declaratoria contra
nonnullos ex Capellanis amouibili-
bus Collegij Comphuten. in Oppido
Madriti, eo quia non fuerunt obe-
dientes executorialibus Rotalibus,
quoad præcedentiam erga Capellanos perpetuos, &
ſolutionem expenſarum prævia tamen deciſione ſub
die 16. Nouembris 1620. quoad emolumenta nihil 1
fuit dictum in d. ſententia, quia † ſatis erat Capella-
nos amouibiles abſtinere ab eorum perceptione in
futurum, vt dicerentur paruiſſe executorialibus, quæ
etiam d. emolumenta complectebantur ad Recto-
res perpetuos pertinentia, ſed, cum omnes paruiſſent
quoad præcedentiam, & expenſas, vnus tamen Lu-
douicus Paral non paruit quod emolumenta, Ideo
iterum dubitaui, An eſſet danda declaratoria, & Do-
mini quoad ipſum Ludouicum affirmatiuè reſponde-
runt; ipſe enim comparuit coram Vicario Madriti,
& † petiit, & obtinuit mandatum de manutenendo 2
in quaſi poſſeſſione percipiendi d. emolumenta non
obſtante oppoſitione in actis facta de executoriali-
bus Rotæ antea ſibi intimatis, & ideo, † cum conſtet 3
de contumacia in non parendo, & ſeruati fuerint
quatuor termini ad hoc requiſiti, nihil remanet
agendum, niſi deuenire ad declaratoriam iuxta ſty-
lum, *Creſc. dec. 1. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Mohed. dec. 5.
de ſent. excommun. Caſſad. dec. 6. num. 1. de cauſ. poſſ.
& propr. Rot. dec. 478. num. 1. & dec. 591. num. 5. par. 5.
recent.*

Non obſtat, quod † ſufficiat præſtare patientiam 4
*vt in dec. Mohed. 9. de ſent. & re iudic. & ſæpe cen-
ſuit Rota*, quia † neceſſarium etiam eſt non facere 5
actus contrarios patientiæ, prout eſt petitio man-
dati de manutenendo coram alio Iudice poſt re-

laxatas,

laxatas, & intimatas executoriales Rotales, *vt fuit dictum in Aſtoricen. Præſtimoniorum 13. Iunij 1622. coram me.*

Neque ſubſiſtit, quod requireretur noua iotimatio executorialium, quia continebant etiam emolu-
6 menta, vt dixi, licet † donec non fuit ex aduerſo contrauentum per actus poſitiuos contrarios, ſufficeret patientia in perceptione per Rectores facienda. Nec quod petitio manutentionis poſſit intelligi quoad emolumenta in communi ſpectantia ad omnes Capellanos; quia immo Ludouicus petiit manuteneri in poſſeſſione emolumentorum quæ pertinere dixit ad beneficium, cui ipſe inſeruiebat, & ad ſe tamquam beneficiatum, in qua poſſeſſione dixit, ſe moleſtari à Petro Capellano perpetuo, & ſic petitio propriè reſpicit emolumenta controuerſa, ſuper quibus emanauerant litteræ executoriales.

Ex quibus fuit decisum, dandam eſſe declaratoriam contra Ludouicum niſi inſra menſem paruerit, &c.

MANZANEDO

Camarinen. Parochialis.

Lunæ 8. Martij 1627.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis alio tunc non exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis.*

2 *Poſſeſſio iunior, & poſterior præſumitur clandeſtina, & non eſt manutenibilis.*

3 *Iudex nulliter, & iniuſtè procedens ad immiſſionem non priuat alium poſſeſſione.*

4 *Poſſeſſio capta pendente termino ad appellandum ſeu ipſa appellatione eſt attentata, & non manutenibilis.*

5 *Ordinariè, non executiuè agendum eſt contra eum, qui eſt in poſſeſſione cum pari titulo.*

6 *Clauſula, Cedente, intelligitur de ceſſione ſimpliciter non de facta ad fauorem certæ perſonæ.*

Decisio DCXVIII.

Nicolao dixerunt Domini dandom eſſe maodatum de manutenendo, quia conſtat de illius poſſeſſione inſtrumentali,
1 † quæ alio tunc temporis non exiſtente in poſſeſſione eſt manutenibilis, *Bart. in l. prædia. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 360. num. 4. lib. 1.*

Nec viſum fuit Dominis ſuffragari Patribus Camaldulenſibus eorum poſſeſſio capta de Parochiali, de qua agitur in vim ſententiæ Vicarij Camerinen.
2 Tum quia † dicta poſſeſſio tamquam iunior, & poſterior præſumitur clandeſtina, & ſic non manuteni-
3 bilis, Tum etiam quia, † cum dictus Vicarius nulliter, & iniuſtè proceſſerit, Nicolaus non fuit ſua poſſeſſione priuatus, vt Rota ſæpè dixit. De nullitate ſatis conſtat, ex quo dictis Patribus fuit data immiſſio non obſtante pendentia termini ad appellandum, ac etiam appellatione pendente, & poſtquam ſigna-
4 tura habuit cauſam pro appellabili, † quæ propterea tamquam attentata non eſt manutenibilis, *vt fuit dictum in Romana de Zacconis 17. Maij 1621. & in vna Vrbeuetana Bonorum 27. Ienuarij 1624. coram*
5 *R. P. D. Vbaldo*, præſertim quia † d. Vicarius, cum Nicolaus eſſet in poſſeſſione, & cum pari titulo, qui propterea erat legitimus contradictor, debuit procedere ordinariè, non autem executiuè, *Mohed. dec. 13. vt lit. pend. Caputaq. dec. 329. num. 2. par. 1.*

Quod vero Iudex notoriè iniuſtè proceſſerit, deducitur, quia prouiſio Nicolai de dicta Parochiali fuit facta cum ſuſpenſione quarumcumque Vnionum, & † cum fuerit facta de beneficio pleno cum 6
clauſula, Cedente, vel decedente, ſeu alias quomodolibet Eccleſiam dimittente, intelligitur de ceſſione ſimplici, non autem de facta in fauorem certæ perſonæ *vt fuit dictum in Eugubina Sancti Stephani 15. Martij 1599. coram bo. me. Cardinali Pamphilio, quæ eſt dec. 38. par. 1. recent. & fuit ſequuta Rota coram ſanct. m. Greg. XV. dec. 159. vbi Additionator alia iura, & deciſiones adducit.*

Et licet prædicta non tranſeant ſine difficultate ſimpliciter loquendo, cum prædicta Vnio fuerit facta de quibuſdam Eccleſiis, cum primum illas, vel ſingulas per ceſſum, vel ex cauſa permutationis, vel deceſſionis, ſeu quamuis aliam dimiſſionem aut admiſſionem à prædictis obtinentium, ſeu alio quouis modo, &c. Attamen dicebant Domini ceſſare omnem difficultatem in hac facti ſpecie, cum in prouiſione Nicolai habeatur mentio de reſignatione facta per Hieronymum ad fauorem dicti Nicolai de Eccleſia, quam tunc obtinebat, ſubditur, & per Nos quaſcumque ſpeciales, vel generales etiam mentales reſeruationes, ac perpetuas, & temporales vniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, applicationes, &c. & Indulta quæcumque, &c. & cum prouiſionibus, vel aliis diſpoſitionibus etiam ex nunc prout ex die vocationis illius per ceſſum, vel deceſſum eiuſdem Hieronymi quauis etiam Apoſtolica auctoritate ſub quibuſcumque verborum formis, & expreſſionibus, ac quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſas, & conceſſa hactenus, eorumque omnium vim, & effectum ad effectum validitatis præſentis reſignationis ſuſpenden. quæ verba cum ſint adeo ampla, ſunt apta comprehendere etiam clauſulas ampliſſimas Vnionis ſupra relatas.

Et ita vtraque parte informante, &c.

R. P. D. DVRANO

Pampilonen. Parochialis.

Veneris 5. Decembris 1627.

SVMMARIA.

1 *Acta ſine quibus pronunciauit Iudex à quo, non ſunt tranſportanda coram Iudice ad quem.*

2 *Tranſportationis defectus inutilis, & irrelevans non eſt attendendus.*

3 *Peritorum, ſeu verificatorum à partibus electorum relationi ſtandum eſt.*

4 *Conſtitutiones Synodales attendi debent.*

5 *Ampl. præſertim quæ ſpectant ad cultum Diuinum.*

Decisio DCXIX.

Domini perſiſtendo in deciſis die 21. Iunij 1627. reſoluerunt ad fauorem Martini Aldunzini, non conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum prætenſis per Martinum de Valcarlia ex rationibus, & motiuis deciſionis.

Neque obſtat prætenſus defectus tranſportationis actorum, nempe quatuor filiorum continentium cum voto Regio 26. quibus computatis prætendebat Varcarios eius vota ſuperare vota Aldunxini.

Quia

Quia placuit reſponſio deciſionis, quod d. folia
fuerunt ſublata per Iudices laicos, & Ordinarius
Pampilonen. à quo fuit appellatum pronunciauit
1 ſine illis, † quæ propterea non debuerunt tranſpor-
tari, ſed ſolum acta ſententiæ, quæ petitur reuoca-
ri, *Rot. dec. 341. num. 1. inter impreſſ. poſt 2. vol. conſ.
Farinac.*

Et ceſſat omnis difficultas, quia prætenſus de-
fectus tranſportationis nullo modo releuat, quan-
doquidem releuantia ſolum prætenditur, ex quo
folia illa, vt dicitur, continebant prædicta vota
26. & tamen illis etiam admiſſis ad fauorem Val-
carchi, & vtcumque vota computentur, ſemper Al-
dunzin iuxta relationem verificatorum, ſeu præſcu-
tatorum de partium conſenſu electorum, quibus iux-
ta Conſtitutiones Synodales ſtandum eſt, habet ma-
iorem partem votorum, quia, ſi illa conſiderentur
materialiter, & in confuſo, hoc eſt excuſſa ſimul
cum non excoſſis, Aldunzin habet vota 71. Valcar-
los vero vota 24. ſi vero attendantur vota excuſſa
tantom, Alduziu habet vota 31. Valcarlos vero 21.
Et clarum eſt, quod in hac verificatorum computa-
tione, ſeu relatione fuit habita ratio omnium voto-
2 rum. Vnde † prætenſus defectus tranſportationis
vti inutilis, & irreleuans non eſt attendendus, *Rot.
dec. 164 num. 5. par. 2. recent. & Greg. XV. dec. 508.
num. 10.*

Neque obſtat prætenſio, quod ſeptem vota fue-
runt tranſlata ad fauorem Valcarlos, quia iuxta Con-
ſtitutiones Synodales ſtandum eſt relationi verifica-
3 torum, † maximè cum illi fuerint à partibus electi,
Greg. XV. dec. 161. num. 7. & dec. 536. num. 1. nam ſi
dictis verificatoribus non eſſet ſtandum, nec Con-
ſtitutionibus Synodalibus, dum diſponunt illis ſtan-
4 dum eſſe, † quæ tamen attendi debent, *Rot. in Pam-
pilonen. de Grammor. 16. Nouembris 1615. coram Re-
uerendiſſimo D. meo Decano*, & ſequitur inconueniens,
quod ſi ſingulorum votorum approbationes, & re-
probationes, ac tranſlationes præter verificatores
eligendos iuxta Conſtitutiones Synodales eſſent ſin-
gulariter in Rota examinandæ, proceſſus fieret infi-
nitus, & inexplicabilis maximè attenta qualitate vo-
torum, cum non ad omnes incolas ſpectet Iuſpatro-
natus, ſed ad eos tantum, qui habent certas qualita-
tes, quod per dictos verificatores medio iuramento
facilius diſcernuntur, de quibus propterea iuſtè pro-
uidit Conſtitutio Synodalis ad euitandum d. infini-
tum progreſſum in Animarum, & diuini cultus de-
5 trimentum, † propterea eſt ſeruanda, *Rot. dec. 757.
num. 1. par. 1. recent.*

Cætera autem non egent reſponſione, aut fuit
ſatisfactum in d. deciſione.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. DVRANO

ARIMINAN. BONORVM.

Lunæ 21. Februarij. 1628.

SVMMARIA.

1 *Conſtitutum non inducitur ex verbis, Dans, cedens, conſtituens, &c.*

2 *Verba ablatiui caſus important conditionem.*

3 *Conſtitutum appoſitum in inſtrumento conditionali eſt & illud, vti acceſſorium, conditionale.*

4 *Conſtitutum appoſitum in inſtrumento continente conditiones adimplendas poſt mortem conſtituentis, & ſic poſt eius extinctam poſſeſſionem nihil operatur.*

5 *Verba, ex quibus in donatione ex reſeruatione vſuſfructus, & ſic naturalis poſſeſſionis, intelligatur reſeruata etiam ciuilis poſſeſſio, & num. 6.*

6 *Vſusfructus retentione per donantem facta ex facto poteſt retineri etiam poſſeſſio ciuilis, vel impediri, ne illa transferatur in donatarium eius vita durante.*

DECISIO DCXX.

CVm ſententia A. C. confirmatoria
alterius ſententiæ Gubernatoris Ari-
minen. qua declaratum fuit, Gine-
briam eſſe manutenendam in poſſeſ-
ſione bonorum, de quibus agitur,
non autem Pompeium, tranſierit in rem iudicatam, &
ad inſtantiam dicti Pompeij fuerit commiſſa mihi
cauſa reſtitutionis in integrum, illam propoſui die 26.
Maij 1627. & fuit reſolutum, non conſtare de cauſis
reſtitutionis, & repropoſita hodie ſuper eiſdem Do-
mini perſtiterunt in deciſis ex rationibus deciſionis
deſuper factæ, de quibus a deciſionis principio, vſque
ad verſ. verum in extenſione, &c. Neque obſtat præ-
tenſa poſſeſſio Pompeij ex clauſura conſtituti, quæ
præſupponebatur adiuiſſe in donatione facta Mar-
gheritæ eius matri, quia, vt dicebant Domini, † aut 1
conſtitutum deducitur ex verbis donationis, ibi,
dans, cedens, conſtituens, &c. & clarum eſt, quod illa
clauſula, Conſtituens, &c. non importat conſtitutum
poſſeſſorium, ſed ſolum ſic extenditur, Conſtituens
donatariam procuratricem vt in rem propriam, vt pa-
ter ex receptis, & ſolitis inſtrumentorum formulis
& declarat. Bertazz. clauſ. 28. gl. 1. & 2. & clauſ. 29 gl. 1.
aut vero deſumitur ex verbis in fine dictæ donationis
poſt obligationem bonorum pro obſeruantia dona-
tionis, ibi, ſua bona in ampliori forma Cameræ Apo-
ſtolicæ obligauit cum pacto tenutæ, & conſtituti, &
† cum dicta donatio, & conſequenter obligatio ca- 2
meralis ſint conditionales ex verbis ablatiui, ibi, ſal-
uis tamen ſemper, & reſeruatis ipſis principio, me-
dio, & fine præſentis inſtrumenti vſufructu, ac etiam
ſeruatis, & adimpletis omnibus alijs pactis, & condi-
tionibus infraſcriptis dedit, &c. *l. à teſtatore. vbi Bart.
ff. de cond. & demonſtrat. latè Surd. dec. 268. num. 11 &
Rot. apud Greg. XV. dec. 492. num.* . † ſimiliter etiam 3
conſtitutum fuit conditionale, quia eſt acceſſorium
contractus, & regulatur iuxta eius naturam, *Bald. in l.
ex teſtamento. in fin. C. de fideicom. Tiraq. de conſt. par. 3.
limit. 7 num. 16. Barz. de Bonon. 49. num. 31. & Surd. de-
ciſ. 157. num. 5.* Vnde, † cum conditiones non eſſent 4
adimplendæ niſi poſt mortem donatricis, & ſic eo
tempore, quo poſſeſſio non erat penes conſtituen-
tem, conſtitutum nihil operatur, *Bald. in cap. 1. n. 17.
de confirmat. vtil. vel inutil. Tiraquell. d. tr. de conſtit.
par. 2. ampl. 15. num. 3. & par. 3. lim. 2. Alex. conſ. 82.
num. 10. lib. 2. Hond. conſ. 18. num. 57. lib. 2. Gomez ad leg.
Taur. 45. num. 89. Barz. vbi ſup. d. num. 31. & Rot.
poſt Pacific. de ſal. dec. 169. num. 8. cum alijs alleg. in
prima dec. in hac cauſa facta*, Et accedit, quod nec
adhuc dictæ conditiones probantur adimpletæ, &
præſertim illa quod donataria poſt mortem donatri-
cis teneatur deponere apud depoſitarium. S. Hiero-
nymi ſcuta 100. auri ad effectum reſtituendi in quo-
dam cenſu perpetuo, cuius fructus multiplicari, &
inueſtigari deberent in alijs cenſibus, donec Laura
vna ex filiabus donatariæ perueniret ad ætatem 25.
annorum.

Et quod mens, & voluntas donatricis fuerit, quod
poſſeſſio nullo modo transferretur in ipſius vita
colligebat vnus ex dominis ex verbis dictæ dona-
tionis, ibi, in continenti ſecuta morte petitio, exa-
ctio,

ctio, recuperatio, & poſſeſſio rerum donatarum il-
lico donatariæ competat, & non antea, nec alio
5 modo. † quæ verba non ſolum ſunt intelligenda de
poſſeſſione naturali, ſed etiam de ciuili, non obſtante
quod donatrix retinuerit ſibi vſumfructum, & quod
6 vſufructuarius ſolum naturaliter poſſideat, quia † ni-
hil impedit, quin ex pacto, vt hic, vſufructuarius poſ-
ſit etiam retinere ciuilem poſſeſsionem, aut prohibe-
re, ne illa in eius vita in donatarium transferatur,
prout retinere voluit, ſeu transferri noluit ex illis
verbis, Et non antea, nec alio modo. quæ ſi ſolum ad
naturalem referrentur eſſent ſuperflua.

Et ita deciſum vtraque &c.

R.P.D. DVRANO.

LAVRETANA IVRISDICTIONIS

Lunæ 2. Iunij 1631.

SVMMARIA.

1 *Articulus manutentionis ſi habeat admixtam cauſam proprietatis, & iuris aſſiſtentia, actuſque iuriſdictionales vnius ſunt turbidi ob clauſulam, ſublata, decretum irritans, & poſſeſſio alterius ſit fundata in vnico teſte, qui non concludat, & in alijs, ex quibus vtraque poſſeſſio remaneat turbida, ſolet Rota omiſſo poſſeſſorio videre de bono iure in petitorio.*

2 *Eccleſia alteri vnita habetur vti illius prædium, ſeu membrum.*

3 *S. Domus Lauretanæ priuilegia.*

4 *Beneficium vnitum Eccleſiæ alterius diœceſis an eximatur à iuriſdictione primi Epiſcopi, & efficiatur de iuriſdictione, & diœ ceſi illius, cuius eſt Eccleſia, ad quam fuit vnitum.*

5 *Obſeruantia quomodo probatur.*

6 *Vnio an in dubio dicatur facta Dignitati à principio amouibili, vel Eccleſiæ principali.*

DECISIO DCXXI.

ORta lite coram A.C. inter S. Domum
Lauretanam ex vna, & Epiſcopum Se-
nogallien ex altera ſuper omnimoda
iuriſdictione Parochialis Eccleſiæ S.
Ioannis de Scapezzano, & petito de
conſenſu partium voto Rotæ dubitaui die 12. Maij
præteriti; An & cui eſſet dandum mandatum de ma-
nutenendo in quaſi poſſeſſione exercitij d. Iuriſ-
1 dictionis, ſed, quia † viſum fuit articulum manuten-
tionis habere admixtam cauſam proprietatis, & iuris
aſsiſtentiam, actuſque Iuriſdictionales, quibus Epiſ-
copus innititur, eſſe multum turbidos ob clauſulam,
ſublata, & decretum irritans Priuilegii Pauli V. de
quo infra prout etiam quaſi poſſeſsionem d. S. Do-
mus, ſeu illius Protectoris, vti fundatam in vno
dumtaxat teſte, qui non concludit, & in quibuſdam
literis miſsiuis Gubernatoris, & Protectoris, & alijs
huiuſmodi, propterea Domini ordinarunt, vt omiſ-
ſo poſſeſſorio videretur de bono iure in petitorio,
vt ſæpius data turbiditate poſſeſſorij obſeruauit Ro-
ta, & præſertim in vna *Pacen. ſeu Nullius Iuriſdictio-
nis 4. Maij 1598. coram Card. Seraph. & in alia Mon-
tiſregalis 4. Nouembris eiuſdem anni coram Penia,
quas refert, & ſequitur Mareſcott. var. reſol. lib. 1.
cap. 11. num. 11.* Vnde propoſui hodie cauſam ſu-
per dicto bono iure in petitorio, & fuit reſolutum
ad fauorem S. Domus, & Eminentiſsimi illius Pro-
tectoris, Reſolutionis ratio fuit, quod, cum dicta
Parochialis fuerit, & ſit vnita S. Domui, & Ca-
pellæ Lauretanæ, † atque ideò habeatur vti illius 2
prædium, ſeu membrum, *Caccialup. de vni. art. 8.
num. 8. Sarn. in reg. de infirmis quæſt. 15. Gonzal. ſu-
per regul. 8. gloſ. 5. §. 7. num. 26. cum ſeq. & Rota deciſ.
710. num. 2. par. 2. recent.* intrat propterea Bulla
Paul V. de anno 1610. ad fauorem d. S. Domus
emanata, † per quam motu proprio, & ex certa 3
ſcientia, ac de poteſtatis plenitudine, necnon cum
clauſulis ſublata, & decreti irritantis, aliiſque dero-
gatoriis cuiuſlibet contrariæ conſuetudinis, etiam
immemorabilis, & quorumcunque priuilegiorum
in contrarium etiam motu proprio, & cum aliis
quibuſcunque clauſulis conceſſorum ademit ab
Epiſcopo Lauretano, & ab aliis Epiſcopis, Archie-
piſcopis, & Prælatis quibuſcunque, etiam quod eſ-
ſent Cardinales, & ad ſe priuatiue auocauit omnem
ſuperioritatem, authoritatem, dominium, & iuriſ-
dictionem, tam temporalem, quam ſpiritualem,
quam illi habeant, ſeu quomodocunque, & quali-
tercunque prætendere, & exercere poterant, etiam
per viam viſitationis, appellationis, querelæ, re-
curſus, reſtitutionis in integrum, & canonicæ de-
nunciationis, cuiuſque alterius deuotionis in & ſu-
per S. Domo, & Cubiculo Lauretano, eiuſdemque
Capella magna, & parua beneficiis Eccleſiis etiam
Curatis eidem S. Domui, ſeu Capellæ tunc, &
pro tempore vnitis, ſeu annexis, vel ab ea depen-
dentibus, necnon Officialibus Miniſtris, Præsby-
teris, & Clericis, aliis Inſeruientibus tam intus
quam foris eiuſdem Laboratoribus, Bubalariis, præ-
dictorumque Officialium, & Inſeruientium fa-
miliis, & ſeruitoribus, ac Peregrinis ad dictam S.
Domum vndique confluentibus, necnon prædiis
poſſeſſionibus, & reliquis bonis mobilibus, ſtabili-
bus, & ſe mouentibus tam in Diœceſi Lauretana,
quam in aliis quibuſcunque Diœceſibus conſiſten-
tibus prædictamque Domum, eiuſque Miniſtros
omniaque alia ſuperius relata à prædictorum Præ-
latorum iuriſdictione, poteſtate, & dominio omni-
no exemit, abſoluit, & liberauit, itaut in poſterum
quoad dictam S. Domum, & alia omnia ſupradicta
tam Epiſcopus Lauretanus, quam alij Epiſcopi,
Archiepiſcopi, & alij Prælati habeantur pro per-
ſonis, extraneis, & inſuper dictam omnimodam iu-
riſdictionem tam temporalem, quam ſpiritualem, vt
ſupra ad ſe auocatam Eminentiſſimo Cardinali tunc
Protectori, & aliis Protectoribus pro tempore con-
ceſſit, ipſiſque tamquam Prælatis proprium, & di-
ſtinctum territorium nullius Diœceſis, Sedique Apo-
ſtolicæ immediatè ſubiectum habentibus, omnimo-
damque in prædictis iuriſdictionem, etiam quaſi
Epiſcopalem exercentibus perpetuo adiudicauit.

Quod autem præfata Parochialis S. Ioannis ſit
& eſſet tunc vnita dictæ Capellæ patet, quia de
anno 1514. Leo Papa X. erexit in Eccleſia Laure-
tana dignitatem Archidiaconatus ad nutum amo-
uibilem, cui pro Dote dictam parochialem cum
omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis perpetuo vni-
uit, deinde autem Clemens VIII. de anno 1592.
prædia, & alia omnia quomodolibet Dignitati-
bus, & Canonicatibus Lauretanis pro illorum Dote
aſſignata ab eis ademit, & cum eiſdem qualitati-
bus detulit, & applicauit S. Domui, ſeu Cappellæ
cum onere præſtandi tam Dignitatibus, quam Ca-
nonicatibus reſpectiuè quaſdam portiones in pe-
cunia numerata. Vnde cum hæc Parochialis fue-
rit vnita dicto Archidiaconatui, & per literas
Clementis cum eiſdem qualitatibus tranſlata in
dictam S. Domum, † conſequenter à primo ad vlti- 4
mum, ſiue conſideretur, tamquam prædium, ſeu
vti beneficium S. Domui vnitum, ſeu annexum vi-

gore dictæ Bullæ Pauli V. fuit exempta à iuriſdictione Epiſcopi Senogallien. in cuius Diœceſi ſita erat, & effecta de iuriſdictione Protectoris, it aut non dicatur amplius eſſe de Diœceſi Senogallien. ſed in Diœceſi Almæ Domus, & Protectoris, *gloſ. in Clem. 1. §. volumus verbo, Diœceſanis, de for. comp. vbi Card. q. 4 num. 1. Imol. num. 38. Vitalin. n. 17. Rota dec. 324. num. 1 in fin. par. 1. recent. & deciſ. 105. num. 2. poſt 2. vol. conſ. Farinac.* quo fit vt ad fauorem Epiſcopi Senogallien. non intret diſputatio *text. in cap. cum perſona, de priuil. in 6.* ſed potius in verbis pro S. Domo contra illum retorqueatur.

Neque obſtat ſi prætendatur quod vnio Papæ Leonis non habuit effectum, quia ceſſat penitus ex pluribus, & ſucceſſiuis deputationibus Vicariorum, & alijs actibus in ea factis per S. Domum, & illius Gubernatores, ac protectores pro tempore, ſummario S. Domus à num. 2. vſque ad 9.

5 † ex quibus bene probatur obſeruantia iux. vulg. *conſ. Oldrad. 129 num. 3. Rot. dec. 274. num 10. par. 2. recent.* & alibi paſſim.

Minus releuat ſi dicatur, quod vnio Leonis fuit facta Archidiaconatui, non autem S. Domui, quia vltra quod in omnem caſum per Bullam Clementis, & Pauli V. haberi debet vti S. Domui facta cum earum vigore, vt ſupra dictum eſt, omne ius competens Archidiaconatui fuerit tranſlatum in S.
6 Domum, tollitur difficultas, quia, † cum Archidiaconatus à principio fuerit manualis, & ad nutum S. Domus, ſeu illius Protectoris amouibilis, potius vnio facta fuit S. Domui, quam Archidiaconatui, ex iis, quæ latè tradit *Gonzal. ſuper reg. 8. & gloſ. 5. §. 6. num. 3. Garz. de beneſ. par. 1. cap. 2. num 94. Gambar. de off. leg. lib. 4 num 12. in fin Bar. de anniuerſ. lib. 2. cap. 6. n 20. Mandoſ. ſuper reg. de annal. qu. 11. num. 5. Rot. dec. 2. in fin. de exceſſ. Prælat. in non. & deciſ. 439 par. 1. diuerſ. & in Salamantina Vicaria 15. Martij 1594. coram bon. me. Cardinali Blanchetto, relata per Garz. vbi ſupra num. 94.*

Tandem nihil facit quod Sixtus V. quando erexit in Cathedralem Eccleſiam Lauretanam, crexerit etiam de nouo in titulum perpetuum dictum Archidiaconatum, it aut ceſſante manualitate vnio dictæ Parochialis Leonis X non intelligatur exindè facta S. Domui, ſed Archidiaconatui, quia quidquid ſit de hoc, emanarunt poſtea Bullæ Clementis, & Pauli V. per quas omnia prædia, omniſque dos Archidiaconatus fuerunt tranſlata in S. Domum cum eiſdem qualitatibus, & effecta de omnimoda iuriſdictione Protectoris &c.

Et ita deciſum &c.

R. P. D. PIROVANO

Corduben. Decimarum.

Mercurij 24. Ianuarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Sententia abſque citatione, quæ cadat pro illa die, ſit nulla.*

2 *Sententia nulla debet à Iudice reuocari.*

3 *Nullitates implicitæ, & dubiæ ex facti circunſtantiis poſſunt non attendi, ſecus indubitatæ. & claræ ex facti euidentia.*

4 *Scripturis inter ſe contradicentibus, pro habenda veritate recurritur ad matricem, & primam ſcripturam.*

5 *Actibus inter ſe pugnantibus neutri ſtandum eſt.*

6 *Citatio ad effectum ſententiæ debet explicite, & præciſe ad ſententiam eſſe, alias de ea Rota nullam habet rationem.*

7 *Citatio ad ſententiam circumducitur per ſubſequentem.*

8 *Citationes nouæ non ſunt neceſſariæ, vbi proceditur per contradictas, ſed fieri ſolent de vrbanitate, & honeſtate Decl. vt num. 9. & 10.*

11 *Sententia remanet inualida ex defectu citationis eorum, de quorum intereſſe agitur quæ naturalem concernit defenſionem.*

12 *Inhibitionis moderatio ſolet haberi loco ſententiæ diffinitiuæ.*

13 *Cognitum ſi iam ſit ſuper nullitatibus, de eis, amplius opponi non poteſt. Lim. vt num. 14.*

15 *Iudex nullitatibus amiſſis non poteſt ſententiam nullam confirmare fingendo eſſe validam, nec confirmata nocet.*

16 *Nullitatis exceptio opponi non poteſt vltra 30. annos. Lim. vt num. 17.*

18 *Sententia ipſo iure, & apparenter ex actis nulla nomen ſententiæ non meretur, & executioni mittenda non eſt parte opponente.*

19 *Temporalia ad agendum perpetua ſunt ad excipiendum.*

20 *Excipere non eſt in facultate Rei, donec ab actore non conueniatur.*

Deciſio DCXXII.

CVm in hac cauſa quæreretur de validitate, & iuſtitia ſententiæ bo. me. Rubei qui vſque de anno 1563. illam promulgauerit viſum fuit 12. Ianuarij 1626. eſſe validam non obſtantibus oppoſitis nullitatibus citationis, mandati, & iuriſdictionis, reſeruando diſcuſſionem ſuper iuſtitiam ad aliam diem, cauſa poſtmodum ſuper eiſdem repropoſita ſub die 9. Decembris ſequentis quoad iuriſdictionem Domini ſteterunt in deciſis reſeruando videre de defectu citationis, & mandati in ſeparata poſitione, quibus hodie accurate examinatis dictum fuit, ſententiam prædictam eſſe inualidam, recedendo in hac parte à primo loco deciſis.

Patens, † enim eſt defectus citationis ad ſenten- 5
tiam audiendam: nam vere decreta fuit die 9. Iulij 1563. quatenus citandi prima die iuridica comparere deberent; & tamen eadem die lata fuit ſententia; vnde conſequitur ſententiam carere citatione ad videndum pronunciari, ex quo eadem die ferri non poterat: quia ad primam diem quæ erat prima iuridica poſt Kal Octobris ſequentis terminus cadebat, & poſt illam diem non datur aliqua ſententia, ad quam ſe referri poſſit dies prima iuridica, factum concludentiſſime probatur ex copia integra citationis in iudicio contradictarum decreta cum data die 9. Iulij 1563. & non termino quatenus ad primum diem; ſimiliter datur ſententia lata per bo. mem. Rubeum, & publicata ſub eadem die 9. Iulii 1563. & de prædictis Rota coram bo. me. Card. Blanchetto, ad quem cauſa in gradu appellationis deuenerat agnouit veritatem; dum ſub die 27 Iunii anni 1576. reſpondit inhibitionem non eſſe moderandam, quia ſententia prædicta laborabat duplici defectu, nempe citationis legitimorum procuratorum, de quorum mandatu in actis conſtabat, & citationis ad ſententiam, ex quo fuit lata die, qua lecta fuerat citatio ſub termino ad primam, & ſubditur in eadem deciſione, nec in hoc diſcordant cedulæ originales à manuali & regiſtrorum cedula continet mandatum de citando, & à tergo ipſius, & in manuali legitur citatio, & executio, ipſius facta ſub die 9. Iulij

1563.

1563. qua fuit facta pro prima die, qua tamen lata fuit ſententia; huculque ſunt verba deciſionis, quibus additur, quod eadem citatio deſumpta fuit ex regiſtro, & regiſtrum verificatur ex manuali nouiter reperto: ita vt factum concludentius probari non poſſit quoad carentiam citationis ad ſententiam & defectu huiuſmodi ſuppoſito omnes conſentiunt ſententiam fuiſſe, & eſſe inualidam *cap. cum olim de teſtib. Clem. paſtoralis de re iud. gl. in clem. ſæpè in verbo ad id de verb. ſignif. Innoc. in cap. conſuluit circa finem, & Felin. num. 3. de offic. deleg. Gabr. latiſſime comprobans de citat. concl. 1. ampl. 23. Vant. de nullit. ex defectu citat. num. 10. Rot. dec. 252. n. 1. & 340. n. 8. par. 1. recent. & coram Pap. Greg.* 2 *XV. dec. 546. num. 6. &* † *Iudicis partes eſſe in reuocando nullitates Bart. in l. cum quærebatur num. 4. ff. de re iud. Rot. dec. 2. de litis conteſt. in antiq. & dec. 8. de reſt ſpol. in nou. Caſ. de Graſſ. dec. 9 in fin. de cauſ. poſſeſſ. & propr. Put. dec. 72. lib 3. in nouiſ.*

Non obſtat, quod hæc nullitas ex defectu citationis in iudicio contradictarum probetur ſublata ex altera deciſione bon. mem. Card. Blanchetti veneris 10. Iunij 1580. in qua formalia verba habentur. Dixerunt Domini, quod videretur de iuſtitia ſententiæ in hac cauſa latæ; nullitates enim oppoſitæ non obſtant, cum defectus citationis fuerit iam ſublatus de anno 1575. & cum prædicta deciſione dicebatur concurrere annotationem ſuper dorſo poſitionis Card. Seraphini eadem die veneris 10. Iunij 1580. nempe reſtringatur ad iuſtitiam reiectis nullitatibus, ac demum, quod partes viſæ tam capituli, quam menſæ habuerint nullitates pro reiectis, ex quibus circunſtantijs inferebatur ad probationem erroris anterioris deciſiones.

3 Quia reſponſum fuit † circunſtantias facti operari quidem, ſi contingat nullitates eſſe implicitas, & dubias: ſed vbi ſunt indubitatæ & claræ, vt in præſenti ex actis regiſtro, & manuali deſumptæ ab euidentia facti, per præſumptiones contrarias non eſt recedendum, *Caſtr. conſ. 81. numer. 3. verſ. & ſi dicatur lib. 2. Honded. conſ. 80. num. 25. lib. 2. Surd. conſ. 28. num. 98.* Maxime quia præſumptio deciſionis anni 1580. non eſt roborata ratione, nec legitur ſimplex; ſed cum relatione ad annum 1575. De quo tempore talis iuſtificatio non reperitur; vnde, ſi etiam ageretur de errore præſumendo in altera ex deciſionibus relatis, magis de errore aſſertorum in deciſione 1580. erit credendum; quam de allegatis in deciſione 1576. quorum ſubſiſten-
4 tia fundatur in actis cauſæ indubitatis, † ad quæ tamquam ad matricem, & primam ſcripturam, quando ſcripturæ inter ſè contradicunt ſemper recurritur pro habenda veritate, *gl. in Auth. de tabell. verſ. protocollum, quam meliorem in iure tenent Angel. & Imol. in l. ſi duobus. in fine. ff. quemadmodum teſtam. aper. Bertr. conſil. 261. num. 1. vol. 3. Pariſ. conſ. 28. num. 26. par. 2. cum alijs relatis per Surd. conſil. 141. num. 8. & ſequen. & 432. num. 5.*

Nec defectus iſte ſaluari poteſt ex eo, quod eadem citatio lecta fuerit die 8. Iulij 1563. de qua in regiſtro fol. 404. vt ex actu reproductionis aſſeritur conſtare, & qui datur ſum. capituli, num. 5. ita
5 vt vel † tamquam actus inter ſè pugnantes neutri ſit ſtandum, & tunc defectus non probetur, vel quòd menſa teneatur docere de contradicto originali pro fundamento nullitatis oppoſitæ.

Quia talis citatio in regiſtro cauſæ fol. 404. non legitur, & quatenus etiam reperiretur eo modo, quo datur in ſummario num. 5. non releuaret: quia in tenore illius non legitur, quod ſit citatio ad ſen-
6 tentiam, † prout neceſſarium eſt, *gl. in clem. ſæpè in verbo ad id de verb. ſignif.* dum non eſt præciſa ad ſententiam, Rota nullam de ea habet rationem vt in Ceſenaten. bonorum 4. Martij 1602. coram bo. me. Iuſto, & in alijs, quæ referuntur in Gerunden. præeminentiarum 27. Ianuar. 1626. coram Card. Caualer. nunc inter eius impreſſas 376. nu. 5. & vlterius ſuperueniente ſub die 9. Iulij 1563. quæ datur cum cauſa expreſſa ad videndum pronunciari, & de qua originaliter conſtat ex manuali nouiter reperto: † prior ſub die anteriori nempe 7
8. inutilis, & circumſcripta remanſit, *& poſt edictum. ff de iudic. gloſ. in c. conſuluit. de offic. deleg. Caſtr. conſ. 254. n. 3. par. 2. Rot. de dolo & contum. dec. 9. & 14. in nouiſ.*

Et eo minus ſententia poteſt ſuſtineri, quaſi potuerit talis citatio omitti in iudicio contradictorum, † in quo non ſunt neceſſariæ nouæ citationes: ſed de vrbanitate potius, & honeſtate fieri 8 ſoleant, *cap ſtatuimus. § ſed ſi pars alia non venerit. de elect. in 6. Rot. dec. 8. in fine de teſtib. & dec. 10. de re iudic. in nou. Put. in correct. dec. 371. in fin. lib. 2. & coram Pap. Greg. XV. dec. 430. cum ibi adden. n. 6. & in Abulen. & Carthaginen. beneficiorum 4. Iunij 1607. coram bo. me. Card. Sacrato, Vant. de nullit. ex defectu citat. n. 110.*

Quia, † quidquid ſit de ea opinione, quando ci- 9
tatio fuit omiſſa, & apparet, quod Iudex voluit abſque ea pronunciare, vt non ſit per ratio, quando, vt hic, manifeſtum eſt, Iudicem voluiſſe ſequi honeſtum & laudabilem ſtylum Curiæ, vt pars etiam abſens ad omnes actus citetur, de quo teſtantur *Put. & Rot. ſupra allegati*, & tunc non ſuſtineatur eo modo, quo poteſt, ſi non valet, vt agitur, *Abb. in cap. cum ſuper in fine de offic. deleg. Creſc. dec. 10. n. 6. de dolo & contum Tiraq. de Retract. lignag. §. 36. 2. num. 49. & ſeq.*

Attamen verum eſt etiam, quod † ſententia non 10
ſuſtinetur, quando pars non fuit perſonaliter citata in partibus, vt admittunt prædictæ deciſiones, vel habeat procuratorem in actis conſtitutum, *Rot dec. 179. n. 1. par. 1. & dec. 486. n. x. p. 2. recent. & in Zamoren. pecun 4. Decembris 1608. coram Card. Caual. inter nunc impreſſas deciſ. 35. num. 3.* prout Theſaurarij menſæ verè habuerunt procuratorem in actis Alphonſum Rodericum, qui pro legitimo procuratore ſemper fuerat agnitus, & citatus ad dicendum contra commiſſionem, ad videndum prorogari fatalia, & ad alia quæ dantur in ſummario menſæ num. 5. & 6. qui cum non fuerit citatus, inde vrbanitas non excuſat, † & al- 11
tera inſanabilis nullitas inſurgit defectu citationis eorum, de quorum intereſſe agebatur, quæ ſemper ſententiam inualidam reddit, cum concernat naturalem defenſionem. *Clem. paſtoralis de re iud. Caſ. de Graſſ. dec. 11. eod. tit. Gabr. de citat. concl. 1. in prin. Vant. tit. de Nullit. defect. citat. num. 10.*

Similiter neque obſtat, quod prædictæ nullitates fuerint ſublatæ per rem iudicatam ſubſecutam; dum nullitates coram bo. me. Cardin. Blanchetto fuerunt oppoſitæ, & ipſe nihilominus moderatus eſt inhibitionem, † quæ loco ſententiæ diffinitiuæ ha- 12
beri ſolet, *Rot. dec. 13. num. 1. par. 2. recent.* ita vt
† nullitates, ſuper quibus fuerat cognitum, de eis 13
amplius non poſſit opponi *Bar. in l. ſi expreſſim n. 3. ff. de Appell. Rot. dec. 512. numer. 1. par. 2. recent.* quod etiam fuit dictum *in deciſ. 12. Ianuar. 1626.* huius cauſæ.

Quia † *Bart. in l. expreſſim, & alij allegati in* 14
dec. 512. par. 2. recent. loquuntur quando ſententia confirmans tranſitum fecit in iudicatum, nec oppoſitæ fuerunt nullitates; ſed in præſenti fuerunt oppoſitæ, & cognitæ, & admiſſæ, vt in dec. anni 1576.
vnde, † ſicuti Iudex illis admiſſis non poterat ſen- 15
tentiam nullam confirmare, fingendo eſſe validam, *Bald. in l. 1. num. 20. C. ſi à non comp. Iud. Feſtol. cauſ.*

4. *dub.* 14. *Contard. de Moment. poſſeſſ. lim.* 7. *n.* 14. ita nec confirmata poteſt nocere Theſaurariis, aut menſæ *Innoc. in cap.* 1. *num.* 2. *de confirm. vtili vel inutili Achill. dec.* 4. *de ſent. & re iud. & latiſſime fuit firmatum in dec.* 572. *num.* 2. *par.* 2. *recent.*

16 Demum non obſtat, quod † exceptio nullitatis opponi non poſſit vltra 30. annos, cum tanto tempore omnis actio præſcribatur,& de lapſu tanti temporis dubitari non poſſit ab anno 1563. citra.

17 Quia † de nullitate excipiendo ſemper poteſt dari contra ſententiam, donec pro illius executio-
18 ne inſtari poteſt poſt quam † ſententia ipſo iure, & apparenter ex actis nulla, nomen ſententiæ non meretur, & executioni mittenda non eſt parte opponente, ita diſtinguendo latiſſime probant *Vant. de nullit. tit.* quoties & infra quod tempus, num. 8.
19 per regulam, † temporalia ad agendum perpetua
20 ſunt ad excipiendum; dum † non eſt in facultate rei excipere, donec ab actore conueniatur, *Decian. conſ.* 13. *num.* 48. *lib.* 2. *Surd. dec.* 277. *num.* 17.

Et ita &c.

R.P.D. DVRANO.

BVRGEN. BENEFICII.

Lunæ 20. Decembris 1632.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio non poſſidente, capta eſt manutenibilis.*

2 *Beneficij poſſeſſio capta per actus genericos, an, & quando ſuffragetur.*

DECISIO DCXXIII.

Dvit reſolutum, Petro de Salazar dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione beneficij, de quo agitur, quia de eius quaſi poſſeſſione conſtat ex
1 inſtrumento adeptæ poſſeſſionis, † quæ inſtrumentalis poſſeſſio capta alio non poſſidente eſt manutenibilis, *ad leg. prædia ff. de acq. poſſ. Greg. XV. deciſ.* 40. *num.* 2. *& Rot. ſæpius decidit.*

2 Non obſtat, † quod poſſeſſio fuerit capta ad Altare maius, in quo non eſt beneficium fundatum, & per actus genericos, & non inferentes magis ad vnum beneficium, quam ad aliud eiuſdem Eccleſiæ, quia, cum agatur de beneficio non habente certam Capellam materialem, nec vni loco Eccleſiæ magis, quam alii deſignato, nec deinde habeat inuocationem certi Sancti, per cuius nomen ab aliis beneficiis diſtinguatur, ſufficit alias adeſſe certitudinem, quod poſſeſſio tradita fuerit huius, & non alterius beneficii, etiam quod actus traditionis poſſeſſionis ſint de ſe indifferentes ad alia beneficia, *vt fuit in puncto reſolutum in cauſa Neapolitana Beneficij* 5. *Iunij* 1628. *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Virili*: & facit ratio, quia alioquin ſimilium beneficiorum non poſſet capi poſſeſſio, quæ eſſet manutenibilis, vt ad oculum patet: hic autem adeſt huiuſmodi certitudo, quod Petrus prædictus accepit poſſeſſionem dicti beneficii vigore litterarum Apoſtolicarum, & mandati de manutenendo earum vigore ab Executore emanati, & dictæ Eccleſiæ Parochiali Oppidi de Villanoua vacantis per obitum q. Ludouici Diaz del Campo vltimi illius poſſeſſoris, quæ particularis demonſtratio vltimi poſſeſſoris vna cum illa alia generali Eccleſiæ Parochialis loci de Villanoua, in qua extat fundatum, ſatis oſtendunt, poſſeſſionem fuiſſe captam huius beneficii, & non alterius dum non apparet, Ludouicum in d. Eccleſia alia beneficia habuiſſe, *argumento optimi tex. in l.* 2. *ff. de lib. & poſthum.*

Et ita reſolutum &c.

REVERENDISS. D. DVRANO Electo Epiſcopo Vrgellen.

CVSENTINA BENEFICII, SEV Iuriſpatronatus.

Lunæ 14. Nouembris 1633.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum adeptæ poſſeſſionis per procuratorem de cujus mandato conſtet, ipſam probat poſſeſſionem.*

2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio in poſſeſſione non exiſtente, eſt manutenibilis.*

3 *Poſſeſſio poſterior in concurſu anterioris vti turbatiua non eſt attendenda.*

4 *Immiſſio data in contumaciam, & aduerſario abſente detecta injuſta etiam ex nouiter deductis non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec immiſſo ſuffragatur. & num.* 12.

5 *Rota manutentionem concedit etiam ſine tituli juſtificatione.*

6 *Manutentionis in judicio merum ſolum factum attenditur.*

7 *Donatio eſt juſtus titulus acquirendi juſpatronatus.*

8 *Vicarius non poteſt abſque ſpeciale Epiſcopi mandato donationi juriſpatronatus conſentire.*

9 *Epiſcopi conſenſus in donatione juriſpatronatus ſufficit poſtea quandocunque interueniſſe.*

10 *Et interueniſſe præſumitur ex curſu* 30. *annorum cum obſeruantia.*

11 *Et ex inſtitutione per ipſum facta, quæ ſufficit pro conſenſu.*

DECISIO DCXXIV.

Dvbitaui an mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſsione beneficii S. Catherinæ Terræ Montiſalti, de quo agitur, alias conceſſum Felici de Iuſo ſit confirmandum, vel potius concedendum Marco Antonio Perrono. Et fuit ad fauorem Felicis pro confirmatione reſolutum, † quia de 1
eius anteriori poſſeſsione conſtat per inſtrumentum adeptæ poſſeſsionis mediante procuratore, de cuius mandato ſatis conſtare dictum fuit *in dec. in hac cauſa facta* 17. *Maij* 1627. *coram D. meo Dunozet*, † quæ in- 2
ſtrumentalis poſſeſsio, alio non exiſtente in poſſeſſione, manutenibilis, eſt, *ad l. prædia, ff. de acq. poſſ. Rot. dec.* 618. *num.* 1. *par.* 1. *recen.. & in d. dec. in hac cauſa facta, & fuit millies deciſum*, † Stante autem anterio- 3
ri poſſeſsione Felicis, poſterior poſſeſsio Perroni vti turbatiua non eſt attendenda. *Caputaq. dec.* 186. *par.* 3. *Caſ. de Graſſ. dec.* 1. *num.* 4. *de conſtit. Greg. XV. dec.* 105. *num.* 22. *& Rot. in recent. dec.* 319. *ſub num.* 1. *par.* 2. etiam quod dicta poſterior poſſeſsio fuerit capta vigore mandati de immittendo, quia, † cum 4
illud fuerit relaxatum in contumaciam, & d. Felice abſente ad inſtantiam Perroni, qui deduxit ſolum ſibi fauorabilia, & ex nunc deductis pro Felice

lice appareat injuſtum, non fuit Felix priuatus ſua
poſſeſſione, *Corn. conſ.* 193. *num.* 4. *lib.* 3. *Rot. deciſ.*
807. *num.* 7. *par.* 1. *diuerſ. & in recent. dec.* 85. *num.*
9. *par.* 2. *& coram Greg. XV. deciſ.* 11. *num.* 5. *&* 8.
& dec. 43 *num.* 2.

Neque obſtat, quod Felix habuit præſentationem,
& deſuper obtinuit litteras Apoſtolicas cum clauſu-
la, verificato Iurepatronatus, & tamen illud non fuit
verificatum, quia huic objecto fuit iam reſponſum
in alia *dec. in hac cauſa facta ſuper declaratoria* 29.
Maij. 1628. *coram eodem D. meo Dunozet*, nimirum
5 quod † Rota nihilominus ſine juſtificatione tituli
6 concedit manutentionem, cum † ſolum in hoc judi-
cio ſummariſſimo attendatur merum factum poſſeſ-
ſionis, & in omnem caſum viſum fuit DD ſatis de
Iurepatronatus conſtare, ſaltim ad hunc effectum ex
inſtrumento fundationis huius beneficij, de quo in
actis, prout etiam conſtat idem iuſpatronatus fuiſſe
donatum per Buccerios Patronos familiæ de Speran-
tiis, & deinde, dictam familiam de Sperantiis illud
donaſſe Excell D. Duci Montiſalti, à quo Felix
præſentatus fuit; quibus ſic ſtantibus, cum de jure-
patronatus conſtet ex inſtrumento fundationis, non
eſt opus illud probari cum requiſitis in familia po-
tenti, de quibus Sacr. Concilium Tridentinum, quia
eſto, quod D. Dux Montiſalti ſit de familia potenti,
& beneficium fuerit fundatum in territorio ſuæ ju-
riſdictionis, tamen, quia illud habuit vigore dictæ
7 donationis à Patronis ordinariis, qui fundarunt, & †
dubium non ſit quin donatio ſit iuſtus titulus acqui-
rendi Iuſpatronatus, *cap.* 3. *extra de iurepatr. cap.* 1.
eodem tit. in 6. *Lambert. de Iurepatr. lib.* 1. *par.* 2.
qu. 1. *art.* 2. propterea non intrat Concilium ad fa-
uorem Peroni, ſed potius intrat ad fauorem Felicis.

Nec pariter obſtat, quod in d. donatione, quam
Buccerij fecerunt Sperantiis interuenit conſenſus
8 Vicarij dumtaxat, † qui abſque ſpeciali mandato
Epiſcopi non poteſt talem conſenſum præſtare,
Cold. conſ. 1. *de offic. Vic. & conſ.* 2 *de conſtit. cap.
vnico. de Iurepatr. in* 6. *Mantic. dec.* 86. & propte-
rea dictam donationem non ſuffragari, multoque
minus donationem factam D. Duci per dictam fa-
miliam de Sperantijs cum in ea nec Epiſcopi, nec
Vicarij conſenſus interuenerit: Quia fuit reſponſum,
9 † ſatis eſſe, quod conſenſus Epiſcopi interuenerit
poſt donationem quandocumque. *Cald. conſ.* 6. *de
10 Iurepatr. Rocch. in verb. pro eo, n.*9 *quæſt.* 4. † Quod
autem conſenſus Epiſcopi ex poſt facto interuenerit,
præſumitur ex lapſus temporis 30. annorum iuncta
obſeruantia ſubſecuta, *Alex. conſ.* 135. *num.* 17. *lib.* 4.
Rot. dec. 407. *par.* 1. *& dec.* 193. *par.* 2. *diuerſ. & in plu-
ribus deciſionibus, quas cumulant Modern. Piſani in
praxi Iur. patr. par.* 1. *lib.* 4. *cap.* 4. *ſub num.* 5. *verſ. &
ex lapſu temporis.* Et ceſſat difficultas eo ipſo, quod
Epiſcopus poſt dictam donationem ſæpius cum ef-
fectu inſtituit ad præſentationem Donatariorum, quia
11 † inſtituendo videtur conſentire, & conſenſus hoc
modo præſtitus ſufficit, *Labert. de Iurepatr. lib.* 1.
par. 2. *quæſt.* 1. *art* 7. *in fin. & art.* 8. *& fuit dictum in Bo-
nonien. Iuriſpat.* 27. *Nouemb.* 1587. *coram Gypsio. Ad-
ditio ad dec.* 420. *n.* 7. *Greg. XV. vbi aliæ deciſiones cumu-
lantur.* Stante autem Iurepatronatus de Excellentiſſ.
Ducis Montiſalti, qui præſentauit Felicem non po-
tuit dari immiſſio Perrono vigore ſubrogationis
gratioſæ, quia non conſtat de reſeruatione, immò
de contrario, cum Iuſpatronatus laicale non cadat
12 ſub reſeruatione, & ſic † mandatum de immitten-
do conceſſum Perrono, & poſſeſſio inde ſecuta vti
iniuſta non debet ei ſuffragari ex vulgaris; Et ac-
cedit quod in gratia, cui hodie nititur Perronus
adeſt clauſula (dummodo non ſit intruſus) qui ta-
men intruſus erat, vt probatur ex deciſionibus, &
ſententia declaratoria deſuper emanatis contradi-
ctum Perronum coram D. meo Dunozet.

Et ita deciſum vtraque parte informante &c.

REVERENDISS. D. DVRANO
Electo Epiſcopo Vrgellen.

BARCHINONEN. BENEFICII

Veneris 17. Februarij 1634.

SVMMARIA.

1 *Declaratoria locus eſt conſtito de intimatione man-
dati de manutenendo perſonaliter, & de ſeruatio-
ne terminorum quatuor ad docendum de paritio-
ne, & de ea non docto.*
2 *Declaratoria ſine contumacia non conceditur.*
3 *Pluralitas beneficiorum non præſumitur.*
4 *Probatio nulla major eſt, quam proprij oris con-
feſſio*
5. *Producens ſcripturas videtur approbare, & confi-
teri omnia in eis contenta.*
6 *Procuratoris confeſſiones cum adminiculis pro-
bant.*
7 *Exceptio reſpiciens petitorium terminandum per tres
ſententias in manutentione non admittitur.*
8 *Beneficia in dubio præſumuntur ſimplicia, non cura-
ta, & contrarium aſſerenti incumbit onus pro-
bandi.*
9 *Status vltimus plærimum attenditur in beneficij qua-
litate diſcernenda.*
10 *Cura animarum Presbyteratus qualitatem requi-
rit.*
11 *Curam in ſubſtantia non tribuit onus coadjuuan-
di Rectorem, nec Beneficiatum facit Rectorem.*
12 *Parrochialitatis, & Cura requiſita.*
13 *Teſtium depoſitiones informes, & ſimplices atteſta-
tiones non attenduntur.*
14 *Simul ſtare poſſunt, vt Cura principalis ſpectet ad
Rectorem, onus autem coadjuuandi Parochum
incumbat Beneficiato.*

DECISIO DCXXV.

POſt binas deciſiones in hac cauſa fa-
ctas ſub die 20. Maij & 20. Iunij
1633. coram me, in quibus fuit reſo-
lutum, Saluatori Prats, prouiſo Apo-
ſtolico dandum eſſe mandatum de ma-
nutenendo in poſſeſſione beneficij, ſiti in Eccleſia
S. Petri Oppidi de Tarraſſa; idem Saluator obtinuit
expediri dictum mandatum Quod cùm intimari fe-
cerit Iacinto Sertæ aduerſario, dicti beneficij poſſeſ-
ſori, & ille parere recuſauerit; dubitaui hodiè: An
contra eum ſit danda declaratoria? Et fuit affirma-
tiuè reſolutum. Ratio reſolutionis fuit, quia † con- 1
ſtat de intimatione dicti mandati, Iacinto perſona-
liter facta: & de ſeruatione quatuor terminorum ad
docendum de paritione: De qua cum non doceatur,
declaratoria non poteſt denegari, *Felyn. in cap. Ro-
dulphus numero* 41. *de reſcript. Veſtr. in prax. lib* 9.
cap. vlt. num. 19. *Rot. deciſ.* 478. *& dec.* 591. *num.* 5.
par. 2. *recent.*

Neque obſtat, ſi dicatur, quod mandatum de
manutenendo conceſſum Saluatori cantat de be-
neficio ſimplici, ſito in dicta Eccleſia S. Petri; be-
neficium vero poſſeſſum per Iacintum exiſtat in Ec-
cleſia S. Mariæ de Tarraſſa, ſicque non conſtare de
beneficij identitate; & ideo Iacintum non debuiſſe,

1 ... nò nec potuiſſe parere dicto mandato, dimittendo
poſſeſsionem dicti beneficij ſimplicis, de quo agitur:
quia illud non poſsidebat, nec erat in mandato ex-
preſſum: & conſequenter non conſtare de eius con-
2 tumacia in non parendo, † ſine qua declaratoria non
conceditur, *c. Epiſcopi, & c. nemo Epiſcoporum. 11. q. 3.*
Quia hoc obiectum viſum fuit Dominis manifeſta
fuga: cum ex pluribus euidenter conſtet, beneficium
poſſeſſum per Iacintum eſſe idem, de quo Saluator
fuit prouiſus à Papa, & in cuius poſſeſsione obti-
nuit manuteneri. Primo, quia tam Saluator, quàm
Iacintus dictum beneficium obtinuit vti vacans per
obitum Franciſci Viues, & vterque de eo, vti va-
cante per eius obitum adeptus fuit poſſeſsionem,
cum eiſdem fere omnibus de demonſtrationibus Vn-
de dum non conſtat, Franciſcum obtinuiſſe plura
beneficia, vtique præſumitur eſſe idem beneficium,
3 non autem diuerſum, cum † pluralitas non præſu-
matur, *vt latè Iaſ. in l. eum qui. §. in popularibus n.* 20.
*ff. de Iure iur. & in l. non hoc C. vnde legit. & in his ter-
minis dixit Rot. in Vicen. Cappellania* 15. *Iunij* 1633.
coram me. Secundò idem comprobatur ex con-
feſſione eiuſdem Iacinti facta in actu intimationis
Monitorii A. C in qua fatetur, beneficium per eum
4 poſſeſſum exiſtere in Eccleſia S. Petri, † quia nulla
maior probatio, *l. cum precum C. d. l. lb. cauſ. eum vulg.*
Tertio ex pluribus collationibus antiquis, de dicto
beneficio factis, per eumdem Iacintum productis:
in quibus pariter aſſeritur, hoc beneficium eſſe
5 fundatum in dicta Eccleſia S. Petri † Producens au-
tem ſcripturas, videtur approbare, & confiteri om-
nia in eis contenta, *gl. in l. 1. §. editiones in ver. dic.
& conſul. ff. de eden. Lap. alleg.* 119. *num.* 1. *verſ. in
eo enim, Rot. coram Greg. dec.* 331. *num.* 12. *& in Bo-
nonien. Fideicommiſſi de Manzolis* 15. *Martij* 1630.
coram Reuerendiſſimo D. meo Decano. Quarto, &
vltimo ex pluribus confeſſionibus, emanatis à
6 procuratoribus dicti Iacinti, † quæ ſtantibus ad-
miniculis ſupradictis, bene probant, *Gregor. dec.*
506. *num.* 7.
Non etiam releuat, ſi dicatur, quod dictum be-
neficium ſit curatum, non autem ſimplex. Quia, vl-
7 tra quod † hæc exceptio reſpicit petitorium, ter-
minandum per tres ſententias conformes, quæ
ideò non eſt admittenda in hoc ſummariſſimo
manutentionis iudicio, *Rot dec.* 685. *num.* 5. *par.* 1.
recent. & coram Greg. XV. dec. 549. *num.* 6. *cum ſi-
milibus.* Reſpondetur etiam ex abundanti. Primo,
8 † beneficia in dubio præſumi ſimplicia, non autem
curata, adeo vt onus probandi, hoc beneficium non
eſſe ſimplex, incumbat Iacinto, contrarium aſſeren-
ti, *Staph. l. d. l. t. grat. & inſt. de qualit & ſtat. benef.
ip; ſim. Cac de benef par.* 1. *cap.* 6. *num.* 8. *Ægid.
dec* 676 *& Greg. XV. dec.* 487. *num.* 4.
Secundo, quia vltimus ſtatus eſt de beneficio
ſimplici Diaconali, cum Franciſcus Viues, per
cuius obitum vacauit, illud obtinuerit per reſigna-
tionem vti ſimplex Diaconale, vt in litteris ſuæ pro-
9 uiſionis † In diſcernenda autem qualitate beneficii
vltimus ſtatus plurimum attenditur, *cap. cum Eccleſia
Sutrina de conſ. poſſ & propriet. adden. ad Greg. dec.* 77.
num 12 *& dec.* 112. *num* 6.
Tertio id ipſum valde perſuadetur, ex quo in
omnibus collationibus, de eo factis nuncupatur
Diaconale, cum tamen eſſet incongruum, eſſe Dia-
10 conale, & curam animarum habere, † in qua re-
quiritur qualitas Præsbyteratus, *c. licet canon. & c.
commiſſa, de elect in* 6.
Quartò, & tandem ceſſat difficultas ex confeſ-
ſione eiuſdem Iacinti, qui dictum beneficium ob-
tinuit vti ſimplex Diaconale, cum narratiua, quod
illud pro tempore obtinendi incumbit onus coad-
iuuandi Rectorem d. Parochialis. † Quod onus non 11
tribuit curam in ſubſtantia, nec facit, beneficia-
tum eſſe Rectorem, ſed ſimplex nihilominus repu-
tatur, *Staphil. vbi ſup. Gonza. gl.* 6. *num.* 68. 69. 70.
Caput. dec. 34. *numero* 4. *par.* 3. *Mantic. dec.* 48. *num.* 5.
& Rot. dec. 52. *num.* 16. *& ſeqq. & præſertim numero*
14. *&* 25. *par.* 2. *diuerſ.* † vbi latè de requiſitis ad 12
parochialem, & vt beneficium dicatur curatum,
prout etiam de eiſdem requiſitis *Greg. d. dec.* 387. *per
tot.* Quæ requiſita nedum hic non probantur, quini-
mò iuxta feriem facti, & qualitatem beneficij, de
quo agitur, videntur non poſſe probari.
Denique non refragantur teſtes, & prouiſiones
de hoc beneficio factæ, ex aduerſo datæ ad proban-
dum, illud eſſe curatum Quia, vltra quod depoſi-
tiones dictorum teſtium ſunt informes, & ſimplices
atteſtationes, † quæ ideo non ſunt attendendæ, reſ- 13
pondetur, quod tam dicti teſtes, quam prouiſiones
ſupradictæ, dum ex eis colligi prætenditur hoc
beneficium habere annexa multa onera, perſona-
lem reſidentiam requirentia, non excludunt, quin
illud ſit ſimplex: cum † ſtare ſimul poſſint, vt cu- 14
ra principalis ſpectet ad Rectorem dictæ Eccle-
ſiæ, onus autem coadiuuandi Parochum incumbat
Beneficiato, itaut nihilominus beneficium ſit ſim-
plex, & non curatum ex latè deductis per *Staphil,
Gonz. Mant. Greg. & Rot. diuerſ. vbi proximè.*
Et ita deciſũ vtraque parte ſæpius informante, &c.

R. P. D. PIROVANO

PERVSINA EXEMPTIONIS,

Veneris 24. Martij 1634.

SVMMARIA.

1 *Liber, & ſcriptura Syndici, ſeu depoſitarij Legen-
tium in ſtudio circa illius officium concernentia
probat contra eoſdem Legentes.*

2 *Probationes leuiores admittuntur ad effectum manu-
tentionis.*

3 *Qualitas etiam probanda eſt, vbi agitur de poſſeſ-
ſione cum qualitate. Lim. vt num.* 4.

5 *Solutiones præſumuntur factæ ex titulo preambulo
Ampl. vt num.* 6.

7 *Syndici legentium in Studio Peruſino officium.*

DECISIO DCXXVI.

IN præterita reſolutione prima Iulij
præteriti 1633. dictum fuit D. Manu-
tio dandum eſſe mandatum de manu-
tenendo in quaſi poſſeſſione exigendi
ſalaria Medicinæ, ac Mathematicæ vti
iubilato ſecundum prærogatiuam legentibus per tri-
ginta annos in Academia Peruſina per S. D. N. con-
ceſſam. Cauſa ſuper eiſdem repropoſita Domini per-
ſtiterunt in deciſis quoad ſalarium Medicinæ tãtum.
Poſſeſſio autem exigendi ſalaria Medicinæ viſa
fuit concludenter probata ex quietantiis per eun-
dem D. Manutium factis, & extractis ex libris
Syndicorum, ſeu Depoſitariorum, per quos legen-
tibus in eodem Studio ſolent ſtipendia, ſeu ſala-
ria ſolui, † quæ contra eos plene probant in con- 1
cernentibus eorum officium, *Caputaq. dec.* 66. *par.*
2. *Seraph. dec.* 791. *num.* 3. *&* 1125. *num.* 3. *Rot. dec.*
515. *num.* 5. *par.* 2. *recent.* & cum ſint iteratæ, &
pro pluribus annis, plenior redditur probatio, † cum 2
tamen ad hunc effectum manutentionis leuiores
ſoleant

Digitized by Google

ſoleant admitti, *Menoch. de retin. remed. vlt. num. 38. Couar. pract. q. c. 17. Seraph. dec. 1411.*

Non obſtat, quod, & ſi probetur factum circa exactionem, non tamen probatur cum ſua qualitate
3 tanquam de iubilato, † prout neceſſarium dicebatur ad diſtinguendum lectorem actu legentem ab ipſo priuilegiato, & remouendum equiuocum pluribus conueniens, *Rot. dec. 717. num. 5. par. 2. recent. cum aliis alleg.*

Quia, & ſi in quietantijs huiuſmodi qualitas non
4 legatur, † ex conſequenti tamen neceſſario hoc probatur, quia ſecundum tenorem Breuis Reformationis S. D. N. huius Studij emanati de anno 1625. prohibentur immunitates, niſi ijs, qui probauerint, ſe legiſſe ſpatio 30. annorum, & pro eadem obtinenda D. Mannutius comparuit coram Vicario Generali Epiſcopi Peruſiæ, tempus præſcriptum probauit, ſententiam reportauit, & Breue ſuper gratia immunitatis obtinuit. Cuius Vigore exinde receſſit à Ciuitate Peruſiæ, & abſens, & Romæ degens per biennium conſequutus fuit ſua ſtipendia, cui ex alia cauſa, quam iubilati ſolui non poterunt, reſiſtente eadem S. D. N. Conſtitutione, & eo magis conuincitur hæc qualitas iubilati ex modo deſcribendi ſolutiones, quæ ſunt ab iiſdem Syndicis, ſeu Depoſitarijs actu legentibus, aut iubilatis, nam ijs, qui legitur, ſoluuntur ſtipendia. in tres tertiarias, & in fine cuiuſlibet illarum, vt poſſit retineri quantitas ſecundum id, quod punctantur, dum in legendo deficiunt. Iubilatis vero ſoluuntur ſtipendia in duobus terminis, nempe in Natiuitate, & Paſchate, nulla habita ratione ad actum retinendi, dum fiunt ante finem anni, & ſecundum hunc modum ſolutiones D. Mannutio factæ fuerunt,
5 ita vt † ſemper intret præſumptio ſolutionis factæ ex titulo præambulo, *ſecundum gl. in l. quadam, mulier. ff. de rei vendic. Becc. conſ. 6. Corn. conſ. 22. num. 20. lib. 1. Crauett. conſ. 91. num. 3.* maximè ad euitandum ſolutionem indebiti contra Officiales diligentes, & inuigilantes in rebus ad Cameram Apoſtolicam ſpectantibus. Nec ſaluari poſſunt huiuſmodi ſolutiones tamquam à Præſide condonatæ ex facultate in eodem Breui reformatorio indulta, ibi, (liceat tamen Præſidi condonare punctaturas, ſi aliquam rationabilem cauſam ſubeſſe arbitrabitur, onerata ſuper hoc eius conſcientia) quia aliud eſt remittere puncturas reſpicientes dies, & aliud biennium integrum, in quo rationabilis cauſa conſiderari non poteſt.

Et eo minus poſſunt dici irreleuantes, dum non probatur, officium Syndici, aut Depoſitarij verſari circa huiuſmodi ſolutiones faciendas, ſed ad Theſaurarium Cameræ Apoſtolicæ.

Quia veritas eſt, quod Theſaurarius tenetur ſoluere Syndico, ſeu Depoſitario pro tempore deputando ab Vniuerſitate pecunias pro ſalario Lectorum deſtinatas iuxta præſcriptum in Breue Sixti V.
6 anno 1587. † Syndicus verò ſecundum partitas in Rotulo deſcriptas, & nomina Lectorum per Computiſtam Studij adnotata ſoluunt vnicuique Lectorum, & de ſolutis reddunt rationem vnde ſemper ad illorum officium pertinet conſeruare quietantias de ſolutis receptas, & conſequenter de illis poſſunt dare exempla tamquam de originalibus deſumpta.

Quo vero ad manutentionem Mathematicæ iterum poterit diſputari &c.

R. P. D. PIROVANO

Brixinen. Iuriſdictionis.

Veneris 9. Iunij 1634.

SVMMARIA.

1 *Ordinarij fundatam habent de iure intentionem in iuriſdictionem omnium Monaſteriorum Regularium intra ſuam diœceſim.*

2 *Ordinarijs in iuriſdictionibus datur manutentio ex ſola iuris aſſiſtentia. Decl. vt num. 3. 7. & 8.*

4 *Protectio ſpecialis priuilegiatos eximit de iuriſdictione Ordinariorum.*

5 *Poſſeſſione legitima quis priuari non debet, dum cognoſcitur, an ſit in priuilegio, ſeu conſtitutione comprehenſus.*

6 *Inferioris quaſi poſſeſſio iuriſdictionis quomodo probetur.*

8 *Quaſi poſſeſſio valida non dicitur acquiſita ex actibus contradictis, & qui liti cauſam dederunt.*

9 *Commiſſariorum relationi de actibus viſitæ non creditur plene abſque Notarij teſtimonio.*

Decisio DCXXVII.

Domino Epiſcopo Brixinen. petente manutentionem in quaſi poſſeſſione exercendi Iuriſdictionem Epiſcopalem ſuper Domo regulari eiuſque RR. Mulieribus, de quibus agitur, Reſponſum fuit non eſſe dandam, quia Patres ſeruitæ exhibent titulum, & docent de poſſeſſione eorum Iuriſdictionis ſuper prædicta Domo Regulari.

Nam, & ſi vera ſit concluſio, quod † Ordinarij 1
habent fundatam intentionem de iure communi iuriſdictionem omnium Monaſteriorum Regularium intra ſuam Diœceſim exiſtentium, *cap. pen. de relig. dom. Gloſ. in cap. conquerente in verb. iuriſdictionem de off. ord. Dec. in cap. fin. num. 6. in 4. notab. de confir. vtil. vel inutil.* & † etiam ex ſola iuris 2
aſſiſtentia in iuriſdictionalibus non ſoleat denegari manutentio Ordinariis, *cap. cum perſonæ, in fine de priuil. in 6. Capic. dec. 189. num. 5. Seraph. dec. 1449. num. 1. & in recent. par. 2. dec. 382. & 493. cum aliis allegatis.*

Attamen † vera etiam eſt declaratio, quando al- 3
legatur titulus exemptionis, vel priuilegium, & exhibetur, ac de poſſeſſione docetur, tunc Regulares, dum cognoſcitur de releuantia titulorum in eorum libertatis, vel exemptionis legitima poſſeſſione turbari non poſſunt, vt admittitur in ſecunda parte eiuſdem *cap. cum perſonæ. de priuil. in 6. & comprobant Anchar. ibidem num. 2. Gemin. in §. fin. n. 3. & 4. Franc. num. 2. & Rota hanc declarationem ſemper eſt ſequuta,* vtroque concurrente, nempe titulo, & poſſeſſione, *dec. 49. num. 4. & 5. & 685. num. 2. par. 1. & 682. n. 5. par. 2. recent. Seraph. dec. 1278. in fin. & 555. num. 3. & 4. idem fuit dictum in Aprutina Iuriſdictionis 9. Iunij 1606. coram D. Card. Pamphilio in Conſtantien. Iuriſdictionis 16 Nouembris 1607. coram Epiſcopo Attrebaten. & in Lauretana Iuriſdictionis 2. Maij 1631. coram D. Durano Epiſcopo Vrgellen.*

Titulus autem ad hunc effectum per Religionem exhibitus viſus fuit ſufficiens, cum deducatur ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum Vrbani VI. Innocentii VIII. & aliorum, in quibus, ne dum Fratres Seruæ eximuntur à iuriſdi-

ctione Ordinariorum, & immediate ſub protectione Sedis Apoſtolicæ recipiuntur, ſed & omnes ſorores Mantellatæ Pizcohoræ, ac Tertiariæ nuncupatæ ſubijciuntur Generali, & ſuperiori Ordi-
4 nis cum derogatione Concilij generalis,† quæ ſpecialis protectio ſemper eximit priuilegiatos à Iuriſdictione Ordinariorum, *cap. ex parte illi. ibi priuilegium Nobis Apoſtolicum oſtenderunt. de priuileg. cap. ſi Papa eod. tit. in 6. cap. 2. de in integr. reſtit. cap. cum tempore de arbitr. Dec. conſ. 152. num. 2. Put. dec. 115. in fin. lib. 3. Seraph. deciſ. 1025 num. 5. & ſeq.* Præterea deſumitur idem titulus ex Conſtitutionibus huius Domus Regularis à Sede Apoſtolica confirmatis, in quibus præſupponitur exemptio, & obedientia, & Iuriſdictio debita Generali Ordinis, & eius Vicario, & alijs Superioribus aſſignata.

Non obſtat quod ſorores huius domus Regularis non comprehendantur in dictis priuilegijs aut con-
5 ſtitutionibus, quia † dum cognoſcitur de comprehenſione non debent ſeruire priuari eorum legitima poſſeſſione ſecundum terminos eiuſdem *l. cum perſona. de priuil. in 6.*

Quo vero ad poſſeſſionem bene probatur ex actibus poſitiuis qui dantur, nempe ex viſitatione facta per Vicarium Generalem Ordinis ſub die 20. Iunij 1627. ſumm. Religionis num. 16. in quo quam plures Ordinationes factæ fuerunt, concernentes vtrumque ſtatum temporalem, & ſpiritua-
6 lem,† quæ proculdubio inferunt iuriſdictionis exercitium, *cap. conquerente, de offic. ordin. Soccin. de viſit. num. 4. verſ. 10. quæro. Rot. dec. 196. num. 2. par. 2. diuerſ.* dantur præterea admiſſiones ad habitum, & votorum emiſſiones in manibus ſuperiorum Religionis, quæ propter obedientiam promiſſa, & ſubiectionem Patri Generali probant Iuriſdictionem, Iſernia, Aluarottus, & alij in cap. 2. qualiter Vaſſallus præſtare debeat Domino fidelitatem. *Nat. conſ. 636. num. 65. N. 4.* ac demum dantur confirmationes factæ per Vicarios Generales Ordinis quoad Sorores, quæ in eadem domo ſolent officia exercere, quia actus confirmandi Officiales electos ſemper pendent à Iuriſdictione ordinaria Superiorum, vel delegata à Sede Apoſtolica per priuilegia, ac conſtitutiones Sum-
7 morum Pontificum.

Nec obſtat, quod † ordinariis denegetur manutentio contra allegantem titulum, & poſſeſſionem ſolummodo, quando nituntur ſola iuris aſſiſtentia, ſed quando ex parte eorundem concurrunt etiam actus poſſeſſori, vt in præſenti præſupponitur, tunc non eſſe denegandam manutentionem in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis, *Bald. in cap. querelam num. 23. in fin. de elect.* dicens per actum minimum conſeruari totum, *& idem videtur firmatum in Theatina*
8 *iuriſdictionis, quæ eſt 382. par. 1. recent.*

Quia, † cum actus dati pro domino Epiſcopo fuerint expreſſe contradicti, vel pro parte ſororum, vel pro parte Religionis, & cauſam liti dederint nulla potuit ex eis acquiri valida poſſeſſio, *Rot. dec. 365. num. 5. par. 4. diuerſ. & 30. num. 1. par. 2. recent. Afflict. dec. 395. num. 7.*

Nam viſitationi anni 1628. 13. Ianuarii fuit contradictum, & ſeu potius diſſentientibus priori-
9 ſa, & alijs ſororibus fuit amiſſa, & de ea non conſtat, niſi ex relatione commiſſariorum, † quibus abſque teſtimonio Notarij de actibus viſitæ rogati non ſolet, plena fides adhiberi, *Anibal Rocchus de viſit. in verb. creare. poſſit fol. 304. Lucas Antonius Reſta indirect. viſit. cap. 5.*

Litteræ pariter Archiducis Leopoldi non conferunt ad probationem actus poſſeſſorii, quia vigore illarum Ordinarius iuriſdictionem in Domo prædicta non exercuit, nec exercere poterat, ex quo eiſdem reſeruatus fuit articulus iuriſdictionis inter eumdem ordinarium, & ſeruitas per Sedem Apoſtolicam decidendus cum qua reſeruatione ceſſabat facultas ex litteris prætenſa.

Et ita vtraque &c.

EODEM

EADEM.

Lunæ 11. Decembris 1634.

SVMMARIA.

1 *Exemptionis titulus, & poſſeſſio operantur, vt, pendente lite ſuper ipſa exemptione, ſit danda manutentio.*

2 *Inferiori competit manutentio aduerſus Ordinarij iuriſdictionem, ſi exhibeatur titulus, & probetur poſſeſſio. Decl. vt num. 3. ſubdecl. vt num. 4.*

5 *Exemptione gaudere debent recepti ſub protectione Sedis Apoſtolicæ.*

6 *Religionis diuerſitas quomodo diſtinguatur.*

7 *Regularibus an, & quando liceat habitum transformare.*

8 *Subiectio Generali alicuius Religionis quomodo cognoſcatur.*

9 *Obedientia Superiori alicuius Religionis quando non importet exemptionem ab Ordinario, & num. 10.*

10 *Papa ſola approbatio poteſt eximere ab ordinarij iuriſdictione.*

11 *Exemptionis quaſi poſſeſſio acquiſita non dicitur ex actibus, quos non conſtat factos fuiſſe de Epiſcopi ſcientia, & acquieſcentia. Lim. vt num. 12. & 13.*

14 *Monachorum, & Monialium receptio ſpectat ad regulares.*

15 *Subiectionis actus per Papam indulti certa iuriſdictioni ab aliorum iuriſdictione eximunt.*

DECISIO DCXXVIII.

CONcluſum fuit ſtandum eſſe in deciſis ſub die 9. Iunij præteriti. Quia Religio Seruorum docet de titulo exemptionis ab Ordinario ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum; & poſſeſſionem probat ex acti-
bus in ſummario datis, † cum quibus pendente iudi- 1
cio ſuper exemptione non debet priuari, aut turbari in eius poſſeſſione, ſecundum diſpoſitionem ſecundæ partis *cap. cum perſona de priuil. in 6.*

Non obſtat, quod inhærendo etiam declarati-
oni regulæ dicti cap. cum perſonæ, † ſi inferior ſit 2
manutenendus aduerſus Ordinarij iuriſdictionem, quando exhibetur titulus, & probatur poſſeſſio, *Seraph. dec. 1276. in fin. Rot. dec. 491. num. 4. 685. num. 2. par. 1. & 382. num. 5. par. 2. recent. cum alijs alle-
gatis in prima deciſione*, attamen † quia pro parte 3
Fratrum docetur de poſſeſſione, quæ tempus quadraginta annorum, abſque controuerſia, attingere non poteſt, ex quo erectio domus, de qua agitur contingit de anno 1612. dicebatur ſemper deficere poſſeſſionem ex diſpoſitione eiuſdem cap. cum perſonæ, & fundatam remanere intentionem Ordinarii in ſola iuris aſſiſtentia, data impoſſibilitate probationis quadragenariæ præſcriptionis, *prout in conſimil. caſu dicitur conſideratum in Sutrina Iuriſpatronatus coram D. meo Decano in eius impreſſ. 100.*

Quia † cum diſtinctione reſponderunt Domini 4

quod

quod aut inferior excipiendo contra exemptionem,
à iuriſdictione Ordinarij exhiberet titulum, & ta-
lem, qui egeat probatione præſcriptionis,& ſic poſ-
ſeſſione quadraginta annorum, & tunc ſi deſtituatur
poſſibili probatione, quia remanet cum ſolo titulo
colorato,& minus apto ad obtinendum in petitorio,
difficultas eſt releuans aut inferior exhibet titulum
ex ſe aptum, & ſufficientem, & tunc poſſeſſio deſti-
tuta poſſibili probatione quadragenariæ non impe-
dit manutentionem inferioris, vt bene ſe declarat
text. cap. cum perſonæ in vltimis verbis; nam ſi ſuffi-
cit titulus, multo magis, ſi concurrat poſſeſſio Reli-
gionis, *in quibus terminis non diſſentit deciſio ſupra al-*
legata Sutrina Iuriſpatronatus.

Titulum autem per Religionem exhibitum eſſe
ſufficientem Domini exiſtimarunt, quandoquidem
illum deducunt ex conſtitutionibus, & priuilegiis
ſummorum Pontificum, vt in prima deciſione fuit
firmatum, nempe Vrbani Sexti, & Innocentij VIII.
in quibus, & Fratres ſeruitæ, & omnes ſorores man-
tellatæ, Pizochoræ, oblatæ, & tertiariæ nuncupatæ,
eximuntur à Iuriſdictione Ordinarij, & ſubijciuntur
Generali, & Superiori Ordinis, & immediate ſub
protectione Sedis Apoſtolicæ recipiuntur; Vnde
cum illæ mulieres ſint de genere tertij ordinis, ſiue
ex vna ſpecie, quia Pizochoræ ſiue ex alia, quia man-
tellatæ, ſemper ſub ſuo genere tertij Ordinis com-
5 prehenduntur,& ſic † priuilegiis exemptionum gau-
dent, tanquam receptæ ſub protectione ſedis Apo-
ſtolicæ, *cap. ex parte il primo de priuil. cap. ſi Papa eod.*
tit. in 6. c. cum tempore de arbitr. cum aliis in ead. deci-
ſione allegatis.

Non obſtat, quod mulieres huius Domus, non
ſint de gremio ordinis ſeruitarum, ex quo non ſunt
mantellatæ, neque Pizochoræ, aut oblatæ; nec ter-
tiariæ, ſed conſtituant tertiam ſpeciem, cum vtan-
tur diuerſo habitu, & viuant iuxta proprias con-
ſtitutiones à Paulo V. approbatas habeant diuerſum
6 nomen, atque diuerſum modum profitendi † ex qui-
bus omnibus diſtinguitur diuerſitas Religionis, *Ge-*
min. conſ. 4 num. 1. Anchar. conſ. 321. num. 1. Nauar.
conſ. 6. num. 1. Anchar. conſ. 321. num. 1. Nauar. conſ. 6.
num. 12. verſ. 5. de ſtat. Monach.

Quia Geminianus, & Ancharanus allegati. be-
ne ſe explicant diſtinguendo ſpecies Regularium,
† Quidam enim ſunt verè Religioſi, & habent de
7 neceſſitate, & diſpoſitione eorum Regulæ certum
habitum ſpecialem in colore, & forma totam tan-
gentem perſonam à capite vſque ad talos, & in his
non licet alicui profeſſo talem habitum transforma-
re, quia videtur quaſi de ſubſtantia ſuæ Religio-
nis, *ſecundum gloſ. in verb. vel habitus in clemen. 1. de*
elect. Quidam autem vocantur fratres de Pœnitentia
tertij ordinis, qui potius quemdam modum viuendi
à Papa approbatum dicuntur habere, quam regulam,
& iſti propter aliqua ſigna habitus non recipiunt
diuerſum modum, aut diuerſam regulam à tertia-
riia, ſed tantummodo tenentur parere ſuo ſuperiori,
& obſeruare contenta in eorum modo viuendi,& de
iſtis propriè agitur, quæ obtinuerunt à Paulo V. ap-
probari habitum, & modum viuendi,& ad effectum,
quod attinet priuilegia videndum eſt † an ſint ſubie-
8 cta ſuperiori Generali fratrum ſeruitarum quod vi-
ſum fuit non poſſe dubitare ex tenore conſtitutio-
num, quæ ab eodem Paulo V fuerunt approbatæ,
quia veſtiuntur in ſacello, aut oratorio domus, Patri
Generali offeruntur, profeſsio emittitur in manibus,
Superiorum Fratrum ſeruitarum punitio incorrigi-
bilium mandatur fieri aſſentientibus Generali, ſeu
Vicario,& ſubprioriſſa,& diſpenſatio circa ieiunia,&
abſtinentias remittitur Generali, ſeu Vicario,& Sub-
prioriſſæ, vnde cum prædicta inferant ad ſubiectio-
nem, & iuriſdictionem ſeruitarum ſemper intrant
priuilegia exemptionum.

Non obſtant, quod † obedientia ſuperiori præſti- 9
ta, vbi non agitur de religione expreſſe approbata
nec in manibus habentes facultatem incorporandi
in Religionem, non importet exemptionem ab or-
dinario, *Nauar. conſ. 6, num. 22 de ſtat. Monach. San-*
chez. ſuper decalogo lib. 5. cap. 1. num. 19

Quia, ſi approbatio Papæ non concurrat † quæ ſola 10
poteſt eximere à iuriſdictione ordinarij, *Caſſad. dec.*
de priuil. Gabr. de iudic. concluſ. 4. n. 31. Gonzal ad reg. de
menſ. Gloſ. 56. num. 18. voluntaria promiſsio obedien-
tiæ ſuperiori ſeruitæ non eximeret à iuriſdictione,
cæterum quia ſuperueniet, & modus earum viuendi
ſubiectiue ad ſuperiores ſeruitas fuit approbatus, in-
de priuilegia exemptionis intrant, quibus ſi iuuantur
Pizocoræ, & oblatæ, quæ non emittunt profeſsio-
nem ſolemnem, multo magis mulieres huius Domus
gaudere debent, quæ ſe obligant vouendo obedien-
tiam, & caſtitatem, & in perfectiori ſtatu poſitæ
ſunt.

Non obſtant, quæ replicantur contra actus poſ-
ſeſſorios in prima deciſione ponderatos.

Quia quoad veritatem facti, impugnari non poſ-
ſunt nam ex actibus datis bene iuſtificantur Viſita-
tiones ordinationes, Votorum emiſsiones in mani-
bus Superiorum, & confirmationes Officialium.

Non obſtat quod † etiam ſi fratres ſeruitæ aliquos 11
actus in iſta domo exercuerint, non tamen quaſi
poſſeſsionem exemptionis acquiſierunt, non docto
de ſcientia,& acquieſcentia Epiſcopi, *l. 1. C. de ſeruit.*
Rota deciſ. 109. num. 11. par. 2. diuerſ. & 382. num. 3. par.
2. recent.

Quia † attenta probatione Apoſtolica quoad mo- 12
dum viuendi, & vouendi, & ſubiectionis, cum qua
intrant alia priuilegia Religionis, ex quibus deſumi-
tur titulus, non requiritur neque ſcientia, neque
acquieſcentia Epiſcopi, *Caſtren. in l. ſeruitutes la gran-*
de num. 9. ff. de ſeruit. Couarru. in cap. poſſeſſor. §. initium
num. 8. verſ. ſecundus textus. Capol. de ſeruit. Vrb. præd.
cap. 20. num. 5. & † eo minus, prout in præſenti, vbi 13
tractatur de ſummariiſſimo retinendæ, & agitur de
nudo facto. *Rota deciſ. 17. par. 2. diu. & 685. num. 4.*
par. 1. recent. & coram ſa. mem. Gregorio XV. deciſ. 249.
num. 10. & 283 num. 8 per adden.

Demum non vrgent, quæ dicuntur de admiſſio-
ne ad habitum ex receptione Votorum, quaſi iſti
actus non releuent ad acquirendam exceptionem,
dum Epiſcopus non prætendat habere iuriſdictio-
nem †, ex quo, nedum ex conſtitutionibus parti- 14
cularibus huius domus, ſed etiam de iure communi
receptio Monachorum, & monialium ſpectat ad ip-
ſos Regulares, & in eorum manibus vota emittun-
tur, qui poſſunt aggregare Religioni, *cap. fin. de reg.*
in 6. Lapus alleg. 31, Sanchez. ſuper Decalogo lib. 5. cap.
4. num. 78. Nauarr. conſ. 6. num. 70. de ſtat. Monach. di-
ſtinguens actus Superioritatis ab actibus iuriſdictionis.

Quia, etſi prædicti actus poſſent conſiderari in-
differentes, quando emanaſſent ſine auctoritate Apo-
ſtolica, & non apti ad acquirendam exemptionem,
attamen, vbi præcedit approbatio ſanct. mem. Pau-
li V. circa habitum, & modum viuendi, cum ſubie-
ctione Patri Generali ſeruitarum exinde intrant
Conſtitutiones Vrbani, & Innocentij ſuper exem-
ptione mulierum, ſororum quocunque nomine nun-
cupentur, & † illi actus ſubiectionis per Papam cer- 15
tæ Religioni indulti eximunt ſorores à Iuriſdictio-
ne aliorum; *cap. ſi Dominus. 11. 9. 3. cap. quid culpatur.*
23. quæſt. 1. cap. quiſquis præceptis. §. qui præcipitur. 14.
9. 1.

Et ita fuit reſolutum vtraque, &c.

R.P.D.

R.P.D. CARRILLO.

RECANATEN. PRÆDII.

Lunæ 14. Maij 1633.

SVMMARIA.

1 *Manuteneri debet, qui ante, & de tempore motæ litis vere poſſidebat.*

2 *Ampliatur magis ſi poſſeſſionem aſſecutus fuiſſet Iudicis auctoritate.*

3 *Defuncti poſſeſſio non tranſmittitur ad heredes abſque apprehenſione, niſi adſit ſtatutum poſſeſſionem continuans. & num. 4.*

4 *Defunctus tranſmittere non poteſt poſſeſſionem, quam non habet.*

5 *Manutentio, & inſtantia capta per defunctum tranſit ad heredes. Limit. vt num. 6. & ſeqq.*

7 *Lis introducta non dicitur per monitorium non reproductum.*

8 *Nec ſi ſit obtentum à procuratore, de cuius mandato non conſtet, neque de iure, neque de facto.*

9 *Manutentio non datur, ex poſſeſſione, qua quis priuatus fuit per immiſſionem alteri datam per Iudicem iuſte, & valide procedentem.*

10 *Index nolliter precedendo non priuat poſſeſſione.*

11 *Depoſitum quando ſuffragetur pro aſſecuratione, ſeu reſtitutione dotis.*

12 *Depoſitum quando probetur reale, & non fictum, ſeu ſimulatum.*

13 *Officiali creditur de pertinentibus ad eius officium.*

14 *Atteſtationibus extraiudicialibus priuatis non datur fides.*

15 *Probationes plene requiruntur aduerſus publicum inſtrumentum.*

16 *Index qui fecit primum decretum ſimpliciter non poteſt facere ſecundum conditionale tanquam per primum functus fuerit officio ſuo. Ampl. vt numero 17.*

18 *Reſcriptum recipit facere interpretationem à iure communi.*

19 *Index poteſt facere ea, quæ ſecundum ius commune virtualiter, & ex veriſimili mente Papæ in reſcripto continentur.*

20 *Dos non eſt ſoluenda marito decocto, ſed inueſtienda.*

21 *Dotis ſecuritati cautius proſpicitur, ſi inueſtiatur.*

DECISIO DCXXIX.

D Piera Ioanna Maſſutia creditrix Petri Moroni primi viri, Angelæ ferabo obtinoit ab A.C. mandatum contra bona dicti Petri, quorum retentionem prætendebat dicta Angela, & Dominicus eius ſecundus maritus pro credito dotali eiuſdem Angelæ, & pro faciliori mandato executionis dicta Piera Ioanna adiuit ſignaturam Sanctiſſimi, qui reſcripſit A.C. vt ad exequutionem bonorũ Petri procederet, & ex illorum pretio ſolui mandaret prædictum creditum dotale, & quod de reſiduo ſatisfieret dictæ Pieræ Ioannæ Maſſotiæ, ita tamen quod Angela, & Dominicus Coniuges ab eorum poſſeſſione non amouerentur; niſi prius fuerit eis de credito dotali in pecunia numerata ſatisfactum. Vnde A.C. mandauit exequi dictum mandatum ad effectum pretium deponendi penes Montem Pietatis Ciuitati Recanatenſis, & ſatisfaciendi de dote prædictæ Angelæ.

Executio poſtea mandato ſuper prædio Petri, de quo agitur, illoque ſubhaſtato D. Tullius Robertus obtulit ſcuta 1600. † quibus depoſitatis penes dictum Montem Pietatis iuxta formam mandati A.C. Prætor Recanatenſis dictum Tullium tanquam maiorem oblatorem in poſſeſſionem ſupradicti prædij immitti mandauit, prout realiter immiſſus fuit.

Defuncta vero Angela, Alexander, & Catherina eius filij aſſerentes ſe reperiri in pacifica poſſeſſione dicti Prædij obtinuerunt ab A.C. mandatum de manutenendo, a quo interpoſita appellatione pro parte Tullij, & cauſa mihi commiſſa dubitaui hodie, An mandatum A.C. ſuper manutentione conceſſum ſit confirmandum, vel infirmandum, & fuit pro infirmatione reſolutum. Quia D. Tullius † manutenendus erat de iure, cum ante, & de tempore motæ 1
litis exiſteret verus poſſeſſor, *vulgar. § retinendæ. Inſtit. de interdict. Menoch de retinen. remed. 3. num. 566. Seraph. dec. 1106. num. 1.* & † tanto magis cum prædictam poſſeſſionem aſſecutus fuerit auctoritate Iudi- 2
cis, *l. iuſte poſſidet l. qui vniuerſas §. item cum Prætor. ff. de acq. poſſ. Greg. dec. 582. num. 2. Rot. deciſ. 173. num. 1. par. 1. recent.*

Neque obſtat prætenſa poſſeſſio oppoſita ex parte Alexandri, & Catherinæ filiorum Petri, & Angelæ, quia vel illam prætendunt tanquam hæredes Patris, vel ex perſona Angelæ matris ſi tanquam hæredes Patris, dicta poſſeſſio eis non ſuffragatur, quia † defuncti poſſeſſio ad hæredes non tranſmittitur deficiente Statuto continuante poſſeſſionem in hære- 3
des, niſi de nouo ab ipſis hæredibus capiatur, *l. cum hæredes ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 633. num. 1. par. 2. recent. Greg. dec. 222. num 6 vbi addent. num. 12.* Minus iuuari poſſunt poſſeſſione ex perſona Angelæ matris. Tum quia nullibi conſtat, dictam Angelam poſſediſſe de tempore eius obitus, ideoque † non potuit tranſmittere poſſeſſionem, quam non habebat, *ad not. in* 4
l. ventre. ff. de acq. heredit. & in l. cum in antiquioribus. C. de Iur. deliber. & poſt alios per Surd. dec. 138. num. 19. ad fin. cum ſequentibus, & per Rotam dec. 163. numero 3. par. 1. recent. Tum etiam quia caſu, quo poſſediſſet, non poterant ex eius perſona manuteneri in poſſeſſione, cum poſſeſſio ſine actuali apprehenſione nunquam transferatur, ex iuribus ſupra allegatis.

Nec etiam releuat, ab eadem Angela introductum fuiſſe Iudicium ſuper manutentione; & ideo quod † inſtantia per eam cæpta tranſierit ad hæredes, & illa mediante potuerint manuteneri, *Rota poſt Pa-* 5
cific. de ſalu. interd. dec. 141. num. 2.

Quia † nullum adeſt Monitorium ſuper tali manutentione, quod neceſſarium eſt in tribunali A.C. 6
etiam in Iudicio retinendæ, *Tiber. in prax lib. 2. c. 7. n. 1. & ſeqq.* & Monitorium, quod dicitur obtentum, nullam mentionem facit de ipſa Angela, ſed emanauit ad inſtantiam aliarum perſonarum, & † ideo in vim illius nulla lis dicitur introducta præſertim cum 7
non reproductum fuiſſet, *Lancell. de attent. 1. par. c. 4. in præf. n. 27 & 45. Rot. deciſ. 44. n. 2. lib. 3. par. 9. diuerſ.* nec appareat de aliquo legitimo mandato obtinentis; † quo deficiente non habetur lis pro intro- 8
ducta ſiue de iure, ſiue de facto, *Lancell. de attent. par. 2. d. cap. 14. in præfat. num. 63. Caputaq. dec. 164. num. 1. par. 2. & dec. 14 num. 2. par. 3. Caualer. dec. 483. num. 4.* Et caſu, quo conſtaret de aliqua poſſeſſione Angelæ, & eius filiorum, non poterat ex ea concedi manutentio, quia † cum Iudex iuſtè, & validè proceſſerit immittendo Tullium priuauit eos à poſſeſſione *An-* 9
gel. in l. clam. poſſidere. §. qui ad nundinas. vbi Rom. n. 3. ff. de acq. poſſeſſ. Rota deciſ. 802 num. 4. par. 1. diuerſ. & deciſ. 173. num. 1. par. 1. recent.

Nec dicatur, quod non fuit ſeruata forma Reſcripti,

ſcripti, ex quo Angela non fuit integrè ſatisfacta
de ſuo credito dotali in pecunia numerata, prout
10 in dicto reſcripto cauetur, ideo hoc, † Iudex nulli-
liter procedendo non priuauerit Angelam ſua poſ-
ſeſſione, *Greg. dec. 46. num. 5. cum vulg.* Quia cum
dictum reſcriptum emanauerit ad effectum vt di-
cta mulier ex concurſu aliorum creditorum redde-
retur cauta de ſua dote ac de pretio bonorum ab ea
poſſeſſorum, vt ſi de ſuo credito prius ſatisfieri poſ-
11 ſet, † ſatis videtur adimpletum reſcriptum eo ipſo,
quod Tullius licitator realiter depoſuit pecunias per
eum oblatas, ad effectum ſoluendi creditum dotale
iuxta formam mandati, & Iudex mandauit pecunias
tradi dictæ mulieri, *Rom. conſ. 433. n. 1. verſ. 7. conſidero. Ruin. conſ. 137. num. 9. lib. 1. Caſtr. conſ. 99. num. 2. lib. 1. plene Rot. deciſ. 577. num. 9 par. 1. recent.*
& tanto magis cum dicto depoſito coniuges con-
ſenſerint, & inſteterint pro immiſſione Tullij, *vt in eius ſummaria num. 4. Surd. conſ. 60. num. 13. lib. 1. ex l. ſi fundum ff. de leg.* 1. nec eſt verum, quod depo-
ſitum non fuit reale, ſed fictum, & ſimulatum, quia
† cum illud fuerit factum penes montem pietatis, &
12 in pecunia numerata coram Notario, & teſtibus, vt
apparet ex inſtrumento publico ipſius depoſiti, in
quo etiam narratur, quod dictum prædium fuit ad-
iudicatum Tullio tanquam plus offerenti, inde pro-
batur realitas, & numeratio, pecuniarum, *Bart. in l. ex cautione num. 1. C. de non num. pec. Surd. dec. 283. num. 1. conſ. 2. par. cap. 1. quæſt. 1. art. 8. num. Rot. apud ipſum. dec. 102. num. 1. & 3.*

Concurrente etiam alio inſtrumento, ex quo
conſtat de hodierna exiſtentia pecuniarum depoſita-
rum penes publicum depoſitarium, quia facta fuit
numeratio coram publicis officialibus loci, Nota-
13 rio, & Cancellario † quibus plena fides adhibenda
eſt, cum atteſtentur de materia pertinenti ad offi-
cium, *l. apparitores. C. de extr. tribut. lib. 12. c. poſt ceſſionem. de propr. Ruin. conſ. 56. num. 5. par. 2. recent.*

Nec prædicta probatis euacuatur ex attentatio-
nibus priuatis extraiudicialiter obtentis, quibus
14 contrarium probari prætenditur, quia † ille non re-
leuent, *Auth. ſi quis C. de eden. cum vulg.* præcipue
15 aduerſus prædicta inſtrumenta publica, † contra-
que requiruntur plene, & concludentes probatio-
nes, *Bero. conſ. 147. n. 34. lib. 2. & in puncto, Greg. dec. 365. num. 2. & 3.*

Tandem non obſtat quod Iudex mandauerit pe-
cunias non ſimpliciter, ſed conditionaliter nem-
pe vt pecuniæ inueſtirentur pro ſecuritate dotis,
16 quia † confecerit duplex deiectum, & in primo
nullam appoſuerit conditionem, non potuit dein-
de facere ſecundum conditionalem, cum iam fun-
ctus fuiſſet officio ſuo, *l. Iudex. ff. de re iud. cap. in litteris. cap. ſignificantibus de offic. deleg.* & in puncto
iudicis executoris. *Rot. dec. 631. num. 8. par. 2. recent.*
17 † præſertim in præiudicium ipſius Tullij qui iam
fuit huius quæſitum ex primo decreto libero,
Tiraq. de tract. § 1. gl. 7. num. 21. Rot. coram Greg. dec. 365. cum. 4. vbi addent. num. 10. & caſu, quo non
18 fuiſſet defunctus, cum † reſcriptum Pontificij reci-
piat interpretationem à iure communi, *l. reſcripta*
19 *C. de precib. Imper. offer.* † potuit facere ea, quæ ſe-
cundum ius commune virtualiter, & ex veriſimili
mente Papæ in reſcripto continebantur, *iuxta tradita per Bald. in l. ad probat. 21. ad fin. C. de probat. ſuar. in repet. l. poſt rem iudicatam ex ſentent. num. 2. & 3. Gom. in l. 45. taur. num. 139. verſ. item etiam Parlad. lib. 2. rer. quot. cap. fin. 1. par. §. 11. ampl. 4. num. 19. Rot. dec. 450. par. 1. diuerſ.*

20 Et ita † potuit mandare dotem inueſtiri, & non
21 ſolui marito, qui deſierat eſſe ſoluendo, cum † me-
diante dicto inueſtimento cautius proſpiceretur
de iure ſecuritati dictæ dotis, *vt notant DD. in l. 3. §. 1. verſ. quid ergo ff. de cont. tut. act. Gratian diſcept. for. cap. 943. num. 15. & 18. vbi plures adducit lib. 5.*

Et ita deciſum vtraque parte ipſius informante &c.

R.P.D. MERLINO.

ROMANA CENSVS.

Lunæ 14. Ianuarij 1632.

SVMMARIA.

1 *Manutentio non competit ei, qui ex ſententia Iudicis priuatus fuit ſua poſſeſſione.*
2 *Lim. ſecus ſi ſententia ſit nulla, puta defectu legitimæ citationis, cum tunc Iudex dicatur proceſſiſſe tanquam priuatus, & ſpoliaſſe.*
3 *Citatio ad effectum adjudicationis.*
4 *Decretum factum ſub die, ſub qua non cadebat citatio, dicitur nullum.*
5 *Citationis ordo præpoſterari non debet.*
6 *Dictio, ſeu, quid importet.*
7 *Interpretatio orationis dubia facienda eſt juxta rationem recti ſermonis, & vt æquitas patitur.*
8 *Mandatum proficiſcitur ex antecedenti decreto, non autem decretum ex antecedenti mandato.*
9 *Citatio debet eſſe clara, & certa tam reſpectu rei, & loci, quam reſpectu perſonarum, & temporis.*
10 *Citatio incerta, & alternatiua eſt nulla, & ac ſi facta non fuiſſet.*
11 *Termino duplici dato in citatione vltimus eſt attendendus, & expectandus citatus vſque ad lapſum illius vltimi momenti.*
12 *Citatio per totam intelligitur vſque ad horam audientiæ.*
13 *Citatio nominis arctans citatum dicitur nulla.*
14 *Decretum factum in ipſa die emanatæ citationis, etiam pro illa die, redargui poteſt de nullitate.*
15 *Circunducitur prima citatio, & primum decretum per eorum reiterationem.*
16 *Procuratoris in perſonam an poſſit concipi mandatum de manutenendo ſtante obitu principalis, & num. ſeqq.*
17 *Mandatum irreuocabile non expirat per mortem mandantis. Ampl. vt num. 18.*
18 *Clauſula, vt rem propriam, in mandato appoſita facit illud durare etiam poſt obitum mandantis.*
19 *Procuratore domino litis effecto poteſt mandatum de manutenendo in illius perſonam incipi.*

DECISIO DCXXX.

IN hac diſputatione coram me, & in
antecedentibus coram R. P. D. meo
Vbaldo ſuper dubio manutentionis
ſcribentes hinc inde admittebant,
poſſeſſionem olim D. Ioannis Fräciſci
Vrſini, ſed pro D. Aſtio prætendebatur, † priua- 1
tum fuiſſe D. Vrſinum ſua poſſeſſione ex ſententia
Iudicis, & proinde non eſſe manutenendum. Verum
objiciebatur, † ſententiam vitio nullitatis ex de- 2
fectu citationis laborare, & conſequenter adhuc
manutenendum eſſe primum poſſeſſorem, cum ſtan-
te illa nullitate Iudex habeatur pro priuato, &
ſpoliaſſe dicatur, *Abb. in cap. conquerente. num.* 8.

de

de reſtit. ſpoliat. Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. num. 60. & ſeq. ff. de acq. poſſ. Hond. conſ. 16. num. 19. a n. lib. 1. Rot. dec. 111. n. 2. par. 1. recentior. & coram bo. m. Card. Canaler. dec 432. n. 2. & propterea tota difficultas in eo poſita eſt.

An vere adſit hæc nullitas ex defectu citationis Et pro maiori parte hodie etiam Domini cenſuerunt conſtare de hac nullitate, & perſiſtendo in deciſ. coram eodem D. meo Vbaldo, manutenendum eſſe D. Pauonium.

3 Nam Citatio his verbis concepta eſt † Mandato A. C. ſiue eius in ciuilibus R. P. D. Locumtenentis per audientiam literarum contradictarum S. D. N. Papæ, vt moris eſt citatur D. Ioannes Franciſcus Vrſinus ex aduerſo principalis, quatenus hodie per totam compareat Romæ coram eorum altero ad videndum mandari adiudicari d. inſtanti cenſum &c. & mandatum quodcumque deſuper neceſſarium, & opportunum decerni, & relaxari, ſeu decretum neceſſarium, & opportunum, fieri, & interponi (ad primam diem inſtate &c.) quæ citatio executa fuit die 26. & eadem die Iudex decreuit adiudicationem, & tamen illa citatio tamquam terminans in primam cadebat die 27. ex quo ſequitur, quod die 26. non aderat citatio, ſub qua Iudex poſſet pronunciare ſuper ad-
4 iudicatione, & ſic quod † decretum fuerit euidenter nullum, *Bart in l fin. n. 1 ff. quod vi, aut clam. Abb. in cap. conſuluit. de offic. deleg. Rol. conſ. 32 num 35. lib. 1. Oſaſc. conſ. 64. num. 23. Rot. in recent. dec. 228 n. 2. & dec 240. n 1. & 2. par. 1. & coram s. m. Greg. XV. dec. 546 n. 16.*

Ex totoque citationis contextu deprehenditur quod tempus illud in principio appoſitum, ad hodie per totam, reſpicit factum litigantium, quod ſcilicet per totam hodie, quæ erat dies 26. partes debeant cõparere coram iudice, illum inſtruere & iura deducere, & hic totus dies erat deſtinatus facto partium dies vero ſequens ibi, ad primam diem, erat deſtinatus ad factum Iudicis, quia in illum reiecerat litigantes ad audiendam eius voluntatem, & decretum,
5 Vnde † non potuit hic ordo præpoſterari, & ante primam diem decretum promulgari

Nec intellectus datus ab informantibus pro D. Aſtio admitti poteſt, quod ſcilicet tota dies 26. fuerit aſſignata, & ad comparendum, & ad videndum adiudicari, & mandatum quodcumque deſuper neceſſarium, & opportunum decerni, & relaxari, in aliam vero diem fuerit dilatum decretum neceſſarium, & oportunum fieri, & interponi, at-
6 tenta † illa dictione, ſeu, quæ diuidit, & ſeiungit primam præſentem à ſecunda, ita vt terminus, per totam hodie, clauditur ibi mandatum neceſſarium & opportunum decerni, & relaxari, quod vero ſequitur, ſed decretum neceſſarium, & opportunum ſolum reſpicere alium terminum, nempe ad primam diem.

Quoniam primo dictio illa, ſeu, non ponitur inter terminum, hodie per totam, & terminum, ad primam, ſed ponitur inter mandati relaxationem, & decreti interpoſitionem, vnde aſſequitur quod vtrumque, ſcilicet mandati relaxatio, & decreti interpoſitio cadunt ſub eodem termino, ad primam, & dictio illa, ſeu, hoc in loco diſtinguit quidem actus, ſed ſub eadem determinatione comprehendit, *iux. gloſ. in l 1 §. ſi ſunt annexa ff de muner. & honor Bart in l. finis, qui ducenta. §. verum. numer. 2. ff de reb dub. Curt. iun. in l. precib numer. 4. C. de impub & aliis ſubſtit. Corn. conſ. 198 num 4. lib. 3. Ruin. conſ. 57. num. 3. lib. 1.* Hæc enim particula ſeu, non eſt ſimplex alternatiua, ſed habet quamdam mixturam copulatiuæ *vt inquit Bart. in leg. ſi quis ita. num. 1. ff de aur. & arg. leg. Corn. d. conſ. 198. ſub n. 4.* atque plurimum ſtat expoſitiue, non autem disiunctiue, *vt in cap licet in princ. de elect. & cap. bonæ. il primo. vbi gl. de poſtul. Prælat. Gon. in col. 111. num. 7. Corn. conſ. 261. num. 16. lib. 4. Card. Seraph. dec. 493. num. 9.*

Secundo quia † ratio recti ſermonis, & æquitas 7
Iudicis mandantis citari non patitur, vt pro mandato relaxando coarctauerit tempus parti citandæ intra totam hodie, & tamen pro decreto interponendo, quod erat minus præiudiciale, parti indulſerit longiorem dilationem, nempe, & aliam ſequentem diem, quod certe eſſet abſurdum, & propterea dicendum, quod tota, & integra dies hodierna erat data Vrſino, vt compareret, diem vero ſequentem iudex ſibi reſeruauerit pro decernendo mandatum, ſeu decretum, & illud decretum non poteſt intelligi niſi pro adiudicatione, quia de illa tantum agebatur.

Tertiò quia, ſi admitteremus intellectum, quod prima pars citationis, hodie per totam, comprehendat, & facultatem adiudicandi, & mandatum quodcumque decernendi, daretur contrarietas, quia indubitanter ſub termino, ad primam diem cadit citatio ad videndum decretum neceſſarium, & opportunum fieri. Vnde D. Vrſinus eſſet citatus per totam hodie ad videndum mandari adiudicari, & ad diem ſequentem eſſet citatus ad videndum fieri, & interponi decretum, eſſetque intollerabilis hæc præpoſteratio, quod prius Iudex mandaret adiudicationem, & poſtea in die ſequenti faceret decretum, † mandatum 8
enim proficiſcitur ex antecedenti decreto, & non econuerſo, & propterea non videtur, quod hæc nullitas citationis poſſit euitari, cum, & in omnem euentum † citatio debeat eſſe clara, & certa tam reſpe- 9
ctu rei, & loci, quam reſpectu perſonarum, & temporis, *l. aut qui aliter § quod vi aut clam. & ibi Bart. n. 1. Ang. in l. vt perfectius. C. de annal. except. Roman. conſ. 369. num. 8. Tiraq. de retract. lignag. §. 8. gl. 2. num. 5. Vant. de nullit. ex defect citat. num. 30. & 65. Creſc. dec. 11. de dol. & contumac. Rot. dec. 17. de re iudic. in nou. & dec. 135. ſub num. 2. par. 1 recent & dec. 141. num. 3. par. 2.* † hæc citatio tanquam incerta, & alternatiua 10
nulla eſt perinde, ac ſi facta non fuiſſet, & per DD. prædictos.

Quartò admiſſo, ſine veri præiudicio, illo intellectu, quod citatio alternatiue concepta ſuſtineretur, ſequitur tamen, quod Vrſinus fuit citatus ad primam diem ad videndum decerni, fieri & interponi. Vnde,
† quatenus duplex terminus ad idem decretum 11
adiudicationis datus fuiſſet, poſterior erat attendendus in fauorem citati, quia non poteſt dici in mora, ſeu contumacia ipſe citatus, niſi elapſo vltimo momento temporis termini ſibi præfixi in citatione, *gl. in c. conſuluit verb qui hoc anno. & ibi. Felyn. ſub. n. 4. in fin. verſ. & not, quod illa die. de offic. deleg. Franc. in cap. cum parati num. 21. in fin. de appellat. Soccin. de dilat. & citat. art. 19. n 19. per tot. Marant. de ord. iudic. p. 6. membr. 1. tit. de citat. num. 117. verſ. quod autem ſi aliquis citetur.* Et idem importare videtur terminus ille, per totum hodie compareat, quia extremum etiam momentum illius diei videbatur debitum Vrſino citato, vt poſſet comparere, & deducere iura ſua nec in illa die Iudex poterat aliquid facere, quia hoc modo tota dies non fuiſſet aſſignata citato, & propterea Iudex non poterat decretum, ſeu aliquod mandatum decernere, niſi integre vſque ad vltimum momentum elapſa illa die, attenta vi illorum verborum, per totam hodie, *ad l. Iulianus ff. de leg. 3. l. in toto. ff. de reg. iur. Menoch. conſ. 212. num. 23. & conſ. 628. num. 11.*

Vel ſi diceremus, citationem, † hodie per totam 12
nequaquam tribuiſſe citato integrum diem vſque

ad

Digitized by Google

ad extremum momentum, ſed intelligi vſque ad horam audientiæ, *vt per Card. Seraph. dec.* 2115. *numero* 2. *&* 3. tunc adhuc alia inſurgeret nullitas, quia breuiſſimus fuiſſet terminus, & omnino incongruus pro defenſione citati, ſi die 26. per citationem Vrſinus abſens pulſatus ſtatum eadem die vix elapſis paucis horis Iudex decretum promulgaſ-

13 gaſſet, & ſic † ratione breuitatis, termini præfixi citatio redderetur nulla, tanquam nimis arctans citatum, *Caſſad. dec.* 6. *numero* 3. *de dol. & contumac. Creſcent. dec.* 6. *eod. tit. Put. dec.* 150. *lib.* 2. *Vant. de nullit. ex defect. citat. numero* 67. *& ſeq. Card. Mantic.*

14 *dec.* 8. *num.* 2. & quod † decretum emanatum eodem die, quo quia fuit citatus, redargui poſſit de nullitate, *voluit Innoc. in capite conſuluit. num* 4. *in verb. gratia verſ. ſed videtur de offic. deleg. & Rot. apud Card. Mantic. dec.* 8. *numero* 3. *& dec.* 155. *numero* 3 *& dec.* 159. *in princ. & in Toletana Beneficij* 31. *Ianuarij* 1605. *coram bon. memor. Cardinali Lancellotto.*

Non obſtat, quod mandatum ſuſtineatur in vim alterius citationis, quæ iam præceſſerat, ſub qua rectè, & validè potuit relaxari dictum mandatum, & proinde non eſſet inſiſtendum ſuper alia citatione, in qua nullitas fundatur, cum non eſſet neceſſaria.

15 Quoniam reſponſum fuit, quod, † cum appareat, D. A. noluiſſe vti mandato de deliberando prius ſub alia citatione decreto, ſed citauerit pro obtinendo alio mandato adiudicationis, vtique nec vti poteſt prima citatione emanata ad effectum habendi decretum adiudicationis, quia per nouam citationem, & nouum decretum illa fuit circunducta, *Card. Seraph. dec.* 765. *num.* 2. *Rot. in recent. dec.* 227. *numero* 2. *par.* 1. *& coram Greg. XV. dec.* 339. *num.* 2. *& dec.* 457. *num.* 4.

16 Minus obſtat, quod † mandatum de manutenendo non poſſet concipi in perſonam D. Pauonij, ſtante obitu D. Franciſci Vrſini principalis.

Quoniam obiectum ceſſare viſum fuit, tum quia

17 D. Pauonius habeat mandatum irreuocabile † quod propterea per mortem mandantis non expirauerit, *Ruyn. conſ.* 115. *num.* 7. *lib.* 7. *art.* 13. *num.* 40. *& ſeqq.*

18 *Gratian. diſcept. forenſ. cap.* 783. *num.* 17. † præſertim iuncta clauſula, vt in rem propriam, quæ operatur, vt mandatum duret etiam poſt obitum mandantis, *ſecundum Bart. in l. illam in prin. C. de donat. & in l.* 2. *§. ſi quis donatarius num.* 2. *ff. eod. Gabr. de procurat. concl.* 2. *num.* 36. *Card. Mantic. de tacit. d. tit.* 23. *num.* 52. *Card.*

19 *Seraph. deciſ.* 541. *num* 3. Tum etiam quia, † cum d. Pauonius dominus litis eſſet effectus, mandatum rectè concipi potuit in eius perſonam, *Iaſ. in l. nulla. num.* 4. *de procurat. Grauat. de Veſtr. in pract. lib.* 4. *capite* 4. *num.* 4. *Vant. de nullit. ex defect. iuriſd. num.* 106. *circa finem. Surd. conſ.* 99. *num.* 23. *& ſeqq. & dec.* 8. *num.* 6. *Magon. dec. Florent.* 48. *num.* 15. *& ſeqq. & aliis.*

Et ita vtraque parte informante, &c.

R.P.D. VEROSPIO.

FLORENTINA DECIMARVM.

Lunæ 29. Iulij 1635.

SVMMARIA.

1 *Eccleſiæ poſſeſſione probata in perceptione Decimarum datur Rectori mandatum de manutenendo, Eccleſiæ nomine.*

2 *Probationes factæ contra Rectores anteceſſores afficiunt etiam Rectores ſucceſſores, prout etiam ſententia, & alia acta iudicialia, & num.* 5.

3 *Liber Eccleſiæ continens ſolutiones decimarum probat quaſi poſſeſſionem exigendi ad effectum manutentionis. Ampl. vt num.* 4.

6 *Poſſeſſio, quæ non apparet interrupta, continuata præſumitur vſque ad tempus motæ litis.*

7 *Decl. vt tamen ceſſat præſumptio continuationis poſt decem annos.*

8 *Confeſſio facta in actis Notarij cauſæ an habeat vim iudicialis factæ coram Iudice.*

9 *Confeſſiones plures extraiudiciales coniungi poſſunt ad faciendum plenam probationem.*

10 *Præſertim de æquitate Canonica.*

11 *Eccleſia matrix habet iuris aſſiſtentiam ſuper portione decimarum prædialium quæ quarteſimum nuncupatur, aduerſus Eccleſias filiales.*

DECISIO. DCXXXI.

CVm in dubio quod hodie propoſui, Carolus Peronius Rector Eccleſiæ S. Petri in Boſſolo peteret mandatum, de manutenendo in iure exigendi certam portionem decimarum, quæ quarteſimum nuncupatur, & dicebatur ſolita fuiſſe ſolui a Rectoribus aliarum Eccleſiarum eidem Eccleſiæ S. Petri tanquam matrici viſum fuit Dominis probari eam poſſeſſioem Eccleſiæ, † propterea reſpoderunt ad 1 fauorem Rectoris eiuſdem Eccleſiæ, quod concedendum erat illi mandatum, quod petebat pro confirmatione, & defenſione ſuæ poſſeſſionis, vt erat natura huius interdicti retinendæ poſſeſſionis, quod idē intentauerat, & quod nominatim competeret turbato in hac poſſeſſione, & iure percipiendi decima, *tradit Rebuff. de decim. q. n.* 3. *Monett. eod. tract. c.* 8. *q.* 2. *n.* 30. *& not. Doct. in cap. dudum. de decim. Hoſtien. num.* 4. *&* 7 *in fin. Anchar. num.* 10. *Abb. num.* 13. *poſt. gl. in verb decim. & in verb. prohibemus.*

Et ex plurimis viſa fuit probari ea poſſeſſio cum Rector non ſe reſtrinxerit ad vnum ſolum genus probationis, & probationes ad hunc effectum omnes concluderent hanc poſſeſſionem Eccleſiæ cuius nomine bene poterat ipſe Rector petere, vt eadem Eccleſia in antiqua ſua poſſeſſione conſeruaretur, *vt voluit Innoc. in d. c. dudum. de decim. Abb in c. olim* 12. *n.* 1. *de reſtit. & c. cum ſuper. n.* 21. *cauſ. poſſeſſ. & propr. & fuit reſolutum in Colibrien. præſtimoniorum* 10. *Decēbris* 1631. *coram D. R. P. meo Dunozetto. &* 17. *Iunij* 1633. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.*

Et primo viſa fuit eadem poſſeſſio probari ex depoſitione ſeptem teſtium, quinque ab anno 1503. ad inſtantiam Rectoris, qui tunc viuebat examinati citatis Parochis aliarum Eccleſiarum deponebant de hoc ſolito ſoluendi Eccleſiæ nomine dictas decimas ex omnibus prædiis, in quibus eſſent duo Boum capita ad eorum prædiorum culturam, certam portionem decimarum, nempe medietatem vnius ſtadi frumenti, & manas decem lini pro quolibet prædio, quam portionem aſſerebant ijdem teſtes ſolitam fuiſſe Eccleſiam recipere de manu Rectorum Eccleſiarum filialium † hæ autem probationes licet factæ contra Rectores, qui tunc aderant, viſæ ſunt 2 afficere etiam Rectores, qui nunc ſunt propter præiudicium, quod ex eiſdem probationibus principaliter illatum fuit Eccleſiæ, cuius præiudicij cauſa, & iuris Eccleſiæ ſententia lata contra Rectorem afficere ſolet etiam ſucceſſorem, & ad ipſius ſententiæ exemplum hoc idem receptum eſt in probationibus, & aliis actis iudicij *vt de primo eſt tex. in cap. cum inter de ſent. & re iudic. notant. Abb. in conſ.* 62. *n.*

2. *in*

2. in fin. lib. Oldrad. conſ. 94. n. 17. & 23. Aym. in conſ. 10.
n. 8. & fuit dictum in Mirandulana unionis 27. Iunij 1629.
coram Reverend. D. meo Decano, & ſuper probationi-
bus, & aliis actis iudiciariis regulam firmat *Innoc. in*
c. cauſam. 11. de teſt. Abb. in c. quamuis n. 40. de ſent. & re
iudic. Bart. in l. ſæpe n. 12. ff. eod. tit. & in l. ſi mater. §. vlt.
ff. de except. rei iud. Alex. conſ. 61. n. 9. & 135. n. 7. lib. 2.

Probatur ſecundo ea poſſeſſio ex antiquo libro, &
Codice Eccleſiæ, in quo adnotatæ erant ſolutiones
3 harum decimarum, † qui liber non ſolum poterat
hanc fidem facere, eo quod ageretur in iudicio ma-
nutentionis, in quo ſolent adhiberi leuiores proba-
tiones, *ex not. per Bart. in l. admonendi. n. 54. ff. de iur.*
iur. & in l. 1. n. 10. C. quor. bon. & in terminis libri Eccleſia
Dec. in c. cum cauſam n. 16. de prob. Aym. conſ. 158. n. 11.
Menoch. conſ. 420. n. 44. Burſat. conſ. 350. n. 106. Aym.
4 *de antiq. temp. par. 1. §. quid in libro Officialis. n. 9.* †
ſed etiam, quia fides eiuſdem libri approbata fue-
rat ex decreto Vicarij, quia citatis Rectoribus Ec-
cleſiarum ſubiectarum declarauit, dandam eſſe
plenam fidem eidem libro. Cum enim ab eodem
decreto non fuiſſet appellatum ex parte Rectorum,
firmata fuit res iudicata reſpectu probationis, & fidei
5 eiuſdem libri † quia non ſolum nocet Rectoribus,
contra quos datum fuit idem decretum, ſed etiam
eorum ſucceſſoribus ex eadem ratione, quia ſcilicet
eorum ius non ſit diuerſum à iure Rectorum, quo-
rum ſunt ſucceſſores, cum ſemper agatur de præiudi-
cando Eccleſiæ, *vt benè declarat. Aym in Adduct.*
conſ. 10. num. 8. Et quamuis tam hic liber, quam
teſtes adducti non viderentur concludere, vt Eccle-
ſia fuerit in hac poſſeſſione de tempore litis, cum
teſtes examinati fuiſſent iam inde ab anno 1503.
quod tempus etiam reſpiciebat liber, cum ad fir-
mandam illius fidem eam ſuam poſſeſſionem proba-
uerit Rector, qui tunc temporis præerat Curæ huius
6 Eccleſiæ, quia tamen † apparebat eadem poſſeſſio
nunquam interrupta, præſumi debebat continuata
vſque ad tempus, quo dicitur fuiſſe mota hæc lis,
iuxta præſumptionem gl. in l. ſiue poſſidetis. & quæ notant.
ibi Scribentes. C. de probat. Menoch. de præſumpt. lib. 6.
præſumpt. 64. num. 1. & 15. Alciat. reg. 2. præſumptio-
num. præſumpt. 21. num. 1. Neque poterat ad hoc re-
plicari, quod præſumptio eius legis non poſſet ha-
bere locum hoc caſu, quo ea poſſeſſio Eccleſiæ erat
7 ſupra centum annos, Quia, † licet verum ſit, quod
in hac materia continuationis poſſeſſionis non va
leat illatio à præterito tempore ad præſens vltra
terminum decem annorum, cum poſt id tempus non
detur continuatio ciuilis poſſeſſionis, ſed requiratur
poſſeſſio actualis, *vt aduertit addit. ad. gl. in d. l. ſiue*
poſſidetis. C. de probat. ſequendo Salyc. ſuper eadem l. num.
7. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina. num. 38. de cauſ.
poſſ. & propr. & reſpondendo contrariis argumen-
tis Alciati. & Didaci de Couarr. tenet. Menoch. de
præſumpt. præſumpt. 66. num. 7. lib. 6. Tamen neque
deerant ſigna, & probationes huius poſſeſſionis
etiam reſpectu temporis præſentis, cum data fue-
rit confeſſio vnius Rectoris, qui agnoſcendo ius
Eccleſiæ Matricis renunciauit liti contra eam mo-
tæ, & reuocauit mandatum, quod ipſe dederat ad
8 eandem litem, † quæ confeſſio licet non poſſet ha-
bere eandem vim, ſicut confeſſio iudicialis, dum
non fuit facta coram Iudice, ſed ſolum in actis
Notarij cauſæ, quod non ſatis erat ad hunc effe-
ctum, quod Rector, qui eam confeſſionem fecit,
haberi deberet pro iudicato, *prout conſtitutum.*
eſt in l. 1. C. de confeſſ. & declarat. Bald. poſt gloſſ. in l.
interrogatam. & l. iubemus. C. de liber. cauſ. Bald.
in l. cum ſimus. ſub numero 6. C. de Agricol. & cenſit.
lib. 11. Marant. de ord. iudic. par. 9. tit. de confeſſ. n.
30. quia tamen aderant confeſſiones extraiudicia-
les aliorum Rectorum, qui peculiariter apocis decla-
rarunt, ſe nomine Eccleſiæ Sancti Petri, & loco
portionis decimæ eidem Eccleſiæ debitæ exegiſſe
dimidiam partem vnius ſtadij frumenti ab omni-
bus Parochianis, qui in prædiis intra fines ſuæ Pa-
rochiæ retinebant vnum par Bobum, & quartam
partem eiuſdem ſtadij ab iis, qui vnum tantum Bo-
uem habebant, † poterant eædem confeſſiones con- 9
iungi ad conſtituendum plenam probationem *iux.*
regul. tex. in l. cum ſcimus. C. de Agricol. & cenſit. lib.
12. ex qua hoc idem not. Bart. ibi in prin. Iaſ. in l. iu-
riſgentium. §. ſed cum nulla numero 6. ff. de pact. Felyn.
in capite ſi cautio numero. 39. de fid. inſtrument. † præ- 10
ſertim de æquitate Canonica, quia cum ex ea non
inſpiciatur, niſi mens proferentis, non attenditur,
vtrum confeſſio ſit iudicialis, aut extra iudicium
prolata, *vt notant Canoniſtæ communiter in d. cap. ſi*
cautio. de fid. inſtrum. & ibi Felyn num. 27. Butr. num 7.
Card. in fin. in vlt. oppoſitione. Gabr. de confeſſ. concl. 1. n.
46. & fuit opinio ſemper recepta in hoc tribunali,
vt teſtatur Put. dec. 12. num. 2. lib. 2. & deciſ. 57. num. 11.
eod. lib. & fuit dictum in Romana Redditionis rationis
tutelæ 30. Maij 1633. & 16. Iunij 1634. coram R. P. D.
meo Pirouano.

Et cum his omnibus videbatur concurrere aſſi-
ſtentia iuris, † quam habebat Eccleſia Sancti Petri 11
ratione ſui tituli, & tanquam Matrix, quia, cum
ageretur de decimis prædialibus cenſebantur reſer-
uatæ eidem Eccleſiæ vſque ab initio ſuæ fundationis
in ſignum d. tituli, *ad not. per gloſ. in capite ſtatuimus*
in verb. Baptiſmale. 16. quæſt. 1. & in cap. cum contin-
gat. de decim. Rebuff. de decim. quæſt. 6. num. 12. & fuit
reſolutum in Mediolanen. Decimarum de Variſio 12.
Ianuarij 1618. coram R. P. D. meo Pirouano & in No-
uarien. Decimarum prima Decembris anni proximè præ-
teriti coram me.

Et ita vna tantum &c.

R.P.D. VEROSPIO

ROMANA LOCATIONIS.

Lunæ 25. Iunij 1635.

SVMMARIA.

1 *Conductori ſecundo exiſtenti in detentione debetur manutentio contra primum, & n. ſeq.*

2 *Conductor, qui non habet ius reale, non dicitur poſſidere, ſed eſſe in poſſeſſione.*

3 *Actio perſonalis non ſolet tranſire in ſingularem ſucceſſorem.*

4 *Locator nunquam dicitur amiſiſſe poſſeſſionem ciuilem.*

5 *Conductor non dicitur ſibi poſſidere, ſed domino.*

6 *Conductoris detentio reddit poſſeſſionem plenam, aut ſaltem ſemiplenam.*

7 *Conductor ex ſua poſſeſſione, ſeu detentione habet ſua remedia poſſeſſoria, ne turbetur.*

8 *Conductor primus ex ſua hypotheca anteriori præferri debet poſteriori ſecundum aliquos.*

9 *Hypotheca conductoris extendi non poteſt vltra naturam locationis.*

10 *Locator non tenetur niſi ad præſtandam patientiam in vſu rei, & ſic ad merum factum. & numer. 17.*

11 *Obligatus ad factum tenetur ad intereſſe. & numer. 17.*

12 *Conductor etiam quod habeat hypothecam, non dicitur habere aliquod ius reale. & n. 20.*

13 *Hypotheca acceſſoria obligationi perſonali non poteſt*

reſt ipſius obligationis vires, & naturam augere.

14 *Conductor habens hypothecam generalem, & poſſidens rem locatam poteſt in ea perſiſtere pro ſuo iure, & intereſſe.*

15 *Conductor, & quicunque alius detentor poteſt per viam retentionis reſiſtere ſingulari ſucceſſori.*

16 *Clauſula ad fauorem conductoris apponenda inſtrumento locationis, & illius effectus, & num. 18.*

19 *Manutentionis in iudicio ſolum quæritur de veritate facti reſeruata, cognitione iurium alterius partis tam in petitorio, quam in poſſeſſorio plenario.*

21 *Oblatio circa intereſſe conductoris non ſpectat ad aliorum anteriorem conductorem, ſed ad ipſum dominum, vel alium ſingularem ſucceſſorem, in quem rei dominium tranſlatum ſit.*

Deciſio DCXXXII.

COntendebant ſuper poſſeſſione do-
mus ad vſum Officinæ Salgamariæ,
Lucas, & Franciſcus occaſione loca-
tionis, quam eorum vterque obti-
nuerat ſuper eadem domo, & dubi-
tatum fuit, vtrum eſſet dandum mandatum de ma-
nutenendo Lucæ, qui licet eſſet poſterior in condu-
ctionem, tamen actu retinebat poſſeſſionẽ eius Offi-
cinæ, ſiue potius mandatum de euacuando Fran-
ciſco, qui primo apparebat factum fuiſſe inſtrumen-
1 tum locationis, & Domini † pro Luca reſponde-
runt, cum plurimum iuſti fuerit illi ſuffragari ea
detentatio, ex qua dicebatur eſſe in poſſeſſione
domus conductæ, vt poſſet ſe tueri à moleſtiis pri-
mi conductoris ex ratione, *tex. in l. quoties. C. de rei
vendic. determinauit. Rot. in dec. 2. num. 3. de locat. in
ant q. & voluerunt. Alex. in conſ. 122. num. 3. Soccin.
Sen. conſ. 25. num. 3. & 7. lib. 4. Gomez var. reſol. lib. 2. c.
2. num. 20. in 2. extenſ. & reiect. ſentent. contraria. Iaſ. d.
l. quoties de veriori opinione atteſtatur. Purpur. in addit.
ad eum. limit. 13. ſub num. 22.*

Et quidem viſum fuit potiorem eſſe debere cau-
ſam ſecundi huius conductoris, quia licet ille æque
primus nullum ſortiretur ius reale in re locata,
2 † Vnde neque dicebatur proprie poſſidere, ſed ſo-
lum eſſe in poſſeſſione eiuſdem rei, quorum termi-
norum differentiam, *bene declarat. paulus, in l. poſſi-
deri §. vlt. ff. de acq. poſſ.*

Tamen poterat ſe defendere aduerſus eundem
primum conductorem in vim retentionis, quia cum
primus conductor ſolum haberet actionem per-
ſonalem contra Dominum rei locatæ, non poterat
ea vti contra ſecundum conductorem ex natura
3 eiuſdem actionis, † quæ nunquam ſolet tranſire
in ſingularem ſucceſſorem, *l. vlt. vbi etiam notant.
DD. ff. de contrah. empt. §. in perſonam inſt. de act. &
conſiderauit Rot. dec. 2. de locat. cuius rationes ample-
xus fuit Couarr. var. reſol. lib. 2. cap. 19. num. 8. Gomez.
var. reſol. cap. 2. lib. 2. num. 20. in loco ſuperius adducto.*
Et quamuis hæc etiam detentatio, ob quam ſecun-
dus conductor videbatur referendus primo, dicere-
tur non poſſe producere hunc effectum, neque reſ-
4 pectu poſſeſſionis ciuilis, † quæ nunquam fuit amiſ-
5 ſa a locatore, vnde etiam erat quod † ille non dice-
batur ſibi poſſidere, ſed Domino, *vt in l. ſi id quod
§. per colonos, & l. vniuerſas. § quod per colonum. ff. de
acq. poſſeſſ. & notant. vtrobique DD. & in l. 1. C. comm. de
6 vſucap.* tamen, † ea detentatio potuit reddere poſ-
ſeſſionem plenam, aut ſaltem ſemiplenam, *vt voluit
gl. in §. quod autem ad eas reſ. inſtit. de vſucap.* quam
tanquam ſingularem commendat, *Ang. in l. ſi me in
vacuam num. 2. ff. de acq. poſſ. Iaſ. in l. traditionibus num.
23. C. de pact.* & † ex cauſa eius poſſeſſionis habebat 7
ſecundus hic conductor ſua remedia poſſeſſoria, ne
turbaretur in ea detentatione, vt declaratione in
propoſito, *Couarr. d. lib. 2. cap. 19. num. 8. & tradiderunt
Menoch. de retin. poſſ. remed. vlt. n. 18. & de recup. poſſ.
remed. 17. num. 41. idem Couarr. pract. q. cap 17. num. 5.
Bald. conſ. licet cauſam num. 35. de probat.*

Nec viſa fuerunt obſtare, quæ dicebantur ad hunc
effectum de anteriori hypotheca, quam Franci-
ſcus videbatur habere ſuper domo conducta, † cu- 8
ius cauſa voluerunt aliqui anteriorem conducto-
rem præferri, *vt præ ceteris tenuit Iaſ. in d. l. quoties n.
28. quem refert Gamb. dec. luſit. 130. num. 2. & voluit
Natt. in conſ. 261. num. 11. Cephal. conſ. 718. num. 35.*
† Etenim hypotheca non poterat extendi vltra ter- 9
minos, & naturam ipſius locationis, † quæ non ad- 10
mitrit in locatore aliam obligationem, quam ad præ-
ſtandam patientiam in vſu rei locatæ, *vt in l. adem.
C. locat.* & ideo ad merum factum † pro quo ſuccedit 11
actio ad intereſſe, *vt probat tex. in l. qui fundum. cum. l.
ſeq. ff. locat. & tradunt. DD. in l. ſtipulationis non diuiduntur. ff. de ver. oblig. vbi Bart. num 40. gloſ in l. 2. §. vlt ff.
de verb. oblig.* Vnde occaſione eius hypothecæ non 12
poterat conſiderari in Franciſco ius aliquod reale,
tum propter rationem prædictam, tum quia ea-
dem † hypotheca tanquam acceſſoria obligationi 13
perſonali non poterat augere vires, & naturam eiuſ-
dem obligationis, *vt bene in propoſito conſiderauit
Surd. conſ. 331. num. 23. Neguſ. de pignor. 1. memb.
2. par. num. 7.* Non autem poterat hoc idem dici
de Luca, ad cuius fauorem ſe etiam obligauerat
Dominus pro obſeruatione contractus, & manuten-
tione rei locatæ, quia † cum præter hypothecam, 14
ſub qua habebat generaliter obligata omnia bona
locatoris, reperiretur etiam in poſſeſſione domus
locatæ, poterat in ea perſiſtere pro ſuo iure, & in-
tereſſe, tanquam comprehenſa ſub eadem obliga-
tione, *vt declarat, Bart. in d. l. qui fundum ff. locat. &
in l. emptorem numero 2. C. eod. tit.* † cui ſi tunc de- 15
mum, & non aliter, quam per viam retentionis
poſſit conductor, ſiue quicumque alius detentor re-
ſiſtere ſingularia ſucceſſori, *Alex. conſ. 118 num. 20.
lib. 5. Bart. conſ. 36. num. 25. lib. 2.* vbi ad hunc ef-
fectum approbat, † cautelam, quam tradit ibi Bart. 16
vt in inſtrumento locationis apponatur clauſula,
quod conductor ex nunc incipiat iure pignoris, &
pro ſuo intereſſe poſſidere, *ſequitur Couar. var.
reſol. cap. 15. num. 3.* qui concluſionem firmat etiam
in terminis hypothecæ generalis, *Quod etiam vo-
luit Surd. d. conſ. 331. num. 13. Rot. coram Greg. dec.
68. num. 3.* & licet † etiam reſpectu Lucæ poſſet 17
conſiderari præſtatio huius intereſſe loco ipſius
facti, & patientiæ reſpecto vſus, ſiue habitatio-
nis domus locatæ, *vt voluit Salic. in d. l. emptorem nu-
mero 7. quem refert, & ſequitur Barbat. d. conſ. 36. nu-
mero 25.* vbi explicando ex illius mente doctrinam
Bartol. dicit † cautelam ab eo traditam intelligi 18
debere appoſitam ſolum pro faciliori exactione ip-
ſius intereſſe, *& voluerunt Couar. & Surd. in lo is ſu-
perius adductis, Roland. conſ. 6. numero 8 lib 1. Soccin.
Sen. conſ. 29. num. 11. lib. 4.* tamen non poterant hæc
pertinere ad naturam huius iudicij ſummariſſi-
mi manutentionis, quod Lucas hodie proſequeba-
tur † cum in eo ſolum quæratur de veritate facti, 19
reſeruata omni cognitione iurium, quæ poſſent al-
teri parti competere, tam in petitorio, quam in
poſſeſſorio plenario, *vt declarat Menoch. in tract.
de retin. poſſ. remed. vlt. num 36. Neui z. conſ 81. numero
17. & cenſuit Rot in deciſ. 41. num. 8. par. 1. diuerſ. &
coram Greg. dec. 75. numero 14.* Prout nec perti-
nere

nete hæc viſa ſunt ad Franciſcum qui ſolum erat in
20 cauſa, qui † cum ratione locationis ſibi factæ nul-
21 lum haberet ius reale in re locata, † non poterat offerre Locæ id intereſſe, ſed hæc oblatio ſolum ſpectare potuiſſet ad Dominium ipſius domus, aut etiam ad alium ſingularem ſucceſſorem, in quem tranſlatum fuiſſet dominum eiuſdem domus in quibus terminis quæſtionem proponit Bart. & alij DD. ſuperius relati, qui eum ſequuntur.

Et ita vtraque, &c.

R.P.D. DVNOZETTO.

Pistorien. Sev Nvllivs Beneficii.

Lunæ 19. Iunij 1634.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio non poſſidente ſufficit ad effectum manutentionis etiam in beneficialibus.*

2 *Poſſeſſio capta lite pendente, & intra terminum ad appellandum eſt attentata.*

3 *Attentata poſſeſſio non eſt manutenibilis.*

4 *Subrogationis titulus ſuperueniens omne vitium purgat poſſeſſionis.*

5 *Cauſa poſſidendi mutata dicitur ex ſuperuenienti titulo abſque animi declaratione.*

6 *Qualitas attentatæ poſſeſſionis narrata dicitur ex narratione, quod fuerit adepta lite pendente, & infra terminum ad appellandum.*

7 *Clauſula, Statum litis & inducit expreſſam notitiam litis, & eius qualitatis cum omnibus in ea contentis, ac ſi indiuidualiter de eis mentio facta eſſet.*

8 *Clauſula, Dummodo in d. Beneficio intruſus non ſit, intelligitur de alia intruſione, quam de narrata, cum cauſa intruſionis ſint multiplicabiles.*

9 *Clauſula, Dummodo non ſit alteri ius quæſitum, intelligitur de alio quam de narrato.*

10 *Clauſula, ſine præiudicio, intelligitur de alio, quam de expreſſa.*

11 *Subrogationis ad effectum diſpoſitio loquens de intruſo intelligitur de vero & per conſequens non de eo, qui ſit intruſus auctore Prætore.*

12 *Subrogationis gratioſa requiſita ſunt Clericatus, lis ſuper titulo beneficij, & obitus defuncti in poſſeſſione.*

13 *Lis de tempore ſubrogationis quomodo probetur.*

14 *Mors probatur ex partita libri Parochi formiter extracta*

15 *Poſſeſſio inſtrumentalis continuata præſumitur vſque ad obitum niſi dicatur de contrario.*

16 *Obitus alicuius in poſſeſſione beneficij probatur ex quo ambæ partes veniant ex vacatione per illius obitum.*

17 *Subrogationis ad effectum ſufficit deſumere ius ex perſona vnius, & poſſeſſio ex perſona alterius.*

18 *Vacatio conſumpta dicitur ex prouiſione ſubſecuta.*

19 *Subrogatio non datur, vbi deficit vacatio.*

20 *Gratia in forma Dignum non inducit vacationem, niſi fuerit executioni demandata.*

21 *Exceptio petitorium reſpicient non impedit effectum gratioſæ ſubrogationis tribus requiſitis probant.*

Decisio DCXXXIII.

Vacante hoc beneficio per obitum q. Euerardi de Medices fuerunt ad illud præſentati D. Archiepiſcopus Piſanus a DD. de Medicis patronis, & Bartholomeus Veronus ab aliis aſſ. patronis, ortaq; lite inter hos præſentatos corã Ordinario Praten. D. Archiepiſcopus obtinuit illud ſibi à Sede Apoſtolica commendari, & in vim ſententiæ latæ ab executore ſuarum litterarum poſſeſſionẽ d. Beneficij adeptus fuit appellauit Veronos à ſententia, & cauſa in Rota introducta deceſſit, vnde cum D. Archiepiſcopus obtinuiſſet à Sanctiſſimo ſubrogationem gratioſam in ius, & poſſeſſionem dicti Euerardi, & Veroni, dubitaui, an ei eſſet dandum mandatum de manutenendo, vel potius mandatum de immittendo vigore ſubrogationis gratioſæ, & DD. dixerunt ei dandum eſſe mandatum de manutenendo, & quatenus opus ſit mandatum de immittendo.

Et quoad manutentionem attinet, illa viſa fuit non poſſe denegari cum de poſſeſſione D. Archiepiſcopi clare conſtet ex publico inſtrumento † quod 1
alio non poſſidente etiam in beneficialibus ſufficit ad effectum manutentionis, *Rot. diuerſ. deciſ. 595. n. 8. par. 1. & dec. 191 num 4 par. 4. Greg XV dec. 323, num. 1. & alias ſæpe.*

Noo obſtat, quod d. † poſſeſſio vti capta penden- 2
te lite, & infra terminum ad appellationem fuerit attentata, † ideoque non manutenibilis, *Lancell. de* 3
attent: par. 3. c. 31 num. 200. Canal dec. 135, num 1. cum aliis allegat. Quia † ex ſuperuenienti titulo ſubroga- 4
tionis in qua facta fuit expreſſa mentio d. poſſeſſionis infectæ fuit purgatum omne vitium, & cenſe- 5
tur mutata cauſa poſſidendi etiam abſque animi declaratoriæ, *vt in terminis dixit Rota coram. Mantic. dec. 71 & Reuerendiſſimo D. meo Decano dec. 72. n. 3 & 4. & Agregentina beneficij 21. Iunij 1610. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Pamphilio.*

Non obſtat, quod non fuerit ſpecifice narrata qualitas poſſeſſionis attentatæ, quia, † illa viſa fuit 6
ſatis expreſſa, ex eo quod fuerit narratum d. poſſeſſionem fuiſſe captam lite pendente, & infra terminum ad appellandum, ſtante præſertim clauſula, ſtatum litis, & merita cauſæ haben. pro expreſſis, † quæ inducit expreſſam notitiam in Pa- 7
pam, non dum ex lite, ſed etiam de eius qualitate cum omnibus in ea contentis, ac ſi indiuidualiter de eis mentio facta fuiſſet, *Mart de clauſ. 153. Gomez. ſuper reg. de trien. quæſt. 14. num. 7. verſ. poſtremo facit.*

Non obſtat, quod in literis ſubrogationis fuerit adiecta clauſula dummodo in d. beneficio intruſus non ſis videtur afficere D. Archiepiſcopi adeptam poſſeſsionem pendente lite, & termino ad appellandum, quia, cum fuerit Papæ narratum, dictam poſſeſsionem fuiſſe captam cum dicto vitio, † di- 8
cta clauſula intelligitur de alia intruſione quam de de narrata, cum cauſæ intruſionis ſint multiplicabiles, *vt conſiderauit Rota coram Mant. d. dec. 71. numero 4. & coram Reuerendiſſimo D. Decano dec 413. num. 3.* prout in ſimili † clauſola (dummodo non 9
ſit alteri ius quæſitum) intelligitur de alio quam de narrato, *Creſcent. dec. 7. in fin. de iur. patr. Rot. diuerſ. dec. 633 num. 4 par. 4.* † & clauſula ſine præiudicio 10
appoſita in gratia Apoſtolica intelligitur de alio præiudicio, quam de expreſſione Papa videatur incontinenti ſe corrigere, *Gram. dec. 66. num. 4. Honded. conſ. 86. n. 46. lib. 2. Rot. dec. 792. num. 2. par. 3. recent.*

Vltra quod D. Archiepiſcopus non accepit
poſ

Digitized by Google

poſſeſſionem auctoritate propria ſed auctore Prætore, & ideo ad effectum ſubrogationis non dicitur
intruſus, cum † ad hunc effectum diſpoſitio lo-
11 quens de intruſo, de vere intruſo intelligatur prout
interminis huius clauſula tenuerunt, *Caſ. ad dec. 6. in princ. & num. 2. & ſeqq. de cauſ. poſſ. & propr. Sarnen. ad reg. de ſubrogan. q. 4. in prin. & in fin. & ad reg. de trien. queſt. 47. in princ. Gig. tract. de intruſ. num. 77. in fin. Mantic. d. dec. 71. num. 4. & fuit dictum in lamen. parochialis. 12. Decembris 1635. coram R. P. D. meo Veroſpio.*

Sed quatenus etiam aliquis ineſſet ſcrupulus in prædictis, & poſſeſſorio D. Archiepiſcopi aliquam pateretur difficoltatem, prout oullam proſus pati DD. credebant ex ſupra deductis, adhuc tamen videbatur DD. non poſſe D. Archiepiſcopo denegari immiſſionem vigore ſubrogationis gratioſæ, cum
12 † omnia neceſſaria ad illam obtinendam iuſtificentur, oempe clericatus, lis ſuper titulo beneficij, & obitus defuncti in poſſeſſione, *Seraph. deciſ. 990. Gregor. deciſ. 307. num. 1. Caualer. deciſ. 608. n. 1.*

Clericatus enim D. Archiepiſcopi eſt Notarius
13 & non controuertitur † lis de tempore datæ ſubrogationis, & antea probatur ex commiſſione Rotali decreto citationis, & mandatis procuræ, *Clem. 1. vt lit. pend. Seraph. dec. 316. num. 4. Greg. XV. dec. 17. num. 1.*

14 Obitus Verzoni † probatur ex partita formiter extracta à libro Parochi, *Gregor. XV. deciſ. 359. num. 5. Rot. dec. 521. num. 3. & dec. 700. num. 4 part. 2. recent.*

Obitus Euerardi in poſſeſſione dicti beneficij
15 probatur tam ex Inſtrumento poſſeſſionis † quæ præſumitur continuata vſque ad obitum, niſi de contrario doceatur, *Menoch. de præſumpt. præſumpt.*
16 *64. num. 17. & 19. lib. 6. Caual. dec. 608. num. 3.* † quam ex eo, quod tam D. Archiepiſcopus, quam Verzoous veniunt ex eadem vacatiooe per obitum d. Euerardi, *Pui. dec. 171. in princ. lib. 3. Caual. dec. 55. num. 3. Rot. deciſ. 715. num. 3. in fin. part. 2. recent.*

Nec obſtat, quod Verzonus oon poſſederit, quia,
17 † cum D. Archiepiſcopus fuit ſubrogatus ad ius, & poſſeſſionem Euerardi, & Verzoni, ſat eſt, quod fuerit probata poſſeſſio Euerardi, cum ad hunc effectum ſufficiat deſumere ius ex perſona vnius, & poſſeſſionem ex perſona alterius, *ex late deductis per Garz. de benef. part. 6. cap. 4. per tot. Rot. coram Caual. dec. 477. n. 1. & per tot. & in Piſcien. Cappella 21. Iunij 1628. coram R. P. D. Merlino, & in Piſcien. beneficij 25. Maij 1633. coram Reuerendiſſimo D. meo Vrgellen. & in alia Piſcien. beneficij prima Iulij 1630. coram R. P. D. meo Veroſpio.*

18 Non obſtat, quod † vacatio per obitum Euerardi fuerit conſumpta de tempore ſubrogatioois ex prouiſione Apoſtolica facta ad fauorem dictum Verzonium derogatione iuriſpatronatus pro medietate, *Simon. de reſeru. quæſt. 55. Caſſad. deciſ. 4. de cauſ. poſſ. & propr. num. 4. Gonzal. ſup. reg. 8. Gloſ. 15.*
19 *§. 5. num. 31.* † vbi autem non adeſt vacatio non detur ſubrogatio *Rot. deciſ. 498. num. 1. prope fin. part. 2. recent.*

Quia, cum dicta prooiſio fuerit in forma dignum & ſic gratia erat conditionalis, & ipſe Verzoous prouiſus deceſſerit lite pendente ſuper eius iuſtificatione d. vacatio nequit dici conſumpta ob ſolam
20 prouiſionem cum † gratia in forma dignum non inducat vacationem niſi fuerit executiooi demandata, *Bellam. deciſ. 563. Gomez. in recent. de iur. quæſt. non toll. q. 1. num. 33. in fin. Rot. d. dec. 498. num. 2. & dec. 523. num. 5. part 5. recent.*

Vltra quod hæc exceptio viſa fuit concernere
21 validitatem tituli ipſius Verzoni, & ſic † vti reſpiciens petitorium effectum ſubrogationis gratioſæ impedire non debet probatis tribus requiſitis, de quibus ſupra *Mantic. d. dec. 71. num. 99. Gregor. XV. deciſ. 456. n. 1. Rot. dec. 700. num. 1. & dec. 715. num. 3. part. 1. recent.*

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

E O D E M

E A D E M.

Lunæ 18. Decembris 1634.

S V M M A R I A.

1 *Attentata, & vitioſa poſſeſſio non eſt manutenibilis.*
2 *Subrogatio ſuperueniens cum narratiua acquiſitionis poſſeſſionis lite pendente, & infra terminum ad appellandum purgat omne vitium attentatorum.*
3 *Cauſa poſſeſſionis mutari poteſt titulo ſuperueniente etiam abſque alia animi declaratione.*
4 *Clauſula dummodo alias intruſus Nunc iis, intelligitur de alia intruſione quam de narrata.*
5 *Dictio, alia, ſignificat alium modum, quam expreſſum.*
6 *Sequeſtrum appoſitum à Iudice ſuper beneficio priuat poſſidentem ſua poſſeſſione. Declar. vt num. 10. in fin. & 11.*
7 *Subrogatio mutare non poteſt cauſam poſſeſſionis, vbi euanuit poſſeſſio defuncti.*
8 *Sequeſtrum per ſolum decretum effectum non habuiſſe non dicitur.*
9 *Sequeſtrum non appoſitum non priuat poſſeſſionem, nec decreta, vel ſententia non effectuatè officiunt.*
10 *Sequeſtrum non voluntarium, ſed appoſitum à Iudice ex officio, & ſic neceſſarium non priuat poſſeſſione.*
12 *Rota paſſim dat mandatum de manutenendo ex poſſeſſione ciuili animo retenta.*
13 *Poſſeſſio ciuilis ſatis eſt ad effectum interdicti recuperandæ poſſeſſionis.*
14 *Qualitas attentata poſſeſſionis narrata dicitur ex aſſertione illius acquiſitionis facta lite pendente, & intra terminum ad appellandum.*
15 *Attentata poſſeſſio debet ſequeſtrari.*
16 *Taciturnitas eius, quod in iure conſiſtit, non inducit ſubreptionem.*
17 *Subreptionem non cauſat omnis taciturnitas, ſed eorum tantum, quibus expreſſis Papa gratiam non conceſſiſſet.*
18 *Gratiæ ſuſtinendæ cauſa non præſumitur, quod Papa difficilius conceſſiſſet, ſi fuiſſet expreſſum id, quod eſt omiſſum.*
19 *Appellationis terminus non datur, vbi ſententia non eſt appellabilis.*
20 *Vacatio beneficij conſumpta dicitur per ſubſecutam prouiſionem.*
21 *Subrogatio non datur vbi ceſſat vacatio.*
22 *Gratia in forma dignum executioni non demandata non poteſt conſumere vacationem.*
23 *Gratia in forma dignum ad fauorem certæ perſonæ ſuper certo corpore beneficij dicitur pura, & dat ius ad rem.*
24 *Et in ea prouiſio executoris requiritur ſolum pro executione tempore, quo impetrans idoneus repertus fuerit, non pro acquiſitione iuris, & gratiæ ſubſtantia.*
25 *Sed gratia non verificata, nec executa non inducitur vacatio per obitum.*
26 *Nec ſuffragatur ad effectum impediendi, vel ex-*

 cludendi

cludendi prouiſum ab ordinario.

27 *Nec abdicatur ius a reſignante, donec litteræ ſint executæ, & beneficium reſignatario acquiſitum.*

28 *Clauſula, verificato prius iurepatronatus ex fundatione, vel dotatione facit gratiam conditionalem, vt ſcilicet probari debeat iuſpatronatus verum, & validum, & quod ſpectet ad præſentantem, & per veras, & concludentes probationes, & n.29. & 30.*

31 *Gratia per impetrantem viuentem non iuſtificata non poteſt conſumere vacationem.*

32 *Gratia non iuſtificata nomen gratiæ non meretur.*

33 *Sententia, ſuper executione litterarum habentium clauſulas, In forma dignum, & verificato prius iurepatronatus eſt appellabilis.*

34 *Appellatio ſuſpendit ſententiam, eiuſque effectum, & per ea omnia remanent in ſtatu in quo erant de tempore latæ ſententiæ.*

35 *Titulorum multiplicatio in beneficialibus datur.*

36 *Prouiſio per viam Commendæ an præbeat titulum vel fructuum tantum adminiſtrationem, & n.39. & 40.*

37 *Lis quæ non eſt ſuper titulo beneficij, non facit beneficium litigioſum.*

38 *Clauſula, quam, & quas, iuncta cum clauſula vna cum incidentibus, & dependentibus, ac toto negotio principali facit beneficium litigioſum.*

41 *Vacatio beneficij ſaltim de facto datur per obitum illius Commendatarij.*

Decisio DCXXXIV.

PRopoſito à me dubio ſub die 19. Iunij præſentis anni, An D. Archiepiſcopo Piſano dandum eſſet mandatum de manutenendo, vel potius mandatum de immittendo vigore ſubrogationis gratiolæ in poſſeſſione beneficij, de quo agitur, fuit per DD. quoad vtrumque affirmatiue reſponſum ex rationibus in deciſione deductis, quæ cum hodie reuideretur DD. ab ea recedere noluerunt, quia eius fundamenta viſa fuerunt bene ſubſiſtere.

Si quidem quoad manutentionem attinet, quamuis poſſeſſio D. Archiepiſcopi fuerit capta pendente lite, & infra terminum ad appellandum, Ideoque
1 † tamquam vitioſa, & attentata non eſſet manutenibilis, *Lancell. de attentat. part. 3. cap. 31. num. 220.*
2 Attamen † ex ſuperuenienti titulo ſubrogationis in qua fuit expreſsè narratum d. poſſeſſionem fuiſſe captam pendente lite, & infra terminum ad appellandum fuit purgatum omne vitium attentatorum, &
3 † potuit D. Archiepiſcopus mutare ſibi cauſam poſſidendi, etiam abſque animi declaratione, *vt in his terminis dixit Rota coram Mantic. dec. 71. num. 1. & 3. & per tot. & coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano deciſ. 72. num. 1. & ſequentibus cum aliis in dec. allegatis.*

Nec obſtat clauſula, dummodo alias intruſus non
4 ſit, in literis ſubrogationis adiecta, quia † illa intelligitur de alia intruſione, quam de narrata, *vt fuit in d. dec. firmatum, & aliis exemplis comprobatum,* ſtante
5 præſertim dictione, alias, † quæ in propoſito ſignificat alium modum, quam expreſſum, *Bart. in l. 1. num. 12. verſ. quandoque eſt aduerbium qualitatis. ff. de cond. & demonſtrat. Honded. conſ. 70. num. 32. lib. 2. Rot. part. 1. diuerſ. deciſ. 254. num. 2.*

Nec hodie obſtare viſum fuit, quod à Rota fuerit
6 decretum ſequeſtrum ſuper d. beneficio, ac † propterea D. Archiepiſcopus fuerit priuatus ſua poſſeſſione conſequeſtrum appoſitum à Iudice priuet poſſidentem ſua poſſeſſione, *Seraph. dec. 314. num. 3. Add.*
7 *ad Greg. XV. dec. 9. num. 14.* Ideoque † ſubrogatio ſuperueniens non potuerit mutare cauſam poſſeſſionis cum hæc iam propter d. ſequeſtrum euanuerit, *Greg. dec. 307. num. 2.*

Nam fuit reſponſum, quod licet d. ſequeſtrum fuerit decretum non tamen conſtat fuiſſe executioni demandatum; † ſequeſtrum enim per ſolum de- 8
cretum non dicitur habuiſſe effectum, *Reuerendiſſimus D. meus Decanus dec. 39. num. 1.* † Nec illud non 9
appoſitum priuat poſſeſſione quia decreta, vel ſententiæ non effectuatæ, non afficiunt, *Aym. conſ. 10. num. 5. lib. 1. Seraph. d. 381. num. 4. & Tuden. Paroch. 21. Maij 1610. coram Sacrato impreſſ. penes Marcheſ. part. 1. in §. 2. ſub n. 2. verſ.* Non obſtant ſententiæ.

Præterea cum † dictum ſequeſtrum fuerit decre- 10
tum à Rota ex officio, & ſic non ſit voluntarium, ſed neceſſarium, non priuauit D. Archiepiſcopum ſua poſſeſſione, *Bart. in l. intereſſe num. 4. de acq. poſſ. cum Bald. & Salic. in l. 1. cap. de probib. ſeq. pec. Bertrand. conſ. 198. num. 5. lib. 5. Grammat. dec. 51. num. 1. & 2. Caſſad. dec. 14. num. 12. ſuper reg. Sarnen. in reg. de annal. quæſt. 46. n. 4. verſ. adde Rebuff. ſuper conſtit. tom. 3. de ſequeſtr. gloſ. 1. art. 1. num. 19. Mantic. dec. 252. num. 6. Seraph. d. 998. n. 15. Caual. dec. 86. n. 6. & d. 305. num. 2. Rot. in recent. dec. 516. n. 2. part. 1. & coram Reuerendiſſimo D. meo Decano d. 158. num. 2. d. 243. n. 1. & d. 428. num. 9. in fin.*

Hic non obſtant deciſio. Seraph. & Greg. in contrarium allegatæ, quia, vltra quod loquuntur de ſequeſtro iam appoſito, † debent intelligi de poſſeſ- 11
ſione naturali, non autem de ciuili, quæ ſolo animo retinetur, † propter quam Rota paſſim ſolet conce- 12
dere manutentionem, *vt fuit dictum in cauſa Senen. Pontis Arighi 12. Iunij 1573. coram Rubeo, quæ eſt dec. 190. part. 1. diuerſ.* quæ ſubdit † iſtam poſſeſſionem 13
ſufficere ad effectum interdicti recuperandæ poſſeſſionis, *Add. ad deciſ. 1. num. 4. de reſtit. ſpoliat. in nou. & fuit dictum coram Caual. d. deciſ. 86. num. 3. & in Colimbrien. Preſtimon.* 10. *Decembris* 1631. *coram me.*

Nec releuat quod in literis d. ſubrogationis non fuerit expreſsè narratum decretum dicti ſequeſtri
quia † ſufficit quod fuit narratum dictam poſſeſſio- 14
nem fuiſſe captam pendente lite, & infra terminum ad appellandum, nam Papa ex huiuſmodi narratiua ſatis intellexit d. poſſeſſionem eſſe vitioſam, & attentatam, † quæ propterea debebat ſequeſtrari, 15
Caſſad. dec. 3. num. 7. de reſtit. ſpoliat. Rot. dec. 79. in prin. & d. 185. in fin. part. 2. recent. Greg. XV. d. 10.
& dec. 91. num. 1. † Taciturnitas enim eius, quod in 16
iure conſiſtit non inducit ſubreptionem, *Rot. d. 75. de reſcript. in antiq. Felyn. in cap. ſuper lit. num 8.*
verſ. 2. reg. eod. tit. † Nec omnis taciturnitas cau- 17
ſat ſubreptionem ſed taciturnitas duntaxat eorum quibus expreſſis Papa nullatenus conceſſiſſet, *Rot. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano deciſ. 328. num. 1.*
& 2. & in recent. d. 65. ſub num. 1. part. 3. vbi † quod 18
pro ſuſtinenda gratia non præſumitur, quod Papa difficilius conceſſiſſet, ſi fuiſſet expreſſum, id, quod eſt omiſſum.

Hinc pariter non obſtat, quod non fuerit ſpecifice narratum, quod ſententia lata ad fauorem D. Epiſcopi ſuper executione ſuarum literarum eſſet appellabilis, quia ex prædicta narratiua, quod eius poſſeſſio fuit capta infra terminum ad appellandum, ſatis elicitur d. ſententiam, cuius vigore d. poſſeſſio
capta fuit, fuiſſe appellabilem, cum † non detur ter- 19
minus appellationis, vbi ſententia non eſt appellabilis, vt patet ad ſenſum.

Quo vero ad immiſſionem attinet, fundamenta deciſionis viſa fuerunt adhuc ſubſiſtere, cum omnia requiſita ad ſubrogationem obtinendam fuerint iuſtificata.

Nec

Digitized by Google

Nec obſtat, quod vacatio per obitum Eucrardi,
in cuius ius, & poſſeſſionem D. Archiepiſcopus ob-
20 tinuit ſubrogari, † eſſet iam conſumpta de tempo-
re ſubrogationis ex prouiſione Apoſtolica facta ad
fauorem Verzoni, *Gomez, ſuper reg. de trien. q.30.
num. 1. verſ. tamen contrarium Simonet. de reſeruat.
q.55. num.2. Put. deciſ. 142. num.2. lib.2. in correct.
Gonzal. ad reg.8. Gloſ.11. §.1. num.31. & 32. Caſſad.
d.4. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* Ideoque ſubrogatio
ſuperueniens ad fauorem D. Archiepiſcopi non ſuf-
21 fragetur, cum † ſubrogatio non detur, vbi non
adeſt vacatio, *Gonz. ſuper reg.8. gloſ.51. num.43. Ca-
ual. dec.458. num.3.*

Nam placuit reſponſio data in alia deciſ. nempe
d. gratiam Verzoni fuiſſe in forma dignum, quæ
22 † cum non fuerit executioni demandata non potuit
conſumere vacationem per ſolam prouiſionem,
*Gonzal. ad reg.8. gloſ.15. §.2. ſub num.3. & num.55.
& 56. Rot. dec. 498. num.2. & d. 523. num.2. & 3.
part.2. recent. & coram Caual. d.477. num.5.* Quamuis
23 enim † gratia in forma dignum ad fauorem certæ
perſonæ ſuper certo corpore beneficij dicatur gratia
pura, & per eam acquiratur ius ad rem, *cap. ſi poſt-
24 quam de prebend. in 6.* & † prouiſio executoris re-
quiratur ſolum pro executione facienda, quæ dif-
fertur in tempus, quo impetrans idoneus repertus
fuerit non autem pro acquiſitione iuris, & ſubſtan-
tiæ gratiæ, *vt dixit Rot. in Burgen. Canonicatus 28.
Aprilis 1597. coram bo. me. Card. Pamphilio ſen. im-
preſſ per Marcheſ. de commiſ. tom.1. part.1. c.2. fol.142.*

25 Attamen † per hanc gratiam non verificatam, &
non executam non inducitur vacatio per obitum *Put.
dec.158. num.3. in antiq. Rot. in d. Burgen. Canonicatus
coram Pamphilio, & in Braccharen. cantoriæ 26. Maij
1601. coram Iuſto, & in Pampilonen. Fanſi. 28. Iunij
26 1605. coram Seraph.* Hic videmus quod † huiuſmo-
di gratia antequam executioni demandetur, non
ſuffragatur ad effectum excluden. vel impedien.
prouiſum ab ordinario, *vt fuit dictum in Calagurrita-
na beneficij 30. Ianuarij 1606. coram Marcomontio.*
27 Prout etiam † per d. gratiam non abdicatur ius à re-
ſignante donec litteræ ſint executæ, & beneficium
reſignatario acquiſitum, *San. Mem. Greg. XV. deciſ.
159. num.6. & fuit dictum in Abrelen. ſeu Zamoren. be-
neficiorum 12. Iunij 1594. coram Penia apud Garz.
part.2. cap.2. num.126. & ſeqq. & in d. Burgen. Cano-
nicatus coram Pamphilio, & in d. Braccharen. Cantoriæ
coram Iuſto, & in Ampurien. beneficij 12. Februarij
1625. coram R. D. meo Merlino, & in Meten. Cano-
nicatus 18. Iunij 1625. coram bo. me. Buratto.*

Vlterius aduertebant DD. d. gratiam Verzoni
fuiſſe cum clauſula verificato prius iurepatronatus
28 ex fundatione, vel dotatione, † quæ clauſula facit
gratiam conditionalem, *ad tex. in l. à teſtatore. ff. de
condit. & demonſtr. & fuit dictum in Lucana Mainſcu-
latus 7. Iunij, & 1. Iulij 1585. coram Orano, & in Ti-
raſonen. Capellaniæ 4. Maij 1600. coram bo. mem. Car-
dinali Pamphilio ſen. & in Spoletana Capellaniæ 14.
Maij 1619. coram Andrea, & coram Caualer. dec.
29 560. poſt prin.* & † ideo ad illius iuſtificationem de-
bet ab impetrante probare iuſpatronatus verum, &
validum, & quod ſpectet ad illum, qui præſenta-
uit, *ad not. in cap. de conſang. & affin. Alex. conſ.59.
num.8. lib.2. & fuit dictum in Lucana Mainſculatus
coram Orano, & in d. Salernitana Rectoriæ coram bo.
30 me. Pamphilio ſen.* & † requirit veras, & concluden-
tes probationes, *prout firmauit Rot. in Aretina Ca-
pell. coram bo. me. Buratt. impreſſ. per viuian. poſt tract.
de iure patr. dec.25. num.1. & in Lunen. Sarzanen. be-
neficij coram Reuerendiſſimo D. Vrgeren. impreſſ. ibid.
31 dec.110. num.18.* † cumque prædicta non fuerit per
d. Verzonium eo viuente iuſtificata, non potuit eius
gratia conſumere vacationem, *Rot. in Firmana be-
neficij 29. Ianuarij 1600. coram Penia,* † gratia enim 32
non iuſtificata nomen gratiæ non meretur, *Rot. re-
cent. dec.173. num.5. ad fin. part.3.*

Nec dicatur dicta gratia iam fuiſſe iuſtificata per
ſententiam latam ad fauorem ipſius Verzoni ſuper
executione ſuarum litterarum, quia † ſtantibus præ- 33
ſentibus clauſulis (in forma dignum, & verificato
prius iure patronatus) d. ſententia effecta fuit ap-
pellabilis, vt de clauſula in forma dignum, *Seraph.
dec.817. num.1. Rot. dec. 52. num.2. & 519. num.3. in
fin. part.2. recent.* Et de clauſula verificato prius iure
patronatus, *fuit dictum in d. Lucana mainſculatus 7.
Iunij, & in prima Iulij 1585. coram Orano, & in d.
Spoletana Capellaniæ coram Andrea vbi aliæ dec. recen-
ſentur*, cumque à d. ſententia iam fuerit appellatum,
dici non poteſt quod gratia per eam fuerit iuſtificata,
† appellatio ſuſpendit ſententiam, & eius effectum, 34
& omnia remanent in eodem ſtatu quo de tempore
latæ ſententiæ exiſtebant, *l. appellatione C. de appel-
lat. Rot. coram Caual. deciſ.242. num.1. & dec.643.
num.6.*

Nec releuat quod D. Archiepiſcopus obtinue-
rit ſubrogari, & ad ius ipſius Verzoni ideoque cen-
ſeatur magnifeciſſe ius ipſius, ac per conſequens
approbaſſe conſumptionem vacationis per obitum
d. Eucrardi nam huiuſmodi illatio non vila fuit ſub-
ſiſtere, quia licet, D. Archiepiſcopus obtinuerit
ſubrogari etiam ad ius ipſius Verzoni, non tamen
faſſus fuit bonum ius illius, ſed ob maiorem caute-
lam per d. impetrationem voluit capere quemcum-
que modum vacationis ſibi magis proficuum cum
† in beneficialibus detur multiplicatio titulorum, 35
Calder. conſ.7. de elect. Rot. dec.117 n.2. part.1 recent.

Denique non obſtat, quod lis inter D. Archie-
piſcopum, & Verzonum prædefunctum non eſſet
ſuper titulo beneficij, ex quo D. Archiepiſcopus
fuit prouiſus de illo per viam Commendæ, † quæ 36
non præbet titulum ſuper beneficio ſed fructuum
dumtaxat adminiſtratione, *Oldrad. conſ.179. Caſſad.
dec.5. num.2. & 12. de priuileg. Simonet. de reſeruat.
q.59. n.6. Mohed. d.4. & 9. de præb. Caputaq. dec.144.
per tot.* † lis vero quæ non eſt ſuper titulo beneficij 37
non facit beneficium litigioſum, *Vual. in clem.2.
n.72. vt lit. pend. Caſſad. dec.4 num.1. eodem tit. Greg. XV.
dec.335. num.5. & ibi Add. n.19.* tum quia cauſa ap-
pellationis à ſententia executoris lata ad fauorem
Verzoni fuit in Rota commiſſa, cum clauſula [quam,
& quas] † quæ licet per ſe non ſufficeret, iuncta 38
cum alia clauſula [vna cum incidentibus, & depen-
dentibus ac toto negotio principali] facit bene-
ficium litigioſum, vt in terminis ſubrogationis, *dixit
Rot. coram Caualer. dec.483. num.3. & dec.342. num.1.
part.1. recent. & in Rom. Capellaniæ 5. Maij 1626. co-
ram bo. me. Buratto*, Tum, & quia nos hodie non ver-
ſamur in commenda temporali, † in qua procede- 39
rent in contrarium allegata, ſed verſamur in com-
menda perpetua, quæ tribuit verum titulum, & 40
commendatarius facit fructus ſuos, *vt inquit Pariſ.
de reſig. lib.2. q.17. n.11. Mandoſ. ad Roman. conſ.310.
add.1. & 3. Prob. ad Monach in cap. vltimo num.14. de
elect. in 6. Rebuff. tract. de Pacif. poſſ. num.36. & ſeqq.*
& † per obitum commendatarij datur vacatio ſaltem 41
de facto, *late Sernen. ſuper reg. de trien. q.5. num.9.
verſ. d. agitur omnia Caſſad. dec. 2. num.13. de vnion.
Garz. de benef. part.4. cap.4. n.43. & 48. Rot. dec.141.
num.6. part.1. recent.*

Et ita vtraque, &c.

R.P.D. DVNOZETTO

Toletana Conſervatoria.

Mercurij 6. Iunij 1635.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſori datur manutentio, & num. 11.*
2 *Teſtes bene probant poſſeſſionem deponendo de viſu, & certa ſcientia.*
3 *Poſſeſſio in vna ſpecie non ſuffragatur pro manutentione in ſpecie diuerſa.*
4 *Officij, illiuſque iuriſdictionis exercitium probatur ex mandatis ſub nomine eiuſdem Officij relaxatis, & partis diuerſæ iudiciali confeſſione, & num. ſeqq.*
5 *Probatio nulla maior, quam ſit confeſſio partis aduerſæ. Amp. vt num 6.*
7 *Poſſeſſio probatur ex ſententia illam ſupponente, & ex mandatis de manutenendo alias obtentis.*
8 *Mandata de manutenendo alias obtenta faciunt ſaltim adminiculum ad poſſeſſionem probandam.*
9 *Probationes plures imperfectæ poſſunt coniungi ad effectum manutentionis.*
10 *Probationes etiam leuiores admittuntur in ſummariſſimo retinendæ.*
12 *Anteceſſoris poſſeſſio ſuffragatur etiam ſucceſſori in Dignitate ad effectum manutentionis.*
13 *Poſſeſſio antiquiſſima eſt manutenenda, etiam quod habeat aliquam iuris reſiſtentiam contra ſe.*
14 *Conſeruatorem ſolus Papa deputat, non autem Legatus, Archiepiſcopus, nec alius Inferior.*
15 *Vniuerſitates Pariſien. & Salamanticen. habent priuilegium eligendi Conſeruatorem.*
16 *Exceptio, quæ ſit altioris indaginis reiicitur ad petitorium, nec admittitur in manutentione, & num. 19.*
17 *Officium ſi quis exercuerit non iure proprio, ſed vti ſubdelegatus, ſubdelegatione reuocata euaneſcit omnis eius poſſeſſio, & manutentionis cauſa.*
18 *Conſeruator differt ab Executore.*

Decisio DCXXXV.

PRætendente Commendatore Monaſterij Ordinis B. Mariæ de Mercede Oppidi Compluti, mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione Iuris exercendi Officium Conſeruatoriæ in Collegio maiori Sancti Ildephonſi, ſeu vniuerſitate Compluten. Oppidi de Alcala, de Henares Toletanæ Diœceſis. Propoſui dubium ſub die 6. Nouembris proximè præteriti; An ei dictum mandatum eſſet dandum in cuius diſputatione, quia Rector, & Collegiales d. Vniuerſitatis inter alia excipiebant de Cenſuris per Commendatores anteceſſores incurſis, tam ob non paritionem literarum executorialium alias à Rota coram bo. me. Cardinali Horatio Lancellotto, & Eminentiſſimo D. Cardinali Vetoſpio ad inſtantiam eiuſdem vniuerſitatis relaxatarum, quam etiam ob varios recurſus ad conſilium Regium habitos: Viceque verſa idem Commendator alias cenſuras ob ſimiles recurſus per dictum Rectorem incurſas obiiceret. DD. tunc mandarunt, quod vtraque pars peteret abſolutionem; Cumque nouus Commendator infra menſem dictis executorialibus ſufficienter paruerit, & reſpectu omnium recurſuum ſuorum anteceſſorum eis plenè renunciauerit, reaſſumpta fuit diſputatio ſuper articulo manutentionis, † quam hodie DD. vnanimiter dixerunt, d. Commendatori eſſe concedendam, quia de 1
poſſeſſione exercendi dictum officium Conſeruatoriæ ex pluribus conſtare viſum fuit.

Et primo ex pluribus teſtibus de d. poſſeſſione
de viſu, & certa ſcientia deponen. † qui propterea 2
benè probant, *Felyn. in cap. cum cauſam, col. 1. de teſtibus Bald. in l. Presbyter. num. 17. C. de Epiſc. & Cleric. Ruin. conſ. 245. num. 6. volum. 5. Gabr. de teſtib. concl. 4. num. 58.*

Nec ſubſiſtit, quod prædicti teſtes concludant ſolum quoad poſſeſſionem exercendi Iuriſdictionem contentioſam in cognitione cauſarum dictæ vniuerſitatis, quam competere dicto Commendatori, ſed Rectori eiuſdem Vniuerſitatis per ſententiam Rotalem declaratum extitit, non quoad poſſeſſionem exercendi officium Conſeruatoriæ, ac propterea
tamquam † poſſeſſio diuerſæ ſpeciei non ſuffrage- 3
tur, *Rot. dec. 17. num. 3. 4. part. 2. diuerſ.* Nam ex lectura dd. teſtium ſatis apparet, eos diſtinguere iuriſdictionem iudicialem à Iuriſdictione exercendi officium Conſeruatoriæ; nam ſecundus expreſsè deponit, Commendatores pro tempore dicti Monaſterij B. Mariæ de Mercede vſos fuiſſe iuriſdictione Iudicum Conſeruatorum contra Laicos ad inſtantiam Scolarium dictæ Vniuerſitatis, & cognouiſſe de eorum litibus: idemque comprobat ſecundus ſuper ſecundo, aſſerens, ſe vidiſſe Commendatores pro tempore ſemper fuiſſe Conſeruatoris Vniuerſitatis Compluten. & in hac poſſeſſione ſimilium Conſeruatorum, & vtendi iuriſdictione ipſis conceſſa; & cum eadem diſtinctione deponit ſextus ſuper ſecundo, dum inquit, Commendatores pro tempore pacificè, & quiete extitiſſe in poſſeſſione fungendi officio Conſeruatoris, & exercendi Iuriſdictionem iudicialem, & ſeptimus ſuper ſecundo ait, ſe vidiſſe Commendatores B. Mariæ de Mercede fuiſſe Conſeruatores Vniuerſitatis Compluten. & vti tales exercuiſſe officium Conſeruatoriæ, & iudicatoræ. Idemque melius deponunt Octauus, nonus, & vndecimus, qui omnes cum effectu concludunt, Commendatores pro tempore vltra Iuriſdictionem Iudicialem (ſuper qua hodie non petitur manutentio) exercuiſſe etiam officium Conſeruatoriæ Iura, & priuilegia dictæ Vniuerſitatis conſeruando, & defendendo.

Secundo † ex pluribus mandatis per Commenda- 4
tores anteceſſores, tamquam Conſeruatores ad inſtantiam Rectoris eiuſdem Vniuerſitatis, vſque de anno 1571. relaxatis.

Tertio ex confeſſione emanata tam in libello de de partibus quam in commiſſione Rotali, in quibus Rector vniuerſitatis d. Commendatorem appellat Conſeruatorem, cumque ratione dicti officij iuriſdictionem exercere, † qua confeſſione nulla maior
probatio, *l. 1. C. de confeſſ. l. cum te C. de tranſact. Greg.* 5
XV. dec. 458. n. 3. 5. & 6. † maximè cum ſit emanata 6
in Iudicio, *l. cum precum C. de liberal. cauſ. Greg. XV. dec. 585. num. 9.*

Quarto ex alia ſimili confeſſione coram Epiſcopo Abulen. de anno 1617. in qua Syndicus vniuerſitatis dictum Commendatorem pariter appellat Iudicem Conſeruatorem vniuerſitatis, eius Iura, & priuilegia conſeruando, & defendendo.

His accedit † ſententia Rotalis lata ad fauorem 7
Rectoris d. vniuerſitatis de anno 1604. coram bo. me. Cardinali Horatio Lancellotto quæ d. poſſeſſionem præſupponit, nam licet in ea fuerit declaratum, d. Commendatori non competere iuriſdictionem iudicialem ſed Rectori, attamen iniungitur eidem Commendatori, vt tamquam Conſeruator

ſemper

ſemper teneatur ratione ſui officij d. Iuriſdictionem Rectoris defendere, & conſeruare.

Eamdemque poſſeſſionem præſupponunt duo mandata de manutenendo in quaſi poſſeſſione exercendi d. officium Conſeruatoriæ ad fauorem eiuſdem Commendatoris in partibus relaxata ab Eminentiſſ.
8 Cardin. Cennio, & Montio tunc Hiſpaniarum Nunciis, † quæ mandata faciunt ſaltem adminiculum, *l. He ennius. §. ſicut. ff. de euict. Gabr. comm. concluſ. tit. de ſent. num. 1. & fuit dictum in Romana pecuniaria ſub*
9 *diebus* 10. *Maij, &* 3. *Iulij* 1634. *coram me.*

10 Ex quibus omnibus † ſaltem ſimul iunctis d. poſſeſſio ſatis, ſuperque probata remanet, cum † in hoc iudicio ſummariſſimo retinendæ leuiores probationes ſufficiant, *Menoch. de retinen. remed. vlt.*
11 *num* 34. *Caſtr. conſ.* 3. *num.* 8. *verſ.* 4. *Seraph. dec.* 624. *num.* 5. *cum vulg.* Et † propterea moderno Commendatori manutentio denegari non debet, *ad vulg.*
12 *§. retinen. Inſtit. de interd. & l. Bart in l. 1. vti poſſid. cum concord.* cum † poſſeſſio anteceſſoris ſuffragetur ſucceſſori in dignitate ad effectum manutentionis, *Garz. de benef. part. 5. cap. 5. num. 73. cum ſeqq. Rot. dec. 326. num. 1. & 623. num. 2 part. 2. recent. Greg. XV. dec. 246. num. 1. R. D. meus Decanus dec. 26. n. 3.*

13 Præſertim, quia d. poſſeſſio eſt antiquiſſima, & ſpatio 80. annorum, & vltra continuata, † quæ propterea venit manutenenda, etiam ſi contra ſe aliquam haberet Iuris reſiſtentiam, *Franch. in cap. ad decimas, num. 8. de reſtit. ſpol. in 6. Rot. dec. 534. n. 7. part. 1. & dec. 595. num. 7. diuerſ. & deciſ. 585. num. 3. part. 1 recent.*

14 Non obſtat, quod non conſtet de legitima deputatione dicti Conſeruatoris, & † ſolus, P pa in iſtis terminis potuerit deputare Conſeruatorem, immo ſecundum veriorem, nec etiam Legatus, nec Archiepiſcopus, aut alius inferior potuerit deputare, *ex adductis per Monet. de iudic. Conſeruator. cap. 4. per tot.* Quia vltra quod ex litteris erectionis huius vniuerſitatis Iulij 11 apparet huic vniuerſitati Compluten. fuiſſe communicata omnia
15 priuilegia aliarum vniuerſitatum, & ſignanter Pariſien. & Salamanticen. † quæ (vt ſupponit) habent huiuſmodi priuilegium eligendi ſibi Conſeruatorem, *vt de vniuerſitate Salamantina ſupponit Rota coram Seraph. deciſ.* 185. *&* 595. *Monet d. trac. cap. 6. num.* 14. cuius priuilegij vigore Rector, & Collegiales d. Vniuerſitatis d. Commendatorem in Conſeruatorem etiam perpetuum eligere potuerunt, prout de facto elegerunt, DD. dixerunt
16 † huiuſmodi exceptionem, tamquam reſpicientem altiorem indaginem, eſſe reiiciendam ad petitorium, nec admitten. in hoc ſummariſſimo iudicio retinendæ.

Nec obſtare viſum fuit, quod Epiſcopus Abulen. vnus ex tribus executoribus deputatis in litteris Iulij 11. de anno 1527. ſubdelegauerit in omnibus Commendatorem, donec eum duxiſſet reuocandum, & hanc ſubdelegationem ſub iſta qualitate d. Commendator acceptauerit, quodque ſucceſſor d. Epiſcopi de anno 1617. dictam ſubdelegationem reuocauerit, & de anno 1618. Abbatem S. Bernardi in locum dicti Commendatoris ſubrogauerit, Vnde inferebatur, Commendatores exercuiſſe officium Conſeruatoris non iure proprio, ſed in vim d. ſub-
17 delegationis, † qua poſtmodum reuocata, omnem poſſeſſionem, & ſic cauſam manutentionis vna cum ea euanuiſſe, *iuxta tradita per Garz. de Benef. part. 1. cap. 2. num. 87.*

Nam fuit reſponſum, d. Epiſcopum Abulen. aliosque in d. litteris nominatos non fuiſſe deputatos Conſeruatores dictæ Vniuerſitatis, ſed dumtaxat meros executores dd. litterarum quæ aliud non continent, niſi exemptionem à Iuriſdictione Ordinar. dictæ Vniuerſitatis, eiuſque officialibus conceſſam, & Sedi Apoſtolicæ immediatam ſubiectionem, vt conſtat ex eius lectura, quod nil
commune habet cum conſeruatoria, † cum hæc val- 18
de differat ab executoria, *iuxta terminum cap. fin. de offic. deleg. in 6.*

Quod ſatis ex eadem obſeruantia comprobatur nam in eiſdem actibus, ex quibus dicta poſſeſſio deducitur, d. Commendator vocatur, & intitulatur ſimpliciter Conſeruator, non autem ſubdelegatus, aut ſubconſeruator, vt ex aduerſo prætenditur.

Pariter non releuat Conſtitutio *s. m. Greg. XV. in nou. Bellarm. tom. 4. in ord. 9.* in qua reuocantur omnes Conſeruatoria tam perpetuæ, quam temporales in vim quorumcumque priuilegiorum conceſſæ etiam ex titulo oneroſo.

Quia, vltra quod d. Conſtitutio non loquitur de Conſeruatoriis Vniuerſitatum, & ſtudiorum generalium, An dicta conſtitutio comprehendat Conſerua-
toriam, de qua agitur, necne † hoc non viſum fuit 19
DD. diſcutiendum in præſenti diſputatione, ſed reiicien. ad petitorium, pro vt etiam alias obiectiones deductas pro parte Rectoris, quæ pariter non viſa fuerunt præſentis indaginis.

Et ita vtraque parte informante deciſum fuit, &c.

R. P. D. DVNOZETTO

BRIXIEN. PAROCHIALIVM.

Lunæ 12. Iunij 1634.

SVMMARIA.

1 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione.*
2 *Petitorium reſpicientia non diſcutiuntur in manutentione.*
3 *Abbati ſubiecti ſunt Regulares, non ſæculares.*
4 *Actus facti per modum prouiſionis non tribuunt ſtatum manutenibilem.*

DECISIO DCXXXVI.

PRætendente Abbate Monaſterij Montis S. Georgij Brixien. Diœceſis mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione deputandi Rectores tam ſæculares, quam Regulares in Eccleſiis Parochialibus, de quibus agitur, Propoſui dubium, An ei d. mandatum eſſet dandum.

Et Domini quoad deputationem Regularium negatiuè reſponderunt.

Quidquid enim ſit de poſſeſſione deputandi Rectores ſæculares, quam Informantes pro Illuſtriſſimo Principe, & Ordinario Brixien. non impugnabant de poſſeſſione tamen quoad deputationem Re-
gularium nullibi conſtare viſum fuit, † ſine qua poſ- 1
ſeſſio non datur, *§. retin. eod. Inſtit. de interd. Rot. dec. 4. num. 11, par. 2. diuerſ. & dec. 603. & 605. num. 1 par. 1. recent. cum vulgar.*

Non obſtant quædam conceſſiones dd. Parochialium factæ Abbati d. Monaſterij ab Ordinario Brixien. pro tempore, & à Sede Apoſtolica confirmatæ, de quibus *in ſumm. Abbatis à num. 1. ad 6.*

Quia † illæ viſæ ſunt reſpicere petitorium, nec 2
diſcutiendæ in hoc ſummariſſimo iudicio.

Non obſtat prætenſa confeſſio d. Illuſtriſſ. Ordinarij deſumpta ex eius litteris datis *in ſumm. num. 3.*

Nam prima ſub datum 18. Iunij 1632. continet,

quod habita notitia per Miniſtros Conciſtoriales quod Abbas d. Monaſterij erga Presbyteros à ſe preſentatos varia mandata, & præcepta ſine aliqua iuriſdictione attentabat, eoſdemque omnimode ſibi ſubiicere præſumebat, iniungitur eidem Abbati, vt in poſterum à ſimilibus ſe abſtineat, ex qua narratiua Ordinarius non fatetur poſſeſſionem Abbatis quoad reputationem Regularium, quinimmo ap-
3 paret, non fuiſſe locutum de Regularibus, † qui Abbati ſunt omnino ſubiecti, ſed potius de Secularibus, in quos iuriſdictionem non habet, & tamen illam in eoſdem exercere præſumebat. Altera vero ſub datum 5. Decembris eiuſdem anni 1632. continet, quod habita notitia per eoſdem Miniſtros Conciſtoriales, quod quidam Frater Iacobus Conuentualis ad vnam ex dd. Parochiis deſtinatus Dominicis dumtaxat diebus, Diuina Officia peragebat, & quod Incolæ nimis de hoc conquerebantur, mandatur d. Abbati, vt d. Conuentualis debeat in ea reſidere vſque ad vlteriorem ordinationem d. Conciſtorij, de cuius licentia ipſe in d. Parochia permanebat per modum prouiſionis, & donec reperiretur Secularis ad curam idoneus: qui actus non meretur attendi ad
4 effectum obtinendi manutentionem petitam † cum huiuſmodi actus per modum prouiſionis facti non tribuant ſtatum manutenibilem, *Abb. in cap. cum vot, num. 1. de offic. ordinar. Rebuff. de ſent. prouiſ. in profat. num. 37. & fuit dictum in Ianuen Parochialis 19. Aprilis 1627. coram Reuerendiſſimo D. Vrgellen.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. GHISLERIO

Placentina Nullitatis Subhaſtationis.

Veneris 27. Aprilis 1635.

SVMMARIA.

1 *Iura, poſtquam ſunt producta dicuntur de actis cauſa, in qua eſt facta productio.*

2 *Dans de nullitate, ſeu iniuſtitia ſententiarum non auditur niſi tranſportatis integris actis. Ampl. vt num. 20.*

3 *Tranſportatio non integra apparet, ſi proceſſus producti in antecedenti inſtantia non ſint exhibiti.*

4 *Iura in vna cauſa producta non ſunt in diuerſa tranſportanda.*

5 *Repetitio iurium operatur, vt repetita dicantur de actis cauſa, in qua ſunt repetita, & n. 7.*

6 *Intellectus, cui verba non conueniunt, ſed repugnant, non eſt admittendus.*

8 *Repetitio cenſetur facta de illis iuribus, in quibus tantum verificari poteſt.*

9 *Producentis intentio, & animus probatur ex antecedentibus.*

10 *Productio interpretanda eſt, prout eſt vtilius producenti.*

11 *Iudicium vnum, & idem dicitur, vbi vnica eſt commiſſio, etiam quod ſit contra plures, ſed ſuper eodem iure.*

12 *Iudicium diuerſum dicitur ex diuerſitate iuris, & facti.*

13 *Terminus ſeruandus eſt, & decretum faciendum in die, qua cadit citatio.*

14 *Error Notarij in extenſione termini ſeruati, & decreti non debet partibus nocere, ſi citatio bene facta ſit.*

15 *Citationis ad dicendum contra defectus ſanatur per ſeruationem, & reiterationem terminorum ſubſtantialium cum iurium antea productorum repetitione.*

16 *Repetitio dicitur realis, & non verbalis, quæ facta eſt de proceſſibus exiſtentibus penes ipſum cauſæ Notarium. Ampl. vt num. 17.*

18 *Manuale vti matrix, & originale attendendum eſt, non autem Regeſtrum.*

19 *Notarij in reſpectionibus apponunt verba, verbo, re exibuit, & quare.*

21 *Fidei facta de tempore non ſuſpecto ſtandum eſt.*

22 *Præſumitur pro legalitate Notariorum, præſertim Rotalium, quod bene, & fideliter exerceant eorum officium, & aſſerenti contrarium incumbit onus probandi.*

23 *Manutentio veritatis non præſumitur, & num. 25.*

24 *Fides eo magis vera præſumitur, dum non fuit illi poſt productionem oppoſitum.*

Decisio DCXXXVII.

DOmini de Puteobonellis, quibus per Cardinalem Albanum euicta fuerat tenuta Sancti Martiani eis in emphyteuſim conceſſa, per Paulum Palauicinum, obtinuerunt in vim trium ſententiarum Rotalium, latarum per bonæ me. Platum, Seraphinum, & Blanchettum mandatum ex cauſa damnorum paſſorum ob dictam euictionem pro libris centum ſexaginta quinque millibus, quatuor centum quinquaginta duobus contra Alphonſum filium, & hæredem d. Pauli, & Horatium Palauicinum Donatarium omnium bonorum dicti Alphonſi, cuius vigore fuerunt deliberata multa bona nunc poſſeſſa per Moniales S. Pauli Mediolani.

Comes Antonius Bilius vti hæres dicti Horatij ac ceſſionarius fabricæ S. Petri, quæ prætendit ſucceſſiſſe in dictis bonis poſt dictam executionem per Horatium relictis Collegio Societatis IESV Ciuitatis Comen. ob repudiat. d. Collegij in congregatione fabricæ Impugnauit d. ſententias, & deliberationem, & cum congregatio ordinaſſet cauſam in Rota proponi per Eminentiſſimum Cardinalem Vbaldum, fuit reſolutum pro infirmatione d. deliberationis, niſi obſtaret præſcriptio, eo quod eſſet nulla, & adeſſent exceſſus in d. ſententiis, quæ reſolutio fuit confirmata ex capite tantum exceſſus, & deinde pluries tam per d. Eminentiſſ. Vbaldum, quàm per me propoſita cauſa, an eſſet ſtandum in deciſis, non potuit haberi, reſolutio, quamuis Comes Bilius nouas nullitates, præſertim ob non liquidationem fructuum, & nouos exceſſus deduxiſſet, ob multas difficultates pro parte monialium excitatas contra dictas deciſiones, & exceſſus, & nullitates per dictum Comitem Bilium nouiter allatas, & potiſſimum ob defectum Integræ tranſportationis actorum. Vnde Domini ordinarunt, vt darem dubium, An conſtet de integra actorum tranſportatione quod propoſui 23. Martij præteriti, & hodie Domini reſponderunt, acta non eſſe integra.

Et moti fuerunt, quia in cauſa inter Cardinalem Albanum, & Puteobonellos ſuper dicta euictione, dum pendebat coram Blanchetto peracta Ottonis Vvipermani inter alios Proceſſus tranſportatós, & productos fuerunt tranſportati duodecim proceſſus de partibus, & in eadem Inſtantia coram Blanchetto fuit factum regeſtrum, vt in ſummario Monialium N. P. & in cauſa poſtea per Puteobonellos commiſſa eidem Blanchetto per acta eiuſdem Ottonis contra dictum Alphonſum, & Prætioſam de Puteobonellis ſuper conſecutione d. damnorum, ſub dio 20. Octobris 1586. per Puteobonel

Digitized by Google

teobonellos fuerunt repetita omnia, & ſingula acta
proceſſus, depoſitiones teſtium, & alia quæcumque
documenta in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi
in quacumque inſtantia, tam in curia, quam in par-
tibus facta, & producta, *vt in dicto ſummario num.2.*
& in regeſtro coram Blanchetto fol.62. Nec non ſub
die 9. Decembris 1585. iidem Puteobonelli repe-
tierunt ab probandum dictam euictionem omnia, &
ſingula acta, actitata, litteras, ſcripturas proceſ-
ſus, & monumenta aliaque Iura, & monumenta quæ-
cumque in huiuſmodi cauſa, & producta, ac ſen-
tentias, acta, & proceſſus in cauſa Placentina bo-
norum, & fructuum inter dictum Cardinalem, &
ipſos Puteobonellos, vt in fide ſucceſſoris in officio
d. Ottonis data cum replicatione Monialium, & in
dicto regeſtro fol.268. ac inſuper in ſecunda inſtan-
tia coram Seraphino fuit productus alius proceſſus
liquidationis fructuum, vt in fide Lamberti de Ar-
chis Notarij Rotæ, penes quem erat regeſtrum fa-
ctum coram Seraphino in actis producta in ſecundo
ſumm. Monialium num.3. ob quas repetitiones di-
cuntur repetiti dicti duodecim proceſſus, ac dictum
regeſtrũ factum coram Blanchetto cum eſſent tranſ-
portata, & producta in d. cauſa inter Cardinalem,
& Puteobonellos, & extarent in officio d. Ottonis,
& etiam effecti fuerint de actis cauſæ conſecutionis
dictorum damnorum motæ contra dd. Alphonſum,
1 & Pretioſam, quia † iura poſt quam ſunt producta,
dicuntur de actis cauſæ, in qua eſt facta productio,
Rot. deciſ.123. num.3. part.1. & dec.50. num.2. part.2.
recent. & deciſ.9. num.3. part.2. in nouiſſime impreſſ. qui
propterea ſunt tranſportandi in hac cauſa, in qua
Comes Bilius opponit de nullitatibus, iniuſtitia, &
exceſſibus d. Iudicij, & dictarum ſententiarum,
2 quia † dans de nullitate, & iniuſtitia ſententiarum
non auditur niſi integris actis tranſportatis, *Rot.*
comm. s. m. Gregor. XV. dec.310. num.1. & dec.636.
num.6. part.1. diuerſ. & dec.293. num.6. & 7. part.1.
dec.347. n.3. part.2. recent. & coram Seraph dec.1307.
3 *num.3.* Vnde † cum d. duodecim proceſſus cum
regeſtro coram Blanchetto facto, & dict. proceſſus
liquidationis fructuum non ſint exhibiti, conſtat de
non integra tranſportatione actorum, *Mantic. dec.2.*
num.3.

Neque viſum fuit obſtare, quod, cum d. duode-
cim proceſſus & regeſtrum ſint producta, & facta in
cauſa inter Cardinalem, & Puteobonellos, non ſint
4 in iſta cauſa tranſportandi, cum † Iura in vna cauſa
producta non ſint in diuerſa tranſportanda.

Quoniam fuit reſponſum, quod non firmatur eſ-
ſe tranſportandos in hac cauſa, eo quod fuerint
tranſportata, & producta in dicta cauſa inter Cardi-
nalem, & Albanos, ſed quia fuerunt repetiti in hac
cauſa, quæ † repetitio operatur; vt dicantur acta
5 cauſæ, in qua ſunt repoſita, *Rot. d. dec.123. num.3.*
cum aliis ſupra allegatis.

Minus viſum fuit obſtare, quod verba dictæ re-
petitionis factæ ſub dicta die 10. Octobris illam re-
ſtringant ad acta facta in hac cauſa, & ideo non com-
prehendant dd. proceſſus, quia d. repetitio eſt de om-
nibus, & ſingulis actis, proceſſibus, depoſitionibus
teſtium, & aliorum quorumcumque documentorum
in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi in quacum-
que inſtantia tam in Curia, quam in partibus factis,
& productis. Vnde cum in hac cauſa, in qua fuerat
facta hæc repetitio, alia non præceſſiſſet Inſtantia,
acta, & proceſſus in partibus non eſſent facti, nec
examinati teſtes, minuſque alij proceſſus in Curia
fuerint facti, dicta repetitio non poteſt intelligi de
6 actis, & proceſſibus in hac cauſa factis, cum † non
ſolum verba huic intellectui non conueniant, ſed
repugnent, *l. 4. §. toties. ff. de damn. infect. Surd.*
dec.56. num.1. Rot. deciſ.776. num.3. lib.2. recent. &
in Bononien. de Rubeis 14. Maij 1621. coram bo. me.
Vbaldo; & conſequenter cum in actis huius cauſæ
extarent acta, & proceſſus etiam de partibus facta in
aliis inſtantiis, teſteſque examinati in cauſa inter
Cardinalem, & Puteobonellos, † repetitio fit de 7
productis, & exiſtentibus in actis, † de illis cenſetur 8
facta, cum in illis tantum verificari poſſit, *l. 2. ff. de*
lib. & poſthum. vbi not. Alex. & cæteri, & fuit dictum
in Romana bonorum de Cenlis 10. Decembris 1593. coram
Orano. præſertim cauſa fuiſſet commiſſa ad inſtan-
tiam Puteobonellorum Blanchetto, & quod coram
eo proceſſus ad cauſam facientes erant tranſportati,
cum † ex antecedentibus probetur animus, & inten- 9
tio producentis, *gl. in l. Lucinius, verbo animus. ff. ex*
quibus cauſ. in poſſeſſ. Surd. conſ.32. n.13. Natt. conſ.
a50. n.4. Mant. dec.313. n.2. Rot. dec.64. n.5. part.2.
recent. Et etiam quia erat in hac cauſa probanda inſta
euictio, quæ non poterat probari niſi ex actis factis
inter Cardinalem, & Puteobonellos, & ſic neceſſa-
rium, & vtile erat Puteobonellis repetere dicta acta,
& † productio ſemper eſt interpretanda, prout eſt 10
vtilius producenti, vt fuit dictum in Romana, ſeu
Tiburtina Caſtri S. Angeli fideicommiſſi de Viſinis
10. Februarij 1620. coram bo. me. Vbaldo, & ex eo
hoc Dominis viſum fuit omnino ceſſare difficulta-
tem, quia in 2. repetitione facta ſub die 9. Decem-
bris 1587. fuerunt expreſſe repetiti proceſſus, &
acta facta inter Cardinalem, & Puteobonellos ad
docendum de euictione ſecuta.

Similiter, nec viſum fuit obſtare; quod duo iudi-
cia diuerſa per Puteobonellos mota fuerint. Primum
cum particulari commiſſione contra Pretioſam de
Puteobonellis, & iſto finito ſecundum cum alia par-
ticulari commiſſione contra Alphonſum, & dictas
duas repetitiones non fuiſſe factas in iudicio contra
Alphonſum, ſed in primo Iudicio contra Pretioſam,
Quia cauſa ſuper conſecutione damnorum ob eui-
ctionem ſequutam inſtantiam Puteobonellorum
vnica commiſſione fuit commiſſa Blanchetto contra
Alphonſum, & Pretioſam, quos Puteobonelli præ-
tendebant, teneri de euictione, & contra vtrumque
vnico contextu fuit cœptum Iudicium, & in ſecunda
commiſſione impetrata ad cautelam, ne ex eo, quod
cum cauſa prius fuiſſet expedita contra Pretioſam,
poſſet dubitari iuriſdictionem ceſſare, dicitur quod
prima commiſſio comprehendat etiam Alphonſum,
ex quibus viſum fuit Dominis hanc diuerſitatem Iu-
diciorum non ſubſiſtere, ſed fuiſſe vnum, & idem
iudicium, in eoque factas fuiſſe dictas repetitiones,
† ſtante vnica commiſſione, ſuper eodem iure con- 11
tra vtrumque, *ex traditis per Afflict. deciſ.625. in fin.*
cum, † vt iudicium dicatur diuerſum, requiratur ius, 12
& factum diuerſum, *l.1. vbi DD. C. ſi vnus ex pluri-*
bus apel. Roman. conſ.300. in fine Rota coram Domino
meo Decano dec.304. num.1.

Præſertim quia prima repetitio, & illius admiſſio
per iudicem fuit facta citato Alphonſo per contra-
dictas, & ſecunda repetitio, & illius admiſſio
per Iudicem fuit facta citatis Pretioſa omnibuſ-
que aliis intereſſe habentibus, & ſic etiam Al-
phonſo, & expreſſe contra Alphonſum in reitera-
tione terminorum ſubſtantialium fuit facta repe-
titio omnium iurium prius in actis productorum,
& repetitorum, & ſic dictarum duarum repetitio-
num.

Alia vero oppoſitio Comitis Bilij, quod prima
repetitio ſub die 10. Octobris 1586. non faceret
iura repetita de actis, eo, quod non præceſſerit ci-
tatio ad dicendum contra, nec Dominis viſa fuit
releuans, tum quia in regeſtro adeſt citatio contra
Alphonſum per contradictas ad dicendum contra

iura producta, & repetita cum ſeruatione ſuorum
terminorum, & præſertim decreti Iudicis ſuper ad-
miſſione iurium quæ ſeruario, & decretum licet fue-
rit facta ſub dicta die 20. quo die lecta fuerat in au-
dientia contradictarum, d. citatio ad dicendum con-
13 tra pro prima audientia, & † debuerit fieri ſub die,
qua cadebat d. prima audientia, hoc tamen vitiare
non poteſt d. productionem, quia cum ſeruatio ter-
minorum, de quibus in d. citatione, & decreta fue-
rint facta in vim dictæ citationis, hæc facienda No-
14 tarius ſub d. die errauit, qui † error partibus noce-
re non debet, ſtante citatione bene facta. *Seraph. dec. 1115. in fin. Acchil. dec. 1. de fid. inſtr.* Tum quia
contra Pretioſam, & deinde contra Alphonſum
fuerunt Seruati, & reiterati termini ſubſtantiales,
& in reiteratione contra Alphonſum expreſsè fue-
15 runt repetita iura prius producta, & repetita, † in
quibus terminis cum citetur ad dicendum contra
producta, ipſi tollunt omnem defectum citationis,
quæ non interuenisset, vel illegitime facta fuiſſet,
Caſſad. dec. 8. num. 10. de reſcript. Rot. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano dec. 319. num. 8. Seraph. dec. 858. num. 1. Veſtr in praxi lib. 5. cap. 13. circa princ. tit. de reiteratione termin. & fuit d. in Ripana Parochialis 10. Decembr. 1608. coram Iuſto.

Sicuti non crediderunt Domini obſtare aliam ex-
ceptionem Comitis Bilij, quod ſcilicet proceſſus re-
petiti, non eſſent tranſportandi, eo quod repetitio-
16 nes eſſent verbales, quia † cum proceſſus eſſent
penes Notarium cauſæ, & fuerint repetiti verbalis,
ſed realis, ex quo realiter, & effectualiter perman-
ſere penes Notarium; *Fulgoſ. conſ. 195. per tot. Addentes ad dec. 59. ſ. m. Greg. XV. num. 11. Mant. dec. 32.*
17 *num. 6. verſ. neque obſtat.* † Etiam quod in ſecunda
repetitione, de qua in regeſtro, dicatur, verbo re
exhibuit, cum in manuali actorum in quo origina-
liter eſt ſcripta repetitio, non dicatur quod verbo
repetiit, vt in fide data cum replicatione Monia-
18 lium, quod † manuale tamquam matrix, & origina-
le eſt attenden. *DD. in l. Semoronius ff. de leg. 1. Mantic. dec. 260. num. 1. & fuit dictum in Legionen. Iuriſdi-*
19 *ctionis 19. Decembris 1588. coram Blanchetto,* & † No-
tarij qui in regeſtris in omnibus repetitionibus ap-
ponunt, verbo re exhibuit, iuxta formularium ter-
minorum Rotæ tit. de productione iurium per com-
pulſum fol. 87. apponunt talia verba ne iura in actis
exiſtentia denuo ſint regiſtranda, non ad effectum,
quod pars, quæ repetit, velit facere repetitionem
verbalem.

Nec etiam viſum fuit obſtare quod proceſſus
prædicti non ſint tranſportandi, eo quod Comes Bi-
lius non agit per viam appellationis, ſed prout in
20 prima, quia, † cum det de iniuſtitia, & nullitate d.
ſententiarum, & executionis, acta tranſportare te-
netur, quamuis iniuſtitiam, & nullitates non dedu-
cat per viam appellationis, ſed principaliter facien.
ſe actorum, *Rot. coram Greg. dec. 320. n. 2. & dec. 193. n. 6. & 7. part. 1. recent. & dec. 347. part. 2. recent.*

Quod proceſſum liquidationis fructuum non viſa
fuit releuans exceptio Comitis Bilij, quod ſcilicet
fides Lamberti de Archis non ſit vera, eo quod in
regeſtro Seraphini non legatur productio proceſſus
liquidationis fructuum Domini, qui in Rota bene
viderunt, & conſiderarunt regeſtrum coram Sera-
phino, obſeruarunt, quod in productione, de qua
agitur inter hæc verba ſubdelegationis & poſſeſſio-
nis adeſt ſpatium, in quo ſpatio prius fuerat ſcrip-
tum, & poſtea id, quod ibi erat ſcriptum leuatum,
vnde, cum fides prædicta fuerit facta prima Aprilis
1633. & producta die 10 Maij 1633. eiuſdem anni,
& poſſit eſſe, quod in d. ſpatio, tempore quo Nota-
rius fecit fidem, eſſe ſcriptum verbum, fructuum, &
poſt ea leuatum, dicebant Domini hac poſſibilitate
ſtante exceptionem Com. Bilij non probari, & ideo
† eſſe ſtandum dictæ fidei factæ de tempore non 21
ſuſpecto, & productæ ad effectum probandi æſti-
mationem tenutæ, *Rot. deciſ. 298. num. 2. part. 1. in nouiſſime impreſſ.* quia † pro legalitate notariorum, 22
& præſertim Rotalium, præſumitur, & quod be-
ne, & fideliter exerceant eorum officium, *c. ad audientiam de præſcript. Surd. conſ. 6. num. 11. lib. 1.* adeo
vt, qui dicit veritatem fuiſſe immutatam, præſertim
à Notario, hoc concludenter probare teneatur, cum
† veritatis immutatio non præſumatur, *Surd. d. conſ. 6.* 23
num. 11. Farinac. q. 153. num. 192. coram Card. Caual. deciſ. 205. num. 10. & fuit dictum in Romana Vineæ 28. Iunij 1623. coram R. P. D. meo Pirouano. † Maximè 24
cum poſt productionem d. fidei pro parte Com. Bilij
nunquam hæc exceptio fuerit oppoſita, licet pluries
actum fuerit de tranſportatione d. proceſſus, ſtante
hac fide, nam, cum hæc oppoſitio non fuerit facta,
magis fides præſumitur vera, *iuxta Doctrinam Soccin. in l. ſi quis in aliquo. num. 18. verſ. confirmatur, & 2. C. de eden. quam ſecuta fuit Rot. in dec. 193. num. 10. part. 1. in nouiſſ. impreſſ.*

Denique nec viſum fuit obſtare, Notarium dixiſ-
ſe in fide, proceſſum eſſe fol. 113. nec hoc in dicta
productione legi, quia Notarius non dixit in fide,
quod diceretur in regeſtro Seraphini, proceſſum
eſſe fol. 113. nec reportauit verba præciſa regeſtri,
ſed tantum fecit fidem ſubſtantiæ contentorum, in
regeſtro, & in libro accommodatorum, in quo cum
fuiſſet annotatum quod eſſet Domino Coſmo fideli
accommodatus proceſſus liquidationis fol. 113. quem
Comes Bilius dicebat eſſe proceſſum in d. regeſtro
productum, & etiam in regeſtro ſequentis inſtantiæ
coram Blanchetto fol. 22. eſſet tranſportatus proceſ-
ſus liquidationis fol. 113. potuit fundare Notarius
ſuam aſſertionem, circa numerum filiorum in d. li-
bro receptorum, & in d. regeſtro penes eum tunc
exiſtente, & ita eſt præſumen. † cum omnis inter- 25
pretatio ſit capienda pro excluſione immutationis
veritatis, *Farinac. d. q. 153. num. 193. Card. Caualer. d. dec. 205. num. 10. & fuit dictum in d. Romana Vineæ coram R. P. D. Pirouano.*

Nec etiam obſtare viſum fuit Dominis, quod
Seraphinus non ſubdelegauerit ad liquidandum fru-
ctus, quia vltra quod vrget vehemens præſumptio
quod etiam hic proceſſus fuerit fabricatus cum alias
bo. mem. Seraphinus vir tantæ experientiæ, ac do-
ctrinæ abſque liquidatione fructuum non condem-
naſſet ad illos Palauicinos, non inde ſequitur,
quod non fuerit productus proceſſus liquidationis,
qui potuit fieri coram alio Iudice, vel etiam co-
ram ſubdelegato, licet non habuiſſet iuriſdictio-
nem.

Conſiderarunt etiam, Domini, quod ant proceſ-
ſus liquidationis, de quo in d. libro Accommoda-
torum, & in d. regeſtro coram Blanchetto, eſt, idem-
met proceſſus liquidationis productus coram Se-
raphino, qui cum ſit fol. 113. ille vero, qui fuit
tranſportatus per Com. Bilium ſit fol. 48. inde ſe-
quitur iſtum tranſportatum non eſſe integrum, aut
ille fol. 113. eſt diuerſus, &, cum iſte fol. 113. non
ſit tranſportatus clarè conſtat de non integra tranſ-
portatione.

Et ita vtraque parte informante fuit reſolutum
articulum per omnes Dominos maturè diſcuſſo.

R. P. D.

R. P. D. BVCCABELLA

MACERATEN. HÆREDITATIS.

Lunæ 10. Decembris 1635.

SVMMARIA.

1 *Taciturnitas per decennium, & vltra operatur amiſſionem poſſeſſionis etiam ciuilis, & quod ex ea non competat manutentio, & num. 21.*

2 *Iudex ritè, & rectè procedens ad immiſſionem priuat primum poſſeſſorem anteriori poſſeſſione, eamque transfert in immiſſum.*

3 *Iuſtè poſſidet, qui auctore Prætore poſſidet.*

4 *Proximioribus ab inteſtato debetur immiſſio ex interdicto, Quorum bonorum.*

5 *Interdictum, Quorum bonorum, competit contra poſſidentem pro hæredibus, vel poſſeſſionibus & num. 17.*

6 *Auditor Cameræ nulliter procedit abſque monitorio, Lim. vt num. ſeqq.*

7 *Monitorij defectus ſuppletur per notitiam.*

8 *Articuli in ſummariis deſeruiunt loco monitorij, & petitionis.*

9 *Mandatum procuræ præſumitur ex productione iurium, ſubſtentatione litis, & notabilibus expenſis.*

10 *Expenſæ ſine mandato illius, cuius intereſt, ab alio fieri non ſolent.*

11 *Mandati procuræ defectus opponi non poteſt ab eo, qui idem vti procuratorem citauit.*

12 *Minoris mandatum validum eſt, ſi ſit factum cum interuentu conſanguineorum, Curatoris, & decreti Iudicis.*

13 *Ratificatio retrotrahitur, & mandato æquiparatur.*

14 *Termini quatuor ad docendum de appellatione ſeruandi ſunt, antequam ſententia exequatur.*

16 *Lim. ſecus in ſententia lata in poſſeſſorio, in qua locus ſit Ægidiana.*

17 *Sententiæ in mero poſſeſſorio executio retardari non debet ſtante Ægidiana.*

18 *Sententiæ tenor attenditur reſpectu appellationis in poſſeſſorio.*

19 *Sententia in poſſeſſorio dicitur continere mixturam, ſi aliquid de proximioritate, vel aliud exprimat, quod habeat cum petitorio complicationem.*

20 *Identitas bonorum probatur per duas demonſtrationes.*

DECISIO DCXXXVIII.

IAcobo de Leonardis Anno 1616. in vrbe defuncto, DD. de Bidullis in vim ſententiæ Aud. Cam. ſuper bonis, de quibus agitur, immiſſionem obtinuerunt contra DD. de Arcangelis, & litis conſortes, eorumdemque bonorum detentores, qui, licet ab initio appellaſſent, cauſam tamen appellationis, tunc proſequi non curarunt, & non priuſquam Anno 1631. eam committi petierunt, cuius commiſſionis vigore Iudex præfatam ſententiam A. C. cum omnibus inde ſecutis confirmauit. Et cum Archangeli, & litis conſortes cauſam appellationis in tertia inſtantia, cum facultate manutenendi quem de iure committi obtinuiſſent, & Iudex eiſdem appellantibus mandatum de manutenendo conceſſiſſet, ac ſententias reuocaſſet, Bidolli vltimo loco cauſam in Rota ſimiliter cum facultate manutenendi, quem de iure commiſerunt.

Ideo propoſito pluries per me dubio. Cui ſit dandum mandatum de manutenendo. Hodie DD. Bidullis dandum eſſet reſponderunt, ne dum, quia
† Archangeli, & litis conſortes per taciturnitatem 1
ſobſequutam à d. Anno 1616. vſque ad annum 1631.
ſicque per decennium, & vltra, ciuilem poſſeſſionem, quam alias animo retinere potuiſſent amiſiſſe, & pro derelicta habuiſſe cenſentur, ita vt in ea manuteneri non poſſint, *l. ſi de eo §. ſi fortè. ff. de acq. poſſeſſ. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina. ſub num. 23. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Put. dec. 276. lib. 1. Rot. dec. 427. num. 2. par. 3. recent.* Sed etiam quia ipſi Bidulli adepti ſunt poſſeſſionem dictorum bonorum auctoritate Iudicis,
† qui ritè, & rectè procedens, potuit Ar- 2
changelos, & litis conſortes eorum anteriori poſſeſſione priuare. *Angel. in l. clam poſſidere. §. qui ad Nundinas. num. 2. in fin. ff. de acq. poſſeſſ. dec. 802. num. 7. par. 1. diuerſ. & dec. 342. num. 2. par. 3. recent.*
illamque in Bidullos transferre, † *ex reg. l. Iuſtè poſ-* 3
ſidet ff. de acq. poſſ. de qua per Gabr. de reſt. ſpoliat. concluſ. 1. num. 108. & per Rot. in cauſa Eugubina beneficij 13. Iunij 1594. coram bonæ memoriæ Cardinali Pamphilio.

Præſertim quia ex arbore, & teſtibus pro Bidullis examinatis apparet; quod Archangeli, & litis conſortes ſunt in tertio gradu Iacobo coniuncti, Bidulli vero in ſecundo, ſicque proximiores in vno gra-
du; Quibus propterea de iure debetur immiſſio in 4
bonis dicti Iacobi ab inteſtato defuncti ex interdicto
quorum bonorum, † quod competit contra poſſi- 5
dentes pro hæredibus, vel pro poſſeſſoribus, *iuxta l. primam, & ibi Bartol. & alij ff. quorum bonorum l. 1. C. eod. tit. Menoch. de adipiſc. remed. 1. num. 33. & 49. Peregrin. de fideicommiſſ. art. 46. num. 11. & 15. Rot. coram Cardinali Caualerio deciſ. 386. num. 1. dec. 401. num. 3. & 4.*

Non obſtat, quod † A. C. nulliter proceſſerit ex 6
defecto monitorij, quia vltra quod illud fuit factum Archangeli aſſeruerunt ſe de eo habuiſſe certam
notitiam, † quæ ſupplet illius defectum, *cap. cum* 7
qui de reg. iur. in 6. Rot. dec. 11. de dol. & contum. in nou. & coram Reuerendiſſimo D. meo Decano deciſ. 10. num. 3. & in cauſa Bononien. iuriſpatronatus coram Gyptio, quæ eſt apud Marcheſ. de commiſ. par. 2. fol. 294. num. 3.

Pro reſponſione ponderatum fuit, quod fuerunt
ante ſententiam dati hinc inde articuli, † qui in iſto 8
iudicio ſummario poſſunt deſeruire loco monitorij, & petitionis, *Oldrad. conſ. 244. in princip. Nouiz. conſ. 30. num. 12. Rota in cauſa Romana, ſeu Interamnen. hereditatis 1. Iulij 1605. coram Eminentiſſimo Card. Pamphilio.*

Minus obſtat defectus mandati procuratorum,
Nam quoad Bidullos, illud deducitur, † ex quo Pro- 9
curator nedum Iura produxit, & litem diu ſuſtinuit, ſed etiam, quia fecit in ea plures, & notabiles expen-
ſas, † quæ ſine mandato illius, cuius intereſt, fieri non 10
ſolent, *Bart. in l. cum ſeruus ff. de verb. oblig. Put. dec. 27. n. 1. lib. 2. Caput. dec. 190. num. 4. par. 1. Greg. XV. dec 44. num. 5.* Sed etiam quia idem Procurator vti talis ci-
tatus fuit pro Archangelis, † qui propterea de defe- 11
ctu mandati amplius opponere non poſſunt, *Surd. deciſ. 104. num 12. Rota coram Card. Seraph. deciſ. 1193. num. 1. Greg. XV. deciſ. 180.* Quo vero ad Archangelos, & litis conſortes, quorum aliqui erant minores, mandatum bene ſubſiſtere viſum fuit: Tum
† quia fuit factum cum interuentu conſanguineo- 12
rum, curatoris, & Decreti Iudicis *iuxta l. quod Pupillus. l. non eo minus. C. de Procurat. Rot. coram Cardinali*

Digitized by Google

dinali Seraphino dec. 1259. *num.* 2. Tum etiam quia
ipſi conſtituentes effecti maiores omnia antea geſta
13 per Marcellum expreſsè ratificarunt, † quæ ratifi-
catio retrotrahitur, & mandato æquiparatur, *C. rati-
habitionem. de reg. iur. in* 6. *Couar. var. reſol. lib.* 3.
c. 16. *num.* 5.

14 Neque ſubſiſtit, quod † ante executionem ſenten-
tiæ eſſent ſeruandi quatuor termini ſubſtantiales ad
docendum de appellatione. Quia placuit reſponſio,
15 quod, cum à ſententia A. C. vti in mero poſſeſſorio
lata *per Ægidianam lib.* 16. *cap.* 2. denegatur appella-
16 tio, † executio illius vigore retardanda non erat, vt
poſt *Pariſ. conſ.* 208. *num.* 23. *lib.* 1. *cum aliis allegat. te-
nuit Rota deciſ.* 173. *par.* 1. *recent.* Quod facilius pro-
cedit, cum dicta ſententia fuerit lata non contra ali-
quem titulo particulari poſſidentem, ſed contra Ar-
changelos poſſidentes pro hæredibus, ſeu pro poſ-
17 ſeſſoribus, † contra quos interdictum poſſeſſorium
quorum bonorum competit ex ſupradictis; Et quia
licet emanauerit pro Bidullis vti proximioribus: Iu-
dex tamen cognita incidenter proximitate ad effe-
ctum ſolius poſſeſſorij nihil de ea expreſſit in ſenten-
tia, quæ propterea dicitur lata in mero poſſeſſorio
18 ex ipſius tenore, † qui ad iſtum effectum attenditur,
Corn. conſ. 10. *num.* 3 *lib.* 4. *Seraph. dec.* 452. *num.* 2.
19 † Nec dicitur contineret mixturam, ſicut aliquid de
proximioritate, vel aliud expreſſiſſet, quod cum pe-
titorio complicationem haberet in quibus terminis
loquitur *Bald. conſ.* 141. *& conſ.* 331. *lib.* 1. & fuit ſæ-
piſſimè deciſum.

Quod autem bona, de quibus agitur, & quorum
poſſeſſio per Bidullos fuit, vt ſupra, capta ſint illa ea-
dem, quæ in hæreditate Iacobi permanſerunt ſatis
conſtare viſum fuit ex Teſtamento Aui, qui Iaco-
bum hæredem inſtituit, & bona, quæ in eo ſpecifica-
uit conueniunt cum iſtis in pluribus confinibus,
20 † quorum duæ, ſtante maximè Inuentario per Bidul-
los de Anno 1616. facto, ac etiam quod Archangeli,
& litis conſortes eadem bona vti proximiores præ-
tendunt, ſine difficultate ſufficiunt, *iuxt. l. forma in
princ. & ibi gloſ. verb. Vicinos. ff. de cenſib. cum aliis
adduct. per Rot. dec.* 277 *num.* 4. *& dec.* 313. *n.* 2. *in fin.
par.* 1. *recent.*

Præterea fuit etiam per D. ponderatum, quod
quidquid ſit in caſu iſto. An A.C. ritè, & rectè pro-
21 ceſſerit, † ad effectum denegandi manutentionem
Archangelis, & litis conſortibus, ſufficit quod ipſi
poſt lapſum decennium, & vltra ciuilem poſſeſſio-
nem amiſerint, & pro derelicta habuerint ex ſupra-
dictis, &c.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. ROYAS

Bononien. Fideicommiſſi de Blanchis.

Lunæ 14. Ianuarij 1636.

SVMMARIA.

1 *Appellatio ſuſpenſiua denegatur, in ſummariiſſimo manutentionis tam de iure ciuili, quam de iure canonico.*

2 *Attentata dici non poſſunt geſta in executionem ſententiæ, a qua non datur appellatio.*

3 *Statutum Bononiæ ſemel appellare permittit in quocumque poſſeſſorio.*

4 *Limit. in remedio l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. toll.*

5 *Lim. in ſummariiſſimo manutentionis.*

6 *Manutentio eſt quaſi quædam retentio.*

7 *Retentio Facilius datur, quam immiſſio.*

8 *Statutum Bononiæ permittens in poſſeſſorio ſemel appellare eſt laicale, & non comprehendit perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illius fori.*

9 *Statuti Bononiæ confirmatio eſt in forma communi.*

10 *Statuti laicalis confirmatio in forma communi parum, aut nihil operatur reſpectu perſonarum Eccleſiarum, & Eccleſiaſtici fori.*

11 *Inferior non poteſt contra ius diſponere.*

12 *Confirmatio Sedis Apoſtolicæ in forma communi non validat, quod in ſe nullum eſt.*

13 *Statutum iuri communi contrarium à Papa confirmatum poteſt per Legatum declarari, & renocari, quando ad ipſum ius commune reducitur.*

14 *Appellatio non admittitur in ſummariiſſimo poſſeſſorio ex Statuto Curiæ Archiepiſcopalis Bononiæ.*

15 *Ordo iudiciarius ſeruandus eſt iuxta ſtylum, conſuetudinem, & Statutum Fori, vbi cauſa fuit expedita.*

16 *Statutum deferens appellationi eſt ordinatorium.*

17 *Nec trahitur de Foro ad Forum.*

28 *Appellationi ſit locus ex ſententia per cedulam lata. Contrarium num.* 21. *& ſeqq.*

19 *Lim. procedere quoad effectum deuolutiuum, ſecus quoad ſuſpenſiuum.*

21 *Pronuncia per cedulam non alterat iudicium, nec efficit ſententiam appellabilem.*

22 *Appellationis ad effectum ſubſtantia, & natura iudicij inſpici debet, non autem contextura verborum ſententiæ.*

23 *Sententia non dicitur diffinitiua ex verbis; Per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, ſi de ſui natura ſit interlocutoria.*

24 *Sententia in poſſeſſorio, vt appellationem non recipiat, ſatis eſt, vt ex ipſius verbis non colligatur fuiſſe diffinitiuè pronunciatum, & in petitorio ſeruando requiſita iudicij ordinarij.*

Decisio DCXXXIX.

SVper ſucceſſione, & poſſeſſione bo-
norum Comitis Pirri de Blanchis
orta lite, & controuerſia inter Monia-
les S. Mariæ Nouæ d. Pirri hæredes,
& Comites de Blanchis prædicta bo-
na tamquam ſubiecta fideicommiſſo Alexandri ſe-
nioris ad ſe ſpectare prætendentes, fuit per Audito-
rem generalem Legati Bononien. Dominis de Blan-
chis conceſſa immiſſio in præfatis bonis, & per Vi-
carium Archiepiſcopalem pronunciatum, Comites
in poſſeſſione anteriori dictorum bonorum fore ma-
nutenendos, & ad illorum fauorem ſequeſtra reuo-
canda, & alias, prout in ſententia: A qua interpoſita
appellatione per Moniales cauſa in Rota introducta
mihi commiſſa, dubitaui, an geſta per Vicarium Ar-
chiepiſcopalem eſſent attentata, & DD. negatiue
reſponderunt ex eo præcipuè, quod † in iudicio ſum- 1
mariiſſimo manutentionis neque de iure ciuili da-
tur appellatio ſuſpenſiua, *l. unica. C. ſi de moment. poſſ.
vbi communiter Doctores*, neque de iure Canonico,
cap. fin. §. de poſſeſſione 2. *q.* 6. *late Menoch. de retin.
rem. vlt. num.* 48. *& ſeqq. Scacc. de appellat. quæſt.* 17.
lim. 6. *membr.* 2. *num.* 1. *Seraph. dec.* 1145. *num.* 1. *Ca-
ual. dec.* 88. *num.* 2. *Rot. dec.* 287. *n.* 7. *par.* 2. *recent. &
confirmatur ex Conſtitutione bo. me. Cardinalis Iu-
ſtiniani olim Bononiæ Legati*, quæ expreſsè prohi-
bet appellationem à ſententiis in ſummariiſſimo
poſſeſſorio latis; Vnde † geſta in executionem ſen- 2
tentiæ

tentiæ Vicarij prohibita appellatione dici atten-
tata non valent, *Pariſ. conſ. 108. num. 21. lib. 1. Rolan.
conſ. 77. num. 20. lib. 2. Lancell. de attent. cap. 12. li-
mit. 25. à num. 1. vſque 10. Cardin. Caualer. dec. 42.
num. 4.*

Non obſtat Statutum Bononien. ſub rubrica de
3 appellat. §. præterea. diſponens, quod † in quocum-
que poſſeſſorio ſemel liceat appellare: Etenim fuit
reſponſum, quod, cum Comites fuerint immiſſi in
poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, per Au-
ditorem generalem Legati Bononien. *ex remedio l.*
4 *fin. C. de edict. Diu. Adrian. toll.* † quo caſu prædicti
Statuti diſpoſitio non ſuffragatur, *ex traditis per Me-
noch. de Adipiſc. remed. 4. num. 833. & ſeq. Scacc. de ap-
pell. q. 17. lim. 6. memb. 4. num. 23. & fuit reſolutum in
Bononien. fideicommiſſi de Manzolis 16. Aprilis 1627.
coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, & in Bono-
nien. Bonorum de Barzellinis 20. Nouembris 1634.*
5 *coram D. R. P. meo Buccabella.* † Minùs poſſit ha-
bere locum illius diſpoſitio in ſummariiſſimo ma-
6 nutentionis, † cum ſit quaſi quædam retentio, *l. 1.*
7 *ff. vti poſſid. §. retinendæ. Inſtit. de interd.* † quæ fa-
cilius datur, quam immiſſio, *ex Surd. conſ. 253. n. 22.
Guidop. dec. 60. num. 4. Rot. dec. 295. num. 1. & 2. par. 2.
diuerſ.*

8 Vlterius fuit reſponſum, † dictum Statutum tan-
quam laicale nullo modo poſſe extendi, vt compre-
hendat perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illius fori
ex defectu poteſtatis ſtatuentium, *cap. cum Eccleſia B.
Mariæ vbi notant omnes de conſtitut.* Et licet appona-
9 tur, quod ſit confirmatum à Sede Apoſtolica, † cum
tamen talis confirmatio ſit in forma communi, *vt
fuit reſolutum in Bononien. ſucceſſionis 9. Decembris*
10 *1632. coram bon. me. Vbaldo,* † parum, aut nil ope-
ratur, *c. quia diuerſitatem. vbi Abb. num. 9. de conceſſ.
præb. Caſſad. deciſ. vnic. de confirmat. vt. l. vel inutil. Rot.
in Ferrarien. de Taſſonis 14. Iunij 1621. coram Vbaldo
Seniore,* ideoque cum d. Statutum tanquam à Po-
pulo conditum Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecto
11 non poteſt ſubſiſtere, † cum inferior non poſſit
contra ius diſponere, *l. ille, à quo. §. tempeſtiuum. ff. ad
trebell. l. nam Magiſtratus. ff. de arbitr.* Hinc eſt, quod
de illo non curandum, etiam quod ſit confirmatum
12 in forma communi, † quia confirmatio non validat,
quod in ſe nullum eſt, *Molin. & ab eo citati lib. 2. de
Hiſpan. primog. cap. 7. num. 7.*

Tandem fuit reſponſum, prædictum Statutum
per poſteriorem conſtitutionem Cardinalis Iuſtinia-
13 ni fuiſſe ſublatum, cum † Statutum iuri communi
contrarium, licèt à Papa confirmatum, ne dum per
Cardinalem Legatum declarari (quando tamen re-
ducitur ad ius commune) ſed etiam reuocari valeat,
*Felyn. in c. quæ in Eccleſiarum num. 5. verſ. an declara-
tionem. de conſtit. Iaſ. in l. omnino num. 10. C. de teſta-
ment. Mareſcott. var. cap. 38. num. 4. lib. 2. Villadiego
de Legat. q. 10. num. 13.* in omnem caſum difficulta-
tem tolli ex Statuto particulari Curiæ Archiepiſco-
14 palis, *quod datur in Summario Comitum num. 8.* † diſ-
ponente, quod à decretis ſeu ſententiis in ſummariiſ-
15 ſimo poſſeſſorio non admittatur appellatio, † quod
attendi debet, cum ſententia fuerit lata à Vicario
Archiepiſcopi, ſemper enim ordo iudiciarius ſeruan-
dus eſt iuxta ſtylum, & conſuetudinem fori, vbi cau-
ſa fuit expedita, *iuxta doctrinam Bart. in l. conſuetu-
dinis. num. 39. C. quæ ſit long. conſuet. Vant. de nullit.
ex defect. proceſſ. num. 57. Caualer. dec. 553. num. 5.
Seraph. dec. 1493. num. 2. Rot. poſt. 2. vol. conſ. Farin.
dec. 305. ſub num. 82.* non autem Statutum laicorum
16 deferens appellationi, † quod, cum ſit ordinato-
rium, *Rot. dec. 452. num. 6. par. 1. & dec. 330. ſub num.
4. par. 2. diuerſ. cum aliis in prallegata Bononien. de*
17 *Manzolis,* † non trahitur de foro ad forum, *vt fuit
dictum in d. Bononien. de Barzellinis coram D. meo
Buccabella, & ſæpe in aliis.*

Nec facit, quod ſententia Vicarij lata ſit per ce-
dulam, & ſic appellationi locus ſit, *Rot. dec. 183. n. 4.* 18
& dec. 187. n. 17. par. 2. recent. quoniam † vltra quod 19
in hoc iudicio nil refert, *per tex. in d. l. vnic. ibi,* ſen-
tentia ſortitur effectum. *C. ſi de momen. poſſ. cap. fin.
§. ſi de poſſeſſione. 2. q. 6. ibi,* lata ſententia ſortiatur ef-
fectum; quoniam † ad intelligendum eſt ad ef- 20
fectum deuolutiuum dumtaxat, non autem ſuſpen-
ſiuum, *vt declarat Lancell. de attent. par. 2. cap. 12.
lim. 25. num. 1. & firmauit Rota apud Caualer. deciſ. 42.
& in Aſſiſien. Bonorum 27. Iunij 1627. coram Cardi-
nali Virili* reſpondetur, quod † per ſolam cedulam 21
non alteratur iudicium, nec ſententia ſit appellabilis,
*ex latè deductis coram R. P. D. meo Epiſcopo Vrgellen. in
Firmana Penſionis 23. Ianuarij 1627. regiſtrata apud
Modern. de iur. patron. dec. 94. vbi ſub num. 31.* quod
† ſubſtantia, & natura iudicij, non autem contextura 22
verborum inſpici debet, *& in propoſito bene Felyn. in
c. ſignificante. num. 6. verſ. ſimiliter. de reſcript.* docet,
licet Iudex dicat, per hanc noſtram diffinitiuam ſen- 23
tentiam, non ex eo dicitur ſententia diffinitiua, ſi ſui
natura eſt interlocutoria, *quem ſequuntur Crauett.
conſ. 186. num. 5. Magon. dec. Lucen. 18. num. 28. & ſeq.*
† ſatis enim eſt, quod ex verbis ſententiæ non colli- 24
gatur fuiſſe diffinitiue pronunciatum & in petitorio
ſeruando requiſita iudicij ordinarij *vt materiam diſtin-
guendo reſpondit Rota apud Benin. dec. 79. per tot. &
apud Seraph. dec. 1259. num. 3.*

Ex quibus non cõſtare de attentatis vtraque par-
te informante cenſuerunt Domini.

R. P. D. VEROSPIO

CESENATEN. BONORVM.

Veneris 10. Decembris 1632.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur anteriori poſſeſſori.*
2 *Poſſeſſio de tempore motæ litis probatur ex conceſſa immiſſione, partis confeſſione.*
3 *Poſſeſſor eſt manutenendus.*
4 *Iudex rite, & rectè procedens priuat poſſeſſione.*
5 *Mandatum habens de manutenendo reputandus eſt verus poſſeſſor.*
6 *Defuncti poſſeſſionis probatio de tempore mortis requiritur ad effectum vt ſit locus interdicto, Quorum bonorum, vel cuicumque alteri remedio adipiſcendæ.*
8 *Diuiſionis inſtrumentum an probet poſſeſſionem, & num. ſeqq.*
9 *Venditio ſeu quicumque alius contractus aptus ad transferendum dominium non infert ad poſſeſſionem.*
10 *Poſſeſſio eſt quid facti.*
11 *Poſſeſſio ſemel acquiſita probari debet, vt ſit locus continuationis præſumptioni.*
12 *Præſumptio continuationis poſſeſſionis admittitur, vbi allegatur à poſſidente, vel ſucceſſore.*
13 *Deſcriptio facta in Cataſtro an probet poſſeſſionem.*
14 *Scriptura priuat negata, & non recognita non probat.*
15 *Verba, quæ præſupponunt, non diſponunt.*
16 *Confeſſio Curatoris iudicialis præiudicat.*
17 *Decl. vt in facto alieno ſola non probet, niſi concurrant adminiculæ.*

18 *Ex*

18 *Extende declarationem, præſertim ſi contra confeſſionem demur obiecta, vt quia fuerit ſpontanea, abſque neceſſitate, & iuſſu Iudicis, quæ æquiparatur extraiudiciali.*

DECISIO DCXL.

A Crum fuit in hoc dubio ſuper confirmatione mandati de manutenendo, quod conceſſum fuit fratribus de Innocentiis contra Hieronymum Sanctacrucium poſt immiſſionem, quam iidem obtinuerant auctoritate Iudicis in poſſeſſione quartæ partis hæreditatis, & bonorum Franciſcæ. Quia, conceſſione eiuſdem mandati appellatum fuiſſet ex parte Hieronymi Sancta Crucij, cauſa huius appellationis commiſſa mihi fuerat ex reſcripto Signaturæ cum facultate manutenendi quem de iure. Quod dubium cum hodie per me proponeretur,
1 Domini † propter anteriorem eiuſdem Hieronymi
2 poſſeſſionem, & † quæ viſa fuit probari de tempore litis motæ tam ex ipſo decreto immiſſionis, quam ex confeſſione eorumdem fratrum de Innocentiis, illi reſponderunt debitam eſſe hanc manutentio-
3 nem, † cum in eadem ſua poſſeſſione conſeruari deberet propter rationem, quæ ponitur, *in l. 1. §. huius interdicti. ff. vti poſſid. & in §. retinendæ. Inſtit. de interd. Bart. in l. ait Prætor. §. quod ait num. 2. & 14. ff. eod. tit. vti poſſid.*

4 Etenim quamuis † eadem poſſeſſione potuiſſet Hyeronimus priuari a Iudice, qui rite, & recte pro-
5 ceſſiſſet, & † poſt mandatum de manutenendo, quod ab eodem Iudice obtinuerunt fratres de Innocentiis, ipſi reputari deberent veri poſſeſſores iuxta
6 aliam iuris regulam, † de qua, *in l. iuſte poſſider. ff. de acq. poſſ.* Immo, quamuis contra iuſtitiam d. decreti, quo eadem immiſſio conceſſa fuit, nihil viſum fuerit DD. quod opponi poſſet, cum pluribus deciſionibus firmatum fuiſſet, quod eam portionem, & ratam quartæ partis ex quinque habere debebant iidem fratres, & hæredes Franciſcæ ex perſona quatuor illius filiarum, quarum ipſi ſucceſſores erant, non tamen poterat ſuſtineri executio d. decreti immiſſionis, & factum Executoris, quæ fuerunt confirmata in mandato de manutenendo, quod poſtea dd. fratribus conceſſum fuit, cum neque probatum fuiſſet tunc, cum d. immiſſio conceſſa fuit, neque ex probationibus, quæ hodie datæ fuerunt, conſtaret, quod eadem bona, ſuper quibus fuit facta executio,
7 poſſediſſet Franciſca mortis ſuæ tempore, † vt ſaltem hanc illius poſſeſſionem probare tenebantur, vt poſſet eſſe locus interdicto. Quorum bonorum, ſiue cuiuſcunque alteri remedio adipiſcendæ, *vt notatur in l. 1. C. quor. bon. & in §. adipiſcendæ. Inſtit. de interd. Gab. conſ. 31 num. 5. lib. 1. & conſ. 44. num. 3 lib. 2. Pereg. de fideicom. art. 44. num. 6. & art. 48. num. 55. Rot. dec. 237. num. 1. par. 1. recent.*

Et examinatis omnibus probationibus, quæ ſuper
8 eadem poſſeſſione datæ fuerunt, † nihil viſum fuit concludi ex inſtrumento diuiſionis, quod primo loco proponebatur. Quia, quando etiam ex eo inſtrumento probata dici poſſet poſſeſſio Camillæ matris Franciſcæ, cum qua facta fuit eadem diuiſio, & inſtrumentum, quod negat, *idem Peregr. d. art. 44. num 36,*
9 cum † ex venditione, aut quocumque alio contractu, qui rei dominium transferre aptus per ſe ſit, non
10 bene inferatur ad acquiſitionem poſſeſſionis; † quæ eſt quid facti, *vt habetur in l. ſi pater tuus. C. de act. empt. & not. in his terminis Mandel. adduct. ab eodem Peregr. conſ. 6. num. 10.* non tamen poterat inde inferri ad poſſeſſionem Franciſcæ: dum eidem tamquam excluſæ per ſtatutum non ſatis erat, quod ſuæ matris ſe hæredem diceret ab inteſtato, vt propterea probare debuiſſet, & teſtamentum eiuſdem matris, & quod in vim eiuſdem teſtamenti ea bona ſaltem
ſemel poſſediſſet, † vt intrare poſſet præſumptio 11
continuationis eiuſdem poſſeſſionis, † cum & illa 12
quoque admittatur, vbicumque allegetur vel ab ipſo poſſidente, vel eius ſucceſſore, *vt notatur in l. ſiue poſſidetis C. de probat. & per gl. in l. non ignorabit. C. ad exhib. Alciat. reg. præſumpt. 21. num. 5. Peregr. d. art. 44. num. 16. Menoch. de præſumpt. præſumpt. 64. num. 117. lib. 6. Rip. in cap. cum Eccleſia Sutrina n. 23. de cauſ. poſſ. & propr.*

Eiuſdem qualitatis erat probatio, quæ deſumebatur ex Cataſtro Terræ Febriani, in quo dicebantur deſcripta ea bona tamquam poſſeſſa per Hierony-
mum, qui fuit vir eiuſdem Camillæ, † cum ex ea 13
Hieronymi poſſeſſione non poſſet inferri ad poſſeſſionem ſiue eiuſdem Camillæ, ſiue Franciſcæ illius filiæ, quando etiam ea probatio, quæ oriebatur ex dicta deſcriptione facta in Cataſtro dici poſſet concludens in præiudicium Hieronymi filij Ludouici, à quo vendicantur eadem bona, & qui in eadem deſcriptione neque interuenit, neque illi conſenſit, vt illam talem eſſe negat, *Bald. in l. quidam num. 8. ff de cond. inſtit. Alex. conſ. 10. n. 5. lib. 4. Pariſ. qui de communi atteſtatur, conſ. 104 num. 169. lib. 1. Maſcard. de probat. concluſ. 273. num. 2.*

Afferebantur tertio loco ad probationem eiuſdem poſſeſſionis plures Epiſtolæ, in quibus hanc poſſeſſionem Franciſcæ viſus fuerat confeſſus fuiſſe ipſemet Hieronymus. Sed neque poterat in dd. litteris
aliquod fundamentum fieri, non ſolum † quia ne- 14
gabat idem Hieronymus illas vnquam fuiſſe à ſe ſcriptas, & quod tales eſſent non poterat dici probatum, dum nunquam fuerunt recognitæ, *l. publica. ff. de poſſ. § ſi quis igitur. auth. de inſtr. caut. & fid. & not. Bart. in l. admonendi. num. 26. Rip. num. 107. ff. de iur. iur. Oldrad. conſ. 227. num. 6.* Sed quia neque aliqua probatio ex dd. litteris reſultare videbatur, cum, licet fuiſſet in illis præmiſſum, quod hæc eadem bona, ſuper quibus facta fuit executio, ipſe Hieronymus daturus eſſet fratribus de Innocentiis ex cauſa iuris, quod iidem prætendebant ſuper hæreditate Franciſcæ, quod tamen ad eamdem hæreditatem pertinerent ea bona, non apparebat, quod ſcriptum fuiſſet in dd. litteris, immo in earum vna legebatur adiecta ea etiam conditio, quatenus ſcilicet id pro-
baretur, vt d. bona fuiſſent ipſius Franciſcæ, † qui- 15
bus verbis non poterat dici inducta aliqua diſpoſitio, cum ſolum ſupponerent hoc idem, de quo hodie dubitatur, *ex not. per Felin. in c. Sedis. poſſ. num. 5. col. 2. de reſcript. Rot. dec. 23. de procurat. in antiq. & deciſ. 108. num. 3 par. 1. diuerſor. Sard. dec. 155. num. 8.*

Demum neque viſum fuit Dominis dici poſſe probatam eamdem poſſeſſionem ex confeſſione Curatoris, qui datus fuit hæreditati Ludouici viri Franciſcæ, cum eiuſdem Ludouici, cuius filius
erat, ſe hæredem negaſſet ipſe Hieronymus † li- 16
cet enim eadem confeſſio potuerit ipſi Hieronymo præiudicare tamquam ea, quæ emanauerat in vim contentioſæ iuriſdictionis, *l. quoties §. ſicut. in fin. ff. de administrat. tut. gl. in l. certum 6. §. ſed an & ipſos, & ibi Bart. num. 2. & DD. communiter ff de confeſſ. Abb. in cap. vlt. num. 10. extra eod. tit.* tamen
† quia erat eadem confeſſio circa factum alienum 17
de quo aliter non conſtabat, non viſum fuit Dominis, quod eidem ſoli confeſſioni ſtari poſſet, cum ſaltem dari debuiſſent alia adminicula, quibus eadem poſſeſſio probaretur, vt etiam in confeſſione iudiciali, *tenuit Rota coram Greg. dec. 506. num 8.*

† præ

18 † præſertim cum contra eamdem confeſſionem plu-
ra obiicerentur, & in ſpecie, quod ſine aliqua ne-
ceſſitate, & nulla præcedente monitione, aut iuſſu
Iudicis, ſed ſponte eadem confeſſio proceſſerit, qun
caſu idem iudicari debet de ea confeſſione, quod
de confeſſione extraiudiciali, *vt docet Bald. in l. vnic. num. 3. Cyn. num. 18. in fin. C. de confeſſ. Bart. in d. l. ſi certum. eod. num. 2. ff. eodait. Pariſ. conſ. 115. num. 21. lib. 1.*

Et ita, &c.

CARDINALI SACRATO

PARMEN. PAROCHIALIS.

Lunæ 22. Iunij 1620.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur ex confeſſione partis in precibus.*
2 *Iudex nulliter procedens non priuat poſſeſſione.*
4 *Manutentio debetur ei, qui non habuit ſe pro ſpoliato, ſed ciuilem poſſeſſionem animo retinuit pro recuperatione naturalis.*
4 *Executor mixtus quando datus dicatur.*
5 *Executor mixtus aſſumere tenetur partes Iudicis, & ab eius ſententia datur appellatio, & n. 8.*
6 *Executioni non eſt locus, vbi datur appellatio.*
7 *Clauſula, Contradictores, &c. appellatione poſtpoſita, &c. intelligitur de contradictoribus de facto, non de contradictoribus de iure.*
8 *Contradictor de iure, non de facto dicitur, vbi ſententia ſuſpenſa fuit per appellationem.*
9 *Excommunicatus non auditur ſuper manutentione, niſi obtenta abſolutione, & num. 11.*
10 *Excommunicatio non operatur poſſeſſionis amiſſionem.*
11 *Excommunicatus ob non ſolutionem penſionis non abſoluitur niſi præuia ſatisfactione.*
13 *Decl. procedere ſi cenſura lata fuerint in Curia, ſecus ſi extra Curiam, quia tunc indifferenter Rota dat abſolutionem abſque cauſa cognitione ad effectum agendi.*
14 *Excommunicationis exceptio non impedit petitionem reuocationis attentatorum.*
15 *Iudex in attentatorum reuocatione procedit potius ad vindictam læſæ maieſtatis iudicij, quam ad commodum partis petentis reuocationem.*
16 *Attentatorum remedium eſt magis fauorabile quocunque alio remedio.*
17 *Et in illis plerunque attenditur æquitas potius Iudicantis, quam odium excommunicati.*
18 *Irregularem amittere poſſeſſionem non reperitur iure cautum.*

DECISIO DCXLI.

Dixerunt Domini, Ioanni Mariæ dandum
eſſe manutentionem in Parochiali de
1 qua agitur, quia † de eius poſſeſſione
conſtat ex confeſſione Angeli in ſuis lit-
teris, *ad l. cum precum. C. de lib. cauſ.*

Et non obſtat immiſſio data per Iudicem Angelo,
2 quia, † cum nulliter proceſſerit, non potuit priuare
Ioannem Mariam ſua anteriori poſſeſſione, *Abb. in cap. conquerente. num. 7. & 8. de reſtit. ſpoliat. Rip. in l. naturali §. nihil commune. num. 61. ff. de acq. poſſ. Rot. dec. 802. ſub num. 7. verſ. quia pro reſponſione.*
3 *par. 1. diuerſ.* ideoque, † cum ipſe Ioannes Maria
non habuerit ſe pro ſpoliato, poteſt ratione ciuilis,
quam retinuit animo, intentare manutentionem
reſpectu naturalis, *vt ſæpiſſimè fuit deciſum in Rota,*
quod autem Iudex nulliter proceſſerit, patet, quia
† fuit datus executor litterarum Apoſtolicarum mix- 4
tus, tum quia clauſula, Vocatis vocandis, quæ im-
portat mixturam, *Felyn. in cap. audum num 23. verſ. fallit primo de præſump. Rot. dec. 12. de offic. deleg. in nou. Seraph. dec. 1056. num. 2.* tum quia erat datus in
forma Dignum, &c. nempe per clauſulam, ſi per di-
ligentem examinationem, &c. Executor autem
taliter datus dicitur mixtus, *iuxta dec. 202. par. 1. di-*
uerſ. in princ. † ex hoc, quod eſſet mixtus, dixerunt 5
ſequi, quod teneretur aſſumere partes Iudicis, quod
ab illius executione daretur appellatio, *vt in cauſa Panormitana Archidiaconatus die 15. Iunij 1590. co-*
ram bo. me. Penia. † quod ſi dabatur appellatio, non 6
potuit poſt interpoſitam appellationem a Ioanne
Maria deuenire ad executionem, prout deuenit,
cap. non ſolum. de appellat. in 6. cum vulg. Et non
obſtat clauſula, *Contradictores, &c. appellatione poſt-*
poſita, &c. quia † illa clauſula intelligitur de contra- 7
dictoribus de facto, non autem de contradictori-
bus de iure, *vt in d. Panormitana Archidiaconatus die 15. Iunij 1590. coram bo. me. Penia.* In pro-
poſito autem caſu † ſtante quod cauſa ea prædi- 8
ctis erat appellabilis, Ioannes Maria non fuit con-
tradictor de facto, ſed de iure, quia ſententia erat
ſuſpenſa per appellationem, & ſic non motabatur
executionem.

Non obſtat, † quod Ioannes Maria fuerit excom- 9
municatus, ideoque non poſſit intentare remedium
manutentionis, quia, † ſi hoc deducitur ad effectum 10
vt ex hoc amiſerit ſuam poſſeſſionem, hoc nullo
iure cauetur, † ſi vero ad effectum, vt ſibi denegetur 11
audientia, ipſe iam obtinuit abſolutionem ad effe-
ctum agendi.

Nec facit, quod ipſe fuerit excommunicatus ob
non ſolutionem penſionis, † quo caſu quis non ab- 12
ſoluatur niſi præuia ſatisfactione, *ex deciſ. 263. num. 3. lib. 3. par. 3. diuerſ.* quia † illa concluſio procedit, 13
quando cenſuræ fuerint latæ in Curia, *vt explicat Tholomans deciſ. 188. lib. 3. eadem par. 3. diuerſ.* & ratio
differentiæ eſt, quia à Cenſuris latis extra Curiam
Rota indifferenter, & abſque cauſæ cognitione dat
abſolutionem ad effectum audientiæ, iuxta noto-
rium ſtylum Tribunalis.

Addebatur, quod † exceptio excommunicatio- 14
nis non impedit petitionem reuocationis attentato-
rum, *Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. num. 68. & 87. verſ. optimo intellige. ff. de acq. poſſ. Dec. in cap. ex parte. il 2. num. 24. de reſcript. & conſ. 200. num. 3. Lancell. de attent. par. 2. cap. 12. ampl. 13. & par. 3. cap. 24. q. 3. num. 10. Menoch. de recuper. remed. 17. num. 31. verſ. quæro tertio. Add. ad dec. 2. num. 3. verſ. tertia differentia eſt. de reſtitut. ſpoliat. in nou. & fuit deciſum in cauſa Abulen. Capellaniæ 5. Iunij 1598. coram bon. me. Gypſio.*
Fortè quia † Iudex videtur potius procedere ad vin- 15
dictam læſæ maieſtatis iudicij, quam ad commodum
partis petentis reuocationem. † remedium enim at- 16
tentatorum eſt magis fauorabile quocumque alio
remedio, *Dec. in d. c. ex par. il 2. num. 22. in fin. reſcript.*
& † in illis plerunque attenditur potius æquitas iu- 17
dicantis, quam odium excommunicati, *c. cum inter. de except.*

Quæ dicebantur de prætenſa irregularitate ob
celebrationem in excommunicatione, viſa fuerunt
non facere ad rem quia † non reperitur iure cau- 18
tum, quod irregularis amittat poſſeſſionem ſui bene-
ficij, &c.

EMINEN

EMINENTISSIMO DOMINO
Cardinali Veroſpio

ROMANA ANNVÆ PRÆSTATIONIS.

Mercurij 4. Iulij 1618.

SVMMARIA.

1 *Fructibus Hæreditatis diminutis datur mandatum de manutenendo pro rata diminutionis, ita vt omnes pro rata damnum ſentiant.*
2 *Exceptio in continenti probata in manutentione non reiicitur.*
3 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij vltra vires hæreditarias non tenetur.*
4 *Manuteneri quis non poteſt in quaſi poſſeſſione à ſe ipſo exigendi.*
5 *Nemo exiſtit ſui ipſius creditor, & debitor.*
6 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij non confundit proprium creditum ſibique ſoluere valet.*
7 *Liber Congregationis fideliter tentus ab illius Camerario probat quaſi poſſeſſionem exigendi ad ipſius fauorem iunctis adminiculis, & pro adminiculo in manutentione deſeruit titulus.*

DECISIO DCXLII.

DOmina Fuluia Sfortia, dum viueret, donauit inter viuos annuum cenſum ſcutorum mille ſeptingentorum vigintiocto Congregationi Sanctæ Mariæ in Vallicella cum onere quolibet anno pluribus locis Piis, & aliis perſonis diuerſas pecuniarum ſummas erogandi, pro qua tamen cura, & onere ipſi conceſſit, & in primis, vt annua ſcuta ducenta perciperet: Cuius donationis, & hæreditatis occaſione dicta Congregatio varias coacta fuit lites ſubire, & præſertim cum D. Duce Sfortia, cui mediante ſententia, & mandato Rotali ſcuta 4456. perſoluit. Vnde fructibus hæreditariis, & donationis hac de cauſa diminutis Congregatio prætendebat non integrè donatariis ſatisfacere. Qui ex aduerſo pro totius ſummæ exactione mandatum petebant de manutenendo. Quare dubio per me hodie propoſito
1 Rota cenſuit † omnibus pro rata diminutionis dandum eſſe mandatum de manutenendo. Quia, cum huius hæreditatis fructus diminuti reperiantur, omnes debent pro ſua rata damnum pati, *l. & ſi contra. in fin. ff. de vulg. & pupill. & l. fin. ad fin. ff. de leg. 3. & vtrobique gl. & DD.*

Nec valet dicere talis diminutionis exceptionem altiorem indaginem requirere, & ſic ad petitorium eſſe reiiciendum, ſatis enim ex iuribus pro parte Congregationis exhibitis de huiuſmodi conſtat diminutione, † quæ cum in continenti fuerit probata,
2 in hoc iudicio venit admittenda, *Menoch. de adipiſc. remed. 4. num. 730. & 712.*

Non obſtat, Congregationem eſſe D. Fuluiæ hæredem. Nam † ſtante beneficio legis, & inuentarij
3 quo d. hæreditatem adiuit, vltra vires hæreditarias ipſa non tenetur, *l. fin. §. & ſi præfatam. C. de iur. delib. gl. in §. ſi vero non fuerit. in auth. de hæred. & falcid. Crot.*
4 *conſ. 107. Grat. conſ. 9. num. 68. Soc. iun. conſ. 134. n. 3. lib. 4. Beroi. conſ. 149. num. 5. lib. 2.*

5 Non obſtat, † manuteneri non poſſe Congregationem in quaſi poſſeſſione à ſe ipſa exigendi, cum † nemo ſui creditor, & debitor exiſtat: Quia ſtante
6 d. legis, & inuentarij beneficio † perſonæ non confunduntur, & quiſque ſibi ſoluere valet, *Bald. in l. fin. §. in computatione. num. 3. Iaſ. num. 7. C. de iur. delib. Surd. dec. 310. num. 12. Pariſ. conſ. 69. num. 161. lib. 1. Rol. de inuent. par. 4. verſ. decima vtilitas.*

Quo vero ad quaſi poſſeſſionem omnium de tempore motæ litis exigendi ſatis apparet ex pluribus ſolutionibus factis a Congregatione donatarij, cuius donationis vigore ſibi pariter eadem Congregatio ſoluit, vt ex pluribus libris conſtat à dictæ Congregationis Camerario fideliter tentis, † qui 7
pro ipſa bene probant iunctis adminiculis, *Aym. conſ. 136 num. 6. & 11. & de antiq. temp. par. 5. verſ. quod in libro. num. 12. & fuit dictum in Romana Canonis S. Euſtachij 5. Iulij 1609. coram R. P. Domino meo Caualerio.*

Adminicula vero patent ex ipſa donatione Congregationi facta de percipiendis quolibet anno ſcutis ducentis, quod tamen iſto iudicio ſufficit, *Rot. dec. 196. num. 4. par. 5. diuerſ. & fuit d. in Valentina Penſionis 23. Iunij 1617. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Ex quibus deciſum fuit omnibus donatariis eſſe dandam modo prædicto manutentionem, &c.

R. P. D. GHISLERIO

ANXIMANA CENSVS.

Lunæ 10. Martij 1636.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum probat poſſeſſionem.*
2 *Poſſidens authore Prætore dicitur iuſte poſſidere, niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententia ita clarè doceatur, vt nulla tergiuerſatione defendi poſſit.*
3 *Manutentio non datur ei, qui paſſus fuit immiſſionem ex ſententia iuſta, & valida.*
4 *Iudex ritè procedens priuat poſſeſſione per immiſſionem etiam ſine expulſione.*
5 *Lauretani ſunt ſubiecti Gubernatori Laureti, non Gubernatori Marchiæ. Lim. vt num. 7.*
6 *Actio realis dirigenda eſt contra bona.*
7 *Iudex loci ſituationis bonorum competens eſt in actione reali priuilegiis perſonalibus non obſtantibus.*
8 *Comparens ſimpliciter non poteſt poſtea excipere de defectu iuriſdictionis, ad quam ſufficit conſenſus etiam tacitus.*
9 *Declaratoria opponens non dicitur in iuriſdictionem conſentire.*
10 *Decl. ſi tamen repetatur in ſubſequentibus actibus præiudicialibus, ſecus econtra.*
11 *Iuriſdictio prorogari non poteſt in præiudicium Iudicis competentis, ſed in præiudicium ſolius conſentientis.*
12 *Iuriſdictione prorogata non poteſt prorogans maxima poſt ſententiam, dare de illius defectu.*
13 *Exempti prorogare poſſunt iuriſdictionem Iudicis cui alias circumſcripta exemptione, ſubiecti erant.*
14 *Poſſeſſor præſumitur etiam fructus percepiſſe non docto de aliquo legitimo impedimento.*
15 *Immiſſio in vim ſaluiani exceſſiua dicitur nulla in totum.*
16 *Inſtrumentalis poſſeſſio non facit præſumere fructuum perceptionem, niſi probetur realis, & actualis.*
17 *Immiſſione effectum non habente remanent ſalua primæua iura.*

18 *Te*

18 *Teſtes ad perpetuam rei memoriam examinati lite pendente abſque iuriſdictione, & partis citatione probant, nec probant, nec faciunt adminiculum.*

19 *Depoſitio prima præualet in teſte, & eo magis ſi ſit adminiculata.*

20 *Exceſſus eſt iuſtificandus ad effectum impediendi manutentionem poſſidentis Iudicis authoritate.*

21 *Et ab allegante concludenter probandus.*

22 *Nec regulariter præſumitur.*

23 *Saluianum non competit contra habentem anteriorem hypothecam.*

24 *Dos materna matrimonio ſoluto redit ad filios.*

25 *Retentio non datur niſi creditori, & talis non eſt qui effectus eſt debitor.*

26 *Creditum poſterius non impedit immiſſionem creditori hipothecarij anterioris.*

27 *Retentio competens opponi poteſt, quando eſt excluſiua iuris agentis, vbi limit.*

28 *Iudex iuſte dicitur proceſſiſſe, & non ſpoliatiue, vbi ſententia non eſt iniuſta ex eiſdem.*

29 *Iudex dicitur ſpoliaſſe, quando notoriè conſtat de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ.*

39 *Notorietas ex eiſdem eſt diſcutienda, non ex nouiter deductis.*

31 *Executiuum iudicium non impeditur per poſſibilitatem iuris deducendi, ſed ex deductis, & probatis.*

32 *Hypotheca tacita pro dote an oriatur à die promiſſionis, vel à die matrimonij, eſt dubium.*

33 *Mulieri competit actio ad loca montium in dotem promiſſa, & viro non conſignata.*

34 *Maritus, illuſque hæredes reſtituere non tenentur dotem, quam non habuerunt.*

35 *Credita in dotem æſtimata promiſſa debent expreſſe in ſolutum tradi, vt conſignata cenſeantur.*

36 *Confeſſio de recepto non probat dotis ſolutionem etiam quod præcedat promiſſio, præſertim in ære alieno grauato, in præiudicium creditorum & num. 37. & 38.*

38 *Referenti non creditur niſi conſtito de relato.*

39 *Inſtrumentum in forma non probanti non probat.*

40 *Fructus ex re viri percepti minuunt ſortem dotis, & creditum efficitur illiquidum, niſi denuo liquidetur, & num. 41.*

41 *Creditum liquidum redditur ex confeſſione partis, vel ex re iudicata.*

43 *Mandatum relaxatum per contradictas nemine contradicente non præiudicat creditoribus de eo tempore hypothecam habentibus.*

44 *Solemnitates Conſtitutionis Marchiæ requiruntur etiam in contractibus minorum forenſium. Decl. vt num. 49.*

45 *Minor ſolum, ſeu illius hæres dat de nullitate ipſius contractus, non alius.*

46 *Minoritas non probatur ex fide Cancellarij, ſed ex libro Baptiſmatis, & particula extracta à Parocho, vel alio de eius mandato.*

37 *Ratificatio inducitur ex lapſu quinquennij poſt maiorem ætatem, vel ſolutione.*

48 *Ignorantia non admittitur poſt maiorem ætatem circa contractum, quo illam allegans interuenit.*

DECISIO DCXLIII.

DOminus Camillus Rinuccinus creditor Simonis Gentiloni ratione fructuum cenſus ad ſui fauorem impoſiti in ſorte ſcutorum 4200. ſuper tenuta di Monte Poleſco, probatis extremis neceſſariis in Saluiano, obtinuit à Locum tenente Gubernatoris Marchiæ contra Capitaneum Philippum, & Hieronymum eius filium de Riccardis detentores ſupradictæ tenutæ immitti in poſſeſſionem donec fuerit ſatisfactus de fructibus eiuſdem cenſus decurſis, & in futurum decurrendis, & deuoluta cauſa per appellationem in Curia coram A.C. dictis de Riccardis fuit conceſſum Mandatum de manutenendo a quo interpoſita appellatione, & commiſſa cauſa in Rota, propoſitoque dubio, Cui eſſet dandum mandatum de manutenendo, ad fauorem D. Rinuccini fuit reſolutum.

Ratio reſolutionis fuit, quia † ex Inſtrumento pu- 1
blico conſtat de illius poſſeſſione accepta vigore di-
ctæ ſententiæ in Saluiano latæ, & † cum ipſe Autho- 2
re Prætore cœperit poſſeſſionem, iuſte poſſidere
cenſetur, niſi de nullitate, & iniuſtitia ſententiæ ità
clarè doceatur, vt nulla tergiuerſatione defendi poſ-
ſit. *Abb. in cap. cum cauſam. num 4 verſ. ſecus ſi de offic.
deleg. Aymon. conſ. 5. num. 8. & conſ. 302. num. 2. in prin-
cipio Rota coram Cardinali Seraphino dec. 616. num. 8.
& 9. in Romana de Bombellis 31. Maij 1613. coram
bo. me. Cardinali Sacrato. in Romana melioramentorum
9. Decembris 1616. coram bo. me. Vbaldo. in Romana
vineæ 7. Februarij 1620. coram bo. mem. Archiepiſ-
copo Dunozetto, & in Rauenaten. Saluiani 26. Maij
1634. coram me.* Vnde † Riccardi, contra quos fuit 3
lata ſententia iuſta, & valida, non poſſunt prætende-
re manutentionem, licet conſtaret de illorum poſ-
ſeſſione, quia † Iudex, ritè procedens, priuat poſſeſ- 4
ſione per immiſſionem ſine expulſione poſſeſſo-
ris. *Angel. in l. qui vniuerſas. §. item cum prætor. de ac-
quir. poſſ. vbi Imol. num. 1. & cæteri Doctores Alex. n. 3.
& Iaſ. num. 20. Abb. in cap. cum quib. num. 10. de ſentent.
& re iudic.*

Obiecta autem, quæ per Riccardos adducebantur contra validitatem, & Iuſtitiam ſententiæ Dominis non ſunt viſa releuare.

Non primum ex defectu Iuriſdictionis ſub præ-
textu, quod Riccardi Rei conuenti † Ciues Laure- 5
ti tamquam exempti à iuriſdictione Gubernatoris
Marchiæ, vigorè Motus proprij fel. rec. Pauli V.
ſub dat. Tuſculi 4. Idus Septembris anni 1620. de
quo *in Lauretana Iuriſdictionis 2. Iunij 1631. coram
Illuſtriſſimo Vrgellen.* quia tollitur ex natura actionis,
† quæ cum ſit merè realis poſtulat, vt dirigatur con- 6
tra bona, vnde intrat concluſio, quod † Iudex loci, 7
in quo ſita ſunt bona, ſit Iudex competens, non ob-
ſtantibus quibuſcumque priuilegiis perſonæ Rei
conceſſis, *ad text. in cap. 1. de priuil. in 6. & in puncto
Caſtren. in l. fin. C. vbi in rem actio. Barboſ. in l. hæres
abſens. §. proindè. num. 3. ff. de iudic.* in articulo fori ra-
tione rei, *Socci. in cap. ſanè num. 14. de foro competen.*
& ſic cum bona ſuper quibus fuit facta executio
ſint in Territorio Montis Pilatrani ſubiecto Iuriſdi-
ctioni Gubernatoris Marchiæ, non autem Guberna-
toris Laureti, certum eſt, quod Riccardi quantum-
uis priuilegiati tenebantur reſpondere coram Iudi-
ce rei ſitæ. Vlterius Riccardi † ſimpliciter compa- 8
rendo coram Gubernatore Marchiæ conſenſerunt
in illius Iuriſdictionem, ita vt amplius non poſ-
ſint excipere de defectu Iuriſdictionis, *vt per Fe-
der. de Sen. in conſ. 14. Felin. in cap. cum omnes nu-
mer. 8. de conſt. Iaſ. in l. ſi vnus §. pactus ne peteret.
num. 9. de pactis,* quia ſufficit conſenſus tacitus. † Nec 9
facit oppoſitio declinatoriæ *s. m. Greg. XV. dec. 43.
num. 3. Affl. ſuper Conſtit. Neapol. lib. 1. rubr. 37.
num. 38.* † quia ab ea fuit receſſum per ſequentes 10
comparitiones ſine proteſtatione factas, ſed vt ope-
raretur debebat repeti in ſingulis actibus præiudi-
ciariis, *vt fuit dictum in Romana nullitatis ſubhaſtatio-
nis 15. Nouembris 1577. coram Brauo, & coram Sanctæ
mem. Greg. XV. dec. 44. num. 7. & 8. Mohed. dec. 2.
de*

11 *de iudic.* Et licet † iuriſdictio prorogari non poſ-
ſit in præiudicium eius, cui conceſſa eſt ad effectum
impediendi, vt is quandocumque Cauſam ante la-
tam ſententiam auocare non poſſit, Attamen ſe-
cus eſt in præiudicium ipſius partis conſentientis,
quia poteſt per eam Iuriſdictio in proprium præ-
12 iudicium prorogari, † Neque poſt prorogationem,
maximè vero poſt ſententiam, poteſt is, qui con-
ſenſit dare defectu iuriſdictionis, vt in terminis
declarat. *Natt. conſ. 636. num. 62. & benè diſtinguit
Surd.conſ.47.num.96.poſt med. verſ. & ita dicit ſe in-*
13 *telligere.* Et quod † exempti poſſint prorogare Iuriſ-
dictionem eorum quibus circumſcripta exemptio-
ne erant ſubiecti, *tradunt Doctores in cap. ſi diligenti.
de foro compet. Gemin. conſ.83. num.9. Corn. conſ.214.
num.8. lib. 2. Ferret. conſ. 102. num. 18. Rota coram
s. m. Greg. XV. deciſ. 325. num. 23. & coram Seraph.
dec.595.num.7.*

Nec ſecundum ratione exceſſus, quia fuerunt in
ſententia comprehenſa ſcuta 326. pro quibus idem
D. Rinuccinus de menſe Ianuarij 1626. aſſociatus
14 fuerat ad poſſeſſionem fundi cenſuati, † ex qua poſ-
ſeſſione non docto de aliquo legitimo impedimen-
to, fructus præſumuntur percepti, & conſequens
15 prædicta † immiſſio vigore Saluiani tamquam ex-
ceſſiua redditur nulla in totum, *Rota in recent. dec 90.
num.3. in fin. & 282. num.1. par.3.* quia debiti quan-
titas fuit diminuta mediante dictorum fructuum
perceptione. Nam huic obiecto fuit reſponſum, non
probari effectuationem dictæ aſſotiationis, ſed ſolam
16 poſſeſſionem inſtrumentalem, † quæ ad effectum,
vt fructus præſumantur percepti, non ſuffragatur, ſed
probanda eſt realis, & actualis poſſeſſio, *bo. me. Car-
dinalis Caualerius dec.138. per totam*, quia licet con-
ſtet de inſtrumentali poſſeſſione, non tamen ſequi-
tur, quod poſſeſſor fructus perceperit, ſed pro par-
te D. Rinuccini abinde iuſtificatur mandatum de
aſſociando non habuiſſe effectum, ex quo bona ab
aliis poſſidebant. Siquidem reſpectu medietatis præ-
dij illa poſſidebatur per Franciſcam relictam Simo-
nis Gentiloni debitoris ratione ſuæ dotis, & ex eo
quod eadem Franciſca ſtatim ſequuta morte Simo-
nis, de anno 1624. fuit adepta poſſeſſionem fundi
cenſuati, in eaque continuauit vſque ad obitum de
anno 1630. de hac medietate non fuit capta poſſeſ-
ſio in vim dicti mandati de aſſociando, vt ex confeſ-
ſione Franciſcæ, de qua in litteris datis ſummario
num.6. ibi *Hora eſſendo comparſi detti sbirri, di lancio
ſono andati in detta Palombara del Raſcanti, & hanno
preſo tenuta di quella, e terre anneſſe, e nell' altra parte,
che ſempre hò goduto pacificamente di detta poſſeſſione,
che ſi dice la Palombara nuoua conſome 30. di terre in
circa, detti sbirri non ſi ſono appreſſati, anzi hauendo io
mandato l'Inhibitione mia ne i confini delle Terre ſude
te, che gode va detto Sig. Simone, che al preſente godo io
à comodità mia de te, &c.* & inferiùs, *& hauemo pre-
ſo relatione del balio non ſolo della preſentata di detta In-
hibitione ma anco fede authentica di detto balio, che alla
parte della poſſeſſione, che poſſedeua detto Sig. Simone,
e che io poſſedo come ſopra, la detta Corte non s'è ap-
preſſata, ne ha fatta eſſecutione alcuna, &c.* Reſpectu
vero alterius medietatis dicti prædij, illa poſſideba-
tur ante aſſociationem ab Aurelio Raſcante titulo
emptionis, & quia in aſſociatione per D. Rinucci-
num obtenta non fuerat citatus Raſcantes, ipſe ob-
tinuit ab A. C. de eodem anno 1626. manuteneri in
17 ſua poſſeſſione, † quibus ſtantibus D. Rinuccino
creditori remanent ſalua primæua Iura, *l. ſtychum,
§ ſi creditor debitoris. vbi Bart. ff. de ſolut, Rot.dec.634.
num.9. par.1. recent. & in Romana Cenſuum 7. Maij
1629. coram me.*

Nec facit, quod ad probandam perceptionem
fructuum fuerint examinati Teſtes per Riccardos,
tùm quia † examinati ad perpetuam rei memoriam, 18
& Petrus Thomæ Mancini fuit examinatus 5. Mar-
tij 1635. & Io. Franciſcus Ioannis Antonij Stacelo-
ti 7. Martij eiuſdem anni, & ſic lite pendente abſ-
que Iuriſdictione, & partis citatione non ſolum non
probant, ſed nec etiam faciunt adminiculum,
tum etiam quia primus Teſtis in alio præcedenti
examine ſub die 7. Nouembris 1634. contrarium
expreſsè depoſuit dicens. *Qualmente prima di Lu-
glio dell' anno 1633. l'Illuſtriſſ. Sig. Camillo Rinuccino
di Firenze, nè altri per lui hanno mai hauuti. nè preſi
frutti di ſorte alcuna dalla poſſeſſione di ſome 33. in cir-
ca, &c.* Et propterea † ſtandum eſt primæ depoſitio- 19
ni, maxime cum ſit adminiculata ex Inhibitione do-
tali ad fauorem Franciſcæ, quæ poſſidebat fundum
cenſuatum ratione ſuæ dotis, & impediuit exequu-
tionem mandati de aſſociando, & pariter adminicu-
latur ex inſtrumento poſſeſſionis per eam de nouo
adeptæ 2. Nouembris 1628. & ex inſtrumento dota-
li celebrato 18. Iulij 1629. cum Philippo Riccar-
do, cui in ſpecie aſſignauit in dotem fundum cen-
ſuatum Reſpectu alterius medietatis fundi cenſuati,
nec habuit effectum mandatum de aſſociando, quia
Raſcantes nunquam dimiſit ſuam poſſeſſionem, &
vt fuit dictum ſupra obtinuit manuteneri contra D.
Rinuccinum de menſe Iunij, & ſic ante tempus re-
collectionis fructuum, denique 10. Octobris 1627.
ſuam medietatem vendidit Reuerendiſſ. Archiepiſ-
copo Firmano, vt ex Inſtrumento venditionis. Vl-
tra quod obiectum penitus tollitur ex eo, quod poſ-
ſeſſio fuit capta per Florellum qui non habebat
mandatum procuræ ad capien. poſſeſſionem, vt benè
iuſtificatur ex mandato dato in ſummario illorum de
Riccardis num. 11. ex cuius lectura apparet dictum
Florellum 30. Martij 1628. & ſic per duos annos
poſt fuiſſe conſtitutum Procuratorem Archiepiſco-
po Firmano ad exigendum proprium creditum ex
cauſa cenſus ab hæredibus Simonis Gentiloni, &
propterea patet, non fuiſſe captam poſſeſſionem per
Florellum nomine D. Rinuccini, ſed nomine Ar-
chiepiſcopi Firmani, quibus omnibus ſimul iunctis
ſatis patet, † prætenſum exceſſum non iuſtificari 20
ad effectum impediendi manutentionem D. Rinuc-
cini poſſidentis auctoritate Iudicis, *vt tenuit Rota in
allegata Rauennatenſi Saluiani 16. Maij 1634. co-
ram me*, & tamen † exceſſus ab allegante eſt con- 21
cludenter probandus, *l.1. de probation. Aym. conſ. 11.
num.29. Caputaq. deciſ.301. par.1.* quia † regulariter 22
exceſſus non præſumitur, *Rot. dec. 45. de appellat. in
nou. Seraph. dec.1189. num.1. & 2. Rota in Rauenn. do-
tium 28. Maij 1631. coram me.*

Tertium obiectum anterioritatis crediti dota-
lis Franciſcæ, & Septimiæ, pro quo Riccardi præ-
tendebant retentionem, ex quo † Saluianum In- 23
terdictum non competit contra creditorem ha-
bentem hypothecam anteriorem, pariter non ſub-
ſiſtit, quia ſi Riccardi deducunt eorum creditum
ex dote Franciſcæ, non dicitur anterius, ex quo
Franciſca iam deceſſerat, & ſic † illius dos ſolu- 24
to matrimonio iam redierat ad Filios primi ma-
trimonij, qui fuerant hæredes Simonis debitoris
ſine beneficio legis, & Inuentarij, ſicque deficie-
bat huiuſmodi creditum in Philippo, vt in mari-
to dictæ Franciſcæ, qui propterea non poterat præ-
tendere retentionem, † quæ non datur niſi credi- 25
tori, qualis non erat Philippus iam effectus debi-
tor dotis, quam reſtituere tenebatur hæredibus di-
ctæ Franciſcæ, ſi vero deducat anterioritatem
crediti ex dote, Septimiæ, illud eſt poſterius, quia
cenſus fuit impoſitus à Simone anno 1614. quo
tempore Septimia non ſolum non habeat creditum
dota

Digitized by Google

dotale, ſed nec etiam erat nata, & Septimia, nup-
26 ſit Hieronymo de anno 1629. & ſic eius, † credi-
tum dotale longè poſterius non poteſt impedire im-
miſſionem petitam per creditorem hypothecarium
anteriorem, *Mantic. dec. 42. num. 3. & 69. num.* 1. &
alias pluries.

27 Neque dicatur † poſſe in hoc caſu Riccardos da-
re de iure tertii nempe filiorum, & hæredum Fran-
ciſcæ, quibus competebat retentio dictorum bono-
rum ratione crediti materni anterioris impoſitioni
cenſus ad fauorem D. Rinuccini, cum hæc exceptio
ſit excluſiua iuris agentis; Nam Dominis placuit reſ-
ponſio, quod cum filij, & hæredes Franciſcæ ſint
etiam hæredes Simonis debitoris cenſus, & adiuerint
hæreditatem ipſius Simonis ſimpliciter, nullo con-
fecto Inuentario, in illos tranſierunt omnes actiones
actiuæ, & paſſiuæ, itaut tanquam debitores D. Ri-
nuccini non potuerint impedire illius immiſſio-
nem.

Secundo, Reſpondebant Domini, quod in actis
Iudicis de partibus, qui tulit ſententiam, de tem-
pore latæ ſententiæ non conſtabat de anterioritate
ex Inſtrumento dotali, & quod in illis non fuerat
28 probatum matrimonium. Vnde † cum dicta ſententia
non poſſit dici iniuſta ex eiſdem actis, ſequitur, quod
Iudex iuſte proceſſerit, & quod poſſeſſio tradita D.
29 Rinuccino non ſit ſpoliatiua, quia † tunc Iudex di-
citur ſpoliaſſe, quando notorie conſtat de nullitate,
& iniuſtitia ſententiæ, *Felin. in cap. dilectus, de reſcript.*
30 *Crauet. conſ.* 202. & † notorietas diſcutienda ſit ex
eiſdem actis, non autem ex nouiter deductis, *Io.
Monach. in cap. venerabilibus num. 2. ibi ſed ex quibus ex
nouis non. de ſent. excomm. in 6. Corn. conſ. 10. num. 3.*
31 *lib. 4. Rota decis. 479. num. 2. par. 4. diuerſ.* quia † in
executiuis non attenditur poſſibilitas Iuris deducen-
di, ſed quod eſt deductum, & probatum, *vt tenuit Rota
in terminis*, quod Iura poſt ſententiam producta non
ſuffragentur, *in Romana additionis hæreditatis 23. Fe-
bruarij 1613. coram Reuerendiſſimo Domino meo De-
cano.*

Demum non obſtat, quod tam inſpecto tempo-
re promiſſionis dotis Franciſcæ, de menſe Maii
1614. quam inſpecto tempore contracti matrimo-
nii ſub die 21. Iulij eiuſdem anni per Franciſcam
per verba de præſenti cum Simone Gentilono in
Eccleſia Lauretana conſtet de anterioritate cre-
diti dotalis ante impoſitionem cenſus ad fauorem
D. Rinuccini 29. Octobris eiuſdem anni 1614. &
32 quidquid ſit, de quæſtione inter Doctores, † An ta-
cita hypotheca pro dote oriatur à die promiſſionis in
chirographo ſponſalium; An vero à die contracti
matrimonii, remouetur quæuis difficultas per Ric-
cardos ſtante matrimonio contracto per verba de
præſenti inter Simonem, & Franciſcam per trime-
ſtre ante impoſitionem Cenſus D. Rinuccini. Quia
cum non conſtet de actuali ſolutione dotis, quoad
loca Montium promiſſa, Imo plura eorum alienata
reperiantur per Lucam Pheum dotis promiſſorem,
Ideò Franciſcæ nulla competit actio pro repetitione
dotis in pecunia, niſi dictorum locorum conſignatio-
33 nem probet, vel ea non reperiri culpa mariti; †
Alias illi competit ſolummodo actio ad loca Mon-
tium promiſſa, *l. ita conſtante, l. ſequenti, & l. res quæ ff.
de iur. dot. l. etiam, vbi Bald. ff. de fund. dot.* Nec pro re-
ſiduo dotis probatur exactio creditorum aſſignato-
34 rum, † & propterea nec maritus, nec illius hære-
des tenentur reſtituere pecuniam, *l. Mania. ff. ſolut.
matrim. Rot. in Romana dotis 15. Iunij 1612. coram
Eminentiſſimo Cardinali Pamphilio*, Et difficultas
non poteſt tolli ex eo, quod dicta credita fuerint
35 data æſtimata, quia † neceſſario requiritur expreſ-
ſa traditio in ſolutum poſt promiſſionem quanti-
tatis præcedentis, vt declarat *Vinc. de Franch.
dec. 108. numer. 7. & ſequentibus.* Nullamque poſſe
fieri vim in iuribus productis per Riccardos ad
probandam exactionem, indubitatum eſt, quia
† non creditur confeſſioni de recepto ſcutorum 36
900. factæ à Simone etiam ſi præceſſerit dotis pro-
miſſio, *Menoch. lib. 3. præſumpt. 13. num. 24. Surd.
deciſ. 516. num. 9. ad fin. & ſequentib.* cum ipſe Si-
mon † ære alieno grauatus confeſſus fuerit in præ- 37
iudicium creditorum, & dictum Inſtrumentum
confeſſionis ſit relatiuum ad aliud Inſtrumentum,
de quo non conſtat, quare † in præiudicium credi- 38
torum non probat niſi expoſito in actis Inſtrumen-
to relato, *Authen. ſi quis in aliquo, vbi Doctores, C.
de eden.* Aliud Inſtrumentum concordiæ cùm hæ-
redibus primi viri † non releuat, cum non ſit in 39
forma probanti, ex quo caret die, anno, teſtibus, &
ſubſcriptione Notarij, *Authen vt præpon. nomen.
Imper. verſ. vnde ſancimus. Couarr. practicab. quæſt.
cap. 20. num. 2. & 5. Felin. poſt alios in cap. 1. col. 4.
de fid. Inſtrum. Rota dec. 16. numer. 1. par. 1. & deciſ.
295. num. 1. par. 4 diuerſ.* Sed ceſſat difficultas, quo-
niam conſtat, Franciſcam poſſediſſe plura corpora
bonorum defuncti mariti, † quorum fructus de- 40
bent minuere ſortem crediti dotalis, & † ex illorum 41
perceptione idem creditum effectum fuit illiqui-
dum, & niſi iterum liquidetur non poteſt dici de
credito liquido, & clare conſtare ad effectum im-
pediendi manutentionem D. Rinuccini, *bon. mem.
Cardinalis Caual. dec. 539. num. 5. & 6. vbi dicitur*
† non poſſe dici conſtare de credito liquido, niſi 42
interuenit vel confeſſio partis, vel res iudicata,
*Rota in recent. dec. 537. par. 1. & 741. par. 2. & coram Se-
raph dec. 73. n. 1. & 983. n. 7. in Bononien cenſus 23. No-
uembris 1617. coram Reuerendiſſ. Epiſcopo Vrgellen.*

Adducebatur etiam per Riccardos, Franciſcam
obtinuiſſe ab A. C. mandatum executiuum contra
bona hæreditaria primi viri pro ſcutis 3127. ſine
præiudicio reſidui, quod nihil concludit, Quia
† cum fuerit relaxatum per contradictas nemi- 43
ne contradicente, non potuit præiudicare credito-
ribus habentibus hypothecam de tempore mandati,
*ad tex. in l. ſi ſuperatus. ff. de pignor. & in l. ſi mater. § fin.
ff. de except. rei Iudic. Bald. conſ. 122. num. 5. lib. 3. Surd.
deciſ. 256. num. 5. in fin. & num. 6.*

Neque obſtat quartum obiectum deductum
ex nullitate contractus impoſitionis Cen-
ſus impoſiti à Procuratore ad illum imponendum
conſtito à Simone minore 25. annis, non ſeruatis
ſolemnitatibus requiſitis à Conſtitutione Marchiæ,
† quas etiam requiri in contractibus Forenſium 44
reſoluit. *Rota in Romana, ſeu Tudertina nullitatis
obligationis 4. Iunij 1614. coram bo. me. Buratto, &
in Vrbeuetana Cenſus 24. Ianuarij, & 23. Iunij
1634. coram R. P. D. meo Merlino*, Quia obiectum
tollitur pluribus reſponſionibus. Primo, quia † con- 45
tractus celebratus cum minore abſque ſolemnita-
tibus ſtatutarijs eſt nullus minore volente, at ipſo
nolente eſt validus, & tenet, cum ſolemnitates ſint
inductæ ad fauorem minorem. Nec iſta exceptio
poteſt opponi per Riccardos non hæredes Simo-
nis Impoſitoris, quibus tantum hoc eſt ſpecialiter
reſeruatum, *Surd. dec. 108. num. 3. Seraphin. deciſ.
256. num. 7. & 339. num. 6. Rota dec. 206. num. 7.
penes Cenc. de cenſib. & in Bononien. de Gluarinis
23. Ianuarij 1636. coram me.* Secundo, non conſtat
de dicta minoritate de tempore latæ ſententiæ,
quia † fides baptiſmatis non fuit extracta à Pa- 46
rocho, nec ab alio de mandato Parochi, nec ex li-
bro exiſtente in Eccleſia Parochiali, ſed eſt fides
Cancellarij, ad cuius officium non ſpectat bapti-
zare. Idcoque non probat, *Seraph, dec. 1182. num. 1.*

Digitized by Google

47 Tertiò, reſpondetur, † ex lapſu quinquennii cum
ſolutione fructuum per Simonem factum maiorem
induci ratificationem contractus, *l. fin. C. ſi maior.
fact. Menoch. de recuper. remed.* 15. *numer.* 178. *&
conſ.* 242. *num.* 32. *lib.* 3. *Gabr. conſ.* 20. *num.* 35. *vol.* 2.
48 & † cum verſemur in contractu facto ab ipſo mi-
nore, non poteſt allegari illius ignorantia, quæ
poſt maiorem ætatem non præſumitur, neque at-
tenditur. *l.* 2. *l. cum quis, & l. penult. C. de iur. & fact.*
49 *ignor.* Quartò fuit dictum † ſupradictas reſolutio-
nes *in Vrbeuetana Cenſus coram R. P. D. meo Mot-
mano, & in Romana, ſeu Tudertina nullitatis obli-
gationis coram bo. me. Buratto*, non applicari, quia
in iſto caſu concurrunt diuerſæ qualitates, quæ non
interuenerant in caſibus dictarum deciſionum, vt
colligitur ex illarum lectura.

Et ita vtraque parte informante fuit reſolutum
ad fauorem D. Rinuccini.

R. P. D. CARILLO

Recanaten. Prædii.

Lunæ 21. Aprilis 1636.

SVMMARIA.

1 *Poſſidenti de tempore motæ litis, & ante debetur ma-
nutentio.*
2 *Ampl. maxime ſi fuerit adepta Iudicis auctoritate.*
3 *Poſſeſſio defuncti ad hæredes non tranſit, niſi adſit Sta-
tutum continuans poſſeſſionem in hæredem, vel
poſſeſſio apprehendatur.*
4 *Poſſeſſio, quam defunctus non habuit, tranſmitti non
poteſt.*
5 *Inſtantia manutentionis per defunctum capta tranſit
ad hæredes. Decl. vt num. ſeqq.*
6 *Monitorio de iure, & ſtylo A. C. opus eſt pro intro-
ductione iudicij manutentionis.*
7 *Monitorium eſt loco libelli.*
8 *Libellus omitti non poteſt, vbi requiritur ex ſtylo.*
9 *Lis cepta requiritur, vt inſtantia tranſmittatur.*
10 *Monitorium non ſufficit intimatum, ſed debet etiam
reproduci ad ſubſtantiam iudicij, ſeu litis penden-
tiæ, debetque conſtare de mandato, & ſeruatam
eſſe formam decreti.*
11 *Libellus, vel monitorium non requiritur in Curia
in manutentione incidenter petita. Declara vt
num.* 12.
13 *Inſtantia manutentionis ceſſante lite, ſeu continuatio-
ne poſſeſſionis in hæredes non poſſidentes non tranſ-
mittuntur.*
14 *Iudex iuſte, & valide procedens priuat poſſeſſio-
ne.*

Decisio. DCXLIV.

Vb die 14. Maij 1635. fuit reſolutum,
mandatum de manutenendo ab A. C.
conceſſum Alexandro, & Catherinæ
de Moronis in poſſeſſione prædij, de
quo agitur, eſſe infirmandum & ma-
nutentionem concedendam D. Tullio Roberto.

Hodie, cauſa ſuper eiſdem ſæpius repropoſita,
DD. ſteterunt in deciſis.

3 Conſtat enim † de eius poſſeſſione ante, & de
tempore motæ litis, *Mareſcott. lib.* 2. *var. cap.* 64.
2 *num.* 1. *Couar. pract.* 17. & † quod prædictam poſ-
ſeſſionem adeptus fuerit auctore Prætore, *l. iuſte
poſſidet. cum vulg. ff. de acq. poſſ. Greg. dec.* 582. *n.* 2.

Nec obſtat, quod Alexander, & Catheriua vti
hæredes. Petri patris, & Angelæ matris manuteneri
debeant.

Quia vti hæredes patris non poſſunt manutene- 3
ri, cum † poſſeſſio defuncti non tranſmittatur ad
hæredes defieiente Statuto continuante poſſeſſio-
nem, vel niſi de nouo apprehendatur, *l. cum hære-
des. ff. de acq. poſſeſſ. Boccat. de interd. cap.* 2. *num.* 25.
Greg. dec. 222. *num.* 6 *vbi. Add. num.* 12.

Nec tamquam hæredes matris, quia non con-
ſtat, quod ipſa poſſederit de tempore obitus,
† ideoque non potuit tranſmittere poſſeſſionem, 4
qua non habebat, *Surd. dec.* 138. *num.* 19.

Nec etiam illis debetur manutentio ſub prætex-
tu, quod prædicta Angela ante obitum introduxe-
rit iudicium ſuper manutentione. & ita quod
† inſtantia per eam cæpta tranſiuerit ad hæredes, 5
qua mediante poterat dari manutentio, *Rot. poſt Pa-
cif. de ſalu. interd. dec.* 141. *num.* 3.

Quia, † cum non doceatur de aliquo monitorio, 6
quo iudicium introducitur de iure, & de ſtylo tri-
bunalis A. C. in hac materia, † quod in effectu ha- 7
bet vim libelli, *Greg. dec.* 333. *num.* 16. † qui requi- 8
ritur ſtante ſtylo Curiæ, *Aſin. in prax. iud. cap.* 16.
§. 12. *lim.* 3. *n.* 3. non eſt verum, huiuſmodi litem cæp-
tam fuiſſe, † quod neceſſarium eſt, vt inſtantia tranſ- 9
mittatur, *Menoch. de retin. remed.* 3. *num.* 62. *Boccat. de
interd. d. cap.* 2. *num.* 23. *&* 24. Maximè cum † ad 10
ſubſtantiam iudicij, ſeu litis pendentiæ non ſufficit
intimatio Monitorij, ſed requiratur etiam repro-
ductio in actis, quæ non extat, vt Iudex certus ſit
de ſua iuriſdictione, *Grat. diſcept.* 637. *num.* 1. &
quod conſtet de legitimo mandato Procuratoris,
& quod forma decreti interpoſiti, niſi infra tres
cum inimatione, fuerit ſeruata, quæ cum deficiant,
excludunt litis pendentiam, *Lancell. de attent. par.*
2. *in præfat. cap.* 4. *num.* 63. *Caualer. dec.* 484. *num.* 4.
Crot. diſcept. 531. *num.* 76.

Denique non obſtat, quod † in hoc iudicio ma- 11
nutentionis incidenter petitæ non requiratur li-
bellus; vel monitorium ex fide Curialium data.

Quia reſpondetur, † hoc procedere, vel quando 12
lis fuit prius introducta per monitorium, aut libel-
lum, & poſtea incidenter petitur manutentio, vel
quando Iudex ex officio illam concedit, ſecus vero
ad inſtantiam partis, prout contingit in caſu præ-
ſenti. *Menoch. de retin. d. remed.* 3. *num.* 453. *Bald.
conſ.* 438. *num.* 1. *lib.* 1. Et ideo † ceſſante lite, ſeu 13
continuatione poſſeſſionis non tranſmittitur inſtan-
tia in hæredes, qui non habent poſſeſſionem ex præ-
dictis, & caſu, quo illam haberent, † Iudex iuſte, & 13
valide procedens eos dicta poſſeſſione priuauit, *Rot.
dec.* 802. *par.* 1. *diuerſ.* Vltra quod adeſt defectus ex
non reproductione in actis, vt ſupra.

Nec releuant cæteræ obiectiones, de quibus in
deciſione. Quia, vltra quod ex deductis in ea tol-
luntur, placuit Dominis ſufficere ſuperius dicta pro
manutentione Tullij.

Et ita deciſum vtraque &c.

R. P. D. PIROVANO

Perusina Exemptionis.

Veneris 22. Iunij 1635.

SVMMARIA.

1 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſorem.*
3 *Poſſeſſorium pendens à diſcuſſione petitorij expeditur
cum ipſo petitorio.*

Decisio.

Decisio DCXLV.

Cenſuerunt Domini D. Vincentio Manuccio eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſſione exigendi ſalarium vtriuſque Lecturæ, Medicinæ ſcilicet, & Mathematices tamquam de Iubilato 1. Iulij 1633.

Cauſa exinde repropoſita ſub die 24. Martij 1634. præſtiterunt in deciſis quoad Salarium Medicinæ tantum reſeruando particulariter videre de ſalario Mathematices, ſi opus fuiſſet.

Hodie eodem Vincentio inſtante ſtricte quoad partem reſeruata demum propoſui, & non eſſe dandum mandatum de manutenendo fuit per DD. reſponſum.

Quia aut D. Vincentius prætendit manutentionem tanquam actu legens, & de hoc non eſt agendum, quoniam iam firmatum fuit in præcedentibus deciſionibus abeſſe à Ciuitate Peruſiæ iam per biennium, & in Vrbe degere, aut contendit manuteneri, quia exegerit tamquam iubilatus, & comprehenſus in breue reformatorio Sanctiſſimi D. N. & tunc, cum faſſus fuerit in poſſeſſionibus per decem tantum annos legiſſe ſcientiam Mathematices, & iſte caſus non ſit expreſſus in breue, ſemper pendet à determinatione petitorii ſuper comprehenſione duplicati muneris, & ſeruitii diuerſo tempore, & minori reſpectiue præſtitit, itaut interim non poſſit ex actu exigendi acquiri aliqua poſſeſſio propter decretum irritans in ipſa bulla reformatoria appo-
1 ſitum, † inficiens titulum, & poſitionem aliter quam in tenore expreſſum, *Caputaque dec. 15. num. 1. par. 3. Caſſad. dec. 11. num. 5. ſuper regul. Creſcen. dec. 1. de cauſ. poſſ. & propr. Garz. de benefic. par. 5. cap. 1. num. 241.* &
2 ſimiliter † quando poſſeſſorium pendet à determinatione petitorii, non ſeparatur diſcuſſio eiuſdem poſſeſſorii à petitorio, *Garz. d. cap. 1. n. 230. Seraph. dec. 1471. num. 5. cum aliis per Adden. ad dec. 283. num. 5. & 8. coram S. M. Greg. XV.*

Et ita &c.

CARDINALI CAMERARIO

Bononien. Exemptionis.

RESOLVTIO R. P. D. VACCARII Auditoris.

Die 22. Septembris 1617.

SVMMARIA.

1 *Exactio gabellarum, & onerum facta ab aliquibus conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi quoad omnes ſtante iuris aſſiſtentia, & cauſa vninerſali.*
2 *Et operatur, vt quoad omnes ſit danda manutentio, donec cauſa cognoſcatur.*
3 *Teſtis vnicus, & vnica ſolutio ſolet ſufficere ad effectum manutentionis. & num. 25.*
4 *Mandatum de manutenendo datur etiam ei, qui ex falſa cauſa cepit poſſeſſionem & num. 40.*
5 *Clauſula ſublata, & decretum irritans inficiunt titulum, & poſſeſſionem.*
6 *Status vltimus poſſeſſionis attenditur, ſi ſit pacificus, & ſecutus cum patte, alias præſumitur clandeſtinus, & turbatiuus.*
7 *Scientia, & patientia aduerſarii requiritur, & eſt de ſubſtantia in acquiſitione quaſi poſſeſſionis in incorporalibus. Lim. vt num. 63. 64. & 65.*
8 *Mandatum de manutenendo non datur contra Principem, & num. 69.*
9 *Gabellarum in materia vbi pro eis ſtat præſumptio & ex aduerſo præſumptio vehemens iuris communis reſiſtit, debet per habentem reſiſtentiam exhiberi titulus.*
10 *Titulus non eſt quærendus in manutentione.*
11 *Lim. niſi ius reſiſtat.*
12 *Gabellarii non habent facultatem præiudicandi Cameræ, & conſtituendi aliquem in quaſi poſſeſſione non ſoluendi, Contrarium num. 73.*
13 *Arrendatarii non poſſunt Domino præiudicare, nec præſtatione conſtituere aliquem in ſtatu, vel quaſi poſſeſſione manutenibili.*
14 *Qualitas vbi mutatur, vel noua ſuperuenit non datur mandatum de manutenendo. Limit. vt num. 77.*
15 *Poſſeſſio altera eſt ante ſuperuenientem qualitatem, altera poſt illam.*
16 *Exemptionis extenſio perſonalis non extenditur ad alios.*
17 *Exemptionum priuilegia ſunt ſtrictiſſime, & rigorosè interpretanda.*
18 *Petens mandatum vti hæres excludit omne aliud remedium ſibi alias competens.*
19 *Preceptum, ſeu decretum de non moleſtando ſine citatione partis, per modum, prouiſionis, & ſine præiudicio alterius non nocet conſtito poſtea de alterius meliori poſſeſſione, vel quaſi.*
20 *Exiſtenti in ſtatu, vel quaſi poſſeſſione non ſoluendi competit manutentio.*
21 *Aliud eſt poſſidere, aliud eſſe in poſſeſſioae, vel quaſi.*
22 *Mandatum de manutenendo in ſummariſſimo poſſeſſorio dicitur modici præiudicii.*
23 *Et poteſt quandocumque reuocari, etiam lite pendente.*
24 *Et appellatione non ſuſpenditur, & num. 49.*
26 *Exemptionis extenſio quando dicatur realis, & non perſonalis.*
27 *Exemptio in dubio cenſenda eſt potius realis, quam perſonalis.*
28 *Amplia maxime ſi ſit ex priuilegio ſummi Pontificis.*
29 *Exemptionis conceſſio pro ſe, & hæredibus intelligitur regulariter pro primis heredibus tantum.*
30 *Et facta nepotibus, hæredibus, & ſucceſſoribus videtur facta hæredibus principaliter.*
31 *Gratia quando intelligatur ingens, & non reſtricta.*
32 *Clauſula, Tibi, tuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus ex titulo vera exburſationis, &c. competere, in dubia interpretari debet fauorabiliter.*
33 *Heredes proprii primi exempti magis dilecti præſumuntur, quam hæredes ne potum præſertim ſi penes eos ſtent bona priuilegiata.*
34 *Heredes in dubio intelliguntur potius de primis, & immediatis, quam de hæredibus nepotum.*
35 *Status, & quaſi poſſeſſio colorata ex titulo eſt manutenibilis.*
36 *Titulum etiam non habenti datur regulariter mandatum de manutenen do.*
37 *Titulus, vbi requiritur, ſufficit coloratus.*
38 *Titulus coloratus dicitur, qui proceſſit ab habente poteſtatem.*
39 *Manutentionis remedium non admittit exceptiones.*
41 *Actus poſſeſſorii poſteriores dicuntur turbatiui, & ſpoliatiui.*
42 *Litis mota tempore exiſtenti in poſſeſſione dandum eſt mandatum de manutenendo.*
43 *Status vltimus attenditur ad effectum manutentionis.*

 44 *Sta-*

44 *Status vltimus non dicitur ſpoliatiuus, ſi etiam anterior, ſeu primus ſtatus, & quaſi poſſeſſio ſit illi conformis.*

45 *Poſſeſſori anteriori ſemper dari ſolet mandatum de manutenendo.*

46 *Remedium manutentionis introductum fuit ad tollendas turbationes.*

47 *Decretum manutentionis factum ſine citatione partis dicitur potius ex officio, quam ex interdicto.*

48 *Et eſt prouiſionale, & interlocutorium.*

49 *Attrahit ſecum executionem.*

50 *Et poteſt quandocunque reuocari, quoties poſtea conſtet de meliori alterius poſſeſſione.*

51 *Gabellas non ſoluendi libertati aſſiſtit ius commune potius, quã illa: ñ impoſitioni, & ſolutioni, & n. 59.*

52 *Aſſiſtentia iuris communis operatur prælationem, quando actus ex vtraque parte ſunt paris potentia, ſecus ſi actus alterius partis ſint potentiores, & habeant pro ſe etiam decretum, & num. 54.*

53 *Manutentio durat, donec non fuerit reuocata.*

55 *Aſſiſtentia iuris non ſuff. agatur ad effectum manutentionis in exactione, quando alius eſt in ſtatu, & quaſi poſſeſſione non ſoluendi.*

56 *Aſſiſtentia iuris nihil facit, quando alius eſt in contraria poſſeſſione.*

57 *Manutentionis ad effectum ſatis eſt, quod probabiliter eam petens poſſit habere bonum ius.*

58 *Mandatum de manutenendo datur etiam contra iuris aſſiſtentiam, contra Cameram, Fiſcum, Concilium Tridentinum, & Bullam in Cœna Domini, etiam quod adſit clauſula ſublata, & decretum irritans, & num. 62. & 71. Ampl. vt num. 72.*

60 *Manutentio danda eſt exiſtenti in quaſi poſſeſſione non ſoluendi, dum diſputatur, an ad ipſius fauorem intret breue illius exemptionis.*

61 *Reſiſtentia iuris eſt correlatiua, ſeu correſpectiua cum aſſiſtentia.*

62 *Mandatum de manutenendo dum datur contra habentem iuris aſſiſtentiam, dari in conſequens dicitur habenti iuris reſiſtentiam.*

66 *Poſſeſſio naturalis feudatarij, & emphiteutæ mortui incorporatur eum ciuili Domini.*

67 *Gabellarum ſolutioni non accommodatur terminus dominij directi, & vtilis, & poſſeſſionis ciuilis, & naturalis.*

68 *Heredibus feudotarij, & emphiteutæ aduerſus patronum mandatum datur de manutenendo, donec cognoſcatur de cauſa deuolutionis.*

69 *Mandatum de manutenendo non datur aduerſus ſummum Principem, ſeu ſaltem ad illud requiritur exhibitio tituli colorati.*

70 *Mandatum dare contra Cameram Bononien. non eſt dare contra Papam.*

76 *Priuatio præſupponit habitum.*

DECISIO DCXLVI.

REuerendiſſimus bon. mem. D. Innocentius Maluaſia Cameræ Apoſtolicæ Clericus, dumvixit extitit in quaſi poſſeſſione exemptionum, libertatum, & immunitatum ab omnibus ſolutionibus, oneribus, datiis, & gabellis, præſertim in Ciuitate Bonon. & ſignanter pro ingreſſu curruum, & rerum ad Portas Ciuitatis; de quo nunc agitur, & conſtat ex libro compulſoriato ad inſtantiam Illuſtris. Regiminis, in quo legitur, ipſum D. Innocentium eſſe deſcriptum vti nihil ſoluentem, & ex teſtibus hinc inde examinatis; Cumque reperiretur creditor Sanctæ Sedis Apoſtolicæ pro diuerſis expenſis, & damnis factis, & paſſis S.D. N. Paulus Papa V. inhærendo intentioni Sanctæ mem. Clementis Octaui, qui [vt aſſeritur] decreuerat, exemptiones ipſi ſic competentes ad ſucceſſores ſuos extendere in recompenſationem dd. expenſarum, & damnorum illas vti Clerico prædicto ei competentes, quoad bona in Ciuitate, & Territorio, ſeu diſtrictu Bononien. tantum poſſeſſa, & poſſidenda, extenſit ex titulo veræ, & non fictæ oneroſæ exburſationis pecuniarum ad tertiam generationem ſuorum ex fratribus nepotum, & hæredum, & ſucceſſorum, itaut prima generatio à ſuis nepotibus fratrum filiis incipiat, vt ex litteris Apoſtolicis ſub Dat. Romæ die 6. Septembris 1605. regiſtratis in Camera, & in actis productis pro Illuſtriſ. Regimine ſub die 16. Nouembris 1616. cum ampliſſimis clauſulis, quod non poſſint impugnari ex defectu ſubreptionis, obreptionis, nullitatis, intentionis, nec ſuſpendi, limitari, &c. aut contra eos remedium aliquod gratiæ vel iuſtitiæ impetrari, & derogatoriarum derogatoriis, etiam ſtatutis Cameræ Apoſtolicæ, & aliarum Ciuitatum, etiam habentibus decretum irritans, &c. & regulæ de iure quæſito non tollendo, cum clauſula ſublata, & decreto irritanti.

Mortuo d. Reuerendiſſ. D. Innocentio Perilluſtres D. Hercules Senator, & Iulius eius fratres hæredes ab inteſtato declarati in Ciuitate Bononiæ etiam per confectionem Inuentarij ſe poſuerunt ſtatim in ſtatu ſeu quaſi poſſeſſione nihil ſoluendi, ſeu quaſi poſſeſſionem ipſius Reuerendiſſ. Innocentij continuarunt nihil ſoluendo in effectu pro introductione curruum in Ciuitate Bon. in pluribus occaſionibus, non ſolum quinque, ſed vſquead decem, vt conſtat ex partitis dicti libri compulſoriatis.

Poſt hæc apparet in eodem libro, quod iidem Domini hæredes deſcripti ſunt tanquam ſoluentes, & quod ſoluerunt aliquid more Senatorum, cum non ſoluentium tres conſtituantur gradus; Primus nihil penitus ſoluentium, vt Illuſtriſſimi Legatus, Archiepiſcopus: Secundus aliquid ſoluentium, vt Senatores. Tertius minus ſoluentium ſunt Religioſi, & de hac deſcriptione ſolutionis conſtat per partitas ad num. 40. vel circa.

Sed poſtmodum iterum reperiuntur plures partitæ deſcriptæ pro Dominis heredibus tamquam nihil penitus ſoluentibus ad num. 30. vel circa, & ante decretum, & poſt decretum, ſeu præceptum Illuſtriſ. D. Cardinalis Barberini tunc Bononiæ Legati ſub die 2. Septembris 1613. productum in actis pro DD. hæredibus 25. Iunij 1615. quo mandat, Dominos hæredes d. D. Innocentii non grauari, nec moleſtari inter cætera pro introductione quarumcunque rerum in Ciuitatem Bononiæ, nec extractione, & hoc in executione Breuis ſupradicti emanati à S.D.N. & quoſque aliud in contrarium fuerit ordinatum ſubiungens verba præciſa. *Non intendiamo che s'innoui coſa alcuna, mà ſi oſſerui l'eſſentione conforme al Breue, & à che godeua Monſignor Maluaſia, & queſto per modo di prouiſione, e ſenza preguiditio della Camera, ſin che ſia terminato per giuſtitia*, & vt latiùs in d. decreto impreſſo, de quo in actis.

In his terminis pro Illuſtriſ. Regimine fuit obtentum monitorium ab hoc Tribunali contra dd. DD. hæredes, & datiarios, & gabellarios Portarum dictæ Ciuitatis ſuper iactationibus moleſtationibus, & inſuper pacifica, & quieta exactione, & perceptione dd. Gabellarum, & Datiorum, ratione quorumcunque bonorum, & rerum ingredientium per portas eiuſdem Ciuitatis, & non ſuper alio: quod monitorium, licet obtentum ſub die 27. Septembris 1613. non tamen fuit executum niſi 22. Auguſti 1616. cuius vigore introducta lite, aſsignatoque termino probatorio, datiſque litteris compulſorialibus, compulſoriatiſq; libris portarum in ipſa Ciu. Bon. examinatis duobus teſtibus pro Illuſtriſ. Regimine, &

decem

Digitized by Google

decem pro DD. hæredibus, ſuſpenſo petitorio peti-
tum eſt pro vtraque parte mandatum de manute-
nendo in ſummariſſimo poſſeſſorio, cauſaque di-
ſcuſſa pluribus Procuratoribus, & Aduocatis hinc
inde voce, & ſcriptis Informantibus: Tandem
poſt plura dubia particularia excitata, & ante in-
firmitatem mea plurium menſium, quo tempo-
re rogaui ambas partes, vt contentarentur deputa-
ri alium Prælatum loco mei, noluerunt, & deinde
reſtricta eſt ad hoc dubium ſolum, cuinam dandum
ſit mandatum de manutenendo?

Pro Camera Bononiæ ſeu Illuſtriſ. Regimine
dicebatur ipſi dandum, quia habet aſſiſtentiam Iu-
ris quoad vniuerſam Ciuitatem, vt omnes tenean-
tur ſoluere, qui non oſtendat ſe exemptos, ſufficiat-
que hæc poſſeſſio vniuerſalis, vt non ſit neceſſe il-
1 lam probare quoad ſingulos de Ciuitate, cum † per
exactionem ab aliquibus acquiratur poſſeſſio quoad
omnes, *Rota deciſ. 2. ſub num. 3. de preſcript. in nou. Abb.
in c. 1. num. 3. de relig. dom. Gabr. de praſcript. concluſ. 2.
num. 12. Card. Seraph. dec. 561. num. 2.* & cum hanc aſ-
ſiſtentiam habeat ex permiſſione Principis, licet non
2 haberet quoad Iuriſdictionalia, † ex quo exigit ab
aliquibus, eſt manutenen. donec cauſa cognoſca-
tur, *Rota in Tudertina Aſſigne coram R.P. D. Coccino
18. Iunij 1607. in Veronen. iuriſdictionis coram D. Pe-
nia 28. Octobris 1596.* Præter quod conſtat de poſ-
ſeſſione ſpeciali ex partitis librorum compulſoria-
torum, & ex teſtibus examinatis pro hac parte, vt
ſupra in facto diximus, per plures vices vſque ad
3 40. quamuis, † vnicus teſtis, & vnica ſolutio ſuffi-
cere ſoleat ad effectum obtinendi mandatum de ma-
nutenendo, *Card. Seraph. deciſ. 339. num. 4. Rota in
Romana Praecedentia 25. Iunij 1590. coram Orano,
Abb. inc. cum Eccleſia Sutrina num. 12. vbi Ripa num.
49. & ſeq. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Rot. deciſ. 222.*
4 *num. 7. part. 2.* † *& datur etiam ei, quia ex falſa cauſa
poſſeſſionem cepit, in dicta Romana Praecedentia 15. Iu-
nij 1590. coram Orano, & in Maceraten. Hereditatis
4. Iunij 1590. coram Card. Pamphilio.*

Dominis autem hæredibus reſiſtit ius proueniens
ex Capitulis Datiorum, in quibus apertè cauetur,
quod non poſſit acquiri aliqua poſſeſſio non ſol-
uendi, etiam quod pluries quis non ſoluerit, quod-
que huiuſmodi non ſolutio non ſit alicuius conſi-
derationis, nec in poſſeſſorio, nec in petitorio, quæ
capitula ſunt Apoſtolica auctoritate confirmata
5 cum clauſula ſublata, & decreto irritanti, † vt ſic
inficiatur titulus, & poſſeſſio contraria, *Rota di-
uerſ. deciſ. 24. num. 5. part. 2. & 189. num. 4. & coram
Litta in Caſalen. Canonicatus 19. Ianuarij 1604.*
6 † Quorum hæredum ſtatus vltimus prætenſus tunc
attendi poſſet, ſi eſſet pacificus, & cum parte ſubſe-
cutus, aliàs enim præſumitur clandeſtinus, & tur-
batiuus, *Card. Seraph. deciſ. 1106. num. 2.*

7 Et quia ſumus, † in incorporalibus Domini hæ-
redes non potuerunt acquirere quaſi poſſeſſionem,
niſi concurrente ſcientia, & patientia Illuſtriſſ.
Regiminis, quæ eſt de ſubſtantia huius quaſi poſ-
ſeſſionis, *l. 2. C. de ſeruit. & acq. Ripa in cap. cum
Eccleſia Sutrina num. 64. de cauſ. poſſeſ. & propriet.
Calder. conſ. 12. in fine de Iurepatronat. Felin. in cap.
de quarta num. 41. de praſcript. Rota diuerſ. deciſ.
184. num. 1. par. 1. & 297. num. 6. par. 2. Seraph. deciſ.
1463. num.* 8. & tantum dicitur abeſſe quod con-
ſtet de huiuſmodi ſcientia, & patientia, quin po-
tius appareat de expreſſa, & ſæpius reiterata con-
tradictione, etiam mediantibus ordinationibus fa-
ctis Gabellinis Portarum, quod deberent exigere
à Colonis partiariis DD. hæredum ſolitam Ga-
bellam pro introductione curruum in Ciuitatem,
vt ex teſtibus.

Præterea, cum Gabella exigatur auctoritate Apo-
ſtolica, non poteſt dari mandatum Dominis hæredi-
bus, quia eſſet dare contra Principem, † quod fieri 8
non poteſt, Rota diuerſ. deciſ. 45. num. 3. par. 2. & in
hac materia Gabellarum, † ſi præſumptio ſtet pro Ci- 9
uitate, & vehemens præſumptio Iuris communis re-
ſiſtat hæredibus, neceſſario requiritur pro hæredibus
exhibitio tituli, *iuxta cap. cum perſona. de priuileg. in 6.
trad. Couarr. pract. qq. c. 17. ſub num. 6. verſ. primum vbi.*

Neque dici debet, quod † in iudicio manuten- 10
tionis non ſit quærendum de titulo, ſi quidem † id 11
fallit quoties ius reſiſtat petenti manutentionem,
quemadmodum demonſtratum eſt hæredibus reſiſte-
re, & debet tunc, & in iſto Iudicio ſaltem colorari
poſſeſsio ex aliquo titulo, *Gemin. in dec. cum perſona.
§. ſi vero per illum text. num. 1. de priuil. in 6. vbi
Franch. in §. quod ſi tales num. 22. in 2. notab. Anchar.
num. 5. in 11. notab. Io Andr. num. 6. Fabr. in §. retinenda.
num. 9. verſ. Item nota Inſtit. de interdict. Verall. deciſ.
296. num. 4. par. 1. Couar. d cap. 17. pract. num. 6.
verſ. quero non ſic. Rota in Romana Officij 3. Octobris
1607. coram Scotto.*

Item † fallit, quando actus fuerunt, vt hic, cum 12
Gabellarijs, qui non habent facultatem præiudi-
can. Illuſtriſ. Regimini, nec conſequenter conſti-
tuendi aliquem in poſſeſsione non ſoluendi, tum
ex dicto ſtatuto Gabellæ Bonon. tum de Iure com-
muni, *Ripa in dicto cap. cum Eccleſia Sutrina. n. 65.
Rota deciſ. 184. num. 2. par. 1.* & † de quaſi poſſeſ- 13
ſione quæſita præſtatione arrendatorum, quod non
præiudicet Domino, nec ſit manutenibilis ſtatus,
vel quaſi poſſeſsio hæredum, *Gonzal gloſ. 18. n 23. &
gl. ſ. 67. n. 47. &* 48. Præter quod qualitas Clericatus
Cameræ Apoſtolicæ, cuius vigore D. Innocentius
erat in quaſi poſſeſsione exemptionum non concur-
rit in DD. hæredibus, vt poſsint obtinere manda-
tum, † quoties enim mutatur qualitas, vel noua ſu- 14
peruenit, non datur mandatum de manutenendo, quia
† altera eſt poſſeſsio ante ſuperuenientem qualita- 15
tem, altera poſt illam, *vt fuit dictum in Placentina Do-
nationis, ſeu Prouiſionis 20. Iunij 1588 coram Giptio,* &
debent intelligi rebus ſic ſtantibus, *vt ibi.*

Non obſtat Breue S.D. N. extenſionis exemptio-
num D. Innocentij quoad bona poſſeſſa, & poſsi-
denda in Ciuitate, & Comitatu Bononiæ, quia ex-
tenſio dicitur facta ad fauorem nepotum ex fra-
tribus dicti D. Innocentij vſque in tertiam genera-
tionem incipiendo ab ipſis nepotibus, † ſicque per- 16
ſonalis eſt, & non extenditur ad alios, *c. petiſti. 7. q.
1. Alex. conſ. 86. in princ. lib. 1.* & cum Domini hæ-
redes ſint fratres, & non nepotes, dicuntur ſic ex-
cluſi, vt in illo ſe iuuare non poſsint, præſertim cum
† ſimilia priuilegia ſint ſtrictiſsimè, & rigoroſè 17
interpretanda, *Bald. conſ. 112. in fin. verſ. queritur.
numer. 9. lib. 1. Gemin. in capit, ne aliqui. numer. 2. in 4.
notab de priuil: in 6.* & † petendo mandatum vti hæ- 18
redes excludunt omne aliud remedium, quod ſibi
aliàs competere poſſet, & contra illos à principio
motiuaueram.

Minus obſtat ſupradictum præceptum, ſeu decre-
tum Illuſtriſ. D. Cardinalis Legati, quia † emana- 19
uit abſque citatione partis, & eſt prouiſionale, & ſine
præiudicio Cameræ, & ſic non nocet Illuſtriſ Regi-
mini, cum hodie ex proceſſu conſtare dicatur de me-
liori poſſeſsione, vel quaſi Cameræ Bononiæ, de qua
ſic non conſtabat, nec conſtitit Illuſtriſ. Legato,
*Rota in Conchen. Iuriſdictionis 4. Octobris 1592. coram
Card. Mantica.*

Quibus non obſtan. cenſui DD hæredibus dan-
dum eſſe mandatum, non tanquam poſſeſſoribus,
vel quaſi poſſeſſoribus, † ſed tanquam exiſtenti- 20
bus in ſtatu, vel quaſi poſſeſſione non ſoluendi,

21 † Loogè enim eſt aliud pŏſſidere, aliud eſſe in poſ-
ſeſſione, vel quaſi *ad l. ſi quis ante. ff. de acquiren poſ-*
22 *ſeſ. Capic. deciſ. 55. num. 6.* † & cum detur in ſumma-
23 riſſimo, dicitur modici præiudicii, quia † poteſt
quandocunque reuocari, etiam lite pendente, &
24 propterea † appellatione non ſuſpenditur, *Rota di-*
uerſ. deciſ. 641. num. 9. par. 1. Card. Seraph. deciſ. 1295.
num. 5. Ioſ. Lud. Peruſ. deciſ. 20. n. 9. Motus ſum, quia
admiſſo Reuerendiſſimum Innocentium fuiſſe in
quaſi poſſeſſione huius exemptionis vſque ad mor-
tem, & ſecuta morte hæredes quoque admiſſos ex-
titiſſe, ad eamdemmet exemptionem nihil penitus
ſoluendi pro introductione rerum in Ciuitatem, ap-
paret, quod ſic ſe poſuerunt ſtatim in ſtatu, ſeu quaſi
poſſeſſione eadem non ſoluendi, illamque ſaltem de
facto ſtatim acquiſiuerunt in diuerſis introductioni-
25 bus vſque ad decem, † & ſi vnica tantum ſufficeret,
vt dictum eſt pro alia parte, *ex deciſ. 339. Card. Se-*
raph. num. 4. & aliis, vel eam continuarunt eo modo,
quo erat penes dictum D. Innocentium.

Sed nec eſt viſa hæc hæredum quaſi poſſeſſio ſim-
plex, & ita de facto, vt dicebatur, ſed colorata ex
Breui Apoſtolico extendente exemptiones com-
petentes D. Innocentio non nepotibus poſitiuè, vt
ex aduerſo prætenditur, ſed potiùs indefinitè vſque
ad tertiam generationem nepotum incipiendo,
primam ab ipſis nepotibus nulla expreſſa perſona,
cui concedatur quoad bona tantum poſſeſſa, & poſ-
26 ſidenda in Ciuitate, & Comitatum Bononiæ, † vt non
videatur extenſio perſonalis ad nepotes tantum,
ſed potiùs realis reſpectu bonorum, *ex cap. 1. 2. 3.*
25. q. 2. Specul. de Inſtit. edit. §. 11. nunc autem ſub n.
5. in fin. verſ. reale vero, cum verba ſint directa in
ipſa bona, *l. ſordidorum & ibi gloſ. C. de excuſat.*
mun. l. decima Ruin. conſ. 217. num. 16. lib. 2. Cra-
uett. conſ. 590. num. 1. lib. 4. Natta conſ. 627. n. 12.
27 Immo † in dubio ſemper potius realis cenſenda
eſt, *Specul. in dicto §. 11. nunc autem ſub num. 6. verſ.*
quod ſi non poterit. Bart. in l. Pater n. 4. verſ. quaro
vt cum. ff. de ſeruit. legat. Menoch. de præſumpt. lib. 3.
28 *præſumpt. 103. num 29.* † prætertim vere cum ſit
ea priuilegio Summi Pontificis, *Menoch. ibidem*
num. 31. non enim dicit ad tertiam generationem
nepotum, & eorum hæredum, & ſucceſſorum, quaſi
vocentur heredes nepotum, ſed potius quod non di-
cantur vocati nepotes, niſi ſint hæredes, & tales,
penes ſint bona poſſeſſa, & poſſidenda in Ciuitate,
& Comitatu Bononiæ, & tertia generatio videa-
tur appoſita ad firmandum tempus, quod non ſit
perpetua, vt videretur propter cauſam onerosam,
29 nec cenſeatur pro primis hæredibus, tantum, † vt
regulariter eſſet, *ex l. antiquitas. C. de vſufruct. Ti-*
raq. in l. Bouet. §. hoc ſermone. 1. reg. num. 32. ad
fin. verſ ſicut nomen hæredis. & num. 75. ff. de verbor.
ſignificat. vt de retract. conuent. §. 1. gloſ. 6 num. 22.
30 & † cum ſit facta nepotibus hæredibus, & ſucceſſori-
bus, videtur concessa hæredibus principaliter, licet
ſuper hoc non inſiſtatur, *Gabr. concluſ. 3. n. 6. vbi de com-*
muni. ac verbor. ſignificat. Cephal. conſ. 468. n. 41. lib. 4.
præter quod cum ſit facta ex titulo oneroſo verè, &
non ficte exburſationis pecuniarum, & S D.N. teſte-
tur extenſionem huiuſmodi concedere in recompen-
ſationem ingentium expenſarum factarum per D.
31 Innocentium, † ſatis conſtat intellexiſſe gratiam quo-
que ingentem & non reſtrictam, *Alexand. conſ. 222.*
ſub n. 4. ibi inſpecta qualitate, & quantitate pretii. in 6.
Crauet. conſ. 105. ſub num. 9. & 234 ſub num. 3. verſ. 4. an
aliquid.

Quibus non nocet verſ. ſequens ibi, tibique, ac
tuis nepotibus prædictis, in quo nulla ſit mentio
de hæredibus, & ſucceſſoribus, quia continet parti-
cularem, & ſeparatam conceſſionem, particulare,
ac ſeparatum priuilegium nihil commune habens,
cum ſupradicta extenſione, videlicet, quod ipſe
D. Innocentius, & ſui nepotes vſque ad tertiam ge-
nerationem poſſint affrancare bona emphyteuti-
ca, quæ recognoſcunt ab Auguſta abbatia Nonan-
tulæ, iuxta priuilegium conceſſum per ſanctæ mem.
Clementem Octauum Mutinenſibus, & Nonantula-
nis, ac ſi eſſent Ciues Mutinenſes, & Nonantulani,
& clauſulæ decernentes, quæ ibi ſequitur in eodem
Breui videtur tollere hanc difficultatem in hæc
verba, decernentes exemptiones, immunitates, &
libertates, de quibus ſcilicet in prima parte exten-
ſionis, cæteraſque conceſſiones, gratias, & indulta,
de quibus in ſecunda parte affrancationis, Tibi
Innocentio ſcilicet, tuiſque hæredibus, & ſucceſſori-
bus prædictis ex titulo veræ exburſationis, &c. com-
petere, vt ſic conſtet clarius ſupra de hæredibus
D. Innocentij, non autem de hæredibus nepotum
intellexiſſe maximè † cum clauſula, huiuſmodi in 32
dubio interpretanda ſit fauorabiliter, vt fuit dictum
in Romana Fructuum 9. Decemb. 1602. coram R.
P.D. Penia, prout † in dubio quoque etiam decerne- 33
rentur magis dilecti hæredes proprii D Innocen-
tii, quam hæredes nepotum, præſertim cum pe-
nes eos ſtent bona priuilegiata, † & in dubio po- 34
tius quoque ſit intelligen. de primis, & immedia-
tis hæredibus, quàm de hæredibus nepotum, *ad Bald.*
in l. qui liberis. § hæc verba num. 1. ff. de vulg & pupill.

Nec dicatur, quod D. Innocentius condiderit
teſtamentum, & reliquerit hæredes nepotes vt vo-
ce quandoque dictum eſt, quia de hoc nullum ver-
bum in proceſſu, quin potiùs conſtat Ill. DD. Her-
culem, & Iulium eius fratres in Ciuitate Bononiæ
declaratos fuiſſe hæredes, hæreditatem adiuiſſe,
etiam cum confectione Inuentarij, & pro talibus
ſe geſſiſſe, & gerere actiuè, & paſſiuè, & contra
ipſos vti tales executum fuiſſe monitorium ad in-
ſtantiam Illuſtriſſimi Regiminis.

Quæ dicta ſint non vt decidamus, quod DD. hæ-
redes dicantur ſine difficultate in Breui compre-
henſi, cum ſit ſuſpenſum petitorium, & tantum aga-
tur de mandato in ſummariſſimo, ſed vt oſtendatur
ſaltem eſſe probabile dubium, an ſint comprehenſi,
† quo caſu negari non poteſt, quin eorum ſtatus, & 35
quaſi poſſeſſio dicatur colorata, vt eis dandum ſit
mandatum de manutenendo, † quod datur regulari- 36
ter etiam non habenti titulum, *Rota in Bononien. Iu-*
riſdictionis coram Card Lancelloto ſeniore 1. Februarij
1574. in Vmbriaticen. Parochialis 1. Iulij 1613. coram
Reuerendiſſ. Sacrato. Conrard. de moment. poſſ. limit. 1 §.
8. n. 49. & ſeq. Rota diuerſor. deciſ. 99. ſub n. 2 par. 1. Plot.
in l. ſi quando. n. 99. ibi etiam ſine titulo. 107. & ſeq. C. vn-
de vi, & † vbi requiritur, ſufficit coloratus, *Caſſad. de* 37
reſtit. ſpoliat. deciſ. 1. ſub n. 10. verſ. Item ſufficit titulus, &
† dicitur titulus coloratus, qui proceſſit ab habente 38
poteſtatem, vt in caſu noſtro, *Guidop. deciſ. 85. n. 2.*
verſ. in quo, & Capic. deciſ 77. in fin. n. 14. Menoch. de re-
tinend. remed. vlt. n. 43. & de recuper. remed. 15. n. 463.
verſ. declaratur. 3. & † non admittit exceptiones, *Rota* 39
dicta deciſ. 99. ſub num. 2. Oſ. ſc. deciſ. 216. num. 7.

Quin immò † datur etiam ei, qui ex falſa cauſa 40
cepit poſſeſſionem, *vt in dicta Romana Præceden-*
tia 15. Iunij 1590. coram Orano, & aliis pro alia parte
deductis.

Et quia à principio conſiderauimus tret ſtatus
actum circa iſtam quaſi poſſeſſionem, Primum de
quo mox egimus pro DD. hæredibus, Secundum
pro Illuſtriſſimo Regimine actuum 40. & tertium
pro hæredibus actuum 30. vſque ad diem introdu-
ctionis litis, firmato primo pro hæredibus, qui fa-
cilius admittitur, quia tempore acquiſitionis Illu-
ſtriſs. Regimin. nec poſſidebat, nec erat in aliqua
poſſeſ-

poſſeſſione iſtius prætenſæ exactionis, ſi D. Innocen-
tius mortuus eſt in ſtatu exemptionis, & cum Bre-
ue exteuſionis in manibus, ſecundus ſtatus non potuit
41 haberi in conſideratione, † iſti actus dicuntur tur-
batiui, & ſpoliatiui, *ad Card. Seraph. in contrarium
allegat. dec.* 1106. *num.* 2. & intrat tertius ſtatus hære-
dum, qui, ſi dici potoiſſent ſpoliati, quod negant,
42 recuperaſſent, † ipſiſque exiſtentibos in quaſi poſ-
ſeſſione tempore litis motæ dandum eſt mandatum,
43 † cum attendatur vltimus ſtatus, *cap. cum Eccleſia. de
cauſ. poſſ. & propriet. vbi Doct. Oldrand. conſ.* 312. *ſub n.* 2.
verſ. & dato ſine præiudicio. Card. Seraph. deciſ. 1213.
44 *num.* 5. † qui vltimus ſtatus nec eſt viſus ſpoliatiuus,
quidquid ex aduerſo dictum ſit, quia, & pro hæredi-
bus ſtat anterior, ſeu primus ſtatus, ſeu quaſi poſſeſ-
45 ſio, vt mox, & prius deductum eſt, & † regulariter
ſolet ſemper dari maodatum ei, qui ſit anterior poſ-
ſeſſor, *c. licet cau. cum, ibi no: de probat. Card. Seraph. dec.*
1038 *n.* 1. & 1041. *Rot diuerſ. deciſ.* 802. *n.* 1. *par.* 1. con-
fert decretum illuſtriſſimi D. Cardinalis Barberini
Legati, qui ſapienter omnia conſiderans, ad tollendas
46 turbationes, † pro quibus tollendis fuit hoc reme-
dium introductum, *Couar. pract. qq. q* 17. *ſub n.* 1. *Card.
Seraph. deciſ.* 299. *n.* 2. mandauit hæredes manuteneri
vſque ad eius cognitum eo modo, quo tractabatur
D. Innocentius, & hoc in executione Breuis.
47 Quamuis enim † decretum iſtud fuerit factum
ſine citatione partis, ſicque dicatur potiùs ex offi-
48 cio, quam ex interdicto, & † ſit prouiſionale atque
49 interloquutorium, tamen † traxit ſecum executio-
nem, & appellatione non potuiſſet ſuſpendi, & ſi
appellatum extitiſſet, vt in primis informationi-
50 bus ſupponebatur, quod non apparet, & licet † po-
tuiſſet quandocunque reuocari, id intelligen. eſt.
quoties deinde de meliori poſſeſſione Cameræ Bo-
noniæ conſtitiſſet, *Rota diuerſ. deciſ.* 641. *num.* 8. *p.*
1. *Card Seraph. deciſ.* 1295. *per tot. & præſertim à prin-
cipio vſque ad num.* 5. de qua meliori poſſeſſione cen-
ſui ex relatis hodie non conſtare.
Non obſtant, quæ dicebantur de aſſiſtentia Iu-
ris pro Illuſtriſſimo Regimine qooad vniuerſam
Ciuitatem, vt pro exactione ab vno dicatur acqui-
ſita quaſi poſſeſſio quo ad omnes.
51 Primo, quia † Ius commune potius aſſiſtit liber-
tati non ſoluendi, *Bald. in l. ſi plures num.* 14. *C. de cond.
inter. Bertach. de Gabellis* 1. *par. num.* 26. *verſ. & omnis
locus eſt liber à gabellis de Iure.*
52 Secundo, quia † aſſiſtentia tunc operaretur, quan-
do ex vtraque parte eſſent actus paris potentiæ, vt
poſſit ſic obtinere, qui aſſiſtentiam haberet, ſed in
caſu iſto primus, & vltimus ſtatus potentiores ſunt
pro hæredibus, & ſic habent etiam aſſiſtentiam dicti
53 decreti Illuſtriſſimi Legati, † quod adhuc durat,
54 cum non fuerit reuocatum. Ideò † ſunt præferendi,
Rota diuerſ. deciſ. 595. *num.* 2. *par.* 2.
55 Tertiò † procederet, quoties eſſemus ſic in Iure
vniuerſali, & hæredes non oſtenderent, ſe eſſe in ſta-
tu, vel quaſi poſſeſsione non ſoluendi, *ex deciſ. Card,
Seraph.* 18. *per tot. & præſertim ſub n.* 3. & 561. *in contra-
rium allegata in fin. n.* 1. *ibi & alius non eſt ex deciſ.*
56 1295. *ſub n.* 6. *verſ. at iure huic.* † quando enim alius
eſt in contraria poſſeſsione, nihil facit dicta aſſiſten-
tia, *vt per Rot. dec.* 416. *alias* 2. *de præſcript. ſub. num.*
3. *verſ. hec vera ſi nullus alius. in non.*
Quartò, quia ſiue hæc aſſiſtentia ſoluendi Gabel-
las dicatur Iuris, ſeu Priuilegij Iulij. III. & aliorum
Pontificum, qui confirmarunt Statuta, & Capitula
Datiorum, & Gabellarum, dicitur conquaſſata à
priuilegio S. D. N. ex cauſa onerosa conceſſo, quod
omnis Iuris Statutorum, & Priuilegiorum auxilio
derogat, & Dominis hæredibus aſſiſtentiam præ-
ſtat, & licet canonizatum adhuc non ſit, tamen
† id præſtant in ſummariiſſimo poſſeſſorio, vt ad 57
obtinendum mandatum ſatis ſit probabiliter dubi-
tari poſſe, an comprehendat hæredes iſtos, vt ſupe-
riùs demonſtratum eſt.
Quinto, quia † etiam datur mandatum de ma- 58
nutenendo contra aſſiſtentiam Iuris, contra Ca-
meram, & Fiſcum, contra Concilium Tridentinum,
& contra Bullam in Cœna Domini, etiam quod
adſit clauſula ſublata, & decretum irritans, *Rota di-
uerſ. deciſ.* 99. *per tot. ſignanter num.* 5. *vers. etiam ſi pro-
prietarius eſſet fiſcus, parte prima in Vmbriaticen. Paro-
chialis prim. Iulij* 1613. *coram Reuerendiſſ. Archiepiſc.
Damaſceno ibi ex eo, quod non fuerit ſeruata forma Conc.
Trid. & inferius ibi, ſiquidem decretum irritans. & in
Tudertina Aſſignationis* 15. *Iunij* 1607. *coram Domino
Coccino circa principium, ibi, & neque facit quod conſti-
tutio, quæ legitur in die Cœna Domini. prout reperitur,
Rotam ſenſiſſe dandum eſſe mandatum de manutenendo
contra ipſammet Cameram Bononiæ ad fauorem Domino-
rum de S. Petro non obſtante ſtatuto Bononiæ à Sede Apo-
ſtolica confirmato vt in deciſ.* 41. *per tot. par.* 2 *diuerſ.*
Quod dicebatur Dominis hæredibus reſiſtere
ius ex l. vniuerſali ſuper ſublocatione gabellarum,
ſignanter autem ex diſpoſitione Capitulorum datio-
rum Ciuitatis confirmat à Sede Apoſtolica cum de-
creto irritanti, minus obſtat, quia † quoad ius com- 59
mune illud potius dicitur reſiſtere impoſitioni, & ſo-
lutioni gabellarum, quam libertati non ſoluendi, vt
ſuperius diximus, quod vero ad ſtatuta, ſeu capitu-
la datiorum reſpondetur, quod poſſet conſiderari
hæc reſiſtentia, niſi in proceſſu haberemos Breue
SS. D. N. extenſionis exemptionum competentium
D. Innocentio indefinite ad Tertiam generationem
ſuorum ex fratribos nepotum, & hæredum, & ſuc-
ceſſorum, vt ſupra, cum ampliſſimis derogationi-
bus, † dum etenim tractatur, an breue, quod eſt in 60
proceſſu, intret pro hæredibus, ipſi ſunt manute-
nendi, *deciſ.* 1477. *num.* 5. *& in d. Vmbriaten. paro-
chialis.* 1. *Iulij* 1615. *coram Reuerendiſſ Damaſceno.*
Item † reſiſtentia huiuſmodi eſt correlatiua, ſeu 61
correſpectiua cum aſsiſtentia, de qoa mox aſſerui-
mus, † ſi enim admittitur, dari mandatum contra 62
eum, qui habet aſſiſtentiam iuris, *Conc. Trid. &
Bulla in Cœna Domini, vt diximus*, conſequenter
datur ad fauorem illius, cui reſiſtit ius, Concilium,
& Bulla in Cœna Domini, vt in allegatis deciſioni-
bus, & ad intellectum conſtat.
Quo autem ad ſcientiam & patientiam Illuſtriſ-
ſimi Regiminis eſt aduerten. primo quod viuente
D. Innocentio Illuſtriſſimum Regimen non erat
in quaſi poſſeſſione exigendi, ſed ipſe D. Innocen-
tius in quaſi poſſeſſione non ſoluendi, vt oſtenſum
eſt, Vnde etſi de facto, & propria auctoritate hæ-
redes ſe potuiſſent in eademmet quaſi poſſeſſione
abſque colore priuilegij extenſionis, non poſſet
impugnari eorum quaſi poſſeſſio ex eo, quod non
conuenerit dicta ſcientia, & patientia, quia † re- 63
quiritur ſcientia, & patientia illius, qui poſſide-
bat tempore, quo quis de facto ſe intruſerit, vel in
quaſi poſſeſſione ſe poſuerit, non autem eius, qui
tunc non poſsidebat. *Ripa ex Innocentio, & aliis in
cap. cum Eccleſia Sutrina. ſub num.* 64. *verſ.* 3. *decla-
ra. eſſe. de cauſ. poſſ. & propriet. Rota diuerſ. deciſ.*
329. *num.* 2. *par.* 1.
Secundò, quod agitur hic de ſtatu libertatis à
non ſolutione Gabellarum, † pro quo acquirendo 64
de iure non requiritur ſcientia, & patientia, *Alex.
de veriori, & magis communi. conſ.* 6. *num.* 4. *lib.* 1.
*text. in l. ſi parte. §. ſi profundum. ff. quemad ſeru. amit-
tat. Ripa in d. cap. cum Eccleſia Sutrina. ſub. num.* 64.
verſ. Fallit.
Tertiò, quia res eſt extra omnem difficultatem,

cum conſtet de titulo , ſaltem colorato ex Breui
65 Apoſtolico, ſiquidem † non eſt neceſſaria ſcientia,
& patientia habenti titulum , *Cepoll. de ſeruit, ruſt.
prad.cap.2.num.5.Card.Seraphin.deciſ.1213. num.7.*

Nec poteſt dici , quod ſecuta morte D.Innocen-
tij ſtatim , antequam hæredes ſe poſuerint in quaſi
poſſeſſione non ſoluendi,ius exigendi gabellas fue-
rit deuolutum ad Illuſtriſſimum Regimen , atque
66 incorporatum , vt † ſolet incorporari poſſeſſio
naturalis exiſtens penes feudatarium , & emphy-
teutam cum ciuili exiſtente penes D. directum,
ſecundum quod voce , & non ſcriptis propoſitum
67 eſt, Quia † iſte terminus dominij directi , & vtilis,
& poſſeſſionis Ciuilis , & naturalis non accommo-
datur materiæ ſolutionis Gabellarum penes Do-
ctores , quos viderim, & quatenus accommodaretur
reſolutio videretur facien. contra Illuſtriſſimum
68 Regimen quia † datur mandatum de manutenen-
do ad fauorem hæredum feudatarij , & emphyteutæ
aduerſus patronum donec cognoſcatur de cauſa
deuolutionis , *cap. 1. §. inter filiam. & ibi gloſ. in
ver.Interim. 51. ſi de fando defuncti cont. ſit. inter Do-
minum, & agnatos. Bero.conſ.73.ſub. num.39.verſ.vlt.
ſi fieret lib 1.*

Non obſtat quod datia huiuſmodi,ſeu gabellæ exi-
69 gantur auctoritate Apoſtolica, & † non datur man-
datum aduerſus ſummum Principem , ſeu ſaltem
requiratur exhibitio tituli colorati.

70 Quia † dare mandatum contra Cameram Bono-
nien. non eſt dare contra Papam vt in puncto di-
xit Rota diuerſ *deciſ.*594. ſub num.8. verſ. propte-
rea hic non agitur, par. 1. & iam demonſtratum eſt
71 † dari mandatum etiam aduerſus diſpoſitionem Con-
cilii, & Bullæ in Cœna Domini , & in omni caſu
pro hæredibus concurrere legem ſupremi Princi-
pis,Breue ſcilicet prædictum Apoſtolicum derogans
omnibus cum clauſula ſublata , & decreto irritanti
72 † ſufficiens in hoc iudicio ſummariiſſimo.
73 Et licet † actus poſſeſſorii hæredum fuerint ex ad-
miſſione,ſeu tolerantia gabellariorum, nihil eſt.

Primò , quia etiam de iure communi ſuffice-
rent, *Cranett. conſ.*825.*num.* 4. *& ſeq.Gabr.conſ.* 149.
*num.*31. *&* 32. *in ſecundo.*

Secundò, quia hæredes reperiuntur deſcripti in
libro exemptorum ad portas , ſecundum quod vi-
dentur diſponere capitula datiorum.

74 Tertiò , quia † auctoritas Breuis extendentis
exemptiones ad hæredes , quantum ſufficit in hoc
iudicio , tollit omnem ſcrupulum etiam quoad id,
quod dicebatur de mutatione qualitatis, & ſuper-
uenientia alterius , *ex Rota in Placentina donationis,
ſeu prouiſionis* 20. *Iunij* 1588. *coram Giptio* , cum
tenor, & auctoritas ſupremi Principis ex dicto Bre-
ui reſpondeat extendens exemptionem de Clerico
Cameræ Apoſtolicæ ad non Clericum poſitiuè cum
decreto irritante, & clauſula ſublata , & derogatio
ne regulæ de iure quæſito non tollendo.

Nec tanta amaritudo conſideranda eſt in hac
reſolutione , quaſi quod numqoam fuerit auditum
alios ciues nobiles , nec patricios viros prætendiſ-
ſe ſimilem exemptionem , cum motiuante me de
hoc fuerint oſtenſa priuilegia exemptionum am-
pliſſima à Sede Apoſtolica conceſſa Senatori Cor-
nelio patri Illuſtriſſimi Innocentii , & horum eius
fratrum hæredum à fel. rec. Pauli III, ampliata à
Carolo Card. Caraffa Legato vniuerſali omnium
locorum , & Præſertim Bononiæ ſub Paulo IV. ſub
datum Bononiæ 1556. Kal. Martii anno II.& à Pio
IV. 1560. 20. Aprilis, anno I. & à Pio V. 1567. 1.
Martii anno II, relata, & confirmata.

75 Præter quod † ex tenore Litterarum Apoſto-
licarum reuocantium, ſeu moderantium exemptio
nes diuerſis nobilibus Bon. conceſſas , conſtat,quod
alii plures aderant exempti, etiam expreſſi in litteris
S. me. C. VIII. in forma Breuis,ſub datum die 3.
Aprilis 1603. Pontif ſui anno XII. & prius ſub
die 19. Iunij 1596. Pro Dominis, ſcilicet de Gua-
ſtauillanis, de Graſſis, & de Torfaninis,&c. in qui-
bus reuocantur omnes exemptiones, exemptis datia
portarum , molendinarum,& ſgarmigliati , vt ſic ex
tenore etiam harum litterarum impreſſarum , & re-
giſtratarum in actis Amadei notarii A.C.die 5. eiuſ-
dem præſentis Aprilis 1605. exemptio ad portas
Ciuitatis , de qua agitur in hoc proceſſu,non fuerit
reuocata,ſed expreſſe omnibus exemptis reſeruata.

R.P.D. GHISLERIO

AVXIMANA CENSVS,

Lunæ 23. Iulij 1636.

SVMMARIA.

1 *Exemptionis priuilegia quantumcumque lata non includunt exemptionem ratione rei alibi ſita , vel contractus,ſeu delicti alibi facti,ſed efficitur quis de iuriſdictione Iudicis loci rei,contractus , vel delicti exemptione non obſtante , quamuis non dicatur, nec efficiatur ſubditus, & numer.2. Ampl. vt num.3.7.& 10.*

4 *Actio realis principaliter reſpicit rem ipſam,& quodammodo ipſi rei cohærere videtur, & num.16.*

5 *Rem reus defendere tenetur in loco eius ſituationis Ampl.vt num.6.*

8 *Clauſula derogatoria ſemper intelligitur , quatenus ea quibus derogatur , contrarientur diſpoſitis.*

9 *Clauſula reuocatoria alicuius legis, vel ſtatuti catenus legem,vel conſtitutionem reuocare videtur , quatenus cum ipſa lege reuocante repugnantiam continet, & non in plus.*

11 *Conceſſione facta de eo,quod erat conceſſum de iure communi , nunquam intelligitur ex ea conceſſum aliquod nouum. Ampl.vt num.12.*

13 *Exemptio non generalis , ſed ad certam ſpeciem iuriſdictionis reſtricta , excludit diſpoſitionem c.1.de priuil. in 6. Decl. vt num.14.*

15 *Bonorum appellatione veniunt bona vbicumque exiſtentia. niſi in diſpoſitione reſtringantur.*

17 *Actio in rem ſcripta quodammodo inhæret ipſi rei,*

18 *Actio reali , & in rem ſcripta quoad forum æquiparantur.*

19 *Diſpoſitio c.1.de priuil. in 6. non procedit , quando exemptus non fuit repertus in loco rei ſita , nec ibi diffinitiua contra ipſum , quamuis citatum. ferri poteſt. Decl.vt num.20.22. & 23.*

21 *Procurator perſonam domini repræſentat.*

24 *Lauretani , Superiore , & Protectore non contradicente, qui poteſt cauſam auocare , & reaſſumere, ſi velit, non obſtante prorogatione , poſſunt in proprium præiudicium prorogare iuriſdictionem eorum , quibus circumſcripta exemptione erant ſubiecti, & multo minus poſſunt poſt ſententiam dare de defectu iuriſdictionis.*

25 *Fructus an præſumantur percepti ab eo, qui ad poſſeſſionem fuit aſſociatus,& num.ſeqq.*

26 *Littera à tertio ſcripta , qui obierit, & eſſet affinis & agens , ſuſpecta non dicuntur , & deſeruiunt pro adminiculo.*

27 *Confeſſio, quaſi ſit adminiculata,eſt attendenda.*

28 *Adminicula tollunt omnem occaſionem falſitatis.*

29 *Poſſeſſio non infert perneceſſe ad fructuum perce-
ptio*

Digitized by Google

ptionem, nec ad realem inſiſtentiam.

30 *Poſſeſſio inſtrumentalis non probat fructuum perceptionem, præſertim in concurſu aliorum contradicentium, & poſſidentium, & num. 45.*

32 *Poſſeſſor anterior, qui capit manutentionem petere ſequuto immiſſione poſterioris, eamque obtinuit, præſumitur etiam fructus percepiſſe, quamuis non doceatur de executione mandati de manutenendo, & num. 35.*

33 *Continuaſſe quis præſumitur in anteriori poſſeſſione, dum non acquieuit poſteriori, ſed agere capis ad manutentionem, & obtinuit, & num. 39.*

34 *Manutentio non tradit poſſeſſionem, ſed traditam, vel habitam declarat, ſeu confirmat abſque alia executione.*

35 *Fructus percepti præſumuntur à vero, & corporali poſſeſſore.*

36 *Poſſeſſori in aſſociatione non citato poſſeſſione probata competit manutentio.*

37 *Mandatum de manutenendo reſoluit aſſociationem partis aduerſæ, & facit omnia redire ad primum principium.*

38 *Fructus in mandato de manutenendo veniunt à die motæ deſuper litis.*

40 *Manutentio non debetur illi, qui deſiit poſſidere, ſed reintegratio.*

41 *Iura, quæ tendunt ad excludendum exceſſum ſententiæ de partibus, nihil refert, ſi in ipſis partibus, vbi de tali exceſſu non fuit oppoſitum, producta non fuerint.*

42 *Sententia ſi infirmetur ex nouiter deductis, poteſt etiam ex nouiter deductis defendi.*

43 *Præſumptio perceptionis fructuum non procedit coniecturis concurrentibus in contrarium.*

44 *Probationes ſufficiunt leniores ad effectum aſſociationem obſcurandi.*

46 *Teſtibus ad perpetuam rei memoriam examinatis non eſt fides adhibenda.*

47 *Hæres ſeruare tenetur factum defuncti.*

48 *Viro, qui ſuſtinet onera matrimonij, debentur fructus dotis.*

49 *Mulier cedens viri creditum dicitur illud in ſolutum recepiſſe pro dote.*

50 *Solutio vera dicitur in ſolutum receptio.*

55 *Solutio crediti dotalis recipi poteſt à muliere ſine ſolemnitatibus.*

52 *Relato non exhibito referenti non creditur in præiudicium tertij, quamuis quantitas ſit expreſſa.*

53 *Confeſſio relatiua non nocet abſenti, nec ei, cui eſt ius quæſitum.*

55 *Creditum illiquidum poſſeſſoris non impedit immiſſionem alterius.*

55 *Cedere, ac in alium transferre quis non poteſt ius, quod non habet.*

56 *Hypotheca ad tempus ſolutionis dotis limitata non retrotrahitur ad tempus promiſſionis, ſed incipit à die traditionis.*

57 *Retentio non competit mulieri niſi in iis bonis viri præmortui, quæ conſtat illo viuente poſſediſſe iure familiaritatis, puta in domo, & mobilibus, ſecus in aliis.*

58 *Poſſeſſio non extenditur de re ad rem.*

59 *Creditum effectum illiquidum per aliquorum fructuum perceptionem non poteſt alteri manutentionem impedire, niſi iterum liquidetur.*

60 *Retentio, quæ matri non competebat, multo minus competit filiæ.*

61 *Filia maiora iura habere non poteſt, quam mater haberet.*

62 *Hæres ſine beneficio legis, & inuentarij tenetur ad defuncti debita.*

63 *Statutum ſeruari debet inter perſonas de eodem loco*

63 *Statutum Montis Filatrani excludit fœminas ab hæreditate dotantis.*

65 *Filius, vel filia ſiue agendo, ſiue excipiendo tenetur aditionem hæreditatis matris probare.*

66 *Suitas non datur in matre, ſicut in patre.*

67 *Lucrum dotis regulatur ex ſtatuto domicilij viri, non vxoris.*

68 *Statuto iuuari qui vult, debet illius qualitatem probare.*

69 *Nullitas contractus minoris mortui ex defectu ſolemnitatum non poteſt opponi per eum, qui non ſit illius heres.*

70 *Contractus minoris ſine ſolemnitatibus eſt nullus illo volente, ſed illo nolente eſt validus.*

75 *Solemnitates in contractu minorum ſunt ad eorundem fauorem inductæ.*

72 *Contractus minoris nullus validatur ex lapſu quinquennij poſt maiorem ætatem vna cum ſolutione.*

73 *Manutentio debetur ei, qui habet immiſſionem validam, & iuſtam.*

Decisio DCXLVII.

INhærendo decíſioni in hac cauſa factæ coram me x. Martij præterítí, cenſuerunt DD. ſuſtineri reſolutionem ad fauorem Dom. Camilli Rinoccini pro illius manutentione in poſſeſſione bonorum, de quibus agitur, quam vigore ſententiæ immiſſionis in Saluiano obtinuit à Locumtenente Gubernatoris Marchiæ, quia dictæ ſententiæ validitas, & Iuſtitia ſubſiſtit ex deductis in eadem deciſione, & quæ hodiè replicantur pro Riccardis, non tollunt fundamenta deciſionis.

Siquidem primum motiuum ratione Iuriſdictionis, ea quo fel. record. Paulus Quintus non ſolum Ciues Lauretanos exemit à Iuriſdictione cuiuſcũque alterius, ſed etiam illorum bona, vt in Motu proprio ſub Datum Toſculi quarto Idus Septembris anno 1620. nihil facit, quamuis ex natura actionis Riccardi quantumuis Ciues Lauretani non poſſent conueniri coram Iudice, in cuius Iuriſdictione erant bona, quia ponderatis verbis exemptionis, de qua in Motu proprio, ibi, *eandemque Ciuitatem Lauretanam, eiuſque diſtrictum, Comitatum, & territorium eiuſque homines, res, & bona Iura, cauſas, & actiones quaſcunque à prædicta legatione, ſeu gubernio Prouinciæ Marchiæ fuiſſe, & eſſe penitus, & omnino ſeparatos, ſeparatas, & ſeparata, &c.* patet deſignatam eſſe exemptionem Ciuitatis, Diſtrictus, & Territorij, eiuſque hominum, rerum, & bonorum: Ideóque non comprehendere perſonas, res, & bona extra Ciuitatem, Territorium, & Diſtrictum Lauretanum exiſtentia, ita quod intret diſpoſitio Textus *in cap. 1. de priuil. in 6.* vbi ne exempti limites libertatis excedant, declaratur, quod, † quantumcumque ſint exempti, ſi tamen conueniantur ratione rei ſitæ extra locum exemptum, poſſint coram Ordinario ratione rei ſitæ conueniri, ponderando præcipuè illud verbum, *quantumcunque ſint exempti*, denotat exemptionem quantumuis amplam recipere prædictam interpretationem datam ab Innocentio Quarto in Concilio Generali Lugdunenſi, vbi cõpilatum fuit dictum *Capitum Primum de priuileg. in 6.* *& Gemin. ibidem num. 3.* inquit, nota quod priuilegia exemptionis quantumcunque ſint lata, non includunt exemptionem ratione rei, contractus, vel delicti committentia loca non exempta, & *Franc. num.* 2. ait ſecundo tenementi, quod priuilegium plenæ exemptionis quantumcunque latum non includit exemptionem ratione delicti, contractus, vel rei, de qua agitur, dummodo locum non exemptum concernat, *Paul. de Caſtr. in l.* 1

fin.

fin. in princip. verſ. item ratione poſſeſſionis, *C. vbi in*
rem actio exerceri debeat, dicit in loco, vbi eſt res, po-
teſt quis conueniri actione reali, non obſtante quo-
cumque priuilegio generaliter conceſſo, quod non
poſſit conueniri, niſi ſub certo Iudice, patet ergo,
quod ratione delicti, contractus, vel rei, efficitur quis
de Iuriſdictione Iudicis illius loci, quamtumcunque
2 contrahens, vel delinquens ſit exemptus, † licet non
dicatur, nec efficiatur ſubditus, *ſecundum gloſ. ſingula-*
rem, in verb. ſubditos, in Clement. 1. de for. competet. & d.
3 *Text. in d. cap. 1. de priuil. in 6.* † habere locum in
quacunque esemptione, & eſſe intelligendum de
priuilegio plenæ exemptionis quamtumcunque la-
to, pluries firmauit Sacra Congregatio Concilij, &
tenuit *Rota in Baren. Iuriſdictionis 20. Maij 1603. co-*
4 *ram Eminentiſſimo Card. Veroſpio.* ea ratione, quia †
actio, qua aguur ad rem, principaliter reſpicit rem
ipſam, & quodammodo ipſi rei videtur cohærere, *§.*
omnium inſt. de actio l. fin. C. de praſcript. long. temp. l.
5 *non alias. §. fin. ff. de Iudic.* & ideo † reus eam defen-
dere tenetur in loco, in quo ſita eſt, ex qua ratione
infert *Barboſ. in l. heres abſent*, *§. proinde, in art. de fo-*
6 *ro ratione rei ſita*, *ff. de Iudic. num. 3.* † hanc conclu-
ſionem procedere, etiamſi reus habeat priuilegium,
ne teneatur reſpondere, niſi coram certo Iudice:
Nam non obſtante Priuilegio tenetur rem de-
fendere, vbi ſita eſt, propter rationem, de qua ſu-
pra.

Non obſtat amplitudo verborum priuilegij de-
ducta ex illis dictionibus, *veniens, & omnino*, *&c.*
& infra, *perpetuo ſeparamus*, *& pleniſſime eximimus*
7 *&c.* quia ex ſupra allegatis probatum fuit, † *text. in*
dicto cap. 1. procedere in priuilegio plenæ exem-
ptionis quantumconque lato, nec deciſio *Rota in*
Caſaraugustana Camerariæ 26. Nouembris 1632. co-
ram R. P. D. meo Piromano, applicatur huic caſui, ex
quo procedit in diuerſis terminis, vt ex lectura pa-
tet.

Pariter nihil facit derogatio Conciliis vniuerſa-
libus, de qua in Motu proprio cum clauſula, *quo-*
rum tenores, quia priuilegium integrum plura alia
8 continet, quibus applicari poteſt dicta derogatio,
non autem ſolam Iuriſdictionem, & † clauſula de-
rogatoria intelligitur ſemper, quatenus ea quibus
derogatur, contrarientur diſpoſitis, *Alex. conſ. 7.*
num 17. lib. 7. Ad quod facit Theorica, *Bart. in Ex-*
trauag. ad reprimendum. in verb. non obſtantibus. num.
9 12. vbi quod † clauſula reuocatoria in aliquius legis,
vel ſtatuti, eatenus legem, vel Conſtitutionem re-
uocare videtur, quatenus cum ipſa lege reuocante
repugnantiam continet, & non in plus. Hoc di-
ctum refert *Alex. conſ. 32. num. 2. lib. 1. Ludou Go-*
mez. in capite 1. num. 135. de Conſt. lib. 6. Rom. conſ.
57. n. 1 & 2 Rota coram Mant. deciſ. 104. num. 5. Et
in terminis etiam fortioribus ſpecialis derogationis
extat doctrina *Germin. in d. cap. 1. §. in eos autem de*
Priuileg. in 6 vbi num. 9. dicit, Ordinem Ciſtercien-
ſem habuiſſe priuilegia plenæ exemptionis, & poſt
illud Capitulum impetraſſe ab Innocentio IV. au-
ctore iſtius, vt fuit dictum ſupra, ne iſtud Capitu-
lum derogaret priuilegiis ſuæ exemptionis, ſed cum
dubitaretur, numquid coram Ordinario poſſent
conueniri ſuper decimis prouenientibus ex fundis
poſitis in loco non exempto, quia Papa conceſſerat
eis, quod iſtud Capitulũ nihil præiudicaret, & refert,
ſe affirmatiue cõſuluiſſe, & ſuo Concilio ſubſcripiſſe
quaſi omnes Doctores Bononienſes, inquit de Iure
communi ante prædictum Capitulum, caſus prædi-
ctos non fuiſſe comprehenſos in priuilegiis, licet
igitur Papa conceſſerit gratiam Ciſtercienſibus, ne
per prædictum text. præiudicaretur ſuis priuilegiis,
attamen non per hoc ſequebatur, vt virtus compre-
henſiua priuilegiorum extenderetur ad caſus, de
quibus in dicto textu. *Et Franc. in dicto text.* ſequitur
hanc opinionem ea ratione, quia † quantumcunque 10
ſit plena exemptio, nunquam includit dictos tres
caſus, *& num. 1. verſ. eſſent. tamen ex hoc*, infert, eſ-
ſe neceſſarium, quod in priuilegio declaretur,
quod in his tribus caſibus coram Ordinariis conue-
niri non poſſint, alias per ſimplicem derogationem
prædicti Capituli non cenſetur conceſſa iuriſdictio
in dictis caſibus, & propterea in dicto caſu Ciſter-
cienſium, Papa concedendo, quod iſta decretalis in
nullo deroget illorum priuilegiis, benedixit, quia
illa priuilegia non includebant illos tres caſus, ergo
eis non derogauit, nec poteſt fieri vis in illo verbo
concedimus, per quod videtur aliquod de nouo con-
ceſſum, quia † quoties conceditur illud idem, quod 11
erat conceſſum de iure communi, numquam intelli-
gitur aliquod nouum concedi, vt patet *in c. & ſi Chri-*
ſtus in fin. de iur. gloſ. in c. 1. de reſcript. † Quæ doctrinæ 12
facilius procedunt in iſto, caſu, in quo neque in diſ-
poſitiuis, neque in exequutiuis adeſt ſpecialis dero-
gatio dicti *Capituli primi.*

Nec releuat, quod † cum exemptio de qua agi- 13
tur, non ſit generalis, ſed reſtricta ad certam ſpeciem
iuriſdictionis, nempe legationis ſeu gubernij Pro-
uinciæ Marchiæ, inferatur, non iurare diſpoſitio-
nem dicti Capituli, ex traditis *per Couarr. pract. q. cap.*
11. n. 5. quia diſtinctio data à *Couar.* reprobatur in ter-
minis à *Rota in dicta Baren. iuriſdictionis coram Emi-*
nentiſſimo D. Cardinali Veroſpio, vbi ſupra n. 4. & idem
Couar. dicto n. 5 in verſ. igitur in ſumma, &c. explicat, † 14
vt non procedat dictus textus, quando conceditur
certa ſpecies iuriſdictionis, vel eximuntur perſonæ
abſque circunſcriptione loci, ſecus autem, quando
priuilegium eſt certo loco circumſcriptum, quia eo
caſu delinquens, aut contrahens extra illum locum,
etiamſi iure communi fuerit exemptus, ac iuris
communis priuilegio munitus, poterit puniri per
Iudicem illius loci, vbi deliquerit, & apud eum Iu-
dicem tenebitur ex contractu reſpondere, qui Iu-
dex eſt illius loci, vbi contraxit. Nos autem ver-
ſamur in hoc ſecundo caſu, vt patet ex verbis Bre-
uis.

Quod motus proprius fel. record. Pauli V. expreſ- 15
sè ſeparet bona, & cauſas quaſcumque, † & appella
tiones bonorum veniant bona vbicumque exiſtẽtia,
tollitur ex lectura eiuſdem priuilegij, in quo non
eximuntur bona Lauretanorum, ſed bona Ciuitatis,
diſtrictus, & Territorij, ibi *eamdemque Ciuitatem Lau-*
retanam, *eiuſque diſtrictum*, *Comitatum*, *Territorium*,
eiuſque homines, *res & bona*, *iura*, *cauſas*, *& actiones*
quaſcumque, *&c.* Vnde non veniunt bona quæ ſunt
extra Ciuitatem, diſtrictum, & Territorium, vt fuit
dictum ſupra. Quod autem † cauſæ, & actiones ſu- 16
per rebus agitatæ dicantur quodammodo inhærere
ipſi rei, probatur *ex l. fin. C. de praſcript. long temp.*
l. non alias § fin. de Iudic. & bene per Barboſ. vbi ſupra
† idemque procedit in actione in rem ſcripta, quia † 17
quoad forum æquiparatur actio realis & in rem ſcri- 18
pta, vt dicit *Innoc. in cap. dilectus in ſecundo de reſ-*
crip. cap. ex parte de for. comp. Tiraq. in tract. lignag.
§. 8. gloſ. 5 in princ. vſque ad num. 15. Altera difficultas,
quod † diſpoſitio dicti textus non procedat, quan- 19
do exemptus non fuit repertus in loco rei ſitæ, ita
vt non poſſit ferri diffinitiua contra ipſum, quan-
uis fuerit citatus, ceſſat ex eo, quod † ſufficit Iudi- 20
cium fuiſſe agitatum cum eius Procuratore, quia
perinde eſt, ac ſi Lauretanus ipſe fuiſſet citatus,
cum † Procuratores perſonas Dominorum repræ- 21
ſentent, vt ex allegatis per *Vinc. de Franch. deciſ.*
577. num. 5. & ſeqq. & † allegati in contrarium 22
procedunt, quando ageretur actione perſonali ex

por

Digitized by Google

promiſſione facta vbique ſoluendi, ſed quando
actione reali ſecus, quia hoc caſu de iuris diſpoſi-
32 tione, poſſeſſor conueniri poterit actione reali, † &
maximè quando Procurator eſt in ſpecie conſtitutus
pro defenſione rei, vt in iſto caſu.

Subſiſtit etiam aliud fundamentum deciſionis,
quod † Lauretani ſuperiore, & Protectore non con-
24 tradicente, qui poteſt cauſam auocare, & aſſumere, ſi
velit, non obſtante prorogatione, poſſunt in pro-
prium præiudicium prorogare iuriſdictionē eorum,
quibus circumſcripta exemptione erant ſubiecti,
declarant *Natt. Surd. & alij allegati in deciſione.* & ita
tenuit Rota *in Caſalen. de Carettis 2. Maij 1582. co-
ram Comitulo*, & ſic multo minus poſſunt poſt
ſententiam dare de defectu iuriſdictionis.

Non obſtat ſecundum motiuum contra deciſio-
nem deductum ratione exceſſus, ex eo, quod ante
dictam ſententiam D. Rinuccinus fuit aſſociatus, †
25 vnde præſumitur percepiſſe fructus, & ſic ſummam
ſcutorum 326. pro quibus tunc egit, & quæ poſtea
fuerunt comprehenſa in dicta ſententia immiſſionis,
de cuius validitate agitur, quia ſubſiſtit reſponſio de-
ciſionis, quod non conſtat de effectuatione dicti
mandati de aſſociando, quia non fuerunt eiecti Fran-
ciſca, & Raſcantes, vt ex confeſſione Franciſcæ, quæ
fuit vxor Simonis Gentiloni debitoris cenſus quoad
vnam medietatem tenutæ, de qua confeſſione in in-
ſtrumentis de anno 1628. & de anno 1629. & in lit-
26 teris datis in ſũmario, & ponderatis in alia deciſione,
† quæ licet ſint ſcriptæ à Tertio, attamen cū obierit de
anno 1628 & eſſet affinis, & agens Franciſcæ, ceſſat
ſuſpicio, & deſeruiūt pro diminiculo. Et ex deteotio-
ne Aurelij Raſcantis, quoad aliam medietatem, † dicta
27 autem confeſſio eſt attendenda, tanquā adminiculata,
nempè poſſeſſione Franciſcæ capta; continuata, &
renouata, ac inhibitione alteri parti præſentata, † quæ
28 adminicula tollunt omnem occaſionem falſitatis. *l.
Inſtrumenta. C. de probat. Rota in Ferrarien. pecuniaria
24. Ianuarij 1629. coram R.P.D. meo Merlino.* Qui-
bus ſtantibus parum refert, quod D. Rinuccinus in
monitorio ſuper manutentione in poſſeſſione exe-
quuto contra eandem Franciſcam aſſeruerit, ſe poſſi-
dere, quia † inde non ſequitur perneceſsè perceptio
29 fructuum, neque realis inſiſtentia. *Rot. deciſ.* 528. *num.
2. part. 2. recent.* & in fortioribus terminis de poſſeſ-
ſione inſtrumentali, quod † non probet perceptionē
30 *bo. me. Card. Caualer. deciſ.* 138. *per tot.* præſertim in
concurſu aliorum contradicentium, & poſſidentium.

Non obſtat, quod † ſaltem præſumatur percepiſ-
31 ſe fructus ex illa medietate, in qua Raſcantes obti-
nuerat mandatum de manutenendo de anno 1627. &
ſic poſt annum à die mandati de aſſociando, quia †
32 obiectum procederet ſi Raſcantes acquieuiſſet exe-
cutioni per annum, ſed conſtat, ipſum cepiſſe age-
re ad manutentionem de eodem anno 1626. quo D.
Rinuccinus obtinuerat mandatum de aſſociando, †
33 quod ſufficit, & ſi non doceatur de executione man-
dati de manutenendo, quia † id probat, cum conti-
34 nuaſſe in anteriori poſſeſſione, eo quod manutentio
non tradit poſſeſſionem, ſed traditam, vel habitam
declarat, ſeu confirmat abſque alia executione, vt be-
nè animaduertit *Menoch. de retin. remed. vlt. num.* 57.
Rota coram Seraphino deciſ. 1295. *n.* 4. Ideò † fructus
35 anno 1626. præſumuntur ab ipſo percepti, cum eſſet
vetus & corporalis poſſeſſor, cui † cum non fuiſſet
36 citatus in aſſociatione conceſſa D. Rinuccino, pro-
bata illius poſſeſſione, obtinuit manutentionem, †
37 per quam fuit ſaltem reſoluta aſſociatio D. Rinucci-
ni, & omnia redierunt ad primum principium, †
38 ex quo fructus veniunt à die motæ litis. Vnde † ex-
39 cluditur præſumptio perceptionis fructuum, & pro-
batur reſpectu medietatis tenutæ, quæ poſſidebatur
à Franciſca, eam impediuiſſe executionem manda-
ti, vigore inhibitionis ratione ſuæ dotis. Reſpectu
verò medietatis, quæ de tempore aſſociationis poſſi-
debatur per Raſcantem, iuſtificatur etiam paulò poſt
aſſociationem obtinuiſſe mandatum, & ſic indubita-
tum eſt, intrare ſupra deducta, cum nunquam deſie-
rit poſſidere, † alias illi non competiiſſet manuten- 40
tio, ſed reintegratio.

Non obſtat, quod iura probantia dictam aſſo-
ciationem non habuiſſe effectum, non fuerint pro-
ducta per D. Rinuccinum coram Iudice de parti-
bus; quia † non fuit opus, ex quo tunc non fuit op- 41
poſitum de prætenſo exceſſu, & † dum hodie pars 42
vult infirmare ſententiam ex nouiter deductis, ita
licet etiam ex nouiter deductis illam defendere.
*Rot. deciſ. 68. num. 10. & 11. poſt Pacif. de Salu. cum
aliis per adden. ad deciſ. Greg. 272. ſed num. 9.* Quare
† dum prætenſa perceptio fructuum non probetur, 43
niſi præſumptiuè, & concurrant tot coniecturæ in
contrarium, talis præſumptio non habet locum ma-
ximè, quia † ad effectum obſcurandi dictam aſſocia-
tionem ſufficiunt leuiores probationes, & quod † 44
non ſufficiat ad iſtum effectum poſſeſſio inſtrumen- 45
talis, dixit *Rota coram bo. me. Caualerio. d. deciſ.* 138.
Nec eſt adhibenda fides teſtibus ad perpetuam rei 46
memoriam examinatis ex deductis in alia deciſio-
ne *in §. Nec facit.*

Minus ſubſiſtit obiectum anterioritatis dotis
Franciſcæ, & Septimiæ quia cum non probetur ſolu-
tio dotis Franciſcæ, vt latè fuit deductum in alia de-
ciſione; Nam loca Montium fuerunt alienata à Lu-
ca Feodotis promiſſore, cuius fuit hæres Franciſca, † 47
quæ propterea tenetur ſeruare factum defuncti, *l.
cum a matre. C. de rei vend.* Imò † vti talis tenebatur 48
ſoluere fructus dictorum locorum Montium, quæ
à viro exigi non potuerunt, cum onera matrimo-
nij ſuſtinuerit, *gloſ. in l. de diuiſione vbi Bart. &
Alex. num. 12. & Soccin. num. 9. de ſolut. matrim.
Iaſ. in l. ſi Donatariis. §. 1. numer. 16. ff de condit. ob
cauſ. Caſtr. conſ. 21. num. 4. verſ. quatenus autem. lib.
1. Surd. conſ. 290. numer. 31. vol. 2.* Creditum ve-
rò Cataneorum minus fuit à Simone exactum, ſed
tempore illius obitus extabat, & à Franciſca fuit
ceſſum Riccardis, † per quam ceſſionem dicitur re- 49
cepiſſe idem inſolutum, *Cyn. conſ. 200. num. 2. Ruin.
conſ. 107. num. 2. vol. 1.* & conſequenter intrat ſatiſ-
factio, cum † receptio in ſolutum ſit vera ſolutio
Dec. conſ. 99. num. 4. Surd. conſ. 145. num. 29. † quam 50
ſolutionem potuit mulier recipere ſine ſolemnita- 51
tibus, *Mantic. deciſ. 344. num. 7.* & fuit dictum, *in
Romana Saluiani 9. Decembris 1613. coram Reue-
rendiſſimo D. meo Decano.* Quo verò ad prætenſam
ſolutionem alterius crediti ſcutorum 900. in alia de-
ciſione fuit dictum, illam non probari, niſi per
confeſſionem habentem relationem ad aliud in-
ſtrumentum, † quo non exhibito, non creditur re- 52
ferenti in præiudicium tertij, licet quantitas ſit ex-
preſſa, vt diſtinguit *Gratian. deciſ. Marchiæ 103
num. 16. & 17.* & † eo magis, quo dicta confeſſio
emanauit Cattaneis abſentibus, & tempore quo cen- 53
ſus venditus erat D. Rinuccino, cui propterea non
obeſt, vt de communi *Neguſan. de pignor. in 4.
membr. 2. part. ſub num. 76. Mant. de tacit. lib. 11.
tit. 20. num. 25.* ſed quatenus re vera Simon recepiſ-
ſet dicta ſcuta 900. nihilominus Franciſca, tranſeun-
do ad ſecundas nuptias, ſecum aſportauit veſtes, &
alia ornamenta pretioſa habita à primo viro, nec-
non ſupellectilia, & tradidit Riccardis creditum
Accorrectorum debitorum Simonis, nonnulla ani-
malia, & præter bona in dotem data, quæ erant
Simonis, alia pro ſe retinuit, vt in Capitulis ma-
trimonialibus, ac per plures annos percepit fru-
ctus

ctus omnium bonorum, quo fit, niſi inducta ſolu-
54 tio, talem † creditum ſit adeò illiquidum, vt non
potuerit impedire immiſſionem D. Rinuccini, vt
55 fuit firmatum in alia deciſione. Vnde, † ſi Franci-
ſca non habebat Ius contra bona Simonis primi ma-
riti, non poterat illud cedere, nec aliter transferre in
Septimiam filiam, neque in Philippum ſecundum
Virum: Sed dato etiam quod Franciſca habuiſſet ius,
& actionem in bonis Simonis primi Viri, adhuc ta-
men non releuaret, cum Procurator dicti Simonis,
qui contraxit ſponſalia, non haberet mandatum niſi
ad obligandum bona illius, poſtquam dos ſoluta
fuiſſet, ideoque licet probaretur ſolutio, non ſuffra-
garetur, niſi etiam facta eſſet ante inſtrumentum
56 cenſus D. Rinuccini,, quia † tunc hypotheca limi-
tata ad tẽpus ſolutionis nun retrotrahitur ad tempus
promiſſionis, ſed incipit à die traditionis, vt in termi-
nis tenuerunt *Theſau. quaſt.* 16. *num.* 8. *lib.* 4. *Cravell.*
deciſ. 133. *num.* 26. imò quatenus etiam fuiſſet credi-
trix anterior, attamen non competiiſſet ei retentio,
quam potuerit aliis communicare. Nam reſpectu bo-
norum, de quibus agitur, in actis non conſtat, Fran-
ciſcam illa poſſediſſe ſimul cum Simone viro iure fa-
57 miliaritatis †, ita quod non competebat in eis
retentio, quæ tamen competit in domo vel mobili-
bus, vel aliis iure familiaritatis ab Vxore poſſeſſis,
non autem in prædiis ruſticis, & aliis, quæ non pro-
58 bantur ab ipſa poſſeſſa, viuente Viro, † cum talis poſ-
ſeſſio non extendatur de re ad rem, vt ſpecie tenue-
runt *Aretin. conſ.* 77. *num.* 21 *& Gabr conſ* 34. *lib.* 1.
vbi concludit, Vincẽtiam, quæ cum Viro Caietæ vi-
xit, poſſeſſionem domus poſitæ in Vrbe, quam viuo
Viro, iure familiaritatis non detinuit, occupare non
potuiſſe, nec detinere poſſe, ſed ſemper remanet mo-
tiuum deciſionis, quod, cum conſtet, Franciſcam ex
pluribus corporibus bonorum q. Simonis primi Vi-
ri percepiſſe fructus, prætenſum creditum effectum
59 fuit illiquidum, & † niſi iterum liquidetur, non po-
teſt dici conſtare de credito liquido ad effectum im-
pediendi manutentionem D. Rinuccini, vt præter
deciſiones in alia allegatas, firmauit *Rota in recent.*
deciſ. 609. *num.* 4. *part.* 4. *& deciſ.* 411. *num.* 44. *& de-*
ciſ 411. *num.* 24. *&* 26. *par.* 5. *vltimo loco impreſſ.* Si
60 igitur † Franciſcæ non competebat retentio in i[...]is
bonis, multo minus competere poteſt Septimiæ qua-
61 tenus etiam ſubſiſterent tituli ab ea prætenſi, † cum
non poſſit maiora iura habere, quam haberet eius
Mater, ſed neque dicti tituli ſubſiſtunt.

Nam reſpectu tituli dotalis bona, de quibus agi-
tur, data fuerunt pro medietate dotis Septimiæ, & in
hac ipſa eſt creditrix poſterior ipſi D. Rinuccino,
quia cenſus fuit impoſitus a Simone anno 1614. &
Septimia nupſit Hieronymo de anno 1629. Quo
verò ad aliam medietatem pro dote Franciſcæ, illi
62 ſucceſſerunt filij primi matrimonij, † qui fuerant hæ-
redes Simonis debitoris ſine beneficio legis, & In-
uentarij, vt fuit conſideratum in *deciſione in §. tertium*
obiectum.

Nec ſubſiſtit, quod per mortem Franciſcæ, Se-
ptimia eius filia nupta Hieronymo ſucceſſerit in ter-
tia parte, cuius ratione Informantes pro Riccardis
prætendunt ſuſtineri anterioritatem, qui omiſſo,
quod Franciſca reliquit quinque filios, & ſic pars Se-
ptimiæ non fuiſſet tertia, ſed quinta DD. cenſuerunt
obſtare Statutum Montis Filatrani excluſiuum fæ-
63 minarum propter exiſtentiam maſculorum † illudque
ſeruandum inter hæredes Franciſcæ filios primi ma-
trimonij, dum & filij, & parentes ſint de dicto loco
M. Filatrani.

64 Nec facit, quod † ſtatutum non excludat fæmi-
nas, niſi ab hæreditate dotantis, quia dum Septimia
dotata fuit etiam in bonis maternis, & ſignanter in
parte hæreditatis Lucæ Fei Franciſcæ obuenta, quam
Romæ poſſidebat, Septimia proculdubio remanet
excluſa ab hæreditate matris, & ſic ceſſat titulus hæ-
reditarius, vltra quod in actis non conſtat Septi-
miam adiuiſſe hæreditatem maternam, † prout de Iu- 65
re requiritur, quoniam filius, vel filia, ſiue agendo, ſi-
ue excipiendo, tenetur probare aditionem hæredita-
tis matris, eo quia † in ea non datur ſuitas, vt in Pa- 66
tre. *Alex. con.* 172. *num.* 2. *lib.* 6. *Magon. deciſ. Lucen.* 62.
num. 14. *Rot. coram. Manic. deciſ.* 198. *num.* 7. *& in Ro-*
mana Domus 27. *Nouembris* 1619. *coram. bo. me. Card.*
Sacrato.

Minus ſubſiſtit, quod Philippus Secundus mari-
tus Franciſcæ lucratus fuerit tertiam partem dotis
eiuſdem Franciſcæ prædefunctæ ſecundum ſupradi-
ctum ſtatutum M. Filatrani, quia fuit dictum, † ſtan- 67
dum eſſe Statuto domicilij viri, non autem vxoris, &
ſic attendendũ eſſe ſtatutum Lauretanum, quod non
defert lucrum dotale, vt tenuit *Rota in Perusina lucri*
dotis 29. *Nouembris* 1599. *coram Iuſto, inter impreſſ. par.*
4. *diuerſ. deciſ.* 742. *ſub num.* 2. *& in Bononien. dotis* 7.
Februa. 1610. *confirmata.* 14. *Iunij eiuſdem anni coram*
bo. me. Patriarcha Manzanedo, & in puncto, quod ſta-
tutum originis Vxoris non ſit attendendum ad iſtum
effectum lucri dotalis, ſed ſtatutum domicilij viri, vel
diſpoſitio Iuris communis decidit, *Alex. conſ.* 100. *n.*
12. *vol* 3. quem refert, & ſequitur *Surd. conſ.* 549. ferè
per tot, & præſertim *num.* 5. *&* 6. prout non applica-
tur *deciſio Bononien. dotis de Carandinis* 22. *Maij*
1619. *coram bon. mem. Buratto,* quia in illo caſu ma-
ritus, & vxor erant ambo de Terra Centi, in qua erat
ſtatutum de lucro dotis, & ſic bene firmauit Rota
deberi lucrum, in iſto autem caſu in Ciuitate Laureti
non adeſt tale Statutum.

Sed nec etiam pars aduerſa † poteſt iuuari ſtatuto 68
M Filatrani, quia non probauit qualitatem reſtitutio-
nis dotis infrà annum abſque litigio, prout requirit
dictum ſtatutum.

Illa verò, quæ vltimo loco opponebantur contra
deciſionem ſub prætextu, quod ſententia ad fauorem
D. Rinuccini lata ſit iniuſta, ea quo fuit fundata in
Inſtrumento Cenſus facti per Simonem minorem
25. annis ſine ſolẽnitatibus requiſitis à Conſtitutio-
ne Marchiæ, quæ ipſo Iure annullat contractus ſine
dictis ſolemnitatibus factos DD. vi[...]a fuerunt ſuffi-
cienter ſublata ex deductis in deciſione, illa potius
adduci ad impediendam reſolutionem, & inuoluen-
dum factum, quàm ad alium finem quia † certum 69
eſt, quod de hac nullitate non poteſt opponi per
Riccardos, qui non ſunt hæredes Simonis impoſito-
ris; vndè intrat concluſio, quod † contractus cele- 70
bratus cum minore abſque ſolemnitatibus ſtatuta-
riis eſt nullus, minore volente, at ipſo nolente eſt
validus, & tenet, cum † ſolemnitates ſint inductæ ad 71
fauorem minorum ex allegatis in fine deciſionis,
quæ reuidetur, † & ratificatio eiuſdem Simonis indu- 72
cta ex lapſu quinquennij poſt maiorem ætatem vna
cum ſolutione fructuum Cenſus excludit ea omnia,
quæ poſſent opponi ad deſtruendum contractum.

Ex quibus † cum validitatis, & Iuſtitia Immiſſio- 73
nis conceſſæ D. Rinuccino remaneat abundè iuſtifi-
cata, merito fuit illi conceſſa manutentio, prout in
alia deciſione, quæ vtraque parte Informante fuit
confirmata.

CAR

CARDINALI PAMPHILIO

PAMPHILONEN. DECIMARVM.

Veneris 6. Nouembris 1592.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes nimis vaga reſpectu loci, & temporis reddit examen nullum.*
2 *Lim. niſi conſtet citatum fuiſſe aliunde inſtructum.*

DECISIO DCXLVIII.

FVit reſolutum pro inoaliditate examinis, & omiſſis alus placuit Dominis nullitas deducta ex eo, quod † citatio ad videndum iorare teſtes fuit nimis vaga ratione loei, & temporis, *Rot. deciſ. 17. de re indic. in nou. Acoromb. dec. 19. lib. 2. Caputaq. dec. 275. par. 3.*

Neque huiuſmodi defectum quantum ad locum ſuppleri ex eo, quod alias reſolutum fuit † ſufficere taliter citatos aliunde fuiſſe inſtructos de loeo examinis, quia in caſo, de quo agitur, non probatur ſcientia Beneficiatorum.

CARDINALI PAMPHILIO

BVRGEN. IVRISPATRONATVS

Lunæ 10. Decembris 1595.

SVMMARIA.

1 *Examen teſtium eſt inualidum, ſi in citatione non fuerit ratificatus locus.*

DECISIO DCXLIX.

DVbitani, An teſtes Abbatis de Corduua eſſent valide examinati, ita vt ei dandum eſſet, vel maodatum de manuteneodo. Domini vtraque parte informante reſoluerunt, examen dd. teſtium
1 eſſe nullum; moti præcipuè fuerunt † ex illa nullitate incertitudinis loei examinis, quæ pro parte Archiepiſcopi deducitur, nam receptoria ad examinandum teſtes per totā Diæceſem Archiepiſcopatus Burgen. fuit data cuidam Ioanni de Arze mandatario, vt ibi conueniret, in toto Archiepiſcopatu faceret hanc probationem, & ipſe in nonnullis oppidis, & loeis d. Archiepiſcopatus examinauit dd. teſtes abſque eo, quod intimauit Procuratori Archiepiſcopi, in quibus locis præciſe examen deberet fieri ad effectum, vt ipſe poſſet intereſſe iuramento teſtium, & dare interrogatoria, quo fit, vt examen ſit nullum, *Caputaq. deciſ. 276. par. 3. Caſ. de Graſſ. dec. 45. n. 10. de confeſſ. &c.*

ORTEMBERGO.

VIGILIEN. BENEFICII

14. Februarij 1605.

SVMMARIA.

1 *Inſtrumentum publicum probat poſſeſſionem, ſi alius in ea non exiſtebat.*
2 *Actus poſſeſſorij poſteriores cenſentur clandeſtini, & non impediunt anterioris poſſeſſoris manutentionem.*
3 *Iudex poteſt, quem priuare poſſeſſione naturali, & ciuili. Decl. vt num. 4.*
5 *Titulus regulariter non eſt neceſſarius pro mandatò de manutenendo.*
6 *Subexecutor non habet iuriſdictionem, niſi in caſu negligentiæ primi Executoris.*
7 *Negligentia non dicitur per primum Executorem commiſſa ante litterarum inſtificationem.*
8 *Negligentia primi Executoris probatio in quibus actibus conſiſtat.*
9 *Iuriſdictio primi Executoris dicitur ceſſaſſe elapſo termino, & litteris reſtitutis.*
10 *Atteſtatio negatiua Notarij, ſe non vidiſſe litteras in actis à ſe diligenter perquiſitas non excludit exhibitionem,*
11 *Poſſeſſio ab habente canonicum titulum poteſt de beneficio capi etiam propria auctoritate, ſi vacet,*
12 *Iudicem adierit pro immiſſione declarat, ſe velle eius auctoritate poſſidere. Dec. vt num. 14.*
13 *Poſſeſſio vt acquiratur, ſufficit, vt interueniat factum perfecto vt ingreſſus, & apprehenſio, & concurrat animus aliqualiter etiam imperfecte, & non eo modo, quo debet.*
14 *Manutentio nec Prædoni, & Spoliatori ſolet denegari.*

DECISIO DCL.

ANtonio, & Afeanio prouiſis Apoſtolicis de beneficio ſimplici Sancti Nicolai de Marco appellato cum derogatione Iuriſpatronatus pro mediate Inſtantibus pro manutenendo viſum
fuit, Antonium eſſe præferendum, † de cuius priori 1
poſſeſſione conſtabat per inſtrumentum publicum, alio non exiſtente in poſſeſſione, *l. pr. iia ff. de acquir. poſſ. vbi Bart. Abb. in c. cum noſtris n. 7. de conceſſ. præben. Caſſad. deciſ. 20. de præb. Put. dec. 360. num. 8. lib. 1.*

Viee verſa non ſuffragatur Aſcanio poſterior poſ-
ſeſſio capta Antonio poſſidente, quia † actus poſſeſ- 2
ſorij poſteriores, ſunt clandeſtini, & oon impediunt
prioris poſſeſſionis manutentionem. Nee facit, quod
Antonius poſtea fuit immiſſus auctoritate Iudicis, † 3
quæ poteſt priuare poſſeſſione tam ciuili, quam
naturali, *c. quoniam frequenter, vt lit. non conteſt. l. iuſte*
poſſidet. ff. de acq. poſſ. Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad
nundinas num. 2. eod. tit. hoc enim accipiendum eſt, † 4
dummodo procedat iuridice, & hic Aſcanio data
fuit immiſſio parte non citata.

Similiter non fuit habita ratio prioritatis datæ
Bullæ Aſcanij, quia † regulariter non eſt neceſſarius 6
titulus pro obtinendo mandato de manutenendo, *§.*
retinendæ. Inſt. de interd. l. 1. §. ſicut interdicti. ff. vti poſſid.

Non obſtat, quod Antonio fuit conceſſa poſſeſ-

ſio à

Digitized by Google

ſio à ſubexecutore, † qui non habet iuriſdictionem,
6 niſi primus Executor commiſerit negligentiam, quæ
non videbatur commiſſa, prius quam Antonius iu-
7 ſtificaſſet gratiam Apoſtolicam, *vt fuit reſolutum co-
ram Robuſterio in vna Bergomen. Parochialis 2. Nouem-
bris 1584. coram Illuſtriſſimo Cardinali Pamphilio in
Tiraſonen. Capellania 3. Maij 1601.*

8 Reſpondebatur enim,† negligentiam argui ex re-
quiſitione,& præſentatione litterarum Appoſtolica-
rum, & lapſu termini in illis præfixi, poſt quem
Antonius iterum comparuit, & repetiit Bullas de-
clarando,quod vellet adire ſubexecutorē, ex quibus
actibus reſultat probatio negligentiæ, & ſucceſſio-
nis, *l. Clericus de preb. in 6. c. ſi Capitulo de conceſſ. preb.
eod. lib. gl. in cap. ſignificauit in verbo, Reuocari, de offic.
ordin. Rebuff. in concord. de form. litter. exequutor. mand.
Apoſtol. in verb. recuſauit.*

Et quamuis Exequutor elapſo termino, & reſti-
tutis litteris fecit decretum, ſe non poſſe exequi, pro-
pterea quod non fuerunt probata incumbentia per
Antonium, hoc accidit elapſo termino, & teſtitutis
10 litteris,† quo tempore ceſſabat eius iuriſdictio.

Non obſtat, quod aſſeritur, ſubexecutorem dediſſe
poſſeſſionem litteris non viſis, nec exhibitis, hæc
enim negatiua deducitur ex atteſtatione Notarij di-
centis, ſe non vidiſſe litteras Apoſtolicas à ſe diligen-
11 ter perquiſitas in actis,† quibus verbis non excludi-
tur exhibitio, potuit enim illas oſtendiſſe ſubexecu-
tori, ac etiam produxiſſe, in actis, & poſtea ſe-
cum reportaſſe.

Poſtremo his omnibus ceſſantibus Rota alias te-
nuit in Romana Capellaniæ die lunæ 14. Maij
1576. coram Cantutio,† poſſeſſionem Beneficij ap-
prehenſam propria auctoritate ab habente Canoni-
cum titulum, nemine poſſidente, operari effectum
iuſtæ,& veræ poſſeſſionis, *Salic. de benefic. par. 2. quæ-
ſtio 15. num. 8. Couer. var. reſol. lib. 3. cap. 16. num. 6.
Rocch. de iure patron. in verb. ius quæſt. 5. num.* 10.

Non obſtat, quod dicitur,† Antonium adiuiſſe
12 Iudicem, & habuiſſe animum poſſidendi ex illius
immiſſione, quia† ſufficit ad acquirendam poſſeſſio-
13 nem, quod factum perfectæ interueniat, vi ingreſſus,
& apprehenſio, ac animus concurrat aliqualiter
etiam imperfecte,& non eo modo, quo debet, *Aret.
in l. 15. quis putat num. 5. verſ. exponen. tamen ff. de ac-
quir. heredit. Surd. conſ. 93. num.* 12.

Ex quibus Domini concluſerunt. Antonium eſſe
manutenendum,† quod etiam Prædoni, & Spoliatori
14 non ſolet denegari, &c.

CARDINALI PAMPHILIO.

Romana Domus.

Veneris prima Iunij 1605.

SVMMARIA.

1 *Locationum plura inſtrumenta probant poſſeſſionem
Ampl. vt num. 2. & 3.*
4 *Poſſeſſio probatur per confeſſionem partis.*
5 *Locans domum vna cum altero cenſetur illius poſ-
ſeſſioni conſentire.*

Decisio DCLI.

PRo informante, nempe mandatum de
manutenendo dandum eſſe D. Al-
phonſo, de cuius poſſeſſione reſpectu
medietatis domus, de qua agitur, pro
indiuiſo cum D. Antonio Franciſco
ſatis conſtare cenſuerunt ex inſtrumentis locatio-
num, † quæ, cum ſint plura, probant poſſeſſionem, 1
*Soccin. conſ. 187. ſub. num. 16. verſ. confirmantur premiſſa.
lib. 1. Menoch. de retin. poſſeſ. remed. 3. num. 573.* † præ- 2
ſertim concurrente ſolutione penſionis conuentæ in
locatione facta ſub die 3. Iulij 1597.† quæ ſola cum 3
ſolutione penſionis eſt ſufficiens ad probandam poſ-
ſeſſionem, *c. cum veniſſent. de reſt. ſpoliat. gl. in l. cum
vniuerſas. SS. quod per colonum. ff. de acquir. poſſeſſ. Soc-
cin. conſ. 105. n. 5. lib. 2. cum alijs per Gabr. concl. 4. de lo-
cat. in l. in prima limit.* Accedit etiam, quod in in-
ſtrumentis locationum factis pro annis 1592. & 93.
ipſe D. Antonius Franciſcus pro vtroque interuene-
rit locando nomine ſuo,& nomine D. Alphonſi, pro
quo etiam promiſit de rato cum expreſſa aſſertio-
ne, quod domus erat communis, & pro indiuiſo
ab vtroque poſſidebatur, & † non eſt dubium, poſ- 4
ſeſſionem, probari per confeſſionem, *gloſ. in l. 1. ab
emptione. in verb. conſtitutum, & ibi Ang. num. 4. ff. de
pact. & in lib. 2. verb. tradit. & ibi Bald. C. de cap.
poſſ.* & huiuſmodi probatio eo magis eſt admitten-
da in caſu iſto contra D. Antonium Franciſcum, qui
cum pluries hanc domum ſimul cum D. Alphonſo
locauerit, cenſetur illius poſſeſſioni conſentire, vt in 5
ſimili de duobus vendentibus, quod vnus alteri dica-
tur conſentire, *tradit Bald. in l. quoties. num. 5. C. de
fideicomm. Corn. conſ. 51. num. 4. lib. 2.*

REVERENDISS. D. COCCINO

Conchen. Decimarum de Torrelmonſe.

Veneris 12. Nouembris 1610.

SVMMARIA.

1 *Citatio ad videndum iurare teſtes eſt neceſſaria pro
examinis validitate, niſi pars ſit præſens.*
2 *Teſtis depoſitionis ſubſtantia conſiſtit in iuramento.*
3 *Reſtitutionis in integrum natura eſt reponere omnia
in priſtinum.*
4 *Teſtes ſufficit iuraſſe in termino præfixo, ſeu proroga-
to per viam reſtitutionis, dum in primo termino
fuit facta citatio ad videndum teſtes iurare, nec
dicitur citatio vaga, ſeu ſi huiuſmodi citatio facta
non fuit & num. 5.*
6 *Citatio pro teſtium examine debet continere locum,
lim. vt num. 7.*

Decisio DCLII.

DOmini dixerunt, teſtes examinatos
ſub die 21. Ianuarij, & ſequeſtrum
anni 1592. fuiſſe valide examinatos,
quia licet, † quando pars non eſt 1
præſens, citatio ad videndum iurare
teſtes ſit omnino neceſſaria, aliàs depoſitio nihil
valet, *cap. 2. & ibi Abb. ſub. num. 6. & ſeq. de
teſtib. l. ſi quando vbi Bald. num. 5. C. eod. Lanfranc.
in tract. de teſtib. num. 6. verſ. quæro ſexto. Caputaq.
dec. 274. num. 3. par. 3.* † ſubſtantia enim depoſitio- 2
nis

nis teſtis conſiſtit in iuramento, *l. iuſiurandi. C. de teſtib.* Tamen hic adeſt talis citatio nam die 8. Octobris 1587. Prouiſor habuit cauſam pro concluſa, recepitque partes ad probandum ſibi incumbentia in termino nouem dierum, & citauit partes in forma ad videndum præſentare, iurare, & cognoſcere teſtes, qui terminus fuit prorogatus ad 80. dies, & denuo 24. Ianuarij 1591. idem Prouiſor per viam re-
3 ſtitutionis in integrum, † cuius natura eſt reponere omnia in priſtinum ſtatum, *l. quod ſi minor. §. reſtitutio. vbi Bart. num. 1. ff. de minor.* conceſſit vtrique parti medietatem termini probatorij, & ſic 40. dies. Vnde cum die 18. Februarij ſequentis idem Prouiſor deputauerit Notarium cum decreto, quod terminus non curreret, quouſque idem Notarius progrederetur ad examinandum, quod decretum fuit repetitum ad inſtantiam vtriuſque partis in deputatione aliorum Notariorum, proſequitur examen fuiſſe validum, quia teſtes iurarunt in d. termino 4. dierum à die, quo Notarius iuit ad examinandum, & † ſic in termino præ-
4 fixo, quod ſufficit, nec propterea citatio dicitur vaga, *Felyn. in cap. licet cauſam. num. 19. de probat. Gonzad. Suarez in prax. Vules. tom. 1. par. 1. cap. 8. num. 47. & ſeq. & dixit Rot. in cauſa Cordubarum Redecimarum 14. Ianuarij 1594. coram bo. me. D. Card. Seraphino, & in cauſa Calaguritana Oblationum 28. Maij 1590. coram Reuerendiſſimo Peruſino, & in alia Toletana Decimarum 25. Februarij 1590. coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.* Deciſiones autem, quæ in contrarium allegantur procedunt in caſu, quo non aderat citatio ad videndum iurare teſtes, & ideo † terminus probatorius abſ-
5 que tali citatione non ſuffragatur, *& ita loquitur deciſio in cauſa Conchen. Decimarum 2. Iunij 1599. coram bo. me. D. Card. Pamphilio, & in cauſa Gienen. Portionis 28. Iunij. 1559. coram Oradino.*

Neque releuat, quod citatio non haberet expreſſum locum, in quo teſtes eſſent examinandi, † pro-
6 ut de iure requiritur, Verall. dec. 193. in princ. par. 3. quia, † cum pars in eodem loco, & ipſa teſtes
7 examinauerit, & in commiſſione fuerit ſpecificatus locus examinis, d. examen fuit validum. *Verall. vbi ſupr. num. 2 & ſeq. Felyn. in cap. 1. num. 18. de iudic. & ſæpe dixit Rot. & ſignanter in cauſa Calaguritana Oblationum 28. Martij 1590. coram Reuerendiſſimo Peruſino, &c.*

REMBOLDO.

Viterbien. Terræ Vetrallæ.

Lunæ 14. Decembris 1615.

SVMMARIA.

1 *Inſinuationis defectus reddit renunciationem, ſeu donationem nullam.*

2 *Contradictor legitimus ad implendam immiſſionem non dicitur, qui titulum habet nullum.*

3 *Titulum non habere, vel inualidum paria ſunt.*

4 *Inſinuationis nullitas non eſt inſtrumento viſibilis, cum poſſit, & ſoleat adhiberi ex interuallo.*

5 *Inſinuationis defectus oppoſitio non impedit quo minus titulus ſit ſufficiens ad effectum vt ordinarie, & non executiue procedatur.*

6 *Ægidianæ non eſt locus, vbi adeſt particulare ſtatutum.*

7 *Inſinuatio in renunciatione hereditatis nondum quæſita non requiritur, cum non contineat donationem, ſed principio ſolum acquiſitionis reſiſtat.*

Decisio DCLIII.

FVit dictum, mandatum de manutenendo alias ad fauorem Nardi decretum eſſe confirmandum.

Nec obſtare videbatur, quod † ti- 1
tulus renuntiationis, ſiue donationis à Nardo poſſeſſore allegatus ſit nullus ex eo, quod caret inſinuatione vigore eiuſdem Conſtitutionis Ægidianæ requiſita † Ideoque dici non potuerit legi- 2
timus contradictor ad impediendam immiſſionem, cum † paria ſint non habere titulum, vel habere, & 3
eſſe nullum, *ad not. per Bart. & alios in d. l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll. Gozzad. ad conſ. 93. num. 5. Rol. conſ. 2. in fin. lib. 3. cum aliis per Menoch. de adipiſc. remed. 4. num. 561. & 582.* quia, præterquam quod † nullitas ex defectu inſinuationis, vt prætenditur re- 4
ſultans non eſt viſibilis in ipſo donationis inſtrumento, cum inſinuatio poſſit, & ſoleat ex interuallo adhiberi, † & conſequenter non impedit quo 5
minus titulus donationis ſit ſufficiens ad effectum, vt ordinarie, & non executiue procedatur, iuxta deducta in vltima R. P. D. mei Pirouani deciſione, dictum etiam fuit, quod vel hæc nullitatis exceptio in totum tollitur ex eo, quod † prædi- 6
ctæ conſtitutioni Ægidianæ locus eſſe non poteſt, non ſolum, qua datur particulare ſtatutum loci Terræ Vetrallæ certam formam contractibus præſcribens, quo ſtante Conſtitutio generalis non attenditur, *l. fin. C. de teſtam. Bald. conſ. 201. num. 2. verſ. in contrarium lib. 1.* verum etiam, quia verſamur in renunciatione hæreditatis nondum quæſitæ per filiam patri facta, in qua inſinuatio non requiri- 7
tur, cum donationem non contineat ſed principio ſolum acquiſitionis reſiſtat, *vt tradit Bald. in l. illud. num. 11. C. de Sacroſ. Eccleſ. Caſtr. conſ. 171. lib. 2 cum aliis per Tiraq. de legib. Connub. gloſ. 5. n. 31. & 33*

R.P.D. PIROVANO.

Anconitana Bonorvm.

Veneris 6. Iunij 1614.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio, qua quis de facto ab executoribus iuriſdictione carentibus fuit priuatus, debet reſtitui.*

2 *Retentione denegata ſpoliatori denegatur, & arbitrium pro ſequeſtro.*

3 *Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus.*

4 *Ampl. etiam ſtante reſcripto arbitrium tribuente.*

5 *Reſcriptum arbitrium tribuens interpretari debet prout de iure.*

6 *Sed in habente alias iuriſdictionem recipit latiorem, interpretationẽ, vt aliquid plus cõceſſum dicatur.*

7 *Decl. ſubſiſtente tamen iuſta, & rationabili cauſa.*

8 *Paupertas an ſit ſufficiens cauſa ad effectum arbitrandi ſequeſtrum, & num. 9.*

10 *Circuitus inutiles ſunt euitandi. Lim. vt num. 12.*

11 *Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, præſeruat facultatem exequendi Iudici à quo.*

13 *Retentio ſi datur in ſpolio iudiciali multo magis datur ſequeſtrum,*

14 *Reintegratio non conceditur contra non poſſidentem, nec contra eum, cum quo non eſt lis, nec reſidet vitium ſpolij.*

15 *Executio facta lite pendente coram alio Iudice eſt attentata.*

16 Cauſa

16 *Cauſa dependens non poteſt ſeparari ex nouo iudicio abſque vitio attentatorum.*

17 *Qui venit ex iuribus alterius, debet illis vti cum ſuis qualitatibus, & vitio attentatorum.*

DECISIO DCLIV.

Viſum eſt DD. non intrare arbitrium
pro ſequeſtranda poſſeſſione bono-
1 rum de quibus agitur, † ſed eam Leo-
nibus eſſe reſtituendam tanquam de
facto priuatis per Executores iuriſdi-
ctione carentes, *vt fuit ponderatum in deciſ. 26. Iunij*
2 *præteriti.* † cui cum non potuerint grauari in reten-
tione moderno Rectori concedenda, eadem ratione
placuit DD. non intrare arbitrium pro ſequeſtro, ne
3 regula, quod † ſpoliatus ante omnia ſit reſtituendus
4 in effectu deſtruatur, † à quo etiam ex reſcripto ar-
bitrium tribuente recedi non poteſt, *Caſ. de Graſſ.*
5 *dec. 8. num. 4. de re iudic.* quoniam † illud videtur in-
6 terpretandum prout de iure, & quamuis † in haben-
te alias iuriſdictionem reſcriptum videatur latio-
rem recipere interpretationem, vt alij, quod plus ſit
conceſſum, *vt declarat Felyn. in c. 1. num. 51. verſ. & ſi*
dicatur committimus arbitrio tuo. de conſtit. quod etiam
fuit dictum in pluribus cauſis, vt in Romana Cattigij 6.
Martij 1606. coram Reuer. Archiepiſc. Damaſceno, &
7 *Leodin. fideicommiſſi coram me 21. Maij præteriti,* †
eo tamen DD. non ſolent vti, niſi ſubſiſtente iuſta,
& rationabili cauſa, de qua in præſenti conſtare non
videtur.

8 Nam cauſa, quæ deducitur, quod † vti Leonij
ſint pauperes, & non poſſint cultiuare vineam, quæ
propterea efficietur infructifera, & aperit viam iu-
dici ad ſequeſtrandum, *vt tradunt gl. & Doct. in l. vnic.*
C. de probib. ſequeſtr. ex actis non iuſtificatur, & vbi
9 etiam de paupertate conſtaret, † illa quidem debuiſ-
ſet probari non ſimpliciter, ſed ad effectum, de quo
agitur, *vt pluries fuit deciſum*, & eo minus obiectum
paupertatis poſſet deſeruire, quatenus reſpicit inha-
bilitatem reſtituendi fructus, quia ipſa bona rema-
nent hypotecata pro fructibus, ita vt Eccleſiæ
ſemper ſit conſultum.

Secunda cauſa † de inutili circuitu euitando, *l.*
10 *dominus teſtamento, ff. de cond. in deb. cum aliis per Sard.*
alleg. conſ. 148. lib. 2. non placuit Dominis, nam
etſi Rector habeat mandatum ab A. C. à quo fuit ap-
pellatum, & cauſa in Rota commiſſa cum clauſula,
ſine præiudicio legitimæ executionis, videtur præ-
11 ſeruare facultatem exequendi Iudici à quo, *Lancell.*
de attent. poſt inhib. limit. 13. num. 2. & ea ratione li-
cere videatur moderno Rectori, illud de nouo exe-
qui facere Leonios ex cauſa Canonum non ſoluto-
rum Iachello antiquo Rectori debitorum, cuius ipſe
modernus eſt donatarius.

Tamen cum multa poſſint opponi ad impedien-
dam legitimam executionem tam reſpectu validitatis
ceſſionis Iacelli, quam liquidationis crediti, vt in de-
ciſione in hac cauſa die prima Martij 1613. fuit con-
ſideratum, viſum eſt, regulam prædictam non proce-
dere, quia † vtilitas ex allegatis non poteſt dici deſ-
12 perata, *Card. in Clem. Auditor. quæſt. 14. num. 16. de*
reſcript. Dec. in l. cum fundus. §. ſeruum tuum num. 5. ff.
ſi cert. pet.

Tertia cauſa ponderata ex eo, quod adhuc ver-
ſemur in ſpolio iudiciali, † in quo ſi datur retentio,
13 multo magis ſit concedendum ſequeſtrum, iam re-
manet ſublata ex deciſionibus diei primo Martij, &
26. Iunij. 1611. in hac cauſa factis.

14 Quarta cauſa, quæ formatur ab inutili reintegra-
tione, facili reſponſione euitari poteſt, nam quod
Iachellus Rector ſpolians dimiſerit poſſeſſionem
vigore ſubhaſtationis, & deliberationis factæ die 9.
Maij 1612. in Antonium Cæſareum, qui nunquam
fuit in lite, & cuius perſonam hodie repræſentat
modernus Rector, ita vt † aduerſus Rectorem non 14
poſſidentem non ſit danda reintegratio, & contra
Cæſareum, cum quo non eſt lis, nec penes quem re-
ſidet vitium ſpolij, non ſit procedendum, *Rot. dec.*
7. num. 1. par. 1. diuerſ.

Hæc inquam videntur tolli eo quod † exequutio 15
facta ad fauorem Cæſarei fuit attentata, vti facta li-
te pendente in Rota, in qua licet dicatur, quod Iac-
chellus, qui exequutionem obtinuit, de illo tem-
pore non eſſet in lite, ex quo iam dimiſerit Recto-
riam, tamen conſtat, quod ab initio de anno ſcili-
cet 1591. dum erat Rector, fuit in iſta lite, quam in-
troduxit pro conſequutione Canonum, & per conſe-
quens etiam dimiſſa Rectoria, licet non eſſet in li-
te tanquam Rector pro recuperatione bonorum, ta-
men erat in lite pro Canonibus decurſis, & maturа-
tis pro eo tempore, quo fuit Rector, † quæ cauſa 16
tanquam dependens non potuit ſeparari ex nouo iu-
dicio de anno 1612. citra præiudicium attentato-
rum, *Lancell. de atten. lit. pend. limit. 2. num 87.* &
modernus Rector, † qui venit ex iuribus Cæſarei, 17
debet illis vti cum ſuis qualitatibus & vitio attenta-
torum, quæ ad effectum ſequeſtri viſa ſunt Domi-
nis non ſufficere, &c.

CARDINALI CAVALERIO

FVLGINATEN. MONTIVM.

Veneris 22. Aprilis 1619.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio probatur per teſtes deponentes de actibus poſſeſſoriis, vt de inciſione lignorum, cultura, recollectione fructuum, & locatione.*

2 *Poſſeſſio titulata præfertur non titulatæ ad effectum manutentionis.*

3 *Teſtes numero plures, & qui habent aſſiſtentiam tituli præferri debēt in depoſitione circa poſſeſſionē.*

4 *Poſſeſſio antiquior eſt præferenda*

5 *Poſſeſſio antiquior non dicitur probata per teſtes, qui deponunt ſine copula, & quare.*

6 *Clauſula conſtituti probat poſſeſſionem, præſertim ad effectum manutentionis.*

DECISIO DCLV.

Dubitabatur, quibus, & pro qua parte
relaxandum eſſet mandatum de manute-
nendo ſuper Montibus controuerſis. &
Domini quoad primam partem dubij
reſoluerunt Vitelleſchis, & ſociis dan-
dam eſſe manutentionem; † ſatis enim clare ipſorum 1
poſſeſſio videbatur probata per teſtes deponentes de
actibus poſſeſſoriis, nempe inciſione lignorum, cul-
tura, recollectione fructuum, locatione, & aliis, &c.
Quibus accedebant tituli emptionum eorumdem
Montium ad fauorem illorum de Vliſeis, & Vitele-
ſchis. Vnde intrare viſa fuit clare iuris concluſio,
quod † in concurſu duarum poſſeſſionum præfertur 2
titulata, *Bart. in l. ſi duo. num. 4. ff. vti poſſid. Felyn. in cap.*
licet cauſam. num. 9. de prob.

Quibus non obſtare videtur teſtes examinati pro
parte illorum de Tignoſinis. Nam iis † præua- 3
lere videbantur teſtes Viteleſcorum; Tum quia
plures numero. Tum quia habent aſſiſtentiam ti-
tuli,

tuli, vt dictum eſt.

Demum quia teſtes Tignoſinorum deponunt, *da.6 8.& 10. anni in qua* abique copula: Vnde, quamuis deponat de poſſeſſiono antiquier, † quæ alioquin eſſet præferenda, *Alex. conſ.88. num. 12. lib.5.* 4
Rot. diuerſ. dec.27. num 9. part.1. Tamen † deficiente copula non poteſt dici talis poſſeſſio antiquior, cum etiam ille, qui poſſedit heri, & nudius tertius dicatur poſſidere, *da 20. anni in qua, Bart. in l. Celſus, num.13. ff. de vſucap. quem ſequuta eſt Rota pluries, & in puncto in Romana ſeruitutis. 15. Maij præteriti coram R. P. D. meo Vbaldo.* 5

6 Quibus accedebat, quod Vitelleſchi habent clauſulam conſtituti à ſuis auctoribus, † quæ probat poſſeſſionem, præſertim ad effectum manutentionis, *vt in Cluſina Poſta 27. Ianuarij 1603. coram bo. me. Litta, & in Romana de incoronatis 29. Aprilis 1616. coram R. P. D. meo Vbaldo.*

Ex quibus concluſum fuit pro Vitelleſchis.

Quo vero ad ſecundam partem dubij, Pro qua parte, Domini reſeruatum, vt particulariter videatur.

R E M B O L D O

ROMANA EMOLVMENTORVM.

Lunæ 16. Iunij 1625.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur poſſeſſionem probanti de tempore motæ litis.*
2 *Poſſeſſio contra anteceſſorem nocet etiam ſucceſſori.*
3 *Ceſſio omnium iurium, non tamen venditorum aliis perſonis, iam aliis vendita eiuſdem præſeruat.*
4 *Manutentio datur ad ſtatum, in quo quis reperitur.*
5 *Poſſeſſio præſumitur ex titulo præcedenti.*

DECISIO DCLVI.

DOmini dixerunt, mandatum de manutenendo eſſe dandum D. Dariæ tamquam vxori q. Ioannis Mileti, & ceſſionariæ illius filiorum, Quia † con-
1 ſtat de eiuſdem poſſeſſione exigendi emolumenta ſpectantia ad officium Notariatus Aquæ Virginis, de quibus agitur, vſque ad finem Anni 1622. & ſic de tempore motæ litis ex inſtrumento ceſſionis cum clauſula conſtituti per Buccamatium poſſeſſorem d. officij factæ de dictis emolumentis ad ipſum ſpectantibus, † quæ poſſeſſio, licet fuerit
2 acquiſita contra Buccamatium anteceſſorem, nocet etiam Palmerino ſucceſſori, *Guidop. dec.629. num.1. & ſeqq. Gig. de penſ. q.43. n.10. Rot. dec.562. n.1. part.1.*

Non obſtat, quod Palmerinus habet principale officium Notariatus Magiſtrorum viarum titulo emptionis à Paſcua, ad quod ſpectant etiam emolumenta d. Aquæ Virginis, & propterea fuerit deſcriptus in libris Populi Romani de mandato Camerarij, & obtinuerit diuerſa mandata de ſoluendis ſibi emolumentis d. officij, illaque exigerit, quia non propterea conſtat exegiſſe emolumenta ſpectantia ad Notarium Aquæ Virginis, ſed immo conſtat ex reſignatione d. officij facta à Buccamatio ad fauorem Paſcuæ nullam fuiſſe factam mentionem dictorum emolumentorum, ſed in inſtrumento cum Paſqua celebrato adeſſe clauſulam ceſ-
3 ſionis omnium iurium, † non tamen venditorum aliis perſonis, prout erat iſtud, ex quo manifeſtè conſtat in d. venditione d. emolumenta fuiſſe d. Ioanni emptori, & illius ſucceſſoribus præſeruata, *l. Quintus §. argento. ff. de aur. & arg. legat. Bart. in l. codicillus. §. inſtit, num.4. ff. de legat.2. Rol. conſ.71. num.28. lib.2.*

Non obſtat, quod d. poſſeſſio exigendi appareat nomine ipſius Buccamatij, & pro eo ipſis Miletis, quia etiam † ad huiuſmodi ſtatum debet dari manu- 4
tentio, dum apparet d. titulo emolumentorum, ſtante venditione pro ſe hæredibus facta à d. Buccamatio d. Ioanni Mileto, † ex titulo enim præcedenti præ- 5
ſumitur poſſeſſio, *Bart. in l. cum ſolus, in fin. ff. de vſucap. Roman. conſ.91. num.8. Alciat. præſumpt. 43. in princ. reg.2.*

Et ita deciſum vtraque parte informante, &c.

R E M B O L D O

NEOCASTRAN. PAROCHIALIS.

Veneris 8. Nouembris 1624.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo datur poſſidenti de tempore motæ litis.*
2 *Quaſi poſſeſſio conferendi probatur ex collationibus effectum ſortitis, & num.3.*
3 *Collatio vnica ſatis eſt ad effectum manutentionis.*
4 *Collationum effectuatio quomodo probetur.*
5 *Prouiſiones, quæ dederunt cauſam liti, ſeu poſt litem motam factæ fuerunt, non præiudicant exiſtenti in quaſi poſſeſſione conferendi de tempore litis motæ. Ampl. vt num 6.*
7 *Manutentio inter duos prouiſos datur illi, qui in poſſeſſione præuenit, num.8.*
8 *Poſſeſſio ſola in manutentione inſpicienda eſt.*
9 *Manutentio inter duos colationem pretendentes dari debet illi, qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi.*
10 *Sententia reſpiciens petitorium, & ſine actis in manutentione non attenditur.*
11 *Aſſiſtentia iuris non releuat, quando alius eſt in poſſeſſione.*

DECISIO DCLVII.

DOmini dixerunt, Baiulino Sanctæ Euſemiæ dandum eſſe mandatum de manutenendo, quia † d. mandatum datur 1
poſſidenti tempore motæ litis, *vulg. §. retinendæ. Inſtit. de interd.* & quod d. Baiulinus poſſederit de tempore motæ litis, quæ incepit de anno 1599. † probatur tam ex collatione per Baiulinum 2
facta anno 1531. cuidam Aloyſio Barbaro tamquam de vacante per reſignationem eiuſdem Barbari, de qua in ſumm. num. 10. quam etiam ex alia collatione facta anno 1560. ad fauorem Iacobi Barbari, & denique ex collatione facta anno 1597. cuidam Virgilio Forlano, † cum tamen ad effe- 3
ctum manutentionis ſufficiat vnica collatio, *tam Eccleſia Sutrina vbi Rip. num.9. & 13. ſeqq. de cauſ. poſſ. & propr. Ferret. conſ.133. num 11. Dot. deciſ.17. num.1. & 2. part.2. diuerſ. & dec.435. num.1. part.2. in recent.*

Non obſtat, quod non conſtat de effectuatione dd. Collationum, quia quod Collationem factam Aloyſio Barbaro † conſtat de illius effectuatione ex ſolutionibus cenſus factus à d. Aloyſio pro Ec- 4
cleſia ſibi collata Miniſtris Baiuliuatus, & ex da-

Digitized by Google

tione petij terræ d. Eccleſiæ in emphiteuſim, & ex viſitatione eiuſdem Eccleſiæ facta à d. Baiulino vocato, & interrogato d. Aloyſio circa reditus Eccleſiæ, & titulum d. *ſumm. num.* 11. 12. & 13. & denique ex reſignatione facta per eundem Aloyſium anno 1560. & ſic poſt annos 19. à die factæ ſibi collationis, quod propterea probat d. effectuationem, præſertim concurrentibus aliis ſupradictis, *vt fuit dictum in Pientina Iuriſpatronatus* 28. *Ianuarij* 1608. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano, & in Firmana Altaris* 15. *Ianuarij* 1610. *coram Reuerendiſſimo Lugdunen, quæ erat deciſ.* 224. *part.* 1. *in recent.*

Quoad Collationem factam ad fauorem Iacobi Barbari pariter probatur effectuatio ex ſolutionibus cenſus, & ex viſitatione vocato, & interrogato d. Iacobo tamquam Rectore, & quia d. Eccleſia tamquam vacans per dimiſſionem habitus à d. Iacobo fuit collata anno 1597. alteri videlicet Virgilio Forlano per collationem etiam factam per obitum, vel reſignationem alterius, vel alium ſimilem modum vacante probatur effectuatio, *iuxta ſæpius canonizatum conſ. Oldrad* 229. *Card. Seraph. deciſ.* 337. *n.* 1. *Rot. dec.* 198. *num.* 1. *part* 1. *diuerſ. & dec.* 423. *n.* 2. *part.* 2. *in recent.*

Et deuique quoad collationem factam Virgilio Forlano conſtat de illius effectuatione ex ſententia lata pro immiſſione Forlani etiam ſubſecuta poſſeſſionis apprehenſione mediante perſona ſui procuratoris,

Nec obſtat, quod de anno 1599. fuit de hac Eccleſia à Sede Apoſtolica prouiſus Ioannes Petrus Rocca, qui eamdem Eccleſiam permutauit cum Cæſare Nicotera, per cuius obitum, cum d. Eccleſia vacaſſet, fuit auctoritate Apoſtolica de ea prouiſus Lælius, quem Rota coram R. P. D. Nauarro dixit, eſſe manutenendum in poſſeſſione d. Eccleſiæ, quia prouiſio d. Roccæ fuit contradicta, & ſuper ea cauſa in Rota commiſſa per Baiulinum, & Forlanum prouiſum à Baiulino, & alia eiuſdem Roccæ permutatio fuit facta pendente d. lite, prout & Lælij prouiſio
5 † Ideoque non potuerunt d. prouiſiones præiudicare Baiulino quo ad eius poſſeſſionem, in qua tempore motæ litis exiſtebat, *Dec. conſ.* 162. *num.* 4. *Bald. conſ.* 417. *n.* 1. *lib.* 2. *Achill. dec* 13. *de iure patr. Rot.*
6 *deciſ.* 580. *num.* 7. *part.* 2. *in recent.* † præſertim cum nec d. Baiulinus habuerit ſe pro ſpoliato, ſed immò continuauerit ſemper eamdem ſuam poſſeſſionem, quia ſcilicet vacante Eccleſia per reſignationem Forlani eamdem contulit Marco Aurelio Fabro, & eo mortuo Marco Cortiæ.

Nec obſtat, quod Rota, vt dictum eſt cenſuit coram R. P. D. Nauarro, mandatum de manutenendo
7 dandum eſſe Lælio, quia † tunc agebatur inter duos prouiſos, & cum Lælius præuenerit Marcum in
8 apprehenſione poſſeſſionis, † quæ ſolum in iudicio ſummariiſſimo manutentionis inſpicitur, me-
9 rito fuit ipſi conceſſum dictum mandatum, † in hoc autem iudicio agitur, inter Baiulinum, & Ordinarium, & ſic inſpici debet, quiſnam ex ipſis ſit in poſſeſſione conferendi d. Eccleſiam, & cum Baiulinus doceat de ſua poſſeſſione, pro parte autem D. Epiſcopi non adducatur niſi d. prouiſio, quæ fuit facta pendente hac lite, vt dictum eſt, merito mandatum concedi debet Baiulino ex ſupra deductis.

Non obſtat aſſerta quædam ſententia lata ad fauorem D. Epiſcopi contra Baiulinum, quia † illa reſpi-
10 cit petitorium, & eſt ſine actis, *Rot. dec.* 665. *num.* 2. *part.* 1. & *dec.* 391. *num* 1. *part* 2. *recent.*

Minus facit prætenſa per D. Epiſcopum Iuris
11 aſſiſtentia, quia † illa non attenditur, quando alius eſt in poſſeſſione, *Mohed. dec.* 22. *de preben. & etiam fuit dictum in. Fauen. Beneficij* 11. *Decembris* 1620. *&* 21. *Aprilis* 1621. *coram R. P. D. Piratam, &c.*

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

Cæsaraugustana Synodi.

Lunæ 22. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Capitulum Cathedralis, & illius Clerici dicuntur Clerici primi gradus.*
2 *Et vti tales debent præcedere.*
3 *Capitulum, & illius Clerici faciant vnum corpus cum Epiſcopo qui eſt caput, & illi membra.*
4 *Membra à capite diſiungi eſt inconueniens, & contra ordinem naturalem.*
5 *Capitulo exiſtenti in ſtatu Cathedralitatis non ſunt lite pendente illis præeminentiæ deneganda.*
6 *Præcedentia in Choro, & Proceſſionibus, & mandatum de manutenendo deſuper datum non ſuffragatur, quoad alios actus.*
7 *Epiſcopus nec in Sinodo poteſt conſtitutionem facere contra ius Lim. vt num.* 10.
8 *Aſſenſus Apoſtolicus præſumi non poteſt niſi adſit obſeruantia.*
9 *Procurator in Synodo non debet habere eundem locum, quem principalis habiturus eſſet.*

Decisio DCLVIII.

AGitur de ordine Sacræ Congregationis Concilij, qui locus debeat aſſignari in Synodo Capitulo Eccleſiæ del Pilar, & die 15. Februarij præteriti fuit reſolutum, locum digniorem, eſſe aſſignandum Capitulo S. Saluatoris, quia verum ſit, † quod Capitulum Cathedralis, & illius Clerici 1
dicuntur Clerici primi gradus *Innoc. in c. fraternitatem verſ. & maior. de ſepult. Bonon. de Author. mag. conſ. in addit. ad Ioan. Monaign. in d. tract. part.* 1. *n.* 24.
† & ideo debent præcedere *c. ſtatuimus de maior. &* 2
obed. l. honores, vbi gloſ. & Bart. C. de Decurien. l. vniquique C. de prox. Sacr. Scrin. lib. 12. & † cum faciant 3
vnum corpus ſimul cum Epiſcopo qui eſt verum caput, & ipſi propria membra, *c. nouis de his, quæ fiunt à Prel. Monach. in c. à collatione de appell. in* 6. † in- 4
conueniens eſt imo contra ordinem naturalem, quod membra diſiungantur à capite prout dicit *tex. in c.* 1. 12. *diſtinct.* & latè fuit comprobatum in alia deciſione, quæ coadiuuantur ex laudo dato de anno 1515. & ex obſeruantia ſubſecuta, vt fuit probatum in alia deciſione.

Neque obſtat quod antiquitus Eccleſia del Pilar erat Cathedralis: quia quidquid ſit de hoc adhuc lis eſt ſub Iudice, & pendet remiſſoria, cum Capitulum Eccleſiæ Sancti Saluatoris abſque controuerſia hodie ſit Capitulum Cathedralis, & † ſub 5
iſta prætenſione Capituli de Pilar ei non ſunt denegandæ ſuæ præeminentiæ, ſed ſi Capitulum del Pilar probabit antiquius fuiſſe Capitulum Cathedralis, hoc probato coram ſuo Iudice videbitur quid hoc importet, ſed interim non debet retardare, quin Capitulum Sancti Saluatoris habeat ſuas præeminentias, *iuxta not. poſt Bald. in conſ.* 152. *in fin. lib.* 3. *& per Soc. Sen. in conſ.* 24. *num.* 36. *lib.* 1.

Minus obſtat, quod Capitulum del Pilar habuit mandatum generale quoad præeminentias: quia vt dicitur in alia deciſione, fuit moderatum, & quamuis

quamuis hodie replicetur, quod non fuit moderatio, ſed ampliatio, eſt aduertendum quod omnia contenta in declaratione concernunt præcedentiam in Choro, & in Proceſſionibus, prout in mandato de
6 manutenendo, de quibus hodie non quæritur; † quæ præcedentia non ſuffragatur quoad alios actus, vt latè deducitur in alia deciſione, & ita eſt intelligendum, huiuſmodi mandatum, quando res habuerit, aliquam dubietatem, cum fuerit moderatum, & declaratum præuia deciſione Rotali relata ad verbum in alia deciſione.

Non obeſt conſtitutio Synodalis de anno 1520. quia vt fuit reſponſum in alia deciſione, eſt contra
7 ius & † ideò non potuit per Epiſcopum fieri,
8 † nec aſſenſus Apoſtolicus poteſt præſumi cum non adſit obſeruantia, quæ ex eo non poteſt allegari, ex quo in Concilio Prouinciali de anno 1565. Prior del Pilar habuit præeminentiam, quia de hoc non liquet cum ſederit in ſeptimo loco in manu ſiniſtra. Procurator verò Capituli. S. Saluatoris in ſeptimo loco in manu dextera, ſed quicquid ſit de hoc non
9 poteſt allegari pro obſeruantia cum † Procurator in Synodo non debeat habere eundem locum, quem principalis ſi interueniret eſſet habiturus, *Bald. in l. ſed ſi hac lege §. fin. num. 2. ff. de in ius vocan. vbi Alex. num. 7. Iaſ. num. 6. Dec. in c. ſanè num. 2. verſ. & reſoluendum. Barbat. num. 7 de offic. deleg.* Et quamuis etiam
10 inuehetur quod † Epiſcopus potuit ſtatuere ſecundum conſuetudinem, quæ eſt contra Ius, *ex Felyn. in cap. quod ſuper his num. 10. de maior. & obed. Butin. c. cum dilectus num. 4. verſ. ex quibus de conſuetud.* tamen iſte non eſt caſus noſter, quia non probatur iſta conſuetudo imò ex teſtibus potius conſtat de contrario, & gratis dicitur, quod iſta conſtitutio fuit facta de conſenſu Capituli, cum nullibi probetur, vltra quod poſſet dubitari, an potuiſſet ſucceſſoribus præiudicare.

Ex quibus, & aliis deductis in priori deciſione DD. Cenſuerunt ab illa non eſſe recedendum, &c.

REMBOLDO

ROMANA SOCIETATIS.

Veneris 19. Iunij 1626.

SVMMARIA.

1 *Validitas ſententiæ apparere dicitur ex actorum reuolutione.*
2 *Iuſtitia ſententiæ probatur ex depoſitione duorum teſtium.*
3 *Liber computorum ſocietatis, & calculus inter ipſos ſocios probant, & in fin.*
4 *Terminus ex generali conſuetudine, & ſtylo curiæ dari debet ad dandum Interrogatoria.*
5 *Decl. vt tamen illius quantitas pendeat à Iudicis arbitrio attenta qualitate cauſæ, & teſtium examinandorum.*
6 *Intimatio termini aſſignati ad dandum Interrogatoria poteſt quandocumque ante examen reproduci, vt Iudex certioretur de executione, & de eius iuriſdictione.*

DECISIO DCLIX.

Domini dixerunt, primam ſententiam extra Rotam latam, in qua declaratur, fuiſſe contractam ſocietatem picturæ, & inauratæ inter Iacobum, & Nicolaum, crediteque d. ſocietatis pro æquali portione inter dictos ſocios diuidenda, fore confirmandam, ſecundam vero, quæ d. primam ſententiam reuocat infirmandam.

Prima enim ſententia eſt valida, & iuſta, & † de 1
validitate quidem conſtat ex reuolutione actorum, *Rot. dec. 589. n. 1. & 2. part. 1. recent. Caputaq. dec. 262. part. 2.* Iuſtitia vero deprehenditur ex probationibus coram primo Iudice factis, & præſertim ex depoſitione duorum teſtium, † qui bene probant d. ſocie- 2
tatem, *c. in omni negocio. extra de teſtib. l. iuriſiurandi. C. eod.* † iuncto maximè libro computorum ſo- 3
cietatis, & calculo per Nicolaum conſcripto, *Rip. in l. admonendi, n. 129. ff. ſi cert. pet. Soccin. conſ. 240. n. 6. lib. 2. Rot. dec. 641. n. 5. part. 1. recent. Seraph. dec. 600. num. 1.* ex quibus plenè remanet iuſtificata intentio Iacobi, & iuſtitia d. ſententiæ.

Non obſtat, quod dicti teſtes ſunt nulliter examinati, & quod non fuit datus ſufficiens terminus ad dandum interrogatoria, quia, † licet ex gene- 4
rali conſuetudine, & ſtylo Curiæ deducto, *ex gloſ. in cap. 2. in verb. interrogatoria de teſtib. in 6.* parti debeat dari dilatio ad dandum interrogatoria, † ta- 5
men terminus d. dilationis pendet à mero arbitrio Iudicis, qui attenta qualitate cauſæ, & teſtium examinandorum modo breuiorem, modo longiorem concedit.

Et in iſto caſu apparet ex reuolutione proceſſus, quod Curſor retulit citaſſe Nicolaum die 3. Maij ad dicendum contra articulos, & dandum interrogatoria, quodque Iudex commiſit eadem die examen, & in contumaciam non dantis interrogatoria mandauit examinari teſtes ſine interrogatoriis niſi ad primam diem cum intimatione, quæ intimatio fuit facta cum expreſſione, quod teſtes examinabuntur die Sabbati, quæ erat tertia Iunij, & eadem die fuit cæptum examen. Vnde pars ſibi imputet, quod non dedit interrogatoria cum enim duo tantum teſtes examinandi eſſent, & ageretur de cauſa modici momenti, habuit ſufficiens tempus ad dandum interrogatoria à die prima, ſiue ſecunda, quo ipſi fuit facta intimatio vſque ad diem tertiam, qua fuit cæptum examen.

Nec obſtat, quod intimatio non fuit reproducta, niſi eadem die tertia, quia † ſatis eſt, quod fuerit 6
reproducta ante examen, poteſt enim quandocumque reproduci, & ſufficit, quod reproducatur ante examen, quia reproducitur ad effectum tantum, vt Iudex certioretur de illius executione, & per conſequens de ſua iuriſdictione, *Rot. dec. 725. n. 5. part. 2 in recent.*

Vnde bene ſaluatur d. examen à d. nullitate, & in hanc partem potiſſimum inclinarunt Domini, quia de veritate depoſitionis dictorum teſtium conſtat etiam ex d. libro, & calculo, vt dictum eſt. Et ſic ceſſat præiudicium Nicolai, &c.

CARDINALI VIRILI

TVLLEN. SEV NVLLIVS IVRISDICTIONIS.

Veneris 28. Maij 1627.

SVMMARIA.

1 *Citatio facta contra particulares Moniales, ſeu earum Procuratorem non afficit Capitulum. Ampl. vt num. 5.*
2 *Capitulum congregandum eſt ad Campanæ ſonum de Superioris mandato.*
3 *Enunciatio Notarij an, & quando probet, actum Capitulariter geſtum, & num. 4.*

4 *Capitulariter mandatum factum dicitur, ſi ſit factum à duabus partibus totius Capituli.*

6 *Teſtes examinari debent ſuper omnibus Interrogatoriis, & eorum quolibet diſiunctim, & ſeparatim.*

7 *Lim. vt ſi plura Interrogatoria idem contineant, ea poſſint vnica interrogatione, & reſponſione euacuari ad euitandam multiplicitatem.*

8 *Extende limitationem præſertim ad manutentionis effectum.*

9 *Manutentionis ad effectum ſufficiunt leuiores probationes, & non admittuntur exceptiones contra teſtes.*

DECISIO DCLX.

DOmini ſteterunt in deciſis ſub die 11.
Decembris 1626. nam quoad validitatem examinis teſtis in Curia examinati
Informantes pro Decaniſſa acquieuerant.
Non obſtat, quod in mandato dato à Canoniſſis
enuncietur, quod repræſentabant Capitulum, Vnde,
1 † cum mandatum eſſet nomine Capituli, examen
factum in partibus eſt nullum non facta citatione
contra Capitulum, nec ſufficit, fuiſſe citatas Canoniſſas particulares, vel procuratorem ſingularium
Monialium, *gloſ. in cap. ſi Capitulo de conceſſ. præb. in
6. Federic. de ſen. conſ. 61. num. 1. Vant. de nullit. ex
defect. citat. num 144.*
Quia fuit reſponſum, quod cauſa per Abbatiſſam
non fuit commiſſa contra Capitulum, nec in Commiſſione fit aliqua mentio Capituli, ſed ſingularium
Monialium, vnde quamuis mandatum enunciet Capitulum, tamen dantur plures proteſtationes Monialium, inter quas eſt iſta, quod Capitulum nunquam fuit conuocatum pro conſtituendo tali Pro-
2 curatore, & quod nolunt conſentire, Vnde † cum
requiratur, Capitulum fuiſſe congregatum ad ſonum
Campanæ de mandato Superioris, *gloſ. in d. c. ſi Capitulo in verb. factam de conceſſ. præb. lib. 6. & in c. bona
el primo in verb. ſingulari de elect. Bald. in l. 1. §. ſi nemo
in pr. ic ff. quod cuiuſq. vniuerſit. nom. Alex. conſ. 219.*
3 *n. 2. ... 11. lib. 6.* & † hoc non legitur in d. mandato
fuiſſe factum, immò ex ſupradictis proteſtationibus
Monialium conſtat, illas non fuiſſe vocatas, nec
fuiſſe præſentes, nec etiam in mandato nominentur,
ſequitur, quod non ſufficiat iſta enuntiatio Capituli,
niſi conſtet, quod fuerit ad ſonum Campanæ de
4 mandato Abbatiſſæ, † & quod illæ Moniales, quæ
dederunt mandatum, conſtituant duas partes totius
Capituli, *Franc. Marc. dec. 83. a n. 1. & 2. part. 1.* immò
talis enunciatiua Capituli in mandato procuræ non
probat, nec eſt veriſimilis, non ſolum, quia ex magno
numero ſeptem tantum Moniales interuenerunt, ſed
etiam quia tot Canoniciſſæ reclamarunt, & proteſtatæ fuerunt.
5 Nec ſubſiſtit, quod † proceſſus ſit fabricatus tanquam contra Capitulum, Quia fuit contra Procuratorem, qui ex ſupradictis remanebat Procurator
particularium Monialium.
6 Non obſtat alia nullitas, quod † teſtes non fuerint
examinati ſuper omnibus, & ſingulis interrogatoriis, nec diſiunctim, & ſeparatim. Nam fuit reſponſum, quod teſtes fuerunt examinati ſuper omnibus
7 interrogatoriis, ſed † quia aliqua continebant idem
ſuper illis duobus, vel tribus fuit facta vnica interrogatio inſimul ad euitandam multiplicationem, quæ
8 omnia interrogatoria fuerunt plene euacuata, † quod
viſum fuit Dominis ſufficere, maximè cum agatur
9 ad effectum manutentionis, † quo caſu ſufficiunt leuiores probationes, & non admittuntur exceptiones contra teſtes,
Et ita vtraq; parte informante fuit concluſum, &c.

R. P. D. MERLINO

BVRGEN. IVRIS PRÆSIDENDI.

Veneris 18. Iunij 1627.

SVMMARIA.

1 *Manutentio datur cumulatiuè ex probatione cumulatiua quaſi poſſeſſionis.*

2 *Manutentio facilius datur ex quaſi poſſeſſione, quæ iuris habeat aſſiſtentiam.*

3 *Decanus, vbi non adeſt Archipresbiter, dicitur prima Dignitas, & Caput poſt Epiſcopum.*

4 *Dignitas prima, & Caput aliis præeminet in Choro, & Capitulo.*

5 *Iuriſdictio conceſſa præſumitur cumulatiuè potius, quam priuatiuè.*

6 *Teſtium dicta generalia debent benignè interpretari, & generaliter intelligi.*

7 *Actus, qui dederunt cauſam liti non deſeruiunt pro manutentione.*

8 *Teſtes deponentes ſimpliciter de quaſi poſſeſſione, & non priuatiue, debent intelligi de cumulatiua.*

9 *Teſtes 11. præferri debent, qui ſunt viri inſignes, & dignitate aliis præcellunt.*

10 *Et qui deponunt ſuper affirmatiua præferri debent aliis, qui deponunt ſuper negatiua.*

11 *Et quorum depoſitiones magis conueniunt cum iure communi.*

DECISIO DCLXI.

ABſoluto coram Reuerend. D. meo Patriarcha Antiocheno manutentionis
iudicio ſuper iure, de quo agitur, præſidendi in Choro per relaxationem
mandati de manutenendo ad fauorem
Iudicum quatuor temporum cumulatiue cum Decano, & inſtante Capitulo deſuper audiri atque admiſſo ex benignitate Dominorum, Propoſui dubium,
An d. mandatum ſit reuocandum.
Et Domini negatiue reſponderunt. Nam quaſi
poſſeſſio Decani in iure præſidendi in Choro, ibique ſilentium indicendi vna cum Iudicibus quatuor
temporum deputatis a Capitulo viſa eſt remanere
ſufficienter probata ex teſtibus in ſummario pro illius parte datis, qui & alias fuerunt comprobati in
deciſionibus huius cauſæ ſub die 10. Decembris
1612. & 21. Aprilis 1614. coram Reuerend. D. meo
Patriarcha Antiocheno, † in qua propterea quaſi 1
poſſeſſione rectè eidem Decano fuit conceſſa d. manutentio cumulatiuè, *iuxta leg. ſi duo in princ. & ibi
Bart. num. 5. ff. vti poſſid. Menoch. de retin. remed. 3.
num. 756. verſ. procedere etiam poſſet.* cum aliis allegatis in prædictis deciſionibus.
Et hæc quaſi poſſeſſio † eo magis viſa eſt manute- 2
nibilis, quia fulcitur diſpoſitione iuris communis, in
c. miniſterium de offic. Archipresbit. vbi quod in Cathedralibus eſſe debet, qui poſt Epiſcopum aliis
præſit, & diligenti cura prouideat, vt Diuina officia
digne, & ſanctè perficiantur, qui textus licet loquatur de Archipresbitero, nihilominus in præſenti extenditur ad Decanum, quia in Eccleſia Burgen. non
adeſt Archipresbiter, indeque Decanus reputatur 3
talis, & in illius locum dicitur ſuccedere, *Rot. dec. 4. de
elect. in nou. Franc. Marc. deciſ. 1367. n. 5. part. 1. Card.
conſ. 62. n. 1. Azor. Inſt. moral. part. 2. c. 15. in princ. lib. 3.*
Atque † vti prima Dignitas, & Caput in d. Eccle- 4
ſia præeminent aliis Presbiteris in Choro, *iuxta
deciſ.*

deciſ. Put.250. num.2. lib.3. Caſſan. in Catalog. glor. mund. conſider.37. circa med. Azor. vbi ſup. cap.17. in 1. part. qui in ſpecie loquitur de præeminentia in Choro, & Capitulo, & ſequitur *Garz. de benefic. part.5. cap.4. num.26.* cum aliis in deciſionibus cauſæ allegatis.

Nam ex eo, quod Decanus vna cum Capitulo iuxta diſpoſitionem Statuti Cardinalis Pacechi eligat Iudices quatuor temporum, per quos eodem Statuto cauetur indici ſilentium in Choro inferri poteſt, quod hoc ius in Choro præſidendi, & ſilentium indicendi ab ipſo Decano fuerit abdicatum, quia nullum in d. Statuto ſit verbum de totali abdicatione auctoritatis, & præeminentiæ ipſius Decani,
5 atque † in dubio cenſeri debet, iuriſdictionem huiuſmodi fuiſſe conceſſam dd. Iudicibus potius cumulatiuè, non autem priuatiuè quoad illum *ex traditis per Couar. in c. Alma Mater §. fin. num 3. de ſent. excommun. part.1. & alios allegatos in hac eadem cauſa* 28. *Nouembris* 1625. *coram me.*

Nec etiam ſubſiſtit obiectum, quod teſtes pro Decano examinati non deponant, eum indixiſſe ſilentium præſentibus Iudicibus quatuor temporum,
6 etenim † loquuntur generaliter, & eorum dicta debent benigna interpretatione iuuari, & ſic etiam generaliter intelligi, *Bart. in l. de quibus num 135. ff. de leg. Alex. conſ.5. num.12. lib.1. Caſſad. deciſ.3 n.5. de probat.*

Neque horum teſtium fides in aliquo diminuitur ex depoſitionibus aliorum teſtium examinatorum
7 pro Capitulo, nam præter illos actus, † qui dederunt cauſam liti, non videntur diſcrepare à teſtibus
8 Decani, † cum deponant de quaſi poſſeſſione Iudicum quatuor temporum ſimpliciter, non autem priuatiuè ad Decanum, ac proinde intelligendi ſint de cumulatiua ex allegatis in deciſione huius cauſæ ſub die 11. Aprilis 1614. coram R. D. meo Patriarcha Antiocheno.

Et in omnem caſum Domini cenſuerunt, teſtibus Capituli eſſe præferendos teſtes Decani, Tum
9 quia † omnes ſunt viri inſignes, & dignitate præcellunt aliis allatis pro Capitulo, *Myſing. ſingul. obſeruat. cent. 4. obſer.38. num.1. verſ. primo ergo perſonarum auctoritas. Gabr. de teſtib. lib.1. concl. n.34. & 36. Farinac. in tract. de teſtib. quæſt.64. num.114.* Tum
10 etiam quia † deponunt ſuper affirmatiua, teſtes vero Capituli ſuper negatiua, *l. diem proferre. §. ſi plures vbi gloſ. in verb. conſenſerunt, & communiter D.D. ff. de recept. arbitr. Bart. in l.1. num.6. verſ. vlterius nota. ff. de ventr. inſpi. Bald. in l. actor. num.21. C. de probat. & alij allegati in Parmen. Penſionis 4. Martij 1624. coram*
11 *me.* Tum & demum quia † eorum depoſitiones magis conſonant, & conueniunt cum iure communi, *Abb. in c. auditis, num 15. de præſcript. Bald. in l. ob carmen. §. fin. ante num.1. ff. de teſtib. & plures cumulat Farin. in tract. de teſtib. q.65. num.150.*

Et ita vtraque parte informante, &c.

R.P.D. DVNOZETTO

Tollen. Reformationis.

Mercurij 21. Ianuarij 1628.

SVMMARIA.

1 *Aſſiſtentiam iuris habens cum poſſeſſione eſt manutenendus, donec litteræ examinentur, & exequantur.*

2 *Spoliatus non eſt manutenendus.*

3 *Iudex Executor non rite, & recte procedens non priuat poſſeſſione.*

4 *Executor litterarum non habentium clauſulam quæ importet iudicialem cognitionem poteſt ſe, extraiudicialiter informando vti merus Executor ad earum executionem procedere.*

5 *Litterarum iuſtificatio non eſt neceſſaria, quando executioni demandantur ad inſtantiam illius, qui contentis in eiſdem conſenſit.*

6 *Executio non afficit, nec poſſeſſione priuat non citatum.*

7 *Citari non poteſt, nec debet, qui non eſt contradictor, ſed orator, & actor.*

8 *Executor etiam nulliter procedens priuat poſſeſſione illum, qui habet ſe pro ſpoliato.*

Decisio DCLXII.

Fvit deciſum coram me ſub die 10. Aprilis præteriti Capitulo, & Abbati Generali Præmonſtraten. eſſe dandum mandatum de matenendo in quaſi poſſeſſione Superioritatis, & in omnibus iis, quæ non contradicunt litteris Apoſtolicis per Communitatem antiqui rigoris obtentis Hodie vero repropoſita cauſa ſuper iiſdem Domini ſteterunt in deciſis ex rationibus in deciſione deductis.

Quibus non obſtare viſum fuit, quod Capitulum, & Abbas prædicti in iis, quæ continentur in dictis litteris, habeant aſſiſtentiam iuris cum poſſeſſione,
† & ſic donec prædictæ litteræ examinentur, & exe- 2
quantur, veniat eis concedenda manutentio, quia obiectum tollitur ex quo prædictæ litteræ mediante Executore fuerunt effectuatæ, & executioni deman-
datæ, † Vnde iis, quæ in ipſis continentur, Capitu- 2
lum, & Abbas præfati cum fuerint ſpoliati, non ſunt manutenendi, *Rot coram Greg. XV. deciſ.546. num.12. & alias ſæpiſſimè.*

Nec obſtat, quod † Executor deueniendo ad exe- 3
cutionem dd. litterarum, eis prius non iuſtificatis, non rite, & rectè proceſſit, & ſic non potuerit eos priuare poſſeſſione in iis, quæ in dd. litteris continentur, quia † cum in dd. litteris nulla adeſſet clauſula, quæ importaret iudicialem cognitionem, Epiſcopus Tullen. tamquam merus exequutor potuit ſe extraiudicialiter informando ad earum executionem procedere, *Innoc. in c. fi. n.2. de præſcript. Lap. allegat.6. n.5. & fuit dictum in Paten. Puritatis Sanguinis 11. Decembris 1609. coram Lancellotto, & in Leodien. Abbatiæ 4. Ianuarij*
1622. coram bon. mem. Vbaldo. & vlterius † cum præ- 5
dictæ litteræ fuerint executioni demandatæ ad inſtantiam ipſiuſmet Abbatis, vt in ſummario Communitatis num.2. iuſtificatio prædicta non erat neceſſaria, *Rot. dec.23. num.1. & dec.519. n.2. part.2. recent. & fuit dictum in Eugubina Penſionis 7. Aprilis 1618. coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo.*

Denique non obſtat, quod in executione dd. litterarum fuerit nulliter proceſſum, ex quo Capitu-
lum, & Abbas Generalis non fuerunt citati, † prout 6
citari debebant ad hoc vt executio eos afficeret, & potuerint priuari eorum poſſeſſione, nam quoad Abbatem ceſſat difficultas, quia, vt ſupra dictum eſt, prædictæ litteræ ad eius inſtantiam non ſolum obtentæ, ſed etiam executioni demandatæ fuerunt, vn-
de † cum non eſſet contradictor, ſed orator, & actor 7
non poterat, nec debebat citari, vt fuit dictum in vlixbonen. Quartanariæ 15. Ianuarij 1624. coram Reuerendiſſimo D. Coccino.

Quo vero ad Capitulum pariter ceſſat obiectum quia per plures actus poſitiuos, qui dantur in ſummario Communitatis num.5. & 6. conſtat, ipſum approbaſſe reformationem, & litteras Apoſtolicas
acceptaſſe. Vnde ſequitur, quod † licet in d. execu- 8
tione reſpectu Capituli fuerit nulliter proceſſum,

attamen per ſupradictos actua Capitulum ſe habuit pro ſpoliato, & ita à d. Executore etiam nulliter procedente potuerit ſua poſſeſſione priuari, ita vt in ea non poſſit manuteneri, *Greg. deciſ. 307. num.6. & dec.446. num.12. dec.458. n.9. & dec.555. num.6.*

Et ita vtraque, &c.

R.P.D. PIROVANO

Spoletana Prædij.

Veneris 9. Februarij 1629.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo aliquando datur etiam abſque ſpecificatione bonorum, & num.4.*

2 *Mandatum de manutenendo, ſeu illius executio non datur primo poſſeſſori in bonis deliberatis, tamquam amplius non poſſideat, & num.12.*

3 *Iuſtè dicitur poſſidere, qui poſſidet auctore Pratore, qui potens eſt poſſeſſorem priuare naturali, & ciuili poſſeſſione, & num.10. & 12.*

4 *Mandatum de manutenendo in quo bona ſpecificata non fuerint, intelligitur reſpectu bonorum, qua illud obtinens poſſidet.*

5 *Manutentio non datur ſine poſſeſſione, & data reuocatur, & num.6.*

7 *Mandatum de manutenendo nullum, & iniuſtum non exequendum,*

8 *Index nulliter, & iniuſtè procedens non priuat poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione.*

9 *Iudex appellationis vnius cauſa, puta poſſeſſorij adipiſcenda attentate, & nulliter defectu iuriſdictionis procedit in alia cauſa, puta appellationis à ſubhaſtatione alteri commiſſa. & num.12.*

10 *Manutentio conceſſa poſſeſſionem non habenti dicitur iniuſta, & ſpoliatiua, & num.12.*

11 *Executori creditur referenti, ſe executionem feciſſe ſuper prædiis ad debitorem ſpectantibus.*

Decisio DCLXIII.

Corinda vxor Decij Ancaiani patris Petri, & aliorum filiorum nunc agentium mouit duo iudicia contra Vincentiũ Martium poſſeſſorem bonorũ, & hæreditatis Clementiæ Martanæ.

Primum coram A. C. in poſſeſſorio adipiſcendæ medietatem hæreditatis d. Clementiæ, in quo Vincentius reportauit abſolutoriam, & Corinda appellante fuit cauſa commiſſa in Rota vſque de anno 1619. ſed quia nihil fuit actum in illa inſtantia, opponente Vincentio de re iudicata, & ſolo informante, fuit reſolutum 11. Decembris 1626. de ea conſtare, & ſucceſſiuè de moleſtiis dubitante petiit
1 mandatum de manutenendo, & † abſque alia diſputatione obtinuit nulla tamen facta ſpecificatione bonorum, pro quibus mandatum erat concedendum.

Secundum in partibus de anno 1621. petendo legatum ſibi in eodem teſtamento Clementiæ relictum, in quo Corinda obtinuit mandatum executiuum contra bona hæreditaria, cuius vigore ſequuta eſt exequutio ſuper duobus petiis terræ in Villa Beroiti vocabulo lo Staffano, vt ex actu exequutionis, quod datum fuit, & exinde, moderata prius inhibitione intimata per Vincentium vigore appellationis primæ cauſæ in Rota pendentia, proceſſum fuit ad ſubhaſtationem iſtius prædij, ſeu prædiorum, Stephano de Fabritiis maiori oblatori fuit data immiſſio, qui poſtmodum ceſſit, etiam cum clauſula conſtituti, dicta bona Decio Ancaiano patri iſtorum filiorum, & ab hac ſubhaſtatione Vincentius appellauit, & cauſa fuit commiſſa A. C. His ſic ſtantibus dubitatum fuit, An mandatum de manutenendo quoad bona del Campetto ſit exequendum, & non eſſe exequendum fuit reſolutum quoad prædium Campetti deliberatum.

Quia ſi non differunt bona del Campetto à bonis in vocabulo lo Staffano iam deliberatis, prout non differre colligitur ex reſcripto commiſſionis appellationis interpoſitæ per eumdem Vincentium à ſubhaſtatione prædij, quæ poſtea fuit commiſſa A.C. & in qua dicitur, Quamuis pro ſolutione pretij aſſerti Campetti, Beroiti nuncupati ſtadiorum 15. non poſſe, neque debeat procedi ad ſubhaſtationem alterius Campetti, de quo agitur, &c. clarè patet, † man- 2
datum de manutenendo, non eſſe exequendum in bonis prædictis iam deliberatis.

Primo quia Petrus, & Fratres mediante perſona Decij eorum patria habentis iura ceſſa per Stephanum de Fabritiis † iuſtè poſſident auctore Prætore, 3
qui potens eſt priuare poſſeſſorem, & naturali, & & ciuili poſſeſſione, *Mohed. dec.4. de reſtit. ſpol. Ang. in l. clam poſſidere. §. qui ad nundinas, num.2. ff. de acq. poſſ. Rot. dec.582. num.5. coram Pap. Greg. XV.* vt propterea, † cum in mandato de manutenendo iam 4
relaxato non ſint ſpecificata bona, de illis ſit intelligendum, in quibus Vincentius poteſt docere de ſua poſſeſſione, † ſine qua non datur manutentio, *vulg.* 5
§. retinendæ. Inſt. de interd. & l.1. §. interdictum autem. ff. vti poſſid. † vel data reuocatur *Card. Seraph. deciſ.* 6
1295. num.5. Rot. recent. dec.404. num.4. part.2. recen. & coram Pap. Greg. XV. deciſ.275. num.15.

Secundo, † ſi etiam fuiſſent ſpecificata, non etiam 7
eſſet exequendum defectu nullitatis, & iniuſtitiæ, † quibus concurrentibus Iudex non poteſt priuare 8
poſſeſſorem ſua naturali, aut ciuili poſſeſſione, *cap. conquerente, de reſtit. ſpol. Felyn. in cap. dilectus, ſub num.1. de reſcript. Rot. coram Pap. Greg. deciſ.9. num.4. & 43. num.2.* † nullitas autem eſt euidens defectu 9
iuriſdictionis, quia cauſa appellationis à ſubhaſtatione reperitur commiſſa A. C. Vnde Iudex Rotalis alterius cauſæ poſſeſſorij adipiſcendæ non poteſt ſine vitio attentatæ iuriſdictionis A. C. manum apponere in meſſes illius, *c. non ſolum. de appell. Lancell. de attent. pend. app. limit.2. n.31.* † Iniuſtitia eſſet etiam 19
manifeſta, quia concederet manutentionem non habenti poſſeſſionem ſpoliando iſtos fratres ſua iuſta poſſeſſione per Prætorem auctorizata, *contra tex. §. retinendæ. Inſt. de interd. & l. iuſte poſſidet. ff. de acq. poſſ.*

Non obſtat, quod prædium nuncupatum, il Campetto, ſit diuiſum in duobus petiis terrarum, nempe vnius ſtadiorum 15. & alterius modiolorum quinque, & pro primo emanaſſe reformatoriam commiſſionis Rotalis, vt patet ex reſcripto obtento per Corindam, in quo ſit mentio tantum de illo ſtadiorum 15. pro ſecundo vero modiolorum quinque iuriſdictionem adhuc vigere in Rota, & iuſtitiam non deeſſe, poſtquam pro ſecundo prædio fratres prædicti non docent de poſſeſſione acquiſita per ſubhaſtationem.

Quia, † quod duo prædia fuerint ſubhaſtata 10
probat relatio Executoris mandati relaxati, aſſerenti, ſe vigore illius executionem feciſſe ſuper duobus petiis terræ ſpectantibus ad Vincentium Martium poſitis in Villa Beroiti vocabulo lo Staffano, & commiſſio appellationis eiuſdem Vincentij ab eadem ſubhaſtatione, in qua conqueritur de grauamine, quod pro ſolutione pretij prædij ſta-

diorum

diorum 15. proceſſum fuit etiam ad ſubhaſtationem
alterius prædij modiolorum quinque, Vnde ſemper
intrat reformatoria quoad vtrumque, quia duo fue-
12 runt ſubhaſtata, & † deficiente probatione poſſeſſio-
nis Vincentij poſt priuationem auctore Prætore per
deliberationem alteri factam, defectus iuriſdictio-
nis, & iniuſtitia ſemper patent.

Et ita, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

MIRANDEN. VNIONIS.

Mercurij 27. Iunij 1629.

SVMMARIA.

1 *Executoriales relaxantur ſententia tranſacta in iudicatum.*

2 *Declaratoria quando detur.*

3 *Declaratoria non poteſt dari contra ſucceſſorem, niſi facto nouo proceſſu. Contrarium num. 10. & 12.*

4 *Succeſſor in Dignitate tenetur interdicto Vnde, vi, ſicut Anteceſſor. Decl. vt num. 5. & 14.*

6 *Sententia in ſpolio eſt iniuſta non probato primo extremo.*

7 *Sententia in executione debet Iudex ſuperſedere, vbi poteſt ſuſpicari de illius iuſtitia.*

8 *Declaratoria dari non debet ex ſententia iniuſta.*

9 *Succeſſorem quamuis afficiat res iudicata cum Anteceſſore, poteſt tamen docere de illius iniuſtitia, & num. 11.*

13 *Finem vnum iudicati ſingulis ſufficit controuerſiis.*

15 *Sententia in Maioratu lata contra Anteceſſorem nocet ſucceſſori. Lim. vt num. 16.*

17 *Citatio per proclama contra intereſſe putantes an requiratur, quando beneficium eſt plenum, & cum illud obtinente litigatur, & num. 18.*

18 *Sententia contra tertium non citatum exequi non poteſt, niſi ſit intruſus lite pendente, ſeu in illum dolo tranſlata poſſeſſio.*

19 *Partibus via aperiri non debet, vt ſit de viribus iuſtitia Sacra Rota iudicium aſſumant.*

20 *Parte non opponente iuribus etiam informibus poteſt Iudex dare fidem.*

21 *Iura non eſſe in forma probanti non poteſt rem iudicatam, etiam quod tempore productionis fuiſſet oppoſitum, Generalia contra.*

22 *Iura non eſſe in forma probanti nec in ſecunda inſtantia opponi poteſt, ſi in eorum productione non fuerit oppoſitum, Generalia contra.*

DECISIO DCLXIV.

LVit lata ſententia Rotalis in ſpolio con-
tra Emanuelem Camelo, † quæ tranſi-
1 tum fecit in iudicatum, & propterea
fuerunt relaxatæ executoriales, quæ,
defuncto interim d. Camelo fuerunt intimatæ Gaſ-
pari de Sua illius ſucceſſori, atque in Curia repro-
ductæ, & ſeruatis quatuor terminis de ſtylo ſeruari
ſolitis, cum non conſtet de paritione, petebatur de-
2 claratoria, † prout paſſim his peractis datur, *Caſſad.
dec. 6. num. 10. de cauſ. poſſ. & propr. Veſtr. in prax. lib. 8.
cap. vlt. num. 19. cum aliis, quæ poſſent allegari.*

Hæc non controuertebantur, ſed dicebatur,
3 † declaratoriam non poſſe dari contra ſucceſſorem,
4 niſi facto nouo proceſſu, quia, † licet ſucceſſor in
dignitate teneatur interdicto Vnde, vi, ſicut Ante-
ceſſor, *vt not. Abb. in cap. cum dilectus, num. 57. de
ord. cognat. & ibi etiam Hoſtien. num. 27. in fin. Me-
noch. de recuper. remed. 1. num. 160. verſ. limitatur 3.*
† Attamen opus eſt probare ſpolium ex nouo pro- 5
ceſſu cum ſucceſſore, cum iam factus ſucceſſorem
non afficiat, *Seraph. dec. 1314. num. 6. Put. dec. 297.
num. 3. lib. 1. in correct. Veſtr. in prax. lib. 8. c. vlt. n. 4.
verſ. quæ tamen.*

Secundo dicebatur, quod † ſententia Rotalis fuit 6
iniuſta, cum non probetur primum extremum, &
ideo non debet dari declaratoria, quia, † quando Iu- 7
dex incipit ſuſpicari de iuſtitia ſuæ ſententiæ debet
ſuperſedere in vlteriori executione, *Seraph. dec. 415.
num. 3. Rot. dec. 1541. lib. 3. part. 3. diuerſ. & in puncto,*
† quod non ſit danda declaratoria, fuit dictum in 8
Ciuitaten. Decimarum 10. Iunij 1612. coram bo.
mem. Cardinale S. Euſebij. Vnde, † & ſi res iudi- 9
cata afficeret Succeſſorem, nihilominus non eſt
præcludenda via Succeſſori, quominus poſſit doce-
re de iniuſtitia, *Pinell. in l. 1. part. 3. num. 50 in 4. limit.
de bon. matern.*

His tamen non obſtantibus contrarium fuit reſo-
lutum, quia † ſufficit, quod executoriales fuerint 10
relaxatæ contra Anteceſſorem, vt potuerint exequi
contra Succeſſorem, quia † ſententia lata contra 11
Prælatum, ſeu Rectorem Beneficij nocet, & præiu-
dicat Succeſſori, *Abb. conſ. 62. col. 2. ante num. 3. verſ.
& maximè prædicta, ibi, ſententia delegati, lib. 1. Oldr.
conſ. 94. num. 17. & 18. quos refert, & ſequitur Aym. in
conſ. 10. num. 8. Pinell. in l. 1. part. 3. num. 48. ante
fin. verſ. pro hac ſententia facit, C. de bon. matern. nec
non Peregr. de fideicom. artic. 53. num. 48. & fuit di-
ctum in cauſa Cæſaraugustana Penſionis 11. Ianuarij
1619. coram me. Cancer. var. reſol. part. 2. cap. 16. n. 3.
Mantic. deciſ. 74. per tot.* & † per conſequens exe- 12
cutoriales poſſunt contra Succeſſorem exequi, nec
pars aliud iudicium ſubire cogitur, † ſingulis enim 13
controuerſiis vnum iudicati finem ſufficere con-
ſtitutum eſt, *l. ſingulis. ff. de except. rei iudic. Man-
tic. d. deciſ. 74.*

Non obſtant in contrarium adducta, & primo
non obſtat deciſ. Seraph. 1314. dum dicit, quod,
† licet Succeſſor in Dignitate teneatur interdicto 14
vnde vi, tamen contra ipſum debet ſpolium probari,
quia Seraph. loquitur in Succeſſore Maioratus, † in 15
quo licet communis opinio videatur eſſe, quod ſen-
tentia lata contra Anteceſſorem noceat Succeſſori,
vt per Meger. de maiorat. par. 4. q. 14. num. 1. & ſeqq.
Attamen Rota tenet † id non procedere, niſi adſit 16
citatio per proclama contra intereſſe putantes, *Put.
dec. 91. part. 3. Achil. dec. 3. de ſent. & re iudic. & de-
clarat idemmet. Seraph. & in eadem cauſa in dec. 1241.
num. 1.* vbi quod Rota perpetuo obſeruauit, vt ſal-
tim requiratur citatio per proclama, ad effectum vt
ſententia noceat Succeſſoribus in Maioratu, & alle-
gat prædictas deciſiones *Put. & Achill.* † quæ quidem 17
obſeruantia Rotæ non applicatur, quando quis ob-
tinet Beneficium, & cum eo litigatur, & non adeſt
aliquis alius, qui prætendat, quia iſto caſu etiam
debet fieri citatio contra intereſſe putantes, cum
beneficio pleno, & non exiſtente alio prætendente
non ſit ad quid fiat citatio contra intereſſe pu-
tantes, *& dec. Put. 297. num. 3. lib. 1. & Veſtr. in
prax. loc. alleg.* expreſſè loquuntur, quando adeſt
tertius, qui prætendit in beneficio, & non fuit ci-
tatus, quia † contra illum ſententia exequi non 18
poteſt, niſi ſit intruſus lite pendente, *Mohed. deciſ.
1. in fin. de ſent. & re iudic. Creſc. dec. 19. num. 3. eod.
tit.* quia licet executio non poſſit fieri contra ter-
tium non citatum, tamen regula fallit, quando do-
lo poſſeſſio eſt tranſlata *in d. tertium, Bart. in l. 1.*

§. neceſſario, in fin. ff. de ventr. in poſſ. mitten. DD. in l. à Diuo Pio. § ſi ſuper rebus. ff. de re iudic.

Non obſtat ſecundum oppoſitum, quia pro illius
reſolutione primo eſt dicendum, quod nunquam
fuit habita ratio deciſionis Cardinalis S. Euſebij,
19 † non enim eſt danda anxia partibus, vt ipſi de vi-
ribus iuſtitiæ huius Sacri Tribunalis iudicium aſſu-
mant. Et ceſſat omnis difficultas in hoc caſu, cum
primum extremum ſatis probetur ex deciſione facta
6. Iunij anni 1618. contra quam licet opponatur,
quod iura, ſuper quibus ſe fundat, non ſunt in for-
ma probanti, attamen omiſſo, quod obiecto ſatis-
fecerunt informantes, quatenus eſſet verum, non
20 ſuffragaretur, cum † parte non opponente iuribus
etiam informibus Iudex poſſit fidem adhibere, *Rot.*
21 *dec. 151. lib. 3. part. 3 diuerſ.* & hodie † poſt rem iu-
dicatam, etiam quod fuiſſet oppoſitum Generalia
contra, dum fuerunt producta, non poſſet amplius
opponi, quod non ſunt in forma probanti, vt fuit
reſolutum in cauſa Bracharen. Iuriſpatronatus de
Padronell. 28. Nouembris 1601. coram bo. mem.
22 Cardinali Sacrato, licet, † ſi non fuiſſet facta d. op-
poſitio, nec in ſecunda inſtantia potuiſſet oppo-
ni, *ſan. m. Gregor. deciſ. 292. in fin. & ibi Add. num. 6.*

R.P.D. DVRANO

ROMANA DOMVS.

Lunæ 5. Nouembris 1629.

SVMMARIA.

1 *Fructus etiam illi veniunt in iudicio retinendæ, qui ſunt ante litem deſuper motam percepti, ſtante mala fide, & num. 2.*

2 *Fides mala inducitur ex litis conteſtatione.*

3 *Fructus in iudicio retinendæ ordinario veniunt ab initio, & percepti etiam litem conteſtatam ex mala fide (officio tamen Iudicis) ratione damnorum, & intereſſe, & num. 7.*

4 *Fructus in ſummariiſſimo iudicio manutentionis non veniunt, niſi a die, quo fuit intentatum; non autem etiam ab initio percepti, & quare, & num. 7. & 10.*

5 *Retinendæ plenarij, & ſummariiſſimi iudicij differentia, & num 6.*

8 *Fructus etiam ab initio percepti veniunt in interdicto Vnde vi, aut clam. & num. 9. vbi ratio.*

DECISIO DCLXV.

FIrmatum fuit die 27. Iunij præteriti
1 coram me, † etiam fructus perceptos
per Capitulum, & Canonicos San-
ctæ Mariæ ad Rotundam ante inten-
tatum iudicium retinendæ per Iulium
2 Porobelium venire in d. iudicio, ex quo, † vltra
præſumptam malam fidem cauſatam ex litis conte-
ſtatione, aderat etiam aliunde clara, & inexecrabi-
lis mala fides Canonicorum, iuxta *diſtinct. Bart. in l. 3. verſ. tu dic. ff. de interd. Menoch. de retin. remed. 3. n. 289. & Hieron. Lau. dec. Auen. 119. verſ. vel intelligendum eſt Faber.*

Verum hodie, dum dicta deciſio reuideretur, fuit
animaduerſum, non fuiſſe actum poſſeſſorio reti-
3 nendæ plenario, † in quo eſt verum ſtante mala fide
venire fructus ab initio, & ante litis conteſtationem
ſuper dicto iudicio perceptos, officio tamen Iudi-
cis, ratione damnorum, & intereſſe, *iuxta dec. Seraph. 1168. & Put. dec. 61. in princ. lib. 3. in nouiter impreſſ. & ſic eſt intelligendus Bart. in d. l. 3. non autem ex vi interdicti, vt minus bene voluit gloſ. in l. 2. verb. in hoc interdicto in fin. ff. vti poſſid. contra text. in d. l. 3. ibi*, exinde ratio habetur fructuum, ex quo edita ſunt, *non retro. ff. de interd. l. 1. §. ex die. ibi, non retro computentur. ff. de vi, & vi armat. quæ iura ſic, vt ſupra, neceſſario intelligenda ſunt.*

Sed hic fuiſſe actum iudicio manutentionis ſum-
mariiſſimo, † in quo abſolutè non veniunt fructus 4
niſi à die intentatæ manutentionis, *iuxta Doctr. Fabr. in §. retinendæ, num. 14. verſ. item fructus. Inſt. de interd. Mantic. dec. 127. in fin. Rot. dec. 317. n. 1. part. 1. & dec. 606. num. 1. part. 2. recent. nec Menoch. & Hier. Lau.* ſi benè legantur, videntur dixiſſe contrarium,
ſed iuxta ſupradicta intelligendi Ratio differentiæ
eſt, quia † in plenario res iuridice diſcutitur, & 5
incidenter ſaltim de petitorio, & maturè de initio
poſſeſſionis tractatur, & fertur ſententia in forma à
qua de iure communi datur appellatio, & propterea
bene in eo iudicio conſtat de cauſa poſſidendi, &
ſic de bona, aut mala fide, & conſequenter data
mala fide adeſt æquitas, & ſic Iudicis officium pro
reſtitutione fructuum ab initio, *iuxta text. in l. qui reſtituere. in fin. ff. de rei vendic. & l. ſi diu. §. fin. & ibi communiter DD. ff. vti poſſid. ex regula text. in l. 1. ff. de dol. & magis in ſpecie ex tex. in l. videmus generatim §. ſi actionem. verſ. quod ſi acceptam. ff. de vſur.*
† In ſummariiſſimo autem, in quo verſamur, leuio- 6
res ſufficiunt probationes, & datur manutentio per
viam decreti ſine præiudicio iurium partium, & re-
gulariter non attenditur iuſtitia, aut iniuſtitia, ſed
nudum poſſeſſoris factum, nec eſt appellationi lo-
cus, *Mazo. conſ. 91. Rebuff. tit. de remed. poſſeſſ. gl. 2. & 3. Couar. cap. 17. pract. quæſt. per tot. & Milotu. dec.*
Sicil. prima num. 98. Vnde ceſſat æquitas; † quinim- 7
mo eſſet prorſus ab omni ratione alienum, quod in
eo fieret condemnatio in fructibus ab initio per-
ceptis, quia eſſet canonizare malam fidem ſine de-
bita cauſæ cognitione, dum propter eam, & non
aliter condemnatio fieri poteſt, & non attenta iuſti-
tia, aut iniuſtitia, & ſic bona, aut mala fide, quam
differentiæ rationem, licet non ita explicite, iam
prius ſenſit *Rot. in dictis deciſionibus Put. & Seraph.*

Neque ſupradictis obſtat *text. in d. l. 1. §. ex die. in princ. ff. de vi, & vi armat. & l. is, qui in puteum. §. quod ait. Prætor. ff. quod vi, aut clam. & l. ſi de poſſeſſione.*
C. vnd. vi. vbi, quod † ex vi interdicti veniunt etiam 8
fructus ab initio, quia d. iura loquuntur in inter-
dicto vnde vi, aut clam, vt bene dicit *gl. in d. l. 3. ff. de interd. vbi etiam Rebuff. quorum longè diſpar. eſt ratio,*
quia, vltra quod † in eis, quando fit condemnatio, 9
ſemper mala fides eſt certa, & ex eorum natura fit
reſtitutio in priſtinum, & ſic etiam veniunt fru-
ctus, & acceſſiones ab initio ex vi interdictorum,
iuxta tex. optimum in d. l. videamus, generatim §. in Fabriana. ff. de vſur. ibi, & ideò non reſtitui Prætor
vult, veluti interdicto vnde vi, etiam fructus ſunt re-
ſtituendi, *& latè Menoch. de recuper. poſſ. in prælud. num. 4. cum ſeq.*

Ex quibus Domini, inſequendo d. diſtinctionem
inconcuſſe in Rota obſeruatam, reſoluerunt † fru- 10
ctus vigore mandati de manutenendo emanati in
hac cauſa in d. iudicio ſummariiſſimo deberi tan-
tum à die petiti mandati, non autem ante, & in hoc
receſſerunt à deciſis, &c.

Et ita, &c. vtraque, &c.

R.P.D.

R. P. D. PIROVANO

1 ROMANA, SEV CARTAGINEN. Pecuniariæ.

Lunæ 19. Nouembris 1629.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo quod non debuit relaxari, nec in conſequens poteſt executioni demandari. & num. 7.*

2 *Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, ſperat iuriſdictionem executiuam ab ordinaria.*

3 *Appellatione in Rota commiſſa à relaxatione mandati executiui, A. C. non poteſt coram eodem A. C. ad iudicium manutentionis procedi, ſed Rota debet adiri, & num. 6. & 7.*

4 *Cauſa poſſeſſorij, & petitorij vna eſt iuriſdictio, nec datur illorum ſeparatio.*

5 *Iudex appellationis non prohibetur cognoſcere de validitate executionis conſummata per Iudicem à quo, eamque non rite, & rectè factam per viam manutentionis reuocare.*

8 *Appellatione commiſſa in Rota à mandato executiuo ab A. C. relaxato pro aliquibus terminis penſionis cum clauſula, ſine præiudicio, poteſt nihilominus pro aliis terminis adiri idem A. C.*

9 *Iuriſdictionis defectus reddit mandatum de manutenendo nullum.*

DECISIO DCLXVI.

Qværitum fuit, an mandatum de manutenendo per A. C. decretum ſit exequendum, vel potius de nouo relaxandum, & non potuiſſe relaxari, † nec per conſequens executioni demandari, fuit reſponſum.

Nam etſi coram eodem A. C. D. Tiberius Caualerius conuenerit D. Petrum Marzal pro ſolutione penſionis ſcutorum 200. auri ſibi auctoritate Apoſtolica reſeruata ſuper fructibus vnius ſimplicis beneficij, ad quam idem Petrus ſe obligauerat pro Seminario in forma Cameræ, exindeque mandatum executiuum emanauerit, & interpoſita appellatione cauſa in Rota commiſſa fuerit cum clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, quæ ſeparat iuriſdi-
2 ctiones, nempe executiuam ab ordinaria, *Lancell. de attent. poſt. inhib. cap. 20. lim. 1. 13. num. 7. Caſ. de Graſſ. dec. 3. num. 4. de ſent. de re iudic. Rot. dec... num. 1.*
3 *par. 2. recent.* Non † tamen potuit coram eodem A. C. inchoari iudicium poſſeſſorium manutentionis per D. Tiberium, prout factum reperitur, cauſa in Rota pendente in 2. inſtantia, quia deficit iuriſdictio in ipſo, & porrigit falcem, in ea quæ pertinent
4 ad Iudicem appellationis, ex quo † cauſæ poſſeſſorij, & petitorij vna eſt iuriſdictio, nec prout executiuum ab ordinario ſeparari poteſt, textus eſt expreſſus in l. nulli. C. de iudic. cuius verba hæc ſunt, pœna imminente ei, qui contra hanc ſupplicauerit ſanctionem, atque alium ſuper poſſeſſione, alium ſuper principali quæſtione poſtulauerit, *& per illum tex. Dec. conſ. 700. in princ. Soccin. iun. conſ. 136. num. 5. lib. 2. Affl. dec. 354. num. 4. Menoch. de arbitr. caſ. 371. num. 4. idem determinant*, & propterea
5 † confirmata executione per Iudicem à quo non prohibetur Iudex appellationis cognoſcere de validitate illius, & per viam manutentionis illam reuocare, ſi non rectè, & ritè facta ſit, *Rot. dec. 91. coram Pap. Greg. XV. & in Virdunen. Vicaria prima Iunij 1616. coram bo. me. Buratto, in Sinogallien. Bonorum. 14. Aprilis 1617. & in Briconien. Canonicatus 6. Martij 1616. coram bo. me. Patriarcha Manzanedo,* † quod qui- 6
dem non liceret, ſi penes A. C. remaneret eadem cognitio ſuper ſummariſſimo retinendæ.

Quare, cum A. C. abdicata iam iuriſdictione per appellationem manum appoſuiſſet ad iudicium poſſeſſorium iam deuolutum cum petitorio, merito ſine iuriſdictione proceſſit, † & ſicuti defectu iuriſ- 7
dictionis non potuit procedere ad relaxationem mandati, ita nec ex perſona eiuſdem poteſt de nouo relaxari, ſed coram Iudice appellationis, coram quo cauſa eſt commiſſa in Rota, erit procedendum.

Non obſtat, † quod adhuc pro terminis penſio- 8
nis decurſis poſſit adiri A. C. penes quem iuriſdictio in exequendo vigore clauſulæ, Sine præiudicio, remanſit.

Quia de hoc hodie non quæritur, ſed tantummodo de validitate mandati de manutenendo, † de qua 9
non conſtat ob defectum iuriſdictionis, *Caſſad. dec. prima de appellat. Caputaq. deciſ. 260. par. 2. cum aliis allegatis per Vant. de nullit. ex defect. iuriſd. in princ. & num. 8.*

Et ita, &c.

R. P. D. MERLINO

BVRGIEN. IVRIS PRÆSIDENDI.

Lunæ 10. Maij 1630.

SVMMARIA.

1 *Decanus, vbi non adeſt Archipresbyter, eius locum occupat, & abſente Epiſcopo præeſt in Choro, & functionibus Diuinorum Officiorum, plenamque habet poteſtatem, eiuſque proprium eſt munus, errantes in Choro corrigere.*

2 *Manutentio datur cumulatiuè, ex cumulatiua quaſi poſſeſſione.*

3 *Silentium alicuius in Choro poſt illud indictum quando non concludat animum parendi, & num. 6. 9. 11. 12.*

4 *Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio non acquiritur ex actibus æquiuocis.*

5 *Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio acquiritur ex geſtis, quæ neceſſario indicent animum obediendi.*

6 *Animus obediendi in actibus negatiuis, vt in ſilentio, non infertur ex ſimplici patientia, & omiſſione loquendi, ſed ex potentioribus actibus actualis prohibitionis, & acquieſcentiæ, & num. 12.*

7 *Iuriſdictio in præcipiente non firmatur ſine obedientia.*

8 *Obedientia poſſideri dicitur per obedientiam, alias qui præcipit, ſi ſibi non pareatur, nihil in alium poſſidet, niſi labia ſua.*

10 *Mens bona ſolet culpam timere, vbi etiam non eſt.*

11 *Subiectio non concludens patientiam ſubiecti ab agente tamquam ex iure proprio, ſed ex paſſi humilitate non tribuit quaſi poſſeſſionem iuriſdictionis.*

13 *Iuriſdictionis quaſi poſſeſſionem cumulatiuam poſſunt plures ad inuicem habere actiuè, & paſſiuè.*

14 *Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio in præiudicium alterius poſſeſſoris non acquiritur ſine illius ſcientia, & patientia.*

15 *Actus effectum non ſortiti non conſtituunt in aliqua quaſi poſſeſſione iuriſdictionis.*

16 Quaſi

Digitized by Google

16 *Quaſi poſſeſſio ad ſui effectum requirit extremum, in quo realiter agat, & non abuſiuè.*
17 *Indeſinita non æquipollet vniuerſali in probationum materia.*
18 *Iuriſdictionis præſcriptio probari debet ſpecificè, & in indiuiduo in caſu controuerſo, non autem in genere.*
19 *Poſſeſſio ad effectum manutentionis probari debet ex actibus ante motam litem, non autem releuant actus, qui dederunt cauſam liti, vel poſt eam conteſtatam geſti fuerunt.*
20 *Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio priuatiua quoad alium acquiſita non dicitur ex illius exercitio de eiuſdem ordine, ſed potius probata cumulatiua.*
21 *Negligentia iuriſdictionem exercendi in aliquo actu præiudicat in omnibus, & in vniuerſa iuriſdictione.*
22 *Patronorum negligentium præſentare quaſi poſſeſſio præſeruatur per præſentationē alterius compatroni.*
23 *Negatiua debet tempore coarctari.*
24 *Teſtes debent reddere cauſam ſcientiæ.*
25 *Teſtibus viris inſignibus deponentibus de affirmatiua, & de materia conuenienti cum iuris communis diſpoſitione magis creditur.*
26 *Iudicium Silentiariorum officium verſatur in indicendo ſilentium in Choro, & in decidendo cauſas inter Canonicos.*
27 *Titulus ſuperueniens non aufert, nec mutat ius, ſed illud auget.*
28 *Iuriſdictio poteſt compatibiliter exerceri duplici titulo, altero in ſubſidium, altero principaliter, ſiue tamquam Iudex delegatus, & tāquam ordinarius.*
29 *Conſtitutio abrogata allegari non meretur.*
30 *Conſtitutio non recepta vſu non ligat.*

Decisio DCLXVII.

Perſtiterunt Domini in deciſis ſub diē
18. Iunij 1627. coram me, nempe reuo-
candum non eſſe mandatum de manu-
tenendo à Rota conceſſum Decano
Eccleſiæ Metropolitanæ Burgen. cu-
mulatiuè cum Iudicibus quatuor temporum, Silen-
tiariis nuncupatis, in quaſi poſſeſſione præſidendi in
Choro, & ibidem ſilentium indicendi, quia ipſe De-
canus bene fundatam videtur habere intentionem,
1 tum ex aſſiſtentia iuris communis, † ex qua Decanus,
qui fungitur vices Archipresbyteri in Eccleſia Bur-
gen. vbi non adeſt dignitas Archipresbyteratus ab-
ſente Epiſcopo præeſt in Choro, & in functionibus
Diuinorum Officiorum celebrationem concernen-
tibus præfertur omnibus aliis, & plenam habet pote-
ſtatem, eiuſque propriū munus eſt, errantes in Choro
corrigere *ex c. 1. & cap. officium de offic. Archipresb. &
ibid. gloſ. Menoch. conſ. 257. n. 61.* tum etiam ex actuali
exercitio, & quaſi poſſeſſione d. iuriſdictionis per
2 teſtes concludenter probata, † quæ poſſeſſio cumu-
latiua eſt manutenenda, *vt latius in d. deciſione coram
Illuſtriſſimo D. Cardinali Pamphilio emanatis in hac
cauſa deductum fuit.*

Nec obſtare modo viſum fuit teſtes, ſuper quibus
potiſſimum inſiſtebant informantes pro Capitulo,
deponentes, Iudices Silentiarios indixiſſe ſilentium
nedum illis de Capitulo, & Choro, ſed etiam ipſimet
Decano pro tempore, quem paruiſſe affirmant, &
aliquando etiam in pœnam contumaciæ, & inobe-
dientiæ mulctatum fuiſſe, & ab eodem Decano iden-
tidem requiſitos fuiſſe Iudices ad indictionem ſilen-
tij, & ab ipſo tunc ſolum indictum fuiſſe, cum Iu-
dex ſilentiarius fuit deputatus, ex quibus infereba-
tur, Iudices eſſe in quaſi poſſeſſione huiuſmodi iuris
priuatiue quoad Decanum.

Quoniam DD. diligenter examinando depoſitio-
nes dd. teſtium cenſuerunt ex illis nullatenus probari
d. priuatiuam quaſi poſſeſſionem; ſiquidem quoad
paritionem Decani, cum à Quatuor Iudicibus fuit
indictum ſilentium, teſtes non deponunt, quod Iudi-
ces nominatim ipſi Decano ſilentium indixerint, nec
quod in vim d. præcepti Decanus tacuerit, ſed ſolum-
modo aſſerunt, poſt indictionem generalem ſilentij
factam Capitulo etiam Decanum ſiluiſſe, † quod fa- 3
cere potuit citra animum parendi Iudicibus, ſed ex
quadam decentia, & ne aliorum, qui imperio Iudi-
cum adſtringebantur, turbaret ſilentium, † ex actibus 4
autem æquiuocis non acquiritur quaſi poſſeſſio iuriſ-
dictionis, *Butr. in c. fin. n. 34. de cauſ. poſſ. & propr. Bald.
in l. 2. n. 60. C. de ſeruit. & aqu. Soccin. ſen. conſ. 187. n. 20.
verſ. tertio conſidero. lib. 2. Gratian. diſcept. for. cap. 113.
n. 67. Rot. dec. 717. n. 5 par. 2. recent.* † ſed ex geſtis quæ 5
neceſſario animum obediendi, præ ſe ferant, *gloſ. in
c. olim. il 3. verb. timore vbi Anan. n. 2. Imol. n 2. Abb.
num. 5. de reſtit. ſpol. Bald. in l. liberti, libertæque. num. 3.
C. de oper. liber. & in l. data opera num. 28. verſ. nam in-
terdum. C. qui aµus non poſſ. & in l. 2 n. 60. C. de ſeruit.
& aqu.* † animuſque obediendi in actibus negatiuis, 6
prout eſt ſilentium, non infertur ex ſimplici patien-
tia, & omiſſione loquendi, ſed potentiores actus re-
quiruntur, nempe poſitiua actualis prohibitio, &
quod prohibitus illi acquieſcat, *iuxta trad. per Butr.
in d. c. olim. Il 3. n. 11. & ibidem Canoniſtæ communiter.
de reſtit. ſpol. Iaſ. in §. ac quæ n. 41. Inſtit. de act. Capic.
dec. 209. n. 25. cum aliis,* † ſine obedientia autem non 7
firmatur iuriſdictio in præcipiente, *Bald. in rubr. de
maior. & obed. n. 1. verb. obedientia Affl. dec. 265. n. 9.
& dec. 301. n. 5.* vbi quod † per obedientiam obe- 8
dientia poſſidetur: & qui præcipit, ſi ſibi non parea-
tur, nihil in alium poſſidet, niſi labia ſua, *vt inquit
Innoc. in d. c. olim il 3. & ibi Anchar. n. 5. Butr. num. 11.
de reſtit. ſpol. Bald. in c. ſacramentum. num. 9. verſ dicit
enim. Innoc. de conſuetud. rect. feud.* † vel potuit etiam 9
Decanus ſilere ex reuerentia Eccleſiaſtici nerui, &
ex modeſtia, & bonitate mentis, † quæ ſolet timere 10
culpam, etiam vbi non eſt, *vt habetur in cap. & eius
vero diſt. 5. & c. 2. de obſeru. ieiun.* † quæ quidem ſub- 11
iectio, vt potè non concludens patientiam ſubiecti
ab Agente tamquam ex iure proprio, ſed ex quadam
ipſius paſſi humilitate, non tribuit vllam quaſi poſ-
ſeſſionem iuriſdictionis, *Butr. in d. c. olim il. 3 n. 10.
& 11. Hoſt. num. 5. & 6. Io. Andr. num. 12. Anan. num. 2.
& 3. de reſt. ſpol.* † & tute potuit Decanus ſilere, dum 12
non audiuit à Iudicibus ſibi indici ſilentium, ſolum-
que ſibi præiudicaſſet, ſi illi ſignanter fuiſſet indi-
ctum ſilentium, & ille parendo huic indictioni ſi-
luiſſet, quod nullatenus probatur; cumque idem De-
canus ſciret ex huiuſmodi voluntaria taciturnitate
nullum ſibi inferri præiudicium, nec imponi ſerui-
tutem, & ſaluum eſſe ius ſuum indicendi aliis ſilen-
tium, vtique hinc argui non poteſt ad iuriſdictionem
Iudicum ipſi tacenti præiudicialem, *ad l. ſicut §. vi-
deatur. ff. quib. mod. pig. Rip. in l. admonendi. num. 44.
ff. de iur. iur. Ruin. conſ. 161. n. 38. lib. 1. Cephal. conſ. 445.
num. 28. Rot. dec. 115. num. 9. par. 1. recent.* Et demum, vt
aliqui ex Dominis dicebant, † videtur dari poſſe, 13
quod Iudices habeant ius imperandi Decano delin-
quenti in ſilentio, & è contra idem ius competat
Decano in Iudices contrauenientes, & ſic quod in-
uicem habeant cumulatiuam iuriſdictionis quaſi poſ-
ſeſſionem.

Quo verò ad mulctas, & punctuationes ob in-
obedientiam Decano impoſitas teſtes non depo-
nunt, quod mulctæ deinde fuerint exactæ, & pun-
ctuationes factæ cum Decani ſcientia, & acquie-
ſcentia, † ſine qua quaſi poſſeſſio iuriſdictionis non 14
acquiritur in præiudicium alterius poſſeſſoris, *bene
Abb. in c. olim. il 3. num. 8. & 12. de reſtit. ſpol. Socc.*

ſen.

ſen. conſ. 187. *num.* 21. *lib.* 2. *Natt. conſ.* 636. *num.* 70.
Put. dec. 360. *par.* 1. *Rot. dec.* 803. *num.* 7. *par.* 1. *diuerſ.*
& dec. 110. *num.* 6. *par.* 1. *&* 500. *num.* 4. *&* 717. *num.* 3.
15 *par.* 2. *recent.* † & actus huiuſmodi mulctarum effe-
ctum non ſortiti non potuerunt conſtituere Iudices
16 in vlla quaſi poſſeſſione iuriſdictionis, † quæ ad ſui
effectum requirit extremum, in quo realiter agat, &
non abuſiue, *Bald. in c. Sacramentum. num.* 9. *verſ. &*
eſt ratio, & c. 1. *olim. il* 3. *& ibidem Abb. num.* 17. *de*
reſt. ſpol. & fuit dictum in Sabinen. Caſtri Mompei 7.
Februarij 1618. *coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Ve-*
roſpio. Vltra quod aliqui ex teſtibus indefinite lo-
quuntur, pœnas fuiſſe exactas à frangentibus ſilen-
tium, quæ depoſitio verificari poteſt in aliis præben-
17 datis, & Capitularibus, † in materia enim probatio-
num indefinita non æquipollet vniuerſali *Crau.*
conſ. 33. *num.* 16. *Alex. conſ.* 110. *num.* 2. *lib.* 1. *Caſ. de*
Graſſ. dec. 13. *num.* 13. *de teſtib. Surd. conſ.* 438. *num.* 68.
18 & † iuriſdictionis præſcriptio probari debet ſpeci-
ficè in caſu controuerſo, & in indiuiduo, non autem
in genere, *Soccin. ſen. d. conſ.* 187. *num.* 21. *lib.* 2. *Crau.*
conſ. 96. *n* 4. *Natt. conſ.* 6;6. 130. *&* 133. Atque alij
teſtes non percutiunt tempus ante motam litem,
19 † prout opus eſt, cum actus qui dederunt cauſam liti,
& qui poſt eam conteſtatam geſti fuerunt, non ſint
habendi in conſideratione, *Rot. apud. S. M. Greg. XV.*
dec. 4. *num.* 2. *vbi Add. num.* 19. *& dec.* 569. *num.* 4. & ſic
eorumdem probationes remanent prorſus incertæ,
& irreleuantes.

20 Quod autem Decanus † aliquando requiſiuerit
Iudices, vt ſilentium indicerent, non excludit ius, &
facultatem ipſius circa indictionem pariter ſilentij,
nec infert quaſi poſſeſſionem Iudicum priuatiuam
quoad alios, ſed hinc potius deſumitur cumulatiua
poſſeſſio, dum Decanus impulit Iudices ad obeun-
dum munus ſuum, & ipſe tamquam Caput, à quo
flueret huiuſmodi iuriſdictio voluit vti miniſterio
eorum in exercitium proprij iuris, fortaſſe, quia tunc
ex ſe commodè ob diſtantiam loci, vel alia de cauſa
imperare non poſſet, vel quia hoc tunc neglexerit,
21 † ex qua tamen negligentia in aliquo actu non eſt
dicendum, quod ſibi præiudicauerit in omnibus, & in
vniuerſa iuriſdictione *ad not. per Innoc. & Compoſt. in*
c. querelam de elect. Federic. de Sen. conſ. 147. *n.* 4. *Abb.*
conſ. 54. *num.* 3. *verſ. nam vbicumque lib.* 1. *Ruin. conſ.* 50.
n. 10. *lib.* 5. quemadmodum in materia iuriſpatronatus
22 dici ſolet, † Patronos negligentes præſentare præ-
ſeruari per præſentationem alterius compatroni,
iuxt. conſ. Federic. de ſen. 102. *Rot. apud. Cardin. Seraph.*
dec. 1025. *n.* 5. *& coram S. M. Greg. XV. dec.* 417. *n.* 9.
& ibi Add. n. 15. *& dec.* 452. *n.* 9.

Demum quod Decani non indixerint ſilentium,
niſi eo tempore, quo erant deputati Iudices ſilentia-
rij, teſtes hoc non probant, quia negatiuam non
23 coarceant, † prout opus eſſet, *Alex. conſ.* 108. *n.* 10. *lib.*
2. *& in terminis iuriſdictionis latè Rot. dec.* 325. *num.* 4.
24 *coram S. M. Greg. XV.* † Neque reddunt cauſam, &
rationem ſuæ ſcientiæ, vt requiritur, *ex c. cum cauſam*
de teſti. §. & licet Auth. de teſtib. Bart. eod. tract. num. 2.
& Farin. q. 70. *n.* 1. Et in omnem caſum aliduntur ex
depoſitionibus teſtium examinatorum pro Capitulo
affirmantium, ſe vidiſſe Decanum indicere ſilentium,
25 etiam de tempore, quo non erat Iudex, † quibus tam-
quam Viris Inſignibus deponentibus de affirma-
tiua, & de materia conuenienti cum iuris communis
diſpoſitione magis eſſe credendum, quam teſtibus
Capituli, *fuit firmatum in alia deciſione ſub die* 18. *Iu-*
nij 1627. *coram me.*

Nec ex eo, quod Decanus aliquando fuerit ele-
ctus Iudex Silentiarius, poteſt inferri, eumdem non
habere facultatem indicendi ſilentium, quam ſi ha-
buiſſet fruſtra in vnum ex Iudicibus electus fuiſſet,
quoniam † officium præfatorum Iudicum non 26
verſatur in hoc tantum, vt indicatur ſilentium in
Choro, ſed in eo etiam, vt cauſæ inter Canonicos
decidantur, vnde nil mirum, ſi hoc munus Decanus
non recuſauit, † per titulum autem ſuperuenien- 27
tem quoad ſilentij indictionem non fuit ſublatum,
aut mutatum ius Decani, ſed auctum *ad l. falſa. §. ſed*
& ſicut. ff. de cond. & demonſtatr. l. qui ad optionem.
ff. de adopt. Oldrad. conſ. 239. *num.* 1. *Mandoſ. conſ.* 52.
num. 9.

Non obſtat decretum, ſeu Statutum de anno 1508.
per quod declaratur, Decanum debere ſilentium in-
dicere in defectum Iudicum, quoniam ex hoc non
videtur ſequi concludenter, & neceſſario, Decanum
non habere etiam idem ius cumulatiuum cum Iudi-
cibus, & illis præſentibus non poſſe illud exercere;
nulla enim in ſtatuto adeſt taxatiua, per quam limi-
tetur iuriſdictio Decani ad caſum dumtaxat abſentiæ
Iudicum, & in ſubſidium eorum, ſed potius mens
ſtatuentium videtur eſſe, vt iuriſdictio Decani, quæ
præſentibus erat voluntaria, & facultatiua, eiſdem
abſentibus ſit neceſſaria, † nec vlla eſt repugnantia, 28
quem duplici titulo exercere iuriſdictionem, altero
in ſubſidium, altero principaliter, ſiue tamquam
Iudicem delegatum, & tamquam ordinarium, *iuxta*
tradita per Menoch. preſumpt. 16. *num.* 23. *&* 24. *&*
preſumpt. 17. *in princ. lib.* 2. Vltra quod non videtur,
hoc eſſe ſtatutum, ſed ſimplex propoſitio, Decani
circa prætenſiones Iudicum, & Reſponſio Capituli,
& quatenus huiuſmodi reſponſio emanaſſet per viam
ſtatuti, tamen, † cum non fuerit inſerta in compen- 29
dio ſtatutorum à Sede Apoſtolica confirmatorum, in
quo derogatur quibuſcumque decretis, vel ſtatutis
capitularibus ibidem non inſertis, non meretur alle-
gari tamquam abrogata, *Bart. in l. omnes Populi n.* 68.
ff de iuſt. & iur & in l. fin. num. 3. *ff ad leg. Cornel. de*
falſ. Dec. in c. 1. *in prima lect. num.* 37. *de Conſtit. Alder.*
Maſc. de gener. interp. ſtat. concl. 34. *n.* 1. † cumque nec 30
fuerit viſu recepta non ligat, *Oldrad. conſ.* 259. *num.* 1.
Soccin. iun. conſ. 76. *num.* 46. *lib.* 4. *Maſcar. d. concl.* 11.
num. 5.

Et ita vtraque parte informante reſolutum
fuit, &c.

MANZANEDO PATRIARCHA Ieroſolymitano.

ROMANA DOMVS.

Lunæ 22. Martij 1627.

SVMMARIA.

1 *Clauſula, ſine præiudicio immiſſionis, in commiſſione poſita, impedit, vt pars aduerſa non poſſit manuteneri.*

2 *Decl. procedere, donec immiſſio ſequuta fuerit, ſecus illa ſequuta, ſed nulliter vel iniuſtè, dum pars non habuit ſe pro ſpoliata.*

3 *Clauſula, ſine præiudicio immiſſionis, preſeruat executionem faciendam, non impedit, quin poſſit reuocari facta minus rectè, & legitimè.*

4 *Iudicis auctoritate eiectus amittit ciuilem, & naturalem poſſeſſionem.*

5. *Lim. ſecus ſi Iudex nulliter, & iniuſtè proceſſerit, cum tunc Iudex non priuet, & detur poſſidenti manutentio.*

6 *Sententia non conformis libello eſt omnino nulla, & etiam illius executio.*

7 *Res in dubio preſumitur cenſualis, non emphiteutica.*

8 *Domi*

8 *Dominium probatur ex inſtrumento inueſtituræ.*

9 *Inueſtituræ inſtrumentum requiritur ad effectum priuationis, & deuolutionis.*

10 *Caducitatis pœna locum non habet, niſi expreſſo iure caueatur, & procedit ſolum in contractu emphiteutico, non in cenſuali.*

11 *Caducitatis pœna remiſſa dicitur ex receptione canonum abſque proteſtatione, ſeu reſeruatione.*

Decisio DCLXVIII.

Domini cenſuerunt, ſtandum eſſe in deciſis, nempe Eccleſiæ, & Hoſpitali S. Iacubi Hiſpanorum de Vrbe dandum eſſe mandatum de manutenendo ex fundamentis, & iuribus adductis in deciſione per me extenſa in hac cauſa 6. Iunij præteriti, quæ placuerunt Dominis.

Quibus nec obſtat, quod contra d. Hoſpitale fuerit lata ſuper immiſſione ſententia ad fauorem D. Ferantis aduerſarij, & poſtea cauſa fuerit in Rota commiſſa ſine immiſſionis præiudicio vnde videtur,
1 quod † ſtante d. clauſula Hoſpitale non poſſit manuteneri.

2 Quoniam placuit reſponſio, ſcilicet, quod † obiectum procederet, quando ſententia non fuiſſet executa, at in caſu noſtro fuit illa executioni mandata, & data vigore illius immiſſio, & ſic vis d. clauſulæ remanſit conſumpta. Ideo Hoſpitale, cum non ſe habuerit pro ſpoliato, potuit petere manutentionem, *vt fuit alias in Rota reſolutum in Hiſpalen. & Cauren. Permutationis 11. Martij 1596. coram Gypſio regiſtrata apud Marches. de commiſſ. par. 2 fol. 490. & in Hortana Parochialis 12. Decembris 1597. coram Peregrino, apud eundem Marches. par. 1. fol. 964 & not. Modern. de clauſul par. 1 clauſ. 160. num. 3.*

3 Vlterius fuit reſponſum † d. clauſulam præſeruare executionem faciendam, non tamen impedire, quin executio facta non poſſit reuocari, niſi ſit rectè, & legitimè facta.

4 Minus obſtat, quod † Hoſpitale amiſerit tam ciuilem, quam naturalem poſſeſſionem, ex quo in executionem prædictæ ſententiæ immiſſionis fuit ab ea Iudicis auctoritate erectum.

Quia vulgare eſt in Rota ſæpè dictum, *vt apud Verall. dec. 180 par. 3. & coram Greg. XV. dec. 105. n. 5.*
5 quod † hoc non procedit, quando iudex nulliter, & iniuſtè proceſſit, quia tunc non priuat poſſeſſione, & datur poſſidenti manutentio ex adductis in alia deciſione.

Quod autem Iudex nulliter proceſſerit probatur,
6 nam † ſententia non fuit conformis libello, in eo namque petebatur, quod Hoſpitale cogeretur ad vendendam d. domum infra annum ſub pœna deuolutionis, & caducitatis, propterea d. ſententia, cum non ſit conformis libello, redditur omnino nulla, *licet. Hely. de ſimon c qualiter, & quando. §. ad cognoſcendu. de accuſat. l. fin. C. de fideicom. libert. Rot. dec. 468. num. 3. par. 1. & dec. 129. num. 6. par. 2. recent.* & conſequenter illius vigore facta executio remanſit etiam nulla.

Iniuſtitia vero deducitur ex eo, quod nullibi conſtat, quod domus prædicta ſit emphitheutica, &
7 † in dubio præſumitur cenſualis, *Aluar. Valaſc. de iur. emphit. q. 32. num. 35. Mantic. dec. 134. num. 3.* Ac etiam
8 non conſtat de inſtrumento inueſtituræ, † ex quo
9 probatur dominium, † prout requiritur ad effectum priuationis, & deuolutionis, *Rot. dec. 249. num. 1. & 2. par 1 recent.*

Et denique fuit notoriè ſententia iniuſta, cum Eccleſia non potuerit compelli vendere ſub pœna caducitatis, † quæ pœna nunquam habet locum, niſi 10
expreſſo iure caueatur, & procedit ſolum in contractu emphiteutico, *ex adductis in deciſ. 139. num. 5. par. 1. diuerſ. & in deciſ. 543. num. 3. par. 2. recent.* non autem in contractu cenſuali, in quo nos verſamur, vt ſupra fuit oſtenſum.

Accedat prædictis, & fuit in deciſione in hac
cauſa facta ponderatum, quod † poſt latam d. ſenten- 11
tiam per plures annos Domini directi abſque vlla proteſtatione, ſeu reſeruatione iurium ſuorum receperunt canones, quo ſit, vt cenſeatur ab ipſis caducitatis pœna remiſſa, *ad not. per Iul. Clar. in §. emphiteuſis. q. 10. num. 1.* Vnde ceſſante caducitate prædicta DD. directi, vel ab eis cauſam habentes non potuerunt ad ſententiæ executionem procedere, & per conſequens Hoſpitale non potuit ſua poſſeſſione priuari ex ſuperius adductis.

Et ita fuit vtraque parte informante concluſum, &c.

R. P. D. PANZIROLO

Lavrentana Prædij.

Lunæ 16. Februarij 1637.

Svmmaria.

1 *Iudicis auctoritate poſſidenti debetur manutentio.*

2 *Iudex ritè, & rectè procedens priuat ciuili, & naturali poſſeſſione.*

3 *Iudicem ritè, & rectè proceſſiſſe probatur ex actorum reuolutione.*

4 *Fideiuſſoris cenſus renouatio euitatur per cenſus extinctionem.*

5 *Dominij reſeruatio operatur prælationem.*

6 *Obligatus extinguere debita anteriora non poteſt in præiudicium anteriorum creditorum extinguere poſteriora Lim. vt num. 7.*

8 *Liquidatio fructuum, & expenſarum non præiudicat non citato.*

9 *Fructuum reſtitutio debetur à die motæ litis.*

10 *Poſſidens in vim pacti, cui erroneè factum fuiſſe locum putauit, non dicitur malæ fidei poſſeſſor, & facit fructus ſuos.*

11 *Fructuum ad acquiſitionem non requiritur titulus, ſed ſufficit abeſſe malam fidem.*

12 *Titulus inualidus, & putatiuus à iure non reprobatus, vt rei furtiuæ, vel inuaſæ, ſed ab errore iuris, vel facti cauſatus, non obeſt poſſeſſori ad conſeruandam bonam fidem.*

13 *Fides bona cauſari poteſt etiam ex iniuſtis, & temerariis titulis.*

14 *Iniuſtitia, vt aduerſus Iudicis auctoritate poſſidentem competat manutentio, debet eſſe adeo patens, & notoria, vt nullo velamine poſſit offuſcari.*

Decisio DCLXIX.

Cum Flauius Barbarubeus obtinuiſſet mandatum de Aſſociando, illudque executioni iam demãdaſſet contra prædium Aueti, cœpit prætendere Marcolinus d. prædij poſſeſſor, quod contra ipſum nulliter, & iniuſtè fuerit proceſſum; Et propterea in gradu recurſus coram me quęſitũ fuit, cum an eſſet concedenda manotentio, & Dominis viſum eſt, quod ſit manutenendus Flauius, † cum ipſe appareat prædium ſupradictum authoritate Iudicis poſſidere *c. in preſentia de renunciat. l. Iuſtè poſſidet, ff. de acqu. poſſ. Greg. dec. 103. in princ. & num. 1. & dec. 336. num. 14. &*

Digitized by Google

14. *& dec.582.num.1.& 2.Rota in rec.dec.173.num.1.*
2 *par. 1.* & paſſim alibi, † Iudex enim ritè, & rectè procedendo Marcolinum tam Ciuili, quam naturali poſſeſſione priuauit, *Angel. in l. Clam poſſidere, §. qui ad num.2. in fin. Roman.num.3. Alex.num.2.ff. de acq. poſſ. Rota dec. 141. num.2.& dec.802.num.6.par.1. diuerſ. Seraph. dec.1325.num.1. Greg. dec.582.num.4. & 5. vbi Adden.num.8. Rota in recent. dec.173. num.2. par. 1.*

3 Quod autem † Iudex ritè, & rectè proceſſerit dicebatur clare conſtare, ex reuolutione actorum iuxta *deciſ. Caputaq.160.par.2.*

Et de iuſtitia viſum eſt manifeſtè apparere, quia Achiller Barbatubeus Flauij ſupradicti pater de anno 1626. compermutauit cum Iulio Cæſare de Angelis quoddam prædium in Contrata Calanouæ, pro quo Achilles ei tradidit alia duo prædia a ſe poſſeſſa, vnum videlicet in Contrata Fontis ſpini grugnaleti, & Mortulæ, alterum verò in contrata d. Aneti, & quia d. prædium Iulij Cæſaris erat maioris valoris, d. Achilles pro adæquatione, ſeu vt inſtrumento dicitur per Giunta, & ricompenſa, promiſit ſoluere ſcuta 1248. in hunc modum, ſtatim ſcilicet ſcuta centum in manibus ipſius Iulij Cæſaris, alia ſcuta quingenta illius Creditoribus pro fructibus decurſis, & non ſolutis, reliqua verò ſcuta 648. in die Sanctiſſ. Natiuitatis anni 1627. Et caſu quo idem Achilles prædictam quantitatem promptam non haberet promiſit in ſe accollare tot Cenſus anteriores, illoſque in termino trium annorum extinguere, cum facultate quod Iulius Cæſar d. duo Prædia ab Achille in compermutationem accepta vendere poſſet, pacto appoſito, quod pretium ex illis detrahendum deponi deberet penes idoneam perſonam ad effectum, vt in termino decem dierum poſt ſecutam venditionem extinguerentur tot debita anteriora ipſius Iulij Cæſaris, ſub pœna nullitatis venditionis, quatenus aliter fieret, cum expreſſa demum reſeruatione domini in euentum, in quem aliquis eorum ſuper dictis poſſeſſionibus permutatis moleſtaretur; Quare cum Achilles poſtquam omnia in inſtrumento contenta adimpleuiſſet, moleſtias paſſus fuerit ab Honorio Galeotto Creditore d. Iulij Cæſaris pro annuo Cenſu contracto de anno 1611. A Capitoſto pro alio Cenſu vendito de anno 1623. & denique pro altero Cenſu impoſito ad fauorem quorundam de compagnonibus, qui poſtea creditum ceſſerunt Giardinis, iuſtè petiit aſſociari ad poſſeſſionem d. Prædij Aneti, in qua antea exiſtebat, tam pro rata fructuum ſolutorum, quam etiam pro ſorte principali Cenſus illorum de Com-
4 pagnonibus, † qui cum inſtarent pro renouatione fideiuſſoris, ad hoc euitandum præuia reportatione ceſſionis iurium coactus fuit Cenſum extinguere de proprijs pecunijs. *Bald. in l. Creditores, num.18. ſeq C. de pignor. Menoch. de adipiſc. remed. 5. num.77.* & fuit reſolutum in *Bononien. de Zanalis 13. Iunij*
5 *1611. & 4 Iunij 1612 coram bo mem. Vbaldo.* † Quod remedium pariter Achilli competebat in vim reſeruationis dominij in eodem permutationis inſtrumento contentæ iuxta tradita per *Bald. in l. Titius in princ. & in addit. ff. de ſeru. export Fabr. in §. venditæ Inſtit. de rerum diuiſ. Neguſan. de pignor. par. 5. memb. 2. num.18. verſ. & etiam facit, Gratian. diſcept. 730. num.7. 17. 18.*

Nec viſum eſt obſtare quod Marcolinus habuerit dictum Prædium ab Auguſtino de Angelis, qui illud in ſolutum accepit ab ipſo Iulio Cæſare pro ſcutis 370. quia creditum Auguſtini viſum eſt pati multas difficultates, & pro reſolutione huius obiecti ſciendum eſt in facto, quod Iulius Cæſar prædictus, ac Petrus Antonius eius frater de anno 1599. per apocam priuatam, quæ poſtea de anno 1601. mediante Inſtrumento in publicam formam redacto fuit, ceſſerunt quaſdam eorum terras Nicolao de Angelis, & Alexandro, ac Franciſco eius filiis ac dictorum eius filiorum filiis ipſis tantum ſpecificè nominatis nulla alia perſona, neque etiam illorum hæredibus expreſſis, cum pacto inter cætera, quod dd. Iulius Cæſar, & Petrus Antonius poſſent ſuccedere in eiſdem terris, per hæc verba, *quando della predetta terza Generatione mancaſſe la linea maſculina del detto Miſer Nicola, & non altrimente.* Vnde cum de anno 1609. Nicolaus prædictus, ac Alexander, & Franciſcus in d. Inſtrumento nominati obiiſſent ſine filiis, credentes Iulius Cæſar ac Petrus Antonius, quod eſſet factus locus ſupradicto pacto ad eorum fauorem, dictarum terrarum poſſeſſionem ceperunt, & in ea pacificè permanſerunt vſque ad annum 1629. de menſe Auguſti, de quo tempore Iulius Cæſar conuentus fuit in Curia Maceraten. ab Auguſtino de Angelis dicti Nicolai Ceſſionarij filio pro reſtitutione fructuum præceptorum ſpatio annorum 19. eo quia licet ipſe Auguſtinus non eſſet expreſſè nominatus in Apoca ceſſionis, ex quo nondum erat natus, nihilominus ſatis eſſet quod comprehenderetur in inueſtitura facta ad fauorem Alexandri aui vſque ad tertiam generationem. Vltra quod etiam prætendebat ſe in apoca fuiſſe comprehenſum, ex quo, dum in ea contrahentes paciſcuntur, quod durante ceſſione tenerentur Ceſſionarij tradere Iulio Cæſari, ac Petro Antonio quolibet anno vnam ſalmam frumenti, approbant ſucceſſionem ad fauorem omnium vocatorum in Inueſtitura facta prædicto Alexandro auo, ibi, *da ſeguitarſi di anno in anno, ſin tanto, che durera la terza Generatione, come nel l'Inſtrumento, e ſcriture fatte dal detto Aleſſandra auo, &c.* cuius Alexandri cum non dubitaretur, quod ipſe Auguſtinus eſſet nepos, Iulius Cæſar non expectata terminatione litis, ſed liquidatis fructibus ab ipſis medio tempore perceptis in ſcutis 342. illiſque additis aliis ſcutis 28. pro expenſis ab Auguſtino in lite factis, pro dicta quantitate prædium controuerſum ei tradidit in ſolutum quod poſtea idem Auguſtinus pro eodem pretio vendidit Ludouico Marcolino, qui hodie ex iure Auguſtini venditoris prætendit Barbatubeum non poſſe agere contra ipſum ratione moleſtiarum ei illatarum occaſione trium ſupradictorum Cenſuum; Ea præcipuè ratione, † quia, 6
cum Achilles in Contractu permutationis ſe obligaſſet pro rata ſcutorum 648. extinguere tot credita anteriora, non poterat in præiudicium Auguſtini, qui vigore apocæ erat creditor de anno 1601. extinguere debita contracta à Iulio Cæſare de anno 1608. & 1609.

Verùm pro parte Flauij fuit replicatum obiectum prædictum nihil releuare, quia licet prætenſum Creditum Auguſtini originem ſumat ab apoca confecta de anno 1599. & in publ. Inſtrumentum redacta de anno 1601. † Attamen cum dicti fructus 7
percepti à Iulio Cæſare non fuerint liquidati niſi de anno 1629. vtique Achilles validè extinxit Cenſus, quos ante liquidationem in ſe accollauerat, & cum iuramento, & Camerali obligatione nominatim extinguere promiſerat; & de quorum certitudine de tempore extinctionis dubitari non poterat ad text. in *l. Nomen debitoris, cum ibi not. C. quæ res pign. oblig. poſſunt. Bart. in l. fin. §. ſi præfatam, vbi Caſtren. num. 4. C. de iure delib. Greg. dec. 311. n. 17. & ſeqq.*

Addebat etiam Flauius, quod † iſta liquidatio 8
fructuum, & expenſarum in ſcutis 370. non potuit fieri à Iulio Cæſare in præiudicium aliorum Creditorum ipſius non citatis, *l. nam ita Diuus, ff. de ado.*

cum

c. cum litteris de in integr. reſtit. c. Paſtoralis de re iud. Anſin. in praxi. §.1. num.26.

Præterea dicebat, quod in omni caſu liquidatio apparebat manifeſte erronea, dum Iulius Cæſar voluit teneri ad fructuum reſtitutionem ab anno 1609.

9 quo cæpit Prædium poſſidere, † cum tamen ſolum teneretur illos reſtituere à die motæ litis, & ſic ab anno 1629. iuxta *Tex. in l. 1. §. ex die, ff. de vi, & vi armata, l. quæſitum §. hoc interdicto de Procurat.* Dum enim Iulius Cæſar poſſedit dictas terras, quia per mortem Nicolai, & ipſius filiorum ſine filiis putauit

10 eſſe factum locum pacto ad eius fauorem, † non fuit malæ fidei poſſeſſor, & potuit facere fructus ſuos,

11 *l.4. §. fin. ff fin. regund.* † cum ad acquiſitionem fructuum titulus non requiratur, modò abſit mala fides, *l. quæſitum, ff. de acqu. rer. domin. Bald. conſ. 11. in fine lib 1. & conſ. 18. in fine lib. 2. Curt. ſenior conſ. 72. vol. 3. verſ. ſecunda concluſio. Menoc. conſ. 173. de recup. remed. 14. n. 595. late Rota in recent. par. 2. dec. 310. ſub*

12 *num. 1. & 2.* vbi dicit, quod † quamuis adſit titulus inualidus, & putatiuus, modò à iure non reprobatus, vt puta rei furtiuæ, vel inuaſæ, ſed cauſatus ab errore iuris vel facti non oberit poſſeſſori ad conſeruandam

13 bonam fidem, † quæ poteſt cauſari ex iniuſtis, & temerariis titulis per *tex. in l. ſed & ſi lege, §. fine, ff. de petit. hered.* & fuit reſolutum *Coram me in Auenionen. fideicommiſſi 12. Ianuarij currentis anni.*

Ex quibus & aliis, qui pro eiuſdem Flauij parte dicebantur, viſum fuit dictum prætenſum creditum Auguſtini reddi adeo incertum, vt ex eo nullo modo poſſet apparere de iniuſtitia mandati de aſſociando,

14 † cum illa, vt aduerſus Iudicis authoritate poſſidentem competat manutentio, debeat eſſe adeo patens, & notoria, vt nullo velamine poſſit offuſcari. *Felin. in c. Eccleſia S. Mariæ, num. 23. vbi DD. de Conſtitut. Mantic. dec. 44. ſub. num. vlt. Canal. dec. 337. n. 1. & 2. Rota dec. 95. num. 19. & ſeq. & dec. 96. num. 4. & 9. poſt. Modern. de ſubhaſt.*

Et ſic parte vtraque informante pro manutentione Flauij deciſum fuit, &c.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

VIRDVNEN. MONASTERIJ.

Veneris 27. Nouembris 1637.

SVMMARIA.

1 *Arbitrium intelligitur, prout de iure.*

2 *Arbitrium valde minuit de rigore iuris, & operatur, vt relicto vtroque extremo rigoroſo, ſeruetur æquitas.*

3 *Arbitrium ex equitate intrat pro cumulatione, quando poſſeſſorium pendet à petitorio, vel poſſeſſio eſt turbida, & num. 40.*

4 *Regula ſecunda Cancellariæ non intrat in electione facta in vim concordatorum Germaniæ, ſeu priuilegiorum, vt num. 6.*

5 *Concordata Germaniæ extenſa ſunt ad Ciuitatem Virdunen. Contr. n. 16. Decl. vt n. 27. & 28.*

7 *Priuilegiorum derogatio contenta in regula octaua Cancellariæ non trahitur ad regulas antecedentes Contr. num. 29.*

8 *Prouiſio quando cenſenda ſit facta de non reſeruato num ſeqq.*

9 *Clauſula, dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, & Clauſula dudum, apponi ſolent, vbi Papa prouidet de reſeruato, & num. 10. Decl. vt num. 33. & 35.*

11 *Clauſula apponi ſolita in prouiſione Papæ concurrentis vim ordinario in beneficio non reſeruato, & earum effectus, & n. 36. 37. 38. & 39.*

12 *Affectum dicitur Monaſterium, in quo Commenda ceſſauit ob contractum matrimonium, ſi Papa manus appoſuit, quouſque aliquis de illo in titulum prouideatur. Ampl. vt num. 13.*

14 *Electio facta à Capitulo de Prælato non tenet, vbi Papa dedit Adminiſtratorem, vel Commendatarium.*

15 *Monaſterium taxatum in libris Cameræ vltra florenos 200. auri ſolitum commendari intrat in reſeruatione regulæ ſecundæ, etiam quod habeat Conuentum.*

16 *Monaſteria, quæ æquiparantur Epiſcopatibus prouidentur in Conciſtorio.*

17 *Menſis Februarij eſt reſeruatus, alternatiua ceſſante.*

18 *Matrimonij contractus etiam nullus, præterquam defectu conſenſus vacationem inducit beneficiorum, & ceſſationem Commendæ.*

19 *Conditionis melioris eſſe non debet, qui contrahit contra Canones, quam qui ſecundum Canones.*

20 *Reſeruatio regulæ 8. locum habet etiam in ceſſatione Commendæ in menſe reſeruato.*

21 *Regula 8. tollit omnia priuilegia, quantumuis ampliſſima.*

22 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem, & n. 30. Ampl. vt n. 23. Decl. vt n. 24. & extende declarationem, vt num. 25.*

28 *Extenſio limitata vltra limitationem non operatur.*

31 *Communicatio priuilegiorum non extenditur ad inſolita, nec ad ea, quæ de facili concedi non conſueuerunt, niſi de illis facta ſpeciali mentione. Ampl. vt num. 32.*

34 *Reſeruationem ex capite Prothonotariatus quando non teneatur iuſtificare prouiſus, ſed alia pars contrarium probare.*

40 *Cumulatio poſſeſſorij cum petitorio intrat ex poſſeſſione turbida.*

41 *Poſſeſſio ſolo animo amittitur.*

DECISIO DCLXX.

SAnctiſſimus D.N. reſcripſit in hac cauſa, vt in poſſeſſorio, & petitorio etiam ſummariſſimo ſimul, & ſemel procedatur arbitrio Rotæ, & † quamuis arbitrium intelligatur, prout de iure, nihi- 1

lominus † valde minuit de rigore iuris, & operatur, vt 2 relicto vtroque extremo rigoroſo ſeruetur æquitas, *Bald. conſ. 177 n. 4. lib. 1. prout DD & deciſionibus rotalibus fusè relatis firmat Ludouicus Poſtius in ſuo tract. mandati de manuten. obſeru. 7. num. 66. & ſeqq. Greg. dec. 326. n. 50.* Ideò indubitatum erat apud partes, quod † at- 3 tenta æquitate, intrat pro dicta cumulatione arbitriũ, quãdo poſſeſſorium pendet à petitorio, *iuxta Caſtrenſ. in conſ. 43. incipient. videtur dicendũ in princ. & n. 2. verſ. ſed in caſu noſtro lib. 1.* vel quando poſſeſſio eſt turbida, *Lancell. de attent. par. 3. cap. 29. q. 19. n. 4. & ſeqq. Verall. deciſ. 200. par. 2. Rot. dec. 265. n. 11. & deciſ. 476. n. 7. & dec. 557. n. 3. par. 1. recent. quæ eſt. apud Caualler. deciſ. 284. n. 1. & 4. prout etiam dec. 507. n. 3. apud eundem cum aliis allegatis in deciſ. 241. n. 2. par. 2. recent.*

Quantum attinet ad primum, vt excluderetur dependentia poſſeſſorij, plura deducebantur ad excludendas quoque reſeruationes, ſeu affectiones Apoſtolicas, in quibus, velut inficientibus titulum, & poſſeſſionem, tota conſiſtebat difficultas.

Primo enim dicebatur, quod cum Capitulum iſtius Monaſterij elegerit, prout expreſsè declarauit in actu electionis, Abbatem vigore concordatorum Germaniæ, in quibus diſponitur in hæc verba.

Digitized by Google

ba. Item placet nobis, quod in Metropolitanis, &
Cathedralibus, etiam non immediatè ſubiectis Sedi
Apoſtolicæ, fiant electiones canonicæ, quæ ad di-
ctam ſedem pro obtinenda confirmatione deferan-
tur intra tempus conſtitutum per conſtuutionem
4 Nicolai tertij, &c. † intrabat excluſio regulæ ſecun-
dæ Cancellariæ, *Cocchier. ſuper dicta regula n.16. Lot-*
5 *ter. de re benefic. lib.2. quæſt.34. n.17.* cum † huiuſmodi
concordata per Leonem Decimum Pontificem fue-
rint extenſa ad Ciuitatem Virdunen. *Rot. deciſ.45. in
princ. lib. 1. correct. & fuit dictum in cauſa Virdunen.
electionis Epiſcopatus 15. Nouembris 1593. & 23.
Maij 1594. coram bo. me. Hieronymo Cardin. Pamphi-
lio, & 23. Martij 1595. coram Litta, & in alia Virdu.
Canonicatus 13. Februarij 1617. coram Andrea, quæ in
illius impreſſis eſt dec.* 100. *Lotterius vbi ſupra li. 2.
quæſ. 28. n.63.*

Secundo deducebantur litteræ Paſchalis ſecundi,
in quibus decreuit, vt Religioſi iſtius Monaſterij, à
nemine moleſtari debeant in electioœ Abbatis,
prout addebatur etiam confirmatio Eugenij Tertij
qui diſpoſuit, vt obeunte Abbate huius Monaſterij
pro tempore, nullus ibi qualibet ſubreptitionis
aſtutia, ſeu violentia præponatur, niſi quem fratres
communi conſenſu, aut pars capituli ſanioris, ſecun-
dum Dei timorem, & Diui Benedicti regulam, pro-
uiderint eligendum. Et denique afferebatur etiam
conceſſio Sanct. mem. Clem. VIII. facta Congre-
gationi, in illis partibus erectæ, ex ſub qua præten-
ditur eſſe Mooaſterium, de quo agitur, qui quidem
Summus Pontifex prædictæ Congregationi commu-
nicauit omnia, & ſingula, priuilegia, gratias, indul-
gentias, immunitates, exemptiones, libertates, fauo-
res, & induſta Monaſterio Caſſinenſi, ſeu Sanctæ Iu-
ſtinæ da Padua, illiuſque ſingulis Monaſteriis per
quoſcumque Romanos Pontifices, & Sedem Apo-
ſtolicam, aut alias quomodolibet conceſſa, & in
futurum concedenda, quam communicationem con-
firmauit etiam Sanct. mem. Paulus Quintus. Vnde
inferebatur, quod cum Congregatio Caſſinenſis ha-
beat priuilegia Eugenij Quarti, vt quotieſcomque
Monaſteria vacauerint etiam apud Sedem, & quali-
tercumque vacare contigerit, etiam ſi ſpeciales, vel
generales reſeruationes adſint, electio ſpectet ad Ca-
pitulum ſi tunc celebrabitur, vel ad Præſidentem,
6 ideò † ſtantibus dictis priuilegiis Monaſterium iſtud
non comprehenditur ſub dicta regula ſecunda, *Gar-
tias. de benef. par. 5. cap. 1. n. 219.* Eaque eſt ratio, quia
7 † derogatio priuilegiorum contenta in regula octaua
non trahitur ad regulas antecedentes. *Rot. deciſ. 767.
n.3. & 4. par. 2. recent & fuit dictum in cauſa Vrgellen.
Optionis 10. Ianuarij 1612. coram Remboldo.*
8 Tertio, ac tandem ponderabatur etiam, qood † in
gratia, de qua agitur, conceſſa Eminentiis, & Reue-
rendiſſ. D. Cardinali Bichio videtur Sanctiſſ. D. N.
habuiſſe ſenſum prouidendi de non reſeruato, vt
poteſt colligi ex pluribus, & primo dum non appo-
ſuit in dicta promiſſione clauſulam, Dummodo col-
9 latio ad nos hac vice pertineat, † quæ ſolet apponi,
quando Papa prouidet de reſeruato. *Pancien. de offic.
& poteſt. Capituli ſede vacant. in 7. prælud. ſub n.19. Si-
monett. de reſeruat. quæſt. 61. n. 3. & fuit dictum in cauſa
Taurinen. Cantoria 14. Octobris 1569. coram Oradino,
& in cauſa Romana Clericatus Sancti Petri 27. No-
uembris 1601. coram bo. me. Hieronym. Cardin. Pam-
philio.* Secundò, dum pariter omiſit clauſulam, Du-
10 dum, &c. † quæ ſimiliter apponitur, quando Papa
prouidet ratione vacationis in menſe reſeruato, *vt
fuit dictum in cauſa Romana Cappellaniæ 9. Decembris*
1602. *coram bo. mem. Card. Millino*, prout etiam re-
gulariter poni conſueuit in aliis reſeruationibus, vt
notat Hieronymus Paulus in praxi Cancellariæ in
notabilibus ſuper vacantibus reſeruatis poſt practi-
cam *Rebuff. nouiter impreſſam fol. mihi 454. verſ.* nota
quando vacat dignitas principalis. Tertio denique,
quod Sanctiſſimus D. N. habuerit dictum ſenſum
prouidendi de non reſeruato, ſed ſimpliciter concur-
rendi, videtur ſatis deprehendi ex eo, quod appoſuit
in hac eadem prouiſione clauſulam, Dummodo de
tempore datæ præſentium eidem Monaſterio de
Abbate prouiſum, aut illud alteri commendatum ca-
nonicè non exiſtat, † quæ clauſula videtur æquipol- 11
lere clauſulæ. Dummodo de tempore datæ præſen-
tium non ſit alterius ius quæſitum, apponi ſolitæ
quando Papa concurrit cum Ordinario in beneficio
non reſeruato, *Sarnen. ſuper reg. de iure quæſit. non tol-
len. quæſt. 1. in princ. cum allegatis in Padebornen. Ca-
nonicatus 29. Martij 1620. coram me, & notat etiam
Hieronymus Paulus. loco præcit. poſt. princ. fol. mi-
hi. 456.*

Verum iſtis minimè obſtantibus Domini vnani-
miter cenſuerunt intrare arbitrium pro cumulatio-
ne poſſeſſorij cum petitorio, & moti ſunt, quia cum
Sanctiſſimus D. N. præuia narratiua, quod Com-
menda per dimiſſionem factam in manibus Sancti-
tatis Suæ à Nicolao Franciſco, vel per contractum
ab ipſo matrimonium de menſe Februarij ceſſabat in
iſto Monaſterio, ſubdens, verom, & vltimum vaca-
tionis modum per verba, Et ſi ex illo quæuis gene-
ralis reſeruatio, & in corpore iuris clauſula reſultet,
&c. pro expreſſo habentes, &c. motu proprio præ-
fato Eminen. & Reueren. D. Cardinali Bichio di-
ctum Monaſterium commendauerit, per ſupradicta
verba idem Sanctiſſimus declarauit, non ſolum pro-
uidere ex affectione propter commendam, ſed ex
quacumque alia reſeruatione. Et primo quantum at-
tinet ad affectionem, certum eſt, quod † huiuſmodi 12
Monaſterium ceſſante in eo commenda per contra-
ctum matrimonij, per appoſitionē manus Papæ adeo
affectum remanebat, vt de eo nullus alius præter
S.D.N. diſponere poſſet, quouſque aliquis de illo in
titulum prouideretur, *Roman. conſilio. 350. n.11. & ibi
Addentes in littera M. qui allegant concordantes Mo-
hed. deciſ. 9. n.4. de præb. Creſcent. deciſ. 2. de Paroch. &
alios cumulat Gonzal. ad reg. 8. gl. 12.* in quo caſu non
erat neceſſaria alia inhibitio, nec decretum, *Gaſpar. 13
de Peruſ. de reſeruat. quæſt. 10. per tot. Gabriel. conſ. 166.
num. 6. lib. 1. Gonzal. vbi ſupra glo. 52. num. 6.* & vbi
docet, quibus iuribus nitatur effectio, & in terminis
electionis, *Roman. d. conſ. 350. n. 12.* ſubiungens, quod
† quando Papa dat adminiſtratorem, vel Commen- 14
datarium alicui Prælaturæ, ſi poſtea Capitulum eli-
gat Prælatum, non tenet electio, quia Papa Admini-
ſtratore, ſeu Commendatarium dando, illius, Eccle-
ſiæ prouiſionem ſibi reſeruaſſe videtur, ita vt quic-
quid per Capitulum agitur circa electionem, ſit irri-
tum, *Compoſtell. in c. cum nobis n. 12. de elect.* nec dici
poteſt, quod in Commenda conceſſa præfato Nico-
lao Franciſco nunc Duci Papa diſpoſuerit, quod illo
cedente, vel decedente, non amplius fieret Com-
menda, ſed prouideretur tamquam de regulari, quia
decretum iſtud non refertur ad Monaſterium, de
quo agitur, ſed ad alia beneficia, quæ in ſimul prædi-
cto Nicolao Franciſco fuerant commendata, vt clarè
patet ex lectura d. prouiſionis.

Secundo, † cum Monaſterium iſtud reperiatur 15
taxatum in libris Cameræ vltra florenos 200. auri,
intrat reſeruatio regulæ ſecundæ, etiam quod aga-
tur de Monaſterio habente Conuentum, cum ſit
ſolitum Commendari, *Sarnen. de ſubroga. collitig.
quæſt. 13. in fin. Mandoſ. ſuper hac reg. quæſt. 3. n.3.
Anaſtat. Germon. de indult. Cardinal. §. regularia.
num. 7. & nouiſſimè Ioannes Cocchier. ſuper hac reg.
num. 20. & fuit dictum in cauſa Aſtericen. Prioratus*
14. Iunij

Digitized by Google

14. *Iunij* 1599. *coram bo. me. Card. Millino Seraph.*
16 *deciſ.* 1305.*n.*6.*& deciſ.*1498.*pariter,n.*6. † huiuſmo-
di enim Monaſteria cum æquiparentur Epiſcopati-
bus, prouidentur in Conſiſtorio, *Lap. alleg.*84.*n.*11.
verſ & ideo illud.
Tertio conſiderarunt etiam Domini, quod ceſſa-
17 uit Commenda in menſe Februarij, † qui eſt reſer-
uatus, quando non eſt locus alternatiuæ, per contra-
18 ctum matrimonij, † quod inducit vacationem bene-
ficiorum, & ceſſationem Commendæ, etiam quod
nulliter fuerit contractum, præterquam ex defectu
19 conſenſus, † ne ſit melioris conditionis ille qui
contra Canones, quam qui ſecundum Canones con-
trahit, *cap. cum qui de preb. in* 6. *Abb. in cap.* 1. *num.* 7.
de Cleric. coniug. latiſſime Gonzal. ad reg. 8. *gl.* 15. *in
princ. num* 4. *in* 4. *modo vacandi, & gloſ.* 57. *n* 44. *&* 46.
20 & ſic intrat reſeruatio regulæ octauæ, † quæ habet
locum etiam in ceſſatione Commendæ in menſe re-
ſeruato, vt bis diſcuſſo articulo, *fuit reſolutum in
Compſa a Iuris patronatus* 12. *Nouembris* 1607.
& 20. *Iunij* 1609. *coram bo. me. Franciſco Penia Rota
Decano, quæ deciſiones habentur impreſſæ in recent.*
21 *part.* 1. *deciſ.* 141. *&* 194. quæ quidem regula 8. ne-
dum tollit omnia priuilegia quantumuis ampliſſi-
ma, ſed vt videre eſt ex illius inſpectione, *& ex
deductis late per Gonzal. gloſ.* 35. *per tot. gloſ.* 40. *&*
22 *gloſ.* 67. habet decretum irritans, † quod inficit ti-
tulum, & poſſeſſionem, *vt per Gonzal. d. gloſ.* 67.
Rot dec. 3. *de reſtit. ſpoliat. in nou. & deciſ.* 2. *eod. tit. in
antiq. Caſſador, deciſ.* 1. *eod. tit. Mohed. deciſ.* 15. *de cauſ.*
23 *poſſeſſ. & propr.* † quod procedit, etiam quod decre-
tum non ſit poſitum in reſeruatione in corpore iuris
clauſula, vel alias ſuper certo corpore beneficij, ea-
dem enim militat ratio, vti reſeruatio eſt notoria,
Put. deciſ. 190. *num.* 5. *lib.* 3. *in antiq. & deciſ.* 196. *eod.
lib.* 3. *in correct. Simonett. de reſeruat. quæſt.* 40. *& fuit
reſolutum coram me in cauſa Beneuentana beneficij* 14.
Decembris 1601.
24 Nec dicatur, hoc eſſe verum, quando decretum
eſt iuſtificatum, quia alias non tollit inſiſtentiam
facti, *ex deciſ. allegatis in cauſa Militen. Parrochia-*
25 *lis* 1604. 17. *Iunij coram me*, quia in hoc caſu eſt iu-
ſtificatum, vt patet ex prædictis, & † hoc procedit
quamuis reſeruatio requirat aliquam diſcuſſionem,
ſi de facili poteſt iuſtificari, *Put d. dec.* 190. *n.* 5. *lib.* 3.
in antiq.
His ergo firmatis non afficiunt in contrarium de-
ducta. Non primo quidem concordata Germaniæ,
quia quicquid dicendum eſſet in terminis dictorum
concordatorum, de quo articulo hodie non eſt diſ-
26 putandum: † Ciuitas Verdunen. ſub illis non com-
prehenditur, vt ſunt plures deciſiones antiquæ, *&
fuit dictum in præfata Verdunen. electionis Epiſcopatus
coram bo. me. Hieronymo Cardin. Pamphilio, & in alia
Virdunen. Canonicatus* 3. *Martij* 1600. *coram bo. me.*
27 *Iuſto*, Et † quamuis Leo Decimus extenderit hu-
iuſmodi concordata ad Ciuitatem Verdunen iſta ta-
men extenſio non fuit ſimpliciter facta, ſed fauore
Capituli, quoad alternatiuam menſium tantum, *Ioan.
Paul. deciſ.* 85. *quæ eſt deciſ.* 840. *par.* 3. *lib.* 2. *diu. & eſt
eadem cum deciſ. Putei.* 45. *lib.* 5. *in corr. Anton. Augu-
ſtin. in tit. de indult. num.* 22. *& fuit dictum in Verdunen
Canonicatus* 10. *Aprilis* 1581. *coram bo. me. Card. Sera-
ph. in illius impreſſis deciſ.* 510. *& in præcitatis Verdu-
nen. electionis Epiſcopatus, & Verdunen. Canonicatus.* Ac
proinde cum in caſu iſto non agatur de alternatiua
28 conceſſa Capitulo; Leonis Decimi † extenſio ad præ-
dictam alternatiuã limitata, nihil operatur, *l. in agris.
ff. de acq. rer. domin. l. cancellauerat ff. de his, quæ in teſt.
delentur. l. cum ſeruus. in prin. vbi Bald. ff. de contrah.
emp. latè Tiraquell. in tract. ceſſan. cauſa. p.* 1. *n.* 142.
Secundò, non efficiunt priuilegia, nam quantum

attinet ad priuilegium Paſchalis ſecundi, & Euge-
nij Tertij, quatenus illa ſint in forma probanti, quod
tamen pro parte dicti Emin. D. Cardinalis negatur,
in omnem euentum cenſerentur reuocata per regu-
lam decimam quintam, ex qua reuocantur faculta-
tes conferendi beneficia reſeruata, ſeu affectata,
prout eſt illud Monaſterium ex ſupra deductis, quæ
quidem regula, † licet non legatur inter regulas 29
Innocentij Octaui, attamen à cæteris ab eo Pontifi-
cibus, ad noſtra vſque tempora approbata, & inter
regulas ſemper inſerta reperitur, *vt dicit Cocchier.
ſuper ead. reg. in princ.* & habet pariter decretum irri-
tans, † quod inficit, vt dictum eſt titulum, & poſ- 30
ſeſſionem. Quo verò ad priuilegium Eugenij quarti
conceſſum Congregationi Caſſinenſi reſponſum
fuit, dictum priuilegium non loqui quando Mona-
ſterium eſt ſolitum, prout in caſu iſto commendari, &
quatenus etiam loqueretur de Monaſteriis ſolitis
commendari, cenſeretur reuocatum per dictam reg.
15. & in omnem caſum † communicatio dictorum 31
priuilegiorum per Clementem octauum conceſſa, &
Paulum V. confirmata non ſuffragatur, quia in ea
non veniunt inſolita, neque eas quæ de facili conce-
di non conſueuerunt, niſi illorum ſit facta mentio
ſpecialis, *Butr. conſ.* 19. *n.* 9. *Rot. deciſ.* 55. *n* 14. *par.* 2. *di-
uerſ. & fuit reſolutum in Valentina Decimarum* 28. *No-
uembris* 1603. *& in Carthaginen Decimarum* 29. *Mar-
tij* 1604 *coram bo. me. Penia.* Quod autem contenta in
priuilegio Eugenij quarti contineant inſolita, & ea,
quæ de facili concedi non ſolent, patet ad ſenſum,
cum agatur de maximo præiudicio Sedis Apoſtolicæ.
Nec ſuffragatur clauſula in communicatione poſi- 32
ta, ibi in omnibus, & per omnia, quæ licet ea omnia
inter ſe reducat ad æqualitatem, iſta tamen æquali-
tas, ſiue adæquatio non porrigitur ad ea, quæ de facili
Princeps non ſolet concedere, prout nec ad inſolita,
Iaſon. in l. 1. *num.* 21. *delegat.* 1. *Butr. in d. conſ.* 19. *n.* 10.
Riminald. iun. conſ. 46. *n.* 100. *vol.* 1. *Natt. conſ.* 4. *num.* 6.
col. 1. & ad alia obiecta quæ fieri poſſent, reſpondent
appoſitè prædictæ deciſiones.
Tertio, ac denique non officit Papam videri ſen-
ſiſſe prouidere tamquam de non reſeruato, nam † 33
quantum attinet ad clauſulam, dummodo collatio
ad nos hac vice pertineat, licet omiſſa fuerit, non
propterea ſequitur, quod Papa noluerit prouidere
tamquam de affecto, & reſeruato, *vt in puncto dixit
Rota in Romana Clericatus Sancti Petri* 21. *Maij* 1603.
coram bo. me. Card. Pamphilio, nec in gratia qualis eſt
iſta, facta motu proprio tamquam de reſeruato, ſolet
apponi huiuſmodi clauſula, dummodo collatio, prout
nec reperiatur appoſita in gratia Commendæ motu
proprio facta, *in Fauentina Monaſterij coram Seraphi-
no quæ eſt a deciſ.* 1484. *num.* 12. *&* 14. *in illius impreſ-
ſis*, prout nec etiam reperitur in alia ſimili gratia
motu proprio facta de præpoſitura Comen. *vt
conſtat ex deciſ. in cauſa Comen. Præpoſituræ* 21. *Iu-
nij* 1611. *coram R. P. D. meo Pirouano*, in qua fuit
propterea conſideratum quod, † cum gratia eſſet 34
facta motu proprio, tamquam de reſeruato ex capite
Prothonotariatus, prouiſus Apoſtolicus etiam con-
currente alterius partis iuſtificatione quoad gratiam
propriam, non tenebatur iuſtificare Prothonotaria-
tum, à quo reſultabat reſeruatio, ſed alia pars teneba-
tur probare contrarium, *iuxta gloſ. in Clem.* 1. *in verb.
fuiſſe narratum de prob. Achill dec.* 1. *eod. tit.* † Quo ve- 36
rò ad clauſulam, Dudum, &c. licet fuerit miſſa, non
inde reſultat, quod Papa voluerit prouidere de non
reſeruato, quia animaduertendum eſt, quod huiuſ-
modi clauſula apponitur, quando Papa per idem ſim-
pliciter de reſeruato, vel ratione menſis, vel ex alia
reſeruatione particulari, ſecus autem quando pro-
uidet principaliter de affecto, *Rebuff. in prax. in*

formam

Digitized by Google

formam declarat. noua prouiſionis. n. 10. Tandem
36 † quantum attinet ad clauſulam, Dummodo, de tempore datæ præſentium eidem Monaſterio de Abbate prouiſum, vel alteri commendatum canonice non exiſtat, licet Papa illam in iſta prouiſione appoſuerit non ideò tamen inferri poteſt, quod Papa noluerit prouidere tamquam de reſeruato, Nam primo conſiderarunt Domini, quod huiuſmodi clauſula, etiam ſi expreſſa non foret, adhuc tamen intelligeretur non ſolum ex ui regulæ de non toll. iure quæſit. ſed etiam vigore diſpoſitionis iuris. communis. *Felyn. in c. Capitulum. n. 16. verſ. adducitur ratio de reſcrip. Sarnen in d. reg. de iure quæſit. non toll. quæſt. 1. n. 1. & ibi Mandoſ. q. 2. n. 5. & dixit Rota in cauſa Calaguritana beneficij de Fuemazor 21. Maij 1614. coram bo. me. Buratto quaſ. deciſ. 579. n. 1. par. 3.*
37 *recent.* Et propterea † hæc clauſula quando apponitur in reſeruatis, non operatur, quod Papa noluerit
38 prouidere, tamquam de reſeruatis, † maximè ponderando etiam, quod clauſula, Dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, non ponitur reſpectu reſeruationis expreſſæ, quam Papa non ignorat, ſed reſpectu clauſulæ, ſiuè præmiſſo, ſiue alio quouis modo, ita vt pars non ponitur ex clauſulis generalibus capere vacationem, niſi beneficium ſit reſeruatum, imò non apponitur, quando Papa prouidet ſimpliciter de reſeruato abſque clauſula, ſiue præmiſſo, &c. *Hieronym. Paul. in prax. Cancellariæ in notabilibus ſuper vacantibus reſeruantis, clauſula Dummodo fol. mihi 453. ſecundum nouam impreſſ. poſt praxim. Rebuff. Seraph. dec. 755. n. 4. & allegando. d. deciſ. Commen. bene declarat Lotther. de re benefic. lib. 2. q. 51. n. 9.*
39 *& ſeqq.* Secundo fuit etiam reſponſum, quod † licet per huiuſmodi clauſulam, ius Monachorum fuerit præſeruatum, id tamen venit intelligendum, quatenus d. ius fuiſſet canonicum, & validum, non autem inualidum, prout in caſu iſto, vt patet ex prædictis, ita in terminis huius clauſulæ poſitæ in gratia ſimilis commendæ, *dixit Rota in præcitata Tauenſina Monaſterij coram bo. me. Card. Seraphino, quæ eſt d. deciſ. 1484. n. 12. & 14. & rurſus in eadem cauſa 17. Maij 1604. pariter impreſſa 1498. n. 4.* Ac proindè cum Papa intellexerit de iure canonico, & valido excludente reſeruationes, non poteſt inferri, quod voluerit potius concurrere, quam prouidere de reſeruato.

Quantum denique attinet ad ſecundum caput
40 principale, quod † cumulatio poſſeſſorii cum petitorio intelèt ex poſſeſſione turbida, id non poteſt controuerti, cum ex deductis poſſeſſio prætenſi Electi in Abbatem tollatur, nedum turbata, ſed immò nulla, prout eamdem nullitatem agnouit ipſemet electus in ſuo mandato procuræ, in quo ſatis declarauit ſe ipſum habuiſſe pro ſpoliato; cum
41 † poſſeſſio ſolo animo amittatur *Butr. in c. cum ad ſedem n. 29. de reſtit. ſpol. cum vulgar.*

Ita concluſum vtraque parte informante, &c.

R. D. COCCINO

CESARAVGVSTANA DISTRIBVTIONVM

Veneris 8. Nouembris 1638.

SVMMARIA.

1 *Lis, & inſtantia cœpta cum defuncto continuatur, & tranſit in hæredes.*
2 *Manutentio debita authoribus dari debet eorum hæredibus.*
3 *Recurſus habitus per procuratorem ad Iudicem laicum quando non faciat incurrere principalem in excommunicationem.*
4 *Iudices laici in cauſa Eccleſiaſtica ſunt omnino incompetentes.*
5 *Recurſus probatur leuioribus probationibus, & habitus præſumitur ad inſtantia intereſſe habentis. Decl. vt n. 6.*
7 *Hæredes vt cedant ſufficit recurſibus habitis ab eorum authoribus ad effectum audientiæ. & n. 10. & 14. Ampl. vt n. 11.*
8 *Recurſus ad Iudices laicos impedit recurrentibus audientiam, ſed non operatur, vt eorum hæredes exigere non poſſint diſtributiones ante recurſum debitas, niſi, & ipſi recurſum, & delictum approbauerint.*
9. *Excommunicatio non tranſit in hæredem, & quare.*
12 *Rectores excommunicati ob grauamina permiſſa, remanent excommunicati etiam poſt depoſitum officium, & eorum ſucceſſores ſunt excommunicati, niſi infra menſem ſatisfecerint. Decl. vt num. 13. & 14.*
15 *Pro excommunicato, quamuis contrito moriente non eſt orandum, licet quoad Deum ſit abſolutus, ſed de contritione conſtito abſoluitur etiam poſt mortem ab eo, qui poterat in vita, & hæredes compelluntur ad ſatiſfaciendum pro eo.*

DECISIO DCLXXI.

POſt reſolutionem factam 7. Nouembris 1636. quod ſufficiebat, Portionarios anteceſſores fuiſſe in poſſeſſione exigendi tria regalia, vt ſucceſſoribus deberetur manutentio, & poſt aliam reſolutionem factam 17. Martij huius anni, quod iſta manutentio debebatur à die ingreſſus. Hodie dubitaui, An, & qui hæredes Portionariorum, & Beneficiatorum defunctorum poſſint petere manutentionem prædictam. Difficultas reſtringitur ad hæredes Dominici Gil, Franciſci Laſanl, Didaci la Haccerta, Martini Salazar Ludouici Pons, Didaci Lezana, Pauli Katina, Andreæ Omella, Martini Ruiz, & Vincentij Borſæ. Quibus Domini cenſuerunt deberi manutentionem, quia omnes d. Portionarij, ſeu Beneficiati fuerunt in lite, quatuor enim eorum leguntur expreſſi in libello alias in partibus dato; Alij vero ad eamdem litem conſtituerunt procuratorem, qui comparuit in Rota, vt patet ex deductis in ſumm. n. 1. & 2. & propterea eorum hæredibus manutentio negari non poteſt, quia † lis, & inſtantia cœpta cum defuncto continuatur, & tranſit in hæredes, *l. hæres abſens in princ. ff. de iudic. c. quia licet eod. Sacc. in conſ. 81. n. 8. lib. 1.* & † ſicuti fuiſſet 2
debita dictis authoribus manutentio ab eis petita, ita debet dari eorum hæredibus, *Menoch. de retinen. remed. 3. n. 62. Roſtinus in ſuo eleganti tractatu de manuten. obſeruat. 34. n. 45. & dec. 323. n. 18. poſt d. tract. de manuten. Roſpoſt. Pacific. de ſalue. dec. 141. n. 3. & 4. dec. 211. poſt Cenc. de cenſib. & fuit reſolutum in cauſa. iſta. Penſionis 9. Nouembris 1633. coram me, & poſtea in cauſa Leodien. Caſtri de Nommegb. 9. Maij 1633. coram R. P. D. meo bucabella.*

Capitulum acquieſcebat huic concluſioni, ſed opponebat de recurſis habitis per dictos Portionarios, & Beneficiatos ad Iudices laicos. Verum Domini conſiderarunt, quoad duos ex eis, videlicet Vincentium Roſſam & Dominicum Gil, non probari dictos recurſus; Quia mandatum procuræ Vincentij eſt ſub die 11. Decembris, recurſus vero ſub die 9. eiuſdem, & † ſic præceſſerunt d. mandatum. Et mandatum procuræ Dominici Gil eſt ſub die 28. Iulij, 3
recurſus autem ſub die 27. eiuſdem, vnde fuerunt ante mandatum. Et ceſſat omnis difficultas, quia

vtriuſque mandatum habet clauſulam, Ad compa-rendum coram quocunque Iudice competente, & ita non comprehendit, ſed excludit Iudices laicos,
4 † qui in cauſa Eccleſiaſtica ſunt omnino incapa-ces, & incompetentes, *ex deductis coram me in cauſa Paduana Decimeta 10. Martij 1603. quæ eſt dec. im-preſſ. 101. n. 1.*

5 Neque obſtat, quod † recurſus probentur leuio-ribus probationibus, & præſumuntur habiti ad in-
6 ſtantiam illius, qui habet intereſſe, Quia † hoc eſt verum, quando agitur ad effectum denegandi audien-tiam, vel quando agitur de amiſſione iuris quærendi, *vt poſt alias reſolutiones fuit dictum in hac cauſa 7. Nouembris 1636. coram me*, ſecus autem quando agi-tur de amittendo iure quæſito, quo caſu recurſus de-bent probari per claras probationes, vel ex tali-bus præſumptionibus, ex quibus reſultet clara pro-batio, vt in eadem deciſione dicitur, quæ omnia
7 ceſſant in caſu iſto. Et in omnem euentum † ſuf-fragatur hæredibus ceſſio, vt ſtatim dicetur.

8 Quo vero ad alios, quatuor † licet probentur recurſus ad effectum, vt eis viuentibus denegare-tur audientia; tamen non probatur ad effectum, vt eorum hæredes amittant diſtributiones ab Au-thoribus quæſitas ante recurſus, vel vt illas hære-des exigere non poſſent, niſi etiam dicti hæredes approbando delictum defunctorum de nouo ex perſona propria incurrant excommunicationem, *vt in c. ſi habet. 24 q. 3. Felyn. in c. reſponſa num. 4.*
9 *verſ. communiter tenetur. de ſent. excommunic.* † Excom-municatio enim non tranſit in hæredem, cum ſeratur in animam propriam delinquentis verè, & non ficte, quia eſt pœna afficiens perſonam, nec transfertur in ſucceſſores, qui delictum, vel culpam non commiſe-runt, vel approbarunt, *Gemin. in c. vnic. §. verum n. 8. Franch. n. 6. de iur. patron. in 6. Bald. in l. ſi grege. & ibi Caſtr. n. 4. Alex. in fin. ff. de leg. 1. Ias. in l. quod in*
10 *rerum. 9. & ſi nauem. n. fin. ff. eod.* & † ſufficit, quod hæredes cedant dictis recurſibus, *Creſcen. dec. 1. n. 21 de ſequeſtr poſſ. & fruct Rot. dec. 6. part. 3. recent. & fuit dictum in cauſa Illerden. Prioriſſæ 13. Decem-bris 1636. coram R. P. D. meo Royas*, prout omnes prædicti hæredes renunciarunt exceptis hæredibus
11 Andreæ, & Didaci, † quibus ſufficit renunciare ante executionem mandati ad eorum fauorem.

Neque obſtat, *tex. in c. aduerſus § ceterum. de Im-*
12 *munit. Eccleſiaſt* vbi, quod † Rectores excommu-nicati ob grauamina permiſſa remanent excommu-nicati etiam poſt depoſitum officium, & eorum ſuc-ceſſores ſunt excommunicati, niſi infra menſem ſa-
13 tisfecerint, quia † procedit in facto, quod habet tractum ſucceſſiuum, & quotidie grauando opera-tur, quod ſucceſſor dicatur cooperari, & eſſe parti-ceps delicti, *Hoſten. in d. c. aduerſus. n. 9. & Cardin. pariter n. 9. verſ. ſecus, ſi non habuerit tractum ſuc-ceſſiuum. & bene declarat gloſ. vlt. in d. c. aduerſus.*
14 ſed ad propoſitum noſtrum, † licet recurſus poſſent dici habere tractum ſucceſſiuum, ſucceſſores compe-tenter ſatisfaciunt mediante ceſſione, vltra quam non eſt, in quo vlterius pareant.

Nec etiam obſtat *tex. in c. d. nobis. 28 de ſent. ex-communic.* quia in eo textu ſolum diſponitur, quod
15 † pro excommunicato moriente ante abſolutionem quamuis contrito non eſt orandum, licet quoad Deum ſit abſolutus; ſed, ſi conſtet de contritione præcedenti, abſoluitur etiam poſt mortem ab eo, qui poterat in vita abſoluere, & hæredes ſunt compellendi ad ſatisfaciendum pro eo, de quo mo-do non quæritur.

Et ita concluſum vtraque parte informante &c.

R. P. D. GHISLERIO

Bononien. Bonorvm

Mercurij 4. Maij 1639.

SVMMARIA.

1 *Termino ad appellandum pendente non poteſt re-laxari mandatum in ſententia decretum, nec il-lius vigore capi poſſeſſio citra vitium attenta-torum.*

2 *Appellatio datur à ſententia in poſſeſſorio, quæ con-tineat expreſſam complicationem, & mixturam poſſeſſorij, & n. 6. 14. & 15.*

3 *Titulum, ſi de moment. poſſeſſ. intelligitur de me-ra poſſeſſione.*

4 *Cauſa proprietatis vti maior trahit ad ſe cauſam poſſeſſionis vti minorem.*

5 *Petitorio, & poſſeſſorio ſimul vbi agitur, cauſa poſ-ſeſſionis acceſſorie venit ad cauſam proprietatis, & illius naturam ſequitur.*

6 *Sententia in poſſeſſorio ex quibus contineant mixturam petitorij. & n. 8. & ſeqq. & n. 15.*

7 *Res libere dimiſſa non dicitur, quæ per petitorium po-teſt auocari.*

12 *Appellationis ad effectum ſententiæ verba inſpiciun-tur, non libelli, ſeu petitionis, & articulorum. & n. 13.*

16 *Sententia ſuper immiſſione, quæ condemnant ad fructus perceptos, & qui percipi potuerunt ſunt appellabiles.*

17 *Fructus non debentur à poſſeſſore cum titulo, ſed ſolum à violento ſpoliatore, vel attentante.*

18 *Conſtitutio Ægidiana in ſtatu Eccleſiaſtico, & Iu-ſtiniana in Ciuitate Bononiæ prohibentes appel-lationem in poſſeſſorijs non procedunt in ſenten-tijs mixturam petitorij continentibus, nec in per-ſonis, & bonis Eccleſiaſticis ex defectu poteſta-tis, & voluntatis: & n. 19.*

20 *Conſtitutio Iuſtiniana in Ciuitate Bononiæ non de-rogat ſtatuto permittenti ſemel appellare in poſ-ſeſſorio ex defectu poteſtatis.*

21 *Statutum Bononiæ appellationem permittens in poſ-ſeſſorio locum habet etiam in ſummariſſimo.*

22 *Bononiæ non datur appellatio in ſummariſſimo poſſeſſorio expedito in foro Eccleſiaſtico, conſti-tutione Iuſtiniana non obſtante.*

23 *Manutentionis remedio poteſt quis vti etiam pro reuocatione attentatorum poſſeſſionis reſpectu, dum ſe pro ſpoliato non habuit.*

24 *Præſumitur inſpoliato, ne quis ſe pro ſpoliato non habeat.*

25 *Poſſeſſio partis aduerſæ probatur ex ſententia, & mandatis de immittendo contra ipſam obtentis.*

26 *Petens immitti fatetur ſe non poſſidere, sed aduer-ſarium, cui huiuſmodi confeſſio ſufficit pro manu-tentione.*

Decisio DCLXXII.

Prætendens Eques Aloyſius Iunior de Romantijs, bona relicta q. Romantij de Romantijs eſſe partim ſubiecta fideicom-miſſis factis per Aloyſium, & Balthaſarem fratres de Romantijs in eorum teſtamentis, partim verò emphyteutica Eccleſiaſtica, & per obitum d. Ro-mantij de Romantijs abſque filijs in ſæculo perma-nentibus eſſe factum locum vocationi ad ſuum fauorē introduxit litem coram Auditore generali Bono-

 niæ,

quo vna & eadem die fuerunt latæ tres ſententiæ, in
prima declarauit eueniſſe caſum & purificatas fuiſ-
ſe conditiones fideicommiſſorum ad fauorem Equi-
tis Aloyſij, & condemnauit Monacos Oliuetanos
Monaſterij S.Michaelis in Buſco ex perſona D.Lucæ
d.q.Romantij filij in d.Religione profeſſi,& Monia-
les S.Mariæ nouæ ex perſona Sor Lauræ Catherinæ
d.q.Romantii filiæ in earum Monaſterio profeſſæ ad
dimittendum & cum effectu relaxandum omnia, &
ſingula bona deſcripta in calce Sententiæ, vnà cum
fructibus à die motæ litis perceptis, & qui veriſimi-
liter percipi potuerunt, necnon in futurum perci-
piendum, vſque ad dimiſſionem,& effectiuam relaxa-
tionem, In ſecunda verò pronunciauit ad commodũ
dd. Monaſteriorum ex perſonis prædicta eſſe dedu-
cendas,& faciendas nonnullas detractiones,& io ter-
tia decreuit eueniſſe caſum ſucceſſionis eiuſdẽ Aloy-
ſij in aſſertis bonis emphyteoticis cum condemna-
tione Monaſteriorum ad ea dimittendum,& cum effe-
ctu relaxandum, vnà cum fructibus à die motæ litis
præceptis, & qui veriſimiliter percipi potuerunt vſ-
que ad effectualem dimiſſionem & relaxationem
& quia non obſtante appellatione interpoſita à dd.
Sententiia eum ipſemet Aloyſius ea ipſa die gratias
agendo de prima, & vltima interpoſuerit appella-
tionem à ſecunda; ex parte verò Monaſteriorum
fuerit appellatum die ſequenti, ſtatim latis ſententiis
eadem die fuerunt expedita mandata de immittendo
ad fauorem Aloyſij, illaque executioni demandata,
cum illorum vigore de facto fuerit capta poſſeſſio,
cauſa ad Rotam delata, ſuſpenſo negotio principali,
fuit dubitatum, An conſtaret de attentatis, quæ eſſent
reuocanda, itaut Monaſteriis eſſet danda manuten-
tio,& affirmatiue fuit reſolutum.

1 Non ſolùm quia † pendente decennio ad appel-
landum conceſſo circa vitium attentatorum non po-
terant relaxari mãdata de immittendo decreta in dua-
bus ſententiis ad fauorem Aloyſij, nec illorum vigo-
re capi poſſeſſio bonorum, de quibus in ſententiis, *c.
non ſolum de appellat. in 6. c. 2. vt lit. pend. eod. lib. Guido-
bon. deciſ. 104 Rot. deciſ 6. n. 1. & 2. par. 2. diuerſ. & co-
ram bo. me. Buratto deciſ. 625. num. 1.* quod ſæpius in
pluribus cauſis fuit per DD. reſolutum, ſed etiam
2 quia, cum † dd. ſententiæ, vt ex lectura, conti-
neant expreſſam complicationem, & mixturam
poſſeſſorij, & petitorii ab illis ad vtrumque effe-
ctum dabatur appellatio, *Bald in l. vnica num. 8. verſ.
quaero nunquid ſententia lata in poſſeſſorio, & ſub num.
10 verſ. quaero quid in conditione, & in fine, ibi, item
quia mixtum eſt iudicium. C. ſi de moment. & ibi Con-
rard. limit. 2. & limit. 24. Grat. conſ. vlt. n. 49. lib. 2.
Bald. conſ. 141. num. 7. & conſ. 330. num. 4. vbi num. 5.*
dicit omnes Doctores tenere, quod in mixto poſſeſ-
ſorio poſſit appellari, *& num. 9. verſ. & huic 1. memb.
4 vol. 2.* firmat; † ritolum ſi de momentanea poſſeſ-
ſione intelligi de mera poſſeſſione, argumenta-
tione *l. in hoc legatum de legat. 3. Rot. deciſ. 263. num. 1.
5 & deciſ. 356. num. 7 p. 1. diuerſ.* Et ratio eſt, quia †
cauſa proprietatis vti maior trahit ad ſe cauſam poſ-
ſeſſionis vti minorem vt per *Bald in d. l. vnica n. 8.*
& † vbi agitur petitorio, & poſſeſſorio ſimul, cau-
ſa poſſeſſionis venit acceſſoriè ad cauſam proprie-
tatis, & ideò ſequitur naturam petitorij, quod eſt
principale.

6 Nec dubitarunt DD. quin dictæ ſententiæ eſſent
appellabiles, primo quia † continent mixturam
poſſeſſorij, & petitorij, dum firmant purificationem
fideicommiſſorum ad fauorem Equitis Aloyſij, &
ſucceſſionis illius in bonis emphyteotici cum con-
demnatione Monaſteriorum ad dimittenda, & cum
effectu relaxanda omnia, & ſingula bona, quo caſu
7 ſententia continet mixturam cum petitorio † cum
non poſſit dici res liberè dimiſſa, quæ per petito-
rium poteſt auocari. *Alex. conſ. 96. n. 1. & ſeqq. vol.
5. Soccin. ſen. in l. remq. nobis, n. 14. verſ. aduerte
tamen ff. de acquir. poſſeſſ. Scacc. de appell. lib. 3. c. 2.
quaeſt. 17. limit. 6. memb. 9. n. 21. & 78. Rot. d. dec.* 8
316. n. 3. par. 1. diuerſ. Et † ex verbis ſententiæ
ſuper purificatione fideicommiſſi, ibi *eueniſſe ca-
ſum, & purificatas fuiſſe conditiones fideicommiſſorum
iniunctorum per olim DD. Aloyſium, & Balthaſſarem
fratres de Romantijs in eorum teſtamentis,* & infra
io executionem d. declarationis, ibi, *condemnandos
eſſe, atque compellendos ad d. D. Equiti Aloyſio di-
mitten. & cum effectu relaxan. omnia, & ſingula
bona, &c.* clarè dignoſcitur fuiſſe comprehenſam
bonorum proprietatem, vt bene diſtinguit, *Alex.
d. conſ. 96. n. 3. lib. 5.* vbi quod † cum Iudex dixe- 9
rit *in d. terreno*, non autem *in poſſeſſione d. terreni,*
apparet fuiſſe comprehenſam proprietatem,& in ter-
minis ſententiæ condemnantis reos ad relaxandum
prædium, *Dec. conſ. 62. ſub. n. 1. verſ. & iſta verba
concluſionis libelli*, ibi, *nam dum dicit dictam ter-
ram, & non poſſeſſionem terræ demonſtratur, &
manifeſte patet, quod iudicatum fuit ſuper petitorio
dumtaxat, & non ſuper poſſeſſorio* allegando *Alex.
in conſ. ſupra allegato Seraph. deciſ. 452. n. 6. &
deciſ. 712. n. 1.* vbi † quando agitur in poſſeſſorio 10
tam in libello, quam in ſententia debet ſententiari
ſuper poſſeſſione rei, non ſuper re, *Feder. de ſen.
conſ. 283. n. 2. Vrſill. ad Afflict. deciſ. 77. n. 8.
Bald. conſ. 321. ſub n. 2. verſ. in tantum debet fie-
ri condemnatio lib. 3.* Nec facit, quod † iuxta *d.* 11
deciſ. Afflict. 77. n. 7. & 8. verba *dimittendo, ſeu
reſtituendo bona* intelligantur de dimiſſione bono-
rum quoad poſſeſſionem, quia, vt bene declarat
Vrſill. n. 10. † id procedit quando verba præceden- 12
tia ſonant in poſſeſſionem, hic vero ex prædictis
ſonant in petitorium, eo quia in ſententijs nullum
adeſt verbum ſignificans merum poſſeſſorium, neć
vllibi de poſſeſſione facta eſt mentio, vnde etiam
ſi in libello, petitione, & articulis actum eſſet mero
poſſeſſorio, attamen, cum † ad effectum appella- 13
tionis inſpiciantur verba ſententiæ, vt per *Corn.
conſ. 10. n. 3. lib. 4. Bald. conſ. 367. in fine. verſ. præ-
terea ſi in ſententia lib. 1. Dec. conſ. 27 n. 2. Conrard.
in l. vnica limit. 2. §. 5. n. 17. verſ. prout è contra &
n. 18. & 20. C. ſi de moment. poſſeſſ. Seraph. d. dec.
452. n. 1. & 603. n. 1. Rot. dec. 263. part. 1. diuerſ.*
& in ſententia exprimatur petitorium, † hoc ſuf- 14
ficit adhoc, vt ſit locus appellationi.

Prædicta magis vrgent quoad ſententiam ſuper bo-
nis emphyteuticis cum expreſſa mentione,& canoni-
zatione Inueſtituram, ibi, *ex Inueſtituris emphyteoticis
Eccleſiaſticis, aliiſque Iuribus de quibus omnibus in actis
eueniſſe in perſonam, & fauorem Equitis Aloyſii Iunioris
de Romantijs Lauri filij in ſæculo permanentis caſum ſuc-
ceſſionis dictarum emphyteoticarum conceſſionum, & in-
ueſtiturarum.* poſſeſſoria enim prouenientia à Contra- 15
ctu Inueſtituræ ſemper habent annexam cauſam
proprietatis, ideoque appellationem admittunt, præ-
ſertim vbi contractus ipſe in ſententia principaliter,
& vti cauſa immiſſionis exprimitur, *Rot. dec. 22. n. 8.
poſt Poſtium in tract. de manut. Adden. ad Burat. dec.
625. n. 8.* & fuit dictum in *Aſſiſſen. bonorum 26. Iunij
1616. coram bo. me. Romboldo, & in eadem 2. Iunij
1617. coram bo. me. Card. Virili deciſ. 79. par. 5. recent.*

Secundo, Cenſuerunt DD † eſſe locum appel- 16
lationi, quia in ſententijs de quibus agitur con-
demnantur Monaſteria, non ſolum ad fructus per-
ceptos à die motæ litis, ſed etiam ad fructus, qui
veriſimiliter percipi potuerunt, † qui fructus non 17
debentur à poſſeſſore cum titulo, ſed ſolum à vio-
lento ſpoliatore, vel attentatore; *Biſignet. deciſ. 11.*

e reſtit.ſpoliat.in antiq. Rot. dec.10.eod.tit.in nou.Caſſador dec.6.n.3.de præbend. Put.deciſ.283.n.2. lib 1.in Mediolanen.reſciſſionis Contractus 4. Iunij 1601.coram bo.me.Card. Lancelloto apud Marcheſ. de commiſſ.p.1. fol 144.in fine, & in Romana fructuum 13. Nouembris 1602.coram Litta, apud eundem p.2.fol.204.in princ. quæ qualitas non concurrit in Monaſteriis, contra quæ fuerunt latæ ſententiæ.

18 Vnde non obſtat † Conſtitutiones Ægidiana, &
Iuſtiniana prohibentes appellationes in poſſeſſorijs,
quia vltra quod loquuntur de nudo, ac ſimplici poſ-
ſeſſorio, nec propterea locum habent, quando ſen-
tentiæ continent mixturam petitorij, vt in pluribus
deciſionibus Rot. poſt. Paciſ. de Saluian. quas refert,
& ſequitur *Poſt. de manut.obſeru.8. n 86.* & ex ſupra
deductis verſamur in ſententiis mixturam proprie-
19 tatis continentibus) cum † d. Conſtitutiones ema-
nauerint a Legatis habentibus limitatam poteſta-
tem, vrget non ſolum defectus poteſtatis, *cap. Eccleſia.
S. Maria, vbi DD. de conſtit. c. quod Clericis de for com-
pet. Corn. conſ. 145.n.4.lib. 5. Paul de Caſtr.* qui teſtatur
de communi *conſ.157.n.1.lib. 2.* ſed etiam defectus
voluntatis, cum in dd. conſtitutionibus nulla fiat
mentio de perſonis, ac bonis Eccleſiaſticis, vel poſt
plures deciſiones relatas ex ſententia à Rota cano-
nizata late conſulunt *Honded.conſ.20.n.6.& ſeqq. lib.2
Adden. ad S.mem Greg. XV. deciſ.581.n.8. Burat deciſ.*
20 *515.n.1.* & in ſpecie, quod † conſtitutio Iuſtiniana
ex defectu poteſtatis non deroget *Statuto Bononiæ lib.
2.in rub.de appellationibus*, diſponenti quod in poſſeſ-
ſorio ſemel liceat appellare fuit firmatum in *Bono-
nien Bonorum 18. Februarij 1639.coram R. P. D. meo*
21 *Dunozetto*, † quod Statutum habet locum etiam in
ſummariſſimo poſſeſſorio, vt tenuit *Rota in Bonon. de
Pottis 28.Nouemb. 1594.coram bo.me.Cardinali Mar-
comontio & in Bononien.pecuniaria 23. Ianuarij 1617.
quæ eſt deciſ.220.impreſſa coram bo.me.Buratto.*
Non obſtat *deciſ. in Bononien. fideicommiſſi. de
Blanchis 14. Ianuarij 1636.coram R P.D. Dunozetto
18, Februarij præteriti.* illa nitur præcipuè in eo, quod
22 fuerat pronunciatum in ſummariſſimo, † in quo
etiam ſuppoſita prædicta conſtitutione in foro Ec-
cleſiaſtico non dabitur appellatio, *Benincend. deciſ.75
n. 6.* qui non eſt caſus noſter ex ima dictis.
Quo vero ad ſecundam partem dubij cenſuerunt
DD. manutentionem concedendam Monaſterijs,
23 quia † etiam hoc remedio vti poteſt pro reuocatio-
ne attentatorum reſpectu, poſſeſſionis, cum Mona-
ſteria nunquam ſe habuerint pro ſpoliatis, *Seraph.
deciſ. 1176.n.6. S. mem.Greg. XV. deciſ. 9.n. 6. &
deciſ. 40. n. 3. Rot deciſ. 674. n. 1. part. 1.recent.*
24 Et † in dubio præſumitur, quod non habuerint ſe
pro ſpoliatis, *Rota coram S. mem. Greg. XV. deciſ 307.
n. 10. & 11. & in Cilomen. Monaſterij 5. Decembris
1327. & Elnen. Canonicatus 11. Februarij 1628.
coram Eminentiſſ Card. Vbaldo*, nec de eorum poſ-
25 ſeſſione poteſt dubitari cum † illa probetur ex ſu-
pradictis ſententiis, & mandatis de immittendo
26 conceſſis ad fauorem Eq. Aloyſii, nam petens im-
mitti fatetur ſe non poſſidere, quæ confeſſio probat
poſſeſſionem, & ſufficit pro manutentione, iuxta
deciſiones, quæ paſſim in ſimilibus allegantur.

Et ita informantibus tantum Monaſteriis fuit reſolutum.

R.P.D. PEVTINGERO

Hispalen. Iuris amovendi Curatos.

Veneris 20. Aprilis 1640.

SVMMARIA.

1 *Probationes leuiores ſatis ſunt in manutentione.*
2 *Teſtis vnus admittitur pro manutentione.*
3 *Actus vnicus ſuffragatur ad manutentionem in iuribus incorporalibus.*
4 *Teſtium depoſitiones quando probent ad effectum manutentionis.*
5 *Depoſitiones habentes requiſita gl.in cap. 1. de præſcript. in 6. plenam faciunt probationem tam ad effectum manutentionis, quam in petitorio, & materia contra ius.*
6 *Teſtes examinati contra diuerſas perſonas plene probant in depoſitione ſuper ſtatu rei, vel ſaltim magnum faciunt adminiculum. maxime ſi cum illis fuit obtentum. & n.7.*
8 *Quaſi poſſeſſio amouendi Curatos quoad aliquos ſuffragatur quoad omnes alios.*
9 *Quaſi poſſeſſio in vniuerſalibus extenditur de vno actu ad omnes alios ſub eadem ſpecie comprehenſus.*
10 *Cauſa vniuerſalis actuum magis attenditur, quam exircitium ipſum particulare.*
11 *Sententiæ, & mandata de amouendo probant poſſeſſionem.*
12 *Mandata de manutenendo cum dentur poſſidentibus, poſſeſſorem probant.*
13 *Archiepiſcopus Hyſpalen. &c. Parochus vniuerſalis in tota ſua Diœceſi adminiſtrans animarum curam per Curatos ad nutum amouibiles.*
14 *Beneficium nullum dicitur adeſſe curatum in Diœceſi, cuius vniuerſalis Parochus eſt Archiepiſcopus.*
15 *Verba, ſint in manibus, denotant liberam poteſtatem retinendi, vel dimittendi.*
16 *Verbum, Commendare, ſignificat deponere.*
17 *Deponens poteſt ad ſui libitum depoſitum repetere, & ſibi vti poſſidenti manutentio datur, non autem depoſitario.*
18 *Verba, Perſonæ, ſibi bene viſa vſque ad ſuum beneplacitum, denotant temporalitatem, non perpetuitatem.*
19 *Verbum, Ad nutum, quid importet.*
20 *Verbum, Voluntas, intelligitur de libera, non deregulata voluntate.*
21 *Precarium poteſt ad libitum reuocari.*
22 *Poſſeſſio precaria dicitur iniuſta finita domini voluntate.*
23 *Curati ſeruitores poſſunt quandocunque etiam ſine cauſa amoueri, non ſecus ac ſeruitores in priuatis domibus, illiſque certum ſalarium, & certæ obuentiones, & emolumenta illius nomine aſſignantur. & n.24. & 50.*
25 *Curæ, ac beneficia ſæcularia præſumuntur perpetua, non tempore temporalia.*
26 *Decl. procedere in dubio, ſecus ſi ex fundatione, vel Statuto appareant temporalia, ſeu manualia.*
27 *Beneficiis in manualibus, vel temporalibus remotio fieri non poteſt ſine cauſa, & propter ſtatum conſiderabilem datur manutentio, & num.28.*
29 *Contrarium eſt verius, & num, ſeqq. vbi ratio. Decl, vt num. 30. & 37.*
32 *Beneficium manuale habenti, ſeu Capellano ad*

nutum amouibili nec manutentio, nec aliquod remedium poſſeſſorium competit.

38 *Odium regulariter non præſumitur.*

39 *Exceptio ſapiens obiectum eſt concludenter probanda.*

40 *Iure ſuo vtens non dicitur id facere in odium alterius, nec æmulationem. & num 41.*

42 *Cauſa quælibet, etiam beſtialis excuſat ab odio, vel malitia.*

43 *Mutatio Curatorum ad nutum non eſt intollerabilis, ſed rationabilis, & quare.*

44 *Curæ aliquæ ſunt. quæ nec ſunt beneficia perpetua nec manualia, ſed potius officia ad exercendum nomine Parochi ſeu Curati, vel temporales Vicariæ, quæ nec dantur in titulum, nec ſunt beneficia, nec ad eas requiritur collatio, aut inſtitutio, ſed ſola Epiſcopi approbatio, & licentia adminiſtrandi ſacramenta. & n. 45. & 46.*

47 *Et, qui ad illas admittuntur, dici poſſunt Adiutores in exercitio Curæ, non vere Beneficiati perpetui, vel manuales, ſeu potius Vicarij temporales, ſeu verius Adminiſtri, & proprie ſeruitores. & n. 48. & 49.*

51 *Teſtes ſoli de quaſi poſſeſſione deponentes ad manutentionem ſufficiunt.*

53 *Inhibitio Rotalis ſemper eſt timenda. Declar. vt num 54.*

Decisio DCLXXIII.

Domini dixerunt, dandum eſſe mandatum de manutenendo Eminentiſſimo Domino Card. Archiepiſcopo in poſſeſſione, vel quaſi amouendi Curatos ab exercitio Curæ animarum ad nutum, & liberam eius voluntatem in tota Diœceſi Hyſpalen.

1 Licet enim † in materia manutentionis ſufficiant
leuiores probationes, *Menoch. de retinen remed. vlt n.*
2 *34. Seraph. dec. 624. n 5. Ludouiſ. dec. 275. n. 10.* † &
vnicus teſtis admittatur, *Menoch. & Seraph. vbi ſup.*
3 *Rot. dec. 375. n. 1. par. 3. diuerſ.* & † in iuribus incorporalibus vnicum actum ſuffragari, tradat plene *Rot. dec. 17. n. 1. par. 2. diuerſ. Rip. in cap. cum Eccleſia n. 52. & 53. de cauſ poſſ. & propr. Alex. conſ. 74 n. 16. lib. 4. Crameti conſ 124. n. 4.*

Hic tamen multiplices, & abundantes probationum ſpecies, habemus.

Et primo plures teſtes deponentes ex certa ſcientia de viſu per ſpatium 40. annorum, & amplius, & ab inde ſupra de auditu à ſenioribus recenſentibus etiam plurimos actus poſitiuos dictæ amo-
4 tionis libere ſine cauſa, ſummario num. 5. & † ſimiles depoſitiones probare ad effectum manutentionis *tradit. Poſt obſeru 19. n. 2 4. & 5.*

5 Immo † talis depoſitio cum habeat requiſita *gl. in c. 1. de præſcript in 6.* facit plenam probationem non ſolum ad effectum manutentionis, ſed etiam in petitorio, & etiam in materia contra ius, *Abb. in cap. cum venissent. n. 8 de instit. Rot. dec. 685. n. 3. par. 1. recent. & dec. 59. n. 4. par. 1. diuerſ. Franc. in cap. cum perſona in §. fin. de priuil in 6.*

Secundo alios teſtes, qui licet fuerint examinati contra diuerſas perſonas, adhuc tamen faciunt
6 plenam probationem, † cum deponant ſuper ſtatu rei, *ad tex. in l. ingenuum, ff. de ſtat. homin: Ludouiſ. dec.*
7 *498. n. 9. Caualer. dec. 575. n. 8* Et ſaltim † negari non poteſt quin magnum faciant adminiculum, cum iuxta eorum dicta ad fauorem Archiepiſcopi fuerit iudicatum, *Burat. dec. 488. n. 3. Rot. dec. 101. n. 14. par. 5. recent.*

Et † hæc quidem quaſi poſſeſſio ſuffragatur D. 8
Archiepiſcopo contra omnes Curatos cum certi iu-
ris in † iis vniuerſalibus quaſi poſſeſſionem de vno 9
actu extendi ad omnes alios comprehenſos ſub eadem ſpecie, *vt dixit Rot: in alleg. d. c. 17. par. 2. diuerſ. n. 3. & tradunt communiter Petr. Cyn. Salycet & alii in l. 1. C. de emancipat. liber. Bald. Caſtrenſ. Iaſ. in l. imperium. ff. de iuriſd. omn. iudic. Alex con 68. n. 18. lib. 2.*
Socin. conſ. 111. n. 3. lib. 1. & ratio eſt, quia † ma- 10
gis attenditur cauſa vniuerſalis actuum, quam ipſum exercitium particulare, *Bald. in l. 1. in 2. lect. C. de emancip. liberor. Felin. in cap. auditis n. 19. de præſcript. & fuit dictum in Militen, Anterioritatis 16. Ianuarij 1617. coram bo. me. Remboldo.*

Tertio tres ſententias conformes, quæ tranſitum fecerunt in rem iudicatam declarantes, dignitatem Archiepiſcopalem poſſe libere, & ad ſui nutum, & voluntatem etiam ſine cauſa remouere
Curatos, † quæ ſententiæ, & mandata de amouen- 11
do probant poſſeſſionem, *D. meus Decan. deciſ. 14. n. 3. Rot. deciſ. 101. n. 4. poſt Pacifie dec. 115. n. 4. & 131. n 3. poſt Poſt. qui idem tradit obſern. 29. n. 2.*

Quarto ex bonis mandatis de manutenendo,
Primo à Prouiſore, altero à D. Nuncio † quæ man- 12
data dantur ſolis poſſidentibus, vel quaſi, *Mantic. dec. 252. n. 2. Caualer. dec. 248 n 1. Rot. dec 66. n. 2. poſt Zacch. de oblig. camer. Poſt. obſern. 29. n. 10.*

Quæ licet in hoc iudicio poſſeſſorio ſatis ſuperque abundent, in eam tamen ſententiam facilius inclinarunt Domini attentis infraſcriptis.

Et primo, quod † Archiepiſcopus Hyſpalen. 13
eſt Parochus vniuerſalis in tota ſua Diœceſi, & adminiſtrat Curam animarum per Curatos ad nutum amouibles, *teſte Rot. in Hiſpalen. Primitiarum 1. Maij 1612. coram D. meo Nauarro, deciſ. 166. n. 15. poſt Poſt. de manutent. & dec. 450. par. 1. recent. in fin. & in Hiſpalen. Decimarum coram D. meo Veroſpio 2. Martij 1635.* vbi etiam dicitur in Diœceſi Hiſpalen. nullas eſſe Parochias diſtinctas, ſed Curam reſidere penes Archiepiſcopum.
Vnde infertur, † nullum adeſſe beneficium cura- 14
tum, *vt tradit Gonzal. gl 6. n 65.*

Secundo attento Statuto condito in limine fundationis beneficiorum, ſummar. num. 7. quo cauetur, quod omnes Curati omnium Eccleſiarum ſint in manibus Prælati, qui dictas Eccleſias poſſint commendare perſonæ ſibi bene viſæ vſque ad be-
neplacitum ſuum. Conſiderato primo † illa verba 15
ſint in manibus Prælati, quæ innuũt quod deputandi exercitio Curæ animarum in dictis Eccleſijs pendant à libera voluntate Archiepiſcopi, ducta metaphora ab eo, quod in manibus habemus, cuius retinendi, vel dimittendi libera poteſtas pendet à noſtra voluntate, *vt declarat Rebuſſ. in l. mulieris appellatione. 13. §. res abeſſe verſ. ſecundo nota. ff. de verb. ſignif.* Conſiderando etiam † verbum, 16
Commendare, quod nil aliud eſt, quam deponere, *tex. eſt in l. Lucius Titius. 26. ff depoſiti. l. commendare 186. ff. de verb. ſignif. Gonzal. ſup. reg 8. gl. 5. § 8.*
n. 58. Pur. dec. 22. n. 3. lib. 1. † Deponens au- 17
tem poteſt ad ſui libitum repetere, quod depoſuit nec propterea contra illum Depoſitario datur manutentio, ſed bene è conuerſo, & ratio eſt, quia omni moda poſſeſſio depoſiti eſt penes deponentem, *§ poſſidere. Inſtit. de Interd. Poſt. obſern. 51. n. 4.*
Conſiderando denique † illa verba, Perſonæ ſibi 18
bene viſæ vſque ad ſuum beneplacitum ex quibus clare elicitur, huiuſmodi Curas non eſſe perpetuas, ſed duraturas ad tempus regulandum à beneplacito Archiepiſcopi, quod etiam comprobant teſtes, & ſententiæ ſupradictæ, dum continent, Ar-

chiepiſcopum ad ſui libitum, & voluntatem poſſe
19 dictos Curatos amouere † id enim importat verbum, Ad nutum, *Garz.par.1. cap. 2. n. 85. Felyn. in cap. per tuas, de maior. & obed. num. 3. Rot.dec. 778.*
20 *num.1. par. 1. diuerſ.* & etiam † verbum voluntas, quod liberam, & non regulatam voluntatem ſignificat, *Garz.vbi ſup.n.85. Menoch. de arbitr.lib.1.q.7. Felyn. in cap. 1.de conſtitut. ſub num.51. & fuit dictum in Hiſpalen Iuris nominandi 21. Maij 1638. Coram D. meo Carillo.*

Tertio attento tenore deputationis fieri ſolitæ per viam ſimplicis licentiæ de exercendo officium Curati nomine ipſius Archiepiſcopi de quibus mentionem facit *Rot. d. dec. 480 n. 1. par. 1. recent.*
21 *& videre eſt ſumm. num. 8.* † quod ſonat in ſimplex precarium, quod poteſt ad libitum reuocari,
22 *l. 1 ff de precar.* ex quo fit, vt † poſſeſſio precaria dicatur inuſta finita voluntate Domini, *Aretin. in §. retinendæ. num 8. inſtit. de interd.* In ijſque licen-
23 tijs Curati appellantur ſeruitores, vnde † tanquam tales poſſunt quandocunque amoueri ſicuti ſeruitores in priuata domo, *vt dixit Rot.dec. 50.n.1.verſ.tum*
24 *quia de conceſſ. prab. in antiq.* † ijſque tanquam ſeruitoribus certum ſalarium pendi ſolet, certæque obuentiones, & emolumenta hoc ipſo ſalarij nomine aſſignantur, *vt habetur in alleg dec.166.n.11.poſt Poſſ. de manutent.*

25 Non obſtat, quod † huiuſmodi Curæ, & beneficia tanquam ſæcularia præſumantur perpetua, & non temporalia, *ad tradita per Gonzal. ſup. reg. 8. gl. 5.§ 6. n. 7.Caſſad.dec. 4. n. 2. de prab. Mandoſ. reg.3.q.11. n. 2. Pariſ. lib. 11.q.3.n.92.de reſignat. Canaler. dec. 72. n. 3.*

Quia licet de iure ſic præſumatur, & vera ſit in
26 dubio ſupradicta concluſio, † non tamen per hoc tollitur, quin fundatione, vel Statuto ſæcularia etiam beneficia poſſint eſſe temporalia, ſeu manualia, *idem Gonzal.d.gl.5.§.6.n.8 Garz.de benef par. 2.cap.2 n.72.Lap alleg.67 n.6.Mandoſ.reg. 34. q. 11.*

27 Minus obſtant, quod † in beneficijs manualibus, ſeu temporalibus remotio ſaltem fieri non poſſit ſine cauſa, *vt refert Gutier. lib. 3. q. 11. Gonzal.d.*
28 *gl. 5. § 6. n. 40. & ſeq.* † ideoque interim competat manutentio propter ſtatum conſiderabilem, *ad trad. per DD. in cap querela de elect. dixit Canaler.dec. 72. n.1.*

29 Quia † verior eſt opinio aſſerentium, in beneficijs manualibus remotionem fieri poſſe ſine cauſa, *vt concludit idem Gonzald. d.gl. 5. §. 6. qui reſpondet etiam contrariis, Gutier. qui etiam arguit ad partes, & demum hanc ſequitur d. lib.3.q.11,n.18. Garz. par.1.cap. 2. n 8.Card.in clem.1.§.præmiſſa n. 4. in fin. Imol. n. 14 de ſuppl. neglig. Prælat. Dec. in cap. ad noſtram n.13. de confirm.vtil.vel inutil. Sylu 3.par. q. 68. in.fin.Nauar. comment. 2 de regul.n. 65. Rodrig. quæſt. regul. tom.1 q. 34. art. 9. Io. Andr. in cap. cum ſingula, circa fin. Gemin. n. 10. Anchar. n. 4. Franc. n. 5. de prab. in 6. eamque. amplexa eſt Rot. dec. 778. n. 1. par. 1. diuerſ. & fuit dictum in Burgen. Amotionis 11. Decembris 1581. coram Blanchetto, & in Rauennaten. Emphyteuſis 6. Martij 1637. coram D. meo Dunozetto, & nouiſſime in Hiſpalen. Iuris nominandi 21. Maij 1638. coram D. meo Carillo.*

30 Et ratio eſt, quia † remouens vtitur iure ſuo, ideo remotus non poteſt conqueri, ex quo illi iniuriam non facit, *Gonzal. vbi ſup. n. 47. l. iniuriarum. §. 1. ff. de iniur. c. cum Eccleſia Volaterrana 31. de elect. l nullus ff. de reg. iur. Rot. dec. 1. de reſtit. ſpolia. in antiq.*
31 † Ideoque nec Iudicis officium implorare poteſt, ne remoueatur, *vt dixit Felyn. in cap. per tuas n.4. de maior. & obed.*

32 Et quod † habenti manuale beneficium, ſeu Capellano ad nutum amouibili manutentio, aut aliquod remedium poſſeſſorium non competat, *tradit Garz. d. par 1. cap. 2. num. 87. dixit Rot. in antiq. d. dec. 1. de reſtit. ſpoliat. num. 1. reprobata opinione Innocentii arg l. ſi quis conductionis. C. locat. & dec. 6. eod. tit. in nou. Bald. in l. cum affirmes. C. de liber. cauſ. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num. 329. & 330. & fuit dictum in d. Hiſpalen. coram D. meo Carillo*, &
ratio eſt, quia † non poſſident, *vt fuit dictum in* 33
proxime alleg. deciſione Hiſpalen. & tradit Gambar. de offic. Legat. in reſeru. benef. num. 12. vel ſi aliquo
modo poſſidere dicantur, † iſta aliqualis poſſeſ- 34
ſio eſt limitata ad tempus, ſcilicet donec remoueantur, *Garz. d. cap. 1. num. 87.* vnde † illo elapſo non 35
dicitur amplius poſſeſſio ex natura temporis limitati, *l. Imperator ff. de poſtul. l. ſtatu liberi. §. ſtichum, ff. de leg. 2. & fuit dictum in Elboren. Diſtributionum, 29. Martii 1599. coram Corduba refert Garz. d. cap. 2. num. 87. Decian. conſ. 108. numer. 19. lib. 3.*

Nec prædictis obſtat *alleg. dec. Canaler. 72.* Tum
quia † in eo caſu non probabatur. Tum quia 36
† remotio facta erat ob maleuolentiam, & odium 37
in remotos, *vt ibi videre eſt num. 5 in fin.*

Ita enim ſingulariter limitatur d. concluſio, quod remotio fieri poſſit ſine cauſa, dummodo abſit odium, vel malitia, *Rot deciſ. 778. n. 3. par. 1. diuerſ. Card. in d. clem. 1. §. præmiſſa. n. 4 in fin. Butr. & Imol. n. 44 de ſuppl. neglig. Prælat. Franc. in d. cap. cum ſingula n. 5. de prab. lib. 6 Gonzal. d. gl. 5. § 6. n. 48. & 51. Rot. dec. 1. de reſtit. ſpol in antiq. & late in d. Hiſpalen. coram D. meo Carillo, & in d. Burgen. Amotionis, 11. Decembris 1581. coram Blanchetto.*

Supradicta tamen limitatio in præſenti caſu
locum non habet, quia † regulariter odium non 38
præſumitur, *Alberic. in l. iniuriarum actio. num. 1. & in § ſi quis per iniuriam. ff. de iniur. Maſcard. de*
probat. concl. 1132. n. 1. & † huiuſmodi exceptio 39
tanquam ſapiens obiectum eſt concludenter probanda, quod nullo modo fit in præſenti caſu, *Rota dec. pen. & fin. de except. in nou. ad tex. in cap. in c. ſuper his, &c. accedenſ. de accuſat.* Pauci etenim Curati ex magno, ac penè ingenti numero, qui per Archiepiſcopum in tota Diœceſi deputantur, quique concordiam cum Beneficiatis ab Ordinario initam impugnarunt remotionem ex odio, vel maleuolentia factam excuſari minime poſſunt, Quia ſi ex hoc capite proceſſiſſet amotio, multo plures, aut ferè omnes fuiſſent amoti.

Immo † vtentem iure ſuo non facere in odium 40
dixit Alciat. reg. 3. præſumpt. 23. † nec ad æmula- 41
tionem, *Hond. conſ. 89. num. 34.* & † quamlibet cau- 42
ſam etiam beſtialem ab odio, vel malitia excuſare, fuit dictum *in d. Hiſpalen. Iuris nominandi coram D. meo Carillo, Lat. de Capell. lib. 2. cap. 6. num. 23. & ſeq. ex l. igitur ff. de liber. cauſ.*

Non obſtat, quod † huiuſmodi mutatio ſit in- 43
tollerabilis, vt arguebat *Gutier. d. q. 11. lib. 3.* Quandoquidem eſt in limine fundationis permiſſa, & ex hoc reſultare poteſt fauor Cultus Diuini. Curati enim ob timorem expulſionis accuratius inſeruient Eccleſiæ, *vt dixit idem Gutier. d. quæſt. 11. num. 27.*

Demum ceſſare videtur hoc caſu omnis diffi-
cultas, quia dicebatur, † huiuſmodi Curas ne dum 44
verè eſſe Beneficia perpetua, ſed nè quidem manualia, ſed potius officia ad exercendum, ſcilicet nomine Archiepiſcopi curam animarum in eo tantum reſidentem, quod liquide patet ex ijs verbis, quæ in licentijs apponuntur, & ſæpius replicantur, Damus licentiam, vt poſſis deſeruire Officio Curati, & ibi, Exerceas Officium Curati, & ibi, Ratione dicti Officij &c. Aut, vt dicam, tempora-

les

45 les Vicarias, † quæ nec dantur in titulum, nec ſunt
beneficia. *Gonzal. gl. 5. §. 3. n. 35. Garz. par. 1. cap.*
46 *2. n. 93. Rebuff. de nominat. queſt. 15. n. 61.* † neque
ad eas requiritur collatio, aut inſtitutio, ſed ſola approbatio Epiſcopi, & licentia adminiſtrandi Sacramenta, vt per Archiepiſc ... Hiſpalen. ſeruatur, *idem Garz. ex mente Sac. ... gat. Concil. allegat. n. 93.*

47 Vnde † dicti Curati ſolum dici poſſunt Adiutores Epiſcopi in exercitio curæ non autem vere Beneficiati perpetui, aut manuales, *vt in Diœceſi Calaguritana notat Gonzal. gl. 6. n. 68. ſequendo Oldrad. conſ. 67. n. 3. Caputaque deciſ. 340. n. 4.*
48 *par. 3.* † ſeu potius Vicarij temporales, quo nomine Vicarij illos appellat *Rot. in alleg. dec. Hiſpalen.*
49 *2. Martij 1635. coram D. meo Veroſpio*, † ſeu verius Adminiſtri, & proprie Seruitores, vt expreſſis verbis illos nuncupant ſupradictæ licentiæ, ibi, ſentiat Officio, & ibi, Pro tali Seruitore admittant.
50 Vnde † tanquam ſalariati Seruitores in priuata domo poſſunt quandocunque etiam ſine cauſa amoueri, vt ſupra dictum eſt, *ex alleg. dec. 50. de conceſſ. preb. in antiq. & ſæpius laudata dec. Hiſpalen. Iuris nominandi coram D. meo Carillo.*

Quæ quidem magis clare demonſtrant iuſtitiam
51 manutentionis pro D. Archiepiſcopo, † ad quam ſoli teſtes de quaſi poſſeſſione deponentes ſufficerent ex ſupra allegatis.

Neque vero viſum fuit obſtare, quod pro parte Curatorum opponebantur, teſtes nulliter examinatos fuiſſe à Prouiſore poſt inhibitionem Rota-
52 lem, † quæ ſemper eſt timenda, *Ludouiſ. dec. 435. per tot. Andr. dec. 16. & 34.*
53 Quia obiectum ceſſabat ex facto, † inhibitio enim non emanauit ſuper hac cauſa, ſed ſuper lite obſeruationis concordiæ cum Beneficiatis, quæ nihil commune habet cum hac lite ſuper iure amouendi Curatos.

Ex his Domini dixerunt, dandam eſſe manutentionem Eminentiſſ. D. Archiepiſcopo vtraque parte informante.

R.P.D. PEVTINGERO

BONONIEN. AQVARVM.

Veneris 11. Maij 1640.

SVMMARIA.

1 *Manutentionis ad effectum in interdicto aqua quotidiana, & æſtiua ſufficit probare, ſemel tantum in anno paraturam fuiſſe eleuatam.*
2 *Naturaliter quæ contingunt æquo quilibet animo tolerare debet.*
3 *Manutentio ſignanter ei danda eſt, qui poſſidet ex iuſta cauſa.*
4 *Teſtis vnicus ſuper negatiua attendi non debet in concurſu plurium deponentium ſuper affirmatiua.*
5 *Manutentioni in iudicio attenditur ſola poſſeſſio, non autem quod reſpicit petitorium.*

DECISIO DCLXXIV.

ORta Bononiæ controuerſia inter DD. Co. Alexandrum Bentiuolum, & Georgium Mangiolum occaſione prædiorum, quæ poſſident contigua, prætendente Alexandro, paraturam, quæ in eius exiſtit prædio deprimere, adeo vt aquarum curſus, qui ab alijs Manzoli prædijs procedis, impediatur, contradicente iſto, ne aquarum excreſcentia prædia ſua paludoſa, ac ſubmerſa redderentur, cauſaque coram Vicario Archiepiſcopi Bonon. facto etiam ad locum differentiæ acceſſu, diſcuſſa per ſententiam pronunciatum fuit, Co. Georgium manutenendum eſſe in poſſeſſione excollandi aquas per conductum ad flumicellum prodeuntem, & per ipſam paraturam tranſeuntem, Co. vero Alexandrum fore manutenendum in poſſeſſione retinendi dictam paraturam ad effectum illam tunc ſolum deprimendi, quandocunque aquas flumicelli excreſcere ad iriganda eiuſdem Alexandri prædia contingeret, donec illæ decreſcerent; quo caſu manutentio Co. Georgij non depreſſionis vires ſuas reaſſumeret; A qua ſententia cum pro parte Co. Alexandri fuiſſet appellatum, cauſaque mihi commiſſa propoſui dubium, Cui dandum mandatum de manutenendo, & Domini iuxta ſententiam Vicarij Bonon. (cuius tenor datur ſumm. Co. Georgij num. 1.) dandam eſſe manutentionem reſponderunt.

Ratio autem reſolutionis fuit, quia teſtes dati in eo ſumm. num. 2. deponunt de quaſi poſſeſſione Co. Georgij cum patientia Co. Alexandri excollandi aquas, ac dicti ſui reddunt ſufficientem cauſam ſcientiæ aſſerentes à 20. & 25. annis aquas effluxiſſe per conductum vſque ad flumicellum, neque Co. Alexandrum paraturam aliter vnquam niſi quando aquæ exercuerunt, deprimere conſueuiſſe,
licet, quod † ſemel tantum in anno paratura fuiſſet 1
elauata probare ſufficeret, *ad tex. in l. 1. ff. de aqu. quotid. & æſtiu. Ludouiſ. dec. 100. n. 1. Menoch. de retin. remed. 6. n. 15. Crauett. conſ. 24. n. 7.* quod etiam in caſu propoſito magis procedit, quandoquidem aquæ iſtæ naturaliter in flumicellum, tanquam ſitum ma-
gis decliuem, defluunt, vndæ, † quæ naturaliter 2
contingunt, æquo quilibet animo tolerare debet, *vt habetur per tex. l. 2. §. apud Namuſam. verſ. & ideo. ff. de aqu. plu. arc.* præſertim cum etiam pro parte Co. Georgij ſeruetur æquitas, qui in caſu excreſcentiæ
flumicelli deprimere non prohibet, adeo vt, † cum 3
in reliquo iuſta remaneat cauſa poſſeſſionis Co. Georgij, eo magis ipſi debeatur manutentio, *Rot. diuerſ. dec. 255. n. 6. par. 4.*

Nec obſtat diſtinctio per ſcribentem pro D. Alexandro allegata, quod ſcilicet dicta procedant in aquis pluuialibus claris, ſecus vero in aquis turbidis. Quia teſtes in ſummario. Co. Georgij num. 2. tam de aquis pluuialibus, quam de aquis turbidis expreſſe deponunt, maxime primus iuxta quintum, & octauum Interrogatorium ibi, *Detto ſcolo ſi è ſempre hauuto non ſolo di acque pluiali, ma ancora turbide*, & 25. teſtis inquit; *Stà ſempre leuata la paratura per ſeruitio dell'acqua chiara, & torbida quando fà biſogno*; Quod etiam probat tertius iuxta quintum Interrogatorium, ibi, *Si è ſempre hauuto in occaſione d'acque piouane, quanto d'acque torbide*: & ſuper octauo ibi, *Vi replico, che la paratura ſudetta non hà mai impedito, che le acque, tanto chiare, quanto turbide non ſi ſiano ſcolate, & ſi ſcolino nel fiumicello.* Ideo, dum conſtat, D. Co. Georgium eſſe in poſſeſſione non deprimendæ paraturæ, tam quoad aquas pluuiales, quam quoad turbidas, vndequaque prouenientes (quamuis vnus teſtis Co. Alexandri ſolus hoc neget reſpectu aquæ
turbidæ) † qui reſpectu aliorum plurium deponen- 4
tium ſuper affirmatiua non debet attendi, *vt per Rot. dec. 591. n. 5. coram bo. me. Buratto cum alijs cumulatis per Poſt. obſeru. 38. n. 38.* manutentionem ipſi Co. Georgio iuxta formam d. ſententiæ Domini dixerunt eſſe concedendam.

Cetera, † quæ pro parte Co. Alexandri à ſcri- 5
bentibus afferuntur nihil proficiunt in hoc iudicio

 manu-

manutentionis, vbi attenditur ſola poſſeſſio. Proindeque Dominis viſum non eſt, ea, quæ petitorium reſpiciunt in præſenti dubio diſcurrere, ſed ex dictis manutentionem D. Co. Georgio interim concedere.

Et ita vtraque parte informante &c.

EODEM.

Bononien. Tranſitus.

Mercurij 4. Iulij 1640.

SVMMARIA.

1 *Qui continuat, non attentat, & n. 2.*
2 *Attentata ceſſant in interdicto retinendæ, Ampl. vt n. 3.*
4 *Continuatione licita licitum quoque eſt impedimenta remouere ad illius effectuationem.*
5 *Attentare non dicitur poſſeſſor, qui continuat, nec attentata purgare cogitur.*

Deciſio DCLXXV.

1 Pretendente D. Co. Georgio Manzolo ſe in pacifica poſſeſſione per viam nuncupatam de Camacino tamquam publicam cum Curribus, & Animalibus tranſeundi, ſuoſque Anteceſſores extitiſſe, è contra vero D. Co. Alexander Bentiuolus illam non publicam, & communem, ſed priuatam, ac propriam eſſe aſſerens, eandem palis appoſitis cum clauſiſſet aditus: Iudex in partibus pro D. Co. Georgio manutentionem in quaſi poſſeſſione tranſeundi conceſſit, iniuncto præcepto D. Co. Alexandro de impedimentis amouendo, quod executioni fuit demandatum. A quo cum pro parte D. Co. Alexandri fuiſſet appellatum, cauſa in Rota mihi commiſſa, dubitaui, An conſtaret de attentatis, quæ veniant reuocanda &c. & Domini negatiue reſponderunt.

Moti ex eo, quia cum ex teſtibus D. Co. Georgij ſumma. num. 1. 2. & 3. conſtet ipſum fuiſſe ſpatio 30. vel 40. annorum in quaſi poſſeſſione tranſeundi per dictam viam, minime fuit prohibitus poſt commiſſum mandatum de manutenendo ſub poſſeſſionem, non obſtante appellatione, continuare ex vulgata concluſione, † Qui continuat, non attentat relata *per Lancell. de attent. par. 2. c. 4. lim. 1. & infra par. 3. c. 24. q. 19. glo. communiter approbata in c. non ſolum. § illa vero in verb. reduce. dum. verſ. dum tamen, de appell. in 6. Capyc. dec. 72. n. 3. Poſth. in tract. de manuten obſeru. 7. n. 49. verſ. ſecus tamen eſſet.* 2 † ceſſant enim attentata in interdicto retinendæ, neque ea datur, vbi continuatur poſſeſſio, *vt voluit Soc. conſ. 95. col. fi. vol. 3. Franch. in cap. ſignificante n. 6. de appel. Add. ad Affl. dec. 156. circa med. Capyc. alleg. dec. 72. 3 Ludouiſ. dec. 69. n. 7. & dec. 537. n. 2.* † Quæ doctrina etiam in fortioribus procederet, in caſu precis reſcripti, vt in primis reuocarentur attentata poſt inhibitionem, vel appellatione pendente, *Rot. apud Reuerendiſſ. D. meum Decanum dec. 365. n. 14.*

4 Quapropter Iudex bene potuit impedimentum remouere: nam † ſi continuatio erat licita, pari modo licita eſſe ea, ſine quibus effectuari ea minime potuit, cenſeri debent, vt in ſimili dixit *Rot. deciſ.* 5 *411. n. 3. par. 2. recent.* † Qui enim poſſidet, non dicitur continuando attentare, proindeque nec cogitur attentata purgare, vt dixit *Rot. deciſ. 87. n. 14. par. 2. diuerſ.*

Ex quibus dixerunt Domini, non conſtare de attentatis, vtraque parte informante.

R. P. D. BICHIO

Romana Manutentionis

Mercurij 4. Iunij 1640.

SVMMARIA.

1 *Solutione non tantum trina, ſed & vnica acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi.*
2 *Ius ex perſona Actoris metitur, quod ex mutatione perſonæ Rei non immutatur. Ampl. vt n. 3.*
4 *Inuentarij beneficium non releuat quouſque vires hereditariæ ſuppetunt.*
5 *Creditum ante ius hæredis cum inuentario an impediat alteri creditori manutentionem, & num. 7. & 9.*
6 *Res iudicata in petitorio poſſeſſorium abſorbet.*
8 *Hæreditas præſumitur opulenta, & ſoluendo, & num. 10.*
11 *Creditor poſterior non repellitur ab anteriori, ſed vtrique ſoluitur, ſi hæreditas ſit ſoluendo.*
12 *Hæres quamuis beneficiatus, tenetur implere obligationem defuncti.*
13 *Exigendi quaſi poſſeſſio eſt diſtincta à poſſeſſione bonorum, & ex ſe ſimul compatiuntur.*
14 *Poſſeſſio vxoris bonorum viri pro aſſecuratione ſuæ dotis non aufert viro eorundem bonorum adminiſtrationem, ſed vxor non ſecus, ac quilibet alius creditor dicitur pignus poſſidere nomine viri debitoris.*

Deciſio DCLXXVI.

Placuit Eminentiſſ. D. Cardinali Pamphilio, coram quo vigore ſpecialis commiſſionis pendent plures controuerſiæ inter D. Martam Rappaciolam, & Papirium Fenzonium eius virum ex vna, & D. Lucretiam Couarruuiam hæredem bo. me. Io. Baptiſtæ Fenzonij ex altera conſulere me Ponente Rotam, An D. Martæ eſſet danda manutentio in quaſi poſſeſſione exigendi annua ſcuta 220. Et affirmatiue fuit reſolutum.

Nam ex publicis inſtrumentis trium ſolutionum Ioan. Baptiſtæ nomine factarum Martæ probatur quaſi poſſeſſio exigendi, † quæ nedum ex tribus, 1 ſed & ex vnica ſolutione acquiritur, *Rip. in c. cum Eccleſia Sutrina n. 3. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Roman. conſ. 41. n. 3. Rot. deciſ. 69. n. 2. par. 1. recent.*

Et ſuffragatur contra Lucretiam Ioan. Baptiſtæ hæredem, quia † ius metitur ex perſona Actoris, 2 quod ex mutatione perſonæ Rei non immutatur *iuxta deciſ. 629. Hiered. Pap. quam ſequuta eſt Rot. coram Pam. deciſ. 253. n. 2. & coram Cerrol. dec. 83. n. 7. & dec. 279. n. 6. coram S. Merlino dec. 273. vbi Add. n. 8. allegant concordantes, & coram Reuerendiſſ. D. meo Decano dec. 490. n. 6.* † nulla habita diſtinctione inter heredem ſimpli- 3 citer, & beneficiatum, dum manutentionis effectus dirigitur contra bona hæreditaria, quia † beneficium 4 inuentarij non releuat quouſque vires hæreditariæ ſuppetunt, *Menoch. Petraſan. de mandat. de manut. obſeru. 56. n. 9. Gonz. de ſalar. par. 2. q. 5. n. 16. Rot. dec. 99. n. 1. par. 1. diuerſ.*

Non obſtat, quod Lucretia ſit non ſolum hæres beneficiata, ſed etiam creditrix hereditatis ante-

rior Maria in notabili ſumma, pro qua retentionem illi competere pronunciauit Eminentiſſ. D. Cardina-
4 lis Sacchettus, cuius laudum fuit à partibus emologatum, & in iudicatum tranſiit, vnde Informantes pro Lucretia deducebant Primo quod creditum an-
† terius præbet Lucretiæ iuſtam cauſam, ex qua hæres beneficiarius poteſt denegare ſolutionem exiſtenti in quaſi poſſeſſione exigenda contra defunctum, *Genc. de cenſib. par. 2. cap. 2. q. 5. art. 3. n. 21. & in his terminis Iacob. Venent. de non præſt. q. par. 2. q. 2. n. 3 verſ. contrarium, & n. 4.* Secundo, quod exceptio rei iudicatæ ſuper anterioritate crediti, & retentione bonorum,
6 petitam ex aduerſo manutentionem excludit, quia † res iudicata in petitorio poſſeſſorium abſorbet, *Menoch. de retin. remed. 3. n. 685. Gratian. diſcept. 898 num. 18. & 19. Seraph. dec. 876. n. 2. dec. 1484. num. 8. diuerſ. dec. 92. num. 5. par. 4.* & fuit dictum in Aueſana Penſionis 24. Aprilis 1626. coram R.P.D. meo Pirouano.

7 Ad primum enim fuit reſponſum, † denegationem hæredis beneficiati tunc obſtare manutentioni creditoris, quando vel hic habuit ſe pro ſpoliato, vel iuſta cauſa denegandi eſt clara, & liquida, vt declarat *Moderu. Peruſin. de manuten. obſeru. 64. n. 10.* talis autem non eſt anterioritas crediti hæredis, niſi ſimul conſtet, bona hæreditaria non eſſe idonea vtriuſque crediti ſatisfactioni, & quoniam præſumptio ſtat in
8 contrarium, cum imnò † hæreditas opulenta præſumatur, *Cenor. in c. ſi hæredes n. 9. verſ. ſed & ſi de teſtam. Seraph. dec. 1394. n. 4. & 5. Reueren. Vrgellen. dec. 31. n. 33. Rot. recent. dec. 696. n. 2. par. 1. cum alijs relatis ab Adden. ad Burat. deciſ. 589. n. 23. & 24.* & ideò
9 † donec ab hærede negatiua probetur, datur manutentio creditori poſteriori in quaſi poſſeſſione exi-
10 gendi, quam habet, vt alias matura diſcuſſo, & reprobata contraria opinione Iacob. Venent. ex aduerſo allegati fuit magiſtraliter deciſum in *Romana Cenſuum coram bo. me. Robuſterio impreſſ. dec. 99. par. 1. diuerſ. & apud Genc. de cenſib. deciſ. 252. quam ſucceſſiue ſecuta eſt Rot. coram bo. me. Penia, & Cirano in dec. 55. n. 10. & dec. 151. n. 6. & 7. inter impreſſ. Genc. & tradit. idem Genc. par. 2. cap. 2. q. 5. art. 3. n. 19. & 20. Moden. Peruſin. de manuten. obſeru. 56. n. 12. & obſeru. 64. n. 8.*

Ad Secundum reſpondetur, hodie non agi cum
11 Lucretia ad effectum prælationis crediti in concurſu, vel de illa amouenda tamquam creditrice à poſſeſſione bonorum viri, ſuper quibus adeſt res iudicata, ſed peti manutentionem à Marta in quaſi poſſeſſione exigendi annuam præſtationem, cuius exactionem ex bonis hæreditariis retardare non poteſt Lucretia, quæ ſimul eſt creditrix, & hæres communis debitoris, niſi poſt exquam docuerit, bona hæreditaria non ſufficere pro ſatisfactione crediti proprij, &
10 aduerſariæ, quia ſuſtinetur, † prout interim præſumitur, ex credito anteriori hæredis beneficiati non
11 repellitur creditor poſterior, ſed † vtique ſatisfieri debet de bonis debitoris, *l. etiam qui à debitore 18. ff. qui pot. in pign. hab. Alex. conſ. 41. q. 15 verſ. nec prædictus, lib. 5. Gaill. obſeru. 92. q. lib. 2. Gratian. dec. 16. n. 7. & ſeqq. CauaIer. dec. 630. n. 5. Rot. dec. 294. n. 14. dec. 519. n. 5. par. 1. recen. & fuit dictum in Romana, ſeu Sabinen. Cenſus 29. Nouembris 1624. coram bo. me. Vbaldo ſeniori,* & Lucretia † tamquam hæres beneficiata tenetur
12 adimplere obligationem defuncti, *Ann. conſ. 44. n. 52. Gabr. conſ. 125. n. 11. lib. 1. Rot. dec. 67. n. 1. coram bo. me. Greg. XV. dec. 78 n 13. & 14. par. 5. recens.*

Tandem, non obſtat, quod Lucretia reperiretur in poſſeſſione bonorum Io. Baptiſtæ viri pro ſecuritate ſuæ dotis, antequam Marta acquireret quaſi poſſeſſionem exigendi, quia † nulla inter vtramque poſſeſſionem adeſt incompatibilitas, & potuit Io. Baptiſta, poſtquam vxori poſſeſſionem bonorum tradiderat pro ſecuritate dotis, Martam pariter conſtituere in quaſi poſſeſſione exigendi, quæ eſt diſtincta à poſſeſſione bonorum, † præſertim quia huiuſmodi poſ- 14
ſeſſio vxori non abſtulit viro eorumdem bonorum adminiſtrationem, ſed imò vxor non ſecus, ac quilibet alius creditor dicitur poſſidere pignus nomine viri debitoris, *l. ſerui nomine ff. de vſucap. l. ſecundum §. creditori ff. qui pot. in pign. hab. Bart. in l. ob emptione n. 8. ff. de pact. Iaſ. in l. 1. §. per ſeruum n. 8 ff. de acq. poſſ. Surd. conſ. 481. num. 14 Rot. in Romana Hæreditatis de Genciis 29. Decembris 1622. coram R. P. D. meo Pirouano*, vbi ob hanc rationem fuit decreta manutentio hæredi debitoris aduerſus viduam retinentem bona hæreditaria iure pignoris pro credito dotis.

R.P.D. BICHIO

PERVSINA PAROCHIALIS.

Lunæ 10. Iunij 1641.

SVMMARIA.

1 *Manutentio concedi ſolet cuilibet poſſeſſori, aut detentori.*
2 *Inſtrumentalis poſſeſſio, alio tunc non poſſidente, probat poſſeſſionem manutenibilem.*
3 *Etiam quod poſſeſſio non fuerit capta de Iudicis mandato.*
4 *Factum nudum poſſeſſionis etiam de facto ſolent attendi.*
5 *Prædoni quoque conceditur manutentio.*
6 *Poſſeſſio bonam habens præſumitur anterior.*
7 *Poſſeſſio anterior præfertur poſteriori. Ampl. vt num. 6.*
9 *Continuatio poſſeſſionis præſumitur, niſi illius amiſſio ex aduerſo probetur. Ampl. vt n. 10. & 11.*
12 *Pro ſpoliato ſe quis habuiſſe non præſumitur.*
13 *Ciuilem poſſeſſionem retinenti competit manutentio aduerſus occupatorem naturalis.*
14 *Manutentio abſque tituli productione datur in beneficialibus non ſecus ac in profanis.*
15 *Beneficia eſſe Regularia, & ad Abbatem ſpectare probatur ex deputationibus.*
16 *Papa vt dicatur ex conceſſionibus beneficiis in titulum habuiſſe animum illius ſtatum mutandi debet conſtare, alias in dubio non præſumitur. Amp. vt n. 17.*
18 *Religio Caſſinen. habet priuilegia, ne eius bona præſcribi poſſint minori ſpatio 100. annorum.*
19 *Ad imprimendum nouum ſtatum in beneficio requiritur curſus 40. annorum.*
20 *Ordinarius non habet poteſtatem mutandi ſtatum beneficij.*
21 *Beneficij poſſeſſor eſt manutenendus, donec diſcutiantur petitorium concernentia.*
22 *Regularis, & præſertim Monachus Caſſinen. capax dicitur etiam ad beneficia curata.*
23 *Deputatio ad adminiſtrationem beneficij non impeditur ex lite, in qua illud beneficium comprehenſum non probatur.*
24 *Qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, poteſt continuando conferre etiam lite pendente ſuper ipſo iure conferendi.*

Deciſio

Decisio DCLXXVII.

VAcante Eccleſia Parochiali S. Andreæ
de Agliano, nec non ſimplici benefi-
cio ſub inuocatione S. Angeli eiuſdem
loci prædictæ Parochiali perpetuo vni-
to per obitum Franciſci de Alexandris,
Abbas Monaſterij. S Petri de Peruſia Ordinis Caſ-
ſinenſis prætendens ad ſe ſpectare illorum collatio-
nem in ipſorum Economum, Procuratorem, & Ad-
miniſtratorem deputauit Dom Nepotianum de Peru-
ſia Monacum eiuſdem Congregationis, cui hodie
Rota cenſuit, dandum eſſe mandatum de manute-
1 nendo, † quod concedi ſolet cuicunque poſſeſſori,
aut detentori ad ſtatum poſſeſſionis, ſeu detentionis,
*Rot. in impreſſ. poſt. Modern. de manuten. dec.51.n.8.
dec.57.n.7. & 18. deciſ.215. n.21.* & in puncto ſimili
Monaco Caſſinenſi ad adminiſtrationem Parochia-
lis deputato fuit data manutentio in Sorana Benefi-
cij 4. Februarij 1632. coram R. P. D. meo Veroſ-
pio, & in Peruſina Beneficij prima Iulij 1637. co-
ram R. P. D. meo Royas.
Poſſeſſio verò Dom Nepotiani apparet ex actuali
apprehenſione ſecuta de anno 1639. die 14. Februa-
2 rij hora 18. prout ex publico inſtrumento, † quod
alio tunc non poſſidente probat poſſeſſionem ma-
nutenibilem, *l. prædia, & ibi gl. & DD. ff. de acq. poſſ.
Put. dec.650.n.4. lib. .Gratſ. de Graſſ. dec.5, n.2. de cauſ.
poſſ. & propriet. cum aliis in his terminis alleg. in d. So-
rana, & Peruſina Beneficij.*
3 Quamuis † poſſeſſio non fuerit capta de mandato
4 Iudicis, *Greg. XV. dec.107.n.1.* quia † in hoc ſummariſ-
ſimo iudicio non attenditur niſi nudum factum poſ-
ſeſſionis, & ſufficit poſſeſſio de facto, *Rot. dec. 461.
n.8 par.2. diuer. dec.284.n.11. par.5. recent. deciſ.569 n.
5 3. coram S. M. Greg. XV. vbi Add. n.6.* vnde † etiam
Prædoni manutentio conceditur, *Menoch. de retin.
remed. 1. n.18. Rot. d. deciſ.641. n.8. & dec.661. num.2.
par. 1. recent.*
6 Dictaque poſſeſſio D. Nepotiani, † quia habet
horam, præſumitur anterior poſſeſſione Magij ad-
uerſarii, *Menoch. de adipiſc. remed. 4. n.792. Surd. conſ.
117. n.13. lib.1. Mohed. dec.12. n.2. de reſtit. ſpoliat. Rot.
7 dec. 514. n.1. par.2. recent.* † ideóque præferenda eſt
poſſeſſioni Magij poſteriori, *Bart. in l. ſi duo n.4. ff.
vti poſſid. Alex. conſ.88. n.12. lib.5. Dec. conſ. 302.
8 ſub nu.7 Surd. conſ.28. n. 63. & ſeqq.* & in terminis
poſſeſſionis inſtrumentalis anterioris, † quod ea præ-
fertur in concurſu poſterioris etiam cum perceptio-
ne fructuum, fuit dictum in Cuſentina Capellæ 26.
Octobris 1601. coram bo.m. Card. Mellino, & in
Cremonen. Præbendæ 21 Maij 1607. coram bo.me.
Card. Lancellotto relatis *ab Add. ad S. M. Greg. XV.
9 dec.171. n.5.*
Neque dubitari poteſt, quin D. Nepotianus ſuam
poſſeſſionem continuauerit vſque ad tempus motæ
litis, quia † continuatio præſumitur, niſi ex aduerſo
probetur poſſeſſionis miſſio, *Menoch. præſumpt. 64.
n.6. lib.6. Rot. dec.4. par.2. diu. dec.401. n.4 dec.523. ſub
10 n.1. par.1. recent. dec.218. n.3. & 4. in impreſſ. poſt.
Modern. de manuten.* † non obſtante, quod Magius
11 poſtea poſſeſſionem naturalem fuerit ingreſſus, quia
† cum non fuerit lapſum decennium, & Dom Ne-
12 potianus non habuerit ſe pro ſpoliato; † vt præſu-
mitur, *Gianag. conſ.4 n.10. lib 2. Greg. XV. dec.307.
13 n.10.* adhuc poſſeſſionem ciuilem animo retinuit, †
ex qua debetur manutentio aduerſus occupatorem
naturalis, *Greg. XV. d.9. n.6. dec.307. n.6.7. & 12. Rot.
dec.17. in fin. par.2. recent. dec.115. par.5. cum aliis alleg.
per Modern. de manuten. obſeru. 57. n.57. & ſeqq.*
Nonobſtant, quæ ex aduerſo obiiciuntur aduerſus
titulum Don Nepotiani.
Primo, quia † in beneficialibus non ſecus, ac in 14
profanis datur manutentio etiam ſine productione
tituli, *Rot. dec.698. n.3. par.2. recent. dec.242. n.16. in
impreſſ. poſt. Cenc. de cenſib. 323. n.2. coram Greg. XV.
dec.112. n.8. poſt. Modern. de manuten.* & in his termi-
nis in d. Sorana Beneficij coram D. meo Veroſpio
impreſſa *ibid. dec.328. n.8.*
Secundo, quia Don Nepotianus habet titulum
deputationis ab Abbate S. Petri, quem eſſe in quaſi
poſſeſſione deputandi à 200. circiter annis, proba-
tur ex pluribus deputationibus datis in ſumm. Don
Nepotiani n. 1. † per quas Regularia eſſe beneficia, 15
& ad Abbatem ſpectare probatur, *Buratt. dec.606. n.
1. & ſeqq.* & quæ dicuntur de poſterioribus prouiſio-
nibus Apoſtolicis horum beneficiorum in titulum
per 40. annos continuatis, diſcutienda erunt in peti-
torio, in quo videbitur, An Papa habuerit animum
mutandi ſtatum horum beneficiorum, † vt requiri- 16
tur, nec in dubio præſumitur, *Rot. dec.749. n.8. par.1.
diuerſ. & dec. 337. ſub n.2. verſ. hic autem non adeſt vo-
luntas. par.2. recent. ex doctrina Calderin. conſ.19. verſ. ex
hoc patet. de præben. Lap. in c. cum de beneficio n.2. eod.
tit. in 6. & ibi etiam Gemin. n.8. verſ. dicit tamen. Achill.
dec.9. de præben. Buratt. dec.636. n.8. vbi alleg. concord.
Add. ad Greg. XV. dec.434 n.20.* † eoque minus præ- 17
ſumitur, niſi probetur, quod Papa habuerit ſcien-
tiam anterioris ſtatus regularis, vt late, *Lotter. de re
benefic. lib.1. q.34. n.53. & pluribus ſeqq. vſque ad n. 71.*
Prout etiam videndum erit, An ſtantibus priuilegiis
Apoſtolicis, † per quæ conceditur Religioni Caſ- 18
ſinenſi, nè contra eius bona compleatur præſcriptio
minori tempore 100. annorum adſit decurſus tempo-
ris legitimi ad præſcribendum pro imprimendo no-
uo ſtatu † in beneficiis neceſſarij, *c. cum de beneficio. de* 19
*præben. in 6. Seraph. dec.1227. n.3. Rot. recent. dec. 401.
n.15. par.5.* nulla habita ratione prouiſionum Ordi-
narij, † cui deeſt poteſtas mutandi ſtatum beneficij, 20
*Rot. dec.308. n.8. in fin. par.1. recent. Buratt. deciſ. 636.
n. 8. vbi Add. littera E. allegat concord.*
Interim † autem donec de prædictis cognoſcatur, 21
manutenendus eſt Don Nepotianus, deputatus ab
Abbate, vt in ſpecie *Seraph. deciſ.287. n. 4. cum aliis
allegatis per Modern. de manutent obſeru.46. n.18. &
19. Lotter. de re benef. lib.1. q.33. n.23.* † cuius capaci- 22
tas etiam ad beneficia curata in controuerſia deduci
non poteſt cum habeamus caſum deciſum in termi-
nis Monachorum Caſſinenſium à Sacra Congrega-
tione Eminentiſſimorum Concilij Tridentini Inter-
pretum ſub die 6 Septembris 1638.
Tandem non obſtat, quod poſſeſſio Don Nepo-
tiani ſtante lite inter Ordinarium Peruſinum, &
Abbatem S. Petri ſuper iure conferendi. . . .
. . . . Quia † ea non loquitur 23
de omnibus beneficiis exiſtentibus in Diœceſi Pe-
ruſina, & propterea non eſt impedimento deputatio-
ni ad adminiſtrationem huius beneficii, quod in lite
comprehenſum non probatur, *Lotter. de re benefic.
lib.2. q.2. ſub n.14.* præter quod † etiam pendente li- 24
te ſuper iure conferendi potuit Abbas, continuando
ſuam quaſi poſſeſſionem conferendi, conferre *Lap.
alleg.136. ſub n.5. & ſeqq. Lotter. de re benefic. de lib.2.
q. 20.* & fuit dictum in Ferrarien. Canonicatus 7.
Nouembris 1625. coram bo. me. Remboldo.
Et ita vtraque, &c.

EODEM

EADEM

Lunæ 7. Nouembris 1642.

SVMMARIA.

1 *Mandatum de manutenendo conceſſum anteceſſori ſuffragatur etiam ſucceſſori, & n. 12.*
2 *Monaci poſſeſſio, & quidquid aliud ipſe acquirit, acquiritur Monaſterio, & nu. 6.*
3 *Monachus in particulari eſt incapax dominij & poſſeſſionis.*
4 *Immò ipſemet quaſi poſſidetur à Monaſterio.*
5 *Seruus non poſſidet ſibi, ſed domino.*
6 *Monachus in poſſeſſione æquiparatur ſeruo.*
7 *Et eſt vtilis Monaſterio in acquirendo, ſed non poteſt amittere.*
8 *Poſſeſſio Monaſterio, quod nunquam moritur, aut mutatur, acquiſita non amittitur reuocatione, morte, vel quouis alio facto Monaci, vt idem dicitur de poſſeſſione Eccleſiæ.*
9 *Officio Adminiſtratoris, & Vicarij acquiri poteſt per ipſum Adminiſtratorem. & Vicarium poſſeſſio, eaque per Officium retinetur etiam Officiali mutato, & n. 10.*
11 *Mandatum de manutenendo probans poſſeſſionem Monaci, & Officialis, dicitur probare poſſeſſionem Monaſterij, & Officij.*

DECISIO DCLXXVIII.

SVB die 10. Iunii anni proximè præteriti fuit conceſſum mandatum de manutenendo in adminiſtratione Curæ animarum Parochialis Eccleſiæ S. Andreæ de Agliano, Beneficiique illi vniti D. Nepotiano de Peruſia Monacho Caſſinen. in Adminiſtratorē, & Economum d. Parochialis deputato ab Abbate S. Petri, quo D. Nepotiano reuocato nuper ad Clauſtrum, eique in d. adminiſtratione per Abbatem ſuffecto D. Hieronymo de Aretio Monaco pariter Caſſinen. contigit dubitari, An huic ſuffragetur mandatum de manutenendo D. Nepotiano con-
1 ceſſum † fuit que affirmatiue reſolutum.
2 Illa enim † poſſeſſio Parochialis capta per Don Nepotianum fuit ex eius perſona acquiſita Monaſterio, cui acquiritur, quidquid Monacus acquirit, *c. de Monacis 16.q.1.c.de lapſis 16.q.6.c. in præſentia de probat.c.cum ad Monaſterium de ſta. Monac. Abb. in c. cum olim il.2. n.6. de priuileg. Archidiac. in c. vnic. n. 3. 18. q. 1.* & in puncto Monaci deputati ad regimen alicuius Eccleſiæ, *Ang. Auct. in §. quod ſeruum communis n. 1. Inſt. de ſtipul. ſeru. alijque allegati à Modern. Pedemont. diſquiſit. Clerical. par. 1. tit. de*
3 *bon. cleric. §. 8. n. 6.* nam † Monacus in particulari eſt incapax domini, & poſſeſſionis, vt ex diſpoſitione *Sac. Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 2. de regul. Menoch. conſ. 722. n. 37. & 59. Io. Illigers. de iuſt. & iur.*
4 *tract. 1. c. 3. dubit. 8. n. 21.* † immò ipſemet quaſi poſſidetur à Monaſterio, *Grouag. conſ. 40. ſub. n. 1. lib. 2.*
5 Et, ſicut † ſeruus non poſſidet ſibi, ſed domino, *§. in poteſtate. Inſtit. de his qui ſunt ſui, vel alien. §. item nobis Inſt. per quas perſ. nob. acq. l. 1. ff. de his, qui ſunt ſui, vel alen. iur. Petr. Greg. Tholoſ. ſintagm. iur. par. 2. lib. 14.*
6 *n. 7.* † ita Monaſterio poſſidet Monacus, qui ſeruo in hoc æquiparatur, *gl. in l. cum heredes § fin. verb. non puto. ff. de acq. poſſ. Innoc. in c. olim, il primo. n. 3. de priuil. Ludouic. Molin. de iuſt. & iur. tom. 1. tra. 2. diſp. 140. fol. 525. col. 1. verſ. vt enim Vaſq. de ſucceſſ. creat. lib. 3. §. 21. n. 249. Rot. Bonon. diuerſ. dec. 86. n. 40.*

Neque Monaſterium, reuocato ad Clauſtrum Dom Nepotiano, cuius miniſterio poſſeſſionem acquiſiuit, eam amiſit, quia, † perſona Monaci eſt quidem vti- 7
lis Monaſterio in acquirendo, ſed nullius momenti ad effectum amiſſionis, † poſtquam enim poſſeſſio 8
fuit ſemel quæſita, per ipſummet Monaſteriū, quod numquā moritur, aut mutatur, retinetur, ita vt reuocatione, morte, vel quouis alio facto Monaci non amittatur ſicut de poſſeſſione Eccleſiæ *not. Abb. in c. cum veniſſet. n. 5. & 6. de reſt. ſpol. Garz. de benef. par. 5. n. 38. Cyric. contr. 300. n. 38. Seraph. dec. 1127. n. 2. Rot. diuerſ. dec. 390. ſub n. 2. par. 1. & dec. 19. n. 11. par. 2. Caualer. dec. 209. n. 1. Rot. recent. dec. 78. n. 5. & 6. p. 6. & in Barchinonen. Portionum. 20. Nouembris 1641. coram R.P.D. meo Dunoz tio.*

Idemque † procedit, quatenus d. poſſeſſio dici poſ- 9
ſet quæſita ipſi Officio Adminiſtratoris, & Vicarii deputati ab Abb. S. Petri, prout potuit acquiri, *Rot. dec. 623. n. 2 par. 2. recent. dec. 166. n. 1. dec. 337. n. 7. & 18.*
poſt tract. Moder. Peruſin. de manut. quia † pariter per 10
ipſum Officium retinetur etiam mutato Officiali, *ex alleg. per d. Modern. de manut. obſer. 55. n. 92. & 94.*

Et per conſequens mandatum de manutenendo conceſſum Don Nepotiano † eo ipſo, quod probat 11
illius poſſeſſionem, probat poſſeſſionem Monaſterii, vel officii, reuocatoque ad Clauſtrum D. Nepotiano,
† ſuffragatur Don Hieronymo eius ſucceſſori ad ef- 12
fectum, vt nomine Monaſterii, vel Officii obtinere poſſit ſimilem manutentionem, *Innoc. in c. cum ſuper. n. 4 de cauſ. poſſ. & propriet. & ibid. Hoſtienſ. ſub. n. 9. Io. Andr. n 6. Natt. conſ. 162. n. 10. & ſeqq. Pariſ. conſ. 24. n 7. lib. 1. Caputaque deciſ. 182. n. 9. par. 3. Seraph. deciſ. 1417. n. 3 Cocc. dec. 490. n. 2. Rot. dec. 1. n. 1. de reſtit. ſpoliat. in nou. d. dec. 335. n. 18. poſt. tract. de manutent. & in terminis de Cappellanis manualibus fuit deciſum in Salamantina Stipendiorum 16. Ianuarij 1606. coram bo. me. Card. Horatio Lancellotto relata in Cæſarauguſtana Diſtributionum 13. Iuny 1636. coram bo. me. Coccino, quæ eſt dec. 308. n 6. p. 7. recent.*

Et ita deciſum, &c.

R. P. D. CERRO

PERVSINA MANVTENTIONIS

Mercurij 21. Maij 1642.

SVMMARIA.

1 *Poſſeſſio inſtrumentalis, alio tunc in poſſeſſione non exiſtente, eſt manutenibilis.*
2 *Et ad manutentionis effectum tranſit etiam in alium ex clauſula conſtituti.*
3 *Poſſeſſio poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, nec impedit manutentionem anteriori poſſeſſori. Ampl. vt n. 4.*
5 *Continuatio poſſeſſionis non datur abſque eo, quod poſſeſſio procedat.*
6 *Poſſeſſio defuncti non continuatur in heredem, niſi id admittat Statutum. Contrarium n. 10.*
7 *Aditio facit quem heredem, & dominum rerum hereditariarum, non autem poſſeſſorem, niſi etiam poſſeſſionem actualem capiat. Amp. vt n. 9. & 11.*
8 *Poſſeſſio in acquirendo plus facti habet, quam iuris.*
12 *Poſſeſſio deſinit cum defuncto, & quare.*
13 *Continuari non poteſt poſſeſſio, quæ non eſt in rerum natura.*

14 Dona

DECISIO. DCLXXVII.

VAcante Eccleſia Parochiali S. Andreæ de Agliano, nec non ſimplici beneficio ſub inuocatione S. Angeli eiuſdem loci prædictæ Parochiali perpetuo vnito per obitum Franciſci de Alexandris, Abbas Monaſterij S. Petri de Perusia Ordinis Caſſinenſis prætendens ad ſe ſpectare illorum collationem in ipſorum Economum, Procuratorem, & Adminiſtratorem deputauit Dom Nepotianum de Perusia Monacum eiuſdem Congregationis, cui hodie Rota cenſuit, dandum eſſe mandatum de manutenendo,
1 nendo, † quod concedi ſolet cuicunque poſſeſſori, aut detentori ad ſtatum poſſeſſionis, ſeu detentionis, *Rot. in impreſſ. poſt. Modern. de manuten. dec. 11. n. 8. dec. 57. n. 7. & 18. deciſ. 215. n. 21.* & in puncto ſimili Monaco Caſſinenſi ad adminiſtrationem Parochialis deputato fuit data manutentio in Sorana Beneficij 4 Februarij 1632 coram R. P. D. meo Veroſpio, & in Peruſina Beneficij prima Iulij 1637. coram R. P. D. meo Royas.

Poſſeſſio verò Dom Nepotiani apparet ex actuali apprehenſione ſecuta de anno 1639. die 14. Februarij hora 18. prout ex publico inſtrumento,
2 † quod alio tunc non poſſidente probat poſſeſſionem manutenibilem, *l. præcia, & ibi gl. & DD. ff. de acq. poſſ. Put. dec. 450. n. 4. lib. 1. Geſ. de Graſſ. dec. 5. n. 2. de cauſ. poſſ. & propriet. cum aliis in his terminis alleg. in d. Sorana, & Peruſina Beneficij,*

3 Quamuis † poſſeſſio non fuerit capta de mandato
4 Iudicis, *Greg. XV. dec. 107. n. 1.* quia † in hoc ſummariſſimo iudicio non attenditur niſi nudum factum poſſeſſionis, & ſufficit poſſeſſio de facto, *Rot. dec. 461. n. 8. par. 2. diuer. dec. 284. n. 11. par. 5. recent. deciſ. 569. n.*
5 *3. coram S. M. Greg. XV. vbi Add. n. 6.* vnde † etiam Prædoni manutentio conceditur, *Menoch. de retin. remed. 1. n. 18. Rot. d. deciſ. 641. n. 8. & dec. 661. num. 2. part. 1. recent.*

6 Dictaque poſſeſſio D. Nepotiani, † quia habet horam, præſumitur anterior poſſeſſione Magij aduerſarij, *Menoch. de adipiſc. remed. 4. n. 791. Surd. conſ. 117. n. 13. lib. 1. Mohed. dec. 1. n. 2. de poſſit. ſpoliat. Rot.*
7 *dec. 514. n. 1. par. 2. recent.* † ideòque præferenda eſt poſſeſſioni Magij poſteriori, *Bart. in l. ſi duo n. 4. ff. vti poſſid. Alex. conſ. 88. n. 12. lib. 5. Dec. conſ. 302.*
8 *ſub nu. 7. Surd. conſ. 28. n. 63. & ſeqq.* & in terminis poſſeſſionis inſtrumentalis anterioris, † quod ea præfertur in concurſu poſterioris etiam cum perceptione fructuum, fuit dictum in Cuſentina Capellæ 26. Octobris 1601. coram bo. m. Card. Mellino, & in Cremonen. Præbendæ 21 Maij 1607. coram bo. me. Card. Lancellotto relatis *ab Add. ad S. M. Greg. XV.*
9 *dec. 171. n. 5.*

Neque dubitari poteſt, quin D. Nepotianus ſuam poſſeſſionem continuauerit vſque ad tempus motæ litis, quia † continuatio præſumitur, niſi ex aduerſo probetur poſſeſſionis miſſio, *Menoch. præſumpt. 64. n. 6. lib. 6. Rot. dec. 4. par. 1. diu. dec. 401. n. 4. dec. 533. ſub*
10 *n. 1. par. 1. recent. dec. 218. n. 3. & 4. in impreſſ. poſt. Modern. de manuten.* † non obſtante, quod Magius
11 poſtea poſſeſſionem naturalem fuerit ingreſſus, quia † cum non fuerit lapſum decennium, & Dom Ne-
12 potianus non habuerit ſe pro ſpoliato; † vt præſumitur, *Gonzag. conſ. 4. n. 10. lib. 2. Greg. XV. dec. 307.*
13 *n. 10.* adhuc poſſeſſionem ciuilem animo retinuit, † ex qua debetur manutentio aduerſus occupatorem naturalis, *Greg. XV. d. 9. n. 6. dec. 307. n. 6. 7. & 12. Rot. dec. 17. in fin. par. 2. recent. dec. 115. par. 5. cum aliis alleg. per Modern. de manuten. obſeru. 17. n. 57. & ſeqq.*

Nonobſtant, quæ ex aduerſo obiiciuntur aduerſus titulum Don Nepotiani.

Primo, quia † in beneficialibus non ſecus, ac in profanis datur manutentio etiam ſine productione 14
tituli, *Rot. dec. 698. n. 3. par. 2. recent. dec. 242. n. 16. in impreſſ. poſt. Cenc. de cenſib. 323. n. 2. coram Greg. XV. dec. 112. n. 8. poſt. Modern. de manuten.* & in his terminis in d. Sorana Beneficij coram D. meo Veroſpio impreſſa *ibid. dec. 328. n. 8.*

Secundo, quia Don Nepotianus habet titulum deputationis ab Abbate S. Petri, quem eſſe in quaſi poſſeſſione deputandi à 200. circiter annis, probatur ex pluribus deputationibus datis in ſumm. Don Nepotiani n. 1. † per quas Regularia eſſe beneficia, 15
& ad Abbatem ſpectare probatur, *Burat. dec. 606. n. 1. & ſeqq.* & quæ dicuntur de poſterioribus prouiſionibus Apoſtolicis horum beneficiorum in titulum per 40. annos continuatis, diſcutienda erunt in petitorio, in quo videbitur, An Papa habuerit animum mutandi ſtatum horum beneficiorum, † vt requiritur, nec in dubio præſumitur, *Rot. dec. 749. n. 8. par. 1.* 16
diuerſ. & dec. 337. ſub n. 2. verſ. hic autem non adeſt voluntas par. 2. recent. ex doctrina Calderin. conſ. 19. verſ. ex hoc patet. de praeben. Lap. in c. cum de beneficio n. 2. eod. tit. in 6. & ibi etiam Gemin. n. 8. verſ. dicit tamen. Achill. dec. 9. de praeben. Buratt. dec. 636. n. 8. vbi alleg. concord. Add. ad Greg. XV. dec. 434. n. 10. † eoque minus præ- 17
ſumitur, niſi probetur, quod Papa habuerit ſcientiam anterioris ſtatus regularis, vt late, *Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 34. n. 53. & pluribus ſeqq. vſque ad n. 71.* Prout etiam videndum erit, An ſtantibus priuilegiis Apoſtolicis, † per quæ conceditur Religioni Caſ- 18
ſinenſi, nè contra eius bona compleatur præſcriptio minori tempore 100. annorum adſit decurſus temporis legitimi ad præſcribendum pro imprimendo nouo ſtatu † in beneficiis neceſſarij, *c. cum de beneficio. de* 19
praeben. in 6. Seraph. dec. 1227. n. 3. Rot. recent. dec. 401. n. 15. par. 5. nulla habita ratione prouiſionum Ordinarij, † cui deeſt poteſtas mutandi ſtatum beneficij, 20
Rot. dec. 308. n. 8. in fin. par. 1. recent. Buratt. deciſ. 636. n. 8. vbi Add. littera E. allegat concord.

Interim † autem donec de prædictis cognoſcatur, 21
manutenendus eſt Don Nepotianus, deputatus ab Abbate, vt in ſpecie *Seraph. deciſ. 287. n. 4. cum aliis allegatis per Modern. de manuten. obſeru. 46. n. 18. & 19. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 33. n. 23.* † cuius capaci- 22
tas etiam ad beneficia curata in controuerſia deduci non poteſt cum habeamus caſum deciſum in terminis Monachorum Caſſinenſium à Sacra Congregatione Eminentiſſimorum Concilij Tridentini Interpretum ſub die 6 Septembris 1638.

Tandem non obſtat, quod poſſeſſio Don Nepotiani ſtante lite inter Ordinarium Peruſinum, & Abbatem S. Petri ſuper iure conferendi. . . .
. . . . Quia † ea non loquitur 23
de omnibus beneficiis exiſtentibus in Diœceſi Peruſina, & propterea non eſt impedimento deputationi ad adminiſtrationem huius beneficii, quod in lite comprehenſum non probatur, *Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 2. ſub n. 14.* præter quod † etiam pendente li- 24
te ſuper iure conferendi potuit Abbas, continuando ſuam quaſi poſſeſſionem conferendi, conferre *Lap. alleg. 136. ſub n. 5. & ſeqq. Lotter. de re benefic. de lib. 2. q. 20.* & fuit dictum in Ferrarien. Canonicatus 7. 25
Nouembris 1625. coram bo. me. Remboldo.

Et ita vtraque, &c.

ſa conſtituendi dotem, quo caſu vitium litigioſi non impedit alienationem, *vt ex tex. expreſſus in l.fin. & ibi Odofred.n.1 Sichard num.21. C.de litig. Ang.in auth multa.ſub n.7 eod.tit. Bald. in l. ante diuiſionem. in fin C.de iur.dot. Padill. in auth.res,quæ,n.44.C.comm.de leg. Lancell. de attent.par.2.c.4.n.464.& n.ſeq. Cranett. conſ.481 n.2. Natt.conſ.401. n.1. Rot.coram Reuerendiſſ. Vrgellen. dec.281.n. 3. & ſeqq.* Quorum iurium poſitio dubitari non patitur, quin habeat locum in

17 dote, quæ datur pro ingreſſu Monaſterii, cum † non minus dicatur dos, quæ conſtituitur pro nuptiis ſpiritualibus, quam quæ datur pro matrimonio carnali, *Bald. in auth. niſi rogati in princ. C. ad Trebell. Sanct.*

18 *me.Greg. X V. dec. 301.n.2.* Et † valet argumentum à matrimonio carnali ad ſpirituale, quia in iure æquiparantur, *cap. quoniam frequenter, §. vt lit. non conteſt. cap. inter corporalia, & c. fin. de tranſlat. Epiſc. Euerard in loc. argum loc.77.n.1. & iiſdem priuilegiis potiuntur, Barboſ. de offic. & poteſt. Epiſc.par.2.alleg.20.n.19*

Altera reſponſio fuit, quod † donatio facta à Ca- 19
lidonia non fuit particularis de certis rebus, ſed vniuerſalis de omnibus bonis, & ideo valet, & ſuſtinetur non obſtante lite, quia iura, & bona litigioſa poſſunt cedi, & donari cum vniuerſitate bonorum, *Decian. conſ.309.n.11. & 12.lib.3. Cephal.cõſ.64.n.15. Menoch. conſ.513.n.14 Lancell. de attent.par.2.c.4.n.470. Carpan. ad Statut. Medio lan. par.1.cap.68. num. 89. Rot in Camerinen. Donationis coram Cardin. Marquemontio impreſſ. apud Marcheſ. de comm.par.2.fol.57.n.12. & in recent.dec.173.n.21. & ſeqq. & dec.228.n.8. par. 7. & fuit dictum in Bononien. Tranſactionis 28. Februarij 1639. coram Reuerendiſſ. D. meo Merlino Decano.*

Et ita reſolutum vna tantum parte informante &c.

FINIS.

14 *Donatio de rebus litigioſis eſt nulla. Lim. vt n. 25. 26. & 29.*
17 *Dos non minus dicitur, quæ conſtituitur pro nuptijs ſpiritualibus, quam quæ datur pro matrimonio carnali.*
18 *Argumentum valet à matrimonio carnali ad ſpirituale, quia ea in iure æquiparantur, & eiſdem priuilegijs potiuntur.*

Decisio DCLXXIX.

FRanciſco Pettogallo, cui Calidonia fe-
cit donationem, & renuntiationem om-
nium iurium, & actionum ſibi compe-
tentium contra bona, & hæreditatem
tam Annibalis Vegliæ, Aui paterni, quam Pauli e-
ius patris cum clauſula conſtituti Domini dixerunt,
eſſe dandum mandatum de manutenendo in poſſeſ-
ſione quartæ partis bonorum, de qua agitur.

Conſtat enim de poſſeſſione Calidoniæ ex inſtru-
1 mento adoptionis, ſummario num. 6. vnde † ſicut
illi danda eſſet manutentio non obſtante, quod ſit
inſtrumentalis, cum de illo tempore alius non exiſte-
ret in poſſeſſione, ſuffragatur, & eſt manutenibilis,
*vulg. l. prædia. cum ibi not. ff. de acq. poſſ. Rot. coram
Sanct. mem. Greg. XV. dec. 268. n. 1. & ibi Add. n. 8.
& in recent. dec. 93. num. 1. & dec. 618. num. 1. par. 1.
& dec. 56. n. 1. & dec. 525. n. 1. par. 2. & alias innumeras
cumulat Poſt. de manut. obſeru. 21. num. 25.* † Ita dan-
2 da eſt Franciſco, in quem vigore clauſulæ conſtitu-
ti tranſiuit omnis poſſeſſio, quæ erat penes Calido-
niam conſtituentem, etiam ad effectum, vt illi com-
petat manutentio, *l. quod meo. & l. interdum. ff. de
acq. poſſ. Oſaſc. dec. 133. num. 6. & 7. Rot. coram
bon. mem. And. dec. 61. n. 2. & coram bo. me. Buratto
dec. 179. n. 5. & dec. 299. n. 2 poſt Paſ. de Salu. interd.
& in recent. dec. 511. n. 2. par. 1. & dec. 258 n. 1. p. 4 &
dec. 265. n. 2. poſt Modern. dec. de manuten. & fuit
dictum in Romana Palatij 16. Nouembris 1639. co-
ram R.P.D. Carillo.*

Non obſtat poſſeſſio illorum de Veglijs. Quia,
cum Calidonia eam ceperit 22. Auguſti, & Veglij
die 24. eiuſdem menſis, & ſic poſt biduum, † tan-
3 quam poſt eiet præſumitur clandeſtina, & turba-
tiua, nec poteſt impedire manutentionem anterioris
poſſeſſoris; *cap. licet cauſam de probat. Surd. conſ. 481.
n. 4. Rot. in recent. dec. 476. n. 4. p. 1. & dec. 35. n. 3. p. 2.
& dec. 258. n. 1. & dec. 471. n. 2 p. 4 & dec. 173. n. 1. apud
Poſt. de manutent. & coram Buratt. dec. 179. n. 6.* † Eo-
4 que magis quia Veglij ceperunt poſſeſſionem non
citata Calidonia, quæ erat in poſſeſſione, vnde illi
nullatenos præiudicare poteſt, *gl. in cap. licet Epiſ-
copus. in verb. ie non vocato de præben. n. 6. Rot. dec.
476. n. 3 par. 1. recent. & dec. 802. n. 8. par. 1. diuerſ. &
coram Card. Seraph. dec. 41. n. 2. & dec. 169. n. 6.
apud Poſt de manuten.*

Nec releuat verbalis cautela, qua Veglij vſi ſunt
in apprehenſione poſſeſſionis, dicentes, illam appre-
hendere animo continuandi. Quia, Aut intellexerunt
5 de continuatione propriæ poſſeſſionis, & † cum non
conſtet, quod ipſi haberent aliquam poſſeſſionem
anteriorem, ceſſat omnis continuatio, quia hæc ſine
præexiſtenti poſſeſſione non datur, *Poſt de manu.
obſ. 1. num. 74. & Rot. poſt eum dec. 196. num. 4.*
Aut intellexerunt continuare poſſeſſionem Quin-
tiliani eorum aui, & Annibalis eorum patris de-
6 functorum vti eorum hæredes, & † de iure talis
continuatio non datur, niſi adſit Statutum conti-
nuans poſſeſſionem defuncti in hæredem, de quo
7 hic non docetur, *l. cum hæredes. 23. ff. de acq. poſſ.* †
Quamuis enim quis adeundo efficiatur hæres, do-
miniumque omnium rerum hæreditariarum acqui-
rat, non tamen acquirit poſſeſſionem, hæc enim ſunt
inter ſe diuerſa, & propterea ex tranſlatione dominij
non infertur tranſlatio poſſeſſionis, *l. naturaliter. §.
nihil commune. ff. de acq. poſſ.* ſed opus eſt actuali ap-
prehenſione, quia † poſſeſſio in acquirendo plus 8
facti habet quam iuris, *tex. expreſſus in l. denique. &
ibi glo. in verb. plurimum. ff. ex quib. cauſ. maior. & gl.
in l. ſi fratres §. item reſpondit. in verb. dominium ff.
pro ſoc.* † quæ concluſio procedit non ſolum in hæ- 9
redibus extraneis, ſed etiam in hæredibus ſuis quibus
ex aditione non acquiritur poſſeſſio, niſi illam actua-
liter apprehendant, vt reprobata opinione Accurſij,
*qui in l. in ſuis in verb. quodammodo. ff. de lib. & po-
ſthum. & in §. ſui Inſtit. de hæred. qualit. & differ.*
† cenſuit in ſuum hæredem transferri, & conti- 10
nuari ne dum dominium rerum paternarum, ſed
etiam poſſeſſionem, tenent communiter omnes, *gl.
in l. cum miles. in verb. quaſi coniunctum. ff ex quib.
cauſ. maior. Bart. in l. 1. §. veteres num. 2. ff. de acq.
poſſ. Alex. in l. ſi ſorori. C. de iur. delib. Bald. In l. fin.
C. de edict. Diu. Adrian. tollen. vbi dicit*, quod † exi- 11
ſtentia ſui hæredis facit quidem hæredem, ſed non
poſſeſſorem. *Innoc. in cap. in patriam. ſub num. 2. C.
de probat. pulchrè Iaſ. conſ. 10. num. 8. & ſeqq. lib. 1.
Cephal. conſ. 30. num 8. lib. 1. Honded. conſ. 18. n. 11.
lib. 2. Gayll obſeru. 129. num. 2. & 3. obſeru. 152.
num. 3. & ſeqq. lib. 2. Gabr. de acq. poſſ. concluſ. vlt.
num. 1. & late alios cumulans Tiraq. in tract. le mort
ſaiſit le vif. par. 5. declarat. 3. num. 6. Mareſcott.
var. reſol. lib. 2. cap. 116. num. 1. & ſeq. Mar. An-
ton. var. reſol. 100. num. 5. Scacc. de appell. cap. 2.
q. 17. limit. 6. memb. 9. num. 116. & ſeqq. Affl. dec.
299. num 4. & in puncto ſimilis clauſulæ Iaſ. Ludouic.
dec. Peruſ. 69. per tot. & hanc opinionem perpetuo te-
nuit Rot. & ſignanter coram Verall. dec. 420 num. 5.
& 2. par. 2. & diuerſ. dec. 27. ſub num. 13. par. 1. & in
recent. dec. 260. num 4. & dec. 391. num. 3. poſt med.
par. 3. vbi, quod eſt communis, & quod hanc opinionem
ſeruat Rota. & coram bo. me. Coccin. dec. 464. num.
3. & in Antonitana Bonorum coram Litta impreſſ. apud
Marcheſ. de comm. par. 1. fol. 989. ſub num. 1. &
in alijs multis apud Poſt de manuten. videlicet dec. 120.
num. 21. dec. 150. n. 9. dec. 195. n. 1. & paſſim in alijs.*
Et ratio eſt quia † poſſeſſio cum ipſo defuncto de- 12
ſinit, quippe quæ pendet ab animo, qui cum eo mori-
tur, nec ad hæredes tranſit, *vt per tex. in l. 4. ff. locat.
argument. in hiſterminis Alex. in l. in ſuis. ſub num. 8.
ff. de lib. & poſthum. Caſtr. in l. ſi ſorori. ſub num. 2.
C. de iur. deliber. Iaſ. Ludouic. dec. Peruſin. 609. n. 10.
& 11. Rot. coram Duran. dec. 62. num. 2. & tribus
ſeqq.* Vnde, cum poſſeſſio defuncti cum ipſo extin-
guatur, † poſſeſſio, quæ in rerum natura non eſt, 13
continuari non poteſt, *Zaſ. in tract. de feud. par. 6.
num. 41. Gayll. d. obſ. 129. n. 3. verſ. ergo poſſeſſio lib. 2.
& prælllegati DD.*

Denique non obſtat, quod, † cum ſuper iſtis bo- 14
nis penderet lis, donatio de iſtis facta tanquam
de rebus litigioſis ſit nulla. Quia duæ fuerunt alla-
tæ reſponſiones, quæ Dominis placuerunt. Prima,
quod donatio non fuit facta à Calidonia animo
vexandi collitigantem, ſed ad effectum habendi
dotem tradendam Monaſterio, intra quod cupie-
bat Deo in Religione famulari, & † ſic valuit non 15
obſtante vitio litigioſi, non ſolum tanquam facta
ex iuſta, & rationabili cauſa, & non animo vexan-
di, *gl. in l. per diuerſas. in verb. venditioni. C. mand.
Gabr. alios adducens de action. concl. 5. num. 14. Soc.
Sen. conſ. 170. num. 3. ante fin. verſ. Et probatur in
ſimili. lib. 2. Menoch. conſ. 313. num. 17. & de præ-
ſumpt. lib. 1. præſumpt. 119. num. 16.* † Sed etiam
tamquam facta cauſa conſtituendæ dotem, quo cau- 16
ſa

ſæ conſtituendi dotem; quo caſu vitium litigioſi non impedit alienationem, *vt ex tex. expreſſus in l. fin. & ibi Odofred. n. 1. Sichard num. 21. C. de litig. Ang. in auth multa, ſub n. 7. eod. tit. Bald. in l. ante diuiſionem. in fin. C. de iur. dot. Padill. in auth. res, quæ, n. 44. C. comm. de leg. Lancell. de attent. par. 2. c. 4. n. 464. & n. ſeq. Crauett. conſ. 481 n. 2. Natt. conſ. 401. n. 1. Rot. coram Reuerendiſſ. Vrgellen. dec. 281. n. 3. & ſeqq.* Quorum iurium poſitio dubitari non poteſt, quin habeat locum in
17 dote, quæ datur pro ingreſſu Monaſterii, cum † non minus dicatur dos, quæ conſtituitur pro nuptiis ſpiritualibus, quam quæ datur pro matrimonio carnali, *Bald. in auth. niſi rogati in princ. C. ad Trebell. Sanct.*
18 *me. Greg. XV. dec. 301. n. 2.* Et † valet argumentum à matrimonio carnali ad ſpitituale, quia in iure æquiparantur, *cap. quoniam frequenter. §. vt lite non conteſt. cap. inter corporalia, &c. fin. de tranſlat. Epiſc. Euerard. in loc. argum loc. 77. n. 1. & iiſdem priuilegiis potiūtur, Barboſ. de offic. & poteſt. Epiſc. par. 2. alleg. 20. n. 19*

Altera reſponſio fuit, quod † donatio facta à Ca- 19
lidonia non fuit particularis de certis rebus, ſed vniuerſalis de omnibus bonis, & ideo valet, & ſuſtinetur non obſtante lite, quia iura, & bona litigioſa poſſunt cedi, & donari cum vniuerſitate bonorum, *Decian. conſ. 309. n. 11. & 12. lib. 3. Cephal. cōſ. 64. n. 15. Menoch. conſ. 513. n. 14. Lancell. de attent. par. 2. c. 4. n. 470. Carpan. ad Statut. Mediolan. par. 1. cap. 68. num. 89. Rot in Camerinen. Donationis coram Cardin. Marquemontio impreſſ. apud Marcheſ. de comm. par. 2. fol. 57. n. 12. & in recent. dec. 173. n. 21. & ſeqq. & dec. 228. n. 8. par. 7. & fuit dictum in Bononien. Tranſactionis 28. Februarij 1639. coram Reuerendiſſ. D. meo Merlino Decano.*

Et ita reſolutum vna tantum parte informante &c.

FINIS.

Hieronymus Spinuccius Phil. ac Theol. Doct. & Sancti Off. reuiſ. vidit &c. ideo (ſi placet Admodum R. P. Inquiſitori) ad imprimen. tranſmittatur.

Si videbitur, Eminentiſſ. & Reuerendiſſ. D. D. Cardinali Aſculit. Epiſc. Mac. Impr.

Claudius Angel.

Imprimatur Antonius Franciſcus Pel. Eminentiſſimi, & Reuerendiſſ. D. D. Cardinali d'Aſcuſo Epiſc. Maceraten. Vicarius Generalis.

Extrahatur, & Imprimatur Fr. Io. Baptiſta Tulianus Vic. Sancti Off. Maceraten. Ord. Præd.

Impr. Fr. Gaſpar Mainardus Vic. Gen. S. Off. Taurini, &c.

Digitized by Google

INDEX
MATERIARVM, CONCLVSIONVM,
& Additionibus, quæ in Tractatum Mandati de Manutenendo, & Deciſionibus etiam Additis continentur.

A

ABBATI manutentio datur in quaſi poſſeſſione deputandi Capellanum ad eius nutum amouibilem in Eccleſia ſuo Monaſterio vnita ex ſola quaſi poſſeſſione, quamuis præſumptio iuris ſit, Eccleſias eſſe liberas. OBSERVATIO 44. num. 59.

Habenti regimen Monaſterij debetur manutentio reſpectu iuriſdictionis in ſuos ſubditos, & loca ex iuris communis aſſiſtentia, & fortiùs inucta quaſi Poſſeſſione, & priuilegio etiam in quaſi poſſeſſione exercendi quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem. Obſ. 45. nu. 34. vbi exempla.

Abbatibus Generalibus, & Capitibus Ordinum, cum loca eorum principalis ſedis ordinariè ſint ex Concilio Tridentino ab Epiſcopi viſitatione exempta, competit in huiuſmodi exemptione manutentio, & eo magis, ſi etiam de quaſi poſſeſſione doceatur. Obſ. 45. num. 35.

[Abbas non præſumitur habere iura Epiſcopalia, niſi probetur, cum ea ſolus Papa concedere poſſit. Obſ. 45. num. 28.

Abbati datur manutentio in iuriſdictione ſpirituali, & quaſi Epiſcopali in Parochialibus, & locis ſui dominij. Obſ. 45. nu. 29.

Subiecti ſunt Regulares, non ſæculares. Dec. 636. n. 3.

Abbatis poſſeſſio priuatiuè ad Epiſcopum quomodo probetur. Dec. 438. nu. 9.

Iuriſdictio, & quaſi Epiſcopalis quomodo probetur. Dec. 438. num 10.

Abbate habente territorium ſeparatum, dicitur in totum iuriſdictio ab Epiſcopo adempta. Dec. 438. n. 5.]

Ablatiuus abſolutus infert conditionem. Dec. 215. n. 7.

Abſens ad effectum ſpecificandi materiam mediante procuratore quis dicatur. Obſ. 83. num. 14.

Abſente procuratore partis à Curia proceditur abſentia probata per contradictas, non per diligentias. Obſ. 12. num. 59.

Beneficiato non poteſt alter immitti non expectatis ſex menſibus poſt trinam citationem in loco beneficij. Obſ. 12. num. 9.

Abſolutio à Cenſuris in Curia latis non datur niſi cauſa cognita, & parito breui, ſeu iudicato. Obſ. 103. num. 29.

A iuramento debet eſſe in ſpecie de omnibus iuramentis in inſtrumento appoſitis, nec ſufficit ſimplex. Obſ. 68. num. 12.

Lim. in obligatione camerali, quia ſufficit vnica abſolutio. Dec. Obſ. 68. num. 13.

A iuramento, vbi quis iurauit eam non petere, & obtenta non vti, non prodeſt, niſi hoc in ea exprimatur. Obſ. 68. num. 14.

Poſt incurſum periurij non conceditur, nec ſuffragatur. Obſ. 68. num. 15.

Niſi obtineatur à Papa etiam quoad periurium incurſum. Dec. Obſ 68. num. 16.

Abſolutio à iuramento appoſito in compromiſſo an requiratur ſtante nullitate, vel iniuſtitia laudi. Dec 424. num. 2.

An requiratur ſtante enormiſſima læſione. Dec. 424. num. 3.

Non ſuffragatur poſt incurſum periurium, ſed requiritur abſolutio etiam ab in curſu periurij. Dec. 424. num. 5.

Debet eſſe ab omnibus iuramentis, alias non ſuffragatur. Dec. 424. num. 9.]

Abſurdum eſt, vt ſit in aduerſarij poteſtate poſſeſſorem poſſeſſione priuare, rixam, & ſcandala fingendo. Obſ. 75. num. 9 & 18.

Acceſſorium non trahit ad ſe principale, ſed è contra. Obſ. 73. num. 128.

Accuſationes contra damnum dantes probant poſſeſſionem accuſantis, vel ſaltem præbent adminiculum. Obſ. 28. num. 2.

Acquieſcentia circa aliquem actum non plus præiudicat, quam actus ipſe. Dec. 217. nu. 60.

Acquiſitionis poſſeſſionis principium impeditur, vbi conſtitutio, vel lex illi aduerſatur cum decreto irritanti, quod inficit titulum, & poſſeſſionem. Dec. 215. num. 15.

Acquiſitum totum dicitur ex poſſeſſione partis ab vniuerſitate ſubiecti. Obſ. 73. num. 159.

Vide etiam in V. Poſſeſſio.

Acta in vno iudicio non probant in alio nec inter eaſdem perſonas. Dec. 80. num. 9.

Sunt tranſportanda ad effectum videndi, an, & cui ſit dandum mandatum de manutenendo. Dec. 62. Obſ. 2. num. 3.

Quæ tranſportantur, ſunt producenda, vel repetenda parte citata ad dicendum contra. Obſ. 69. num. 39.

Irreleuantia non ſunt de iure communi tranſportanda. Dec. 274. n. 2. ſecus ex Conc. Trid. ibid. n. 3.

Acta integra tranſportare debet etiam prætendens rem iudicatam, nec ſufficit ſententia. Obſ. 69. num. 3. & idem in prætendente iniuſtitiam ibidem.

a Iudicis,

Iudicis, coram quo conſecta non apparent, ſed potius cauſa fuit auocata, non venient tranſportanda. Obſ.69.num.25.
Nec quando agitur de loco, in quo acta non rediguntur in ſcriptis, vt in Ciuitate Mileuitaua. Obſ.69.num.26.
Omnia iudicij ſunt conſcribenda. Obſ.69 n.27.
De quibus non conſtat, vel quæ non apparent fuiſſe facta, non ſunt transportanda. Obſ. 69. num. 28 & 30.
Irreleuantia, & ſuperflua non ſunt tranſportanda nec in vim Concilij. Obſ.69.num.30.
Propria tantum tranſportare, quando ſatis ſit, vel non. Obſ. 69 num 36.
Quando non dicantur integra. Obſ.69.num.57.
Præſumuntur integra, ſi fuerint tranſportata à parte, quæ inſtitit ſententia. Obſ.69.num.52.
Primæ inſtantiæ tranſportata in ſecunda quando probent in tertia. Obſ.69.num.62.
Iudicialia non dicuntur, quæ non ſunt Iudice præſente, vel mandante, ſed per modum voluntariæ iuriſdictionis. Obſ.102.num.25.
Scripta per alium Notarium, quam deputatum ad illam cauſam, non tenent, nec de conſenſu partium. Obſ. 102.num.38. vbi remiſſiuè, quod multifariam limitatur.
Omnia facta in partibus, quocunque modo cauſa pendeat in Curia, influunt in cauſa, & ſunt tranſportanda. Dec.407.num.1.8.& 9.
Omnia tranſportata non fuiſſe demonſtratur ex eo quod tranſportata non habent formam integri proceſſus, & ſunt ſeparatatura, non conſecutiua, & ſeparatas ſubſcriptiones habentia. Dec. 407.num.2.
Omnia de partibus pro expeditione cauſæ in ſecunda inſtantia ſunt tranſportanda. Dec. 407.num.8.
Ampl.etiam ſi ſit cauſa commiſſa in prima inſtantia cum clauſula, quam & quas Dec.407.num. 9.
Ampl. tam ex Concilio, quam ex iure communi. Dec. 435.num. 3.
Veriſimile non eſt, quod quis omiſerit, quæ ſuam fundant intentionem. Dec.412.num.5.
Tranſportari debent in relatione exequatur. Dec. 527.num.6.
Integra dici non poſſunt, vbi clarè apparent, quod aliqua non fuerunt tranſportata. Dec. 580.num.1.
De iure communi ſunt tranſportanda etiam in cauſa prophana. Dec.435.num.6.
Sine quibus pronunciauit Iudex à quo, non ſunt tranſportanda coram Iudice ad quem. Dec. 611.num.1.]
Actorum non tranſportationis exceptio impedit manutentionem, quando natura negocij hoc requirit. Obſ.69.num.1.
Et interim ſequeſtro locus eſt. Dec. Obſ. 69.nu. 2.
Tranſportationem quando requirat natura negocij ad effectum manutentionis. Obſ. 69.num.3
Tranſportatio requiritur ad effectum mandati de manutenendo. Dec.110.num.5.lim. vt nu.6.
Et ad obtinendum mandatum de manutenendo in 2. inſtantia. Dec.103.num.2.
Non tranſportatio impedit reuocationem mandati de manutenendo. Obſ.69.num.4.
Tranſportatio requiritur, etiam quod ſimus in prima inſtantia in cauſa auocata ab alio Iudice. Obſ. 69.num. 12.
Vel adſit commiſſio cum clauſula, Conſtito ſibi ſummariè, & quantum ſufficere videbitur. Obſ. 69.num.13.
Et tam in cauſis Eccleſiaſticis, & geſtis coram Epiſcopis ex diſpoſitione Concilij, quam in geſtis coram quocunque alio Iudice. Dec.Obſ.69.n.14.
Et etiam in cauſis prophanis. Dec.Obſ.69.num.15.
Quæ tamen agantur coram Iudice Eccleſiaſtico, & ad forum Eccleſiaſticum ſpectent, ſecus ſi coram ſeculari, vel etiam coram Eccleſiaſtico, ſed per viam commiſſionis. Dec.Obſ.66.num.16.
Tranſportatio non requiritur, vbi acta ſunt penes eundem Notarium, & idem eſt Notarius primæ & ſecundæ inſtantiæ, primi, & ſecundi Iudicis. Obſ.69. num 18.
Sed facienda eſt eorum repetitio. Dec. Obſ.69. num.19
Niſi ſit Iudex ſubrogatus in ſtatu, & terminis. Dec. Obſ.69.num.20.
Tranſportatio non requiritur, quando cauſa reperitur commiſſa ſimpliciter in prima inſtantia, ſeu prout in prima, non autem per viam appellationis, ſeu auocationis. Dec.Obſ.69.nu 25.
Sed poteſt tunc quælibet ex partibus partem actorum producere ad eius intentionem fundandam, non tamquam acta, ſed tamquam iura. Dec.Obſ. 69.num.26.
Non integra tranſportatio reddit ſententiam Iudicis ad quem nulla, etiam de iure ciuili. Dec. 9.n.12.
Niſi deficerent acta partis aduerſæ, quæ fuiſſet negligens in tranſportando. Dec. 9.num. 13.
Exemplum de iure & non exemplar, ſeu originale partibus edendum eſt. Obſ. 95.num.5.
Alia vide in V. Appellationis Iudex, in V. Clauſula Quam, & quas. in V. Tranſportatio.
[Actorum non tranſportationis nullitas attendi debet, etiam quod non ſit ex tribus. Obſer.69.nu. 9. Ampl. vt ibid num.11.
Nec eſt ſimplex, & leuis, cum reſpiciat merita cauſæ, & ſententiæ verificationem. Obſ. 69.num.10.
Nec ſolet à ſignatura ſanari. Obſ.69.num.12.
Non tranſportatio probatur, ex quo de illis in actis non conſtet. Obſ. 69.num.13 Dec.437.num.2.
Tranſportatio requiritur in Iudice appellationis, etiam ad effectum pronunciandi prout in prima. Obſ. 96.num. 21.Ampl.vt ibid.num.32
Non tranſportationis defectus ob impedimentum partis non retardat manutentionem, nec proceſſum ad vlteriora. Obſ 69.nu.34.vbi exemplum.
Non repertio, ſeu amiſſio quando probetur ex aſſertione Notarij. Obſ.69.num.37.
Amiſſio non poteſt opponi à parte, cui fuerunt accommodata. Obſ 69.num.49.
Tranſportatio ſpectat ad eum, qui vult confirmationem ſententiæ, Concilio circumſcripto: & quando tranſportet appellatus, & quando appellans. Obſ.69.num. 50.
Non integra tranſportatio argui non poteſt ex verbis Notarij, Omiſſis alijs, & prout latius, cum ſint ſolita apponi ex ſtylo Notariorum, & quare. Dec. 426.num.1.
An ſit tranſportatio neceſſaria in Iudice procedente prout in prima. Dec.35.nu.4.
Amiſſionis defectus non impedit manutentionem, ſi fuerint Procuratori partis aduerſæ accommodata, & tenetur reſtituere. Dec. 518.num.17
Ablatio facta præſumitur ad inſtantiam intereſſe habentis. Dec.591.num.2.]
Actio quæritur ei, pro quo, ſeu cuius nomine actus geritur. Dec.338.num.13.
Omnis realis ſpatio triginta annorum præſcribitur. Dec.39.num.5.
[Actio perſonalis tranſit cum reali ad quemcunque rei poſſeſſorem. Obſ.56.num.8.
Perſonalis non ſolet tranſire in ſingularem ſucceſſorem. Dec.632.num.3.
Realis dirigenda eſt contra bona. Dec.643.num.6.
Realis principaliter reſpicit rem ipſam, & quodammodo ipſi rei cohærere videtur. Dec.647.num.4. & 16.
In rem ſcripta quodammodo inhæret ipſi rei. Dec. 647.num.17.
Realis, & in rem ſcripta quoad forum æquiparantur. Dec.647.num.18.]
Actiones duæ, quarum vna veniat in conſequentiam alterius & ſubordinatè, poſſunt ſimul vno, & eodem

INDEX.

dem tempore, & decreto intentari, & expediri. Dec.47.num.23.

Vtiles tranſlatæ in ceſſionarium præferuntur directis cedentis. Dec.323. nu.2.

[Actiones vniuerſales actiue, & paſſiue, non tranſeunt in legatarium, ſed in hæredem vniuerſalem. Dec. 524.num 6.]

Actor eſt, qui alium ad iudicium trahit, & bona petit ab alio poſſeſſa. Obſ.1.num.3.

Non meritur ius ex perſona, & non iure Rei, ſed ſuo. Obſ.1.num.17.

Debet agere ex iure proprio, & in propria perſona radicato, & quidem ordinariè, ordineque iudiciario, & ſeruatis ſeruandis Obſ.1.nu.18.

Immiſſus à Iudice ſuſtinet vices Rei, adeo vt non teneatur ad aliquam probationem. Dec.9. num.39.

Actor, & Reus an, & quomodo dentur in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis. Obſ.5.nu.16.

Actor dicitur, qui petit, & prius ad iudicium prouocat. Obſ.1.num.1.Dec.417.num.1.Delar. vt Dec.417.nu.2.& Dec.Obſ.1.n.1.

Non poteſt petitorium differre, vel ſuſpendere, & poſſeſſorium retinendæ proponere. Obſ.57 num.37.

In incorporalibus, ſi velit releuari ab onere probandi, poteſt inſtare, vt prius terminetur poſſeſſorium. Obſ.57.num.38. Dec.341. num.6. Dec. vt 7. Dec. 341.num.7.9 & ſeq.

Debet in actis docere de legitimatione ſuæ perſonæ, nec ſufficit, quod reuera ſit talis. Obſer.87.num.1.

Non tenetur aliquid probare ad elidendum exceptionem Rei, quouſque exceptio non ſit bene probata. Dec.346.num.3.]

Actore non probante Reus debet abſolui, & res penes ipſum remanere. Obſ.1.num.13.

Etiam quod Reus nihil præſtiterit. Dec. Obſ. 1. nu. 14.

Et aſſumpſiſſet in ſe onus probandi, & non probauerit. Dec.Obſ.1.num 15.

Actus præſumitur validus contrario non probato. Dec. 331.num.6

Tribuitur ordinanti, non exequenti. Dec.163.num.9.

Actus vel decretum non poteſt aliter geri quam citatio dictet. Obſ.102.nu.42. & 43.

Actus cauſa potius, quam ipſe actus attenditur in poſſeſſoriis iurium incorporalium Obſ.73.num. 136. 153.154.168.& 186. Dec. 158. num. 4. Dec. 166. num.17.

Actus vnicus poſſeſſorius ſufficit ad effectum manutentionis. Obſ.18.nu.3.Obſ.71.num.55. Dec.229.num. 5.Dec.258.num.n.1.

Vnus vtendi ſufficit ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione ducendi aquam, & quod aqua ſemel de anno ſuperiori ducta fuerit, Obſ.18.num.8.

Vnicus ſat eſt ad effectum acquirendi, & conſeruandi poſſeſſionem. Dec.194.num.1.

Vnicus ſolutionis, ſeu præſtationis ſatis eſt ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in cauſa cenſus, liuelli, feudi, decimæ, penſionis, iuriſdictionalium, vſusfructus, & alterius ſeruitutis, & perceptionis, vbi præſtatio appareat facta ex cauſa obligatoria. Obſ.18 num.45.

Vnicus ſatis eſt ad acquirendam poſſeſſionem, vel quaſi in iis, quæ non ſolent ex cauſa liberali, gratia, aut iure familiaritatis fieri, dari, vel concedi, ſecus contra. Obſ.18.num.46.vbi exempla.

Vnicus ad poſſeſſionem acquirendam ſufficit, qui fuerit vltimus, & conſtituat vltimum ſtatum. Obſ. 18.num. 47.

Vnicus non ſufficit ad effectum manutentionis in Regalibus, ſed requiritur quaſi poſſeſſio decennalis. Obſ.18. num. 48.

Percipiendi fructus pertinet ad poſſeſſionem. Obſ. 23. num.5.

Eundi, & agendi in fundo probat poſſeſſionem. Obſ. 26.num.18.

Intellige, ſi conſtet de animo acquirendi poſſeſſionem, qui in dubio per huiuſmodi actum non præſumitur, cum ſoleat fieri, & permitti iure familiaritatis, & amicitiæ. Dec.Obſ.26.num.19.

Vel niſi conſtet alium eſſe in poſſeſſione, vel detentatione. Dec. Obſ. 25.nu.20.

Vnicus commiſſionis cauſæ parte citata infra annum ſufficit ad cauſæ deſertionem euitandam. Dec. 133.num.1.

Actu etiam vno quæritur poſſeſſio tam in corporalibus quam in incorporalibus, Obſ.18.n.4 & 5.

Etiam vnico ſingulari acquiritur poſſeſſio vniuerſalis, vbi cauſa eſt vniuerſalis. Dec.158.num 5.

Vnico acquiritur quaſi poſſeſſio intereſſendi, & notandi in Capitulo. Dec.Obſ.18.num.9.

Et in ſemeſtralibus, vel menſtruis reſponſionibus. Dec. Obſ.18.num.29.

Vnico poſſeſſio, vel quaſi amittitur, ſicut acquiritur. Dec.Obſ.18.num.49.

[Actu meticuloſo an, & quando quis ſibi præiudicet quoad poſſeſſionem. Obſ.57.num.57.& 58.]

Actus poſſeſſorij, qui non ſolent niſi a dominis fieri, & teſtes de his deponentes probant poſſeſſionem. Dec. 23.num 2.

Facti tamquam a domino probant poſſeſſionem. Dec. Obſ.23.num.3

Facti in appræhenſione probant poſſeſſionem. Dec.162. num. 1.

Antiqui magis continuati, de quibus teſtes ſpecifice, & melius deponant, ſunt in concurſu in manutentione præferendi. Dec.229.num.15.

Geſti ſine licentia probari debent ad effectum mandati de manutenendo in quaſi poſſeſſione aliquid ſine licentia faciendi. Obſ. 73.num.46.

Non effectuati non ſuffragantur pro manutentione. Obſ.15.num.8.

Dubij, & æquiuoci pro poſſeſſione non ſufficiunt. Dec. 46.num.7.

Sed immo ſemper poſſeſſionem excludunt. Obſ.49. num.6.

Facti iure familiaritatis, coniunctionis, vel amicitiæ nullum inferunt præiudicium poſſeſſioni alterius Obſ. 54.num.5.

Nec ex eis poſſeſſio, vel quaſi acquiritur. Dec. Obſ.54. num.6.Dec.46.num 5

Etiam quod fructus percipiantur. Dec.Obſ.54.num.7.

Turbatiui non ſunt habendi in conſideratione. Obſ.71. num.5.

Etiam quod fructus percipiantur. Dec.Obſ.54.num.7.

Turbatiui non ſunt habendi in conſideratione. Obſ. 71.num.5.

Nec priuant quem ſua poſſeſſione. Dec.71.num.7.

Qui fiunt poſt acquiſitam quaſi poſſeſſionem alterius intelliguntur clandeſtini, & turbatiui, niſi doceatur de ſcientia, & patientia primi poſſeſſoris. Obſ. 71.num.4.

Clandeſtini, & turbatiui, ſeu iure familiaritatis, aut precario in re ab alio poſſeſſa non inferunt ad poſſeſſionem. Dec.46.num.5.

Facti in re ab alio poſſeſſa ſine illius ſcientia, & patientia ad acquirendam poſſeſſionem non ſuffragantur. Dec.46.num.8.

Valde remoti, & ſine ſcientia, & patientia aduerſarij, & qui non probantur effectuati, non ſuffragantur ad manutentionem. Dec.194.nu.4.

Qui dederunt cauſam liti non probant poſſeſſionem, vel quaſi. Obſ.17. num.45.

Nec tribuunt ius conſiderabile. Dec.Obſ.17.n.46.

Nec attenduntur ad effectum manutentionis. Dec. Obſ.17.num.44.Dec.194.num 5. Dec.229 num.14.

Niſi eſſet iam ius quæſitum ex actu poſitiuo, & perfecto, & ſubſequeretur contradictio. Dec.Obſ.17. num 54.Dec.201.num.7.

Vel poſſidens eiuſdem adeptus eſſet poſſeſſionem naturalem. Dec.Obſ.17.num.55.

Meticuloſi, & violenti non inducunt quaſi poſſeſſionem manutenibilem. Obſ.35.nu.39.

Turbatiui, & non pacifici lite pendente ad acquirendam poſſeſſionem manutenibilem non ſufficiunt. Dec.156,num.11.

Attentati lite pēdente ſunt damnabiles, turbatiui & non ſunt habendi in conſideratione. Dec.144.num.10.

Qui fint in adeptione poſſeſſionis Dignitatis faciendi. Dec.175.num.2.

Actus erronei carent conſenſu, & ſcientia, & patientia errantium. Dec.186.num.10

I N D E X.

Antecedentes tolluntur per ſubſequentem declarationem. Dec.244.num.9.

Extraiudicialiter facti etiam coram eo, qui eſt Iudex, non inducunt attentata, niſi appareat, quod ille proceſſerit tamquam Iudex. Obſ.48 num.24.

[Actus poſſeſſorius ad ſui effectum requirit extremum, in quo realiter agat, non abuſiue. Obſ.15.num.1.

Solus apprehenſiuus probat poſſeſſionem. Obſ.18. num.3.

Vnicus ſufficit ad quaſi poſſeſſionem acquirendam ſi ſic actus non ſoleat fieri niſi à poſſeſſoribus. Obſ. 18. num.55.

Vnicus in ſolitis fieri aliquando iure facultatis, ſeu familiaritatis, aliquando ratione iuris proprij non ſufficit pro manutentione, ſed requiruntur tot actus, qui excludant præſumptionem facultatis, ſeu familiaritatis. Obſ.18.num 23.

Perceptionis fructuum pertinet ad vſum rei. Obſ. 23.num.3.

Facultatiuus, & voluntarius non cenſetur præcedente titulo coactiuo, vel coactione. Obſ 53.n.6. & 8.

Geſtus ab eo, qui poteſt cogi dicitur neceſſarius, non voluntarius. Obſ.60. num.8.

Vnicus particularis inducit quaſi poſſeſſionem quoad alias ſub eodem genere vel ſpecie comprehenſos non autem quoad maiores, nec quoad perſonas diuerſi generis, vel ſpeciei, niſi ad acquiſitam poſſeſſionem conſeruandam. Obſ.73.nu.53.

Factus coram Notario per Iudicem ad illum deſtinatum cum intimatione partis pro certa die, & hora dicitur iudicialis, & eius præſentia, & taciturnitas habetur pro acquieſcentia. Obſ. 102.num..48. Dec. 477.num.2.

Poſſeſſorius, qui dedit cauſam liti, non eſt habendus in conſideratione. Dec.475.num.5.

Cenſetur in dubio factus ex titulo præambulo. Dec.475. num.6.

Vnicus ſolutionis ſufficit regulariter ad effectum manutentionis. Dec 540.num 25.

Actum exercens ſciente, & patiente eo, ad quem pertinet, an dicatur exercere iure ſuo, & acquirat ex eo poſſeſſionem exercendi in futurum. Obſ.18. num 25.

Quem quis impugnat, allegare non poteſt pro ſua poſſeſſione probanda. Obſ.19.num.16.

Quem facit Commiſſarius in præſentia Committentis, cenſetur facere ipſe committens. Obſ.93. num.5.

Actus, qui fiunt poſt acquiſitam poſſeſſionem alterius, dicuntur turbatiui, ſpoliatiui. Obſ.71.nu.3.Dec. 646.num.41.

Proximiores tempori motæ litis ad effectum manutentionis attenduntur potius, quam remotiores. Obſ. 17. nu.15.

Geſti per Canonicos, ſeu Capitulum abſque interuentu Portionarum an conſtituant in ſtatum priuatiuum. Obſ.73.nu.24.

Poſſeſſorij aliquando facti ſine licentia vt excludunt vniformem probationem quaſi poſſeſſoris, ita etiam manutentionem eum huiuſmodi qualitate. Obſ.73.num.30.

Geſti per ſocium in re communi dicuntur iure familiaritatis reſpectu portionis alterius, nec ex eis in huiuſmodi portione acquiſita dicitur aliqua poſſeſſio. Dec.475.num.3.

Facultatiui, & dependentes à libera voluntate alicuius potius deſtruuntur, quam probent quaſi poſſeſſionem. Dec.541 num.9.

Facti per modum prouiſionis non tribuunt ſtatum manutenibilem. Dec.636 nu.4.

Poſſeſſorij poſteriores cenſentur clandeſtini, & non impediunt anterioris poſſeſſoris manutentionem. Dec. 650.num.2.

Effectum non ſortiti non conſtituunt in aliqua quaſi poſſeſſione iuriſdictionis. Dec.667.nu.15.

In iuribus negatiuis præſumuntur fieri iure facultatis, niſi prohibitio, & acquieſcentia concurrat. Obſ. 53.num 5. vbi exempla.

Actibus inter ſe pugnantibus neutri ſtandum eſt. Dec.622. num.5.

Adimplementum. Quando ſtat per eum, cuius intereſt quominus aliquid adimpleatur, ſibi debet imputari. Dec.68.nu.10.

Adipiſcendæ in iudicio non datur manutentio niſi poſt ſecutam immiſſionem. Obſ. 15.num.6.

Adiudicatio facienda eſt præuia peritorum æſtimatione, & pro iuſto pretio. Dec. 109. nu.8. Dec. 323. num. 6. Lim.vt Dec.109.num.10.

Non liquidato prius credito nulla, & iniuſta dicitur. Obſ.12.num.109.

Adminicula, quæ ſingula non ſufficiunt, ſimul iuncta iuuant. Dec.293.num.13.& 14.

Adminicula, & præſumptiones imperfectæ in ſua ſpecie ſimul iungi non poſſunt ad probationem faciendam. Dec.314 num.11.

Adminiculum circa ſolutiones factas per anteceſſorem præbent ſolutiones ſubſecutæ ſubcollectoris ipſorum confeſſio procuratoris ſucceſſoris, & reſeruatio penſionis. Dec.113.num.3.

[Adminiculum, facit ad probandam poſſeſſionem ex locatione locationum pluralitas. Obſ.24 num.9

Si decreta in libris viſitationum exiſtat. Obſ.24.nu.10.

Actualis poſſeſſio, vel locationis effectuatio per ſolutionem penſionis, vel fruitionem coloni aut detentationem. Obſ 24.n.11.

Adminicula tollunt omnem occaſionem falſitatis Dec. 647.num.28.]

Adminiſtrandi, facultas honorifica, & remotio dedecus cenſetur. Dec.250.nu.3.

Adminiſtrator domini loco habetur. Dec.250.nu.4

Deputatus, ſeu mandatum habens à pluribus, ſi ſimpliciter actum gerat, & adminiſtret, omnium nomine gerere cenſetur, & poſſeſſionē acquirit, ſecus ſi nomine ſuo, vel alterius tantum. Dec.150.num.9.

Emens nomine domini præſumitur ſoluere de pecunijs adminiſtrationis, non de proprijs. Dec. 135.n.4.

Qui non ſibi, ſed domino poſſidet, non poteſt poſſeſſionem cedere ſine ſpeciali mandato. Dec. 196.nu.6.

Nec domino præiudicare in amiſſione poſſeſſionis. Dec. 170.num.10.

An teneatur iudicio manutentionis, vel tantum conueniri poſſit ad reddendam rationem de adminiſtratis. Obſ. 64. num.9. & 11.

Adminiſtrator teſtamentarius hæreditatis adhuc non aditæ eſt manutenendus, licet non ſibi, ſed hæredi poſſideat. Obſ.52.num.30.

Adminiſtratoris fauore facta adiudicatio, non reddita prius per ipſum ratione nulla, & iniuſta eſt, cum ſibi ſatisfeciſſe præſumatur. Obſ.12.num.111.

Vide etiam in V. Confeſſio. Curator. Iuramentum Calumniæ. Tutor.

[Adminiſtratio bonorum, & redituum Eccleſiæ eſt de iure communi perpetua apud Capitulum, nec poteſt ab eo amoueri, quod ſecus eſt in alijs adminiſtratoribus. Dec.558.nu.21.

Adminiſtrationem habentes in alienis bonis iurant de calumnia in animam propriam. Obſ.81.num.11.

Adminiſtrator, tenetur actione ſolum in factum ad reddendam rationem. Dec.558.num.17.Decl. vt ibid. num.19.]

[Admittens aliquem ad poſſeſſionem ſibi præiudicat quoad effectum manutentionis reſpectu ratæ ipſo admiſſo ſpectantis, & pro qua fuit admiſſus. Obſ. 73.num 27.]

Adultus, tutore, & curatore carens poteſt in extraiudicialibus omnia facere, quæ poteſt maior, licet ſecus in iudicialibus. Dec.48.num.8.

Vide etiam in V. Minor.

Aduocatus inimicus meus poteſt me inſtante prohiberi, ne ſit mei aduerſarij aduocatus. Obſ.92.nu.10.

Aduocatus, ſeu Procurator inſtruens principalem ad negatiue poſitionibus reſpondendum, vbi eſt certus, vel poteſt certificari de veritate in contrarium, grauat conſcientiam, & tenetur parti ad damna, & intereſſe. Obſ.83.num.47.

Arcentur a præſentia reſpondentis, ne eum verbo, vel nutu inſtruant. Dec.Obſ.83.num 48.

Niſi reſpondens ſit perſona indiſcreta. Obſ.58.nu 49. vbi exempla.

Aduocatum denegare eſt magnam partem defenſionis tollere.

I N D E X.

tollere. Obſ.102.nu.10.

Aduocatis audientia in iudicio manutentionis poteſt denegari. Obſ.102.num 9.Decl.nu.11.

Adnocatorum, & procuratorum contentiones, & iurgia in omnibus cauſis ſummarijs refrænari debent. Obſ.102.. num 12.

Aduocati, & Procuratores debeot eſſe cauti in intentando, & defendendo remedia poſſeſſoria. Obſ. 18.num.29.

Cognita iniuſtitia, vel calnmnia debent litem non inſtituere, & inſtitutam deſerere. Obſ.81. nu.30.

Quamuis alias non debeant cauſam, & patrocinium in medio litis deſerere, dum Clientes de tempore in tempus illis de ſtipendio ſatisfaciant. Dec.Obſ.18. oum.31.

[Aduocatus an iuret de calumnia. Obſ.81. n.11.

Aduocatns, & Procurator puniri debet, ſi plos debito ſui culpa cauſæ diffinitio retardetur. Obſ.102.num.8.

Adnocatum non fuiſſe auditum, non poteſt pars conqueri, ſi illum conducere neglexerit. Obſ.102 num.5.

Aduocati, & Procuratores non faciunt de ſtipendio quietatiunes. Obſ.81.nu.26.

Veritatem defendere, & enunciare debent, & falſo factum recitantes tenentur pœna falſi. Obſ.81 n.29.

Cogi poſſunt ſuſcipere patrocinium eorum, qui ad eos confugerunt, & conſulere. Obſ.81. nu. 27.

Ægidiana vide Ægidium.

[Affectio inducitur etiam per prouiſionem ſubſeriptam, & nullam. Dec.517. num 7. Decl. vt ibid nu.8.

Affectio, & decretum irritans ceſſat ceſſante gratia. Dec. 517. nnm 9.

Affectum dicitur Monaſterium, in quo Commenda ceſſauit ob contractum matrimonium, ſi Papa maous appoſuerit, quoſque aliquis de illo in titulum prouideatur. Dec 670. num 12.Ampl.vt num.13.]

Affictuarius mandatum habet à locature conſeruandi fines rei locatæ. Dec.152. num.14.

Affictuum perceptio ſignum euidens eſt poſſeſſionis. Dec. 51. num.4.

[Affictum non ſoluens cadit à contractu eriam ſtante pacto de non expellendo. Dec 495.num.2.]

Alia vide in V. Conductio. Conductor. Locatio. Locator.

Agens remedio l. diffamari. obtinet per non ius actoris abſq; alia probatione, vbi tamen probauit ſuam poſſeſſionem. Dec.249. ou.10.

Agens, ſeu fundans ſe in contractu correſpectiuo docere in primis debet, ſe adimpleuiſſe ex parte ſua. Dec. 68. num.16.Dec.215. num.28.

[Agens remedio retinendæ dicitur agere, & obligatione perſonali ex contractu, vel qoaſi, & actione reali. Obſ.56.num.7.Dec 511.n.1.

Agens, interdicto, Vtrobi, pro retinenda poſſeſſione rerum mobilium experiri poteſt actione ad exhibendum, quæ eſt huiuſmodi interdicti præparatoria, vel per cenſuras iuxta ſtylnm Rotæ, vel per carcerationem perſonæ contra obligatum ad factum præciſe ex Iudicis decreto. Dec.479.n.7.

Agere Prælato, Canonico, & Rectori proprio nomine conſultius eſt, quam nomine Eccleſiæ, & quando, & quare. Obſ.57.n.61.]

Agendnm eſt ciuiliter, non criminaliter, vbi vtraque ex partibus poſſidere contendit. Obſ.2.num.4.

Aggrauatoria danda eſt contra ſubſtinentem Cenſuras in non parendo poſt declaratoriam. Dec.234. num 7.

Alienans bona nomine alterius ſibi ipſi preiudicat quoad ius, quod habet in eiſdem. Dec.68.n.17.

Alienatio tacitè prohibita, conditione pendente, facta valet, donec ipſa conditio pendet, ſecus ſi prohibitio ſit expreſſa. Dec.206.n.43.

Emolumentorum Officij tenet in præiudicium alienantis eius vita durante. Dec.335. num.16.

Alienans lite pendente perinde baberi debet, ac ſi rem poſſideret. Dec.476. num.11.

Alienare prædium pater non poteſt in præiudicium filij illius domini. Dec.410.num.7.

Alienatio, rei Eccleſiaſticæ copulatiue requirit ſolemnitatem, & cauſam, quæ verſatur in neceſſitate, vel vtilitate. Dec.415. num.2.& 6.

Fieri non poteſt abſque beneplacito Apoſtolico. Dec. 538 num.9.

Facta ſine Beneplacito per locationem vltra triennium competit ſpolium Dec.461. num.2.

Aliud eſt poſſidere, aliud in poſſeſſione eſſe. Obſ.2. n.29.

Aliud eſt fructus, aliud poſſeſſio. Obſ.23. nu.11.

Aliud eſt mandatom de ſoluendo, aliud ſolutio. Obſ. 35. num.12.

Aliud eſt tradere poſſeſſionem de præſenti, aliud iubere poſſeſſionem tradi, vel ab altero accipi. Obſ. 35. num 14.

Aliud eſt Vniuerſitas, aliud ſinguli de Vniuerſitate. Obſ. 36. num.18.

Aliud eſt, quod poſſeſſio ſit contra præſumptionem iuris, ſeu ius illi non aſſiſtat, & aliud, quod ius reſiſtat poſſeſſori, ſeu poſſeſſionem prohibeat. Obſ. 44.num.1.

Aliud eſt habere iuriſdictionem in perſonas, aliud io loco, qui poteſt eſſe exemptus. Dec.160 nu.1.

Aliud pro alio inuito creditore ſolui non poteſt. Dec.301. num.1.

[Aliud eſt poſſidere, aliud in poſſeſſione eſſe. Dec. 444. num.3.Dec 646.num.41.

Aliud eſt proceſſum eſſe nullum, aliud non eſſe in forma probanti. Dec.666.num.4.

Aliud eſt prouidere in Eccleſia, aliud de Eccleſia. Dec. 500 num.3.

Aliud eſt poſſeſſionis adeptio, aliud mandatum. Obſ. 35.num.6.

Aliud eſt tenura, aliud poſſeſſio. Obſ. 2. ſub num.3.]

Altari qui ſeruit de altari viuere debet. Dec.316. num.8.

Alteri per alterum ad acquirendam poſſeſſionem tunc requiritur mandatum, ſeu ratihabitione, quando ille cuius nomine capitur poſſeſſio, eſt abſens, ſecus ſi præſens, & conſentiens. Obſ.55 nu.152.

Et quando pœnitus de mandato, ſeu ratihabitione non conſtat, ſi cus ſi tacitè, ſeu præſumptiuè, vt quando dominus ſcit, & patitur eo modo colonum illius negocia, & eius nomine gerere. Dec.Obſ.55. num.153.

Alternatiua petitio, mandatum, & executio an ſubſtineatur. Dec.247.num.7.

Alternatiua an locum habeat Epiſcopo non reſidente.Dec, 279. num.5.

Alternatiuæ, vt locus eſſe incipiat, an requiratur ſcientia Epiſcopi de illius impetratione.Dec.279.num 4.

Alternatiuæ prætenſio reſpicit petitorium. Dec.223. nu.4.

Alluuionis augumentum dicitur poſſideri per poſſeſſorem fundi, cui auctum eſt, abſq; alia appræhenſione. Obſ.73. num.86.Dec.253.nu.4.

Niſi alueus intercedat. Dec.Obſ.73. nnm.86.

Amiſſionis materia eſt præiudicialis, & odioſa. Obſ.58. num.31.

[Amiſſio poſſeſſionis eſt ſpecies iactationis. Obſ.57. num.34.]

Amouibilis ad nutum amotus ex cauſa infamiam irrogante an ſit reſtituendus. Dec.283. num.2. & 4.

Animalinm poſſeſſio probatur per receptionem caſei, butiri, & fœtuum. Obſ.23.nu.16.

[Animalium poſſeſſio quomodo probetur. Obſ.23.num.13.

Animus potiſſimè ſpectatur ad conſtruendum aliquem in poſſeſſione. Obſ 20.num.20.Dec.47.num.6.

Volentis tradere, & volentis acquirere attendi debet ad poſſeſſionem acquirendam, tam in corporalibus, quam in eorporalibus. Obſ.20.num.22.

Soluentis ſemper attendi debet in ſolutionibus. Obſ. 73 num.170.

Requiritur ad retinendam poſſeſſionem. Obſ.55.nu.27.

Requiritur in mutatione cauſæ poſſeſſionis. Dec.325. nom.14.

Requiritur ad dimittendam poſſeſſionem, ſicut ad acquirendam. Obſ.58.nu.40.Dec.57.nn.9.

Attendi potiſſimè debet in amittenda, & conſeruanda poſſeſſione. Dec.225. num.4.

Sufficit ad amittendam poſſeſſionem, quamuis animus, & corpus requiratur ad illam acquirendã. D.179.n 5.

Iam declaratus non poteſt noua declaratione in præiudicium alterius reuocari. Dec.325.n.15.

Per teſtes probari non poteſt. Obſ.57.ou.56.

Intelligi, & declarari poteſt ex ſignis, & actibus exterioribus, & ſic ex dictis, vel geſtis. Obſ.57.nu.62. Dec.175. num.8.

INDEX.

Et ex circonſtantijs ſactorum, quæ præceſſerunt, & ſubſecuta ſunt. Dec. Obſ.57. nu.63.

Et melius ex ſacto ſubſecuto, quam ex verbis. Dec Obſ. 57.nu.64 Dec.215. nu.3.

Acquirendi poſſeſſionem conſtare dicitur ex ratificatione. Obſ.55.nu.136.

Perdendi poſſeſſionem probatur ex diuturna negligentia recuperandæ naturalis per lapſum decem annorum, ſeu maius rempus. Obſ.58'num.33.

Decl. vt tamen hoc remittatur arbitrio Iudicis. Dec. Obſ.58.nu.34.

[Animus obediendi ex actibus negatiuis quomodo inferatur. Obſ.10.num. 40.Dec.667.nu.6.& 12.

Retinendi poſſeſſionem colligitur ex actibus in cauſa geſtis, & petitionibus,& proteſtationibus.Obſ.58. num.10.

Vel ex reſiſtentia, qua mediante reſiſtens non fuerit arbitratus ſe potuiſſe repelli, ſed potuiſſe conſeruate poſſeſſionem, vel eam in continenti recupeperare. Obſ.58.oum.11.

Facto, & inditijs declaratur. Dec.554.num.25.

Deficit per obliuionem decem annorum. Dec.554. num. 4.

Animo ſolo perditur poſſeſſio. Obſ.57.nu.43. Dec.519.nu. 9.Dec.591.nu.2.

Poſſeſſionem retinere eſt effectus iuris ciuilis, & ex iuris ciuilis artificio. Dec.381. num.3.

Poſſeſſionem retinuiſſe dicitur, qui nunquam habuit ſe pro ſpoliato. Dec. 435.num.2.

Poſſidere, vel deſinere poſſidere quid ſit, & quomodo cognoſcatur. Dec.554.num.21. & ſeqq.

Ciuilis poſſeſſio retinetur, & eius vigore datur manutentio contra detinentem naturalem pro illius recuperatione. Dec.591. no. 7.]

Animi depoſitio eſt modus amittendi poſſeſſionem. Obſ. 58.num.6.

Animo ſolo retinetur poſſeſſio. Obſ.17.nu.18.Dec.156.nu. 4.Dec.217.nu.45.

Siue ſit ciuilis, ſiue naturalis tantum, ſi poſſeſſor diſcedat à fundo animo illam retinendi, etiam quod vadat in longinquam regionem. Dec. Obſ.17. nu. 18.

Seu ſit abſens. Dec.Obſ. 17. nu. 19.& 21.

Vel nunquam vadat ad fundum, ſeu poſſeſſione non vtatur. Dec. Obſ.17.num. 20. & 21.

Etiam quod iam diu poſſederit. Dec.Obſ.17. num. 22.

Sed per decennium animus præſumitur depoſitus alio in poſſeſſione exiſtente. Dec. 556.num.5.6.& ſeq.

Animo ſolo amittitur poſſeſſio. Obſ.57.n.50.& 51. Dec.91. num.5. Dec. 570. num.1. Dec. 233.nu.12.

Tam in profanis, quam in beneficialibus. Dec.91.num.5.

Et aliter acquiritur. Dec.233.num. 12.

Siue quis poſſideat animo, & corpore ſuo, ſiue animo ſuo, & corpore colonorum,vel aliorum. Obſ. 57. num.51.

Et ſi quis animo intendat eam amittere, & in alium transferre, etiam ſi alteri non quæratur, ſecus ſi intendat amittere, donec in alium transferatur. Dec. Obſ.57.nu.52.

Animum poſſidendi, an quis habeat ſtatur eius declarationi. Obſ.61.nu.3.

Animum, & mentem perſerutari difficillimum eſt, cum ſit quid latens in corde. Obſ.57.num.54.

Poſſidendi an quis habuerit, ſeu retinuerit, ſtatur eius aſſertioni, prout in alijs omnibus ab animo dependentibus, & aſſerenti contrarium incumbit onus probandi. Obſ.17.num.23.

Annuli portæ clauſula tactu acquiritur poſſeſſio, niſi appareat, aliquem eſſe intus animo poſſidendi. Dec. 574.num.3.

Annum Notarij in Italia incipiunt à die Natiuitatis Domini 25. Decembris, non à die prima Ianuarij. Dec. 196.num.1.

Annorum 30. curſus facit præſumere titulum validum, beneplacitum Apoſtolicum, & vtilitatem Eccleſiæ. Dec.196.num.1.

Annuis in præſtationibus ad effectum manutentionis, an vnum, vel duplex detur mandatum, & quando. Obſ.105.num.58. & ſeqq.

Anteceſſorum poſſeſſio ſucceſſoribus ſuffragatur vti acquiſita dignitati, & officio. Dec.148 num.1. Dec.166.num.1.Dec.196.n.1.

[Anteceſſor non poteſt ſupplantare ſucceſſorem. Dec. 556.num.3.

Anteceſſoris poſſeſſio ſuffragatur etiam ſucceſſori. Dec. 611.num.7.Dec.635.num.12.

Anterioritas in poſſeſſione ad effectum prælationis in manutentione ſufficit etiam reſpectu horarum,& per vnam horam tantum, & per momentum, & punctum. Obſ.71.num.9.

Anterioritas, & poſterioritas poſſeſſionis conſiderari non poteſt, vbi incontinenti, & antequam primus diſcederet ad extraneos actus fuiſſet capta poſſeſſio etiam ab alio. Obſ.71.num.13.

Vel quando alias poſſet de anterioritate dubitari, vt ſi vnius poſſeſſio haberet horam puta 17. in circa & alterius horam 18. nondum pulſatam, & apponatur tunc ſequeſtrum. Dec.Obſ.71.nu.14.

[Antiquitatem ſcripturæ ſola duca ſine ad miniculis non probat, ſed pro adminiculo ſufficit Iudicis iudicium, & religio. Obſ.98.num.58.

Apocha confeſſionis debiti, non probata exactione, non probat quaſi poſſeſſionem exigendi.Dec.61.num.7.

Non recognita nullam meretur fidem Dec.53.num.1.

Apocæ ab eodem ſcribente recognitæ faciunt contra ipſum pleniſſimam fidem. Dec 536.num.12.

Et quas ſcribens non negat,faciunt contra ipſum ſaltem ſemiplenam probationem. Dec 536.num.13.

Apoſtoli denegati dicuntur, vbi Iudex nihil aliud reſpondit, niſi quod audiebat. Dec.72.num.4.

Refutatorij indicant Iudicem velle adhuc iuriſdictionem retinere. Obſ.106.nu.32.

Sunt de ſubſtantia, & pars appellationis. Dec. 22.nu.4.

Apoſtolis denegatis non tenetur amplius appellans pro illis redire. Dec.75.nu.5.

Non petitis conſtat de non legitima appel. Dec.22.n.3.

Apoſtolos non fuiſſe petitos conſtat ex inſpectione proceſſus. Dec.55.num.4.

Apoſtolica prouiſio an, intra quod tempus parti ſignificari debeat. Dec.69.num.4.

Appellabile eſt decretum mixti Exequutoris, ſi alias de ſui natura ſit appellabile, ſecus contra. Obſ.12. num.63.

Appellandum eſt à peruerſione ordinis oppoſiti,vbi Iudex cognoſcit, & admittit exceptiones petitorij. Obſ. 7.num.24.

Appellans in curia Romana in cauſa poſſeſſoria, vbi regulariter ſeruatur Ægidiana,debet exprimere cauſam, alias poteſt Iudex non admittere. Dec.296.num.13.

Appellanti à mandato de manutenendo debet Iudex reſpondere per Apoſtolos refutatorios, & idem in qualibet alia interlocutoria, & pronuntia,in quibus de natura cauſæ, iudicij, decreti, vel ſententiæ appellationi non defertur. Obſ.106.nu.31.

Appellatio ſuſpendit effectum ſententiæ, ac integrè manet ſtatus antecedens, & proceditur,ac ſi ſententia lata non eſſet. Obſ.8.num.53.& 98.Dec.336.num.10.

Seu inſpecto præſenti ſtatu ſententiam extinguit, inſpecto futuro ſuſpendit. Dec.Obſ.8.n.54.

Pendens in petitorio non ſuſpendit iuriſdictionem in poſſeſſorio, nec è contra. Obſ.6.num.13

Ab interlocutoria non deuoluit negocium principale. Obſ. 106 nu.23.

Niſi committatur cauſa cum clauſula, quam, & quas. Obſ.106.num.24.

Vel etiam cum clauſula, Vna cum toto negocio principali. Obſ. 106. num. 25.

Non eſt neceſſaria à ſententia, & nulla iniuſta,quia non tranſit in iudicatum. Dec.45.n.3.

Vbi non eſt formaliter nulla, ſed materialiter, iuriſdictio Iudicis ante dationem Apoſtolorum eſt ſuſpenſa. Dec.66.num.5.

Coram honeſtis viris interponi debet coram duobus non vno tantum, & adhibitis duobus teſtibus. Dec 117. num. 9.

Sufficit interpoſita infra decē die notitiæ. Dec.290.n.4.

Regulariter habet effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum. Dec.282. num.10.

Interpoſita etiam coram honeſtis perſonis operatur effectum deuolutiuum., ſuſpenſiuum, & cauſat attentata

INDEX.

attentata. Dec.117.num.6.

Secus in iudicijs exaquutiuis. Dec. 282. num. 11.

Denegatur in indicijs poſſeſſorijs, &obligationis camералis quoad effectum ſuſpenſiuum. Obſ. 52.num.12.Dec.9.num.25.Dec.13.nu.6.

Non datur à ſententia, & mandato de reintegrando. Dec.146. num.6.

Suſpenſiua non admittitur in remed.l fin. Dec.216. num.4.

Suſpenſiua non datur à decreto de exeqnendo. Dec. 259.num.3.

Non datur à decreto ſequeſtri. Obſ.75. num. 51.& 52.

Nec à ſequeſtratione fructuum, quando ſuper poſſeſſione contenditur. D. Obſ.75.nu 52.

Nec à ſequeſtro facto per Iudicem, ne partes veniant ad arma. D.Obſ.75.nu. 54.Decl.vt nu.56.

Non recipitur à mandaro de manutenendo. Obſ. 106.num.1.

Præſertim ſi ſit cum clauſulá, Citra præiudicium poſſeſſionis,&proprietatis. D.Obſ.106.n.2.

Nec ab inhibitione, ſeu præcepto de non accedendo ad poſſeſſionem, vel de non moleſtando, ſeu turbando, aut de manutenendo. Dec.Obſ.106. num 3. & 4.

Nec quando Iudex lite pendente auocat ab ſe poſſeſſionem ad tollenda ſcandala, & aliquem ex contendentibus poſſeſſorem facit. D.Obſ.106. nu. 6. Denegatur à mandato de manutenendo de iure ciuili. Dec. Obſ.106. num.7.

Et de iure canonico. Dec. Obſ.106. num.8.

Tam ad effectum ſuſpenſiuum, quam ad effectum deuolutiuum, & quid de iure Canonico quoad deuolutiuum. Obſ.106.nu.33.& ſeqq.

Siue ſententia, vel decretum vnum conſtituat poſſeſſorem ſiue prohibeat ab ingreſſu poſſeſſionis, ſiue confirmet ſequeſtrationem antea factam à Iudice eam penes ſe auocando. Obſ.106.nu. 34.

Ad effectum ſuſpenſiuum nec in iudicio retinendæ ordinario datur. Obſ.106.nu.37.

Non datur à decreto repoſitionis mandati de manutenendo, & conceſſionis eiuſdem ad fauorem partis. Obſ.107.num.44.

A mandato de manutenendo de facto interpoſita non ſuſpendit illius executionem, de iure ciuili, nec de iure Pontificio. Dec.Obſ.106.nu.9.

Datur à ſententia mixti Executoris. Dec.54. num.14. Dec.117.nu.15.Dec.242.num.3.

Secus à ſententia meri Executoris. Dec. 117. n. 15.

Datur in poſſeſſorio ratione mixturæ. Dec.23.nu.8.

Datur à fructuum condemnatione, etiam ſi pronunciatum ſit in poſſeſſorio. Dec.106.num.4.

De iure Canonico datur in Saluiano, &quolibet poſſeſſorio. Dec.196.num.11.

De iure Canonico datur ad vtrumq; effectum à mandato de immittendo. Dec.266.num.3.

Datur à ſententia lata in remedio l. fin. in foro Ecclesiaſtico ex veriori opinione. Dec.273.num.2.

Datur à ſententia data per cædulam ſuper manutentione. Dec.25.num.5.

Niſi intret Ægidiana, quæ reſpicit ordinatoria. Dec. 25. num.15.

Quia tunc non datur ad effectum ſuſpenſiuum. Obſ. 106.num.70. & 78.

Datur à mandato de manutenendo, quando fuit proceſſum tamquam in ordinario. Obſ. 106. num. 68. & 77. vbi exempla.

Niſi intret Ægidiana. Dec. Obſ.106.num.78.

Datur à mandato de manutenendo, quod continet mixturam. Obſ.106.num.79.

Datur à mandato de manutenendo, & dici poteſt de nullitate, ſi pars in eo non fuerit citata, nec adhibita cauſæ cognitio. D.Obſ.106.num.81.

Datur in mandato de manutenendo ab inordinato proceſſu. D.Obſ.106.nu.82.

Datur, & dici poteſt de nullitate in mandato de manutenendo ex euidenti, & notoria iniuſtitia, & nullitate, quæ offuſcationem, dubietatem, vel diſputationem aliquem non habeat. Obſ.106. num. 83.

Et in manutentione expedita per ſequeſtrum contra poſſeſſorem. Dec.Obſ.106.nu 84.

Datur à mandato de manutenendo dato hæredi in vim ſtatuti continuantis in ipſam poſſeſſionem defuncti. Obſ.106.nu.85.Lim.vt nu.86.

Datur à mandato de manutenendo Bononiæ in vim ſtatuti. Obſ.106. nu.87.

Datur à mandato de manutenendo quoad effectum deuolutiuum in Regno Franciæ, in Cathalonia, & in alijs Hiſpaniarum Regnis. Obſ.106.n.88.

De iure Canonico in Terris Eccleſiæ ſeruando datur in quocumque iudicio, à quocumque grauamine, & ad vtrumque effectum. Dec.297.nu.2.

Datur etiam in obligatione camerali, vbi fuit ſententiatum diffinitiuè per cædulam, & in ſcriptis. Obſ 106. num. 68.

Non negatur à peruerſione ordinis cognoſcendi prius de manutenendo, vbi hoc fuerit oppoſitum. Obſ.7.num. 23.

Datur à denegatione publicationis teſtium examinatorum. Obſ.95. num.3.

Datur ab exceſſu in exeqnendo. Dec. 282.num.5.

Datur à ſequeſtro, vbi per illud ſubuertitur ordo petitorij, & poſſeſſorij, & perditur poſſeſſio, quia conſtat de vnius poſſeſſione, qui manuteneri debet, & aduerſarius ad petitorium remitti. Obſ. 75. num.57.

Vel vbi ipſius ſequeſtri forma non eſt ſeruata. Dec. Obſ.75.num.60.

A decreto de deſcribẽdo quando admittat. Obſ.75.n.22.

An detur ſuſpenſiua ab inſtitutione in Parochiali, & à relatione Examinatorum, ita vt intrent attentata. Dec 238.nu.3.4.& 6.

Ad interlocutoria vbi eſt admittenda, cauſat attentata. Dec.238.nu 4.

Admiſſa cum clauſula, Si, & inquantum, an operetur admiſſionem. Obſ.32.nu.10.

Nec tua, nec mea facit, quin, ſi antea poſſidebam, etiam nunc non poſſideam. Obſ.8.num.35.

Appellatione pendente eſt interim poſſeſſor manutenendus. Dec.336.num 9.

Si non habuerit ſe pro ſpoliato. Dec.182.nu.16.

Appellatione pendente, & donec de validitate Statuti diſcutitur, non eſt quis commodo ſuæ poſſeſſionis priuandus. Dec.158.nu.8.

Appellatione pendente in negocio principali poteſt alius Iudex adiri pro manutentione etiam poſt inhibitionem, & abſq; vitio attentatorum. Obſ. 6. num.33.

Præſertim vbi quis poteſt poſſeſſionem etiam propria auctoritate defendere, & continuare. Obſ.6.n.34.

Interpoſita à mandato de manutenendo non ceſſat Iudex procedere in negocio principali petitorij, ſeu poſſeſſorij plenarij. Obſ.106.nu.22.

Admiſſa perinde eſt, ac ſi nulla ſententia lata fuerit, & manutentio durare debet. Obſ. 108 num.23.

Appellatione pendente executio facta nulla eſt. Obſ. 12.num.142.

Secus in poſſeſſione capta pendente termino iuris à ſententia non appellabili, & vbi poſtea fuerunt dati refutatorij. Obſ.12.nu.143.

Etiam quod Iudex ignorante appellatio appellationi detuliſſet. Dec.Obſ.12.num.144.

Appellatione pendente, & commiſſa cum clauſula, ſi quid exequendum, exequutio facta nulla eſt. Obſ.12.num.145.

Appellationes dirigi debent, & ſolent ad ſuperiorem in iuriſdictione. Obſ.31.num.37.

Appellationi, cui ius non defert, non intelligitur delatum à Iudice per terminum iuris. Dec.66.nu.2.

Appellationis remedium eſt ordinarium, & fauorabile. Dec.9.num.29.

Iudex non habet iuriſdictionem ſeu illius exercitium, nec cauſa ei deuoluitur, niſi transportatis actis prioris inſtantiæ, & Iudicis à quo. Obſ.69.nu.5. præſertim parte opponente. Dec.Obſ.69.n. 6.

Etiam ſtante commiſſione cum clauſula, Quam, & quas, & ad effectum procedendi prout in prima, ſeu ſuper abqua particulari actione, iure, vel remedio, omiſſa cauſa appellationis. Obſ. 69.nu.& ſeqq.

I N D E X.

Appelatio extinguit omnes iuris effectus, quos producit ſententia, ſed non ſententiam, prout eſt facti. Obſ. 8.num.14.

Rem iudicatam ſuſpendit perinde, ac ſi ſententia non emanaſſet. Dec. 465.num.6.

A ſententia denegationis manutentionis efficit, vt ea non obeſt nouæ petitæ manutentioni. Obſ.66. num 6.

Ad vtrumque effectum datur à ſequeſtro notoriè nullo, vel iniuſto. Obſ.75.num.14 vbi exempla.

Non datur à pronuncia de iurando de calumnia. Obſ. 81.num.25.

An detur à mandato de reſpondendo poſitionibus. Obſ. 83.num 38.

Et an à pronuncia de habendo poſitiones pro confeſſatis. Obſ.83.num.42.

Datur ab omiſſa, ſeu non ſeruata forma Interrogatoriorum. Obſ.91.n.22.

Et à datione copiæ Interrogatoriorum. Obſ.91. num.23.

Non datur à pronuncia, ſeu præcepto de recognoſcendo, nec ſub prætextu carcerationis, vel impedimenti, cum poſſit quis recognoſcere, vel negare etiam mediante ſpeciali procuratore. Obſ.98.n.16.

Non datur à termino pro ſeruato habito. Obſ. 102.num.37.

Non datur a mandato de manutenendo niſi contineat mixturam. Dec.399.num 6. & 7. Dec.349. num.12.

Non permittitur a decreto immiſſionis, & manutentionis inſimul lato. Obſ.106.num.2.

Denegatur à monitione ſuper manutentione. Obſ.106. num.3.Lim.vt ibid.num.34.

Quoad effectum ſuſpenſiuum in manutentione nec de Iure Canonico datur, & ita perpetuò fuit obſeruatum à Rota. Obſ 106.num.5.

Admiſſa cum clauſula, Non admiſit, niſi ſi, & in quantum, non ligat manus ſecundum aliquos. Obſ.106. num.18.

Ad effectum deuolutiuum datur in remedio retinendæ ordinario. Obſ.106.num.19.

A manutentione data per viam diffinitiuæ ad vtrumque effectum permittitur de Iure Canonico, & id nullum habet contradictorem, Obſ.106.num.28.

Videtur de iure communi in manutentione deneganda, ſiue pronunciatum fuerit per decretum ſiue per cædulam. Obſ.106.nu 29.

Conceditur à ſententia manutentionis, ſi in ea fuerit annullata, & reuocata alterius poſſeſſio reſeruatis iuribus in petitorio tantum. Obſ.106. num.32.

Permittitur à decreto manutentionis, ſi non conſtet de poſſeſſione, & ex actis non iuſtificetur, vel decretum declaret aliquem manutenendum, & poſtea immittendum. Obſ.106.num.38.

Datur etiam de iure communi à decreto manutentionis, quod ſit notoriè nullum, vel iniuſtum. Obſ.106. num.40.

Non datur à mandato de manutenendo hæredi dato in vim ſtatuti continuantis in eum poſſeſſionem defuncti, vbi hæres non principaliter, incidenter ſe hæredem deduxerit. Obſ. 106.n.41.

Semel datur à mandato de manutenendo ex ſtatuto Terræ Centi. Obſ.106.n.6.42.

Non datur à mandato de manutenendo nec in Ciuitate Bononiæ, ſtante maxime Conſtitutione Cardinalis Iuſtiniani tunc Legati. Obſ.106.num.43. Ampl.vt ibid num.44.

Nec in Curia Archiepiſcopali Bononiæ ex ſtatuto eiuſdem Curiæ. Obſ. 106.num.47.Dec. 639. num.14.

Non datur à ſententia in ſpolio, præſertim cœpta executione ex mandati relatione. Dec.433. num.1.

Datur à ſententia mixti Executoris, qui appellationi tenetur deferre. Dec. 451.num.4. Dec.522. num.9.

De iure ciuili à mandato de manutenendo in ordinario poſſeſſorio non datur, ſecus de iure canonico. Dec.497.num.8. & 9.

Subiacet ſtatuto fori, in quo fuit interpoſita. Dec. 562.num.4.

Eſt de appendicibus primæ inſtantiæ. Dec. 562.num.3.

Non admittitur in ſumarijſſimo poſſeſſorio. Dec. 562.num.6.

Lim.ex ſtatuto Bononiæ. Dec.562.nu.7.

A ſententia in poſſeſſorio non cauſat attentata. Dec. 609.num.5.

Regulariter ex prohibita in poſſeſſorio Dec. 609 num 18.

Lim· ſecus ſi iniuſtitia ſit notoria, & patens, Dec. 609.num.19.

Suſpendit ſententiam, eiuſque effectum, & per eam omnia remanent in ſtatu, in quo erant de tempore latæ ſententiæ. Dec.634.nu.34.

Suſpenſiua denegatur in ſummarijſſimo manutentionis tam de Iure Ciuili, quam de iure Canonico. Dec. 639.num.1.

Appellationis cauſa deuoluta, deuoluta etiam dicitur cognitio omnium dependentium ab ea. Dec. 536.num.10.

Terminus non datur, vbi ſententia non eſt appellabilis. Dec.634.num.19.

Illius ad effectum ſubſtantia, & natura iudicij inſpici debet, non autem contextura verborum ſententiæ. Dec 639.num.22.

Appellationi ſit locus ex ſententia per cædulam lata. Dec. 639. num. 18. Contrarium ibid. num. 21. & ſeqq.

Lim.1.ſecus in ſummarijſſimo manutentionis. Dec.639. num. 19.

Lim. 2. procedere quoad effectum deuolutiuum, ſecus quoad ſuſpenſiuum. Dec.629.num.10.

An locus ſit, dependet à verbis ſententiæ. Obſeru. 106. num. 36.

Appellatione in Rota commiſſa à mandato executiuo A. C. pro terminis penſionis, ſeu alia annua præſtatione, etiam cum clauſula, Sine præiudicio legitimæ executionis, non poteſt ſuper eiſdem terminis rediri ad A.C. pro manutentione, ſed adeunda eſt Rota. Obſeru.5.num.16. Dec.666.num.3.6. & 7. Contrarium d.Dec.666. num.8.

Pendente non eſt quis ſua poſſeſſione priuandus. Obſ. 8. num. 8.

Et inſtituto, ac immiſſo ab ordinatio in poſſeſſione beneficij competit manutentio. Obſ. 8. num.11.

Interpoſita ab eo, qui abſtinere ab ordine iuſſus eſt, poteſt interim participare, & in honore habito remanere, ſed debet à nouis abſtinere. Obſ. 10. num. 13.

Appellabilis ſemel effecta cauſa ad fauorem vnius partis remanet etiam appellabilis ad fauorem aduerſarij. Dec. 508. num. 10.

Appellabilis pars ſententiæ trahit ad ſe partem non appellabilem. Dec.399.num.1.

Appellans, vel dicens de nullitate pronunciati non tenetur niſi ad tranſportationem actorum iudicij ſententiæ, quam reuocare prætendit. Dec.401. num.3.

Appellari debet à commiſſione examinis Notario, ſi diſpliceat. Obſ.93.num.1.]

Approbato contractu, ab illo recedere non licet. Dec. 215.num.32.

Aqua poſtquam ingreſſa eſt fundum ſuperiorem, poteſt Dominus fundi illa vti, diuertendo curſum naturalem etiam in præiudicium fundi inferioris. Dec. 213. num.4.Lim vt ibid.num.6.& 7.

Felix à nomine Sixti V. denominata fuit Dec.335. num, 5.

Aquam ducendi quaſi poſſeſſio acquiritur, & probatur ex riuo, vel foſſa facta. Obſ.34.num 8.

Ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione ducendi aquam ſufficit probare aquam ſemel de anno ſuperinductam fuiſſe. Dec.213.num.1.

[Aquam ſemel de anno ſuperiori ductam fuiſſe ſufficit ad effectum manutentionis. Obſ.34.num 2.

Aquam ducendi quaſi poſſeſſio non acquiritur vnico actu in re communi. Obſ.18 num.4.]

Aquæ

I N D E X.

Aquæ antiquum canale mutare licet, ſi fiat ſine iniuria & damno fundi inferioris, alias ſecus. Dec. 213. num.5. & 8.

Aquæ, & iuris piſcandi quaſi poſſeſſionem habens in loco an dicatur habere poſſeſſionem partis poſtea auctæ per inundationem, & retinuiſſe poſſeſſionem partis poſtea exiccatæ, & ſucceſſiue ab aquis recoopertæ, & ſit in totum manutenendus. Obſ. 73. num.87.

Aquæ, vel piſcationis poſſeſſio an infert ad poſſeſſionem terræ, ſi quæ recedant, & competat in ea manutentio. Obſ.73 num.23.

Aquæductus. In aquæductibus non eſt recedendum à vetuſtate. Dec.213. num.7.

Arbitrio locus non eſt, vbi deficit citatio, vel ſententia eſt iniuſta, ſeu exceſſiua in magna ſumma. Dec. 307. num.3.

Nec ſi vlla cauſa illud ſuadeat. Obſ.7. num.77.

Arbitrium à Principe conceditur ſecundum iuris tramites cum aliqua remiſſione rigoris æquitate attenta. Dec.62. la prima.num.1. & 12.

Regulatur, regularique debet à iure. Dec. 140. n 1. dec.163. n.1. dec.241. la 2. n.1. dec.284. n.2.

Iudici ſimpliciter conceſſum non debet ius partis auferre, vel lædere, nec poſſeſſori præiudicare. Obſ. 7 num.64.

Remittit aliquid de rigore iuris. Dec.163. num.9.

Vt intret ad relaxandum iuris rigorem, ſufficiunt puræ, & informes iuris probationes. Obſ.7. num.71.

Iuris rigorem eo magis relaxat, vbi datum eſt citra ea, quæ ſunt à iure determinata. Obſ.7. num.74.

Et ſi ſit reſcripto directo Iudici alias iuriſdictionem habenti. Obſ.7. num.75.

Habena procedendi in petitorio tantum poteſt in ſolo petitorio procedere, ſi poſſeſſionem ponat ſub ſequeſtro, & pars volens in petitorio procedi aſſumat partes actoris. Obſ.7. num.86.

Maximè ſi nondum conſtet de poſſeſſione, & agatur inter Communitates. Dec. Obſ.7. num.87

Intelligitur prout de iure, & cum aliqua modificatione, ſi æquitas ſuadeat. Dec.211. num.1.

Intrat pro ſanatione examinis facti cum Interrogatoriis partis aduerſæ. Dec.231. num.6.

Exercere pro ſanatione examinis nulliter facti in caſu tantum dationis interrogatoriorum Rota ſolet. Obſ.91. num.26.

Non intrat ad reuocandam executionem iam factam & conſummatam. Dec.241. la 2. num.2.

Alia vide in V. Clauſula Arbitrii, Citationis defectus, Commiſſio, Cumulatio.

[Arbitrium intelligitur de iuſto, & regular. Obſ. 7. num.18.

Non interponitur in manutentione, quando poſſeſſio eſt clara. Obſ.7. num.12.

Semper intrat in temperando iuris rigore æquitate concurrente, & fortius ſi etiam iuſtitia. Obſ. 7. num.24. dec 533. num.3.

In concedenda, vel deneganda cumulatione regulatur à paruo, vel magno præiudicio poſſeſſionis. Obſ. 7. num.30. dec 540. num.25.

Denegatur quod retardandam manutentionem, vbi alias poſſeſſor grauaretur onere probandi. Obſ. 7. num 34.

Valde minuit de rigore iuris, & operatur, vt relicto vtroque extremo rigoroſo ſeruetur æquitas. Dec. 670. num.2.

Intelligitur prout de iure. Dec.340.num. 2. Dec.670. num 1.

Pro cumulatione vt excludatur ſatis eſt, ſpolium fuiſſe deductum in iudicium, ſuper eo cauſam commiſſam, & probationes factas. Dec.436. num.9.

Rota concedit pro ſanatione examinis facti cum Interrogatoriis, quia in illorum datione pars dicitur feciſſe, quod potuit. Dec.488. num.7.

Ex æquitate intrat pro cumulatione quando poſſeſſio eſt turbida. Dec.670. num.3. & 40.

Semper ex æquitate intrat ad ſanandum nullitates, quæ vel non ſunt tales, vel turbidæ, ſeu leues. Dec. 531. num.1.

Facilius intrat ceſſante dolo. Dec.448. num.4.

Aſſumitur prout de iure, & ab eo regulandum eſt. Dec. 539. num.1. Dec.585. num.1.

Relaxat aliquid de rigore iuris æquitate ſuadente quando præſertim dirigitur Iudici alias iuriſdictionem habenti. Dec.539. num 2.

Non debet priuare quaſi poſſeſſione exigendi durante lite ſuper reductione penſionis. Obſ 7. num.26.

Conceſſum à Signatura Iuſtitiæ debet regulari à iure, ſed per conceſſum à Signatura gratiæ dicitur iuris rigor relaxatus. Dec.540 num.5. Ampl. vt ibid. num.7.

Intrat pro cumulatione petitorij cum poſſeſſorio in penſione impoſita cum decreto annullatiuo, vbi adſit reſcriptum ipſius arbitrij. Obſ.18. num.16.

Ex æquitate intrat pro cumulatione, quando poſſeſſorium pendet à petitorio. Dec.670. num.3.

Arbitrio dignus non eſt, qui poſſeſſionem adeptus fuit poſt inhibitionem. Obſ 48. num.4. An pl. vt ibid. num.5.

Vtitur Rota pro ſanatione examinis nulli, ſi non adſit totalis citationis, ſeu iuriſdictionis defectus, & ſint data Interrogatoria, atque etiam quod teſtes fuerint repetiti ſuper Interrogatoriis durante termino remiſſoriæ, tanquam tunc ſit examen contrarium, non de nouo factum. Obſ.91. num.27 & 36.

Seu ſaltim facilius. Obſ.91 num.28.

Pro examine ſanationi eo magis locus eſt vbi non adeſt totalis defectus citationis ad videndum iurare, ſed teſtes iurarunt eo die, ſub qua citatio non cadebat, vel in termino probatorio parte vltimato. Obſ.91. num 38.

Generaliter locus eſt pro nullitatis ſanatione, vbi defectus iuriſdictionis, vel citationis, vel mandati non eſt totalis, ſecus ſi totalis, quia tunc negatur ſanatoria, & conceſſa non intrat arbitrium. Obſ. 91. num.39.

Ad effec[illegible] dandi fidem teſtibus locus eſt, & ſola Rota remittere de iuris rigore, vbi non adeſt totalis iuriſdictionis defectus, & ſunt data interrogatoria. Dec.378. num.2.

Rotæ non eſt dignus, qui illius iuriſdictionem, & inhibitionem contempſit. Dec.585. num.4.

Non dato non poteſt recedi à iuris diſpoſitione, nec eſt locus æquitati. Dec.540. num 16.

Archiepiſcopi aſſertioni non creditur ad ipſius fauorem quod geſta in viſitatione. Dec.287. num 4.

Archiuium priuatum an det auctoritatem ſcripturæ. Dec. 342. num.4.

Archiuium non dat robur ſcripturæ, quando non apparet quodnam illud ſit, nec de tempore repoſitionis. Dec.383. num.4.

Archiuiſta poteſt inſtrumentum in publicam formam extrahere abſque ſolemnitatibus. Dec.416. num.4.

Eandem habet facultatem, quam Notarius rogatus in extrahendo. Dec.426. num.6.

Arguendum non eſt de vno actu ad alium in his, quæ ſunt nudæ facultatis. Obſ.53. num.12.

Argumentum valet ab interdicto retinendæ ad mandatum de manutenendo. Obſ.3. num 10.

A ſimili de interdicto retinendæ ad mandatum de manutenendo non valet, cum inter ſe multipliciter differant, nec fiat tranſitus de vno ad aliud. Dec. Obſ 3. num.11.

A ſimili non procedit, vbi conſonantia non eſt in totum, ſed eſt in aliquo diſſimilitudo, quamuis parua. Dec. Obſ.3. num 15.

Valet de ſeruo ad Monachum. Dec.164. num.3. Decl. vt ibid. num.12. & 13.

A contrario ſenſu veniens ex mente legis validiſſimum eſt. Dec.166. num.25.

Ampl. idem eſſe in veniente ex dicto teſtium, licet non ad puniendum teſtem de falſitate. D.Dec.166. num.26.

Armatam facere pro retinenda poſſeſſione an, & quando ſit prohibitum, vel permiſſum in ſtatu Eccleſiaſtico. Obſ.1. num 78.

Armorum ob periculum, vbi conſtat de vnius poſſeſſione, à iuris tramitibus non receditur. Obſ.75. num.28.

Vide etiam in V. Rixæ Periculum ſcandala Timor.

Arrendatarij non præiudicant Eccleſiæ, vel domino in ſoluendo, & conſtituendo aſium in quaſi poſſeſſione contra dominum, niſi cum illius ſcientia, & patientia, vel conſenſu. Obſ. 35. num. 64.

Arrendatarij ſolutio probat poſſeſſionem. Obſ. 23. nu. 2.

Arrendatarij non poſſunt domino præiudicare, nec præſtatione conſtituere aliquem in ſtatu, vel quaſi poſſeſſione manutenibili. Dec. 646. nu. 13.

Articulans non fatetur. Dec. 166. nu. 50. & 53.

Articulans non fatetur. Dec. 364. nu. 3

Articulans contraria non eſt audiendus, & quare. Dec. 473. nu. 1. & ſeqq.

Ampl. maximè ſi primi articuli ſpecificati fuerint medio iuramento propter periculum periurij, & ius parti quæſitum. Dec. 473. num. 2. & 4.

Articuli, ſeu poſitiones ſunt loco libelli. Obſ. 78. nu. 22.

Decl. ſi tamen ſint concluſorij, vt quia habeant clauſulā. Quibus veris exiſtentibus. D. Ob. 78. n. 23.

Quomodo formari debeant ad probandam poſſeſſionem Vniuerſitatis. Obſ. 36. nu. 5. & 14.

Concernentes titulum, ſeu proprietatem, vel dominium non ſunt in cauſa manutentionis impertinentes præſertim quando etiam aduerſarius poſſidere prætendit. Obſ. 71. nu. 119

Solent admitti cum clauſula, ſi, & in quantum, & ſaluo iure impertinentium, & non admittendorum. Dec. 282. num. 1.

Ipſo facto admiſſi intelliguntur abſque decreto, vbi præceſſit citatio ad dicendum contra, & proceditur ad examen. Obſ. 84. nu. 83.

Admiſſi ab vno Auditore poſſunt probari coram alio cum omnium ſit vnum tribunal, & vnus alterius ſubrogatus. Dec. 282. nu. 4.

Omnino impertinentes debent reijci, ſi hoc notoriè conſtet. Obſ. 84. nu. 84

Parte opponente ſpecificari debent medio iuramento, & quare. Obſ. 88. nu. 2.

Specificari poſſunt à procuratore, vel Syndico cum generali mandato ad articulandum, & iurandum de calumnia, nec opus eſt mandato ſpecialiſſimo. Obſ. 88. nu. 4.

Dari poſſunt ſuper materiis contentis in Interrogatoriis etiam quod examen ſuper Interrogatoriis ſit publicatum. Obſ. 95 nu. 10.

Irreleuantes non retardant expeditionem cauſæ. Dec. 282. nu. 12.

Probandi mediante remiſſoria dari debent coram Iudice cauſæ, non coram Iudice remiſſoriæ. Obſ. 94. num. 14.

Lim. in Articulis ad reprobandum perſonas teſtium. Obſ. 94. nu. 15.

Lim. in Articulis pro liquidandis fructibus in exequutionem inſtrumenti ſubdelegationnis. Dec. Obſ. 94. num. 16.

Articulis ſuper meritis propoſitis poteſt opponi, vt prius prouideatur ſuper manutentione. Obſ. 7. n. 5.

Articulos medio iuramento ſpecificare non tenetur, qui iam iurauit de calumina. Obſ. 88. nu. 3.

Vide etiam V. Poſitio. Specificato.

[Articuli ſuper petitorio, vel poſſeſſorio ordinario non ſunt admittendi ad retardandam manutentionem, nec eſt dandus terminus ad illos probandum. Obſ. 42. num. 31.

Super recognitione dari poſſunt etiam coram Iudice remiſſoriali. Obſ. 94. nu. 91.

Quando iudicentur poſſeſſiones. Obſ. 83. num. 27.

Iurati habentur loco poſitionum, & inducunt confeſſionem. Dec. 473. nu. 5

In ſummarijs deſeruiunt loco monitorij, & petitionis. Dec. 638. nu. 8.

Reſpicientes bona non ſunt impertinentes ad Iuſpatronatus ijs annexum. Dec. 608. num. 5.

Articuli, & teſtes ſuper alicuius poſſeſſione non excludunt poſſeſſionem alterius pro indiuiſo poſſidentes. Obſ. 73. nu. 22. Dec. 459. nu. 2.

Articulorum copia dari debet ad effectum conficiendi Interrogatoria. Obſ. 91 num. 10.

Articulus dare ad effectum recognitionis non eſt neceſſe, & quare. Obſ. 98, nu. 13.

Productos eſſe poſt examen factum ſuper illis non eſt veriſimile. Dec. 446. num. 4.

Articulus manutentionis ſi habet adminiculum cauſam proprietatis, & iuris aſſiſtentia, actuſque iuriſdictionales vnius ſint turbidi ob clauſulam, ſublata, & decretum irritans, & poſſeſſio alterius ſit fundata in vnico teſte, qui non concludat, & in aliis ex quibus vtraque poſſeſſio remaneat turbida, ſolet Rota, omiſſo poſſeſſorio, videre de bono iure in petitorio. Dec. 621. nu. 1.

Articulum verum eſſe dicens teſtis non probat initij memoriam non extare Dec. 541. nu. 6.

Arx ad quid deſtinata dicatur. Dec. 106. nu. 1.

Arcis poſſeſſionem habens dicitur habere etiam poſſeſſionem eorum quæ ab Arce ſeparari non poſſunt. Obſ. 73. num 102.

Aſpectu ſolo abſque introitu, & appræhenſione acquiritur poſſeſſio vbi traditur ab alio poſſeſſore, ſeu ab habente poteſtatem illam tradendi. Obſ. 21. nu. 16. 17. & 25.

Aſſecurationis natura eſt vt veniat acceſſoriè ad obligationem principalem. Dec. 206 nu. 46.

Aſſenſus Regius quandocumq; impetrari poteſt ſuper alienatione. Dec. 67 nu. 11.

Non retrahitur in præiudicium tertij, cui interim ius quæſitum eſt. Dec 68. nu. 13.

Aſſenſus Apoſtolicus præſumi non poteſt, niſi adſit Obſeruantia. Dec. 65. nu. 8.

Aſſerens aliquem poſſeſſorem iniuſtum fatetur illum eſſe in poſſeſſione. Dec. 74. nu. 27.

Aſſerenti ſe feciſſe aliquid de conſenſu intereſſe habentis non creditur. Obſ. 98. nu. 19. Lim. vt ibid. nu. 20.

Aſſertio alicuius ſe poſſidere, ſeu actus poſſeſſorios feciſſe nomine Domini, ſeu alterius abſentis non probat illius poſſeſſionem contra tertium, niſi conſtet de mandicito vel ratificatione. Obſ. 20. nu. 49.

Secus eo preſente, & conſentiente, ſeu ſciente, & patiente, quia tunc dicitur mandatum, ſeu rati habitionem interueniſſe. Dec. Obſ. 20. nu. 50.

Et ſecus ſi eſſet colonus ab eo appoſitus, vel appoſitus, à deffuncto, cuius ipſe eſſet hæres. D. Obſ. 20. nu. 51.

Aſſertioni alicuius in mortis articulo multum tribuitur. Dec. 85. num. 10.

Aſſiſtentiam iuris habens dicitur habere bonum ius ad effectum manutentionis. Obſ. 45. nu. 4.

Et poteſt continuare abſq; vitio attentatorum. Dec. Obſ. 45. nu. 5.

In dubio eſt manutenendus. Dec. 3. n. 3. Dec. 198. n. 6.

Eoq; fortius, ſi conſtet etiam de actibus poſſeſſorijs Dec. 190. nu 7.

Aſſiſtentia iuris ſola tunc ad effectum manutentionis releuat, vbi nihil adeſt in contrarium, vel non eſt offuſcata, & turbida ſecus contra. Obſ. 45. nu. 19. vbi exempla.

Turbida, ſeu offuſcata exiſtente ſolet Rota omiſſo iudicio poſſeſſorio, aggredi merita cauſæ, & petitorium diſcutere. Obſ. 45. nu. 20.

Niſi concurrant etiam actus poſſeſſorij. Dec. obſ. 45. num. 21.

Vide etiam in V. Iuris aſſiſtentia. Manutentio.

Aſſiſtentia iuris communis offuſcatur per oppoſitionem eorum, quæ petitorium reſpiciunt. Obſ. 45. nu. 15.

An præbeat manutentionem in iuriſdictionalibus tantum, ſeu etiam in alijs. Obſ. 45. nu. 2

Non ſuffragatur, vbi in contrarium adſit ſtatutum, vel conſuetudo. Obſ. 45. num. 23.

Seu eſt turbida. Dec. 534. nu. 321.

Iuris non ſuffragatur ad manutentionem in exactione, quando alius eſt in ſtatu, & quaſi poſſeſſione non ſoluendi. Obſ. 45. nu. 16. Dec. 646. nu. 55.

Nihil facit quando alius eſt in contraria quaſi poſſeſſione. Obſ. 45. nu. 17. Dec 646. nu. 56.

Iuris ſola an ſufficiat Rectori pro manutentione in iure decimandi, Rota ſæpius, ſeu ſemper dubitauit. Obſ. 45. nu. 35.

In materia decimarum, ſuffragatur in petitione, non in manutentione. Obſ. 45. nu. 34.

Iuris vbi concurrit, poſſeſſio extenditur ad omnes actus, in quibus pars aduerſa non habet ſpecialem

INDEX.

diſputationem. Obſ.73.nu.82.
Epiſcopo ſuffragatur ad obtinendam manutentionem abſque alia poſſeſſione. Dec.438.num.2.
Pro manutentione non ſufficit, quando redditur obſcura, & dubia. Dec.438.num 6.
An ſufficiat ad effectum mandati de manutenendo in exactione decimatum. Dec.439.num.1.&ſeqq.
Ad fauorem Epiſcopi ceſſat in iuriſdictione diſtincta. Dec.513.num.8.
Operatur prælationem, quando actus vtriuſque partis ſunt paris potentiæ, ſecus ſi actus alterius partis ſint potentiores, & habeant pro etiam decretum. Dec.646.num.52 & 54.Obſ 71.n.23
Non releuat, quando alius eſt in poſſeſſione. Dec. 466.num.3.Dec.677.num.11.
Aſſiſtentia iuris habenti competit manutentio etiam ſtante conſuetudine immemorabili, vbi iuris diſpoſitio illi deroget. Obſ.45.num.12.
Eam habens pro ſe attentare dicitur, ſi actus poſſeſſorios exerceat poſt inhibitionem Rotalem. Obſ. 48.num 6.
Eam habens faciendo actus poſſeſſorios non dicitur poſſeſſionem acquirere, ſed continuare. Obſ. 48.num.7.
Eam habens eſt manutenendus. Dec.523.num.8.Lim. vt ibid num 10.
Habere dicitur, qui habet pro ſe conſtitutiones Apoſtolicas. Dec.607.num.8.
Eam habens cum poſſeſſione eſt manutenendus, donec literæ examinentur, & exequantur. Dec 662. num.1.
An quis habeat, vel reſiſtentiam diſcuti debet in manutentione. Obſ.42 num 63
Aſſiſtentiæ iuris communis vigore non permittitur manutentio ſi controuertatur, an locus ſit, vel ne intra fines, donec de hac non fuerit cognitum. Obſ. 43.num.9
Aſſociationem petens pro continuatione ſuæ poſſeſſionis ad remouenda impedimenta præſtita per aduerſarium non dicitur amittere poſſeſſionem. Dec. 141.num.6.
Aſſociationis petitio præſupponit aduerſarium poſſidere. Dec.336.num.2.
Vide etiam in V. mandatum de aſſociando.
Attentans offendit ius, Iudicem, & partem. Obſ. 48. num.6.
Attentare eſt delictum. Dec.259.num.2.
Non dicitur poſſeſſionem capiendo, qui poteſt illam propria auctoritate capere, etiam ſi commiſerit cauſam ſuper iactationibus. Obſ. 9.num.3.
Non dicitur neque, Iudex, neque, pars procedendo ad executionem mandati relaxati in vim obligationis cameralia, in qua non datur appellatio. Dec. 289 num.6.
Vt dicatur Iudex à quo, debet eſſe talis connexitas cauſarum, vt ſententia in vna parte, vel capite pariat exceptionem rei iudicatæ in alia. Dec. 27. num.4.
Dicitur ille qui habens ſolam poſſeſſionem inſtrumentalem poſt litem, vel inhibitionem fructus exigit, vel alios actus facit Obſ.1.num.85.
[Attentare non dicitur, qui poſt inhibitionem adit Conſilium Regium pro manutentione in poſſeſſione, quam poteſt propria auctoritate defendere. Obſ.6. num 9.
Nec qui in tali caſu petit manuteneri à Iudice à quo. Obſ.6 num.22.
Nec Iudex cum clauſula, Appellatione remota, ſi ſuam exequatur ſententiam non obſtante appellatione. Dec. 395. num. 2.
Nec qui lite pendente petit manuteneri. Obſ. 8. ante num.1.
Non poſſunt, nec dare de attentatis, qui non ſunt in lite. Dec. 421.nu.4.
Attentat Iudex procedens poſt inhibitionem. Dec. 36. num.3.
Attentat, qui prætextu acquiſitæ poſſeſſionis per actum qui dedit cauſam liti, vult continuare. Obſ.17.num.52.
Attentata poſſeſſio non eſt manutenenda, Obſ. 48.num.1.Dec.717.nu.7.& 9.
Non impedit, quin detur manutentio anteriori poſſeſſori. Dec.Obſ.48.num. 2.
Dicitur improba, & vitioſa, & non poteſt ſuſtineri. Obſ.48.num.3.vbi exemplum.
Vti improba nullius eſt conſiderationis. Dec.16.num.3.
Debet auferri. Dec. Obſ.48.num.4.
Reuocari. Dec.Obſ.48.num.5.
Sequeſtrari. Obſ.75.num.37.
Etiam ex officio. Dec.Obſ.75.nu.38.
Etiam quod de attentatis conſtet ſummarie. Dec. Obſ.75.num.39.
Attentata eſt poſſeſſio, & non manutenibilis, quæ capta eſt poſt inhibitionem, præſertim Rotalem. Obſ. 48.num.18.
Etiam ſi inhibitio intimata ſit procuratori, ſi tantum intercesſerit tempus, quo principalem certiorare potuerit. Dec. Obſ. 48.num.19.
Dicitur poſſeſſio capta poſt appellationem, vel pendente tempore ad appellandum. Dec. 16.num.12.
Non dicitur poſſeſſio capta ex voluntate, & acquieſcentia partis. Dec. 8. num. 2.
Nec ea lite pendente ſuper diuerſo iure. Dec. 212. num 9.
Nec poſſeſſio capta ante litem motam. Dec. 225.nu.13.
Attentata poſſeſſio inſtrumentalis purgata dicitur per ſolam manutentionem aduerſario conceſſam. Obſ.10.num.85.
Attentata non dicuntur geſta ante citationem ad dicendum contra commiſſionem, & intimationem inhibitionis Rotalis. Dec.289.num.7.
Nec quæ ſunt geſta a non habente mandatum Dec.288 num.2.
Non cauſantur ex geſtis in cauſa diuerſa. Dec. 288. num.1.
Dicuntur facta ante, vel poſt appellationem, vbi ſuperuenit commiſſio, qua ſimpliciter cauſa appellationis commiſſa fuerit. Dec.273.num.3.
Aliquando reuocantur per ſimplicem renunciationem. Dec.159.num.1.
Turbida non merentur priuilegium, vt ante omnia reuocentur. Dec.160.num.7.
An interueniat in iudicio manutentionis, ſi poſſidere prætendens aliquem actum poſſeſſorium faciat. Obſ. 16.num.89.
In attentatis, non incurritur per executionem mandati de manutenendo. Obſ.48.num.16.
Nec per Iudicem, nec per partem. Obſ. 106.num.17.
[Attentata ſonant in delictum. Obſ.48.num.19.
Sunt reuocanda. Dec.442.num.2.
Præſertim quæ ſunt clara. Dec.585.num.2.
Sunt omnia geſta poſt inhibitionem, præſertim Rotalem. Dec.394. num. 1. Dec. 433. num. 3. Dec. 504.num.1.
Et poſt appellationem, & commiſſionem cauſæ. Dec. 399.num.2.
Purgata non dicuntur per depoſitum factum coram Iudice remiſſoriali ad fructuum liquidationem ex defectu iuriſdictionis. Dec.591.num.1.
Reſpectu captæ poſſeſſionis purgantur ea renunciatione. Dec.591.num.5.
Dici non poſſunt geſta in executionem ſententiæ, à qua non datur appellatio. Dec.639.nu.2.
Attentata poſſeſſio non eſt manutenibilis. Dec. 633.num.3.Dec.634.num.1.
Etiam ſi idem prius poſſederit, & prætendat continuare. Obſ.48.num.1.
Debet ſequeſtrari. Dec. 634.nu.17.
Præſertim de ſtylo Rotæ. Obſ. 75. num.11.]
Attentatorum cauſa, & petitorium, & poſſeſſorium ſuſpendit. Obſ.7.num.39.
Lim. in attentatis à poſſeſſione pendentibus. Dec. Obſ.7.num.40.
Reuocatio habet vim retinendæ. Obſ.10.num.87. Dec.127.num 3.
Et ex ea inducitur poſſeſſoris manutentio. Dec. Obſ.10.num 86.
Reuocatio fieri poteſt mediante manutentione, tàm quoad præterita, ſi quis ſe pro ſpoliato non habuerit, quam quoad futura. Obſ. 10.nu.28.

Via non reuocantur geſta poſt decem dies à die notitiæ, vbi fuerit appellatum infra decem à die notitiæ,ſed via ininſtitiæ. Obſ.12.num.138.

[Attentatorum cauſa commiſſa cum clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis mandati de manutenendo, poſtquam aduerſarius mandatum obtinuerunt ex poſſeſſione adepta lite pendente, procedi poteſt ſuper vtroque. Obſ.7.num.10.

Eorum remedium eſt magis fauorabile quocunque alio. Dec.641.num.16.

Et in illis plerumque attenditur æquitas potius Iudicantis, quam odium Excommunicati. Dec. 641.num.17.]

Attentatum dicitur quod factum poſt inhibitionem. Dec. 245.nu.1.

[Atteſtatio negatiua Notarij ſe non vidiſſe litteras in actis à ſe diligenter perquiſitas non excludit exhibitionem. Dec. 650.num.10.

Subexecutoris, vel Nuncij de data poſſeſſione, & aſſiſtentia in inductione non probat tanquam de actu de præterito. Obſ.29.num 20.

Atteſtationibus extraiudicialibus priuatis non datur fides. Dec.629 n.14.

Auctor laudatus, & neceſſarius defenſor an poſſit petere manutentionem. Obſ.55.num.51.& ſeqq.]

Auctoritate propria poſſidens eſt manutenendus. Obſ. 13. num.4. & ſeqq. vbi exempla.

Poteſt habens titulum poſſeſſionem vacantem capere. Obſ.13.num.3.

Secus in poſſeſſione non vacua, ſiue res ſit aliena, ſiue propria ab alio poſſeſſa. Obſ.13. num. 4.

Poſſeſſionem plenam capere non poſſunt nec fiſcus,nec Ordinarius, nec Delegatus Supremi Principis,ſed debent agere per viam iudiciariam. Obſ. 24.num.9.

[Auctoritate Iudicis poſſidens, iuſtè dicitur poſſidere, ſtante maxime titulo præambulo. Obſ. 52. num. 4

Ampl. etiam alio antea in poſſeſſione exiſtente. Dec. Obſ.12.num.5.

Audientia datur loquenti, & petenti. Obſ.12.num. 28.

Audientijs in vltimis multa de ſtylo permittuntur, quæ alias non permitterentur. Dec.380. num. 4.]

Auditor Cameræ, ſeu illius Locumtenentes non habent in beneficialibus, iuriſdictionem manutenendi. Obſ.6.num.19 & 20.Obſ.107.num.4.

Etiam quod partes iuriſdictionem conſentiant. Dec. Obſ..6.num.20.

Niſi in caſibus literarum Apoſtolicarum, quarum A. C. ſit Executor. Dec Obſ.6.num.25.

[Auditor Cameræ eſt Iudex ordinarius in cauſis penſionum, etiam quod ſolutio in partibus ſit deſtinata 363.num.8.

Iuriſdictionem non habet in beneficialibus. Dec. 434.num 10.

Nulliter relaxat mandatum de manutenendo in beneficialibus, vbi in litteris non eſt deputatus Executor, ex defectu iuriſdictionis. Dec.537.num.8.

Nulliter procedit abſque monitorio. Dec.638. num.6.Lim.vt num.ſeqq.

Auocationem in dubio Papa concedere non intelligitur, ne iniuriam Iudici, & Tribunali feciſſe dicatur. Dec.347.num.2.

Auocationi poſſeſſionis non eſt locus conſtito de poſſeſſore etiam ſtante ſtatuto, vel conſtitutione de poſſeſſione auocanda. Obſ.75.num.6.]

B

BAiuli relatio de tradita poſſeſſione, ſeu tenuta capta in vim ſententiæ probat poſſeſſionem. Dec. 12.num.1.

Bannimenta generalia ſtatus Eccleſiaſtici prohibentia poſſeſſionem capi abſque Iudicis licentia, & Curia mediante, vel ſine conſenſu partis. Obſ. 13. num.5.

Decl. vt recipiant interpretationem à iure communi, & non procedant in poſſeſſione vacante. Dec. Obſ.13.num.6.

Bannito plenaria gratia reſtituto competit remedium reintegrandæ ad bona. Dec.37. n.6.Ampl. vt num.9.

Bannitus fructus percipiendo, & poſſeſſioni incumbendo, quamuis dicatur naturaliter poſſidere, non poteſt tamen manutentionem prætendere, nec poſſidere ciuiliter. Obſ 16.num.14.

[Barcham in flumine retinendi in quaſi poſſeſſione manutentio non datur, niſi data prohibitione, & acquieſcentia. Obſ.63.num.21.

Baro an ſit manutenendus in poſſeſſione, quæ de iure non ſpectat ad ipſum, ſed ad Vaſſallos. Obſ. 44.num.10.

Beati ſunt poſſidentes. Obſ.16.num.14.

[Beatus eſt, qui poſſeſſione præuenit. Obſ. 1.ſub.num.2.]

Beneficium vacans de menſe Auguſti eſt reſeruatum. Dec. 286.num.1.

Litigioſum,& datum in Commenda vacans per obitum, obtinens dicitur Papæ reſeruatum. Dec. 313.num.2.

Manuale poteſt per nouam prouiſionem alteri conferri non expectata morte primi prouiſi. Dec. 328.num.9.

Regulare requirit perſonalem reſidentiam. Dec. 122.num 8.

Regulare non eſt conferendum, niſi Regulari profeſſo eiuſdem regulæ. Dec.122.num 7.

Si prætendatur Regulare, & poſſideatur à ſeculari, eſt poſſeſſor manutenendus, donec iſtud diſcutiatur in petitorio. Obſ.46.num.19.

Beneficium,ſeu Eccleſiam poſſidens dicitur retinere etiam poſſeſſionem bonorum eiuſdem. Obſ.63. num.115.

Et præſumitur etiam fructus percepiſſe, niſi appareat ab alio fuiſſe perceptos. Dec. Obſ.73. num.116.

Et in omnibus illius bonis manutenendus eſt. Dec. Obſ.73.num.117.

Vnicum poſſunt duo compatibiliter poſſidere videlicet vnus titulum, alter fructus, & vtrique datur manutentio. Obſ.72.num.40.

[Beneficiati vt ſinguli conſiderati non poſſunt facere Collegium. Obſ. 107.num.3. Dec.389.nu.1. Dec.541.num 2.

Lim. niſi doceant huiuſmodi ius habere ex priuilegio particulari, vel ex conſuetudine. Dec. 541. num.3.

Beneficium impetrans ſufficit quod ſit habilis ad ordines neceſſarios intra annum à die poſſeſſionis. Dec. 542.num.5.

Vacare non poteſt per obitum illius, qui illud antea reſignauit. Dec. 451 nu.7.& 9.

Si fuerit reſignatum ad fauorem, mortuo Reſignatario poſt ſignatam ſupplicationem, & præſtitum conſenſum, dicitur vacare per ipſius Reſignatarij obitum. Obſ.57.num.7.

Vnitum Eccleſiæ alterius Diœceſis an eximatur à iuriſdictione primi Epiſcopi, & efficiatur de iuriſdictione, & diœceſi illius, cuius eſt Eccleſia, ad quam fuerit vnitum. Dec.621.num.4.]

Beneficij poſſeſſio quomodo appræhendatur. Obſ. 21.num.15.

Reſeruati capta poſſeſſio per Prouiſum Apoſtolicum eſt præferenda anteriori captæ ea prouiſione Ordinarij. Obſ.71.num.71.

Decl. ſi tamen clarè conſtet de reſeruatione, alias ſecus. Dec Obſ.71.num.72.

Tituli poſſeſſionem nactus, etiam Eccleſia integraliter non conſtructa eſt quoad fructus annexos manutenendus. Obſ.73.num.119.

Poſſeſſor interim, dum cognoſcitur, an ſit reſeruatum, debet manuteneri. Obſ.46.num.18.

Poſſeſſio amittitur per decennium, quo Prouiſus fuit abſens. Obſ.58.n.4.

Beneficij, ſeu Eccleſiæ in poſſeſſione præfertur, qui poſſidet partem principaliorem. Obſ.71.nu. 123. vbi exempla.

Beneficia in dubio præſumuntur ſimplicia, non curata. Obſ.12.num.125.

Eccleſiaſtica debent ſine diminutione conferri. Dec. 316.num.6.

Regularia poſſunt auctoritate Apoſtolica in Commendam dari etiam Clerico ſeculari. Dec.122.num.9.

[Beneficij

INDEX.

[Beneficii exiſtentis ſub tecto alicuius Eccleſiæ non habentis certum Altare, Cappellam, ſeu locum, nec certi Sancti inuocationem poſſeſſio capta ſufficit ad Altare maius per actus genericos. Obſ.48 num 2.

Ius, & poſſeſſio dicitur remanere in pendenti penes Reſignantem, donec Reſignatarius non fuarit poſſeſſionem adeptus. Obſ.57.num.3.

Ius, & poſſeſſionis reliquiæ remanent penes Reſignantem antequam plenè ſit ius quæſitum Reſignatario. Obſ.57 num.5.

Poſſeſſio capi poteſt propria auctoritate.D.402.n.13.

Lim. in Canonicatu, cuiuspoſſeſſio capi debet Capitulariter. Dec.402.num.14.

Poſſeſſor, qui in eo nullum ius habeat, an ſit citandus. Dec.481.num.4.

Poſſeſſio capi non poteſt non expeditis litteris.Dec. 500 num.8.

Lim. ſi capiatur non proprio, ſed Cameræ nomine. D Dec 500.num.9.

Poſſeſſione dimiſſa, & in alium tranſlata perſonalis actio rei non poteſt exerceri contra illum, qui poſſeſſionem dimiſit, ſed contra ſucceſſorem. Dec.511.num.4.

Dimiſſio fieri poteſt etiam ad effectum ſe liberandi ab onere ſoluendi debitum ratione beneficij. Dec.511.num.5.

Poſſeſſio abſque ſpeciali mandato non acquiritur. Dec.587.num.4.

Poſſeſſione capta cenſetur poſſeſſio capta etiam illius bonorum. Dec.611.num.6.

Poſſeſſio capta per actus genericos an, & quando ſuffragetur. Dec.624.nu.2.

Beneficio carens, & manutentioni ſe opponens, ſeu negans ſoluere nec turbat, nec contendit, aduerſarium eſſe actorem, & non reum. Obſ. 64.num.10.

Quis ob non reſidentiam priuari non poteſt, niſi fuerit ter citatus in loco beneficij, & deinde per ſex menſes expectatus. Dec.610.nu.3.

Beneficia in dubio præſumuntur ſimplicia, non Curata, & contrarium aſſerenti incumbit onus probandi. Dec.625. nu.8.

Eorum pluralitas non præſumitur..Dec.625. nu.3.]

Beneficiis pluribus vnitis, effectuatione probata quoad vnum, cenſetur vnio ſortita effectum etiam quoad alia. Obſ 73. num.150.

Beneficialium poſſeſſio haberi non poteſt abſque eo, quod habeatur titulus ab habente auctoritatem. Obſ.42.num.26.

Et ſine canonica inſtitutione. D.Obſ.42.nu.27.

Beneficiatus, contra quem agitur ad beneficij priuationem, poteſt Officium ſuum miniſtrare lite pendente, ſed non alienare bona.Dec.11.n.11.

Beneficiato, alimenta congrua reſeruari debent. Dec. 316.nu.7.

Beneplacitum Apoſtolicum neceſſarium in alienatione Patronatus Eccleſiaſtici præſumitur interueniſſe ex lapſu 30. annorum, & obſeruantia ſubſecuta. Dec.239.num 1. Dec. 332.num.8.

[Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in tranſactione inter duas Eccleſias, vbi bona dantur, vel relinquuntur penes aliam. Dec.518.num.6. & 7.vbi ratio.& num.11.

Ampl. etiam in tranſactione temporali ad vitam Rectoris. D.Dec.518.num.13.

Eſt neceſſarium in tranſactione ſuper bonis, quæ remanere debent penes laicum.Dec.538.num 11.

Non eſt neceſſarium in alienatione bonorum ad Eccleſiam pertinentium ante factam incorporationem. Dec.538.num.12.

Non præſumitur ea temporis diuturnitate, niſi etiam adſit obſeruantia. Dec.538.num.14.]

Bona quando in locationem, vel in emphiteuſim conceſſa cenſeantur. Dec.293 nu.22.

Omnia poſſeſſa per habentem cauſam ab inueſtitis ex nouo titulo infra confines contenta in eodem loco, eadem præſumuntur, de quibus loquitur antiqua inueſtitura. Dec.14.num.9.

Bona litigioſa, ſtante ſententia abſolutoria, & pendente instantia poſſunt alienari, nec illa emens, dicitur intruſus. Dec.506.num.8

Confraternitatis dicuntur per eadem poſſideri, & an eorum poſſeſſio poſſit in alium transferri per illius Cuſtodes. Dec.538 num.8.

Bonis donatis cum pacto reuerſibili, & facultate hypothecandi pro reſtitutione dotis, hypoteca ſubſecuta tenet, & ſufficit ad ſaluianum, nec dicitur reſoluta per reſolutionem donationis. Dec.206.num.17 & 19.

Bonorum poſſeſſio non infert ad poſſeſſionem Beneficij, Eccleſiæ, vel Cappellæ. Obſ.73.num.126.

Deſcriptio, & depoſitum ſit ab initio in criminalibus in quibus cadere poteſt confiſcatio, & in cauſis ſpoliorum Eccleſiaſticorum ad obuiandum fraudibus, & dilapidationibus.Obſ.14.num.11.

[Bonorum appellatione veniunt bona vbicunque exiſtentia, niſi in diſpoſitione reſtringantur. Dec. 647.num.15.

In obligatione veniunt, etiam iura, & actiones.Dec. 483.num.8.

Lim. ſecus in obligationa bonorum mobilium, & immobilium, quia non venit nomen debitoris. Dec.483.num.9.Extende, vt ididem nu 11.

Bona fides adeſſe dicitur in eo, qui nec eſt in lite, nec litem ſcit. Dec.259.num.11.

[Bona fides præſumitur, & dicitur quis in ea eſſe ante petitam manutentionem, ſeu motam deſuper litem. Obſ.74.num.7

Bonum ius Epiſcopi, & Capituli effectû manutentionis in quaſi poſſeſſione exactionis decimarum in quibus conſiſtat. Dec.281.nu.1.

Breuis nomine Cameræ vigorê, & legitimi Iudicis auctoritate poſſidens eſt manutenendus. Obſ. 12.num.23.

Iuſtificatio non requiritur in habente illius vigore poſſeſſionem nomine Cameræ ad effectum manutentionis, ſed de eo eſt diſcutiendum in progreſſu cauſæ. Obſ. 42.num.57.

[Breue ſubreptitium, & obreptitium parte opponente iuriſdictionem non tribuit. Dec.520.nu.3.& 5.

Secus parte non opponente. Dec.520.num.4.

Vel ſi fuerit obtentum in plena ſignatura vtraque parte informata, & cum clauſula, ſtatum & merita cauſæ, &c. D.Dec.520.nu.6.

Breuis nomine Cameræ vigore capi poſſeſſio an ſit manutenibilis alio tunc poſſidente. Obſ 42.n.38.

Breuis iuſtificatio quando dicatur concludenter facta. Dec.587.num.6.

Breuitas temporis facit conſtare, non fuiſſe in cauſa adhibitam cognitionem, niſi talis ſit cauſa, in qua Iudex illa temporis breuitate potuerit inſtrui. Dec.238.num.27. & 29.

[Bubularum poſſeſſio probatur ex receptione butyri, caſei, prouaturarum, pellium, coriorum, & carnium mortuarum. Obſ.25.num.12

Bulla ad ſupplicationem partis emanata non probat in tertij præiudicium. Dec 184.num.8.

Cenſetur côtinere clauſulam, ſi ita eſt.D.Dec.184.n.9

C

Caducitas inducitur ex omiſſione ſolutionis Canonis vnius anni ex pacto. Dec.275.num.2.

Intellige, ſi conſtet de mora inexcuſabili.D.Dec. 275.num.3.

Non inducitur ex deterioratione ſine culpa emphiteutæ. Dec.275.num.19.

Nec ob ſubhaſtationem, & deliberationem auctore Iudice factam irrequiſito domino directo. Dec. 39.num.1.

Ob melioramenta non facta remiſſa cenſetur ex canonum receptione. Dec.39.num.6.

Ob non ſolutionem canonis, & ob deteriorationem remiſſa intelligitur per ſubſequentem canonum receptionem.

Etiam ſi receptio fuerit cum proteſtatione. D.Dec. 275.num.16.& ſeqq.

Caducitas, & exactio canonis pugnans ex diametro. Dec.275.num.17.

INDEX.

Alia vide in V. Canon. Deuolutio, Dominus Emphiteuſis, Emphitenta, Recipiens.

[Caducitatis pœna locum non habet, niſi expreſſo iure caueatur, & procedi ſolum in contractu emphiteutico, non cenſuali. Dec.668.num.10.

Remiſſa dicitur ex perceptione canonũ abſque proteſtatione, ſeu reſeruatione. Dec.668.num.11.

Calculatores in eorum arte poſſunt dici ſapientes. Dec.9.num.7.

[Calomniæ iuramentum ſemel præſtitum extenditur ad totam inſtantiam. Dec.361.num.4.

Sufficit quandocumque præſtari ante concluſum in cauſa. Dec.361.num.6.

Ampl. etiam poſt concluſum in cauſa ante tamen ſententiam, & ex Iudicis officio. Dec.361.nu.7.

Suſpicio ceſſat, & iuramentum non eſt neceſſarium, vbi conſtat de iuſtitia agentis, vel ex æquitate illius omiſſio ſanatur Dec.31.num.10.

Calumnijs via patefaceretur, terminarij fouerentur litigatores, & notoria fieret iniuſtitia, ſi quis in poſſeſſione iniuſta defenderetur. Obſ.41.n.552.

Cameræ in vim Breuis poſſidenti competit manutentio Obſ.12.num.24.

Cameræ nomine vigore Breuis capta poſſeſſio, & ſubſecuta ceſſio transfert poſſeſſionem manutenibilem in ceſſionarium. Obſ.55.nu.15.

Vide etiam in V. Breuis.

[Cameræ Commiſſarius ſolet ad capiendam poſſeſſionem beneficij ipſius Cameræ nomine ſubſtituere etiam ipſum prouiſum. Dec.500.num.11.

Cameralis obligaionis extenſio non requiritur, vbi eſt poſita in protocollo notarij rogati. Dec.144.n.9.

Canon, & cenſus ſunt ſynonima, & vnus pro alio accipitur. Dec.25. num.8.

Canonis reſeruatio infert ad dominium eius, ad cuius fauorem reſeruatur. Dec.25. num.8.

Solutione, & receptione cenſetur præſeruata, & animo retenta ciuilis poſſeſſio. Dec.25. num.5.

Solutiones probant poſſeſſionem. Dec.140.num.7.

Integra ſolutio arguit poſſeſſionem omnium bonorum in inueſtitura comprehenſorũ. D.293.n.38.

Exigẽdi quaſi poſſeſſione probatur ex libro eius, qui exegit concurrẽtibus adminiculis. Obſ.35.n.34.

Receptione regulariter inducitur caducitatis remiſſio. Dec.336.num.6.

Canonicatus poſſeſſio capitulariter capi, & approbari debet. Dec.57.num.19.Dec.177.nu.4.

B ſi de facto poſſideatur, poteſt ſic poſſidens petere manutentionem, & quatenus opus ſit admitti Capitulariter, & denegantibus Canonicis nulla vrgente ratione habetur poſſeſſio pro Capitulariter capta. D.Dec.57.num.20.

Canonicatus, & Dignitatis de Capitulo poſſeſſio dicitur acquiſita, probata, & manutenibilis, ſi probetur capta Capitulariter, alias ſecus. Obſ.30.n.3.

Ampl. etiam in poſſeſſione data ab Executore litterarum Apoſtolicarum. D.Obſ.30.nu.4.

Lim. vt ſufficiat etiam poſſeſſio tradita ab Archidiacono nomine Capituli præſentibus, & ſcientibus Capitularibus, vel ab alio per Capitulum deputato. De.Obſ.30.num.5.Dec.177.n.6.

Lim. vt ſufficiat ſubſecuta patientia Canonicorum ex admiſſione ad actus ad Canonicum tantum ſpectantes. D.Obſ.30.num.6.

[Canonicatus poſſeſſio non poteſt capi auctoritate propria, ſed capi debet Capitulariter. Obſ.13.n.4. Dec.577.num.2.Dec.612.num.5.

Ampl. etiam in caſu regreſſus cum clauſula capiendi illam propria auctoritate. Obſ.30 nu.6.

Subſtinetur capta hora Miſſarum ſolemnium, cum aſſignatione ſtalli in Choro, & loci in Capitulo. Obſ.30.num.9.

Et ex profeſſione fidei factam coram Capitulo, & Canonicis Capitulariter congregatis. D.Obſ.30. num.10.

Data ab Archidiacono, vel Decano abſque ordine Capituli non dicitur legitima. D.Obſ.30.nu.13.

Non Capitulariter capta ſuffragaretur, ſi Eccleſia eſſet habitu, & non actu Collegiata, vel fuiſſet præſtitum impedimentum. D.Obſ.30.num.14.

Capienda eſt in propria ſede ad effectum manutentionis. D.Obſ.30. num.16.

Canonicatus, & præbendæ poſſeſſione dicitur acquiſita etiam poſſeſſio Camerarum, & omnium iurium, & bonorum illius. Dec.434.num.4.

Canonicatuum collatio de iure communi in Cathedrali eſt ſimultanea Epiſcopi, & Capituli, ſed de conſuetudine poteſt vni tantum competere. Obſ.73.num.17.

Eorum collationem in Cathedrali Epiſcopus non acquirit priuatiuè ad Capitulum, ſi ambo prætendant ſimultaneam collationem, ſecus ſi vtraque pars ius conferendi priuatiuè ad alium prætendat. Obſ.73.num.18.

Canonici quaſi poſſeſſio intereſſendi in Capitulo, & votandi probatur ex actibus Capitularibus. Obſ.33.num.5.

Etiam quod actus non fuerint effectuati, in præiudicium eorum à quibus fuit admiſſus. Obſ.33.n.6.

Canonici ſoli de iure communi ſunt de Capitulo. Dec.201.num.3.

Eo ipſo quod ſunt Canonici, & in poſſeſſione Canonicatus, dicuntur eſſe in quaſi poſſeſſione eligendi, & votandi, etiam quod nunquam euenerit caſus, & ſine eorum ſcientia, & patientia, non poteſt in contrarium acquiri quaſi poſſeſſio. Obſ.40.num.20.

[Canonicus habet intentionem fundatam ſuper fructibus, & diſtributionibus ſui Canonicatus, quæ reſidentibus debentur. Dec.468.num.2.

Admiſſus ad faciendos actus Canonicales de conſenſu, & patientia Capituli habetur, ac ſi poſſeſſionem Capitulariter nactus eſſet. Dec.612.n.6.

[Canonici præferuntur Rectoribus, & Beneficiatis Parochialium. Obſ.45.num.9.

Canonico, ſeu alio exiſtenti in quaſi poſſeſſione ingrediendi, & intereſſendi in Capitulo, ſeu Congregatione competit manutentio. Obſ.10.n.36.

Debetur manutentio in quaſi poſſeſſione votandi, & vocem dandi, etiam ſi actus poſſeſſorij fuerint contradictione aliquorum de Capitulo. D.Obſ.10.num.37.

Et in quaſi poſſeſſione ſedendi in Choro, & Scamno, D.Obſ.10.num 79.

Canonico falſo in poſſeſſione exiſtenti, & poſtea obtinenti Prouiſionem à Papa non eſt neceſſaria noua apprehenſio & inſtallatio, ſed ipſo iure fit quædam conuerſio ex nouo titulo ſuperueniente. Dec.57.num.5. & 19.

Niſi ante Prouiſionem Papæ fuerit tertio ius quæſitum. D.Dec.57.num.6.

[Canonico debetur manutentio in perceptione fructuum, & diſtributionum ex ſola reſidentia, & intereſſentia. Obſ.45.num.10.

Canonicus, ſeu alius, qui per plures vices in Capitulo interuenit, & votauit, eſt manutenendus. Obſ.53. num.25.

Capi non debent ſingulares perſonæ pro debito Communitatis. Dec.276.nu.3.

[Capitularis poſſeſſio an requirat conuocationem. Obſ.30.num.8.

Capitulariter factus dicitur actus, etiam quod aliqui non interuenerint. Obſ.30.num 7.Dec.3. nu.2.

Capienda eſt poſſeſſio Canonicatus, ſeu Dignitatis in Eccleſia Cathedrali, ſeu Collegiata. Dec.95.n.1. Dec.175.num.4.

Lim. ſecus ſi non ſint de Capitulo. D.Dec.175.nu.5.

Lim. ſecus ſi Capitulum ſæpius requiſitum tradere recuſauerit. D Dec.175.num.6.

Sublim. vt ibid.num.9.& 13.

Capitulo manutentio datur comulatiuè cum Epiſcopo in adminiſtratione Fabricæ, & bonorum Eccleſiæ, etiã quod probet adminiſtraſſe, cum ius hoc de iure communi vtriq; competat. Obſ.73.n.36.

[Capitulum habet ex iure communi intentionem fundatam ſuper adminiſtratione bonorum, & redituum Eccleſiæ. Dec.558.num.20.& ſeqq.

Congregandum eſt ad Campanæ ſonum de ſuperioris mandato. Dec.660. num.2.

Capitulum Cathedralis, & illius Clerici dicuntur Cle-
nici

Digitized by Google

INDEX.

ric: primi gradus. Dec.658.num.1.

Et vt tales debent præcedere. D.Dec.658 num.2.

Capitulum, & illius Clerici faciunt vnum corpus cum Epiſcopo qui eſt Caput, & illi membra. Dec. 658.num.3.

Quando non ſit legitimus contradictor. Dec. 542.num.4.

Capitulo exiſtenti in ſtatu Cathedralitatis non ſunt lite pendente illius præeminentiæ denegandæ. Dec. 658.num. 5.

Debetur manutentio in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis, & iuris viſitandi, & conferendi ex quaſi poſſeſſione probata ex actibus geſtis cum ſcientia, & patientia Epiſcopi. Dec. 591. num.1.

Ad reſpondendum de fructibus condemnato debet pro declaratoria probari perceptio. Obſ.503. num.12.

Capitulo, ſeu alio manutentio non datur in quaſi poſſeſſione exigendi decimas contra Rectorum iuris aſſiſtentiam habentem, niſi quaſi poſſeſſione probata. Obſ.45.num. 36.

[Capitula Cathedralium habent iuris aſſiſtentiam in præcedentijs quoad alias Collegiatas. Obſ. 45.num.7 Dec.594.num.2.

Capitulariter dicitur capta poſſeſſio coram repræſentantibus maiorem, & ſaniorem partem. Obſ. 30.num.15.

Capitula omnia tenent libros reſidentiæ Dec.558. n.12.

Capitulariter capi debet poſſeſſio etiam ſtante facultate illam capiendi propria auctoritate.Obſ.30. num.8.

Capitulariter mandatum factum dicitur, ſi ſit factum a duabus partibus totius Capituli Dec.660.n.4.

Capitulariter factus dicitur actus, etiam quod aliqui contra dixerunt. Obſ.30.num.12.

Capit.fin. de conceſſ.præb declaratio. Dec.84.num.9.

Capones annuos habendi quaſi poſſeſſio non quæritur. Obſ 53 num.4.

Capellani amouibiles non habent titulum Dec.96.n.2.

Capellano ad nutum amouibili datur manutentio contra illum à quo habet Cappellaniam, ſi prætendat, & ſummum det illam eſſe perpetuam. Obſ. 52.num.24.

Præſertim ſi aliquo tempore conſiderabili poſſiderit. Obſ.53.nu.26.

[Cappellanis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione adminiſtrandi Sacramenta, recipiendi oblationes competit manutentio. Dec.553.num.9.

Cappellanoa ad nutum deputandi quaſi poſſeſſio in aliqua Eccleſia extenditur etiam quoad alias Eccleſias, quæ ſint illi ſubiectæ. Obſ.73.num.60.

Cappellano ad nutum, de quo conſtet manutentio denegatur contra deputantem. Obſ.52.num 8.

Cardinalis titularis, ex quo habet in ſuo titulo iuris aſſiſtentiam quoad ius conferendi, eſt ex ea ſola manutenendus. Obſ.45.num.11.

Cardinalis dicto, etiam ſine iuramento, multum tribuitur. Obſ.48.num.78.

Carentia eſt habentis. Obſ.29.num.9.Dec.21.num.4.

Cartularijs in folijs ſimplicibus, & non recognitis fides non datur. Dec.314.nu.6.

Caſtra iuriſdictionalia præſumuntur feudalia. Dec. 294.num.9.7 & 10.

Caſtri Domino manutentio competit in quaſi poſſeſſione Caſtri, & recipiendi ſeruitia à Vaſſallis, & Subditis. Obſ.10.num.11.

Et in quaſi poſſeſſione faciendi contra Vaſſallos banimenta, exigendi gabellas, affidam, & pœnas pro damnis datis, & maleficijs, & conficiendi Vrnam ex qua Priores educi debeant. Obſ.10. num.12.

Quouſq; cognoſcatur de auctoritate Domini ſuper talibus. Obſ 10.num. 13.

Niſi exiet præſumptio vſurpationis.D.Obſ.10.nu.14.

Caſtri, vel feudi poſſeſſio ab inueſtito, ſeu emptore capta extenditur ad omnes illius pertinentias, & alias res connexas, & eiuſdem ſpeciei, & quæ faciant cum eo vnum totum, ſecus in rebus diuerſis, & ſeparatis, & alterius ſpeciei. Obſ.73. num.93.95.99.101.& ſeqq.

Caſtri poſſeſſione, ſeu illius partis videtur capta poſſeſſio omnium ædificiorum in eo contentorum, & iuriſdictionalium, ac totius. Obſ.73.num.95.

Dicitur acquiſita etiam poſſeſſio iuriſpatronatus, quod illi cohæret, niſi habeat ſuum titulum, & fundationem particularem Obſ.73 n 96.& 104.

Caſtri, & feudi poſſeſſione dicitur apprehenſa etiam poſſeſſio omnium fundorum, qui in eo continentur, niſi ſint ſeparati, & non conſtituant vnum totum, & vnum corpus cum Caſtro. Obſ.73.num.97.104. & ſeqq.

Caſtri, & totius territorij capta dicitur poſſeſſio per aliquem, etiam quod omne territorium non peragrauerit, nec vniuſcuiuſq; glebæ poſſeſſione acceperit. Obſ.73.num.98.

Caſtri poſſeſſione non dicitur acquiſita poſſeſſio iuriſdictionis. Obſ.73.num.103.

Poſſeſſio extenditur ad prædia, & iuriſdictionem, quando cōſtat de tali conceſſione; & quod prædia, & iuriſdictio tempore conceſſionis erant penes dominum concedentem, ſecus quando eſt dubium. Obſ.73.num.108.

Caſtri appellatione venit etiā ipſius Arx. Dec.104 n.4.

[Caſtri appellatione venit etiam Arx. Obſ. 73.num.44. vbi ratio.

Poſſeſſio probatur ex deputationibus.

Prætorum, & alijs actibus iuriſdictionalibus. Dec. 470.num. 3.Lim. vt ibid.num.12.

Caſtri Cameræ vltimo poſſeſſore mortuo, illius poſſeſſio remanere dicitur penes ipſam Cameram. Obſ..55 num.25.

Caſtrum vti caput poſſidere dicitur res ſingulares murata, ſeu defuncto domino, vel vaſſallo. Obſ. 73.num.94.

Caſtrum aliud eſt, aliud prædia. Obſ.73.num.106.

A tore nihil habet, quod ad illud pertinet. Obſ. 73.num.107.

Cataſtrum probat poſſeſſionem ſi non concludenter, ſaltem præſumptiuè, quod ſufficit ad manutentionem, & transfert onus probandi contrarium in aduerſarium, & ſi ſit antiquum probat plenè. Obſ.27.num.1.

Plenè probat poſſeſſionem contra illos, qui deſcripti ſunt conſenſerunt. Obſ.27.num.2.

Non probat poſſeſſionem, vbi conſtat re ipſa alterum poſſidere. Obſ. 27.num.2.

Nec contra tertium. Dec.61. num. 6.

Cataſtrum probat poſſeſſionem contra accataſtantes & habentes cauſam ab eis, ſecus quoad illos, qui nec interuenerunt, nec conſenſerunt.Obſ. 27. num. 1.

Cauſa vniuerſalis præiudicialis eſt particulari. Dec. 334.num 9.

Iura biennium non expedita an, & quando deuoluatur ad A,C.ſeu Curiam. Dec 31.num.4.

Semel effecta appellabilis quoad vnum remanet etiam appellabilis quoad partem aduerſam.Dec. 59.num.1.

Quando dicatur diſcuſſa Dec.183.num.3.

Propria dicitur eius, cuius emolumentum, vel damnum ad aliquē ſuo nomine pertinet. D.250.n.2.

Etiam leuis a deuolutione excuſat. Dec.275.num.22.

Dicitur anima, & ſpiritus diſpoſitionis, & ipſa diſpoſitio. Dec.206.num.39.

Mandati de manutenendo eſt ciuilis Obſ.2.num.7.

Poſſeſſionis, & principalis quæſtionis apud eumdem Iudicem cognoſci debet. Obſ.6.nu.2.

Poſſeſſionis, eiuſdem eſt naturæ, hoc eſt prophana, vel Eccleſiaſtica, prout eſt cauſa principalis. Obſ.6.num.15.

Poſſidendi in manutentione neque diſcutitur, neque attenditur, nec in acquiſitione poſſeſſionis requiritur. Obſ.42.num.6.

Principalis differri non dicitur ex cognitione manutentionis. Obſ.77.num.11.

Cauſa, & titulus poſſidendi eſt actus diuerſus à poſſeſſione. Obſ.45.n.16. Dec.57.num.2.Dec.225.n.7.

[Cauſa ſubdelegandi, quæ ſunt nudi miniſterij ſemper in Iudice præſumitur ob negociorum multitudinem. Dec.400. num.6.

INDEX.

Iuſta non dicitur, vbi adeſt calumniæ ſuſpicio. Obſ. 7.num.3.

Poſſidendi mutata dicitur ex ſuperuenienti titulo abſque animi declaratione. Dec.633.nu.5. Dec. 634.nu.31.

Quælibet etiam leuis excuſat à dolo. Obſ.68.nu 4.

Cauſa actus vniuerſalis potius attenditur, quam ipſe actus. Obſ.18.num.18.

Cauſa manutentionis remanet ſummaria, vel ſummariſſima in ſecunda inſtantia, & gradu appellationis, vt erat in prima. Obſ.107.num.18.

Appellationis dicitur eadem cum cauſa principali. Obſ.107.num.19.

Et idem in illa, quod in hac ſtatui debet. D.Obſ. 107.num 20.

Eſt Eccleſiaſtici fori, & non laicalis, in qua agitur de bonis ſpectantibus ad Eccleſiam ratione directi dominij, & qui id impugnat eſt damnandus.Dec.535. num.1.Ampl.vt ibid.n.4.& 5.

Dependens non poteſt ſeparari ex nouo iudicio, abſque vitio attentatorum. Dec.654.nu.16.

Non dicitur beneficialis, vbi agitur de ſalario Cappellano à laicis aſſignato cum onere celebrandi, & de illo compellendo ad recidendum. Dec. 450.num.1.

Cauſam eſſe vniuerſalem, colligitur ex petitione, & concluſione libelli. Dec.334.num.10.

Et ex executione directa contrà omnia bona. Dec. 334.num.11.

Vbi habemus expreſſam ceſſat tacita, & præſumpta. Dec.217.nu 58.

Iuſtam & legitimam poſſidendi habens eſt manutenendus. Obſ.11.num.3.

Poſſeſſionis mutare quis poteſt ex nouo titulo. Dec. 324.num.3.

Cauſarum criminalium, & matrimonialium cognitio ſpectat ad ſolum Epiſcopum, non autem etiam ad alios inferiores, & eſt Epiſcopus in illis manutenendus .Dec.197.num.1.& 11.Dec.306.nu. 3.& 5.Ampl.vt D.Dec.306.num.6.

Lim. niſi probetur immemorabilis.D.Dec.306.nu.4.

Et ſi adſint pro Inferioribus ſententiæ videas. D. Dec.197 num.12.

Cauſæ ius, & merita concernentia manutentionem non impediunt. Obſ.42.num.6.

Falſitas in acquirenda poſſeſſione impedit effectum iuris, non facti, quod ſufficit pro mandato de manutenendo, vt in capiente poſſeſſionem ab inteſtato, dum adeſt alius hæres ex teſtamento. Obſ.42.num.19. Dec.76.num.6.

Saltim donec conſtet de falſa cauſa.D.Obſ. 42.nu.20.

Præſertim ſi in capiendo poſſeſſionem poſſeſſor ſe non reſtrinxerit ad falſam cauſam, ſed vſus fuerit clauſulis, & declarationibus aptis comprehendere alias cauſas. Dec Obſ.42.nu.12.

Cognitio in manutentione requiritur, ſed ſummaria, & breuis ſuper poſſeſſione.Obſ.82.num.2.Decl. vt ibid.num.11.

Aliqualis cognitio adhibetur in exequutione inſtrumenti, etiam guarantigiati, vel in forma Cameræ. Obſ.81.num.3.

Cauſæ in Romana Curia cum multa deliberatione, & maturitate terminantur. Obſ.75. num.46.

[Cauſæ cognitio dicitur adhibita, vbi notariè conſtat do vitio poſſeſſionis. Obſ.42.ſub num.69.

Cauſæ, & tituli vniuerſalitas de iure magis attenditur, quam actuum poſſeſſoriorum particularitas. Obſ.73.num.52.

Cauſæ prolixitas, & immortalitas eſt in manutentione damnanda, & euitanda. Obſ.105.num.7.

Poſſeſſorij, & petitorij vna eſt iuriſdictio, nec datur illorum ſeparatio. Dec.666.num.4.

Cauſæ quando dicantur diuerſæ.Obſ.69.num.38.& 40.

In prima inſtantia regulariter in Curia non committuntur. Dec.412.num.3.

Matrimoniales, & criminales ſpectant ad ſolum Epiſcopū ex Concilio Tridentino.Dec.438.n.7.

Lim.ſecus vbi Abbates habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & territorium ſeparatum. Dec. 438.num.8.

Cauſæ propter quas Iudex ex clauſula, Arbitrio, poteſt cumulare poſſeſſorium cum petitorio. Dec. 428.num.7. & ſeqq.

Cauſarum continentiæ ne diuidantur, ſolent omnes cauſæ ad vnum, & eundem Iudicem remitti. Dec.520.num.8.]

Cautela pro eo, qui timet præuiniri in appræhenſione poſſeſſionis. Obſ.79.num.8.

Cautela eſt pro eo qui obtinuit monitorium, ſeu præceptum, & præuenit in adipiſcenda poſſeſſione, vt faciat in ea ſe videre per Nuncium, & duos teſtes, & faciat referre Nuncium circa præſeruationem, & poſſeſſionem. Obſ.78.n.16.

Cautela pro eo, qui fuit præuentus in poſſeſſione capienda. Obſ.78.num.36.

Cautela ad obtinendum ſequeſtrum pro eo, qui dubitat in manutentione ſuccumbere. Obſ.60.num.8.

Cautela ſeruanda in ſpecificatione materiarum articulararum. Obſ.88.num 6.

Cautio de non moleſtando, ſeu turbando, videtur danda eſſe per ſuccumbentem in manutentione. Obſ.105.num.1.

Contrarium ſeruatur in practica. Dec.Obſ. 104. num.2.

Cautio de reſtituendo fructus in euentum ſuccumbentiæ in negocio principali nec ſub prætextu paupertatis eſt danda per obtinentem in manutentione. Obſ.104.num.3.

[Cautioni de fructus reſtituendo in manutentione ſi nulla adſit, vel ſuperueniat iuſta cauſa, non eſt locus. Obſ.104.num.2.

Cautela in conſtitutione Procuratoris. Obſ.86. num.10.

Cautio de non moleſtando an dari debeat per ſuccumbentem in manutentione, videtur de iure dubium tam in iudicio ſummariſſimo quam in ordinario, ſed Brixiæ prouidet ſtatutum Obſ. 104.num.1.

Cautio de non oſtendendo non facit ceſſare timorem ſcandali. Obſ. 75.ſub num.4.

Cautioni, non retentioni locus eſt reſpectu expenſarum non liquidarum. Dec.477.num.12.

Cautio de non offendendo danda eſt etiam pro amicis familiaribus, & complicibus. Obſ.5.nu.3]

Cautioni de non offendendo an, & quando inter contendentes de poſſeſſione locus ſit. Obſ.5.nu.5.

[Cenſuatæ rei poſſeſſio probatur ex impoſitione cenſus ad fauorem imponentis contra emptorem. Obſ.54. num.12.

Cenſurarum via pro executione mandati de manutenendo videtur omittenda, vbi poteſt procedi per mandata executiua, vt citra montes, & in ſtatu Eccleſiaſtico. Obſ.103.num.1.Dec.576. num.1.

Fulminatio iuſtificari debet ex antea, non ex nouiter deductis. Dec.151.num.18.

Cenſuris pro executione mandati de manutenendo, ſeu executiui quando, & coram quo Iudice locus ſit. Obſ.103.num.1.

Cenſus fructuum vnica ſolutione acquiritur, & probatur quaſi poſſeſſio cenſum exigendi, & ex ea competit manutentio. Obſ.18.num.34.

Ampl. eo magis concurrentibus adminiculis. Dec. Obſ.18.num.35. vbi exempla.

Nullitatis exceptio non retardat manutentionem in illius exactione, vt quod ſit impoſitus ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis, vel feudalibus. Obſ.62.num.3.

Etiam ſi ſuper cenſus nullitate lata ſit ſententia, à qua pendeat appellatio. Dec.Obſ.62.n.4.

Non dicitur extinctus, ſeu reſolutus per relaxationem mandati executiui pro ſorte ad effectum deponendi, donec fuerit doctum, bona eſſe libera, vel renouata fideiuſſio, ſecus verò per relaxationem mandati pro ſorte ad effectum ſoluendi ipſi emptori cenſus. Obſ 64.nu.2. & 7.

Poſſeſſio non acquiritur ex poſſeſſione bonorum cenſuatorum. Obſ.72 num.66.

Validitas requirit, vt fructus fundi æquent illius precium. Dec.29.num.12.

Debitor

INDEX.

Debitor cogi non poteſt ad illum redimendum. Dec. 323.num.15.

[Cenſus an dicatur extinctus ex concurſu, & graduatione in iudicio diſcuſſionis, & an ex immiſſione in Saluiano, & deliberatione fundi pretio depoſito. Obſ. 64.num.7.&.8.

Cenſus emptus ex pecunijs alterius cenſus extincti dicitur ſubrogatus in locum primi. Dec.521. num.10. Ampl.vt ibid.num.6.

Cenſus domino exiſtente in quaſi poſſeſſione illum exigendi ex domo cenſita competit manutenentio aduerſus immiſſum in ea ex Saluiano ipſo non citato. Obſ.15.num.32.]

Cenſuario competit manutentio contra ſucceſſorem in re cenſita ex ſolutionibus factis per auctorem, quia res tranſit cum ſuo onere. Obſ. 56.num.27.

Ampl.præſertim ſi ſit creditor anterior. Dec. Obſ.56.num.28.

Cenſuram ſentire debet, qui eſt in culpa non obediendi. Dec.546.num.5.

Cenſuræ inferunt iuſtum motum. Dec.442.num.3.

Cenſurarum via aliquando omittitur, vt pars mitioribus conſilijs ad ad parendum inducatur. Obſ. 103.num.1.

Earum ad effectum non poteſt iudicium inchoari cum procuratore Capituli, vel Collegij, ſed debet intimato fieri Capitulo, ſi vel Collegio legitimè congregato. Obſ.107. num.7.

Cenſuras mandatum de manutenendo continere diceretur, ſi illæ in mandati extenſione comminarentur tam contra negligentes mandatum exequi, quam contra impedientes. Obſ.10. num 3.]

Cedens etiam facta ceſſione manutenendus eſt contra tertium, donec ceſſionarius poſſeſſionem appræhendat. Obſ.55.num.14.

Quando dicatur habere directas actiones vtiles. Dec. 323. num. 3.

Cedentis poſſeſſio in incorporalibus transfertur in ceſſionarium abſque appræhenſione. Obſ.55. num.7.

Cedi poſſunt regulariter omnes res, omniumque iura, & actiones, ac poſſeſſio, vel quaſi, & ius illam retinendi. Obſ.55.num.3.

Lim.quoad poſſeſſionem, quia non poteſt credi, nec per vltimam voluntatem, nec per contractum habiturum effectum poſt mortem. Dec. Obſ.55 num.4.

[Certioratio principalis præſumitur ex conuenienti temporis interuallo. Dec 509. num.8.

Certioratus à Procuratore, ſeu Officiali Dominus nõn præſumitur de ijs, quæ illi non nocebant, vt de lite, in qua Dominus citatus non fuerat. Obſ. 48 num.15.

Nec de illis, quæ ad ipſius officium non pertinebant. Obſ.48.num 16.

Certitudo loci eſt neceſſaria ad poſſeſſionem verificandam. Dec.498-num.2.]

Ceſſio in incorporalibus eſt loco veræ traditionis, cum cedere ſit quaſi diſcedere, & alium ſui loco ponere. Obſ.55.num.8.

Facta ſine interuentu pecuniæ nulla eſt. Dec. 109 num.5.

Niſi ſit facta pro certo debito. D. Dec. 109. num.6.

Ceſſione abſque corporali appræhenſione poſſeſſio non acquiritur. Dec.56.num.2.& 4.

Datur facultas ingrediendi poſſeſſionem propria auctoritate. Dec.56.num.4.

Ceſſionario debetur manutentio ſicut cedenti. Dec. 157.num.2.

Et ex iudicio moto per cedentem, & ex illius perſona. Obſ.55.num.46.Dec.353.in.princ. num. 18.

Ceſſionarius rei incorporalis manutenetur ex ſola poſſeſſione cedentis. Obſ.55.num.5.& Ampl.vt ibid.num.9.

Etiam quod non fuerit ceſſum ius reale, ſed ius tantum exigendi aliquos fructus. Dec. Obſ.55. num.6.Dec.553 num.3

Rei corporalis cum ſequuta traditione, vel cum clauſula conſtituti, ſeu alio, quod ſit loco traditionis, & appræhenſionis, eſt manutenendus ex ſola poſſeſſione cedentis. Obſ.55.num.11.

Rei corporalis abſq; alia traditione, ſeu appræhenſione eſt manutenendus, ſi agatur nomine cedentis, & ceſſionario nomine. Obſ.55.

Secus ſi nomine proprio. Dec.Obſ.55.num.16.& 18. Ampl. vt ibidem num. 19. Lim. vt ibid. num. 30.

Agens debet exprimere, quod agit vti talis. Dec. 109. num.4.

Agere poteſt exequutiuè, & pro mandato de manutenendo ex obligatione camerali ad fauorem cedentis, & illius quaſi poſſeſſione in iuribus incorporalibus abſque alia appræhenſione. Dec. 523. num.2 Ampl.vt num.3.

Poteſt proſequi iudicium cedentis, & manutentionem obtinere ex ipſius poſſeſſione, iure ſibi ceſſo. Dec.323.num.18.

Eadem perſona cenſetur cum cedente. Dec.323. num.25.

Ceſſionarius, vel creditor non eſt manutenendus, niſi eo modo, quo fuiſſet manutenendus cedens, vel debitor. Obſ.73.num.7.

[Ceſſionarius emptoris ab haſta, & immiſſi eſt manutenendus, vt fuiſſet ipſe emptor, in cuius loc.in ſubrogatus fuit. Obſ.15.num.16.Dec. 391.num.1.

Ceſſionario rei incorporalis competit manutentio etiam contra cedentem. Obſ.55.num.5.

Ceſſio omnium iurium, non tamen venditorum alijs perſonis, iam alijs vendita eidem præſeruat. Dec.656.num.3.

Abſque ſtatutarijs ſolemnitatibus nulla eſt. Dec. 368.num.3.

Facta prouiſo per Commiſſarium Cameræ de poſſeſſione capta nomine Cameræ de beneficio vacante transfert in prouiſum poſſeſſionem alia appræhenſione, & quidem manutenibilem. Dec.354.num.1.

Non transfert poſſeſſionem rei, quæ non eſt in conſpectu, etiam quod cedatur ius competens in poſſeſſione. Obſ.20.num.5.

Neceſſaria eſt ad effectum ſubintrandi in iuribus antiquorum creditorum. Dec.521.num.10.

Ceſſione acquiritur poſſeſſio. Obſ.55.num 4.

Dicitur cedens cadere à poſſeſſione. Dec.576. num.6.

Cedendo rem quis liberatur, quando tenetur principaliter reſpectu rei. Dec.550.num.14.

Et quid ſi cedat adminiſtrationi ipſius rei ad tempus. D.Dec.538. num 15.& 16.

Cedere, ac in alium transferre quis non poteſt ius, quod non habet.num.55. Dec.647.

Cedens poſſeſſione non priuatur, niſi fuerit per ceſſionarium acquiſita. Obſ.56.num.4.

Circuitus inutiles ſunt euitandi. Dec.654.num.10. Lim.vt ibid num.12.

Circumducitur citatio, & decretum iam factum per eorum reiterationem. Obſ.115. num.40. Dec.630.num.15.

Circumductio non pendet à voluntate Iudicis, vel partis, ſed à mera iuris diſpoſitione. Dec.453. num.5.]

Citanda eſt pars ad accedendum ad locum remiſſoriæ, Dec.80.num.5.

Non eſt in Saluiano mulier, cui bona ſunt obligata pro ſua dote, niſi ſit in poſſeſſione Dec.519. num.3.

Citandus eſt debitor in imperatione ſecundi decreti. Dec.323.num.17.

Eſt etiam exiſtens in detentatione. Dec. 204. num. 7.

[Citandus comparens ex ſe, vel cauſaliter habetur, ac ſi citatus fuiſſet, nec eſt præſens aliter citandus. Dec. 457.num. 5. & 6. & Obſ.84. num. 27.]

INDEX.

Citans pro certa hora quando poſſit actum expedire. Dec.141. la prima num. 7.

Citari debet etiam qui eſt intruſus lite pendente, niſi conſtet ex actis ipſum eſſe talem, habere cauſam a litigante, & nullam ei prorſus defenſionem competere. Obſ.11.nu. 65.

Eoque fortius ſi agatur de re, quæ non erat in lite, ſed lis erat in perſonali, & ad quantitatem. Obſ.12.num. 66.

Debet Æconomus pro Eccleſia vacante, vel dandus eſt illi curator. Dec.34.num.2.3.& 5.

[Citare non eſt neceſſe, qui nullum poteſt principaliter intereſſe prætendere. Dec.436.num.4. Dec. 478. num. 8.

Nec qui non poſſidet. Dec.518. num.26.

Citari non debet, qui non eſt in cauſa,& contra quem nihil prætenditur. Dec.427.num.1.

An debeat adultus vna cum curatore. Dec. 426. num. 12.

Debet in executione, qui emit lite pendente,& poſſidet. Dec.508.num.4.

Lim. procedere,ſi titulo oneroſo,& bona fide, ſecus ſi alienatio fuerit apertè doloſa, & in fraudem paratæ executionis,& titulo lucratiuo. D. Dec. 508. num. 5. &7.

Debet Rector Parochialis in executione literarum ſuper diſmembratione bonorum eiuſdem. Dec. 573. num. 3.

Non debet ille, à quo nihil quis conſequi vult. Dec. 361. num. 9.

Debet in appræhenſione poſſeſſionis primus detentor, ſeu intruſus, niſi notoriè conſtet, ei nullum ius,& defenſionem competere. Obſ. 11. num.17.

Non debet nec poteſt, qui non eſt contradictor,ſed orator, & actor. Dec.662.num.7.]

Citatio eſt de iure Diuino. Dec.285.num.1.

Eſt non de rigore iuris, ſed de æquitate fundata in iure Diuino,& humano, ſine qua tolleretur naturalis defenſio competens de iure naturali, & Diuino. Obſ.79.num.3.

In executione rei iudicatæ non grauat citatum, & conuenit, vt alia pars, quæ poteſt lædi, ſit vocata, vt poſſit deducere defenſiones, quæ executionem impedire poſſunt Obſ.12.nu.152.

In executione rei iudicatæ neceſſaria non eſt, ſi mandatum ſit in eadem ſententia relaxatum, & materia non ſit appellabilis, ſecus ſi appellabilis. Obſ.13.num.153.

Ampl. etiam appellatione interpoſita, & termino iuris pendente. Obſ.12.nu.154.

Ampl. vbi appellatio eſſet deſerta, & Iudex de hoc eſſet certus, ſecus e contra.Dec.Obſ. 12. num. 155.& 157.

Eſt neceſſaria in executione ſententiæ, & rei iudicatæ etiam ſuper eadem re, vbi facta eſt mutatio perſonarum ipſarum partium, vel Iudicis, & Executoris. Obſ.12.num.159.

Vim habet petitiuus. Obſ.78.num.32.

Eſt neceſſaria in manutentione, tàm in aſſumendo informationes ſuper timore armorum, & ſcandali, & in probanda poſſeſſione, quam in conceſſione mandati. Obſ.79.num.2.

Eſt præcipuè neceſſaria in manutentione, vbi ciuiliter poſſidens vult expellere poſſidentem naturaliter. Obſ. 79. num. 4.

Non eſt neceſſaria in aſſumendis Informationibus ſuper timore ſcandali, & armorum, quando periculum probabiliter eſt in mora, & admittuntur tunc teſtes non iurati,& ſine articulis.Obſ. 79.num.5.& 6.

In manutentione non requiritur,vbi notariè conſtat, aduerſarium nullum ius habere in poſſeſſione. Obſ. 79.num.11.

Decl. procedere, ſi lis deſuper non ſit introducta. Obſ 79.num.13.

Vel vbi conſtet,quod nec in potentia poteſt ei aliqua defenſio competere.Dec. Obſ. 79. num.14.

Ad videndum iurare teſtes eſt neceſſaria aliàs examen eſt nullum. Obſ. 84.num. 15. Dec.67.num 1.Dec.159.num.9.Dec.171.nu.1.

Quod non interuenerit probatur ex actorum reuolutione. Obſ.84.num.16.

Ad videndum iurare teſtes, & eorum iuramentum à pari procedunt. Obſ.84.num.17.

Generalis in iuramento teſtium non ſufficit, ſed requiritur ſpecialis, & indiuidua. Obſ.84. num.20.

Debet eſſe certa, non incerta, & vaga. Obſ.48. num.21.

Non arctat,nec tenet cum termino nimis breui.Obſ. 84.num. 22.

Ad videndum iurare teſtes ſuppletur per monitionem factam parti præſenti. Obſ.84.num.25.

Per præſentiam partis ipſi iuramento. Obſ.84. num 27.Dec.171.num.1.

Per intimationem admiſſionis articulorum ad effectum videndi iurare teſtes. Obſ.84.num.29.

Per citationem in executionem, decreti quo Iudex mandauerit citari ad videndum iurare. Obſ.84. num.30.

Ex curſu longi temporis. Obſ.84.num.31.

Ex ſtylo, & conſuetudine loci in contrarium, plenè tamen,& iudicialiter probando, vti reſpiciente deciſoria, & contra ius, non autem per fidem extraiudicialem Curialium. Obſ.84.nu.33.34.& 35.vbi exempla.

Præſertim ſi etiam pars aduerſa vſa fuerit eodem modo procedendi,licet hoc ſolum non ſufficiat. Obſ.84.num.34.

Ad videndum iurare teſtes requiritur etiam, quod ſit aſſignatus terminus ad probandum, niſi probetur ſtylus in contrarium. Obſ.84. num.35.

Ad videndum iurare teſtes non eſt neceſſaria, ſi ſtatuta, & intimata ſit certa dies ad probandum, producendum teſtes. Obſ.84.num.44.

Nec ſi teſtes recipiantur in vltima die termini præfixi. Obſ.84.num.45.

Ad videndum iurare teſtes,de cuius executione non conſtet, vel quæ ſit vaga, ſeu aliàs nulla, ſanatur per comparitionem, & per perſeuerantiam in iudicio occaſione eiuſdem actus. Obſ. 84.num.8.Dec.67.num.8.

Etiam quod compareat Procurator cum mandato antiquo, & cum proteſtatione, quatenus principalis legitimè fuerit citatus. Obſ.84.num.47.

Et per notitiam, quæ probaretur per dationem interrogatoriorum. Obſ.81.nu.48.

Secus per comparitionem generalem, ſeu per taciturnitatem. Obſ.84.num.49.Dec.67.num. 7.& 9.

Et vbi Citatio non deficit in totum, ſed defectus eſt in executione, dat Signatura commiſſionem ſanatoriam cum onere probandi notitiam. Obſ. 84.num.50

Ad videndum iurare teſtes abſque die ſubſiſtetur, intelligitur pro prima. Obſ.84.num.51.Dec. 67.num.4 Contrarium. Dec.Obſ.84.nu.52.

Et termino præfixo ad probandum intelligitur pro toto termino, & facilius, ſi cantet pro ſingulis diebus, & horis. Obſ.84.num.53.

Ac deſeruit etiam pro termino prorogato, niſi prorogatio fiat termino iam expirato. Obſ. 84. num.54.

Vnica ſufficit pro toto termino probatorio præfixo, & quid ſi interim mutatus ſit Iudex Obſ. 84.num.55.

Termino aliquo non præfixo ſubſtinetur, ſi ſit ad aliquos dies reſtricta, nec dicitur incerta, nec vaga, nec inducere ſeruitutem conſiderabilem Obſ.48.num.56.Contrarium.nu.57.

Eoque magis, ſi contineat, vt aduerſarius aſſiſtat ad videndum iurare teſtes ſingulis diebus, & horis, vt eſt practica Aduocatorum, & videtur neceſſarium. Obſ.84.num.58.

Ad videndum iurare teſtes, ſeu ad alium actum ad totam diem non arguit, vt iuramentum non poſſit recipi, ſeu actus fieri, niſi extrema hora diei, ſed immo quod poſſit recipi, & fieri in quacunque

quacunque diei hora. Obſ.84.num.79.
Ad dicendum contra articulos, & videndum illos ad probandum admitti videtur neceſſaria. Obſ.84. num.79.
Suppletur per intimationem. Dec.Obſ.84.num.80. & 81.
Non eſt neceſſaria, vbi adeſt ſtylus in contrarium, & in decreto admiſſionis ad probandum adijcitur clauſula, ſaluo iure impertinentium &c. Dec. Obſ.84.num.81.
Quæ ſit facienda in relatione periti. Obſ. 101. num.9.
In relatione periti non videtur de rigore iuris neceſſaria. Obſ.101.num. 10.
Decl. procedere, vbi præceſſerit matura negotij diſcuſſio parte præſente, vel citata, ſecus è contra. Obſ.101.num.11.
Ad dicendum contra non requiritur reſpectu relationis periti, & examinis teſtium facti ſeruatis ſeruandis, & quare. Obſ.97. num.5.
Fit, vt citatus ſciat actum faciendum, compareat, et ſe opponat. Obſ.97.num.37.
Fit aliquando ad declarandum, an velit ſtare ſimplici copiæ. Obſ.97.num.42.
Quæ ſit facienda pro extractione partitarum ex aliquo libro, & illius decretum. Obſ.99. num.5.
Tunc ſolum in exemplatione publici Inſtrumenti videtur requiri, vbi exemplum fit vnici originalis, quod conſumitur, ſecus ſi prima ſcriptura remaneat intacta. Obſ.99.num.15.
Non requiritur ſecundum magis communem in extractione publici inſtrumenti ex protocollo, vbi nondum pendeat lis. Obſ.99.num.16.
Quæ ſit facienda pro ipſo mandato manutenendo. Obſ.102.num.7.
Ad allegandum in manutentione non requiritur. Obſ.102.num.8.
Pro prima & alijs diebus, & horis ſequentibus, vel eſt nulla, vti nimis vaga, & ſpeciem ſeruitutis inducens, vel non ſubſtinetur, niſi per duos dies, accuſata contumacia in prima die, & aduerſario contumace exiſtente. Obſ.102. num.35.
Ad informandum, vel ad videndum declarari terminum pro ſeruato habitum non debet decerni nec reproduci in actis, ne faciat conſtare, decretum non fuiſſe factum in die citationis. Obſ. 102.n.37.
Quæ non reproducitur, nec legitur in die, pro qua cadit, circumducitur. Obſ 102. num.19.
Nulliter executa dicitur contra prætenſum procuratorem, de cuius mandato non conſtet, & eo fortiùs facta per ipſum proteſtatione, quod citetur principalis, vel legitimus procurator. Obſ.107.num.9.
Vel contra Moniales capitulariter non congregatas. Obſ.107.num.10.
Contra Monacos, Moniales, capitulum, Collegium, Vniuerſitatem, vel Ciuitatem debet fieri capitulariter, ſeu collegialiter. Obſ. 107. num.11.
Tenet non capitulariter, ſeu collegialiter facta, ſi Nuncius non reperiat Collegium, ſeu Capitulum, vel Vniuerſitatem congregatam, & inſtet apud habentem facultatem congregandi, vt congreget pro certa hora, non congregetur. Obſ.107.num.12.
Tenet contra Populum campeſtrem, & ruralem, qui non ſolet congregari, ſi oſtendatur exeuntibus ab Eccleſia poſt Miſſam auditam, & poſtea affigatur ad euiſdem Eccleſiæ valuas, vel ſi Nuncius per Terram clamet, quod de ordine tabs Iudicis citat Vniuerſitatem, & vbi eſt multitudo Populi, ſi ad valuas affigatur. Obſ.107. num.13.
Nulliter executa quando ſanetur per conſtitutionem Procuratoris, & comparitionem. Obſ.107. num. 14.
Ad valuas non ſolet fieri, niſi præuia contumacia. Dec.43.num.1
Nec valet contra non latitantem. Dec.171.nu.4.
Non facta de aliquo pro indiuiſo poſſidente reddit processum, ſententiam, & immiſſionem nullam quoad omnes. Dec.44. num. 4. Dec. 192.num.3
Incerta, & vaga ratione diei, & loci nulla eſt. Dec. 67.num.5 Dec.80.num.4.
Ampl. non obſtante ſtylo loci, de quo non conſtet. D Dec.67.nu.6.
Non bene exequitur cum transſumpto non oſtenſo originali. Dec.75.num.1.
Nulla conualidatur per comparitionem. Dec.75. num.2.
Ampl. etiam quod compareat procurator cum antiquo mandato, qui fecerit expenſas, & iura produxerit, & eo magis, ſi conſtet, fuiſſe illi mandatum tranſmiſſum poſt citationem. Dec. 756.num.3.
Non requiritur in exemplatione, & collatione proceſſus facta à Notario actuario. Dec.183. num.4.
Pro vno termino non deſeruit pro alio ſubſequenti. Dec.171.nu.5.
Noua requiritur coram nouo Iudice non deputato in ſtatu, & terminis. Dec.182.nu.13.
Abſque inſertione commiſſionis non arctat ad comparendum. Dec.275.num.9.
Executa die feriato, quæ cadat pro die iuridico, ſubſtinetur. Dec.334. num.14.
Ampl. etiam de ſtylo Rotæ. D.Dec.334.num.15.
Decl. vt ibid.num.17.
Debet continere plenam inſtructionem, & ſpecificationem, vt citatus ad ſe defendendum inſtrui poſſit, alias illum non arctat ad comparendum, nec facit contumacem. Obſ.48. num.20.
Debet continere quo nomine actor agat, & reus conueniatur. Obſ.87.nu.1.
Dubia quo nomine facta ſit, interpretatur ad fauorem citantis, & ſubſtinetur ex eo capite, ex quo poteſt. Obſ.87.num. 9.
Ad dicendum contra commiſſionem ſufficit in Curia Romana ad effectum litis pendentiæ, etiam quod non inſtruet ad quid reus citetur. Obſ. 48.num.21.
Circum ducta non inducit litis pendentiam. Obſ. 48.num.22.
Citatio, ſeu Intimatio requiritur tam in prima, quam in alijs ſucceſſiuis dilationibus. Obſ. 90. num.14.
Citatio, & Decretum commiſſionis receptionis iuramentorum teſtium continet etiam commiſſionem examinis. Obſ.93.num.16.
Citatio, & terminus pro ſeruato habitus circumducitur, & decretum in illius vim, etiam quod retrahatur ad diem citationis, nullum dicitur, ſi medio tempore admittantur iura; ſeu aliud decretum fiat, & quid in examine teſtium poſtea reportato, ſeu facto. Obſ.102. num. 32.
[Citatio non eſt neceſſaria ad acquirendam poſſeſſionem vacantem. Obſ.21.num.8.
Debet eſſe clara, & certa reſpectu rei, loci, perſonarum, & temporis, aliàs incerta, vel alternatiua eſt nulla. Obſ.48.num.3.Dec.630. num.9.& 10.
Vim habet petitionis; ſi ſit reproducta, & in ſtatum, prout in ea, aliàs ſolum citans non petit, ſed volt petere. Obſ.78.num.8.
Spontanea comparitione validatur, & quidquid ab ea ſubſequitur. Obſ.84.Dec.431.num.10. Dec.316. num. 16.num.22. Ampl. vt Dec. Obſ. 84.num.24. & D. Dec.431.nu.11.
Ad totam diem intelligitur vſque ad horam audientiæ. Obſ 84.num 43..Dec.630.num.18.Decl.vt Dec Obſ.84.num.44.
Contra Confraternitatem fieri debet contra eam repræſentantes in Congregatione, quæ fiat loco ſolito; non autem domi, quam non

dicitur habere. Obſ.107.num.2.

Contra Vniuerſitatem non ſufficit facta officialibus. Obſ.107. num. 4.

Contra Monaſterium ſufficit facta contra illum Regularem, qui ſit Syndicus, & Procurator, dimiſſa etiam copia in manibus Ianitoris, ſi ita ſit de ſtylo. Obſ.107 num.5. Dec.520.num.9.

Non Collegialiter, ſeu Capitulariter facta ſanatur per probationem expreſſam, vel tacitam. Obſ. 107.nu 8.

Quoad intereſſe particularium debet contra eoſdem fieri, non autem contra Ciuitatem, ſeu Vniuerſitatem, vel illius Procuratorem. Obſ. 107.num.9.

Sufficit facta de Procuratore domino litis effecto. Dec 361.nu.10.

In Petijs reſoluta indicat, Iudicem in vim illius noluiſſe procedere, ſeu decretum facere Obſ. 102. numer. 2. Dec. 367. numer. 4. Dec. 368. num.8.

Remanet ſine decreto, ſi terminus pro ſeruato habitus euaneſcat. Obſ.102.nu.3.Dec.430. num.2.

Minus legitimè facta non coarctat citatum. Dec. 377. num.3.

Requiritur, vbi agitur de præiudicio partis. Dec. 415.num.13.

Fit ad effectum, vt citatus notitiam habeat actus gerendi. Dec.445.num.3.

Vt teneat contra Procuratorem, debet conſtare de mandato. Dec.492.num.3.

Per edictum debet affigi in proprio originali ad valuas Palatij, & Eccleſiæ maioris, & affixa manere per aliquas horas. Obſ 492.nu.4.

Non circumducitur ex ſimplici comparitione partis & iurium exhibitione, niſi illis productis, & admiſſis. Obſ.102 num.42.

Lim. vt ſufficiat affigere copiam, ſi originalis citatio lecta fuerit. D.Dec.492. num.5.

Contra Procuratorem reuocatum non tenet. Dec. 527. num 5.

Sine die vti vaga, & incerta non ſuffragatur. Dec. 130.num.4.

Non reproducta in die, ſub qua cadebat, remanet circumducta. Dec.544.nu.6.

Nimis arctans citatum dicitur nulla. Dec.630. num.13.

Facta contra particulares Moniales, ſeu earum Procuratorem non afficit Capitulum. Dec. 660.nu.1.Ampl.vt num.5.

Per proclama contra intereſſe putantes an requiratur, quando beneficium eſt plenum, & cum illud obtinente litigatur. Dec.664.num. 17. & 18.

Requiritur perſonaliter executa ad effectum pronunciæ de habendo poſitiones pro confeſſatis, nec ſufficit Procuratori ad præſentandum principalem. Obſ.38 num.41.

In executionem remiſſoriæ contra abſentes poſt adhibitam diligentiam contra principales, vel eorum Procuratores fit per affixionem in loco ſolito. Dec.361.num.15.

Per affixionem, ſeu edictum quando, & quomodo exequenda. Dec.389. num.2.

Nulliter executa ſanatur per notitiam habitam à citato. Dec.389.num.3.

Sufficit contra Syndicum ſtante difficultate citandi principalem, & cum eo poteſt inchoari iudicium. Dec.389.nu 5.

Requiritur ſpecialis etiam contra iniuſtum poſſeſſorem. Obſ.42.ſub num.61.

Ad manutentionem non requiritur in notoriis, & miſerabilibus perſonis. Obſ.79.num.2.

Ad dicendum contra articulos eſt neceſſaria ad validitatem examinis. Dec.410.num.1.Lim.vt Obſ 84.num.48.

Citatio ad videndum iurare teſtes omnino requiritur. Dec.377.num.1.Dec403.num.1.Dec.410. num.2. Dec.445. num.1.

Sine ea examen remiſſoriale eſt inualidum. Dec. 492.num.6. ſufficit vnica. Obſ 84 num.2.

Suppletur per citationem ad dicendum contra articulos, & videndum committi Notario iuramenta teſtium, examinis receptionem, & quod pars comparuerit dando interrogatoria, ſuper quibus fuerint teſtes medio iuramento examinati. Dec.445. num.5.

Et per præſentiam partis. Dec.652. num.1.

Fit, vt pars poſſit opponere contra teſtium perſonas. Obſ.91 num.43.

Non ſuppletur per citationem ad videndum fieri probationes. Obſ 84 num.3. vbi ratio.

Nec per citationem ad videndum, & recognoſcendum teſtes. Obſ.84 num.4 Dec.403.nu.1.

Seu ad videndum præſentare, & cognoſcere teſtes. Dec.Obſ.84.num.5.vbi ratio.

Nec ex quo Iudex in aſſignatione termini probatorij mandauerit citari ad videndum iurare, niſi citatio ſubſecuta fuerit. Obſ.84 num. 6. Ampl. vt ibid.num 7.& 8.

Nec ex citatione ad dicendum contra litteras remiſſoriales, & ad omnes actus ſucceſſiuos ad effectum contentorum in eiſdem litteris. Obſ. 84. num 9.Dec.377. num.1.& 2.

Nec ex citatione ad videndum iurare teſtes ſuper recognitione remiſſoriæ. Obſ.84. num.9.

Non præſumitur interueniſſe ex interuentu Interpretis. Dec.377.num.2.

Abſque expreſſione temporis ſuſtinetur pro tempore antea præfixo, & prorogato ad probandum. Dec.372.num.1.

Eſt minoris præiudicij, quam citatio ad ſententiam, qua omiſſa dicitur tolli naturalis defenſio.Obſ. 84.num.30.

In cauſa reaſſumpta per alium Iudicem in ſtatu, & terminis non eſt neceſſaria. Obſ.84 nu.31.

Sine die ſuſtinetur de ſtylo Rotæ etiam per duos dies. Obſ.84 nu.32.

Nimis vaga reſpectu loci, & temporis reddit examen nullum. Obſ.84. num.33.Dec. 648.num.1.Lim.vt Dec.Obſ. 84. num 34. & d. Dec 648 nu.2.

Sine expreſſione loci intelligitur de loco in commiſſione examinis deſtinato, ſi ad ipſam commiſſionem relationem habeat. Dec 372. num.5. Obſ.84. nu.15.

Pro ſingulis diebus, & horis ſufficit, niſi interueniat interruptio, vel circumductio. Obſ.84. num.35.

Pro ſingulis diebus, & horis, quamuis nimis vaga, & larga propter difficultatem cuſtodiendi teſtes & notarium, ſuſtinetur tamen in praxi præcedente aſſignatione termini à Iudice, vel remiſſoria, qui recipiat certum finem, ſecus e contra. Obſ.84. num.36.

Ampl. 1. præcipuè ſi locus examinis certus ſit.Obſ. 84 num.37.

Ampl. 2. eo magis ſi citatio reſtricta ſit ad præciſas horas dierum. Obſ.84 num.38.

Ampl. 3. & fortiùs ſi primus terminus citationis cadat pro certa die, & hora, puta pro prima, & alijs diebus ſequentibus de mane hora &c. Obſ. 84. num.39.

Ampl. 4. & facilius ſi citatio ſit reſtricta ad certos dies. Obſ.84. num.40. Extende vt ibid. num.41.

Abſque die deſeruit etiam pro termino prorogato, ſi prorogatio fuerit legitimè intimata, ſecus ſi nec in primo termino citatio interuenerit. Obſ. 48.num.41.

Illius defectus non attenditur, vbi pars viſa ſit teſtium dictis, vel eorum publicationem petierit, ſeu eoſdem induxerit, & examinauerit. Obſ. 84.nu.29.

Citatio ad videndum committi Notario iuramenta teſtium, & examinis receptionem habet vim citationis ad videndum iurare. Obſ.84.num.28.

Citatio facta in executionem decreti, quo Iudex mandauit citari ad videndum iurare teſtes dicitur ſpecialis. Obſ.84. num.14.

Citatione

Digitized by Google

INDEX.

Citatione ſacta ad videndum iurare teſtes coram Iudice cauſæ, non eſt eadem retioenda coram Delegato, durat pro toto termino in litteris contenta, ſi ita verba ſonent. Obſ.94.nu. 28. Lim.vt ibid.num.29.

Citatio pro teſtium examine debet continere locum. Dec.652.num.6. Lim.vt ibid num.7.

Citatio non requiritur in ſecũdo examine faciendo de Reprobatoin primo. Dec.542.num.9.

Sanatur per comparitionem, & Interrogatoriorum dationem, & notitiam contentorum in ea. Obſ.91.num.25.& 34.

Requiritur pro impetranda remiſſoria tam de iure, quam de hodierno ſtylo. Obſ.94.num.4.

Ad videndum auſcultari, & collationari copiam proceſſus cum originali an ſit neceſſaria. Obſ. 94.num.41.

Decl.vt in caſu citationis non tamen para admittatur ad audiendum teſtium depoſitiones. Obſ 95.num.42.

Quamuis fiat ad videndum examinari teſtes, non tamen citatus interuenit examini. Obſ.94. num.43.

Ad dicendum contra non ſit ad effectum ſimplicis notitiæ, ſed ad effectum faciendi, ideſt opponendi. Obſ.97.num.4.

Et eſt reproducenda, alias iura dicerentur in actis, ſed non de actis. Obſ.97.num.5.

Facienda eſt in eatractione inrium ad videndum iura corrigi, & collationari. Obſ.84.ſub num. 41. & Obſ.99.num.9.

Ad effectum extractiomis iurium facta pro ſingulis diebus, & horis eſt nulla tanquam nimis vaga, & ſpeciem ſetuituris inducens. Obſ.99.num 24.

Et non ſuſtinetur, niſi per modicum tempus, vt per duos dies. Obſ.99.num.25. Decl.vt ibid.num.26.

Quæ ſit facienda ad effectum adiudicationis. Dec. 630.num.3.

Ad videndum tranſportari non eſt neceſſaria. Obſ. 69.num.63. & vide. Dec.415.num.11. & 12.

Ad ſententiam eſt omnino neceſſatia. Dec.373. num.4. Dec.452.num.2.

Et quidem in ſpecie ad ipſam ſenrentiam, nec ſufficit ad videndum reproduci praces, pronunciati ſe Iudicem competentem, & mandari ad vlteriora procedi, vel fieri quamcunque ordinationem, vel prouiſionem. Dec.406. num.5.

Et illius defectus reddit ſententiam nullam. Dec. 472.nu. 4.

Ad ſententiam qua de cauſa fiat. Obſ.102. num.12.

Et reprodnei debet ante ſententiæ prolationem, & in die, qua cadit alias ſententia dicitur ſine citatione. Dec.452. num.5.

Licet vaga ad ſententiam ſubſtinetur poſt concluſum in cauſa. Dec.440.num.9.

Vt efficiatur communia, an requiratur, ſeu præſumatur vtriuſque partis inſtantia, vt pro vtroque pronnnciari poſſit remiſſiuè. Obſ. 102.num.1.

Nan eſt in immiſſione neceſſaria, vbi poſſeſſio reperitur vacans. Dec.470. num.11.

Ad ſententiam ſi careat termino, ſententia ſubſecuta dicitur lata ſine citatione. Dec.530. num.20.

Et ad ſtatim, & qnamlibet diem, vt oimis vaga, & incerta non ſuſtinet ſententiam latam poſt 40. dies. Dec.365. num.1.

Ad effectum ſententiæ debet explicitè, & præciſè ad ſententiam eſſe, alias de ea Rota nullam habet rationem. Dec.622. num.6.

Ad ſententiam circumducitur per ſubſequentem. Dec.622.num.7.

Et neceſſaria in executione ſententiæ poſt longum temporis interuallum. Obſ.12.nu.54.

Facienda eſt in recognitione iurium ad videndum iurare teſtes ſuper eorum recognitione, alias non efficiuntur in forma probanti. Dec 98.num.24.

Citationis finis eſt comparitio. Obſ.84.num.25. Dec. 427.num. 7.

Defectus cauſat nullitatem. Dec.376.num.3.

Defectus eſt inſanabilis, nec à Signatura remittitur. Obſ.86.num.10.

Defectus ad ſententiam eſt ſanabilis, ſi non ſit totalis, vbi exempla, ſecus ſi totalis. Obſ. 102.num.14.

Ampl. ſecundam partem concluſionis primo, etiam ſtante commiſſione ſanarotia. Obſ. 102. num.15.

Ampl. ſecundo, etiam quod aliqui fuerint citati, & aliqui non citati. Obſ.102.num.16.

Ampl. tertio, etiam quod adeſſent citationes pro alijs diebus. Obſ.103.num.17.

Solus defectus ad ſententiam ſufficit ad eam inualidandum. Dec.530.num.6.

Ad dicendum contra defectus ſanatur per ſeruationem, & reiterationem terminorum ſubſtantialium cum iurium antea productorum reperitione. Dec.637 nu.15.

In calce adnotari debet nomen comparentis, ſeu reproducentis, vt dicatur apparere de inſtantia partis. Obſ.102 num.20.

Hora debet actus, & decretum fieri, ſeu terminus ſeruari, alias, ſi alia hora non valet. Obſ. 102.nu.15.

Scientia probatur ex procuratotis conſtitutiona ad illam cauſam. Dec.389.num.4.

Defectus ſuppletur ex præſentia partis. Dec. 472.num.5.

Ordo præpoſtetari non debet. Dec.630 num. 5.

Citatione non facta ad videndum eatrahi, ſufficit collatio, & auſcultatio fieri cum originali coram Iudice præcedente legitima partis ad hoc citatiune. Obſ. 99. num 27.

Citationi ad valuas in remiſſoria ordinatæ locus eſt conſtito prius de diligentijs. Obſ.492. num.2.

Citationes eædem requiruntur in examine per edictum quæ in examine parte citata. Dec.492. num.7.

Quomodo ligitimè exequantur Dec. 373.nu.3.

Nouæ non ſunt neceſſariæ, vbi proceditur per contradictas, ſed fieri ſolent de vrbanitate, & honeſtate. Dec.622.num.8. Decl.vt ibid. num.9.& 10.

Debent in proceſſu adnotari. Dec.454.num.3.

Citatione vnica plures termini, & actus cumulari poſſunt. Dec. 241. la prima, num.9.

Citations factæ per diligentias, & ad valuas non releuant, niſi præceſſerit citatio perſonalis. Dec. 45.num.4.

Citationis defectus ad ſententiam eſt inſanabilis, etiam ſtante reſcripto cum clauſula, Arbitrio, & de ſtylo ſignaturæ Sanctiſſimi. Obſ.12. num.58.& 61. Dec.182.num.10.

Formula pro examinandis teſtibus, Relatiò, Reproductio. & Inſtantia in illius termino, ac Iudicis Decretum. Obſ.84 num 82.

Ad dicendum contra iura forma, & actus, ſeu inſtantia facienda per citantem in illius termino. Obſ.97.num.7.& ſeqq.

Omiſſio contra vnum operatur nullitatem etiam ad fauorem alterius, vbi communis eſt cauſa defenſionis. Dec.334.num.27.

Omiſſio contra vnum pro indiuiſo poſſidentem nullitatem cauſat etiam quoad citatos. Dec. 44.num.4. D.Dec.192.num.3.

Ad ſententiam vim habet de ſtylo Hiſpaniarum concluſio in cauſa. Dec.292. num. 1.

Lim. concluſionē in cauſa non ſuffragari, ſi poſtmodum noua iura producantur, ſeu teſtes examinentur, quia concluſio circumducta dicitur, & noua requiritur. D Dec.292.num.2.

Executio nulla eſt facta in die feſto. Dec. 334.num.12.& 17. Ampl.vt num.18.

Citationis, ſeu illius executionis actus dicitur extraiudicialis.

INDEX.

iudicialis. Dec.334.unm.16.
Citatum quem noo fuiſſe dici non poteſt noo oſtenſo proceſſu. Dec.236.oum 4.
Citatus non contradicens videtur approbare, & conſentire præſumitur. Obſ.97. num.58.
In vna cauſa, ſeu ad vnum actum comparens non tenetur io alia cauſa, vel actu reſpondere, prout nec poteſt procedi ſine alia citatione vel monitione, niſi patiatur, vt actus fiat. Obſ. 102.num 44. & 46.
Vide etiam in V. Intimatio Iura.
[Citatus ſi proteſtetur, citari talem poſſeſſorem nullitet proceditur eo oon citato. Obſ.12.n.37.
Non contradicens videtur ſibi præiudicare. Obſ. 97. num.40.
Expectari debet per totum terminum citationis vſq; ad vltimum momentum. Obſ.102. num.52.
Citatus ineptè, ſi conſtituat Procuratorem illi cauſæ videtur citatiooem ſciuiſſe, & ſatis eſt deinceps Procuratorem citare etiam ad excommunicationem. Obſ.107.num.6.
Si quis fuerit in probationibus pro mandato de manutenendo, & ad cauſam taeitè admiſſus, non poteſt repelli, ex quo non ſit legitimus contradictor, dum inſtet poſtea pro mandati reuocatione. Obſ. 107.num.23.
Ciuilitatis priuilegium tranſit etiam ad filios. Dec. 600.num.7.]
Ciuitatis, vel Caſtri poſſeſſione acquiritur etiam poſſeſſio Caſtri illi ſubiecti. Obſ.73.num.91.
Ciuitatis Metropolitanæ capta poſſeſſione videtur capta poſſeſſio totius Prouinciæ. Obſ.73. num.92.
Clandeſtina fructuum perceptio non probat Poſſeſſionem, vbi alius poſſidet. Obſ.23. num.26.
Clandeſtinitas poſſeſſionis iunioris probatur eo ipſo, quod non probatur antiquior poſſeſſio. Obſ. 71.oum.33.
Decl. procedere in poſſeſſione iuniori de præſenti, ſecus ſi oon de præſenti. Dec.Obſ.71. oum.34.
Clandeſtinitas poſſeſſionis ab aduerſario probatur eo ipſo quod non probatur clandeſtinitas ab alio. Obſ.17 num.35.
Clandeſtinitatis, & turbationis præſumptio ceſſat in poſſeſſione antiqua, & cootinuata. Obſ. 71 num.3 & 62.
Vide etiam io V. Poſſeſſio.
Claues dicuntur pars rei, cum per eas intretur ad poſſidendum. Obſ. 22.num. 27. & 28.
Dicuntur pars domus, ſed oon pars mercium. Obſ. 22.ou.27.
Clauium traditiooe, & acceptione probatur poſſeſſio eorum, quæ ſub clauibus ſunt, ſiue ſint mobilia, ſiue immobilia à tradente poſſeſſa. Obſ.22. num.5. & ſeqq.
Acquiritur poſſeſſio manutenibilis. Obſ.22. num.6.
Traditio eſſet inutilis, niſi ex ea ſequeretur dominij & poſſeſſionis tranſlatio. Obſ 22. num.9.
Traditio traosferri poſſeſſionem, etiam quod oſtia non aperiantur Obſ.22.num.11.
Receptio, & coſtodiæ commiſſio ſufficit pro actibus poſſeſſorijs, ea vacua exiſtente. Obſ.22. num.12.
Detentio probat poſſeſſionem, Obſ.22.nom.13.
Traditione ſimpliciter facta cenſetur tradita poſſeſſio domus, & rerum in ea exiſtentium. Obſ. 22. nom.14.
Eccleſiæ traditio probat etiam quaſi poſſeſſionem rerum Eccleſiæ. Obſ.22.num.16.
Traditio, & receptio probat poſſeſſionem, præſertim contra tradentem, & poſſeſſioni captæ acquieſcentem. Obſ.22.num.17.
Traditio, & receptio eo magis probat poſſeſſionem concurrentibus alijs actibus poſſeſſorijs. Obſ. 22.num.18.
Traditio dat, & probat poſſeſſionem, ſi ſiat à poſſeſſore, ſecus ſi à tertio. Obſ.22 num.19.
Niſi tertius tradiderit de conſeoſu, ſeu iuſſu poſſeſſoris. Obſ.22.num.20.
Traditio dat, & probat poſſeſſionem, ſi concurrat titulus, vel animus tradentis, aliàs in dubio traditio cenſetur facta cuſtodiæ cauſa. Obſ.22. num.21.
Traditio non probat poſſeſſionem, vbi ex qualitate perſonæ, vel rei colligitur, recipientem fuiſſe electum in cuſtodem, & non in poſſeſſorem. Obſ.22.num.22.
Traditio non transfert, nec probat poſſeſſionem, quando alius eſt in poſſeſſionem. Obſ. 22 num.23.
Nec traditio iure familiaritatis. Obſ.22. oum. 25.
Eccleſiæ traditio facta à non habente facultatem non transfert Eccleſiæ poſſeſſiooem. Obſ. 22.num.24.
Traditio dat, & probat poſſeſſionem mobilium, ſi ſit facta io rei præſentia, aliàs ſecus, niſi, qui claues receperit, aperiat etiam domum, ſeu horreum. Obſ.22.num.26.
Traditio transfert poſſeſſionem domus, vel horrei, ſiue ſiat in præſentia rei, ſiue in loco propioquo. Obſ.22.num.28.
[Claues, & contenta in inuentario à ſiſco recipiens cenſetur habere ſe pro ſpoliato. Obſ.12. num.24.
Clauium retentio, ſeu tranſportatio probat poſſeſſionem. Dec.15.num.8.Dec.546.oum.4.
Clauium Eccleſiæ retentio probat illius poſſeſſionem. Obſ.30.num.4.
Clauium rei communis retentio non arguit per neceſſe poſſeſſionem retinentis priuatiuè quoad portionem alterius. Obſ.73.num.23.
Clauſula, Appellatione remota, limitat iuriſdictionem Iudicis ad quem, vt noo poſſit procedere, niſi docto de ſolutione. Dec.395.num.2.]
Clauſula, Arbitrio, intelligitur prout de iure, vt ſcilicet arbitrium regulandum ſit à iure. Obſ. 7.num.60.Dec.136.num.1.Dec.142.nu.2.
Decl. procedere quoad merita cauſæ, ſecus quoad ſolemnitates iudicij. Obſ.7.num.61.
Tunc præcipuè prout de iure intelligitur, vbi reſcriptum emanuit à Signatura Iuſtitiæ. Obſ.7. num.62.
Dat facultatem relaxandi, & mitigandi aliquid de rigore iuris. Obſ.7 num.67.Dec.136.num.1.Dec. 251.num.3.
Immo multum minuit iuris rigorem, ſeu illum penitus relaxat. Obſ 7.num.67.Dec.187. num.10.
Prout ſubiecta materia patitur. Obſ.7.num.65.
Atq; æquitas ſuadet. Obſ.7.num.69.
Operatur, vt relicto vtroque; extremo rigoroſo ſeruetur æquitas. Obſ. 7. oum.72. Dec. 124.num.3.Dec.136. num.1.Dec.231. nu.3.
Et vt omiſſo rigore iuris ciuilis, ſeruetur æquitas iuris gentium. Obſ.7.num.73.
Dat facultatem recedendi à iuris rigore ſubſiſtente rationabili cauſa. Obſ.7.num.76.
Dat facultatem procedendi io petitorio, ſeu in eo, & poſſeſſorio ſimul, vbi conſtet de notorio non iure poſſeſſoris in petitorio. Obſ. 7.num.83.
Vel ſi ab vno intentatum fuerit petitorium, & ab alio poſſeſſorium retinendæ. Obſ. 7. num. 84.
Non dat facultatem auferendi, vel lædendi ius partis ſibi iam quæſitum. Dec. 62. la prima, num.14.
[Clauſula, Arbitrio, importat, & intelligitur, prout de iure. Dec.341.num.2.Dec.428.num.1.Dec. 436 num 5.
Dat facultatem amplecten di ſubſtantiam reiecta ſolemnitate, vel figura. Obſ.7.num.17.
Non dat facultatem recedendi à diſpoſitiooe, & regulis iuris communis. Obſ.7.num.20.
Cenſetur concedere aliquid plus, quam iuris ſit. Obſ. 7 num.21.
Minuit aliquid de rigore iuris. D.488.n.1.Decl.vt.n.2.

Dat

Dat facultatem aliqualiter deſcedendi à iuris regulis, ſed non in totum iuris rigorem tollendi. Obſ.7.num.22.Dec.482.num.5.Ampl.vt D.Dec. 428.num.6.

Temperat iuris rigorem, & dat facultatem aliquantulum recedendi ab illis regulis. Dec.450. num.4.

Ampl. præſertim quando reſcribitur iuriſdictionem habenti, & ſic procedendi prout de iure, ne alias commiſſio reddatur ſuperflua. Dec. 450.num.5.

Dat facultatem eligendi mediam viam vtroque extremo relicto. Obſ. 7.num.23.Dec. 540.num.19.

Operatur, vt Index poſſit ſupplere, quatenus ex aliquo deficiat iuris rigor. Obſ.7.num.25.

Illi locus eſt pro ſanatione examinis facti extra tempus remiſſoriæ, ſi illud fuerit cum interrogatoris à parte datis concernentibus perſonas teſtium, & factum. Dec. 449.num.2.

Appoſita circa ſolutionem penſionis præbet facultatem examinandi illius nullitatem ad effectum retardandæ ſolutionis, ſecus conſtito de quaſi poſſeſſione exigendi, cum tunc ſit danda manutentio. Obſ. 7. num 26.

Non dat facultatem, vt lædatur ius alterius. Obſ. 7.num.29.

Operatur, vt poſſit cumulari petitorium cum poſſeſſorio, vbi conſtat de nullitate poſſeſſionis. Obſ. 7.num.32. vbi exemplum.

Clauſula, Cedente intelligitur de ceſſione ſimplici, non de facta ad fauorem certæ perſonæ. Dec. 618.num 6.

Clauſula ad Conductoris fauorem apponenda in inſtrumento locationis, & illius effectus. Dec. 632.num. 16. & 18.

Clauſulæ, Arbitrio locus non eſt ad effectum ſuperſedendi in exequutione Breuis poſt iam factam exequutionem. Dec.88. num. 5. De cl. vt ibid.num.6.

Clauſula Conſtit in litteris Appoſtolicis appoſita facit exequutorem mixtum. Obſ.12.num 62. Dec 34.num 9.

Debet plenè iuſtificari, etiam quod non adſit contradictor. Dec.237.num.6.

Clauſula Conſtituti transfert in alium poſſeſſionem contentorum in inſtrumento. Obſ.20.n. 5.Dec.204.num 1. Dec.145. num.1. Dec.265.nu. 2. & 13. vbi quid in locis montium non mutato nomine in patentibus. Dec.299. num. 2.

Etiam quod contractus ſit ſimulatus, ſi ſimulatio ſit ad bonum finem. Obſ.20.nu.6.

Etiam oppoſita in teſtamento, præſertim ſi adſit clauſula, Ex nunc prout ex tunc. Obſ. 20.num.7.

Et quidem poſſeſſionem omnem, & ſic tam ciuilem, quam naturalem. Obſ.30.num.8.Dec.26. num.3.Dec 85.num.6.Dec.89.num.5. Dec.138. num.2. Dec.228. num.1.Dec.271.num.2. Dec. 308.num.1.

Et veram, ac realem. Obſ.20.num.9.Dec.58. num.1. Dec.85.nu.3 Dec. 150.num.1. & 4. Dec. 152.num.1.& 8.

Et verè, ac propriè. Obſ.20.num.10.Dec.206. num.3. & ſub num.15.

Sed per modum fictum, Obſ.20.num.11.Dec.85. num.3 Dec.328. num.1.

Et non transfert actualem. Obſ.20.num.12.

Transfert, & probat poſſeſſionem tam in incorporalibus, quam in corporalibus. Obſ.20. num.13.

Ad quoſcumq, effectus. Obſ.20.num.14.Dec. 89.nu. 5.Dec.271.num.2.

Ad omne remedium poſſeſſorium. Obſ.20. num.15.

Ad effectum agendi in ſpolio. Obſ.20.num.16.

Ad effectum mandati de aſſociando. Obſ.20. num.17.

Ad effectum mandati de manutenendo. Obſ.20. num.18. Dec.89. num.6. Dec.131. num.2. Dec. 138.num.2. Dec.150.nu.2. Dec.152.num.1 & 8.

Etiam contra tertium. D.Obſ 20.num.18.

Transfert poſſeſſionem, vbi quis habet animum ipſam poſſeſſionem tradendi, ſecus è contra. Obſ.20.num 19.

Tunc transfert poſſeſſionem, vbi præſens eſt ille, cuius nomine ſit conſtitutum, vel vbi re integra ratificet. Obſ.20.nu.21.

Et vbi res poſſidetur à conſtituente, ſecus contra. Obſ.20.num.23.

Appoſita in decreto, ſeu inſtrumento deliberationis à Iudice ex officio facto non transfert poſſeſſionem. Obſ.20. num.25. Dec. 120. num.6.

Sed dat emptori facultatem poſſeſſionem capiendi propria auctoritate. Obſ.20.num.26.

Clauſula Conſtituti, vel Precarij, inſtrumentumque illam habens probat poſſeſſionem inter contrahentes. Obſ. 20.num.4.

Appoſita in genere ſuper omnibus bonis non operatur tranſlationem poſſeſſionis manutenibilis in aliqua parte. Obſ.20.nu.29.

Clauſula Conſtituti probat poſſeſſionem conſtituentis de tempore conſtituti, & contra ipſum conſtituentem, & contra ipſius hæredes, & habentes cauſam ab eo. Obſ.20.num.30.Dec. 141.num.1.Dec.219.num.5.

Et contra ſingularem ſucceſſorem. Obſ.20. num. 31.

Secus contra tertium, & ad fauorem eius, cuius gratia ſit conſtitutum, niſi aliunde poſſeſſio probetur. Obſ.20.num.32.

Vel niſi ſimus in antiquis. Obſ.20.num.33.

Vel ad effectum tantummodo qualis qualis probationis. Obſ.20.nu.34.

Et poſſeſſionis, & dominij tranſlatiua, ſi concurrat titulus habilis ad dominium transferendum. Dec.58 num.20.

Dicitur acceſſoria ad contractum principalem. Dec. 227.num.10.

Vti acceſſoria ad deuolutionem, deuolutionis cauſa pendente non operatur. Dec.133.

Exceptiones omnes admittit, quas contractus principalis. Dec.152.num.5.Dec.308.nu.5.

Quando dicatur in inſtrumento contineri. Dec.299. num.10.

Alias vide in V. Conſtitutum.

[Clauſula Conſtituti probat poſſeſſionem conſtituentis de tempore conſtituti, & conſtituarij poſt conſtitutum. Obſ.20.nu.7.

Ampl.ad fauorem conſtituarij& habentis ab eo cauſam. Obſ.20.num.8.

Probat poſſeſſionem præſertim ad effectum manutentionis. Dec.695. num.6.

An poſſit referri tam ad præſentia quam ad futura bona. Obſ 20.num.26.

Purificata conditione retrotrahi non poteſt ad diem contractus, vbi alteri medio tempore fuit ius quæſitum. Obſ.71.num.11.

In ſeconda donatione nulla ſtante validitate primæ, eſt ſine effectu. Dec.390.num.10. & 14.

Transfert in conſtitutarium poſſeſſionem. Dec.565. num.1.

Clauſula ſola Conſtituti, vel Precarij non transfert poſſeſſionem, vbi ex conſuetudine requiritur actualis, & corporalis traditio. Obſ.20. num.28.

Clauſula, Contradictores, &c. appellatione poſpoſita, &c. intelligitur de contradictoribus de facto, non de contradictoribus de iure. Dec. 641.num.7.

Clauſula cum libera, & ſimiles acceſſoriæ in mandato appoſitæ non ampliant mandatum ad alias cauſas, ſed augent poteſtatem ſuper ſpeciali cauſa in mandato expreſſa. Obſ.86. num.23.

Clauſula, cum omnibus incidentibus, & dependentibus quid operetur. Dec.344.nu.2.]

Clauſula, Detractis prius, &c. operatur, vt non ſit locus

cus cautioni ſed actuali detractioni. Dec.92. num.7.

[Clauſula Derogatoria ſemper intelligitur, quatenus ea, quibus derogatur, contrarientur diſpoſitis. Dec.647.num.8.]

Clauſula, Dummodo bona ſint vacantia, in mandato, ſeu licentia Iudicis appoſita tunc demum poſſeſſionem non tribuit, quando alter poſſidet, ſi poſſeſſio expreſsè in vim eiuſdem licentiæ capiatur, ſecus, ſi illa abutendo, capiatur etiam non vacans, vel alij actus poſſeſſorij fiant ſimpliciter. Obſ.50.num.9.

[Clauſula, Dummodo non ſit alterius quæſitum, intelligitur de alio, quam de narrato. Dec. 633.num. 8.

Clauſula, Dummodo collatio ad nos hac vice pertineat & clauſula Dudum. Dec.670.num. 9. & 10. Dec.10. vt num.33. & 35.

Clauſula, Dummodo in d.beneficio intruſus non ſis, cum cauſæ intruſionis ſint multiplicabiles. Dec. 633.num.10. Dec.634.num.4.

Clauſula, Et alias ſuperinde neceſſarium, & opportunum, quid operetur in decreto mandati de manutenendo. Obſ.57.nu.40.

Clauſula, Ex nunc prout ex tunc quid operetur. Obſ. 20 num.25.

Clauſula facta prius æſtimatione, importat conditionem, & impedit poſſeſſio tranſlationem. Obſ. 50.num.1].

Clauſula, & ad omnem alium meliorum finem, & effectum, ſtat ampleatiuè, prout clauſula, omni meliori modo. Dec.74.num. 15.

Clauſula, Ex nunc, an operetur idem, quod clauſula, Ex nunc prout ex tunc. Dec.300. num.24. & 26.

Clauſula, Manu Regia, & ſola facti veritate inſpecta, non impedit manutentionem lite pendente. Dec.7 num.45.& 47.

Tollit exceptionem reſpectu ordinis iudicarij, non reſpectu intereſſe partis. Obſ.7.num.46.

Huiuſmodi, vel ſimilis clauſula in aliquo priuilegio appoſita non efficit, quin lite pendente poſſeſſor manuteneatur. Obſ.46.nu.22.

Clauſulam, Niſi ſi, & quatenus, eſt vtile in declinatoria apponere, quia alias Iudex poſſet contra proteſtantem, vt in contumacem, procedere. Obſ.75.num. 12.

Clauſula, Non retardata vlteriori exequutione, operatur, vt immiſſo danda ſit manutentio. Obſ. 12.num.34.

Clauſula, omne ius omnemq; actionem, &c.& clauſula, omni meliori modo, in monitorio appoſitæ faciunt, vt in eo cenſeatur compræhenſa expreſſa, & non expreſſa. Dec.249.num.3.

Clauſula, omneſque alios, in commiſſione appoſita apta eſt compræhendere quoſcumque ſua intereſſe putantes. Dec.243.num.6.

Et ſi ſint ſpecificatæ Vniuerſitates Religioſorum comprehendit etiam Vniuerſitates laicorum. Dec.65.num.4.

Clauſula, omni meliori modo, ſubſtinet actum eo modo, quo validius ſubſtineri poteſt. Dec.247. num.8. & 9.

Ac eo modo, & pro eo tempore, quo ſubſtineri poteſt. Dec.215.nu.13.

Clauſula, omnia, & per omnia, quid compræhendat. Dec.178.nu.7.

[Clauſula, omneſque alios, apta eſt compræhendere etiam non nominatum in commiſſione. Dec. 344.num.3.

Clauſula, Parito breui, tribuit iuriſdictionem conditionalem, quatenùs breui ſit paritum, & ideò antea non poteſt mandatum de manutenendo concedi. Dec.572.num.1. & 3.

Clauſula, Præſeruatiua iurium in petitorio, & poſſeſſorio quod ageretur. Obſ.75. nu. 5.]

Clauſula, Quam, & quas, in commiſſione compræhendit tam petitorium, quam poſſeſſorium. Obſ.6.num.8.

In commiſſione iactationem quid compræhendat. Dec.249.num.4.

Tribuit iuriſdictionem circa ſummariſſimum poſſeſſorium etiam ad fauorem partis aduerſæ, vbi commiſſio communis effecta eſt. D.Obſ. 6. num. 11.

Intelligitur ſuper præmiſſis Obſ.69.num.8.

Non operatur ante tranſportationem actorum. Obſ. 69.num.10.

Nec etiam ad effectum, vt ſuſpenſo petitorio, & omiſſa cauſa appellationis procedi poſſit in poſſeſſorio. Obſ.69.nu.11.

Clauſula, Quam, & quas, in commiſſione appellationis operatur, vt ſuſpendi poſſit petitorium, cum ex ea intelligatur à principio deductum omne ius. Obſ.9.num.1.

Compræhendit omne ius, & omnes alias cauſas ſpecificandas circa idem negocium. Obſ. 6.num.2. Dec.39.num.1.

Ac facultatem procedendi prout in prima. Obſ.6. num. 3. Dec. 525. nu.5.

Et currum, & boues. Obſ.6.nu.4.

Non extenditur ad non deducta, nec expreſſa in commiſſione, ſtante ſubappoſi ſolent, vbi Papa prouidet de reſeruato ſequenti clauſula, De & ſuper præmiſſis. Obſ.6.num.5.

Solet importare currum, & boues, ſed reſtricta non extenditur vltra reſtrictionem. Dec. 347.num.3.

Conuenit tam poſſeſſorio, quam petitorio. Dec. 344.num.1.

Vna cum toto negocio principali, operatur, vt poſſit proſequi cauſa in petitorio omiſſo poſſeſſorio prius intentato. Dec.479.num.1.

Iuncta cum clauſula, vna cum incidentibus, & dependentibus, ac toto negocio principali, facit beneficium legitimum. Dec.634.nu 38.

Clauſula, Quatenus opus ſit, nihil ponit in eſſe. Dec. 499.num. 20.

Clauſula, Quatenus reſignans ſuperuiuat per 20. dies eſt conditionalis, & interim poſſeſſio tranſlata non cenſetur. Obſ.50.num.1.

Clauſula, Quorum tenores, operatur, vt omnia cenſeantur expreſſa. Dec.212.num.3.

Regulatur ſecundum naturam diſpoſitionis. Dec. 212.num.18.

Clauſula, Rebuſq; alijs in actis cauſæ, &c. operatur relationem ad totum proceſſum. Dec. 249.num. 6.

[Clauſula, Rebuſque alijs, in commiſſione coniungitur cum ſequentibus verbis, In actis deducendis, &c. Obſ.6.nu.6.

Clauſula, Releuans in mandato procuræ operatur ſatiſdationem. Dec.376.num.7.

Clauſula Reuocatoria alicuius legis, vel ſtatuti eatenus legem, vel conſtitutionem reuocare videtur quatenus cum ipſa lege reuocante repugnantiam continet, & non in plus. Dec. 647. num.9.

Clauſula, ſaluis iuribus, in conceſſionibus Principum non operatur reſeruationem quoad expreſſa. Dec102.nu.5.

Clauſula, Saluo iure impertinentium, & non admittendorum, in decreto admiſſionis poſitiones teſtium reijciantur. Obſ.83.num.10.

Clauſula, Si, & in quantum, ita demum importat admiſſionem ad effectum conſtituendi in quaſi poſſeſſione præſentandi, ſi illo caſu de iure debeat admitti. Obſ.39.num.19.

Clauſula, ſine præiudicio habentium meliora, & potiora iura, in ſententia immiſſionis appoſita operatur quoad perſonas non expreſſas in ſententia. Dec.59.num.6.

Non operatur ſi tunc alius in poſſeſſione non erat. Dec.59.num.7.

Clauſula, Sine præiudicio iurium vtriuſq; partis, quomodo intelligatur in relaxatione poſſeſſionis. Dec.162.num.6.

Clauſula, Sine præiudicio iurium N. importat conditionem. Dec.308.num.4. Decl. vt ibi.nu.6.

Reſeruat iura competentia, non autem aliquid de nouo tribuit.

I N D E X.

no tribuit. D.Dec.308.num.5.

Clauſula, ſine præiudicio ſuorum iurium, appoſita in actu ab eademmet parte facto in tradendo, ſeu transferendo, vel dimittendo poſſeſſionem operatur ſolam reſeruationem iurium in petitorio, non in ſummariſſimo poſſeſſorio. Obſ.50. num.11.

Clauſula, ſine præiudicio iurium, ſeu poſſeſſionis alterius, in mandato, ſeu licentia Iudicis de capienda poſſeſſione appoſita non ſuſpendit poſſeſſionis acquiſitionem, ſi non conſtet alium tunc temporis poſſediſſe, ſed eam per euentum tantùm conditionis reſoluet, quando ſcilicet conſtabit de iure, & præiudicio alterius, vel de alio poſſeſſore, & interim eſt manutenendus habens poſſeſſionem cum dicta clauſula. Obſ. 50.num.8.

Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, præſeruat iuriſdictionem Iudicis à quo. Dec.282. num.2. & 15.

Non tollit iuriſdictionem Iudicis ad quem in effectu deuolutiuo. Dec.282.num.8.

Lim. ſecus in cognitione exceſſus executionis, quia remanet Iudici à quo. D.Dec.282.nu.9.

[Clauſula, ſine præiudicio, intelligitur de alio, quam de expreſſo. Dec.633.num.10.

Clauſula ſine præiudicio iurium partium, impedit acquiſitionem poſſeſſionis. Obſ.50.num.5.

Clauſula, ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarum, & quod inhibitio non afficiat, ſaluat poſſeſſionem in vim illarum captam ab attentatis. Dec 557.num.6.

Clauſula, ſine præiudicio poſſeſſionis adeptæ impedit acquiſitionem nouæ poſſeſſionis etiam quod prima fuerit illicitè capta. Obſ.50.num.4.

Clauſula, ſine præiudicio immiſſionis in commiſſione poſita impedit, vt Pars aduerſa non poſſit manuteneri. Dec.668.num 1.

Dec. procedere, donec immiſſio ſequuta non fuerit, ſecus illa ſequuta, ſed nulliter, vel iniuſtè, dum para non habuit ſe pro ſpoliata. Dec. 668.num.2.

Præſeruat executionem faciendam, non impedit, quin poſſit reuocari facta minus rectè, & legitimè. Dec 668.num.3.

Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis præſeruat facultatem exequendi Iudici à quo. Dec. 654.num.11.

Clauſula, ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum, non poteſt tollere nullitatem commiſſam, & examen antea nullum validare, ſed operatur in futurum. Dec.484.num 5.

Præſeruat Executori iuriſdictionem illius exequendi litis pendentia in Rota non obſtante. Dec. 605.num.5.

Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis ſeparat iuriſdictionem executiuam ab ordinaria. Dec. 666.num 2.

Clauſula, ſine retardatione litterarum Apoſtolicarum, vel ſine præiudicio executionis, vel non retardata executione, intelligitur quatenus de iure ſit executioni locus, & executio ritè, & rectè fiat. Obſ.52.num.46.

[Clauſula, ſine retardatione ſolutionis penſionis, reſpicit poſſeſſorium retinendæ. Obſ.7.nu.13.Dec. 340.num.1.

Datur à ſignatura, quando conſtat de poſſeſſione. Obſ.7.num.14.

Suſpendit iuriſdictionem, debetque ante omnia adimpleri, etiam ſi non conſtet de quaſi poſſeſſione exigendi, & eo magis ſi non conſtet. Obſ.7. num.15.

Intelligitur in præiudicium titularis, vt non audiatur ſuper nullitate, non in præiudicium penſionarij, ne poſſit agere pro ſolutione, & manutentione aliàs inducta ad illius fauorem retorqueretur in odium. Obſ.7.num.16.

Dicta clauſula, ſine retardatione, ſuſpendit, vel limitat iuriſdictionem. Dec.341.num.2.

Limitat iuriſdictionem Iudicis ad quem, & dat certam formam, quam ſeruaſſe præſumitur. Dec. 395.num.6.

Dicta clauſula, ſine retardatione ſolutionis, in commiſſione appoſita, iuriſdictio ſuſpenditur, nec poteſt examen committi, donec de ſolutione non conſtat, parte præſertim opponente, & appellante. Dec.484.num.4.

Clauſula, ſi non credis de tanto, dicas de quanto, in fine cuiuſlibet poſitionis adiecta quid operetur. Obſ.83.num.42.

Clauſula, ſi preces veritate nitantur, ſemper intelligitur in gratioſis. Dec.303.nu.1.

[Clauſula ſtatum litis inducit expreſſam notitiam litis, & eius qualitatis cum omnibus in ea contentis, ac ſi indiuidualiter de eis mentio facta fuiſſet. Dec.633.num.7.

Clauſula, ſtatum, & merita cauſæ, in breue, ſeu commiſſione habet vim ſpecificæ mentionis narratorum. Dec.520.num.7.

Clauſula, ſub pœna refectionis damnorum, ſtat ampliatiuè, nec excludit periurium Dec.424.num. 10. & 11.

Clauſula, ſublata, inficit, ac infringit alterius poſſeſſionem, dominium, & titulum, efficitque illius poſſeſſionem non manutenibilem. Obſ.46. num.11. ſeqq. vbi exemplum. Dec.186. num.4. & 5.

Operatur, vt quis aduerſus diſpoſitionem, in qua eſt appoſita, non poſſit audiri. Dec.178.num.1.

Saltim donec ſit conceſſa oris aperitio. Obſ. 46 num.12.

Regulatur ſecundum naturam diſpoſitionis. Dec.215. num.18.

Tunc operatur effectum, & obſtat, vbi eſt firmatum, eſſe attendendam diſpoſitionem, ſuper qua eſt appoſita. Dec.183.num.7.

[Clauſula, ſublata, tollit audientiam, non obtenta oris aperitione. Obſ.46.num.2.

Clauſula ſublata, & quod de obieptione, & ſupreptione dici non poſſit, tollit audientiam non obtenta oris aperitione, etiam ad effectum mandati de manutenendo. Dec.393.nu 4.

Clauſula, ſublata, & decretum irritans, inficiunt titulum, & poſſeſſionem. Dec.646.num.5.

Clauſula, Tibi, tuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus ex titulo veræ exburſationis, &c. competere, in dubio interpretari debet fauorabiliter. Dec. 646.num.42.]

Clauſula Tenoris, &c. probat productionem realem, non verbalem. Dec.338.num.9.

[Clauſula, Transferens, in mandato intelligitur quoad expreſſa. Dec 352.num.7.

Clauſula, verificato prius Iurepatronatus ex fundatione, vel dotatione, facit gratiam conditionalem, vt ſcilicet probari debeat Iuſpatronatus verum, & validum, & quod ſpectat ad præſentantem, & per veras, & concludentes probationes. Dec 634 num.28.& ſeqq.]

Clauſula, Vocato N. ſeu Vocatis vocandis, vel Amoto quolibet illicito detentore, vel ſi conſtiterit, ſeu Conſtito, vel Verificato, ſed vt ſe Iudex Informet, facit Executorem mixtum, & vt debeat aſſumere partes Iudicis, procedere cum citatione, cauſæ cognitione, ſeruatis ſeruandis litteris iuſtificatis, auditis poſſeſſoris defenſionibus, & vt ab eius ſententia detur appellatio. Obſ.12.num 62. Dec.11.num.15. Dec.43.num 4. Dec.117.num 4.Dec.126.num.3.Dec.128.num.1. Dec.259.num.4. Decl. vt D.Obſ.12.num.63. & D.Dec.259.num.5.

[Clauſula, Vocatis, in litteris Apoſtolicis appoſita facit Executionem mixtam, & vt partes Iudicis aſſumere teneatur, ac partem citare. Dec.537. num.4.]

Clauſula, vt aſſeris, operatur, vt narratis non iuſtificatis gratia ſubreptitia dicatur. Dec. 303. num.3.

Clauſula in prima commiſſione poſita cenſetur repetita in ſubſequentibus. Dec.[illegible].num.4.

Clauſula, vt in rem propriam, in mandato appoſita

tis eum ordinario in non reſeruato, & earum effectus. Dec.670.num.11.36.& ſeqq.]

Clauſula ſeparata habeos orationem perfectam an reſoluutur reſoluta priocipali diſpoſitione. Dec. 306.oum.38.

Clanſulas conſuetas tenetur Notarius in inſtumento apponere. Dec.247.num.21.

Clauſulæ non ſont eenſendæ iouriliter appoſitæ, ſed vt aliquid operentur. Dec.212.num.4.

Acceſſoriæ non obſtant, vbi non obſtat diſpoſitio principalis. Dec.212.uum.19.

Conſtituti, & aliæ ceſſaut ceſſante cootractu principali. Dec.300.num.4.

Clauſnlæ, ſi qnid exequeodum, effectus. Obſ.12. num.46.

Clericatos iuſtificatio in iudicio maontent ionis non requiritur. Dec.113.num.18.

Probatur ex litteris patentalibos Ordinarij. Dec. 297. num.3.Dec.313.nu.8.

Quaſi poſſeſſio probatur ex dinturna vita clericali abſque alijs litteris. Obſ.33.num.6.

[Clericatus, & aliarum qualitatum probatio in iudicio manutentioois non requiritur. Dec. 355.num.7. & 10.

Probatur per publicam vocem, & famam. Dec. 387.num.2.]

Clericns ſortitur forum Eccleſiaſticum. Dec. 197. num 4.

Clericus poteſt à ſententia in ordinario poſſeſſorio appellare non obſtaute Ægidiana. Dec.521. num.1.

Clauſula de recenti facta, ne aqua fluat ad prædium alterius, & quæ dedit cauſam liti, dicitur actus turbatiuus, & oon deſeruit pro manutcotione. Obſ. 17 oum.15.]

Coacerutio expeuſarum noo inducit diuerſam in iure determinationem, quando oriuntur ex diuerſa ſpecie, tempore, & obligatiooe. Dec. 312.num.11.

[Coadiutoris factum uon nocet Coadiuto. Dec. 568.num.1.

Cognitio in quibus conſiſtat. Dec.490 nnm.2.

Eſt de iuriſdictione, & non poteſt ſubdelegari à Subdelegato Delegati Principis. Dec.490. num.3.

Cognitum ſi iam ſit ſuper oullitatibus de eis amplius oppooi uon poteſt. Dee.622.num.13. Lim. vt ibid.num.14.

Cohabitatio non infert ad ſocietatem vniuerſalem omnium bonorum. Dec.478.num.9.]

Cognoſci prius debet de poſſeſſione, quam de proprietate. Dec.223.num.1.

Collatio, ſeu deputatio, quæ dedit cauſam liti non conſtituit in qoaſi poſſeſſione. Obſ.17.num.48.

Vltima, & vltimus ſtatus attenditur in poſſeſſione conferendi, & collatio effectuata. Obſ.33. num.2.

[Collatio effectuata probatur ex inſtrumento adeptæ poſſeſſioois, ſeu poſſeſſio ſubſecuta. Obſ.33. oum.4.

Et reſpectu Caoonicatus per ſtalli etiam aſſignationem. Obſ.33.num.5.

Ex ſolotionibus cenſus ſactis à prouiſo, & datiooe in emphiteuſim, & viſitatione Collatoris, & ſubſecuta reſignatione. Obſ.33.num.6.vbi ampliat.

Ex vocatione beneficij per obitum prouiſi. Obſ. 33.oum.7.

Et ex quo per prouiſi obitum, reſignationem, vel aliam vacationem ſubſecuta ſit alterius prouiſio. Obſ.33.num 8.

Priuatiuè ad Capitulum probatur ex verbis inſtrumenti collationis. Obſ.72. num.10.vbi exempla.

Etiam vnica ſufficit ad effectum manutentionis. Dec. 513.num. 4.Dec.657.nu.3.

Alternatiua vigore debet eſſe clara, aliàs intrat reſeruatio. Dec.563.num.5.

Fieri non debet lite pendente ſuper validitate præſentationis, & oppoſitionis. Dec.564.oum.2.

Facta lite pendente nou tribuit quaſi poſſeſſionem maoutenibilem. Obſ.17.num.18.]

Collationis liberæ quaſi poſſeſſio contra patronum requirit, quod cooſtet, Ordinarium contuliſſe beneficium vti liberum ſciente, & patiente patrono. Obſ.33.num.3.

Nec ſufficit deputatio per modum prouiſionis, quia mutat ſtatum, nec eſt manutenibilis. Obſ.33.n.4.

Alia vide in V. Conferendi quaſi poſſeſſio. Libertas.

[Collationem defendendi gratia ſufficit quaſi poſſeſſio conferendi de tempore vacationis, & collationis ac vltimus ſtatus. Obſ.31.num.3.

Collationum effectuatio probari debet ad effectum acquiſitionis quaſi poſſeſſioois, & manutenſionois. Dec 460.num.3.

Lim. ſecus quoad compræſentantes, inter quos ſufficit ſolus conſenſus abſque eo, quod de effectuatione doceatur. Dec.460.num.4.

Quomodo probetur. Dec 657.num 4.

Collariooes effectuatæ demonſtrantur ex poſſeſſione, prouiſionum ſubſecuta, vel ex quo per prouiſi obitum ſubſecuta ſit prouiſio alterius. Dec.466. num.2.

Computantur inter fructus. Obſ.33.num.1.

Collatio ſupponit extractionem. Obſ.99.num.18.

Collatio ſcripturæ factæ ante diem citationis ad intereſſendum non tenet, ſed ſi noo contineat diem, præſumitur facta ſub die citationis. Dec. 560. num.5]

Collecta an imponi poſſit per Officiales Vniuerſitatis abſque licentia Pontificis pro ſoluendis debitis. Dec.331.num.22.

Onus eſt fructuum, & ſolum illos percipieus collectatur. Dec. 166 num.11.

Illius exactio probat quaſi poſſeſſionem collectandi. Obſ.31.num.14.

Illius ſolutiones probant poſſeſſionem. Dec.104. num.8.

[Collectandi quaſi poſſeſſio acquiritur, & probatur per vnicam ſolutionem. Obſ.18.num.10.]

Collectarum, & onerum impoſitiò arguit ſubiectionem, & iuriſdictionem iu eum, qui patitur collectari. Obſ.31.num.15.

Collegium. Vide Citatio. Communitas. Vniuerſitas. Particulares.

[Collegiata vt manuteneatur, peti poteſt ab habente intereſſe, vel ab illius Capite, & defenſore. Obſ.55.num.26.

Collegiatæ, vti digniores, iuris habent aſſiſtentiam præcedendi Parochialibus. Obſ.45. num 8.

Collegium, ſeu ius illud congregandi non probatur ea vnica enunciatiua, non aliter conſtito de Collegij eſſentia, ſed cenſetur appoſita impropriè, vel erroneè. Dec.541.num.15.

An probetur ex communi arca, & ſigillo. Dec. 541.num.6.

Collegij faciendi facultas non inducitur per actus, & ſigna æquiuoca, quæ poſſunt eſſe de ijs, quæ ſpectant ad omnes vti ſingulos, & non vti vniuerſos. Dec.541.nu.8.

Collegio non impeditur manutentio ex facto Rectoris ſine Collegij conſenſu. Obſ.36.oum.4.

Colluſio vti difficilis probationis probatur coniecturis. Dec.543..num.14.

Non præſumitur, vbi nullum adeſt commodum. Dec.543. num.15.

Colonus non transfert poſſeſſionem, niſi ſequatur realis traditio, & actualis apprehenſio. Obſ. 59.num.9.Decl. vt ibid.num.16.

Si poſt eiectionem ex ioteruallo in dominum recognoſcat, qui eſt ingreſſus, acquiritur ei poſſeſſio, eaque priuatus remanet primus poſſeſſor. Obſ.59.num 11.

Colonus, & Emphyteuta locatione, & iouestitur aſinita non ſunt manutenendi, ſed prohibendi vim fieri Domino etiam ex officio. Obſ 16.n.11.

Colonus, ſeu Conductor non poteſt ex eius malignitate priuare Dominum poſſeſſione. Obſ.59.nu.7.

Coloni volontaria, & ſimplex recognitio, vel facta finita locatione non præiudicat, niſi contra recognoſcentem, & eius ſucceſſores. Obſ.59.nu 6.

Ampl.

Ampl. vt ibidem, num. 8.
Recognitio idem operatur, quod verà expulſio tranſfertque poſſeſſionem, quando colonus induxit etiam in poſſeſſionem, eumdem, quem recognouit. Obſ.59.num.10.
Recognitio abſque eiectione facit perdere domino poſſeſſionem, ſi liqueat, colonum desijſſe animo poſſidere. Obſ.59.num.12.
Expulſo in ingreſſu poſſeſſionis quando requiratur. Dec.349 num.5.
Coloni ſunt expellendi in capienda extraiudiciali poſſeſſione ad effectum illam acquirendi. Dec. 413 num.7.
Eorum eiectio eſt neceſſaria, vt quis priuetur ſua detentione. Dec.497.num.13.
Si in continenti, vel paulo poſt eiectionem redeant, poſſeſſio amiſſa non dicitur. Obſ.59.num.5.
Colono turbato competit officium Iudicis nobile, ne moleſtetur. Obſ.25.num.4.
Specialem hypothecam habenti ſine difficultate manutentio datur. Obſ.52.num.5.
Coloni, ſeu affictuarij ſolutio facta tertiæ perſonæ inſcio domino non conſtituit illum in poſſeſſione, vel quaſi. Obſ.35.num.59.
Nec ſi colonus vnius conducat ab alio, cui etiam penſiones ſoluat, interrumpit primi locatoris poſſeſſionem illo inſcio. Dec.20.num.7.
Secus ſi de conſenſo, & nomine locatoris, quia tunc poſſeſſio transfertur, & datur mandatum de manutenendo contra locatorem. Obſ.35. num. 60.
Suſpicio ſe poſſe repelli domino non nocet. Obſ.59. num.30. Dec.100 nu.5.
Morte an dominus perdat poſſeſſionem. Obſ. 59.num.51.
Promiſſio de recognoſcendo in dominum eſt quid diuerſum ab appræhenſione poſſeſſionis. Dec. 300.num.4
Coloni in adipiſcenda poſſeſſione ſunt eiiciendi, vel ab eis habenda recognitio. Dec. 58.num.8.
Illis non expulſis à conſpectu rei, & toto fundo, etiam cum familia poſſeſſio non acquiritur. Dec.77.num. 2.
Decl. procedere, vbi poſſeſſio eſt plena, & colonus alteri poſſidet, ſecus poſſeſſione vacante per obitum poſſeſſoris, & vbi colonus tantum detinet, quia tunc ſatis eſt recognitio, vel tales actus, ex quibus appareat, colonum nolle ſibi poſſidere, ſed tertio ingredienti. Dec. 77.num 3. Dec.79.num.2.& 3.
Sufficitque mortuo domino coloni expulſio, vel recognitio. Dec.81.la prima nu.2. & 5.
Et colonus alteri non poſſidens declarans, ſe velle poſſidere nomine ingredientis conſtituit illum poſſeſſorem etiam per ſimplex conſtitutum. Dec.81 la prima num.5.
Pluribus colonis exiſtentibus ſeparatis, & habentibus domos, & terras diſtinctas, eorum omnium expulſio, vel recognitio neceſſaria eſt ad poſſeſſionem acquirendam, nec ſufficit vnius tantum. Dec.81.la ſecunda num.1.
Eiectis autem colonis cum tota familia amittitur omnis poſſeſſio ab anteriori poſſeſſore, & acquiritur poſteriori. Obſ.59.num.12. & 13.
Mediantibus colonis non dicitur acquiſita poſſeſſio hæredi, donec iidem non declarauerint, ſe illius nomine poſſidere, vel illum recognouerint per aliquem actum, vt puta per ſolutionem affictus. Dec. 77.num.8.
Et quæ requirantur, vt poſſeſſio coloni transferatur in hæredem. Dec.189.num.9.
Et coloni, cuius non intereſt, quis magis poſſideat, taciturnitas habetur pro conſenſu ad fauorem ingredientis. Dec.79.nu.5.
Præſertim ſtante actu poſitiuo conſignationis clauium, & reintroductionis in prædio, à quo fuerant eiecti. D.Dec.79.num.6.
Coloni, & conductores poſt eiectionem debent remitti pro iure eorum coloniæ, & conductionis. Obſ.59.num. 10.
Colonus non poteſt interuertere domini poſſeſſionem, Obſ.59 num.29. Dec.79.num.1.
Si abſque expulſione habeat, ſeu poſſeſſionem deſerat animo tradendi alteri, non perditur poſſeſſio per dominum, ſeu locatorem, niſi alter cum effectu poſſeſſionem occupet, ille poſt ſcientiam diutiùs recuperare negligat metu repulſionis. Obſ.59 num.18. Decl. vt ibid.nu.19.
Recognoſcens alium in dominum facit perdere omnem poſſeſſionem priori poſſeſſori. Dec. 330 num.20.
Decl. 1. procedere, ſi conſtet de recognitione, vel quod voluerit poſſeſſionem interuertere, vel ſi concurrat coloni expulſio cum tota familia, & rebus. Dec.330.num.21.
Decl. 2. procedere de iure antiquo, ſecus de iure nouo ſecundum communem modernorum. Dec. 330.num.22.
Decl. 3. ſecus ſi dominus non fuerit negligens in recuperanda naturali poſſeſſione. Dec.338.nu.23.
Priuat dominum poſſeſſione, ſi domini poſſeſſionem interuertendo: verè, & realiter poſſeſſionem alteri tradat. Obſ 59.num.43. Ampl. vt ibid.nu. 45 Decl. vt ibid.ſub num.49.
Decl. ſi tamen tradat alienando, putà ex titulo, ex quo dominium transferri ſolet, ſecus ſi non alienando. Obſ.59 nu.44.
Vide etiam in V. Conductio. Conductor. Dominus. Locatio. Locator. Expulſio. Iure. Recognitio.
[Coloratio poſſeſſionis non requiritur in manutentione. Obſ.42.num.5]
Commiſſa cauſa non poteſt Ordinarius Iudex adiri. Obſ.12.num.79. Lim. vt ibid.num.81.
Commiſſa cauſa appellationis à mandato de manutenendo, vel cum facultate procedendi in petitorio, & poſſeſſorio, vel alias cauſa pendente ſuper continuatione poſſeſſionis, & poſſeſſorio non poteſt poſſeſſor alium Iudicem adire pro manutentione ſeu illius executione abſque vitio attentatorum. Obſ.6.num.39.
Commiſſa cauſa cum reſcripto, Procedendi in poſſeſſorio, & petitorio ſimul, eſt nihilominus prius ſuper poſſeſſorio pronunciandum, ſi de eo prius clarè conſtet. Obſ.7.num.52.
Ampl. etiam ſi in reſcripto legantur verba ſuſpenſione non obſtante. Obſ 7.num.53.
Ampl. eo fortius, ſi adſit clauſula, Arbitrio. Obſ. 7.num.54.
Ampl. etiam ſtante reſcripto, Procedendi in petitorio tantum arbitrio Iudicis: Obſ.7.num.55.
Secus deficiente verbo, Arbitrio. Obſ.7. num.57.
Ampl. etiam in commiſſione cum clauſula, ſine retardatione ſolutionis penſionis, ſiue adſit verbum Arbitrio, ſiue non, conſtito tamen de quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ.7.num.58.
Ampl. etiam in commiſſione cum clauſula, Appoſito ſequeſtro Arbitrio. Obſ.7. num.59.
Commiſſio fungitur vices libelli. Obſ.78.num.29.
Iuriſdictionem non tribuit, niſi parte citata ad dicendum contra. Dec.79. nu.15.
Litem non introducit, niſi poſtquam eſt in actis producta, & facta citatio ad dicendum contra. Dec. 241.la ſecunda, num.6.
De actis non dicitur, niſi pars ſit citata ad dicendum contra. Dec.189.num.8.
Dicitur effecta communis, ſi ſit in actis producta parte citata ad dicendum contra. Obſ.6.num.12.
Appellationis cum clauſula, Rebusque, aliis, &c. & Quam, & quas, &c. tribuit iuriſdictionem ſuper omnibus contentis in ſententia, licet aliquæ tantum expreſſæ ſint cauſæ. Dec.273.nu.4.
Cauſæ appellationis cum clauſula, Quam, & quas, & toto negocio principali, non comprehendit ius in actis Iudicis à quo nunquã ad ſpeciem deductum, & ideò poteſt in eo Iudex à quo procedere abſque vitio attentatorum. Dec.27.num.3.
Cum clauſula, Arbitrio, remittit aliquid de rigore iuris. Dec.98.num.2.
Cauſæ cum clauſula, Non retardata vlteriori executione, non impedit manutentionem. D.176.nu.5.

Vide etiam in V. affictuarius. Colonus. Dominus. Inquilinus. Iure. Locatio. Locator.
[Conductio expreſſa, & tacita reconductio intelligitur, quatenus penſio ſoluatur. Dec.495. num.8.
Conductione facta per aliquem pro ſe, & pluribus fratribus quoad ratificantem tantum dicitur contracta ſocietas, non quoad alios. Dec.478. num.7.
Conductor non dicitur poſſidere, ſed eſſe in poſſeſſione. Obſ.16.num.2.Dec.632.num.2.
Habens hypothecam generalem, & poſſidens poteſt per viam retentionis reſiſtere ſingulari ſucceſſori, & manutenetri etiam contra alium primum conductorem. Obſ.16.nu.3.Dec.632. num.3. & ſeqq.
Non dicitur ſibi poſſidere, ſed domino. Dec. 632.num.5.
Ex ſua poſſeſſione, ſeu detentatione habet ſua remedia poſſeſſoria, ne turbetur. Dec. 632 num.7.
Primus ex ſua hypotheca anteriori præferri debet poſteriori ſecundum aliquos. Dec. 632.nu.8.
Etiam quod habeat hypothecam non dicitur habere aliquod ius reale. Dec.632.num.12.& 20.
Habens hypothecam generalem, & poſſidens rem locatam poteſt in ea perſiſtere pro ſuo iure, & intereſſe. Dec.632.num.14.
Interuertens ius, & dominium locatoris cadit commodo locationis. Dec.495 num.19.
Conductor, & quicunque alius detentor poteſt per viam retentionis reſiſtere ſingulari ſucceſſori. Dec.632.num.15.
Conductoris detentatio reddit poſſeſſionem plenam, aut ſaltim ſemiplenam. Dec.623.num.6.
Conductori datur mandatum de manutenendo conductione durante. Dec.495.num. 7.]
Conferendi quaſi poſſeſſio probatur ex collationibus. Obſ.33.num.1.
Vnica collatione, & prouiſione effectuata quæritur. Obſ.18.num.13.
Ex cauſa permutationis, & reſignationis extenditur etiam ad quaſi poſſeſſionem conferendi per obitum. Obſ.74.num.145.
Reſpectu quorumdam beneficiorum, & dignitatum extenditur, etiam ad alia beneficia, & dignitates, quæ ſunt eiuſdem ſpeciei. Obſ.73. num.148. Lim. vt ibid.num.179.& 184.
Non acquiritur ab Inferiori contra Epiſcopum ex admiſſione reſignationis, de cuius effectuatione non conſtat. Dec.125. num.4.
Inferioris deducta ex admiſſione reſignationis vnius beneficii non extenditur vltra illud beneficium. Dec.125.num.5.
Libertas non dicitur acquiſita ab Ordinario ex prouiſione, quæ dedit cauſam liti, & a qua fuit appellatum, etiam quod appellationem appellans proſecutus non fuerit, niſi concurrant adminicula ad arguendum, appellantem poſſeſſorem animo dimiſiſſe quaſi poſſeſſionem nominandi. Obſ.17.num.51.Dec.100. num.10.
Conferendi in quaſi poſſeſſione datur manutentio. Obſ.10.num.24.
Exiſtens reſpectu Eccleſiæ principalis, dicitur eſſe etiam in quaſi poſſeſſione conferendi Capellanias in ea exiſtentes, & eſt manutenendus. Obſ. 73.num.131.
Alia vide in V Collatio.
[Conferendi quaſi poſſeſſio probatur ex renunciatione beneficij facta in manibus prætendentis eamdem quaſi poſſeſſionem. Obſ.23.num.9.
Acquiſita non dicitur ex collatione, de cuius effectuatione non conſtat. Obſ.33.nu 11.
Ex vnica etiam collationo probatur. Dec.460. num.1.
Contra Ordinarium non acquiritur abſque bona fide, & Ordinarii ſcientia, ſecus contra non Ordinarium, & de cuius præiudicio non agitur. Obſ. 33.num.11.
Sola ſufficit, quando agitur inter prouiſos, quis eorum ſit præferendus, ſecus ſi inter Epiſcopum, & Capitulum, ſeu ſi in cauſa ſit Epiſcopus Collator, & agatur de iure conferendi in menſe reſeruato, quia tunc requiritur etiam ſcientia Papæ. Obſ.33.num.13.
Non dicitur amiſſa per ceſſionem Beneficij in Canonicatum. Obſ. 57. num. 63. Ampl. vt num.63.
Aliquam Eccleſiam in indulto comprehenſam operatur, manutentionem deberi etiam reſpectu aliarum. Obſ.73.num.57.]
Confeſſio clara in dubium reuocari non poteſt. Obſ. 19.num.7.
Sufficit in præiudicium confitentis. Obſ.19.nu. 8.Dec.130.num.4.
Partis aduerſæ præualet teſtibus contrarium deponentibus. Obſ.19.num.15.
Etiam quod teſtes eſſent mille. Obſ.19.num.16.
Præſertim quando confeſſio eſt iudicialis. Obſ. 19.num.17.
Vbi eſt, ibi eſt relaxatio omnis probationis. Obſ. 19.num.13.
Omnem ſuperat probationem. Dec.13.nu.3. Dec.113.num.14.Dec.185.num.2.Dec.193.num. 3 Dec. 199. num.1. Dec. 254. num.6. Dec.337. num.6.
Partis probat poſſeſſionem. Dec.113.num.15.
Aduerſarij in precibus, ſupplicatione, gratia, & litteris Apoſtolicis in actis productis probat poſſeſſionem. Obſ.19.num.46.
Actoris in libello, ſeu monitorio ſibi præiudicat, & ſufficit ad effectum manutentionis. Dec 182. num 4. Dec.208. num. 1. Dec.266.num.1
In poſitionibus probat ad aduerſarij fauorem. Dec. 69.num.3.
In poſitionibus, ſeu articulis probat poſſeſſionem. Dec.248.num.2 Dec.266.num.1.
In reſponſione ad poſitiones contra confitentem plenè probat. Dec.293.num.35.
Aduerſarij in actis probat poſſeſſionem. Dec. 43.num.2.
Facta par aliquem de poſſeſſione ſui aduerſarij, ſed cum qualitate vitij, poteſt acceptari reiecta vitii qualitate, ex quo poſſeſſio præſumitur iuſta, legitima, & non vitioſa. Obſ.19.num. 21. & 68.
Et idem in confeſſione cum qualitate, quod ſit iure familiaritatis. Obſ.19.num.22.
Partis eo magis poſſeſſionem probat, ſi ſit ſæpius repetita. Obſ.19.num.50.
Nocet confitenti, & eius hæredi quoad dominij probationem. Dec.293. num.12.
Rectoris, Parochi, vel Prælati probat poſſeſſionem, vel quaſi contra Eccleſiam, & ſucceſſorem ad effectum manutentionis, ſiue ſit iudicialis, ſiue extraiudicialis. Obſ.19.num.52. Amp. vt ibidem, & num.ſeq. Decl. vt num.55.
Auctoris nocet ſucceſſori. Obſ.19.nu.53.
Nec poteſt quis confeſſionem eius, in cuius locum ſuccedere prætendit, impugnare. Dec.335. num.14.
Sola Anteceſſoris non probat contra ſucceſſorem, & Eccleſiam quoad effectum præiudicij diffinitiui. Obſ.19.num.54.
Secus concurrentibus adminiculis. Obſ.19. num.56. Dec.29. num 7. Dec 166.num.48.Lim. vt D.Dec.166.num.49.
Anteceſſoris præbet maximum indicium veritatis. Dec.29.num.5.
Præſertim ſi ſit geminata. D.Dec.29.num.6.
Auctoris non præiudicat ſucceſſori, qui non habet cauſam ab illo poſt poſſeſſionem. Dec. 296.num.3.
Procuratoris, vel Syndici partis aduerſæ iudicialis probat poſſeſſionem. Obſ.19.num.57.
Niſi ſit à domino re integra reuocata, vti poteſt. Obſ.19.num.58.
Procuratoris in poſitionibus ſine ſpeciali mandato
non

non præiudicat. Dec.166.num.51.
Præſertim ſi poſitiones ſint datæ ad alium finem, & inter alios. D.Dec.166.num.52.
Procuratoris, qua principalem ſpoliatum fatetur, & Aduerſarium poſſeſſorem facit, non nocet principali, non conſtito de mandato. Dec.306. num.7.
De errore non docto reuocari non poteſt. Dec. 136.num.5.
Procuratoris poteſt a domino re integra reuocari, etiam non docto de errore, & quandocumque. Obſ.19.num.59.
Decl. niſi illius vigore in primo iudicio obtinuerit. Obſ.19.num.60.
Subdecl.niſi ex ipſo proceſſu conſtet de errore. Obſ. 19.num.61.
Procuratoris, quod res poſſeſſa ſpectet ad alterum, reſpicit dominium, non poſſeſſionem. Dec. 130.num.4.
Procuratoris in iudicio facta dicitur à principali ratificata per litem continuatam iuxta illius confeſſionem, & inſtantiam. Dec.271.nu.7.
Adeo vt non poſſit principalis confeſſionem procuratoris reuocare non docto de errore. D.Dec. 271.nu.8.
Patris legitimi adminiſtratoris, Curatoris, Tutoris iudicialis probat poſſeſſionem aduerſus filium, adultum, pupillum. Obſ.16.num.62.
Extraiudicialis Procuratoris, Syndici, Patris legitimi adminiſtratoris, Curatoris, Tutoris non probat poſſeſſionem, nec Domino, Vniuerſitati, Filio, Adulto, Pupillo præiudicat. Obſ. 19.num.63.
Decl. vt tamen faciat adminiculum, præſertim ſi ſit geminata. Obſ.19.num.64.
Aduerſari dubia poſſeſſionem non probat. Obſ. 19.num 65. vbi exemplum.
Interpretari debet, vt minus, quam fieri poſſit confitenti præiudicet. Dec.146.num.4.
Aequiuoca interpretari debet ad fauorem confitentis. Dec.200.num.14.
Aduerſarii emanata poſt plures annos à die motæ litis poſſeſſionem non probat, quia poteſt intelligi de poſſeſſione de facto, turbatiua lite pente quæ in manutentione non attenditur, nec præiudicat ciuiliter poſſidenti.Obſ.19.num.67.
Deſumpta ex reſponſionibus ad poſitiones, quod poſſeſſio ſit de facto, & contra ius, non probat poſſeſſionem. Obſ.19 nu.67.
Decl. ſi tamen reſpondens habeat præſumptionem pro ſe, vt quia habeat iuris aſſiſtentiam, ſecus e contra. Obſ.19.num.68.
Impugnata non probat poſſeſſionem ad fauorem impugnantis nec ille poteſt ea vti; præſertim ſi ſuper impugnatione obtinuerit. Obſ.19.nu. 36.& 69.Dec.225.num.12.
Probat actum, ſed non probat, an actus ciuiliter, vel naturaliter factus fuerit. Dec.278. num.4.
Inter alios non probat, rem ita eſſe contra tertium. Obſ.24.nu.24.
[Confeſſio partis obtinet vim ſententiæ in iudicatum tranſactæ. Obſ.19.num.9.
Extraiudicialis de æquitate canonica probat plenè & de iure ciuili ſemiplenè. Obſ. 19. num.27.
Conditionalis non probat poſſeſſionem. Obſ.19. ſub.num.15.
Anteceſſoris in articulis, vel breue præbet veritatis iudicium, & fortius, ſi ſit geminata. Obſ. 19.num.28.
Prælati concurrentibus adminiculis nocet Eccleſiæ, & ſucceſſori. Obſ.19.num.29.
Partis ſufficit ad probandum factum. Obſ.19. num.30.Ampl. vt ibid.num.31.in fin.
Extraiudicialis probat poſſeſſionem manutenibilem. Obſ.38.num.1.
Facta coram Iudice penitus in competente non probat. Obſ.19.num.36.
De recepto abſente parte facta probat veram ſolutionem ad effectum liberationis, ſed non quoad eam, qui tenetur docere de veras & real numeratione. Obſ.35.num.8.
De recepto Procuratoris ad exigendum ſolutionem, non probat, nec debitorem liberat. Obſ. 35.num.9.
Procuratoris circa factas ſolutiones deſeruit pro adminiculo. Obſ.35.nu.12.
Extraiudicialis ſuffragatur ad manutentionem. Obſ. 38.ſub.num.1.
Non certa de veritate, ſed poſſibilis de credulitate non ſuffragatur. Obſ.83.num.14.
Facta de poſitione per reſponſionem iuratam poteſt conſtito de contrario, reuocari. Obſ.83. num.52.
Facta in reſponſione ad poſitiones habet vim rei iudicatæ. Obſ.83. num.54.
Continens vnicum capitulum, ſeu factum acceptari debet cum ſua qualitate, & in totum vel in totum reiici, non autem diuidi. Obſ.83. num.56.
Ampl. maximè ſi contra qualitatem non adſit probatio, nec iuris præſumptio, ſed ea habeat præſumptionem pro ſe. Obſ.73.num.57.
Lim.1.ſecus ſi qualitas habeat præſumptionem contra ſe. Obſ.83. num.58.
Sublimita, niſi qualitas ſit talis, quæ faciat, vt, quod actum videtur, actum non ſit, ſeu nulliter. Obſ. 83.num.59.
Lim.2. ſi tamen qualitas ſit implicita, & vnica verborum ſtructura, ſecus ſi explicita, non ſub eadem verborum ſtructura. Obſ.83.num.60.
Lim. 3. ſecus ſi confeſſio contineat facta diuerſa, ſeu diuerſi temporis, vel diuerſæ ſpeciei, quorum vnum non qualificet aliud. Obſ.83. num.61.
Lim. 4. ſecus ſi confeſſio contineat diuerſa capitula, & ſeparata ſub duplici verborum ſtructura, & non ſub vnica oratione. Obſ.83.num.62.
Lim.5. in confeſſione qualificata per taxatiuam Tantum. Obſ.83.num.63.vbi exemplum.
Lim.6. niſi quoad qualitatem, probetur contrarium. Obſ.83. num. 64.
Lim. 7. vt tamen Iudex habeat arbitrium qualitatem diuidendi ex præſumptionibus. Obſ. 83.num.65.
Ambigua non præiudicat confitenti. Dec.364. num.2.
In poſitionibus nihil probat, quando aduerſarius illis contradixit. Dec.364.num.4
Beneficiati Eccleſiæ non præiudicat. Dec.431. num.4.
Probat contra confitentem, immo omnes alias ſuperat probationes. Dec.529.num.1.
Decani probat ad fauorem partis aduerſæ etiam in præiudicium Eccleſiæ. Dec.534.num.18. Ampl. vt num.19.
In precibus probat contra confitentem. Dec.523. num.3.
In libello probat contra libellantem. Dec.503.n.5.
Poſſeſſionis partis aduerſæ cum qualitate probat ipſam poſſeſſionem ſimpliciter reiecta qualitate, cum præſumatur pro poſſeſſione, quod ſit realis, legitima, & nomine proprio, non alieno. Dec.528.num.3.
Emanata in iudicio criminali probat etiam in ciuili inter eaſdem perſonas, & in eadem cauſa Dec.528.num.4.
Partis probat ad fauorem aduerſarij. Dec.587. num.7.
Facta in actis Notarij cauſæ an habeat vim iudicialis factæ coram Iudice. Dec.631.nu.8.
In ſcriptura priuata probat poſſeſſionem. Obſ. 19.ſub num.23.
Curatoris iudicialis præiudicat. Dec.640. num.16.
Decl. vt in facto alieno ſola non probet, niſi concurrant adminicula. Dec 640.nu.17.
Extende declarationem, præſertim ſi contra confeſſionem, dantur obiecta, vt quia fuerit ſpontanea

Plenariam poteſtatem tribuit ſuper omnibus, quæ ad cauſam pertinent. Dec.241. la prima, num 2.

Reſtitutionis in integrum non impedit executionem cœptam. Dec.236.num.11.

Verba commiſſionis in parte poteſtatiua non reſtringunt eius diſpoſitionem generalem. Dec. 65.num.9.

Commiſſio non infert ad poſſeſſionem. Obſ.73. num.38.

Commiſſione, quam impetrans non produxit parte citata, non valet aduerſarius eo inuito pro ſe vti. Obſ.6. num. 13.

Commiſſioni, quam quis impetrauit, & vſus eſt, non poteſt renunciare, nec eam reſtringere. Obſ.6. num.14. Dec.65.num.3. & 7.

Commiſſiones Iactationum, & moleſtationum paſſim in Curia expediuntur. Obſ.78.num.30.

[Commiſſariorum relationi de actibus viſitæ non creditur plenè abſque Notarij teſtimonio. Dec. 627.num.9.

Commiſſio nullitatum ſanatoria non datur poſt ſententiam. Obſ.91.num 45.

In actis præſentata efficitur partibus communis. Dec.344.num.4.

Illius præſentatio, non impetratio, attenditur. Dec. 394 num.2.

Conditionalis non verificata conditione iuriſdictionem non tribuit. Dec.433.num.9.vbi Decl.ſ.r.

Appellationis à mandato de manutenendo quomodo ſignetur. Dec.504.nu.3.

Commiſſionum narratiuæ probant. Dec.407. num 6.

Commiſſiones dependentes in Rota non dantur, vbi vna ſufficit commiſſio. Dec.412.num.4.

Commiſſionis verba quando importent, vel non vt orator habuerit ſe pro ſpoliato. Dec. 601.num.7.]

Committens cauſam in petitorio dicitur committere etiam poſſeſſorium retinendæ. Obſ.6.num.6.

Cum clauſula, Parito Breui, quod continet ipſius priuationem poſſeſſionis, non venit manutenendus. Dec.38.num 8.

Habet pro reis eos, contra quos cauſam obtinuit committi, & citationem decerni. Dec.65.n.1.

Ex remedio l.diffamari dicitur reus originarius. Dec. 65.num.5.Decl. vt ibid.num.6.& 7.

Vide etiam in V. Clauſula. Facultas. Reſcriptum. Signatura.

[Committens cauſam iactationis an dicatur Reus, vel Actor. Dec.341.num. 9.

Dicitur Reus. Dec.417.num.3. Ampl. vt ibid. num.4.]

Commodum quis reportare non debet ex poſſeſſione illicitè contra aduerſarium capta. Obſ.42. num.164.

[Commodum quis ſentire non debet ex actu, quem impugnauit. Dec. 485.nu.3. Lim. vt ibid.nu. 4. & 5.]

Communia bona inter communiter habitantes ſi vnus adminiſtret, omnes dicitur poſſidere, quia quoad aliorum ratas dicitur id facere iure familiaritatis. Obſ. 54.num.55.

[Communicatio priuilegiorum non extenditur ad inſolita, nec ad ea, quæ de facili concedi non conſueuerunt, niſi de illis facta ſpeciali mentione. Dec.670.num.31.Ampl. vt num.32.

Communis patientia intereſſendi in Conſilio non dat quaſi poſſeſſionem illius iuris niſi patiatur eſſe de Prioribus, vel in conſilio proponere etiam vnico actu. Obſ.18.num.7.]

Communione generali bonorum, & poſſeſſione pro indiuiſo probata abſque probatione corporum certudinaliter, an & quomodo detur mandatum de manutenendo. Obſ.73.num.21.

Communitas habet iuris aſſiſtentiam, quod paſcua, & ſiluæ ad illam pertineant. Dec.40.nu.4.

Communitatis poſſeſſio non probatur ex poſſeſſione ſingulorum, cum aliud ſit communitas, aliud ſinguli de communitate. Dec.41 num.1.

Lim. niſi actus fuerint facti tamquam in loco communitatis, & de illius ſcientia, & patientia, quæ dicitur apparere ex actibus per longiſſimum tempus continuatis, & ex conuocatione conſilij deſuper facta. Obſ.41. num.2.

Extende limitationem etiam ſi poſſeſſionis vtilitas in vſum particularium conuertatur. D.Dec.41. num.3.

Illius res poſſeſſæ per miniſtros, illis deficientibus dicuntur poſſideri per ipſam communitatem, quæ nunquam moritur, & nunquam deſinit poſſidere, non autem dicitur earum poſſeſſio vacans. Obſ.55.num.95.

Illius exactori ſoluere recuſantes ſunt carcerandi. Dec.276.num.7.

Communitatibus maximè expedit, vt earum litibus quanto citius finis imponatur. Obſ.7.num 88.

Vide etiam in V. Vniuerſitas.

Comparitionis in iudicio qua debeant interuenire. Dec.241. la prima, num. 10. & ſeqq.num. 17. & ſeqq.

Comparitionem qui petit iurat de calumnia, & ſe non habere alium modum recognoſcendi. D. Dec.241.la prima, num.11.

Facere poteſt Iudex per ſe ipſum, ſed tutius eſt, vt adhibeat duos peritos. D.Dec.241.la prima, num.13.

[Comparens ſimpliciter non poteſt poſtea excipere de defectu iuriſdictionis, ad quem ſufficit conſenſus etiam tacitus. Dec.643.num.8.

Ad cauſam defendendam non poteſt impedire proceſſum, niſi prius faciat ſe ad cauſam admitti. Dec.427.num.2.]

Comparitio, & proteſtatio partis aduerſæ quando faciat conſtare, aliquem actum eſſe in termino, & hora citationis. Dec. 241. la prima, num.7.

Facta per aſſertum procuratorem non nocet principali non conſtito de mandato. Dec.324. num.9.

Comparitiones poſt declaratam intentionem ſecundum eamdem intelliguntur, & regulantur. Obſ.25 num.11.

[Comparitio cum proteſtatione nullitatis non videtur inducere conſenſum in iuriſdictionem. Obſ.86. num.1.

Comparitio, & Interrogatoriorum datio conualidat citationem, & examen. Dec.427.num.4.

Comparuiſſe quis præſumitur, quia citatus. Dec. 427.num.7.]

Compatibile eſt, vt quis ſibi ipſi acquirat, ſi vult, etiam ex aliena pecunia. Dec.338.num.15

Et vt vnus iuriſdictionem exerceat in vna ſpecie, & alter in alijs. Dec.310.num.10.

Et vt quis reiiciat titulum poſſidendi, & tamen inſiſtat in poſſeſſione, nouo præſertim titulo validiori ſuperueniente. Dec.225.num.1.

Compenſatio vim habet ſolutionis ad effectum liberationis, ſecus ad effectum conſtituendi in quaſi poſſeſſione exigendi. Dec.47.num.8.

Decl. vt Obſ.65.num.17.

Compenſatio, & retentio non datur pro credito illiquido, turbido, & requirente altiorem indaginem Obſ.65.num.5.

Nec illius exceptio retardat manutentionem. Obſ. 65.num.4.

[Compenſatio quando non intret. Dec.487. num.1.

Potius dicitur, quam retentio de quantitate debita ad quantitatem creditam. Dec.487.num.5.

Inducitur mutua liberatio ad inuicem ſolutionis. Dec.478.num.8.

Non datur de illiquido ad liquidum. Dec.496. num.9.

Non fit ipſo iure, ſed ad partis inſtantiam. Dec. 543.num.9.

Compenſationis exceptio reſpicit petitorium. Obſ. 65.num.2.

Non oppoſita in actis in ſpecie manutentionem non retardat.

INDEX.

retardat. Obſ.61.num.4.Dec 543.nu.11.

Non admittitur ad ſpolii purgationem retardandam. Dec.496.num.8.

Oppoſitio probata non dicitur, non probato credito. Dec.543.nu.12.

Compoſitio ſuper decimis eſt valida. Dec.439. num.1.

Compromiſſum primum declarat ſecundum. Dec. 434.num.11.]

Compromiſſo ſuperueniente, & pendente fatalia non currunt. Dec.133.num 2.

Compulſor non habet facultatem teſtes examinandi. Obſ.107.num.25.

Compulſoriales dantur pro habendis iuribus in partibus exiſtentibus. Obſ.99 num.4.

In illarum executione quomodo procedatur,& quid ſeruetur. D.Obſ.99.nu.4.Dec.50.num.1.

[Compulſari poſſunt iura etiam poſt citationem, ſeu intimationem, vbi pars in termino fuerit contumax, & non comparuerit. Obſ.99. num.23.

Compulſatio, vt ſit legitimè facta, quæ requirantur. Dec.490.num.18.

Compulſor Iudex an, & ad quæ poſſit ſubdelegare Notarium. Dec.489. num 2. & ſeqq.

Debet iura compulſanda proſpicere remando eorum vitia, ſi adſint, ſin minus mandari per publicam perſonam exemplari. Dec.489.num.4.

Non habet poteſtatem ſubdelegandi ea, quæ ſunt iuriſdictionis. Dec.490.num.1.

Computo ſolidata dicuntur approbata ſi à die habitæ notitiæ non fuerit appellatum, ſed facta ſolutio abſque proteſtatione. Dec.389.num.6.]

Computatio temporis futuræ vitæ quomodo facienda reſpectu annuæ præſtationis. Dec.254.n.4. Dec.331.num.7.& 10.

Conceſſio facta à Principe de Caſtro cum pertinentiis non amplectitur res ſingulorum, nec Vniuerſitatis, ſed ſolum quod eſt proprium ipſius Principis. Dec.238.num.40.

[Concedi debet, quod petenti prodeſt, & Parti aduerſæ non nocet. Dec. 533.nu 2.

Conceſſio in emphiteuſim probat poſſeſſionem Eccleſiæ contra inueſtitum, etiam quod non ſit effectuata ex defectu Beneplaciti Apoſtolici, & ſolemnitatum. Obſ.24.nu.2.Dec.469.n.9.& 10.

Ad longum tempus eſt ſpecies alienationis Dec.415. num.1.

Facta de rebus Eccleſiaſticis, quæ non apparet facta pro neceſſitate, aut vtilitate Eccleſiæ, & cum debitis ſolemnitatibus eſt nulla. Dec.556.nu 5.

Conceſſione facta de bonis mobilibus, & immobilibus non intelliguntur conceſſa iura, & actiones Dec.483.num.10.

Facta de eo, quod erat conceſſum de iure communi nunquam intelligitur ex ea conceſſum aliquod nouum. Dec.674.num.11.

Ampl. vt ibid.num.12.

Conceſſum de toto videtur etiam conceſſum de parte Dec.244.num.2.

Concilium Tridentinum diſponens de actorum tranſportatione non procedit in cauſis prophanis. Dec.9. num.11.Dec.274. num.1.

Etiam ſi cauſa agatur in foro Eccleſiaſtico. Dec. 274.num.1.

[Conſilium non tollit ius competens Inferioribus Collatoribus, dummodo fiat concurſus. Dec. 515.num.11.

Concilii decretum de actorum tranſportatione loquitur de Epiſcopo propter frequentiorem vſum, non reſtrictiuè. Obſ.69. nu.5.

Non habet locum in cauſis prophanis non Eccleſiaſticis, ſed fori ſæcularis. Obſ.69.num.6. Dec.435.num.5.

Concordiæ in parte effectuata dicitur eſſe in obſeruantia etiam quoad alias partes. Obſ.73.num. 152.

[Concludere poſſunt in cauſa partes ſuper vno articulo, & non ſuper alio. Dec.365. num.13.

Concludi in Vrbe in cauſa ante ſententiam non ſolet, ſed cum ipſa ſententia. Dec.365 num.8.

Concluſio attenditur in libello: Dec.361.num.9.

Concluſio in cauſa nihil aliud, quam ſententiam poſt ſe expectat. Dec.365.nu.2.

Sententiæ æquiparatur. Dec.365.num.3.

Vim habet citationis ad ſententiam. Dec.365. num.4.

Præſertim ex ſtilo Hiſpaniarum. Obſ. 102. num.30.

D.Dec.365.num 4.Dec.440.num.3.Dec.453.n.1.

Et facta præſentibus Procuratoribus. Dec. 415.num.7.

Facta partibus non conſentientibus, ſeu non inſtantibus non eſt nulla, ſed ab ea datur appellatio. D.440.num.10.

Circumducta, ſeu reuocata dicitur per nouam iurium productionem, & admiſſionem, & alia hinc inde geſta Obſ.102.num.19 Dec.465. num.5 & 11.

Dicitur circumducta per citationes, & alios actus poſtea geſtos. Dec.453.num.5.

Ampl etiam ſtante poteſtatione de non recedendo a concluſione. Dec.453 num.4

Concluſione prima in cauſa reuocata, vel eſt aſſignandus nouus terminus ad concludendum, vel docendum de conſenſu partium, & Iudicis in noua concluſione. Dec 365.num.12.

Concluſum dicitur in cauſa per monitiones ad ſententiam. Dec.431.nu.12.

Concordata Germaniæ extenſa ſunt ad Ciuitatem Virdunen. Dec.670.num.5.contra.nu.26. Decl.nu. 27.& 28]

Conditio non retrotrahitur in præiudicium tertii, cui medio tempore fuit ius quæſitum. Dec. 167.num.11.

Nuptiarum intelligitur de futuris non data ſcientia præſentium. Dec.206.num 24 & 50.

Niſi adſit correſpectiuitas ad matrimonium iam contractum. Dec.206.num.25.

Tacita reddit diſpoſitionem conditionalem, ſicut expreſſa. Dec.316 num.4.

Non impleta conditione non acquiritur poſſeſſio manutenibilis. Dec.215.nu.4.

Ea pendente non dicitur tranſlata poſſeſſio valida. Dec.215.num.8.

[Conditionis pendentia operatur iuriſdictionis ſuſpenſionem, donec cōditio purificetur.Dec.572.n.3.

Melioris eſſe non debet, qui contrahit contra Canones, quam qui ſecundum Canones. Dec. 670.num.19.

Conditione non adimpleta poſſeſſio non videtur legitima. Dec.566.num.2.]

Conditiones ſecundum iuris diſpoſitionem regulantur. Dec 215.num.12.

Conducens ſcienter, rem propriam ab alio proprio facto cadere, & amittere dicitur poſſeſſionem. Obſ.57.num.30.

Conductio probat poſſeſſionem contra conducentem. Dec.141.num.2.

Conductor, Inquilinus, Colonus non poſſident ſibi, ſed locatori, & domino. Obſ.52 num.13. & 17.Dec.152.num.9.

Poteſt poſſeſſionem habere de ſcientia, & voluntate locatoris. Dec.215.nu.8.

Differens ſolutionem non poteſt iuuari ſtatuto de diſdicta facienda. Dec.169.nu.7.

Illius poſſeſſio probatur ex ſublocatione, affidatione, edictis, & bannimentis. Dec.215.nu.3.

Conductori, Inquilino, Colono manutentio non datur contra locatorem, & dominum, ſed è conuerſo. Obſ.52.num.16.

Lim.ſecus conductione, & colonia durante.Obſ.52. num.17.

Lim.ſecus donec videantur ipſius conductoris, & Coloni iura. Obſ.52.num.18.

vbi exempla. Sublim. vt ibid.ſub num.19.

Lim. ſecus, quando interuertunt domini poſſeſſionem. Obſ.52.num.19.

Datur enim conductori manutentio in ſua detentatione, & ad ſtatum. Dec.169.num.1.

INDEX.

Vide etiam in V. affictuarius, Colonus, Dominus. Inquilinus. Iure. Locatio. Locator.

[Conductio expreſſa, & tacita reconductio intelligitur, quatenus penſio ſoluatur. Dec.495. num.8.

Conductione facta per aliquem pro ſe, & pluribus fratribus quoad ratificantem tantum dicitur contracta ſocietas, non quoad alios. Dec.478. num.7.

Conductor non dicitur poſſidere, ſed eſſe in poſſeſſione. Obſ.16.num.2. Dec.632.num.2.

Habens hypothecham generalem, & poſſidens poteſt per viam retentionis reſiſtere ſingulari ſucceſſori, & manuteneri etiam contra alium primum conductorem. Obſ.16.nu.3. Dec.632. num.1. & ſeqq.

Non dicitur ſibi poſſidere, ſed domino. Dec. 632.num 5.

Ex ſua poſſeſſione, ſeu detentatione habet ſua remedia poſſeſſoria, ne turbetur. Dec. 632 num.7.

Primus ex ſua hypotheca anteriori præferri debet poſteriori ſecundum aliquos. Dec. 632.nu.8.

Etiam quod habeat hypothecam non dicitur habere aliquod ius reale. Dec.632.num 12.& 20.

Habens hypothecam generalem, & poſſidens rem locatam poteſt in ea perſiſtere pro ſuo iure, & intereſſe. Dec.632.num.14.

Interueniens ius, & dominium locatoris cadit commodo locationis. Dec.495 num.13.

Conductor, & quicunque alius detentor poteſt per viam retentionis reſiſtere ſingulari ſucceſſori. Dec.632.num.15.

Conductoris detentatio reddit poſſeſſionem plenam, aut ſaltim ſemiplenam. Dec. 623.num.6.

Conductori datur mandatum de manutenendo conductione durante. Dec.495.num. 7.]

Conferendi quaſi poſſeſſio probatur ex collationibus. Obſ.33.num.1.

Vnica collatione, & prouiſione effectuata quæritur. Obſ.18.num.13.

Ex cauſa permutationis, & reſignationis extenditur etiam ad quaſi poſſeſſionem conferendi per obitum. Obſ.74.num.145.

Reſpectu quorumdam beneficiorum, & dignitatum extenditur, etiam ad alia beneficia, & dignitates, quæ ſunt eiuſdem ſpeciei. Obſ.73. num.148. Lim. vt ibid.num.179.& 184.

Non acquiritur ab Inferiori contra Epiſcopum ex admiſſione reſignationis, de cuius effectuatione non conſtat. Dec.125.num. 4.

Inferioris deducta ex admiſſione reſignationis vnius beneficii non extenditur vltra illud beneficium. Dec.125.num.5.

Libertas non dicitur acquiſita ab Ordinario ex prouiſione, quæ dedit cauſam liti, & a qua fuit appellatum, etiam quod appellationem appellans proſecutus non fuerit, niſi concurrant adminicula ad arguendum, appellantem poſſeſſorem animo dimiſiſſe quaſi poſſeſſionem nominandi. Obſ.17.num.51. Dec.280. num.10.

Conferendi in quaſi poſſeſſione datur manutentio. Obſ.10.num.24.

Exiſtens reſpectu Eccleſiæ principalis, dicitur eſſe etiam in quaſi poſſeſſione conferendi Capellanias in ea exiſtentes, & eſt manutenendus. Obſ. 73.num.221.

Alia vide in V Collatio.

[Conferendi quaſi poſſeſſio probatur ex renunciatione beneficij facta in manibus prætendentis eamdem quaſi poſſeſſionem. Obſ.23.num.9.

Acquiſita non dicitur ex collatione, de cuius effectuatione non conſtat. Obſ.33.nu.11.

Ex vnica etiam collatione probatur. Dec.460. num.2.

Contra Ordinarium non acquiritur abſque bona fide, & Ordinarii ſcientia, ſecus contra non Ordinarium, & de cuius præiudicio non agitur. Obſ. 33.num 12.

Sola ſufficit, quando agitur inter prouiſos, quis eorum ſit præferendus, ſecus ſi inter Epiſcopum, & Capitulum, ſeu ſi in cauſa ſit Epiſcopus Collator, & agatur de iure conferendi in menſe reſeruato, quia tunc requiritur etiam ſcientia Papæ. Obſ.33.num.13.

Non dicitur amiſſa per eertionem Beneficij in Canonicatum. Obſ. 57. num. 63. Ampl. vt num.63.

Aliquam Eccleſiam in indulto comprehenſam operatur, manutentionem deberi etiam reſpectu aliarum. Obſ.73.num.57.]

Confeſſio clara in dubium reuocari non poteſt. Obſ. 19.num.7.

Sufficit in præiudicium confitentis. Obſ.19.nu. 8. Dec.230.num.2.

Partis aduerſæ præualet teſtibus contrarium deponentibus. Obſ.19.num.15.

Etiam quod teſtes eſſent mille. Obſ.19.num.16.

Præſertim quando confeſſio eſt iudicialis. Obſ. 19.num.17.

Vbi eſt, ibi eſt relaxatio omnis probationis. Obſ. 19.num.13.

Omnem ſuperat probationem. Dec.23.nu.3. Dec.513.num.14. Dec.185.num.2. Dec.193.num. 3 Dec. 199. num.1. Dec. 254. num.6. Dec.337. num.6.

Partis probat poſſeſſionem. Dec.113.num.15.

Aduerſarij in precibus, ſupplicatione, gratia, & litteris Apoſtolicis in actis productis probat poſſeſſionem. Obſ.19.num.46.

Actoris in libello, ſeu monitorio ſibi præiudicat, & ſufficit ad effectum manutentionis. Dec 182. num 4. Dec.208. num.1. Dec.266.num.1.

In poſitionibus probat ad aduerſarij fauorem. Dec 69.num.3.

In poſitionibus, ſeu articulis probat poſſeſſionem. Dec.248.num.2 Dec.266.num.1.

In reſponſione ad poſitiones contra confitentem pleuè probat. Dec.193 num.35.

Aduerſarij in actis probat poſſeſſionem. Dec. 43.num.2.

Facta per aliquem de poſſeſſione ſui aduerſarij, ſed cum qualitate vitij, poteſt acceptari reiecta vitii qualitate, ex quo poſſeſſio præſumitur iuſta, legitima, & non vitioſa. Obſ.19.num. 21. & 68.

Et idem in confeſſione cum qualitate, quod ſit iure familiaritatis. Obſ 19.num.22.

Partis eo magis poſſeſſionem probat, ſi ſit ſæpius reperita. Obſ.19.num.50.

Nocet confitenti, & eius hæredi quoad dominij probationem. Dec.293. num.12.

Rectoris, Parochi, vel Prælati probat poſſeſſionem, vel quaſi contra Eccleſiam, & ſucceſſorem ad effectum manutentionis, ſiue ſit iudicialis, ſiue extraiudicialis. Obſ.19.num.52. Amp. vt ibidem, & num.ſeq. Decl. vt num.55.

Auctoris nocet ſucceſſori. Obſ.19.nu.53.

Nec poteſt quis confeſſionem eius, in cuius locum ſuccedere prætendit, impugnare. Dec.335. num.14.

Sola Anteceſſoris non probat contra ſucceſſorem, & Eccleſiam quoad effectum præiudicij diffinitiui. Obſ.19.num.54.

Secus concurrentibus adminiculis. Obſ.19. num.56. Dec.29. num 7. Dec.166.num.48. Lim. vt D. Dec.166.num.49.

Anteceſſoris præbet maximum indicium veritatis. Dec.29.num.5.

Præſertim ſi ſit geminata. D.Dec.29.num.6.

Auctoris non præiudicat ſucceſſori, qui non habet cauſam ab illo poſt poſſeſſionem. Dec. 296.num.3.

Procuratoris, vel Syndici partis aduerſæ iudicialis probat poſſeſſionem. Obſ.19.num.57.

Niſi ſit à domino re integra reuocata, vti poteſt. Obſ.19.num.58.

Procuratoris in poſitionibus ſine ſpeciali mandato non

non præiudicat. Dec.166.num.51.
Præſertim ſi poſitiones ſint datæ ad alium finem, & inter alios. D.Dec.166.num.52.
Procuratoris, qua principalem ſpoliatum fatetur, & Aduerſarium poſſeſſorem facit, non nocet principali, non conſtito de mendato. Dec.306. num.7.
De errore non docto reuocari non poteſt. Dec. 136.num.5.
Procuratoris poteſt a domino re integra reuocari, etiam non docto de errore, & quandocumque. Obſ.19.num.59.
Decl. niſi illius vigore in primo iudicio obtinuerit. Obſ.19.num.60.
Subdecl.niſi ex ipſo proceſſu conſtet de errore. Obſ. 19.num.61.
Procuratoris, quod res poſſeſſa ſpectet ad alterum, reſpicit dominium, non poſſeſſionem. Dec. 130.num.4.
Procuratoris in iudicio ſecta dicitur à principali ratificata per litem continuatam iuxta illius confeſſionem, & inſtantiam. Dec.271.nu.7.
Adeo vt non poſſit principalis confeſſionem procuratoris reuocare non docto de errore. D.Dec. 271.nu.8.
Patris legitimi adminiſtratoris, Curatoris, Tutoris iudicialis probat poſſeſſionem aduerſus filium, adultum, pupillum. Obſ.16.num.62.
Extraiudicialis Procuratoris, Syndici, Patris legitimi adminiſtratoris, Curatoris, Tutoris non probat poſſeſſionem, nec Domino, Vniuerſitati, Filio, Adulto, Pupillo præiudicat. Obſ. 19.num.63.
Decl. vt tamen faciat adminiculum, præſertim ſi ſit geminata. Obſ.19.num.64.
Aduerſari dubia poſſeſſionem non probat. Obſ. 19.num 65. vbi exemplum.
Interpretari debet, vt minus, quam fieri poſſit confitenti præiudicet. Dec.146.num.4.
Aequiuoca interpretari debet ad fauorem confitentis. Dec.200.num.14.
Aduerſarii emanata poſt plures annos à die motæ litis poſſeſſionem non probat, quia poteſt intelligi de poſſeſſione de facto, turbatiua lite pendente quæ in manutentione non attenditur, nec præiudicat ciuiliter poſſidenti. Obſ.19.num.67.
Deſumpta ex reſponſionibus ad poſitiones, quod poſſeſſio ſit de facto, & contra ius, non probat poſſeſſionem. Obſ.19 nu.67.
Decl. ſi tamen reſpondens habeat præſumptionem pro ſe, vt quia habeat iuris aſſiſtentiam, ſecus è contra. Obſ.19.num.68.
Impugnata non probat poſſeſſionem ad fauorem impugnantis nec ille poteſt ea vti; præſertim ſi ſuper impugnatione obtinuerit. Obſ.19.nu. 36.& 69.Dec.215.num.12.
Probat actum, ſed non probat, an actus ciuiliter, vel naturaliter factus fuerit. Dec.278. num.4.
Inter alios non probat, rem ita eſſe contra tertium. Obſ.24.nu.24.
[Confeſſio partis obtinet vim ſententiæ in iudicatum tranſactæ. Obſ.19.num.9.
Extraiudicialis de æquitate canonica probat plenè & de iure ciuili ſemiplenè. Obſ. 19. num.27.
Conditionalis non probat poſſeſſionem. Obſ.19. ſub.num.15.
Anteceſſoris in articulis, vel breue præbet veritatis indicium, & fortius, ſi ſit geminata. Obſ. 19.num.28.
Prælati concurrentibus adminiculis nocet Eccleſiæ, & ſucceſſori. Obſ.19.num.29.
Partis ſufficit ad probandum factum. Obſ.19. num.30. Ampl. vt ibid.num.31.in fin.
Extraiudicialis probet poſſeſſionem manutenibilem. Obſ.38.num.1.
Facta coram Iudice penitus in competente non probat. Obſ.19.num.36.
De recepto abſente parte facta probat veram ſolutionem ad effectum liberationis, non autem quoad eam, qui tenetur docere de vera & reali numeratione. Obſ.35.num.8.
De recepto Procuratoris ad exigendum ſolutionem, non probat, nec debitorem liberat. Obſ. 35.num.9.
Procuratoris circa factas ſolutiones deſeruit pro adminiculo. Obſ.35.nu.10.
Extraiudicialis ſuffragatur ad manutentionem. Obſ. 38.ſub.num.1.
Non certa de veritate, ſed poſſibilis de credulitate non ſuffragatur. Obſ.83.num.14.
Facta de poſitione per reſponſionem iuratam poteſt conſtito de contrario, reuocari. Obſ.83. num.52.
Facta in reſponſione ad poſitiones habet vim rei iudicatæ. Obſ.83.num.54.
Continens vnicum capitulum, ſeu factum acceptari debet cum ſua qualitate, & in totum vel in totum reiici, non autem diuidi. Obſ.83. num.56.
Ampl. maximè ſi contra qualitatem non adſit probatio, nec iuris præſumptio, ſed ea habeat præſumptionem pro ſe. Obſ.73.num.57.
Lim.1.ſecus ſi qualitas habeat præſumptionem contra ſe. Obſ.81. num.58.
Sublimita, niſi qualitas ſit talis, quæ faciat, vt, quod actum videtur, actum non ſit, ſeu nulliter. Obſ. 83.num.59.
Lim.2. ſi tamen qualitas ſit implicita, & vnica verborum ſtructura, ſecus ſi explicita, non ſub eadem verborum ſtructura. Obſ.83.num.60.
Lim. 3. ſecus ſi confeſſio contineat facta diuerſa, ſeu diuerſi temporis, vel diuerſæ ſpeciei, quorum vnum non qualificet aliud. Obſ.83. num.61.
Lim. 4. ſecus ſi confeſſio contineat diuerſa capitula, & ſeparata ſub duplici verborum ſtructura, & non ſub vnica oratione. Obſ 83.num.62.
Lim.5. in confeſſione qualificate per taxatiuem Tantum. Obſ.83.num.63.vbi exemplum.
Lim.6. niſi quoad qualitatem, probetur contrarium. Obſ.83. num. 64.
Lim. 7. vt tamen Iudex habeat arbitrium qualitatem diuidendi ex præſumptionibus. Obſ. 83.num.65.
Ambigua non præiudicat confitenti. Dec.364. num.2.
In poſitionibus nihil probat, quando aduerſarius illis contradixit. Dec.364.num.4
Beneficiati Eccleſiæ non præiudicat. Dec.431. num 4.
Probat contra confitentem, immo omnes alias ſuperat probationes. Dec.529.num.1.
Decani probat ad fauorem partis aduerſæ etiam in præiudicium Eccleſiæ. Dec.534.num.18.
Ampl. vt num.19.
In precibus probat contra confitentem. Dec.529. num.3.
In libello probat contra libellantem. Dec.503.n.5.
Poſſeſſionis partis aduerſæ cum qualitate probat ipſam poſſeſſionem ſimpliciter reiecta qualitate, cum præſumatur pro poſſeſſione, quod ſit realis, legitima, & nomine proprio, non alieno. Dec.528.num.3.
Emanata in iudicio criminali probat etiam in ciuili inter eaſdem perſonas, & in eadem cauſa Dec.528.num.4.
Partis probat ad fauorem aduerſarij. Dec.587. num.7.
Facta in actis Notarij cauſæ an habeat vim iudicialis factæ coram Iudice. Dec.631.nu 8.
In ſcriptura priuata probat poſſeſſionem. Obſ. 19.ſub num.13.
Curatoris iudicialis præiudicat. Dec.640. num.16.
Decl. vt in facto alieno ſola non probet; niſi concurrant adminicula. Dec 640.nu.17.
Extende declarationem, præſertim ſi contra confeſſionem dantur obiecta, vt quia fuerit ſpontanea

abſque neceſſitate, & iuſſu Iudicis, quæ æquiparatur extraiudiciali. Dec.640.num.18.

De recepto non probat dotis ſolutionem, etiam quod præcedat promiſſio, præſertim in ære alieno grauato in præiudicium creditorum. Dec.643.num.36 & ſeqq.

Quæ ſit adminiculata eſt attendenda. Dec. 647.num.27.

Relatiua non nocet abſenti, nec ei, cui eſt ius quæſitum. Dec.647.num.53.

Confeſſione propria nulla eſt maior probatio. Dec.570. num.4.

Confeſſioni illius, qui eſt morti proximus multum tribuitur. Dec.390.num. 9.

Confeſſiones, quibus quis faſſus fuit ſe ſpoliatum, etiam reuocatæ præiudicant, non docto de errore. Obl.57 nu.53.

Circa poſſeſſionem aduerſarj non præiudicant quoad manutentionem, ſi ex coniecturis, & circunſtantijs facti appareat, eſſe intelligendas de naturali, & de turbationibus facti. Dec. 571.num.11.

De recepto non iuuant Succeſſorem. Obſ. 35 num.10. Lim.ut ibid.num.11.

De recepto Anteceſſoris non iuuant ſucceſſorem, niſi, Notarius atteſtetur etiam de perceptione in ſui, & teſtium præſentia. Dec.611. num.10 Decl.vt ibid.12.

Factæ in iudicio, in quo confitens ſuccubuit, non ei præiudicant in alio. Dec.364.num.8.Ampl. vt num.9.

Factæ coram Iudice incompetente non præiudicant. Dec.571.num.9.

Nec factæ à Procuratore, de cuius mandato non conſtet. Dec.571.num.10.

Plures extraiudiciales coniungi poſſunt, ad faciendam plenam probationem. Dec.631. num.9.

Præſertim de æquitate canonica. Dec.631. num.10.

Confitens alium poſſidere non eſt manutenendus, ſed alter. Obſ.19.num.10.]

Confeſſiones de recepto, cum teneant ad alium obligandum, regulariter plenam probationem non faciunt ad fauorem confitentis. Dec.142. num.6.

Niſi ſint admodum veriſimiles, & adminiculatæ. Dec.142.num.7.vbi adminicula.

Vnde Confeſſio de recepto non probat poſſeſſionem ad effectum conſtituendi aliquem in quaſi poſſeſſione. Dec.86.num.1.

Niſi concurrentibus adminiculis, & coniecturis. D.Dec.86.num 2.

Non præiudicant tertio, ſeu ſucceſſori, ſicut vera ſolutio, ad effectum quaſi poſſeſſionem acquirendi. Obſ.35.nu. 20.

Niſi adſit etiam verbum, In contanti. Obſ. 35 num.21.

Vel adſint verba. In contanti in poſſe, & manibus ſuis, quæ important realem, & veram ſolutionem. Dec. 113.num.6.

Vel de ſtylo loci huiuſmodi confeſſiones, & quietantiæ fieri ſoleant, etiam quod fiant ſolutiones in prompta, & numerata pecunia. Obſ.35. num.21.Dec.113.num.7.

Adminiculatæ, & veriſimiles, licet factæ abſente debitore, probant quaſi poſſeſſionem exigendi contra debitorem, & ſucceſſorem. Obſ.35. num.23.

Etiam ſi adminicula deſumpta ſint ex depoſitionibus teſtium nulliter examinatorum. Obſ. 35.num. 24.

Etiam quod vna præſumptio oriatur ex alia.Obſ.35. num.25.

Confeſſio de recepto, quæ poteſt adaptari ad partem tantum, non ſufficit ad effectum manutentionis pro tota ſumma, niſi concurrant adminicula. Obſ 18.num.42.

Ad effectum mandati de manutenendo pro tota ſumma debet eſſe de toto, nec ſufficit de parte, putà de ſcutis tot pro integra ſolutione &c. Obſ.18.num.43.vbi redditur ratio.

Confeſſus in iure pro iudicato habetur. Obſ.19. num.19.

Confinans, & confinatum debent differre. Dec. 93 num.3.

Confinia enunciata per hæredem in appræhenſione poſſeſſionis, quæ conueniant cum expreſſis in inueſtitura, conferunt ad identitatem probandam. Dec 293 num.39.

Confinibus duobus remanentibus nec mutatio nominis, nec alia alteratio attendenda eſt in antiquis. Dec.25.nu 14.

Confinium controuerſiæ occaſione intrat manutentio. Obſ 10 num.79.

Natura eſt, vt ita debeant eſſe coniunctæ, vt ab omnibus lateribus capiant, & quodammodo includant omnia loca confinata. Dec. 184.num.11.

[Confirmatio non ampliat. Dec.482.num.7.

Confirmatio Sedis Apoſtolicæ in forma communi non validat, quod in ſe nullum eſt. Dec.639. num. 12.

Congregationum, & Sacræ Conſultæ acta non transportantur, quia in illis proceditur extraiudicialiter. Obſ 69.num.19]

Confiſcari non poſſunt bona filij delinquentis in præiudicium patris illa poſſidentis, ſiue ſint ex peculio profectitio, ſiue aduentitio, ſiue caſtrenſi. Dec.37.num.7.

Confiſcatio bonorum vaſalli an fieri debeat ad fauorem R.C.A.vel Baronis. Dec.37 num.8.

Coniunctus, & amicus poteſt defendere, & recuperare poſſeſſionem ad coniuncti, & amici fauorem. Obſ.55.nu.119.

Connexorum idem eſſe debet iudicium. Dec. 104.num 9.

[Connexitas, & complicitas maior eſt inter dominium directum, & vtile, quam inter proprietatem, & poſſeſſionem. Dec.535.nu.9.

Connexorum eadem eſt diſpoſitio. Dec.534. num. 2. Lim. vt ibid.num.5.]

Conſcientia tuta non iurat, ſe credere litem iuſtam, & non calumnioſè petere manutentionem, qui ſcit, ſeu credit habere poſſeſſionem iniuſtam, quia in effectu calumnioſè petit. Obſ.81. num.26.

[Conſcientiæ Executoris potius, quam parti ſe opponenti ſatisfaciendum eſt in actu extraiudiciali. Dec.542.num 10.]

Conſenſus in iuriſdictionem inducitur non obſtante proteſtatione, Citra conſenſum, per pactum poſitiuum, & factum perfectum & conſummatum, ſiue in eadem, ſiue in ſequentibus comparitionibus factum. Obſ. 85.num.5. vbi exempla.

Ampl. eo magis, ſi in ſubſequentibus comparitionibus non ſit repetita præcedens proteſtatio declinatoria. Obſ.85.num.6.

Vide etiam in V. Proteſtatio.

Præſtitus reſignationi lite pendente non eſt conſiderabilis ad effectum quaſi poſſeſſionis præſentandi. Obſ.17.num.57.

Medietatis Patronorum requiſitus in gratia debet præſtari ab illis, qui habent vltimum ſtatum, & quaſi poſſeſſionem præſentandi, etiam ſi conſtet de anteriori ſtatu, & iure præſentandi aliorum. Dec.172.num.15. & 21.

Patris in poſſeſſione capta excludit attentata. Dec. 190 num.2.

Ad aliquem actum nihil intereſt, an præceſſerit, vel ſubſecutus fuerit. Dec.206.num.18.

Vbi requiritur in ſcriptis, non ſufficit ſine ſcriptis. Dec.206.num.49.Lim. vt ibid.num.52.

In ſcriptis fruſtra requiritur ad actum, qui iam præceſſit. Dec.206.nu.51.

Præſtitus à creditore alienationi aliquorum bonorum non extinguit creditum. Dec.247. num.17.

[Conſenſiſſe quomodo quis dicatur alterius manutentioni.

tioni. Obſ.7.num 9.

Conſenſus Eccleſiæ dicitur deficere in inuali contractu facto per illius Prælatum, ſeu Rectorem, nec ex eo transfertur poſſeſſio, & competit eidem, ſeu ſucceſſoris Eccleſiæ nomine manutentio. Obſ 37.num.4.

Subſequens poſt ſequeſtrum Iudicis, præſumitur in illius obſequium. Obſ.60.nu.3.

Præſtitus mediante depoſito facto metu cenſurarum, & cum proteſtatione non excuſat ab attentatis, nec dicitur volontaria ſolutio Dec. 442.num.2.Ampl. vt ibid. nu.5.

Aliquorum an præiudicet aliis. Obſ. 7. num.9.]

Conſenſum præſtare prouiſioni, & præſentare paria ſunt. Dec.172.nu.22.

Conſentit quis non minus facto, quam verbis. Dec. 77.num.4.

Conſeruari quis debet in ſtatu, in quo reperitur lite ordinaria pendente. Obſ.16.num.4.

Conſeruator differt ab Executore. Dec.635. num.18.

Conſeruatoris Monaſteriorum iuriſdictio Dec.374. num.2.

Conſeruatorem ſolus Papa deputat, non autem Legatus, Archiepiſcopus, nec alius Inferior. Dec. 635.num.14.

Conſignatio aliud eſt, aliud promiſſio de conſignando. Obſ.19.num.3.

Ad cuſtodiendum probat poſſeſſionem. Obſ.14. num.13.]

Conſtituens vide in V. Conſtitutum.

Conſtituentis patientia requiritur in incorporalibus ad transferendam poſſeſſionem,& vſus Conſtitutarii. Dec 300. num.18.

Conſtitutarius. Vide in V. Conſtitutum.

Conſtitutio quantumcumque generalis non extenditur ad perſonas exemptas, & non ſubiectas iuriſdictioni illam edentis. Dec.297.nu.6.

Illius verba generalia intelliguntur de omnibus exceptis priuilegiatis. Dec.297.num.7.

Conſtitutiones Marchiæ quoad Carpenſes non ligant extra Prouinciam Marchiæ. Dec.58.num. 27. & 28.

Conſtitutionis confirmatio non ligat non comprehenſo in conſtitutione. Dec.58.num.28.

Conſtitutio Pauli II. de reb. Eccleſ. non alienum impedit principium validæ acquiſitionis poſſeſſionis propter vehementem reſiſtentiam illius translationis. Dec.215. nu.5.

[Conſtituens retinet detentationem. Obſ.20. ſub num.9.

Conſtituentis patientia, & vſus conſtitutarii requiritur ad transferendam poſſeſſionem in incorporalibus. Obſ.20.num 30.

Conſtitutio exorbitans eſt ſtrictè intelligenda. Dec. 402.num.8.

Abrogata allegari non meretur. Dec. 667. num.29.

Non recepta vſu non ligat. Dec.667.num.30.

Paolina ex decreto irritanti inficit titulum, & poſſeſſionem. Dec.538.nu.10.

Conſtitutione quando preuilegium reuocatum dicatur. Dec.454. num.2. & 3.

Conſtitutiones Synodales attendi debent. Dec.619. num.4.

Ampl. præſertim quæ ſpectant ad cultum Diuinum. Dec.619.num.5.

Conſtitutario debetur manutentio, & fortius, ſi etiam fructus, & penſiones exegerit. Dec.565. num.2.]

Conſtitutum non operatur poſt mortem conſtituentis. Dec.28.num.4.

Expirat, & extinguitur morte conſtituentis. Obſ. 20.num.35.Deciſ.89.num.7.Decl. vt D.Dec.89. num.7.

Decl. procedere reſpectu conſtituentis, ſecus reſpectu conſtitutarii. Obſ.20.nu.36.

Decl. procedere, quando conſtitutum collatum eſt ſimpliciter poſt mortem conſtituentis, ſecus quando ex verbis conſtituti vnum tempus ineſt alteri, ſeu adeſt clauſula, Ex nunc prout ex tunc. Obſ.10.num.37.

Bonorum præſentium, & futurorum operatur, nec dicitur incertum. Obſ.20.ſub nu 38.

Collatum poſt mortem conſtituentis nihil operatur. Dec.58.num.6.Deciſ.150. num.3. Dec. 299.nu. 6. & 9.

Poteſt ex pacto firmari à die contractus ſuſpenſo effectu ſeu executione poſt mortem, vel in aliud tempus. Obſ 20.num 38. num. 6. Dec. 150 num. 4. & 5. Dec. 299. num.7. & 9.

Non probat poſſeſſionem conſtitutarii, vbi poſt mortem conſtituentis bona fuerint ab illius hærede apprahenſa, & conſtitutarius ſciens neglexerit,etiam per modicum tempus, actualem poſſeſſionem apprahendere. Obſ.20. num.39.

Non probat poſſeſſionem conſtitutarii, quando contractus ſuper quo eſt appoſitum, eſt nullus, ſed eſt eo caſu neceſſaria actualis traditio. Obſ.20.num.40.

Vti acceſſorium non operatur, niſi data validitate contractus. Obſ.20. num.41. Dec.85. num.13.

Sequitur naturam contractus tam reſpectu validitatis, quam reſpectu conditionis. Obſ.20. num.42.Dec.228.num.5.Dec.300.nu.19.

Inualidatur, & reſoluitur ex inualiditate, & reſolutione contractus. Obſ.20.nu.44.Dec.68. num.4.

Effectum ſuum operatur, vbi non probatur exceptio clara tangens inualiditatem contractus. Dec. 300.num.12.

[In donatione non operatur quoad bona non liquida. Dec.300.num.9.

Nec ſtante reſeruatione poſſeſſionis, & vſusfructus. Dec. 300.num.13. Decl. vt num.14. & ſeqq.

Nihil operatur, niſi probetur poſſeſſio conſtituentis de tempore conſtituti. Dec.300.num 27.Lim. vt num.28.

Conſtitutum ad fauorem conſtitutarii, & hæredum transfert poſſeſſionem etiam in ipſos hæredes. Obſ.20.num.9.

Verè transfert poſſeſſionem ad quemcumque effectum. Dec.524.num.1.

Probat poſſeſſionem ad effectum adipiſcendæ. Obſ. 20.num.10.

Et ad effectum mandati de aſſociando etiam contra tertium. Obſ.20.num.11.

Et ad effectum mandati de immittendo. Obſ. 20.num.12.

Et ad effectum mandati de manutenendo contra quoſcumque. Obſ.20.num.13.

Et etiam contra conſtituentem. Obſ.20. num 14.

Et fortius ſi conſtet etiam de exactione fructuum, & penſionum. Obſ.20.num.15.

Factum non ab eo, qui poſſidet, ſed ab eo, qui poſſidetur, & à Subditis iuriſdictionem ſui Domini alienantibus non transfert poſſeſſionem. Obſ. 20. num.20.

Appoſitum circa bona illiquida non operatur, niſi illis liquidatis. Obſ.20.num.23.

Transfert poſſeſſionem veram, quamuis actus ſit fictus. Dec.390.nu.4.

Transfert quamlibet poſſeſſionem. Dec.486. num.1.

Non inducitur ex verbis,Dans, cedens, conſtituens &c. Dec.620.num.1.

Appoſitum in inſtrumento continente conditiones adimplendas poſt mortem conſtituentis, & ſic poſt eius extinctam poſſeſſionem nihil operatur. Dec.620 num.4.

Appoſitum in inſtrumento conditionali eſt & illud vti acceſſorium conditionale. Dec.620. num.3.

Conditionale eueniente conditione, vel caſu non

aufert

auſert poſſeſſionem ab eo, in quem fuit poſè tranſlata. Obſ.50.num.3.
Conſtituti appoſiti in donatione beneficio quando quis vti poſſit, dum lis penet ſuper nullitate donationis. Dec.390.num.7. & 8.
Conſtitutum, ſeu Precarium cantantia poſt mortem conſtituentis non operantur, cum tunc conſtituens poſſidere non poſſit. Obſ.20. num.24.]
Conſtitutio quis vti non poteſt lite pendente ſuper nullitate contractus ſi nullitas clara ſit, ſecus ſi altioris indaginis. Obſ.20.num.45.Dec.85. num.5. & 8.
Transferetur poſſeſſio. Dec.79 num.3.
Transfertur poſſeſſio ciuilis, & naturalis, ac manutenibilis. Dec. 28. num.1. Dec. 300. num.21.
Etiam contra tertios poſſeſſores. Dec.28. num.2.
Probatur poſſeſſio conſtituentis de tempore conſtituti in præiudicium habentis cauſam à conſtituente abſque alia probatione. Dec.85. num.11.
Appoſito in donatione, & collato poſt mortem cum clauſula, Ex nunc, prout ex tunc, dicitur tranſlata poſſeſſio in donatarium præambula hora mortis donantis. Dec.68. num.1.
Conſtituenti etiam actualiter poſſidenti, vel cauſam ab eo habenti manutentio non debetur contra conſtitutarium. Obſ.52.num.11.
Niſi validitas contractus ſit in controuerſiam deducta. Obſ.52.num.12.
Conſtitutario redditur manutentio. Obſ.11.num. 7.Dec.265.num.2.
Etiam contra hæredem conſtituentis. Dec. 300.num.2.
Etiam contra tertium docto de vera poſſeſſione conſtituentis tempore conſtituti. Obſ.11. num.11.
Conſtitutario, non conſtituenti, etiam actualiter poſſidenti, debetur manutentio. Dec.145. num 5.
Conſtitutarij hæredi debetur manutentio, ſi etiam ad illius fauorem cautet conſtitutum. Obſ.11. num.10.
Conſtitutarius poteſt in poſſeſſione continuare. Obſ. 11.num.11.
Ex duobus conſtitutariis potior eſt conditio anterioris. Dec.85.num.15.
Alia vide in V. Clauſula conſtituti.
Conſuetudo nulla poteſt impedire Epiſcopum in corrigendis exceſſibus ſubditorum, nec contra eum circa iura Epiſcopalia præſcribitur. Obſ. 44.num.36.
Non inducitur, quando diuerſimodè actus ſeruatur. Dec.5.num 9.
Continuandi poſſeſſionem defuncti in hæredem valida eſt. Dec.189.num 7.
Impeditiua libertatis legendi, vti contra vtilitatem Eccleſiæ, non eſt valida. Dec. 321. num. 12.
Nec poteſt iuramento firmari. D.Dec. 321. num.13.
Sacris Canonibus inimica dicitur potius corruptela. Dec 321.num.14.
Nec valet veritati, & ſtatutis Canonicis contraria. Dec.321.num.15.
Non poteſt plus auctoritatis habere, quam lex.Dec. 321.nu.17.
Non rationabilis curſu temporis non firmatur, ſed damnatur. Dec.321.nu.19.
Rationabilis, & irrationabilis quæ dicatur. Dec. 321.num.21.
[Conſuetudo exigendi decimas vniuerſalis ſufficit ad effectum manutentionis etiam contra particulares. Dec.439.num.4 Dec.Vt ibid.num.5.
Vt inducatur, requiritur actuum frequentatio. Dec. 458.num.7.Lim.vt ibid.num.8.
Non inducitur per actuum difformitatem, & varietatem. Dec.541.num.14.
Plurimum operatur circa exactionem decimarum. Dec.607.num.6.
Specialis eſt præferenda in concurſu generalis.Dec. 607.num.7.
Conſuetudo, vel decretum continuans poſſeſſionem de fructibus in hæredem viget per totam Ita- Obſ.55.num.15.
Conſuetudine transferri poteſt poſſeſſio defuncti in hæredem, prout Statuto. Obſ 55.num.14]
Conſuetudinis, & præſcriptionis differentia. Dec. 321 nu 22.
Contentio plerumque, & fere ſemper eſt de poſſeſſione. Obſ.1.num.37.
Poſſeſſionis ad effectum manutentionis, non requiritur. Obſ.41.num.14.
Extraiudicialis ſupra poſſeſſione parit rixam vinera, & cædes. Obſ 2.num.1.
Continuans in poſſeſſione non attentat. Dec 159 num, 2.Dec.222.num.8.Deciſ.259.num.10.Dec. 301. num.2.
Et vtens iure ſuo non turbat poſſeſſionem, nec facit iniuriam alicui, nec delinquit. Obſ 1. num.71.
Attentat commiſſa cauſa ſuper ipſa continuatione, vel ſuper illo actu particulari. Obſ.1.num.80.
Et vbi Papa cauſam ad ſe auocauit. Obſ.1. num.87.
Si tamen per continuationem fiat præiudicium negocio principali. Obſ 1.num.88
Et ſecus in commiſſione cauſæ appellationis. Obſ.1. num.89.
Attentat, vbi ſe iam habuit pro ſpoliato. Obſ.1. num.91.
[Continuandi facultas intelligitur, dummodo fiat ſine partis iniuria. Obſ.1.num.25.
Continuando poſſeſſionem qui percipit, quod ſuum eſt non attentat. Obſ.1.num.18]
Continuare quis poteſt ſuam poſſeſſionem etiam pendente iudicio plenario retinendæ. Obſ.8. num.32.
Poteſt poſſeſſor in poſſeſſione, & fructus colligere etiam pendente cauſa reſtitutionis in integrum. Obſ.8.num 96.
Quis poteſt poſſeſſionem, etiam poſt ſententiam contrariam reportatam, donec in illius vim poſſeſſio capta non fuerit. Obſ.12 num.64.
Poteſt quis reſpectu ſuæ partis indiuiſæ poſſeſſionem ſuper toto. Obſ.73.num.22.]
[Dicitur, qui habens ſolam iuris aſſiſtentiam, actus poſſeſſorios exercet. Obſ.40.num.27.
Continuaſſe præſumitur poſſeſſionem vſque in præſens qui docet, alias obtinuiſſe mandatum de manutenendo. Obſ.19.num.12.
Continuatio poſſeſſionis probatur ex teſtibus deponentibus per verba, ſemper, & continuè.Dec. 556.num.8.
Præſumptiua ſufficit in ſummariſſimo retinendæ. Dec.218.num.4.
Non datur in non poſſidente. Obſ.1.num.74. Dec.196.num.4.
Licita eſt lite pendente, ſi continuetur eodem modo nihil innouando, nec alterando, ſecus è contra. Obſ.1.num.83 Dec.305.num 3.
Lite pendente non permittitur, ſi per continuationem iudicium pendens reddatur eluſorium. Obſ.1.num.90.
[Continuare poſſeſſionem non poteſt, qui eam amiſit per ſententiam, & rem iudicatam, ex qua dicitur ceſſare antiquus titulus. Dec.543. num 3.
Continuari non poteſt poſſeſſio amiſſa Iudicis auctoritate. Obſ.12.num.10.
Continuari poſſeſſio non poteſt in vim conſtituti poſt inhibitionem ſi ſuper contractus validitate ſit lis introducta. Obſ.20.num.27.
Continuaſſe quis præſumitur in anteriori poſſeſſione, dum non acquieuit poſteriori, ſed agere cœpit ad manutentionem, & obtinuit.Dec.647.num. 33.& 39.Obſ.57.num.56.

Continuans

INDEX.

Continuans non attentat. Dec.395.num.9. Dec.421.num.2.Dec.426.num.1. & 2.

Etiam quod continuet poſt factam inhibitionem. D. Dec.462. num. 2.

Non attentat, ſi procedat propria auctoritate, ſecus ſi iudicialiter, dum poſſeſſio controuertitur. Obſ.1 num.24.

Continuans poſſidere non dicitur pati poſſidere alium. Dec.572.num.5.

Continuata præſumitur poſſeſſio vſque ad tempus motæ litis, ſiue hoc allegetur à poſſidente, ſiue ab eius ſucceſſore. Obſ.17.num.7.

Continuatio poſſeſſionis probatur per teſtes deponentes per verbum, Citra cum copula, Et vel per dictiones denotantes temporis continuationem, vt ſemper, & toto tempore. Obſ.17. num.11.

Semper præſumitur durare in incorporalibus, niſi probetur denegatio cum acquieſcentia, vel quod alius occupauerit poſſeſſionem naturalem, & ſemper poteſt agi, etiam poſt decennium. Obſ. 58.num.8.

Poſſeſſionis defuncti in hæredem ex ſtatuto intrat defuncti poſſeſſione probata. Dec.493. num.7.

Continuationis poſſeſſionis effectus ceſſat, quando poſſeſſio per alium fuit occupata. Dec.480. num.5.]

Continuatur in aliquem poſſeſſi per illius colonos. Dec.156.num 10.

Contractus, licet nullus ex defectu ſolemnitatum, probat tamen voluntatem. Dec.206.num.27.

Contractus vigore poſſidens eſt manutenendus. Obſ. 21.num.6.

Contractus conditionales vltro, citroque obligatorij ad hæredes tranſeunt, non donatio. Dec. 58.num.12.

[Contractus diuiſionis, venditionis, aut alius quicunque aptus ad transferendum dominium non infert ad poſſeſſionem. Obſ.20.num.6.

In dubio talis cenſetur, qualis à contrahentibus nominatur. Dec.499.num.11.

In Curia operatur, vt non ſubditus efficiatur ſubditus. Dec.531.num.5.

Ibi perfectus dicitur, vbi conſenſus iunguntur, & ibi agi poteſt. Dec 531.num.4.

Minoris ſine ſolemnitatibus eſt nullus illo volente, ſed illo nolente eſt validus. Dec. 947. num. 70.

Minoris nullus validatur ex lapſu quinquennij poſt maiorem ætatem vna cum ſolutione. Dec. 647. num. 72.]

Contradictor legitimus ad effectum ordinariè agendi non dicitur habens titulum ab Ordinario contra Prouiſum Apoſtolicum de beneficio reſeruato. Dec..69.num.2.

Ad retardandam immiſſionem ex l.fin. non dicitur, qui poſſeſſionem non oſtendit, etiam quod habeat anteriorem hypothecam. Dec. 325.num.1.

Dicitur, qui offert incontinenti docere de iure ſuo. Dec.59.nu.12.

Contradictio, quæ non eſt in ipſo actu appræhenſionis poſſeſſionis, ſed poſt, non impedit actum prius legitimè conſummatum. Dec.571.num. 2. & 6.

Vnius de Capitulo non attenditur, ſed quod fit ab illius maiori parte. Dec.571.num.4.

Contradictiones probant non patientiam. Obſ. 40.num.14.

Contradictor legitimus non eſt ſpoliatus, & qui non habet poſſeſſionem, nec titulum. Dec. 362.num 8.

Legitimus non eſt ad impediendam immiſſionem ex l. fin. qui non docet de titulo habili in vita defuncti. Dec.543.num.6.

De iure, non de facto dicitur, vbi ſententia ſuſpenſa fuit per appellationem. Dec.164.num.8.

Legitimus non dicitur, ad impediendam immiſſionem, qui titulum habet nullum. Dec.653.nu.2.

Contrarietatis, & variationis vitium eſt inſanabile. Dec.474.num.3.

Contrauentum dicitur mandato de manutenendo, ſi habitus fuerit recurſus ad Iudicem incompetentem. Dec.374.num.1.

Contrarietas teſtis ſibi ipſi ſemper ſaluari debet. Dec. 310.num.4.

Contrarietates teſtis, quæ non reſpiciunt ſubſtantiam negocij non attenduntur. Dec.52.num.3.

Contrarium dicens in reiterata reſponſione ad poſitiones, quod prius dixerat, non habetur pro periuro. Obſ.83.num.59.

Contraueniendi iuſtam habens cauſam excuſatur à pœna contrauentionis. Dec.244.num.12.

Contraueniens prius non poteſt dolere, alterum contraueniſſe. Dec.244.num.13.

Vna ex partibus contraueniente poteſt, & altera contrauenire, vti liberata ab obligatione parendi. Dec.244.nu.11.

Contraueniens poſt contrauentionem alterius poteſt nihilominus exigere pœnam contrauentionis ab eo, qui primo contrauenit. Dec.244. num.14.

Contrauentio patris quoad donationem non debet obeſſe filijs, quorum etiam contemplatione fuit donatum. Dec.68.num.21. Limit. vt ibid.num.22.& ſeqq.

Controuerſiæ manutentionis exitus declarat, quis actor & quis reus eſſe debeat in negocio principali. Obſeru.7. num. 19.

Contumacia requiritur ad effectum declaratoriæ. Dec.193.num.4.

Fundamentum eſſe ſolet cenſurarum. Dec.244.num. 18.Dec.272.num.5.

Non ſoluendi conſiderari non poteſt, vbi in loco ſolutionis faciendæ non adeſt principalis, nec procurator. Dec. 193. num.5.

Ceſſare non dicitur, vbi quis continuat litigare, & ſoluere non offert. Dec. 193. num.7.

Seu contrauentio dicitur apparere, ſi productis executorialibus non conſtat de paritione ſeu ſolutione. Dec. 193.num 6.

Ad effectum declaratoriæ dicitur conſtare, vbi ſeruatis ſolitis terminis non apparet de obedientia. Dec. 234. num. 6. & 8.

Non ceſſat ad effectum effugiendi declaratoriam non præſtita ſufficienti patientia, etiam per ſequeſtrarium. Dec.263.num.4.

Et contradictio non parendi quomodo appareat. Deciſ.272.num. 4.

Poſitiua ad paritionem effugiendam quomodo probetur. Dec.121.num.3.& 5.

Et inobedientia graue delictum eſt, & deterrimi exempli. Dec. 121.num. 7.

Præſertim, quæ ex contemptu proficiſcitur, & alios ad contemptum prouocat. Dec.121.num 8.

Ad effectum declaratoriæ ſtante concordia, & renunciatione litis iuxta excluditur facta oblatione de ſoluendo illius formam, vel ſaltim præbet concordia legitimam cauſam non parendi. Obſ.103.num.18.

Alia vide in V. Declaratoria. Excommoniatio.

Contumax in parendo mandato Rotali non eſt vlterius audiendus. Dec.265.num.5.

Vt quis dicatur, debet eius contumacia accuſari. Obſ.84.ſub num.82.Obſ.97.num.36.

[Contumacia committitur ab eo, qui monitionibus Iudicis parere recuſat. Obſ.103. num 8.vbi exemplum.Dec.614.nmu.2.

Eſt voluntaria inobedientia, qua quis monitionem Iudicis implere contemnit. Dec.558. num.6.

Quomodo committatur poſt intimationem mandati de manutenendo. Dec. 614.num.3. 5. 8. & ſeqq.

Circa non paritionem cõmittitur, ſi petatur, & obtineatur mandatum de manutenendo ab alio Iudice. Dec. 617. num.2. Obſ.103.num.29.

Contumaciæ euitandæ cauſa conſtare debet de paritione. Dec.558.num.5.

INDEX.

Contumaxin reſpondendo poſirionibus non admititur ad moræ purgationem, poſtquam pronuncia de illas habeodo pro confeſſatis, tranſitum fecit io iudicatum. Obſ.83.num.44.

Lim. vt ibid.num.45.]

Conuentio partium non tollitur Principis conceſſione, oiſi expreſſè derogetur. Dec.212.num.16.Lim. vt ibid.num.17.

Copia prodnctorum in manurentione non decernitur, ſed voleoti datur per Notarium ſoluta mercede. Obſ.97.num.40.

In nullo iudicio, ſeu Tribunali in vrbe decernirur, niſi in Foro Capitulino. Obſ.97. num.41.

Sine originali oon probat. Dec.338.num.8.

Examinis teſtium petita, & habita poſt publicationem ipſam publicationem approbat. Dec.61. la prima num.10.

Et impedit nouam prodnctiooem teſtium etiam ſi non præceſſerit publicatio propter timorem ſobornationis. D. Dec.61. la prima num. 11.

[Copia à Notario tradita non ſupplet defectum citationis ad dieendum contra. Obſ.97.num.3.

Simplex inſtrumenti probat, & executioni demandatur eontra illum, qui in ipſam conſenſit non contra alios. Obſ.97.num.53.

Productorum generaliter de iure commuoi decernitor, ſi pars petat. Obſ.79.num.51.

Scripturæ priuatæ non exequitur, niſi producto, & recognito originali. Obſ 98.num.10.

Inſtromenri mandati procuræ non probar. Dec. 587.num.3.]

Correſpectiuitas actuum, & inſtrumentorum arguitur ex vicinitate, & eobærentia actuum eodem die geſtorum, & ex identitate loci, Notarij, & teſtium. Dec.68.num.7.

Ampl.etiam quod ioſtrumenta ſeparatim rogara fuerint, & vnum expreſsè alterum non reſerat. Dec.68.num.8.

Decl. procedere in contractibus in eadem cauſa, ſecus ſi in diuerſis cauſis. Dec.68 num.9.

Donationum conſiſtit, ſi vna eenſeatur facta eootemplatione alterius, & vna alteri inſit iuris interpretatione. Dec.68.num.20.

In correſpectiuis voum alteri dicitur ineſſe, nec vnum ſine altero acceptari poteſt. Dec. 225.num.6.

Creditor poſſidens pignus ex vna cauſa poteſt illud ex alia cauſa retinere, & obtinere manutentioom. Obſ.11.num.5.

Faciens ſe immitti in vim mandati executiui pro ſuo credito malè agit, nec efficitur Dominus, nec poſſeſſor, ſed nudus detentor, nec facit fructus ſuos non ſecuta ſubhaſtatione, & deliberatione. Obſ.12.oum.171.

Petens ſe manuteneri in exactione ſui crediti eſt manutenendus contra alium creditorem excipientem, & plenè probantem intentionem ſuã quoad idem ereditum. Obſ 41.num.63.

Dicitur poſſidere pignus ad commodum debitoris. Obſ.72.num.8.Dec.173.num.8.

Admittitur ad offerendum, & licitandum tanquam quilibet alius tertius, & extraneus. Dec. 169.num.9. & 10.

Decl. procedere in defectum aliorum oblatorum, vel poſt alios omnes oblarores. Dec.323.num.8.

Anterior habet prælationem. Dec.296.num.2.

Creditori hyporhecario poſſidenti competit manutentio donec fuerit ſatisfactus. Obſ.11 onm.4.

Exiſtenti in poſſeſſione pignorum conuentionalium competit manutentio. Obſ.11. num.12.

Immiſſo ex ſecundo decreto debetur manutentio. Obſ.12.oum.19.

Conditoribus ex poſſeſſione debitoris ſine noua apprehenſione manutentio non debetur. Obſ. 55.num.158.

Vide eriam in V.Debitor.

Creditum prius in tempore potius in iure. Dec. 212.oum.21.

Strictius ob iuramentum, & cameralem obligationem prius ſoluendum. Dec.212.num.11.

[Creditor aoterior citatus ad oſtendendum ſuum ereditum, an ſibi præiudicet, ſi non doceat.Dec. 368.num.7.

Agere poteſt contra ſingularem ſucceſſorem actione perſonali in rem ſcripta, etiam quod regulariter contra eom non tranſeat obligatio perſonalis ſioe ceſſione. Dec.511.num.6.

Non poſſidet ſibi ſed debitori. Obſ.72 num.1.

Creditore defuncti ſine vitio in detentarione exiſtente, non datur in illius præiudicium immiſſio, ſed vterqne diuerſis reſpectibus poſſidere debet Obſ.47.num.30.

Creditum poſterius non impedit immiſſionem creditoris hypothecarij anterioris.Dec.643.num 26.

Liquidum redditur ex confeſſione partis, vel ex re iudicata. Dec.643.num.42.

Illiquidum poſſeſſoris non impedit immiſſionem alterius. Dec.647.num.54.

Effectum illiquidum per aliquorum fructuum perceptionem non poteſt alteri manutentionem impedire, niſi iterum liquidetur. Dec.647. num.59.

Credita in dotem æſtimata promiſſa debent expreſſè in ſolutum tradi, vt conſignata cenſeantur. Dec. 643.num.1.

Crucis delatio in Proceſſionibus in digniori loco infert ad eamdem præcedentiam, etiam in ſeſſione in Eccleſiis. Obſ.73.num.75.]

Criminis exceptio contra petentem manutentionem non admittitur. Obſ.68.num.1.

Niſi ſit euidens, & probata. Obſ.68.num.2.

Culpa propria, quod euenit, ſibi, noo alijs imputari debet. Dec. 321. num.9.

Cultura agrorum, & ſic actus laborandi, ſeu arandi, ſeminandi, plantandi, extirpandi, ſeu truncandi arbores, & arbuſtos per ſe, vel alios de eius ordine facti, & teſtes de huiuſmodi deponentes probant poſſeſſionem. Obſ. 25. num. 1.

Etiam conſtito de perceptione fructuum. Obſ. 25.num.2.

[Cultura probat poſſeſſionem. Dec.515.num.10.

Non alterat poſſeſſionem. Obſ.21.num.3.

Spiritualis probat poſſeſſionem ſicut cultura temporalis. Obſ.30.num.3.]

Cumulari poteſt poſſeſſio poſſeſſioni. Dec.57. num.14.

Cumulatio poſſeſſorij, & petitorij inuita parte non admittitur. Obſ.7 num.14.

Ampl. eo minus in ſummatiſſimo manutentionis. Obſ.7.num.42.

Ampl. nec ad faoorem habentium priuilegia ſuper cognitione ſuarum cauſarum. Obſ.7.num.43.

Etiam quod priuilegia habeaot clauſulas, Manu Regia, & ſola facti veritate inſpecta. Obſ. 7.num. 44.

Admittitur ex clauſula, Arbitrio, ſi hine inde ſint difficultates. Obſ.7.num.79.

Vel ſi poſſeſſio ſit turbida. Obſ 7.num.80.

Eoque magis ſi reſeriptum ſic fuerit de vtriuſque partis conſenſu. Obſ.7.num.81.

[Cumulandi poſſeſſionem cum petitorio iuſta cauſa non dicitur eſſe, vbi adeſt ſuſpicio calumniæ patentis cumulationem. Dec.436.num.7.

Comulari non poſſunt vti repugnantia remedia retinendæ, & recuperandæ ex clauſula, Deducens omne ius, &c. Obſ.8.num.14.

Poteſt ad fauorem ſupplicantis deiecti, ſeu turbati ciuiliter poſſidentis, vt petatur, & decernatur, eum non modo non moleſtari, ſed etiam reſtitui. Dec.554.num 36.

Decl. vt rectius ſit, & apud nos ſeruatur, vt petatur & decernatur mandatum de manutenendo, quo iubeatur aduerſarius, vt ſupplicantem non turbet, & ab eius poſſeſſione diſcedat. Dec. 554.num.37.

Cumulatio admittitur, vt petatur, & decernatur, vt ſupplicans ciuiliter, ſeu animo poſſidens non turbetur, ſed reſtituatur; At rectius ſit, & apud eo.

nus ſernatur, vt pœatur, & decernatur ſimplex mandatum de manutenendo, in quo aduerſarius iubeatur, ne turbet, & vt à poſſeſſione diſcedat. Obſ.57.num.44.

Petitorij cum poſſeſſorio requirit iuſtum cauſam. Dec.436.num.4.

Cumulationi poſſeſſorij cum petitorio ſemper ſolet eſſe locus, vbi poſſeſſio eſt turbida. Dec 540.n.1. & 8. Dec.670 num.40.

Cumulatiua datur manutentio ex probatione cumulatiuæ quaſi poſſeſſionis. Obſ.73.nu.26.

Cumulatiuæ competere poteſt manutentio Epiſcopo, & Inferiori in quaſi poſſeſſione præſidendi in Choro, & in eo ſilentium indicendi. Obſ 72.n 7.

Cura animarum ſecularium poteſt penes regulares reſidere per alium tamen exercenda. Dec. 227. num. 3.

Tranſlata de vna in aliam Eccleſiam, an ſecunda Eccleſia dicatur Parochialis. Dec.235. num.7.

[Cura Animarum quamuis exerceatur per Cappellanos ad nutum amouibiles, & dicitur eſſe penes deputantem illos. Dec.176.num.3.

Præsbiteratus qualitatem reſpicit. Dec.625.num.10.

Eius poſſeſſio a Beneficiatis probata præſumitur potius nomine, & de ordine Epiſcopi, quam eorum proprio. Obſ.52 num.12.

Curam in ſubſtantia non tribuit onus coadiunandi Rectorem, nec Beneficiatum facit Rectorem. 625. num. 11.

Curatoris confeſſio de facto alieno non probat. Obſ. 19. num. 35.

Curſori creditur in concurentibus eius officium. Dec. 543. num. 13.

Curato ad nominationem alterius inſtituto viuenti poteſt ab Epiſcopo de conſenſu ſolum ipſius Curati deputari V. Curatus. Dec.217.num.38.Lim. vt ibid.num.41.

Curati ab Archiepiſcopo Parochis deputati non ſibi, ſed Parocho poſſident, & vtriſque manutentio debetur. Dec.166.num.9.

Curatis imminet Cura Parochiæ. Dec.166.num.22.

Curator dari poteſt Eccleſiæ vacanti ad agendum, & defendendum. Dec.34 num 3.& 4.

Curator, Tutor, Adminiſtrator, vel recognoſcens, ſic recipiens, rem ab alio cum onere reſtituendi non ſibi ſed alijs poſſident. Obſ.52 num.25.

Non poſſunt manutentionem impedire eis, pro quibus poſſident, dum ſe pro illis ſic poſſidere, & ab illis rem habere non impugnant. Obſ. 52. num. 27.

Poſſunt manuteneri non nomine proprio, ſed eorum, pro quibus poſſident. Obſ.52.nu.27.

Vide etiam in V. Confeſſio. Iuramentum. Calumniæ Tutor.

Cuſtodis apppoſitio probat poſſeſſionem. Obſ.24. num. 35.

Tam in immobilibus, quam mobilibus. Obſ. 24. num. 37.

Etiam ſi non concurrat voluntas Cuſtodia. Obſ. 24. num. 38.

Ad effectum tantum videndi, ne in aliquo vitietur poſſeſſio non probat poſſeſſionem. Obſ.24.n.39. Vide etiam in V.Deambulatio.

Cuſtos non poſſidet pro ſuo, nec eius detentio habetur pro poſſeſſione manutenebili. Obſ. 52. num.3.

Cuſtodum appoſitione probatur poſſeſſio. Obſ.30. num.5. Dec.546.num.4.

D

Dans de exceſſu finium mandati procuræ, ſeu de illius inſufficientia tenetur probare. Dec.349.n.7.

Dans de nullitate, vel iniuſtitia ſententias non auditur niſi tranſportatis integris actis. Dec.637.num.2. Ampl. vt num. 10.

Datio in ſolutum cum pacto de retrouendendo, & moditate pretij præſumitur ſimulata. Dec. 368 num. 5

Non poteſt argui ſimulata, ex quo dans remanſerit in poſſeſſione ſi adſit clauſula conſtituti, ex quo dicitur mutaſſe cauſam poſſeſſionis. Dec. 368. num. 6.

De vna poſſeſſione ad aliam non bene infertur. Dec. . . . num . .

Deambulare eſt inſiſtere, & conſequenter ex deambulatione probatur inſiſtentia, & ſic poſſeſſio. Obſ. 26. num. 10.

Deambulatio ſola fundi non probat poſſeſſionem, niſi aliud probetur, puta Cuſtodis appoſitio, ex quo poſſit concludenter inferri poſſeſſio. Obſ. 26. num. 14.

Deambulatio ſimplex in feudo non probat poſſeſſionem, vbi non conſtat de animo, ſeu de cauſa poſſidendi. Obſ.26.num.17.

Debitor debitoris an exequutiuè conueniatur. Dec. 247. num.13.

Conueniri poteſt non actione directa, ſed vtili. Dec. 338. num.1.

Decl. procedere tribus concurrentibus, videlicet debitoris condemnatione, illius excuſſione, & quod debitor debitoris debitum fateatur. Dec.338. num. 2.

Sub decl. vt pro condemnatione ſufficiat publicum inſtrumentum crediti, excuſſio non ſit neceſſaria, vbi adeſt obligatio cameralis, & ſufficiat concludens probatio debiti ſecundi debitoris cum exequutiua obligatione. Dec.338. num. 3.

Debitor, & creditor poſſunt ſimul rem debitoris poſſidere, Dec.28.num.13.

Debitori datur manutentio in quaſi poſſeſſione ſoluendi ad certam rationem tantum. Obſ. 10.num 77.

Debitorem primo conueniri, conuinci, & condemnari oportet, & poſtea ad ſolutionem pulſari, & exequutionem procedi. Obſ.32 num.133.

Vide etiam in V.Credito.

[Debitor non poteſt in iudicio conueniri, niſi poſt quam venerit dies depoſitionis. Dec.471.num.11.

Dicitur à quo inuito exigi poteſt. Obſ.10.num.10.

Dicitur poſſidere, vel quaſi debitum, & ius alienum. Obſ.10.num.33.

Debitor Ciuitatis non poteſt lite, pendente in ea honorem ſubire. Obſ.10.num.8.

Decl. procedere, ſi debitum ſit clarum, ſecus contra, & ſecus ſi debitum ſit modicum. Obſ.10.nu.9. & 11.

Dubium, & poſſeſſio nihil inter ſe habent commune, cum poſſeſſio requirat factum. Dec 61.num.8.

Decanus, vbi non adeſt Archipresbiter, dicitur prima dignitas, & Caput poſt Epiſcopum. Dec.661. num. 3.

Vbi non adeſt Archipresbiter, eius locum occupat, & abſente Epiſcopo præeſt in Choro, & functionibus Diuinorum Officiorum, plenamque habet poteſtatem, eiuſque proprium eſt munus, errantes in Choro corrigere. Dec.667.num.5.

Decedere ſine filijs, vel cum filio, qui paulo poſt decedat in infantili ætate an ſit idem. Dec. 227.num.8.

Decima duplex de vna, & eadem re percipi non poteſt, quia eſſet re decima, quæ eſt contra ius. Obſ. 44.num.57.

Etiam quod vna prætenderetur ab Eccleſia prædiali, & altera ab Eccleſia Sacramentali. Obſ 44. num. 58.

Decimandi quaſi poſſeſſio contra prædiorum dominos requirit eorum ſcientiam, & patientiam, nec ſufficit ſcientia, & patientia laboratorum, & conductorum. Obſ. 35.num. 84.

Fructus vnius fundi, ex quo ſolum frumentum antea colligebatur, extenditur etiam ad alios fructus poſtea frumenti loco ſatos Obſ.73.nu. 157.

In vno territorio, ſeu fundo extenditur etiam ad decimas noualium poſtea ruptorum Obſ.73.num. 159. Lim. vt ibid.num.162.162.& 183. Sublim. vt ibid num. 186.

Et quaſi poſſeſſio decimandi noualia, ſeu paſcua ſuffragatur etiam ad effectum ea decimandi, poſtquam ad culturam ſunt redacta. Obſ.73.num. 163. Dec.149.num 3.

INDEX.

Decimarum non ſoluendarum quaſi poſſeſſio an, & quomodo præſcribatur Obſ.100.num.101.

In earum materia Rota non dat mandatum de manutenendo ex ſola iuris aſſiſtentia, ſed probata etiam quaſi poſſeſſione Obſ.45.num.42.& 47.

Cauſa poſſeſſoria dicitur pendere a petitorio, dum controuertuntur confinia. Dec.187. num.9.

Decimas percipiendi in quaſi poſſeſſione exiſtens ex aliquo prædio debet manuteneri etiam quod prædium tranſeat ad aliam perſonam. Obſ.56. num. 25.

Etiam quod ſucceſſor ſit à decimis exemptus. Obſ. 56. num. 26.

Exigendi quaſi poſſeſſio vniuerſalis Epiſcopi, ſeu Parochi in aliquibus locis intra diœceſim, ſeu ex aliquibus locis intra Parochiam ſuffragatur pro omnibus alijs locis, & terris intra diœceſim, & Parochiam reſpectiue exiſtentibus ad effectum manutentionis. Obſ. 73. num. 155 Lim vt ibid.num.183.

Quaſi poſſeſſio Parochi quoad certos fructus extenditur quoad omnes, & quare. Obſ. 73. num.156.Lim.vt ibid.num.181.

Et reſpectu aliquorum extenditur etiam ad alios. Obſ.73.num.164.Ampl.vt ibid.num.167.

Et quaſi poſſeſſio generalis, ſeu generalis ſufficit pro manutentione quoad particulares. Obſ.73. num. 165.

Et eo magis contra illos, qui alias ſoluerunt, vel ſoluerunt eorum conductores, ſeu arrendatarij de eorum conſenſu. Obſ.72 num 166.

Clerico poſſidenti decimas in aliena Parochia non competit manutentio ſine titulo, cum illius reſiſtat, ex quo ſunt inſtitutæ in congruam ſubſtentationem Clerici eidem Plebi Sacramenta miniſtrantis. Obſ.44.num.47.

[Decima non ſoluitur per regulares de fructibus, qui inſeruiunt pro vſu, & victu proprio ex bonis, quæ proprijs manibus colunt. Dec.416. num. 2.

Dicimarum generalis exactio competens iure parochialitatis ſufficit pro manutentione, etiam non conſtito de quaſi poſſeſſione particulari. Obſ. 73. num. 62.

Decimarum in exactione reſpectu prædiorum degentium in alia Parochia non attenditur aſſiſtentia iuris, ſed conſuetudo. Dec. 439 num.4.

Earum ſolutiones d.conductoribus factæ non ſuffragantur, ſi poſtea bona colantur a Monialibus ſeu Regularibus dominis priuilegium habentibus. Obſ.73. num. 66.

Cauſa decimarum, quæ datæ ſint in feudum ſæcularibus, eſt fori Eccleſiaſtici, licet illarum dominium ſeu fructus ſpectet ad laicos, & feudum cenſeatur laicale. Dec.535.num.10.

Decimas exigendi vniuerſalis conſuetudo ſufficit pro manutentione etiam in bonis particularibus. Obſ.63.num.65.

Decimas exigendi quaſi poſſeſſio probatur ex libris Eccleſiæ. Obſ.35.num. 16. Ampl.vt ibid. num.17.& 18.

Habenti intereſſe non præiudicat, niſi ſciat, & patiatur. Obſ.40.num.5.

Probatur etiam per vnicam exactionem. Obſ. 18. num. 14.

Ampl. vt ſolutio partis conſtituat etiam in quaſi poſſeſſione quoad totum. Obſ.18.num.15.

In parte probata releuat quoad totum propter titulum vniuerſalem. Obſ 73.num.61.

Decimas animalium paſcentium in aliqua tenura exigendi quaſi poſſeſſio ſuffragatur etiam pro frumentis, & bladis eiuſdem tenuræ ad culturam redactæ. Obſ.73.num.63.

Decimas exigendi quaſi poſſeſſio ex Bullis Pontificis & effectuatione quoad vnum in vniuerſalibus probat etiam quoad alios ibidem nominatos eiuſdem ſpeciei, ſeu qualitatis, ſecus ſi diuerſæ. Obſ 63.num.64.vbi exemplum.

Decimandi iuris quaſi poſſeſſio non extenditur de ſpecie ad ſpeciem fructuum, vbi ius reſiſtat Obſ 73. num. 72.

Deciſio Conſtantien. Iuriſdictionis coram Attrebaten. declaratur. Dec. 197.num. 6.

Deciſio 161.par.2 diuerſ.declaratur. Dec.212 num.25.

Deciſio in Valentina ſubſidij 4. Maij. 1611. declaratur. Dec.112.num.27.

Deciſio in Aſculana Penſionis coram Cardinali Pamphilio declaratur. Dec.212.num.12.

Deciſio, in qua Domini habuerunt difficultatem, & quæ debet iterum proponi, non meretur allegari. Dec.246. num.10.

[Deciſio Salamantina Canonicatus 14.Maij 1595.coram Cardinali Blanchetto reprobatur. Dec. 570.num.7.

Deciſionem extendere non oportet facta ceſſione dubij, niſi ad ſatisfaciendum parti, ne id iterum controuertatur. Dec.462.num.3]

Declarans nihil de nouo facit. Dec.178.num.3. Dec. 182. num.1.

Declaratio facienda in termino citationis ad declarandum, an velit ſtare copiæ ſimplici. Obſ.97. num. 43.

De habendo teſtes pro ritè, & rectè examinatis cum reſeruatione Saluo iure repetendi, excipiendi, & opponendi tam contra dicta quam contra perſonas, teſtium, facit conſtare declarantem noluiſſe habere teſtes pro rite examinatis quoad defectum citationis. Dec. 67 num. 5.

Procuratoris non poteſt principali præiudicare quoad remiſſionem exceptionis peremptoriæ. Dec.167. num. 4.

Per mulierem facta poſt viri mortem ſuper mutatione cauſæ ſuæ poſſeſſionis circa viri bona pro reſtitutione ſuæ dotis illi ſuffragatur ad poſſeſſionem conſeruandam. Dec.28. num. 4.Lim. vt ibid.num. 5.

Declaratione facta ſtando copiæ ſimplici non liberatur aduerſarius à ſeruatione terminorum ſeruandorum ex natura cauſæ. Obſ.97.n 45.

[Declaratio trahitur retro vſque ad initium actus. Obſ. 54.num.50.

De ſtando ſimplici copiæ, poteſt fieri etiam per Procuratorem non habentem ſpeciale mandatum. Obſ.97.num.54.vbi ratio, & declaratio.

Velle vti, quatenus ſcriptura vera ſit, ſeu teſtes verum dicant, admittitur parte non opponente. Obſ.100.num.4.

Quæ admittitur Mediolani in interrogato, an velit vti productis, ſeu teſtibus pro veris. Obſ. 100.num.6.

Declaratione facta per vnam partem de ſtando indicationi ſtare tenetur ad æqualitatem ſeruandam. Obſ.97.num.55.]

Declaratoria, & ſucceſſiuè aggrauatoria datur facta reproductione in actu de mandato de manutenendo ſeu executorialibus cum intimatione, ſeu præſentatione, ac ſeruatis quatuor terminis ad docendum de paritione, & non docto. Obſ.193. num. 6. & 24.Dec.192.num.1.Dec. 256. num.6. Dec.262.num.1.De.num 263.num.6.

Lim. in mandato executiuo loco executorialium relaxato, prout plerumque relaxari ſolet, & in prophanis, & in beneficialibus. Obſ.103.num.7.

Danda eſt contra eum, varijs artibus, & colluſionibus parere differt. Obſ.103.num. 16. Dec.263.nu 4.

Vbi certum eſt rem deberi, vt in decima, poteſt proferri, quamuis quantitas non ſit certa, nec expreſſa. Obſ.103 num.21.

Niſi pars offerat aliquid etiam modicum, quia tunc transfert onus probandi maiorem ſummam in aduerſarium. Obſ.103.num.22.

Datur conſtito contumacia. Dec. 234.num.5. Dec. 272. num. 6.

Eoque magis ſi contumacia ſit notoria. Dec.263.nu.6.

Et conſtito de voluntaria inobedientia, & contemptione. Dec.244.num.17

Et ſtante contumacia in non parendo, vel in contemnendo. Dec. 121.num. 6.& 8.

Quatuor

I N D E X.

Quatuor terminis ſeruatis ferri poteſt abſque alia citatione. Obſ.103.num.25.

Effugi non poteſt ex verbali oblatione, vbi opus eſt facto. Dec.263.num.5.

Non retardatur per paritionem verbaliter factam vbi mandatum continet factum præciſum reſtituendi quem ad naturalem poſſeſſionem. Dec. 262. num 3.

Nec ſufficit ſola verbalis poſſeſſionis dimiſſio, ſi nihilominus per ſe, vel interpoſitas perſonas, vt ſequeſtratarium, facto non deſiſtat, & poſſeſſionem naturalem reſtituat prout mandatum continet. Obſ.105.num.14. & 15.

Sed diligentias morales pro paritione facere quis tenetur, & factas oſtendere. Obſ.105.num. 15.Dec.234.num.8.

Sine contumacia non datur. Obſ.103.num.18. Dec.263.num.1.

Non eſt danda contra intruſum, niſi intimatis ſibi prius executorialibus. Dec.234.num.2.

An poſſit ferri ab Exequutore, ſeu Subexecutore in partibus, cui mandatum de manutenendo, & illius executoriales directæ ſunt. Obſ. 113. num. 24.

Datur etiam contra tutores, & curatores nomine pupilli litem ſubſtinentes, cum ipſi, non pupillus deliquiſſe cenſeantur. Dec.272.num.7.

In vim obligationis cameralis dari non poteſt, niſi obligatione camerali extenſa, etiam quod fuerit in mandatum conſenſum. Obſ.103. num.26.

Denegatur, vbi releuantia contra mandatum de manutenendo deducuntur, puta quando non fuerit doctum de poſſeſſione, vel ſit nullum. Obſ. 103.num 23.

[Declaratoria decerni poteſt contra ſucceſſorem ex mandato de manutenendo relaxato contra anteceſſorem. Obſ.103.num.7.

Datur propter contumaciam. Obſ.103.num.9.Dec. 558.num 7.Ampl.vt ibid.num.10.

Datur etiam abſque liquidatione ſummæ vbi pars non comparet, nec offert, & deponit vel liquidationem non poſſit, ſed aliud. Obſ.103.num.30.

Ampl.etiam ſi pars petat liquidationem, ſi pendeat à libris, quos eadem pars conficere tenebatur, & non confecit. Obſ.103 num.31.

Non eſt danda contra eum, qui non eſt in mandato citatus. Obſ 103.num 32.Lim.vt ibid.nu 33.

Nec vbi mandatum de manutenendo eſt nullum ex inualiditate poſſeſſionis nulliter immiſſi. Obſ. 103. num. 34.

Datur contra adminiſtratorem, & Procuratorem Religionis etiam quod ipſi in mandato de manutenendo non fuerint citati. Dec.456. num. 3.

Regulariter quatuor terminis ſeruatis poſt intimationem ob non paritionem denegari non ſolet Dec.458.num.1.Lim.vt ibid.num.2.& 9.

Non datur non conſtituto de contrauentione, & inobedientia mandati, & executorialium, & ſic de contumacia. Dec.512. num. 1. & 4.

Non poteſt dari ob non paritionem mandato de manutenendo contra eum, contra quem nec eo citato fuit relaxatum. Dec.512.num.2.

Non datur ante liquidationem. Dec.558.num.8. Lim.vt ibid.num 9.12.& 13.

Datur ob non paritionem mandatum de manutenendo facta illius intimatione ac reproducta, atque ſeruatis quatuor terminis ad docendum de ipſa paritione. Dec.684.num.1.

Relaxatur reproductis intimationibus ſeruatiſque quatuor terminis ad docendum de paritione, & de ea non docto. Dec.614 num.4.

Datur ob non paritionem. Dec.614. num.12.

Conceditur conſtito de contumacia, & ſeruatis ſolitis quatuor terminis. Dec. 617. num. 3.

Sine contumacia non conceditur. Dec.614.num.1. Dec.625.num.2.]

Declaratoriæ locus non eſt, vbi mandatum de manutenendo nihil certi continet explendum per alteram partem, nec docetur de impedimento præſtito poſſeſſioni. Obſ.103.num.11.

Satiſque eſt hoc caſu verbalis paritio cum patientia. Dec.103.num.12.

Secus vero doceatur de impedimentis, & turbationibus. Obſ.103.num.13.

Locus non eſt, vbi ſumma contenta in mandato non eſt liquida, & donec non liquidetur. Obſ. 103.num.19.

Decl. procedere, ſi pars offerat, ſe ſoluturam facta liquidatione, alias ſecus. D.Obſ.103. num.20.

Locus non eſt, vbi non fuit legitimè proceſſum, quia deficit contemptus Iudicis, & ſic contumacia, ex qua declaratoria conceditur. Dec.36. num.2.& 4.

Locus non eſt non intimato mandato de manutenendo, nec contra non comprehenſum, nec citatum in eo. Dec 36 num.4.

[Declaratoriæ ſitne locus contra Tutorem, & contra Adminiſtratorem, Procuratorem, Arrendatarios, & colonos Religionis, contra quam mandatum de manutenendo emanauit. Obſ. 103. num 6.

Paritum dicitur per verbalem paritionem, vbi non eſt opus reali. 103. num. 11. Ampl.vt ibid num. 12.Decl.vt ibid num.13.

Locus non eſt conſtito de contrauentione, & reproductione executorialium, & quod fuerint ſeruati quatuor termini de ſtylo ſeruari ſoliti, & non conſtet de paritione. Dec.416.num.1.

Locus eſt mandato de manutenendo perſonaliter intimato, & reproducto ac terminis ſubſtantialibus ſeruatis & non docto de paritione. Dec. 456.num 1.Dec.625.num.1.

Locus eſt tam in executorialibus rei iudicatæ, quam in executorialibus mandati de manutenendo. Dec.456.num.2.

Locus eſt, ſi reproductis intimationibus ſeruatis ſolitis quatuor terminis de ſtylo Rotæ non doceatur de paritione. Dec.494.num.1.

Vt ſit locus, debent executoriales reproduci, & ſeruari quatuor termini ad docendum de paritione ſecundum Rotæ ſtylum. Dec.558.num.4.

Locus eſt contra adminiſtratorem pro redditione rationis. Obſ.103. num 31.

Vt paritum dicatur reſpectu exactionis, ſufficit, vt quis ſe abſtineat ab ea in futurum, & exigi patiatur per aduerſarium. Dec.617. num.1 & 6.

Declaratoriam vt quis effugiat, debet poſſeſſionem dimittere, fructus reſtituere. Obſ. 103. num. 23.

Declaratoria quando detur. Dec.664.num.2.

Non poteſt dari contra ſucceſſorem niſi facto nouo proceſſu. Dec. 664. num. 3. Contrarium num. 10. & 12.

Dari non debet ex ſententia iniuſta. Dec. 664.num.8.

Declinatoriam opponens non dicitur in iuriſdictionem conſentire. Dec. 643. num.9. Decl. vt num. 10.]

Vide etiam in V. Contumacia.Excommunicatio.

Decreta facta præuia citatione, quæ minantur executionem, ſunt ſemper etiam intimanda. Obſ.90. num. 13.

Magni præiudicij debent ſeruatis ſeruandis interponi. Dec.185.num.5.

Iudicum iuſtitiæ, & validitatis præſumptionem habent. Dec.118 num.2.& 5.

Et ſententiæ, quæ dederunt cauſam liti, non attenduntur pro poſſeſſione, nec afficiunt noncitatos. Dec.260.num 5.

Decreti manutentionis forma. Obſ.101.num. 41. & 55.

Decretum manutentionis à Iudice non ſubſcribitur, & à Notario recipitur ſine teſtibus. Obſ. 102. num. 20.

INDEX.

Relaxationis mandati de manutenendo, & quatenus opus ſit de reintegrando non dicitur nullum tanquam conditionale, & quare. Obſ. 57. n. 86.

Manutentionis ſecum trahit executionem. Obſ. 104. num. 11.

Manutentionis vt ſtatim exequatur lex, & ratio naturalis dictat propter vrgens periculum, ſi exequutio differatur. Obſ. 106. num. 12.

Manutentionis eſt interlocutorium. Obſ. 101. num. 21. Obſ. 106. num. 63.

Et nunquam tranſit in iudicatum quoad Iudicem. Obſ. 106. num. 64. Decl. vt ibid. num. 68.

Ac poteſt Iudicem reuocare, ſi melius illi conſtet de poſſeſſione aduerſarij, & idem aduerſarium manutenere. Obſ. 106. num. 65. Decl. vt ibid. num. 68.

Factum intrat terminum pro ſeruando habitum debet poni, adnotari, & retrotrahi ad diem citationis, & ſeruari termini, alias eſſet ſine citatione, & nullum. Obſ. 102. num. 14.

Conſtat non fuiſſe non factum tempore citationis, ſi tunc habitus fuerit terminus pro ſeruato, & alius deputatus ad illum aperiendum, ſeu declarandum. Obſ. 102. num. 33.

Vel ſi tunc fuerit mandatum interim non moleſtari, vel ſuperſederi, aut informari, ſeu acta exhiberi. Obſ. 102. num. 34.

Faciendum in termino citationis ad declarandum, an velit ſtare copiæ ſimplici. Obſ. 97. num. 4.

Ad fauorem curatoris contra minorem alio curatore non deputato, nec legitima perſona citata nullum eſt. Dec. 136. num. 4.

Intelligendum eſt iuxta iuris diſpoſitionem. Dec. 150. num. 8.

Continens membra diuiſa, ſi ſit appellabile quoad vnum, non efficitur appellabile quoad aliud. Dec. 257. num. 2. Lim. vt ibid. num. 3. & 4.

Vide etiam in V. interlocutio. Interlocutoria. Mandatum ſententia.

Decretum irritans deſtruit omnem poſſeſſionem. Dec. 74. num. 21.

Irritat, inficit, & vitiat alterius poſſeſſionem, dominium, & titulum, ita vt illi manutentio non concedatur. Obſ. 46. num. 5. & ſeqq. Dec. 151. nu. 8. Dec. 178. num. 2. Dec 182. num. 5. Dec. 186. num 4. Dec. 194 n. 7. Ampl. vt D. Dec. 186. num. 5.

Inficit poſſeſſionem ciuilem, naturalem, & detentationem, & tollit omnem iuris effectum, & habens illud contra ſe non poteſt vti aliquo remedio poſſeſſorio, nec ſummariſſimo manutentionis. Obſ. 46. num. 7. Dec. 215. num. 17.

Eſt penetrabilius omni gladio ancipiti, & quando agitur de nullitate actus, ligat etiam ignorantes. Obſ 64. num. 8.

Habet oculos retro, & operatur nullitatem vſque ab initio. Obſ. 46. num. 9.

Afficit omnia, quæ ſequuntur, ita vt nec effectum, nec iuris fomentum habeant. Obſ. 46. num. 10. Dec. 279 num. 3.

Regulatur ſecundum naturam diſpoſitionis. Dec. 212. num. 18.

[Decretum ſolum Iudicis non transfert in alium poſſeſſionem. Obſ. 12. num. 55. Dec. 613. num. 6.

Recipit interpretationem à petitione. Obſ. 57. nu. 41.

Competentiæ poteſt fieri tacitè per proceſſum ad vlteriora. Obſ. 69. num. 13.

Manutentionis factum ſine citatione partis potius dicitur ex officio, quam ex interdicto. Obſ. 79. num. 3. Dec. 645. num. 47.

Relaxationis mandati circunductum dicitur per admiſſionem nouorum iurium, vel exceptionem etiam cum clauſula, ſi, & in quantum, vel ſaltem ſuſpectum dicitur, donec de exceptionibus cognoſcatur. Obſ. 102. num. 41.

per ſubdelegationem poſtea factum de cauſa. Obſ. 102. num. 42. vbi ratio.

De immittendo, prima ſententia non reuocata, nullum eſt. Dec. 508. num. 9.

Factum ſub die, ſub qua non cadebat citatio, dicitur euidenter nullum. Dec. 630. num. 4.

Factum in ipſa die emanatæ citationis, etiam pro illa die, redargui poteſt de nullitate. Dec. 630. nu. 13.

Manutentionis eſt prouiſionale, & interlocutorium. Dec. 646. num. 43.

Ac trahit ſecum executionem Dec. 646. num. 49.

Et poteſt quandocumque reuocari, quoties conſtet meliori alterius poſſeſſione. Dec. 640. num 50.

Decreto conſenſiſſe videtur ab eo non appellans. Dec. 428. num. 13.

Decretum ſeu ſententia conditionalis, Niſi infra tot, ſeu Ad primam diem ſuſtinetur, & quare. Obſ. 102. num. 43.]

Decretum irritans, & clauſula, Sublata, claudunt os parti, & tollunt facultatem aliter iudicandi, adeo vt, illis ſtantibus, non detur poſſeſſio releuans, quæ ſit manutenibilis. Dec. 217. num. 57.

Ita demum deficiunt, ſi ſint ſuper certo corpore, ſecus ſi non ſuper certo corpore, ſed in genere. Obſ. 46. num. 14. Dec. 215. num. 19. & 25.

Vel quando eſt certum, quod intret diſpoſitio, ſeu priuilegium, in quo ſunt appoſita, & ſic ſint iuſtificata, alias dum dubitatur, an intret, vel ne, vel donec iuſtificentur, poſſeſſor eſt manutenendus in ſua poſſeſſione, vel detentatione. Obſ 46. num. 15. & Dec. 139. num. 12. Dec. 182. num. 6. Dec 194. num. 8. Dec. 215. num. 19. & 25. Dec. 586. num 4.

Non obſtant, vbi non intrat diſpoſitio, in qua poſita ſunt. Dec. 178. num. 9.

Quamuis annollent poſſeſſionem captam quoad iuris effectum, non tamen tollunt intruſionem, detentationem, ac facti inſiſtentiam, quæ ſufficit ad manutentionem in hoc ſummariſſimo poſſeſſorio ad excluſionem manutentionis alterius, qui poſtea poſſeſſionem nactus fuerit illo non expulſo. Obſ 46. num. 57. Dec. 194. num. 8. Dec. 215. num. 20.

[Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem, impedit mandatum de manutenendo. Dec. 408. num. 4.

Inficit poſſeſſionem. Dec. 405. num. 1.

Inficit omnem poſſeſſionem, & tollit quemlibet iuris effectum. Dec. 339. num. 5.

Inficit titulum, & poſſeſſionem. Dec. 480. num. 8. Dec. 578. num. 9. Dec. 645. num. 1. Lim. vt. D. Dec. 578. num. 10.

Decl. procedere, ſi ſit iuſtificatum, & notorium, quod inter diſpoſitio, ſuper qua eſt appoſitum, ſecus è contra, quia interim non tollit detentionem, & inſiſtentiam facti. Dec. 480 num. 9.

Vbi eſt iuſtificatum, etiam quod non ſit ſuper certo corpore beneficij, inficit poſſeſſionem. Dec. 481. num 5.

In reſeruatione inficit titulum, & poſſeſſionem. Dec. 482. num. 1.

Inficit regulariter titulum, & poſſeſſionem. Dec. 517. num 5.

Decl. procedere, quando certum eſt illud intrare, alias dum dubitatur, eſt interim poſſeſſor manutenendus. Dec. 517. num. 6.

In Paulina appoſitum inficit quamcunque poſſeſſionem, & detentationem. Obſ. 47. num. 7.

In Paulina emanauit per viam legis, & iuſtificatur ex defectu ſolemnitatum, & inficit poſſeſſionem, ac ſi eſſet ſuper certo corpore, nec attenditur inſiſtentia facti. Decl. 518. nu. 15. Obſ. 46 num. 7.

Quando eſt iuſtificatum inficit poſſeſſionem, etiam ſi non ſit ſuper certo corpore beneficij. Obſ. 46. num. 6.

Iuſtificatum non dicitur, vbi poſſeſſor beneficij iuuari poſſet alio poſſibili titulo, ac eſſet interim poſſeſſor manutenendus. Obſ. 46. num. 9.

Non habetur in conſideratione, ſi illi fuerit derogatum. Obſ. 48. num. 10.

Inficit titulum, & poſſeſſionem. Dec. 670. num. 21. & 30. Ampl vt num. 22. Decl. vt num. 24. extende declarationem, vt num. 25.

Decretum irritans, & clauſula, ſublata, inficiunt poſſeſſionē reſpectu poſſeſſorij ordinarij non reſpectu ma

INDEX.

ctu manutentionis ſummariſſimæ. Obſ.46. num. 3.

Vi clauſulæ acceſſoriæ operantur,ſi intret Conſtitutio cui adhærent. Obſ 6. num. 4.

Decretum annullatiuum appoſitum in litteris penſionis conſtitutæ ſuper beneficio pleno an,& quando impediat manutentionem in quaſi poſſeſſione illam exigendi contra titularem ſucceſſorem. Obſ.46.num.11.

Non tollit detentationem, ſeu inſiſtentiam facti ante illius iuſtificationem,ſed poſt inficit titulum, & poſſeſſionem tanquam habens vi n decreti irritantis. Dec. 540. num.11. & 12.

Illius vis eſt inter alios effectus , vt cenſeatur dare certam formam propter illius clauſulam annullatiuam. Dec. 540. num. 3.]

Defenſionis licitæ modus facillimè exceditur. Obſ.2. num. 2.

Defuncti poſſeſſio extinguitur illius morte , nec transfertur, ſeu continuatur in hæredes , etiam ſuos ſine apprehenſione,&. ctu facti. Obſ. 55.num.26. Dec. 195.num.2.

Animus ad ſucceſſorem non tranſit. Obſ. 55.num.28.

Poſſeſſio non transfertur in eius hæredem abſque apprehenſione , etiam quod hæres ſit Eccleſia. Obſ.55.num.30.

Etiam quod poſſeſſio defuncti eſſet in vim clauſulæ conſtituti.Obſ.55.num 31. Lim. vt ibid.num 48. Quid in incorporalibus , & ſit in quaſi poſſeſſione. Obſ.55.n.32. & ſeqq.

Poſſeſſio non continuatur in hæredem ſine apprehenſione in rebus,quas ſuo corpore , & animo poſſidebat. Obſ. 55. num. 36.

Secus in rebus,quas poſſidebat animo ſuo,& corpore alieno putà colonorum , qui continuaſſent poſſeſſionem nomine hæredis cum illius ſcientia,& voluntate , & aliquo actu recognitionis. Obſ.55.num.37.Ampl.vt num. 39. & 41.Lim. vt num.40.Sublim.vt num.43.

Et eſſet tunc locus manutentioni. Obſ. 55. num. 38.

Secus etiam in rebus,quas poſſidebat animo,& corpore alieno. Obſ 55.num.44.vbi exemplum.

Poſſeſſio transfertur in hæredem , & quidem manutenibilis , vbi defunctus dolo aduerſarij fuerit impeditus vti iuribus ſuis,putà quia illum occidit. Obſ.55.num.49.

Poſſeſſio ciuiliſſima continuatur in hæredem in vim ſtatuti. Dec.313.num.6.

[Defunctus tranſmittere non poteſt poſſeſſionem, quam non habet. Dec.629. num.4.

Defuncti poſſeſſio non transfertur in hæredes abſque apprehenſione. Dec.444.num.2. Dec. 629.nu.3.

Niſi adſit ſtatutum poſſeſſionem continuans.D.Dec. 629. num. 4.

De tempore mortis probanda eſt in interdicto quorum bonorum, & in quocumque remedio adipiſcendæ. Dec.640.num.7.

Deiectus amittit naturalem poſſeſſionem,ſed non ciuilem , & ius agendi , & habetur pro poſſeſſore , niſi habeat ſe pro ſpoliato. Dec.57.num.23.

Non deſinit ſtatim poſſidere , ſed ſi nolit , vel non poſſit in fundum , vel domum reuerti , ex quo vim maiorem vereatur, & ſic affectum,& facultatem retinendi poſſeſſionem amittat,&exercitium deponat. Obſ.57.num.31.

Naturaliter poſſeſſionem amittit,ſed ciuiliter,ſeu ciuili interpretatione quandiu agendi eam non amittit , niſi habeat ſe pro ſpoliato, quia ſpem habet ſe à Magiſtratu reſtituendum eſſe. Dec. 554.num. 18.

Non ſtatim animo deſijt poſſidere, ſed tunc demum ſi nolit, vel non poſſit in fundum , vel domum reuerti , quia vim maiorem vereatur,& ſi omne exercitium tam perſequendæ, quam retinendæ poſſeſſionis ipſo facto deponat.Dec.554.nu.23.]

Delegatio vera vim habet ſolutionis,& ex ea acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi contra delegantem. Obſ.35.num.18.

[Delegationes pro fructuum liquidatione fiunt ſolum ad effectum recipiendi probationes, & illas ad delegantem remittendi. Dec. 591. num. 2.

Deliberatio ſi ſit nulla,datur manutentio Obſ.14.n.46.]

Delinquendi occaſio daretur,ſi quis in poſſeſſione etiã iniuſta defenderetur. Obſ. 32.num. 171.

Depoſitario , an competat reſtitutio contra deponentem. Dec.146.num.6.

[Dementia non præſumitur, ſed eſt probanda. Obſ. 57.num.11.Ampl.vt ibid.num. 12.

Probari debet de tempore reſignationis. Obſ. 57.num.14.

An dicatur probata ex datione Curatoris. Obſ.75. num. 15.

Illius exceptio in Reſignante reſpicit petitorium, & ſi requirat altiorem indaginem , non impedit manutentionem Reſignatario. Obſ. 57. num. 16.

Demonſtrationes duæ requiruntur ad identitatem probandam. Dec. 474. num. 11. Dec.638.num 20.

Denegatio diſtributionum,quæ fit Canonico ab aliquibus Capitularibus, non tollit poſſeſſionem ab ipſo iam adeptam. Dec. 571. num. 8.

Deponens , aliquem eſſe in poſſeſſione , dicit omnia, quæ ſequuntur ex ea,& ſic eum inſiſtere, & detinere. Obſ. 26. num. 1.

Depoſitio teſtis ſuper interrogatorijs magis attenditur quam ſuper articulis. Obſ.91. num.4.vbi ratio Decl.vt ibid.num 5.

Prima præualet in teſte , & eo magis , ſi ſit adminiculata. Dec.643.num.19.

Depoſitum non priuat poſſeſſione , quamuis in depoſitarium transferatur detentatio. Obſ 60.num.9.

Factum de debito coram Iudice remiſſoriali non ſuffragatur. Obſ.94.num.25.vbi ratio.

Quando probetur reale , & non fictum , ſeu ſimulatum. Dec.629.num.12.

Quando ſuffragetur pro aſſecuratione,ſeu reſtitutione dotis. Dec.629.num.11.]

Depoſitario , & commodatario manutentio non competit contra deponentem , & commodantem , ſed è conuerſo. Obſ.52 num.4.

Depoſitio auditoris Rotæ ab eodem ſcripta, vel dictata valida eſt,etiam quod non ſit ſuper articulis , & interrogatorijs. Dec.97.num.2.

Vnius teſtis declaratur ex depoſitione alterius. Dec. 320 num.21.

Depoſitionis teſtis vis , & fundamentum conſiſtit in iuramento. Dec 209 num.1.

Depoſitum,quod quis tenere dicit nomine alterius,non probat illius poſſeſſionem,niſi conſtet illum aliquando poſſediſſe, ſeu alium contractum præceſſiſſe,quo fingi poſſit facta tranſlatio. Obſ. 30.num. 48.

Cum proteſtatione , quod fiebat metu cenſurarum , & mandati exequutiui,ſeu inſtrumentum ſolutionis ad huiuſmodi depoſitum ſe referens quaſi poſſeſſionem exigendi non probat. Obſ. 35.num.37.& 42.

Deputatio Curati,quæ dedit cauſam liti,non eſt attendenda ad effectum manutentionis. Dec.217. num 50.

Per modum prouiſionis nullum facit ſtatum. Dec. 217.num.41.

Nec mutat ſtatum præcedentem. Dec. 217.num.51.& ſeqq.

Deputationes Vicarij amouibilis probantur effectuatæ eo ipſo , quod per remotionem vnius alter fuit deputatus. Dec. 222. num. 3.

Derogatio eſt ſtricti iuris. Dec.212.num 14.

Alicuius eſt operationis, vbi exactionem facilitat. Dec 212.num.20.

Derogatum tantum cenſetur , quantum eſt dictum , aut de neceſſitate infertur. De.212.num.15.

Deſcendentia an ſit probanda ad effectum poſſeſſionis in vim ſtatuti continuantis poſſeſſionem,vel ſufficiat probare poſſeſſionem defuncti, & aditionem hæredis. Dec.168.num.13.

Deſcriptio ad probandum abſque incorporatione eſt

ſemper permiſſa. Obſ.76.num.1.
Fit ſumptibus petentis. Obſ.76.num.2.
Occurrit, ne res diminuatur, ſeu in ea fraus fiat. Obſ.76.num 3. & 4.
Non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione. Obſ.76. num.4.
Permittitur arborum non cæduarum, ſeu iam inciſarum. Obſ.76.num.5.
Fructuum, antequam perueniant ad manus poſſeſſoris, ad inſtantiam intereſſe habentis non negatur. Obſ.76.num.6.
Fructuum agrorum dicitur fieri ſine iniuria rei. Obſ. 76.num.7.
Non auſert poſſeſſori liberam diſponendi facultatem de rebus, & fructibus deſcriptis. Obſ.76 num.8.
Fit, vt ſciatur quid extiterit tempore litis motæ, & quid collectum fuerit pro faciliori illorum probatione, & liquidatione. Obſ.76.num.9.
Fit, vt ſuper rebus deſcriptis abſque alia liquidatione, ſeu probatione poſſit certa, & determinata ſententia ferri. Obſ.76.num 10.
Facta de fructibus aliquorum annorum infert ad alios annos in re fructifera, & vbi non eſt opus perceptionem probare. Obſ.76.num.11.
Fieri poteſt quarumcumque rerum mobilium, & immobilium in quocumque caſu, in quo petens intereſſe habeat, vt quantitas ſciatur, ne bona baractentur occultentur, vel pereant, quoties ſubeſt iuſta cauſa. Obſ.76.num 12.
Fructuum quandocumque conceditur. Obſ. 76.num.13.
Etiam in prima inſtantia, & ante latam ſententiam. Obſ.76.num.14.
Vt permittatur conſtare debet de intereſſe illam petentis. Obſ.76.num.12.15.& 20.
Debet in ea pars citari. Obſ.76. num.16.
Et debet eſſe lis introductæ, vel pendens. Obſ.76. num.17.
Supellectilium, & honorum exiſtentium in capſis, & ad manus poſſeſſoris iam peruentorum non eſt de facili permittenda, ſed debet Iudex eſſe cretus, vt negocium procedat ſine iniuria rei, & partis. Obſ 76..num.18.
Non requirit cauſam ſuſpicionis in perſona illam patiente. Obſ.76.num.21.
Ad incorporandum non conceditur. Obſ. 76. num. 23.
Deſcriptio in inuentario vim habet explicitam confeſſionis contra deſcribentem, & in illius præiudicium. Dec.135..nu.4. Dec.140. num.5.
Ac nocet quibuſcumque ipſius ſucceſſoribus. D.Dec. 140 num.6.
[Deſcriptio ad probandum fieri poteſt in quacunque parte iudicij. Obſ.76.num.1.
Et appellatione pendente. D.Obſ.76.num.1.
Fructuum agrorum nulli infert præiudicium, ſeu incommodum, niſi leue, vel leuiſſimum. Obſ. 76.num.3.
Mercium, quæ extrahuntur, introducuntur, & transuehuntur non eſt concedenda, vbi denegata fuit manutentio in quaſi poſſeſſione gabellam exigendi. Obſ.76.nu.7. vbi ratio.
Ad incorporandum non conceditur ſine cauſæ cognitione. Obſ.76.num.10.
Loci in Capibrenio Monacorum an probet ad eorum fauorem. Dec.559.num 6.
Facta in Cataſtro an probet poſſeſſionem. Dec. 640 num.13.
Deſcriptioni non eſt locus, ſi ex ea ſequi poſſit iniuria partis, vel incommodum, & fortius ſi damnum. Obſ.76.num.6.
Deſcriptionem fructuum agrorum ad probandum, et non incorporandum omnes admittunt, & vbique ſeruatur, etiam ante ſequeſtrum, & poteſt ad eam pars compelli iudicis officio. Obſ. 76.num 1.]
Deſerta appellatione non dicitur deſerta cauſa nullitatis. Dec.2.num.3.
Vide etiam in V. Actus, & in V. Res iudicata.
[Deſerta vt non dicatur cauſa, ſufficit præſentatio commiſſionis in tempore. Dec.399.num.3.
Deſerta cauſa appellationis non dicitur deſerta cauſa nullitatis æque principaliter commiſſæ quæ durat per 30. annos excommunir. Dec.446. num.7.
Deſertionis exceptio non impedit manutentionem in attentatis. Obſ.66.num.5.
Deſertione appellationis tollitur ſuſpenſio iudicati, & executio, licet ab initio malè facta, firma manet, prout de nouo fieri deberet. Dec. 406.num.3.]
Detentatio, ſeu detentio pro poſſeſſione habetur. Obſ.32.num.76.Dec.295.num.18.
Sufficit pro manutentione. Dec.76.num.7.Dec. 120 num.4.Dec.153 num.4.
Sola, quæ meri facti eſt, pro manutentione attenditur, & eſt manutenendus etiam merus, & nudus detentor, & poſſidens de facto. Obſ.42. num.74.Dec.173.num.6.
Niſi ei ius vehementer reſiſtat, & non doceatur de legitimo titulo. Dec.15 num.22.
Habet ſua remedia poſſeſſoria, vt ſunt officium Iudicis ad effectum retinendæ, & recuperandæ poſſeſſionis, & interdictum vnde vi. Obſ.42. num.77 Dec.295..num.19.
Non probat poſſeſſionem, vbi qualitas perſonæ, vel natura materiæ repugnat. Obſ.26.num.16, vbi exempla.
Detentio, & inſiſtentia etiam de facto ſufficit ad effectum, vt alter ex ſola inſtrumentali poſſeſſione non efficiatur poſſeſſor. Dec. 74. num.20. & 21.
Detentationem habens poteſt impropriè, & largè ſecundum ſubiectam materiam dici dominus. Dec. 255.num.6.
[Detentatio remanet in conſtituente. Obſ.10. num.9.
Detentatio reddit poſſeſſionem plenam, ſeu ſaltim ſemiplenam. Obſ.11.num.51.
Eſt nuda facti inſiſtentia. Obſ.44.ſub num.47.
Detentator eſt minus, quam poſſeſſor. Obſ.44.ſub num.47.
Detentio naturalis non aliter impletur, quam paſcitur naturalis incubatio, & detentatio. Obſ. 17. num.9.
Nuda poſſeſſionis appellatione venit. Obſ.41. num.49.
Defuncti cum perceptione fructuum ſufficit ad effectum immiſſionis, etiam ſi ſit vitioſa. Dec. 423.num.5.
Sufficit pro manutentione niſi conſtet aliquam defenſionem non competere. Obſ.46.num 7.
Detentor qualiſcumque ſit, manutenendus eſt. Obſ. 42.num.46.
Omnis præſumitur poſſeſſor. Obſ.41. num 49.
Detinere eſt minus, quam poſſidere. Obſ.44.ſub. num.47.]
Deterioratio deducta ex inciſione arundineti an ſit ſufficiens ad inducendam caducitatem. Dec. 275. num.11.
Detractiones legitimæ, & trebellianicæ fieri debent deducto prius ære alieno, & in vno, vel pluribus corporibus hæreditarijs arbitrio Iudicis non autem in ſingulis bonis ad libitum partis. Dec.92.num.5.
Semel facta non ſunt amplius facienda. Dec. 254.num.8.
Turbida, & non iuſtificata non retardant immiſſionem fideicommiſſario, ſed reijciuntur ad petitorium. Dec.216.num.14.
Deuolutio ante immiſſionem per Iudicem declaranda eſt, vbi non prætenditur ratione canonis non ſoluti. Dec. 16 num.11.
Non cauſatur ex deterioratione ob cauſam publicam & neceſſariam. Dec.275.num.13.
Dolo ceſſante ſemper à Rota ſolet excludi. Dec. 275.num.21.
Deuolutione feudi, ſeu rei emphyteuticæ ſecuta ceſ-

INDEX.

ſunt omnes obligationes, ſeruitutes, & onera inueſtitura durante contra inueſtitos acquiſita. Obſ.56.num.39.

Alia vide in V. Caducitas, Dominus, Emphyteuſis, emphyteuta.

[Deuolutione turbida exiſtente manutentio debetur hæredi. Dec 499.num.10.]

Deus ſolus cognitor eſt abſconditorum. Obſ.57. num.55.

Dei ſpiritus vbi eſt, ibi libertas, quæque Dei afflatu aguntur non ſunt ſub lege: nec lex iuſto poſita eſt. Dec.164.num.24.

Dictio, Ad, denotat vicinitatem, non intrinſecitatem. Obſ.73.num 82.

Alternatiua, Aut, aliquando ordinem, non electionem ſignificat. Obſ.199.num 10.

Et, eſt copulatiua. Dec. 67.num.10.

Et c. in fine ſubſcriptionis Notarij talem non ſe aſſerentis compræhendit qualitatem Notarij, eoque magis, ſi in legalitate adſit atteſtatio, ipſum eſſe Notarium. Dec.217.num.32.

Et cum, eſt cauſatiua. Dec. 66.num.24.

Hactenus, quod tempus capiat. Dec.128.num.4.

In poſterum, denotat tractum ſucceſſiuum, & omne tempus futurum comprehendit. Dec. 178.num.5.

Interim, quid importet. Obſ.3.num.39.

Nullatenus, quid ſignificet. Dec.178.num.6.

Perinde, quid operetur. Dec.178.num.8.

Præſertim, non reſtringit multiplicationem actuum, ſed implicat identitatem iuris ad caſum expreſſum. Dec.311.num.10.

Semper, & toto tempore, denotat temporis continuationem. Dec.29 num.2.

Tenoris & cap. in productionem appoſita importat realem productionem. Dec.60.num.3.

[Dictio, Alias, ſignificat alium modum, quam expreſſum, Dec.634.num.5.

Continue, ſignificat abſque temporis interuallo. Dec.503.num.6.

Quorumcunque, ad quæ extendatur. Dec.483. num.14.

Semper, includit omne tempus. Dec.515.num.5.

Seu, quid importet. Dec.630.num.6.

Dictiones, Tantum, & Dumtaxat, ſunt excluſiuæ. Dec. 416.num 3.]

Die eadem captis hinc inde poſſeſſionibus, & non conſtito de anterioritate, anterior præſumitur, quæ habet horam. Obſ.71.num.10.

Diem, & annum habens poſſeſſio præſumitur anterior poſſeſſione alterius, quæ non probetur de certo, & determinato tempore. Obſ.71. num.11.

Dies in apertione cedulæ ſententiæ extra diem citationis, non adnotatur, ſed retrotrahitur ad diem citationis, & prolationis. Dec. 124.num.2

Tota cedit, vbi eam Iudex ad aliquid faciendum pro termino aſſignat. Obſ.84.num.14.

Omnis de iure iuridica præſumitur, & contrarium allegans probare tenetur. Obſ.90. num.6.

In decreto, Niſi ad primam, ſeu ſecundam intelligitur de iuridicis. Obſ.84.num. 40.

Dies iudici ſunt, in quibus ius redditur, & Iudex ſedit, eiuſque copia haberi poteſt. Obſ.90. num.5.

Sunt currentes in decreto, Niſi infra tot. Obſ. 84.num.39.

[Dies examinis an debeat adnotari, vel dies ſufficiat iuramenti. Obſ.90.num.6. & 8.

Differentia non videtur conſtituenda inter penſionem quæ petitur, vti ſors, & alias res, nempe prædium, & domum in iudicium principaliter deductas. Dec.471.num.7.]

Dignitates regulariter non ſunt de Capitulo. Dec. 177.num.5.

Dignitatis poſſeſſio debet capi in propria ſede, alias non eſt manutenibilis. Obſ.30.num.8.

Dignitas maior cum habeant in Eccleſia iuris aſſiſtentiam quoad præeminentiam, eſt ex ea ſola manutenenda. Obſ 45.num.12.

[Dignitas ipſa poſſidet, & penes eam ſtant iura actiuè, & paſſiuè. Obſ. 56.num. 4. Dec. 398.num.3.

Dignitatis poſſeſſio valet capta etiam non Capitulariter. Obſ.30.num.8.]

Dilatio ad reprobandum in executiuis, & ſummarijs non videtur neceſſaria. Obſ 94 num.11.

Præſertim in manutentione, in qua reprobatio non admittitur. Obſ 94.num.12.

[Dilatio danda eſt, ſi petatur, ſi verba ſint Iudici directa. Obſ.12.num.26.

Ad probandum, & probatum habendum, vel ad probandum per omne genus probationis habet vim concluſionis in cauſa. Obſ.90.num.5.

Quæ eſt damnum, & incommodum allatura, non eſt permittenda. Dec 397.num 2.

Ad probandum non eſt danda poſt lapſum omnium terminorum peremptoriorum, nec appellatio ab illius denegatione cauſat nullitatem, nec attentata. Dec.431.num.13.]

Dilationes ad partes in executiuis non dantur quoad Reum volentem executionem impedire, ſecus quoad Actorem. Obſ 94.num 3.

Iudex dare non tenetur, niſi petantur. Obſ. 12. num 52.

Dimiſſio poſſeſſionis facta ad alterius fauorem extra conſpectum rei abſque clauſula conſtituti non dicitur alteri acquiſita ſine appræhenſione. Dec. 162 num 1.

Diœceſis alicuius quælibet loca, & Caſtra eſſe præſumuntur. Dec 184.num.3.

Cui ſunt viciniora, loca, & Caſtra præſumuntur. D.Dec 184 num.4.

Si ſint loci circundantes, eiuſdem dicuntur loci circundati tamquam intra fines. Dec. 310.num.1.

Diſmembratione fructuum non læditur facultas conferendi. Dec.34.num.14.

Secus ſecundum modernas regulas Cancellariæ. D.Dec.34.num.15.

Diſmembrationis effectuatio probatur ex prouiſionibus ſubſecutis. Dec.330.num.5.

Litteræ præſumuntur iuſtificatæ ex obſeruantia longi temporis. Dec.330.num.6.

Diſpenſatio obtinendi per Clericum ſecularem beneficium regulare in Commendam dicitur palliata. Dec.122.num.13.

Diſpoſitio hominis primo actu conſumitur, ſecus in diſpoſitione legis. Dec.128.num.4. Ampl. vt num.6.

Lim. contrarium eſſe dicendum in primo actu nullo, D.Dec.128.num.5.

Conſtituentis commenſuratur ſecundum eius poteſtatem. & vt non comprehendat perſonas, ſeu cauſas, de quibus in ſpecie diſponare non potuiſſet. Dec.297.num.8.

[Diſpoſitio cap. 1. de priuil. in 6. non procedit, quando exemptus non fuit repertus in loco rei ſitæ, nec ibi diffinitiua contra ipſum, quamuis citatum, ferri poteſt. Dec.647.num.19. Decl. vt ibid. num.20.22. & 13.]

Diſputatione magis ſcientiæ, & doctrinæ veritas eluceſcit. Dec.321.num 5.

Diuerſa ſi quæ inter ſe penitus ſint, vnum cum altero nihil habet commune. Dec.94.num.5.

Diuerſitas ſpeciei, non diuerſitas naturæ, & qualitas impedit extenſionem quaſi poſſeſſionis de vno ad alium actum. Obſ.73.num.140.

Diuiſio, & cumulatio poſſeſſionis in beneficialibus non datur. Obſ.71.num 217.

Diuiſio poſſeſſionis peti poteſt à parte quæ dubitat de paritate probationum in rebus diuiſibilibus. Obſ.71.num.128.

[Diuiſionis inſtrumentum bene probat contra diuidentem. Dec.398.num.7.

An probet poſſeſſionem. Dec. 640.num. 8. & ſeqq.]

Doctori atteſtanti de conſuetudine non ſuæ, ſed alterius patriæ, non creditur. Dec.189.num.8.

Doctores connumerandi ſunt inter nobiles. Dec. 479.num.6.

Et huiuſmodi nobilitas tranſit etiam ad filios. Dec. 479.num 7.

Doctrina eſt loco cibi, & eam negans necare dicitur. Dec.321.num.3.

Doctrinam idoneus ignorantibus diſpenſare tenetur. Dec. 321. num.2.

Dolus requiritur, vt quis ſuo iure priuetur. Dec. 275.num.10.

Dominij probatio eſt ſuperflua contra habentem cauſam ab inueſtitis cum clauſula conſtituti. Dec. 24.num.6.

Adminiculatur ex confeſſione aduerſarij, ſeu illius procuratoris in iudicio, & ex lite diù agitata pro renouatione conceſſionis in emphyteuſim. Dec. 171.num.6.

Adminiculatur ex ſolutionibus canonum. Dec. 293.num.8. & 9.

Adminiculatur ex ſublocatione de re facta per inueſtitum. Dec.293.num.10.& 11.

Exceptio non poteſt contra Eccleſiam opponi ſtante contraria confeſſione inueſtiti in inueſtitura. Dec.293.num.7.

Exceptio in manutentione non admittitur, etiam quod illius defectus offeratur incontinenti, probandus vel ſit etiam incontinenti probabilis. Obſ 42.num.58. & 59.

Dominium probatur ex inſtrumento inueſtituræ, & adminiculis, & quibus. Dec.25.num.10.

Et etiam ex vnico inſtrumento conceſſionis, alijs concurrentibus. Dec.271.num.3.

Præſertim contra illos, quibus fuit facta conceſſio, & habentes ab illis cauſam. D.Dec.271. num.4.

Et ex renouationibus inueſtiturarum iunctis adminiculis. Dec.271.num.3.

Concludenter non probatur ex vnica inueſtitura. Dec. 293.num.4.

Secus concurrentibus adminiculis. D. Dec.293. num.5.

Dominium concernentia non diſcutiuntur in ſummariſſimo poſſeſſorio, ſed reiiciuntur ad petitorium. Dec.41.num.12.

Incidenter deductum ad effectum manutentionis probatur ex ſola poſſeſſione. Dec.217. num.6.

Tertij ad manutentionem impediendam allegari non poteſt. Obſ.42. num.23.

[Dominium nihil habet commune cum poſſeſſione. Dec.459.num 4 Dec.493 num.16.

Vtile verè, & propriè eſt vna, & eadem res cum dominio directo, & eius naturæ, vt directum ſemper ſequatur, ſicuti incrementum alluuionis, & inſulæ. Dec.535.num.5.

Vtile Vaſſalli ſubiicitur, & famulatur directo domino Domini principalis. Dec.535.num.13.

Probatur ex inſtrumento inueſtituræ. Dec.668. num.17.

Dominium, & petitorium reſpicientia non attenduntur in manutentione. Dec. 493.num.17.

Dominij reſeruatio operatur prælationem. Dec. 669.num.5.]

Dominus negligens cuſtodiam ſerui illius poſſeſſionem amittit, poſtquam ab alio fuit volens appræhenſus, ſed ſecus antea. Dec.164.num.2.

Poſſeſſionem an amittat, ſi ipſum accedentem ad fundum colonus, ſeu conductor non admittat, vel ei ſolitam, & debitam penſionem ſoluere recuſet. Obſ.59.num.50.

Non perdit poſſeſſionem ex eo, quod eam perdiderit colonus conuentus, qui dominum in iudicio non nominauerit. Obſ.59.num.52.

Poſſeſſione priuatus non remanet ex eiectione coloni, vel reali traditione poſſeſſionis per eundem facta, ſi incontinenti poſt ſcientiam redeundo, & inſiſtendo poſſeſſionem recuperet, vt poteſt, ſeu recuperandi diligentiam faciat. Obſ. 59 num.53.

Eſſe præſumitur in quaſi poſſeſſione continua ſeruitiorum ſibi per Vaſallum debitorum, niſi Vaſallus interpellatus negauerit. Obſ.58.num.16.

Dominus directus non dicitur amiſiſſe ex illius interuerſione mediante alienatione rei facta per emphiteutam vti libera, non conſtito de ipſius domini ſcientia, & patientia. Dec.25. num.1.

Vel ſi fuerit reſeruata ſolutio canonis. D.Dec. 25.num. 2.

Non poteſt impedire, quominus emphiteuta in ſui præiudicium ſinat alium poſſidere emphiteuſi durante. Dec.87.num.5.

Propter deuolutionem rei emphiteuticæ poteſt poſſeſſionem capere propria auctoritate. Dec. 111.num.7.

Decl. non procedere, vbi deuolutio non eſt clara Dec.111.num.8.

Nec vbi fuit iam aditus Iudex. D.Dec.111.num.9.

Vbi caducitas, ſeu deuolutio eſt turbida, non poteſt poſſeſſionem capere non citatis poſſeſſoribus, ſed ſunt poſſeſſores interim manutenendi. Dec. 168. num.7.

Domino directo bonorum emphiteuticorum generatione finita debetur ex ſua ſola ciuili poſſeſſione manutentio pro recuperatione naturalis contra hæredes vltimi inueſtiti, ſeu illam occupantem. Obſ.16.num.44.Dec.87.num.3.Ampl. vt D.Obſ.16.num.46.

Si tamen finis lineæ, ipſaque deuolutio ſit probata, & clara, ſecus ſi probabiliter controuertatur, quia tunc manutentio datur Vaſallo, Emphiteutæ, & naturalem habenti. Obſ. 16.num.47.

Etiam ſtante pacto ingrediendi poſſeſſionem propria auctoritate, ſeu de aſſociando. Obſ. 16.num.48.

Nec nocet ad effectum manutentionis deuolutione ſecuta quaſi poſſeſſio acquiſita contra emphiteutam, & feudatarium. Obſ.56.num.38.

In bonis ad tertiam generationem conceſſis cum clauſula conſtituti generatione finita datur manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis pro recuperatione naturalis. Dec.24.num.3.

Deficiente linea conductorum datur manutentio ex ciuili poſſeſſione pro recuperatione naturalis, etiam quod in inueſtitura non adſit clauſula conſtituti. Dec.25.num.11.

Non ſuffragatur poſſeſſio propria auctoritate capta vbi deuolutio eſt turbida. Dec.30.num.5. vbi exemplum.

Negotur manutentio, vbi deuolutio eſt dubia, & cognoſcendum eſt de ipſa deuolutione, quæ eſt articulus præiudicialis ad cauſam poſſeſſorij. Dec.227.num.6.

Qui deuolutionem prætendit, non competit via executiua aſſociationis, vel manutentionis, ſed ordinaria, vbi deuolutio turbida redditur. Dec. 336.num.7.

Permittitur manutentio in quaſi poſſeſſione exigendi tributum, cenſum, ſeu canonem. Obſ. 10.num.71.

Domini poſſeſſio non interuertitur per actum fictum factum à naturaliter ſibi poſſidente, putà vſufructuario, vaſallo emphiteuta. Obſ 59. num.26.

Domini directi ſcientia, & patientia requiritur ad effectum quaſi poſſeſſionis contra ipſum. Dec.87. num.2.& 4.

Alia vide in V. Caducitas. Deuolutio. Emphiteuſis Emphiteuta.

Domini Caſtrorum an poſſint imponere onera. Dec. 111.num.2.

Poſſunt imponere onera leuia, & præſcriptione, vel conſuetudine titulum pro obligatione, & cauſa acquirere. Dec.311.num.3.

[Dominus directus non poteſt ex ſe capere poſſeſſionem ob lineam finitam, ſed an ex capite non ſoluti canonis eſt dubium. Obſ.16.num.12.

Dominus quando conſtituatur in quaſi poſſeſſione prohibendi. Obſ.10. ſub num. 40.]

INDEX.

Domus ſucie mutata ex nouo ædificio non datur in ea manutentio. Obſ.73 num.17.

Poſſeſſio,quæ ſit caput tenimenti, & prædij, ſufficit pro apprehenſione totius tenimenti & prædij, ſecus ſi non ſit vnita,vel non poſſit dici caput, & pars principalis. Obſ 72. num.62.& 90.

Domum poſſidens dicitur poſſidere etiam hortum, ſeu apothecam illi annexam,ſecus econtra. Obſ. 73. num. 89.

Domorum poſſeſſio acquiſita dicitur per appoſitionem cuſtodis,& exactoris penſionum illatum,& exactionem ſecutam. Obſ.24 num.36.

[Domus poſſeſſio probatur ex exactione penſionis,præſertim illius poſſeſſione penes alium non exiſtente. Obſ.23.num 14.

Domui Præfectus exactio an conſtituat in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35. num.39.

Domum locans vna cum altero,ſuo nomine ſuo, & alterius cenſetur alterius poſſeſſione conſentire. Obſ.57.num. 19]

Donans non poteſt amplius de rebus donatis diſponere,nec illas alteri obligare. Dec.58,num.19.

Cum clauſula conſtituti,&reſeruatione vſusfructus transfert poſſeſſionem ciuilem, & retinet ſibi naturalem. Dec.58.num.24.

In actu donandi poteſt apponere conditiones ſibi bene viſas. Dec.58.num.5.

Cum licentia vendendi in aliquo caſu acquirit ſibi hypothecam in bonis donatis in eo caſu ipſo iure. Dec.226.num.20.

Donatarius quando præferatur poſſeſſori, cui fuerit poſtea facta realis traditio rei donatæ. Dec. 58.num.22.

Vbi donans vſumfructum reſeruauit, dicitur habere ciuilem poſſeſſionem,ex qua tam ipſi,quam habenti cauſam ab eo debetur manutentio. Obſ. 56.num.51..

In eius perſonam dicitur tranſlatum, & radicatum dominium ex clauſula conſtituti. Dec.58.n.18.

Ei competit manutentio ex iudicio per donantem in vita inſtituto,& ex illius perſona. Obſ.55.ſub num.46.Dec.323. in prin.

[Donatario competit manutentio ex ciuili poſſeſſione cum qua fuerit conſolidata naturali, ob mortem donantis vſufructuarij. Dec. 300. num.1.

Donatarius proprietarius poteſt vſufructo finito naturalem poſſeſſionem apprehendere etiam lite pendente ſuper validitate donationis abſque vitio atteot torum. Obſ 16.num.14.

Donatario, qui poſſeſſionem adeptus non fuit manutentio non ' betur. Obſ.55 num.7.]

Donatio quando reputetur inter viuos, etiam quod in ea mortis mentio facta fuerit. Dec.58.num.13. & ſeqq.

Inter viuos ad heredes tranſmittitur, ſecus in donatione cauſa mor s. Dec.58 num.15.& 23.

Inter viuos requirit ſolummodo duos teſtes. Dec.58. num.16.

[Inter viuos facta præſenti, & acceptanti eſt perfecta,& irreuocabilis. Dec 58,num.17.

Abſque ſolemnitatibus ſtatuti habentis clauſulam irritantem eſt nulla. Dec.63.num.5.

Facta coniunctæ perſonæ facilius præſumitur in fraudem facta. Dec.63.num 6.

In qua requiritur aſſenſus Regius, ſtat in pendenti, donec aſſenſus impetretur. Dec. 68. num. 22.

Non dicitur continere cauſam lucratiuam, ſi adſit donatio reciproca. Dec. 68. num. 23.

Cum cauſa facta patri, & filijs nec in filios tranſit cauſa pro parte patris non impleta. Dec. 68 num. 25.

Pura, & irreuocabilis non poteſt in præiudicium ſubſtitutorum reuocari,nec retrocedi. Dec. 85.num 9.

Facta per matrem filio valida eſt. Dec. 131.num.3.

Non præſumitur. Dec. 135.num.7.

Intelligenda eſt deducto ære alieno. Dec.210. num. 2.

Non excedens debita inſinuanda per donatarium valet ſine inſinuatione. Dec.254 num 2.

Excedens ſummam,& ad quam requiritur inſinuatio non facta inſinuatione nulla eſt, & donanti competit manutentio. Dec 254.num.3.

Reuocatur liberorum ſuperuenientia. Dec. 300. num. 3. Lim.vt num.6.

Non cenſetur comprehendere bona ſubiecta fideicommiſſo. Dec.300.num.10.

Donatione ius omne dicitur à donante abdicatum, & in donatarium tranſlatum. Dec. 332. num.7.Dec.333.num.4.

Nulla exiſtente ex defectu inſinuationis, & ſic conſenſus, non dicitur donans amiſiſſe poſſeſſionem. Dec.254.num.1. & 9.

In illius valore æſtimando ad effectum valendi, an ſit,vel ne inſinuanda, habetur ratio fructuum rerum donatarum fideicommiſſo tam ſubiectarum ad fauorem donatarij. Dec.65.num.11.

Donatæ rei poſſeſſio non transfertur in donatarium abſentem abſque acceptatione. Obſ. 20. num. 16.

Donatio quando ſit irreuocabilis. Dec. 390. num. 13.

Sufficit pro manutentione, nec ad illius effectum de proprietate,aut poſſeſſione plenè diſcuti debet. Dec.349.num.2.& 7.

Omnium bonorum præſentium, & futurorum nihil reſeruato regulariter non valet. Dec. 483. num. 12.

Lim. ſecus ſi donarentur omnia bona vbicumque ſita, quia cenſerentur reſeruata nomina debitorum. Dec.483.num.13.

Eſt iuſtus titulus acquirendi iuſpatronatus. Dec. 627. num. 7.

Donationis effectus quando tranſeat ad ſubſtitutos ex perſona propria. Dec.390.num.3.

Donatione facta cum reſeruatione vſusfructus,& clauſula conſtituti dicitur in donatarium,& ſubſtitutum tranſlata ciuilis poſſeſſio. Obſ. 2n.num.39.Lim. vt ibid.num.31.]

Donationes correſpectiuæ non cenſentur, vbi vna valore,& vtilitate aliam excedit. Dec. 68. num. 19.

Donationis nullitatis,de qua non conſtet exceptio non impedit mandatum de manutenendo ad fauorem poſſidentis illius vigore. Obſ.62. num. 7.

[In obſeruantia non inducit reuocationem, niſi habeat pactum reſolutiuum,ſed pariter actionem ad adimplendum. Dec 300.num.7.

Reuocatio non retrotrahit poſſeſſionem tranſlatam per conſtitutum, ſed de ea eſt agendum in petitorio. Dec.300.num.8.

Puræ proprium eſt, vt rei donatæ illico dominium acquiratur donatario. Dec.300. num. 25.]

Dos materna non venit ſub patris teſtantis diſpoſitione, ſed ea vel æs alienum ex illius bonis detrahi poteſt. Dec. 295. num.3.

[Dos non eſt ſoluenda marito decocto, ſed inueſtienda. Dec.629 num.10.

Materna matrimonio ſoluto redit ad filios. Dec. 643.nu.24.

Ac ad filios defertur non tamquam hæredes, ſed tamquam filios. Obſ.77.num.10.

Dotis ſecuritate cautius proſpicitur,ſi inueſtiatur. Dec. 629. num 21.

Dotis quantitate promiſſa per mulierem cum obligatione omnium bonorum immobilium cum clauſula conſtituti ad viri electionem, & vxore viuente non facta, non dicitur vir ex D clauſula poſſeſſionem loci, & quotæ. Obſ 10.num.21.]

Dotis fructus an poſt decem annos cenſeantur remiſſi, vel requiratur præſcriptio 30. vel 40.annorum. Dec 144.num.3.& 4.

Dotem conſtituens alteri præſumitur donare. Dec. 189.num. 2.

Dotes irreuocabiliter apud mulieres eſſe publicè intereſt. Dec. 295.num.12.

Dotatio;

INDEX.

Dotatio, & nominatio Puellarum relicta quid contineat. Dec 295 num.20.

Dubietas iuris ad effectum fauorabilem, & ne recedatur à forma ordinaria iudiciorum æquiparatur dubietati facti. Dec 9.num.36.

[Dubium ſuper manutentione denegari non poteſt. Obſ.7. num. 3.

Dubiorum in diſputatione quæ deducuntur, niſi etiam deducantur in actis, non cenſentur actus iudiciales. Dec.483.num.5.]

Duo eamdem rem in ſolidum poſſidere non poſſunt. Dec.196.num.5 Dec.206.num.7.

[Duo in ſolidum eamdem rem eodem tempore poſſidere non poſſunt.Dec.500.num.5.Dec.572.num.6. Dec. 576. num. 4.

E

ECcleſia poſſidere dicitur rem, ſeu bona, & iura, qua eius nomine ab eius Prælato, ſeu Rectore viuente poſſidentur.]Obſ.55.num. 93.

Nunquam deſinit poſſidere, nunquam moritur. Dec. 327. num. 6.

Vacans retinet ciuiliſſimam poſſeſſionem illius bonorum,& iurium,quam non perdit per occupationem naturalis,ſed poteſt turbatores propulſare, illiſque reiectis naturalem primæuam continuare. Dec. 350.num.16.24.& 25.

Acceſſoriè vnita dicitur poſſideri per Eccleſiam dominantem vti prædium, & grancia. Obſ. 73. num. 113.

Vnita non vacat per mortem Rectoris,ſed illius poſſeſſio remanet penes penes Eccleſiam principalem, nec eſt opus de ea poſſeſſione accipere. Obſ.73.num.114.

Dicitur eſſe in poſſeſſione recipiendi ſeruitium à Capellanis ad nutum amouibilibus ad nominationem Patroni, & cum ſtipendio ab altero ſubminiſtrando. Dec.96.num 3.

Regulariter libera præſumitur, & præſentatio competit ex gratia. Dec.238.num.34.

Eccleſia, & Monaſterium dicuntur verè poſſidere eorum bona,nec eorum poſſeſſio poteſt interuerti,ſeu amitti, vel transferri per eorum Prælatum,Abbatem,vel Rectorem. Obſ.57.num.103.

Eccleſiæ manutentio permittitur in quaſi poſſeſſione faciendi proceſſionem. Obſ.10.num.30.

Competit actio ſpolij,etiam ſi Rector facto proprio à poſſeſſione ceciderit. Dec.96.num.4.

Eccleſiæ, vel Dignitati, cui tempore vacationis bona per tertium occupata fuerunt competit interdictum Vnde vi,non autem manutentio.Dec.327. num.11.Dec.330..n.29.Decl.vt D.Dec.327.num. 13.& ſeqq. & D.Dec.330.ſub.num.30.

Competit manutentio in bonis in emphiteuſim conceſſis ſtante nullitate confirmationis in vim litterarum, ſi in euidentem, niſi habuerit ſe pro ſpoliata ex lapſu decennij poſt occupationem alterius. Obſ.57.num.105.

Eccleſiæ,& Monaſterio competit manutentio non obſtante,quod illius Prælatus, Abbas, ſeu Rector habuerit ſe pro ſpoliato, & inutilem fecerit contractum,ſi idem, vel ſucceſſor nomine ipſius Eccleſiæ, ſeu Monaſterij, non autem proprium agat. Obſ.57.num.102. & 103. Lim.vt ibid num.104.

Eccleſiæ,Beneficio, Dignitati, Officio acquiſita dicitur poſſeſſio, quæ fuit acquiſita per Anteceſſorem. Obſ 55.num. 92.

Eccleſiæ principalis poſſeſſori debetur manutentio etiam pro Eccleſia vnita. Obſ.37.num 102.

Eccleſiæ,Beneficij,Præbendæ, Capellæ, & Officij poſſeſſio infert ad poſſeſſionem omnium bonorum, rerum,fructuum,& annexorum eiuſdem. Obſ, 55 num 91.Obſ 73. num.109.& 155.

Decl.procedere quoad bona, iura, & annexa tunc vacantia, ſecus quoad poſſeſſa per tertium, vel non annexa. Obſ.72.num.122.Dec 315.num.2.

Et quoad illa bona,ac iura ſolum,in quibus conſtat, Beneficium ſeu Eccleſiam,& Anteceſſorem antea fuiſſe in poſſeſſione, & in iſtis datur manutentio ſecus in ijs, in quorum poſſeſſione non erat,ſeu non conſtat fuiſſe, vel quorum poſſeſſio erat controuerſa. Obſ.73.num. 123.

Et ſecus reſpectu bonorum,& iurium, quæ poſt vacationem medio tempore ab alio occupata fuerunt niſi agatur nomine Eccleſiæ. Obſ. 73.num.124.Dec.327.num.17.& 18.

Atque ſecus in materia odioſa. Obſ.73.num.125.

Poſſeſſionem habens anteriorem præfertur etiam in poſſeſſione bonorum illi, qui habet poſſeſſionem Eccleſiæ,& bonorum poſſeſſionem. Obſ. 73.num.118.

Eccleſiæ appellatione veniunt omnia, quæ intra Eccleſiæ ſepta tanquam portiones ipſius continentur. Dec. 244. num. 5.

In bonis conceſſis in emphiteuſim datur manutentio ſi non habuerit ſe pro ſpoliata,vel reintegratio, ſi ſe pro ſpoliata habuerit. Dec.11 num.2.

Bonorum conceſſionis validitas pendet ab vtilitate. Dec. 11. num. 8.

Eccleſiam eſſe Monaſterij ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione nominandi Curatum, ſeu Vicarium quomodo probetur. Dec.200.nu.28.

[Eccleſia nunquam deſinit poſſidere, & nunquam moritur. Dec.554 num.20.

Poteſt non acquirere. Dec.538.num.13.

Alteri vnita habetur vti illius prædium, ſeu membrum. Dec.621.num 2.

Parochialis habet iuris aſſiſtentiam quoad decimas intra illius fines. Dec.607.num.3.

Parochialis Prædialis non habet veram iuris aſſiſtentiam. Dec,607.num 5.

Matrix habet iuris aſſiſtentiam quoad quarteſimum aduerſus Eccleſias filiales,& ſubditas. Obſ. 45.num.34.Dec 631.num.11.

Eccleſia,& Pupillus non poſſunt perdere poſſeſſionem. Obſ.37.num.5.Dec.554 num.19.

Eccleſiæ hoſtium an frangi poſſint in conſeruationem. quaſi poſſeſſionis eligendi. Obſ.1.num 17.

Manutentio datur in quaſi poſſeſſione mortuos recipiendi,vel ſepeliendi. Obſ.10.num.14.

Poſſeſſio capi debet in ipſa Eccleſia,non in loco diuerſo. Obſ.21.num.4.vbi limit.

Et ſi ſit clauſa,quando valeat capta per viſum, & aſpectum,& tactum ianua ad effectum manutentionis. Obſ.21.num.5.

Poſſeſſio probatur ex illius bonorum locatione.Obſ. 30.num.1.

Et per illius gubernationem ſiue per ſe,ſiue per miniſtros. D Obſ.30.num.2.

Parochialis poſſeſſio probatur ex perceptione portionis iuris ſepulturæ. Obſ.30.num.6.

Bonorum, & iurium poſſeſſio continuari dicitur in eum, qui accipit poſſeſſionem Eccleſiæ. Obſ. 55.num. 24.

Poſſeſſione non cenſetur capta poſſeſſio naturalis bonorum, quorum poſſeſſionem alius occupauit Eccleſia vacante. Obſ.55.num.28. Dec.554 num.38.

Intellige quoad poſſeſſionẽ naturalem.Dec.554.n.39.

Vnitæ poſſeſſio capta titulari viuente,& conſentiente poteſt continuari eo mortuo,& poſt litem motam etiam circa bona,& annexa. Obſ. 73. num. 45.

Bona ſicut per vnicam legitimam alienationem efficiuntur alienabilia,ita verſa vice ſemel legitimè reuerſa cum ſequuta poſſeſſione, & perceptione fructuum primæuam recipiunt naturam. Dec.431.num.6.

Poſſeſſor poteſt illius nomine intentare iudicium ſpolij. Dec.641.num.1.& 2.

Bonorum poſſeſſio non eſt penes Rectorem, ſed penes Eccleſiam. Dec.518 num.4.

Emphiteutæ non tenentur ad collectas, & onera realia per ſtatuta laicorum ſuper rebus, & bonis impoſita. Dec.535.num.12.

Magis expedit habere vnum emphiteutam, quam alium. Dec.535.num.16.

Competit interdictum vnde vi quoad illius bona occupata

INDEX.

cupata mortuo Prælato. Dec. 554. num. 34.

Poſſeſſione capta, capta etiam cenſetur poſſeſſio naturalis bonorum eiuſdem tunc vacantium. Dec. 554. num. 1.

Poſſeſſori non competit manutentio in illius bonis, quæ alius antea occupauit, ſed actio ſpolij Eccleſiæ nomine. Dec 577. num. 1 & 3.

Capta poſſeſſione eorundem etiam bonorum capta cenſetur. Dec. 605. num 2.

Nomine agi poteſt interdicto retinendæ pro recuperatione rei in emphiteuſim nulliter conceſſæ etiam ab ipſo concedente. Dec. 469. nu. 15. 16. & ſeqq.

Ampl. vt multo magis poſt obtentam ſententiam reintegratoriam poſſit poſſeſſio continuari. d. Dec. 469. num. 13.

Poſſeſſione probata in perceptione decimarum datur Rectori mandatum de manutenendo Eccleſiæ nomine Dec. 631. num. 1.]

Eccleſiaſticæ rei poſſeſſor eſt manutenendus non obſtante exceptione alienationis ſine ſolemnitatibus, donec declaretur in petitorio. Obſ. 62. num. 10.

Æconomus appellat pro Eccleſia, & ad eum ſpectat illius defenſio. Dec 190. num. 3.

Conſtituitur ad conſeruandum, non ad agendum. Dec. 34. num. 2.

[Eccleſiaſtica res vt dicatur ſolita locari requiruntur duæ locationes cum obſeruantia 40. annorum. Dec. 415. num. 3,

Et quod probetur aliter, quam per aſſertionem alienantium. Dec. 415. num. 5.

Eccleſiaſticarum rerum locationes copulatione requirunt vtilitatem, & ſolemnitatem. Dec. 431. num. 1.

Lim. ſecus in ſolitis locari. Dec. 431. num. 2.

Sublim. procedere limitationem præcedente vna, vel bina alienatione ſolemni cum curſu 40. annorum. Dec. 431. num. 3.

Sublim. 2. vt d. Dec. 431. num. 5. 7. & 8.]

Edicta, & banna edita ad alicuius inſtantiam, puta de non ingrediendo in rem, ſeu tenimentum probant poſſeſſionem. Dec. 28. num. 1.

Ædificatio, & ædificij conſtructio, ſeu demolitio probat poſſeſſionem. Obſ. 25. num. 6.

Ædificij in poſſeſſione exiſtens videtur eſſe etiam in poſſeſſione illius vſus ad quem ædificium eſt deſtinatum. Obſ. 73. nu. 19.

Effectuationis probatio non eſt neceſſaria inter compræſentantes, & conferentes. Obſ. 33. num. 2.]

Ægidiana locum non habet in ſententia lata inter perſonas Eccleſiaſticas. Obſ. 8. num. 60. Dec. 516. num 8. Dec. 296. num. 12.

Niſi perſona Eccleſiaſtica ante latam ſententiam deſeruerit ſtatum clericalem. Obſ. 8. num. 61. Dec. 516. num 9.

Nec inter perſonam Eccleſiaſticam, ſeu Eccleſiam, & laicum. Obſ. 8. num. 62.

Etiam quod Eccleſia ſit actrix, vel laicus reus, ſeu detur de Ægidiana pro Eccleſia, ſeu contra Eccleſiam. Obſ. 8. num. 63. Dec. 111. num. 4.

Etiam quod reus ſit laicus, & actor clericus, ſeu perſona Eccleſiaſtica. Obſ. 8. num. 64. Dec. 266. num. 4.

Nec in ſententia lata ſuper re Eccleſiæ, ſeu perſonæ Eccleſiaſticæ. Obſ. 8. num 65. Dec. 111. num. 3. Dec. 216. num 10.

Etiam quod actum fuerit inter ſolos laicos in poſſeſſorio rei Eccleſiaſticæ, puta emphiteuticæ. Obſ. 8. num. 66. Dec. 348. num. 4.

Reſpectu tamen ſolorum bonorum Eccleſiaſticorum, ſecus reſpectu corporum bonorum laicalium ab illis ſeparatorum in ſententia compræhenſorum. Obſ. 8. num. 67.

Et ſecus quoad bona Eccleſiaſtica laico ceſſa, etiam quod laicus ageret vti ceſſionarius Eccleſiæ. Obſ. 8. 68.

Non procedit Clericis, bonis Eccleſiaſticis ex defectu poteſtatis, & voluntatis Cardinalis Ægidij. Dec. 297. num. 5. 1. & 8.

Excluditur in omnibus cauſis Eccleſiaſticis. Obſ. 8. num. 70.

Et Eccleſiaſtici fori. Obſ. 8. num 71.

Etiam quod ſint inter ſolos laicos, & ſuper re laicali. Obſ. 8. num. 72. Lim. vt ibid. ſub num. 75.

Locum non habet in tribunali Eccleſiaſtico. Dec. 334. num. 19.

Reſpicit ordinatoria iudicij. Obſ. 8. nu. 73. Dec. 216 num. 3.

Excluditur etiam in Ciuitate Peruſij reſpectu Eccleſiæ, rei, perſonæ, cauſæ, & fori Eccleſiaſtici, non obſtante Conſtitutione Cardinalis Vibini. Obſ. 8. num. 75.

Æquiparatur l. vnicæ. C. ſi de moment. poſſ. Obſ. 8. num. 82.

Excludit appellationem in poſſeſſorio ad effectum ſuſpenſiuum, etiam quod ſententia ſit lata per cedulam. Dec. 24 num. 15.

Intrat in locis immediatè ſubiectis Sedi Apoſtolicæ, Dec. 24. num. 16.

Locum habet etiam contra mediatè ſubiectos Sedi Apoſtolicæ reſpectu litis in loco, & foro, in quo ipſa intrat. Dec. 25. num. 17.

De ſtylo Curiæ locum habet in quocumque poſſeſſorio. Dec. 216. num. 1.

Ægidianæ vt locus ſit, tenor tantum attenditur ſententiæ. Dec. 24. num. 17.

Locus non eſt in ſententia mixturam petitorij continente. Dec. 8. num 76.

Nec in ſententia reuocatoria alterius, ſeu in qua admista ſit cauſa nullitatis. Obſ. 8. num. 77.

Nec in ſententia notoriè nulla. Obſ. 8. num. 78. Dec. 59. num. 3.

Nec euidenter iniuſta. Oſ. 8. num. 79. Dec. 57. num 6. Dec. 59. num. 14.

Nec in ſententia, quæ pariat præiudicium irreparabile. Obſ. 8. num 80.

Nec in ſententia in iuriſdictionalibus. Obſ. 8. num. 81.

[Ægidiana non intrat, vbi ſententia eſt nulla, vel notorie iniuſta. Dec. 507. num. 1.

Quamuis ſit generalis totius Prouinciæ non habet locum Bononiæ. Dec. 562. num. 5.

Illi locus non eſt reſpectu ſententiæ, quæ condemnet ad fructus, ſeu expenſas. Obſ. 8. num. 16.

Vel vbi cauſa poſſeſſorij proueniat ex contractu. d. Obſ. 8. num. 17.

Nec vbi adeſt particulare ſtatutum: Dec. 653. num. 6.

Eiectio ſupponit poſſeſſionem. Obſ 59. num. 2. Dec. 525. num. 2.

Eiectus à poſſeſſione cum mandato de manutenendo reputatur ac ſi nunquam poſſediſſet. Dec. 572. num. 4.]

Electio facta ſimpliciter de aliquo in Capellanum præſumitur perpetua, vel ad nutum, non autem annalis. Dec. 283. num. 5.

[Electio eſt creditoris agendi ad præſtationem debitam ratione beneficij potius contra primum beneficij poſſeſſorem, quam contra poſſeſſorem nouum. Dec. 511. num. 7. Decl. vt ibid. num. 8. & ſeqq.

Electio facta à Capitulo de Prælato non tenet, vbi Papa dedit Adminiſtratorem, vel commendatarium. Dec. 670. num. 14.

Electione ſemel facta variari non poteſt. Dec. 379. num. 1.]

Electionis effectuatio probatur eo ipſo, quod vnus electus per obitum alterius fuit prouiſus. Dec. 200 num. 3.

Eligendi quaſi poſſeſſione quis priuari non debet non conſtito, quod ius eligendi ſpectet ad alium, cum præſertim in hoc conſuetudo oſtendatur. Dec. 285. num. 6.

[Eligendi Priorem Clauſtralem quaſi poſſeſſio non ſuffragatur

fragatur ad effectum cogendi ad confirmationem niſi etiam iſta quaſi poſſeſſio probetur. Obſ.73.num. 11.]
Emphyteuſi finita, & de hoc conſtito, non eſt danda manutentio contra dominum, ſed immo manutentio debetur domino. Dec.134.num.7.
Et datur domino ciuiliter poſſidenti manutentio pro recuperatione naturalis exiſtentis penes hæredes vltimi inueſtiti. Dec.168.num.8. Dec.293.num.1.
Decl. procedere, ſi clara ſit deuolutio, ſecus ſi dubia, quia tunc datur manutentio hæredi ſi iam cœperit poſſeſſionem. Dec.168.num.9.Dec. 293. num.3.
Ad vitam conceſſa, & ob mortem finita datur manutentio domino directo ratione illius ciuilis poſſeſſionis, & clauſulæ conſtituti, non autem venienti ex titulo donationis, ſeu hæreditatis inueſtiti. Dec.271.num.1.
Emphyteuſis recepta pro hæredibus, & ſucceſſoribus in infinitum, an, & quando tranſeat ad hæredes extraneos. Dec.293 num.16.& ſeqq.
Emphyteuta poteſt in bonis emphyteuticis conſtituere ſeruitutem emphyteuſi durante. Dec.87. num. 1.
An ipſe, vel Dominus directus teneatur ſoluere tributa, & cenſum Principi, & quid ſtante conuentione. Dec.212.num.8.
Emphyteuſi durante manutenendus eſt. Dec. 275. num. 1.
Non debet ſua poſſeſſione priuari à domino ciuilem habente, vbi negocium habet difficultatem. Dec.283.num.7.
Dum caret poſſeſſione, non dicitur eſſe in mora. Dec.475.num.6.
Quando ſine conſenſu domini poſſit alienare. Dec. 275, num.14.
Naturaliter ſibi, non domino poſſidet. Obſ.57. num. 20.
Habet & naturalem poſſeſſionem, & quandam ciuilem, quæ animo retinetur, & differt à poſſeſſione coloni, & a ciuili, qua remanet penes dominum. Obſ. 16.num.9.
Emphyteutæ ſolutione non acquiritur quaſi poſſeſſio exigendi contra dominum, ſine illius ſcientia, & patientia. Obſ.35.num.63.
Emphyteutæ manutentio competit, ex quo naturaliter poſſidet. Obſ.16. num 8.
Licitum eſt tollere melioramenta, quæ fecit. Dec. 275. num. 12.
Emphyteutica bona non comprehenduntur in obligatione, & hypotheca generali. Dec. 39. num.2.Dec.271.num.9.
Quando bona cenſeatur. Dec.93.num.5.
Emphytheuticæ rei poſſeſſio probatur per declarationem deuolutionis à domino contra aliquem vti inueſtitum, & poſſeſſorem factam. Obſ. 19.num.33.
Emphyteuticus contractus ſemper talis iudicatur ante illius reſolutionem. Dec.293.num.25.
Alia vide in V. Caducitas, Deuolutio, Dominus.
[Emens ab haſta re præſentat perſonam creditoris in credito, pro quo fuit facta ſubhaſtatio, & deliberatio. Dec.368.num.4.
Emptor an dicatur poſſidere, vbi venditori ſibi dominium, & poſſeſſionem reſeruauit, & an ſit manutenendus. Obſ.20. num. 4.
Emptoris, & venditoris perſona vna, & eadem reputatur. Obſ.51.num.53.
Emptionis contractus, in quo quis emit pro ſe, & perſona nominanda, totus penes ementem reſidet, donec nominatio ſequuta non fuerit. Dec. 152. num. 2.
Emptor rei prohibitæ alienari à lege, vel conſtitutione non eſt manutenendus, ne Prætor contra legem facere videatur. Obſ.46.num.21.
Euictione ſecuta agere poteſt ad precium ſolutum. Dec.331.num.1.
Ad periculum tenetur eorum, quæ poſt contractum contingunt. Dec.330.num.13.
Emptori contra venditorem ex clauſula conſtituti debetur manutentio. Obſ.11.num.8.
Emptoris damnum reſpectu euictionis eſt pretium ſolutum. Dec.331.num.9.
Enunciatiua non probat, vbi principaliter de enunciato diſputatur. Dec 184.num.10.
Enunciatiua Papæ non facta motu proprio, nec de facto proprio, ſed ad ſupplicationem partis, non tribuit ius, nec probat iuſpatronatus. Dec.238. num.36.Lim.vt ibid.num.37.
[Enunciatio Notarij an, & quando probet actum Capitulariter geſtum. Dec. 660.num 3. & 4.
Enonciatiua etiam vnica, ſi ſit antiquiſſima, probat titulum præſumptum, & putatiuum. Dec.464. num. 1.
Non probat contra tertium. Obſ. 20.num.23.
Inſtrumenti erronea non nocet, & facta inter Rectores non nocet Eccleſiæ. Dec.518. num. 15.
Enunciatiuæ non probant, vbi de veritate enunciati principaliter dubitari contingit. Dec.438. num. 4.
Duæ in antiquis vltra centum annos probant confines Dec.559.num.5.]
Epiſcopatus adminiſtratio ſede vacante de iure communi ſpectat ad Capitulum. Dec.194. num. 2.
Decl. vt de conſuetudine poſſit etiam ſpectare ad Archidiaconum, & Inferiorem. Dec. 194. num. 3.& 11.
Epiſcopus manutenendus eſt in quaſi poſſeſſione exercitij iuriſdictionis Epiſcopalis quoad ſuos ſubditos. Obſ.10.num.17.
In quaſi poſſeſſione deputandi examinatores pro Parochialium collatione. Obſ.10 num 18.
In quaſi poſſeſſione approbandi Confeſſarios. Obſ. 10. num. 19.
Non conſtituitur in quaſi poſſeſſione exigendi cenſum à Titulari per ſolutiones factas à Rectoribus merè temporalibus, & manualibus ad nutum, cum ſibi, ſed Titulari poſſideat. Obſ.35.num. 82.Lim.vt ibid.num.83.
Habet intentionem fundatam exercendi iuriſdictionem quoad omnes Eccleſias, & illarum Rectores, Priores, & Canonicos, omneſque alios ſubditos ac omnia loca pia in tota Diœceſi, & intra fines, ac qualibet eius parte, etiam in inuitos. Obſ.45 num.6.vbi exempla. Dec.64.num. 1.
In quibus habeat iuris aſſiſtentiam contra exemptos, habentes Eccleſias, & loca intra fines Diœceſis & ſit manutenendus. Obſ.45.num. 15.
Habet intentionem fundatam vel de iure communi vel de conſuetudine in quarta decimarum pro ſua portione Pontificiali. Obſ.45. num. 54.
Habet iuris communis aſſiſtentiam quoad decimas in Eccleſia Cathedrali, quæ ſit Parochialis. Obſ.45.num.45.
Et in loco, & decimis, quæ non ſint intra limites alicuius Parochiæ, vel quando non adſit Parochus. Obſ.45.num 46.
Non eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione liber conferendi per concurſum Vicariam perpetuam Capitulo vnicam cum facultate nominandi Vicarium non expectata nominatione. Obſ.45.num.36.Dec.186 num.3.
Manutenen debet in cognitione cauſarum criminalium, & matrimonialium, niſi in contrarium adſit immemorabilis per tres ſententias conformas canonizata. Dec.32.num.13.
Fundatam habet intentionem de iure communi quo ad ius conferendi, & poſſeſſionem Eccleſiarum, & beneficiorum intra eius diœceſim, & ex hoc competit illi manutentio etiam alio non probato. Dec.125 num.1.
Poteſt apponere Vicarium in qualibet parte ſuæ diœceſis. Dec.160.num.2.
Non poteſt Eccleſiam prouidere de Rectore perpetuo ſtante quaſi poſſeſſione nominandi alterius,
de quaſi

de qua fuerit oppoſitum, ſed tantum poteſt deputationem facere per modum prouiſionis. Dec. 217. num. 54.

Incapax eſt plurimom Eccleſiarum. Dec. 257. num. 56

Habet pro ſe iuris aſſiſtentiam quoad cognitionem omnium cauſarum, ita vt ſit manutenendus priuatiuè ad Archipresbyterum. Dec. 306. n. 1. & 3.

Niſi iuris aſſiſtentia reddatur turbida, & offuſcata ex actibus Archypresbyteri. D Dec. 306. num. 1.

Eſſe poteſt in cauſa Iuriſpatronatus, vbi illius exiſtentia controuertitur. Dec. 332. num. 13.

Epiſcopi poſſeſſio reſultans ex iuris communis aſſiſtentia in concurſu præferri debet in manutentione & præſumitur antiquior. Dec. 64. num. 2 & 3.

Et cæteris paribus præualet in concurſu poſſeſſionia alterius ex priuilegio, & præſumitur antiquior ex vetuſtiori titulo. Obſ. 45. num. 39. Dec. 64. num. 8. & 9.

Iuriſdictio in exẽptos in quibus conſiſtat. Dec 71. n. 6.

Aſſertioni ſtandum eſt in concernentibus eius Officium. Dec. 217. num. 12. Dec. 238. num. 33.

Interuenrus in cauſa Iuriſpatronatus, vbi de illius exiſtentia non dubitatur, nec agitur de libertate beneficij, non attenditur. Dec. 333. num. 10.

Epiſcopo cõpetit manutentio in quaſi poſſeſſione exercendi Epiſcopalem iuriſdictionem ex ſola iuris aſſiſtentia abſque probatione quaſi poſſeſſionis. Obſ. 45. num. 7.

Etiam priuatiuè quoad Inferiores. Obſ. 45. num. 8.

Siue Epiſcopus ſit in Ciuitate, vel alibi Diœceſim, & ſiue per ſe, ſiue per ſuos Vicarios, & quouis modo ſit ſolitus Iuriſdictionem exercere. Obſ. 45. num. 9.

Manutentio competit in exercenda iuriſdictione ex quaſi poſſeſſione exercendi per ſuum Vicarium. Obſ. 55 num. 112.

Non eſt inhibendum, quominus ſuam iuriſdictionem exerceat, nec etiam ſub prætextu exemptionis, ſeu priuilegij, niſi ex exhibito, & diligenter diſcuſſo, ſed eſt ei interim danda manutentio. Obſ. 45. num. 14.

Manutentio datur cumulatiuè cum Capitulo ſuper cognitione cauſarum criminalium, & cumulatiuè cum alio inferiori in huiuſmodi quaſi poſſeſſione exiſtente ex priuilegio. Obſ. 72. num. 21.

Non datur manutentio priuatiuè in cognitione cauſarum criminalium quoad Capitulum, cui huiuſmodi iuriſdictio communis eſt, etiam quod probet, quandoque iuriſdictionem hanc exercuiſſe, quia cenſetur, ſt communi, non proprio nomine exercuiſſe. Obſ. 73. num. 33. Lim. vt ibid. num 34 & 35.

Non competit manutentio in exercitio iuriſdictionis ſpiritualis ex ſola aſſiſtentia iuris communis, vbi Inferior Prælatus probat, ſe huiuſmodi iuriſdictionem in eiſdem locis exercuiſſe cum ſcientia & patientia Epiſcopi, niſi Epiſcopus clare, & concludenter probet, loca ſita eſſe intra limites ſuæ Diœceſis. Dec. 84. num. 6. & in fin.

Manutentio debetur in cognitione cauſarum matrimonialium, & criminalium in locis ſuæ Diœceſis propter iuris aſſiſtentiam, quam habet, etiam nulla quaſi poſſeſſione probata. Dec. 197. n. 1.

Etiam ſi exaduerſo Prælatus inferior prætendat immemorabilem, donec de illa non conſtet per tres conformes. Dec. 197. num. 2.

Non negatur manutentio ex iuris aſſiſtentia, donec diſcutiantur oppoſitiones per eum datæ teſtibus, & probationibus partis aduerſæ. Dec. 197. num. 10.

Non debetur manutentio, in quarta decimarum pro ſua portione Pontificali ſine poſſeſſione. Obſ. 45. num. 55.

Dandum eſt mandatum de manutenendo in approbatione Confeſſariorum ex iuris aſſiſtentia, & immemorabili non obſtante Dec. 197. num. 13.

Epiſcopus tenetur anno quolibet diœceſim viſitare. Obſ. 40. num. 11.

In quibus habeat iuris aſſiſtentiam. Obſ. 95. num. 4.

Parte opponente ad effectum manutentionis probare debet, locum eſſe intra ſuam diœceſim. Obſ. 45. num. 14. Dec. 438. num. 3.

Habet iuris aſſiſtentiam in collatione beneficiorum, & ex ea debetur illi manutentio. Dec. 400. n. 4.

Lim. ſecus ſi reddatur turbida ex collationibus Inferioris Collatoris, quia tunc ipſi manutentio debetur. Dec. 400. num. 5. Extende limitationem vt ibid num. 7. & 8.

Habet iuris communis aſſiſtentiam circa iuriſdictionem in ſua diœceſi. Dec. 432. num. 1.

Et poteſt in ea totus actus Iuriſdictionales exercere Dec. 432. num. 2 Lim. vt ibid. num. 3. & 4.

Habet iuris aſſiſtentiam in quibuſcumque Eccleſijs, & locis ſuæ diœceſis. Dec. 438 num. 1.

Habet intentionem fundatam in iure conferendi omnis beneficia ſuæ diœceſis. Dec. 513. num 6.

An poſſit ſine conſenſu, vel conſilio Capituli facultatem concedere Beneficiatis inferioribus faciendi Collegium. Dec. 541. num. 7.

Habet iuris communis aſſiſtentiam quoad iuriſdictionem, ius viſitandi, & conferendi intra ſuam diœceſim, & ex ea competit illi manutentio. Dec. 596. num. 2.

Lim. vt ſola iuris aſſiſtentia Epiſcopi non ſuffragatur reſpectu locorum, in quibus conſtat de quaſi poſſeſſione Capituli, nec quoad illa danda tunc eſt manutentio Epiſcopo, ſed Capitulo. Dec. 596. num. 3. extende vt ibid num. 4. & 5.

Nec in Synodo poteſt conſtitutionem facere contra ius. Dec. 658. num. 7 Lim. vt ibid. num. 10.

Epiſcopi iuris aſſiſtentia ceſſat conſtito de iuriſdictione diſtincta per diſtrictas. Obſ. 45. num. 21.

Quaſi poſſeſſio conferendi aliquos particulares Canonicatus in Cathedrali priuatiue ad Capitulum non poteſt ad alios inferre. Obſ. 73. nu. 56. vbi ratio.

Aſſertio quoad ius conferendi multum facit in illius præiudicium. Dec. 594. num. 9.

Conſenſus in donatione iuriſpatronatus ſufficit poſtea quandocunque interueniſſe. Obſ. 624. n. 9.

Et interueniſſe præſumitur ex curſu 30. annorum cum obſeruantia. D. Dec 624. num. 10.

Et ex inſtitutione per ipſum facta, quæ ſufficit pro conſenſu. D. Dec 624. num. 11.

Epiſcopo, & Inferiori docenti de priuilegio, & poſſeſſione cumulatiuè debetur manutentio, niſi in priuilegio legatur conceſſa iuriſdictio priuatiuè quoad Epiſcopum. Obſ. 45. num. 40.

Et eſt inter eos locus præuentioni. Obſ. 45. num. 41.

Epiſcopo, ſeu Parocho manutentio datur ex poſſeſſione Curati ab ipſo deputati, vel datur vtrique. Obſ. 52. num. 37.

Epiſcopo, ſeu Vicario atteſtanti de actu de præterito non creditur. Dec. 217. num. 14. vt ibid. 17. 19. & ſeqq.

Epiſcopi vti Delegati Sedis Apoſtolicæ poſſunt Eccleſias viciniores viſitari, etiam ſi ſint nullius Diœceſis. Dec. 184. num. 17.

Vide etiam in V Inferior. Iuris aſſiſtentia, & reſiſtentia. Ordinarius. Vicarius.

Epiſcopo eo magis debetur manutentio ſi vltra iuris aſſiſtentiam probat etiam quaſi poſſeſſionem, Obſ. 45. num. 5.

Sola etiam quaſi poſſeſſio ſufficit pro manutentione. Obſ. 45. num. 6.

Contra habentem iuris aſſiſtentiam non ſuffragantur actus de recenti ſine ſcientia, & patientia aduerſarij, nec viſitationes factæ non auctoritate ordinaria, ſed delegata, nec actus contradicti, & qui dederunt cauſam liti. Obſ. 45. num. 31. Dec. 596. num. 4. & 5.

Plurimum deſeruit citra materiam oblationum.

Intentionem fundatam habenti de iure communi non eſt inhibendum ſub prætextu exemptionis, donec ſuper exemptione cognitum non fuerit. Dec. 567. num. 1. & 2.

Epiſcopi manutenert debent lite pendente ſuper cognitione cauſarum criminalium, donec inferiores de

INDEX.

eorum iure doceant per tres conformes. Dec. 382. num. 2.

Æqualitas ſeruati dicitur ratione ſubiectæ materiæ, & qualitatis perſonarum, etiam quod vnus honeretur magis, quam alter ex aliqua ratione, vel circunſtantiis. Dec. 534 num. 8.

Æquitas nulla conſiderari poteſt in examine faciendo ad ſupplendam voluntariam omiſſionem, & negligentiam. Dec. 618 prima, num. 19.

[Æquitas ad effectum ſanandi examen factum ſine Interrogatorijs non concurrit, quia tolleretur ius partis. Dec. 488. num. 3.

Equites Hieroſolimitani ſunt Veri Religioſi, emittunt tria vota, nec poſſunt tenere de proprio. Dec. 398. num. 5.

Nec poſſunt alienare. Dec. 398. num. 6.

Æquum non eſt, vt quis in plus grauetur, quam commodum ſentiat. Dec. 558. num. 16.

Nec debitorem non conuiectum rei ſuæ poſſeſſione priuari. Obſ. 42. num. 66.]

Error Notarij in adnotando decretum, ſeu ſententiam extra diem citationis, & termini pro ſeruato habiti allegari non poteſt. Obſ. 102. num. 16.

Notarij, de quo conſtet in extenſione actorum parti non præiudicat. Obſ. 102. num. 17.

Ad effectum confeſſionis reuocandæ plenè probandus eſt. Dec. 136. num. 6.

Non conſtituit quem in poſſeſſione manutenibili. Dec. 188. num. 9.

Calculi allegatus eſt iuſtificandus. Dec. 291. num. 3.

Error in nomine an, & quando vitiet poſſeſſionem Obſ. 49 num. 1.

Copiſtæ non debet partibus obeſſe. Dec 446. nu. 3.

Poteſt coniecturis probari. Dec. 446 num. 3.

Ex identitate perſonarum, & cognominum reſultans quomodo probetur. Dec. 473. num. 6.

Nec præſumitur, ſed debet probari. Dec. 527. num. 4.

Non præſumitur, ſed potius deliberatio ex reiteratis actibus. Dec. 527. num. 5.

Notarij in extenſione termini ſeruati, & decreti non debet partibus nocere, ſi citatio bene facta ſit. Dec. 637. num. 14.

Erroris confeſſionis dato ſumo, teſtes alias non admittendi poſſunt ex officio interrogari coadiuuandam probationem. Dec. 474. num. 7.

Erroris exceptio an obſtet manutentioni. Obſ. 64. num. 12.

Æſtimatio rei datæ in dotem facit emptionem, & quod dominium tranſeat in virum. Dec. 319. num. 8.

Niſi fiat ad ſciendum valorem, vt, ſi deterior fiat culpa mariti, ſit mulieri conſultum. D. Dec. 319. num. 9.

Vbi fit ad ſciendum valorem, operatur, vt, ſi extet tempore ſoluti matrimonij, eadem reſtituatur, & ſi deterior vel leuiſſima culpa mariti effecta fuerit, ad æſtimationem vir teneatur. Dec. 319. num. 11.

[Æſtimatio ex æquitate fieri debet ad minorem ſummam. Dec. 477. num. 11.

Attendi debet de tempore, quo triennium finem recepit in fructibus in ſpecie debitis, & facto aduerſarij conſocij conſumptis. Dec. 478 num. 6.

Quanti plurimi non datur poſt triennium in frumento certi Caſalis. Dec. 478 num. 5.]

Æſtimatorum error non vitiat decretum Iudicis eorum æſtimatione ſe conformantis. Obſ. 12. num. 98.

Ætatis defectus exceptio reſpicit petitorium, & non eſt examinanda in manutentione. Dec. 10. num. 5.

Euicta dicitur res, quando poſſeſſori fuit ablata. Dec. 331. num. 2.

Euictionis promiſſio nil habet commune cum iure redimendi, quod venit ex obligatione, & facto emptoris ex diuerſo inſtrumento. Dec 247. num. 15.

(Euictionem non excludit manutentio antea data. Obſ. 108. num. 3.

Exactio interpretanda eſt iuxta præcedentem titulum. Dec. 131. num. 3.

Facta præſumitur ab aliquo eo iure, quo ſibi debetur. Dec. 166. num. 18.

Et in vim tituli præcedentis. Dec. 165. num 7.

In dubio proprio nomine potius facta cenſetur, quam alieno.

Facta cenſetur illius nomine, in cuius vtilitatem ceſſerunt ſolutiones. Dec. 165. num. 9.

Vnica ſufficit ad effectum manutentionis. Dec. 165. num. 10.

Ex ea acquiritur poſſeſſio. Dec. 165. num. 3. & 13. vbi quid in locis montium ceſſis non renouatis patentibus.

Exactiones, quæ dederunt cauſam liti, pro manutentione non ſuffragantur. Obſ. 17. ſub num. 51. Dec. 335. num 19.

[Exactio probat quaſi poſſeſſionem exigendi, ſiue facta ſit à ſponte ſoluentibus, ſiue mediante mandato executiuo. Obſ. 35. num. 5.

Poſt inhibitionem importat continuationem in poſſidente, ſtante clauſula, ſine retardatione. Dec 395. num. 8.

Probant poſſeſſionem. Dec. 499. num. 1.

Ampl. præſertim poſſeſſione penes tertium adhuc non exiſtente. D. Dec. 499. num. 2.

Gabellarum, & onerum facta ab aliquibus conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi quoad omnes ſtante iuris aſſiſtentia, & cauſa vniuerſali. Dec 646. num. 1.

Et operatur, vt quoad omnes ſit danda manutentio, donec cauſa cognoſcatur. Dec 646 num. 2.

Exactiones factæ per fratrem adminiculant poſſeſſionem fratris etiam non conſtito de mandato Dec. 354. num. 3.

Exactionis reſpectu, vt mandato de manutenendo paritum dicatur ſufficit, vt quis ſe abſtineat in futurum, & exigi patiatur per aduerſarium. Obſ. 103. num. 20.

Exigendi quaſi poſſeſſio probatur per petitorium aduerſarij, quod ſibi reſtituantur pecuniæ. Obſ. 19. num. 34.

Ex ſolutionibus, & perceptionibus præcedentibus. Obſ. 35. num. 1.

Ex inſtrumentis ſolutionum, & quietationum. Obſ 35. num. 2.

Ex ſolutione facta in vim mãdati Iudicis. Obſ. 35. n. 3.

Ex depoſito. Obſ. 35. num. 4.

Non amittitur ex negligentia creditoris immiſſi, qui non exegit, & datur debitori manutentio. Obſ. 58. num. 18. Ampl. vt ibid. num. 19.

Non probatur ex mandato, ſeu commiſſione de ſoluendo, niſi conſtet de effectuatione, & ſolutione. Obſ. 35. num. 11.

Non acquiritur, nec probatur per ſcripturam confeſſionis debiti. Obſ. 35. num. 15.

Nec per debiti remiſſionem, vel ſcripturam, in qua creditor, ſe vocet ſatisfactum, vel bene contentum, niſi extent adminicula, quod huiuſmodi verba importent actualem ſolutionem, & numerationem. Obſ. 35. num. 16.

Non acquiritur ex ſolutionibus factis ab eo, qui non proprio, ſed alieno nomine poſſidet. Obſ. 35. num. 58.

Actiuè, & paſſiuè tranſit ab auctore in ſucceſſorem. etiam ſingularem. Obſ. 55. num. 10. & 34.

Exigendi in quaſi poſſeſſione non conſtituit actus facultatiuus, & ex gratia, & liberalitate. Obſ. 53. num. 7.

Manutentio non datur, vbi ex circunſtantiis facti, rerum, & perſonarum colligitur ſolutum fuiſſe ex cauſa liberati. Obſ 53. num. 8.

Manutentio non datur ei, qui faſſus fuit ſe non exegiſſe, etiam quod confeſſio facta fuerit in alio iudicio inter alios, & exactio probetur per teſtes, vel alios. Obſ. 57. num. 33.

Exigendi quaſi poſſeſſione non debet quis priuari lite pendente. Dec. 86. num 14.

Exigens non nomine proprio, ſed alterius, alteri, non ſibi dicitur poſſidere. Dec. 135. num. 1.

Exigens cum quietantijs, & de ordine alterius, ſicuti non acquirit ſibi quaſi poſſeſſionem, ſeu ſtatũ exigendi, ita non eſt manutenendus, niſi agat nomine illius

ne illius,qui quietantias fecit,& ordi nem dedit. Obſ.52.num.33.

Exigenti non proprio, ſed alieno nomine vti non ſibi ſed alteri poſſidet ita non ſibi, ſed illi pro quo poſſidet competit manutentio. Obſ.52.num.32.

Alia vide in V.Incorporalium.Solutio.

Examen teſtium ſemper dicitur quoad Iudicem publicatum, illique notum, & apertum abſque alia publicatione. Obſ. 95.num.2.

Sine iuramento, & partis citatione non valet, nec etiam in manutentione. Obſ. 84. num.18.

Præſertim vbi agatur ad inſtantiam partium. Obſ. 84. num. 19.

Nullum eſt,ſi teſtes ante, vel poſt, ſeu extra diem, aut terminum, vel locum citatum, ſeu in die executæ citationis, vel in die feſtiuo iurauerint. Obſ..84.num.24.

Factum in die feriato validum eſt, ſi antea teſtes in non feriato,& iudicio iurauerint. Obſ. 90. num.4.

Factum ſuper articulis tantum neglectis interrogatorijs in actis iam exhibitis cum proteſtatione,ne teſtes ſine illis examinarentur,eſt inualidum. Obſ.91.num.24.

Sed ſanatur ſubſecuta inſtantia par pro teſtium repetitione abſque proteſtatione, ſeu acceptatione nullitatis examinis. Obſ.91.num.25.

Non finitum nec probat quoad depoſita. Obſ. 92. num. 5.

Suſpectum redditur,in quo Aduocatus, & Procurator partis fuerint Aſſeſſor, & Notarius. Obſ. 92. num. 8.

Eſt nullum ex defectu citationis ad videndum iurare teſtes,& commiſſionis illius. Dec. 23. num. 4.

Nullum dici non poteſt ab eo, qui eumdem modum in alio ſuo examine ſeruauit. Dec. 59. num 9.

Nouum admittitur poſt didieita teſtificata quoad nouas materias, & diuerſum iudicium, Dec.62.num.20.

Abſque citatione ad videndum iurare nullum eſt. Dec.83.num.1.Dec.114.num.1.

Niſi pars fuerit præſens iuramento,& cum illius interrogatorijs fuerit examinatum. Dec. 83. num.2. Dec.114.num.1.

Præſertim, ſi pars reſeruauerit exceptiones contra perſonas,& dicta teſtium, nam reliqua videtur approbare. D.Dec.83.num.3.

Omnium teſtium præſumitur factum per eumdem Iudicem, per quem apparet examen cæptum. Dec.83.num.5. & ſeqq.

Cum interrogatorijs partis abſque citatione ad videndum iurare ſubſtinetur ex commiſſione cum clauſula, Arbitrio. Dec.98.num.1.Dec.99. num.1.Dec.114.num.2. Dec.290.num.2.Ampl.vt in D.Dec.98.num.4.& 5. & D.Dec.99.num.2. & D.Dec.114.num.3.

Decl.procedere quoad illos,qui dederunt Interrogatoria,ſecus quoad alios,præſertim ſi non ſit omnium vna,& eadem cauſa defenſionis. D.Dec. 290. num. 3.

Factum per Iudicem remiſſorialem extra terminum ſibi aſſignatum eſt nullum. Dec.171.num.6.

Receptum à Notario abſque Adiuncto eidem dato eſt nullum. Dec.187.num.3.

Super recognitione iurium factum extra Officium, & ſine interrogatorijs an valeat. Dec.191. num. 1.

Factum in vim remiſſoriæ probat conſenſum in Iudicem,qui remiſſoriam dedit. Dec.216. num. 12.

Nullum dicitur, vbi non apparet decretum admiſſionis teſtium, & commiſſionis examinis. Dec. 266. num. 8.

Factum mediante Procuratore non habente mandatum,nulla facta oppoſitione, poteſt poſtea ratificari, & ad illud ſubſtinendum ſufficit mandatum litis conſortis. Dec. 281. num. 2.

Factum ſine interrogatorijs non datis Notario, & ſine interprete hora examinis non comparente validum eſt non obſtante proteſtatione; quod ſine illis non examinaretur. Obſ.92. num. 11.

Etiam ſi interrogatoria data fuerint Notario in Adiunctum nominato, primo non allegato,nec iurato ſuſpecto. Obſ.92.num. 12.

Eoque magis ſi pars citata ad comparendum pro certa hora non comparuerit, vel non expectauerit vſque ad extremitatem horæ intimatæ. Obſ. 92. num. 13.

[Examen teſtium nullum eſt loco non certificato, vel cum citatione nimis vaga,vel ſi in loco ſuſpecto. Obſ.84.num.11.Lim.vt ibid.num.12.

Nullum redditur ex defectu mandati illius, qui remiſſoriam obtinuit,teſtes induxit, & examinare fecit. Obſ.86.num.4.

Iam factum non poteſt quis retrahere, ſed tenetur edere. Obſ.89.num.6.

Factum ſine interrogatorijs in actis datis non eſt nullum. Obſ.91.num.19. Lim.vt ibid. num. 20.

Nullum aliquando ſuſtinetur, ne multi proceſſus corruant. Obſ.91.num 37.

Nullum nec in vim ſanatoriæ, & arbitrij ſuſtinetur niſi Interrogatoria concernant etiam conditionem teſtium. Obſ.91.num.42.

Non poteſt partibus ante illius publicationem reuelari, prout nec vni teſti examen alterius, alias intrat pæna falſi arbitraria. Obſ.92. num. 4.

Lim.vt ibid.num.5.ſublim.vt ibid. num.6.

Factum extra locum deputatum eſt nullum. Obſ. 94.num.33.

Et etiam factum in loco allegato ſuſpecto Obſ.94. num.34.Lim.vt ibid. num 35.

Factum extra terminum remiſſoriæ de teſtibus in termino iuratis tenet, præſertim ſi interuenerit Interpres, & factum fuerit cum Interrogatorijs partis. Obſ.94.num.36. Dec.446.num.2.

Factum extra terminum remiſſoriæ ſuſtinetur mediante ſanatoria cum clauſula, Arbitrio, ſi ſint teſtes examinati cum Interrogatorjis datis à parte. Obſ 94. num 37. Ampl. vt ibid.

Ex clauſula,Arbitrio, non ſanatur ex ſolis interrogatorijs a Curia tranſmiſſis, vbi alia danda erat in partibus. Obſ. 91. num. 33.

Factum ſine Interrogatorijs an,& quando ſuſtineatur. Dec. 361.num.11.& ſeqq.

Eſt nullum deficiente citatione ad dicendum contra articulos, & videndum iurare teſtes, niſi ſtylus loci probandus contrarium obſeruet. Dec.511. num. 2.

Eſt nullum, ſi deficiat citatio ad videndum illos iurare, & iuramentum. Dec.446. num.1.& 5. Lim vt ibid. num. 6.

Nulliter factum, in quo fuerunt data Interrogatoria ſolet ſanari. Dec 449.num.3.

Ex officio quando, & quomodo concedatur,vbi denegatur remiſſoria. Dec. 474. num. 1.

Nullum redditur ex defectu iuriſdictionis. Dec. 484.num.3.& 4.

Sine iuramento non valet, Dec. 490. num.8. Dec.491.num 4

Recipere eſt nudi miniſterij, cuius capax eſt Notarius,& iuramentum deferre eſt de pertinentibus ad examen, vti quid præambulum neceſſarium ad illius validitatem. Dec.491. num.3.

Per edictum fieri non poteſt, vbi certi adſunt contradictores, niſi illis prius perſonaliter apprehenſis. Dec. 492. num. 1.

Eſt inualidum, ſi in citatione non fuerit notificatus locus. Dec. 649. num. 1.

Examen teſtium in termino nec inductorum non ſuſtinetur ex interrogatorijs in termino datis. Obſ. 90. num. 3.

Examinis teſtium validitas videri non poteſt niſi tranſportatis integris actis. Obſ. 69. num. 1.

Nullitas difficilius ſanatur ad ſuſtinendam executionem factam in præiudicium reſtitutionis in integrum.Obſ. 91. num.46. Dec.488. num. 11.

Et niſi exemplatio fiat auctoritate Principis, Ordinarij, vel Magiſtratus. Obſ. 99. num. 13.
Vel à Notario ab habente poteſtatem deputato. 99. num. 14.
Exemplum deſumptum à Notario ex originali deperdito. Dec. 338. num. 11.
Exemplum exempli non probat. Dec. 312. num. 3.
Nullum gradum probationis facit. Dec. 184. num. 7.
Vel etiam in V. ſumptum. Tranſumpta. Iura,
[Exemplum extractum à Notario rogato dicitur originale. Obſ. 99. num. 11.
Factum præſente Procuratore partis, & non opponente probat, etiam quod ſit informe. Obſ 99. num. 22.]
Exemptio ex obſeruantia declaratur, & iuſtificat ſuperioritatem. Dec. 71. num. 1.
Perſonarum non facit exemptum locum. Dec. 159. num. 5.
Exemptionis à Iuriſdictione Epiſcopi in quaſi poſſeſſione permittitur manutentio. Oſ. 10. num. 20.
Quaſi poſſeſſio acquiſita dicitur, ſi venit caſus, & Ordinarius fuit repulſus, acquieuit, vel habuit ſe pro ſpoliato, non autem ſolum ſufficit, quod non appareat, ſuperiorem in eum iuriſdictionem exercuiſſe. Obſ. 45. num. 17.
Exemptionis, & libertatis ab oneribus, & impoſitionibus in quaſi poſſeſſione competit manutentio. Obſ. 10. num. 22.
Exempti ab Epiſcopi iuriſdictione poſſunt ſuos immediatos Prælatos habere. Dec. 71. num. 2.
[Exempti prorogare poſſunt iuriſdictionem Iudicis, cui alias circumſcripta exemptione ſubiecti erant. Dec. 643. num. 13.
Exemptio in dubio cenſenda eſt potius realis, quam perſonalis. Dec. 646. num. 27.
Ampl. maximè ſi ſit ex priuilegio Summi Pontificis. Dec. 646. num. 28
Exemptionis extenſio perſonalis non extenditur ad alios. Dec. 646. num. 16.
Illius extenſio quando dicatur realis, & non perſonalis. Dec. 646. nu. 26.
Conceſſio pro ſe, & hæredibus intelligitur regulariter pro primis hæredibus tantum. Dec. 646. num. 29.
Et facta nepotibus, hæredibus, & ſucceſſoribus videtur facta hæredibus principaliter. Dec. 646. num. 30.
Priuilegia quantumcunque lata non includunt exemptionem ratione rei alibi ſitæ, vel contractus, ſeu delicti alibi facti, ſed efficitur quis de iuris dictione Iudicis loci rei, contractus, vel delicti exemptione non obſtante, quamuis non dicatur nec efficiatur ſubditus. Dec. 647. num. 1. & 2. Ampl. vt ibid. num. 3. 7. & 10.
Exemptio non generalis, ſed ad certam ſpeciem iuriſdictionis reſtricta excludit diſpoſitionem c. 1. de priuil in 6. Dec. 647 num. 13. Decl. vt ibid. num. 14.
Exemptionem non excludunt geſta ab Epiſcopo vti Sedis Apoſtolicæ Delegato. Dec. 167. num. 2.
Exemptionum priuilegia ſunt ſtrictiſſimè, & rigoroſè interpretanda. Dec. 646. num. 17.
Exemptionis titulus, & poſſeſſio operatur, vt pendente lite ſuper ipſa exemptione, ſit danda manutentio. Dec. 628 num. 1.
Quaſi poſſeſſio acquiſita non dicitur ex actibus, quos non conſtet factos fuiſſe de Epiſcopi ſcientia, & acquieſcentia. Dec. 628. num. 11. Lim. vt ibid. num. 12. & 13.
Exemptione gaudere debent recepti ſub protectione Sedis Apoſtolicæ. Dec. 628. num. 5.
Exemptis à iuriſdictione Epiſcopi expedit habere exemptionem Papalem. Dec. 71. num. 3.
Et eſſe ſpecialiter ſub protectione Sedis Apoſtolicæ. Dec. 71. num. 4.
Exempti per Concilium Tridentium non impediunt manutentionem actus iuriſdictionales facti per Epiſcopos ante Concilium. Dec. 71. num. 5.
Exemptus poteſt eſſe locus, licet non Perſonæ. Dec. 159. num. 4.
Exequens ſententiam conditionalem dicitur illi acquieſcere, & conditionem acceptare. Dec. 59. num. 11.
Exequi ſuam ſententiam non poteſt Iudex ſubdelegatus ſine commiſſione executoriali. Dec. 9. num. 9.
[Exequi ad inſtantiam hæredis non poteſt mandatum relaxatum ad inſtantiam defuncti, niſi illius perſona legitimata, & cum nouo exequatur. Dec. 527. num. 1.]
Exhibere de æquitate canonica, & ſtylo Rotæ quis cogitur iura penes ſe exiſtentia, ſiue ſit pars, ſiue tertius, & ſiue iura ſint communia, ſiue propria, ſiue alias ad cauſam facientia, docto, ſi opponatur, de exiſtentia, & intereſſe. Obſ. 99. num. 1.
Ac facta declaratione de ſtando pro, & contra, & in totum, ſi & prout de iure tenetur. Obſ. 99. num. 2.
[Exhiberi petens libros rationum, vel computorum non tenetur declarare, an velit vti pro bonis, & veris, antequam videat. Obſ. 99. num. 4.
Exhibitione, quæ fit Iudici, & non parti, debet eſſe de integro inſtrumento, quod integre haberi poteſt. Obſ. 97. nu. 7.
Parti facienda eſt ſcripturæ, quæ releuet ex poſſibilitate. Dec. 343. num. 1.]
Exhibitionis in iudicio quomodo procedatur. Obſ. 99. num. 3.
[Exigendi quaſi poſſeſſio probatur ex ſententia per aduerſarium obtenta de reſtituendo. D. Obſ. 29. num. 3.
Acquiritur per exactionem, & vſum. Obſ. 35. num. 1.
Probatur ex quietantijs in alio iudicio contra quietantem productis. D. Obſ. 35. num. 2.
Et ex teſtibus de ſolutione deponentibus. D. Obſ. 35. num. 3.
Contra Anteceſſorem tranſit contra quoſcumque ſucceſſores, & datur ex ea contra eoſdem manutentio. Dec. 455. num. 2.
Exigendi annuum reditum quaſi poſſeſſio acquiritur vnica receptione. Obſ. 18. num. 12.
Exigendi penſionem quaſi poſſeſſionem habens ſuper annua reſponſione non poteſt manutentionem petere contra eum, qui non eſt ſucceſſor in fructibus oneratis penſione, ſed habet in illis hypothecam, & quaſi poſſeſſionem exigendi. Dec. 379. num. 2.
Exigendi non proprio, ſed alterius nomine eſt danda manutentio ad illum ſtatum, ſi conſtet etiam de titulo. Obſ. 52. num. 9.]
Exiſtentia comprehenſorum in inueſtitura non præſumitur, ſed probanda eſt. Dec. 393. num. 15.
[Exiſtenti in ſtatu, vel quaſi poſſeſſione non ſoluendi competit manutentio. Dec. 646. num. 20.
Exiſtentia rei de tempore motæ litis in loco non probatur ex eo, quod antea ibi repoſita fuerit. Dec. 475. num. 7.]
Expenſæ non inferunt ad melioramenta. Dec. 296. num. 7.
Expenſæ in tranſmiſſione Notarij, ſeu remiſſoriæ pro reſponſionibus habendis ab abſente à quo ſint ſubminiſtrandæ. Obſ. 83. num. 21.
Expenſæ Notarij tranſmittendi ad perſonas egregias, infirmas, vel fœminas pro reſponſionibus habendis à quo ſint ſubminiſtrandæ. Obſ. 83. num. 22.
[Expenſæ pro tranſmittendo Notario ad perſonas egregias, infirmas, ſeu fœminas ſolui debent per petentem. Obſ. 83. num. 23.
Extractionis quando ſint taxandæ, vel in modicum. Obſ. 97. num. 42.
Factæ præſumuntur ab illis, qui facere tenebratur, & contrarium aſſerens debet concludenter probare. Dec. 478. num. 4.

Sine

INDEX.

Excluſiua iuris agentis ſemper, & in omni iudicio admittitur. Obſ. 61. num. 3. Dec. 74. num. 26.

Quod quis poſſideat vigore contractus reprobati, mandatum de manutenendo non retardat. Obſ. 62. num. 8.

Non adimplementi non impedit manutentionem, ſi ſit facta diligentia de adimplendo, vel ſit adimpletum per æquipollens. Obſ. 63. num. 4.

Et an retardet obligationem cameralem remiſſiuè. Obſ. 63. num. 5.

Et fundari non poteſt in contractu, neque de illius inobſeruantia dari, niſi excipiens prius doceat de adimplemento pro ſui parte. Dec. 215. num. 29.

Iuſtæ cauſæ ampliùs non ſoluendi, quæ non ſit patens, & a parte controuertatur, manutentionem non impedit, ſecus ſi patens. Obſ. 64. num. 8. 10. & ſeqq. vbi exempla.

Quod conſtet, de cauſa non obligatoria in futurum, retardet manutentionem. Obſ. 64. num. 14. vbi exempla.

Non publicationis reſignationis in tempore dicitur altioris indaginis, & non impedit manutentionem. Dec. 15. num. 12.

Quod quis ſit in poſſeſſione ex primo decreto tantum, & non faciat fructus ſuos, non impedit manutentionem, ſed reſpicit, & diſcuti debet in petitorio. Dec. 20. num. 11.

Detractionum faciendarum, vti petitorium reſpiciens manutentionem non impedit. Dec. 150. num. 10.

Spurietatis, & quod Iuſpatronatus ſit gentilitium, non hæreditarium, non obſtat exiſtenti in quaſi poſſeſſione præſentandi. Dec. 172. num. 19.

Non iuſtificationis clauſulæ, Conſtituto, reijcitur ad petitorium. Dec. 537. num 7.

Pronunciæ alias factæ, non fore mandatum de manutenendo concedendum, à qua non fuerit appellatum, vel appellationem appellans proſecutus non fuerit, impedit manutentionem. Obſ. 66. num 8.

Fideicommiſſi turbida non obſtat poſſidenti in vim illius, vbi turbiditas ex replicatione partis reſultat. Dec. 334. num. 23.

Deſcendentiæ, fideicommiſſi, & nullitatis non eſt indaginis poſſeſſorij. Dec. 599. num. 15.

Turbida reijci debet ad petitorium, nec impedit executionem litterarum Apoſtolicarum, & obligationis cameralis. Dec. 309. num. 4.

Exceptio, Generalia contra non impugnat. Obſ. 97. num. 18.

Non habet vim oppoſitionis exceptionum. Obſ. 97. num. 19.

Non facit, vt fauorabilia impugnata dicantur. Obſ. 94. num. 20.

Non impedit iudicium. Obſ. 97. num. 21.

Operatur, vt iura, & alia producta non dicantur acceptata. Obſ 97. num. 22.

Præſeruat excipienti iura quandocumque impugnandi, & excipiendi in ſpecie, vel etiam in ſcriptis. Obſ. 97. num. 23.

Nihil operatur, niſi poſtea exceptio reducatur ad ſpeciem. Obſ. 97. num. 24.

Operatur litis conteſtationem, ſi oppoſita ſit in termino productionis iurium, & petitionis crediti Obſ. 97. num. 25.

Si adiecta ſit clauſula, Et pendente termino, &c operatur, vt non poſſit tunc ſeruari, nec inculcari vlius terminus, ſeu decretum, ſed pro eo ſit facienda alia citatio, ſecus è contra. Obſ. 97. num. 26. 27. 31. & 32.

Exceptioni, quæ non eſt de natura illius iudicij, & admittitur, ſi non ſit dubia, obſtat dubietas tam facti, quam iuris. Dec. 9 num. 35.

Exceptiones non ſufficit opponere, ſed opus eſt probare. Obſ. 1. num. 34.

Quæ competunt contra contractum admittuntur contra poſſeſſorium, quod innititur clauſulæ conſtituti. Obſ. 20. num. 43. De. 68. num. 3.

Concernentes non ius in proprietate quando admittantur in remedija Spolij, l. fin. Quorum bonorum, Obligationis Cameralis, & ſimil. Dec. 9. num 27.

Contra teſtes non admittuntur in iudicio manutentionis, puta quod teſtis ſit intereſſatus, vel Monacus ad fauorem ſui Monaſterij, vel perſona de Conſilio ad fauorem Ciuitatis, nec aliæ exceptiones perſonales. Obſ. 70. num. 3. Dec. 35. num. 3. Dec. 166. num. 14. Dec 320. n. 8.

Sed ſat eſt quod concludant perceptiones fructuum. Dec. 320. num. 8.

Intellige, vt exceptiones non anxiè attendantur, nec facilè admittantur. Obſ. 70. num. 4. Dec. 147. num. 5.

Et de exceptionibus non probatis, ſecus de probatis vt de contrarietatibus apparentibus. Obſ. 70. num. 5.

Et ſecus in probatione priuilegiata, puta per vnum teſtem. Obſ. 70. num. 6.

At ſecus in concurſu probationum vtriuſque partis, Obſ 70. num. 7.

Titularis contra penſionarium non poſſunt liquidæ dici ante rem iudicatam. Dec. 163. num. 7.

Quæ ſimultaneæ oriuntur cum actione ex eodem inſtrumento, faciunt, vt actor ipſarum non obſtantiam probare debeat. Dec. 515. num. 6.

[Exceptio illegitimitatis Patroni, qui reſignationi conſenſit, non admittitur in manutentione, ſed remittitur ad petitorium. Obſ. 35. num. 4. Ampl. vt ibid. num. 15.

Falſæ cauſæ deuolutionis non impedit manutentionem. Obſ. 42. num. 54.

Nec exceptio retentionis ratione expenſarum. Obſ. 42. num. 25

Nec exceptio calculi, & ſimiles. Obſ 42. num. 26.

Nec exceptio alternatiuæ. Obſ. 42. num. 27.

Nec exceptio illegitimitatis. Obſ. 45 num. 58

Nec exceptio inualiditatis vnionis. Obſ. 42 num. 59.

Nec exceptio, quod poſſeſſio beneficij non fuerit capta litteris expeditis, dum non apparet capta in vim ſupplicationis. Obſ 42. num. 32.

Nec exceptio inualiditatis prouiſionis, ſed reijcitur ad petitorium. Obſ. 42. num. 41. 43. & 45.

Nec exceptio fideicommiſſi. Obſ. 42. num. 44.

Detractionis legitimæ quando non impediat manutentionem. Obſ 42. num. 3.

Quod poſſeſſio ſit iniuſta, reſpicit petitorium. Obſ. 42. num 54.

Exceptionis decimarum deducta per Moniales, ex quo prædia colant proprijs ſumptibus, non ſuffragatur, ſtante maxime poſſeſſione Parochi etiam reſpectu aliorum bonorum per eoſdem cultorum. Obſ. 45. num. 37.

Hoſtica, hoc eſt, quod quis ſit miles impeditus in ſeruitio militari, non retardat manutentionem. Obſ. 46. num. 12.

Quod ceſſio reſpiciat petitorium non impedit manutentionem ceſſionario. Obſ. 55. num. 3.

Inualiditatis prouiſionis, vti requirens altiorem indaginem non impedit manutentionem Obſ. 62. num. 3. Dec 578. num. 8.

Priuilegij, & exemptionis decimas reſpicit petitorium. Obſ. 56. num. 10.

Non adimplementi eo minus impedit manutentionem, ſi illi etiam tacite fuerit renunciatum. Obſ. 63. num 12.

Ceſſationis pignoris, & hypothecæ non impedit creditori manutentionem. Obſ. 64. num 2.

Quod cauſa reducta ſit ad non cauſam, impedit obligationis executionem. Obſ. 64. num. 11.

Quod teſtes habeant intereſſe, in manutentione non admittitur. Obſ 70 num. 1.

Falſæ cauſæ deuolutionis reſpicit petitorium, & non impedit manutentionem. Dec. 349. num. 1.

Reſpiciens petitorium etiam ſuſpenſum attenditur in poſſeſſorio, vbi eius articulus dependet à titulo. Dec. 390. num. 11.

Non numeratæ pecuniæ non oppoſita infra biennium

non poteſt amplius opponi. Dec.445.num.7.
Fideicommiſſi vti requirẽs altiorem indaginem non admittitur ad impediendam rerum locatarum reſtitutionem. Dec. 465.num.3.
Nec contra factum Iudicis ad reuocandam legitime datam immiſſionem. Dec.465.num.4.
Fidei commiſſi,de qua per ſententiam appareat,clara non dicitur ſi à ſententia pendeat appellatio. Dec.465.num.5.
Retentionis ratione expenſarum,vel calculi non retardat mandatum de manutenendo ſummarijſſimum,tanquam petitorium reſpiciens, quæ ab hoc iudicio executiuo reijcitur. Dec. 467.
Requirens altiorem indaginem, vt fideicommiſſi, in ſummarijſſimo poſſeſſorio non admittitur.Dec. 521. num. 12.
Quæ reſpicit petitorium non impedit manutentionem. Dec.556.num.4.
Illegitimitatis,vti non pertinens ad iudicium poſſeſſorium,remittitur ad petitorium. Dec. 565.num.6.
De titulo excipientis, vel non titulo poſſeſſoris non impedit manutentionem, ſed reſpicit petitorium. Dec.589.num.7.
Reſpiciens petitorium terminandum per tres ſententias in manutentione non admittitur. Dec. 625 num.17.
Petitorium reſpiciens non impedit effectum gratioſæ ſubrogationis tribus requiſitis probatis.Dec. 633. num. 21.
Quæ ſit altioris indaginis reijcitur ad petitorium,nec admittitur in manutentione. Dec. 635.
In continenti probata in manutentione non reijcitur. Dec.642.num.2.
Petitorij, ſeu poſſeſſorij ordinarij non liquida non attenditur in manutentione. Obſ.42.num.32.
Exceptionem aliquam particularem tantum opponens cenſetur alijs renunciaſſe.. Dec.543 num.10.
Exceptionem ſeu fallentiam allegans contra regulam, quod quiſque poſſidens, ſeu detinens de præſenti debeat in poſſeſſione,ſeu quaſi, vel ſtatu manuteneri,teneturillam probare. Obſ.70. num. 38.
Exceptiones non recipiuntur in manutentione contra teſtes,qui ſint viri inſignes. Obſ. 70. num. 3.
Nec ſi eaſdem exceptiones patiantur teſtes partis. Obſ.70.num.5.
Contra perſonas teſtium non facile admittuntur in manutentione. Obſ.70.num.5.
Et contra teſtes manutentionem præcipuè non impediunt,quæ non ſunt releuantes, ſeu conſiderabiles. Obſ.70.num 6.vbi exemplum.
Quæ competunt contra principalem contractum admittuntur contra conſtitutum illi acceſſorium. Dec 390.num.12.
Opponere non poteſt aſtrictus ad recognoſcendum, & quare,& quid de exceptione,quod ſcriptura non ſit formiter in actis producta. Obſ.98. num 17.
Contra teſtes non admittuntur in ſummarijſſimo iudicio manutentionis, in quo leuiores ſufficiunt probationes. Dec.475.num.12.Dec. 547. num. 5.
Omnes poſſunt opponi in poſſeſſorio in vim Statuti quæ in petitorio. Dec.499.num.8.
Teſtium tolluntur ex numero, & aliorum habilitate. Dec.547.num.4.
Exceptio declinatoria iuriſdictionis inter alias in confuſo oppoſita dicitur primo propoſita ſecundum ordinem intellectus, etiam ſi hoc expreſſe non teſtetur,quod facere tutius eſt. Obſ.85. num. 1.
Excipere non eſt in facultate Rei donec ab Actore non conueniatur. Dec.622.ſub.num.20.
Excipienti de non integra tranſportatione incumbit onus probandi, cum alias integra præſumatur. Dec 401.num.2.
Exceſſiuitas melioramentorum ad effectum liberationis à reſtitutione debet eſſe talis,ex qua debitor per neceſſe habeat rem pro derelicta. Dec.429.
Et tunc etiam remittitur arbitrio Iudicis. Dec. 429.num.11.
Exceſſus non præſumitur,ſed eſt concludenter probandus ad impediendam manutentionem poſſidentis Iudicis auctoritate. Obſ.12 num. 45.Dec.643.num.20.& ſeqq.
Exceſſus etiam in minimo vitiat decretum, immiſſionem,executionem,ſubhaſtationem,deliberationem,adiudicationem. Obſ.12.num.93.
Cauſat etiam iniuſtitiam ſaltim ratione ſummæ exceſſæ. Obſ.12. num.94. Dec.334. num.21.
An conſideretur in ſubhaſtatione, & deliberatione facta pro tota ſumma non computatis fructibus rei perceptis. Obſ.12. num.97.
In executione ſententiam non vitiat. Dec.282.n.7.
Exceſſus executionis cognitio ſpectat ad Iudicem à quo,vbi eſt cauſa appellationis cõmiſſa ſine præiudicio legitimæ executionis. Dec.282.n.3.
Exceſſum dicitur in executione,ſi facta ſit in re in ſententia non comprehenſa. Obſ.12.num.103. Dec.282.num.6.
Exceſſum allegare non poteſt, qui eamdem ſummam fatendo ſuſcepit terminum ad illam ſoluendum.Obſ.12.num.99.
Excommunicandus eſt perſonaliter citandus, ſeu monendus. Obſ.103.num.4.
Excommunicatio particularium non impedit manutentionem ad fauorem Communitatis. Obſ. 60.num.27.Dec.240.num.3.
Cedentis nonnocet ceſſionario,&ſucceſſori.Obſ.68. num. 30.
Procuratoris nocet principali, & iudicium inualidat. Obſ. 68. num.31.
Excommunicationis comminatio intelligitur ſi ſine iuſta cauſa non paruerit. Obſ.103.num.24.
Excommunicationis ad effectum in manutentione eſt mandatum de manutenendo perſonaliter intimandum, ſeu ſunt perſonaliter præſentandæ executoriales cum comminatione. Obſ.103. num. 5.
Et non paritio, ſeu contumacia, vel contrauentio probata dicitur, ſi ille,contra quem eſt mandatum de manutenendo, teneatur ad certum actũ poſitiuum,puta ſolutionis,& ſe ſoluiſſe non doceat & eo fortius ſi continuauerit litigare,& ſolutionem non obtulerit. Obſ.103. num. 9.
Vel conſtat de reiectione copiæ mandati intimati, vel de recurſu ad Iudices laicos. Obſ.103. num. 17.
Vide etiam in V.Contumacia.Declaratoria.
Excommunicationis exceptio obſtat manutentioni. Obſ.68. num. 19 & 22.Dec.240. num.1.
Præſertim ſi ſit ob recurſum à Clerico habitum ad Iudices laicos. Obſ.68.num.21.
Etiam ſi recurſus habitus fuerit à Procuratore, quia præſumitur de mandato principalis. Obſ. 68.num 21.
In omni iudicio admittitur, & etiam coram mero Executore. Obſ.68.num.22.
Obſtat ſi oppoſita,& probata ſit. Obſ.68. num. 23.
Immo etiam ſi probata tantum,quia nec reo volente excommunicatus admitti debet. Obſ.68. num. 24.
Secus ſi pendeat lis,an conſtet de recurſu, & de excommunicatione.
Seu non conſtet euidenter de excommunicatione, ſed ſit dubia, & ſic requirat altiorem indaginem. Obſ.68.num.26. Dec. 240. num. 2.
Ceſſat obtenta, & producta abſolutione. Obſ.68. num. 28.
Excommunicatus ob impedimenta,& turbationes præſtita, quo minus Aduerſarius in poſſeſſione manuteneri valuerit,non abſoluitur,niſi remotis impedimentis, purgatis attentatis,& refectis expenſis,damnis, & intereſſe, nec ſatisfacit per ceſſionem. Obſ.103.num.28.
Excommunicatus ob non paritionem mandato de manutenendo

nutenendo non poteſt per Rotam abſolui ad cautelam ſine ſpeciali commiſſione. Obſ. 103, num. 27.
[Excommunicatio non facit perdere poſſeſſionem. Obſ.68.num.11.Dec.641.num.10.
Excommunicationis exceptio non obſtat petenti reuocationem attentatorum, etiam quod petat per viam manutentionis. Obſ.68. num. 13.
An impediat manutentionem. Dec.570.num.1.3. & ſeqq.
Excommunicatus non prohibetur ſe defendere tamquam Reus. Obſ.68.num 9.
Non eſt audiendus, nec reſcriptum poteſt obtinere. Dec.464.num.5.
Agere non poteſt, ſed bene ſe defendere. Dec.570. num. 3.
Non facit fructus ſuos. Dec.570.num.6.
Non auditur ſuper manutentione, niſi obtenta abſolutione. Dec. 641.num.9.& 11.
Ob non ſolutionem penſionis non abſoluitur, niſi præuia ſatisfactione. Dec.641.num.12.
Decl.procedere, ſi Cenſuræ latæ fuerint in Curia, ſecus ſi extra Curiam, quia tunc indifferenter Rota dat abſolutionem abſque cauſæ cognitione ad effectum agendi. Dec.641.num.14.]
Executionis exceptio an in Saluiano admittatur. Dec. 206.num.44.45.& 47.
[Excuſatus ab attentatis quando non excuſetur à contemptu Iudicis, & cogi debeat ad renunciandum. Obſ.6.num.14.
Executio mandati infert ad confeſſionem, quod aduerſarius poſſideat. Obſ.29.num.5.
Effectualis mandati de manutenendo dicitur continuatio, non appræhenſio noua. Obſ.106.num. 12.Dec.562.num.10.
Denegatur nonobſtante clauſula, ſine retardatione, etiam ſi non adſit alia clauſula, quando conſtat de vitio in ventre, & ſic de non iure. Dec. 341.num. 14.
Relaxata citato Procuratore, qui in actis comparuit, nulla eſt. Dec.357.num.1.& 7.
Facta in bonis tunc temporis non debitoris nulla eſt. Dec.367.num.1.Dec.368.num.1.
Rei iudicatæ requirit præcedentem citationem ad docendum de appellatione. Dec. 399. num. 5.
Cæpta dicitur, ſi litteræ executoriales fuerint decretæ. Dec. 464.num. 8.
Facta ſuper re ab alio non citato etiam poſſeſſa non tenet. Dec.506.num.10.
Ampl. etiam ſi tertius habuiſſet cauſam à condemnato, & eo fortius ſi ab abſoluto. Dec.506. num. 11.
Facta cum exequatur obtento non citato eo, contra quem executio fuit conſummata, non ſuſtinetur. Dec.527.num.2 & 5.
Facta pro maiori ſumma, quam ſit contenta in mandato, eſt euidenter nulla. Dec.527.num.3.
Cæpta non impeditur per commiſſionem reſtitutionis. Dec.433.num 8.
Facta lite pendente corâm alio Iudice eſt attentata. Dec.654.num.17.
Non afficit, nec poſſeſſione priuat non citatum. Dec. 662. num. 6.
Suſtinetur etiam contra tertium, ſi in cauſa citatus fuerit. Dec.543.num.4.
Executio, ſeu immiſſio poſt interpoſitam appellationem & inhibitionem eſt nulla, etiam quod poſtea inhibitio moderetur, & manutenendus primus poſſeſſor, non ſecundus, niſi primus habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ.12.num.51.
Etiam quod appellauerit tertius habens intereſſe, & non citatus, ac infra decem à die habitæ notitiæ. Obſ.12.num.52.
Executioni demandari non poteſt mandatum, quod relaxari non poterat. Obſ.107.num 25.
Non eſt locus, vbi datur appellatio. Dec.641.num.6.
Executionem mandati de manutenendo quis dicitur habere poſſidendo. Obſ.106.num.7.
Executio ſeruato iuris ordine facta vbi poſſet diſtinctè mediante manutentione reuocari, fruſtra lex negaret remedium appellationis. Obſ. 12. num. 13.
Facta vigore ſententiæ continentis in ventre ſuſpenſionem executionis, ea non reuocata eſt nulla. Obſ.12.num.89.
Mandati executiui non probat poſſeſſionem, nec perceptionem fructuum. Obſ. 12. num.169.
Precedit in executiuis, & ſubſequitur cognitio. Obſ. 82. num. 1.
Cum mandato executiuo dicitur facta ad effectum licitationis, & ſubhaſtationis, non immiſſionis. Obſ.12 num.170.
In vim mandati de manutenendo pro fructibus decurſis ante litem dicitur exceſſiua, attentata nulla, & reuocanda. Obſ.74.num.5.
Fruſtra differtur, vbi non datur appellatio, & per eam attentari non dicitur. Obſ.106.num.19.
Cæpta dicitur per relaxationem, & expeditionem mandati. Dec.230.num.10.
Cæpta dicitur per decretum, & reproductionem executorialium, ſed, ſi deficiat citatio, ſuperſedetur. Dec.2.num.5.
An, & quando fieri poſſit poſt indictas ferias per decretum viſitæ carcerum. Dec.9.num.16.
Facta contra non citatum nulla eſt. Dec.334. num. 26.
Facta in re per tertium poſſeſſa illo non citato eſt nulla, etiam quod tertius poſſeſſionem cepiſſet lite pendente, niſi conſtet hoc ex actis, & quod habeat cauſam à litigante, & nulla prorſus defenſio competat. Dec.127.num.4.Dec. 234. num. 1.
Quando poſſit conſummari ſuper bonis ad alium peruentis. Dec.210.num.3.
Facta in re diuerſa ab ea, quæ eſt deſcripta in Breue, nulla & exceſſiua eſt. Dec. 226.num.5.Dec. 256. num. 2.
Exceſſiua nulla eſt. Dec. 220. la ſecunda, num.6. Dec. 259. num. 15.
Exceſſiua nec in parte debita ſuſtineri poteſt ſtante indiuiduitate decreti, quo conceſſa fuit. Dec. 323. num. 4.
Fieri poteſt ex debito Patris ſuper ipſius re per Mulierem hæredem in dotem data viro. Dec. 261. num. 5.
Si tamen Mulier ſit hæres vniuerſalis, ſecus ſi particularis. D.Dec.261.num.6.
Etiam quod vir poſſideat, ſi idem litem ſuſtinuerit. D.Dec.261.num.7.
Secus ſi ſolum comparuerit pro eius intereſſe, dando de nullitate ſubhaſtationis factæ in re propria. D.Dec 261.num.8.
Pro munere perſonali Communitatis facienda eſt in bonis Communitatis. Dec. 276. num.4.
Vti indiuidua non poteſt pro parte, aut fauore alterius ſolum valere. Dec. 334.num.28.
Executio, & ſubhaſtatio nulla non aufert poſſeſſionem ei, qui ſe pro ſpoliato non habuit. Dec.323.
Contra aliquem petita, & impetrata probat illius poſſeſſionem. Dec.334.num.2.
Executio, & deliberatio nulla, & iniuſta non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec dat dominium creditori. Dec.323.num.26.
[Executionis in cauſis debet primum decerni mandatum cum termino. Niſi infra tres, & deinde relaxari ad primam, nec iſti termini poſſunt ſimul inculcari ex ſtylo A.C.Dec.531.num.11.
Decl.procedere, vel in iudicio obligationis cameralis tantummodo, vel, vt tamen intret arbitrium pro ſanatione.Dec.531.num.12.& 13.
Executiuum iudicium non impeditur per poſſibilitatem iuris deducendi, ſed ex deductis, & probatis. Dec.643.num.31.
Executor etiam meruscum clauſula, Quod litteræ impugnari non poſſint ex eo, quod intereſſe habentes vocati non fuerint, & cum facultate ingrediendi poſſeſſionem propria auctoritate, poſſeſſorem citare tenetur. Obſ. 12.nu.53.

Cuius litteræ non habent clauſulam, quæ importet iudicialem cognitionem, poteſt ſe extraiudicialiter informare, & ad earum executionem procedere. Obſ.12.num.36.Dec.662.num.4.
Mixtus cum clauſula, vocatis vocandis, tenetur aſſumere partes Iudicis. Dec.441.num.3.
Qui immiſit ſecundum poſſeſſorem atteſtando de poſſeſſione primi præſumitur id feciſſe præuia informatione. Dec.508. num.2.
Cum clauſula, Amoto, dicitur mixtus, & aſſumere tenetur partes Iudicis, & procedere cum citatione iuris ordine ſeruato, & appellationi deferre. Dec.570.num.5.
Mixtus quando datus dicatur. Dec. 641. num. 4.
Mixtus aſſumere tenetur partes Iudicis, & ab eius ſententia datur appellatio. Dec.541. num.5.& 8.
Etiam nulliter procedens priuat poſſeſſione illum, qui habet ſe pro ſpoliato. Dec.662. num.8.
Executori creditur, quod inuenerit aliquem moram trahentem in bonis. Obſ.78. num. 4.
Creditur tam quoad factam executionem, quam quoad poſſeſſionem illius, contra quem executus fuit. Obſ.29.num.6.
Creditur referenti, ſe executionem feciſſe ſuper prædijs ad debitorem ſpectantibus. Dec. 663. num. 11.
Reſiſti poteſt, ſi executio ſit notoriè iniuſta, dummodo cum moderamine inculpatæ tutelæ. Obſ. 1. num. 22.
Et idem ſi pignora capiat plus debito. Obſ. 1. num. 23.
Executoribus creditur tam reſpectu apprehenſionis poſſeſſionis ad alicuius fauorem quam reſpectu anterioris poſſeſſionis alterius. Dec. 506. num. 2.
Executoriales relaxantur ſententia tranſacta in iudicatum. Dec.664.num.1.
Illarum vigore de ſtylo Rotæ executio fieri non poteſt, ſed ſolum debent illæ intimari, & reproduci, & deinde ad declaratoriam proceditur, alias attentata committuntur. Dec.442.num.1.
Executum dicitur mandatum de manutenendo eo ipſo, quod aduerſarius deſiſtit à moleſtijs, non contradicit, ſeu tacite approbat. Obſ. 106. num. 13.]
Executionis mandati actus probat poſſeſſionem. Obſ. 29. num. 6.
Executionis proceſſus factus contra aliquem arguit illius poſſeſſionem. Dec.319.num.5.
Executionem concedere, antequam res ſit iudicata, & quem ſua poſſeſſione priuare lite pendente, irrationabile, & abſurdum eſt. Obſ. 170. num. 46.
Executionem paſſo in vim ſententiæ iniuſtæ datur manutentio ratione ciuilis poſſeſſionis. Dec. 9. num. 18.
Si tamen iniuſtitia ſit valde patens, & notoria, quia tunc æquiparatur nullitati, ſecus ſi dubia. Dec. 9.num. 19.21.& 26.
Executionem paſſus in vim mandati Iudicis nulli, & iniuſti, qui ſe pro ſpoliato non habuit, non dicitur ſua poſſeſſione priuatus. Dec.334.num. 3.
Eſt manutenendus. Dec. 246.num. 4. Dec. 261. num. 2.
Vt excludatur à manutentione, & includatur immiſſus à Iudice, ſat eſt, nullitatem, vel iniuſtitiam aliqua excuſatione, ſeu ratione velari poſſe. Dec.38. num. 4.
Vide etiam in V. Immiſſio. Iudex.
Executiones nec reales, nec perſonales dantur contra Ingreſſos in Religione, pro debitis ante ingreſſum, nec etiam Cenſuræ fulminantur. Dec. 153. num.3.
Executiuè procedi non poteſt contra habentem parem titulum. Dec.54.num.11.
Nec contra tertium poſſeſſorem. Dec. 153. num.3.Dec.261.num.4.
Procedi poteſt pro omnibus, quæ proueniunt in obligationis cameralis executionem, ex natura contractus. Dec.247.num.11.
Agi poteſt pro fructibus dotis tanquam intereſſe, etiam quod de eis non extet explicita obligatio in inſtrumento dotali. Dec.142.num.10.
Executiuus proceſſus nullus eſt, vbi agendum eſt ordinarie. Obſ. 12. num. 77. vbi exempla.
Executor, vel ſubexecutor de partibus, cui mandatum de manutenendo, & illius executoriales diriguntur quid facere poſſit, & an poſſit ad declaratoriam deuenire. Obſ.103.num.24.
Non poteſt ad executionem mandati de manutenendo procedere, ſed illud debet intimari, & parte non parente reproduci, alias Rota de ſtylo executionem vti attentatam reuocat. Dec. 36. num. 1.
Mixtus debet procedere cum citatione partis. Dec. 34. num. 10.
Alio poſſidente debet partes Iudicis aſſumere. Dec. 103.num. 6.
Et prius litterarum iuſtificationem requirere, Dec. 103. num. 7.
Alias non ritè, & rectè procedit, nec priuat primum poſſeſſorem. Dec.103.num.8.
Non bene procedens, non priuat quem poſſeſſione, niſi quatenus ſe pro ſpoliato habeat. Dec. 226. num. 1.
Mixtus, non merus dicitur quis propter clauſulas, Verificato, &c. & dummodo non ſit alteri ius quæſitum, &c. & partes Iudicis aſſumere debet. Dec.277. num.1.
Et tenetur oppoſitas exceptiones admittere, & an ſit neceſſaria litis conteſtatio. Dec.277.num.2.
Mixtus poteſt extraiudicialiter procedere beneficij poſſeſſione vacua exiſtente. Dec.277.num.3.
Secus conſtito ſibi de alterius intereſſe, & iure. Dec. 277. num. 4.
Ritè, & rectè procedendo priuat poſſeſſione. Dec. 330. num. 7.
Cum clauſula, Vocatis vocandis, & amoto quolibet illicito detentore ſeruare tenetur formam iudicialem. Dec.62.la ſecunda num.2.
Executores teſtamentarij non pro ſuo, ſed pro hæredibus poſſident, & manuteneri non poſſunt, niſi hæredum nomine. Obſ.52.num.29.
Executori iniuſtè exequenti poteſt reſiſti, ſicuti priuato. Obſ.1.num 81.
Executoribus ſpecialibus in litteris datis non poteſt A.C. nec alius ſe intromittere. Dec.11.num 3.
Executoriales, & mandatum executiuum in quo differant. Obſ.103.num.8.
Monent, ſeu requirunt, vt quis ſoluat. Dec.31. num. 4.
Poſſunt exequi contra intruſum non obſtante commiſſione cauſæ ad eius inſtantiam, cuius inhibitio non emanauit, vel fuit moderata. Dec.234. num. 3.
Debent intimari, & reproduci. Dec.244.num.15.
Executorialium vigore capta poſſeſſio nulla eſt, illis prius non reproductis, & ſeruatis quatuor terminis ſubſtantialibus. Obſ.12.nu.91.
Earum loco plerumque relaxatur mandatum executiuum, tam in profanis, quam in beneficialibus. Obſ.103. num. 7. Dec.31.num.3.
Earum vigore capi non poteſt poſſeſſio, niſi illis prius intimatis, & reproductis, & quatuor terminis ſeruatis, & alijs vſque ad inuocationem brachij ſecularis. Dec.31.num.1.
Niſi loco executorialium decernatur mandatum executiuum. Dec.31.num.2.
Exemplari, & extrahi debent regulariter iura parte citata, alias fidem non faciunt. Obſ. 99. num. 6.
Præſertim ſi ſint extrahenda lite pendente. Obſ. 99.num.7.
Niſi extrahat Notarius rogatus. Obſ.99.num.9.
Vel Notarius actuarius. Obſ. 99. num. 9.
Vel ſucceſſor in Officio, vt Cãcellarius. Obſ.99.n.10.
Vel Archiuiſta. Obſ.99.num.11.
Etiam quod exemplum ab illis tantummodo ſubſcribatur. Obſ.99.num.12.

Et niſi

tionem factam in præiudicium reſtitutionis in integrum. Obſ. 91. num 46. Dec. 488. num. 11.
Sanationi locus eſt, etiam ſi in datione Interrogatoriorum fuerit proteſtatum de non conſentiendo in Iudicem, nec in examen. Obſ. 91. num. 47.
Nullitas opponi non poteſt, quando idem modus ſeruatus fuit ab vtraque parte. Obſ. 84. num. 20.
Examini ex officio non eſt locus ſuper articulis contrarijs ab eodem datis. Dec. 474. num. 8.
Examine primæ remiſſoriæ nullo exiſtente datur noua remiſſoria ad effectum eoſdem, & alios teſtes examinandi. Obſ 94. num 38.
Examine facto de pluribus teſtibus eadem die, ſi conſtet de perſona quæ primum examinauit, idem in dubio intelligitur examinaſſe alios. Obſ. 93. num. 14.
Commiſſio commiſſa dicitur etiam facultas recipiendi iuramentum, ſine quo examen non valet & è contra. Obſ. 93. num. 15 & 16.
Examini neutra ex partibus interuenire debet. Obſ. 92. num. 9.
Examinis commiſſio debet in actis conſtare. Obſ. 93. n. 6.
Examinandi facultas ad effectum enadiuuandi poſt tempora lapſa, & didicta teſtificata non datur, niſi dicta, vel perſonæ fuerint approbatæ per aduerſarium. Dec. 62. la prima, num. 16.
Examinatoris facultas probatur ex generali illius deputatione in loco, de qua atteſtatur Notarius actuarius. Dec. 24 num. 13.
Exceptio libellus dicitur quoad reum. Obſ. 78. num. 24.
Mandati reſpicit legitimationem perſonæ comparentis, non agentis. Obſ 86. num. 3.
Nonſolutionis integræ penſionis ex decreto annullatiuo in litteris appoſita manutentionem non impedit, ſed reijcitur ad petitorium. Obſ. 18. num. 44. Dec. 180. num. 11. Dec. 188. num 9. Dec. 318. num. 8.
Dominij, ſeu proprietatis, vel tituli, & cauſæ, illiuſque defectus, ſeu nullitas, vel non iuris poſſeſſoris mandatum de manutenendo non impedit. Obſ. 42. num. 13. & 14. Dec. 101. num. 2. Dec. 138. num. 5. Dec. 328. num. 8.
Cum etiam ſine titulo detur vera poſſeſſio. D. Dec. 328. num. 8.
Sed remittitur ad petitorium. Obſ. 4 num. 14.
Et debet, & tunc Iudex dicere alteri parti agas. Obſ. 42. num. 15.
Omnis concernens, ſeu reſpiciens petitorium eiuſque diſcuſſionem in manutentione reijcitur. Obſ. 42. num. 44. Dec. 101. num. 5. Dec. 138. num. 5. Dec. 139. num. 11. Dec. 164. num. 21. & 28. Dec. 210. num. 4. Dec. 223. num. 9. Dec. 300. num. 11.
Petitorium reſpiciens, vt eſt, an poſſeſſio tranſlata ſit ex contractu nullo, aliena dicitur à manutentione. Dec. 295. num. 16.
Omnis reſpiciens poſſeſſorium plenarium in manutentione reijcitur. Obſ. 42. num. 45.
Concernens petitorium, ſeu poſſeſſorium ordinarium reijcitur in manutentione, præcipuè, vbi petitorium, & poſſeſſorium ordinarium fuit ſuſpenſum. Obſ. 32. num. 46.
Vel iura circa illud non ſunt in forma probanti, & hoc opponitur. Obſ. 42. num. 47.
Pendens à negocio principali manutentionem non impedit. Dec. 8. num. 3. & in fin.
Dolo facis, non cadit in manutentione, quia nihil pars petit, quod reſtituendum ſit. Obſ. 42. num. 60.
Non iuris poſſeſſoris, vel dominij, & tituli aduerſarij manutentionem non impedit, etiam ſi de eniam conſtat, vel ſuper ipſo ſententia lata ſit contra poſſeſſorem, qui appellauerit. Obſ. 42. num. 61.
Nulla admittitur in ſummariſſimo iudicio manutentionis. Obſ. 42. num 67.
Saltim quæ ſit turbida, & diſcuſſionem, ſeu altiorem indaginem requirat. Obſ. 42 num. 68. Obſ. 94 num. 4. Dec. 101. num. 2. Dec. 119. num. 7. Dec. 131 num. 8. Dec. 138. num. 5. Dec. 140. num. 14. Dec. 164. num. 21. & 25. Dec. 210. num. 4. Dec. 223. num. 9. Dec. 295. num. 7.
Sed reijcitur ad petitorium. Dec. 141. num. 7. Dec. 183. num. 4. Dec. 210. num. 4.
Requirens altiorem indaginem non admittitur in obligatione camerali. Obſ. 42. num. 69.
Nec in iudicio quorum bonorum. Dec. 294. num. 13.
Nec in aliquo iudicio poſſeſſorio Obſ. 42. num. 70.
Altioris indaginis dicitur, ſi lis deſuper pendeat. Obſ. 42. num. 71.
Vel ſi contineat iuris ſubtilitatem, aut habeat prolixiorem tractatum, ſeu agatur de varijs, & diuerſis iuribus, vel opinionibus non conſtito de communi, & remittitur eius arbitrio Iudicis. Obſ. 42. num. 72.
Omnis à iudicio manutentionis aliena dicitur, quæ in continenti non probetur, hoc eſt intra terminum probatorium, ſeu inſtantiæ. Obſ. 42. num. 73. Obſ. 94. num. 4.
Ad manutentionem impediendam probanda eſt in continenti. Dec. 295. num. 4.
Reſpiciens merita, ſeu dominium, & petitorium, vel poſſeſſorium plenarium, ſeu non iuris poſſeſſoris, vel dominij alterius ſemper admittuntur in manutentione, vbi eſt liquida, clara, & notoria, & non eget probatione, nec poteſt aliquo modo offuſcari. Obſ. 42. num. 140.
Vel vbi quis poſt intentatam per ipſum manutentionem paſſus eſt de prædictis cognoſci, & liquidè probari. Obſ. 42. num. 141.
Quæ eſt iam probata, non dicitur requirere altiorem indaginem. Obſ. 42. num. 142.
Clara non efficitur altioris indaginis, neque eſt reijcienda, ſi illud quod eſt diſcutiendum, prouenit ex replicatione. Obſ. 42. num. 143.
Dominij, ſeu non iuris cauſata ex renunciatione poſſeſſoris, de qua liquidè, & clarè conſtet, quæque tergiuerſari non poſſit, obſtat manutentioni. Obſ. 42. num. 144.
Secus in renunciatione extraiudiciali. Obſ. 42. num. 145.
Quod cauſa manutentionis pendeat à petitorio, vel negocio principali, ſeu agatur de re, quæ habeat adiunctam cauſam poſſeſſionis, retardat manutentionem, & eo magis ſtante reſcripto pro cumulatione cum clauſula. Arbitrio. Ob. 43. nu. 1.
Nec exceptiones contra titulum poſſunt a petitorio tenici, vbi articulus poſſeſſorij ab ipſo titulo dependet. Dec. 68. num. 5.
Secus quando poſſeſſio eſt clara, & non recipit fomentum a petitorio, ſeu non habet qualitatem, quæ requirat neceſſariam cognitionem meritorum. Obſ. 43. num. 5.
Poſſeſſionis infectæ propter decretum irritans impedit manutentionem, donec ſit cognitum, an intret diſpoſitio illud habens. Obſ. 4. num. 11.
Quod quis non poſſideat rem, cuius ratione ſoluitur, puta cenſus, penſio, canon, vel quod ea poſſideat alius, an impediat mandatum de manutenendo. Obſ. 64. num. 8. & 10.
Per hæredem cum beneficio legis, & inuentarij oppoſita ad retardandam manutentionem, quod non adſint bona, non ſuffragatur, quia requirit altiorem indaginem. Obſ. 56. num. 10. Lim. ibid. num. 16.
Poſſeſſionis tertij impedit mandatum de manutenendo. Obſ. 61. num. 1. Dec. 74. num. 24. Decl. vt D. Dec. 61. num. 7.
Nam excipere in manutentione de poſſeſſione tertij non eſt deducere ius tertij, ſed opponere exceptionem excluſiuam iuris agentis. Obſ. 61. n. 2.
Iuris tertij an, & quando admittatur. Dec. 302. num. 6.
Iuris tertij non poteſt præter, aut contra illius voluntatem opponi, niſi quando eſt ſimpliciter excluſiua iuris agentis. Dec. 328. num. 5.

Sine mandato illius,cuius intereſt, ab alio fieri non ſolent. Dec.638. num. 10.

Expenſis abſentis reſpondere debentis mittitur examinator,niſi abſit cauſa Rei publicæ, ſed expenſas litterarum, & poſitionum copiæ ſoluit pars petens. Obſ. 83. num. 22.]

Expreſſio facta in vno caſu,& non in alio, iudicat voluntatem comprehenſionis alterius. Dec. 393. num. 33.

[Expreſſio per relationem ad quid certum dicitur ſpecialis, & ſufficiens, Obſ 84 num.15.]

Expulſio colonorum eſt neceſſaria in capienda poſſeſſione, etiam ſi capiatur poſt mortem Domini, vel Prælati,ſeu locatoris, antequam eam capiat hæres,vel ſucceſſor. Obſ.59. num. 5. Contrarium.num 7.Concorda vt num.8.

Nec ſufficit expellere Colonos de domo, niſi etiam expellantur de fundo. Obſ.59.num.16.

Et niſi omnes longè abeant nullo relicto,alias ſi permaneant in præſentia rei, vel non longè eant, poſſeſſio non amittitur. Obſ.59.num.17.

Nec expulſionis loco ſuffragatur, quod coloni, & alij pro alijs poſſidentes, antequam eijciantur, prædium ab altero conducant, ſeu alium recognoſcant, vel recognoſcere promittant, ſeu conſtituant ſe nomine alterius poſſidere,vel aliter poſſeſſionem fictè tradant colludendo, vel diſſimulando, & patiendo. Obſ.59. num. 21. 22.& 25.

Etiam quod colnnus non eiectus nounm poſſeſſorem de fructibus recognoſcat, ſiue voluntariè, ſiue coactè. Obſ. 59. num.22.

Vnius coloni expulſio non ſuffragatur pro bonis ab alijs retentis. Obſ. 59. num. 4.

Expulſione nón facta primi poſſeſſoris, vel eorum, qui ipſius nomine poſſidebant,non eſt ſecunda poſſeſſio manutenibilis. Obſ.71.num.21.

Expulſionis loco appræhenſione præcedente eſt recognitio,& conductio coloni. Obſ 59. num. 31.

Expulſio tunc tantum requiritur,vbi quis non eſt ingreſſus naturaliter,&colonus nõ vult illum recognoſcere,ſed vbi naturaliter ingreſſus eſt, & locat colono, amittitur per poſſeſſorem poſſeſſio abſque alia expulſione. Obſ.59.num.32. Ampl. vt num. 33.

Decl.vt ſic dicatur ſaltem ſecundo poſſeſſori acquiſita naturalis poſſeſſio manutenibilis,& de ciuili prima poſſeſſoris ſit videndum in iudicio ordinario. Obſ. 59.num.34.Extende vt num. 35.

Incibrum lignorum, & ſimilium operariorum miſſorum à Domino non adimit illius poſſeſſionem. Obſ.59.num.36.

Habentis naturalem poſſeſſionem,cui ciuilis Domini non cohæreat, non priuat Dominum ſua ciuili. Obſ 59. num. 38.

Licet,ſi naturaliter poſſidens deponant animum poſſidendi, ingrediens etiam vi, ſeu clam incipiat naturaliter poſſidere. Obſ.59.num.39.

Expulſione opus non eſt in egrediente,poſſeſſionem auctoritate Iudicis ritè, & rectè procedentis. Obſ.59. num. 40.

Ad ſufficit recognitio. Obſ. 50. num. 42.

Expulſio poſſeſſoris, ſeu illius colonorum neceſſaria eſt,ſi nouus poſſeſſor ingrediatur primo inuito, ſecus ſi de eius voluntate. Obſ. 59.num.42.

Et expulſione non facta non poſſidente pro alio dicitur idem continuare in eadem poſſeſſione, vbi poſſeſſor inuitus expellitur,ſecus ſi voluntariè. Dec.106. num.5.& 6.

Expulſio Coloni non requiritur in immiſſione,in qua Iudex ritè proceſſit, ſed ſi poſterior poſſeſſio non attenditur, ſi remaneant Coloni,vel Affictuarij, nec concurrat aliqua recognitio. Dec.413. num.1.

Expulſione opus eſt in appræhendente poſſeſſionem auctoritate Iudicis non ritè,& rectè procedentis. Obſ.59. num. 14.

Expulſis illis,qui nomine noſtro poſſident, nos ipſi expulſi dicimur. Obſ.19.num.1.

Extenſio obligationis cameralis non requiritur, vbi fuit conſenſum in mandatum vnica citatione præcedente. Dec.247.num.19.

[Extenſio facta de inſtrumento etiam lite pendente, non in parte ſubſtantiali, ſed in clauſulis videtur admittenda. Obſ.97.num.13.

Extenſio limitata vltra limitationem non operatur. Dec.670. num.18.]

Vide etiam in V. Obligatio cameralis.

Extinctio cauſæ, vel tituli non poteſt allegari in remedio retinendæ. Dec.181. num. 12.

Extinctionis crediti,vel debitj, ſeu cauſæ, & tituli reſpectiuè exceptio quoad annuas præſtationes, vt in cenſu, & perſonæ in manutentione non admittitor, ſed reijcitur ad petitorium. Obſ. 64 num 1.& 3.Ampl.vt num.4.&5.Decl.vt num. 6. & 7.

Extinctionis exceptio tunc demum non obſtat manutentioni,ſi ſit turbida, & requirat altiorem indaginem. Obſ. 64.num.6.

Secus ſi clara. Obſ.64.num.7. vbi exempla in cenſu,& penſione.

Extinctionis cenſus exceptio non retardat manutentionem,ſi deficiat legitima intimatio,& depoſitum non ſit purum,ſed ſub conditione. Obſ. 64. num. 1.

Obſtat manutentioni,ſi doceatur de actu æquiualenti retrouenditioni,& extinctioni. Obſ.64.nu.4. vbi exemplum.

Extinctionis penſionis exceptio turbide, quæ habeat contra ſe deciſiones firmatas non retardat manutentionem. Obſ.64 num.3.

Extinctionis penſionis exceptio releuat in impoſita ſuper beneficio pleno cum decreto annullatiuo, ſi de effectuali, & totali ſolutione in imponentis vita non doceatur, ſed potius de contrario, ſecus è contra. Obſ. 64.num.5.

Extractio, quæ ſit per Notarium rogatum non requirit obſeruationem eorum, quæ requiruntur in extractione,quæ ſit ab alio Notario. Dec. 606. num. 2.

Extrahere inſtrumenta qui poſſint abſque compulſorialibus,& alia ſolemnitate. Obſ. 99. num. 13.

Extrahenti dicenti ſe Archiuiſtam creditur. Dec. 426. num. 7.

Lim. vt tamen non credatur, quod ſcriptura ſit de eius manu,niſi recognoſcatur. Dec. 496. num. 8.

Extrauagans Pauli II.loquitur de bonis quæ nunquam vacant,vt immobilia, & mobilia pretioſa, non autem de prouiſione Officiorum, quæ vacant quotidie. Dec.516. num. 6.

Extremum ſecundum in ſpolio probatur ex confeſſione aduerſarij ad poſitiones. Dec. 461. num.5.

Primum in ſpolio probatur ex confeſſione partis in reſponſione ad poſitiones. Obſ.461.num.3.

Primum in ſpolio quomodo probetur. Dec.586. num. 2.

Secundum in ſpolio quomodo probetur. Dec.586. num. 3.]

F

FAcilius quis naturalem poſſeſſionem recuperat per viam manutentionis, quam ſpolij. Obſ. 2. num. 41.

Facilius inuenitur, quod à pluribus quæritur ſapientibus. Dec.321. num. 8.

Facto, vel contractu, ſeu culpa propria qui cecidit à poſſeſſione,non eſt manutenendus. Obſ.57. num.2.Dec.170.num.8.

Etiam quod ſit minor,vel mulier. Obſ.57.num. 37.Decl.vt num.39.

Factum non præſumitur, ſed eſt probandum. Dec. 6. num. 3.

Nudum exactionis, ſeu poſſeſſionis manutentionem ſatis eſt. Obſ.15.num.11.Dec.218. num.6.

Nudum,&

Nudum, & ſola detentio in manutentione conſideratur. Dec. 57. num. 8. Dec. 320. num. 9.
Et abſque probatione tituli, aut iuſtitiæ poſſeſſionis. D. Dec. 320. num. 9.
Ante omnia conſideratur in materia poſſeſſoria. Dec. 152. num. 8.
Præualet verbis, & proteſtationi. Dec. 275. num. 18.
Poſitiuum pro obedientia vbi requiritur, non ſatisfacit ſola patientia. Obſ. 103. num. 10. Dec. 121. num. 1.
Iudicis factum partis reputatur. Obſ. 20. num. 28.
Legis potentius eſt, quam factum hominis. Obſ. 55. num. 84.
Defuncti nocet hæredi. Obſ. 56. num. 18.
Principalis nocet fideiuſſori. Obſ. 56. num. 35.
Adminiſtratorum, ſeu aliorum pro alijs poſſidentium, & non interuertentium domini poſſeſſionem non poteſt dominis præiudicare quoad amiſſionem poſſeſſionis ſine ſpeciali mandato. Obſ. 59. num. 20.
Procuratoris principali non nocet non conſtito de mandato. Dec. 320. num. 10.
[Factum poſſeſſionis, vel detentationis durat, donec durat poſſeſſionis, vel detentationis exercitium. Obſ. 5. num. 5.
Perfectum ſufficit ad acquirendam poſſeſſionem, & concurſus animi etiam imperfectè, & non eo modo quo debet. Obſ. 21. num. 6.
Poſſeſſionis durat, donec durat poſſeſſionis exercitium quod etiam in ea defendenda, & proſequenda conſiſtit. Dec. 554. num. 27.
Probare ſufficit in ſummariſſimo poſſeſſorio abſque eo, quod probetur iuſtitia facti. Dec. 294. num. 1. & 12 Dec. 555. num. 1.
Facti iuſtitiam ſupponit petitorium. Obſ. 42. num. 60.
Facti quod eſt non præſumitur, ſed probandum eſt, Dec. 411. num. 13. Dec. 519. num. 11.
Facta pro infectis haberi non poſſunt. Obſ. 8. num. 15.]
Facultas ingrediendi poſſeſſionem propria auctoritate non transfert poſſeſſionem, nec ſuffragatur pro manutentione. Obſ. 15. num. 7.
An manutentionem impediat. Obſ. 46. ſub num. 12. & 28.
An ſuffragatur poſſeſſione plena exiſtente, vel poſt Iudicis aditionem. Obſ. 26. num. 8. & 10.
Facultas data ſub modo non poteſt exerceri niſi modo adimpleto, & ſi caſus euenerit. Dec. 199. num. 11.
Data in commiſſione primi Iudicis cenſetur repetita in commiſſione ſubrogatoria. Dec. 9. num. 10.
Intereſſendi in Capitulo poteſt acquiri etiam à Presbyteris non Canonicis ex priuilegio, conſuetudine, vel ſtatuto. Dec. 201. num. 4.
Et ad effectum manutentionis ſufficit ſola poſſeſſio. Dec. 201. num. 5.
Alicui data aliquid faciendi non imponit neceſſitatem. Dec. 206. num. 29. Decl. vt num. 35. & 41.
Fideicommiſſario conceſſa diſponendi de aliqua quantitate operatur, vt poſſint illam retinere etiam illius hæredes, ſi inteſtatus, ſeu abſque diſpoſitione de illis decedat. Dec. 206. num. 34.
Obligandi bona pro dote conceſſa donatario an ſit intelligenda in ſubſidium. Dec. 206. num. 48.
[Facultas reſtricta ad certos caſus, quoad alios cenſetur negata. Dec. 385. num. 6.
Augendi, & diminuendi diſtributiones intelligitur cum legitima cauſa. Dec. 547. num. 11.
Et ſecundum arbitrium boni viri. Dec. 547. num. 12.
Capiendi poſſeſſionem propria auctoritate intelligitur de vacua, non de plena. Obſ 13. num. 3.
Facultas, & licentia præſupponunt prohibitionem. Dec. 541. num. 10.
Facultates Iudici conceſſæ afficiunt omnes qui illis conſenſerunt. Dec. 609. num. 13.
Facultatis præſumptio excluditur in actibus factis per longum tempus continuatis, & vniformibus. Obſ. 53. num. 3.
Facultatiui actus poſſeſſionem non attribuunt ex quouis temporis curſu, nec ſi fuerint mille. Obſ. 53. num. 1.
Facultatiui actus, & dependentes ab alicuius libera voluntate potius deſtruunt, quam probent poſſeſſionem. Obſ. 53. num. 2.
Facultatiui actus, & ex deuotione non inducunt obligationem in poſterum. Obſ. 53. num. 4.
Facultatis in actibus acquiſita dicitur poſſeſſio, ſi probetur coactio. Obſ. 53. num 8. vbi exemplum.]
Facultate ſibi conceſſa quam vſum non fuiſſe conſtat, ſi id velle non declarauerit. Dec. 206. num. 30. Decl. vt num. 35.
Facultatis iure quæ permittuntur, vel eſt gratia, & voluntate Aduerſarij, non inferunt ad ius, vel poſſeſſionem, ſeu quaſi, quæ ſit attendenda. Obſ. 53. num. 2.
Facultatis præſumptio excluditur in dubio ex pluralitate actuum per longum temporis interuallum, & ex diuturna poſſeſſione. Obſ. 53. num. 20.
Præſertim in valdè præiudicialibus. Obſ. 53. num. 21.
Vel cum magno incommodo. Obſ. 53. num. 22.
Et ceſſante alterius fraude, & malitia. Obſ. 53. nu. 23.
Facultatiua materia non dicitur, ſi præcedat titulus. Obſ. 53. num. 18.
Non præſumitur fauore Piæ cauſæ, & Diuini cultus. Obſ. 53. num. 27.
Facultatiui actus conſiderari poſſunt in actibus factis à priuato in priuatum, non in actibus publicis. Obſ 53. num. 17.
Facultatiuis in actibus acquiſita dicitur poſſeſſio, vbi præceſſit prohibitio, ſeu contradictio cum ſubſecuta acquieſcentia. Obſ. 53. num. 28.
Falſi accuſatio aduerſus factas probationes non impedit mandatum de manutenendo. Obſ. 68. nu. 3.
Niſi accuſatio euidentem probationem habeat. Obſ. 67. num. 4.
Falſitas allegatæ cauſæ in contractu non præſumitur. Dec. 223. num. 13.
Falſum dicens in examine criminali, etiam quod examinatus fuit vti principalis in ſe, & teſtis quoad alios, non punitur, ſed Deum habet vltorem. Obſ. 83. num. 40.
[Familiaritatis iure poſſeſſio non eſt conſiderabilis ad aliquem effectum. Obſ. 54. num. 1.
Ampl. etiam quod actus ſint plures, vel etiam mille. D. Obſ. 54. num. 2.
Præſumitur inter affines, & fratres. D. Obſ. 54. num. 4. Ampl. vt ibid. num. 5.
Eſt manutenibilis, dum dubitatur, ſeu diſputatur, an ſit talis. Obſ. 54. num. 7.
Excluditur, dum non apparet magis de vnius iure, quam alterius. Obſ. 54. num. 8.
Et ex actibus locationis, inciſionis arborum, ædificij domus, & alijs ſolitis fieri à veris dominis. Obſ. 54. num. 9.
Familiaritatis iure in Amici, vel coniuncti bona ingrediens poſſidere non dicitur. Obſ. 54. num. 3.
Familiaritatis iure præſumuntur actus poſſeſſorij facti à non habente titulum. Dec. 493. num. 6.
Fama in antiquis plenè probat. Dec. 93. num. 6.
Familiaritatis iure poſſeſſio non eſt manutenibilis, præſertim in concurſu poſſeſſionis cum titulo. Obſ. 54. num. 1.
Nullius eſt conſiderationis. Obſ. 54. num. 2.
Non eſt attendenda. Obſ. 54. num. 3.
Nullum ius tribuit, nec ſuffragatur. Obſ. 54. num. 4.
Talis in dubio præſumitur poſſeſſio, & ingreſſus factus in bonis amici, ſeu coniuncti. Obſ. 54. num. 9.
Et in eo, qui nullum ius, ſeu titulum habet, ſeu quod habeat, non conſtat, nec excogitari poteſt. Obſ. 54. num. 10.
Et vbi conſtat de titulo alterius etiam inualido, vel inutili. Obſ. 54. num. 11.
Niſi conſtet, quod vſus ſit iure proprio. Obſ. 54. num. 12.
Ita quis præſumitur rem alienam poſſidere ad excludendum delictum. Obſ. 54. num. 13.
Ita poſſidens non ſibi, ſed alteri poſſidet. Obſ. 54. num. 14.

Ita poſſidere

Ita poſſidere dicitur vxor bona mariti, & è conuerſo, filius bona patris, & matris, & frater mariti bona vxoris. Obſ. 54. num. 17.
Talis præſumitur poſſeſſio, etiam quod puta habitans appellet domum propriam, vel fecerit melioramenta. Obſ. 54. num. 18.
Eſt manutenibilis, ſi alius non poſſidet. Obſ. 54. n. 19.
Excluditur ex multiplicitate actuum, & continuata poſſeſſione. Obſ. 54. num. 20.
Vel per exhibitionem tituli præcedentis etiam nulli. Obſ. 54. num. 21.
Vel per titulum, & cauſam ſuperuenientem. Obſ. 54. num. 22.
Falſam ſemper eſſe neceſſe eſt alteram ex duabus contrarijs aſſertionibus. Dec. 484. num. 4. & 8.]
Fatalia non currunt durante tempore ad habendum conſilium ſapientis. Dec. 9. num. 6.
Lapſa non dicuntur, vbi vna cum cauſa appellationis æque principaliter commiſſa reperitur cauſa nullitatis quæ durat per 39. annos. Dec. 133. num. 3. Dec. 134. num. 4.
Si tamen nullitas notoriè pateat. D. Dec. 134. num. 5.
Currunt ante acceptationem facta ab Arbitrio de compromiſſo in ſe facto. Dec. 134. num. 1.
[Fatalia non currunt pendente titulo ſuper attentatis. Dec. 496. num. 6.]
Fauor publicus verſatur in coercendis rixis, & ſcandalis. Obſ. 4. num. 14.
Fœminæ regulariter capaces ſunt emphyteuſis. Dec. 168. num. 5.
An comprehendantur in inueſtitura facta ad vitam inueſtiti, & ſuorum filiorum, & nepotum legitimorum, & naturalium per directam lineam decendentium. Dec. 168. num. 6.
Fœni ſecatio, & perceptio, ſeu paſcuorum paſculatio, vel venditio, & beſtiarum inductio probat rei poſſeſſionem. Obſ. 23. num. 15.
Ferrijs etiam pendentibus poteſt de ſummarijſſimo poſſeſſorio cognoſci, illudque expediri. Obſ. 8. num. 102.
Eoque magis ſi decreta principalia emanauerint tempore non feriato. Obſ. 8. num. 103.
[Feriæ non obſtant in mandato de manutenendo, & iudicijs poſſeſſorijs. Dec 614. num. 16.
Feriarum tempore lata ſententia nulla eſt ex defectu iurisdictionis, ſi pars oppoſuerit. Dec. 415. num. 14.]
Feudatario, & vaſſallo manutentio non competit, cum naturaliter poſſideat rem feudalem. Obſ. 16 num. 6.
Ampl. etiam in feudatario feudatarij, ſeu vaſſallo vaſſalli. Obſ. 16. num. 6.
[Feudale an præſumatur, quidquid eſt intra fines territorij. Obſ. 346. num. 5.
Feudalem rem eſſe probatur ex coniecturis. Dec. 348. num. 8.
Feudalia an præſumantur omnia, quando in inueſtitura ſunt appoſita verba, Cum pertinentijs. Dec. 346. num 7.
Feudalium poſſeſſio an transferatur in hæredem abſque apprehenſione. Obſ. 55. num. 6.
Feudatario R.C. & Baroni Domino, & poſſeſſori Caſtri debetur manutentio reſpectu vniuerſalis iurisdictionis ex iuris aſſiſtentia, quam habet ſuper toto territorio. Obſ. 45. num. 11.]
Feudi poſſeſſio capta per hæredem vaſſalli eſt manutenenda vſque ad ius cognitum. Obſ. 42. num. 22.
[Fictio vna oritur ex alia quando venit in conſequentiam alterius. Dec. 554. num. 11.]
Fideicommiſſarius petens immitti, & dans de alienatione bonorum reſpectu detractionum, quas prætendit poſſeſſor, non impedit manutentionem poſſeſſorj, cui ad effectum transferendi onus probandi contrarium in fideicommiſſarium ſufficit dicere, quod bona alienata non abſorbent ſuum creditum. Obſ. 47. num. 10.
An, & quando agere poſſit non facta ſibi reſtitutione reali, ſeu verbali. Dec. 216. num. 7.
Nec poteſt nec auctoritate propria, nec cum Iudicis licentia capere poſſeſſionem parte non citata, ſed debet illam habere de manu hæredis, & redditur ratio. Dec. 13. num. 8.
Debet bona vinculata non propria auctoritate, ſed de manu hæredis capere. Dec. 14. num. 8.
[Fideicommiſſarius non poteſt propria auctoritate ſibi ius dicere, & hæreditatem quaſi poſſidentem ſpoliare, ſed capere tenetur de manu hæredis. Dec. 385. num. 4. Dec. 565. num. 4.
Fideicommiſſarius, ſeu legatarius poteſt propria auctoritate poſſeſſionem capere de licentia, ſeu conſenſu teſtatoris etiam tacito, vt ſi illi permiſerit adminiſtrationem. Obſ. 47. num. 1.
Ampl. etiam in conſenſu expreſſo, vel tacito, ſeu implicito hæredis. Obſ. 47. num. 2. vbi exempla.
Fideicommiſſario, ſeu legatario ſufficit poſſeſſionem cæpiſſe auctoritate Iudicis, quamuis non de manu hæredis. Obſ. 47. num. 11.]
Fideicommiſſarij, ſeu legatarij poſſeſſio expreſſè capta de bonis fideicommiſſis, vel legato ſuppoſitis aliter, quam de manu hæredis eſt vitioſa, non manutenibilis, & nullum parit iuris effectum. Obſ. 47. num. 1. & ſeqq.
Ampl. etiam ſi incontinenti fideicommiſſarius doceret de iure ſuo. Obſ. 47. num. 2.
Ampl. fortius ſi capta ſit adhuc viuente illo, in cuius locum ſuccedi prætenditur. Obſ. 47. num. 5.
Lim. niſi extet teſtatoris licentia poſſeſſionem capiendi propria auctoritate. Obſ. 47. nu. 4.
Lim. ſi nullus adeſſet certus hæres. Obſ 46. num. 6.
Lim. ſi hæres non eſſet in poſſeſſione, ſed eſſet poſſeſſio vacans. Obſ. 46. num. 6. Contrarium, num. 8.
Extende limitationem etiam ſtante ſtatuto annullante poſſeſſionem, cum tollat effectum iuris. non naturalem poſſeſſionem, & inſiſtentiam. Obſ 46. num. 7.
Extendæ præſertim, ſi manifeſtè, & notoriè conſtet hæredem nullum poſſe ſentire commodum in immiſſione, nec eſſe faciendas aliquas detractiones, ſed hoc eſt difficile practicare. Obſ. 47. num. 8.
Extende extenſionem, etiam ſi prætenſiones, & detractiones hæredis ſint valde turbidæ, quia reſpiciunt petitorium, & non impediunt manutentionem fideicommiſſario. Obſ. 47. nu. 9.
Fideicommiſſario datur remedium l. fin aduerſus hæredem grauatum, & grauati hæredem. Dec. 216 num. 6.
Fideicommiſſo agens probare debet implementum diei. Dec. 302. num. 1.
Fideicommittentis poſſeſſione probata dicitur probarum, rem poſſeſſam fuiſſe in bonis fideicommittentis. Dec. 52. num. 1.
Fideiuſſio præſtanda poſt executionem, eam non vitiat, ſi non præcedat. Dec. 220. la prima, num. 2.
Fideiuſſor, antequam ſoluat, vel certum damnum patiatur, non dicitur habere creditum liquidum pro Saluiano neceſſarium. Obſ. 12. num. 129.
Tenetur iudicio manutentionis ex ſolutionibus principalis, & quaſi poſſeſſione acquiſita contra ipſum. Obſ. 56. num. 34.
Liberatur ex ſolutione facta per principalem. Obſ. 56. num. 36.
Soluens poteſt reportare ceſſionem etiam ex interuallo, eaque vbi contra principalem debitorem, & illius hæredes. Dec. 223. num. 6.
[Fideiuſſor quando agere poſſit contra promiſſorem indemnitatis ex ſolis moleſtis. Obſ. 12. num. 50.
Fideiuſſoris in præiudicium non poteſt principalis debitor debitum agnoſcere quoad alios effectus, quam manutentionis, nec quoad perpetuum præiudicium. Obſ. 56. num. 13.
Solutio an præiudicet principali quoad effectum manutentionis. Obſ. 56. num. 14.
Fideiuſſoris cenſus renouatio euitatur per cenſus extinctionem. Dec. 669. num. 4.]
Fideiuſſori ex ſolis moleſtijs, antequam ſoluat, non competit

INDEX.

petit ſaluianum nec ad effectum deponendi. Obſ.12.num.128. Dec.vt. num.131.

Fideiuſſori cenſus non competit ſaluianum ad effectum deponendi pro extinguendo cenſum de ſui natura perpetuum. Obſ.12. num.130. Decl.vt. num. 131.

Fideiuſſoris ſolutio an præiudicet principali quoad acquiſitionem quaſi poſſeſſionis, & manutentionem. Obſ. 56.num.37.

Fides non facit fidem. Dec.318. num. 13.Dec.318. n.11

Cum adminiculis fidem facit. Dec.97.num.3.

Præſertim perſonæ omni exceptione maioris. Dec. 97.num.4.

Etiam quod ſit Notariorum non facit fidem, nec Notario creditur de præteritis ſed de ijs tantum de quibus rogatus fuit. Dec.159.num.11.

Notarij de ſolutionibus factis, & a ſe rogatis facit non leue adminiculum. Dec.108. num.8.

Nuncij, Miſſi, vel famuli Baroncelli an, & quando probet immiſſionem, ſeu ademptionem poſſeſſionis. Obſ. 21.num.74.

Officialis facit adminiculum. Dec.158.num.5.

Notarij, ſeu Iudicis extra acta de pronuncia facta extra diem citationis non facit fidem, ſed acta ipſa attenduntur. Obſ.102. num. 39.

Fidem facere de poſſeſſione ſatis eſt in mandato de manutenendo. Obſ.38. num.23.

[Fides Notariorum circa ſtylum probandi iuramenta tertium coadiuuat alias probationes, quamuis non contineat, quod in alijs cauſis fuerit oppaſitum & obtentum, prout requiritur. Obſ. 84. num. 47.

Regulariter fidem non facit. Dec.448 num.5.

Notarij Curiæ facit fidem, ſecus in fide Notarij extra Curiam. Dec. 538.num.15.& Obſ. 51.num.17.

Cum fide conquaſſatur. Dec.543. num.7.

Notarij de actu à ſe rogato facit adminiculum. Obſ.21.num.19.

Notarij de citatione ſine teſtibus non probat. Dec. 544.num.3 Dec. 547. num. 3. Ampl. vt D. Dec. 544 num.5.

Et magis vera præſumitur, dum non fuit illi poſt productionem oppoſitum. Dec.637 num.24.

Fidei profeſſio poſt duos menſes à die poſſeſſionis an eam inficiat, vel manutentionem impediat. Obſ.30.num.10.

Fidei factæ de tempore non ſuſpecto ſtandum eſt.Dec. 637.num. 21.

Fides teſtium extraiudicialiter factæ, & in actis productæ, an ſufficiant pro manutentione. Obſ. 38.num.4.

Fides mala inducitur ex litis conteſtatione. Dec.664. num.5.

Fides bona cauſati poteſt etiam ex iniuſtis, & temerarijs titulis. Dec.669. num.13.]

Filiationis in quaſi poſſeſſione datur manutentio.Obſ. 10.num.60.

Filiationis, & conſanguinitatis quaſi poſſeſſio conſtituitur, & probatur ex nominatione, & tractatu, Obſ.34.num.2.

[Filia maiora iura habere non poteſt, quam mater haberet. Dec.647.num.61.

Filiatio ſola non infert ad aditionem hæreditatis, niſi filius ſe declarauerit, ſeu agat. Obſ.87.num.13.]

Filius eatenus præſumitur poſſediſſe bona matris iure familiaritatis, quatenus fuerit in matris dominio. Dec. 206.num.6.

Poſſidet iure familiaritatis bona matris recepta ex illius donatione per matrem cum clauſula conſtituti incipit poſſidere iure proprio etiam abſque alia declaratione. Dec.506.num.10.

Filii poſſeſſio acquiritur per patrem in rebus, in quibus habet vſumfructum, & filio minori 14. annorum etiam in Caſtrenſibus, quaſi Caſtrenſibus, & ſimilibus. Obſ. 55.num. 131.

Filiusfamilias, & minor, ſeu etiam pupillus poſſunt in manutentione eſſe in iudicio ſine conſenſu patris, & ſine curatore, & tutore reſpectiue. Obſ.67.num.1.

Secus regulariter in alijs iudiciis. Obſ.67.num.3.

Filiusfamilias admittitur in iudicijs ſummariis ſine patris conſenſu. Obſ. 67. num.2.

Filius ergo hæres agendo, procidit, niſi contrarium ex aduerſo probetur. Obſ.87. num. 2.

Procedit etiam in hæreditate matris. Obſ.87.n.3.& 4. Ampl.vt ibid.num.9. Declar.vt ibid.num.12.

Filius agendo præſumitur hæres patris, ſeu matris, ſi conſtet de immiſſione, cum alias, ſtante beneficio abſtinendi, reputetur extraneus. Obſ.87.num.4. & 12.vbi declar.

Filius, vel filia ſiue agendo, ſiue excipiendo tenetur aditionem hæreditatis matris probare. Obſ. 647.num.65.

Finem vnum iudicati ſingulis ſufficit controuerſis. Dec.664 num.13.

Fiſcus poteſt poſſeſſorem lite etiam pendente priuare, vbi non eſt legitimus contradictor, vel timor eſt dilapidationis. Obſ, 14. num. 10.

[Fiſcus de iure non poteſt capere poſſeſſionem ante ſententiam declaratoriam. Dec.352.num. 4.]

Fluminis exiccati alueus efficitur pars fundi vicini, & per fundi poſſeſſorem poſſideri dicitur. Obſ. 73.num. 85.

Fori ius, in quo cauſa agitur, ſeruandum eſt in ordinariis iudiciis. Obſ.8.num.74.Dec.71. n.16.

Forma non ſeruata ſemper actus corruit. Dec.331. num.5.

Rei tota mutata ex ædificio facto non competit in ipſa re manutentio, ſecus ſi non ſit mutata forma vel non in totum. Obſ.73.num.15.

Rei mutata per ædificium factum rei dominus perdit loci poſſeſſionem, & illam acquirit ædificator. Obſ.73.num.14.

Mandati de manutenendo expediendi in Curia. Obſ. 105.num.1.

Mandati de manutenendo expediendi extra Curiam ſeu ad partes. Obſ.105.num. 2.& ſeq.

Mandati de manutenendo, cum mandato executiuo pro annuis præſtationibus. Obſ.155 num.3.

Mandati de manutenendo Rotalis. Obſ.155.num.4.

[Francia in hoc remedio non ſeruat ſubtilitates, ſed tenet potiorem, qui vltimo anno de facto poſſidet. Obſ.82.num.51.]

Frater faciens actus iuridictionales in iuriſdictione ad fratrem Primogenitum ſpectante dicitur ad admiſſus iure familiaritatis. Obſ. 54.num.16.

Frates cohæredes, ſeu ſocii habentes bona communia pro indiuiſo, & communiter habitantes, qui omnes aliquando poſſidere cœperunt, poſſidere dicuntur, & ſunt manutenendi, etiam quod vnus tantum adminiſtret, locet, fructus percipiat, quia dicitur facere familiaritatis iure reſpectu portionis aliorum, ſecus in habitantibus ſeorſum & vbi non conſtat de initio poſſeſſionis. Obſ.73.num.37.

[Fratres dicuntur poſſidere iure familiaritatis. Dec. 358.num.5.]

Fratris poſſeſſio probatur ex poſſeſſione capta per alium fratrem communi nomine cum ſubſecuta ratificatione deſumpta ex veriſimili, & communiter accidentibus. Obſ. 55. num.149.

Fratri non creditur de deputatione de ſe facta ad ſcribendum. Dec.314.num.3.

Fructus bonorum paraphernalium licite in vim pacti recipi poſſunt ad rationem fructuum dotis à ſtatuto taxatorum. Dec.86.num.15.

Bona fide percepti de Cannonicatu non ſunt reſtituendi. Dec.585.num.8.

Veniunt appellatione damnorum, & intereſſe. Dec. 19. num. 2.

Sine poſſeſſione conſiſtere non poſſunt. Obſ.53. num. 7.

Ex poſt retrouendendi debentur hæredi, & ceſſionario, non ſecus ac deberentur defuncto, & cedenti. Dec.19.num.3.

In obligatione retrouendendi debentur à die oblatis & depoſiti. Dec.19.num.4.& 6.in fin.

In iudicio ſpolij non debentur niſi à die motæ litis

INDEX.

reſpectu poſſeſſoris auctoritate Iudicis,qui dicitur bona fidei poſſeſſor. Dec.297. num.14.

Ante propoſitum interdictum poſſeſſorium peti non poſſunt. Dec.19.num.6.

In interdicto vnde vi veniunt à die motæ litis. Dec. 19 num.7.

Annorum viginti præſumuntur æquare prætium fundi deductis omnibus expenſis,& hæc eſt vera fundi æſtimatio. Dec.19.num..13.

Triennio comſumpti præſumuntur , & pro illis debetur prætium liquidandum ad rationem valoris annorum decurſorum. Obſ.107. num.50.

Conſumptis reſpectu liquidationis faciendæ debentur ordinaria Dec.17. num.7.

Conſiſtunt non ſolum in ijs , quæ ſunt deſtinata ad æſum,vel potum,ſed etiam in alijs, quæ quomodocumque conferunt ad vſum vitæ. Obſ.26, num.24.

In manotentione veniunt à die motæ litis.Obſ. 74. num.1.

Etiam qeod fuit pendente lite à parte aduerſa percepti. Obſ.74.num. 2:

Anta motam litem decurſi in mandato de manutenendo non veniunt. Obſ.74.num. 3.&4.

Non veniunt in manutentione à die mota litis ſuper petitorio , vel poſſeſſorio plenario,ſed tantum à die mota litis ſuper manutentione. Obſ. 74.num.7.& 10.

Percepti tantum veniunt in mandato de manutenendo,non qui potuerunt percipi. Obſ. 74. num. 9. Dec. 310.num,10.

Et percepti poſt petitam manutentionem , non qui ante. D.Dec.317.num. 4. & 8.

Percepti lite pendente in petitorio , vel poſſeſſorio ordinario in ipſo ordinario reſtituuntur. Obſ. 74.num. 10.

Tunc in manutentione non veniunt, niſi à die illius petitionis,vbi agitur de manutentione in aliqua re fructifera , cum tunc rei ipſa petatur,& fructus veniant in conſequentiam , ſecus quando etiam fructus decurſi petuntur principaliter vti ſors,vt in penſionibus,cenſibus , & alijs annuis præſtationibus, quia tunc veniunt etiam decurſi ante motam litem principalem. Obſ.74.nu.11.

Niſi petens ſe reſtrinxerit ad terminos decurſos à die motæ litis principalis. Obſ.74. num. 12.

Veniunt in mandato de manutenendo , etiam quod de illis in decreto nulla mentio facta fuerit. Obſ.74.num.14.Dec.17. num.3.

Non vti fructus,ſed vti pars poſſeſſionis. D.Dec.17. num. 3.

Ac debentur Officio Iudicis. D Dec.17.num.4.

Percepti in iudicio manutentionis , & in vim mandati de manutenendo reſtituuntur aduerſario, qui deinde in manutentione , ſeu in negotio principali obtinuit. Obſ.106. num. 60. Dec. 19. num.5.

{Fructus ſine dominio, vel poſſeſſione deberi non poſſunt. Obſ.23.num.7

Percepti à mala fidei poſſeſſore debentur in manutentione. Obſ.74.num.1.

Lim.niſi excuſet paupertas. Obſ.74.num.2. Extende limitationem vt ibid.num.3.

Decurſi ante motam litem veniunt in iudicio retinenda ordinario. Obſ.74.num.5.

Ante petitionem manutentionis percepti veniunt in ea, ſi vltra malam fidem ex litis ſubſtentatione adſit mala fides aliunde clara , & ineuitabilis. Obſ.74.num.9.

Percepti,ſeu debiti poſt litem motam in petitorio , Vel poſſeſſorio ordinario in eodem debentur vti damna,& intereſſe. Obſ.74.num.10.

Rei retrahendæ à die depoſiti pretij ſpectant ad deponentem. Dec.429.num.5.

Acceſſorij rei per aliquem bona fide poſſeſſæ, & in iudicium principaliter deductæ in iudicio manutentionis non veniunt,niſi à die motæ litis. Dec.471.num.12.& 14.

Vt conſequantur à bonæ fidei poſſeſſore neceſſaria eſt mora , vel per litis conteſtationem, vel per aliam interpellationem,alias facit ſuos,& reſtituere non tenetur. Dec. 471.num. 15.

In interdictis non veniunt,niſi à die petiti mandati. Dec. 511. num.1.

Quando dicantur debiti ſolo Iudicis officio. Dec. 536 num.6.

Præſumuntur exacti à poſſeſſore non probato, quod alius eodem tempore poſſideret. Dec. 536. num. 17.

Ex re iure percepti minuunt ſortem dotis , & creditum efficitur illiquidum niſi denuo liquidetur. Dec.643,num.40.& 41.

An præſumantur percepti ab eo, qui fuit ad poſſeſſionem aſſociatus. Dec. 647. num. 25. & ſeqq.

Præcepti præſumuntur à vero,& corporali poſſeſſore. Dec. 647. num. 35.

In mandato de manutenendo veniunt à die motæ deſuper litis. Dec.647.num.38.

Etiam illi veniunt in iudicio retinendæ, qui fuorante litem deſuper motam percepti ſtante mala fide. Dec.665.num. 1. & 2.

In iudicio retinendæ ordinario veniunt ab initio, & percepti etiam ante litem conteſtatam ex mala fide,officio tamen Iudicis ratione damnorum,& intereſſe. Dec.665.num.5. & 7.

In ſummariſſimo Iudicio manutentionis non veniunt,niſi à die , quo fuit intentatum, non autem etiam ab initio percepti,& quare. Dec. 665.num.47.& 10.

Etiam ab initio percepti veniunt in interdicto vnde vi, aut clam. Dec. 665. num. 8. & 9. vbi ratio.]

Fructus , qui percipit , & vtitur pro libito voluntatis , verè , & propriè dicitur poſſidere. Obſ. 23. num. 9.

Perceptos voluntariè , reſtituens cadit à poſſeſſione facto proprio, & non eſt manutenendus, etiam quod id fecerit ex liberalitate , nec colonus damnum ſentiret. Obſ.57. num.26.

Et idem ſi fructus perceptos poſuerit , ſeu poni permiſerit ad creditum alterius. Obſ.57. num. 27.

Secus ſi conſtet de alijs actibus poſſeſſorijs. Obſ.57. num. 28.

Fructus recompenſatiuos recipiendi in quaſi poſſeſſione ob rei,& pretij retentionem admittitur manutentio: Obſ. 10. num. 73.

Fructuum perceptio, & fruitio præcipua commoditas & vtilitas eſt poſſeſſionis. Obſ.1. num.35.

Spectat ad poſſeſſorem. Obſ.1. num. 36.

Actum poſſeſſionis certificat. Dec.5.num.4.

Probat rei poſſeſſionem. Obſ.23.num.4.

Etiam ſi perceptio ſit aliquorum tantum , non omnium fructuum. Obſ.23.num.20.

Seu modica ſolutio. Obſ.23.num.21.

Eſt præcipuum , & indubitatum ſignum poſſeſſionis. Obſ.23.num.6.

Inter actus poſſeſſorios primum locum obtinet. Obſ.23.num. 7.

In ea conſiſtit poſſeſſionis efficacia, ius , vtilitas , & effectus. Obſ.23. num. 8.

Facta ab aliquo nomine alterius , ſeu ſuo mandato, vt à famulo,colono,conductore , factore, miniſtro probat poſſeſſionem eius , cuius nomine facta eſt. Obſ.23.num.17.

Facta ab aliquo abſentis nomine eidem abſenti ſuffragatur ad poſſeſſionem probandam , etiam non conſtito de ordine,ſeu mandato. Obſ.3. num. 18.

Facta non iure proprio,nec dominij, vel poſſeſſionis ſed iure familiaritatis , vel alias alterius nomine alioque non iure probat poſſeſſionem. Obſ. 23. num.22.& 23.vbi exempla.

Nec impedit manutentionem poſſeſſionis alterius. Obſ. 23. num. 23.

Facta per aliquem non vti poſſidentem , ſed vti creditorem,vt in muliere viro ad Inopiam vergente non probat poſſeſſionem. Obſ. 23. num. 25.

Poſſeſſionem non probat , vbi probatur re ipſa alterum poſſidere. Obſ.23. num. 16.

Eoque

Eoque minus in præiudicium poſſeſſoris. Obſ.23. num. 17.
Non probat poſſeſſionem, vbi fructus ad percipientem non ſpectabant. Obſ.23.num.28.
Eſt vnum ex ſignis adeptæ poſſeſſionis, ſed ſunt, & alia. Obſ. 57. num. 29.
In ſpolio probari debet. Obſ. 76. num. 11.
[Fructuum perceptione nulla eſt maior poſſeſſionis, probatio. Obſ. 23. num. 4.
Perceptio eſt verus,& naturalis, & ciuilis poſſeſſionis effectus. Obſ. 23. num 5.
Quietantiæ, & eo magis à parte producta probant poſſeſſionem. Obſ. 23.num. 9.
Herbarum perceptio an inferat ad poſſeſſionem manutenibilem. Obſ. 72. num. 4.
Ab initio perceptorum, vt fiat condemnatio in hoc iudicio,non eſt æquum,& quare. Obſ. 74. num. 5.
Reſtitutio venit regulariter in mandato de manutenendo. Dec. 447. num. 1.
Eorum,& expenſarum reſtitutio ad finem litis in paupere ex æquitate reſeruari debet,ne alias, & ſi bonum ius foueat,compellatur cauſam deſerere. Dec.447.num 4.
Reſtitutio ex clauſula, Arbitrio, reſeruanda eſt in paupere ad finem litis etiam quod ſint percepti poſt deciſiones Rotales, dummodo non poteſt mandatum de manutenendo. Dec. 448. num. 2.
Recollectione probatur poſſeſſio. Dec.515.num.11.
Petitorum condemnatione omiſſa in ſententia ſuper negotio principali videtur de illis pars abſoluta,ſed tamen condemnatio fieri poteſt per Iudicem ad quem.Dec.536.num.4.5.in fin.& 9.
Condemnatio an poſſit ab eodem Iudice fieri poſt latam ſententiam ſuper negocio principali.Dec. 536.num. 8.
Perceptip probat poſſeſſionem. Dec.469. num. 4. Dec. 570. num. 1.
Perceptio quando non probet poſſeſſionem percipientis. Dec.570.num.3.
Reſtitutio debetur à die motæ litis. Dec.669. num. 9.
Ad acquiſitionem non requiritur titulus, ſed ſufficit ab eſſe malam fidem. Dec.669.num.11.
Fructuum ciuilium perceptio, vt penſionis,vel affictus, aut mercedis,canonis,cenſus probat rei poſſeſſionem. Obſ.23. .num. 31.
Tam inter ſoluentem,& recipientem, quam contra tertium. Obſ.23. num. 32.
Etiam ſi de perceptione conſtet ex confeſſione de recepto. Obſ. 23.num.33.
Etiam non probata alia effectuatione locationis. Obſ.23.num.34.
Etiam ſi ſit facta mediante procuratore ad exigendum. Obſ.23.num.36.
Non probat rei poſſeſſionem, vbi conſtat aduerſarum vel tertium verè poſſidere.Obſ.23.num.37.
[Fructibus,ſeu redditibus diminutis, & de hoc conſtito, datur manutentio pro rata diminutionis proportionata,ſed de diminutione non conſtito datur ad totum,& eo magis conſorti contra conſortem admiſtrantem rem communem. Obſ. 64. num.9.
Fructibus hæreditarijs diminutis datur mandatum de manutenendo pro rata diminutionis,ita vt omnes pro rata damnum ſentiant. Dec.642.num.1.
Fructus omnes reſtituere tenetur malæ fidei poſſeſſor. Dec.471.num.16.
Quis facere ſuos non poteſt à die litis conteſtationis vti in mala fide conſtitutus. Dec.536.num.11.]
Fructuum quantitatem quis ex re percepiſſe præſumitur,quæ percipi conſueuit.Dec.317. num.4.& 8.
Eorum, qui ex re percipi potuerunt,condemnatio à Rota non admittitur,niſi concurrat ſpolium violentum. Dec. 317. num. 9.
Condemnatio requirit præcedentem petitionem, & liquidationem. Dec. 19. num. 8.
Æſtimatio, ſeu taxatio quomodo facienda. Dec. 19. num. 11.
Quantitas vbi eſt difficilis probationis, & de perceptione in genere non dubitatur,probatur leuioribus probationibus, atque etiam per indicia & coniecturas. Dec.19 num.14.
Et ſufficit etiam æſtimatio deſumpta ex coniectura liquidationis factæ inter diuerſas perſonas.Dec. 19.num. 15.
Reſtitutio debetur ei,qui ſecundo obtinuit in manutentione. Obſ. 107. num.32.
[Frumentum triennio conſumptum præſumitur. Dec. 477. num. 9
In illius æſtimatione ſpectandum videtur tempus expirati triennij. Dec. 477. num. 10.
Fumus requiritur pro obtinenda remiſſoria, non pro examine faciendo in termino remiſſoriæ aduerſarij. Dec. 345. num. 3.]
Fundamento ſublato deſtruitur omne ſuperædificatum. Obſ.59 num. 14.
Fundum vnum Eccleſiæ intrans etiam animo acquirendi poſſeſſionem omnium, non acquirit,niſi fundi,quem intrauit. Obſ. 73. num. 159.
Fur non eſt manutenendus, vbi ſe fundat in delicto. Obſ. 42. num. 166.
Ab aduerſario ſpoliatus inſtans pro manutentione, & ſic excipiendo gerens partes Rei non habet neceſſe allegare quo loco,& quomodo,rem habuerit & competit illi manutentio, ſed ſi velit agere,& ſic gerere partes actoris,non datur illi manutentio quia tenetur docere de intereſſe, quod non habet quia tenetur illi, quem ſpoliauit. Obſ. 42. num. 167.
Fure manutentionem prætendente in re mobili eſt illa deponenda, ne alia in eius loco ſubijciatur, & præcludatur via illam recognoſcendi. Obſ.4. num. 168.
Futura an, & quando comprehendantur in diſpoſitis, ſeu conceſſis occaſione præſentium. Dec. 321. num. 35.

G

[GAbellarij an poſſint præiudicare Cameræ, & conſtituere aliquem in quaſi poſſeſſione non ſoluendi. Obſ. 59. num.17.
Non habent facultatem præiudicandi Cameræ, & conſtituere aliquem in quaſi poſſeſſione non ſoluendi. Dec. 646. num. 22. Contrarium ibid. num. 73.
Gabellarum in materia vbi pro eis ſtat præſumptio, & exaduerſo præſumptio vehemens iuris communis reſiſtit,debet per habentem reſiſtentiam exhiberi titulus. Dec. 646. num. 9.
Earum ſolutioni non accommodatur terminus dominij directi, & vtilis,& poſſeſſionis ciuilis, & naturalis. Dec. 646.num.67.
Gabellas non ſoluendi libertati aſſiſtit ius commune potius,quam illarum impoſitioni, & ſolutioni. Dec.646.num 51.& 59.
Gabellas,& onera exigendi quaſi poſſeſſio ab aliquibus ſuffragatur quoad omnes. Obſ. 73.num. 67.
Geſta poſt inhibitionem Rotalem vti attentata ſunt reuocanda. Dec. 433. num.5.
Ampl. etiam ſi procedatur in vim commiſſionis reſtitutionis in integrum. Dec.433.num. 6.
Gabellæ exactionis quaſi poſſeſſio contra aliquos non ſuffragatur contra habentes particulare priuilegium. Obſ.73.num.180.
Gratia,& liberalitate per modum facultatis allas,etiam, per multos annos,conceſſum, poteſt hodiè negari. Obſ. 53.num.11.
[Gratia eſt iuſtificanda quoad omnia in ea narrata Dec. 452. num. 6.
Non iuſtificata nomen gratiæ non meretur. Dec.634. num. 32.
Per impetrantem viuentem non iuſtificata non poteſt conſumere vacationem. Dec.634. num.31.
Quando intelligatur ingens, & non reſtricta. Dec. 646. num. 31.
Gratia in forma dignum non inducit vacationem, niſi fuerit executioni demandata.Dec.632.num.20.

Executioni non demandata non poteſt conſumere vacationem. Dec. 634. num. 22.

Ad fauorem certæ perſonæ ſuper certo corpore beneficij dicitur pura,& dat ius ad rem. Dec. 634.num. 23.

In ea prouiſio Executoris tequiritur ſolum pro executione tempore quo impetrans idoneus repertus fuerit , non pro acquiſitione iuris gratiæ ſubſtantia. Dec.634.num.24.

Non verificata,nec execura non inducitur vacatio per obitum. Dec. 634.num.25.

Non ſuffragatur ad effectum impediendi , vel excludendi prouiſum ab Ordinario. Dec.634. num. 26.

Ex ea non abdicatur ius à reſignante , donec litteræ ſint executæ,& beneficium Reſignatario acquiſitum. Dec. 634. num. 27.

Gratiæ ſubſtinendæ cauſa non præſumitur quod Papa difficilius conceſſiſſet,ſi fuiſſet expreſſum id, quod eſt omiſſum. Dec. 634. num. 18.

Iovaliditas opponi non poteſt ob litis non expreſſionem , ſi agatur de Canonicatu ooo vacante. Dec. 542. num.4.]

Gratiæ Apoſtolicæ ante litterarum expeditionem dicontur informes. Dec.70.num.7.

Non probantur niſi per litteras. Dec.70.num.8.

Gratias aliquas faciendi manutentio datur. Obſ. 10. nom. 5.

In Gratioſis ſemper intelligitut clauſula,ſi præces veritate nitantur. Dec.303. num. 1.

Etiam in penſione pure reſeruata. D. Dec. 303. num. 2.

Grauamen quod infertur per mandatum de manutenendo,eſt leue , modicum , ac momenraneum. Oſ.106.num 55.

Etiam quod agatur de poſſeſſione magnæ rei. Obſ. 106.num.6.

Reparari poteſt in alio remedio petitorio , ſeu poſſeſſorio ordinario. Obſ. 106.num.59.

Etiam quoad reſtitutiooem fructuum , & ſolutorum in vim mandati. Obſ. 106. num.60.

Vel per appellationem à diffinitiua in negotio principali. Obſ.106. num. 61.

Vel melius probando. Obſ. 106. num. 62.

H

[HAbilitas litteraturæ requiritur de tempore examinis non poteſt. Dec.542.num.6.]

Habitans domum dicitur fructus peicipere. Obſ.26. num. 12.

Habitatio inſiſtentiam,& poſſeſſiooem domus. Obſ. 26. oum. 11.

[Habitatio probat poſſeſſionem. Dec. 493. num.2. Dec.515.num.7.]

Hæreditas oon dicitur eſſe in anima viuentis. Obſ.55. num. 52.

In dubio præſumitur opuleota , & ſoluendo. Obſ. 56. oum. 11.

[Hæreditas dicitur repræſentare defunctum. Obſ.55. oum.9.

Aditur,& adita probatur ex declaratione facta facto vel verbis. Obſ.87.num.5.

Solo animo aditur. Obſ.87.num 8.

Et ex actu,qui citra ius, & oomen hæredis fieri non poteſt. Obſ. 87. num. 6.

Ex ex petitiooe facta in iudicio vti hæres. Obſ.87. num. 7.

Iacens repræſentat perſonam defuncti. Dec. 375. oum. 3.

Iacens quando dicatut. Dec. 375. num. 4.

Hæreditatis aditio , & immixtio probat dominium , & poſſeſſionem. Dec.63. num. 2.

Hæreditati iacenti dari debee curator ad effectum illam occupandi ex titulo donationis. Dec. 58. num. 9.

Hæreditatem ſpoliare dicitor , qui mortuo poſſeſſore hæreditatem vacantem occupat, Obſ.55. num. 51.

Hæres non poteſt de facto moleſtare illum,qui præuenit in capienda poſſeſſione. Obſ.55.nu.29.

Præſumitur conſentire in eo,quod defunctus voluit. Obſ. 55. num.40.

Proſequi poteſt iudicium manutentionis motum per defunctum, & ex ſola poſſeſſione defuncti obtinere manutentionem defuncto debitam. Obſ. 55. oum. 46. Ampl.vt num.47.

Ante aditionem in hæreditate turbatus eſt manutenendus,ſi agat nomine hæreditatis,quæ dicitur poſſidere. Obſ.55.num 50. Lim. vt num.53.

Manuteneri poteſt ex poſſeſſione capta per Procuratorem ab Epiſcopo piarum diſpoſitionum exequutore deputatum in abſentiam exequutoris teſtamentarij, & ipſius hæredis. Obſ.55. num. 134.

In vim. ſtatuti de conſeruanda poſſeſſione poreſt petere,vel manutentionem tantum, vel immiſſionem tantum,vel manutentiooem , & immiſſionem ſimul. Obſ.57.num.76.

Ao impediat manotentionem allegando ſe hæredem cum beneficio legis,& inueotarij,& eſſe ipſum, ſeu adeſſe alios creditores aoteriores,& potiores,& hæreditatem non eſſe ſoluendo. Obſ.64. num.8.& 10.

Eſt eadem perſona cum defuocto. Obſ.56. num. 6.& 18.

Noo poteſt venire contra factum defuncti. Obſ.56. nom. 18.

Etiam cum beneficio legis,& inueotarij tenetur iudicio manutentionis poſſeſſione , vel quaſi acquiſita contra defunctum, vſque ad vires hæreditarias. Obſ.56.num 9.

An, & quando quis probetur ex probatione rebus cepit poſſeſſionem,oon in alijs. Obſ. 73. num 62.

Habens plures cohæredes accipiendo poſſeſſionem an & quando dicatur accepiſſe pro eius tantum rata,vel in totum. Obſ.73.num.63.

Habet intentionem fondatam qooad potiora iura, abſque alter oon probat habere meliora.Dec. 2. num. 11.

Fideicommiſſo graoatus interim eſt verus dominus poſſeſſor. Obſ.63.num.10.

Creditor, alijs anterior poteſt ſibi ipſi ſatisfacere per imaginariam ſolutionem,vel bona retinere,donec fuerit ſatisfactus. Dec.144.num.1. Dec.vt num.2.

Hæres , vel is,cui bonorum poſſeſſio competit , poteſt poſſeſſione vacante illam propria auctoritate capere,ſecus ſi plena. Dec. 294. num.3.

[Hæres proprietarij poteſt ſe facere manutenere contra hæredem vſufructuarij. Obſ.16.num.10.

Beneficiatus creditor anterior impedit manutentionem,ſi conſtet hæreditatem noo eſſe ſoluendo. Obſ. 56. num. 3.

Dicitur poſſidere per colonos,etiam quod hæreditatem non acquiſiuerit. Obſ.59.nom.3.Ampl. vt ibid.num.4.

An poſſit ratione contractus,aut deſtinatæ ſolutionis in loco ibidem conueniri,niſi ibi fuerit appræhenſus. Dec. 363. oum. 9.

Tam ab inteſtato , quam ex teſtamento ex ſtatuto Verbis, & l fin.in poſſeſſione bonorum hæreditariorum defuncti immittendus. Dec.385 n.1.

Lim. ſecus ſtante alterius anteriori poſſeſſione iuſta, ſecus in iniuſta. Dec.385.num.2.

Tenetur approbare factum defuncti. Dec.524. num. 5.

Cum beneficio legis,& inuentarij non debet ſuperfluis expenſis grauari , ſed conſeruari immunis, etiam à minimo damno,& moleſtia. Dec.533. num. 1.

Vſufructuarij non poteſt iuuari diſpoſitione ſtatuti de continuanda poſſeſſione,nec naturali poſſeſſione defuncti. Dec. 538. num.3. & 6.

Cum beneficio legis,& inuentarij vltra vires hæreditarias noo tenetur. Dec.642. num. 3.

Cum beneficio legis,& inuentarij noo cõfundit proprium

I N D E X.

prium creditum, ſibiquc ſoluere valet. Dec. 642.num.6.

Sine beneficio legis, & inuentarij tenetur ad defuncti debita. Dec 647.num.63.

Seruare tenetur factum defuncti. Dec.647.nom.47.

Hæredi qoi nactus fuie poſſeſſiooem, vt requiritur, comperit manutentio, & fortius ſi etiam fructus à colono perceperit. Obſ. 55.num. 5.

Comperit expeditio mandati per defunctum obtenti. Obſ. 555.num.8.

Manutentio competie in vim ſtatuti continuanda poſſeſſionc etiam in bonis per creditorem occupatis, donec ſit ei ſatisfactum. Dec.55.num.16.

Ampl. etiam in feudalibus, & emphyteuticis, quando controuerſia eſt cum tertio, non cum domino. Obſ. 55. num. 19.

Acquiſita dicitur poſſeſſio mediante perſona colonorum. Obſ.59.num. 2.

An acquiratur poſſeſſio per colonos. Dec. 349. num. 9.

Hæredea titulares conueniri debent via ordinaria, non executiua pro penſione decurſa tempore defuncti. Dec.363.num 7.

Proprij primi exempti magis dilalecti præſumuntur quam hæredes nepotum, & præſertim, ſi penes eos ſtent bona priuilegiata. Dec.646.num.33.

In dubio intelliguntur potius de primis, & immediatis, quam de hæredibus napotum. Dec.646. num.34.

Hæredibns dicitur quæſita poſſeſſio domus defuncti ex oblatione inquilini de ſoluendo penſionem, & licentia data eam reaptandi. Dec.499.oum.6.

Feudatarij, & emphiteutæ aduerſus Patronum mandatum datur de manutenendo, donec cognoſcatur de cauſa deuolutionis. Dec.646.num.68.]

Hæredi immiſſio in vim l. fin. datur manutentio. Obſ. 12. num. 16.

Stante commiſſionc de ſequeſtrando, & deponendo fructus hæreditarios ad creditorum inſtantiam an comperat manutentio. Obſ.52.num.28.

Non datur manutentio ex poſſeſſione defuncti abſque alia appræhenſione. Obſ.55.num.23.

Poſſeſſio acquiſita non dicitur abſque appræhenſione. Dec.150. num.9.

Competit immiſſio, & poſt immiſſionem manutentio. Obſ.55. num. 24.vbi ampl.

Manutentio debetur ex ſola aditione, vbi adeſt ſtatutum, quod poſſeſſio defuncti intelligatur in cum continuata abſque appræhenſione. Obſ.55. num. 54.

Fundanti ſe in poſſeſſione in ipſum traſlata in vim ſtatuti ad effectum manutentionis obſtant exceptiones omnes impugnantes, eum non eſſe hæredem, & pertinent ad petitionem bonorum, & perimere poſſunt petitorium, licet de proprietate non cognoſcatur. Obſ. 55. num 88.

Hæredi etiam beneficio legis, & inuentarij non ſuffragatur exceptio ad effectum manutentionem retardandi, quod ipſe ſit, aut adſint alij creditores anteriores, & potiores. Obſ. 56. num. 12 Lim.vt num.16.

Nec exceptio litis introductæ, & pendentiæ ſuper diſcutione, & ſeparatione bonorum. Obſ.56. oum.13.

Hæredi conſtitutarij ſuffragatur poſſeſſio virtute conſtituti ad effectum manutentionis, vbi conſtitutum cantat etiam ad fauorem hæredis. Dec.58. num.29.

Hominis liberi poſſeſſio nec haberi, nec manuteneri poteſt ſine titulo à iure approbato. Obſ. 44. oum. 55.

[Honorifice debet fieri alterius receptio in domo propria. Dec.534.num.4.

Intellige ſecundum tamen ſubiectam materiam, & perſonarum qualitatem. Dec.534. num.7.]

Hoſpes etiam diuturnus, ſeu ab Amico in hoſpitio, & domo receptus nullo temporis curſu quærit quaſi poſſeſſionem hoſpitij, & domus. Obſ. 53. num. 3.

Hypotheca primum eſt ſaluiani extremum. Dec. 137. num. 4.

In hæreditate relicta venit ſub hypotheca generali bonorum, & iurium per defunctum conſtituta. Dec. 206. num. 21.

Generalis comprehendit etiam bona donata compacto recurſiuo in caſu datæ facultatis hypothecandi. Dec.206. num. 31.

Competens ex dote præfertur hypothecæ competenti pro melioramentis. Dec.196.num 10.

[Hypotheca conductoris extendi non poteſt vltra naturam locationis. Dec.632.num.9.

Acceſſoria obligationi perſonali non poteſt ipſius obligationis vires, & naturam augere. Dec. 632. num. 13.

Tacita pro dote an oriatur à die promiſſionis, vel à die matrimonij, eſt dubium. Dec.643.num.32.

Ad tempus ſolutionis dotis limitata non retrahitur ad tempus promiſſionis, ſed incipit à die traditionis. Dec.647.num.56.

Hypothecam habens anteriorem eſt in bonis debitoris præferendus. Dec. 367. num. 2. Dec. 368. num. 2. Decl. vt D. Dec. 367. oum. 3. & 4.]

I

[IActare quis velle ſuum non præſumitur, non conſtito maximè de noua cauſa. Obſ. 57.n. 35 Dec.509 num.3.

Identitas debet concludenter probari. Dec.94.num.3.

In antiquis probatur concurrentibus pluribus demonſtrationibus, quamuis aliquæ deficiant. Dec.24.num.8.

Rei probata dicitur duabus demonſtrationibus. Dec. 25.num.12.Dec.293.num.36.

Vel etiam per identitatem loci cum vno confine. Dec.25.num.13.

Bonorum comprehenſorum in inueſtitura probata dicitur, ſi nullus alius titulus exhibeatur. Dec. 93.num. 4.

Probatur argumentis, coniecturis, & præſumptionibus. Dec.293.oum 40.

Præſertim in antiquis. Dec.193..oum.41.

Et contra ſucceſſores comprehenſorum in inueſtitura. Dec.293.num.42.

Et vbi non conſtat, inueſtitos alia bona, quam emphiteutica, in locis enunciatis habuiſſe. Dec.293. num. 43.

Ignorantia poſſeſſionis alterius non excuſat ab omiſſa citatione, & expulſione ipſius poſſeſſoris. Obſ.21.ſub num.59.Obſ.42.num.104.

[Identitas bonorum probatur per duas demonſtrationes. Dec.638.num. 20.

Ignorantia non admittitur poſt maiorem ætatem circa contractum, in quo illam allegans interuenit. Dec.643 num. 48.]

Illatio non fit diuerſis. Dec.94.num.4.Dec.147. num.9.Dec.201.num.9.

Nec de vna poſſeſſione ad aliam diuerſam. Dec.41. num. 5.

Illegitimi non intelliguntur comprehenſi in inueſtitura rei Eccleſiaſticæ. Dec.293.num.18.

Non cenſetur vt incapaces comprehenſi in locatione rei Eccleſiaſticæ. Dec.293.num.23.

Immemorabilis quomodo probetur. Dec. 165. num. 1.

Tribus conformibus canonizata requiritur ad Ordinarium excludendum à manutentione in cognitione cauſarum criminalium, & matrimonialium. Dec.197.oum 9.

[Immemorabilis non eſt neceſſaria ad effectum manutentionis contra habentem iuris aſſiſtentiam, ſed ſufficit poſſeſſio longæua. Obſ.45.num. 19 Dec.513.num.3.

Cum infinitum tempus continet præſupponit præſcriptionem completam ante obtentum priuilegium. Dec.438.num.17.

Immemorabilis conſuetudo ad fauorem Abbatis in approbatione Confeſſariorum an impediat manu-

tentionem Epiſcopos Obſ. 45. num. 26.
Immemorabilis requiſita. Dec. 541. num. 5. & 6. Dec. 513. num. 2.
Immiſſio ex ſecundo decreto fit contra reum perſeuerantem poſt primum decretum in contumacia, &veram transfert poſſeſſionem. Obſ. 12. num. 20.
Data per Iudicem priuat alium ſua anteriori poſſeſſione. Dec. 9. num. 1. Dec. 38. num. 2. Dec. 336. num. 4. Dec 328. num. 6.
Si tamen Iudex rite, & rectè proceſſerit. D. Dec. 38. num. 3.
Secus ſi nulliter, & iniuſtè. Dec. 336. num. 5.
Auctore Prætore idem operatur, quod violenta expulſio ad effectum perdendæ poſſeſſionis ciuilis, & naturalis, vbi illius iuſſus eſt iuſtus, & ſeruatis ſeruandis. Obſ. 12. num. 29.
Et operatur, quod primus poſſeſſor debeat ſuſpicari, ſe poſſe repelli. Obſ. 12. num. 30.
Ex mandato Principis, de cuius animo, & expreſſa voluntate conſtet facit perdere poſſeſſionem primo poſſeſſori abſque expulſione, & citatione, & etiam quod iuſſus Principis non ſit iuſtus. Obſ. 12. num. 70.
Secus in immiſſione data ab Inferioribus, niſi ſit Commiſſarius Summi Pontificis. Obſ. 12. num. 71.
Nulla non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione. Dec. 230. num. 5.
In vim l. fin originale teſtamenti non exhibito nulla eſt parte opponente; & fortius conſtito poſtea de originali interlineato in parte ſubſtantiali. Obſ. 12. num. 92.
Data in vim teſtamenti in tota re ſine reſeruatione partis alterius vna cum defuncto poſſidentis nulla, & iniuſta. Obſ. 12. num. 103.
Secus fauore Eccleſiæ. Obſ. 12. num. 105.
Data credito non iuſtificato, ſeu non liquido nulla, & iniuſta eſt. Obſ. 12. num. 110.
Conceſſa in bonis in permutationem datis non facta prius reſtitutione bonorum compermutatorum, & non refectis melioramentis ex ſententia antea reficiendis nulla, & iniuſta dicitur. Obſ. 12. num. 112.
Data in vim ſententiæ non factis prius detractionibus ex eadem ſententia faciendis nulla, & iniuſta eſt. Obſ. 12. num. 114.
Data in beneficio contra poſſidentem ex litteris cum clauſula, Dummodo alteri non ſit ius quæſitum, dicitur notoriè iniuſta. Obſ. 12. n. 119.
In vim l. fin. contra legitimum contractorem grauat, & non impedit manutentionem ad fauorem contradictoris. Obſ. 12. num. 123.
Etiam quod opponeretur de nullitate tituli legitimi contradictoris. Obſ. 12. num. 124.
Immiſſio, ſeu aſſociatio vigore generalis hypothecæ, & clauſulæ conſtituti ad bona ſubiecta fideicommiſſo, ſeu alienari prohibita, quæ in generali hypotheca non veniunt eſt notoriè iniuſta. Obſ. 12. num. 122.
A Iudice, ſeu Executore data transfert poſſeſſionem quamuis Iudex, & Executor non poſſideat. Obſ. 20. num. 27.
Regulatur ex petitione, adeovt petita quoad domum non extendatur ad res in ea exiſtentes. Obſ. 22. num. 25.
Data non citato tertio comparente cum clauſula, Citra conſenſum, an ſit attentata, vel illi præiudicet. Obſ. 85. num. 13.
Data ab Executore effecto de mero mixto ob oppoſitionem partis in poſſeſſione exiſtentis eſt nulla. Dec. 16. num. 4.
Data citatis poſſeſſoribus non dicitur nulla ob citationem non factam de aliquo, qui non poſſidebat, ſed lædi poterat. Dec. 46. num. 4.
Conceſſa pendente termino ad appellandum nulla eſt. Dec. 111. num. 2.
Secuta infra decem dies ad appellandum in vim ſententiæ Iudicis Executoris mixti dicitur nulla. Dec. 54. num. 13.
Non poteſt dici præcipitanter data, & in die feriata, vbi eodem modo, & eadem die immiſſio alteri data fuit. Dec. 59. num. 13.
Prior ex pluribus eadem die præſumitur, quæ horam expreſſam habet. Dec. 58. num. 3.
Data auctoritate Iudicis non dicit vitioſa. Dec. 56. num. 13.
Attentata, & nulla in vim ſententiæ mixturam continentis, & appellabilis non eſt manutenibilis. Dec. 137. num. 7.
Auctoritate Executoris Apoſtolici facta priuat primum poſſeſſorem naturali. & ciuili poſſeſſione, ſi ritè, & rectè proceſſum fuerit, ſecus è contra. Dec. 220. la ſecunda, num. 3.
Nulla dicitur, ſi fuerit conceſſa poſſeſſore non citato. Dec. 230. num. 6.
Ex Saluiano non eſt danda creditori ſtante anteriori hypotheca alterius. Dec. 283. num. 5. Lim. vt num. 6.
Non ſubſtinetur pro fructibus cenſus decurrendis. Dec. 283. num. 10.
Data pro fructibus decurſis, & decurrendis ſubſtinetur pro decurſis. Dec. 233. num. 11.
Ritè, & rectè facta excludit manutentionem eius, qui immiſſionem paſſus eſt. Dec. 296. num. 14.
Etiam ſi iuſtitia immiſſionis non ſit omnino clara, dummodo iniuſtitia non ſit patens, & manifeſta. Dec. 296. num. 15.
Nulla, quæ de nouo eſt concedenda, non eſt reuocanda. Dec. 308. num. 7.
Decl. non procedere, vbi executio eſt ſpoliatiua, & illam paſſus agit remedio recuperandæ, vel retinendæ. D. Dec. 308. num. 8.
Dari, & accipi poteſt pro indiuiſo, & poſtea ad diuiſionem deueniri. Dec. 334. num. 2.
Non competit poſſidenti. Obſ. 57. num 72.
Immiſſio data in die præſentationis litterarum eſt nulla. Obſ. 12. num. 42.
Data in beneficio non affecto tamquam affecto eſt iniuſta. Obſ. 12. num. 48.
Cum clauſula ſine præiudicio vſufructarij, vel intelligitur cumulatiuè, vel, ſi poſſeſſiones non ſe compatiantur, vitiatur immiſſio. Obſ. 12. num. 56.
Auctoritate Papæ priuat primum poſſeſſorem. Obſ. 12. num. 19.
A Iudice inualidè data de poſſeſſione vacua an poſſit ſubſtineri tanquam actus factus auctoritate proprie. Obſ. 21. num. 7.
Conceſſa per ſecundum Executorem ſub conditione datum, non conſtito de mora, & negligentia primi eſt nulla. Obſ. 71. num. 8.
De mandato Iudicis priuat alium poſſeſſione. Dec. 406. num. 3.
A Iudice nulliter data non priuat poſſeſſione. Obſ. 508. num. 3.
Non competit poſſidenti. Dec. 519. num. 8.
In vim Saluiani, & illius vigore manutentio datur pro fructibus cenſus decurſus, & decurrendis. Dec. 529. num. 1.
Datur vbi gratia & iuſtificata. Dec. 529. num. 1.
In vim ſubrogationis regulatur ſecundum terminos l. fin. Dec. 529. num. 2.
Dari non poteſt, niſi iuxta limites poſſeſſionis Anteceſſorum, & in ijs ab eiſdem poſſidebantur. Dec. 529. num. 3.
Non datur, niſi in ijs, quæ poſſidebantur à teſtatore tempore mortis. Dec. 529. num. 4.
Secus in iis, quæ poſſidebantur à tertio. Dec. 529. num. 5.
Auctoritate Iudicis priuat poſſeſſorem omni poſſeſſione. Dec. 554. num. 6.
Detecta iniuſta etiam ex nouiter deductis non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec immiſſio ſuffragatur. Dec. 624 num 4. & 12.
In vim Saluiani exceſſiua dicitur nulla in totum. Dec. 643. num. 15.
A Iudice, vti à priuato ſine citatione poſſeſſoris data non impedit manutentionem ad fauorem primi poſſeſſoris. Dec. 601. num. 3. Ampl. vt ibid. num. 4.
Immiſſione nulliter à Iudice data poteſt primus poſſeſſor poſſeſſionem propria auctoritate incontinenti recuperare abſque vitio ſpolij. Dec. 350. num. 1.

350.num.1.Lim.vt ibid.num 4.
Iudicis auctoritate acquiritur poſſeſſio. Dec. 597. num. 4.
Effectum noo habente remanent ſalua primæua iura. Dec.643. num. 17.
Immiſſionem,qui petit,fatetur ſe non poſſidere. Dec. 119. num. 6.
Petere etiam poteſt ille, in quem fuit tranſlata poſſeſſio vigore conſtituti,vel alterius iuris, ex alio ſcilicet titulo. Dec.565.num.3.
In vim Gratiæ Rota non ſolet concedere, antequam Gratia ſit iuſtificata. Dec.557.num.2. & 9.]
Immiſſionis ſententia,ſeu decretum Iudicis priuat poſſeſſorem poſſeſſione ciuili,& naturali. Dec. 182.num. 6.
Si tamen ſententia ſit valida, & iuſta, ſecus è conuerſo.D.Dec. 182.num. 6.
Decretum,& executio pendente termino appellationis debitæ, & admiſsæ non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione. Dec.226.num.2.
Petitio oſtendit receſſum à prima poſſeſſione. Dec. 319. num. 6.
Secus ſi petita fuerit cum clauſula, omni meliori modo, & citra animum recedendi. Dec. 359. num. 7.
Immiſſioni aduerſarij acquieſcens conſentiendo diuiſioni non poteſt manuteneri. Dec.56.num.5.
Immiſſionem qui petijt,vel faſſus fuit,ſe non poſſidere, vel,ſi habebat poſſeſſionem ciuilem,eam amiſit, & non competit illi manutentio. Obſ.58.num. 73.Dec.179.num 6.
Si tamen immiſſio petita ſit à principali,vel à procuratore ſpeciale mandatum habente. Dec. 179.num.7.
Petens declarat ſe non poſſidere. Dec.14.num.18.
Secus ſi petita, & data ſit manutentio, & quatenus opus ſit immiſſio. Dec. 14. num. 20. Dec. 179.num. 9.
Immiſſionem,ſeu tenutam habens ex primo decreto, non ſecuta ſubhaſtatione, & deliberatione, vel adiudicatione non facit fructus ſuos. Dec.14. num..20.Dec. 179. num. 9.
Immiſſionem,ſeu tenutam habens ex primo decreto, non ſecuta ſubhaſtatione,& deliberatione, vel adiudicatione non facit fructus ſuos. Dec.20. num.9.Lim.vt num. 15.
Immiſſionem paſſus ab Executore, qui non benè proceſſit,eſt manutenendus, ſi non habuerit ſe pro ſpoliato. Dec. 540.num.5.
Et idem ſi in ſententiæ appellabilis.Dec.532.num.4.
Immiſſione notoriè nulla, & iniuſta exiſtente non debet immiſſus,ſed primus poſſeſſor manuteneri ratione ciuilis poſſeſſionis animo retentæ,ſiue ſententia ſit de ſui natura appellabilis, ſiue non,niſi habuerit ſe pro ſpoliato,vel immiſſioni acquieuerit. Obſ.12.num.37.& ſeqq.
In immiſſione in vim reſcripti facienda debet procedi iuris ordine ſeruato,& cum partis citatione. Dec. 146. num. 7.
Immiſſione,ſeu executione contra Eccleſiam vacantem facta Eccleſia non legitimè citata datur eidem Eccleſiæ manutentio. Dec. 34. num. 6.
Immiſſus à Iudice eſt manutenendus, niſi immiſſionis iniuſtitia,vel nullitas ex aduerſo probetur.Dec. 24. num. 2. Dec. 27. num. 2. Dec. 137. num. 2. Dec.247.num. 1.
Pro credito partim vero,& partim falſo non eſt manutenendus. Obſ.12.num 95.
Ratione hypothecæ, quamuis nulliter ex defectu ſolemnitatis poteſt in re manuteneri donec ſatisfiat. Obſ.12.num.100.
Si tamen de credito nihil poſſit controuerti,& ſit liquidum, ſecus ſi non liquidum. Obſ. 12.num. 101.
Et ſecus in immiſſione, ſeu adiudicatione non ſolum nulla, ſed etiam iniuſta. Obſ.12.num.102.
Ex primo decreto verè non poſſidet. Dec. 255. num. 3.
Nec debetur ei manutentio. Dec.12.num.2.
Ex primo decreto detinet cuſtodiæ cauſæ,& debetur illi in huiuſmodi ſtatu, & detentatione manutentio. Obſ.12.num.172..Dec.255.num 4.
Eoque magis ſi ſententia non cantet in primam tenutam,nec ad effectum ſubhaſtandi. Obſ.12. num. 173.Dec.12.num.3.
Atque manutenendus eſt etiam in perceptione fructuum, ſi in tali ſtatu perceptionis reperiatur. Obſ.12.num. 174.
Ex primo decreto,licet non faciat fructus ſuos, illos tamen percipere poteſt, & cuſtodire, ac bona colere, & locare. Obſ. 12. num. 175. Dec. 255. num. 7.
Ex primo decreto eo magis manutenendus eſt, ſi ſit immiſſus, vt faciat fructus ſuos Obſ.12. num.176.
Et in actione reali efficitur poſſeſſor, & rei fructus percipit ſecundum magis communem. Obſ. 12.num. 177.
Eo magis, ſi Iudex motus fuerit ad immiſſionem ex aliqua magna cauſa,ſeu contumacia in decreto expreſſa. Obſ.15.num.178.
Præſertim ſi primum decretum habeat vim ſecundi. Obſ.12.num. 179.
Et idem in legatario, & fideicommiſſario in poſſeſſionem miſſo in caſſu l.poſtquam liti.§.Imperator.ff.vt leg. nom.caueat. Obſ. 15.num. 180.
Vt ex capite iniuſtitiæ excludatur à manutentione debet iniuſtitia patens eſſe, & talis, quæ nullo velamine offuſcari poſſit. Dec.137.num. 3.Dec.510.num.5.
Ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem bonorum deuenire, niſi commiſſione deſuper obtenta. Dec. 596. num. 1.
[Immiſſus ſtatim incipit poſſidere. Obſ. 12. num.1.Dec.398.num.3.
In poſſeſſionem rei,ex qua alteri ſoluatur certa penſio,eſt manutenendus cum eodem onere. Obſ. 73. num. 1.
Immiſſo in vim ſententiæ, & mandati Iudicis ritè, & rectè procedentis competit manutentio. Dec. 543.num.1.]
Immiſſo cuilibet ex remedio adipiſcendæ debetur manutentio. Obſ.12.num.17.
Vide etiam in V.Executio.Iudex.
Impedimentum datum in capienda poſſeſſione an, & quando impediat illius acquiſitionem. Obſ.51. num. 17. & 55.
Impedimenti cauſa ceſſante ceſſat etiam impedimentum. Obſ. 68. num. 19.
[Impedimentum præſtitum culpa, & facto etiam præſumptiuo partis aduerſæ excuſat à non integra tranſportatione actorum. Dec.195. num. 1. & 3.
Impedimenti habiti ad reſpondendum iuſtitia relinquitur Iudicis arbitrio. Obſ.83.nu.36.]
Impedimentorum præſtitorum occaſione intrat manutentio. Obſ.10.num.80.
Impedito temporis lapſus nocere non debet. Dec. 255. num. 10.
[Impeditus comparere propter carcerationem excuſatur. Dec.610.num.4.]
Impenſa cum onere perſonali grauamen non auget Dec. 315. num. 10.
Facit præſumere, gratiam fuiſſe obtentam ad inſtantiam impedimentis. Dec. 314 num.6.
Niſi ſint plures Oratores. Dec.314 num.7.
Et ſi ſit reſcriptum gratiæ,ſecus ſi iniuſtitiæ. Dec. 324 num.8.
[Imperator non poteſt dare iuriſdictionem ſpiritualem. Dec.382.num.4.]
Impoſſibile eſt, quod duo eamdem rem poſſideant in ſolidum. Obſ. 61. num. 5.
Impugnare nemo debet, quod verbis expreſſit. Obſ. 19. num. 9.
Quis non poteſt illius poſſeſſionem,quam iam agnouit, & approbauit. Obſ.57.num.32.
[Impugnare quis non poteſt,quod iam approbauit. Dec. 597. num. 6.]
Imputari non debet ei,quod per quem non ſtat, ſi impleat, quod implere debebat. Dec 68.num.14.

INDEX.

[In alienatione rei alienæ actio competit domino ad pecunias exactas in ſubſidium, excuſſo ſcilicet principali debitore, & ſi pecuniæ retineantur ex cauſa lucratiua, non oneroſa. Obſ. 483. num.16.

In reconſumpta, vel alienata, quæ recipiat funtionem in genere ſuo, vt imſrumento, poteſt tantumdem præſtari, & exiberi. Dec.476.num.8.

Vel precium receptum tradi, ſi debebatur in ſpecie. Dec 476.num.9.

In ſummarijſſimo retinemdæ omnia ſunt reſtringenda ad limites poſſeſſionis, & contenta in ipſo mandato. Dec.551.num.1.

In eo attenditur factum, non iuſticia facti. Dec. 555.num.1.]

Incapacitas alicuius plenè probata dicitur, quæ oritur ex eodem fonte, quo idem ius ſuæ ſucceſſionis deducit. Dec.293.num.19.

[Incertitudo eadem, quæ facit, vt actor non obtineat in actione, efficit, vt reus non obtineat in exceptione. Dec.346.num.4.

Incipiendum non eſt ab inhibitione ſine cauſæ cognitione. Obſ.1. num. 13.

Inciſio, & ineſtatio arborum probat poſſeſſionem. Obſ. 25. num. 1.]

Inciuile eſt, vt quis vincat in eo, quod poſſidet ab Aduerſario per malum modum. Obſ. 42. num. 163.

Incommodum qui ſentit, debet ſentire commodum. Dec. 51. num. 9.

Incontinenti probari non dicitur, quod eſt probandum cum remiſſoria. Obſ.94.num.5.

Fieri dicitur recuperatio naturalis poſſeſſionis occupatæ per alium, ſi id fiat intra triduum. Obſ. 58.num.24.& 36.

Vel alias in arbitrio Iudicis. D.Obſ.58.num.36.

Fieri dicitur propulſatio turbationis per Eccleſiam eo ipſo, quod turbatio continuauit aduerſus ciuilem poſſeſſionem, quam ſemper Eccleſia retinuit. Obſ. 58. ſub. num. 27. Dec. 330. num. 17.

[Incorporalis rei poſſeſſio acquiritur ex poſſeſſione rei corporalis, cui adhæret. Obſ.13.num.41. vbi exempla.

Incorporalium quaſi poſſeſſio probatur per exercitium illius iuris. Obſ. 31. num. 1.

Et per actum corporalem, in quo ius illud repræſentatur. Obſ. 31.num.2.]

Incorporalium etiam quaſi poſſeſſio acquiritur, & probatur ex facto, & pluribus modis. Obſ. 31. num. 1.

In incorporalibus ad effectum manutentionis requiritur, vt, vltra exercitium illius iuris exercens intendat vti iure ſuo, non alieno, vt puta, quod recipiens ſolutiones recipiat tanquam ſibi debitas, & nomine proprio, non autem precario, aut alieno nomine, licet tamen hoc remitatur arbitrio Iudicis. Obſ.52. num. 34.

In ijs ad effectum quaſi poſſeſſionis acquirendæ etiam vnicus actus ſufficit. Dec. 86.num.3.

Et attendi debet ſolus animus volentis tradere, & volentis acquirere poſſeſſionem, prout in corporalibus. Dec.188.num.5.

Et ex quaſi poſſeſſione partis, ſeu actis vniuerſalis acquiritur quaſi poſſeſſio generalis, ſeu vniuerſalis. Obſ. 73. num. 130.

Et quaſi poſſeſſio probata quoad vnam rem ſufficit pro manutentione quoad alias ſub eodem iure compræhenſas. Obſ.73. num. 133.

In ijs quaſi poſſeſſio ſuum eſſe recipit non ex latitudine facti extrinſeci ſed ex affectu, & patientia illius, contra quem acquiritur, & correſpondenti affectu acquirere volentis. Obſ. 73. ſub num. 132.

Incluſio poſſeſſionis vnius eſt excluſio poſſeſſionis alterius. Obſ. 72. num. 3.

Indefinita in teſtibus non æquipollet vniuerſali. Dec. 166. num. 30.

[Indefinita non æquipollet vniuerſali in probationum materia. Dec. 667. num. 17.]

Indicatio ſola inſtrumenti ſufficit, vbi pars declarat velle illi ſtare. Obſ. 97. num. 46.

[Indemnitatis fideiuſſor non tenetur, niſi pro damno paſſo. Dec. 582. num. 3.

Decl. procedere in eo, qui indemnitatem promiſit principali creditori, ſecus in eo, qui indemnitatem promiſit ad fauorem fideiuſſoris. Dec.542. num. 4. & ſeqq.]

Indicatio ſola inſtrumenti ſufficit, vbi pars declarat velle illi ſtare. Obſ.97. num. 46.

[Indicationi, vt aliquis ſtare cogatur, ſeu ſimplici copiæ aditur ſignatura Sanctiſſima, quæ reſcribit, vt hic. Obſ. 97. num. 56.

Inductione poſſeſſionem rei corporalis ſit miſſio in poſſeſſionem rei incorporalis illi adhærentis. Obſ.73.num.41.

Indultum intelligitur priuatiuè. Dec.396.num. 8.]

Inertia vnius ius alterius corrumpi non debet. Obſ.91. num. 20.

Infans, & pupillus dicitur poſſidere mediante perſona tutoris, & eſt manutenendus. Obſ. 55. num. 128.

Infanti, & pupillo non acquiritur poſſeſſio per matrem, cui de iure defertur tutela volenti, niſi doceatur, tutelam legitimè, & poſſeſſionem eo iure accepiſſe, cum potuerit alio iure. Obſ.55.n.129.

Vide etiam in V. Minor. Pupillus.

Inferior, & ſubditus non habent contra ſuperiorem, & Dominum remedium manutentionis. Obſ. 44 num.33.35.& 37.

Niſi conſtet de memorabili. Obſ.44.num.34.

Agens pro manutentione contra ſuperiorem reſpectu iurium ad eum iure communi non pertinentium manuteneri debet, etiam quod non oſtendat titulum. Obſ. 44. num. 38. vbi exemplum.

Exiſtens in quaſi poſſeſſione iurium Epiſcopalium, docto de titulo eſt contra Epiſcopum manutenendus. Obſ. 45. num. 28.

An poſſit præſcribere ius cognoſcendi cauſas priuatiuè ad Epiſcopum. Dec.306.num.10.

[Inferior, & ſubditus ad effectum manutentionis contra Superiorem, & Dominum in iuriſdictionalibus debet docere de titulo cum quadragenaria. Obſ. 44. num. 10.

Inferior non poteſt contra ius diſponere. Obſ. 639. num. 11.

Inferiori competit manutentio in quaſi poſſeſſione conferendi contra Epiſcopum ipſa quaſi poſſeſſione, & titulo, ſeu priuilegio probato. Obſ.45. num. 20.

Pro manutentione iuriſdictionis criminalis contra Epiſcopum neceſſaria eſt immemorabilis canonizata per tres conformes, & interim manutenetur Epiſcopus non obſtante exemptione, vel priuilegio. Obſ.45.num.24.

Priuilegium cum quaſi poſſeſſione non ſuffragatur, niſi probationes pereuntaur proprium caſum. Obſ.45.num.30.

Competit manutentio aduerſus Ordinarij iuriſdictionem, ſi exhibeatur titulus, & probetur poſſio, Dec.628 num.2.Decl.vt ibid.num.3.ſub Decl.vt ibid num.4.

Inferioris collatio nunquam ſuſtinetur de beneficio reſeruato. Obſ.46.num.14.

Quaſi poſſeſſio iuriſdictionis quomodo probetur. Dec. 627. num. 6.

Poſſeſſio præſumitur in dubio cumulatiuè cum Epiſcopo. Obſ. 73. num. 15.

Quaſi poſſeſſio conferendi, quæ non probatur interrupta, præſumitur continuata etiam ad effectum manutentionis. Dec 400.num.8.

Inferri non poteſt ex poſſeſſione vnius rei ad poſſeſſionem alterius. Dec. 386. num. 3. Ampl. vt ibid. num. 4.]

Inferiori iuris reſiſtentiam habenti non datur manutentio ſine titulo. Dec. 194 num. 10.

Datur manutentio non obſtante iuris reſiſtentia, vbi illius poſſeſsio eſt diuturna. Dec. 194. num.12.

Vide

I N D E X.

Vide etiam in V. Epiſcopus. Iuris aſſiſteotia, & reſiſtentia. Ordinarius.

Ingrediens poſſeſſione naturali vacante ipſam naturalem acquirit, & dominus non perdit ciuilem. Obſ. 21. num. 51.

Poſſeſſione naturali non vacante nullam acquirit, & primus poſſeſſor nullam perdit, niſi ſuſpicetur ſe poſſe repelli. Obſ. 21. num. 52.

Ingrediens propria auctoritate poſſeſſionem retentam per alium animo ſuo, & corpore colonorum, ſeu inquilinorum, & illos omnes non eijciens extra conſpectum rei cum totâ familia poſſeſſionem non acquirit, nec ea priuat primum poſſeſſorem. Obſ. 59. num. 1. Ampl. vt num. 2. & 5.

Sed, quod alij coloni non eiecti tunc adeſſent, onus probandi in dubio eſt partis aduerſæ. Obſ. 59. num. 3.

Ingrediens in aliquam partem loci, ſi coloni permaneant in alia parte, in nulla parte poſſeſſionem acquirit, ſed turbat primum poſſeſſorem. Obſ. 59. num. 9.

Ingreſſus in ipſam rem animo poſſidendi transfert, & probat poſſeſſionem. Obſ. 21. num. 1.

Tam ciuilem, quam naturalem. Obſ. 21. num. 2.

Secus non conſtito de animo, ſeu de cauſa poſſidendi Obſ. 21. num. 3.

Ingreſſus, & inſtrumentalis poſſeſſio facit præſumere continuationem. Obſ. 21. num. 11.

Et fructuum perceptionem non dato alio poſſeſſore. Obſ. 21. num. 12.

Transfert, & probat veram, & naturalem, ac ciuilem poſſeſſionem, ſi tunc poſſeſſio erat vacans. Obſ. 21. num. 24.

Alio exiſtente in poſſeſſione non eſt manutenibilis. Obſ. 21. num. 55.

Etiam quod aliqui fructus fuerint percepti. Obſ. 2c. num. 56.

Et ingrediens bono iure ſit munitus. Obſ. 2c. oum. 57.

Eoque minus ſi exiſtens in poſſeſſione, vel illius coloni, & cuſtodes cum tota familia noo fuerint eiecti a conſpectu rei, vel poſſeſſor non fuerit vocatus, ſeu citatus. Obſ. 21. num. 58. & 59.

Probationem facit, & eſt manutenebilis etiam alio tunc exiſtente in poſſeſſione, ſi poſſeſſio ſit tradita illo citato, qui non contradixerit. Obſ. 21. num. 61.

Vel alias data ſit auctoritate Iudicis ritè, & rectè procedentis. Obſ. 21. num. 62.

Vel primus poſſeſſor fuerit expulſus, & non habuerit animum recuperandi incontinenti, ſecus è contra. Obſ. 21. num. 63.

Vel fuerint expulſi eius coloni, & pro eo poſſidentes, ſecus ſi non expulſi. Obſ. 21. num. 63. & 64.

Vel primus poſſeſſor ſponte exierit, ſeu ceſſerit, vel conſenſerit. Obſ. 21. num. 65.

Vel alias habuerit ſe pro ſpoliato, & poſſeſſionem amiſerit. Obſ. 21. num. 66.

Vel prima poſſeſſio ſit omoino nulla, & infecta. Obſ. 21. num. 67.

Vel de alterius poſſeſſione non conſtet in actis. Obſ. 21. num. 68.

Vel alterius poſſeſſio capta ſit per aſſertum procuratorem, de cuius mandato ooo conſtet. Obſ. 21. oum. 69.

Ingreſſus, ſeu actus poſſeſſorij merè inſtrumentales alio exiſtente in poſſeſſione etiam ciuili poſſeſſore abſente, ac inſcio, & noo citato non præbent, nec probant poſſeſſionem. Obſ. 21. num. 35.

Nullius ſunt conſiderationis, nec ſuffragantur. Obſ. 21. num. 36. ſuntque ſine effectu. Obſ. 21. num. 37.

Ingreſſus in Amici, ſeu coniuncti fundum, vel vineam cauſa comedendi de vuis, vel vbi ſolaciandi etiam cum conſenſu poſſeſſoris non transfert poſſeſſionem. Obſ. 54. num. 8.

Alia vide in V. Inſtrumentum, & in V. Inſtrumentalis poſſeſſio.

Inhibitio, ſeu Præceptum de dimittendo poſſeſſiooem non valet, nec operatur amiſſionem poſſeſſionis. Obſ. 1. num. 41.

Nec innocat. Obſ. 1. num 42.

Nec dat poſſeſſionem. Obſ. 1. oum. 43.

Præſertim ſi habeat clauſulam, Citra præiudicium iurium partium. Obſ. 1. num. 44.

Sed potius turbat. Obſ. 1. num. 45.

Inuenta eſt ad iura partium conſeruanda in ſtatu in quo reperiuntur, & ſpecies dicitur manutentionis. Obſ. 106. num. 5. Dec. 102. num. 2.

Vni non datur, quando alteri fuit datum mandatum de manutenendo, niſi cum clauſula, ſine præiudicio poſſeſſionis, & mandati de manutenendo. Obſ. 106. num. 20.

Non impedit continuationem poſſeſſionis. Dec. 112. num. 6.

Non obſtat exiſtentiam io quaſi poſſeſſione exigendi. Dec. 163. num. 11.

Non præterita, ſed futura reſpicit. Dec. 289. num. 9.

[Inhibitio ad inſtantiam poſſeſſoris videtur virtualiter manutentio. Obſ. 106. num. 4.

Facta per habentem parem iuriſdictionem non cauſat attentata. Obſ. 48. num. 8.

Nec quæ non fuit reproducta. Obſ. 48. num. 10.

Nec emanata à non habente iuriſdictionem. Obſ. 48. num. 11. vbi exemplum.

Vni facta non afficit alterum. Obſ 48. num. 17.

Liberatis impeditiua non eſt concedenda. Obſ. 76. num. 8.

Siue iuſta ſiue iniuſta ſemper eſt timeoda. Dec. 504. num. 2 & 4.

Siue iuſta, ſiue iniuſta de ſtilo Rotæ timenda eſt. Dec. 394. num. 3. & 4. vbi ratio.

Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt. Dec. 433. num. 4. Dec. 585. num. 3.

Rotalis an ſit canonica, vel afficiat, ſeu executionem impediat non cognoſcit Iudex inhibitus, ſeu alius ne eam contemnendi occaſio detur. Dec. 433. num. 10.

Ampl. eo magis in Curia propter facilem recurſum ad Signaturam, vel Rotam. Dec. 433. num. 11.

In vim commiſſionis cum clauſula, ſine retardatione non afficit ad retardandam. Dec. 395. num. 5.

Inhibitioni Rotali, ſiue iuſtæ, ſiue iniuſtæ parendum eſt. Obſ. 1. num. 14.

Inhibitionis contrauentio cauſat attenta ex officio etiam reuocanda. Obſ. 1. num. 15. & ſeqq.

Ampl. etiam reſpectu poſſeſſionis captæ, quæ vacans erat, propter Iudicis contemptum. Obſ. 1. num. 16.

Moderatio an tollat attentata ante commiſſa. Dec. 390. num. 4.

Moderatio ſolet haberi loco ſententiæ diffinitiuæ. Dec. 622. onm. 1x.

Inhibitione in in vim commiſſionis appellationis cum clauſula, ſine retardatione annuæ præſtationis emanata, poteſt Iudex à quo procedere ad executionem abſque vitio attentatorum. Obſ. 48. num. 23.

Suſpenditur exercitium iuriſdictionis, & eſt ſeruanda. Dec. 432. num 3.]

Inhibitio Rotalis ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt. Obſ. 1. num. 54. Dec. 143. num. 7. Dec. 145. num. 2. Dec. 289. oum. 5.

Cauſat attentata. Dec. 127. oum. 2. Dec. 143. nu. 7. Dec. 145. num. 2.

Inhibitionis Rotalis iudicium, & cognitionem ſicuti non poteſt ſibi aſſumere Iudex inferior, ità & multo minus ipſa pars. Obſ. 1. num. 53. & Ob. 6. num. 40.

Inhibitionis, ſeu præcepti reuocatio oon admittitur in iudicio ſummariſſimo manutentionis. Obſ. 106. num. 6.

Inhibitioni cootrauenients qua actione teneatur. Obſ. 75. num. 26.

Inhibitionem impetrare non poteſt de oon moleſtando, ſeu ingrediendo, qui non eſt in naturali poſſeſſione,

poſſeſſione,ſed debet ordinarie agere. Obſ. 71. num. 63.

Inhibitione præſentata nulliter ad immiſſionem,& executionem proceditur. Obſ.12.num.115.

Inhibitone Rotali emanata an poſſit pro manutentione aliud Iudex adiri. Obſ.6. num. 40.

Injuria ab honorifico principio naſci non debet Dec. 250. num. 5.

Iniuria, & iniuſtitia fieri dicitur,quando non fit,quod fieri ſolet. Dec.683.num.3.

[Iniuria fit poſſeſſori, dum turbatur. Obſ. 1. ſnb num. 18.

Iniuſta dicitur ſententia, quæ ex actis non iuſtificatur. Dec.453.num.6.]

Iniuſtitia immiſſionis iudicialis dubio in facto, vel in iure exiſtente,non debet Iudex ad quem aggredi inſpectionem negocij principalis ad effectum manutenendi, qui ipſam executionem paſſus fuit. Obſ.12.num. 10.

[Iniuſtitia, vt aduerſus Iudicis auctoritate poſſidentem competat manutentio,debet eſſe adeo patens,& notoria,vt nullo velamine poſſit offuſcari. Dec. 669. num. 14.

Notoria poteſt etiam ex nouiter probari reſpectu immiſſionis contra abſentem in contumaciam. Obſ.12.num 10.

Notoria apparere non dicitur ex deciſionibus ex nouiter turbidis, vel vbi potuerit obtineri ex alio capite non diſcuſſo, niſi in contrarium adſit confeſſio,vel res iudicata. Dec.12.num.11.

Vt dicatur notoria debet eſſe talis, vt nullo colore velari poſſit. Dec.581.num 7.

Notoria, & euidens requiritur ad effectum manutentionis contra immiſſum. Dec. 609.num.9.

Notoria,& euidens ſententiæ requiritur ad effectum nullitatis,ſecus ad effectum impediendi executionem,niſi agatur de ſententia, quæ non recipiat appellationem,vt in poſſeſſorio. Dec.609. num.17.

Iniuſtitiam, vel nullitatem ſufficit quomodo offuſcari poſſe,vt ea non ſit attendenda ad effectum manutentionis contra immiſſum. Obſ. 12. num.12.

Iniuſtitiam,& nollitatem ſententiæ quoquo modo ſufficit offuſcare ad effectum manutentionis,& euitandi ſpolium ex illius executione. Dec. 521.num.11.]

Iniuſtitia immiſſionis in parte influit etiam in alias partes ratione indiuiduitatis decreti. Obſ. 12. num. 104.

Notoria deducitur, ſi ſententia, ſeu decretum latum ſit ſine probationibus, ſeu credito non producto, vel ſi ex actis non iuſtificetur. Obſ. 12.num.117.& 125.

Si tamen iuſtificatio totaliter deficiat, adeo vt reſultet notorium,& patens grauamen. Obſ.12. num.118.Dec.9.num.33.

Non notoria dicitur, quæ aliquam difficultatem recipit in facto, vel in iure. Obſ 41.num.17.

Vel quæ redditur turbida ex probationibus partis aduerſæ,vel ex quo de illius iuribus adhue docere poſſit. Obſ.42.num.158.

Poſſeſſionis iniuſtitia,ſeu exceptio non iuris poſſeſſoris,vel domioij alterius notoriè, & euidenter apparere dicitur vel per confeſſionem ipſius poſſeſſoris in iudicio, vel per ſententiam, ſeu ſententias, & rem iudicatam, vel alias ex actis per clara iura,& publica inſtrumenta, ſeu per claras depoſitiones teſtium. Obſ.42.num.153.

Notoria non dicitur conſtare ex deciſionibus, niſi adſit confeſſio & ree iudicata in contrarium. Dec.134.num.5.

Notoria, & quæ nullo velo poſſit adumbrari requiritur ad effectum, vt quis ex immiſſione alteri data non dicatur ſua poſſeſſione priuatus. Dec. 182. num. 8.

Debet eſſe notoria,vt obſtet manutentioni. Dec.186. num. 2.

Sententiarum clara dicitur,vbi conſtat de bono iure illius, qui eas contra ſe reportauit. Dec. 330. num. 1.

Iniuſtum, & reuocandum dicitur mandatum de manutenendo conceſſum non docto de poſſeſſione,vel non ſufficienter,vel tali, quæ non ſuffragetur. Obſ. 107. num. 22.

Vel ſi ſit fundatum ſuper inſtrumento non producto. Obſ. 107. num. 22.

Vel in iuribus,quæ non ſint in forma probanti. Obſ. 107. num. 24.

Vel in teſtibus nulliter examinatis, puta ſine iuramento, vel à non habente iuriſdictionem. Obſ. 107.num.25.

Vel ex probatione æquiuoca, & non concludenti. Obſ. 107.num.26.

Vel ſi ſit datum illi,qui non poſſidet, ſeu habuit ſe pro ſpoliato, & poſſeſſorem fecit aduerſarium. Obſ. 107.num.27.

Vel ſi ſit datum habenti poſſeſſionem inſtrumentalem poſteriorem,& turbatiuam, nam anterior dicitur remanſiſſe in ſuo robore, & datur ex ea manutentio. Obſ.107. num 28.

Innouare diceretur quis, ſi poſt ſententiam pro ſe reportatam,à qua fuerit appellatum, aliquid contra appellantem poſſeſſionem moliretur. Obſ. 8. num. 52.

Inoouare non dicitur,quod lege permittente conceditur. Obſ. 8.num.51.

Inquilinus,conductor,ſeu qui nummis colit, & colonus partiarius ſunt manutenendi, ex quo naturaliter poſſident, vel ſaltim detinent. Obſ.16. num. 11. & 13.

Poſſident pro Domino,non nomine proprio, & licet verè naturaliter poſſideant, iuris tamen interpretatione dicuntur detinere cuſtodiæ cauſa. Obſ.16. num. 12.

Vide etiam in V.Affictuarius.Colonus.Conductor.

Inſinuatio non requiritur in donatione correſpectiua, & ob cauſam. Dec. 63. num. 9.

Ea deficiente dicitur deficere conſenſus. Obſ. 32 .num. 27.

Illius defectu donatio eſt imperfecta,& nulla ex deficientia conſenſus tam quoad tranſlationem dominij,quam poſſeſſionis. Dec.63. num. 17.

Suppletur iuramento. Dec. 58. num. 26.

Sed requiſitæ in donatione ex ſtatuto Vrbis nec iuramento renunciari poteſt. Dec.63.num.8.

Vide etiam in V.Donatio.

[Inſinuatio renunciatione hæreditatis nondum quæſitæ non requiritur, cum non contineat donationem, ſed principio ſolum acquiſitionis reſiſtat. Dec. 653. num. 7.

Inſinuationis defectus manutentionem non impedit. Obſ.62.num. 4.

Reddit renunciationem, ſeu donationem nullam. Dec.653.num. 1.

Illis nullitas non eſt in inſtrumento viſibilis, cum poſſit & ſoleat adhiberi ex interuallo. Dec. 653. num. 4.

Illius defectus oppoſitio non impedit, quo minus titulus ſit ſufficiens ad effectum,vt ordinarie, & non executiue procedatur. Dec.653.num.5.]

Inſiſtentia,aut detentatio probat poſſeſſionem. Obſ. 26. oum. 1.

Probatur per teſtes deponentes, ſe vidiſſe aliquem poſſidere talia bona cum deſignatione confinium Obſ. 26. num.2.

Vel ſi teſtes dicant,vidiſſe talem poſſidere, & ita ſcire,& eſſe verum. Obſ.26.num.3.

Vel publice audiuiſſe, talem poſſidere. Obſ. 26. num. 4.

Vel ſi deponant de poſſeſſione pacifica, & quod pro poſſeſſore habetur,& tenetur ab omnibus. Obſ. 25. num. 5.

[Inſiſtentia nuda facti competit etiam Aſino. Obſ. 42. num. 52.]

Inſiſtentia,habitatio, & detentatio iure familiaritatis non probat poſſeſſionem durante vita illius,cuius familiaritatis iure quis vtitur, ſecus illo mortuo. Obſ.26.num. 15.

Inſiſtentia

INDEX.

Inſiſtentia ſola, vel deambulatione, ſeu habitatione non probatur poſſeſſio, ſi res ſit ab alio poſſeſſio, ſed neceſſe eſt, vt res ſit vacua, vel de voluntate poſſeſſoris inhabitetur, ſeu detineatur. Obſ.26.n.13.

[Inſpectio ocularis conuincit teſtes de falſo. Obſ. 19. num. 37.

Eſt melior, & tutior probatio de mundo. Obſ. 19. num. 38.

Inſpectione ſola ſouearum, ſeu puteorum non acquiritur poſſeſſio tritici, ſeu olei ibidem exiſtentis. Obſ.21.num.2.]

Inſtantia nullitatis non perit finita inſtantia appellationis, ſed durat per 30. annos. Obſ.66.num.7.

Reſtitutionis in integrum quadriennio perimitur. Dec.310.num.5.

Prima ſpectat ad Ordinarium, non ad Nuntium Apoſtolicum. Obſ. 107. num. 2.

[Inſtantia prima diuerſa eſt à cauſa appellationis. Dec. 376. num 5.

Vnius cauſæ nec obſtat, nec prodeſt alteri. Dec. 412. num. 5.

Manutentionis per defunctum cæpta tranſit ad hæredes. Dec.644. num. 5. Decl. vt ibid num. ſeqq.

Sed in hæredes non poſſidentes non tranſmittitur ceſſante, ſeu continuatione poſſeſſionis. Dec. 644. num. 13.]

Inſtituendi neceſſitas non conſideratur in nepote ex fratre. Dec. 334. num. 8.

[Inſtitutio facta de aliquo vt filio valde facit ad filiationem probandam. Dec.168.nu.14.

Inſtitutio facta in contradictorio iudicio habet vim diffinitiuæ, & cauſat attentata, ſecus ſi extraiudicialiter. Dec.238.num.1.

Siue ſubſecuta fuerit actualis inſtitutio poſt appellationem, ſiue pendente tempore ad appellandum. Dec.238.num.2.

Non transfert in inſtitutum corporalem poſſeſſionem. Obſ. 12. num.163.

[Inſtitutio fructus dicitur quaſi poſſeſſionis præſentandi. Obſ.32.num.7.

Non debetur præſentatio ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi, niſi probetur etiam iuſpatronatus, vbi prouiſus conuenitur tamquam de beneficio libero. Dec.443.num.2.]

Inſtitutionis actus facit præſumere præceſſiſſe nominationem habentis iuris aſſiſtentiam, & examen præſentati. Dec.217. num. 18.

[Inſtrumentalis poſſeſſio præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis. Obſ.21.num 2.

Capta de re vacanti eſt manutenibilis, vbi præſertim inſtrumentum fuit celebratum in ipſo loco captæ poſſeſſionis. Obſ. 21. num. 9.

Alio non poſſidente manutenibilis eſt etiam in beneficialibus. Obſ.21.num.10.

Sufficit etiam ad effectum reſtitutionis. Obſ.21. num. 11.

Eo magis eſt manutenibilis, ſi ſit etiam effectuata. Obſ.21.num.12.

Capta, dum erat plena, eſt manutenibilis, ſi conſtet etiam de perceptione fructuum. Obſ. 21. num. 16.

Alio tunc in ea exiſtente non ſuffragatur. Dec. 480. num. 6.

Alio in eadem exiſtente, qui habeat contra ſe decretum irritans, ſuffragatur. Dec.481. num.2.

Lim. ſecus in inſtrumentali capta per aſſertum Procuratorem, de cuius mandato non conſtat, vel primo poſſeſſore non citato. Dec.481.num.3.

Non præiudicat anteriori poſſeſſori, qui continuauit in naturali, nec tunc perit ſolitus poſſeſſionis effectus. Obſ.71.num.9.

Alio non poſſidente capta eſt manutenibilis. Dec. 623. num.1. Obſ.624. num.2.

Non facit præſumere fructuum perceptionem, niſi probetur realis, & actualis. Dec.643.num.16.

Inſtrumentalis poſſeſſor, alio dato poſſeſſore, non præſumitur percepiſſe fructus. Obſ 21.num.3.]

Inſtrumentum ingreſſus adeptionis, inductionis, & immiſſionis in poſſeſſionem probat poſſeſſionem. Obſ.21.num.5. Dec.5. num.1. Dec.54. num.1. Dec. 77. num. 1. Dec.88. num.2. Dec. 103. num. 3. Dec. 107 num.1. Dec.112. num.1. Dec.119. num.1. Dec. 237. num. 1. Dec. 243. num. 1. Decl. vt D. Obſ. 21. num. 9.

Altero tamen in ea non exiſtente. Dec.54. num.2. & 6. Dec.243. num.1. Dec.268. num. 1.

Et eo magis ſubſecuta inquilinorum recognitione, & locatione, & exactione penſionum, quæ ſunt præcipua poſſeſſionis. Dec. 243. num.2.

Et ſi ſit in vim mandati Iudicis. Dec.44.num.1.

Sufficit ad effectum manutentionis, & facit probationem probatam. Obſ.21.num.6. Dec.145. num.4. Dec.175. num.1. Dec.176. num.1. Dec.177. num.1. Dec.206. num. 1.

Et rem manifeſtam. Obſ.21. num. 7. Dec. 89. num. 9.

Et plenè probat. Dec.44.num.1.

Et productum in actis parte citata ſufficienter probat non ſolum in iudicio manutentionis, ſed etiam in iudicio proprietatis. Obſ.21.num.8.

Et quamuis Doctores aliquando controuertant, an probet poſſeſſionem, certum tamen eſt, quod probat appræhenſionem, & ingreſſum. Obſ.25. num. 9.

Et vbi huiuſmodi inſtrumentum, & teſtes de poſſeſſione deponentes concurrunt, dicitur hic legitimus modus probandi poſſeſſionem. Obſ.21. num. 13.

Probat poſſeſſionem, etiam ſi ſit factum in die feriata in honorem Dei. Obſ.21.num.14.

Probat poſſeſſionem manutenibilem alio tunc in ea non exiſtente. Dec.1.num. 1. Dec.15. num.1. Dec.37.num.1. Dec.151.num.1. Dec.161. num.1. Dec.259. num.11. Dec.264.num. 2. Dec. 337. num. 1.

Eoque magis ſi poſſeſſio ſit colorata titulo. D. Dec. 1. num. 2.

Continens aſſertionem, quem fuiſſe ingreſſum animo continuandi probat poſſeſſionem, etiam quod ille antea poſſeſſionem non haberet. Obſ. 21.num. 20.

Non probat, ſi non ſit in forma probanti. Obſ. 21.num. 70.

Niſi probet de conſuetudine loci, de qua conſtet. Obſ.21. num. 71.

Vel conſtet de obſeruantia ſubſecuta, quæ ſufficit ad effectum manutentionis. Obſ. 25. num. 72.

Inſtrumento non facit rem notoriam, ſi contra illud aliquid etiam coloratè opponatur. Obſ.42. num. 161.

Cum obligatione camerali habet executionem paratam. Dec. 144. num. 12.

Adeptæ poſſeſſionis debet continere actus poſſeſſorios deſuper factos, nec ſufficit ſimplex atteſtatio Notarij de poſſeſſione capta, niſi ad alias probationes coadiuuandas. Dec. 148. num. 2.

Suſpectum redditur ex cauſis, de quibus hic. Dec. 196. num. 2.

Productum in actis parte citata, & non opponente facit fidem. Dec. 217. num. 31.

[Inſtrumentum vt probet, debet eſſe integrum alias diuiſum non attenditur. Dec.342.num.2. Ampl. vt ibid. num.3.

Publicum facit probationem probatam. Dec. 476.num.5. Dec.478. num. 3.

Quando dicatur in forma probanti. Dec. 557. num. 4.

Extractum in vim compulſorialium parte citata, & alijs ſeruatis requiſitis, dicitur in forma probanti. Dec.561. num. 1.

Deſumptum ex matrice, & originali probat etiam quod in matrice non reperiatur ſignum, neque ſubſcriptio Notarij. Dec.591. num. 6.

In forma non probanti non probat. Dec.643.nu.39.

Datum extenſum poſt motam litem præſumitur extenſum tempore congruo, niſi conſtet de tempore extenſionis. Obſ.97.num.12.

Antiquiſſimum

Antiquiſſimum in Archiuio exiſtens probat etiam non recognitum,& idem de illo,quod habeat lignum publici inſtrumenti, & in quo ſcriba enuncietur Notarius. Obſ.98.num.27.

Fieri debet de Iudicis acceſſu,alias poſſet proceſſus annullari. Obſ.101.num.1.

Vt vacillet quæ probatio ſit neceſſaria,& an ſufficiat fides,& vnicus teſtis. Obſ.21.num.23.

Inſtrumentum captæ poſſeſſionis probat poſſeſſionem. Dec.584.num.1.Dec.643.num.1.

Ampl. etiam in adepta à Procuratore ſpeciali. Obſ. 21. num. 1.

Probat ingreſſum. Dec.524.num.2.

Alio tunc in ea non exiſtente probat poſſeſſionem manutenibilem. Dec.441.num.1. Dec.500. num.1. Dec.525.num.1. Dec. 537.num.1. Dec. 527. num. 2. Dec. 570. num. 6. Dec.597.num.1. Dec. 605. num. 1. Dec. 643. num. 1. Dec. 650. num. 1.

Ampl. 1. præſertim ſi ſit celebratum in loco captæ poſſeſſionis. Dec.537.num.2.

Ampl.2.vt probet,& ſuffragetur ad quoſcunque effectus. Dec.517.num.1.

Ampl.3.præſumptionem eſſe, alium tunc non poſſidere. Dec.557.num.2.]

Inſtrumenti inueſtituræ producto non requiritur ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exactionis canonicis, quamuis in emphyteuſi ſcriptura requiratur. Obſ.42.num.31.

Inſtrumenti cenſus productio non requiritur ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exigendi cenſum, quamuis ſcriptura videatur de ſubſtantia cenſus. Obſ. 42. num. 32.

Inſtrumenti productio in executiuis eſt loco petitionis. Obſ.78.num.26.

Narratiua probat communionem bonorum, & poſſeſſionem inter contrahentes. Dec.63. num. 3.

Inſtrumenti productione cenſetur reductum omne ius, quod ex eo oritur. Obſ.78.num.27.

[Inſtrumenti exemplo producto,in quo deficiat aliqua ſolemnitas,poteſt deinde produci aliud cum d. ſolemnitate etiam poſt partis oppoſitionem,nec dicitur,ſeu præſumitur correctio facta lite pendente,niſi probetur, & ſecundo exemplo ſtandum eſt. Dec. 99. num. 11.

Copia extracta lite pendente ſine compulſorialibus non probat. Obſ. 9. num. 6.

Inſtrumento,in quo actor,& ſententia ſe fundat, non producto parte citata,& ſic non de actis, nulliter proceſſum dicitur. Dec. 413. num. 2.

Inſtrumenta per Notarios rogatos poſſunt quandocumque extrahi,etiam ſine partis citatione.Dec. 426. num. 1.

Inſtrumento venditionis,conceſſionis,ſeu ceſſionis celebrato intra fundum venditum conceſſum, ſeu ceſſum, vel extra, in illius tamen conſpectu, transfertur,& probatur poſſeſſio. Dec.120. num. 2.

Secus ſi in abſentia rei, & abſque clauſula conſtituti. Obſ.20.num.3.

Inſtrumenta, & iura non producta, aut repetita parte citata non ſunt de actis, etiam quod ſint rogata à Notario cauſæ. Obſ.97.num.11.

Atque etiam quod ſint producta in actis eiuſdem Notarij inter alios, vel à tertio. Obſ.97. num. 12.

Vel etiam inter eaſdem partes in alia inſtantia, ſeu alio iudicio. Obſ.97.num.13.

Sine citatione extracta ſemper ſaltim præſumptionem faciunt, adminiculis præcipuè concurrentibus. Obſ.99. num. 19.

Non facientia ad cauſam poſſeſſorij manutentionem non impediunt. Obſ.70.num.2.

Inſtrumentali poſſeſſione acquiritur, & probatur poſſeſſio manutenibilis. Obſ.18. num. 6.

Inſtrumentalis poſſeſſio manutenibilis eſt,ſi alius tunc in poſſeſſione non exiſtebat. Obſ.21.num. 25.Dec.4.num.1.Dec.5.num.3.Dec.6.num.1.Dec. 7.num.2. Dec.10.num.1. Dec.13.num.1. Dec.43. num.1. Dec. 96. num. 2. Dec. 100.num.2. Dec. 103.num.4.Dec.112.num.2.Dec.115.num.2.Dec. 118.nu.1. Dec.153.num.5. Dec.167.num.6. Dec. 207. num. 2. Dec. 209. num. 1. Dec.221.num.1. Dec.315.num 3. Dec.328.num.1.

Prodeſt, probat, & ſufficit non ſolum ad manutentionem,ſed etiam ad alios quoſcumque effectus. Obſ.21.num.26.Dec.177.num.2.

Etiam quod pars,quæ non poſſidebat, in appræhenſione poſſeſſionis non fuerit citata, Obſ. 21.num. 27.

Eoque magis ſi concurrat titulus. Obſ.21.num.28. Dec. 7. num. 3.

Vel ſit vigore decreti Iudicis. Obſ. 21. num. 29.

Seu ſubſecuta fuerit etiam colonorum,vel inquilinorum recognitio. Obſ.21.num.30. Dec.112.num.3.

Capta alio exiſtente in poſſeſſione dicitur ficta, imperfecta,clandeſtina,& vitioſa. Obſ.21.num.38. Dec.74.num.25.Dec.90.num.2.

Et nulla,& inualida. Obſ.21.num.39.

Et pro non poſſeſſione habetur quoad omnem iuris effectum. Obſ.21.num.40.

Et non priuat primum poſſeſſorem. Obſ.21.num.41.

Ac non eſt manutenibilis. Dec.90.num.1. Dec.30.num.2.Dec.299.num.11.

Etiam quod ad ſit quietatio ſolutionis. Dec. 30. num. 3.

Etiam quod concurrat perceptio fructuum, vbi primus poſſeſſor non fuit priuatus ſeruatis ſeruandis, nec habuit ſe pro ſpoliato. Dec. 90. num. 2.

Præſertim ſi ipſe primus poſſeſſor rediens, ſeu ſciens ſuam poſſeſſionem continuauerit. Obſ. 21.num. 42.

Etiam quod primus poſſeſſor eſſet in detentatione, & de facto inſiſteret. Obſ. 21. num. 43.

Et eo magis eſt nullius momenti, vbi non apparet continuata. Obſ.21.num.53.

Secus ſi etiam continuata apparet. Obſ.21. num. 54.

Capta per locatorem in vim pacti auctoritate propria ob ceſſationem ſolutionis penſionis non eiectis colonis conductoris non impedit manutentionem conductori. Obſ. 21. num. 60.

Anterior præfertur inſtrumentali poſteriori. Obſ. 71. num. 19.

Et fortius ſi in poſteriori non fuerint expulſi cuſtodes, & coloni primi poſſeſſoris. Obſ. 71. num. 20.

Anterior præfertur, & manutenenda etiam quod ſecundæ ſit in vim mandati Iudicis, ſi eius iuſtitia fuerit in controuerſiam deducta, & primus poſſeſſor non habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ.71. num. 22.

Etiam quod poſterior ſit naturalis. Obſ. 71. num. 23.

Et cum perceptione fructuum. Obſ. 71. num. 24.

Et eo magis ſi poſterior ſit capta in vim ſententiæ, ſeu licentiæ cum clauſula, ſine præiudicio iurium N.qui in effectu præuenerit. Obſ. 71. num.25.Ampl.vt num.27.

Poſterior præualet anteriori infectæ per decretem irritans. Dec.151.num.14.

Præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis, ſi ita poſſeſſor. Dec.207.num.3.

Inſtrumentalem poſſeſſionem habens non tenetur probare,alium tunc in poſſeſſione non fuiſſe, cum habeat pro ſe præſumptionem, ſed onus probandi contrarium eſt aduerſarij. Obſ.21.num. 31.& 33.Dec.37.num.1.Dec.167.num.6.Dec.328. num. 1. Dec.337.num.1.

[Intellectus,cui verba non conueniunt, ſed repugnant, non eſt admittendus. Dec.637.num.6.]

Intentio negantis fundata eſt in negatione. Obſ. 1. num. 19.

Interdictum retinendæ vtilius eſt, quam recuperandæ, cum poſt illud intentari poſſit manutentio Interim, non

rum, non ſic in hoc. Obſ. 2. num. 45.
Vti poſſidetis ſine poſſeſſione non decernitur. Dec. 321. num. 33.
Et competit ratione ciuilis poſſeſſionis, habetque naturam mixtam retinendæ ſcilicet directè reſpectu ciuilis, & recuperandæ in conſequentiam reſpectu naturalis. Dec 327. num. 13. & ſeqq.
Ac duos habet effectus, videlicet principale pro conſeruatione ciuilis poſſeſſionis, conſecutiuum pro recuperatione naturalis ab alio occupatæ, & æquiparatur in hoc interdicto recuperandæ. Dec. 230. num 30.
Retinendæ eſt vtrique parti commune. Dec. 19. n. 10.
Quorum bonorum datur pro rebus per defunctum tempore obitus poſſeſſis. Dec. 294. num 4.
Et competit contra poſſeſſorem vniuerſalem, & particularem detentorem. Dec. 294. num. 5.
Et non competit contra titulo poſſidentem. Dec. 294. num. 6.
[Interdictum retinendæ cum ſpolio non poteſt dici intentatum, vbi apparet de animo percutis, quod non habuit ſe pro ſpoliato. Dec. 418. num. 6.
Illius effectus ſunt, vt poſſeſſor non turbetur, vt ſciatur quis actor, vel reus ſit. Dec. 511. num. 45.
Interdictum vti poſſidetis non negatur, & qui rem vendicauit. Dec. 554. num. 29.
Etiam eiecto, & turbato eunti ad Iudicem datur. Dec. 554. num 31.
Continet, quod deiectus à naturali poſſeſſione tueatur in ciuili, & in conſequentiam reſtituatur in naturali. Dec 554 num. 35.
Interdictum Quorum bonorum competit contra poſſidentem pro hæredibus, vel poſſeſſoribus. Dec. 618. num. 5. & 17.
Interdicta omnia ſunt perſonalia in rem ſcripta. Dec. 511. num. 3.
Interdicta vti poſſidetis, & vtrobi ſunt retinendæ, & ex æquata. Dec. 475. num 11.
Interdictis in poſſeſſorijs non tam de iure, quam de facto quæritur, an ſcilicet quis poſſideat, an itinere, vel actu ſit vſus. Dec. 554. num. 26.]
Interdicta vti poſſidetis, & recuperandæ non ſic facilè, & celeriter expediuntur, ſicuti mandatum de manutenendo, in quo minus exacta requiritur probatio. Obſ. 2. num 42.
In interdictis poſſeſſorijs veniunt fructus à die motæ litis. Dec. 17. num. 1.
Intereſſe non habens eſt à iudicio repellendus. Dec. 267. num. 10.
[Intereſſe ſolum ſufficit pro cauſa ad deſcriptionem impetrandam. Obſ. 76. num. 4.
Intereſſe habens poteſt petere manutentionem. Obſ. 55. num. 26.]
Intereſt cuiuſcumque ne ſuum pandatur patrimonium. Obſ. 76 num. 19.
Interlocutio ſine citatione, & cauſæ cognitione, & notoriè iniuſta non tranſit in iudicatum, nec ab ea opus eſt appellare. Dec. 217. num. 62.
Interlocutoria contrario Iudicis imperio reuocatur. Obſ. 107. num. 36.
Vide etiam in V. Decretum. ſententia.
Interpres parte inſtante iurare debet de fideliter interpretando. Obſ. 92. num. 2.
Pro interrogatorijs an poſſit interrogatoria ſupplere, & an in medio examinis ſuper articulis. Obſ. 92. num. 3.
Parte opponente eſſe non poteſt Aduocatus, ſeu Procurator in cauſa. Obſ. 92. num. 7.
Eum quilibet ex litigantibus in examine adhibere poteſt. Obſ. 92. num. 5.
Interpretatio facienda eſt, ne detur in eadem diſpoſitione contrarietas, & repugnantia. Dec. 102. n. 4.
Et vt diſpoſitio non mereatur à ſapiente reprehendi. Obſ. 217. num. 36.
Et pro validitate actus etiam verba impropriando. Dec. 255. num. 5.
[Interpretatio ea fit in iudicijs reſpectu conſenſus, quæ magis vtilis eſt conſentienti. Obſ. 60. num. 6.
Orationis dubiæ facienda eſt iuxta rationem recti ſermonis, & vt æquitas patitur. Dec. 630. num. 7.
Interpretem de iure Iudex admittere non tenetur, etiam quod ſit ſubdelegatus, niſi hoc etiam ſibi iniuſto. Obſ. 92. num. 7.
Interpretes vbi non ſolent adhiberi, vt in Hiſpania, ſufficit, quod Iudex teſtes interroget. Obſ. 92. num. 8.
Interpretis interuentus non facit præſumere citationem ad videndum teſtes iurare. Obſ. 92. num. 9.
Interrogare omittens ſuper datis, & limitatis interrogatorijs tenetur ad partis intereſſe, & eius ſumptibus repetere. Obſ. 91. num. 21.
Interrogari teſtes quando poſſint extra materiam articulatam. Obſ. 91. num. 11.
Interrogatorium, an quis velit vti productis pro veris, ſolet de conſuetudine fieri, & datur hoc pro cautela. Obſ. 100. num. 1.]
Interrogatoria dantur ab eo, contra quem teſtes ſunt examinandi ad effectum extenuandi intentionem articulantis. Obſ. 91. num. 1.
Et detegendi teſtes in falſitate, ſeu variatione in aliquo ex decem prædicamentis. Obſ. 91. num. 2.
Et veritatem reperiendi, cum ex interrogatorijs teſtes poſſint facilè declarare, actus poſſeſſorios non fuiſſe factos tanquam à poſſeſſore, ſed alio iure, & alia occaſione. Obſ. 91. num. 3.
Ad ea danda dilatio non datur, niſi petenti. Obſ. 91. num. 4.
Sed ad lites abreuiandas ſolet articulans in aſſignatione termini præuenire. Obſ. 91. num. 5.
Eſſe debent ſuper contentis in articulis, & eorum, ac teſtium circumſtantijs. Obſ. 91. num. 6.
Quæ non pertinent ad articulos, ſunt reſecanda, etiam quod concernant intentionem, defenſionem, excuſationes, ſeu exceptiones interrogantis, & quare. Obſ. 91. num. 7.
Atque etiam reſecanda ſunt alia interrogatoria incongrua, captioſa, criminoſa, & ſuperflua. Obſ. 91. num. 8.
Superflua melius eſt facere, quam omittere neceſſaria. Obſ. 91. num. 12.
Concepta eſſe debent per modum interrogationis, non aſſertionis, ſeu negationis, vel ſuggeſtionis. Obſ. 91. num. 13.
Formanda ſunt cum grano ſalis, & ab habente bonam legum ſupellectilem, vt ex illis teſtes contra producentem, non vt rectius pro articulis, & producente deponere poſſint. Obſ. 91. num. 14.
Producta dicuntur ex productione proceſſus, in quo ipſa interrogatoria adſint. Dec. 114. num. 4.
Interrogatoriorum conficiendorum ars eſt non modici ponderis, quæ dari non poteſt. Obſ. 91. num. 15.
Eorum datio ſupplet defectum citationis ad videndum iurare teſtes, & examinis facti extra locum, & tempus, & hoc ſolo caſu Rota ſolet arbitrium exercere pro ſanatione. Obſ. 91. num. 16.
Et inducit notitiam, & conſenſum examinis. Dec. 98. num. 3. & 5.
Et ſpretum nullitatum illius. Dec. 162. num. 8.
Et eo magis facta proteſtatione, in qua fuerit reſeruatum ius excipiendi contra perſonas, & dicta teſtium. Obſ. 91. num. 27.
Obtenta tamen commiſſione ſanatoria cum clauſula. Arbitrio. Obſ 91 num. 28. & 30
Aliàs interrogatoria per ſe ſola abſque Principis adminiculo non ſuffragantur ad ſubſtinendum examen. Dec. 171. num. 7.
Et fortius ſi teſtes ſint iam mortui. Obſ. 92. num. 29.
Sed nec in vim ſanatoriæ, & arbitrij dati ſubſtinere examen quoad teſtes inducendos, niſi interrogatoria reſpiciant tàm teſtes inductos, quam inducendos. Obſ. 91. num. 31.
Nec quoad intereſſe eorum, qui interrogatoria non dederunt, & quorum cauſa defenſionis non eſt vna & eadem. Obſ. 91. num. 32.
Atque ſupplet defectum extenſionis iuramenti teſtium. Obſ. 91. num. 33.
Sed non ſanat examinis nullitates, ſi adiecta ſit proteſtatio, ex qua colligatur diſſenſus approbandi nullitates, vel nullitatum acceptatio, niſi per ſub-

INDEX.

ſequentes comparitiones fuerit ab huiuſmodi proteſtatione receſſum ob illius non repetitionem. Obſ.91.num.34.

Vide etiam in V.Examen. Interpres.

[Interrogatoria datur, vt teſtes poſſint aliquid dicere, quod tollat, vel declaret dictum, vel dicendum. ſuper articulis. Obſ.91. num. 1.

Et vt cognoſcatur, an teſtes bene ſciant id ſuper quo deponunt. Obſ.91.num.2.

Et pro examinandorum instructione. Obſ. 91. num. 3.

Non eſt neceſſe, vt dentur in actis, & ſcribantur, ſed dantur extra, & ad partem, non in figura iudicij. Obſ.91.num.6.Lim.vt ibid.num.7.

Præſentantur Iudici, vt amputentur ſuperflua, & tollantur cauillationes, & malitiæ hominum. Obſ. 91. num. 12.

Communicari non debent, ne teſtes ad falſitatem inſtruantur. Obſ.91. num. 24.

Exiſtentia in proceſſu producto ſunt repetenda, & in remiſſoria recludenda ad inſtantiam, & ſumptibus interrogantis. Obſ.91.num.48.

Illorum non tranſportatio non attenditur, donec non probetur eorum productio de actis. Obſ. 91. num. 8.

Illis etiam non datur ſuſtinetur examen, cum Iudex ex officio, prout de iure, teſtes interrogauerit. Obſ.91.num.13.

Illorum datio peratur conſenſum, vt examen fiat in abſentia datis, & valide. Obſ 91 num.26.

Et facit præſumere iuramentum. Obſ.91.num.27.

Et per eam adhibita dicitur omnis diligentia quoad examen, & ſublatus defectus negatæ defenſionis ob non legitimam citationem. Obſ.91.num. 29 Ampl.vt ibid.num.30.& 31.

Illis non datis Rota ſæpius arbitrium pro ſœnatione examinis denegauit.. Obſ. 91.num.32. Dec. 488.num.6.Ampl.vt D.Obſ.91.num.33.

Eorum ſola datio an ſaluet examen, vel requiratur commiſſio, Obſ.91.num.41.

Sufficit fuiſſe data coram Iudice remittente ante decretam remiſſoriam, & quod cum illis fuerit examinatum. Obſ.94. num. 21.

Illis non datis ceſſat æquitas conſiderari ſolita pro examinis validitate. Obſ.91 num. 27.

Qui dat, tacite examini conſentire videtur. Dec. 449. num. 4.

Illis datis malitia, vel negligentia Iudicis non euacuatis debent parte petente teſtes ſuper omiſſis interrogatorijs repeti, etiam atteſtationibus publicatis ſed ſecus quoad interrogatoria non data. Dec.449.num.7.

Si pars non dedit, ſibi ipſi imputet. Dec.448.num.8. Decl.vt ibid.num.9.& 10.

Exceſſiua poſſunt à Iudice Executore reſeruari. Dec. 529. num. 13.

Interuſuriorum dotalium in exactione datur marito manutentio etiam ſoluto matrimonio non obſtante allegata nullitate conuentionis. Obſ.62. num. 1.]

Intimatio non validat actum ſine citatione geſtum. Dec. 85.num. 3.

In aſſignatione termini, & in alijs interlocutorijs non magni præiudicij ſupplet defectum citationis, ſecus in interlocutorijs magni præiudicij. Obſ. 90. num. 12.

Contra Capitulum debet fieri Capitulo legitimò congregato. Dec. 285. num. 2.

Contra Confraternitatem non collegialiter facta quando ſubſtineatur. Dec.262.num.2.

Poteſt quandocumque reproduci. Dec.289.num.4.

Mandati executiui poteſt quandocumque reproduci ante mandati expeditionem. Obſ.107. num. 18.

Si intimatio mandati executiui, & electio exaduerſo facta noui domicilij eciderint ſub eadem die, nec appareat de anterioritate, intimatio præceſſiſſe præſumitur. Dec.289.num.2.

Præſertim vbi agitur ad excludendum attentata. D. Dec. 289. num. 3.

Illius defectus ſanatur per comparitionem, vel appellationem, vel per nouam relaxationem parte præſente. Obſ.107.num.17.

De ſolutione facienda in manibus alicuius debet continere mandatum, alias non afficit, nec mora nec pœna incurritur. Dec.275.num.8.

[Intimandi practica executoriales, & mandata de manutenendo eſt fundata in ſtylo Rotæ. Obſ.103. num. 4.

Intimatio mandati de manutenendo, ſeu executorialium probatur ex relatione Clerici, vel Nuncij etiam reuocata. Obſ.103.num.5.

Intimatio examinis faciendi ante ipſum examen reproduci debet. Obſ. 91.num.5.

Termini aſſignati ad dandum interrogatoria poteſt quandocumque ante examen reproduci, vt Iudex certioretur de executione, & de eius iuriſdictione. Dec.659.num.6.

Productionis ſufficit loco citationis ad dicendum contra. Obſ.97. num.6.

Contra Capitulum fieri debet illo congregato. Dec. 558. num. 2.

Introducitur mandatum de manutenendo Iudicis motu proprio auditis extraiudicialibus contentionibus, & præſenti armorum periculo ſubſiſtente, facta primo ſequeſtratione, vel auocatione poſſeſſionis, & deinde ſummarijs aſſumptis informationibus ſuper poſſeſſione de præſenti, manutenendo poſſeſſorem, & alteri inhibendo, ſaluis iuribus in petitorio, & ordinario poſſeſſorio. Dec.5.num.1.

Et ad inſtantiam partis, ſeu partium timentium ſpoliari, vel turbari in poſſeſſione. Obſ.5. num. 2.

Et ad inſtantiam poſſeſſoris, vbi turbatur per occupationem naturalis poſſeſſionis, vel per denegationem ſolutionis, vel fructuum, & non vult ſe habere pro ſpoliato, & per illud conſequuntur fructus. Obſ. 5. num. 4.

Introductum fuit ſummarijſſimum poſſeſſorium, ne quis lite pendente in ſua poſſeſſione turbetur. Obſ.8.num.38.

Intruſus præcipuè dicitur, qui ſine titulo poſſidet. Obſ. 42. num. 106.

Vel qui habet titulum ab eo, qui illum dare non poteſt. Obſ.42.num.107.

Intruſus lite pendente non habetur pro poſſeſſore. Dec.176.num.4.

[Intruſus lite pendente ex cauſa lucratiua, vel alienatione aperte doloſa, & in fraudem paratæ executionis, ſeu ſimulatæ pati debet executionem etiam non citatus. Obſ.12.num 39.

In immiſſione in vim litterarum debet citari. Obſ. 42. num. 62.

Intruſi poſſeſſio dicitur improba, & vitioſa, & ab eo auferenda. Dec. 234. num. 4.

Intruſo debetur manutentio. Dec. 42. num. 105.

Inuentarium probat dominium, & poſſeſſionem defuncti inter, & contra conficientes. Dec.63 num.1.

[Inuentarium allegare non ſufficit, niſi etiam exhibeatur. Dec.582.num.11.

Lucrum non affert, ſed à damno præſeruat. Dec.582. num. 13.

Non ſuffragatur quatenus adſint bona hæreditaria. Dec.582.num.14.

Inuериſimilitudo imaginem habet falſitatis. Dec. 370. num. 4.]

Inuentarij exceptio non debet eſſe bettonica. Obſ. 56. num. 14.

Inueſtitura ſola non probat nec dominium, nec poſſeſſionem. Dec.23.num.3.Dec.25.num.3.

Iunctis adminiculis probat dominium, & poſſeſſionem, vt canonis ſolutio, teſtes de fama, inſtrumentum emptionis mentionem faciens de canone. Dec.24 num.4.

Et cum adminiculis probat dominium, & poſſeſſionem ad effectum deuolutionis inter locatorem, & conductorem, & habentem cauſam ab ipſis, & etiam contra tertium. Dec.24.num.5.

Pluribus conceſſa cum verbo, Inſolidum, aut alio diſtributiuo,

INDEX.

diſtributio, quod idem importet, habet locom ius accreſcendi. Dec.39.num.3.vbi exempla.

Illius tenor ſemper eſt attendendus. Dec.317. num. 3.

Eam eſſe finitam probare ſatis eſt contra habentes cauſam ab inueſtitis abſque eo, quod probetur dominium. Dec.293.num.14.

Inueſtituræ inſtrumentum requiritur ad effectum priuationis,& deuolutionis. Dec.668 num.9.

Verba generalia an declarentur ex poſſeſſione. Dec. 346.num.6.& 7.]

Inundatio, ſeu alluuio plurium dierum poſſeſſionem auertit vti mutans formam ſuperficiei, ſecus momentanea. Obſ 73. num. 15.

[Irregularitas non facit perdere poſſeſſionem. Obſ.68. num.12. Dec. 641. num. 18. Lim. vt D.Obſ.68. num. 12.

Itineris vnicus actus vti ſolitus concedi familiaritatis gratia, non ſufficit ad acquiſitionem quaſi poſſeſſionis, niſi probetur etiam vnica itineris refectio. Obſ. 18.num. 24.

Iudex alius,ſeu Conſilium Regium adiri non poteſt,vbi antea Papa manus appoſuit, vel cauſam ad ſe aduocauit. Obſ. 6. num. 10.

A quo appellatione pendente poteſt inhibere,ne quis in poſſeſſione turbetur. Obſ. 6.num.11.

Appellationis vnius cauſæ,vel rei non poteſt manutenere quoad alia coram alio pendentia,niſi attentando. Obſ.6.num.15.

Manutentione intentata, ſeu negocio principali ſuſpenſo habet ligatas manus quoad concernentia remedia ordinaria,& eorum acceſſoria. Obſ. 7.num.5.

Et procedendo diceretur procedere vti priuatus. Obſ. 7. num. 6.

Nec poſſet immutare iuris ordinem, & intricando efficere poſſeſſorium de mero mixtum. Obſ.7. num. 7.

Non dicitur per immiſſionem alium ſpoliare. Obſ. 12. num. 8.

Dicitur validè,& iuſte proceſſiſſe, vbi ſententia non eſt nulla,vel iniuſta ex eiſdem. Obſ.12.num.7.

Illius partes in confeſſum ſuor io exequendo. Obſ. 19. num. 8.

Relaxando mandatum pro annua præſtatione cenſetur manutenere. Obſ.48. num.24.

Illius aſſertioni quando credatur circa timorem, & periculum ſcandali. Obſ. 71. onm. 4.

Tueri debet, quem inuenit poſſeſſorem, non qui iuſtius poſſidet. Obſ.71.num.15.

Appellationis reuocare debet ſequeſtrum datum contra poſſeſſorem. Obſ 75.num.15.

Sine probationibus procedens dicitur ſpoliare. Obſ. 82. num .5.

Non debet in vanum laborare, nec facere iudicium fruſtratorium. Obſ.86.num.15.

Subdelegandus,ſeu ſubdelegatus poteſt allegari ſuſpectus,& recuſari. Obſ.94.num.5. Ampl.vt ibid.num.6.Lim.vt ibid.num.8.

Remiſſorialis recuſare non poteſt interrogatoria ſibi tranſmiſſa, præſertim ſi iam ſuper illis aliquem teſtem examinauerit, ſed bene poteſt illa interrogando excedere. Obſ.94.num.20.

Remiſſoria ad actum examinis non habet iuriſdictionem cognoſcendi inter perſonas in remiſſoria non nominatas,nec de releuantia productorum coram ſe. Obſ 94.num.23.Lim.vt ibid.num.24.

Vous oon poteſt decernere citationem ad videndum iurare, & examinari teſtes coram alio ab ipſo non ſubdelegato. Obſ.94.num.30.

Iudicare debet ex allegatis, & probatis. Obſ.97. num. 14.

Et ex illis,quæ ei vt Iudici conſtant. Obſ.77.nom.15.

Et de eo,quod ſibi liquet. Obſ.97.nom.16.

Non poteſt moueri ex ijs,quæ ſunt extra actu, ſeu ex extraiudicialibus informationibus. Obſ. 97. num. 17.

Nec ex ijs,quæ producta non ſunt. Obſ.97.num. 18. Ampl.vt ibid.num.20.

Compulſor, ſeu Subdelegatus an, & ad quæ poſſit ſubdelegare Notarium. Obſ.99.num 7.

Vehementer ſuſpicari debet contra nolentem declarare,an velit vti productis pro veris. Obſ.100. num 5.

Subdelegatus vigore executorialium rei iudicatæ, vel mandati de manutenendo quando attentet, & quid poſſit. Obſ.103.num.36.

Idem poteſt ſuam interlocutoriam reuocare tàm expreſſe,quàm tacite faciendo actum eum primo incompatibilem. Obſ.107.num.13.

Appellationis poteſt omiſſo mandato de manutenendo dato per Iudicem a quo, ſeu illo tacite reuocato alteram partem manutenere de illios conſtito poſſeſſione. Obſ.107.num.14.

Et vbi locus eſt confirmationi primi mandati, non debet procedere per viam confirmationis, ſed dare debet aliud ſimile mandatum, vel mandare exequi primum. Obſ.107.num.15.

Et,vbi Iudex à quo pronunciauerit contra manutentionem,poteſt,conſtito de poſſeſſione,vel de iniuſtitia denegationis manutentionem concedere. Obſ. 107. num.16.

Supplere debet defectum Iudicis à quo. Obſ.107. num. 17.

Dat manutentionem ad ſtatum,in quo quis reperitur ſi conſtet de poſſeſſione,ſiue primus Iudex pronunciauerit per cedulam, ſiue per decretum. Obſ.107.num.28.

Ex clauſula, Arbitrio, poteſt, omiſſo poſſeſſorio retinendæ, ſuper petitorio pronunciare. Dec. 340.num.3.Lim.vt ibid num.5.

Nulliter procedens æquiparatur priuato. Dec.350. num. 2.

Recipiens iura ad iuſtitiam cauſæ facientia tacite concluſionem reuocare dicitur. Dec. 365. num. 9.

A quo commiſſa fuit cauſa appellatione remota,non impeditur procedere in iudicio ſolutionis annuæ præſtationis etiam quoad futura. Dec.395. num. 3.

Illius recuſatio fieri debet cum iuramento,& expreſſione cauſæ. Dec.420.num.11.

Illius recuſatio poſt conſenſum ſperni poteſt. Dec. 431.num 14.

Et cenſetur facta ad impediendam prolationem ſententiæ. Dec.431.num.15.

Deputatus ab habente facultatem ſpernendi appellationem poteſt ſuam ſententiam exequi appellatione non obſtante,ac ſi adeſſent tres conformes. Dec.609.nom.12.

Poteſt poſſeſſione priuare. Dec.493. num. 12.

Ritè, & rectè immittendo alium in poſſeſſionem priuat alterum ſua poſſeſſione, etiam abſque alia expulſione. Dec.554.num.7.Dec 643. oum. 4.

Illius auctoritas in immittendo operatur, vt primus poſſeſſor debeat ſuſpicari ſe poſſe repelli. Dec. 554. num. 8.

Dando immiſſionem non citato poſſeſſore nulliter procedit. Dec.557.nu.9.

Appellationis cum clauſula,Non retardata executione,poteſt executionem reuocare, ſi ſit iniuſta, vel nulla. Dec.569.num.4.

Executor deputatus cum clauſula, Vocatis vocandis procedere debet via iudiciaria. Dec. 573.num.4.

Nec poteſt abſque vitio attentatorum ad effectualem exececutionem procedere intra decem dies datos appellandum. Dec.573.num.5.

Ritè, & rectè procedens dando immiſſionem priuat poſſeſſione,ſecus ſi nulliter,& iniuſte. Dec.467. num.6.& 7.Dec.577. num. 5. Dec. 587. num. 5. Dec.618.num.3.

Non tenetur officium ſuum oon petenti impertiri. Dec. 581. num. 4.

Illius aditione pro remouendis moleſtijs non dicitur amiſſa poſſeſſio ſaltim ciuilis. Dec.605. num. 3.

Nulliter procedens non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec excludit eum à manutentione. Dec. 525.num. 3.

INDEX.

Illius ſententia priuat poſſeſſionem. Dec.610.num.1.

Lim. ſecus ſi Iudex proceſſerit iuris ordine non ſeruato. Dec.610. num.2.

Iniuſte prohibet arma illi,qui poſſeſſionem poteſt recuperare. Obſ.75.num.6.

Nullitatibus admiſſis non poteſt ſententiam nullam confirmare eſſe fingendo validam,nec confirmata nocet. Dec.622. num.15.

Nulliter procedendo non priuat poſſeſſione. Dec.629. num. 10.Dec.641 num.2.

Qui fecit primum decretum ſimpliciter, non poteſt facere ſecundum conditionale, tamquam per primum functus fuerit officio ſuo. Dec.629. num.16.Ampl vt ibid num.17.

Poteſt facere ea,quæ ſecundum ius commune virtualiter, & ex veriſimili mente Papæ in reſcripto continentur. Dec. 629. num. 19.

Iudicialiter procedens priuat poſſeſſorem poſſeſſione naturali,& ciuili. Dec 467.num.6.

Nulliter,vel iniuſte procedens dicitur procedere vti priuatus. Dec.467.num.8.

Et ſpolium committere. Dec.467.num.9.

Executor cum clauſula, vocatis vocandis, dicitur mixtus, & rectè procedens ad immiſſionem priuat primum poſſeſſorem anteriori poſſeſſione, eamque tranſfert in immiſſum.Dec.638.num.2.

In attentatorum reuocatione procedit potius ad vindictam læſæ maieſtatis iudicij,quam ad commodum partis petentis reuocationem. Dec.641. num. 15.

Loci ſituationis bonorum competens eſt in actione realis priuilegijs perſonalibus non obſtantibus. Dec 643.num.7.

Iuſte dicitur proceſſiſſe,& non ſpoliatiue, vbi ſententia non eſt iniuſta ex eiſdem.Dec.643.no.28.

Dicitur ſpoliaſſe, quando notorie conſtat de nullitate,& iniuſtitia ſententiæ. Dec.643.num.29.

Iuſte,& valide procedens priuat poſſeſſione. Dec. 644.num.14.

Poteſt quem priuare poſſeſſione naturali, & ciuili. Dec.650.num.3.Decl.vt ibid.num.4.

Illum adiens pro immiſſione declarat ſe velle eius auctoritate poſſidere. Dec.650.num.12. Decl.vt num.13.

Executor non ritè, & rectè procedens non priuat poſſeſſione. Dec.662.num.3.

Nulliter, & iniuſte procedens non priuat poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione. Dec. 66. num. 8.

Appellationis vnius cauſæ, puta poſſeſſorij adipiſcendæ attentate, & nulliter defectu iuriſdictionis procedit in alia cauſa, puta appellationis à ſubhaſtatione alteri commiſſa. Dec 663.num. 9. & 12.

Appellationis non prohibetur cognoſcere de validitate executionis conſummatæ per Iudicem à quo eamque non ritè, & rectè factam per viam manutentionis reuocare.Dec.666.num.5.

Illius auctoritate eiectus amiſit ciuilem,& naturalem poſſeſſionem. Dec.662.num.4.

Lim.ſecus ſi Iudex nulliter, & iniuſte proceſſerit, cum tunc Iudex non priuet, & detur poſſidenti manutentio. Dec.668.num.5.

Illius auctoritate poſſidenti debetur manutentio. Dec.669.num.1.

Ritè,& rectè procedens priuat ciuili,& naturali poſſeſſione. Dec.669.num.2.

Illum rite, & recte proceſſe probatur ex actorum reuolutione. Dec.669.num.3.

Quamuis poſſit non adhibere fidem ſcripturæ non recognitæ, ſi tamen adhibeat, non poteſt eius ſententia argui de iniuſtitia, nec præbere cauſam reſtitutionis in integrum. Obſ. 98. num.7.

Non poteſt allegari ſuſpectus, ex quo in acceſſu manducet, & hoſpitetur cum parte, quæ illum duxit. Obſ.101.num.11.

Si prius illi liqueat de poſſeſſorio, quam de reconuentione, poteſt ſine dubio poſſeſſorium prius terminare. Obſ.65.num.1.

Non tenetur excitare motiua,niſi velit ad ſui inſtructionem,vt certior de omnibus reddatur. Obſ. 102.num.6.

Poteſt concluſionem in cauſa reuocare, & tam tacite, quam expreſſe. Obſ. 102. num. 32.

Iudex nequit regulariter in ciuilibus ex officio procedere. Obſ.2.num.33.

Ex officio prouidere dicitur, etiam ſi id faciat ad partis inſtantiam. Obſ.2.num.36.

Competens manutentionis eſt Iudex negocij principalis. Obſ.6.num.1.

Cauſæ præparantis idem eſſe debet,qui cauſæ præparatæ. Obſ.6.num.3.

Commiſſarius in petitorio poteſt incidenter de poſſeſſione cognoſcere. Obſ.6.num.5.

Laicus non habet iuriſdictionem in beneficialibus. Obſ.107.num.3.

Nec eſt competens ſuper poſſeſſione Beneficij. Obſ. 6. num. 16.

Nec ſuper poſſeſſione alterius rei ſpiritualis,ſeu Eccleſiaſticæ. Obſ..6.num.17.

Etiam quod agatur inter laicos. Obſ.6.num.18.

Competens in beneficialibus, & rebus Eccleſiaſticis inter Eccleſiaſticus, ſeu laicum, & Eccleſiaſticum in prima inſtantia eſt Epiſcopus loci. Obſ. 6. num.23.

Iudex, & Princeps ſecularis in caſu timoris armorum contra poſſeſſores beneficiorum poteſt ſe intromittere ad tollendam viam facti,& publicam perturbationem. Obſ. 6.num.24.25. & ſeqq.

Laicus in beneficialibus, & ſpiritualibus ad tollendam viam facti contra Clericos, & Religioſos non procedit per viam iudiciariam, extraordinariam. Obſ. 6.num.17.

Iudex, & Princeps ſecularis quomodo ſe intromittat circa manutentionem in beneficialibus in Cathalonia. Obſ.6.num.22.

Competens manutentionis eſt ille, in cuius Territorio res eſt, vel turbatio contingit,ſeu fieri dubitatur. Obſ.6.num.30.

Etiam à quo poteſt adiri pro continuatione poſſeſſionis abſque vitio attentatorum. Obſ. 6. num. 31.

Licitè aditus pro manutentione lite pendente ſuper negocio principali coram alio omnia attentat, ſi terminos manutentionis excedat. Obſ. 6. num. 41.

Habet per ſuſpenſionem, ſeu exceptionem ordinis ligatas manus circa proceſſum in negocio principali ante expeditionem manutentionis. Obſ. 7. num. 21.

Et procedendo procedit ſine iuriſdictione, & nulliter. Obſ.7.num.22.

Ex officio, & nemine petente debet quem amouere à poſſeſſione rei peccatum inducentis. Obſ.10. num. 94.

Præſumitur ritè, & rectè proceſſiſſe, & iuſtè iudicaſſe. Obſ.12.num 4. Dec.9.num.38.

Ritè, & rectè,ac iuridice procedens dando immiſſionem transfert in immiſſum poſſeſſionem. Obſ. 12.num.25.Dec.27.num.1.

Et facit perdere omnem poſſeſſionem ciuili. Obſ. 12.num.26.Dec.27.num.1.Dec.54. num. 7. & 8. Dec. 137. num. 1. Dec. 151. num. 6. Dec 176. num. 2.

Etiam inuito. Obſ.12.num.27.

Siue poſſideat per ſe,ſiue per colonum, & abſque expulſione. Obſ.12. num. 28. Dec.89.num. 11. & 12.

Notoriè nulliter, ſeu iniuſtè ad immiſſionem, ſeu executionem procedendo dicitur vt priuatus procedere, & de facto, & non priuat primum poſſeſſorem.Obſ.12.num.36.& ſeqq.Dec.21.num. 5.Dec.111.num 2.Dec.120.num.2.Dec.126.num. 3.Dec.174.num 4.Dec.207.num.8.Dec.220. la ſecunda,num.4.& 5. Dec. 221. num.2.Dec. 243. num 5.Dec.259.num.12.

Nec dat poſſeſſionem alteri. Dec. 14. num. 19 & 21.

An ritè,

An ritè, & rectè proceſſerit in examine teſtium. D. Obſ.313.num.69.

Sed ſi quis præceptarus præuenerit in poſſeſſione ante præſentatum præceptum, & petat manuteneri, fit à Iudice ſummariſſima diſcuſſio, ſuper poſſeſſione abſque libello, ſed parte citata, & informatione capta etiam à Nuncio, & præceptum committit contra partem præuia reuocatione primi contra ipſum emanati. Obſ. 79. num.10.

Remiſſorialis non cognoſcit, an articuli ſibi tranſmiſſi ſi ſint, vel ne admittendi. Obſ. 94. num.17.

Nec reſecat interrogatoria ſibi tranſmiſſa, ſed ea tantum, quæ coram ſe dantur. Obſ.94. num 18.

Et cui ſimpliciter commiſſa eſt receptio teſtium ſuper articulis, benefacit, interrogatoria non admittere. Obſ. 94. num. 19.

Et an poſſit examen ſibi commiſſum alteri ſubdelegare. Obſ.94.num.27.

Poteſt, vel etiam debet iuribus parte citata, non productis, fidem dare, & procedere, ac ſi non eſſent producta. Obſ. 97. num.3.

Ex actis, non aliunde, ſumere poteſt informationes, & mouere ſe ad iudicandum. Obſ. 97. num.14. Dec.238.num.8.

Moueri non poteſt ex ijs, quæ ſunt extra acta. Dec. 9 num.32.

Alias tollerentur parti defenſiones, quia ſuas non poſſet facere diligentias. D.Dec. 238. num. 8.

Procedens non viſis actis, & probationibus nulliter, & iniuſtè procedit. Dec. 45. num. 7. Dec.192.num.5.

Non debet fulminare, ſed audire, & examinare. Obſ.102.num.13.

In decretis de conſenſu partium debet eorum præſentiam, & conſenſum per Notarium adnotare facere. Obſ.102.num.51.

A quo etiam delegatus, ſeu commiſſarius poteſt ſuum mandatum de manutenendo exequi, etiam appellatione interpoſita ad ſummum Pontificem. Obſ.106.num 10.

A quo admittendo appellationem ligat ſibi manus, abdicat à ſe iuriſdictionem, & non poteſt ad vlteriorem executionem procedere abſque vitio attentatorum. Obſ.106. num.26.

Etiam ſi admittat appellationem cum clauſula, ſi, & in quantum, atque etiam quod incipiat a negatiua. Obſ.106.num.27.

Contrarium. D.Obſ.106 num.29. Decl.vt D.Obſ.106.num.30.

Et an dicatur ligaſſe ſibi manus in caſu inapellabili. Dec 219.num.8.

Sed executio, & cognitio appellationis an intret, vel ne, dicitur tranſlata in Iudicem ad quem. Obſ. 106.num.28.

Appellationis poteſt mandatum nolliter datum à primo Iudice ex integro concedere. Obſ.107. num.48.

Si ſummariè procedere poſſit, & parte non opponente, vel de partium conſenſu procedat ordinariè, proceſſus tenet, ſecus è contra. Obſ. 77. num.15.

Dicitur certus de deſertione cauſæ appellationis, ſi conſtet ex actis, puta de appellatione, & non legantur petiti Apoſtoli. Obſ.12. num.156.

Non dicitur certus de re iudicata, ſi poſſit dubitari de contrario, vel deſertio non ſit clara, ſeu poſſit dubitari de impedimento. Obſ. 12. num.157.

Nec Iudex à quo dicitur certus de re iudicata ex eo, quod in eius actis non appareat de aliqua appellatione, quia potuit appellari vel coram Superiore, vel coram honeſtis perſonis. Obſ.12. num.158.

Nec ex eo, quod lapſus ſit terminus appellanti præfixus ad ſe præſentandum Iudici ad quem. Obſ. 12.ſub num.158.

Subrogatus non tenetur procedere de voto, vt primus fecit. Dec. 6. num.2.

Subrogatus tenetur ſeruare formam, quam primus ſeruabat ex neceſſitate impoſita per reſcriptum. Dec.9.num 3.

Executor non valet cognoſcere vtilitatem Eccleſiæ in conceſſione, niſi bona ſpecificentur. Dec.11. num 9.

Executor in litteris cum clauſula, Amoto, dicitur mixtus, & tenetur aſſumere partes Iudicis, poſſeſſorem citare, alias nulliter, & iniuſtè procedit. Dec.54.num.9.

Præſertim ſi literæ ſint in forma dignum, & ſit etiam poſſeſſor prouiſus Apoſtolicus. Dec. 54. num.10.

Appellationis non valet pronunciare prout in prima abſque commiſſione cum clauſula, Quam, & quas, vel, cum toto negotio principali. Dec. 59.num.4.

Delegatus tenetur ſeruare formam commiſſionis. Dec.61.num.1.

Identitas debet concludenter probari. Dec. 94. num.3.

In antiquis probatur concurrentibus pluribus demonſtrationibus, quamuis aliquæ deficiant. Dec. 23. num 8.

Bonorum comprehenſorum in inueſtitura probata dicitur, ſi nullus alius titulus exhibeatur. Dec. 3.num.4.

Ex primo decreto, licet non faciat fructus ſuos, illos tamen percipere poteſt, & cuſtodire, ac bona colere, & locare. Obſ.12.num. 175. Dec.255.num.7.

Ex primo decreto eo magis manutenendus eſt, ſi ſic immiſſus, vt faciat fructus ſuos. Obſ. 12. num.176.

Et in actione reali efficitur poſſeſſor, & rei fructus percipit ſecundum magis communem. Obſ. 12. num.177.

Eo magis, ſi Iudex motus fuerit ad immiſſionem ex aliqua magna cauſa, ſeu contumacia in decreto expreſſa. Obſ. 12.num.178.

Vt ex capite iniuſtitiæ excludatur à manutentione debet iniuſtitia patens eſſe, & talis quæ nullo velamine offuſcari poſſit. Dec. 137. num. 3. Dec.210. num.5.

Ex Saluiano non poteſt ad ſubhaſtationem bonorum deuenire, niſi commiſſione deſuper obtenta. Dec. 296.num.1.

[Incorporalis rei poſſeſſio acquiritur ex poſſeſſione corporalis, cui adhæret. Obſ. 13.num.41. vbi exempla.

Incorporalium quaſi poſſeſſio probatur per exercitium illius iuris. Obſ. 31. num. 1.

Et per actum corporalem, in quo ius illud repræſentatur. Obſ.31.num.2.]

Incorporalium etiam quaſi poſſeſſio acquiritur, & probatur ex facto, & pluribus modis. Obſ.31. num.1.

In incorporalibus ad effectum manutentionis requiritur, vt, vltra exercitium illius iuris exercens intendat vti iure ſuo, non alieno, vt puta, quod recipiens ſolutiones recipiat tanquam ſibi debitas, & nomine proprio, non autem precario, aut alieno nomine, licet tamen hoc remittatur arbitrio Iudicis. Obſ. 52. num.34.

In ijs quaſi poſſeſſio ſuum eſſe recipit non ex latitudine facti extrinſeci, ſed ex affectu, & patientia illius, contra quem acquiritur, & ea correſpondenti affectu acquirere volentis. Obſ.73. num.132.

Incluſio poſſeſſionis vnius ex excluſione poſſeſſionis alterius. Obſ 72.num.3.

Indefinita in teſtibus non æquipollet vniuerſali. Dec. 166. num. 30.

Delegatus cum clauſula, Vt procedat ad legitimam executionem,

INDEX.

executionem, ad executionem procedere poteſt, ſi illi locus ſit, & quatenus locus noo ſit, abſtineri, non autem reuocare mandata præcedentia. Dec.61.num.2.

A quo anocata eſt cauſa, validè procedit, non conſtito de ſcientia auocationis. Dec.144. num.6.

Procedens nnn citato poſſeſſore non ritè, & rectè procedit. Dec.220.la ſecuoda, num. 5.

In ſubhaſtatione, & deliberatione citationem omittens dicitur ſpoliare, & vti priuatus procedere. Dec.323.num.22.

Executor, ſiue ſit ordinarius, ſiue delegarus ſeruat in ordinatorijs, & in executione, ſubhaſtatione, & adiudicatione ſtatuta, & ſtylum loci ipſius Executoris. Obſ.94. oum.13.

Subdelegatus eamdem habet auctoritatem io actu ſubdelegatus, quam habet ſubdelegans. Dec. 240.la prima, oum. 1.

Datus ſuper executinne, an, & quando poſſit cognoſcere ſuper meritis. Dec. 61. num. 3.

Iudicis decreto, & auctoritate poſſidens eſt maoutenendus, niſi probetur nulliter, vel iniuſtè proceſſiſſe. Obſ.12.num.1.Dec.233. num.2.

Et eo magis factis etiam in re melioramentis. Obſ. 12. oum. 2.

Et iuſtè poſſidere præſumitur. Dec.233. num.1.

Factum nulliter procedentis factum partis reputatur, & pars, non Iudex dicitur ſpoliaſſe, vbi id factum fuerit ad partis ioſtantiam. Obſ.12. num. 39.

Factum de facto ſummariè debet reuocari. Obſ.12. num.43.

Partes in confeſſum ſunt in condemnando, iuxta illud Euangelij, In ore tuo te iudico. Obſ.19. num 18.

Aſſertioni non ſtatur in ijs, quæ tendunt ad validitatem ſuæ ſententiæ. Dec. 54. num.21.

Intentio talis eſſe præſumitur, qualis debet de iure eſſe. Dec. 74. num. 8. Dec.301. num. 7.

Et quod minus quam fieri poſſit, voluerit partibus præiudicare. Dec.74.num.9.

Aditione dicitur receſſum à compromiſſo. Dec.137. num. 3.

Decretum in inſtrumento, illiuſque obſeruantia tollit ſuſpicionem nullitatis, & cauſæ falſitatis. Dec. 223. num. 14.

Iudicem qui ſtatim adit, dicitur retinere ciuilem poſſeſſionem, ob quam competit manutentio. Dec. 20. num. 8.

Qui adiuit pro manuteotione poteſt redire ad viviam facti. Obſ.9.num.1.

Qui adiuit pro maodato, de aſſociando, poteſt recurrere ad viam facti, ſi habeat facultatem capieodi poſſeſſionem propria auctoritate. Obſ. 9.num.10.

Iudices debent ſe triſtes, & iratos ſe oſtendere contra recuſantes iurare. Obſ.82. num. 9.

[Immiſſionis, ſeu recuperationis intentans aſſociatiooem petendo ad rem locatam, ao cenſeatur ſibi præiudicare quoad quaſi poſſeſſionem exigendi penſiooes, & affictus. Obſ. 57. num.51.

Inchoari poteſt è poſitionibus, vel articulis io cauſis, in quibus proceditur ſola facti veritate inſpecta. Obſ. 78. num. 7.

Iudicium ordinarium reſpicieotia. Dec. 531. oum. 9.

Iudicio vniuerſalis diuiſionis bonorum pendente poteſt proſequi iudicium poſſeſſorium particulare. Dec.476.num.3.

Iudicia indncta ſunt ad acquirendum, & præſumitur quis io ijs deducere ius ſuum modo ſibi magis proficuo. Obſ. 57. oum 49.

Sunt de ſui natura ad acquieendum ordinata, non ad dimitteodum. Obſ.60. onm.6.

Iudicialiter peteos mandatum de reintegrando etiam incootinenti ao poſſit ad viam facti pro defenſione poſſeſſionis redire. Obſ.9. num.5.

Peteos immiſſionem non poteſt pro defenſione poſſeſſionis ad viam facti redire. Obſ.9. num. 4.

Iudicium integrum eſt, quod plurimorum ſententijs confirmatur. Dec. 321. num.6.

Iudicium poſſeſſorium tenet factum cum emphiteuta non citato domino directo. Obſ. 16. num. 10.

Manutentionis non ſilet quolibet vniuerſali iudicio pendente. Obſ.8.num.38.

Summarijſſimum manutentionis non differret ab ordinario, ſi in eo veritas, & iuſtitia poſſeſſionis diſcutienda eſſet, quod non eſt ferendum. Obſ. 42.num.102.

Quod libet aliud proprietarorium, vt iudicium manutentionis, eas taotum ſolemnitas requirit, quæ veritatem rei, & partis defenſionem, reſpiciunt & quæ ſint. Obſ.77.num.1.

Manutentionis appellatur, & eſt ſummarium, vel immo ſummarijſſimum. Obſ. 77. num.7.

Manutentionis poteſt incipi à monitorio, vel præcepto; & de forma. Obſ. 78. num.9.

Vel à probationibus mediantibus capitulis, ſeu articulis, vel poſitionibus. Obſ. 78. num.20.

Vel à productione iurium, & ſcripturarum. Obſ.68. num.25.

Vel à commiſſione. Obſ.78.num.28. & ſeqq.

Vel à citatione, puta ad dicendum contra, ſeu videndum mandari manuteneri. Obſ. 78. num.31.

Et, vbi Iudex procedat ſuo motu proprio ad ſcandalis obuiandum, inchoat à ſequeſtro, ſeu auocatione, & inhibitione de non accedendo cum clauſula, Citra præiudicium, &c. & partes citat ad comparendum, & iura poſſeſſoria ſummariè deducendum, ſeu deferendum pro certa die, vel illis breuem terminum aſſignat ad probandum. Obſ. 78. num.32.

Vel ex officio celeriter informationes ſummarias, ſeu ſummarijſſimas aſſumit, & recipit teſtes etiam ſine articulis, quis eorum ſit in poſſeſſione de præſenti, vt illum etiam exiſtentem io poſſeſſiooe facti, & tenuta aſinaris reum cooſtituat, & manuteneat, & alium conſtituat actorem.

Retinendæ in vim poſſeſſionis defuncti in hæredem ex ſtatuto continuatæ omnes admittit exceptionea, quæ perimere poſſunt petitorium. Dec. 195.num.5.

Incipi poteſt ab articulis ſeu poſitionibus in cauſis, vbi ſummariè, & de plano proceditur. Obſ. 78. num. 21.

Idem, vel diuerſum cum primo an ſit ſtatui non poteſt, niſi viſo primo proceſſu, vel Signatura mandet, vt procedatur prout in prima. Obſ. 69. num. 9.

Iuramentum Calumniæ à parte, vel à Iudice petitum in omni iudicio, etiam ſummario, & ſine figura iudicij cognoſcendo, & manu Regia requiritur, & omiſſum vitiat proceſſum. Obſ. 12.oum.82, Obſ.82.num.1.Dec.231.num.1.

In quouis iudicio, etiam ſummario requiritur, ne veritas

Digitized by Google

INDEX.

veritas occuletur. Dec. 297. num.12.
Atque etiam obligatione camerali. Obſ. 81. num. 2.
Et in parito litis decisiuo. Obſ.81. num.3.
Lim. 1. niſi tempore petitionis, vel poſt conſtet in actis de bono iure iurare ebentis. Obſ. 81. num.4.
Seu de inſtitia mandati. Dec. 309 num. 8.
Sublim. niſi petitum fuerit à Iudice ex officio. Obſ. 81. num. 5.
Lim. 2. ex Conſtitutione Marchiæ, niſi agatur in vim publici inſtrumenti. Obſ. 81. num. 6.
Lim. 3. niſi ſit quæſtio de re notoria. Obſ. 81. num. 7.
Lim. 4. niſi ſit quæſtio iuris, quæ non exigat probationes. Obſ. 81. num. 8.
Lim. 5. niſi eſſet ſuſpicio calumniæ. Obſ. 81. num.9.
Lim. 6. niſi procedatur per modum voluntariæ iuriſdictionis. Obſ.81.num.10.
Lim. 7. niſi fuerit petitum in die ſententiæ. Obſ.81. num.11.
Lim. 8. niſi fuerit à petitione, ſeu proteſtatione receſſum ob illius non petitionem. Obſ 91. num. 12.
Si ſit omiſſum, & non petitum proceſſus valet. Dec. 231.num.5.
Non eſt ſimpliciter de ſubſtantia iudicij, ſed ſi petatur. Dec. 223. num. 4.
Parte petente præſtari debet non ſolum per principalem, & in eius animam, ſed etiam per Procuratorem in animam propriam. Obſ. 81. num.13.
Et per Tutorem, Curatorem, Actorem, & alios legitimos adminiſtratores, per Prælatos Eccleſiarum, & eorum, ac Vniuerſitatum Syndicos. Obſ. 81..num. 14.
Non ſuppletur per iuramentum in reſponſionibus ad poſitiones, ſeu articulos, vel in eorum ſpecificatione, quod eſt veritatis, non calumniæ. Obſ. 81.num.16.
Præſtare recuſans non poteſt idem ab Aduerſario petere. Obſ. 81. num. 17.
Et dicitur eſſe in dolo. Obſ. 81.num.18.
Et, ſi ſit actor, cadit ab actione, ſique reus habetur pro confeſſo. Obſ.81.num.18.
Lata tamen per Iudicem declaratoria. Obſ.20. num.21.
In manutentione non eſt neceſſarium. Obſ.81. num.22. Contrarium num.1.
Inter alia continent, quod iurans eredit litem iuſtam. Obſ.81.num. 24.
Eſt iuramentum expurgationis conſcientiæ, & animi licet ſit eredulitatis, non veritatis. Obſ. 81. num.25.
Melius eſt de medio tollere, & quare. Obſ. 81. num.32.
Iurare debens de calumnia poteſt opponere, vt ſibi ptius decernatur, & exhibeatur actorum exemplum. Obſ.81.num.15.
Præſtari ſufficit in qualibet parte iudicij ante ſententiam, & etiam in obſeruatione terminorum ſubſtantialium. Dec.231.num.2.
Non requirit mandatum ſpeciale ad ſic iurandum, ſed ſufficit generale ad lites. Dec.231. num.7.
Iuramentum in Teſte non videtur in manutentione neceſſarium. Obſ. 84. num.1. Decl. vt oum.
Eſt de Iure Diuino. Obſ.84.num.11.
Eſt inductum ad fauorem partium. Obſ. 84. num.12.
Vt validè recipiatur à Notario, debet præcedere citatio ad videndum deſtinari Notarium, ſeu illi committi iuramenta, &c. Obſ. 84. num.23.
In dubio non præſumitur. Obſ. 84. num.61.
Debet apparere corporaliter præſtitum, & quomodo, nec ſufficit per verba enunciatiua Notarij. Obſ. 84.num.63.
Non extare, vel de eo legitimè non apparere, paria ſunt. Obſ.84.num.64.
Dicitur apparere corporaliter præſtitum etiam ex ultbis enunciatiuis Notarij, ſi concurrant adminicula. Obſ.84.num 65.
Vt ſi Notarius dicat, Iurauit in forma, &c. vel in forma Iuris, &c. ſeu alias apponat dictionem, &c. ſub qua compræhenduntur omnia, quæ ſunt de natura, & ſubſtantia actus. Obſ.84. num.66.
Seu alias diſpoſitiuè atteſtetur de iuramento. Obſ. 84.num.67.
Vel ſi examen ſit factum ſub die, quo cadebat citatio ad videndum iurare, & Notarius enunciet, teſtem eſſe iuratum, ſecus ſi in alia die. Obſ. 84.num.68.
Vel ſi Notarius aliquid addat, ex quo depræhendi poſſit, iuramentum fuiſſe præſtitum tactis ſcripturis. Obſ.84.num.69.
Aut atteſtetur de iuramento in actu ſeparato ab examine ſub certa die, & hora. Obſ. 84.num.70.
Vel conſtet de ſtylo loci, etiam per fidem extraiudicialem tamquam ſuper eo, quod reſpicit ordinatoria, vel per eiuſdem modum ſeruarum in examine partis aduerſæ. Obſ.84. num.71.
Præſtitum præſumitur, ſi examen factum ſit in præſentia Iudicis tempore debito, & in die, quo poſſet iuramentum validè recipi. Obſ. 84 num.73.
Probatur per verba enunciatiua, vbi proceditur iure, & more militari. Obſ.84. num 74.
Quando ſuſtineatur etiam quod non appareat præſtitum tactis ſcripturis. Dec.83.num.9.11. & ſeqq.
Pro ſui eſſentia non requirit tactum ſcripturarum, ſed, ſolum, quod teſtes verbis iurent. Obſ. 84.num.75.
Vide etiam in V. Depoſitio, Examen. Teſtis.
Iuramentum defuncti ad effectum periurij non tranſit in hæredem. Obſ.68.nu.18.
Iuramentum conductoris de reſtituendo bona in fine locationis, &c. cum renunciatione vnicuique iuri, & legum auxilio releuat locatorem ab onere probandi denunciationem à ſtatuto requiſitam. Dec.269.nu 6 & 9.
[Iuramentum calumniæ præſtari debet etiam coram Gubernatore Vrbis. Obſ.81. num.1.
Petitum requiritur etiam in cauſis leuibus. Obſ. 81.num.2.
Et non obſtante ſtatuto, vel conſuetudine in contrarium. Obſ.81.nu.3.
Introductum fuit de Iure Diuino, & quare. Obſ. 81.num.4.
Eſt illius defectus attendendus, etiam quod non ſit ex tribus. Obſ.81.nu.5.vbi ratio Decl.vt ibid.num.6.
Petitum poſt latam ſententiam non attenditur, ſecus ſi ante, & in termino citationis ad ipſam ſententiam. Obſ.81.nu.8.
Illius defectus non attenditur, ſi petitum fuerit latenter, ſeu in parte inſolita. Obſ.81. num.9.vbi exempla.
Vel ſi ad ſit commiſſio ſanatoria, & interet arbitrium pro ſanatione. Obſ.81.nu.10.
In cauſis ordinariis in Vrbe habetur pro præſtito, ſeu præſtitum ſufficit in ſeruatione, ſeu reiteratione terminorum ſubſtantialium. Obſ. 81.num.18.
Poteſt reſpectu principalis præſtari per Procuratorem ſpecialem ad iurandum de calumnia, vel ad iurandum in tali cauſa, & de generali con-

ſuetudine per habentem generale mandatum ad lites. Obſ.81.nu.19.
Sufficit præſtitum quandoeunque ante ſententiam, ſecus poſt. Obſ.81.nu.24.
Illius recuſatio in recognitione facit præſumere ſcripturam manu eiuſdem confectam. Obſ. 98.num.15.
Iuramentum vt eludatur, non eſt aperienda via. Dec.424.num.4.
De veritate, & materiarum ſpecificatio non reſpicit totam cauſam, prout reſpicit iuramentum calumniæ. Obſ.81.num.15.
Rectoris non impedit eidem manutentionem Eccleſiæ nomine. Obſ.68.nu.7. Dec.518.num.18.
Requirit tactum ſcripturam, quotieſcunque defertur à iure, vt in teſte. Dec. 532. num.3.
Iuramentum teſtis in die circunducto non tenet. Obſ. 84. num. 10.
Remitti poteſt partium conſenſu. Obſ. 84. num.1.
Quamuis non appareat præſtitum tactis ſcripturis, poteſt ſufficienter aliunde probari, & præſumitur ſolemniter præſtitum ex auctoritate Iudicis, & Notarij, & partis taciturnitate, ſeu præſentia, cui onus incumbit probandi contrarium. Obſ. 84 num. 46. Dec.532.num.4.
Non probatur ex enunciatiua Notarij, Teſtis iurauit; &c. Dec. 532.num.2.& 5.
Nec ex verbis, Teſtis inductus, iuratus, & examinatus. Dec.445 num. 4.
Probatur ex verbis, diſpoſitiuis Notarij, Teſtis iurauit, &c. Decl. 532.num.8.
Requiritur pro examinis validitate. Dec. 403. num.1.
Delatum extra diem citationis eſt nullum. Dec. 403.num.2.
Præſtitum poſt diem examinis eſt inualidum, nec retrotrahitur. Obſ.90.num. 2. Decl.vt ibid. num.3.
Recipi debet, vel per Iudicem, vel per Notarium de eius mandato. Obſ. 93. num.1.
Iuramentum, & examen teſtium debet de ſtylo Curiæ committi Notario. Dec. 501. num. 2.]
Iuramenti forma, & ſolemnitas eſt de iure poſitiuo. Obſ.34. num. 76.
Iuriſdictio vna, & eadem poteſt eſſe penes vnum habitu, & penes alium actu. Obſ.72.num.19. Dec.198.num.4.
Superiori adempta non cenſetur ex iuriſdictione Inferiori competenti in certis caſibus. Dec.198. num.11.
In dubio data cenſetur cumulatinè, & non priuatinè. Dec.198. num.12.
Omnis in Populo fuit, & ab eo in Principem tranſlata. Dec. 294.num. 8.
Sine aliqua coërcione eſt in vtilis. Dec. 321. num.28.
Eadem eſt delegantis, & delegati. Dec. 334. num.29.
[Iuriſdictio deficit ad manutentionem concedendam ſtante re iudicata in negotio principali. Obſ. 66. num. 1.
Iudicis Delegati firmatur ex commiſſione parte citata producta. Dec. 520. num. 1.
Prorogari non poteſt in præiudicium Iudicis competentis, ſed in præiudicium ſolius conſentientis. Dec.643.num.11.
Exactiones factæ per fratrem adminiculant poſſeſſionem fratris etiam non conſtito de mandato. Dec.354.num.3.
Notarij in extenſione termini ſeruati, & decreti non debet partibus nocere, ſi citatio bene facta ſit. Dec.637.num.14.
Primi Executoris dicitur ceſſaſſe lapſo termino, & litteris reſtitutis. Dec. 650. num.9.
In præcipiente non firmatur ſine obedientia. Dec. 667. num. 7.
Poteſt compatibiliter exerceri duplici titulo, altero in ſubſidium, altero principaliter, ſine tanquam Iudex Delegatus, & tanquam Ordinarius. Dec. 667.num.28.
Quæ ſuperuenientibus tantum delictis exercetur, per lapſum decennij, & vltra non amittitur. Obſ 58.num.7.
In Dubio conceſſa, & acquiſita præſumitur cumulatiuè, non priuatiuè. Obſ. 73. num. 16.]
Iuriſdictionis quaſi poſſeſſorijs datur manutentio. Obſ. 10.num.9.
Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio vnico actu quæritur, & iuſtificatur. Obſ.18.num.10.
Præſertim alio non poſſidente, titulo præcedente, vel alio poſſidente ſciente, & patiente. Obſ.18. num. 11.
Quo tamen ad ſpeciem iuriſdictionis, cuius eſt actus, Obſ.18.num.12.
In loco probatur ex actibus iuriſdictionalibus. Obſ. 31.num.2.
In loco probatur ex inſtrumento iuratæ fidelitatis. Obſ. 31.num.3.
Et ex inſtrumento liberationis à fidelitate, cum priuatio præſupponat habitum. Obſ. 31. num.4.
Lim. 1. procedere in antiquis, in quibus non poteſt fieri probatio per teſtes. Obſ. 31. num.5.
Lim. 2. procedere quoad eos, qui fidelitatem iurarunt, & quatenus poſſint transferre iuriſdictionem. Obſ.31.num.6.
Lim. 3. non procedere alio poſſidente. Obſ. 31. num.7.
Probatur ex liberationibus, & gratijs ſortitis effectum. Obſ.31.num.8.
Et tam in factis in particularibus caſibus, quam in factis generaliter. Obſ. 31. num.9.
Et etiam in liberatione à præſtatione homagij. Obſ. 31.num.10.
Probatur ex præſtatione, & receptione onerum. Obſ. 31.num.11.
Et ex impoſitione, & exactione gabellarum. Obſ.31. num.12.
Et ex impoſitione, & exactione collectarum. Obſ. 31.num.13.
Et ex captura beſtiarum pro damnis datis. Obſ.31. num.6.
Et per exactionem veſtigalium, datiorum, & cenſuum. Obſ.31.num.14.
Et per exactionem decimæ. Obſ.31. num.17.
Et in antiquis per famam. Obſ. 31.num.18.
Et ex nominatione. Obſ. 31.num.19.
Et per affidationem animalium. Obſ.31. num.20.
Et ex omnibus actibus iuriſdictionalibus iudiciarijs. Obſ.31.nu.21.
Et ex præceptis, ſeu citationibus, quibus ſubditi obedierint, ſecus ſi non obediuerint. Obſ.31. num.22.
Et ex proceſſibus criminalibus. & ſententijs latis in cauſis condemnatorijs, ſeu abſolutorijs. Obſ.31. num.23.
Et ex captura delinquentium. Obſ.31. num.24.
Et ex erectione Furcarum, & etiam ſi per centum annos in eis non fuerit aliquid ſuſpenſus. Obſ.31. num.25.
Et ex executione ſententiarum. Obſ. 31. num.26.
Et ex obedientia præſtita Officialibus deputatis. Obſ 31.num.30.

Et ex

Et ex ſtatutis,edictis,bannimentis, ſeu decretis promulgatis. Obſ.31.num.31.

Etiam ſi effectum non habuerint, & in illis nullus inciderit. Obſ.31. num. 32.

Et ex viſitatione confinium. Obſ.31.num.34.

In omnes ſubditos acquiritur ex actibus geſtis cum aliquibus. Obſ.73.num.143.

Iuriſdictionis actum vnum vniuerſalis exerces, ſeu in vno capitulo iuriſdictionis poſſeſſionem apprehendens animo acquirendi iuriſdictionem in loco,& in alijs capitulis, videtur in totum iuriſdictionem acquirere,& in totum manutenendus. Obſ 73.num.144.

Actu vnico facto ex voluntate Domini totius iuriſdictionis poſſeſſio acquiritur,ſed,ſi contra Domini voluntatem, illius ſpeciei iuriſdictionis tantum acquiritur, circa quam actus verſatur. Obſ.73.ſub num.143.Dec.321.num.26.

Fructus ſunt emolumenta bannimentorum,condemnationis,multæ,collectæ,pœnæ damnorum datorum,& aliorum,ac ſimiles. Obſ.31.num.33.

Quaſi poſſeſſio non amittitur ſine ſcientia,& patientia,nec alteri acquiritur. Dec.78.num.8.

Iuriſdictionis, ſeu ſuperioritatis alicuius quaſi poſſeſſio probatur,ex quo illi deferantur appellationes. Obſ.31.num.36.

Iuriſdictionem exercendi quaſi poſſeſſio in vna ſpecie extenditur de vno ad alios actus comprehenſos ſub eadem ſpecie, non actus ſub alia ſpecie. Obſ 73. num. 141.

Et contra aliquos de loco extenditur contra omnes de eodem loco in illa ſpecie iuriſdictionis.Obſ. 73. num. 141.

Poteſt quis exercere in vna ſpecie, & alter in alijs. Obſ.72. num.18.

Ordinariam habens habet etiam cognitionem cauſarum,& poteſt illas delegare. Dec.198.num.5.

Iuriſdictione conceſſa,ea quoque intelliguntur conceſſa,ſine quibus iuriſdictio explicari non poteſt. Dec.241.la prima,num.3.

Præſcripta contra voluntatem Domini non dicitur præſcripta poteſtas coercendi. Dec.321.num.27.

[Iuriſdictionis defectus non inducitur ex non integra tranſportatione actorum. Dec. 426. num.11.

Exercitium important exactio gabellarum,appoſitio cuſtodum, pignorationes capturæ beſtiarum pro damnis datis. Dec. 422. num. 1.

Ampl. eo magis ſi actus ſint multiplicati, & ſucceſſiui. Dec.422.num.2.

Extende præſertim contra illum, contra quem actus facti fuerunt. Dec.422.num.3.

Parte ſi quis non habens titulum vſus ſit,non dicitur acquiſiuiſſe quaſi poſſeſſionem, niſi quoad illam partem,ſi verò titulum non habeat,tunc ex quaſi poſſeſſionem in vno actu dicitur acquiſiuiſſe quaſi poſſeſſionem reſpectu totius, prout ſic præſumitur habuiſſe animum. Dec.509.num.7.

Defectus reddit mandatum de manutenendo nullum. Dec.666.num.9.

Præſcriptio probati debet ſpecificè, & in indiuiduo in caſu controuerſo,non autem in genere. Dec. 667.num. 18.

Iuriſdictionis quaſi poſſeſſio probatur ex executionibus realibus, & perſonalibus delinquentium, punitionibus,& gratijs. Obſ.31 num.5.

Et ex captura beſtiarum pro damnis datis. Obſ. 31. num. 6.

Et ex deputationibus Officialium,& Cuſtodum,quæ effectum habuerint. Obſ.31.num.7.

Et ex geſtis, quæ neceſſario indicent animum obediendi. Obſ. 31. num. 8. Dec. 667. num. 7.

Et ex homagij præſtatione. Obſ. 31. num. 3.

Et ex pœnis applicatis & exactis. Obſ. 31 .num. 3.

In præiudicium alterius poſſeſſoris,ſine illius ſcientia,& patientia non acquiritur. Obſ.40.,num.2. Dec.667.num.14.

Non acquiritur ex actibus æquiuocis. Dec. 667. num. 4.

Priuatiua quoad alium acquiſita non dicitur ex illius exercitio de eiuſdem ordine,ſed potius probata cumulatiua. Dec.667.num.20.

Iuriſdictione prorogata non poteſt prorogans maximè poſt ſententiam,dare de illius defectu. Dec.643. num. 12.

Iuriſdictiones quaſi poſſeſſionem cumulatiuam poſſunt plures ad inuicem habere actiuè,& paſſiuè. Dec. 667.num.13.]

Iuriſdictionales actus geſti per Epiſcopum in aliquo loco inferunt, locum eſſe intra fines ſuæ diœceſis. Dec.310.num.3.

Ius ſuum quis citius conſequitur per mandatum de manutenendo. Obſ. 2. num. 43.

Quæritur cum ſua cauſa. Dec.68.num.24.

Quæſitum auferri videtur ab eo, cui imponitur neceſſitas probandi in caſu, in quo ab huiuſmodi onere releuatur. Obſ.7. ſub num. 65.

Poteſt vni aſſiſtere,& alteri non reſiſtere. Obſ.44. num. 11.

Vbi manifeſtè reſiſtit,ſeu admodum vehemens Iuris præſumptio,non dicitur poſſeſſio,ſeu quaſi,ſed potius iniqua occupatio, quæ nihil occupatori prodeſt nec illum releuat ab onere probandi. Obſ.44.num.20.

In manutentione metimur ex parte poſſeſſoris non ex parte illius,contra quem poſſidetur. Obſ. 56. num.4. Dec.157.num.1.

De ſui natura certum eſt. Dec.9.num.34.

Idem eſt in præparante,quod in præparato. Obſ. 6. num. 4.

Summariſſimi poſſeſſoris retinendæ deduci ſolet ex poſſeſſione. Dec.14.num.1.

Et ad illius effectum de bono iure conſtare dicitur,ſi conſtet de poſſeſſione,vel quaſi. Dec. 200. num. 1. & 6.

Reſiſtit prætendenti decimas in aliena Parochia. Dec. 187.num.7.

Reſiſtere non dicitur alicui, ſi quid ſi non de iure communi, ſaltem de conſuetudine poteſt ad ſe ſpectare. Dec.194.num.11.

Proprium quis à ſe abijcere velle non præſumitur. Dec.200.num.18.

Tertij actor opponere non valet in beneficialibus. Dec.221. num. 4.

Ius ſuum quis dimittere non tenetur propter aduerſarij contradictionem, vel interpoſitam appellationem. Obſ. 8. num. 8.

[Ius aliquod parti acquiſitum non dicitur ex ſententia, a qua fuit appellatum. Obſ.8.num.13.

Bonum probatum non dicitur,niſi adſit res iudicata, vel partis confeſſio, nec ſufficiunt deciſiones, cum ex progreſſu cauſæ poſſit, doceri de contrario. Obſ. 42. num. 70.

Melius,non autem poſſeſſio attendi debet in beneficijs,& rebus Diuinis. Obſ.42. num. 12.

Perſonale non transfertur in hæredem in vim ſtatuti. Dec.499.num.9.

Ciuile attenditur inter Romanos ex ſtatuto. Dec. 497. num. 7.

Pignoris amiſiſſe quando dicatur creditor anterior citatus. Dec 367.num.3.& 4.

Vtendi,& fruendi re conducta vtrique acquiritur ex conductione ſimul facta. Dec.475. num. 2.

Speciale in concurſu præualet generali. Obſ.73. num. 60.]

Iuris aſſiſtentia ſufficit Epiſcopo ad excludendum attentata. Dec.160.num. 3.

Aſſiſtentia non releuat, vbi alius eſt in poſſeſſione per tempus conſiderabile. Dec.200.num.24.

Nec quando redditur turbida. Dec.200 num.25.

Nec vbi in contrarium adeſt ſententia. Dec.305. num. 4.

Reſiſtentiam habenti non datur manutentio ex ſola poſſeſſione ſine titulo. Dec.187.num.8.

Reſiſtentia manutentionem non impedit, niſi ſit vehemens,& ineuitabilis,& talis non dicitur,ſi ſit dubia, & turbida. Dec. 217. num. 7.

Reſiſtentia manutentionem non impedit, vbi adeſt longæua temporis conſiderabilis poſſeſſio. Dec. 217 num.8.

I N D E X.

Reſiſtentia non dicitur vehemens, ſi ſit, dubia, & turbida. Obſ. 44. num. 16.

Reſiſtentia non obſtat ad effectum mandati de manutenendo, donec cognoſcatur petitorium ad fauorem illius, qui habet præſcriptionem, & priuilegium. Obſ. 44. num. 18.

Communis reſiſtentiam habens ſi vult ea ſua poſſeſſione particulari manuteneri contra ſuum Superiorem ratione iurium, quæ ad ſolum Superiorem pertinent, non poteſt obtinere, niſi probet titulum, ſaltim præſumptum, & ſummariè. Obſ. 44. num. 29. & ſeqq. vbi exempla. Lim. vt num. 35.

Præſumptio transfert onus probandi in aduerſarium. Dec. 316. num. 11. Lim. vt num. 12.

Executio non continet iniuriam. Obſ. 106. num. 18.

Appellationem venit etiam ius municipale. Dec. 269. num. 9.

[Iuris aſſiſtentiam, & quaſi poſſeſſionem in genere habenti denegatur manutentio contra exiſtente in quaſi poſſeſſione non ſoluendi, & priuilegium habentem. Obſ. 73. num. 98.

Aſſiſtentia plurimum ſolet attendi in manutentionis materia. Obſ. 45. num. 1.

Et in iuriſdictionalibus, vt Rota ſeruas perpetuò. Obſ. 45. num. 2.

Reſiſtentia eſt correlatiua, ſeu correſpectiua cum aſſiſtentia. Obſ. 44. num. 1.

A diſpoſitione, quæ pendent, nihil operantur contra eam. Obſ. 183. num. 19.

Iure cautum non reperitur, quod in manutentione poſſit procedi ſine figura iudicij. Obſ. 79. num. 8.

Iura, & ſeruitutes, quæ non requirunt vſum, niſi interpolatum, de quo tempore poſſeſſionem deſiderent pro manutentione. Obſ. 17. num. 6.

Iura fiunt de actis ſtatim, atque producta ſunt parte citata ad dicendum contra. Obſ. 97. num. 1.

Iudici exhibita pro animi informatione non dicuntur in actis, ſed producta tantum. Obſ. 97. num. 31.

De actis non dicuntur, niſi conſtet in actis de actu effectualis productionis. Obſ. 97. num. 32.

Validè compulſata dicuntur abſque alijs ſolemnitatibus à ſucceſſore in officio. Dec. 490. num. 50.

De actis non dicuntur ex comparitione, & proteſtatione partis in termino citationis, nec ex regiſtratione extractu. Obſ. 97. num. 32.

Ad cauſam facientia tenetur Iudex admittere, ne partis defenſiones pereant, & poſita ad partes mandari in actis poni, & de actis fieri, aliàs poteſt appellari à non admiſſione. Obſ. 97. num. 47.

Non recognita habentur vti ſcripturæ priuatæ, quibus non ſolet fides in iudicio adhiberi. Obſ. 98. num. 9.

In forma etiam non probanti fidem faciunt, quando plura concurrunt inſtrumenta. Obſ. 98. num. 30.

Etiam non propria exiſtentia in loco propinquo aliquando tranſportantur in originalibus. Obſ. 99. num. 29.

Ampl. etiam quod ſint in partibus longinquis. Obſ. 99. num. 30. vbi de cautela ad effectum tranſportationis.

Non ſunt in forma probanti, ſi omiſſa fuerit citatio ad videndum iurare teſtes ſuper eorum recognitione. Dec. 345. num. 1.

Vnius partis poteſt Iudex admittere ad æqualitatem ſeruandam aduerſæ partis contradictione non obſtante. Dec. 365. num. 10.

Produci, & admitti poſſunt in beneficialibus etiam poſt concluſum in cauſa. Dec. 365. num. 6.

Præſertim ſi ſint probationes ſuper habilitate perſonæ. Dec. 365. num. 3.

Et ex æquitate, quæ rigorem renunciationis excludit. Dec. 365. num. 8.

Etiam informia, & teſtes nulliter examinati iuria communis aſſiſtentia offuſcant. Dec. 432. num. 5. Obſ. 45. num. 13.

Non recognita, vel inualida non poſſunt dici in forma probanti. Dec. 491. num. 2.

Compulſata, quæ non appareant auſcultata, & collationata, nulliter compulſata dicuntur. Dec. 535. num. 12.

Quamuis non recognita deſeruiunt tamen pro adminiculis. Dec. 594 num. 11.

Poſtquam ſunt producta, dicuntur de actis non cauſæ in qua eſt facta productio. Dec. 637. num. 1.

In vna cauſa producta non ſunt in diuerſa tranſportanda. Dec. 637. num. 4.

Quæ tendunt ad excludendum exceſſum ſententiæ de partibus, nihil refert, ſi in ipſis partibus, vbi de tali exceſſu non fuit oppoſitum, perducta non fuerit. Dec. 647 num. 41.

Non eſſe in forma probanti, non poteſt opponi poſt rem iudicatam, etiam quod tempore productionis fuiſſet oppoſitum, Generalia contra. Dec. 664. num. 21.

Nec opponi poteſt in ſecunda inſtantia, ſi in eorum productione non fuerit oppoſitum, Generalis contra. Dec. 664 num. 22.

Iura, & inſtrumenta producta cum citatione ad dicendum contra, ſi pars non generaliter oppoſuerit, plenè probant, etiam quod ſint in forma. Obſ. 97. num. 38. & 39.

Iurium præſeruatio non trahitur ad ea, quæ fuerunt conceſſa. Obſ. 50. num. 6.

Ius conferendi Canonicatus, & Præbendas de iure communi ſpectat ad Capitulum, & poteſt diuidi inter Canonicos per turnum. Dec. 694 num. 7. & 8.

Iuris conferendi quaſi poſſeſſio ſine Capitulo non acquiritur Epiſcopo ex prouiſionibus, & actis nullis, & non effectuatis. Obſ. 73. num. 19.

Ius, ſeu facultas ponendi tumbam, vel tumulum dicitur conſecutiuum, & acceſſorium ad ius ſepeliendi. Dec. 574. num. 4.

Iuris paſcendi in quaſi poſſeſſione poteſt competere manutentio vni pro certo anni tempore, & alteri pro reliquo. Obſ. 73. num. 38.

Iuris improbi in quaſi poſſeſſione, vt Concubinæ, vel alterius rei inducentis peccatum manutentio non datur. Obſ. 10. num. 91.

Nec illius quaſi poſſeſſio acquiri poteſt, etiam quod ſola præſumptio aduerſetur. Obſ. 10. num. 92.

Iure iam quæſito ex acto poſitiuo poſſeſſionis, quod ſubſequatur contradictio partis non impeditur mandatum de manutenendo. Obſ. 17. num. 54.

Dantis reſoluto reſoluitur etiam ius recipientis. Dec. 335. num. 17.

Vſufructuarij, Conductoris, Coloni, & Precarij finito non datur iſtis manutentio aduerſus dominum, niſi illius poſſeſſionem interuertant. Obſ. 16. num. 13. & 22.

Conſtare non dicitur de non iure, vbi de eo adhuc doceri poteſt. Obſ. 45. num. 160. Dec. 74. num. 17.

Iura omnia clamant, vt poſſeſſor lite pendente manuteneatur. Obſ. 2. num. 12.

Intelligenda ſunt ex mente, & ratione, non ex verbis. Dec. 244. num. 5.

Iura, & leges aliter procedunt, & terminant in ſummarijs aliter in ordinarijs. Obſ. 3. num 14.

Omnia actiuè, & paſſiuè defuncti tranſeunt in hæredem. Obſ. 55. num. 55. Dec. 506. num. 32.

Quæ non ſunt de actis, non habentur in conſideratione. Dec. 172. num 8.

Producenda ſunt, vel repetenda parte citata ad dicendum contra, vel illa præſente, aliàs non ſunt de actis nec probant. Obſ. 97. num. 1. 11. & ſeqq. Dec. 138. num. 10.

Etiam quod ſint inſtrumentum rogatum ab eodem Notario, vel ſine iura producta in alio iudicio. D. Dec. 538. num. 11. & 12.

In actis exhibita abſque citatione ad dicendum contra non ſunt de actis, nec tranſportanda. Dec. 203. num. 1.

Debet procedere in iuribus extra factum Iudicis, ſecus in

cus in calculo Peritorum parte citata per Iudicem electorum,& in examine teſtium parte citata facto. Dec.103.num.2.

Vt dicantur de actis,debent in eiſdē actis realiter,& non verbaliter tantum repeti,& illorum copia, vel originale dimitti,ac peti,vt regiſtrentur per verba,facto produxit,Tenoris,&c. ſeu, Animo, reabendi,&c. Obſ.97.num.15.

Nec ſufficit ſola indicatio,nec exhibitio coram Notario,& teſtibus,niſi formiter coram Iudice producantur. Obſ.97.num.16.

Vt probent,debent eſſe recognita. Dec.236.num.6.

Non recognita probant,vbi in tribunali, in quo ſunt producta nota ſunt eorum ſigilla, & legalitates. Obſ.98.num.15.

Vel,ſi ſint de longinquo, habeant formam publicæ ſcripturæ,& non ſint ſuſpecta. Obſ.90.num.16.

Vel ſi ſint antiqua,ſeu etiam adminiculata. Obſ. 98.num.17.& 18.vbi Decl.

Vel ſi pars aduerſa repetierit pro ſe. Obſ. 98. num. 19.

Non recognita deſeruiunt ſaltim pro adminiculo. Obſ.98.num.20.

In forma non probanti, nec legitimè compulſata non probant. Dec.125.num. 3.

Producta parte citata ad dicendum contra, & nec generaliter opponente, dicuntur tacitè approbata,& probant,etiam quod ſint informia,& in copia ſimplici,nec poſſunt amplius impugnari. Obſ.97.num.34. & 36.vbi Decl. Dec.80.num.6.

Niſi Iudex tacitè non recipiat, quia tunc,ſicut ille poteſt ex officio reijcere, ita etiam pars poteſt opponere, quod non ſint in forma probanti. Obſ.97.num.35.

Sine citatione extracta,& parte citata producta probant,ſi in termino citationis hoc,vel Generalia contra,& poſtea hoc in indiuiduo non opponatur. Obſ.99. num. 17.

Extracta mediante citatione Iudicis,cuius iuriſdictio certa non erat,parte opponente non probant. Obſ.99. num. 18.

Propria an poſſint produci in exemplis,& mediantibus compulſorialibus. Obſ.99.num.20.

Producta reſtituuntur dimiſſa copia collationata, & parte ad hoc citata. Obſ.99.num.21.

Partium circa petitorium, & poſſeſſorium ordinarium in manutentione reſeruare eſt bona cautela, licet ſemper etiam tacitè reſeruata intelligantur. Obſ.102.num. 57.

Incorporalia,vt iuriſdictio, poſſunt à duobus inſolidum poſſideri. Obſ.72.num. 15. Decl. vt num. 17.

Et duobus in ſolidum cumulatiuè competere. Obſ. 72. num. 16.

Incorporalia magis intellectu, quam corpore percipiuntur. Obſ. 73. num.131.

Iurium productio valida eſt etiam abſque citatione, ſi facta ſit in vltima die termini aſſignati, vel ſub probandum per omne genus probationis. Obſ. 97. num. 4.

Productionis,ſeu repetitionis forma. Obſ. 97. num. 8.

Appellationis venit etiam facultas aliquid faciendi, & diſponendi. Dec.206 num.32.

Quorumcunque appellatione venit etiam poſſeſſio, quæ iam acquiſita nihil eſt,quam ius. Dec. 74. num. 6.

Iuribus etiam in incorporalibus datur duplex poſſeſſio ciuilis ſcilicet, & naturalis. Obſ. 57. num. 91.

Et in ijs ſatis eſt, quod is, ex cuius facto quis naſciſcitur poſſeſſionem partis, habeat facultatem concedendi totum. Obſ.73.num.132.

Iuris macinandi quaſi poſſeſſio non acquiritur per acceſſum piſtorum ad molendinum aliquo tempore. Obſ. 53. num. 5.

Ius nominandi Vicarium, ſeu Curatum ad Parochiam Monialium ex iuris aſſiſtentia competit eiſdem Monialibus. Dec.100.num.26.

Et idem in alijs regularibus. Dec. 217. num. 2.

Iuris nominandi, ſeu eligendi, vel præſentandi quaſi poſſeſſio probatur ex electionibus,ſeu nominationibus effectum ſortitis. Dec.200.num.2.

Iuris patronatus quaſi poſſeſſio vnico actu, præſentatione,electione, ſeu nominatione effectum ſortita,ſecutaque inſtitutione acquiritur,& probatur. Obſ.18. num. 16.

Etiam contra Prouiſum ab Ordinario. Obſ. 18. num. 17.

Etiam effectuatione ſecuta ex inſtitutione nulla, & contra Epiſcopum. Obſ.18.num. 18.

Etiam quod non conſtet de effectuatione,& inſtitutione, vbi agitur inter compatronos. Obſ.18. num. 20.

Iuris patronatus.ſeu iuris præſentandi, nominandi, & eligendi quaſi poſſeſſio acquiritur, prout quaſi poſſeſſio aliorum iurium incorporalium. Obſ. 32. num. 1.

Et ad eam acquirendam, quæ requirantur. Dec. 238. num. 20.

Acquiritur, & probatur ex inſignis familiæ appoſitis de mandato, & in executionem ſententiæ Iudicis. Obſ. 32. num. 24.

Quæ requirantur ad illius quaſi ad poſſeſſionem, & manutentionem,vbi agitur aduerſus libertatem Eccleſiæ,& ex forma Concilij Tridentini. Obſ. 32. num. 27.

Iuris patronatus pertinentia probatur ex ſententia vltra centum annos. Dec. 172.num.1.

Et ex conſenſu præſtito,ac per effectuatas præſentationes continuas. Dec.172.num.2.

Et ex inſignis appoſitis familiæ, & quaſi poſſeſſio. Dec.172. num. 13.

Ceſſio ad fauorem compatroni non eget Ordinarij conſenſu. Dec. 239. num.5.

Ius patronatus probatur leuioribus probationibus inter compatronos. Dec. 172. num. 3.

Hæreditarium potius,quam gentilitium præſumitur. Dec.172.num.20.

In Principe, & Magnate habente iuriſdictionem in loco præſumitur ex vſurpatione, & requirit probationem immemorabilis, & præſentationum ſortitarum effectum per 50. annos. Dec. 238. num. 13. Ampl. vt num. 16. 18. 19. 21. 32. & 34.

In perſona potenti probari debet in petitorio,& poſſeſſorio ex concilio Tridentino. Dec. 238. num. 21. & 24. vbi redditur ratio.

Et per authenticas ſcripturas, non autem per teſtes vel aliud æquipollens. Dec.238.num.32. 38. & 48.

Alicuius familiæ non expirat ob lineam finitam fundatorum,ſed ex ſui natura poteſt tranſire etiam ad hæredes extraneos. Dec. 267. num. 7.

Eccleſiaſticum comprehenditur ſub Regula octo menſium. Dec.286.num.5.

Dicitur Eccleſiaſticum, quando pertinet ad præſentationem perſonæ Eccleſiaſticæ. Dec. 286. num. 6.

Aſſertio,ſeu atteſtatio Ordinarij.vel Iudicis de iurepatronatus,ſeu quod de eo cognouerit, an probet,ſeu præiudicet Eccleſiæ. Dec. 238.num.25. 32. 33. & 36.

[Iuſpatronatus dicitur concludenter probatum etiam per talem notorietatem, quæ rei iudicatæ, vel potius confeſſioni æquipolleat, & vbi contra eam nihil opponi poteſt. Obſ 32. num. 12.

Præſumitur laicale, ex quo laici illud poſſideant. Obſ.32.num.16.

Legitime probari debet, vbi agitur de libertate Eccleſiæ,& libera collatione. Obſ.32.num.19.

In antiquis probatur per publicam vocem,& famam. Dec.443.num.6.

Declara,procedere quando cum fama concurrit longa poſſeſſio, quæ debet eſſe 40. annorum. Dec. 443.num.7.& 8.

Laicorum quamuis non ſit proprie ſpirituale, quia tamen eſt annexum ſpiritualitati, cognoſcitur à ſolo Iudice Eccleſiaſtico. Decc.535.num.6.

Tranſit cum hæreditate. Dec.608. num. 4.

Vti ſpecies

INDEX.

Vti ſpecies ſeruitutis in dubio non præſumitur. Dec. 443. num. 1.
Iuſpatronatus,& quaſi poſſeſſio præſentandi valde differunt inter ſe. Obſ. 32. num. 24.
Iuſpatronatus quaſi poſſeſſio ad effectum manutentionis dicitur quæſita ex præſentationibus,& inſtitutionibus ſubſecutis. Obſ. 32. num. 1.
Et ex conſenſibus Patronorum reſeruatis,& præſtitis in prouiſionibus Apoſtolicis. Obſ. 32. num. 2.
Ius retrahendi aequiſitum dicitur ex pacto, & præcij depoſito. Dec. 429. num. 4.]
Iura patronatus ex priuilegio, & illorum quaſi poſſeſſionem tollit Concilium Tridentinum, vbi præſumuntur ex vſurpatione, ſecus ſi ex fundatione, vel conſtructione. Dec. 267. num 8.
Vide etiam in V. Patronatus. Patronus Præſentandi quaſi poſſeſſio. Præſentatio. Præſentatus.
Iuris paſcendi quaſi poſſeſſio poteſt non ſolum eſſe à poſſeſſione, & perceptione aliorum fructuum ſeparata, ſed eodem tempore pluribus competere. Obſ. 72. num. 13.
Iuris piſcandi quaſi poſſeſſione manutentio priuatiuè non conceditur, niſi prohibitione, & acquieſcentia probata. Obſ. 73. num. 44.
Iuſta, an iniuſta ſit cauſa iudicari debet ex præſenti ſtatu, non ex eo, quod euenire poterit in futurum. Obſ. 81. num. 27.
Iuſte poſſidet, qui auctore Prætore poſſidet. Obſ. 12. num. 5. Dec. 9. num 40. Dec. 89. num. 10.
[Iuſte poſſidet, qui auctore Prætore poſſidet. Dec. 638. num. 3. Dec. 640. num. 6.
Iuſte dicitur poſſidere, qui poſſidet auctore Prætore, qui potens eſt, poſſeſſorem priuare naturali, & ciuili poſſeſſione. Dec. 643. num. 3. 10. & 12.
Iuſtificare gratiam poſſeſſor non tenetur ad effectum manutentionis, ad quam nec titulus regulariter requiritur. Dec. 482. num. 3.
Iuſtificatio ſententiæ attendi debet de tempore illius probationis. Dec 609. num. 10.
Iuſtificacationes boni iuris reſeruantur ad petitorium. Dec. 370. num. 7.]
Iuſtitia maior requiritur in actore, quam in reo. Obſ. 1. num. 26.
Ad iuſtitiam poſſeſſionis pertinentia in iudicio manutentionis non admittuntur. Dec. 28. num. 14.
Poſſeſſionis iuſtitia quærenda eſt in iudicio ordinario ab eo, qui in ſummariſſimo declaratus eſt actor, non in ipſo ſummariſſimo, ſecundum communem opinionem, & practicam. Obſ. 42. num. 101.
Poſſeſſionis iuſtitiam attendere omiſſo facto opus non eſt, vbi ius penitus non repugnat, ſed aliquo tantum modo reſiſtit. Dec. 295. num. 8.
Iuſtitia, vel iniuſtitia poſſeſſionis tunc non eſt in manutentione, ſecus vbi euidenter abſque diſceptatione de iniuſtitia apparet. Obſ. 102. num. 148.
[Iuſtitia ſententiæ probatur ex depoſitione duorum teſtium. Dec. 819. num. 2.
Iuſtitiæ poſſeſſionis quæſtio non admittitur in ſummariſſimo retinendæ. Dec. 546. num. 8.]
Iuſtum eſt, vt non poſſidens ſinat lite pendente poſſidentem poſſidere. Obſ. 2. num. 17.
[Iuſtum eſt, vt à moleſtiis deſiſtatur donec de negocio principali cognoſcatur. Dec. 414. num. 2.]

L

LAboratorum appoſitio, & eiectio probat poſſeſſionem. Obſ. 4. num. 34. Dec. 162. num. 3.
Laicus non eſt manutenendus in poſſeſſione fructuum beneficiorum, ſeu decimarum ſpiritualium ſine titulo, cum eorum ſit incapax, illique ius reſiſtat. Obſ. 44. num. 46. & 51.
Poteſt etiam ſine titulo manuteneri in quaſi poſſeſſione exigendi decimas, quas non conſtat eſſe ſpirituales, ſeu Eccleſiaſticas, cum poſſint eſſe reſponſiones, quarum laici ſunt capaces. Obſ. 44. num. 52.
[Laicus ſocius clerici ſequitur forum eiuſdem clerici Dec. 535. num. 14.
Laici nihil ſtatuere, nec ius dicere, & ſententiam proferre poſſunt circa bona Eccleſiaſtica ex iuriſdictionis defectu. Dec. 535. num. 2. vbi Ampl.]
Laico manutentio non datur circa beneficia Eccleſiaſtica, & alia ſpiritualia, dum vti patronus prætendat bene conferre, niſi doceat de titulo. Obſ. 44. num. 54.
Lanæ poſſeſſio perditur facto ex ea veſtimento. Obſ. 73. num. 16.
Laudum latum ſuper non compromiſſis dicitur latum ſine iuriſdictione, & nulliter. Dec. 165. num 6.
Vt valeat in vim pacti, neceſſe eſt, vt interueniat conſenſus vtriuſque partis. Dec. 165. num. 8.
[Laudum inter alios latum non attenditur. Dec. 382. num. 5.
Quod eſt ſine actis, & compromiſſo non ſuffragatur. Dec. 382. num. 6.
Illius executio, ſtante obligatione camerali non impeditur niſi ex oppoſitione de illius nullitate, vel iniuſtitia. Dec. 424. num. 7.
Lauretani ſunt ſubiecti Gubernatori Laureti, non Gubernatori Marchiæ. Dec. 643. num. 4. Lim. vt ibid. num. 7.
Superiore, & Protectore non contra dicente [qui poteſt cauſam auocare, & reaſſumere, ſi velit, non obſtante prorogatione] poſſunt in proprium præiudicium prorogare iuriſdictionem eorum, quibus, circumſpecta exemptione, erant ſubiecti & multo minus poſſunt poſt ſententiam dare de defectu iuriſdictionis. Dec. 647. num. 24.
Legatarius eſt manutenendus, ac legitimus contradictor, etiam quod legatum non acceperit de manu hæredis, ſi legante viuente poſſidebat iure, cui relictus fuerit vſusfructus. Obſ. 47. num 5. & 8.
Debet regulariter poſſeſſionem capere de manu hæredis non propria, aliàs non impedit immiſſionem hæredi. Obſ. 47. num. 6.]
Legatum, vel fideicommiſſum capi debet de manu hæredis Obſ. 47. num. 6.]
[Leges tranſgredi licet ad euitanda ſcandala. Obſ. 75. num. 8.]
Legendi facultas idoneo etiam in Vniuerſitatis concurrentia permiſſa eſt, & auctoritas impediendi interdicta. Dec. 321. num. 1.
Legitima non poteſt grauari onere vſusfructus, vel fideicommiſſi. Dec. 559. num. 8. Dec. 295. num. 2.
Non debetur viuente patre. Dec. 120. num. 52.
Illius detractio non impedit immiſſionem fideicommiſſario pro indiuiſo. Dec. 216. num. 13.
Legitimatio perſonarum, parte opponente, fieri debet in primis etiam quod iudicium ſit priuilegiatum, vel ſummarium, ſeu ſummariſſimum, vel executiuum, aliàs nulliter proceditur. Obſ. 87. num. 3. Dec. 18. num. 1. Dec. 297 num. 13.
Poteſt opponi in qualibet iudicij parte. Obſ. 87. num. 4. Dec. 18. num. 2. Dec. 297. num. 13.
Et ſuffragatur proteſtatio etiam quod ſit generalis. Dec 18. num. 3.
In ordinarijs fieri debet etiam parte non opponente. Obſ. 87. num. 5.
Facta in ſecunda inſtantia non præiudicat proteſtanti in prima inſtantia. Dec. 18. num. 4.
Facta cum auctore nocet etiam habenti cauſam ab eo. Dec. 66. num. 7.
Facta in vno iudicio, & inter aliquos probat etiam in alio iudicio, & inter diuerſas perſonas. Obſ. 87. num. 8.
[Legitimatio facta contra voluntatem patris eſt inualida. Dec. 404. num. 1.
Ampl. eo magis facta poſt eius obitum. Dec. 404. num. 2.

Legitimatus

I N D E X.

Legitimatus ex Statuto immiſſus vt verus hæres ab inteſtato debet manureneri. Obſ.41.num.9.]

Legitimatio perſonæ alicuius ſacta dicitur, ex quo aduerſarius illum vti talem citauerit, ſen approbauerit, donec ex adnerſo probetur error, & aliter rem habere. Dec. 87 num. 7.

Læſio reſultat ex iniuſtitia, & ex cauſa reſtitutionis in integrum. Dec. 330. num. 2.

Præſertim ſi iniuſtitia ſit notoria, vel valdè concludês, eoque magis in ſupremis tribunalibus. Dec. 330. num. 3.

[Læſio pendens ab exceptione turbida, & ſic de petitorium reijcienda, non poteſt diei probata. Obſ.35.num.18.vbi exemplum.

Probari debet, vt dicatur conſtare de cauſis reſtitutionis in integrum. Dec. 604. num. 3.

Reſultat ex nullitatibus. Obſ 604.num 4.]

Lex debet eſſe iuſta. Dec.321.num.18.

Noo intendit rueri vitioſum poſſeſſorem. Obſ. 42. num. 150.

[Lex non poteſt facere quin factum ſit factum. Obſ. 37. num. 1.]

Libellus non requiritur in manutentionis iudicio. Obſ. 77.num. 1.

Etiam ſi procedatur ad partis inſtantiam. Obſ. 67. num. 2.

[Libellus omitti non poteſt, vbi reqniritur ex ſtylo. Dec. 644 num. 8.

Libellus, vel monitorium non requiritur in Curia in manutentione incidenter perita. Dec.644.num. 11.Decl.vt ibid.num.12.]

Liber ſolus mercatorum non probat ſolutionem pro terrio contra tertium, ſeu ſucceſſorem ad effectum quaſi poſſeſſionis exigendi. Obſ.35.nu.26.

Nec cauſam ſolutionis in partis incidenter expreſſam. Obſ. 35. num. 28.

Solet pro tertio contra tertium attendi ad quaſi poſſeſſionem probandam, ſi concurrant adminicula, de quibus hic. Obſ.35.num.29. & ſeqq.

Memorialis vocatus, & inordinatè ſcriptus non probat. Dec.314.num.4.

Vide etiam in V.Paritæ.

Liber ſolus Epiſcoparus, præſidentium, vel ſimilium Curiarum non probat quaſi poſſeſſionem exigendi pro tertio contra tertium, ſeu ſucceſſorem. Obſ.35 num.27.Lim.vt num.31.

[Liber exactoris collectarum probat poſſeſſionem exigendi. Obſ.35.num 14.

Depoſitarijs locorum montium probat quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ. 35. num. 14.

Eccleſiæ, ſeu Monaſterij probat quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ. 35. num. 28.vbi exemplum.

EEccleſiæ continens ſolutiones decimarum probat quaſi poſſeſſionem exigendi ad effectum, manutentionis Dec.631.num.3. Ampl.vt ibid.num.4.

Congregationis fideliter tentus ab illius Camerario probat quaſi poſſeſſionem exigendi ad fauorem iunctis adminiculis, & pro adminitulo in manutentione deſeruit titulus. Dec. 642. num. 7.

Computorum ſocietatis, & calculus inter ipſos ſocios probant. Dec.659.num.3.& in fin.

Domeſticus facit adminiculum pro quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35. num. 14.

Liber, & ſcriptura Syndici, ſeu Depoſitarij legentium in ſtudio circa illius officium concernentia probat contra eoſdem legentes. Dec.626.num.1.

Libri hiſtoriarum in factis antiquis plene probant. Dec. 594. num. 11.]

Liber, & ſcriptura propria non probat quaſi poſſeſſionem exigendi ad fauorem ſcribentis. Obſ.35. num.32.Lim.vt num.33 & 34.

Fratris pro fratre non probat. Dec.314. num. 2.

Libro a cartolariis diſcordante nec libro, nec cartolarijs ſtandum eſt. Dec.314.num.5.

Libertas beneficij collatiui inducitur ex vnica collatione effectuata. Obſ. 18.num.14.

Etiam quod collatio fuerit ob reſignationem. Obſ. 18. num. 15.

Libertatis non ſoluendi in quaſi poſſeſſione admittitur manutentio. Obſ.10 num.23.

Libertatis, ſeu aliqoid non faciendi quaſi poſſeſſio an, & quomodo acquiratur. Obſ.10.num.103.

Licentia paſcendi, vel faciendi aliquid cum perceptione penſionis, vel fructuum probat poſſeſſionem, etiam in tertij præiudicium. Obſ. 24. num.16.

Ad aliquid petita Domino Caſtri ab aliquibus de communitate communitari non præiudicat. Dec.41. num.7.

[Licentia ad certos caſus limitatos quoad alios cenſetur negata. Obſ. 47.num.3.]

Licentiam capiendi poſſeſſionem petens fatetur ſe non poſſidere, & non competit ei manutentio. Obſ. 57. num. 34.

Limitata cauſa limitatum producit effectum. Dec.169. num. 27.

Linea tertiæ generationis finita præſumitur, vbi nemo comparet, qui prætendat eſſe de comprehenſis in ea. Dec. 24. num. 10.

Lineæ deficientia probatur, ſi concurrant teſtes de fama, fides liberi mortuorum, confeſſio, & allegatio, fœminas eſſe auctrices. Dec.24.num.11.

Liquidatio à ſola parte ſine Iudicis auctoritate fieri non poteſt. Dec. 92. num. 4

Liquidandum vbi quid eſt à parte, præfigi debet illi terminus. Dec. 92.num 6.

Liquidationis proceſſus eſt ordinarius. Obſ.107. num. 53.

[Liquidatio fructuum an poſſit ſubſiſtere non præcedente condemnatione. Dec. 536. num. 3. & 5.

Fructuum, & expenſarum non præiudicat non citato. Dec. 669. num. 8.

Illius in iudicio ſolent admitti leuiores probationes, & coniecturæ. Dec. 536.num.14.

Præcedere debet executionem. Dec.366. num.2.

Liquidatione facta de decimis ſunt illæ realiter ſoluendæ. Dec 456. num. 8.

Liquidatione melioramentorum in termino non facta locus eſt cautioni, ſi de illis conſtet in genere. Obſ.12.num.29.]

Lis mota, & decretum factum ſuper manutentione non inducit vitium litigioſi. Obſ.6.num.36.

Pendere dicitur tam in prima, quam in vlteriori inſtantia. Obſ.8.num 40.

Inducta dicitur per citationem, vel quærelam ſuper re. Dec.156. num. 12.

Introducta, & pendere dicitur reſpectu actoris commiſſa cauſa, citatione decreta. Obſ. 48. num. 13.

Vel monitorio, ſeu citatione impetrata, etiam non executa. Obſ. 48. num. 14.

Introducta, & pendere non dicitur reſpectu Rei ante executam citationem, vel ante quam pro eum factum fuerit, quominus exequatur. Obſ. 48. num. 17.

Nec in vim commiſſionis illa non producta, nec executa citatione ad dicendum contra. Obſ. 48. num. 18.

Immo nec executa citatione, ſi citatio non inducat ſpecificam litis cognitionem, & informationem, nec ſufficit ſimplex citatio ad dicendum contra. Obſ.48. num. 19.

Introducta, & pendere non dicitur quoad eum, qui cauſam commiſit pro ſuo intereſſe, ſi adhuc admiſſus non fuerit. Obſ. 48. num. 19.

Introducta reſpectu tertij poſſeſſoris dicitur, ſi ipſe intimauerit ſua iura, & citauerit ad videndum inhiberi, & tunc ſubſecuta poſſeſſio, eo non citato, dicitur nulla, & attentata. Obſ. 48. num. 23.

Non conteſtatur per oppoſitionem legitimationis perſonarum. Obſ. 80. num 6.

Conteſtata non cenſetur per reſponſionem ad poſitiones, interrogatoria. Obſ. 83. num. 62.

Digitized by Google

INDEX.

Extincta dicitur per ceſſionem inductam per agnitionem boni iuris partis. Dec. 286. num. 5.

Lis,& inſtantia mota per defunctum continuatur in hæredem. Obſ. 55. num. 45.

[Lis in manotentione quando dicatur cæpta ad effectum, vt continuetur in hæredem. Obſ. 55. num. 8.

Durare dicitur, donec ad execotionem rei iudicatæ deuentum non fuerit. Obſ. 66. num. 5.

Finita dicitur per executionem factam. Obſ. 108. num. 2.

Extraiudicialibus qoomodo probetur. Dec. 599. num. 1.

Introducta non dicitur per monitorium noo repraductum. Dec. 629. num. 7.

De tempore ſubrogatioois quomodo probetur. Dec. 633. num. 13.

Quæ non eſt ſuper titulo beneficij, non facit beneficium litigioſum. Dec. 634. num. 31.

Cæpta requiritur, vt inſtantia tranſmittatur. Dec. 644 num. 9.]

Lite pendente impeditur acquiſitio poſſeſſionis, ſed non vſus acquiſitæ. Obſ. 1. num. 72.

Nulla innouatio permittitur nec in minimo. Obſ. 11. num. 84. Dec. 395. num. 1.

Non debet quis priuari ſua poſſeſſione. Dec. 104. num. 3.

Lite pendente ſuper negocio principali,& petitorio oon eſt poſſeſſor priuandus commodo poſſeſſionis, quam habet de tempore motæ litis. Dec. 106. num. 5.

Lite pendente ſuper validitate tranſitus Religioſi de vna ad aliam Religionem ſecundæ competit manutentio. Dec. 164. num. 15. & 19. vbi decl.

Litem inter auiam, & nepotes quando citiùs terminari expedit. Dec. 136. num. 3.

[Litis pendentia vt inducta dicatur quoad reum ad effectum attentatorum, requiritur citatio, non autem ſufficit proteſtatio. Obſ. 48. num. 2.

Conteſtatio non fit in executiuis. Obſ. 80. num. 1.

Motæ tempus attenditur ad manutentionis effectum. Dec. 597. num. 7.

Motæ tempore exiſtenti in poſſeſſione dandum eſt mandatum de manutenendo. Dec. 646. num. 42.

Lite pendente, an venerit caſus deuolutionis non debet poſſeſſor ſua poſſeſſione priuari. Obſ. 16. n. 13.

Lite pendente non poteſt acquiri poſſeſſio manutenibilis. Obſ. 17. num. 17.

Lite pendente, an ſit locus in integrum reſtitutioni nihil eſt innouandum. Dec. 433. num. 7.

Litem ſubſtinens, vti hæres non poteſt impugnare tranſumptum aditionis hæreditatis, quod non ſit in forma probanti. Dec. 363. oum. 6.

Litium celeris terminatio Reipublicæ eſt fauorabilis. Obſ. 106. num. 20.]

Litis conteſtatio in manutentione non eſt neceſſaria. Obſ. 80. num. 1.

Vbi neceſſaria eſt, iudicium executiuum eſſe non poteſt. Obſ. 80. num. 2.

Nec in ſummarijs requiritur. Obſ. 80. num. 3.

Inducitur, vbi reus citatus pro mandato de immittendo allegat, illi locum non eſſe, ſed eſſe ſibi concedendam manutentionem. Obſ. 80. num. 5.

Litis conteſtationis loco in ſummarijs eſt primus actus reſpiciens merita cauſæ. Obſ. 80. num. 4.

Litis motæ tempore quis poſſidere non dicitur per actum, quem fecerit propria auctoritate, ſuper quo tu ſimul, ac ſciuiſti, iudicialiter conquæſtus fuerit. Obſ. 17. num. 49.

Litigioſæ rei certificatio inducitur etiam per relationem. Dec. 156. num. 13.

[Litigioſa dicitur res etiam deſerta inſtantia appellationis, ſi pendeat inſtantia nullitatis æquè principaliter introductæ. Dec. 508. nu. 6.

Non dicitur parochialis, ſi lis non ſit ſuper ea, nec illius titulo, ſed ſuper iure oprandi, & prouidendi, niſi ſit in lite præſentatus, qui inſteterit pro inſtitutione, & denegatione appellauerit, quia tunc dicitur lis ſuper titulo, & eo magis ſi adſit commiſſio cum clauſula, Quam, & quas. Dec. 585. num. 6.]

Literæ ſi in euidentem, ſuper conceſſione booorum Eccleſiæ non facta mentione litis non ſuffragantur in præiudicium partis aduerſæ. Dec. 11. num. 10.

Literæ Apoſtolicæ habent executionem paratam. Dec. 309. num. 1.

Habent executionem paratam, ſicut remedium l. fin. Dec. 69. num. 1. & 3.

Sunt exequendæ ſtatim, atque iuſtificatæ ſunt. Dec. 279. num. 2.

Earum iuſtificatio non eſt neceſſaria, vbi penſio apparet purè reſeruata, & titularis conſenſit cum obligatione in forma Cameræ. Dec. 309. num. 2.

Literarum expeditio ad effectum mandati de manutenendo in quaſi poſſeſſione exactione penſionis non requiritur, prout nec probatio proprietatis. Obſ. 42. num. 35.

[Literaturæ qualitas poteſt ſuperueniſſe, nec infertur ex tempore præſenti ad præteritum. Dec. 542. num. 7.

Literæ reſeruationis penſionis non ſunt neceſſariæ ad effectum manutentionis, ſed ſufficit ſupplicatio, vel immo nec ſupplicatio requiritur, ſecus in poſſeſſoris adipiſcendæ, vel recuperandæ. Dec. 355. num. 2. 5. & 6.

A tertio ſcriptæ, qui obierit, & eſſet affinis, & ageris, ſuſpectæ non dicuntur, & deſeruiunt pro adminiculo. Dec. 647. num. 26.

Literarum expeditio requiritur in beneficialibus ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis, nec ſufficit ſola ſupplicatio ſignata. Obſ. 42. num. 10.

Lim. niſi poſſeſſio capiatur nomine Cameræ. Obſ. 43. num. 11.

Iuſtificatio non eſt neceſſaria, quando executioni demandatur ad inſtantiam illius, qui contentis in eiſdem conſenſit. Dec. 662. num. 5.

Literarum Apoſtolicarum Executor nulliter procedit non exhibitis prius literis. Dec. 402. num. 12.]

Literis Apoſtolicis non executis, liteque pendente ſuper earum executione eſt poſſeſſor in ſua poſſeſſione manutenendus. Obſ. 46. num. 23.

Saltim cum clauſula, ſine præiudicio executionis literarum Apoſtolicarum, quatenus illi locus ſit. Obſ. 46. num. 24.

Immo manutenendus eſt poſſeſſor etiam litteris executis, ſi executæ ſint de facto, ac illo non citato, non habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ. 46. num. 25.

Et etiam quod adſit commiſſio cum clauſula, Parte Breui arbitrio Rotæ, ſi primus poſſeſſor de fumum ſufficientem ad excludendam reſeruationem, è contra verò manutenendus eſt immiſſus in vim Breuis. Obſ. 46. num. 26.

Eoque magis manutenendus eſt immiſſus, ſi commiſſio fuerit obtenta ab immiſſionem paſſo. Obſ. 46. num. 27.

Loca Montium emens ad alterius fauorem reſeruata ſibi fructuum exactione, & diſpoſitione, ac exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi debet manuteneri. Obſ. 52. num. 36. Dec. 135. num. 10.

Eorum patentes cantantes ad fauorem vnius cum facultate exigendi fructus per alium intelligendæ ſunt de exactione procuratorio nomine, & ad commodum domini. Dec. 135. num. 5.

Eorum deſcriptio in alicuius perſonam in vim decreti, ſeu mandati de immittendo facto probat illius poſſeſſionem eo magis exactione concurrente. Obſ. 27. num. 4. Dec. 179. num. 1.

Locatio, & inueſtitura, illiuſque inſtrumentum probat poſſeſſionem, vel quaſi inter, & contra concedentem, & ſuſcipientem, & locatorem, & conductorem. Obſ. 24. num. 1. & 8. Dec. 215. nu. 1. Dec. 324. num. 2.

Et inter ac contra eorum hæredes, & ſucceſſores. Obſ. 24. num. 2.

Et contra ſingularem ſucceſſorem, & habentes cauſam ab ipſis. Obſ. 24. num. 3.

Sine coocurrat clauſula conſtituti, & precarij, ſiue ſola voluntas, & ſcientia locatoris. Obſ. 24. num. 4.

Etiam non probata effectuatione. Obſ. 24. num. 5.

Et ea

Digitized by Google

I N D E X.

Et eo magis ſi conſtet conductorem tenuiſſe rem conductam. Obſ.24.num.6.
Transfert poſſeſſionem de venditore in emptoré, qui deinde locet, abſque alia appræhenſione. Obſ. 24. num. 7.
Poſſeſſionem non probat contra tertium ſeu extraneum. Obſ. 24. num. 9. Dec. 51. num. 2. Dec. 222. num. 4.
Sed facit adminiculum. Obſ. 24. num. 10.
Niſi locationum inſtrumenta ſint plura. Obſ. 24. num. 11.
Seu locandi actus ſint multiplicati. Dec. 51. num. 1.
Vel ſit vnum inſtrumentum antiquum, & eo magis ſi plura, vel concurrant adminicula. Obſ. 24. num. 12.
Vel ipſe tertius non poſſideat. Obſ..24.num.13.
Probat poſſeſſionem etiam in tertij præiudicium, ſi concurrant ſolutiones, & perceptiones affictuum, ſeu penſionum, vel mercedis aut canonis. Obſ 24.num.14. Dec. 46. num. 4. Dec. 119. num. 2.
Et quidem manutenibilem. Dec.130.num. 1.
Etiam quod ſit ſoluta aliqua tantum minima quantitas. Obſ.24.num.15.
[Locans domum vna cum altero cenſetur illius poſſeſſioni conſentire. Dec.651.num.5.
Locari poteſt etiam res aliena. Obſ. 24. num. 4.
Locatio cum penſionis, & fructuum perceptione probat poſſeſſionem. Dec.538. num. 1. Dec.515. num. 12.
Ad effectum ſpolij in re Eccleſiaſtica probat primum extremum contra conductorem. Dec.461. num. 4.
Deſeruit pro adminiculo ad probandam poſſeſſionem, etiam quod non probetur effectuata. Dec.515.num 9.
Ad longum tempus transfert veram, & naturalem poſſeſſionem. Obſ.24 num.1.
Non effectuata, & ſine penſionum, ac fructuum exactione, vel alijs adminiculis contra tertium non probat. Obſ 24. num. 3.
Concurrentibus adminiculis ſufficit ad probandum poſſeſſionem etiam contra tertium. Obſ. 24. num. 8.
Probat poſſeſſionem eius, qui locauit, vel cuius nomine aduerſarius locauit. Obſ.24.num.7.
Locationis reuocatio nunquam facta cenſetur, niſi quatenus conductor adimpleat ex parte ſua. Dec. 495. num. 9.
Locatione prorogata non cenſetur prorogatum pactum francandi ex veriori, & magis communi. Dec. 495.num.12
Locationes cum adminiculis probant primum extremum in ſpolio. Dec.577. num. 4.
Non probant poſſeſſionem, cum etiam res aliena locari poſſit. Dec.611. num. 8.
Lim. ſecus perceptione fructuum concurrente. Dec. 611. num.9. Lim. etiam vt ibid. num.11.
Locationum plura inſtrumenta probant poſſeſſionem. Dec. 651. num. 1. Ampl. vt ibid. num. 2 & 3.
Locationum inſtrumenta ſi ſint plura, antiqua, & aliqua effectuata, poſſeſſionem probant etiam contra tertium. Obſ.24 num 5.
Locationum inſtrumenta, & fructuum perceptio probant poſſeſſionem realem, & actualem. Obſ.24. num. 6.
Locator nunquam dicitur amiſiſſe poſſeſſionem ciuilem. Dec.632.num.4.
Non tenetur niſi ad præſtandam patientiam in vſu rei. & ſic ad merum factum. Dec.632.nu.10.& 17.
Locatori datur mandatum de manutenendo contra cóductorem, qui affictum non ſoluit. Dec.495 nu. 2. Ampl. etiam finita locatione. Obſ.64.num.11.
Competit deſcriptio rerum illatarum, & inuectarum. Obſ. 76. num. 5.
Locatori, non conductori, ſeu colono datur manutentio vbi interuertunt dominium, & dominum, & conſtat de locatione. Obſ. 52. num.6.
Vel vbi cecidiſſent à commodo conductionis, & coloniæ ob non ſolutionem affictuum. Obſ 52.n 7.
Vel male verſati fuiſſent in re conducta. Obſ.52. num. 8.]
Locatio, & exactio mercedis ſeu penſionis, vbi concurrunt, redeunt circa poſſeſſionem perfectam probationem. Obſ. 54. num. 17. Dec.214. num. 3. Dec.319. num. 2.
Sunt poſſeſſionis præcipua ſigna. Obſ.24. num. 18.
Et eo magis conſtito de effectuatione locationis, hoc eſt quod conductor tempore ſolutionis rem detinebat, ſeu etiam fructus collegit, ſeu ſublocauit. Obſ.24.num.19. D. Dec.319.num.1.
Etiam quod locatio ſit vnica, effectum ſortitur cum ſolutione affictus. Obſ. 18. num. 7.
Etiam quod non probetur copulatiuè penſionis perceptio, & locationis effectuatio, cum eorum alterum probare ſufficiat. Obſ.24 num.20.
Poſſeſſionem non probant, vbi conſtat, alterum vere poſſidere, nec in illius præiudicium. Obſ.24.n.21.
Locatio cum confeſſione de recepta mercede in præiudicium tertij poſſeſſionem non probat. Obſ. 24. num. 22.
Locatio non probat poſſeſſionem ad fauorem eius qui in ea interuenit non vti principali, ſed pro omni ſuo iure, & intereſſe. Obſ.24.num.25.
Locandi actus ſimultaneus an inferat ad poſſeſſorium retinendæ. Dec. 51.num. 7.
Probat poſſeſſionem etiam contra tertium., ſi etiam concurrat aſſertio conductoris, ſeu coloni, ſe colere nomine locatoris. Obſ. 24. num.30.
Locatio, & inueſtitura probat poſſeſſionem contra omnes concurrentibus adminiculis. Obſ. 24. num.31.& 33. Dec 51. num. 3. Dec. 138. num. 3. Dec. 220. la ſecunda num. 2. Dec. 222. num. 4. Dec.319.num.3.
Præſertim in ſummariſſimo iudicio manutentionis. D. Dec. 221. num. 4.
Etiam ſi non doceatur de exactione, ſeu effectuatione. Obſ.2. num. 23.
Locatio, quæ non probatur effectuata, poſſeſſionem non probat. Dec.120.num.20.
Transferre non ſolet poſſeſſionem in conductorem, niſi concurrant clauſulæ conſtituti, & precarij. Dec.215 num.9.
Facta poſt litem motam non eſt in conſideratione ad effectum manutentionis. Obſ.17.num 59.
Sed eſt attentata, & non attendenda. Dec. 168. num 11.
Tacitè renouata cenſetur ex continuatione conductoris, & ſolutione einſdem ſummæ. Dec.185. num. 7.
Nec ſcripturam, nec verba requirit. ſed ſolo conſenſu contrahitur, & tacitè renouatur. Dec.181.nu.8.
Dicitur finita conſtito de mutua voluntate locatoris & conductoris, etiam quod non ſit ſeruata forma diſdictæ ex ſtatuto requiſitæ. Dec. 269.num.3.
Pro maiori penſione poteſt contingere ex affectu conductoris, non ex vero valore. Dec.317.nn.7.
Rei Eccleſiaſticæ facta vltra triennium an teneat pro tempore permiſſo, & quid ſtante conſuetudine. Dec.215.num 14.
Locator locatione finita poteſt propria auctoritate, & lite pendente in continuationem ſuæ poſſeſſionis naturalem capere abſque vitio attentatorum. Obſ.16.num.50.
Locatori datur manutentio in quaſi poſſeſſione exigendi affictus a conductore. Obſ.10 num.72.
Intellige locatione durante, ſecus ea finita. Obſ.64. num.14 Dec.181.num.9. & in fin.
Locatione finita datur manutentio in locata ratione ciuilis poſſeſſionis pro recuperatione naturalis. Obſ.16.num.49 Dec.269.num.2.
Locatoris poſſeſſio non coloni probatur ex poſſeſſione coloni locatoris nomine. Obſ.52.num.15.
Vide etiam in V. Affictuarius. Conductio. Conductor.
Loco nundum erecto non competit manutentio in poſſeſſione rei ſibi ad erectionem vnitæ, ſeu applicatæ. Obſ.51.num.4.
Niſi ſit in via erectionis, & perfectionis, & fuerit actualiter capta poſſeſſio. Obſ. 51.num.5.

[Locorum montium fructuum exigendi quaſi poſſeſſio probatur vnica ſolutione. Obſ.18.num.13.

Lucrandi animus, & voluntas ſemper præſumitur. Obſ.57.num.33.

Lucrum dotis regulatur ex ſtatuto domicilij viri, non vxoris. Dec.647.num. 67.]

M

[Maceratenſis ſtylus refertur in articulorum admiſſione, examinis commiſſione, & monitione, ad videndum teſtes iurare. Obſ. 83. num. 19.]

Magis attenditur finalis cauſæ forma, quam verba præciſa. Dec.206. num. 51.

Magiſtri amor, & acceptus modus legendi multum valet ad diſcendum, in ita vt aliquis cum vno … & non cum alio. Dec.321.num.9.

[Minor… …s pupilli, aut minoris ratione iuris conſortij gaudet priuilegijs ipſius pupilli, & minoris. Dec. 535. num. 15.

Malæ fidei poſſeſſori non debet reſtitui expenſæ vtiles. Dec.429.num.3.]

Mandatum de aſſociando quando ſit concedendum. Dec.247.num.6.& 20.

Per vxorem obtentum ad bona viri pro aſſecuratione, ſeu reſtitutione dotis propter viri vergentiã ad inopiam, vergentia non probata, vel nulliter, dicitur notoriè iniuſtum. Obſ. 12.num.120.

Vide etiam in V.Aſſociatio.

Mandati de ſcribendo formulæ. Obſ. 76. num. 25.

Vide etiam in V.Deſcriptio.

Mandatum executionum non dat regulariter creditori poſſeſſionem ſuper bonis. Obſ. 12. num 168.

Relaxatum pro credito iam extincto eſt iniuſtum. Obſ.12.num.126.

Relaxatum in vim obligationis conditionalis conditione non verificata eſt iniuſtum. Obſ. 12. num. 127.

Plerumque loco executorialium relaxatur. Obſ.103. num. 7.

Competit ad ſatisfaciendum illico, nec in eo requiruntur monitiones, neque alia in executorialibus neceſſaria. Dec. 31. num. 5.

Mandatum executiuum, & executoriales in quo differant. Obſ. 103. num. 8.

Relaxatum non obſtantibus ſequeſtris non dicitur nullum, ſed hoc reſpicit intereſſe creditorum. Dec. 109. num. 7.

Relaxatum pro maioris ſumma debiti eſt nullum in totum. Dec. 109. num. 2.

Secus ſi relaxatum fuerit pro vero debito, & poſtea fuerit aliquid ſolutum. Dec.109. num.3.

Non dicitur pro plus debito relaxatum, vbi fuit decretum pro terminis decurſis, & non ſolutis, & Notarius in illis expeditione expreſſit ſummam exceſſiuam. Dec.309.num.5.

Relaxatum eodem die, quo fuit facta petitio, eſt nullum. Dec.119.num.9.

Actum illius vigore ſubſequentem declarat. Dec. 255. num. 1.

Credito non liquidato dicitur nullum, & iniuſtum. Dec.331.num.8.

Contra Vniuerſitatem quomodo dirigendum, & exequendum ſit. Obſ 102.num. 62.

Contra Vniuerſitatem dirigi debet contra illius bona, & illis non exiſtentibus collecta imponi debet. Dec. 331. num. 16.

Vel immo dirigi debet contra Præſidentes, & Adminiſtratores grauando illos in perſona, quatenus non ſoluerint, cum repræſentent Collegium, & facultatem habeant ſoluendi, vel in bonis Vniuerſitatis, vel per indictionem collectæ. Dec. 331. num.18.

Decl.vt, ſi nulla præcedat obligatio perſonalis, ſed via agatur ordinaria, ita demum teneantur Priores in perſona, ſi in mora fuerint non indicendo collectam à Iudice ordinatam, ſed ſtante obligatione, & via executiua committitur mora per Priores, dum in termino mandati relaxati non ſoluunt ex bonis Vniuerſitatis, vel imponendo collectam, vt poſſunt, etiam ſine Iudicis auctoritate. D.Dec.331.num.19.

[Mandatum, qui relaxat, non cogit ad confitendum, ſed ad ſoluendum. Obſ.35.num.20.

Relaxatum non facta petita reſponſione poſitionibus nimis properè, & ſine cauſæ cognitione relaxatum dicitur. Obſ. 83.num.17.Lim.vt ibid. num. 18.

Validum, & iuſtum eſt executioni demandandum. Dec.476.num.1.

Dicitur incertum, nec poteſt exequi, ſi ſit pro portione tangente, & totum ex actis non ſit certum, nec quantitas portionis. Obſ.107.num.20.

Contra Congregationem quomodo dirigendum, & exequendum. Obſ. 102. num. 55.

Relaxatum ab alio Iudice, cauſa in Rota pendente, & non obſtante partis proteſtatione, nullum eſt. Dec.392. num. 2.

De aſſociando datur etiam poſſidenti. Obſ.57.nu.37.

Executiuum plerumque loco executorialium relaxari ſolet, maximè in prophanis. Dec.471.nu.1.

Relaxatum pro ſumma incerta exequi non poteſt, niſi certa ſit ex probationibus, & actis. Dec. 476.num.2.

Non debet relaxari contra bona propria hæredis cum beneficio legis, & inuentarij. Dec.582.n.9.

Niſi citatus ad inuentarium exhibendum illud non exhibuerit, vel de inuentariatis rationem reddiderit.. Dec.582.nu.10.& ſeqq.

Proficiſcitur ex antecedenti decreto, non autem decretum ex antecedenti mandato. Dec.630.n.8.

Relaxatum per contradictas nemine contradicente non præiudicat creditoribus de eo tempore hypothecam habentibus. Dec.643. num.43.

Nullum ob omiſſam citationem poſſeſſoris non priuat illum ſua poſſeſſione. Dec.545.num.2.

Mandatum dare contra Cameram Bononienſem non eſt dare contra Papam. Obſ.44. num. 9.Dec. 646.num.70.

Mandatum de citando Notarium ad exhibendum protocollum ad effectum extrahendi inſtrumentum cum citatione partis ad intereſſendum exactioni ſufficit, etiam quod non adſit decretum de extrahendo. Dec.560.num 3.

Mandati relaxatione Iudex dicitur functus officio ſuo ita vt non poſſit poſtea relaxare aliud illo diuerſum, ſed ſolum illius duplicatum. Dec.597. num. 5.

Mandatis Rotalibus debet obediri, non autem iudicium ſuper illis adferri, maximè ſi ſint ſeruatis ſeruandis relaxata, aliàs facile ſub tali prætextu quæque maodata elidi poſſent. Dec.494.num.2.

Mandatis, præſertim Rotalibus debet quis obedire, non autem iudicare, ac velle ſub mendicatis prætextibus ſe eximere à paritione. Obſ.103.num.24.

Ampl.vt ibid.num.25.& 26.

Mandata executiua pro executione ſententiarum non poſſunt à Rota relaxari ſine ſpeciali commiſſione executoriali. Dec. 61. num.6.

Decl. procedere de ſtylo antiquo, ſecus hodie ex bullis Innocentij VIII.Pij.IV.Pauli V. Dec. 31. num. 7.

Mandatum de immittendo cum clauſula, Vacante poſſeſſione, & ſine præiudicio habentis meliora, & potiora iura, poſſeſſionem non transfert conditione non purificata, & alio tunc in poſſeſſione exiſtente. Dec. 169.num.5.

Mandatum Iudicis poteſt poſſeſſorem priuare. Dec. 266. num. 10.

Lim. ſecus in mandato nullo, vel iniuſto.D.Dec.266. num. 11.

Emanatum cum cauſæ cognitione non inducit iuſtum metum. Obſ.35.num.40.

Mandati Iuſtitia probatur ex deciſionibus deſuper manatis. Dec. 247.num.2.

Mandatum de manutenendo. Vide manutentio.

Mandatum Procuræ producendum eſt, opponente parte, in eodem iudicio, etiam quod quis verè ſit, & legitimus procurator, aliàs omnia acta poſt oppoſitionem nulla ſunt. Obſ.12.num.87.Obſ.86.num.4.

Etiam ſi oppoſitio facta ſit à procuratore partis aduerſæ non

perſæ non docente de mandato, niſi hoc illi oppoſitum fuerit, & de eo poſtea conſtet, ſecus, ſi nec poſtea conſtet. Obſ. 86. num. 5. Dec. 55. num. 2.
Niſi poſſit mandatum præſumi ex notabili impenſa, & exibitione iurium ad cauſam facientium. Obſ. 86. num. 6. Dec. 309 num. 7.
Niſi fuerit ab oppoſitione receſſum per ſubſequentes comparitiones abſque illius repetitione. Obſ. 86. num. 7. Dec. 55. num. 2.
Parte non opponente ſufficit exhibitum quandocunque. Dec. 55. num. 2.
Productum dicitur de actis abſque alia citatione. Obſ. 86. num. 9.
Habens generale debet in illius productione proteſtari, quod illud acceptat ad illam cauſam tantum, & quare. Obſ. 86. num. 10.
Extenditur ad pertinentia, annexa, & dependentia, & quaſi vicina ipſi mandato. Obſ. 86. n. 14.
Requiritur tam in eo, qui ſoluit, quam in eo, cui ſoluitur ad effectum, vt conſtituatur quaſi poſſeſſio exigendi. Obſ. 35. num. 86.
Speciale requiritur ad poſſeſſionem alteri acquirendam, & capiendam. Obſ. 55. num. 121. Dec. 54. num. 3. Dec. 150. num. 7.
Vel cum clauſula generali, ad capiendas poſſeſſiones. Obſ. 55. num. 122.
Speciale præſertim requiritur in beneficialibus. Obſ. 55. num. 123.
Præſumitur ex ſolutione, maximè notabilis ſummæ, & concurrentibus alijs adminiculis, vt obligatione de ſoluendo, & ſcientia debitoris. Obſ. 35. num. 67.
Ad ſoluendum præſumitur in Theſaurario, ſeu domus Præfecto Epiſcopi, & in ſumma notabili ſoluta. Dec. 113. num. 13.
Quid contineat ſequentia declarant. Dec. 15. num. 11.
Habens cum libera poteſt omnia, quæ poteſt, principalis. Dec. 47. num. 4.
Et poteſt declarare animum ipſius principalis. D. Dec. 47. num. 3.
Ad lites non eſt ſufficiens ad transferendam poſſeſſionem, ſed requiritur ſpeciale. Dec. 120. nu. 7.
Etiam ſi ſit cum libera, quia reſtingitur ad expreſſa. Dec. 120. num. 8.
Ad reſpondendum poſitionibus debet eſſe ſpeciale. Dec. 82. num. 1.
Immo debet eſſe ſpecialiſſimum ad ſic reſpondendum. Dec. 82. num. 2.
Ad præſtandum iuramentum nomine principalis eſſe debet ſpeciale. Dec. 82. num. 3.
Ad iurandum de calumnia an ſit ſufficiens ad ſpecificandum materias. Obſ. 83. num. 13.
Speciale requiritur ad acceptandum laudum. Dec. 165. num. 9.
Speciale requiritur in collatione beneficiorum. Dec. 199. num. 8.
Speciale requiritur ad præſtandum conſenſum reſignationi. Dec. 209. num. 3.
Habens ad id, quod eſt conſequens non extenditur ad antecedens, vbi conſequens abſque antecedenti commodè explicari poteſt. Dec. 169. num. 4. & 5.
Eſt ſtricti iuris, & in dubio potius reſtringi debet, quam extendi. Dec. 199. num. 5.
Reſtrictum ad videndum exequi literas compulſoriales relaxatas per talem auditorem ſuffragetur quoad Iudices compulſoriales concordatos coram alio auditore. Dec. 241. la prima num. 5. & 7.
Datum ad conſtituendum procuratorem in quibuſdam caſibus non extenditur ad facultatem reuocandi procuratorem antea per mandatum conſtitutum. Dec. 199. num. 9.
Expirat per mutationem perſonæ procuratoris. Dec. 127. num. 5.
Factum pro porrigenda ſupplicatione, quæ fuit reiecta, cenſetur tacitè reuocatum ceſſante eiuſdem mandati cauſa. Dec. 126. num. 4.
Quando cenſeatur reuocatum, & conſumptum. Dec. 128. num. 3.
Ad adeundam hæreditatem ſimpliciter operatur aditionem abſolutè, nec poteſt procurator ſe ad partem reſtringere. Dec. 320. num. 11.
Mandati comparentis defectus cauſat nullitatem ſententiæ. Dec. 11. num. 6.
Mandati fines ſunt diligenter ſeruandi etiam circa omnes qualitates. Dec. 199. num. 5.
[Mandatum procuræ cum clauſula, Transferens, non ſufficit ad effectum acquirendæ poſſeſſionis. Obſ. 55. num. 34.
Generale cum libera dicitur habere vim mandati ſpecialis. Obſ. 55. num. 35.
Cum libera dicitur, ſi continuat facultatem faciendi, quæ poteſt facere principalis. Obſ. 55. num. 36.
Ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis ſufficit generale ad capiendam poſſeſſionem cuiuſuis beneficij, & per litteras miſſiuas. Obſ. 55. num. 38. Dec. 402. num. 4. & 5.
Non probatur per aſſertionem Notarij, ſed debet produci. Obſ. 55. num. 43.
Nec ex copia. Obſ. 55. num. 44.
Requiritur ſpeciale ad amittendam poſſeſſionem. Obſ. 57. num. 25.
Habens ſpeciale ad iurandum de calumnia iurat in animam principalis, habens vero generale in animam propriam. Obſ. 81. num. 20.
Ad capiendam poſſeſſionem an excludat poſſeſſionem præcedentem. Obſ. 57. num. 39.
Ad ponendum debet eſſe indiuiduum, ad effectum, vt quod ponitur, habeat vim confeſſionis, obliget, & reuocari non poſſit. Dec. 83. num. 7.
Et debet continere facultatem iurandi ſuper poſitionum veritate. Obſ. 83. num. 8.
Non ſufficit ſpeciale ad ponendum, & iurandum, ſed debet eſſe indiuiduum ad certas poſitiones, vt procurator de conſcientia domini plene inſtructus dici poſſit, & ne dominus dicere poſſit, ſe de hoc non intellexiſſe, & pars damnificetur. Obſ. 83. num. 11.
Indiuiduum ad ponendum, & reſpondendum an requiratur ex Marchiæ conſtitutione. Obſ. 83. num. 10.
Ex quibus præſumatur. Obſ. 86. num. 13. Dec. 424. num. 6. & ſeqq. Dec. 236. num. 19. & ſeqq.
Poteſt quandocumque ſuppleri, & produci, etiam poſt ſententiam. Obſ. 86. num. 18.
Non præſumitur, ſi quod quis produxit, & vſus eſt, non ſit ſufficiens. Obſ. 86. num. 20.
Omnino deficere dicitur, vbi datur limitatum ad aliam cauſam. Obſ. 86. num. 21. Ampl. ve ibid num. 22.
Præſumptum ſuffragatur, etiam ſi conſtet de expreſſo facto poſt litem motam, & latam ſententiam. Obſ. 86. num. 24. Dec. 450. num. 3.
Speciale requiritur ad allegandum Iudicem ſuſpectum. Obſ. 94. num. 7.
Ad ſoluendam penſionem præſumitur in Theſaurario, ſeu Domini Præfecto Prælati, præſertim in ſumma notabili. Obſ. 35. num. 31.
Ad lites, & cauſas non deſeruit ad negocia. Dec. 352. num. 1.
Speciale requiritur ad capiendam poſſeſſionem ex commuui. Dec. 352. num. 2. Dec. 612. num. 2.
Nec ſufficit, quod quis ſit frater, vel coniuncta perſona. D. Dec. 612. num. 3.
Habens ad vnum dicitur habere etiam ad illius executionem, & ſic ad dependentia, & annexa. Dec. 357. num. 2.
Niſi ſit mandantis mutata, vel extincta voluntas, non extinguitur. Dec. 357. num. 6.
Non probatur ex enunciatiua Notarij in inſtrumento captæ poſſeſſionis. Dec. 359. num. 1. Dec. 360. n. 1.
Non præſumitur ex ſolo curſu longi temporis abſq; obſeruantia. Dec. 359. num. 2.
Nec ex productione litterarum collationis, vbi generale non ſufficit. Dec. 359. num. 3.
Expirat morte conſtituentis. Dec. 375. num. 1.

Decl. procedere, ſi hæreditas ſit vacans, ſecus ſi iacens. Dec.375.oum. 2.& 3.
Præſumitur ex defenſione cauſæ acerrime, productione iurium, & expenſarum ſolutione. Dec.380. num.1.Ampl.vt ibid.num.3.
Probatur coniecturis. Dec.380.num.2.Dec.536.n.18.
Ampl.tam ad effectum ſubſtinendæ ſententiam latam, quam ad effectum non retardandæ ferendam ſub termino tento, præſertim in vltimis audientijs. Dec.380.num.3.
Probatur ex litteris miſſiuis. Dec.402.num.4.
Debet à fratris fieri Capitulariter. Dec.413. num. 8.
Lim. vt ſufficiat factum per Procuratorem. Dec.415. num. 9.
Lim. vt ſuppleatur per ratificationem, puta ex productione iurium, & datione ſportularum. Dec. 415. num. 10.
Probatur ex coniecturis, & veriſimilitudinibus. Dec. 450. num. 2.
Præſumitur ex productione citationum, & expenſis factis, præſertim ad ſubſtinendas ſententias. Dec. 472. num.1.& 2 Ampl.vt ibid.num.3.
Speciale quod requiritur ad declarandum animum, & emphyteuſis ſit finita. Dec.99.num.15.
A defuncto factum reuocatum dicitur per comparitionem filij, & hæredis. Dec. 507. num.4.
Speciale requiritur ad exigendum nec ſufficit generale. Dec.536. oum. 15. Decl. vt ibid. num. 17.
Speciale requiritur ad exigendum, vel quod quis habeat generalem bonorum adminiſtrationem. Dec. 581. num. 5.
Non poteſt probari per teſtes, ſed debet probari per inſtrumentum. Dec 536. num. 16.
Irreuocabile non expirat per mortem mandantis. Dec.630.num.17.Ampl.vt ibid.num.18.
Præſumitur ex productione iurium, ſubſtentatione litis, & notabilius eſpenſis. Dec.344.num.9.
Poteſt ſemper produci, & recognoſci. Dec. 344. oum. 5.
Modo procuræ defectus probatur, ex quo de eo in proceſſu non appareat. Obſ. 86. num.12.
Defectu non appoſito acta tenent. Obſ.86.num. 16.
Productio non eſt de ſubſtantia, niſi quando opponitur. Obſ.86.num.19. Dec.357.num.8.
Defectus opponi non poteſt ab eo, qui eumdem vti procuratorem citauit. Dec. 638. num.11.
Mandatum de prouidendo præſtat titulum coloratum ad poſſeſſionem capiendam, & fortius ad retinendam. Dec.362.num.5.
Manuale vti matrix, & originale attendendum eſt, non autem regiſtrum. Dec.637.num.18.]
Mandatum de reintegrando dicitur iniuſtum ratione exceſſus, ſi datum ſit ad inſtantiam vnius ad totam rem communem cum alijs. Dec.44. num. 8.
Mandati relaxatio, illiuſque executio attentate facta in ſpretum inhibitiones Rotalis contra eum, qui ſe non habuit pro ſpoliato, non ſufficit, quin ipſe ex poſſeſſione ciuili ſit manutenendus. Dec. 243. num. 4.
Mandatum, ſubhaſtatio, & deliberatio probat poſſeſſionem. Obſ.29. num. 7.
Mandatis ſuperioris qui paret non animo obediendi, ſed timore, non conſtituit aduerſarium in quaſi poſſeſſione. Obſ.35.num.38.
Manu Regia in manutentione proceditur. Obſ. 77. num. 5.
Manutenendus quis non eſt contra immiſſum à Iudice ſeruatis ſeruandis. Obſ.12. num.32.
Nec qui nunc, ſeu de recenti nactus fuit poſſeſſionem, ſeu detentationem iniuſtam, ſpoliatiuam, furtiuam, vel vi, ſeu clam ab eo, cum quo legitimum, & qui poſſidet, nec contra ipſum, ſed immo tunc manutenendus eſt aduerſarius. Obſ. 42.num.162.& 170.
Nec in maiori poſſeſſione, quam probauerit. Obſ. 73. num. 19.
Manutenendus eſt vnuſquiſque in ſtatu poſſeſſionis, ſeu detentationis in quo reperitur. Obſ. 73. num. 1.
De tempore ſcilicet motæ litis. Dec.17.num.2.
Et qui poſſeſſionem probat. Decl.46.num.1.Dec.205. num. 2. & 3.
Et eo magis ſi fuerit immiſſus Iudicis auctoritate. D.Dec 46.num.2.
Etiam quod immiſſus fuerit ex falſa cauſa. Dec. 116. num. 11.
Manutenendus eſt, qui immiſſionem iniuſtam paſſus non habuit pro ſpoliato. Dec. 222. num.3.
Manutenenda eſt poſſeſſio anterior, non poſterior, quæ clandeſtina præſumitur, & improba. Dec. 156. num. 5.
Manutenere ſignificat in ſtatum manentem tenere, vel conſeruare, ſeu tueri. Obſ.2.num.19.
Manutenere quem in poſſeſſione eſt illum in ea poſſeſſione, in qua reperitur, tenere, ſeu conſeruare & defendere. Obſ.2.num.20.
Manuteneri vnus non poteſt, quando alius poſſeſſionem occupat. Obſ.71. num. 5.
Manutentio datur in ſolo interdicto retinendæ. Obſ. 3. num. 19.
Conſideratur, vt quid diuerſum à lite principaliter mota; & pendente, vel mouenda. Obſ.6. num. 35.
Poteſt momento durare. Obſ. 3. num. 28.
Non impeditur poſt ſententiam latam in negocio principali, ſiue pro, ſiue contra poſſeſſorem, quæ per apppellationem ſuſpenſa fuerit eaque pendente. Obſ.8.num.45.
Præſertim non conſtito de ſententiæ iuſtitia, ſeu illius tranſitu in iudicatum. Obſ. 8. num.46.
Competit etiam poſt ſententiam, rem iudicatam, & cæptam executionem, vbi eſt commiſſa, & pendet æque principaliter cauſa nullitatis. Dec. 2. num. 2. & ſeqq.
Datur etiam in articulo reſtitutionis in integrum. Dec.21.num.6.Dec.84.num 5. Dec.202.num.11. Dec.247.num.20.
Datur cauſa pendente in quacumque inſtantia. Dec. 133. num. 4.
Poteſt peti in quacumque parte iudicij, & petitorium, cuius diſputationi antea conſenſum fuerat, ſuſpendi. Dec.168. oum.10.
Datur pro poſſeſſione cuiuſlibet rei corporalis immobilis, ſiue ruſticæ, ſiue vrbanæ. Obſ. 10. oum. 1.
Pro poſſeſſione rei mobilis. Obſ.10.num.2.
Pro poſſeſſione rerum ſe mouentium. Obſ. 10. oum. 3.
Pro quaſi poſſeſſione iurium incorporalium. Obſ. 10. num. 4.
In quaſi poſſeſſione Gubernij, & adminiſtrationis Caſtri. Obſ. 10. num. 10.
In quaſi poſſeſſione celebrandi Miſſas ſolemnes, & deferendi Sanctiſſimum Sacramentum in ipſius Feſtiuitate, & per Octauam. Obſ.10. num. 32.
In quaſi poſſeſſione aſportandi in proceſſione Haſtam pallij. Obſ 10. num. 33.
In quaſi poſſeſſione deferendi Catinum per Eccleſiam petendo eleemoſynam. Obſ. 10.num.34.
In quaſi poſſeſſione conuocandi in funere Sacerdotes, & faciendi ſibi inſeruire à Clericis pro adminiſtratione Sacramentorum. Obſ. 10. num. 35.Dec.148.num.11.& 12.
In quaſi poſſeſſione ſediles habendi, & ſedendi in Eccleſia in eminentiori ſeu alio loco, & in quaſi poſſeſſione recipiendi prius Pacem, & habendi in Eccleſia inſignia. Obſ. 10. num. 39.
In quaſi poſſeſſione eligendi Magiſtratum. Obſ. 10. num. 40.
In quaſi poſſeſſione eligendi perſonas ad Dignitatem & Officium, & obtinendi confirmationem. Obſ. 10. num. 41.
In quaſi poſſeſſione obtinendi Officia. Obſ. 10. num. 42.
Et Collegiato ad Officia imburſato manutentio competit, ſi Vniuerſitas velle illum exburſare

ſub prætextu

ſub prætextu manutentionis conditionis, donec de negocio cognitum ſit. Obſ. 10. num. 44.
In quaſi poſſeſſione interueniendi in Congregationibus. Dec. 145. num. 3.
In quaſi poſſeſſione iuris ſepeliendi in loco, etiam priuatiuè quoad alios. Obſ. 10. num. 45.
In titulo, & cura. Obſ. 10. num. 46.
In quaſi poſſeſſione contra ſubditum obedientiam renuentem. Dec. 164. num. 14.
In quaſi poſſeſſione adminiſtrationis bonorum, & maritaggiorum. Obſ. 10. num. 47.
In quaſi poſſeſſione ſeruitutis. Obſ. 10. num. 49.
Pro vſu aquarum, & quaſi poſſeſſione iuris aquandi, aquæductus, fontis, & venæ. Obſ. 10. num. 50.
In quaſi poſſeſſione iuris piſcandi. Obſ. 10. nu. 51.
Pro vſu, & fruitione ſiluarum, & arborum domeſticarum, & quaſi poſſeſſione lignandi, incidendi, & extrahendi ligna, & conficiendi carbones. Obſ. 10. num. 52.
Pro quaſi poſſeſſione iuris paſcendi. Obſ. 10. num. 53.
Pro itinere, actuque priuato, iure eundi, euacuandi, ducendiue per fundum alienum. Obſ. 10. num. 54.
In quaſi Poſſeſſione tranſeundi per aditum domus alterius. Obſ. 10. num. 55.
In quaſi poſſeſſione venæ, & iuris fodiendi, & cauandi. Obſ. 10. num. 58.
In quaſi poſſeſſione fabricandi. Obſ. 10. num. 57.
Pro iuribus, quæ quis poſſidet in mari. Obſ. 10. num. 58.
In quaſi poſſeſſione iuris macinandi, & admittendi furnarios, & alios ad molendum. Obſ. 10. num. 59.
In quaſi poſſeſſione exigendi annuam præſtationem, reſponſionem, & redditum. Obſ. 10. num. 61.
Et annua reſponſione conſtituta, & debita ſine ratione rei, ſine non. Obſ. 10. num. 62.
In quaſi poſſeſſione exigendi penſionem Eccleſiaſticam. Obſ. 10. num. 63.
In quaſi poſſeſſione diſtributionum. Obſ. 10. num. 64.
Etiam ſine reſidentia, ſi ea euenerit ex facto Capituli. Obſ. 10. num. 65.
In quaſi poſſeſſione perceptiones decimarum, & contra ſoluere debentes, & contra alios illas prætendentes. Obſ. 10. num. 66.
In quaſi poſſeſſione exigendi primitias, & oblationes, ſeu obuentiones, & eleemoſynas ratione adminiſtrationis Sacramentorum contra alios illas prætendentes. Obſ. 10. num. 67. Dec. 148. num. 9.
In quaſi poſſeſſione percipiendi ceras mortuorum, quartam funeralium, eleemoſynas pro ſepultura, & benedictione ouorum, & domorum ad excluſionem aliorum prædicta prætendentium. Obſ. 10. num. 68. Dec. 148. num. 4. & ſeqq. & num. 10.
In quaſi poſſeſſione exigendi annuum cenſum. Obſ. 10. num. 19.
In quaſi poſſeſſione locorum montium, eorumque exactionis. Obſ. 10. num. 70.
In quaſi poſſeſſione percipiendi affidam, & diffidam. Obſ. 10. num. 74.
In quaſi poſſeſſione, vt ſibi flores deferantur. Obſ. 10. num. 78.
Pro poſſeſſione muri liberi ad impediendam immiſſionem tigni aduerſarij. Obſ. 10. num. 81.
Datur non ſolum in prophanis, & in re ſeculari, ac inter laicos, ſed etiam in beneficialibus, Eccleſiaſticis, & ſpiritualibus, & inter perſonas Eccleſiaſticas. Obſ. 10. num. 88.
Competit habenti iuſtam, & legitimam poſſeſſionem. Obſ. 11. num. 1.
Datur poſſidenti in vim mandati Executoris Apoſtolici. Obſ. 12. num. 2.
Non debetur primo poſſeſſori, & qui fuit à Iudice ritè, & rectè procedente poſſeſſione priuatus. Obſ. 12. num. 33. Dec. 144. num. 13.
Conceditur probata poſſeſſione. Obſ. 15. num. 14. Dec. 40. num. 1. Dec. 96. num. 1. Dec. 148. num. 1. Dec. 199. num. 2. Dec. 215. num. 2. Dec. 222. num. 2. Dec. 232. num. 1.
Datur poſſidenti. Dec. 2. num. 1. Dec. 125. num. 2. Dec. 214. num. 1. Dec. 330. num. 24.
Et eo magis ſi conſtet de poſſeſſione iuſta, & legitima. Obſ. 15. num. 15.
Vel ſit auctoritate Iudicis acquiſita. Dec. 232. num. 2.
Denegatur non poſſidenti, ſeu poſſeſſionem non probanti. Obſ. 15. num. 16. Dec. 68. num. 27. Dec. 120. num. 13. Dec. 129. num. 3.
Non datur, vbi non eſt præcedens poſſeſſio. Dec. 154. num. 1.
Datur contra turbantem, vel turbare ſe iactantem, ſeu contra eum, a quo non moleſtias paſſuros eſſe dubitamus, & contra ſoluere negantem. Obſ. 14. num. 1.
Et etiam contra minorem. Obſ. 14. num. 2. & 3.
Ac contra Fiſcum. Obſ. 14. num. 6.
Et contra quemlibet proprietarium. Obſ. 14. num. 7.
Etiam ſi proprietarius ſit fiſcus, Ordinarius, qui viſitet, vel ſupremi Principis Delegatus. Obſ. 14. num. 8.
Non datur contra illos, qui non ſunt in cauſa. Obſ. 14. num. 12.
Conceditur illi, qui naturaliter, & ciuiliter, hoc eſt corpore, & animo poſſidet. Obſ. 16. num. 1.
Datur etiam ex ſola poſſeſſione ciuili animo retenta Obſ. 16. num. 25. & 34. Dec. 68. num. 2. Dec. 252. num. 6. Dec. 319. num. 6.
Quando tamen alter non poſſidet naturaliter. Obſ. 16. num. 26.
Vel in ijs, quæ naturaliter poſſideri non poſſunt, vt in annuis præſtationibus, & iuribus incorporalibus. Obſ. 16. num. 30.
Vel quando naturalis fuit de facto poſtea de recenti ab altero occupata primus poſſeſſor non habuit ſe pro ſpoliato, qui dicitur animo retinuiſſe ciuilem. Obſ. 16. num. 31.
Datur abſque titulo, & cauſa poſſidenti. Dec. 213. num. 3.
Paſſim datur etiam in beneficialibus abſque tituli productione, & non obſtante oppoſitione de illius defectu, ſeu inualiditate. Obſ. 42. num. 28. Dec. 113. num. 9.
Secus in Cathalonia ex particulari conſtitutione, Obſ. 42. num. 29.
Facilius conceditur, vbi poſſeſſio eſt titulata. Dec. 214 num. 5 Dec. 251. num. 1.
In ſola inſiſtentia, & detentatione poſita eſt. Obſ. 42. num 75 & 84.
Datur ad ſtatum. Obſ. 42. num. 80. Dec. 265. num. 12. vbi quod ideo ſufficit poſſeſſio de facto.
Præſertim de iure Canonico. Obſ. 42. num. 81.
Datur ad ſtatum etiam pro minimo intereſſe. Obſ. 2. num. 18 Dec. 51. num. 8.
Factum, & ſic poſſeſſionem reſpicit, & deſiderat, non ius, vel iuſtitiam facti. Obſ. 42. num. 95. Dec. 211. num 8.
Datur pro detentatione, quæ eſt meri facti, ad ſtatum. Dec. 215. num. 21.
Non negatur habenti aliquam præſumptionem contra ſe, ſeu poſſeſſionem contra ius. Obſ. 42. num. 108.
Competit etiam illi, qui vi, clam, vel precario poſſidet. Obſ. 42. num. 118.
Poſſeſſori datur, etiam quod poſſeſſio ſit furtiua, clandeſtina, ſeu violenta, vel precaria, aut alias iniuſta reſpectu tertij, qui non contendit de poſſeſſione, nec eſt in hoc iudicio competitor. Obſ. 42. num. 169.
Dependens à cognitione negocij principalis non expeditur niſi cum ipſo negocio principali. Dec. 9. num. 31.
Petita coram Iudice ad quem aduerſus executionem factam per Iudicem à quo iuris ordine ſeruato ſub prætextu iniuſtitiæ, quæ ſit dubia, &

INDEX

non parens dicitur pendere à negotio principali, hoc eſt à iuſtitia, vel iniuſtitia, ſine quo expediri non poteſt. Obſ. 43. num. 6.

Impeditur vbi eadem pendet à cognitione petitorij. Dec. 195. num. 9.

Pendens à validitate tituli non debetur niſi de validitate conſtito. Obſ. 43. num. 7.

Pendens à validitate reſolutionis contractus eſt ſimul cum petitorio terminanda. Dec. 215. num. 34.

Videtur deneganda in ijs, quibus reſiſtit ius commune, & illius articulus diſcutiendus in petitorio. Obſ. 43. num. 8.

Denegatur, vbi poſſeſſio percutit, & abſorbet petitorium, & poſſeſſorium, vt in beneficiato, qui alias penſionem ſoluit, & non potuit habere poſſeſſionem beneficij. Obſ. 43. num. 10.

Datur etiam, vbi iuris præſumptio tantum poſſeſſioni reſiſtit. Dec. 215. num. 24.

Denegatur, vbi præſumptio, quæ poſſeſſioni aduerſatur, eſt admodum vehemens. Obſ. 44. num. 12.

Niſi vltra poſſeſſionem doceatur de titulo. Obſ. 44. num. 13.

Non datur ei, cui jus commune reſiſtit, & non habet titulum, & vbi ius commune alteri parti aſſiſtit. Dec 321. num. 34.

Non datur ſine legitimo titulo, vbi poſſeſſio eſt manifeſte contra ius, ſeu illi ius manifeſtè reſiſtit. Obſ. 44. num. 14. & ſub num. 21.

Seu adeſt iuris reſiſtentia vehemens, & ineuitabilis. Obſ. 44. num. 15.

Datur, etiam quod ius reſiſtat, vbi intercedit tempus conſiderabile, ſcilicet, decennij. Dec. 215. num. 26.

Non datur ſine legitimo titulo contra eum, qui habet iuris communis aſſiſtentiam. Obſ. 44. num. 17.

Datur non obſtante iuris reſiſtentia, vbi principaliter inter partes diſputatur, ad aliquis malè quid poſſideat reſiſtente iure municipali, vel communi, ne merita cauſæ pandantur. Obſ. 44. num. 22.

Datur ex ſola iuris aſſiſtentia; & eſt communis, & trita iuris concluſio. Obſ. 45. num. 3.

Etiam quod exaduerſo allegetur, vel etiam exhibeatur exemptio, ſeu priuilegium, vel titulus, donec de illius releuantia diſputetur. Obſ. 45. num. 13.

Etiam contra prætendentes immemorabilem conſuetudinem, vel præſcriptionem, donec non extent deſuper tres ſententiæ conformes. Obſ. 45. num. 18.

Non datur ex ſola iuris aſſiſtentia contra exemptionem, ſeu priuilegium exhibentem, & probantem quaſi poſſeſſionem exemptionis, ſed immo datur aduerſario. Obſ. 45. num. 16.

Non datur ex ſola iuris aſſiſtentia, quando alius eſt in poſſeſſione. Obſ. 45. num. 22.

Ex ſola iuris aſſiſtentia dari non ſolet, vbi ea contrarijs probationibus offuſcatur. Dec. 197. num. 3.

Datur poſſidenti etiam contra habentem iuris aſſiſtentiam. Obſ. 45. num. 23.

Si tamen poſſeſſio ſit alicuius temporis conſiderabilis, hoc eſt decennalis, quæ habetur loco tituli, & ſufficit ad effectum manutentionis, etiam in poſſeſſione contra ius, quod vehementer non reſiſtat. Obſ. 45. num. 24.

Et ſecus, ſi poſſeſſio ſit turbatiua, & clandeſtina ſine ſcientia, & patientia habentis iuris aſſiſtentiam, quia tunc hic, non ille manutenendus eſt. Obſ. 45. n. um. 26.

Non competit ex ſola iuris aſſiſtentia, quando exaduerſo probatur exemptio, priuilegium, ſeu titulus vna cum præſcriptione, vel poſſeſſione, ſed immo tunc manutentio competit aduerſario, donec ſuper petitorio cognoſcatur. Obſ. 45. num. 26. & ſeqq.

Et multo magis, ſi ſuper illis cognitum iam ſit. Obſ. 45. num. 27.

Non datur ex ſola iuris aſſiſtentia turbida, Dec. 160. num. 4.

Datur contra habentem iuris aſſiſtentiam docenti de priuilegio, & poſſeſſione, quæ percutiant caſum, de quo agitur, alias ſecus. Obſ. 45. num. 37.

Et ſecus etiam, ſi qui nititur iuris aſſiſtentia, habeat etiam actus poſſeſſorios. Obſ. 45. num. 38. vbi exemplum.

Non pendet à priuilegijs, ſed à poſſeſſione. Obſ. 46. num. 16.

Regulariter ex aliorum perſona non datur. Obſ. 55. num. 1.

Datur principali ex poſſeſſione ſibi acquiſita cum ſufficienti mandato, de quo conſtet, ſecus contra. Obſ. 55. num. 125.

Datur poſſeſſori contra hæredes, & ſucceſſores ſola poſſeſſione, vel quaſi acquiſita contra defunctum, & anteceſſorem, vt in quaſi poſſeſſione exigendi ex ſolutionibus a defuncto, & anteceſſore factis. Obſ. 56. num. 2. Dec. 141. num. 5. Amph vt D. Obſ 56. num. 15.

Celeri manu expediri debet. Obſ. 77. num. 9.

Datur etiam detentori, & ſpoliatori, & contra ſpoliatum. Dec. 111. num. 6. Dec. 113. num. 11.

Datur etiam furi, latrono, iniuſto, & violento poſſeſſori. Obſ. 81. num. 13.

Locum habet, quamuis non fuerit exactum per aliquod tempus, ſeu etiam per multos annos, niſi ſolutio fuerit denegata, & quaſi poſſeſſio interuerſa, quod in dubio non præſumitur. Obſ. 58. num. 14.

An poſſit dari citato contra citantem abſque alia citatione. Obſ. 102. num. 3. & ſeqq.

Poteſt vtrique parti denegari, & denegata vni non ſequitur, vt ſit danda alteri. Obſ. 72. num. 22.

Datur pro tuendo ſtatu, in quo quis eſt. Obſ. 73. n. 3.

Facultatem tribuit vtendi re eo modo, & in eo ſtatu, quo prius quis vtebatur, nec operatur, vt poſſit alterari qualitas, forma, & ſtatus rei. Obſ. 73. num. 18.

Qualificata non datur, niſi probata poſſeſſione qualitatis. Obſ. 73. num. 25. 27. & ſeqq.

Præſertim ſi controuerſia non ſit in poſſeſſione, ſed in qualitate. Obſ. 73. num. 26.

Non eſt danda priuatiuè quoad partem aduerſam, ſeu alium, ad quem etiam res pertineat, ſeu habeat in ea iuris aſſiſtentiam, niſi probetur, quod actus poſſeſſorij facti fuerint priuatiuè quoad alium. Obſ. 73. num. 29.

Datur cumulatiuè Epiſcopo, & Inferiori dicto per Inferiorem de ſua poſſeſſione in cauſis cognoſcendis exceptis criminalibus, & matrimonialibus, adeo vt locus ſit præuentioni. Dec. 306. num. 9.

Data priuatiuè, huiuſmodi qualitate non probata, dicitur ſpoliatiua. Obſ. 73. num. 32.

Datur ſiue pro tota re, ſiue pro parte, ſiue pro indiuiſo. Obſ. 73. num. 56.

Petita intelligitur pro bonis, quæ petens poſſidet. Obſ 73. num 57.

Datur etiam pro ijs, quæ veniunt in neceſſariam conſequentiam. Obſ. 73. num. 188.

Non ritè, & rectè data non eſt attendenda. Obſ. 107. num. 20.

Nec quæ non habuit effectum. Obſ. 107. num. 21.

Data in prima inſtantia poteſt in ſecunda reuocari. Obſ. 107. num. 47.

Iam obtenta ceſſat per concordiam, niſi adſit clauſula, ſine præiudicio mandati de manutenendo. Obſ. 108. num. 1.

Et per conſenſum præſtitum poſſeſſioni alterius. Obſ. 108. num. 2.

Finitur lata ſententia in petitorio, ſeu poſſeſſorio plenario. Obſ. 108. num. 17. Ampl. vt num. 19.

Intellige, ſi ſint tres ſententiæ, vel talis ſententia, quæ habeat executionem paratam, vel tranſitum fecerit in iudicatum, negocio finem imponat, & ſit effectuata. Obſ. 108. num. 18. & 24.

Semel negata

I N D E X.

Semel negata conceditur de nouo conſtito de poſſeſſione. Obſ. 107. num. 37.

Datur aduerſus factum Iudicis nulliter, vel notoriè iniuſtè procedentis. Dec. 9. num. 20.

Si daretur indiſtinctè immiſſionem paſſo iudiciorum ordo confunderetur, & fruſtra lex denegaret remedium appellationis. Dec. 9. num. 28. & 30.

Pendet ab officio Iudicis. Dec. 17. num. 5.

Datur ad inſtar interdicti retinendæ poſſidenti de tempore motæ litis. Dec. 21. num. 1. Dec. 88. num. 1. Dec. 115. num. 1. Dec. 127. nu. 1. Dec. 132. num. 1. Dec. 138. num. 1. Dec. 139. num. 1. Dec. 207. num. 4. Dec. 253. num. 1. Dec. 268. num. 1.

Datur ex poſſeſſione probata de tempore motæ litis. Dec. 42. num. 1. Dec. 113. num. 2. Dec. 264. num. 1. Dec. 336. num. 3.

Datur probanti poſſeſſionem de tempore motæ litis ex teſtibus, & inſtrumento emptionum. Dec. 23. num. 1.

Non datur niſi poſſidenti de tempore motæ litis. Dec. 26. num. 1.

Datur ei, qui probat olim poſſediſſe, dum ex aduerſo poſſeſſio non probatur amiſſa. Dec. 127. num. 44.

Non denegatur anteriori poſſeſſori, qui non habuit ſe pro ſpoliato. Dec. 42. num. 3. Dec. 89. num. 2. Ampl. vt D. Dec. 89. num. 4.

Non datur ſine poſſeſſione de tempore motæ litis. Dec. 227. num. 1.

Datur hæredi ex poſſeſſione in ipſum continuata in vim ſtatuti. Dec. 63. num. 4.

Danda eſt anteriori poſſeſſori, non iuniori, cuius poſſeſſio dicitur clandeſtina. Dec. 92. num. 1.

Præſertim ſi anterior nunquam ſe habuit pro ſpoliato. Dec. 92. num. 2.

Non eſt impedienda per exceptionem turbidam, & petitorium reſpicientem. Dec. 105. num. 2.

Datur docenti de poſſeſſione per inſtrumentum. Dec. 108. num. 1.

Dari poteſt vni in poſſeſſione percipiendi fructus, & alteri in poſſeſſione tituli. Dec. 126. num. 6.

Datur illi pro quo poſſidetur. Dec. 135. num. 2.

Datur etiam illi, contra quem nulliter fulminatæ ſunt Cenſuræ. Dec. 151. num. 19.

Contra Adminiſtratorem non videtur competere, ſed tantum actio ad reddendam rationem de adminiſtratis. Dec. 154. num. 4. Decl. vt num. 5.

Secundo poſſeſſori non impeditur ab anteriori ex compatibilitate cauſarum poſſidendi, vt ſi vnus tamquam creditor, alter vti debitor, ſeu illius hæres Dec. 173. num. 7. Decl. vt num. 9.

Non debetur, ei qui facto ſuo cecidit à poſſeſſione. Dec. 15. num. 5. Dec. 324. num. 4.

Non datur, nec aliud remedium poſſeſſorum illi, qui proprio facto vel contractu à poſſeſſione cecidit. Dec. 215. num. 27.

Non eſt danda ei, qui ſucceſſit poſſidenti præcario contra illum à quo præcario poſſidebat auctor. Dec. 235. num. 3.

Datur habenti naturalem, & antariorem poſſeſſionem. Dec. 336. num. 1.

Debetur anteriori poſſeſſori, qui non habuit ſe pro ſpoliato, non poſteriori immiſſo primo non citato. Dec. 235. num. 4. & 6.

Conceſſa in quaſi poſſeſſione præcedendi in Eccleſia abſolutè, & indefinitè intelligitur in qualibet parte Eccleſiæ. Dec. 244. num. 3.

Debetur ſententiam appellabilem, & immiſſionem paſſo durante termino ad appellandum, etiam quod non appellauerit infra decem, ſed à die habitæ notitiæ reclamauerit, & manutentionem petierit, vbi fuerit tantum domicitatus. Dec. 248. num. 5.

In quaſi poſſeſſione iuris paſcendi acquiſita contra emphyteutam non datur contra dominum directa illius ſcientia, & patientia non probata. Obſ. 40. num. 24.

Manutentio datur etiam in poſſeſſorio plenario. Obſ. 2. num. 2. Dec. 562. num. 11.

Quæ eſt pars iudicij expeditur per decretum, quo declaratur, vter ex litigantibus lite pendente ſuper petitorio, vel ordinario poſſeſſorio eſſe debeat in poſſeſſione, vel quaſi, & à quo appellatio non datur. Obſ. 2. num. 5. & 7.

Non expeditur iure actionis, vel interdicti. Obſ. 2. num. 6.

Diſtinguit actorem à reo. Obſ. 4. num. 1. Decl. vt ibid. num. 2.

Non datur non potenti. Obſ. 5. num. 1.

Datur illi, qui turbatur in ſua poſſeſſione, vel quaſi. Obſ. 5. num. 3.

Datur etiam ei, qui rem vendicauit. Obſ. 5. num 8.

Competit etiam ei, cui competit rei vendicatio. Obſ. 5. num. 9.

Datur etiam eiecto, & turbato Iudicem adeunti, qui nolit, vel nequeat repelli, ſed velit manuteneri. Obſ. 5. num. 10.

Terminari debet, antequam tractentur merita cauſæ. Obſ. 7. num. 4.

Facilius datur aduerſario acquieſcente. Obſ. 7. n. 8.

Terminari debet cum petitorio vnica ſententia, vbi conſtat de tali Principis mente. Obſ. 7. num. 12.

Datur pendente lite ſuper validitate præcepti Superioris, & an illud interat, vel ei ſit contrauentum. Obſ. 8. num. 1.

Et donec litteræ Apoſtolicæ examinentur, & exequantur. Obſ. 8. num. 2.

Et dum pendet diſcuſſio, an ſit locus priuationi inductæ ipſo iure. Obſ. 8. num. 3.

Et durante controuerſia prioritatis, & potioritatis. Obſ. 8. num. 4.

Et pendente iudicio ſuper diuiſione. Obſ. 8. num. 5.

Et in qualibet parte litis. Obſ. 8. num. 6. Dec. 349. num. 11.

Ac in gradu appellationis. Obſ. 8. num. 7. Dec. 536. num. 1.

Dicitur quaſi retentio. Obſ. 8. num. 9. Dec. 639. num 6.

In gradu appellationis datur ad ſtatum ſiue pronunciatum fuerit per ſchedulam, ſiue per decretum. Obſ. 8. num. 12.

Permittitur in quaſi poſſeſſione dandi, & denegandi licentiam exeundi è Monaſterio. Obſ. 10. n. 1.

Et vt Eccleſia viſitetur perſonaliter per Epiſcopum & non per Vicarium, ſi conſtet de titulo coactiuo excludente factum voluntarium. Obſ. 10. num. 2.

Et in quaſi poſſeſſione præſidendi in Choro, & ſilentium in eo indicendi. Obſ. 10. num. 3.

Et in quaſi poſſeſſione præcedendi in Capella Sanctiſſimi, & alijs publicis functionibus, & Concilijs. Obſ. 10. num. 4.

Et Altari, ac Eccleſiæ in quaſi poſſeſſione recipiendi ſeruitium à Cappellanis cum ſtipendio ab alio præſtando. Obſ. 10. num. 5.

Et in quaſi poſſeſſione præeminentiæ in ſedendo, & votando. Obſ. 10. num. 6.

Et in Officio, ac Iudicatu. Obſ. 10. num. 6.

Et in quaſi poſſeſſione Ciuilitatis. Obſ. 10. num. 7.

Et in quaſi poſſeſſione deputandi Cappellanos ad nutum. Obſ. 10. ſub num. 2.

Et in ſeruitutibus tam continuis, quam diſcontinuis. Obſ. 10. num. 15. Ampl. vt ibid. num. 16.

Et in quaſi poſſeſſione faciendi cluſam, vt aqua non poſſit decurrere ad alterius prædia, & è contra, vt aqua ad illius prædia defluat, & non poſſit alter diuertere, ſed debeat canalia, & alia neceſſaria conſeruare. Obſ. 10. num. 8.

Et in quaſi poſſeſſione probibendi vſum retium in lacu. Obſ. 10. num. 19.

Et in quaſi poſſeſſione retinendi barcham. Obſ. 10. num. 19.

Et Baroni, & Domino in quaſi poſſeſſione indicendi bona prohibitoria inciſionem, eradicationum, & combuſtionis arborum. Obſ. 10. num. 20.

Et in quaſi poſſeſſione paſcendi cum animalibus vacantibus, ſeu mercantilibus, & non aratorijs. Obſ. 10. num. 21.

Ac in diſcontinua iuris paſcendi ſeruitute. Obſ. 10. num. 2.

Et

Digitized by Google

Et quoad paſcendum, lignandum, & faciendum mandrias. Obſ.10.num.23.
Et in ſeruitute viæ. Obſ.10.num.24.
Et in quaſi poſſeſſione faciendi calcarias, ſeu fornaces. Obſ.10.ſub num.24.
Et in quaſi poſſeſſione fraternitatis, ſororitatis, conſanguinitatis, & affinitatis. Obſ.10.num.25.
Et in quaſi poſſeſſione legimitatis, ſeu legitimationis. Obſ.16.num.26.
Ac etiam in actionibus perſonalibus. Obſ.10.num.27.Decl.vt ibid.num.28.
Et in quaſi poſſeſſione exigendi quarteſimum, & annexum. Obſ.10.num.29.
Et in quaſi poſſeſſione exigendi emolumenta Officij Notariatus. Obſ. 10. num. 30.
Et marito in quaſi poſſeſſione exigendi dotis interuſuria. Obſ. 10. num. 31.
Et quaſi poſſeſſione exigendi ſalarium occaſione lecturæ. Obſ. 10. num.22.
Et pro refectione, & vſu deſtinato contra ſocium prohibentem. Obſ.10.num.34.
Et vbi petitorium conſonat. Obſ.10.num.36.
Ac etiam in his, in quibus non datur poſſeſſio, ſed quidam ſtatus. Obſ. 10.num.37.
Et in quaſi poſſeſſione gabellam non ſoluendi. Obſ. 10. num. 41.
Et in quaſi poſſeſſione non reſidendi. Obſ. 10. num. 42.
Et immiſſio, & poſſidenti iure pignoris. Obſ. 12. num. 12.
Et poſſidenti in vim Saluiani, etiam quod prætendatur ſatisfactus, niſi probetur. Obſ.12 num. 14.
Datur etiam contra Cameram. Obſ. 14. num. 1.
Datur tantummodo poſſeſſoribus. Obſ. 15.num.11.
Conſtito de poſſeſſione regulariter non denegatur. Obſ.15.num.13.
Conceſſa poſſeſſionem non habenti dicitur iniuſta, & ſpoliatiua. Obſ. 15.num.14.
Veritatem facti requirit. Obſ. 15. num. 15.
Poſſidenti de tempore motæ litis facilius datur, ſi etiam poſtea continuauerit. Obſ.17 num.1.
Eo magis dari debet, ſi probata ſit poſſeſſio de tempore motæ litis, & ante, & fortius ſi ſit auctoritate Iudicis. Obſ. 17. num. 4.
Non tam veram, & propriam poſſeſſionem reſpicit quam ſtatum rei, qui erat tempore motæ litis. vel paulo ante. Obſ. 42. num. 51.
Ren non eſt concedenda, vbi conſtat de iure actoris in poſſeſſorio. Obſ. 42. num. 67.
Concedi non deberin quaſi poſſeſſione non reſidendi, vbi cadit dubitatio, an beneficium ſit curatum, vel non curatum. Obſ.43.num.4.
In quaſi poſſeſſione iuriſdictionis non datur ſine titulo, quando non dubitatur, territorium eſſe alterius. Obſ. 44. num. 4.
Quando debeatur Abbati, ſeu Inferiori priuatiuè quoad Epiſcopum. Obſ.45. num. 32.
Datur etiam contra habentem iuris aſſiſtentiam ex Concilio Tridentino, vel Bulla in Cœna Domini. Obſ. 46. num 8.
Non datur ex ſtatuto continuante poſſeſſionem defuncti in hæredem, vbi agitur inter duos, qui ſe prætendunt hæredes. Obſ.55.num.11.
Datur contra hæredes, ex poſſeſſione defuncti, vbi præſertim hæredes poſſideant rem, cuius ratione ſoluitur. Obſ.56.num.2.
In quaſi poſſeſſione exigendi datur contra quocumque titulo ſuccedentem. Obſ.56.num.9.
Non datur illi, qui deſijt poſſidere. Obſ. 56.n.24.
Non denegatur illi, qui antea petijt mandatum de immittendo cum clauſula, quatenus opus ſit. Obſ 57.num.46.
Quando detur in iudicio nullitatis poſt rem iudicatam. Obſ. 66. num. 3.
Si detur ex moleſtationibus contra poſſidentem dicitur iniuſta. Obſ.71.num.6.Dec. 417.num. 9.
Vtrique parti dari poteſt, hoc eſt vnicuique in ijs corporibus bonorum, in quibus alium præuenit in capienda poſſeſſione. Obſ.71.num. 26.
Non eſt danda in eo circa quod actus poſſeſſorij non probantur. Obſ.73.num.5.
Dari non poteſt, niſi ad terminos ſtatus. Obſ.73.n.35.
Poteſt dari, & deberi ad aliquid faciendum quolibet anno, ſeu de tot in tot annis, vel de aliquo tempore. Obſ.73. num. 36. vbi exemplum.
In Eccleſiaſticis quoad bona pendet ab eo, an ipſa bona ſpectent ad illam Eccleſiam. Obſ.73. num. 47.
Inde finite, & abſolute conceſſa in quaſi poſſeſſione præcedendi in Eccleſia intelligitur in omni Eccleſia. Obſ.73.num.76.
Ad effectum fructuum intentata dicitur à die proteſtationis de non moleſtando. Obſ. 74. num. 6.
Vti competit in tota domo, & toto prædio poſſeſſio, ita quoad annuas præſtationes in omnibus terminis decurſis. Obſ. 74.num. 16.
Iam conceſſa poteſt ex nouiter deductis cum proceſſu remiſſoriali quandocumque reuocari. Obſ.94. num. 2.
Non tradit poſſeſſionem, ſed traditam, vel habitam declarat, ſeu confirmat abſque alia executione. Obſ.106.num.8. Dec 647.num.34.
Conceſſa primo, & anteriori poſſeſſori facit omnia redire ad primum principium. Obſ. 106. num. 11.
Expectat poſt ſe iudicium petitorij, vel poſſeſſorij. Obſ.106.ſub num.25.
Semel denegata conceditur de nouo, ſi conſtet de iniuſtitia denegationis. Obſ.107.num.12.
Semper datur ad ſtatum, in quo quis reperitur, ſi conſtet de poſſeſſione, ſiue primus Iudex pronunciauerit per cædulam, ſiue per decretum. Obſ.107. num. 22.
Datur docenti de antiquiori poſſeſſione. Dec. 373. num.1.Dec.406.num.1.
Datur contra ſucceſſorem ex ſolutione anteceſſoris. Dec.388.num.1.& 4.
In iuriſdictione non datur ſine titulo. Dec 422. num. 6. Decl. vt ibid. num. 7.
Non datur in poſſeſſione cum adiuncto alicuius, qualitatis, niſi poſſeſſione cum ipſa qualitate probata. Dec.551.num.3.
Quando detur habenti contra ſe iuris aſſiſtentiam. Dec.438.num.13.
Non datur illi, qui vtraque poſſeſſione facto Iudicis legitime priuatus fuit. Dec.465.num.1.
Datur probanti ſuam poſſeſſionem de tempore motæ litis. Dec.470.num.1.
Sicut ex prædio, & domo ſtantibus turbationibus debetur reſpectu totius prædij, vel domus vt omnis turbatio remoueatur, ita in penſione, & annua præſtatione ſtante negatione debetur reſpectu omnium terminorum decurſorum. Dec.471.num. 8.
Non datur habenti poſſeſſionem attentatam, ſed illius aduerſario anteriori poſſeſſori. Dec.496. num. 5.
Ex detentatione debetur officio Iudicis in ſtatu detentationis. Dec.497.num.2. & 14.
Dependens a negocio principali non debetur, niſi ipſo principali negocio diſcuſſo. Dec. 510.
Datur primo poſſeſſori, non obſtante ſequeſtro per modum prouiſionis apppoſito, donec cognoſceretur de nullitate, & iniuſtitia immiſſionis ſecundi poſſeſſoris. Dec.514.num.3.Ampl.vt ibid. num. 5.
In ſummariſſimo poſſeſſorio datur ad limites poſſeſſionis, & ad terminos ſtatus. Dec.534. num. 13.
Præſumitur conceſſa ad limites obſeruantiæ. Dec. 534. num. 15.
Concedi debet ex turbida poſſeſſione. Dec.540. num. 8.
An denegetur, vbi dubitatur de extinctione penſionis, vel illius effectus ſuſpendatur. Dec. 540. num.20.
Nunquam negari ſolet probata poſſeſſione. Dec. 546. num. 5.

Digitized by Google

INDEX.

An poſſit dari contra adminiſtratorem. Dec.547. num. 53.

Impediri non poteſt, per ea quæ reſpiciunt petitorium. Dec. 548. num.10.

Non datur extra limites poſſeſſionis. Dec. 553. num. 5.

An competat in bonis ex poſſeſſione Eccleſiæ pendet ab eo, an ad eamdem Eccleſiam pertineant. Dec.575. num. 6.

Competit ſtante poſſeſſione. Dec.576.num.2.Dec. 569. num. 1.

Non datur ſine poſſeſſione. Dec. 595. num. 3. Dec.636.num 1.

Non datur illi, qui habuit ſe pro non poſſeſſore petendo,& obtinendo reintegrationem, ac exprimendo, fuiſſe ſpoliatum. Dec. 595. num. 1. Decl.vt ibid. num. 6. & ſeqq.

Ad inſtar interdicti vt poſſidetis requirit poſſeſſionem de tempore motæ litis. Dec.595.num.4.

Non datur illi, qui habuit ſe pro ſpoliato. Dec. 595. num 5.

In Regalibus non datur ſine titulo à Principe habito. Obſ.44.num.3.

Datur anteriori poſſeſſori. Dec. 607. num. 1. Dec.640. num. 1.

Poteſt ex nouiter deductis quandocumque reuocari. Dec.614.num .17.

Non datur ex poſſeſſione, qua quis priuatus fuit per immiſſionem alteri datam per iudicem iuſte,& valide procedentem. Dec.629.num.9. Dec.643.num.3. Dec.647.num.73.

Non competit ei qui ex ſententia Iudicis priuatus fuit ſua poſſeſſione. Dec.630 num.1.

Lim. ſecus ſi ſententia ſit nulla, puta, defectu legitimæ citationis, cum tune Iudex dicatur proceſſiſſe tamquam priuatus,& ſpoliaſſe. Dec.630. num. 2.

Debetur ei, qui non habuit ſe pro ſpoliato, ſed ciuilem poſſeſſionem animo retinuit, pro recuperatione naturalis. Dec.641.num.3.

Durat, donec non fuerit reuocata. Dec 646.num.53.

Danda eſt exiſtenti in quaſi poſſeſſione non ſoluendi, dum diſputatur an ad ipſius fauorem intret breue illius exemptionis. Dec. 646. num.60.

Non debetur illi, qui deſijt poſſidere, ſed reintegratio. Dec.647.num.40.

Nec prædoni,& ſpoliatori ſolet denegari. Dec.650. num. 14.

Non impeditur per exceptionem, & priuilegium petitorium reſpicientia. Dec.555.num.3.

Datur poſſeſſionem probanti de tempore motæ litis. Dec.657.num.1.Dec.658.num.1.

Datur ad ſtatum, in quo quis reperitur. Dec.656. num. 4.

Inter duos prouiſos datur illi, qui in poſſeſſione præuenit. Dec.657.num.7.& 8.

Inter duos collationem prætendentes dari debet illi, qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi. Dec. 657.num.9.

Datur cumulatiue ex probatione cumulatiuæ quaſi poſſeſſionis. Dec. 661. num. 1. Dec.667.num.2.

Facilius datur ex quaſi poſſeſſione, quæ iuris habeat aſſiſtentiam. Dec. 661.num.2.

Non datur ſine poſſeſſione,& data reuocatur. Dec. 663.num.5.& 6.

Conceſſa poſſeſſionem non habenti dicitur iniuſta, & ſpoliatiua. Dec.663.num. 10. & 12.

Poteſt dari tamquam in prima in vim clauſulæ, Quam,& quas. Dec.518 num.14.

Manutentio, & inſtantia cæpta per defunctum tranſit ad hæredes. Dec.629.num.5. Lim. vt ibid. num.6.& ſeqq.]

Manutentionis cauſa diu pendere non debet, ne interim partes ad arma veniant. Obſ. 77. num. 10.

Manutentionis ad effectum ſufficit poſſeſſio de præterito, ſeu ante introductam litem. Obſ. 17. num. 5.

Vel de tempore turbationis. Obſ. 17.num.6.

Etiam quod non probetur de tempore inſtituti iudicij. Obſ. 17. num. 7.

Non eſt neceſſaria longiſſima poſſeſſio. Obſ. 18. num. 1.

Sed ſatis eſt momentanea, & inſtantanea. Obſ. 18. num. 2.

Sat eſt, quod quis non amiſerit animum poſſidendi. Obſ.57.num 61.Dec.96.nu.9.

Manutentionis fundamentum eſt poſſeſſio. Obſ. 15. num. 3.

[Manutentionis in remedio, quæ eſt pars iudicij, non attenditur iuſtitia, vel iniuſtitia, ſed nudum poſſeſſoris factum. Obſ. 5. num. 3.

Obtinet, qui obtinere deberet in ordinario. Obſ.3. num. 1.

Non eſt neceſſaria poſſeſſio quadragenaria. Obſ. 18. num. 1.

Satis eſt aliqualis vſus. Obſ. 18. num. 2.Obſ.42.n.53.

Agitur de ſolo facto. Obſ.19.num 31.

Non eſt aliquid verificandum. Obſ. 42. num. 1.

Metimur ius à poſſeſſione, non à titulo. Obſ. 42. num. 6.

De proprietate, aut poſſeſſione plene diſcuti non debet. Obſ. 42.num.33.

In quaſi poſſeſſione exigendi penſionem non obſtat, ſi litteræ productæ non ſint in forma probanti. Obſ. 42. num. 38.

Agitur de ſtatu præſentaneo, non de poſſeſſione, vel quaſi. Obſ. 42. num. 51.

Non inſpicitur, an poſſeſſio ſit bona vel mala fide. Obſ.42.num.55.

Diſputatur, an vere quis poſſideat, ſeu detineat. Obſ. 42.num.56.

Vel an itinere, ſeu actu ſit vſus. Obſ.42.num.57.

Vel an exegerit. Obſ.42.num.58.

Vel an præceſſerit in intereſſendo, ſedendo, votando,& ſimilibus. Obſ.42.num.59.

Non eſt diſcutiendum an quis vi, vel clam poſſideat. Obſ.42.num.64.

Satis eſt, quod eam petens probabiliter poſſit bonum ius fouere. Obſ.42.num.61.

Agitur de conſeruando, non de nouo acquirendo. Dec.349. num 4.

Non agitur de canonizatoria poſſeſſionis, aut proprietatis principaliter, ſed de conſeruatione in ſtatu,& detentatione. Dec.349.num.10.

Non cognoſcitur de bono iure. Dec.414.num.5.

Agitur de ſola poſſeſſione, nec requiritur titulus. Dec.470.num.7.& 15.

Probationes etiam leuiores ſufficiunt. Dec.477.num. 6.Dec 660.num.9.

Non eſt quærendum de meritis, & iuſtitia poſſeſſionis, ſed de mero facto, quod ſcilicet quis verè poſſideat, non autem quo iure. Dec. 502. num 5.

In quaſi poſſeſſione exigendi penſionem debet aliquo modo conſtare de illius reſeruatione. Dec. 510. num. 1.

Non attenditur niſi ſimplex poſſeſſio, & nuda facti detentio. Dec. 616. num. 2.

Merum ſolum factum attenditur. Dec. 624.num. 6.

Solum inſpicitur ſimplex poſſeſſio. Dec. 469. num. 26.

Solum quæritur de veritate facti reſeruata cognitione iurium alterius partis tam in petitorio, quam in poſſeſſorio plenario. Dec. 632. num.19.

Satis eſt, quod probabiliter eam petens poſſit habere bonum ius. Dec. 646. num. 57.

Non admittuntur exceptiones contra teſtes. Dec. 660. num. 9.

Manutentionis remedium datur ad remouendas turbationes, vt ita poſſeſſor, qui adit Iudicem, nec habuit ſe pro ſpoliato conſeruetur in ſua pacifica poſſeſſione. Dec. 471. num. 5. & 11. Obſ.5.num.2.

Non admittit exceptiones. Dec. 646.num.39.

Manutentionis conceſſio declarat illum, qui obtinuit, poſſeſſorem. Dec. 540. num. 23. Obſ. 106. num. 53.

Manutentioni in quaſi poſſeſſione exigendi ad fauorem aduerſarij

aduerſarij conſentire videtur, qui ab eo petit cannnes decurrendos, quos idem exigere debet alias excluderetur vri præſtans impedimentum. Dec 485. num. 6.
Manutentionem obtinere non poteſt, qui ſe habuit pro ſpoliato. Dec.519. num.6.
Petens lite pendente non dicitur attentare. Obſ. 8. num. 1.
Manutentione expedita ius remanet ſaluum plenius engnoſcendi in poſſeſſorio. Obſ.106. num.22.
Manntenenda eſt poſſeſſio poſterior ea teſtamento data ſcientia, & patientia piimi poſſeſſoris ab inteſtato. Obſ. 42. num. 8.
Manutenendus eſt, qui ſe pro ſpoliato non habuit. Dec.493.num.14.
Manutenendus in prophanis quis eſt, etiam quod notorie conſtet de non iure ſuo, poſſideatque de facto, & contra quoſcunque. Obſ.42. num.72.
Manutencri de iure quilibet debet in ſua poſſeſſione. Dec. 341.num. 3.
Non poteſt, qui ſe habuit pro ſpoliato. Dec.574. num. 8. Lim. vt ibid.
Debet, qui ante, & de tempore motæ litis vere poſſidebat. Dec. 629. num. 1.
Ampl. eo magis, ſi poſſeſſionem aſſecutus fuiſſet Iudicis auctoritate. Dec 629.num. 2.
Quis non poteſt in quaſi poſſeſſione à ſeipſo exigendi. Dec. 643. nom. 4.
Debet, qui non habuit ſe pro ſpoliaio, Dec.578 n.6.]
Manutentionis iudicium tegulatur ad ſimilitudinem interdicti retinendæ. Dec. 19. num. 9.
Eſt eatraordinarium, & ſummariſſimum, & in eo ſolent admitti leuiores probationes. Dec.9. num.30.
Manutentionis in iudicio inſpicitur tantum, quis poſſideat. Obſ.15. num. 19.
Agitur ſolum de probando factum. Obſ.15.num 20.
Sufficit allegare, & probare factum poſſeſſionis, ſeu præteritæ perceptionis ſine cauſa obligatoria, & cauſa allegata nihil refert, ſi non probetur. Obſ. 42. num. 10.
Sufficit factum perceptionis abſque probatione tituli, vel iuſtitiæ poſſeſſionis. Obſ.42.num.11.
Agitur ſolum de ſimplici ſtatu, & de eo conſeruando. Obſ. 42. num. 83.
Inſpicitur, ac ſufficit ſola detentio, ſeu detentatio, & factum nudum, & ſtatus vltimus, ac præſens, ſeu de tempore motæ litis, & quo contenditur, vel paulo ante, vltimaque poſſeſſio, atque poſſeſſio, quæ eſt in actu, & mera facti incumbentia, ac inſiſtentia, poſſeſſioque apparēs, non autem vera, & eſſentialis, quia eius diſputatio reijcitur in iudicium plenarium, & pro huiuſmodi ſtatus conſeruatione, & non moleſtatione manutentio datur. Obſ.42. num. 84.
Non conſideratur poſſeſſio, prout eſt iuris. Obſ.42. num. 85.
Sufficit etiam poſſeſſio, ſeu detentio, quam vocant aſininam, ſeu aſinariam. Obſ. 42. num. 86.
Sat eſt docere de actibus poſſeſſorijs de facto geſtis. Obſ.42. num. 88.
Attenditur, quod factum eſt, non quod fieri debet. Obſ.42. num.89. Dec. 57. num. 15.
Non qæritur, an iure, vel iniuria quis poſſideat, vel detineat. Obſ. 42. num. 90.
Nec de bono, vel malo iure. Obſ. 42. num.91.
Seu an bona, & legitima, aut mala, & non legitima ſit poſſeſſio, vel detentio. Obſ.42. num.92.
Seu illius inſtina, vel iniuſtitia, Obſ.42 num. 93.
Non inquiritur, an poſſeſſio ſit iuſta, vel iniuſta, ſed hoc reijcitur ad petitorium. Obſ. 21. num. 6.
Diſputatur de factn, & non de iure poſſeſſionis. Obſ. 42. num.94.
Factum poſſeſſionis, non autem illius iuſtitia attendi ſolet. Dec.229. num. 6.
Non ſolum iuſta, & vera poſſeſſio, ſed & iniuſta, & apparens attenditur. Obſ.42. num. 96.
Dumtaxat inſpicitur mera, & corporalis detentio, & facti inſiſtentia, pedumque poſitio, quantumcumque iniuſta, vel iniuſtiſſima. Obſ.42 n.98.
Sufficit ſtantes poſſidendi tempore moti iudicij, quouis colore quis poſſideat, etiam ſi iniuſtè. Obſ. 42. num. 99.
Iniuſta poſſeſſio, quæ eſt in actu attendi debet. Obſ. 42.num.100.
Non venit diſcutiendum, an quis ſit poſſeſſor proprius, & principaliter, ſeu proprio nomine, vel alieno, ſeu precario. Obſ.42. num. 116.
Non eſt quærendum, an poſſeſſio ſit precaria, vel rogata, ſeu clandeſtina violenta, iuſta, vel iniuſta. Obſ.42. num. 125.
Procedendum eſt abſque tela iudiciaria, ſine longo ſuffiamine litis, ſola facti veritate probabiliter inſpecta, celeriter, & veln leuato. Obſ.77.n.8.
Nihil petitur à parte, vt det, vel faciat, ſed Iudicis auxilium imploratur, vt velit prouidere. Obſ. 77.num.6.
Simpliciter agitur, vt aduerſarius à turbatione deſiſtat. Obſ.42. num. 59.
Non agitur de præiudicio perpetuo, & irreparabili, ſed de momentaneo, & reparabili per ſententiam diffinitiuam in negocio principali. Obſ.96. n.2.
Attenditur poſſeſſio de tempore motæ litis. Dec. 187.num.5.
Debet probari poſſeſſio de tempore turbationis, & litis motæ. Dec.78. num.2.
Probationum rigor non attenditur. Dec. 80.num.7.
Minor, quam plena probatio ſufficit. Dec.132.n.3.
Titulus non requiritur, ſed ſola poſſeſſio ſufficit in beneficialibus. Dec.112. num 8.
Nihil aliud requiritur, quam probatio poſſeſſionis de tempore litis. Dec.213. num. 16.
Non admittitur exceptio nullitatis tituli, nec tenetur quis declarare, quo titulo poſſideat, ſed ſat eſt detentio. Dec.189. num.3.
Manntentionis poſſeſſorium non eget iuſtificatione. Obſ..42.num.1.
Manutentionis in poſſeſſorio iura colorari non eſt neceſſe, licet colorari poſſint. Obſ.42. num.2.
Manutentionis remedium eſt vtrique parti commune. Obſ. 5.num. 17.
Manntentioni locus eſt ſtante commiſſione cum facultate manutenendi, quem de iure. Dec.222. n.7.
Manntentioni locus non eſt defectu proprietatis probato. Dec. 195. num.1.
Manntentionem qui obtinet in quaſi poſſeſſione libertatis non ſoluendi aliquam reſponſionem, ſeu gabellam poteſt in illius executionem obtinere reſtitutionem pignorum antea ſibi ablatorum. Obſ. 73. num. 196.
Manntentionem prætendens vti creditor, vel vti ceſſionarius alterius non debet manuteneri, niſi eo modo, quo fuiſſet manutentus debitor, vel cedens. Dec.137. num. 6.
Manntentione poſſeſſori denegata, dicitur idem poſſeſſor grauatus, & datur illi recurſus. Obſ. 75.num 58.
Et propoſita ſuſpenſum dicitur omne aliud iudicium Obſ.7. num.4.
In ea agitur de re, quæ celeritatem deſiderat. Obſ. 3.num.27.
Mandatum de manutenendo duplex eſt, vnum pars iudicij, aliud iudicij terminatorium. Obſ. 2.num.21.
Mandatum de manutenendo terminans iudicium intentatur ea remedio retinendæ, vti poſſidetis ordinario, & in libello poſſeſſor petit, ſe manuteneri in ſua poſſeſſione, & aduerſario perpetuum ſilentium imponi, & mandari, ne in futurum moleſtet, & condemnari ad intereſſe turbationis. Obſ. 2. num. 22.
Modo principaliter, modoque lite pendente ſuper proprietate proponitur. Obſ.2.num. 22.
In eo principaliter agitur de poſſeſſione, & pronuncia ſuper ea facienda, in conſequentiam de turbatione futura repellenda. Obſ.2 .num. 24.
Et ad finem ſententiæ diffinitiuæ, vt victor poſſideat,

proprietate

Digitized by Google

INDEX.

proprietate donec aduerſarius obtinuerit in petitorio. Obſ.2.num.25.

Quare dicatur poſſeſſorium plenarium, & ordinarium,& quomodo in eo procedatur. Obſ. 2.ſub num. 26.

Mandatum de manutenendo pars iudicij ſolam manutentionem ampleɛ̃titur in poſſeſſione rei controuerſæ. Interim,donec plenius cognitum fuerit, & lite durante in petitorio, vel poſſeſſorio plenario Obſ.2. num.27.

Quid in eo diſputetur,& ad quem finem. Obſ.2. num.28.

In eo non tractatur,quis lite pendente debeat poſſideri ſed quis in poſſeſſione eſſe; quæ differunt. Obſ. 2. num. 29.

Nec de damnis,& intereſſe, ſed ad ea agitur via ordinaria,licet fructus per illud obtineantur.Obſ. 2. num. 30.

In eo principaliter agitur, ne quis turbetur de præſenti,ſecundario,an is poſſideat. Obſ.2.num.31.

Non tendit ad diffinitiuam ſententiam ſuper poſſeſſione, ſed ſolum, vt qui eſt in poſſeſſione, lite pendente non turbetur, ſaluis iuribus partium in proprietate, & poſſeſſione. Obſ.2.num.32.

Expeditur Iudicij officio. Obſ.2.num.34.

Non deſiderat libellum,litis conteſtationem,nec iuris ordinem, ſed pauci in eo termini ſeruantur cum ſemiplena,& leuiori etiam probatione, illiuſque pronuncia eſt interlocutoria, non diffinitiua.. Obſ.2. num. 39.

Vnica, & ſummaria ſententia quoad vtrumque effectum abſoluitur. Obſ.2.num.44.

Frequentiſſimè non multis ab hinc annis practicatur,antiquitus raro,& hodiè ita paſſim, vt iam fœtat. Obſ.2.num.46.

Quid ſit. Obſ.2.num.46.

Diuerſis nominibus nuncupatur. Obſ.3.num.1.

Vt Manutenentia. Obſ.3.num.2.

Remedium de manutenendo. Obſ. 3.nu.3

Litteræ manutenentiæ,ſeu manutentionis;poſtquam eſt expeditum,& extractum. Obſ.3.num.4.

Vindiciæ,ſeu vindiciarium lis, ſecundum antiquos. Obſ. 3. num. 5.

Retinendæ,ſeu vti poſſidens remedium. Obſ.3.nu.6.

Iudicium poſſeſſorium ſummarium,& quare. Obſ. 3. num. 24.

Et ſummarium executiuum, vel etiam extraordinarium,& informatiuum.. Obſ.3.num.25.

Et ſummariſſimum, & ita dicitur hodie in voce, in ſcriptis, conſulendo,& iudicando, & rectius. Obſ.3.num.26.

Et ſummariſſimum, & breue, & quare. Obſ. 3. num. 27.

Et momentaneum,& quare. Obſ.3.num.28.

Ex extraordinarium. Obſ.3.num.29.

Et extraordinarium,& aduentitium. Obſ.3.num.30.

Et extraordinarium ſummarium. Obſ 3.num.31.

Et extraordinarium,& ſubſidiarium. Obſ.3 num.32.

Proceſſus informatiuus. Obſ.3.num.33.

Prouiſionale decretum,vel fideiudiciaria, aut depoſitaria poſſeſſio, vel noua prouiſio, præſertim apud Germanos,& Belgas. Obſ.3.num.34.

Decretum ordinarium, apud Sanatum Gallæcum. Obſ.3. num. 35.

Recredentia,ſeu caſus,vel cauſa, aut iudicium nouitatis apud Gallos. Obſ.3.num.36.

Vel ſaluaguardia, ſeu Regia manutentio apud eoſdem,ex quo detur à Rege, vel de eius ordine. Obſ. 3.num.37.

Interim,præſertim apud Hiſpanos, & Cathalonicos. Obſ.3.num.38.

Iudicium conſeruandæ poſſeſſionis. Obſ.3.num.40.

Conſeruatorium ſummariſſimum. Obſ.3.num.41.

Remedium poſſeſſorium Chartæ tuitiuæ. Obſ.3.n.42.

Iudicium ex Iudicis officio. Obſ.3.num.43.

Dicitur, ac eſt Præparatorium iudicij petitorij, ſeu poſſeſſorij ordinarij. Obſ. 3.num.46.

Habet naturam interdicti retinendæ. Obſ.3.num.7.

Et ſimilitudinem cum illo.ac in ſubſtantia, & effectu cum eo in idem ferè conuenit. Obſ.3.nu.8.

Regulatur,& proceditur in eo ad interdicti retinendæ ſimilitudinem,& eiſdem rationibus conceditur, quibus concedendum eſſet ipſum interdictum,vel vt poſſidetis ordinarium.Obſ.3.num 9.

In Cathalonia practicatur ad inſtar interdicti retinendæ. Obſ.3.num.11.

Hodie communiter, & præſertim in Rota, & Curia Romana idem eſt, quod poſſeſſorium vti poſſidetis,ſeu retinendæ. Obſ.3.num.17.

Et poſſeſſorium retinendæ ſummariſſimum. Obſ.3. num. 18.

Datur ſolum in interdicto retinendæ.Obſ.3.num.19.

Eſt parui momenti. Obſ.3.num.28.

Competit mediante Iudicis Officij imploratione. Obſ.3. num. 45.

Adinuentum eſt gratia litis ordinandæ,& præparandæ. Obſ.4.num.3.

Et vt conſtet,& firmetur,quis actor, vel reus ſit, aut eſſe debeat in iudicio, & negocio principali petitorij,ſeu poſſeſſorij ordinarij,& quis ſtare, & incumbat onus probandi. Obſ.4.num.4.

Ordinatur ad principale negocium, vt in hoc ſuccumbens conſtituatur actor, & agere cogatur ordinario iudicio, & in eo probationes facere. Obſ.4.num.6.

Liti quandoque ſilentium imponit, & vim habet trium ſententiarium conformium. Obſ.4.nu.8.

Fuit adinuentum,ne lite pendente ſuper proprietate,vel poſſeſſione legitima quis in poſſeſſione,in qua eſt de præſenti turbetur. Obſ.4.nu.9.

Et vt moleſtia cohibeatur, & præſentanea turbatio tollatur. Obſ. 4. num.10.

Et ne partes ad arma veniant, neue contingant rixæ, ſcandala,offenſæ iniuriæ,vel ſpolia,ſeu moleſtiæ reales, vel verbales. Obſ.4.num.11.Obſ. 108 ſub num.20.

Et ad ſedandas partium moleſtias, & contentiones. Obſ.4.num.12.

Et ne violentiæ inferantur,& vt illatæ remoueantur. Obſ. 4. num. 13.

Iam obtentum non ſuſpendit proceſſum in negotio principali. Obſ.7. num.35.

Niſi mandatum de manutenendo ſit pro purgatione attentatorum,in quo requiritur totalis purgatio. Obſ.7. num.36.

Iam decretum non ſuſpendit negocium principali, etiã quod pars obtinuerit repoſitionem,vbi non fuerit à repoſitione appellatum. Obſ.7.num.37.

Peti,& concedi poteſt ante litem iudicialiter motam ſuper proprietate,vel plenario poſſeſſorio.Obſ. 8.num.1.& 4.

Secus in Cathalonia quoad prophana. Obſ.8. num.5.

Datur lite ſuper proprietate, vel ordinario poſſeſſorio iam inchoata. Obſ.8.num.6.

Et ſit,ſi dato libello ſuper alio, interim manutentio petatur ab eo,qui turbatur, Obſ.8.num.7.

Etiam quod manutentionem petat actor,non obſtante quod Iudicem adiuerit in negocio principali, & in iudicio facta fuerit contradictio. Obſ. 8.num. 8

Etiam poſt litem conteſtatum. Obſ.8.num.9.

Et poſtquam conſtat, quis actor, & quis reus eſt. Obſ.8.num.10.

Et pendente termino probatorio, ſeu ad opponendum articulis exaduerſo productis. Obſ.8.n.11.

Et cauſa ſuper negocio principali iam inſtituta.Obſ. 8. num.12.

Et dum de meritis negocij principalis tractatur. Obſ.8.num.13.

Et pendente articulo iudiciali. Obſ.8.num.14.

Et generaliter lite iam pendente. Obſ.8.num.15.

Datur lite pendente ad effectum in poſſeſſione continuandi. Obſ.8.num.16.

Non negatur lite pendente ſuper inualiditate legis. Obſ. 8. num. 17.

Vel ſuper inualiditate ſtatuti,vel an ſtatuto locus ſit. Obſ.8.num.18.& 19.

Etiam quod poſſeſſio ſit in vim eiuſdem ſtatuti.Obſ. 8. num. 19.

I N D E X.

Vel ſuper validitate priuiligij. Obſ.8. num. 20.
Vel ſuper validitate præcepti Papæ. Obſ.8.num.21.
Vel ſuper nullitate inſtrumenti, & obligationis. Obſ.8.num.22.
Vel ſuper nullitate Cenſus.
Vel ſuper nullitate Penſionis, vel verificatione clauſulæ, Dummodo remaneant centum pro Rectore, ſeu mille pro Epiſcopo, ſeu ſuper penſionis exceſſu, vel reductione. Obſ. 8.num. 24.
Vel ſuper nullitate reſignationis beneficij. Obſ. 8. num.25.
Vel ſuper confeſſoria Obſ. 8. num. 26.
Vel ſuper diſcutione, & ſeparatione bonorum. Obſ. 8.num.27.
Admittitur in iudicio nunciationis noui operis, etiam reiectu ſatisdatione exaduerſo oblata. Obſ..8. num.30.
Datur etiam pandente iudicio retinendæ ordinario, cum quo hoc currit, & eſt compatibile, & pendentibus alijs iudicijs ordinarijs. Obſ. 8, num. 31. & ſub num. 34.
Implorari, & concedi poteſt in qualibet parte iudicij Obſ. 8.num. 35.
Et quandocumque vſque ad concluſionem in cauſa. Obſ.8.num.36.
Datur poſt ſententiam contumacialem. Obſ.8.n.57.
Datur etiam poſt ſententiam latam in poſſeſſorio plenario, & retinendæ ordinario. Obſ.8. num. 58.
Si tamen ſit appellabilis, & non habeat executionem paratam, vt quia non iurtet Ægidiana. Obſ. 8.num.59.
Datur etiam poſt plurea ſententias, donec de illarum iuſtitia videatur. Obſ. 8. num. 40.
Et donec fuerint tres ſententiæ conformes. Obſ. 8.num.85.
Maximè ſi earum iuſtitia offuſcetur, vel de ea poſſit dubitari. Obſ. 8.num 86.
Datur appellatione pendente, etiam quod poſſeſſio ſit contra ius. Obſ.8. num.87.
Etiam quod non ſuperuenerit noua cauſa turbationis, & non adſit timor ſcandali. Obſ.8.n.88.
Præſertim ſi in toto tempore litis poſſeſtor ſe nunquam habuerit pro ſpoliato. Obſ. 8.num. 89.
Eoque fortius conſtito de poſſeſſione, vel quaſi etiam poſt ſententiam, ſeu ſententias. Obſ.8. num.90.
Datur etiam in cauſa ſupplicationis. Obſ.8.num.91.
Datur etiam lite pendente ſuper nullitate ſententiæ. Obſ.8. num.92.
Datur etiam poſt rem iudicatam, & in gradu reſtitutionis in integrum, illaque pendente, & dum diſcutitur, an competat. Obſ.8. num. 940.
Præſertim vbi res iudicata redditur turbida, vel poteſt dubitari de illius iuſtitia, ſeu validitate. Obſ.8. num. 95.
Datur etiam lata ſententia, ſeu facta declaratione ſuper competentia reſtitutionis in intergrum ad aduerſatij fauorem, à qua fuerit appellatum. Obſ 8. num.97.
Non datur in gradu reſtitutionis in integrum facta iam executione. Obſ. 8.num.99.
Datur etiam poſt fulminatas nulliter cenſuras. Obſ.8.num. 100.
Datur etiam poſt terminatum iudicium poſſeſſorium plenarium, vti præparatorium forſan ad aliud iudicium inchoandum. Obſ. 91. num. 44.
Applicatur ad omnem materiam, quæ poteſt poſſideri, vel quaſi. Obſ 10. num.89.
Et in omnibus cauſis, in quibus quis exiſtimat, & prætendit poſſidere. Obſ. 10.num. 90.
Datur cuicunque poſſeſſori etiam de facto, & mero detentori. Dec.15.num.10.
Datum contra vnum non exequitur contra alium. Obſ.14.num.13.
Ad inſtar retinendæ, ſeu vti poſſidetis ordinarij datur ei, qui poſſidet, & poſſidere probat de tempore ortæ controuerſiæ, vel turbationis, ſeu motæ, vel conteſtatæ litis, & non poſſidente, ſeu non probandi ſe poſſidere de iſto tempore non datur. Obſ 17. num.1.
Requirit poſſeſſionem de præſenti, & anne. Obſ. 17. num.2.
Et de tempore quo petitur. Obſ.17.num. 3.
Facilius dandum eſt, ſi probetur non ſolum poſſeſſio de præſenti, ſed etiam antiquior, ſeu probetur auctoritate Iudicis capta. Obſ. 17. num.4.
Datur poſſidenti de tempore motæ litis. Dec.123.n.1.
Conceditur poſſidenti, vel quaſi de tempore motæ, vel conteſtatæ litis, ſeu paulo ante, & poſſeſſionem probandi de altero ex iſtis temporibus. Obſ. 17. num. 8.
Datur ad ſtatum, in quo quis erat de tempore motæ litis. Dec.144. num.1.
Datur docenti de anteriori poſſeſſione. Dec.192,n.1.
Probat poſſeſſionem iuſtam, & illud habens iuſtè poſſidet. Obſ. 29. num. 13.
Decl. vt quatenus etiam poſſideat iniuſte, non debeat tamen inauditus deijci. Obſ.29.num.14.
Nullum, vel modicum continet præiudicium, & reparabile in alio iudicio. Obſ.38.num. 11.
Datur contra inquietantem, quamuis non contendat, ſe poſſidere. Obſ.41. num. 15.
Datur, etiam quod conſtet, quia ſit actor, vel reus vel non conſtet de moleſtijs, ſeu non ſit timor ſcandali. Obſ. 41. num.18.
Non eſt poſſeſſorij natis, nec in eo dominij quæſtio vertitur. Obſ.42. ſub num.2.
Datur illi, pro quo poſſidetur. Obſ.52.num.3.
Non debetur illi, qui poſſeſſionem amiſit. Obſ.57.n 1.
Non datur illi, qui ſe non habuit pro poſſeſſore, ſed alium poſſeſſorem fecit, & conſtituit, ſed è contra. Obſ. 57. num. 31.
Non debetur illi, qui ſe conſtituit nomine alterius poſſidere, & quare. Obſ.57. num.35.
Non datur illi, qui aliquando in iudicio dicit ſe ſpoliatum, aliquando ſe poſſidere. Obſ. 17. n.78.
Datur in dubio etiam ei, qui antea petijt reſtitutionem poſſeſſionis, ſeu mandatum de reintegrando, vel aſſociando, quia in dubio non videtur dimiſiſſe poſſeſſionem ciuilem, ſed egiſſe pro recuperatione ſolius naturalis. Obſ. 57.num.88. Ampl. vt num. 94.
Relaxatum contra auctorem poteſt exequi contra hæredem præuia citatione ad videndum mandari exequi; qui vt eadem perſona cum defuncto nihil poteſt opponere. Obſ.56. num.6.
Ampl. etiam ſine noua citatione. Obſ. 56. num.7.
Decl. ampliationem procedere, ſi nihil ſit ab hærede præſtandum, vel adimplendum. Obſ.56.num.8.
Datur contra ſucceſſorea in Epiſcopatu, Dignitate, Beneficio, Eccleſia, ſeu Officio, & ſimilibus ex ſola poſſeſſione, vel quaſi acquiſita contra Anteceſſores Auctores, & ex ſolis ſolutionibus ab eiſdem factis, vt in penſione. Obſ.56.num.19. & 21. Ampl. vt num. 22.
Datur contra quemliber ſingularem ſucceſſorem eius, qui ſoluit. Obſ.56.num.24.
Non poteſt dari vtrique parti. Obſ. 72.num. 4.
Datur cumulatiuè, & vtrique parti, vbi poſſeſſiones ſunt inter ſe compatibiles. Obſ 72.num.20.
Datur ratione ſolius poſſeſſionis præſentis. Obſ. 73.num. 5.
Et in eo ſtatu, ac eo modo, quo quis poſſediſſe per prius apparet ante motam litem, vel de tempore motæ litis. Obſ.73. num.6.
Datur pro conſeruatione ſtatus, in quo res erat tempore motæ litis, vel paulo ante. Obſ.73. num.9.
Ad poſſeſſionis limites dari debet. Obſ. 73. num.48. & 51.
Pro ea tantum parte conceditur, pro qua tempore motæ litis quis poſſedit. Obſ.73. num.50.
Et pro ijs tantum actibus, in quibus qui eſt in quaſi poſſeſſione. Obſ.73. num. 51.
In quaſi poſſeſſione præcedendi in proceſſionibus comprehendit etiam præcedentiam in Eccleſia, ad quam proceſſionaliter itur. Obſ. 73.num.197.
In quaſi poſſeſſione præcedendi in Eccleſia intelligitur in qualibet parte Eccleſiæ. Obſ. 73.num.198.

Appellatur

INDEX.

Appellatur Ioterim, & datur ratione ſolius poſſeſſionis præſenus, & inſtantis, donec de re in iudicium deducta plenius cognoſcatur. Obſ. 74. num. 4.

Relaxatum puta in poſſeſſione Canonicatus, & percipiendi fructus, reditus, & diſtributiones, intelligitur de fructibus, & diſtributionibus, quæ veniunt in manutentione. Obſ. 74. num. 13.

In annuis præſtationibus ſi relaxetur genericè, & ſimpliciter, & ſuccumbens illi non pareat, ſunt deinde ſeruandi termini pro mandato executiuo, & ſumma certa ſecundum naturam negocij, & obligationis, & ita præſertim ſeruatur ea ſtylo A. C. Obſ. 102. num. 58. & 60. Dec. 223. num. 7.

Sed poteſt etiam ſimul, & ſemel peti, & obtineri mandatum de manutenendo, & executiuum. Obſ. 102. num. 61.

Non videtur executione egere, quia, qui eſt in poſſeſſione, non poteſt magis poſſidere. Obſ. 106. num. 21. Lim. vt num. 22.

Dicitur per modum prouiſionis intentatum, & alterius iudicij ordinarij præparatorium, præambulum, & inſtructio. Obſ. 106. num. 39.

Non imponit finem controuerſiæ, quæ ſuper poſſeſſione vertitur. Obſ. 106. num. 40.

Nullum damnum affert litigatoribus, nec facit quem poſſeſſorem, ſi non eſt. Obſ. 106. num. 44.

Non validat poſſeſſionem vitioſam, cum detur etiam prædoni, & ſpoliatori. Obſ. 106. num. 45.

Non aufert poſſeſſionem ab eo, qui illam habet. Obſ. 106. num. 46.

Improbat poſſeſſionem alterius reſpectu manutentionis. Obſ. 106. num. 47. Dec 34. num. 17.

Compeſcit turbationes, & aduerſarium eijcit ab actibus poſſeſſorijs, non a poſſeſſione, ſi eam habeat Obſ. 106. num. 48.

Non infert præiudicium nec in petitorio, nec in poſſeſſorio plenario. Obſ. 106. num. 49.

Nec ſententiæ ferendæ in negocio principali. Obſ. 106. num. 50.

Potius veri poſſeſſoris iura confirmat, quam infirmet. Obſ. 106. num. 54.

Dicitur ex leuioribus poſſeſſorijs. Obſ. 106. num. 57.

Datur hodie mihi, cras tibi. Obſ. 106. num. 66.

Non recipit appellationem, nec tranſit in iudicatum reſpectu Iudicis, & poteſt etiam ab eodem reuocari, vel ab illo pars aduerſa reponi, ſi fuerit datum, ſeu expeditum per decretum, & ſine ſcriptis, ſecus ſi per ſententiam diffinitiuam, & in ſcriptis. Obſ. 106. num. 68.

Dari debet per viam decreti, non per viam cædulæ. Obſ. 106. num. 69.

Vni iam datum poteſt idem Iudex etiam reuocare, & alteri dare, quoties ei conſtat de non poſſeſſione illius, qui illud obtinuit, ſeu detegitur poſſeſſio alterius. Obſ. 107. num. 30 & ſeqq. Contrarium num. 34. Prima opinio ſequenda eſt nu. 35.

Et ita in praxi ſeruatur in Romana Curia, & in Rota quotidie practicatur, & mirum eſt, ſi ſuper hac re controuerſia moueatur. Obſ. 107. num. 31.

Conceſſum mero detentori, & ſi ſpoliatori contra ſpoliatum poteſt ab eodem Iudice quandocumque reuocari conſtito de poſſeſſione alterius. Obſ. 107. num. 37.

Nulliter datum poteſt ex integro à Iudice appellationis concedi. Dec. 212. num. 1.

Tunc poteſt idem Iudex reuocare, ſi illud dederit per decretum, ſecus ſi per cedulam, quia tunc dicitur functus officio ſuo, & non poteſt reuocare. Obſ. 107. num. 38.

Datum non reuocato primo dicitur nullum. Obſ. 107. num. 40.

Niſi primum eſſe notoriè nullum. Obſ. 107. num. 41.

Vel notoriè iniuſtum. Obſ. 107. num. 42.

Vel non fuiſſet de primo in actis oppoſitum. Obſ. 107. num. 43.

Eſt ex eiſdem, non ex nouis probationibus iuſtificandum. Obſ. 107. num. 49. Dec. 279. num. 1.

Obtentum, & executum ad fauorem vnius impedit mandatum de manutenendo ad fauorem partis aduerſæ, eamque priuat poſſeſſione, niſi iniuſtitia talis deducatur, quæ nullo velamine offuſcari poſſit. Obſ. 107. num. 50.

Continens fructus vltra triennium, quo præſumuntur conſumpti, non eſt exequendum, niſi liquidatorum pretio ad rationem valoris annorum decurſorum, & alias facta executio dicitur attentata. Obſ. 107. num. 52.

Nulliter conceditur ex teſtibus examinatis citato procuratore, de cuius mandato non conſtet. Obſ. 103. num. 1.

Ad effectum declaratoriæ debet intimari, & in actis reproduci. Dec. 272. num. 1.

Quod caruit effectu non attenditur. Dec. 305. num. 5.

Iniuſtum non ſuffragatur. Dec. 330. num. 18.

Durat, donec cauſa principalis diſcutiatur. Obſ. 108. num. 3.

Et alter collitigans in pleno, & legitimo inſtituto iudicio de ſuo iure doceat. Obſ. 108. num. 4.

Et contra hunc eorum mandatum de manutenendo in negocio principali probet. Obſ. 108. num. 5.

Ac diſcutiantur iura poſſeſſoris. Obſ. 108. num. 6.

Et donec de re in iudicatum deducta, & de iuribus partium in petitorio, vel ordinario poſſeſſorio plenius cognitum fuerit. Obſ. 107. num. 7.

Et quouſque poſſeſſor cauſa cognita poſſeſſione deſtituatur. Obſ. 108. num. 8.

Atque mandatum de manutenendo fuerit reuocatum, ſeu alter ordinatum in alio iudicio, in quo conſtiterit de poſſeſſione antiquiori, vel petitorio alterius partis. Obſ. 108. num. 9.

Effectum ſortitur durante lite ſuper proprietate, vel poſſeſſione in iudicio ordinario. Obſ. 108. n. 10.

Tantum durat, quantum lis. Obſ. 108. num. 11.

Et donec cauſa tam poſſeſſionis, quam proprietatis in iudicio ordinario finem vltimum habeat. Obſ. 108. num. 12.

Et non vltra, nec longiorem vitam habet, quam habeat lis ſuper proprietate vel poſſeſſorio plenario. Obſ. 108. num. 13.

Mandatum de manutenendo, & præceptum pœnale de non accedendo, vel de nihil innouãdo durat etiam poſt primam ſententiam, & vſque ad ſententiam, quæ finem controuerſiæ imponat, & faciat rem iudicatam. Obſ. 18. num. 20.

Separatim decretum ante ſententiæ diffinitiuæ prolationem contra poſſeſſorem in petitorio non dicitur ab ipſa diffinitiua ſententia pendere, nec aliquid habet commune cum petitorio, nec ſuſpenditur per appellationem ab ea. Obſ. 108. num. 22. & 23.

[Mandatum de manutenendo conceſſum ab Ordinario poſt commiſſam cauſam in Rota, & inhibitionem eſt attentatum, & reuocandum. Obſ. 6. num. 17.

Relaxari, & exequi poteſt etiam contra intruſum lite pendente, & non citatum. Obſ. 14. num. 3.

Obtentum parte contradicente probat poſſeſſionem. Obſ. 29. num. 9 Dec. 387. num. 4.

Si detur contra habentem iuris aſſiſtentiam, dari dicitur habenti iuris reſiſtentiam. Obſ. 44. num. 2.

Conceſſum ſine præiudicio iurium ambarum partium amouere non poteſt primum poſſeſſorem, donec de meliori iure in petitorio, vel poſſeſſorio plenario videatur. Obſ. 50. num. 5. Dec. 391. num. 2.

Relaxatum contra anteceſſorem ſuffragatur, & exequitur etiam contra ſucceſſorem. Obſ. 56. num. 6.

Dicitur res minima. Obſ. 106. ſub num. 25.

Dicitur remedium conſeruatiuum interim. Obſ 3. n. 6.

Non datur illi, qui vtramque poſſeſſionem naturalem, & ciuilem amiſit. Obſ. 58. num. 4. Dec. 595. num. 8.

Actis omnibus illius inſtantiæ non tranſportatis, an ſit reuocandum, vel in illius executionem ſuperſedendum, & quid ſecuta tranſportatione, & conſtito de actorem irrelevantia. Obſ. 69. num. 56.

INDEX.

Reſpicit ſtatum de tempore motæ litis. Obſ.73.n.2.

Datur illi, qui poſſidet, non illi, qui iuſtius. Obſ. 71. ſub num.15.

Datur aliquando etiam abſque ſpecificatiooe bonorum. Obſ. 73. num. 6. Dec.663.num.1.&4.

Non continens bonorum ſpecificationem intelligitur de bonis, in quibus de poſſeſſione doceri poteſt. Obſ.73.num.39.Dec.663.num.4.

Illud babens non poteſt rem vendere. Obſ.73.n.73.

Declaratur ex obſeruantia. Obſ. 73. num.77. Dec. 534.num.11. Ampl. vt D.Obſ. 73.num.78. & D. Dec.534.num.12.

Conceſſum præſumitur ad obſeruantiæ limites.Obſ. 73.num.78.

Eſt ad limites poſſeſſionis, & in eo contenta reſtringendum. Obſ.73.num.79.

Poſt mortem principalis concipi poteſt in perſonam Procuratoris, qui habeat mandatum irreuocabile,vel ſit effectus dominus litis. Obſ.102. num.56.

Declarat, qui illum obtinuit,poſſeſſorem. Obſ. 106. num. 25.

Et illius poſſeſſionem reſpectu manutentionis confirmat,& clariorem reddit. Obſ.106.num. 24.

Ac iura partium ſolum conſeruat. Obſ.106.num.25.

Non nocet conſtito poſtea de alterius meliori poſſeſſione,vel quaſi. Obſ. 106.num. 26.

Poteſt quandocunque reuocari, etiam lite pendente conſtito de alterius meliori poſſeſſione. Obſ. 106.num.27.Dec. 646.num.23.

Relaxatum à Iudice delegato cum clauſula, Parito breui,ante paritionem dicitur nullum ex defectu iuriſdictionis. Obſ.107.num.1.

Nullum redditur ex defectu iuriſdictionis. Obſ.107. num.10.

Et ſi ſit obtentum contra formam iuramenti,& tranſactionis. Obſ.107.num.10.

Quod ex actis non iuſtificatur non eſt attendendum. Obſ.107.num. 11.Dec.484. num. 6.

Euidenter nullum,vel iniuſtum non priuat poſſeſſione naturali,vel ciuili. Obſ.107.num.24.

Alias negatum poteſt de nouo peti. Dec. 349.n. 13.

Datur pro fructibus à die motæ litis,non ante. Dec. 366.num.1.

Debetur Archiepiſcopo habenti fundatam intentionem de iure communi in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis in omnibus locis ſuæ diœceſis, etiam poſſeſſione non probata, quandiu inferior non doceat de priuilegio, & poſſeſſione. Dec. 382,num.1.Lim.vt ibid.num.3.

Non debetur non probata poſſeſſione. Dec.386.n.1.

Vni datum poteſt reuocari, & alteri dari. Dec. 391.num 3.

Pendens à negocio principali, & illius validitate non eſt concedendum,niſi expectato illius fine.Dec. 393.num.6.Dec. 579.num. 2.

Denegatur in beneficio illi, qui recurſum habuit ad Iudices laicos. Dec.408.num. 2.

Præſupponit poſſeſſionem. Dec. 420.num.13.

Datur alicui in vſu paſcendi pro reliquo anni tempore, & pro reliquo anni tempore alter,vt hic. Dec.425.num. 1.

Datur anteriorem poſſeſſionem habenti. Dec.435. num1..Dec. 515.num. 1.Dec. 566. num. 1. Dec. 573. num.1.dec.574.num.1.Ampl.vt ibid.num 2.

Datur contra eos,contra quos fuit probata poſſeſſio, non contra alios. Dec. 439. num.6.

Dandum eſt Parocho in quaſi poſſeſſione exigendi decimas intra limites Parochiæ, tam ex ſola aſſiſtentia iuris communis non turbida, quam ex actuali quaſi poſſeſſione. Dec. 455. num.1.

Obtinens an poſſit rem vendere. Dec.476. num.12. & ſeqq.

In ſummariſſimo poſſeſſorio vti inter locutoria pronuncia poteſt ſtatim reuocari. Dec.476. num.13.

Operatur reuocationem detentionis alterius. Obſ. 106.num.10. Dec.497.num. 6. Decl. vt D. Dec. 497.num.11.

An poſſit relaxari,& exequi contra illum qui ſe intruſit lite pendente,ipſo non citato. Dec.512. num. 3.

Abſque citatione poſſeſſoris eſt nullum. Dec.569. num.3.

Nullum eſt reuocandum. Dec.572.num.1.

Dari non poteſt à Iudice cum clauſula. Parito breui contra eum,qui breue nititur. Dec. 572.num.7.

An detur in quaſi poſſeſſione non reſidendi. Dec. 579.num.1. & 2.

Relaxatum citato Procuratore prædeceſſoris ſuffragatur etiam contra ſucceſſorem. Dec.584. num. 2.

Ampl.vt illo ſucceſſori intimato, & non conſtito de paritione,& eo fortius coſtito de contrauentione,poſſit contra eum ferri declaratoria. Dec. 584.num.2.

Habens reputandus eſt verus poſſeſſor. Dec.640. num.5.

Datur etiam ei,qui ex falſa cauſa cæpit poſſeſſionem Dec.646.num.4 & 40.

Non datur contra Principem. Dec.646.n.8. & 69.

In ſummariſſimo poſſeſſorio dicitur modici præiudicij. Dec 646.num.22.

Non ſuſpenditur appellatione.Dec.646,nu.24.& 49.

Datur etiam contra iuris aſſiſtentiam,Cameram.Fiſcum, Concilium Tridentinum, & Bullam in Cœna Domini, etiam quod adſit clauſula, ſublata & decretum irritans.Dec 646.num.58.61. & 71.Ampl.vt ibid.num.72.

Dum datur contra habentem iuris aſſiſtentiam, dari in conſequens dicitur habenti iuris reſiſtentiam. Dec.646.num.62.

Non datur aduerſus Summum Principem, ſine ſaltim ad illud requiritur exhibitio tituli colorati. Dec.646.num.69.

Reſoluit aſſociationem partis aduerſæ, & facit omnia redire ad primum principium. Dec.647. num 37.

Quod non debuit relaxari, nec in conſequens poteſt executioni demandari.Dec.666.num.1.& 7.

Nullum,& iniuſtum non eſt exequendum. Dec. 663.num.7.

Mandatum de manutenendo, ſeu illius executio non datur primo poſſeſſori in bonis deliberatis tamquam amplius non poſſideat. Dec.663. num.2. & 12.

Mandatũ de manutenendo, ſeu ſententia poſſeſſionem ſupponens, facit ſaltim adminiculum quoad ipſam poſſeſſionem. Obſ.29. num.8.

Mandati de manutenendo natura eſt,vt in eo ſicut in omnibus iudicijs poſſeſſoriis, veniant fructus à die motæ litis. Dec. 536. num.1.

Mandata de manutenendo alias obtenta faciunt ſaltim adminiculum ad poſſeſſionem probandam. Dec.635. num. 8.

De ſtylo Rotæ reſoluuntur, & expediuntur etiam in relationibus cauſarum per viam memorialium, & in Congregationem poſt ferias indictas.Obſ. 102.num.4.

Mandato de manutenendo eſt quis obligatus parere non autem cedere iuri ſuo. Obſ.103. num. 14.

Tenetur poſſeſſor parere non faciendo actus patientiæ contrarios. Obſ.103.num.12.

Mandati de manutenendo materia pulchra eſt. Obſ. 2. num 6.

Mandati de manutenendo vigore non datur noua poſſeſſio, ſed continuatur antiqua. Obſ.73. num.10.

Mandato de manutenendo expedito ad iudicium vti poſſidetis ordinarium deueniri poteſt.Obſ.106. num.43.

In mandato de manutenendo receditur à regulis iuris communis. Obſ.106. num.36.

Super actuali tantum poſſeſſione pronunciatur. Obſ.106.num.41.

Non continetur proprietas,nec poſſeſſio, ſed ſolum quidam rei ſtatus lite pendente. Obſ.106. num. 42.

Poſſeſſio datur interim habita ratione facti præcedentis. Obſ. 106.num 51.

Solum

Digitized by Google

INDEX.

Solum à Iudice pronunciatur, & declaratur, vter ex comcodeotibus loco Rei debeat ioſiſtere, donec de plenario iudicio peſſeſſorio, vel petitorio cognitum fuerit. Obſ.106. num. 52.
Præſeruantur iura omnia parti, ſeu pertibus ram in petitorio, qnam in qnolibet poſſeſſorro ordinario. Obſ.106. num. 35.
Vide etiam in V. Detentio Manutenendus, Manutenerien, Manutentio, Poſſeſſio, Remedium.
Mappa non facta ſeruatis ſeruandis noo probat. Obſ. 101. num. 15. Dec. 184. num. 13. vbi quod noo probat, quid eſſe intra fines.
Niſi fuerit à partibus approbata. Obſ. 101. oum. 16. Dec. 184. num. 14.
Vt fit informa probaoti, eſt pars in deputatione periti ad illam cooficiendam citanda, vt hic. Obſ. 101. num. 7.
Et periti acceſſus intimandus, vt hic. Obſ. 101. num. 8.
Mareſciallos eſt Tribunus militum. Dec. 198. num. 8.
Mareſcialli iuriſdictio. Dec. 198. num. 10.
Eius Præuentio in cognoſcendis cauſis ad ſe ſpectantibus impedit delegationem Magni Magiſtri. Dec. 198. num. 13.
[Maritus poteſt poſſidere ciuiliter, & vxor naturaliter. Obſ. 72. num. 2.
Vxore mortua non deſinit bona dotalia poſſidere. Obſ. 62. num. 1.
Maritus, illioſque hæredes reſtituere oon tenentur dotem, quam noo habuerunt. Dec. 643. num. 34.
Mariti ex communi conſuetudine, & practica accipiunt, & adminiſtrant tam bona dotalia, quam non dotalia, vxoris. Obſ. 35. num. 25.]
Maritus dicitur habere mandatum à lege circa adminiſtrationem bonorum vxoris. Obſ. 35. num. 62. Dec. 223. num. 5.
Maſſariæ poſſeſſionem capere ſat eſt in beneficio, quod non habet Cappellam, ſeu Eccleſiam materialem. Dec. 237. num. 5.
Mater vti marer non eſt legitima adminiſtratrix booorum fili. Dec. 116. num. 5.
In tutela habet titulum à lege. Dec. 611. num. 6.
Poſt donationem factam filio cum pacto reuerſiuo dicitur poſſidere bona donata iure familiaritatis vſque ad donationis reſolutionem. Dec. 206. num. 13.
Quamuis non teneatur donare filio ad matrimooium donationem propter nuptias pro dotis recipiendæ aſſecuratione iuris neceſſitate, teoetur tamen neceſſitate naturæ. Dec. 206. num 42.
Suſcipiens tutelam filij, & illius nomine adiens hæreditatem, & inuentarium conficiens dicitor poſſidere fauore pepilli, oon nomine proprio. Dec. 325. num. 11.
Matri de iure defertur tutela volenti. Obſ. 55. num. 129.
[Mater incumbens pignori, donec ſibi de ſuis dotibus ſatisfiat, dicitur poſſidere filio. Dec. 600. num. 3.
Matrimonij poſſeſſorium, quamuis inter perſonas meſe laicas, quia admixtam habet cauſam, & titulum ſpiritualitatis, definiri debet à Iudice Eccleſiaſtico. Dec. 535. num. 11.
Cootractus etiam nullus præterquam defectu conſenſus, vacationem inducit beneficiorum, & ceſſatiooem Commendæ. Dec. 670. nom. 18.]
Materia facultatiua noo eſt manutenibilis. Obſ. 53. num. 1. Decl. vt num. 16. 19. & ſeqq.
Materia mandari de manutenendo pulchra eſt. Obſ. 2. num. 6.
Materiæ pro teſtibus examinandis dantur aliquando in ipſa citatiooe ad videndum iurare. Obſ. 93. num. 20.
Matrimoniale poſſeſſorium non ſolet terminari per manutentionem, ſeu reſtitutionem, ſed per depoſitum molieris, ex qno admixtam habet cauſam proprietatis, com non detur in perſona libera quaſi poſſeſſio huius ſeruitutis coniugalis, niſi ex legitimo conſenſu. Obſ. 43. oum. 4.
Matrimoorum cõſummatum ſeparari non debet ex ſuperueoientia commiſſionis reſtitutionis in integrom. Dec. 241. la ſecunda num. 19.
Non anoullatur ex ſolo defectu omiſſionis denunciationum. Dec. 241. la ſecunda oum. 12.
Certum contemplatum dicitur abſque illius ſpecificatione in donatiooe parentum ad filiorum fauorem, vbi præceſſerunt ſponſalia, cum certa molierum. Dec. 206. num. 26.
Non eſſe cootractum à proprio Parocho, nec de liceotia, debet probari ab allegante. Dec. 241. la ſecunda, num. 10.
Matrimonij lite pendente ſuper validitate eo, & quomodo detur manutentio. Obſ. 10. num. 98.
In faciem Eccleſiæ contractis nullitate pendeote exercitium matrimoniale coniugibus interdici non debet. Dec. 241. la ſecunda, num. 3.
Præſertim ſi coniuges ſint to quaſi poſſeſſione matrimonij, & neuter ex eis reclamet, ſed tertius det de oullitate. Dec. 241. la ſecunda, num. 4.
Melioramenta in feudo facta ab inueſtito illi debentur, ſiue ſint ſeparabilia, ſiue inſeparabilia. Dec. 104. num. 6.
Ex conuentione facienda per emphiteutam longo temporis ſpatio facta præſumuotur, & poſt triginta annos actio præſcripta dicitur. Dec. 39. num. 4.
Facta ab Adminiſtratore facta præſumuotur ex pecunijs adminiſtrationis, vel quod de pecunijs adminiſtrationis, vel quod de pecunijs impenſis ſibi ipſi ſatisfecerit. Dec. 140. oum. 3.
Aſceodentia ad quantitatem, quam impoſſibile eſt, dominum reficere poſſe, non paſſunt dici vtilia, vel neceſſaria. Dec. 149. num. 9.
Facta poſt litem motam, & inhibitionem an debeantur. Dec. 149. num. 10.
Melioramentis probatis in genere dandus eſt terminus ad probandum in ſpecie. Obſ. 12. oum. 50.
Si tamen pars petat, ſecus è contra. Obſ. 12. num. 51.
In termino ad liquidaodum in ſpecie oon liquidatis locus eſt cautioni & immiſſioni. Dec. 24. num. 14.
In ſpecie probatis ooo eſt danda immiſſio, niſi illia prius refectis. Dec. 123. num. 7.
Melioramentorum occaſione, an & quomodo detur manutentio. Obſ. 12. num. 49.
Non liquidorum exceptio manut entionem, & illius executionem noo impedit. Dec. 140. num. 11. Dec. 317. num. 11.
Exceptio non retardat immiſſionem cum cautione de illis reficiendis, poſtquam erunt liquidata. Dec. 140. oum. 12.
Reteotio impedit executionem mandati de manotenendo, ſi ſint neceſſaria, vel vtilia. Dec. 149. num. 8. Decl. vt num. 9. & 10.
In liquidatione quod minimum impenſum, vel melioratum attendi debet, prout magis expedit debitori. Obſ. 12. num. 55.
Præſertim ea ſtylo Rotæ. Dec. 296. num. 8.
[Melioramenta facta à bonæ fidei poſſeſſore neceſſaria & vtilia ſuntante omnia reſtituenda. Dec. 429. oum. 1. Ampl. vt ibid oum. 2.
Melioramentorum non liquidorum exceptio non impedit mandatum de manutenendo. Obſ. 12. 0. 25.
In reſtitutione ſemper, quod minus impenſum, vel melioratum reſtituendum eſt. Dec. 429. 0. 7.]
Vide etiam in V. expeoſæ, Hypotheca.
Melius eſt, eſſe reum, & poſſeſſorem, quam actorem, & alium poſſidentem quærere, vel reperire. Obſ. 1. oum. 4.
Melius eſt, vt poſſeſſor, quamuis iniuſtus, & vitioſus remaneat in ſua iniuſta poſſeſſione, quam alija detur vitioſus ingreſſus de oouo. Obſ. 42. num. 27.
Etiam io beneficialibus. Obſ. 42. oum. 128.
[Melius eſt incumbere rei, quam actioni. Obſ. 1. oum. 3.
Membra à Capite diſiungi eſt incongruens, & contra ordinem naturalem. Dec. 658. num 4.]

Mens potius conſideranda, quam verba in Priuilegiis, & gratijs. Dec.212.num.13.

[Mens bona, ſolet culpam timere, vbi etiam non eſt. Dec 667. num.10.

Menſurandi modus frumentum, ſeu alia in vnum coaceruata. Dec. 477. num.1.

Menſis Februarij eſt reſeuatus alternatiua ceſſante. Dec. 670. num.17.]

Mercatorum partitæ non probant pro tertio contra tertium. Dec.86. num. 10.

Probant etiam pro tertio contra tertium iunctis adminiculis. Dec.84.num.1.

Et reſpectu quietantiarum cum ordine creditoris penes mercatorem exiſtente. Dec.86.num.11.

Vide etiam in V. Liber Partitæ.

[Mercator forenſis, & ſubditus ratione contractus ſicuti poteſt coram A. C. executiue agere contra Mercatorem Curiæ, ita executiue poteſt conueniri coram eodem ex ſuis facultatibus ordinatoria conuenientibus. Dec.135.num.6.

Mercatores forenſes non poſſunt conueniri coram A. C.Dec. 531. num.2.Lim.vt ibid.num.4.]

Meritorum, ſeu dominij, aut proprietatis, vel poſſeſſionis cognitio non, admittitur in manutentione, in qua non petitur, niſi manutentio lite durante. Obſ.42.num.5.

[Merita cauſæ reſpicientia non veniunt in manutentione diſcutienda. Dec. 558. num.18.

In manutentione tractari non ſolent. Obſ. 42.n.2.]

Metus illatus per viam iuſtitiæ non dicitur iuſtus ad effectum, vt actus eius cauſa factus poſſit reuocari. Obſ.35.ſub num.40.

[Metus iuſtus non inducitur à Iudice procedente in vim Chirographi Papæ. Dec.469. num. 22.

Non præſumitur. Obſ. 35.num.40.

Purgatus dicitur ex ſubſecutis actibus voluntarijs. Dec 469. num 25.]

Militum Tribunus habet iuriſdictionem in milites, & facultatem eorum cauſas cognoſcendi, Dec. 198.num.9.

Minor debet legitimè citari. Obſ.14.num.5.

Reſpondere debet poſitionibus cum Curatore.Obſ. 83.num.50.

Habens aduerſarium litigantem ſagacem poteſt ab Aduocato, vel Procuratore in reſpondendo poſitionibus inſtrui. Obſ. 83. num. 52.

In Iudicio manutentionis poteſt etiam pro alio vti procurator interuenire. Obſ.67. num.4.

Poteſt procurator conſtitui ad capiendam poſſeſſionem. Obſ.67.num. 5.

Regulariter procurator eſſe non poteſt. Obſ. 67. num. 6.

Nec etiam in remedio retinendæ ordinario.Obſ. 67. num. 7.

Poteſt, etiam quod ſit pupillus eſſe in iudicio manutentionis ſine Curatore, ſeu Tutore. Obſ.67. num.1.

Secus regulariter in alijs iudiciis. Obſ.67.num. 3.

Poteſt, prout etiam mulier, ſibi in poſſeſſorio præiudicare. Obſ 57. num.38.

Minor 14. annorum an poſſit abſq; Iudicis auctoritate conſtituere procuratorem ad capiendam poſſeſſionem. Dec.48.num.1. 3.& ſeq.

Poteſt poſſeſſionem acquirere per ſe ipſum. D. Dec. 48. num. 2.

Vbicumque habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio, poteſt etiam procuratorem conſtituere. D.Dec 48.num.4.

In ſibi vtilibus non eget alterius auctoritate. Dec. 48.num. 6.

Minor 25. & maior 14. ex ſtatuto Vrbeuetano obligatur ex contractu, in quo interueniat decretum Iudicis. Dec. 131. num.4.

Puber obligatur ex contractu iurato. Dec. 13. num. 5.

Prohibitus facere locationes ſine ſolemnitatibus non ligatur ſtatuto de diſdicta facienda. Dec.269. num. 8. & in fin.

[Minor poſt in poſſeſſorio procuratorem conſtituere abſque ſolemnitatibus. Obſ. 67.num. 3

Minor 20. & maior 14. habet in ſpolio legitimam perſonam ſtandi in iudicio, nec ſucumbens teſtituitur. Obſ. 67. num.1.

Minor maior 14. & filiusfamilias tam agendo, quam excipiendo ſtat in iudicio ſine Curatore, vel Patre in ſpiritualibus, & iis annexis, in quibus tunc ceſſat Patris adminiſtratio. Obſ. 67. num 2.

Minor ſolus ſeu illius hæres dat de nullitate contractus, non alius. Dec. 643. num. 45.

Minori non datur reſtitutio aduerſus ſolutionem per tutorem factam, niſi conſtito de læſione. Obſ. 35.num.27.

Minoris mandatum validum eſt, ſi ſit factum cum interuentu conſanguineorum, Curatoris, & decreto Iudicis. Dec.638. num. 18.

Minoritas non probatur ex fide Cancellarij, ſed ex libro Baptiſmatis, & partita à Parocho extracta, vel ab alio de eius mandato. Dec. 63. num. 46.]

Minori ætas in damnoſis ſubuenire, non in rebus proſpere geſtis obeſſe conuenit. Dec. 48.n.7. & 9.

Minoris rem occupans acquirit detentionem, & eſt ex ea manutenendus.Obſ. 14. num.3. Dec.195. num.3.

Minoris rei poſſeſſor eſt manutenendus, etiam quod allegetur nullitas contractus, cum hoc reſpiciat petitorium, & occupans rem minoris acquirat ſaltim detentionem. Obſ. 62. num. 11.

Vide etiam in V.Adultus.Infans.Pupillus.

Mixturam non dicitur continere decretum manutentionis, ſi in eo, vel in præcedēti deciſione Rotali fiat mentio fructuum, vel adiecta ſit qualitas in actis probata, & verba decreti, vel mandati ſint relatiua ad poſſeſſorium ſummariſſimum intentatum cum ſuſpenſione petitorij. Obſ. 106.num.80.

[Mixturæ in decreto manutentionis contentæ ratione datur appellatio, etiam ſi iudicium, & proceſſus eſſet ſuper ipſo ſummariſſimo. Obſ.106.n.35.

Mixturæ ratione datur appellatio in ſententia plura capita continente, ſiue capita ſint connexa, & coniuncta, ſiue ſeparata. Obſ.106.num.37.]

Mixturæ implicitæ complicatio non releuat ad effectum appellationis ſuſpenſiuæ. Dec.211.num 6.

[Mobilibus in rebus an detur manutentio. Dec. 475. num. 10.

Poſſeſſio non continuatur, ſicut in immobilibus, nec naturali amiſſa ciuilis animo retinetur, Dec. 475.num.8.

Lim. ſecus in re mobili retenta per ſocium, vel per aliquem in depoſitum, vel ex commodato, ſeu precario. Dec.475.num.9.

Pro manutentione, quando ea ſunt penes aduerſarium, competit actio ad exhibēdum mediantibus cenſuris, & perſonæ carceratione., & quid quando ea ſunt alienata, vendita, vel conſumpta. Obſ. 106. num. 15. & 16.

Mobilium poſſeſſio quando retenta, & continuata dicatur. Obſ..17.num.14.]

Moleſtia facta poſſeſſori, quæ non iuris, ſed facti eſt, poteſt criminaliter puniri. Obſ.2. num.8.

[Moleſtationes, & perturbationes contra poſſidentem, qui non habuit ſe pro ſpoliato, non ſunt attendendæ, nec illi præiudicant, quin ſit habendus pro poſſeſſore.Obſ.71. num.4. Dec.417. num.8.

Nec eas inferens dicitur earundem poſſeſſor. Obſ.71. num. 5. Dec. 414. num. 7.

Moleſtationes extraiudiciales oſtenduntur ex deciſione. Dec.483. num. 4.]

Monacus acquirit poſſeſſionem Monaſterio ſine mandato, & ratificatione, cum poſſit vtilia facere. Obſ 55.num. 133.

[Monacus extra res ſui Monaſterij non poteſt eſſe Procurator, niſi de licentia ſuperioris Obſ.55. num. 41.

Mediante mandato facto cum licentia Superioris acquirit alteri poſſeſſionem manutenibilem. Obſ.55. num. 42.

Monaci adepta poſſeſſio tranſit in Monaſterium ſine

nuna

nouaapprehenſione. Obſ. 55. num 47.

Monacorum, & Monialium receptio ſpectat ad Regulares. Dec. 628. num. 14.]

Monaſteria non dantur ſine Eccleſis. Dec. 200. num. 27. Dec. 217 num. 5.

[Monaſterium taxatum in libris Cameræ ultra flor. 200. auri ſolitum commendari intrat 10 reſeruatione regulæ 2. etiam quod habeat Conuentum. Dec. 670. num. 15.

Monaſteria, quæ æquiparantur Epiſcopatibus prouidentur in Conſiſtorio. Dec. 670. num. 16.]

Monaſterij appellatione venit etiam Eccleſia in eo incorporata, & ſi Monaſterium ſit regulare, etiam Eccleſia eſt regularis. Dec. 217, num. 4.

Monaſterio manutentio competit in bonis illius, qui in idem ingreſſus eſt, & habitum ſuſcepit abſque alia aditione, & apprehenſione, & idem in poſtea acquiſitus. Obſ. 55. num. 113.

Monitio vim habet citationis. Dec. 259. num. 13.

Facta præſenti per Iudicem pro alia die habet vim citationis. Obſ. 102. num. 45.

[Monitio facit præſumere præſentiam. Obſ. 102. num. 44.

Illius loco eſt inſtantia partis pro ſententia, ſeu decreto. Obſ. 102. num. 45.

Decreta etiam contra abſentem vim habet citationis, ſi illi poſtea intimetur, & ad illius, ſeu Procuratoris notitiam deueniat. Obſ. 102. num. 46.

Ad actum faciendum an ſit neceſſaria in Procuratore præſente. Obſ. 102. num. 47.

Decreta, & intimata domi cum ſubſecuta notitia ſupplet defectum citationis ad ſententiam. Dec. 431. num. 9].

Monitorium, ſeu præceptum habet vim libelli. Obſ. 78. num. 10. Dec. 182. num. 2.

Præſentari debet ipſi principali, vel eius legitimo procuratori, & vt tali, & quid vbi principalis eſt præſens in Curia. Dec. 45. num. 5.

Quando comprehendat petitorium, & poſſeſſorium. Dec. 249. num. 2. & ſeqq.

Monitorij, ſeu præcepti iniuſtitia vt appareat, requiritur partis citatio, & cauſæ cognitio. Obſ. 78. num. 15.

Monitorio partis aduerſæ in ſpolio probatur poſſeſſio. Dec. 44. num. 2.

Monitorio, ſeu præcepto cum clauſula, ſi quis, &c. ſeu Iuſtificatum, &c. capta poſſeſſio, vbi alter erat in poſſeſſione, ac ſe pro ſpoliato non habuit, non eſt manutenibilis. Obſ. 12. num. 181.

Lim ſecus vbi nullus aderat poſſeſſor, ſeu contradictor, vel, qui aderat, conſenſit. Obſ. 12. num. 182.

[Monitorium eſt loco libelli. Dec. 644. num. 7.

Non ſufficit intimatum, ſed debet etiam reproduci ad ſubſtantiam iudicij, ſeu litis pendentiæ, debetque conſtare de mandato, & ſeruatam eſſe formam decreti. Dec. 644. num. 10.

Videtur requiri in manutentione de ſtylo Tribunalis A. C. Obſ. 78. num. 1. Dec. 644. num. 6.

Monitorium, ſeu præceptum, vel libellus requiritur in iudicio ordinario retinédæ, ſecus in ſummariſſimo, etiam quod procedatur ad partis inſtantiam, & ſiue incidenter poſt motum iudicium ſuper negocio principali, ſiue ante, & ita practicatur in Curia. Obſ. 78. num. 5.

Monitorium, ſeu præceptum cum clauſula, ſi quis, &c. non facit cauſam ordinariam, & quare Obſ. 78. num. 6.

Monitorij defectus ſuppletur per notitiam. Dec. 638. num. 7.

Monitorium de deſiſtendo à paſcendo, & abbeuerando probat poſſeſſionem aduerſarij. Obſ. 9. ſub num. 15.]

Monitus, ſeu præceptatus contumax quomodo contumaciam purget. Obſ. 78. num. 12.

Monito, ſeu præceptato non comparente, quid agatur. Obſ. 78. num. 11.

Monito, ſeu præceptato non comparente monitorium, ſeu præceptum reſoluitur in vim ſimplicis citationis, ſi ſit iniuſtum, quia citatus, & non citans poſſideat & habeat clauſulam iuſtificatiuam, ſeu ſi ſenſerit. Obſ. 78. num. 13.

Si vero monitorium vel præceptum ſit iuſtum, quia citans, & non citatus poſſideat, non reſoluitur per comparitionem, ſed ſi citatus dolo non obediat, debet multari. Obſ. 78. num. 14.

Vide etiam in V. Inhibitio. Præceptum.

[Monſtruoſitas debet euitari, quæ reſultet ex deformium membrorum confuſione. Dec. 574. num. 3. Decſ. vt ibid. num. 6.

Monumentum, vel memoriæ nomen vix retineri poteſt abſque Epithaphijs, ſeu Sepulchralibus inſcriptionibus. Dec. 574. num. 6.]

Mora ſemper nocet. Dec. 221. num. 30.

Non ſoluendi conſiderari non poteſt poſt immiſſionem ſecutam in perſonam domini directi. Dec. 275. num. 5.

Non ſoluendi contracta non dicitur, ſi non conſtet, quod in loco faciendæ ſolutionis adeſſet principalis ſeu procurator ad exigendum. Dec. 275. num. 7.

Non ceſſat ex proteſtatione depoſiti, vbi exaduerſo quis offert, ſe paratum recipere, & realis depoſitio non ſequitur. Dec. 301. num. 3.

Committitur ex iudiciali interpellatione. Dec. 331. num. 20.

Reſpectu Vniuerſitatis, & indicendæ collectæ pro ſolutione debiti commiſſa non videtur, oſſi dato competenti termino ad ſoluendum. Dec. 331. num. 21.

[Mora eſt neceſſaria ad effectum conſequendi fructum rei fructiferæ, vel per litis conteſtationem, per aliam interpellationem Obſ. 74. num. 10.

Moræ quando renunciatum cenſeatur. Dec. 215. num. 3.

Purgationi locus eſt in modico tempore. Dec. 275. num. 4.

[Mors probatur ex partita libri Parochi formiter extracta. Dec. 633. num. 14.

Ad effectum vacationis probatur per publicam vocem, & famam. Dec. 387. num 3.]

Morte Prælati, Rectoris, Beneficiati, ſeu alterius Dignitatem, vel Officium detinentis vacat poſſeſſio Prælaturæ, Beneficij, Dignitatis, vel Officij, ſed non poſſeſſio illius bonorum, & iurium, quæ dicitur retineri per ipſam Eccleſiam, Dignitatem, vel Officium, quæ nunquam moriuntur, & nunquam deſinunt poſſidere; licet huiuſmodi poſſeſſio dicatur ciuilis, vel ciuiliſſima. Obſ. 55. num. 44.

Mulier poteſt ſibi in poſſeſſorio præiudicare. Obſ. 57. num. 38.

Quæ bonorum viri poſſeſſionem accepit hæredum nomine, vti mater, & tutrix, non poteſt in eis manutentionem, & retentionem prætendere pro ſuis dotibus. Obſ. 57. num. 3

Pauper, quæ ſine dote nupſit, præmoriente viro lucratur quartam. Dec. 49. num. 1.

Contrahens non proprio, ſed tutorio nomine non ſubijcitur ſolemnitatibus ſtatuti de contractibus mulierum. Dec. 223. num. 12.

Iuramento non obligatur, vbi remanet indotata. Dec. 233. num. 7.

Si tamen doceatur, quod tempore obligationis marito non remanſerint tot bona, quæ ſufficerent pro reſtitutione medietatis dotis. Dec. 233. num. 8.

Obtineas pro ſe nouam inueſtituram bonorum ſibi præiudicat reſpectu hypothecæ, ſi quæ valida eſſet ſuper ijſdem bonis ad ipſius fauorem pro reſtitutione ſuæ dotis. Dec. 271. nu. 10.

Præſertim vbi ſuper alijs bonis viri aſſecurari potuerit. D. Dec. 271. num. 11.

Habens hypothecata bona viri pro dote, illo mortuo, ſi in poſſeſſione non exiſtat, debet dotis ſatisfactionem petere ab hæredibus, & contra illos actionem dirigere. Dec. 26. num. 2.

Poſt mortem viri, poteſt, & præſumitur mutaſſe cauſam poſſeſſionis, quam ad ſe ſine vitio pertinoit. Dec. 325. num. 12.

INDEX.

us quoad bona, quorum poſſeſſionem nunquam potuit mulier babere, vt reſpactu ſtatuti continuantis poſſeſſionem in bæredem, vel aditionis factæ per alterum, vel vbi mulier cæpit alterius nomine poſſidere, dum illi iam ſuperuenerat certus titulus. Dec.525.num.13.

[Muliat poteſt in poſſeſſorio conſtituere procuratorem ſine ſolemnitatibus. Obſ.67.num.3.

Mulier inſiſtens, pro indiuiſo, pro aliqua parte cum alio non poteſt declarando mutare cauſam poſſeſſionis quoad totam rem, & alium ſua poſſeſſiona priuare abſque citatione. Obſ.54. num. 16.

Retentioni inſiſtens tempore, quo capitur poſſaſſio per hæredem præſumitur in dubio in retentione præceſſiſſa. Obſ.54.num.17.

Cedens viri creditum dicitur illud in ſolutum recepiſſe pro dote. Dec.647. num. 49.

Mulier, & hæredibus viri continuantibus in poſſeſſione, prout erant, & faciebant ante viri obitum, præſumuntur in dubio bæredes poſſidere, & mulier ſolo iure familiaritatis, niſi declarauerit. Obſ.54.num.18.

Mulier, quæ cum licentia Ordinarij à domo viri receſſit ob illius ſæuitiam, non cogitur intrare Monaſterium, ſed committitur honeſtæ Matronæ, val eius Parentibus, aut Conſanguinaia ſeruatur. Dec.539.num.4.

Infirma eſt ab ingreſſu clauſuræ libaranda. Dec.539. num.5.

Et ingreſſa educenda, & libera ad ſuos Conſanguineos remittenda. Dec.539.num.6.

Mulieri competit actio ad loca montium in dotem promiſſa, & viro non conſignata. Dec. 643. num. 33.]

Niſi habeat etiam alium titulum, puta hæreditarium Dec.28.num.8.& 11.

Si tamen cauſæ, ſeu tituli non ſint inter ſe contrarij Dec.28.num. 8.

Muliere nupta duobus an, & in quo matrimonio detur manutentio. Obſ.42.num.5.

Vida atiam in V. Vxor.

Muri totius in poſſeſſione manuteneri debet, qui in illius portiona retinet actus poſſeſſorios, puta fenaſtras, vel claues ferreas totam patiem muri penatrantes. Obſ.73. num. 70.

Mutare quis ſibi poteſt cauſam poſſeſſionis. Dec. 146. num.3.

Mutare quis poteſt cauſam poſſeſſionis ex nouo iure, & titulo, & meram detentionem efficere bonam poſſeſſionem. Dec.225.num. 19.

Mutaſſe quis præſumitur poſſaſſionem iure familiaritatis, vel alio iore in poſſeſſionem iure proprio ex ſuperuenientia noui tituli, & cauſæ, vt in vxore ex ſuperuenientia crediti dotis ob mortem, ſeu vergentiam viri ad inopiam poſſeſſionem continuando, ſiue facta, ſiue non facta declaratione, & competit manutentio etiam ad excluſionem àlterius. Obſ. 54. num. 23. Ampl. vt num. 25.27.& 28.

Decl. 1. probata tamen præcedenti poſſeſſione iure familiaritatis. Obſ. 54. num.24.

Decl. vt in vxore requiratur declaratio poſt mortem viri, vbi adſunt filij, & ſtatutum de continuanda in eos poſſeſſione. Obſ. 54.num.26.

Decl.3. vt declaratio non ſit neceſſaria, quando conſtar da ſciantia tituli. Obſ.54.n.29.

Decl. 4. vt non aenſeatur facta mutatio, ſi titulus ſuperueniens ſit nulius, ſeu inutilis. Obſ.54. num. 30.

Decl. 5. vt ſi titulus ſuperueniens ſit compatibilis cum alio primo, cenſeatur quis ex vtroque poſſidere. Obſ. 54.num. 31.

Decl.6. vt ceſſet præſumptio mutationis cauſæ poſſaſſionis, vbi iam quis declarauerit poſſidere alieno nomina, vt in matre tutrice. Obſ. 54. num.32.Dec. 325.num. 21.

Vel de prima poſſaſſione continuanda. Dec.14. num.12.

[Mutare quis ſibi poteſt, & præſumitur titulum ſue poſſeſſionis ex illius ſuperuenientia abſque alia declaratione. Dec.482.n.4.num.2.

Lim. ſecus in præiudicium alterius poſſidentis. Dec. 486.num.6.

Ampl. præſertim illo non citatu. Dec.486.num.7.

Mutatio varitatis non præſumitur. Dec.637.num.23. & 27.]

Motatio extrinſeca rei non mutata ſubſtántia non impedit mandatum de manutenendo. Obſ. 73. num.13. Dec.149.num.2.

Voluntatis non præſumitur. Dec 217 num 46.

Cauſæ poſſeſſionis præſumitur ea nouo titulo ſuperueniente abſqua alia declaratione. Dec.148 num.11. Dec.57.num. 4. Dec.230. num.4. Dec. 329.num.5.

Data tamen notitia noui tituli. D.Dec.57. num. 4.

Mutationa perſonæ titularis non mutatur obgliatio ſoluendi. Obſ. 56. num. 20..Dec.202.num.2.

N

NArrata in gratiæ impetratione debent iuſtificari. Dec.316.num.3.

Negantis intentio fundata eſt in negatiua. Dec.502.n.3.

Negatiua, quod citatio non interueneric, probatur ex actorum reuolutione. Dec. 171. num.8.

De non exiſtentia decreti probatur ex originale citationis, in cuius calce decretum non adſit. Dec. 266.num.9.

Quaſi poſſeſſio non ſoluendi, vt puta collectas, & onera quomodo probetur. Obſ. 33.num.28.

[Negatiua debet tempore coarctari. Dec. 667. num. 23.

Vt probata non dicatur, ſufficit actus poſſibilitas. Dec.548.num.9.

Quod Gratia non fuerit conceſſa, probatur ex diligentiis Curiæ Romanæ. Dec. 407. num. 3.

Lim. vt ibid.num.4.

Negatiua profeſſionis quomodo ſit probanda. Dec. 548. num. 6. & 8.

Negatiuæ probandi onus incumbit ei, qui ea nititur. Dec. 359.num.6.]

Negatiui iuris quaſi poſſeſſio non acquiritur ex non vſu facultatis, ſeu ea permiſſione. Obſ.53. num.14.

Negatiuo in actu in facultatiuis non datur ſtatus quaſi poſſaſſionis, nec manutentio. Obſ 53. num.12.

Negatiuis in actibus an, & quomodo acquiratur poſſeſſio. Obſ. 10.num.99.

Negligens in recuperanda poſſaſſione videtur ſuſpicari, ſe poſſe repelli. Obſ.58.num.25.

Negligentia partis in tranſportando acta inducitur per monitionem Iudicis, vel per ſeruationem terminorum ſubſtantialium. Dec.9.num.14.

[Negligentia iuriſdictionem exercendi in aliquo actu non præiudicat in omnibus, & in vniuerſa iuriſdictione. Dec. 667. num.21.

Non dicitur per primum Executorem commiſſa ante litterarum iuſtificationem. Dec. 650.num.7.

Negligentiæ primi Executoris probatio in quibus actibus conſiſtat. Dec. 650. num.2.]

Nemo plus iuris in alium transferre poteſt, quam ipſe habeat. Obſ.20.num 24. Obſ. 35.num.27. Obſ. 55. num. 111. Obſ. 73.num. 2.

Tenetur ex caſu fortuito ſine propria culpa. Dec. 60.num.7.

Præſumitur velle iactare ſuum. Obſ.35.num.68. Dec. 68.num. 18.

[Nemo eſſe poteſt ſui ipſius creditor, & debitor. Obſ. 15.num.5 Dec 642.num. 5. Lim. vt D. Obſ. 15. num. 4.]

Nihil petenti nihil impertitur. Obſ.12. num. 54.

[Nihil intereſt, an per nos, vel alium nomine noſtro actus exerceatur. Dec.361.num.18.

Nobilitas originis non præſumitur, ſed ab allegante probari dabet, cum in dubio præſumptio ſit pro ignobilitata. Dec. 479. num.3.

Excluditur ex communi reputatione in contrarium Dec.479.num.4.

Amittitur, & arguitur ignobilitas per exercitium

artis

artis mecanicæ, vt Aromatariæ. Dec. 479. num. 5.

Proprium non reddit rem certam, ſed requiruntur vlterius duo confines, vel demonſtrationes. Dec. 94. num. 6.

[Nomina debitorum, quæ vnica ſolutione extingui poſſunt, non cadunt ſub poſſeſſione, nec datur quoad ea manutentio in quaſi poſſeſſiono exigendi. Obſ. 46. num. 15.

Nominum debitorum poſſeſſio transfertur, & probat exactionem ſecutam. Obſ. 53, num. 4.

Nominatio, & deſcriptio primo loco facta de aliquo infert ad illius præeminentiam, & præcedentiam in ceſſionibus, in votãdo, & alijs ſimilibus. Dec. 594. num. 10.]

Nominatio vnica ſufficit pro manutentione. Dec. 217. num. 1. & 9.

Nominatione facta de aliquo, qui inra retroceſſerit nominanti, perinde eſt, ac ſi nunquam nominatio facta fuerit. Dec. 152. num. 3.

Non entium nullæ ſunt partes. Obſ. 51. num. 2.

Non probat hoc eſſe, quod ab hoc contingit abeſſe. Dec. 184 num. 12.

Notarius vnius tribunalis non poteſt conficere acta alterius, nec ex prorogatione partium, niſi ſtante impedimento, vel abſentia. Obſ. 102. num. 30.

Quomodo debeat adnotare terminum pro ſeruato habitum, & decretum poſtea factum. Obſ. 102. num. 14. 18. & 20.

Tenetur exhibere ſcripturam in eius actis productam, alias agitur contra ipſum ad intereſſe. Dec. 611. num. 6.

Notarij fides, ſeu inſtrumentum captæ poſſeſſionis per aliquem an, & quando probet, & quid continere debeat. Obſ. 21. num. 73.

Atteſtationi ſtatur, quod fuerint ſpecificatæ materiæ. Obſ. 88. num. 5.

Aſſertioni non creditur de executione citationis. Obſ. 102. num. 24.

Nec de facta intimatione ſine teſtibus. Dec. 193. num. 2.

Secus quoad relationem ſibi factam per Nuncium. Obſ. 102. num. 25.

Actuarij Iuuenes, & ſubſtituti quidquid agunt, agunt nomine Notarij principalis. Obſ. 102. num. 29.

Aſſertio in inſtrumentu de pecunia data in ſui, & teſtium præſentia probat ſolutionem, etiam quod non adſit verbum, Numerauit. Dec. 188. n. 2. & 3.

Notario in actis atteſtanti de examine ſibi commiſſo creditur de ſtylo Rotæ. Obſ. 39. num. 7.

Etiam ſine teſtibus. Obſ. 93. num 8.

Et de conſuetudine apud nos. Obſ. 93. num. 9.

Secus de iure. Obſ. 93. num. 10. Decl. vt num. 11.

Creditur, quod ipſe ſit actuarius, & ad acta recipienda deputatus. Obſ. 93. num. 12. & 13.

Committi poteſt iuramentum, & examen etiam in cauſa beneficiali, & Eccleſiaſtica, non obſtante, quod ſit laicus, ſi committatur actus cum exercitio iuriſdictionis, & ſic totum examen cum facultate citandi, & cogendi teſtes. Obſ. 93. num. 17.

In Iudicialibus, & in interlocutorijs creditur ſine teſtibus. Obſ. 102. num. 22.

Decl. procedere in actis, quæ fiunt coram Iudice, ſecus contra, vt in mandato procuræ, contractu, & alia diſpoſitione apud acta. Obſ. 102. num. 23.

Qui ſimul Iudex, & Notarius eſt, an in iudicialibus credatur. Obſ. 102. num. 27.

Ennucianti non creditur. Dec. 54. num. 15.

Creditur atteſtanti de citatione. Dec. 67. num. 2.

Roganti, & inſtrumentum tradenti duplex ſalarium ſolui debet. Dec. 335. num. 11.

Atteſtanti de non exiſtentia cedulæ ſententiæ tempore pronunciæ non creditur. Obſ. 102. num. 40.

Notario cauſæ abſente poteſt alius Notarius de decreto rogari ad referendum. Obſ. 102. num. 28.

Notariorum actuariorum fidei ſtatur circa ordinatoria iudicij. Dec. 223. num. 8.

[Notarius præſumitur benefunctus officio ſuo. Obſ. 69 num. 54.

Cogi poteſt, inſtrumenta conficere. Obſ. 81 num. 28.

Idem an de iure communi poſſit, ſeu debeat commiſſionem examinis ſibi à Iudice factam rogare, & teſtes etiam examinare, & an debeat de commiſſione conſtare, vel ſufficiat enunciari. Obſ. 93. num. 4.

Actuarius dat inſtrumentum actus productionis, non autem ſcripturæ productæ, ſed illud dat Notarius, à quo fuit ſcriptura publicata. Obſ. 97. num. 50.

Habens ad extrahendum publicam auctoritatem extrahit inſtrumenta ſine citatione. Obſ. 99. num. 12.

Enuncians ſe talem in ſubſcriptione præſumitur à ſcriptura rogatus, etiam quod non exprimat. Obſ. 99. num. 19.

Succeſſor præſumitur, ex quo ſe ſubſcribat tanquam Notarius illius officij. Obſ 99 num. 20.

Qui facit acta, ſolet etiam rogari de actorum ſcripturis in paucis Caſtris. Obſ. 102. num. 27.

Debet ſe abſtinere ab extenſione verborum, Habuit terminum pro ſeruato, ac debet relinquere locum opponendi decretum in actis, & ibidem deinde decretum extendere, nulla mentione facta de termino habito pro ſeruato, ſecundum veram, & bonam practicam, quæ in Vrbe ſeruatur. Obſ. 102 num. 35. & 38.

De ſtylo Hiſpaniarum ſolet exequi, intimare decreta. Dec. 440. num. 4.

Non poteſt ſimul eſſe Iudex, & Notarius. Dec. 490 num. 4. 16. & 19.

Capax eſt nudi miniſterij, & poteſt ad illud à ſubdelegato Principis ex cauſa deputari. Dec. 490. num. 5. & 12.

Deferi iuramentorum teſti vt nudus miniſter, & tanquam præambulum neceſſarium ad examinis validitatem. Dec. 490. num. 7.

Scribens ſimpliciter, Teſtis iuratus, &c. videtur enunciatiuæ referre actum antea geſtum à parte, non factum ipſius narrantis. Dec 532 num. 6.

Notarij atteſtatio de poſſeſſione capta probat, ſi habeat teſtes, tanquam actus factus ipſis teſtibus præſentibus. Obſ. 21. num. 18.

Falſitas ſuper rogitu decreti Iudicis debet concludenter probari per impoſſibilitatem interpoſitionis. Obſ. 102. num. 23. vbi ratio, & exemplum.

Deputatio ad recipiendum iuramentum, & examen debet fieri mediante citatione ad videndum ſubdelegari, vel ſaltem ſubdelegatio intimari. Dec 490. num. 10.

Nec eſt ſufficiens citatio generalis. Dec. 490. num. 11.

Notario creditur de commiſſo ſibi examine de ſtylo Curiæ Capitulij, & Vrbis. Obſ. 93. num. 3.

Creditur, poſſeſſionem fuiſſe captam vti de bonis hæreditarijs alicuius. Obſ. 21. ſub num. 19.

Creditur aſſerenti, ſe eſſe talem, & de auctoritate, commiſſione ſibi data de ſtylo Rotæ, & Curiarum, donec contrarium probetur. Dec. 99. num. 14.

Decl. recognita tamen eius manu. Obſ. 99. num. 15.

Creditur, quod inſtrumenta reperit inter ſcripturas originales ſui anteceſſoris, ſeu quod exemplauerit à propriis originalibus, vel à ſcripturis Archiuij ſi ſit Archiuiſta, ſecus ſi non Archiuiſta. Obſ. 99. num. 16. & 18.

Et quoad ſpectantia ad eius officium. Obſ. 99. num. 17.

Creditur abſque teſtibus in actibus qui geruntur coram Iudice, vel de eius mandato propter calorem iudicij Obſ. 102. num. 21.

Creditur

Digitized by Google

INDEX

Creditur atteſtanti mandatum per eius acta fuiſſe relaxatum, ſtante præſertim decreto, & adnotatione io expeditionum libro. Obſ. 102. num. 22.

Noo creditur abſqoe teſtibus in extraiudicialibus. Obſ. 102. num. 54.

Creditur de relatione ſibi facta per Nuncium, ſi ſit actuarius, ſeu à Iudice deputatus, ſecus è contra. Obſ. 102. num. 26.

Referenti, ſe intimaſſe creditur etiam ſine teſtibus. Dec 440. num. 5.

De citatione atteſtanti no n creditur, niſi ipſa citatio exhibeatur. Dec. 452. num. 4.

Aſſerenti in intimatione, aliquos eſſe colonos non creditur. Dec. 456. num. 6.

Creditur de auſcultatione, collatioue, & concordia ſcripturæ cum originali. Obſ 99. num. 28.

Solet fides adhiberi in coocernentibus eius officium. Dec. 472. num. 8. Dec. 543. num. 13.

Atteſtanti, ſe eſſe in alicuius officio ſucceſſorem, creditur. Dec. 490. num. 21.

Atteſtanti de executione citationis non creditur ſine teſtibus. Dec. 492. num. 8.

De ſtylo Curiæ Melitenſis atteſtanti, per Curſorem fuiſſe executam citationem creditur, quamuis de actu præterito. Dec. 530. num. 1. Decl. vt ibid. num. 2.

Atteſtanre de actu de præterito, & non coram ſe tunc geſto non creditur, quaſi ſit aſſertio potius teſtimonialis, quam habens fomeotum officij tabellionatus. Dec. 532. num. 7. Dec. 544. num. 4. Ampl. vt D. Dec. 544. num. 5.

Atteſtanti de actu de præterito, & ſine teſtibus nou creditur. Dec. 545. num. 4.

Aſſerenti ſe ſucceſſorem creditur, & eo magis, ſi ſit deſcendens, ſeu nepos Dec. 561. num. 3.

Notarij ſunt maioris fidei, quam Nuocij. Dec. 440. num. 7.

Scribere poſſunt ſuam propriam relationem citationis, & intimationis. Dec. 440. num. 8.

Vbi non eſt neceſſitas compellendi, poſſunt per Rotam deputari, quia eorum tunc officium non eſt contentioſum. Dec. 490. oum. 17.

In repetitiooibus apponuot verba, verbo, re exhibuit & quare. Dec. 637. num. 16.

Notarijs dari non poteſt facultas compellendi teſtes, & ad iurium exhibitionem, cum hæc ſine iuriſdictionis. Dec. 490. num. 16.]

Notoria, & patens iniuſtitia, ſeu nulltas quando dicatur. Obſ. 15. uum. 9. 10. & 13.

Iniuſtitia deduci deber ex eiſdem actis. Dec. 120. num 5.

Notorietas iniuſtitiæ poſſeſſionis non reſultat ex eo, quod conſtet de non iure ex aliquo capite tantum per confeſſionem poſſeſſoris, vel rem iudicatam, donec ille de aliquo alio titulo, ſeu iure docere poteſt. Obſ. 42. num. 159.

[Notorietas ex eiſdem, non ex nouiter diſcutitur. Obſ. 12. num. 8. Dec. 643. num. 30.]

Notorietarem iniuſtitiæ poſſeſſionis facit confeſſio partis, vel res iudicata ſecundum Rotæ obſeruantiam. Obſ. 42. num. 154.

Notorium, vt inducatur, requiritur confeſſio, vel res iudicata. Dec. 27. num. 7.

Notorium grauamen ad excludendum ſufficir, quod ſententiam Iudicis poſſit aliquo iuſtitiæ colore velari, & oriri probabilis dubitatio. Dec. 27. num. 8. vbi exemplum.

Nulla dicitur ſententia ex defectu iuramenti calumniæ exaduerſo petiti. Dec. 297. num. 11.

Nulla eſt exeeutio præcipitanter decreta. Obſ. 12. num. 83.

Nullitas ob defectum citationis ad ſententiam dicitur inſanabilis de ſtylo Signaturæ Sanctiſſimi. Dec. 192. num. 4.

Omiſſæ citationis qnoad vnum habentem æquale intereſſe præiudicat ex connexitate iuris etiam reſpectu eorum, qui fuerunt citati. Dec. 297. num. 10.

Solutioois penſionis noo expeditis litteris noo clara & euidens non impedit manutentionem. Dec. 180. num. 10.

Debet eſſe patens, vt obſtet manutentioni. Dec. 236. num. 1.

Nullitas, & iniuſtitia ſententiæ impedit eius tranſitum in iudicatum, & executionem. Dec. 297. num. 9.

[Nullitas dubia non tollit præſumptionem, quam habet Iudex, quod ritè, & rectè iudicauerit. Obſ. 12. num. 3.

Spectans ad vnum non poteſt ab alio allegari de iure communi. Obſ. 69. num. 35.

Mandati eſt de iure inſanabilis. Obſ. 83 num. 35.

Et ſi ſanaretur ex clauſula, Arbitrio, recederetur à iuris diſpoſitione. Obſ. 86. num. 8.

Et ex ea reſultat etiam defectus citationis. Obſ. 86. num. 9.

Citationis non poteſt opponi poſt annum ex ſtatuto Vrbis. Dec. 428. num. 10.

Ea etiam attenditur, quæ non eſt leuis, ſed reſpicit merita cauſæ, & iuſtificationem ſententiæ. Dec. 435. num. 9.

Contractus minoris mortui ex defectu ſolemnitatum non poteſt opponi per eum qui non ſit illius hæres. Dec. 647. num. 69.

Nullitatis iudicium præiudicat, & abſorbet poſſeſſorium. Dec. 341. num 8. & 9.

Exceptio opponi non poteſt vltra 30. annos. Dec. 622. num. 16. Lim. vt ibid. num. 17.

Nullitatem quis oon opponendo ſibi præiudicat, ſed & durante poteſt ſemper opponere. Obſ. 86. num. 2.

Nullitate turbida exiſtente intrat arbitrium pro ſanatione, etiam in nullitate mandati, & idem ſi non adſit illius totalis defectus. Obſ. 86. num. 11.

Nullitates tantum iuriſdictionis, mandati, & citationis Rotæ ſtylus obſeruat, & mandat attendi Paulus Obſ. 12. num. 47. Dec. 435. num. 8.

Circa ſententias in oegocio principali oon tollunt effectum mandati de manutenendo. Dec. 416. num. 4.

Sanari ſuadet æquitas ad parcendum vlterioribus expenſis, & laboribus. Obſ. 91. num. 35.

Regulariter non ſanantur ſine bono iure, vel illius fumo. Obſ. 105. num. 18.

Sententiarum, quarum vigore quis eſt in poſſeſſione, & obtinuit manutentionem, quæ non ſunt notoriæ, non impediunt manutentionis effectum, & declaratoriam ob non paritionem. Obſ. 103. num. 35.

Implicitæ, & dubiæ ex facti circunſtantijs poſſunt non attendi, ſecus indubitatæ, & claræ ex facti euidentia. Dec. 622. num. 3.

Nullitatum ſanatio arbitrio Rotæ remiſſa non datur vbi nullitates ſunt claræ. Obſ. 91. num 44.

Nulliter proceditur, ſi pars non citetur. Dec. 589. num. 3.

Vel poſt interpoſitam appellationem. D. Dec. 589. num. 4.

Nulliter proceſſum dicitur non citata legitima perſona, ſeu citato aliquo, puta vt tutore, vel curatore, & non conſtito, illum eſſe talem. Obſ. 11. num. 40.

Vel ſi inſtrumentum crediti non ſit productum parte citata. Obſ 97. num. 2. Lim. vt ibid.]

Nullitatis cauſa durat per triginta annos. Obſ. 8. num. 93.

Inſtrumenti obligationis exceptio mandatum de manutenendo non retardat, vbi alias habuit executionem. Obſ. 62. num. 1.

Inſtrumenti oppoſitio non impedit manutentionem in exactione annuarum præſtationum, quæ alias ſolutæ fuerunt, donec de ea iudicatum fuerit. Obſ. 62. num. 2.

Inſtrumenti, ſeu contractus allegatio, quæ ſit clara, euidens, & probatione non egeat, impedit mandatum de manutenendo. Obſ. 62. num. 12. vbi exempla.

Exceptio generalis noo extenditur ad mandatum. Obſ. 86 oum. 8.

Tranſlationis

Tranſlationis appoſitio nnn retardat manutentionem poſſeſſori de facto. Dec. 240. num. 4.
Exceptio non diſcutirur in iodicio ſummarijſſimn manutentionis,ſed ad petitorium reijcirur. Dec. 240. num. 6.
Nullitatem,& iniuſtitiam poſſeſſinnis datæ à Iudice qui aſſerit,ptobare tenetur. Obſ. 12. num. 7.
Et per plenam probationem parentis,& notoriæ iniuſtitiæ ex eiſdem actis. Obſ. 12. num. 8.
Allegare non poteſt ille, cuius culpa commiſſa fuit. Dec. 154. num. 4.
Nullitates ex defectu iuriſdictionis,mandari,& citarionis generalirer attenduntur,ad quas plures aliæ reducuntur. Obſ. 25. num 116.
Ad effectum ipolij debent eſſe concludenres, & luce meridiana clariores. Dec. 247. num. 4.
Nulliter Iudex proceſſiſſe dicirur,ſi proceſſerit ſine iuriſdictione. Obſ. 15. nom. 56.
Execurnm dicirur mandatum de manutenendo pro fructibus illorum liquidatione non præcedente. Obſ. 1n7. num. 51.
Nullum eſt mandatum de manutenendo darum ab A. C. ſeu illins locum tenentibus in poſſeſſione beneficij. Obſ. 107. num. 5. & 25.
Seu relaxatum à non habente iuriſdictinnem. Obſ. 107. num. 1. & ſeqq.
Vel darum ſine citarione. Obſ. 107. num. 7.
Vel cum citatione nulliter executa. Obſ. 107. num. 8.
Vel relaxarum per contradictas non præcedente legitima citatione. Obſ. 107. num. 15.
Vel ſi ſit decretum cum intimatinne, & ipſa intimatio deficiat. Obſ. 1n7. num. 16.
Nullum quando ſir mandatum de manutenendo ex defectu mandati procuræ illud nbtinentis. Obſ. 107. num. 19.
De nullitate dici non pnteſt in mandatn de manutenendo. Obſ. 106. num. 72.
Nullum quod eſt,nullnm producit effectum. Dec. 189. num. 6.
Numerationem veram,& realem important verba, Dedir,ſoluit,& actualiter numerauit,vel habuit & recepit. Obſ. 35. num. 10.
[Numeratio vera quibus verbis ptobrtur. Obſ. 35. num. 6.]
Nuncio deponenri de poſſeſſione alicuius creditur, etiam quod deponat extra ſuum officium. Obſ. 78. num. 18.
Nnncio, vel Norario, qui ex ſtylo loci vices Nuncij fungatur, credirur quoad executinnem citationis. Obſ. 102. num. 16.
Nuncio, ſen Apparitori creditur referenti, ſe non reperijſſe bona ad effectum exequendi mandatum. Dec. 576. num. 5.
[Nuncij relatio aliter iuſtificari non pnteſt, quam per illins regiſtrationem in actis. Dec 530. num. 3.
Nuncio non creditur circa illud,quod citatus reſpondit. Obſ. 78. num. 2.
Lim. ſecus ad effectum manutentioois,quia illi creditur, ſi deponat de confeſſione citati ſuper poſſeſſione partis iunctis adminicnlis. Obſ. 78. num. 3.

O

[OBedientia poſſidetur per obedientiam,alias, qui præcipit,ſibi non obediatur, poſſidet ſola labia ſua. Obſ. 31. num. 9. Dec. 667. num. 8.
Obedientia ſuperiori alicuius Religionis quando non importet exemptionem ab Ordinario. Dec. 628. num. 9. 10.
Obijcere, & non probare idem eſt,quod non nbijcere. Obſ. 1. num. 7.
Obitus alicuius in poſſeſſione beneficij probatur, ex quo ambæ partes veniant, ex vacatione per illius obitum. Dec. 633. num. 6.]
Oblatin ſnla ſufficit parte recuſante. Dec. 175. num. 11.
Soluendi facta aliquidatinne requiritur quoad fructus liquidos. Dec. 12. num. 2.
Oblatione fructuum nnn ſatis fit clauſulæ, Nnn retardata ſolutione penſionis. Dec. 163. num. 7.
Oblationis verbum quid ſignificet. Dec. 166. num 3.
Oblationum ſpecies quæ. Dec. 166. num 4.
Non perceptio probarur, ex quo non reperiunrur adnotatæ in libris aliorum redituum. Dec. 166. num. 13.
Oblationes,quæ in vſus Miniſtrnrum exponuntur,ſunt de iure parochiali. Dec. 166. num. 5.
Debentur nb Sacramentorum adminiſtratinnem. Dec. 166. num. 8.
Veniunt appellatione obuentionum, emolumentorum,& iurium parochialium. Dec. 166. num. 11.
[Oblatio ſola non releuat ad effugiendam declaratoriam. Dec. 558. num. 10.
Circa intereſſe conductoris non ſpectat ad alium anteriorem conductorem,ſed ad ipſum dominum vel alium ſingularem ſucceſſnrem, in quem rei dominium tranſlatum ſit. Dec. 635. num. 21.
Oblationum ſunt incapaces Confraternitates, & laici Dec. 529. num 15.]
Oblationes,& primitias exigendi quaſi pnſſeſſio de aliquibus locis particularibus Diœceſis extenditur ad omnia alia loca eiuſdem Diœceſis ex aſſiſtentia iuris communis. Obſ. 73. num. 168.
Oblatnre maiori citato non comparente fieri poteſt deliberatio alteri nblatori. Dec. 144. num. 5.
Oblectamentum infert ad poſſeſſionem rei, quamuis ex ea fructus non percipiantur, & idem nperatur in re infructiſera, quod fructus in re fructiſera. Obſ. 26. num. 23.
Obligatin iuncta poteſtatinne illi contraria vitiatur,& ſubſtinetur proteſtatio. Dec. 175. num. 10. Lim. vt num. 15.
Afficit illam,qui ſe obligauit,non alium. Dec. 212. num 26.
Et ſtrictè interpretanda, nec extenditur ad nnn expreſſa. Dec. 254. num. 5.
Præſtationis annuæ ſine cauſa non ſubſtinetur ſoln temporis curſu. Dec. 311. num. 1.
Retrouendendi amplectitur etiam fructus,eoque magis,ſi ſit etiam ad damna,& intereſſe. Dec. 19. num. 1.
Obligatio,& titulus inductus dicitur etiam ratione futuri temporis præſtatinne facta per lnngiſſimum tempus. Dec. 311. num. 4.
Præſertim in pia cauſa,in qua ſufficit minus tempus, & præſtatio, etiam quod habuerit cauſam voluntariam ex mera liberalitate. Dec. 311. num. 5. & 6.
[Obligatio ad tempus,ſeu conditinnalis, & illius pnſſeſſio expirat cum tempore,& conditione, & nullum competit poſtea remedium poſſeſſorium. Obſ. 64. num. 12. Decl. vt ibid. num. 13.
Cameralis non admittit exceptiones extrinſecas à contractu, ſed omnino debet exequi. Dec. 485. num. 1.
Perſonalis tranſit cum reali ad quemcumque rei pnſſeſſorem. Dec. 511. num. 2. 3. & 9.
Annuæ præſtationis ex ſolo temporis curſu non inducitur. Dec. 516. num. 4.
Ampl. vt ex ſtylo Rotæ non ſufficiat decennium, aut alterins tempus, ſed neceſſaria ſit quadragenaria, vel immemorabilis. Dec. 516 num. 5.]
Obligatio cameralis extendi debet, etiam qood fuerit in mandatum cooſenſum,vbi in illius vim deueniendum eſt ad excommunicationem. Obſ. 103. num. 56.
Obligationes cameralis extenſio quando requiratur,& ea deficiente proceſſus ſit nullus. Obſ. 15. num. 76.
Illius vigore nno proceditur abſque citatione. Dec. 34. num. 8.
Vide etiam in V. extenſio.
Obligationem cameralem habenti pro retroconditione cnmpetit immiſſio, & nnn requiruntur termini ſubſtantiales. Dec. 247. num. 10.
Obligatus in forma Cameræ non dicitur, qui ſubmiſit corpos,& bona omnibus Curijs, &c. & Cameræ Apoſtolicæ Romæ. Dec. 483. num. 15.

Ad

Ad factum tenetur ad intereſſe. Dec. 532 num.11.& 17.

Extinguere debita anteriora non poteſt in præiudicium anteriorum creditorum extinguere poſteriora. Dec. 669. num.6.Lim.vt ibid.num.7.]

Obl inio eſt modus inducendi depoſitionem animi.Obſ. 58.num.6.

Obſeruantia ſubſecuta declarat,quem in conſtitutione non comprąbendi. Dec. 139. num. 10.

Inter Mercatores plurimum valet. Dec. 314. num. 8.

[Obſeruantia facit præſumere iuſtificationem litterarum. Dec.554.num.5.

Dat robur, & fidem ſcripturis etiam informibus, & minus authenticis. Dec 561.num.7.

Qnomodo probetnr. Dec.621.num.5.

Occupatio naturalis, ſeu detentio conſeruatur in poſſeſſione ciuili,& ſic in animo poſſidendi. Obſ. 17. num. 8.

Ocnlaris inſpectu multum valet ad Iudicis informationem,eum non fallit, & eſt validiſſima, & liquidiſſima probatio, & omnem aliam ſuperat probationem,etiam contrariam. Obſ.19.num.72.

Officiales Communitatis tenentur ex obligatione anteceſſorum vti ſuceeſſores,& corpus Collegij repræſentantes. Dec.331. num. 23.

[Officialis publicus Ciuitatis cenſetur habere ſpeciale mandatum. Obſ.55.num. 39.

Officiali creditur de pertinentibus ad eius officium. Dec 629. num. 13.

Publico cenſetur data facultas etiam circa ea quæ requirunt ſpeciale mandatum. Dec. 352.num.5. Intell. vt num.6

Officialium libri,& ſcripturæ quando probent ſolutionem. Obſ.35.num.13.

Officialium libris, & quinternis partitarum creditur in pertinentibus ad eorum officium. Dec. 555. num. 2.]

Officinm Iudicis implorare dicitur,qui intentat mandatum de manutenendo. Obſ 3.num.44.

Et quando non concluditur, aduerſarium debere aliquid dare, vel facere, ſed Indicem debere prouidere. Obſ.2.num.37.

Competit, vbi verba legis in Iudicem diriguntur. Obſ. 2. num.38.

Implorans, ne ſit auctor rixæ,vel vt expellat inuaſorem rei ſuæ,non perdit poſſeſſionem,nec etiam lite durante vltra decennium. Obſ.5.num.6.

Etiam ſi ad rem non accedat. Obſ.5.num.7.

Iudicis officio expediri dicitur mandatum de manutenendo,ſiue Iudex expediat motu proprio, ſiue ad partis petitionem. Obſ.2.num.35.

[Officium Iudicis fundatum eſt in æquitate. Dec.474. num. 2.

Expirat lata ſententia. Dec. 536. num.7.

Officium ſi quis exercuerit non iure proprio, ſed vti ſubdelegatus,ſubdelegatione reuocata,euaneſcit omnis eius poſſeſſio,& manutentionis cauſa. Dec 635.num.17.Obſ.64.num.16.

Officium Vicariatus Curiæ, & Officium Archiuiſtæ ſunt diuerſa, nec de vno ad aliud infertur, niſi ſint connexa. Dec. 491. num. 7.

Officij, illiuſque iuriſdictionis exercitium probatur ex mandatis ſub Officij, illiuſque relaxatis. Obſ. 31. num.4.Dec. 635. num. 4.

Et partis aduerſæ confeſſione. D.Dec. 635. num. 4. & ſeqq.

Officio hoc Iudicis agere conſultius eſt. Obſ. 2. num. 8.

Officijs vacantibus debent per Epiſcopum dari Cuſtodes. Dec.556.num.7.]

Officinm dicitur poſſidere,quod per eum obtinentem poſſeſſum fuit. Dec.335.num.7.& 18.

Vnum,& idem poteſt habere plura,& diuerſa munera,& labores,quorum cauſa plura ſtipendia debeantur. Dec. 335.num.10.

Conceſſum cenſetur eo modo, quo antea alij conceſſum fuerat. Dec.335.num 13.

Magiſtrorum Viarum Vrbis habet annexum Officium, & Notariatum omnium Aquarum, ac etiam Aquarum Virginis, & Felicis. Dec.335. num.4.& ſeqq.

Officij vnio, & vnitas quomodo probetur.Dec.335. num. 12.

Officia Vrbis vee vendi, nec aliter alienari poſſunt ſine licentia, & conſenſu Principis. Dec. 335. num. 2.

Ea poſſidens priuatus cogi poteſt ad oſtendendum titulum. Dec.335.num.3.

In Officijs Romanæ Curiæ datur diſtinctio inter titulum, & dominium illorum. Dec. 335.num. 15.

Onera leuia,& exigua non dicuntur de Regalibus.Dec. 312. num. 1.

Ea imponendi ius poteſt ab habentibus iuriſdictionem à Principe præſcriptione,vel conſuetudine acquiri,etiam quod in inueſtituris hoc expreſſum non ſit. Dec.31.num.1.& 6.

An ſint leuia arbitrio Iudicis remittitur. Dec. 312. num. 7.

[Onera imponi non poſſunt per Communitates abſque licentia Papæ. Dec.516.num.7.]

Oneris grauitas an conſtituatur ex ſucceſſiua, & perpetua impenſa. Dec. 312.num. 8.

[Oppoſitione generali non facta in termino citationis ad dicendum contra, non ſuffragatur ſubſecuta oppoſitio in ſpecie, ſiue coram eodem Iudice,& in prima inſtantia, ſiue coram alio, & in ſecunda. Obſ.97.num. 36. & 39.

Optio ſola non infert ad poſſeſſionem rei optatæ. Obſ.15.num.3 Dec.434.num.2.]

Ordinariè Iudex in manutentione procedere non valet altera ex partibus contradicente. Obſ.77. num. 4.

Si ageretur in manutentione efficeretur poſſeſſorium, ordinarium,& plenarium. Obſ.77. num.3.

Ordinarius poteſt depurare Vicarium, ſeu Economum in beneficio vacante, donec de Rectore prouideatur,vel cognoſcatur de iuribus eligentium. Dec. 217.num. 52.

Non præſcribit libertatem aduerſus iuſpatronatus per ſimplicem non vſum præſentandi Patronorum,ſed per liberam collationem. Dec. 217. num.61.

Dicitur approbaſſe tranſlationem iuriſpatronatus factam in compatronum per illius præſentationis admiſſionem. Dec.239.num.6.

Poteſt compatibiliter ius dicere in Populum non exemptũ,etiam quod Eccleſia pertineat ad collationem Abbatis. Dec.310.num. 11.

Ordinarij aſſiſtentiam habent iuris communis in omnibus Eccleſijs,& perſonis ſuæ Diœceſis. Dec. 184. num. 1.

Et ex illa eis manutentio debetur nulla alia poſſeſſione probata. Dec. 184. num. 2.

Poſſunt prouidere controuerſijs, quæ oriuntur in proceſſionibus. Dec.32. num. 10.

Ordinaria Interdicta non faciunt ceſſare hoc extraordinarium pinguius prouidens. Obſ. 10. num.17.

Ordinariè,& non executiuè agendum eſt contra eum, qui eſt in poſſeſſione cum pari titulo. Dec.618. num.5.

Ordinarius confert Sede Vacante ceſſantibus reſeruationibus indulto non obſtante, quod tunc dormit,& Sede plena reuiuiſcit. Dec.408.num.5.

Poteſt non Patronum à præſentatione amouere conſtito de illius non iure in proprietate. Obſ.31. num. 25.

Ordinarij fundatam habent de iure intentionem in iuriſdictionem omnium Monaſteriorum Regularium intra ſuam diœceſim. Dec.617.num.1.

Ordinarij in iuriſdictionalibus datur manutentio ex ſola iuris aſſiſtentia. Dec.617. num. 2. Decl. vt ibid num,3.7.& 8.

Ordinaria ſeruanda ſunt in loco iudicij, tam in proceſſu, quam in executione. Dec. 531. num. 7.]

Ordinario inferiori competit manutentio,etiam in non probata poſſeſſione in ijs, in quibus habet pro ſe iuris aſſiſtentiam. Obſ.45. num.10.

Debetur manutentio contra Epiſcopum habentem iuris aſſiſtentiam, ſiue fundet ſe in priuilegio ſolo, ſiue

INDEX.

ſolo ſiue in immemorabili conſuetudine, vel præſcriptione ſola, quæ ſit canonizata per tres conformes, vel alias notoria, & negare non poſſit. Obſ.46. num. 30.
Decl. 1. vt tamen non ſufficiat ſolum priuilegium abſque poſſeſſione ad excludendam manutentionem Epiſcopi. Obſ. 45. num.31.
Decl. 2. vt ſit danda manutentio Epiſcopo ex iuris aſſiſtentia, donec diſcutiantur oppoſitiones per eum datæ teſtibus, & probationibus partis aduerſæ. Obſ.45.num 32.
Decl. 3. vt debeatur manutentio Epiſcopo ex iuris aſſiſtentia in approbatione Confeſſariorum non obſtante immemorabili ex aduerſo allegata. Obſ 45.num.33.
[Ordo cognoſcendi prius ſuper poſſeſſione peruerti non debet ſine cauſa. Obſ.77.num.2.
Ordo iudiciarius ſeruandus eſt iuxta ſtylum, conſuetudinem, & ſtatutum fori, vbi cauſa fuit expedita. Dec.639.num.15.
Inuentus eſt ad inueſtigandam veritatem. Obſ. 77. num. 1.
Ordo ſcribendi probatur ex aſſertione teſtium in ſubſcriptione. Obſ.98.num.22.
Ordo eſt ordinem non ſeruare. Obſ.77.num.3.]
Ordo iuris eſt, vt vna ex partibus volente prius cognoſcatur poſſeſſorium, quam dominium. Obſ.7. num. 15.
Præſertim poſſeſſorium retinendæ. Obſ. 7.num.16.
Eoque magis poſſeſſorium ſummariiſſimæ manutentionis. Obſ.7.num.17.& 66.
Cognoſcendi prius ſuper manutentione, quam negocio principali peruerti non debet, ne poſſeſſor priuetur commodo poſſeſſionis, & grauetur onere probandi, à quo per poſſeſſionem releuatur. Obſ.7.num.20.
Cognoſcendi prius de poſſeſſione, quam petitorio nunquam peruertitur, vbi poſſeſſorium eſt clarum, & prius de eo conſtat. Dec.284.num.3.
Etiam ſtante commiſſione, quod ſimul, & ſemel de vtroque cognoſcatur. Dec.284.num.4.
Ordo iudicij in manutentione non requiritur. Obſ.77. num. 2.
Nullus obſeruatur in mandato de manutenendo, quo ſpreto pronuncia nulla ſit. Obſ. 106. num.73.
Quem ius dat, ſemper eſt ſeruandus, & in ordinarijs, & in extra ordinarijs iudicij. Obſ. 77. num. 12.
Ordine iudicario nullo ſeruato in manutentione proceditur. Obſ. 77. num. 3.
Ordinem iuris ſeruare eſt veram iuſtitiam adminiſtrare. Obſ. 77. num. 13.
[Originale deperdito fides datur copiæ in actis repertæ, & fortius, concurrentibus adminiculis. Dec. 97.num.48.
Originalia ſcripturarum tranſportari debent ex loco propinquo. Dec.383.num.5.]
Originem traxit mandatum de manutenendo à iuribus, de quibus hic, non eſt à Doctoribus confictum, ſed ipſe terminus manutentionis introductus, & vſurpatus. Obſ.4.num.1.

P

PActum inter locatorem, & conductorem de non reficiendis melioramentis validum, & ſeruandum eſt. Dec.149.num. 4. & 9.
Lim. quoad impenſas magnas, & immenſas. Dec. 149. num. 5.
Sublim. 1. procedere vbi emphiteuta culpa ſua cadit in commiſſum. D. Dec. 149.num.6.
Sublim.2. ſtante pacto cum generalibus, & prægnantibus verbis concepto, quod cenſetur pars pretij. D.Dec.149.num.7.
De affrancando eſt facultatiuum. Dec.293.num.27.
Perſonaliſſimum non egreditur perſonam, cui apponitur. Dec. 293. num. 29.
Perſonale cenſetur, vbi facultas conceſſa eſt certæ perſonæ. Dec.293.num.30.
Perſonale cenſetur non facta mentione hæredum. Dec.293.num.32.
Correſpectiuum in emphiteuſi poſitum annullatur ex annullatione principalis contractus. Dec. 293.num.34.
De aſſociando, vel ingrediendo propria auctoritate non operatur contra emphiteutam, niſi cum conſtet, eum eſſe deſtitutum omni defenſione. Dec.336.num.8.
[Pactum ab vtraque parte ſeruandum eſt. Dec.429. num. 6.
De non expellendo à conductione intelligitur ſub conditione dummodo penſio ſoluatur. Dec.495. num. 3.
Francandi expiratum cenſetur finita locatione. Dec. 495. num. 3.
Pacto vtens redimendi an ſit manutenendus. Obſ.57. num. 17.]
Pacti recurſiui effectus ceſſat non purificata conditione. Dec.227.num.7.
Pacto reſolutiuo an poſſit quis vti, poſtquam contractum approbauit, & pro illius obſeruatione egit. Dec. 215.num.33.
Papa poteſt ex ordinaria poteſtate tollere ius poſſeſſionis, & decernere, vel reſcribere, vt de ſolo petitorio, vel de petitorio, & poſſeſſorio ſimul cognoſcatur. Obſ.7.num.48.Dec.102.num.3.
Solutus eſt ſolemnitatibus iuris poſitiui, & quadrata æquat rotundis. Obſ.7.num.49.
Nunquam reſcribit, vt de ſolo petitorio, ſeu de petitorio, & poſſeſſorio, ſimul cognoſcatur in retinentibus poſſeſſionem, ſed in tum à poſſeſſione expulſis, & eiectis, & tunc cũ cauſa. Obſ.7.n.50.
Si intruſos ab occupatione quandoque eijciat, id facit citata parte, & termino ad faciendas defenſiones præfixo. Obſ.7 num.51.
Non poteſt diſpenſare, quod in ferendo teſtimonio teſtes non iurent. Obſ.84.num 8. & 12.
Nec reſcribit, quod ſtetur depoſitionibus teſtium, qui non iurarunt. Obſ.84.num. 9.
Et ſi reſcribat cum clauſula, Arbitrio, illi non eſt locus; & quare. Obſ.84.num.10.
Iuris præſumptionem, & aſſiſtentiam habet ſuper proprietate, & collatione omnium Officiorum Vrbis. Dec.335.num.1.
Papæ declaratio intelligi debet, præterquam quoad expreſſa. Dec.178.num.10.
Intentionis defectus gratiam vitiat. Dec.240.num.8.
Confirmatio dat robur confirmato, non autem facit, quod comprehendat res, & perſonas in confirmato non comprehenſas. Dec.111.num.6.
[Papa non valet ex poteſtate ordinaria, & ſine cauſa diſponere, ut ſtetur copiæ ſcripturæ priuatæ. Obſ. 97. num. 57.
Papæ partes ſunt docere caſus, in quibus licitus ſit recurſus ad Iudices laicos, non autem priuatorum Doctorum, ad quos ſpectat obedire, non declarare. Obſ.6.num.8.
Collatio non facit perdere poſſeſſionem Capitulo. Obſ 57.num.64.Ampl.vt ibid.num 65.
Sola approbatio poteſt eximere ab Ordinarij iuriſdictione. Dec.618.num.10.]
Paraphernalia bona, exceptio prælationis priuilegio, doti æquiparentur. Dec. 86. num. 13.
Paria ſunt, quod quis manifeſtè habeat ius commune contra ſe, vel vehementem præſumptionem iuris. Obſ.44 num.19.
[Par in parem non habet imperium. Obſ.48.num.9.
Parere tenetur poſſeſſor mandato de manutenendo non faciendo actus patientiæ contrarios. Dec. 614.num.8.
Paria ſunt, quod nulla citatio, vel minus legitima interuenerit. Dec.507. num. 3.
Paria ſunt forum ſortiri, & ſtatutis legari. Dec. 535. num. 3.
Paritio ad effugiendam excommunicationem debet eſſe ſucceſſiua, & continuata. Obſ. 103. num. 29.
Paritio ad effugiendam declaratoriam requirit effectualem ſolutionem, nec ſufficit declaratio. Dec. 446. num. 7.
Paritionis ad effectum non tenetur quis dimittere poſ-

K ſeſſionem

ſeſſionem, vel aliàs cedere iuri ſuo. Dec. 614. num. 7.
Neceſſarium eſt non facere actus contrarios. Dec. 617. num. 5.]
Paritio verbalis cum patientia ſufficit ad euitandam declaratoriam, vbi agitur de mandato de manutenendo, & nihil adeſt, in quo aduerſarius parere poſſit. Dec. 272. num. 3.
Parochialis Eccleſia, & Parochus habet iuris communis aſſiſtentiam circa decimas, & earum exactionem in, & ex bonis exiſtentibus intra limites ſuæ parochiæ ſuper fructibus in ea ſurgentibus. Obſ. 45. num. 43. Dec. 157. num. 2. Dec. 187. num. 6. Dec. 211. num. 4.
Etiam excluſiuè quoad Epiſcopum. Obſ. 45. num. 43.
Habet de iure intentionem fundatam ſuper omnibus prouentibus intra parochiam. Dec. 666. num. 6.
Ac etiam in oblationibus, quæ fierent in Capellis in diſtinctis beneficijs erectis. Dec. 166. num. 7.
[Parochialis prædialis non habet veram iuris aſſiſtentiam quoad decimas. Obſ. 45. nu. 33.
Parochialis poſſeſſio facto concurſu ſuſpendi non debet Dec. 585. num. 7. Lim. vt ibid num. 8.
Parochialium iurium quaſi poſſeſſio non amittitur per non vſum, niſi probata prohibitione. Obſ. 58. num. 7.
Parochialitatis ſigna ſunt exactio decimarum, & portionis iuris ſepulturæ. Dec. 576. num. 1.
Parochialitaris, & Curæ requiſita. Dec. 625. num. 12.
Parocho datur fides quoad partitas ex libro parochiali extractas, lite etiam pendente, ſine citatione, & compulſorialibus, conſtito illum eſſe talem, ſecus non conſtito. Obſ. 99. num. 21.]
Parochialis Eccleſiæ, ſeu Cappellæ poſſeſſio cenſetur acquiſita, & probata per exercitium Curæ animarum, & ſpiritualium actuum ad Curatum pertinentium, & per actus Diuinorum Officiorum, & per adminiſtrationem temporalium. Obſ. 30. num. 1.
Ac per perceptionem fructuum, decimarum, primitiarum, & oblationum. Obſ. 30. num. 2.
Parochiali Eccleſiæ, & Parocho non ſuffragatur ſola iuris aſſiſtentia pro manutentione in exactione decimarum, ſecundum opinionem, quam frequentius tenuit Rota, licet contrarium aliquando eadem, & alij tenuerint. Obſ. 45 num. 47.
Ampl. 1. præſertim vbi iuris aſſiſtentia redditur turbida. Obſ. 45. num. 48.
Ampl. 2. præſertim vbi conſtat de poſſeſſione alterius. Obſ. 45. num. 49.
Et poſſeſſio percutit prædium, ſeu bona, de quibus agitur. Obſ. 45. num 50.
Ampl. 3. præſertim quando exaduerſo allegatur, & iuſtificatur priuilegium. Obſ. 45. num. 51.
Vel probatur præſcriptio. Obſ. 45. num. 52.
Reſtringe ampliationem ſecus ſi validitas priuilegij ſit in controuerſiam deducta, & dum de ea diſcutitur. Obſ. 45. num 53.
Parochiali vacante prouiſus de præſtimonio rectè poteſt ipſius poſſeſſionem naturalem capere. Dec. 330. num. 13.
Parochiales conferri debent per concurſum. Dec. 186. num. 2.
Debent prouideri ab Ordinario de Rectore perpetuo, non amouibili. Dec. 217. num. 55.
Parochus an ſit manutenendus in quaſi poſſeſſione recipiendi aliquid pro ſepultura, & Sacramentorum, ac Spiritualium adminiſtratione. Obſ. 10. num. 96.
Se intromittere non poteſt in Eccleſiam Regularium, dum cadauera ſepeliuntur. Dec. 260. num. 2.
Non habet iuris aſſiſtentiam quoad Eccleſiam intra ſuam Parochiam, quæ ſit vnita Monaſterio Regularium. Dec. 200. num. 3.
Parochi iuris aſſiſtentiam quoad ius exigendi decimas fomentum præbet in eadem exactione etiam alijs, qui ſecum participent. Dec. 157. num. 3.
Atteſtatio de licentia data matrimonium celebrandi, ſuffragatur etiam poſt illud contractum Dec. 241. la ſecunda, num. 11.
Parocho reſpectu decimæ præiudicatum non dicitur per mutationem ſeminis, ſeu modi colendi. Obſ. 73. num. 157.
Partes non debent ſe circa manutentionem diu inuoluere. Obſ. 106. num. 38.
Partes non debent diſcrepare à ſubſtantia, & qualitate totius. Dec. 244. num. 8.
[Parte non opponente iuribus etiam informibus poteſt Iudex dare fidem. Dec. 664. num. 10.
Partibus via aperiri non debet, vt ſibi de viribus iuſtitiæ Sacræ Rotæ iudicium aſſumant. Dec. 664. n. 19.
Partis poſſeſſione totius poſſeſſio retinetur. Obſ. 18. num. 16.
Partis poſſeſſio non infert ad totum tamquam probatio incerta. Obſ. 73. num. 40.
In integralibus infert ad poſſeſſionem totius ad manutentionis effectum. Obſ. 73. num. 41.
Partis, ſeu quantitatis poſſeſſio in cauſa vniuerſali inferre poteſt ad vniuerſalem, & ſufficit ad effectum manutentionis. Obſ. 73. num. 51.
Partis iuriſdictionis vſu poſſeſſio acquiritur quoad totum in habente titulum, & quando poſſeſſio vniuerſalis eſt vacans, aliàs quoad illam partem tantum. Obſ. 73. num. 55.]
Particulares de Collegio nec in perſona, nec in bonis teneotur pro debito Collegij. Dec. 331. num. 17.
Partitæ in forma non probanti faciunt adminiculum. Dec. 158. num. 2.
Vide etiam in V. Liber Mercatorum.
[Partitæ de vno ad alium non ſunt trahendæ. Dec. 487. num. 14.
Damnorum datorum non probant contra tertium. Dec. 370. num. 8.
Paſcuorum conceſſione, & penſionis ſolutione probatur poſſeſſio. Obſ. 23. num. 11.]
Pater eſt legitimus adminiſtrator filij in rebus, in quibus habet vſumfructum, & in minori 14. annorum etiam in caſtrenſibus, & quaſi caſtrenſibus, & ſimilibus. Obſ. 55. num. 131.
[Pater non habet adminiſtrationem in beneficialibus, & ſpiritualibus, & eorum annexis, vt eſt penſio, ad filium ſpectantibus poſt illius 14. annum. Obſ. 55. num. 46.
Præſtat iuramentum calumniæ pro filijs abſque ſpeciali mandato. Obſ. 81. num. 23.]
Patri datur manutentio in quaſi poſſeſſione vſusfructus in bonis filij etiam filio mortuo durante vita ipſius patris. Obſ. 16. num. 21.
Patres Societatis Ieſu idonei ſunt Magiſtri. Dec. 351. num. 11.
Patientia requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem præſentandi, & non poteſt dici adeſſe ſine ſcientia. Obſ. 32. num. 12.
[Patiens alium capere poſſeſſionem non poteſt ad eam per interdictum retinendæ reuerti. Obſ. 103. n. 18.
Patientia illius de cuius dominio, vel anteriori poſſeſſione non conſtat, non eſt neceſſaria ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis, & manutentionis. Dec. 419. num. 2.
Patientiam præſtare ſatis eſt ad effectum paritionis. Dec. 617. num. 4.
Et pro paritione mandati de manutenendo. Dec. 614. num. 6.]
Patronatus ſiue Eccleſiaſtici, ſiue laicalis tranſlatio, niſi ſit in compatronum, requirit conſenſum Ordinarij. Dec. 139. num 8.
Illius exceptio, incontinenti non probata, quæque requirat altiorem indaginem non impedit exceptionem gratioſæ ſubrogationis. Dec. 313. n. 3.
Patronus admittens non patronum ad præſentandum ſibi præiudicat, quia acquiritur ei quaſi poſſeſſio, etiam non probata effectuatione, licet non faciat ipſum patronum. Obſ. 32. num. 13.
Secus in præiudicium illius ſucceſſorum in iure patronatus. Obſ. 32. num. 14.
Tacite accedens collationi factæ per Ordinarium pro conſeruatione ſui iuris ſibi non præiudicat. Dec 217. num. 59.
Prætéſus, qui ſemel docuit de iure patronatus ſecundum

INDEX.

dum formam Concilij Tridentini, non eſt repellendus à quaſi poſſeſſione præſentandi. Dec. 238. num. 23.

Exiſtens io quaſi poſſeſſione præſentandi eſt manutenendus, & ab eo præſeotatus inſtituendus, donc in petitorio videatur de allegata vnione. Dec. 267. num. 5.

Eccleſiaſticus non poteſt iuſpatronatus donare. Dec. 333. num. 5.

Patrono Eccleſiæ, ſeu Capellæ competit manutentio in quaſi poſſeſſione eligendi, ſeu nomioandi, & præſentandi, & inſtitutionem obtinendi. Obſ. 10. num. 25 & 26.

Conſtito tamen de iure patrónatus. Obſ. 10. num. 26.

Competit Eccleſiæ, eiuſque bonorum defenſio. Dec. 96. num. 5.

Patronorum multiplicatio oon præiudicat Eccleſiæ. Dec. 333. num. 11.

[Patronorum negligentium præſentare quaſi poſſeſſio præſeruatur per præſentationem alterius compatroni. Dec. 667. nu. 22.]

Patronos ſua quaſi poſſeſſione ſpoliare iniquum eſt. Dec. 217. num. 53.

Vide etiam in V. Ius nominandi. Ius patronatus.

[Paupertas excuſat à reſtitutione fructuum. Dec. 447. oum. 2.

An ſit ſufficiens cauſa ad effectum arbitrandi ſequeſtrum. Dec. 654. num. 8. & 9.

Paupertatis æſtimatio relinquitur arbitrio Iudicis. Dec. 448. num. 1.]

Peccatum vbi inducitur, non datur poſſeſſio. Obſ. 10. num. 93.

Peccati ſolus timor manutentionem impedit, vt in matrimonio, de cuius validitate dubitatur. Obſ. 10. num. 97.

Peccata tanto ſunt grauiora, quanto diutius infelicem animam detinent allegatam. Dec. 321. num. 20.

Pecunia propria, & ooo aliena præſumitur quis contrahere, niſi eotrarium probetur. Dec. 338 n. 16.

Pecunia præſenti opus eſt ad ſubhaſtationis validitatem. Dec. 323. num. 11.

Decl. vt hæc ſolemnitas poſſit per creditorem remitti. Dec. 323. num. 12.

Sub decl. quoad proprium intereſſe, & ſummam ſibi debitum, alias ſecus. Dec. 323. num. 13.

Et vbi conſenſus interuenerit in actu deliberationis alias ſecus. Dec. 313. num. 14.

[Pæna non reſpondentis poſitionibus, quæ ſit. Obſ. 83. num. 40.

Penitentiæ locius eſt in alienatione rei Eccleſiaſticæ ante obtentum beneplacitum Apoſtolicum. Dec. 518. num. 11.]

Penſio præſcribitur decemnio, à die tamen denegationis ſolutionis. Dec. 156. oum. 7.

Non debetur ab eo, cuius prouiſio non habuit effectum, nec titulum beneficij habuit, nec fructus recepit. Dec. 163. num. 15.

Corruit non probato concludenter beoeficij valore. Dec. 278. num. 2.

Antiqoa membratis fructibus ſolui debet à poſſeſſore, & percipiente fructus, quorum ratione debetur. Dec. 34. num. 18.

[Penſio non expeditis litteris eſt nulla, & exigi non poteſt ſtante decreto irritante in reſeruatione appoſito, niſi ſaltim litteræ ante exactionem ad Officium plurali peruenerint. Obſ. 42. nom. 18.

Tranſlata non dicitur ooua, ſed in effectu, & ſubſtantia eadem cum antiqua mutata perſona. Obſ. 55. num. 49.

Penſionario mortuo debetur eius hæredibus pro rata temporis. Dec. 363. oum. 1.

Decurſa tempore titularis anteceſſoris ſolui debet per hæredea. Dec. 363. num. 2. & 3.

Vel immo peti poteſt etiam à ſucceſſoribus in beneficio, ſed Rota ſeruat, vt prius ex æquitate côucoiantur hæredes Anteceſſoris. Dec 363. n. 3.

Penſio, vel annua præſtatio petitur tanquam ſors, non tanquam fructus rei ioiudicium deductæ, & debetur pro toto tempore retardatæ ſolutionis. Dec. 471. num. 2. & 10.

Ampl. etiam in iudicio poſſeſſorio. Dec. 471. num. 3.

Extende etiam in ſummariſſimo manutentionis. Dec. 471. num. 4. 10. 15. & 17.]

Penſionis non ſoluendæ quaſi poſſeſſio an poſſit præſcribi, & quando. Obſ. 10. num. 100.

Exigendæ quaſi poſſeſſio acquiritur per vnicum actum ſolutionis. Obſ. 18. num. 36.

Siue ſit ſolutio voius termini, ſiue illius partis. Obſ. 18. num. 37.

Exigendæ quaſi poſſeſſio non probatur ex narratiua litterarum Apoſtolicarum facta ad aſſertionem partis, præſertim in facto alieno. Obſ 35. nu. 35.

In exactione quaſi poſſeſſio non acquiritur, nec ſuffragatur, ex ſolutinnibus factis à tertio, de cuius mandaen non conſtet. Obſ. 35. num. 71. Ampl. vt num. 74.

Niſi concurrat ſcientia principalis. Obſ. 35. num 72.

Vel concurraotalia adminicula, de quibus hic. Obſ. 35. num 73.

Solutio facta à non habente titulum in beneficio non conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35. oum. 75. & ſeqq.

Nec ſolutio facta ab Adminiſtratoribus, & Economis, Depoſitarijs, ſequeſtratarijs, niſi ſciente, & patiente, vel ratificante Titulari. Obſ. 35. num. 76.

Nec ſolutio facta per Curam Regiam Sede Epiſcopali vacante. Obſ. 35. num. 77.

Nec ſolutio facta à Camerario Menſæ Epiſcopalis, vel à ſobcollectore ſpoliorum. Obſ. 35. num. 78. Decl. vt num. 79.

Nec ſolutio facta à reſeruatione fructuum. Obſ. 35. num 80. Dec. vt num. 81.

Exigendæ io quaſi poſſeſſione datur manutentio abſque productiooe tituli. Obſ. 42. num. 34. Contrarium 36. Concorda, vt num. ſeqq.

Reſeruatio producenda eſt in iudicio ordinario retinendæ. Obſ. 42. num 37.

Reſeruatio producenda eſt in iudicio manutentionis non ex neceſſitate, ſed pro coadiuuanda poſſeſſione. Obſ. 42. num. 38.

Reſeruatio produceoda eſt ad effectum manuteotionis, vbi poſſeſſio illius vigore allegatur, ſeu ad probandum qualitatem peoſionis. Obſ. 42. nu. 40.

In exactione non impeditur manutentio ex allegata illius nullitate, vel ſolutione non facta in vim litterarum reſeruationis. Obſ. 62. num. 5.

Exigendæ in quaſi poſſeſſione exiſtenti, cui ſolutio denegatur, competit remed. cao. reintegrandæ, & retinendæ. Dec. 70. num. 5.

Reſeruatio per litteras Apoſtolicas probanda eſt in petitorio. Dec. 70. num. 6.

Reſeruatio deſeruit pro adminiculanda quaſi poſſeſſiooe exigendi. Dec. 180. num. 9.

Exigendæ quaſi poſſeſſio contra titularem non ſuffragatur, ſi beneficium dimiſerit. Dec. 180. n. 13.

Soluendæ primus terminus incipit à termino prius maturando, licet io litteris ſecundus terminus, ſeu tempus fuerit prius in ordine nominatum. Dec. 182. num. 7.

Reſeruatiooem quis tacendo non fatetur reſeruationem validam. Dec. 278. num. 3.

Reductionis acceptatio non æquipollet conſenſui in illius reſeruatione. Dec. 278. oum 5.

[Penſionis ſolutio non ſolum bina, ſed etiam vnica, & integra ſufficit pro manutentione integre exigendi abſque deductione onerum, & etiam quod antea minus integre ſoluta fuiſſet. Obſ. 18. n. 17.

Exigendæ quaſi poſſeſſio probatur ex confeſſione ſucceſſoris de ſolutionibus Anteceſſoris. Obſ. 19. num. 25. Ampl. vt ibid. num. 26.

Io exactione datur maoutentio abſque probatione Clericatus. Obſ. 42. num. 19.

Sed in alijs iudicijs requiritur litterarum productio, & Clericatus probatio. Obſ. 42. num. 20.

Sola quaſi poſſeſſio exigendi in petitorio non ſuffragatur, ſed ſolum, vt lite pendente, ſolutio non retardetur. Obſ. 42. num. 21.

Solutio facta cum proteſtatione, de non ſoluendo niſi pro rata facta liquidatione, quæ ex reſeruatione facienda erat, non ſuffragatur ad effectum

Digitized by Google

quaſi poſſeſſionis. Obſ. 50. num. 2.
Nullitatis oppoſitio reſpicit petitorium, nec diſcutitur in manutentione. Obſ. 62. num. 2.
Titulum habens vniuerſale ex receptione partis conſtituitur in quaſi poſſeſſione recipiendi totum. Dec. 509. num. 6.
Terminus integer ad translatarium ſpectat, nec inter eum, & hæredem diuidi debet, ſi antequam dies venerit transferrens deceſſerit. Dec. 509. num. 9.
Poſſeſſio vti contra ius, & quæ imponit ſeruitutem beneficio non releuat ab onere probandi. Dec. 342. num. 10.]
Penſiones Eccleſiaſticæ non conſtituuntur ſine auctoritate Summi Pontificis, & ſcriptura. Obſ. 42. num 33.
[Penſionem exigendi quaſi poſſeſſio non ſuffragatur contra ſucceſſorem, niſi probetur, quod ſucceſſerit in iure, & poſſeſſione beneficij, & Eccleſiæ penſione grauatæ, cum poſſit poſſidere quoad proprietatem tantum, cui ſolutio tertij non præiudicat. Obſ. 56. num. 11.
Nec contra eum, qui non eſt ſucceſſor in fructibus oneratis, ſed habet ſuper illis hypothecam, & quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ. 56. num. 12.
Penſionem nullam ſoluens an præiudicet etiam Eccleſiæ Obſ. 42. num. 37.
Penſione reſeruata ſub conditione, ea non adimpleta, non competit manutentio. Dec. 510. num. 2.
Impoſita ſuper pleno beneficio, & ſic ſine cauſa, an debet penſionarius ad effectum manutentionis contra ſucceſſorem probare ſolutiones omnium terminorum decurſorum de tempore anteceſſoris qui penſioni conſenſit ex vi decreti in ipſa reſeruatione appoſiti Dec. 540. num. 2. 4. & ſeq. & num. 23.]
Penſionum perceptio ab inquilinis præcipuum ſignum poſſeſſionis eſt. Dec. 140. num. 9.
Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi non tenetur pro manutentione oſtendere literas reſeruationis, nec verificare Clericatum, vel alias qualitates, ſed ſufficit, quod oſtendat ſupplicationem ſignatam. Obſ. 42. num. 41.
Etiam ſi agat contra ſucceſſorem ex ſolutionibus Anteceſſoris. Obſ. 4. num. 42.
Et probata reſeruatione non tenetur gratiam, & penſionem iuſtificare ad effectum manutentionis, ſiue agat contra eum, qui poſſeſſioni conſenſit, ſiue contra illius ſucceſſorem. Obſ. 42. num. 50.
Habens penſionem cum clauſula, Dummodo remaneant tot, &c. vel Non excedat, &c. non poteſt obtinere in petitorio, nec in vim oblationis in forma Cameræ dicta conditione, ac litteris reſeruationis non verificatis. Obſ. 42. num 51.
Nec in poſſeſſorio ordinario. Obſ. 42. num. 52.
Sed poteſt obtinere in poſſeſſorio ſummariſſimo manutentionis, vbi doceat de reſeruatione, & quaſi poſſeſſione, etiam quod agat contra ſucceſſorem eius, qui ſoluit. Obſ. 42. num. 53. Sublimita, & declara reſpectu ſucceſſoris, vt num. 54. & 55.
Habens penſionem cum clauſula, Poſtquam fuerit inſignitus caractere clericali, ſi ſit in quaſi poſſeſſione exigendi, non tenetur ad effectum manutentionis dictam clauſulam verificare. Obſ. 42. num 56.
Dicitur facto proprio cecidiſſe à quaſi poſſeſſione, ſi, orta controuerſia ſuper eductione penſionis, receperit partem, & libere quietauerit abſque reſeruatione iurium circa reſiduum, nec eſt manutenendus quoad totam penſionem etiam quod in præcedentibus quietantijs reſeruatio facta fuerit. Obſ. 57. num. 25.
Exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi partem penſionis cenſetur eſſe in quaſi poſſeſſione reſpectu totius & eſt in totum manutenendus. Obſ. 73. num. 169. Decl. vt num. 170.
Exiſtens in quaſi poſſeſſione exactionis penſionis ea priuari non debet lite pendente ſuper illius reductione, vel nullitate. Dec. 142. num. 2. Dec. 163. nu. 2.
Sed debet manuteneri. Dec. 142. num. 3.
Habens reſeruationem penſionis in pecunia non tenetur recipere fructus. Dec. 163. num. 6.
Dicitur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exigendi, ſi receperit à campſore de mandato titularis. Dec. 163. num. 8.
In petitorio tenetur iuſtificare narrata in reſeruatione, niſi titulari reſeruationi conſenſerit. Dec. 278. num. 1. Ampl. vt num. 3. & 5.
Exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi non tenetur iuſtificare narrata. Dec. 278. num. 6.
Decl. procedere in iudicio manutentionis, ſecus in petitorio. Dec. 278. num. 7.
Agens pro penſionibus contra titularem ſucceſſorem tenetur docere deveris, & effectualibus ſolutionibus ab anteceſſore factis, nec ſufficiunt confeſſiones de recepto, vbi in litteris adeſt decretum, de quo hic. Dec. 304. num. 2.
Niſi confeſſiones de recepto ſint adminiculatæ. D. Dec. 304. num. 3.
Agens petitorio contra ſucceſſorem in beneficio debet reſeruationem penſionis curæ, vel ſub conditione conceſſæ verificare. Dec. 316. num. 2.
[Penſionarius in petitorio debet iuſtificare gratiam, & ius percipiendi, nec ſufficit ſola quaſi poſſeſſio, ſecus in poſſeſſorio quo ſufficit merum factum perceptionis. Obſ. 42. num. 36.
Illius ſuperuiuentia an ſit probanda ad effectum exigendi penſionem. Obſ. 35. num. 39.
Illius confeſſio de recepto non iuſtificat decretum appoſitum in reſeruatione penſionis ſuper beneficio pleno. Dec. 540. num. 14.]
Penſionarij quaſi poſſeſſio exigendi probatur ex confeſſione titularis etiam extraiudiciali. Obſ. 19. num. 45.
Penſionario cum clauſula, Dummodo remaneant centum pro Rectore, ſeu mille pro Epiſcopo, qui iam ſit in quaſi poſſeſſione exigendi, competit manutentio abſque verificatione dictæ clauſulæ. Obſ. 18. num. 41.
Decl. ſi conſtet de quaſi poſſeſſione exigendi totam penſionem, ſeu de agnitione totius debiti etiam per ſolutionem partis, ſecus contra. Obſ. 18. num. 41.
Conſtito de litteris reſeruatorijs etiam per ſupplicationem ſignatam, & de quaſi poſſeſſione exigendi datur manutentio abſque verificatione conditionis, tam contra illum, qui penſioni conſenſit, quam contra ſucceſſorem, ſecus ſi de quaſi poſſeſſione non conſtet. Dec. 316. num. 1.
Datur manutentio, etiam quod beneficiatus probauerit, beneficium non aſcendere ad valorem expreſſum, donec adhuc pendeat lis. Obſ. 42. num. 65.
Fructibus beneficij, cuius lis pendeat inter prætenſos titulares, ſequeſtratis competit manutentio contra ſequeſtratarium. Obſ. 60. num. 2. Dec. 180. num. 1.
Denegatur manutentio, & continuatio in poſſeſſione vbi ex ventre litterarum conſtat de extinctione penſionis. Dec. 163. num. 14. Dec. 180. num. 12.
Penſionarij de iure ad ſolutionem oneris, & decimæ pro rata contribuere tenentur, & ſi reſeruata ſit péſio libera, & ſuperueniat Indultum impoſitionis decimæ aduerſus etiam penſionarios cum clauſulis derogatorijs, an ad illam teneatur penſionarius, vel titularis. Dec. 212. num. 5. & ſeqq.
Perceptionis factum allegare ſufficit ad effectum manutentionis ſine aliqua cauſa obigatoria. Dec. 181. num. 11.
Periculum vbi non eſt in mora, ad effectum, vt Iudex ſe ſuo capite intromittat inter contendentes de poſſeſſione, debet de metu rixæ & armorum in actis conſtare parte citata ad videndum aſſumi informationes, ſeu iurare teſtes ſuper veriſimili timore. Obſ. 79. num. 7.
Armorum, & ſcandali dedet in actis Iudici conſtare per ſummarias informationes ſine libello, antequam ſe de facto intromittat, & poſſeſſionem ſequeſtret, ne aliasq́uis huiuſmodi periculũ fingendo faciat aduerſarium iam poſſidétem commoditate

INDEX

moditate fructuum,& poſſeſſionis priuare. Obſ. 75. num. 7. & 9.

Nec probatur per Iudicis aſſertionem. Obſ. 75. num. 8.

Armorum inter contendentes de poſſeſſione eſſe non cenſetur, ſi inter eos adſit verbum datum de non offendendo, vel vnus ex contendentibus ſit puer fœmina, Clericus, Religioſus, aut non armigerus, ſed potius perſona quieta, & pacifica, ſecus ſi partes eſſent nobiles, & potentes. Obſ. 75. num. 11.

Armorum an ſit perſonarum qualitas eſt conſideranda. Obſ. 75. num 12.

Si ſit armorum, vbi eſt certum alteram ex partibus poſſidere Iudex debet alteri inhibere. Obſ. 75. num. 24.

Et turbatorem punire. Obſ. 75. num. 25.

[Periculum in mora multa permittit, quæ alias non concederentur. Obſ. 79. ſub num. 1.

Armorum quando dicatur, vel non. Obſ. 75. num. 4.]

Periculi armorum prætextu ſi poſſeſſori manutentio negaretur, eſſet cum ipſius iniuria. Obſ. 75. num. 29.

Vide etiam in V. Armorum. Rixæ Scandala. Timor.

Periti electio, ſeu deputatio fieri debet parte citata. Obſ. 101. num. 7.

Acceſſus pro certa die, & hora parti intimari debet. Obſ. 101. num. 8.

Relatio fieri debet parte citata. Obſ. 101. num. 9.

Contrarium Dec. 203. num. 3. Decl. vt D. Obſ. 101. num. 10. & 11.

Relatio fieri, & recipi poteſt etiam in die feriato, & etiam cum iuramento. Obſ. 101. num. 13.

[Peritus an poſſit alium ſubdelegare. Obſ. 101. num. 7.

Referendo partitas cantantes ad debitum, & creditum vnius ſpectare ad alterum excedit fines mandati, quod non ſe extendit in iudicando, ſed circa ea, quæ oculis ſubijciuntur, & legi poſſunt. Dec. 487. num. 16.

Illius relatio quando non attendatur. Obſ. 101. num. 10.

Illius relatio ſuſpenſa remanet vna cum cauſa principali per appellationem à ſententia. Dec. 487. num. 15.

Illi ſtandum eſt in pertinentibus ad ſcientiam ſuæ artis. Obſ. 101. num. 9.

Peritorum, & Medicorum teſtimonium admittitur, etiam poſt dicta teſtificata. Obſ. 101. num. 3.

Peritorum, ſeu verificatorum a partibus electorum relationi ſtandum eſt. Dec. 519. num. 3.

Peritis in arte ſolet deferri. Dec. 539. num. 4.]

Peritum parte citata non eligente eligit Iudex, non tamen ſuſpectum. Dec. 241. la prima num. 16.

Periti plures pro comparatione litterarum requiruntur, nec vnus ſufficit. Dec. 241. la prima num. 14.

Debent ſuam relationem in ſcriptis producere, vel in actis ſcribi facere per notarium. Dec. 241. la prima num. 21.

Referre debent in actis cum iuramento. Obſ. 101. num. 11. Dec. 241. la prima num 17.

Peritorum in arte relationi ſtandum eſt, dum de errore non conſtat. Dec. 291. num. 1.

Artis, quam non nouit Iudex, conſilium poteſt requirere, & ſequi tenetur. Dec. 9. num. 8.

Relationis requiſita. Dec. 291. num. 2.

Periurium committens in iuramento calumniæ non punitur in hoc ſæculo, ſed in alio. Obſ. 81. num. 33. Lim. vt num. 34.

An, & quando committat, & ſit puniendus reſpondent poſitionibus. Obſ. 83. num. 38. & ſeqq.

A parte remitti non poteſt. Obſ. 68. num. 17.

[Periurium non intrat in eo, qui falſum iurauit iuſto ductus errore. Dec. 474. num. 6.

Vt euitetur facienda eſt omnis interpretatio. Obſ. 68. num. 5.

Opponi non poteſt contra illum, qui venit excipiendo, etiam quod petat manuteneri, niſi id petat voluntarie, & originaliter. Obſ. 68. num. 6.

Periurij exceptio opponi poteſt vſque ad ſententiam. Obſ. 68. num. 1. Lim. vt ibid. num. 2.

Non impedit manutentionem, ſi requirat altiorem indaginem. Obſ. 68. num. 3.

Oritur ex contrauentione iuramento. Dec. 424. num. 1.

Periurij exceptio eſt impeditiua manutentionis. Obſ. 68. num. 5.

Et executionis obligationis in forma Cameræ. Obſ. 68. num. 6.

Et cuiuſlibet alij iudicij. Obſ. 6. num. 7.

Exceptio iudicio reuocationis attentatorum. Obſ. 68. num. 8.

Intellige ſi opponatur. Obſ. 68. num. 9.

Et in periurio legitime probato. Obſ. 68. num. 10.

Et niſi doceatur de abſolutione. Obſ. 68. num. 11.

Periurus non dicitur, qui in reiterata reſponſione ad poſitiones contrarium dicit, quod prius dixerat. Obſ. 83. num. 59.

Permutatio ante effectuationem nullum operatur effectum. Dec. 293. num. 26.

[Permutationis articulo ſuper illius validitate pendente non eſt manutenendus qui venit ex vacatione ex illius cauſa ſpretis, & contradicentibus Patronis. Obſ. 57. num. 9.]

Permutandi facultas competens vigore pacti an poſſit tranſire in illegitimum. Dec. 293. num. 28.

Perſeuerantia, & non mutatio præſumitur. Dec. 83. num. 6.

Peruſij conſtitutiones Comitinæ an ſint attendendæ. Obſ. 55. num. 56.

Petens manutentionem animo ſaltim poſſeſſionem retinere dicitur. Obſ. 5. num. 10.

Et oſtendit, quod non habet ſe pro ſpoliato, ſed intendit poſſidere. Obſ. 5. num 11.

Et ſuam poſſeſſionem tueri, & continuare. Obſ. 5. num. 12.

Et præſupponit penes ſe poſſeſſionem. Obſ. 15. num. 1.

Debet cauere, ne aſſerat ſpoliatum, aut poſſeſſionem, tunc eſſe penes aduerſarium. Obſ 78. num 4.

Petens licentiam capiendi poſſeſſionem fatetur, ſe non poſſidere. Dec. 119. num. 3.

Petens reintegrari, & manuteneri non dicitur habere ſe pro ſpoliato, ſed petere reintegrationem reſpectu naturalis, & manutentionem reſpectu ciuilis. Dec. 168. num. 12.

Petens ſibi reſtitui, & reddi bona, & mandatum de immittendo concedi fatetur non ſe, ſed aduerſarium poſſidere. Dec. 182. num. 3.

[Petens in commiſſione dari iuriſdictionem manutenendi, & reſtituendi non dicitur habere ſe pro ſpoliato. Obſ. 57. num. 45.

Petens reintegrationem dicitur habere ſe pro ſpoliato. Obſ. 1. num. 23.

Et fatetur, ſe non poſſidere. Dec. 525. num. 5.

Petens relocationem, & aſſociari, ac immitti habet ſe pro ſpoliato, & fatetur ſe non poſſidere. Dec. 499. num. 13. Lim. vt ibid. num. 14. 16. 18. & 19.

Petens immiſſionem, & narrans aduerſarium contra iuris debitum detinere, fatetur, illum ſaltim de facto poſſidere. Dec. 569. num. 2.

Petens manutentionem non eſt reus neceſſarius, ſed actor originarius. Dec. 570. num. 5.

Petens mandatum vti hæres excludit omne aliud remedium ſibi alias competens. Dec. 646. num. 18.

Petens mandatum de aſſociando, & quodcumque aliud mandatum neceſſarium, & opportunum dicitur petere etiam mandatum de manutenendo, & ab illa die veniunt fructus in vim mandati de manutenendo. Obſ. 57. num. 89. Obſ. 74. num. 8. Dec. 317. num. 1.

Petitio ſubordinata admittitur reſpectu actionum, quarum vna venit in conſequentiam alterius. Obſ. 57. num. 23.

Et etiam inter remedia contraria. Obſ. 57. num. 84.

Petitio, & citatio admittitur ad videndum mandari exequi mandatum de manutenendo alias decretum, & relaxatum, & quatenus opus ſit denuo decreti, & relaxari etiam de reintegrando. Obſ. 57. num. 85.

petitio reintegrationis,ſeu aſſocietationis æquiooca referri debet ad ſolam poſſeſſionem naturalem, oon ad ciuilem,etiam in iuribus incorporalibus. Obſ.57.num.90.Dec.217. num.63.

Petitio vti ſpecies confeſſionis interpretari debet ad fauorem confitentis. Obſ.57.num.92.

Facta per procuratorem de mandato de reintegrando poteſt à principali reuocari, ita vt non poſſit dici habuiſſe ſe pro ſpoliato. Dec.308.num.3.

Qualis qualis ſufficit in iudicio manutenrionis, io qua concludatur ad manutentionem in poſſeſſione. Obſ.78. num. 3.

Immo nulla requiritur in manutentione. Obſ. 78. num. 5.

Petitio mutua manutentionis vtrius partis in poſſeſſione,vel quaſi eiuſdem rei admittitur. Obſ.65. num. 3.

Petitionem ſi quis faceret in iudicio manutentionis, & narraret,ſe eſſe in poſſeſſione,& peteret, ſe non turbari,defendi,& manuteneri diceretur inteotaſſe remedium retinendæ ordinarium.Obſ. 78. oum. 8.

Petitiooibus , & denegatiooibus concurrentibus cooſtituitur denegans in quaſi poſſeſſione oegatiua. Obſ.58. num.9.

Petitorium habet in veotre poſſeſſorium , etiam ſi non exprimatur. Obſ. 6. num.7.

Suſpendi poteſt in quacumque inſtantia,& parte iudicij,& poſſeſſorium intentari , vt paſſim Rota ſeruat. Obſ.8.num.44.

Abſorbet poſſeſſorium. Dec.202.num. 11.

Abſorbet poſſeſſorium , vbi euidenter abſque diſceptatione conſtat de poſſeſſionis iuſtitia.Obſ.42. num. 149.

Intentatum in iuribus incorporalibus non operatur renunciationem poſſeſſionis, ſed poteſt eo relicto recurri ad manutentionem. Obſ. 57. oum.74.

[Petitio interpretanda eſt , vt quanto minus petenti præiudicet,& is voluerit de ſuo proijcere. Obſ. 67. num. 47.

Petitum non quod eſt,ſed quod in diuiſione executum, attenditur. Dec.364.num.6.

Petitorium ſi intentetur ab vno,& ab alio. Dec.341. oum.45.& 7.

Cognoſcere ſolet Rota ſtantibus turbiditatibus , & ambagibus circa poſſeſſorium, etiam quod non extet commiſſio ſuper arbitrio. Dec. 418. oum. 14.

Non conuenit perſonalibus actiooibus, dum agitur tantummodo ad dandum. Dec.551.num.13.

Petitorium reſpicieotia oon attenduntur in manutentione. Dec.534.num. 22. Dec. 469. num.28. Dec.570.num.7.

Nec admittuntur. Dec.598 .num.15.

Nec diſcutiuntur. Dec.636.num.2.

Vbi riquiruntaltiorem indaginem. Dec.528.num.5.

Nec eam retardant. Dec.550.num.5.

Nec impediunt. Dec.466. num.4.

Petitorio actum , & concluſum dicitur ſi io ſeotentia quis declaretur obligatus ad aliquid dandum, vel faciendum. Dec. 516. num.1.

Petitorio ſupenſo admittuntur nihilominus articuli ſuper eo de ſtylo Rotæ , & teſtes ponuntur ad partes. Obſ.83.oum.29.]

Petitorium intentans oon cootendit,ſe poſſidere. Obſ. 7. num.85

Petitorium reſpicientia,ſeu concernentia non pertinent ad articulum manutentionis. Dec. 110. num. 2.

Nec ſuot in eo diſcutienda. Dec.329 oum.8.

Nec in ea attenduntur. Dec.290. num.5.Dec. 300. num. 51.

Nec retardant mandatum de maoutenendo. Dec. 215.num.9.Dec.224.oum.2.Dec.306.oum.8.

Petitorium , & iuſtitia poſſeſſionis in ſummariſſimo iudicio manutenoonis non attenditur , ſed ſola tantum poſſeſſio. Dec.174.num.6.

Petitorij,vel poſſeſſorij oadinarij quæſtio non cooueuit ſummariſſimo reoneudæ. Dec.173.num.5.

Pignorandæ ooo ſunt particulares perſonæ pro debito Vniuerſitatis, niſi adſit obligatio,Statutum , vel conſuetudo. De.276.num.2.

Pignus io re alieoa conſtitui non poteſt.Dec.130.num.3.

Pignus , ſeu hypotheca in re propria non datur. Dec. 206. num. 22.

Secus ſi illius dominium ſit commutabile,& ad tempus duraturum. D. Dec. 206. num.23.

Pignos ſubhaſtandum exponi debet ſub manu Prætoris anctioni. Dec..223.num.10.

Pignoris conſtiturione, & conſignatione transfertur in creditorem ciuilis,& naturalis poſſeſſio. Obſ. 51.num.13.

[Piſcatio ex omnibus licita,nec prohibenda. Obſ.101. 107. num. 1.

Planta à peritis facta quando ſit attendenda. Obſ.101. num. 8.

Pluralitas beneficiorum oon præſumitur. Dec.615.0.3.

Plures admittitur inuicem habere poſſuntcumulatiuam iuriſdictionis quaſi poſſeſſionem actiue , & paſſiue. Obſ.72.num.6.

Pluribus exiſtentibus in poſſeſſione actus poſſeſſorij, vnius alteri noo præindicat ,niſi habuerit ſe pro ſpoliato , vel non fuerit admiſſus pro ſua rata, Obſ. 73. num. 21.

Pluribus, puta tutoribus , vel Conciliarijs poſitionibus reſpondentibus præualet reſponſio plurium in pari negantium. Obſ. 83. num 55.

Ploribus poteſt in eadem re in ſolidum competere manutentio ex diuerſis cauſis poſſidendi. Obſ.72. oum.5.vbi exempla.]

Pluribusexiſtentibus in poſſeſſione vnus alteri non præiudicat , niſi actum poſſeſſionis exerceat animo alterum ſpoliandi,& priuandi. Obſ.73.oum.39.

Plos iuris conſequitur poſſeſſor in retinendo , quam actor in agendo. Obſ.1.num.6.

Plus creditur duobus teſtibus in ſpecie negantibus quam mille in genere credentibus.Obſ.71.n.89.

Plus eſt facto aliquid ſignificare,quã verbis.Dec.77.n.5.

Plus eſt bona Eccleſiæ male alienare , quam ſi illorum poſſeſſio occupetur Eccleſiæ vacante. Dec.330. num.28.

Ponens,& reſpondens ſatisfacit aſſerendo , & iurando de credulitate. Obſ.83.num.26.

[Ponens iurare tenetur de malitia, & calumnia. Obſ. 83. num.6.

Non poteſt reſpooſione iurari , niſi prius materias medio iuramento ſpecificauerit. Obſ.83.num.9.

Non releuatur ab onere probandi per reſpooſionem, & confeſſionem aduerſarij poſſibilem decredulitate. Obſ.83.num.15.

Portio dicitur detractis expenſis. Dec.478.num.1.

Portione non liquidata retardanda eſt execuoo propter manifeſtam iniuſtitiam. Dec.478.nu.2.

Portionarij poſſunt à Capitulo petere non ſolum redditionem rationis pro eorum intereſſe,ſed etiam contra idem intentare remedia poſſeſſoria.Dec. 558.num.21.

Sunt manutenendi in ea quaſi poſſeſſiooe exigendi diſtributiones,in qua ſunt,donec cognoſcitur,an Capitulum potuerit illas diminuere. Dec.547. num. 14.]

Pontificis declarationi noo poteſt oppoſi de defectu intentionis. Dec.183.nu.2.

Poſiti in conditione io contractu an dicantur ad inuicem vocati. Dec.227.num.3.

Poſitio facta ſemel amplius fieri non debet. Obſ.83. num.57.

Poſitionem debet quis formare explicitam , veram, ſimplicem,& de vnaquaque re diſtinctam, alias admittitur reſponſio per verbum,Non credit,vt ponitur. Obſ. 83. num. 37.

[Poſitio continens,quod quis,dum vixit vſque ad mortem,non habuit alia bona,intelligi poteſt de dominio. Dec.459.num.3.

Poſitionem diſtinguere an quis io reſponſione teneatur. Obſ. 83. num. 34.

Poſitiones ſunt adinuentæ , vt reſpondens confitendo, vel mentiendo ſe oneret. Obſ.83.num.1.

Habitæ pro cooſeſſatis non attenduntur in Curia,& Rota. Obſ.83.num.49. Lim.vt ibid n 50.

I N D E X.

In dubio ſunt admittendæ. Dec.608.num. 2.

Reiectadiſputatione pertinentiæ, vel impertinentiæ, vt lites abreuientur. Dec. 68. oum.3.

Non ſufficit eſſe admiſſas, niſi pars faciat alias diligentias, & inſtantias. Dec. 581. num. 3.

Poſitionibus quis reſpondere teoetur in quaconque parte iudicij. Obſ. 83. num.2.

Non tacta reſpooſione dicitur oimis propere relaxatum mandatum. Dec.134. num.3.

Qui ſemel reſpondit, poteſt cogi ad iterum reſpondendum in facto alieno, & in poſitionibus magis diſtinctis, & elaris. Obſ.83 .num. 46.

Eſt reſpondendum, vt actot releuetur ab onere probandi, dummodo non ſiot omnino impertinentes, & directe, vel inditecte ad cauſam faciant, vel admiaiculum præſtent. Dec.608.num.1.

Quaodo ſit reſpoodendum per verbum Credit, vel non credit. Obſ. 83. num. 35.

Poſititionum vſus admittitur præcipue in cauſis, in quibus ſoli facti veritate proceditur. Obſ. 83. oum 3.

Voam, vel alteram ſufficit eſſe, releuantem, vt cæteræ etiam admitrantur. Dec.608. num. 6.

Poſitionibus datis hinc inde contrarijs, & hinc inde iurato de calumnia, neutra partim tenetur reſpondere. Obſ.83. oom. 26.]

Poſitiooes ſunr adinuentæ, vt per conſeſſionem aduerſarij ponens liberetut ab onere probandi. Obſ. 83. num.4. Dec. 270. num.r.

Probationis loco ſuccedunt. Obſ.83. num.5.

Habitæ pro confeſſatis oon attenduntur, vbi non fuerunt datæ ab habente mandatum indiuiduum, nec ſeruata ſuerunt requiſita. Obſ. 83.oum.60. Dec.314.num.10.

Impertinentes, impoſſibiles, captioſæ, & negatiuæ noo ſunt admittendæ. Dec.207 .num. 2.

Poſitiones, & articuli debent eſſe formati per modum poſitionum, adeo vt, qui vult reſponſiones, ſeu teſtes examinare ponat, & poſitum diſpoſitiuè aſſerat, & fateatur. Obſ.83. num.35.

Poſitiones quem fateri ſperari noo poteſt, vbi negat, quod petitur. Obſ.83. num. 3.

Poſitionum vſus admittitur etiam in cauſis ſummarijs, & executiuis. Obſ. 83. num. 6.

Et tendit ad faciliorem litis expeditionem. Obſ. 83.num.7.

Copia an, & quando danda ſit a Iudice remiſſoriali Obſ.94.num.25.

Specificatio, & reſponſio an ſuſtineatur, & præiudicet facta in die non iuridica. Obſ.83. num.27.

Poſitionibus quis teſpondere non tenetur, niſi illis prius parte opponeote ſpecificatis medio iuramento per principalemmet, vel procuratorem habentem ſpecialiſſimum mandatum, & qnare. Obſ. 83.num.11.Dec. 314.num.10.

Reſpondere debenti denegatur interim audientia. Obſ.83.num.17.

Debet quis reſpondere perſe ipſum medio iuramento, ſi ſit præſens, & pars petat, vel per procuratorem cum indiuiduo mandato, ſi ſit abſens, & detur copia, vt Romæ. Obſ.83.num.18.

Reſpondere quomodo quis compellatur. Obſ. 83.num. 43.

De ſtylo Rotæ reſpondendum eſt ſiue ſint pertinentes, ſiue impertinentes. Dec. 207. oum.3.

An ſufficienter reſponſum dicatur per verbum, Non eredit, vt ponitur, ad effectum, ad quem ponitur eo modo, quo ponitur. Obſ.83.oum. 4. &ſeqq.

Poteſt quis reſpondere quandocunque re integra, antequam Iudex ſuper habita confeſſiooe pronunciet. Obſ. 83. num. 44.

Ampl. præſertim ſtante impedimento, & poſſeſſionibus non repertis. Obſ. 83. num. 45.

Lim. ſtante negligentia, & cootumacia, & ſola verbale oblatione Obſ. 83. num. 46.

Qui ſufficienter reſpondit, non debet iterum cogi ad reſpondendum, ne in periurium incidat. Obſ. 83.num. 56. Lim. ve oum. 58.

Habitis pro confeſſatis poteſt probari cootrarium. Obſ.83.num.61,

Vide etiam iu V. Articuli. Confeſſio. Reſponſio, Specificario.

Poſſeſſio eſt magna pars rei, & illius commodum maximi ponderis.

In vim manutentionis eſt modici temporis, & non præiudicat longiori poſſeſſioni. Obſ.8.num.83.

Naturalis nec incontinenti poteſt propria auctoritate recuperari, vbi eſt amiſſa auctoritate Iudicis, ſed opus eſt ſimili Iudicis auctoritate Obſ.1. num.79.

Niſi quis fuerit à Iudice immiſſus poſſeſſore non citato. Obſ.1.num. 80.

Naturalis rei emphiteuticæ ab alio finita generatione occupata dicitur clandeſtina, & turbatiua, & non impedit manutentionem domiuo directo pro recuperatione naturalis. Obſ. 16.num.45.

Naturalis iuſta non amittitur per ingreſſum habentis ciuilem, ſecus in naturali iniuſta, vel clandeſtina. Obſ.57.num.107.

Violenta non dicitur, ſed conſeruatoria, ſi quis licite immiſſus ex Principis, ſeu Iudicis decreto reſiſtat, etiam cum violentia primo poſſeſſori. Obſ.12.num.31.

In alium ex ſola voluntate Iudicis non transfertur. Obſ.12. oum.162.

Maoutenenda eſt ſiue acquiſita fuerit cum mandato. Iudicis, ſiue ſine, & quomodocúque. Obſ.13.n.2.

Requiritur in eo, qui manutentionem prætendit. Obſ.15. num.2.

Eſt de eſſentia in manutentione. Dec.5. num.2.

Præcedere debet manutentioni. Obſ.15.oum. 4.

Ad effectum manuteotionis debet eſſe acquiſita. Obſ.15.num.5.

De tempore litis motæ eſt præcipoum neceſſarium ad manutentionem. Dec. 7.num.1.Dec. 558.n.1.

Noo acquiritur ſine actu facti. Obſ. 15.num.10.

Requiritur actiua pro manutentione, oec ſufficit paſſiua. Obſ.15 .num.11.

Sola attenditur in iudicio manutene onis. Dec.32. num. 1. Dec.70. num. 2. Dec. 214. num. 4. Dec 251.num.2.

Tamquam quid facti non præſumitur. Obſ. 15.n.12.

Probanda eſt ad effectum manutentionem obtinendi. Obſ.15.num.13.

Naturalis ſola ſufficit pro manutentione. Obſ.16. num.3.

Probata de tempore turbationis facit præſumere poſſeſſionem etiam de tempore litis, & conteſtationis. Obſ. 17. num. 13.

Et probata de tempore litis motæ præſumitur durare etiam lite pendente. Obſ.17. num.14.

Probata de tempore ante motam litem præſumitur duraſſe vſque ad tempus motæ litis, niſi actus intermedius interrumpens iotetuenerit. Dec.20.num.4.

De tempore motæ litis dupliciter probatur, vere, licet, & præſumptiuè argueodo à poſſeſſione præterita ad poſſeſſionem de præſenti. Obſ. 17. num.24.

Semel capta continuata præſumitur vſque ad tempus motæ litis non docto de contrario. Dec. 4.oum.2.

Semel probata continuata præſumitur eo ipſo, quod interrupta noo apparet. Obſ.17.num. 25. Dec. 33.num.3.

Noo dicitur quæſita ex actu contradicto, & appellato. Obſ.17. num.50.

Quæ dedit cauſam liti, tunc oon eſt conſiderabilis & dicitur turbatio, vbi ille antea non poſſidebat ſecus ſi poſſidebat ciuiliter, & naturalem adeptus fuerit. Obſ.17. num. 55.

Poſt litem motam non attenditur ad effectum manutentioois. Obſ.17. num. 56.

Auocata per Iudicem oon actoaliter, ſed verbaliter tantum, & cuſtodiæ cauſa viuente adhuc defuncto non dicitur plena. Obſ. 27. num.34.

Pleoa dicitur, non ſolum, quando alius poſſidet, ſed etiam quando detinet ſeu occupat, & ſine titulo poſſidet, Obſ. 25. num.46

Vel eſt poſſeſſor iniuſtus, & prædo. Obſ.21.num.47.
Capta vt expulſa eo, qui erat in detentatione, ſeu de facto inſiſtebat, dicitur violenta, vitioſa, & iniuſta. Obſ. 21. num. 49.
Paſſim acquiritur abſque fructuum perceptione, etiam in re, ex qua fructus percipiuntur. Obſ. 23.num.12.
Sine fructibus dicitur inutilis, & de ſolo vento, & imperfecta. Obſ.25.num.3.
Iuris, & facti reſultat ex facti detentatione. Obſ. 26. num.9.
Non acquiritur ex actu nullo. Dec.14.num.9.
Transfertur ex quolibet contractu, & actu inutili, & nullo. Obſ.37. num.1. vbi exempla. Dec. 63 num.14
Decl. procedere, vbi eſt deuentum ad executionem, traditionem, & actum facti. Obſ. 37.num. 2.
Secus, quando non fuit deuentum ad actum traditionis, nec appoſita clauſula conſtituti. Dec. 63.num. 15.
Et vbi nullitas non proueniat ex defectu conſenſus, ſed ſolemnitatum. Obſ. 37. num.3. & 4.
Nec per actum realis traditionis amittitur, nec transfertur ſine animo. Dec. 63. num. 16.
Non transfertur ex contractu nullo per clauſulam cõſtituti, precarij, vel reſeruationis vſusfructus, niſi interuenerit realis traditio. Obſ.37. num.5.
Probat dominium incidenter deductum. Obſ. 42. num.4.
Dicitur aſinaria, ſi ſit ſine aliqua ratione. Obſ. 42.num.87.
Recuperata incontinenti etiam armata manu manutenenda eſt, vtpotè iuſta. Obſ. 42. num. 121.
Quæ eſt ſolummodo contra quandam præſumptionem iuris, ſuos parit effectus, & releuat. Obſ. 44.num 3.
Et eſt manutenenda. Obſ. 44. num.4.
Quæ eſt contra ius manutenenda eſt. Obſ.44.num.5.
Etiam ſi ſit contra ius in iudicium principaliter deductum. Obſ.44. num.6.
Quæ iuris reſiſtentiam non habet, eſt manutenenda. Obſ. 44. num. 7.
Eſt manutenibilis, etiam quod concurrat ſimul aduerſ iuris præſumptio, & reſiſtentia, vbi reſiſtentia non ſit vehemens. Obſ. 44. num. 9.
Vel vbi reſiſtentia ſit dubia, & turbida. Obſ.44. num. 10.
Manutenibilis acquiſita non dicitur ſine titulo contra habentem iuris aſſiſtentiam. Obſ. 44.num.18 vbi exempla.
Quæ eſt contra prohibitionem ſtatuti, dicitur improbata, & non manutenibilis. Obſ. 44. num.21.
Et manifeſtè contra ius, ſeu quæ habet iuris communis vehementem reſiſtentiam releuat, quando eſt alicuius temporis conſiderabilis, hoc eſt decemnalis. Obſ.44. num 23.
Et eſt manutenibilis, Obſ.44.num.24.Dec.32.num.8. Dec.33.num.6.
Etiam in Negalibus. Obſ.44.num 25.
Infecta non eſt manutenibilis. Obſ.46.num.1.
Nec vllum producit effectum. Obſ.46.num.2.
Et eſt nullius momenti, habetur, ac ſi eſſet poſſeſſio vacua, & non impedit manutentionem poſterioris poſſeſſionis etiam inſtrumentalis. Obſ. 46. num. 3.
Quando dicatur infecta. Obſ.46.num.4.
Capta in vim prouiſionis Ordinarij de beneficio reſignato in manibus Papæ, & ſic Sedi Apoſtolicæ affecto dicitur improba. Obſ. 46.num.5.
Quæ eſt contra diſpoſitionem legis, conſtitutionis, vel ſtatuti, eſt manutenibilis, ſi illius diſpoſitio ſit, & validitas controuerſa, ſecus è contra. Obſ. 46.num.20.
Obtenta lite pendente non eſt attendenda, nec manutenenda vti attentata, & clandeſtina. Obſ.48. num. 7.
Ex actis factis poſt litem motam non acquiritur. Obſ. 48. num. 8.
Obtenta lite pendente vti de facto, & turbatiua non attenditur in manutentione, nec præiudicat ciuiliter poſſidenti. Obſ.48.num.10. Dec. 166. num. 32.
Et vti nulla, & attentata dicitur improba, nullum parit iuris effectum, & eſt nullius releuij. Obſ. 48.num. 11.
Et vti vitioſa, nedum non eſt manutenibilis, ſed reuocanda, vel ſequeſtranda. Obſ. 48. num. 12.
Capta intra decem dies datos ad apellandum, vel appellatione pendente eſt attentata, nulla, improba, & non releuat, nec eſt manutenibilis. Obſ.48 num.25.
Etiam ſi poſſeſſio reperiretur vacua. Obſ.48.num.26.
Capta pendente termino ad illam trahendam non eſt manutenenda, ſed reuocanda. Obſ. 48. num. 27.
Prius capta præſumitur, & poſtea ſubſecuta inhibitio, ſi vtrumque eadem die factum reperiatur, & non conſtet de anterioritate. Obſ. 48. num.33.
Etiam capta lite pendente ſubſtinetur, & eſt manutenibilis, ſi tunc lis habita eſſet pro derelicta, vt ſi poſt commiſſam cauſam nihil actum eſſet per 30.annos. Obſ.48.num.34.
Vel vbi poſſeſſione ſit in continuationem poſſeſſionis præcedentis, quia, qui continuat non attentat. Obſ.48.num 35.
Vel ſi poſſeſſio ſit de voluntate partis. Obſ.48. num. 36.
Vel ſi ipſa res, de qua poſſeſſio capta fuit, non ſit litigioſa. Obſ.48.num.37.
Seu lis ſuper diuerſo iure. Obſ.48.num.38. vbi exemplum.
Capta lite pendēte inter Patronum, & Ordinarium, ſeu eius Promotorem Fiſcalem ſuper libertate beneficijs per prouiſum ab Ordinario eſt attentata, & non manutenibilis; eoque magis lite pendente coram ipſo Epiſcopo, vel ſuo Vicario. Obſ.48.num.41.
Non clara, ſed intricata, offuſcata, obſcura, & turbida non eſt manutenibilis. Obſ.49.num.1.
Sed videri debet de bono iure, diſcuti petitorium, & titulum, & ſuper meritis. Obſ.49.nu.2.
Non clara, ſed offuſcata, & intricata ab alterius poſſeſſione manuteneri non debet. Obſ.49.num.3.
Turbida, & requirens altiorem indaginem non impedit manutentionem poſſeſſionis alterius. Obſ.49.num 4.
Manutenibilis non probatur ex actibus generalibus, æquiuocis, ſeu obſcuris, nec ex dubia, & æquiuoca probatione. Obſ.49.nu.5.
Incerta, puta de duabus partibus fructuum ante liquidationem non eſt manutenibilis. Obſ. 49. num.7.
Nec incerta tam ratione loci particularis, quam ratione quotæ, ſicuti non poteſt tradi, nec acquiri. Obſ.49.num.8.
Incerta non dicitur, quando plures pro indiuiſo poſſidenr non facta liquidatione quotæ. Obſ. 49. num. 9.
Et competit manutentio. Obſ.49.num.10.
Et ſufficit certitudo, vel reſpectu rei particularis, vel reſpectu vniuerſatis bonorum. Obſ.49. num. 11.
Sub conditione, ea non extante, vel non adimpleta, nec acquiritur, nec eſt manutenibilis. Obſ.50. num. 1.& 10.
Ampl. etiam in depoſito. Obſ. 50. num. 2.
Conceſſa cum clauſula, Dummodo vocans, & ſine præiudicio cuiuſcumque intereſſe habentis dicitur inanis tamquam ſub conditione poſita. Dec. 14. num. 15.
Et inhabilis ad poſſeſſionem acquirendam. Dec. 14. num. 16.
Sed dicta calufula non impedit acquiſitionem poſſeſſionis, ſed eam acquiſitam reſoluit conſtito de poſſeſſione non vacante. Dec.14.num.17.
In vim mandati, ſeu licentiæ Iudicis cum clauſula, ſine præiudicio, &c. reddit actum conditionalem, ſi,&

ſi, & quatenus præiudicium alicui non inferatur. Obſ.50.num.3.
Et non acquiritur,nec eſt manutenibilis in præiudicium alterius iam exiſtentis in poſſeſſione. Obſ. 50. num 4.Dec.189.num 4.
Eoque minus,ſi adſit expreſſè clauſula,ſine præiudicio poſſidentis,veldummodo poſſeſſio ſit vacans. Obſ. 50.num. 5.
Neque in præiudicium hæredis habentis pro ſe ſtatutum de continuanda poſſeſſione, ſed immo tunc eſt manutenendus hæres. Obſ.50.num.6.
Conditionalis alteri reſtituenda manutenibilis eſt contra tertium,ne ita poſſidenti vis fiat. Obſ. 50. num. 7.
Capta de titulo beneficij iam erecti eſt manutenenda, etiam non conſtructa Eccleſia integraliter. Obſ.51.num. 6.
Non transfertur in corporalibus per ſolam ceſſionem, ſeu relaxationem,& dimiſſionem abſque clauſula conſtituti. Obſ 55.num.17.
Defuncti poteſt Principis auctoritate in ſubrogatum transferri. Obſ.55.num.106.
Alicui per liberam, ſeu extraneam perſonam acquiſita non dicitur,niſi actus ſint facti illius nomine præcedente mandato. Obſ.55 num.114.
Nec ſufficit mandatum ad lites. Obſ.55.num.113.
Nec quod quis ſit negotiorum geſtor. Obſ.55. num. 116.
Nec mandatum generale. Obſ 55.num. 18.
Nec quod quis ſit coniunctus,vel amicus, & ſimilis. Obſ. 55. num.119. & 120.
Acquiri poteſt per procuratorem habentem ſpeciale mandatum. Dec.10.num 3.
Vel etiam habentem mandatum generale ad appræhendendam quamcumque poſſeſſionem. Dec. 10. num. 4.
Non poteſt acquiri ſine animo illius,cui eſt acquirenda. Obſ. 55. num. 120.
Alteri per alterum acquiri poteſt, & cum mandato hominis, & cum mandato legis. Obſ. 55. num. 126.
Alteri acquiritur per ſeruum,filium,tutorem,curatorem. Obſ.55.num. 127. & 12
Non amittitur ſine animo. Obſ.55.num.49.
An amittatur per ſequeſtrum, Iudicis decretum, & immiſſionem, & de materia amiſſionis remiſſiuè. Obſ.57.num.109.
Quoad vnum non infert ſingulariter ad poſſeſſionem contra alium. Obſ 56.num.1.
Tunc demum dicitur tranſire paſſiuè in ſucceſſorem & ex ea deberi contra ipſum manutentio,ſi ipſi ſucceſſor poſſideat,ſecus è contra. Obſ. 56. num. 32.
Lim. in hærede beneficio legis, & inuentarij, quia ſufficit aditio,etiam quod non poſſideat. Obſ. 8. num. 31.
Ciuilis ſolo animo, etiam quod non poſſideat. Obſ. 8. num. 31.
Ciuilis ſolo animo retinetur,tam in incorporalibus, quam in corporalibus. Obſ. 17. num. 16.
Ciuilis à principio acquiri non poteſt ſine naturali, & mediante animo, & corpore. Obſ. 17. num. 17.
Ciuilis animo retenta trahit ad ſe naturalem. Obſ. 16. num. 32.
Ciuilis ſatis eſt ad manutentionem. Dec.11.num.7. Dec.226.num.4.
Et habet ad effectum veræ poſſeſſionis, & vt ob eam poſſeſſor fructus ſuos faciat. Obſ.16.num.33.
Ciuilis poſſeſſio remanet penes ipſum, qui per occupationem naturalis poſſeſſionis non habuit ſe pro ſpoliato. Dec.200.num.15.
Ciuilis domini innititur naturali, quæ mediante colono detinetur. Obſ.52.num.14.
Ciuilis anterior naturali potior eſt ad obtinendum in remedio retinendæ ordinario. Obſ.71. num. 62.
Ciuilis naturali præfertur in mandato de manutenendo. Dec.253.num.6.
Ciuilis animo retinetur, & continuata præſumitur decemnio durante, & non vltra. Obſ. 58. num. 1.
Alicuius extincta dicitur per lapſum decem annorum, qui ad poſſeſſionem non acceſſit, ſeu actus poſſeſſorios non fecit, quia præſumitur inducta obliuio, & non debetur manutentio. Obſ. 58. num. 3.
Ciuilis tunc vltra decemnium non præſumitur continuata,ſed amiſſa,& non eſt manutenibilis,vbi tertius interuertit poſſeſſionem naturalem illam occupando, & fructus percipiendo,ſeu denegata fuit ſolutio, aut præſtatio, vel vſus cum acquieſcentia. Obſ.58.num. 7. & ſeqq. Dec.33.num.1.
Antiquior amiſſa cenſetur elapſo decemnio ſtante iuniore alterius, etiam non probata ſcientia ipſius iunioris. Obſ.58.num.11.
Ciuilis continuata præſumitur, etiam vltra decemnium, & ſine præfinitione temporis ad effectum mandati de manutenendo, vbi naturalis eſt vacans,vel probatur,quod alius illam occupauerit, ſeu ſit interuerſa per denegationem ſolutionis cum acquieſcentia. Obſ.58.num.13.
Ciuilis non amittitur ex prætermiſſione alicuius temporis. Obſ.58.num.15.
Ciuilis continuata præſumitur decemnio durante, licet alius fuerit corporaliter ingreſſus,data ingreſſus ignorantia. Obſ.58.num.17.Ampl.vt num. 29.
Non cenſetur amiſſa lapſu decemnij, vbi quis fecit diligentias in Signatura, & Rota. Dec. 42. num. 4.
Ciuilis retinetur per Iudicis aditionem, & ex retentione debetur manutentio. Obſ.58.num 20.
Capta non eiectis colonis non eſt valida, nec conſiderabilis,nec manutenibilis. Obſ. 59.num.11.
Ciuilis domini requieſcit ſub naturali coloni. Obſ. 59.num.13.Dec.330.num.19.
Vacans transfertur à colono,conductore, & detentore etiam per actum fictum, puta conſtituti, vel conductionis. Obſ.59 num.26.
Antiquior præfertur in manutentione iuniori, quæ præſumitur clandeſtina.Dec.5.num.6.Dec.15.num.2.& 3.Dec.103.num.5.Dec.116.num.1. & 2. Dec.118.num.2.Dec.161.num.3. Dec.299.num.1. Dec.329.num.1.
Iunior præſumitur clandeſtina, niſi conſtet de titulo vel ſit diutina. Obſ.71.num.3.
Poſterior cenſetur clandeſtina, & vitioſa. Dec. 10. num.2.Dec.20.num.5.Dec.76.num.2.
Poſterior vbi turbatiua non priuat quem ſua poſſeſſione antiquiori,pro qua magis præſumitur.Obſ. 71. num. 6.
Nec impedit mandatum de manutenendo ad fauorem habentis anteriorem, qui proſequitur iudicium& ſuam poſſeſſionem tuetur. Obſ. 71. num. 7.
Conditionalis conditione non purificata non dicitur vera poſſeſſio. Obſ.71.num.26.
Anterior eo magis poſteriori præfertur in manutentione,ſi ſit etiam cum titulo. Obſ.71.num.42.
Vel poſteriori poſſeſſor ſit intruſus propria auctoritate ſine titulo. Obſ.71.num.43.
Vel prima poſſeſſio ſit iuſta, ſecunda non, vel prima iuſtior,quam ſecunda. Obſ. 71. num. 44.
Anterior poſteriori præfertur, etiam quod probetur per teſtes nulliter examinatos. Obſ. 71. num 45.
Poſterior, & non anterior in manutentione præfertur,ſi anterior ſit capta propria auctoritate non expulſis colonis,& ſine recognitione,& poſterior ſeruatis ſeruandis. Obſ.71.num.46.
Vel ſi prima ſit capta contra formam ſtatuti,& ſecunda ſecundum illius formam. Obſ. 71. num. 47.
Vel prima ſit capta lite pendente etiam inter alios. Obſ.71.num.48.
Antiquior ad hunc effectum manutentionis, & excluſionis iunioris ſuffragatur, ſi probetur continuata vſque ad tempus motæ litis, & petitionis mandati

mandati de manutenendæ, vel cum antiquiori betur etiam præſentanea, vel probationes de recenti ſint pares, ſecus ſi vnus probet ſolam antiquiorem, & alter iuniorem de præſenti, etiam ſi iunior ſit ſine titulo,per vim, clandeſtina,ſeu aliàs vitioſa,iniuſta,& de facto. Obſ.71. num. 49.

Iunior etiam per vim, vel clam ab antiquiori poſſeſſore eſt præferenda in manutentione in concurſu antiquiori tantum, ſi ipſa iunior fuerit capta ex interuallo,ſecus ſi de præſenti,ſeu de recenti. Obſ.71. num. 60.& ſeq.

Antiquior in manutentione præfertur, vbi iunior eſt recens,ſeu recentiſſima, vel capta de præſenti. Obſ.71.num.66.

Non capta capitulariter non eſt conſiderabilis. Dec. 5.num.7.Dec.112.num. 5.

Anterior non capitulariter capta,nec approbata per ſucceſſiuam Canonicorum patientiam,ſeu Eccleſiæ conſuetudinem non eſt conſiderabilis. Obſ. 71.num.73.Dec.5.num.7.& ſeqq.

Iunior,cum qua concurrat iuris aſſiſtentia,præfertur antiquiori. Obſ.71. num.74.

Anterior conditionalis an præfertur poſteriori. Obſ. 71.num.76.

Specialis præfertur generali. Obſ.71. num.81. & 85.

Melius probatur, & præferenda eſt, de qua deponunt teſtes meliores,vt vicini,magis informati, & de facto proprio,digniores,honeſtiores,qualificati,magis integri,deponentes aptiora,& veriſimiliora. Obſ.71.num.84.& 85.

Probata per inſtrumentum præfertur poſſeſſioni probatæ per teſtes, præſertim ſi teſtes exceptiones patiantur. Obſ.71.num.65.

Titulata præferenda eſt,etiam ſi de ea pauciores teſtes deponant. Obſ.71.num.101.

Vna, & eadem numero eiuſdem rei apud plures eodem tempore, & eadem cauſa, ſeu titulo inſolidum eſſe non poteſt. Obſ.72.num.1.

Et eſt hoc impoſſibile de iure naturali, & ciuili. Obſ.72.num.2.

Eiuſdem rei poteſt eadem tempore compatibiliter penes plures,& inſolidum eſſe diuerſis reſpectibus. Obſ.72.num.6.

Naturalis poteſt apud vnum eſſe, & ciuilis apud alium,& vtrique in ſua manutentio dari.Obſ.72. num.9.vbi exempla.

Vltima incorporalibus præfertur antiquæ etiam titulatæ. Obſ.71.num.49.

Antiquior, & recentior præfertur poſſeſſioni intermediæ alterius, quæ præſumitur clandeſtina. Obſ.71.num.49.

In dubio præſumitur potius cumulatiuè,quam priuatiuè. Obſ.73.num.31.

De vno actu non extenditur ad alium.Obſ.73.nu.53.

In vniuerſalibus facti, vt in grege,& armento ſufficit capta de quibuſdam,vt omnium videatur, adepta. Obſ.73.num.73.

In rebus in pondere, vel menſura conſiſtentibus ſufficit adepta partis,vt totius adepta dicatur. Obſ. 73.num.74.

Totius probata dicitur,ſi vnus teſtis deponat de poſſeſſione in capite agri, & alter in alio capite. Obſ.73.num.75.

Inſolidum probata dicitur,ſi vnus teſtis dicat, Sempronium poſſediſſe domum,alter verò poſſediſſe vna cum Titio. Obſ.73.num.76.

Capta quoad caput,& prædium principale, ſeu rem quæ plures alias res ſub ſe contineat,trahitur ad membra,& pertinentias. Obſ. 73. num. 77.

Principalis infert ad poſſeſſionem annexorum. Obſ. 73.num.78. Decl.vt num.79.

Vnius rei nec etiam in feudalibus extenditur ad alias. Obſ.73.num.102.

Bonorum,& iurium beneficij vacantis eſt penes Eccleſiam tanquam perſonam fictam, & repræſentatam. Obſ.73.num 112.

Vniuerſalis manutenibilis acquiritur etiam per vnicum actum ſingularem,ſi cauſa,ſeu priuilegium ſit vniuerſale. Obſ.73.num.187.

Totius acquiritur per appræhenſionem partis, ſi id fiat ex voluntate domini,ſecus ſi contra domini voluntatem. Obſ.73.ſub num.69.Dec. 321. num. 25.

Vide etiam in V.Acquiſitum.

Altero in ea exiſtente capta non eſt manutenibilis. Dec.6.num.2.

In vim ſententiæ Iudicis ritè, & rectè procedentis eſt manutenibilis, & priuat primum poſſeſſorem naturali,& ciuili poſſeſſione. Dec.13.num. 2.& 5.Dec.24.num.1.

Anterior præfertur in manutentione poſteriori, quæ improba, & clandeſtina præſumitur. Dec. 13. num. 3.

Lim.ſi anterior ſit nulla,& infecta. Dec.13.num.4.

Lim. ſi poſterior ſit vigore ſententiæ. Dec. 13. num. 5.

Alicuius de tempore motæ litis probatur ex mandato,ſubhaſtatione,& deliberatione contra ipſum facta. Dec.21.num.2.

Ciuilis,vt præſeruata dicatur ſat eſt,vt illam habens non habueritſe pro ſpoliato. Dec. 25.num.6.

Nec amittitur ex prætermiſſione ſolutionis canonis de aliquo tempore, & eo minus, ſi aliæ poſtea ſolutiones factæ fuerint. Dec.25.num.7.

Capta alio exiſtente in poſſeſſione præſumitur clandeſtina,& turbatiua,nec eſt manutenibilis. Dec. 26. num: 5.

Capta de prædio intelligitur etiam capta de illius. pertinentijs, & impedit acquiſitionem alterius. Dec. 26. 6.

In vim decreti Iudicis non citato poſſeſſore,nec verificatis verificandis nihil operatur. Dec. 26. num. 7.

Abſque citatione nemini debet auferri,etiam ſi iniuſtè videatur poſſidere. Dec. 26. num.19.

Capta in vim ſententiæ,& rei iudicatæ reuocari non poteſt per viam manutentionis ex capite iniuſtitiæ, niſi ſit ita patens,& notoria,vt nullo velamine offuſcari poſſit, ſed reuocanda eſt per remedia ordinaria. Dec.26.num.5.

Capta in vim ſententiæ de ſui natura non appellabilis intra decem dies ad appellandum non eſt attentata, niſi conſtet incontinenti de notorio grauamine, vel iniuſtitia ad effectum maximè manutentionis. Dec. 27. num. 9.

Iunior,& clandeſtina non ſubſtinetur. Dec. 28. num. 10.

Capta in vim trium ſententiarum conformium, & executorialium eſt manutenenda,& alijs præferenda. Dec.30.num.1.

An ſuffragetur contra iuris aſſiſtentiam, quam habet pars aduerſa. Dec. 32.num.5.

Iure familiaritatis,ſeu facultatis excluditur ex multiplicitate actuum, & continuata poſſeſſione per longum tempus. Dec 32.num.9.

Præſumptiuè continuata eſt manutenenda non obſtante immiſſione alterius in vim ſententiæ ex actis non iuſtificatæ. Dec. 37. num. 3.

Ciuilis animo retenta operatur, vt per viam manutentionis agi poſſit ad recuperationem naturalis. Dec. 37. num. 4.

Iudicis auctoritate culta iuſta, & manutenibilis eſt. Dec.38.num.1. Dec.120.num.1.

Metienda eſt ex parte poſſidentis, nec variatur ex mutatione perſonarum, contra quas fuit acquiſita. Dec.42.num.5.

Habens horam præſumitur anterior altera eadem die capta. Dec.49.num.2.

Anterior manutenenda eſt. Dec.49.num.3.

Dicitur anterior etiam reſpectu horæ probatæ per teſtes. Dec.49.num.4.

Vnius dicitur prius capta etiam,quod alter in ipſius actu fuerit præſens,& non contradixerit. Dec. 49. num. 6.

In dubio præſumitur vacua, niſi per partem doceatur de contrario. Dec. 49. num. 4. Dec. 151. num. 2. Dec. 161. num.2. Dec.177. num. 3.

Poſterior præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & non

non manuteoibilis. Dec.54.num.5.Dec.58. num. 4.Dec.126.num.2. Dec 169.num.7. Dec. 179.num.2.Dec.227.num.2. & 3.
Capta in vim mandati Iudicis, & conſenſus aduerſarij per diuiſionem facit perdere omnem poſſeſſionem ipſi aduerſario. Dec.56. num. 1.
Capitulariter capta probatur ex actibus factis præſentibus alijs Canonicis. Dec.57.num.1.
Plena dicitur, vbi occupatur à Colonis. Dec. 58. num. 7.
Tradita cum clauſula, ſine præiudicio habentium meliora iura, nihil operatur, niſi purificata conditione quoad intereſſe hæredis. Dec.58.nu.10.
Dicitur continuata in hæredem conſtitutarij, pro quo quis conſtituit ſe poſſidere. Dec.58.num.30.
Non tranſit ad hæredes, vbi nec cauſa poſſidendi eſt ad illos tranſitoria. Dec. 58. num.32.
Capta poſt decem dies ad appellandum an ſit attentata. Dec.62.la ſecunda, num.5.
Capta lite pendente eſt ſequeſtranda. Dec.62.la ſecunda, num. 7.
Capta pendente termino iuris an dicatur attentata. Dec.66 num.1.& ſeqq.
Sola ſatis eſt etiam contra ſucceſſorem in beneficio. Dec.70.num.2.
Siue agatur remedio canonis reintegrandæ, ſiue retinendæ. D.Dec.70.num 4.
Capta poſt appellationem ponitur ſub ſequeſtro ex ſtylo Rotæ. Dec.72.num.1.
Capta poſt appellationem eſt attentata.Dec.72.num. 2.Dec.110.num.4.
Capta intra terminum ad appellandum reuocanda eſt tanquam nulla. Dec.72.num.6.
Capta non eiectis colonis, & cuſtodibus primi poſſeſſoris non eſt conſideralis, nec manutenibilis, Dec.74 num.1.& 11.
Vel ſaltim redditur turbida, & poni debet ſub ſequeſtro, donec cognoſcatur de meritis cauſæ. Dec. 64. num. 2.
Capta Iudicis auctoritate non requirit expulſionem. Dec. 74. num. 3.
Sed contentatur recognitione. Dec.74.num.4.
Data cum clauſula, ſine præiudicio quorumcumque iurium N. eſt conditionalis, quatenus ipſe non poſſideat. Dec.74.num.5.
Et eo poſſidente, & ſic conditione purificata non dicitur acquiſita, Dec.74.num.10.
Capta propria auctoritate colonis non expulſis non ſuffragatur etiam interueniente recognitione. Dec.74.num.11.
Mortuo domino dicitur vacua etiam exiſtentibus colonis, & ſufficit eorum recognitio ad acquirendam alteri poſſeſſionem abſque expulſione. Dec.74.num.12.Dec.81.la prima, num.3.
Capta ex falſa cauſa non videtur conſiderabilis.Dec. 74.num.14.Decl.vt num.16.& ſeqq.
Ex falſa cauſa quoad effectum iuris non eſt conſiderabilis, ſecus quoad effectum facti. Dec. 74. num. 18.
Capta in vim decreti Iudicis, & cum recognitione colonorum dicitur iuſta, & legitima, atque manutenenda. Dec.76.num.1.
Vacare dicitur mortuo poſſeſſore, & non conſtito de apprehenſione hæredis. Dec.77.num.7.
Antiqua præſumitur continuata. Dec.78.num.3.
Lim. vt ceſſet præſumptio conſtito de interruptione. Dec. 78, num. 4.
Antiquior interrupta cedit iuniori. Dec.78.num.5.
Iunior etiam titulata præſumitur vitioſa. Dec. 78. num. 4.
Lim. procedere, quando titulus acquiſitus fuit poſt poſſeſſionem antiquiorem, ſecus ſi titulus ſit illa antiquior, præſertim ſi ſit notorius, & habeat iuris communis aſſiſtentiam. Dec. 78. num. 7.
Per mortem domini non dicitur vacare, ſi à colonis detineatur. Dec.81.la prima, num.1.
Retenta per colonos mortuo domino an, & quando dicatur acquiſita hæredi. Dec.81.la prima, num. 4.
Naturalis capta pendente lite à ciuiliter poſſidente non dicitur noua poſſeſſio, ſed continuatio antiquæ, & factum id dicitur pro defenſione poſſeſſionis. Dec.85.num 4.& 6.
Et non eſt attentata. Dec. 85.num.5.
Vltra decennium continuata non præſumitur. Dec. 86. num. 4
Lim. vbi apparet de animo poſſidendi. Dec.86. num. 5.
Lim. procedere, vbi concurrit ſcientia, alium eſſe in poſſeſſione, & eſt negligens in recuperando. Dec.86.num.6.
Iunior præſumitur clandeſtina. Dec. 88. num.3.
Etiam quod fuerit de mandato Iudicis non ritè, & rectè procedentis. Dec.88.num.4.& 6.
Recentior in concurſu anterios cenſetur clandeſtina, & vitioſa. Dec. 89. num. 3.
Anterior probata præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis. Dec.91.num.1.
Solo animo amittitur in prophanis, & beneficialibus. Dec.91 num.5.
A Iudice nulliter data dicitur non factis priùs detractionibus faciendis ex eadem ſententia, & mandato. Dec. 92.num.3.
Non capitulariter capta habetur pro capitulariter capta ex patientia ſubſecuta Canonicorum, & admiſſionis ad actus Canonicis tantum ſpectantes. Dec 95.num.3.
Capta lite pendente eſt attentata, & non ſuffragatur apprehenſori. Dec.100.num.6.
Præcipuè in materia manutentionis conſideratur.Dec. 106.num.2.Dec.156.num.6.
Capta in vim reſignationis conditionalis non videtur manutenibilis conditione non adimpleta. Dec.108.num.2.
Iunior præſumitur clandeſtina, nec impedit manutentionem anterioris. Dec. 112. num. 4.
Capta in vim ſententiæ appellatione ab illa pendente eſt inualida, & non priuat primum poſſeſſorem, qui non habuit ſe pro ſpoliato, nec impedie illius manutentionem ratione poſſeſſionis ciuilis. Dec.115.num.6.
Capta præſumitur eo modo, quo capi debuit. Dec. 116. num. 6.
Anterior præfertur poſteriori titulatæ. Dec.116. num. 8.
Cum clauſula, Dummodo vacans, & ſine præiudicio habentis meliora iura eſt manutenibilis, ſi ſit vacans, & nemo habeat meliora iura in poſſeſſione. Dec.119 num 6,
Capta poſt appellationem, & inhibitionem eſt attentata. Dec.119.num.10.
Iure familiaritatis ad effectum mutandi cauſam poſſidendi ex nouo titulo ſuperueniente debet probari. Dec.119.num.11.
Defuncti non transfertur in hæredem abſque appræhenſione. Dec.120. num. 11.
Ciuilis amiſſa cenſetur ex poſſeſſione naturali alterius per decennium, & vltra. Dec.123.num.2.
Etiam non probata ſcientia occupationis alterius. Dec.123.num.3.
Ciuilis amittitur minori ſpacio decennij, & per modicum tempus, vbi concurrit ſcientia occupationis alterius. Dec. 123. num. 4. Dec. 164. num. 4.
Amiſſa cenſetur propter occupationem alterius per taciturnitatem non ſolum decennij, ſed etiam modici temporis, quando antiquus poſſeſſor vidit alium poſſidere. Dec.129.num.1.
Iure pignoris an ſit manutenibilis. Dec. 129. num. 2.
Dicitur amiſſa ex poſitione fructuum perceptorum ad creditum alterius. Dec.130.num.2.
Per inſtrumentum probata dicitur manutenibilis. Dec.133.num.5.
Titulata facilius eſt manutenenda. Dec. 139. num. 3.
Prius de iure cognoſci debet, quam proprietas.Dec. 140. num. 1.
Etiam ſi ante commiſſione cum clauſola, Arbitrio, ſi poſſeſſio

poſſeſſio ſit clara,& de ea prius conſtet. Dec. 140. num. 3.
Vel cum clauſula,Quod ſimul,& ſemel in poſſeſſorio & petitorio procedatur. Dec. 140.nu.4.
Probata de tempore ante litem motam præſumitur continuata vſque ad tempus motæ litis,niſi contrarium probetur. Dec.147.num.1.Dec.218. num. 3.
Contra diſpoſitionem ſtatuti an ſit manutenibilis. Dec.147.num.8.
Amittitur ſolo animo,vt puta ceſſione. Dec.151. num.3 & 6.
Ciuilis dicitur retenta per petitionem liberationis à moleſtijs. Dec. 151.num.15.
Alteri per alterum ſine mandato tacito, vel expreſſo non quæritur. Dec.156.num.9.
Defuncti continuatur in ſuum hæredem ex ſtatuto Vrbis. Dec. 156. num. 15.
Titulata in concurſu præferenda eſt. Dec. 164. num. 5.Dec.194 num.9.
Amittitur, & transfertur ex dimiſſione, & appræhenſione reſpectiuè. Dec.162.num.5.
Quæ litem excitauit,non eſt manutenibilis. Dec. 164.num 8.
Probata de tempore motæ litis eſt manutenenda. Dec.166.num.2.
Talis præſumitur,qualis eſt titulus præcedens. Dec. 166.num.19.
Anterioris poſſeſſoris dicitur amiſſa per mandatum Iudicis executum ad alterius inſtantiam. Dec. 167. num. 7.
In hæredem in vim ſtatuti continuata eſt manutenibilis:& quid ſi ſtatutum requirat aditionem,ſeu immiſſionem. Dec.168. num.2.
Capta alio poſſidente vti poſterior eſt clandeſtina, & turbatiua illo præſertim non citato.Dec.168. num. 3.
Capta auctoritate Iudicis non rectè procedentis non citato poſſeſſore non ſuffragatur. Dec.169. num. 6.
Non transfertur in ſucceſſorem in iure præſentandi. Dec.172.num.5.
Ampl. vt nec poſſeſſio patris tranſeat in filium. Dec. 172. num. 6.
Ampl. etiam ſtante ſtatuto de continuanda poſſeſſione in hæredem abſque apprehenſione. Dec. 172. num. 7.
Vxoris quoad bona viri eatenus durare dicitur,quatenus dotes non reſtituuntur.Dec. 173. num. 3.
Ampl. vt durare dicatur etiam poſt dotis reſtitutionem,ſi poſſideat etiam pro alia cauſa, vel cum clauſula,& alias omni meliori modo,niſi oſtendatur,quod nullum aliud ei ius competat. Dec. 173. num. 4.
Vigore gratioſæ ſubrogationis non operatur,vbi alius medio tempore naturalem poſſeſſionem occupauit. Dec. 174. num. 2.
Habetur pro tradita,& adepta in Eccleſiaſticis, vbi fuit præſtitum impedimentum ea recurſu ad Iudices laicos. Dec.175.num.15.
Anterior vt præferatur in manutentione, ſufficit anterioritas per modicum tempus, ſeu etiam momentum. Dec.179.num.3.
Vxoris deducitur ex hypotheca, & clauſula conſtituti occaſione ſuarum dotium,quæ conſeruatur etiam poſt mortem viri conſtituentis. Dec.179. num. 4.
Capta poſt appellationem,vel intra terminum ad appellandum eſt nulla, attentata, & non manutenibilis, præſertim vbi commiſſa eſt cauſa ſimpliciter. Dec. 182. num. 15.
Vt totius fundi acquiratur, ſufficit ingredi aliquam illius partem, nec eſt neceſſe capere quamlibet glebam. Dec. 188. num. 6.
Data non citato poſſeſſore eſt nulla, & non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione. Dec. 189. num. 5.
Capta poſt appellationem eſt attentata, & non manutenibilis. Dec.190. num. 1.Dec.222.num.2. Dec.259.num.14.Dec.273.num.1.
Antiqua manutenenda eſt non docto de interruptione,& apprehenſione alterius. Dec.196.num.3.
Anterior probata per inſtrumentum eſt manutenenda. Dec.204.num.1.
Iunior præſumitur clandeſtina, & turbatiua. Dec. 204.num.2.Dec.207.nu.5.Dec.253.num.5.
Data per Iudicem minus ritè, & rectè procedentem non eſt manutenibilis. Dec.204.num.3.
Lim. ſi articulus nullitatis, ſeu iniuſtitiæ ſit adhuc in ſuſpenſo.Dec.204.num.4.Lim.etiam vt num. 5.
Iure familiaritatis non releuat.Dec.206.num.8.
Nec eſt manutenibilis. Dec.319.num.1.
Poſterior, & clandeſtina non attenditur. Dec. 209. num.2.
Recens,& quæ cauſam liti dedit,non eſt manutenenda. Dec.213.num.2.
Aduerſus iuris vehementem reſiſtentiam non dicitur poſſeſſio,ſed iniqua occupatio, quæ occupatori non prodeſt. Dec.215.num.23.
Ciuilis, & naturalis datur etiam in incorporalibus. Dec.217.num.64.
Auctoritate Iudicis capta priuat anteriorem poſſeſſorem ciuili,& naturali poſſeſſione. Dec. 219. num. 1.
Rei conuenti in Saluiano probatur ex litis ſubſtentatione. Dec.219.num.6.
Poſt appellationem interpoſitam, & admiſſam cum clauſula ſi,& in quantum,in Saluiano an ſit ſpoliatiua,& attentata. Dec.219.num.7.
Reddita infecta ex decreto irritanti, quod inficit titulum, & poſſeſſionem, non eſt manutenenda. Dec.225.num 9.
Secus ſi ſuperuenerit nouus,& iuſtus titulus cum renunciatione primi, & continuatione in poſſeſſione. Dec. 225. num. 10.
Corporalis ſuperueniens poſt poſſeſſionem alterius in vim conſtituti vti poſterior dicitur clandeſtina & improba,& per Iudicem defendi non poteſt. Dec. 228. num. 3.
Probata per confeſſionem partis cum qualitate iure familiaritatis eſt manutenibilis, & remouetur ab ea dicta qualitas. Dec.230.num.2.
Præſertim vbi contra qualitatem viget præſumptio. Dec.230.num.3.
Poſterior primo poſſeſſore non citato dicitur clandeſtina,& non manutenibilis. Dec.232.num.3.
Poſterior præſumitur clandeſtina. Dec.235. num. 5.
Etiam quod ſit de mandato Iudicis, qui primum poſſeſſorem non citauit. Dec. 235.num.6.
Capta in vim ſententiæ, & mandati de reintegrando inter Eccleſiaſticas perſonas ante appellationem poſt decem dies ad appellandum eſt valida.Dec. 236. num. 9.
Ceſſa transfertur de cedente in ceſſionarium abſque alia apprehenſione, & eſt ceſſionarius ex illa manutenendus. Dec. 237.num.2.
Capta cum monitorio A.C.habente clauſulam,ſiquis, an ſit attentata. Dec.237.num.3.
Capta pendente appellatione,& recurſu ad Signaturam,quæ cauſam ſimpliciter commiſit, eſt attentata. Dec.246.num. 3. & 9.
Capta in vim ſententiæ, & mandati, à quibus non datur appellatio,non eſt attentata ,ſed manutenibilis. Dec.246.num.7.
In vim mandati Iudicis iuſtè procedentis non dicitur ſpoliatiua. Dec.247.num.3.
Capta præſumitur eo titulo,quo melius capi poterat. Dec.247.num.9.
In vim inſtrumenti iam extenſi dari, & capi validè poteſt. Dec.247.num.12.
Capta in vim ſententiæ appellabilis pendente termino ad appellandum eſt nulla, & attentata, & non manutenibilis. Dec.248.nu.3.Dec.259.num. 2.Dec.280.num.2.
Etiam quod poſtea non fuerit appellatũ.Dec.280.n.3.
Vera conſiſtit in ſecatione,& perceptione fœni, & in plantatione. Dec. 253.nu.3.
Quæ dedit cauſam liti non tribuit ius, nec attenditur. Dec. 267. num. 4.

Poſterior

Poſterior capta primo poſſeſſore oon eitato non eſt manutenibilis. Dec. 168. num.3.
Immò in concurſu anterioris eenſetur elandeſtina, & vitioſa. Dec.268.num.4.
Capta auctoritate Ordinarij lite pendente in Rota,& aduerſario non citato attentata, & non manutenibilis. Dec.271.num.12.
A mixto Executore data iotra terminum ad appellandum, ſeu etiam appellatione interpoſita à docente de intereſſe eſt attentata.Dec 277.nu.5.
Beneficij anterior ex prouiſione Ordinarij videtur manutenibilis. Dec. 280.num.2.
Secus in eoneurſu poſterioris ex prouiſione Sedis Apoſtolicæ de beneficio reſeruato,qoia hæc eſt manutenenda, & prima eſt inſecta propter decretum irritaos. D. Dec.286.num.3.
Probata quoad vnam rem ſufficit pro manutentione quoad alias res ſub eodem iure eompræhenſas. Dec.287.num.2.
Contra auctorem, ſeu defunctum ſuffragatur etiam eontra hæredem, cum ex mutatione perſonæ non mutetur eitulue, nec poſſeſſio. Dee. 295. num. 15.
Vt amiſſa eenſeatur, tequiritur taciturnitas per deeemnium. Dec. 298.num.1.
Lim. vt data ſcientia ſufficiat mious tempus decemnij. D.Dee.298.num.2.
Per eonſtitutum tranſlata eſt manutenibilis.Dee.e99. num.3.
Alicuius de beneficio probatur eonſtito de inſtrumento poſſeſſionis captæ per Commiſſatium nomine Cameræ,& de ceſſione Commiſſarij ad illius fauorem,etiam quod alter ſe intruſerit lite pendente. Dec. 313. num.4.
Bonorum maternorum dicitur eſſe penes patrem,vel vti legitimum adminiſtratorem, vel vti vſufructuarium. Dec.319.num.13.
Decl. vt vti adminiſtrator pater poſſideat nomine filiorum, & vti vſufructuarius habeat naturalem tantum poſſeſſiooem, & euulem habeat proprietarij. Dec 319. num. 14.
Vera conſiſtit,& probatur ex locatione, percepcione fructuum, & alijs actibus. Dec 320.num. 1.
Capta cum elauſula, quatenus bona ſine vacantia, & ſine præiudicio habentium meliora iura,quæſita non dicitur. Dee 320. num. 4.
Poſterior eonſtito de anteriori non eſt auendenda. Dec.320.num.5.
Anterior eſt præferenda,& manutenenda. Dec. 320. num. 6.
Præſertim ſi illam habens non fuerit eiectus, nec eicatus. Dee.320.num.7.
In rebus,& iuribus diſtinctis, & ſeparatis,etiam quod exiſtane ſub aliquo iure ſpeciali, vt hæreditate ex appræhenſione vnius caeterarum poſſeſſione non acquiritur. Dec.321.num.30.
Vacans non dicitur,vbi quis detinet,& cuſtodit cauſa incumbit. Dee.322.num.6.
Ceſſa ex contractu,& conſtituto, non ex vltima voluntate,non poteſt cedente mortuo conſiderari vti poſſeſſio defuncti, quæ iam propterea deſerit,& ad hæredem non tranſeat, ſine noua apprehenſione, ſed poteſt ex ea ceſſionarius ex propria perſona manutentionem petere. Dec. 323.num. 19.
Auctoritate Iudicis capta eſt manutenibilis. Dec. 324.num.1.
Vti in facto conſiſtens probari debet,non autem præſumitur. Dec. 325. num.5.
Quæ eſt contra ius,& imponit ſeruitutem beneficio, & eiueptimæuo ſtatuti repugnat,noo releuat ab onere probandi. Dec. 316. num. 10.
Iure familiaritatis, & nomine alteriue non ſuffragatur ad effectum retentionie tanquam carens aoimo, qui ad acquirendam poſſeſſionem requiritur. Dee. 325. num. 8.
Iunior præſumitur elandeſtina, & turbatiua, & non eſt manutenenda. Dee. 327. num. 1.
Eſt penes Eclesiam,& Prælaturam, oon ſimpliciter penes Prælatum. Dec.327.num.8.
Ciuilis non ſuffragatur vltra decemnium à die occupationis naturalis. Dec.327.num 9.& 10.
Ciuilis etiam quæ eſt penes Eccleſiam perditur per poſſeſſionem alterius per decemnium, ita vt poſt modum currat præſcriptio. Dec. 327. num. 20.
Et etiam per minus tempus in eo, qui eſt capax voluntatis, & ſcit alium poſſidere. Dec. 327. num. 21.
In Eccleſiaſticis ſpatio 40. annorum præſcribitur. Dec. 330. num. 9.
Ciuilis penes duos eodem tempore eſſe non poteſt. Dec.330.num. 11.
Naturalis vnius Parochialis perditur per aſſecutionem alterius Dec. 330. num. 12.& 24.
Anterior ad ſucceſſoris fauorem probatur ex poſſeſſione anteceſſorum. Dec.335 num 6. & 18.
[Poſſeſſio vix reputatur,quæ non eſt pacifica. Obſ. 1. num 20.
Dimitti non debet ad ſimplex verbum Executoris. Obſ.1 num. 21.
Probatur,& legitima, ex immiſſione Iudicis auctoritate. Obſ. 12. num. 2. Dec. 398. num. 2.
Capta in vim ſenteotiæ nullæ dicitur ſpoliatiua per vim expulſiuam, & attentata. Obſ. 12. num.22.
Nec ab iniuſte poſſidente auferenda eſt ſine citatione, & cauſæ cognitione. Obſ. 12. num.31.
Vacans quæritur animo,& facto. Obſ.13.num.2.
Paſſiua quando ſufficiat pro manutentiooe. Obſ.15. num 4.
Transferri noo poteſt ſine apprehenſione,& traditione. Obſ 15.num. 9.
Illiuſmet, qui illam prætendit probari debet. Obſ. 15.num.10.
Vnius alteri non prodeſt. Obſ 15.num.12.
De tempore motæ litis eſt præcipuum,& neceſſarium requiſitum pro manuteotiooe. Obſ. 17.nu.2. Dec.457.num.1.
Continuata præſumitur, vbi de alterius poſſeſſione non conſtat. Obſ.17.num.10.
Quatenus eſt quid facti, non poteſt eodem tempore penes duos eſſe. Obſ 17.num.13.
Controuerſa,& turbatiua non releuat pro manutentione,ſed requiritur pacifica,&continuata.Obſ. 17.num.16.Dec 498.num.4.
Non probatur per teſtes, qui non concludant in dicto. Obſ.19.num.5.
Nec per teſtes, qui non ſint bene informati de loco differentiæ,& confinibus. Obſ.19.num 6.
Præſumitur iuſta, & legitima, vbi præſertim adeſt titulus. Obſ. 19. num. 11.
Lim. niſi iniuſtitia aliunde probetur. Obſ. 19. num. 12
Euidenter iniuſta oon releuat ab ooere probandi. Obſ. 1. ſub num. 10.
Probatur ex confeſſione partis etiam cum qualitate erroris,vti ſeparabili. Obſ.9.num.13.
Et ex confeſſione, quod aduerſarius poſſideat pro confitente. Obſ.19.num. 14.
Præſumitur nomine proprio, non alieno. Obſ. 19. num. 15.
Probatur ex reſponſione ad poſitiones. Obſ. 19. num.18.
Et ex facta confeſſione reſultante ex habitis poſitioo ibus pro confeſſatis. Obſ. 19. num. 19.
Et ex oppoſitione in actis facta. Obſ. 19. num.20.
Et ex confeſſione facta in iudicio. Obſ. 19. num 21.
Et ex confeſſione facta in appellatione. Obſ.19.num. 22 Decl.vt ibid.num. 23.
Et ex confeſſione Procuratoris in proteſtationibus. Obſ. 19. num. 32. vbi exemplum.
Acquiritur traditione verbali ab eo qui tradere poteſt,& conſenſu. Obſ. 20 num.1.
Vt transferatur requirit actum facti, nec ſat eſt conuentio. Obſ. 20.num. 2.

INDEX.

Ex venditione facta ſub haſta cum clauſula conſtituti per Procuratorem ſine ſpeciali mandato non transfertur, & eo minus ſi nec principalia poſſideat. Obſ.50.num.17.Decl.vt ibid.num.18.

Vacua probatur eo ipſo, quod non apparet plena. Obſ.21.num.13.

Capta per Baiulum, ſeu Nuncium abſque Iudicis licentia, ſeu de ea non conſtito non ſuffragatur. Obſ 21 num.21.

Ampl. etiam ſi conſtet de licentia, ſeu ſententia, quæ ſit in actione perſonali, non autem ſuper immiſſione, vel, eum relaxatione mandari de capienda poſſeſſione. Obſ. 21.num 22.

Rei adiudicatæ feudi debet per Executores à Iudice deputatos. Obſ.21.num.24.

Probatur, ex quo quis remanſerit in domo, eamque clauſerit, & claues ſecum reportauerit. Obſ.32. num 1.

Habens præſumptionem pro ſe faciliua ſuffragatur, etiam ſi ſit de recenti. Obſ. 42. num. 53.

Actualis probatur ex vſu rei. Obſ 23.num.1.

Non infert per neceſſe ad fructuum perceptionem, nec ad realem inſiſtentiam. Obſ.53.num.8. Dec 647.num.29.

Probatur per exactionem annuarum recognitionum, & reſponſionum, & venditionum lignorum, ſeu ſiluæ ad cædendum. Obſ.43.num.10.

Non Capitulariter capta, ſed ex facto Capituli approbata non ſuffragatur, ſi hoc fuerit re non integra, poſt ſcilicet poſſeſſionem alterius. Obſ. 30. num. 12.

Non capitulariter ſuffragatur, ſi ita ſit de ſtilo loci. Obſ.30. num 15.

Transfertur ex actu etiam nullo, quando a poſſidente tradita fuit, & ille poteſt alienare, & poſſeſſionem transferre alias ſecus. Obſ. 37. num.2.

Non transfertur ex contractu nullo ex defectu ſolemnitatum, vbi ſtatutum fidem aufert inſtrumento. Obſ.37. num. 8.

Quæri poteſt contra vnum ſcientem, & patientem & non contra alium, qui contradicit, quando præiudicium eſt ſeparabile. Obſ.40. num. 1.

Acquiri poteſt ſine domino. Obſ. 42. num. 40.

Acquiritur ex actibus poſſeſſorijs etiam ſine cauſa, ſeu cum cauſa non vera. Obſ. 42 num. 7.

Etiam iniuſta poſſeſſio eſt. Obſ. 42. num. 61.

Vera datur ſine titulo etiam in beneficialibus. Obſ. 42.num.14. Dec.402.num.11.

Iniuſta, & clandeſtina idem ſunt, & quod dicitur de vna, intelligitur de altera. Obſ.40. ſub. num. 65.

Iniuſta attenditur, etiam in beneficialibus. Obſ. 42. num. 61.

Corporalis præſumitur vera, non abuſiua. Obſ.42. num. 50.

Etiam manifeſte contra ius, vel qui, habet iuria communis vehementem reſiſtentiam teleuat, ſi ſit antiquiſſima, & plus quam decennalis, vel longæua. Obſ.44.num.7.

Vitioſa non eſt poſſeſſio. Obſ. 47. num. 7.

In hæredem tranſlata in vim ſtatuti dicitur ciuiliſſima, ciuilis, & artificialis, vel immo etiam naturalis. Obſ.55.num.13.

Iniuſta confirmari non poteſt. Obſ. 44. num.66.

Capta per dominum de prætenſa re feudali, ſeu emphiteutica poſt mortem poſſidentis nulla dicitur, nec impedit continuationem hæredi, neque aliquem iuris effectum ſtante ſtatuto continuatino poſſeſſionis, ſi, an ſit talis controuertatur. Obſ.55.num.17.

Non acquiritur alicui per patrem, ſeu fratrem. Obſ. 55.num.37.

De qua appareat ſolum inſtrumentum illius adeptionis, & non continuatio per alios actus, præſumitur derelicta quando lumus vltra decennium. Obſ.58.num.2.

Non docto de alterius occupatione, ſeu de illius interuerſione, continuata præſumitur vſque ad tempus motæ litis. Obſ. 58. nom. 6. Dec.556.num.2.Dec.577.num.3.Dec.631.num 6.

Anterior eo magis præferri debet in manutentione, ſi ſit auctoritate Iudicis. Obſ. 71.num.1.

Antiquior non dicitur probata ex teſtium depoſitione per verba, Da venti anni in quà. Obſ.71.n.2.

Sola antiquior non operatur in manutentione. Obſ. 71.num.14.

Anterior non ſuffragatur, ſi ſit capta per Procuratorem, de cuius ſpeciale mandatum non conſtet. Obſ.71.num.18.Ampl & Lim. vt ibid. num. 20.

Habentis iuris aſſiſtentiam extenditur ad omnes actus, in quibus alius non habet ſpecialem diſpoſitionem. Obſ.73.num.49.

Vacans capi poteſt auctoritate propria. Dec.339. num. 1.

Probatur ex inſtrumento, ſeu inſtrumentis. Dec.348. num.2.Dec.349.num 6.Dec.402.num.1.

Tradita cum clauſula, ſine præiudicio poſſeſſionis dicitur conditionalis, & ante purificatam conditionem non quæſita. Dec. 348.num 4.

In vim litterarum cum clauſula, Amoto priuat primum poſſeſſorem. Dec. 448. num.5.

In Eccleſia Collegiata capi debet Capitulariter reſpectu Canonicatus, ſecus reſpectu dignitatis. Dec.348 num.6.

Iunior præſumitur clandeſtina, & non eſt manutenibilis. Dec.349.num.8. Dec.441.num.4.Dec. 480.num.7.

Acquiritur per fiſcum ex immiſſione etiam nulliter data, ſi primus poſſeſſor habeat ſe pro ſpoliato recipiendo claues, & ſuppellectilium inuentarium. Dec.351.num.1.

Triennalis Inducit præſumptionem habilitatis. Dec. 355.num. 11.

Violenta, de qua conſtet notoriè, non eſt manutenenda. Dec.42.num.66.vbi vide.

Capta ante litem motam, & nemine in poſſeſſione exiſtente eſt manutenibilis. Dec.356.num.1.

Eſt facti. Dec.358.num.2.Dec.640.num.10.

Infecta ob decretum irritans non ſuffragatur. Dec. 359.num.5.

Capta per coniunctam perſonam, vel etiam patrem, aut fratrem non ſuffragatur ſine mandato, vel ratificatione. Dec.630.num.2.

Probatur per inſtrumentum, & teſtes deponentes de perceptione fructuum, & præſumitur continuata vſque ad obitum non docto de interruptione. Dec.362.num.3.

Capta Iudicis auctoritate abſque legitima citatione poſſeſſoris eſt nulla. Dec.373.num.2.

Capta intra tempus ad appellandum eſt attentata, & nulla. Dec.393. num. 6. Dec.522.num.8. Dec. 578. num. 7.

Capta auctoritate Papæ, vel Iudicis priuat alium ſua poſſeſſione. Dec.381.num.1.

Inferioris intelligitur cumulatiuè, non priuatiuè ad Epiſcopum. Dec.382.num.10.

Capta per fideicommiſſarium debet ab eo vti vitioſa auocari, & dari hæredi. Dec.385. num.5.

Continuata præſumitur vſque ad obitum. Dec. 387. num. 5.

Iunior etiam nulla præfertur, vbi anterior poſſeſſor habuerit ſe pro ſpoliato, & etiam ciuilem poſſeſſionem amiſerit. Obſ.71.num. 21.

De tempore obitus probatur per publicam vocem, & famam, vbi non agitur de concurſu poſſeſſionum. Dec.387.num. 6.

Capta de mandato Iudicis cauſæ pendentis eſt manutenibilis. Obſ. 84. num. 20.

Interpretatur priuatiuè ſecundum qualitatem tituli. Dec.396.num.7.& 8.

Sola ſufficit pro manutentione abſque tituli productione. Dec. 402. num. 10.

Poſterior dicitur clandeſtina, & turbatiua. Dec.402. num.15.Dec.417.num.7.

Præſertim ſi fuerit merè inſtrumentalis. Dec. 402. num. 16.

Capta

INDEX.

Capta per vnum ex fratribus nomine enmmuni ſuffragatur omnibus. Dec. 404. num 5.

Et antealinrum ratificationem reſidet penes acquiecentem. Dec. 4n4.nnm.6.

Ad effectum manutentinnis prnbatur ex inſtrumentn illius adeptionis. Dec.4n8.num.1.

Sine eiectinne non amittitur per executionem mandati de aſſociandn nulliter relaxati. Dec.413. num. 4.

Capi poteſt extraiudicialiter ex conſtitutn, & pacto deunlutiuo. Dec.413.num.5.& 8.

Ampl. etiam quod aditus ſit Iudex prn cnmitantia familiæ. Dec. 413. num. 6.

Vnius non intelligitur priuatiuè ad alium. Dec. 419. num. 1.

Vnius reſpectu alterins non præſumitur iure familiaritatis, quando non apparet magis de vnius, quam alterius iure. Dec. 419. num. 4.

Ampl. præſertim quando poſſeſſio eſt per multum tempus continuata. Dec. 419. num. 5.

Probatur per teſtes de ea, & fructuum perceptione deponentes. Dec. 420. num. 2. & 6.

Non poteſt intelligi iure familiaritatis, circa quam deponant teſtes de actibus locatinnis, incisionis arborum, ædificijs domus, & alijs ſolitis fieri à veris dnmints. Dec. 420. num. 2. & 6.

Ampl. eo magis enn ſtito de titulo. Dec.420.num.4.

Capta in vim ſententiæ, à qua pendebat appellatin, nulla eſt. Dec. 421. num. 1

Territorij probatur per exercicium iuriſdictionis Dec.422. num.4

Vacans transfertur in ſequeſtrarium. Dec. 423. num. 3.

Nihil habet enmmune cum prnprietate. Dec. 434. num. 3. Dec.502 num. 3.

Poſterior dicitur clandeſtina, turbatiua, & nullius conſiderationis reſpectu prioris poſſeſſionis alterins. Dec.434.num.5.Dec.619.num.3.

Ampl. etiam, quod anterinr alterius ſit ſnlum inſtrumentalis. Dec. 434. num. 6.

Vacans dicitur etiam, qund ex ſtatuto cnntinuetur in hæredem. Dec 13.ſub num.3.

Capta pnſt mnnitnrium an, & quandn ſit attentata. Dec.434.num 9.

Capte nnn ſuffragatur, ſi tunc nnn erat vacua. Dec.434.num. 11.

Præſentandi non transfertur in aliquem ſine appræhenſinne. Dec.443.num.5.

Extinguitur per mnrtem. Dec.444 num.1.

Reſpectu ſecundi extremi in ſpnlio pinbatur eſt inſtrumento, & litis ſubſtitutione. Dec. 444. num. 9.

Capta intra diem dies ad appellandum eſt attentata, & nnn manutenibilis, & non pnteſt impedire manutentinnem anteriori poſſeſſori. Dec. 451. num. 5. Dec. 426. num. 3.

Vnius ex ſocijs poſſidentibus pro indiuiſn non deſtruit pnſſeſſinnem alterius, ſed cnnſeruat, niſi cnnſtet, quod alter ſe prn ſpnliato, vel qund nnn fuerit admiſſus prn ſua rata. Dec. 459. num. 1.

Probatur ex teſtibus depnnentibus vidiſſe talem poſſidere. Dec. 470. num. 2.

Cum clauſula, ſine præiudicio habentis potiora, & melinra iura, nnn ſuffragatur. Dec. 470. num. 9.

Decl. procedere, ſi de alterius poſſeſſione conſtet, ſecus ſi poſſeſſio ſit vacans. Dec. 470. num. 10.

Iure pignnris, & hypothecæ ceſſat ceſſante ipſo pignnre, & hypotheca. Dec.47n.num.14.

Violenta, de qua cnnſtet notoriè nnn eſt manutenenda, nec ex reſcripto Principis. Obſ.42.ſub num.66.

Capta vigore ſubrogationis gratioſæ cnntinuata potius cenſetur, quam de noun acquiſita. Dec.480. num. 2.& 3.

Lim. vt ceſſet effectus gratinſæ ſubrogatinnis reſpectu poſſeſſinnis, ſi alius ante ſubrogatinnem, vel captam poſſeſſionem naturalem per ſubrogatum ingrediatur, quia ſubrogatio intelligitur quoad facultatem appræhendendi, & qunad poſſeſſinnem iuris, non facti, quæ appræhenſio requirit. Dec 480. num. 3.

Continuata in gratioſè ſubrogatum dicitur ciuiliſſima ad inſtar pnſſeſſionis defuncti in hæredem continuatæ in vim ſtatuti, cuius effectus tantummodn eſt, vt, ſi defunctus fuerit in pnſſeſſionem turbatus, poſſit hæres intentare interdictum retinendæ, ſecus ſi alius poſt mortem, & ante aditam hæreditatem per hæredem fuerit ingreſſus. Dec. 480. num. 4.

Capta per aſſertum Procuratorem, de cuius mandato nnn cnnſtat, nnn eſt releuij. Dec.482.num.5.

Nec capta alio etiam in detentatione exiſtente, & intruſn nnn citatn. Dec. 482. num. 6.

Capta lite pendente in Rota, & poſt inhibitiones Rotales eſt attentata Obſ.486 num.4.

Ampl. & etiam alij actus geſti poſt captam poſſeſſinnem. Obſ. 486. num. 6.

Probatur ex interdicto Quorum bonorum exaduerſo intentatn, & nbtenta ſententia, ex qun illud intentans fatetur non ſe, ſed aduerſarium poſſidere. Obſ.493.num.3.

Capta pendente termino ad appellandum a ſententia, cuius appellatin fuit per ſignaturam commiſſa, eſt attentato, &non manutenibilis. Obſ. 493.num. 13.

Anterior eſt præferenda in manutentione. Dec.497. num. 3.

Fallit, quandn primus poſſeſſnr patitur ſecundum pnſſidere, quia cenſetur poſſeſſinni acquieuiſſe. Dec.497.num.4.

Intellige fallentiam, vt requiratur acquieſcentia per decennium, vel ſufficiat etiam minus, & quodcumque tempus, quandn ex actibus poſitiuis conſtat, partem acquieuiſſe. Dec. 497. num. 5.

Defuncti in hæredem ex ſtatuto tranſlata eſt manutenibilis. Dec. 499. num. 7.

Poſterinr præſumitur clandeſtina, & turbatiua, & nnn eſt manutenibilis. Dec. 500. num. 2. Dec. 515. num. 16. Dec.589. num. 2. Dec. 590.num.4.

Non capitulariter capta ſuffragatur, ſi Eccleſia ſit tantum habitu, non actu Cnllegiata, præſertim ad effectum manutentionis. Dec.500.num.6.

Ampl. etiam ſi actu ſit Collegiata, & prnpter aliquod impedimentum non potuerit Capitulariter capi. Dec.500.num.7.

Nnn prnbatur per teſtes nuliiter examinatos prn informatione Curiæ, & ſine partis citatinne. Dec. 502.num. 1.

Inſtificatur ex publicn inſtrumento nnn probato, qund alius tunc eſſet in poſſeſſinne. Dec. 502. num. 2.

Primi poſſeſſnris probatur ex aſſertinne Executoris, qui immiſit ſecundum. Dec.508.num.1.

Longæua ſuffragatur ad effectum manutentionis, etiam ſi ſit cnntra ius. Dec 513. num. 7.

Iure familiaritatis ex ſuperuenientia noui tituli præſumitur mutata abſque alia declaratinne. Dec. 515.num.3.

Prnbatur per actus poſſeſſnrins. Dec. 515. num. 4. Ampl. vt ibid.num.5.

Poſterior non ſuffragatur, cum præſumitur clandeſtina, & in concurſu anterinr eſt manutenenda. Dec.516.num.2.& 10.Dec.548.num.4. Dec.589. num.2.Dec.590.num.4.

Solum anterior in manutentione attendi ſolet, etiam ſi ſit de factn. Dec.517.num.11.

Immiſſi ex Saluiann non poteſt dici iniuſta, & ſpoliatiua ſub prætextu ſatisfactionis, niſi de ea doceatur. Dec.519.num.4.

Quæ eſt melius probata, eſt manutenenda. Dec.523. num. 7.

Iuninr ſemper præſumitur clandeſtina, & improba, & nen eſt manutenenda. Dec. 524. num. 4. Dec. 546. num. 6. Dec. 565. num. 5. Dec. 575. num. 5. Dec. 616. num. 5. Dec. 618. num. 2.

I N D E X.

Anterior ſuper bonis diuerſis non præiudicat poſſeſſori. Dec. 524. num. 7.

Probata ex inſtrumento illius adeptionis auctore Prætore, alio non poſſidente, ſuffragatur ad effectum manutentionis. Dec. 28. num. 2.

Poſterior præſumitur clandeſtina, & vitioſa. Dec. 537. num. 3.

Non amittitur per immiſſionem datam à Iudice nulliter procedente poſſeſſore non citato. Dec. 537. num. 5.

Data, & capta intra terminum datum ad appellandum eſt nulla, & attentata. Dec. 537. num 6.

Vitioſa non eſt manutenibilis. Dec. 537. nn. 7.

Contra formam decreti appoſiti in Impoſitione penſionis ſuper beneficio pleno non eſt manutenibilis. Dec. 540. num 10.

Capellæ quibus actibus probatur. Dec. 546. num. 1.

Ita probatur per culturam ſpiritualem, ſicut per culturam temporalem. Dec. 546 num. 2.

Quæ fuit origo litis, & controuerſiæ, non eſt manutenibilit. Dec. 546. num 7. Dec. 550. num. 2. Dec. 551. num. 2. Dec 553. num. 6.

Probatur per confeſſionem partis in litteris impetrationis reiecta qualitate intruſionis narratæ. Dec. 548. num. 2.

Probatur ex mandato de immittendo exaduerſo obtento cum clauſula, Amoto, & eſt manutenibilis. Dec. 548 num 3.

Attentata debet renocari. Dec. 548. num. 5.

Probatur per confeſſionem partis in iudicio narrando, aduerſarium occupaſſe, & petendo immiſſionem. Dec. 552. num. 2. & 4.

Bonorum Eccleſiæ eſt penes Eccleſiam, non autem ſimpliciter penes Prælatum Dec. 554. num. 13.

Et ſemper dicitur plena, & nunquam vacare. Dec. 554. num. 14.

Sine animo, & corpore non acquiritur, nec amittitur. Dec. 554. num 24.

Solo animo amittitur. Dec. 670. num. 41.

Perditur ex taciturnitate per decennium, ac etiam per minus tempus, quando quis ſcit alium poſſidere, & ſe poſſe repelli ſuſpicatur. Dec. 654. num. 30.

Manutenibilit transfertur per illius ceſſionem. Dec. 557. num 1.

Canonicatus non Capitulariter capta non eſt manutenibilit. Dec. 557. num. 3. vbi quando dicatur capitulariter capta.

Ex Iudicit auctoritate, & in vim monitorij A.C. ſi Iudex nulliter, & iniuſte proceſſerit, non priuat alium ſua poſſeſſione, nec ingredienti acquiritur manutenibilis. Dec. 557. num. 8.

Probatur ex inſtrumento executionis mandati de immittendo, in quo executor aſſerat, ea bona, tunc per talem poſſeſſa. Dec. 506. num. 2.

Tradita contra formam litterarum illiſque non iuſtificatis eſt iniuſta. Dec. 557. num. 10.

Turbida, ac dubia non relenat. Dec. 559. num. 7.

Capta pendente termino ad appellandum, vel poſt appellationem eſt attentata. Dec. 564. num. 3.

Non Capitulariter tradita ſuſtinetur, ſi Capitulares viderint, & non contradixerint. num. 1. & 5. vbi quæ non habeantur pro contradictione.

Anterior dicitur etiam per punctum, vel momentum. Dec. 571. num. 3.

Poſterior non attenditur, vbi anterior poſſeſſor non habuerit ſe pro ſpoliato. Dec. 570. num. 8. Dec. 590. num. 5.

Quoad vnum actum propter generalitatem tituli, & cauſæ trahitur ad omnes alios ſub eodem titulo, & cauſa compræhenſos. Dec. 574. num. 3.

Probatur per inſtrumentum illius adeptionis. Dec. 522. num. 1. Dec. 575. num. 3. Dec. 577. num. 1.

Alteri acquiritur per Procuratorem ſpecialem. Dec. 583. num. 2.

Capta poſt inhibitionem Rotalem vti attentata non eſt manutenibilis. Dec. 583. num. 4.

Capta poſt inhibitionem eſt attentata, & ſi ſit in vim gratioſæ ſubrogationis. Dec. 585. num. 5.

Etiam capta auctoritate Iudicis dicitur ſpoliatiua, & in primis reſtituenda, ſi Iudex nulliter proceſſerit. Dec. 586. num. 4.

Beneficij capta nomine Cameræ per illius Commiſſarium ceſſa Prouiſio ſufficit eidem pro manutentione. Dec. 587. num. 1.

Acquiritur etiam ex actu nullo, quando eſt deuentum ad executionem facti. Dec. 593. num. 8.

Quando valeat capta per viſum, & aſpectum, & tactum ianuæ Eccleſiæ. Dec. 590. num. 3.

Antiquior vnius deperditur, & interrumpitur per poſteriorem alterius de illius ſcientia, & patientia. Dec. 598. num. 12.

Quæ continuatur ex ſtatuto de defuncto in ſuum hæredem dicitur ciuiliſſima, & ſe compatitur cum poſſeſſione creditoris. Dec. 600. num. 4.

Probatur ex inſtrumento, & partis confeſſione. Dec. 601. num. 1. Dec. 651. num. 4.

Attentara non eſt manutenibilis. Dec. 609. num. 1.

Horam habens anterior iudicatur inter plures captas eadem die. Dec. 612. num. 1.

Capta pendente termino ad appellandum, ſeu ipſa appellatione eſt attentata, & manutenibilis. Dec. 618. num. 4.

Semel acquiſita continuata præſumitur vſque ad diem moræ litis, ſi hoc ab ipſo poſſeſſore allegatur. Dec. 354. num. 2.

Alicuius probatur ex ſententia, in qua ille ea priuatur. Dec. 467 num. 2.

Probatur, ex quo quis diſpoſuerit de ipſa re, ſeu illius fructus vendiderit. Dec. 496. num. 23. & 7.

Partis infert ad poſſeſſionem totius ad effectum manutentionis. Dec. 469. num. 3.

Non acquiritur ex actu contradicto. Dec. 469. num. 5.

Lim. niſi actus poſtea fuerit approbatus. Dec. 469. num. 6.

Amittitur per ſententiam de reintegrando in iudicatum non tranſactam. Dec. 469. num. 11.

In alium non transfertur ex inutili contractu. Dec. 469. num. 18.

Poſterior auctoritate Iudicis capta dicitur iuſta, & manutenibilis. Dec. 322. num. 3.

Lim. ſi Iudex ritè, & rectè proceſſerit, ſecus ſi nulliter, quia tunc non transfert poſſeſſionem, nec illa alium priuat. Dec. 522. num. 4.

Probatur ex inſtrumento emptionis cum clauſula conſtituti, actuali appræhenſione, deſcriptione in cataſtro, ſolutione collectarum, & onerum Cameralium, cultura, mutatione colonum, fructuum perceptione, & alijs actibus poſſeſſorijs. Dec. 570. num. 1.

Continuata non præſumitur poſt decem annos. Dec. 631. num. 7.

Capta lite pendente, & intra terminum ad appellandum eſt attentata. Dec. 633. num. 2.

In vna ſpecie non ſuffragatur pro manutentione in ſpecie diuerſa. Dec. 635. num. 3.

Probatur ex ſententia illam ſupponente, & ex mandatis de manutenendo alias obtentis. Dec. 636. num. 7.

Antiquiſſima eſt manutenenda, etiam quod habeat aliquam iuris reſiſtentiam contra ſe. Dec. 635. n. 13.

De tempore motæ litis probatur ex conceſſi immiſſione, & partis confeſſione. Dec. 640. num. 2.

Semel acquiſita probari debet, vt ſit locus continuationis præſumptioni. Dec. 640. num. 11.

Probatur ex confeſſione partis in precibus. Dec. 641. num. 1.

Defuncti ad hæredes non tranſit, niſi adſit ſtatutum continuans poſſeſſionem in hæredem, vel poſſeſſio apprahendatur. Dec. 644. num. 3.

Quam defunctus non habuit, transmitti non poteſt. Ded. 644. num. 4.

Altera eſt ante ſuperuenientem qualitatem, altera poſt illam. Dec. 646. num. 15.

Non extenditur de re ad rem. Dec. 647. num. 18.

Ab habentem canonicum titulum poteſt de beneficio capi etiam propria auctoritate, ſi vacet. Dec. 650. num. 11.

Vt acquiratur ſufficit, vt interueniat factum perfecte, vt ingreſſus, & apprehenſio, & concurrat animus

rat animus

Digitized by Google

rat animus aliqualiter etiam imperfectè, & non eo modo, quo debet. Dec. 650. num. 13.
Qua quis de facto ab Executoribus iuriſdictione carentibus ſuit priuatus, debet reſtitui. Dec. 654. num. 1.
Titulata præfertur non titulatæ ad effectum manutentionis. Dec. 655. num. 2.
Probatur per teſtes deponentes de actibus poſſeſſorijs, vt de inciſione lignorum, cultura, recollectione fructuum, & locatione. Dec. 655. oum. 1.
Antiquior eſt præferenda. Dec. 655. num 4.
Aotiquior oon dicitur probata per teſtes, qui deponant cum copula, & quare. Dec. 655. num. 5.
Prudenter articulatur eum patientia aduerſarij, vſque ad tempur motæ controuerſiæ. Obſ. 17. ante onm. 1.
Contra anteceſſorem nocet etiam ſucceſſori. Dec. 656. num. 2.
Præſumitur ex titulo præcedeoti. Dec. 656. num. 5.
Sola in manutentione inſpicienda eſt. Dec. 657. num. 8.
Ad effectum manntentionis probari debet ex actibus ante motam litem non autem releuant actur, qui ante dederunt cauſam liti, vel poſt eam conteſtatam geſti fuerunt. Dec. 667. oum. 19.
Capta poſt appellationem deſertam eſt manutenibilis. Obſ. 48. num. 20.
Capta extincta lite, & facultate data per Papæ motum proprium eſt maoutenibilis. Obſ. 48. num. 21.
Capta de principali trahitur etiam ad aues ſoria, & conſecutiua. Dec. 574. num. 5.
Poſſeſſio, vel quaſi per alium alteri acquiſita non dicitur ſine mandato, etiam quod interuenerit Iudicis auctoritar. Obſ 55. num. 33.
In aliqua re, ſeu iure particulari debet in ſpecie probari, non generaliter. Obſ. 55 num. 6, vbi exemplum.
Contra vnnm non ſuffragatur contra alium. Obſ. 56. num. 1.
Interpretanda eſt priuatiue, ſi ita ſuadeat qualitar tituli. Obſ. 73. num 32.
Poſſeſſio, & eius probatio debet eſſe certa, & diſtincta, & cum qualitate, quæ prætendirur. Obſ. 73. num. 31.
Poſſeſſio ciuilis conſiſtit in animo. Obſ. 57. onm. 30.
Animo noſtro, & corpore alieno retinetur. Obſ. 52. num. 1.
Quando traosferatur io donatarium, & ſubſtitutos. Dec. 390. num. 1. & ſeqq.
Non poteſt iuris ciuilis effectum habere, quando habet contra ſe decretum irritans, & clauſula, ſublata. Dec. 381. num. 4.
Conſiſtit in animo, qui nec à Papa tolli poteſt. Dec. 381. num. 1. contrarium ibid. num. 5.
Sufficit pro manutentione. Dec. 468. num. 5. Dec. 605. num. 4. Dec. 607. num. 9.
Retinetur animo noſtro, & corpore alieno, hoc eſt eius, qui noſtro nomine naturaliter poſſidet, ſeu detinet. Dec. 554. num. 3.
Amittitur per Prioratum ex negligentia recuperandi naturalem per longum tempus. Dec. 554. num. 2.
Satis eſt ad effectum interdicti recuperaodæ poſſeſſioois. Dec. 634. num. 13.
Animo retenta alio naturaliter poſſidente non impedit manutentionem naturalis. Dec. 498. num. 1.
Poſſeſſio inſtrumentalir habetur pro non capta, ſi primus poſſeſtor naturalem retinuerit, ſeu ſtatim recuperauerit. Obſ. 10. num. 35.
Eſt manutenibilis non docto de alterius poſſeſſione. Dec. 402. oum. 5. Dec. 548. num. 1. Dec. 587. num. 2.
Ampl. eo magis ſtante illius effectuatione. D. Dec. 402. num. 3.
Poſſeſſione tunc vacua dicitur conſiderabilis. Dec. 417. num. 6.
Non releuat alia anteriori præcedente. Dec. 404. num. 3. & 8.
Alio exiſtente in poſſeſſione non eſt manutenibilis. Dec. 405. num. 3. Dec. 515. num. 2. Dec. 557. num. 7.
Quæ non erat vacanr, non attenditur. Dec. 413. num. 1.
Ea ex adeptiooe inſtrumentalis acquiritur, alio tunc in ea non exiſteote. Dec. 434. num. 1.
Sufficit ad manutentionem alio in poſſeſſione oon exiſtente. Dec. 457. num. 2. Dec. 458. num. 3. Dec. 544. num. 1. Dec. 545. num. 1. Dec. 483. num. 2. Dec. 590. num. 1. Dec. 593. num. 1. Dec. 611. num. 5. Dec. 522. num. 5. Dec. 518. num. 1.
Ampl. præſertim ſi ſit colorata titulo. Dec. 457. nu. 3.
Ampl. maximè ſi fuerit capta auctoritate Iudicis. Dec. 583. num. 3. Dec. 589. num. 1. Dec. 590. num. 2,
Et eum recognitione colonorum. Dec. 448. num. 1.
Ampl. etiam in beneficialibur. Dec. 633. num. 1.
Lim. ſecus ſi inſtrumentum non ſit in forma probanti vt quia careat teſtibus. Dec. 458. num. 5.
Sublim. niſi cooſuetudo ab huiuſmodi ſolemoitate releuet. Dec. 458. num. 4.
Decl. ſublimitationem, vt tamen conſuetudo non probetur ex ſimili inſtrumento partis aduerſæ. Dec. 458. num. 6.
Non probato, quod alter tunc poſſideret ſufficit ad manutentionem, & quemcunque effectum. Dec. 552. num. 1. Dec. 589. num. 5.
Alio exiſtente in poſſeſſione non ſuffragatur. Dec. 515. num. 2. Dec. 524. num. 3. Dec. 576. num. 5.
Eſt manutenibilis præſertim ſi capta ſit auctoritate Iudicis per quem anterior poſſeſſor ſua poſſeſſione priuatur. Dec. 585. oum. 2.
Et probata per ioſtrumeotum ſufficit ad effectum manutentionis. Dec, 467. num. 1.
Continuata præſumitur vſque ad obitum niſi doceatur de contrario. Dec. 633. num. 15.
Non probat fructuum perceptionem, præſertim in concurſu aliorum contradicentium, poſſidentium. Dec 647. num. 30. & 45.
Cum alter ſemper fuerit in poſſeſſione naturali non poteſt parere ſuiicos poſſeſſionis effectus. Dec. 421. num. 3.
Poſſeſſio naturalis requirit apprehenſionem. Obſ. 15. oum. 2. Dec. 390. num. 5.
Feudatarij, & emphiteutæ mortui incorporatur eum ciuili Domini. Dec. 646. num. 66.]
Poſſeſſio, detentio, factique inſiſtentia ſola probata ſat eſt pro manutentione. Obſ. 15. num. 18.
Poſſeſſio, aut non vſus in contrarium oon acquiritur ad effectum, vt amittatur iur, vel priuilegium, non conſtito præſertim de prohibitione, & patientia. Obſ. 53. num. 15.
Poſſeſſio, & manutentio reſpectu fundi extenditur etiam ad illiur fructus pendentes, vel etiam maturos, & reſpectu domus extenditur ad mobilia in ea exiſtentia, & quare. Obſ. 73. num. 80.
Poſſeſſio probatur ad effectum maximè manutentionia teſtibus, ſcripturis, & partis aduerſæ confeſſione. Obſ. 19. num. 1. & 6.
Et teſtibus probatur etiam in beneficialibus. Obſ. 19. num. 2.
Sed in Cathalonia poſſeſſio in beneficialibus probari debet per inſtrumenrum. Obſ. 19 num. 3.
Ex dictis teſtium teſtificaotium de actibur poſſeſſorijs poſitiuis. Obſ. 18. oum. 4. Dec. 206. num. 2.
Ex teſtium depoſitionibus de viſu, publica voce, & fama, & auditu à maioribus. Obſ. 19. num. 5. Dec 40. num. 1.
Ex confeſſiooe partis. Dec. 51. num. 6. Dec. 115. num. 3,
Ex actione intentata per aduerſarium, & ex verbis libelli petitionis monitorij, præcepti, citatio, & commiſſionis, in quibus quis enuncietur poſſeſſor, vel detentor, occupator, vel etiam occupator iniuſtus, indebitus, illegitimus, intruſus, poſſeſſor de facto, & cum vitio. Obſ. 19. num. 20.
Per petitionem quod bona dimittantur, ſeu quis condemnetur ad dimittendum, cum priuatio

ſupponat habitum ; & dimiſſio poſſeſſionem. Obſ. 19. num. 23.

Per petitionem immiſſionis. Obſ. 19. num. 24.

Per iudicium motum in Saluiano. Obſ. 19. num. 25.

Per petitionem, quod bona reddantur, & reſtituantur. Obſ. 19. num. 26.

Per petitionem mandati de reintegraodo, vel commiſſionem cauſæ in ſpolio. Obſ. 19. oum. 27. Dec. 146. num. 2.

Per petitionem mandati de aſſociando. Obſ. 19. num. 28.

Per inhibitionem obtentam contra partem de deſiſtendo à pereeptione. Obſ. 19. num. 29.

Per præceptum de diſcedendo de domo, eamque dimittendo, & relaxando. Obſ. 19. num. 30.

Per inhibitionem directam colonis, ne ſoluant affictus, ſeu fructus tradant. Obſ. 19. num. 31.

Per præceptum prohibẽs perforationem parietis reſpectu manſionis, per quam progredererur ad parietem. Obſ. 19. num. 32.

Ex confeſſione partis in poſitioo ibus. Obſ. 19. num 36.

Niſi aduerſarius illas negauerit, quia non poteſt ſe fundare in poſitione negata. Obſ. 19. num. 37.

Ex confeſſione partis in articulis. Obſ. 19. nu. 38.

Si tamen ſint concepti per modum poſitionum, ſecus ſi ſint directi teſtibus, & per modum interrogatoriorum, quia tunc articulans non fatetur. Obſ. 19. num. 39.

Ex confeſſione aduerſarij in compatatione. Obſ. 19. num. 40.

Vel alias in actis. Obſ. 19. n. 41.

Ex confeſſione aduerſarij in interrogatoriis, exceptionibus, & replicationibus. Obſ. 19. num. 42.

Intellige quoad interrogatoria, ſi ſi ſint concepta per modum aſſertionis, ſecus ſi per modum interrogationis, quia alias interrogans non fatetur. Obſ. 19. num. 43.

Per confeſſionem aduerſarij etiam extraiudicialem. Obſ. 19. num 44.

Ex confeſſione in inſtrumento venditionis rei cenſuatæ. Obſ. 19. num. 48.

Seu in litteris miſſiuis. Obſ. 19. num. 49.

Mediante acceſſu Iudicis ad locum, de quo agitur. Obſ. 19. num. 70.

Et per euidentiam facti, occularemque inſpectionem. Obſ. 19. num. 71.

Per conſtitutum, & ſi quis aliter fateatur, ſe nomine alterius poſſidere. Obſ. 20. num. 46.

Deel inter partes inter quas confeſſio emanauit, ſecus inter alios. Obſ. 20. num. 47.

Ex mandato de manutenendo, alias per eumdem obtento, quod non datur niſi poſſidenti. Obſ. 19. num. 10.

Præſertim ſi à tali mandato non fuerit appellatum, & tranſitum fecerit in iudicatum, & eo magis, ſi ſecuta fuerit illius effectuatio, & executio. Obſ. 19. num. 11.

Ex narratiua litterarum, ſi in euidentem, & ex inſtrumento conceſſionis in emphiteuſim contra ipſum conductorem. Dec. 11. num. 1.

Ex locatione cum fructuum perceptione. Dec. 20. num. 3.

Ex teſtibus. & locationibus effectuatis cum receptione penſionum. Dec. 312. num. 1.

Ex confeſſione aduerſarij in breue. Dec. 32. num. 2.

Ex teſtibus de ea, & fructuum perceptione deponentibus. Dec. 20. num. 2. Dec. 37. num. 2. Dec. 252. num. 2.

Per ſententiam ad fauorem partis de amouendo à poſſeſſione. Dec. 115. num. 4.

Ex enunciatiua ſententiæ inter partes latæ, & ex laudo. Dec. 165. num. 2.

Ex mandato de immittendo ad fauorem aduerſarij cum clauſula, Amoto, & expulſo. Dec. 182. num. 5.

Ex litis ſubſtentatione. Dec. 206. num. 5. Dec. 263. num. 2.

Per inſtrumentum. Dec. 107. num. 1.

Ex actibus poſſeſſorijs. Dec. 214. num. 5.

Ex traditione clauium. Dec. 235. num. 1.

Ex confeſſione in litteris prouiſionis aduerſarij contra ipſum. Dec. 242. num. 1.

Etiam quod ſit cum qualitate intruſionis, quia qualitas reijcitur vti habeos præſumptionem contra ſe, & datur manutentio. Dec. 242 num. 2.

Ex confeſſione partis in commiſſione. Dec. 246. num. 1. Dec. 284. num. 5.

Ex confeſſione partis in monitorio appellantis aduerſarium detentorum. Dec. 252. num. 1.

Ex ſubhaſtatione, & deliberatione facta contra ipſum Dec. 261. num. 1.

Ex ſolutionibus, & confeſſione partis. Dec. 295. num. 13.

Ex inſtrumento appræhenſionis factæ in vim ſententiæ. Dec. 334. num. 1.

Poſſeſſio fratris probatur ex poſſeſſione appræhenſa per alium fratrem communi nomine, & ſubſecuta ratificatione ex veriſimili, & communiter accidentibus. Dec. 308. num. 2.

Poſſeſſio iunior, & ſic ſecundum extremum ad effectum ſpolij probatur ex litis ſubſtentatione iunctis adminiculis. Dec. 37. num. 5.

Poſſeſſio an probetur per conſtitutum aduerſus conſtitutum, & habentem cauſam ab eo, & an ſit manutenibilis ad fauorem hæredis conſtitutarij. Dec 227. num. 4.

Poſſeſſio ad effectum manutentionis ſufficit probata vel per vnicum teſtem aduerſarij, vel per confeſſionem eiuſdem. Dec. 280. num. 1.

Poſſeſſio, ſeu immiſſio an probetur per relationem Executoris, ſeu Baiuli. Dec. 220. la prima, num. 1.

Poſſeſſionis initium, & eius continuatio faciunt, vt quis ſit in ea manutenendus. Obſ. 17. num 6. 7.

Acquiſitio pendet non ſolum ab animo acquirere volentis, ſed etiam à facto, & vtrumque ſimul attenditur. Obſ. 21. num. 21.

Ad acquiſitionem non ſufficit, quod quis mandet, aliquem induci in poſſeſſionem, vel illi reſponderi de fructibus non conſtito de effectuatione. Obſ. 35. num. 13.

Iuſtitiam inſpicere, & attendere non eſt opus, ſed ſufficit factum, etiam ſi ius aliquo modo reſiſtat, dum tamen pœnitus, & omnino non repugnet. Obſ. 44. num. 8.

Ciuilis retentio pendet ab animo poſſidentis. Dec. 200. num. 16.

Ciuilis iuriſpræſentandi retentio præſumitur ex præſentatione, ex recurſu, & appellatione à prouiſione facta ab Ordinario, & manutentione petita. Dec. 200 num. 10.

Amiſſio in incorporalibus non cauſatur, niſi ex ſuſpitione concepta per poſſeſſorem, quod potuerit repelli, & in ſcientia, & patientia, quod alius poſſeſſionem occupet. Obſ. 58. num. 27.

Extremis probatis media præſumitur. Dec. 33. num. 2.

Probatio excluditur dando de poſſeſſione tertij. Dec. 328. num. 3.

Si tamen conſtet de voluntate tertij, quod vel poſſidere, alias non poteſt alterius poſſeſſio tamquam quid facti infirmari per huius iuris exceptionem. Dec. 328. num. 4.

[Poſſeſſionis exercitium conſiſtit etiam in ea defendenda, & proſequenda. Obſ. 5. num 6.

Apprehenſio eſt quid facti quod non præſumitur, ſed eſt probandum, & plene. Obſ. 21. num. 41.

Commodum in iudicio retinendæ liberat ab onere probandi. Dec. 355. num. 8.

Acquiſitionis materia plurimum pendet ab animo. Dec. 404.. num. 7.

Commodo poſſeſſor, donec de petitorio diſputetur, priuari non debet. Dec. 422. num. 9.

Adeptio probatur per inſtrumentum. Dec. 470. nu. 8.

Probatio requiritur ad effectum manutentionis. Dec. 484. num 1.]

Poſſeſſionis ciuilis vigore poteſt quis recuperare naturalem, & expellere occupatores, ſicuti poteſt reuerſus à nundinis, & dicitur hoc pacto remouere turbationes. Dec. 372. num. 14. & 18.

Eſſentia

Digitized by Google

INDEX.

Eſſentia non diuerſificatur per iuſtum, vel iniuſtum. Obſ.42.num.97.
Poſſeſſioni captæ non nocet lapſus decennij, quo ſemper lis durauit. Dec.327.num.10.
Poſſeſſionem quis dimittere non tenetur, nec debet ob contradictionem alterius. Obſ.1.num.37.
Quis amittit, vbi ſcit alium poſſidere, & permittit. Obſ.58.num.52.
Et quidem ſtatim, niſi ſtatim reclamet. Obſ.58. num.53.
Ac etiam ciuilem, niſi poſt ſcientiam infra modicum tempus, ſeu quam primum fieri poteſt, naturalem recuperare curet, & conſideratur negligentia tridui. Obſ.50.num.24.36. & ſeqq.
Ciuilem habens dicitur in ea turbari per retentionem naturalis de facto factam ab aduerſario. Obſ. 61. num. 37. & 45.
Et naturalem recuperando dicitur remouere turbationes. Obſ.16. num. 38.
Et turbando occupantem naturalem dicitur ſe tueri Obſ. 16.num 39.
Ciuilem habenti fit reſtitutio naturalis, ne ſtat turbatio in ipſa ciuili. Obſ.16.num.40.
Ciuilem non amittit potens ſciens debiliorem occupare naturalem, licet in continenti non recuperet. Obſ. 58.num.42.
Secus in Vrbe. D. Obſ. 58. num 43.
Relaxans in manibus Iudicis eam perdit. Obſ.60. num 16.
Iuniorem habens cum titulo præfertur habenti anteriorē ſine titulo, ſi titulum habuerit ab ipſo antiquiore poſſeſſore. Obſ.71.num. 40.
Vel ſi titulum habuerit, & poſſeſſionem ingreſſus fuerit publicè, & palam, & fortius ſi probet, ſe ignoraſſe, teruntij antiquus poſſediſſe. Obſ.71 num.41.
Iuniori habenti vtile eſt articulare, & probare, aduerſarium à poſitione ſua cecidiſſe facto, & culpa propria, puta rem alienando. Obſ.71. num. 37.
Si quis acceperit pro ſe, & fratre, vel alio, pro quo de rato, ante ratificationem poſſeſſio totius eſt penes accipientem, & danda eſt illi manutentio quoad totum. Obſ 37.num.64.
Realem, & actualem habuiſſe neceſſe eſt, qui petit manutentionem. Obſ.15.num. 9.
Acquirere eſt potius facti, quam iuris. Dec.47. num 55.
Ingrediens auctoritate Iudicis eam acquirit, & ſuam alteri amittere facit. Dec.76.num 3.
Secus ſi Iudex ritè, & rectè non proceſſerit. D.Dec. 76.num.4.
Qui ſemel appræhendit, præſumitur continuaſſe vſque ad tempus motæ litis. Dec. 151. num. 4.
Tradens de præſenti eam amittit, etiam ſi alteri non quæratur, ſed poſſeſſionem tradi, vel ab altero accipi iubens non amittit, niſi alteri acquiratur. Dec.170.num.2.
Beneficij capere de manu Nuntij non eſſe, vbi Commiſſarius Cameræ poſſeſſionem per ipſum captam cedit Prouiſo Apoſtolico. Dec.237.num.4.
Habenti danda eſt manutentio. Dec.189.num.1. Dec.265.num.4. Dec.337. num.2.
Ad poſſeſſionem quis ab alio admiſſus præſumitur cumulatiuè profuis iuribus, non excluſiuè, præſertim ſi admitteos in poſſeſſione continuauerit. Obſ.73. num. 45.
Ad poſſeſſionem acquirendam non eſt neceſſe, vt quis perambulet ſingulas glebas terræ. Obſ.73. num. 68.
[Poſſeſſionem quis amittit, ſi nec per ſe, nec per alium per decennium, ſeu longum tempus poſſideat ſecus ſi per alium etiam ipſo ignorante, vel oblito. Obſ. 58.num.2.
Amittere non poteſt Eccleſia, nec pupillus. Obſ.37 num. 5.
Inuadere de facto nec contra iniuſtum poſſeſſorem licet. Obſ.42. ſub num. 61.
Habens ciuilem poteſt ciuilem ex ſe naturalem appræhendere, & eo magis ingreſſum à Iudice petere. Obſ.18.num.6. & 8.
Habens ciuilem, & appræhendens naturalem, etiam lite pendente non dicitur attentata. Dec.390. num.6.
Qui habuit ante motam litem, & nunquam habuit pro ſpoliato, dicitur poſſidere etiam de tempore motæ litis. Dec. 406. num.2.
Probanti de tempore motæ litis debetur manutentio. Dec.466 num.1. Dec.570.num.2.
Præceſſiſſe, & ſubſecutam fuiſſe inhibitionem in dubio præſumitur, ſi omnia eadem die facta ſint, vt ipſa poſſeſſio ſubſtineatur, & excludantur attenta Dec.583. num.5.
Impetrans à ſuperiori non vocato poſſeſſore dicitur impetrare ius iniquum. Obſ.44.ſub num.66.]
Poſſeſſione probata debet poſſeſſori manutentio dari, & alteri inhiberi, ne accedat, neue moleſtet lite pendente, & ante cognitam quæſtionem. Obſ.75.num.18. & 19.
Non probata manutentio denegatur. Dec. 195. num. 1.
Rei corporalis non acquiritur quaſi poſſeſſio rei incorporalis. Obſ. 73.num. 66.
In integralibus capta vnius rei, ſeu fundi vniti, vel domus, aut Palatij ab vno capite, angulo, vel parte acquiſita cenſetur in dubio poſſeſſio totius, niſi alia pars poſſideatur ab alio. Obſ. 73. num. 67. & 69. vbi declaratur.
Obtenta lite pendente quis ſe tueri non poteſt. Obſ.48. num. 9.
Quis priuatur per ſententiam, & ſi habuerit ſe pro ſpoliato poſſeſſioni cedendo. Dec.174 num 1.
Clara probata datur poſſidenti manutentio. Dec.224. num 1.
Plena exiſtente etiam præſumptiuè, alia ſubſequens, & ſimultanea, etiam de Iudicis licentia primo poſſeſſore non citato, non eſt manutenibilis, ſed clandeſtina, & improba. Dec.14.num.4. Dec. 173.num.2.
Poſſeſſione probata manutentio nunquam poſſidenti denegatur. Dec.228.num.2.
Ex poſſeſſione partis, ſeu rei ſingularis, & ſeparatæ in prophanis non acquiritur poſſeſſio alterius, ſed omnium, & ſingulorum prædiorum, & corporum poſſeſſio nanciſci debet. Obſ.73.num.59.
Etiam quod capiatur poſſeſſio aliquorum bonorum apprehendendi poſſeſſionem omnium. Obſ.73. num 60.
Etiam quoad res, quæ ſub eodem iure regantur, ſeu contineantur, vt quia ſint eiuſdem hæreditatis vel Caſtri. Obſ. 73.num.61.
[Poſſeſſione probata cum allegata qualitate videtur mandatum de manutenendo cum eadem qualitate concedendum. Dec. 393. num.3.
Capta per aliquem in vim litterarum habentium derogationem regulæ de iure quæſito non tollendo amittit primus poſſeſſor omnem poſſeſſionem. Dec.405.num. 5.
Ex poſſeſſione facti, & ſic detentione infertur ad poſſeſſionem iuris, & teſtes de ea deponentes probant poſſeſſionem ciuilem, & naturalem. Dec 444.num.8.
Probata de tempore motæ litis debetur manutentio. Dec. 493. 1.
Vniuerſali non acquiritur poſſeſſio eorum, quæ à tertio poſſidentur. Dec.529.num.6.
Quis non priuatur ex mandato nullo ipſo poſſeſſore non citato. Dec.544.num.2.
Beneficij vacua exiſtente deputandus eſt Æconomus, & ſequeſtratarius, vt fructus conſeruentur ad effectum illos conſignandi, cui de iure. Dec. 564. num. 4.
Iuniori non priuatur poſſeſſor anterior niſi habuerit ſe pro ſpoliato. Dec.568 num. 4.
Legitima quis priuari non debet, dum cognoſcitur an ſit in priuilegio, ſeu conſtitutione compræhenſus. Dec.657.num.5.
Poſſeſſiones plures quando reſeruatæ dicantur. Dec. 386.num.2.]
Poſſeſſionibus pluribus rogatis ab eodem Notario ſub

 eadem

eadem die in eadem charta prima præſumitur anterior. Obſ.71.num.12.
Poſſeſſor inſpecto ſtatu præſenti plus obtinet ius, quam proprietarius. Obſ.1.num.6.
Præſumitur dominus. Obſ.1.num.12.
Ab onere probandi non releuatur, vbi iam actor intentionem ſuam fundauit. Obſ.1.num.30
Non eſt ſine citatione, & cauſæ cognitione, liteque pendente poſſeſſione ſpoliandus, ſeu priuandus, nec à parte, nec à Iudice. Obſ.1.num.38.
Nec in ea eſt turbandus. Obſ.1.num.39.
Nec eſt prohibendus, vel inhibendus, quin eam lite pendente continuet. Obſ.1.num.40.
Qui ſine cauſæ cognitione non vult dimittere poſſeſſionem iure optimo contradicit. Obſ.1. num.47.
Poteſt etiam lite pendente in poſſeſſione continuare. Obſ.1.num.48.
Et vti iure, quo antea vtebatur. Obſ.1.num.49.
Etiam fructus colligendo. Obſ.1.num.50.
Non obſtante inhibitione. Obſ.1.num.51.
Etiam Rotali. Obſ.1.num.52.
Turbatus poteſt ſe in poſſeſſione iure de facto confouere. Obſ.1.num.55.
Et ad opus de facto etiam de facto ſe opponere. Obſ. 1.num.56.
Et ſe propria auctoritate defendere. Obſ.1. num.57.
Et alias quomodocunque ſe in poſſeſſione tueri, & manuteneri. Obſ.1.num.58.
Et reſiſtere turbatoribus, eoſque reijcere. Obſ. 1. num.59.
Etiam armata manu. Obſ.1.num.60.
Et mediantibus amicis, vicinis, & extraneis. Obſ.1. num.60
Tollere poteſt omnia impedimenta ſibi per alium præſtita, ex quibus impeditur vti iure ſuo, vt murum ſepem, & portas. Obſ.1.num.62.
Ciuilem poſſeſſionem retinens poteſt propria auctoritate naturalem occupatam ab alio recuperare, occupatores deiicere, cum ſic dicatur remouere turbationes. Obſ.1.num.63.
Et antiquam poſſeſſionem continuare, non nouam appræhendere. Obſ.1,num.64.
Ac ſe defendere. Obſ.1.num.65.
Et, cum poſſideat, non dicitur vim facere, ſed vim repellere. Obſ.1.num.66.
Etiam inhibitus continuans non dicitur contrauenire, nec ſpernere inhibitionem. Obſ.1.num.67.
Nec damnificare. Obſ.1.num.68.
Nec ſpoliare. Obſ.1.num.69.
Nec attentare, vel innouare. Obſ.1.num.70.
Poteſt ſuam poſſeſſionem defendere, & continuare propria auctoritate, ſi poſſeſſio fuerit antea quæſita, ſecus ſi non quæſita. Obſ.1.num.73.
Et ſi fuerit pacifica, & clara, ſecus ſi controuerſa, & turbida. Obſ.1.num.75.
Poteſt ſuam poſſeſſionem defendere, ac naturalem recuperare, & impedimenta remouere propria auctoritate, armata manu, & quomodocunque in continenti, ſecus ex interuallo. Obſ.1. num.76.
Et cum moderamine inculpatæ tutelæ, ſecus cum exceſſu. Obſ.1.num.77.
Non citatus poteſt de facto poſſeſſionem defendere tam aduerſus priuatas perſonas, quàm aduerſus Officiales, & Executores. Obſ.1.num.81.
Debet à Iudice in ſua poſſeſſione manuteneri lite pedente. Obſ.2.num 9. Dec. 117.num.1. Dec 326.num.2.
Siue mota, ſiue mouenda. Obſ.2.num.10.
Vt manuteneatur lite pendente eſt de Iure. Obſer. 2. num 11.
Et de ſtylo omnium Curiarum, præſertim inter priuatos. Obſ.2.num.13.
Niſi manuteneretur priuaretur commodo poſſeſſionis. Obſ.2.num.14.
Et maximo afficeretur incommodo ex poſſeſſionis amiſſione. Obſ.2.num.15.
Non eſt priuandus commodo poſſeſſionis. Obſ. 23. num.16.
Sicuti poteſt ſe de facto in poſſeſſione defendi, ita ne ſit, vel iudicetur auctor rixæ, & ne aduerſarius poſſeſſionem inuadat, poteſt à Iudicem pro manutentione recurrere. Obſ.5.num.3.
Ius ſuum in iudicio proſequendo dicitur vrbanius agere. Obſ. 5. num. 8.
Vti poteſt ſuam poſſeſſionem defendre propria auctoritate, & inuocato auxilio cuiuſlibet tranſeuntis, ita poteſt habere recurſum ad Iudices laicos etiam contra perſonas Eccleſiaſticos, licet non vt ad Iudices, nec mediantibus citationibus, & inhibitionibus contra Iudices Eccleſiaſticos, ſed vti ad priuatos iurare potentes. Obſ. 6. num. 26.
In Regno Franciæ, & Luſitaniæ quomodo manuteneatur à Rege, vel Seneſcalco, tam in prophanis, quàm in beneficialibus. Obſ. 6. num. 29.
Nec de iure, nec de æquitate priuari debet iure ſuo lite pendente. Obſ.7.num.78. Dec.211.num.2.
Etiam poſt ſententiam contra reportatam, & appellatione pendente poteſt continuare, & veteri poſſeſſione, ac iure vti, fructuſque exigere, & percipere. Obſ. 8. num.47.
Eaque omnia facere, quæ ante ſententiam faciebat citra vitium innouationis. Obſ. 8. num.48.
Donec de ſententiæ iuſtitia videatur. Obſ.8. num.49.
Etiam ſi continuatio fuerit per modum recuperationis. Obſ.8. num.50.
Contra quem alter fuit immiſſus, non eſt manutenendus, etiam quod Iudex non ritè, & rectè, & iuſtè proceſſerit, vbi ſe habuit pro ſpoliato. Obſ. 12.num.47.
Citari debet in quolibet actu iudicij, & quando decernitur, & relaxatur mandatum, nec ſufficit citatio ad exibendum inhibitionem, & videndum mandari exequi, nec in actu deliberationis tantum. Obſ.12.num.67. Dec.153.num.2.
Niſi ſit intruſus ex cauſa voluntaria lite pendente, vel ſit vxor poſſidens cum viro. Obſ.12. num. 68.
Non dicitur poſſeſſione ciuili cecidiſſe ex ſententia Iudicis nulliter, & iniuſte prolata. Dec.252. num.5.
Non dicitur per ſententiam ſua priuatus poſſeſſione, etiam quod ſit ritè, & rectè, & iuſtè lata, niſi ſit etiam cum ea capta poſſeſſio. Obſ. 12.num.160.
Primus priuatus non dicitur ex licentia Iudicis, & immiſſione non pura, ſed cum clauſula, ſine præiudicio iurium. Obſ.12.num.165.
Etiam naturalis in manutentione vincit, dummodo ab aduerſario vi, clam. vel præcario de recenti non poſſideat. Obſ.16.num.5.
Eſt conſeruandus, etiam quod poſſideat abſque cauſa legitima. Obſ. 42.num.17.
Seu cum cauſa, quæ detegatur non vera. Obſ.42. num.18.
Nunquam eſt à poſſeſſione amouendus: ſiue habeat colorem poſſidendi, ſiue non. Obſ. 42. 12.
Non tenetur probare, quod non poſſidet, vi, clam, vel precario in iudicio manutentionis. Obſ. 42.num.115.
Non eſt poſſeſſione eiiciendus, niſi ab eo, qui ius foueat. Obſ. 42.num. 132.
Qualiſcumque hoc ipſo, quod poſſeſſor eſt, plus iuris habet, quam is, qui non poſſidet, & debet eius in cauſa aduerſarius actor conſtitui, & prohiberi, ne ad locum accedat. Obſ. 42.num. 170.
Etiam Aſinarius, & iniuſtus contra non poſſidentem defenditur. Obſ. 42. num. 172.
Et impedit executionem ſententiæ latæ contra alium, & eſt manutenendus contra victorem, dummodo poſſideat iuſtè quoad condemnatum. Obſ. 42.num. 173.
Quoad Superiorem nullo tempore ius acquirit, vt titulum oſtendere non teneatur. Obſ.44 num. 30.
Qui habet etiam pro ſe iuris aſſiſtentiam, facilius eſt manutenendus. Obſ.45.num.1.

Et

INDEX.

Et in concurſu in dubio eſt præferendus. Obſ.45. num.2.

Turbatus, vel cui denegatur ſolutio habet ab initio electionem, vel habendi ſe pro ſpoliato, & intentandi remedium recuperandæ, vel non habendi ſe pro ſpoliato, & intentandi remedium manutentionis. Obſ.57.num 40.

Qui non habuit ſe pro ſpoliato, non amittit ſuam poſſeſſionem claram. Obſ.75.num.41.

Et debet in poſſeſſione manuteneri. Obſ.57.num.32. Dec.151.num.13.

Poſtquam ſe habuit, ſeu declarauit pro ſpoliato, manuteneri non debet. Obſ. 57.num.46.

Poſſeſſionem ciuilem, & naturalem amiſiſſe dicitur eo ipſo, quod non auſit accedere tempore, quo aduerſarius ingreſſus fuit, nec ſufficit, quod acceſſerit poſtea, Obſ.58.num.28.

Non eiectus non dicitur poſſeſſione priuatus per præceptum factum affictuariis de reſpondendo alteri de fructibus, nec per ipſam reſponſionem ſed iſta dicuntur moleſtationes, & dandum eſt illi mandatum de manutenendo. Obſ.59. num.24.

Antiquior reſpectu poſſeſſionis nouæ de præſenti captæ dicitur adhuc poſſidere, & illius poſſeſſio probatur ex eo ſolo, quod non habuit, ſeu ex aduerſo non docetur, quod ſe habuerit pro ſpoliato. Obſ.71.num.76.

Anterior non eſt manutenendus, ſi amiſerit non ſolum poſſeſſionem naturalem, ſed etiam ciuilem. Obſ.71.num 68.

Vel ingreſſus fuerit alius poſſeſſor auctoritate Iudicis ritè, & rectè procedentis. Obſ. 71.num.69.

Quoad particulares, quoad ipſos tantum manutenendus eſt, non quoad Vniuerſitatem. Obſ.73. num. 49.

In poſſeſſione eſt manutenendus cum exercitio omnium iurium ad rem poſſeſſam pertinentium ita vt nec deiiciatur, nec turbetur. Obſ.73. num.193.

Et poſſit locare res, & fructus, ac penſiones percipere, & ei conductor rectè ſoluat. Obſ.73. num.194.

Aliiſque commodis poſſeſſionis frui debeat. Obſ.73. num. 195.

Regulariter lite pendente non debet à poſſeſſione remoueri, nec ſequeſtrari. Obſ.75.num 21.

Dicere poteſt de nullitate ſequeſtri, & interdicti acceſſus. Obſ.76.num 59.

Et in poſſeſſione tuendus, donec contra eum ſit pronunciatum in petitorio, vel poſſeſſorio plenario. Obſ.108.num 14.

Tota lite pendente manutenendus eſt. Dec.9. num.37.

Eſt citandus. Obſ. 74. num.7.

Iniuſtus, & prædo plenam facit poſſeſſionem, & occupat, & eſt manutenendus, donec de illius iniuſtitia cognoſcatur. Dec.174.num.23.

Olim ſemper præſumitur poſſidere, niſi habuerit ſe pro ſpoliato. Dec.168.num.7.

Anterior, qui non habuit ſe pro ſpoliato præfertur poſteriori ad effectum manutentionis. Dec.88. num.7.

Et iuſte petit manuteneri. Dec.103.num.9.

Anterior etiam per horam tantum eſt manutenendus. Dec.104.num 2.

Qui non habet alium poſſeſſorem anteriorem eſt manutenendus. Dec.174.num.3.

Poteſt ex ſuperuenientia noui tituli mutare ſibi cauſam poſſeſſionis abſque alia declaratione, & præſumitur mutaſſe, ita vt debeatur illi manutentio. Dec.110.num.1.

Dicitur reus, & non grauatur onere probandi, ſed actor probare debet. Dec.122.num.1. & 4.

Secus vbi iam actor ſuam intentionem fundauerit. Dec.122.num.2.

Anterior ex retentione ciuilis poſſeſſionis venit manutenendus. Dec. 128.num.1.

Non debet ſua poſſeſſione priuari lite pendente ſuper reſpicientia petitorium, & altiorem indaginem requirentia. Dec.147.num.7

Habens contra ſe Decretum irritans non poteſt vti aliquo remedio poſſeſſorio, nec ſummariiſſimo manutentionis, in quo nullæ exceptiones admittuntur. Dec. 215. num. 16.

Etiam iniuſtus, & illicitus citandus eſt. Dec.263. num.15.

Etiam quod ex aduerſo allegetur ignorantia ſuæ poſſeſſionis. D Dec.265.num.16.

Habens contra ſe ſententias manutenendus eſt pendente cauſa reſtitutionis in integrum. Dec.302. num.5.

Poſſeſſione non priuatur per immiſſionem à Iudice alteri de facto, & ſine citatione datam. Dec.62. la ſecunda, num.1.

Poteſt dare de iure tertij ad ſuam poſſeſſionem tuendam. Dec.30.num.4.

Poſſeſſor, ſeu detentor quilibet pendente lite manutenendus eſt. Obſ.42.num. 8.

Etiam illicitus, illegitimus, vitioſus, & iniuſtus, ſeu qui videatur iniuſte poſſidere, non eſt priuandus ſua poſſeſſione, vel detentione ſine citatione & cauſæ cognitione, & antequam ſit conuictus, ſed eſt manutendus, & iſta eſt regula. & ita quotidie practicatur. Obſ. 42. num.103.

Etiam iniuſtus, vitioſus, ſpoliator, prædo, clandeſtinus, violentus, vel precario poſſidens non debet ab alio impediri, turbari, & cogi inuitus agere, vel de meritis, & iuſtitia, vel iniuſtitia poſſeſſionis diſputari, etiam quod alius prætendat, eſſe verum & iuſtum poſſeſſorem, ſed eſt alius coercendus, & cogendus, vt, facta prius deſiſtentia à turbatione, contra poſſeſſorem, dirigat iudicium in ordinario poſſeſſorio. Obſ. 42. num. 126.

Etiam iniuſtus eſt manutenendus lite pendente, cum poſſit in progreſſu cauſæ deducere aliquod ius impediens poſſeſſionis adeptionem, ſeu reſtitutionem. Obſ.42.num.129.

Etiam quod habeat iniuſtam, vitioſam, furtiuam, ſpoliatiuam, violentam, clandeſtinam, ſeu precario rogatam poſſeſſionem, manutenendus eſt in ſtatu, in quo reperitur, dum de cauſa principali, ſeu de petitorio, vel ordinario poſſeſſorio cognitum fuerit per tres ſententias conformes Obſ. 42.num.134.

Donec diſcutiantur iura ſua. Obſ.42. num.135

Ac conſtiterit eum eſſe prædonem, ſeu ſpoliatorem aut alias iniuſtum poſſeſſorem. Obſ.42. num. 136.

Poſſeſſori intereſt in poſſeſſione continuare, non cadere, & deſipiceret, ſi ob cõtradictionem alterius eam deſereret. Obſ.1.num.46.

Negari non poteſt manutentio. Dec.243. num.3. Dec.252.num 4.Dec, 261.num.2.

Poſtquam conſtat in promptu notoriè, & euidenter abſque alia diſputatione de iuſtitia, ſuæ poſſeſſionis, & vel de illius violentia, clandeſtinitate, vitio, improbitate, doloſitate, vel de ſpolio, ſeu poſſeſſorem eſſe furem, ſeu prædonem, vel intruſum non eſt danda manutentio, ſed ſpolium eſt purgandum & poſſeſſio reuocanda. Obſ.42.num.178.

Maximè in ſpiritualibus. Obſ.42.num.138.

Etiam quod poſſeſſio ſpoliatiuè capta eſſet de nouo concedenda. Obſ.42.num.139.

Volenti manuteneri contra priuatum, ſeu alium non Superiorem, cui aduerſetur, & reſiſtentia iuris, & vehemẽs præſumptio, non datur manutentio ſine titulo. Obſ. 44. num.39. & vide exempla num. & ſeqq.

Ampl. tam de iure Canonico, quam de iure Ciuili. Obſ.44.num40.

Ampl. etiam ſi hæc vehemens iuris præſumptio aduerſarij intentionem non fundet, quia ſufficit, quod aduerſetur poſſidenti. Obſ.44.num.41.

Lim. niſi poſſeſſio ſit diutina, & decennalis. Obſ.44. num.22.

Sublim. dummodo poſſeſſio careat omni vitio clandeſti

deſtinitatis, violentiæ, aut præcariæ rogatioois. Obſ. 44.num.43.
Sublim. dummodo poſſeſſio ſit pacifica, & cum patientia illios, contra quem poſſidetur. Obſ. 44. num.44.
Sublim dummodo agatur de materia, in qua non ſit prohibita præſcriptio, ſecus ſi prohibita. Obſ.44. num..45.
Cui aduerſatur, & iuris reſiſtentia, & vehemeus præſumptio, noo datur manutentio ex ſola poſſeſſione, oiſi ſit immemorabilis, nec etiam contra priuarum, & noo Superiorem, Obſ. 44. num.48.
Lim. in laico poſſidente decimas ſpirituales, quia ſibi non ſufficit immemorabilis, en quo etiam præſcriptio eſt probibita. Obſ.44.num 49.
Sublim. niſi fama priuilegij, vel recognitio ab Eccleſia, vel aliud æquipollens coocurrat. Obſ44. num 50.
Sublim. niſi doceatur, & de titulo, & de quaſi poſſeſſiooe. Obſ.44.num.51.
Aoteriori noo competit manutentio ex poſſeſſione nulliter capta de beoeficio non citato habeote de illo prouiſionem ſibi, & Iudici notam. Dec. 90.oum 3.
De tempore litis moræ manutentio negari non poteſt. Dec.168.num. 1.
Qui non obſtante eaecutione in vim Breuis Apoſtolici non habuit ſe pro ſpoliato, dari debet manutentio ratiooe ciuilis poſſeſſionis ſolo animo retinibilis. Dec.220.la ſecunda, num.1.
[Poſſeſſor non præſumitur duminus, quando non agitur de dominij eannnizatione. Obſ. 1. num 6.
Ab onere probandi, quando noo reueletur. Obſ. 1. ſ b num. 6.
Non eſt poſſeſſione priuandus ſine citatione, & cauſæ eognitione, etiam ſi ius non habeat, vel ſit violentus, & prima faciē iniuſtus. Obſ. 1. num.11.
Noo eſt inhibeodus, quominus ius ſuum proſequatur, & rebus ſuis fruatur. Obſ 1. num. 12.
Quis probatur, dum probatur eſſe in poſſeſſione. Obſ.2.num.4 Dec.44.num.4.
Vt manuteneatur, non eſt de i re, vbi pars, quæ intentauit petitorium, noo contendit ſe poſſidere. Obſ.7.num.36.
Primus non perdit poſſeſſionem ex alterius immiſſiooe, nulla, vel iniuſta, ſi remanſerint eius coloni, vel affictuarij, nec præceſſerit recognitio, vel eiectio. Obſ. 12.num.21,
Iniuſtus quando poſſit à Iudiee ſine citatione priuari. Obſ.42.num.71.
Reſiſtens quando dicatur arbitrari, ſe poſſe repelli. Obſ.50.num.9.
Primus etiam ſciens occupationem alterius in incorporalibus non priuatur niſi ſuſpicetur, ſe poſſe repelli, vel ſit negligens. Obſ.59.num.16.
Aoterior non eſt manutenendus, ſi paſſus fuerit habentem ſecundam poſſeſſionem poſſidere, ſeu habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ.71.num.17.
Bonæ fidei facit fructus ſuos. Obſ.74.num.8.
In annuis præſtationibus, vt conſeruetur, & moleſtationes denegationis ſolutionis remoueantur, coofeqoi debet omnes terminos decurſos etiam ante motam litem, & quos alias vti poſſeſſor conſecutus fuiſſet. Obſ.74.num.15.
Eſt conſtituendus reus non eſt amouendus à commodo poſſeſſionis Obſ.75.num.5.
Etiam iniuſtus habet plus iuris, quam non poſſidens propter onus probationis. Obſ.42.num.71.
Anterior, qui poſt immiſſionem poſterioris petiit, & obtinuit manutentionem, præſumitur etiam fructus percepiſſe, quamuis non conſtet de mandati de manutenendo executione. Obſ.106. num.9. Dec.647.num.32. & 35.
Seu detentor tueri debet, donec cognitum fuerit de alterius prætenſa poſſeſſione. Obſ 108.num 1.
Qui non baber titulum coloratum, vel oee aliquam titulum, poteſt actori dicere, quoad te liberas ædes habeo. Dec.355.num.4.
Repulſus adeundo Iudicem amittit etiam poſſeſſionem ciuilem. Dec. 418.num.7.
Qui paſſus eſt alium detinere, circa illam detentiooem dicitur habuiſſe ſe pro ſpoliato. Dec.497. num.21.
Booæ fidei eſt in execurione citandus, etiam quod poſſeſſionem acquiſierit lite inter alios pendente. Dec.506.num.9.
Anterior non priuatur ex immiſſione alterius nulla, & iniuſta, ſed ea non obſtāte debet manuteneri. Dec.514.num 2. Dec 589.num.5.
Anterior eſt manutenendus. Dec.514. num. 1.
Anterior vt manuteneatur, ſufficit, quod non habuerit ſe pro ſpoliato. Dec. 517.num.3.
Aotiquior ſua poſſeſſione priuatus dicitur ea ſententia, & mandato Iudicis. Dec.543.num.1.
Eſt manutenendus in ſua poſſeſſiooe. Dec.556.num. 1. Dec.640.num.3.
Non eſt ſua poſſeſſione priuandus, nec in illius præiudicio a ſequeſtro incipiendum. Dec. 568. num.1.
Primus, altero oulliter immiſſo, manuteoendus eſt, dum ſe pro ſpoliato non habuit. Dec.522. num.5.
Præſumitur etiam fructus percepiſſe non docto de aliquo legitimo impedimento. Dec.643. num. 4.
Anterior non amittit poſſeſſionem per alterius immiſſionem nullam. Dec.573.num.2.]
Poſſeſſoris non ius non poteſt dici apparere, quandiu de eo doceri poteſt. Obſ.42.num.130.
Et donec non conſtet per ipſius confeſſionem, vel rem iudicatam. Obſ.42.num.131.
Conditio noo mutatur, nec ſit deterior en mutatione perſonæ, contra quam poſſidet. Obſ.56. num.5.
Intereſt ſe oon declarare, nec habere pro ſpoliato, vt facilus poſſit naturalem poſſeſſionem recuperare per viam manutentionis. Obſ.57. num.43.
Poſſeſſoris locum quem tenere ſatis eſt pro manutentione. Obſ.42.num.46.
Poſſeſſori manutentio datur etiam contra habentem iuris aſſiſtentiam. Obſ. 45.num.18.
Poſteriori noo præiudicat poſſeſſio anterior, quæ ſit ſuper diuerſis bonis. Obſ.71.num.21.
Si in annuis præſtationibus non competeret manutentio, etiam quoad terminos decurſos ante petitam manutentionem, ſequeretur abſurdum, vt vt hoc iudicio nihil conſequi poſſet. Obſ. 74. num. 17. vbi ratio.
Competit manutentio. Dec.434.num.8. Dec. Dec. 460. num.1. Dec.635.num.1.
Qui obtinuit mandatum de manutenendo, ſufficit vincere per non ius actoris. Dec.526.num.1.
Aoteriori contra poſteriorem duplex competit remedium, reſtituendæ ſcilicet, ſi vult habere ſe pro ſpoliato, & retinendæ, ſi ſe pro ſpoliato habere nolit. Dec. 661.num.6.
De tempore motæ litis dari debet manutentio. Dec.594. num. 4. Dec. 601.num. 2.
Anteriori ſemper dari ſolet mandatum de manutenendo. Dec.646.num.45.
Io aſſociatione non citato, poſſeſſione probata, competit manutentio. Dec.647.num.36.
Poſſeſſores moleſtari abhorreot iura ciuilia, & Pontificia. Obſ.42 num.16.]
Poſſeſſore non citato nulliter proceſſum dicitur, & de facto. Dec.89.num.13.
Poſſeſſore non citato non dicitur ritè, & rectè proceſſum. Dec. 76.num.5.
Poſſeſſorium propriè eſt, in quo agitur de ciuili, & naturali poſſeſſione, non in quo agitur de detentationibus, ſeu de ſtatu quodam retinendi rem, donec de ordinario poſſeſſorio, ſeu de petitorio cognoſcatur. Obſ.3.num. 23.
Nihil commune habet cum petitorio. Obſ. 42. num.62.
Retineodæ duplex eſt, pleoum, ſeu plenarium, vel ordinarium

Digitized by Google

dinarium,& ſummarium, ſiue ſummariiſſimum, vel extraordinarium. Obſ.3.num.16.
Summariſſimum dicitur dicitur cauſa continens. Obſ.6.num.10.
Summariiſſimum magis upè intrat ante inchoatam litem in negocio principali, quam poſt, ratione ordinationis iudicij. Obſ.8.num.2.
Summraiiſſimum manutentionis eſt magis priuilegiatum,quam ſint alia poſſeſſoria. Obſ.7. num.18.
Prius cognoſci debet,quam petitorium, ne poſſeſſor commodo ſuæ poſſeſſionis priuetur. Dec.186. num.1.
Lim. vt ſoleant cumulari, vbi vel poſſeſſorium eſt turbidum,vel pendent à petitorio, Dec.187. num.5.& 8.
Dependens à petitorio eſt ſimul cum petitorio terminandum,nec eſt interim danda manutentio. Dec.256.num.5.
Pendens à cognitione petitorij ex æquitate cumulari debet ex reſcripto cum clauſula,Arbitrio. Dec. 136. num. 5.
Summariiſſimum non tam veram, & propriam poſſeſſionem reſpicit, quam ſtatum rei, qui erat tempore motæ litis. Dec.322.num.3.
[Poſſeſſorium prius cognoſci, quam petitorium eſt à iure determinatum. Obſ.7. num. 27.
Retinendæ pugnat ex diametro cum poſſeſſorio reintegrandæ, tamquam illud ſupponens poſſeſſionem in agente,hoc autem ſecus. Obſ.2.num.13.
Retinendæ non ſuſpendit petitorium intentatum à parte,ſed cum eo concurrit, nec tunc intrat obiectum contrarietatis. Obſ.7.num.37.
Secus ſi ab eodem vtrumque intentetur in incorporalibus,ſed in corporalibus. D.Obſ.7.num.38.
Ordinatium quando dicatur. Obſ.46.num.5.
Complicatum dicitur cum petitorio in vſufructu, ſi data ſit manutentio in mero vſufructu, non autem in illius quaſi poſſeſſione reſpectu ſeruitutis recipiendi fructus. Obſ.106.num.33.
Retinendæ non ſuſpendit petitorium, ſed concurrit cum eo. Dec.340.num.4.
Lex dat, cui petitorium conſonat. Dec.511. num.12.
Retinendæ ſupponit merum factum, petitorium verò iuſtitiam facti, quæ in poſſeſſorio non venit examinanda. Dec.516.num.3.
Iudicium ſequi debet cognitio negocij principalis. Dec.540.num.7.
Summariiſſimum ſublatum non cenſetur regulariter per reſcriptum continens cumulationem poſſeſſorij, & petitorij,quin, ſi de eo prius liqueat, prius poſſit terminari. Dec.588.num.1. Lim.vt ibid.num.2.
De iure eſt prius terminandum quam petitorium. Dec.428. num.5.Dec.436.num.1.& 6. Dec.611. num.1.
Ampl.præcipuè ſi prætendatur ſpolium. D.Dec.428. num.3.
Ampl. etiam ſi adſit commiſſio pro cumulatione. D.Dec.611.num.5.
Et eo magis cum clauſula, Arbitrio, quæ iuris rigorem moderatur. Dec.611.num.3.
Lim.vbi poſſeſſorium eſt turbidum, quia tunc admittitur arbitrium pro cumulatione. D.Dec. 611.num.4.& in fin.
Pendens à diſcuſſione petitorij expeditur cum ipſo petitorio. Dec.645.num.2.]
Poſſidens rem debitoris non eſt poſſeſſione priuandus, donec diſcutiantur iura ulterius creditoris prætendentis anterioritatem. Obſ.1.num.29.
Poſſidens apparenter præſumitur poſſidere etiam exiſtenter. Obſ.42.num.79.
Poſſidens vi,clam,ſeu alias iniuſtè ab aduerſario etiam de recenti eſt manutenendus, vbi ipſe aduerſarius non poſſidebat, ſeu poſſidere deſiit ſuſpicando,ſe poſſe repelli. Obſ.42.num.174.
Poſſidens tempore motæ litis eſt manutenendus. Dec. 20.num.1. Dec.105.num.1. Dec.556.num.1. Dec.147.num.2. Dec.151.num.5. Dec.182. num.1. Dec.250.num.2.
Poſſidens auctore Prætore eſt manutenendus. Dec. 210.num.1.
Poſſidens auctore Prætore expulſo primo poſſeſſore eſt manutenendus. Dec.109.num.1.& 11.
Poſſidens in vim ſubhaſtationis, & deliberationis eſt manutenendus. Dec.167.num.10.
Poſſidens in prophanis manuteneri debet, etiam quod notoriè conſtet de non iure ſuo. Obſ.41. num.171.
Poſſidens ciuiliter poteſt naturalem poſſeſſionem vacantem capere etiam lite pendente, & dicitur continuare,& non attentare. Obſ.16.num.27.
Poſſidens ciuiliter poteſt tollere id, per quod eius poſſeſſio inquietatur,& corporaliter ingredi,& inſiſtere non obſtante occupatione ulterius medio tempore facta. Dec.228.num.4.
Poſſidens ciuiliter præfertur in concurſu poſſidenti naturaliter de facto,& recenti. Obſ.16.num.35.
Etiam ad effectum recuperationis, & manutentionis in naturali. Obſ.16.num.36.
Poſſidens auctore Prætore iuſtè, & ritè procedente eſt manutenendus,ſecus ſi nulliter, vt puta ſine citatione primi poſſeſſoris, quia hic tunc eſt manutenendus, ſi non habuerit ſe pro ſpoliato.Dec. 265.num.14.
Poſſidens alieno nomine,ſeu iure pignoris, vel familiaritatis ſuperueniente ſibi cauſa extrinſeca, hoc eſt titulo, pura hæreditario, vel dotis cenſetur mutaſſe cauſam detentionis,ſeu poſſeſſionis abſque alia declaratione,& poſſidere iure proprio. Dec.352.num.7.
Decl. procedere data ſcientia noui tituli ſaltim præſumptiuè. Dec.322.num 8.
Poſſidens ciuiliter propria poteſt auctoritate poſſeſſionem naturalem vacante reaſſumere,nec dicitur ſpoliare. Dec.330.num.14.
Habetque commodum reſtitutionis, nec tenetur interdicto vnde vi. Dec.300.num.15.
[Poſſidens in vim ſubhaſtationis eſt manutenendus illius validitate non diſputata. Obſ.12.num.16.
Ciuiliter,& appræhendens poſſeſſionem naturalem eſt eo fortius manutenendus.Obſ.16.num.19.
Tempore motæ litis,& deinde etiam continuans eſt manutenendus, Dec.348.num.1.Ampl. vt ibid.num.3.
Iure familiaritatis ſuperueniente titulo cenſetur ſibi mutaſſe cauſam poſſeſſionis. Dec.420. num.5.
In totum admittens alios ad poſſeſſionem dicitur ſibi præiudicare ad effectum manutentionis. Dec. 470.num.3.
Ante litem motam poteſt circa vitium attentatorum continuare. Dec.486.num.2.
Iure pignoris non dicitur habere poſſeſſionem, ſed detentationem. Dec.497.nu.1.
Mediante perſona inquilini dicitur poſſidere animo ſuo,& corpore alieno. Dec.499.num.5.
De tempore motæ litis eſt manutenendus. Dec.519. num.5.
Ampl. eo magis conſtito de iuſtitia poſſeſſionis auctoritate Iudicis datæ. D.Dec.519.num.3.
Auctore Prætore dicitur iuſtè poſſidere,niſi de nullitate,& iniuſtitia ſententiæ ita clarè doceatur,vt nulla tergiuerſatione defendi poſſit. Dec.645. num.2.
In vim pacti,cui erroneè factum fuiſſe locum putauit non dicitur malæ fidei poſſeſſor,& facit fructus ſuos. Dec.669.num.10.
Beneficium nullum habens in eo ius poteſt amoueri abſque citatione. Dec.48 num.2.
Lim.ſi notoriè conſtet ei nullum ius, vel defenſionem competere,ſecus ſi de contrario poteſt ſuſpicari. Dec.488.num.5.
Poſſidentis melior eſt conditio in pari cauſa, & præſumptione,& turpitudine. Obſ.1.num.13.
Poſſidenti datur mandatum de manutenendo. Dec. 8.num.1.Dec.84.num.2.Dec.101.num.1.
Poſſidenti de tempore motæ litis, ſeu paulo ante dandum eſt mandatum de manutenendo. Dec.89. num.1.

num.1.Dec.218..num.1.

Poſſidenti auctoritate Iudicis, quem ooo apparet nollites, vel iniuſtè proceſſiſſe, non denegatur manuteotio. Dec.109.num.11.

Poſſideoti, cui non aduerſatur vehemens, ſeu vehementiſſima iuris præſumptio, ſed ſimplex taorum, vt quia aduerſario aſſiſtarius, datur contra priuatum, & non Superiorem manuteotio ex ſola poſſeſſione. Obſ.44 num.56.

[Poſſidenti in vim monitotij competie manutenrio oon obſtante contradictione habentis titulum. Obſ.12.num.57.

De tempore motæ litis, & aote debetur maouteotio. Dec.644.num.1.

Ampl. maximè ſi fuerit adepta Indicis auctoritate. Dec. 644 num.2.

Poſſidere propriè dicitur, qui oaturaliter, & cioiliter poſſidet. Obſ. 16.oum.2.

Proprio, & ooo familiaritatis iure pro alio cenſetur ille, qui aliqualem titulum etiam inualidum habet. Obſ 23.num. 24.

Vt quis non poſſit, ſeu non præſumatur, ſufficit alium io poſſeſſione eſſe. Obſ.72.num.3.

Compatibiliter poſſunt eandem rem creditor, & debitor, vt Vidua, & hæredes viri. Obſ.72.num.7.

Totum in rebus, & iuribus indiuiſibilibus contiouis, & connexis videtur, qui oactus eſt poſſeſſiooem partis, ſi illud de iure communi poſſidere poſſit, ſecus in diuiſibilibus, & ſeparatis. Obſ.73. num.71.

Niſi diuiſio ſit facta per ſepes, ſepta, ſeu foſſara gratia commodioris, & vberioris culturæ, & etiam quod partes diuiſæ habeant diuerſa vocabula. Obſ.83.oum.72.

Poteſt vnus ratione vſusfructus, & eodem tempore alter ratione proprietatis. Dec.119.num. 4.

Quis iure familiaritatis præſumitur ad excludendum delictum, ne, qui titulum non habet, videatur alieoum occupare. Dec.106.oum.11.

Vno, vel alio modo conſiſtit in animo poſſidentis. Dec. 206. num.14.

Voo, vel alio modo non cadit ſub ſenſu corporali. Dec.206.num.15.

[Poſſidere poteſt, & ſtare in eadem re, & inſolidum immiſſus ea primo decreto, vbi cuſtos, & detentor, & alius vti domious, & poſſeſſor. Obſ. 72. num.1.

Poſſideri quid noo poteſt oiſi certitudine loci, & quotæ. Dec.498.num.10.]

Poſſideri poteſt idem prætium reſpectu certorum fructuum, ſeu quantitatis ab vno, & reſpectu aliorum, ſeu alterius quantitatis ab alio. Obſ.72. num.11.

Poſſidet quis per colonum, ſeruum, ſactorem, & miniſtros, eorumque opera dicitur fructus percipere. Obſ.23.num.19.

[Poteſtas, & voluotas requiruntur ad actus perfectiooem. Dec.602.num.1.]

Potentia in aliquo commodo probetur. Dec.238. oum.17.

Potentior eſt virtus, & factum legis, quam hominis. Dec.225.num.10.

Practica incipiendi iudiciom manutentionis à præcepto ſeu monitorio ad inſtaotiam patris reprobatur, & quare Obſ.78.num.9.

Practica, & remedium mandati de manutenendo approbatur etiam de iure Canonico pro æquiſſimo, & iuſtiſſimo. Obſ.4.num.1.

Præbendæ, quæ non ſunt diſtinctæ, oon poſſunt oec ab Archiepiſcopo diſtingui. Dec. 285, num.7.

Precaria poſſeſſio dicitur iuſta durante domini voluntate, ſed illa finita dicitur iniuſta. Obſ.42. num 124.

Precario poſſidens non acqoirit poſſeſſionem maootenibilem in præiudicium illius, à quo precario poſſidet. Dec.214.num.6.

Poſſidet illi, à quo precario poſſidet. Obſ.52.oum.22.

Manutenendus eſt contra tertium. Obſ.42. num. 122.

Immo etiam cootra ipſum domioum, & rogatum, vbi eius interuertit poſſeſſionem, & vnuſquiſque contendit, ſe eo tempore poſſidere. Obſ. 42. num.127.

Præcario nomine poſſidens, & vti inquilinus alienius poſſidet illi, à quo precario, & vti illius inquilinus poſſidet. Dec.106.num.4.

Precario nomine poſſidenti detur ne manutentio, vel rei domino. Obſ.52.num.21. & ſeqq.

Præcedeodi quaſi poſſeſſio arguitur ex priori deſcripsiooe. Dec. 229.num.7.Lim. vt num.12.

Non probatur ex actu familiari, & vrbanitate facto, ſeu ratiooe amicitiæ, vel cooſanguinitatis; vel ſub alio oomine, & titulo. Obſ.53. oum.10 Dec. 229.num. 9.11. & 13.

Præcedentia in actibus, priuatis non infert ad præcedentiam in actibus, & locis publicis. Dec.3. oum.4.

Capitulum Metropolitanæ, & Eccleſiæ maioris debet de iure præcedere Beneficiatos, & Prælatos Eccleſiarum inferiorum. Dec.35.num.2.

Præcedeotiæ in quaſi poſſeſſione datur maoutentio, puta io proceſſionibus, delatione Crucis, ſeſſione, & aliis actibus publicis, & diuinorum celebratiooe. Obſ. 10.num.31.

Quaſi poſſeſſio acquiſita contra anteceſſorem nocet etiam ſucceſſori ad effectum manuteutionis. Obſ.56.num 29.

Illius materia regulatur à poſſeſſione, & conſuetudine. Dec. 32.oum.6. Dec.73. oum. 1. Dec.229. oum. 5. & 6.

Etiam ſi in contrarium ius aſſiſtat, quia tunc minus dignus præfertur digoiori. Dec.29.num 2.

Etiam ſi ius repugnet. Dec. 32. num. 7. Dec.33.num.5.

Actus vnius ſpeciei ſuffragantur pro manutentione etiam in aliis, dum omoes habent cauſam vniuerſalem vniformem. Obſ.73.num.152.

Quaſi poſſeſſio probata reſpectu ceſſionis in Choro à quo proceſſiones inchoantur, & in Eccleſiis, in quibus terminantur, facit præſumere præminentiam etiam in itinere, & datur etiam in hoc manutentio. Obſ.73.num.199.

Præcedentiam, qui habuit io proceſſionibus multiplicatis vicibus eſt maoutenendus. Obſ.53. oum.24.

[Præcedentia in Choro, & Proceſſionalibus, & mandatum de manutenendo deſuper datum non ſuffragatur quoad alios actus. Dec. 658.num.6.

Præcedentiæ in materia attendenda eſt conſuetudo, & minus dignus digniori præfertur & manutenentur, etiam ſi coorraria ſit iuris communis diſpoſitio. Dec.594 num. 3. & .Obſ. 44.num.3.

Præcedendi actu vnico acquiritur quaſi poſſeſſio manutenibilis, vt io ſedendo, & votando cum prohibitione, & acquieſcentia. Obſ. 18.num.10.]

Præcedere, qui debet in Proceſſione præcedere etiam debet in Eccleſiis, ad quas proceſſiooaliter itur, Dec 35.num.4.

Præceptum factum affictuariis alicuios de reſpondendo alteri de fructibus, ſeu ipſa reſponſio non priuat locatorem non eiectum ſua poſſeſſione, & debetur illi manuteotio. Obſ. 59.num. 14.

Factum poſſeſſori an, & quomodo renocandum. Obſ.79.num.11.

Pœnale de non accedendo, vel de nihil innouando in manotentionem durat etiam poſt primam ſententiam, & vſque ad ſententiam, quæ imponat finem controuerſiæ, & faciat rem iudicatam. Obſ.108.oum.2.

Vide etiam in V. Inhibitio, Monitorium.

[Præceptatus cum clauſula, ſi ſeoſerit, habens poſſeſſionem claram poteſt cootinuare, & proceditur in petitorio, ac ſi ſimpliciter eſſet citatus. Obſ. 1.num.19.

Præceptum, ſeu decretum de non moleſtando ſine citatione partis per modum prouiſionis, & ſine præiudicio alterius, non nocet conſtito poſtea de alterius meliori poſſeſſione, vel quaſi. Dec.646. oum 19.

Precium fructuum conſumptorum æſtimandum eſt de tempore,

tempore, qoo ſunt, ſeu præſumuntur conſumpti, vel trienuium finem receepit Obſ.107.num.27.]

Prædo quoque in ſua poſſeſſione eſt manutenendus. Dec.355.num.9.

Prædo etiam, & ſpoliator eſt in ſua detentatione manutenendus. Dec.616.num.3.

Prædo dicitur poſſeſſor iniuſtus. Obſ.42.ſub oum.63.]

Prædij poſſeſſione probata dicitur probata etiam poſſeſſio foſſati illi adhærentis ab ea parte. Obſ.73. num.82.

Prædo etiam, & fur, ſeu latro, & ſpoliator manutenendus eſt, nec eſt de facto moleſtandus, antequam conſtet, quod ſit talis, & ſpoliatus debet reſtitui, præſertim in propbanis. Obſ.42.nom.113.Dec. 113.num.17. Dec.237.num.8. Dec.265.num.11. Vide etiam in V. Fur.

Præeminentia Vide Præcedentia.

[Præeminentiarum in materia plurimum defertur conconſuetudini. Dec.534.num.14.]

Prfatio cautam finalem inducit. Dec.212.num.10.

[Præferri debet poſſeſſio anterior in manutentinne, etiam ſi ſit de facto. Obſ.71.num.12.

Ampl. eo magis ſi anterior poſſeſſor oon habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ.71.num.13.

Vel immo ſuam poſſeſſionem continuauerit. Obſ.71. num.14.

Præfertur in manutentione habens clauſulam conſtituti poſteriorem, ſi prima alterius ſit conditionalis. Obſ.71.num.10.vbi exemplum, & ratio.

Et qui eſt in tenuta de præſenti, alterius proprietate, vel iuſta cauſa non attenta. Obſ.71. num.15.]

Præiudicium minus eſt ſequeſtrum apponi, quam mandatum de manutenendo aduerſario concedi. Obſ.75.num.10.

Præiudicare quis alteri non poteſt ſine ſpeciali mandato in his, quæ peodent ab ipſius animo. Dec.574. num.8.

Præiudicium dilationis in declarando poſſeſſionem magnum dici oon poteſt in poſſeſſore, qui probare tenetur. Obſ.7.num.33.Dec.540.oum 24.

Ioferre quis ſibi poteſt in poſſeſſiooe ex actu etiam meticuloſo. Dec.469.num.20.

Præiudicio alterius eſt per Iudicem prouidendum. Dec. 425.num.2.]

Prælationis in materia quoad manutentionem, poſſeſſione ab vtraque parte probata, multa ſunt conſideranda. Obſ.71.num.1.

Præferri debet in manutentiooe poſſeſſor, qui probauit primam, ſeu antiquiorem poſſeſſionem in concurſu poſſeſſionis poſterioris, vel iunioris alterius, cum illa ſit melior, & præſumatur iuſtior, ſeu ex cauſa iuſtiori, & hæc præſumatur improba, & iniuſta, ſeu clandeſtina, & turbatiua, vel violenta. Obſ.71.num.2.

In manotentione præfertur habens poſſeſſionem ciuilem anteriorem habenti naturalem poſteriorem, ſecundum opinionem, quam Rota ſeruat. Obſ.71.num.8.

In manutentione præfertur anterior, & antiquior poſſeſſor poſteriori, & iuniori, etiam in beneficialibus. Obſ.71.num.16.

Præferenda eo magis eſt prima poſſeſſio, quando conſtat, quod ſecunda verè eſt clandeſtina, vel per vim, ſeu de facto. Obſ.71.num.17. vbi exempla.

Præfertur in manutentione, qui habet anteriorem poſſeſſionem etiam inter habentes clauſulas conſtituti. Obſ.71.num.27.

Immo præfertur anterior habens clauſulam conſtituti habenti poſteriorem corporalem. Obſ.71. num.28.

Præfertur anterior poſſeſſio ſine titulo, etiam ſi poſterior ſit cum titulo. Obſ.71.num.29.

Tam in materia prophana, quam in materia beneficiali. Obſ.71.num.30.

Siue titulus ſit poſterior poſſeſſione antiquiori, ſiue anterior. Obſ.71.num.31.Decl.vt num.32.

Si tamen poſſeſſor antiquior allegat, vel excipiat io articulis, ſeu alias in actis, quod eius aduerſarius poſſidet oon ſolum clam, ſed clam ab eo, & reſpectu poſſeſſionis. Obſ.71.num.32. & 33.Ampl. vt num.36.

Præfertur anterior poſſeſſor ſine titulo poſteriori poſſeſſori titulato, præcipuè, ſi huic titulus poſt poſſeſſionem superueneris Obſ.71.num.39.

Præferri debet in manutentione, qui habet vltimum ſtatum. Obſ.71.num.52.& ſeqq.

Præfertur in manuteotione habens actualem poſſeſſeſſionem, & qui eſt in actu percipiendi fructus, & rei inſiſti, ei, qui habet ciuilem, & naturalem ſecundum iuris interpretationem. Dec.71. num.57.

Quiue tempore motæ litis detinet, ſeu rem per actū facti tenet, & qui vltimum actum poſſeſſionis, ſeu detentationis, vel quaſi fecit Obſ.71.num.58.

Et qui habet poſſeſſionem continuatam alteri, qui talem non habet. Obſ.71.num.59.

Præfertur poſterior poſſeſſor etiam inſtrumentalis in manutentione, ſi poſſeſſio anterior alterius ſit nulla, infecta, ſeu vitioſa, & nullius momenti, puta reſiſtente decreto irritanti, quia habetur pro vacua. Obſ.71.num.70.

Inter plures probantes poſſidere de præſenti, ſeu de eodem tempore, & cæteris paribus præfertur, qui nitidius, clarius, & melius ſuam poſſeſſionem probat. Obſ.71.num.77.

Quique habet poſſeſſionem munitam melioribus, & potioribus probationibus. Obſ.71.num.78.

Et probationes melioribus rationibus fulcitas. Obſ. 71.num.79.

Etiam quod ambo iuſtè ex eadem cauſa poſſideant. Obſ.71.num.80.

Præfertur poſſeſſio, de qua plures teſtes deponunt. Obſ.71.num.81.& 85.

Niſi plures deponant generaliter, & pauciores in ſpecie. Obſ.71.num.81.& 83.

Præferri debet in manutentione cæteris paribus in concurſu æqualis poſſeſſionis, & probationis, qui habet aliquam præſumptionem pro ſe. Obſ.71. num.96.

Vel habeat iuris aſſiſtentiam. Obſ.71.num.97.

Vel probauerit bonam fidem. Obſ.71.num.98.

Vel cuius poſſeſſio ſit fauorabilis, & alterius odioſa. Obſ.71.num.99.

Vel cuius poſſeſſio reſpiciat cauſam piam, & alterius nequaquam. Obſ.71.num.100.

Vel is, quem conſtet iuſtè poſſidere, alterum vero iniuſtè, vel eſſe intruſum, eoque magis, ſi ſit anterior, & non habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ.71. num.101.

Vel qui habeat poſſeſſionem magis iuſtificatam, vt ſi nitatur auctoritate Iudicis. Obſ.71.num.102.

Vel qui habeat poſſeſſionem minus vitioſam. Obſ.71. num.103.

Vel qui habeat, & probauerit potiora iura in meritis. Obſ.71.num.104.

Præfertur in manutentione data paritate poſſeſſionis in tempore, & probatione poſſeſſio titulata poſſeſſioni non titulatæ, & qui probat in petitorio, & dominio. Obſ.71.num.105.Dec.166.n.7.

Eoque magis ſi titulus ſit antiquior poſſeſſione. Obſ. 71.num.106.

Præfertur in ſummariſſimo poſſeſſorio, qui probat poſſeſſionem de præſenti, ſeu inſpecto ſtatu præſenti apparentius, & melius de ſua actuali poſſeſſione docet. Obſ.71.num.49.

Et conſtituitur reus, ac defenditur in poſſeſſione saluo iure alteri parti agendi in poſſeſſorio ordinario in quo vincetur ab antiquiori poſſeſſore, ſi poſterior poſſeſſio ſit iniuſta, violenta, ſeu clandeſtina. Obſ.71.num.49.

Præfertur in manutentione habens clariores, & meliores probationes, & magis titulatā, ac nitidiùs probatam poſſeſſione. Dec.164.num.17.

Prælatura, Eccleſia, & Pupillus non poſſunt perdere poſſeſſionem. Dec.327.num.8.

Prælatus poteſt agere nomine Eccleſiæ, vel Prælaturæ tam petitorio, quam poſſeſſorio, nedum recuperandæ, ſed etiam retinendæ. Dec.327.num. 2.4.& 19.

INDEX.

Poteſt nomine Eccleſiæ agere iudicio manutentionis, vbi aliquis Eccleſiæ vacante naturalem poſſeſſionem occupauit. Dec.330.num.26.31.& 35.vbi reſpondetur contrarijs.
Male alienans bona Eccleſiæ poteſt nomine ipſius Eccleſiæ interdicto retinendæ. Dec. 330. num,27.
Illius negligentia in recuperanda naturalis poſſeſſione Eccleſiæ per decennium eadem naturalis amittitur. Dec.330.num.36.
Illo mortuo ciuilis,& conſiderabilis remanet poſſeſſio penes Eccleſiam,quæ ſufficit ad effectum interdicti recuperandæ. Dec.327.num.12.
[Prælatus poteſt auctoritate propria capere poſſeſſionem naturalem vacantem antea ſibi occupatam. Obſ.13.num.1.Dec.554.num.40.
Et tunc neminem ſpoliare dicitur. D. Dec. 554. num.40.
Ex ciuili poſſeſſione Eccleſiæ poteſt abſque vitio ſpolij recuperare naturalem ab alijs occupatam. Dec. 649. num. 14.
Poteſt Eccleſiæ nomine agere tam petitorio, quam poſſeſſorio& tam recuperandæ,quam retinēdæ. Dec.649. num. 16. Ampl. vt ibid. num. 12.17. & ſeqq.]
Præsbiteris probantibus quaſi poſſeſſionem intereſſendi & votandi in Capitulo debetur manutentio quoad acta,in quibus interuenerunt. Dec.201. num. 5.
Præſcriptio non habet locum ſine poſſeſſione per eundem ſpacium. Dec.45.num.8.Dec.321.num.23.
Decl.1. procedere ad effectum acquirendum ex preſcriptione nouum ius,ſecus ad effectum ſe defendendi contra alterius actionem,quia tunc ſufficit curſus temporis ſine poſſeſſione. Dec. 45. num. 9.
Decl. 2. non procedere in præſcriptione longiſſimi temporis,in qua ſufficit ſola negligentia. Dec. 45.num.10.
Duodecim annorum excludit remedium l. fin. Dec. 66.num.8.
Non procedit cum mala fide, quæ inducitur per inhibitionem. Dec.66.num.9.
Contra abſentem debet eſſe 20.annorum. Dec. 66. num.10.
Quadragenaria ſatis eſt ad manutentionem in exactione decimarum,vbi iuris concurrit aſſiſtentia. Dec.281.num.3.
Non interrumpitur per litem terminatam ad fauorem poſſeſſoris. Dec.288.num.6.
Impeditur per conſeruationem poſſeſſionis etiam in minimo actu. Dec.310.num.9.
Quadragenaria non ſufficit ad præſcribendum Regalia,ſed requiritur titulus, vel immemorabilis. Dec. 123. num.5.& 6.
Vltra non extenditur,quam poſſeſſio, ſed tantum dicitur præſcriptum,quantum poſſeſſum. Dec.321. num.24.
In ſeruitutibus, & iuribus negatiuis non incipit niſi à tempore prohibitionis, dum quis conatus fuit aliquid facere, & alius vetuit, & prohibitus deſtitit,& acquieuit. Dec 321.num.32.
In præſcriptione immemorabilis bona fides etiam deſideratur. Dec 321.num. 16.
Præſcriptio,& conſuetudo omnis contra ius commune extra rem,ſeu perſonam, qua verſata fuit, non extenditur,quia per illius extenſionem ius commune non corrigitur. Dec 321.num.31.
[Præſcriptio non currit contra non valentem agere. Dec. 445.num.5.
Non datur ſine poſſeſſione. Dec.414.num.6.
Præſcriptionibus in negatiuis quid requiratur. Dec. 541.num.13.
Præſcriptum tantum dicitur,quantum poſſeſſum. Obſ. 73.num.14.69.& 73. Lim.vt d.num.69.]
Præſcriptiones reſtringuntur ad actus, per quos exercentur & proprios facti terminos non excedunt. Dec. 321. num. 29.
Preſcriptum tantum dicitur, quantum poſſeſſum. Obſ. 73.num.173.& 177.
Præſens reputatur, qui habet in loco Procuratorem. Dec.66.num.11.
In iudicio non eſt citandus. Dec.67.num.3.
In iudicio,& non citatus debet in actu contra ipſum faciendo per Iudicem moneri,vt poſſit aduertere,alias actus nullus eſt. Obſ. 102. num, 47.
Lim. in Procuratore,quia præſumitur in iudicio adeſſe,vt audiat decreta, niſi conſtet, quod ſit pro alia cauſa. Obſ. 102.num. 48.
Decl.vt in actu requirente deliberationem non debeant illi negari induciæ. Obſ.102.num.49.
In actu appræhenſionis poſſeſſionis per alterum, & non contradicens præſumitur in ademptione eiuſdem poſſeſſionis non præueniſſe. Obſ. 71. num. 15.
Præſens, & tacens in iudicio habetur pro conſentiente,vnde debet contradicere. Obſ.102.num.50.
Præſentia alicuius in iudicio præſumitur ex monitione quæ transfert onus probandi contrarium. Obſ. 84.num.26.
Ad actum non præſumitur, ſed eſt probanda. Obſ. 84.num.28.Dec.171.num.2.
Principalis, ſeu Procuratoris ſupplet defectum citationis. Obſ.101.num.46.
In iudicio probatur per atteſtationem Notarij,& per ſubſecutam appellationem. Obſ. 102.n. 52.
Procuratorem in aliquibus actibus facit præſumere pro præſentia etiam in alijs actibus continuatiuè ſubſequentibus. Obſ.102.num.53.
Procuratoris moniti ſupplet defectum citationis ad videndum iurare teſtes, & commiſſionis receptionis iuramenti. Dec.24.num.12.
Præſentia,& contradictio habet vim citationis. Dec. 207. num. 9.
[Præſentandi quaſi poſſeſſio non dicitur quæſita ex conſenſu præſtito in præiudicium Eccleſiæ.Obſ.32. num.17.
Quæri non poteſt per non verum patronum quoad veros patronos vno ex eis contradicente. Obſ. 32.num.18.
In vna ſpecie non extenditur ad ea,quæ ſunt diuerſæ ſpeciei. Obſ 73.num. 56. vbi exemplum.
Sola non ſuffragatur, ſi beneficium vacet in menſe reſeruato,ſed debet conſtare de iure patronatus, Obſ.32.num.20.& 22.Ampl.vt ibid. num. 21.
Secus in vacatione in menſe Ordinarij, quia tunc eſt quaſi poſſeſſor manutenendus, donec conſtiterit de eius non iure in proprietate.D.Obſ.32. num.23.
Acquiſita non dicitur ex præſentatione non admiſſa nec reiecta,vel non effectuata niſi per concordiam. Obſ.32.num.18.
Præſentatio vltima,& vltimus ſtatus attendi debet.Obſ. 32.num.5.
Et conſtituit præſentantem in quaſi poſſeſſione, & operatur,& vt præſentatus ſit inſtituendus.Obſ. 32.num 6.
Facta à vero patrono quando præferatur præſentationi factæ ab exiſtente in quaſi poſſeſſione.Obſ. 32.num.11.
Præſentationis vnicus actus ſufficit ad effectum,vt præſentatus ſit inſtituendus, & quid, ſi conſtet de iuris patronatus proprietate. Obſ.18.num.8.
Præſentationum effectuatio oſtenderetur ex collationibus factis per obitum præſentatorum. Obſ 32. num. 3.
Præſentatus à maiori parte patronorum exiſtentium in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus. Obſ.32.num 4.
Præſentatus ab habente præſumptionis vſurpatiuiis eſt manutenendus capta poſſeſſione, alias ſecus. Obſ.32.num.26.
Præſentatus, & inſtitutus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi,& inſtituendi eſt confirmandus & admittendus ad beneficium. Obſ.32.n.8.
Nec remouetur,etiam ſi ius patroni euincatur. Obſ. 32.num.9.
Sed vero patrono reſeruatur exercitium præſentandi in futurum. Obſ 32 num.10.]
Præſentandi quaſi poſſeſſio ad effectum manutentionis dicitur

Digitized by Google

dicitur quæſita, & probatur ex præſentationibus, ſeu electionibus, vel nominationibus effectum ſortitis. Obſ.32.num.2.Dec.217.num.27. Dec.267.num.1.&9.

Et ex conſenſu præſtito reſignationi ad fauorem, ſeu in vacatione per obitum, vel alio modo. Obſ.32. num. 3.

Præualet inter patronos ius prætendentes. Obſ.32. num. 4.

Attenditur etiam in terminis Concilij Tridentini, vbi non controuertitur patronatus, ſed pertinentia. Obſ 32.num.5.

Et ad fauorem præſentati, qui poſſeſſionem accepit. Obſ.32.num.6.

Potius attenditur, quam ipſa proprietas, niſi de proprietate conſtet incontinenti, & concludenter ante inſtitutionem per confeſſionem partis, vel rem iudicatam, vel inſtrumentum clarum. Obſ. 32.num.8.

Sufficit, vt quis præſumatur capax, & habilis, & interim manuteneatur. Obſ.32.num.9.

Non dicitur quæſita ex conſenſu præſtito in præiudicium abſentium, & ignorantium. Obſ.32. num.11.

Manutenibilis non reſultat ex præſentationibus factis, ſeu conſenſu præſtito lite pendente, & poſt inhibitionem Rotalem. Obſ. 32. num 15.

Non acquiritur ex actu facto, ſeu admiſſo ſine præiudicio iuris alterius. Obſ. 32. num.16.

Nec ſi cum clauſula, ſi & quatenus admiſſus, ſeu conſenſum præſtans ius habeat, donec ius non probetur Obſ. 32.num.17.

Nec ex conſenſu dato ſub conditione. Obſ. 32. num 18.

Non dicitur acquiſita per Procuratorem, de cuius mandato non conſtet. Obſ 32.num.21.

An acquiratur per exercitium alterius actus competentis patrono vltra actum præſentationis. Obſ. 32.num.22.

Quæſita dicitur habenti ſententiam, & rem iudicatam effectuatam, præſertim ſi alius intruſus non reperitur, & poteſt exercere ea omnia, quæ ad poſſeſſionem pertinent. Obſ.32.num.23.

Probatur per enunciatiuam Vicarij Epiſcopi de actu coram ſegeſto. Obſ.32.num.25.

Sola non ſuffragatur pro manutentione poſt Concilium Tridentinum vbi non agitur inter patronos, nec de patronatus pertinentia, ſed de libertate Eccleſiæ, & libera collatione, niſi in iurepatronatus Regio. Obſ.32.num.26.

Vnius patroni, ſeu ſocij præſeruatur per præſeruationem alterius. Obſ. 71.num.55. Obſ.73. num.41.Lim vt D.Obſ.73.num.42. & 43.

In vno caſu non porrigitur ad alium Obſ.73.num.55.

An tranſeat in ſucceſſorem abſque apprehenſione. Obſ.55.num.33.

In caſu mutationis, & reſignationis extenditur etiam ad præſentationem in caſu obitus. Obſ.73.num. 146.Dec.239 num.3.

Reſpectu vnius beneficij ex pluribus ab eodem vnico contextu fundatis arguit quaſi poſſeſſionem præſentandi etiam quoad alia.Obſ. 73.nu.148.

Acquiſita ex vna præſentatione præſumitur continuata in futurum, dum non probatur amiſſa. Dec. 217.num. 35.

Non interrumpitur per collationem, ſeu deputationem factam ab Ordinario quaſi poſſeſſore ignorante. Dec. 217. num.42.

Præſentandi in quaſi poſſeſſione danda eſt manutentio etiam ex vnica præſentatione, & taliter vt præſentatus ab eo, qui erat in bona fide nõ ſit amouendus, etiam ſi poſtea conſtiterit, eum non eſſe patronum. Obſ.18.num.21.

Non obſtat exceptio ſpurietatis, nec quod iuſpatronatus ſit gentilitium, non hæreditarium, quia præſumptio eſt in contrarium, & donec probetur exceptio, eſt poſſeſſor manutenendus. Obſ. 32. num.10.

Præſentandi ius præſcribitur ſpatio 40.annorum. Dec. 239.num.10.

Præſentatio, quæ dedit cauſam liti, in quaſi poſſeſſione præſentandi non conſtituit. Obſ 17. num. 47.

Facta lite pendente, & poſt inhibitionem non conſtituit in quaſi poſſeſſione manutenibili Obſ.17. num.58.

Vnica à Superiore reiecta, vel caſſata, ſeu à Iudice appellationis reuocata non ſuffragatur, nec ſtatum facit. Obſ. 18.num. 22.

Vnica non releuat, vbi ante inſtitutionem conſtat de iuris patronatus proprietate. Obſ. 18 num. 23.

Pro portionibus ſibi tangentibus non tribuit quaſi poſſeſſionem manutenibilem pro tot vocibus. Obſ. 73. num. 28.

Non dicitur effectuata, ſi ſit amiſſa ad faciendam rem gratam. Dec.200.num.8.

Secus in electionibus facti tamquam ſpectantibus ad eligentem, & ſi ſint plures. Dec.200.num.8.

Effectuato quando dicatur non conſtito de inſtitutione.Dec. 217. num.23.& ſeqq.& n.39.& ſeqq.

Admiſſa cum clauſula, ſi, & in quantum, cenſetur admiſſa, ſi de iure ſit admittenda. Dec.217.num.40.

Facta præſumitur in vim tituli præcedentis.Dec.332. num.12.

Præſentationis admiſſio, & inſtitutionis conceſſio eſt de pertinentibus ad Vicarium Epiſcopi ſine ſpeciali mandato. Dec.217.num 10.

Præſentatione effectuata acquiritur quaſi poſſeſſio præſentandi. Dec.217.num.27.

Etiam effectuatione ſecuta ex inſtitutione nulla. D. Dec.217.num.28.

Præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi eſt inſtituendus.Dec.239.nu 1.Dec.267.n. 3. Dec.332.num.1. Dec.333. num. 1.

Niſi concludenter conſtet de alterius proprietate. Dec.239.num.2.

Et amoueri non debet, etiam quod nullum detegatur ius. Dec. 238.num. 5.

Præſentatus à vero patrono præfertur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione. Obſ. 32.num.7. Dec.332.num 5.Dec.333.num.2.

Decl. procedere, ſi de vero titulo incontinenti concludenter doceatur, vel per confeſſionem partis, vel rem iudicatam, vel publicum inſtrumentum fundationis, & clarum.Dec.332.num.6.Dec.333. num.2.

Sub decl. ſecus ſi ius patronatus reddatur turbidum. Dec.333.num 3.

Vide etiam in V.Iuriſpatronatus.Patronatus. Patronus Quaſi poſſeſſio.

[Præſentia partis idem operatur, quod citatio, expectato debito tempore. Obſ.84.num.23.

In iuramento teſtis ſupplet defectum citationis ad videndum teſtes iurare. Dec 446.num.6.

In decreto, quo Iudex mandauit teſtes examinari non ſupplet defectum citationis ad videndum teſtes iurare. Obſ. 84. num. 13.

Requiritur in diffuſione, & monitione. Obſ.102.n.9.

In iudicio, & ad actum probatur, ſi Notarius dicat. In contradictorio partium, ſeu parte præſente fuiſſe pronunciatum. Obſ.102.num.49.Dec.472. num.6.& 7.

Sed non probatur per atteſtationem Iudicis. Obſ. 102.num 50.Obſ.472.num.7.

Supplet citationem, ſeu citationes omiſſas, vel minus valide executas. Obſ.536.num.26.

Præſentia partis poteſt Iudex, vel Agrimenſor aliter informari. Obſ.101.num.6.

Suppletur quicunque citationis defectus. Dec.532. num. 1.

Præſeruatio nihil diſponit. Dec.364.num.5.

Præſtatio annua non dicitur fructus, ſed ſors principalis. Obſ.74.num.13.]

Præſes per ingreſſum in Prouinciam acquirit quaſi poſſeſſionem iuriſdictionis. Obſ.21.num.23.

Præſtatio In præſtationibus annuis eſt quis manutenendus, donec per ſententiam declaretur, eum, qui ſoluit, non eſſe debitorem. Obſ.108.num.15.

Præſtimonium vacans dicitur ciuilem poſſeſſionem illius fructuum retinere. Dec 330. num. 20 & 22.

INDEX.

Teſtimonij poſſeſſione adepta, adepta dicitur poſſeſſio, etiam illius bonorum. Dec.330.num.25.

Præſumi non debet aliquid ad manus alicuius perueniſſe, niſi probetur. Dec.314.num.1.

Præſumitur poſſeſſio continuata, etiam ſi per conductores non fuerit ſoluta penſio, niſi probetur interuerſio, puta quod colonus, ſeu vaſſallus alium recognouerit. Obſ. 17.num. 19.

Præſumitur quis in dubio potius poſſidere, & exigere iure nomine proprio, quam alieno, ſeu præcario. Obſ.42.num.117. Dec. 40.num.3.

Præſumitur poſſeſſio potius in dubio, quam detentio. Obſ.42.num.78.

Præſumitur de iure poſſeſſio de iuſta, legitima, & non vitioſa. Obſ.11.num.2.

Præſumitur quis ſemper velle, & facere, quod eſt ſibi vtilius. Obſ.56num.58.

Præſumitur quis proprium ius abijcere nolle. Obſ. 57. num 59.

Præſumitur ſemper in futurum poſſediſſe, & animum cõtinuandi poſſeſſionem habuiſſe, qui in præteritum poſſedit. Dec.217.num 47.&49.

Ampl. vt onus probandi poſſeſſionis amiſſionem transferat in aduerſarium. Dec.271.num.49.

Præſumitur pro Executore. Dec. 117.num.3.

Præſumptio magna eſt pro poſſeſſore. Obſ. 1.num.21.

Omnis in dubio eſt pro ſententia, & auctoritate Iudicis. Obſ.12.num.13.

Continuationis poſſeſſionis de vno tempore ad aliud procedit ad poſſeſſoris commodum, & quando allegatur ab ipſo poſſeſſore, ſeu illius hærede, non ad incommodum ſi id ipſe neget, & tertius affirmet. Obſ.17.num.27 Dec. 91. num. 4. & 5.

Et non procedit neque ad ſui commodum vbi ſe poſſidere negat, Obſ. 17.num.28.

Continuationis poſſeſſionis ceſſat per veritatem in contrarium probatam. Obſ.17.num.29.

Vel vbi adeſt iuſta cauſa arguendi, quod continuatio non interuenerit. Obſ. 17.num.30.

Vel vbi probatur, poſſeſſorem ſe habuiſſe pro ſpoliato. Obſ.17.num.31.

Vel deſijſſe poſſidere. Obſ. 17.num. 32.

Vel poſſeſſionem amiſiſſe. Obſ.17.num.33.

Vt ſi ſua voluntate receſſerit. Obſ. 17.num.34.

Vel probaretur expulſus. Obſ. 17.num. 35.

Seu probaretur actus intermedius continens priuationem poſſeſſionis. Obſ.17.num.36.

Vel appareret, eius poſſeſſionem fuiſſe interruptam. Obſ. 17.num 37.

Vt ſi de interuerſione doctum fuiſſet. Obſ.17. num.38.

Vel vbi probaretur, poſſeſſionem fuiſſe ab aduerſario medio tempore appræhenſam, ſeu alium poſtea poſſediſſe, vel actus poſſeſſorios feciſſe. Obſ. 17. num. 40.

Niſi iunior poſſeſſio omnino ſit clandeſtina, prout ſemper in dubio iudicari debet Obſ. 17.n. 41.

Continuationis poſſeſſionis non procedit in rebus mobilibus, in quibus non retinetur poſſeſſio animo, ſicut in immobilibus. ſed donec ſint in noſtro conſpectu, & cuſtodia. Obſ. 17.num.42.

Ampl. in mobilibus inanimatis, & animatis, & tam domeſticis, quam feris. Obſ. 17.num.43.

Continuationis poſſeſſionis non dicitur extincta, nec per lapſum decem annorum, vbi conſtat, ſemper fuiſſe retentum animum poſſidendi. Obſ. 58.num.45.

Et datur mandatum de manutenendo, vt turbans à turbatione deſiſtat. Obſ.58. num.46.

Continuationis poſſeſſionis ciuilis ceſſat etiam minori ſpacio decennij, & per medium tempus data ſcientia occupationis alterius, ſecundum communem opinionem Doctorum. Obſ.58. num.21.

Verſatur circa rem dubiam, & id, quod ignoratur qualiter geſtum. Dec.14. num.13.

Cedit veritati. Dec. 14.num.14.

Facultatiuæ poſſeſſionis tollitur ex multiplicatis actibus per antiquiſſimum tempus. Dec. 41 num 8.

Clandeſtinæ, & turbatiuæ poſſeſſionis tollitur ex longa continuatione. Dec.41.num.10

Maior eſt, quæ ex maiori numero teſtium, & ſententiis oritur. Dec.166.num.36.

Maximè vbi pro eorum depoſitione ſtat iuris aſſiſtentia. Dec. 166. num. 37.

Præſumptionem vehementem habens contra ſe non eſt manutenendus. Obſ.42.num.146.

Et fortius quando non verſamur in præſumptionibus, ſed ſumus in claris. Obſ.42.num.147.

Præſumptiones non ſunt multiplicandæ. Dec. 33. num.8.

[Præſumitur quis poſſidere iure, & nomine proprio, maximè ſi habeat titulum, non alieno. Obſ.42. num.65.

Et iuſto titulo, & eo modo, quo ſibi eſt magis proficuum. Obſ.54.num. 19. Ampl.ibid.num.20.Lim. vt ibid.num.22.

Præſumitur poſſeſſio capta tempore licito, ante ſcilicet litem, & inhibitionem ad attentata euitanda. Obſ.48.num.18.

Præſumitur pro actus validitate, decretum remiſſoriæ præceſſiſſe. Dec. 427. num.3.

Pro poſſeſſione, quod ſit iuſta, & legitima. Dec. 552. num. 3.

Pro Executore, quod legitimè immiſerit. Dec. 577. num. 7.

Pro legalitate Notariorum, præſertim Rotalium, quod benè, & fideliter exerceant eorum officium, & aſſerenti contrarium incumbit onus probandi. Dec.627.num.12.

Pro Officialibus Datariæ. Obſ 57.num.13.

Præſumitur in dubio, quod quis non habuerit ſe pro ſpoliato. Dec.517. num. 4.

Præſumitur in dubio quilibet ſanæ mentis. Dec.543. num.8.

Præſumptio eſt, quod quis non vtilius proprium iactare: præſertim in iudiciis. Obſ.60. num.5.

Decurſus alicuius ad Iudices laicos ob proprium commodum ceſſat conſtito de recurſu alterius intereſſe habentis. Obſ.68.num.8.Dec.408.n.3.

Vna tollit aliam. Obſ.88.num.26.

Quod filius potuerit ſe abſtinere ab hæreditate paterna, ſeu materna, ceſſat ea facto, & veritate in contrarium. Obſ.87.num88.

Cedit veritati. Dec.407.num.7.

Continuationis poſſeſſionis admittitur, vbi allegatur à poſſidente, vel ſucceſſore. Dec. 640. num.12.

Perceptionis fructuum non procedit coniecturis concurrentibus in contrarium. Dec.647.num.43.

Præſumptione calumniæ non facile quis excluditur à probando. Dec.345.num.2.

Præſumptiones non ſunt multiplicandæ. D.Dec.554. num.9.

Lim. non procedere, quando vna præſumptio venit in conſequentiam alterius. Dec.554.num.10. & 11.

Præuentio in capienda poſſeſſione probatur ex atteſtatione Baiuli, ſeu Executoris, qui vtrumque immiſerit. Obſ.71.num.7.

Pretium iuſtum ex ſubhaſtatione ad effectum adiudicationis non probatur. Dec.327.num.7.

Pretij perceptio facit præſumere venditionem. Dec. 314.num.7.

Prætio iuſto præſumitur res vendita, quæ plus offerenti deliberata fuit. Dec.323.num.9.

Primogenitura non poteſt in præiudicium deſcendentium inſtitui in bonis feudalibus. Dec.294. num.11.

Primitiarum quaſi poſſeſſio iuſtificatur ex aſſignatione facta in conſtitutionibus Synodalibus. Dec. 29.num.8.

Primitiæ ſunt oblationes de primis frugibus. Dec. 559.num 1.

Debentur Eccleſiæ Parochialis, vbi bona ſunt ſita, Dec. 559.num.2.

Primitiarum quaſi poſſeſſio non ſuffragatur contra Parochum non conſtito de priuilegio, aut immemorabili, vel quadragenaria cum titulo, & eo

Digitized by Google

INDEX.

& eo minus, ſi quaſi poſſeſſio ſit turbida. Obſ. 45.num.38.

Princeps in dubio præſumitur voluiſſe præiudicium tertij minus, quam fieri potuit. Dec.212.num.23.

[Princeps non ſolet vnquam tollere ius parti quæſitum. Obſ.7.num.11.

Non poteſt aliquem poſſeſſore priuare. Obſ. 7. ſub num. 11.

Nunquam cenſetur velle priuare aliquem poſſeſſione, niſi exprimat. Obſ.12.num.34.

An poſſit alienam poſſeſſionem acquirere abſque ordine iudiciario. Obſ. 14. num. 2.

Principali, ſeu domino competit manutentio ex poſſeſſione adepta per ſpecialem procuratorem. Obſ 52.num.11.

Principalis ad iurandum de calumnia non vocatur, vbi ad hoc ſufficiens mandatum dedit. Obſ. 81. num.21 Decl.vt ibid.num.22.

Principalis poſſeſſio infert ad poſſeſſionem acceſſoriorum, & conſecutiuorum. Obſ.73.num.43.]

Principalis præſumitur certioratus à Procuratore de geſtis ab ipſo, & cum ipſo, vbi tantum temporis ſpacium intercesserit, quo id facere potuerit. Obſ. 48. num. 30.

Quando approbet geſta per Procuratorem. Dec.75. num. 8.

Principali commiſſo etiam acceſſorium commiſſum cenſetur. Dec.241.la prima num.4.

Principium attenditur in actu nulliter concepto. Dec. 238. num. 15.

Prior in titulo in dubio præſumitur etiam prior in poſſeſſione. Obſ. 71. num. 12.

Priuatio ſtare non poteſt, niſi habitus præceſſerit. Obſ. 57.num.80.Dec.21.num.3.Dec. 115.num.5.

[Priuatio probat poſſeſſionem ad effectum manutentionis. Obſ.19.ſub num.15.& Dec.29.num.7

Præſupponit habitum.Dec.467.num.3.Dec. 468.num.1. Dec. 646. num. 76.

Iniuſta non operatur amiſſionem poſſeſſionis, niſi quis ſe habuerit pro ſpoliato. Dec.468.num.4.]

Priuatus non poteſt experiri remedio retinendæ in ijs, quæ ſpectant ad Principis ſuperioritatem. Obſ. 44.num.37.vbi exempla.

Priuilegium continens plura capita ſeruatur in omnibus, ſi fuerit in exercitium deductum quoad quædam. Obſ. 93.num.150.

Illud habens in generalibus conſtitutionibus non comprehenditur. Dec. 139. num. 9.

A decimis non eximit, niſi contineat derogationem cap.nuper.de decim. Dec.157.num.4.

Trahitur etiam ad res futuras. Dec. 321. num. 7. & 35.

Priuilegij validitas dum diſcutitur, & an à decimis eximat, non retardatur manutentio poſſidenti.Dec. 157. num.5.

Exceptio manutentionem non impedit, donec de eo diſputetur. Dec.211.num.5.

Priuilegio concernenti principaliter publicam vtilitatem renunciari non poteſt. Dec.321.num.38.

Priuilegia Inferioris derogant titulo Epiſcopi, & tollunt etiam præſumptum vitium clandeſtinitatis poſſeſſionis.Obſ.45.num.29.Dec.64.num.6.&7.

Non excludunt manutentionem, etiam quod velint ſimul cognoſci de poſſeſſorio, & petitorio. Obſ.46. ſub num. 16.

Sonantia in exemptionem à iuriſdictionem Epiſcopi intelliguntur dubio quoad Eccleſia, & illius Clericos, non quoad Parochum, & Parochianos. Dec.197.num.5.

[Priuilegium eſt ſtricte intelligendum. Dec.397. num.5.

Præſumitur ex quaſi poſſeſſione per tantum tempus cuius initij memoria in contrarium non exiſtat. Dec.541.num.4.vbi declar.

Priuilegij impetratione non dicitur interrupta præſcriptio, ſed illud impetratum dicitur ad maiorem cautelam. Dec.438.num.15.

Priuilegio particulari non intelligitur derogatum priuilegio in corpore iuris clauſo. Dec.397. num.3. & 6.

Ampl. præſertim ſi ſint inter ſe compatibilia. Dec. 397.num.4. & 6.

Priuilegiorum derogatio contenta in regula 8.cancellariæ non trahitur ad regulas antecedentes. Dec. 670.num.7.contr.num.29.

Prius dicitur aliquis poſſidere, ſi non appareat de alterius poſſeſſione. Obſ 71. num.7.

Pro ſpoliato an quis ſe habeat, ſeu intendat poſſeſſionem ciuilem retinere, pendet ab eius animo. Obſ.57.num 48.

Quem ſe habere in dubio non præſumitur, ſed ab allegante probari debet. Obſ 57.num.57.

Quis ſe declaraſſet, ſi poſt captam poſſeſſionem ab aduerſario in vim ſententiæ obtinuiſſet commiſſionem cum clauſula, Parito iudicato, & illam cum inſtrumento poſſeſſionis captæ à parte aduerſa produxiſſet, & quare. Obſ.57. num. 65.

Secus ſi ſolum conſenſiſſet deputationi Iudicis in ſtatu, & terminis, & inſtaret pro manutentione. Obſ.56.num.66.Dec.280.num.4.

Quis ſe declaraſſet, ſi poſt auditam ſententiam contra ſe ceſſiſſet poſſeſſioni, & iuribus ſuis.Obſ.57. num 67.

Vel ſi mandatum de manutenendo per ipſum obtentum fuiſſet reuocatum, & ipſe non appellaſſet. Obſ.57.num.68.

Quis ſe habuiſſet, & poſſeſſionem amiſiſſet, ſi petitorium intentaſſet, ſeu ſuper eo cauſam committi obtinuiſſet.Obſ.56.num.69.Lim.vt num.74

Vel ſi ſimul inſiſteret ſuper petitorio, & poſſeſſorio. Obſ.57.num.70.

Vel petijſſet immiſſionem. Obſ. 57.num.71. Lim.vt num 75.& 76.

Non dicitur, ſe habere quoad ciuilem poſſeſſionem, qui eodem contextu, & vnico iudicio petit manuteneri, ſeu immitti, vel quatenus opus ſit, immitti aut de nouo immitti, ſed cenſetur petere immiſſionem pro naturali tantum, vel quoad corpora non ingreſſa. Obſ.57.num.75.

Quis ſe habuiſſet dicitur, & poſſeſſionem apud conuentum præſuppoſuiſſe, qui petijt mandatum de reintegrando, & ſpolij inſtituit. Obſ. 57. num.77.

Non dicitur ſe habere, qui petijt mandatum de manutenendo & ſubordinate, quatenus opus ſit de reintegrando, & quare. Obſ 57.num.82.

Non dicitur, ſe habuiſſe, qui petendo manutentionem obtinuit decretum de reintegrando, & eo vſus eſt & quare. Dec. 57. num.87.

Tunc non dicitur quis, ſe habuiſſe ex petitione reintegrationis, & ei competit manutentio, ſi appareat ex facti circumſtantijs, quod, dum dixit, ſe ſpoliatum, intellexit de turbationibus, & moleſtationibus de facto factis, & quod animo retinuit ciuilem, ſecus ſi contrarium. Obſ.57.num. 95.vbi exempla.

Non dicitur quis ſe habere, ſi petat reintegrationem vigore ſententiæ mádantis conſeruari in ſtatu, in quo antea erat, & quatenus in aliquo fuerit ſpoliatus, reintegrari, quia reintegratio eſt euentualis. Obſ. 57.num.96.

Non dicitur, ſe habere, qui poſt petitam reintegrationem fuit reintegratus, & poſſeſſionem continuauit. Obſ. 57 num. 97.

Dicitur quis, ſe habere, & poſſeſſionem amittere, dum permittit alium immitti, vel eandem, ſeu illum facere actum poſitiuum. Obſ. 57. num. 98.

Et in manutentione ſuccumbit. Obſ.57.num.99.

Et idem ſi volens vti poſſeſſione, ſeu ad illam reuerſus fuit expulſus. Obſ.57.num.100.

Niſi appareat, quod appellando, vel recurrendo, ſeu in receſſu, & abſens animo retinuerit poſſeſſionem ciuilem. Obſ.77.num.101 vbi exempla.

Quis non cenſeatur, ſe habere, nec poſſeſſionem ciuilem amittere, niſi ex negligentia recuperandi naturalem per decennium Obſ.58 num.2.

Quis ſe habere non dicitur, dum petijt manutentionem, & obtinuit reintegrationem, etiam quod reintegrationis decreto vſus ſit, cum poſſit

INDEX.

referri ad poſſeſſionem naturalem. Obſ. 105. num. 10.
An quis ſe habuerit, arbitrandum eſt ex circumſtantijs factorum,& verborum, quæ præceſſerunt & ſubſecuta ſunt. Dec. 20. num. 17.
Pro ſpoliato ex quibus verbis quis ſe habere dicatur. Dec. 601 num. 5.
Non dicitur quis ſe habere ex verbis, quæ non importent per neceſſe depoſitionem animi poſſidendi, ſed poſſint in moleſtijs de facto factis verificari. Obſ. 57. num. 50.]
Probans poſſediſſe de tempore turbationis præſumitur poſſidere etiam de tempore litis conteſtatæ. Dec. 165. num. 4. & 5.
Probanti poſſeſſionem de tempore litis motæ datur manutentio. Dec. 156. num. 1.
Probanda ſunt in hoc iudicio duo extrema, poſſeſſio ſcilicet Agentis,& turbatio Rei. Obſ. 41. num. 1. Decl. vt ibid. num. 2
Probandi onus non eſt leue. Obſ. 7. num. 35.
Probare non tenetur, qui obtinet in manotentione. Obſ. 4. num. 3.
Probari debet poſſeſſio in caſu, in quo petitur manutentio,& in ſubiecta materia. Obſ. 15. num. 7.]
Probare non eſt neceſſe, quod poſſeſſionem, quam quis habebat tempore litis motæ, cõſeruauerit etiam lite pendente ſuper manutentione. Obſ. 17. num. 15.
Tenetur aduerſarius, quod quis poſſideat vt, clam, vel precario, & de recenti ab ipſo aduerſario quod in practica eſt difficile, & ſi agatur cum Vniuerſitate. Obſ. 42. num. 165.
Plene quis tenetur, vbi aduerſarius habet iuris aſſiſtentiam pro ſe. Obſ. 38. nom. 37.
Quia non debet, quæ non ſpectant ad fundandam ſuam intentionem. Dec. 122. num. 11.
Probatio ex confeſſione partis dicitur pleniſſima. Obſ. 19. num. 11.
Et omnegenus probationis ſuperat. Obſ. 19 num. 12.
Et maior eſt quocumque publico inſtrumento, & quibuſcunque depoſitionibus teſtium. Obſ. 19. num 14.
In mandato de manotenendo non requiritur plena, nec exacta. Obſ. 38. num. 2.
Sed ſatis eſt aliqualis. Obſ 38. num. 3.
Et ſummaria. Obſ. 38. num. 4.
At per paruum numerum teſtium. Obſ 38. num. 5.
Et leuis, ſeu leuior. Obſ. 38. num. 6.
Et ſemiplena. Obſ. 38. num. 7. & 9. Dec. 42. num. 2. Dec. 222. num. 6.
Et per vnicum teſtem. Dec. 222. num. 6.
Semiplena dicitur plenam probatio in mandato de manutenendo abſque iuramento ſuppletorio. Obſ. 38. num. 8.
Semiplena poſſeſſionis ſufficit de Stylo Palatij, & Rotæ ad effectum manutentionis. Obſ. 38. n. 9.
Qualis qualis etiam minor, & leuior ſemiplena ſufficit in mandato de manutenendo. Obſ. 38. num. 31.
Ac etiam per præſumptiones. Obſ. 38. num. 32.
Et per teſtes de publica voce,& fama. Obſ. 38. num. 33.
Semiplena, leuior, & per vnicum teſtem ſufficit in mandato de manutenendo, vbi adeſt in contrarium confeſſio principalis, vel aliæ extant coniecturæ, ſeu inditia. Obſ. 38. num. 39.
Probationem non excludit. Obſ. 38. num. 35. Obſ. 42. num. 64. & 65. Dec. 163. num. 4.
Quæ fit libris apertis nunquam reiicitur. Obſ. 42. num. 156.
Fieri poteſt etiam termino aliquo non præcedente. Obſ 48. num. 60.
Per euidentiam facti ex loci viſitatione dicitur ſuperlatiua,& fortior de mundo, omnes alias ſuperat probationes, nunquam excloſa cenſetur, fieri quæ ſemper poteſt, vbi agitur de re, ſeu de poſſeſſione, quæ ex occulari inſpectione percipi poſſit, ſecus è contra. Obſ. 101. num. 5.
Vniuerſalis non operatur ſuum effectuum in concurſu particularis probationis. Obſ. 73. num. 174.
Eoque minus, ſi particularis ſit etiam titulata. Obſ. 73. num. 175.
Irreleuans non attenditur. Dec. 5. num. 10.
Plena, & concludens requiritur in materia obiectiua, nec ſufficit præſumpta. Dec. 91. num. 3.
Æquiuoca non releuat. Dec. 166. num. 23.
Magis attenditur poſſeſſionia illius, qui habet tituli aſſiſtentiam. Dec. 170. num. 7.
Petitorium reſpiciens non eſt attendenda reſpectu quaſi poſſeſſionis alterius, quouſque contrarium probari poteſt. Dec. 172. num. 9.
Leuior ſufficit pro iuſtificatione narratiuæ. Dec. 172. num. 4.
Vera non elicitur ex actu, qui poteſt ad priores cauſas referri, ſed æquiuoca. Dec. 184. num. 18.
Æquiuoca poſſeſſionis ad manutentionem non ſuffragatur. Dec. 184. num. 19.
Probatio, quæ fit ex confeſſione partis dicitur plena, Obſ. 19. num. 7.
Poſſeſſionis, prout eſt facti, infert ad poſſeſſionem iuris,& ciuilem,& naturalem. Obſ. 26. num. 3.
Leuiſſima ſufficit ad manutentionis effectum. Obſ. 38. num. 1.
Clara ad effectum retardandæ manutentionis dicitur, ſi doceatur de re iudicata, vel de confeſſione partis. Obſ 64 num. 14.
Certa, concludens eſſe debet ad effectum probandi poſſeſſionem priuatiue. Obſ. 73. num. 12.
Prohibitionis, ſeu acquieſcentiæ quoad aliquos non infert etiam quoad aduerſarium. Obſ. 73. num. 13.
Dubia non releuat. Obſ. 100. num. 3. Dec. 364. num 1. & 2. Dec. 463. num. 4. Dec. 598. num. 5.
Per acceſſum fieri poteſt etiam poſt dictiones teſtificata,& iuramentorum deciſiuum Obſ. 101. num. 2. & 4.
Inter alios facta non præiudicat tertio. Dec. 364. nom. 7.
Leuis ſatis eſt in manutentione. Dec. 441. num. 3.
Per ſcripturas,& inſtrumenta ſemper præualet probationi per teſtes. Dec. 474. num. 10.
Debet eſſe certa,& concludens. Dec. 475. num. 4.
Solius poſſeſſionis ſine qualitate non ſuffragatur, cum deficiat probatio cauſæ poſſidendi. Dec. 511. num. 17.
Plena requiritur ad effectum declaratoriæ. Dec. 512. num. 5.
Sufficit ſemiplena, & leuior ad effectum manutentionis. Dec. 523. num. 1. Dec. 576. num. 4.
Præſumptiua non ſufficit ad effectum declaratoriæ. Dec. 614. num. 10.
Nulla maior eſt, quam proprij oris confeſſio. Dec. 652. num. 4.
Poſſeſſionis ad effectum manutentionis debet eſſe talis, vt inducat animum Iudicis ad ita credendum, alias non releuat. Dec. 463. num. 8.
Nulla maior eſt, quam fit confeſſio partis aduerſæ. Dec. 635. num. 5. Ampl. vt ibid. num. 6.
Probationis,& præſumptionis differentia. Dec. 536. num. 25.
Probationem liquidiſſimam habet habens iuris communis diſpoſitionem. Obſ. 45. num. 3.
Probationes plures perfectæ poſſunt in manutentione coniungi. Obſ. 38. num. 6. Dec. 635. num. 10.
In manutentione debent in ſuo genere ita concludentes eſſe, vt inducant Iudicem ad indubitatam credulitatem. Obſ 38. num. 13.
Dicuntur nauicula iudicium ducens ad portum. Obſ. 82. num. 1.
Ab illis pendet iuſtitia fori contentioſi. Obſ. 82. num. 2.
In eis ſtat pondus totius litis,& extrua controuerſiæ. Obſ 82 num. 3.
Ab eis pendet cauſæ deciſio, & victoria. Obſ. 82. num. 4.
Sumuntur ſine ordine iudiciario à Iudice procedente ex officio. Obſ. 82. num. 6.

Leuiores

INDEX.

Leuiores ſufficiunt in iudicio retinendæ. Dec. 396. num. 1.

Leuiores ſufficiunt ad effectum mandati de manutenendo. Dec. 451. num. 1. Dec. 547. num. 2. Dec. 626. num. 2. Dec. 635. num. 10.

Leuiores admittuntur ad probandum quantitatem, vbi conſtat de ſubſtantia. Dec. 477. num. 7.

Amittitur etiam in ſufficientes, vbi orta eſt difficultas probandi facto partis aduerſæ. Dec. 477. num. 5.

Meliores in concurſu præualent. Dec. 477. num. 5.

Factæ contra Rectores anteceſſores afficiunt etiam Rectores ſucceſſores, prout eſt ſententia, & alia acta iudicialia propter prædicium iam Eccleſiæ acquiſitum. Obſ. 56. num. 5. Dec. 631. num. 2. & 5.

Plenæ requiruntur aduerſua publicum inſtrumentum. Dec. 629. num. 15.

Sufficiunt leuiores ad effectum aſſociationem obſcurandi. Dec. 647. num. 44.

Probata poſſeſſione in generali de bonis hæreditarijs dicitur probata poſſeſſio etiam quoad bona particularia. Obſ. 73. num. 8. Dec. 515. num. 51.

Probatum non dicitur, bona eſſe feudalia, ſeu emphiteutica ex iuribus extractis, & teſtibus examinatis non citata parte, & vbi probationes patiuntur oppoſitiones, nec confeſſione alicuius, à quo hæres, ſeu poſſidens cauſam non habeat. Obſ. 55. num. 18.

[Aliquid non dicitur, donec in progreſſu cauſæ contrarium probari poteſt. Dec. 422. num. 10.]

Probatione pari exiſtente per vnum de ciuili, & per alterum de naturali poſſeſſione poteſt vni dari manutentio in ciuili, & dari in naturali. Obſ. 71. num. 129.

Probationes actoris debent eſſe certæ, & concludentes. Obſ. 1. num. 29.

In mandato de manutenendo recipiuntur imperfectæ. Obſ. 38. num. 10.

Factæ in manutentione probant etiam in poſſeſſorio plenario, & negocio principali, ſi parte præſente, vel citata reproducantur expreſſè, vel tacitè. Obſ. 39 num. 1.

Etiam abſque teſtium repetitione, ſeu noua examinatione, & in probationibus, tam Rei poſſeſſoris, quam Actoris. Obſ. 39. num. 2.

Niſi leuiter tantum, & non exactè, vel ſine citatione fuiſſent in manutentione examinati. Obſ. 39. num. 1.

Vel fuiſſent expreſſè factæ ad effectum manutentionis tantum, & ſine præiudicio proprietatis. Obſ. 39. num. 8.

Quæ non fuerunt ſufficientes ad manutentionem, eo minus ſufficiunt in negocio principali. Obſ. 39. num. 9.

Factæ in iudicio ordinario probant etiam in manutentione. Obſ. 39. num. 10. Decl. vt num. 11. & 12.

In cauſa quantumuis ſummaria prætiriri non poſſunt tanquam de iure Diuino. Obſ. 82. num. 5.

De ſui natura non ſunt de ſubſtantia iudicij, & poſſunt omitti parte non opponente, ſed malè faciunt Iudices ſine probationibus condemnare. Obſ. 82. num. 6.

In manutentione debent eſſe ſummariæ, & breuiſſimæ. Obſ. 82. num. 8.

Omnes circa merita petitorij, & dominij admittere debet Iudex pro coadiuuando, ſeu colorando poſſeſſorio. Obſ. 71. num. 121.

Licet dominij cognitio ad finem cauſæ reſeruetur. Obſ. 71. num. 122.

Poſſeſſionis, quæ habent titulum annexum præualent probationibus ſine titulo. Obſ. 71. num. 108.

Etiam leuiores ſufficiunt ad mandatum de manutenendo. Dec. 32. num. 4. Dec. 49. num. 5. Dec. 113. num. 2. Dec. 147. num. 4. Dec. 222. num. 5. Dec. 226. num. 6. Dec. 387. num. 1. Dec. 316. num. 1.

Eæ præualent, quæ habent adminiculum iuris. Dec. 64. num. 4.

Quibus obtentum fuit in manutentione, an ſufficiant in petitorio. Dec. 73. num. 21

Leuiores admittuntur in iudicio poſſeſſorio. Dec. 93. num. 7. Dec. 94. num. 1.

Stante maximè combuſtione ſcripturarum mutatione dominorum, & diuiſione terrarum. Dec. 93. num. 8. Dec. 94. num. 2.

Singulæ imperfectæ adminiculum recipere non poſſunt. Dec. 166. num. 55.

Præſertim contra habentem iuris aſſiſtantiam, contra quem requiritur plena probatio. Dec. 166. num. 56.

Leuiores ſufficiunt ad fines antiquos probandum. Dec. 184. num. 56.

Antiquæ probant ſine actis. Dec. 238. num. 31.

Debent eſſe certæ, & concludentes, cum reo, & poſſeſſor ſufficiat dicere, hoc caſu non loquitur ſubſtitutio, ergo locum non habet. Dec. 302. num. 2.

Per teſtes ad coadiuuandum teſtamentum metu factum non retardant immiſſionem ex remedio quorum bonorum. Dec. 282. num. 8.

Probationum rigor in mandato de manutenendo non attenditur. Obſ. 38. num. 1.

In conflictu attendi potiùs debent, quæ à deuolutione excuſent, quam quæ deuolutionem includant. Dec. 275. num. 20.

Probationum defectu ne pereat ius partis ſolent leges inclinare. Dec. 62. la prima, num. 13.

Probationibus, & iuſtificationibus poſſeſſionibus paribus exiſtentibus, & vbi nullus probat de dominio, vel titulo, vel omnes probant de æquali, & non poteſt probabiliter cognoſci, quis verè poſſideat, ſeu habeat meliorem poſſeſſionem, quis Iudex facere debeat, ſunt ſeptem, ſeu treſdecim opiniones, vt hic. Auctor amplectitur opiniones, quod ſit apponendum ſequeſtrum, ſeu auocatio facienda, vel partibus conſentientibus danda vtrique manutentio cumulatiuè, etiam poſſeſſionem diuidendo in diuiſibilibus. Obſ. 71. num. 124. & ſeqq.

[Proceditur inter Mercatores ex bono, & æquo. Dec. 531. num. 13.]

Probatis extremis remedia præſumuntur. Dec. 91. num. 2.

Proceſſus faciendus pro remiſſoriæ executione. Obſ. 94. num. 13.

Per contradictas eſt inualidus legitima citatione non præcedente. Dec. 127. num. 6.

Factus per contradictas poſt comparitionem Procuratoris, illius abſentia non probata, nullus eſt. Dec. 266. num. 5.

Etiam quod Procurator mandatum non oſtenderit, cum id facere potuerit quandocumque parte non contradicente. Dec. 266. num. 6.

Inchoatus coram vno ex pluribus Executoribus in litteris nominatis non poteſt coram alio proſequi non dato impedimento primi. Obſ. 12. num. 78.

Proceſſus per affixionem, vel contradictas non ſubſtinetur, niſi præuia citatione perſonali, præſertim non conſtito de abſentia. Obſ. 12. num. 35. Dec. 522. num. 7.

Nouus quando non requiratur contra tertium, ſed ſufficiat citatio. Obſ. 1. num. 38.

Non dicitur tranſportatus, ſi in eo tranſportatio non ſit adnotata. Obſ. 69. num. 61.

Remiſſorialis faciendus eſt ſumptibus illius, qui remiſſoriam impetrauit, etiam reſpectu Interrogatoriorum partis aduerſæ. Obſ. 94. num. 13.

Remiſſorialis clauſus pendente termino ad reprobandum non eſt nullus, ſed dari debet alius terminus. Obſ. 94. num. 40.

Remiſſorialis tranſmitti debet clauſus. Obſ. 94. num. 44. Lim. vt ibid. num. 65.

Et ſi fuerit parti datus apertus, non ideò excluditur ab vlteriori probatione. Obſ. 94. num. 46.

Præſumitur integer, & contrarium allegans tenetur probare. Dec. 407. num. 5.

Publicatus à Notorio rogato dicitur in forma pro-

banti,etiam quod non fuerit compulſatus. Dec. 606.num.1.Ampl.vt ibid.num.3.
De partibus,vt dicatur in forma probanti, debet recognoſci. Dec.606.num.5.
Proceſſus manutentionis non ſufficit ad obtinendam diffinitiuam in remedio ordinario. Obſ. 2. ſub num.7.
Proceſſus forma contra abſentem beneficio priuandum. Dec 467.nu.13.]
Proceſſu non producto non poteſt dici conſtare de nullitate,vel iniuſtitia. Dec.236.num.3.
Procurator pars, & aduerſarius dicitur. Obſ. 48. num.31.
Præſertim in ſubſidium,& abſente principale.Obſ.48. num.32.
In rem propriam exigit,& manutenendus eſt nomine proprio. Obſ.52.num.35.
In dubio non præſumitur negligens,& in culpa,Obſ. 97.num.36.
Tenetur præſentare principalem,vt poſitionibus reſpondeat. Obſ 83.num.19.
Compelli poteſt ad reſpondendum poſitionibus. Obſ.83.num.23.
Decl. data ſibi dilatione ad conſulendum principalem quoad nouum articulum,qui præuideri non potuit,& vbi non habet mandatum ſpeciale,ſecus è contra,quia principalis tenetur,& præſumitur mittere Procuratorem inſtructum. Obſ. 83 num.24.
Sub decl. vt poſſit,& debeat reſpondere per verbum, Non credit,vbi non eſt certus de veritate,& negatur ſibi dilatio. Obſ. 83. num. 25.
Comparens tantummodo ad informandum non dicitur acceptaſſe mandatum. Obſ. 86. num. 11.
In vna cauſa conſtitutus,eo ipſo,quod ſententia lata eſt,deſinit eſſe Procurator. Obſ.86.num.12. Lim.vt num 13.
An, & quando intelligatur reuocatus per comparitionem principalis. Obſ. 86. num.15.
Quidquid agit, præſumitur agere de mandato principalis. Obſ. 86. num. 21.
Idoneus ad agendum an ſit idoneus,vt cum eo citati poſſint armare iudicium. Dec. 65. num.8.
Comparere præſumitur de ordine principalis, vbi apparet de citatione contra illum executa.Dec. 75.num.5.
Se ingerens in cauſa cum proteſtatione, Quatenus principalis fuerit legitimè citatus, validat nihilominus iudicium,niſi talis proteſtatio,& conditio in eius mandato contineatur. Dec. 75. num.6.
Conſtitutus à Congregatione generali Clerici non poteſt à ſolo Capitulo reuocari. Dec. 199. num.3.
Fiſcalis citandus eſt in cognitione iuriſpatronatus. Dec.238.num.26.
Simpliciter admiſſos ſine proteſtatione aduerſarij, Ne audiatur non docto de mandato,debet omnino citari. Dec. 266. num.7.
[Procurator præſumitur principalem certioraſſe, præſertim de negocio arduo. Obſ.48.num.12.
Perſonam domini repræſentat. Obſ.48.num.14. Dec.647.num.21.
Ad exigendum penſionem non præiudicat domino, ſi exigat cum deductione abſque ſpeciali mandato,ſed competit domino manutentio, quoad tutum ex præcedentibus integris ſolutionibus. Obſ.35.num.40.
Negociorum geſtor,& ſimiles dicuntur ſimplices detentores pro alijs. Obſ. 52. num. 10.
Minus propriè loquendo dicitur Aduocatus.Obſ.81. num.12.
Cum ſpeciali tantum mandato ad ponendum,& iurandum non poteſt de veritate iurare vti non plenè informatus de conſcientia domini, ſed tantum de credulitate ad euitandam præſumptionem calumniæ. Obſ.83.num.12.
Non habens mandatum indiuiduum ſicut non admittitur ad ponendum, ita nec ad reſpondendum, & reſponſio non releuat, & reuocari poteſt. Obſ.83 num.20.
An,& quando cogi poſſit ad reſpondendum poſitionibus,& ſubijciendum ſe examinari. Obſ. 83. num.24.
Quando poſſit poſitionibus reſpondere ſine ſpeciali mandato. Obſ. 83. num. 24.
Non poteſt declarare,velle ſtare pro, & contra, ſine ſpeciali mandato. Obſ.99.num.5.
Non cenſetur conſtitutus ad illicita. Dec. 352. num. 3.
Reuocatus cenſetur ex comparitione principalis abſque clauſula Citra,&c. Dec.357.num.3.
Intellige præſumptiuè, & ideò iſta præſumptione tollitur, vt per ſubſequentes comparitiones cum dicta clauſula. Dec. 357. num. 4.
Reuocatus præſumitur, ex quo per aliquot annos nihil geſſerit. Dec.357.num.5.
Dominus litis effectus non poteſt reuocari. Dec.375. num.5.Dec.507.num.6.Lim. niſi ipſe, & aduerſarius conſentiat.Dec.375.num.6.Dec.507.num. 7.Decl.& ampl.vt D.Dec.507.num.8.& 9.
Effectus dominus in prima inſtantia non dicitur talis ſecunda. Dec.376.num.4.Decl.vt ibid. num. 6.
Non cenſetur ſine cauſa contra voluntatem conſtituentium ſuſcepiſſe laborem comparendi in cauſa, & opponendi de nullitate, & iniuſtitia. Dec 424.num.8.
Ad exigendum non poteſt liberare debitorem, niſi per ſolutiones ſibi factas præſente pecunia.Dec. 540. num. 15.
In Synodo non debet habere eumdem locum, quem principalis habiturus eſſet. Dec.658.num.9.
Compelli poteſt à Iudice ex officio, vel ad exhibendum mandatum,vel ad cauendum de rato,parte etiam de opponente. Obſ.86.num.14.
Procuratoris confeſſio reuocari non poteſt,ſi fuerit ratificata per generalem ratificationem geſtorum. Obſ.19.num.33.
Confeſſio reuocata deſeruit pro adminiculo. Obſ. 19.num.34.
Confeſſio reuocata non nocet. Obſ.57.num.27.
Nec intelligitur ratificata ex proſecutione litis per ipſum captæ. Obſ. 57.num.28.
Conſtitutio facit præſumere, quod idem antea non erat procurator. Dec. 581. num.6.
In perſonam an poſſit concipi mandatum de manutenendo. Dec.630 num.16.& ſeqq.
Confeſſiones cum adminiculis probant. Dec.625. num. 6.
Negligentia in non certiorando principale illi nocet. Obſ.48.num.13.
Procuratore domino litis effecto poteſt mandatum de manutenendo in illius perſonam concipi. Dec. 630.num.19.
Procuratoris aſſertio non ſufficit ad effectum,vt poſſeſſor dicatur declaraſſe ſe pro ſpoliato, niſi conſtet de mandato. Dec.57.num.46.
Et quatenus de mandato conſtet, poteſt confeſſio Procuratoris per Dominum reuocari. Obſ.57. num. 47.
Conſtitutio facit præſumere animum comparendi. Dec.75.num.4.
Procuratori ab Vniuerſitate conſtituto, & modo reuocato competit manutentio in quaſi poſſeſſione exercitij Procuratoris, ſi det de inualiditate reuocationis. Obſ.10.num.48.
Non habenti indiuiduum mandatum ad ſpecificandum materias in poſitionibus contentas,de quo opponatur,datur dilatio ad partes cum retardatione proceſſus. Obſ.83.num.12.
Procuratore citato ad dicendum contra iura nihil opponente præſumitur iura legitimè extracta,aliàs diceretur negligens,& in culpa, quod in dubio non præſumitur. Obſ.97.num.36.
Abſente debet abſentia probata procedi per contradictas,non autem per diligentias. Dec.182. num.12.
Vide etiam in V. Alteri. Confeſſio.Factum.Iuramentum

tum calumniæ. Mandatum. Syndicus.
Producens, ſi in iuribus productis in aliquo ſit erratum, poteſt errorem allegare, & probare. Obſ. 97. num. 10.
Producens ſcripturas, ſeu teſtes examinans ad effectum, vt de falſo teneatur, poteſt ad inſtantiam partis interrogari, & cogi ad præciſè, clarè, & apertè, ac abſque aliqua proteſtatione declarandum an velit illius pro veris vti. Obſ. 100. num. 1.
Dato tamen termino ad deliberandum. Obſ. 100. num. 2.
Et adiecta in interrogatorio cauſa, quod intendit redarguere de falſo, & in qua parte. Obſ. 100. num. 3.
Et donec non declinauerit, non poteſt ad vlteriora in cauſa procedi. Obſ. 100. num. 4.
Et reſpondens quod ſit, falſitate detecta, incidit in pœnam falſi. Obſ. 100. num. 5.
Sique ab vſu deſiſtat, ipſa iura, ſeu teſtes non probant. Obſ. 100. num. 6.
Non ſatisfacit declarando cum clauſula, ſi, & in quantum. Obſ. 100. num. 7.
Nec ſi cum clauſula, Velle vti in paſſibus, & punctis veris, vel quatenus teſtes verum dixerint, ſeu ſcriptura vera ſit. Obſ. 100. num. 8.
Si tamen ſit de veritate veriſimiliter informatus, aliàs dictis clauſulis, & cautela vti poteſt; & redditur ratio. Obſ. 100. num. 9.
Declarare recuſans facit præſumere pro falſitate. Obſ. 100. num. 10.
Non reſpondens, vel non præciſè habetur pro negante. Obſ. 100. num. 11.
Non admittitur ad reſpondendum per Procuratorem, niſi habeat mandatum ſpeciale, vel cum libera. Obſ. 100. num. 12.
Poteſt reſpondere, vel vti, donec fuerit de contrario legitimè certificatus, vel quatenus teſtes ſint boni, & veritatem dicant, niſi detur per petentem aliquis fumus falſitatis. Obſ. 100. num. 13.
Declarare poteſt velle vti in omnibus, prætetquam in tali parte. Obſ. 100. num. 14.
Renunciare quomodo poſſit cautelatè. Obſ. 100. num. 15.
[Producens ſcripturas videtur approbare, & confiteri omnia in eis contenta. Dec. 625. num. 5.
Producentis intentio, & animus probatur ex antecedentibus. Dec. 637. num. 9.
Productio verbalis attenditur, quando poteſt eumdem effectum habere, ac realis. Obſ. 69. num. 20. vbi exemplum.
Realis per verba, Tenoris quando ad effectum tranſportationis non attendatur. Obſ. 69. num. 21.
Per compulſum non præiudicat. Obſ. 97. num. 9. Decl. vt ibid. num. 10.
Facta in vno iudicio non nocet in alio. Obſ. 97. num. 21.
Facta ad vnum finem, & certum effectum non nocet, ſeu operatur quoad alium. Obſ. 97. num. 22.
Facta dici non poteſt in ſeruatione terminorum ſubſtantialium, in quibus continetur citatio ad dicendum contra, niſi in die citationis terminus ſeruatus fuerit. Obſ. 97. num. 23.
Non poteſt ſaluari, nec facta dici ex reiteratione terminorum ſubſtantialium in vim Innocentianæ extra Rotam. Obſ. 97. num. 24.
Plurium iurium in concreto, ſeu generalis, & indiſcreta, vel in ſacculo, ſeu faſciculo abſque ſpecificatione releuat, nec dicitur incerta. Obſ. 97. nu. 25. Lim. vt ibid. num. 26.
Sufficit adnotata in vna ex pluribus ſcripturis in ſimul conſuetis habentibus ordinatam conſequentiam. Obſ. 97. num. 27.
Dicitur realis ex verbis, Quorum tenores, &c. cum ſubſecuta oppoſitione partis, quod anno, & menſe, & alijs ſolemnitatibus careant. Obſ. 97. num. 28. vbi ratio.
Et in verbis ſententiæ, viſis omnibus actis, & actitatis veriſimilitudine concurrente, & ex curſu biennij. Obſ. 67. num. 28.
Non realis, ſed verbalis tantum dicitur ex verbis, Animo reportandi, prout actualiter reportauit, vel per verbum, Vt aſſerit, & non ſuffragatur. Obſ. 97. num. 29.
Sola verbalis nec producenti nocet. Obſ. 97. num. 30.
Eatenus nocet, quatenus ſcriptura probet. Obſ. 97. num. 41. Decl. vt ibid. num. 42. & ſeqq.
Quæ à parte non ſunt acceptata, non præiudicat. Obſ. 97. num. 46.
Dicitur realis, ſi contineat verba, Tenoris, &c. vel facto produxit, vel animo rehabendi, vel Inſtrumentum incipit, alias dicitur verbalis. Dec. 542. num. 2.
Interpretanda eſt, prout eſt vtilius producentis. Dec. 636. num. 10.
Verbalis & generalis ſufficit ſtante ſtylo probato per atteſtationes Curialium, & Notariorum. Obſ. 97. num. 33.
Productionis tempore non facta oppoſitione non poteſt poſt ſententiam amplius opponi, Iura tunc producta non eſſe in forma probanti. Dec. 336. num. 5.
Producta, quæ ſunt verbaliter, non eſt neceſſe tranſportare. Dec. 542. num. 3.]
Produci debent omnia, quibus quis vti vult in iudicio, & integraliter, non in particula. Obſ. 97. num. 9. vbi Lim.
Poſſunt ad Poſſeſſorium colorandum ea, quæ tangunt petitorium. Obſ. 71. num 120.
Producta, quæ non ſunt in actis, non ſunt habenda in conſideratione. Dec. 238. num. 7.
Productio iurium admodum parcè, & conſultè fieri debet. Obſ. 97. num. 8.
Verbalis, & generalis ſufficit, ſi ita ſit loci ſtylus, & probetur. Obſ. 69. num. 40.
Teſtis ab eo in dubio facta præſumitur, cuius fauorem reſpicit. Obſ. 89. num. 14.
Per compulſum quomodo fiat, & quid operetur. Obſ. 97. num. 9.
Limitatè facta ad vnum finem ad alium non ſuffragatur. Dec. 80. num. 8.
Per compulſum non operatur approbationem, ſeu ratificationem contentorum in ſcriptura producta. Dec. 120. num. 9.
Verbalis ſufficit de inſtrumento in actis Notarij actuarij. Dec. 144. num. 8.
Vnus tituli ad vnum finem non tollit præſumptionem alterius allegatum ad alium finem. Dec. 239. num. 9.
Productionis tempore non facta oppoſitione præcluditur via amplius opponendi, quod iura non ſint in forma probanti. Dec. 113. num. 12. & 13.
Productione facta de aliqua ſcriptura dicuntur per producentem approbata etiam in ea contenta. Dec. 51. num. 5. Dec. 146. num. 1. Dec. 181. num. 2.
Profeſſio expreſsè emiſſa in ſecundo Monaſterio præfertur tacitæ editæ in primo. Dec. 164. num. 16.
Illius requiſita. Dec. 164. num. 18.
Proceſſores etiam idonei expedit, vt collegas habeant, vt ſit locus diſputationi. Dec. 321. num. 4.
Prohibitio de vna re ad aliam non infertur. Dec. 41. num. 9.
[Prohibendi in quaſi poſſeſſione manutentio requirit probationem, quaſi poſſeſſionis prohibendi, & prohibitioni acquieſcentiæ. Obſ. 40. num. 18.
Prohibitiones contra aliquos, quando caſus euenit conſtituunt in quaſi poſſeſſione etiam quoad alios. Obſ. 73. num. 54.]
Prohibitioni de non alienando non dicitur factus locus, vbi caſus non euenit. Dec. 206. num. 36.
Prohibitione de non alienando non reſoluta, eſt etiam reſoluta exceptio illi conſecutiua, & famulatiua. Dec. 206. num. 37.
Promiſſio de recognoſcendo in dominum eſt quod diuerſum ab apprehenſione poſſeſſionis. Obſ. 59. num. 23.
De reſtituendo rem in dotem æſtimatam datam arguit, rem eſſe in dotem, non æſtimationem. Dec. 319. num. 10.

[Promiſſio

[Promiſſio indemnitatis ad fauorem fideiuſſoria quid comprahendas. Obſ.12.oum.49.
Haber plenum ſignificatum. Dec.582.num.5.
Et compræhendit ſuſceptionem litis,& liberationem à moleſtijs. Dec.582.num 6.
Et moleſtijs illatis,ac intimatis locus eſt obligationi de indemnem conſer uando, & à moleſtijs liberando. Dec. 582 .num 6.
Ad effectum tamen deponendi pro fideiuſſoris ſecuritate, & liberatione à moleſtijs iuxta ſtylum A. C. per Rotam approbatum. Dec. 582. num 8.]
Pronomen,Ipſa,eſt perſonaliſſimum, & ad oculum demonſtratiuum. Dec.293.num.31.
Pronuncia interlocutoria, vt decretu m manutentionia non fertut in ſcriptia,nec per ſenteotiam diffinitiuam, ſed ore tenus, & per decretum, ac per Notarium in actis redigitur. Obſ.102.num.21.
[Pronuncia per cedulam non alterat iudicium, nec efficit ſen tentiam appellabilem. Dec.639.num.21.
Maoutcotio nis eſt interlocutoria,& poteſt ſtatim reuocari. Obſ.73.num.74.
De habendo contra contumacem in reſpondendo poſitiones pro confeſſatis non admittitur ex ſtylo Rotæ ad probandum extremum. Dec.461.nu.6. Lim.vt ibid num.7.
Facta contra tutotem,vel curatorem de habendo poſitiones pro con feſſatis non nocet pupillo. Obſ. 83.oum.51.
Proprietarij ciuilis poſſeſſio trahit ad ſe naturalem vſufructuarij. Obſ.16.num.7.]
Proprietas abſorbet cauſam poſſeſſio nis, quæ ſit clara, ſecus ſi dubia. Obſ.42.num.8.
Pronunciatio de habendo articuloa pro confeſſatia quando operetur. Dec.293 num.37.
Proprietarius omnia ciuiliter poſſidet, & ex ciuili poſſeſſione competit illi manutentio. Obſ.16. num.43.
Proprietarij poſſeſſio capta per mortem vſufr ńctuarij non dicitur noua, ſed eadem cum ciuili, quam habebat,cum ſuo incremento. Obſ.16. num. 43.
Proprietario,& domino directo an, & quando competarmanutentio ex eius ciuili poſſe ſſione.Obſ.16. num.41.& ſeqq.
Proprietas includit in ſe poſſeſſionem. Obſ. 508. num. 54.
Proprietatis cauſa antequam tractetur, vti conſtare debet,quis poſſeſſor,& ſic reua ſit, & quis petitor,& ſic actor,ita,cum cauſa poſſeſſoria principalis tractatur,tueri conuenit eum, qui poſſeſſionem illam retinet. Obſ.8.num.34.
Retentione non probatur facta traditio vſusfructus, ſeu vtilis domioij. Obſ. 20. num.56.
Niſi in caſu retentionis iu a emphiteuſis, quia tunc dicitur tranſlatum dominium,& poſſeſſio. Obſ. 20. num. 47.
Nihil habet commune cum poſſeſſione, quæ clara, ſecua ſi dubia, Obſ.42.num 8.
Protectio ſpecialia priuilegiatoa eximit à iuriſdictiooo ordinariorum. Dec.627.num.4.]
Proteſtatio in ſolutione,qnod ſoluens ſoluit metu cenſurarum, neceſſaria eſt ad effectum non conſtituendi recipienrem in quaſi poſſeſſione exigendi, non ſolum ſi excommunicatio ſit tantum in litteris comminata, ſed etiam ſi ſit iam ad excommunicationem, & carcerationem deuentum. Obſ. 35.num.Lim.44.vt num.45.
Qnod quia ſoluit metu executionis,ſeu cenſurarum ſuffragatur ſiue mandarum, cuius vigore ſoluitur,ſit iuſtum,ſiue iniuſtum. Obſ.35.oum.48.
Soluenti non ſuffragatur,ſi antea ſimpliciter ad ſolueodum terminum ſuſceperit. Obſ.35.num.49.
Secus ſi terminum ſuſceperit cum proteſtatione. Obſ.35.num.50.
Fieri debet in prima ſolutione, aliàs, ſi prima eſſet ſimpliciter facta,& ſequentes cum proteſtatione, ſola prima ſufficeret ad conſtituendum in quaſi poſſeſſione, ſed proteſtatio facta in prima in alija cenſeretur repetita. Dec.35.num.52.
Facta in præambulia, & præparatorija non ſuffragatur quoad ſolutionem poſtea ex interuallo factam. Obſ.35.num.53.
Reſpicere, & oſtendere debet ſolutionis diſſenſum, & metum,nec ſufficit de repetendo ab alio, pro quo proteſtans ſoluit,nec quod ſoluatur ad cutandas expenſas. Obſ.35.num.54.
Proteſtari debet in iudicija de mandato,vt hic.Obſ.86. num.2.& 3.
Proteſtari debet,Generalia contra teſtes,& dicenda per eos,qui credit teſtes contra ſe teſtimonium laturos. Obſ. 89. num.6.
Et etiam ſpecialem exceptionem contra teſtem opponere,quam tamen Iudex non diſcutit,ſed mandat examinari ſaluis exceptionibus, & poni ad partem. Obſ 89.num.7.
[Proteſtari quis poteſt in examine faciendo de Interprete, & ad dictum effectum de intimatione horæ. Obſ.92.num.1.
Proteſtatio in extraiudicialibus ſufficit ſemel facta, nec opus eſt illam repetere. Obſ. 35. num. 21.
Se velle retinere eiuſdem poſſeſſionem, nec dimittere,ſed recuperare,& nolle habere ſe pro ſpoliato,& quando non ſuffragetur. Obſ. 57. num. 55.
Verbalis poſt actua poſitiuos, & contraria facto non ſuffragatur. Obſ.57.num.59.
Ore tenus facta non poteſt in ſcriptis tranſportari. Obſ.69.num.22.
Generalia contra,non poteſt ad ſpeciem deduci poſt rem iudicatam. Obſ.97.num.35.
Generalia contra, præſeruat ius excipiendi, etiam quod opponens in termino copiam iurium non acceperit. Obſ.97.num.36.
Non ſuffragatur poſt actum perfectum. Obſ. 98. num 3.
Verbalis nihil operatur in concurſu contrariorum actuum poſitiuorum,nec operatur effectum reprobationis illius, quod iam manifeſtè ſuit sprobatum. Dec.469.num.24.
Contraria facto non releuat. Dec.469.num.25.
Recognitionis non afficit extra terminum, nec quod iura non recognoſcantur,niſi ipſo citato,ſed debet eſſe, quod nihil fiat niſi iuribus recognitis. Obſ 98.num.10.
Proteſtationea an,& quando fieri poſſint diebus feriatis. Obſ.83.num.25.
Nullitatis,& aliàs ſolet Rota admittere cum clauſula, Si & in quantum, non autem mandare afficere niſi cum cauſæ cognitione. Obſ. 88.num.3.
Proteſtatione facta de legitimatione perſonæ aduerſarij,& nihil fieri,niſi ſeruatis ſeruandis, & verificatia verificandia non debet ad vlteriora in cauſa procedi,niſi illa adimpleta. Dec. 368. num. 9.
Proteſtans, & poſſidens in actu capiendæ poſſeſſionis peralterum impedit poſſeſſionis acquiſitionem. Obſ.71.num.7.]
Proteſtatio omnia in iudicialibus ſempee repeti debet in ſubſequentibus proteſtationibus, & comparitionibus per clauſulam,Inhærendo,ſeu nonrecedendo,vel repetitis,ne alias dicatur receſſum. Obſ.7.num.9.Obſ 85.num.7.
Citra conſenſum in iuriſdictionem eſt in iudicijs primo loco proponenda. Obſ.85.num.1.
Et operatur etiam, quod ſimul opponantur aliæ exceptiones. Obſ.85.num.2.
Immo etiam quod non proponatur primo loco in ordine,ſed in confuſo cum aliis exceptionibus. Obſ.85.num.3.
Sed tutius eſt,eam primo proponere,& aliaa ſub conditione. Obſ.85.num.4.
Vide etiam in V.Conſenſus.
Contrario facto non iuuat proteſtantem,ſed tollitur ex facto. Obſ.85.num.8.
Si tamen proteſtatio ordinetur ad tollendum factum, ſecua ſi ad tollendum mentèm à facto,ſeu ad limitationem actus. Obſ.85.num 9.
Nullitatis facienda eſt,ne aliàs videatur nullitatibus renunciatum. Obſ 86.num.1.

Legitimationibus

Legitimationis perſonarum. Obſ. 87. num. 2.
Generalia contra articulos. Obſ. 92. num. 1.
Generalia contra iura, non tollit, ſed præſeruat præcedentem proteſtationem non repetitam. Obſ. 7. num. 10.
Vide etiam in V. Exceptio. Generalia contra.
Facienda circa interrogatoria. Obſ. 91. num. 9.
Facienda per partem interrogantem, vbi pars, quæ vult examinare, in termino non comparet. Obſ. 92. num. 14.
Facienda in termino citationis pro mandato de manutendo. Obſ 102 num. 2.
Cantelata in caſu ſequeſtrationis poſſeſſionis. Obſ. 75. num. 64.
Contraria facto nihil operatur. Dec. 56. num. 35.
Reſeruatoria iurium in ceſſione poſſeſſionis intelligitur de alijs iuribus, præterquam dimiſſionis poſſeſſionis. Dec. 151. num. 7.
In calce litterarum remiſſoriæ arguit ſcientiam contentorum in litteris. Dec. 312. num. 16.
Proteſtatio, & declaratio correſpectiua ad renunciantem non poteſt ab ea ſeparari. Dec. 215. num. 5.
Proteſtationis, Generalia contra iura, forma in termino citationis ad dicendum contra faciendæ. Obſ. 97. num. 17. 26. & 33.
A proteſtatione receſſum dicitur per proceſſum ad vlteriora. Dec. 75. num. 7.
Vide etiam in V. Comparitio, & in V. Exceptio.
Prouiſio de beneficio iuriſpatronatus, quæ dedit cauſam liti, non attenditur ad quaſi poſſeſſionem. Dec. 200. num. 22.
Facta per Ordinarium circa præcedentias in Proceſſionibus eſt executioni demandanda. Dec. 32. num. 11.
[Prouidentis intentio in prouiſionibus præcipuè ſpectanda eſt. Dec. 500. num. 4.
Prouiſio per viam Commendæ an præbeat titulum, vel fructuum tantum adminiſtrationem. Dec. 634. 36. 39. & 40.
Apoſtolica non facit ſtatum. Dec. 443. num. 9.
Prouiſio quando cenſenda ſit facta de non reſeruato. Dec. 670. num. 8. & ſeqq.
Prouiſiones, quæ dederunt cauſam liti, ſeu poſt litem motam factæ fuerunt, non præiudicant exiſtenti in quaſi poſſeſſione conferendi de tempore motæ litis. Dec. 657. num. 5. Ampl. vt ibid. num. 6.
Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij, nec inferunt præiudicium Inferiori exiſtenti in quaſi, poſſeſſione conferendi. Dec. 400. num. 6.
Prouiſus Apoſtolicus non eſt legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem prouiſo ab Inferiore habente mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione conferendi, niſi ſtante reſeruatione. Obſ 46. num. 13.
Proximioribus ab Inteſtato debetur immiſſio ex interdicto Quorum bonorum. Dec. 638. num. 4.
Proximiores in gradu legitimi ſunt ſucceſſores ab inteſtato. Dec. 294. num. 1.
Proximiores extitiſſe, & habiles ad intereſſendum tempore contractus minoris probare debet contractum impugnans. Dec. 223. num. 11.
Proximiorum appellatione veniunt etiam affines. Dec. 223. num. 10.
Publicatio examinis teſtium facit præſumere, quod pars teſtificata etiam didicerit. Dec. 62. la prima num. 9.
Petita cum clauſula, Ex quo pro nunc non vult alios teſtes examinare, non iuuat petentem ad effectum examinandi poſtea alios teſtes, tanquam proteſtatio contraria facto. Dec. 62. la prima num. 12.
Impedit articulorum contrariorum, ſeu ſuper eiſdem admiſſionem. Dec. 270. num. 5. & 7.
Formalis non fit in Curia, niſi in tertia inſtantia, ſed datur ſolum ſummarium abſque nominibus teſtium. Dec. 270. num. 6.
Publicationis ſolemnis vim habet viſio originalis examinis. Dec. 270. num. 4.
Vide etiam in V. Copia. Examen. Teſtium.
[Publicatio proceſſus requiritur ad repulſandū dicta teſtium, quæ non fit coram Iudice remiſſoriali. Obſ. 94. num. 19. & 42. Lim. vt ibid. num. 18
Teſtium quoad partes dicitur de ordine iuſtitiæ, non de ſubſtantia iudicij. Obſ. 93. num. 12
Publicatio pars eſt reſignationis. Dec. 526. num. 22
Publicationem probare incumbit reſignatario, quando ipſe dat de reſignatione ad excludendum ſpolium. Dec. 359. num. 7.]
Pupillus ſoluendo non transfert quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ. 14. num. 4.
Non poteſt aliquid confiteri, vel negare in iudicio, nec eſſe contumax ſine tutore, vel parte. Obſ. 83. num. 51.
[Pupillus in quo non poteſt eſſe conſenſus, non transfert poſſeſſionem, adultus ſic, & etiam pupillus cum auctoritate tutoris. Dec. 371 num. 3.]
Pupilli morte non dicitur vacare poſſeſſio, ſed remanet detentio, penes tutorem, qui habet cuſtodiam, & intereſſe ratione adminiſtrationis reddendæ, & reliquorum reſtitutionis. Obſ. 216 num. 48. Dec. 322. num. 5.
Sed expirat tutela. Dec. 329. num. 2.
Vide etiam in V. Infans. Minor.

Q

QValitas poſſeſſionis in mandato de manutenendo exprimi debet, ne huiuſmodi remedium ſit incertum. Obſ. 73. num. 47. Obſ. 102. n. 56.
Inſeparabilis ſaluo ſubiecto ab eo ſeiungi non poteſt. Dec. 568. num. 26.
Legitimationis reijcitur ab aſſertione teſtatoris firma remanente illegitimitate. Dec. 293. num. 20.
Ampl. vt num. 21.
[Qualitas adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi. Dec. 532. num. 10.
Facilius probatur quam ſubſtantia. Dec. 612. num. 9.
Etiam probanda eſt, vbi agitur de poſſeſſione cum qualitate. Dec. 616. num. 3. Lim. vt ibid. num. 4.
Attentatæ poſſeſſionis narrata dicitur ex narratione, quod fuerit adepta lite pendente, & infra terminum ad appellandum. Dec. 633. num. 6. Dec. 634. num. 14.
Vbi mutatur vel noua ſuperuenit, non datur mandatum de manutenendo. Dec. 646. num. 14. Lim. vt ibidem num. 74.
Probata dicitur etiam ex conſequenti neceſſitate. Obſ. 73. num. 10.
Qualitatem, & illud, in quo quis ſe fundat, debet probare. Dec. 496. num. 5.
Qualitate mutata, vel noua ſuperueniente, an, & quando ſit dandum mandatum de manutenendo. Obſ. 73. num. 33.
Quaſi poſſeſſio in incorporalibus idem operatur, quod vera poſſeſſio in corporalibus, Obſ. 12. num. 5.
Aliquando appellatur ſimpliciter poſſeſſio. Obſ. 10. num. 8.
In incorporalibus nihil aliud eſt, quam quidam vſus cum ſcientia, & patientia aduerſarij. Obſ. 40. num. 9.
In incorporalibus ſuum eſſe recepit ab animo, & patientia illius, contra quem quis prætendit illam acquirere. Obſ. 40. num. 10.
Non acquiritur ſine ſcientia, & patientia eius, de cuius præiudicio agitur, nec actus acquiſitionis illi nocet. Obſ. 40. num. 15. Dec. 188. n. 11.
Non acquiritur ex ſolo animo acquirere volentis. Obſ. 40. num. 14.
Incorporalium oſſibus inhæret. Obſ. 40. num. 16. & 18.
Non quæritur ab eo, qui ſolitus ſit ex alterius nemore ligna conſcindere, ex ciſterna aquam capere, vel in furno panes coquere. Obſ. 53. num. 6.
In incorporalibus nec vſque ad decennium continuata præſumitur, vbi quis paſſus fuit in contrarium

trarium exercitium plurimum actuum poſitiuorum. Obſ.58.num.12.
Vniuerſalis non acquiritur ex quaſi poſſeſſione certorum actuum particularium. Obſ. 73.num.54.
Vniuerſalis acquiritur per vnicum actum etiam particularem, quando cauſa vtentis eſt vniuerſalis Obſ.73.num.134.
Et eo magis, ſi ius commune aduerſario reſiſtat. Obſ.73.num.135.
De vno actu particulari in vna ſpecie extenditur ad alios actus ſimiles & comprehenſos ſub eadem ſpecie. Obſ.73.num.137.
Si tamen actus ſit factus animo acquirendi quaſi poſſeſſionem in vniuerſum. Obſ.73.num.178.
Et non extenditur ad actus diuerſos, ſeu diuerſæ ſpeciei. Obſ.73.num.139.
In vna ſpecie extenditur etiam ad futura. Obſ.73. num.171.
Vniuerſalis deducta ex vniuerſalitate cauſæ non extenditur quoad illum actum, & rem; ſeu locum, vel perſonam, cuius reſpectu alius reperitur in quaſi poſſeſſione particulari. Obſ. 73.num.172.
Vniuerſalis deducta ex vniuerſalitate cauſæ extenditur in ijs, quæ ex ſui natura debent alicui ſubeſſe, ſecus quoad rem, quæ poteſt eſſe omnino non ſubiecta. Obſ.73.num.176. vbi exemplum.
Sed non extenditur ad alios actus etiam eiuſdem ſpeciei, quando adeſt iuris reſiſtentia, ſeu ius commune fundat intentionem alterius, nec datur in ijs manutentio. Obſ. 73. num.177. & 179.Lim.vt num.185.
Nec contra habentes priuilegium particulare, præſertim ſi ſint etiam in quaſi poſſeſſione ipſius priuilegij & exemptionis. Obſ.num.73. num. 178.
In incorporalibus etiam vnico actu acquiritur, & manutenibilis. Dec.113.num.4.Dec.139.num.2. Dec.201.num.2.Dec.297.num.2
In corporalibus acquiritur per vſum, & præſcedentiam, & patientiam eius, cui vſus ille præiudicat. Dec.258.num.2.& 4.
Præſentãdi, ſeu conferendi acquiſita per anteceſſores vigore iuriſpatronatus competentis Dignitati, Beneficio, Caſtro, Villæ, vel Comitatui tranſit in ſucceſſores illiſque ſuffragatur abſque appræhenſione: & quare. Obſ.55.num.96.
Præſentandi in perſona potenti non ſufficit ad effectum manutentionis. Dec.238.num. 22.
Potius, quam proprietas attenditur in iure præſentandi. Dec.172.num.16.
Præſentandi ſufficit, vt quis præſumatur habilis, & interim manuteneatur. Dec.172.num.18.
Præſentandi vnico actu acquiritur, etiam contra prouiſum ab Ordinario. Dec.200.num.7.
Acquiſita contra anteceſſorem ſuffragatur etiam contra ſucceſſorem Dec.113.num.5. Dec. 128.n.11.
Exigendi aduerſus anteceſſores ſuffragatur etiam aduerſus ſucceſſores, cum ius à poſſeſſore metiatur, quod non mutatur ex mutatione perſonarum ex parte rei. Dec.142.num.8.
Tranſit paſſiuè in ſucceſſorem, & hæredem ſoluentis etiam quod ipſe nunquam ſoluerit. Obſ.56 n.3.
Vſus Mitræ, & Baculi in propria Eccleſia Anteceſſoris ſuffragatur ſucceſſori ad effectum manutentionis. Obſ.55.num.97.
Exigendi contra conſentientem penſioni ſuffragatur etiam contra titulares illius ſucceſſores. Dec. 47.num.7.
Vt perdatur in exactione penſionis, vel fructuum requiritur de negotio ſolutionis, & taciturnitas per decemnium. Obſ.85.num. 10.
Exactionis gabellæ contra aliquos non ſuffragatur contra habentes priuilegium particulare. Dec. 139. num. 4.
Præſertim ſi ſint etiam in quaſi poſſeſſione exemptions. Obſ.139.num.5.
Exactionis oblationum probata per Archiepiſcopum Parochum de locis particularibus extenditur ad omnes alios in eadem diœceſi compræhenſos ex aſſiſtentia iuris communis. Dec. 166.num. 16.
Acquiſita quoad vnum an ſuffragetur quoad alia. Obſ. 172.num. 11.
Acquiritur ex facto Dec.172.num.12.
Exemptionis acquiri non poteſt ſine ſcientia, & patientia habentis intereſſe. Dec. 136. num.6.
In facultatiuis acquiſita non dicitur, niſi ad fuerit prohibitio, & acquieſcentia. Dec. 154.num.3.
Iuris negatiui in facultatiuis acquiri non poteſt. Dec. 186.num 7.
Niſi ſubſecuta prohibitione, & acquieſcentia. Dec. 186.num.8.
Sola ſufficit pro exactione continuanda vſque ad finem litis. Dec 301.2.
Exigendi penſionem non operatur, vt penſionarius in petitorio non teneatur iuſtificare gratiam, ſed tantum in poſſeſſorio, vt ſolutio lite pendente non retardetur. Dec.303 num 4.
[Quaſi poſſeſſio acquiri non poteſt abſque ſcientia aduerſarij. Dec. 369. num.3.
In incorporalibus acquiritur per vnicum actum etiam quoad alios actus eiuſdem ſpeciei. Dec. 369. num.1.Dec.563.1.num.1.
Lim. ſecus quoad actus, circa quos alius eſt in quaſi poſſeſſione. Dec.369.num.2.
Sola ſufficit in iudicio manutentionis. Dec. 400. num. 3. Dec. 513 num. 1.
Iuris negatiui conſiſtit in contemptus prohibitionis, ſeu contradictionis. Obſ. 10.num. 39. Dec.541. num. 11.
Intereſſendi, & votandi in Capitulo probatur ex actibus ſolis Capitularibus competentibus. Obſ. 33. num. 17.
Non quæritur Macellario, nec Tabernario, nec Quæſtuario, nec in nauigatione per lacum alterius, nec in venatione per fundum alienum. Obſ.53 num. 3.
Amiſſa ex actibus factis abſque interuentu recuperatur ex alijs actibus poſtea ſubſecutis cum interuentu. Obſ. 73.num.25.
Quoad Communitates Diœceſis, & ſubiectas non inſertad alias. Obſ.73.num.34.vbi exemplum.
Vniuerſalis vnico actu etiam particulari amittitur quoad omnia. Obſ.73.num.50.
Vnius facultatis in priuilegio conceſſæ ſufficit etiam quoad alias. Obſ.73.num.58.Dec 612.num.7.
Aliquorum actuum particularium in ſtatutis compræhenſorum influit, etiam in alios actus ibidem compræhenſos. Obſ.73.num.59. vbi exemplum, & ampliatio.
Quoad vnum in non habente iuris aſſiſtentiam, & ſic titulum vniuerſalem non ſuffragatur quoad reliqua. Obſ.73.num.70.
Conferendi manutenibilis probatur ex collationibus effectum ſortitis. Dec.400.num.1.Dec.657.num. 2. & 3.
Ampl.etiam quod ſit vnica. Dec.400.num.2.
Nominum debitorum probatur, & transfertur per exactionem ſecutam, vel mediante mandato executiuo, vel ex ſolutionibus ſponte factis.Dec. 552.num.5.
Primitiarum contra Parochum habentem pro ſe fundatam intentionem non ſuffragatur non conſtito de particulari priuilegio, aut immemorabili, vel quadragenaria cum titulo. Dec. 559. num. 8.
Sola Collatoris ſufficit, quando agitur inter prouiſos. Dec.563. num.2.
Non poteſt acquiri ſine ſcientia, & patientia primi poſſeſſoris. Dec. 598.num. 1.& 7.vbi, eo minus, ſi ſtatim habita ſcientia fuerit reclamatum.Dec. 598.num.1.
Poſterior in manutentione præferenda eſt. Dec. 598.num.13.
Exigendi decimas animalium paſcentium in aliqua tenuta ſuffragatur, etiam quoad frumentum, & bladas eiuſdem tenutæ ad culturam redactæ

tanquam in priorum fructuum loco ſubrogata. Dec.607.num.2.
Exigendi decimas, ſufficit pro manutentione non obſtante iuris aſſiſteotia in contrarium. Dec.607. num.4.
Valida non dicitur acquiſita ex actibus contradictis & qui liti cauſam dederunt. Dec. 627. num.8.
Acquiſita, & probata dicitur ex actu prohibitionis cum acquieſcentia. Dec.594.num.4.
Semel acquiſita continuata præſumitur vſque ad tempus motæ litis, cum animo retineatur. Dec. 594.num.7.
Præcedēdi probatur ex deſcriptionibus publica auctoritate per Notarium confectis in antiquis libris & regeſtris. Dec.594.num.6.
Ad ſui effectum requirit extremum, in quo realiter agat, & non abuſiue. Dec.667.num.16.]
Quaſi poſſeſſionis acquiſitio in incorporalibus regulariter non datur ex actibus non ſortitis effectum, & eo minus parte reclamante, & proteſtante. Obſ. 33. num. 7.
Continuatio præſumitur etiam poſt decennium, vbi non conſtat, alium acquiſiuiſſe poſſeſſionem naturalem. Dec. 143. num. 2.
Quaſi poſſeſſionem cedendi ligna, & conficiendi carbones poteſt vnus in re habere, & alter ius gladium, & apponendi cuſtodes. Obſ. 72. num.14.
Quaſi poſſeſſione paſculandi, ſeu ligandi in territorio alterius probata, in illa ſola manutentio datur, & non vltra. Obſ.73. num. 20.
[Quæ ſunt extra limites poſſeſſionis, reijci debent ad petitorium. Dec. 550.num.4.]
Quæ non ſunt de actis, dicuntur non eſſe de mundo. Dec.238. num. 9.
Quæſtuario exiſtenti in quaſi poſſeſſione quæſtus datur manutentio. Obſ.10.num.76.
Qui poteſt manutentionem obtinere ex ciuili poſſeſſione, & litem mouet ſuper naturali, in qua ſit inferior non poteſt defendi in ciuili, vnde cautus debet quis eſſe in explicanda qualitate poſſeſſionis. Obſ. 16. num 53.
Qui olim, ſeu ab initio, & ſemel adeptus fuit poſſeſſionem, ſeu tempoſſedit, & probauit, præſumitur continuaſſe vſque ad tempus moleſtatium, & turbationis, ſi hoc idem poſſeſſor afferat. Obſ. 17.num.9.
Et vſque ad tempus motæ litis. Obſ. 17. num.10.
Et vſque quo allegat, ſe poſſediſſe. Obſ. 17. num.11.
Et vſque in præſens, ſi nunc allegat, ſe poſſidere, & eſt manutenendus. Obſ.17.num.12.
Qui per alium facit, per ſe ipſum facere videtur. Dec. 177.num.7.
Lim. vbi ſit electa induſtria perſonæ. Dec. 177. num.8.
Qui non poſſidet ſibi, ſed parti aduerſæ, non eſt manutenendus contra ipſam, quia poſſidet is, cuius nomine poſſidetur. Obſ. 52. num. 2.
Qui non ſibi, ſed alijs poſſident, poſſeſſores appellari non debent. Obſ 52.num.1.
Qui in reintegrata reſponſione ad poſitiones contrarium dicit, quod prius dixerat, non habetur pro periuro. Obſ.83. num.59.
Qui aliod poteſt per ſe, poteſt illud etiam per alium gerere. Dec. 48. num. 5.
[Qui venit ex iuribus alterius, debet illis vti cum ſuis qualitatibus, & vitio attentatorum. Dec.654. 17. num.]
Quietatio de recepto præſente debitore facta, vel ab eodem io iudicio producta, ſeu alias approbata probat quaſi poſſeſſionem exigendi, ſecus in facta abſente debitore, niſi alia concurrant adminicula. Obſ.35.num.19.
Quando probet ſolutionem, & veram numerationem. Dec.47.num.1.
Quietantiæ penſionum, & fructuum perceptorum probant poſſeſſionem. Dec.169.num.3.
[Quietantiæ Procuratoris illius, qui eſt pars formalis in cauſa, & prætendit manutentionem, non probant quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ. 3. num.7.]
Quod non eſt poſſideri non poteſt, nec manuteneri. Obſ.51. num. 1.
Quod quis habuerit ſe pro ſpoliato non præſumitur, ſed eſt probandum. Obſ.12.num.48. Dec.226. num.2.
Quod quis non ſe habuerit, ſeu habeat pro ſpoliato ſtatur eius declarationi. Obſ.12.num.42.
Quod quis non ſe habuerit pro ſpoliato conſtat ex recuſatione, & actibus in contrarium factis. Dec. 226.num.3.
Quotieſcumque quis habuit ſe pro ſpoliato, non attenditur, an Iudex, qui alium immiſit, ritè & rectè proceſſerit, ſed ſolum attenditur poſſeſſio poſterior. Dec.174.num.1.

R

Rata vnica affictus percipi, & poſſideri poteſt ab vno & reſiduum ab altero, & dari vtrique in huiuſmodi ſtatu manutentio. Obſ.72. num.12.
Ratificari poteſt poſſeſſio acquiſita pro alio ſine mandato hominis, vel legis, vel cum mandato minus ſufficienti, &, ſuffragatur. Obſ. 55. num.135.
Ratificatio ſufficit in poſſeſſione acquiſita per alterum ſine ſufficienti mandato, ſi ſequatur intra tempus, intra quod debebat capi poſſeſſio, re integra, & antequam fuerit capta per alium. Obſ. 55.num.137.
Trahitur retro, & æquiparatur mandato, etiam quod requiratur ſpeciale. Obſ.55. num. 138.
Et ex ea datur manutentio. Obſ.55.num.139.
Poteſt fieri expreſſè, & tacitè. Obſ.55.num.140.
Vt per declarationem, & acceptationem in ſcriptis. Obſ.55.num. 141.
Per perceptionem commodi, vel fructuum ex re, & poſſeſſione acquiſita. Obſ. 55.num.142.
Per litteras ſcriptas acquirenti in gratiarum actiones. Obſ. 55. num.143.
Per conſtitutionem Procuratoris ad litem ſuper bonis, de quorum poſſeſſione agitur, etiam ſine clauſula ratihabitionis. Obſ.55.num.144.
Per comparitionem coram Iudice factam petendo io poſſeſſionem non moleſtari, ſeu turbari. Obſ.55. num.145.
Per dationem articulorum ad eumdem effectum. Obſ. 55. num. 146. Dec. 74.num.28.
Per productionem inſtrumenti acquiſitionis poſſeſſionis, & petitionem manutentionis. Obſ. 55. num.147.
Per obtentionem manutentionis. Obſ.55. num.148.
Poſſeſſionis non ſuffragatur ad effectum mandati de manutenendo, ſi ſequatur, poſtquam eſt capta, poſſeſſio per alterum, & ſic re non integra. Obſ. 55. num. 150.
Non operatur, ſi aderat ab initio, vel medio tempore ortum eſt aliquod impedimentum, vel inhabilitas, ſeu incapacitas. Obſ. 55.num.151.
Æquiparatur mandato, & ſuffragatur, ſi præcedat poſſeſſionem alterius. Dec. 74. num.20.
Laudi non operatur, vt laudum valeat vti laudum io vim pacti. Dec.165.num.7.
[Ratificationis non inducitur, niſi conſtito de perfecta ſcientia. Obſ.55.num. 48. Dec.352. num. 8.
Subſecuta re noo integra non ſuffragatur. Dec. 359. num.4.
Æquiratur mandato, ſi ſubſequatur re iotegra. Dec. 360.num.3.
Supplet mandatum. Dec.570.num.2.
Non operatur, nec retrotrahitur in præiudicium tertij. Dec. 612.num.4.
Retrotrahitur, & mandato æquiparatur. Dec.638. num.13.
Inducitur ex lapſu quinquennij poſt maiorem ætatem,

N

tem, & ſolutione. Dec. 643.num.47.

Ratificationis ad effectum in præiudicialibus, vt eſt poſſeſſionis amiſſio, requiritur ſpecialis, & indiuidua ſcientia præiudicij. Obſ.57.num.29.]

Ratihabitionem probare neceſſe eſt, vbi ſolum conſtat, quod laborator nomine domini poſſeſſionem accepit, vel teſtes dicunt, nomine eiuſdem domini illum poſſidere, ſecus, ſi dicant poſſidere dominum & hoc ſcire, quia viderunt, colonum illius nomine lignaſſe, runcaſſe, &c. Obſ. 55.num.154.

Ratio vbi eſt eadem, ibi eſt eadem iuris diſpoſitio. Dec. 244.num.4.

Et illius diuerſitate, vel identitate fieri debet reſtrictio, vel ampliatio, non ex figura, & ordine ſcripturæ. Dec. 206.num.40.

Ciuilis, & naturalis ſuadet, vt ante dominij, vel poſſeſſionis cognitionem firmetur, vter ex litigantibus partes actoris, & vter rei ſubſtinere debeat. Obſ 4.num. 5.

Ne quis in ſua poſſeſſione turbetur lite pendente militat tàm in prima inſtantia, quam in calculo appellationis. Obſ.8.num.39.

[Receſſus Receptoris examinis, ſeu Commiſſarij ab vna Ciuitate ad aliam debet parti intimari. Obſ. 94. num. 31. vbi ratio.

Receſſum dicitur a recuſatione Iudicis ex compatitione, & datione interrogatoriorum. Dec. 420. num.10.

Reclamatio extraiudicialis videtur importare acquieſcentiam, & poſſeſſionem aduerſarij. Dec. 393. num. 1.]

Recipiens penſiones domus abſque proteſtatione videtur caducitatem illius remittere. Dec.208. num.3.

Recognitio facta per colonum, ſeu affictuarium de aliquo in dominum, & poſſeſſorem ipſam poſſeſſionem probat. Obſ.20.num.52.

Secus in recognitione in dominum tantum. Obſ. 20.num.53.

Sola coloni non ſufficit ad acquirendam poſſeſſionem rei, niſi interuenerit etiam expulſio. Obſ. 21. num. 59.

Vnius coloni non operatur quoad bona detenta per alios colonos. Obſ 59.num 9.

Coloni quibus actibus inducatur. Dec.77.num 6.

Facta dicitur per colonum, ſi remiſſus fuerit, & claues, animalia, & bona ſub cuſtodia receperit. Dec.74.num.13.

Recognitio iurium, & ſcripturarum parte citata non opponente non eſt neceſſaria, ſed illa ſiue publica, ſiue priuata, ſiue exemplata nihilominus fidem faciunt. Obſ. 98. num.1.Dec 338.num.12.

Iurium fieri poteſt etiam poſt ſententiam, & quando pars opponit. Obſ. 98. num. 4. Decl. vt num.5.

Iurium facienda eſt, vbi ſub citatione ad dicendum contra fuit de ea oppoſitum, vel dictum, Generalia contra, & poſtea oppoſitum de ipſa recognitione, vel, nihil fieri, niſi verificaris verificandis. Obſ.98.num.6.

Et quidem parte citata, & per teſtes ritè examinandos. Obſ.98 num. 7.

Atque ſpecificatis nominibus, & cognominibus teſtium, & cum interrogatorijs, & interprete, ſi pars opponat. Obſ.98.num.8.

Scripturæ parte inſtante fieri poteſt inter plures ſimiles, vt ſit delinquentis in criminalibus. Obſ 98. num. 14.

Fieri debet exhibita tota ſcriptura non autem per feneſtrellas, vbi falſitatis fumus non datur. Obſ. 98.num.13.

Sufficit fieri ante relaxationem mandati. Dec. 237. num. 10.

Non videtur neceſſaria de inſtrumento, in quo adeſt ſigillum Nuncij, tamquam in Curia notum. Dec. 237.num.9.

Per comparationem dicitur probatio ſubſidiaria, & fit alijs probationibus deficientibus. Dec.241. la prima, nu.12.

Facienda eſt inſtromento, niſi ſit antiquum. Dec.80. num. 2.

[Recognitio ſcripturæ de ſtylo A.C. recipitur, & adnotatur etiam poſt diem citationis, & ſine die, & retrotrahitur. Obſ.90.num.1.

Non facta oppoſitione poteſt fieri quandocumque. Obſ.98.num.5.

Facilius remittitur ad effectum poſſeſſorij. Obſ.98. num.8.

Tenet abſque Interrogatorijs parte non proteſtante, nec illa dante. Obſ.98.num.14.

Facta dicitur cum exactiſſima diligentia, ſi Interrogatoria fuerint rigoroſa, & ſcriptura teſtibus fuerit oſtenſa per feneſtrellas. Obſ.98.num.25.

Probata non dicitur per ſolam enunciatiuam Notarij de ea non rogati. Obſ.98.num.26.

Facta per teſtes ſine citatione partis, quæ oppoſuit, non valet. Dec.392 num 8.

Sine Interrogatorijs valet, ſi pars citata ad videndum iurare teſtes ſuper recognitione de illius non oppoſuerit. Dec.501. num.3 & 5.

Fieri poteſt quandocumque, præſertim de ſtylo Rotæ. Dec.402.num.6. Dec.557.num 5.

Eſt nulla, ſi facta ſit in die emanatæ citationis. Dec. 560.num. 4.

Fieri poteſt ante relaxationem declaratoriæ. Dec. 614. num.13.

Facta ſine citatione poteſt denuo fieri magis formalis. Obſ.98 num 6.

Recognitio manus Notarij eſt neceſſaria, alias ſcriptura non probat. Dec.426.num.2.5.6.& 8.

Recognitio manus Notarij, vel legalitatis facienda eſt parte citata. Dec.426.num.3.

Recognitionis iurium forma. Dec.501.num.1.

Defectus quare non poſſit opponi poſt ſeruatum terminum ad dicendum contra, ſub quo non fuit oppoſitum. Obſ. 98.num.2.

Defectus non eſt nullitas, quæ ſit attendenda. Obſ. 98.num.4.

Recognitionis inſtrumentum in antiquis probat quaſi poſſeſſionem. Obſ.59.num.13.

Recognitione non indiget inſtrumentum a Notario in cauſæ rogatum. Obſ.98.num.26.

Facta ſine Interrogatorijs poſſunt teſtes ſuper interrogatorijs repeti ſumptibus Interrogantis. Dec. 501 num.5.

Recognoſcens inſtrumentum videtur recognoſcere omnia in eo contenta. Dec. 560. num. 2.

Recognitum fuiſſe ſufficit inſtrumentum abſque eo, quod recognitum fuerit baſtardellum, in quo inſtrumentum aderat. Dec. 561.num.5.]

Recognitionis oppoſitio non attenditur, ſi in termino ad dicendum contra nihil fuerit oppoſitum. Obſ.98.num. 2.

Recognoſcere an, & quomodo cogatur aduerſarius ſcripturam propriam, vel ſui auctoris. Obſ. 98. num.9.

Recognoſcens aliquem in Rectorem declarat, ſe illius nomine poſſidere, & non poteſt aliquid in poſſeſſorio prætendere, & quare. Obſ 57.num.36.

[Reconductio de iure communi in prædijs ruſticis non cenſetur facta pro eodem tempore, ſed de anno in annum. Dec 495.num.5.

Rector non poteſt ſuæ Eccleſiæ præiudicare, quin eidem Eccleſiæ competat manutentio. Dec.518. num.5.

Poteſt ſuæ Eccleſiæ præiudicare in iudicijs, & in iure quærendo, ſecus inutiliter, & nulliter tranſigendo abſque Beneplacito Apoſtolico, & bona relaxando. Dec. 518.num.10.]

Rector nulliter alienans, etiam quod habeat ſe pro ſpoliato, poteſt nomine Eccleſiæ agere ad manutentionem ex ciuili poſſeſſione, quæ remanet penes Eccleſiam. Dec. 327.num.15.

Rectori debetur manutentio in poſſeſſione Eccleſiæ. Obſ. 10.num.27.

Et in quaſi poſſeſſione iuris Rectoriæ. Obſ. 10. num.28.

Et in exercitio Curæ animarum, & Sacramentorum adminiſtratione. Obſ.10.num.19.

Reconductio

INDEX.

Reconuentio fieri poteſt in interdicto retinendæ ordinario de remedio recuperandæ, ſeu ſpolij ſuper eadem re. Obſ.65.num.2.

Reconuentionis exceptio in manutentione non admittitur. Obſ.65.num.1.

Recuperatio poſſeſſionis propria auctoritate ex interuallo non eſt licita, ſed incontinenti tantum, & infra triduum. Obſ.58.num.36.

Decl. vt tamen hoc remittatur arbitrio Iudicis. Obſ. 58.num.36.

[Recuperatio poſſeſſionis facta ex interuallo, quando dicatur facta incontinenti. Obſ.1. num.20.]

Recurſus factus ab Æconomo ad Iudices laicos non nocet Prouiſo, de cuius ordine, ſeu ſententia non conſtat. Dec. 34.num.10.

Ad Iudices laicos factus præſumitur de mandato eius, cuius intereſt, & nominatus eſt. Dec.337. num.5.

Ad Iudices laicos leuioribus probatur probationibus, & ſcripturis informibus ad effectum denegationis audientiæ, ſecus ad effectum pœnæ. Dec.337.num 7.

[Recurrens ad Iudices laicos in cauſa Eccleſiaſtica pro impediendo mandato de manutenendo incidit in excommunicationem etiam Bullæ in Cæna Domini. Obſ.103.num.58.

Recurſus vnius ad Iudices laicos non obeſt alteri. Obſ. 68. num. 10.

Habitus ad Iudices laicos per aliquos Portionarios Collegium non facientes non nocet alijs. Dec. 549. num. 3.

Recurſus ad Iudices laicos probant animum non parendi mandato Rotali. Dec. 614.num. 11.

Habiti præſumuntur ad inſtantiam habentis intereſſe. Dec. 614. num. 9.]

Recurſum habens ad Iudices laicos contra Eccleſiaſticos incidit in excommunicationem Bullæ Cœnæ Domini. Dec. 337. num.3.

Qui habuit ad Iudices laicos, repellitur à limine iudicij, vti incapax iuris agendi etiam ad effectum manutentionis. Dec.337.num.4.

[Referenti non creditur, niſi conſtito de relato. Dec. 643.num.38.

Regula 2. Cancellariæ non intrat electione facta in vim concordatorum Germaniæ, ſeu priuilegiorum. Dec.670.num.4 & 6.

Regula 8. tollit omnia priuilegia, etiam ampliſſima. Dec. 670.num.21.

Regula verior poſſeſſionis ex fructuum perceptione ſumitur. Obſ.23.num.6.

Regula Cancellariæ de vnionibus effectum non ſortitis, quando non obſtet. Dec 381.num.8.

Regularibus an, & quando liceat habitum transformare. Dec 628.num.7.]

Regalia minora à maioribus ſeparari non poſſunt in præiudicium Principis. Dec 315.num.6.

Regreſſus, ſeu reintegratio ad beneficium dari non poteſt ei, qui nunquam illud obtinuit, ſeu illud amiſit. Dec.316.num.13.

Regula omnis patitur exceptionem. Obſ.55. num.2.

Reuocatoria expreſſè derogat vnionibus non effectuatis, etiam ſi in ijs eſſet decretum, illas ex nunc effectum fuiſſe ſortitas. Dec. 34. num. 19.

Regulæ iuris omnes ferè ceſſant, vbi agitur de euitandis publicis perturbationibus. Obſ. 6.num.25.

Regulis iuris non obligamur, vbi periculum eſt in mora. Obſ. 79.num. 6.

Regulari non debetur manutentio in poſſeſſione beneficij ſecularis, nec ſeculari in beneficio regulari ſine titulo, cum obſtet eorum incapacitas, quæ eget diſpenſatione. Obſ. 44.num.53.

Regulari Superiori debetur obedientia, illeque habet iuriſdictionem in ſubditos. Dec. 198. num 2.

Reintegrationis actus iudicialis ordinatus ad acquirendum non debet contrarium operari. Obſ.57. num.93.Dec.200.num.19.

[Reintegrari non poteſt ad poſſeſſionem, qui fuit illa facto Iudicis legitimè priuatus. Dec. 465. num. 2.

Reintegratio non conceditur contra non poſſidentem, nec contra eum, cum quo non eſt lis, ne reſidet vitium ſpolij. Dec.654.num.14.

Reintegrationem, qui petijt cum aſſertione ſpoliationis non eſt manutenendus. Obſ. 57. num. 45.

Reintegrato non docto de nullitate, nec de iniuſtitia debetur manutentio. Dec. 518.num.2.]

Relatum eſt inferente eum omnibus ſuis qualitatibus. Dec. 181.num.3.

Relatum potius, quam referens eſt attendendum. Dec. 499.num.17.

Relato non exhibito referenti non creditur in præiudicium tertij, quamuis quantitas ſit expreſſa. Dec 647.num.52.

Religionis diuerſitas quomodo diſtinguatur. Dec. 628.num.6.

Religioſu quidquid acquirit Religioni acquirit. Dec 398.num.4.]

Relaxatio poſſeſſionis ad alterius fauorem extra conſpectum rei, & abſque clauſula conſtituti non poteſt habere vim traditionis, ſed potius vim licentiæ ingrediendi. Dec. 170. num. 3.

Religio, quæ patitur eius ſubditum ab ea reſilire, & in aliam Religionem commemorari, amittit illius poſſeſſionem. Dec.164.num. 1. in fin. & ſeqq. & num. 19.

Secus quoque Superiores animo continuant illum eorum obedientiæ ſubijcere. Dec. 164 num. 10.

Perfectior, & arctior ex quibus datur. Dec.164. num.22.

Religioni debetur manutentio in bonis acquiſitis per Religioſum. Obſ. 55. num. 113.Dec.356. num.1.& 2.

Religionis Hieroſolymitanæ Magnus Magiſter habet iuriſdictionem generalem in Religione. Dec. 198 num.1.

Habet iuriſdictionem vna cum Conuentu. Dec.198 num.3.

Religionum Superiores tenetur ſingulis annis per quirere notitiam, & habere de eorum ſubditis, eoſque ad propria Monaſteria reuocare. Dec.164. num 5.

Religioſus velit, nolit obnoxius, & conſtitutus dicitur in quaſi poſſeſſione Monaſticæ ſubiectionis. Dec. 164. num.11.& 13. vbi limit.

Tranſiens ad aliam Religionem arctiorem an teneatur obtinere licentiam, ita vt non obtenta profeſſio in ſecunda ſit nulla. Dec. 164. num.20.& ſeqq.

Tranſiens ad aliam Religionem ſine licentia primæ an poſſit ad primam propria auctoritate redire. Dec. 164. num.56.

Profeſſus quidquid acquirit acquirit Religioni, tàm quoad dominium, quàm quoad poſſeſſionem. Dec.326.num 1.

Profeſſus nec tranſigere, nec aliter diſponere poteſt de bonis, etiam patrimonialibus in præiudicium Religionis & quatenus tranſigat, vel diſponat, eſt nihilominus Religio manutenenda. Dec.356. num 5.

Religioſi, qui ab vna ad aliam tranſiuit Religionem, quaſi poſſeſſio ſubiectionis, & manutentio cui Religioni competat lite pendente ſuper validitate tranſitus. Obſ. 71. num.54.

Religioſi S. Iacobi de Spata, & alij huiuſmodi non ſunt verè Religioſi. Dec. 356. num. 3.

Sancti Ioannis Hieroſolymitani ſunt verè Religioſi. Dec.356.num.4.

Relocatio in illis rebus, quarum fructus ciuiles de die in diem percipiuntur, intelligitur facta de die in diem, & finita ſtatim atque conductor ſoluere, & continuare recuſat. Dec.181. num.10.

Remedium, quo quis manutenetur in poſſeſſione, eſt retinendæ, non adipiſcendæ, vel recuperandæ. Obſ. 3. num. 20. Obſ. 73. num. 11.
Manutentionis eſt ab alijs omnibus poſſeſſorijs diſtinctum. Obſ. 3. num. 21.
Etiam ab interdicto vti poſſidetis ordinatio. Obſ. 3. num 22.
Immo non eſt propriè poſſeſſorium, ſed impropriè, ſecundum quid: & quare licet poſſeſſorijs remedij æquiparatur. Obſ 3. num. 23.
Mandati de manutenendo competit pro defenſione poſſeſſorij. Obſ. 2. num. 5.
Et vti inductum ad euitanda ſcandala celeritatem deſiderat. Obſ. 106. num. 13.
Et moram non patitur. Obſ. 106. num. 14.
Retinendæ non competit ei, qui nunquam poſſeſſionem aſſecutus. Dec. 328. num. 2.
Retinendæ antiquitus raro practicabatur. Dec. 330. num. 32.
Sed cæpit eſſe obuium, ac frequentius practicari non multis ab hinc annis. Dec. 330. num. 33.
Et hodie paſſim practicatur. Dec. 330. num. 34.
Retinendæ reſpectu ciuilis poſſeſſionis, & in conſequentiam recuperandæ reſpectu naturalis. Obſ. 16. ſub. num. 40. Dec. 327. num. 13.
Ordinarium, quod lex dat aduerſus executionem per Iudicem ſeruato iuris ordinis factam, non eſt manutentio, ſed reſtitutio in integrum, vbi prætenditur res iudicata, vel reuiſio in petitorio, vbi alias denegatur appellatio ad effectum ſuſpenſiuum. Obſ. 12. num. 11. Dec. 9. num. 22. & ſeqq.
Manutentionis habet ſe ad iudicium principale retinendæ, vt ipſum ad iudicium petitorij. Obſ. 8. num. 33.
Retinendæ datur etiam in ſecunda inſtantia, & lata ſententia, ſ. petitorium ſuſpendatur. Obſ. 8. num. 41.
Adipiſcendæ, puta Saluianum, intentari poteſt etiam in ſecunda inſtantia poſt latam ſententiam petitorio ſuſpenſo. Obſ. 8. num. 43.
Recuperandæ, ſeu attentatorum poteſt intentari ab eo, qui in manutentione ſuccubuit, vel illa indeciſa pendente. Obſ. 57. num. 81.
L. fin. excluditur per patem titulum. Dec. 66. num. 13.
L. fin. poteſt intentari etiam ad confirmandam poſſeſſionem. Dec. 179. num. 8.
L. diffameri intentans dicitur reus, niſi intentetur à non poſſidente contra poſſidentem. Dec. 249. num. 9. & 12.
Cau. reintegrando. 3. q. 1. eſt præſcriptibile. Dec. 330. num. 8.
[Remedium manutentionis, quæ eſt pars iudicij, eſt penitus diuerſum ab omni ordinario remedio retinendæ. Obſ. 3. num. 2.
Ad diuerſum finem traditur, & diuerſo modo regulariter. Obſ. 3. num. 3.
Nec valet illatio à denegatione vnius ad denegationem alterius. Obſ. 3. num. 4.
Nec dicitur alterius cuiuſuis iudicij ordinarij acceſſorium, ſed iudicatur principale iudicium de per ſe. Obſ. 3. num. 45.
Ventilatur circa ſtatum præſentaneum, Obſ. 106. n. 21.
Tactur poſſeſſorem præſentem. Obſ. 71. num 14.
Reſpicit ſtatum de tempore litis, vel paulo ante. Dec. 349. num. 3.
Introductum fuit ad ad tollendas turbationes. Dec. 646. num. 46.
Remedium generale manutentionis, & Iudicis officium pinguius prouidet, eum in eo ſufficiant faciliores probationes, minores, quam ſemiplenæ, & longe leuiores, & pauciores actus, proceditur magis ſummarie, & plures aliæ cadunt prærogatiuæ. Obſ. 2. num. 10. & 11.
Remedium retinendæ poſſeſſionis datur etiam in actionibus perſonalibus, vt in cenſu, penſione, decima, & alijs annuis præſentationibus. Dec. 511. num. 10.
Decl. procedere in præſtatione ſubiecta ratione rei, puta cenſus, collectæ, ſeruitutis, vel vaſallarij, non autem in perſonalibus actionibus. Dec. 511. num. 11. & 13.
Quando dicatur etiam reſtitutorium. Obſ. 42. ſub num. 60.
Remedium l. fin. habet naturalem immiſſionis, & conſeruationis. Dec. 418. num. 4.
Remedia poſſeſſoria non competunt illi, qui cecidit à poſſeſſione facto proprio. Dec. 576. num. 6.]
Remedia poſſeſſoria conſiſtunt in fomento iuris. Dec. 215. num. 18.
Sunt in conſcientia periculoſa, vbi adeſt defectus proprietatis. Obſ. 81. num. 18.
Remiſſoria in iudicio manutentionis denegatur. Obſ. 94. num. 1. & 3. Dec. 256. num. 4.
Decl. procedere quoad effectum retardandi manutentionem, ſecus quoad effectum manutentionem obtinendi. Obſ. 94. num. 2. & 6.
Denegatur, vbi militat præſumptio calumniæ. Dec. 256. num. 3.
Non datur quoad materias irreleuantes. Dec. 256. num. 1.
Non datur ad probandum, quæ ſunt extra dubium, & non releuant Dec. 235. num. 8.
Regulariter continet dilationem ad probandum, & aliam breuiorem pro parte aduerſaria ad reprobandum. Obſ. 94. num. 10.
Pro recipiendis teſtibus an præbeat facultatem recipiendi reſponſiones. Obſ. 94. num. 24
[Remiſſoria in concurſu manutentionis datur cum clauſula, ſine præiudicio executiui proceſſus manutentionis, quæ poteſt interim alteri parte concedi. Obſ. 94. num. 1. Lim. vt ibid. num. 3.
Concedi Solet abſque legitimatione perſonarum. Obſ. 94. num. 9.
Et actis etiam non tranſportatis. Obſ. 94. num. 10.
Illius petitio ſi ſit calumnioſa, poteſt obtineri facultas recipiendi teſtes per Iudicem remiſſorialem partis aduerſæ, illius dilatione durante. Obſ. 84. num. 21. Dec. 345. num. 1. & 3,
Illius decretum ad actus validitatem præſumitur, etiam quod de eo non conſtet. Obſ. 94. num. 11.
Claudi debet, & ſigillari, & ſic Iudice remiſſoriali præſentari Obſ. 94. num. 12. Dec. 361. num. 17.
Petiore deputato abſente poteſt conſignari eius Agenti præuio iuramento de ea fideliter ad dominum deputatum tranſmittenda. Dec. 361. num. 16.
Abſente parte executioni demandatur factis diligentijs de ea, ſeu illius Procuratore reperiendo mediante citatione per affixionem in loco ſolito. Obſ. 94. num. 14.
Si contingat, quod Notarius ſit iuratus, ſufficit iuramentum ab eo in initio officij præſtitum. Obſ. 94. num. 16.
An dicatur ſine iuriſdictione relaxata non tranſportatis integris actis. Dec. 426. num. 9.
Ad corrigendam, & probandam erroneam confeſſionem in articulis, etiam iuratis emanatam ſolet concedi. Dec. 474. num. 5.
Non datur ad probandum id, quod poteſt probari per ſcripturam. Dec. 613. num. 1. & 8.
Ampl. eo minus, vbi ſcriptura ipſa articulatur. Dec. 613. num. 22,
Ampl. nec ad probandum id, de cuius contrario conſtat per ſcripturam. Dec 613. num. 2.
Illius petitio contra contenta in inſtrumento, & ad euitandum rationes, & fundamenta deciſionis iam factæ dicitur ſapere calumniam. Dec. 613. num. 4.
Denegatur, vbi apparet de vehementi calumnia. Dec. 613. num. 5.
Illius pendentia non impedit manutentionem. Dec. 614. num. 14.]
Remiſſoria, compulſoria inſtrumentum ſubdelegationis, cui ſint dirigenda. Obſ. 94. num. 6.
Remiſſoriæ termino pendente poſſunt teſtes etiam coram Iudice cauſæ examinari. Obſ. 94. num. 33.
Remiſſorialis Iudicis iuriſdictio firmata dicitur ex litteris Iudicis deputare valentis coram ipſo præſentatis

I N D E X.

ſentatis, & per eundem acceptatis. Dec. 311. num. 11.

Renuncians, accedens libere, quamuis de iure perdat dominium, & poſſeſſionem, ſi tamen de facto adhuc incumbat, & realiter inhæreat poſſeſſioni, eſt ad huiuſmodi ſtatum manutenendus, & etiam reintegrandos. Dec. 57. num. 12.

Etiam in beneficialibus, & in habente etiam titulum præſumptum. Dec 57. num 13.

Renuncianti, qui adhuc de facto incumbit poſſeſſioni, competit manutentio. Dec. 225. num. 8.

Renunciantibus iura ſua non datur ad illa regreſſus. Obſ 57. num. 8.

Renunciare quis poteſt cauſæ, & titulo poſſeſſionis, & ex ſupertenienti titulo adhuc continuare in poſſeſſione naturali, & de facto. Dec. 255. n. 2.

[Renunciare iure ſibi competenti nemo tenetur. Dec. 468. num. 3.

Renunciatio beneficij fit in manibus eius, ad quem ſpectat collatio. Obſ. 33. num. 10.

Renunciationis exceptio an impediat manutentionem. Obſ. 42. num. 69.

Renunciatione expreſſa amittitur poſſeſſio, & ea ſtante denegatur manutentio. Obſ. 57. num. 20.

Ampl. etiamſi renunciatio metu facta ſit. Obſ. 57. num. 21.]

Renuntiatum iuri proprio non præſumitur per actus indifferentes. Obſ 57. num. 48.]

Renunciatio litis quando dicatur facta. Dec. 8. num. 4.

Eſt ſtrictè interpretanda, vt minus, quam fieri poſſit, renunciantem lædat. Dec. 57. num. 10.

Reſtricta ad præſentationem, & poſſeſſionem inde ſecutam non eſt trahenda ad omnem poſſeſſionem. Dec 57. num. 11.

Repetere iuramentum non eſt neceſſe in repetitione teſtium ſuper interrogatoriis, ſi antea ſuper tota cauſa iurauerint, ſecus ſi ſuper articulis tantum Obſ. 91. num. 23.

Repetitio teſtium ſuper interrogatorijs in termino non datis admittitur de ſtylo Rotæ ſumptibus interrogantis, ſtante præſertim aliqua rationabili cauſa. Obſ. 91. num. 21.

Actorum exiſtentium penes Notarium cauſæ habet vim productionis, & tranſportationis, ſed particularium actorũ non ſuffragatur quoad omnia acta. Dec. 45. num. 6.

Iurium eum eorum ſpecificatione, & parte citata fieri debet. Dec. 338. num. 10.

[Repetitio iurium quando dicatur realis, & non verbalis. Obſ. 69. num. 19.

Dicitur realis, & non verbalis, quæ facta eſt de proceſſibus exiſtentibus penes ipſum cauſæ Notariũ. Dec. 637. num. 16 Ampl. vt ibid, num 17.

Operatur, vt repetita dicantur de actis cauſæ, in qua ſunt repetita. Dec. 637. num. 5. & 7.

Cenſetur facta de iuribus, in quibus tantum verificati poteſt. Dec. 637. num. 8.

Repetitio teſtiũ ſuper Interrogatoriis in termino non datis dicitur concedi ex gratia. Obſ. 91. num. 16.

Non conceditur, ſi calumnioſe petatur poſt longam contumaciã, teſtium publicationem, & citationem ad ſententiam. Obſ. 91. num. 17.

Repetuntur teſtes ſuper Interrogatoriis in termino datis etiam poſt publicatas atteſtationes. Obſ. 91. num. 18.

Repreſentatio datur de iure plurimum perſonarum in eadem perſona. Dec. 500. num. 10.

Reprobatus in examine, & appellans ſi ſtatim adierit Iudicem appellationis, & obtulerit ſe examini, non eſt, quod ei imputetur, ſi ſtatim non fuerit examinatus. Dec. 542. num. 8.

Repugnantia ſimul ſtare non poſſunt. Dec. 534. num. 10.

Requiſita ad validitatem ſententiæ. Dec. 520. num. 1.]

Repetitionis teſtium cauſæ nonnullæ recenſentur Dec. 191. num. 3.

Res Eccleſiæ ceſſa laico efficitur laicalis, ſicut laicalis ceſſa Eccleſiæ fit Eccleſiaſtica. Obſ. 8. num. 69.

Vna, & eadem non poteſt a duobus in ſolidum poſſideri. Dec. 46. num. 6. Dec. 249. num. 11.

Vna, & eadem diuerſis reſpectibus poteſt à pluribus poſſideri. Dec. 40. num. 6. Dec. 41. num. 6.

Aliena de voluntate domini poteſt hypothecari. Dec. 206. num. 18.

Inter alios acta tertium non afficit. Dec. 196. num. 6.

Quælibet libera præſumitur. Dec. 316. num. 9.

Rei ad vſum pertinens paſcere, lignare, ſerere, fructus colligere. Dec. 146. num. 3.

Poſſeſſio ad quem ſpectat, ſpectat etiam poſſeſſio eorum, quæ ab ipſa re ſeparati non poſſunt. Dec. 104. num. 8.

[Res in dubio præſumitur cenſualis, non emphiteutica. Dec. 669. num 7.

Empta de pecunia dotali efficitur dotalis, & hypothecata mulieri, & probat illius creditum. Dec. 519. num. 1.

Empta ex pecunia dotali fit dotalis, vel cum re dotali res permutatur. Dec. 551. num. 7. Ampl. vt vt ibid. num. 8.

Noua non dicitur, quod fit in executionem alterius, ſeu venit per viam acceſſus. Obſ. 60. num. 4.

Rei vendicatio præſupponit dominium. Dec. 554. num 16.

Rem reus defendere tenetur in loco eius ſituationis. Dec. 647. num. 5. Ampl. vt ibid num. 6.

Res iudicata in negotio principali impedit manutentionem, ſi ſit etiam executioni demandata, ſecus è contra. Obſ. 66. num. 2. & 4.

Non impedit manutentionem non docto de poſſeſſione legitime capta illius vigore, atque donec de ſententiæ iuſtitia apparuerit. Dec. 356. num. 2.

Res iudicata non intrat ſtante notoria iniuſtitia ſententiæ. Dec. 411. num. 11.

Reſtante iudicata executio ſententiæ ab initio ad appellationem attentata, ea deſerta, conualeſcit. Dec. 496. num. 2.]

Res iudicata paratam habet executionem. Dec. 247. num. 14.

In petitorio abſorbet poſſeſſorium. Obſ. 108 num. 25

Rei iudicatæ prætextu executio facta ſine citatione nulla eſt ſecundum humaniorem, & æquiorem ſententiam Rotæ contra magis communem, etiam quod ſit ſuper eadem re, & inter eaſdem perſonas. Obſ. 12. num. 147.

Præſertim ſi condemnat ſit genere, non autem præciſe, & ſpecie. Obſ. 12. num. 148.

Et requiruntur ex ſtylo Curiæ quatuor termini ad docendum de appellatione, eiuſque legitima proſecutione. Obſ. 12. num 148.

In negocio principali exceptio excludit mandatum de manutenendo. Obſ. 66. num. 1.

Lim. niſi ſententia, quæ fecerit tranſitum in iudicatum fuerit per aliam ſententiam reuocata. Obſ. 66. num. 2.

Præſertim ſi non conſtet de illius iuſtitia. Obſ. 66. num. 3.

Lim. niſi ſententiam, & res iudicata fuerit ſuſpenſa per commiſſionem reſtitutionis in integrum. Obſ. 66 num. 4.

Lim. niſi reiudicatæ fuerit renunciatum per patientiam, quod procederetur ad vlteriora. Obſ 66. num. 5.

Lim. niſi pendeat cauſa nullitatis eiuſdem ſententiæ, æque principaliter commiſſa. Obſ. 66. num. 6.

Vide etiam V actus. & in V. Deſertio.

Rem iudicatam habenti in petitorio competit manutentio. Obſ. 108. num. 26.

Et actio ſummaria pro reuocatione mandati de manutenendo aduerſario conceſſi. Obſ. 108. num. 27.

Reſciſſionem contractus petens debet prius reſtituere, quod ex eo accipit. Dec. 63. num. 12.

Lim. ſi manutentionem tantum petat in poſſeſſione non obſtante contractu nullo. Dec 63. num. 13.

Reſcriptum primæ commiſſionis cenſetur repetitum in ſecunda. Dec. 22. num. 5.

Intellige. ſi reſcriptum primæ, & ſecundæ commiſſionis ſe inuicem compatiantur. Dec. 22. num. 6

Sat eſt modicum operari in præiudicium tertij. Dec. 212. num. 14.

Cum clauſula, Parito iudicato, non tribuit iuriſdi

I N D E X.

ctionem,niſi paritione ſecuta. Dec.328.num.7.

[Reſcriptum recipit interpretationem à iure communi. Dec.629. num.18.

Reſcriptum de manutenendo quomodo intelligatur. Obſ.42.num.60.

Reſcriptum arbitrium tribuens interpretari debetur prout de iure. Dec. 654 num.5.

Sed habente alias iuriſdictionem recepit latiorem interpretationem, vt aliquid plus conceſſum dicatur. Dec. 654. num. 6.

Decl.ſubſiſtente tamen iuſta, & rationabile cauſa. Dec.654 num.7.]

Recripti, & commiſſionis verba ſunt ſtrictè intelligenda. Dec.34.num.7.

Reſeruare in manutentione iura partium quoad petitorium,& poſſeſſorium ordinarium eſt bona cautela, licet ſemper etiam tacitè reſeruata intelligantur. Obſ.102.num.57.

Reſeruatio quando reſultet in vim reg. 2. de ſubrog. q. 15. Dec.38.num.7.

Vſusfructus,& poſſeſſionis eorumdem bonorum cum clauſula conſtituti an operetur effectum tranſlationis poſſeſſionis ciuilis. Dec. 299. num.8.

Reſeruatarius fructuum cum facultate illos percipiend propria auctoritate dicitur poſſidere. Obſ.35. num.36.

Simplex nec proprio iure, nec propria auctoritate adminiſtrat. Obſ.35.num.34.

Reſeruatarij ſimplicis ſolutio non conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem. Obſ. 35. num.33.Ampl.vt ibid.num.35.Lim. vt ibid.n.37.

Reſeruatio eſt iuſtificanda, etiam ſi in negatiua conſiſtat. Obſ 452.num.3.Dec. 453. num.7.

Reſeruatio regulæ 8. locum habet etiam in ceſſatione Commendæ in menſe reſeruato. Dec. 670. num.50.

Reſeruatio penſionis probari debet aliquo modo ad obtinendam manutentionem in quaſi poſſeſſione eam exigendi. Dec.42.num.23.

Reſeruatio iurium in poſſeſſorio facta in paritione verbali mandati de manutenendo quid operetur. Obſ.103.num.15.& 17.

Intelligenda ſecundum naturam actus, cui adijcitur, etiam ſi verba reſtringi oporteat. Obſ. 103. num.16.

Reſeruationem ex capite Prothonotariatus quando non teneatur iuſtificare prouiſus, ſed alia pars contrarium probare. Dec. 670. num. 34.

Reſidentia ex generali conſuetudine locum habet ſolum in beneficijs curatis. Dec.467.num.12.

Reſidentiæ intermiſſione datur locus priuationi beneficij. Dec.467.num.10.

Decl. niſi excuſatio iuſta concurrat. D.Dec.467. num.11.]

Reſignans perſiſtens in detentatione eſt manutenendus contra tertium vſque ad aduentum ſucceſſoris. Obſ.57.num.9.

Ad fauorem dicitur nihilominus poſſidere ante acquiſitionem poſſeſſionis reſignatarij. Obſ.57. num.16.

Etiam quod reſignatarios ratam habuerit reſignationem. Obſ 57.num.17.

Ad fauorem eſt manutenendus tam contra tertium quam contra reſignatarium, ſi ante captam per reſignatarium poſſeſſionem dubitetur de reſignationis validitate. Obſ.57.num.18.

Ad fauorem non amittit poſſeſſionem,niſi poſtquam reſignatario eſt perfectè quæſita. Obſ. 57. num.19.

Ampl. & reſpectu tertij, & reſpectu reſignatarij. Obſ.57.num.20.

Ampl.vt quatenus amiſerit poſſeſſionem ciuilem, & naturalem,ſufficiat, quod ſit in detentatione de facto, & corporaliter per eumdem probanda. Obſ.57.num.21.

Incombens poſſeſſioni, ſeu detentationi eſt manutenendus etiam immiſſo reſignatario,vbi validitas conſenſus reuocatur in dubium,& redditur ratio.Obſ.57.nu.25.Dec.15.num.9.Dec.208.n.4.

Secus ſi conſtaret, renunciationem fuiſſe factam animo perdendi proprietatem,& poſſeſſionem,vel poſſeſſionem tantum,& poſſeſſioni non incumbat,ſeu habuerit ſe pro non poſſeſſore. Obſ.57. num. 23.

Beneficium cum reſeruatione fructuum non dicitur amittere poſſeſſionem naturalem,ſed transferre ciuilem in reſignatarium. Obſ.57.num.24.

Nulliter,qui non habuit ſe pro ſpoliato venit manutenendus. Dec. 15. num. 8.

[Reſignatarius quæ poſſit facere poſt reſignationem ad fauorem. Obſ 57. num. 6.

Qui ſit mente captus non amittit poſſeſſionem, nec ea acquiritur Reſignatario. Obſ.57.num.10.

Reſignatione adhuc non effectuata, non dicitur interim liberatus ab onere ſoluendi annuam præſtationem. Dec.511.num 16.

Probat contra reſignatarium iunctis alijs. Dec.519. num. 8.

Reſignanti non competit manutentio poſt poſſeſſionem captam per Reſignatarium,niſi conſtet,quod ſaltem de facto incubuerit detentationi. Obſ.57. num.5.

Datur manutentio, donec doceatur de purificatione conditionis. Obſ. 57. num 4.

Reſignatarius non eſt ſua poſſeſſione priuandus lite pendente ſuper reſignationis nullitate.Dec.593. num. 5.

Reſignatio ſimplex abdicat omne ius à Reſignante.Obſ. 57.num.1.

Per ſubſecutam prouiſionem dicitur conſumpta Dec. 455.num.9.

Reſignatione beneficij etiam nulla transfertur poſſeſſio in Reſignatarium illam appræhendentem. Obſ. 37.num.1. Dec.593.num.7.

Et ea amittitur per Reſignantem.Dec.593.num.6.

Facta per aliquem ad fauorem, dicitur tamen ius & poſſeſſio remanere in pendenti penes Reſignantem, donec fuerit acquiſita Reſignatario. Dec. 434.num.12.

Ad fauorem, & per ſuperiorem admiſſa amittitur poſſeſſio tam ciuilis,quam naturalis. Dec.594. num.5.Ampl.vt ibid.num.3.& 4.

Abdicatum dicitur Reſignante omne ius,& poſſeſſio, ita vt nihil amplius agere habeat in beneficio. Dec.354.num.4.

Decl.procedere in ſimplici reſignatione,ſecus in conditionali,ſeu ad fauorem certæ perſonæ.D.Dec. 354.num.5.

Facta ad fauorem remanet illius ius, & poſſeſſio in pendenti penes reſignantem, donec conditio purificetur, & acquiratur plenè ius,& poſſeſſio Reſignatario,& illi interim competit manutentio. Dec 354.num.6.

Facta de beneficio in manibus Papæ dicitur omne illius ius a Reſignante abdicatum. Dec. 522. num.11.

Lim.ſecus in reſignatione ad fauorem, & ſic conditionale,quia tunc poſſeſſio,ac ius in pendenti remanet penes reſignantem, donec Reſignatario acquiratur,& ſic conditio purificetur. Dec.522. num.12.]

Reſignatarius retinens beneficium non poteſt dare de nullitate penſionis. Dec.316.num.12.

Reſignatarij poſſeſſio capta in vim gratioſæ ſubrogationis non dicitur noua poſſeſſio, ſed continuatio poſſeſſionis reſignantis. Dec.120.num 5.

Poſſeſſio ſine publicatione non valet,nec ille manuteneri poteſt in poſſeſſione, in qua reſignans mortuus eſt ante publicationem, ſtante clauſula irritante in regula Cancellariæ appoſita. Obſ. 46.num.13.

Reſignatario prouiſo,& immiſſio non competit reſignanti manutentio,ſed ipſi reſignatario. Obſ.57. num.10.& 13.

Ampl.etiam appellatione interpoſita à decreto Iudicis meri Executoris. Obſ.57.num.11.

Ampl.præſertim ſi reſignans non incubuerit poſſeſſioni per longum tempus, quo poſſit præſumi nouus titulus. Obſ 57.num.12.

Ampl. etiam

Digitized by Google

INDEX.

Ampl. etiam qood reſignans opponāt de nullitate reſignationia. Obſ. 57. num. 14.

Vel de exceptione non adimplementi conditionum. Obſ.57.num.17.

Reſignatio ad fauorem admiſſa cum proteſtatione an impediat acquiſitionem poſſeſſionis. Dec. 108. oum. 3.

Reſignatione facta de beneficio in manibus Sanctiſſimi, ſeu Ordinarij non competit reſignanti manutentio. Obſ. 57. num. 5. Ampl. vt oum. 10. & ſeqq.

Facta, & à Superiore admiſſa, admiſſa dicitur omnia poſſeſſio naturalia, & ciuilis. Obſ.57.num.6. Ampl.vt num.10.& ſeqq.

Et inducitur vacatio beneficij, fructus interim ad Cameram ſpectant, & à ſubcollectore ſpoliorum exiguntur. Obſ. 57.num.7.

Amittitur omne iua, & poſſeſſio ciuilis, & naturalis. Dec.15.num. 4.

Præſertim vbi reſignatarius fuit etiam immiſſus. D. Dec.15.num.6.

Secus facta reſignatione, ſeu mandato ad effectum ſcluendi beneficium, & oon abdicandi à ſe, quia deficit conſenſus. Dec. 15.num. 6.

Facta de beneficio lite pendente dicitur lis tranſlata in reſignatarium. Dec.176.num.3.

[Reſiſtentia iuris eſt correlatiua, ſeu correſpectiua cum aſſiſtentia. Dec.646 num.61.

Reſiſtit iuri communi, vt in vna, & eadem Cathedrali, ſeu Cellegiata Beneficiati præter Canonicoa aliter conſiderentur, quam vti ſioguli. Dec.541. num.1.]

Reſolutio contractu alteri correſpectiuo reſoluitur, & alter. Dec.68.num.6.

[Reſolutio contractus, quæ fit ipſo iure intelligitur etiam quoad poſſeſſionem. Obſ.57.num 18.

Reſolutionis contractus exceptio patens à manutentione noo reijcitur. Obſ.64.num.6.]

Reſpondens poſitioni, & confitens poteſt reſponſioni in continenti, & antequam recedat, & ad extraneos actus perueniat reuocare, & ſe corrigere, etiam non docto de errore. Obſ.83.num.53.

Reſpondere quis cogitur poſitionibus non attento, an ſint, vel ne impertinentes, niſi de impertinentia conſtet euidenter. Obſ 83 num.8.

Decl. vt reſpondere debens poſſit ſibi præcauere mediante proteſtatione, vel decreto admiſſionis cum clauſula, ſaluo iure impertinentium, &c. quia tunc reſponſio, & confeſſio non præiudicat. Obſ. 83. num 9.

Quia non cogitur poſitionibus, ſuper quibus fuerunt examinati teſtes, vel via examinis electa. Obſ.83. num.31. Decl. vt num.35.

Nec materijs concernentibus petitorium à parte ſuſpenſum. Obſ.83.num.33.

Nec materijs conceptis per modum executionum, vel interrogationum. Obſ.83. num 34.

[Reſpondens poſitioni conuictus de mendacio patitur iuramentum in litem. Obſ.83.num.32.

Reſpondere quis cogitur poſitionibus non attenta earum pertinentia, ſtante maximè ſtatuto. Obſ.83. num.4.

Reſpondere debens poſitionibus quando poſſit reſpondere ſolum de credulitate, & non teneatur de veritate. Obſ. 83. num. 13.

Reſpondere reus tenetur de veritate, nec ſufficit de credulitate, ſi prius actor etiam iurauerit de veritate, ne vni magis, quam alteri faueatur. Obſ. 83.num.16.

Reſpondere io interdicto retinendæ quis cogitur poſitionibus etiam ſuper petitorio, ſi illud ſuſpenſum non fuerit. Obſ. 83. num. 58.

Reſpondere poſitionibus quis cogi non debet, vbi petitio ſit calumnioſa, vel reſponſio non releuet; & an poſitioni ſuper repulſa teſtium. Obſ.83. num.30.

Reſponſio poſitioni impertinenti non præiudicat, ſtante admiſſione cum clauſula, ſi & in quantum, vel ſi adſit ſtatum, quod cenſeantur poſitiones admiſſæ cum clauſula, ſaluo iure impertinentium, &c. Obſ. 83. num. 5

An ſit perſonaliter facienda, vbi etiam perſonaliter ponens iurauerit. Obſ 83.num.21.

An præiudicat, ſi in poſitionum exhibitione non ſit ſeruata forma ſtatuti. Obſ.83.num.31.

Non admittitur per verba, Non credit, vt ponitur; neque ad effectum, &c. vbi ſtatutum aliter diſponat. Obſ. 83. num. 33.

Debet eſſe clara, & ad propoſitum, vt Iudicem, & partem certificet, & liberet ab onere probandi. Obſ. 83 num.37.

Etiam qualificata admittitur in ruſtico, ignaro, minore, & muliere, niſi ſint ſagaces. Obſ.83. num. 39.

Simplex ad factum poſitionis principalis, non ad qualitatem eſt referenda, præſertim iam negato, quod qualitatibus connectur. Obſ.83. num.65.

Reſponſio, ſeu confeſſio vnius ex reis debendi, ſeu ex litis conſortibus, etiam iudicialis non nocet alteri, ſed ipſi tantum, & habenti ab eo cauſam. Obſ.83.num 53.

Reſponſione facta poſitionibus à ſpeciale mandatum habente, an poſſit cogi ad reſpondendum etiam ipſe principalis. Obſ 83 num.48.

Reſponſum vbi non fuerit ſufficienter alicui poſitioni debet ſtatui nouus terminos ad melius illi reſpondendum. Obſ. 83. num 47.

Reſponſionibus poſitionum dicitur renunciatum, ſi fuerit poſtea ad alioa actus deuentum abſque proteſtatione, ſeu repetitione huiuſmodi inſtantiæ, & non fuerit proceſſum ad coactionem. Dec. 581 num.2.]

Reſponſio relatiua ad interrogationem habet implicitè tenorem interrogationis, à qua declarationem recipit. Dec.241. la prima, num 18.

Reſponſio facta poſitionibus quibua quis reſpondere non tenebatur tenet, & præiudicat, ſi ſit abſque proteſtatione. Obſ.83.num.36.

Non Credit, vt ponitur, non conuincit de periurio, quin idem ſit admittendus ad iuramentum in litem. Obſ.83.num.39.

Reſponſiones ad poſitiones, ſeu articulos in manutentione an exigantur. Obſ 83.num 1.& ſeqq.

Quærere a parte aduerſa, vt plurimum eſt fruſtratorium. Obſ.83.num.5.

Si vtraque pars petat, Reus prius reſpondere debet. Obſ.83.num 28.Ampl.vt num 39.

Niſi poſitiones Rei eſſent præiudiciales poſitionibus actoris. Obſ. 83 num. 29.

Reſpublica Reipublicæ intereſt, in omnium rerum commercio plures eſſe, per quos expediatur, & non ad aliquos priuatiuè reducatur. Dec. 321. num.10.

Reſtitui ſe petens ad poſſeſſionem, & attentata reuocari an dicatur, habuiſſe ſe pro ſpoliato. Dec.65. la ſecunda, num 6.

Reſtitutio præſupponit priuationem, quæ ſtare non poteſt, niſi habitus præceſſerit. Obſ. 57. num. 80.

Competit ad ſtatum. Dec. 146.num.5.

Ad ſtatum, & detentationem datur ea poſſeſſione per multos annos. Dec.283 num 1.

Neganda non eſt, donec diſcutitur de turbido tempore aliuiae electionis. Dec 283. num. 6.

[Reſtitutio præſupponit exactionem, quæ ſine poſſeſſione non ſubſiſtit. Obſ. 29. num. 4.

Reſtitutio iurium productorum conceditur etiam aduerſario inuito facta obligatione de reportando. Obſ.99.num.31.

Reſtitutionem petere non poteſt, qui fuit auctoritate Iudicis poſſeſſione priuatus. Dec.376.num.1.

Reſtitutio in integrum facilius conceditur aduerſus ſententiam contumacialem. Dec. 604. num. 5.

Illius cauſa oritur ſufficiens ex nouis iuribus. Dec. 604.num.6.

Illius natura eſt reponere omnia in priſtinum. Dec. 652.num.3.

Illius cauſis non probatis executio rei iudicatæ

INDEX.

retardari non debet. Dec.464.num.6.

Et executio cæpta cauſis etiam probaris non impeditur. Dec. 464. num. 7.

Reſtitutio ad poſſeſſionem in ſpolio non competit manutentio, ſi doceatur de nullitate, vel iniuſtitia. Obſ.12.num.15.]

Reſtitutio in integrum dari non poteſt ſine bono iure. Dec.549.num.1.

Competit conſtito de læſione. Dec.327.num.7.

Aduerſus lapſum termini probatorij, & omiſſas probationes nec minori, nec alijs ſimilibus in manutentione datur. Obſ.82.num. 12. Decl.vt num. 13.

Aduerſus mandatum de manutenendo non conceditur. Obſ. 106.num.75.

Etiam quod illam petens ſit Vniuerſitas, Minor, vel alius ſimilis. Obſ. 106. num. 76.

Aduerſus omiſſionem dationis interrogatoriorum, nec Minori datur. Obſ.91.num.19.

In cauſa reſtitutionis in integrum non ſolet ex ſtylo Rotæ, & Curiæ pronunciari ſuper ipſa reſtitutione, ſed reperta ſententia iniuſta proceditur in negocio principali, & ſi reperiatur iuſta, moderatur inhibitio, ne detur cauſa appellandi. Obſ.8.num 98.

Reſtitutus in integrum quia dicitur à die commiſſionis cauſæ, & actorum reproductionis, ex quibus iniuſtitia ſententiæ appareat. Dec. 310. num.6.

Retentio facilius datur, quam reſtitutio. Obſ. 8. num.42.

Ex iuribus auctoris non competit, vbi auctor non ceſſit iura, ſed illis renunciauit, vel ceſſit extinctiuè, non tranſlatiuè. Dec. 219. num.9.

Non datur melioramentis, niſi probetur. Dec. 296. num. 5.

Datur pro vero credito, etiam data nullitate adiudicationis. Dec.323.num 20.

Decl. procedere in ſpolio iudiciali, & in re, quæ aliàs à creditore ſine vitio poſſideretur. Dec.323. num.21.

Quam facit vxor bonorum viri pro dotibus non impedit mandatum de manutenendo ad fauorem hæredis. Dec. 28. num.12.Lim.vt n.13.

Non datur niſi habenti poſſeſſionem. Dec. 140. num. 10.

[Retentio, ſeu manutentio facilius datur, quam immiſſio, ſeu noua acquiſitio. Obſ.8.num.10-Dec.639. num. 7.

Quæ à vitioſo principio non procedit, eſt fauorabilior, quam immiſſio. Obſ 47.num 9.

Poſſeſſionis eſt lucri ſpecies. Obſ.57.num.32.

Rei non datur pro expenſis circa eam factis, de quibus non clare conſtat. Dec. 476. num.4.

Fauorabilior eſt compenſatione. Dec. 487. num.2.

Opponi poteſt contra executionem ſententiæ, & obligationem cameralem. Dec.487.num.3.

Non cadit niſi in re, in qua, vel propter quam eſt facta impenſa. Dec.487.num.6.

Eſt tanquam conſecutiua compenſationis. Dec. 487. num.7.

Non datur pro credito illiquido. Dec.487.num.9.

Regitur ſecundum regulas compenſationis. Dec.487. num. 10.

Datur etiam pro melioramentis illiquidis data dilatione ad liquidandum. Dec.487.num.11.

Decl. procedere, quando liquidè conſtat de melioramentorum ſubſtantia, & ſic poſſeſſor de illis ſit creditor. Dec. 487. num.12.

Non datur niſi creditori, & talis non eſt qui effectus eſt debitor. Dec.643.num.25.

Opponi poteſt, quando eſt excluſiua iuris agentis. Dec.643.num.27.vbi limit.

Non competit mulieri niſi in ijs bonis viri præmortui, quæ conſtat illo viuente poſſediſſe iura familiaritatis, puta in domo, & mobilibus, ſecus in alijs. Dec.647.num.57.

Quæ matri non competebat, multo minus competit filiæ. Dec. 647. num. 60.

Si datur in ſpolio iudiciali, multo magis datur ſequeſtrum. Dec.654.num.13.

Poſſeſſionis ciuilis, quæ conſiſt in animo à tertio allegari non poteſt ad eius intentionem fundatam. Obſ. 61. num.5.Lim.vt num.6.

Retentio, vel dimiſſio poſſeſſionis ciuilis, cuius reſpectu competit manutentio, conſiſtit in animo, qui non poteſt per alium declarari ſine ſpeciali mandato. Obſ.57.num.26.

Retentionis exceptio crediti non liquidi manutentionem non impedit, niſi liquidetur. Obſ. 65.num.3.

Pro expenſis in re factis non impedit manutentionem, ſed reijcitur ad petitorium, vel prouidetur cum cautione. Obſ 65. num.5.

Retentioni non eſt locus, quando non opponitur circa res corporales. Dec.487.num.4.

Retentione denegata ſpoliatori, denegatur, & arbitrium pro ſequeſtro. Dec. 654. num. 1.

Retinendæ in ordinario iuridice diſcutitur, & ſaltem incidenter de petitorio, & de initio poſſeſſionis ſerturque ſententia in forma, & eſt appellabilis, ac in eo conſtat de cauſa poſſidenti, & bona, vel mala fide. Obſ. 2. num. 1.

Retinendæ plenarij, & ſummariſſimi iudicij differentiæ. Dec. 665. num. 5. & 6.

Retinendæ in iudicio venit æſtimatio potius poſſeſſionis, quam proprietatis. Obſ. 106.num.17.Dec. 476.num. 10.

Retinendæ remedium competit pro turbatione. Dec. 366. num. 6.

Datur illi, qui turbatur in ſua poſſeſſione, vel quaſi, ſiue ſit naturalis, ſiue ciuilis. Dec.396. num.6.]

Retentioni locus eſt, vbi res data eſt nulliter, vel in ſolutum, vel in pignus pro illo debito, ſecus ſi aliter occaſione illius debiti ad creditorem peruenerit. Dec. 323. num.23.

Locus non eſt, vbi creditum non eſt liquidum. Dec. 323.num.24.& 27.

Retinendi ius non ſuffragatur, neque manutentio competit ei, qui non probat poſſidere, vel in poſſeſſione aliquando fuiſſe. Obſ.15.num.17.

Retinens poſſeſſionem de facto, cui ſuperuenit nouum ius poſſidendi, eſt manutenendus ad ſtatum ſuæ ſuæ poſſeſſionis. Dec.57.num.7.& 17.

[Retroceſſio quamuis petitorium reſpiciens attenditur, & operatur quoad tranſlationem poſſeſſionis ad effectum manutentionis. Dec.470.num.6.]

Retrotractio non fit ad tempus inhabile. Dec.116. num.10.

Reuocatio reſponſionum ad poſitiones facilius admittitur, quam aliarum confeſſionum, ex quoad perſuaſionem partis facta videtur confeſſio. Obſ. 83.num.54.Lim.vt num.55.

Mandati de manutendo ob illius iniuſtitiam, & poſſeſſionem aduerſarij detectam fit per ſimplex decretum, in quo Iudex per viam repoſitionis primum reuocat ſucceſſiuè manutentionem alteri decernit. Obſ.107.num.39.

Mandati de manutenendo ſi petatur à non poſſeſſore, vel poſſeſſionem non probante fieri debet per ſententiam diffinitiuam, à qua datur appellatio, non autem per ſimplex decretum. Obſ.107. num. 46.

[Reuocantur ante omnia geſta poſt prohibitionem de non moleſtando. Obſ.4.num.4]

Reuocatur mandatum de manutenendo ex nouiter deductis, ſeu probatis. Obſ.107. num.29.

Reus eſt, qui poſſidet rem controuerſam. Obſ. 1. num. 2.

Reus, & poſſeſſor releuatur ab onere probandi. Obſ. 1. num.8.

Non tenetur docere de titulo, & iure ſuo. Obſ.1. num. 9.

Non poteſt de iure interrogari, nec cogi ad reſpondendum. Obſ. 1.num. 11.

Transfert onus probandi in actorem. Obſ.1.num.12.

Poteſt actori dicere, quoad te liberas ædes habeo. Obſ.1.num.18.

Cæteris

INDEX.

Cæteris paribus habet intentionem fundatam in poſſeſſione. Obſ.1.num.24.

Etiam quod res ſua non ſit, & in ea nullum ius habeat. Obſ.1.num.25.

Non cogitur probare ſuum titolum ad aduerſarij inſtructionem, ſed ad probationis aduerſarij excluſionem, & ſui releuationem. Obſ. 1. num. 32. & 34.

Exceptionem non probans, vbi actor actionem probauit, & condemnatur. Obſ.1.num.33.

Tenetur plenè, & concludenter ſuam exceptionem iuſtificare, vbi actor iam plenè, & concludenter intentionem ſuam probauit. Obſ.1 num.34.

Dicitur quis, etiam quod petat, & obtineat manutentionem. Obſ.5. num.12. Decl.vt num. 13. & 14.

Quando ſit actor ex accidenti. Obſ.5.num.15.

Voluntarius dicitur veniens ad cauſam vigore commiſſionis impetratæ contra intereſſe putantes. Dec 65.num.2.

Poſſidens vigore diſpenſationis tenetur illam iuſtificare. Dec 122.num.14.

Rei, & Actoris iuribus obſcuris, pro Reo contra Actorem & iudicandum. Obſ.1.num.20.

Reo non ſit, nec factum releuat præceptum, vt de titulo, & iure doceat, vel poſſeſſionem dimittat. Obſ.1.num. 10.

Satis eſt pro defenſione poſſeſſio. Obſ. 1. num.16.

Sufficit vincere, ob non ius actoris abſque probatione ſui iuris. Obſ. 1. num. 17. Dec. 249. num.8.

Reo, & poſſeſſori incumbit onus probandi, vbi illi reſiſtit ius. Dec.122.num.6.Lim.vt num.10.

Aduerſus fideicommiſſarium ſatis eſt dicere, quod bona alienata non abſorbent ſuum creditum legitimæ, ita vt transferat onus probandi contrarium in aduerſarium. Dec. 295.num.5.

Decl. procedere in iudicio ſummario manutentionis, ſecus in ordinario immiſſionis. D. Dec. 295. num.6.

[Reus non tenetur aliquid iuſtificare. Obſ.1.num.3.Lim. vt ibid.num 4.

Quilibet infringit actorem, qui ſuam intentionem non probauit. Obſ.1.num.5.

Vbi actor eſt in probatis, debet exceptionem probare eum omnibus qualitatibus neceſſarijs, cum & ipſe in ea actor dicatur. Obſ.1.num.8.

De ſuo iure docere tenetur, ſi de eo diſcuti conſenſerit. Obſ.1.num.9.

Et vbi ſit reus attentator, & affectatus. D.Obſ. 1. num.10.

Seu illius poſſeſſio eſt euidenter iniuſta. Obſ. 1. num.10.

Dicitur petens manutentionem, licet alterum prius ad iudicium prouocauerit pro ſua poſſeſſione tuenda. Obſ.5.num.11.& 12.vbi ratio.

Probare tenetur ſuam exceptionem, vbi actor plenè probauit ſuam intentionem. Dec 346.num.2.

Vt ab actore diſtinguatur, ſufficit detentatio. Obſ.42. num.52.

Reus, & poſſeſſor, quando teneatur probare, bona eſſe feudalia. Dec.346. num.1.

Actore non probante eſt abſoluendus. Dec. 398. num. 1.

Non tenetur ad gratiæ iuſtificationem. Obſ.42. num.15.

Reus, non actor ſit committens cauſam l.diffamari C.de ingen. & manumiſſ. Dec.483.num.1.

Decl. 1. procedere, ſi prius moleſtationes oſtendantur. Dec. 483. nom.2.

Decl.2.procedere, quando pars comparet in iudicio. Dec.483.num.3.

Rigoroſè agi non debet contra debitorem, quem actor exigere ſuum creditum impediuit. Dec. 485. num.2.]

Ripa non includitur in poſſeſſione vſque ad ripam. Obſ 73.num.23.

Rixæ non tollerentur per mandatum de manutenendo, ſi, donec litigaretur, alicui parti liceret aliquid innouare. Obſ.108.num.21.

Vide etiam in V. Arma. Fauor. Scandala. Timor. Periculum.

Rota ſæpe aduerſus factum Iudicis nulliter, & iniuſtè procedentis dat manutentionem. Obſ.12. num.38.

Videtur paſſim indiſtinctè ſentire, quod ſemper intra decennium præſumatur continuatio poſſeſſionis ciuilis, etiam ſtante occupatione naturalis ab altero facta, ſiue ſciat, ſiue ignoret poſſeſſor. Obſ. 58. num. 29.

Vltra montes, & extra ſtatum Eccleſiaſticum ſolet procedere per viam executorialium, non mandati executiui. Dec.31 num 8.

Decl.vt non tamen nulliter procedat ſi procedat per viam mandati executiui. Dec.32. num.8.

Facit vnum Tribunal, & vnicam iuriſdictionem, adeò vt vnus Auditor dicatur ſubrogatus loco alterius, & facta coram vno in cauſa alteri commiſſa ſubſtineantur. Dec.241.la prima, num.12.

[Rota paſſim dat mandatum de manutenendo ex poſſeſſione ciuili etiam pro recuperatione naturalis. Obſ.60.num.14.

An ſoleat non reſpondentem poſitionibus à iudicio repellere. Obſ.83.num.19.Lim.vt ibid.nom.18.

Solet eſſe proclivior in exhibitione ſcripturarum ad eruendam veritatem. Obſ.99.num.2.Dec.343. num.2.

Arbitrium exercere ſolet propter æqualitatem. Obſ. 91.num.26.

Non deputat Notarios in partibus ad nudum miniſterium exemplandi, & examinandi teſtes reſeruata iuriſdictione faciendi decreta, quia neceſſarius eſt Compulſor propter iuriſdictionem citandi, & compellendi Notarios, & teſtes recuſantes exhibere, & ſe examinare. Dec.490.num. 14. & 19.

Ex ſtylo non pronunciat ſuper competentia reſtitutionis in integrum, ſed ad vlteriora procedit. Dec.554.num.1.

Quando, & quomodo ſoleat mandatum de manutenendo reuocare. Obſ.107.num.11.

Manutentionem concedit etiam ſine tituli iuſtificatione. Dec.624 num.5.

Paſſim dat mandatum de manutenendo ex poſſeſſione ciuilis animo retenta. Dec. 634. num.12.

Dat manutentionem in Rota memorialium, & in Congregatione. Obſ.8.num.18.

Rota, & Romana Curia ſemper cenſuit cauſas poſſeſſoria beneficiorum, & aliarum rerum Eccleſiaſticarum ad forum Eccleſiaſticum pertinere, non ad iudices ſæculares, reprobata aliorum multorum contraria ſententia, & quod poſt Bullam in Cæna Domini contrarium facientes incurrunt etiam in excommunicationem. Obſ. 6. num. 7.

Rota. Dec.1.aliàs 135.num.3.de conſuet.in antiq.declaratur. Obſ.37.num.6 & ſeqq.

Rota poſt Fenzon ad ſtatut. Vrb.Dec.65.declaratur.Obſ. 69.num.7.

Stylus eſt, vt extendatur deciſio, antequam ſententia feratur. Dec. 469.num. 26.

Stylus iure conſono eſt, vt ad declaratoriam procedi poſſit tàm in executorialibus rei iudicatæ, quam in executorialibus mandati de manutenendo. Obſ.103. num.2.

Stylus magnum habet vigorem. Obſ. 103. num.5.

Rotæ Auditor ſententiam ferre non poteſt niſi cauſa, & articulo in Rota propoſito. Obſ. 516. num.6.

Rotæ eſt, controuerſias circa eius mandata cognoſcere & contrauenientes coercere, præſtita interim mandato obedientia. Obſ.103.num.27. Dec.550.num.6.

Rotæ Auditor poteſt interponere decreta, & ſubſcribere ſententias in locum alterius Auditoris, cum vnum dicatur tribunal, & vnus in locum alterius ſubrogatus. Obſ. 102. num. 31. Dec. 50. num. 2.

Vide etiam in V. Articuli.

INDEX.

S

SAcramenti Confirmationis adminiſtratio ſolis Epiſcopis competit. Dec.64.num.11.

[Sacramenta adminiſtrandi quaſi poſſeſſio poteſt de conſuetudine competere Hoſpitali in præiudicium Parochi. Obſ.44.uum.3.

Sacræ Domus Lauretanæ priuilegia. Dec.621. num. 3.]

Salarium detrahitur,vbi diminuitur labor. Dec.335. num.8.

Augi debet aucto labore. Dec.335.nnm.9.

Salarij receptio arguit, recipientem poſſidere precario nomine. Dec. 235. num. 2.

[Salariati, & Miniſtri ad nutum amouibiles non admittuntur ad teſtificandum pro domino. Dec. 553.num.4.]

Saluianum conſenſatur poſſeſſione probata ex clauſula conſtituti. Dec.206.num.4.

Intrat concurrente credito cum hypotheca, antiqua poſſeſſione debitoris,& moderna Rei connenti. Dec.206 num.6.

Non datur ſine hypotheca. Dec.206.nom.16.

[Saluianum ceſſat hypotheca ceſſante. Dec.609. num.11.

Non competit contra habentem anteriorem hypothecam. Dec.643.num.23.]

Saluiani requiſita. Dec.120.num.3. Dec.219.num. 4.& ſeqq.

Immiſſionem paſſo licitum eſt poſſeſſionem recuperare extincto debito. Dec. 282. num.13.

Intellige, vt tamen creditor debeat prius ſibi vſque ad obulum ſatisfacere. Dec.282.num. 14.

In vim immiſſo competit manutentio. Obſ. 12. num.14.

Ampl.tam durante credito, pro quo fuit immiſſus, quam pro ſatisfactione alterius crediti hypothecam babentia. Obſ. 12. num.15.

Sanatoria an concedatur etiam ad effectum obtinendi executionem. Dec.114.num. 5.

Scamni in quaſi poſſeſſione exiſtens, & manutentionem habens debet in neceſſarium conſequentiam manuteneri etiam in iure ſedendi in eo. Obſ.73.num. 189.

Vſus in ſedendo conſiſtit. Obſ. 73.num.109.

Scamno minori conceſſo intelligitur conceſſum etiam magis paruum. Dec.117.num.2.

Scandala, & rixæ vt euitentur, molta permituntur. Obſ.75.num.27.

Scandali.& tumultus vitandi ratio procedit etiam non data pendentia litis. Obſ. 8. num. 3.

Vide etiam in V.Arma Fauor.Rixæ.Timor.

[Satiſdatio iudicatum ſolum reſpicit inſtantiam, qua perempta nihil operatur. Dec.376.num.8. Decl.vt ibid.num.9.

Scandala,& rixæ vt euitentur, licitum eſt leges tranſgredi. Obſ. 75. num.8.]

Scientia Officialium ſufficit ad poſſeſſionem Vniuerſitatis,ſeu Religionis amittendam. Obſ.36.num. 6.Dec.164.num.7.

Officialis ſcientia domini dicitur,& illi nocet. Dec. 227. num.24.

Communis,& eorum,qui regunt, non præſumit niſi probatur. Obſ.36.num.15.

Vel probetur patientia, quæ ſcientiam præſuponit, & eſt loco mandati. Obſ.36.num.16.

Præſumpta occupationis alterius non videtur ſufficiens ad amittendam poſſeſſionem ciuilem. 58.num.32.

Poſſeſſionis ex actibus inferri, & præſumi poteſt. Dec.57.num.16.

Præſertim vbi agitur non de noua appræhenſione, ſed de continuarione poſſeſſionis mutato ſolum titulo,& ad effectum manutentionis. Dec. 57.num. 17.

Aduerſarij de poſſeſſione non videtur neceſſaria ad manutentionem, Dec. 57. num.18.

Præſumpta non ſufficit,vbi agitur de delicto, & attentatis. Dec. 144. num.7.

Viri de lite contra vxorem, quæ non fecit defenſiones,non operatur, vt ſententia in contumatiam lata ipſo iure noceat. Dec.265.num.17.

Eoque magis ſi vir fuerit citatus In aliis actibus, & non ad ipſam ſententiam. Dec. 265. num. 18.

Hæredis de ſolutionibus factis per defunctum ad effectum manutentionis contra ipſum non requiritur. Obſ.56.num. 17.

In Iudicialibus ſi non arguit conſenſum,arguit non diſſenſum,qui ſufficit. Dec.312.num.17.

Præſumitur ex ſimultanea cohabitatione.Dec.135.n.8.

Aduerſarij præſumitur ex actuum multiplicate, & temporis diututnitate. Dec. 332. num. 4.

Sientia,& patientia intereſſe habentis non eſt neceſſaria ad acquirendam poſſeſſionem vacantem rerum corporalium. Obſ.40.num.1.

Primi poſſeſſoris non eſt neceſſaria ad acquirendam poſſeſſionem rerum corporalium non vacantium mobilium. Obſ40.num.2.

Primi poſſeſſoris requiritur ad aquirendam poſſeſſionem rerum corporalium immobilium & per ſe ipſum poſſeſſarum. Obſ. 40. num.3.

Secus in poſſeſſis animo ſuo,& corpore colonorum, ſue aliorum,quia ſufficit eorum expulſio,vel effectualis traditio. Obſ. 40. num.4.Decl.vt n.5.

Aduerſarij,& eius, cui præiudicatur, requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in incorporalibus. Obſ.40.num.6. Dec. 166.num.31. Dec.184.num.20.

Ampl. vt in pluribus pro indiuiſo poſſidentibus requiratur omnium ſcientia, & parientia, alias vnius ignoratio, ſeu contradictio impedit acquiſitionem quoad totum. Obſ.40.num.7.

Secus in iure diuiſo. Obſ.40.num.8.

Eius, contra quem poſſidetur, dicitur ſubiectum, & ſubſtantia quaſi poſſeſſionis. Obſ. 40.num.11.

Habet in incorporalibus vim traditionis. Obſ.40. num.12.

Et operatur idem, quod traditio in corporalibus. Obſ. 40.num. 13.

An requiratur ad effectum acquirendi quaſi poſſeſſionem manutenibilem in incorporalibus,Rota varie ſenſit,vt hic. Obſ.40.num.17.

Diſtinguit Auctor, vt num. 18. & ſeqq.

Alterius realiter, vel mediante iuris aſſiſtentia poſſidentis requiritur ad quaſi poſſeſſionem acquirendam priuatiuè quoad ipſum.Obſ. 40.nu.18.

Secus, contra vt num.21.

Exiſtentis in quaſi poſſeſſione iuriſpatronatus requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in contrarium, etiam ſi non præſentauerit, quia non venerit caſus. Obſ.40.num.19.

Illius,qui quaſi poſſeſſionem alicuius iuris incorporalis pati debet, ad illam acquirendam requiritur in ijs,quæ non poſſunt expediri,niſi cum illius facto, vel conſenſu, vt in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ.40.num.22.

Immò etiam in ijs, quæ poſſunt expediri ſine illius facto,vt in quaſi poſſeſſione ſeruitutis,ſi ille iam ſit in poſſeſſione prædij,& rei ſeruientis. Obſ. 40.num. 23. Secus è contra,vt num.25.

Illius,cuius intereſt, in acquirenda quaſi poſſeſſione non eſt neceſſaria in habente titulum,etiam inualidum. Obſ. 40.num. 26. Dec. 139. num. 8. Dec. 332.num.3.

Nec in eo,qui habet iuris aſſiſtentiam, quia non acquirit,ſed continuat.Obſ.40.num.27.Dec.310. num.8.

Vbi requiritur eſt probanda, quia non præſumitur. Obſ.40.num.28.Lim. vt num.29.& 30.

Præſumitur ex actuum multiplicitate.Dec.139.nu.7.

Epiſcopi neceſſaria eſt ad illum excludendum à manutentione in cognitione cauſarum matrimonialium,& criminalium, Dec.197.num.8.

[Scientia ſingulorum Collegialiter congregatorum ſcientia dicitur Vniuerſitatis.Obſ. 30. num. 11.

Ordinarij, qui ſit de Capitulo, præſumitur reſpectu quaſi poſſeſſionis conferendi ipſius Capituli, Obſ 33.num.14.

In Ordinario præſumitur ex actorum multiplicitate, & curſu temporis. Obſ.33.num.15.

INDEX.

Epiſcopi quoad quaſi poſſeſſionem conferendi Inferioris præſumitur ex viſitationibus per Epiſcopum factis. Obſ.40.num.8.

Epiſcopi quoad quaſi poſſeſſionem conferendi alterius probatur ex illius confeſſione in prouiſione; & Capituli ex non reclamatione in poſſeſſione capta, & ſtallo in Choro aſſignato. Obſ. 40.num 9.

Epiſcopi quoad exercitium iuriſdictionis in Parochialibus intra Diœceſim præſumitur. Obſ.40. num 10.

Præſumitur in his, quæ publicè, & palam fiunt. Obſ. 40.num.12.

Vnius Canonici, & ſingulorum non infert ad ſcientiam Capituli, & Vniuerſitatis. Obſ. 40. num.17.

Epiſcopi præſumitur circa actus factos per Inferiores in Parochialibus exiſtentibus in ſua Diœceſi ſtante obligatione quotannis Diœceſim viſitandi. Dec.438.num 12.

Inferioris exiſtentis in poſſeſſione de actibus iuriſdictionis Epiſcopi requiritur ad acquirendam quaſi poſſeſſionem in illius præiudicium. Dec.438. num.18.

Papæ requiritur ad effectum, vt Epiſcopus acquirat quaſi poſſeſſionem conferendi in menſe reſeruato. Dec.563.num. 3.

Partis, de qua conſtet per comparitionem, ſupplet defectum citationis non factæ, vel non legitimè pro deputatione receptionis, loci examinis, & ſimilium, Obſ.84.num.24.

Scientia, & patientia Capituli in quaſi poſſeſſione conferendi reſultat ex ſtalli aſſignatione. Obſ. 33. num.16.

Epiſcopi, & illius, ad quem ſpectat iuriſdictio, requiritur ad effectum vt Abbas, ſeu inferior acquiſiuiſſe dicatur quaſi poſſeſſionem iuriſdictionis actiuam in illius præiudicium. Obſ.40.num 3.

Illius, de cuius dominio, vel anteriori poſſeſſione non conſtat, non eſt neceſſaria in poſſeſſionis acquiſitione, & manutentione. Obſ. 40.num.6.Dec. 422.num.11.

Non requiritur pro ſtatu libertatis non ſoluendi gabellas. Obſ.40.num.7.

Alicuius in exercitio iuriſdictionis probatur ex actu facto contra ipſum reſpectu iuriſdictionis in illa ſpecie. Obſ. 40. num. 13. Dec. 422. num. 12.

Non præiudicat quoad actus, qui dederunt cauſam liti. Obſ.40. num.16.

Sufficit ad amittendam quaſi poſſeſſionem, & eo fortius factum proprium. Obſ. 57. num. 36.

Poſſidentis requiritur ad effectum, vt alius poſſeſſionem acquirat, Dec.370.num.6.

Non requiritur, vbi quid prætenditur iure proprio non iure ſeruitutis. Obſ 40 num.7.

In incorporalibus æquipollet traditioni in corporalibus. Dec. 460.num.5.

Vnius Canonici non infert ad ſcentiam, & patientiam Capituli. Dec.598.num.3.

Aduerſarij requiritur, & eſt de ſubſtantia in acquiſitione quaſi poſſeſſionis in incorporalibus. Dec. 646.num. 7.Lim. vt ibid. num. 63.& ſeq.]

Scientiam probare difficile eſt. Obſ.58.num.30.

Scire quis præſumitur, quod perquirere, & ſcire debet. Dec.164 num.6.

[Scribens numerum facit in recognitione, illius præſertim intereſſe ceſſante. Obſ.98.num.23.

Scriptura probat contra producentem. Obſ. 97. num. 44.

Probat parte non opponente de recognitione. Obſ. 97.num.45.

Producta cum citatione ad dicendum contra, & à Iudice admiſſa, dicitur eſſe in actis, & de actis, & remanet authentica, & publica, vt erat prius, non autem fit iudicialis. Obſ. 97. num. 49.& ſeq. vbi ratio.

Etiam in exemplo approbara cenſetur, quotieſcumque ſub termino citationis ad dicendum contra nihil fuit oppoſitum. Obſ.98.num.4.

A Scribente recognoſci debet in qualibet parte iudicij producatur, maximè in ſummarijs. Obſ. 98. num.15.

Ad effectum exhibitionis ſufficit, quod releuat ex poſſibilitate, Obſ.99.num.1.

Priuatiua negata, & non recognita non probat. Dec. 640.num.14.

Non recognita, vbi pars oppoſuit, non probat. Dec. 392. num. 7.

Nulla, præter laudum, habet priuilegium viæ executiuæ, niſi habeat obligationem cameralem, vel iuramentum. Dec. 392. num.3.

Scripturæ productio, & vſus præiudicat producenti. Dec.194.num.10.

Priuatæ inſertio in inſtrumento tollit antidatæ ſuſpicionem. Dec.402.num.7.

Scripturam an cenſeatur approbare, qui illius productionem petit abſque declaratione, ſe velle ſtare pro, & contra. Obſ.99.num.13.

Scripturæ non integræ non probant. Obſ. 97. num. 8. Dec.383.num.2.

Nec quæ carent ſubſcriptione Notarij, & ſigno, & ſunt in folijs volantibus, Dec. 383. num. 3.

Originales an, & qua cautela tranſmittendæ ſint ad Vrbem. Dec.343.num. 3.

Notarij de mortui de iure conſeruari debent penes illius hæredes. Dec.561.num.4.

Scripturarum in compulſatione quæ requirantur: Dec. 560.num.1.

Scripturarum alterius Notarij conſeruatorem quem eſſe quomodo probetur. Dec.561.num.2.

Scripturis etiam informibus poteſt Iudex fidem adhibere parte non opponente. Obſ.98. num.6.

Scripturas in partibus producens, ſeu compulſans poteſt, & ſolet illas recognoſcere facere non expectata oppoſitione. Obſ. 98. num. 12.

Scripturis inter ſe contradicentibus pro habenda veritate recurritur ad matricem, & primam ſcripturam. Dec.622.num.4.]

Scriptura antiqua, & adminiculata probat etiam non recognita. Dec. 53. num.2.

Decl. procedere in inſtrumentis habentibus faciem publicorum inſtrumentorum, ſecus in ſcripturis priuatis. Dec.53.num.3.

Producta remanere debet penes Notarium. Dec.60. num.4.

Decl. vt poſſit tamen producente recuperari originale dimiſſa copia præuio decreto Iudicis, & præſtito iuramento de reportando. Dec. 60. num. 5.

Vna aliam declarat. Dec.135.num.6.

In vim compulſorialium extracta probat. Dec. 312. num.4.

Impreſſa non probat, quid eſſe intra fines. Dec. 184. num. 14.

Certa requiritur, ad quam fieri debeat comparatio. Dec.241. la prima, num. 19.

Priuata manu tertij eſt, parte opponente, verificanda, non ſolum per manus recognitionem, ſed etiam per probationem ordinis, dari de illam conficiendo duos teſtes, nec quoad ordinem creditur ipſi ſcribenti. Obſ. 98. num. 10. & 12.

Priuata dicitur etiam facta à Notario vti priuata perſona non habens ſolemnitates publici inſtrumenti. Obſ. 98. num.11.

Priuata trino teſte munita de iure dicitur ſolemnis. Dec.338.num.4.

Et publica, ſi contineat pactum, quod habeat vim publici inſtrumenti. Dec.338.num. 5.

Priuata manu vnius confecta, ſeu ſubſcripta non importat obligationem alterius.Dec. 338.num.6.

Scripturæ exiſtentia penes exibere debentem probari debet, vel quod eam dolo, vel culpa deſierit poſſidere, vt ad exhibendum compelli poſſit. Dec. 60.num.1.

Ampl. vt requiratur plena probatio, & non ſufficiat præſumptio. Dec. 60. num. 2.

Scripturæ, quæ diem non habent, ſuntque extractæ lite pendente

pendente ſine compulſorialibus non ꝓrobant. Dec.102.num.1.
Priuatæ non recognitæ fidem non faciunt. Dec. 166. num.54.
Scripturarum impugatio, ſeu redargutio in iudicio manutentionis non admittitur, niſi ex euidenti falſitate. Obſ.70.num.1.
[Sedendi quaſi poſſeſſio in digniori loco in Eccleſijs, in bus proceſſiones à Cathedrali recedentes terminantur infert ad ſeſſionem eodem modo in Choro Cathedralis. Obſ.73.num.80.
Sedis mutatio non præſumitur. Obſ.73.num.81.]
Sedilium quaſi poſſeſſio in Eccleſia vnico actu acquiritur. Obſ.18.num.25.
Semel qui poſſedit præſumitur in poſſeſſione perſeueraſſe, vſquequo allegat poſſediſſe. Dec. 165. num. 3.
Senſus viſus non decipitur circa proprium obiectum. Dec.311.num 8.
Sententia lata in negocio principali ante expeditam manutentionem iuxta partis oppoſitionem eſt nulla. Obſ.7.num.25.
Et fortius ſtante commiſſione de procedendo in ſolo poſſeſſorio. Obſ.7.num.26.
Secus ſi fuiſſet conſenſum probationibus in negocio principali. Obſ. 7.num.27.
Et ſecus non facta ſuſpenſione, ſeu oppoſitione ordinis. Obſ.7. num. 8.
Vel non facta verbia claris, & expreſſis. Obſ. 7. num.29.
Vel ſi facta de petitorio tantum, & ſententia ſit de poſſeſſorio ordinario. Obſ.7.num.30.
Lata in petitorio nulla eſt abſque ſuſpenſione, & oppoſitione, vbi adeſt commiſſio procedendi in ſolo poſſeſſorio. Obſ.7.num.31.
Lata in negocio principali eſt non obſtante ſuſpenſione facta in alio iudicio, & inter diuerſas perſonas. Obſ.7.num. 32.
Vel ſi ex tacito conſenſu receſſum fuiſſet a ſuſpenſione. Obſ 7.num.33.
Vel ſi fuiſſet iam ſatisfactum prætentionibus in manutentione, puta quia eſſet iam decreta. Obſ.7. num.34.
In petitorio valida eſt non obſtante ſuſpenſione, vel oppoſitione ordinis, vbi per reſcriptum ſibi quis conſuluit. Obſ.7. num.38.
Lata in ipſa die facta petitionis, ſeu dati libelli eſt nulla. Obſ.12.num.72.
Lata in die executæ citationis eſt nulla. Obſ. 12. num.73.
Contra minorem indefenſum eſt nulla. Obſ.12.num. 74.Dec. 182. num.11.
Lata Sede vacante eſt nulla, niſi ſit in die vacationis & non conſtet de hora obitus. Obſ. 12.num.75. Dec.182.num.14.
Eſt indiuidua, & vitiata in parte vitiatur in totum. Obſ.12.num.96.& 104.
Iudicis appellationis non tranſportatis, & viſis actis integris prioris inſtantiæ nulla, & iniuſta eſt. Obſ.12.num.113.
In Saluiano pro fructibus cenſus decurrendis an ſubſtineatur. Obſ.12.num.132.
Eſt actus iuris, & ea ſola non poteſt poſſeſſione priuare. Obſ. 12. num. 161. Dec. 207 num. 6.
Præcipitanter, ſeu breui tempore lata non præſumitur lata cum cauſæ cognitione. Obſ. 12. num 44.
Valida eſt lata eadem die, qua fuerunt producta iura. Obſ. 97.num.32.Dec.144.num.15.
Valet etiam iuribus non recognitis. Obſ. 98. num 3.
Ferri poteſt contra citantem, & ad fauorem citati. Obſ. 102. num.4.Decl.vt num.5.
Abſolutoria non ſolet dari reo ſub citatione actoria ad videndum decerni, & relaxari mandatum, ſed ſeruatis à reo terminis ſubſtantialibus, & ſub ipſius rei citatione ad ſententiam. Obſ. 102. num.6.
Lata ſub citatione pro prima, & alijs diebus ſequentibus an, & quando ſubſtineatur. Obſ.102 num.36.
Appareret non lata in die citationis, ſi poſtea facta eſſet viſitatio loci, vel alius actus, de quo in eo fieret mentio, niſi poſſet præſumi reiteratio. Obſ.102.num.38.
Iudicis ad quem lata non tranſportatis actis, nec viſis nulla eſt, & iniuſta de iure communi circumſcripta diſpoſitione Concilij. Obſ. 69. num.17.
Nulla dicitur ex defectu citationis, vbi continet id, quod nec in petitione, nec in citatione fuit expreſſum. Obſ. 101.num. 42. Dec.307. num. 2.
Debet eſſe conformis controuerſiæ, petitioni, ac inſtantiæ ſaltim virtualiter, alias nulliter, & iniuſtè agitur. Obſ.102.num.54.
Lata in manutentione non perpetuum, ſed momentaneum, & reparabile præiudicium affert, quod reparari poteſt in ordinario poſſeſſorio. Obſ.3. num.28.
Iniuſta non poteſt exequi. Dec.9.num.17.
Nulla, vel iniuſta non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione. Dec.13.num.7.Dec 45.num.1.Dec.192. num 2.Dec.233 num. 3.
Quæ non iuſtificatur ex actis, non priuat quem poſſeſſione. Dec.23.num.2.
Habens conditionem non poteſt exequi conditione non purificata. Dec. 23.num. 6.
Abſque citatione non dicitur nulla, ſed non afficit non citatos Dec.34.num.11.
Intellige, ſi ſententia ſit valida quoad citatos, ſecus ſi ſit lata nemine citato. D Dec.34 num.12.
Nulla non poteſt executioni demandari. Dec. 34. num.13.
Reintegrationis iuſta, & valida priuat ſpoliantem naturali, & ciuili poſſeſſione. Dec. 44. num.3.
In ſpolio ex capite nullitatis ſubhaſtationis dicitur iniuſta ob non tranſportationem omnium actorum ſubhaſtationis, & deliberationis. Dec.44. num 5.
Nulla, & iniuſta non priuat anteriorem poſſeſſorem, etiam quod non conſtet de appellatione, ſed reperiatur appellatio ſimpliciter commiſſa cum facultate manutenendi quem de iure. Dec 45. num 2.
Contra ſententiam prima non reuocata nulla eſt. Dec.59 num.2.
Dicitur conditionalis, in qua data ſit immiſſio detractis bonis fideicommiſſo ſubiectis. Dec. 59. num. 10.
Tranſitum facit in iudicatum, vbi appellans non redit pro apoſtolis. Dec.72.num.3.
Nulla eſt per contradictas non citato procuratore, qui proteſtatus fuerit, nihil fieri niſi ipſo citato. Dec.84.num.3.
Nulla nunquam tranſit in iudicatum. Dec. 84. num 4.
Lata in die, qua quis fuit citatus ad opponendum, & deducendum, & ad ſententiam dicitur nulla, Dec.110 num.3.
Continens mixturam petitorij facit cauſam ordinariam, & appellabilem. Dec.115.num.7.
Debet ſcribi, ore tenus proferri, & publicari eadem die, qua lata eſt. Dec.124.num.1.
Lata ſuper re diuerſa non obſtat. Dec. 133.num. 6.
Quæ non iuſtificatur ex actis dicitur notoriè iniuſta. Dec.151.num.12.
Præbet iuſtum titulum. Dec. 160.num.4.
Probat id, ſuper quo fuit pronunciatum. Dec. 166. num.35.
Super ſtatu beneficij facit ius quoad omnes. Dec. 172. num. 10.
In iuribus incorporalibus trahit ſecum executionem abſque alio facto hominis. Dec. 172. num.14.
Dicitur nulla ex defectu citationis legitimæ, & eius qui fuit citatus ab initio. Dec. 182. num. 9.
Continens ſuſpenſionem illius executionis non poteſt exequi,

Digitized by Google

exequi, niſi nulliter ſuſpenſione non reuocata. Dec. 207. num. 7.
Lata per Iudicem, qui non ritè, & rectè proceſſit, non priuat poſſeſſione, nec impedit manutentionem poſſidenti. Dec. 208. num. 2.
An contineat mixturam ex verbis, Non obſtantibus prætenſionibus. Dec. 221. num. 5.
Publicata intra decem à die termini pro ſeruato habiti, & in alia die ſubſiſtetur conſtito de ſtylo. Dec. 233 num. 4.
Per contradictas non intimata morte procuratoris, an valeat. Dec. 136. num. 7.
Antiqua lata iam triginta anni ſunt poteſt exequi ſine actis. Dec. 238. num. 30.
In dubio præſumitur valida, & iuſta, niſi exibeatur ſine actis. Dec. 238. num 30.
In dubio præſumitur valida, & iuſta, niſi exhibetur proceſſus, in quo contrarium conſtet. Dec. 241. la ſecunda, num. 8.
Sufficit iuſtificari ex actis, etiam quod non ſit conformis libello. Dec. 249. num. 7.
Mandans aliquem amoueri à poſſeſſione probat illius poſſeſſionem. Dec. 252. num. 3.
Quæ eſt vnius capituli, eſt indiuidua. Dec. 257. num. 1.
Continens plura capita poteſt in aliquo confirmari & in aliquo reprobari, & quoad caput confirmatum dicuntur duæ ſententiæ conformes. Dec 259. num. 6.
Contra defunctum nulla eſt. Dec. 259. num. 7. Lim. vt num. 9.
Lata in ſpolio vnica verborum ſtructura ad reſtitutionem rei, & fructuum, vbi eſt iniuſta reſpectu fructuum, dicitur iniuſta etiam reſpectu rei ratione indiuiduitatis. Dec. 297. num. 15.
Non conformis libello eſt iniuſta. Dec. 307. num. 1.
Interlocutoria poteſt ab eodem Iudice reuocari. Dec. 315 num. 4.
Alio non probato præſumitur ritè lata. Dec. 331. num. 12.
[Sententia nulla eſt, quæ continet contrarietatem. Obſ. 12. num 42.
Vel ſit Iudicis incompetentis. Obſ. 12. num. 44.
Contra ſententiam prima non reuocata, nulla eſt. Obſ 12. num. 44. Dec 525. num. 6.
Nulla eſt non verificata clauſula, Conſtito de re iudicata. Obſ. 12. num. 53.
Iudicis ad quem, actis, præſertim releuantibus, non tranſportatis, eſt nulla. Obſ 69. num. 8.
Nulla redditur ex non integra repoſitione, tam ex iure communi, quam ex Concilio. Obſ. 69. num. 55.
Verificatur in decreto. Obſ. 59. num. 59.
Lata contra Reſignantem afficit, & executioni demandatur contra Reſignatarium. Obſ. 57. num. 8.
Nulla ob defectum iuramenti calumniæ non poteſt parte opponente confirmari, niſi nulliter, & iniuſtè. Obſ. 71. 7.
Nulla eſt ex defectu mandati illam obtinentis. Obſ. 86. num. 5.
Etiam quod ſit ad fauorem minoris. Obſ 86. num. 6.
Valida eſt etiam mandato non producto, ſi illud comparens habeat. Obſ. 86. num. 17.
Quæ ſe fundat in non productis, ſuſtineri non poteſt. Obſ. 97. num. 19. Dec. 604. num. 1.
Lata ſine citatione eſt ipſo iure nulla. Dec. 373. num. 5. Dec. 507. num. 2.
Quando ferri non poſſit reſpectu ſucceſſoris ex actis factis cum prædeceſſore. Dec. 412. num. 5.
In poſſeſſorio retinendæ non requirit aliam executionem, niſi quod deſiſtatur a moleſtijs, & non contradicatur, & obtinens poſſidendo habet executionem. Dec. 414. num. 1. 3 & 8.
Nulla ex defectu citationis non factæ Capitulariter ſanatur per approbationem. Dec. 414. num. 9.
Non viſis actis probatorijs, vti ſine cauſæ cognitione nulla eſt. Dec. 435. num. 7.
Sine actis probatorijs iuſtificari non poteſt. Dec. 435. num. 10.
Nulla dicitur ex defectu mandati. Dec. 430. num. 1.
Lata per Iudicem appellationis actis primis inſtantiæ non tranſportatis dicitur nulla, & lata ſine cauſæ cognitione. Dec. 437. num. 1.
Annullans inſtrumentum in actis non productum dicitur nulla. Dec. 437. num. 3.
Nulla parte non opponente confirmata non poteſt amplius de nullitate redargui, ſi ſecunda ſit valida. Dec. 440 num. 1. & 2.
Ampl. etiam ſi à ſecunda ſententia fuerit appellatum, dummodo vitium primæ non influat in ſecundam, vel prima non contineat expreſſum errorem. Dec. 440. num. 2.
Sola non priuatur quis poſſeſſione, niſi ſequatur actualis apprehenſio hominis miniſterio. Dec. 451. num. 1.
Nulla, & iniuſta eſt reuocanda. Dec. 452. num. 1. Dec. 622. num. 2.
Lata per relationem ad cedulam, quæ in actis non reperiatur, & de publicatione non conſtet, adhuc dicitur valida, quia Notarius non potuit de ea atteſtari, niſi in ſuis manibus dimiſſa fuiſſet, & vti in iudicio dicitur recitationi parata. Dec 472. num. 9.
Per appellationem remanet ſuſpenſa, & ſine effectu. Dec. 487. num. 13.
In iudicatum tranſiſſe dicitur fatalibus elapſis, & non prorogatis. Dec. 496. num. 1.
Firmata firmatur, & executio illius vigore facta. Dec. 496. num. 4.
Inter alios lata non afficit tertium non citatum, & ſibi competit manutentio. Dec. 505. num 1. & 6.
Lim. ſi habuerit ſcientiam litis. Dec 505. num. 2. Quod tamen ſublimitatur pluribus modis. vt ibid n. 4.
Sublim. etiam, ſi tertius fuerit tantum domi citatus, & non conſtet de mandato eius, qui comparuerit. Dec. 505 num. 3.
Sublim. quando ius tertij non fuit in illo iudicium deductum. Dec. 505. num. 5.
Sublim. quando tertius eſt in poſſeſſione. Dec. 505 num. 7.
Sublim. quando defenſio ad tertium primo loco non pertinet. Dec. 505. num 8.
Sententia, & Iudicis mandatum cum ſubſecuta executione priuat primum poſſeſſorem naturali, & ciuili poſſeſſione. Dec. 506. nu. 3.
Intellige, ſi ritè, & rectè proceſſum fuerit. Dec. 506. num. 5.
Cum Procuratore domino litis effecto dirigi debet in eumdem Procuratorem. Dec. 508. nu. 8.
Quæ non iuſtificatur ex actis remanet iniuſta. Dec. 516. num. 2.
Continens contrarietatem remanet nulla. Dec. 525. num. 4.
Non eſt exequenda, antequam feratur. Dec. 508. n 3.
Non publicata eadem die, qua lata fuit, eſt nulla. Dec. 586. num. 5.
Si lata ſit prout in cedula, non debet in ea dies aperitionis adnotari, ſed ſimpliciter cedula aperiri, retrotrahi ad diem prolationis. Dec. 586. num. 6.
Lata contra Rectorem Eccleſiæ non præiudicat prælato prætendenti Eccleſiam ſibi ſubiectam. Dec. 603. num. 1. Decl. vt ibid num. 2. & 3.
Non dicitur diffinitiua ex verbis, Per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, ſi de ſui natura ſit interlocutoria. Dec. 639. num. 23.
Lata in ſecunda inſtantia actis primæ non tranſportatis eſt euidenter nulla. Dec. 604. num. 2.
Recipit interpretationem a iure circa ea, de quibus nullam facit mentionem. Dec. 609. num. 20
Abſque citatione, quæ cadat pro illa die eſt nulla. Dec. 622. num. 1.
Remanet inualida ex defectu citationis eorum, de quorum intereſſe agitur, quæ naturalem concernit defenſionem. Dec. 621. num. 11.
Ipſo Iure, & apparenter ex actis nulla nomen ſententiæ non meretur, & executioni mittenda non eſt parte opponente. Dec. 622. num. 28.

Lata præſumitur prout de iure. Dec.469. nu.27.
Super executione litterarum habentium clauſulam, In forma dignum, & verificato prius iurepatronatus eſt appellabilis. Dec.634.num.33.
In poſſeſſorio dicitur continere mixturam, ſi aliquid de proximioritate, vel aliud exprimat, quod habeat cum petitorio complicationem. Dec. 632 num.19.
In poſſeſſorio vt appellationem non recipiat, ſatis eſt, vt ex ipſius verbis non colligatur, fuiſſe diffinitiuè pronunciatum, & in petitorio ſeruando requiſita iudicij ordinarij. Dec.639. num 24.
Si infirmetur ex nouiter deductis, poteſt etiam ex nouiter deductis defendi. Dec 647.num 42.
Reſpiciens petitorium, & ſine actis in manutentione non attenditur. Dec.657 num.10.
In ſpolio eſt iniuſta pimo extremo non probato. Dec.664.num 6.
In Maioratu lata contra Anteceſſorem nocet ſucceſſori. Dec 664.nu.15.Lim.vt ibid.nu.16.
Contra tertium non citatum exequi non poteſt, niſi ſit intruſus lite pendente, ſeu in illum dolo tranſlata poſſeſſio. Dec.664.num.18.
Non conformis libello eſt omnino nulla, & etiam illius executio. Dec.668.num 6.
Sententia, & inſtantia manutentionis non facit numerum ad effectum conformium in negocio principali. Obſ.6.num.13.
Sententia, ſeu decretum cum adnoratione diei publicationis, aperitionis, & conſignationis, ſeu declarationis ſuſtinetur ſtante ſtylo plenè, & concludenter probando, & etiam quod ſtylus effectuatus probetur ex veriſimili, vel immo etiam quod probetur per atteſtationem Procuratorum, vel reſpiciens ordinatoria, & etiam eſt citationis defectus hoc caſu ſanabilis. Obſ. 102.num.10 & 13.
Sententiæ acquieuiſſe cenſetur, qui non appellauit. Dec.497.num.10.Dec.519.num.10.
Validitas probatur ex reuolutione actorum, ex quibus conſtet de iuriſdictione, mandato, citatione, & alijs requiſitis. Dec 581.num.1.
Tenor eſt attendendus ad dignoſcendam mixturam. Dec.609 num 2.
In mero poſſeſſorio executio retardari non debet ſtante Ægidiana. Dec.638.num.16.
Tenor attenditur reſpectu appellationis in poſſeſſorio. Dec.638.num.18.
In executione debet Iudex ſuperſedere, vbi poteſt ſuſpicari de illius iuſtitia. Dec.664.num 7.
Sententiam non eſſe latam in ſummariſſimo poſſeſſorio quomodo cognoſcatur. Dec.562.nu.8.
Reintegratoriam qui obtinuit, dicitur ſe habuiſſe pro ſpoliato, & non poteſt manuteneri. Dec. 469.num.15.Lim vt ibid.num.16. & ſeqq.
Sententiæ latæ per Iudices laicos circa iuriſdictionem ſpiritualem non attenduntur, & earum enunciatio quoad ſubiectionem Abbati non refertur ad iuriſdictionem fori contentioſi. Dec. 382.num 8.
Nullæ ex defectu non integræ tranſportationis actorum non ſunt exequendæ. Dec.401. num.1.]
Sententia, & mandatum Iudicis poſſeſſionem enuncians poſſeſſionem probat ad effectum manutentionis. Obſ.29.num.1.
Idem in ſententia, & mandato de amouendo, & eijciendo. Obſ.29.nu.2.
Et in ſententia, & mandato de dimittendo, & relaxando Obſ.29.num.3.
Et in ſententia, & mandato de immittendo iure pignoris. Obſ.29 num.4.
Et in ſententia, & mandato de reintegrando, & reponendo ad poſſeſſionem. Obſ.29.num.5.
Sententia, ſeu decretum valet latum etiam die immediatè ſequenti poſt citationem, ſi Iudex in die citationis prolationem prorogauerit, alias requiritur noua citatio. Obſ.102.num.15.
Sententiæ prioris reuocatio non videtur neceſſaria, ſi ea grauamen non contineat. Dec. 59.nu.5.
Tenor in poſſeſſorio attenditur ad effectum appellationis, non autem exceptiones in proceſſu appoſitæ circa petitorium. Dec.66.num.6.
Sententia immiſſionis effectuata per ſecundum Iudicem reuocata, non eſt propterea manutenendus, qui reuocationem obtinuit, niſi ſi reuocata, vt notoriè nulla, & iniuſta. Obſ.12. num.35.
Semel etiam nulliter lata expirat Iudicis delegati iuriſdictio. Dec.11.num.11.
Sententiarum virtus ſuſpenſa remanet pendente iudicio reſtitutionis in integrum. Dec 302.nu 4.
Sepulchri in iudicio non poteſt pronunciari in poſſeſſorio, niſi ſummariè cognoſcatur de bono iure in petitorio. Obſ. 42.nu.3.
[Sepeliendi quaſi poſſeſſio acquiritur vnico actu. Obſ. 18.num.11.
Sepeliendi in quaſi poſſeſſione abſque licentia manutentio datur, ſi huiuſmodi quaſi poſſeſſio cum iſta qualitate ſit probata. Obſ.73. nu.18.
Sepulchrum quis habere non poteſt quoad proprietatem, ſed quoad vſum, & priuatiuè quoad alios. Dec.574.num.2.
Sepulturæ quaſi poſſeſſio, & ius aliis prohibendi quomodo acquiratur. Obſ.34.num.1.
Sepulturæ quaſi poſſeſſio, & ius prohibendi, ne alij ibi ſepeliantur, acquiritur ex illatione cadauerum. Dec.574.num.1.]
Sepulturæ quaſi poſſeſſio probatur per conſtructionem Capellæ, vel Oratorij, ſeu ipſius ſepulchri. Obſ.34.num.3.
Vel per illationem factam de corpore aliquo de familia. Obſ 34.num.4.
Quaſi poſſeſſio, & ius prohibendi, ne alij ſepeliantur non probatur ex ſola immiſſione cadaueris, ſed requiritur probatio conceſſionis loci legitimè factæ. Obſ.34.num.5.
Sed ex iure prohibendi infertur ad ius immittendi. Obſ 34.num.6.
Quaſi poſſeſſio non acquiritur per ſolam facultatem conſtruendi. Obſ.34.num.7.
In poſſeſſione manutentio non datur, vbi nullum ſepulturæ ſignum adeſt. Obſ.51.num.3.
In poſſeſsione qui eſt, dicitur eſſe etiam in poſſeſſione illius vſus. Obſ.73.num.192.
Sequeſter poſsidet nomine illius, qui prius poſsidebat. Obſ.52 num.5.
Non eſt manutenendus contra illum, qui poſſidebat, ſed, immò eſt ille manutenendus, ſi ſequeſtrum ſit neceſſarium, ideſt factum auctoritate Iudicis, quod non priuat poſſeſſione. Obſ.52. num.6. & 8.
Neceſſarius nec naturaliter poſſidet. Obſ.52. num.7.
Neceſſarius, vbi nemo adhuc erat in poſſeſſione, eſt manutenendus contra turbantem. Obſ. 52.num.8.
Poteſt vti adminiſtrator, & fructuum collector etiam præſentare. Obſ.52.num.9.
Dicitur eſſe in poſſeſſione cuſtodiæ cauſa, ne partes ad arma veniant. Obſ. 52.nu.10.
Sequæſtranda eſt poſſeſſio turbida, & de iure, & de ſtylo Rotæ. Obſ.7.num.81.
Sequeſtranda eſt poſſeſſio, donec ordinariè ſuper petitorio, vel poſſeſſorio cognoſcatur, vbi poſt facta, probationes in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis omnino ignoratur, quis ſit in poſſeſſione, ſiue in ea potior. Obſ.71.nu.126.
Sequeſtrari, ſeu auocari poſſeſſio non debet, vbi conſtat de vnius ex partibus poſſeſſione, nec etiam ſub prætextu metus armorum, ſed eſt poſſeſſor manutenendus, qualiſcunque fuerit eius occupatio. Obſ.75.num.22.& 23.
Atque etiam, quod poſſeſſor ſit prædo. Obſ.75. num.23.
Sequeſtratæ res tempore perituræ poſſunt auctoritate Iudicis vendi, & pretium loco rei ſequeſtrari, ſeu deponi. Obſ.75.nu.49.
Sequeſtratio regulariter eſt prohibita, ſed vbi ſubeſt

Digitized by Google

conſumptionis timor non denegatur. Dec. 155. num. 1.

Sequeſtratio, ſeu auocatio poſſeſſionis à Iudice facta eo fortius poſſeſſione non priuat, ſi adſit clauſula, ſine præiudicio iurium partium. Obſ. 60. num. 3.

Vel poſſeſſor à ſequeſtro appellauerit, & conſtet, quod non habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ. 60. num. 4. vbi exemplum.

Vel Iudex nulliter proceſſerit, vel etiam poſſeſſionem ctadiderit aduerſario. Obſ. 60. num. 5.

Immo etiam quod poſſeſſor non contradicat, ſeu etiam conſentiat, & facilius ſi conſenſus ſit cum proteſtatione. Obſ. 60. num. 6.

Et competit primo poſſeſſori remedium retinendæ, non recuperandæ. Obſ. 60. num. 7.

Priuat poſſeſſione, vbi conſtat, quod ita Iudex voluerit. Obſ. 60. num. 9.

Vel ſequeſtrum fuerit in vim clem. 1. ſeqq. poſt. & fortius, ſi pars acquieuerit, & petierit illius expeditionem. Obſ. 60. num. 10.

Vel ſequeſtratio, ſeu auocatio ſit de poſſeſſione vitioſa, & attentata. Obſ. 60. num. 11.

Vel poſſeſſor habuerit ſe pro ſpoliato. Obſ. 60. num. 12.

Ex abrupto facta non probato armorum, & ſcandali timori, & quod contentio eſſet ſuper poſſeſſione, vt nulla, & de facto eſt reuocanda. Obſ. 60. num. 14.

Facta ad falſa narrata, ſeu non obſtante vnius poſſeſſione eſt reuocanda, & poſſeſſori, qui non habet ſe pro ſpoliato, danda manutentio. Obſ. 75. num. 20.

De partium conſenſu licita ſemper eſt, & in aliquibus alijs caſibus, de quibus hic remiſſiuè. Obſ. 75. num. 50.

Sequeſtrationis, ſeu auocationis poſſeſſionis factæ per Iudicem exceptio non impedit mandatum de manutenendo, quia dicitur ſequeſtratio, & auocatio neceſſaria, & non priuat poſſeſſorem ſua poſſeſſione, nec declarat, quis ſit actor, vel reus. Obſ. 60. num. 1.

Sequeſtrum voluntarium factum, ſeu appoſitum ab ipſis partibus priuat poſſeſſione. Obſ. 60. num. 13.

Secus in deponente rem ſuam ſponte, quia retinet poſſeſſionem ciuilem, & ex ea debetur ſibi manutentio. Obſ. 60 num. 14.

Et ſecus ſi ad ſit proteſtatio. Obſ. 60. num. 17.

Appoſitum ſuper fructibus non præiudicat quoad poſſeſſionem, & manutentionem rei. Obſ 60. num. 19. Dec. 48. num. 11.

Fit, donec fiant probationes ſuper poſſeſſione, vbi timor imminet rixæ. Obſ 71. num. 125.

Dicitur remedium deſperatum. Obſ. 75. num. 17. & 22.

Solet Rota paſſim apponere in beneficialibus, vbi poſſeſſio eſt vitioſa, & attentata, vt citius lites finiantur. Obſ. 75. num 40.

Super poſſeſſione nulliter capta pro nullitatis purgatione apponi debet. Obſ. 75. num. 42.

In cauſa beneficiali apponitur, quando ſuper beneficio in petitorio, vel poſſeſſorio plenario lata eſt ſententia contra poſſeſſorem, qui appellauit vel de nullitate dixit, & an pars citari debeat. Obſ. 75. num. 45. & 48.

Intellige ſi ſententia ſit lata in Romana Curia, ſecus ſi in partibus. Obſ. 75. num. 46.

Et niſi poſſederit per triennium ante litem motam. Obſ. 75. num. 47.

Non grauat, quia non aufert poſſeſſionem ab eo, qui illam habet. Obſ. 75. num. 53.

Factum, ne partes veniant ad arma, eſt merè interlocutorium, & poteſt quandocumque reparari, & reuocari, & vnus ex contendentibus poſſeſſor conſtitui. Obſ. 75. num. 55.

Decretum ſub prætextu timoris armorum nulla præcedente veriſimili ſuſpicione rixæ poteſt vti nullum impugnari. Obſ. 75. num. 61.

Intellige principaliter, non adhærenter appellationi. Obſ. 75. num. 62.

Et quoad effectum deuolutiuum, non ſuſpenſiuum, niſi nullitas ſit notoria, & euidens. Obſ. 75. num. 63.

Permittitur, vbi hoc ſuadet æquitas, vt ſi alias iudicium redderetur eluſorium. Obſ. 155. num. 2.

Neceſſarium poſſeſſione non priuat. Dec. 165. num. 7.

Quando non afficiat. Dec. 301. num. 4.

[Sequeſtranda eſt vti attentata poſſeſſio capta ex ſententia in ſpolio poſt commiſſam cauſam reſtitutionis in integrum in Rota Dec. 433. num. 2.

Sequeſtranda eſt generaliter poſſeſſio nulla, non manutenenda, aliàs mandatum etiam nullum remanet. Obſ 75. num 12.

Sequeſtratarius dicitur poſſidere, ſi antea poſſeſſio erat vacans. Obſ. 52. num. 2.

Contra eum, ſeu fructuum collectorem datur manutentio proue contra principalem debitorem. Obſ. 52. num. 2.

Sequeſtrum non operatur, quin poſſeſſor ſit habendus pro reo ad effectum probationis. Obſ. 60. nu. 2. Dec. 417. num. 10.

Iudicis de poſſeſſione, vitioſa, ſeu attentata priuat poſſeſſione, ſi ſit decretum, & appoſitum, ſecus ſi decretum tantum, & executioni non demandatum. Obſ 60. num. 12. Dec. 634. num. 8. & ſeqq.

Et quoad poſſeſſionem naturalem, ſecus quoad ciuilem, quæ ſolo animo retinetur. D. Obſ. 60. num. 13.

Non priuat effectibus iuris, ſed commodo fructuum Obſ. 60. num. 8.

Voluntarium non priuat poſſeſſione ſecundum aliquos. Obſ. 70. num. 15.

De poſſeſſione nulla vitioſa, & attentata priuat poſſeſſione. Obſ. 60. num. 16.

Concedi non poteſt, ſed manutentio, etiam quod quis detineat, & adducatur prætextus armorum. Obſ. 75. num. 7.

Non priuat poſſeſſione clara, ſecus in turbida. Obſ. 60. num. 17.

Apponitur, non autem datur manutentio, vbi poſſeſſio vtriuſque partis eſt turbida. Obſ. 75. num. 10. vbi exempla.

Apponitur ſtante ſuſpitione perſonæ, & dilapidationis. Dec. 409 num. 1.

Factum ob metum dilapidationis fructuum reuocatur cautione. Dec. 409. num 3.

Ab illo non eſt incipientem ſtante vnius poſſeſſione. Obſ. 75. num. 6.

De ordine Iudicis appoſitum, & ſic neceſſarium, non priuat quem quam ſua poſſeſſione Dec. 417. nu. 11. Dec. 423. num. 2. Dec. 514 num. 4. Dec. 634. num. 10.

Iudicis à quo, cauſa appellationis coram alio pendente, eſt attentatum. Dec. 421. num. 4.

Apponi non poteſt ſub prætextu, quod partes ad arma ſint deuenturæ. Dec. 421. num. 5.

Contra poſſeſſorem ſicut fieri non poteſt, ita iam factum reuocatur. Dec. 454. num. 1.

Reſpicit & ſcandalum, & litis expeditionem. Obſ. 75. num. 9.

Apponi debet ſuper beneficio, vbi neutra partium poſſeſſio eſt conſiderabilis. Dec. 481. num. 5.

Semper apponitur, quando poſſeſſio eſt attentata. Dec. 564. num. 1.

Appoſitum à Iudice ſuper beneficio priuat poſſidentem ſua poſſeſſione. Dec. 634. num. 6. Decl. vt ibid. num. 10. in fin. & num. 11.

Reſpicit, & ſcandalum, & celeriorem expeditionem litium. Obſ. 75. num. 9.

Sequeſtrum in vim clem. 1. de ſeq. poſſ. eo magis poſſeſſione priuat, ſi illi poſſeſſor conſentiat. Obſ. 60. num. 10.

Non priuat poſſeſſione, ſi ſit ſine iuriſdictione, & eſt reuocandum. Obſ. 60. num. 11. Dec. 514. num. 6.

Sequeſtrum, deſcriptio, & inhibitio differunt inter ſe. Obſ. 76. num. 9.

Sequeſtro nec in poſſeſſore non ſoluendo locus eſt, vbi periculum eſt, ne ſame pereat. Obſ. 75. num. 53. Dec. 409 num. 2.

I N D E X.

Locus eſt, vbi poſſeſſio non eſt legitima. Dec.566. num. 3.

Sequeſtro præcipuè, ſeu anocationi poſſeſſionis locus eſt, ſi propter collitigantium concurſum in bonis damnum inferatur. Obſ.75.nnm.9.

Et ſi prima poſſeſſio ſit infecta ex decreto irritante,& ſecunda non citato primo poſſeſſore. Obſ. 75. num.12.

Sequeſtro,ſeu auocationi ſine citatione factæ conſentire videtur,qui non reclamat. Obſ.79. num. 2.

Sequeſtro,& ſequeſtrariorum deputatione an amittatur, poſſeſſio. Dec.571.uum.12. & 13.

Sequeſtra prouiſionabilia oppoſita intelliguntur cauſa cuſtodiæ,non animo poſſeſſotem priuaodi.Obſ. 60.oum.1.]

Seqneſtrum petens à Iudice apponi amittit poſſeſſionem. Obſ.60.oum.15.

Secus ſi cum proteſtatione,ſine præiudicio poſſeſſionis. Dec.48.num.12.

Sequeſtri petitio ſacta à procuratore non operatur amiſſionem qoſſeſſionis ciuilis,quæ ab animo principalis pendet. Dec.48.num.10.

Materia plurimum pendet à Iudicis arbitrio. Dec. 155.num.4.

Verba vbi non verificantur,nec illius diſpoſitio verificari poreſt. Dec.30.num.5.

Sequeſtro, ſeu auocationi poſſeſſionis, vel deputationi fructuum Collectoris locus eſt, vbi inter pates extraiudicialiter de poſſeſſione contenditur ſubeſt timor armorum,& ſcandali,& dubium eſt Iudici,quis poſſideat. Obſ.75.num,1.

Etiam ſi neutra ea partibus perat,vel vtraque, contradicat. Obſ. 75. num. 2.

Locus non eſt, cum liquido Iudici conſtat de vnius ex partibus poſſeſſione, ſed eſt danda manutentio poſſeſſori,& inhibendum eſt alteri. Obſ.75. oum.16.18.& 19.

Locus eſt,vbi neutra ex partibus de poſſeſſione contendentibus poſſidet, ſeu poſſidere docet, ſed poſſeſſio vacans eſt,& fortius ſi de ſcaodalo ſuſpicetur. Obſ 75.uum.31.

Et in caſu timoris armorum vtrique inhibetur, ne ad poſſeſſionem accedant, dooec ſuper petitorio, vel poſſeſſorio de eorum iuribus in dicta recognitum fuerit. Obſ. 75. oum. 32.

Locus eſt,vbi de poſſeſſinne non conſtat,& pars,quæ non prætendit poſſidere, aſſumit partes actoris, ſtante reſcripto, vt procedatur in petitorio tantum arbitrio. Obſ. 75. num. 33.

Locus eſt, vbi poſſeſſio eſt turbida. Obſ. 75. oum.34.

Vel facta diligentia non conſtat,quis ſit in poſſeſſione potior,& aoterior. Obſ. 75. num. 35.

Vel neutra poſſeſſio eſt bona. Obſ. 75.num. 36. & ſeqq.vbi exempla.

Locus eſt,vbi vnius poſſeſſio eſt infecta, & alterius momentanea, ſeu poſterior oon espulſo primo poſſeſſore, ac timetur de tumultu. Obſ.75. num.41.

Locus eſt, ſi vnus habeat ceſſionem ſine appræhenſione,alter & puſſeſſionem captam altero in ea exiſtente. Obſ.75.num.43.

Et vbi anterior poſſeſſio nulla eſt ex defectu citationis,& poſterior clandeſtina, & vitioſa,vel à Iudice data uon ſeruatis ſeruandis,& primus poſſeſſor non habuit ſe pro ſpoliato. Obſ. 75. num.44.

Locus eſt poſt ſentcotiam latam contra poſſeſſorem & appellatione peudento in prophanis,& beneficialibus,quando fructuum recuperatio eſt difficilis. Obſ.75.num. 48.

Vel quando poſſeſſor fructibus abuteretur,ſeu dilapidaretur, vel de dilapidatione ſuſpectus eſſet, ſiue quoad fructus, ſiue quoad rem, ſiue iudicium redderetur eluſorium, vel alias æquitas ſuaderet,& eo magis ſi poſſeſſor eſſet etiam non ſoluendo. Obſ.75. num.49.

Locus eſt,donec ſacta tranſportentur. Dec.62.la ſecunda,num.4.

Locus eſt, quando vtriuſq; partis poſſeſſio eſt obſcura, & interim videndum de bono iure, quo viſo ſequeſtium eſt reuocandum. Dec.315. num 1.& 4.

[Serere, paſcere, lignare fructus colligere pertinent ad vſum rei. Dec. 498. num.3.

Serui fugitiui poſſeſſionem retinemus, quandiu facilem eius recuperationem credimus, eumque proſequimur. Obſ.5num.7.Dec.554.aum.18.

Seruitutis poſſeſſio,vt pura itineris an poſſit acquiri per conſtitutum,vel precarium domini fondi. Obſ. 20. num.19.

Seruitutis iuris paſcendi quaſi poſſeſſio quomódo probanda,vt ſit,compatibilis cum poſſeſſione domini terrarum. Obſ.72.num.3.& ſeqq.

Seruitutum quaſi poſſeſſio generaliter acquiritur per vſum rei,& per actum, in quo ipſa ſeruitus repræſentetur. Obſ.34. num. 3.

Earum in manurenrione non eſt neceſſe probare requiſita,& qualitates, quæ requiruntur in petitorio,ſeu in earum particularibus interdictis.Obſ. 42. num. 39. Ampl. vt ibid. num. 40.]

Séruitus non præſumitur. Dec.87.num.4.

Seruitutis quaſi poſſeſſio an, & quando acquiratur per ſolum ingreſſum in rem abſque eo,quod fiat aliquod opus in re ſeruiente. Obſ.21.num.19.

Ius probare oon eſt neceſſe ad effectum maoutentionis io illius quaſi poſſeſſione. Obſ. 42. num.30.

In quaſi poſſeſſione datur manutentio abſque titulo, licet res aliena præſumatur libera.Obſ.44.num. 60.vbi exempla.

Lim.in vſufructu. Obſ. 44.num. 61.

Lim in ſeruitute ducendi aquam,quam vtraque pars contendit,& prætendit ius ex conceſſione Principis. Obſ. 44.num 62.

Sublim. vbi vtraque pars communiter poſſideat.Obſ. 44.num.63.

Lim. vbi agitur contra proprietarium prædij ſeruientis, & de proprietate conſtat. Obſ. 44. oum.64.

Negatiuæ quaſi poſſeſſio an,& quomodo acquiratur. Obſ.11.num.102.

Seruitutes acquiri, & imponi poſſuot etiam futuris ædificijs. Dec. 321.nom.36.

Seruus Serui poſſeſſionis continuationem dominus non habet.ſi fugitiuus ab alio detineatur & animum reuertendi non habeat. Dec.164.nom.12.

Sibi imputare debet,qui ordinem iam datum in tempore non reuocauit. Dec. 163. oum.10.

Signatura pluries prohibuit locumtenentibus A.C.ne mandata de manutenendo in beneficialibus concedant. Obſ.6.num.22.

Et conceſſa, tàm ab eis,quàm ab ipſomet A. C. tollit & circumſcribit,& reſcribit cum clauſula, Ac ſi non emanaſſent. Obſ.107.num.6.

Iuſtitiæ non facit reſcripta gratioſa, ſeu aberrantia ab ordine iuris. Obſ. 7. num.63.

Simpliciter reſcribendo,& committendo cauſam appellationis intelligitur ad vtrumque effectum. Dec.246.num.8.

Quomodo reſcribat in appellationibus à mandato de manutenendo. Obſ.106.num.71.

[Signatura in appellatione à decreto manutentionis reſcribit cum clauſula, ſine præiuditio mandati de manutenendo, ſeu legitimæ executionis, vel ſioe retardatiooe ſolutionis arbitrio. Obſ. 106. num. 30.

Quando conſtat de poſſeſſione penſioois dat clauſulam,ſine retardatione. Dec. 341. num. 11.

Appellationem ſimpliciter committens declarat cauſam appellabilem. Dec. 522. num. 10.

Reſcribit, quod conſtito de paupertate procedatur in cauſa reſeruatis fructibus,& expenſis ſine litis arbitrio;quo Rota vti ſolet, etiam reſpectu fructuum receptorum. Obſ. 74. num.3.Dec. 447. num.3.

Reſcribit, vt fides detur teſtibus mortuis examinatis in cauſa poſſeſſorij, ad effectum, vt probent in petitorio, ſi ſuper eo fuerint data Interrogatoria. Obſ.39.num.1.

Signatura

Digitized by Google

INDEX.

Signatura Sanctiſſimi, ſeu Gratiæ adiri debet pro ſanandis nullitatibus. Dec. 377.num.4.

Non aſtringitur ita ſtrictè adhærere iuris diſpoſitioni, quin æquitatem ſequi poſſit. Obſ.7.num.28. Dec.540.num.6.

Aditur pro ſanando examine facto extra terminum remiſſoriæ. Dec.449.num.1.]

Signaturæ recurſus quando annullet ſubſecutam executionem. Obſ.12.num.85.

Reſcriptum intelligi debet prout de iure. Dec. 246. num. 5.

Signum, & ſigillum in re appoſitum probat rei poſſeſſionem. Dec.27.num.5.

Secus quoad vinum, niſi fuerit expreſſè dictum, eum ſigillatio fiat, vt nihil poſſit immiſceri, & vt appareat de quantitate. Obſ 27.num.6.

[Silentium alicuius in Choro poſt illud indictum quamdo non concludat animum parcodi. Dec. 667. num.3.6.9.11. & 12.

Siluanus conſ. 27.num.15. declaratur. Obſ.106. num. 31. Dec.131.num.4.

Siluæ cæſio, ac precij erogatio facta præſumitur in vim præcedentis venditionis. Dec.469.num.8.]

Siluarum, & lignorum inciſio, acceptio, & aſportatio probat rei poſſeſſionem. 1Obſ. 23.num. 14.

Simulationis exceptio opponi non poteſt ſtante iuramento. Dec.131.num.7.

De ſui natura non impedit remedia poſſeſſoria. Dec. 152.num.4 Decl. vt num.6.

Non admittitur in iudicio manutentionis. Dec.188. num. 8.

Non retardat executionem obligationis cameralis. Obſ.63.num. 2.

Simulationis contractus, ſeu ſolutionis exceptio non impedit mandatum de manutenendo, cum concernat petitorium, ſeu negocium principale, & defectum tituli. Obſ.63.num.1. Ampl. vt num. 3.

Simulationis, ſeu vſuræ exceptio tamquam titulum, & propietatem reſpiciens non impedit manutentionem. Dec 185. num. 6.

[Simul ſtare non poſſunt, quod quis ſit ſpoliatus, & quod petat ſe manuteneri. Dec.418.num.2.

Simul ſtare poſſunt, vt Cura principalis ſpectet ad Rectorum, onus autem coadiuuandi Parochum incumbat Beneficiato. Dec. 625. num.14.

Simulatio, & fictio in dubio non præſumitur, & alleganti incumbit onus probandi. Dec. 596 num.3.

Singulorum ratio non habetur in re ad Vniuerſitatem ſpectante. Dec. 598. num. 4]

Societas morte ſocij finitur. Dec. 195. num.6.

Non tranſit ad filios ſocij mortui, præſertim ſi ſint pupilli, & non æquè idonei. Dec. 195. num. 7.

Cum pupillis, & minoribus contrahi non poteſt, ſaltim ſine ſolemnitatibus ſtatutarijs, etiam quod de illorum vtilitate tractetur. Dec. 195. num.8.

[Societas in affictu contracta dicitur per conductionem ſimul factam. Dec.475. num.1.

Socij actus in perſona ſocij dicuntur iure familiaritatis, nec præbent in ea poſſeſſionem. Obſ. 54. num.6.]

Societates, quæ ex alicuius teſtamento debēt eligere, & dotare puellas, & nullum commodum ex diſpoſitione ſentiunt, dicuntur executrices voluntatis teſtatoris. Dec.295.num.10.

Socij, vel iuris conſortis poſſeſſio conſeruatur per actus poſſeſſorios alterius, qui non cenſetur priuatiuè hoc iure vti velle reſpectu alterius. Obſ. 73.num.40.

[Solemnia omnia præſumuntur ex curſu 40. annorum, etiam quoad proceſſum. Dec.428.num.11.]

Solemnitas adhibita in primo actu cenſetur reperita in actu immediatè ſequenti. Dec.83 num.7.

Præſumitur ex ſpacio 20. vel etiam 10. annorum. Dec. 20.num.10.

[Solemnitates in contractu minorum ſunt ad eorumdem fauorem iniuſtæ. Dec.647 num.71.

Conſtitutionis Marchiæ requiruntur etiam in contractibus minorum forenſium. Dec. 643. num. 44. Decl. vt ibid. num. 49.]

Solemnitates quæ de iure requiruntur in probationibus iudicijs plenarijs, non ſunt ſeruandæ in manutentione. Obſ. 82. num. 7.

[Soluens pro alio præſumitur habere mandatum ex coniecturis, tanquam huiuſmodi actus probabiliter ſine eo non expediatur. Obſ. 35. num. 30.

Soluens nomine alterius notabilem pecuniarum ſummam præſumitur habere mandatum. Dec. 509. num. 2. Ampl. vt ibid num. 4.]

Soluente aliquo decimam, penſionem, vel huiuſmodi, vt ſoluat pro vno anno tantum, & non pro quolibet anno, non datur contra eum manutentio pro ſingulis annis. Obſ. 18. num.40.

Solutio in vim ſtatuti facienda de datio, ſeu gabella pro quolibet proceſſu non eſt facienda pro proceſſu manutentionis. Obſ. 3. num. 47.

Vnica ſufficit ad acquirendam, & probandam quaſi poſſeſſionem exigendi, ſeu poſſeſſionem rei, ex que fit ſolutio. Obſ. 18. num.26. Dec.113.num.3. Dec. 142. num. 5. Dec. 143. num. 1. Dec. 180. num. 2.

Et ad effectum manutentionis. Obſ.141.num.4. Dec. 163.num. 12. Dec. 181. num. 1. & 3. Dec. 183. num.1. Dec.318.num.1. Contrarium. D.Obſ.18. num.28.

Decl. ſi tamen ſolutio ſit facta ſine proteſtatione. Obſ.18.num 27.

Vnica, facilius ſufficit ad quaſi poſſeſſionem exigendi quærendam, ſi ſit ponderoſa. Obſ.18.num.30.

Vel ſit pro reſiduo. Obſ. 18.num.31.

Vel appareat facta, vt quolibet anno in futurum ſoluatur. Obſ. 18. num. 32.

Vni ſuffragatur ad effectum quaſi poſſeſſionis, etiam facta a tertio de ordine debitoris, de quo conſtet. Obſ. 18. num.33.

In vna parte non præiudicat in alia non ſoluta, quam quis non videtur tanquam debitam agnouiſſe, nec ex ea datur manutentio quoad totum. Obſ. 18.num. 39.

Probatur ex confeſſione debitoris in ſui præiudicium. Obſ.19.num 35.

Penſionis probat poſſeſſionem rei contra colonum ſoluentem per ſe, vel per habentem ab eo mandatum, ſecus ſi per non habentem mandatum. Obſ. 23.num.38. Dec.141.num.3.

Et quando ſoluens eſt in poſſeſſione rei, cuius ratione ſoluitur. Obſ.23.num.39.

Penſionis, ſeu cenſus probat rei poſſeſſionem ad fauorem recipientis, ſi conſtet de præcedenti titulo, aliàs ſecus. Obſ. 23. num. 40.

Operariorum non probat poſſeſſionem. Obſ. 25. num.5.

Collectæ, vel canonis, ſeu cenſus probat rei poſſeſſionem ad fauorem ſoluentis, ſecus ad fauorem eius cui ſoluitur. Obſ. 28.num.3.

Taſarum, collectarum, & onerum impoſitorum ratione territorij, & iuriſdictionis non probat poſſeſſionem bonorum particularium ad fauorem impoſitoris, & recipientis, ſed ſolam quaſi poſſeſſionem iuriſdictionis. Obſ. 28. num.4.

Tributorum an probat rei poſſeſſionem. Obſ.28. num.5.

Penſionis receptæ iure familiaritatis non probat poſſeſſionem recipientis. Obſ.24. num. 26.

Penſionis receptæ ereditorio nomine non probat recipientis poſſeſſionem. Obſ.24.num.27.

Facta ab alio nomine coloni de cuius mandato non conſtet ad poſſeſſionem probandam non ſuffragatur. Obſ. 24.num.28.

Penſionis facta per conductorem non releuat ad poſſeſſionem probandam, vbi non habuit, neque, poſſedit rem locatam. Obſ. 24. num.29.

Facta cum proteſtatione, ſine præiudicio quorumcumque iurium, non conſtituit in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ.35.num.46 & 47.

Tunc demum probat quaſi poſſeſſionem exigendi, ſi ſit facta ab ipſomet debitore, vel ab eius legitimo procuratore, ſecus ſi à tertio ſine mandato principalis

principalis, vel non conſtito de illius ſcientia, & patientia, vel ratificatione. Obſ.35.num.36.

Facta per tertium de ordine debitoris, de quo conſtet, vt per campſorem in vim cædulæ probat quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ.35.num.66.

Sub nomine cenſus, quod cenſeantur ſacta pro canone, declaratur ex inueſtitura, & alijs enunciatiuis, & teſtibus, Dec. 25.num. 9.

Facta ſub nomine gabellæ cenſetur facta reſpectu iuriſdictionis, non autem dominij. Dec. 40. num.5.

Gabellæ reſpicit iuriſdictionem in dominum. Dec. 41.num.4.

Probatur ex inſtrumento ſolutionis, & quietationis. Dec.180.num.4.& 5.

De certis temporibus facit præſumere etiam ſolutiones de medio tempore. Dec. 180. num.7.

Facta præſumitur ex titulo præambulo, vbi de alia cauſa non conſtat. Dec. 181. num.4.

Præſertim ſi concurrat ſummæ conformitas. Dec. 181.num.5.

Partis termini ſufficit pro mandato de manutenendo ad integros terminos, cum ad illud non actus exactionis particularis, ſed cauſa exigendi vniuerſalis attendi debeat. Dec.188.num. 14.

Vnius penſionis termini, ſeu illius partis ſatis eſt ad poſſeſſionem acquirendam quoad totam penſionem propter cauſam vniuerſalem acquirendi. Dec.202.num. 3.

Facta pro reſiduo iuuat ad acquirendam integram quaſi poſſeſſionem exigendi. Dec.318.num. 2. & 4.

Integri triennij requiritur vel ad effectum inducendi præſumptionem præcedentium ſolutionum, vel ad effectum, vt colonus non poſſit expelli iuxta conuentionem. Dec.318.num.4.

Penſionis facta ab Anteceſſore ſuffragatur etiam ad effectum acquiſitionis poſſeſſionis contra ſucceſſorem, quamuis nunquam ſoluerit. Dec.318. num. 5.

Facta per aſſertum procuratorem non conſtito de mandato ſuffragatur ad effectum quaſi poſſeſſionis iunctis adminiculis. Dec. 318. num. 6. & n. ſeqq. de ipſis adminiculis.

Solutio, & depoſitio idem operatur. Obſ.35.num.5.

[Solutio cenſus in parte totum concernat docto de præcedenti titulo. Obſ.18.num.13.

Alicuius quantitatis fructuum, & oneri alteri debiti ex aliqua re probat ipſius rei poſſeſſionem. Obſ.28.num.1.

Facta præſumitur ex cauſa præcedentis obligationis. Obſ.35.num.24.

In vim ſolius monitionis vti meticuloſa non conſtituti in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35. num.19.

Vnius rei pro alia probat quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ.35.num.5.

Pro reſiduo probat integram ſolutionem. Dec. 445. num.7.

Facta ſine proteſtatione conſtituti in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35. num. 19.

Facta metu cenſurarum non præiudicat, & multo minus depoſitum. Dec. 442.num.4.

Penſionis non modicæ de ſemeſtre in ſemeſtre anticipatæ indicat, contractum eſſe locationis, non emphiteuſis. Dec.499.num. 12.

Momentanea an ſuffragetur pro manutentione. Obſ. 35.num. 15.

Vnica ſufficit ad effectum mandati de manutenendo. Dec.509.num.1.

Partis termini præiudicat tam ad effectum ratificationis alterius ſolutionis, quam ad effectum mandati de manutenendo. Dec.509.num.5.

Facta cum proteſtatione de non ſoluendo niſi pro rata facta liquidatione, quæ facienda erat, non ſuffragatur ad effectum quaſi poſſeſſionis. Dec. 510.num.4.

Vnica non videtur ſufficiens ad effectum manutentionis in poſſeſſione nulla. Dec. 540.num. 9.

Vera dicitur in ſolutum receptio. Dec. 647.num.50.

Crediti dotalis recipi poteſt à muliere ſine ſolemnitatibus. Dec.647.num.51.

Particularium præiudicat vniuerſitatis, ſi ſit cum ipſius patientia, & tolerantia. Obſ. 36. num. 5.

Solutionis Vnicus actus non ſufficit ad effectum manutentionis, ſi ſit euidenter nullus. Obſ. 18. num.21.

Solutionem allegans tenetur probare. Dec. 363. num. 4.

Solutiones mariti præiudicant vxori. Obſ. 35. num. 23.

Probatæ ex libris mercatorum non concludunt contra tertium. Dec.540.num.13.

Penſionis factæ non à titulari, ſed a tertio non ſuffragantur niſi titularis ratificet. Obſ 35. num.29.

Factæ Procuratori penſionarij probant concludenter quaſi poſſeſſionem penſionem exigendi. Obſ.35. num.38.

Intermediæ præſumuntur conſtito de antecedentibus, & ſubſequentibus. Obſ.35.num.4.

Præſumuntur factæ ex titulo præambulo. Dec.555. num.3. Decl.626. num. 5. Ampl. vt ibid. num. 6.

Non bene iuſtificatæ in iudicio poſſeſſorio poſſunt melius iuſtificari in petitorio. Dec.540.num.17.]

Solutionis denegatio, & ſubſecuta taciturnitas per decennium requiritur ad perdendam quaſi poſſeſſionem exactionis penſionis, vel fructuum. Dec. 86.num.8.

Solutione partis acquiritur quaſi poſſeſſio totius, niſi appareat ſoluentem habuiſſe animum agnoſcendi debitum ſolum pro parte. Obſ.18.num 38.

Solutiones factæ per anteceſſorem ſuffragantur pro manutentione etiam contra Succeſſorem. Obſ. 35. num.6. Dec.202.num.1. Dec.212.num.2.

Præſertim præſtationibus ſolutis, & exactis vt perpetuo debitis, ſeu præſtandis, vel ex cauſa, quæ hanc neceſſitatem induceret. Obſ. 55. num 7.

Nulliter factæ per anteceſſorem non poſſunt ratificari in præiudicium Succeſſori ad effectum manutentionis, nec contra Succeſſorem ſuffragantur ſolutiones factæ per titularem poſt dimiſſum beneficium, vel dum eſſet moribundus. Obſ.35. num.8. Dec.318.num.9.& 10.

Tunc demum probant quaſi poſſeſſionem exigendi ſi ſint vere, reales, & effectuales, non ſi præſumptiuæ. Obſ.35 num.9.

Præbent, & probant quaſi poſſeſſionem exigendi, ſi ſint factæ ſimpliciter, ſponte, & ſine proteſtatione in actu ſolutionis, vel etiam ſi compulſionem, vbi ſoluens compulſioni acquirit. Obſ. 35. num.36.

Secus ſi ſoluens in actu ſolutionis proteſtatus fuerit ſe ſoluere metu, mandati, ſeu executionis, vel carcerationis de proteſtatione appareat, & idem in depoſito. Obſ. 35. num.37.

Factæ cum proteſtatione in ipſo actu quod ſoluebatur metu cenſurarum, non dicuntur conſtituiſſe in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35. num.41.& 47.

Conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi, etiam quod metu factæ probentur, niſi etiam conſtet de huiuſmodi proteſtatione factu in ipſo actu ſolutionis. Obſ.35.num.43.

Factæ cum proteſtatione deſeruiunt pro adminiculo ad effectum quaſi poſſeſſionis. Obſ. 35. num.55.

Factæ per maritum nomine vxoris præſumuntur de vxoris conſenſu & conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi contra vxorem. Obſ.35.num.61. Dec.223.num.4.& 6.

Vt conſtituant in quaſi poſſeſſione exigendi, debent apparere factæ ipſimet creditori, & illi qui manutentionem prætendit, vel eius legitimo procuratori, vel quod re integra ſint ratificatæ, ſeu adminicula, & præſumptiones concurrant Obſ. 35.num.85.& 87.

Factæ Patri pro filio minore 14. ann. de penſione, ſeu redditibus,

Digitized by Google

ſeu reditibus, præbendæ dignitatis, & beneficiorum illius ſuffragantur filio ad effectum manutentionis ſecus factæ poſt dictam ætatem. Obſ. 55 num. 132.

Factæ per tertium ſine mandato, & ſcientia titularis & debitoris non conſtituunt recipientem, & penſionarium in quaſi poſſeſſione exigendi. Dec.163 num.13.

Metu excommunicationis factæ non releuant ad quaſi poſſeſſionem acquirendam. Dec.202. num. 4, & 6. vbi quando dicantur metu factæ.

Factæ ab eo de cuius mandato non conſtat iunctis adminiculis probant quaſi poſſeſſionem. Dec. 202. num. 5. vbi de adminiculis.

Quæ aſſeruntur metu excommunicationis factæ, ſi ſint factæ ſine proteſtatione, non impediunt quaſi poſſeſſionis exigendi acquiſitionem, quæ poſita eſt in patientia, & acquieſcentia. Dec.202. num.7. & 10.

Ampl ſiue excommunicatio ſit ſolum in litteris comminata, ſiue etiam ad ipſam excommunicationem deuentum. Dec.202. num.8.

Limi. ſecus ſi præceſſerit clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis. Dec. 202.num.13.

Coloni, ſeu affictuarij tertiæ perſonæ non conſtituunt in poſſeſſione, vel quaſi, nec domino præiudicant ignoranti, nec ex eis manotentio competit. Obſ. 59. num. 28.

Solutionum recepta priuata, ſeu ſuper priuato libreculo dicu tur merè confeſſiones de recepto, & non probant realem ſolutionem, etiam ſi de reali canent, & ſiat recognitæ, in præiudicium tertij. Obſ. 24. num. 23.

Vide etiam in V. Exactio. Fideiuſſor. Fructuum ciuilium perceptio.

[Sors principalis debetur etiam ſine interpellatione. Obſ.74. num. 14.]

Spatium 30. ann. ſuffragatur ad dominium præſcribendum etiam contra tertium. Dec. 293. num. 9.

Specificatio materiarum, & nominum, ac cognominum teſtium ſolet in ipſa productione fieri non expectata oppoſitione partis, & in eadem citatione minime. Obſ.88. num. 9.

Materiarum an admittatur coram Iudice remiſſoriali Obſ.94. num.26.

Bonorum requiritur in proceſſu ſuper euidenti vtilitate Eccleſiæ, alias nulliter agitur, cum ſuper ea conſiſtat præcipua validitas. Dec. 11. num. 7.

[Specierum enumeratio reſtringit & declarat de qua re intelligatur. Dec. 534. num. 9.

Specificatio materiarum eſt ſpecies iuramenti calumniæ Obſ.81. num.14. Dec 361.num.3.

Non accuſat à iuramento calumniæ. Obſ.81. num.16.

Semel facta cum duplici iuramento ſpecificationis, & calumniæ non eſt facienda de nouo, etiam quod agatur de diuerſis materijs, cum ea extendatur ad totam inſtantiam. Obſ. 88. num. 14. Dec 361. num.2.

Et poteſt etiam fieri, & reintegrari ſemper ante concluſum in cauſa. Obſ 88.num.2.Dec.361.num.5.

Specificatio non ſolet in Curia fieri de teſtibus examinandis in partibus vigore remiſſoriæ, niſi in caſu ſuſpicionis calumniæ. Dec. 391. num.1.

Sperandum eſt a Iudice quod de iure fieri oportet. Obſ. 7. num. 19

Spiritualis rei poſſeſſio, licet mere temporalis, & laicalis, cognoſcitur à ſolo Iudice Eccleſiaſtico, quem admodum proprietas non autem à laico. Dec. 535. num. 7.

Spiritualitatis qualitas qualitatem temporalitatis abſorbet, & ad ſe trahit. Dec.535. num. 8.]

Spoliare, & turbare ex interuallo illum qui me prius ſpoliauit, mihi non licet, ſi poteram incontinenti. Obſ. 71. num. 61.

Spoliatio, & poſſeſſio ſunt inter ſe contraria, & ſimul ſtare, & accumulari non poſſunt. Obſ.57.n.79.

Spoliatus poteſt vti propria auctoritate in recuperatione poſſeſſionis incontinenti, etiam ſi Iudex ex officio, vt ſcandalis occurrat, ſpontaneam reſtitutionem polliceatur. Obſ. 9. num. 6.

Spoliato, certum eſt, mannteotionem non dari Obſ. 57. num. 45.

Reſtituto competit manutentio. Obſ. 12. num.18.

Vide etiam in V. Pro ſpoliato.

Spoliatori competit manutentio. Obſ. 42. num.109.

Etiam quod ſit ſpoliator violentus. Obſ. 42. num. 110.

Etiam contra ipſum ſpoliatum, ſeu illum, qui habuit ſe pro ſpoliato. Obſ. 42. num. 111.

Et in iudicio ſpolij. Obſ.42. num.112.

Spolium vltimum purgandum eſt. Dec.146.num.8.

Vt excludatur omnis capi debet interpretatio. Dec. 247. num. 5.

Allegari nequit ab eo, qui non poſſidet. Dec. 204. num.6.

[Spoliatori lite pendente datur manutentio. Dec. 362.num.7. Ampl. vt Obſ.42. ſub num.63.

Spoliatus à Iudice nulliter procedente recuperare poteſt propria auctoritate poſſeſſionem, ſicut ſpoliatus à priuato. Dec. 350.num. 3. Lim. vt ibid. num. 4.

Probans ſuam poſſeſſionem anteriorem poſſeſſione ſpoliantis eſt reſtituendus. Dec. 420.num.1.

Non tenetur reſpondere in petitorio, niſi purgato ſpolio, etiam quoad fructus. Dec.436.num. 3.

Poſſeſſione naturali retineos ciuilem poteſt agere interdicto retinendæ cum ſic dicatur in ciuili turbari. Dec. 554.num. 17.

A Iudice non poteſt intentare remedium reſtitutionis. Dec. 467. num.4.

Nec manutentionis. D. Dec. 467. num.5.

Ante omnia eſt retinendus. Dec. 654.nom. 3.

Non eſt manutenendus. Dec. 662. num.3.

Spoliato ſe aſſerenti, aut poſſeſſionem eſſe penes aduerſarium non competit manutentio. Dec. 418. num. 1. Ampl. vt num.3. Lim. vt num.5. & ſeqq.

A Principe non competit remedium reſtitutionum. Dec.428. num.9.

Competit in integrum reſtitutio. Dec.488. num.12.

Spoliatum ſe prætendens ex immiſſione de mandato Iudicis non ita de facili reſtituitur ex præſumptione, quam Iudex pro ſe habet. Dec.428. num.8.

Spoliare dicitur Iudex nulliter procedens, & ſpoliatus reſtituitur. Dec.376 num.2.

Solium eſt magis priuilegiatum, quam ſint alia poſſeſſoria. Dec.428. num.4. Dec.436. num.2.

Intrat cumſito de vtroque extremo. Dec.586. num.1.

Vt intret quæ requirentur. Dec. 461. num. 8.

Spolij ſecundum extremum probatur ex litis ſubſtentatione. Dec.358. num 6. Dec.420. num.12.

Et ex mandato de manutenendo alias obtento. D. Dec. 420. num.12.

Actio præſcripta dicitur ſpatio 40. annorum. Dec. 428. num. 12.

Actio ceſſat ex turbiditate primi extremi, & illius non plena probatione. Dec. 404. num. 4. & in fin.

Actio, vt in rem ſcripta, paſſiue tranſit in hæredem, & ſucceſſorem. Dec.436.num.8.

In iudicio an ſit oſtendendus titulus, & iuſtificanda gratia. Dec. 577. num. 6. & 8.

Actio non intrat ſine primo extremo. Dec.528. num.1.

Spolio qui egit, dicitur amiſiſſe poſſeſſionem, ſi quam habuerit. Dec. 519. num. 5. 8. & 9

Agi poteſt ad poſſeſſionem naturalem animo retenta poſſeſſione ciuili. Dec. 521. num. 2. Decl. vt ibid num. 3. & 4.]

Spolij actio non competit poſt lapſum 30. annorum Dec.44. num.6.

Intellige in laicos, ſecus quoad Eccleſiam, contra quam requiritur præſcripto 40. annorum. Dec. 44. num 7.

Datur contra immiſſum à Iudice nulliter procedente. Dec. 274. num. 19.

Spolio agens præſupponit, reum conuentum poſſidere Dec.200. num. 12.

Secus in petitione reintegrationis æquiuoca, quia debet referri ad poſſeſſionem naturalem, & turbationem de facto. Dec. 200. num. 13.

Primum extremum concludenter probare tenetur. Dec.330. num.4.

Sportulæ Iudicij an debeantur pro mandato de manutenendo

tenendo. Obſ.106. num.67.
Spretis mandatis actum eſt de iuriſdictione Eccleſiaſtica. Dec. 121. num.9.
Spurius eſt Incapax iuriſpatronatus. Dec.172. num 17.
Stantiæ, aut menſionis poſſeſſio probatur ex immiſſione, & retentione perticarum, & ex ſolo oblectamento. Obſ.26. num.22.
Status ſolus poſſeſſionis attenditur ad effectum manutentionis, non quod reſpicit petitorium. Dec. 585.num.3.
Vltimus attendi debet in manutentione. Obſ.71. num. 55. Obſ.73. num. 4. Dec. 3.num.1. Dec. 258. num. 3.
Et præſertim in beneficialibus. Obſ. 71. num. 8. Dec. 172. num. 21.
Status vltimus attenditur ad effectum manutentionis. Dec. 646 num. 45.
Decl. procedere ſi ſit pacificus, & ſecutus cum parte, aliàs præſumitur clandeſtinus, & turbatiuus. Obſ. 71. num. 16. Dec. 646. num. 6.
Plurimum attenditur in beneficij qualitate diſcernenda. Dec. 625. num. 9.
Non dicitur ſpoliatiuus, ſi etiam anterior, ſeu primus ſtatus, & quaſi poſſeſſio ſit illi coformis. Dec. 646. num. 44.
Status, vel quaſi poſſeſſio colorata ex titulo eſt manutenibilis. Dec 646.num.35.]
Statuere non poteſt, nec pro, nec contra Eccleſiam, qui non habet poteſtatem, niſi in temporalibus. Dec. 111. num.5.
Statutum, quod pro litibus mouendis adeatur talis Iudex, non comprehendit remedium manutentionis. Obſ.6.num.37.
De cauſis vertentibus non comprehendit remedium manutentionis. Obſ. 6. num. 38.
Loquens de poſſeſſore locum habet etiam in quaſi poſſeſſore. Obſ. 10. num. 6.
Diſponens, quod pro noua poſſeſſione ſoluatur gabella non procedit in poſſeſſione naturali acquiſita per habentem ciuilem. Obſ.16.num.28.
Præſumens contractum ſimulatum non habet locum in contractu iurato. Dec. 131. num. 6.
Conditum in præiudicium particularium perſonarum an valeat. Dec. 147 num. 6.
Bononiæ de permiſſa appellatione in poſſeſſorio non procedit in remedio l fin. C. de edict Diu. Adrian. toll. Dec. 516. num 5.
Strictè interpretari debet, vt minus detoget iuri communi, quam fieri poſſit. Dec.233.num.9.
De duabus conformibus intelligitur de validis. Dec. 259. num. 8.
Statutum de continuanda poſſeſſione in hæredem abſque apprehenſione valet ſecundum magis communem opinionem, & viget in multis locis, de quibus hic Obſ. 55. num. 35. & 56.
Procedit etiam ad fauorem filiæ ex alio ſtatuto excluſæ, & hæredis à patre inſtitutæ. Obſ. 55. n. 57.
Et in hærede infanti. Obſ. 55. num.58.
Et in exiſtente in vtero, furioſo, mente capto, & ignorante. Obſ. 55. num.59.
Et in iuribus incorporalibus. Obſ.55.num. 60.
Et etiam quod hæres habeat ſolam apparentiam hæredis. Obſ.55.num.61.
Et etiam in concurſu habentis à defuncto clauſulam conſtituti cum reſeruatione vſusfructus ipſo viuente. Obſ.55. num. 52.
Non procedit, niſi data, & probata poſſeſſione defuncti Obſ. 55.num. 63. Dec.105.num. 1.
Nec in bonis, quæ à defuncto naturaliter tantum poſſidebantur, & quorum poſſeſſio fuit ex cauſa de ſui natura ad hæredes non tranſmiſſibili, ſeu in iure perſonali, vel in poſſeſſione, quæ cohæreat iuri perſonali, ſeu in his quorum hæredes ſint incapaces, & in quibus illis ius reſiſtat, vti vſufructu, feudo emphiteuſi. Obſ. 55. num.64 Dec. 168. num. 4. Dec.195. num. 3. & 4.Decl.& ſubdecl vt D. Obſ 55.nu 65.& ſeqq.
Nec in is, quæ defunctus non poſſidebat iure proprio ſed iure alterius Obſ. 55. num. 68. & 82. vbi exempla.
Nec in iure patronatus, & quaſi poſſeſſione Præſentandi in præiudicium Eccleſiæ; ſecus in Eccleſiæ fauorem. Obſ. 55. num.69.
An ad illius, & manutentionis effectum requirat, vt hæres faciat aliquem actum, per quem colligi poſſit quod apprehendere voluerit poſſeſſionem, vel translatam à ſtatuto acceptare. Obſ.55. num.70 & 71.
Non procedit niſi ſemel, & in primo hærede. Obſ. 55. num. 72. Decl vt num. 73.
Procedit in vero, & proprio hærede, non in ficto. Obſ. 55. num. 74.
Non procedit in, eo qui non eſt futurus perpetuus hæres, ſed debet bona ſtatim reſtituere. Obſ. 55. num. 75.
Procedit in hærede habili, & capaci, ſecus contra. Obſ 55.num.76.
Procedit in hærede naturali, & legitimo, non in legitimato. Obſ. 55. num.77. Decl. vt num. 78.
Non procedit in legatario, & fideicommiſſario particulari nec in hærede particulari, ſed in vniuerſali tantum. Obſ.35.num.79.
Procedit ſi Superior, qui potuit impedire, impedimentum non præſtitit, ſecus ſi poſſeſſionem auocauerit, vel ſequeſtrauerit. Obſ.55.num 80.
Procedit, & debetur ex eo manutentio abſque apprehenſione, ſi nemo adhuc naturalem eſt ingreſſus, ſecus ſi tertius eſt ingreſſus ante aditam hæreditatem per hæredem. Obſ.55.num.81. Ampl.vt num.82.
Intellige ſi tertius iuſtè, & validè ſit ingreſſus, ſecus è contra. Obſ.55 num.83.vbi exempla.
Intellige ſi ſtatutum ſimpliciter inducat continuationem poſſeſſionis in hæredem, ſecus ſi immediatè etiam ante aditam hæreditatem per hæredem, & fortius, ſi vlterius diſponeret, vt poſſeſſio per alium occupata nullius eſſet roboris, vel momenti. Obſ 55.num. 84.
Intellige ſi ſtatutum transferat ciuilem tantum poſſeſſionem, ſecus ſi ciuilem, & naturalem. Obſ. 55.num. 85.
Intellige, vt reſpectu filij hæredis poſſeſſio in eum continuetur non obſtante occupatione alterius. Obſ.55.num.86.
Eſt introductum fauore filiorum. Obſ. 55. num.87.
[Statutum continuans poſſeſſionem defuncti in hæredem præcurrit tempus mortis. Obſ.55. num 12.
Admixtam habet cauſam proprietatis, & non impedit manutentionem ex præcedenti poſſeſſione inſtrumentali, dum an intret, diſputatur. D. Obſ. 55. num 20. Ampl. vt ibid. num. 21.
Vt intret doceri debet de deſcendentia, & comprehenſione. D. Obſ.55 .num 21.
Non habet locum in bonis Forenſium. D. Obſ. 55.num. 22.Dec 493 num.8.vbi de ſtatuto Vrbis.
Et, quod ſi bona ſita ſint in loco ſtatuti. D. Obſ, 55. num. 25.
Procedit etiam in forenſe reſpectu bonorum in loco ſtatute ſitorum. Dec. 600. num. 6.
Infert ad poſſeſſionem hæredis, ita vt hærede mortuo ſecundis hæredibus competat immiſſio. Dec. 600 num.1. & 5. Ampl. vt ibid. num 2
Non procedit in hærede hæredis. Obſ. 55. num. 19.
Non intrat, quando ab alio poſſeſſio fuit apprehenſa ante aditam hæreditatem per hæredem. Dec. 493. num. 9. Ampl. vt ibid. num. 10. Decl. vt ibid. num. 11.
Non habet locum, quando poſſeſſio eſt per alium occupata ante ipſius hæredis aditionem. Dec. 569.num.5.
Locum habet etiam in rebus Eccleſiaſticis. Dec. 443. num. 3. Lim. vt ibid. num. 4.
Statutum compellens ad recognoſcendum propriam ſcripturam locum habet etiam in ſcripturam tertij de eius mandato facta. Obſ. 98.num.18.
Prohibens appellationem in manutentione dicitur ordinarium, non deciſorium, nec intenditur de foro, ad forum. Obſ.106.num.48.

Laicale, &

INDEX.

Laicale,& in forma communi confirmatum non habet locum quoad perſonas Eccleſiaſticas,nec in Eccleſiaſtico foro. Obſ.106.nu.46.

Iuri communi contrariam à Papa confirmutum poteſt per legatum declarari, & reuocari, quando ad ipſum ius commune reducitur. Dec.639.num.13.

Deferens appellationi eſt ordinarium. Dec.639.num.16.

Nec trahitur de ſoro ad forum. Dec.639.num.17.

Seruari debet inter perſonas de eodem loco. Dec.647.num.63.

Dans executionem apocæ in vna Ciuitate in Vrbe non ſeruatur. Dec.392.num.5.

Ampl. præſertim ſi ſit ordinatorium. D. Dec.392.num 6.

Statutum Bononiæ diſpooit,poſſe expelli conductorem, etiam ſi deficiat in vno nummo. Dec.495.nu.4.

In locationibus requirit diſdictam per tres menſes antea. Dec.495.num.6.

An comprꝏhendat locationes cum pacto fracandi. Dec.495.num.10.

Permittens ſemel appellat in poſſeſſio habet locum in quocunque poſſeſſorio edipiſcendæ, retinendæ, & recuperpndæ, & ad vtrumque effectum. Dec.562.num.1. Dec.639.num.3.Ampl. vt.D.Dec.562.num.7.

Ampl.etiam reſpectu ſententiæ latæ Bononiæ. Dec.562.num.2.

Lim. in remedio l. fin. C. de edit. Diu. Adrian. toll. Dec.739.num.4.

Lim.in ſummariſſimo manutentionis. Dec.636.nu.7.

Permittens in poſſeſſorio ſemel appellare eſt laicale, & non comprꝏhendit perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illius fori. Dec.639.num.8.

Illius confirmatio eſt in forma cõmuni. Dec.369.n.9.

Statutum Montis Filatrani excludit fœminas ab hæreditate dotantis. Dec.647. num.64.

Statutum Vrbis denegans appellationem in manutentione non habet locum in caſu euidentis nullitatis vel iniuſtitiæ notoriæ. obſ.106.nu.39.

Statuti forma non ſeruata illius vigore geſtat ſunt nulla. Dec.392.oum 4.

Statuti laicalis confirmatio in forma communi parum, an nihil operatur, reſpectu perſonarum Eccleſiaſticarum, & Eccleſiaſtici fori.Dec.639.nu.10.

Statuto iuuari qui vult, debet illius qualitatem probare. Dec.647.num 65.]

Statuta locorum de mandato de manutenendo diſponentia. Obſ.2.num 48.

Stipulans proprio nomine ſibi, noo alteri acquirit Dec.338.num.14.

Stipulatione facta per Notarium in donatione ad fauorem abſentis aequiritur illi ius irreuocabiliter. Dec.85.num 1.

[Studij generalis erectio in loco quomodo cognoſcatur Dec.602.num.2.]

Stylus Curiæ, vbi cauſa agitatur, attendi debet etiam inter forenſes, & excluſiuè quoad ſtatuta loci ori ginia in reſpicientibus ordinatoria, non deciſoria. Dec.216.num.2.

Ordinatoria concernens probatur ex Curialium atteſtatione. Dec.255. num.2.

Styli fidea debet continere non ſolum, quod ita fuerit ſeruatum, ſed quod fuerit oppoſitum de nullitate, & quod oppoſitione oon obſtantè, fuerit iudicatum pro validitate. Obſ.84.nu:72.

Subdito competit contra Dominum manutentio pro ſtatu pacificæ,& quietæ libertatis.Obſ 10.n.21.

[Stylua delegantis non eſt ſeruandus à delegato, ſed ius commune. Dec 341. oum.13.

Fori in quo cauſa ventilatur atteddi debet in examine teſtium. Obſ. 84. num.16. Dec.421.num.4. Lim.vt d.Obſ.84 num. 16.

Adnotationis diei publicationis ſententiæ, ſeu declarationis termini pro ſeruato habiti poteſt introduci?& quare. Obſ.102.nu.1.& ſeqq.

Si ſit apponendi clauſulam citationis ad videndum iurere teſtes in decreto præfixionis termini ad probandum,& D. clauſula fuerit omiſſa, habetur pro expreſſa Obſ. 84. num. 17. Ampl. vt ibid. num. 18.

Productionis verbalis eſt ordinatorius, & probatur per atteſtationem Cancellarij,& Actuariorum, & Cauſidicorum. Obſ. 69. num. 60.

Stylus, & conſuetudo vnius loci non extenditur ad alium. Dec. 453. num. 2.

Stylum Curiarum Rota ſolet attendere. Obſ. 94. n. 27.

Subcollectionis ſpoliorum ſolutio penſiooia facit adminiculum ad probandum quaſi poſſeſſionem exigendi. Obſ.35. num. 32.

Subdelegatio fieri debet parte citata, vel intimata. Obſ. 99. num. 8.

Nulla eſt,& inſolita de Iudice compulſore longe diſtante à loco compulſationis. Dec.490. num.13.

Subdelegatus à Principe non poteſt alium ſubdelegare. Dec.489.num.1. Dec.491. num.1. Lim. vt poſſit ſubdelegare Notorium ad nudum miniſterium ſine iuriſdictione. Dec. 489.num. 3.

Subdelegatus noo habens facultatem ſubdelegaodi, quæ ſunt iuriſdictionis, non poteſt iuriſdictionem deferendi iuramentum in Notarium transferre, nec commiſſo examine cenſetur commiſſa iuramenti receptio, vti quid maius. Dec.491. num.5.

Subexecutor non habet iuriſdictionem niſi in caſu negligentiæ primi executoris. Dec. 650. oum. 6.]

Subhaſtatio nulla, & iniuſta eſt, quæ eſt facta in vim ſententiæ nullæ, & iniuſtæ. Obſ. 12. num. 107.

Vel credito in actis noo iuſtificato. Obſ. 12.num.108.

Facta pro tota ſumma in mandato contra non habita ratione fructuum perceptorum dicitur exceſſiua nulla,& ſpoliatiua in totum. Dec. 255. num. 11. Lim. vt num. 13.

Facta de pluribus prædijs, cum tamen vnum ſufficeret, oon dicitur nulla,ſed poteſt appellari a grauamine. Dec.255. oum.1.4.

Fieri debet auctoritate Iudicis. Dec.323.num.16.

Facta mediante proceſſu nullo non priuat poſſeſſione, nec impedit manutentionem. Dec.319.n.61

[Subhaſtatio quando fiat in executionem mandati de manutenendo. Obſ. 106. num. 14.

Subhaſtatio,& deliberatio non transfert poſſeſſionem, nec ius manutentionis. Obſ. 12. ſub num. 46.

Subhaſtationis, & deliberationis validitatem non eſt opus diſputare ad effectum manutentionis. Dec. 502. num. 4.

Subhaſtationem paſſo manutentio oon debetur cum amplius non poſſideat. Obſ. 12.num. 18]

Subhaſtatio, & deliberatio in vim decreti nulli, & exceſſiui, & ipſa nulla, & exceſſiua dicitur. Dec. 323.num.5.

Non facta ſeruatis ſeruandis eſt nulla. Obſ 12.n.116.

Subhaſtationis, & deliberationis vigore poſſidens eſt manutenendus. Obſ. 12. num. 21.

Subhaſtationem domus paſſua claues tradendo non poteſt eam impugnando petere manutentionem. Obſ. 57.num.4.

Fuiſſe factam ad alicuius inſtantiam probatur ex breue illius nomine obtento. Dec. 324. num.5.

[Subiectio non concludens patientiam ex iure proprio, ſed ex paſſi humilitate noo tribuit iuriſdictionis quaſi poſſeſſionem Obſ. 31. num. 10. Dec. 667. num.11.

Subiectio Generali alicuius Religionis quomodo cognoſcatur. Dec. 628. num. 8.

Subiectionis actus per Papam indulti certæ iuriſdictioni ab aliorum iuriſdictione eximunt. Dec. 628. num.15.

Subceptionem non cauſat omnis taciturnitas, ſed eorum tantum,quibus expreſſis Papa gratiam oon conceſſiſſet. Dec.634. num. 17.]

Sublocationis effectuatio probatur ex ſubſecutis ſolutionis canonum. Dec. 293. num. 11.

Subornationis timor cadere non poteſt in teſte ad coadiuuandum examinando. Dec. 62. la prima, num.15.

Ceſſat reſpectu teſtium, qui iam apparent examinati ad perpetuam rei memoriam. Dec.62. la prima, num. 17.

Intelligu

Intellige ſi alij teſtes non fuerint iam in cauſa examinati, ſecus ſi examinati. D.Dec.62. la prima, num.18.

Subrogari quis non poteſt, nec ſubrogatus intelligi in eo, quod anteceſſor non habebat. Obſ.55. num.109 Dec.151.num.9.

Subrogationis gratioſæ effectum non tollit iniuſta, & improba alterius poſſeſſio, vbi impeditus non dedit ſe pro ſpoliato, vt ſi obtinuerit mandatum de manutenendo. Dec.313.num.5.

Materia conformatur cum ſtatuto de continuanda poſſeſſione defuncti in hæredem. Dec.313.nu.7.

Subrogatione de Iudice facta abſque clauſula, In ſtatu, & terminis, requiritur noua citatio, vti nouum iudicium. Obſ.12.num.60.

Subrogatus gratioſe in beneficio, & poſſeſſione dicitur habere poſſeſſionem ciuiliſſimam ad inſtar hæredis in vim ſtatuti poſſeſſionem in ipſum continuantis. Obſ.55.num.103.

Et à prædeceſſore in ipſum ſubrogatum continuatam abſque hominis miniſterio. Obſ.55.nu.104.

Si tamen in ſubrogatione legantur clauſulæ, quæ continuationem inferant. Obſ 55.nu.105.

Repræſentat perſonam, in cuius locum ſubrogatur. Obſ.55.num.110. Dec.151.num.10.

Sapit naturam illius, in cuius locum ſubrogatur. Dec.22.num.9.

Gratioſe quid probare debeat pro immiſſione. Dec. 38. num. 6.

In poſſeſſionem reſignantis per actualem appræhenſionem acquirit qualitatem poſſeſſionis reſignantis. Dec.122.num.3.

Subrogato in beneficio, & poſſeſſione defuncti debetur manutentio, niſi in effectu fuerit ab alio poſſeſſio naturalis appræhenſa. Obſ.55.num.107.

Alias debetur immiſſio, niſi naturalis poſſeſſor habeat conſimilem titulum. Obſ.55.num.108.

In alicuius iure etiam quoad poſſeſſionem debetur manutentio. Decl.107.nu.3.Ampl. vt nu.4.

Ex ſtylo Rotæ non datur manutentio, ſed immiſſio. Dec.177.num.9.

Gratioſe datur immiſſio, ſi concurrat reſeruatio, obitus in poſſeſſione eius, in cuius locum fit ſubrogatio, & ſubrogati clericatus. Dec.313.nu.1.

[Subrogatio non datur, vbi deficit vacatio. Dec. 633.num.19 Dec.634.num.21.

Superueniens cum narratiua acquiſitionis poſſeſſionis lite pendente, & infra terminum ad appellandum purgat omne vitium attentatorum. Dec.634.num.2.

Mutare non poteſt cauſam poſſeſſionis, vbi euanuit poſſeſſio defuncti. Dec.634.num.7.

Subrogatio gratioſa ſimilis eſt l.fin. C.de edict. Diu. Adrian. toll. ex qua debetur immiſſio probata ſola poſſeſſione tempore obitus abſque alia iuſtificatione. Dec.362.num.1.

Ampl. præſertim vbi agitur de beneficio reſeruato. Dec.362.num.2.

Subrogationis titulus ſuperueniens omne vitium purgat poſſeſſionis. Dec.633.num.4.

Illius ad effectum diſpoſitio loquens ab ine uſo intelligitur de vero, & per conſequens non de eo, qui eſt intruſus auctore Prætore. Dec. 633.num.11.

Illius ad effectum ſufficit deſumere ius ex perſona vnius, & poſſeſſio ex perſona alterius. Dec. 633.num.17.

Subrogationis gratioſæ requiſita ſunt Clericatus, lis ſuper titulo beneficij, & obitus defuncti in poſſeſſione. Dec.633. num.12.

Subrogatus in beneficio ad effectum immiſſionis verificare debet litem, ipſius Clericatum, & obitum alterius in poſſeſſione. Obſ.55. num.32.

Subrogatus, gratioſe ad poſſeſſionem alterius poſt eam capere lite pendente. Dec. 480. num. 1.

Subrogati poſſeſſio non dicitur noua, ſed continuatio poſſeſſionis defuncti. Obſ.55. num 29.

Subrogatus gratioſe non poteſt impedire manutentionem prouiſi ab ordinario poſſidentis. Obſ. 55.num. 33.

Subrogato immiſſio debetur etiam contra occupantem, ſi occupatione non obſtante fuiſſet danda manutentio deceſſori. Obſ.55 .num. 30.

Subrogato gratioſæ datur immiſſio, etiam ſi poſſeſſio anteceſſoris fuerit ſpoliatiua, & eſt veluti continuatio poſſeſſionis. Dec. 362. num.6. & 7.

Subrogatus gratioſe in ius, & poſſeſſionem alterius non tenetur iuſtificare niſi Clericatum, & obitum in poſſeſſione ad effectum immiſſionis. Dec.387. num.1.]

Subſcribens mediante procuratore ad id conſtituto dicitur approbare contenta in ſcriptura. Dec. 388. num. 7.

Subſcribens ſe locationi vti teſtis non poteſt locationem, & actum illum impugnare. Dec.29.num.6.

Subſcriptio operatur approbationem, & ratificationem contentorum in ſcriptura. Obſ.35num.30.

[Subſcriptio Notarij ſufficit, quod eſſet intelligibus tempore productionis, quamuis poſtea effecta ſit non legibilis. Obſ. 97. num. 58.]

Subſtantia poſſeſſionis non conſiſtit in perceptione fructuum, & prouentuum. Obſ. 23 num. 10.

Subſtantia, & merita manutentionis quæ ſint. Obſ. 42.num. 7.

[Subſtitutus à Procuratore Fiſcali non dicitur habere ſpeciale mandatum. Obſ. 55. num. 40.]

Succedenti ab inteſtato competit immiſſio ex remedio quorum bonorum. Dec 284. num.7. Dec. 294. num. 2. & ſeqq.

Succeſſionis prima cauſa eſt filiorum. Dec. 284.num.6.

Succeſſor non poteſt adſtringi ad terminos penſionis Eccleſiaſticæ decurſos in vita prædeceſſoris, niſi prius factis diligentijs contra ipſius hæredes. Obſ.56. num. 32.

Et ipſi ſucceſſori congrua relicta. Obſ.56. num. 3.

In beneficio non poteſt ex poſſeſſione capta Eccleſiæ manutentionem intentare reſpectu bonorum, quæ non conſtat, Eccleſiam naturaliter poſſidere, ſed alia via agere deberi. Dec.100.num.3.

[Succeſſor poteſt lite pendente in poſſeſſione cõtinuare abſque vitio attentatorum. Obſ. 48. num. 22.

Succeſſor in dignitate tenetur interdicto vnde vi, ſicut anteceſſor. Dec.664. num.4. Decl. vt ibid. num. 3. & 14.

Succeſſor in Eccleſia, cuius bona medio tempore fuerunt occupata, poteſt agere nomine Eccleſiæ ad manutentionem eamque obtinere. Dec.554. num.12. 15.16. 33. & ſeqq.

Succeſſor in officio valide ſcripturas extrahit abſque ſolemnitatibus. Dec.591. num.6.

Succeſſor vti non poteſt manutentione nulliter anteceſſori conceſſa. Obſ. 55. num. 28.

Succeſſori in Beneficio datur manutentio contra illum, qui ſoluit Anteceſſori. Dec.488. num.2.

Succeſſori in Eccleſia non competit manutentio in illius bonis, quæ alius ante captam per ipſam poſſeſſionem Eccleſiæ occupauit. Obſ. 55. num. 27.

Succeſſori in Epiſcopatu datur manutentio in bonis ex poſſeſſione Anteceſſoris. Dec. 469 .num.1. & 30.

Succeſſor, & habens cauſam ab alio non poteſt interuertere auctoris poſſeſſionem. Obſ. 24. ſub num. 13.

Succeſſorem quamuis afficiat res iudicata cum Anteceſſore, poteſt tamen docere de illius iniuſtitia. Dec. 664. num.9. & 11.]

Succeſſori in Dignitate, Beneficio, Eccleſia, vel Officio non debetur in eo manutentio ex poſſeſſione anteceſſoris abſque appræhenſione, præſertim ſi agat nomine ſuo. Obſ.55. num.89. Sed, poſtquam apprehendit poſſeſſionem illius, competit illi manutentio in eiuſdem etiam bonis, & iuribus ex ſola poſſeſſione anteceſſoris. Obſ. 55. num 90. 98. & ſeqq.

Suffragans poſſeſſio anteceſſoris ad effectum manutentionis, ſi agat nomine ipſius Eccleſiæ, Dignitatis, Tituli, ſeu Officij, alias ſecus. Obſ.54. num 98.

Ampl. tam in actore, quam in reo. Obſ.55. num. 99.

Ampl. etiam in eo, qui nondum adeptus eſt poſſeſſionem

Digitized by Google

ſionem Dignitatis,ſeu Eccleſiæ, & ſiue ſit Eccleſiæ ſucceſſor,ſiue Æconomus,cum ipſa Eccleſia, quæ poſſidet agere videatur. Obſ. 55.num.100.

Ampl. eo magis in eo, qui iam eſt in poſſeſſione Dignitatis,vel Eccleſiæ auctoritate Superioris.Obſ. 55.num.101.

Ampl. etiam quoad bona occupata per alterum Eccleſia vacante. Obſ.55.num.102.

In Canonicatu non datur manutentio nomine Canonicatus in re,quam,certum non eſt , Canonicatui annexam eſſe. Dec.317.num.16.

Succeſſoribus non prodeſt antiqua poſſeſſio anteceſſorum ad effectum manutentionis , niſi ſit per eos continuata, ſed præfertur iunior alterius ; vel niſi ſimus in Dignitate , Eccleſia, Beneficio vel Officio, & eius nomine agatur. Obſ. 71. num.50.

Nec ſuffragatur actus valde remoti. Obſ.71. num.52.

Succumbens in manutentione compellitur à poſſeſſione diſcedere lite pendente. Obſ. 106. num. 15.

[Succumbens in manutentione debet a moleſtis deſiſtere, donec cognoſcatur de negotio principali. Obſ.106. num.6.

Suitas non datur in matre, ſicut in patre. Dec. 647. num. 66.

Summa minor ineſt in maiori. Dec. 477. num. 4.

Summariſſimi poſſeſſorij natura non eſt auocare poſſeſſionem ab alio, ſed ſolum iura partium conſeruare. Dec. 562. num. 9.

Summariſſimo in poſſeſſorio prolixitas cauſæ eſt damnanda. Dec. 549. num. 2.]

Summarie proceditur in manutentione. Obſ.3. num. 24.

Summarijs in iudicijs eæ tantum admittuntur exceptiones, de quarum probatione, & veritate in continenti liquet. Dec. 294. num.12.

Sumptum extrahi debet præuia partis citatione. Dec. 80.num.1. & 3.

Deſumpto nulliter extractum non probat. Dec. 80. num. 3.

Deſumpto fidem non facit. Dec. 217.num. 24.

Niſi probetur obſeruantia contentorum in eo, & concurrant adminicula. Dec.217.num.30.

Vide etiam in V. Exemplum Tranſumpta.

[Superceſſoria impeditiua executionis mandati de manutenendo eſt reuocanda. Obſ. 106. num.1.

Superioritatis, ac poteſtatis, & obedientiæ in quaſi poſſeſſione manutentio competit, puta Patri in filium, & Superioribus Regionum in ſuos ſubditos. Obſ. 10. num.16. Dec.164. num. 9. & 13.

Supplicatio, & recurſus an admittatur a mandato de manutenendo. Obſ. 106. num. 74.

[Supplicatio non exhibetur in iudicio manutentionis, vt aliquo modo canonizetur, nec vt faciat titulum coloratum. Dec.355. num. 6.

Supplicatio ſignata non videtur neceſſaria ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exigendi poſſeſſionem. Obſ. 42. num. 22.]

Supplicationis porrectione,in qua petatur noua proniſio,non amittitur poſſeſſio ciuilis,antequam regiſtretur. Obſ.57.num.106.

Supponens non diſponit. Dec.134.num.2.

Suſpendi poteſt petitorium, vt prius de manutentione cognoſcatur. Obſ. 7. num. 1.

Suſpendi poteſt tam petitorium , quam poſſeſſorium ordinarium ad effectum manutentionis. Obſ. 7. num. 1.]

Suſpendere expedit tam petitorium,quàm poſſeſſorium ordinarium ad probationes,& proceſſum in illis retardandum,& manutentionem terminandam. Obſ.7.num.2.

Suſpenſio ab vna parte facta ſuffragatur etiam pro alia. Obſ. 7. num. 6.

Petitorij.& poſſeſſorij ordinarij tunc tantum requiritur,vbi, qui petijt manutentionem ingrediendo ſeu proſequendo petitorium , vel poſſeſſorium ordinarium non vult ſibi præiudicare in manutentione, vel vbi procedere tentat aduerſarius. Obſ.7.num.13.

Petitorij cum clauſulis præſeruatiuis non præiudicat manutentioni antea etiam tacitè intentatæ. Obſ. 7. num. 14. Dec 317.num.2.

Noua negocij principalis, poſtquam fuit primæ renunciatum,an admittatur. Obſ.7.num.89.

Suſpenſionis loco eſt oppoſitio exceptionis ordinis, quod prius de manutentione cognoſcatur.Obſ. 7.num.3.

Formula. Obſ.7. num.7.

Petitórij,& poſſeſſorij ordinarij proteſtatio,& repetitio ſuffragatur non ſolum , ſi ſit expreſſa, ſed etiam ſi tacita,ex qua tamen animus colligatur. Obſ.7.num.12.

Suſpenſioni petitorij,& poſſeſſorij ordinarij an dicatur renunciatum per actus contrarios. Obſ. 7.num.11.

Suſpenſionem in quolibet actu reiterare vtile eſt.Obſ. 7.num. 8.

[Suſpitione non caret modus inuſitatus. Obſ. 502. num. 4.

Suſtentatio litis probat ſecundum extremum in ſpolio. Dec.577.num.5.]

Syndicus Vniuerſitatis poſitionibus reſpondi ſine ſpeciali mandato. Obſ.83.num.20.

Vide etiam in V.Articulis & in V.Confeſſio.

[Syndici ſolutio non præiudicat domino quoad quaſi poſſeſſionem. Obſ.35.num.16.

Syndici legentium in Studio Peruſino officium. Dec. 626.num 7.]

T

[Tacens in iudicatibus habetur pro conſentiente. Dec.477.num.3.

Taciturnitas an præiudicet quoad poſſeſſionem. Dec. 571.num. 13.

Per decennium , & vltra operatur amiſſionem poſſeſſionis etiam ciuiliter, & quod ex ea non competat manutentio. Dec.638.num. 1.& 21.

Eius quod , in iure conſiſtit non inducit ſubreptionem. Dec.634 .num. 16.

Taciturnitate decem annorum amittitur poſſeſſio. Obſ. 58. num. 1.]

Taciturnitate ſola non dicitur à prioribus proteſtationibus receſſum. Obſ. 85. num. 10.

Tempus in diſpoſitione collatum poſt obitum alicuius in illius gratiam ipſo conſentiente non eſt expectandum. Dec. 150. num. 6.

Non eſt modus perdendæ poſſeſſionis. Obſ. 58. num. 6.

Eſt modus inducendæ obliuionis, obliuio eſt modus inducendi depoſitionem animi, & depoſitio animi eſt modus amittendi poſſeſſionem. Obſ. 58. num.6.

Ad recuperandam poſſeſſionem non labitur contra detentum in vinculis, & donec detinetur. Obſ. 58. num. 37.

Nec contra eum, qui commodam occaſionem expectat. Obſ. 50. num. 38.

Nec contra eum qui à fauore obſidetur. Obſ.58. num. 38.

Sexagiota annorum in teſtibus eſt antiquum. Dec. 93. num. 2.

[Temporalia ad agendum perpetua ſunt ad excipiendum. Dec.622. num.19.

Tempus poſſeſſionis, eſt de ſubſtantia manutentionis. Obſ.17.num.15.Dec.370..num.2.

Poſt litem motam non computatur ad complendum curſum decem annorum, quo amiſſa dicitur poſſeſſio. Obſ.57.num.5.

Ad recuperandam poſſeſſionem non labitur contra impedimentum. Obſ.58.num.9.

Temporis qualitas, in quo quis ſe fundat,eſt in manutentione probanda. Obſ. 73. num. 9.]

Tempore finito in annuis præſtationibus non perpetuis, ſed temporalibus manutentio non datur. Obſ.64.num.13.

In actibus omnibus indigemus, vt aliquid maturius agamus. Dec. 238. num.28.

Tempora,quæ in iudicijs plenarijs,ſeu ſummarijs ſeruari debent

debent non ſeruantur in manutentione. Obſ. 82. num.4.

Tenuta ex primo decreto non priuat primum poſſeſſorem ſua poſſeſſione,niſi ſequatur ſecundum decretum, vel bona dentur inſolutum. Obſ. 12. num.167.

Nulliter data non eſt confirmanda,quando non conſtat, quod ſit danda de nouo, vel quod ſit data nulliter & ſpoliatiuè. Dec.16. num.5.

[Tenuta aliud eſt,aliud poſſeſſio. Obſ. 2. ſub num. 3.

Tenutæ generalis poſſeſſio non comprælhendit partem intra illius fines per alterum poſſeſſam.Obſ.73. num.48.

Tenutatio de præſenti competit manutentio contra poſſeſſionem antiquiorem. Obſ.41. ſub num.15. vbi ampl.]

Terminus aſſignari poteſt ei, qui in manutentione ſuccubuit,vt det libellum ſuper petitorio,vel ordinario poſſeſſorio inuocando. Obſ.4.num.7.

Debitori ad ſoluendum datur, ſi petat. Obſ. 12. num. 53.

Vnicus ad probandum in manutentione datur. Obſ. 82, num 9.

Et breuis ac cum paruo numero teſtium. Obſ 82.nu. 30.Decl.vt num.11.

Ad probandum alicui præfixus non currit, donec aduerſarius diſert ſuis poſſeſſionibus reſpondere.Obſ.83,num.15.

Ampl. fortius ſtante etiam proteſtatione. Obſ. 83. num. 16.

A Iudice aſſignatus eſt regulariter in quolibet iudicio continuus,non vtilis, & currunt dies feriati, & feſtiui,niſi feriæ totum,vel maiorem partem termini abſorbeat. Obſ 84.num.36.

Et, ſi vltima dies cadat in feriatam, extenditur ad ſequentem iuridicam de iure Canonico. Obſ. 84. num. 37.

Vni parti conceſſus alteri etiam prodeſt ad effectum probandi ſeruatis debitis citationibus, & ne poſſit illi inuito aduerſario renunciari. Obſ. 84 num. 42.

Conceſſus altero pendente currere incipit illo expirato. Obſ. 84. num. 43.

Alicui arctatus ad probandum non currit durante impedimento præſtito per aduerſarium.Obſ.98. num.8 vbi exempla.

Sed bonum eſt hoc proteſtari. Obſ.90.num.9.

Abſenti datus currit à die intimationis illas excluſa. Obſ.90.num.10.

Aſſignari debet parte citata, vel præſente. Obſ.90. num. 11.

Remiſſoriæ ad probandum quando currere incipiat. Obſ.94.num.28.

Remiſſoriæ ad re probandum quando currere incipiat. Obſ.94.num.29.

Ad dicendum contra ſeruatus ſolus,& primam. quia citatus indiget copia, ſed alij termini poſſunt plures eadem die ſeruari,ſi ſint compatibiles, & agatur de actibus vno, eodemque tempore explicandis. Obſ.87.num.57.

Pro ſeruato à Iudice haberi poteſt in qualibet pronuncia facienda, declaradus infra decem. ſeu quindecim dies,vel menſem, vt hic. Obſ.105. num. 7.

Pro ſeruato tentus quomodo ſit à Notario adnotandus. Obſ.102.num.18.

Seruari debet in die citationis, alias citatio circumducitur. Obſ.102.num.17.

Seruandus, & illis decretum pro deſcriptione fructuum. Ob.76.num.74.

Sex menſium ad litteras expediendas non currit impedimento præſtito per Datarium. Dec.151. num.16.

Intellige facta proteſtatione coram Datario cum Notario,& teſtibus. Dec. 151.num.17.

Nullus à iure ſtatutus eſt ad executionem totaliter perficiendam in actionepersonali, ſed poteſt Iudex præfigere ad debitoris inſtantiam.Dec.255. num.0.

[Terminus ad liquidandum in ſpecie melioramenta debet peti. Obſ.12 num 27.

Sed non eſt dandus in iudicio executiuo. Obſ. 12. num.30.

Habitus pro ſeruato præſentibus aliquibus teſtibus & ſuſcriptione Notarij, & appertus præſentibus alijs vel etiam eiſdem teſtibus cum alia Notarij ſubſcriptione. & Iudicis non videtur poſſe ſubſtineri & quare. Obſ. 102. 36.

Primus citationis circunductus cenſetur per ſeruationem ſecundi primo pendente. Obſ. 102. num. 39.

Ex generali conſuetudine, & ſtylo Curiæ dari ſolet ad dandum Interrogatoria. Dec. 361. num. 20. Dec. 659 num. 4.

Sed illius quantitas pendet à Iudicis arbitrio attenta qualitate cauſæ, & teſtium. Obſ. 91. num.9. Dec.659.num.5.

Ad melioramenta liquidandum in ſpecie debet à Iudice aſſignari, etiam quod alius eſſet aſſignatus, & elapſus. Dec. 419.num.9.

Præfigi debet diffamanti ad deducendam ius ſuum. Dec 483.num.6.

Diffamanti præfixus dicitur ex ſeruatione terminorum ſubſtantialium. Dec.483.num.7.

Tentus pro remiſſoria poſt latam ſententiam terminum ſententiæ non poteſt circumducere. Dec.594.n.2.

Sed terminus remiſſoriæ remanet nullus tamquam ſeruatus,poſtquam Iudex per ſententiam latam functus erat officio ſuo. Dec.593.num.3.

Citationis circunducitur ob non comparitionem citatis in ipſo termino. Dec. 593. num. 4.

Circunductus non poteſt operari circunductionem alterius. Dec. 594. num. 5.

Seruandus eſt,& decretum faciendum in die, qua cadit citatio. Dec. 637.num.13.

Ad deliberate reſpondendum datur,ſi petatur. Obſ. 100.num.2.

Terminus ſtatuendus, & citatio faciendam pro acceſſu Iudicis, ſeu Agrimenſoris, vel Magiſtri ad menſurandos agros. Obſ.101.num.5.

Termini ad ſoluendum ſuſceptio, & ſubſecutum decretum de ſoluendo conſtituit creditorem in quaſi poſſeſſione exigendi etiam debitore inuito, & relectante. Obſ.35.num 21.

Termino non ſeruato in die citationis opus eſt noua citatione. Obſ.102.num.19.

Habito pro ſeruato pendente, ſi pars citet ad dicendum contra, & inſtet pro iurium admiſſione, poſſuat iura mandari poni ad partes,& non erit terminus circunductus, vel, ſi non ſint releuantia,poteſt illis neglectis terminus aperiri,& cauſa expediri. Obſ.102.num.33.

Duplici in citatione aſſignato vltimus eſt attendendus,& expectandus, vſque ad vltimum momentum. Obſ. 102.num 53.Dec.630.num.11.Lim.vt D.Obſ.122.num.54.

Termini quatuor ad dicendum da appellatione ſeruandi ſunt,antequam ſententia exequatur. Dec. 638 num.14.

Lim.ſecus in ſententia lata in poſſeſſorio, in qua locus ſit Ægidianæ. Dec.638.num.15.

Terminus vnicus ad probandum in manutentione datur vtrique parti. Obſ. 82. num.6.7.

Aliquis breuis datur ad probandum, vbi fumus datur poſſeſſionis. Obſ. 82. num. 8.]

Termini dies non computatur in termino. Obſ.84. num.38.

Vnius præfixio ſubrogatur ex gratia p[illegible] ſignaturam loco ſeruationis quatuor termi[illegible] ad docendum de appellatione. &c. Dec.22.[illegible]um 7.

Vnius præfixo ex forma reſcripti ad docendum de appellatione, &c. poteſt à Iudice omitti, vbi ei conſtat ex actis de non legitima appellatione, vel de deſertione. Dec.22. num.8.

Præfixio ad probandum, & probatum habendum per omne genus probationis operatur concluſionem in cauſa, & quærit ius parti, vt poſt terminum aduerſarius non audiatur Dec. 62. la prima, num.5.

I N D E X.

Termino ad ſoluendum, ſeu adimplendum ſuſcepto, & pendente non poteſt executio fieri, niſi nulliter. Dec. 12. num. 88.

Ad appellandum pendente facta executio eſt nulla. Obſ. 12. num. 134.

Ampl. etiam quod pars poſſeſſionem dimiſerit, ſi dimiſſio fieri facta coactè ex clauſula, Parito iudicato, & cum proteſtatione, & reſeruatione ſui iuris. Obſ. 12. num. 135.

Ampl. etiam quod appellatio deinde interpoſita non fuerit. Obſ. 12. num. 136.

Ampl. etiam quod poſtea fuerit appellatum infra decem à die habitæ notitiæ. Obſ. 12. num. 137.

Ad appellandum pendente facta executio valida eſt ſi ab ipſa ſententia non datur appellatio. Obſ. 12. num. 129.

Decl. niſi ſententia ſit notoriè nulla, vel iniuſta. Obſ 12. num. 140.

Decl. niſi ſententia ſit in poſſeſſorio, & mixturam petitorij contineat. Obſ. 12. num. 141.

Ad dicendum contra pendente poteſt, parte non opponente, decerni etiam mandatum executiuum. Obſ. 97. num. 31.

Iuris pendente quod ſit, nullum, & attentatum dicitur. Dec. 115. num. 8.

Pendente ad aliquid faciendum contumax quis dici non poteſt. Dec. 175. num. 14.

Termini quatuor ad docendum de appellatione, &c. ſeruantur, & ſeruari debent ad euitandam pronunciam ſuper re iudicata. Obſ. 12. num. 150. Dec. 22. num. 1.

Sed non eſt neceſſe illos ſeruare, vbi ex actis Iudici conſtat de non legitima appellatione, vel non legitima proſecutione. Dec. 22. num. 2.

Subſtantiales non ſeruatur in manutentione. Obſ. 79. num 1.

Subſtantiales in Curia neceſſarij in cauſis ordinarijs vti nulliter, & inculcate ſeruatis, vnica citatione & audientia reintegrantur, & ſanantur in citatione ad ſententiam in vim Bullæ Innocentianæ. Obſ. 97. num. 28.

Declar. vt tamen non ſanentur termini nullo modo ſeruati. Obſ. 97. num. 29.

Subſtantiales ſeruati ab vna parte deſeruiunt etiam pro alia. Dec. 247. num. 12.

Seruandi pro impetranda remiſſoria. Obſ. 94. num. 7.

Seruandi pro impetrando inſtrumento ſubdelegationis ad effectum liquidandi fructus. Obſ. 94. num. 8.

Seruandi pro tranſmiſſione Notarij ad partes ad recipiendum, & examinandum teſtes. Obſ. 94. num. 34.

Ad videndum decerni, & relaxari mandatum executiuum non poſſunt ſimul inculcari, niſi in obligatione fuerit in mandatum conſenſum. Obſ. 97. num. 30.

Seruandi pro mandato executio in vim obligationis cameralis, remiſſiuè. Obſ. 102. num. 59.

Seruandi pro cenſuris fulminandis, remiſſiuè. Obſ. 103. num. 3. Dec. 244. num. 16.

Quatuor ad docendum de paritione ſunt ſeruandi ad effectum declaratoriæ. Dec. 272. num. 2.

Terminis ad docendum de appellatione, &c. elapſis poteſt Iudex à quo ſuam ſententiam exequi. Obſ. 12. num. 151.

[Terrarum diuiſio, & diſtributio ad culturam, ac retentio probat poſſeſſionem. Obſ. 25. num. 2.

Territorium poſſidenti de tempore motæ litis competit manutentio. Obſ. 31. num. 3. Dec. 422. num. 5.

Poſſidens poſſidere dicitur etiam illius partem. Obſ. 73. num. 7. Dec. 422. num. 6.]

Territorium quid comprehendat. Obſ. 73. num. 24.

Tertius quando licite capere poſſit poſſeſſionem lite, ſeu appellatione pendente inter alios. Obſ. 48. num. 39. & ſeqq.

Non dicitur, qui cum alio ſimul litigat. Obſ. 48. num. 40.

Litem mouens ſuper inualiditate matrimonij debet citare non ſolum virum, ſed etiam vxorem. Dec. 241. la ſecunda, num. 5.

Ex cauſa ſolius hypotecæ non impedit executionem, rei iudicatæ, quæ non ſit contra ſe, ſed contra alium. Dec. 325. num. 3. Ampl. vt num. 16.

Habens intereſſe, qui ſciuit, cauſam tractari, & poſt ſententiam non appellauit, cenſetur ſententiæ acquieuiſſe, & voluiſſe appellationi renunciare, & appellare non poteſt. Dec. 325. num. 17. & 18.

[Tertius habens ceſſionem, ſeu cauſam à colligante, ſi capiat poſſeſſionem lite, ſeu inhibitione pendente, attentat, vt attentaret ille, a quo cauſam habet. Obſ. 48. num. 25.

Scribens vbi atteſtetur de mandato in corpore apocæ, cui teſtes ſe ſubſcribunt, videntur teſtes idem aſſere. Obſ. 98. num. 21.

Qui emit lite pendente eſt nihilominus in executione citandus, vt poſſit deducere ſuas defenſiones. Dec. 506. num. 5. Contrarium num. 6. Decl. vt num. 7. & ſeqq.

Poſſeſſor conueniri debet iure ordinario. Dec. 543. num. 5.

Habens etiam ſcientiam litis, & non poſſidens poteſt intra decem a die habitæ notitiæ appellare, & executionem impedire, etiam quod ſententia quoad alios tranſiuerit in iudicatum. Dec. 603. num. 4 & 5.

Qui eſt in quaſi poſſeſſione exigendi non eſt amouendus ſine cauſæ cognitione. Obſ. 42. num. 61.

Tertij poſſeſſio quando poſſit allegari. Dec. 423. num. 4.

Poteſt ab alio allegari, & vti illius ſucceſſore, & ad excludendam poſſeſſionem aduerſarij. Dec. 437. num. 7.

Allegari poteſt, quem non conſtat habuiſſe notitiam poſterioris ingreſſus, vel ſi illi contradixerit. Obſ. 61. num. 1.

Allegari non poteſt, vbi declarauit, ſe non poſſidere vel habuit ſcientiam poſſeſſionis alterius, & paſſus fuit. Obſ. 61. num. 2. & 4.

Tertio ſcribenti non creditur, quia deponit ad ſubſtinendum, quod à ſe geſtum eſt. Obſ. 98. num. 18.]

Tertij poſſeſſio allegari poteſt ad probandum non poſſeſſionem alterius. Obſ 61. num. 4.

Poſſeſſio allegari poteſt, & impedit mandatum de manutenendo, etiam ſi probetur præſumptiuè de vno tempore ad aliud. Obſ. 61. num. 6.

Ius allegari non poteſt, niſi eo volente. Dec. 334. num. 24. & 25.

Præſertim vbi non eſt omninò excluſiuum iuris agentis. Dec. 334. num. 25.

Præſertim non conſideratur in executione ſententiæ ſuper re, cuius poſſeſſio non vacat, cum ſua non interſit contra vnum magis, quam contra alium de ſuo experiri. Dec. 325. num. 4.

Tertio proteſtate, ne exequatur ſuper tali re per ipſum poſſeſſa, executio ſubſecuta, ipſo non citato, eſt ſine difficultate nulla. Obſ. 12. num. 64.

Teſtis dicens conſignaſſe fructus de mandato alicuius non probat non conſtito de mandato. Obſ. 23. num. 29.

Deponens de perceptione fructuum non præiudicat poſſeſſori, niſi deponat etiam de illius ſcientia, & patientia. Obſ. 23. num. 30.

Deponens aliquem poſſidere, & ſic per verbum iuris intelligitur de inſiſtentia, & detentatione. Obſ. 26. num. 6.

Deponere debet de facto, & de eo, quod ſenſu percipitur, & ſic quod aliquis poſſideat de facto rem detinendo, non de iure. Obſ. 26. num. 7.

Singularis quoad tempus non probat in concurſu aliorum teſtium conteſtium. Obſ. 38. num. 31.

Vnicus ſufficit in manutentione, & leuiores probationes. Dec. 97. num. 5. Dec. 201. num. 8. Dec. 223. num. Dec. 248. num. 1. Dec. 288. num. 3. Dec. 320. num. 3.

P Et plenè

INDEX.

Et plenè probat. Dec. 219. num. 3. & 8. vbi ampl. maximè concurrentibus adminiculis.
Eoque magis ſi deponat de facto proprio. Dec. 229. num. 4.
Vnicus non ſufficit in mandato de manutenendo, vbi ex aduerſo ad ſunt alij teſtes. Obſ. 38. num. 38.
Sine iuramento non probat. Obſ. 84. num. 4.
Nec in cauſa quantumuis ſummaria. Obſ. 84. num. 5.
Etiam quod teſtis ſit in Sacris Ordinibus conſtitutus, vel aliqua Dignitate refulgeat, ſeu ſit Epiſcopus, vel Cardinalis, aut Rex. Obſ. 84. num. 6.
Nec numerus ſopplet. Obſ 84. num. 7.
Depoſitionis ſubſtantia, formalitis, & fundamentum conſiſtit in iuramento. Obſ 84. num. 3.
Vnicus contra inducentem non plenè probat ex ſtylo Rotæ, niſi illius examen ab inducente producatur. Obſ. 89. num. 13.
Inductus ſuper vno tantom articulo poteſt à parte aduerſa interrogatori ſuper alijs omnibus articulis Obſ. 91. num. 10.
Niſi teſtis ſuper vno tantum articulo intrauerit. Obſ. 91. num. 11.
Nolens reſpondere interrogatorijs non probat. Obſ. 92. num. 4.
Qui ſemel interrogatus reſpondit, non tenetur amplius reſpondere. Obſ. 92. oum. 6.
Dicens talem poſſidere fundum communem an probet poſſeſſionem in ſolidum totius fundi, vel communiter, & pro indiuiſo; remiſſiuè Obſ. 73. num. 65.
Falſum de ponens abſque iuramento non puoitur pœna falſi, ſed extraordinaria. Obſ. 84. num. 13.
Iuuare debet in iudicio. Obſ. 84. num. 14.
Indeſinite deponens de poſſeſſione declaratur ex articulis. Dec. 52. nom. 2.
Singularis oon probat, Dec. 78. oum. 1. Dec. 166. num. 44.
Vnicus non probat. Dec. 159. oum. 8. Dec. 166. num. 44.
Non probat, cuius depoſitio vagæ eſt, & noo coarctat negatiuam de tempore, & loco. Dec. 166. uum. 28.
Singularis noo probat poſſeſſiooem ſpecialem. Dec. 166. num. 29.
De auditu oon probat, præſertim in actu de recenti. Dec. 166. oum. 40.
De auditu poſt litem motam non probat. Dec. 166. num 41.
Qui eſt ioter duo dicta an probet, & cui dicto ſtandum ſit. Dec. 166. num. 42.
Pauper an probet. Dec. 619. num. 43.
Dubitatiuè per verbum, videtur, depooens non concludit. Dec. 229. num. 10.
Semel examinatus in cauſa ao iterum ad examen admittatur. Dec. 310. oum. 7.
Deponens de quadagenaria non poteſt reprobari, etiam quod antiqua interualla incidiſſent. Dec. 311. oum. 9.
Teſtis depoſitio dubia iotelligenda eſt ſecundum iuris depoſitionem. Dec. 166. oum. 33.
Examinis nullitas non ſuppletur per illius mortem, ne plus credatur voci mortuæ, quam viuæ. Dec. 166. oum. 45.
Teſti deponenti contra proprium intereſſe multum creditur. Obſ. 83. num. 30.
Teſtes deponentes de ingreſſu poſſeſſionis probant poſſeſſionem. Obſ. 21. num. 4.
Deponentes de perceptione fructuum probant poſſeſſiooem. Obſ. 23. num. 130.
Depenentes talem tenere, ſeu retinere, vel poſſidere talem rem probant veram poſſeſſionem. Obſ. 26 num 8.
Sufficiunt duo in mandato de manutenendo, & quolibet alio negocio iuxta illud Euangelij, In ore duorum, vel trium ſtat omne verbum. Obſ. 38. num. 12.
Ampl. vt in mandato de manuteneodo duo teſtes ſatis ſuper qoe probent. Obſ. 38. oom. 13.
Ampl. vt in mandato de manotenendo ſufficiat vnus teſtis. Obſ. 38. num. 14. Vt vnus de viſu. D. Obſ. 38. num. 15.
Præſertim ſi ſit vir inſignis. Obſ. 38. oum. 16.
Vel ſi ſit teſtis partis aduerſæ. Obſ. 38. num. 17.
Et concurrentibus adminiculis. Obſ. 38. num. 18.
Immo etiam vnus teſtis minus idoneus. Ob. 38. oum. 19.
Vt ſi ſit inquilinus. Obſ. 38. num. 30.
Etiam abſque iutamento in ſupplementum. Obſ. 38. num. 21.
Etiam ſi ſit fides vnius extraiudicialis parte citata iorata, præſertim ſi ſit veriſimilis, adminiculata, de facto proprio, & perſonæ omni exceptione maioris. Obſ. 38. num. 22.
Singulares probant in indicio manutentionis. Obſ. 38. num. 24. & 26.
Præſertim quoad poſſeſſionem in genere. Obſ. 38. num. 25.
Et ſi ſint conteſtes in generalitate. Obſ. 38. num. 27.
Vel ſint adminiculari ex iuris aſſiſtentia. Obſ. 38. num. 28.
Vel in facto proprio, & contra ſe ipſos. Obſ. 38. num. 29.
Qui non ſunt de actis cauſæ manutentionis ad ipſam manutentionem oon ſufficiunt. Obſ. 38. nom. 40.
Nec teſtes recepit in alia cauſa contra alios. Obſ. 38. oom. 41.
Nec examinati ab aliquo noo conſtito quo ordine, & auctoritate. Obſ. 38. num. 42 Dec. 35. num. 1.
Præſertim ſi noo conſtet, quod in iudicio iurauerint parte citata. Obſ 38. num. 43.
Vel ſi fueriot informiter examinati Obſ. 38. oum. 44. Dec. 35. nom. 1.
Seu pro io formatiooe Curiæ. Obſ. 38. num. 45.
Pro informatione Curiæ examinati probaot ſubſecuta declaratione partis, ſe velle illos habere pro ritè examinatis. Obſ. 38. oum. 46.
Lim. niſi dcelaratio contineat clauſulam, ſaluo iure repetendi, excipiendi, & opponendi contra eorom dicta, & perſonas. Obſ. 38. num. 47.
Sublim. niſi poſtea tacitè repetitione renunciatum fuerit. Obſ. 38. num. 48.
Sine citatione examioati, vbi non concurrat probatio partis aduerſæ, probant ad effectum manuteotionis, ex quo faciunt iudicium. Obſ. 39. oum. 49.
In iudicio ſummario examinati, & publicati poſſit rapeti in plenario. Obſ. 39. num. 4.
In ſummario iudicio examinati tunc probant in plenario, ſi plene in ſummario quoadmodum procedendi examinati fuerint. Obſ. 39 num. 6.
Vel ſi fuerint examinati, & iurati ſuper tota cauſa, alias ſecus. Obſ. 39. num. 7.
Ritè, & rectè examinati in cauſa criminali ſuper eadem re, inter eaſdem perſonas probant etiam in iuditio manutentionis. Obſ. 39. num. 13. Dec. 167. num. 1.
Non iurati faciunt præſumptionem. Obſ. 84. num. 77.
Iurare, & veritatem dicere tenetur ſuper tota cauſa præſertim parte opponente, & poteſt eſſe vtile vtrique parti; & quare. Obſ. 89. num. 1. & 3.
Et ita iuraſſe intelliguntur in dubio. Obſ. 89. num. 2.
Iurati ſuper tota cauſa non probant depooendo circa petitorium ſuſpenſum. Obſ. 89. num. 4. Decl. vt oum. 5.
Iurati pro vna parte poſſunt ad examinandum cogi per alteram partem. Obſ. 89. num. 8.
Niſi altera pars ab vlteriori probatione ſit excluſa. Obſ 89. num. 9.

Etiam

Digitized by Google

INDEX.

Etiam inuiti poſſunt ad teſtificandum cogi. Obſ. 89.num.10.
Sed periculum eſt, ne contra cogente deponant. Obſ.89.num.11.
Niſi producatur in parte, & partibus,eum tunc perſonæ tantum approbatæ cenſeantur, non dicta, alias vix eſt, quod inducens contra illos poſſit aliquid opponere. Obſ.89.nu.12.
Iurare poſſunt pendente termino ad dandum interrogatoria. Obſ.90.nu.1.
Et pendente termino ad reſpondendum poſitionibus. Obſ.90.nu.2.
Iurati in termino poſſunt poſt terminum examinari, eorumque examen retrotrahi ad tempus iuramenti, etiam factum in alia die,& extra terminum. Obſ.90.nu.3.
Iurati, & examinati extra terminum dicuntur nulliter examinati Obſ. 90.num.7.
Intra terminum ad dandum Interrogatoria examinati nulliter examinati dicuntur. Obſ. 91.num.16.
Vel ſunt ſaltim repetendi ſumptibus articulantis. Obſ 91 num.17.
Examinanti poſt lapſum terminandum ad dandum Interrogatoria valide examinati cenſetur illis in termino non datis. Obſ 91.nu.18.
Plures ſimul examinati non probant, ſed vnus poſt alium diſtincte, & ſecreto exeminari debet. Obſ.93.num.18.
Examinari debet datis articulis,ſeu materiis. Obſ. 93.num.19.
Iurati in termino remiſſoriæ poſſunt poſt terminum examinari. Obſ.94.nu.30. & 31. Contrarium num. 32. vbi declaratur, & Contrarium. Dec.311. num.12.
Ampl. etiam quod terminus eſſet ad recipiendum. & examinandum teſtes. Obſ.94.nu.31.
Deponens aptiora, & veriſimiliora præferuntur, etiam quod deponentes inuereſimiliora ſint plures numero. Obſ.71.num.85.
Deponentes affirmatiuam præferuntur teſtibus deponentibus negatiuam. Obſ.71.num.86.
Niſi teſtes negantes deponant veriſimilia. Obſ. 71.num.87.
Deponentes de affirmatiua cum negatiua præferuntur negantibus ſimpliciter. Obſ 71. num.88.
Illi præferuntur, cum quibus concurrunt adminicula,& iuris aſſiſtentia. Obſ.71. num.90.Dec.158.num.7.
Deponens de perceptione fructuum præferuntur in concurſu eum pari numero teſtium deponentium de cultura. Obſ 71.nu.91.
Decl. procedere, ſi conſtet de æqualitate temporis, alias præferenda eſſet probatio de antiquiori facto. Obſ.71.nu.52.
Et inter probationes de æquali tempore deferendum eſſet illi, qui melioribus probationes, & teſtibus actum ſuæ poſſeſſionis probaret. Obſ. 71.num.93.
Non ſubditi præferuntur teſtibus ſubditis in probatione quaſi poſſeſſionis iuriſdictionis. Obſ. 71.num.94
Deponentes ſe ſoluiſſe penſionem non probant, quando,ſi non ſoluiſſent, ipſi tenerentur, quaſi dieuntur ad eorum exonerationem. Obſ. 35.ſub num.35.
Nulliter examinati non habentur in conſideratione. Dec.4.num.3.
Nec probant. Dec.166.num.39. Dec.312.num.15.
Inter alios, & in alia cauſa examinati faciunt magnam præſumptionem. Dec.29.num.3.
Maximè ſi ex is fuerit obtentum. Dec.29.nu.4.
In alia cauſa examinati præbent adminiculum. Dec. 52.num.4.
Deponentes de ſpecialibus actibus poſſeſſoriis præferuntur deponentibus de poſſeſſione alterius in genere. Dec.64.nu.5.Dec.170.nu.6.
Aptiora, & veriſimiliora deponentes præferuntur teſtibus deponentibus inueriſimilia,etiam quod excedant numero. Dec.64.nu.12.
Sine interrogatorijs,examinati, & de illis facta proteſtatione debent ſaltim repeti. Dec. 159.num.7.
Iurare debent tactis ſcripturis. Dec.83.nu. 8.& 10.
Etiam nulliter examinati fidem faciunt contra producentem,nec poſſunt ab eo impugnari. Dec. 83.num.16.
De auditu circa mutationem vocabulorum bonorum,& in antiquis probant. Dec.93. num.1.& 6.vbi Ampl.
Nulliter examinati deſeruiunt pro adminiculo. Dec. 67.num.1.
Duo in omni negocio ſufficiunt pro concludenti, & plena probatione. Dec.132. num.2.Dec.312.nu.14.
Præferri debent in côncurſu,qui veriſimiliora deponunt. Dec.154.nu.2.
Plures numero ſunt in concurſu præferendi. Dec. 158.num.6.
Examinati ab alio, quam à Iudice cauſæ dicuntur nulliter,& attentate examinati. Dec. 159.num.10.
Contra inducentem magis probant. Dec. 160.num.6.
De facto proprio deponentes melius probant. Dec. 162.num.4.Dec.211.nu.3.
Singulares ſufficiunt ad probandam quaſi poſſeſſionem in genere. Dec.166.nu.15.
Examinati extraiudicialiter lite pendente, non formiter extracti, & in copia copiæ non probant. Dec.166.num.38.
Nulliter examinati, & de falſo ſuſpecti nullum faciunt iudicium. Dec.166.nu.47.
Examinati pro Curiæ informatione parte non citata non probant,nec in iudicio criminali nec in ciuili. Dec.167.num.2.
Sine citatione examinati puſſunt de conſenſu partis facere probationem. Dec 167.num.3.
Numero plures præferuntur paucioribus. Dec. 170.num.4.
Deponentes ſuper finibus debent etiam non requiſiti reddere rationem concludentem non ſolum per actum intellectus, ſed etiam per ſenſum corporis. Dec.184.nu.15. & ſub num. 19.& 20.
De auditu non probant. Dec.197.nu 7.
De auditu non ſpecificantes à quibus nec etiam in antiquis concludunt. Dec.184. num.21.
De auditu vt probent præcipuè in antiquis quæ rerequirantur. Dec.184.nu.22.
Examinati ſine interrogatoriis de ſtylo Rotæ ſemper repeti poſſunt ſumptibus interrogantis. Dec. 191.num.2.
Quibus aſſiſtit conſuetudo, & ſtatum in concurſu ſunt præferendi. Dec.213.nu.9.
De auditu à perſonis ſuſpectis non probant. Dec. 216.num.11.
Examinati ſine citatione, & non iurati non probent in iudicio manutentionis. Dec.218.nu 5.
Deponentes ſimpliciter de poſſeſſione ipſam poſſeſſionem probant, & eo magis ſi deponant de actibus poſſeſſorijs. Dec.253.nu.2.
Examinati in alio iudicio,& ſine citatione parti non probant. Dec.255.num.12.
Sine citatione partis examinati poſſeſſionem non probant. Dec.160.num.1.
Examinati ſine citatione videntur admittendi in iudicio manutentionis in quo ſufficiunt leuiores probationes,& vnicus teſtis. Dec. 269.num.4.
Sine citatione examinati faciunt adminiculum. Dec 269.nu.5.
Suum dictum ex interuallo in præiudicium partis reuocare non poſſunt,ſed ei ſtandum eſt. Dec. 281.num.4.

INDEX.

Indefinite loquentes indefinite intelligi debent, ſi ita inter partes agatur. Dec. 287.num.3.

Diſcordantes ſunt conciliandi, & defendendi, non autem laceraodi. Dec.312.nu.12.

De vniuerſitate non ſunt idonei teſtes pro Vniuerſitate, vbi ſunt nominati in mandato procuræ. Dec.312.nu.13.

Non probant confeſſionem extraiudicialem, vbi non ſunt conteſtes de loco, & tempore. Dec. 314 num.9.

Fidem non faciunt, ſi ſint recepti ſine partis citatione. Dec.325.num 6.

Vel ſi ſine Iudicis auctoritate. Dec.325.num.7.

Teſtis deponens, aliquem detinere, ſeu poſſidere probat poſſeſſionem facti, quamuis rationem non reddat non interrogatus. Obſ. 26.nu. 2.Dec 444 num.7.

Vnicus ſufficit ad obtinendum in manutentione tam quoad probationem poſſeſſionis, quam quoad probationem qualitatis, & aliorum, quæ manutentionem reſpiciant. Obſ.38. nu.2.Dec.534.nu.16.Dec.612.nu.7. & 8.

Ampl. etiam quod deponat de credulitate, ſi reddat bonam rationem. Obſ. 38.nu.3.

Lim. vt vnicus non ſufficiat, quando exaduerſo adſunt aliæ probationes. Obſ.38. nu.7. Dec.370.nu.5.

Examinatus abſque citatione tempore, quo non aderat lis, nec qui citaretur in manutentione probat. Obſ.38.nu.12.

De viſu, qui non recordetur de tempore, vel dubitatiue, non inducit Iudicem in credulitatem indubitatem, quia poteſt errare etiam in alijs. Obſ 38.nu.14.

Vnicus contra producentem non plene probat ſuper interrogatorijs partis aduerſæ. Obſ. 89 num.9.

Nec quando repugnant cæteri teſtes. Obſ. 89.nu.10.

Deponere dicitur quando iurat. Obſ.90. num.7.

Interrogari, & reſpondere debet ſuper omnibus interrogatorijs, & eorum quolibet diſiunctim, & ſeparatim. Obſ.92.num.2.

Lim. vt ibid.nu.3.

Examinatus in termino approbatorio deſeruit ſaltim pro adminiculo. Obſ.94.nu 39.

Vnicus de facto proprio cum adminiculis probat. Dec.369.nu 4.

Deponens de poſſeſſione à tot annis citra abſque copula, &, non probat poſſeſſionem de tempore motæ litis. Dec.370.nu.3.

Interrogari non poteſt extra materias articulatas. Dec.396.num.3.Decl.vt ibid.num.4.

Vnicus plene aprobat contra producentem. Dec. 396.num.2.

Vnicus in concurſu plurium nihil probat. Dec. 493.num.4.

Singularis non probat. Dec.498.num.6.

De auditu à tertijs non probat. Dec.498.nu.7.

Nec de auditu à parte. Dec.498.num.11.

De credulitate probat, vbi reddidit bonam rationem. Dec.499.num.3.

Vnicus in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis probat.Dec.499.num.4. Dec.515.num. 13. Dec. 547.num.3.Dec.597.num.2.

De auditu non probat, præſertim in concurſu probationis certæ per inſtrumentum. Dec. 515.num.14.

Deponens de facto proprio probat pluſquam ſemiplene. Dec.529.num.7.

Iuratus in termino remiſſoriæ poteſt examinari extra terminum. Dec.529.num.4. vbi Ampl.

Vnicus, & qui ſe refert ad aliquam ſcripturam illa non exhibita non probat. Dec.530.nu.7.

Etiam vnicus ſufficit in reſpicientibus manutentionem. Dec.534.nu 16.

Ampl. præſertim concurrentibus adminiculis. Dec. 534.num.17.Dec 567.num.3.

Qui patitur multas exceptiones deſeruit pro adminiculo. Dec.599.num 3.

De eius credulitate deponens fidem non meretur. Dec.463.num.2.

De auditu præſertim à parte, & perſonis ſuſpectis non probat Dec.463.num.3.& 5.

Inimicus non eſt fide dignus. Dec.463. num.7.

Vnicus, & vnica ſolutio ſolet ſufficere ad effectum manutentionis. Dec.646 nu.3. & 25.

Teſtis dictum attenditur magis in eo, quod dicit ſuper Interrogatorijs quam ſuper articulis. Dec. 488 num. 4.Dec.498 num 9.

Ex deceptionis Interpretis non attenditur. Obſ. 82.num.3.

Dictum generale non tollit antecedens particulare, data compatibilitate, & veriſimilitudine. Dec. 498.num.8.

Depoſitionis ſubſtantia conſiſtit in iuramento. Dec. 652.num.2.

Teſti bene informato, & de facto proprio deponenti, & qualificato magis creditur. Dec. 498.num.12.

Sibi ipſi contrario non creditur. Dec.463. num.6.

Teſtes deponentes de poſſeſſione à tot annis citra abſque copula, & non probant poſſeſſionem de tempore litis. Obſ.17.nu.12.

De auditu, & credulitate in hoc iudicio, & in cauſa poſſeſſorij plene probant; præſertim contra inducentem. Obſ.19.nu.1.

De ſimplici auditu non probant poſſeſſionem. Obſ. 19.num.2.

Ampl. præſertim in conſenſu probationis certæ per inſtrumentum. D.Obſ.19.nu.3.

Ampl. eo minus teſtes de auditu à parte, ſeu perſona ſuſpecta. D.Obſ.19.num.4.

Singulares ad effectum manutentionis ſufficit eſſe conteſtes in generalitate. Obſ.38.num.5.

Recepti in alia cauſa contra alium probant, ſi concurrat etiam aduerſarij confeſſio. Obſ.38. num.8.

Quorum examen eſt nullum, non probant. Obſ.38. num 9.Dec.491.num.8.

Nec examinati à Iudice incompetente. Obſ. 38. num.8.

Nec examinati ad perpetuam rei memoriam.Obſ.38. num 10.

Examinati in alia cauſa inter diuerſas perſonas faciunt ſaltim adminiculum, ſi maxime fuerint ante motam litem examinari. Obſ. 38.num 11.

Non bene informati de loco differentiæ, & confinibus non inducunt Iudicem in indubitatam credulitatem. Obſ.38.num.15.

Formiter, & plenariæ in iudicio executiuo, ſeu ſummario examinari probant etiam in plenario. Obſ.39.num.1.Decl.vt ibid.num. 2.

Deponentes de poſſeſſione iure familiaritatis debent reddere rationem; & quare.Obſ. 54. num.3.Dec. 419.num.3.

Hebetes exceptiones perſonales faciunt præſumptionem, & adminiculum, ſeu qualem qualem probationem. Obſ.70.num.2.

Qui habent iuris aſſiſtentiam pro ſe, præferuntur alijs, quibus ius reſiſtit. Obſ. 71. num.22.

Poſſunt hinc inde examinari ſuper poſſeſſione ad effectum cognoſcendi quis ſit manutenendus. Obſ.71.num.25.

Qui iurarunt ſuper tota cauſa, probant etiam extra articulos. Obſ.89.num.1.

Partis aduerſæ inducti, & non iurati, non poſſunt ad examen cogi. Obſ.89.nu 3.

Ampl. eo fortiùs ſi nec producti fuiſſent, ſed ſponte ſe obtuliſſent. Obſ.89.nu.4.

Ab aduerſario inducti, & iurati cogi poſſunt ad ſubeundum examen, non autem ipſe aduerſarius ad illos examinari faciendum. Obſ.89.nu.5.

Producens dicitur approbare perſonas, non dicta. Obſ.89.num.7.

Et poteſt

INDEX.

Et poteſt dicta impugnare, quamuis perſonas. Obſ. 89 num 8.

Non compellantur ad comparendum ad effectum ſe examinandi proprijs expenſis, ſed expenſis examinare volentis. Obſ.89.num.11.

Iurati in termino debent etiam in termino examinari, vbi terminus cantat ad probandum & probatum habendum, vel ad probandum per omne genus probationis. Obſ.90.nu.4.

Iurati in loco iudicij poſſunt alibi examinari. Obſ.90. num.9.

Nulliter examinati probat, ſi nullitas euenerit propter partis impedimentum. Obſ. 91. num. 30.

An ſint examinandi ſuper interrogatorij ante examen ſuper articulis, vel poſſint examinari etiam poſt. Obſ.91. num. 49.

In vim remiſſoriæ examinandi, nominati debent coram Iudice remittente quando eſt calumniæ ſuſpicio. Obſ.94.num.22.

De ſtylo Curiæ Peruſinæ inducuntur coram Notario, & in eiuſdem manibus de mandato Iudicis iurant. Obſ.94.num.26.

Nulliter examinantur termino pendente ad dandum Interrogatoria. Dec.361.num.19.

Ad effectum immiſſionis ſubrogati probant poſſeſſionem defuncti, etiam quod non percutiant tempus ante motam litem. Dec.361.num.4.

Super poſſeſſione ad effectum mandati de manutenendo debent percutere tempus ante motam litem. Dec.370. num. 1.

Deponentes de poſſeſſione cum dictione, ſemper, dicuntur concludere tempus motæ litis. Dec.371. num.1.

Nulliter examinati poſſeſſionem non probant. Dec. 381.num.9.

Non ſimul, ſed ſigillatim ſunt examinandi. Dec. 383, num.1.

In facto proprio præſumuntur informati. Dec. 393. num. 2.

Singulares non probant. Dec. 423.num.6.

Q.. do valide examinati dicantur coram alio Iudice lite in Rota pendente. Dec. 438. num. 11.

Non requiruntur in actibus iudicialibus. Dec.440. num.6.

Nulliter examinati faciunt adminiculum. Dec.441. num.2.

Tenentur deponere de poſſeſſione facti, & quæ ſenſu, corporis percipi valet. Dec.444. num. 5.

Regulariter non tenentur ſui dicti rationem reddere, niſi interrogati. Decl. 444. num.6.

Iurati ſub termino remiſſoriæ videntur extra terminum poſſe examinari. Dec. 444. num. 10.

Extra tempus remiſſoriæ examinati dicuntur examinati ſine iuriſdictione, quo caſu non ſolet Rota illorum examen ſanare. Dec.449.nu.5. Decl. vt ibid. num. 6.

Ad inſtantiam Fiſci inter alios, & parte non citata examinati non probant. Dec. 464. num. 3.

Examinati expiratis terminis remiſſoriæ pluries prorogatis, & ſic ſine iuriſdictione, non habentur in conſideratione. Dec.464.num.4.

Qui non ſunt de actis, nullum conſtituunt gradum probationis. Dec. 484.num.7.Dec551. num. 4.

De auditu non probant. Dec.424.num 2.

Super interrogatorijs poſſunt aliquid dicere, quod tollat, uel declaret dictum ſuper articulis. Dec. 488.num.5.

Non poſſunt cogi comparere extra eorum Ciuitatem. Dec.490.num.15.

Non dicuntur inſtructi, ſeu ſubornati, ex quo ſibi lecti fuerint articoli. Dec.503.num.4.

Contra inducentem magis probant. Dec. 513. num.5.

Sunt ad concordiam reducendi. Dec. 523. num. 2.

Duo ſufficiunt ad effectum probationis. Dec. 529. num. 9.

Bene probant poſſeſſionem deponendo de viſu, & certa ſcientia. Dec.635.num.2.

De Vniuerſitate, ſeu Confraternitate probant pro ea vbi commodum non ſentiunt in particulari. Dec.529.num.10.

Numero minores eliduntur à teſtibus contrarijs numero maioribus. Dec. 534. num. 20.

Deponentes de actibus continuatis Congregationis abſque licentia Superioris, Si tamen addant, aliquando Superioris auctoritatem interueniſſe, non probant, huiuſmodi actus proceſſiſſe illius auctoritate contempta. Dec.541. num.12.

Adhibiti ad vnum effectum non poſſunt ad alium deſeruire. Dec.545. num.5.

Optime inſtructi, & melius informati alijs quibuſcumque præferuntur. Dec.547.num.1.

Examinati prius ſuper articulis, & deinde ſuper Interrogatorijs contra formam remiſſoriæ nulliter examinati dicuntur. Dec. 447. num. 7.

In cauſa propria, ſeu in qua habent intereſſe non probant. Dec. 547.num. 8.

Salariati ab inducente, & ad eius nutum amouibiles non ſunt idonei. Dec.547. num.9.

Deponentes ſuper affirmatiua præferuntur teſtibus deponentibus ſuper negatiua. Dec.547.num.10. Dec. 661. num.10.

Melius deponentes ſunt attendendi. Dec. 549. num.1.

Examinati ad perpetuam rei memoriam extra caſus à iure permiſſos nihil probant. Dec.553. num.1.

Ampl. eo minus ſi patiantur exceptiones etiam perſonales. Dec.553.num.2.

De Vniuerſitate non ſunt in cauſa magni honoris pro Vniuerſitate idonei. Dec. 553. num. 3.

De publica voce, & fama ſatis probant, locum eſſe intra fines. Obl. 559. num. 3.

Deponentes contenta in articulis eſſe vera, bene probant. Dec. 559. num. 4.

Deponentes de poſſeſſione quieta, & pacifica reſpectu poſſeſſionis facti, ac moleſtiarum de facto non excludunt litem extraiudicialem. Dec. 599.num.4.

Sine citatione ad perpetuam rei memoriam examinati faciunt saltem adminiculum. Dec.605. num. 6.

Hinc inde contrarij conquaſſantur. Dec. 570. num 5.

De publica voce, & fama coadiuuant probationem poſſeſſionis. Dec.594.num 8.

De loco differentiæ, & eius confinibus non bene informati non probant poſſeſſionem manutenibilem. Dec.463.num. 1. & ſeqq.

Ad perpetuam rei memoriam examinati lite pendente abſque iuriſdictione, & partis citatione non probant, nec faciunt adminiculum. Dec. 643.num.18.

Numero plures, & qui habent aſſiſtentiam tituli præferri debent in depoſitione circa poſſeſſionem. Dec.655.num.3.

Examinari debent ſuper omnibus interrogatorijs, & eorum quolibet diſiunctim, & ſeparatim. Dec. 660.num.6.

Lim. niſi plura Interrogatoria idem contineant, & poſſint vnica interrogatione, & reſponſione euacuari ad euitandam multiplicitatem. Dec. 660 num.7.

Extende limitationem præſertim ad manutentionis effectum. Dec.660. num. 8.

Deponentes ſimpliciter de quaſi poſſeſſione, & non priuatiue debent intelligi de cumulatiua. Dec. 661.num.8.

Si præferri debent, qui ſunt viri inſignes, & dignitate alija præcellunt. Dec. 671. num. 9.

Et quorum depoſitiones magis conueniunt cum iure communi. Dec.661.num.11.

INDEX.

Debent reddere cauſam ſcientiæ. Dec. 667. num. 24.

Teſtium partis depoſitionibus, qui vult vti debet antea caute procedere in opponendo, & opponere tantum generaliter, vel oppoſitioni ante depoſitionem renunciare. Obſ. 89. num. 2.

Dicta vulgari ſermone ſcribuntur multis in locis, & apud nos, & quare. Obſ. 92. num. 10.

Dicta non ſunt cauillanda, ſed coadiuuanda. Dec. 358. num. 4. Dec. 475. num. 13.

Examen non purgatis attentatis an ſit nullum. Dec. 420. num 9.

Iuramentorum receptio non eſſet nudi miniſterij, ſed more iuriſdictionis, ſi teſtes etiam citandi eſſent. Dec. 490. num. 9.

Numerus ſupplet deffectus. Dec. 529 num. 11. & Obſ. 38. num. 6.

Depoſitiones informes, & ſimplices atteſtationes non attenduntur. Dec. 625. num. 13.

Dicta generalia debent benigne interpretari, & generaliter intelligi. Dec. 661. num. 6.

Teſtibus fidem adhibere ſolet Rota, vbi nulliter, ſed cum interrogatorijs ſunt examinati, & adeſt commiſſio ſanatoria cum clauſula Arbitrio, & non totalis deffectus iuriſdictionis. Decl. 384. num. 1.

Melius informatis, & veriſimilia deponentibus ſtandum eſt. Dec. 503. num. 1.

De capitulo contra ſe deponentibus ſtatur etiam ad fauorem Capituli. Decl. 503. num. 2. Ampl. vt ibid. num. 3.

Pluribus, & melioribus eſt magis credendum. Dec. 523. num. 6.

Ad perpetuam rei memoriam examinatis non eſt fides adhibenda. Dec. 647. num. 46.

Viribus inſignibus deponentibus de affirmatiua, & de materia conuenienti cum iuris communis diſpoſitione magis creditur. Dec. 667. num. 26.

Teſtes ſufficit iuraſſe in termino prefixo, ſeu prorogato per viam reſtitutionis dum in primo termino fuit facta citatio ad videndum teſtes iurare, nec dicitur citatio vaga, ſecus ſi huiuſmodi citatio facta non fuerit. Dec. 652. num. 4 & 5.]

Teſtes, ac ſententiæ aliarum cauſarum faciunt adminiculum. Dec. 166. num. 10. & 34.

Teſtium nomina, & cognomina ſpecificanda ſunt parte opponente. Obſ. 88. num. 8.

Iuramentum, & examen receptum à Notario abſq; decreto, & commiſſione Iudicis dicitur nullum. Obſ. 93. num. 1.

Ampl. vt propterea nec teſtes de falſo puniri poſſint. Obſ. 93. num. 2.

Lim. niſi receptum ſit ab Examinatore Ordinario in loco de quo Notarius atteſtatur. Obſ. 93. num. 2.

Vel commiſſio, ſeu mandatum præſumatur de ſtylo loci, ſaltem extraiudicialiter probata vti reſpiciente ordinatoria. Obſ. 93. num. 4.

Et fortius ſi aduerſarius dederit interrogatoria nihil opponens de huiuſmodi nullitate, vel eodem modo examinauerit, cum iſte non ſit ſtylus contra ius. Obſ. 93. num. 5.

Examinatorum publicatio non requiritur. Obſ. 95. num. 1.

Decl. procedere parte non petente, ſecus è contra. Obſ. 91. num. 2.

Non eſt publicatio neceſſaria per ſolemne decretum ſed ſufficit facta per dationem ſummarij teſtium, vel per accommodationem originalis proceſſus. Obſ. 95. num. 4. & 5.

Examinatorum publicatio non impedit eorumdem repetitionem, ſi primum examen ſit nullum. Obſ. 95. num. 6.

Examinatorum ſummarij receptio de ſtylo Curiæ, & præſertim Rotæ, & A.C. non operatur publicationem, nec impedit nouum examen, & quare. Obſ. 95. num. 7.

Ampl. vt nec oſtenſio, ſeu traditio originalis, vel copiæ extenſæ in manibus Aduocati, ſeu Procuratoris aliquando de ſtylo Curiæ nouum examen impediat, vbi de eorum probitate Iudex confidere poteſt. Obſ. 95. num. 8.

Secus ſi originale, vel copia extenſa peruenerit ad manus principalis, vel idem teſtificata didicerit à ſuo Aduocato, vel Procuratore. Obſ. 95. num. 9.

Repulſio, ſeu reprobatio in manutentione non admittitur. Obſ. 96. num. 1.

Nec quoad perſonas, nec quoad dicta. Obſ. 96. num. 3.

Decl. procedere reſpectu reprobationis per alios teſtes examinandos, ſecus reſpectu reprobationis quoad dicta, quæ ex inſpectione earumdem atteſtationum, puta contrarium deduceretur. Obſ 96. num. 4.

Subdecl. ſi tamen contrarietas ſit ſuper negocio principali, ſecus ſi ſuper aliquo incidenti. Obſ. 96. num. 5.

Examen factum à Iudice compulſoriali dicitur nullum. Obſ. 107. num. 25.

Depoſitiones recipiunt declarationem ex articulis. Dec 33. num. 4.

Dicta non ſunt cauillanda, ſed coadiuuanda, & ad concordiam reducenda. Dec. 41. num. 11.

Nummerus reſeruari debet. Dec 62, la prima num. 2.

Numeri reſrenatio arbitrio Iudicis remiſſa eſt, vbi ſtatutum hoc non determinat, Dec. 62. la prima num. 3.

Productio præſumitur facta ab eo, cuius fauorem reſpicit. Dec. 83. num. 15.

Dicta ſunt in dubio intelligenda, vt non ſint ſibi contraria. Dec. 288. num. 4.

Teſtes examinandos in vim remiſſoriæ nominare quis non cogitur coram Iudice remittente. Obſ. 94. num. 22.

Niſi adſit timor ſubornationis. Obſ. 94. num. 23.

Non licet recipere poſt publicatas atteſtationes. Dec. 62. la prima num. 6.

Decl. procedere, vbi partes teſtificata didicerint, ſecus ſi non didicerint. D. Dec. 62. la prima num. 7.

Subdecl. non procedere, quando altera parte inſcia ſit publicatio, ſed ſi ea petente, ſeu conſentiente. Dec. 62. la prima num. 8.

Teſtibus examinatis ſine interrogatorijs exiſtentibus in in actis fides non adhibetur, niſi parte iuſta ſuper interrogatorijs repetantur ſumptibus articulantis. Obſ. 91. num. 22.

De fruto accuſatis, & intereſſatis parum; vel nulla fides datur. Dec. 187. num. 4.

Pluribus, & concomitantiam iuris habentibus magis ſtandum eſt. Dec. 159. num. 6.

Magis informatis, & de facto proprio deponentibus magis ſtandum eſt. Dec. 170. num 5.

Se referentibus ad ſcripturam non plus creditur, quam ſcripturæ. Decl. 184. num. 16.

Teſtibus in remiſſoria ſeu articulis nominatis non poſſunt alij coram Iudice remiſſoriæ induci. Obſ. 94. num. 20.

Nec per Iudicem remiſſoriæ cognoſci poteſt, an illi ſint admittendi. Obſ. 94. num. 21.

Theſauri poſſeſſio non dicitur apprehenſa per poſſeſſionem fundi, niſi ab eo remoueatur. Obſ. 73. num. 8.

Thori ſeparatio facienda eſt in matrimonio in faciem Eccleſiæ non contracto, vbi lis eſt prætextu alterius matrimonij. Obſ. 10. num. 95.

[Tigni vnius immiſſione acquiritur illius ſeruitutis quaſi poſſeſſio. Obſ. 18. num. 6.

Timens de futura lite ſtudet in rei poſſeſſione eſſe, vt Rei partibus fungatur, non Actoris. Obſ. 1. num. 1.

Timens

INDEX.

Timens ſe poſſe repelli amittit poſſeſſionem etiam ciuilem. Obſ. 58. num. 26. Decl. vt num. 41. & 44

Timeoti,oe in poſſeſſione moleſtetur, vel ei offenſa fiat in perſona, eſt concedenda licentia deferendi arma, & conducendi ſecum homines armatos. Obſ. 1. num. 16.

[Timor ſcandali eſſe non dicitur, ſi ioter partes adſit pax. Obſ. 75. ſub num. 4.

Timor armorum, ſeu ſcandali vbi ſubeſt, & dubium eſt quis poſſideat, debet Iudex ſequeſtrare, vel auocare poſſeſſionem, etiam quod non fuerit à partibus prouocatus, ſeu requiſitus. Obſ. 75. num. 1.

Secus ſi non ſit armorum, ſeu ſcandali timor quia tunc non poteſt, nec per motum prouiſionis, nec cum clauſula præſeruatiua iurium in poſſeſſorio, & petitorio. Obſ. 75. num. 7.

Multa permittuntur alias non concedenda. Obſ. 79. num. 1.

Timor armorum, ſeu ſcandali ſi adducatur, debet nihilominus Iudex ſumere informationem de poſſeſſore, & illum facere vice poſſeſſorem, & alteri inhibere, non autem poſſeſſionem auocare, & omnibus inhibere. Obſ. 75. num. 8.

Timor ſcandali, ſeu rixæ ad effectum manutentionis non requiritur. Obſ 41. num. 16.

Decl. procedere in mandato de manutenendo, quod datur ad inſtantiam partis, ſeu partium, ſecus vbi proceditur a Iudice motu proprio, antequam partes ad ipſum venerit. Obſ. 41. num. 17.

Titularis mentionem faciens in gratia ſuæ prouiſionis de penſione cenſetur in eam conſenſiſſe. Dec. 304. num. 1.

Titularis exceptiones contra penſionarium exiſtentem in quaſi poſſeſſione exigendi non dicuntur liquidæ ad effectum retardandi exactionem ante rem iudicatam. Obſ. 42. num. 66.

Titulata poſſeſſio facilius eſt manutenenda. Obſ. 71. num. 17.

Et in concurſu preferri debet in manutentione. Dec. 118. num. 3.

[Titularis confeſſio plene probanr contra ſe ipſum. Obſ. 19. num. 24.

Titulata poſſeſſio eſt præferenda. Dec. 493. oum. 5.

Titulus coloratus requiritur ad effectum manutentionis. Obſ. 42. num. 13.

Requiritur in beneficialibus ad effectum manutentionis. vbi ſe interponunt Iudicis ſeculares ad coadiuuandos prouiſos. Obſ. 41. num. 17.

Cum quadragenaria, prout in præſcribendo, requiritur ad effectum manutentionis, quando ius vehementiſſime reſiſtit. Obſ. 144. num. 5. Decl. vt ibid. num. 6.

Pro manutentione non requiritur, ſed ſufficit poſſeſſio, vbi ius non reſiſtit magis vni, quam alteri ex partibus, ſed defert conſuetudini. Obſ. 44. num. 8. vbi exemplum.

Cum quadragenaria requiruntur in laico ad effectum manutentionis in quaſi poſſeſſione exigendi decimas ſpirituales. Obſ. 44. num. 11.

Etiam putatiuus, & coloratus, ac habilis ad præſcribendum ſoffieit inferiori contra Epiſcopum in manutentione, in qua non attenduntur deducta contra titulum, ſed ea reijciuntur ad petitorium. Obſ. 45. num. 22.

Inferioris quando requirat præſcriptionem, vel ſolam poſſeſſionem. Obſ. 45. num. 25.

Eſt producendus ad tollendam infectionem poſſeſſionis, ſed non requiritur illius iuſtificatio. Obſ. 46. num 1. Dec. 482. nu. 4.

Induit præſumptionem antiquioris poſſeſſionis. Obſ. 71. num. 24.

Non eſt neceſſarius in poſſeſſorio retinendæ. Dec. 355. num. 3.

Patrimonij excluditur incluſo titulo Eccleſiæ. Dec. 358. num. 3.

Ex vacatione per reſignationem non probatur ex ſola aſſertione Collatoris. Dec. 361. num. 9.

Inducit præſumptionem iuſtioris, & antiquioris poſſeſſionis. Dec. 457. num. 4.

Ad effectum manutentionis non requiritur. Dec. 513. num. 10.

Coadiuuat depoſitiones teſtium ſuper poſſeſſione. Dec. 547 num. 6.

Non requiritur in iudicio manutentionis ſed ſola ſufficit poſſeſſio, quæ datur ſine titulo, etiam in beneficialibus. Dec. 589 num. 8.

Non eſt quærendus in manutentione. Dec. 646 oum. 10.

Lim. niſi ius reſiſtat. Dec. 646. num. 11.

Vbi requiritur, ſufficit coloratus. Dec. 646. num. 37.

Coloratus dicitur, qui proceſſit ab habente poteſtatem. Dec. 646. num. 38.

Regulariter non eſt neceſſarius pro mandato de manutenendo. Dec 650. num. 6.

Superueniens non aufert, nec mutat ius, ſed illud auget. Dec. 667. num. 27.

Inualidus, & putatiuus à iure non reprobatus, vt rei furtiuæ, vel inuaſæ ſed ab errore iuris, val facti cauſatus non obeſt poſſeſſori ad conſeruandam bonam fidem. Dec. 669. num. 12.

Tituli nulli allegatio, & probatio plus nocet, quam ſi nihil probetur, & facit ceſſare præſumptionem alterius tituli validi. Obſ. 42. num. 35. Dec. 540. oum. 21. Dec 58. num. 7.

Sufficientis præſumptio oritur ex poſſeſſione longæua. Dec. 438. num 14.

Exceptiones non cognoſcuntur in hoc iudicio Obſ. 42. num. 34.

Iuſtificatio nec in beneficialibus requiritur. Obſ. 42. num. 16.

Titulum etiam non habenti datur regulariter mandatum de manutenendo. Dec 646. num. 36.

Habenti facilius datur manutentio. Dec. 513. num. 9.

Non habere, vel inualidum paria ſunt. Dec. 613. num. 3.

Titulorum datur multiplicatio. Dec. 438. num. 16.

Præſertim in beneficialibus. Dec. 402. num. 9. Dec. 482. num. 9 Dec. 634. nu. 35.]

Titulus, ſeu poſſeſſio titulata, vel tituli, ſeu proprietatis, aut dominij, vel quaſi probatio in manutentione non requiritur. Obſ. 42. num. 8. Dec. 320. num 12.

Titulus, ſeu cauſa, vel illius defectus, aut inualiditas obijci non poteſt in manutentione, neque in prophanis. Obſ. 32. num. 24.

Neque in beneficialibus. Obſ. 42. num. 25. & 28.

Titulus ad effectum manutentionis in iuriſdictionalibus requiritur ad dandum fomentum, & colorem, & tollendam calumniam, & malam fidem. Obſ. 42. num. 39.

Ad effectum prælationis in manutentione ſuffragatur, etiam quod ſit coloratus. Obſ. 71. num. 110.

Et eo magis, ſi cum titulo concurrat præſcriptio. Obſ. 71. num. 111.

Semper multum habetur in conſideratione etiam in ſummariſſimo poſſeſſorio manutentionis. Obſ. 71. num. 118.

Multum ad manutentionem ſuffragatur. Dec. 5 num. 5.

Nec coloratus manutentione requiritur. Dec. 70. num. 1.

In manutentione non inſpicitur, niſi quando probationes ſunt pares. Dec. 116. num. 9.

Specialis magis attendendus eſt, quam aſſiſtentia iuris communis. Dec. 186. num. 20. Decl. vt num. 21.

Etiam coloratus ſufficit ad effectum reſtitutionis, etiam in beneficialibus. Dec. 183. num. 8.

Superueniens non deſeruit, pro manutentione cauſæ poſſidendi illius ſcientia non data. Dec. 173. num. 10. Decl. vt num. 11.

INDEX.

Fauore piæ cauſe poteſt à quolibet de populo allegari. Decl.311. num.7.

Tituli producti validitas, ſeu iuſtificatio in manutentione non requiritur. Obſ.42.num.48. Dec.64. num.3.

Nec de illius validitate cognoſcitur. Obſ.42. nu. 49.

Nec illius iuſtitiam concernentia ad iudicium manutentionis pertinent. Dec.151.num.20.

Ex aduerſo producti defectus, ſeu inualiditas ex illius lectura apparens impedit manutentionem. Obſ. 42.num.115.

Præſumptio oritur, ſeu titulus coloratus ex longæua, & decennali poſſeſſione omni calumnia ſublata, & ſufficit ad manutentionem, etiam ſi ius reſiſtat. Obſ.44.num.26.

[Probatio in poſſeſſione habente iuris reſiſtentiam non requiritur, vbi conſtat de iuſto initio ipſius poſſeſſionis. Obſ.44.num.27.

In ſufficientis productio ad alium finem non impedit quin allegari valeat præſumptio melioris. Dec. 332.num.10.

Tituli, ſeu prouiſionis anterioritate controuerſa præfertur in manutentione, qui prius poſſeſſionem accepit. Obſ.71.num.115.

A tituli primordio poſterior fundatur euentus. Dec. 238.nu.14.

Titulo ab vtroque ex poſſeſſoribus producto, ſeu probato cæteris paribus vincere debet in manutentione qui habet priorem datam, vel titulum antiquiorem & potiorem. Obſ.71.num.112.

Vel Titulum meliorem, ſeu iuſtiorem. Obſ. 71. num.113.

Aut magis coloratum, ſeu apparentiorem. Obſ.71. num. 114.

Superueniente præſumitur quis abſque alia declaratione mutaſſe cauſam poſſeſſionis. Dec. 42. num.3.Dec.50.num.3.

Titulum, & litteras pares in data duobus habentibus eſt manutenendus, qui in poſſeſſione præuenit. Obſ.71.num.39.

Habens poſſeſſor dicitur habere poſſeſſionem magis iuſtam, & potiorem. Obſ.71.num.107.

Qui melius probat vincit in pari poſſeſſione, & pari titolo. Obſ.71.nu.116.

Non habens poſſidens vna cum titulum habente præſumitur iure familiaritatis poſſidere. Dec. 138.num.4.

Donantis, & credentis poteſt allegare donatarius, & ceſſionarius. Dec.332.num.11.

Ad titulum ſubſtinendum ea conſuetudine recurri poteſt etiam ad conſuetudinem regionis conuicinæ. Dec. 311. num. 6.

Titulorum pluralitas datur in beneficialibus. Dec.122. num.12.

Tradens poſſeſſionem de præſenti illam amittit, etiam ſi alteri non quæratur, ſed iubens tradi, vel ab altero accipi non amittit. Obſ. 57. num. 53.

Traditio inſtrumenti, ſeu ſcripturarum transfert, & probat poſſeſſionem rei in ſcriptura, & inſtrumento contentæ. Obſ.22.num.1.

Inſtrumentorum quibus ducitur nauis operatur traditionem poſſeſſionis nauis. Obſ.22.num.2. Decl.vt num.4.

Sellæ, & freni transfert dominium Equi. Obſ.22. num.3.Decl.vt num. 4.

Vectis, ſeu catenatij, vel annulli transfert rei poſſeſſionem. Obſ.22.nu.10.

Traditionis poſſeſſionis loco ſtat ſcientia domini, qui rem tradere tenebatur, dum detentor adimpleuit in contractu contenta. Dec. 215. num.11.

Rei corporalis loco quæ ſint. Obſ. 55. num.12.

Traditione effectuali poſſeſſionis naturalis facta per naturaliter poſſidentem. ſiue pro ſe, ſiue pro domino, interuertitur poſſeſſio domini, & in alium transfertur tàm naturalis, quàm ciuilis, quæ ſuper naturali reſidet. Obſ.59.num.46.

Etiam ſi dominus ignoret. Obſ. 59.num.47.

Etiam per actum fictum, dum poſſeſſio domini interuertitur. Obſ. 59 num.48.

Secus tamen in eo, qui nullam poſſeſſionem habet. Obſ. 59. num. 49.

Facta à poſſidente per ſe, vel alium, ſiue verè, ſiue fictè acquiritur, & probatur poſſeſſio. Obſ.20. num.1.

Trahi ad mandatum de manutenendo non poſſunt omnia. Obſ 3.num.13.

[Tranſactio reſultat ex approbatione ſententiæ. Dec. 414.num.4.

Dicitur alienatio. Dec 518.num.9.

Tranſactione de re Eccleſiæ nulla exiſtente, poteſt idem Rector, qui tranſegit, petere manutentionem Eccleſiæ nomine. Dec 518 num.3.

Tranſlatarius non exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem tenetur iuſtificare litteras tranſlationis, & reſeruationis. Obſ 55.num 50.

Ad effectum mandati de manutenendo in exactione penſionis tenetur oſtendere conſenſum regreſſum habentis, præſertim ſi in facultate transferendi ſit reſeruatus. Dec. 355.

Transferens dominium in alium deſinit eſſe dominus. Dec.206 num.12.

Tranſlatario non ſuffragatur quaſi poſſeſſio transferentis penſionem ad effectum manutentionis. Obſ. 55. num. 155.

Ampl. multo minus ſi in tranſlatione antiqua penſio fuerit extincta, & noua creata, vt regulariter fieri ſolet. Obſ. 55. num 156.

Suffragatur tamen ad effectum releuandi illum ab onere iuſtificandi penſionem, & obtinendi via executiua. Obſ. 55. num. 157.

Tranſlatio Monaſterij de vno loco ad alium an fieri poſſit ſine licentia Papæ. Dec. 226. num.7.

Antiqui Monaſterij in nouum intelligitur facta cum omnibus bonis antiqui. Dec. 240 num. 7.

Tranſlationis nullitatis exceptio vti reſpiciens petitorium, & requirens altiorem indaginem manutentionem non impedit. Obſ.62.num. 6. Dec.226.num.8.

Tranſportare non eſt neceſſe acta facta coram Iudice incompetenti. Obſ.69 num. 21.

Nec iura verbaliter tantum producta, ſeu etiam dimiſſa in manibus Notarij, & in actis non regiſtrata, nec producta parte citata, vel præſente, ſed iura tantum realiter, & parte citata producta, ſi tamen iura ſine citatione producta ſint extra factum Iudicis, ſecus in calculo peritorum, & examine teſtium. Obſ.69. num. 22.

Nec acta extraiudicialia. Obſ.69.num. 23.

Nec acta irreleuantia, & ſuperflua, pura quæ pars non controuertit, ſecundum tamen ius commune, ſecus eſt concilio. Obſ. 69. num. 24. Dec. 32. num. 16. Dec. 33. num. 8. & 9.

Tranſportatio actorum fieri debet ab illo, qui vult in cauſa procedere; ſed poteſt ab appellato obiueri commiſſio aduerſus appellantem ſuper præfixione termini ad tranſportandum, & inhibitionis moderatione. Obſ. 69. num. 31.

Actorum integra facta præſumitur, niſi contrarium ex aduerſo probetur. Obſ. 69. num. 32. Dec. 32. num.14. Dec. 33. num. 7.Dec. 236. num. 8.

Ampl. præſertim ſi ambæ partes inſteterint pro ſententia. Obſ.69.num.33.

Ampl. vt integra præſumatur, & probetur ex atteſtatione Notarij de ipſa integritate, vel non extare alia acta, vel ſe fideliter extraxiſſe. Obſ. 99. num.34.

Reſtringe, ampliationem hanc procedere in Notario actuario, vel illius in Officio ſucceſſore, ſecus in alio, vel in aſſertione Iudicis. Obſ. 69.num.35.

Actorum

INDEX.

Actorum non integra non inducit defectum iuriſdictionis. Obſ.69.nu.36.

Actorum non integra probatur, ſi in actis, & proceſſu tranſportatis enuncientur alia acta. Obſ. 69.num 37.

Vel ſi ex atteſtatione Notarij appareret. Sed non appareret ex verbis, Omiſſis alijs, & prout latius &c. Obſ.69 nu.38.

Non eſt facienda niſi de actis cauſæ, de qua agitur. Dec.32.num 15.

Non integra probatur ex confeſſione partis in commiſſione narrando acta, quæ non apparent tranſportata. Dec.47.num.10.

Actorum facienda eſt, etiam ſi in commiſſione adſit clauſula, Quam, & quas, &c. quæ dat facultatem procedendi tamquam in prima. Dec. 47.num.11.

Actorum inducta eſt de iure communi ſolum ad veritatem indagandam. Dec.574.num.2.

Tranſportationis actorum defectus opponi non poteſt, vbi pars præſtitit impedimentum, quia tunc proceditur prout in prima. Obſ.69. num.27.

Nec vbi vna pars monita, etiam per terminos ſubſtantiales, fuit negligens in tranſportando ſuas probationes factas coram ſuo Iudice ſubdelegato, ſeu remiſſoriali, vel alio primo Iudice. Obſ.69.num.29 Dec.274.num.4.

Nec quoad ea acta, quæ tempore tranſportationis non reperiebantur. Obſ.69.num.29.

Nec quoad acta alterius cauſæ, & diuerſi iudicij. Obſ.69.num.30.

Actorum defectus impedit mandatum de manutenendo, & proceſſum ad vlteriora præſertim in Eccleſiaſticis. Dec.47.num.9.

Alia vide in V. Acta, Appellationis. Iudex. Concilium Trid.

[Tranſportanda ſunt acta, quæ influunt quoquo modo in cauſam, & ex quibu Iudex poteſt inſtrui de iuſtitia, vel iniuſtitia primæ ſententiæ. Obſ. 69.num 4.

Et omnia geſta pro vtraque parte. Obſ.69. num.15.& 17.

Et præſertim illa in quibus iudicium ſubſtantiatur. Obſ.69 num 16

Tranſportanda non ſunt acta diuerſæ cauſæ, etiam quod poſſent in aliquo deſeruire. Obſ.69. num.39.

Nec acta criminalia in cauſa ciuili. Obſ. 69.num.41.

Nec quæ non concernunt merita cauſæ, nec impugnant ſententiæ iuſtitiam, ſecundum ius commune. Obſ.69.nu.42.

Nec quæ non pertinent ad cauſam. Obſ.69.n.43. vbi exemplum.

Nec quæ non tangunt ius eorum, qui modo veniunt ad cauſam. Obſ.69.num 44.

Nec acta inſtantiæ, & ſententiæ, a qua non pendet appellatio, nec fuit appellatum, vel immo ſententia fuit acceptata. Obſ.69.nu.45. vbi exemplum, & ampliatio.

Nec acta, ſine quibus pronunciauit Iudex à quo. Obſ.69.num.46.

Tranſportare ſufficit acta ſententiæ, à qua fuit appellatum, vel de nullitate dictum, alia verò tranſportare debet, qui vult vti. Obſ.69. num.47.

An ſufficiat ſola acta immediatæ præcedentis inſtantiæ. Obſ.69. num. 84. Dec.580. num.5.

Tranſportatio actorum requiritur in qualibet cauſa, etiam ſummaria. Obſ.69.num.4.

In ſola tantum parte pro ſe faciente non ſufficit. Obſ.69.num.18.

Subſtinetur abſque decreto competentiæ. Obſ. 69.num.24.

Irreleuans, & non neceſſaria dicitur, vbi non agitur de ſententiæ confirmatione, vel infirmatione. Obſ.69 num.33.

Præſumitur integra, ſi acta ſint in forma extractus ſeu proceſſus, alias ſecus. Obſ.69.num 51.& 57.

Præſumitur integra quoad, quæ fundent intentionem tranſportantis. Obſ.69.num.53.

Non integra quando non probetur ex narratiua ſententiæ. Obſ 69. num.58.

Fit, vt Iudex videat acta. Dec.415.num.12.

Præſumitur integra, niſi doceatur de contrario. Dec. 542.num. 1.

Non integra apparet, ſi proceſſus producti in antecedenti inſtantia non ſiot exhibiti. Dec.631 num. 3.

Tranſportationis actorum defectus impedit proceſſum manutentionis. Obſ. 69. num.2.

Defectus ex omiſſione interrogatoriorum opponi non poteſt, donec non probentur de actis per illorum productionem. Dec. 479. num. 2.

Defectus inutilis, & irreleuans non eſt attendendus Dec 619.num.5.

Integræ examen rigoroſum fieri non debet in prophanis, & poſſeſſorio, vbi proceditur ſuſpenſo petitorio, & prout in prima. Obſ.69. num.64.

Tranſportatus non dicitur extractus in quo non reperitur tranſportatio adnotata. Dec. 580. num. 3.]

Tranſumpta facta lite pendente abſque citatione non probant. Dec. 236.num.5.

Vide etiam in V. Exemplum. Sumptum.

Tranſumptum extractum à Notario rogato habetur loco originalis inſtrumenti, & probat. Obſ.21. num. 19.

Tranſumptum mandati extractum lite pendente à Notario de eo non rogato, & ſine citatione non probat. Obſ. 71. num.19.

Turbare in ſonitu reſpicit augmentum, & decorem Diuini cultus. Dec 550. num. 3.]

Turbans dicitur potius habere quoddam agere, quam aliquam poſſeſſionem. Obſ.71.num.7.

Turbari ſe conquerens in poſſeſſione, eam penes ſe præſupponit de præſenti. Obſ. 5. num.9.

[Turbare dicitur, qui conſtituit Procuratorem, dat Interrogatoria, & appellat à mandato de manutenendo. Obſ. 41. num. 4.

Turbatio antecedentis limitati temporis ſufficit in incorporalibus pro manutentione. Obſ.41.num.3. Dec.366. num. 9.

In annis præſentationibus oritur ex ſola negatione. Dec. 471. num. 9.

Turbationes non remouerentur, nec penſionatius in poſſeſſione conſeruaretur, niſi ſibi ſoluerentur omnes termini ſibi denegati, & quos vti poſſeſſor conſecutus fuiſſet. Dec. 471. num.6.

Turbatus Iudicem adiens pro manutentione non per ſaltem poſſeſſionem ciuilem. Obſ. 5. num.4.

Turbatio, ſeu illius probatio ad effectum manutentionis non requiritur. Obſ. 41. num. 1. 3 & 18.

Lim ſecus in interdicto retinendæ. Obſ.41.num.2.

Fieri dicitur per quamcumque moleſtiam, vel impedimentum. Obſ.41.num.4.

Vel ſi quid fiat ab alio, per quod libera poſſeſſio non relinquatur. Obſ.41.num.5.

Vel per aſſertionem partis. Obſ.41.num.6.

Vel per aſſertionem iuris, vel ſeruitutis in re alterius, & arborum inciſionem. Obſ.41.num.7.

Vel vbi quis dicit poſſidere. Obſ.41.num.8.

Et quocumque modo controuerſia fiat, ſiue agendo, ſiue excipiendo, ſiue aſſiſtendo cauſæ, & ſe opponendo intentioni actoris, vel ne detur mandatum de manutenendo, ſiue in iudicio, ſiue extra, ſiue de iure, ſiue de facto, ſiue lite pendente, & tàm ante, quàm poſt litem conteſtatam. Obſ. 41.num 9.

Turbato in poſſeſſione lite pendente expedit potius intentare mandatum de manutenendo, quam reuocationem illius facti per viam attentatorum. Obſ.10.num.83.

Turbato in poſſeſſione pro conſilio datur, vt ſtatim Iudicem adeat. Obſ.17.nu.53.

Turbatur quis in materia exactionis, dum debitor ſoluere deſinit. Obſ.41.num.10.

Turbatur quis ex iniuſtitia,& mandato iniuſto. Obſ. 41.num.11.

Et ex ingreſſu alterius in eius poſſeſſionem in vim decreti nulli. Obſ.41.num.12.

Et per ſequeſtrationem propriæ poſſeſſionis. Obſ. 41.num.13.

Turbida poſſeſſio contendentium de ſtylo Rotæ ſequeſtratur, donec videatur de bono iure. Dec. 16.num.1.

Vide etiam in V.Poſſeſſio & in V.Sequeſtrum.

Tutor,& Curator mortuo Pupillo.vel Adulto dicuntur adhuc detinere,& rerum cuſtodiam habere pro eorum intereſſe, & competit illis manutentio donec rationem reddiderint. Obſ.53.ſub num.27. Dec.322.num.2.4.& ſeqq. Dec.329.nu. 3.& 4.

Volens tanquam extraneus acquirere poſſeſſionem rei,quam ſcit eſſe pupilli, tenetur prius facere illi deputare alium tutorem, ſeu curatorem. Dec.14 num.5.

Vti tutor poteſt propria auctoritate poſſeſſionem capere rei ſibi a pupillo debitæ. Dec. 14.num.6.

Decl. ſi tutor in ea re dominium habeat, alias non poteſt capere rem pupilli,nec pecuniam ad emptionem prædiorum deſtinatam ſine Iudicis decreto,& cauſæ cognitione. Dec.14. num.7.

Eſſe non poteſt in Sacris Ordinibus conſtitutus. Dec.116.num.7.

An poſſit vendere bona pupilli habita fide de prætio. Dec 167.num.8.

[Tutor acquirit poſſeſſionem pupillo ex quietationibus de recepto. Obſ.55.num.45.

Tutor, vel Curator an eſſe poſſit pupilli, vel adulti debitor. Obſ.10.nn.12.

Tutor,Curator,Prælatus,& Syndicus non poſſunt. non iurando de calumnia, minoribus, & principalibus præiudicare. Obſ.81 nu.17.

Tutores exactio an conſtituat in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ. 35.num 41.]

Tutoris ſolutio an conſtituat in quaſi poſſeſſione exigendi. Obſ.35 nu.65.

Confeſſio in inuentario,quod bona ſint pupilli in illius præiudicium probat,ita eſſe. Dec. 14.num.2.

Et etiam,quod illa poſſidet pupilli nomine. Dec. 14.num 3.

Conſenſus in aliquem præſentando ſufficit pro pupillo. Dec. 239 num.4.

Tutori, Excutori teſtamentario, & Adminiſtratori officio durante,niſi male adminiſtrent,competit ſibi ipſi in ipſo officio, & adminiſtratione manutentio. Obſ.52.num.31.

Tutorio nomine dicitur capta poſſeſſio, quando in apprahenſione nomen tutoris exprimitur. Dec. 116.num.3.

Vide etiam V. Confeſſio. Curator. Iuramentum calumniæ.

V

Vacatio beneficij conſumitur per prouiſionem in alterius perſonam. Dec.151. num.11.

[Vacare dicitur beneficium ob non publicationem reſignationis. Dec.526 nn.3.

Vacatio beneficij conſumpta dicitur ex prouiſione ſubſecuta Dec.633 nu.18.Dec 634.num.20.

Vacatio beneficij ſaltim de facto datur per obitum illius Commendatarij. Dec 634.nu.41.]

Validitas ſententiæ dignoſcitur ex ſeruatione omnium requiſitorum. Dec 38.num.5.

[Validitas ſententiæ apparere dicitur ex actorum renolutione. Dec.659.nu.1.

Vnionis concurrit petitorium,& non impedit interim manutentionem. Dec.573.num.6.

Valor frumenti probatur ex fide publici Officialis. Dec.477.num.8.]

Valor verus an, & quando exprimendus in beneficiorum impetratione. Dec.69.num.5.

Beneficij ad effectum penſionis nullitatis, vel reductionis an ſit probandus per titularem,vel penſionarium. Dec.303.num 5.

Ad effectum conuincendi de ſubreptione probari debet de tempore reſeruationis. Dec. 308.num.3.

Expreſſus in gratia quando,& quomodo probandus. dec.316.num.5.& ſeqq.

Non probatur ex arrendamentis. Dec.317. num 6.

Variatio nec in obligatione camerali admittitur, niſi reus ſit contumax, vel actor reficiat expenſas. Obſ.12.num.80.

Vaſſalli,ſeu cæteri ſubditi recipientes aliquem ad Caſtri poſſeſſionem non transferunt poſſeſſionem in præiudicium veri poſſidentis, ſecus ſi Caſtrum ſit omni poſſeſſore vacuum. Obſ.59. num.37.

[Vaſſallus per retentionem vſusfructus non transfert poſſeſſionem ciuilem,cum eam non habeat, ſed Dominus. Obſ.20.nu.32.]

Vbi vnius poſſeſſio eſt nulla, & alterius nullius conſiderationis, apponendum eſt ex ſtylo Rotæ ſequeſtrum. Dec.90. num 4.

Vbi conſtat, quod vnus coluit, & alter fructus collegit præfertur in manutentione,qui fructus percepit data æqualitate temporis, alias qui probaret de antiquiori facto, & de continuatione vſque ad præſens. Obſ.25. num. 4.

Venditio cum conditione de æſtimando, an huiuſmodi conditione pendente, transferat poſſeſſionem validam, & excludat alium anteriorem. Dec. 167. num. 9.

Poteſt etiam in illegitimum tranſire, prout bona conceſſa cum pacto affrancandi. Dec. 293. num. 24. vbi declaratur

Venditione facta de pluribus bonis in ſimul cum expreſſione,quod venderentur vti libera,& pleno iure,& reſeruatione ſolutionis canonis, ſingula ſingulis facienda eſt relatio, vt, quæ eſſent libera, vti libera, & pleno iure venderentur, & alia vti de domino alterius. Dec.25. num 3.

[Venditio cenſetur facta de re propria, non de aliena, Dec.420.num.8.

Dicitur facta de omnibus bonis intra fines deſcriptis. Dec.524.nu.8.

Venditio, ſeu quicunque alius contractus aptus ad transferendum dominium non infert ad poſſeſſionem. Dec.640.num 9.

Venditor comparens ad emptoris defenſionem ea omnia facere poteſt, quæ emptor. Obſ. 55.num.52.

Eſt veluti quoddam emptoris adminiculum. Obſ. 55.num.54.

Poteſt pro emptore excipere. Obſ.55.num.55.

Et petere,quatenus ille habuerit ſe pro ſpoliato, reintegrationem ad effectum poſſeſſionem reſtituendi emptori,vel retinendi pro ſe. Obſ. 55.num.56.

Venditori, qui poſſeſſionem ſibi reſeruauit, an competat manutentio. Obſ 52.num 2.]

Venditor non cenſetur obligatus ex caſu, qui non erat de tempore venditionis. Dec 247 num.16.

Ao teneatur de euictione ſequuta per Iudicis imprudentiam,vel ex facto Principis. Dec.331.num.11. & ſeqq.

Qui ſe obligauit in ſe iudicium ſuſcipere, & defendere à moleſtijs,tenetur ad moleſtias iuris, & facti. Dec.331 nn.15.

Tenetur ad venditæ rei periculum, vbi cauſa fuit iudicialiter tractata, & ſecuta euictio ex cauſa præcedenti. Dec.331.num.14.

Venetorum iuriſdictionis quaſi poſſeſſio in mare Adriaticum probatur ex deſponſatione, quam ipſi faciunt. Obſ. 31. num. 35.

I N D E X.

Venteri nato manutentio debetur ex poſſeſſione capta per matrem ventris nomine. Obſ.55. num.130.

Verbum, Alius, eſt repetitiuum ſimilium. Dec. 250.num.6.

Citra, eum, copula, & à teſte prolarum quia imporret. Dec.29.num.1.

Dedir à Notario appoſitum excludit ſimplicem confeſſionem de recepto,& importat veram,& realem, numerationem. Dec.188.num.3.

Quaſi, importat diminutionem. Obſ.10. num.7.

Remaneat,quid importet. Dec.238. num.39.&ſeqq.

Spectare,refertur ad poſſeſſionem. Dec. 319.nu.4.

Verba genitiui caſus probant poſſeſſionem. Obſ. 27.num.7.

Intellige,ſi verba prolata ſint in caſu,in quo principaliter ageretur de poſſeſſione,ſecus ſi de dominio. Obſ.27.num.8.

Intelligi debene prout de iure ſecundum veriſimilem mentem diſponentis, & ne contrarientur. Dec.104.nu.5.

Sunt ſingula ſingulis referenda. Dec.104. num.7. Dec.217.num.37.

Generalia reſtringi debent ad rem, & cauſam expreſſam, vbi fieri poteſt ſalua ratione recti ſermonis. Dec.212.num.12.

Præteriti temporis in inſtrumentis appoſita intelliguntur de tempore conditorum inſtrumentorum. Dec.217.nu.7.

Non ſunt accipienda iudaice. Dec.244.nu.6.

Sunt ad concordiam reducenda. Dec.217. num.37.

In dubio demonſtratiuè, & non limitatiuè intelligi debent. Dec.265.num.6.

Debent intelligi cum effectu. Dec. 250.num.7.

Enixa,& geminata plurimum operantur. Dec. 250.num.8.

[Verbum,Credit,prolatum à reſpondente poſitionibus denotat veritatem, & pro veritate præiudicat. Obſ.83.num.36.

Verbum, Poſſeſſio, ſimpliciter prolatum intelligitur de naturali,& ciuili. Obſ.16.num.1.

Verbum, ſpectat,poteſt referri ad dominum. Dec. 493.num.15.

Verba ſententiæ quæ explicent actus poſſeſſorios per verba iuris,probant poſſeſſionem. Obſ. 29.num.1.

Quę importent ſpoliationem. Obſ.57.nu. 52.& 54.

Reſpectu adiudicationis ſunt taxatiuè, & reſtrictiuè poſita ad præcedentia. Dec. 347. num.1.

Exiſtebat in poſſeſſione, in libello, an intelligantur de tempore præſenti,vel præterito. Dec. 418.num.8.

Solutis prius melioramentis, operantur, vt debeant ſolui cum effectu, & non admittatur cautio. Dec.429.num.8.

Per aliquot dies, denotant paucitatem dierum, & verificantur in duobus. Dec.449.num.8.

Vniuerſalia circa locum compræhendunt omnem,& particularem locum,ac ſi eſſet ſpecifice expreſſus. Dec.534.nu.1.

Ax quibus cognoſcitur,ſententiam latam eſſe in poſſeſſorio Saluiano. Dec.609. nu.3. & 4.

Donec de ſumma, &c.fuerit ſatisfactus, non important miaturam, ſed momentaneam poſſeſſionem. Dec.609.num.6.

Appoſita in narratiua ſententia non inducunt miaturam. Dec.609 num.7.

In ſententia incidenter prolata pro iuſtificando poſſeſſorio,non principaliter pro canonizando credito non reddunt ſententiam appellabilem,nec inducunt miaturam. Dec.609.num.8.

Ablatiui caſus important conditionem.. Dec. 620.num.2.

Ex quibus in donatione ex reſeruatione vſusfructus & ſic naturalis poſſeſſionis intelligatur reſeruata etiam ciuilis poſſeſſio. Dec.620. num.5.& 6.

Quæ præſupponuntur,non diſponunt.Dec.640.nu.15.]

Verba,Dedit,ſoluit & actualiter numerauit, ſignificant veram numerationem. Dec.180. num.5.

Habuit, & recepit continent veram, naturalem,& realem numerationem, conſeruantque in quaſi poſſeſſione. Dec.180.nu.6.

A me ſpectanti,important dominium,& poſſeſſionem Dec.265.num.5.

Res, & iura,monitorio compræhendunt dominium, & proprietatem. Dec.249.nu.5.

Vide etiam in V.Dictio.

Veriſimile non eſt, quod conductor ſoluat, vbi non ſit in poſſeſſione rei conductæ. Obſ.23. num.35.

[Veriſimile non eſt,quod examinentur teſtes ante productionem articulorum. Dec.446.nu.4.

Veriſimile non eſt, quod quis temere ſe offerat defenſioni cauſæ abſque mandato. Dec.472. num.2.]

Veritas perfectiſſima per ampliores homines reuelatur. Dec.321.nu.7.

[Vbi aliquo deiecto fieri non poteſt, vt animo non deſieri poſſidere. Dec 554.nu.22.

Via,vel itinere non cenſetur in dubio quis vſus iure ſeruitutis, niſi ſit vnicus vſus cum actuum frequentia. Obſ.18.num.26. vbi exemplum.

Via executiua, an competat in repetitione ſolutorum, ſicut in petitione. Dec.531.nu.8.

Quæ competit pro executione litterarum cambij,an extendatur in actione contraria mandati ad repetendum ſoluta. Dec.531. num.3. & 8.]

Via electa ordinaria, in qua partes conſenſerint, non poteſt fieri tranſitus ad executiuam. Obſ. 12.num.79.Dec.334.num.4.

Executiuè agi non poteſt nec in vim obligationis cameralis, vbi captum eſt agi via ordinaria. 334.num.6.

Niſi in primo iudicio reus fuiſſet contumax, vel actor reficiat omnes expenſas. Dec. 334.num.7.

Viæ vnius electione cenſetur alteri renunciatum. Dec.334.nu 5.

Vicarius retineri poteſt per Epiſcopum in quacumque parte Diœceſis. Dec.159.num.3.

Habens poteſtatem recipiendi reſignationem non poteſt etiam conferre. Dec.199.nu.7.

Vicarius, & Epiſcopus vnum, & idem tribunal conſtituunt, & factum vnius factum alterius reputatur. Dec.217. num.22.

Vicarius foraneus an ſit manutenendus contra Epiſcopum in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis cognoſcendi de certis cauſis. Obſ.52.nu.23.

[Vicarius Epiſcopi an poſſit ſubdelegare. Dec.609. num.14.& ſeqq.

Videtur potius Ordinarius, quam Delegatus. Dec. 609.num. 15.

Non poteſt abſque ſpeciali Epiſcopi mandato donationi iuriſpatronatus conſentire. Dec.624. num.8.

Vicarij de communi ſtylo quotidie deputant Iudices cum eiſdem facultatibus. Dec.609. nu.16.

Vicarijs non poteſt ab Epiſcopis demandari viſitatio ijs competens ex delegatione. Dec. 598. num. 8.

Vicarius ſine Rectore verus Rector reputatur, & dici poteſt. Dec. 381. num.7.]

Vicarij deputatio Sede Epiſcopali vacante ſpectat ad Capitulum. Dec.194. num.6.

Simplex fides non facit fidem. Dec.217. num.21.

Atteſtatio de rebus ad Vicariatum ſpectantibus nocet Epiſcopo. Dec.217. num. 23. & 25.

Atteſtatio

INDEX.

Atteſtatin de deputatione alicicuius in Vicarium Eccleſiæ, non facta expreſſione an ad nutum, vel in perpetuum, intelligitur iuxta ſuam naturam, & iuris diſpoſitionem. Dec. 217. num. 16.

Vicarij Eccleſiæ vnitæ Capitulo, ſeu Monaſterio, vel alijs Eccleſijs prouiſio non eſt facienda per concurſum, ſed ad electionem, & nominationem illorum quorum Eccleſijs facta eſt vnio, cum approbatioue Ordinarij. Dec. 186. num. 1. & 3.

Vicario Epiſcopi atteſtanti de præſentatione an credatur. Dec. 217. num. 9. & ſeqq.

Atteſtanti de pertinentibus ad eius officium creditur. Dec. 217. num. 11.

Atteſtanti de examine non creditur. Dec. 217. num. 15.

Atteſtanti de pertinentibus ad eius officinm, & de facto proprio creditur. Dec. 332. num. 2.

Vicarium in loco habendi quaſi poſſeſſio non datur, cum ſit in facultate Epiſcopi, an velit illum retinere. Obſ. 53. num 9.

Viceeurati deputatin non probat quaſi poſſeſſionem apponendi Curatum. Dec. 200. num. 13.

Vicinitas alicuius Ciuitatis an inferat, quod locus controuerſus ſit de Diœceſi. Dec. 310. num. 1.

Viduæ poſſidenti bona viri pro credito ſuarum dotium competit manutentio, & eo magis, ſi habeat conſtitutum. Obſ. 11. num. 4 & 9.

Et etiam illius hæredi. D. Obſ. 11. num. 4.

Vide etiam in V. Mulier. Vxor.

Vineam poſſidens dicitur etiam poſſidere arundinetum illi contiguum, ad quod per vineam itur, ſecus è contra. Dec. 73. num. 88.

Violenta, & vitioſa dicitur poſſeſſio capta in vim ſententiæ nullæ. Obſ. 13. num. 44.

Violentus etiam poſſeſſo eſt manutenendus lite pendente. Obſ. 42. num. 119.

Et debet reus conſtitui, & liberari ab onere probandi, præſertim quando prius aduerſarius poſſidebat, etiam vi ab illo. Obſ. 42. num. 120.

Viri poſſeſſio circa bona dotalia non dicitur reſoluta ex morte vxoris, & matrimonij ſolutione, nec detentio, & inſiſtentia facti. Obſ. 57. num. 108.

Vrgentia ad inopiam vbi eſt in Ciuitate notoria, vt quia huiuſmodi de cauſa diſceſſerit, & commiſſa ſit cauſa diſcuſſionis bonorum illius, non indiget probatione. Dec. 196. num. 4.

Viro bono non conuenit, vt quod ſemel dixit, poſtea reuocet. Obſ. 19 num. 10.

[Viro, qui ſubſtinet onere matrimonij, debentur fructus dotis. Dec. 647. num. 48.]

Viſitatio loci fieri debet parte citata ad videndum ſe deſtinari, &c. intimata die, & hora acceſſus, atque citata ad intereſſendum, & informandum, & ad videndum iurare teſtes, ſi ibi illi ſiot examinandi. Obſ. 101. num. 1. & 3.

Facta abſente parte, & non citata nulla eſt. Obſ. 101. num. 2.

Fit ſumptibus petentis. Obſ. 101. num. 6.

[Viſitatio vnica & de recenti non probat quaſi poſſeſſionem viſitandi. Dec. 598. num. 1.

Viſitationes ab Epiſcopo, ſeu illius Vicario factæ iure delegato, & non Ordinario non præiudicant. Dec. 598. num. 9.

Quæ apparent factæ ab Epiſcopo de aliquo loco poſt Concilium, non conſtito de alijs ante Concilium, præſumuntur factæ non iure ordinario, ſed delegato in vim Concilij. Dec. 598. num. 6.

Factæ ſub expreſſione in vim poteſtatis delegatæ non competentis non poſſunt ſubſtineri ex poteſtate ordinaria. Dec. 598. num. 10.

Viſitandi quaſi poſſeſſionem prætendens iure ordinario probare debet iſto iure viſitaſſe. Obſ. 73. num. 12.]

Viſitationis loci forma remiſſiuè. Obſ. 101. num. 4.

Viſitationum libri probant pertinentia ad viſitationem. Dec. 200. num. 4.

Probant præſentationes, & inſtitutione. Dec. 217. num. 34.

Viſitandi quaſi poſſeſſio vnam partem, ſeu membrum Abbatiæ ſuffragatur pro quaſi poſſeſſione viſitandi totam Abbatiam. Obſ. 73. num. 154.

Viſitatoria aſſertioni quoad ſtatum Eccleſiæ multum deferendum eſt. Dec. 200. num. 5.

[Vitæ propriæ defenſio, & cura eſt de iure naturæ. Dec. 539. num. 7.

Vitioſè ingreſſo competit manutentio. Obſ. 42. num. 114.

Vltima voluntas ſpecies dicitur donationis. Dec. 134. num. 6.

Vna, & eadem res non debet diuerſo iure cenſeri. Dec. 144. num. 7.

Vnio, ſeu diſmembratio fructuum non dicitur effectuata, niſi ſecuta poſſeſſione. Dec. 34. num. 16.

De beneficio patronatus ſine conſenſu patroni eſt nulla. Dec. 267. num. 7.

[Vnio probatur ex titulo putatiuo, & poſſeſſione quadragenaria, vti de Eccleſia vnita. Dec. 464. num. 1.

An in dubio dicatur facta Dignitate à principio amouibili, vel Eccleſiæ. Dec. 623. num. 6.]

Vnionis probatio ad effectum manutentionis non requiritur, ſed immò manutentio datur, etiam ſi de illius validitate, dubitetur, & donec de ea cognoſcatur. Obſ. 42. num. 43.

Exceptio vti petitorium reſpiciens non admittitur in iudicio manutentionis. Dec. 236. num. 12.

In illius materia exacta requiruntur probationes. Dec. 64. num. 10.

Vniuerſitas an, & quando teneatur ad pœnam ex vſu priuatorum. Obſ. 36. num. 7.

Non habens de proprio tenetur pro ſoluendo debita collectam Imponere, & ad eam exactorem deputare. Dec. 176. num. 6.

Conueniri poteſt ex contractu Adminiſtratoris conſtito de verſione, alias ſecus. Dec. 331. num. 3.

Ampl. etiam non conſtito de verſione, vbi tota vniuerſitas contraxit, vel mandatum dedit ad contrahendum. Dec. 331. num. 4.

Vniuerſitatis poſſeſſio, vel quaſi non probatur per teſtes deponentes de poſſeſſione eorum de Vniuerſitate, vti ſingulorum. Obſ. 36. num. 1.

Probatur per teſtes deponentes, Vniuerſitatem, & homines poſſediſſe ſeminando, vel paſculando. Obſ. 36. num. 11.

Vel probando, quod ad ipſius inſtantiam fuerint pignorati homines, qui in bonis damnum dederunt. Obſ. 36. num. 12.

Illius quaſi poſſeſſio iuris paſcendi, lignandi, & cedendi lapides quomodo probetur. Obſ. 13. num. 17.

Illius poſſeſſio non amittitur ex actibus ſingulorum. Obſ. 36. num. 17.

Vniuerſitati, ſeu Collegio manutentio datur in quaſi poſſeſſione admittendi, ſeu aggregandi alios ad Collegium, & non idoneos reijciendi, & Collegiales ad Officia imburſandi, & extrahendi. Obſ. 10. num. 43.

Poſſeſſio non acquiritur ex actibus ſingulorum, ſed ex eorum facto, vel vſu infertur particularis, non vniuerſalis poſſeſſio, & ſic è conuerſo. Obſ. 36. num. 2.

Ampl. etiam ſi ſingulares homines ſine Vniuerſitatis mandato actus poſſeſſorios feciſſent animo poſſidendi pro Vniuerſitate. Obſ. 36 num. 13.

Lim. niſi poſſident vti rem Vniuerſitatis pro Vniuerſitate, & non vti rem propriam. Obſ. 36. num. 4.

Et ſciente, & patiente Vniuerſitate, ſeu illius Officialibus. Obſ. 36. num. 5. & 8.

Ii Poſſeſſio

INDEX.

Poſſeſſio acquiſita dicitur ex vſu priuatorum rei ad Vniuerſitatem ſpectantis habente tractum ſucceſſiuum,& continuatum. Obſ. 36. num.7.

Poſſeſſio acquiſita dicitur,ſi doceatur de poſſeſſione vniuerſaliter capta Concilio ad id de more congregato. Obſ. 36. num.9.

Vel ſi ſit capta à Procuratore ad id in concilio, vel arrengo con conſtituto. Obſ.36.num.10.

Non præiudicant geſta per particulares. Obſ.36. num.19.

Non præiudicant actus facta per particulares ad inducendam poſſeſſionem contra ipſam, niſi conſtito de ordine,ſeu mandato. Obſ.36. num.20.

Vniuerſitate nolente collectam imponere pro ſoluendo debito poteſt imponere Iudex, vel procedere, prout in cauſis priuatorum, & in defectu bonorum etiam ad capturam. Dec. 276. num.8.

Vide etiam V. Citatio communitas. Particulares.

[Vniuerſitas ſecundum veritatem nihil aliud eſt, quam homines vniuerſitatis,ſed ſecundum iuris fictionem,& diſpoſitionem aliud eſt Vniuerſitas,aliud homines de Vniuerſitate. Obſ.36. num.1.

An ſit manutenenda in re de maniali feudi. Obſ. 44. num. 10.

Citata dicitur perſonaliter,quando citatur in loco,in quo eſt congregata. Dec.558, num. 3.

Soluit pœnam pecuniariam ex ipſius Vniuerſitatis bonis,ſi habeat, alias cogitur collectam imponere. Obſ.102.num.55.

Vniuerſitatis poſſeſſio retinetur per vſum particularium. Obſ.36.num.1.

[Obligatio requirit factum de illius ordine congregato Concilio. Obſ.36.num.3.

Vniuerſitatis poſſeſſio acquiritur à prioribus,ſeu Antianis. Obſ. 36.num.1.

Vniuerſitati quoad poſſeſſionem paſſiuam præiudicatur per Priores,ſeu Antianos. Obſ 36. num.6.

Vniuerſitates Pariſien. & Salamanticen. habent priuilegium eligendi Conſeruatorem. Dec. 635. num.15

[Vnius poſſeſſio alteri non prodeſt. Obſ. 55. num. 1.]

Vnuſquiſque poteſt de re ſua ad libitum diſponere. Dec. 147.num.3.

Et eſt rei ſuæ moderator, & arbiter. Dec.158. num.3.

Vocabula prædiorum veriſimiliter curſu longi temporis mutari poſſunt. Dec.24 num.7.

Voluntas concedentis,ſeu diſponentis à præfatione præcipuè declaratur. Dec.212.num.9.& 11.

Et à cauſa finali regulatur, limitatur, & extenditur. Dec.212 num.11.

[Voluntas etiam coacta voluntas eſt. Obſ.57.num.55. Dec.469.num.21.]

Voluntatis mutatio,ſeu extinctio non præſumitur, ſed perſeuerantia. Obſ 57.num.60.

Voti ſuſceptio poteſt à Iudice omitti, vbi reſcriptum non eſt præciſum, & ſimplex,ſed cum clauſula, In articulis ſibi bene viſis. Dec. 9. num. 4.

Sed ſuſceptum iam votum non poteſt ſperni. Dec. 9. num. 5.

Vſus ſolus ipſius rei probat poſſeſſionem, vt in prædijs ſterilibus. Obſ. 26. num.21.

[Vſus quoad vnam ſpeciem poſſeſſionis conſeruat poſſeſſionem,etiam quoad alias ſpecies ſub eodem genere compræhenſas,quando cauſa eſt vniuerſalis. Obſ.73.num.54.

Vnicus an ſufficiat in ſeruitutibus habentibus cauſa diſcontinuam ad effectum manutentionis. Obſ. 18.num.5.vbi exempla.]

Vſu,& fruitione rei, & ex teſtibus de hoc deponentibus probatur illius poſſeſſio. Obſ. 23. num.1.

Vſufructuarius ſua poſſeſſione priuatus non dicitur ex immiſſione data cum clauſula ſine præiudicio vſufructuarij,& debetur illi manutentio. Obſ. 12.num.166.

Occupata ſibi naturali poſſeſſione dicitur habere quaſi ciuilem,ex qua competit ſibi manutentio. Obſ.16.num.17.

Vſufructuarius, & vſuarius habent poſſeſſionem naturalem,ſeu ferè naturalem,& corporalem. Obſ. 16.num.15.

An ſibi naturaliter poſſideant, eſt magna diſputatio inter Doctores. Obſ. 16.num.16.

Vſufructuarij morte ſit proprietarius dominus pleno iure. Dec. 58. num. 55.

Et extinguitur illius naturalis poſſeſſio,& cauſa poſſidendi. Dec. 58. num. 21.

Vſufructuario,& Vſuario datur manutentio. Obſ. 16. num.14.

Manutentio datur etiam,quod dominus habeat poſſeſſionem, vel vſum. Obſ.16.num.18.

Ampl. etiam aduerſus immiſſum vigore l.fin.Obſ.16. num.19.

Ampl.eo magis aduerſus immiſſum, ſine præiudicio vſufructuarij. Obſ.16.num.20.

Illo mortuo competit proprietario manutentio contra illius hæredes,ſi retineant ſine cauſa,& conſtet de proprietarij iuribus, è contra uerò manutentio compedit hæredibus. Obſ.16.num.42.

Vide etiam in V. Iure.

[Vſusfructus retentione per donantem facta ex pacto poteſt retineri etiam poſſeſſio ciuilis,uel impediri,ne illa transferatur in donatarium eius vita durante. Dec. 620. num 6.

Vſufructu per mortem finito poteſt proprietarius appræhendere poſſeſſionem naturalem vigore ſuæ ciuilis. Dec. 538. num. 2. & 6.

Vſufructuarius non dicitur habere moram ciuilem poſſeſſionem. Obſ.16. num. 5.

Vſufructuarij morte extinguitur omne ius ipſius. Dec. 538.num.4.

Et proprietarius incipit habere plenam in re poteſtatem. Dec.538. num.5.

Ac illius ciuilis poſſeſſio trahit ſtatim ad ſe naturalem vſufructuarij. Dec.538.num.7.

Vſufructuario competit manutentio, ſi ſuo nomine poſſideat,ſecus ſi alieno. Obſ.16.num.4.]

Vſusfructus morte finitur. Dec.58.num.14.

Vſusfructus retentio, ſeu reſeruatio transfert, & probat poſſeſſionem re ad fauorem proprietarij. Obſ. 20. num. 54. Dec. 58. num. 50. Dec. 85. num.2.

Intellige, vt dicatur retenta naturalis poſſeſſio, & translata in alium ciuilis. Obſ. 50. num.45. Dec.599. num.4 Dec. 300. num. 21.

Intellige, vt tunc proprietatis transferatur poſſeſſio, vbi, qui ſe vſufructuarium conſtituit, eo tempore poſſidebat, alias ſecus. Obſ. 50. num.58.

Et ſecus,vbi adeſt pactum in contrarium, & redditur ratio. Obſ.20.num.59.

Prout ſecus ex contractu nullo. Obſ. 50. num.60.

Reſeruatio eſt tranſlatiua poſſeſſionis, & dominij, ſi concurrat titulus habilis. Dec.58.num.21.

Et poſſeſſionis reſeruatio in vita dominantia non reſpicit donationis ſubſtantiam,ſed executionem. Dec.300.num20.

Reſeruatio quando ſit intelligenda de caſuali, & quando de formali. Dec.300.num.23.

Quaſi poſſeſſio acquiritur per ingreſſum in fundum abſque vſu. Obſ.28.num.18.

Vſufructu cum proprietate conſolidato ob mortem vſufructuarij poſſeſſio proprietatij non dicitur noua, ſed eadem cum ſuo incremento. Dec. 119. num.5.

Eo finito competit proprietario manutentio. Dec. 293.num.2.

Et ciuilis poſſeſſio proprietarij trahit ad ſe naturalem, & eſt manutenibilis contra vſufructuarij hæredes. Dec. 599. num. 5.

Vſuræ exceptio manutentionem non impedit,quandiu ſuper illa, & contractus validitate diſcutitur. Obſ.65. num.9

Vt aliqui

INDEX.

Vt aliquid dicatur contra ius, ſufficit, quod ſit vel contra legem ſcriptam, vel contra illius rationem expreſſam, vel tacitam. Obſ. 44. num. 2.

Vtile per inutile in ſeparabilibus non vitiatur. Dec. 255. num. 8.

[Vtilitas Eccleſiæ requiritur etiam in tranſactione. Dec. 518. num

Vtilitas, & effectus mandati de manutenendo conſiſtit in retentione poſſeſſionis, & liberatione ab onere probandi. Obſ. 2. num. 12. Dec. 540. num. 22. Lim. vt ibid. num. 23.

Vtilius eſt agere hoc Iudicis officio, quam quolibet alio interdicto retinendæ particulari, quæ omnia ſunt ordinaria. Obſ. 2. num. 9.

Vtilius eſt defendi in poſſeſſione Iudicis officio, quam agere interdicto vti poſſidetis. Obſ. 2. num. 40.

Vxor viuente viro ad inopiam vrgente habet ius repetendi dotem. Dec. 296. num 3.

Ob mortem viri, & ſuperuenientiam nouæ cauſæ poteſt mutare titulum ſuæ poſſeſſionis abſque alia expreſſa declaratione. Dec. 169. num. 2.

Viro ſolum viuente dicitur iure familiaritatis poſſidere bona poſſeſſa per ipſum virum, ſecus poſt viri mortem vbi adſunt filij, & viget ſtatutum de continuanda in eos poſſeſſione. Dec. 325. num. 9. & ſub num. 13.

Vxoris poſſeſſio quoad bona viri eo ipſo continuata dicitur, quo illi ſuperuenit noua cauſa poſſidendi. Dec. 169. num. 4.

Et illius poſſeſſio iure familiaritatis viro viuente poſt eius mortem in inſtanti præſumitur mutata in cauſam ſuorum iurium abſque declaratione, & eo magis declaratione facta. Dec. 173. num. 1.

[Vxor præſumitur acquiſiuiſſe ex bonis viri ad euitandam ſuſpicionem turpi quæſtus. Obſ. 44. num. 12.

Decl. præſumptionem locum habere in petitorio, ſecus in poſſeſſorio, & ad effectum manutentionis. Obſ. 44 num. 13. Subdecl. vt ibid. num. 14.

Habens clauſulam conſtitui in obligationem omnium bonorum pro reſtitutione dotis non poteſt manuteneri in aliquo particulari corpore ratione incertitudinis. Obſ. 20 num. 22.

Viro mortuo poteſt auctoritate propria poſſeſſionem bonorum viri continuare ex nouo titulo abſque Iudicis miniſterio, vel etiam cum eo. Obſ. 54. num. 10.

Limit. 1. ſecus quoad bona in tertium tranſlata viro viuente. Obſ. 54. num. 10.

Lim. 2. niſi doceatur de ſatisfactione. D. Obſ. 54. num. 11.

Lim. 3. niſi poſſeſſio per alium fuerit occupata. D. Obſ. 54. num. 12.

Sublim. ſecus ſi mulier habeat pro ſe conſtitutum. D. Obſ. 54. num. 13.

Vel ſit in poſſeſſione vti tutrix, & adminiſtratrix pupilli defuncti. D. Obſ. 54. num. 14.

Lim. 4 conclusionem procedere in ijs bonis, in quibus vxor inſiſtit habitando, & retinendo, prout in domo, & mobilibus, ſecus in alijs. D. Obſ. 54. num. 15.

Vxori competit manutentio contra poſteriores creditores viri conſtito de illius vrgentia ad inopiam, & quod non habeat alia bona. Obſ. 11. num. 1.]

Vxori iure familiaritatis in vita viri poſſidenti, cui ob viri mortem ſuperuenit titulus reſtitutionis dotis, competit in viri bonis manutentio. Dec 669. num. 1.

Vide etiam in V. Mulier. Vidua.

FINIS.

Digitized by Google